Bundel - PS-vergadering van 19 december 2022

Agenda bijlagen

Besluitenlijst -vastgesteld-

Notulen -gewijzigd vastgesteld-

Agenda PS 19-12-2022 -gewijzigd na onthamering-

Spreektijden PS 19-12-2022

Plattegrond Statenzaal -gewijzigd-

1 Opening en mededelingen.

2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.

M250-2022 AANGENOMEN GroenLinks-D66-PvdD-PvdA-PvdO Vlaggen op 10 december

M251-2022 AANGENOMEN ChristenUnie-CDA-SP-NNH. Ondersteuning Warme kamers in Noord-Holland

M252-2022 AANGENOMEN PvdD-DENK-SP-PvdO Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over hele Tata Terrein onafhankelijk wordt gemeten

M254-2022 AANGENOMEN CDA-ChristenUnie-PvdA Ondersteuning verenigingslocaties

M256-2022 AANGENOMEN PvdA-GroenLinks Reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

M253-2022 VERWORPEN PvdD-DENK-SP-PvdO Tata Steel - Versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen

M255-2022 VERWORPEN CDA-ChristenUnie 3 Miljoen voor verenigingslocaties

M257-2022 INGETROKKEN VVD Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincie

2.a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.

2022-12-19 Actualiteit CU-CDA-GL-PvdD Opkoop stikstof door Schiphol

2022-12-19 Bijlage Actualiteit CU-CDA-GL-PvdD vragen

Antwoorden GS vooraf op deel van vragen actualiteit (overige vragen komen tijdens PS a/d orde)

M258-2022 AANGEHOUDEN CDA-ChristenUnie Lagalisatie PAS-melders

3 Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

(Actualisatie vanuit GS op de lijst geheimhouding PS wordt bij deze vergadering behandeld als hamerstuk punt 8a. Na besluitvorming op 19-12-2022 wordt een geactualiseerde lijst aan deze agenda toegevoegd.)

4 Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 14 en 21 november 2022.

In de notulen van PS 21-11-2022 op pagina 43-regel 2606 is door de griffie "De Voorzitter:" verwijderd omdat het de bijdrage van de ChristenUnie betreft.

2022-11-14 en 11-21 PS besluitenlijst -vastgesteld-

2022-11-14 PS notulen -vastgesteld-

2022-11-21 PS notulen -gewijzigd vastgesteld-

5 Vaststelling Strategische Statenagenda.

StrA cie NLG voor PS 19 december 2022

StrA cie M&B voor PS 19 december 2022

StrA cie EFB voor PS 19 december 2022

StrA cie RWK voor PS 19 december 2022

6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.

2022-12-19 PS Ingekomen stukken november 2022.

2022-12-19 PS Ingekomen stukken tm 7 december 2022.

7 Voortgangslijst van moties.

2022-12-19 Lijst moties memo PS -afdoeningsvoorstellen

2022-12-19 Lijst moties PS

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.

Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.

8.a (Wordt behandeld als punt 12a) Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61)

8.b Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 (VD-62).

Dossier 11178 voorblad

Brief aan PS over Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023

Aanbiedingsbrief Plassenschap Loosdracht DLN B2023

Vastgesteld DB Bestuursvoorstel 2e Begrotingswijziging Plassenschap Loosdrecht 2022 v2

Halfjaarrapportage en 2e begrotingswijziging 2022 Plassenschap Loosdrecht vsAB

Bestuursvoorstel DB Begroting 2023 Plassenschap Loosdrecht v5 voor AB

Begroting 2023 Plassenschap Loosdrecht vsABdef

Conceptzienswijze 2e begrotingswijziging 2023 Plassenschap

Bijlage Voordracht Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023

2022-12-19 Voordracht 62 Plassenschap Loosdrecht 2e begrotingswijz 2022 - ontwerp begroting 2023

Advies cie NLG Plassensschap Loosdrecht

8.c Wadloopverordening 2023 (VD-66).

Dossier 11234 voorblad

Brief aan PS over Wadloopverordening 2023

Wadloopverordening NH2023

Overzicht wijzigingen wadloopverordening 2019-2023

Toelichting wadloopverordening

Reactienota

2022-12-19 Voordracht 66 Wadloopverordening 2023

Advies cie NLG Wadloopverordening 2023

9 Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67).

Bijlage - Advies Hoor- en Adviescommissie aan Provinciale Staten over bezwaar tegen PS-besluit 20-2022

Bijlage - Afschrift Bezwaar stichting Windalarm _incl_bijlagen - geredigeerd

Bijlage - Verslag hoorzitting Hoor- en adviescommissie inzake bezwaar windalarm tegen PS-besluit 20-2022_Geredigeerd

Kaart 2. Noord-Holland - 600 meter buffer verblijfsobjecten

Kaart1. Noord-Holland - RES Zoekgebieden - mogelijke plaatsingsruimte v2

Memo inzake noodverordening hernieuwbare energie irl referendumprocedure

Appreciatie-noodverordening-versnelde-inzet-van-hernieuwbare-energie

2022-12-19 Voordracht 67 Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm (gewijzigd na cie EFB 5-12-2022)

Advies cie EFB beslissing op bezwaar referendumverordening

A66-2022 VERWORPEN PvdD-CU-CDA-JA21-DENK-SP-FvD-PVV-NNH-PvdO Nieuw besluit referendum als PS voldoende geïnformeerd is

A67-2022 niet toelaatbaar RvO art. 38 JA21-PVV Honoreer het advies van de HAC

M259-2022 VERWORPEN PvdD-DENK-SP-PvdO Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat en biodiversiteitscrisis op.pdf

M260-2022 VERWORPEN PvdD-DENK-PvdO Versnel win-win oplossingen voor klimaat en biodiversiteitscrisis

M261-2022 VERWORPEN JA21 Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

M262-2022 VERWORPEN JA21 e.a. Ontkoppel de noordverordening en het referendum

M263-2022 VERWORPEN JA21 Betrek HAC voor definitieve besluitvorming

M264-2022 VERWORPEN PvdO Het belang van referenda in een goed werkende democratie

10.a Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (VD-63).

Agendapunten 10a en 10b zullen gevoegd worden behandeld in de woordvoering.
Op 15-12 is er een aanvullende brief van GS bij punten 10a en 10b gepubliceerd, met daarbij een aangepast wijzigingsbesluit en aangepaste nota van beantwoording n.a.v. omissies geconstateerd in cie RWK van 28-11-2022.

Dossier 11207 voorblad

Brief aan PS over eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

Wijzigingsbesluit eerste herziening 2022

Nota van Beantwoording 1e herziening NH2022 + 2e herziening NH2020 DEF

Stand van zaken moties

2022-12-19 Voordracht 63 Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

Advies commissie RWK 1e herziening Omgevingsverordening NH2022 en 2e herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Brief aan PS over eerste herziening OV NH2022 & tweede herziening OV NH2020 PS 19 december 2022 verzoek kleine aanpassingen

AANGEPAST Wijzigingsbesluit eerste herziening 2022 (aangepast na cie RWK 28-11-2022)

AANGEPAST Nota van Beantwoording 1e herziening NH2022 + 2e herziening NH2020 (aangepast na cie RWK 28-11-2022)

10.b Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (VD-64).

Agendapunten 10a en 10b zullen gevoegd worden behandeld in de woordvoering.

Dossier 11208 voorblad

Brief aan PS over tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Wijzigingsbesluit tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

Wijzigingsbesluit Omgevingsregeling NH2020

Nota van Beantwoording 1e herziening OV-NH2022 + 2e herziening OV-NH2020 DEF

2022-12-19 Voordracht 64 Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020-uitstel Omgevingswet

Advies commissie RWK 1e herziening Omgevingsverordening NH2022 en 2e herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (idem als bij punt 10a)

Brief aan PS over eerste herziening OV NH2022 & tweede herziening OV NH2020 PS 19 december 2022 verzoek kleine aanpassingen (zelfde brief als bij punt 10a)

AANGEPAST Wijzigingsbesluit tweede herziening OV NH2020 (aangepast na cie RWK 28-11-2022)

AANGEPAST Nota van Beantwoording 1e herziening NH2022 + 2e herziening NH2020 (zelfde aangepaste versie als bij punt 10a)

10.c Ingediende moties bij 10a. en 10b.

M267-2022 AANGENOMEN PvdD-PvdO Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

M265-2022 VERWORPEN CDA-SP Voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

M266-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Herziening Omgevingsvisie

M268-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings en waterwingebieden

M269-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Stimuleren versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

M270-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van faunabeheerplannen

M271-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Financieel verslag faunabeheereenheid

M272-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Geen uitbreiding intensieve veehouderij

M273-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO Onderzoek beperkingen aan sier en bollenteelt

M274-2022 VERWORPEN PvdD-PvdO-SP Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

M275-2022 VERWORPEN PvdO-PVV-PvdD-SP Kleinschalige woonvormen - zorgcentra voor ouderen

M276-2022 VERWORPEN PvdO-PVV-PvdD-SP-PVV Vergeet de woonwagenbewoners niet

11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65).

Dossier 11086 voorblad

Brief aan PS over Nota Zeehavens Noord-Holland

Nota Zeehavens Noord-Holland definitief

2022-12-19 Voordracht 65 Nota Zeehavens NH

Advies cie. M&B 1-12-2022 bij Voordracht Nota Zeehavens

M277-2022 AANGENOMEN VVD-CDA-CU-JA21-PVV Behoud van scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied

M278-2022 VERWORPEN PvdD-CU-PvdO Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

M279-2022 VERWORPEN PvdD-CU-PvdO Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens

M280-2022 VERWORPEN PvdD-SP-CU-PvdO Betrek natuur en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

M282-2022 VERWORPEN N-NH. Regeren is vooruitzien - kades voor energietranistie

M281-2022 VERWORPEN FvD Ligplaatsenbeleid

M283-2022 VERWORPEN N-NH. Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

M284-2022 VERWORPEN N-NH. Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerrrein

12 Laatste Begrotingswijziging 2022 (VD-68).

Dossier 11251 voorblad

Laatste begrotingswijziging 2022

Brief aan PS over Laatste begrotingswijziging 2022

2022-12-19 Voordracht 68 Laatste begrotingswijziging 2022

Advies commissie RWK laatste begrotingswijziging 2022

Uittreksel concept verslag cie NLG 28-11-2022 inzake Laatste begrotingswijziging

Uittreksel concept-verslag cie M&B 1-12-2022 over voordracht Laatste Begrotingswijziging 2022

Advies cie EFB laatste begrotingswijziging

M285-2022 VERWORPEN PvdD-SP Geen geld meer naar A9 Heiloo

12.a Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61) -voorheen hamerstuk 8a-

Fractie PvdD wenst punt 8a te onthameren vanwege het indienen van een amendement.

Dossier 11421 voorblad

Actualisatie Lijst geheime stukken

Lijst geheime stukken PS -geactualiseerd Voordracht 61-2022 en amendement A68-2022

Brief aan PS over actualisatie geheimhoudingenlijst

2022-12-19 Voordracht 61 GEAMENDEERD Actualisatie geheimhoudingenlijst PS

A68-2022 AANGENOMEN PvdD-NNH. e.a. Geheim altijd met datum

M286-2022 VERWORPEN PvdO Ga niet op stoel van rechter zitten PS is niet ook politie en rechter

13 Vragenuur.

Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.

2022-12-19 PS Mondelinge vragen ChristenUnie Opheffen bushalte verzorgingshuis

2022-12-19 PS Mondelinge vragen PvdA Jacht in Julianadorp 10-11 december 2022 -incl 2 bijlagen-

2022-12-19 PS Mondelinge vragen SP Contractverlenging F1 Zandvoort

14 Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

15 Afscheid Statenlid fractie Forum voor Democratie (wordt verplaatst).

16 Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten.

17 Sluiting.

■ **Provinciale Staten**

Provincie Noord-Holland

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering	:	**19 december 2022**
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Vergaderstukken	:	online beschikbaar PS 19-12-2022

1. Opening en mededelingen.

Afwezig is mw. Vastenhouw (FvD).
Later arriveren dhr. Mantel (JA21), mw. Van Meerten (VVD), mw. Van Soest (PvdO), Statenlid Van Wijnen (GroenLinks) en Statenlid Zaal (GroenLinks).
Dhr. Van den Berg (JA21), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en dhr. Van Hooff (PVV) verlaten de vergadering eerder.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- Hamerstuk 8a inzake “Actualisatie geheimhoudingenlijst PS” wordt als bespreekpunt 12a behandeld.
- PS heeft ingestemd met het behandelen van een actualiteit ingediend door fracties ChristenUnie, CDA, GroenLink en PvdD inzake “Opkopen stikstof door Schiphol”. De actualiteit wordt behandeld bij agendapunt 2a.
- Er zijn 3 sets mondelinge vragen ingediend voor het Vragenuur door:
  - fractie ChristenUnie inzake “Opheffen bushalte verzorgingshuis”;
  - fractie PvdA inzake “Jacht in Julianadorp op 10-11 december”;
  - fractie SP inzake “Contractverlenging F1 Zandvoort”.
- Er zijn 8 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M250-2022** door fracties GroenLinks, D66, PvdD, PvdA en PvdO inzake “Vlaggen op 10 december”;
  - **M251-2022** door fracties ChristenUnie, CDA, SP en N-NH. inzake “Ondersteuning warme kamers in Noord-Holland”;
  - **M252-2022** door fracties PvdD, DENK, SP en PvdO inzake “Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK’s over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten”;
  - **M253-2022** door fracties PvdD, DENK, SP en PvdO inzake “Versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata”;
  - **M254-2022** door fracties CDA, ChristenUnie en PvdA inzake “Ondersteuning verenigingslocaties”;
  - **M255-2022** door fracties CDA en ChristenUnie inzake “3 miljoen voor verenigingslocaties”;
  - **M256-2022** door fracties PvdA en GroenLinks inzake “Reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid”;

- **M257-2022** door fractie VVD inzake “Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies”.

De stemming over deze moties is uitgewerkt bij agendapunt 16.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

2a. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).
De actualiteit ingediend door fracties ChristenUnie, CDA, GroenLinks en PvdD inzake “Opkopen stikstof door Schiphol” is behandeld.

Er is 1 motie ingediend en aangehouden:
- **M258-2022** door fracties CDA en ChristenUnie inzake “Legalisatie PAS-melders” is aangehouden.

3. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen. De actualisatie van de lijst geheimhouding PS komt aan de orde bij agendapunt 12a.

4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 14 en 21 november 2022.
In de notulen van de uitloopvergadering van PS 21 november 2022 wordt een wijziging doorgevoerd op pagina 43, regel 2606. Er was abusievelijk aangegeven dat de voorzitter die tekst had uitgesproken, terwijl het een bijdrage van dhr. Klein (ChristenUnie) betreft.

De notulen en de besluitenlijst van 14 en 21 november 2022 zijn met in achtneming van deze wijziging vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
De strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. Voortgangslijst van moties.
De lijst moties wordt vastgesteld.

8. Hamerstukken.

8a. Hamerstuk 8a (Actualisatie geheimhoudingenlijst PS, voordracht 61-2022) wordt behandeld als bespreekpunt 12a.

8b. Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023.
Voordracht 62-2022

8c. Wadloopverordening 2023.
Voordracht 66-2022

De besluiten behorende bij punten 8b en 8c zijn aangenomen en zijn bij de hamerstukken van deze vergadering op de website gepubliceerd.

9. Beslissing op bezwaar referendumverzoek Stichting Windalarm.
Voordracht 67
Totaal aanwezig bij stemming: 50 leden.
De heer Van den Berg (JA21), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn 2 amendementen ingediend, waarvan er 1 niet-toelaatbaar wordt geacht volgens RvO artikel 38 en 1 is verworpen:

- **A66-2022** door fracties PvdD, ChristenUnie, CDA, JA21, DENK, SP, FvD, PVV, N-NH. en PvdO inzake “Nieuw besluit over referendum als PS voldoende is geïnformeerd” is verworpen. Voor 22 en tegen 28 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, PvdO, fractie Baljeu en N-NH.

- **A67-2022** door fracties JA21 en PVV inzake “Honoreer het advies van de HAC” is niet-toelaatbaar i.v.m. art. 38 RvO.
  Naar aanleiding van een ordevoorstel van fractie JA21 om te stemmen over de toelaatbaarheid, stemt een meerderheid van PS dat A67-2022 niet-toelaatbaar is.
  Voor niet-toelaatbaarheid 32 stemmen en tegen niet-toelaatbaarheid 20 stemmen.
  Amendement 67-2022 is daarmee niet-toelaatbaar en wordt niet in stemming gebracht.

Er zijn 6 moties ingediend en verworpen:

- **M259-2022** door fracties PvdD, DENK, SP en PvdO inzake “Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op” is verworpen. Voor 7 en tegen 43 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en ChristenUnie.
- **M260-2022** door fracties PvdD, DENK en PvdO inzake “Versnel win-win oplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis” is verworpen. Voor 7 en tegen 43 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en ChristenUnie.
- **M261-2022** door fractie JA21 inzake “Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie” is verworpen. Voor 9 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, PvdO, fractie Baljeu en N-NH.

- **M262-2022** door fracties JA21 en PVV inzake “Ontkoppel de noodverordening en het referendum” is verworpen. Voor 15 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
- **M263-2022** door fractie JA21 inzake “Betrek HAC voor definitieve besluitvorming” is verworpen. Voor 18 en tegen 32 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
- **M264-2022** door fractie PvdO inzake “Het belang van referenda in een goed werkende democratie” is verworpen. Voor 13 en tegen 37 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, SP, PvdO en fractie Baljeu.

Voordracht 67-2022 “Beslissing op bezwaar referendumverzoek Stichting Windalarm” is aangenomen.
Voor 30 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties CDA, FvD, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, fractie Baljeu en N-NH en 3 leden van JA21 stemmen tegen *(dhr. Jensen stemt voor).* Het besluit 67-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

10a. Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022.
Voordracht 63-2022

10b. Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.
Voordracht 64-2022

Totaal aanwezig bij stemming: 50 leden.
De heer Van den Berg (JA21), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn 12 moties ingediend, waarvan er 11 zijn verworpen en 1 is aangenomen:

- **M267-2022 door fracties PvdD en PvdO inzake “Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit” is aangenomen.**
  Voor 29 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, D66, CDA, PVV, fractie Baljeu en N-NH. *Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich hierbij van stemmen*
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  - te verkennen welke instrumenten uit het overzicht ‘Mogelijke aanvullende maatregelen KRW’ het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;
  - PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren.

- **M265-2022** door fracties CDA en SP inzake “Voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen” is verworpen. Voor 22 en tegen 28 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
- **M266-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Herziening Omgevingsvisie” is verworpen. Voor 7 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en PvdO. *Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich hierbij van stemmen.*
- **M268-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden” is verworpen. Voor 8 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO.

- **M269-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen” is verworpen. Voor 8 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO. *Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich hierbij van stemmen.*
- **M270-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen” is verworpen. Voor 7 en tegen 43 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en PvdO.
- **M271-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Financieel verslag faunabeheereenheid” is verworpen. Voor 14 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, PVV, SP, PvdO en N-NH.
- **M272-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Geen uitbreiding intensieve veehouderij” is verworpen. Voor 9 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, PVV, SP en PvdO.
- **M273-2022** door fracties PvdD en PvdO inzake “Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt” is verworpen. Voor 8 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO. *Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich hierbij van stemmen.*
- **M274-2022** door fracties PvdD, PvdO en SP inzake “Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte” is verworpen. Voor 7 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en PvdO. *Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich hierbij van stemmen.*
- **M275-222** door fracties PvdO, PVV en PvdD inzake “Kleinschalige woonvormen/ zorgcentra voor ouderen” is verworpen. Voor 17 en tegen 32 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, PvdO, fractie Baljeu en N-NH. *Statenlid Gringhuis (GroenLinks) onthoudt zich hierbij van stemmen.*
    - Fractie PvdO wenst aantekening bij motie 275; wil ondanks het negatieve preadvies toch graag peilen hoe de Statenleden denken over dit soort initiatieven en deze toch eens gaan waarderen.
- **M276-2022** door fracties PvdO, PVV en PvdD inzake “Vergeet de woonwagenbewoners niet” is verworpen. Voor 14 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PvdD, PVV, SP, PvdO, fractie Baljeu, N-NH. en 1 lid van JA21 stemt voor *(dhr. Mantel). Statenlid Gringhuis (GroenLinks) onthoudt zich hierbij van stemmen.*
    - Fractie PvdO wenst aantekening bij motie 276; wil ondanks het negatieve preadvies toch graag weten hoe deze Staten denkt over een heel vergeten groep.

Voordracht 63-2022 “Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022” is aangenomen.
Voor 44 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21 en PVV.
Het besluit 63-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 10a van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie PvdD wenst aantekening voor voordracht 63 te stemmen; kijkt altijd of dingen beter zijn geworden dan ze hiervoor waren, vindt dat deze herziening wat positieve punten oplevert en ziet hier een verbetering; zal toch met pijn in het hart voorstemmen, waarbij wel van het hart moet dat uitbreiding van veehouderij en duurzaamheid wat de fractie betreft toch echt niet met elkaar rijmen.

Voordracht 64-2022 "Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet" is aangenomen.
Voor 44 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21 en PVV.
Het besluit 64-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 10b van deze vergadering op de website gepubliceerd.

11. Nota Zeehavens Noord-Holland.
Voordracht 65-2022
Totaal aanwezig bij stemming: 50 leden, waarbij dhr. Steeman (D66) zich bij het gehele agendapunt onthoudt van stemmen.
De heer Van den Berg (JA21), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn 8 moties ingediend, waarvan er 7 zijn verworpen en 1 is aangenomen:

- **M277-2022 door fracties VVD, CDA, ChristenUnie, JA21 en PVV inzake "Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied" is unaniem aangenomen.**
  Dhr. Kanik (D66) onthoudt zich hierbij eveneens van stemmen.
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden.

  - Fractie PvdA wenst aantekening voor motie 277 te stemmen, maar neemt afstand van het expliciet noemen van specifieke bedrijven.
  - Fractie D66 wenst aantekening voor motie 277 te stemmen, omdat het specifiek gaat over de functie die wordt benoemd maar is er ook mee akkoord als het door een ander bedrijf gedaan kan worden; vindt dat dit een beetje neigt naar cliëntelisme om daar een specifiek bedrijf te noemen en neemt daar afstand van.
  - Fractie GroenLinks wenst aantekening voor motie 277 te stemmen en sluit zich aan bij de stemverklaringen van fracties D66 en PvdA.
  - Fractie SP wenst aantekening voor motie 277 te stemmen; vindt echter dat het niet de reden mag zijn voor een heleboel andere bedrijven om dwars te gaan liggen bij de woningbouw Haven Stad die mogelijkerwijs als er hierop beroep wordt gedaan kan worden belemmerd; vindt dat daar wel een klein risico in zit, maar het behoud van deze functie vindt de fractie prima.

- **M278-2022** door fracties PvdD, ChristenUnie en PvdO inzake "Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid" is verworpen. Voor 8 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO.
- **M289-2022** door fracties PvdD, ChristenUnie en PvdO inzake "Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens" is verworpen. Voor 8 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO.

- **M280-2022** door fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO inzake “Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens” is verworpen. Voor 8 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en PvdO.
- **M281-2022** door fractie FvD inzake “Ligplaatsenbeleid” is verworpen. Voor 15 en tegen 34 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
- **M282-2022** door fractie N-NH. inzake “Regeren is vooruitzien – kades voor energietransitie” is verworpen. Voor 5 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21 en N-NH.
- **M283-2022** door N-NH. inzake “Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG” is verworpen. Voor 7 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV en N-NH.
- **M284-2022** door fractie N-NH. inzake “Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen” is verworpen. Voor 6 en tegen 43 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdO en N-NH.

Voordracht 65-2022 “Nota Zeehavens Noord-Holland” is aangenomen.
Voor 44 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdD en PVV.
Het besluit 65-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 11 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

- Fractie FvD wenst aantekening voor voordracht 65 te stemmen, heeft wel bedenkingen tegen een aantal onderdelen van deze nota waaronder met name de claim die gelegd wordt door de energietransitie; stemt alles afwegende toch vóór deze nota.

12. **Laatste Begrotingswijziging 2023.**
Voordracht 68-2022
Totaal aanwezig bij stemming: 50 leden.
De heer Van den Berg (JA21), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er is 1 motie ingediend en verworpen:

- **M285-2022** door fracties PvdD en SP inzake “Geen geld meer naar A9 Heiloo” is verworpen. Voor 12 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, PvdO, fractie Baljeu en 1 lid van JA21 stemt voor *(dhr. Kohler).*

Voordracht 68-2022 “Laatste Begrotingswijziging 2023” is aangenomen.
Voor 47 en tegen 3 stemmen. Tegen stemmen de fracties PVV en PvdO.
Het besluit 68-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 12 van deze vergadering op de website gepubliceerd.

12a. **Actualisatie geheimhoudingenlijst PS** (voorheen punt 8a).
Voordracht 61-2022
Totaal aanwezig bij stemming: 50 leden.
De heer Van den Berg (JA21), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er is 1 amendement ingediend en aangenomen:

- **A68-2022 door fracties PvdD en N-NH. inzake "Geheim altijd met datum" is unaniem aangenomen.**
  Dictum:
  PS besluit het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:
  - besluit 2 te laten vervallen
  - besluit toe te voegen met de tekst:
    - van de regels "2018-03", "2017-06", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
      de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
      te vervangen door "31-12-2028"
    - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Er is 1 motie ingediend en verworpen:

- **M286-2022** door fractie PvdO inzake "Ga niet op de stoel van de rechter zitten, PS is niet ook nog de politie en de rechter" is verworpen. Voor 4 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PvdO en fractie Baljeu.

Voordracht 61-2022 "Actualisatie geheimhoudingenlijst" is geamendeerd aangenomen.
Voor 47 en tegen 3 stemmen. Tegen stemmen de fracties PVV en fractie Baljeu.
Het geamendeerde besluit 61-2022 behorende bij de voordracht, alsmede amendement A68-2022 is bij agendapunt 12a van deze vergadering op de website gepubliceerd.

13. **Vragenuur.**
- De mondelinge vragen ingediend door fractie ChristenUnie inzake "Opheffen bushalte verzorgingshuis" zijn door gedeputeerde Olthof beantwoord.
- De mondelinge vragen ingediend door fractie PvdA inzake "Jacht in Julianadorp op 10-11 december 2022" zijn door gedeputeerde Rommel beantwoord.
- De mondelinge vragen ingediend door fractie SP inzake "Contractverlenging F1 Zandvoort" zijn door gedeputeerde Loggen beantwoord.

14. **Advies GS moties Vreemd aan de Orde van de Dag.**
GS heeft advies gegeven op de 8 moties Vreemd aan de Orde van de Dag die bij punt 2 zijn ingediend.

15. Afscheid Statenlid fractie Forum voor Democratie.
Dit punt is uitgesteld.

16. Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.
Totaal aanwezig: 50 leden.
De heer Van den Berg (JA21), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

De stemmingen met betrekking tot voordracht 67 (punt 9), voordrachten 63 en 64 (punt 10), voordracht 65 (punt 11), voordracht 68 (punt 12) en voordracht 61 (punt 12a) zijn uitgewerkt bij de betreffende agendapunten.

De stemmingen moties Vreemd aan de Orde van de Dag:
Er zijn 8 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, waarvan er 2 zijn verworpen, 1 is ingetrokken en 5 zijn aangenomen:

- **M250-2022 door fracties GroenLinks, D66, PvdD, PvdA en PvdO inzake "Vlaggen op 10 december" is aangenomen.**
  Voor 41 en tegen 9 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt het college van GS:
  - over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag;
  - en de Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

    - Fractie CDA wenst aantekening voor motie 250 te stemmen; had er wel wat twijfel over omdat er meer belangrijke 'dagen van' zijn, maar vindt mensenrechten belangrijk en stemt dus voor de motie; vraagt wel enige terughoudendheid bij het ophangen van vlaggen voor thema's omdat er nogal wat 'dagen van' zijn.
    - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 250 te stemmen; voor de fractie zijn mensenrechten volkomen logisch, staan niet ter discussie en gelden iedere dag; geeft aan dat we daar gelukkig ook de Grondwet voor hebben; vindt het geen meerwaarde hebben om een vlag uit te hangen op één specifieke dag.

- **M251-2022 door fracties ChristenUnie, CDA, SP en N-NH. inzake "Warme kamers in Noord-Holland" is aangenomen.**
  Voor 29 en tegen 21 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, D66, JA21, FvD en PVV.
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  - 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;

- met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;
- deze uitgaven te dekken uit het restant budget uit het “Noodfonds sociale infrastructuur” (motie 41);
- gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen.

  - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 251 te stemmen; vindt dit een doekje voor het bloeden en geeft aan dat een deel van de indienende partijen zelfs landelijk rechtstreeks verantwoordelijk is voor deze problemen; vindt dat ieder mens en organisatie die geen kachel meer aan kan zetten structureel geholpen moet worden; even opwarmen en weer naar een koud huis terug is voor de fractie geen oplossing.
  - Fractie D66 wenst aantekening tegen motie 251 te stemmen; vond de woorden van de gedeputeerde goed wat dat betreft, alleen de motie is niet aangepast; stemt zoals het dictum staat en vindt het echt een taak van de gemeenten.

- **M252-2022 door fracties PvdD, DENK, SP en PvdO inzake “Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK’s over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten” is aangenomen.**
  Voor 49 stemmen en tegen 1 stem. Tegen stemt de fractie N-NH.
  Dictum:
  PS draagt het college van GS op:
  - te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK’s onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2;
  - en daarover P5 zo snel mogelijk te informeren.

- **M254-2022 door fracties CDA, ChristenUnie en PvdA inzake “Ondersteuning verenigingslocaties” is aangenomen.**
  Voor 40 en tegen 10 stemmen. Tegen stemmen de fracties D66 en JA21.
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.

  - Fractie PVV wenst aantekening voor motie 254 te stemmen; deze motie spoort het Rijk aan tot algemene actie, de fractie vindt dat een wezenlijk andere oproep zoals motie 255 aangeeft en stemt daarom vóór deze motie.

- **M256-2022 door fracties PvdA en GroenLinks inzake "Reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid" is aangenomen.**
  Voor 27 en tegen 21 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, ChristenUnie, PvdO, fractie Baljeu en N-NH. *Dhr. Van der Maas en dhr. Terwal (VVD) onthouden zich hierbij van stemmen.*
  Dictum:
  PS verzoekt het college van GS om:
  de exploitant te informeren over dit besluit en de overeenkomst met betrekking tot reclame uitingen met producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten aan te passen in lijn met dit besluit.

    - Fractie FvD wenst aantekening tegen motie 256 te stemmen; vindt deze motie verdergaan dan betutteling en vindt het haast een vorm van censuur; geeft aan dat het niet gekker moet worden en stemt tegen met volle overtuiging.
    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 256 te stemmen; vindt reclame sowieso vaak aanzetten tot onnodige consumptie en geeft aan dat het misschien goed is om eens een discussie te hebben over de rol van reclame in onze maatschappij; vindt het te specifiek om nu deze onderwerpen te verbieden en sommige andere reclames niet te verbieden.
    - Fractie PvdD wenst aantekening voor motie 256 te stemmen; is heel blij met het initiatief van GroenLinks en PvdA om reclame op onder andere vlees en vis te verbieden, ziet dat de aanjagersrol van de Partij voor de Dieren heel goed werkt en is dus van harte voor.

Verworpen/ingetrokken moties Vreemd a/d Orde van de Dag:

- **M253-2022** door fracties PvdD, DENK, SP en PvdO inzake "Versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata" is verworpen. Voor 10 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fractie PvdD, SP, ChristenUnie, PvdO, fractie Baljeu en 1 lid van GroenLinks stemt voor *(Statenlid Bwefar).*
- **M255-2022** door fracties CDA en ChristenUnie inzake "3 miljoen voor verenigingslocaties" is verworpen. Voor 12 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties CDA, FvD, SP, ChristenUnie, PvdO en fractie Baljeu.
    - Fractie PvdA wenst aantekening tegen motie 255 te stemmen; kan zich goed vinden in de bedoeling van de motie en roept daarom ook met het mede-indienen van motie 254 het Rijk op haar rol te pakken; de fractie heeft kanttekeningen bij de haalbaarheid en dekking van motie 255 en stemt daarom tegen.
    - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 255 te stemmen; vindt het een sympathieke motie maar ook te specifiek, is net als destijds bij de coronamaatregelen voor een totaaloplossing en niet elke doelgroep apart te behandelen en te benoemen; vindt dat ieder mens of organisatie die in de problemen is geholpen dient te worden en stemt daarom tegen deze motie.
- **M257-2022** door fractie VVD inzake "Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincie" is ingetrokken.

17. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 19 december 2022.

Notulen -gewijzigd vastgesteld-

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum Statenvergadering	:	19 december 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Plaatsvervangend voorzitter	:	Statenlid N.M. van der Waart
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder – statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:
Mw. S. Abdi (PvdA), mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), Statenlid S. Becker (GL), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid R.I. Bwefar (GL), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. Bouhlel-Lascaris (SP), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), Statenlid J.W. Dulfer (GL), Statenlid Er (GroenLinks), mw. G. Van Geffen (N N-H.), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Statenlid I. Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD).

Afwezig: mw. J. Vastenhouw (FvD).

Agenda		**Paginanummer:**
1.	Opening en mededelingen.	(3)
2.	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.	(3)
2.a.	Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).	(13)
3.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.	(21)
4.	Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 14 en 21 november 2022.	(21)
5.	Vaststelling Strategische Statenagenda.	(21)
6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken.	(22)
7.	Voortgangslijst van moties.	(22)
8.	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.	(22)
8.a.	Onthamerverzoek: Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61).	(22)
8.b.	Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 (VD-62).	(22)
8.c.	Wadloopverordening 2023 (VD-66).	(22)
9.	Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67).	(22)
10.a.	Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (VD-63).	(57)
10.b.	Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (VD-64).	(57)
11.	Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65).	(79)

12.	Laatste Begrotingswijziging 2022 (VD-68).	(102)
12.a.	Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61).	(103
13.	Vragenuur.	(107)
14.	Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.	(111)
15.	Afscheid Statenlid fractie Forum voor Democratie – uitgesteld	(113)
16.	Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten.	(113)
17.	Sluiting.	(124)

Opening om 10.16 uur.

1. Opening en mededelingen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, goedemorgen op dit frisse uur van de dag. Ik open de statenvergadering op 19 december 2022. Ik verzoek eenieder om zijn of haar mobiele telefoons op stil te zetten. Uiteraard welkom aan de Statenleden en de leden van Gedeputeerde Staten die allen hier aanwezig zijn, en uiteraard ook een hartelijk welkom aan alle belangstellenden, aan onze ambtenaren en wellicht ook publiek op de publieke tribune. Vandaag de laatste statenvergadering van 2022. Dat wordt vast een heel mooie vergadering. In ieder geval gaan we zorgen dat u vandaag- Het zal denk ik wel een lange vergadering gaan worden, gelet op alle agendapunten die wij hebben. We gaan natuurlijk lunchen met elkaar. We gaan om 15.00 uur even schorsen. We hebben ook vanavond een diner. Ik zie een vraag van orde. Meneer Van Hooff.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter, met betrekking tot dat schorsen, deel ik u mede dat dat niet namens mij is. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Er zullen nog wel meer schorsingen zijn vandaag, want u weet, ik ga daar redelijk soepel mee om. Als een van de fracties daar behoefte aan heeft om even te overleggen of wat dan ook dan, dan zal ik daar zeker invulling aan geven.

Er is bericht van verhindering wegens ziekte van mevrouw Vastenhouw van Forum voor Democratie. Een viertal Statenleden zijn druk bezig om hier op tijd te komen. Dat is de heer Zaal en mevrouw Van Wijnen van GroenLinks en mevrouw Van Meerten en de heer van Gilse van de VVD. De heer Van Gilse is er al. De heer Köhler.

De heer **KÖHLER** (JA21): Dat geldt ook voor Ivo Mantel. Hij is nog onderweg.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Een andere mededeling is dat met ingang van vandaag mevrouw Van Soest geen deel meer uitmaakt van de fractie 50PLUS/Partij van de Ouderen en gaat ze verder met haar nieuwe fractie Partij van de Ouderen. Ik zie mevrouw Van Soest even niet zitten. Dus u mag mij corrigeren als ik 50PLUS noem. Vanaf nu is het Partij van de Ouderen.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt twee. Dat is de regeling van onze werkzaamheden. Dan stellen wij ook de primus vast, zoals dat heet, bij hoofdelijke stemming. Dat doen we op basis van ons Reglement van Orde en daar wordt het bepaald, als we hoofdelijk gaan stemmen, bij welk Statenlid de hoofdelijke stemming dient aan te vangen. Altijd heel spannend. Dat is nummer drie. Mevrouw Nanninga van JA21. Ze is er niet.

De heer **KÖHLER** (JA21): Mevrouw Nanninga heb ik even in het fractiehuis achtergelaten vanwege de temperaturen hier.

De **VOORZITTER**: Ja, dat is misschien ook even voor de duidelijkheid, ook voor de kijkers. U ziet misschien op een aantal plekken lege stoelen of mensen met een jas aan zitten. Dat is niet, omdat dat gebruikelijk is, maar helaas is dit weekend de verwarming hier spontaan uitgegaan. Dat was niet in het kader van de besparingen, maar een mankement. Hij is vanochtend weer aangezet. Langzaam komen wij op temperatuur. Maar dat past misschien ook wel om langzaam op stoom te komen als Staten. Dus vandaar.

Vaststelling van de agenda. De Fractie van Partij voor de Dieren heeft aangekondigd dat hamerstuk 8.a als bespreekstuk zal worden opgevoerd. Dat zal gaan gebeuren onder agendapunt 12.a. Gaat u daarmee akkoord? Ja.

Dan de actualiteiten. De fracties ChristenUnie, CDA, GroenLinks en Partij voor de Dieren hebben een verzoek tot het houden van een actualiteit ingediend. Dat is ook op basis van ons Reglement van Orde. De titel is Opkopen stikstof door Schiphol. Daar heeft het presidium positief over geadviseerd. Daar hoeven we dus nu niet over te stemmen.

Er zijn mondelinge vragen ingediend, drie sets. Door de Fractie ChristenUnie inzake opheffen bushalte verzorgingshuis. fractie van de PvdA inzake jacht in Julianadorp en de fractie van de SP

contractverlenging van de F1 in Zandvoort. Die zullen aan het eind van de vergadering bij het vragenuur aan de orde komen.

Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De fractie van GroenLinks heeft aangekondigd een motie in te willen dienen met als onderwerp, volgens mij, Wereld Mensenrechten dag, als het goed is. Statenlid Bwefar gaat hem toelichten. Haar stel ik daartoe in de gelegenheid. Dat is, dames en heren, ook de maidenspeech van Statenlid Bwefar.

Statenlid **BWEFAR** (GL): Dank u wel, voorzitter. Ik zal ongeveer zes jaar oud zijn geweest. Mijn moeder, mijn broertje en ik zaten in de tram naar Amsterdam Centraal en we hadden haast, want we moesten een trein halen. Ik herinner mij dat we snel moesten uitstappen en aan de hand van onze moeder werden we aangespoord om door te lopen. Plotseling stopte mijn moeder en zij veranderde van koers. Wij liepen niet langer in de richting van de stationsdeuren, maar naar een jongeman die uit een vuilnisbak at. Mijn moeder sprak de jongeman aan en vroeg hem met ons mee te lopen. Binnenin een stationshal kocht zij eten voor hem. Ik herinner mij in ieder geval de warme friet. Wij hadden het thuis niet breed, maar dat heeft mijn ouders er nooit van weerhouden om andere mensen te helpen. Of we de trein hebben gehaald, weet ik niet. En mijn moeder weet het ook niet meer. Wel ben ik die daad van mijn moeder nooit vergeten. Haar houding naar mensen toe die hulp nodig hebben is een rode lijn geweest in mijn leven. Ik probeer die lijn vast te houden.

Ik leerde ook al jong over de schending van mensenrechten. Ik ben naast Noord-Hollander, naast Nederlander, ook Papoea. Mijn vader komt namelijk uit het voormalig Rijksdeel Nederlands Nieuw Guinea. Dus niet uit het huidige Papoea-Nieuw-Guinea. Dat is de rechterhelft van het eiland Nieuw-Guinea, dat boven Australië ligt en dat sinds 1975 onafhankelijk is. De linkerhelft van het eiland is het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea. Wij noemen dat West-Papoea. De linkerhelft was onder Nederland onafhankelijkheid beloofd. In april 1961 werd in de voorbereiding hiervan, de Nieuw-Guinea Raad ingesteld en op 1 december 1961 werd voor het eerst onze vlag gehesen, de Morgenster, en ook voor het eerst ons volkslied gezongen, Hai Tanahku Papua. Maar het mocht niet zo zijn. Nederland heeft onder druk van onder andere de Verenigde Staten op 15 augustus 1962 het Verdrag van New York getekend. Sindsdien is Papoea onderdeel en gekolonialiseerd door Indonesië. In de afgelopen zestig jaar zijn er ongeveer vijfhonderdduizend Papoea's door Indonesië vermoord. Het wordt ook wel de slow genocide genoemd. Tot op de dag van vandaag strijden de Papoea's voor onafhankelijkheid. Maar de prijs is hoog. Op het hijsen van de vlag staat vijftien jaar gevangenisstraf. Dat is niet eens het ergste. De martelingen en moorden en de schending van de andere mensenrechten die straffeloos blijven, dat is het ergste.

Maar ik leerde niet alleen over West-Papoea, want de blik van mijn ouders was veel breder. Ik leerde ook al verhalen van veel dichterbij. Zo was ik mij van kleins af aan zeer bewust van de muur die door de stad Berlijn liep. En dat die muur families van elkaar scheiden en vrienden, en dat de mensen die in het zogenaamde Oostblok woonden niet eens in een god mochten geloven of kritiek mochten hebben op hun regering. Ik kende de vluchtverhalen en de smokkelverhalen. Ik vergeet dan ook nooit meer de val van de Berlijnse muur. Ik was die avond van die bewuste 9 november boven op mijn kamer, net als mijn broers en zussen, toen mijn moeder onderaan de trap schreeuwde dat we naar beneden moesten komen, omdat de muur viel. Die vreugde in haar stem, ik kan er nog steeds een brok in mijn keel van krijgen.

Waar ik ook een brok in mijn keel van kreeg, was toen ik op 30 april 2004 in Boedapest stond, middenin de stad, naar ik dacht op het Vredesplein. De hele avond was er muziek en gezelligheid en om middernacht barstte het vuurwerk los. Maar wat ik vooral nooit meer vergeet, waren die twee vrouwen die voor mij stonden. Ze waren ergens in de vijftig en ze hadden een blauwe en een gele ballon in hun handen. En toen het twaalf uur werd, stroomden de tranen over hun wangen. En ik realiseerde mij op dat moment dat, wat voor mij zo vanzelfsprekend was, dat mijn land lid is van de Europese Unie met haar mensenrechtenbeleid en recht op vrijheid van meningsuiting, voor hun voor het grootste deel van hun leven onmogelijk had geleken en onbereikbaar.

Maar laat ik het nog dichter bij huis zoeken, want ook in ons eigen Nederland is het niet altijd feest. Afgezien van het feit dat het gros van onze kleding uit sweatshops komt, dat onder andere onze cacao voornamelijk komt van plantages waar kinderen voor worden geronseld, schenden wij nu ook in Nederland nog weleens massaal mensenrechten. Wat ik zelf een mooi uitgangspunt vind, is dat de eigen mensenrechten eindigen, daar waar je de mensenrechten van iemand anders schendt. Dus je mag zeggen wat je wilt en doen wat je wilt, maar je moet wel rekening houden

met de mensenrechten van een ander en met de rechten van een ander. Dus als wij in Nederland geen zin hebben in gezinshereniging van een vluchteling, dan mogen wij die mening best hebben. Maar die gezinshereniging is gebaseerd op een mensenrecht. Dat tegenhouden is de schending van het recht op een gezinsleven en dus een schending van een mensenrecht. En ook discriminatie is schending van een mensenrecht. En toch gebeurt dit aan de lopende band. Mensen met een beperking die minder toegang hebben tot de arbeidsmarkt. Vrouwen die minder betaald krijgen dan mannen voor hetzelfde werk. Of transpersonen die nog steeds vaak behandeld worden alsof ze gek zijn. Of algoritmen die mensen van kleur met een dubbele nationaliteit of onbekende naam uitsluiten of juist in vooringenomen hokjes plaatsen. En zo kan ik helaas nog even doorgaan. Daarom dien ik vandaag met mijn maidenspeech een motie in om als provincie, net als al meer dan zeventig Nederlandse gemeenten, voortaan de mensenrechtenvlag uit te hangen op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, jaarlijks op 10 december. Deze vlag benadrukt niet onze verschillen, maar juist dat wat wij met elkaar gemeen hebben. Wat wij delen en wat ons verbindt. Net zoals mijn moeder in een jongeman op het Centraal station een gelijkwaardig mens zag, een ander gelijkwaardig mens zag, wijst ook de vlag op dat wat ons gelijkwaardig maakt. Een verbinding is ook waar ik me hard voor wil maken. Verbinding van de Noord-Hollander met de provincie. Verbinding van onze natuur. Verbinding van onszelf met onze natuur. En verbinding van de stad met het platteland. Want uiteindelijk zijn we allemaal mensen van vlees en bloed, die niet alleen maar op deze zelfde wereld leven en deze wereld ook moeten behouden voor volgende generaties, maar vooral ook moeten samenwerken. Want uiteindelijk 'benne we toch op de wereld om mekaar, om mekaar, te hellepu nie waar?' Ik dien deze motie, samen met D66, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid en Partij van de Ouderen, in, waarvan het dictum luidt: spreekt uit dat niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december. Verzoekt het College over te gaan tot de aanschaf van de mensenrechten vlag en de mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de provincie Noord-Holland, en gaat over tot de orde van de dag.

[applaus]

Statenlid **BWEFAR** (GL): Hij moet nog ondertekend worden, maar is die. Ik moet een rondje lopen.

De **VOORZITTER**: Nou, dat vinden we niet zo heel erg. Hij komt zo wel. Hij wordt straks ingediend en dan zal die onderdeel uitmaken van onze beraadslagingen. Hij wordt nog even ondertekend. Maar gefeliciteerd met uw maidenspeech. Ik denk dat ik namens iedereen spreek, het kwam echt recht uit uw hart. Dank u wel.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 250-19 december 2022
Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;*
- *Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;*
    - *de toeslagenaffaire;*
    - *Minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;*
    - *Geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en*
    - *De oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.*
- *10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;*
- *Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;*
- *Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.*

Overwegende dat:

- *De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;*
- *Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;*

- *De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);*
- *De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en*
- *Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.*

Spreekt uit dat:

- *Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en*
- *De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ruchama Bwefar (GroenLinks), Emre Kanik (D66), Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Jorrit Carton (PvdA), Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: Ook door de ChristenUnie is een motie Vreemd aan de Orde van de dag ingediend met als titel Ondersteuning 'warme kamers' in Noord-Holland. Dan wil ik de heer Klein verzoeken deze motie toe te lichten.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, het is geen verrassing. We lezen er iedere dag over in de krant. De sterk gestegen energieprijzen brengen veel huishoudens in problemen en met name mensen met een laag inkomen, die in een slecht geïsoleerd huis wonen, komen voor enorme kosten te staan. Een verdubbeling of verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot is geen uitzondering. En ook met het door de overheid ingestelde energieplafond zijn de kosten nog aanzienlijk hoger dan in het verleden. En het gevolg is dat gezinnen met een laag inkomen, maar ook veel studenten, letterlijk in de kou zitten. Ze zetten de verwarming niet aan uit angst voor de energierekening. En dat is niet echt vergelijkbaar met onze situatie vandaag, waarin we een keer een dagje met een wat lagere temperatuur vergaderen. Maar er is ook goed nieuws. Er zijn allerlei organisaties in de provincie, zoals bibliotheken, sportkantines, kerken en ook het Leger des Heils, die hun deuren openen. Ze bieden een warme plek, een kop koffie, soms een maaltijd en soms een mogelijkheid om een warme douche te nemen aan iedereen die dat nodig heeft. En nu het zo koud is, is er dringend behoefte aan nog meer van dergelijke plekken. Wij denken dat er in onze provincie nog heel veel plekken zijn die mogelijk kunnen dienen als zo'n warme kamer, maar daar is wel wat extra geld voor nodig, want de organisaties die deze plekken beheren maken immers extra kosten. Kan de provincie hier een rol in spelen? Wij denken van wel. Als provincie hebben we immers al eerder aangegeven dat de sociaalmaatschappelijke infrastructuur belangrijk is. En ook is in de provincie Friesland op 9 november een motie aangenomen waarin GS wordt gevraagd om geld beschikbaar te stellen en te stimuleren dat er meer warme plekken in de provincie komen. En de provincie Zuid-Holland heeft zelfs een ruimte in het provinciehuis beschikbaar gesteld, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils. Wij dienen daarom een motie in, samen met het CDA, de SP en Namens Noord-Hollanders. met het volgende dictum: Wij verzoeken GS 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, onder andere ter gedeeltelijke compensatie van de extra kosten; met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals het Leger des Heils, Dorpswerk Noord-Holland en sportorganisaties, in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden; deze uitgaven te dekken uit het restantbudget van het Noodfonds Sociale Infrastructuur en gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 251-19 december 2022
Ondersteuning 'warme kamers' in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De energieprijzen sterk zijn gestegen en een verdubbeling of zelfs verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot geen uitzondering is;*

- *met name mensen die in een slecht geïsoleerd (huur)huis wonen, komen voor enorme kosten te staan;*
- *Veel inwoners met een laag inkomen, maar ook veel studenten, de verwarming niet aanzetten uit angst voor de energierekening en daardoor letterlijk in de kou komen te zitten;*
- *Allerlei organisaties zoals bibliotheken, sportkantines, kerken, en ook het Leger des heils (dat het project Warme Kamers is gestart) hun deuren hebben geopend om een warme plek, een kop koffie, een maaltijd en vaak ook de mogelijkheid tot een warme douche te bieden aan iedereen die dat nodig heeft.*

Overwegende dat:

- *Nu de winter is begonnen, er dringend behoefte is aan nog meer van dergelijke plekken;*
- *Er in steden en dorpen nog de nodige plekken te vinden zijn die mogelijk als warme kamer kunnen dienen;*
- *De organisaties die deze plekken beheren extra kosten maken, omdat zij ook hun energierekening moeten betalen;*
- *De provincie een rol kan spelen bij het stimuleren dat er in de hele provincie door maatschappelijke organisaties 'warme kamers' worden gerealiseerd;*
- *De provincie Noord-Holland ook naar aanleiding van motie 2020-M41 gekozen heeft om de sociale infrastructuur te ondersteunen;*
- *In de provincie Friesland op 9-11-2022 een motie is aangenomen waarin aan GS gevraagd wordt 50.000 euro beschikbaar te stellen voor meer warme plekken in de provincie, en de provincie Zuid-Holland een ruimte in het provinciehuis beschikbaar heeft gesteld als Warme Kamer, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;*
- *Met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;*
- *Deze uitgaven te dekken uit het restantbudget uit het 'Noodfonds sociale infrastructuur' (motie 41);*
- *Gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie), Dennis Heijnen (CDA), Anna de Groot (SP) en Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Keurig ondertekend. Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

Dan geef ik het woord aan Statenlid Kostić van de Partij voor de Dieren. Zij zal twee moties Vreemd gaan toelichten. Een met als titel Vijftig procent reductie kankerverwekkende PAK's, en de tweede is Versneld onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen van Tata. Het woord is aan Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Vandaag twee moties Vreemd over Tata Steel, omdat er nu maximale druk op het bedrijf nodig is om de omwonenden en de werknemers te beschermen. De discussie hebben we natuurlijk vaker gevoerd in de commissie. Maar voor mensen thuis, die het nog niet weten, dit is het verhaal van Tata Steel, een van de grootste bronnen van vervuiling, stikstof en kankerverwekkende stoffen van Nederland. Pal naast een beschermd natuurgebied en een woongebied. Tata Steel pakt de financiële winsten, verspild geld met het aanvechten van boetes, verspreid desinformatie en houdt vervolgens een handje op bij de belastingbetaler, maar investeert zelf al jaren niet serieus in schoon worden. Het doet pas iets als ze zwaar onder druk worden gezet, meestal door de inzet van moegestreden omwonenden. En zelfs dan doen ze alleen het minimale. Ondertussen wordt ons voorgehouden dat Tata na decennia verhalen nu echt wel schoon gaat worden. Persoonlijk, onze fractie, wij zijn helemaal klaar met de Tata-morgana, de luchtkastelen die Tata al jaren creëert over dat ze echt wel schoon zullen worden, dat we ze kunnen vertrouwen. Er zijn nog mensen in deze Staten die nog geloof hebben in die Tata-morgana, die geloven in de beloftes van hun greenwashing staalplan en roadmap plus. Maar laten we dan kijken wat de eerste grote belofte van Tata is in dat kader. Vijftig procent, vijftig procent reductie van kankerverwekkende Pak-stoffen in het eerste kwartaal

van 2022. Een cruciaal moment. Tata roept dat ze het doel al hebben gehaald, maar niemand, niemand die het kan verifiëren. Zo wordt het geloof in Tata-morgana in stand gehouden. Daarom de eerste motie, ingediend samen met DENK, SP en de Partij van de Ouderen, dragen het College van GS op te verkennen waar de provincie wel de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes, zoals geformuleerd in het vermijdingsreductieprogramma en op het meest zorgwekkende onderdeel, kooksfabriek twee; en daarover PS zo snel mogelijk te informeren, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 252-19 december 2022
Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van C02, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);*
- *Het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;*
- *De CD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;*
- *Onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot.*

Overwegende dat:

- *Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;*
- *Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen5 en in haar Groen staal plan;*
- *Tata Steel zowel op haar website als in de media beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;*
- *Deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;*
- *Tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond'° nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;*
- *Het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;*
- *Er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2;*
- *En daarover PS zo snel mogelijk te informeren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren, Süleyman Koyuncu (DENK), Anna de Groot (SP) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Voorzitter, tenslotte de tweede motie. Het meest gevaarlijke verouderde onderdeel, kooksgasfabriek twee, is allang over datum, overtreedt regels, maar mag van de provincie nog jaren blijven draaien. Elke dag dat we dit toestaan, nemen we bewust risico's met de gezondheid van burgers. Daarom is de Partij voor de Dieren voor directe sluiting van in ieder geval kooksfabriek twee. Helaas denkt de meerderheid van PS daar anders over en wil eerst een onderzoek naar de vraag of dat überhaupt kan, maar daar wil de provincie een jaar lang over doen. Ze is er sinds september al mee bezig. Een juridisch onderzoek om een referendum tegen te houden, heeft de provincie bliksemsnel klaar. Hier gaat het om levens van burgers die elke dag het Tata-gif moeten inademen. Dat is niet uit te leggen. Het moet sneller. Daarom de motie, samen met DENK, SP en Partij van de Ouderen ingediend, verzoeken we het College van Gedeputeerde Staten het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval

de kooksfabriek twee in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023. Beste collega's, ik was net flink onder de indruk van mijn collega Bwefar en haar persoonlijke verhaal. Daarom dienen we ook samen met haar de motie om de vlag te laten wapperen op de dag van de mensenrechten. Maar laten we niet alleen een vlag hijsen, maar ook daadwerkelijk in ons beleid en stemgedrag mensenrechten prioriteit geven. En gezondheid is een mensenrecht. Dank u wel.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 253-19 december 2022
Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De provincie inmiddels een derde Last onder dwangsom (Lod) heeft opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks bij de kooksgasfabrieken op het terrein van Tata Steel;*
- *Omwonenden al zeker sinds 2017 melding maken van rauwe kooks bij de omgevingsdienst, maar de omgevingsdienst pas in 2020 besloot toch te handhaven na een uitspraak van de onafhankelijke Hoor- en Adviescommissie;*
- *Het optreden van rauwe kooks zorgt voor luchtverontreiniging met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gezondheidsrisico's.*

Overwegende dat:

- *De provincie nu onderzoekt of intrekken van de vergunning voor bijvoorbeeld de Kooksgasfabriek 2 fKGF2) mogelijk is;*
- *De provincie dit onderzoek 'niet eerder dan in de tweede helft 2023' denkt af te ronden;*
- *Onderzoek veel sneller kan verlopen, bijvoorbeeld wanneer de provincie de situatie als een crisis beschouwt en de beste juristen benadert om de juridische vraagstelling binnen een af te spreken termijn te beantwoorden;*
- *Het versnellen van onderzoek ook moet, vanwege grote gezondheidsrisico's en omdat er al jarenlang weinig verbetering zichtbaar is;*
- *de maat een keer vol is.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval de KGF2 in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren, Süleyman Koyuncu (DENK), Anna de Groot (SP) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: En beide moties maken nu onderdeel uit van onze beraadslaging.

En dan gaan we door naar de volgende motie Vreemd en die zal worden ingediend door het CDA. Het gaat over drie miljoen voor verenigingslocaties en de volgende is ook van het CDA, Ondersteuning verenigingslocaties. De heer Heijnen van het CDA zal deze twee moties toelichten.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, de stijgende energieprijzen hakken er bij velen flink in. Gelukkig komt het kabinet met compensatie afgelopen maanden al in de vorm van eenmalige compensatie en vanaf 1 januari met een prijsplafond voor consumenten. Voor andere stroomverbruikers, zoals MKB, zwembaden, et cetera, zijn er andere regelingen. Er is echter één groep die geen gebruik kan maken van al deze regelingen en dat zijn de verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra. En op 28 november werd bekend dat het kabinet niet dieper in de buidel tast voor sportverenigingen in nood. En dat terwijl 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maakt over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen. En naast die sportclubs dreigen ook problemen voor culturele instellingen en dorpshuizen. En dat allemaal, terwijl ze net herstellende zijn van de coronacrisis. Door de wegvallende horeca-inkomsten is er al flink ingeteerd op de reserves. En voorzitter, ik vind het echt prachtig wat we hier in de provincie hebben gedaan voor deze groep met zogenaamd maatschappelijk vastgoed. De regelingen voor deze groep uit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds zijn zeer populair en ik vind het mooi om te zien dat de gedeputeerde zich inzet om deze regelingen zo snel mogelijk weer open te zetten. Maar voorzitter, verduurzaming van een pand kost tijd en de nood voor deze groep is hoog en acuut. Hulp is nodig. En voorzitter, daarom heb ik samen met de ChristenUnie en de Partij van de Arbeid een motie met het volgende dictum. Verzoekt Gedeputeerde Staten het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende

verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van de sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 254-19 december 2022
Ondersteuning verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.*
- *De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen;*
- *Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten.*

Overwegende dat:

- *De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen;*
- *Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur;*
- *Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander;*
- *De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken;*
- *Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA), Michel Klein (ChristenUnie) en Jorrit Carton (PvdA)

De **VOORZITTER**: Deze motie maakt deel uit van onze beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. En dan een tweede motie Vreemd. Want ik zei het al: de nood voor verenigingslocaties is hoog en acuut. En voorzitter, de vorige statenvergadering liet zien dat PS bereid is om bij te springen als het Rijk dat niet doet. Er is besloten drie miljoen te geven aan Artis, met als belangrijkste argument dat Artis geen recht had op een rijksgelden. En voorzitter, hier doet zich precies hetzelfde voor. Sportverenigingen hebben geen recht op rijksgelden en hebben ons echt nodig. En ik zeg eerlijk, voorzitter, eigenlijk houd ik helemaal niet van dit type moties die zomaar geld gaan uitgeven; zie onze stemverklaring bij Artis. Maar voorzitter, als wij het dan toch aan het doen zijn, dan denk ik aan al die verenigingen die een cruciale plaats hebben in onze samenleving en mensen bij elkaar brengen en gezond houden. En dat is mij zeker drie miljoen waard. Daarom heb ik samen met de ChristenUnie de volgende motie. Verzoekt Gedeputeerde Staten te onderzoeken of de provincie kan bijdragen aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen, substantieel verhoogd kan worden tot maximaal drie miljoen €; deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het Provinciaal Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds, en gaat over tot de orde van de dag. Voorzitter, ik verwacht brede steun voor deze motie, want als we Artis kunnen steunen met drie miljoen, dan kunnen we zeker onze mooie Noord-Hollandse sportcultuur en gezelligheidsverenigingen steunen. Ik dank u wel.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 255-19 december 2022
3 miljoen voor verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- *Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen;*
- *De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 8$ procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen;*
- *Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten;*
- *De provincie middels het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds inzet op lange termijn ondersteuning in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals sportkantines, dorpshuizen en culturele instellingen.*

Overwegende dat:

- *De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen;*
- *Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur;*
- *Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander;*
- *De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken;*
- *Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro;*
- *Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA) en Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Het leek bijna een maidenspeech. Dank u wel. En ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

En dan gaan we naar de heer Muurlink van de PvdA met de motie Vreemd met als titel reclame-afspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid. Het woord is aan de heer Muurlink.

De heer **MUURLINK** (PvdA): Voorzitter. We hebben als provincie, Provinciale Staten, met een ruime meerderheid gekozen voor een duurzaam beleid als het gaat om mobiliteit, als het gaat om voedsel in onze Voedselvisie en Perspectief Mobiliteit. Het voorstel wat de Partij van de Arbeid, samen met GroenLinks, vandaag wil doen, is om dat ook door te trekken in onze mogelijkheid voor het uiten van reclame.
Want zoals u weet, reclame-uitingen zijn de poging om mensen te bewegen tot bepaald gedrag. En als het gedrag als gevolg van de reclames leidt tot een gedrag wat niet in lijn is met de provinciale uiting met betrekking tot een duurzame toekomst, vinden wij dat niet juist. Een tijdje geleden heeft de Partij van de Arbeid schriftelijke vragen gesteld hierover ter voorbereiding van deze motie om te kijken of dat überhaupt mogelijk was in ons reclame-beleid en of dat überhaupt mogelijk was wat betreft de financiële gevolgen. Daaruit bleek dat het mogelijk was zonder financiële gevolgen. En wat wij hier nu aan u willen vragen, is om in te stemmen met de motie die oproept om voortaan niet langer meer de ruimte te bieden in onze abri's, want daar gaat het vooral om, voor reclame-uitingen als het gaat om fossiele brandstoffen en als het gaat om vlees en vis, geheel in lijn met het provinciale beleid. Ik zal het dictum even voorlezen. Spreekt uit dat de provincie Noord-Holland geen ruimte meer biedt voor reclames met producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten en verzoekt het College om de exploitant te informeren over dit besluit en de overeenkomsten met betrekking tot reclame-uitingen met producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten aan te passen in lijn met dit besluit. Ik zal hem zo indienen. Maar voordat er zo meteen vragen gaan komen van, ja, maar wat bedoel je nou eigenlijk allemaal met die energiebronnen? we hebben het hier over geen reclame meer maken voor luchtvaartmaatschappijen, geen reclame meer maken voor – hoe heet dat – auto's met

benzinemotoren of dieselmotoren. Daar hebben we het hier over. En inderdaad vlees en vis. Dank u wel.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 256-19 december 2022
Reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Reclamecampagnes bedoeld zijn om het gedrag van personen te veranderen;*
- *Reclamecampagnes voor het eten van vlees en het gebruik van fossiele brandstoffen een gedragswijziging te weeg probeert te brengen die niet rijmt met de uitgesproken duurzaamheidsdoelen van de provincie Noord-Holland;*
- *Twee significante factoren in de klimaatcrisis het eten van vlees- en visproducten en het reizen met behulp van fossiele brandstoffen betreft;*
- *Het weren van voor de maatschappij schadelijke reclames niet vreemd is voor de overheid gebaseerd op het verbod op tabaksreclames;*
- *Amsterdam, Den Haag, Leiden, Enschede, Haarlem en Utrecht inmiddels ook een streep door fossiele reclame zetten en meer steden volgen;*
- *Haarlem onlangs heeft besloten te stoppen met reclame voor vlees in de openbare ruimte en andere gemeente gaan hetzelfde te doen.*

Overwegende dat:

- *Het weren van reclame voor vlees, vis en fossiele producten past bij het beleid van de Provincie. De provincie heeft op deze onderdelen immers de keuze gemaakt voor een duurzame toekomst. Zo wil de Provincie volgens de voedselvisie duurzaam voedsel bij de consument stimuleren onder meer omdat de impact van plantaardige producten vele malen lager is dan die van dierlijke producten, zoals vlees en zuivel;*
- *In het Perspectief Mobiliteit is de transitie naar een duurzame toekomst de leidraad van Noord-Holland. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit, in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Resulterend in de Provinciale inzet tot het verduurzamen van de mobiliteit door het stimuleren om meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen te laten voortbewegen om de $C0_2$-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen;*
- *Uit antwoorden op schriftelijke vragen van de PvdA6 blijkt dat de provincie een contract heeft met een bedrijf dat adverteert in de openbare ruimte. Het betreft de exploitant van de bushaltevoorzieningen / abri's (OFN) die voor de provincie Noord-Holland het beheer en onderhoud verzorgt. In dit contract is opgenomen de mogelijkheid voor reclame-uitingen. Provincie Noord-Holland verrekent de reclame-inkomsten in dit contract;*
- *Over de sturing op de reclame-uitingen in dit contract het volgende is opgenomen:*
    - *Elke abri waar toepassing van reclame door de opdrachtnemer gewenst is, en waar de wegbeheerder geen bezwaar tegen maakt, kan worden voorzien van een reclamepaneel tegen of in plaats van een zijwand;*
    - *De provincie Noord-Holland dient – indien hier aanleiding toe is – de mogelijkheid te hebben reclame te laten verwijderen;*
- *Bij beleidsmatig ingrijpen op de soort reclame-uitingen er geen financiële gevolgen voor de provincie Noord-Holland zullen zijn bij het lopende contract.*

Spreekt uit dat:

- *De provincie Noord-Holland geen ruimte meer biedt voor reclames voor producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De exploitant te informeren over dit besluit en de overeenkomst met betrekking tot reclame-uitingen met producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten aan te passen in lijn met dit besluit.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Alphons Muurlink (PvdA) en Anouk Gielen (GroenLinks)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Handtekeningen staan eronder. Dus deze motie maakt ook onderdeel uit van onze beraadslagingen. En dan gaan we- O, u heeft denk ik- Nee, het klopt. Dank u wel, het is in orde. Dan gaan we door naar de laatste motie Vreemd. Die zal worden ingediend door de VVD, mevrouw Kaamer van Hoegee met als titel Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies. Het woord is aan mevrouw Kaamer van Hoegee.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Onlangs is door de staatssecretaris de Asielwet gepresenteerd. In de memorie van toelichting op de Asielwet die volgde, staat opgenomen dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers bepaald zal gaan worden op basis van de inwonersaantallen in de provincie. Dit houdt in dat provincies met een grote bevolkingsdichtheid meer asielzoekers zullen moeten gaan opvangen dan provincies die minder dichtbevolkt zijn. De provincie Noord-Holland is een van de dichtstbevolkte provincies van Nederland, waar ook nog eens een enorme druk op de woningmarkt is. Met deze motie willen wij GS een steun in de rug geven om hierover in gesprek te gaan met het Rijk. Het dictum van deze motie luidt: verzoekt GS met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel, waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt. Dank u wel.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 257-19 december 2022
Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *In de Memorie van Toelichting van de Asielwet wordt geschreven dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers per provincie bepaald wordt op basis van de inwoners aantallen van de verschillende provincies;*
- *Dit betekent dat provincies met een hogere bevolkingsdichtheid meer asielzoekers moeten gaan huisvesten dan provincies met een lagere bevolkingsdichtheid.*

Overwegende dat:

- *De provincie Noord-Holland tot de dichtstbevolkte provincies van Nederland hoort;*
- *De provincie Noord-Holland dus procentueel meer asielzoekers zal moeten gaan opvangen dan minder dichtbevolkte provincies;*
- *De provincie Noord-Holland op dit moment al kampt met zeer hoge druk op de woningmarkt;*
- *Een hoog percentage asielzoekers een extra druk op de woningmarkt zal brengen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Hanneke Kaamer van Hoegee (VVD)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Dan kijk ik of er nog andere fracties zijn die eventueel nog moties Vreemd willen indienen. Dat is niet het geval.

Dan vraag ik aan u of iemand nog het woord wenst over de agenda, zoals die hier voor ligt. Zo niet, dan kunnen wij verder gaan met de agenda, zoals die door het Presidium is vastgesteld.

2.a. Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

De **VOORZITTER**: En dan zijn we bij agendapunt 2.a, Actualiteiten. Daar wil ik zestig minuten voor vrijmaken. Dat betekent dat de aangemelde sprekers allemaal drie minuten hebben en GS heeft vijftien minuutjes. En daarna interrupties inclusief. En bij het voorlezen van het dictum van de motie wordt de spreektijd natuurlijk stopgezet. De fracties ChristenUnie, CDA, GroenLinks en de Partij voor de Dieren hebben het verzoek tot een actualiteit ingediend, met als titel Opkopen stikstof door Schiphol. En op verzoek van de fractie van de ChristenUnie heeft GS een deel van de vragen bij deze actualiteit op voorhand beantwoord. Die deelbeantwoording is op vrijdag bij de actualiteiten gepubliceerd. Een aantal sprekers heeft zich aangemeld voor dit punt. Ik noem ze even op. Dat is in ieder geval de indieners: de heer Klein, ChristenUnie; de heer Heijnen, CDA; Statenlid Er van GroenLinks; Statenlid Zoon van de Partij voor de Dieren. En vervolgens nog de heer Leerink, PvdA; mevrouw Van Geffen, Namens Noord-Hollanders.; mevrouw Strens, D66; de heer De Wit van de VVD; de heer Köhler van JA21. Dan verzoek ik de heer Klein om de actualiteit aan de orde te stellen en daarna krijgen de mede-indieners het woord, en daarna uiteraard de overige Statenleden. Het woord is eerst aan de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, voorzitter, ik word hier bijna moedeloos van. Nu staan we hier weer om te spreken over het in het wilde weg opkopen van stikstofrechten door semi-

overheidsorganisaties. Terwijl wij als provincie met agrariërs, met natuurorganisaties en bedrijven om tafel zitten om per gebied te kijken wat de meest eerlijke manier is waarop we die zo noodzakelijke stikstofproductie kunnen realiseren, en dan staat er in de krant dat de Schiphol Groep meerdere veehouders heeft uitgekocht om extra stikstofruimte te krijgen voor zowel de luchthaven Schiphol als de compleet overbodige Lelystad Airport. Voor de luchthaven Schiphol zou het gaan om een aantal veehouders in de provincie Noord-Holland en voor Lelystad Airport een klein aantal veehouders rondom het Naardermeer. Van GS hebben we begrepen dat het om twee bedrijven gaat en de rechten van twee andere bedrijven. Dit is een bom onder onze gebiedsprocessen. In plaats van zorgvuldig ruimte te verdelen, geldt het recht van de grootste portemonnee. En dat mogen wij niet toestaan. Wij zouden de stikstofruimte die vrijkomt in de eerste plaats willen benutten per gebied en dan allereerst PAS-melders legaliseren en de natuur versterken. Wij willen dit soort wildwestacties voorkomen, maar helaas lijkt de provincie daar nauwelijks toe in staat. Daarom hebben wij dit actualiteitsdebat aangevraagd. We danken GS hartelijk voor het alvast beantwoorden van het technische deel van de vragen. Maar we zouden in dit debat graag nog antwoord willen hebben op de volgende vragen.

De eerste is, hoe kan de provincie zorgen dat we betere regie hebben over wat er met die stikstofrechten gebeurt? En 2, wat is het effect van deze rechten op onze gebiedsprocessen? Betekent dit dat er minder ruimte is voor onze eigen natuur en economische doelen? Betekent dit dat het draagvlak afneemt? Derde vraag, hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot het antwoord op onze vraag tijdens de PS-vergadering van 14 november, waarin GS aangaf dat de provincie gevraagd heeft ons op de hoogte te houden als er aankopen gedaan worden? En GS gaf in die vergadering ook aan: als we het horen gaan we naar Den Haag toe en zeggen we, ja, maar dit kan toch niet waar zijn? Dan wil ik u vragen, heeft Gedeputeerde Staten de minister van Infrastructuur en Waterstaat aangesproken over de recente opkoop door Schiphol? En zou u een steviger signaal af kunnen geven dan u tot nu toe hebt gedaan? Want dit heeft blijkbaar niet geholpen.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, voorzitter, misschien is het punt van orde, hoor, dat weet ik niet. Maar gedeputeerde heeft al een groot deel van de vragen laten beantwoorden, heb ik begrepen. Meneer Klein is nu begonnen met het voorlezen van 21 vragen. We kunnen allemaal lezen. Nee, uw vragen. Maar er komen nog sprekers na u. Ik heb er weinig zin in om die 21 vragen, die ik allang gelezen heb, nog eens een keer mondeling te horen opnoemen door u.

De **VOORZITTER**: De heer Klein. En de heer Klein heeft gewoon spreektijd en dat betekent, als de spreektijd op is, dat dan de volgende spreker aan de beurt is.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, en als we de zin die we hebben in een bijdrage bepalend laten zijn, dan denk ik dat het een beetje misgaat hier.

Vijfde vraag. Is GS bereid om in gesprek te gaan met Schiphol met als doel deze acties ongedaan te maken en de stikstofruimte te betrekken bij de gebiedsprocessen? Welke mogelijkheden ziet de provincie om te voorkomen dat stikstofruimte door Schiphol of door andere bedrijven buiten de gebiedsprocessen wordt gebruikt?

De **VOORZITTER**: De heer Klein, uw spreektijd zit erop. Ik ga toch een beetje streng zijn vandaag.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Zou ik één zin nog mogen zeggen?

De **VOORZITTER**: Die ene zin, die mag u nog uitspreken. Maar dat is één zin. En ik ga een beetje streng zijn vandaag, want u zult begrijpen, we hebben een heel volle agenda en ik wil graag alle punten behandelen die op de agenda staan. Meneer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): De laatste vraag die we nog hebben aan GS en PS is, zou het goed zijn de beleidsregels over extern salderen aan te passen, zodat het niet meer mogelijk is om buiten gebiedsprocessen om stikstofrechten op te kopen?

De **VOORZITTER**: Dan geef ik nu het woord aan de heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, begin december kwam in het nieuws dat de Schiphol Groep meerdere veehouders heeft uitgekocht om extra stikstofruimte te krijgen voor luchthavens van Schiphol en Lelystad. Dit zijn niet de eerste berichten die we ontvangen van partijen die veehouders uitkopen om stikstofruimte toe te voegen. Rijkswaterstaat

is actief voor verschillende infrastructurele projecten en ook andere partijen zijn actief op die markt. En voorzitter, die wildwestpraktijken van partijen op zoek naar stikstofruimte is geen goede ontwikkeling. Natuurlijk, het is boeren absoluut niet kwalijk te nemen. Als zij willen stoppen en er zijn kopers voor hun bedrijf die een goed bod doen, happen ze toe. Het gaat erom wat er aan de achterkant met die stikstofruimte gebeurt. Is het nu echt verstandig om dat eerst voor Schiphol of voor wegen te gebruiken? Het CDA wil dat de PAS-melders zo snel mogelijk gelegaliseerd worden, zodat er weer perspectief komt voor boeren die wel willen doorgaan. Dat moet onze eerste prioriteit zijn. En dat komt ook ten goede aan natuur. De uitstoot van de PAS-melders is immers al meegenomen in AERIUS. Legaliseren leidt dus niet tot extra uitstoot, maar de ruimte aan de PAS-melders gegeven, komt juist ten goede aan de natuur. Is de gedeputeerde dat met ons eens? Welke gevolgen heeft het gedrag van Schiphol en anderen voor de gebiedsprocessen?

Uit antwoorden op de technische vragen blijkt dat de minister aan het kijken is hoe er ruimte voor de PAS-melders gevonden kan worden. Voorzitter, dat duurt echt te lang. Ondernemers worden wanhopig. Er moet nú actie genomen worden. Wachten tot er iets gaat gebeuren in de gebiedsprocessen lijkt echt veel te lang te duren. Het onvermogen van de overheid – en dat straalt ook af op de provincie – om de problematiek rond de PAS-melders op te lossen, ondermijnt het draagvlak voor de landbouw om mee te doen in die zo belangrijke gebiedsprocessen. Gedeputeerde, wat gaat u doen in samenwerking met de minister om die PAS-melders zo snel mogelijk te legaliseren? Zoals ik zei, dat is ook het belang van de provincie. En voorzitter, om dat signaal aan de minister kracht bij te zetten, heb ik samen met de ChristenUnie een motie met het volgende dictum: verzoeken GS er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 258-19 december 2022
Legalisatie PAS-melders

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Nederland sinds 29 mei 2019 in een stikstof crisis verkeert en deze crisis veel*
- *sectoren treft;*
- *In Noord-Holland vele ondernemers (zowel uit landbouw als andere bedrijfstakken) ten tijde van de PAS niet vergunningsplichtig waren, maar door de uitspraak van 29 mei 2019 nog steeds in grote onzekerheid verkeren, waarbij vaststaat dat deze ondernemers te goeder trouw hebben gehandeld;*
- *Het legaliseren van PAS-melders door de minister van LNV in 2019 al nadrukkelijk is toegezegd maar nog steeds niet is uitgevoerd;*
- *Stikstofruimte die vrijkomt wel wordt ingezet voor Schiphol, woningbouw en infrastructuur maar niet voor het legaliseren van de PAS-melders.*

Overwegende dat:

- *Het (langdurig) uitblijven van de legalisatie nog steeds grote onzekerheid voor een grote groep ondernemers veroorzaakt;*
- *Deze onzekerheid nog steeds ervoor zorgt dat deze ondernemers niet verder kunnen bouwen aan hun bedrijf, vooral in die situaties dat er bancaire financiering noodzakelijk is;*
- *Hiermee nog steeds een ongewenste rem wordt gezet op innovatie van bedrijven en er niet geïnvesteerd kan worden in de toekomst (bijdrage verlaging stikstofdepositie);*
- *De onzekerheid nog steeds toeneemt doordat ondernemers niet worden meegenomen in de communicatie omtrent het proces van legaliseren;*
- *Het onverantwoord is om deze schrijnende situatie nog langer te laten bestaan;*
- *Het in het kader van een betrouwbare overheid past om toezeggingen na te komen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA) en Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, en ook afgelopen woensdag heeft Provinciale Staten van Drenthe een vergelijkbare motie aangenomen om dit heldere signaal over te brengen aan het kabinet. Ik dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is het woord aan Statenlid Er van GroenLinks.

Statenlid **ER** (GL): Voorzitter, inmiddels twee weken geleden kregen wij via krantenberichten te horen dat Schiphol in verschillende provincies, waaronder Noord- Ja, hij doet echt niks. O ja, dat kan.

De **VOORZITTER**: Rechts van mij voor de lange mensen vandaag, links van mij voor de kortere mensen. Daar bedoel ik helemaal verder niets mee, maar het is puur uit technisch oogpunt.

Statenlid **ER** (GL): De lengte zit in mijn roots, dus ik ben er hartstikke trots op.

Voorzitter, inmiddels twee weken geleden kregen wij via krantenberichten te horen dat Schiphol in verschillende provincies, waaronder Noord-Holland, boerenbedrijven heeft uitgekocht om gebruik te kunnen maken van hun stikstofrechten. Wat ons betreft is het uiterst problematisch. Ik begrijp niet hoe het kan dat we steeds opnieuw achter de feiten aan blijven lopen. Allereerst, omdat het juist zo belangrijk is dat de overheid, die nog ontzettend veel van deze schaarse stikstofruimte nodig heeft om de huidige problemen op te lossen en de natuur te beschermen, de eerste optie tot koop had moeten hebben. Daarnaast, omdat met deze manier van handelen in stikstofruimte de gehele stikstofuitstoot niet minder wordt en we dus niet vooruit komen in deze crisis. We zijn dan ook erg benieuwd hoe dit heeft kunnen gebeuren. Of GS het met GroenLinks eens is dat dit een uiterst ongewenste gang van zaken is. En ook, en of en op welke manier GS zich gaat inzetten om dit soort handel in de toekomst te voorkomen. Gaat het College zich daarbij ook inzetten om de door Schiphol verkregen rechten niet inzetbaar te krijgen bijvoorbeeld? Tot slot kunnen wij ons voorstellen dat deze berichten ertoe gaan leiden dat allerlei bedrijven nu hetzelfde gaan doen en ook op zoek gaan naar ruimte die zij kunnen overkopen. Kan GS delen met ons of er al soortgelijke plannen bekend zijn bij de provincie? En op welke manier zij van plan is dit dan te gaan voorkomen, en of zij dit wil gaan voorkomen. Als we niet snel nieuwe regels krijgen rondom de opkoop van stikstofruimte, waarbij de overheid als eerste aan de beurt komt, blijft er straks niets meer over om ons überhaupt uit deze crisis te krijgen, die nu al veel te lang duurt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan ga ik naar Statenlid Zoon van Partij voor de Dieren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u, voorzitter. We kunnen terecht de vinger wijzen naar de schandalige actie van Schiphol, die ingaat tegen het belang van de natuur om haar te herstellen, het disrespect van Schiphol om bewoners te beschermen, die last hebben van lawaai en vervuiling en het negeren van die klimaatverandering, tegengestelde actie daaraan onderneemt. In dat kader kan ik, voorzitter, ook de vinger wijzen naar de Staten doordat zij in november een motie over krimp hebben weggestemd. Niet oproepen tot krimp heeft dit tot gevolg. Maar de echte vraag die we hier ons moeten stellen vandaag gaat niet over Schiphol, maar gaat over ons bestuur. Hebben wij als provincie wel grip op natuurherstel, grip op onze gebiedsprocessen, of zijn we die grip kwijt – als we die al ooit hadden – waardoor boeren buiten ons gebiedsprocessen om zich overgehaald voeren om niet in zee te gaan met de provincie? De echte vraag in deze zaal is dan ook: heeft de gedeputeerde wel een plan? Een plan die steun geeft aan natuurherstel en steun heeft van de boeren en industrie op te transformeren richting toekomst. Of hebben we een gedeputeerde die het laat gebeuren en niet staat met daadkracht en overtuiging voor de taak die we haar gegeven hebben? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Gaan we naar de heer Leerink van de PvdA.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, nu ga ik natuurlijk ook hier staan. Voorzitter, er zijn al veel relevante en nuttige vragen gesteld. Daar sluit ik me graag bij aan. We hebben natuurlijk in deze Staten, toen we over stikstof spraken, ook met elkaar geconcludeerd dat dit beleid alleen gaat werken en alleen op draagvlak kan rekenen als ook de grote piekbelasters flink bijdragen en worden aangepakt. En vervolgens constateren we binnen een week dat VVD-minister Harbers aangeeft dat wat hem betreft het vliegverkeer van Schiphol na 2027 weer naar hartenlust mag groeien en tegelijkertijd dat Schiphol de stikstofrechten van boeren in Noord-Holland opkoopt, waardoor de stikstofpuzzel die we zelf te leggen hebben in Noord-Holland nog ingewikkelder wordt en mens en natuur daar vervolgens het slachtoffer van zijn.

Voorzitter, wij vragen ons af, op het moment dat – en de heer Klein had het daar ook al over – als het extern salderen, de regels daarvoor, er uiteindelijk toe leidt dat die vooral ten goede komen aan die bedrijven die op dit moment piekbelaster zijn, zodat ze een grote piekbelaster kunnen blijven, dan moeten wij ons denk ik toch de vraag gaan stellen of die regelgeving op die manier overeind moet blijven. En ik zou dan één vraag namelijk willen toevoegen, aan de gedeputeerde: kunt u ons nu één, twee, drie voorbeelden noemen, als het gaat om extern salderen, waar dit beleid nou gewerkt heeft op de manier zoals wij graag zouden willen dat het werkt? Namelijk dat het ten goede komt aan woningbouw, natuur, klimaat, et cetera.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is het woord nu aan mevrouw Van Geffen van Namens Noord-Hollanders..

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dank u wel, voorzitter. Schiphol moet in opdracht van de overheid een natuurvergunning regelen. Schiphol is een staatsdeelneming en wordt geacht zich aan de wet te houden. In het Burgerlijk Wetboek boek 2 staat dat het bestuur van een onderneming dient te borgen dat de continuïteit van het bedrijf ook werkelijk gegarandeerd is. Daar dienen zij aan te werken. Wij kunnen als politiek niet enerzijds zeggen, u moet werken aan de natuurvergunning, en tegelijkertijd hen belemmeren in het doen daarvan.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, mevrouw Van Geffen, Schiphol kan zich toch gewoon bij de provincie melden en zeggen, wij willen meedoen in de gebiedsprocessen, want wij hebben hier ook een bedrijf? Dat zou toch een veel eerlijkere manier zijn dan achter de rug om van de provincie deze rechten op te kopen?

De **VOORZITTER**: En meneer Klein, dat was gelijk uw enige vraag nog, want uw spreektijd zit erop. Mevrouw van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Het lijkt mij dat Schiphol wel een rijksbelang ook is en dat dit ook in breder verband bekeken zou moeten worden. Maar in ieder geval wil ik toch benadrukken: ik ben het eens met het CDA, die PAS-melders, daar moet een oplossing voor komen, maar Je kunt niet elke partij afknellen en vervolgens met geen oplossing komen wat de politiek nu doet. Dus in die zin denk ik, Schiphol houdt zich aan behoorlijk bestuur en dat is netjes. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Strens, D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel. Voorzitter, D66 wil dat we de regie kunnen houden als provincie over onze gebiedsprocessen en de ruimte die vrijkomt. De opkoop, zoals die nu door Schiphol is gedaan, vinden wij dan ook zeer ongewenst. Dit is niet het eerste voorbeeld dat wij kennen uit onze provincie. D66 wil voorkomen dat bedrijven met het meeste geld straks ook de meeste kans hebben om de vrijgekomen stikstofruimte te kopen voor doelen, die wellicht ook niet eens een-op-een aansluiten met doelen van onze provincie. De minister van Stikstof heeft vorige week een brief naar de Kamer gestuurd, waarin zij aangeeft dat, en ik citeer, “ten aanzien van extern salderen zet het kabinet in op meer regie, bijvoorbeeld door alle vrijkomende en vrijvallende ruimte bij extern salderen te registreren en de interbestuurlijke afspraken over extern salderen aan te scherpen”. Interbestuurlijke afspraken, wat is de inzet van onze gedeputeerde in de afspraken die zij met het Rijk hierover maakt? Is het mogelijk om vrijgekomen stikstofruimte straks te bestempelen voor een specifiek doel? En welke mogelijkheden ziet de gedeputeerde voor het aanpassen van de regels rondom het extern salderen, zodat wij als provincie de regie hebben en houden op onze processen? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer De Wit van de VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter, waarvoor dank. Het is uiteraard zeer verleidelijk om op basis van krantenberichten ons hele stikstofbeleid te gaan evalueren, maar dat was ik van plan om niet te doen. Er zijn veel vragen gesteld. Ik heb ook nog niet alle feiten op tafel op basis van bijvoorbeeld openstaande vragen ten aanzien van de opkoop door Schiphol om hier al hele harde opinies te verkondigen. Dus dat laat ik ook na. Ik denk dat het belangrijk is om uit te spreken namens de VVD, dat dit absoluut geen fraaie figuur is waar we hier naar zitten te kijken. Ik sluit me aan bij de vragen van mijn voorganger van D66 in het kader van, hoe om te gaan met het middel van extern salderen. En ik sluit me ook aan bij eerder gestelde vragen over, hoe valt dit nu samen met onze gebiedsprocessen? En moeten we daar dus ook in onze gebiedsgerichte

aanpak een andere koers in gaan varen? Maar ik vind wel dat we dat in breder verband moeten bespreken met elkaar, ook bijvoorbeeld in het kader van het gebiedsplan wat er aan komt en wat we volgend jaar moeten afronden als Noord-Holland. Ik zou vooral willen oproepen om met elkaar die discussie te gaan voeren, zoals we ook in de afgelopen commissievergadering hebben vastgesteld, dat we daar behoefte aan hebben met elkaar als Staten.

Tot slot wil ik me zeker aansluiten bij de warme woorden door collega's uitgesproken in de richting van PAS-melders. Ook de VVD vindt dat we dat probleem snel moeten oplossen en dat we daar ook te lang over hebben gedaan met elkaar. Daar ligt een verantwoordelijkheid bij de overheid in brede zin van het woord en alles wat we als provincie daaraan kunnen doen om dat te helpen versnellen, moeten we vooral omarmen. Maar ik denk dat die boodschap al vaker is afgegeven. Ik denk ook dat ons College daar goed aan de slag mee is. Het ligt niet allemaal in onze invloedssfeer helaas. Maar bij deze in ieder geval onderstreping van de noodzaak om dat probleem nu echt een keer op te lossen. Daarmee wilde ik afsluiten, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dan geef ik als laatste het woord aan de heer Köhler van JA21.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik was eigenlijk van plan om het er maar bij te laten en niets te zeggen, maar mijn collega Van Geffen, die kent mij en ze zei- Nou, op een gegeven moment maakte ze een opmerking. Ze zei, 'Gerard, dit is gewoon communisme' toen ze hoorde wat voor voorstellen er allemaal langskwamen. En zoals ik weet dat zij aanslaat op het woordje 'statenbijbel', sla ik aan op het woord 'communisme'. Dus ik heb heel snel even wat getikt. En misschien neem ik er ook- Want wij zijn ook nog eens enorm in tijdsdruk als JA21, omdat wij vanavond een presentatie hebben in Arnhem van onze lijst. Eindelijk komt onze lijst uit. En ik weet mijn plekje en dat is de laatste. Dan weet u dat alvast. Nou, over lijsttrekker en dergelijke laat ik me nog niet uit. Dus ik weet niet of ik helemaal naar Arnhem ga afreizen, maar de rest moet er wel heen. Even kijken, nu ben ik er wat- Ik hoop daarom dat ik met mijn bijdrage de beantwoording van de gedeputeerde – en zij heeft al veel vragen beantwoord – heel kort kan houden. Laat ik alvast een beetje sparren of oefenen op de toekomstige coalitie, dat ze zegt, ja, ik sluit me aan bij de woorden van de heer Köhler. Goed. Zo, nou, maar laten we even ter zake komen.

Bij het sluiten van de markt leert men de kooplui kennen. Dat CDA, ChristenUnie en de Partij voor de Dieren de kwestie Schiphol aanpakken om zich te profileren, dat begrijp ik heel goed. CDA en CU moeten zich afvragen of ze in maart de kiesdrempel wel gaan halen. En voor de Partij voor de Dieren moet alles wat maar enigszins verantwoordelijk is voor welvaart, kapot. Dus of het nu Tata, Schiphol of een veehouder is, daar slaan zij op aan. Maar GroenLinks dan? Twee weken geleden hadden ze nog een gezellig coalitieoverleg met een pubquiz en al. Een coalitie waar de gedeputeerden aanschuiven bij de fractie-overleggen. En dan nu een beetje schijnheilig dualistisch doen met lafjes vragen aan het College. Maar natuurlijk, met de komende VVD-lijsttrekster Rommel op de korrel. Goed, in het coalitieakkoord staat er inderdaad niets over. Een vrije kwestie heet dat. Maar dan nog. Verkiezingspopulisme noemen we dit.

Maar laat ik inhoudelijk op de actualiteit ingaan.

De **VOORZITTER**: Meneer Köhler, uw spreektijd zit erop. En ik ga u geen extra tijd geven. U heeft ook een interruptie gedaan. U weet- Ja, even serieus, dames en heren. Maar uw spreektijd zit erop.

De heer **KÖHLER** (JA21): Dank u wel. Nou, het was een heel kort stukje.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan gedeputeerde Rommel met de reactie namens het College.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Ja, er is al heel veel gezegd. Laat ik ermee beginnen dat Schiphol wel aan ons heeft doorgegeven – want dat heb ik via de regietafel gevraagd – dat ze bezig waren om te kijken van hoe zij hun vergunning kunnen vullen. Ik heb ook uit de krant gelezen dat ze bedrijven opgekocht hebben. Dus ik heb ook gevraagd waar dat om ging en dat heb ik ook in de vragen al beantwoord. Ik heb ook daarop Schiphol wel gebeld om ook te zeggen, wij hebben ook wel gezegd van, als jullie gaan kijken van, hoe gaan wij die vergunning vullen, kijk dan ook hoe je de maatschappelijke opgave mee kan nemen. Dat is nu op dit moment ook

aan de orde, dat we ook hebben gezegd, kijk ook naar PAS-melders, naar woningbouw, zeker ook natuurlijk de natuur. Wij hebben niet in de hand wat bedrijven doen in onze gebieden. Daar hebben we het al eerder over gehad, ook omdat dit geen verrassing voor ons was in die zin dat, we hebben dit al eerder meegemaakt, een paar jaar geleden, dat Brabant bij ons in de provincie aan het opkopen was. We waren toen ook heel kwaad en ook bezorgd over mogelijke wildwestpraktijken. Als ik nu terugkijk de afgelopen jaren, dan zie je dat dat niet gebeurd is. We hebben die extern salderenregels opengesteld, maar die zijn- Ik weet niet wat de stand vandaag is, maar in de laatste evaluatie die ik gezien heb, ging het om vijf agrarische bedrijven die dus extern gesaldeerd hebben met andere agrarische bedrijven en, wat ik nu begrijp, één industrie. Dus het is niet een wildwest geworden. Het lijkt er wel op, omdat heel veel bedrijven, of eigenlijk makelaars, geven zich in de gebieden bij de boeren ook uit alsof zij voor Schiphol vergunningen aan het opkopen zijn. En dat is niet waar, maar daarmee krijgen ze een ingang om bij de boeren te komen.

Is het nou makkelijk om extern te salderen? Dat is op zich niet zo makkelijk, want dat hebben we ook gezien met onze PAS-melders. Want iedereen roept natuurlijk op van, ja, er moet nu wat gebeuren en de overheid is veel te langzaam. PAS-melders, en de interimmers trouwens, staan heel hoog op het lijstje. Er wordt heel erg naar gekeken: hoe kunnen we dat doen. Het Rijk lukt het niet goed om bijvoorbeeld, ik noem het even, generieke maatregelen te nemen. Dat is gewoon niet gelukt. Waarop wij als provincie ook gezegd hebben, wij willen wel helpen. Ik heb u de vorige keer ook verteld dat er 22 bedrijven zijn die zich gemeld hebben in Noord-Holland, waarmee we echt heel goed gekeken hebben: kunnen wij dan iets betekenen voor die PAS-melders, natuurlijk ook voor de natuur en ook wat er over zal blijven voor onze andere opgaven, zoals wonen en klimaat? Ik heb u toen ook verteld dat de ambtenaren voor de tweede keer dus naar het Rijk zouden gaan, naar LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Ik kan u zeggen dat, heel teleurstellend, we daar nog niet uitgekomen zijn. En dat komt door staatssteun. Wij hebben dus nu gezegd- Want dat betekent dat als je een boerderij opkoopt, dat dat geld terugbetaald moet worden, omdat je dan aan staatssteun hebt gedaan. Dus dat betekent dat ik nu op dit moment aan het kijken ben van, hoe kunnen wij dan wel wat doen met die bedrijven? Hoe kunnen wij dan wel in die gebieden beweging krijgen? Want wat ik ook drie jaar geleden al zei: als er niks of niemand beweegt, dan kunnen we niks en dan gebeurt er ook niks. Dus het is geen onwil. Het is niet dat het niet kan. Er zijn echt wel wat voorbeelden in de gebieden waar we in overleg zijn met de boeren, waar we kansen zien zo gauw we ook de middelen hebben. Ik heb een rondetafelgesprek gehad vorige week met alle provincies – niet allemaal tegelijk trouwens, maar in groepen van drie; dus vier sessies – waarin we gesproken hebben met de Tweede Kamerleden. Ook zij wilden graag weten, hoe ver zijn jullie met de gebiedsprocessen? En daar was ook – en dan kijk ik even naar het CDA – in Drenthe een motie aangenomen over de noodwet, zoals u dat ook stelt. De Tweede Kamer wil daar niet op ingaan en dat begrijp ik ook wel, want daarom- Ik zal deze motie ook ontraden en ik zal u uitleggen waarom. Kijk, wij hebben ook natuurlijk wel gevraagd al eerder bij de minister van, doe een noodwet bijvoorbeeld voor woningbouw, maar die ADC-toets die hieronder hangt- Nou, misschien dat je wel met de alternatieven en de D-toets, dat je daar geen alternatieven van noodzakelijk belang- Kan je misschien wel wat mee. Maar het gaat nou juist iedere keer om die compensatie. Die compensatie, als er niemand beweegt, dan kunnen wij niks. Dus die compensatie hebben we niet. Zoals ik drie jaar geleden ook al zei, ik heb geen stikstofinnamefabriek. We zullen dat echt in de gebieden moeten doen. We zijn heel hard bezig in alle gebieden.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, ik dacht even, voorzitter, ik wacht even af hoe het verhaal verder gaat. Maar ik zou toch wel een verdiepingsslag nog willen maken in hoe u nou in die gebiedsprocessen zit. Want ik begrijp heel goed dat u met andere provincies spreekt over hoe erg het allemaal is. Maar ik hoor u ook zeggen dat u niet echt in gesprek bent met Schiphol en dat er externe bedrijven zijn die stikstofrechten zitten op te kopen bij boeren waar u niet mee in gesprek bent. Moet u niet veel meer in gesprek met de bedrijven die nu hier in Noord-Holland bezig zijn in plaats van met elkaar?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Zonde van uw spreektijd, want ik was nog niet zover. Het is zo dat wij in alle gebieden in gesprek zijn met alles en iedereen. Wij weten ook heel goed waar plekken zijn waar opgekocht kan worden. Er zijn niet zoveel- Want dat is gewoon een wildwest ook idee. Wij zien gewoon bij het extern salderen dat het op dit moment om hooguit zes, misschien tot tien bedrijven gaat. Die wildwest is niet aan de gang. We zijn wel degelijk, de ambtenaren zijn wel degelijk in alle gebieden in gesprek. En ook bij iedere start van een gebiedsproces – want het is niet eenvoudig om 24 gebieden te starten, maar we beginnen daar waar het belangrijkste is – ben

ik ook in gesprek.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Nu spreekt u uzelf wel een beetje tegen, voorzitter, want u zegt dat u in gesprek bent. Aan de andere kant zegt u van, ik heb geen zicht op wat er precies gebeurt wat voor externe bedrijven allemaal opgekocht worden. Dat betekent dat u dus niet in gesprek bent met degenen waar u mee in gesprek zou moeten zijn.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik ben dat niet met u van mening, want het in gesprek zijn en zelf weten, omdat wij gewoon ook een afdeling Grond hebben die kijken naar waar kunnen boerderijen opgekocht worden, waar melden mensen zich, waar we in gesprek zijn om te kijken hoeveel beheer we daar nodig hebben, waar we in gesprek zijn om te kijken hoe we de ruimte zo goed in kunnen delen, dat we wel degelijk daar kunnen bewegen en daar dus wat kunnen regelen. Alleen, ik heb niet natuurlijk met iedere makelaar een gesprek. En die gaan mij ook niet allemaal precies vertellen waar ze wel het erf op lopen. Dat hoor ik gewoon. Maar dat vind ik niet een tegenstrijdigheid.

Ik ga nog even verder met andere vragen. Ja, hoe meer regie? Wat ik ook net zei, je kan dus in die gebiedsprocessen in overleg gaan met partijen en kan je zorgen dat je met elkaar een goed plan kan maken. Een voorbeeld bijvoorbeeld in Westzaan, maar ook in Waterland, Laag Holland, zijn we die plannen ook aan het maken. Zuid-Kennemerland gaan we ook die plannen maken. Dus in alle gebieden- Tessel heb ik de vorige keer ook genoemd. Gaan we die plannen maken. Dan heb je een plan en daar kan je met elkaar aan werken. Maar je zult het wel met elkaar ook moeten doen, ook van onderop. Dus ook, ja, van, ik ga naar Den Haag als iemand zich meldt. Nee, met Schiphol hebben de ambtenaren wel overleg gehad in eerste instantie met I&W (Infrastructuur en Waterstaat) en Schiphol zelf om te kijken van nou, wat gaat daar nu gebeuren? Maar I&W is niet degene die de vergunning op gaat kopen. I&W is niet degene die de vergunning gaat verstrekken. Dat doet LNV. Wij doen dat ook niet. Wij hebben dus daar geen grip op, zoals bijvoorbeeld bij andere bedrijven dat we daar wat kunnen doen. Wij hebben drie jaar geleden al gevraagd in Den Haag: kunnen wij een voorkeursrecht provincie krijgen. Dat kon niet. Ik ben nu wel blij om te lezen in de brieven dat de Tweede Kamer er ook over na gaat denken en zeggen van, nou moeten we niet even goed gaan kijken of wij dan een voorkeursrecht Rijk misschien gaan maken? Er werd toen gezegd, je kunt een voorkeursrecht gemeente gebruiken. Nou, gelooft u mij, dames en heren, dat is best lastig, want dan moet er al een plan liggen waar je aan kan voldoen. We hebben ernaar gekeken en we kijken ernaar. Maar, ja, dat is gewoon lastig.

Dan, ja, de beleidsregels aanpassen. Dat is natuurlijk goed om daar altijd scherp op te zijn. Ik ben al wel blij dat voor intern salderen dat daar nu een vergunningsplicht komt, want daar hadden we helemaal geen zicht meer op. Daarom ben ik ook blij – en dat werd net ook al genoemd – dat wat we teruggeven aan de natuur, dat het ook geregistreerd gaat worden. Ik vraag daar ook al drie jaar naar. Het staat nu gelukkig wel in de Kamerbrief. Maar ik was al zelf al zover om dat met de provincies dan maar op te gaan pakken.

Dan, PvdA, u zegt, ja, kunt u ons één, twee, drie voorbeelden noemen waar het werkte met woningbouw, natuur en klimaat? Nou, zoals ik net al aangaf, die zijn er dus niet, want het is nog niet gebeurd, dat extern salderen. Dat is echt in de agrarische sector. Ik weet niet van de laatste maanden, maar met de agrarische sector, nou, de laatste maanden, ja, niet. Maar met de agrarische sector is dat alleen gebeurd met vijf bedrijven en één industrie.

Dan heb ik alles zo'n beetje- Ja, snel oplossen. Dat hoop ik te doen. O ja, dat wilde ik nog zeggen voordat ik geïnterrumpeerd werd. Wij hebben dus gezien dat wij er bij het Rijk niet uitkomen met die PAS-melders. Wij willen dat echt heel snel. Dus ik ben nu aan het kijken dat in ieder geval in januari, dat als er een besluit genomen moet worden of kan worden door de Staten, dat ik met een voorstel probeer te komen. En daar ben ik nu aan het kijken, zodat we echt gewoon daar stappen in kunnen maken als we wat kunnen doen. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Voor een mogelijke tweede termijn hebben we een aantal nog wat spreektijd. Ik kijk even naar de heer Heijnen. Hij heeft nog dertig seconden.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, mag ik ook dertig seconden schorsing, voorzitter?

De **VOORZITTER**: U mag dertig seconden schorsen. Maar als u het goedvindt, dan schors ik drie minuten, zodat de voorzitter ook even- En dan ben ik na drie minuten terug.

Schorsing 11.21 tot 11.30 uur.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Wij zijn aanbeland bij de actualiteiten over opkopen stikstof door Schiphol. We zijn bij de tweede termijn aangekomen. Er zijn nog een aantal partijen die nog wat spreektijd hebben. De heer Heijnen had nog dertig seconden en hij wil die graag gebruiken.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik dank de gedeputeerde voor haar uitgebreide beantwoording rondom de PAS-melders. We hebben die motie ingediend, omdat de frustratie natuurlijk gewoon ontzettend hoog is bij ons, maar moet je nagaan wat dat bij die ondernemers is, omdat er gewoon nog maar steeds geen duidelijkheid is. We gaan die motie voor nu aanhouden, want we hebben er vertrouwen in dat de gedeputeerde ook haar uiterste best doet en dat bleek ook uit haar beantwoording. Dus die motie houden we voor nu aan, maar ik mag echt hopen dat we toch op zeer korte termijn met een oplossing komen voor de PAS-melders. Ik dank u wel, voorzitter.

Motie 258 'Legalisatie PAS-melders' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Statenlid Er, u heeft nog spreektijd. Wilt u nog- Nee? De heer Zoon, u hebt nog 54 seconden.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren keurt het huidige resultaat af, die we hier hebben. We boeken gewoon geen resultaat. We zijn ook niet in control over hoe wij nu onze natuur beschermen. Maar we horen ook dat de gedeputeerde in januari ons meer inzicht gaat geven in hoe zij meer in control is en welke randvoorwaarden we gaan krijgen om die natuur en die stikstof beter in bedwang te houden, die we als provincie hebben. De motie had ik klaarliggen daarvoor. Ik hou hem warm. Hij blijft in mijn tasje zitten en we wachten even af wat er in januari gebeurt door de gedeputeerde.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Wat een mooie woordspeling. De heer Leerink, PvdA, nog? Nee. Mevrouw Van Geffen? Nee. Dank u wel. Mevrouw Strens. De heer De Wit. De heer Köhler heeft geen tijd meer. Dan kijk ik even, ik hoorde geen vragen meer voor de gedeputeerde. Dan sluiten we hiermee de beraadslagingen over dit agendapunt af. Er zijn twee moties aangehouden. U kunt nu ook niet meer nieuwe moties indienen.

De discussie wordt gesloten.

3. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

De **VOORZITTER**: Daarmee gaan we door naar het volgende agendapunt. Agendapunt 3, dat is de Bekrachtiging van besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding. Er zijn geen stukken binnengekomen. En de lijst geheime stukken wordt vandaag behandeld bij 12.a als onthamerd stuk.

4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 14 en 21 november 2022.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar agendapunt 4. Dat is de vaststelling van de notulen en besluitenlijst van de vergaderingen van 14 en 21 november dit jaar. In de notulen van 21 november op pagina 43 regel 2606, daar was per ongeluk aangegeven dat de voorzitter de tekst had uitgesproken, terwijl het een bijdrage was van de heer Klein. Dat is aangepast in de notulen. Verder zijn er door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand daar nog het woord over? Zo niet, dan kunnen we de besluitenlijst en de notulen vaststellen, met uiteraard de correctie, zoals net aangegeven.

Aldus vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.

De **VOORZITTER**: Agendapunt 5. Dat is de vaststelling van de strategische agenda. Wenst iemand daarover het woord? Zo niet, dan is de strategische agenda vastgesteld.

Aldus vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.

De **VOORZITTER**: Dan kom ik bij agendapunt 6, dat is de vaststelling van de lijst van de ingekomen stukken. Er zijn door de griffie tot op heden geen op of aanmerkingen ontvangen van u. Verlangt iemand het woord daarover? Zo niet, dan is voor wat betreft de afdoening conform Presidium besloten.

Aldus vastgesteld.

7. Voortgangslijst van moties.

De **VOORZITTER**: En dan gaan we naar de voortgangslijst van moties, agendapunt 7. Er zijn ook geen opmerkingen door de griffie yot op heden ontvangen. Verlangt iemand daar het woord? Dan stel ik voor deze lijst vast te stellen. Mevrouw Van Soest, Partij van de Ouderen.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Ik heb nog even een motie, voorzitter, op dit punt. Voor 5.a. Even wachten, hoor. Even kijken of ik het goed heb, Het is-

De **VOORZITTER**: Welk agendapunt?

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Agendapunt Geheimhouding GS.

De **VOORZITTER**: Die komt nog. Want die wordt onthamerd straks bij 8 en die komt terug als agendapunt 12.a. Dus dan hou ik u wel even scherp rond die tijd.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Oké, dank u wel.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.
8.a. Onthamerverzoek: Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61).
8.b. Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 (VD-62).
8.c. Wadloopverordening 2023 (VD-66).

De **VOORZITTER**: Dan komen we nu bij agendapunt 8, de hamerstukken. Het Presidium adviseert in te stemmen met deze voordrachten op uitzondering van 8.a. Die wordt onthamerd en wordt behandeld als agendapunt 12.a. Dat is de Actualisatie geheimhouding Provinciale Staten. Gaan we naar 8.b. Dat is Plassenschap Loosdrecht, tweede begrotingswijziging 2022 en de ontwerpbegroting 2023, voordracht 62. En 8.c is de Wadloopverordening 2023, voordracht 66. Verlangt iemand hoofdelijke stemming over 8.b en 8.c? Iemand een stemverklaring over 8.b of 8.c? Zo niet, dan zijn de punten 8.b en 8.c aangenomen.

Dan vraag ik nu aan de vicevoorzitter op mijn plaats in te nemen bij het volgende agendapunt en dan zal ik kijken of er nog een plekje vrij is in de GS-bankjes. Dan zal de vicevoorzitter van de Raad mijn taak overnemen.

Voorzitter: Statenlid Van der Waart

9. Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67).

De **VOORZITTER**: Goed. Terwijl de commissaris een plekje zoekt, kan ik u vertellen dat wij verder gaan met agendapunt 9. Dat is de Beslissing op bezwaar Referendumverzoek Stichting Windalarm, voordracht 67. Stichting Winterwarm is tegen het afschaffen van de strenge provinciale eisen voor windturbines en heeft een eerste verzoek ingediend tot het houden van een referendum. PS hebben dit verzoek niet toegelaten. Op 23 mei van dit jaar is besloten dat besluiten betreffende de Omgevingsverordeningen, die voorzien in het afschaffen van de strengere regels voor windturbines, niet referendabel zijn vanwege spoedeisende en dringende provinciale belangen. Tegen dit besluit is bezwaar ingediend door Stichting Windalarm. De Hoor- en Adviescommissie ofwel de HAC heeft op 20 oktober jongstleden haar advies over het bezwaarschrift uitgebracht aan PS. De HAC is in het advies over dit bezwaar tot de conclusie gekomen dat het besluit om het referendumverzoek af te wijzen niet genomen had moeten worden en adviseert PS het besluit te herzien. PS moeten nu een beslissing over het

bezwaarschrift nemen. Tegen deze beslissing staat beroep open bij de rechtbank. Dit is in de commissie van EFB op 5 december jongstleden besproken. Er zijn drie mogelijkheden voor de beslissing over het bezwaar en verschillende bijbehorende ontwerpbesluiten besproken. Via een gewogen peiling is besloten om ontwerpbesluit A aan PS voor te leggen. Dat doen we dus vandaag. Een gewijzigde voordracht waarin de uitkomst van de commissievergadering met ontwerpbesluit A is uitgewerkt is maandag 12 december jongstleden bij de vergaderstukken gepubliceerd. Daar gaan we het vandaag over hebben. De sprekers die zich voor dit punt hebben aangemeld, zijn – en in deze volgorde zal ik dat ook behandelen: dat is PVV, mevrouw Bezaan; Statenlid Kostić, Partij voor de Dieren; en mevrouw Van Andel, CDA; Statenlid Gielen, GroenLinks; mevrouw De Vries, Partij van de Arbeid; en de heer Dessing van Forum voor Democratie; mevrouw Alberts, SP; de heer Klein, ChristenUnie; mevrouw Van Geffen, Namens Noord-Hollanders.; de heer Koyuncu, DENK; de heer Van der Maas, VVD; de heer Kanik, D66; en de heer Van den Berg van JA21. Zoals aangekondigd, begin ik dan- En mevrouw Van Soest zullen we ook noteren. Dus dan nodig ik graag uit mevrouw Bezaan van de PVV. Treedt u naar voren. Gaat uw gang, mevrouw Bezaan.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, aangezien de coalitie afgelopen mei met allerlei kunst en vliegwerk de correcte referendumverzoeken van Stichting Windalarm schaamteloos torpedeerden, voelde het HAC-advies – het is al eerder gezegd, het Hoor- en Adviescollege – als een stukje gerechtigdheid. Naar de mening van de PVV was het een harde tik op de vingers van de coalitie, waarin meerdere argumenten werden bevestigd die door de oppositie in mei waren benoemd. Voorzitter, het verzet in de maatschappij ten opzichte van het samenleving ontwrichtende klimaat- en energiebeleid groeit. Dat is natuurlijk ook opgemerkt door het kabinet Rutte 4 en de Europese Unie. De Europese Commissie komt nu met een heuse verordening om de bouw van onder andere windturbineprojecten juist verder te versnellen en de Europese energieministers, waaronder die van Nederland, zijn akkoord gegaan. De stoomwals moet en zal onverminderd doordenderen. De noodverordening is een welkome steun in de rug van de coalitie die nu kan schermen met het zogenaamde spoedeisende belang. Ik zeg ‘zogenaamde’, aangezien er naar de mening van de PVV geen spoedeisend belang was en nog steeds niet is. Tijdens de commissievergadering op 5 december jongstleden kregen we een voorproefje van wat ons deze dag te wachten staat, want natuurlijk worden vandaag de correcte referendumverzoeken van Stichting Windalarm door de coalitie definitief de nek omgedraaid. Vele bezorgde burgers worden gewoon aan de kant geschoven en buitenspel gezet. Het spreekt boekdelen dat in de voordracht staat dat het mogelijk niet halen van klimaatdoelstellingen voor wind op land als een spoedeisend en dringend provinciaal belang kan worden aangemerkt, dat zwaarder mag wegen dan het belang bij het houden van een referendum. Het Klimaatakkoord waar burgers nooit iets over hebben kunnen zeggen, is heilig en daarom wordt een belangrijk democratisch instrument gewoon buitenspel gezet.

Voorzitter, de PVV zou nog uren kunnen uitweiden over deze stuitende gang van zaken, maar dat gaat onze fractie niet doen. Burgers van Noord-Holland, er is maar één oplossing om dit samenleving - en democratie ondermijnende beleid te stoppen: stuur op 15 maart 2023 de kartelpartijen naar huis. Maak in het stemhokje het juiste vakje rood. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Goed, we gaan door met de volgende spreker: Statenlid Kostić, Partij voor de Dieren.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, voorzitter, dank u wel. Eerst twee feiten. We hebben te maken met een klimaat- en biodiversiteitscrisis die met urgentie aangepakt moeten worden. En 2, we hebben een referendumbeleid dat inwoners het recht geeft om over allerlei onderwerpen een referendum te organiseren. En nu ligt er een verzoek over afstandsnormen en opstelling van windturbines. Wij zijn het inhoudelijk niet altijd eens met de initiatiefnemers van dit referendum, waarvan een deel wil vasthouden aan willekeurige bovenwettelijke regels over afstanden en opstelling van de windturbines die Noord-Holland jarenlang hanteerde. We zijn nooit blij geweest met die regels, omdat helemaal niets en niemand – behalve misschien de fossiele industrie zelf – daarmee werd beschermd. We delen de bezorgdheid om gezondheid en natuur te beschermen, maar die moeten wel met wetenschappelijk onderbouwde normen en regels worden beschermd. Niet met politieke willekeur. De Partij voor de Dieren heeft afgelopen jaren daarom gepleit voor bijvoorbeeld echte bescherming van mensen, natuur en dieren met regels over geluidsbelasting, regels om natuur en biodiversiteit te ontzien en technische ingrepen, zoals een vogelradar en het verven van de wieken om het aantal dierlijke slachtoffers te voorkomen. Maar de inhoudelijke discussie zou er niet toe moeten doen. Als de provincie mensen de mogelijkheid geeft om een referendum te organiseren, dan hoort dat in principe ook gefaciliteerd te worden, anders wordt het wantrouwen

van mensen alleen gevoed en oplossingen juist vertraagd. De discussie gaat nu om de vraag of een referendum doorgang mag vinden, gezien de klimaatdoelen. De provincie meent van niet, maar is teruggefloten door de eigen Hoor- en Adviescommissie. Toch blijft de commissie volhouden dat het verzoek tot een referendum moet worden geweigerd. Het eerste argument, het zou de energietransitie vertragen en het risico verhogen dat we de klimaatdoelen niet halen. Het tweede argument, er is een Europese verordening, noodverordening, die de energieprojecten wil versnellen.

Laten we eerst naar het eerste argument kijken. Wat wij horen van het College is dat het referendum een obstakel is voor broodnodige klimaatmaatregelen. Maar wat we missen van het College is een aanpak van de echte obstakels voor de aanpak van de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Wij hebben altijd gezegd: straal die urgentie uit, neem mensen mee. Anders gaan we die klimaat- en natuurcrisis nooit oplossen. Maar in communicatie straalt de provincie afgelopen jaren nauwelijks de urgentie uit over de levensbedreigende crises waar we in zitten. Het ging vooral over het uitvoeren van de veel te slappe doelen van het Rijk. Het ging nooit over de rampen en het leed die al elders plaatsvinden en die ook onze kant opkomen als we niet op korte termijn maximale maatregelen nemen. Het ging veel te weinig over burgers enthousiasmeren en eigenaar maken van de oplossingen, concreet maken hoe burgers ook maximaal kunnen profiteren van zon- en windenergie, concreet maken hoe we ze daarin kunnen faciliteren, laten zien hoe we tegelijk ook echt wel dieren en natuur kunnen beschermen. Ondertussen bleek dit jaar, zoals de Partij voor de Dieren al voorspelde en probeerde te voorkomen door extra klimaatmaatregelen, dat de provincie de slappe klimaatdoelen voor 2030 niet eens haalt met dit tempo. De grote vertraging ziet ook al in praktische zaken, als gebrek aan capaciteit bij betrokken instanties, waardoor ook goede windprojecten onnodig moeten wachten. Volgens ons vraagt deze hele discussie om handelingsperspectief voor de toekomst: het wegnemen van de echte obstakels die nu voor vertraging zorgen. Daarom de volgende motie. Verzoeken GS de uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken. Daarvoor bijvoorbeeld te verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragen op te zetten. Een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve, hernieuwbare energieprojecten te verminderen door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop. De conclusies daarover het liefst begin maart, en anders zo snel mogelijk, per brief te sturen naar PS, en gaat over tot de orde van de dag. Voorzitter, die motie is ingediend mede namens DENK, SP en Partij voor de Ouderen.

Motie 259-19 december 2022
Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;*
- *Deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;*
- *De energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;*
- *De provincie het referendumverzoek van Stichting Windalarm wil afwijzen omdat het volgens haar tot vertraging van windprojecten zou leiden en daarmee klimaatdoelen in gevaar zou brengen.*

Overwegende dat:

- *De provincie zich op een noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;*
- *Deze noodverordening, zonder instemming van het Europees Parlement, de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;*
- *Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat*

deze juist méér (juridische) onzekerheid voor energieprojecten oplevert en meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities;

- *De Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om in te zetten op win-win oplossingen van natuurinclusieve energietransitie, het beter betrekken van burgers en in te zetten op oplossen van huidige knelpunten op administratief en capaciteit-gebied;*
- *we weten (en insprekers in laatste commissievergadering hebben dat bevestigd) dat duurzame energieprojecten nu al vertraagd zijn (vergunningslening zou een jaar duren, maar duurt nu soms twee jaar), door onder andere gebrek aan capaciteit en goede begeleiding bij overheden;*
- *Als de provincie zich zorgen maakt om vertraging en halen van klimaatdoelen, ze dus meer dient te doen aan de bron van de oorzaken van de al bestaande vertraging.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen, door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken;*
- *Daarvoor bijvoorbeeld verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragers op te zetten;*
- *Een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve hernieuwbare energieprojecten te verminderen door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop;*
- *De conclusies daarover het liefst begin maart en anders zo snel mogelijk per brief te sturen naar PS.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Süleyman Koyuncu (DENK), Remine Alberts (SP) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dan over het argument noodverordening. PS mag beslissen of het wel of niet toelaten-

De **VOORZITTER**: Statenlid Kostić, ik ga u onderbreken, want u heeft die motie afgerond en dan ga ik nu graag het woord geven aan de heer Kanik voor een interruptie.

De heer **KANIK** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, nog niet zo lang geleden, een paar weken, hebben wij een motie samen met een aantal andere partijen ingediend, de motie RES-versnelling. Een aantal dingen, die u nu in uw dictum noemt, zijn ingediend; en waar ook de Partij voor de Dieren vóór heeft gestemd. Dan begrijp ik dat we heel snel moeten. Ik ben ook heel erg blij met uw steun dat we de RES veel meer moeten versnellen. Maar waarom dient u een soortgelijke motie in, die al is ingediend, en waar wij het College al oproepen tot die versnelling?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Altijd fijn als D66 met ons meedenkt. Gelukkig kennen we ze zo ook vaak genoeg. Maar wat D66 elke keer weer mist, is toch dat punt dat we die biodiversiteitscrisis en klimaatcrisis in samenhang moeten aanpakken. Die motie die mede door ons ingediend is, is vooral die energietransitie die moet worden versneld. Maar daar mist die concrete uitwerking van hoe we dat precies kunnen doen, hoe we de burgers daar beter in kunnen faciliteren, in samenhang dus met de zaken die we moeten doen voor de biodiversiteitscrisis. Die borging mist gewoon volledig. En de enige borging die er wel is gekomen, is dankzij de Partij voor de Dieren via onder andere de Omgevingsverordening. Dat is nog niet genoeg, maar daar strijden we voor in lijn met de wetenschap. Vandaag eindigt de Biodiversiteitstop in Canada. Daar waar wetenschappers schreeuwen hoe levensbedreigend die biodiversiteitscrisis is en dat politici moeten opletten als we die klimaatcrisis aanpakken, zodat ze niet tegelijkertijd de biodiversiteit schaden. Dus laten we vandaag even handelen. Tekent u dan gewoon mee. Als u het er helemaal mee eens bent, dan bent u welkom om alsnog mede in te dienen. Het is nog niet afgesloten.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, ja, nog steeds een beetje verrassend, ook met wat statenlid Kostić zegt over van, we moeten dat referendum faciliteren, terwijl we zoveel insprekers hebben gehad die bezig zijn met de RES'en, die zeggen dat we meer dan een jaar vertraging gaan krijgen. Die RES'en hebben ook te maken met de energietransitie. Die energietransitie is ook een

onderdeel om ook een gedeelte van de biodiversiteitscrisis op te lossen. Dus waarom luistert u niet naar deze mensen? Waarom houdt u vast aan het feit dat wij dan een referendum moeten houden en daarmee ook vertraging oplopen met het oplossen van de biodiversiteitscrisis?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, een heel goede vraag. Het is een beetje jammer dat u aanneemt dat wij niet luisteren. Als u goed heeft geluisterd naar onze inbreng in de commissie, hebben wij heel goed geluisterd naar de insprekers en ook vragen gesteld. En als u diezelfde vragen had gesteld, dan was u erachter gekomen dat die vertraging waar u het over hebt van een jaar, dat dat nu al gaande is. Daarom zeg ik ook, die obstakels, we kunnen het wel hebben over het referendum- En ik zeg niet dat het referendum de oplossing is hiervoor. Ik zeg alleen maar dat we ooit hebben besloten om dat burgers aan te bieden en dat we nu niet opeens moeten gaan terugkrabbelen zonder echt goede argumenten en juridische argumenten te hebben. Die vertraging, en dat is waar het om gaat. En daar ben ik het met u eens: die vertraging moeten we oplossen. Maar dat lossen we niet op door het referendum nu niet weg te stemmen. Vertraging lossen we op door deze motie aan te nemen en zo snel mogelijk uit te voeren. U heeft het over de noodverordening. Die zou dan ook die vertraging moeten kunnen oplossen. Nou ja, ik neem aan dat u met dit voorstel in wil stemmen wat nu op tafel staat, en daar wordt de noodverordening bij gehaald. Natuur- en milieuorganisaties in Europa zeggen, die noodverordening, dat is een ramp voor de aanpak van klimaat- en natuurcrises; dat gaat alleen maar rechtszaken uitlokken. Dat gaat voor ontzettend veel vertraging zorgen. Dus neem uw verantwoordelijkheid een keer en neem mensen gewoon mee. Werk met ons mee om die mensen echt goed mee te nemen. En laten we die echte knelpunten oplossen en niet doen alsof het referendum het probleem is van alles wat er nu bestaat. Laten we even naar onszelf terugkijken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Kostić. Ik kijk nog naar de heer Kanik. Die loopt weg. Dan ga ik heel even wachten nog, want u heeft deze motie ook aan mij gegeven. Dus ik hoor dan ook te zeggen dat deze motie deel uitmaakt van de beraadslaging. Dan ga ik naar de heer Van der Maas voor zijn interruptie.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ja, het is eigenlijk een punt van orde. Ik hoor hier een rant over het Klimaatakkoord, over klimaat. Ik hoor een motie langskomen die helemaal niets te maken heeft met het gegrond verklaren of ongegrond verklaren van het bezwaarschrift. Mag ik u vragen om het onderwerp bij het onderwerp te houden en niet dit soort uitgebreide klimaatdiscussies weer te beginnen, want daar gaat het helemaal niet over.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Van der Maas. Ja, laten we daar gezamenlijk inderdaad op letten. Gaat u door met uw verhaal. Houdt u zich inderdaad aan de agenda, alstublieft.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, toch weer teleurstellend dat de VVD het weer niet wil hebben over echte oplossingen. Maar goed, die noodverordening is dus ook volgens de natuur- en milieuorganisaties nogal dubieus. Op basis daarvan horen we nu te beslissen dat het referendum niet aan de orde is. Dat is raar, want we weten niet eens of die noodverordening van kracht is. Ik hoorde daar nog niets over. 13 december zou het worden vastgesteld; is nog niet gebeurd. Misschien vandaag. Maar ook nog los daarvan weten we niet als PS wat voor impact het echt heeft. Die marginale informatie die we hebben gekregen, is heel laat, net voor de commissievergadering, en veel te laat. Zo kunnen we niet een afgewogen besluit maken in PS. Dus een oproep aan alle collega's is om een amendement van ons en de hele oppositie – volgens mij voor het eerst in de geschiedenis – over te nemen; van links tot rechts, midden en daarbuiten. Het amendement luidt als volgt. Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen: de deelbesluiten één tot en met zes te vervangen door de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening op een referendum met PS is gedeeld. 2, aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de Europese noodverordening op een referendum. En 3, GS te machtigen om namens PS de bezwaarden te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar. En dit amendement wordt mede ingediend door ChristenUnie, CDA, JA21, DENK, SP, Forum voor Democratie, PVV, Namens Noord-Holland., Partij voor de Ouderen en Fractie Baljeu.

Amendement 66-19 december 2022
Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Besluit:

De deelbesluiten 1 tot en met 6 te vervangen door:

1. *de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum met PS is gedeeld;*
2. *aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum;*
3. *GS te machtigen om namens PS de bezwaarde te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar.*

Toelichting
De Hoor- en Adviescommissie (HAC) heeft geoordeeld dat PS op 23 mei 2022 ten onrechte hebben besloten om de het referendumverzoek van de Stichting Windalarm af te wijzen. De HAC adviseert de bezwaren van de stichting gegrond te verklaren en een nieuw besluit te nemen. Daarna is een nieuw feit naar voren gekomen: de Europese noodverordening met betrekking tot duurzame energie.

we hebben als PS namelijk op dit moment onvoldoende informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening. De summiere informatie daarover kwam vlak voor commissievergadering naar PS toe. Ondertussen hebben we zelf moeten lezen dat Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat dit juist voor nog meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities en juridische onzekerheden voor energieprojecten gaat zorgen, iets wat de provincie juist zegt te willen voorkomen.

Alleen PS mag een referendumverzoek naast zich neerleggen en beoordelen of er sprake is van andere zwaarwegende belangen. Het is daarom cruciaal dat PS eerst volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de noodverordening, voordat ze een goed afgewogen besluit kunnen maken over het al dan niet toelaten van het referendumverzoek.
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Michel Klein (ChristenUnie), Wilma van Andel (CDA), Daniël van den Berg (JA21), Süleyman Koyuncu (DENK), Remine Alberts (SP), Johan Dessing (Forum voor Democratie), Ilse Bezaan (PVV), Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.), Wil van Soest (Partij van de Ouderen) en Robert Baljeu (Fractie Baljeu)

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): En tenslotte, voorzitter, nog een motie. Want we zien dus het gevaar dat Europa nu zegt, nou ja, die natuur- en biodiversiteitscrisis, dat heeft even geen prioriteit. Dus die noodverordening zetten we in om energietransities te versnellen ten koste van goede borging van natuur. Hier in de provincie hebben we iets anders afgesproken. Daar hebben gezegd, wij volgen wetenschap en wij pakken die twee in samenhang aan. Dat heeft nu extra bekrachtiging nodig, juist, omdat die noodverordening wordt ingezet. Dus daarom de motie. Verzoeken GS zich op alle niveaus maximaal in te zetten en duidelijk uit te spreken voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen; hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren, en gaat over tot de orde van de dag. Deze motie is mede-ingediend door DENK en Partij voor de Ouderen. Dank u wel, voorzitter.

Motie 260-19 december 2022
Versnel win-winoplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;*
- *Deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;*
- *De energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;*
- *Een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;*
- *De Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie.*

Overwegende dat:

- *De provincie zich op een mogelijke noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;*
- *Deze noodverordening de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;*
- *Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening;*
- *Deze Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om meer in te zetten op win-winoplossingen die niet ten koste gaan van ecologie, maar de energietransitie bevorderen én onze ecosystemen juist beschermen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *zich op alle niveaus maximaal in te zetten (en duidelijker uit te spreken) voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie, en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen;*
- *Hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Süleyman Koyuncu (DENK) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Kostić. En ook deze motie en het amendement maken nu deel uit van de beraadslaging. Twee moties iets bezijden het onderwerp, maar we gaan deze toestaan. Mevrouw Van Andel is de volgende spreker namens het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel, voorzitter. In deze inbreng ga ik weer allerlei argumenten en zaken opnoemen wat wij vinden van het referendum. Ik weet eigenlijk niet precies waarvoor, want de commissiebehandeling EFB heeft al uitgewezen wat de coalitiepartijen vandaag gaan doen en dus waar dit debat mee eindigt: PS staan in meerderheid het referendum niet toe; het bezwaarschrift wordt ongegrond verklaard. We zijn er in alle voordrachten en stukken die we hebben gekregen ook best wel naar deze mening, ja, toe geduwd eigenlijk, dat dit ook het enige juiste besluit zal zijn. Terwijl, toen we hier eerder over spraken wel is gebleken dat PS niet eensluidend was. Ik ben geen jurist, maar volgens mij is de mening die we als CDA al een tijd verkondigen legitiem of minstens zo uitlegbaar als de andere kant op redeneren. En ik heb deze grap nog niet eerder gehoord, maar de HAC heeft al gehakt van het eerdere besluit gemaakt. Voor als een rechter dit straks allemaal nog weer eens moet napluizen, zeg ik nadrukkelijk: de volgende mening is ook in PS aan de orde gekomen. Dat gaat eerst over het referendum zelf. Het CDA is daartegen. We begrijpen dan ook niet dat er nog geen voorstel ligt om die referendumverordening nu dan ook af te schaffen. We doen dat voorstel vandaag is ook zelf niet, omdat de tijd nog niet rijp schijnt te zijn. Wie weet binnenkort. Maar het CDA staat ook voor behoorlijk bestuur. We hebben die referendum verordening nou eenmaal, en dan heb je je daar dus aan te houden. Dit referendum zou daar niet kunnen vanwege redenen van spoedeisendheid. Als het referendum er zou komen, dan zouden initiatiefnemers voor het bouwen van een windmolen daar misschien mee wachten. Voorzitter, we staan hier nu een paar maanden later opnieuw, omdat over die reden dus – we zeiden het toen al – op zijn minst te discussiëren valt. Die onzekerheid is er dus nog steeds en die blijft ook bestaan als Stichting Windalarm na het vandaag ongegrond verklaren van het bezwaarschrift nog weer naar de rechter zou stappen.

Over de inhoud. Uit de commissieverhandeling is duidelijk geworden dat spoedeisendheid misschien wel niet eens het grootste ding is. In antwoord op technische vragen van ons hoeveel windmolens uit de RES-opgave nu eigenlijk binnen die zeshonderd meter gaan vallen of niet verder kunnen als die lijnopstelling verplicht blijft, luidt het antwoord, en ik citeer: “concluderend valt bijna de hele RES-opgave voor wind weg door het opnieuw invoeren van de bovenwettelijke eisen”. Einde citaat. Wow, dacht ik toen ik dit las. Dat is wel heftig. Gaan er echt zoveel windmolens op minder dan zeshonderd meter van huizen komen? Dus alle nieuwe windmolens vanaf nu. Dan zou ik bijna zeggen – maar ik blijf wel tegen referenda – ik zou weleens willen weten wat de Noord-Hollanders hier dan van vinden. Ik heb daar ook nog wel een inhoudelijke vraag over aan het College. Als u dit zo beweert, in hoeveel procent of hoeveel van de gevallen gaat dit dan om die lijnopstelling die in de weg zou zitten? En volgens de stichting zou het referendum daar niet om draaien. En in hoeveel gevallen zou dat gaan om die zeshonderd meter waar het referendum wel om zou draaien?

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoor mevrouw Van Andel zeggen dat ze, ondanks dat ze tegen het referendum is, toch wel heel geïnteresseerd zou zijn in wat de burgers van Noord-Holland hiervan zouden vinden. Is dit nou niet hét voorbeeld waarom je toch zo'n

referendum als instrument zou moeten hebben? Want dat is toch juist wat directe democratie, en niet één keer in de vier jaar naar het stemhokje, betekent?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, ik snap wel uw vraag, maar die uitspraak gaat u toch niet van mij ontlokken vandaag. Maar het deed me wel wat om te lezen dat er inderdaad best wel echt veel windmolens binnen zeshonderd meter gaan komen. Wij hebben dat dan hier maar even afgeschaft. Dat doe ik me vooral wat, omdat ik heel veel insprekers heb gehoord die zich zorgen maken over hun gezondheid. En ik ben nu bang dat dat ergens toch te weinig meegewogen wordt. Daarom doe ik mijn best om dat hier wel meer meegewogen te laten worden.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter, Maar als mevrouw Van Andel zegt dat ze ziet dat de burgers van Noord-Holland die bezorgdheid hebben, dan zouden ze toch het recht moeten hebben om die bezorgdheid te kunnen uiten? Hoe kijkt mevrouw Van Andel – zonder die uitspraak te willen ontlokken – daar dan toch tegenaan? Kan ze daar niet toch iets over zeggen?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Nou ja, kijk, we hebben de referendumverordening en wij gaan vandaag- Wij stemmen op zo'n manier dat dat bezwaarschrift wel gegrond verklaard zou moeten worden. Ik ben gewoon niet enthousiast over het instrument. Maar nu we het hebben, zou ik hier natuurlijk wel geïnteresseerd zijn in de uitkomst.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Gaat u door.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, die vraag over waar het dan inderdaad dan misgaat. Ik lees ook nog wel in de voordracht die we vandaag hebben liggen, dat wind op land niet onmogelijk zou zijn en dat het daar ook niet om zou gaan als je die zeshonderd meter zou laten staan. Maar daar ben ik dus nu wel wat over in verwarring hoe dat nu echt zit.

En ik begin weer over die insprekers van wie we al zoveel hebben gezien en gehoord, die echt niet tegen duurzaamheid zijn, maar zich ook echt terechte zorgen maken over hun gezondheid. En dan zijn er nog zoveel mensen die nog niet gehoord hebben, of omdat ze nu nog niet weten dat er wellicht ook plannen zijn of komen rondom hun woning. Ik kom op de gezondheid van mensen nog terug bij mijn inbreng over de Omgevingsverordening.

Dan heb ik ook nog de vraag, als we dus zoveel windmolens binnen zeshonderd meter moeten gaan plaatsen, hoe we dat dan gaan doen en of gemeenten hier wel in meegaan? Of gaan we de bestemmingsplannen van gemeenten overrulen met provinciale inpassingsplannen?

En dan over die Europese noodverordening. Er wordt gezegd dat uit die noodverordening nu echt wel blijkt hoe spoedeisend verduurzaming precies is. Ik ben het op zich daar ook nog wel mee eens, want we moeten ook echt hard trekken aan die duurzaamheid. En dat vindt volgens mij Stichting Windalarm ook. Maar voorzitter, dan vind ik wel met hen dat dat op een goede manier moet. Als je nu met deze noodverordening een windmolen of een andere hernieuwbare energiebron wilt bouwen of aanleggen, dan gaat dus de vergunningverlening sneller, is wat ik heb begrepen van die noodverordening. Ik weet niet precies hoe dat dan gaan werken, maar oké. Maar dat wil dan nog niet zeggen dat we dat moeten gaan inzetten voor windmolens op minder dan zeshonderd meter van huizen. Die Europese noodverordening zegt niet dat die regel niet mag bestaan. Ik sluit me daarom aan – en dat doet de hele oppositie – bij het amendement dat Statenlid Kostić net heeft toegelicht. Graag wat meer uitleg over die noodverordening en hoe die dan samenhangt met die spoedeisendheid, voordat wij daar een goede beslissing over kunnen nemen.

Voorzitter, mijn conclusie is dat het wel duidelijk is hoe wij vandaag gaan stemmen, maar dat we ook weten wat vandaag de uitslag wordt. Een van de beslissingen die genomen gaat worden daarbij, is dat aan de voorzitter mandaat wordt verleend om dit besluit uit te werken in een gemotiveerde beslissing op bezwaar. Mijn oproep daarbij is nog dat die uitwerking ook laat zien dat er vandaag verschillende argumenten over tafel zijn gegaan, die niet alleen tot het uiteindelijke besluit dat genomen gaat worden, geleid hebben. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank, mevrouw Van Andel. Statenlid Gielen van GroenLinks, aan u het woord.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, dank u wel, voorzitter. Vandaag bespreken we hier het advies van de HAC over het PS-besluit om het referendum omtrent de omgevingsverordeningen niet toe te laten. En toen we dat initiële besluit namen, betoogde ik hier ook al namens GroenLinks de o zo

belangrijke context daarbij. Want we zitten middenin een klimaatcrisis. Een crisis die ons vraagt om te doen wat we kunnen, die vraagt om systeemverandering en ons dwingt tot grote en ingrijpende transities. Het kan niet of-of zijn, we hebben en-en nodig. En dat betekent wat GroenLinks betreft, energiebesparing, windmolens op zee, zonnepanelen op daken, maar ook windmolens op land. Het houden van een referendum over de beslissing waar dat wel en niet mogelijk is, schept veel onzekerheid voor initiatiefnemers. In de commissie hoorden we ook al enkele van hen die betogen dat ze niet door kunnen gaan met hun aanvragen als die onzekerheid in de lucht blijft hangen. Die luxe, die kunnen we ons echt niet permitteren. En dat maakt dat we wat GroenLinks betreft hier met een dringend en spoedeisend provinciaal belang te maken hebben. De noodverordening van de EU, die aangekondigd is, komt daar nu nog bovenop en sterkt ons in dat besluit. De HAC heeft gezegd dat PS die ruimte heeft om die uitzonderingsgrond zo in te vullen, niet kan nemen. En de HAC stelt tegelijkertijd dat PS een ruime discretionaire bevoegdheid heeft en dat PS geen ruime beoordelingsvrijheid zou hebben, omdat referenda altijd gaan over een besluit waar de meerderheid van PS voor is. En met dat laatste, daar is GroenLinks het niet mee eens, want de beslissing of iets een spoedeisend of een dringend provinciaal belang is, wordt hier door PS genomen. Dat is onze uitzonderingsgrond. Daarmee is dat per definitie ook een politiek besluit en een afweging die we hier maken met elkaar in dit huis. Dat kan niet anders. We zijn een politiek orgaan en we verschillen van mening. En dat kan dus ook op dit onderwerp: of iets dringend is of iets spoedeisend is. En de HAC heeft daar een andere overweging in gemaakt dan GroenLinks, net zoals we het hier in de zaal niet altijd met elkaar eens zijn. Maar voor ons staat die spoedeisendheid van de energietransitie buiten kijf en zien we daarmee ook onze ruimte om die uitzonderingsgrond te gebruiken. En dus blijven we bij ons eerdere besluit om nu geen referendum toe te laten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Gielen. Blijft u nog heel even staan, want ik zie de heer Van den Berg aan komen snelle. Dus hij heeft vast een interruptie voor u. Gaat uw gang.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, zeker, ik moest nog even van achterin komen. Maar u betoogt dat u alsnog uit wil gaan van de spoedeisendheid en volgens mij ook van de noodverordening. Dat klopt, hè? Kan het dan zo zijn dat het Klimaatakkoord dat jullie in 2019 hebben afgesloten een te strakke termijn heeft gehanteerd, waardoor we nu te weinig tijd hebben voor een referendum?

Statenlid **GIELEN** (GL): Ik vind helemaal niet dat het Klimaatakkoord een te strakke termijn heeft gehanteerd. Volgens mij is dat de termijn niet nodig is om onze doelen te halen om de klimaatverandering te stoppen.

De **VOORZITTER**: Meneer van den Berg. En houdt u u wel bij het onderwerp, alstublieft.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, zeker. Maar het is natuurlijk dat de termijnen van 1 januari 2025 in dit geval relevant zijn voor het referendum in het kader van de vergunningverlening. En ik vraag mij dan af van, zijn dan die die termijnen dan niet te kort geweest, want nu moeten we dus een referendum blokkeren, omdat de termijnen anders te kort zouden gaan worden voordat die vergunningen verleend kunnen worden. Bent u dat niet met mij eens?

Statenlid **GIELEN** (GL): Meneer Van den Berg, volgens mij is de kern van mijn betoog juist dat we er nu geen referendum meer over kunnen houden, omdat wij wel een spoedeisend belang zien. En dat spoedeisende belang zien we ook in die vergunningverlening uiterlijk 1 januari 2025. Als het hier misschien zou gaan over een ander onderwerp, dat niet de fundamentele klimaatcrisis waar we in zitten zou raken, dan zou GroenLinks misschien heel anders ageren, omdat wij ook niet per definitie tegen een referendum zijn. Maar het gaat nou juist om de urgentie die die crisis geeft. Dat is ook waarom die termijn voor de vergunningverlening gesteld is.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Nou, dan vraag ik mij wel af, ten eerste, wat dan wel een referendabel onderwerp zou zijn voor GroenLinks. Maar dan vraag ik me ook af van, hoe kijken inwoners hier dan naar dat juist een onderwerp wat voor hen belangrijk is nu terzijde wordt geschoven. Ja, dan is het dus altijd overgeleverd aan een bepaalde mate van, ja, wat vindt GroenLinks belangrijk? Dan is het hele nut van een referendumverordening toch niet bewezen? Dan zijn we altijd overgeleverd aan die politieke willekeur. Bent u dat met mij eens?

Statenlid **GIELEN** (GL): Nee, ik ben dat niet met u eens. Ik zie ook helemaal geen politieke willekeur. Volgens mij zien we dat wij een referendumverordening hebben, dat daar uitzonderingsgronden in mogelijk zijn. Die uitzonderingsgronden bepalen we hier hoe ruim we

die nemen als politiek orgaan. En dat doen we vandaag. Vandaag kiezen wij zo. En hoe we dat op een ander moment zouden doen, ja, dat is alleen maar speculeren.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Volgens mij was u ook aan het einde van uw bespreekpunt. Dank u wel. Mevrouw De Vries, PvdA, treedt u naar voren.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): ik kies even het spreekgestoelte voor de mensen met iets minder lengte. Maar ik zie dat ik wel zichtbaar ben. Dank u, voorzitter. In de Statencommissie EFB hebben wij in sprekers gehoord en de bezwaren besproken en het advies van de Hoor- en Adviescommissie besproken. Daarbij heb ik zorgvuldig onderbouwd, inhoudelijk verwoord, dat en waarom mijn fractie het advies van deze commissie niet overneemt. Sinds onze besluiten in mei jongstleden is het halen van de klimaatdoelen, de tijdige uitvoering van de RES'en, en dus doorvoeren van het nieuwe beleid alleen maar urgenter geworden. Vraag maar aan de Noord-Hollanders die momenteel de grootste moeite hebben hun energierekening te betalen. Inmiddels is gebleken dat Noord-Holland bij lange na de doelstellingen uit de RES'en niet haalt als we zo doorgaan. En dan hebben de regering en de EU-commissie de ambities inmiddels nog verhoogd. Verder zijn de EU-ministers recent akkoord gegaan met de noodverordening om de uitrol van hernieuwbare energie nog te versnellen, met als overweging dat de energiecrisis sinds mei 2020 is verergerd en er dringend moet worden opgetreden.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Ja, dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan de Partij van de Arbeid van, waarom moeten wij nou per se die windmolens op het land hebben, terwijl we de stroom niet kwijt kunnen op het netwerk? Hoe denkt u dat te gaan oplossen? Want we lopen helemaal vast. Heeft u daar enig idee? Gaan we dan die windmolens daar neerzetten voor Jan Joker of voor de mooiigheid?

De **VOORZITTER**: Ik denk dat de vraag helder is. Mevrouw De Vries, wilt u hierop ingaan?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Dank u. Over de netcongestie hebben we al heel uitvoerig gesproken. De gedeputeerde heeft daar ook allerlei oplossingen voor aangedragen. Wind op land is juist nodig in de combinatie met zon, wind en andere mogelijke bronnen. Maar over de vraag überhaupt wind op het land kom ik nog terug in mijn verhaal.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Bent u bekend met het probleem dat alle stroom- Dus dat er niet meer gebouwd kan worden en dat er geen stroom geleverd kan worden, omdat het net geen stroom meer heeft? Dat heeft tien jaar voorbereiding. Vindt u niet dat u beter het geld dan daarnaartoe kan doen dan dat we windmolens neer gaan zetten?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Volgens mij zijn de middelen er wel om de netcongestie op te lossen. Er zijn daar nog andere problemen. En intussen wordt daar heel hard aan gewerkt. Maar volgens mij heeft dat niet al te veel te maken met de referendumverzoeken van vandaag.

De **VOORZITTER**: Gaat u dan door.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Dank u wel. Mijn fractie vond in mei jongstleden al dat er sprake was van een dringend dan wel spoedeisend provinciaal belang bij de wijziging c.q. invoering van de toen voorliggende omgevingsverordeningen en dat er dus geen ruimte is om hierover een referendum te houden. Dit belang is dus bepaald niet minder geworden. Door de bezwaarmakers zijn geen nieuwe inhoudelijke, relevante punten naar voren gebracht. Met betrekking tot het advies van de commissie merk ik het volgende op. Ik moet helaas ook herhalen wat ik in de commissie heb gezegd, want het verslag van deze vergadering gaat mee in een eventuele procedure. Met betrekking tot het advies van de commissie merk ik dus het volgende op. Terecht stelt de commissie vast dat de Staten een ruime discretionaire bevoegdheid heeft in deze. Ook merkt de commissie op dat het niet onaannemelijk is dat het halen van de klimaatdoelstellingen een dringend provinciaal belang is. Inmiddels mogen we dat wel als vaststaand aannemen. Verder volgt mijn fractie de commissie niet. De commissie stelt dat ze er niet van overtuigd is geraakt dat het onmogelijk is om zonder de wijziging c.q. vaststelling van de omgevingsverordeningen, de klimaatdoelen te halen. Op punt 8 van het advies hanteert de commissie zelfs het criterium 'absoluut onmogelijk'. De commissie hanteert hiermee een veel te vergaand criterium voor de vraag of deze besluiten dringend, dan wel spoedeisend zijn. De Staten kunnen simpelweg het risico niet nemen dat vanwege de provinciale wettelijke normen voor wind op land de klimaatdoelen niet gehaald worden. De gedeputeerde heeft bij herhaling onderbouwd aangegeven dat dit een reëel risico is. Ook insprekers hebben dit aangegeven. Dat is het

criterium in deze kwestie. De commissie onderbouwt haar keuze voor haar merkwaardig zware criterium niet. Met haar opmerking dat het ook met een bovenwettelijke afstandsnorm voor wind op land mogelijk zou zijn om windturbines te realiseren, gaat de commissie verder ten onrechte voorbij aan het feit dat de wijziging van het beleid, namelijk maatwerk voor wind op land, na zorgvuldig onderzoek ook wat betreft de natuur een verruiming is van de mogelijkheden, nodig om de klimaatdoelen te halen. Ik heb dit zojuist al aangegeven en dit blijkt nogmaals uit de bijgevoegde kaarten. De gedeputeerde heeft in de Statencommissie RWK op onze vragen aangegeven dat we qua tijdspad bovendien al in het rood zitten en dat de tijd van alleen goede gesprekken gepasseerd is. Een referendum vormt een extra drempel. Deze stelling van de commissie kan dan ook geen onderbouwing vormen van haar conclusie. Bij de bespreking van een van de bezwaren gaat de commissie, zelfs zonder dit verder te onderbouwen, op de stoel van de provincie zitten door te overwegen dat voortschrijdend inzicht naar wind op zee wijst. Dit kan niet als argument dienen voor de stelling van de commissie dat er geen dringend provinciaal belang is. De Staten gaan helemaal niet over wind op zee. De Staten hebben hun eigen doelstelling uit het Klimaatakkoord en de RES'en; wind op zee telt daarin niet mee. Het kabinet heeft bovendien bij herhaling aangegeven dat, naast wind op zee, wind op land onontbeerlijk is, en de combinatie met zon ook. Verder stelt de commissie dat de Staten ook de wijziging c.q. vaststelling van de omgevingsverordeningen zouden kunnen doorvoeren en tegelijk het referendum houden. Dat is geen goed idee van de commissie. Ze gaat hier zonder nadere motivering voorbij aan de gemotiveerde stelling van de Staten dat de dreiging van een mogelijk negatief referendumresultaat over deze besluiten leidt tot ongewenste vertraging in de realisatie van de RES'en. Wie gaat investeren in zo'n onzekere beleidsomgeving? Er ontstaat een reëel gevaar dat de klimaatdoelen niet gehaald worden. Bovendien is het een wonderlijk idee van de commissie nu zij zelf ook tot de conclusie komt dat het referendum weliswaar raadgevend is, maar dat in gevolge artikel 64 van de Referendumverordening bij een afwijzing van deze besluiten GS moet voorstellen aan de Staten tot intrekking van de gewraakte besluiten. Voorzitter, ik ben wel heel inhoudelijk, maar soms moet het eventjes. Ik kom zo tot een afronding. In zo'n onzekere situatie kan de markt gewoonweg niet acteren. Insprekers gaven dat ook helder aan. Je gaat niet met een windmolenpark aan de slag als de basis hiervoor, het nieuwe beleid, nog onderuit kan worden gehaald door de uitslag van een referendum.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, ik heb nog een vraag aan mevrouw De Vries. Bent u met mij eens dat een provinciaal belang ook een wel een provinciale belangenafweging moet zijn? En dat we die regel van zeshonderd meter niet voor niets hadden? Juist om gezondheid en zorgen van mensen te beschermen. Daar wijst Stichting Windalarm ook naar, dat je het daar nog over zou kunnen hebben of je dat wel of niet een goed idee zou vinden en of het anders op een andere manier zou kunnen. Wat is uw antwoord op mensen die op die belangenafweging wijzen?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ik ben die discussie regelmatig aangegaan met mensen en heb hen uitgelegd dat een absolute afstandsnorm hun zorgen niet kan wegnemen, want een afstandsnorm van zeshonderd meter, daarmee neem je eigenlijk de zorg van die mensen niet serieus. Wat Je moet doen, en wat we ook hebben afgesproken hier in deze provincie, is dat je maatwerk levert met zorgvuldig onderzoek in de omgeving, dat je kijkt naar de lokale omstandigheden. Dan kan een afstand van zeshonderd meter nog onvoldoende zijn. Het kan ook zijn dat het wel binnen die afstand kan. Ik denk dat je dan mensen serieus neemt in hun zorgen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): En hoe gaat u zorgen dat we dat dan ook met zijn allen nu wel zeggen dat we dat belangrijk vinden en daarnaar gaan kijken, maar dat dat ook geborgd is op een of andere manier?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Dat is precies onderdeel van het onderzoek wat voorafgaat aan de aanvraag van een project en waar gemeenten ook heel serieus naar kijken.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Het wordt druk hier. Ik geef nu het woord aan de heer Van den Berg van JA21 voor een interruptie.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, dank u, voorzitter. Wat ik mij afvraag is dat er inderdaad al maatwerk geleverd moet worden voor onze inwoners, maar tegelijkertijd was er ook een rapport bij de partiële herziening van de omgevingsverordening, die stelt dat als wij in deze gebieden windturbines gaan bouwen, dat tot wel zestigduizend mensen gehinderd kunnen gaan worden. Hoe gaat u daarmee om?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Het gaat om de vraag wat er op lokale positie mogelijk is en wat niet. Als het niet mogelijk is, dan kan het niet.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Kan ik daaruit afleiden dat, als die mensen dus gehinderd worden, zoals in dat rapport staat, dat het dan niet mogelijk is? Is dat wat u zegt?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ik heb het niet over hinderen in zijn algemeenheid. Ik heb het over de zorgen over de gezondheidseffecten.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Nou, een laatste pleidooi dan richting mevrouw De Vries. Want die gezondheidseffecten, ja, hinder, dat is nou eenmaal een impact op de gezondheid. En dat kan verregaand zijn, met slaaptekort en noem het allemaal maar voor redenen. Dus wat ik zou willen vragen is dat u die effecten wel meeneemt of u de windturbines wel of niet gaat plaatsen. En dat hoor ik nog niet in uw betoog.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Dan luistert u toch echt niet, want ik heb bij herhaling aangegeven dat onderdeel van dat zorgvuldige onderzoek en wat er is ingebracht naar aanleiding van de geluiden uit Noord-Holland, juist ook dit onderdeel is van onderzoek.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Dank voor deze bijdrage. Vooral een gepassioneerd betoog voor het oplossen van de klimaatcrisis. Ik zou zeggen-

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ik ben nog niet klaar, hoor.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Zet dat voort, heel goed, ook in uw stemgedrag. Dus ik neem aan dat u straks het verder aan banden leggen van de vee-industrie natuurlijk gaat steunen in onze motie.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Daar hebben we het nu toch niet over?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Maar de vraag is- U maakt zich zorgen over de klimaatcrisis. Bent u het met mij en de wetenschappers wereldwijd eens dat we de aanpak van die klimaatcrisis in de vorm van die energietransitie niet ten koste moeten laten gaan van de aanpak van de biodiversiteitscrisis? Dus dat we die twee dringend in samenhang moeten aanpakken.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Volgens mij hebben wij het de afgelopen drie jaar uitvoerig gehad, zowel over de klimaatcrisis als over de biodiversiteitscrisis. En die biodiversiteit, die aandacht voor de biodiversiteit, komt in al ons beleid voor. We hebben het nu over een versnelling van de RES, de uitvoering van de RES. En in dit, waar we het nu over hebben, hebben we het over het referendum. En dit opwerpen is niet de juiste plek hier. U weet dat het ook mijn hart heeft, maar niet op deze plek. Luisterend naar de insprekers ben ik er niet voor om nu extra drempels op te werpen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, voorzitter, dit toont weer de PvdA beperkte blik aan over wat de wetenschap zegt. De klimaat- en biodiversiteitscrisis kunnen we niet los van elkaar zien. En u begon net zo mooi over de inhoud, dus ik vulde u aan. Ik probeer u te helpen. Dus ik hoop alsnog dat u ons en de wetenschap volgt en onze motie daarover gaat steunen. Maar u heeft het gehad over de insprekers helpen. Dat wil ik ook. Zij had het over obstakels. Dat was niet het referendum in de eerste plaats. Want toen ik doorvroeg, was het huidige beleid vooral en de situatie een obstakel. Wilt u meewerken om de echte obstakels, het gebrek aan capaciteit bij de verschillende instanties, het betrekken van mensen, het faciliteren van mensen, wilt u daaraan meehelpen om dat weg te nemen?

De **VOORZITTER**: Goed, ik wil nog even één ding zeggen. U mag daarop reageren. We hebben het over de beslissing op bezwaar van het referendumverzoek. Dat wordt natuurlijk heel breed opgepakt. Ik geef mevrouw De Vries de gelegenheid om te antwoorden en dan laat ik haar daarna verdergaan met haar betoog.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Je kunt de PvdA vast heel veel verwijten. Ik zou het niet zo snel kunnen bedenken. Maar het laatste wat je de PvdA kunt verwijten, is dat we een beperkte blik hebben. Integendeel. Wij kijken naar maatwerk. En wat dit referendum betreft, nou, u kent mijn positie.

De **VOORZITTER**: Goed. Gaat u door met uw betoog.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ja, dan moet ik even zoeken waar ik was, want ik ben mijn papiertje kwijt. Ja, ik ben er weer. Dan nog voor alle duidelijkheid: meerdere partijen zijn gebonden aan de RES'en. Dit geeft een gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de realisering ervan. En voor de goede orde, het hebben van een referendumverordening betekent niet per definitie dat elk referendumverzoek gehonoreerd moet worden. Daar mogen wij iets van vinden. Daar mogen tegenstanders iets van vinden. Daar mogen voorstanders iets van vinden. En ik mag hopen dat we dat per verzoek bekijken. Er is geen ruimtelijk project in Noord-Holland waar zoveel participatie heeft plaatsgevonden en nog zal plaatsvinden – dat wil ik wel benadrukken – als in deze. Alleen gaat het niet alleen om het luidste geluid. Dat is democratie. Inhoudelijk heeft mijn fractie een duidelijke keuze gemaakt met het nieuwe beleid. Lokaal maatwerk op basis van onderzoek, ook naar natuur en biodiversiteit en metingen naar gezondheidsrisico's. Dat doet meer recht aan de positie van de omwonenden dan een strakke afstandsnorm voor windturbines. Hiermee nemen wij de gezondheidsrisico's, de mogelijke gezondheidsrisico's, serieus. Het kan zijn – ik zei het al – dat je op zeshonderd meter afstand, gezien de lokale omstandigheden, ook nog hinder ondervindt. Het kan ook andersom zijn. Wij zorgen dat ook de komende generaties droge voeten houden. Het klimaat wacht niet op ons.
Mijn fractie kan zich vinden, voorzitter, in het voorliggende conceptbesluit na de doorgevoerde wijzigingen, met één kanttekening – ik leer het niet af –: op pagina vier onderaan, doorlopend op pagina vijf bovenaan, missen enkele woorden. Die zin loopt niet. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dat leidt niet tot een amendement, begrijp ik. Dat is gewoon een tip. Blijft u nog heel even staan, want u heeft toch nog een interruptie van Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dan toch even over het technische aspect. Want u gaat akkoord met de voorliggende voordracht en daar staat de noodverordening centraal vanuit de Europese Unie. Weet u wat die noodverordening inhoudt? Heeft u die gelezen? En weet u of die nu van kracht is gegaan?

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Wat denkt u? Zou ik hem gelezen hebben?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Daarom vraag ik het. Ik heb geen idee. Heeft u het gelezen? En 2, en misschien nog wel belangrijker voor dit moment: weet u of die vandaag van kracht is? Want het is nogal van belang als u het meeneemt als argument in de voordracht.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): U weet dat we in mei dit al een dringende provinciale kwestie vonden. Wat er nu bovenop komt – er bovenop komt, niet centraal – is een akkoord van de EU-ministers op de versnelling van de energietransitie vanwege de urgentie. En de noodverordening is wat mij betreft, qua geest, iets wat je meeneemt in dit verhaal. Maar los daarvan staat de dringendheid wat mij betreft al buiten kijf.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dus u kan de vraag niet beantwoorden. Dank u wel.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ik heb uw vraag beantwoord, alleen luistert u niet.

De **VOORZITTER**: Goed. Dank u wel voor uw betoog. Als er mensen zijn die willen inspreken, doet u dat vooral als de spreker nog staat op de plek. En dan gaan we door naar de volgende spreker. Dat is de heer Dessing van Forum voor Democratie. Meneer Dessing, aan u het woord?

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter. En even een disclaimer vooraf, want eigenlijk had hier mevrouw Vastenhouw moeten staan om haar laatste bijdrage in deze Staten uit te spreken. Zij heeft daar een tekst voor voorbereid, die ik namens haar zal voorlezen. En u zult aan het begin van deze tekst misschien wel begrijpen dat die wellicht niet helemaal van mij zelf afkomstig zou kunnen zijn.

Voorzitter, kent u namelijk die reclame voor ondergoed nog? Per abonnementsvorm krijg je ieder kwartaal een paar setjes thuis. Als de bestelling je niet meer zinde, dan kon je opzeggen. Alleen, dat opzeggen, ja, dat was nog wel een dingetje. Opzeggen, ja, het ging gewoon niet. Door allerlei bochten moest je je wringen om van die kosten en van het ondergoed af te zijn. Dat abonnement, voorzitter, heeft u ook bij de provincie, zeg ik ook tegen de Staten. U betaalt met uw stem tijdens de verkiezingen en geeft hiermee mandaat aan een nieuw te vormen bestuur. U koos uw volksvertegenwoordiger, zeg ik uiteraard tegen de kiezer. U koos met daarbij de mogelijkheid om middels de bestaande referendumverordening toch nog op te kunnen zeggen. Als een besluit u

namelijk niet zou zinnen, dan zou u een referendum kunnen organiseren. En drie keer probeerden Noord-Hollanders deze periode een referendum te organiseren. Drie keer waren daarvoor alle benodigde handtekeningen geldig en voldoende. En drie keer kwam het referendum er dus niet. Elke keer wordt alles uit de kast getrokken om maar geen referendum te houden. Spoedeisendheid, dringende belangen en dure juridische adviezen gaven de besturende partijen voldoende redenen om het referendum keer op keer te blokkeren. En nu komt er weer een andere bizarre reden uit de hoge hoed: EU-wetgeving, een noodverordening. Het lijkt een opluchting voor de besturende partijen, want het referendum is voor hen dus vooral erg lastig. Nog voor we eventueel zouden debatteren over het referendum al dan niet alsnog doorgang te laten hebben en het bezwaar gegrond te verklaren, wisten de welbekende partijen het al: ze willen geen bemoeienis, geen oponthoud, en dus geen referendum. Voorzitter, voor de goede orde en een juist proces is er twee weken geleden dan toch nog een debatje gehouden over het bezwaarschrift in de commissievergadering. Maar dit is allemaal voor de bühne, want het is al eerder gezegd: de uitslag staat al vast. Deze partijen doen er namelijk keer op keer alles aan om een referendum te voorkomen. En dat terwijl een referendum de enige manier nog is om te laten zien dat u wilt opzeggen, dat u dit beleid graag anders ziet. En wij vinden dat een uiterst zorgelijke ontwikkeling.

Voorzitter, als deze manier van besturen u ook zo verbaast en wellicht boos maakt, ja, dan is de enige manier om een volgende keer een referendum wel aangenomen te krijgen door de zittende partijen weg te stemmen. Het is ook door de PVV al eerder genoemd. Ik denk dat u wel raadt hoe Forum voor Democratie zal stemmen, al vindt FvD het amendement van de Partij voor de Dieren uitermate sympathiek en dient deze daarom ook mede in, net zoals de hele oppositie dat gedaan heeft. Wellicht komen onze Staten als geheel dan toch nog tot inkeer. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Dessing. Mevrouw Alberts van de SP, komt u naar voren voor uw bijdrage. Gaat u gang.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel, voorzitter. Wel, windturbines op land. Al vanaf het allereerste begin hebben omwonenden om duidelijkheid gevraagd over effecten op natuur en op gezondheid. En ik heb heel veel van die debatten meegemaakt, maar vrij regelmatig werden deze mensen weggezet. En of je dat nou lang of breed redeneert, als je niet bereid bent om mensen mee te nemen in dat hele verhaal, dan eindig je met een referendum, want dat is hun machtsmiddel op dat moment. Ik vind het ook goed dat de mensen dat hebben. Wat nou vervolgens gebeurt, is dat er een beroep wordt gedaan op de spoedeisendheid. Nou, we hebben eerder hier een debat gehad vandaag, en dat ging over hoe snel we nou zijn met het aanpakken van de stikstofproblematiek. En daar werd Schiphol bij genoemd. Nou, Schiphol is ook nog op een andere manier een bedrijf wat heel erg tegenwerkt als het gaat om het halen van de klimaatdoelen. Dat is de CO_2- uitstoot. We hebben nog zo'n jongen en dat is Tata. Maar de snelheid waarmee dáár wordt aangepakt, dan zijn we opeens niet thuis. Dat vind ik een heel interessante. Maar wel die hoeveelheid turbines die op land moeten staan. Ik vind dat spoedeisende een beetje er met de haren bij gesleept, als je namelijk op andere plekken de boel gewoon laat liggen. In de commissie heb ik de toneelterm 'deus ex machina' aangehaald. Dat had niet iedereen meteen door wat dat was, maar dat is een soort van konijn uit de hoed; en dat was de noodverordening. En het gekke is, die noodverordening vanuit Europa, die is nog niet aangenomen, nauwelijks dat mensen het effect daarvan kennen. En toch wordt het advies gedaan: nee, maar we gaan het toch al meteen gebruiken, want er is spoed. er is haast, enzovoort, enzovoort. Ja, ik vind dat een heel slecht argument. Wat ons betreft handhaven we het advies van de Hoor- en Adviescommissie. Die zegt, je moet je niet beroepen op de spoedeisendheid en je moet je niet beroepen op hogere wetten en wetgeving. En, je moet gewoon een nieuw besluit nemen. Dat betekent in ons geval dat wij vinden dat het referendum gewoon moet kunnen doorgaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Alberts van de SP. Gaan we naar de heer Klein van de ChristenUnie. Gaat uw gang.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, voorzitter, al in de PS vergadering van 23 mei hebben wij aangegeven dat we, hoewel we helemaal niet enthousiast over het instrument referendum zijn, geen reden zien om burgers uit te sluiten van een instrument wat we beschikbaar hebben gesteld. Dat is, zoals het CDA al aangaf, een kwestie van behoorlijk bestuur. Maar desondanks besloot een meerderheid van de Staten, namelijk de coalitiepartijen, het referendumverzoek af te wijzen. De Hoor- en Adviescommissie heeft daar op verzoek van de bezwaarden naar gekeken en geconcludeerd dat dit besluit niet terecht was. Daarom adviseren zij de bezwaarmakers in het

gelijk te stellen en een nieuw besluit te nemen met inachtneming van dit advies. Nou is het rare dat de voordracht die wij vandaag bespreken, geen opvolging is van het advies. Want in plaats daarvan zegt het voorstel om het bezwaar ongegrond te verklaren en alleen de argumentatie voor het besluit aan te vullen. En daar heeft de ChristenUnie twee problemen mee. Ten eerste is volgens ons het bezwaar van de bezwaarden wel gegrond. Daarom zou het besluit daar melding van moeten maken. Onze vraag aan de portefeuillehouder is dan ook, is het niet beter dat wij zouden doen wat de HAC adviseert, namelijk een nieuw besluit te nemen in plaats van het besluit niet te herzien. Ten tweede, de motivering wordt nu aangevuld met het argument dat de EU-noodverordening zou impliceren dat we geen verdere vertraging mogen opwerpen. En dat is een argument wat op zich terecht zou kunnen zij, maar op 23 mei bestond het nog niet. en bovendien weten wij nog niet exact wat die verordening dan inhoudt. Dus wij dienen met de hele oppositie het amendement in waarin we voorstellen om het besluit zo te wijzigen dat we de beslissing op bezwaar uitstellen tot die duidelijkheid er wel is.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Even een vraagje even duidelijk, voorzitter. Dat is, u stelt de portefeuillehouder de vraag om een nieuw besluit te nemen. Maar welk nieuw besluit bedoelt u? Want we hebben hier een bezwaarschrift, daar moeten we een besluit nemen. Maar dat is geen nieuw besluit. Wat bedoelt u?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik bedoel dat de Hoor- en Adviescommissie zegt: herroep het besluit van 23 mei en neem in plaats daarvan – letterlijke tekst – een nieuw besluit met inachtneming van het advies van de commissie. En dat doen we nu niet.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Oké, dus als ik het goed begrijp, zegt u: gegrondverklaring van het bezwaarschrift terugverwijzen naar PS, nieuw besluit. Klopt dat?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dat klopt.

De **VOORZITTER**: Goed. Gaat u door met uw betoog.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): En dat kunnen we natuurlijk in één keer doen.

Voorzitter, dat wij dit besluit willen uitstellen, wil niet zeggen dat de ChristenUnie een verdere vertraging in de energietransitie zou willen. Integendeel. We zullen met vaart en lef invulling moeten geven aan de uitbreiding van de opwek van duurzame energie. Dat moeten we doen door allereerst burgers zoveel mogelijk de regie te geven en zoveel mogelijk dit proberen te realiseren via energiecoöperaties. Door te zorgen dat er geen negatieve effecten op de natuur zijn. Door zorgvuldig te kijken naar de effecten op gezondheid, en dan niet door een rigide vorm van zeshonderd meter afstand voor te schrijven, maar door per locatie te bekijken of de overlast niet teveel wordt. En, als vierde, door vergunningen snel af te geven. Ik ben ervan overtuigd dat een meerderheid van onze inwoners ook voorstander is van een zorgvuldige uitbreiding van de opwek van duurzame energie in onze provincie. Ik zou de uitkomst van een eventueel adviserend, bovendien, referendum – al zijn we daar als ChristenUnie niet eens voorstander van – met vertrouwen tegemoet zien. Het nu niet nemen van een beslissing op een zwaar is geen enkele reden om niet door te gaan met de verdere uitbreiding van duurzame energie. En naar alle initiatiefnemers van duurzame energieprojecten zou ik dan ook willen zeggen: zorg voor een goed voorstel binnen de kaders van een nieuwe omgevingsverordening en de provincie zal u helpen om dat zo snel mogelijk te realiseren. En ik zou aan GS willen vragen of ze toe kunnen zeggen dat dan ook te doen. En overigens ben ik van mening dat de huidige referendumverordening zo snel mogelijk na dit besluit dient worden ingetrokken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Klein. Dan nodig ik uit mevrouw Van Geffen, namens Noord-Hollanders.. Daarna VVD, D66, JA21, Partij voor de Ouderen en DENK. Mevrouw Van Geffen, gaat uw gang.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dank u, voorzitter. Namens Noord-Hollanders heeft het eerder gezegd en zegt het nogmaals: een referendum kun je ook winnen. Hoeveel zelfvertrouwen is er nu eigenlijk bij deze coalitie? Denk aan het mooie draagvlak voor je beleid bij een overwinning. Waarom heeft de coalitie hier geen oren naar? Door een referendum alsmaar af te wijzen, ondermijnt de coalitie het vertrouwen in de democratie. Let wel, het komt altijd slecht uit om een genomen besluit van Provinciale Staten uit te stellen vanwege een referendum. Dat geldt niet alleen voor het onderwerp windmolens. Laten we de burger niet onderschatten. Die kent in meerderheid echt wel het belang van de energietransitie en is in staat

in een referendum een bewuste afweging te maken. Ipsos-onderzoek toonde in september jongstleden dat het vertrouwen in de politiek nog nooit zo laag is geweest. Ik herhaal de oproep die Namens Noord-Hollanders. afgelopen vrijdag in Het Parool deed: geef ruimte aan het referendum voor windmolens in Noord-Holland en oogst betrokkenheid bij de energietransitie en de democratie. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Van Geffen. De heer Van der Maas, VVD. Ik verwacht dat u aan mijn rechterzijde plaats zult nemen. Gaat uw gang.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ja, hartelijk dank, voorzitter. Eerst nog maar weer eens een keer het standpunt van de VVD over referenda. Wij zijn en we blijven principieel tegen referenda. Dat is zo langzamerhand wel bekend. Want er is niet alleen een grote bias bij de opkomst bij referenda, daarnaast is het ook heel moeilijk om een goede vraag te formuleren en de beantwoording daarvan goed te duiden. Want een ja of een nee, wat betekent dat eigenlijk? Dat is heel moeilijk te duiden. Ook de Raad van State heeft in 2017 al gezegd dat een referendum ondermijnend kan werken. En ook dat is een reden om principieel tegen referenda te zijn voor de VVD. Daarnaast is het de taak van gekozen politici, zoals wij hier zitten, om de afwegingen te maken, om publieke en deelbelangen af te wegen en dan beslissingen te nemen. Dat is waar het om gaat in de politiek. En die bevoegdheid van volksvertegenwoordigers om die belangen af te wegen en een beslissing te nemen, dat is het fundament van de representatieve democratische rechtsstaat, zoals wij daar in leven. Het referendum is daarom dan ook een buitenbeentje. We hebben geen directe democratie. Wij worden als volksvertegenwoordigers daarvoor gekozen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, wat u zegt – dank u, voorzitter – meneer Van der Maas. Heeft u een voorstel gemaakt om de referendumverordening af te schaffen? Want dan kunnen we die meteen steunen en dat misschien vandaag regelen?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Nee, dat hebben we niet.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Waarom niet?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): ik denk dat het verstandig is, wij denken dat het verstandig is om eerst deze discussie goed af te ronden om dan te bekijken, misschien wel bij een volgende periode, wat je met die referendumverordening gaat doen. Ik denk dat onze stem alvast wel duidelijk is.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u, voorzitter. Zullen we dat dan gewoon deze periode nog doen?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Wij zullen dat initiatief niet nemen. Eerst willen we dit graag afhandelen op een nette manier.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, dank u, voorzitter. Hoewel ik het met de VVD oneens ben dat zij het referendum niet ondersteunen, heb ik wel begrip voor het feit dat de VVD dit wel altijd gewoon goed verdedigd. Je weet tenminste wat je aan ze hebt. Ik hoor altijd van meneer Van der Maas dat er tijdens de coalitieonderhandelingen is afgesproken dat die zeshonderdmeternorm ervan af zou gaan. Dat klopt toch?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ja, dat is niet het onderwerp van deze discussie. We hebben het hier over het gegrond verklaren van het bezwaarschrift. Niet over die afspraak.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, zeker, want ik heb daar op een vervolgvraag. Want wat ik mij eigenlijk afvraag is van, is tijdens diezelfde coalitieonderhandelingen ook afgesproken om het paradepaardje, namelijk de RES, hoe dan ook doorgang te laten vinden en het referendum dus te blokkeren?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Waar we het hier over hebben, is een bezwaarschrift op een beslissing die wij genomen hebben en of dat gegrond is of niet. En daar wil ik het ook bij laten.

De **VOORZITTER**: Goed, gaat u dan ook- Heeft u een nieuw punt?

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik heb daar zeker een nieuw punt, want ik heb daar nog niet het antwoord op wat ik wil, want het gaat specifiek over de referendumverordening. We hebben

natuurlijk allerlei redenen aangevoerd waarom we dat referendum niet door willen laten gaan. Wat ik mij afvraag, is dit van tevoren afgesproken? Dat als er een referendum zou komen over de regionale energiestrategie of over het klimaatakkoord, dat dat hoe dan ook weggestemd zou worden?

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Meneer Van der Maas. Ik zag het niet helemaal als nieuw punt, maar meneer Van der Maas, u mag reageren.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Het antwoord is: nee, er zijn geen afspraken over gemaakt.

De **VOORZITTER**: Goed, gaat u dan verder met uw betoog.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD):
De **VOORZITTER**: Goed. Gaat u dan verder met uw betoog.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Goed, die bevoegdheid dus om die belangen af te wegen – want daar hadden we het over – ja, die ligt niet bij lobbyisten, ligt niet bij actiecomités, dat ligt niet bij adviescommissies. Het is dus duidelijk dat de VVD dat de taak vindt van zoals wij hier zitten. Wij moeten die belangen afwegen en dat moeten we ook goed doen. Daarvoor zitten we hier. Dat is ook waarom we in 2018 tegen die referendumverordening hebben gestemd. Maar goed, hij ligt er nu natuurlijk toch. Dit is nu, geloof ik, de derde of de vierde keer dat we het erover hebben. Het wordt ook een beetje vermoeiend zo langzamerhand, moet ik eerlijk zeggen. Daarmee ziet u ook hoe moeilijk die referendumverordening eigenlijk in de praktijk te brengen is.

Maar goed, Windalarm heeft een verzoek gedaan tot een referendum. Tijdens de behandeling van het referendumverzoek eerder dit jaar hebben wij als PS met meerderheid van stemmen, waaronder de stemmen van de VVD-fractie, een gedegen en weloverwogen besluit genomen. Volgens Provinciale Staten, en dus ook volgens de VVD, was er sprake van een dringend provinciaal belang, zodat de kwestie op basis van de referendumverordening niet referendabel is. En Windalarm maakte bezwaar en de HAC werd om advies gevraagd. In dat advies van de HAC wordt terecht gesteld dat er sprake is van een ruime discretionaire bevoegdheid voor PS om tot een afweging te komen, maar daarna perkt ze die bevoegdheid in haar advies sterk in en doet ze zelf die belangenafweging. De HAC komt dan tot een andere conclusie dan de conclusie die wij als PS, als volksvertegenwoordigende instantie, hebben getrokken. Maar dat mandaat heeft de HAC helemaal niet. Vanochtend tijdens het presidium heb ik geleerd dat wij niet gaan over de prijs van hamburgers in de Verenigde Staten. Zo gaat de HAC ook niet over de belangenafweging die wij hier maken. En ja, de VVD staat nog steeds achter de afweging dat er een dringend provinciaal belang is bij het uitvoeren van de omgevingsverordening en de herziening daarvan. En zo is het bijvoorbeeld van groot belang om gemeenten en regio's zekerheid te geven, zodat ze hun plannen kunnen realiseren en aan de slag kunnen met het uitvoeren van het klimaatakkoord en andere plannen. En zekerheid voor investeerders is ook zo belangrijk, zodat ze met die vergunningaanvragen kunnen beginnen. En pas dan komt die noodverordening komt in effect, want dan kan dat proces ook verkort worden. Dus eerst snel naar die vergunningaanvraag, dan snel afhandelen.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel, voorzitter. U heeft het erover dat u erachter staat dat er hier sprake is van een dringend provinciaal belang. Maar is er eigenlijk niet sprake van een dringend provinciale belangenafweging die we hier met zijn allen moeten maken? we hadden die zeshonderdmeterregel niet voor niets. Dat is nog een borging voor mensen die zich zorgen maken over hun gezondheid. Zeshonderd meter is nog steeds best dichtbij. Hoe is er dan geen sprake van een afweging, maar is nu alleen die ene kant op redeneren het dringende provinciale belang?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ik begrijp uw vraag niet helemaal. Misschien kunt u hem iets verduidelijken?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): U stelt dat er sprake is van een dringend provinciaal belang, maar is er dan nog niet steeds sprake van dat als je vindt dat duurzaamheid en de RES-opgave belangrijk is, dat je daar nog een afweging in maakt waar je die windmolens dan precies neerzet? Die zetten we niet overal zomaar neer. En dat daar deze referendumvraag over gaat, over de belangenafweging – veel duurzaamheid, veel windmolens, zeg ik dan even kort door de bocht – of nog kijken precies waar ze moeten staan?

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Ja, volgens een referendumverordening is het zo dat uitstel van bepaalde beslissingen van PS, dat dat niet kan vanwege dringende provinciale belangen, dat die niet referendabel zijn; en daar is hier sprake van. Ik denk dat dat antwoord is op uw vraag.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Andel doet het daarmee. Dus gaat u door met uw betoog.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Dat is fijn, dat dat zo is. Ik had het al over die Europese noodverordening en dat de urgentie daaruit blijkt. Inderdaad, die lijkt nog niet aangenomen, maar de ministers zijn er wel mee akkoord. Dus laten we dan maar aannemen dat die er ook gaat komen. Maar ook materieel, zoals al de PvdA heeft gezegd, blijkt er wel uit hoe belangrijk dat allemaal is. Ja, en dat is ook dan een van de uitzonderingsgronden van de referendumverordening. Indien die aangenomen wordt – en dan gaan we vanuit, dan is dat inderdaad uitzonderingsgrond- Waarvan ik het nummer even niet heb.

Dus, voorzitter, de VVD, die blijft bij haar standpunt dat zowel de omgevingsverordening als de partiële herziening niet referendabel zijn. En ook al lijkt de HAC daar wat anders van te vinden, wij moeten als politici doen datgene waar we voor zijn gekozen. We wegen de belangen af en de feiten, de omstandigheden en de mogelijke effecten in de toekomst worden daarbij meegenomen, en dan nemen we een besluit. Dat hebben we weloverwogen en goed gemotiveerd gedaan en dus wijzen we dan ook het bezwaar als ongegrond af. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer van der Maas. We gaan naar D66, de heer Kanik. Gaat uw gang.

De heer **KANIK** (D66): Ja, voorzitter, het klimaat staat voor D66 op nummer één. Dat zegt ook ons nieuwe verkiezingsprogramma Kiezen met Lef voor de aankomende Provinciale Statenverkiezingen. Want met het klimaat gaat het niet goed. De oplossingen om de gewenste CO_2-reductie te behalen om klimaatverandering te vertragen, zijn nog lang niet op sterkte. We hebben in de CO_2-impactanalyse kunnen lezen dat we als provincie op weg zijn naar een reductie van 26 procent in 2030. Ver van het doel dat we moeten halen. Ook hebben we in de RES-monitor gezien dat het niet goed gaat met de energietransitie. 2025. het jaar waarin alle projecten moeten zijn vergund, komt met rasse schreden dichterbij. Maar het overgrote deel van de zoekgebieden staat nog aangemerkt als potentieel. Dan is er nog de netcongestie, waardoor duurzame energieprojecten niet overal meteen aangesloten kunnen worden. Kortom, door al deze onzekerheden balanceren we nu al op de rand van de klimaatdoelenafgerond. Als we vandaag besluiten om hier nog een zekerheid aan toe te voegen, dan vallen we over de rand en kunnen we onze klimaatdoelen vergeten. Dat is onacceptabel voor D66. Want het houden van een referendum over dit onderwerp is een extra onzekerheid om onze klimaatdoelen te halen. Dat hebben we in de afgelopen commissie EFB kunnen vaststellen. Ik ga hier niet tot in detail herhalen wat ik toen gezegd heb, maar daarvoor verwijs ik naar die bewuste vergadering van maandag 5 december. Ik zal nu een korte samenvatting geven. Met technische vragen heeft onze fractie aangetoond dat het rechtsproces vertraging gaat oplopen, zelfs als we artikel 11, 3e lid van de referendumverordening in werking laten treden. Wat zoveel betekent als de omgevingsverordening en in werking laten treden naast het houden van een referendum. Insprekers die bezig zijn met het RES-proces hebben dat bevestigd. Zij stellen dat ze alles on hold zetten als wij vandaag besluiten dit referendum doorgang te laten vinden, zelfs als de omgevingsverordeningen ook gewoon in werking treden. Daarbij maakt het niet uit of projecten nu al een vergunning hebben verkregen of nog in procedure zitten. Financiële en praktische redenen zorgen ervoor dat elke initiatiefnemer gaat afwachten tot het duidelijk is wat de uitkomst van de referendumprocedure is. Ook de gedeputeerde bevestigt wat de insprekers hebben geargumenteerd. Daarmee concludeert onze fractie dat is vastgesteld dat er wel degelijk vertraging ontstaat als we het referendum toelaten en de omgevingsverordeningen tegelijk in werking laten treden, en wel zoveel dat de klimaatdoelen niet meer gehaald kunnen worden. En daarmee is de bewering van de Hoor- en Adviescommissie, dat het niet aannemelijk is dat de RES-doelstellingen en de doelstellingen van het klimaatakkoord onmogelijk te behalen zijn als de strengere normen blijven bestaan, onjuist. Artikel 11, 3e lid van de referendumverordening stelt op papier weliswaar dat de besluiten in werking kunnen treden, terwijl er een referendum gehouden wordt, maar zoals ik zojuist heb geschetst, werkt dit in de praktijk niet.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoor meneer Kanik van D66 betogen dat het overgrote deel van de windturbines nog gebouwd moet worden in de RES en dat tegelijkertijd het referendum niet gehouden kan worden, omdat anders die klimaatdoelstellingen niet gehaald gaan worden. Zou u dat eens kunnen onderbouwen? Welk gedeelte dan in Noord-

Holland dan het overgrote deel is wat niet gebouwd wordt? En hoe we dan in hemelsnaam uit zicht raken van die klimaatdoelstellingen? Want de Monitor RES van het PBL zegt iets heel anders.

De heer **KANIK** (D66): we hebben ook dat besproken in RWK toen we die RES-monitor bespraken. Ik voel er niet zo voor om die hele discussie opnieuw te doen. We hebben daar gewoon gezien dat we achterlopen op de klimaatdoelen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, ik denk dat u nu volledig mank gaat, omdat u inzoomt op Noord-Holland en dat de klimaatdoelstellingen een landelijke opgave zijn, en die zijn volledig binnen handbereik. Nogmaals, Monitor RES van het Planbureau voor de Leefomgeving, die laat zien dat we voor negentig procent van de RES-ambities al voltooid hebben. Dus nogmaals, hoe kunt u betogen dat het overgrote gedeelte van de windturbines nog gebouwd moet worden, terwijl we er al met negentig procent zijn?

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dezelfde vraag. Meneer Kanik.

De heer **KANIK** (D66): Dezelfde vraag, hetzelfde antwoord. We hebben ons ook gecommitteerd in Noord-Holland aan bepaalde doelen. En we hebben gezien in de Monitor RES dat het niet goed gaat. Daarom lopen we achter op onze klimaatdoelen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Een laatste vraag dan. Dus u wilt echt met droge ogen uitleggen hier dat veertien windturbines in Noord-Holland Zuid en 28 windturbines Noord-Holland Noord het doorslaggevende effect gaan zijn voor de klimaatdoelstellingen?

De heer **KANIK** (D66): Ik heb hier aangegeven dat wij onze afspraken niet nakomen als we niet doorgaan met de klimaatafspraken. Dus, ja.

De **VOORZITTER**: Goed. Gaat u door.

De heer **KANIK** (D66): Even kijken, waar was ik? O, ja, artikel 11, 3e lid van de referendumverordening stelt op papier weliswaar dat de besluiten in werking kunnen treden, terwijl een referendum gehouden wordt. Maar zoals ik zojuist heb geschetst, werkt dit in de praktijk. Die had ik al gehad. Omdat er dan door onzekerheid niet doorgegaan wordt met de procedures zijn de omgevingsverordeningen wat betreft windenergie een dode letter. En daarmee blijft het dringend en spoedeisend belang van de provincie overeind en heeft de Hoor- en Adviescommissie ongelijk. Ook concludeert onze fractie dat de uit de EU afkomstige noodverordening artikel 5 tweede lid onder k van de Referendumverordening van toepassing is. Die bepaalt dat geen referendum kan worden gehouden over een besluit dat strekt tot uitvoering van verdragen of besluiten van volkenrechtelijke organisaties.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Nog even over uw vorige punten over die onzekerheid. Eigenlijk zitten we dan vanaf mei al in onzekerheid, omdat dus toen ook niet gelukt is om het punt af te ronden. Maar we staan hier vandaag weer. Heeft dat effecten gehad? En bent u het ook met ons eens dat er nog onzekerheid blijft , omdat Stichting Windalarm hier ook nog op in beroep kan gaan? En ja, dus dat eigenlijk onzekerheid er hoe dan ook wel is. En dat we ook nog maar moeten zien of gemeenten allemaal in hun bestemmingsplannen regelen dat die zeshonderd meter wel kan. Dus hoe dan ook is er onzekerheid. Hoezo is dat dan nu wel een doorslaggevend argument voor u?

De heer **KANIK** (D66): Als we dit referendum door laten gaan, dan is er nog extra onzekerheid. Dus ja, ik begrijp niet helemaal uw vraag. Natuurlijk is er onzekerheid, maar het hele proces is een onzekerheid. Maar om daar nou nog een extra onzekerheid aan toe te voegen, dat maakt het wel heel moeilijk om onze klimaatdoelen te behalen. Dat is wat ik betoog.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Die onzekerheden zijn er dus ook niet voor niets. Het is een proces waar je op verschillende manieren over kan denken waar het allemaal precies moet. En is dan net voor dit referendum – die referendumverordening hebben we nu eenmaal – dit het overtuigende argument, terwijl die onzekerheid er toch is? Dan zou je kunnen zeggen: het is een van de zovele onzekerheden, wat maakt het uit?

De heer **KANIK** (D66): Het maakt wel ontzettend veel uit. Als u de insprekers heeft gehoord, dat er meer dan een jaar vertraging bij komt bij alle onzekerheid die we wel hebben. U doet net alsof wij in een race zitten, dat we op poleposition staan, maar we staan ergens op de vijfde plek; onze

banden zijn lek, ons stuurwerk is niet goed, laten we ook nog eens een keertje de race afmaken in de derde versnelling. Dat gaat toch niet? we moeten juist zorgen dat we zo min mogelijk extra barrières opwerpen en niet er nog één extra bijdoen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Andel, laatste keer.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, mijn laatste vraag; dat wilde ik ook net zeggen. Is dit ook uw antwoord aan mensen die helemaal- Ja, nou ja, niet helemaal zitten te wachten, zeg ik niet goed, maar zich echt heel erg zorgen maken als er daadwerkelijk een windmolen echt heel dicht bij hun huis komt? En artsen zeggen ook dat het echt gezondheidsschade kan opleveren. Zegt u dan ook: nou ja, we staan niet op poleposition, dus dit moet gewoon hoe dan ook doorgaan?

De heer **KANIK** (D66): Nee, want dat is een inhoudelijke discussie waar je de windmolens gaat plaatsen. Dat is een heel andere discussie dan waarom we dit referendum niet kunnen laten doorgaan.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, dank u wel. Zou meneer Kanik mij eens kunnen meenemen in wat nou telkens de argumenten waren om een referendum te blokkeren. Want we hebben het eerder gezien met de regionale energiestrategie, natuurlijk nu ook weer met de omgevingsverordening. Wat zijn al die argumenten tot nu toe allemaal geweest voor D66?

De heer **KANIK** (D66): Ik heb ze net allemaal opgenoemd in mijn verhaal. Dus als u goed had geluisterd, wist u wat argumenten waren. Dus dat heb ik gedaan. Ik heb niet zoveel spreektijd meer. Ik ga niet helemaal het verhaal opnieuw doen.

De **VOORZITTER**: Nee, wat mij betreft gaan we dan ook door. Had u nog een laatste interruptie?

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Nou ja, ik wil er zeker wel op doorgaan, want ik kan meneer Kanik wel helpen met het gezwalk wat de fractie van D66 heeft uitgevoerd. Dat is, eerst werd er namelijk betoogd dat een bovenwettelijke macht – in dit geval het Rijk – het Klimaatakkoord heeft opgedrongen. Dus dat we daarom niet anders konden beslissen. Vervolgens kwam de spoedeisendheid van pas. Die is onderuitgehaald door de HAC. En nu wordt weer de noodverordening van stal gehaald.

De **VOORZITTER**: Meneer Van den Berg, komt u tot een punt?

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik kom tot mijn punt. Maar ik vraag mij af ten opzichte van de vorige commissievergadering: u kon toen niet goed betogen waarom die noodverordening nou in dit geval het onmogelijk zou moeten maken om het referendum te houden, omdat die afstandsgrens daar los van staat. En kunt u dat nog eens een keer betogen?

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, ik ben het er niet mee eens dat wij dat niet goed hebben kunnen betogen. Ik heb zojuist ook een betoog gehouden waarom wij vinden dat het HAC-advies niet klopt qua spoedeisendheid. Daar heb ik een uiteenzetting op gedaan. U zegt, het komt u goed uit. Wij hebben niet bedacht dat deze noodverordening eraan kwam. Die is toevallig gekomen. Dat is een tweede reden waarom we dit niet zouden kunnen doen. Het ligt niet in het verlengde van elkaar. Dus, ja.

De **VOORZITTER**: Nee, meneer Van den Berg, u bent volgens mij al zes keer hier geweest. Bij deze spreker alleen al. Dus ik ga graag-

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Dit is wel een nieuw feit, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Maar ik ga graag naar uw collega, want er staat iemand anders te wachten.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Tot slot heb ik een specifieke vraag over die noodverordening. Dat staat los van wat meneer Kanik nu als antwoord geeft over het-

De **VOORZITTER**: Nee, maar volgens mij is het duidelijk. U heeft nu een paar keer dezelfde vraag gesteld. Ik ga graag naar de heer Koyuncu.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Dit is een nieuwe vraag en die zou ik graag willen stellen.

De **VOORZITTER**: Ik ga eerst naar de heer Koyuncu. Dan kijken even hoe het verloopt verder. Meneer Koyuncu van DENK, ook een interruptie.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zou het volgende willen vragen. Volgens mij heb ik net gehoord dat meneer Kanik heeft aangegeven dat we een jaar vertraging zouden oplopen. Is dat op het moment dat de referendum door zou gaan?

De heer **KANIK** (D66): Ja, dat hebben insprekers ons- U was niet in die vergadering van EFB, maar insprekers hebben ons daar verteld dat er minstens een jaar vertraging optreedt, omdat iedereen, zodra wij zeggen, oké, we gaan een referendum houden, dat iedereen op de rem trapt, omdat ze onzeker zijn of ze hetzij hun vergunning kunnen behouden, hetzij er eentje kunnen aanvragen en ja, en daardoor stoppen.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Maar betekent nou het door laten gaan van dat referendum, dat die zeshonderdmeterregel in een keer weer op tafel is? Dat dat weer geldt?

De heer **KANIK** (D66): Ja, misschien moet u deze vraag aan de gedeputeerde stellen. Maar ja, het zou kunnen betekenen dat er een zeshonderdmetergrens gaat zijn als het uit dat referendum komt. En met die onzekerheid willen de initiatiefnemers niet mee dealen, omdat ze dat financieel niet aankunnen. En daarom gaan ze wachten. Ze gaan echt tot het einde wachten op wat de conclusie is. Het is niet zozeer dat ik dat bedenk. Dat is wat de initiatiefnemers zeggen.

De heer **KOYUNCU** (DENK): U zegt 'dat zou kunnen', maar het gaat hier niet om een bindend referendum. Bent u dat met mij eens?

De heer **KANIK** (D66): Ja, dan nog verwijs ik u naar de insprekers, die dat toch anders zien. Het is niet wij dat bedenken. Dat zijn de insprekers, de initiatiefnemers van windmolenprojecten die dat zeggen. Die financieel- En ook, ze kunnen ook geen participatietrajecten laten lopen als ze niet zeker weten dat het eindresultaat zou zijn dat ze een vergunning krijgen. Dus het is niet wat D66 bedenkt in dit geval.

De **VOORZITTER**: Goed, meneer Van den Berg, u heeft na kunnen denken over één heel korte puntige vraag. Die kunt u nu stellen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik zou wel even een punt van orde willen maken, want ik ga over de inhoud van mijn eigen interrupties. Zeker ook als ze over het onderwerp zelf gaan, ik niet uitweid.

De **VOORZITTER**: Komt u nou tot uw vraag.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Wat ik wil vragen, wat is nou het verband tussen de noodverordening – die gaat over de Wet natuurbescherming – en de afstandsnorm tussen windturbines en woningen? Wat is het verband daartussen?

De heer **KANIK** (D66): Het gaat erom dat wij geen referendum kunnen houden over de EU-wetgeving. Dat staat in onze referendumverordening. Dat is het punt. Het maakt voor de rest niet uit wat het inhoudelijk is. Wij doen hier ook geen inhoudelijke discussie over of wij die noodverordening wenselijk vinden of niet. Daar hebben wij gewoon niets over te zeggen. Dus die noodverordening is er. Daar moeten we rekening mee houden. Dat is het punt. Wat we er allemaal van vinden, is niet relevant wat dat betreft.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Meneer Van den Berg, gaat u weer zitten. En meneer Kanik, u kunt doorgaan met uw betoog. Nou, dacht ik. Nee. Het is druk hier vooraan. Statenlid Kostić heeft ook een interruptie.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik zal heel lief zijn: een heel makkelijke vraag. Misschien heb ik het gemist, maar u zegt 'de noodverordening is ingegaan'. Kunt u dat bevestigen? Want tot gisteren was het nog niet bevestigd. Het zou 13 december bevestigd worden op Europees niveau. Is niet gebeurd. Dus zegt u nu 'het is vandaag definitief van kracht'?

De heer **KANIK** (D66): Nee, dat zeg ik niet. Dat hebben de vorige sprekers ook niet gezegd. Maar hij komt er wel aan. Want ja, de Europese ministers zijn er ook akkoord over. Dus het zal binnenkort verschijnen.

De **VOORZITTER**: Ik zie meneer Van den Berg aan komen loopt, maar ik sta het niet toe. Neemt u weer plaats. Nee.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Maar dit is een nieuw punt, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Nee. Meneer Kanik is nog niet eens zijn betoog toegekomen. Meneer Kanik. Oké, nog eenmaal dan. Het wordt een beetje een rommeltje. Eenmaal nog voor Statenlid Kostić. Daarna wil ik echt meneer Kanik met zijn betoog verder laten gaan.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Nou voorzitter, wat ik zo opmerkelijk vind, is dat D66 altijd heel erg juridisch op de zaken gaat zitten. Als wij een heel mooi voorstel hebben en D66 zit daar een negatief juridisch haakje- Nee, maar dat is belangrijk voor dit debat. Nu we het hebben over een belangrijk juridisch argument, die noodverordening waarin staat 'we moeten daarmee rekening houden, want dat is van kracht'- D66 bevestigt net dat dat eigenlijk niet zo is. En toch wil D66 op basis van die noodverordening besluiten vandaag dat het referendum niet aan de orde is.

De **VOORZITTER**: Wat is de vraag?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Verwacht D66 niet dat dit toch ook keihard voor de rechter gaat worden afgewezen, omdat die noodverordening er nog lang niet is. U kunt toch niet bevestigen dat dat ook echt gaat gebeuren? Of doet u die belofte bij deze?

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Kostić. Meneer Kanik, u mag u hierop reageren. Daarna geef ik u zelf weer het woord.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, de Partij voor de Dieren heeft mijn hele betoog over de spoedeisendheid en dringend provinciaal belang gewoon overgeslagen blijkbaar. Dat is wat ons betreft ons hoofdpunt. Dat is niet veranderd, ook niet nadat die noodverordening er straks aankomt. Dus wat dat betreft blijft ons punt daarmee staan.

De **VOORZITTER**: Goed. Dan kunt u nu doorgaan met uw betoog.

De heer **KANIK** (D66): Oké, ik was in de afrondende fase. Voorzitter, er is geen tijd meer te verliezen bij het behalen van de klimaatdoelen van 2030. De mogelijkheid om onze provincie leefbaar te houden voor de volgende generaties is in acuut gevaar als we nog langer gaan afwachten. Daarom stemt onze fractie voor het ontwerpbesluit met toevoeging van onze argumentatie, zowel in de commissie EFB van 5 december jongstleden, als vandaag in de Provinciale Staten. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Kanik. Dan gaan we naar de volgende spreker. We hebben hem al vaker gezien vandaag. Meneer Van den Berg van JA21. Aan u het woord. Gaat uw gang.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Voorzitter, ik begin eerst wel even met een punt van orde, want ik vind op deze manier een debat voeren wel erg lastig, zeker als het op de inhoud gaat. Het is een onderwerp wat nu ongeveer iets van tien keer voorbij is gekomen. Als er dan zo weinig ruimte is om dat debat te voeren, dan vind ik dat toch wel erg lastig. Dat wil ik even meegeven aan u. En dan vervolg ik mijn betoog.

Voorzitter, u zult begrijpen dat de fractie van JA21 het een en ander van zijn hart moet bij dit onderwerp, het referendum. Ik spreek daarbij direct tot Provinciale Staten, gezien het ons eigen instrument betreft. Ons eigen instrument, bedoeld voor het horen van inwoners. En voordat ik verder ga, voorzitter, moet ik iets toegeven. Ik heb weinig hoop dat de besluitvorming van vandaag tot een uitkomst gaat leiden die het beste zal zijn voor onze inwoners. In eerste instantie heb ik het dan niet over de afstandsnorm tussen woningen en windturbines, maar over het grootste goed in Nederland: onze democratie. Een goed werkende democratie is als een huis die is gebouwd op een rots. Een slecht werkende als een huis dat is gebouwd op zand. En het verschil tussen beide is vertrouwen. En dat brengt mij direct tot mijn eerste van drie punten. De vertrouwensbreuk tussen inwoners en politiek. Vervolgens behandel ik het weggeslagen fundament onder de blokkade van het referendum, de zogenaamde spoedeisendheid. En ik sluit af met een laatste wanhoopspoging van de coalitie om hun acties dit keer wel te rechtvaardigen: de Europese noodverordening.

Goed. Die vertrouwensbreuk, voorzitter, die zit diep. Zeventig procent van Nederland zegt geen of weinig vertrouwen te hebben in de politiek. Zeventig procent, voorzitter. En met die kennis op zak ontvangt Provinciale Staten een verzoek tot een referendum. Je zou denken, een uitgelezen kans om eens te reflecteren op ons eigen handelen. Wat maakt dat inwoners het gevoel hebben dat ze aan die democratische noodrem moeten trekken. Niets van dat alles. Er is een partij die de kroon spant in deze beschamende vertoning. Want dat is het, voorzitter. En dat is D66. Zelfs ik heb mij laten verrassen door het politieke gezwalk. Ik som het maar op. Terug naar juli 2021. Een referendum over de regionale energiestrategie.

Wat is er mis met de- Volgens mij heeft iemand zijn microfoon ingedrukt.

De **VOORZITTER**: Even kijken. Kan iedereen in de zaal de microfoon uitzetten? Dan kunnen we doorgaan met het betoog van de heer Van den Berg.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Goed, het referendum over de regionale energiestrategie. D66 zegt: nee, want het Klimaatakkoord is vanuit het Rijk opgelegd. Negeert het feit dat de inwerkingtreding parallel aan het referendum kan plaatsvinden. Vervolgens december 2021. D66 betoogt bij monde van mevrouw Strens dat de regionale energiestrategie geen besluit is, maar een strategie. En wat is dan wel referendabel? De omgevingsverordening? Ik citeer: “dat zou typisch een besluit zijn waarover een referendum kan worden aangevraagd. Als men het niet eens is met dat onderdeel van de verordening, dan heb je echt een besluit dat referendabel is.” Nou, dat is klare taal. Maart 2022. De angst voor de kiezer treedt aan. Negen dagen voor de gemeenteraadsverkiezingen wordt het referendum uitgesteld. Kennelijk moet het Rijk iets vinden van windmolens. Dus de VVD, GroenLinks, D66 en de Partij van de Arbeid, die willen een nadere standpuntbepaling over de omgevingsverordening. Mei 2022. Ondertussen zijn we bijna een jaar verder en de aap komt uit de mouw. De omgevingsverordening wordt, zoals verwacht, ongewijzigd aangenomen. Van een nadere standpuntbepaling blijkt geen sprake. Mevrouw Strens betoogt dat het middel – het referendum – alleen als noodrem kan worden gebruikt op voorwaarde dat je proces dusdanig goed is ingericht, zodat het niet noodzakelijk is om zo’n instrument te gebruiken. Een goed ingericht proces, voorzitter. D66 committeerde zich dus aan het klimaatakkoord van 2019, waarin er te strakke termijnen zijn gehanteerd en elke mogelijkheid tot bijsturing komt te vervallen. Geen één echt, geen één argument hield in september 2022 stand bij de Hoor- en Adviescommissie nadat Stichting Windalarm bezwaar indiende. Het is echt een beschamende vertoning, voorzitter. Dit is dus politiek. Dit zijn de spelletjes. Niet de inwoners met een mening en een wil staan centraal, maar de spelletjes. Verbaasd u het dat de inwoners afhaken?

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, de heer Van den Berg maakt wel een karikatuur van wat ik net allemaal heb zitten betogen, hoe gedegen wij een proces hebben gevolgd, hoe wij met argumenten hebben betoogd waarom dit in dit geval het referendum niet door kan gaan. Ik vraag mij echt af wanneer de heer Van den Berg zijn eigen betoog gaat doen, want dit slaat werkelijk nergens op. Zijn al die argumenten die ik u net genoemd heb, heeft hij dan niet zitten luisteren? Of is dit gewoon een soort iets van nou, laten we maar eens even kijken hoe we dit kunnen aanpakken?

De **VOORZITTER**: Meneer van der Berg, ik nodig u uit om door te gaan met uw betoog.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, voorzitter, ik vraag me af of meneer Kanik niet een karikatuur van zichzelf maakt. Want welke van de feiten die ik net heb opgenoemd zijn onwaar? Zegt u dat maar. Volgens mij is het allemaal gewoon zoals het is opgelezen en heeft d66 wat dat betreft een karikatuur van zichzelf gemaakt door zo te zwalken van links naar rechts.

De **VOORZITTER**: Goed. Ik zou graag hier de discussie nog zuiver willen houden. Maar ik geef de heer Kanik nog het woord.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, van zwalken is geen enkele sprake. Toen wij destijds over de omgevingsverordening spraken wisten wij niet dat artikel 11 een dode letter zou zijn. We hadden er het vertrouwen in dat artikel 11 zou werken. Maar u heeft aan de insprekers gezien dat het niet zo is en dat we een omgevingsverordening, als we die vaststellen en artikel 11 tegelijkertijd in werking laten treden, dat het dus wel vertraging oplevert. Dat wisten wij niet toen wij de omgevingsverordening vaststelden in eerste instantie. Dus gelooft u de insprekers niet die u dat vertellen, dat er vertraging oploopt of-

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Nou, als iemand het voorheeft met insprekers en democratie, dan denk ik dat wij het wel zijn, maar- Wij hebben zeker naar ze geluisterd. Wij weten ook dat er dan wellicht ook wel vertraging kan ontstaan. Dat kan ik helemaal volgen. Maar dat laat onverkort in stand dat die klimaatdoelstellingen desondanks gewoon gehaald kunnen worden. En dat zou u ook moeten weten.

De **VOORZITTER**: Goed. Gaat u door met uw betoog.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Goed. Nummer 2, de zogenaamde spoedeisendheid. Er zijn ondertussen talloze redenen om dit te onderbouwen, voorzitter, dat ik er eigenlijk gewoon een beetje flauw van wordt. Maar goed. 1, zoals eerder betoogd, het houden van een referendum kan parallel plaatsvinden naast de inwerkingtreding van de omgevingsverordening. 2, windturbines kunnen gewoon gebouwd worden, maar dan wel op een minimale afstand van zeshonderd meter van woningen. Dat die specifieke windturbines binnen zeshonderd meter cruciaal zijn, is niet aangetoond. We weten zelfs, vele zoeklocaties binnen die zeshonderd meter zijn niet aan te sluiten tot 2027 vanwege de netwerkproblemen. En dat brengt mij naar 3, het rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving de datum 8 december 2022. Volgens dit rapport zijn de doelstellingen binnen handbereik, net zoals het al in 2021 het geval was. Meer dan dat aansluiten is überhaupt niet mogelijk vanwege de eerder genoemde problemen op het elektriciteitsnetwerk. En met die laatste twee argumenten in de hand heb ik een motie om de spoedeisendheid te laten vervallen vanwege de eerder genoemde netwerkproblemen, waarbij wij Provinciale Staten oproepen het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van Stichting Windalarm vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn, en gaan over tot de orde van de dag. Alsjeblieft, voorzitter.

Motie 261-19 december 2022
Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Het energienet in Noord-Holland vol is en er in toenemende mate netcongestie optreedt;*
- *Windturbines moeilijk aangesloten kunnen worden op het net, vanwege deze netcongestie.*

Overwegende dat:

- *Het technisch onmogelijk is om de komende jaren windturbines op het net aan te sluiten;*
- *Windturbines pas weer in 2027-2030 aangesloten kunnen worden;*
- *Een referendum geen belemmering is voor de aanleg van windturbines, gezien de technische beperkingen die realisatie op korte termijn belemmeren;*
- *Spoedeisendheid niet van toepassing is op het referendumverzoek over de afstandsnormen voor windturbines.*

Verzoeken Provinciale Staten:

- *Het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van stichting Windalarm, vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Daniël van den Berg (JA21)

De **VOORZITTER**: En deze motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Even kijken. Ik zie de spreektijd nog doorlopen. Windturbines waarvoor geen plaats is, kunnen natuurlijk niet spoedeisend zijn. Ook zit ik nog met de vraag over de inleiding op pagina één van het ontwerpbesluit. Hierin staat: “zonder deze versoepeling van de afstandsnorm is de kans aanzienlijk kleiner dat deze doelstellingen, het klimaatakkoord, worden gehaald”. ‘Aanzienlijk’ is mijn in mijn optiek meer dan vijftig procent, maar het rapport vanuit PBL spreekt het tegendeel. Graag een reflectie van de gedeputeerde.

Goed, ons laatste punt: de noodverordening. De noodverordening die hier als wanhoopspoging wordt bijgehaald, gezien geen enkel argument van de coalitie tot nu toe stand hield. Ook op dit vlak zijn er een aantal bezwaren. De noodverordening werd er op het laatste moment bijgesleept en deze zou op 13 december worden goedgekeurd. Wij hebben er tijdens de behandeling van 5 december voor gepleit om dit document van de agenda te schrappen gezien van rechtszekerheid nog geen sprake was. En wat blijkt? Op het moment van schrijven is nog steeds niet duidelijk of de noodverordening in werking is getreden. Hoe kunnen wij nu tot een weloverwogen besluit

komen, voorzitter? ik vind het zeer en dan ook zeer kwalijk. En ik wil een antwoord waarom 1, de Staten niet zijn geïnformeerd, en 2, of de noodverordening nu wel of niet in werking is getreden. Zo kunnen we niet werken, voorzitter. Ook is wat ons betreft het verband tussen de versnellingen in vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming en de afstandsnormen tussen woningen en windturbines op geen enkele wijze aangetoond. Een goede onderbouwing hiervan vanuit D66 bleef ook zojuist achterwege. Tenslotte werd ons verzoek om een advies van de Hoor- en Adviescommissie op de vragen helaas genegeerd. Dat valt niet te rijmen, voorzitter. Want eerder moest de behandeling van het referendum wachten vanwege de motie in de Tweede Kamer. Waarom dan nu niet, nu we een verordening van de Europese Unie zou klaarliggen? Om de voorgaande redenen dient de fractie van JA21 twee moties in om te voorzien in de ontkoppeling van de noodverordening en het referendum, en advies bij de Hoor- en Adviescommissie op te vragen over het verband en de motivering daarvan, met de volgende dicta: roept Provinciale Staten op het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese Commissie en een besluit te nemen over het referendumverzoek, los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese Commissie. En roepen Provinciale Staten op voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor- en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de noodverordening van de Europese Commissie, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 262-19 december 2022
Ontkoppel de noodverordening en het referendum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Onder deze noodverordening projecten van hernieuwbare energie automatisch van 'overstijgend publiek belang' zijn;*
- *Bouwprojecten onder deze noodverordening anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld worden op basis van de Wet natuurbescherming.*

Overwegende dat:

- *De samenhang tussen de afstandsgrens voor windturbines en de noodverordening van de Europese commissie niet is aangetoond;*
- *Het onvoldoende is aangetoond dat windturbines onmisbaar zijn voor de energietransitie;*
- *Er in de periode tot aan het referendum windturbines geplaatst kunnen worden met inachtneming van de afstandsnormen;*
- *Vanwege de netcongestie windturbines pas in de periode 2027-2030 aangesloten kunnen worden op het net.*

Verzoeken Provinciale Staten:

- *Het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese commissie;*
- *Een besluit te nemen over het referendumverzoek los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese commissie.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Daniël van den Berg (JA21) en Ilse Bezaan (PVV)

Motie 263-19 december 2022
Betrek HAC door definitieve besluitvorming

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De Hoor- en Adviescommissie heeft besloten om het argument van spoedeisendheid om het referendumverzoek af te wijzen niet ontvankelijk heeft verklaard;*
- *De Hoor- en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies;*
- *Het ontwerpbesluit voorstelt om het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen;*
- *Het ontwerpbesluit voorstelt om de motivering om het referendumverzoek af te wijzen aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie.*

Overwegende dat:

- *De Hoor-en Adviescommissie een duidelijk advies heeft gegeven en het ontwerpbesluit het college oproept om daar namens Provinciale Staten tegen verweer te gaan;*

- *we willen voorkomen dat de Hoor-en Adviescommissie na vaststelling van dit ontwerpbesluit wederom tot een advies komt om het besluit te herzien,*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor- en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de Noodverordening van de Europese Commissie.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Daniël van den Berg (JA21)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En ook deze twee moties maken deel uit van de beraadslaging.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Afrondend, wordt er door de gehele oppositie een amendement ingediend om het besluit uit te stellen totdat de informatievoorziening over de noodverordening op orde is. Wat ons betreft een krachtig en vooral een terecht signaal, en complimenten aan de fractie van de Partij voor de Dieren voor het opstellen hiervan. Hoewel wij de insteek van het amendement steunen, namelijk het uitstellen van besluitvorming, heeft JA21 een andere visie. Wat ons betreft is het bezwaarschrift van Stichting Winterwarm gegrond met zeer goede onderbouwing. Dit kan wat ons betreft enkel leiden tot een besluit tot het houden van een referendum. En daarom dienen wij, samen met de Partij voor de Vrijheid, een amendement in om precies dit te bereiken. En die staat ondertussen ook in iBabs.

Amendement 67-19 december 2022
Honoreer het advies van de HAC

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Besluit:
het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:
De deelbesluiten 2 en 3 te vervangen door:
2. Het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
3. Het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines te herroepen.

Toelichting
De Hoor- en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies. De Hoor-en Adviescommissie heeft de argumentatie van 'spoedeisendheid' om tot afwijzing over te gaan niet ontvankelijk verklaart.

Het huidige ontwerpbesluit stelt echter voor om het bezwaarschrift alsnog ongegrond te verklaren en de verruimde regels met betrekking tot windturbines niet te herroepen.

Een referendumverordening is geen politiek instrument en referendumverzoeken moeten wat ons betreft, mits ze aan de voorwaarden voldoen, ingewilligd worden. Daarom stellen we overeenkomstig het HAC-advies voor om het bezwaarschrift alsnog gegrond te verklaren
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Daniël van den Berg (JA21) en Ilse Bezaan (PVV)

De **VOORZITTER**: Maakt ook deel uit van de beraadslaging.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Goed, voorzitter, ik rond af, maar niet voordat ik een indringend verzoek doe aan Provinciale Staten. Werk aan dat vertrouwen. Bouw dat huis op die rots. En durf het aan om inwoners te horen, al staat het je niet aan. Het zou zomaar eens tot een sterker Nederland kunnen leiden. Ik dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Van den Berg. We hebben nog twee sprekers voor deze eerste termijn en daarna zullen wij overgaan naar het pauze. Daarna gaan we verder met de beantwoording door GS. Die twee sprekers, dat zijn mevrouw Van Soest en de heer Koyuncu. Mevrouw Van Soest, komt u naar voren. Partij van de Ouderen. Het woord is aan u, mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dank u, voorzitter. Voorzitter, gezien mijn spreektijd zal ik het kort houden. Een goed functionerende democratie kan niet zonder referendum. Politieke problemen worden te veel vanuit een beleidsoptiek gedefinieerd en politieke keuzes raken ondergesneeuwd door technische afwegingen. Dat is de bureaucratisering van de politiek. De huisadvocaat Pels Rijcken heeft vastgesteld dat het besluit over het niet doorgaan van dit referendum meer een politiek-bestuurlijke afweging van de PS Noord-Holland is geweest en dat er sprake is van een uitzondering, bedoeld in artikel 5, lid 2n. Voorzitter, dit artikel lijkt bedacht te zijn om altijd als laatste redmiddel een referendum tegen te houden. Artikel 5 lid 2n, als je af wilt van burgers die gehoord willen worden. Sorry, ik heb een beetje zitten krassen in mijn betoog, dus vandaar. Maar voorzitter de Hoor- en Adviescommissie heeft immers het advies, dat bestreden besluit om het referendum bezoek niet te laten herroepen, herroepen moet worden vanwege onterechte toepassing van de uitzonderingsbepaling. Driemaal hulde voor de adviescommissie. De Partij van de Ouderen dankt de commissie van harte en heeft ons eeuwige respect. Voorzitter, geef de democratie een kans en besluit dit referendum alsnog te houden. Daarom zullen wij een motie indienen met als dictum: zich hardop uit te spreken als voorstander van de referenda, het verzoek tot het referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland, en je gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel.

Motie 264-19 december 2022
Het belang van referenda in een goed werkende democratie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Er een verzoek is gedaan voor het houden van een referendum over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland;*
- *De PS verwijzen naar artikel 5.2.n;*
- *De Hoor- en Adviescommissie terecht opmerken dat verwijzen naar dit artikel geen gegronde of rechtvaardig argument is om geen referendum te kunnen houden.*

Overwegende dat:

- *Wij hier in de Provinciale Staten er zijn voor de inwoners van Noord-Holland;*
- *Burgers die die hun stem willen laten horen en de democratie willen verdiepen op welke manier dan ook vooral gekoesterd moeten worden;*
- *Meedenken en meedoen en meebeslissen het uitgangspunt zou behoren te zijn in een moderne democratie.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda;*
- *Het verzoek tot referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt deel uit van de beraadslaging. Dan hebben wij nog een spreker op de lijst staan. Dat is de heer Koyuncu van DENK. Gaat uw gang.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel, voorzitter. Collega's uit de oppositie hebben een hoop punten aangestipt waar ik het volledig mee eens ben. Ik zal u herhaling besparen. Ik wil het graag hebben over een argument vanuit de coalitie, namelijk onzekerheid. Zowel in de voordracht als bij de bijdrage van de coalitie zegt men dat het doorgaan met het referendum voor onzekerheid zorgt. Maar die onzekerheid, dat is er toch al? Den Haag is bezig met nieuwe landelijke regels over de normen met betrekking tot windturbines. Waarom stoppen de initiatiefnemers nu dan niet met de plannen als die onzekerheid er is? Voorzitter, welke enorme onzekerheden voegt het referendum – wat overigens niet bindend is – hieraan toe? En gezien het College voorsorteert op aankomende EU-regels vragen wij ons ook af waarom wij niets horen over de manier waarop de coalitie rekening houdt met nieuwe regels vanuit Den Haag. Voorzitter, dat vrijwel de hele oppositie van links tot rechts het eens is over het door laten gaan van het referendum, zegt volgens mij voldoende. De coalitie
heeft vele momenten gehad om tot een andere conclusie te komen. Maar helaas is er tot nog toe weinig hoop. Hierbij wil ik nogmaals oproepen om gehoor te geven aan het verzoek van de Noord-Hollanders door het bezwaar gegrond te verklaren en het referendum door te laten gaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Koyuncu. En daarmee is ook een einde gekomen aan de eerste termijn vanuit de Staten. Wij gaan zo dadelijk eerst schorsen voor de lunch. Na de lunch zal ik hier nog even plaatsnemen om vervolgens het woord te geven aan GS voor de beantwoording en de advisering op een zestal moties en twee ingediende amendementen. We gaan om 14.15 uur weer verder hier. Dus dan zie ik u graag weer hier. Smakelijk eten. Ik schors de vergadering.

Schorsing 13.24 tot 14.26 uur.

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering, PS-vergadering. Wij hebben zojuist voor de lunch een eerste termijn gesproken over de beslissing op bezwaar van het Referendumverzoek Stichting Windalarm door de HAC. We hebben ook deze schorsing even benut om nog eens te kijken naar de stukken en de griffie heeft mij gewezen op het volgende, en het heeft betrekking op het amendement A67, ingediend door JA21 met steun van de PVV. Dit is namelijk, als we kijken naar onze eigen Reglement van Orde, moet ik concluderen dat dit ontoelaatbaar is, dit amendement. Artikel 38 van het reglement geeft aan dat Provinciale Staten een amendement om toelaatbaar dient te verklaren, kan verklaren, indien het een strekking heeft tegengesteld aan die van het voorstel waarop het betrekking heeft, et cetera. Dus daar kunnen wij zo over stemmen. Maar ik wil graag eerst daarvoor even het woord geven aan de heer Van den Berg, de indiener van dit amendement. Meneer Van den Berg.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, beste collega's, dit was voor ons ook even een verrassing en goed opgelet door de griffie, dat dit amendement blijkbaar niet strookt met het Reglement van Orde. Dat is ook voor mij even nieuw. Toch zou ik een pleidooi willen doen of een verzoek willen doen aan jullie allemaal, los van het feit natuurlijk dat we met elkaar van mening kunnen verschillen over het amendement zelf, maar om desondanks het amendement zelf wel in stemming te brengen. En nogmaals, we mogen met elkaar oneens zijn over de inhoud, maar ik zou hier toch graag met elkaar over willen stemmen, omdat dat wel de richting bepaalt van, gaan we verder met het ontwerpbesluit of willen we een andere richting? Dus ik hoop dat jullie zo vriendelijk willen zijn. Dank u wel, voorzitter, voor de ruimte.

De **VOORZITTER**: Dank u wel voor deze toelichting, meneer van den Berg. Nou, dat betekent dat wij inderdaad gaan stemmen over de toelaatbaarheid van dit amendement. Daarvoor zal ik nog eens het artikel- Even kijken. Ogenblik. Punt van orde van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, wij kennen natuurlijk allemaal het Reglement van Orde uit ons hoofd, maar in dit geval misschien dit lid niet helemaal. Dus voordat wij hierover stemmen, en ik heb alle vertrouwen in het advies wat de griffie daarover geeft, lijkt het mij goed dat wij even bekijken waar dit over gaat, voordat wij tot een afgewogen oordeel komen. Daarom een schorsing. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Uitstekend. Het gaat om amendement 38. Ik wil die schorsing toelaten, maar ik ga eerst nog even naar de heer Köhler. Meneer Köhler.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, voorzitter, kunt u misschien die schorsing wat langer maken dan de gebruikelijke drie minuten, want ik heb ook een punt van orde. Een beetje vooruitlopend op wat ik- Of nee, aansluitend bij wat ik vanochtend per ongeluk uit de school klapte, dat er vanavond een lijstpresentatie is van alle JA21-kandidaten voor de nieuwe lijsten in Arnhem. Ik heb me enorm vergist in de lengte van de agenda van vandaag. Ik werd er zojuist door gedeputeerde Kocken nog even op gewezen dat het waarschijnlijk wel avondwerk wordt. Dat zou betekenen dat de mensen uit mijn fractie, die ik eigenlijk verordonneerd heb om naar Arnhem te gaan – waaruit jullie ook weer allerlei gevolgtrekkingen kunnen maken; maar goed, ik zeg niks hierover; dat ook weer verraden-

De **VOORZITTER**: Wat is uw ordevoorstel?

De heer **KÖHLER** (JA21): Om- [...] Ja, ik ben niet erg handig, merk ik. Maar in ieder geval om de stemming over de referendumverordening buiten de regels om – en ik ken dat regelboek net zo goed als meneer Heijnen – naar voren te halen, de stemming daarover, zodat in ieder geval onze fractie- En u heeft allen de heer Van den Berg erover gehoord. Het zou echt heel jammer zijn- Het is helemaal mijn schuld, dat wil ik nog weleens benadrukken. Ook de heer Van den Berg en zijn collega's de mogelijkheid geeft om hierover mee te stemmen. Nou, dat is eigenlijk wat ik wil verzoeken aan ons allen om hierover na te denken en positief dit te benaderen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Goed. Ja, dus uw ordevoorstel is om dit agendapunt, dat is agendapunt 9, naar voren te halen in het besluitvorming. Dus dat we na behandeling van dit agendapunt dat direct in stemming laten brengen, zodat specifiek voor dit agendapunt de fractie van JA21 mee kan stemmen. Dat is niet wat we met elkaar hebben afgesproken, maar ook dit kunnen wij natuurlijk in stemming brengen. Dat betekent dat ik zo dadelijk ga schorsen en dat we dan twee stemmingen gaan uitvoeren. Een gaat over de toelaatbaarheid van amendement 67, die om reden van artikel 38 van ons reglement niet toelaatbaar zou zijn. Daar gaan we over stemmen. En de tweede is dus om, tegen ons gebruik in, al eerder over dit agendapunt te stemmen. Dus de besluitvorming voor agendapunt 9 aansluitend op de behandeling ervan te doen. Dus daarvoor schors ik nu vijf minuten. Dus om 14.35 uur gaan wij hierover stemmen.

Schorsing 14.32 tot 14.38 uur.

De **VOORZITTER**: Goed, ik open de vergadering. Ik hoop dat iedereen nu de tijd heeft gehad om even goed te kijken ook naar het reglement, want wij gaan nu eerst twee ordevoorstellen in stemming brengen en daarna zullen wij dan toch eindelijk overgaan tot de beantwoording door GS op dit agendapunt. Maar als eerste ga ik in stemming brengen, dat is het ordevoorstel van de voorzitter, gevoed door het Reglement van Orde. Het voorstel luidt om het amendement 67, Honoreer het advies van de HAC, ingediend door JA21, gesteund door Partij van de Vrijheid, om dit amendement als niet toelaatbaar te beschouwen. Als u dat ook vindt, dan stemt u op het plusje. Dus als wij straks dat amendement niet in stemming gaan brengen, drukt u nu op het plusje. Als u vindt dat dit wel toelaatbaar zou zijn en dat het wel in stemming gebracht moet worden, drukt u op het minnetje. Wij gaan zo over tot de stemming. Wij hebben verhindering van mevrouw Vastenhouw, de heer Van Hooff en de heer Koyuncu. Dat betekent dat wij vandaag 52 stemmen hebben. Dus nogmaals, wij gaan stemmen over het ordevoorstel van de voorzitter betrekking hebbend op amendement 67. Vindt u ook dat het als niet toelaatbaar dient te worden beschouwd, drukt u dan op het plusje. Vindt u dat het wel toelaatbaar zou zijn en dat we erover moeten stemmen, drukt u dan op het minnetje. Daar is nog een vraag van Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, voorzitter, misschien wel goed om te weten voor de rest van collega's: als je het wel toelaatbaar vindt, dan gaan we dus niet in tegen onze verordening. Er staat hier: Provinciale Staten kunnen een amendement ontoelaatbaar verklaren. Dus hoe dan ook, je stemt niet in tegen onze verordening. Onze keuze zal straks duidelijk zijn.

De **VOORZITTER**: Goed. Het toelaatbaar verklaren, dat is dus wat in het reglement staat. Het voorstel waar we over gaan stemmen: of om hierin mee te gaan. Dus niet toelaatbaar is plus, wel toelaatbaar, wel over stemmen is min. En dan open ik nu de stemming.

Volgens mij zijn we er. Dus dan sluit ik de stemming. 32 voor, 20 tegen. Tegen hebben gestemd- Even kijken, zit ik een beetje schuin te kijken; het is voor mij ook voor het eerst. Tegen hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP en Namens Noord-Hollanders.. Goed, dat was de stemming over het amendement 67. Dat wordt dus geschrapt uit de beraadslaging. Gaan we straks niet meer over stemmen.

Dan was er nog een ordevoorstel van de heer Köhler om agendapunt 9 naar voren te halen in de besluitvorming. Dus alleen agendapunt 9. En de rest zoals gebruikelijk natuurlijk aan het eind van de vergadering. Dus daarmee is het voorstel van de heer Köhler om hierop de besluitvorming naar voren te halen, dus agendapunt 9 aan het eind van de beraadslaging van agendapunt 9 in stemming te brengen. Wilt u dat ook? Stemt u op het plusje. Bent u het daar niet mee eens en wilt u de gebruikelijke orde volgen, dan stemt u op het minnetje. Weer hetzelfde verhaal: 52 stemmen aanwezig. Ik breng het ordevoorstel van de heer Köhler nu in stemming. Wij hebben weer 52 stemmen genoteerd: 15 stemmen voor, 37 tegen. Voor heeft gestemd: JA21, Partij voor de Dieren, PVV, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders.. Mis ik er een? Nee, dat is het. Waarmee we dus niet de stemming naar voren zullen halen en gewoon alle stemmingen vanavond aan het eind van de vergadering zullen doen.

Amendement 67 'Honoreer het advies van de HAC' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

De **VOORZITTER**: Goed, dan zijn wij nu – eindelijk, zou ik haast zeggen – toegekomen aan de beantwoording in eerste termijn door GS en daarvoor ga ik graag als eerste naar gedeputeerde Stigter voor de beantwoording. Daarna zal de commissaris naar voren treden. Gedeputeerde Stigter, gaat uw gang.

Gedeputeerde **STIGTER**: Dank u wel, voorzitter. Ik zal kort het inhoudelijke deel voor mijn rekening nemen, dan zullen de commissaris en gedeputeerde Zaal de resterende punten maken.

Allereerst is het, dit College is vanaf het begin heel ambitieus en standvastig aan de slag gegaan met de uitvoering van het klimaatbeleid. Gedurende de rit is eigenlijk de reden om dat te doen eigenlijk alleen maar groter geworden. Dat heeft onder andere geresulteerd in twee mooie regionale energiestrategieën voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid en waarbij alle bedrijven zijn betrokken bij het maken daarvan en uiteindelijk ook resulterend in de resultante tot een bod met de provincie met het hoogste deel van alle andere provincies. En nu zitten we in de fase dat die mooie RES'en ook moeten worden uitgevoerd. We hebben gezien in de RES-monitor en in de voortgangsrapportage dat het daar op dit moment aan schort. Om heel veel verschillende redenen zien we dat we eigenlijk niet op het tempo zitten wat nodig is om onze afspraken waar te maken. Dat is precies de reden dat we bij de behandeling in de commissie RWK hebben gezegd dat we daar een tandje bovenop gaan doen in het helpen van gemeenten, in het ontzorgen van gemeenten bij het loket, en alles wat er nodig is om dan ook wel tot een goede uitvoering daarvan te komen. Dat is even de crux waar we nu denk ik voor staan. En bij uitvoering hoort ook helderheid te geven aan initiatiefnemers, die eigenlijk al in de startblokken staan om de vervolgstappen te kunnen zetten. En als we nu kijken naar dat artikel wat nu ook voorligt in het referendum, dat betekent dat we nog ruim twee jaar onzekerheid in stand houden voor de initiatiefnemers op dat vlak. We weten – dat kunt u ook zien in de kaarten die zijn bijgevoegd bij de stukken, kaart één en twee – dat alle RES-zoekgebieden, waarbij wordt gekeken naar wind, worden geraakt door dit besluit. Dus allerlei zoekgebieden staan twee jaar in de wachtstand tot die helderheid gegeven kan worden. Ruim zestien zoekgebieden en ruim veertig windmolens, daar hebben we het over. We hebben de insprekers vorige keer gehoord wat zij van u verwachten. De insprekers, die eigenlijk in de startblokken staan om te gaan starten, wat zij verwachten. Zij gaven aan: geef ons die helderheid; doe ons niet nog meer dit aan. In reactie op mevrouw Van Andel: het gaat om fiftyfifty als het gaat om projecten die worden geraakt door de lijnopstellingen, dan wel de zeshonderdmetergrens. Helemaal precies weten we dat niet, omdat het nog zoekgebieden zijn die nader moeten worden geconcretiseerd en worden uitgewerkt. Maar grosso modo zal het ongeveer fiftyfifty zijn. Dat in algemene zin.

Dan kom ik even heel kort op de moties. Motie 259 van Partij voor de Dieren, DENK, over Los echte knelpunten op. Deze motie wil ik ontraden, omdat die overbodig is. We hebben bij de commissie al besproken over wat er nodig is en gedaan moet worden om te komen tot de RES-uitvoering. Deze motie voegt daar niets aan toe.

Hetzelfde geldt voor motie 260. Ook deze motie wil ik ontraden, want het is overbodig, want we pakken dit al op in de versterking van de uitvoering van de RES, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, gedeputeerde Stigter. Dan kijk ik naar de commissaris voor de beantwoording van de overige vragen. Meneer Van den Berg, u had nog een interruptie voor de heer Stigter denk ik. Ik sta deze toe, maar ik vraag u volgende keer toch iets harder te lopen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, ik heb korte beentjes. Dank u wel voor de gedeputeerde. Ik ben nog even benieuwd over- Ik heb uw argumentering gehoord over de RES en dat dat niet verder vertraging mag oplopen. Dat dat heb ik gehoord, maar ik ben toch wel even benieuwd of u zou kunnen reflecteren op de monitor van de RES van het Planbureau voor de Leefomgeving, die namelijk wel een ander beeld geeft. Of we nou echt achter de feiten aanlopen of dat we eigenlijk best wel op koers zouden zitten.

Gedeputeerde **STIGTER**: Nee, in het algemeen wijkt het landelijke beeld niet af van het regionale beeld dat we hebben. Dus op papier tellen die RES'en ook op tot zo'n vijftig terawattuur op dit moment. Met een heel grote bandbreedte. Die bandbreedte wordt onder andere veroorzaakt door, zijn de verantwoordelijke bevoegde gezagen in staat om ook op tijd te komen tot die verankering in hun beleid, in staat om ook die vergunningverlening op tijd op te gaan starten. En dat dat wel degelijk ook in de RES monitor een heel belangrijk aandachtspunt is, die inmiddels al op het kritische pad liggen of überhaupt in staat zijn om op tijd tot doelrealisatie te komen.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, dan heb ik wel een aanvullende vraag, want in hetzelfde rapport stond dat de zekerheidspercentages niet afwijken ten opzichte van vorig jaar. Die zijn nog steeds twintig tot zestig procent voor de ambitie. Dat is los van de pijplijn en al gerealiseerd. Hoe kijkt u daar nou tegenaan?

De **VOORZITTER**: Ja, ik wil toch wel even erop wijzen dat we het hier hebben over de beslissing op bezwaar. Dus ik geef gedeputeerde Stigter graag de gelegenheid hierop te reageren, maar het gaat wel ver buiten het agendapunt. Maar gaat uw gang.

Gedeputeerde **STIGTER**: Heel kort. Het Planbureau benoemt allerlei onzekerheden ook in het rapport zelf en die zijn ook aan de orde in Noord-Holland. Dat betekent dat onzekerheden voor initiatiefnemers niet kleiner zijn geworden afgelopen jaren, terwijl er wel al duidelijke stappen gezet hadden moeten worden ten opzichte van de start.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel. De gedeputeerde vluchtte wel heel snel weg. Twee moties van ons. U zegt eigenlijk, nou, hartstikke goed, maar dat doen we al. Dus ik wil het toch even checken. Voor ons belangrijk, zoals u weet, versnelling van natuurinclusieve energietransitie. Dat is waar we om vragen. Win-winoplossingen daarvoor. Zegt u nou: dat doen we al? Daar staan we keihard voor, de versnelling van natuurinclusieve energietransitie. Energietransitie moet altijd natuurinclusief gebeuren.

Gedeputeerde **STIGTER**: Nou ja, natuurinclusiviteit is ook een van de trajecten, onderdelen, die worden meegenomen in de versterking van de uitvoering van de RES. Daar waren we al mee begonnen en mede door initiatief vanuit de Partij voor de Dieren onder andere doen we al onderzoek ten aanzien van het gebruik van radar, bekijken we ook over de rotorbladen of ze misschien zwart geverfd moeten gaan worden. Dus dat loopt al. Wat we hebben aangegeven vorige keer, is dat wij reden zien om de uitvoering van de RES'en te versnellen op allerlei manieren. En daar hoort wat mij betreft ook die natuurinclusiviteit bij als onderdeel van de totale aanpak van uitvoering van de RES.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Nou, dat klinkt al veel beter. Dan toch even voor de zekerheid. Dus wat u betreft, gaat die energietransitie, die versnelling, niet ten koste van de borging van biodiversiteit?

Gedeputeerde **STIGTER**: Zoals u net in mijn verhaal heeft gehoord en ook al in voorgaande betogen rondom de uitvoering van de RES is het dan ook geen verhaal op het moment dat dat je met klimaat aan de slag gaat en je vervolgens oog verliest voor een andere opgave die we te doen hebben als land. Dat is precies de reden dat wij behoorlijk soepel zijn meegegaan met een aantal moties die op dat vlak ons helpen met een goede groene uitvoering van de RES.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, en deze gaat over de andere motie. Want ook daar zegt u: we doen het al. Dan moet u het misschien iets meer toelichten, want een van de vragen is om meer te doen om die weerstand van mensen mee te nemen, om een plan te maken van, hoe betrek je mensen? Hoe zorg je ervoor dat ze weten hoe ze mee kunnen profiteren van die transitie? Hoe ze het ook natuurinclusief kunnen doen.

De **VOORZITTER**: Wat is uw vraag?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): En ook dat GS naar buiten veel meer die urgentie- Nou, dit is de vraag. Hoe GS die urgentie veel meer naar buiten toe kan communiceren. Zegt u nu, we doen het al. Of zegt u eigenlijk van, ik hoor u en ik ga het nog beter doen.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik begon mijn betoog dat dit College dat al vanaf het begin heeft gedaan. Dus die heeft het belang van de klimaatcrisis onderkend en heeft het opgepakt. We zien het belang om participatie zo vroeg mogelijk in zo'n proces mee te nemen. En nog voordat we een concreet plan hebben, zijn we bij die RES'en eigenlijk aan de slag gegaan met participatie, burgerbetrokkenheid, op allerlei schillende manieren. We zitten nu in een volgende fase van de RES-uitvoering. Dat vraagt om een aanvullende of een andere aanpak van participatie, het meenemen van de inwoners; en dat zijn we dit moment aan het uitvoeren samen met de gemeenten en andere stakeholders.

De **VOORZITTER**: En daar heeft u uw antwoord. Had u nog een nieuw punt? [...] Deze sta ik dan nog toe, een vervolgvraag, een nieuwe vraag.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank u wel. Zegt u nu dan, dan kiezen we voor die extra communicatie en we kiezen om burgers extra te betrekken richting die uitvoering van natuurinclusieve energietransitie? we gaan een stapje verder?

Gedeputeerde **STIGTER**: Het is tweeledig. We komen in een andere fase van de RES-uitvoering, waardoor het niet alleen gaat over planontwikkeling, planvoorbereiding; inwoners, weet wat er gebeurt. Maar dat we toegaan naar de vormen van uitvoering. En dat vraagt een andere vorm van communicatie over die projecten en biedt ook mogelijkheden voor inwoners om daar aan mee te doen. Daar is het communicatietraject nu op gericht. In meer algemene zin hebben we gezegd, wat wij zagen de afgelopen jaren is dat we wel eigenlijk een Rijksoverheid hebben gemist die de hoofdboodschap eigenlijk zond. Dat is de reden geweest dat we dit hebben aangedragen en dat we hebben we toegezegd gekregen van het ministerie dat er een soort draaggolfcampagne komt om ons als regionale overheden, die initiatieven willen nemen, hierbij te helpen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dat vind ik dus wel jammer dat het gaat over projectontwikkelingen en het Rijk. Waar is die passie? Ik wil van onze klimaatgedeputeerde horen de passie voor de urgentie die we hebben in het klimaat.

De **VOORZITTER**: Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het is gewoon jammer. Dus in die zin-

De **VOORZITTER**: Wat bent u aan het doen? Is dit nog een interruptie of is dit in de laatste plaats wat u nog even mee wilt geven? Dank u wel. Dan kan de heer Stigter nu toch echt gaan zitten voor even weer. En dan kan de commissaris van de Koning hier plaatsnemen voor de beantwoording. Gaat uw gang.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik probeer even zo goed mogelijk de wat meer technische vragen die nog spelen en gesteld zijn, te beantwoorden. In ieder geval Statenlid Kostić, heeft in haar bijdrage gevraagd naar de stand van zaken over de noodverordening. Daar is de besluitvorming, dat is de laatste informatie, uitgesteld tot vandaag, 19 december. Dus dat zou vandaag kunnen gebeuren. Dat heeft te maken dat er een koppeling was rondom de besluitvorming met het prijsplafond voor gas. Dat betekent dat we dus nog in afwachting zijn of die noodverordening, of daar wel of niet over besloten wordt. Maar eigenlijk, als u kijkt naar de ontwikkelingen, dan is het wel zeker dat Nederland zal gaan instemmen. Het Rijk heeft in ieder geval aangekondigd – dat is denk ik ook fijn om te horen voor Statenlid Kostić – dat ze een handreiking in januari voor de noodverordening willen afgeven, maar ook in relatie tot de natuurbescherming. Dus dat betekent dat er ook een invulling, daar waar mogelijk, aan Nederland gegeven zal worden over hoe daarmee om te gaan.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, over die Europese noodverordening. Hij is dus nog niet aangenomen. In onze voordracht die we nu geformuleerd hebben, ja, vanuit de gewogen meerderheid, staat die wel als argument meegenomen. Maar dat kan dan toch eigenlijk niet? we gaan toch niet de hele tijd voor dingen die er waarschijnlijk wel aankomen, dat meenemen in ons, ja, officiële besluit dat we dan nu nemen. Wat zegt u dan van het amendement? Laten we dan eerst nog eens even kijken wat er precies aangenomen wordt en wat voor implicaties dat heeft.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Ja, ik was nog niet helemaal klaar. Als u kijkt naar de urgentie, het afgelopen weekend heeft er ook overleg plaatsgevonden in Brussel. Commissaris Timmermans heeft overeenstemming bereikt met het Europarlement en de lidstaten om de klimaatdoelen nog een tandje bij te stellen naar boven. Dus dat betekent dat, als u het over urgentie hebt, die noodverordening op zichzelf niet leidend is of wij wel of geen referendum kunnen hebben, maar wel een argument kan zijn en onderbouwd dat er sprake is van urgentie. De noodverordening is op tafel gekomen in Brussel vanwege het feit dat er urgentie is om te komen tot het behalen van de klimaatdoelstellingen. En zoals ik ook de vorige keer heb uitgelegd, technisch gesproken is het zo dat bij een beoordeling van de beslissing op bezwaar alle feiten en omstandigheden tot vandaag meetellen bij de weging die wij moeten maken om te komen tot een beslissing op bezwaar. En dat betekent dat ik het verplicht ben u te melden wat er zich op dat gebied plaatsvindt, zowel positief als negatief. Dus in die zin is het feit dat de noodverordening nog steeds boven de markt hangt – en waarbij ik u net aangaf dat het in ieder geval zo lijkt te zijn dat hij er zeker ook gaat komen – is een ontwikkeling een argument naast de argumenten. Want even terug, u heeft hier al in deze Staten een besluit genomen dat u vond dat

er spoedeisende en dringende zaken waren, waardoor het referendum geen doorgang kon vinden. Dus dat is in feite de stand van zaken op dit moment.

Dan het amendement van de Partij voor de Dieren. Ik heb alleen het nummer niet paraat. Dat is mijn onervarenheid waarschijnlijk om hier te mogen staan.

De **VOORZITTER**: 66.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Dat is amendement 66. Dat moet ik ontraden. En waarom moet ik dat ontraden? Omdat het in tekst ophangt aan die noodverordening. Dat is niet juist. Wel of geen referendum heeft niets met de noodverordening te maken. Dat is slechts een extra argument, zoals het nu is aangedragen in de voordracht, om tot beslissing op bezwaar te komen. Maar het kan daar nooit aan gekoppeld zijn. Dus dat betekent, los van het feit dat we al over de bezwaartermijn heen zijn – wij moeten beslissen binnen een bepaalde termijn – en daarmee lopen we het risico dat partijen ons in rechte kunnen aanspreken en zelfs tot een dwangsom. Maar de noodverordening op zichzelf is daar niet een leidend instrument bij. Dus ik moet dat amendement ontraden.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Voorzitter, dank u wel. Ik heb een vraag aan de commissaris van de Koning over die noodverordening. U zegt namelijk dat het in relatie is tot de klimaatdoelen en dat die nog een tandje bij worden gezet. Maar ik denk dat we dan volgens mij de verkeerde kant op gaan, want die noodverordening is gebaseerd op REPowerEU en die staat in relatie tot de afhankelijkheid verminderen van Rusland. Dus volgens mij gaan we hier een verkeerde kant op. Of zie ik dat verkeerd?

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Nou, ik zal niet zo snel zeggen dat u iets verkeerds ziet. Maar wat ik zie is dat er in Brussel op dit moment- Nogmaals, u gaat straks besluiten; u moet het wegen. Dus u kunt met mij een discussie voeren. Ik leg het u voor, de laatste feiten en omstandigheden, Maar ik heb er persoonlijk geen waardeoordeel over, want daar gaat u als Staten over. Dus u zult in uw afwegingen moeten bepalen of het voor u al dan niet een voldoende zwaar argument is. U weet, de voordracht zoals die hier nu voorligt, is in een commissievergadering gewogen tot stand gekomen en daarmee is ook de inhoud vastgesteld. Dus ik ga niet met u de discussie aan of het- Dat zou ook niet terecht zijn. Over de inhoud gaat gedeputeerde Stigter. Ik leg het u slechts voor zoals het is.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, dan heb ik daar nog wel één aanvulling over, want dan zou ik u dan toch wel willen verzoeken dat, als u dan een advies meegeeft aan ons, dan wel die twee klimaatdoelen en Rusland, dat wel uit elkaar te splitsen. En als laatste heb ik eigenlijk een verzoek. Het is fijn dat u dat naar de Staten heeft gestuurd, die noodverordening, maar nu het niet in werking is getreden, miste ik eigenlijk de communicatie vanuit de Staten dat dat niet in werking is getreden. Wat heeft dat implicaties? En nu moesten we wachten tot vandaag om dit nu te kunnen bespreken. Dus dat verzoek zou ik nog wel willen neerleggen.

De **VOORZITTER**: Goed, dat is genoteerd. Volgens mij zojuist ook beantwoord. Ik weet niet of u hier nog op wilt reageren? Nee. Dan ga ik graag door met Statenlid Kostić voor de Interruptie.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel. De vraag is, is de commissaris zich ervan bewust dat ons amendement heel goed is getoetst door de ambtenaren en dit juist in samenwerking met de ambtenaren is opgesteld, zodat het wel haalbaar is? Dus uw opmerking over enige boetes of dwangsommen in deze in ieder geval niet van toepassing is.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: En dan ga ik u toch tegenspreken, want er is technisch getoetst, maar de ambtenaren- U kunt de ambtenaren niet gebruiken als een steun in de rug om te zeggen 'en moet u dus daarmee akkoord gaan'. Zo werkt het niet. De ambtenaren zullen technisch toetsen, zullen advies geven, maar zullen zich niet politiek uitspreken. Dus u kunt het ook niet andersom gebruiken. Dat zou niet dat- Dan lijkt het heel makkelijk dat iedereen moties bij de ambtenaren laat toetsen op techniek en dan zegt ja, u kunt er niet meer van afwijken. Het is wel degelijk zo dat wij al uit de beslistermijn zijn gelopen. Dat betekent al op dit moment dat wij al aangesproken zouden kunnen worden op het feit dat we binnen de termijn moeten beslissen. Dus die woorden neem ik echt niet terug. Het blijft een afweging die u zelf moet maken. Daar, ja, zult u als Staten straks een uitspraak over gaan doen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Voorzitter, toch even een correctie. Het gaat dus hier niet om politiek. Het is inderdaad juridisch getoetst door de ambtenaren. Technisch-juridisch. Daar hebben we heel goed op gelet. En je kan dus, juridisch gesproken, besluiten om een besluit uit te stellen, gemotiveerd. En dan is er geen probleem. Dus nou ja, ik ga niet verder deze discussie in, maar ik zou toch aan de commissaris willen vragen om hier in het vervolg wat verder over na te denken. En als laatste toch even een vervolgvraag. Die noodverordening, dit staat wel onder punt 3 in dit huidige voorstel, wat voor ons ligt, als een belangrijk argument. Er staat ook in de hele brief naar ons toe dat het op 13 december van kracht zou komen. Hoe vindt u het zelf gaan dat wij niet als PS, die uiteindelijk moeten besluiten, op tijden worden geïnformeerd hoe de vorderingen daarin zijn en het nu gewoon afdoet van ja, maar dit is maar een klein besluitje. Schrap het dan uit hele voordracht. Bent u het daar met mij eens?

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Nee, dat ben ik niet met u eens, want het is een argument. En ik heb u al aangegeven: alles wat tussen het vorige besluit en nu, zelfs wat gisteren en afgelopen weekend nog heeft plaatsgevonden, dat kan nog van invloed zijn op de beslissing van bezwaar. Zo is dat in Nederland geregeld. Dat betekent dat, als er nog een noodverordening aan zit te komen, zoals het nu is – en wellicht wordt hij vandaag vastgesteld – dan verandert dat eigenlijk in de techniek helemaal niet.

Dan ben ik bij het CDA. Ik heb net wat gezegd over die noodverordening en over de handreiking waar het kabinet heeft aangegeven wellicht in januari mee te komen. En u heeft een vraag gesteld over de uitwerking van beslissing in bezwaar: neemt u toch wel alle argumenten mee? En daar hebben we het nou juist de vorige keer over gehad. Dat doe ik niet. Ik zal het besluit van deze Staten beargumenteren. Als bijlage gaan alle verslagen mee. Daar werd net ook al door de bijdrage in de PvdA op gewezen van, ik herhaal het hier nog een keer, want het wordt in het verslag meegenomen. Maar uiteindelijk zal ik het besluit wat in meerderheid in deze Staten wordt genomen als beslissing op bezwaar doen laten opnemen. Anders wordt het wel een heel rare kwestie, want uiteindelijk staat aan de degene die het referendum wilde ook weer de beroepsgang open. Dan moet er wel een eenduidig juridisch document liggen. Het is dus geen politiek document. Daarom was ik ook blij dat u kon instemmen met dat niet u als PS hier zou gaan rollebollen over hoe die beslissing er dan uit zou komen te zien, maar dat u dat overlaat aan de voorzitter.

De **VOORZITTER**: Mag ik u heel even onderbreken, want het is inmiddels 15.00 uur. Ik weet nu of u nog meer dan één zin nodig heeft voor de beantwoording? Ik vermoed haast van-

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Ik kan het misschien nog iets sneller.

De **VOORZITTER**: Goed.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Laat ik me dan even concentreren, want ik denk dat ik de belangrijkste feiten heb gehad. De ChristenUnie, die wilde een nieuw besluit nemen. Dat betekent dus dat we het huidige besluit dan- Maar dat is eigenlijk niet wat noodzakelijk is. Sterker nog, ook PS kan, net als GS, contrair gaan tegen een HAC-besluit. Dat gebeurt niet zo vaak, maar het gebeurt wel. En dat geldt eigenlijk hier voor PS ook. En dat betekent dat, als we de gang maken, zoals door de ChristenUnie is voorgesteld, dat we weer verder uit de tijd lopen. Even voor alle duidelijkheid: ten tijde van het primaire besluit heeft u in meerderheid besloten dat er voldoende argumenten op tafel lagen om tot een spoedeisend, dringend belang te komen. Dus het feit dat PS contrair gaat hiermee aan de HAC doet daar dan ook verder niets aan af.

Ik heb u aangegeven dat bij beslissing op bezwaar alle relevante feiten en omstandigheden worden meegenomen.

Dan kom ik bij JA21. Over het ene amendement is net al wat gezegd. U heeft een drietal moties ingediend. De HAC betrekken. Nou, de HAC wordt normaal gesproken op beslissing op bezwaar niet geadviseerd. Het zou misschien technisch kunnen. Maar de termijnen zijn overschreden. En u moet nu gaan beslissen en niet de HAC. U heeft tot taak om dat te gaan doen.

Dan het ontkoppelen, de andere motie. Ik ben even het nummer- Ik heb ze hier helaas niet bij staan. Ontkoppelde noodverordening en het referendum. Ik zou zeggen-

De **VOORZITTER**: 262.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Ja, de noodverordening is niet gekoppeld aan het referendum, heb ik net proberen uit te leggen. Het is slechts een nadere motivatie, maar er was door u als Staten al een besluit genomen dat er een spoedeisendheid was, waardoor er geen referendum zou komen. Dus die noodverordening is niet gekoppeld. Dus die moet ik u ook ontraden.

En er was nog een motie Herziening spoedeisendheid Een referendumverzoek moet natuurlijk conform de referendumverordening worden afgehandeld. En dan zomaar een bepaling van die verordening buiten toepassing laten, ja, dat is niet mogelijk. Daar geeft ook de verordening geen optie toe. Je moet die verordening toepassen zoals die daar ligt met alle mitsen en maren. Dus die moet ik ook ontraden. Laat ik het daar even bij laten in de eerste termijn.

De **VOORZITTER**: Dank u wel voor deze snelle, maar toch volgens mij zorgvuldig beantwoording. Wij gaan zo dadelijk eventjes schorsen. Maar ik wil- O, excuus, we hebben nog een gedeputeerde die hierover het woord wil voeren. Denkt u vast na, want ik geef mevrouw Zaal het woord. Daarna ga ik vragen wie er nog graag een tweede termijn zou willen. Mevrouw Gielen heeft een ordevoorstel, denk ik.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, een ordevoorstel. Wij hebben inderdaad verzocht om een schorsing om 15.00 uur. Ik snap wel dat het niet goed te timen is, maar die schorsing is voor een moment van tien minuten. Ik zou toch eigenlijk willen verzoeken om dan nu even te schorsen en dan misschien dan mevrouw Zaal nog even aan het woord te laten.

De **VOORZITTER**: Ja, ik wil dat wel toestaan. Dan gaan we daarna over tot beantwoording door gedeputeerde Zaal en dan gaan we kijken of dat er nog behoefte is aan een tweede termijn op agendapunt 9. Dan ga ik nu schorsen tot 15.15 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing 15.07 tot 15.24 uur.

De **VOORZITTER**: Goed, ik heropen de vergadering. Wij hebben een schorsing- Konden we getuige zijn van de toespraak van onze minister-president namens de Nederlandse regering. Daarom onderbrak ik de gedeputeerde misschien even wat abrupt. Maar wij zaten nog in de beantwoording van agendapunt 9 in eerste termijn door GS. En daarvoor geef ik graag nog het woord aan gedeputeerde Zaal. Gaat uw gang.

Gedeputeerde **ZAAL**: Het is een beetje een overgang na zo'n belangrijk moment dat we net met elkaar hebben bekeken. Maar als gedeputeerde referendumverordening, noem ik mezelf dan maar, is mij gevraagd of ik een reactie wil geven op motie 264 van de Partij van de Ouderen. Die vraagt Gedeputeerde Staten zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda en het verzoek goed te keuren. Volgens mij zijn dat vragen die aan Provinciale Staten moeten worden gesteld. Gedeputeerde Staten voert uit en wij voeren de referendumverordening uit. Die hebben wij hier. Die referendumverordening maakt referenda in deze provincie mogelijk, maar voorziet ook in een aantal uitzonderingen. Die uitzonderingen, daar moet Provinciale Staten zich over buigen. Dus ik laat deze aan PS.

De **VOORZITTER**: Dank u wel voor deze advisering. Dat betekent dat wij dan nu over kunnen gaan naar een tweede termijn indien daar behoefte aan is. Daarvoor ga ik de zaal rond. Als eerste kijk ik naar mevrouw Bezaan. Tenminste, ik zie haar niet. Ik ga er dan ook maar vanuit dat daar geen behoefte is aan een tweede termijn. Statenlid Kostić. Nee. Mevrouw Van Andel? Nee. Statenlid Gielen? Mevrouw De Vries? De heer Dessing? Mevrouw Alberts? Ik heb een idee waar dit naartoe gaat. De heer Klein? Mevrouw Van Geffen? Dat dat heer Van der Maas? De heer Kanik? Ja, meneer Kanik van D66 in tweede termijn op beslissing op bezwaar Referendumverzoek Stichting Windalarm. Gaat uw gang.

De heer **KANIK** (D66): Ja, voorzitter, een heel korte. Ik heb hier een aantal partijen gehoord. Omdat we dit verzoek niet honoreren, dat we dan de referendumverordening maar ten grave moeten dragen. Daar vindt u ons niet aan uw zijde. Natuurlijk moeten we kijken naar deze verordening of het nog wel werkt, zoals wil zeggen. We wijzen dit verzoek alleen af, omdat artikel 11 lid 3 niet werkt, omdat het toch daardoor spoedeisend blijft, terwijl wij dachten dat het artikel wel zou werken. We zijn denk ik de coalitiefractie die het meest getwijfeld heeft over deze beslissing. Maar gezien alle argumenten die ik heb genoemd, moeten wij toch besluiten om het niet referendabel, ja, te laten zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Kanik. Ik kijk naar meneer Van den Berg voor een tweede termijn. O nee, ik kijk naar de heer Van den Berg voor een interruptie op de heer Kanik. Gaat uw gang.

De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ja, ik weet dat ik net bijzonder hard ben geweest voor de fractie van D66, maar ik ga het wel gewoon toegeven: dit vind ik een bijzonder eerlijke reflectie en dat valt de partij van D66 te prijzen. Er zit geen vragen gekoppeld, maar dat wilde ik wel gezegd hebben. Dat past in de context. Dus dank u wel daarvoor.

De **VOORZITTER**: Goed. Dat wordt denk ik gewaardeerd.

De heer **KANIK** (D66): Dank u wel. Dat waardeer ik.

De **VOORZITTER**: Goed. Dank beiden. Meneer Van den Berg, u heeft geen behoefte aan een tweede termijn? En mevrouw Van Soest ook niet? Nee, geen tweede termijn. Goed, dan zijn wij daarmee aan het einde gekomen van de tweede termijn. Ik heb ook geen vragen meer gehoord voor GS. Betekent dat wij aan het einde zijn gekomen van dit agendapunt. Dus de beraadslagingen zijn afgerond. Er worden ook geen nieuwe moties of amendementen ingediend? Nee. De stemming zal dus aan het einde van de agenda plaatsvinden. Dat zal waarschijnlijk na het diner worden. En dan mag ik weer terug naar mijn statenbankje en dan zal de voorzitter het volgende agendapunt weer waarnemen.

De discussie wordt gesloten.

Voorzitter: commissaris van de Koning

10.a. Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (VD-63).
10.b. Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (VD-64).

De **VOORZITTER**: Dank aan onze vicevoorzitter voor het waarnemen. Dan zijn we aangekomen bij agendapunt 10.a en 10.b. Dat is de eerste herziening Omgevingsverordening van Noord-Holland 2022, voordracht 63; en 10.b is de tweede herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020, vanwege uitstel Omgevingswet. Dat is voordracht 54. Gedeputeerde Staten hebben we de eerste herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 in eindconcept vastgesteld. Die eerste herziening heeft betrekking op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Die hebben ook ter inzage gelegen. Die zijn op 28 november 2022 in de Commissie RWK besproken. En nu worden dus de wijzigingen in Provinciale Staten ter vaststelling aangeboden met voordracht 63. Gedeputeerde Staten heeft ook een tweede herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 vanwege uitstel Omgevingswet in eindconcept vastgesteld. Het voornemen om deze wijziging, indien nodig, door te voeren, heeft dan ook ter inzage gelegen tezamen met het ontwerp eerste herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022. Dat is ook behandeld in de Commissie RWK van 28 november jongstleden. Gezien het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de herziening van de Omgevingsverordening 2020 nu ook aan u ter vaststelling aangeboden met voordracht 64. Die worden in woordvoering gevoegd behandeld, zoals dat heet: agendapunt 10.a en 10.b. Dus moties kunnen ook op de gebundelde stukken worden ingediend op de gebruikelijke wijze met één getekend en één niet-getekend exemplaar. En een amendement geldt voor beide voordrachten en moet ook op beide voordrachten apart in worden gediend. Het is vastgesteld in de bespreking van de herzieningen in de commissie RWK dat er drie omissies zitten in de aangeleverde stukken. Het betreft omissies in de verwerking van de door uw Staten eerdere aangenomen motie over het zoveel mogelijk voorkomen van faunaslachtoffers bij windturbines. Een brief daarover van Gedeputeerde Staten is later bij de vergaderstukken gepubliceerd. U wordt verzocht om de voorliggende stukken aan te passen, zoals toegelicht in de genoemde brief van GS aan PS. Dus de aangepaste versies van de wijzigingsbesluiten van de omgevingsverordeningen conform de in de brief voorgestelde wijzigingen zijn ter verduidelijking ook later toegevoegd aan uw agendastukken. Een aantal sprekers hebben zich volgens mijn lijstje aangemeld. Dat is mevrouw Kaamer van Hoegee van de VVD, de heer Hollebeek, Partij voor de Dieren, mevrouw Bouhlel van de SP, mevrouw Van Andel van het CDA, de heer Muurlink van de PvdA, die heer Mülder van D66 en Statenlid Van Wijnen van GroenLinks. En dan ga ik in eerste termijn het woord geven aan mevrouw Kaamer van Hoegee van de VVD.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Dank u wel, voorzitter. In de Commissie RWK heb ik al aangegeven dat de eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en de tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 wat ons betreft als hamerstukken door hadden kunnen gaan naar de Staten. Gezien het feit dat we hier vandaag toch over beide stukken praten, is dat dus niet helemaal gelukt.

we hebben het vandaag dus over beide omgevingsverordeningen. Zoals in de commissie reeds aangegeven zijn we erg tevreden over de manier waarop er een statusupdate is gegeven met betrekking tot de aangenomen moties. Een dergelijke uitvoerige update zouden wij graag vaker willen zien. Kan inhoudelijk.

Wat de VVD betreft zijn de eerste herziening omgevingsverordening NH2022 en de tweede herziening Omgevingsverordening 2020 eigenlijk technische exercities, waarbij Gedeputeerde Staten ons informeren over een aantal wijzigingen, of zoals gedeputeerde Loggen altijd zegt: ik kom bij u terug als de wijzigingen klein en ingrijpend zijn of groots en meeslepend. Dat is wat er in beide dossiers is gebeurd. Toch zie ik vandaag een aantal aangekondigde moties langskomen en ging ook het debat in de commissie over allerlei onderwerpen die men nu alsnog gewijzigd wil zien in de omgevingsverordening. Bijvoorbeeld over de datacentrastrategie of over waterbeheer. In onze beleving zou de juiste weg moeten zijn dat we hierover fatsoenlijke debatten voeren met de betreffende gedeputeerde en dan eventueel, misschien, de verordeningen kunnen aanpassen; en niet nu bij een aantal technische wijzigingen.

Voorzitter, zoals gezegd, de VVD had het prima gevonden als deze stukken als hamerstukken waren doorgegaan naar PS. We kunnen dan ook instemmen op beide herzieningen.

Ik voel een interruptie.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik heb een vraagje, want deze dingen over de omgevingsverordening staan op de agenda bij RWK. Dus daar worden ze besproken. Dan is het toch moeilijk om met andere commissies in conclaaf daarover te gaan?

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): In mijn beleving, wilt u dingen in de omgevingsverordening wijzigen die nu niet in de wijzigingen zijn opgenomen. Daar had ik dan graag gezien dat u, als u daar wijzigingen in had, naar de desbetreffende commissie was gegaan bij de desbetreffende gedeputeerde en daar het debat over was aangegaan.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Maar de omgevingsverordening staat vooralsnog nog steeds niet geagendeerd in andere commissies dan RWK. Dus dat is op dit moment niet mogelijk.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ja, volgens mij gaan we als Staten nog steeds over onze eigen agenda. En als u een onderwerp anders in de omgevingsverordening wil hebben, dan kunt u dat via volgens mij een initiatiefvoorstel best bespreekbaar maken bij de desbetreffende gedeputeerde.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik neem deze tip ter harte mee.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Graag gedaan.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de heer Hollebeek van de Partij voor de Dieren. Meneer Hollebeek.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Zo, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er is weinig tijd, weinig spreektijd voor zo'n volle agenda. Weinig resterende tijd in deze statenperiode. Ik heb zojuist vernomen dat een eventuele gedeputeerde Köhler nogal wat hordes gaat opwerpen. Dus buiten de wat. Maar vooral weinig tijd om alle uitdagingen, waar we als provincie voor staan, het hoofd te bieden. Een positieve constatering is dat er een meerderheid in dit huis deze uitdagingen onderkent. Omdat de omgevingsverordening bij uitstek de plek is om deze ambities in concrete regelgeving te vertalen, willen we de coalitie de helpende hand bieden in haar route richting een gezonde, schone en veilige leefomgeving. En ik zal niet te diep op de details van de moties, die ik vandaag in ga dienen, duiken. Dat Heb ik in de commissie al gedaan. En ze zijn ruim op tijd in concept verspreid onder de woordvoerders. Ze hadden hierdoor ook de tijd om ze binnen hun fracties te spreken. Dat doen we als Partij voor de Dieren namelijk altijd. We bieden alle ruimte aan andere fracties om opmerkingen en aanvullingen aan te dragen. Coalitie en oppositie, links

en rechts, groen en grijs. En daarom dankte ik mevrouw Kaamer van Hoegee ook. Ik had het liever wat eerder gehoord, want dan had ik hier eerder iets mee kunnen doen. Maar goed. Daarna laten we onze moties onderwerpen aan de griffietoets en een ambtelijke toets, waarna-

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): U daagt me uit. Volgens mij heb ik in de commissie bij meerdere sprekers aangegeven dat de onderwerpen die aangedragen werden niet bij de agenda hoorden. Dus voor mij is dit nieuw.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dan laat ik dat aan u, dat het nieuw is. Maar ik ga verder met mijn betoog. Daarna laten we onze moties onderwerpen aan de griffietoets en een ambtelijke toets, waarna we de resultaten daarvan verwerken en we de aangepaste versies nogmaals verspreiden. En het feit dat er deze keer geen opmerkingen en aanvullingen zijn aangeleverd vanuit de collega's stemt ons hoopvol. Blijkbaar wordt onze inzet zeer gewaardeerd. Hard work pays off blijkbaar. Nog zo'n fijne constatering.

Toch even over de moties, die ik overigens allemaal samen met de Partij van de Ouderen indien. Dat wil ik toch even gezegd hebben, mevrouw Van Soest.

De aangekondigde motie 1 over de omgevingsvisie is vervangen door 1b, want een visie moet in onze ogen levendig blijven, omdat er nou eenmaal allerlei onvoorziene zaken kunnen plaatsvinden. De laatste paar jaar zijn daar toch bij uitstek exemplarisch voor. En het dictum van deze motie luidt, dus die ga ik nu indienen. Dat is nummer 1. Daar is die. Verzoeken GS een herziening van de omgevingsvisie in gang te zetten, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 266-19 december 2022
Herziening Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Overwegende dat:

- *In de Omgevingsvisie een samenhangend en integraal beleid dient te worden opgenomen op het gebied van ruimte, milieu, water en vervoer;*
- *Het waterbelang een voorbeeld is van waar het ontbreekt aan een doel en een brede analyse, en daarmee aan richting en aanpak van het waterkwaliteitsprobleem;*
- *Het benoemen dat een omslag in de land- en tuinbouw gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit een ander voorbeeld is, waar ook het ontbreekt aan een doel (naar welke vorm van landbouw wil de provincie?), een analyse van de huidige situatie, en van daaruit een visie op hoe te komen tot de gewenste situatie;*
- *De Omgevingsvisie een dynamisch document is dat door PS periodiek geactualiseerd kan worden aan de hand van nieuwe vragen, inzichten en veranderingen in de maatschappij;*
- *De huidige Omgevingsvisie in 201$ is vastgesteld, maar gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en urgentie van het dossier water een update nodig heeft.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Een herziening van de Omgevingsvisie in gang te zetten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, dan een aantal moties inderdaad aangaande het waterdossier. Door de goede ondersteuning van onze ambtenaren zijn we tot de conclusie gekomen dat het noodzakelijk is om helder te krijgen wat de meest kansrijke en effectieve instrumenten zouden kunnen zijn om de waterdoelen te halen. En daarover komen we met de volgende motie. We hebben hem motie 2 genoemd in de aankondiging. Het dictum: te verkennen welke instrumenten uit het overzicht mogelijke aanvullende maatregelen KRW- O, sorry, nu heb ik de verkeerde. Nee, dat is hem wel. KRW het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren, en PS daarover voor de zomer van 2023 of zo snel mogelijk daarna te informeren.

Motie 267-19 december 2022
Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Overwegende dat:

- *Nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;*
- *GS naar aanleiding van een toezegging in de commissie NLG bij de behandeling van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 een overzicht aan PS heeft gestuurd van de mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet, voor het bereiken van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen en bescherming van andere waterbelangen;*
- *In dit overzicht van de mogelijke instrumenten om water beter te beschermen niets is opgenomen over de effectiviteit en nut van instrumenten als instructieregels, maatwerkregels, et cetera;*
- *Een logische vervolgstap is om te verkennen welke instrumenten het meest effectief, nuttig en toepasbaar voor de provincie zouden kunnen zijn als het gaat om het doel om de waterbelangen beter te beschermen;*
- *De provincie hiermee dan haar instrumentenkoffer gereed heeft, zodat bij de eerste evaluatie van de KRW-aanpak in 2023 eventueel direct de juiste extra instrumenten ingezet kunnen worden om de bescherming te versnellen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te verkennen welke instrumenten uit het overzicht 'Mogelijke aanvullende maatregelen KRW' het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;*
- *En PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): In Flevoland is een totaalverbod – ik ga verder – op risicovolle activiteiten rond grondwaterbeschermingsgebieden. In navolging van een eerder aangenomen motie over vuurwerk in stiltegebieden, nu een motie over een vuurwerkverbod rond grondwaterbeschermingsgebieden. Ik noem hem motie 3. Met als dictum – en dan komt hij ook – : Verzoeken GS in de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 en zo nodig ook in de Omgevingsverordening 2020 een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden.

Motie 268-19 december 2022
Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- *PS eerder in de omgevingsverordening een vuurwerkverbod in stiltegebieden heeft opgenomen;*
- *Twee op de drie Nederlanders zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod is;*
- *De Omgevingsverordening NH2020 en de Omgevingsverordening NH2022 nu nog toestaat dat vuurwerk wordt afgestoken in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;*
- *Vuurwerk zware metalen bevat die schadelijk zijn voor bodem en water.*

Overwegende dat:

- *Vuurwerk en grondwaterbeschermings- en waterwingebieden niet met elkaar samengaan;*
- *De kwaliteit van ons water al sterk onder druk staat en waterwinbedrijven meerdere keren alarm hebben geslagen over het feit dat het steeds moeilijker wordt om het water schoon te krijgen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (en zo nodig ook nog in de Omgevingsverordening 2020) een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja? Ik ga verder. Goede voorbeelden trekken twijfelaars over de streep en daarom deze motie – nummer 4 laten we hem noemen – om positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen als het gaat om waterproblematiek. En daar is die. En het dictum daarvan luidt: verzoeken GS te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden, die

waterproblemen bij de bron aanpakken, zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing, extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen, en hierover voor de zomer van 2023 of zo snel mogelijk daarna aan PS te rapporteren. Voorzitter, u begrijpt dat het ons meer om de intentie dan om de datum gaat. Dus dat valt natuurlijk altijd eventueel aan te passen.

Motie 269-19 december 2022
Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Overwegende dat:

- *Nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;*
- *Er een watercrisis dreigt te ontstaan;*
- *Er wel degelijk goede voorbeelden van agrariërs en andere ondernemers in Noord-Holland zijn, die bronoplossingen bieden voor de problemen met waterkwantiteit- en kwaliteit, zoals agrariërs die geen landbouwgifgebruiken;*
- *In het aangenomen Initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact al is afgesproken om goede voorbeelden meer podium te geven;*
- *Goede voorbeelden twijfelende boeren en andere ondernemers kunnen inspireren en over de streep kunnen trekken;*
- *Er gezien de dreigende watercrisis behoefte is om juist op het waterdossier positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen, via bijvoorbeeld tenderprocedures, wedstrijdelementen, en dergelijke.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden die waterproblemen bij de bron aanpakken (zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing) extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen;*
- *Hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dan faunabeheer. Dat is voor mijn fractie meestal wel een heikel punt, zoals u allen weet. Er wordt een gedragsdeskundige toegevoegd aan de faunabeheereenheid en die helpen we graag om invulling te geven aan diens rol. Daarom deze motie, nummer 5. Met het volgende dictum: verzoeken GS in de volgende periodieke herziening van de omgevingsverordening NH2022 en mogelijk ook nog van de omgevingsverordening over NH2020 onder eisen voor het opstellen van een faunabeheerplan op te nemen dat de intrinsieke waarde van het dier centraal moet worden gesteld en dus zwaar moet meewegen.

Motie 270-19 december 2022
Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Er in de Omgevingsverordening NH verdere eisen kunnen worden gesteld aan een Faunabeheerplan, op basis waarvan GS het plan beoordeelt;*
- *Veel mensen voorzichtiger willen omgaan met levens van dieren, waarover ook een RDA-rapport is uitgebracht;*
- *De Wet natuurbescherming de intrinsieke waarde van het individuele dier benoemt.*

Overwegende dat:

- *Erkenning van de intrinsieke waarde inhoudt dat dieren wezens met gevoel zijn en een waarde in zichzelf hebben en eigen belangen, los van het eventuele nut voor de mens;*
- *Het feit dat dieren gevoel hebben dat het belangrijk is, net als bij mensen, om het leed aandoen aan dieren zoveel mogelijk te vermijden;*
- *Respect voor integriteit van het dier betekent bijvoorbeeld dat we een dier in een omgeving laten leven waar het in overeenstemming met zijn eigen natuur kan zijn;*
- *Er van de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier in de huidige faunabeheerplannen amper sprake is en bij de belangenafweging van het dier versus vermeende schade voor de mens al snel elk mens-belang zwaarder wordt gewogen;*

- *Het gevolg is dat in Noord-Holland jaar in, jaar uit enorme aantallen dieren worden doodgeschoten of vergast;*
- *Bij een zwaarder wegen van het dierbelang meer op zoek moet worden gegaan naar niet-dodelijk denken en doen, zoals inzetten op een ander ruimtegebruik (als landbouwtransitie, verjagen in plaats van jagen, landschapsmaatregelen nemen om gewasschade te helpen voorkomen), ecologische oplossingen en leren leven met in het wild levende dieren;*
- *De provincie naar voorbeeld van provincie Utrecht ook actief kan investeren in (innovatieve) niet-dodelijke oplossingen voor zogenaamde mens-dierconflicten, zoals schade aan gewassen en verkeersveiligheid.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de volgende periodieke herziening van de Omgevingsverordening NH2022 en mogelijk ook nog van de Omgevingsverordening OVNH2O2O, onder eisen voor het opstellen van een faunabeheerplan op te nemen dat de intrinsieke waarde van het dier centraal moet worden gesteld en dus zwaar moet meewegen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik ga verder. Dan iets dat door deze Staten toch wel moet worden omarmd en dan met name door de partijen die een prudent financieel beleid voorstaan. Er is in de financiële verantwoording in het jaarverslag van de faunabeheereenheid geen- Er is geen financiële verantwoording in het jaarverslag. Nu zijn we natuurlijk ook niet wettelijk verplicht om dat te vragen. Maar als je 1,2 miljoen per jaar aan subsidie verstrekt, dan zou het toch niet vreemd zijn om op zijn minst even te vragen wat er met die centjes wordt gedaan. Daarom de volgende motie. Dit is niet 6 maar 7, want ik heb ze even omgedraaid ten opzichte van de aankondiging. Met het volgende dictum: verzoeken GS bij de volgende herziening van de omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel 'jaarlijks verslag faunabeheereenheid' om daarmee een financiële rapportage te borgen. En u ziet dat hier ook ruimte wordt gelaten om uit te werken welke vorm zo'n rapportage precies zou moeten hebben. Ook hier gaat het om de intentie, het gesprek hierover met de FBE zou al een mooie stap zijn.

Motie 271-19 december 2022
Financieel verslag faunabeheereenheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Overwegende dat:

- *Het jaarlijkse verslag van de faunabeheereenheid1 geen financiële paragraaf bevat;*
- *Op dit moment de FBE per jaar €1,27 mln. aan subsidie ontvangt;*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Bij de volgende herziening van de Omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel "Jaarlijks verslag faunabeheereenheid" om daarmee een financiële rapportage te borgen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dan wel moties 6. En daar wil ik toch ietsje langer bij stilstaan. In de omgevingsverordening staat dat nieuwe bedrijven zich niet mogen vestigen, omdat de intensieve veehouderij, quote, "een grote impact kan hebben op de leefomgeving door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst. Einde quote. Vanuit die redenering, is het toch logisch om bij een volgende versie van de omgevingsverordening een verbod op te nemen voor verdere groei van de reeds bestaande intensieve veehouderijen? En daarom komen we met deze motie, nummer 6. Dictum: verzoeken GS om zo snel als juridisch mogelijk bij een nieuwe herziening van de omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan.

Motie 272-19 december 2022
Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- *Er een wetenschappelijk consensus bestaat over de buitenproportioneel grote schade die intensieve veehouderij toebrengt aan o.a. het milieu, gezondheid, natuur, dierenwelzijn en water;*
- *De Omgevingsverordening Noord-Holland nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet meer toestaat;*
- *De toelichting van de provincie bij het betreffende artikel luidt: "de intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst.";*
- *de Omgevingsverordening Noord-Holland uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij nog wel toestaat, terwijl daar logischerwijs dezelfde impact op de leefomgeving en onderwerp van maatschappelijke discussies als bij nieuwvestiging voor geldt.*

Overwegende dat:

- *De Omgevingsvisie duidelijk een weg inslaat naar natuurinclusieve, meer regionale landbouw;*
- *De Voedselvisie een transitie van het voedselsysteem voorstaat, waarbij deze vanuit ecologisch oogpunt ook voordelig moet zijn voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn;*
- *Kringlooplandbouw en de door de provincie voorgestane transitie van het voedselsysteem niet stroken met het nog steeds mogelijk maken van uitbreiding van de intensieve veehouderij;*
- *Een meerderheid van Nederlanders af wil van de intensieve veehouderij2 3en in 2020 meerdere Politieke Jongeren Organisaties Noord-Holland per brief hebben opgeroepen om de intensieve veehouderij af te bouwen;*
- *Uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen niet past in tijden van klimaat-, natuur- en stikstofcrises.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om zo snel als (juridisch) mogelijk bij een nieuwe herziening van de Omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): En dan gaan we weer terug naar de volgorde, zoals die is aangekondigd. Even kijken. Ja, dan gaan we inderdaad naar 8. Ik zit even te kijken hoe ik hem het beste weer kan doen. Ja, ook landbouw gerelateerd. De provincie kan beperkingen opleggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sierteelt en bollenteelt. In Drenthe blijkt uit juridisch onderzoek dat daar mogelijkheden voor zijn op basis van het voorzorgsbeginsel. Ons voorstel zou dan ook zijn om te onderzoeken of dat hier ook mogelijk is. Daarom deze motie met het volgende dictum. 'Onderzoek' is misschien niet het goede woord. Een overzicht. En het dictum luidt dan ook – moet ik hem geven –: een overzicht te maken welke mogelijkheden in het Omgevingsrecht, het Ruimtelijk Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in een sier- en bollenteelt, en hierover voor de zomer van 2023 of uiteraard weer zo snel mogelijk daarna aan PS te rapporteren. We vragen echt om een overzicht van wat ons reeds ter beschikking staat, zodat er geen extra financiële middelen nodig zijn voor ingewikkelde onderzoeken.

Motie 273-19 december 2022
Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;*
- *Een hardnekkig probleem hierbij de te hoge belasting van het Noord-Hollands water met nutriënten en bestrijdingsmiddelen is, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd;*

- *In de bollen- en sierteelt nog steeds veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;*
- *Deze teelten naast waterproblemen ook bijdragen aan andere problemen, zoals de klimaat- en biodiversiteitscrisis, en de aantasting van gezondheid.*

Overwegende dat:

- *De Voedselvisie een richting inzet naar minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar sier- en bollenteelt niet onder de Voedselvisie vallen;*
- *In de Omgevingsverordening NH2020 en NH2022 een beperking is opgelegd voor intensieve veehouderij, vanwege de grote impact op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen;*
- *Die beperking inhoudt dat een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst is;*
- *Een vergelijkbare provinciale redenering ook op de sier- en bollenteelt kan worden toegepast en een beperking daarop zou kunnen worden opgenomen, vanwege de grote impact op volksgezondheid, de leefomgeving, natuur, bodem en waterkwaliteit;*
- *In onder andere de provincie Drenthe de wens om de sier- en bollenteelt in te perken door meerdere partijen is geuit, en is gebleken dat er provinciale instrumenten zijn om dat te realiseren.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Een overzicht te maken welke mogelijkheden het Omgevingsrecht, het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sier- en bollenteelt;*
- *Hierover voor de zomer van 2023 aan PS een brief te sturen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dan als laatste, want er is zoveel gezegd en er is nou eenmaal weinig tijd. De verdringingsreeks bij oppervlaktewater bij droogte. Het is uiteindelijk geen amendement geworden, omdat we dat toch niet helemaal in lijn vonden met onze rol als constructieve oppositiepartij. Maar er heerst bij mijn fractie wel een zorg dat de natuur zich weliswaar op sommige plekken uiteindelijk zal herstellen na droogte, maar dat dit wel de nodige onnodige slachtoffers onder de aanwezige fauna zal opleveren. En gezien de klimaat- en biodiversiteitscrisis kiest de Partij voor de Dieren samen met de Partij van de Ouderen en de SP toch eerder voor de ijsvogel dan voor FC poldervogels. Daarom dienen we gedrieën deze motie in. We hebben hem A1 genoemd, omdat hij als amendement was aangekondigd, waarvan het dictum luidt: verzoeken GS de huidige indeling samen met maatschappelijke partners tegen het licht te houden, hierbij de natuur uit de categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen en in ieder geval te plaatsen boven beregening sportvelden.

Motie 274-19 december 2022
Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De verdringingsreeks oppervlaktewater een rangorde heeft voor de verdeling van de hoeveelheid water bij waterschaarste;*
- *Dit nodig is in perioden van droogte indien er watertekort ontstaat.*

Overwegende dat:

- *De verdringingsreeks bestaat uit 4 categorieën;*
- *Categorieën 1 en 2 in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) landelijk zijn vastgelegd;*
- *Voor categorieën 3 en 4 het Bkl geen rangorde vastlegt;*
- *Dat voor het werkgebied regionale verdringingsreeks AGV een volgorde is bepaald;*
- *"Natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade." Daar onderaan in categorie 4 staat.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De huidige indeling, samen met maatschappelijke partners, tegen het licht te houden;*
- *Hierbij natuur uit categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen;*
- *In ieder geval te plaatsen boven 'beregening sportvelden'.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren), Wil van Soest (Partij van de Ouderen) en Heidi Bouhlel-Lascaris (SP)

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Er is weinig tijd, nu ondertussen nog minder. Dus laten we samen, coalitie, oppositie, weer een stap zetten richting een schone, gezonde en veilige toekomst. En dat samen – daarvoor wil ik wel even mijn dank uitspreken – aan GS voor de aanpassing van de omissie omtrent de verwerking van de motie over de faunaslachtoffers. Dus dank u wel. En u heeft alles, voorzitter, volgens mij.

De **VOORZITTER**: Zeker. En die negen moties van u maken onderdeel uit van de beraadslaging.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dank u daarvoor.

De **VOORZITTER**: Allemaal keurig ondertekend. Dan ga ik het woord geven aan mevrouw Bouhlel van de SP.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): we hebben uitgebreid in de commissie RWK vele dingen besproken, maar vandaag zou ik het willen hebben over het delegatiebesluit met als voorbeeld de paardenbak die toegestaan is op een voormalig agrarisch bouwperceel. Gedeputeerde Loggen had in de commissie al aangegeven dat het om een uitbreiding van maximaal honderdvijftig meter ging en dat het een wens was vanuit de praktijk, of dat hij daardoor gefaciliteerd wordt. Als iedere wens vanuit de praktijk gefaciliteerd wordt, hoe zal onze provincie er dan uitzien in de toekomst? Op 23-5-2022 is er een delegatiebesluit aangenomen, waarin staat dat GS regels kunnen stellen over de aard en omvang van de activiteiten, bedoeld in artikel 6.15 voormalige bouwpercelen. Dit moeten ze dan wel doen. Hiermee had GS de uitbreiding van de paardenbak dus niet hoeven toestaan als het delegatiebesluit duidelijker was geweest. Wij vragen ons af hoeveel vergunningen al voor dit soort projecten zijn afgegeven. En hoeveel gaat GS nog toestaan? Kunnen wij een overzicht hiervan krijgen? Komt er een herziening of evaluatie van het delegatiebesluit nu de Omgevingswet wederom uitgesteld is? Het besluit is immers maar met een kleine meerderheid – 29 voor en 25 tegen – aangenomen en verreweg van compleet.

Als laatste zou ik nog een opmerking willen maken – kom ik toch op mijn naam – over het document Adviescommissie RWK. Daar staat mijn naam verkeerd. Bij mijn eerste stukje dat over het twitteraccount gaat, ging het over het account van GroenLinks Hollands Kroon. en dat staat er nu niet in vermeld. En ook de naam van de heer Muurlink is fout vermeld. Ik weet niet of hij het zelf al opgemerkt had, maar bij deze. Het is misschien een detail, wat het staat zo slordig.

De **VOORZITTER**: Heel goed. Dat wordt vast aangepast. Mevrouw Van Andel van het CDA.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Over de omgevingsverordening. Nou, wij staan als CDA niet achter deze omgevingsverordening in zijn geheel. Dat is bekend. Daar hebben we destijds tegengestemd. Maar we staan wel achter de wijzigingen die vandaag op tafel liggen. De wijzigingsverzoeken voor ontgrenzing liggen formeel vandaag niet voor, maar hier wil ik toch graag genoemd hebben vandaag dat wij het mooi vinden om te zien dat vrijwel alle verzoeken tot ontgrenzing gehonoreerd zijn. Dit laat maar zien dat de omgevingsverordening niet gezien moet worden als een vaststaand gegeven met landschappen die nooit meer kunnen veranderen, maar juist als een verordening die rekening houdt met de veranderende maatschappij. En dat volgens de filosofie van de omgevingsverordening gehandeld wordt: lokaal wat kan, regionaal, wat moet. Zoals gezegd staan we dus achter de wijzigingen die vandaag wel formeel voorliggen, zoals bijvoorbeeld het verwerken van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen.

Ik heb nog één kritisch. Dat is geen reden om tegen te stemmen. Maar ik blijf mijn twijfels houden bij de aanpassing dat nu vanaf vijfhonderd vierkante meter de Adviescommissie Detailhandel al een advies moet geven. Ik vraag me af wie hier op zit te wachten. De gedeputeerde gaf aan dat dat verzoek van de gemeente Amsterdam kwam. Nou ja, je zou toch zeggen dat die haar eigen afweging wel kan maken. De gemeente Haarlemmermeer geeft in haar zienswijze juist aan dit niets te vinden. Kan ik de toezegging aan de gedeputeerde vragen ons wel op de hoogte te houden van hoeveel vaker dit advies nu moet worden gevraagd en wat daarvan de gevolgen zijn?

Wat verwerkt wordt in de omgevingsverordening die vandaag voorligt, of verwerkt is, is de op 23 mei unaniem aangenomen motie Borgen tegengaan faunaschade. Hartstikke goed. Het is unaniem aangenomen. Alleen is de uitkomst nu dat in de omgevingsverordening terecht iets

staat over het alles doen aan het voorkomen van faunaslachtoffers, zowel bij de vergunningaanvraag, het aanleggen, als het in gebruik zijn van de windmolens. Maar er staat nu niets om ditzelfde te doen om gezondheidsschade bij mensen zoveel mogelijk te voorkomen. Dit is niet in deze verordening, in onze omgevingsverordening, geborgd. Er wordt nu alleen door GS gevraagd om een gezondheidseffectscreening bij de aanleg van meer dan twee grote windmolens. En dat geldt dan alleen voor de vergunningsfase en dus niet meer bij de aanleg of bij de gebruiksfase zelf. Nu kunnen mitigerende maatregelen als het stilzetten van windmolens bij een bepaalde vogeltrek dus wel vanuit de omgevingsverordening verplicht worden gesteld, maar niet het stilzetten van molens als bijvoorbeeld de schaduwomstandigheden negatief zijn en negatieve gezondheidseffecten voor de omwonenden hebben. Het onderzoek naar gezondheidseffecten van windturbines op de mensen die daar vlakbij wonen, is volop in beweging. Als negatieve effecten uit onderzoek blijken of gaan blijken, moeten we die voor omwonenden beschermende maatregelen kunnen nemen. De disbalans in de omgevingsverordening, waar we dan nu de fauna wel beschermen tegen eventuele nadelige effecten van windmolens, maar mensen niet, zou ik graag door middel van een motie, ja, aan u willen voorleggen vandaag. Ik heb een motie, die de SP mede-indient, waarvan ik het dictum heb afgekeken van de motie over het borgen voorkomen faunaschade. Dat dictum luidt: verzoeken GS om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiële herziening van de omgevingsverordening, in de omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht, en gaan over tot de orde van de dag. Deze wil ik graag indienen. Dank u wel. En dan ben ik ook bij het einde van mijn betoog.

Motie 265-19 december 2022
Voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De RES-biedingen in zowel het noorden als het zuiden van de provincie ertoe leiden dat er windturbines op land bij gaan komen, waarvan wordt geschetst dat velen binnen de in de Omgevingsverordening losgelaten grens van 600 meter afstand tot bewoning zullen komen;*
- *In de Omgevingsverordening Noord-Holland en de 'Ruimtelijke Handreiking wind op land' is opgenomen dat windturbines aan verschillende ruimtelijke eisen moeten voldoen en sinds de wijziging die vandaag voorligt mitigerende maatregelen moeten worden genomen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te vermijden;*
- *Mitigerende maatregelen om gezondheidsproblemen (zoveel mogelijk) te voorkomen ontbreken;*
- *In de Omgevingswet (artikel 2.1 lid 4) staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid;*
- *De provincie N, die bij 2 of meer windmolens de vergunning verleent, daarbij vraagt om een gezondheidseffectscreening (GES) voor windmolens (door het RIVM erkend), maar deze niet in de Omgevingsverordening is opgenomen en niet gaat over de gebruiksfase van de windmolens;*
- *Het RIVM een verkenning van ook andere opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines heeft gemaakt over de effecten van windparken op de gezondheid, bijvoorbeeld door het doen van een panelonderzoek.*

Overwegende dat:

- *Mensen die in de buurt van windturbines wonen of komen te wonen zich zorgen maken over hun gezondheid;*
- *De zorgen over gezondheid worden gedeeld door artsen;*
- *Er ten behoeve van het voorkomen van faunaslachtoffers volgens de toelichting in de voorliggende Omgevingsverordening kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een stilstandvoorziening; een maatregel als dit ook voor de leefbaarheid en de gezondheid van omwonenden een positief zou kunnen hebben;*
- *In de Omgevingsverordening als het belangrijkste document waarin provinciale ruimtelijke regels vermeld staan, de vereisten en voorwaarden voor windmolens zowel bij de bouw als in de gebruiksfase op hoofdlijnen benoemd zouden moeten zijn.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiele herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij*

windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht.

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wilma van Andel (CDA) en Heidi Bouhlel (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Muurlink van de PvdA.

De heer **MUURLINK** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. We bespreken de omgevingsverordening en de uitkomst staat al vast. Er is geen enkel wijzigingsvoorstel ingediend voor het besluit zo meteen. Dus die wordt wel vastgesteld. Dat zorgt er ook voor dat ik mijn bijdrage wat in zal korten. We hebben in de commissie uitgebreid complimenten gegeven over de zorgvuldige voorbereiding. Doe ik nogmaals, ook aan degenen die niet bij de commissie RWK aanwezig waren. Het was buitengewoon fijn om te lezen welke argumenten aan welke besluiten ten grondslag lagen. De portefeuillehouder heeft ook, terecht in mijn ogen, aangegeven dat de omgevingsverordening en de wijzigingen die daarin aangebracht zijn, worden voorgesteld, Dat die een weergave zijn van besprekingen in allerlei commissies. Dat kun je ook zien aan de onderwerpen. Het CDA gaf daar zojuist een goed voorbeeld van: Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, faunaslachtoffers van windturbines, waterschaarste en rangorde, datacenters, noem het maar op. Dat komt in iedere commissie aan de orde. En daarna een goed voorbeeld daarvan is nu het voorstel wat de Partij voor de Dieren doet over, ook in het faunabeheer overigens ter discussie stellen, gewoon laten we daar eens een aantal wijzigingsvoorstellen doen. Maar het faunabeheerplan geldt tot 2023 en moet volgend jaar hoe dan ook in de commissie NLG weer aan de orde komen. Dus dat geeft het alweer aan. En dan vindt de vertaling weer plaats in de commissie RWK en mogelijk in de nieuwe omgevingsverordening. Het is nogal een verordening die vaak zal veranderen. Logisch. Maar dat betekent ook dat je soms wonderlijke argumentaties tegenkomt. En ik wil er eentje aangeven die ik ook in de commissie aangaf, waar geen enkele reactie op kwam. Maar ik wil het gewoon toch delen. We hebben een motie gehad, twee jaar geleden ongeveer. De motie over de verruiming van agrarische bouwpercelen. Verruiming van de mogelijkheid om daar meer te kunnen bouwen. En wij, als Partij van de Arbeid en D66 en nog een andere partij, waren daartegen. De rest was daarvoor. Die wilde dus een onderzoek vooral. Onderzoek van, is dat nou mogelijk? Wat heeft het College gedaan? Die zegt, komt tot de volgende conclusie: al met al hebben wij geen duidelijke aanknopingspunten kunnen vinden hoe de huidige regel anders moet komen te luiden en waarom deze niet toereikend is. En komt dan toch met artikel 6.15 van de nieuwe omgevingsverordening met een verruiming. Sluiten ze aan bij de gemeenten, gemeentelijke regelingen, en doet daar nog een plusje bovenop. Dat vinden wij een wonderlijke gang van zaken. Maar blijkbaar is dat de wens. Ook van D66, want die vroeg in de commissie RWK zelfs daar nog een onsje bovenop te mogen doen. Dus zo gaan die dingen. Maar dat kun je alleen maar weten als er ook daadwerkelijk gemotiveerd wordt door GS en door het ambtelijke ondersteuning. Het viel ons op.

Dan wil ik nog op één ding verder ingaan. Dat gaat over de rangorde bij waterschaarste. Dat hebben wij als Partij van de Arbeid aan de orde gesteld in de commissie RWK. Wij zaten daarmee. Het bungelt een beetje onderaan, de natuur. Als de natuur onherstelbare schade lijdt, dan heeft hij vijf jaar de tijd om te herstellen. En als hij dat doet, dan mag die ook onderaan bungelen. Zo lazen wij dat. Maar GS heeft aangegeven dat dat niet juist is. Je hebt namelijk categorie één en categorie vier. Categorie één zegt, als er onomkeerbare schade is, dan is het een topcategorie natuur. En als hij niet-onomkeerbaar is, dan is hij dat niet. Toch blijven wij zitten met precies die rangorde. Wij blijven daar wel mee zitten als Partij van de Arbeid. Wij vinden het ook lastig. We begrijpen dat er een commissie is die ervoor zorgt dat je geadviseerd wordt als GS over hoe je- Of er sprake is van die vijf jaar termijn van herstel of niet. En inderdaad, de sportvelden, die hebben het ook allemaal maar zwaar, zullen we maar zeggen. Maar dit blijft toch een heikel punt. Wat we daarmee gaan doen is niet, in onze ogen op dit moment, ervoor zorgen dat die hele ranglijst opnieuw ter discussie moet worden gesteld. Wij hebben als Partij van de Arbeid de keuze gemaakt om op dit moment – en ik zeg er bewust bij 'op dit moment' – ervoor te kiezen dat we eerst willen kijken hoe deze regels werken, voordat we weer aan de gang gaan met een wijziging van de regels. Want ze zijn tot stand gekomen met advisering van de deskundigen die zo meteen ook dit moeten laten werken. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we de heer Mülder van D66.

De heer **MÜLDER** (D66): Dat is mooi, kan ik meteen reageren op de woorden van de heer Muurlink. Dank u wel trouwens voor het woord. Er werd even mij iets in de mond gelegd. Ik ben altijd enorm te spreken over de scherpheid van mijn collega. Hij heeft alleen wel een wat selectief geheugen, omdat ik destijds heb gevraagd niet om een onsje meer qua verruiming voor het bouwen van woningen op erven; ik heb gevraagd voor andere bestemmingen en wat daarvoor mogelijk is. Ik wil daar graag nog een keer met u over verder praten.

Maar mijn inbreng. Ja, voor iedereen die het weet: wij hebben als woonwoordvoerders niet heel veel aan stukken. Dus vandaar dat iedereen toch even zijn tijd pakt. De eerste en tweede herziening van de omgevingsverordening, en hopelijk de laatste, voordat dan daadwerkelijk uiteindelijk de nieuwe Omgevingswet wordt ingevoerd. Een document waar hard aan is gewerkt. En in de commissie al besproken en gezegd: complimenten hoe uitgebreid en grondig alle politieke moties en amendementen door het ambtelijk apparaat zijn doorgevoerd. Niet in de commissie besproken, is de waslijst aan, vaak sympathieke, amendementen die vooral door Partij voor de Dieren zijn ingediend. Het is zonde dat we in de commissie niet echt inhoudelijk hierop zijn ingegaan of dat we van gedachten hebben kunnen wisselen over de amendementen. Ik wil de Partij voor de Dieren vragen voortaan dit politieke proces anders te doen.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik vroeg me af of wij in dezelfde commissie zijn geweest. Ten eerste heb ik nu geen amendement ingediend. Totaal niet. En ten tweede heb ik alles wat ik vandaag ingediend heb in de commissie aangekondigd. Dus misschien dat de heer Mülder daar niet helemaal bij was. Maar ik heb dat toch heel goed op mijn netvlies staan.

De heer **MÜLDER** (D66): Daarom zeg ik ook dat ik met u van gedachte had willen wisselen en dat hebben we in de commissie niet gedaan.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Is de heer Mülder zich ervan bewust dat ik zeer ruim op tijd dit allemaal gestuurd heb? Dus en in de commissie hadden wij van gedachten wat mij betreft kunnen wisselen, want ik heb het aangekondigd. Dus hij had een zijn bijdrage daarop mogen reageren. Vervolgens heeft hij van mij afgelopen dinsdag een e-mail ontvangen met alle voorgenomen in te dienen moties. Daar heb ik geen enkele reactie op gehad. Vindt u het niet vreemd dat u nu zegt dat we daarover van gedachten hadden kunnen wisselen, terwijl u daar toch twee keer toe ruimschoots de tijd voor hebt gehad?

De **VOORZITTER**: Prachtige vraag. Meneer Mülder.

De heer **MÜLDER** (D66): we verschillen daarover van mening over hoeveel tijd we daarvoor hadden en of dat voldoende was. En het aantal moties maakt ook uit hierop. Over.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Mülder? Sorry, heeft u nog een nieuwe vraag?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Nou, het aantal moties, die zijn allemaal aangekondigd. Die zijn ruim op tijd ingediend. Neemt u mij soms kwalijk dat ik hard werk, meneer Mülder?

De heer **MÜLDER** (D66): Zeker niet. Dat compliment is voor u.

De **VOORZITTER**: Meneer Mülder, gaat u verder.

De heer **MÜLDER** (D66): Terug naar de herziening. Zoals eerder gezegd is dit document van door-hamer-kwaliteiten. Dat is dan ook de laatste soort van huzarenstukje wat van de gedeputeerde Loggen bekend is, behalve dan het laatste stukje wat in Q1 of Q4 in onze mailbox zou moeten zitten: het Masterplan Wonen. Maar mij begint langzaam het gevoel te bekruipen dat de heer Loggen ook zelf weet dat dit te laat gaat zijn. Ik vrees dat het plan, als het nog doorgaat of wordt gepresenteerd, te summier zou zijn om ook maar enig effect te hebben op de overspannen woningmarkt. Dit is niet alleen zonde, maar ook wel kwalijk, want nog de vorige vergadering hebben wij over moties soms gestemd, omdat de gedeputeerde daar zelf mee bezig zou zijn in het Masterplan Wonen. Anderhalf jaar geleden kwam ik in de Staten om op te komen voor de belangen van jongeren, vooral op het dossier wonen. Anderhalf jaar is mij verteld dat gedeputeerde met een alomvattend plan zou komen om de woningbouw te gaan versnellen in onze provincie. Uitstel van het aanpakken van dit probleem is, ja, toch echt wel heel erg zonde.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ja, toch een korte vraag. Ik hoor de heer Mülder nu – eigenlijk niet voor het eerst, ook niet voor het tweedst, misschien zelfs niet voor het derdst – zijn beklag doen

over het uitstel rondom het Masterplan Wonen. Maar daar waar de heer Hollebeek eigenlijk best op tijd met allerlei moties komt, heb ik die nog niet gezien over het Masterplan Wonen van de heer Mülder. Had hij dat kunnen doen?

De heer **MÜLDER** (D66): Ik zit heel even- U had van mij een motie willen zien over bijvoorbeeld dan het sneller naar voren trekken van het Masterplan Wonen? Ik weet niet of dat kan.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): U weet niet of dat kan? Nou, u had dat kunnen onderzoeken. U doet hier voor de voor de tweede of derde of misschien zelfs vierde keer uw beklag over het uitblijven van een Masterplan Wonen. Had u misschien zelf niet met initiatieven kunnen komen om dat te versnellen? En wat heeft u gedaan om te onderzoeken of u die mogelijkheden heeft?

De heer **MÜLDER** (D66): Nou, dat is eigenlijk precies waar mijn klachten over gaan. Kijk, als we hadden gehoord dat het Masterplan Wonen er niet zou komen, dan hadden we misschien ook zelf initiatieven kunnen nemen voor hoe we wel de woningmarkt gingen gladstrijken. Althans, of de woningbouw gingen versnellen. Laat ik het zo zeggen, dat is een beetje onmogelijk gemaakt, omdat er de hele tijd is gezegd: er komt nog iets, er komt nog iets.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Dat antwoord is al echt heel lang hetzelfde. Als u het niet aanstaat, kunt u toch met een plan komen om dat naar voren te halen?

De **VOORZITTER**: De heer Mülder. Nou, een heel klein vraagtekentje zat erin.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Oké, nou, als de heer Mülder het geen vraag vindt, dan wil ik ook mijn interruptie hierbij besluiten.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Mülder. Dank u wel. Dan gaan we naar Statenlid Van Wijnen. Ja, u mag gelijk weer terugkomen.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Het begint een beetje een jaarlijks ritueel te worden: zo in december het vaststellen van de gewijzigde omgevingsverordening. En met het vaststellen van die verordening kijken we terug op het ruimtelijk beleid dat we het afgelopen jaar met elkaar hebben bedacht. En dat past natuurlijk ook goed in deze maand, die toch al vol rituelen zit over terugblikken. Maar we kunnen ook mooi onze nieuwjaarswensen voor het komend jaar uitspreken. Ik zou er heel pragmatisch mee kunnen volstaan dat we als GroenLinks tevreden zijn met de manier waarop beleid in wijzigingen terecht is gekomen. Dat klopt namelijk voor een belangrijk deel. We zijn opnieuw met een vlooienkam door de begrenzing van Bijzonder Provinciaal Landschap gegaan om dat beter te krijgen, uitvoering van grijze moties, degene die vragen om meer ruimte voor bebouwing bij bedrijventerreinen op agrarische percelen. Die zijn heel goed op spoor. Maar de goede verstaander had natuurlijk al begrepen dat ik niet zal volstaan met zo'n pragmatische insteek. Voor goede nieuwjaarswensen moet je ook kijken naar verbeterpunten. Daarom wil ik het hebben over de groene moties.

Ik heb er tijdens de commissiebespreking al onze teleurstelling over geuit dat de weidevogelmoties van GroenLinks nog niet in uitvoering zijn gekomen. Deels om overwegingen die ik goed kan volgen, maar het is ook ontzettend pijnlijk. Behoud en realisatie van natuur is een kerntaak van de provincie. Dit is iets waarin we zouden moeten excelleren. Bij de discussie over tennisbanen in Wormer in november in RWK kregen we te horen dat we ons geen zorgen hoefden te maken over weidevogels. Die waren toch al allemaal weg. En hetzelfde argument gold eigenlijk voor de Zijperpolder waar onze motie over ging. Nu is gebleken dat de analyse weidevogel monitoring nog niet af is, waardoor de motie uit 2020, die gemeenten moeten helpen om weidevogels te beschermen, nog niet uitgevoerd kan worden. Je moet je afvragen of we de opdracht die we hebben om natuur te behouden en realiseren wel voldoende serieus nemen. Ik vraag dat ook in verband met de beantwoording op de motie Borging waterbelangen waar de beantwoording van GS er keurig op in gaat hoe goed we wel niet aan de regels voldoen. De Monitor Nationale Omgevingsvisie 2022 concludeert namelijk dat er onvoldoende samenhang is in de aanpak van onder andere natuur en waterkwaliteit en dat we niet in de goede richting gaan. De omgevingsverordening is niet alleen een exercitie die we uitvoeren om aan de wet te voldoen, maar ook die we doen om doelen te halen. Ik heb een glaasje water nodig. Het gaat niet lukken, hè? Nee, nee, dat geeft niet. Emotioneel. Ik schiet helemaal vol zo aan het eind van het jaar. Gelukkig heb ik genoeg spreektijd. Ja. Ik heb het nog even nagekeken: het percentage van Rode Lijstsoorten is sinds 1995 vrijwel onveranderd. Veertig procent van de soorten, waaronder ook Noord-Hollandse soorten, is bedreigd. 27 jaar natuurbeleid heeft daar nog geen verandering in

gebracht. Mensen willen dat echt wel anders. Het Compendium voor de Leefomgeving kwam vorige maand met een rapport over burgerbetrokkenheid bij natuur. Tweederde van de volwassenen heeft in 2021 activiteiten ondernomen die in het belang zijn van de natuur. Ledentallen van veel natuur- en milieuorganisaties stijgen, waar die van veel andere verenigingen juist dalen. Een collega van een andere partij – u zult gelijk weten over wie ik het heb – heeft sinds kort het adagium dat mensen best willen veranderen, maar dat ze niet veranderd willen worden. Ik zou willen zeggen dat mensen niet hoeven te veranderen. Dat de meeste mensen echt deugen, maar dat ze van de provincie moeten kunnen herkennen dat ze goed zijn in wat ze moeten doen: behoud en realisatie van natuur.

Voorzitter, ik had u nieuwjaarswensen beloofd. Dit zijn ze wat GroenLinks betreft. Eind volgend jaar hopen we dat PS een discussie over de omgevingsvisie heeft gevoerd, die van vóór de stikstofcrisis is en waar de samenhang tussen opgaves op natuur en waterkwaliteit sterker in opgenomen kan worden. We kijken uit naar een gesprek over de inzet van meer instrumenten in de omgevingsvisie en de omgevingsverordening om natuurbeleid, sterke en controleerbare handen en voeten te geven. Kortom, realisatie en behoud van natuur als uitgangspunt en niet als sluitstuk. En aangezien je nooit teveel moet wensen, wou ik het hier eigenlijk graag bij houden.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dan ga ik- [...] Ja, die mag u meenemen. Er zit wel statiegeld op. Het woord is aan de heer Loggen namens het College, eerste termijn.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik zal, als het goed is, niet als enige namens het College spreken, omdat er ook een aantal andere portefeuillehouders-

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Voorzitter?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Ik had ook nog graag een bijdrage geleverd.

De **VOORZITTER**: U stond niet op het lijstje net, maar dat maakt niet uit. Ik geef u alsnog de gelegenheid. En de heer Loggen gaat al op zijn knieën voor u, zag ik. Wilt u even uw microfoon uitzetten, alstublieft? Nog even langs de visagie. Nou, uw voorzitter is ook ijdel hoor, dus wat dat betreft-

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in de omgevingsvisie lezen wij op bladzijde negen dat leegstand van vastgoed leefbaarheidsproblemen gaat opleveren in verouderde wijken. En dat, voorzitter, willen wij graag onder de aandacht brengen om dit leegstand vastgoed aan onze ouderen te geven. We zien graag dat delen van dit vastgoed benut gaan worden voor kleinschalige woonvormen en zorgcentra voor ouderen. Want de ouderen willen wel verhuizen, maar het moet tegen een redelijke huurprijs zonder financiële gevolgen voor hun AOW. In Amsterdam heb ik hiertoe als raadslid een initiatiefvoorstel aangenomen gekregen. In de laatste vergadering van dit jaar en met het zicht op het einde van mijn lidmaatschap van de Provinciale Staten wil ik de omgevingsvisie graag nog even benutten voor mijn ideaal van kleinschalige woonzorgwoningen voor ouderen, ook in om die in de provincie raadsbreed uit te rollen. Daarom dien ik een motie in, voorzitter. Waar is mijn motie? Moet ik het dictum nog voorlezen? Ja? Het dictum luidt: om bij het opstellen van de volgende herziening van het OVNH aandacht te hebben voor kleinschalige woonvormen en zorgcentra c.q. zorgcentra voor ouderen. Dank u.

Motie 275-19 december 2022
Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Verzorgingshuizen afgelopen jaren gesloten zijn omdat de regering besloot dat ouderen langer thuis moeten blijven wonen.*

Overwegende dat:

- *Er na de sluiting van verzorgingshuizen weinig tot geen alternatieven op wijkniveau voor zijn teruggekomen;*
- *Er steeds meer structureel leegstaand vastgoed is in de provincie'.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH aandacht te hebben voor kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (Partij van de Ouderen), Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Heidi Bouhlel (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie maakt nu onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Voorzitter, wij weten dat de provincie niet over zorg gaat. Wat wel jammer is, want de provincie Friesland doet dat wel. En wij zouden daar nog wel eens een keertje aandacht voor willen hebben. Wij weten dat de provincie niet over de zorg gaat, maar wel over gebouwen. En nogmaals, die zouden wij graag willen reserveren voor onze ouderen in de provincie. Ook zullen wij in januari hiervoor een initiatiefvoorstel nog indienen.

Voorzitter, tot slot heb ik het ook altijd opgenomen voor de woonwagenbewoners. Woonwagens behoren in Nederland tot het cultureel erfgoed. Er mag binnen gemeente niet een uitsterfbeleid gedaan worden omtrent woonwagenplaatsen. Sterker, er moet nog een inhaalslag gemaakt worden. En als Europese lidstaat is Nederland verplicht de culturele woonvorm van Sinti, Roma en andere woonwagenbewoners voldoende te faciliteren. Gebeurt dat niet, dan schendt Nederland internationaal beschermde mensenrechten of dreigt een gerechtelijke veroordeling door het Europese Hof. Het tekort aan woonwagenstandplaatsen, dat ruim twintig jaar geleden werd vastgesteld, is sindsdien nauwelijks ingelopen. Ook in de omgevingsvisie zie ik geen beleid op het faciliteren van de woonwagenbewoners. Daarom dien ik hiertoe nog ook een motie in. Motie, met het dictum: om bij het opstellen van de volgende herziening van het OVNH in samenspraak met gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap aandacht te hebben voor ruimte voor deze woonwagenbewoners. Deze is mede ingediend door de Partij van de Vrijheid, Partij voor de Dieren, SP. En dit was mijn motie. Alsjeblieft.

Motie 276-19 december 2022
Vergeet de woonwagenbewoners niet

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De provincie van het Rijk een coördinerende rol heeft gekregen in het toezicht op gemeenten om woonwagenlocaties aan te leggen en het houden van een (regionale) inventarisatie om grond aan te wijzen;*
- *De VNG aangegeven heeft om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen in de financiering ervan.*

Overwegende dat:

- *De Provincie Noord-Holland deze opgaven dus actief moet gaan uitvoeren;*
- *De Nationale Ombudsman in 2017 al stelde dat het kabinet een einde moet maken aan discriminerend standplaatsenbeleid van woonwagenbewoners;*
- *Er vanuit de VNG een en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beleidskader is vastgesteld waarmee gemeenten aanknopingspunten hebben gekregen voor het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk beleid, dat voldoet aan het mensenrechtelijk kader dat kan worden afgeleid uit de (Europese) rechtspraak en de oordelen van het College voor de Rechten van de Mens ('CRvdM').*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH, in samenspraak met de gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap, aandacht te hebben voor ruimte voor woonwagenbewoners.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (Partij van de Ouderen), Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren), Joost van Hooff (PVV) en Heidi Bouhlel (SP)

De **VOORZITTER**: En ook deze motie maakt nu onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Voorzitter, ik hoop dat er vandaag met het hart wordt gestemd: een hart voor de woonwagenbewoners en een hart voor Noord-Holland. Tot slot wens ik iedereen nog een mooie vergadering toe. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Van Soest. Maar dan gaan we nu naar gedeputeerde Loggen voor reactie in eerste termijn namens het College.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, dank u wel. Wat ik net al probeerde te zeggen, zal ik proberen te herhalen, dat ik niet als enige lid van het College de beantwoording zal doen. Dat ook andere portefeuillehouders zullen gaan beantwoorden, omdat dat hun portefeuille regardeert. Laat ik beginnen, voorzitter, om toch ietwat streng u toe te spreken, hoewel u dat niet van mij gewend bent, natuurlijk. Dat is met name richting de Partij voor de Dieren, omdat die met een veelvoud van moties komt waar terechte kritiek van diverse Statenleden op is geuit, namelijk dat dit niet de plaats is om bij een slotstuk van een proces, namelijk het vaststellen van de omgevingsverordening of de herziening van de omgevingsverordening, maar dat dat had plaats moeten vinden bij het vaststellen van de documenten, bijvoorbeeld de Datacenterstrategie wat in de commissie aan de orde is geweest. Daar is uitvoerig over gesproken. Daar plaats je de wijzigingen en die zullen dan neerdalen uiteindelijk in de aanpassingen in de omgevingsverordening. Voorzitter, dit is een slotstuk, wat een heel lang traject daarvoor heeft gekend. Namelijk inspraak, waarin verwachtingen zijn gewekt, waarin een verankering uiteindelijk heeft plaatsgevonden, en dat stelt zich dan vast. Om dan op het laatste moment met een aantal moties te komen die tot mogelijk fundamentele wijzigingen kunnen leiden, vind ik ongepast. Ik had verwacht van iemand die dan al vier jaar in de Staten zit, dat we dat toch wat meer met visie en doordacht hadden kunnen bespreken met elkaar.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Het verbaast me toch een beetje wat ik hier hoor, want volgens mij hebben we een poging gedaan om hierover te spreken, meerdere malen. Ik heb ook gedeputeerde en secretariaat betrokken in de communicatie, zoals ik beloofd had. Daar is niet op teruggekomen. Prima. Er zijn onderdelen hier, waar ik moties over indien, die gewoon ergens anders niet te doen zijn. Een amendement over de vee-industrie en de ruimte daarvoor – of een motie in dit geval waar we voor kiezen, omdat we constructief mee willen doen – kunnen we eigenlijk alleen maar hier indienen en niet ergens anders. Dus ik vind dat een beetje een raar verwijt, als ik heel eerlijk mag zijn. Vindt u dat ook niet?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, voorzitter, dat vind ik niet een verkeerd verwijt. Ik vind het namelijk wat ongepast om zaken die hier met- Breed, hè? Want het is dat dit een intern stuk is wat wij met de buitenwacht pas delen op het moment dat het hier is vastgesteld. Daar zit een heel lang traject in met consultatie van partners. Die kunnen daarop inspreken. Daar wordt op een gegeven moment ook – dat heeft u ook kunnen zien – een Nota op Zienswijzen, wordt erop gereageerd, Nota van Beantwoording. Dat is een zorgvuldig proces. En dan vind ik het ongepast om, losstaand van een fundamentele discussie in de commissie waar het beleid betreft, en als het gaat over fauna of als het gaat over datacenterstrategie, dan hoor je dat op die plek te doen en niet bij het vaststellen van een document wat het slotstuk is van al die voorliggende trajecten, voorzitter. Maar ik merk dat het hier een verschil van inzicht is. Laat ik dan maar in het midden dat ik dan gelijk heb.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Nou, u mag constateren dat het verschil van inzicht is, maar u kunt ook gewoon zeggen: ik ben het er niet mee eens. Dat sowieso. Het staat ons vrij om moties in te dienen, omdat deze dingen hier ter besluitvorming kunnen worden aangeboden. Wat ik eigenlijk vind, of wil zeggen, is, we kunnen deze discussie, hebben we aan kunnen gaan in de commissie, want de mensen van NLG, die zijn ook uitgenodigd. Bent u daarvan bewust? Voor de commissie. En bovendien weet u ook dat er helemaal niets over een datastrategie in genoemd wordt. Dus ik hoor nu twee dingen die eigenlijk niet ter zake doen als argument.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, voorzitter, dat waren wat voorbeelden die tijdens de commissiebehandeling ook geroepen werden en die haal ik nu even terug. Het gaat erom, u wilt iets wat in een veel breder voortraject had plaats moeten vinden nu in het slotstuk van de besluitvorming alsnog proberen uw gelijk daarin te halen. Ik vind dat een ongepaste manier van werken. Ik denk dat na vier jaar opereren met elkaar, dat we dat wel hadden moeten weten van, hoe lopen die trajecten nu?

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Ja, het lijkt wel of er een konijn uit de hoge hoed komt, want ik kan me niet herinneren dat u het in de commissie over een slotstuk heeft gehad.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, of ik nou exact het exacte woord als 'slotstuk' heb gebruikt- Maar de woorden waren van gelijke strekking. We praten hier over een document, waar uiteindelijk een hele hoop ander beleid in neerdaalt en wat daarmee vastgesteld wordt. En volgens mij heb ik dat met de beste Nederlandse bewoordingen proberen te doen. Ja, als ik niet bij u doordring, dan vind ik het heel jammer. Ben ik daar niet in geslaagd. Maar volgens mij is de essentie van mijn woorden in de commissie als wat ik dat nu doe.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Loggen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, kortom, we spreken vandaag een slotstuk, of we stellen een slotstuk vast, van wat een heel lang traject hiervoor heeft gekend met allerlei momenten waarop beleid is vastgesteld en wat uiteindelijk dan hierin neerdaalt. En nogmaals, het zal u dan ook niet ontraden dat ik de moties zoals aangekondigd – en ik ga afzonderlijk nog op de inhoud in – zal ontraden. Maar eerst even de opmerkingen – en het waren er gelukkig niet te veel – maar die toch wel antwoord behoeven.

De SP, die spreekt over dat het toch heel gek is dat je, als er wensen geuit worden, dat je die dan faciliteert. Nou, mijn antwoord daarop zou zijn, of is, wat doen we dan hier met elkaar? Want volgens mij reageren wij allemaal op signalen die komen uit de samenleving, die komen van hogere overheden of vanuit belangengroeperingen. En of dat nou wensen of eisen zijn, maar we reageren daarop. Een voorbeeld, die u zich moet aantrekken, tijdens het vaststellen van de omgevingsverordening is er één persoon die ingesproken heeft over een kasteelbiotoop. Niemand is er meer over begonnen, behalve de SP. Dus ook daar heeft u de wens die ergens leeft, opgepakt, omdat u het waardevol vond om daar wat mee te doen.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): we hebben het hier over individuele gevallen en daar hoef je niet alles in toe te staan. Bent u dat met mij eens?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, voorzitter. Daarom is het ook goed dat het hier voor de gemeenten is, dat die dat kunnen toestaan en dat ze hier in ieder geval- Dat er beleid is, waarop het mogelijk is dat, als de gemeenten een dergelijke wens willen kunnen honoreren, dat het ook kan en ook, met welke beperkingen dat dan gepaard gaat, voorzitter. Dus wat dat betreft vinden we elkaar, denk ik, daar dan weer. Volgens mij krijgt u ook, als het gaat over het overzicht delegatiebesluiten, regelmatig terugkoppeling. En u ziet ook weer in het afgelopen lijstje, wat u hierbij hebt gekregen, wel alle wijzigingen en begrenzingen en ontgrenzingen. Volgens mij rapporteert het College daar gewoon periodiek over.

Dan, even kijken, voorzitter. Ik denk dat ik- Ja, de SP. Dan het CDA. Die staat niet achter de omgevingsverordening, wel achter de wijzigingen. Even kijken. Regardeert meerdere collega's.

PvdA. Ja, een opmerking over de waterschaarste, die ook door de PvdA geadresseerd wordt en er een motie ligt vanuit de Partij voor de Dieren, voorzitter. Ik denk dat we met elkaar steeds meer bewust worden – en dat is een goede zaak – dat Nederland, zelfs een land als Nederland, niet over- Dat wij ook geconfronteerd worden met schaarste. Wat in andere landen al heel erg bekend is, dringt ons nu ook op. Wij hebben in droge periodes gewoon ook waterschaarste. Niet overal in Nederland, maar wel grote delen van ons land kennen die schaarste. Dat is ook de reden geweest dat wij met elkaar als overheden gekeken hebben naar: wat kunnen we daar nou tegen doen? Daar is een verdringingsreeks uit voortgekomen. Die is vooralsnog vastgesteld. Het is een nationale lijst, er is een nationale ladder, wat wij ook niet zomaar kunnen wijzigen. Maar het goede nieuws is dat die elke drie jaar wel bekeken wordt en geactualiseerd wordt– Dus dan worden ook de effecten van de voorgaande drie jaar daarin meegenomen. En ook is dan moment om te kijken of de categorieën, zoals we ze op dit ogenblik gerubriceerd hebben, ook nog toereikend zijn of dat daar aanpassingen over moeten plaats gaan vinden. En ik denk dat juist die termijn van drie jaar prima past binnen die onherstelbare schade van vijf jaar. Dus dan heb je altijd nog een mooie fallback-optie om tijdig bij te kunnen sturen. Maar ik denk dat met, als we weten dat in NNN- gebieden, onze hoogste categorie natuur, al in categorie één zit, dat wij al een heel grote dekking hebben over die dekking van de natuur en die borging van de natuur in onze regelgeving en ook in die verdringingsreeks.

Even kijken. Ja, D66. Als ik daarop inga, dan maak ik me schuldig aan wat ik de andere partijen verwijt, want die gaat over het Masterplan Wonen en daar gaat het hier nu niet over.

Voorzitter, dan GroenLinks, weidevogelmotie. Ook daar hebben we over in de commissie gesproken en wij komen volgend jaar, of GS komt volgend jaar, met uitslagen van de monitoring. Dus dat zal volgend jaar plaatsvinden. Daar zal een vervolg aan gegeven worden. En naar wat ik begrepen heb, zal ook de leidraad van uw motie daar ook in meegenomen worden.

Ja, en dan de Partij voor de ouderen. Is het 'van' of 'voor de ouderen', voorzitter?

De **VOORZITTER**: Van de Ouderen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nou, dat is niet heel erg inclusief. Nou, Partij van de Ouderen, leegstaand vastgoed. Ja, voorzitter, daar gaat de provincie niet over, met uitzondering van haar eigen vastgoed. Maar leegstaand vastgoed is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de bezitter, de eigenaar, en de gemeente. Als het gaat over woonwagenplaatsen is daar eigenlijk hetzelfde voor. Dat is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Als het gaat over van, moeten we daar nou aanpassingen- Moet het ook in die lange reeks van doelgroepen, waar op dit ogenblik de minister mee aan de gang is, en die lijst nog regelmatig wordt uitgebreid, denk ik dat het verstandig is om eerst te kijken van wat het Rijk nu beoogt met doelgroepenbeleid, wat zij willen, om vervolgens te kijken wat de provinciale rol is. Maar ik zou u ervoor willen waarschuwen om – of althans waarschuwen; dat is een te zwaar woord – maar ik zou in ieder geval willen adviseren om daar enigszins terughoudend in te zijn om daar verdere stappen in te nemen nog voordat wij definitief weten wat het Rijk daar nu precies in wil. Zeker als het geen provinciale verantwoordelijkheid is.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn vraag is eigenlijk, en dat staat ook in het dictum, om het bij de volgende mee te kunnen nemen. Dus daar zouden dan wel die doelgroepen in genoemd kunnen worden.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Uw motie roept op om het te doen en ik nog niet zo ver ben of ik wel weet of ik het wil doen als de wetgever het niet aan ons vraagt.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dus we moeten wachten op de Tweede Kamer?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dan ga ik het daar even regelen.

De **VOORZITTER**: Ja, uw hand reikt ver. Dat weten we. De heer Loggen, gaat u verder.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, voorzitter, dan ga ik nu maar in even op de afzonderlijke moties, die ingediend zijn. Het gaat even in willekeurige volgorde. Ik pak ze maar even van bovenaf aan, die ik hier voor me heb liggen, voorzitter.

Dat is de motie van de Partij voor de Dieren rondom het vuurwerkverbod rond de grondwaterbeschermingsgebieden. De motie wordt ontraden, omdat het gebruik van vuurwerk geen significant effect heeft op de grondwaterkwaliteit in de grondwaterbeschermingsgebieden. Zo blijkt onder andere uit metingen van de grondwaterkwaliteit en opgepompt ruw drinkwater. Daarnaast is de motie lastig te handhaven. Het gaat niet alleen over gebieden waar niemand woont, in die grondwaterbeschermingsgebied, maar ook over bebouwd gebied, voorzitter. En dat maakt die handhaving daarvan vrijwel onmogelijk. Dus daarmee wordt die technisch natuurlijk lastig om uit te voeren.

Voorzitter, dan de motie Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen. Deze motie wordt ook ontraden. Wij doen als provincie al veel in Initiatiefvoorstellen Noord-Holland Impact. En dat is ook al gevraagd om duurzame voorbeelden meer podium te geven. En aparte verkenning is op dit ogenblik daarvoor overbodig.

Dan is de volgende voor de heer Stigter.

Dan heb ik motie Kleinschalige woonvormen, Partij van de Ouderen. Die wordt ontraden, zoals ik zojuist heb aangegeven.

Motie woonwagenbewoners van de Partij van de Ouderen. Deze wordt ook ontraden, zoals ik zojuist gemotiveerd heb in mijn bijdrage, voorzitter.

Motie A1, Onomkeerbare schade aan natuur hoger op de verdringing ladder. Die wordt ontraden, voorzitter, zoals ik al eerder heb gemotiveerd, maar ook, omdat dit op dit ogenblik een nationale reeks is die niet gewijzigd zou kunnen worden. Maar ik denk dat het verstandig is dat, als u wat zou willen, dat u in ieder geval dan – en dat is dan maar een suggestie richting de Partij voor de Dieren en de Partij van de Arbeid – dat als u signalen heeft waaruit blijkt dat het niet goed is, om te zorgen dat over die herziening die er over twee of drie jaar is – volgens mij over twee jaar – dat je daar tijdig in de discussie vanuit Noord-Holland op kan inspelen. Dan heb je hem ook gelijk aan de juiste tafels met de juiste stakeholders daaraan.

Voorzitter, dan Herziening omgevingsvisie ten opzichte van waterbelangen en landbouw. Deze motie wordt ontraden, voorzitter, gelet op de nadere- Volgens mij was die voor collega Zaal. Nee, die was toch voor mij? Voorzitter, ik denk dat in de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 de langetermijnambities vertaald zijn naar een aantal generieke randvoorwaarden en principes over de leefomgevingskwaliteit in Noord-Holland. En daarin zijn een vijftal bewegingen naar de toekomst beschreven, die in samenhang daarin staan vermeld. Ik denk dat deze motie, die hier nu oproept om, ja, los daarvan daar nu op te gaan interveniëren: ik denk dat het veel verstandiger zou zijn om eerst eens te kijken of, hetgeen wat we daarin beschreven hebben, in die Omgevingsvisie 2050, of die doelen nog overeind staan, of de evaluatie daarvan ook onderschrijft wat hierin opgeroepen wordt om vervolgens, als dat zo is, als we die evaluatie dan met elkaar hebben gedaan, om dan te kijken van, welke stappen dan nodig zijn? Wellicht een herziening van de visie. Maar om nu al dat in gang te gaan zetten, vind ik een stap te vroeg.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ja, een korte, verhelderende vraag. U heeft het over een evaluatie van de Omgevingsvisie. Staat die al ergens geprogrammeerd of moeten we dat dan zelf ook initiëren?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, voorzitter, ik denk dat als u die wens heeft, dat wij die gewoon kunnen faciliteren. Ik denk dat het ook goed is, want we zijn dan al een tijdje op weg. En inderdaad, er zijn een aantal parameters wat gewijzigd. Dus ik denk dat het goed is om – en dat kan ik wat dat betreft ook toezeggen – dat wij wel moeten gaan naar een evaluatie van die Omgevingsvisie 2050.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): De heer Loggen gebruikt het woord 'toezeggen' en dat triggert mij enorm, want dan ga ik bijna automatisch vragen om een datum of een moment. Periode.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, weet u, ik vind, eigenlijk zou dat heel netjes zijn als we dat aan een volgend College overlaten. Maar ik zal in ieder geval kijken of het mij nog lukt om een tijdspad daarvoor uit te stippelen.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, een vraag aan de gedeputeerde. Als we dus de motie herschrijven en vragen om een tijdspad voor de evaluatie, dan kan u hem wel omarmen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dan is hij overbodig geworden.

De **VOORZITTER**: U begrijpt elkaar goed. Gaat u verder, meneer Loggen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Even kijken. Voorzitter, de motie Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit verkrijgen. Ja, voorzitter, hier ben ik iets genuanceerder dan ontraden. Ik vind deze eigenlijk nog te vroeg, omdat we op dit ogenblik nog wel met een aantal pilots bezig zijn met de diverse waterschappen. Ik wil niet flauw zijn, voorzitter, dus ik heb niet een principieel bezwaar tegen deze motie. Ik vind hem persoonlijk iets te vroeg. Maar mocht deze in stemming gebracht worden, dan zal ik daar niet voor gaan liggen, voorzitter; als ik daar al toe in staat zou zijn met mijn beperkte postuur, voorzitter. Dus wat dat betreft, ziet u hoe toch op inhoud we wel mee kunnen gaan, voorzitter, maar persoonlijk, ik denk dat die iets te vroeg is.

Dan heb ik- Even kijken. Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van faunabeheerplannen. Ja, voorzitter, nu ga ik op voor mij wat onbekend terrein, zult u zich realiseren. Maar deze motie wordt ontraden. Wat ik begrijp is dat in de wet er sprake is van bescherming van soorten en de zorgplicht voor dieren. Dat die motie, wordt hierin genoemd, dat hier ook nog intrinsieke waarde van het dier zou zijn. Deze waarde is in de wet benoemd onder de zorgplicht waar is beschreven dat een dier niet opzettelijk en onnodig lijden mag worden aangedaan, voorzitter. Dus ik denk dat het daarmee overbodig is.

Dan heb ik het nog eentje voor collega Zaal.

Dan, even kijken, motie zeven van de Partij voor de Dieren. Ik weet niet welke motie nummer dat heeft gekregen, maar Financieel verslag faunabeheereenheid. Deze motie wordt ontraden. De motie vraagt om het borgen van een financiële rapportage van de faunabeheereenheden over de subsidie die zij ontvangen. Deze borging is, net als voor andere overige subsidieontvangers van de provincie, geregeld dat bij de subsidiebeschikking, voordat een subsidie wordt vastgesteld, wordt het financieel verslag beoordeeld. Dus voorzitter, mij wordt die ontraden.

Even kijken. En dan is er nog eentje voor collega Zaal. En dan, de laatste is voor de heer Stigter, voorzitter. Volgens mij heb ik ze allemaal gehad. Mocht ik wat gemist hebben, hoor dat graag in tweede termijn.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Zaal.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dank u, voorzitter. Twee moties voor mij, maar ook een vraag van mevrouw Van Andel van het CDA over het detailhandelsbeleid en het advies van de Regionale Adviescommissie – want we hebben er nu nog maar één. Dat is inderdaad op verzoek van Amsterdam geweest. Alleen zien wij ook juist voor kleine gemeenten heel veel voordelen van het verbreden van het advies, omdat zij bijvoorbeeld dan capaciteit niet hebben om zo'n afgewogen advies over of een bepaalde activiteit past binnen de provinciale verordening, dan wel binnen ons detailhandelsbeleid. En voor ons als provincie is dit natuurlijk inhoudelijk ook ontzettend belangrijk, omdat wij graag zien dat de detailhandel een duurzame, goede sector blijft en dat we voorkomen dat er leegstand ontstaat. En daar vervult deze commissie een belangrijke rol bij. De commissie maakt een jaarverslag en daarin zou u dan kunnen lezen of daar extra adviezen zijn. Het zijn er nu enkele per jaar. Dat is ook de reden dat we die twee adviescommissies hebben samengevoegd, omdat het best een nuttig instrument is, maar dat er niet zo heel veel aanvragen zijn. Vandaar dat we dat- we gaan het in de gaten houden en dan kunt u daarop terugkomen.

Dan heb ik motie 272 van Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen over de uitbreiding van de intensieve veehouderij. Zoals u allen weet, is de intensieve veehouderij in de provincie Noord-Holland zeer gering, staan wij ook geen nieuw vestiging toe en kan uitbreiding alleen nog maar plaatsvinden eenlaags. Wij hebben daar echt als Gedeputeerde Staten ook wel goed over nagedacht van, zou je dan ook verder moeten gaan en ook uitbreiding moeten verbieden. Dat ontraden wij u, omdat heel vaak een uitbreiding van intensieve veehouderij ook gepaard gaat, even los nog van juridische aspecten, met verduurzaming dan wel meer diervriendelijkheid – minder vee op een wat grotere oppervlakte.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, aan de gedeputeerde. Ik denk dat wij een verschillende interpretatie van uitbreiding of groter hebben. U zegt, 'als het aantal dieren daarmee vermindert', en dat is juist de intentie van onze motie. Dus als ik hem verander in 'het aantal dieren in de veehouderij-uitbreiding', dan kunt u hem omarmen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat dit per motie of per amendement echt een te ingewikkeld onderwerp is, dat we daar langer over- Ik wil ook daar graag met u over in de commissie doorpraten, want ook bij alleen een enkele uitbreiding van de hectaren- Een verdienmodel en verduurzaming kan ook breder zijn dan alleen het aantal dieren. Op dit moment vind ik dat, nu er staat 'uitbreiding', denk ik dus al aan hectaren, denkt u aan iets anders. Dat is het gevaar van deze motie. Dus mijn voorstel zou zijn dat we hier- Want ik ben echt wel bereid om daarover nader na te denken. Maar het is ook juridisch best een ingewikkeld onderwerp. Dat wij daar dan eens verder over praten en u mij ook duidelijker kunt maken wat u bedoelt en ik u duidelijk kan maken wat onze grenzen zijn van GS. Maar zoals die nu staat, moet ik deze echt ontraden.

En dat geldt ook voor motie 273. Dat is een wat andere reden, want uiteindelijk willen wij natuurlijk ook dat de bollen- en de sierteelt gaan verduurzamen. Hoeft niet per se een beperking te zijn van die sector, maar wel een beperking van het aantal gewasbeschermingsmiddelen dat wordt gebruikt. Alleen kost het onderzoek, wat hier gevraagd wordt, geld en capaciteit en is de toegevoegde waarde op hetgeen we al doen in het kader van de KRW en wat straks in het PPLG gebeurt, zeer gering. Daarom zou ik deze eigenlijk overbodig willen verklaren, omdat dit gewoon meegenomen wordt in het PPLG, in ieder geval voor de bollen en voor de KRW-doelen natuurlijk ook voorop staat. Binnen de sierteelt zijn we ook vanuit de Greenport, maar ook hier vanuit de provincie, uitdrukkelijk bezig om ook te verduurzamen en het aantal

gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. En daar is deze motie dus ook echt niet voor nodig.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik naar gedeputeerde Stigter.

Gedeputeerde **STIGTER**: Dank u wel, voorzitter. Ik had één motie, motie van het CDA, Voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen. Deze motie moet ik ook ontraden, omdat die overbodig is. Gezondheid wordt eigenlijk standaard geregeld in het PlanMER als het gaat om de slagschaduw, geluid en eventuele veiligheid. De manier hoe de initiatiefnemer daarmee omgaat en vormgeeft, dat is aan hem. Wij hebben zelf als provincie gezegd dat daar het zogenaamde instrument van de gezondheidseffectscreening, de GES, een goed instrument is, wat we dadelijk vragen van alle initiatiefnemers waar wij bijvoorbeeld het gezag van zijn, om de GES toe te passen dan wel iets vergelijkbaars daarin op te nemen. En dan hebben we ook in kaart wat de gezondheidseffecten zijn. 2, over een paar weken worden de nieuwe normen gepubliceerd vanuit het Rijk ten aanzien van geluid en windmolens. Nou, daar wachten we al lang op. Het duurt nog wel een jaar voordat ze in werking zijn, maar dan weten we in ieder geval wat de norm zal zijn op dat vlak. Ik ga ervan uit dat dat ook de norm zal zijn die we zelf als provincie gaan hanteren om geen bovenlokale provinciale kop daarop te houden. En ten aanzien van de bouwfase, wat u even expliciet noemt, daar geldt eigenlijk de Arbowetgeving en het bouwbesluit voor, wat dat regelt voor alle bouwwerken, ook hoge, grote gebouwen waar ook windmolens onder vallen. En zowel de Arbowet als het bouwbesluit sluiten eigenlijk uit dat daar aanvullende regels op komen vanuit decentrale overheden. Dus dat is een exclusieve wetgeving.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Nou, dan de eerste vraag: waarom kunnen dan extra regels in de omgevingsverordening wel over faunaschade, maar hier niet over? En juist ook bij die faunaschade gaat het ook over de gebruiksfase. Klinkt wat duur. Dus als die windmolens er staan en er eventueel uit nieuw onderzoek of nieuwe ontwikkelingen blijkt dat het schadelijk is. Ja, waarom kan dat hier niet ook bij?

Gedeputeerde **STIGTER**: De reden van het onderscheid is dat de regelgeving ten aanzien van de gezondheidsschade eigenlijk al gereguleerd is. en zullen we moeten onderbouwen wat de effecten zijn op de mens, de gezondheid. Dat was voor fauna niet het geval. Dat is de reden dat aanvullende maatregelen worden genomen aan flora en fauna.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Maar ook tijdens de gebruiksfase? Vraagteken.

Gedeputeerde **STIGTER**: Juist tijdens de gebruiksfase.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, de heer Stigter.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik was tot de conclusie gekomen en daarmee is deze motie overbodig en raad ik het af.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik neem aan, dit was de reactie van het College in de eerste termijn. Gaan we kijken in de tweede termijn. Mevrouw Kaamer van Hoegee? De heer Hollebeek?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Even heel kort, hoor, want ik heb weinig spreektijd. Ja, ik vind het jammer. Ik begrijp heel goed als mensen zeggen van, ik ben het niet met je eens en zelfs 'ik wil iets niet uitvoeren'. Vind ik allemaal hartstikke prima. Maar we hebben het hier over een aantal moties die gaan over een volgende herziening en dan wordt er nu gezegd: we zijn aan een sluitstuk. En er worden kwalificaties aan mij toegedeeld als 'ongepast'. Ik vind het niet zo heel netjes, want het staat bij PS altijd vrij om dingen bij te stellen in elke fase van het proces. Dit is wat mij betreft, wat ons betreft, helemaal geen einde. Het vroeg om een volgende herziening. Dus ja, ik vind dat jammer en ik zou dat soort woorden zelf nooit gebruiken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bouhlel nog behoefte? Ja.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Ja, even heel kort. Bij het delegatiebesluit doelen wij op de schijn van vriendjespolitiek die GS op zich laat en worden individuele verzoeken gehonoreerd. Dit is een tegenstelling tot het voorbeeld waar de gedeputeerde mee komt. Het kasteelbiotoop was en is iets wat algemeen belang dient. En dat is bij wat wij als voorbeeld hebben aangedragen vanochtend niet het geval.

De **VOORZITTER**: Mevrouw van Andel?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ja, onze motie is overbodig. Dat zou natuurlijk op zich goed nieuws moeten zijn, maar dan vraag ik me wel af, waarom we dit dan toch niet regelen in de omgevingsverordening, waar wel het een en ander geregeld is over de ruimtelijke inpassing uiteraard en nu ook over die faunaschade, wat op zich prima is. Dit lijkt me toch ook, nou ja, de gezondheidseffecten op mensen ook een belangrijk iets, ook in onze omgevingsverordening mee te nemen. En niet alleen die MER die een onderzoek is, ja, voorafgaand aan eventueel wel of niet verlenen van de vergunning, die dan ook weer naar meerdere argumenten kijkt. En ook niet kijkt naar, als ze er eenmaal staan, wat we dan vanuit de verordening nog kunnen. Dus ja, ik vind het toch gek dat dit dan niet in de omgevingsverordening terecht kan komen. Of daar ben ik nog niet helemaal van overtuigd waarom niet. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Muurlink. De heer Mülder. Statenlid Van wijnen nog? Nee. Ik kijk even naar de heer Loggen. Ik denk dat er nog één puntje voor u was. O, mevrouw Van Soest. Ja. Niks te maken of ik u wel of niet mag, hè. Ik ben u gewoon vergeten.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik verbaas me eigenlijk een beetje erover dat de gedeputeerde nu zegt van ja, dat we moeten wachten tot de Tweede Kamer daar eens een keer over gaat beslissen. En ik zou zeggen: maar we hebben toch een eigen verantwoordelijkheid? Dit is iets wat wij graag mee zouden willen geven om de volgende keer mee te nemen in de Omgevingsvisie. Dus wat zou er tegen zijn als we daar toch onze voorkeur voor uitspreken? En daar zou ik heel blij mee zijn, want dan geven we toch in ieder geval in deze samenstelling een volgende keer het advies van, jongens, er zijn nog meer doelgroepen; hou er even rekening mee. Dat wilde ik graag nog even kwijt. Dank u wel.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk nu naar de heer Loggen namens het College, tweede termijn.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, even de SP aangaande, de schijn van vriendjespolitiek. Ja, voorzitter, dat werp ik toch wel heel ver van mij. Als u niet in staat bent om daar met concrete voorbeelden te komen, dan bent u bij mij welkom om dat aan te komen geven. Maar als u dit soort vage termen- Dat werp ik verre van mij en dat vind ik ook heel kwalijk dat u dat soort terminologie hier gebruikt, voorzitter. Ik refereerde aan het feit over uw verhaal over de kasteelbiotoop als het gaat over het vertalen van de wens die er leeft in de samenleving naar uw handelen hier in de Staten. Dat waren twee verschillende dingen, voorzitter.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Dat klopt. Het zijn ook twee verschillende dingen. Het een is individueel, het voorbeeld wat ik aanhaalde. En het voorbeeld dat u aanhaalt, is van algemeen belang. Dus wel degelijk twee verschillende dingen. En bij het een kan je inderdaad, als het niet duidelijk genoeg is, de schijn creëren van vriendjespolitiek.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, voorzitter, ik ga hier niet verder op in. Ik vind het echt een ongepaste opmerking van de SP, zelfs voor de SP onwaardig, voorzitter.

Als het gaat over toch een reactie op de Partij van de Ouderen, ja, voorzitter, ik blijf er toch bij: Het is in de eerste plaats van wat u allemaal beoogt, een verantwoordelijkheid van de gemeenten. Op de tweede plek is, als het gaat over doelgroepenbeleid, daar is het Rijk nu mee bezig en lijkt het mij verstandig om eerst zo'n beweging af te wachten van wat het Rijk daar nu precies mee beoogt, welke verantwoordelijkheid er nu precies gelegd wordt bij de provincie, alvorens wij daarop gaan vooruitlopen.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dank u wel. Ja, meneer Loggen, ik zou toch dolgraag willen dat we een vooruitziende blik hebben en dat we denken van, kijk, dit zijn nou twee groepen die nooit in de publiciteit komen, die nooit eens een keer een voorkeursbehandeling krijgen. Dus bij deze vraag ik u nogmaals: wilt u het nog een keertje overwegen om het in ieder geval mee te nemen naar de volgende? Ik vraag niet of u het nu al wil beslissen. Nee, ik wil het meegeven voor de volgende visie.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Het antwoord is ‘nee’.

De **VOORZITTER**: Even kijken. De heer Stigter, was er nog een vraag voor u?

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik kan nog één vraag richting mevrouw Van Andel rondom, waarom [niet verstaan] niet in de verordening? Nou ja, we nemen in de verordening natuurlijk niet de regels op die al afdoende zijn geregeld in rijksnormering. Dan zou het boek ook heel dik worden. Dus het is afdoende geregeld in de Arbowet, in het bouwbesluit ten aanzien van de bouwfase. Er komen nieuwe normen aan die op zullen worden genomen in het algemeen besluit onder de Omgevingswet. Daarmee is afdoende de gezondheid geregeld voor de mensenkant. Aanvullend is dat, voor de fauna zijn er bepalingen opgenomen, zoals we dat eerder hebben besproken.

De **VOORZITTER**: Dat was de tweede termijn van het College. Dan gaan we nu de beraadslagingen over agendapunt 10.a en b afronden. Na de afronding kunnen er geen wijzigingen of aangepaste moties of amendementen meer worden ingediend. Ik kijk nog één keer rond. Dat is niet het geval. Dan sluit ik nu de beraadslagingen af. Stemming zal plaatsvinden aan het eind van de agenda.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Het is nu 16.55 uur. Heeft u even behoefte aan een korte pauze of wilt u gelijk doorgaan? U wilt doorgaan?

11. Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65).

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt 11, Nota Zeehavens Noord-Holland, voordracht 65. Het College van Gedeputeerde Staten heeft de Nota Zeehavens Noord-Holland vastgesteld en aangeboden aan Provinciale Staten ter besluitvorming. Die is in de commissie M&B van 1 december jongstleden besproken. Gaat over de gewenste ontwikkelrichting voor de zeehavens in het Noordzeekanaalgebied en de zeehaven van Den Helder. Die staan er ook in beschreven. Het is eigenlijk een vertrekpunt voor de provinciale inzet in de samenwerkingsverbanden, zoals de NOVEX en ZKG en de ontwikkelingen Maritiem Cluster Den Helder en de komende jaren. De volgende sprekers hebben zich aangemeld: dat is de heer Terwal van de VVD; mevrouw Bouhlel van de SP, Statenlid Kostić van de Partij voor de Dieren; de heer Dessing van Forum voor Democratie; de heer Klein van de ChristenUnie; mevrouw Van Geffen van namens Noord-Hollanders; mevrouw Strens van D66; mevrouw Koning-Hoeve van het CDA; de heer Carton van de PvdA; de heer Gringhuis van GroenLinks. Mevrouw Van Soest, bij 11 ook? Of u niet? Nee. Dan heb ik het in ieder geval gevraagd nu. En dan geef ik als eerste het woord aan de heer Terwal van de VVD.

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Onze mooie havens van Amsterdam, Zaanstad, Beverwijk, IJmuiden en Den Helder zien zich de komende jaren gesteld voor een aantal flinke uitdagingen. Zo zullen zij een energietransitie moeten doormaken voor een beter klimaat en een gezondere leefomgeving. Tegelijkertijd zien zij zich in toenemende mate geconfronteerd met oprukkende woningbouw om zo de woningnood in onze provincie te verlichten. En tot slot dienen de Noord-Hollandse Zeehavens met hun internationale betekenis, die miljarden euro's aan toegevoegde economische waarde en de tienduizenden banen op alle opleidingsniveaus, toekomstperspectief te houden. Deze niet altijd gemakkelijke belangenafweging staat goed beschreven in de Nota Zeehavens Noord-Holland. Complimenten aan de opstellers daarvan. Ook de keuzes die in de nota worden gemaakt, kan de VVD steunen.

Maar voorzitter, wat betreft het laatstgenoemde belang, toekomstperspectief voor de zeehavens, wil mijn fractie de gedeputeerde twee aandachtspunten meegeven, waarover ik ook heb gesproken in de afgelopen commissievergadering. Zo hopen we dat de gedeputeerde de verschillende havens wil stimuleren en faciliteren tot meer samenwerking die mogelijk een opmaat zou kunnen zijn tot een joint venture of één havenautoriteit, zoals begin dit jaar gebeurde bij onze zuiderburen tussen de havens van Antwerpen en Zeebrugge. In de stevige internationale concurrentie tussen de verschillende wereldhavens geldt één draak- Eendracht maakt macht, ooit de wapenspreuk van de grootste zeevarende natie ter wereld, de Republiek der Verenigde Nederlanden.

Tweede aandachtspunt, voorzitter. Dat is dat er een onwenselijke situatie dreigt te ontstaan, dat de haven van Amsterdam vanaf 2028 geen scheepsreparatiewerf meer heeft. De Amsterdamse

haven zonder scheepswerf is als de Albert Cuyp zonder marktkramen: het een kan niet zonder het ander. In het geval van een calamiteit in het Noordzeekanaal zal deze gerepareerd moeten kunnen worden.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ja, dank u, voorzitter. Ik wil graag wel opgemerkt hebben dat vandaag de heer Rutte zijn excuses heeft aangeboden over het slavernijverleden, zowel in het gebied van de WIC, maar er was ook slavernij in het gebied van de VOC. Ik vind het nu wat ongepast om dan te zeggen dat wij een grote zeevarende natie waren. Dat, ja, goed, dat wil ik graag even gemeld hebben.

De **VOORZITTER**: De heer Terwal, gaat u verder.

De heer **TERWAL** (VVD): Voorzitter, dan heeft de heer Gringhuis niet goed geluisterd. Ik had het hier niet over de VOC; ik had het hier over de Republiek der Verenigde Nederlanden. En dat wij een grote, zeevarende natie waren en nog steeds zijn is in feit. Ik verwijs u naar Wikipedia. Dank u wel, voorzitter.

Voorzitter, daarom de volgende motie met als dictum: verzoekt Gedeputeerde Staten zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX Gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf zoals Damen in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden. En deze motie wordt mede ingediend door de partijen CDA, ChristenUnie, JA21 en PVV, waarvoor dank. Dank u wel, voorzitter.

Motie 277-19 december 2022
Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;*
- *De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34).*

Overwegende dat:

- *Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meet aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;*
- *Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;*
- *Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;*
- *In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitspreekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)'.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Klaas-Jeroen Terwal (VVD), Willemien Koning-Hoeve (CDA), Michel Klein (ChristenUnie), Eric Jensen (JA21) en Marco Deen (PVV)

De **VOORZITTER**: Gaat u nu vast uw motie indienen. Ja, dank u wel. Die maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. En dan gaan we naar mevrouw Bouhlel van de SP.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Ja, wij vinden het een visiestuk met wel heel erg veel economie. We begrijpen dat best, maar aan economie zit ook een keerzijde. Wat doe je met mens, dier en natuur? Dat is in het verleden steevast niet meegenomen, waardoor we nu met de gebakken peren zitten en veel moet worden rechtgezet. Voorbeelden van gebakken peren zijn bekend. Neem de stikstof, de CO_2, het geluid, wel of geen walstroom, wat te doen met de cruiseschepen. En als er gestopt wordt met de kolenopslag, wat dan? we zijn benieuwd of dit visiestuk een Port of Holland moet gaan realiseren met bijvoorbeeld vestigingen in Beverwijk, IJmuiden en Den Helder. Voor de SP is gezondheid leidend. Ik vraag me af hoe dat met deze visie geborgd is.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Statenlid Kostić, Partij voor de Dieren.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Kort wegens de tijd. Voor deze nota is alleen om input gevraagd van commerciële bedrijven, zoals Tata Steel, en gemeentebestuurders. Wel de grootvervuilers aan tafel, niet de natuur- en milieuorganisaties. Dat kan geen beleid zijn van een provincie die mensenrechten, klimaat- en natuurcrises serieus zegt te nemen. En daarom willen wij deze nota nog proberen te verbeteren. Drie moties. Het eerste dictum is: verzoeken GS natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda Ee Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland, en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen, en gaat over tot de orde van de dag. Mede-ingediend door SP, ChristenUnie, Partij van de Ouderen.

Motie 280-19 december 2022
Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Overwegende dat:

- *Natuur en gezondheid weliswaar zijn genoemd in de Nota Zeehavens (respectievelijk 11 en 6 keer), maar dat de nota vooral gaat over de gangbare economie (140 keer genoemd);*
- *De nota per se in de wereldtop wil blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;*
- *Principiële vragen zoals of bepaalde functies en bedrijvigheid nog wel passen bij een leefbaar Noord-Holland en wélke waarden we willen toevoegen niet worden gesteld;*
- *Het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact juist kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen;*
- *Het bij een open, inclusieve provincie past om niet alleen enkele overheden en commerciële bedrijven als Tata Steel om input voor de nota te vragen, maar juist ook met milieu- en natuurorganisaties, als Greenpeace, Milieufederatie Noord-Holland en Urgenda.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda en Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Heidi Bouhlel (SP), Michel Klein (ChristenUnie) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, voorzitter, dank. Statenlid Kostić is toch op de hoogte dat we nu het definitieve stuk bespreken? we bespreken geen conceptversie. Dus waarom deze partijen nu nog erbij betrekken?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Tja, af en toe denk ik, zijn wij in dezelfde commissievergadering geweest? Dat is nou het hele punt. Het rare is, dit stuk kwam uit de lucht vallen zonder dat die organisaties inderdaad vooraf erbij zijn getrokken. Dus dit moeten we achteraf nog corrigeren, want het is wel een belangrijk stuk, waar andere belangrijke stukken op gaan bouwen. Dus als addendum erbij voegen om eigenlijk een omissie van GS te corrigeren, is het minste wat we kunnen doen als u daadwerkelijk die klimaatcrisis serieus neemt; waar u net bij het referendum een heel mooi betoog over had. Tenminste, uw collega.

De heer **TERWAL** (VVD): Maar stelt Statenlid Kostić van Partij voor de Dieren nu voor om de vaststelling van het stuk uit te stellen in afwachting van een addendum wat dan deze natuurorganisaties mogen opstellen? Of kunnen we hem straks wel gewoon vaststellen?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Nou, als deze moties worden aangenomen, dan is het stuk al inderdaad veel beter geworden en kunnen we hem inderdaad vaststellen. Er zijn twee opties om dit te doen: of we stellen nog niet vast en GS doet alsnog zijn werk om de betrokken organisaties echt erbij te betrekken; of we zeggen, nou ja, vooruit, we zijn de slechtste niet, Partij voor de Dieren geeft ons de kans om nu het vast te stellen, maar alsnog achteraf de natuur- en milieuorganisaties erbij te betrekken en met een addendum alsnog dit aan te laten sluiten op het hoofdstuk, waardoor het alsnog mee kan worden gewogen in de rest van de uitvoering. Dat is toch niet zo ingewikkeld, lijkt mij. Dit is trouwens ook getoetst door ambtenaren. Dus technisch is het uitvoerbaar. Het is geen rare constructie.

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, voorzitter, ik denk dat, en velen met mij hier in de Staten, hebben dit stuk met genoegen gelezen. We hebben met veel havenondernemers ook gesproken. Iedereen zit met smart op dit stuk te wachten. Ja, om dan nu weer in de vertraging te gaan, omdat een aantal partijen niet gehoord zijn, ja, dat zou mij betreuren.

De **VOORZITTER**: Statenlid Kostić, gaat u verder.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik wil wel even reageren, voorzitter, zonder dat mijn spreektijd eraf gaat. Een aantal partijen niet gehoord. Er zijn bedrijven als Tata Steel, commerciële partijen, zijn gehoord. Mijn spreektijd gaat-

De **VOORZITTER**: Wilt u niet dreigen, alstublieft?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Sorry.

De **VOORZITTER**: Hij staat nu stil. Ik snap uw punt, maar je hoeft niet te gaan dreigen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, sorry, ik kom af en toe wat strenger over dan ik ben, voorzitter.

Nee, tegen de VVD. Kijk, een aantal partijen zijn niet geraadpleegd. De fundamentele partijen, die gaan over de toekomst van onze kinderen, van toekomstige generaties, zijn niet geraadpleegd. Natuur, klimaat, waar net de coalitiepartijen allemaal zeiden van nee, dat moeten we beschermen. Dat zit er allemaal niet goed in. De energietransitie, dat zit er goed in. Maar de rest is gewoon vergeten. Het is gewoon een grote omissie. Zo doen we dingen niet. Bij de Voedselvisie niet, andere stukken niet. Volgens mij kunnen we dit mooi met een addendum oplossen. Dan is de VVD ook tevreden. Maar ik snap dat de VVD heel blij is met dit stuk, want het is inderdaad een heel neoliberaal stuk-

De **VOORZITTER**: Wilt u nu verder gaan?

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja. De tweede motie. Het dictum: verzoeken GS om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten en gezondheid passen; daarover een brief aan PS te sturen voor de zomer van 2023.

Motie 278-19 december 2022
Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;*
- *We volgens wetenschappers de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet kunnen oplossen zonder overconsumptie en overproductie aan te pakken en dat er geen tijd te verliezen is;*
- *Er volgens VN-milieuprogramma UNEP sprake is van een 'chronische onderwaardering van natuurlijke systemen en van niet-duurzame productie- en consumptiepatronen' die in het economische systeem zitten ingebakken;*
- *PS met het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op het creëren van maatschappelijke*

waarde en op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen. Hier, nu, elders, en voor toekomstige generaties;
- *De provincie ook heeft uitgesproken verder te kijken dan de BBP en breder te kijken naar hoe we de waarde van economische activiteiten en de maatschappelijk impact daarvan meten.*

Overwegende dat:
- *De Nota Zeehavens echter weinig van bovenstaande nieuwe voornemens en wetenschappelijke inzichten laat zien;*
- *De Nota, ondanks de goede aspecten zoals investeringen in energietransitie, nog sterk gaat over het per se in de wereldtop willen blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;*
- *De Nota daarbij uitgaat van klassieke economische toegevoegde waarde van die keuzes, en niets zegt over onder andere natuurvernietiging, mensenrechtenschending en uitputting van de aarde die dezelfde keuzes met zich meebrengen;*
- *Daarmee de reëel maatschappelijke kosten en baten (hier, elders en voor toekomstige generaties) niet in kaart zijn gebracht en daar niet op gereflecteerd wordt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart-economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten, en gezondheid passen;*
- *Daarover een brief aan P5 te sturen voor de zomer van 2023.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Michel Klein (ChristenUnie) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): En de laatste motie: verzoeken GS om in het kader van de Nota Zeehavens actief te werken aan het vergroten van biodiversiteit door natuurinclusieve havenbedrijventerreinen en tijdelijke natuur op braakliggende terreinen te stimuleren; daarover een plan van aanpak voor de zomer van 2023 uit te werken, en gaan over tot de orde van de dag. En al die moties zijn ingediend door SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen. Dank u wel.

Motie 279-19 december 2022
Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:
- *PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;*
- *Deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;*
- *Investeren in biodiversiteit betekent investeren in voedsel- en waterzekerheid en het verminderen van onze kwetsbaarheid voor toekomstige pandemieën;*
- *Een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;*
- *De Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie, zoals bedrijventerreinen, landbouw en steden.*

Overwegende dat:
- *Biodiversiteit in de Nota Zeehavens wel een paar keer wordt genoemd, maar een concrete uitwerking of borging ontbreekt;*
- *Port of Amsterdam bijvoorbeeld actief is met biodiversiteit op haar terreinen, zoals met tijdelijke natuur op braakliggende grond;*
- *Uit onderzoek blijkt dat dit soort tijdelijke natuur grote meerwaarde oplevert voor de biodiversiteit, ook als het tijdelijk is;*
- *Er daarnaast veel kennis en voorbeelden zijn over natuurinclusieve haven) bedrijventerreinen;*
- *Het vergroten van de biodiversiteit in havengebieden van meerwaarde voor natuur zelf is, maar ook voor welzijn van mensen en andere dieren.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om in het kader van de Nota Zeehavens actief te werken aan het vergroten van biodiversiteit, door natuurinclusieve havenbedrijventerreinen en tijdelijke natuur op braakliggende terreinen te stimuleren;*

- *Daarvoor een plan van aanpak voor de zomer van 2023 uit te werken.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Michel Klein (ChristenUnie) en Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan neem ik ze nu in ontvangst. En alle drie de moties maken onderdeel uit van onze beraadslagingen. Ik geef het woord aan de heer Dessing van Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, voorzitter, dank u wel. We hebben een goede bespreking gehad in de commissie over deze Nota Zeehavens inderdaad. Wat ons im Großen und Ganzen – om het maar in goed Nederlands te zeggen – opviel, was dat er heel duidelijk sprake is van een spanningsveld, een ruimtelijke ordening spanningsveld. Er zijn heel veel claims voor de diverse gebieden: industrie, wonen, energietransitie – waar wij natuurlijk wat minder ruimte voor zouden willen hebben dan in die notitie staat. Maar ja, dat is een politieke mening – havens, kades, maar ook de binnenvaart, die is een vervoerstak die een belangrijke rol heeft bij de transport in Noord-Holland en die ook onderdeel uitmaakt van de diverse vervoersmodaliteiten. En wij vinden dat in deze nota, die dus een aantal omissies heeft, met name de binnenvaart, ja, onvoldoende ook wordt meegenomen in dat spanningsveld. Die zou daar wat ons betreft meer ruimte in moeten krijgen. Ik heb een vraag gesteld in de commissie over hoe het zit met de ligplaatsen van de binnenvaartschepen. De gedeputeerde gaf aan dat het een onderwerp was wat haar niet bekend was. Nou heb ik daarover contact gehad met de Algemeene Schippers Vereeniging en die hebben mij bezworen dat dit een zeer actueel thema is, omdat het inderdaad gaat over een structureel tekort aan met name wat langere termijn ligplaatsen. En ja, ligplaatsen hebben havenkades nodig. Dus ik denk dat het gepast is om daar over na te denken. Nou kan ik me voorstellen dat het niet een moment is om dat in deze nota meteen al op te nemen. Maar ik denk wel dat we de binnenvaartschippers het podium moeten bieden om hun klachten die ze hebben over het tekort aan plekken, die door meerdere redenen zijn gegeven, om die toch een platform te geven. Nou, in de provincie Zeeland is daar inmiddels een meldpunt voor schippers opgericht om de problemen met die ligplaatsen centraal te kunnen melden. Daarom voorzitter, dien ik de volgende motie in waar ik toch even ook wat overwegingen in wil meegeven om toch te onderbouwen waarom ons dit een goed idee lijkt. De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 december, constaterende dat in de Nota Zeehavens de energietransitie een grote rol speelt. Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de zeehavens van Noord-Holland. De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen. De provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen, aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector, heeft geopend. Overwegende, dat eenmaal gealloceerde kavels, die naar de energietransitie gaan, niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden. De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud. Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie. Het bestaande tekort aan ligplaatsen bovendien wordt verergerd door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen. Van mening zijnde dat binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben. Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en de daaruit voortvloeiende knelpunten, zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden. De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa. Roept Gedeputeerde Staten op een digitaal meldpunt, zoals die in Zeeland, te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen, en gaat over tot de orde van de dag. Dat was mijn bijdrage. Dank u wel.

Ligplaatsenbeleid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *In de Nota Zeehavens Noord-Holland de energietransitie een grote rol speelt;*
- *Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de (zee-)havens van Noord-Holland;*
- *De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen;*

- *Provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector heeft geopend.*

Overwegende dat:

- *Eenmaal gealloceerde kavels die naar de energietransitie gaan niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden;*
- *De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud;*
- *Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie;*
- *Het bestaande tekort aan ligplaatsen wordt verergerd door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen.*

Van mening zijnde dat:

- *Binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben;*
- *Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en daaruit voortvloeiende knelpunten zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden;*
- *De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Een digitaal meldpunt zoals die in Zeeland te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Johan Dessing (Forum voor Democratie)

De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Dan gaan we verder met de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, de Nota Zeehavens is een belangrijke stap, waarin de provincie duidelijk maakt wat ze belangrijk vindt rondom de ontwikkeling van de Noord-Hollandse havens. We zullen keuzes moeten maken. Het is goed dat de provincie aangeeft waar onze prioriteiten liggen. Complimenten aan de opstellers. We kunnen ons vinden in de keuze om de transitie naar meer duurzame energie en een circulaire economie daarin centraal te stellen. Dat is een relevante keuze, want daarmee geven we aan welke economische activiteiten wij het meest relevant vinden. En daar heeft de ChristenUnie wel een mening over. Wij vinden ook bijvoorbeeld, als onderdeel daarvan, dat hergebruik en reparatie heel belangrijk zijn. Een bedrijf als Damen Shipyards is daar een belangrijke speler in. Vandaar ook dat we mede met de VVD een motie indienen met de oproep om zich in te zetten om Damen in de Amsterdamse haven te behouden.

We vinden het belangrijk om de reflectie over wat echt van belang is voor onze ontwikkeling nog wat diepgaander te laten plaatsvinden en die meer te laten aansluiten bij ons aangenomen initiatiefvoorstel rondom betekenis in economie. We dienen daarom samen met de Partij voor de Dieren ook een motie in om daarover een brief van GS te schrijven waarin die reflectie vorm krijgt.

De reductie van de uitstoot van de scheepvaart vinden wij ook belangrijk. Walstroom voor zeeferries is daar een belangrijk onderdeel van en dat moet nu echt van de grond komen.

Tenslotte, de haven van Den Helder staat onder druk. Wij denken dat het een kans is om de haven van Den Helder een belangrijke rol te geven in de energietransitie. Daar kiest de nota ook voor. Wij denken dat een goede aansluiting op een waterstof backbone daarin van essentieel belang is. Kan de gedeputeerde aangeven dat ze zich, waar dat uiteraard binnen haar bevoegdheden past, daarvoor wil inzetten? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Geef ik het woord aan mevrouw Van Geffen van Namens Noord-Hollanders..

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dank u wel, voorzitter. De Nota Zeehavens is een soort gewogen gemiddelde van belangen geworden. In die zin vindt mijn partij Namens

Noord-Hollanders. dat er door de gedeputeerde een mooie balanceeract is verricht en is dit een nota geworden waar wij mee kunnen instemmen.

Wel hebben wij onze grote zorgen over het voor elkaar krijgen van de energietransitie. Dat is afgelopen jaren al misgegaan met het aanleggen van elektriciteitsinfrastructuur, waardoor nu duizend bedrijven wachten op een aansluiting en allerlei burgers en bedrijven geremd worden aan duurzaamheid te doen. De overheid en Liander zijn te laat begonnen met het aanleggen van infrastructuur en daar hebben we nu de gevolgen van. Daar moeten we van leren. We kunnen nu zien aankomen dat we op weg naar 2030 totaal vastlopen. Het moet sneller en ambitieuzer. De ambities van het Rijk voor wind op zee zijn enorm. Van tienmaal zo groot in 2030 tot 35 maal zoveel in 2050. Niet alleen de energie van windmolens op zee moet aanlanden, ook gaan er veel buitenlandse schepen met groene waterstof komen. Daar wordt nu al aan gewerkt. Het risico is megagroot dat Nederland die energie niet kan importeren en dat we het dus niet kunnen gebruiken, omdat wij het met de kades en de haventerreinen niet goed geregeld hebben, omdat wij dachten 'dat kan later nog wel'. Dit is echt heel urgent, want de aanleg van kades en de aanpassing van haventerreinen kost tijd en het is zo 2030. Daarom twee moties. Motie 1, Regeren is vooruitzien – kaders voor energietransitie. Overwegende dat een tienvoudige groei van wind op zee per 2030 en een 35-voudige groei per 2050 betekent dat er grote krapte ontstaat in kades en haventerreinen. Dat de aanleg van met name kades tijd kost. Dat de aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft. Dat regeren vooruit zien betekent. Dat wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is. Een subsidieregeling voor 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimtes en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland. En de gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jongstleden erkende. Verzoeken GS de energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar vijf miljoen en deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstelfonds.

Motie 282-19 december 2022
Regeren is vooruitzien – kades voor energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De ambities van het Rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawatt, dat moet tien keer zoveel worden, namelijk 21 gigawatt in 2030 en groeit dan door naar 25 keer zoveel = 50 gigawatt in 2040 en 35 keer zoveel = 70 gigawatt in 2050;*
- *De provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen.*

Overwegende dat:

- *Een tienvoudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;*
- *De aanleg van met name kades tijd kost;*
- *De aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft;*
- *Regeren vooruitzien betekent;*
- *Wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is;*
- *Een subsidieregeling van 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimte en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland;*
- *De gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jl. erkende;*
- *In PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar 5 miljoen;*
- *Deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): En motie 2, Slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik haventerreinen. Ik laat een deel van de overwegingen weg, omdat die overeenkomen. Overwegende dat het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is. De tijd die nodig is om ruimte te creëren, knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie. Er onder bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen. En voor een vergelijkbare subsidieregeling voor slimme oplossingen voor netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonden. Verzoeken GS een subsidieregeling slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen in het leven te roepen, waarvan de gedeputeerde ook zei afgelopen commissie dat dat best een goed idee zou zijn. En hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstelfonds.

Motie 284-19 december 2022
Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *De ambities van het Rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawatt, dat moet tien keer zoveel worden, namelijk 21 gigawatt in 2030 en groeit dan door naar 25 keer zoveel = 50 gigawatt in 2040 en 35 keer zoveel = 70 gigawatt in 2050;*
- *De provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen.*

Overwegende dat:

- *Een tienvoudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;*
- *Het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is;*
- *De tijd die nodig is om ruimte te creëren knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie;*
- *Er onder de bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen;*
- *Een subsidieregeling voor Slimme Oplossingen Netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonde;*
- *In PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Een subsidieregeling Slimme Oplossingen Innovatief Ruimtegebruik Haventerreinen in het leven te roepen;*
- *Hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): En dan heb ik nog een derde 3 motie van een wat ander karakter. Dat is zowel belangrijk voor de veiligheid rond het produceren, bewaren, verwerken en vervoeren van gevaarlijke stoffen, als dat het voor de bedrijven en de omgevingsdienst belangrijk is. De motie heet Commissie BRZO – dat zijn bedrijven met risicostoffen; nou, ik weet het niet meer exact wat de afkorting was – en de omgevingsdienst NZKG. Constaterende dat er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn. De regelgeving voor deze bedrijven complex is. De Omgevingswet er aankomt en dit het geheel in eerste instantie nog complexer maakt. De BRZO-bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best willen doen zo veilig en schoon mogelijk te werken. En de overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleend en regelmatig inspecteert. En overwegende dat vergunningen verkrijgen heel lastig is en langer duurt dan toegezegd. Dat het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden. Dat zonder gedegen onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart. Daar heeft ook de omgevingsdienst last van. Dat bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan, omdat de regelgeving en de uitvoering daarvan heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt. En dat een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven

en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's. Verzoeken GS de totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en de omgevingsdienst NZKG te bevorderen door één of enkele rondetafelbijeenkomsten hierover te organiseren, en gaan over tot de orde van de dag. En ik ben heel benieuwd naar de meningen van andere fracties. Ik heb deze rondgestuurd al een aantal dagen geleden en geen reactie gehad. Dus ik ben echt heel erg benieuwd hoe deze gaat vallen. Dank u wel.

Motie 283-19 december 2022
Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *Er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder en/of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn;*
- *Deze bedrijven een zogenaamd BRZO bedrijf zijn: een bedrijf dat valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015;*
- *De regelgeving voor deze bedrijven complex is (waaronder BRZO regelgeving, richtlijn industriële emissie, PGS15 en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo));*
- *De Omgevingswet eraan komt en dit het geheel (in eerste instantie) nog complexer maakt;*
- *BRZO bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best doen om zo veilig en schoon mogelijk te werken;*
- *De overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleent en regelmatig inspecteert bij BRZO bedrijven.*

Overwegende dat:

- *Vergunningen verkrijgen zeer lastig is en langer duurt dan toegezegd;*
- *Het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden;*
- *Zonder (gedegen) onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart;*
- *Bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan omdat de regelgeving (en de uitvoering daarvan) heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt;*
- *Een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en ODNZKG te bevorderen door een of enkele ronde tafelbijeenkomsten hierover te organiseren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

De **VOORZITTER**: U moet ze nog wel indienen. U moet zich nog wel indienen, want anders heeft u mooi verhaal gehouden, maar dan doen we er niks mee. Dat zou toch verschrikkelijk zijn? En de door u ingediende moties maken onderdeel uit van de beraadslaging. En gaan we naar mevrouw Strens van D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, voorzitter, dank u wel. In de commissie haalden we de gedeputeerde al aan in het voorwoord van het stuk, en dan citeer ik: "De zeehavens van Noord-Holland zijn plekken waar een aanzienlijk deel van de Noord-Hollandse economie op draait, maar welvaart mag niet ten koste gaan van welzijn. Er moet daarom veel gebeuren in de havens. De transities naar duurzame energie en circulaire bedrijvigheid zijn hier hierin een belangrijke sleutel." Einde citaat. Voorzitter, het leest zoals een passage uit ons verkiezingsprogramma. Economie, welvaart, welzijn, duurzaamheid, circulariteit zouden hand in hand moeten gaan. En om dat ook daadwerkelijk voor elkaar te krijgen, moeten er nog een aantal grote keuzes gemaakt worden. In deze Nota Zeehavens wordt een heldere koers gezet naar een toekomst waar D66 volledig achter staat. Zeehavens die passen bij de duurzame ambities van Noord-Holland, die de duurzame en circulaire economie ondersteunen en versnellen en die een zichtbare transitie maken. Het zet zowel het Noordzeekanaalgebied als de zeehaven van Den Helder in een sleutelpositie voor de ondersteuning van offshore windenergie. De Nota Zeehavens geeft een doorkijkje in de manier waarop de havenontwikkeling en haventransitie zich verhoudt tot woningbouw mobiliteit, waarbij wij blij zijn dat vervoer over water als volwaardig alternatief voor vervoer over land wordt gezien. Daarnaast wordt ook in de nota de nadrukkelijke aandacht gegeven aan de

verziltingsproblematiek en de ruimte die nodig is om de waterbergingsopgave het hoofd te bieden. Kortom, een compleet stuk.

Maar, voorzitter, ook in de commissie bleef er een groot vraagteken voor ons staan. Deze havennota geeft richting, geeft een positie in processen, maar hakt nog geen daadwerkelijke knopen door. Het zijn beelden, ambities, stippen op de horizon, maar echt concreet wordt het hier en daar nog niet. Daarbij weten we ook dat de druk op de ruimte in deze gebieden groot is en dat de kans alle functies samen te combineren zijn in deze gebieden, lastig ligt. De gedeputeerde gaf in de commissie aan dat die concreetheid nu ook nog niet verwacht kan worden, maar een plaats moet krijgen in de verschillende tafels, processen en puzzels, onder andere in de NOVEX, die de provincie Noord-Holland nu aan het leggen is. En voorzitter, aan de ene kant heeft D66 daar begrip voor. Maar aan de andere kant moeten we wel zorgen dat die puzzel ook echt gelegd kan en gaat worden. Een te hoog abstractieniveau van beleidsstukken als dit kan ervoor zorgen dat het bij stippen op horizonnen blijft. Dat kan aan de ene kant ondernemers afschrikken om te investeren in gebieden waar nog zoveel onzekerheid omheen zweeft. En aan de andere kant kunnen daadkrachtige ondernemers juist keuzes maken die niet voegen met de wensbeelden van de provincie, maar niet tegengehouden kunnen worden vanwege de vaagheid van het beleid. Daarom, voorzitter, via deze weg nogmaals de vraag aan de gedeputeerde: hoe gaan we vanuit de provinciale regierol sturen op het leggen van de ruimtelijke puzzel en voor alle stakeholders en ondernemers in het havengebied tijdige en heldere keuzes maken? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is nu het woord aan mevrouw Koning-Hoeve van het CDA.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Voorzitter, havens zijn de toegangspoort van onze economie. Daar moeten we zuinig op zijn. Voor de toekomst van de havens, de energietransitie en de economie is het belangrijk dat er voldoende ruimte blijft bestaan voor havengebonden bedrijvigheid en dat de nautische en de logistieke functie geborgd zijn. De ruimtevraag in de havens is groot en dat vraagt om strategische keuzes. Deze Nota Zeehavens is in dat opzicht belangrijk. De transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energie en circulaire bedrijvigheid zal de komende jaren leiden tot aanpassing van de havenactiviteiten. Dat vraagt ook om meer havenruimte. Net als in de commissie willen wij u nogmaals meegeven dat het belangrijk is dat u de samenwerking tussen de verschillende havens gaat faciliteren. Tevens onderschrijven wij de noodzaak van de binnenvaartschippers, dat er ook voor hen voldoende ruimte blijft bestaan. Bent u bereid om dat mee te nemen bij de verdere uitwerking? Vanwege de grote ruimtevraag in de havens is woningbouw in het havengebied zeer complex en op veel plekken voorlopig niet aan de orde. In incidentele gevallen vindt het CDA woningbouw acceptabel als inpassing logisch is en havenactiviteiten niet in de weg zal zitten. Daarbij zal het belang van de haven zwaar moeten meewegen, want het CDA vindt het van groot belang dat de primaire functie van de zeehavens behouden blijft. Wij hebben daarom ook grote moeite met het feit dat de scheepsreparatiewerf van het familiebedrijf Damen in Amsterdam-Noord bedreigd wordt met sluiting, doordat er plannen zijn om op die plek woningen te bouwen. De scheepsreparatiewerf is van strategisch belang voor de havens in het Noordzeekanaalgebied. Het kan niet zo zijn dat er achter de nieuwe zeesluis geen scheepsreparatiewerf meer zal zijn. De werf van Damen is nodig om diensten te leveren aan andere havenbedrijven en de nodige reparaties en aanpassingen aan schepen te verrichten. De werf is tevens van belang voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen. Wij dienen daarom samen met de andere partijen een motie in waarin wij GS oproepen om zich tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied. samen met de betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak en in het bijzonder de gemeente Amsterdam. Het dictum is reeds voorgelezen door Klaas-Jeroen Terwal.

Voorzitter, wij hebben in de commissie ook aandacht gevraagd voor de tendens dat Chinese bedrijven havenlocaties en bedrijven opkopen. Dit kan mogelijk een risico gaan vormen voor de zeggenschap over het logistieke netwerk in de havens en op de kades. Wij zijn blij dat andere partijen hier ook kritisch naar kijken en dat er vanuit GS aandacht voor is. Wij vinden het belangrijk dat wij in een aparte bijeenkomst hierover binnenkort nader zullen spreken.

Het CDA kan instemmen met de Nota Zeehavens, gecombineerd met het behoud van de scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Carton van de PvdA.

De heer **CARTON** (PvdA): Dank, voorzitter. In de zeehavens van Noord-Holland van Den Helder, IJmuiden tot Amsterdam komen ontzettend veel activiteiten en ontwikkelingen samen. Veel werkgelegenheid voor onze inwoners, een belangrijke schakel in de energietransitie, bedrijven van logistiek tot circulariteit en steeds vaker ook een mogelijke locatie voor woningbouw. Maar er is ook een keerzijde aan al deze ontwikkelingen. Niet alleen doen de ontwikkelingen een beroep om te schaarse ruimte, de schadelijke uitstoot van stikstof, fijnstof, maar ook geluid en geur zorgen voor een verminderde gezonde leefomgeving en een bijdrage aan die klimaatdoelen. Hoe lastig deze belangenafweging is, was al zichtbaar in de voorbeelden van de insprekers tijdens onze commissievergadering. De Nota Zeehavens is de onderlegger om de havens samen met de gemeenten, havenorganisaties en andere partners te ontwikkelen tot hoogwaardige woon-werklocaties. Mijn fractie is blij dat hier nu een visie ligt voor onze zeehavens met uitgebreide aandachtspunten en kansen per havengebied, een visie met doelstellingen die goed aansluit bij het beleid van de provincie Noord-Holland. Een visie mee aan de slag te gaan in de verdere uitwerking en samenwerking. Al hadden we het liever op bepaalde punten al concreter gezien. Een ding is voor mijn fractie nog niet helemaal duidelijk, tot slot. Op welke wijze komt het vervolg en de voortgang van de uitwerking en de samenwerking van deze Nota Zeehavens Noord-Holland terug bij provinciale Staten naast de beschreven inzet van de gedeputeerde in alle verschillende samenwerkingsverbanden? Kan de gedeputeerde hier kort op ingaan?

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En het laatste is de heer Gringhuis van GroenLinks.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ja, dank u, voorzitter. De klimaatcrisis, maar ook een tekort aan ruimte, gaat ons dwingen om scherpe keuzes te maken. Daarom bespreken wij vandaag de Nota Zeehavens. De zeehavens gaan een sleutelrol spelen bij de energietransitie, vooral als het gaat om waterstof, maar ook het onderhoud van windparken op zee. Maar ook in de haven zelf is nog veel te winnen. Op te veel daken van de loodsen van de bedrijven, daar liggen nog geen zonnepanelen. En die ruimte zou wel moeten worden gaan benut. GroenLinks herkent ook het risico dat de haven niet mag vollopen met functies die we ook ergens anders een plek kunnen geven. We moeten zuinig zijn op onze nautische ruimte. Het verduurzamen van zeehavens vraagt immers ook om die extra ruimte. Daarnaast is het wel goed om ook in ogenschouw te nemen dat in veel andere provincies nog wel nautische ruimte beschikbaar is. Denk bijvoorbeeld aan de haven van Harlingen, maar ook de Eemshaven. Mijn vraag voor de gedeputeerde: heeft zij ook gesprekken met andere provincies om na te denken over hoe we die nautische ruimte in heel Nederland goed kunnen invullen / benutten? Waar Amsterdam veel minder afhankelijk is van de zeehaven, is de haven voor Den Helder de economische motor. De verkleining van de marine heeft ervoor gezorgd dat een belangrijke pijler onder de lokale economie verzwakte. Het doet GroenLinks goed dat de windparken op zee de Den Helderse haven een nieuw perspectief geeft. Doordat deze windparken vanaf daar worden onderhouden, ontstaan er nieuwe banen; en nieuwe banen zorgen ervoor dat dat mensen die er wonen ook een nieuw perspectief krijgen. En hierdoor zie je ook dat verduurzaming kan leiden tot het verbeteren van welzijn, maar ook als het gaat om welvaart dat het hand in hand kan gaan.

Tenslotte, voorzitter, is de haven naast het industriegebied ook een rafelrand. In deze rafelrand ontstaan soms functies die je niet verwacht. Het meest sprekende voorbeeld daarvan is Ruigoord. GroenLinks achter het van groot belang dat in de toekomst ook ruimte wordt geboden voor kunst en cultuur in het havengebied, al was het ook alleen maar om het toegankelijker te maken voor een breder publiek. Daarom willen wij GS vragen om de toegevoegde waarde van kunst en cultuur in de havengebieden te onderschrijven.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan kijk ik naar de gedeputeerde.

De heer **KÖHLER** (JA21): Voorzitter, een punt van orde.

De **VOORZITTER**: De heer Köhler.

De heer **KÖHLER** (JA21): Kunt u aangeven hoeveel tijd wij nog beschikbaar hebben, want-

De **VOORZITTER**: U bedoelt uw spreektijd?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, hoeveel spreektijd wij nog beschikbaar hebben, want ik werd net gevraagd om hier een bijdrage te leveren, maar ik denk dat ik daar wel even wat tijd voor nodig heb.

De **VOORZITTER**: Nog dertien minuten.

De heer **KÖHLER** (JA21): Dertien minuten. Dan wil ik graag een bijdrage leveren op dit onderwerp.

De **VOORZITTER**: Nog in eerste termijn of in tweede termijn?

De heer **KÖHLER** (JA21): In eerste termijn.

De **VOORZITTER**: Nou, dan wachten we nog even op gedeputeerde Kocken. Zij heeft nog even tijd om zich voor te bereiden.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, dank u wel, voorzitter. Die Nota Zeehavens, daar hebben wij in de commissie weinig commentaar op geleverd, omdat we dat een prima nota vinden. En we dienen dan ook een aantal moties mede in. De meeste moties, niet allemaal natuurlijk, zullen wij voorstemmen. Nog even naar mevrouw Van Geffen. Ik heb wel degelijk op uw motie gereageerd en gezegd, we gaan niet mee indienen, maar we zullen voorstemmen. Daar bleef het niet bij, want toen vroeg mijn collega Erik Jensen- Die hier nog steeds zit en ook de hele avond zal blijven om mee te stemmen. Er is er toch één de baas, heb ik ze laten merken. Dat geldt ook voor mijn collega Gerard Hartog en collega Ivo Mantel. Ook zij zullen blijven. Dus we zijn bijna compleet. U begrijpt dat het met onze partij- Nee, meneer Dessing, ik heb ontzettend veel tijd en ik heb het niet uitgeschreven. Dat heb ik me ooit eens voorgenomen, dat ik voortaan alles uit zou schrijven. Maar dat heb ik niet gedaan.

Den Helder. Ik ben een Nieuwedieper is me net weer te kennen gegeven door het Juttertje, Hanneke Kaamer van Hoegee en de Jutter Aukelien Jellema. Jutter ben je als je geboren en getogen bent in Den Helder. Een Nieuwedieper ben je als je alleen maar geboren bent in Den Helder, en dat ben ik. Maar ik ken Den Helder heel goed. Den Helder is hier, volgens mijn collega Klaas-Jeroen Terwal, uitvoerig aan de orde gekomen en het komt ook uitvoerig aan de orde in het in het stuk. Dat ben ik niet met hem eens, maar misschien dat het kan zijn dat – en ik moet dat nog eens navragen – dat Den Helder een goed bewaard geheim is en we dat liefst zo houden. En ik zie nu mijn collega Jellema knikken. O niet? Nou, ja. Voor de meeste mensen is Den Helder een tochtig gat waar je doorheen komt als je naar Texel gaat en wat je zo snel mogelijk door moet rossen. Houd dat er vooral in. Blijf dat vooral denken. Want Den Helder is zoveel meer. En Den Helder- We hebben het vandaag over ereschulden en we hebben het recent nog over allerlei Qatarese toestanden gehad. en Wij hebben als Noord-Hollanders, en met name de Amsterdammers – en die zijn hier breed vertegenwoordigd in deze zaal – bepaald een ereschuld aan Den Helder. En dan ga ik u eventjes terugnemen. Den Helder. Dat is altijd een zeehaven geweest, maar de marinehaven. Den Helder lag op één dag gaans van Egmond en Egmond lag vanaf één dag gaans van Haarlem. Egmond was tot ongeveer 1600 het bestuurlijk centrum van Noord-Holland. Lamoraal van Egmont, heeft u vast allemaal wel eens gehoord. Nou, daar is verandering in gekomen. Dat is overgenomen door Haarlem en Amsterdam. Ik geef zelf nog wel eens rondleidingen in Egmond en dan begin ik ook met dat verhaal. Eén dag gaans tot, enzovoort. Daarom dat het er ook zo goed toeven is in Egmond. Het is van huis uit- Het zit ook in het DNA van de Eggermonders, dat je daar verblijft. En dat is nog steeds zo. Je kunt er nog steeds eenvoudig huisjes verhuren. Bijna elke Eggermonder heeft wel een huisje te huur. Dat zit in het DNA daar. Maar dat is Egmond. Lag dus op één dag gaans van Den Helder. Waarom moest je naar Den Helder? Vanwege die zeehaven die er was, vanwege die marinehaven die er was. Den Helder was niet meer dan dat. En je kon daar ook geen burgerlijke activiteiten ontwikkelen, want dat was verboden. Tot 1844 was dat verboden. En van 1819 tot 1852, of 1825, is daar het Noordhollandsch Kanaal van Den Helder naar Amsterdam aangelegd. De bedoeling was dat Den Helder een voorhaven zou worden, een laad- en losplaats voor Amsterdam. Daar was Amsterdam niet blij mee. Daar waren de Amsterdamse kooplui niet blij mee. En Den Helder heeft lang geprobeerd om die functie te krijgen. Dat is heel lang verhinderd. In 1844 is die mogelijkheid ontstaan, want werd het marineterrein voor een groot deel vrijgegeven en kon er een echte burger handelshaven ontwikkeld worden in Den Helder. Daar waren de Amsterdammers niet blij mee. En Den Helder probeerde een officiële laad- en losplaats voor Amsterdam te worden. Dat is geblokkeerd, langdurig. De Amsterdammers hebben bijvoorbeeld ook sluizen opgeblazen in die tijd en op allerlei manieren geprobeerd Den Helder niet mee te laten komen in de vaart der volkeren. In 1850 kreeg Den Helder toch de functie van laad- en losplaats voor Amsterdam. Dat is gebeurd.
En het inwoneraantal van Den Helder en ook de activiteiten in Den Helder groeiden enorm. Den Helder was in 1840, woonden er nog 8400 inwoners, in 1875 twintigduizend inwoners. Het ging

mee in de vaart der volkeren. In 1875 werd het Noordzeekanaal aangelegd en zakte de functie van Den Helder compleet in. Dat was opzet van Amsterdam, dat Noordzeekanaal. Dat heeft u allemaal met geschiedenislessen kunnen leren. En Den Helder is geworden wat het nu is: een heel fijne plaats. Maar nu lezen we dan die notitie zeehavens. Heb ik nog even tijd? Ja. Lezen we dan die notitie zeehavens. Dat is een prima notitie. Staan wij achter. Ik kan niet anders dan mijn collega Jensen gelijk geven. Maar die zeehaven, voor al die alternatieve energievormen: prima, hoor. Dat is waarschijnlijk onvermijdelijk en daar zullen we ook niet voor gaan liggen. Maar, je vergeet daarbij wat. Ik heb het net nog weer zitten googelen en zitten uitzoeken met zoekfuncties in het stuk. Ik kom maar niet de N9 tegen. En de N9 is een karrenspoor. De N9 heeft een heel belangrijke ontsluitingsfunctie voor Den Helder. Dan kom ik ook – meneer Dessing is daarnet uitvoerig op ingegaan – ik kom ook de binnenvaart niet tegen. Het Noordhollandsch Kanaal, dat is een kanaal wat eigenlijk- Dat was in zijn tijd, toen het gegraven werd, bijna een wereldwonder. Er was geen kanaal zo lang als het Noordhollandsch Kanaal, en zo groot en zo diep. Maar daar lees ik niks over. Als je het Noordhollandsch Kanaal over wil varen, dan kom je nog steeds een vijftiental vlotbruggen tegen en een hele hoop andere obstakels. En daar kunnen ook bepaalde schepen niet doorheen. Dan moet je gewoon ook eens over nadenken om dat aan te pakken. En tot slot, tot slot, het treinspoortje naar Den Helder. Dat is nog steeds een tweebaans treinspoortje. ProRail zegt: dat is voldoende en we maken- Want er wordt gedacht dat het een treinspoortje is wat alleen voor personenvervoer is. En dan is het inderdaad voldoende om bij Schagen of, nou, Heerhugowaard een rangeerspoortje te maken, zodat je het treinverkeer wat kunt opvoeren. Maar als je daar grote olie- of gaswagons, wat toch ook zal gaan gebeuren in de toekomst, vanuit Den Helder over wil laten verschepen, dan zul je ook dat spoor daar moeten gaan aanpassen. Dat zijn dingen, die heel infrastructurele ingrepen, die ik echt mis in dit stuk. Ik ben laat hiermee. Dit had in de commissie behandeld kunnen worden. Maar dit staat er gewoon niet in. Je kunt er wel een mooie zeehaven ontwikkelen en dan zal Den Helder eigenlijk weer de oude functie krijgen als dat het in het verleden had, een marinehaven, een gesloten gebied waar je verder niks mee kunt. Dus mijn verzoek is eigenlijk om daar nog eens goed over na te denken, om er ook een soort- Er zijn voldoende stukken, hoor, die zeggen van, we moeten de N9 verbreden en we moeten eens naar die spoorlijnen kijken, maar dat is geen integraal verhaal met betrekking tot de ontwikkeling van het zeehavengebied. En dat zou ik dan toch wel terug willen zien in dit stuk. Over het Noordzeekanaal lezen we dat alleen maar: de ontwikkeling en de doorvoermogelijkheden. Als je in dit stuk kijkt, in dit stuk leest, dan gaat het met name ook over die grote infrastructurele- en vervoersmogelijkheden. Als je kijkt naar het stuk over Den Helder, kom je dat gewoon niet tegen. Nou, mijn verzoek aan de gedeputeerde is om daar nog even aandacht aan te besteden en mogelijk een wat integraler, ja, voortzetting of van mijn part een bijsluiter mag het ook zijn, in dit stuk op te nemen. En nu heb ik zelfs nog vier minuten over, zie ik. Ik weet het niet meer.

De **VOORZITTER**: Er komt nog een tweede termijn.

De heer **KÖHLER** (JA21): Er komt nog een tweede termijn. Ja, misschien dat ik daar nog wat mee kan doen. Ja. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Lijkt me heel goed.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over naar gedeputeerde Kocken voor een reactie in de eerste termijn vanuit het College.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel, voorzitter. Eens even kijken. Ik hoop dat ik alles voor me heb. Alle moties en alle gestelde vragen. Ik ga mijn best doen om u allemaal te bedienen en als ik dat niet goed doe, dan hoor ik het vast.

Allereerst maar eens even beginnen met meneer Terwal, die als eerste nog eens memoreerde of het toch niet mogelijk zou zijn om één havenautoriteit na te streven? Ja, op zich begrijp ik de gedachte wel. Ik heb de indruk dat er, voor zover ik daar zicht op heb, door de havens al vrij veel wordt- Er is veel contact. Het is misschien niet één autoriteit, maar het zijn niet allemaal bedrijven die allemaal een andere kant op bewegen. Dus er zijn echt wel overlegstructuren. Maar het zijn wel ook gewoon bedrijven die helemaal niet per se naar mij luisteren daarin. Dus het faciliteren van overleg, ja, dan- Ik vind dat wel een beetje moeizaam, want dan zou ik ze dus uitnodigen eigenlijk hier om te zeggen, praat eens met elkaar. En dat doen we in een bepaalde setting wel, bijvoorbeeld als het gaat over, nou, over deze nota, maar ook over de NOVEX,

Noordzeekanaalgebied. Daar zitten dan en de haven van Amsterdam en de haven van IJmuiden aan tafel en die kunnen daar allebei ook met elkaar praten en met alle anderen. En ik denk eigenlijk dat, zoals we dat nu hebben, ook bijvoorbeeld waar het gaat over 'vindt de haven van IJmuiden misschien wel de haven van Beverwijk, kunnen die niet meer gaan samen doen'. ja, dat zijn ook processen die die bedrijven zelf moeten willen en waar ze ook al wel mee bezig zijn. En waar ik daarmee te maken heb, laat ik natuurlijk wel weten dat het vanuit de provincie als wenselijk wordt gezien dat, waar de ene haven misschien niet op excelleert en de andere wel, dat ze elkaar daarin kunnen ondersteunen. Dus ik denk dat we dat eigenlijk al doen. En wat mij betreft, van mij uit, heeft dat ook zeker gewoon de aandacht, maar ik maak me er misschien wel iets minder zorgen over dan u, omdat ik eigenlijk de indruk heb dat het al redelijk veel gebeurt. En u zei 'want dan hebben we één draak'. Dat vond ik wel een mooie verspreking, want ik dacht wel, dat is misschien ook zo, want we hebben nu wel te maken met een aantal partijen en het is best lastig als die allemaal straks één grote partij worden. Dat heeft het voordeel, zoals in Rotterdam, dat er dan in ieder geval een aantal partijen wegvallen. Maar dan nog blijven bijvoorbeeld- Dan trekken we ook Den Helder mee in de discussie in het Noordzeekanaalgebied. Ik ben er ergens ook wel blij om dat we nu in ieder geval het lokaal houden. Dus één Noord-Hollandse havenautoriteit, ik weet niet of dat vanuit alle perspectieven nou zo wenselijk is. Ik denk eigenlijk dat, zoals het nu is, dat het vooralsnog redelijk goed functioneert.

Uw motie over de scheepswerfreparatie. Nou, daar hebben wij eerder al even contact over gehad. En op zich begrijp ik de noodzaak daartoe. Ik denk dat een haven zonder scheepsreparatie ook wat vreemd zou zijn. Dus in die zin zou ik zeggen, ja, ik weet niet of het nodig is dat ik dat nog eens onder de aandacht ga brengen. Ik denk dat de haven dat zelf ook wel weet. Maar ik zie daar verder geen reden om dat niet te doen. Dus die kan ik gewoon- Die hoef ik niet te ontraden, laat ik het zo zeggen.

Dan de Port of Holland was volgens mij dan eigenlijk bij de SP juist weer iets waarvoor gevreesd werd. Waar de VVD het als een soort utopie ziet, ziet u het volgens mij als een- O, een draak. Maar wat ik net al zei- Sorry? [...]Goed. In ieder geval, u heeft net al kunnen horen hoe ik daarnaar kijk.

Hoe het gaat met de gezondheid in het gebied. Ik denk dat ook daar de visies op dit stuk best uit elkaar liggen. Aan de ene kant heb ik gehoord dat we hier eigenlijk alle fundamentele partijen er niet bij betrokken hebben en dat er een neoliberaal stuk ligt. Ik heb dat zelf echt heel anders gelezen. Ik denk ook dat, als je kijkt naar hoe een eerdere havenvisie eruit zag, waar het gewoon ging over hoeveel ruimte is er voor de industrie en hoe helpt dat de economie, ligt er nu een heel ander stuk, want er zijn een heleboel opgaven die hierin samenkomen. Als wij naar een circulaire economie bewegen, dan doen we dat volgens mij ook met het oog op gezondheid en welbevinden van onze inwoners. En datzelfde geldt voor de energietransitie. Dat zijn grote opgaven die we hebben. Die landen allemaal in datzelfde gebied. Net als voor een deel de woningbouwopgave. Die zal ook oog moeten houden voor welbevinden van mensen en gezondheid. Dus ik denk dat het wat te eenvoudig is om te zeggen dat dit allemaal maar een beetje een neoliberale economische benadering is, want dat is het juist niet meer. Wellicht moet daar in een nadere versie nog weer eens kritischer naar gekeken worden met nog meer aandacht voor andere belangen. Dat zou best kunnen. Maar ik vind dit eigenlijk op dit moment in de tijd een heel goede volgende stap. Daarom, wat mij betreft zijn de moties die zijn ingediend door de Partij voor de Dieren onder andere, nou, die kan ik niet met u delen.

Allereerst de motie waar het gaat over het beeld ecologie en rechtvaardigheid en een addendum aan het stuk toevoegen. Ik denk dat net zo goed als dat bijvoorbeeld in onze Nota Natuurbeheer de havens niet zo vaak genoemd zijn, of eigenlijk helemaal niet, ook in dit geval- Dit gaat nou net over de havens en dat natuur daar maar terzijde genoemd is en veel minder vaak dan de industrie, die daar nou eenmaal geplaatst is, niet rechtvaardigt om buiten het hele proces om een addendum ervoor te maken. Wat ik u al heb toegezegd, is dat ik op zich het belang van natuur ook veel beter vindt passen overigens bij het NOVEX-traject, maar het daar ook als zelfstandige waarde heb ingebracht. Dat zal ik ook blijven doen. Daar komen andere dingen bij elkaar. Dat gaat over de ruimtelijke afweging en niet over de visie op 'hoe moeten onze havengebieden zich gaan ontwikkelen'. Ik denk dat dat voldoende is op dit moment. Ik raad u echt af om mij nu op pad te sturen om met aparte partijen, niet met de partijen waar we het al mee besproken hebben, een nieuw stuk op te stellen, wat ik er dan kennelijk aanhang, terwijl we hier nu met elkaar iets vaststellen of u iets vaststelt. Ik denk dat dat niet de goede weg is.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dit verbaast me toch weer, gezien de discussie ook bij het referendum. Ontkent u nu dat bij de afweging van al die belangen, waar u het ook in de commissie over had, dat hier een groot belang is voor natuur, klimaat en milieu? En dus dat die milieu- en natuurorganisaties gewoon betrokken hadden moeten worden.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ik probeer volgens mij uit te leggen dat de Nota Zeehavens voornamelijk de visie op het ontwikkelen van 'waar moeten onze havens naartoe' inhoudt en dat daarbij een enorme puzzel gelegd moet worden, waarbij inderdaad natuur op dit moment niet de prioriteit heeft. De prioriteit is het laten landen van energietransitie en circulaire economie in onze havenlijke industrieterreinen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, voorzitter, ik vind het wel jammer dat het dus weer bevestigd waar ik het net ook over had, dat het niet een integraal verhaal is. Waar we het wel hebben afgesproken hier, dat we energietransitie integraal meenemen met de biodiversiteitscrisis. Dat we daarbij natuur- en milieuorganisaties altijd betrekken, omdat het een fundamenteel belang is, ook bij die ontwikkeling in dat gebied. Bent u het met ons eens dat alles wat daar wordt gedaan ook impact heeft op natuur, milieu en klimaat en dat in ieder geval die organisaties erbij horen om bij te betrekken. Of zegt u: nee, dat is geen omissie voor mij?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, het eerste ben ik met u eens. Alles wat wij doen heeft effect op alles om ons heen. En het tweede, dat we daarom bij alles wat we doen, die organisaties moeten betrekken, dat ben ik niet per definitie met u eens. Ik ben het wel met u eens dat we dat hadden kunnen doen. Het is in dit geval niet gebeurd. Het staat eenieder vrij om bijvoorbeeld in een volgende periode hier nog eens een nieuwe- Nee, ik vind niet dat u ons dat nu zou moeten laten doen. Volgens mij stellen wij hier namelijk een stuk vast over hoe de zeehavens zich ontwikkelen. En als u een reflectie wilt op waar we met de hele provincie naartoe willen, voor wat voor economie wij nog ruimte hebben, dan moet u daar een fundamentele discussie over voeren. Dan heeft u eigenlijk vrij weinig, denk ik, aan een GS-standpunt daarover, want dit is het GS standpunt daarover. Hier is ruimte voor, naar onze mening. En als dat voor u anders is. als u zegt 'nee, die ruimte is veel beperkter', stelt u een discussienota op, stelt u met elkaar vast of wij in Noord-Holland vinden dat er bijvoorbeeld geen ruimte meer is voor industrie. Als dat zo is, dan geeft u die opdracht aan GS. Maar ik zie echt de meerwaarde niet van de zeehavennota nog een keer voor u samenvatten.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dat is zo jammer, want het gaat het niet om de mening van GS, maar wat de PS u als leidraad heeft opgedragen en wat we allemaal hebben omarmd, die brede welvaart economie. En dat zie ik gewoon niet terug en daar zie ik u ook niet op reflecteren en daarop terugkomend.

Dan de laatste vraag, die brede welvaart. Met het aannemen van ons initiatiefvoorstel over die nieuwe economie, betekent ook vaker reflecteren over wat voor impact het heeft wat we hier doen, de keuze die we hier maken, ook elders. We hebben vandaag ook een motie over mensenrechten. In dit stuk staat letterlijk, wij moeten de wereldtop zijn en blijven op het gebied van doorvoer van allerlei bulkgoederen. Niets over de kritische noot wat voor impact dat heeft op de inheemse bevolking elders, omdat wij hier allerlei veevoer-

De **VOORZITTER**: Komt u tot een vraag.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dus de vraag is, en zoals we hebben afgesproken, bent u het niet met me eens dat we ook hierin, zeker in het vervolg, ook wat scherper kunnen kijken van hé, wat we hier doen, kunnen we dat niet wat vaker toetsen aan wat voor impact het elders heeft? Mensenrechten.

Gedeputeerde **KOCKEN**: ik denk dat u de discussie, die u wilt voeren, op enig moment zeker gevoerd zal worden. Ik denk alleen niet dat die hier en nu met een motie en een reflectie van GS daarop – want de reflectie van GS is dat de havennota de ruimte biedt die op dit moment door ons in ieder geval als de juiste ruimte wordt ervaren – is afgebakend. Dat dit de koers is die wij varen. Dat wij denken dat er ruimte gemaakt moet worden voor bepaalde belangen. Dat zijn ook belangen waar u doorgaans volgens mij heel hard voor gaat. Dat is energietransitie en circulaire economie. Die hebben hier een goede plek gevonden. Maar ik begrijp heel goed dat er altijd iets is waar u nog ontevreden over bent. Wellicht in de toekomst kunnen we dat erbij betrekken. Op dit moment vind ik voor dit stuk dat dat voldoende is.

U had volgens mij nog een derde motie. Daar heb ik eigenlijk al een beetje iets over gezegd. Dan kom ik daarna nog bij uw tweede terug. Maar even zien. Ik moet ze even in de goede volgorde houden. Ik heb geen nummering. Maar wat ik net zei over ecologie en rechtvaardigheid, nou, daar heb ik net wat van gezegd. Die raad ik af. En even kijken, het addendum net zo goed.

En dan heeft u nog de motie over actief werken aan het vergroten van biodiversiteit op braakliggende terreinen. Ja, ik begrijp eigenlijk niet zo goed wat u hier van de provincie verwacht. Er zijn alleen in de haven van Amsterdam braakliggende terreinen. In alle andere havens zijn alle kavels uitgegeven. U haalt zelf al aan dat de haven van Amsterdam dit zo goed doet. Dat is dus ook zo. Wat heb ik er nog aan toe te voegen? Zij doen het. Nou, ik zou zeggen: hartstikke goed, het doel is al bereikt. Dus ik weet niet wat u hiermee als Staten van mij verwacht.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, die urgentie, hè, van biodiversiteits- en klimaatcrisis aanpakken, dat is toch weer helemaal verzwakt. Maar ik zal u helpen. De bedoeling van deze motie, zoals het er ook staat, is dat we kijken hoe we die biodiversiteit op die terreinen kunnen versterken, waar we die kans kunnen pakken. Die intentie daarvan staat ook in de Omgevingsvisie. Dus dat is een hele directe rol voor de provincie. Ik zeg niet, dan moet u het tot in de puntjes reguleren. Maar u kunt natuurlijk met bijvoorbeeld een partner, zoals Port of Amsterdam, aan tafel gaan. Zo van hé, hoe kunnen we hiervan leren en hoe zouden we eventueel de kennis daarvan kunnen doortrekken naar andere terreinen? Het hoeft niet allemaal braakliggend terrein-

De **VOORZITTER**: Voordat u uw motie- Want u heeft hem eigenlijk al net toegelicht. Maar zou u tot een interruptie willen komen met een vraag? Want anders wordt het hier een een-tweetje, en graag een interruptie, maar dan zijn we hier tot vannacht 4.00 uur bezig met uw passie en betrokkenheid.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, dan is de vraag: begrijpt u het nu iets beter? Dat het meer gaat vanuit die omgevingsvisie-rol, onze rol, om die biodiversiteit te versterken. Alle ontwikkelingen die we doen moeten natuurinclusief. Dat staat in onze omgevingsvisie. Dit is een ontwikkeling wat we gaan doen. Begrijpt u dat?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou ja, het is een beetje raar als- Nee, ik begrijp wel wat u nu zegt. Ik denk alleen dat de motie die u voorlegt- Ik zie gewoon de toegevoegde waarde er niet van. Dan gaan we nu met de haven van Amsterdam praten over hoe zij de braakliggende terreinen goed laten floreren. En dan kunnen we dat meenemen naar de niet-braakliggende- Ja, dat heeft geen zin. Dus dan kunnen we dat misschien meenemen als kennis. We hebben als ambtenaren, of een ambtenarenapparaat, dat volgens mij al best wel veel kennis in huis heeft. Ik zie de meerwaarde niet van deze hartstikke mooie best practice in de haven van Amsterdam, daar nog verdere ambtelijke capaciteit op te zetten.

De **VOORZITTER**: Heeft u nog een aanvullende vraag, want volgens mij gaat dit anders niet-

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Nee, ik wilde de gedupeerde vragen om dat braakliggende even opzij te leggen, want het is een voorbeeld. De vraag is: wilt u investeren in de biodiversiteit op die terreinen, zoals de omgevingsvisie u eigenlijk gebiedt. Namelijk, alle ontwikkelingen moeten natuurinclusief en dat moet natuurlijk vanuit ons gebeuren. Wilt u dat?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik denk dat ik net al heb gezegd dat ik de waarde van natuur, ook in het Noordzeekanaalgebied, in het NOVEX-traject meeneem. Het heeft aandacht. Ik zou niet weten wat dit extra doet daar bovenop. Dus ik blijf erbij dat de motie overbodig is en dat het in brede zin, niet zozeer in het kader van deze zeehavennotitie, maar in het kader van hoe wij met het NZKG en alle andere gebieden in onze provincie omgaan, aandacht heeft. Dan waren dat volgens mij uw drie moties.

Dan was meneer Dessing, die onder de aandacht bracht wat hij ook in de commissie had gedaan. En net als u heb ik daar natuurlijk ook nog iets extra over. Ik kwam eigenlijk juist tot de conclusie- Nou, wel dat het een probleem is. Dat ben ik met u eens. Althans, op sommige terreinen. Met name, als ik het goed begrepen heb, in de rijkswateren in Velsen en rond het Oranjesluizencomplex. Maar daarmee is het eigenlijk ook- O, in Amsterdam overigens niet, want daar hadden we volgens mij nog discussie over in de commissie. In het Amsterdamse havengebied is er dan weer geen tekort. En dat is dan ook geen rijkswater. Dus daar zouden wij misschien nog iets van kunnen vinden. Maar die anderen vallen onder Rijkswaterstaat en daarmee is dit ook een probleem wat een probleem is van Rijkswaterstaat en wat zij zouden moeten gaan

oplossen. Ik zou het in die zin ook afraden dat wij dan een meldpunt maken wat dan verder bij ons eigenlijk nergens kan landen. Dit is een probleem wat Rijkswaterstaat moet oppakken en wat daar dus aangekaart moet worden. Er zijn volgens mij ook Kamervragen over gesteld naar aanleiding van de alarmering van de Algemeene Schippers Vereeniging. Dus in die zin is er volgens mij aandacht voor. En ja, is de provincie daar eigenlijk gewoon net het verkeerde gremium voor.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Dan ga ik toch een poging wagen. Want hetzelfde meldpunt is in Zeeland wel aangenomen. Er was dus kennelijk wel een behoefte voor en een platform ook voor. Wat ik van de Algemeene Schippers Vereeniging heb gehoord, is dat met name door het tekort aan ligplaatsen, dat er een enorme omvaarconstructie aan de gang is. En dat zelfs binnenvaartschepen in het weekend rondjes varen, omdat er geen plek is om te liggen. Als er iets is wat niet milieuvriendelijk is, dan is dat het wel. Dus er zijn toch echt wel redenen om te veronderstellen dat die regierol, die de provincie wat mij betreft in die notitie zeehavens zou moeten hebben, dat die zo'n meldpunt wel degelijk rechtvaardigt. Kan gedeputeerde daar toch nog wat dieper op reflecteren?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik ken het meldpunt van Zeeland, maar bij Zeeland zijn het geen rijkswateren. Dus dat maakt wel echt een verschil. Daar is de provincie ook de verantwoordelijke autoriteit. En dat zijn wij bij deze plekken, waar het knelt, zijn wij dat niet. Dus ik vind dat de vergelijking daarmee wat onhandig is. En ik begrijp uw argument over dat het qua energie verspilling en milieuschade onverstandig is dat ze rondvaren als dat niet nodig is. Dat begrijp ik. Ik weet alleen niet zo goed hoe we dat verder zouden moeten leggen. Want zelfs als het bij ons gemeld is, dan kunnen wij er nog steeds dus niet op ingrijpen. Wij kunnen daar niks aan, want het zijn onze wateren niet.

De heer **DESSING** (FvD): Het laatste concrete voorbeeld. Ik weet bijvoorbeeld dat in Zaanstad, dat daar een heel groot probleem is. Dat daar gewoon door de schepen die daar voor de Oekraïense vluchtelingenopvang worden gebruikt, dat daar concrete problemen zijn. En dus ik kan me voorstellen dat in de regie tussen de verschillende havenbedrijven, waaronder Zaanstad, dat daar de provincie een soort van regierol in zou kunnen betekenen, met name door dat meldpunt op die manier te openen. Dus kan de provincie toch niet, ja, die regierol overwegen?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja, dan moet ik wel meteen aan u teruggeven. Ik noemde net waar de problemen ons bekend zijn. Dat is dus rond het Oranjesluizencomplex en Velzen. Verder ben ik niet op de hoogte van andere plekken waar ook problemen zijn. Misschien is het een idee dat ik er nog eens een uitvraag naar doe om te kijken hoe groot het probleem nou daadwerkelijk is.

De **VOORZITTER**: Dat lijkt me een mooie toezegging, toch.

De heer **DESSING** (FvD): Dat is een goeie toezegging. Dank daarvoor. Er zijn wat concreet meer problemen. Dus het lijkt me goed dat we daar op een later moment dan nog op terugkomen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Oké, dan doen we dat.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dan vroeg meneer Klein, volgens mij, of wij ons inzetten voor de waterstof backbone naar Den Helder met name. En dat kan ik, zowel namens mijn collega meneer Stigter als namens mijzelf zeggen, dat dat inderdaad onze aandacht heeft. Dus daar kan ik u over geruststellen zogezegd.

Dan was er, even kijken, mevrouw Van Geffen met drie moties. De eerste en de tweede motie, daar stelt u voor – ik zal ze er even bij pakken – om uit verschillende andere potjes zogezegd geld naar een ander potje te schuiven. En op zich is daar misschien best iets voor te zeggen, maar ik vind het wat ongelukkig om hier dat zomaar even te zeggen 'ja, dat kan eigenlijk wel', omdat ik niet goed kan overzien waar die gelden wel of niet al voor bedacht zijn. Misschien zijn ze nog niet formeel bestemd, maar kan nu niet helemaal vaststellen- Dan gaat het met name over de gelden in de energietransitiereservering, want daar zit in ieder geval iets in wat je hier mogelijk voor zou willen bestemmen. Waar het gaat over het Economisch Duurzaamheids- en Herstelfonds, daar is dit wel wat ingewikkeld om het daar onder te brengen. Ik kan me wel voorstellen dat u de moties aanhoudt en dat u hier misschien tegen de begroting nog eens naar kijkt, omdat ik eigenlijk op dit moment deze verschuiving, hoewel ik het doel wel in lijn vind met

de zeehavenvisie, zoals die voorligt, en daar ook de financiële middelen niet zodanig groot zijn dat ik denk dat we sowieso alle taken wel zullen uitvoeren, lijkt het me passender om dat bij de begroting te doen en hier niet met een motie twee miljoen van de een naar de andere pot door te schuiven.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Deelt u het urgentiegevoel voor de aanlanding van zowel de energie vanuit wind op zee als vanuit de schepen die met groene waterstof gaan komen en dat daar geen plek voor zal zijn?

Gedeputeerde **KOCKEN**: En dat er daar?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Geen plek voor zal zijn. Deelt u de urgentie?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, tot op zekere hoogte. Ik denk dat, waar de hele nota over gaat, is ook over de transitie en dat wij tijdig daarop zijn ingeregeld zogezegd. Er is zowel in Den Helder als in de haven van Amsterdam en de haven van IJmuiden heel veel aandacht, ook voor de aanlanding van waterstof en hoe dat gerealiseerd moet worden. En dan zeg ik ook maar even in alle bescheidenheid, dat ook de door u gevonden twee of zelfs vier miljoen daar de boel echt niet sluitend maakt. Dat gaat over gigantische projecten die we hiermee niet in één keer vlot trekken, maar die wel echt de volle aandacht van de provincie hebben. Dus er zijn voldoende overleggen, om dat zowel bij de verschillende ministeries, die daarbij betrokken zijn, onder de aandacht te brengen als bij de lokale overheden. Dus de overleggen lopen. De plannen liggen er. Dus in die zin, ik voel zeker de urgentie en ik raad u aan om deze motie niet daarvoor te benutten, want daar gaat hij het verschil niet in maken.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Nou, in zoverre, dat er wel degelijk een psychologisch effect vanuit gaat dat het urgent is. Want Je kunt er heel lang over praten. We hebben – ik heb ook gezegd – een prachtige nota, maar er moet ook boter bij de vis. Ergens moet initiatief genomen gaan worden om dit te realiseren. Als we dan de reserve van de energiereserve – of hoe het ook heette – niet precies weten, dan zou toch dat dat fonds, duurzaam en economisch herstelfonds, hiervoor gebruikt kunnen worden.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou ja, ik denk dus juist dat het duurzaam economisch herstelfonds eigenlijk hier niet goed bij past, waarvan ook al de vraag is hoeveel daar überhaupt nog aan vrije middelen in zou zitten. Dus dat lijkt me sowieso niet een goede bestemming. Of de energietransitiemiddelen daarvoor in aanmerking komen, vind ik op dit moment te, ja, te hap-snap – ik zeg het u maar gewoon – om dat nu even te beoordelen van, 'haal het daar maar uit en stop het daar maar in'. Ik begrijp het doel en ik onderschrijf de noodzaak daarvan, maar ik denk ook dat we het psychologische effect van de motie dan ook weer niet moeten overschatten. Ik denk dat het goed is als wij vandaag de zeehavennota hier bespreken en dat u hem straks vaststelt. Dat zou fijn zijn. Dan kunnen we verder. Ik denk dat daar een iets groter psychologisch effect misschien zelfs wel van uitgaat, omdat we daarmee duidelijkheid geven over hoe de provincie naar die gebieden kijkt, waar we nou eenmaal niet in ons eentje de baas zijn. Dus dit legt een basis. Daar gaan we mee verder. Ik raad u aan om, wat u wilt, voor de begroting te bewaren en het daar nog eens ter discussie te leggen.

De **VOORZITTER**: U heeft nog een aanvullende vraag?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ja, bedoelt u dan de begroting van november? Volgend jaar?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Oké, dat is heel erg ver vooruit. En zo'n slimme oplossing, een motie, rond ruimtegebruik, dat blijkt dus te werken voor de elektrische infrastructuur. Daar komen heel veel inschrijvingen op binnen. Zo kom je op ideeën. Zo maak je dingen los in het veld. Ergens iets van ambitie. Nu zit dat er helemaal niet in.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou ja, dat ben ik met u eens. Dat zit er op dit moment- De reserve zeehavens, daar zit geld in. Dat is nu bestemd om kades te revitaliseren. Daar komt het eigenlijk simpel op neer. Dat is niet met dezelfde scope als de regeling uit de mobiliteit. Dat klopt. Dat is een andere invalshoek.

De **VOORZITTER**: Ik zou zeggen: gaat u nu verder, gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Oké, even zien. Dan had u nog een motie over de BRZO-bedrijven en daar een commissie voor op te starten. Ja, die kan ik ook niet overnemen. Dat komt eigenlijk vooral, omdat de omgevingsdienst daar een zelfstandige rol heeft. Die heeft met alle bedrijven, die in die categorie vallen, eigenlijk goede contacten en ook levert altijd maatwerk. Daarmee wordt de meerwaarde van een rondetafelgesprek met die bedrijven over hoe het algemeen gaat als niet waardevol gezien. Dus ik denk niet dat wij daar iets toevoegen aan de overlegstructuren die er allemaal al zijn.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Het is niet een ronde tafel over hoe het allemaal gaat, maar een ronde tafel om tot een structurele commissie- Of in ieder geval een tijdelijke commissie van een jaar of zo te komen om die hele werkwijze te stroomlijnen. Dus het is niet een blabla-bijeenkomst.

De **VOORZITTER**: Heeft u nog een vraag aan de gedeputeerde? Anders dan-

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik heb het idee dat mijn motie verkeerd begrepen is, dus-

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ik denk dat ik het niet verkeerd begrijp, maar u misschien iets anders wil dan wat mij nuttig lijkt. Ik zie in de praktijk dat de omgevingsdienst met alle bedrijven, die in dit kader met hen te maken hebben, goede een-op-een relaties heeft, dat er steeds naar maatwerk wordt gezocht. En dat u een probleem constateert dat het met een vergunningverlener niet altijd heel snel gaat, dat heeft niet zozeer te maken met niet goedlopende werkprocessen, maar meer mee de complexiteit van de vragen. En die passen ook gewoon bij de tijd waarin wij leven, waarin steeds vragen voorliggen die niet vorig jaar er ook al waren. Juist omdat die transitie zich voortzet, dienen zich nieuwe vragen aan, die niet altijd met een eenvoudig ‘o, dit hebben we laatst aan de hand gehad, dat pak ik er even bij, dan geef ik hetzelfde antwoord’. Dat kan niet. Dat vraagt soms gewoon een heleboel extra werk. Daardoor gaat het nog niet zo soepel als we misschien zouden willen. Maar daar gaan ronde tafelgesprekken met die bedrijven over ‘hoe gaan we dat proces versoepelen’ in onze ogen niet in helpen.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mevrouw Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dan kom ik denk ik bij de inbreng van mevrouw Strens, die eigenlijk zegt, ja, er worden geen knopen doorgehakt. Nou ja, de wethouder van Beverwijk was hier nog. Die vond dat het toch allemaal weer veel te duidelijk was wat we hadden opgeschreven. Dus het is maar vanaf welke kant je kijkt. Voor sommigen is het niet concreet genoeg, voor anderen zijn de lijnen toch te hard. Ik denk dat er heel hard gewerkt is om iedereen aan bod te laten komen en iedereen tot zijn recht te laten komen, maar ook om iedereen aan tafel te houden. Omdat deze puzzel, waar ik het al eerder over heb gehad en die ook door verschillende van u benoemd is, ontzettend complex is en, nou ja, wij ook niet in ons eentje de doorzettingskracht hebben om te zeggen: dit komt hier en dat komt daar, en zo gaan we het doen. Het is echt het proces van samen. Dit geeft onze visie op de zaak. Die zullen we ook steeds als bouwsteen of als uitgangspunt meenemen. Ik kan me heel goed voorstellen dat dit stuk over een aantal jaar misschien alweer een concretisering kan gebruiken. Maar wij zullen, volgens mij, bijvoorbeeld in het NZKG NOVEX-traject hier concrete handen en voeten aan geven, maar wel op basis van deze visie. En zo is het stuk bedoeld. En hoe we sturen op de puzzel is iets- Ik zou u het wel willen zeggen als ik het wist. En niet alleen ik. Maar als we het allemaal al wisten, dan was de puzzel een stuk eenvoudiger. Maar wat deze puzzel zo moeilijk maakt, is eigenlijk dat de verschillende de puzzelstukjes in de tijd van vorm veranderen. Zo moet je het misschien een beetje zien. En iedereen heeft zijn eigen variant. Ik heb al heel veel gehoord over ‘het is een soort tetris-puzzel en als je het goed in elkaar past, dan zakt het opeens weer terug en dan kun je weer verder bouwen’. Nou, inmiddels, als we het over het NOVEX-traject hebben, gaat het over een partituur. Nou, het zijn allerlei prachtige vergelijkingen, maar we weten het nu eigenlijk niet. We weten echt niet hoe het er over vijftien jaar dan precies uit moet zien. Want het ligt eraan: welke ontwikkelingen gaan snel; welke blijken misschien helemaal niet levensvatbaar; wat popt er nog op wat we nu nog niet eens zien aankomen? En daar zullen we steeds op moeten inspelen en daar is de nota volgens mij dan onze grondtoon voor.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Nee, deze reactie begrijp ik en is ook in lijn met hetgeen wat u ook in de commissie heeft aangegeven. Maar dan toch even. We gaan met elkaar die puzzel leggen en er gaan ongetwijfeld situaties optreden dat het niet allemaal past. Het Rijk wil iets, wij hebben iets op basis van deze nota en een gemeente wil iets. Wie gaat dan uiteindelijk de knoop doorhakken en zeggen, oké, ik kies voor die functie? Gaan we dat allemaal in gezamenlijkheid doen? Is daar een soort van hiërarchie in bestuurslagen in? Kan u daar iets- En ik snap dat dat wellicht lastig is, omdat we nog middenin zo'n proces zitten, maar zou u daar iets over kunnen toelichten, hoe u verwacht dat dat mogelijk kan gaan?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou ja, wat ik net al zei, we hebben niet als provincie een soort totale doorzettingsmacht waarmee we kunnen zeggen: zo gaan we het doen, en dit hier en dat daar. Maar we hebben ook instrumenten wel, zoals bijvoorbeeld onze omgevingsverordening, en wij kunnen bepaalde gebieden aanwijzen als industrieterrein van provinciaal belang bijvoorbeeld. Nou, dat begrenst dan of dat legt dan de mogelijkheden. Het is maar net hoe je het wil bekijken. Maar dat geeft aan 'wat kan hier'. En dat hebben we op een aantal plekken gedaan. Dat kunnen we in de toekomst ook doen. Je kunt zo'n predicaat eraf halen of ergens anders erop leggen als je dat nodig vindt. Dus in zoverre kan de provincie dat bepalen. Doorgaans proberen wij volgens mij tegenwoordig ook als overheid dat in goed overleg met zowel andere overheden als andere belanghebbenden te doen. Dus als we dan bijvoorbeeld het voorbeeld van Beverwijk nemen, daar hebben wij volgens mij nu van gezegd, nou, oké, dit is wat jullie allemaal willen; wij trekken toch een grens. Dit stuk van wat u wil, wat lokaal gewenst is kennelijk, vindt de provincie niet de bedoeling. Wij vinden de kaderuimtes die er nu nog beschikbaar zijn, zo waardevol dat we die niet hier willen opofferen voor woningbouw, ook al wil lokaal dat wel. Nou, daar is altijd een zoektocht en een gesprek. Tenminste, zo zie ik het wel voor me: dat wij voortdurend met iedereen zoeken naar hoe kunnen we zoveel mogelijk maatschappelijke doelen dienen? En soms zal dat, zoals wat u met Beverwijk heeft gezien, ergens zuur zijn en hopelijk is daar ook voldoende zoet en komen we uiteindelijk met elkaar op een betere plek terecht.

Dan had ik volgens mij nog mevrouw Koning-Hoeve van het CDA. Ja, ik weet niet of het nodig is om erop te reageren, maar ik doe het toch even, want de motie, zoals meneer Terwal die heeft ingediend, die kan ik prima omarmen. Als de nadruk daarbij door u eigenlijk zo heel nadrukkelijk op Damen wordt gelegd, dan wil ik er wel toch op wijzen dat Damen inderdaad een heel oud familiebedrijf is, maar dat zij in 2013 op dit kavel zijn gaan zitten in de wetenschap dat het kavel bestemd was voor woningbouw. Dus ik begrijp dat er vanuit hun bedrijf gezocht wordt naar hé, kunnen we niet ergens heen? En ik denk dat een scheepswerffunctie in een haven hoort. Of dat per se dit specifieke bedrijf moet zijn, dat weet ik niet. Ik neem aan dat u daar als CDA ook niet per se van zegt dat dit bedrijf boven anderen verheven zou moeten zijn. Maar goed, misschien leg ik daar nadruk op iets wat u helemaal niet zo heeft bedoeld, maar u noemde het zo. Ik dacht, dit wil ik u wel graag meegeven.

U heeft ook aangedrongen op de samenwerking tussen de havens. Daar heb ik al iets over gezegd. Ik denk dat die de toekomst in steeds meer bevorderd zal worden. Dat is eigenlijk volgens mij wat ik er over kan zeggen.

Volgens mij heb ik dan ook nog gehoord van meneer Carton: hoe gaan we nou eigenlijk verder met dit stuk? Hoe gaan we hierop acteren? Nou, dat is tweeledig. Aan de ene kant heb ik u al een aantal keren het NOVEX-traject genoemd. Daar speelt dit een rol in. Maar ook bijvoorbeeld in het OMC, de ontwikkeling van het maritiem cluster. Dat is in Den Helder. Dat is hier ook op de radar. Daar speelt dit een rol in, in de zin dat dit onze visie op 'wat moet daar gebeuren' is. En die overleggen, die gaan we niet nu opstarten. Die zijn er al lang. Maar dit geeft on een nieuw ijkpunt. We hadden een vrij oude havenvisie. En nu hebben we die herijkt. Dus dit is ons nieuwe uitgangspunt bij dergelijke overleggen. Zo gaan we ermee verder.

Dan vroeg meneer Gringhuis volgens mij naar de toegevoegde waarde van kunst en cultuur in de havens. Ja, ik denk dat, wat daar ontstaan is, zijn eigen waarde zeker heeft. Ik durf nu niet te zeggen dat wij daar nog een extra puzzelstuk van moeten maken, wat wij ten koste van alles in de haven moeten houden. Ik denk dat we goed moeten kijken naar de ruimte die wij beschikbaar hebben en hoe ingewikkeld die puzzel te leggen is, ook vooral met alle milieu contouren die daar bij zware industrie horen. Daarmee vind ik dat Ruigoord een prachtige plek is, maar weet ik niet of dat het eeuwige leven heeft. Dat zullen we in de toekomst moeten zien als de puzzel zich verder gaat realiseren, zeg ik dan maar. En dat is eigenlijk ook vooral een keuze die in Amsterdam gemaakt moet worden.

Dan vroeg u volgens mij nog iets anders, maar dan moet ik heel even snel terugkijken. Of er overleg is over de nautische ruimte met anderen. Nou ja, die is er denk ik met het Rijk, zodat het Rijk weet hoe het er hier voor staat en dat zij dat betrekken in de afwegingen hoe ze daar naar de nautische ruimte kijken. Er zijn verbindingen van de Noord-Hollandse havens met het achterland. Zij weten daar wat onze Noord-Hollandse visie daarop is. En natuurlijk benadrukken, wat ik al eerder zei tegen meneer Klein, bijvoorbeeld de noodzaak van het doortrekken van de waterstof backbone vanuit Den Helder, dat die daarop aangetakt wordt, dat is iets wat wij regelmatig in Den Haag onder de aandacht brengen. Dat geldt ook voor andere projecten. Dus dat heeft zeker de aandacht en dat bespreken wij inderdaad met het Rijk. Dat doe ik niet alleen, want dat valt ook gedeeltelijk in de portefeuille van meneer Stigter en volgens mij ook in de portefeuille trouwens van meneer Olthof en van mevrouw Zaal. En ik kijk nog even of er nog iemand opkijkt. Dan heb ik ze denk ik wel gehad.

De **VOORZITTER**: U bent aan het afronden?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ik zou nog eventjes naar de bijsluiter over Den Helder van JA21. Daar heb ik eerlijk gezegd van gemist wat de bedoeling daarvan is. Misschien heeft u inmiddels gehoord dat de ontwikkeling maritiem cluster hier volop de aandacht heeft. Dus in die zin, dat dat niet misschien uitgebreid is gememoreerd in deze nota, betekent niet dat dat hier geen onderwerp van gesprek is. Maar als u daar nog meer van verwacht, dan moet u dat misschien zo direct in uw tweede termijn – want daar had u nog vier minuten voor – nog even memoreren.

De **VOORZITTER**: Maar dat hoeft niet, meneer Köhler. Tweede termijn. Het was een uitgebreide reactie in de eerste termijn van het College. Meneer Terwal, heeft u nog behoefte aan de tweede termijn? Mevrouw Bouhlel? Statenlid Kostić? Ja, u moet er echt op letten, hoor, want ik blijf wel wakker. Het is ook echt geen temperatuur om in slaap te vallen. Ja, U moet opletten. Het woord aan mevrouw Bouhlel.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Ja, sorry. Ik vind het jammer dat ervan uit gegaan wordt dat de SP tegen een samenwerking zou zijn. Gedeputeerde Post indertijd, die begreep juist heel goed dat de Port of Holland beter zou zijn voor Noord-Holland en Nederland. Bij ons staat wel gezondheid hoog in het vaandel. Dat blijft zo. En hopen we dat het niet alleen om economie blijft draaien en hopen we daarin dat de visie nog ook rekening gaat houden met mens, dier en natuur.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Statenlid Kostić nog? De heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank, voorzitter. Even heel kort een reactie. Dank voor de toezegging die ik heb gekregen van de gedeputeerde. Ik denk dat, meerdere partijen hebben het belang van de binnenvaartsector genoemd, waaronder het CDA en JA21. Dus ik denk dat het goed is dat we daar verder over praten en dat die sector ook een, ja, een plek in deze nota krijgt die het verdient. Ja, ik ga mijn motie toch in stemming brengen. Ik heb begrepen dat gedeputeerde er niet enthousiast over is, maar ik denk echt dat het van belang is, ook omdat er wel degelijk grote problemen spelen die, ja, een regierol rechtvaardigen. Ik zou het toch de collega's willen meegeven dat ik denk dat de provincie daar toch wel de geijkte plek voor is à la Zeeland, ondanks dat we wat minder provinciaal water hebben, dat er wel meer rijkswateren zijn. Maar die regierol en de winst die we op diverse vlakken ter linker- en ter rechterzijde zouden kunnen winnen door dit meldpunt te openen, dat zou ik toch aan jullie als collega’s willen meegeven ter bepaling van de stemming op mijn motie. Hartelijk dank.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Klein? Mevrouw Van Geffen? We gaan overigens na afronding van dit agendapunt schorsen voor het diner.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Namens Noord-Hollanders. constateert dat de provincie zich wentelt in het gemak van niet het voortouw hoeven nemen. We stellen het met gemak een jaar uit. De windmolens kunnen geen moment wachten, maar de honderden malen grote beweging van energie vanaf zee, die kan voor deze coalitie wel wachten. Dit is een last minute coalitie. Voor de energie-infrastructuur zijn we ook vastgelopen. En deze last minute coalitie wacht rustig af tot we met energie vanaf zee ook vastlopen. Namens Noord-Hollanders. doet een dringende oproep aan de coalitiepartijen om investeringen voor de energietransitie serieus te nemen en vooral tijdig, niet last minute, op te treden. De moties die we hebben ingediend, die handhaven we. En hetzelfde geldt voor de commissie voor samenwerking tussen omgevingsdienst en bedrijven rond gevaarlijke stoffen. Let wel, dat als alles veel meer tijd kost, zoals ze nu gesignaleerd wordt, dan komt de rekening daarvoor sowieso ook bij ons te liggen.

Nog los van het grote belang dat wij als provincie bij veiligheid hebben. Ook deze motie handhaven wij dus.

En tenslotte zou ik nog dit willen zeggen. Als ik interrumpeer is het buitengewoon storend om uitgelachen te worden door de heer Loggen in samenwerking met mevrouw Zaal. Ik vind dat soort gedrag in deze provincie echt ziek.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens, heeft u nog wat voor de- Nee. Mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u. Goed dat de gedeputeerde nog even terugkomt op die ruimte voor die binnenvaartschepen. En wat betreft de motie. Natuurlijk ken ik het dictum en dat is ook wat wij indienen en waar het om gaat. Maar ik zou me aan de andere kant ook wel voor kunnen stellen dat de gedeputeerde misschien iets meer zich in wil zetten voor Nederlandse bedrijven, dan dat er bijvoorbeeld een Chinees bedrijf zou komen om daar een werf te starten. Dat we dan toch iets meer voorkeur hebben voor Nederlandse bedrijven.

De **VOORZITTER**: De heer Carton nog? De heer Gringhuis? De heer Köhler? U gaat het feestje compleet maken.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik hou het kort, voorzitter, want het is allemaal paarlen voor de zwijnen. Meneer Olthof werd net nog vergeten in het overzicht van de gedeputeerden die erbij betrokken zouden kunnen worden, door mevrouw Kocken. Ik heb hou het heel concreet. Uitbreiding van de N9 tot vierbaansweg op korte termijn, wanneer kan ik dat verwachten? Het opruimen van alle vlotbruggen over het Noordhollandsch Kanaal, wanneer kunnen we dat verwachten? En het uitbreiden van het enkelspoor tussen Alkmaar en Den Helder, wanneer kunnen we dat verwachten? Daarop zou ik graag antwoord hebben.

De **VOORZITTER**: Het lijkt erop dat u dat bij het iMPI had moeten doen, maar wie weet- Ik heb alle statenleden in tweede termijn gehad.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Kocken, volgens mij was er nog één klein vraagje voor u.

Gedeputeerde **KOCKEN**: U zei ‘één vraag’. Dat was de vraag over die eigenlijk bij het iMPI hoort?

De **VOORZITTER**: Nee, mevrouw Koning had-

Gedeputeerde **KOCKEN**: O, die vraag. Oké, nou ja, ik wilde ze nog even langslopen, als u het goedvindt. Ik zal proberen het zo kort en snel mogelijk te doen.

Excuses aan de SP, want ik heb u kennelijk gewoon verkeerd begrepen. U bent ook voorstander van de Port of Holland. Prima.

Pleiten voor Hollandse bedrijven boven Chinese bedrijven. In algemeenheid weet ik eerlijk gezegd niet helemaal of dat mag. Ik kan me voorstellen dat wij hier allemaal Noord-Hollandse bedrijven inderdaad een warm hart toedragen. Dus voor zover u daar een extra woord voor wil, denk ik dat dat binnen alle regels van ons verwacht mag worden. En dat we dat liever hebben dan een partij van ergens ver weg. Aan de andere kant is het wel zo dat, als wij een wereldmarkteconomie hebben en partijen zich mogen vestigen, dat ik me ook wel gewoon aan de regels moet houden die daar zijn. Ik kan daar ook niet geloof ik voorliggen. Maar ik zal het Nederlandse bedrijf, dat staat in Noord-Holland volgens mij voorop, als het aan het provinciebestuur ligt.

En dan, de vragen waren nu wel concreet, maar allemaal eigenlijk niet over deze nota en ook buiten mijn expertise. Dus daar kan ik u helaas geen antwoord op geven. De vierbaansweg, het opruimen van de vlotbruggen en het enkelspoor. Moet u misschien andere vragen van maken.

De **VOORZITTER**: Ja, en die gaan we hier ook nu niet beantwoorden, want die komen terug als dat aan de orde is bij de gedeputeerde Olthof. Dus ik ga deze beraadslagingen nu sluiten over dit agendapunt. U kunt nu nog moties aanpassen als u dat wil, of intrekken. Ik zie daar geen behoefte toe. Dan rond ik nu de beraadslagingen over agendapunt 11 af. De stemming zal ook straks plaatsvinden aan het eind van de agenda. En ik schors de vergadering tot 19.30 uur.

De discussie wordt gesloten.

Schorsing 18.23 tot 19.34 uur.

12. Laatste Begrotingswijziging 2022 (VD-68).

De **VOORZITTER**: Het is 19.30 uur geweest en wij gaan verder met de vergadering. Ik heropen de vergadering die vanochtend om 10.00 uur is begonnen op 19 december 2022. We zijn aanbeland bij agendapunt 12. Dat betreft de Laatste Begrotingswijziging 2022, voordracht 68. In onze provinciale begroting wijzen provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen in kan zetten. Deze laatste begrotingswijziging van 2022 omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven op basis van de huidige verwachtingen en is ook besproken in alle commissievergaderingen. Ik heb een drietal sprekers op mijn lijstje staan. Dat is Statenlid Zoon van de Partij voor de Dieren. mevrouw Kapitein van D66 en mevrouw Van Soest van de Partij van de Ouderen. Dat klopt. Dan ga ik nu de heer Zoon het woord geven in eerste termijn.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Het is bijzonder dat verstandig en onverstandig zo dicht bij elkaar kunnen liggen. Partij voor de Dieren heeft het dan in dit geval over de subsidies buiten uitvoeringsregeling, waarbij we een subsidie hebben verleend aan een juridisch discutabel mestscheidingvloeraanpassing uit naam voor betere natuur. Provinciaal geld aan een schijnoplossing waar we juist moeten werken aan minder dieren, Maar het zoete is dat er een subsidie voor de aansluiting A9 Heiloo is komen te vallen. En terecht ook. Het project van Heiloo dat inzet op autoverkeer dwars door groen dat niet meehelpt aan de model shift, een wegenproject dat een prestigeproject is geworden, financieel niet houdbaar en juridisch discutabel. Heel goed dat we de subsidie van twee miljoen nu laten vervallen. Maar dit soort projecten kennen een eigen dynamiek, hebben we in het verleden wel gezien. Oude ideeën uit 2014 worden afgestopt en een punch gegeven, en meer geld wordt er vrijgemaakt met als excuus dat het project dertien al in onze plannen staat en we toch al 46 miljoen krediet hebben staan. Het klopt dat de Partij voor de Dieren dat geld anders zou willen besteden. Maar om het gemak weg te nemen dat het meer geld gaat worden, dienen we een motie in, samen met de SP, met de dictum: verzoeken het College geen nieuwe subsidies en extra financiële verplichtingen aan te gaan voor de aansluiting A9 Heiloo zonder uitdrukkelijke toestemming van de Provinciale Staten, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 285-19 december 2022
Geen geld meer naar A9 Heiloo

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:
- *Project aansluiting A9/Heiloo stilligt;*
- *De subsidie van € 2 miljoen uit 2021 ook niet in 2022 is uitgegeven en is komen te vervallen.*

Overwegende dat:
- *Er veel onzeker en onduidelijkheid is over het project aansluiting A9/Heiloo.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Geen nieuwe subsidie en extra financiële verplichtingen aan te gaan voor de aansluiting A9/Heiloo, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren) en Remine Alberts (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie is keurig ondertekend, maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Geef ik nu het woord aan mevrouw Kapitein van D66.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Voorzitter, ik wou overslaan dit keer.

De **VOORZITTER**: Vooruit. Mevrouw Van Soest, Partij van de Ouderen.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dank u, voorzitter. Ik heb alleen een motie en daar wilde ik graag het dictum van voordragen. Dat is om de rechterlijke macht in Nederland bij de rechterlijke

macht laten en nooit zelf sancties of straffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van de rechter verlaten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Mag ik één vraag stellen, mevrouw Van Soest? Heeft dit betrekking op de begrotingswijziging?

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Nee, dit is op de geheimhouding van 8.

De **VOORZITTER**: Dan bent u één agendapunt te vroeg.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Kom ik straks toch weer terug.

De **VOORZITTER**: Nou, maar dat vind ik heel gezellig. Dat is 12.a. Dus dan schrijf ik u alvast bij 12.a op het lijstje.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

De **VOORZITTER**: En dan heb ik in de reactie op eerste termijn gedeputeerde Kocken, in de persoon van gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, dank u wel, voorzitter. Over deze motie van de Partij voor de Dieren en de SP kan ik redelijk kort zijn. Hij verbaast me enigszins, omdat namelijk, het budgetrecht ligt bij deze Staten. Dus op het moment dat er sowieso een nieuwe subsidie of een verhoging van een regeling komt, zal ik altijd bij de Staten langs moeten om daar toestemming voor te vragen. Dus volgens mij is die compleet overbodig, deze motie.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Nou ja, voorzitter, ik heb het gedaan, omdat we eerder hebben gezien dat we dachten dat er geen extra geld ging naar deze aansluiting en dat het uiteindelijk toch gebeurt. Volgens mij kwam het CDA daar nog achter toen. We zien ook wel dat het soms best wel dunnetjes in zo'n iMPI terecht kan komen. Dat er staat van, kleine subsidie hier en daar erbij, zonder dat het heel bewust wordt genomen. De motie roept juist op, voorzitter, om het heel bewust te gaan overdenken. Als we geld uitgeven: liever niet; maar dat we het dan in ieder geval heel bewust doen.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, u zegt iets over uzelf dat u het iMPI niet serieus leest of niet; dat is aan u. Maar volgens mij staat er netjes een presentatie van alle investeringen. Dit is trouwens buiten de uitvoeringsregeling. Dus hier gaat u over. Dus wat mij betreft, nogmaals, deze motie is overbodig.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Tweede termijn. De heer Zoon nog? Ik neem aan, mevrouw Kapitein, dat u overslaat. Ja, dan zijn we aan het eind gekomen van agendapunt 12. En ook aan het eind van de beraadslagingen. Kan er dus niets meer gewijzigd worden aan moties, tenzij de heer Zoon dat nog zou willen. Maar ik zie daar geen actie toe. Dus dan sluit ik nu deze beraadslagingen. Stemming zal ook plaatsvinden straks aan het eind van de agenda.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: En dan vraag ik nu, wederom aan de vicevoorzitter, om het volgende agendapunt van het voorzitterschap over te nemen. Dat gaat over agendapunt 12.a, de Actualisatie van de geheimhoudingslijst PS. Dus als mevrouw Van der Waart mij weer zou willen waarnemen.

Voorzitter: Statenlid Van der Waart

12.a. Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61).

De **VOORZITTER**: Goed. En zoals door de commissaris zojuist benoemd, gaan wij het hebben over agendapunt 12.a. Dat betreft de onthamerde voordracht 61 inzake Actualisatie geheimhoudingenlijst PS. We hanteren sinds 2008 een geheimhoudingen lijst die maandelijks terugkomt op de PS-agenda. De openbare agenda is dat. Op deze lijst staan alle documenten die door GS onder geheimhouding overlegd zijn aan PS en waarvan PS daar geheimhouding hebben ook bekrachtigd. Omdat er aan het eind van dit jaar een geheimhouding van enkele documenten zou komen te vervallen, zijn alle geheime documenten opnieuw getoetst en is de lijst

geactualiseerd. Deze voordracht is onthamerd. De sprekers die zich volgens mijn lijstje voor dit punt hebben aangemeld zijn in ieder geval de heer Zoon, Partij voor de Dieren. Hij is degene die dit onthamerd heeft ook. En dan heb ik vervolgens een aantal mensen tussen haakjes. In ieder geval dus mevrouw Van Soest, niet tussen haakjes. Maar ik heb ook mevrouw Kuiper-Kuijpers van het CDA, de heer Klein, ChristenUnie, en de heer Dulfer van GroenLinks. Ik zal u dadelijk gewoon vragen of u het woord wilt voeren. En dan beginnen we in ieder geval met de heer Zoon. Gaat uw gang.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. De provincie staat voor een open overheid, waarbij overwegingen en besluitvormingen zo min mogelijk geheim zijn. Ook de nieuwe Wet op overheid heeft er een sterke opvatting over. Gelukkig wordt die ook gedeeld door de provincie. De hoeveelheid geheime is vergaderingen zijn minimaal, dito met het aantal geheime stukken. De inwoners van Noord-Holland kunnen inderdaad in transparantie meekijken in de overwegingen en beslissingen. Wijk je af van die openbaarheid, doe je dat bewust en met enige regelmaat opnieuw bevestigen. Daarom bekrachtigen we ook vandaag de geheimhouding opnieuw over een aantal dossiers. Geheim mag geen automatisme zijn. Elke volksvertegenwoordiger moet bewust de openbaarheid tegenhouden. De voordracht van vandaag is om dit om te draaien: aangepast naar geheime stukken blijven geheim, tenzij de geheimhouding eraf gehaald wordt. Partij voor de Dieren vindt het onjuist en vindt in basis dat geheimhouding van één provinciale termijn zou moeten worden gebruikt. Die discussie zouden we echter graag een andere keer willen gaan voeren. Dat hoeft dus ook niet vandaag. En daarom heb ik een amendement, die ik samen met Namens Noord-Hollanders. zal indienen. Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen. Besluit twee te laten vervallen. Een besluit toe te voegen met de tekst: van de regels 2018-03, 2007-06**, 2015-04, 2012-12, 2010-09, 2009-10 en 2009-1 de tekst ‘in 2028 opnieuw bezien’ te vervangen door ’31-12-2028. En een regel toe te voegen 2009-13 de tekst ‘in 2035 opnieuw bezien’ te vervangen door 31-12-2028. Ik zie dat de commissaris al gekrabbeld heeft de tekst.

Amendement 68-19 december 2022
Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Besluit:
Geven ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- *Besluit 2 te laten vallen;*
- *Besluit toe te voegen met de tekst:*
  - *van de regels “2018-03”, “2007-06”**, “2015-04”, “2012-12”, “2010-9”, “2009-10”, “2009-1”*
    de tekst “In 2028 opnieuw bezien.”
    te vervangen door “31-12-2028”
    van de regel “2009-13” de tekst “In 2035 opnieuw bezien.” te vervangen door “31-12-2028”

Toelichting
Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de ‘rode’ regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren) en Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

*** Amendement A68 bevat een typefout, “2007-06” moet zijn “2017-06” ****

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit maakt deel uit van de beraadslaging. En Statenlid Zoon, ik wil u erop wijzen dat u ook door de tijd heen bent. Maar volgens mij is dat prima getimed. Dank u wel. En dan mevrouw Van Soest, komt u naar voren voor de Actualisatie Geheimhoudingenlijst PS. Mevrouw Van Soest, Partij van de Ouderen.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Dank u wel, voorzitter. Ik kom nogmaals optreden. Ik zou het nu wel uitgebreider doen, want ik denk dat ik nog net tijd genoeg heb. En dat gaat in hoofdzaak over de bevoegdheid van de gedeputeerden en de commissaris van de Koning in een commissie aan één of ander enkel Statenlid, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van de stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van Statenleden gelijk getrokken. Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om individuele Statenleden, die de verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te straffen. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden.

Voorzitter, het Nederlandse systeem kent de scheiding van rechten en machten; ook wel het Trias Politica genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in het land bij verschillende instellingen moet liggen. De rechterlijke macht is belast met het vervolgen en straffen van wetovertreders en met beslissing van geschillen. Het is dus ongewenst dat PS de taken van de rechterlijke macht, zoals het bepalen of de Provinciewet wordt overtreden en het opleggen van een straf van sanctie, gaat overnemen. Draagt het College op om de gerechtelijke macht in Nederland bij de gerechtelijke macht te laten liggen en nooit zelf sanctiestraffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van de rechter te laten. Dank u wel.

Motie 286-19 december 2022
Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022
Constaterende dat:

- *In de brief aan PS over actualisatie geheimhoudingenlijst het volgende staat: "De bevoegdheid van GS, cvdK en een commissie om aan één of enkele statenleden, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van statenleden gelijkgetrokken. Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om individuele statenleden die een verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te straffen. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden".*
- *De nieuwe provinciewet nu inderdaad deze sanctiemaatregel bevat;*

Overwegende dat:

- *Nederland het systeem kent van de scheiding der machten, ook wel trias politica genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in een land bij verschillende instellingen moeten liggen.*
- *De rechterlijke macht belast is met het vervolgen en straffen der wetsovertreders en met het beslissen van geschillen.*
- *Het dus ongewenst is als P5 de taken van de rechterlijke macht, zoals het bepalen of de provinciewet wordt overtreden en het opleggen van straf en sancties, gaat overnemen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om de rechterlijke macht in Nederland bij de rechterlijke macht te laten en nooit zelf sancties en straffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van een rechter te laten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie maakt ook deel uit van de beraadslaging. En dan gaan we verder met de sprekers die zich hebben aangemeld. Mevrouw Kuiper-Kuijpers, wenst u het woord te voeren?

Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Nee, dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Goed. De heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Niets nu in de eerste termijn.

De **VOORZITTER**: Ook niet in eerste termijn. De heer Dulfer, GroenLinks. Het woord is aan Statenlid Dulfer.

Statenlid **DULFER** (GL): Ja, dank u wel, mevrouw de voorzitter. We hebben het over de actualisatie van de geheimhoudingenlijst. Het is natuurlijk goed dat wij, als PS, zo nu en dan die lijst

actualiseren en kijken welke onderwerpen van die lijst daarvan af kunnen. En mijn dank ook aan het voorstel om een groot aantal van die punten nu van de lijst te verwijderen. Zo'n heroverweging van onderwerpen is een juiste, en om twee redenen zou ik willen zeggen. Ten eerste gaat het om transparantie. Laten zien welke van de onderwerpen we de moeite waard vinden om nog langer wel of niet op die lijst te laten staan. Maar het helpt ons ook om als Provinciale Staten wat meer strategisch op langere termijn te werken. We hebben de neiging om veel op actualiteiten in te spelen. We hebben de neiging om veel reactief op voorstellen van GS aan te aan te slaan, zal ik maar zeggen en daarop te reageren. Maar juist zo'n lijst met geheimhoudingsonderwerpen zit vaak op de langere termijn en dwingt ons om wat meer strategisch na te denken. Wat ons betreft zouden we dus goed zijn dat in elke bestuursperiode van vier jaar even die die toets gedaan wordt en even die heroverweging plaatsvindt. En mijn vraag aan GS is: wat is het bezwaar om dat elke vier jaar te doen? Dat zou wat ons betreft een betere suggestie zijn dan het huidige voorstel om dat pas in 2028 of in 2035 te doen, omdat we dan de hele volgende bestuursperiode daarmee eigenlijk overslaan. En vandaar mijn vraag: zou het niet een goed idee zijn om dat gewoon elke bestuursperiode te doen en daarmee het dus voor 2028, maar in de komende bestuursperiode – dus dat is tot 2027 – al een datum daarvoor te prikken, zodat elke bestuursperiode even die heroverweging en die toetsing kan doen. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Dulfer.

Reactie namens het College van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

De **VOORZITTER**: Dan gaan we over tot de beantwoording. Voor de beantwoording in eerste termijn geef ik graag het woord aan de heer Van Dijk.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Voorzitter, dank. Excuses dat ik op uw tweede exemplaar heb zitten kladden, aar ik had er eigenlijk bij gezet 'overnemen'. Dus dat vond u vast niet erg. Ik denk dat, het is belangrijk dat het eerste beslispunt zeker van de voordracht, zoals die voorligt, blijft staan, omdat we moeten voorkomen dat er natuurlijk onbedoeld stukken die geheim zijn of waar bijvoorbeeld namen in genoemd zijn, dat die door het verstrijken van de tijd tussen onze vingers doorglippen. Dus wat dat betreft zeker goed om dat te doen. En ik kan eigenlijk wel meegaan ook met de tweede regel, te meer omdat ik in aanloop vanavond of vanmiddag – weet ik niet meer – met de heer Zoon nog even gesproken heb over het feit dat ook binnen een commissievergadering we ook prima met elkaar kunnen overleggen om nadere regels te stellen hoe we daar verder mee om willen gaan. Dus mijn advies zou zijn om het amendement, zoals dat is ingediend door de Partij voor de Dieren, over te nemen.

En volgens mij, meneer Dulfer, zitten we dan precies goed. Waarbij we wel rekening moeten houden dat er een aantal stukken zijn die veel langer nog geheim zullen moeten blijven, gelet op het feit dat daar persoonsnamen in staan. In eerste instantie is er gekozen voor de voordracht, zoals die hier ligt, om ook het werk wat er aan vastzit, om dat natuurlijk enigszins te beperken. Dus het zou kunnen zijn dat we ten aanzien van een aantal besluiten – maar dat zullen we dan in een commissievergadering met elkaar bespreken – of we die een wat langere termijn zouden kunnen geven. Maar dat komt dan later terug. Dat ten aanzien van het amendement.

En dan de motie. Die ga ik ontraden, omdat in de nieuwe Provinciewet een sanctiebepaling is opgenomen. Dat is uitdrukkelijk het doel van de wetgever. Dus u heeft helemaal gelijk: de rechter moet zijn werk doen. Maar in dit geval is die uitdrukkelijk opgenomen. Het is aan PS om daar zelf al dan niet gebruik van te maken. Maar dat moet wel per geval worden beoordeeld. Het is dus niet in lijn met de Provinciewet om dat op voorhand uit te sluiten. En dat strookt dus ook niet met de bedoeling van de wetgever. Dus in dit geval heeft de wetgever dat uitdrukkelijk bedoeld, dat die sanctiebepaling in de Provinciewet zit. Of we hem toepassen, dat is nog een tweede. Maar we kunnen hem niet op voorhand uitsluiten. Vandaar ontraad ik deze motie.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Is er dan nog behoefte aan een tweede termijn? Dan kijk ik als eerste, Statenlid Zoon heeft geen tijd meer. Dus dat niet. Mevrouw Van Soest, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn? Nee. Meneer Klein, ChristenUnie, dit keer dan? Nee. Meneer Dulfer? Nee. Dan zijn we ook al aan het einde gekomen van deze beraadslagingen over dit agendapunt. Daar kunnen dus nu geen aangepaste, nieuwe moties of amendementen meer worden ingediend.

En dan ga ik weer terug naar mijn eigen plekje en dan maak ik weer plaats voor de voorzitter.

De discussie wordt gesloten.

Voorzitter: de commissaris van de Koning

13. Vragenuur.

Mondelinge vragen ChristenUnie inzake Opheffen bushalte verzorgingshuis

De **VOORZITTER**: Dan zijn we toegekomen aan het vragenuur, agendapunt 13. Ik wil u er even op wijzen dat, conform ons Reglement van Orde, er geen interrupties zijn toegestaan en u kunt ook geen moties indienen. Het is voor PS, de eerste termijn drie minuten en voor GS ook drie minuten. Tweede termijn één minuut en wellicht daarna nog eventueel aanvullende vragen. Er zijn drie sets ingediend door de fractie van de ChristenUnie, de fractie van de PvdA en de fractie van de SP. En dan ga ik nu eerst het woord geven aan de heer Klein wordt voor het stellen van de vragen met als titel Opheffen bushalte verzorgingshuis. Drie minuten. Ik ga proberen om u een beetje strak te sturen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nou, dat heeft u vanochtend ook gedaan. Dus ik heb er alle vertrouwen in dat u dat gaat lukken.

Wij hebben in de commissievergadering Mobiliteit en Bereikbaarheid al vaker aangegeven dat wij goed openbaar vervoer van belang vinden. Dat geldt niet alleen voor woon-werkverkeer, maar goed openbaar vervoer is ook van belang voor het sociale leven. Nu kwam in het nieuws dat bij de nieuwe dienstregeling in de Gooi en Vechtstreek, die we natuurlijk wisten dat er ging komen vanwege de start van de HOV-lijn, ook een aantal grote veranderingen zijn gekomen in de dienstregeling, waardoor een bushalte vlakbij een verzorgingshuis is vervallen. Dat gaat om Bussum. Daar is ze bij verzorgingshuis Godelinde- Kwam altijd een bus en nu rijdt daar helemaal geen bus meer. Gezien de sociale functie van de bushalte bij het verzorgingshuis betreuren wij het ten zeer dat deze is opgeheven. Het gaat ten koste van de mobiliteit van bewoners en het maakt het ook voor sommige bezoekers lastig om het verzorgingshuis te bereiken. Wij hebben daarom de volgende vragen. Kunt u aangeven of bij de verandering van de dienstregeling per december op meerdere plekken in Noord-Holland haltes bij verzorgingshuizen of zorginstellingen zijn vervallen? 2, waarom is er geen rekening mee gehouden bij het opstellen van een nieuwe dienstregeling dat verzorgingshuizen bereikbaar moeten zijn? 3, is dit te herstellen? Of is de nieuwe route te veranderen, zodat haltes mij een verzorgingshuis of instelling wel worden aangedaan? En zo nee, is er een goed en betaalbaar alternatief voor mensen die minder goed ter been zijn om toch met het ov dichtbij een verzorgingshuis te kunnen uitstappen? En kan de provincie dan zorgen dat dit alternatief via mediakanalen en folders goed bekend wordt gemaakt bij de gebruikers en bewoners van verzorgingshuizen en instellingen? Tenslotte, bent u het met ons eens dat verzorgingshuizen en andere zorginstellingen altijd per openbaar vervoer bereikbaar moeten zijn? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, dank u wel, voorzitter. Antwoord op vraag één en twee even samen. Of wij weten of er op meer plekken een halte bij verzorgingshuizen of zorginstellingen zijn vervallen, dat weten we niet, omdat namelijk de verzorgingshuizen verpleeghuizen, woonzorgcentra, geen onderdeel van het Programma van Eisen zijn bij concessies. Dus er zullen ongetwijfeld verzorgingshuizen zijn waar helemaal geen bushalte direct daar stopt of een bus daar direct stopt. Dus nee, dat weten we niet. Dat is niet bekend. Of dit te herstellen is? Ja, in principe is alles te herstellen. Alleen, dat heeft wel grote consequenties, omdat namelijk 1, je zal die hele concessie, die lijnen, opnieuw moeten gaan inrichten: of dat gaat ten koste van andere lijnen of dat heeft financiële consequenties. En dan is de vraag van, zou je dat alleen voor dit ene verzorgingshuis willen doen of ga je dan het Programma van Eisen aanpassen en dat elk verzorgingshuis in Noord-Holland moet worden aangedaan? Dus dat is een lastige.

Dan het goed betaalbare alternatief. Ja, er is een betaalbaar alternatief. Mensen die slecht ter been zijn, kunnen ook de Wmo-taxi bestellen. Daar kunnen ze ook een kaart voor krijgen bij Gooi en Vechtstreek. De kosten van Wmo-taxi's zijn vergelijkbaar met de kosten voor het openbaar vervoer. Ik zal het nog wel met de collega's ook van Gooi en Vechtstreek, met de gemeente, nog eens een keer bespreken om te kijken of dat nog een keer extra onder de aandacht gebracht kan worden.

En als het gaat over punt 5, bent u met ons eens dat verzorgingshuizen en andere zorginstellingen altijd per ov bereikbaar moeten zijn, dan is in ieder geval de belangrijkste doelstelling van het openbaar vervoerbeleid het faciliteren van toegang van mensen tot werk en voorzieningen. Daarmee zijn in ieder geval ook die verzorgingshuizen voorzieningen. Alleen, soms is gewoon heel simpel de vraag uiteindelijk voor een ov te beperkt om daar een aparte buslijn op te laten rijden. Dat geldt ook bij verzorgingshuizen. Dat geldt ook bij verpleeghuizen. Om u een beeld te geven. We hebben ontzettend veel verzorgingshuizen, verpleeghuizen, woonzorgcentra, en dat is best wel een enorme trits. Wat wel in het Programma van Eisen zit, dat zijn de ziekenhuizen. Die zijn wel in het Programma van Eisen opgenomen. Maar de breedte van de verzorgingshuizen en verpleeghuizen niet.

De **VOORZITTER**: Dank. Dan kijk ik even naar de vragensteller of die nog wil reageren.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dank u wel voor de beantwoording. Ja, dat is eigenlijk wel heel interessant. Dat had ik nooit zo scherp op het netvlies staan dat het niet in het Programma van Eisen zit. Ik neem aan dat we in de bestaande concessies niet dat gemakkelijk kunnen aanpassen. Maar ik vind het wel een belangrijk aandachtspunt voor het volgende Programma van Eisen dat we hier gewoon rekening mee houden. Want als je ziet wat er nu gebeurt. In dit voorbeeld wordt gewoon een hele wijk van een dorp niet meer aangedaan. U geeft aan dat er een alternatief is via Wmo-taxi, maar dat is natuurlijk voor mensen die slecht ter been zijn. Mensen die niet per se slecht ter been zijn, die kunnen niet zomaar van de Wmo-taxi gebruikmaken. Dus ik zou er zeker voor willen pleiten dat we in de volgende Programma van Eisen dit mee gaan nemen, dit criterium. Bent u het daar ook mee eens dat we dat zullen moeten doen?

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Reactie van gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, dank u wel, voorzitter. Laat ik duidelijk zijn, ook voor deze geldt in ieder geval, mensen die wel goed ter been zijn, dat de loop- en de fietsafstand tot het verzorgingshuis tot de eerste bushalte voldoet wel aan het Programma van Eisen. Dus het is niet zo dat er helemaal niets aan het programma van- Dus dat voldoet wel aan het Programma van Eisen. En uiteindelijk, of het bij het volgende Programma van Eisen, bij de volgende concessies meegenomen gaat worden, dat is aan de Staten. Ik zou dat wel eerst een goede discussie laten zijn, want wat is dan de definitie van al die voorzieningen? En wat betekent dat dan, als je al die lijnen daar wil laten stoppen, als het over meer dan honderd van dat soort instellingen gaat? Daar lijkt het me goed om in ieder geval dat gesprek bij de volgende concessie te voeren. En laten we niet vooruitlopen op of het wel of niet moet worden meegenomen. Maar dat we dat gesprek voeren, lijkt me niet meer dan terecht.

De **VOORZITTER**: Blijft u nog even staan, want dan kijk ik even of er nog behoefte is bij andere Statenleden om een aanvullende vraag te stellen. Dat is niet het geval. Dank daarvoor.

Mondelinge vragen PvdA inzake Jacht in Julianadorp 10-11 december 2022

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de volgende mondelinge vraag. Die is ingediend door de PvdA en gaat over jacht in Julianadorp op 10 en 11 december. Dan geef ik het woord aan mevrouw Jellema van de PvdA voor het stellen van de vragen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, Julianadorp was een klein beetje in rep en roer, niet het afgelopen weekend, maar het weekend daarvoor, over een jachtsituatie in een veld nabij Julianadorp. Ik heb mijn schriftelijke vraag, of de inleiding daarvan, met opzet wat voorzichtig geformuleerd. Er zou in de richting van bewoning of van de weg zijn geschoten. Er zou op specimen van de rode lijst zijn geschoten. Ik weet het allemaal niet. Maar ik weet wel dat de mensen in Julianadorp in de directe omgeving van het jachtterrein nogal opgeschrikt werden. Een grote groep mensen, die een drijfjacht hielden op de anderhalve haas die daar dan zou zitten en dan twee jagers in ambush, die die beesten afknallen. Ik vraag me echt af, wat is daar precies gebeurd? Nu is het wel zo dat de jagersvereniging nog een brief heeft gestuurd. Ik heb hem ook gekregen, nadat ik deze vragen bij u indien. Dus ik kan dat er niet in meenemen. Maar misschien zal u daar, de gedeputeerde – kijk ik dan even langs de voorzitter – misschien nog op ingaan. Maar ik weet van die brief. Maar ik zou graag, omdat ik in de afgelopen 7,5 jaar, bijna acht jaar, verschillende situaties hebt meegemaakt waarin het allemaal niet zo netjes verliep – als het al netjes kan verlopen met jagen – waarin het niet zo netjes verliep. Dus vergeeft u mij dat ik dan op het vinkentouw zit en dan toch weer in de pen klim om deze vragen te stellen aan de

gedeputeerde. Weet zij van de situatie? Heeft zij met de gemeente Den Helder hierover contact gehad? Want GroenLinks van Den Helder heeft vragen gesteld over deze situatie. Nou ja, de gemeente gaat daar niet echt over. Dus dat zullen zij ongetwijfeld teruggeven. En wil de gedeputeerde met de WBE of de FBE in contact treden om boven water te krijgen wat er precies gebeurd is? En ons daarover informeren. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mooi binnen de tijd. Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Rommel voor het beantwoorden van de vraag.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u voorzitter. Nou ja, ik ben ook niet anders van u gewend, mevrouw Jellema, dat u het altijd inderdaad heel goed in de gaten houdt van wat er gebeurt in de omgeving. Ja, op voorhand, ik was niet hiervan op de hoogte wat daar gebeurd was, maar er is wel vanuit de omgevingsdienst contact geweest met de wildbeheereenheid om te vragen wat daar nou gebeurd is. Nou ja, de omgevingsdienst treedt ook namens ons op. Dus ja, er is een gesprek geweest met die jachthouder ook en met de wildbeheereenheid. En het onderzoek is nog niet helemaal afgerond. Maar voor zover ik dus nu begrepen heb, zijn er geen overtredingen van de Wet natuurbescherming gebeurd. Maar dat zeg ik: dat het loopt nog. Er is een brief gestuurd naar de indiener van de vragen bij het College met ook het aanbod van de wildbeheereenheid van, zouden we kunnen praten, want het is niet helemaal zoals het is, maar we willen graag in overleg gaan. Ik moet eerlijk zeggen dat ik dat een betere weg vind dan dat wij als provincie daartussen gaan zitten. Dat wij daar aandacht voor hebben, zoals u dit nu doet, met de vragen die u stelt, is absoluut natuurlijk helemaal terecht. Maar ik denk dat het goed is – want tot op nu is er niet op gereageerd op die uitnodiging om met elkaar te gaan praten – om dus, ja, eerst dat gesprek aan te gaan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik ga kijken of de vragensteller nog aanvullende vragen heeft. Mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. En dank u wel, gedeputeerde, voor deze duidelijke beantwoording. Wat mij dan blijft storen, is dat dit soort situaties steeds gebeuren en dat de wildbeheerders dan steeds achteraf zeggen van, ja, laten we erover praten. Dat is altijd zo'n mosterd na de maaltijd. Die situatie was ten eerste in de mist met een heel grote groep mensen, terwijl het een paar graden onder nul was. Ik vind het niet zo'n erg faire situatie, natuurlijk niet voor het dier, maar gewoon ook niet voor de mensen in Julianadorp, die zich daar wel over, nou ja, opgewonden en overvallen voelden. Maar ik ben het met u eens, gedeputeerde, dat het gesprek tussen die twee partijen natuurlijk altijd beter is dan dat er weer een derde partij tussen gaat zitten. Dus ik hoop maar, en ik zal daar ook op aandringen bij de mensen in Den Helder, dat ze dat gesprek wel aangaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Precies binnen de tijd. Zijn er nog andere Statenleden die een aanvullende vraag willen stellen? De heer Zoon. Partij voor de Dieren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan mevrouw Jellema om hier aandacht aan te geven. Ik zou bijna zeggen: goh, zou er toch maar een initiatiefvoorstel hobbyjacht zijn die we binnenkort gaan bespreken. Dat is zo. Om hier specifiek op in te gaan, zou ik bijna zeggen, de bebouwingscontour jacht kan door gemeenten vastgesteld worden. We hebben het daar bij de omgevingsverordening al over gehard. Bij die bebouwingscontour jacht kunnen gemeenten heel bewust aangeven waar niet gejaagd moet worden, omdat het juist in het kader van de veiligheid niet verstandig is. Maar we zien inderdaad dat gemeenten dit heel lastig vinden om dit nu al te gaan implementeren. We zouden eigenlijk aan GS willen vragen: kan GS actief gaan ondersteunen, gemeenten – want Den Helder is niet de enige gemeente – om die contouren te gaan vaststellen in overeenstemming met de veiligheid. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik tweede instantie nog even het woord aan gedeputeerde Rommel, als er verder geen Statenleden zijn die behoefte hebben aan nadere vragen. Het woord is aan gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, dank u, voorzitter. Het is natuurlijk altijd heel lastig om een situatie te beoordelen als je er zelf niet bij bent geweest. Dus ik begrijp, zoals u het dus schrijft, een soort van, ja, de grimmigheid, want het zijn, ja, natuurlijk de omstandigheden, wat u zegt. Het is mistig. Dat begrijp ik ook best wel. Dus, ja, het is gewoon goed dat het OD daar op onderzoek uitgaat. Ik vind dat de gebaande weg. Fijn dat u ook zegt van, ik zal er ook op toezien dat het gesprek plaatsvindt, want ik denk dat dat het beste is.

En dan kijk ik even naar u, meneer Zoon. Ik begrijp even niet, want u zegt, kunt u daar met de gemeenten naar kijken? Maar die contouren bestaan al. Dus ik weet niet wat u bedoelt. O, u schudt nee. Sorry? O nee, sorry, voorzitter. Oké, nou ja. Ik weet dus dat die bebouwingscontouren, begrijp ik dat die er zijn in het kader van de veiligheid, maar misschien moeten we er even later over praten om te kijken wat u precies dan bedoelt en wat daar dan anders aan is. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel.

Mondelinge vragen SP inzake Contractverlenging F1 Zandvoort

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de derde set mondelinge vragen ingediend door de SP. Het gaat over de contractverlenging van de F1 in Zandvoort. Geef ik het woord aan mevrouw Bouhlel van de SP.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Schrok u ook zo van het bericht van 8 december in de verschillende media? Ik wel. En dan heb ik het natuurlijk over het bericht dat de organisatie Grand Prix Nederland een akkoord bereikt over de contractverlenging tot en met 2025 met de organisatie van de Formule 1. Wij vinden dit een feestje waarvan de financiële opbrengsten in de zakken van enkelen verdwijnt. Je kunt je dus afvragen of dat het wel waard is nu blijkt wat de totale kosten zijn voor Zandvoort en de gehele MRA. Daarom hebben we ook een aantal vragen. De gemeente Zandvoort zal de vergunningen moeten afgeven. Is dit al gebeurd? Heeft GS hierover overleg gehad met de gemeente Zandvoort? Is er vanuit de provincie nog een vergunning nodig, bijvoorbeeld op grond van de Wet op natuurbescherming? Worden er nog aanpassingen gedaan op basis van de afgelopen race-evenementen, te denken aan openbaar vervoer, toestaan van helikoptervliegbewegingen, het toestaan van bouwactiviteiten in beschermd natuurgebied? Betaalt de provincie ook aan de Formule 1 van Zandvoort in welke vorm dan ook? Hoe zit het met de stikstofreductie? Veel projecten zijn stopgezet door heel het land en een evenement als de Formule 1 lijkt tegen elke prijs plaats te moeten vinden.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan gedeputeerde Loggen voor het beantwoorden van de vragen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, ik schrok niet. Ik was eigenlijk wel blij dat er duidelijkheid is of de Grand Prix in Nederland nog een toekomst heeft of niet. Die duidelijkheid is er gegeven. En ik was niet zo geschrokken, zoals u dat bent. En het klopt, de vergunning is nog niet aangevraagd, maar die moet aangevraagd worden bij de gemeente Zandvoort. En we verwachten dat die in de loop van 2023 zal worden ingediend. Ik heb inmiddels wel kennis gemaakt met de nieuwe F1-wethouder in Zandvoort. En de verwachting is dat- Toen hebben we gesproken over het evenement in 2022 – dus dat is dit jaar – en onze verwachtingen voor 2023. En toen was dat nieuws toch niet bekend. De voorbereidingen waren toen nog niet gestart door de gemeente. Ik weet niet of dat nu dan nog het geval is, maar in ieder geval begin november was dat nog niet het geval.

Is er vanuit de provincie nog een vergunning nodig? Nou, de vorige twee edities, die waren volledig vergund. Zolang de activiteiten dezelfde omvang hebben, kan een evenement gewoon doorgang vinden op dezelfde manier. Als er activiteiten binnen de verleende vergunning en ontheffing blijven, dan is nieuwe besluitvorming hier niet voor nodig. De ontheffing asfaltgranulaat, die loopt tot 2025, tot 31-12-2025.

Worden er aanpassingen gedaan – uw derde vraag – op basis van de afgelopen race-evenementen? Nou, de evaluatie van het evenement 2021 heeft een aantal verbeterpunten opgeleverd die voor het evenement van dit jaar zijn doorgevoerd. Dat betrof onder andere de uitgifte van doorlaatbewijzen. Ook het evenement van dit jaar is geëvalueerd door de gemeente Zandvoort. We verwachten binnenkort dat die evaluatie af is. Dan zullen daar ook ongetwijfeld weer van betere punten uit volgen. En die worden meegenomen voor een volgende editie.

Betaalt de provincie aan de Formule 1 van Zandvoort in welke vorm dan ook? Wij leveren geen directe financiële middelen, maar wij leveren wel personele inzet om het evenement veilig te laten verlopen in onze rol als wegbeheerder en het handhaven van de Wet natuurbescherming. Dus wel indirecte kosten die wij maken voor dit evenement, maar die zijn uit hoofde van onze verantwoordelijkheid.

Hoe zit het met de stikstofreductie? Veel projecten zijn stopgezet door het land. Dat is uw laatste vraag. Vanwege stikstofeffecten is een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming afgegeven aan het Circuitpark Zandvoort voor de exploitatie van de inrichting. Het evenement Formule 1 past ook onder deze vergunning. Tegen deze vergunning is beroep aangetekend door een aantal partijen. De rechter heeft beslist dat de vergunning in stand kon blijven. Daar is hoger beroep tegen aangetekend en dat is nog niet- Die zaak loopt nu nog. Dus die zaak wordt nog behandeld. Voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**: Precies die zin afgemaakt. Ik kijk even naar mevrouw Bouhlel of zij nog wat nadere vragen wil stellen.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Ja, ik heb nog een drietal aanvullende vragen. De omvang blijft niet hetzelfde. Ze geven zelf aan dat ze dertig procent meer bezoekers verwachten, waardoor de economische impact voor aankomende jaren nog hoger zal liggen. De niet-directie financiering, maar wel personeel. Door wie worden de personeelsleden betaald? Als dat gewoon door de provincie is, dan wordt het toch gewoon door de provincie betaald? En vindt u het niet heel gek dat het allemaal al op de kalender staat van de Formule 1, terwijl er dus nog geen vergunningen afgegeven zijn en ook nog een aantal rechtszaken lopen?

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere Statenleden die vragen willen stellen. Zo niet, dan wil ik de heer Loggen vragen om in tweede instantie te beantwoorden.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, voorzitter, volgens mij verandert er niet zo heel veel als er meer bezoekers komen. Volgens mij zijn de vergunningen niet op het aantal bezoekers afgegeven, maar zijn er op andere redenen die zaken vergund. Maar goed, dat kan ik fout hebben. Maar volgens mij is dat niet de parameter waarop de vergunningen verstrekt zijn. En overigens heeft men, weet ik uit het verleden, vanwege corona natuurlijk wel al behoorlijk minder bezoekers toegelaten dan men op dat moment ook aankon.

Betaald personeelsleden. Ja, ik heb tegen u gezegd zojuist, dat wij indirect daaraan bijdragen. Dus dat zijn mensen die uit hoofde van onze verantwoordelijkheid als provincie, als wegbeheerder of voor de natuurbescherming wel ingezet worden. En die staan op de loonlijst van de provincie. Dat lijkt me dan helder als ik zeg dat het indirect is.

En dan, is het gek dat het op de kalender staat? Nee, ik vind dat niet gek. Ik denk dat dat gewoon heel normaal is, dat mensen vooruitlopend wel hun verwachtingen kenbaar maken. En op het moment dat de vergunning niet doorgaat, dat de gemeente Zandvoort dat niet zou verstrekken, ja, dan zullen ze moeten communiceren dat, hetgeen wat ze op hun kalender hebben gezet, geen doorgang vindt. Maar dat je ergens aan je publiek laat weten wanneer het dan is, ja, ik vind dat vrij normaal. Maar goed.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee sluiten we agendapunt 13 af.

14. Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

De **VOORZITTER**: En dan zijn we toegekomen aan de agendapunt 14. Voordat het College overgaat tot het geven van de reactie op de ingediende Moties aan de Orde van de Dag, heeft het College verzocht even tien minuten te mogen schorsen ter voorbereiding van de beantwoording. [...] We gaan door? Nou, u ziet het: het is nog steeds een homogene, collegiale groep. Ze hebben ter plekke besloten dat we gewoon door kunnen gaan. Nou, dat lijkt me prima. Dan pakken we de Moties Vreemd erbij.

En de eerste motie is motie 250, ingediend door GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, PvdA, Partij van de Ouderen. Dat gaat over de mensenrechten, de vlaggen op 10 december. Die zal ik zelf even toelichten. Deze motie zou ik overnemen. Het is zeker zo dat, in 1945 zijn de Verenigde Naties opgericht. Ik heb er nog eens even onderzoek naar gedaan. Het is al 75 jaar geleden ook dat de Universele Verklaring van de Mens is aangenomen. Ik zou deze motie eigenlijk wat breder willen uitleggen. U noemt een aantal voorbeelden, maar ik met nadruk bij gezegd hebben dat het een geen limitatieve opsomming is. Want u noemt onder andere de toeslagenaffaire, maar dat is natuurlijk niet iets waar de provincie zelf verantwoordelijk voor is. En ik denk eerlijk gezegd dat wij die hele week wel zouden kunnen omarmen, de Week van de Mensenrechten. En ik denk eerlijk gezegd dat ik hoop dat ook de Staten ermee in kunnen

stemmen dat wij op 10 december die vlag hier gaan hijsen. Dus wat mij betreft zou ik deze motie willen omarmen.

De tweede motie is motie 251, ChristenUnie, CDA, SP, Namens Noord-Hollanders., Ondersteuning 'warme kamers' in Noord-Holland. Wie licht deze toe? Ja, als jullie geen pauze willen, moet je nu ook opstaan en naar dat spreekgestoelte- Dat is gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik ben er. Goed. Ja, motie 251. Ik had, meneer Klein, al net even met u van gedachten gewisseld.
Het is aan de ene kant totaal willekeurig wat mij betreft om dit te doen, want er zitten hier vast nog een aantal andere mensen die ook, als ze goed nadenken, iets kunnen bedenken waar een bepaald bedrag een goede bestemming vindt. Aan de andere kant denk ik dat we, indachtig wat deze motie, nou, zo breed geformuleerd, zeker iedereen, maar zelfs als we het iets meer zouden richten naar waar we als provincie misschien onze verantwoordelijkheid voelen, terwijl die niet per se bij ons ligt- Want dat is wel zo. Dit is primair iets wat bij gemeenten zou moeten liggen. Heb ik aan de andere kant wel sympathie voor uw overwegingen van nou, in motie 41 lijkt geld over te zijn. Daarvan moet ik wel zeggen, op dit moment is dat nog niet hard over. Het ziet ernaar uit dat daar onderbesteding in zit. Ik zou daarom eigenlijk willen voorstellen: mag ik ervan maken dat ik ga kijken of er behoefte hieraan is? Want er heeft zich tot op heden nog niemand hier gemeld met 'we hebben dat echt nodig'. Het lijkt erop dat het project eigenlijk er al is. En dat we er een maximum van maken, van die 75.000 euro. Dat ik dat niet per se hoef te besteden. Die ik primair zal zoeken in die onderbesteding in motie 41. Op die manier, als u daarmee instemt en dat heeft een meerderheid – en dat laat ik dan gewoon aan u allemaal over of u dat in de kerstgedachte vindt een goede besteding te zijn – of dat u denkt, ja, dan weet ik zelf ook wel iets. Dat moet u zelf met elkaar maar beslissen, want daar heb ik eigenlijk, of hebben wij als GS, verder niet een hele duidelijke opvatting over. Het is een mooi voorbeeld, maar er zijn er vast meer.

De **VOORZITTER**: Motie 252, ingediend door de Partij voor de Dieren, SP en Partij van de Ouderen. Dat gaat over vijftig procent reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten. En ik denk ook, meneer Olthof, dat motie 253, ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP, Partij van de Ouderen, Versneld onderzoek intrekken vergunning, ook door u kan worden toegelicht.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Die kunnen zeker door mij worden toegelicht. Motie 252, de vijftig procent reductie. Die neem ik graag over, omdat we hier ook over in gesprek zijn ook met I&W met name en ook de verwijzing inderdaad ook naar het vermijding- en reductieplan. Daar zit het al in. Dus ja, we zullen hiernaar kijken en we zullen u informeren wat hier mogelijk is. Ook als die nieuwe fabriek er staat en daar gezondheidseisen in zitten. Dus dat is die.

Motie 253. Die moet ik helaas ontraden, omdat het gewoon niet mogelijk is. Ik bedoel- En ik begrijp de behoefte om het zo snel mogelijk te doen. Die hebben we zelf ook. Dus ik hou het graag sneller willen. Alleen ja, er is ook aangegeven, ook vanuit de omgevingsdienst, dat daar toch meer tijd voor nodig is. Ik kan u wel zeggen dat we in ieder geval ons uiterste best doen het voor de zomer, dus eind tweede kwartaal, klaar te hebben. Maar nogmaals, we zijn ook afhankelijk van andere partijen die dit mogelijk moeten maken. Dus deze motie ontraad ik.

Dus motie 252 neem ik over en motie 253 ontraad ik.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Komen we bij motie 254. ingediend door het CDA. ChristenUnie en de PvdA, drie miljoen voor verenigingslocaties. Gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja. En als u het goedvindt, zou ik 255 ook daar meteen graag bij vatten. 254, drie miljoen. Het is me enigszins- Andersom. Pardon. 254, de brief en 255, drie miljoen.
Nou, het verhaal is eigenlijk, ik zou zeggen, we hebben een regeling waarin we voor de sportaccommodaties echt al heel veel geld hebben vrijgemaakt. Dat zit in die verdeling van die 47 miljoen. Daar is geen ruimte om daar nu zomaar drie miljoen bij te leggen. Dus financieel zie ik er geen grond voor. Maar wat misschien nog wel belangrijker is, is dat we hier eigenlijk ook niets van weten. Wij hebben helemaal geen directe relatie met al die sportafdelingen, met al die verenigingen. Dan moeten wij energierekeningen gaan beoordelen. Dan moeten we kijken hoe dat vorig jaar was, hoe dat nu is, wat een redelijk verbruik is. Dat vraagt allerlei dingen waar wij helemaal niet toe zijn toegerust. Ik denk dat de regeling die we hebben, namelijk het

verduurzamen verder van de sportaccommodaties, een mooie regeling is en dat dat is wat je van de provincie mag verwachten.

Ik kan wel iets met de andere motie, omdat ik die daar ook juist heel goed bij vind aansluiten. Juist heeft deze provincie volgens mij laten zien: wij doen er iets aan en we hebben alle reden om bij het Rijk te zeggen: help dan wie er desalniettemin nu nog in de knoei komt. Dus die motie, die kan ik zeker omarmen. Maar de motie om daar nog drie miljoen extra voor vrij te maken, die ontraad ik.

De **VOORZITTER**: Dank. Dan ben ik bij motie 256 aangekomen. Ingediend door de PvdA, GroenLinks. Gaat over reclame-afspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid. De heer Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u wel, voorzitter. Deze motie laten we graag aan de Staten over.

De **VOORZITTER**: En dan komen we bij de laatste motie Vreemd aan de Orde van de Dag. Die is ingediend door de VVD. Motie 257, Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, eigenlijk is deze motie overbodig, omdat dit al de lijn is die dit College voert richting het Rijk in de gesprekken met het Rijk over dit onderwerp. Dus ja, die lijn is al ingezet. Ik voel deze motie wel als een steun in de rug voor dit College, dat wij wel op de goede lijn zitten om juist die gesprekken te voeren. Maar hij is eigenlijk daarmee dus ook overbodig.

De **VOORZITTER**: Daarmee hebben wij alle moties Vreemd aan de Orde van de Dag behandeld.

15. Afscheid Statenlid fractie Forum voor Democratie.

De **VOORZITTER**: Dan zouden we nu eigenlijk afscheid hebben willen nemen van mevrouw Vastenhouw, agendapunt 15. Maar we hebben met haar afgesproken- We hebben haar eerst natuurlijk namens iedereen beterschap gewenst en we hebben met haar afgesproken dat ze nog een keer bij ons langskomt en dan nemen we op een fijne, mooie manier afscheid van haar.

Dan ben ik bij agendapunt 16. Dat is de gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten. Ik kijk even of er behoefte is aan schorsing. Ik zie een aantal mensen knikken. Hoeveel tijd heeft u nodig? Vijftien minuten? Zullen we een kwartier doen? [...] Vijf minuten, oké. Ik schors voor vijf minuten.

Schorsing 20.26 tot 20.34 uur.

16. Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, beste Statenleden, mag ik u verzoeken te gaan zitten? Even voor de orde: als het goed is, zijn wij met vijftig Statenleden. We zijn met vijftig Statenleden. Ik kijk even of dat ook klopt, bij de griffie. Ja, de heer Heijnen is er, dus we kunnen beginnen.

Dan beginnen we met de stemming over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Die zijn ingediend bij agendapunt 2. Dan begin ik met in stemming te brengen, dat is dus de eerste stemming, motie 250, ingediend door GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, PvdA en Partij van de Ouderen. Dat is Vlaggen op 10 december, motie 250. Wenst iemand hoofdelijke stemming? Dames en heren, iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Dan open ik nu de stemming voor motie 250. O, sorry. Ja. Even uw hand opsteken, alstublieft. De heer Heijnen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Over motie 250, voorzitter. De vlaggen. Allereerst, zeer onder de indruk van de maiden speech door GroenLinks. Dus wij gaan ook voor die motie stemmen. Maar we hadden wel wat twijfel erover, want waar houdt het op? Ik heb even gekeken naar de dagen van. Zo is bijvoorbeeld de Dag van de Mindervaliden belangrijk, de Dag tegen Corruptie is belangrijk. De Dag van de Migrant was bijvoorbeeld gister. Morgen is de Dag van de Solidariteit. En overmorgen is het Wereldorgasmedag. Dus. Ik lees het voor, hè. Ik lees het voor. Maar waar kan je allemaal een vlag over ophangen?

De **VOORZITTER**: Wilt u uw stemverklaring wel kort houden, alstublieft?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, kort en goed: er zijn dus allerlei dagen van. Wij gaan van vóór deze motie stemmen, want het is belangrijk en mensenrechten is belangrijk. Maar aan enige terughoudendheid bij het ophangen van vlaggen voor thema's moeten we onszelf wel houden, want er zijn nogal wat dagen van. Daar heb ik een korte bloemlezing uit gegeven. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Nog meer- De heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Voor ons zijn mensenrechten volkomen logisch, staan niet ter discussie en gelden iedere dag. Daar hebben gelukkig ook de Grondwet voor. Een vlag uithangen op één specifieke dag vinden wij geen meerwaarde hebben.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Nog anderen een stemverklaring? Dan breng ik nu motie 250- De stemming is geopend. Dames en heren, even opletten. De stemming is geopend. Er kunnen dus vijftig stemmen worden uitgebracht. Vijftig stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 250 'Vlaggen op 10 december', ingediend door GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, PvdA en Partij van de Ouderen.
Motie 250 is met 41 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: De tweede motie Vreemd aan de Orde van de Dag is motie 251, ingediend door ChristenUnie, CDA, SP en Namens Noord-Hollanders.. De titel is Ondersteuning 'warme kamers' in Noord-Holland. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? De heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Dit is een doekje voor het bloeden. Een deel van de indienende partijen is zelfs landelijk rechtstreeks verantwoordelijk voor deze problemen. Help ieder mens en organisatie die geen kachel meer aan kan zetten structureel. Even opwarmen en weer naar een koud huis terug is voor ons geen oplossing. Dank u.

De **VOORZITTER**: De heer Kanik.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, we vonden de woorden van de gedeputeerde goed wat dat betreft, alleen de motie is niet aangepast. We stemmen zoals het dictum staat. We vinden het echt een taak van de gemeenten. Dus wij zullen tegenstemmen.

De **VOORZITTER**: Meer stemverklaringen? Ja, de heer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, het is natuurlijk op het randje van een stemverklaring, maar ik heb aangegeven dat ik akkoord ben met de interpretatie van de gedeputeerde. Ik heb daar geen ander dictum voor, want het dictum was al bijzonder open, wat dit impliceert wat de gedeputeerde heeft gezegd.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor motie 251. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag **251** 'Ondersteuning 'warme kamers' in Noord-Holland', ingediend door ChristenUnie, CDA, SP en Namens Noord-Hollanders..
Motie 251 is met 29 stemmen voor en 21 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, D66, JA21, Forum voor Democratie en PVV.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 252, ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP en Partij van de Ouderen, borgen dat vijftig procent reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten. Graag even centraal, alstublieft. Nog even volhouden, dan zijn we zo klaar. Iemand een stemverklaring? Iemand hoofdelijke stemming of aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 252.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 252 'Borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten', ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP en Partij van de Ouderen.

Motie 252 is met 49 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd: Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 253, ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP en Partij van de Ouderen. Het gaat over Tata Steel, versneld afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand stemverklaring? Iemand aantekening. Dan open ik de stemming voor motie 253. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 253 'Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata', ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP en Partij van de Ouderen.
Motie 253 is met 10 stemmen voor en 40 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: GroenLinks (1 stem voor), Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie, Fractie Baljeu en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 254, ingediend door het CDA, ChristenUnie en PvdA. Titel: Ondersteuning verenigingslocaties. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand stemverklaring? Ja, de heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, voorzitter, deze motie spoort het Rijk aan tot algemene actie, een wezenlijk andere oproep zoals we die straks zullen zien in de motie 255. Vandaar dat wij vóór deze motie zullen stemmen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 254. Vijftig stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 254 'Ondersteuning verenigingslocaties', ingediend door CDA, ChristenUnie en PvdA.
Motie 254 is met 40 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: D66 en JA21.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar motie 255, ingediend door het CDA en de ChristenUnie: drie miljoen voor verenigingslocaties. Iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Ja, de heer Carton.

De heer **CARTON** (PvdA): Dank, voorzitter. Mijn fractie kan zich goed vinden in de bedoeling van de motie. Daarom roepen we ook met het mede-indienen van motie 254 het Rijk ook op haar rol te pakken. Maar mijn fractie heeft kanttekeningen bij de haalbaarheid en dekking van deze motie. Daarom stemmen we tegen.

De **VOORZITTER**: Nog meer stemverklaringen? Ja, de heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, voorzitter, sympathieke motie, maar ook te specifiek wat ons betreft. Net als destijds bij de coronamaatregelen zijn wij voor een totaaloplossing en niet elke doelgroep apart te behandelen en te benoemen. Ieder mens of organisatie die in de problemen is, dient geholpen te worden. Wij zullen daarom tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor motie 255. De stemming is gesloten, vijftig stemmen binnen.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 255 '3 miljoen voor verenigingslocaties', ingediend door CDA en ChristenUnie.
Motie 255 is met 12 stemmen voor en 38 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: CDA, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, Fractie Baljeu en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de volgende motie Vreemd. Dat is motie 256, ingediend door de PvdA en GroenLinks: Reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid. Iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? De heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, voorzitter, dank u wel. Wij vinden deze motie verdergaan dan betutteling. We vinden het haast een vorm van censuur. Het moet niet gekker worden. We zullen tegenstemmen met volle overtuiging.

De **VOORZITTER**: De heer Klein, ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, wij vinden reclame sowieso vaak aanzetten tot onnodige consumptie. Misschien is het goed om eens een discussie te hebben over de rol van reclame in onze maatschappij. Maar waarom nou deze onderwerpen verbieden en niet bijvoorbeeld reclames voor gokken en overspel, dat vinden we echt te specifiek.

De **VOORZITTER**: Rond u uw stemverklaring maar af.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): U voelt al aan waar die naartoe gaat: tegen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere partijen die een stemverklaring willen afleggen? Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, het is moeilijk over de collega van de ChristenUnie heen te komen. Maar we zijn heel blij met het initiatief van GroenLinks en PvdA om reclame op onder andere vlees en vis te verbieden. Zo zie je maar weer dat de aanjagersrol van de Partij voor de Dieren heel goed werkt. Dus van harte voor.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen met een stemverklaring? Ik wil verzoeken: wilt u het kort houden? Want het is uw avond. Dus u moet mij straks niet verwijten als het te lang duurt. Want anders kunnen we hier natuurlijk ook lange stemverklaringen van maken, maar dat is geloof ik niet de bedoeling. Iemand aantekening? Zo niet- Ja, stemverklaring. De VVD, de heer Van der Maas.

De heer **VAN DER MAAS** (VVD): Geen stemverklaring. Ik zal niet stemmen over deze motie.

De heer **TERWAL** (VVD): Idem dito voor de heer Terwal.

De **VOORZITTER**: Dus dat zijn twee onthoudingen. Dat betekent dat er nog 48 geldige stemmen kunnen worden uitgebracht. Dan open ik nu de stemming voor motie 258. 48 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 256 ‘Reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid’, ingediend door PvdA en GroenLinks.
Motie 256 is met 27 stemmen voor, 21 stemmen tegen en 2 onthoudingen van stemming aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, ChristenUnie, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: De laatste motie Vreemd aan de Orde van de Dag, motie 257, Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies, ingediend door de VVD. Mevrouw Kaamer van Hoegee.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Hetgeen de gedeputeerde net heeft gezegd, dat hij er al mee bezig is en dat het een steuntje in de rug is, is voor ons voldoende om de motie als overbodig te beschouwen. We willen hem daarom intrekken.

De **VOORZITTER**: Daarmee is motie 257 ingetrokken.

Motie 257 ‘Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies’ maakt geen deel meer uit van de besluitvorming.

Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67).

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij de stemming van punt 9. Dat ging over voordracht 67. Allereerst gaan we stemmen over het amendement 66, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, CDA, JA21, DENK, SP, [...] O, wacht. We hadden allebei een beetje gelijk, want motie 258 is aangehouden. Dat was de motie over de legalisatie van de PAS-melders. Dus dan gaan we nu toch naar de stemming over punt 9. Dat was voordracht 67, Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm. Dan gaan we dus beginnen amendement 66, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, CDA, JA21, DENK, SP, Forum voor Democratie, PVV, Namens Noord-Hollanders. en Partij van de Ouderen: Nieuw besluit over referendum als PS

voldoende geïnformeerd is. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor amendement 66. Er kunnen weer vijftig geldige stemmen worden uitgebracht. Vijftig stemmen binnen.

Amendement 66 'Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is', ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, CDA, JA21, DENK, SP, Forum voor Democratie, PVV, Namens Noord-Hollanders, Partij van de Ouderen en Fractie Baljeu.
Amendement 66 is met 22 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Breng ik nu in stemming amendement 67. Die was niet toelaatbaar. Dat klopt. Dan gaan we naar de moties. Motie 259, ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP en Partij van de Ouderen. Motie Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteit op. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand stemverklaring? Iemand aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 259. Vijftig stemmen binnen.

Motie 259 'Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op', ingediend door Partij voor de Dieren, DENK, SP en Partij van de Ouderen.
Motie 259 is met 7 stemmen voor en 43 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 260, ingediend door Partij voor de Dieren, DENK en Partij van de Ouderen: Versnel win-winoplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 260. Vijftig stemmen binnen. Stemming gesloten.

Motie 260 'Versnel win-winoplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis', ingediend door Partij voor de Dieren, DENK en Partij van de Ouderen.
Motie 260 is met 7 stemmen voor en 43 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP en ChristenUnie.

De **VOORZITTER**: Motie 261, ingediend door JA21, Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 261. Vijftig stemmen binnen.

Motie 261 'Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie', ingediend door JA21.
Motie 261 is met 9 stemmen voor en 41 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, PVV, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 262, ingediend door JA21, Ontkoppel de noodverordening en het referendum. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Open ik de stemming voor 262. Vijftig stemmen binnen.

Motie 262 'Ontkoppel de noodverordening en het referendum', ingediend door JA21 en PVV.
Motie 262 is met 15 stemmen voor en 35 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 263, ingediend door JA21, met als titel Betrek HAC voor definitieve besluitvorming. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Open ik de stemming voor 263. Vijftig stemmen binnen.

Motie 263 'Betrek HAC door definitieve besluitvorming', ingediend door JA21.
Motie 263 is met 18 stemmen voor en 32 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 264, ingediend door Partij van de Ouderen, met als titel Het belang van referenda in een goed werkende democratie. Iemand hoofdelijke stemming? Een stemverklaring? Aantekening? Ik open de stemming voor 264. Vijftig stemmen binnen.

Motie 264 ‘Het belang van referenda in een goed werkende democratie’, ingediend door Partij van de Ouderen.
Motie 264 is met 13 stemmen voor en 37 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV, SP, Fractie Baljeu en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 67, Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? De stemming is geopend voor voordracht 67.

Voordracht Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67).
Voordracht 67 is met 30 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (VD-63).
Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (VD-64).

De **VOORZITTER**: we gaan nu naar de stemming over de punten 10.a en 10.b. We gaan nu stemmen over 10.a en 10.b, geachte Statenleden. Dan breng ik als eerste in stemming motie 265, ingediend door CDA en SP. De titel is Voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Open ik de stemming voor motie 265. Vijftig stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 265 ‘Voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen’, ingediend door CDA en SP.
Motie 265 is met 22 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 266, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen, Herziening Omgevingsvisie. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Ja, dat is de heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Ja, voorzitter, in dit rijtje moties zitten een aantal moties waarbij ik me graag wil onthouden van stemming. Dit is er eentje van. Ik zal straks bij de andere moties dan ook zeggen bij welke ik me wil onthouden van stemming. Dus bij deze onthoud ik mij van stemming.

De **VOORZITTER**: Kunnen we hier bij deze stemming 49 geldige stemmen uitbrengen. Anderen nog stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor motie 266 met 49 geldig uit te brengen stemmen. 49 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 266 ‘Herziening Omgevingsvisie’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 266 is met 7 stemmen voor, 42 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan komt motie 267. Iemand hoofdelijke stemming of stemverklaring? De heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Voorzitter, ook bij deze onthoud ik mij van stemming, alstublieft.

De **VOORZITTER**: Er is nog iemand die zich wil onthouden van stemming, geloof ik, maar- De heer Steeman onthoudt zich van stemming. Anderen stemverklaring? Zo niet, dan kunnen nu 49 stemmen uitgebracht worden. ik open de stemming voor motie 267. De stemming is gesloten.

Motie 267 ‘Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 267 is met 29 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, D66, CDA, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 268. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand stemverklaring? Motie 268. Niemand stemverklaring? Iemand aantekening. Dan kunnen hier vijftig geldige stemmen worden uitgebracht. De stemming is geopend. Overigens ingediend door

Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen, met als titel Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden. Vijftig stemmen binnen.

Motie 268 ‘Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 268 is met 8 stemmen voor en 42 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 269, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen met als titel Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen. De heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Voorzitter, deze onthoud ik me ook graag van stemming.

De **VOORZITTER**: Iemand hoofdelijke stemming of stemverklaring? Aantekening? Dan kunnen er 49 stemmen worden uitgebracht. De stemming is geopend voor motie 269. 49 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 269 ‘Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 269 is met 8 stemmen voor, 41 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 270, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen. Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming. vijftig stemmen kunnen uitgebracht worden op motie 270. Ja, alle vijftig stemmen binnen. Gesloten.

Motie 270 ‘Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 270 is met 7 stemmen voor en 43 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP en Partij van de Ouderen..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 271, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen: Financieel verslag faunabeheereenheid. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor 271. Vijftig stemmen binnen. Ik was even mijn beeld kwijt. Excuses.

Motie 271 ‘Financieel verslag faunabeheereenheid’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 271 is met 14 stemmen voor en 36 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Partij voor de Dieren, PVV, SP, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Motie 272, ingediend door Partij voor de Dieren, Partij van de Ouderen: Geen uitbreiding intensieve veehouderij. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 272. Vijftig stemmen binnen.

Motie 272 ‘Geen uitbreiding intensieve veehouderij’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 272 is met 9 stemmen voor en 41 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, PVV, SP en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 273, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen: Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt. Iemand hoofdelijke stemming? De heer Steeman. Stemverklaring.

De heer **STEEMAN** (D66): Nee, geen stemverklaring, maar ik onthoud me ook bij dit punt van stemming, alstublieft.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? Aantekening? Er kunnen 49 geldige stemmen worden uitgebracht. Ik open de stemming voor motie 273.

Motie 273 ‘Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt’, ingediend door Partij voor de Dieren en Partij van de Ouderen.
Motie 273 is met 8 stemmen voor, 41 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 274, ingediend door Partij voor de Dieren, Partij van de Ouderen en de SP: Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte. Iemand hoofdelijke stemming? De heer Steeman onthoudt zich van stemming?

De heer **STEEMAN** (D66): Ja, nee, ook deze komt te dichtbij mijn dagelijkse werk. Dus vandaar.

De **VOORZITTER**: Dus we gaan naar 49 geldige stemmen. Anderen nog een stemverklaring? Iemand nog een aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 274. 49 stemmen binnen.

Motie 274 ‘Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte’, ingediend door Partij voor de Dieren, Partij van de Ouderen en SP.
Motie 274 is met 7 stemmen voor, 42 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 275, ingediend door Partij van de Ouderen, PVV, Partij voor de Dieren en de SP. Het gaat over Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? De heer Gringhuis.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Voorzitter, ik wil me graag onthouden van stemming bij deze motie.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Anderen nog een stemverklaring? Mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Ja, voorzitter, ondanks het negatieve preadvies wil ik toch graag peilen hoe de Statenleden denken over dit soort initiatieven toch eens te gaan waarderen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Aantekening iemand? Dan open ik nu de stemming voor motie 275. Er kunnen 49 geldige stemmen worden uitgebracht. 49 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 275 ‘Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen’, ingediend door Partij van de Ouderen, PVV, Partij voor de Dieren en SP.
Motie 275 is met 17 stemmen voor, 32 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, SP, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 276, ingediend door Partij van de Ouderen, PVV, Partij voor de Dieren, SP. Ja, dan heb ik ze allemaal te pakken. Vergeet de woonwagenbewoners niet, is de titel. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? De heer Gringhuis.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ook bij deze motie wil ik m’n stem onthouden.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest zag ik een vinger opsteken.

Mevrouw **VAN SOEST** (PvdO): Ja, dank u, voorzitter. Ondanks het negatieve preadvies wil ik toch graag weten hoe deze Staten denkt over een heel vergeten groep. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Anderen nog stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 276. Er kunnen 49 stemmen worden uitgebracht. 49 stemmen zijn binnen. De stemming is gesloten.

Motie 276 ‘Vergeet de woonwagenbewoners niet’, ingediend door Partij van de Ouderen, PVV, SP en Partij voor de Dieren.
Motie 276 is met 14 stemmen voor, 35 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 63. Iemand hoofdelijke stemming? Een stemverklaring? Ja, dat is de heer Hollebeek, Partij voor de Dieren.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Partij voor de Dieren kijkt altijd of dingen beter zijn geworden dan ze hiervoor waren. Deze herziening levert wat positieve punten op, ondanks, ik wil bijna zeggen, het gekrakeel van vandaag. Daar wil ik niet zoveel over zeggen. Maar de commissies krijgen het druk de komende tijd. Maar omdat we hier een verbetering zien, zullen we toch met pijn in het hart voorstemmen. Waarbij wel van het hart moet dat uitbreiding van veehouderij en duurzaamheid wat ons betreft toch echt niet met elkaar rijmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Anderen nog stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht in het kader van de Omgevingsverordening. Er kunnen vijftig geldige stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Voordracht Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (VD-63),
Voordracht 63 is met 44 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21 en PVV.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 64, ook in het kader van de Omgevingsverordening. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil of een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor voordracht 64. Er blijft ergens een knopje hangen. De stemming is gesloten. Vijftig stemmen binnen.

Voordracht Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (VD-64).
Voordracht 64 is met 44 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21 en PVV.

Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65).

De **VOORZITTER**: Dan gaan we door naar de stemming over agendapunt 11, dat is voordracht 65, Nota Zeehavens Noord-Holland. Daar heb ik als eerste een motie 277. Dat wordt hier bevestigd naast mij. Die breng ik in stemming. ingediend door VVD, CDA, ChristenUnie, JA21 en PVV: Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied. Wie hoofdelijke stemming? De heer Steeman.

De heer **STEEMAN** (D66): Voorzitter, ik zou mij bij dit hele punt graag van stemming onthouden.

De **VOORZITTER**: De heer Kanik.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, ik zou me bij deze motie willen onthouden van stemming.

De **VOORZITTER**: Anderen nog stemverklaring? Ja, de heer Carton.

De heer **CARTON** (PvdA): Dank, voorzitter. Mijn fractie stemt in met de motie, maar neemt afstand van het expliciet noemen van specifieke bedrijven.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens, D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij zullen ook vóór deze motie stemmen, omdat het ons specifiek gaat over de functie die wordt benoemd. Maar als het door een ander bedrijf gedaan kan worden, zijn we daar ook mee akkoord. Dit neigt een beetje naar cliëntelisme om daar een specifiek bedrijf te noemen. Dus daar nemen wij afstand van.

De **VOORZITTER**: De heer Gringhuis.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Dank, voorzitter. Ik kan me aansluiten bij de woorden van D66 en PvdA.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Alberts.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen deze motie steunen, maar het mag niet de reden zijn voor een heleboel andere bedrijven om dwars te gaan liggen bij

de woningbouw Haven Stad, die mogelijkerwijs als er hierop beroep wordt gedaan, kan worden belemmerd. Dus daar zit wel een klein risicootje in. Dat weet de heer Terwal ook dat ik dat heb aangedragen. Maar het behoud van deze functie vinden wij prima.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Dan kom ik tot 48 geldige stemmen voor motie 277. Er zijn twee onthoudingen. De stemming is geopend. De stemming is gesloten.

Motie 277 'Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied', ingediend door VVD, CDA, ChristenUnie, JA21 en PVV.
Motie 277 is met algemene stemmen voor en 2 onthoudingen van stemming aangenomen.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 278, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Partij van de Ouderen. Er is dus één onthouding bij deze motie. Iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring? Aantekening. Er kunnen dus 49 geldige stemmen worden uitgebracht. De stemming is geopend voor motie 278. De stemming is gesloten.

Motie 278 'Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid', ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.
Motie 278 is met 8 stemmen voor, 41 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen.
Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 279. Ook hier kunnen 49 geldige stemmen worden uitgebracht. 49 stemmen kunnen worden uitgebracht. Er is één onthouding. Iemand hoofdelijke stemming of stemverklaring? Ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Partij van de Ouderen: Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens. De stemming is geopend voor motie 279. 49 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 279 'Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens', ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.
Motie 279 is met 8 stemmen voor, 41 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen.
Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 280, ingediend door Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen met als titel Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens. Er is één onthouding. Dus 49 stemmen kunnen worden uitgebracht. Iemand hoofdelijke stemming of stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 280. Ja, 49 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 280 'Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens', ingediend door Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.
Motie 280 is met 8 stemmen voor, 41 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen.
Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 281, ingediend door Forum voor Democratie met als titel Ligplaatsenbeleid. Iemand stemverklaring? Hoofdelijke stemming of aantekening? Er kunnen dus nog steeds 49 stemmen worden uitgebracht: er is één onthouding. Dan open ik de stemming voor motie 281. De techniek zit even niet mee aan deze kant, want ik krijg het pas later in beeld.

Motie 281 'Ligplaatsenbeleid', ingediend door Forum voor Democratie.
Motie 281 is met 15 stemmen voor, 34 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 282, ingediend door Namens Noord-Hollanders. met als titel Regeren is vooruitzien – kades voor energietransitie. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 282. Er kunnen 49 stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Motie 282 'Regeren is vooruitzien – kades voor energietransitie', ingediend door Namens Noord-Hollanders..
Motie 282 is met 5 stemmen voor, 44 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen.
Voor hebben gestemd: JA21 en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan breng ik in stemming motie 283, ingediend door Namens Noord-Hollanders. met als titel Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Er kunnen 49 stemmen worden uitgebracht op motie 283. 49 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 283 'Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG', ingediend door Namens Noord-Hollanders..
Motie 283 is met 7 stemmen voor, 42 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen.
Voor hebben gestemd: JA21, PVV en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de laatste motie bij de dit agendapunt. Dat is motie 284, ingediend door Namens Noord-Hollanders. met als titel Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen. Iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening? Er kunnen hier ook 49 stemmen worden uitgebracht. De stemming is geopend voor motie 284. 49 stemmen binnen.

Motie 284 'Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen', ingediend door Namens Noord-Hollanders..
Motie 284 is met 6 stemmen voor, 43 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen.
Voor hebben gestemd: JA21, Partij van de Ouderen en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 65, de Nota Zeehavens Noord-Holland. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Ja, de heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, voorzitter, dank u wel. Ondanks onze bedenkingen die we hebben tegen een aantal onderdelen van deze nota, waaronder met name de claim die gelegd wordt door de energietransitie, zullen wij toch, alles afwegende, vóór deze nota stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Anderen nog stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 65. 49 stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Voordracht Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)
Voordracht 65 is met 44 stemmen voor, 5 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming aangenomen. Tegen hebben gestemd: Partij voor de Dieren en PVV.

Laatste Begrotingswijziging 2022 (VD-68).

De **VOORZITTER**: Komen we nu bij de stemming bij punt 12, dat is voordracht 68, Laatste begrotingswijziging 2022. Daar is één motie op ingediend. Dat is motie 285, ingediend door Partij voor de Dieren en de SP. Motie Geen geld meer naar A9 Heiloo. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst of een stemverklaring voor motie 285? Aantekening? Nee? Dan kunnen er dus nu vijftig stemmen worden uitgebracht. De stemming is geopend. Vijftig stemmen binnen.

Motie 285 'Geen geld meer naar A9 Heiloo', ingediend door Partij voor de Dieren en SP.
Motie 285 is met 12 stemmen voor en 38 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21 (1 zetel), Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, Fractie Baljeu en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 68, Laatste begrotingswijziging 2022. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 68. Vijftig stemmen binnen.

Voordracht Laatste Begrotingswijziging 2022 (VD-68).
Voordracht 68 is met 47 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: PVV en Partij van de Ouderen.

De **VOORZITTER**: Dan kom ik nu bij de laatste stemming. Dat is het onthamerde stuk 8.a. Die hebben wij behandeld onder 12.a. Dat is de Actualisatie geheimhoudingenlijst PS. Er is allereerst een amendement ingediend. Amendement nummer 68 door Partij voor de Dieren en Namens Noord-Hollanders. met als titel Geheim altijd met datum. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor amendement 68.

Amendement 68 'Geheim altijd met datum', ingediend door Partij voor de Dieren en Namens Noord-Hollanders..

Amendement 68 is met algemene stemmen aangenomen.

De **VOORZITTER**: Dan hebben we nog een motie. Motie 286, ingediend door Partij van de Ouderen: Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor motie 286. Vijftig stemmen binnen.

Motie 286 'Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter', ingediend door Partij van de Ouderen.
Motie 286 is met 4 stemmen voor en 46 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Fractie Baljeu, Partij van de Ouderen en Forum voor Democratie.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 61, Actualisatie geheimhoudingenlijst PS. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring of aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 61. Vijftig stemmen binnen.

Voordracht Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61)
Voordracht 61 is met 47 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: PVV en Fractie Baljeu.

17. Sluiting.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, we hebben hier een behoorlijke vergaderdag gehad. Het is 21.20 uur. Ik wil u ontzettend bedanken voor uw aandacht en dat u er allemaal bij gebleven bent vandaag. Maar ik wil mede namens u de griffie, maar ook de ambtenaren en iedereen die dit jaar, het jaar 2022 – want dit was onze laatste vergadering – weer tot een goed einde hebben gebracht ontzettend bedanken. De bodes die het hele jaar door toch ook op een neer lopen met alle amendementen en moties, dank daarvoor. Maar ik wil vooral ook u bedanken en natuurlijk ook het College voor uw inzet voor de provincie Noord-Holland. Ik wens u ontzettend fijne feestdagen toe. Ik hoop u allen weer te zien in het nieuwe jaar. Dank u wel. Ik sluit de vergadering.

Sluiting 21.22 uur

Provincie Noord-Holland

Agenda PS-vergadering -gewijzigd-

Datum	19 december 2022
Tijd	Aanvang 10:15 uur
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

1	**Opening en mededelingen.**
2	**Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**
2.a	**Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).** Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.
3	**Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.** (Actualisatie vanuit GS op de lijst geheimhouding PS wordt bij deze vergadering behandeld als hamerstuk punt 8a. Na besluitvorming op 19-12-2022 wordt een geactualiseerde lijst aan deze agenda toegevoegd.)
4	**Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergaderingen van 14 en 21 november 2022.**
5	**Vaststelling Strategische Statenagenda.**
6	**Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
7	**Voortgangslijst van moties.**
8	**Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.** Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.
8.a	***(Wordt behandeld als punt 12a) Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61)***
8.b	**Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023.** Voordracht 62-2022
8.c	**Wadloopverordening 2023.** Voordracht 66-2022

Provincie Noord-Holland

9	**Beslissing op bezwaar referendumverzoek Stichting Windalarm.** Voordracht 67-2022
10.a	**Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022.** Voordracht 63-2022 *Agendapunten 10a en 10b zullen gevoegd worden behandeld in de woordvoering.*
10.b	**Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.** Voordracht 64-2022 *Agendapunten 10a en 10b zullen gevoegd worden behandeld in de woordvoering.*
11	**Nota Zeehavens Noord-Holland.** Voordracht 65-2022
12	**Laatste Begrotingswijziging 2022.** Voordracht 68-2022
12.a	**Actualisatie geheimhoudingenlijst PS -voorheen hamerstuk 8a-** Voordracht 61-2022
13.	**Vragenuur.** Het Statenlid dat tijdens het vragenuur mondelinge vragen wil stellen, dient deze vragen in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 13.00 uur.
14	**Indien aan de orde: advies GS op motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.**
15	**Afscheid Statenlid fractie FvD.**
16	**Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten.**
17	**Sluiting.**

Spreektijdverdeling Statenvergadering van 19 december 2022

Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling voor uitloopvergadering van PS 19 december a.s. te baseren op 7 uren vergaderen. Houdt u rekening met doorvergaderen na het diner.

Voor de vergadering van 19 december a.s. wordt de volgende verdeling gehanteerd:

Fractie	Spreektijd PS
GroenLinks	32 min.
VVD	24 min.
D66	24 min.
PvdA	24 min.
JA21	22 min.
CDA	18 min.
FvD	11 min.
Partij voor de Dieren	15 min.
PVV	15 min.
SP	15 min.
ChristenUnie	10 min.
50PLUS/Partij van de Ouderen	10 min.
DENK	10 min.
Fractie Baljeu	5 min.
Namens Noord-Hollanders.	5 min.
Totaal PS	*238 min.*
GS	95 min.
Technische tijd	88 min.
Totaal	**420 min.**

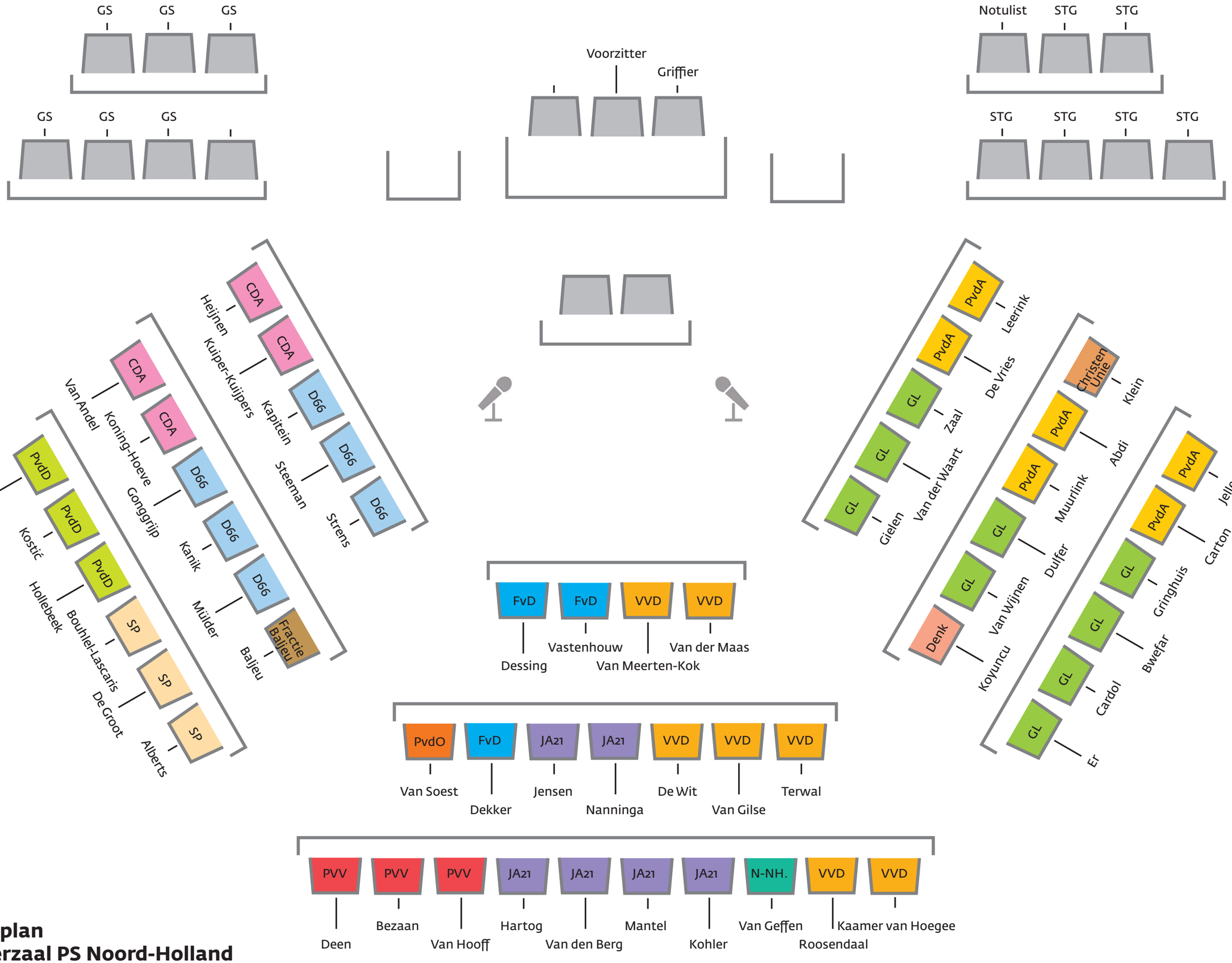

Vlekkenplan
Vergaderzaal PS Noord-Holland

M250/19-12-2022 punt 2

AANGENOMEN

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022.

Constaterende dat:

- Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;
- Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;
  - de toeslagenaffaire;
  - minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;
  - geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en
  - de oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.
- 10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;
- Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;
- Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.

Overwegende dat:

- De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;
- Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;
- De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);
- De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en
- Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.

Spreekt uit dat:

- Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.

Verzoekt het college:

- Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en
- De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks	D66	Partij voor de Dieren	Partij van de Arbeid	Partij van de Ouderen
Ruchama Bwefar	Emre Kanik	Ines Kostić	Jorrit Carton	Wil van Soest

M251 / 09-12-2022
punt 2

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

CDA

SP

Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

Ondersteuning "warme kamers" in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- de energieprijzen sterk zijn gestegen en een verdubbeling of zelfs verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot geen uitzondering is;
- met name mensen die in een slecht geïsoleerd (huur)huis wonen, komen voor enorme kosten komen te staan;
- veel inwoners met een laag inkomen, maar ook veel studenten, de verwarming niet aanzetten uit angst voor de energierekening en daardoor letterlijk in de kou komen te zitten;
- allerlei organisaties zoals bibliotheken, sportkantines, kerken, en ook het Leger des Heils (dat het project Warme Kamers is gestart) hun deuren hebben geopend om een warme plek, een kop koffie, een maaltijd en vaak ook de mogelijkheid tot een warme douche te bieden aan iedereen die dat nodig heeft;

overwegende dat:

- nu de winter is begonnen, er dringend behoefte is aan nog meer van dergelijke plekken;
- er in steden en dorpen nog de nodige plekken te vinden zijn die mogelijk als warme kamer kunnen dienen,
- de organisaties die deze plekken beheren extra kosten maken omdat zijn ook hun energierekening moeten betalen;
- de provincie een rol kan spelen bij het stimuleren dat er in de hele provincie door maatschappelijke organisaties "warme kamers" worden gerealiseerd;
- de provincie Noord-Holland ook naar aanleiding van motie 2020-M41 gekozen heeft om de sociale infrastructuur te ondersteunen;
- in de provincie Friesland op 9-11-2022 een motie is aangenomen waarin aan GS gevraagd wordt 50.000 euro beschikbaar te stellen voor meer warme plekken in de provincie, en de provincie Zuid-Holland een ruimte in het provinciehuis beschikbaar heeft gesteld als Warme Kamer, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils);

verzoeken GS:

- 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;
- met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;
- deze uitgaven te dekken uit het restant budget uit het "Noodfonds sociale infrastructuur" (motie 41);
- gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein	Dennis Heijnen	Anne de Groot	Grette van Geffen
ChristenUnie	CDA	SP	Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

M 252/19-12-2022 punt 2

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten';

constaterende dat:

- Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van CO2, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;
- de OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;[1]
- onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot;[2][3]

overwegende dat:

- Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;[4]
- Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen[5] en in haar Groen staal plan;[6]
- Tata Steel zowel op haar website[7] als in de media[8][9] beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;
- deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;
- tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond[10] nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;
- het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;
- er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen;

---

[1] Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio (rivm.nl)
[2] Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) | RIVM
[3] Onderzoek uitstoot Kooksgasfabriek reden voor waarschuwing en nader onderzoek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (odnzkg.nl)
[4] Roadmap Plus | Tatasteel Omgeving
[5] brief-van-tata-steel-roadmap-plus.pdf (overheid.nl)
[6] Factsheet Groen staal in schone omgeving_2303202201.pdf (tatasteel.nl)
[7] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[8] Tata Steel-uitstoot in omgeving laatste twee jaar onveranderd: nog steeds te veel lood en paks | Noordhollands Dagblad
[9] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[10] Depositie onderzoek IJmond voorjaar 2022. Monstername en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmondregio | RIVM

AANGENOMEN

m252

gehoord de discussie,

dragen het college van GS op:

- te verkennen waar de provincie wél de ruimte kan vinden om de ambities van Tata Steel over de halvering van PAK's onafhankelijk te laten controleren, bijvoorbeeld door zich toe te spitsen op in ieder geval de beloftes zoals geformuleerd in VRP en op het meest zorgwekkende onderdeel KGF2;
- en daarover PS zo snel mogelijk te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Süleyman Koyuncu	Anna de Groot	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

AANGENOMEN

M254/19-12-2022
punt 2

CDA NOORD-HOLLAND
Christen Unie Noord-Holland
PvdA

Motie: ondersteuning verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.

En gaan over tot de orde van de dag.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen
[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M254

CDA	ChristenUnie	PvdA
Dennis Heijnen	Michel Klein	Jorrit Carton

AANGENOMEN

M256/19-12-2022
punt 2

PvdA NOORD-HOLLAND

GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

Motie reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

De Provinciale Staten in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- Reclamecampagnes bedoeld zijn om het gedrag van personen te veranderen;
- Reclamecampagnes voor het eten van vlees en het gebruik van fossiele brandstoffen een gedragswijziging te weeg probeert te brengen die niet rijmt met de uitgesproken duurzaamheidsdoelen van de provincie Noord-Holland;
- twee significante factoren in de klimaatcrisis het eten van vlees- en visproducten en het reizen met behulp van fossiele brandstoffen betreft;
- het weren van voor de maatschappij schadelijke reclames niet vreemd is voor de overheid gebaseerd op het verbod op tabaksreclames;
- Amsterdam, Den Haag, Leiden, Enschede, Haarlem en Utrecht inmiddels ook een streep door fossiele reclame zetten en meer steden volgen; [1]
- Haarlem onlangs heeft besloten te stoppen met reclame voor vlees in de openbare ruimte[2] en andere gemeente gaan hetzelfde te doen.[3]

Overwegende dat:

- het weren van reclame voor vlees, vis en fossiele producten past bij het beleid van de Provincie. De provincie heeft op deze onderdelen immers de keuze gemaakt voor een duurzame toekomst. Zo wil de Provincie volgens de voedselvisie duurzaam voedsel bij de consument stimuleren[4] onder meer omdat de impact van plantaardige producten vele malen lager is dan die van dierlijke producten, zoals vlees en zuivel;
- in het Perspectief Mobiliteit[5] is de transitie naar een duurzame toekomst de leidraad van Noord-Holland. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit, in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Resulterend in de Provinciale inzet tot het verduurzamen van de mobiliteit door het stimuleren om meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen te laten voortbewegen om de CO2-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen.
- Uit antwoorden op schriftelijke vragen van de PvdA[6] blijkt dat de provincie een contract heeft met een bedrijf dat adverteert in de openbare ruimte. Het betreft de exploitant van de bushaltevoorzieningen / abri's (OFN) die voor de provincie Noord-Holland het beheer en

---

[1] Al 6 steden voor ban op fossiele reclame - Reclame Fossielvrij (verbiedfossielereclame.nl)
[2] Haarlem wil geen vleesreclames meer in de openbare ruimte (nos.nl)
[3] Linkse partijen willen in meer steden een verbod op vleesreclame (trouw.nl)
[4] Voedselvisie - Provincie Noord-Holland
[5] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Mobiliteit/Zie_ook/Perspectief_Mobiliteit.pdf
[6] Schriftelijke vragen 93-2022, Document NoordHolland - Beantwoorde schriftelijke vragen nr. 93-2022 van dhr. Muurlink (PvdA) over Noord-Holland vrij van fossiele en vleesreclames.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

M256

AANGENOMEN

onderhoud verzorgt. In dit contract is opgenomen de mogelijkheid voor reclame-uitingen. Provincie Noord-Holland verrekent de reclame-inkomsten in dit contract.

- Over de sturing op de reclame-uitingen in dit contract het volgende is opgenomen:
  • Elke abri waar toepassing van reclame door de opdrachtnemer gewenst is, en waar de wegbeheerder geen bezwaar tegen maakt, kan worden voorzien van een reclamepaneel tegen of in plaats van een zijwand;
  • De provincie Noord-Holland dient - indien hier aanleiding toe is - de mogelijkheid te hebben reclame te laten verwijderen;
- bij beleidsmatig ingrijpen op de soort reclame-uitingen er geen financiële gevolgen voor de provincie Noord-Holland zullen zijn bij het lopende contract.

Spreekt uit dat:

- de Provincie Noord-Holland geen ruimte meer biedt voor reclames voor producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten.

Verzoekt het college om:

- de exploitant te informeren over dit besluit en de overeenkomst met betrekking tot reclame uitingen met producten met fossiele brandstoffen als energiebron of voor vlees- en visproducten aan te passen in lijn met dit besluit.

En gaat over tot de orde van de dag.

Alphons Muurlink (PvdA) Anouk Gielen (GroenLinks)

VERWORPEN

M253/19-12-2022
punt 2

Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND | SP | Partij van de Ouderen

Motie Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata';

constaterende dat:

- de provincie inmiddels een derde Last onder dwangsom (Lod) heeft opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks bij de kooksgasfabrieken op het terrein van Tata Steel;
- omwonenden al zeker sinds 2017 melding maken van rauwe kooks bij de omgevingsdienst, maar de omgevingsdienst pas in 2020 besloot toch te handhaven na een uitspraak van de onafhankelijke Hoor- en Adviescommissie;
- het optreden van rauwe kooks zorgt voor luchtverontreiniging met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gezondheidsrisico's;

overwegende dat:

- de provincie nu onderzoekt of intrekken van de vergunning voor bijvoorbeeld de Kooksgasfabriek 2 (KGF2) mogelijk is;
- de provincie dit onderzoek 'niet eerder dan in de tweede helft 2023' **denkt** af te ronden;
- onderzoek veel sneller kan verlopen, bijvoorbeeld wanneer de provincie de situatie als een crisis beschouwt en de beste juristen benadert om de juridische vraagstelling binnen een af te spreken termijn te beantwoorden;
- het versnellen van onderzoek ook moet, vanwege grote gezondheidsrisico's en omdat er al jarenlang weinig verbetering zichtbaar is;
- de maat een keer vol is;

gehoord de discussie,

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval de KGF2 in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Anna de Groot	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

VERWORPEN

255/19-12-2022 punt 2

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: 3 miljoen voor verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].
- De provincie middels het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds inzet op lange termijn ondersteuning in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals sportkantines, dorpshuizen en culturele instellingen.

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen

[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M 255

- Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	ChristenUnie
Dennis Heijnen	Michel Klein

INGETROKKEN

M 257/19-12-2022 punt 2

Motie vreemd aan de orde van de dag

Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- In de Memorie van Toelichting van de Asielwet wordt geschreven dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers per provincie bepaald wordt op basis van de inwoners aantallen van de verschillende provincies.
- Dit betekent dat provincies met een hogere bevolkingsdichtheid meer asielszoekers moeten gaan huisvesten dan provincies met een lagere bevolkingsdichtheid.

Overwegende dat:

- De provincie Noord-Holland tot de dichtstbevolkte provincies van Nederland hoort
- De provincie Noord-Holland dus procentueel meer asielzoekers zal moeten gaan opvangen dan minder dichtbevolkte provincies
- De provincie Noord-Holland op dit moment al kampt met zeer hoge druk op de woningmarkt.
- Een hoog percentage asielzoekers een extra druk op de woningmarkt zal brengen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

Met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt

En gaat over tot de orde van de dag

H. Kaamer van Hoegee

VVD Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

ACTUALITEIT*

* Actualiteiten kunnen tot uiterlijk vrijdag voorafgaand aan de Statenvergadering om 12.00 uur schriftelijk worden ingediend bij de griffie. (statengriffie@noord-holland.nl). Zie verder artikel 48 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.

Voor de Statenvergadering van 19-12-2022

Onderwerp : Opkoop boerenbedrijven door Schiphol

Toelichting : **

Op 5 december is bekend geworden dat de Schiphol Group meerdere veehouders heeft uitgekocht om extra stikstofruimte te krijgen voor zowel de luchthaven Schiphol zelf als Lelystad Airport. Voor de luchthaven Schiphol gaat het om "een aantal veehouders" in o.a. de provincie Noord-Holland, en voor Lelystad Airport betreft het "een klein aantal veehouders" o.a. rond het Naardermeer.

Indieners zijn van mening dat dit een zeer ongewenste doorkruising is van onze gebiedsprocessen en willen graag met GS en PS in debat over wat er precies gebeurd is, de reactie van de provincie, en de manier waarop we dit soort ontwikkelingen kunnen voorkomen.

Zie bijlage voor een aantal specifieke vragen.

** De in te vullen kaders zijn beperkt tot het blauwe vlak. Indien er meer tekst nodig is bij de toelichting en/of de reden van spoedeisendheid, kunt u dat in een word-document als bijlage toevoegen.

Reden van spoedeisendheid : **

Hoewel er al eerder geruchten waren dat dit speelde, is het op 5 december jongsleden bevestigd door Schiphol. Zie: https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/05/schiphol-group-heeft-boeren-uitgekocht-voor-extra-stikstofruimte-schiphol-en-lelystad-airport-a4150468

Omdat de provincie momenteel hard bezig is met het uitwerken van het PPLG, en deze ontwikkeling hierop haaks staat, is het van belang om deze discussie nog voor de jaarwisseling te voeren in PS.

Indiener (naam/namen invullen)

Michel Klein, ChristenUnie
Dennis Heijnen, CDA
Ayse Er, GroenLinks
Fabian Zoon, PvdD

Bijlage vragen actualiteit "Opkoop stikstofruimte door Schiphol – PS 19 december 2022

Op 5 december is bekend geworden dat de Schiphol Group meerdere veehouders heeft uitgekocht om extra stikstofruimte te krijgen voor zowel de luchthaven Schiphol zelf als Lelystad Airport. Voor de luchthaven Schiphol gaat het om "een aantal veehouders" in o.a. de provincie Noord-Holland, en voor Lelystad Airport betreft het "een klein aantal veehouders" o.a. rond het Naardermeer.

Wij hebben tevens vernomen dat er in de Tweede Kamer een motie is ingediend bij de begrotingsbehandeling van LNV waarin wordt opgeroepen om de stikstofruimte die vrijkomt in de eerste plaats te benutten voor het legaliseren van PAS-melders en daarna voor versterking van de natuur.

De ChristenUnie, het CDA, GroenLinks en de PvdD zijn van mening dat de opkoop van boerderijen door Schiphol een zeer ongewenste doorkruising is van onze gebiedsprocessen en willen graag met GS en PS in debat over wat er precies gebeurd is, de reactie van de provincie, en de manier waarop we dit soort ontwikkelingen kunnen voorkomen.

Specifiek willen wij de volgende onderwerpen in het debat aan de orde stellen.

<u>ChristenUnie</u>

1. Kent Gedeputeerde Staten de details van deze opkoop van stikstofrechten door Schiphol? Kan GS inzicht geven in de precieze situatie (zonder adresgegevens openbaar te maken): om hoeveel stikstofuitstoot gaat het per bedrijf, gaat het om een actief boerenbedrijf of een reeds eerder gestopte onderneming, op welke N2000 gebieden heeft de uitstoot effect? Zo nee, hoe kan de provincie dan zorgen dat zij beter zicht heeft op wat er rondom opkoop van stikstofrechten gebeurd?
2. Wat is het effect van deze stikstofhandel op de gebiedsprocessen? Betekent dit dat er voor onze eigen natuur- en economische doelen minder ruimte is?
3. Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot het antwoord op de vraag van de ChristenUnie tijdens de PS vergadering van 14 november jl., waarin GS aangaf dat "de provincie gevraagd heeft ons op de hoogte te houden als er aankopen gedaan worden"?
4. GS gaf in deze vergadering ook aan: "Als we het horen, dan gaan we ook naar Den Haag toe en dan zeggen we ook: ja, maar dit kan toch niet waar zijn?". Heeft Gedeputeerde Staten de minister van Infrastructuur en Waterstaat aangesproken over de recente opkoop door Schiphol? Zou een steviger signaal afgegeven moeten worden dan tot nu toe is afgegeven?
5. Is GS bereid om in gesprek te gaan met Schiphol met als doel deze acties ongedaan te maken en de stikstofruimte te betrekken in de integrale gebiedsprocessen?
6. Welke mogelijkheden ziet de provincie om te voorkomen dat stikstofruimte door Schiphol of door andere bedrijven buiten de gebiedsprocessen om worden gebruikt? Is het bijvoorbeeld mogelijk om te weigeren de vergunning in te trekken? Of kunnen de stikstofrechten worden teruggevorderd met een beroep op het algemeen belang?
7. Acht Gedeputeerde Staten de Rijksoverheid een betrouwbare partner op het stikstofdossier?

<u>CDA</u>

8. Bent u het met ons eens dat er de overheid ervoor moet zorgen dat de PAS-melders zo spoedig mogelijk gelegaliseerd moeten worden omdat zij door een fout van de overheid niet over de juiste vergunning beschikken?
9. Is het door het Rijk wettelijk en/of bij motie geregeld dat stikstof die vrijkomt in de eerste plaats moet worden ingezet voor het vergund krijgen van de PAS-melders?
    a. Zo ja handelt het Rijk en de provincie daarnaar?
    b. Zo nee, kunt u samen met het Rijk ervoor zorgen dat het juiste instrumentarium kan worden ingezet om de PAS-melders voorrang te geven.
10. Het lijkt niet zeker te zijn of Schiphol de natuurvergunning die zij van agrarische bedrijven kopen wel mogen gebruiken voor hun eigen uitstoot. Er is verschil tussen NO_X en NH_3. Kunt u duidelijkheid verschaffen of de aankooptransacties van de Schiphol Group wel legaal zijn en of de stikstofruimte daadwerkelijk benut kan worden door de Schiphol Group.
    a. Zo nee, wat gebeurt er dan met die stikstofruimte? Kan die alsnog worden ingezet voor PAS-melders?

<u>GroenLinks</u>

11. Is het college het met GroenLinks eens dat deze gang van zaken onwenselijk is en dat de overheid hiermee de regie op de stikstofruimte verliest? Zo ja, hoe gaat het college zich inzetten voor regie op het verhandelen van stikstofrechten?
12. Is het college het met ons eens dat ontstane stikstofruimte in eerste instantie moet worden besteed aan natuurherstel of het invullen van de woningbouwopgave?
13. Wil het college zich inzetten om de door Schiphol verworven rechten niet inzetbaar verklaard te krijgen? Zo ja, hoe gaat het college dat doen?
14. Kan het college een beeld schetsen of een soortgelijke aankoop van stikstofrechten ook elders in Noord-Holland speelt?
15. Gaat het college zich inzetten om te voorkomen dat deze berichtgeving voor andere en soortgelijke bedrijven een aanleiding vormt om op korte termijn ook Noord-Hollandse agrariërs te gaan uitkopen voor stikstofrechten? Zo ja, hoe gaat college dat doen?
16. Is het college bereid om er bij het Rijk op aan te dringen dat dit een onwenselijke gang van zaken is en daarom zo snel mogelijk met nieuwe regels te komen?

<u>PvdD</u>

17. Is er door Schiphol gebruik is gemaakt van latente ruimte in de vergunningen van de opgekochte boerderijen?
18. In de laatste PS vergadering is motie M2022-41 aangenomen, waarin GS wordt opgeroepen om (semi)overheidsinstanties te vragen de provincie te informeren over de opkoop van stikstofruimte. Heeft GS daar direct actie op ondernomen? Hoe verhoudt zich dat tot bovenstaand nieuws.
19. Werkt het beleid van de afgelopen jaren om stikstofhandel tegen te gaan voldoende?
20. Worden de regels rondom salderen wel door GS uitgedragen?
21. Heeft GS wel grip in de gebiedsprocessen?

Bijlage vragen actualiteit "Opkoop stikstofruimte door Schiphol – PS 19 december 2022

Op 5 december is bekend geworden dat de Schiphol Group meerdere veehouders heeft uitgekocht om extra stikstofruimte te krijgen voor zowel de luchthaven Schiphol zelf als Lelystad Airport. Voor de luchthaven Schiphol gaat het om "een aantal veehouders" in o.a. de provincie Noord-Holland, en voor Lelystad Airport betreft het "een klein aantal veehouders" o.a. rond het Naardermeer.

Wij hebben tevens vernomen dat er in de Tweede Kamer een motie is ingediend bij de begrotingsbehandeling van LNV waarin wordt opgeroepen om de stikstofruimte die vrijkomt in de eerste plaats te benutten voor het legaliseren van PAS-melders en daarna voor versterking van de natuur.

De ChristenUnie, het CDA, GroenLinks en de PvdD zijn van mening dat de opkoop van boerderijen door Schiphol een zeer ongewenste doorkruising is van onze gebiedsprocessen en willen graag met GS en PS in debat over wat er precies gebeurd is, de reactie van de provincie, en de manier waarop we dit soort ontwikkelingen kunnen voorkomen.

Specifiek willen wij de volgende onderwerpen in het debat aan de orde stellen.

ChristenUnie

1. Kent Gedeputeerde Staten de details van deze opkoop van stikstofrechten door Schiphol? Kan GS inzicht geven in de precieze situatie (zonder adresgegevens openbaar te maken): om hoeveel stikstofuitstoot gaat het per bedrijf, gaat het om een actief boerenbedrijf of een reeds eerder gestopte onderneming, op welke N2000 gebieden heeft de uitstoot effect? Zo nee, hoe kan de provincie dan zorgen dat zij beter zicht heeft op wat er rondom opkoop van stikstofrechten gebeurd?
   Ja en nee. Wij weten van de aankopen. Schiphol heeft aangegeven dat het in de provincie Noord-Holland gaat om 2 bedrijven die door haar zijn aangekocht en van 2 bedrijven alleen de stikstofrechten. Wij hebben de bedrijfsgegevens hiervan nog niet. Dat zal pas bij de intrekkingsverzoeken voor de vergunningen bekend worden. Daarnaast heeft Schiphol in de media aangegeven nog ruimte van enkele bedrijven nodig te hebben.
   De markt werkt op basis van vrijwilligheid. De beleidsregels over extern salderen zijn duidelijk. De huidige regels maken het niet mogelijk hierop in te grijpen.

2. Wat is het effect van deze stikstofhandel op de gebiedsprocessen? Betekent dit dat er voor onze eigen natuur- en economische doelen minder ruimte is?

3. Hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot het antwoord op de vraag van de ChristenUnie tijdens de PS vergadering van 14 november jl., waarin GS aangaf dat "de provincie gevraagd heeft ons op de hoogte te houden als er aankopen gedaan worden"?

4. GS gaf in deze vergadering ook aan: "Als we het horen, dan gaan we ook naar Den Haag toe en dan zeggen we ook: ja, maar dit kan toch niet waar zijn?". Heeft Gedeputeerde Staten de minister van Infrastructuur en Waterstaat aangesproken over de recente opkoop door Schiphol? Zou een steviger signaal afgegeven moeten worden dan tot nu toe is afgegeven?

5. Is GS bereid om in gesprek te gaan met Schiphol met als doel deze acties ongedaan te maken en de stikstofruimte te betrekken in de integrale gebiedsprocessen?

6. Welke mogelijkheden ziet de provincie om te voorkomen dat stikstofruimte door Schiphol of door andere bedrijven buiten de gebiedsprocessen om worden gebruikt? Is het bijvoorbeeld mogelijk om te weigeren de vergunning in te trekken? Of kunnen de stikstofrechten worden teruggevorderd met een beroep op het algemeen belang?
   Schiphol maakt gebruik van een wettelijk toegestane methode van extern salderen. Er bestaat geen mogelijkheid voor de provincie om het verzoek tot (gedeeltelijke) intrekking te weigeren. Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag waarbij gebruikt wordt gemaakt van het saldo dient het bevoegd gezag (in geval van Schiphol is dit de Minister van LNV) de bruikbaarheid van het saldo juridisch te toetsen.
7. Acht Gedeputeerde Staten de Rijksoverheid een betrouwbare partner op het stikstofdossier?

<u>CDA</u>

8. Bent u het met ons eens dat er de overheid ervoor moet zorgen dat de PAS-melders zo spoedig mogelijk gelegaliseerd moeten worden omdat zij door een fout van de overheid niet over de juiste vergunning beschikken?
9. Is het door het Rijk wettelijk en/of bij motie geregeld dat stikstof die vrijkomt in de eerste plaats moet worden ingezet voor het vergund krijgen van de PAS-melders?
   a. Zo ja handelt het Rijk en de provincie daarnaar?
   b. Zo nee, kunt u samen met het Rijk ervoor zorgen dat het juiste instrumentarium kan worden ingezet om de PAS-melders voorrang te geven.

   Nee, dat is nu (nog) niet zo geregeld. Wel heeft de Minister in haar brief van 25 november jl. aangekondigd dat de opkoop van piekbelasters door het Rijk er voor dient te zorgen dat een forse reductie en blijvende dalende lijn, zodat aan natuurdoelstellingen kan worden voldaan, en daarnaast ruimte ontstaat voor legalisatie van PAS-melders.

10. Het lijkt niet zeker te zijn of Schiphol de natuurvergunning die zij van agrarische bedrijven kopen wel mogen gebruiken voor hun eigen uitstoot. Er is verschil tussen NO_X en NH_3. Kunt u duidelijkheid verschaffen of de aankooptransacties van de Schiphol Group wel legaal zijn en of de stikstofruimte daadwerkelijk benut kan worden door de Schiphol Group.
    Zoals aangegeven zal de Minister van LNV de vergunningaanvraag en de validiteit van het ingezette saldo dienen te beoordelen. Overigens houdt AERIUS Calculator er inde depositieberekening rekening met het verschil tussen NOx en NH3. Dit vormt dus geen probleem.
    a. Zo nee, wat gebeurt er dan met die stikstofruimte? Kan die alsnog worden ingezet voor PAS-melders?

<u>GroenLinks</u>

11. Is het college het met GroenLinks eens dat deze gang van zaken onwenselijk is en dat de overheid hiermee de regie op de stikstofruimte verliest? Zo ja, hoe gaat het college zich inzetten voor regie op het verhandelen van stikstofrechten?

12. Is het college het met ons eens dat ontstane stikstofruimte in eerste instantie moet worden besteed aan natuurherstel of het invullen van de woningbouwopgave?
13. Wil het college zich inzetten om de door Schiphol verworven rechten niet inzetbaar verklaard te krijgen? Zo ja, hoe gaat het college dat doen?
14. Kan het college een beeld schetsen of een soortgelijke aankoop van stikstofrechten ook elders in Noord-Holland speelt?
    Dat is voor zover wij weten niet het geval. Extern salderen is in de provincie Noord-Holland toegestaan onder de voorwaarden als opgenomen in de Beleidsregels intern en extern salderen.

15. Gaat het college zich inzetten om te voorkomen dat deze berichtgeving voor andere en soortgelijke bedrijven een aanleiding vormt om op korte termijn ook Noord-Hollandse agrariërs te gaan uitkopen voor stikstofrechten? Zo ja, hoe gaat college dat doen?
16. Is het college bereid om er bij het Rijk op aan te dringen dat dit een onwenselijke gang van zaken is en daarom zo snel mogelijk met nieuwe regels te komen?

PvdD

17. Is er door Schiphol gebruik is gemaakt van latente ruimte in de vergunningen van de opgekochte boerderijen?
    Dat is ons niet bekend. De Minister zal bij de beoordeling van de inzet van het saldo moeten beoordelen of de aangekochte ruimte voldoet aan de eisen voor extern salderen.
18. In de laatste PS vergadering is motie M2022-41 aangenomen, waarin GS wordt opgeroepen om (semi)overheidsinstanties te vragen de provincie te informeren over de opkoop van stikstofruimte. Heeft GS daar direct actie op ondernomen? Hoe verhoudt zich dat tot bovenstaand nieuws.
19. Werkt het beleid van de afgelopen jaren om stikstofhandel tegen te gaan voldoende?
20. Worden de regels rondom salderen wel door GS uitgedragen?
    Heeft GS wel grip in de gebiedsprocessen?

AANGEHOUDEN

M 250/19-12-2022
punt 29

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: Legalisatie PAS-melders

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de actualiteit opkoop stikstof door Schiphol

Constaterende dat:

- Nederland sinds 29 mei 2019 in een stikstof crisis verkeert en deze crisis veel sectoren treft,
- In Noord-Holland vele ondernemers (zowel uit landbouw als andere bedrijfstakken) ten tijde van de PAS niet vergunningsplichtig waren, maar door de uitspraak van 29 mei 2019 nog steeds in grote onzekerheid verkeren, waarbij vaststaat dat deze ondernemers te goeder trouw hebben gehandeld.
- Het legaliseren van PAS-melders door de minister van LNV in 2019 al nadrukkelijk is toegezegd maar nog steeds niet is uitgevoerd.
- Stikstofruimte die vrijkomt wel wordt ingezet voor Schiphol, woningbouw en infrastructuur maar niet voor het legaliseren van de PAS-melders.

Overwegende dat:

- Het (langdurig) uitblijven van de legalisatie nog steeds grote onzekerheid voor een grote groep ondernemers veroorzaakt.
- Deze onzekerheid nog steeds ervoor zorgt dat deze ondernemers niet verder kunnen bouwen aan hun bedrijf, vooral in die situaties dat er bancaire financiering noodzakelijk is.
- Hiermee nog steeds een ongewenste rem wordt gezet op innovatie van bedrijven en er niet geïnvesteerd kan worden in de toekomst (bijdrage verlaging stikstofdepositie).
- De onzekerheid nog steeds toeneemt doordat ondernemers niet worden meegenomen in de communicatie omtrent het proces van legaliseren.
- Het onverantwoord is om deze schrijnende situatie nog langer te laten bestaan.
- Het in het kader van een betrouwbare overheid past om toezeggingen na te komen.

Verzoeken GS:

- Er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders.

En gaan over tot de orde van de dag.

M258

CDA	CU
Dennis Heijnen	Michel Klein

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

Datum vergadering : **14 en 21 november 2022**
Voorzitter : dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier : mw. K. Bolt
Vergaderstukken : online beschikbaar PS 14-11-2022 en 21-11-2022

1. Opening en mededelingen.

- Afwezig vergadering van 14 november 2022:
  - dhr. Van der Maas (VVD) en dhr. Steeman (D66) zijn afwezig;
  - mw. Koning (CDA), dhr. Roosendaal (VVD) en mw. Vastenhouw (FvD) arriveren later;
  - gedeputeerde Loggen verlaat de vergadering eerder.

- Afwezig uitloopvergadering van 21 november 2022:
  - mw. Bezaan (PVV), dhr. Hartog (JA21), mw. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21), mw. Van Soest (50PLUS/PvdO) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig;
  - mw. Abdi (PvdA) en mw. Van Meerten (VVD) arriveren later;
  - dhr. Van Dijk (voorzitter) arriveert om 16.00 uur en wordt vervangen door vicevoorzitter en Statenlid Van der Waart.

- De fractie van mw. Van Geffen gaat met ingang van 14 november 2022 onder een nieuwe naam verder: “Namens Noord-Hollanders.” afgekort als “N-NH.”

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- Na publicatie van de vergaderstukken is hamerstuk 8c (voordracht 61-2022) inzake “Tijdelijke benoeming 2e plaatsvervangend Statengriffier voor de Statenvergadering” op advies van het Presidium van 7 november 2022 aan de agenda toegevoegd.
- Met betrekking tot 2 benoemingen in een functie bij Hamerstukken 8b en 8c, stemt PS in met stemming bij acclamatie. Besluitvorming volgt bij Hamerstukken.
- Er zijn geen actualiteiten ingediend.
- Er zijn 2 sets mondelinge vragen ingediend door:
  - fractie ChristenUnie inzake “Vergunning woontoren in BPL en NNN gebied Naarden”;
  - fractie SP inzake “Overlast en schade N243”.

  De vragen worden bij het Vragenuur behandeld in de uitloopvergadering van 21 november 2022.
- Er zijn 3 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M185-2022** door fracties 50PLUS/PvdO inzake “Referendum windturbines”;
  - **M186-2022** door fractie N-NH. inzake “Namen van leden GS en PS correct uitspreken”;

- **M187-2022** door fracties VVD, D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/PvdO en SP inzake "Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium".

Stemming over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag vindt plaats op 14 november 2022 bij agendapunt 12.

De gewijzigde agenda wordt vastgesteld.

2a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).
Er is geen actualiteit ingediend,

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
Er is geen geheim stuk ter bekrachtiging ingekomen.

3b. Lijst geheimhouding PS.
De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergadering van 10 oktober 2022.
In de notulen van 10 oktober 2022 is een tweetal wijzigingen doorgevoerd op verzoek van fractie VVD:

- Pagina 9, regel 424: *'… een aantal andere gedeputeerden, maar ook Statenleden…'* is gewijzigd in *'…een aantal gedeputeerden, maar ook andere Statenleden…'*
- Pagina 50, regel 3006/3007: *'We bemoeien ons met stemmingen. Ben je een ander bestuursorgaan.'* moet zijn *'We bemoeien ons met stemmingen van een ander bestuursorgaan.'*

De notulen en de besluitenlijst van 10 oktober 2022 zijn met in achtneming van deze wijziging vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. Voortgangslijst van moties.
Conform voorstel van het Presidium van 7 november 2022 wordt het afdoeningsvoorstel van motie 4-2022 separaat in stemming gebracht. Voor afdoen van motie 4-2022 stemmen 30 leden, tegen het afdoen van de motie stemmen 23 leden. Daarmee wordt motie 4-2022 tezamen met de andere afdoeningsvoorstellen van PS 14 november 2022 afgedaan.
De lijst moties wordt vastgesteld.

8. Hamerstukken.
Totaal aanwezig op 14 november 2022 bij vaststelling van dit punt: 52 leden.
Mw. Koning (CDA), dhr. Van der Maas (VVD) en dhr. Steeman (D66) zijn afwezig.

8a. Zienswijze PS resultaatbestemming 2021, 3e begrotingswijziging 2022 en de wijziging gemeenschappelijke regeling i.v.m. de uittreding van Weesp van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.
Voordracht 56-2022

8b. Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder Randstedelijke Rekenkamer.
Voordracht 54-2022

8c. Tijdelijke benoeming 2e plaatsvervangend Statengriffier voor de Statenvergadering.
Voordracht 61-2022

De besluiten behorende bij de punten 8a t/m 8c zijn aangenomen en zijn bij de hamerstukken van deze vergadering op de website gepubliceerd.

9. Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023-2030.
Voordracht 57-2022
Totaal aanwezig op 14 november bij stemming van dit punt: 53 leden.
Dhr. Van der Maas (VVD) en dhr. Steeman (D66) zijn afwezig.

Er is 1 amendement ingediend en aangenomen:

- **A60-2022 door fractie CDA inzake "Amendement N240-05" is unaniem aangenomen.**
  Dictum:
  PS besluit om het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:
  - Toe te voegen: *"in te stemmen met de promotie naar de planfase van de verbeter- en uitbreidingsmaatregel N240-05, Aanleg rotonde kruispunt N239-N240 en parallelweg N240."*

Er zijn 2 moties ingediend en verworpen:

- **M188-2022** door fractie PvdD inzake "Opcenten voor OV en onderhoud" is verworpen. Voor 7 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en ChristenUnie.
- **M189-2022** door fractie JA21 inzake "Prioriteringsmechanisme iMPI" is verworpen. Voor 14 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en N-NH.

Voordracht 57-2022 "Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023-2030" is geamendeerd en unaniem aangenomen.
Het geamendeerde besluit 57-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9 van de vergadering van 14 november 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie SP wenst aantekening voor voordracht 57 te stemmen, met uitzondering van de afslag A9 bij Heiloo en de verbindingsweg A8-A9.
- Fractie FvD wenst aantekening voor voordracht 57 te stemmen; vindt het de kern van de begroting, maar met uitzondering van de financiering van alle duurzaamheidsmaatregelen.
- Fractie PVV wenst aantekening voor voordracht 57 te stemmen; heeft zorgen over de budgetten maar kan wel instemmen met de voorliggende voordracht, behoudens 7f en de maatregel SolaRoad II en de duurzaamheidsmaatregelen.

10. **Begroting 2023 en Memorie van Antwoord.**
Voordracht 55-2022
Totaal aanwezig op 14 november bij stemming van dit punt: 53 leden.
Dhr. Van der Maas (VVD) en dhr. Steeman (D66) zijn afwezig.

Amendementen:
Er zijn 3 amendementen ingediend, waarvan er 2 zijn verworpen en 1 is aangenomen:

- **A63-2022 door fracties D66, N-NH., CDA en SP inzake "Maatregelen Masterplan Wonen" is aangenomen.**
  Voor 37 en tegen 16 stemmen. Tegen stemmen de fracties GroenLinks, VVD en ChristenUnie.
  Dictum:
  PS besluit:
  - beslispunt 2 van het ontwerpbesluit van de voordracht te wijzigen zodat dit beslispunt luidt: "De begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026 inclusief het addendum vast te stellen, met toevoeging van de zinsnede:
    '-onder voorbehoud van besluitvorming over het Masterplan Wonen 2.0 en de dekking daarvan-'
    in Programma 3 Ruimte en Water, paragraaf Maatschappelijk doel, 3e alinea op pdf-begroting pagina 56, na 'Om de woningen te realiseren maken we gebruik van onorthodoxe maatregelen, zoals' en voor 'het instrument actief grondbeleid.'

- **A61-2022** door fractie JA21 inzake "Intrekken aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht" is verworpen. Voor 13 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PVV, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu, N-NH. en 1 lid van SP stemt voor *(mw. Alberts).*
- **A62-2022** door fractie CDA inzake "Verhogen bijdrage aan versnelling woningbouw-productie en binnenstedelijk bouwen" is verworpen. Voor 11 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties CDA, PVV, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en N-NH.

Moties:
Er zijn 47 moties ingediend waarvan er 12 zijn aangehouden/ingetrokken, er 25 zijn verworpen en 10 zijn aangenomen:

- **M192-2022 door fracties CDA, VVD en JA21 inzake "Een veiligere Rijksweg N9" is aangenomen.**
  Voor 46 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdD, SP en 1 lid van VVD stemt tegen *(dhr. Van Gilse).*
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - Zowel bij Rijkswaterstaat als het Rijk aan te dringen op infrastructurele maatregelen die daadwerkelijk een grote bijdragen leveren aan het terugdringen van het aantal verkeersongevallen op de N9 en hierbij aan te geven dat zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten van Noord-Holland het Rijk verzoeken om de uitkomsten van de motie De Pater-Postma en Dijkstra een verder inhoudelijk vervolg te geven.

- **M200-2022 door fracties PvdD, SP, GroenLinks, D66 en PvdA inzake "Klimaatbegroting" is aangenomen.**
  Voor 38 en tegen 15 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - te onderzoeken op welke wijze we onze ecologische en klimaatdoelen structureel kunnen borgen in de P&C cyclus via een Klimaatbegroting, en om daarvoor lessen te trekken van de inzet van andere overheden;
  - over de resultaten bij voorkeur voor 15 maart 2023 aan PS te rapporteren.

- **M201-2022 door fracties PvdD, SP, D66, PvdA, GroenLinks en DENK inzake "Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar" is aangenomen.**
  Voor 35 en tegen 18 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - de baten van ons ecologisch- en klimaatbeleid meer in beeld te brengen, en daarvoor in gesprek te gaan met experts op dit gebied;
  - over deze mogelijkheden bij voorkeur voor 15 maart 2023 aan P5 te rapporteren.

- **M202-2022 door fracties PvdD, DENK en GroenLinks inzake "Duurzaam doorhappen" is aangenomen.**
  Voor 28 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - standaard plantaardige gerechten te serveren tijdens door de provincie georganiseerde bijeenkomsten, met de mogelijkheid om van tevoren andere eetwensen door te geven.

    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie 202 te stemmen; heeft even getwijfeld vanwege de focus op plantaardig in plaats van vegetarisch, denkt dat in een klimaatvriendelijk voedseldieet ook in beperkte mate zuivel past al was het maar omdat er koeien nodig zijn om het veenweidegebied -het gras- op te eten; maar het signaal van deze motie dat het aandeel plantaardig voedsel moet vergroten heeft de doorslag gegeven om voor te stemmen.

- Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 202 te stemmen; vindt de motie totaal overbodig met een hoog dramgehalte en vindt dat er niets aan de hand is; geeft aan dat er vanavond vegetarisch eten was en er was vlees.

- **M203-2022 door fracties PvdD en GroenLinks inzake "Toekomst van Noord-Hollandse wildopvangcentra borgen" is aangenomen.**
  Voor 43 en tegen 10 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, FvD en fractie Baljeu.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  - overleggen met o.a. gemeenten en de wildopvangsector te organiseren, met het doel om een mogelijk model voor structurele financiering te verkennen, waarmee een provincie-dekkend netwerk van wildopvangcentra gewaarborgd kan worden. Daarbij ook te inventariseren hoeveel geld nodig is;
  - dit af ronden voor 15 maart 2023.

- **M205-2022 door fracties PvdD, PvdA, DENK en D66 inzake "Hernieuwde aandacht voor (meer) biologische landbouw" is aangenomen.**
  Voor 29 en tegen 24 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu, N-NH. en 2 leden van PVV stemmen tegen *(dhr. Deen en dhr. Van Hooff).*
  Dictum:
  PS verzoekt het college van GS:
  - de noodzaak van meer biologische agrarische activiteit - en met de Voedselvisie 'onder de arm' - nogmaals onder de aandacht te brengen van de sector, de organisaties die de sector vertegenwoordigen en de rest van de keten;
  - acties te ondernemen (door GS te beoordelen in hoeverre daar nu capaciteit voor is die een bredere inzet op biologisch verbouwen / telen stimuleert en/of die een bredere vraag (van consumenten) naar biologische producten genereren;
  - een brief te sturen aan PS over de vraag hoe de provincie kan bijdragen aan de Europese doelstelling tot verhoging van het biologisch areaal;
  - deze brief voor de zomer 2023 aan PS te doen toekomen.

    - Fractie VVD wenst aantekening tegen motie 205 te stemmen; is voor een toekomstbestendige en duurzame agrarische sector, dat gaat breder dan alleen biologische landbouw; ziet derhalve ook geen reden om daar nu het beleid op te verbreden.

- **M221-2022 door fracties 50PLUS/PvdO, DENK en PvdD inzake "Geen BTW op OV kaartjes" is aangenomen.**
  Voor 36 en tegen 17 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, D66 en JA21.
  Dictum:
  PS verzoekt het college van GS:
  - om er bij het kabinet op aan te dringen om de BTW op CV kaartjes af te schaffen.

- **M229-2022 door fracties GroenLinks, VVD, PvdA en D66 inzake "Gaan voor Goud inzake provinciale invulling Nationaal Strategische Plan" is aangenomen.**
  Voor 39 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV en fractie Baljeu.
  Mw. Kapitein (D66) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
  Dictum:
  PS verzoekt het College van GS:
  - De komende tijd met betrokkenen het pakket van regelingen en interventies uit het GLB-NSP toe te spitsen op de situatie in Noord-Holland om hiermee de deelname van boeren aan de eco-regelingen en het ANLb te stimuleren, onnodige belemmeringen weg te nemen en tegelijk bij te dragen aan de provinciale doelen voor een duurzame toekomst van de landbouw in Noord-Holland.
  - Begin volgend jaar (2023) een brede expertmeeting te organiseren met deelname van ondernemers en organisaties uit de sector w.o. mogelijke co-financiers en instituties die een rol spelen in de uitvoering van het GLB-NSP (zoals de Rijksdienst voor Ondernemend NL) om ideeën op te halen voor het provinciale plan.
  - In het provinciale plan extra aandacht te besteden aan voorlopers in de transitie waaronder biologische boeren en Caring Farmers die als voorbeeld kunnen dienen voor de vele boeren die ook bereid zijn verdere stappen te zetten naar duurzame landbouw.
  - Te onderzoeken of de aan te stellen erfcoaches een rol kunnen spelen in het stimuleren van deelname aan het GLB-NSP en of de capaciteit voor advies en ondersteuning kan worden uitgebreid met middelen uit het GLB-NSP.
  - De plannen die voortkomen uit bovenstaande initiatieven mee te nemen in het Provinciaal Programma Landelijke Gebied en de gebiedsgerichte processen en op termijn een effectrapportage te maken inzake de bestede middelen.

    - Fractie CDA wenst aantekening voor motie 229 te stemmen; heeft onderling discussie gehad in de fractie en er is ook veel debat over deze motie, maar zal met de uitleg die de gedeputeerde daaraan heeft gegeven voor deze motie stemmen.

- **M230-2022 door fracties D66, GroenLinks, CDA, PvdA en ChristenUnie inzake "RES versnelling" is aangenomen.**
  Voor 28 en tegen 25 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS draagt Gedeputeerde Staten op om:
  - de gemeenten nog meer te ondersteunen en ontzorgen rond het vertalen van zoekgebieden naar realisatiegebieden (plus bijbehorende infrastructuur) en gezamenlijk vaart te maken met de uitvoering van de RES'sen;
  - te verkennen op welke punten de provincie meer regie kan gaan nemen mocht de opgave echt niet gehaald worden;
  - te onderzoeken of met 1 loket, waar integraal alle provinciale regels/beleid die voor een RES-zoekgebied of wind/zonproject gelden snel in beeld gebracht kunnen worden, een snellere afhandeling van vergunningsaanvragen bewerkstelligd kan worden;
  - de bovenstaande punten inhoudelijk terug te koppelen aan Provinciale Staten.

- **M233-2022 door fractie SP inzake "Wet Bibob toepassen bij recreatieparken" is aangenomen.**
  Voor 51 en tegen 2 stemmen. Tegen stemmen de fracties Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  - om gemeenten dringend te adviseren bij overname van een vakantiepark of nieuw te realiseren recreatiepark een Bibob-onderzoek uit te voeren;
  - om in overleg te gaan met de gemeenten om een Bibob-onderzoek te starten bij parken die onlangs verkocht zijn maar waar nog geen plan ligt, zoals Camping Sandevoerde (Zandvoort) of Jachthaven De Otter (Wijdemeren).

Verworpen moties:

- **M190-2022** door fractie JA21 inzake "Indexatie beleid" is verworpen. Voor 14 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en N-NH.
- **M191-2022** door fracties JA21 en FvD inzake "Kerntakendiscussie" is verworpen. Voor 14 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en N-NH.
- **M194-2022** door fractie CDA inzake "Verstandig omgaan met kosten natuurbeheer" is verworpen. Voor 14 en tegen 39 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en N-NH.
- **M197-2022** door fracties PvdD, ChristenUnie, SP en DENK inzake "Trek vergunning Kookgasfabriek 2 (Tata Steel) in" is verworpen. Voor 10 en tegen 43 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **M198-2022** door fracties PvdD, ChristenUnie en SP inzake "Forse krimp Schiphol" is verworpen. Voor 16 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties GroenLinks, PvdD, SP en ChristenUnie.
  Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
  - Fractie PvdA wenst aantekening tegen motie 198 te stemmen; is voor een forse krimp, echter voor de omvang van de krimp van het aantal vliegbewegingen is voor de fractie de leefkwaliteit voor de omgeving leidend en stemt daarom tegen deze motie.
- **M199-2022** door fracties PvdD, ChristenUnie, SP en DENK inzake '1,5°C minimaal als maat" is verworpen. Voor 8 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en DENK.
- **M206-2022** door fractie PVV inzake "Verlagen opcenten" is verworpen. Voor 7 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PVV en fractie Baljeu.
- **M207-2022** door fractie SP inzake "Fundamentele koerswijziging zichtbaar in iMPI 2024-2031, nu echt meer geld en ruimte voor ons OV" is verworpen. Voor 13 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PvdD, PVV, SP en DENK.
- **M209-2022** door fractie SP inzake "Liever meer natuur dan meer infrastructuur" is verworpen. Voor 7 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en 1 lid van PVV stemt voor *(mw. Bezaan).*
- **M210-2022** door fractie SP inzake "Geen slop, maar onderhoud" is verworpen. Voor 10 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PVV, SP en 50PLUS/PvdO.
  Dhr. Gringhuis (GroenLinks) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
- **M211-2022** door fractie SP inzake "Geen verkoop van sociale woningen" is verworpen. Voor 7 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP en 50PLUS/PvdO.
  Dhr. Gringhuis (GroenLinks) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.

- **M212-2022** door fractie SP inzake “leg cruiseverkeer aan banden” is verworpen. Voor 8 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en DENK.
- **M215-2022** door fracties SP en PvdD inzake “Lutkemeerpolderen” is verworpen. Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PvdD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK.
  Dhr. Kanik (D66) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
- **M216-2022** door fracties ChristenUnie, SP en PvdD inzake “Prijsstijging busvervoer in Noord-Holland” is verworpen. Voor 13 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **M217-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Tankstation concessies herzien op basis van maatschappelijk verantwoord ondernemen” is verworpen. Voor 8 en tegen 45 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, ChristenUnie en DENK.
- **M218-2022** door fracties ChristenUnie en PvdD inzake “Versteviging van de omgevingsdiensten” is verworpen. Voor 22 en tegen 31 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, DENK en fractie Baljeu.
- **M219-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Aandacht voor zorg, welzijn en ouderen” is verworpen. Voor 11 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, 50PLUS/PvdO en DENK.
- **M220-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Toegankelijker openbaar vervoer” is verworpen. Voor 21 en tegen 32 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en N-NH.
- **M222-2022** door fracties 50PLUS/PvdO en SP inzake “Help ouderen van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein” is verworpen. Voor 16 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
  Statenlid Gringhuis (GroenLinks) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
- **M223-2022** door fracties 50PLUS/PvdO, PvdD en SP inzake “Meer alternatieve woonvormen voor ouderen” is verworpen. Voor 22 en tegen 30 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, DENK en N-NH.
  Statenlid Gringhuis (GroenLinks) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
- **M224-2022** door fracties 50PLUS/PvdO en PvdD inzake “Vaker uitzondering voor lintbebouwing” is verworpen. Voor 23 en tegen 30 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, 50PLUS/PvdO, DENK, fractie Baljeu en N-NH.
- **M226-2022** door fracties DENK en JA21 inzake “Ook bij eventuele versnelling RES zorgdragen voor gedegen participatie” is verworpen. Voor 19 en tegen 34 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, 50PLUS/PvdO, DENK en fractie Baljeu.
- **M227-2022** door fractie DENK inzake “Partnergebieden van de provincie meenemen in klimaatopgave” is verworpen. Voor 3 en tegen 50 stemmen. Voor stemmen fracties ChristenUnie, 50PLUS/PvdO en DENK.
- **M228-2022** door fractie N-NH. inzake “Versnelling toegankelijkheid openbaar vervoer” is verworpen. Voor 19 en tegen 34 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO, DENK en N-NH.
- **M236-2022** door fractie N-NH. inzake “Geen verhoging opcenten” is verworpen. Voor 3 en tegen 50 stemmen. Voor stemmen de fracties 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en N-NH.

Aangehouden/ingetrokken moties:

- **M193-2022** door fractie CDA inzake “Ondersteuning project duurzame bloembollen (Fieldlab) van Vertify” is aangehouden.

- **M195-2022** door fractie CDA inzake “Invasieve exoten” is ingetrokken.
- **M196-2022** door fractie CDA inzake “Versneld voorbereiden MKB” is ingetrokken.
- **M204-2022** door fractie PvdD inzake “Toegezegd geld aan opvangcentra voor wilde dieren” is ingetrokken.
- **M208-2022** door fractie SP inzake “De natuur kan wel een extra zetje in de rug gebruiken” is aangehouden.
- **M213-2022** door fracties SP en PvdD inzake “Leg vliegverkeer van privéjets aan banden” is aangehouden.
- **M214-2022** door fracties SP inzake “Wet Bibob toepassen bij recreatieparken” is ingetrokken en gewijzigd ingediend als motie M233.
- **M225-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Uittreksels bij uitgebreide stukken” is ingetrokken.
- **M231-2022** door fracties D66, PvdD, PvdA en GroenLinks inzake “Drawdown: Op weg naar het kantelpunt voor het klimaat” is ingetrokken.
- **M232-2022** door fracties PvdA, DENK, SP en ChristenUnie inzake “Noord-Holland laat niemand in de kou staan” is aangehouden.
- **M234-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Geen vermogenstoets bij ouderen met klein pensioen” is ingetrokken.
- **M235-2022** door fractie N-NH. inzake “Geen verhoging opcenten” is ingetrokken en gewijzigd ingediend als motie M236-2022.

Voordracht 55-2022 “Begroting 2023” is geamendeerd aangenomen.
Voor 47 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD en PVV.
Het geamendeerde besluit 55-2022 alsmede amendement A63-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 10 van de vergadering van 14 november 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie JA21 wenst aantekening voor voordracht 55 te stemmen; heeft de afgelopen jaren tegen de begroting gestemd doordat de fractie zich niet herkent bij een aantal zaken die erin staan; geeft aan dat ook dit jaar een aardige discussie is gevoerd over de wijze hoe hier tegenaan gekeken wordt; de fractie heeft geprobeerd om een stukje realisme in de begroting aan te brengen door middel van een kerntakendiscussie, een helder indexatiebeleid en de heroverweging over het toekennen van nieuwe budgetten; geeft aan dat initiatieven hierbij van de fractie het niet hebben gehaald door een stukje politieke onwil en vindt dat jammer; de fractie wil zich toch constructief opstellen en ditmaal voor de begroting stemmen.
- Fractie PvdD wenst aantekening voor voordracht 55 te stemmen; was nogal kritisch tijdens het betoog op deze begroting en had een aantal moties ingediend voor klimaatverbetering, het beleid daarvan, en voor biologische landbouw; die moties hebben het gehaald en de fractie stemt daarom ook voor deze begroting.

11. Advies GS moties Vreemd aan de Orde van de Dag:
GS heeft advies gegeven op de 3 moties Vreemd aan de Orde van de Dag die bij punt 2 zijn ingediend.

12. Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.
Totaal aanwezig op 14 november bij stemming van dit punt: 53 leden.
Dhr. Van der Maas (VVD) en dhr. Steeman (D66) zijn afwezig.

De stemmingen met betrekking tot voordracht 57 (punt 9) en voordracht 55 (punt 10) zijn uitgewerkt bij de betreffende agendapunten.

De stemmingen moties Vreemd aan de Orde van de Dag:
Er zijn 3 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, waarvan er 2 zijn verworpen en 1 is aangenomen:

- **M187-2022 door fracties VVD, D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/PvdO en SP inzake "Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium" is aangenomen.**
  Voor 31 en tegen 22 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdA, CDA, FvD, PvdD, PVV, ChristenUnie, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt Gedeputeerde Staten:
  - het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de instandhouding van het Rijksmonument Artis-Aquarium met een substantiële bijdrage voor de restauratie van het pand;
  - PS over de vorderingen te informeren;
  - voorts te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de verduurzaming van het pand substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro;
  - deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds;
  - Artis bij een toekenning van een bijdrage, een tegenprestatie te vragen waar gedacht kan worden aan gratis toegang en natuureducatie voor alle scholen in Noord-Holland.

    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 187 te stemmen; vindt dat met drie miljoen euro de provincie bijvoorbeeld 1200 woningen van minima gratis zou kunnen voorzien van zonnepanelen zodat voorkomen kan worden dat 1200 gezinnen in de energiearmoede terechtkomen; de fractie kan zo nog een honderdtal goede doelen bedenken en vindt het bestuurlijk onverantwoord om nu zomaar op een achternamiddag te besluiten via een motie Vreemd nota bene om drie miljoen euro beschikbaar te stellen voor de verduurzaming van een aquarium in Artis, hoe sympathiek dat doel ook is; als de gedeputeerde dan ook nog zegt dat er lenigheid nodig is om dit binnen de kaders te laten passen kan de fractie hier niet mee instemmen.
    - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie 187 te stemmen; vindt het een sympathieke motie, maar vindt het vooral een Rijks kwestie; geeft aan dat de provincie al een bedrag heeft toegekend aan Artis en dat het Rijk miljarden voor onzin reserveert; wat de fractie betreft wordt er in Den Haag aangeklopt.
    - Fractie CDA wenst aantekening tegen motie 187 te stemmen; draagt Artis natuurlijk een warm hart toe, maar vindt drie miljoen echt ontzettend veel geld vergeleken met wat er voor vergelijkbare instellingen elders in de provincie wordt gedaan; vindt dat dat een scheve verhouding geeft en stemt daarom tegen deze motie.

- **M185-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Referendum windturbines” is verworpen. Voor 9 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, PVV, 50PLUS/PvdO, fractie Baljeu en 1 lid van PvdA stemt voor *(mw. Jellema)*.
- **M186-2022** door fractie N-NH. inzake “Namen van leden GS en PS correct uitspreken” is verworpen. Voor 5 en tegen 48 stemmen. Voor stemmen de fracties FvD, DENK en N-NH.

13. Schorsing tot 21 november 2022

14. Heropening.

15. Vaststellen Regionale Veenweide Strategie 1.0.
Voordracht 59-2022
Totaal aanwezig op 21 november bij stemming van dit punt: 48 leden.
Mw. Bezaan (PVV), dhr. Hartog (JA21), mw. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21), mw. Van Soest (50PLUS/PvdO) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Amendement
Er is 1 amendement ingediend en aangenomen:

- **A64-2022 door fracties D66, GroenLinks, PvdA, PvdD en SP inzake “Amendement Regionale Veenweide Strategie 1.0” is aangenomen.**
  Voor 28 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS wijzigt het besluit van de Statenvoordracht als volgt:
  1. **Bullet 1**
     "de Regionale Veenweide Strategie 1.0 vast te stellen" te wijzigen in:
     "kennis te nemen van de Regionale Veenweide Strategie 1.0" en het document niet een *Regionale Veenweide Strategie* te noemen, maar *een Regionale Veenweide Verkenning* die kan dienen als handreiking;
  2. **Bullet 2**
     "de volgende fases en de uitvoering van de Regionale Veenweide Strategie op te pakken via het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.” te wijzigen in:
     "in volle snelheid maatregelen te nemen tegen bodemdaling."

Moties:
Er zijn 2 moties ingediend, waarvan er 1 is ingetrokken en 1 is aangenomen:

- **M238-2022 door fracties GroenLinks, PvdA, D66, SP, PvdD en ChristenUnie inzake “Regionale Veenweide Strategie (RVS) zo snel mogelijk concreet” is aangenomen.**
  Voor 34 en tegen 14 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.

Dictum:
PS verzoekt het College van GS:

1. In de eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied concrete doelen te formuleren — bij voorkeur op gebiedsniveau - inzake remming en stoppen van bodemdaling, veenherstel, klimaat en water, inzichtelijk te maken wat nodig is om die doelen te halen en hiervoor de richtinggevende uitspraken van december 2018 als startpunt te nemen.
2. In het PPLG aan te geven welke instrumenten zullen worden ingezet om de doelen te halen - waaronder de systeemoplossingen zoals vermeld op pagina 20 van de RVS en instrumenten op het gebied van ruimtelijke ordening, teeltwijzen en het provinciale pachtbeleid - en alle instrumenten te bundelen in een zogenaamde 'instrumentenkoffer' voor de gebiedsgerichte aanpak.
3. Voor het proces van voorbereiding en uitvoering van de veenweidestrategie intensief samen te werken met alle betrokkenen in volle breedte zowel sectoraal als geografisch.
4. Bij de toegezegde maandelijkse agendering van het PPLG-proces in de commissie NLG uiterlijk in februari 2023 een update te geven over de beoogde aanpak inzake bodemdaling en veenherstel binnen het PPLG en hierover in gesprek te gaan met de commissie.
5. Tussen nu en de vaststelling van het PPLG onverwijld door te gaan met de aanpak in Laag Holland, de Ronde Hoep, Bovenkerkerpolder, Keverdijksepolder en Polder Westzaan.

    - Fractie VVD wenst aantekening voor motie 238 te stemmen, omdat die ook zeker in lijn ligt met de vervolgstap zoals de fractie die ziet; deelt echter op één punt het verzoek niet waar het gaat over de inzet van RO-instrumenten; vindt dat op dit moment echt een voorbarige oproep en denkt dat andere instrumenten eerst komen.

- **M237-2022** door fracties GroenLinks, PvdA, D66, SP, PvdD en ChristenUnie inzake "Regionale Veenweide Strategie (RvS) zo snel mogelijk concreet!" is ingetrokken en gewijzigd ingediend als motie M238-2022.

Voordracht 59-2022 "Vaststellen Regionale Veenweide Strategie 1.0" is geamendeerd aangenomen.
Voor 31 en tegen 17 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PvdD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
Het geamendeerde besluit 59-2022 behorende bij de voordracht alsmede amendement A64-2022, is bij agendapunt 15 van de vergadering van 21 november 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie CDA wenst aantekening tegen voordracht 59 te stemmen; vond het stuk, de Regionale Veenweide Strategie, ambitieus en realistisch en had voor willen stemmen, maar het geamendeerde voorstel wordt onrealistisch en onwenselijk en door de complexiteit niet haalbaar; is nu genoodzaakt tegen te stemmen.

- Fractie FvD wenst aantekening tegen voordracht 59 te stemmen; geeft aan dat we voor tientallen miljoenen euro's veenweide onder water laten lopen met brak water onder andere om, zoals de gedeputeerde heeft aangegeven, CO2 te gaan reduceren; geeft voorts aan dat daardoor boeren nog verder in de problemen worden gebracht en de biodiversiteit naar de haaien gaat; vindt dit een onhaalbaar en onbetaalbaar plan en zal dus met volle overtuiging tegen stemmen.
- Fractie PVV wenst aantekening tegen voordracht 59 te stemmen; vindt dat ook deze strategie helaas weer de kennelijk onvermijdelijke jacht op het CO2-molecuul bevat en daarnaast te veel onzekerheden bevat voor de waardevolle boeren; vreest dat mede door de verhoogde Europese doelstellingen, het CO2-sprookje uiteindelijk de belangen van boeren gaat overschaduwen en stemt daarom tegen.
- Fractie PvdD wenst aantekening tegen voordracht 59 te stemmen, juist omdat het niet ver genoeg gaat en er verschillende crises zijn die met urgentie moeten worden aangepakt.

16. Programma Natuurnetwerk 2023.
Voordracht 60-2022
Totaal aanwezig op 21 november bij stemming van dit punt: 48 leden.
Mw. Bezaan (PVV), dhr. Hartog (JA21), mw. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21), mw. Van Soest (50PLUS/PvdO) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn 6 moties ingediend waarvan er 3 zijn ingetrokken/aangehouden en 3 zijn aangenomen:

- **M241-2022 door fractie PvdA inzake "Stikstof gelijk speelveld" is aangenomen.**
  Voor 38 en tegen 10 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt het college van GS:
  - bij het Rijk (en/of andere overheidsinstanties) herbevestiging te vragen aangaande het elkaar informeren over het opkopen van stikstofruimte door (semi)-overheidsinstanties in de provincies, juist om de gebiedsprocessen in de provincie te beschermen.

    - Fractie SP wenst aantekening voor motie 241 te stemmen; vindt het wel een heel goede motie van de Partij van de Arbeid, maar wel met het enige nadeel dat er niet bij het beperken van stikstof wordt gekoerst op natuurherstel; stemt desondanks voor de motie.

- **M243-2022 door fractie PvdD inzake "Uitwerken Aanvalsplan Landschaps-elementen" is aangenomen.**
  Voor 28 entegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.

Dictum:
PS verzoekt het college van GS:
- het Aanvalsplan Landschapselementen uit te werken in provinciaal beleid;
- daarbij de 10% groenblauwe dooradering conform de ambitie van het NPLG als ondergrens te hanteren.

- **M244-2022 door fractie PvdD inzake "Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor intensivering" is aangenomen.**
  Voor 28 en tegen 20 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
  Dictum:
  PS verzoekt het college van GS:
  - bij verplaatsing of beëindiging van veehouderijen mogelijkheden voor intensivering van veehouderijen zoveel mogelijk uit te sluiten.

- **M239-2022** door fractie PvdD inzake "Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen" is ingetrokken en opnieuw ingediend als motie M243-2022.
- **M240-2022** door fractie PvdD inzake "Vrijkomende gronden na verplaatsing of beeindiging veehouderijen niet inzetten voor schaalvergroting" is ingetrokken en opnieuw ingediend als motie M244-2022.
- **M242-2022** door fracties ChristenUnie, GroenLinks en PvdD inzake "Golfbaan Naarderbos aanwijzen als NNN gebied" is aangehouden.

Voordracht 60-2022 "Programma Natuurnetwerk" is aangenomen.
Voor 34 en tegen 14 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
Het besluit 60-2022 behorende bij de voordracht, is bij agendapunt 16 van de vergadering van 21 november 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie PVV wenst aantekening tegen voordracht 60 te stemmen; vindt het in tijden van samenleving ontwrichtende crises het onvoorstelbaar dat er voor de komende jaren in totaal 262 miljoen euro wordt uitgetrokken voor onder andere de aankoop van gronden en Natura 2000-herstelmaatregelen en stemt daarom tegen.
- Fractie FvD wenst aantekening tegen voordracht 60 te stemmen; wil niet meewerken aan de ontsnippering van het Noord-Hollandse tekentafelnatuurlandschap door middel van de aankoop van natuurgebieden; geeft aan dat het geld de komende tijd heel hard nodig zal zijn voor andere zaken en stemt daarom tegen deze voordracht.
- Fractie PvdD wenst aantekening voor voordracht 60 te stemmen; is van mening dat het aankopen en de realisatie van NNN altijd sneller mag, maar ziet ook wel dat er een goede slag gemaakt wordt en de situatie verbetert; geeft het College het vertrouwen en stemt voor.

17. Natuurbeheerplan 2023.
Voordracht 58-2022
Totaal aanwezig op 21 november bij stemming van dit punt: 48 leden.
Mw. Bezaan (PVV), dhr. Hartog (JA21), mw. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. Koyuncu (DENK), mw. Nanninga (JA21), mw. Van Soest (50PLUS/PvdO) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er is 1 amendement ingediend en verworpen:

- **A65-2022** door fracties CDA en ChristenUnie inzake "Niet op voorhand subsidie-mogelijkheden uitsluiten" is verworpen. Voor 12 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties VVD, CDA, ChristenUnie en N-NH.

Er zijn 5 moties ingediend, waarvan er 1 is ingetrokken en 4 zijn verworpen:

- **M245-2022** door fractie JA21 inzake "Uitspreken dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn" is verworpen. Voor 20 en tegen 28 stemmen. Voor stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
    - Fractie FvD wenst aantekening voor motie 245 te stemmen; is van mening dat de stikstof totaal geen probleem is en daarom eigenlijk tegen deze motie zou moeten stemmen; maar vindt als die stikstoftrein toch doordendert elk uitstel na 2030 te verdedigen; alles afwegende stemt de fractie voor deze motie.
    - Fractie PVV wenst aantekening voor motie 245 te stemmen en sluit zich aan bij de stemverklaring van fractie FvD.
    - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 245 te stemmen; ziet niets in acties die bijdragen aan het verder ingraven in een discussie die al heel erg gepolariseerd is; vindt dat deze motie helemaal niets toevoegt en stemt daarom tegen.
- **M246-2022** door fractie JA21 inzake "Herstel konijnenpopulatie" is ingetrokken.
- **M247-2022** door fracties PvdD en SP inzake "Inventarisatie mogelijkheden voor extensiever beheer van natuur en rewilding" is verworpen. Voor 12 en tegen 36 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD en SP.
- **M248-2022** door fracties PvdD en SP inzake "Gebieden Aanvalsplan Grutto niet maaien en begrazen voor 1 juli" is verworpen. Voor 8 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, PVV en SP.
- **M249-2022** door fracties PvdD en SP inzake "Meer regie op Bossenstrategie" is verworpen. Voor 6 en tegen 42 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD en SP.

Voordracht 58-2022 "Natuurbeheerplan 2023" is aangenomen.
Voor 35 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, fractie Baljeu en N-NH.
Het besluit 58-2022 behorende bij de voordracht, is bij agendapunt 17 van de vergadering van 21 november 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie PVV wenst aantekening tegen voordracht 58 te stemmen; vindt dat in plaats van de natuur met rust te laten nogal wat mensen voor Onze Lieve Heer willen spelen en bepalen hoe een en ander eruitziet, de fractie is daar niet voor; geeft aan dat ook dit document weer de hardnekkige bestuurlijke dwaling bevat dat er sprake zou zijn van betekenisvolle invloed van de mens op het klimaat en stemt derhalve tegen.
- Fractie FvD wenst aantekening tegen voordracht 58 te stemmen; is ook van mening dat de natuur veel meer zijn gang moet gaan dan de tekentafelnatuur op een parkmatige manier te beheren; vindt bovendien de financiële tekorten die eraan zitten te komen ook een teken om tegen dit voorstel te moeten stemmen.

18. Vragenuur.

- De mondelinge vragen ingediend door fractie ChristenUnie inzake “Vergunning woontoren in BPL en NNN gebied Naarden”, zijn door gedeputeerde Rommel beantwoord.
- De mondelinge vragen ingediend door fractie SP inzake “Overlast en schade N243”, zijn door gedeputeerde Olthof beantwoord.

19. Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.

De stemmingen met betrekking tot voordracht 59 (punt 15), voordracht 60 (punt 16) en voordracht 58 (punt 17) zijn uitgewerkt bij de betreffende agendapunten.

20. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 14 en 21 november 2022.

Notulen vastgesteld

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum Statenvergadering	:	14 november 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder – statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:
Mw. S. Abdi (PvdA), mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), Statenlid S. Becker (GL), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. Bouhlel-Lascaris (SP), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), Statenlid J.W. Dulfer (GL), Statenlid Er (GroenLinks), mw. G. Van Geffen (N N-H.), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), Statenlid J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Statenlid I. Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD).

Afwezig: dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. M.C. Steeman (D66),

Agenda **Paginanummer:**

1.	Opening en mededelingen.	(3)
2.	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.	(3)
2a.	Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)	(7)
3a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.	(7)
3b.	Lijst geheimhouding PS.	(7)
4.	Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergadering van 10 oktober 2022.	(7)
5.	Vaststelling Strategische Statenagenda.	(7)
6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken.	(7)
7.	Voortgangslijst van moties.	(8)
8.	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.	(8)
8a.	Zienswijze PS resultaatbestemming 2021, 3de begrotingswijziging 2022 en wijziging gemeenschappelijke regeling i.v.m. uittreding van Weesp van Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (VD-56).	(8)
8b.	Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder Randstedelijke Rekenkamer (VD-54).	(8)
8c.	Tijdelijke benoeming 2e plaatsvervangend Statengriffier voor de Statenvergadering (VD-61).	(8)
9.	Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023-2030 (VD-57).	(8)
10.	Begroting 2023 en Memorie van Antwoord (VD-55).	(17)
11.	Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.	(130)
12.	Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten PS 14 november 2022.	(132)
13.	Schorsing tot 21 november 2022.	(142)

Opening om 10.11 uur.

1. Opening en mededelingen.

De **VOORZITTER**: Goedemorgen, dames en heren, ik open de vergadering, en verzoek u om de mobiele telefoons op stil te zetten en ieder, aan alle Statenleden, om te gaan plaatsnemen. Welkom natuurlijk aan alle Statenleden en de leden van Gedeputeerde Staten, hier rechts van mij. Bijzonder welkom aan de redacteuren van What's Next. What's Next is een tv en social mediaprogramma. Dat wordt voor en door jongeren gemaakt. Er is nu een initiatief op het gebied van jongerenparticipatie in samenwerking ook met onze provincie. De redacteuren komen vandaag wat opnames maken voor een nieuwe serie afleveringen en zullen ook wat Statenleden gaan interviewen en wat korte quotes vragen. Dus veel plezier hier vandaag en geniet van de vergadering. Natuurlijk ook een warm welkom aan alle belangstellenden, ambtenaren die er zijn, rechts van ons, en de mensen die ons online volgen, op de publieke tribune.

Bericht van verhindering ontvangen van de heer Steeman en de heer Van der Maas van de VVD. De heer Steeman van D66. Mevrouw Koning van het CDA komt wat later. Dat geldt ook voor mevrouw Vastenhouw, Mevrouw Kaamer van Hoegee van de VVD en mevrouw Er van GroenLinks. Die zullen iets later zijn. Ach, mevrouw Kamer van Hoegee is her et al. Dat is het nadeel van zo'n leesbril. Hoe kan ik u missen? Mevrouw Kamer van Hoegee is gewoon aanwezig, dames en heren.

Vervolgens, mevrouw Van Geffen heeft aangegeven dat haar fractie vanaf vandaag verder gaat onder de nieuwe fractienaam Namens Noord-Hollanders, afgekort als NNH. Dus vanaf vandaag zullen we Mevrouw Van Geffen als Namens Noord-Hollanders aankondigen.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.

De **VOORZITTER**: Ben ik bij agendapunt twee. Dat is het vaststellen van de primus. Zoals u weet, op grond van artikel 18 van ons Reglement van Orde, gaan we voor iedere vergadering vaststellen, als er hoofdelijk gestemd moet gaan worden, waar die dient aan te vangen. En vandaag is dat nummer 38. Dat is de heer Heijnen van het CDA. Gefeliciteerd.

Gaan we naar het vaststellen van de agenda. Er zijn twee voordrachten op de agenda die betrekking hebben op een- Misschien kunt u allemaal, ook naast mij in het vak van GS, maar ook in de zaal wat rustiger zijn, want we hebben een prachtige statenzaal, maar het geroezemoes is altijd heel goed hoorbaar. Twee voordrachten staan op de agenda die betrekking hebben op de benoeming van een functie. Bij hamerstuk 8.b staat de voordracht die betrekking heeft op de herbenoeming van een plaatsvervangend bestuurder bij de Randstedelijke Rekenkamer. En na het presidium van 7 november is hamerstuk 8.c aan de agenda toegevoegd. Dat betreft een voordracht die betrekking heeft op de tijdelijke benoeming van een tweede plaatsvervangend Statengriffier voor de Statenvergadering. Inmiddels door de Statengriffier aan u gevraagd of u bij acclamatie kunt instemmen. En dat is in ieder geval het geval voor 8.b en 8.c. Ik neem aan dat u daarmee akkoord gaat.

Dan vindt besluitvorming plaats bij de hamerstukken.

Er is geen actualiteit aangekondigd.

Er zijn twee sets mondelinge vragen ingediend. Een door de ChristenUnie inzake vergunning, woontoren in BPL en NNN-gebied Naarden. En een fractie, SP, inzake overlast en schade N243. Die komen aan de orde op de uitloopdatum van 21 november aanstaande.
Dan zijn er een aantal, een viertal, moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend. De fractie Ouderenpartij heeft aangekondigd een motie Vreemd aan de Orde van de Dag te willen indienen met als onderwerp windturbines en ik geef mevrouw Van Soest nu de gelegenheid om deze toe te lichten.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik lees alleen het dictum voor? Ja. Besluitvorming omtrent het heroverwegen referendumverzoek vooraf te laten gaan door een expertmeeting, waarin bezwaren aan aanwezigen van de technische sessie kunnen worden toegelicht en hierover met elkaar van gedachten te kunnen wisselen.

De **VOORZITTER**: U mag hem ook nog best wel iets verder toelichten, hoor, mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja?

De **VOORZITTER**: Jazeker.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, het gaat namelijk om Windalarm die bezwaar heeft gemaakt en dat zij in hun gelijk zijn gesteld. En zij hebben mij verzocht of ik dit zou willen inbrengen in de Statenvergadering. Dank u wel.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 185-14 november 2022
Referendum windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De Provinciale Staten van Noord-Holland een referendumverzoek over de afstandsnorm van windturbines onterecht hebben geblokkeerd.*

Overwegende dat:

- *De stichting Windalarm begin van dit jaar genoeg handtekeningen verzamelde voor een referendumverzoek;*
- *De stichting een volksraadpleging wilde over de voorgenomen aanpassing binnen de omgevingsverordening NH2020 en NH2022 van een verlaging van de afstandsnorm van 600 meter tussen windturbines en woningen;*
- *De hoofdreden voor afwijzen van het referendumverzoek door Provinciale Staten was gelegen in de stellingname dat klimaatdoelen anders niet haalbaar zijn;*
- *De HAC heeft vastgesteld, nadat verweerders hebben erkend, dat bezwaarden de juiste cijfers conform RES hebben gehanteerd, dat deze stellingname niet correct is;*
- *Er dus bij bezwaarden en verweerders een wezenlijk verschil van inzicht bestaat over de wijze waarop WOL in de provincie noodzakelijk is voor het realiseren van de energietransitie;*
- *Het voor zorgvuldige en gedragen besluitvorming belangrijk is, dat hierover een correct beeld bestaat.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Besluitvorming omtrent heroverwegen referendumverzoek voorafte laten gaan door een expertmeeting, waarin bezwaarden aan aanwezigen van de technische sessie, kunnen toelichten en hierover met elkaar van gedachten kunnen wisselen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/PvdO)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar de volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag. Dank u wel. En deze motie is ondertekend en maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De volgende is ingediend door Namens Noord-Hollanders., door mevrouw Van Geffen en dat gaat over het uitspreken van namen en partijnamen. Het woord is aan mevrouw Van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dank u wel, voorzitter. De toenemende diversiteit in de samenleving leidt ertoe dat er steeds meer verschillende namen in Nederland voorkomen. En de algemene ervaring is dat veel mensen moeite hebben om diverse namen te onthouden en uit te spreken. Toen Dilan Yeşilgöz aantrad als minister van Justitie en Veiligheid ging er een bericht het ministerie in dat de minister eraan hechtte dat haar naam juist werd uitgesproken en gespeld. Dat leidde ertoe dat meerdere ambtenaren ineens durfden aangeven dat dat ook voor hen gold. Veel mensen ervaren het als vervelend dat hun naam slecht wordt uitgesproken, maar voelen niet altijd ruimte dat te zeggen. Hier in de Staten zijn wij er soms ook slordig mee. Ik heb het echt niet over kwade bedoelingen. Daar gaat het niet om. Maar in the heat of the moment, enzovoort. Het vraagt een bepaalde inspanning. De afgelopen twee maanden heb ik zowel de heer Koyuncu, als de heer Mangal, als 'de heer DENK' horen aanspreken. En toen dacht ik, ik maak er maar eens een motie van. Het correct uitspreken van diverse namen is een kleine moeite met groot effect, en dan horen we er allemaal bij. Daarom dien ik deze motie in met als dictum: verzoeken GS en PS zich in te spannen om voortaan de namen van alle leden van GS en PS correct uit te spreken. Dank u, voorzitter.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 186-14 november 2022
Namen van leden GS en PS correct uitspreken

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De toenemende diversiteit in de samenleving ertoe leidt dat steeds meer verschillende namen in Nederland voorkomen;*
- *De algemene ervaring is dat veel mensen moeite hebben om diverse namen te onthouden en uit te spreken;*
- *In vergaderingen van Provinciale Staten Noord-Holland meermaals, ook door voorzitters, statenleden met een incorrecte of zelfs verkeerde naam of partijnaam worden aangesproken.*

Overwegende dat:

- *Het door veel mensen als onaangenaam wordt ervaren als zij (bij herhaling) met de verkeerde of incorrecte naam worden aangesproken;*
- *Het coalitieakkoord spreekt van een transparante en inclusieve bestuurscultuur ook intern in de Staten;*
- *Voorzitters daarin een voorbeeldrol hebben en tegelijkertijd voorbeeldgedrag van alle leden van GS en PS verwacht mag worden;*
- *Een kenmerk van een inclusieve bestuurscultuur het correct uitspreken van namen is.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten:

- *Zich in te spannen om voortaan de namen van alle leden van GS en PS correct uit te spreken.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Heeft u een- U heeft geen versie bij u? U kunt hem nog niet indienen. Die zou geprint worden. Dan levert u hem zo in. Ja? Dat is prima.

De Volgende is, motie Vreemd aan de Orde van de Dag wordt ingediend door de VVD en de indiening zal zijn mevrouw van Meerten-Kok. Het onderwerp is Artis.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Wie herinnert het zich niet: je eerste schoolreisje aan Artis? De foto's bij binnenkomst, het geluid en de geur van de dieren, de prachtige, oude monumenten, verkruimelde boterhammen in zakjes en plakkerige handen van het snoep. Voor generaties in Noord-Holland, jong en oud, is Artis een begrip en een onvergetelijke ervaring. Artis stond en staat voor een immense klus. Het beheert 26 iconische rijksmonumenten, waarin de afgelopen vijftien jaar maar liefst tachtig miljoen euro in is geïnvesteerd om de gebouwen te behouden. Voor Artis Aquarium is inmiddels 31 miljoen van de 47 miljoen opgehaald via fondsen, particulieren, Artis zelf en de gemeente Amsterdam. Bij het Rijk vangt Artis tot op heden bot. Niet alleen voor het aquarium, maar ook voor vele andere regelingen, ook in coronatijd. En hoewel de provincie al een bijdrage heeft gedaan voor de verduurzaming, vinden wij dat de provincie niet kan achterblijven en haar bijdrage moet verhogen, juist omdat we hier het sluitstuk van de begroting zijn en omdat Artis buiten andere regelingen valt. Daarom dienen wij deze motie in, Samen met D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/Partij van de Ouderen en de SP, met als dictum: verzoekt GS het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de instandhouding van het rijksmonument Artis Aquarium met een substantiële bijdrage voor de restauratie van het pand; PS over de vorderingen te informeren; voorts te onderzoeken of de provinciale bijdragen aan verduurzaming van het pand substantieel verhoogd kan worden tot een maximum van drie miljoen; deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds; Artis bij toekenning van een bijdrage een tegenprestatie te vragen, waar gedacht kan worden aan gaat dus toegang en natuureducatie voor alle scholen in Noord-Holland, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 187-14 november 2022
Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Het iconische ARTIS-Aquarium op instorten staat en zonder (Rijks) overheidssteun het risico loopt verloren te gaan;*
- *De urgentie zo hoog is dat, ondanks de niet-sluitende begroting, het monument begin 2021gesloten is en de restauratie van start is gegaan;*
- *De restauratie financieel en bouwtechnisch een grote uitdaging is;*

- *Er sinds 1990 gesprekken gevoerd zijn met verschillende ministeries over de grootschalige restauratie van het Rijksmonument zonder resultaat;*
- *De provincie Noord-Holland een eenmalige verduurzamingsbijdrage heeft toegekend van 300.000 €.*

Overwegende dat:

- *ARTIS al sinds 1838 een plek van samenkomst is waar vele Noord-Hollanders komen om te leren over de natuur;*
- *De gemeente Amsterdam, naast vele fondsen en particulieren, een genereuze bijdrage heeft gedaan van 15 miljoen euro;*
- *Er nog een bedrag resteert van ruim 18 miljoen euro dat niet gedekt is;*
- *ARTIS tot op heden, ondanks aandringen vanuit de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland, bot heeft gevangen bij de verantwoordelijke ministeries.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de instandhouding van het Rijksmonument Artis Aquarium met een substantiële bijdrage voor de restauratie van het pand;*
- *PS over de vorderingen te informeren;*
- *Voorts te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de verduurzaming van het pand substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro;*
- *Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds;*
- *Artis bij een toekenning van een bijdrage, een tegenprestatie te vragen waar gedacht kan worden aan gratis toegang en natuureducatie voor alle scholen in Noord-Holland;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Miriam van Meerten (VVD), Emre Kanik (D66), Robert Zaal (GL), Süleyman Koyuncu (DENK), Wil van Soest (50PLUS/PvdO) en Remine Alberts (SP)

De **VOORZITTER**: En deze motie maakt ook onderdeel uit van de beraadslagingen. Moet er nog wel een handtekening onder, denk ik, mevrouw Van Meerten. Het is echt vers van de pers.

Ondertussen ga ik door naar de volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag. Die zal worden ingediend door de heer Jensen van de partij JA21. Ik heb alleen geen onderwerp hier nog bij staan, maar dat gaat u ons ongetwijfeld vertellen.

De heer **JENSEN** (JA21): Voorzitter, maatregelen die ervoor zorgen dat Noord-Holland bereikbaar blijft, kunnen altijd op de steun van JA21 rekenen. Wat dat betreft zien wij dat de gedeputeerde deze zaak serieus oppakt. Helaas is de wereld niet meer hetzelfde als toen het iMPI werd opgesteld. Een van de oorzaken hiervan is onder andere de inflatie die op dit moment ongekende hoogten bereikt. We zien dat de stelpost vervangingsinvesteringen in 2026 negatief zal uitvallen. Dan kan het dus zo zijn dat volgend jaar al sommige projecten niet meer naar de planfase gepromoveerd kunnen worden. We maken ons dan ook zorgen over wat er wel en niet haalbaar is, als het gaat om projecten binnen het iMPI. Alles is belangrijk, daar zijn we het over eens, maar gezien de huidige situatie kan alles ook. Nu is het zo dat projecten op basis van het principe ‘wie het eerst komt, het eerst maalt’, promoveren naar de planfase. Gezien het gebrek aan financiële middelen is het volgens mijn fractie niet meer haalbaar. We zijn dan ook van mening dat dit aangepast moet worden om zo tot een goede, onderbouwde keuze te komen welke project wel en niet doorgang kan vinden, gebaseerd op verschillende indicatoren. Hiermee zouden onze Staten inzicht kunnen krijgen in welke projecten wel of niet haalbaar zijn, voordat er een nieuw project van start gaat. Hiertoe, voorzitter, dienen wij de volgende motie in. Alstublieft. Verzoekt het College van Gedeputeerde Staten: af te stappen van het ‘wie het eerst komt, het eerst maalt’-principe bij voorstellen tot opwaardering van projecten binnen het iMPI van de studiefase naar de planfase; in plaats hiervan een overzicht te maken van de financiën en prioritering van projecten in de studiefase; PS een prioriteringsmechanisme te bieden voor het iMPI; hierin tenminste aandacht te bieden aan noodzaak van een project als het gaat om veiligheid, uitval en doorstroming van verkeer; en dit mechanisme zodanig in te richten dat duidelijk wordt welke andere projecten financieel onhaalbaar worden bij accordering van een nieuw project. en gaat over tot de orde van de dag.

De **VOORZITTER**: Meneer Jensen, even een vraag. Wij gaan zo het iMPI behandelen. Is dit niet een motie die bij het iMPI hoort?

De heer **JENSEN** (JA21): Ja, maar u riep me op. Ik denk, nou, dan zal ik-

De **VOORZITTER**: Ja, u was aangemeld voor een motie Vreemd zonder onderwerp, maar u geeft hem nu. Ik zag al wat vingers omhoog gaan, maar ik zat het te lezen. Maar ik denk dat deze motie onderdeel uitmaakt van de discussie die we straks hebben.

De heer **JENSEN** (JA21): Ja.

De **VOORZITTER**: Maar dan heeft u hem in ieder geval al een keer kunnen inleiden. Dus hij beklijft wel heel goed bij iedereen.

De heer **JENSEN** (JA21): Op deze dag kunnen we dat wel gebruiken.

De **VOORZITTER**: Ja, dat kunnen we zeker gebruiken. Dank u wel. Zijn er nog andere partijen, of fracties, die een motie Vreemd willen indienen? Zo niet, dan gaan we verder. De stemming over deze ingediende moties zal plaatsvinden op 21 november.

Heeft iemand nog- Wil iemand nog het woord over de agenda zoals die voorligt? Zo niet, dan gaan we met deze agenda overeenkomstig het voorstel van het presidium verder.

De agenda is aldus vastgesteld.

2.a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

De **VOORZITTER**: Zijn we bij agendapunt 2.a Actualiteiten. Er zijn geen actualiteiten ingediend.

3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

De **VOORZITTER**: Agendapunt 3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichtingen tot geheimhouding. Die zijn niet binnengekomen.

3.b Lijst geheimhouding PS.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar 3.b. dat is de Lijst geheimhouding Provinciale Staten. Er zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand daar het woord over? Zo nee, dan stel ik voor om ter kennisgeving aan te nemen.

4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergadering van 10 oktober 2022.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 4, dat is het Vaststellen van de notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 10 oktober 2022. Op verzoek van de fractie van de VVD zijn er na de publicatie twee wijzigingen doorgevoerd in de notulen. Dat is op pagina 9, regel 424, en op pagina 50, regel 3007. Die zijn overigens in het geel gearceerd in de notulen. Voor de rest zijn er voor de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand nog het woord over de notulen? Of over de besluitenlijst? Zo niet, dan zijn ze gewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.

De **VOORZITTER**: Agendapunt 5. Dat is het vaststellen van de Strategische Statenagenda. Wenst iemand daar het woord over? Zo niet, dan is de strategische agenda vastgesteld.

En ondertussen is de motie Namens Noord-Hollanders.- De motie Vreemd maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Dank u wel.

Aldus vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar agendapunt 6, het Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken. Er zijn ook door de griffie tot op heden geen opmerkingen over de lijst ontvangen. Verlangt iemand het woord over de ingekomen stukken? Zo niet, dan is conform het voorstel presidium besloten tot afdoening.

Aldus vastgesteld.

7. Voortgangslijst van moties.

De **VOORZITTER**: En dan gaan we naar de Voortgangslijst. Agendapunt 7, de Voortgangslijst van moties. Het Presidium heeft 7 november besloten om het afdoeningsvoorstel voor motie 4-2022 – dat is de motie inzake modelshift voor leefbaarheid langs de N203 – afzonderlijk in stemming te brengen. Aan het eind van deze vergadering zal dan ook stemming plaatsvinden over motie 4. Bij de gebundelde stemmingen zal dat plaatsvinden. Verder zijn er tot op heden geen opmerkingen ontvangen over de lijst moties en overige afdoeningsvoorstellen. Verlangt iemand het woord? Zo niet, dan stel ik voor om de lijst vast te stellen, uiteraard met uitzondering van het afdoeningsvoorstel van motie 4. En die zal nog later in stemming worden gebracht.

Aldus vastgesteld.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.
8.a Zienswijze PS resultaatbestemming 2021, 3de begrotingswijziging 2022 en wijziging gemeenschappelijke regeling i.v.m. uittreding van Weesp van Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (VD-56).
8.b Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder Randstedelijke Rekenkamer (VD-54).
8.c Tijdelijke benoeming 2e plaatsvervangend Statengriffier voor de Statenvergadering (VD-61).

De **VOORZITTER**: Dan zijn we bij agendapunt 8. Dat zijn de hamerstukken. Het Presidium adviseert u in te stemmen met de hierna te noemen voordrachten. Dat is 8.a, de Zienswijze Provinciale Staten resultaatbestemming 2021, de derde begrotingswijziging 2022 en de wijziging gemeenschappelijke regeling in verband met de uittreding van Weesp van de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek. 8.b, dat is de Herbenoeming van de plaatsvervangend bestuurder van de Randstedelijke Rekenkamer. En 8.c, dat is de Tijdelijke benoeming van de tweede plaatsvervangend Statengriffier voor de Statenvergadering. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Verlangt iemand aantekening? Zo niet, dan zijn de besluiten behorende bij 8.a tot en met 8.c aangenomen.

9. Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023-2030 (VD-57).

De **VOORZITTER**: Dan komen we nu bij agendapunt 9. En agendapunt 9 is het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur, oftewel het iMPI, 2023-2030. Dat is voordracht 57. Dit meerjarenprogramma, dat geeft inzicht in de geprogrammeerde onderhouds- en vervangingsmaatregelen en de maatregelen ter verbetering en, of uitbreiding van de provinciale infrastructuur, maar ook de benodigde financiering. U heeft deze voordracht op 31 oktober jongstleden besproken in de Commissievergadering Mobiliteit & Bereikbaarheid. En de volgende sprekers, volgens mijn lijstje, hebben zich aangemeld. Dat is de heer Terwal van de VVD, mevrouw Kuiper-Kuijpers van het CDA, de heer Kanik van D66, de heer Carton van de PvdA en statenlid Van der Waard van GroenLinks. Klopt dat? De heer Zoon.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ook graag, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik in eerste termijn het woord aan de heer Terwal van de VVD.

De heer **TERWAL** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ook dit jaar werden we als Staten weer voorzien van een mooie lijst aan projecten ter vervanging, verbetering en uitbreiding van onze mooie provinciale infrastructuur. Complimenten voor gedeputeerden en ambtenaren. Met dit Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur voor de jaren 2023-2030 geven we invulling aan een voor de VVD zeer gekoesterde kerntaak van de provincie, namelijk het bereikbaar houden van Noord-Holland voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Echter, alle projecten in het iMPI staan dit jaar en ook de komende jaren onder toenemende financiële druk. Dit betekent voor de VVD nog scherper prioriteren in wat we als provincie wel, maar vooral ook niet, doen. Prioriteit nummer één is voor mijn fractie dat de basis weer op orde is. Kortom, achterstallig onderhoud wegwerken en de noodzakelijke vervangingen op korte termijn realiseren. Doen wat nodig is, zodat een debacle, als het niet meer open kunnen van de brug bij Krommenie door het overschrijden van de levensduur, niet meer voorkomt. Ook kan een scherper geprioriteerd worden in hoeveel geld we als provincie, naast het verbeteren van de verkeersveiligheid en de doorstroming, uitgeven aan de verdere verduurzaming van onze infrastructuur. De VVD vindt duurzaamheid belangrijk, maar in deze financieel krappe tijden niet tegen elke prijs. Ledverlichting dat zichzelf terugverdient: prima. Maar sedum bovenop bushaltes, waar onlangs

een pilot mee plaatsvond met wisselend succes, ja, dat dan weer niet. En daarom vraag ik de gedeputeerde of hij bereid is om met een nog scherper oog naar alle infrastructurele duurzaamheidsinvesteringen te kijken en daarin te schrappen van wat niet succesvol is gebleken of waarvan de resultaten niet meetbaar zijn of wat aan andere bestuurslagen of, nog beter, aan de markt overgelaten kan worden.

Voorzitter, na deze algemene beschouwing van het iMPI graag nog een aantal woorden voor twee specifieke projecten, waar ik ook eerder aandacht voor heb gevraagd tijdens de afgelopen commissievergadering. De eerste betreft de mogelijkheid voor stil asfalt op de N243 bij Noordbeemster, wat een zeer grote wens is van de aanwonenden van deze weg. De gedeputeerde had aangegeven in gesprek te gaan met de wethouder van Purmerend om te kijken of deze gemeente bereid is tot een bijdrage in de bekostiging van het stille asfalt. Heeft dit gesprek inmiddels plaatsgevonden? En wat is het resultaat?

En dan, voorzitter, het tweede project. Dat betreft de afgeblazen verlenging van de Koopvaardersschutsluis in Den Helder. Ik heb er inmiddels met de gedeputeerde twee commissievergaderingen al over mogen debatteren. En ja, ik moet toch tot de conclusie komen dat de gedeputeerde mij niet in het gelijk zal stellen en dat de verlenging dus ook niet door zal gaan. Dat verlies neem ik. Maar ik vind het wel buitengewoon spijtig, want we dreigen nu een beetje in een kip-ei-discussie te geraken. Ik hoor namelijk geluiden vanuit de markt, vanuit de schippers, die zeggen, ja, wij gaan nu geen grotere schepen bouwen, want die sluis is nog niet verlengd. En ze willen graag grotere schepen bouwen. Daarmee kunnen ze ook invulling geven aan onze ambitie als provincie om meer goederenvervoer over water te laten plaatsvinden. En aan de andere kant zegt de gedeputeerde, ja, ik zie nog geen grotere schepen, dus ik ga die sluis niet verlengen. Dan zit het dus wel echt in een, nou ja, zoals ik het al zei, kip-ei-discussie. Dus laat ik dan in ieder geval de volgende toezegging van de gedeputeerde ontlokken: dat er echt snelheid wordt gemaakt met de kernnetstudie. Volgens mij hoeft dat niet lang te duren, want ik denk, als ik ook deze zaal rondkijk, als we met zijn allen zouden bedenken 'wat zijn nou de belangrijkste vaarwegen in Noord-Holland?', ja, dan komen we toch al snel uit op het Noordhollandsch Kanaal, het Noordzeekanaal en de Zaan. Maar goed, ik wacht de exercitie van de gedeputeerde en zijn ambtelijke ondersteuning af. Maar ik hoop dat daar snelheid in betracht kan worden. En het tweede – en volgens mij heb ik die toezegging al te horen gekregen tijdens commissievergadering, maar hou me ten goede en dan hoor ik hem hier graag nog een keer – dat bij de verlenging van de Koopvaardersschutsluis van uitstel geen afstel komt, want daarvoor is dit project te belangrijk voor de provinciale ambitie om meer goederen over water te vervoeren, waardoor minder goederen over de weg vervoerd hoeven te worden, waardoor de doorstroming daar op orde blijft. Iets wat voor de VVD zeer belangrijk is. Dat was hem. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Voordat we verder gaan, dan moet ik mezelf even corrigeren. We gaan vandaag stemmen over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. En dus niet volgende week. Alle moties ondertussen zijn ingediend en maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

En dan geef ik het woord aan mevrouw Kuiper-Kuijpers van het CDA.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Voorzitter, van de orde.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Alberts.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel. Voorzitter, ik begreep uit de bespreking vanmorgen in het Presidium dat we die moties Vreemd juist volgende week zouden gaan doen. Maar heb ik het nou verkeerd onthouden, of- Dat kan, hè.

De **VOORZITTER**: Nee, ik dacht dat dat volgende week zou zijn, maar wij ronden dat vandaag af. We stemmen aan het eind van de vergadering. Daar worden dus ook de moties Vreemd aan de Orde van de Dag bij.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Nou, helder. Dat is verrassend voor mij weer. Dank u.

De **VOORZITTER**: Het was een foutje mijnerzijds. Ik had dat beter moeten lezen. Maar ik geef nu het woord aan mevrouw Kuiper-Kuijpers.

Mevrouw **KUIPER-KUIJPERS** (CDA): Voorzitter, dank u wel. En zoals wij bij de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid hebben aangegeven, wederom de complimenten voor de wijze van opstelling

van het iMPI 2023-2030. Het CDA kan zich onder andere vinden in de opname van dertien nieuwe projecten in de studiefase en de gevraagde kredietaanvragen. De toelichting op deze kredietaanvragen bieden een goede grondslag en motivering waarom deze kredieten noodzakelijk zijn. Voorzitter, we richten ons als CDA met name op projecten, die een bijdrage leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. En we zijn dan ook bijzonder verheugd met de promotie, want het al jarenlang lopende project van de aanleg van de parallelweg N240 en de aanleg van een rotonde op het kruispunt N239-N240 van de studiefase naar de planfase. Hiermee hoeft in de toekomst het agrarisch verkeer niet meer door de kern van Opperdoes te rijden en wordt ook de kruising en N239-N240 veel veiliger. Abusievelijk is echter verzuimd om deze promotie in het ontwerpbesluit op te nemen. En ik dien dan ook hierbij een amendement in, opdat PS ook op dit punt een juist besluit neemt. Het dictum van het amendement luidt: besluiten om het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen, toe te voegen in te stemmen met de promotie naar de planfase van de verbeter- en uitbreidingsmaatregel N240-05, aanleg rotonde kruispunt N239-N240 en de parallelweg N240. En hiermee, voorzitter, eindigt mijn inbreng.

Amendement 60-14 november 2022
N240-05

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Besluit:
Het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:
Toe te voegen: "in te stemmen met de promotie naar de planfase van de verbeter- en uitbreidingsmaatregel N240-05, Aanleg rotonde kruispunt N239-N240 en parallelweg N240;"

Toelichting
Abusievelijk is de promotie van de studiefase naar de planfase van de verbeter- en uitbreidingsmaatregel van de N240-05, aanleg rotonde kruispunt N239-N240 en de parallelweg N240 als beschreven op p. 3 van de voordracht niet opgenomen in het ontwerpbesluit. Met het aannemen van dit amendement wordt dit gecorrigeerd.
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Christa Kuiper-Kuijpers (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ja, dank u wel. En hiermee maakt uw amendement onderdeel uit van de beraadslagingen.

Dan geef ik nu het woord aan de heer Kanik van D66.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, namens D66 pleit mijn fractiegenoot, de heer Steeman, vaak voor de optie 'niet reizen' in de mobiliteitsmix, het besparen van mobiliteit door werken en diensten op afstand en het dichter bij elkaar brengen van wonen en werken. Het is jammer dat dat pleidooi nog niet landelijk is verankerd in de wet en de tijdelijke Wet digitale beraadslagingen en besluitvorming niet permanent is geworden. Anders had hij zijn verhaal kracht bij kunnen zetten door deze bijdrage vanuit huis te doen. Maar helaas, jullie moeten het nu met mij doen. Ik ben dan wel niet zo ad rem als de heer Steeman, maar ik kan wel het D66-standpunt over het iMPI verkondigen.

Voorzitter, wat dat iMPI dan betreft, D66 stemt in met de voorgelegde besluiten. We zijn blij met de toezegging over de processtappen die gemaakt worden voor verschillende provinciale wegen en de manier waarop de provincie Noord-Holland met spoed gaat kijken naar de veiligheid op deze wegen en de maximaal toegestane snelheid daarbij serieus in de projecten heroverweegt. Verder zijn we blij met het enorme aantal fietsprojecten dat nu terugkeert in dit stuk. Het gedram van de heer Steeman op investeren laag op de ladder zien wij in provinciaal beleid terugkomen. Dus daar zijn complimenten op zijn plaats.

Wat niet goed zichtbaar is, voorzitter, is de inzet op de laagste trede: niet reizen. Het staat wel benoemd in het in het mobiliteitsbeleid, maar omdat die inzet niet te vatten is in fysieke projecten, lijkt het alsof er maar weinig gebeurt om reizen te voorkomen. Voorzitter, zou de gedeputeerde daar een toelichting op kunnen geven en wellicht de Staten daarover met enige regelmaat over kunnen blijven informeren?

Voorzitter, daar wil ik het graag bij laten in mijn eerste termijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Terwal van de VVD met een interruptie.

De heer **TERWAL** (VVD): Dank u, voorzitter. ja, laten we de traditie hier voortzetten. Normaal interrumpeer ik op de heer Steeman. Overigens, dat u niet zo gevat bent als hij, dat laat ik voor uw rekening. U doet het goed. Alleen het pleidooi van D66, het herhaaldelijke pleidooi van D66, om niet te reizen, vind ik nogal een rare, zeker in deze situatie. Want aan de andere kant wil D66 heel graag dat het openbaar vervoer in de benen blijft. Je ziet nu dat het aantal reizigers behoorlijk is afgenomen, in de trein, in de bus. En dan zegt u eigenlijk als d66 van, ja, blijft u vooral thuis, pak niet de bus en de trein. Hoe denkt u dan dat die vervoersmodaliteiten financieel rendabel kunnen blijven? En bijt dat niet op uw andere ambitie om juist mensen te verleiden met het openbaar vervoer te gaan?

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, nee, wij pleiten niet voor 'blijft u maar thuis en neem niet de trein', we pleiten ervoor 'blijft u maar thuis, neem niet de auto'. Want als u ziet hoe wij de investeringen doen in Nederland, is het voornamelijk heel veel autogericht geweest. We moeten veel meer naar ov toe, zodat je dus die mensen, die nu in allemaal in de file staan. verleidt om naar het ov te gaan, zodat je het ov wel vol krijgt en dat de mensen af en toe ook nog eens een dagje kunnen thuiswerken, waardoor ook de filedruk afneemt bij de auto's, op de wegen.

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, voorzitter, dank. Nou, dan heb ik hem zo niet begrepen, want ik hoor heel duidelijk een oproep, die zegt van, blijft u vooral thuis, blijf in bed liggen. Ik weet niet- Ga Netflix-en, ga vooral niet op pad om sociale contacten te doen. Een biertje in de kroeg te doen. Dus ik hoop dat u dat wil verduidelijken. Dat u zegt, nee, u mag wel op pad van D66, maar dan moet u wel de trein en de bus pakken. Dus misschien dat u dat nog kunt verduidelijken. Dank u wel, voorzitter.

De heer **KANIK** (D66): Nou, voorzitter, een heel mooie beschrijving wat de VVD doet als ze thuis zijn: niet te werken blijkbaar. Ik werk mij compleet kapot thuis. Ik kan het misschien beter uitleggen met een voorbeeld. Mijn vrouw, die moet elke dag, vijf dagen in de week naar haar werk rijden. Dat is veertig minuten met files en weet ik wat aan alles erbij. Als ze het openbaar vervoer neemt, is het anderhalf uur. Zover is het natuurlijk het VVD-verhaal van, nou, neem de auto. Dan zeggen wij van, nou, waarom niet twee dagen thuiswerken? En dan vermindert de druk op de wegen ook. Dan kan het een beetje doorstromen. En weet je waarom dat niet gaat? We hebben in de pandemie gewoon dat laten zien, dat we dat kunnen, maar vanwege de werkgever mag ze niet thuiswerken. Ze moet vijf dagen op kantoor zitten. Ik denk dat we allemaal in onze omgeving dat soort voorbeelden kennen. Ik ken er nog meer, waarvan mensen niet mogen thuiswerken terwijl het echt wel kan. En ik zou zeggen: ga in gesprek met die werknemers om dat op te lossen. Ga eens zeggen tegen ze: u met uw gedrag, dat werknemers altijd naar kantoor moeten komen, legt u een oneigenlijke druk op ons wegennet. Dat is de discussie die we willen hebben.

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, voorzitter, een laatste om toch nog wat verduidelijking te krijgen wat de heer Kanik van D66 bedoelt. Kijk, ik ben het in die zin met u eens natuurlijk. We moeten ook kijken naar andere vervoersmodaliteiten. Maar ik zou hier wel heel nadrukkelijk onderscheid willen maken tussen het hoog verstedelijkt gebied in Amsterdam, rondom Amsterdam, en het landelijk gebied, met name in de Kop van Noord-Holland. Want mensen die niet de mogelijkheid hebben om thuis te werken – en dat zijn er een hoop in Noord-Holland – kunnen dan ook niet altijd de bus en de trein pakken. Of omdat de frequenties zeer laag zijn of omdat er überhaupt geen openbaar vervoer is. Dus ik hoop dat D66 in de overwegingen wel wil meegeven dat ook voor die mensen gewoon ruimte moet zijn in de auto, het liefst een elektrische auto, maar dat ze wel gewoon die auto moeten kunnen rijden, zodat mensen nog steeds naar hun werk kunnen gaan.

De heer **KANIK** (D66): Nou, voorzitter, daar ben ik het eens met VVD. Maar we moeten juist die mensen die de auto kunnen laten staan ook verleiden wel het openbare vervoer in te gaan, zodat die mensen die met de auto moeten geen file hebben. Dat is het hele verhaal.

De **VOORZITTER**: O, u was gelijk klaar. Nou, vrij eenvoudig. Gaan we naar de heer Carton van de PvdA.

De heer **CARTON** (PvdA): Dank u, voorzitter. Er zijn toenemende zorgen over de financiering van onze infrastructurele opgaven in Noord-Holland. Zorgen die toenemen door de hoge energieprijzen, schaarste aan grondstoffen en hoge productiekosten van bouwmaterialen. Het

moment dat we met elkaar scherper moeten sturen op mobiliteitskeuzes en moeten prioriteren tussen ambities, kosten en risico's, komt sneller dan we denken. Extra belangrijk dat we goed inzicht en overzicht hebben over de projecten en de te maken keuzes en de consequenties die daarbij horen. Daarom de complimenten van mijn fractie voor de gedeputeerde en de organisatie voor de heldere technische briefings van het iMPI en het overzicht en de motivering van de lijst met projecten, ook in het iMPI, de scenario's van de Perspectiefnota Financiën en de technische briefing over het iNHi, waarin we ons goed kunnen voorbereiden om de keuzes die ons te wachten staan zorgvuldig met elkaar te maken. Voorzitter, in het kort kan mijn fractie instemmen met de voordracht van het iMPI en het bijbehorende kredietbesluit.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan statenlid Van der Waard van GroenLinks.

Statenlid **VAN DER WAART** (GL): Dank u wel, voorzitter. In de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid bespraken we het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur al, Volgens GroenLinks was dat een goede bespreking van een helder stuk met voldoende aandacht voor de individuele projecten. Waarbij GroenLinks al aangaf in te kunnen stemmen met de opname van de investeringsmaatregelen, het schrappen ervan of juist een promotie naar de planfase. De gemaakte keuzes zijn te verantwoorden en logisch, en passen binnen de kaders, waarvan het iMPI de uitvoering vormt.

De reden om nu het iMPI opnieuw te agenderen, was volgens mij om een klein puntje recht te zetten, waarvoor het CDA een amendement opstelt. Maar als de VVD de bijdrage In de commissie graag overdoet, kan ik de heer Terwal opnieuw benoemen dat GroenLinks blij is met de verduurzaming, zoals een bijenlint en groene daken op bushokjes. GroenLinks is juist heel blij dat we met onze infra-investeringen ook bijdragen aan biodiversiteit. Ook spraken we in de commissie al kort over de keuzes die nog voor ons liggen. We moeten ervoor zorgen dat onze ov-bereikbaarheid op peil is, dat we doorzetten met de mobiliteitstransitie, dat we overlast en aantasting en versnippering als gevolg van die bereikbaarheid verminderen. En dat we die veiligheid en bereikbaarheid betaalbaar houden. Het is al genoemd, heroverweging van nieuwe infrastructuur of uitbreiding hoort hierbij. Blijven werken aan efficiënte en duurzame mobiliteit hoort hierbij. Verduurzaming, minder uitstoot en overlast hoort hier allemaal bij. Dat is wat GroenLinks belangrijk vindt. Ik ben blij dat dit ook door een groot aantal partijen wordt gedeeld. Tenminste, in de commissiebespreking. Dit zullen we allemaal gaan bespreken bij de nieuwe kaders die bepalen wat er in de uitvoering van het iMPI komt, zoals het iNHi, het NIKG, maar ook bijvoorbeeld het coalitieakkoord in 2023. Dat is wat ons betreft dan ook hetgeen waar we die kaders weer op aan zullen gaan scherpen. Ik dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Zoon van de Partij voor de Dieren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. ik kan kort zijn. Als aanvulling op de behandeling in de commissie zien we elk jaar een stijging van de kosten ontstaan, hoewel bruggen onderhouden moeten worden en we juist moeten inzetten op openbaar vervoer. Daarom een motie als handvat richting het volgende Integrale Meerjarenprogramma Infrastructuur met het dictum: verzoeken het college van Gedeputeerde Staten verhoging van de opcenten mee te nemen voor de dekking van toekomstige stijgende kosten voor openbaar vervoer en bij beheer en onderhoud, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 188-14 november 2022
Opcenten voor ov en onderhoud

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Goed openbaar vervoer noodzakelijk is;*
- *Er een grote vervangings- en beheeropgave aan zit te komen;*
- *De $C0_2$-impactanalyse Noord-Holland verhoging van de opcenten noemt als klimaatmaatregel;*
- *In de toekomst extra kosten voor beheer en onderhoud in de verwachting liggen;*

Verzoeken Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten dat:

- *Verhoging van de opcenten mee te nemen voor de dekking van toekomstige stijgende kosten voor openbaar vervoer en bij beheer en onderhoud;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ja, en hiermee maakt uw motie onderdeel uit van deze beraadslagingen. En dan wil ik graag nog het woord geven aan de heer Jensen van JA21, want hij heeft volgens mij een motie in te dienen. Maar ik ga u alle gelegenheid geven om dat te doen.

De heer **JENSEN** (JA21): Ja, dank u, voorzitter. En excuus voor het misverstand van zojuist, maar never aan dull moment in deze Staten. Ik zal het kort houden, want voor je het weet ga je dingen dubbel zeggen. In de commissie zien wij dat er heel hard gewerkt wordt aan allerlei verbeteringen om Noord-Holland bereikbaar te houden. En dat is ook nodig, want deze provincie wordt steeds voller, drukker. Steeds meer auto's op de weg. Het openbaar vervoer staat voor de nodige uitdagingen. Dat betekent dat je infrastructuur moet hebben die daarbij hoort. Nou zijn we natuurlijk altijd voor dingen die de infrastructuur verbeteren in Noord-Holland. We zijn ook helemaal niet tegen welk project dan ook in principe. Alleen, we kijken wel met enige zorg naar de financiën wat dat betreft. Dus ik verwijs naar de motie die ik zojuist bij u heb ingediend. Alles wat we willen, kan dat ook? We zien dat de infrastructuur die er is natuurlijk in toenemende mate onder druk komt te staan. Slijtage problemen, en dergelijke. Misschien is het handiger om eerst te kijken of we dat op orde kunnen krijgen, voordat we misschien heel veel geld gaan uitgeven aan projecten wat dat moeilijker gaat maken. En dan komen we misschien tot de conclusie dat sommige, heel mooie, projecten helemaal niet kunnen. En dat zou zonde zijn. Tot zover.

De **VOORZITTER**: U heeft hem nog niet ingediend.

De heer **JENSEN** (JA21): Ik heb hem aan u gegeven.

De **VOORZITTER**: Nee, ik heb hem teruggegeven.

De heer **JENSEN** (JA21): O, u heeft hem teruggegeven. O, u heeft helemaal gelijk.

De **VOORZITTER**: U wilt nog een derde keer terugkomen.

De heer **JENSEN** (JA21): Nog een keer. Nee, je kan niet vaak genoeg hier staan natuurlijk. Vandaar deze motie met het dictum – het spijt me, mensen, ik ga toch nog een keer oplezen: verzoekt het college af te stappen van 'wie het eerst komt, die het eerst maalt'-principe bij de voorstellen tot opwaardering van projecten binnen het iMPI van de studiefase naar de planfase; in plaats hiervan een overzicht te maken van financiën en prioritering van projecten in de studiefase; PS een prioriteringsmechanisme te bieden voor het iMPI; in dit mechanisme tenminste aandacht te bieden aan noodzaak van een project omtrent veiligheid, uitval en doorstroming; en dit mechanisme zodanig in te richten dat duidelijk wordt welke projecten financieel onhaalbaar worden bij accordering van een nieuw project, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 189-14 november 2022
Prioriteringsmechanisme iMPI

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De stelpost vervangingsinvesteringen in 2026 negatief wordt;*
- *Vanaf 2028 huidige studieprojecten niet meer gedekt kunnen worden uit de stelpost;*
- *Vanwege de lange looptijd in 2023 mogelijk projecten al niet meer gepromoveerd kunnen worden naar planfase;*
- *De toenemende inflatie er mogelijk voor zorgt dat de stelposten nog eerder de bodem bereiken, dan nu bekend;*
- *Binnen de projecten in de studiefase van het iMPI geen prioritering is opgenomen om aan te geven welke studieprojecten meer of minder belangrijk zijn;*
- *Het principe 'wie het eerst komt, die het eerst maalt wordt gehanteerd bij de promotie van projecten naar de ~~planfase~~;*
- *Gedeputeerde Staten ervanuit gaat dat alle projecten in de plan- en realisatiefase voor Provinciale Staten belangrijk genoeg zijn om te realiseren.*

Overwegende dat:

- *Door de stijgende inflatie en het leeglopen van stelposten niet alle projecten binnen het iMPI gerealiseerd kunnen worden;*

- *Provinciale Staten met de keuze voor een project in het heden mogelijk indirect een keuze maakt om een ander project in de nabije toekomst niet uit te voeren vanwege een gebrek aan financiële middelen;*
- *Het 'wie het eerst komt, die het eerst maalt' principe niet langer houdbaar is bij een gebrek aan financiële middelen in het iMPI;*

Verzoeken Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten dat:

- *Af te stappen van het 'wie het eerst komt, die het eerst maalt' principe bij de voorstellen tot opwaardering van projecten binnen het IMPI van de studiefase naar de planfase;*
- *In plaats een overzicht te maken van financiën en prioritering van projecten in de studiefase;*
- *Provinciale Staten een prioriteringsmechanisme te bieden voor het IMPI;*
- *In dit mechanisme tenminste aandacht te bieden aan noodzaak van een project omtrent veiligheid, uitval en doorstroming;*
- *Dit mechanisme zodanig in te richten dat duidelijk wordt welke projecten financieel onhaalbaar worden bij accordering van een nieuw project;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Eric Jensen (JA21)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En nu neem ik hem in ontvangst. U heeft moeite om hem af te staan, denk ik. Ja. Maar maakt nu wel onderdeel uit van de beraadslaging. Dank u wel. Ik kijk naar gedeputeerde Olthof of hij schorsing nodig heeft of direct door kan. Nee, hij kan direct door. Dan geef ik het woord in de eerste termijn en beantwoording namens het college aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank in ieder geval ook aan alle inbreng over het iMPI en dank ook voor de complimenten die ik graag zou overbrengen naar de organisatie. Maar ik wil ook een compliment geven aan de commissie en de Staten die daar aanwezig zijn, omdat het altijd inhoudelijk goede discussies zijn, goede debatten zijn. Vooral tussen een aantal mensen weten we in ieder geval altijd dat het even spannend gaat worden, maar altijd met respect voor elkaar. Dat vind ik wel heel erg mooi. Dat zorgt ook dat we verder komen met elkaar.

Kort even een aantal vragen, opmerkingen die gemaakt zijn. Voor de VVD. Nou, ik denk dat het terecht is dat wij bij projecten scherp moeten zijn, maar dat moeten we in de volle breedte zijn en niet alleen als het gaat over duurzaamheidsambities. Ik denk dat sowieso de opgave is, gelet op de financiën, gelet op de opgave die er is, een stijging van kosten, dat we scherp moeten zijn bij projecten. En wat we ook met elkaar besproken hebben, dat we ervan moeten kunnen leren. Ik heb ook afgesproken dat we één of twee projecten eruit halen om dat eens te evalueren van, hoe loopt dat met elkaar. Dus ik denk dat het goed is dat we dat leerproces en die scherpte er absoluut in moeten houden met elkaar. Dus daar kan ik me absoluut in vinden.

Als het gaat over stil asfalt. Ik ben afgelopen vrijdag, samen met de wethouders van Purmerend, Koggenland en Alkmaar, zijn we bij een aantal mensen geweest bij de N243. Daar zijn we ook langs geweest bij een aantal van, nou, de mensen die wat moeite hadden met een aantal projecten. Hen hebben we ook bezocht. Waaronder inderdaad de bewoners die gepleit hebben hier – mevrouw Van Lent, voor stil asfalt. Ik heb daar ook wel even met de collega uit Purmerend over gesproken en daar komt deze week of begin volgende week een vervolgafspraak over. Dus daar zijn we mee bezig. Maar er is ook volop aandacht voor de N243.

Nou, de verlenging van de Koopvaardersschutsluis, daar hebben we volgens mij al lang bij stilgestaan, zijn we het niet helemaal met elkaar eens over of die nu verlengd moet worden of niet. Ik heb ook aangegeven dat het nu uitstel is en dat we ook dat moment, die afweging, later nog een keer moeten kunnen maken. Dus nu uitstellen betekent geen definitief afstel. Dat besluit gaan we later nemen, ook in relatie tot de kernnetstudie die we doen. Ik wil aangeven, de kernnetstudie is niet alleen aankijken van, hoe loopt het kernnet, maar het is ook de vraag van, wat voor klasse wil je daarop hebben en wat is nodig uiteindelijk ook voor de binnenvaart en de stimulering van de binnenvaart? Dus wat dat betreft is het wel wat breder. Maar de boodschap is helder: daar moeten we snel mee komen om ook een aantal projecten die ermee samenhangen, om die ook goed uit te kunnen voeren. Overigens, wel naar aanleiding van de commissie die we hebben gehad, heb ik afgelopen donderdag nog het Schuttevaer om de tafel gezeten en ook met Schuttevaer gezegd van, laten we eens even met een aantal binnenvaartschippers ook even verder praten: hoe zien zij de toekomstige ontwikkeling van de binnenvaart? Want ja, er wordt

automatisch van uitgegaan dat het allemaal groter moet, maar ik zou me ook met de huidige ontwikkelingen die er zijn- Dat het ook best wel eens kleiner zou kunnen zijn. Dat wil ik niet verzinnen. Dat wil ik graag ook met de binnenvaart bespreken. Dus ik heb met Schuttevaer daar ook- Nou ja, daar zijn we over in gesprek om daar eens ook een vervolg aan te geven, inhoudelijk, met een aantal binnenvaartschippers.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter. Ik haak even aan op wat de gedeputeerde zegt over dat ze daarover met Schuttevaer willen praten. Schuttevaer gaat namelijk over de schepen die de vergrotingsslag willen doen. Ik neem aan dat er ook het gesprek met de Algemeene Schippers Vereeniging zal zijn, omdat die juist gaan over de kleine scheepvaart. En dat is natuurlijk hetzelfde onderdeel van deze discussie, neem ik aan?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, een terecht punt van de heer Dessing. Ook ASV, daar heb ik contact mee. Ik merk wel dat dat ze wat minder aangehaakt zijn dan Schuttevaer. zichzelf ook wat minder op de voorgrond- Maar een terecht punt dat ook ASV erop aangehaakt moet zijn.

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, dank, voorzitter. Dank ook voor de beantwoording van de gedeputeerde. Ik denk dat de schippers hier inderdaad mee verder kunnen, dat van uitstel geen afstel komt. Alleen heb ik nog wel de vraag voor de gedeputeerde: wanneer kunnen we al Staten die kernnetstudie verwachten? Ik hoef geen week, ik hoef geen maand, maar ik hecht er wel waar dan om te weten: komt het nog dit jaar, komt dat volgend jaar? 2024? Want ook daar hangen investeringen van schippers op.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, maar daar ga ik nu geen- Dit jaar zeker niet. En als het komt, wordt het eind volgend jaar, begin 2024. Ik bedoel, eerder durf ik echt niet te zeggen, want dat moeten we wel zorgvuldig doen. En uiteindelijk het verlengen van de Koopschuttersluis, dat zal dan over een paar jaar sowieso zijn. Dus voordat we dat besluit nemen, moet die studie klaar zijn en moeten we het ook hier met elkaar besproken hebben. Dus wat dat betreft zal het elkaar niet bijten. Ik zal niet bij u terugkomen van, dat we uiteindelijk dat momentum voorbij zijn, omdat die kernnetstudie niet klaar is. Dus dat beloof ik u in ieder geval.

Het CDA, ik heb mevrouw Kuipers al een nieuwe baan aangeboden om mee te lezen bij de volgende begroting, want het is de tweede keer dat ze een omissie uit de voordracht haalt. Dus complimenten daarvoor. En ja, ik adviseer u zeker om het amendement, ingediend over de N240, ook aan te nemen. Dus daar zeker positief over.

Dan ja, we missen allemaal de heer Steeman en vooral de discussie tussen de heer Terwal en de heer Steeman. Dus ik ga het een klein beetje voor hem opnemen. In die zin dat, de heer Steeman gaat inderdaad over minder, minder, minder mobiliteit. Dat kan ik alleen maar toezeggen, want we hebben met elkaar het Perspectief Mobiliteit aangenomen en daar beginnen we mee uiteindelijk als het gaat over doorstroming en als het gaat over klimaat, uiteindelijk minder mobiliteit misschien wel het beste instrument wat je zou kunnen inzetten. Zeggen we daarmee dat mensen niet kunnen reizen? Nee, absoluut niet, want we zeggen ook, als we zouden kijken of reizen anders kan en anders moet, het ook nog verbeterd moet worden met wat we hebben. En daar zitten volgens mij al die elementen in. Als het gaat over toch het verminderen van mobiliteit – daar zijn we ook over in gesprek in navolging van de MRA, waar ook met bedrijven wordt gesproken, waar met het onderwijs wordt gesproken, om te kijken van, kunnen we uiteindelijk mobiliteit vermijden of spreiden? – hebben wij ook dat in Noord-Holland Noord opgepakt en worden er ook gesprekken met bedrijventerreinen, met bedrijven en met name ook met overheidsinstellingen, gesproken over, hoe kunnen we uiteindelijk het programma Mijden en Spreiden ook daar op tafel leggen, zodat daar actief mee aan de slag wordt gegaan. Dus we zijn er volop mee bezig. Ik denk ook een heleboel andere projecten – en dat hebben we niet zo expliciet benoemd – maar als het gaat over de ov-knooppunten samen met collega Loggen, kijken we natuurlijk ook of we juist de stedelijke ontwikkeling rondom die ov-knooppunten kunnen maken. Daar zit ook het element in dat mensen dus minder hoeven te reizen, want ze hoeven niet naar het knooppunt toe. Daar kunnen ze wonen. Dus het zit er denk ik op een heleboel plekken impliciet in. Maar een ander punt is, wat gevraagd wordt door D66, ja, we zullen ook een terugkoppeling gegeven van de resultaten als het gaat over het mijden en spreiden. Ik weet niet wanneer. We zullen dat, als de eerste resultaten er zijn, zal ik dat met u delen. Maar dat gaat te zijner tijd komen.

Dan nog van de heer Jensen, JA21, de zorgen over de financiën. Meneer Jensen, ik denk dat we allemaal die zorg hebben. Dat vraagt ook dat we daar met elkaar ook gewoon inhoudelijk en

kritisch naar moeten kijken. Uiteindelijk gaat de Staten er ook over welke projecten we promoveren van, nou, sowieso naar de studiefase, naar de planfase en naar de realisatiefase. Ik vind wel dat we met elkaar meer de nadruk in de toekomst moeten leggen: wat gaat er van de studie naar de planfase? Want op het moment dat het in de planfase zit, dan ga je namelijk ook afspraken met andere partijen aan. Dan ga je echt wel een stuk verder. Dan vraag je ook het commitment en dan moet je ook zelf het commitment geven, tenzij er heel gekke dingen gebeuren. Maar volgens mij loopt dat proces goed.

Voorzitter, dan naar de moties. De motie van de Partij van de Dieren. Ik vind het wat ingewikkeld, verhoging van de opcenten, want volgens mij staat er helemaal geen voorstel voor het verhogen van de opcenten op de agenda en zouden we uiteindelijk dit gesprek moeten gaan voeren op het moment dat het aan de orde is. Want volgens mij heb je twee momenten. Als het ov omhoog gaat, dan zitten er een aantal moties bij, of het beheer en onderhoud financieel. Dan zullen moeten gaan kijken: hoe gaan we dat financieren? En als opcenten aan de orde komt, dan zullen we met elkaar kijken van, hoe gaan we, als het ooit gaat gebeuren, dat besteden? Maar om nu in het algemeen zeggen ‘als er opcenten zijn, dan moet het voor het ov en toekomstige kosten voor beheer en onderhoud’- Volgens mij moeten we het dan, als dat aan de orde is, bespreken. Ik vind het nu wat voorbarig om daar nu al een voorschot op te nemen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Maar, voorzitter, dan begrijpt de gedeputeerde mij uitstekend, volgens mij, want zijn eerste optie was: op het moment dat we zien dat er een extra kostenstijging gaat komen, dan gaan we erover spreken. En op dat moment zou ik willen zeggen, ja, neem dan ook die opcentenverhoging mee als een van de dragers om die stijging te kunnen dekken. Dus ik verzoek om dat in de toekomst ook als expliciete optie mee te nemen.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, kijk, als het in de toekomst gaat, dan denk ik dat we er in de toekomst ook over moeten gaan praten. En dan zullen meer mogelijkheden om iets uit te financieren- Dan zullen we keuzes met elkaar moeten maken. Maar ik vind het nu wat eenzijdig om nu te zeggen van nou, iets wat er nu niet op tafel ligt, de opcenten, en er eigenlijk geen verhogingen zijn, om dan nu al een voorschot met deze motie te doen. Dus ik ga deze ontraden, omdat die nu niet aan de orde is en we hem later ook met elkaar moeten gaan bespreken als we het er feitelijk over gaan hebben. Dus deze ontraad ik, omdat ik ook niet zo goed weet wat ik er op dit moment mee moet.

Dan hebben we Liever meer natuur dan infrastructuur, en die is van de SP maar ook een andere van de SP. Die wil ik allebei even nemen: Nu echt meer geld en ruimte voor ons ov.

De **VOORZITTER**: Meneer Olthof, volgens mij zijn die niet ingediend.

Gedeputeerde **OLTHOF**: O, dan scheelt dat.

De **VOORZITTER**: Misschien dat het in tweede termijn nog zou kunnen komen, maar die zijn niet ingediend.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dan heb ik wat gemist, denk ik.

De **VOORZITTER**: De SP heeft ook geen spreektijd trouwens aangevraagd op dit onderwerp.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Misschien kan ik er helder over zijn waarom deze nu niet zijn ingediend: omdat we ervoor gekozen hebben om het bij de begroting te doen. Maar u heeft uw huiswerk goed gedaan.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dan kom ik er later op terug.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Precies.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dan heb ik volgens mij nog wel- Het amendement heb ik al op gereageerd. De motie van GroenLinks. Dan ligt er nog wel een andere motie volgens mij van JA21.

De **VOORZITTER**: Dat is motie 189.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik heb geen nummers. Dus ik heb hem ook nog niet gezien. Maar ik ga toch even reageren naar wat ik gehoord heb. Dat verbaast me een klein beetje, want volgens mij heb ik ook- En daar was de heer Hartog van JA21 ook bij. Hij verzuchtte toen ook van, ja, daar gaat mijn hele inbreng. Want we hebben bij de laatste commissie een presentatie geven over het iNHi. En het iNHi gaat er juist over om met elkaar een kwalitatieve afweging te maken. Dus ik snap niet dat u nu aan mij vraagt om met een voorstel te komen om een kwalitatieve afweging te maken, omdat ik dat al de vorige commissievergadering aan u gepresenteerd heb. Dus deze ga ik ook zeker ontraden, want volgens mij zijn we er volop mee bezig. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik ga even kijken of er nog behoefte is aan een tweede termijn. De heer Terwal? Nee. Mevrouw Kuiper? De heer Kanik? Nee. De heer Carton? Mevrouw- Statenlid Van der Waard, moet ik zeggen. Ik moet het goed uitspreken nu. De heer Zoon? De heer Jensen nog? Nee. Dan gaan we de beraadslaging over dit agendapunt afronden. U kunt dus nu geen aangepaste of nieuwe moties meer indienen. Ik kijk even of er nog behoefte is aan iemand om een motie of een amendement bij dit punt in te dienen. Zo niet, dan zijn de beraadslagingen over agendapunt 9 nu afgerond. We gaan straks stemmen, aan het eind van deze vergadering, over het ingediende amendement en de moties.

De discussie is gesloten.

Voordat wij verder gaan met agendapunt 10 schors ik even vijf minuutjes de vergadering. Ik zag dat een aantal mensen nog moties aan het ondertekenen waren. Dan kunt u dat nog even afronden. Dan kunnen we dat tijdens de begrotingsbehandeling op een rustige manier doen. Ik schors vijf minuutjes de vergadering.

Schorsing 11.02 tot 11.11 uur.

10. Begroting 2023 en Memorie van Antwoord (VD-55).

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 10. Dat is de Begroting van 2023 en de Memorie van Antwoord. Het is voordracht 55. In onze begroting wordt vastgelegd wat we in 2023 willen bereiken en wat de provincie hiervoor gaat doen, maar vooral ook wat dit mag kosten. In de Memorie van Antwoord beantwoordt het College, Gedeputeerde Staten, de schriftelijke vragen die Provinciale Staten over de begroting hebben gesteld. En de voordracht en de begroting en de Memorie van Antwoord zijn allen in de commissievergadering besproken. In de commissievergadering Ruimte, Wonen en Klimaat van 24 oktober jongstleden is geconstateerd dat bij de Memorie van Antwoord de antwoorden van vragen 125 en 126 waren verwisseld. Er is een correctie van die vraag gepubliceerd bij de vergaderstukken van Provinciale Staten.

We hebben een vaste sprekersvolgorde bij de begroting. Dat doen we, de oppositie eerst, in volgorde van grootte. De sprekers die ik op mijn lijstje heb staan, zijn: de heer Hartog voor JA21, de heer Heijnen voor het CDA, de heer Dessing van Forum voor Democratie, de heer Zoon voor de Partij voor de Dieren, de heer Deen van de PVV, mevrouw Alberts van de SP, de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw van Soest 50PLUS/Partij van de Ouderen, de heer Koyuncu van DENK, mevrouw Van Geffen van Namens Noord-Hollanders., dan namens de coalitie statenlid Gielen van GroenLinks, mevrouw van Meerten van de VVD, mevrouw Strens van D66 en de heer Leerink van de PvdA. Klopt dat? Ja.

Dan ga ik in eerste termijn het woord geven aan de heer Hartog van JA21.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, vandaag in Provinciale Staten de Begroting 2023. Bij de kaderbrief heeft onze fractie gewezen op de gevaren van inflatie. En het college heeft geprobeerd met die boodschap aan de slag te gaan. Zowel in de Perspectiefnota, als in het addendum wordt aandacht besteed aan het fenomeen indexeren. Toch lijkt het erop dat echte discussie over de gevolgen voor de begroting over de verkiezingen heen getild worden. En de vraag is of dat verstandig is. Bij het ene programma heeft inflatie meer effect dan bij het andere programma. Maar op een begroting van achthonderd miljoen euro zijn de consequenties groot. Als u, collega's, ziet aankomen dat de komende jaren de lasten stijgen, maar er geen evenredige toename van de inkomsten is, wanneer u op een luciferdoosje kunt uitrekenen dat u voor hetzelfde geld minder beleid kunt uitvoeren, wat is dan uw antwoord daarop? Laten wij als Provinciale Staten minder voor meer op ons afkomen? Of gaan we hierop anticiperen? Naar

aanleiding van vragen van JA21 heeft de gedeputeerde Financiën toegezegd dat er op korte termijn een Nota Indexatiebeleid komt. Onze fractie ziet dit als een randvoorwaarde om wel keuzes te kunnen maken. Het is dan ook belangrijk om dit indexatiebeleid te borgen in de planning en controlcyclus. Daarom leggen wij onze motie Indexatie beleid aan u voor.

Maar er is meer nodig om op korte termijn op de veranderende omstandigheden in te kunnen spelen en daarmee samenhangende beleidskeuzes te maken. Met onze motie Kerntakendiscussie, inmiddels mede ingediend door Forum voor Democratie, roepen wij het College op om dit proces te faciliteren en Provinciale Staten van de benodigde informatie te voorzien. In de commissie Economie, Financiën en Bestuur heb ik gemerkt dat er weinig fracties warmlopen voor dit idee. Aan de ene kant is dat begrijpelijk. Verandering vergt moed. Welke keuzes maken we dan en waar baseren we dat op? Aan de andere kant ontkomen wij, als Provinciale Staten, niet aan het maken van die keuzes, want de omstandigheden gaan ons dwingen. Waar gaat dan uw voorkeur naar uit? Houdt u zelf graag de regie? Of overkomt het u?

Voorzitter, laat ik in één ding helder zijn: voor de fractie van JA21 is het nog geen uitgemaakte zaak dat de provincie zich strikt móet beperken tot haar kerntaken. Maar de Perspectiefnota is helder over de nabije toekomst. Het is niet mogelijk om op basis van de huidige begroting alles bij het oude te laten. Wij vragen u dan ook, collega's, laten we op dit moment terughoudend zijn met de introductie van nieuw beleid. Vandaar ons amendement Intrekken aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht. We kijken uit naar uw reacties en hopen op brede steun voor onze moties en amendement.

En dan, voorzitter, twee moties en een amendement waarvan ik het dictum zal voorlezen. Motie Kerntakendiscussie roept het college van Gedeputeerde Staten op het mogelijk te maken dat in 2023 een kerntakendiscussie kan plaatsvinden; daartoe te inventariseren wat de wettelijke taken zijn die de provincie verplicht moet uitvoeren; en in kaart te brengen welke middelen hiervoor minstens benodigd zijn; de Staten te informeren over het pakket Lodders+-taken wat in de vorige kerntakendiscussie als uitgangspunt is gebruikt; en op de kortst mogelijke termijn, maar in ieder geval vóór 15 maart 2023, de datum van de volgende verkiezingen voor Provinciale Staten, een voorstel tot behandeling aan Provinciale Staten voor te leggen.

Motie 191-14 november 2022
Kerntakendiscussie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *In de Kaderbrief 2023 staat dat macro economische ontwikkelingen, als stijgende energieprijzen en schaarste aan personeel en grondstoffen, de begroting sterk kunnen beïnvloeden;*
- *Uit de Perspectiefnota 2022 het beeld naar voren komt dat komende jaren sprake zal zijn van veel financiële onzekerheden;*
- *Onder andere inflatie en de vervangingsopgaven van onze infrastructuur de structurele lasten doen toenemen waardoor de financiële ruimte voor incidentele uitgaven in de begroting afneemt;*
- *Inmiddels ook de rente op geleend geld een sterk stijgende tendens vertoont en het moment waarop de provincie geld moet lenen steeds dichterbij komt.*

Overwegende dat:

- *Uit Bijlage 1 van de Perspectiefnota 2022 blijkt dat boven op de middelen uit de begroting, voor de jaren 2023 tot en met 2026 minstens €130 miljoen extra nodig is om het huidige beleid te continueren;*
- *De provinciale doelstellingen en ambities in de komende jaren niet alleen onverminderd groot zullen zijn maar met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid op meerdere onderdelen zullen toenemen;*
- *Het minimale ambitieniveau vast ligt door de wettelijke taken waar de provincie aan moet voldoen.*

Spreekt uit dat:

- *In de voorliggende meerjarenbegroting onvoldoende middelen zijn geraamd om het huidige beleid te continueren;*
- *Het goed is om zicht te krijgen op de wettelijke taken die de provincie verplicht moet uitvoeren;*
- *Het wenselijk is dat Provinciale Staten op korte termijn van gedachten wisselen over het gewenste ambitie niveau en dat hiervoor meer informatie nodig is.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het mogelijk te maken dat in 2023 een kerntakendiscussie kan plaatsvinden;*
- *Daartoe te inventariseren wat de wettelijke taken zijn die de provincie verplicht moet uitvoeren en in kaart te brengen welke middelen hiervoor minstens benodigd zijn;*
- *De Staten te informeren over het pakket Lodders+ (Lodderstaken) wat in de vorige kerntakendiscussie als uitgangspunt is gebruikt;*
- *Op de kortst mogelijke termijn maar in ieder geval voor 15 maart 2023, de datum van de volgende verkiezingen voor Provinciale Staten, een voorstel tot behandeling aan Provinciale Staten voor te leggen;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Gerard Hartog (JA21) en Johan Dessing (FvD)

De heer **HARTOG** (JA21): Het amendement Intrekken aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht. Is het de bedoeling dat ik daar de toelichting voorlees?

De **VOORZITTER**: Wat u nodig acht. Als het dictum op zichzelf ook voldoende helder is, mag dat ook. Als u maar het dictum in ieder geval uitspreekt.

De heer **HARTOG** (JA21): Het voorstel is niet alleen om het huidige beleid te verlengen, maar daarnaast aanvullend budgetten ter beschikking te stellen voor- Ja. Provinciale Staten- Het addendum bij de begroting als volgt te wijzigen: in de laatste paragraaf OD 1.2.1 Kwaliteit van optimaal bestuur te optimaliseren worden de volgende gezinnen geschrapt: aangezien niet alle activiteiten in een uitvoeringsregeling zijn te voegen, stellen we voor budget beschikbaar te stellen voor opdrachtverlening, per jaar 245.000 euro; totaal komt het budget neer op 395. 000. De tekst, die ook zowel ambtelijk als door de griffie getoetst is, is zodanig vormgegeven dat het aanvullend budget, dus voor nieuw beleid, waarvoor we nog geen inhoudelijke discussie hebben gevoerd, dat die 245. 000 euro per jaar voor de komende drie jaren uit de begroting wordt geschrapt.

Amendement 61-14 november 2022
Intrekken aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Besluit:
Het addendum bij de begroting 2023 wordt als volgt te wijzigen:
In de laatste paragraaf onder "OD 1.2.1 Kwaliteit van optimaal bestuur optimaliseren" worden de volgende zinnen geschrapt:

"Aangezien niet alle activiteiten in een uitvoeringsregeling zijn te voegen, stellen we voor budget beschikbaar te stellen voor opdrachtverlening, per jaar €245.000. Totaal komt het budget neer op €395.000."

Toelichting:
Uitvoeringsregeling "Versterken bestuurskracht Noord-Holland vervalt op 1 januari 2023. Het voorstel is niet alleen om het huidige beleid te verlengen maar daarnaast aanvullend budget ter beschikking te stellen voor 'eigen' opdrachtverlening. Uit de beantwoording van technische vraag 9 blijkt dat de 245k een "inschatting op grond van de focuspunten zoals genoemd in het voorstel (bijvoorbeeld experimenten nieuwe vormen van democratische besluitvorming en pilots data en kennisdelen)" is. Vanuit de gemeenten is niet concreet gevraagd om deze nieuwe activiteiten. Er zijn ook geen ervaringsgegevens voorhanden uit andere provincies. De evaluatie van de huidige uitvoeringsregeling wordt op zijn vroegst in het voorjaar van 2023 opgeleverd en daarnaast loopt een verkenning naar onder andere het antwoord op de vraag of andere provincies dergelijk aanvullend beleid ook kennen.
Met het voorliggende voorstel wordt vooruitgelopen op de evaluatie van het tijdelijke beleid terwijl daarnaast nut en noodzaak van de nieuwe activiteiten nog niet gebleken is. Gezien de huidige financiële omstandigheden van de provincie vinden wij het op dit moment voorbarig om deze bedragen voor aanvullend beleid nu al ter beschikking te stellen en vast te leggen in de begroting en de meerjarenraming.
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Gerard Hartog (JA21)

De heer **HARTOG** (JA21): En dan de motie Indexatie beleid. Roept het College van Gedeputeerde Staten op het indexatiebeleid onder te brengen in de Financiële Verordening provincie Noord-Holland; voor de begroting 2024 de financiële verordening te actualiseren en daarin het indexatiebeleid op te nemen. Dank u.

Motie 190-14 november 2022
Indexatie beleid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Het beleid ten aanzien van indexeren niet in een afzonderlijke nota is vastgelegd, maar jaarlijks wordt beschreven in de Kaderbrief;*
- *Het gezien de huidige macro economische ontwikkelingen van belang is om te beschikken over actueel indexatie beleid;*
- *Uit de Memorie van antwoord bij de begroting 2023 (technische vraag 20) blijkt dat gewerkt wordt aan een notitie waarin het beleid wordt vastgelegd;*
- *De gedeputeerde in de commissie EFB van 31-10-2022 heeft toegezegd dat de notitie indexatiebeleid nog voor de verkiezingen van 15-03-2023 ter beschikking wordt gesteld aan Provinciale Staten.*

Overwegende dat:

- *het indexatie beleid niet behoort tot de financiële beleidskaders van provincie Noord-Holland.*

Spreekt uit dat:

- *het belangrijk is om het indexatie beleid onder te brengen in de Financiële verordening provincie Noord-Holland*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *het indexatie beleid onder te brengen in de Financiële verordening provincie Noord*
- *Holland;*
- *Voor de begroting 2024 de Financiële verordening te actualiseren en daarin het indexatie beleid op te nemen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Gerard Hartog (JA21)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Een heel pakket. En hiermee maken uw moties en amendement onderdeel uit van de beraadslagingen. Ja, ze zijn ondertekend.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter, een klein puntje van orde.

De **VOORZITTER**: De heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): De motie over de kerntakendiscussie, die hebben wij mede ingediend. Dat heeft de heer Hartog net vergeten te vermelden. Maar voor de volledigheid. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Waarvan akte.

Dan gaan we naar de volgende spreker. Dat is de heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel, Voorzitter, op 25 februari van dit jaar, één dag na de aanval van Rusland op Oekraïne, had het NRC – toch niet de minste krant – de volgende kop op de voorpagina: Oekraïne staat aan de rand van de afgrond. Ik wil graag citeren uit dat artikel. “Op de tweede dag van de Russische invasie staat Oekraïne aan de rand van de afgrond. Russische tankcolonnes rukken uit verschillende richtingen op naar Kiev. Oleksij Reznikov – ik hoop dat ik voldoe hier aan de motie van mevrouw Van Geffen door dat goed uit te spreken – Oleksij Reznikov, de Oekraïense minister van Defensie, riep alle burgers op om hun vaderland te verdedigen. Volgens Nick Reynolds, militair expert bij een Britse denktank, zal de Volkswehr geen rol van betekenis spelen bij de verdediging van Kiev. Om de vrijwilligers effectief te laten optreden, had men eerder voorbereidingen moeten treffen. Volgens Reynolds, die twee weken geleden terugkwam van een wekenlange tour langs het Oekraïense leger, weet de generale staf in Kiev als geen ander dat het geen kans maakt in het open veld waar de Oekraïense artillerie te weinig bereik heeft en Russische gevechtsvliegtuigen de lucht beheersen.” Einde citaat. En, voorzitter, het NRC en deze militaire specialist waren niet de enigen die ervan overtuigd waren dat Oekraïne heel snel zou verliezen van de Russische overmacht. Vrijwel alle militaire

deskundigen waren het hiermee eens. En toch zaten zij er enorm naast. En ik denk niet dat deze deskundigen ernaast zaten, omdat zij niet deskundig waren, maar omdat in een snel veranderende wereld ook de best ingevoerde deskundigen niet alle informatie kunnen hebben. In de afgelopen maanden, waarin de ene na de andere politieke crisis elkaar opvolgt, mag dit besef van de beperktheid van onze kennis ons ook nederig maken, bijvoorbeeld in deze algemene beschouwingen. En, voorzitter, een andere belangrijke les die we kunnen trekken, is dat is onderschat wat de kracht van de samenleving is en was. Wat er kan gebeuren als mensen zich om elkaar bekommeren, om hun vrijheid te bekommeren. En, voorzitter, wat een voorrecht het is in een vrije democratie te mogen leven, waarin wij in alle vrijheid hier onze mening mogen geven over de politieke koers die wij in onze mooie provincie mogen voeren.

Voorzitter, dat ga ik nu ook doen. Natuurlijk met enige nederigheid, maar vergeeft u mij als ik denk het soms toch gewoon beter te weten. Want, voorzitter, dat is wel aan de hand bij de wooncrisis. De dubbele wooncrisis inmiddels. Er is een groot gebrek aan woningen voor onze eigen inwoners en aan woningen voor de vele nieuwkomers. En flexwoningen kunnen een oplossing bieden. Vraag aan de gedeputeerde: welke officiële verantwoordelijkheid / bevoegdheid heeft de provincie nu in het bouwen van genoeg tijdelijke flexwoningen? En welke morele verantwoordelijkheid vindt de provincie dat ze heeft? Want, voorzitter, gemeenten worstelen met deze opgave. In de afgelopen commissie Ruimte, Wonen en Klimaat bleek dat, wat een deel van de coalitiepartijen betreft, ze lekker verder mogen worstelen. D66 en Partij van de Arbeid weigerden mee te werken om ontheffing te verlenen om in een klein stukje BPL flexwoningen te kunnen bouwen, omdat andere gemeenten het maar moesten oplossen. Het ging om de gemeente Wormerland en Oostzaan, die hun verantwoordelijkheid wilden nemen in deze grote crisis. Voorzitter, dat standpunt vinden wij echt stuitend en een schoffering van alle gemeenten die in onze provincie hun stinkende best doen om te kijken wat zij kunnen doen voor de noodopvang van asielzoekers, voor de huisvesting van statushouders. Het is belangrijk dat iedere gemeente iets doet. Dat is solidariteit. In de gevallen van Oostzaan en Wormerland moest bijvoorbeeld Zaanstad het maar oplossen, vonden deze twee partijen. En, voorzitter, dat gaat niet. Zaanstad is vol voor extra statushouders. De gemeente wijst het verzoek af om sneller woningen af te leveren, aldus het Noordhollands Dagblad.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Leerink.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik zat erop te wachten, voorzitter.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, echt waar? Nou, waar het mij even om gaat. Want er zijn natuurlijk meerdere gemeenten die omringd zijn door Bijzonder Provinciaal Landschap. En zou je zo'n opgave, zou het niet veel beter zijn als je zo'n opgave in regionaal verband vorm zou kunnen geven? Want we zijn het er allemaal over eens dat die opvang moet plaatsvinden, maar het is ook met elkaar zoeken naar de juiste plek waar dat het een goede manier zou kunnen. En bent u het niet met mij eens dat het veel beter zou zijn om dat op regionaal niveau te doen? En dat dat ook allerlei discussies over het Bijzonder Provinciaal Landschap zou kunnen voorkomen?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Natuurlijk is het altijd goed om regionaal af te stemmen. Tegelijkertijd vraagt ook de staatssecretaris terecht, denk ik, aan alle gemeenten om te kijken wat ze kunnen doen. En zeker voor kleinere gemeenten is het gewoon ontzettend lastig om locaties te vinden binnen het bebouwde gebied. En als een gemeente dan zijn nek wil uitsteken, en het gaat om tijdelijke woningen in het Bijzonder Provinciaal Landschap, dan vind ik dat wij daar als provincie gehoor aan moeten geven. Want je kan niet alles bij een buurgemeente neerleggen, en dat zou wel kunnen gebeuren als je het alleen maar regionaal bekijkt. Ik vind dus eigenlijk dat iedere gemeente ook een zelfstandige verantwoordelijkheid heeft en dat de provincie daarin een faciliterende rol moet hebben.

De heer **LEERINK** (PvdA): Bent u van mening – gewoon voor mijn duidelijkheid ook – dat flexwoningen per definitie in Bijzonder Provinciaal Landschap zouden moeten mogen? Dat dat per definitie toegestaan zou moeten worden?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Als er geen mogelijkheden zijn binnen bestaand bebouwd gebied – want daar kijken we als eerste naar, en voor die kleine gemeente kan dat gelden – dan ja, vind ik dat dat moet kunnen in Bijzonder Provinciaal Landschap.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, de heer Heijnen gaat er wel heel scherp in door te zeggen dat onder andere D66 de mogelijkheid niet biedt om gemeenten haar

verantwoordelijkheid te laten nemen. Daar wil ik uiteraard de afstand van doen. Volgens mij hebben gemeenten zeker een verantwoordelijkheid om ook primair binnen hun bestaande gebied te kijken wat er mogelijk is. En even in reactie op de heer Leerink. Hoor ik u net zeggen van nou, wat ons betreft kunnen flexwoningen ook in BPL. Maar bent u het niet met ons eens dat we ook een belangrijke taak als provincie hebben in het beschermen van ons kwetsbare landschap? En u weet net zo goed als ik dat 'niets is zo permanent als tijdelijk'. Dus op het moment dat die flexwoningen er eenmaal staan, dan zullen ze zeker niet snel verdwijnen. Bent u dat met mij eens?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, ik ging er scherp in, voorzitter, omdat ik het echt een stuitend standpunt vind in deze tijd dat gemeenten worstelen en ik eigenlijk alleen maar trots kan zijn juist op die gemeenten die hun nek uitsteken. We weten uit landelijk nieuws dat er ook veel gemeenten zijn die niets doen. Dus op het moment dat gemeenten dat doen, staan ze voor een enorme opgave. En ja, ik vind dus dat dat moet kunnen in Bijzonder Provinciaal Landschap. En ik heb ook voldoende vertrouwen in gemeenten dat het dan gaat om tijdelijke woningen, want anders hoef je ze geen tijdelijke woningen te noemen. Dus ik vind dat wij daar als provincie een faciliterende rol moeten geven en als gemeenten het niet binnenstedelijk kunnen oplossen, het ook in Bijzonder Provinciaal Landschap moeten kunnen doen. Daarom ging ik daar ook enigszins scherp in.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik vind dat u daar op één stuk wel heel snel overheen stapt. En dat is het feit dat de gemeenten primair de verantwoordelijkheid hebben om te kijken wat er binnen hun gemeente nodig is. En ook de voorbeelden die u noemt, daar kennen we voorbeelden van die wél mogelijk zijn mits we daar ook als provincie faciliterend in zijn. Dus wat ons betreft heeft dat de voorkeur en is het zeker de bedoeling dat elke gemeente haar verantwoordelijkheid pakt.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Een reactie nog. Want kijk, het kan misschien nog scherper. Het was nog helemaal bijzonder dat uw partij wel instemde met het bouwen van een aantal padelbanen in Bijzonder Provinciaal Landschap en vervolgens in dezelfde commissie 'nee' zei tegen flexwoningen voor de opvang van statushouders. Ik vind dat gewoon een raar standpunt.

Mevrouw **STRENS** (D66): Sorry, voorzitter. De laatste keer, hoor. Dan hou ik erover op. Maar even heel kort in reactie daarop, zonder de commissie opnieuw te willen doen. Dat was wat ons betreft echt een andere casus. En ik vind het heel kwalijk dat u de bestemming nu gebruikt om een debat, die we uitvoerig hebben gedaan met elkaar in de commissie, plat te slaan, want wij kijken gewoon naar een verstedelijking, ongeacht of daar een padelbaan komt of dat opvang is voor vluchtelingen en statushouders. Dus ik vind het niet fair wat u nu doet.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik heb het niet bedoeld om u te schofferen uiteraard. Voor ons is het ook, de bestemming speelt wel mee, juist omdat ik vind dat opvang van statushouders de urgentie heeft en dan kan je ook in Bijzonder Provinciaal Landschap een andere afweging maken. Maar nogmaals, geen bedoeling om uw ongetwijfeld integere afwegingen, want zo ken ik u, in twijfel te trekken, voorzitter.

Voorzitter, voordat de interrupties kwamen, wou ik nog wel een compliment geven, ook aan de gedeputeerde, omdat hij zijn nek heeft uitgestoken om toch met dit voorstel naar de Staten te komen en daar gelukkig wel een meerderheid achter zich trof.

Voorzitter, feit is dat bij deze worsteling ruimte nodig is. En de Omgevingsverordening knelt ook bij dit vraagstuk. Onze vraag aan het college: gaan wij afwachten hoeveel gemeenten er nog meer ontheffing aanvragen voor tijdelijke woningen in het BPL ten behoeve van statushouders? Of kijken wij zelf of gezamenlijk met de gemeenten wat er mogelijk is in deze uitzonderlijke situatie? Want hoe meer flexwoningen we kunnen plaatsen, hoe meer plek er ook is voor onze eigen inwoners van gemeenten die om een andere reden met spoed een dak boven hun hoofd nodig hebben.

Voorzitter, dan nog de reguliere woningnood. Dit College heeft bij het vaststellen van de knellende Omgevingsverordening ingezien dat de provincie toch iets moest doen. Oplossing: een Masterplan Wonen, inmiddels tweeëneenhalf jaar geleden voor het eerst aangekondigd. En voorzitter, daar is het bij gebleven, want er is nog precies niets gebeurd. Het plan is nog niet af. Sterker, er is geen euro voor gereserveerd. Volgens de gedeputeerde wordt dat geld buiten de begroting om gezocht. Voorzitter, dat leidt tot grote verbazing bij mij en ook bij mijn fractie.

Want blijkbaar staat er ergens anders, naast de begroting, een geldboom. En in zeven jaar statenlidmaatschap heb ik die boom nog niet ontdekt. En volgens mij, voorzitter, bestaat die ook niet. En moeten we concluderen dat dit masterplan opgaat in het verkiezingsgedruis en we er daarna wellicht nog maar weinig van gaan horen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik vraag me af of het CDA ook een stikstofboom heeft, Want zoals het CDA weet, is stikstof een van de grote knelpunten. Ik vraag me dan heel erg af waar het CDA denkt dan die stikstofruimte vandaan te gaan halen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Nou, als er misschien wat bomen groeien, zou dat een teken van biodiversiteitverbetering kunnen zijn. Dus we zouden daar niet tegen zijn. Ik kom later – stel ik de heer Zoon dan maar gerust – in mijn betoog nog uitvoerig of stikstof. Dus ik hoop u dan weer aan de interruptiemicrofoon te zien.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, ik denk dat u mij hier wel verwachtte. Bent u het met mij eens dat, als ik kijk naar zo'n Masterplan Wonen – want u stelt vrij bruusk 'er is niets gebeurd – dat het ook gaat over een bijzonder belangrijk plan, een plan dat de komende jaren eigenlijk op nummer één van levensbelang is voor alle Noord-Hollanders. Bent u het dan met mij eens dat, als we zo'n plan maken, dat daar ook heel gedegen naar wordt gekeken en dat dat tijd nodig heeft?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dank u, voorzitter. Als ik verder ga met mijn betoog, dan beantwoord ik volgens mij uw vraag, en anders zie ik u graag ook weer terug. Want, voorzitter, het is eigenlijk jammer, wou ik zeggen, dat er zo weinig is gedaan met dat Masterplan Wonen, want in eerdere versies, die we hebben gezien, staan – afgezien van een aantal wel heel uitvoerbare plannen – ook ideeën die echt kunnen bijdragen aan de oplossing van de woningcrisis. Een deel daarvan wordt zelfs nu al uitgevoerd, bijvoorbeeld in het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk bouwen en Versnelling woningbouwproductie. Maar dit succesvolle programma dreigt nu tussen wal en schip te vallen. Er is voor 2023 veel minder geld begroot dan voor 2022. Twee miljoen in 2023 versus 8,8 miljoen voor 2022. Voorzitter, dat is een bezuiniging van 6,8 miljoen. Er wordt wellicht gedaan alsof dat opgelost kan worden in het Masterplan Wonen, maar dan moet er dus nog wel van die geldboom geplukt worden. Voorzitter, en dat is zeer ongelukkig. Daarom hebben wij een amendement met het volgende dictum. Besluiten de bijdrage voor 2023 voor de bijdrage aan versnelling woningproductie en binnenstedelijk bouwen op pagina 78 van de begroting te verhogen van twee miljoen naar 8,8 miljoen en het daarvoor benodigde bedrag van 6,8 miljoen te dekken uit de ontvangen rijkssubsidie voor de inhuur ambtelijke capaciteit en uit de algemene reserve.

Amendement 62-14 november 2022
Verhogen bijdrage aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Besluit:
Besluiten de bijdrage voor 2023 voor de bijdrage aan Versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen op pagina 78 van de begroting te verhogen van 2.001.000 euro naar 8.830.000 euro.

En het daarvoor benodigde bedrag van 6.829.000 te dekken uit te ontvangen Rijkssubsidies voor inhuur ambtelijke capaciteit en uit de Algemene Reserve.

Toelichting:
Het bedrag voor het programma Versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen bedroeg in de rekening 2021 4.397.000 euro en in de begroting 2022 8.830.000 euro. Voor 2023 (en verder) is hiervoor slechts 2.001.000 euro begroot. De gedeputeerde heeft aangegeven dat voor dit programma ook middelen worden gereserveerd in het Masterplan Woningbouw. Voor dit Masterplan is de dekking echter nog niet rond. Met dit amendement wordt voorkomen dat er in 2023 veel minder geld is om vanuit de provincie te doen wat we kunnen doen om de woningbouwproductie aan te jagen. Het programma is succesvol in o.a. de mogelijkheid van de tijdelijke inhuur van ambtelijk personeel voor gemeenten voor het versnellen van de woningbouw. Ook kent het programma een knelpuntenbudget, waarmee maatwerkoplossingen kunnen worden gezocht voor knelpunten bij woningbouwplannen. Deze kunnen betrekking hebben op een financiële bijdrage, maar ook bijvoorbeeld denk- of lobbykracht, een bemiddelende rol tussen partijen, of het vinden van praktische oplossingen voor belemmerende (provinciale/rijks/milieu)kaders. Dit amendement stelt dit bedrag wat de provincie kan inzetten

om de woningnood te verkleinen nu bij de begrotingsbehandeling voor 2023 veilig, zodat we zeker weten dat dit bedrag aan een belangrijke provinciale ambitie: het verkleinen van de woningnood, wordt besteed. Daarna kan dit weer onderwerp van discussie worden voor de nieuwe periode.
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dat was het wat betreft wonen. Dus ik kijk nog even naar mevrouw Van Meerten. Ik hoop antwoord te hebben gegeven op haar vraag.

Voorzitter, dan ga ik door naar een ander speerpunt van het CDA: verkeersveiligheid. Deze coalitie heeft met de VVD aanmerkelijk minder geld uitgetrokken voor het aanleggen van asfalt. Dat is een overwinning voor links. Maar voorzitter, daar waar het gaat over verkeersveiligheid mag het niet gaan over links of rechts. Dat is iets wat ons allemaal aangaat. En provinciale wegen zijn helaas nog steeds te gevaarlijk en er is meer gezamenlijke actie nodig. Mijn collega heeft daar zojuist bij het iMPI ook al wat over gezegd. Maar ik wil nu specifiek aandacht vragen voor een weg met een groot provinciaal belang, maar niet in provinciaal bezit: de N9. Ik heb daarvoor een motie die de gedeputeerde een steuntje in de rug kan geven in zijn overleg met Den Haag. Verzoeken het college van GS, zowel bij Rijkswaterstaat, als het Rijk aan te dringen op infrastructurele maatregelen die daadwerkelijk een grote bijdrage leveren aan het terugdringen van het aantal verkeersongevallen op de N9; en hierbij aan te geven dat zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten van Noord-Holland het Rijk verzoeken om de uitkomsten van de motie De Pater-Postma en Dijkstra een verder inhoudelijk vervolg te geven, en gaan over tot de orde van de dag. En deze dien ik in, mede namens de VVD en JA21.

Motie 192-14 november 2022
Een veiligere rijksweg N9

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *er wekelijks ongelukken gebeuren op de rijksweg N9;*
- *In de Tweede Kamer eind 2019 de motie De Pater-Postma en Dijkstra is aangenomen over een onderzoek naar de aanhoudende ongevallen op de N9;*
- *Er naar aanleiding van dit onderzoek in mei 2021 een eindrapportage is opgeleverd met mogelijke maatregelen voor de verkeersveiligheid op de N9 maar ook de N99 en de N250;*
- *Blijkens een artikel in het Noord-Hollands Dagblad van 29 oktober 2022 Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat met de 10 miljoen euro die beschikbaar is gesteld door de gemeente en het Rijk een aantal maatregelen kunnen worden genomen om de veiligheid op de N9 te verbeteren;*
- *Het bedrag van 10 miljoen euro niet toereikend is voor grote infrastructurele maatregelen die de veiligheid verbeteren zoals het uit elkaar halen van de rijbanen.*

Overwegende dat:
- *De gedeputeerde Mobiliteit heeft aangegeven dat de verkeersveiligheid op de N9 een grote zorg is en dat hij hiervoor aandacht bij het Rijk vraagt;*
- *Het van belang is dat ook de Provinciale Staten zich uitspreekt over het belang dat zij hechten aan het vergroten van de verkeersveiligheid op de N9 gezien het grote aantal verkeersongevallen op deze weg en het leed dat daarbij veroorzaakt wordt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Zowel bij Rijkswaterstaat als het Rijk aan te dringen op infrastructurele maatregelen die daadwerkelijk een grote bijdragen leveren aan het terugdringen van het aantal verkeersongevallen op de N9 en hierbij aan te geven dat zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten van Noord-Holland het Rijk verzoeken om de uitkomsten van de motie De Pater-Postma en Dijkstra een verder inhoudelijk vervolg te geven.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA), Jensen (JA21) en Terwal (VVD)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En ook deze motie is ondertekend en onderdeel van onze beraadslagingen geworden.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, ik ga verder met landbouw en natuur. Vorig jaar bij de begroting dienden wij, samen met GroenLinks, SP, D66 en Partij voor de Dieren een motie Broedplaats blakende bollen in. Beoogd werd daarmee een broedplaats te creëren die verduurzaming van de bloembollensector kan stimuleren. En nu is er een project uit de Fieldlab Bloembollen vanuit de proeftuin Zwaagdijk, die hier concreet mee aan de slag gaat. De provincie heeft reeds een opstartsubsidie verleend, maar om door te kunnen gaan met het project is er vervolgsubsidie nodig. Gedeputeerde Zaal heeft in de commissie aangegeven dat ze positief is over het project, maar dat ze geen subsidie wil verlenen omdat er een EFRO-subsidie aangevraagd kan worden. Voorzitter, nu is er inderdaad een openstelling van de EFRO-subsidie en de betreffende partij is ook bezig daar een subsidieaanvraag neer te leggen voor de Fieldlab Bloembollen. Maar het is helaas absoluut niet zeker dat zij die ook krijgen. Dat zouden wij niet alleen erg zonde vinden, maar ook verspilling van al onze eerdere inspanningen. En daarom heb ik de volgende motie. Verzoekt GS om, indien de EFRO-subsidie niet of slechts gedeeltelijk wordt toegewezen, alsnog een provinciale subsidie te verlenen aan het Vertify voor de uitwerking van het project Fieldlab ter verduurzaming van de bloembollenteelt; dit aan PS voor te leggen middels een begrotingswijziging en daarvoor op dat moment dekking te zoeken in bijvoorbeeld de algemene middelen of ruimte in het budget van het Masterplan Biodiversiteit, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 193-14 november 2022
Ondersteuning project duurzame bloembollen (Fieldlab) van Vertify

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Vertify (Proeftuin Zwaagdijk) financiële steun nodig heeft voor een project (Fieldlab) aangaande de verduurzaming van de bloembollenteelt;*
- *Het stimuleren van duurzaamheid in de bloembollenteelt past binnen de beleidsdoelen van de Provincie Noord-Holland.*

Overwegende dat:

- *Vertify voornemens is een EFRO Subsidie aan te vragen;*
- *Het niet zeker is of de EFRO subsidie daadwerkelijk verleend zal worden;*
- *Het mogelijk is dat de EFRO subsidie slechts gedeeltelijk of helemaal niet verleend wordt;*
- *Het onwenselijk is om het project ter verduurzaming van de bloembollen af te blazen of on hold te zetten.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om indien de EFRO subsidie niet of slechts gedeeltelijk wordt toegewezen alsnog een provinciale subsidie te verlenen aan Vertify voor de uitwerking van het project (Fieldlab) ter verduurzaming van de bloembollenteelt;*
- *Dit aan PS voor te leggen middels een begrotingswijziging en daarvoor op dat moment dekking te zoeken in bijvoorbeeld de algemene middelen of ruimte in het budget van het masterplan biodiversiteit.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank. En ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, en dan Stivas. Daar deel ik een compliment uit aan de gedeputeerde voor het meedenken om de financiële vraagstukken voor deze organisatie op te lossen. En de komende tijd zullen wij Stivas nog hard nodig hebben om de beleidsdoelen van deze provincie te realiseren, bijvoorbeeld bij de realisatie van het NNN. Voorzitter, de begroting lezend schrokken wij wel als het gaat om het NNN. Het CDA heeft altijd betoogd dat de doelstelling om het NNN in 2027 te realiseren onrealistisch hoog is, zeker als er geen agrarisch natuurbeheer mag worden toegepast. En GS lijkt dat nu inmiddels zelf ook te denken. Het blijkt dat helemaal niet zeker is of er na 2027 wel voldoende geld is voor het beheer van alle natuurgebieden. Het CDA vindt het niet acceptabel dat, nu wij extra natuur gaan aanleggen, bedrijven tegen hun zin gaan uitkopen, allerlei beheerdoelen opstellen, terwijl wij niet kunnen beloven dat er straks voldoende geld is voor het natuurbeheer. Als er niet voldoende financiële middelen zijn, moeten we dan niet zoeken naar andere aanleg van het NNN? In plaats van de regie, de manier waarop de provincie dit nu aanpakt. We moeten stoppen met het dreigen van onteigenen en kijken hoe we samen met ondernemers het natuurvraagstuk kunnen oplossen. Zorgen dat personen en familiebedrijven in kwestie weer uitzicht en toekomstperspectief krijgen, zodat zij meewerken. We moeten stoppen met de minachting van eigendomsrechten. En last but,

not least, we moeten zorgen dat agrarisch natuurbeheer binnen NNN mogelijk blijft, want dat zou weleens de oplossing kunnen zijn voor het afronden van het NNN. En daarvoor heb ik een motie, maar ik zie ook wat-

Statenlid **GIELEN** (GL): Voorzitter, dank. Ik heb een vraag aan de heer Heijnen. Ziet hij het belang van goede kwalitatieve natuur in Noord-Holland?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja.

Statenlid **GIELEN** (GL): Oké. Nou ja, ik vraag dat, omdat ik u vooral hoor zeggen dat het niet realistisch is om het NNN in 2027 volledig af te maken en dat u het ook niet realistisch vindt om dat te doen op de manier waarop nu wordt voorgesteld. Maar ik vraag mij dan af- Wat GroenLinks betreft is het juist onrealistisch om dat niet te doen. Want als we dat niet doen, dan lopen we tegen de grote uitdagingen aan waar we nu voor staan: biodiversiteitscrisis, stikstofcrisis, klimaatcrisis. En daarvan vraag ik mij nu af, is het niet juist onrealistisch om dat nog langer in de wacht te zetten en het NNN daarmee uitstel te geven?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, je ziet dus al jaren dat de doelen voor het NNN, al het laaghangend fruit, dat is wel geplukt. Dus het wordt steeds moeilijker om gronden toe te voegen aan het NNN. Wij maken ons dan zorgen, op het moment dat je ziet dat er ook geen voldoende geld is voor het beheer daarvan na 2027. Wij pleiten hier ervoor eigenlijk om agrarisch natuurbeheer toe te passen, waardoor je wel je NNN-doelen kan realiseren, samen met ondernemers en samen met agrariërs. Terwijl deze coalitie juist heeft gezegd: vanaf 2027 mag agrarisch natuurbeheer niet meer. Dus ja, wij zijn voor NNN, maar wij geloven niet dat het op de manier waarop het nu ingevuld wordt, haalbaar is. En dat blijkt ook wel, want al jarenlang worden de doelen niet gehaald en lopen we erachter, ook de afgelopen vier jaar, in het realiseren van voldoende NNN. Dus het is niet zo dat ik de ambitie niet heb. Ik denk alleen dat de manier waarop die nu ingevuld wordt, niet haalbaar is. Ik zie mij daar eigenlijk, nou ja, gelijk krijgen in wat in de afgelopen vier jaar is gebeurd.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, een laatste opmerking, voorzitter. Wij zien inderdaad ook dat de doelen op dit moment niet gehaald worden, maar we zien tegelijkertijd ook dat het NNN niet gerealiseerd gaat worden met alleen maar het laaghangend fruit en de makkelijke keuzes, maar dat we ook zullen moeten durven die moeilijke keuzes wel te maken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter, ik geloof helemaal niet dat de heer Heijnen het NNN wil afmaken. Wat ik vooral zie is dat de heer Heijnen vooral wil het de boeren door laten gaan op die NNN-gronden. En volgens mij hebben we heel duidelijk afspraken gemaakt dat we bepaalde hectares gaan realiseren van NNN. Wil de heer Heijnen nu onder deze afspraak uitkomen?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Er is geen afspraak die ik heb gemaakt, want ik geloof inderdaad dat wij NNN kunnen realiseren samen met boeren en ik denk dat boeren ontzettend goed in staat zijn om ook natuurbeheer voor ons uit te voeren. Dat is kostentechnisch interessant. Dat geeft toekomstperspectief voor boeren. En ja, zeg ik wel tegen de heer Zoon, dat betekent natuurlijk wel een andere manier van boeren en van agrarisch ondernemen. Volgens mij zou u dat juist moeten toejuichen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik juich dat zeker toe inderdaad. We moeten juist naar die transitie gaan van het landelijk gebied en het gebruik van het land. Maar het agrarisch natuurbeheer valt niet onder de doelstellingen die we hebben voor NNN. Als je agrarisch natuurbeheer doet, haal je je NNN-doelstellingen niet. Dus u wilt de doelstelling van de NNN gaan verlagen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik wil dat we NNN realiseren, samen met agrarische ondernemers. En ja, als dat een aanpassing betekent van de huidige afspraken, dan pleit ik daarvoor.

Ik had nog de motie, voorzitter. Die ga ik nu voorlezen. Verzoekt het College om onderzoek te doen naar slimme en effectieve mogelijkheden van natuurbeheer die de kosten van natuurbeheer zo mogelijk verlagen; onderzoek te doen naar een uitbreiding van de mogelijkheden tot samenwerking tussen grondeigenaren, TBO's en provincie voor het beheer van de nog te verwerven een nieuw aan te leggen NNN, waarbij beheertypen en gebruiksmogelijkheden op elkaar worden afgestemd; en in 2026 te bekijken of het mogelijk is om agrarisch natuurbeheer in NNN voort te zetten op duurzame wijze, zodat er ook na 2027 voor natuurbeheer nog gebruik

gemaakt kan worden van de bijbehorende subsidies uit Brussel, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 194-14 november 2022
Verstandig omgaan met kosten natuurbeheer

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Het nu nog niet duidelijk is of er na 2027 voldoende financiële middelen zijn om al het natuurbeheer in Noord-Holland te financieren;*
- *Er de komende jaren nog extra natuurgebieden worden toegevoegd o.a. door uitbreiding van het NNN;*
- *De kosten van natuurbeheer daardoor de komende jaren nog verder gaan toenemen.*

Overwegende dat:

- *Het verwerven van de gronden voor natuur, zoals o.a. voor uitbreiding van het NNN, vaak op veel weerstand stuit bij grondeigenaren omdat zij die gronden niet kunnen missen in hun bedrijfsvoering;*
- *Het niet uit te leggen is dat provincie gronden omzet naar natuur en er vervolgens geen zekerheid is dat er na 2027 nog voldoende financiële middelen zijn om het beheer goed uit te voeren;*
- *Het verstandig is om met elkaar na te nadenken over effectief en goed beheer van onze natuurgebieden op een wijze die in de toekomst ook nog betaalbaar is;*
- *In het natuurbeheerplan 2023 staat dat er na 2027 geen ANLB contracten meer afgesloten kunnen worden (dat betekend dat er nu al besloten zou wordt dat agrarisch natuurbeheer binnen NNN na 2027 niet meer mogelijk is).*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Onderzoek te doen naar slimme en effectieve mogelijkheden van natuurbeheer die kosten van natuurbeheer zo mogelijk verlagen;*
- *Onderzoek te doen naar een uitbreiding van de mogelijkheden tot samenwerking tussen grondeigenaren, TBO's en Provincie voor het beheer van nog te verwerven en nieuw aan te leggen NNN waarbij beheertypen en gebruiksmogelijkheden op elkaar worden afgestemd;*
- *In 2026 te bekijken of het mogelijk is om agrarisch natuurbeheer in NNN voort te zetten op duurzame wijze – zodat er oké na 2027 voor natuurbeheer nog gebruik kan worden gemaakt van de bijbehorende subsidies uit Brussel.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, dan iets anders wat in elke algemene beschouwingen terugkomt en waar de oppositie van links tot rechts vindt dat deze coalitie een foute keuze heeft gemaakt: het verhogen van de eigen risico bij de faunaschade zonder met alternatieven te komen om gewassen beter te beschermen. En wat is het resultaat? De faunaschade, en in het bijzonder de ganzenschade, stijgt enorm. We zijn bijgepraat door de faunabeheereenheid over aanpassingen in het beleid die nodig zouden zijn om een effectiever en daarbij ook een diervriendelijker beleid uit te voeren. Ziet de gedeputeerden in dat het ingezette beleid van deze coalitie niet werkt? Vraag ik haar. En is zij bereid tot evaluatie die input kan zijn voor de komende coalitieonderhandelingen?

Voorzitter, en dan, we kunnen er niet omheen – de heer Zoon stond al te trappelen –: stikstof. Want als je door de provincie heen rijdt, en dan met name boven Amsterdam, schrik je van de grote hoeveelheid omgekeerde vlaggen op boerenerven. Dat is geen extreme recalcitrantie. Dat zijn oprechte zorgen van boerenfamilies over hun toekomst. Boeren in de Beemster en in het duingebied zien hun toekomst op het spel staan. De gedeputeerde heeft maatwerk beloofd bij de uitwerking. Wat houdt dat in? Het CDA wil nogmaals benadrukken dat de KDW's uit het provinciale beleid moeten worden gehaald, omdat ze in veel gevallen onhaalbaar zijn. De Europese eis stuurt op de staat van de natuur, en daar willen we naartoe met realistische en haalbare doelstellingen. Want wij maken ons zorgen als we horen dat goede initiatieven van agrarische ondernemers om hun bedrijven duurzaam te maken en toe te werken naar maatschappelijke wensen en nieuwe kaders vaak niet gehonoreerd worden. Er moet veel meer oog komen voor initiatieven van onderop. De gedeputeerde geeft tevens aan dat er nog steeds

geen geld vanuit het Rijk los komt voor het vinden van de oplossingen voor het stikstofvraagstuk. Dat geld schijnt pas in 2024 beschikbaar te komen. Hoe gaan wij dan om met al die initiatieven die er nu zijn? Als bedrijven willen aanpassen of innoveren, dan is het niet acceptabel om hen twee jaar te laten wachten. Is er inmiddels meer zicht op het beschikbaar komen van gelden?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u, voorzitter. Waar wil de heer Heijnen dan het geld voor gebruiken? Want ik kan maar één goede oplossing bedenken. Dat is het uitkoop van bedrijven. Pleit de heer Heijnen daar nu voor?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Nee, voorzitter. Overigens, het CDA is nooit voor het verplicht uitkopen van bedrijven. Maar er kunnen gebieden zijn waarin wellicht verplaatsing nodig is. En dat kan ook, want een aantal boeren stoppen er uit zichzelf mee. Dus ook zonder dwang kom je al een behoorlijk eind. Maar ik denk nog veel meer dat er een hoop agrariërs zijn die over willen naar een nieuwe toekomstbestendigere manier van boeren, maar dat zij nu door het huidige financiële stelsel waar we in zitten, eigenlijk die keuzes niet kunnen maken, financieel niet haalbaar kunnen maken. Ik zou dat veel liever samen met de agrarische ondernemers willen gebruiken om dat geld daarvoor in te zetten, zodat zij ook hun toekomstperspectief – en zoals mijn collega Koning dat altijd zo mooi zegt – een realistisch verdienmodel hebben voor de toekomst. Ik denk dat dat de belangrijkste transitie is die we moeten maken in de landbouw.

En eigenlijk voorzitter, want dat is, wat ik nog zei, misschien nog wel belangrijker: wat doet de gedeputeerde om naar de boeren te luisteren?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn vraag is, waar denkt u aan als u alternatieven bedenkt voor de boeren? Denkt u dan aan dagopvang voor gehandicapten? Kinderdagverblijven? Wat nu al aan de orde is. Denkt u daaraan?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat kan. Je kan nevenactiviteiten op het agrarisch bedrijf toestaan. Waar het mij eigenlijk meer om gaat, is dat je dus boert op een manier die ook voldoet aan de maatschappelijke wensen van deze tijd, ook meer natuurinclusief boert. Maar dat betekent wel dat er een vraag moet zijn, ook naar die producten. Dus dat betekent ook wat voor de veranderingen in de samenleving. Je ziet nu dat biologische producten in de supermarkt nog veel duurder zijn en die eigenlijk nauwelijks aftrek vinden. Dus als we die transitie willen maken – en daar zou ik dat geld dus ook voor willen inzetten – dan betekent dat, dat we dat met zijn allen moeten doen. We kunnen absoluut niet – en dat gebeurt nog veel te veel – het probleem alleen bij de boeren neerleggen, want het is eigenlijk een probleem van ons allemaal.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, dank u, voorzitter. Er zijn twee verschillen. De ene boer, die blijft door-boeren en de andere, die stopt.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): En er zijn heel veel boeren al gestopt en die zitten met heel veel land en heel veel opstallen. Heeft u daar ook een idee over wat daar eventueel mee zou kunnen gebeuren om die mensen toch een bestaansrecht te geven?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, dus als je kijkt naar een nieuwe manier- En overigens hebben we in Noord-Holland al grondgebonden landbouw. Dus er wordt al eigenlijk gebruik gemaakt van de grond die er is. Maar als je naar nieuwe manieren, toekomstbestendigere manieren van boeren wil gaan, dan heb je eigenlijk vaak meer land nodig, want dat betekent minder dieren op een hectare. En volgens mij kunnen veel van die landen daarvoor ingezet worden. Onder andere.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Maar dat is dus de door boeren die dus blijven boeren.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, maar nu zijn die mensen geen boer meer, hebben heel veel land, heel veel opstallen. En heeft u daar nog ideeën over wat ze eventueel- Wordt het dan toch kinderopvang of die mogelijkheid? Waar denkt u aan?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het hangt natuurlijk heel erg af van wat de boer zelf wil. Veel boeren willen ook een deel van dat land verkopen. Ik vind dat ze daar een eerlijke prijs voor moeten krijgen, want dat is ook vaak hun pensioen. Dat zit gewoon in het bedrijf. Dus een aantal boeren

zouden daarmee kunnen ophouden. Wellicht kiezen een aantal boeren voor anderen verdienmodellen. Maar je ziet weinig opvang uitsluitend als activiteit. Het is altijd gecombineerd met het boerenbedrijf. En die combinatie kan een oplossing bieden voor een aantal boeren. Het belangrijkste pleidooi is dat je niet vanuit deze zaal of vanuit wie dan ook gaat bepalen wat de boer moet doen, maar dat samen met de agrarische ondernemer onderzoekt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Heijnen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, ik vroeg de gedeputeerde wat zij doet om naar de boeren te luisteren, om hun een hoopvolle en eerlijke toekomst te geven. Wij zijn in ieder geval blij dat ons initiatief bij de kaderbrief om onafhankelijke erfcoaches aan te stellen een plek heeft gekregen in deze begroting. Het is een mooie manier om naast de boeren te gaan staan in plaats van tegenover hen. En dat is hard nodig.

Voorzitter, dan hebben wij nog een motie over een nagenoeg klein onderwerp, maar met grote gevolgen. Want onze mooie Noord-Hollandse wateren zijn steeds minder toegankelijk voor zwemmers, watersporters en boten door invasieve exoten, zoals het fonteinkruid. In de begroting lijkt te worden bezuinigd op het beheer daarvan. En ik heb daarom de volgende motie. Verzoekt het College van GS in de begroting de komende jaren meer ruimte te reserveren voor het maaibeleid of vaarroutes ten behoeve van zwemmers en andere watersporters, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 195-14 november 2022
Invasieve exoten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *In de begroting de focus ligt op het uitvoeren van de afspraken over de aanpak van de*
- *waterplantenproblematiek in het zuidelijke deel van het IJsselmeergebied;*
- *Invasieve exoten, zoals fonteinkruid, zo hard groeien dat beroeps- en pleziervaart er grote hinder van ondervinden;*
- *Ook zwemmers en watersporters in het zuidelijk deel van het IJsselmeergebied en in de randmeren hinder ondervinden van het fonteinkruid;*
- *Er aanhoudend gemaaid moet worden om vaarroutes bevaarbaar te houden en het water begaanbaar te houden;*
- *Er een app is ontwikkeld (waterplanten.nu) die bijhoudt waar en wanneer vaarroutes gemaaid zijn.*

Overwegende dat:
- *Er situaties kunnen ontstaan die de veiligheid in het gedrang brengen;*
- *De provincie een belangrijke bijdrage blijft leveren in de ondersteuning van de gemeenten bij de bestrijding van invasieve exoten, zoals fonteinkruid;*
- *De begrote middelen achter blijven bij de ambities en focus.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *In de begroting komende jaren meer ruimte te reserveren voor het maaibeleid op vaarroutes en ten behoeve van zwemmers en andere watersporters.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik kom tot een eind, want ik eindig met onze huidige economische situatie. Dat is iets wat ons allemaal raakt, hier in de statenzaal en in de samenleving. We hebben te maken met een enorme inflatie. Dat is heftig voor de mensen die al net of misschien wel net niet konden rondkomen. Dat is ook heftig voor mkb'ers. Voor de bakkers die dicht moeten, omdat ze de hoge kosten niet meer kunnen betalen. En ik zou graag van het College willen weten of huidige subsidieprogramma's ten behoeve van innovatie en verduurzaming van het mkb een rol kunnen spelen bij het versneld voorbereiden van het mkb op de hoge energieprijzen. En ik heb daarvoor de volgende motie. Verzoeken GS te onderzoeken hoe de reeds bestaande subsidieprogramma's het mkb kunnen helpen versneld voorbereid te zijn op een mogelijk aanhoudende stijging van energiekosten en inflatie, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 196-14 november 2022
Versneld voorbereiden mkb

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De huidige economische situatie van stijgende rentes en absurd hoge inflatiecijfers van*
- *14,3% ongekend zijn;*
- *De hoge inflatiecijfers voor een groot deel veroorzaakt worden door de sterk stijgende energieprijzen;*
- *Veel inwoners en ondernemers in Noord-Holland hard worden geraakt door de economische situatie;*
- *Verschillende mkb'ers, zoals bakkerijen, de deuren hebben moeten sluiten omdat ze de kosten niet langer kunnen betalen.*

Overwegende dat:

- *Verduurzaming van gebouwen en productieprocessen kunnen bijdragen aan het beheersen van het energiegebruik en daarmee aan de kosten;*
- *Er in de provincie Noord-Holland verschillende subsidieregelingen zijn voor het MKB zoals:*
  - *Kleinschalige activiteiten circulaire economie Noord-Holland, subsidie;*
  - *MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT) Noord-Holland – Haalbaarheidsproject, subsidie;*
  - *MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT) Noord-Holland R&D Samenwerkingsproject, subsidie*
- *Veel van deze subsidies voor dit jaar al uitgeput zijn;*
- *De Regionale OntwikkelingsMaatschappij (ROM InWest) ook programma's heeft ter ondersteuning van innovatie in het MKB.;*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te onderzoeken hoe de reeds bestaande subsidieprogramma's het MKB kunnen helpen versneld voorbereid te zijn op mogelijk aanhoudende stijging van energiekosten en inflatie.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Dennis Heijnen (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En ook deze motie maakt onderdeel uit van deze vergadering.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, want ook tijdens corona heeft deze Staten initiatief getoond extra economische middelen vrij te spelen. Tien miljoen voor cultuur en honderd miljoen voor het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. Die honderd miljoen is ook nog niet helemaal uitgegeven, maar kan wel bijdragen aan het herstel van corona en aan het herstel van hoge energieprijzen. En ik herhaal hier de oproep om zo snel mogelijk een extra tranche ter beschikking te stellen voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals dorpshuizen, sportkantines en buurtcentra.

Voorzitter, ik rond af. Ik laat aan u of dit een nederige bijdrage was. Wellicht niet, maar er is wel genoeg, gelukkig, debat geweest en we kunnen hier verschillen van mening. Maar één ding weet ik wel: de crises in Noord Holland zijn groot, er is geen tijd te verliezen. Laten we er samen voor gaan in deze moeilijke tijd. Ik dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Het is nu bijna 12.00 uur. We hebben in het Presidium afgesproken tussen 12.00 en 13.00 uur te lunchen. Dat betekent dat, als het goed is, de lunch- U kunt dan ook die tijd nog even gebruiken om wellicht nog wat zaken met elkaar af te stemmen. Ik schors de vergadering tot 13.00 uur.

Schorsing 11.55 tot 13.04 uur.

De **VOORZITTER**: Als alle Statenleden weer plaatsnemen in de bankjes, dan heropen ik de vergadering. We zijn bezig met agendapunt 10. Dat is de Begroting 2023 en de Memorie van Antwoord. We zijn toegekomen aan de bijdrage van de heer Dessing van Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter, dank u wel. Tja. De Begroting van 2023, wat moeten we daar nou eens van zeggen? De laatste begroting van deze coalitie van duurzaam doordrammen, een beleidsarme begroting vanwege de onzekere financiële situatie, zo lezen wij in de toelichting op de stukken. De korte samenvatting komt eigenlijk neer op het volgende: rearranging de chairs on

the deck of the Titanic. We gaan namelijk vol trots voor tientallen miljoenen euro's veenweide onder water laten lopen met brakwater om CO_2 te reduceren, waardoor boeren nog verder in de problemen worden gebracht en de biodiversiteit naar de haaien gaat, we gaan alle provinciale bushokjes voorzien van een mosdak ter waarde van één miljoen euro, we gaan 13,7 miljoen euro besteden aan het versnellen van de energietransitie van de circulaire economie en van duurzaam wonen en duurzame infrastructuur, we stimuleren verdere ontsnippering van de Noord-Hollandse tekentafelnatuur door de aankoop van grond, omdat Brussel dat van ons eist. Kortom, we volgen als provincie lijdzaam de opgelegde nationale en Europese decreten die volgen uit het Klimaatakkoord en de stikstofhoax. Voorzitter, waar zijn we in hemelsnaam mee bezig? We verkwanselen geld, het land staat in de fik, de bevolking is ten einde raad. Iceberg ahead, en wij kijken tevreden snorrend naar onze ecologisch verantwoorde bushokjes. En dat terwijl de provinciale infrastructuur piept en kraakt en waar er vanaf 2026 te weinig geld beschikbaar is voor vervangings- en verbeterinvesteringen om deze op peil te houden. Wij waarschuwden daar vorig jaar al voor, maar het wordt nu voor het eerst duidelijk en het komt ook steeds dichterbij. En dat nog zonder inflatiecorrectie, waardoor we waarschijnlijk al veel eerder in de problemen gaan komen. Problemen die er nu al zijn, want de brug in Krommenie en de N203 is al gedeeltelijk afgesloten, omdat deze onveilig is. Vrachtwagens boven de dertig ton kunnen al niet meer over de A7 bij Purmerend en de Coentunnelbrug over de A8 blijft nog twee jaar gesloten voor groot en hoog vaarverkeer op een van onze belangrijkste vaarroutes. Daarnaast kunnen door de doorgeslagen elektrificatie inmiddels al meer dan duizend bedrijven in deze provincie niet worden aangesloten op het overbelaste elektriciteitsnet. En dit is nog maar het begin.

Voorzitter, deze problemen nopen tot een rigoureuze herbezinning. We kunnen het ons niet meer veroorloven om geld te spenderen aan onnodige decadente duurzaamheidshobby's. We moeten terug naar de kerntaak van de provincie. En wat FvD betreft, is dat onze ruimtelijke ordening, maar vooral mobiliteit en bereikbaarheid waar we financieel moeten voorsorteren op de zojuist geschetste problemen die ons in de nabije toekomst te wachten staan om te voorkomen dat de provinciale mobiliteit piepend en krakend tot stilstand komt. En wij steunen daarom de motie van JA21 – en zijn ook mede-indiener – die oproept om de discussie over de kerntaken op fundamenteel niveau snel te gaan voeren. Die discussie is hard nodig. Schoenmaker, blijf bij je leest. Terug naar de kerntaak. Dan kunnen we ons ook weer richten op een realistisch en pragmatisch beleid met sterke gemeenschappen, een kleine provinciale overheid, drastisch beperken van provinciale subsidies en het behoud van ons mooie landschap zonder extra horizon vervuilende windturbines en zonneakkers. Dan kunnen we de boeren gewoon laten boeren en stoppen we met de bedreigende keukentafelgesprekken die onteigenen als ultieme doel hebben. Hoe makkelijk kan het zijn? En hoe mooi kan onze unieke provincie dan blijven?

Voorzitter, daar komt ie. Tot slot. Een zorgvuldig opgespaarde noviteit en nog niet eerder vertoond in deze statenperiode: FvD verandert van inzicht op een provinciale taak. Wij zijn namelijk van mening dat de centrale brugbediening, in tegenstelling tot wat wij daar eerder over hebben gezegd, een goede governance en uitvoeringsstrategie kent. En wij zijn er, na het bezoek aan de centrale in Heerhugowaard, van overtuigd dat de centrale brugbediening een goede keuze is om voort te zetten. Ik nodig de andere fracties van harte uit om ons voorbeeld te volgen. Hoe mooi zou het zijn als jullie ook het lef en het inzicht zouden hebben om je standpunt aan te passen aan wat de realiteit en de actualiteit vraagt? Hoe mooi zou het zijn als jullie bijvoorbeeld ook zouden inzien dat CO_2-reductie de temperatuur op aarde niet verlaagd? Of dat stikstof inderdaad een nuttige voedingsstof voor planten is die we niet hoeven te beperken? Ach, kom op. Doe nou niet zo flauw en neem deze uitdaging aan voor een mooi Noord-Holland. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik naar statenlid Zoon van de Partij voor de Dieren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u, voorzitter. Centrale brugbediening is een goed idee. Tot zover ga ik mee met de vorige spreker.

Voorzitter, ik draag vandaag kaplaarzen. Die laarzen symboliseren dat ons voedselsysteem een belangrijke sleutel is voor een gezonde toekomst. Ze symboliseren dat we moeten stoppen met schijnoplossingen. Ze symboliseren dat we moeten gaan doen. Allerlei bioboeren zijn al aan het werk voor Noord-Holland. Ze is hier vandaag naartoe gekomen om ons te laten zien dat ons voedsel telen kan met behoud van gezonde bodem, water en lucht en natuur. Landschap dat gezond is, ook voor toekomstige generaties. Die biologische boeren, die willen we als Partij voor de Dieren vandaag op een voetstuk plaatsen. Met mijn groene laarzen, met mijn groene overhemd en met mijn groene zakdoek. Ze zijn de sleutel voor een gezond voedselsysteem, waarbij ze tegelijkertijd de uitstoot van stikstof verminderen en de biodiversiteit versterken. Ze

komen vandaag hun Groenboerenplan brengen, dat ik ook vanmorgen in ontvangst heb mogen nemen. Het is een plan voor de toekomst met een oproep aan politici om daadwerkelijk te gaan doen en niet langer te blijven praten. Al decennia leidt dat gepraat in de politiek tot geitenpaadjes. Dat klinkt misschien agrarisch, maar dat is het niet. Het zijn schijnoplossingen in de stikstofaanpak, in de kunstmestproductie vanuit dierlijke mest of bij de pulsvisserij. Politici proberen net zo lang om een onderwerp heen te draaien met het woordenboek in de hand, zoekende naar een schijnbare uitleg van een woord, om door te kunnen gaan op de oude voet. Voorzitter, het zijn allemaal praatjes. We proberen een krom systeem recht te praten. Praatjes die leiden tot geitenpaadjes. Ik noem dit dan ook geitenpraatjes: praatjes die niets oplossen. Geiten zijn trouwens veel inventiever.

En ondertussen tikt de tijd door. De Raad van State draait de duimschroeven aan. De hoogste rechter blokkeert, gelukkig, die geitenpaadjes en die constateert dat de politiek de afspraken niet nakomt. Dat zien we ook terug in de Staten. Dat begon nu bijna vier jaar geleden na de verkiezingen. De belofte was: duurzaam doorpakken. Ee schrijven 2019. Het doel was om NNN, dat in 2018 al af had moeten zijn, af te ronden in 2027. Met dat huidige tempo zijn we zeker nog tien jaar bezig om dat voor elkaar te krijgen. Dat is nog een uiterst positieve inschatting, want de laatste loodjes wegen doorgaans het zwaarst. De plannen schuiven steeds verder op in de tijd. In 2019 hadden we al een crisis door stikstof. De gedeputeerde zei dat dit onwenselijk was voor de natuur en voor vergunningverlening, vooral voor de bouw. Anno 2022 haalt de Raad van State een streep door alle geitenpaadjes. Zogenaamde emissiearme stalvloeren: een streep erdoor. Bouwvrijstelling: een streep. Extern salderen: ook deels een streep erdoor. Begin deze maand zegt de commissaris van de Koning nog dat de provincie onleefbaar wordt, omdat er geen vergunningen kunnen worden afgegeven. Nog steeds snapt dit college de reden van de Raad van State-uitspraken niet. Qua stikstofaanpak is er nul aan resultaat. Daardoor wordt de provincie onleefbaar.

In 2019 stond de biodiversiteitsindex voor Noord-Holland er slecht voor. Er moest echt iets gebeuren. De laatste rapportage van Compendium voor de Leefomgeving van dit jaar laat een afvlakking zien voor Nederland. In de bossen gaat de biodiversiteit iets beter, maar in agrarisch gebied en in open natuur is er sprake van een afname. U mag zelf even nadenken in wat voor provincie wij wonen. In 2019 nam GS zich voor om de prijsdoelen te halen, maar van de plannen en ideeën om daar te komen is heel veel weg gepraat. Krimp Schiphol: gaan we niet over. Tata verkleinen was onbespreekbaar, ondanks achterstallig onderhoud van vooral de kooksgasfabriek 2. Mondiaal stijgen we ondertussen richting een opwarming van 2,8 graden, een onleefbaar scenario. Het klimaat kan niet wachten. We moeten voortmaken. Dat zeggen we al jaren. Dat zeggen ook wetenschappers al jaren. Dat zeggen ook achthonderd Amsterdamse ambtenaren. Hun kunstgrasgroene gemeentebestuur onderneemt onvoldoende actie. Maar ook provincieambtenaren laten ons weten dat de catering niet duurzaam is. Vervolgens horen we allemaal redenen waarom we vooral alles bij het oude moeten laten om goed te praten dat het niet lukt of vooral anderen het maar moeten doen, of omdat het draagvlak zou ontbreken. Maar aan het draagvlak ligt het niet. De samenleving is gedraaid. Driekwart van de mensen eet niet meer dagelijks vlees, veelal vanuit dierenwelzijn, maar ook vanwege gezondheid, klimaat en milieu. Burgers plakken zich uit wanhoop vast aan schilderijen. Honderden burgers bezetten Schiphol uit protest tegen de meest vervuilende en zinloze vluchten, omdat de lucht voor ons allen is en niet van een paar procent superrijken met een jet. Een vlucht van Amsterdam naar Londen stoot ongeveer zesduizend kilo aan CO_2 uit. Dat is ongeveer evenveel als twee luxe appartementen per jaar. En er vertrekken circa zestig vliegtuigen vanaf Amsterdam naar Londen, elke dag, en die vliegen ook weer terug. De provincie noemt dit duurzame connectiviteit die goed is voor de economie.

Er is niet veel veranderd sinds 2019. Burgers die zich hier oprecht zorgen over maken, worden weggezet als radicaal. Ondanks hun vreedzame protest worden ze opgepakt. Voorzitter, toen ik me in 2019 zorgen maakte over onze waterkwaliteit, verwees de gedeputeerde naar het waterschap. Sindsdien volg ik het waterschap nauwkeuriger en zij wijzen weer naar de provincie. Alsof twee geiten naar elkaar zitten te mekkeren dat de ene maar moet gaan lopen. Ondertussen halen we nul procent van onze doelen en horen we vooral geitenpraatjes om anders te gaan meten; niet om doelen te gaan halen.

De verkiezingen zijn volgend jaar, maar nu al wordt deze begroting overschaduwd door die verkiezingen. Beslissingen worden doorgeschoven, omdat er straks een andere coalitie is. Alsof we alle tijd hebben om tot maart te wachten. En waar wachten we dan op? Want de opgave blijft hetzelfde, alleen nog urgenter. De CO_2-impactanalyse Noord-Holland had een duidelijke

boodschap: pak door, ga actief regie voeren over landbouw, de industrie en Schiphol. Ten behoeve van die regie hebben we moties om niet te wachten tot de verkiezingen maar om duurzaam door te pakken. Ik dank ook alle ambtenaren die hebben meegedacht met de technische toets over de moties, waarop ze ook nog enigszins zijn aangepast, en alle Statenleden die al hebben aangegeven te zullen meetekenen.

En dan ga ik nu over tot het voorlezen van de moties, voorzitter. Motie 1, met het dictum: verzoeken GS uiterlijk begin 2023 te besluiten de vergunningen van de kooksgasfabriek 2 in te trekken, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 197-14 november 2022
Trek vergunning Kooksgasfabriek 2 (Tata Steel) in

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van C02, stikstof en giftige Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);*
- *Het verouderde (50 jaar) en lekkende onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;*
- *De OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;*
- *Het bedrijf sinds 2020— pas na druk van burgers – drie keer een Last Onder Dwangsom is opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks, wat zorgt voor luchtverontreiniging met ZZS en gezondheidsrisico's;*
- *Onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot.*

Overwegende dat:

- *Door de vervuiling van KGF2 jarenlang door te laten gaan het mensenrecht op leven en gezondheid geschonden wordt;*
- *De provincie na aandringen van de omwonenden onderzoek laat doen naar de vraag of ze de vergunning van de kooksgasfabrieken in kan trekken, maar het bovengenoemde meer dan voldoende onderbouwing is voor de provincie om te besluiten de vergunning voor de KGF2 in te trekken;*
- *De omwonenden en hun kinderen al te lang in de schadelijke uitstoot van de KGF2 hebben moeten leven, met daarmee gepaard gaande stress;*
- *De sluiting van KGF2 ook stikstofruimte zou vrijmaken die nu nodig is voor o.a. natuur en woningbouw.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Uiterlijk begin 2023 te besluiten de vergunning van de Kooksgasfabriek 2 in te trekken.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Michel Klein (ChristenUnie), Anna de Groot (SP) en Süleyman Koyuncu (DENK)

Statenlid **ZOON** (PvdD): Motie 2, spreekt provinciale Staten zich uit het aantal vliegbewegingen op Schiphol te willen verlagen naar een maximum van driehonderdduizend vluchten in 2024, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 198-14 november 2022
Forse krimp Schiphol

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Provincie Noord-Holland zich heeft gecommitteerd aan het op tijd en in samenhang aanpakken van de klimaat- en biodiversiteitscrisis;*
- *Noord-Holland niet op koers ligt om de eigen geformuleerde klimaatdoelstellingen tijdig te realiseren;*
- *Steeds meer burgers, ambtenaren en wetenschappers de straat op gaan en naar de rechter stappen om meer actie van overheden te eisen;*

Overwegende dat:

- *Om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5˚C een sterke krimp van het*
- *vliegverkeer is vereist;*

- *De luchthaven Schiphol in de top van landelijke piekbelasters NOx-uitstoot staat';*
- *De Randstad in het lijstje van gebieden met meest vervuilde lucht in Europa staat, waarbij rond Schiphol en Amsterdam de gezondheidsrisico's hoog zijn;*
- *Korte vluchten kunnen worden vervangen door snelle, comfortabele en betaalbare treinverbindingen;*
- *Er op Schiphol in 2021 267.000 vluchten waren3 en we nu de kans hebben om dit positieve Corona-effect vast te houden;*
- *Noord-Hollanders in het publieksonderzoek ten behoeve van de Omgevingsvisie Noord-Holland hebben aangeven het 'verbeteren van de luchtkwaliteit' van zeer groot belang te vinden en deze opgaven te verkiezen boven economische doelen, waaronder meer vluchten op Schiphol.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het aantal vliegbewegingen op Schiphol te willen verlagen naar maximaal 300.000 in 2024.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren, Michel Klein (ChristenUnie) en Remine Alberts (SP)

Statenlid **ZOON** (PvdD): En ik bedenk me, voorzitter, motie 1 dienen wij samen in met de ChristenUnie, SP en DENK en motie 2 samen met de ChristenUnie en de SP.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, ik wou u het volgende vragen. U heeft net geschetst dat voor sommige partijen de verkiezingen begonnen lijken te zijn. En als ik dan die moties bekijk, dan denk ik dat u gelijk heeft. Vandaar dat ik vooral even zou willen vragen, bijvoorbeeld als het gaat om Tata. U vraagt iets over die kooksgasfabriek. We weten dat we daarover in deze commissie gesproken hebben, of in de Staten gesproken hebben. We weten ook dat er toegezegd is dat er een onderzoek gaat plaatsvinden wat de mogelijkheden zijn om die kooksgasfabriek inderdaad te sluiten. Vindt u dat we die zorgvuldigheid daar niet moeten betrachten en zonder onderzoek nu maar gewoon moeten zeggen: dicht? Oftewel, er is een enorme draai gemaakt als het gaat om Tata. Er is ontzettend veel gebeurd. En volgens mij zeilen we scherp aan de wind. Maar u gooit nu alles overboord en zegt: huppakee, motie, dicht die fabriek. Denkt u dat dat kan?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, ik denk dat het kan en ik denk ook dat het moet. We zien dat het een fabriek is die jarenlang stil heeft gestaan in allerlei duurzaamheidseisen en verbeteringen. Het is vooral geld dat richting India is gegaan. Ze zijn pas de laatste paar jaren, juist door de politiek, bewuster geworden van de impact die zij hebben op hun omgeving. Ik denk dat wij als politici, als volksvertegenwoordigers recht achter onze burgers moeten gaan staan en moeten zeggen: wij willen, niet alleen de luchtkwaliteit verbeteren, maar we willen ook de stikstofproblemen oplossen en we willen de CO_2-uitstoot minimaliseren. En de enige manier waarop we dat kunnen doen, is het sluiten van die kooksgasfabriek 2.

De heer **LEERINK** (PvdA): Maar dan nu toch het volgende. Kijk, ik denk we elkaar nog kunnen vinden in het feit dat er snel iets gebeuren móet. Maar mijn vraag gaat over of het kán. Er is een onderzoek toegezegd over de vraag of het kan. En als u hier de suggestie wekt, dat wij hier per motie kunnen beslissen dat op 1 maart die kooksgasfabriek dichtgaat, dan wekt u hier valse verwachtingen. Volgens mij moeten we dat niet doen. Want als we in dit dossier iets geleerd hebben, is dat we vooral eerlijk en straight moeten communiceren naar de bewoners. Wij kunnen hier die kooksgasfabriek niet sluiten met het aannemen van een motie. Dus laten we ook de suggestie niet wekken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Kijk, ten eerste, wij eisen niet van GS-

De **VOORZITTER**: Even in het kader van de orde: niet applaudisseren of op de tafels slaan, alstublieft.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Nou, dat mag voor mij best, hoor, voorzitter, als het een goed voorstel is.

De **VOORZITTER**: Nee, want u mag het ook niet. Dus niemand mag het.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Oké. Nou, jammer. Kijk, wij eisen niet van GS om die kooksgasfabriek te sluiten. Wij verzoeken GS die kooksgasfabriek te sluiten. En zoals u weet, is er de afgelopen jaren heel weinig gebeurd. Er is heel veel gepraat. Ik noemde dat net al: geitenpraatjes. Ik zie dat ook

heel sterk terug in de Tata Steeldiscussie die we voeren. Wat zie je in de afgelopen jaren gebeurd zijn? Er is een filter geplaatst, er is een dak geplaatst over een vervuilende installatie. Dat maakt het probleem daar niet beter. Er is maar één manier waarop het beter moet en dat is dat ze deels moeten gaan afschalen. En dat roept deze motie op.

Dan ga ik verder met de moties. De derde motie, samen met de ChristenUnie, SP en DENK, roepen het college van Gedeputeerde Staten op om er bij het Rijk op aan te dringen om het beleid erop te richten om onder de anderhalve graad opwarming te blijven, om in lijn met het advies van het Bureau Berenschot eigen doelstellingen per sector te definiëren en vast te stellen, zodat we onder de anderhalve graad opwarming blijven, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 199-14 november 2022
1,5˚C minimaal als maat

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de Verenigde Naties stelt dat we een opwarming van meet dan 1,5˚C moeten zien te voorkomen, om grote rampen (droogtes, extreem weer, overstromingen, etc.) en onherstelbare schade aan ecosystemen te voorkomen';*
- *Met het huidige klimaatbeleid de kans groot is dat we deze eeuw uitkomen op 2,8 graden opwarming, wat desastreuze gevolgen (overstromingen, watersnoden, voedselproblemen, etc.) zal hebben;*
- *Steeds meer burgers, ambtenaren en wetenschappers de straat op gaan en naar de rechter stappen om meer actie van overheden te eisen.*

Overwegende dat:

- *Het PBL in zijn recent uitgebrachte jaarlijkse Klimaat- en Energieverkenning (KEV) constateert dat ook als het kabinet al zijn plannen weet uit te voeren, de kans klein is dat het landelijk lukt de uitstoot van broeikasgassen met 55 procent te verminderen in 2030';*
- *De verwachte reductie van broeikasgassen in de provincie Noord-Holland in 2030 t.o.v. 1990 slechts 26 procent is;*
- *Het PBL stelt dat alleen met extra nieuwe maatregelen in o.a. de sectoren Industrie, Landbouw en Gebouwde omgeving, het Europese doel van 55 procent minder broeikasgasuitstoot in 2030 nog haalbaar is;*
- *Elke tiende graad minder opwarming de ernst van klimaatverandering en het risico op gevaarlijke kantelpunten vermindert;*
- *De provincie momenteel geen reductiedoelen per transitiepad heeft en bureau Berenschot in het rapport 'C02-impactanalyse Noord-Holland' de provincie adviseert om eigen concrete ambitie en doelstelling te definiëren.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om er bij het Rijk op aan te dringen om het beleid erop te richten om onder de 1,5˚C opwarming te blijven;*
- *Om in lijn met het advies van bureau Berenschot eigen doelstellingen (per sector) te definiëren en vast te stellen, zodat we onder de 1,5˚C opwarming blijven.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Michel Klein (ChristenUnie), Remine Alberts (SP) en Süleyman Koyuncu (DENK)

Statenlid **ZOON** (PvdD): Motie 4, samen met de SP, GroenLinks, D66 en PvdA, verzoeken GS te onderzoeken op welke wijze we onze ecologische en klimaatdoelen structureel kunnen borgen in de P&C-cyclus via een klimaatbegroting en om daarvoor lessen te trekken van de inzet van andere overheden; over de resultaten bij voorkeur voor 15 maart 2023 aan PS te rapporteren, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 200-14 november 2022
Klimaatbegroting

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Provinciale Staten van Noord-Holland uitgesproken hebben meet aandacht te willen voor de klimaat- en biodiversiteitscrisis;*

- *Internationale wetenschappers van de Verenigde Naties laten zien dat we een opwarming van meer dan 1,5C moeten zien te voorkomen, om grote rampen en onherstelbare schade aan ecosystemen te voorkomen;*
- *Er volgens de huidige koers rekening gehouden moet worden met 2,8 graden opwarming', wat desastreuze gevolgen (overstromingen, watertekorten, droogte, bosbranden, voedselproblemen, etc.) zal hebben;*
- *Noord-Holland ook niet op koers is om de eigen klimaatdoelen te halen, waarbij de verwachting is dat de uitstoot van broeikasgassen in de provincie met slechts 26% zal afnemen in 2030, terwijl we dan idealiter klimaatneutraal zouden moeten zijn.*

Overwegende dat:

- *De provincie stappen zet om de vorderingen op het gebied van ecologische en klimaatdoelen te monitoren;*
- *De provincie nog onvoldoende voorziet in het meer structureel kunnen borgen van klimaatdoelen in een planning & control (P&C) cyclus;*
- *Ook de Noord-Hollandse C02-impactanalyse en het Drawdownmodel van Utrecht hier nog niet in voorziet;*
- *Een aantal overheden, zoals gemeente Breda en provincie Utrecht, daarmee al aan het experimenteren zijn, bijvoorbeeld via een Klimaatbegroting;*
- *Grotere bedrijven vanaf volgend jaar in hun jaarverslag moeten rapporteren over duurzaamheidsprestaties;*
- *Een Klimaatbegroting bijdraagt bij bewustwording en het provinciebestuur kan helpen bij het beoordelen of middelen in verschillende portefeuilles doelmatig en doeltreffend worden ingezet, en daarmee bijdraagt aan tijdig behalen van de klimaatdoelstellingen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te onderzoeken op welke wijze we onze ecologische en klimaatdoelen structureel kunnen borgen in de P&C-cyclus via een Klimaatbegroting, en om daarvoor lessen te trekken van de inzet van andere overheden;*
- *Over de resultaten bij voorkeur voor 15 maart 2023 aan PS te rapporteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Remine Alberts (SP), Anouk Gielen (GroenLinks), Emre Kanik (D66) en Annette de Vries (PvdA)

Statenlid **ZOON** (PvdD): Een motie samen met de SP, D66 en DENK: verzoeken GS de baten van ons ecologisch en klimaatbeleid meer in beeld te brengen en daarvoor in gesprek te gaan met experts op dit gebied; over deze mogelijkheden bij voorkeur vóór 15 maart 2023 aan PS te rapporteren, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 201-14 november 2022
Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Provinciale Staten van Noord-Holland uitgesproken hebben meet aandacht te willen voor de klimaat- en biodiversiteitscrisis;*
- *Als iedereen zoals een Noord-Hollander zou leven, we bijna 4 aardes nodig zouden hebben om in onze behoefte te voorzien;*
- *We daarmee dus in het rood staan en meer aan de aarde onttrekken dan dat ze terug kan geven;*
- *Noord-Holland niet op koers is om eigen klimaat- en natuurdoelen te halen;'*
- *Uit verschillende onderzoeken blijkt dat ecologisch en klimaatbeleid uiteindelijk ook financieel veel meer oplevert dan het kost.*

Overwegende dat:

- *Er nu alleen de kosten van ecologisch- en klimaatbeleid inzichtelijk worden gemaakt in o.a. de provinciale begroting;*
- *De baten van dat beleid nu onzichtbaar blijven, wat een vertekend beeld geeft;*
- *Het in kaart brengen van de opbrengsten het draagvlak voor beleid zou vergroten;*
- *Het in kaart brengen van de baten van klimaat- en natuurbeleid nieuw is, maar o.a. RIVM met het Natuurlijk Kapitaal Model, CE Delft en Wageningen Universiteit daarvoor ideeën en tools hebben uitgewerkt;*
- *Ook de Noord-Hollandse C02-impactanalyse en het Drawdownmodel van Utrecht deze baten nog niet in kaart brengen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De baten van ons ecologisch- en klimaatbeleid meer in beeld te brengen, en daarvoor in gesprek te gaan met experts op dit gebied;*
- *Over deze mogelijkheden bij voorkeur voor 15 maart 2023 aan PS te rapporteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Remine Alberts (SP), Emre Kanik (D66), Süleyman Koyuncu (DENK), Annette de Vries (PvdA) en Anouk Gielen (GroenLinks)

Statenlid **ZOON** (PvdD): En dan een volgende motie, die we samen met DENK en GroenLinks indienen, waarbij ik wil benadrukken, voorzitter, dat we vooral de keuzevrijheid willen laten behouden. En daar is nog wel eens een keer discussie over. Maar die keuzevrijheid is er daadwerkelijk. Daarbij verzoeken we het College van Gedeputeerde Staten, standaard plantaardige gerechten te serveren tijdens de provinciaal georganiseerde bijeenkomsten met de mogelijkheid om van tevoren andere eetwensen door te geven, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 202-14 november 2022
Duurzaam doorhappen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Noord-Holland niet op koers is om eigen klimaat- en natuurdoelen te halen;*
- *Een meer plantaardig en minder dierlijk voedingspatroon niet alleen bevorderlijk is voor de gezondheid, maar ook duurzamer is en een grote positieve bijdrage levert aan het behalen van de klimaat-, natuur- en milieudoelen;*
- *De wetenschappelijke consensus is dat de transitie naar meer plantaardig onvermijdelijk is om milieu-, klimaat- en biodiversiteitsdoelen te halen. Ook het nieuwste grote internationale onderzoek naar de voortgang van het terugbrengen van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen ("State of Climate Action 2022"), geeft aan dat we veel minder vlees moeten eten;*
- *De hoogste belasting voor het klimaat in de provinciale catering de consumptie van zuivel (plek 1) en vlees (plek 2) is, volgens het provinciale team Duurzaamheid;*
- *Dat de voedselkeuze volgens wetenschappers in sterke mate wordt bepaald door het aanbod en de sociale norm;*
- *Het concept Carnivoor? Geef het door!' van professor, gedragseconoom en voormalig D66-senator Henriëtte Prast, hierop inspeelt door plantaardige maaltijden als uitgangspunt te nemen in de menukaart, met behoud van volledige keuzevrijheid.*

Overwegende dat:

- *Steeds meer mensen plantaardig willen gaan eten, o.a. om redenen van gezondheid, klimaat en dierenwelzijn;*
- *Provincie Noord-Holland een voorbeeldfunctie heeft en zegt vanuit de provinciale organisatie te willen bijdragen aan een duurzaam, meer plantaardig voedselsysteem en dat ook in eigen communicatie te verwerken;*
- *De provincie Groningen, de gemeenten Zutphen, Zwolle, Amsterdam, Haarlem, Delft, Rotterdam, Nijmegen en Eindhoven, de ministeries OCW en I&W, de publieke organisaties Universiteit van Wageningen, Universiteit Utrecht, Erasmus Universiteit Rotterdam, Radbouduniversiteit, Universiteit Tilburg en TU Delft (Bouwkunde) het concept al toepassen;*
- *Door de norm in de provinciale catering om te draaien van dierlijke producten als standaard, naar plantaardige producten als standaard, communiceert de provincie dat ze duurzaamheid, dierenwelzijn en gezondheid serieus neemt;*
- *Door het principe "Carnivoor? Geeft het door!" toe te passen, blijft de keuzevrijheid van mensen behouden en iedereen die alsnog dierlijke producten wil eten kan dat gewoon doorgeven.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Standaard plantaardige gerechten te serveren tijdens door de provincie georganiseerde bijeenkomsten, met de mogelijkheid om van tevoren andere eetwensen door te geven.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Süleyman Koyuncu (DENK) en Anouk Gielen (GroenLinks)

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. U zegt, ik wil de keuzevrijheid bevorderen. Maar hoe wordt aan je keuzevrijheid op dit moment dan geen invulling gegeven volgens u?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, die keuzevrijheid is er nu ook inderdaad, voorzitter. Die keuzevrijheid is er ook. Iedereen die plantaardig wil, die kan het nu doorgeven. Alleen, het is een heel goed duidelijk signaal wat we geven. We zien dat driekwart van de mensen al dagelijks geen vlees meer eet. We zien dat we een enorme klimaataanpak moeten gaan hebben waarbij voedsel een heel belangrijke draaiknop is. Als wij hier, als Provinciale Staten, niet het goede voorbeeld kunnen geven, wat moeten de mensen dan thuis wel niet denken?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Kijk, u spreekt in uw betoog over honderden mensen op Schiphol die demonstreren. Tegelijk zijn er tientallen duizenden mensen die op die dag het vliegtuig hebben gepakt. U spreekt over Tata wat dicht moet, U spreekt over Schiphol wat moet verkleinen. U spreekt over de landbouw die weg moet. U wilt allerlei dingen stoppen. Maar welke toekomst ziet u dan voor u? Welke innovatie en, ook nu in de provincie, welke verbetering is er als mensen niet de keuzevrijheid hebben die ze nu pakken. En ik zal u een geheimpje verklappen: ook ik heb net nog een veganistisch broodje gepakt, omdat het er lag. Dat was best lekker. En dat doe ik wel vaker. Dus wat gaat er nu mis als wij inzetten op innovatie, veranderingen in de samenleving, in plaats van u een complete economie om zeep geholpen, mensen werkloos maken en eigenlijk geen toekomst in dit land meer bieden door alles maar dicht te doen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Kijk, voorzitter, en daar gaat het inderdaad mis bij het CDA. We hebben hier te maken met het CDA-beleid van de afgelopen jaren, waarbij de vleesindustrie, de boeren, naar een enorm grote schaalvergroting hebben moeten gaan, de dieren in hokken hebben gestopt, zonder uitweg, zonder daglicht, een enorm groot klimaatprobleem heeft veroorzaakt, een enorm stikstofprobleem heeft veroorzaakt. We moeten dat gaan keren. Daar had u het net ook in uw eigen bijdrage over. We moeten naar een ander landbouwsysteem toe. En als u mij goed heeft gehoord, en dat ziet u ook: ik sta hier voor het groene landbouwsysteem. Ik sta voor die natuurinclusiviteit. Ik sta voor dat we goede omgang hebben met het water, met het klimaat, met de natuur, met de grond. Als we dat allemaal op orde hebben, ja, dan komt ook dat verdienmodel van die boeren goed, want dan eten we lokaal en we geven die boeren ook een goede prijs daarvoor. En dan is het in samenhang. En die samenhang is er op dit moment uit. Dat probeer ik ook bij deze motie, door te zeggen van, we gaan plantaardig eten, bij voorkeur of standaard, maar u kunt het doorgeven. Als u een broodje ham wilt eten, dan is dat geen probleem. U geeft het door. Net zoals dat ik ook al die jaren heb doorgegeven, dat ik graag plantaardig wil eten. Want dat was er niet. We zien nu dat de meeste mensen niet meer dagelijks vlees eten. Dan is het toch logischer om gewoon mee te gaan met de tendens van een maatschappij? Of bent u iemand die tegen blijft werken en vast probeert te houden aan een oud systeem dat niet werkt?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Kijk, ten eerste, in Noord-Holland hebben we geen intensieve veehouderijen. Dus we hebben hier al jarenlang een ander beleid gevoerd, wat leidt tot volgens mij een mooie agrarische sector. Ja, er moeten veranderingen plaatsenvinden. Maar wat u doet, is, u gooit net alle innovaties aan de kant. U doet dat niet samen met de sector, maar u doet dat tegenover de sector. Dat werkt gewoon niet, omdat je vervolgens geen stap verder komt. Ik bedoel, er is niet voor niets grote onvrede in de samenleving bij die groep, omdat het voelt alsof ze gedwongen worden in een nieuw systeem overnight. Ik bepleit- Ik bedoel, niet alles wat u zegt is onzin. Alleen de radicaliteit waarmee het wordt uitgevoerd is gewoon iets wat voor kloven zorgt in de samenleving, terwijl we volgens mij juist op dit moment moeten zoeken naar verbinding. En dat neem ik uw partij onder andere – er zijn anderen ook hier in deze Staten – wel kwalijk, want ik denk dat dat niet helpt.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, voorzitter, dan nemen we elkaar dingen kwalijk, want ik neem het CDA inderdaad kwalijk het systeem waar we hier terecht zijn gekomen. Ik ben er inderdaad voor om het gesprek te blijven aangaan met boeren, maar vooral met de goede boeren die het goede voorbeeld geven. En dan kom ik weer op die groene boeren uit, op die natuurinclusieve boeren, die biologische boeren, juist waar we meer van moeten hebben, omdat dat niet alleen goed is voor onze samenleving, voor onze landbouw, voor die boeren zelf, maar ook voor water- en luchtkwaliteit.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Zoon.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, sorry, we zijn het volgens mij gewoon pertinent oneens, het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Daar lijkt het op.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Daar lijkt het op, helaas. Maar dan moeten we daar nog eens goed over gaan praten, want ergens staan we wel voor eenzelfde doelgroep.

Goed, de motie die ik ga indienen samen met GroenLinks. Verzoeken GS overleggen met onder andere gemeenten en de wildopvangsectoren te organiseren met het doel om een mogelijk model voor structurele financiering te verkennen, waarmee een provinciaal dekkend netwerk van wildopvangcentra gewaarborgd kan worden, daarbij ook te inventariseren hoeveel geld nodig is en dit af te ronden voor 15 maart 2023, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 203-14 november 2022
Toekomst van Noord-Hollandse wildopvangcentra borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Mede door provinciaal beleid in de vorm van o.a. ruimtelijke ordening en infrastructurele projecten, het leefgebied van wilde dieren steeds beperkter wordt en wilde dieren daarom steeds vaker in nood komen;*
- *Wildopvangcentra belangrijke maatschappelijke diensten voor Noord-Holland leveren door het bieden van hulp aan wilde dieren in nood, door het geven van natuureducatie en het bieden van een plek aan jongeren en mensen met een rugzakje;*
- *Deze opvangcentra al jaren moeten vechten om te overleven, omdat voor hun structurele financiering wettelijk gezien niets geregeld is, terwijl ze wel plichten hebben en belangrijke maatschappelijke diensten leveren;*
- *Provincie Noord-Holland erkent dat de wildopvangcentra belangrijke maatschappelijke diensten leveren voor de provincie.*

Overwegende dat:

- *De Raad voor Dieraangelegenheden (RDA) adviseert om samen met de sector en andere overheden in te zetten op de zorg voor continuïteit en afspraken over structurele financiering van wildopvangcentra;*
- *De RDA adviseert om met de wildopvangcentra samen te werken aan de concrete invulling en vormgeving van de ondersteuningsstructuur, aangezien de sector goede ideeën hierover heeft (bijvoorbeeld instandhoudingsbijdrage, professionaliseringsbijdrage, kosten per dier, fonds);*
- *De RDA daarbij een belangrijke rol ziet voor de provincie;*
- *De opvang van wilde dieren gemeentegrenzen overschrijdt en de provincie juist gezien haar verbindende bovenregionale functie en haar verantwoordelijkheid m.b.t. natuur, een logische rol heeft om de gesprekken met o.a. gemeenten en de sector te organiseren. De provincie kan daarbij aansluiten bij de betrokkenheid die een aantal gemeenten nu al tonen bij wildopvang;*
- *Alle wildopvangcentra in Noord-Holland, Stichting Wildopvang.nl en Stichting Dierenlot de provincie hebben opgeroepen om deze taak op zich te nemen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Overleggen met o.a. gemeenten en de wildopvangsector te organiseren, met het doel om een mogelijk model voor structurele financiering te verkennen, waarmee een provincie-dekkend netwerk van wildopvangcentra gewaarborgd kan worden. Daarbij ook te inventariseren hoeveel geld nodig is;*
- *Dit af ronden voor 15 maart 2023.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (Partij voor de Dieren) en Ruchama Bwefar (GroenLinks)

Statenlid **ZOON** (PvdD): Motie 10. Verzoeken GS het resterende bedrag à honderdduizend euro niet langer voor één externe deskundige op de plank te houden, maar te luisteren naar de Noord-Hollandse wildopvangcentra en Stichting Dierenlot en voor maart 2023 in overleg het geld zo te besteden dat het maximaal bijdraagt aan de behoefte van de opvangcentra, en geen over tot de orde van de dag.

Motie 204-14 november 2022
Toegezegd geld aan opvangcentra voor wilde dieren

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022

Constaterende dat:

- *Wildopvangcentra belangrijke maatschappelijke diensten voor Noord-Holland leveren door het bieden van hulp aan wilde dieren in nood, door het geven van natuureducatie en het bieden van een plek aan jongeren en mensen met een rugzakje;*
- *Deze opvangcentra al jaren moeten vechten om te overleven, omdat voor hun structurele financiering wettelijk gezien niets geregeld is, terwijl ze wel plichten hebben en belangrijke maatschappelijke diensten leveren;*
- *Provincie Noord-Holland erkent dat de wildopvangcentra belangrijke maatschappelijke diensten leveren voor de provincie en daarvoor €200.000 euro opzij heeft gezet voor de periode 2019-2023.*

Overwegende dat:

- *€100.000 euro echter na drie jaar nog ligt te wachten op besteding, terwijl de wildopvangcentra het geld hard nodig hebben;*
- *Die €100.000 in 2019 gereserveerd is voor een externe deskundige die de wildopvangcentra zou begeleiden naar het schrijven van uniforme protocollen, in de verwachting dat de Rijksoverheid snel met nieuwe beleidsregels zou komen;*
- *Die nieuwe beleidsregels er nog niet zijn en ook niet voor de verkiezingen van 2023 komen;*
- *Het lastig is uit te leggen dat zoveel geld zolang op de plank wordt gehouden voor inhuur van één externe kracht, terwijl wildopvangcentra het al jaren moeilijk hebben en er nog geen aanzet is gedaan voor het regelen van structurele financiering;*
- *Het uitgangspunt altijd was om in overleg met opvangcentra en op basis van hun behoeften tot besteding van het gereserveerde geld te komen;*
- *Gedeputeerde Zaal in commissie van 5 september 2022 aangaf dat op het moment dat "er signalen zijn van alle opvangcentra" over de besteding, daar natuurlijk naar gekeken moet worden;*
- *De wildopvangcentra gezamenlijk, Stichting Wildopvang.nl en Stichting Dierenlot duidelijk zo'n signaal hebben gegeven en hebben laten weten dat gezien de ontwikkelingen het niet wenselijk is dat de €100.000 euro aan een externe wordt besteed en zeker niet voor zo'n groot bedrag.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het resterende bedrag è €100.000,- niet langer voor één externe deskundige op de plank te houden, maar te luisteren naar de Noord-Hollandse wildopvangcentra en Stichting Dierenlot, en vóór maart 2023, in overleg, het geld zo te besteden dat het maximaal bijdraagt aan de behoeften van de opvangcentra.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

Statenlid **ZOON** (PvdD): En voorzitter, dan ben ik gekomen, dan eindig ik daar waar ik mee begonnen was. We hebben meer biologische landbouw nodig. Meer groene zakdoekjes, zou je kunnen zeggen, en minder rode zakdoeken. Dat past bij de visie van Europa, van Nederland, maar vooral ook van Noord-Holland. En daarvoor dien ik een motie in – en dan moet ik even een brilletje pakken, want dat ga ik niet meer redden – die we samen met PvdA, DENK en D66 indienen. Verzoeken het college van GS de noodzaak voor meer biologische agrarische activiteiten en met de Voedselvisie onder de arm nogmaals onder de aandacht te brengen van de sector, de organisaties die de sector vertegenwoordigen en de rest van de keten, acties te ondernemen door GS, te beoordelen in hoeverre daar nu capaciteit voor is die een bredere inzet op biologisch verbouwen, telen stimuleren en, of die een bredere vraag van consumenten naar biologische producten genereren, een brief te sturen aan PS over de vraag hoe de provincie kan bijdragen aan de Europese doelstelling tot verhoging van het biologische areaal, deze brief voert de zomer van 2023 aan PS te doen toekomen, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 205-14 november 2022
Hernieuwde aandacht voor (meer) biologische landbouw

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Er in de Voedselvisie van de provincie wordt ingezet op natuurinclusieve landbouw in 2030 door verdere reductie van bestrijdingsmiddelen, verbetering van waterkwaliteit en bodemvruchtbaarheid en vergroting van biodiversiteit;*
- *De Voedselvisie nog onvoldoende duidelijk lijkt over hoe we het areaal biologische landbouw kunnen verhogen;*

- *De Voedselvisie niet over sierteelt/bollenteelt gaat;*
- *De Europese Unie onder de Green Deal het doel heeft gesteld om de consumptie van biologische producten te stimuleren, en uiterlijk in 2030 ten minste 25 ¾ van de landbouwgrond te gebruiken voor biologische landbouw;*
- *Noord-Holland en Nederland op dit punt nog wel een achterstand in te halen heeft bij veel andere Europese landen;*
- *De concurrentiepositie van biologische agrarische ondernemers nog altijd achterloopt op de reguliere agrarische ondernemers.*

Overwegende dat:

- *Het percentage areaal biologische landbouw jarenlang ongeveer gelijk is gebleven. Door de bank genomen in Noord Holland nog maar zo'n 1 tot 5%;*
- *Dit terwijl we met een omslag naar biologisch grote vooruitgang kunnen boeken op het gebied van water- en bodemkwaliteit en gezondheid van mensen en dieren;*
- *Om hier verbetering in te brengen een plan nodig is, dat niet alleen gaat over voedselbeleid, maar ook over sier- en bollenteelt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De noodzaak van meer biologische agrarische activiteit – en met de Voedselvisie 'onder de arm' – nogmaals onder de aandacht te brengen van de sector, de organisaties die de sector vertegenwoordigen en de rest van de keten;*
- *Acties te ondernemen (door GS te beoordelen in hoeverre daar nu capaciteit voor is die een bredere inzet op biologisch verbouwen / telen stimuleert en/of die een bredere vraag (van consumenten) naar biologische producten genereren;*
- *Een brief te sturen aan PS over de vraag hoe de provincie kan bijdragen aan de Europese doelstelling tot verhoging van het biologisch areaal;*
- *Deze brief voor de zomer 2023 aan PS te doen toekomen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren), Aukelien Jellema (PvdA), Süleyman Koyuncu (DENK) en Amelie Strens (D66)

De **VOORZITTER**: We lopen ze nog even na, maar u bent zeer accuraat. Dus we kunnen ervan uitgaan dat deze moties onderdeel uitmaken van onze beraadslagingen. Ik telde er negen. U had het net over tien, maar volgens mij is het negen ingediende moties. Ja.

Dan gaan we naar de heer Deen van de PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. Vandaag bespreken we de Begroting voor 2023. Wij gebruiken al een aantal jaar deze vergadering om met veel passie, onze mening en ideeën te ventileren en daarbij wat moties en amendementen in te dienen. En waar leidt dit iedere keer toe, voorzitter? Is dan de grote vraag. Dit leidt iedere keer tot het feit dat er straks in maart weer partijen staan te trappelen om de PVV uit te sluiten. Dit zijn dan weer dezelfde partijen die in elke zin het woord 'samen' uitspreken en zogenaamd pleiten voor een democratische aanpak. Deze partijen, voorzitter, zijn op dit moment ook verantwoordelijk voor de huidige situatie in Nederland. En als een schoothondje voert het College in Noord-Holland het opgelegde beleid vanuit Den Haag en Brussel uit. Hierdoor hebben wij te maken met een wooncrisis, een asielcrisis, een koopkrachtcrisis, klimaatcrisis, stikstofcrisis en een energiecrisis. Het water, voorzitter, staat de Noord-Hollander aan de lippen. De portemonnee is leeg. Mensen zitten in de kou en kunnen geen boodschappen meer doen. Dat is de realiteit, voorzitter. Daarom dienen wij vandaag één motie in met het dictum: roept het college op om de koopkracht van onze burgers te verbeteren door de opcenten met zestien procent te verlagen.

Motie 206-14 november 2022
Verlagen opcenten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De koopkracht van veel Noord-Hollanders zienderogen afneemt door het afbraakbeleid van kabinet Rutte IV.*

Overwegende dat:

- *De enige manier waarop de provincie de koopkracht van haar burgers op directe wijze kan verbeteren, is via de opcenten;*
- *De provincie per jaar vele miljoenen euro's aan belastinggeld verkwanselt aan beleid voor niet-bestaande problemen, zoals klimaat, stikstof en natuur.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De koopkracht van onze burgers te verbeteren door de opcenten met 16% te verlagen en dekking daarvoor zoveel mogelijk te halen uit de budgetten voor genoemde niet-bestaande problemen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Marco Deen (PVV)

De heer **DEEN** (PVV): Voorzitter, veel woorden gaan wij niet meer vuil maken aan deze begroting, want dat is zinloos. De stoomwals dendert gewoon onverminderd door. Eén vraag willen wij daarom wel stellen aan de Noord-Hollandse inwoner en ondernemer.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik werd toch wel even verrast door uw motie. Maar hoe denkt u dat die motie de koopkracht gaat versterken van de mensen aan de onderkant van de samenleving die geen auto hebben en die juist die versterking van de koopkracht nodig hebben?

De heer **DEEN** (PVV): Nou, voorzitter, daar heeft de heer Klein een punt. Je moet natuurlijk wel een auto hebben om de opcenten te kunnen verlagen, maar in ieder geval help je die mensen wel. Ja. Misschien trouwens ook een idee nu de heer Klein toch even opstond. Misschien dat we al dan vervroegd de mensen mee kunnen pakken met een elektrische auto in plaats van daarmee te wachten tot 2024. Dat scheelt ook weer een aanzienlijk deel. Kunnen we misschien die mensen aan de onderkant van de maatschappij-

De **VOORZITTER**: Meneer Deen, u interrumpeert natuurlijk niet meneer Klein; meneer Klein interrumpeert u, hè?

De heer **DEEN** (PVV): Ja, ik haak alleen even in op de heer Klein. Dat vind ik toch wel prettig. Ja.

Voorzitter, ik wilde zeggen dat veel woorden wij niet meer vuil gaan maken aan deze begroting. Zinloos, want de stoomwals dendert gewoon door. Eén vraag willen wij stellen aan de Noord-Hollandse inwoner en ondernemer. En inderdaad, ik heb het al een paar keer gehoord, de verkiezingen zijn wat mij betreft begonnen. Wilt u hierin verandering? Wilt u weer een onbezorgd leven? Maak dan het juiste vakje rood in maart en de PVV gaat dat regelen. Dank u.

De **VOORZITTER**: U wilde nog een motie indienen, meneer Deen. [...] En deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Dan ga ik het woord geven aan mevrouw Alberts van de SP.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, TINA. Ja, u kijkt mij nu allemaal verdwaasd aan, want waar heeft ze het over? Ik kijk nog even de zaal rond om te kijken of er iemand is waar al een lichtje gaat branden. Welnu, There Is No Alternative. Iemand had het goed. Dat is een heel beroemde uitspraak van Margaret Thatcher, de IJzeren Dame uit het Britse Koninkrijk. Het was de start van een ongeluk in slow motion. En waar we nu nog mee zitten. Waar doelde mevrouw Thatcher eigenlijk op dat er geen alternatief was? Het zou allemaal goedkoper worden. En efficiënter. En vooral met veel minder bureaucratie, want de markt zou het oplossen. There is no alternative. Voorzitter, in willekeurige volgorde werden de volgende zaken aanbesteed: de energievoorziening, publieke werken, volkshuisvesting, ouderenzorg, jeugdzorg, gehandicaptenzorg, openbaar vervoer, posterijen. De rij is haast eindeloos. En ik zal er zeker een paar niet genoemd hebben. De overheid mocht het niet langer zelf doen. Dus werden diensten en instanties verzelfstandigd of zelfs in de verkoop gedaan. Denk aan de gemeentelijke en provinciale energiebedrijven. Ze werden Nuon. En vervolgens verkocht aan het Zweedse overheidsbedrijf Vattenfall. Denk aan de hoogovens. Ze werden Corus, nu Tata Steel. Denk aan de Noord- en Zuid-Hollandse Busmaatschappij, nu Connexxion, of moet ik nu eigenlijk inmiddels alweer spreken van Transdev? Werd het nou goedkoper? Nee, natuurlijk niet. Want als de overheid iets wilde, dan moest er een heel aanbestedingscircus worden opgezet met consultants en juristen en allemaal geen goedkope 'jongens'. Ik zet ze even tussen aanhalingstekens, dat niemand zich aangesproken voelt voor het verkeerde woord gebruik. De afdeling juridische zaken groeide explosief, want contracten moesten worden opgesteld en er moesten rechtszaken worden gevoerd tegen bedrijven die het dan met de gang van zaken oneens waren. En om die rechtszaken te vermijden, moesten er weer meer juristen in dienst genomen worden. Of niet? Want die juristen, die hadden door dat ze niet in dienst van de overheid moesten treden, maar zich extern moesten laten inhuren. Pels Rijcken is er groot mee geworden. En werd het nou

efficiënter? Nee, natuurlijk. Want bij wie moest je aankloppen als er iets niet in orde was? En zeker voor gewone mensen werden het kastje en de muur bekende objecten waar ze mee te maken kregen. Ooit bedacht een reclamebureau zelfs de paarse krokodil. Kwam er dan minder bureaucratie? Ik denk dat u inmiddels het antwoord wel stiekem zit in te vullen. Want omdat bedrijven vooral bezig waren om hun eigen zin te doen – namelijk denken aan winstmaximalisatie – moesten er steeds meer regels bedacht worden om ze in toom te houden. Dat was zelfs niet genoeg. Want we hebben natuurlijk daarnet de heer Zoon horen praten over zijn geitenpaadjes. Want er werden steeds nieuwe geitenpaadjes verzonnen, waardoor weer nieuwe juristen- Dit bewust ingezette ongeluk in slow motion heeft ervoor gezorgd dat wegenbouw standaard drie keer zo duur werd. Of misschien wel meer. En er werd toen een nieuwe oplossing gevonden. De juristen bedachten het volgende systeem van Design, Finance, Construct and Maintain. Dus ontwerp, financier, bouw en onderhoud. En wat kregen we? De Leeghwaterbrug. Er mocht worden bijgelapt. Of de nieuwe zeesluis. Nou, er werd vooraf al bijgelapt, want hij moest groter en sneller klaar zijn. Wat kregen we? Hij was dus niet op tijd klaar. Zeker niet sneller. En we kregen busvervoer, inderdaad, maar het is zo duur geworden dat het niet meer in de haarvaten van onze provincie komt en daarmee de leefbaarheid op de tocht is komen te staan. En wat was de oplossing? U mag de laatste anderhalve kilometer lopen. Of we bedenken de Texelhopper. Een ongeluk in slow motion? Met dat de overheid, diensten en instanties op afstand zette, gebeurde er nog iets anders. Want voor sommigen is het woord 'overheid' een vies woord, maar overheid staat voor iets anders. Namelijk, voor democratische zeggenschap. En die zijn we kwijt. Probeer nog maar eens wat voor mekaar te krijgen als overheid, want alles is op afstand gezet. Ja, we mogen betalen. Ik vind het dan ook zeer opmerkelijk dat het de overheid zelf was – althans, bepaalde politieke partijen – die die democratische zeggenschap uit handen heeft gegeven. En nu zijn er de beroemde, nou nee, beruchte gebakken peren. De energiecrisis drukt ons met de neus op de feiten. Straks gaat de regering vanwege het energieplafond 23 miljard overmaken aan het Zweedse staatsbedrijf Vattenfall. Vattenfall, wat destijds voor twintig miljard de overname betaalde van onze eigen energievoorziening. O ja, en die 23 miljard is voor één jaar. Nou, het blijkt dus ook dat we er totaal geen zeggenschap over hebben. Dat geld kunnen we zo overmaken. Ook alle toestanden rond Tata laten dat zien. De overheid gaat straks kapitalen investeren in groen staal, maar krijgt er niets voor terug. Geen zeggenschap. En de winst verdwijnt naar India.

Voorzitter, binnen deze omstandigheden komt de SP met een aantal voorstellen. Het blijft behelpen, want veel van onze voorstellen gaan over praten, over bespreken, over lobbyen. Maar we gaan ervan uit dat u, ondanks dat, geen van de voorstellen wegwuift, want ze gaan-

De **VOORZITTER**: De heer Heijen.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja, sorry, ja, ik wou het even afronden. Een laatste zin en dan- Ze gaan namelijk over schone lucht. Ze gaan over natuur, over leefbaarheid, over gezondheid, over volkshuisvesting. Allemaal zaken die onze inwoners aangaan.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik moest bij 'Tina' denken aan het meidenblad dat mijn zusje vroeger las. Ik werd daar overigens beduidend opgewekter van dan van wat u net naar voren bracht.

De **VOORZITTER**: U las het ook dus?
De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik las het ook. Ja. Kunt u nou uit het buitenland veel voorbeelden noemen waar ze een grote overheid hebben waar het allemaal beduidend beter is geregeld dan hier?

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Kijk, dit is de ouderwetse dooddoener. De overheid kon het niet zelf. Nee, de overheid maakte fouten, maar we hadden wel de zeggenschap en we hadden wel de mogelijkheid op het moment dat een directeur niet functioneerde, omdat hij er een potje van maakte, om hem de laan uit te sturen. En nu hebben we niks. Het enige wat er is: we mogen betalen of niet betalen. Ik vind dat een vrij slechte verhouding voor iets wat alle inwoners aangaat. Begrijpt u een beetje wat ik bedoelde? Er werden fouten gemaakt door die overheid. Natuurlijk. En nu nog. Maar nog steeds blijkt dat die democratische controle wat mij betreft een groter goed is dan alles maar op afstand te zetten.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Volgens mij worden overal fouten gemaakt, waar mensen werken. Maar u heeft geen antwoord geven op mijn vraag. Noemt u nou eens voorbeelden uit het buitenland

met een sterke overheid of met een overheid die alles regelt waar het beduidend veel beter gaat dan hier in Nederland.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Nou ja, de vraag is dan of u dan meteen erachteraan zet of ik daar dan naartoe wil emigreren. Dat is dan niet het gebeuren. Maar ik weet dat er een aantal Scandinavische landen zijn die het redelijk aardig doen. Kijk eens naar het onderwijs, hoe dat daar geregeld is, bijvoorbeeld.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Volgens mij is de- Nou, jawel, maar volgens mij is ook het onderwijs juist een van de zaken in Nederland die nog behoorlijk door de overheid worden. Gebouwen zijn vaak van gemeenten en alle financiën lopen keurig via het ministerie. Maar ik constateer dat u dus niet met een land komt die en ik- U hoeft- Ik zou het heel jammer vinden als u emigreert, want het is volgens mij veel te leuk als je hier blijft. Maar ik constateer dat u niet met een groot voorbeeld komt van, kijk, dit is een land met een overheid waar de overheid nagenoeg alles regelt en daar gaat het beduidend beter dan hier in Nederland.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Nog eventjes terugkomend op het onderwijs. Dan gaan we wel een beetje van het provinciale padje af, om het maar zo te zeggen. Maar in zijn algemeenheid. Wat er nu gebeurd is, is dat we het onderwijs aan de schoolbesturen hebben overgelaten en dat we alleen kunnen betalen. We gaan niet over meer- Dus je hoeft niet meer inderdaad bij de dienst in drievoud in te dienen of je nog een pakketje kleurpotloden mag hebben voor in je klas. Dat is afgeschaft. Dat was ook raar aan de overheid. Maar nu staat het zo ver weg en krijg je dus nu dat er op de schoolpleinen mensen staan te flyeren om bijlesbureautjes aan het werk te helpen. “Komt u maar bij mij, want ik geef beter onderwijs”, al dat soort zaken. Ja, Ik weet niet of u daar blij mee bent. Het is een korte, qua antwoord, maar het is een voorbeeld.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wilde toch even ingaan op het pleidooi eigenlijk van mevrouw Alberts om toch te pleiten voor een grotere overheid. Als Forum voor Democratie zijn wij eigenlijk voor een kleinere overheid. Maar we hebben natuurlijk intern ook die discussie, omdat we zien- Dat heb ik vorig jaar bij de Algemene Beschouwing ook aangegeven, dat wij ook vinden dat de liberalisering van de energiemarkt enorm is doorgeslagen. Dus ik zie ook dat dat wel negatieve kanten heeft. Nu kan het bedrijfsleven, zou daar een efficiëntieslag in kunnen hebben betekend. Aan de andere kant heeft dat ook- Nou ja, omdat die connectie verdwenen is. Maar die overheid is ook een waterhoofd. Dus als u zegt- Correctie. Als mevrouw Alberts zegt dat we meer overheid zouden moeten doen, hoe voorkomen we dan in dit geval dat het een waterhoofd wordt en dat het een inefficiënte, onuitvoer-machine eigenlijk wordt?

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Bij dé overheid in zijn algemeenheid valt hier en daar wel wat te schrappen. Ik vind bijvoorbeeld het enorme aantal voorlichters, vind ik gigantisch. Die zouden ook bij de krant kunnen gaan werken bijvoorbeeld. Maar ik heb net in mijn verhaal laten zien dat de juridische afdeling zo groot wordt. Alles is gejuridificeerd. En dat zijn enorme hoeveelheden, nou ja, mensen in dienst van de overheid waarvan je je kunt afvragen of dat nou wel de zaak dient. Nogmaals, ik begrijp uw twijfel. Ik zou zeggen, denk gerust nog eens met elkaar daarover na en kom op het pleidooi wat ik hou – ik kan het ook aan u doorgeven – kom daar nog eens op terug en maak er een studieobject van.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Studie, dat is een mooi haakje. Heeft u geschiedenis gestudeerd?

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): U heeft geschiedenis gestudeerd. Dat maakt het nog interessanter. Ik ook. U houdt een prachtig betoog. Wat u doet, is dat u een situatie van de jaren ‘80 volledig plakt op de situatie in 2022 zonder enige rekenschap te houden van een enorme periode die daartussen heeft plaatsgevonden. En u maakt dus een vergelijking van twee zaken die niet te vergelijken zijn. Ik vind het prachtig, hoor, hoe u het vertelt en ik ga volledig met u mee. Maar in die zin gaat uw betoog gewoon absoluut niet op. Bent u dat niet met mij eens? Als we kijken naar de historie.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel, voorzitter. Terwijl u bezig was met deze vraag te formuleren, stond ik al ‘nee’ te schudden. Want wat ik gedaan heb, dat is in feite het

startpunt – de overheid kan het niet en je moet allemaal aan de markt- – en het eindpunt – de markt domineert. Daartussen is natuurlijk een heleboel gebeurd en het werd steeds meer in de richting van het marktdenken gebracht. En nu zijn we op het punt waarvan ik heb gezegd: dat zijn gebakken peren. Natuurlijk, ik kan het hele verhaal met u doornemen, maar ja, dan is mijn spreektijd op en dan heb ik die moties nog niet opgelezen. Dus dat is ook niet helemaal de bedoeling.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Voor u zijn het gebakken peren, voor mij is het appels en peren vergelijken. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Nee, want ik heb het proces beschreven. Weliswaar, alle tussenliggende stappen heb ik overgeslagen. Maar dan kan je dus wel degelijk zeggen: nu, op dit moment, als resultaat van deze historische ontwikkeling zitten we met iets waarvan we moeten zeggen 'dit is het niet meer, dat moet anders'.

Ik ga de moties voorlezen. O ja, en ik had het preadvies eigenlijk al voorgezegd. Namelijk, niet wegwuiven. Maar dat laat ik geheel aan het College over verder. Ik hoop dat ze daarnaar luisteren.

De eerste motie, die heet Lutkemeerpolderen. Mensen die in de commissie aanwezig waren, weten wat ik daarmee ga bedoelen. Het dictum is: verzoekt Gedeputeerde Staten in overleg te treden met de initiatiefnemers van Voedselpark Amsterdam, de gemeente Amsterdam, de aandeelhouders van SADC en de overige betrokken gemeenten. Het tweede verzoek: zich te buigen over de ontwikkeling en realisatie van een voedselpark in de Lutkemeerpolder en de uitkomsten van dit overleg te rapporteren aan Provinciale Staten. Medeondertekend door de Partij voor de Dieren.

Motie 215-14 november 2022
Lutkemeerpolderen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Overwegende dat:

- *Ahold zich heeft teruggetrokken uit de Lutkemeerpolder;*
- *Verschillende betrokken partijen hebben aangegeven bereid te zijn om in overleg te treden over de toekomst van de Lutkemeerpolder;*
- *Een groeiende groep Amsterdammers een voedselpark in de Lutkemeerpolder wil realiseren;*
- *Stadslandbouw goed past in de transitie naar een circulaire economie.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In overleg te treden met de initiatiefnemers van het Voedselpark, de gemeente Amsterdam, de aandeelhouders van SADC en de overige betrokken gemeenten;*
- *Zich te buigen over de ontwikkeling en realisatie van een Voedselpark in de Lutkemeerpolder;*
- *En de uitkomsten van dit overleg te rapporteren aan Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP) en Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): De tweede motie, die heet Wet Bibob toepassen bij recreatieparken. Als u ons gevolgd heeft, weet u dat we ons daar erg druk om maken. Hier is het dictum: verzoekt Gedeputeerde Staten om in overleg te gaan met de gemeenten om bij overname van een recreatiepark of nieuw te realiseren recreatiepark een Bibob-onderzoek verplicht te stellen en om in overleg te gaan met gemeenten om een Bibob-onderzoek te starten bij parken die onlangs verkocht zijn, maar waar nog geen plan ligt – zoals camping Sandervoerde in Zandvoort en Jachthaven De Otter in Wijdemeren.

Motie 214-14 november 2022
Wet Bibob toepassen bij recreatieparken

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De berichten in de media betreffende de handel en wandel aangaande de vakantieparken zeer verontrustend zijn;*

- *Investeerders die vakantieparken opkopen vaak al aan herstructurering beginnen terwijl de vergunningen nog niet rond zijn;*
- *De recreanten vaak angst aangejaagd wordt door de investeerders.*

Overwegende dat:

- *Voorkomen moet worden dat de provincie Noord-Holland onbedoeld en ongewild strafbare activiteiten faciliteert;*
- *Investeerders dienen aan te tonen waar hun investering vandaan komt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om in overleg te gaan net de gemeenten om bij overname van een recreatiepark of nieuw te realiseren recreatiepark een Bibob-onderzoek verplicht te stellen;*
- *Om in overleg te gaan net de gemeenten om een Bibob-onderzoek te starten bij parken die onlangs verkocht zijn maar waar nog geen plan ligt zoals Camping Sandevoerde (Zandvoort) of Jachthaven De Otter (Wijdemeren).*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Derde motie. Die gaat weer over schone lucht, in dit geval CO_2-uitstoot en de motie heet Leg vliegverkeer van privéjets aan banden. Besluit GS opdracht te geven om het gebruik van privéjets te ontmoedigen door bij het Rijk te pleiten voor het invoeren van een belasting op kerosineverbruik voor privévluchten – is er niet –, privévluchten te laten meetellen bij het maximaal aantal toegestane vliegbewegingen vanaf Schiphol – worden niet meegeteld namelijk –, een onderzoek naar de mogelijkheden om gebruik van privévluchten te verbieden en te onderzoeken hoe binnen de EU de belastingvoordelen voor gebruik en bezit van privéjets afgeschaft kunnen worden en hoe gebruik van en bezit zwaarder belast kan worden. Dit komt misschien voor een heleboel van u- Vrij nieuw. Maar vrij kortgeleden hebben wij gehoord namelijk dat privéjets buiten zo'n beetje alles en nog wat vallen. En als dan bijvoorbeeld een beperking gaat komen op de reguliere vluchten – er wordt nu gewerkt van vijfhonderd naar 440. 000 vluchten per jaar, dan kan je rustig met je privéjet die vluchten gaan invullen. Niemand let erop. Dus zitten we nog op vijfhonderdduizend vliegbewegingen voor je het weet. Dus dat is een heel essentiële om daar notie van te nemen. We gaan niet zelf verbieden, maar we gaan wel vragen: Rijk, let op, want je wordt in de maling genomen, want de privéjets gaan achterom gewoon door met waar ze mee bezig waren. Medeondertekend door de Partij voor de Dieren.

Motie 213-14 november 2022
Leg vliegverkeer van privéjets aan banden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Overwegende dat:

- *Er jaarlijks duizenden privévluchten vanaf Schiphol vertrekken;*
- *Veel van deze privévluchten relatief korte afstanden betreffen van nog geen 500 kilometer;*
- *Het aantal vliegbewegingen moet worden teruggebracht om de $C0_2$-ultstoot te verminderen, de luchtkwaliteit te verbeteren en de geluidsoverlast voor omwonenden te verminderen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
Het gebruik van privéjets te ontmoedigen door bij het Rijk te pleiten voor:

- *Het Invoeren van een belasting op kerosineverbruik voor privévluchten;*
- *Privévluchten te laten meetellen bij het maximaal aantal toegestane vliegbewegingen vanaf Schiphol;*
- *Een onderzoek naar de mogelijkheden om gebruik van privévluchten te verbieden;*
- *Te onderzoeken hoe binnen de EU de belastingvoordelen voor gebruik en bezit van privéjets afgeschaft kunnen worden en hoe gebruik en bezit zwaarder belast kan worden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP) en Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

Motie 213 'Leg vliegverkeer van privéjets aan banden', ingediend door SP en Partij voor de Dieren.
Motie 213 is met aantal stemmen voor en aantal stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: fractienamen.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Volgende motie: Leg cruiseverkeer aan banden. Dit gaat ook weer over schone lucht trouwens. Namelijk, besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven in de overleggen met gemeente Amsterdam of NZKG, of wat dan ook, erop aan te dringen om grote cruiseschepen niet meer door het Noordzeekanaal te laten varen en aan te laten meren in de Amsterdamse haven. Even voor de duidelijkheid, één cruiseschip heeft een CO_2-uitstoot van 84.000 personenauto's en aan fijnstof uitstoot een miljoen auto's. Dus cruiseschepen.

Motie 212-14 november 2022
Leg cruiseverkeer aan banden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Overwegende dat:

- *Cruiseschepen zwaar vervuilend zijn;*
- *De $C0_2$-uitstoot van een groot cruiseschip gelijk staat aan de uitstoot van 84.000 personenauto's;*
- *De fijnsuitstoot van een groot cruiseschip gelijk staat aan de uitstoot van een miljoen personenauto's;*
- *In het Noordzeekanaalgebied in de nabije toekomst nog altijd '190 calls' met cruiseschepen worden toegestaan;*
- *Het nog lang zal duren voordat cruiseschepen echt schoon en uitstootvrij zullen*
- *zijn.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de overleggen met de Gemeente Amsterdam erop aan te dringen om grote cruiseschepen niet meer door het Noordzeekanaal te laten vaten en aanmeren in de Amsterdamse haven.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dan in het onderdeel, wat ik daarnet noemde, volkshuisvesting, de motie Geen verkoop van sociale huurwoningen. Namelijk, besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven met gemeenten afspraken te maken dat zij het verkopen van sociale huurwoningen niet langer in de prestatieafspraken die ze maken met corporaties opnemen.

Motie 211-14 november 2022
Geen verkoop van sociale woningen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Er nog steeds te veel sociale huurwoningen verkocht worden;*
- *Er een groot tekort is aan sociale huurwoningen;*
- *De verhuurdersheffing afgeschaft wordt, waardoor de prikkel om te verkopen, vervalt.*

Overwegende dat:

- *Wanneer sociale huurwoningen niet meer verkocht worden de woningvoorraad in deze categorie niet mee krimpt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Met gemeenten afspraken te maken dat zij het verkopen van sociale huurwoningen niet langer in de prestatieafspraken opnemen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dan ook over volkshuisvesting: Geen sloop, maar onderhoud. Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven samen met woningcorporaties, renovatie en onderhoud voorop te stellen, waardoor de weg naar sloop vermeden wordt.

Motie 210-14 november 2022
Geen sloop, maar onderhoud

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Er nog steeds te veel sociale huurwoningen gesloopt worden;*

- *Sociale huurwoningen die gesloopt worden, plaats moeten maken voor duurdere nieuwbouw;*
- *Bewoners, van woningen die gesloopt worden, uit hun vertrouwde omgeving worden gerukt en in andere buurten moeten gaan wonen; veelal verder weg van hun sociale leven.*

Overwegende dat:

- *Veel sociale huurwoningen nog lang mee kunnen gaan wanneer deze onderhouden worden;*
- *Om sloop te voorkomen ingezet moet worden op onderhoud.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Samen met woningcorporaties renovatie en onderhoud voorop te stellen, waardoor de weg naar sloop vermeden wordt.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): En dat zijn dan de sociale huurwoningen. Dan een iets langere. Dat is de motie Liever meer natuur dan meer infrastructuur. Daar was dus daarnet eventjes zodat hij misschien bij het iMPI zou worden ingediend, maar we vinden het meer een algemeen verhaal. Dus vandaar dat die nu komt. Dat is namelijk, besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven de bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de projecten afslag A9 Heiloo en project Aanpak Guisweg te schrappen. Dan, de opdracht te geven het investeringsbedrag van ongeveer 55 miljoen te investeren in het NNN en onderzoeken welke andere infrastructurele projecten in Noord-Holland vanwege de uitspraak van de Raad van State inzake de Tussenuitspraak Porthos geen doorgang kunnen vinden en deze op een andere wijze te alloceren, zodat deze ten gunste komen van natuurontwikkeling.

Motie 209-14 november 2022
Liever meer natuur dan meer infrastructuur

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *de Raad van State onlangs uitsprak dat voor de aanlegfase van infrastructuurprojecten de bouwvrijstelling niet meer van toepassing is;*
- *Dit tot gevolg heeft dat ook voor de aanleg van infrastructuur een individuele beoordeling moet worden gemaakt van de stikstofgevolgen;*
- *Diverse projecten uit het iMPI (integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur) wellicht niet of wellicht op een veel later tijdstip dan gepland doorgang kunnen vinden;*
- *Er in elk geval twee infrastructuurprojecten zijn waartegen de bewoners van onze provincie zich verzetten;*
- *Voor de projecten Afslag A9 Heiloo en het project Aanpak Guisweg geen natuurcompensatie gevonden is;*
- *Verwacht wordt dat de beide projecten stranden, omdat voor beide projecten de Passende Beoordeling een significant negatief effect heeft op Natura 2000;*

Overwegende dat:

- *Door af te zien van de Afslag A9 Heiloo en de bijdrage van Noord-Holland aan het project Aanpak Guisweg veel geld kan worden bespaard;*
- *Met het afzien van de beide projecten een besparing van ongeveer € 55 miljoen in investeringen kan worden gerealiseerd;*
- *Investeren in natuur in plaats van infrastructuur en positieve bijdrage zal leveren aan de natuurkwaliteit;*
- *De mens – en daaromheen ook de Noord-Hollandse mens – niet kan leven en de natuur wordt opgeofferd;*
- *Noord-Holland, door middel van een investering een bedrag van euro 55 miljoen kan toevoegen aan de instandhouding van de natuur.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De bijdrage van de provincie Noord-Holland aan de projecten Afslag 49 Helloo en project Aanpak Guisweg te schrappen;*
- *Het investeringsbedrag van ongeveer € 55 miljoen te investeren In het NNN;*
- *Te onderzoeken welke andere infrastructurele projecten in Noord-Holland, vanwege de uitspraak van de Raad van State inzake de tussenuitspraak Porthos, geen doorgang kunnen vinden;*

- *Deze op een andere wijze te alloceren, zodat deze ten gunste komen van natuurontwikkeling*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): En ik heb er nog eentje. Dat gaat ook over natuur. We zijn er bijna, hoor. Ik heb er nog twee. De natuur kan wel een extra zetje in de rug gebruiken. Dan is het, besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven over te gaan op het versneld verwerven van gronden voor en inrichten van het NNN en daarvoor onder meer gebruik te maken van de MGA-2 – tweede tranche maatregelen, aankoop en beëindiging veehouderijlocaties – van het Rijk; indien de genoemde middelen ontoereikend zijn voor de versnelde inzet dekking te zoeken in de Reserve groen, de Reserve groene uitweg, de Reserve Oostelijke Vechtplassen, de Reserve waardevermindering, grondaankopen, groen en, of de secundaire dekkingsbronnen programma Natuurnetwerk. Als laatste in dit verhaal: de eventuele extra, structurele kosten die voor rekening van de provincie Noord-Holland komen, te dekken uit het positieve structurele begrotingssaldo.

Motie 208-14 november 2022
De natuur kan wel een extra zetje in de rug gebruiken

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Er in Nederland vanaf 1 januari 2022, nog 34.432 ha NNN (Natuurnetwerk Nederland) moet worden ingericht;*
- *De provincie Noord-Holland hiervan nog 4.695 ha voor haar rekening moet nemen;*
- *In 2021 alle provincies slechts 1.922 ha NNN hebben ingericht;*
- *De provincie Noord-Holland hier slechts 150 ha voor haar rekening nam;*
- *Wanneer in dit tempo wordt doorgegaan met de inrichting van NNN het beoogde doel in 2027 niet gehaald is.*

Overwegende dat:

- *Het programma PNN onderdeel is van de gebiedsgerichte aanpak stikstof en het programma Natuur.*
- *Weliswaar aan de gebiedsgerichte aanpak stikstof en het programma Natuur wordt gewerkt, maar er nog niet heel veel resultaten worden geboekt;*
- *De teruggang van de biodiversiteit in de provincie Noord-Holland is gestopt, maar er nog geen voortgang gemaakt wordt met het herstel;*
- *Daarom versneld moet worden ingezet op de verdere voltooiing van het NNN.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Over te gaan op het versneld verwerven van gronden voor en inrichten van het*
- *NNN;*
- *Daarvoor onder meer gebruik te maken van de MGA-2 (tweede tranche maatregelgerichte aankoop en beëindiging veehouderijlocaties) van het Rijk;*
- *Indien de genoemde middelen ontoereikend zijn voor de versnelde inzet dekking te zoeken in de Reserve Groen, de Reserve Groene Uitweg, de Reserve Oostelijke Vechtplassen, de Reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen en/of de secundaire dekkingsbronnen programma Natuurnetwerk;*
- *De eventuele extra structurele kosten die voor rekening van de provincie Noord-Holland komen te dekken uit het positieve structureel begrotingssaldo.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): En als laatste, Fundamentele koerswijziging zichtbaar in iMPI – Nu echt meer geld voor ruimte voor ons ov. Besluit het college van GS op te roepen de noodzaak tot beter, kwalitatief en kwantitatief, openbaar vervoer te onderschrijven, dit zichtbaar te maken in de PS-voorstellen en een groter budget beschikbaar te stellen voor ov-verbindingen in onze provincie, waarbij ook fijnmazig ov een grotere rol krijgt, dit vorm te geven in een actualisering van het iMPI 2023-2030, welke verschijnt in het voorjaar van 2023, en deze actualisering van het iMPI 2023-2030 te verwerken in een wijziging van de begroting van 2023, te verschijnen in het eerste kwartaal van 2023. En dit was de laatste.

Motie 207-14 november 2022

Fundamentele koerswijziging zichtbaar in iMPI 2024-2031 – 'Nu echt meer geld en ruimte voor ons ov'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *In deze Statenvergadering voorligt het Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 20232030r als VD-57;*
- *Het deel van het totale budget ten behoeve van infrastructurele projecten steeds kleiner wordt;*
- *De projecten in plan- en realisatiefase van het iMPI 2023-2030 steeds meer budget vragen, door ontwikkelingen in de macro-economie;*
- *Er maatschappelijk neer behoefte is en komt aan kwalitatief (en kwantitatief) goed ov in ons land, alsook in Noord-Holland;*
- *In de commissiebehandeling door veel partijen de wens en noodzaak tot meer ov-voorzieningen beider is geworden.*

Overwegende dat:

- *Het alsmaar Investeren In 'nieuw asfalt' steeds meer onder druk komt te staan, mede doordat betreffende projecten alsmaar duurder worden en zullen gaan worden;*
- *Het wens-en-noodzaak uitspreken van kwalitatief en kwantitatief beter 0V zal moeten leiden tot een verschuiving in de budgettering, als we het hebben over budgetten voor het komende iMPI;*
- *Er door allerlei ontwikkelingen in de samenleving kansen liggen voor meer ov;*
- *Veel gebieden, vooral buiten de stedelijke gebieden meer en meer verstoken blijven van goede bereikbaarheidsmogelijkheden, en ook een groot deel van de Staten dit zorgelijk vindt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De noodzaak tot beter (kwalitatief en kwantitatief) openbaar vervoer te onderschrijven;*
- *Dit zichtbaar te maken In de PS-voorste3en en een groter budget beschikbaar te stellen voor ov-verbindingen in onze provincie, waarbij ook 'fijnmazig ov een grotere rol krijgt;*
- *dit vorm te geven in een actualisering van het iMPI 2023-2030. welke verschijnt in het voorjaar van 2023;*
- *Deze actualisering van het iMPI 2023-2030 te verwerken in een wijziging van de begroting van 2023, te verschijnen in het eerste kwartaal van 2023.;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Langer dan mijn speech. Alstublieft.

De **VOORZITTER**: Ik heb er negen geteld.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja.

De **VOORZITTER**: Die maken alle negen onderdeel uit van onze beraadslagingen. Dank u wel.

Dan gaan we naar de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, tijdens de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid hadden we het al even over de mooiste zin in de begroting. Op pagina 94 staat "Iedere dag zijn in Noord-Holland mensen op weg naar hun bestemming". En hoewel dat natuurlijk niet filosofisch bedoeld is, vond ik het eigenlijk wel een heel treffende uitspraak. Want is dat het niet waar we het als provinciebestuur allemaal voor doen? Dat we de randvoorwaarden creëren, zodat zoveel mogelijk van onze inwoners hun bestemming kunnen vinden, tot hun recht kunnen komen, tot bloei kunnen komen. De vraag die in de commissie onbeantwoord bleef, is, wat die bestemming dan is. Dat is gelukkig niet aan ons als provinciebestuur. Maar ik geloof wel dat ieder mens de opdracht heeft om zelf een antwoord te vinden op de vraag wat je bestemming is. Wat je doet met het leven dat je gegeven is. Het is een vraag van alle tijden. Al zo'n 2700 jaar geleden werd zo'n vraag ook gesteld door inwoners van Israël. Wat vraagt God van ons? En er was een profeet, Micha, die antwoord gaf. "God heeft jullie al verteld wat hij van jullie verlangt. Hij vraagt alleen dit: wees eerlijk, rechtvaardig en trouw. En denk niet alleen aan jezelf, maar leef dicht bij God." Nou, of je nou in die God gelooft of niet, ik denk dat het in ieder geval voor veel mensen een aansprekend levensdoel is: eerlijk, rechtvaardig en trouw zijn. En het is daarmee ook voor de

ChristenUnie een mooi leidmotief om een beschouwing over een aantal aspecten van de begroting te geven.

En dan wil ik beginnen met het programma Bereikbaarheid. Immers, het gaat om die bestemming. Maar hoe bereik je dan die bestemming? Voor een groot gedeelte van onze inwoners is dat niet een heel ingewikkelde vraag. Ze pakken de fiets, de tram, de bus of de auto of – ik kijk even naar de heer Kanik – ze hoeven niet eens naar buiten, omdat ze Zoomen vanaf huis. En wij zijn heel blij dat GS in deze begroting na onze oproep heeft besloten om verder te investeren in de mobiliteitstransitie en fietsinfrastructuur. Maar dat is nog niet voldoende, want er zijn ook gebieden in de provincie waar mensen minder keus hebben. Omdat ze geen auto hebben en de voorzieningen op grote afstand zijn gekomen. Omdat er geen of maar af en toe een bus rijdt. En daarbij komen ook nog de aangekondigde prijsstijgingen. De Vervoersregio Amsterdam heeft recent zelfs besloten om de prijs voor het reizen buiten de stad verder te verhogen dan het reizen binnen de stad. En dat vinden wij niet eerlijk. Juist nu zoveel mensen gebukt gaan onder hoge prijzen, moet het kaartje voor de bus niet duurder worden. Nou denkt u misschien, ja, zet het college zich dan niet in voor het ov? Afgelopen week werd immers bekend dat de provincie 1,2 miljoen investeert in het busvervoer, dat ze bussen overneemt om de kosten voor de maatschappijen te verlagen en dat er in 2023 niet minder bussen hoeven te rijden. Heel goed allemaal. Maar gaat een prijsverhoging dan helpen om mensen terug de bus in te krijgen? De vraag stellen is hem beantwoorden. Juist wanneer de kosten over de hele breedte stijgen, moet de overheid durven om te investeren om de koopkracht van mensen op peil te houden. En de ChristenUnie wil dat Noord-Holland de prijzen voor het openbaar vervoer in het komend jaar bevriest. We dienen daarom een motie in: Geen prijsstijging ov in Noord-Holland. En dat doen we samen met de SP en de Partij voor de Dieren. Dan wil ik graag het dictum voorlezen. Wij verzoeken GS de ambitie uit te spreken het tarief voor het busvervoer in Noord-Holland in 2023 gelijk te houden aan het tarief in 2022; met de concessiehouders voor busvervoer in gesprek te gaan om te bepalen met welke extra provinciale bijdrage een prijsverhoging voor reizigers is te voorkomen en hiervoor ruimte te zoeken in de begroting en PS een voorstel voor te leggen bij de eerste begrotingswijziging.

Motie 216-14 november 2022
Geen prijsstijging busvervoer in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Er momenteel sprake is van ongekend inflatie;*
- *Veel inwoners in de problemen komen door deze prijsstijgingen;*
- *De verwachting is dat het tarief voor de bus in 2023 met 7% zal stijgen.*

Overwegende dat:
- *De vervoerders vrijheid hebben om tarieven wel of niet te verhogen;*
- *De provincie de bijdrage aan de vervoerders kan verhogen om een prijsverhoging voor reizigers te voorkomen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *De ambitie uit te spreken dat het tarief voor het busvervoer in Noord-Holland in 2023 gelijk blijft aan het tarief in 2022;*
- *Met de concessiehouders voor het busvervoer in gesprek te gaan om te bepalen met welke extra provinciale bijdrage een prijsverhoging voor reizigers te voorkomen;*
- *Hiervoor ruimte te zoeken in de begroting en PS een voorstel voor te leggen bij de eerste begrotingswijziging.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie), Remine Alberts (SP) en Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt ook onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Het tweede onderwerp wat ik aan wil snijden is het programma Klimaat en Milieu. Het klimaat staat volop in de aandacht deze weken. Met de COP 27-top in Caïro, de protesten op Schiphol en de acties in musea. En het is terecht, want de gevolgen van klimaatverandering zien we de laatste jaren steeds scherper. Extremer weer, droogte in Afrika overstromingen in Pakistan, en de gevolgen zullen waarschijnlijk alleen maar ernstiger worden. En weet u wat het nare is? De klimaatproblemen vergroten de tegenstellingen tussen arm en rijk. Juist kwetsbare mensen worden als eerste slachtoffer van veranderingen. Mensen aan de andere

kant van de wereld met weinig geld, levend in lage delta's of in droge woestijnen. En in ons land, juist de mensen die geen zonnepanelen konden kopen, elektrische auto's konden aanschaffen, warmtepompen, die voelen de effecten van de energieprijzen extra zwaar. Uit de CO_2-impactanalyse van de provincie is gebleken dat het huidige beleid nog tekortschiet. Er moet meer. Niet alleen na de verkiezingen, ook nu al. Wij sluiten ons daarom aan bij de motie van D66, die straks gaat komen, om te onderzoeken hoe de RES-uitvoering versneld kan worden. En ook dienen we samen met de Partij voor de Dieren de motie in waarin we oproepen om maximaal anderhalve graad ambitie te vertalen in provinciaal beleid. En ook de luchtvaartmotie dat Schiphol zal moeten krimpen doen we in mee, want dat is ook nodig voor de uitstoot van stikstof, luchtvervuiling en geluidsoverlast.

Wij zullen met elkaar de schouders moeten zetten onder een ambitieuze aanpak van klimaatveranderingen. Iedereen zal zijn bijdrage moeten leveren. Maar helaas is dat nog niet helemaal de praktijk. Vorige week maakte Shell bekend dat het 9,4 miljard euro winst heeft gemaakt. Winst overigens, niet vanwege uitzonderlijk ondernemerschap, maar vanwege mazzel door de hoge energieprijzen en daarmee vooral betaald door gewone mensen. En nou zou zo'n winst op zich helemaal niet erg zijn, als Shell die winst investeert in de noodzakelijke energietransitie, want daar is namelijk nog heel veel geld voor nodig. Maar dat doet Shell niet. Van de 31 miljard euro die Shell in 2022 tot nu toe heeft verdiend, keert Shell 26 miljard euro uit aan haar aandeelhouders. Dat is niet rechtvaardig. Het bedrijf ligt op ramkoers met de samenleving. Een samenleving die zijn uiterste best doet om te verduurzamen, om te zorgen dat inwoners niet in de kou komen te zitten deze winter. En voorzitter, een bedrijf dat op ramkoers ligt met de samenleving, verliest zijn licence to operate. En wat de ChristenUnie betreft, kunnen we dat best letterlijk maken. De provincie is concessieverlening voor de exploitatie van tankstations in Noord-Holland. Wij willen niet dat bedrijven, wiens inzet haaks staat op provinciale doelen, over de hoofden van onze inwoners geld kunnen verdienen. Wij dienen daarom een motie in Tankstationconcessies herzien op basis van verantwoord ondernemen. En ik zal het dictum voorlezen. Wij verzoeken GS de oliemaatschappijen met tankstations op provinciale grond in Noord-Holland, die extreme winst aan aandeelhouders uitkeren, aan te spreken op dit gedrag; te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om binnen bestaande concessies consequenties te verbinden aan een gebrek aan maatschappelijke verantwoordelijkheid; te onderzoeken op welke manier aanvullende voorwaarden kunnen worden gesteld aan concessiehouders; en PS hierover te informeren en op basis hiervan een voorstel te doen waarmee beter gestuurd kan worden op duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Motie 217-14 november 2022
Tankstationconcessies herzien op basis van maatschappelijk verantwoord ondernemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De provincie Noord-Holland zo'n 24 concessies heeft uitgegeven voor de exploitatie van tankstations op (deels) provinciale grond;*
- *De provincie de ambitie heeft om klimaatneutraal te zijn in 2050;*
- *De provincie een breed palet aan beleid, maatregelen en activiteiten in om invulling te geven aan deze opgave;*
- *Oliemaatschappijen dit jaar enorme winsten maken en sommige bedrijven er voor kiezen om die winsten voor het overgrote deel uit te keren aan aandeelhouders;*
- *In de evaluatie van het provinciale tankstationbeleid uit 2017 door Decisio al is gesuggereerd duurzaamheidseisen te formuleren en die op te nemen in de overeenkomsten met exploitanten;*
- *GS in het voorjaar van 2017 het standpunt heeft ingenomen dat bij de actualisatie van het tankstationbeleid meer rekening dient te worden gehouden met duurzaamheid.*

Overwegende dat:

- *Er brede maatschappelijk verontwaardiging is over de keuze van oliemaatschappijen om winsten uit te keren aan aandeelhouders;*
- *Deze keuze geen enkele bijdrage levert aan de provinciale ambities, en er zelfs mee in tegenspraak is;*
- *De winst mede gemaakt wordt binnen de concessie die de provincie heeft verleend voor de exploitatie van tankstations;*
- *Dat van samenwerkingspartners van de provincie maatschappelijk verantwoord gedrag mag worden vereist.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De oliemaatschappijen met tankstations op provinciale grond in Noord-Holland die extreme winsten aan aandeelhouders uitkeren aan te spreken op dit gedrag;*
- *Te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om binnen bestaande concessies consequenties te verbinden aan een gebrek aan maatschappelijk verantwoordelijkheid;*
- *Te onderzoeken op welke manier aanvullende voorwaarden kunnen worden gesteld aan concessiehouders;*
- *PS hierover te informeren en op basis hiervan een voorstel te doen waarmee beter gestuurd kan worden op duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Interruptie van de heer Hartog van JA21. En ondertussen heb ik uw motie ontvangen. Die maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, er zijn meerdere zaken die mij tot deze microfoon brachten, maar laat ik me beperken tot uw opmerking dat de doelen van Shell haaks staan op de ambities van deze provincie. Of woorden van een soortgelijke strekking. Kunt u dat toelichten?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, u vraagt het mij toe te lichten. Ik heb het volgens mij vrij duidelijk gemaakt. Wij zetten ons als provincie in voor een energietransitie. Wij proberen te zorgen dat mensen niet in energiearmoede vervallen. En dan zien wij dat zo'n bedrijf als Shell enorme winsten maakt en die niet maatschappelijk verantwoord investeert, maar uitkeert aan haar aandeelhouders. En daarmee vind ik dat het gedrag van Shell – ik heb het niet over de doelen – het gedrag van Shell staat haaks op onze provinciale doelen.

De heer **HARTOG** (JA21): Bent u het met mij eens dat Shell een private vennootschap is en in beginsel de belangen van haar aandeelhouders moet dienen? En dat hier nog niet zo lang terug een discussie is gevoerd over de vraag of ABP haar belangen in Shell moest afstoten?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben het met u eens dat Shell een private onderneming is. Ik ben het niet met u eens dat Shell daarmee de belangen van haar aandeelhouders moet dienen. Ik vind dat ieder bedrijf de belangen van alle betrokkenen, alle stakeholders, moet dienen. Dat is juist ook de maatschappij, juist ook de inwoners van onze provincie.

De heer **HARTOG** (JA21): Ja, nou, dan hoop ik dat u het met mij eens bent dat als u vindt dat een private vennootschap met name maatschappelijke doelen moet dienen, dat je dan ook als overheid daar groot aandeelhouder in moet zijn en dat je zulke belangen niet moet afstoten.

De **VOORZITTER**: De heer Klein, wilt u er nog op reageren of ga ik naar mevrouw Van Soest?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Gaat u maar naar mevrouw Van Soest.

De **VOORZITTER**: Dat dacht ik. Mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn vraag is: waarom valt u alleen de Shell aan als er zoveel andere- Als u de speech goed heeft beluisterd van de SP, dan heeft u heel veel antwoorden al gekregen. En dan gaat u nu alleen de Shell aanvallen. Dan denk ik bij mezelf, maar hoe dan met de zorg? Hoe dan met Vattenfall?

De **VOORZITTER**: Misschien toch even een verzoekje: wilt u niet alles becommentariëren, alstublieft? Ja, ik kijk even naar rechts van mij, voor de kijkers thuis links. Mevrouw Van Soest, gaat u verder.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Vattenfall doet precies hetzelfde, en alle andere energiemaatschappijen. Bent u nou voor of tegen de privatisering? Want daar komt het uiteindelijk op neer.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel, mevrouw Van Soest. Het is natuurlijk breder dan Shell, daar heeft u helemaal gelijk in. Maar ik las de krant en ik las dit bericht en ik kookte van woede. Ik denk, dit kan toch niet dat een bedrijf zich zo opstelt in deze tijd? Vandaar dat ik Shell als voorbeeld nam. Maar als u het dictum van de motie hebt geluisterd, gaat het over alle

maatschappijen en vind ik dat iedere organisatie in Noord-Holland daar verantwoordelijkheid in heeft. U vraagt ook, is het niet breder en heeft het niet met de privatisering te maken? Er zijn zeker grote uitwassen van de privatisering. In dit geval helaas niet, of misschien helemaal niet, helaas: Shell is al volgens mij meer dan honderd jaar een privaat bedrijf.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dan kom ik bij het onderwerp gezondheid. Want wat de ChristenUnie betreft, is het nu echt tijd geworden om een lijn te trekken voor Tata. Het mag niet zo zijn dat de gezondheid van onze inwoners minder belangrijk is dan het functioneren van een bedrijf. En jarenlang blijken regels te worden overtreden, wordt er meer uitgestoten dan vergund. We horen dat er bij Tata jarenlang niet is geïnvesteerd in echte vernieuwing. Sommige installaties zijn run to failure en pas na heel lang klagen, vinden burgers gehoor en komt de OD in beweging. Dat is niet rechtvaardig. De ChristenUnie staat voor een samenleving waarin we inzetten op het welzijn van inwoners. Een samenleving waarin niet economische groei centraal staat, maar waarin iedereen tot zijn recht kan komen. En wij willen daarom nu de druk bij Tata maximaal opvoeren en de handhaving versterken. Wij dienen daarom mede de motie in over het intrekken van de vergunning voor de kooksgasfabriek 2 en wij hebben een motie Versteviging van de omgevingsdiensten. En vervolgens zal ik het dictum voorlezen. Wij verzoeken GS in de begroting voor de komende voor jaar driehonderdduizend euro per jaar extra op te nemen voor de uitvoering van VTH-taken; deze lasten te dekken uit de last onder dwangsom die door de OD's zijn verbeurd en met de omgevingsdienst een plan uit te werken voor een vijfjarig versterkingsprogramma dat de effectiviteit en kwaliteit van de VTH-taken ten goede komt. En deze motie wordt mede ingediend door de Partij voor de Dieren.

Motie 218-14 november 2022
Versteviging van de omgevingsdiensten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De vergunningverlening en handhaving rondom een aantal grote bedrijven in Noord-Holland veel aandacht vraagt, waaronder bij TATA Steel;*
- *Er situaties zijn geweest waarin de omgevingsdiensten pas na veel klachten en handhavingsverzoeken vanuit inwoners aan de slag zijn gegaan;*
- *De OD NZKG verschillende lasten onder dwangsom heeft opgelegd aan TATA Steel.*

Overwegende dat:

- *Wij verschillende signalen horen dat de mankracht bij de omgevingsdiensten te beperkt is en het verloop onder personeel groot;*
- *Het voor de geloofwaardigheid van de het provinciale milieubeleid essentieel is dat er voldoende mankracht en expertise aanwezig is bij de omgevingsdiensten.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de begroting voor de komende 5 jaar 300.000 euro extra op te nemen voor de uitvoering VTH taken (2.2.1);*
- *Deze lasten te dekken uit de lasten onder dwangsom die door de OD's zijn verbeurd;*
- *Met de omgevingsdiensten een plan uit te werken voor een 5-jarig versterkingsprogramma dat de effectiviteit en kwaliteit van de VTH taken ten goede komt.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie) en Ines Kostić (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt ook onderdeel uit van onze beraadslaging. Gaat u verder.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ten derde, het programma Natuur, Landbouw en Stikstof. We zitten in een soort tussentijd. We wachten op de beloofde inventarisatie van GS over de bijdrage van de industrie aan de stikstofreductie. We wachten op de uitwerking van de landelijke en provinciale programma's voor het landelijk gebied. De ChristenUnie vindt het heel belangrijk om vast te houden aan de doelstellingen om de uitstoot terug te brengen en de natuur te versterken. Maar tegelijkertijd willen we ook vasthouden aan het uitgangspunt om dat samen met boeren te doen en perspectief te bieden aan de agrarische sector. Ook hier geldt het adagium eerlijk en trouw. De provincie moet voorkomen dat Rijkswaterstaat boerderijen opkoopt in onze provincie buiten onze gebiedsprocessen om. En we horen graag van GS of zij dat kan garanderen dat het

niet gebeurt. En het is ook aan de provincie om te zorgen dat boeren die natuurinclusief ondernemen een gezonde bedrijfsvoering kunnen hebben. De provincie zal zich moeten inzetten voor nieuwe verdienmodellen, voldoende ruimte voor extensivering, stimulering van de korte keten en het kunnen sluiten van kringlopen. Wij zien uit naar de presentatie van het PPLG in het voorjaar, en we leggen de lat hoog.

Tenslotte, geacht College, ik begon met de constatering dat mensen zelf antwoord mogen geven op de vraag wat hun bestemming is. Voor ons, als gekozen vertegenwoordigers en hun bestuurders, klopt dat niet helemaal, want de kiezer bepaalt wie hier in de zaal mogen zitten. Daarmee is u en onze bestemming voorlopig maart 2023, het einde van deze bestuursperiode. En tot die tijd mogen wij, mag u zich inzetten voor het welzijn van de Noord-Hollandse inwoners, met als richtlijn de woorden eerlijk, rechtvaardig en trouw. En ik wens u daarbij de zegen van God toe. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dan geef ik het woord aan mevrouw Van Soest van 50PLUS/Partij van de Ouderen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, afgelopen zomer mocht ik in mijn stad Amsterdam uit de handen van burgemeester Halsema de Andreaspenning ontvangen. Een mooie onderscheiding die me, volgens de burgemeester, werd uitgereikt voor mijn jarenlange inzet voor de ouderenemancipatie. Wie hier denkt dat de strijd voor onze ouderen met een mooie onderscheiding in de zak ten einde is, moet ik teleurstellen. Zolang het kan ga ik door. Ik heb liever een zetel dan een lintje. En als Statenlid, die net iets ouder is dan collega's hier in de zaal, kan ik u vertellen hoe belangrijk het is, geheugen in de politiek. Steeds vaker zien we namelijk passanten in de politiek die het na vier jaar voor gezien houden of richting de landelijke politiek gang. En zo geen onderdeel zijn van de dossiers waar we met zijn allen over moeten beslissen. En voorzitter, dat holt de democratie uit. Het holt de democratie uit, omdat grote lijnen niet langer zichtbaar zijn en de focus vooral ligt op de waan van de dag. Beeldvorming boven inhoud.

En dan het vertrouwen in de politiek. Voorzitter, dat gezegd hebbende, kom ik bij het vertrouwen of het gebrek eraan in de politiek, want het houdt mijns inziens sterk verband met de huidige passantenpolitiek. Met een 3,8 uit tien is het vertrouwen van de regering nog nooit zo laag geweest. Ook wij in de provincie moeten ons dat aantrekken. Want hoe wordt er hier omgegaan met de mensen?

De windturbines. Begin dit jaar verzamelde de Stichting Windalarm genoeg handtekeningen voor een referendumverzoek. Zij wilden terecht een volksraadpleging over de afschaffing van de afstandsnorm van zeshonderd meter tussen de windturbines en de woningen. Door het verdwijnen van deze norm kan de gemeente Amsterdam nu bijvoorbeeld windturbines bouwen langs de randen van de stad. Niemand zit op de komst van die mega-turbines te wachten, die wel tot tweehonderd meter hoog te verwachten zijn. En hopen dat met het democratische instrument van het referendum dit te stoppen. Hulde voor zoveel burgerbetrokkenheid, zou je denken. Niet in Noord-Holland. De coalitiepartijen hier bepalen zelf wel wat democratie is en bestempelen het onderwerp als ongeschikt voor een referendum. Bizar natuurlijk. Gelukkig werd de provincie genadeloos teruggefloten door de Bezwaarschriftencommissie, die dit besluit ‘onterecht’ noemde. En mijn vraag is: wat denkt het College van Gedeputeerde Staten dat deze handelwijze doet met het vertrouwen van deze mensen? Hoe kijkt het college terug op deze handelswijze? En zou ze het met de kennis van nu nog steeds zo doen? Later vandaag dien ik een motie in om tegemoet te komen aan de bezwaarmakers tegen windturbines, om het vertrouwen in de politiek enigszins te herstellen. En daarbij reken ik op uw steun.

Voorzitter, ik begon mijn betoog met onze ouderen en de belofte dat ik blijf strijden. Dat zie ik en dat voel ik. Want het is voor de ouderen overleven. Het is toch godgeklaagd dat ze de oorlog hebben meegemaakt en de hele rotzooi hebben opgebouwd en dan nu letterlijk weer in de kou zitten, maar dan naar de voedselbank. En dat raakt me. Bij de tweede energietoeslag van 2023 krijgen mensen een vermogenstoets om de oren. Ouderen met enkel AOW en een klein pensioentje, maar wel wat spaargeld hebben voor hun begrafenis, krijgen geen toeslag. Maar, voorzitter, ouderen die opgegroeid zijn in de tijd van vadertje Drees hebben dat geld apart gezet voor hun uitvaart: het trieste, onvermijdelijke, maar peperdure sluitstuk van hun leven, waar ze hun kinderen niet mee willen opzadelen. Ik vind het verschrikkelijk dat zij het energietoeslag of bijzondere bijstand mislopen, omdat ze spaargeld apart hebben gezet voor hun uitvaart. Middels

een motie wil ik het college van Gedeputeerde Staten vragen om aan het kabinet over te brengen dat de provincie Noord-Holland deze onrechtvaardige vermogenstoets onwenselijk vindt.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): En voorzitter, dan gaan we door op het gebied van zorg en welzijn en van ouderen, vind ik dat onze provincie een voorbeeld kan nemen aan de provincie Drenthe. Want waar het hier klimaat, windmolens, verstedelijking is wat de klok slaat, heeft het College in Drenthe een uitgebreide zorg- en welzijnsparagraaf waarin ook ouder worden een centrale plek heeft. Wij zien graag dat het nieuwe college de thema's zorg en welzijn en ouderen ook meer naar zich toetrekt door hier in het nieuwe collegeakkoord ook een hoofdstuk over op te nemen. Ook hiertoe dien ik een motie in. Want dat ouder worden, wordt in de provincie moeilijker. En dat is zo helder als glas.

Dan het openbaar vervoer. Bus- en tramlijnen, haltes, verdwijnen als sneeuw voor de zon. Het fijnmazige ov is tot op de draad uitgekleed, waardoor de wereld voor veel ouderen kleiner en kleiner wordt. Afgelopen maand bleek uit onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving dat de beschikbaarheid van het ov buiten de steden alleen maar verder is afgenomen. Dertig procent van de ouderen kan binnen een halfuur geen ziekenhuis of polikliniek bereiken als ze geen auto hebben. Voor twaalf procent van hen lukt het zelfs niet binnen 45 minuten. Onacceptabel. Daarom dien ik een motie in waarin het College gevraagd wordt om te onderzoeken hoe en waarmee het openbaar vervoer in de provincie verbeterd kan worden en ruimer beschikbaar kan worden voor ouderen.

Motie 220-14 november 2022
Toegankelijker openbaar vervoer

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Haltes, bus- en tramlijnen op steeds meer plekken opgeheven zijn of opgeheven worden waardoor het ov voor veel mensen, zeker in de kernen, moeilijker of zelfs niet bereikbaar*
- *geworden is.*

Overwegende dat:

- *Uit onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) gebleken is dat de beschikbaarheid van het CV buiten de steden alleen maar verder is afgenomen;*
- *30 procent van de ouderen binnen een half uur geen ziekenhuis of polikliniek kan bereiken als ze niet met de auto kunnen en 12 procent van hen dat zelfs niet binnen 45 minuten lukt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om te onderzoeken hoe- en waarmee het openbaar vervoer in de provincie verbeterd kan worden en ruimer beschikbaar kan worden, zeker voor ouderen en mindervaliden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): En voorzitter, waar de kwaliteit van het ov achteruit holt, schieten de prijzen door het dak, los van de bereikbaarheid die te wensen overlaat. Ook is de financiële bereikbaarheid in toenemende mate een drempel in het ov. In navolging van diverse steden, waaronder Den Haag, wil de Partij van de Ouderen dat de provincie er bij het kabinet op aandringt om de btw op de kaartjes voor het openbaar vervoer af te schaffen. Zo kunnen de prijzen voor een ritje echt omlaag en wordt het ov weer aantrekkelijker. Ook hiertoe dienen wij straks een motie in.

Voorzitter, sinds de invoering van de participatiesamenleving – een ander woord voor 'zoekt u het zelf maar uit' – moeten mensen langer thuis wonen. Maar dan moeten de mensen hiertoe wel de gelegenheid krijgen. Woningcorporaties, aangejaagd door de landelijke verhuurdersheffing, hebben massaal sociale huurwoningen verkocht. De SP sprak daar ook al over. De woningen op de begane grond en de eerste verdieping gaan we als eerste de deur uit, omdat deze het meest opbrengen. Maar dit zijn nu juist de huizen waar de ouderen, en zeker met minder mobiliteit of na een operatie, prettig kunnen wonen.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, dank u wel. Ik heb een vraag aan u. Bent u het met mij eens dat we in deze Staten erg terughoudend moeten zijn met het oproepen van GS om zich richting gemeenten of richting landelijke overheid namens de Staten uit te spreken over zaken waar wij niet over gaan?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dat ben ik helemaal met u eens. Ik hoop dat de provincie het namelijk zelf oppakt en dat we niet afhankelijk zijn van de gemeenten of het Rijk.

De heer **HARTOG** (JA21): En dan nog een tweede vraag, mevrouw Van Soest. Kunt u mij helpen? Wat is ongeveer ook alweer het bedrag voor die vermogenstoets?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De vermogenstoets is zeventien- Voor die voor de energietransitie, bedoelt u? Ja? De energietoeslag, bedoel ik. Die is 17.000.

De heer **HARTOG** (JA21): Want ik kreeg net te horen dat het 31.000 was.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Nee.

De heer **HARTOG** (JA21): Maar hoe dan ook, het is een substantieel bedrag.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik vul namelijk de belasting ook in voor de ANBO-leden. En daaruit weet ik dus dat je 17.000- Heb je aan spaargeld, dan krijg je het niet. Dus het is heel laag. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder. Ik had een glas water voor u neergezet.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, maar ik drink nooit zoveel. Maar hartstikke bedankt. Waar waren we gebleven? De verkoop van de sociale huurwoningen van de begane grond en eenhoog. Maar dit zijn juist de huizen waar ouderen, zeker met minder mobiliteit of na een operatie, prettig kunnen wonen. In Amsterdam kennen we het begrip 'van hoog naar laag en van groot naar beter'. Dit geldt voor mensen van 65 jaar en ouder die van een bovenwoning naar de begane grond of de eerste verdieping willen verhuizen. Dat kan voor hetzelfde huurbedrag. Dus betaal je nu vierhonderd euro in een heel grote sociale huurwoning, dan mag je die huur meenemen als je kleiner gaat wonen. En dat is de afspraak die we gemaakt hebben in Amsterdam en die zou ik dolgraag ook hier in de provincie willen hebben. Met deze regeling kunnen huurders van de sociale huurwoning van een woningcorporatie voorrang krijgen en komen er broodnodige woningen voor gezinnen beschikbaar. De Partij van de Ouderen zou graag zien dat deze regeling provinciebreed uitgerold wordt en roept middels een motie het college op om dat zoveel mogelijk te stimuleren.

Voorzitter, ook zien wij graag meer woonvormen voor ouderen en verzorgingshuizen in de provincie. Mensen met een beperking, die de nodige zorg nodig hebben, zouden daar kunnen blijven wonen. Er is sinds het verdwijnen van het verzorgingshuis geen alternatief meer. Het klinkt hard, maar tussen het verpleeghuis en het kerkhof zit niets meer.

De **VOORZITTER**: Ik wil toch even verzoeken om wat rustiger in de zaal te doen. Ik kan bijna letterlijk meeluisteren wat er achterin wordt gezegd. Dank u wel.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Laat ik een citaat voorlezen van mevrouw Grouwstra uit Vriezenveen, die zij in 2020 aan de toenmalige minister schreef. "Geachte minister De Jonge, toen ik mijn dromen voor het nieuwe jaar overpeinsde kwam ik tot één wens: een eigen leven. Ik ben al meer dan tien jaar mantelzorger voor mijn ouders en ik kan niet meer." En zoals deze mevrouw zijn er honderdduizend Nederlanders. Ook deze situatie legt pijnlijk bloot dat het wegvallen van het verzorgingshuis een gat heeft veroorzaakt tussen zelfstandig wonen aan de ene kant en opgenomen worden in een verpleeghuis anderzijds. De Partij van de Ouderen wil graag de provincie de meest ouderenvriendelijke provincie van Nederland wordt. Daarom dien ik ook een motie in om het College een voortrekkersrol te laten spelen in de bewerkstelliging van meer alternatieve woonvormen en verzorgingshuizen voor ouderen in diverse gemeenten van onze provincie. Voorzitter, kent u het begrip kangoeroewoning? Een kangoeroewoning is een combinatie van twee zelfstandige wooneenheden onder één dak. De woningen hebben allebei een eigen voordeur en een interne, afsluitbare binnendeur waarmee ze verbonden zijn. Op veel boerderijen wordt dit principe gebruikt om de ouders onder het dak te laten wonen – waar de familie vaak al vele generaties wonen – en de kinderen die het overnemen om het hoofdhuis te laten bewonen. Zo kunnen de kinderen ook mantelzorg verlenen aan hun ouders. Liberaler kan het toch niet? Zelf je eigen broek ophouden. Maar geef die mensen dan ook de mogelijkheden. Zo kunnen de kinderen ook de mantelzorg verlenen aan hun ouders. Vandaar het begrip kangoeroewoning: de kinderen in de buidel van de moeder. En uiteindelijk-

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest, u bent door uw tijd heen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): O, sorry.

De **VOORZITTER**: Nou ja, nee, ik weet niet of u nog veel heeft, want u moet ook nog een groot aantal moties-

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Anderhalve bladzijde.

De **VOORZITTER**: Dat gaat u niet halen, denk ik. Dus misschien is het verstandig om een keuze te maken en vervolgens uw moties te gaan indienen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik ga mijn moties indienen, voorzitter. Ik heb een motie over Geen vermogenstoets bij ouderen met een klein pensioentje. En het dictum luidt: om aan het kabinet over te brengen dat de provincie Noord-Holland deze onrechtvaardige vermogenstoets onwenselijk vindt.

Motie 234-14 november 2022
Geen vermogenstoets bij ouderen met klein pensioen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Ouderen met enkel AOW en een klein pensioentje maar wel over wat spaargeld beschikken, geen recht hebben op de energietoeslag of bijzondere bijstand vanwege de vermogenstoets.*

Overwegende dat:
- *Veel ouderen een bescheiden spaarbedrag achter de hand houden voor hun uitvaart om er zodoende hun kinderen/nabestaanden niet mee op te hoeven zadelen.*

Van mening dat:
- *Het niet eerlijk is dat deze bescheiden reservering erin resulteert dat ouderen de broodnodige energietoeslag en/of bijzondere mislopen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om aan het kabinet over te brengen dat de provincie Noord-Holland deze onrechtvaardige, vermogenstoets onwenselijk vindt.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen)

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Aandacht voor zorg en welzijn van de ouderen. Het dictum is: om aan de toekomstige onderhandelingen en partijen voor het nieuwe college over te brengen dat de paragraaf zorg, welzijn en ouderen wordt opgenomen in het nieuwe collegeakkoord.

Motie 219-14 november 2022
Aandacht voor zorg, welzijn en ouderen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe een uitgebreide Zorg en Welzijn paragraaf heeft opgenomen in haar coalitieakkoord waarin ook ouder worden in de provincie een centrale plek inneemt.*

Overwegende dat:
- *De provincie Noord-Holland hier een voorbeeld aan kan nemen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om aan de toekomstige onderhandelende partijen voor een nieuw college, over te brengen dat er een paragraaf 'Zorg, Welzijn en Ouderen' wordt opgenomen in het nieuwe coalitieakkoord.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen)

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Geen btw op ov-kaartjes. Die is mede ingediend namens DENK en de Partij voor de dieren. Om er bij het kabinet op aan te dringen om de btw op ov-kaartjes af te schaffen.

Motie 221-14 november 2022
Geen btw op ov-kaartjes

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Ondanks dat haltes, bus- en tramlijnen op steeds meer plekken opgeheven zijn of opgeheven worden het ov wel steeds duurder wordt.*

Overwegende dat:
- *Ook de financiële bereikbaarheid in toenemende mate een drempel vormt om het ov te*
- *nemen;*
- *Diverse steden, waaronder Den Haag, er bij het kabinet op aandringen om de BTW op de kaartjes voor het openbaar vervoer af te schaffen;*
- *De prijzen voor een ritje zo wezenlijk omlaag gaan en het CV aantrekkelijker maakt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om er bij het kabinet op aan te dringen om de BTW op ov-kaartjes af te schaffen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen, Süleyman Koyuncu (DENK) en Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dan, Help de ouderen van hoog naar laag en van groot naar klein. Om de gemeenten in de provincie actief te stimuleren om het principe van hoog naar laag en van groot naar klein binnen hun gemeente in te voeren. En die is medeondertekend door de SP.

Motie 222-14 november 2022
Help ouderen van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Ouderen sinds de invoering van de 'participatiesamenleving' langer thuis moeten wonen.*

Overwegende dat:
- *Woningcorporaties, aangejaagd door de landelijke verhuurdersheffing, in grote mate sociale huurwoningen verkocht hebben;*
- *Woningen op de begane grond en eerste verdieping, als eerste verkocht zijn omdat deze het meeste opbrengen;*
- *Dit juist de huizen zijn waar ouderen, zeker met mindere mobiliteit of na een operatie, nog prettig zelfstandig kunnen wonen;*
- *In Amsterdam het principe 'Van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein' gehanteerd wordt;*
- *Dit geldt voor mensen van 65-jaar en ouder die van een bovenwoning naar begane grond of eerste verdieping willen verhuizen en dit kan dan voor hetzelfde huurbedrag;*
- *Van Groot naar Klein huurders stimuleert die (te) groot wonen om te verhuizen naar een kleinere, meer comfortabele woning;*
- *Huurders met deze regeling in een sociale huurwoning van een woningcorporatie voorrang krijgen en er daardoor broodnodige woningen voor gezinnen beschikbaar komen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *om gemeenten in de provincie actief te stimuleren om het principe van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein binnen hun gemeente in te voeren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen) en Heidi Bouhlel (SP)

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Meer alternatieven voor woonvormen voor ouderen. Luidt het dictum: om een voortrekkersrol te spelen in de bewerkstelliging van meer alternatieve woonvormen en verzorgingshuizen voor ouderen en de diverse gemeenten in deze provincie. Deze is medeondertekend door Partij voor de Dieren en de SP.

Motie 223-14 november 2022
Meer alternatieve woonvormen voor ouderen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Ouderen sinds de invoering van de 'participatie-samenleving' langer thuis moeten wonen;*
- *Er voor mensen die (in beperkte mate) wat zorg nodig hebben om zo op zichzelf te kunnen blijven wonen, er sinds het verdwijnen van het verzorgingshuis geen alternatief meer is.*

Overwegende dat:
- *Er sinds het wegvallen van het verzorgingshuis een gat is ontstaan tussen zelfstandig thuis wonen aan de ene kant en opgenomen worden in een verpleeghuis anderzijds.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om een voortrekkersrol te spelen in het bewerkstelligen van meer alternatieve woonvormen en verzorgingshuizen voor ouderen in de diverse gemeentes van onze provincie.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen), Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Heidi Bouhlel (SP)

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De volgende motie, Vaker uitzondering voor lintbebouwing. Dit is een aangepaste motie. Die is mede ingediend door de Partij voor de Dieren, om vast te leggen onder welke specifieke ruimtelijke voorwaarden gemeenten een ontheffing van Gedeputeerde Staten kunnen krijgen om extra woningen in de dorpslinten te kunnen realiseren.

Motie 224-14 november 2022
Vaker uitzondering voor lintbebouwing
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Op 17 november 2020 de Omgevingsverordening NH2020 in werking is getreden;*
- *Vaststelling van de beleidsnotitie 'Wonen in de tweede lijn' op dit moment niet mogelijk zal zijn;*
- *De beschermingsregimes in de Omgevingsverordening NH2020 ruimtelijke ontwikkelingen in de dorpslinten binnen de MRA feitelijk onmogelijk maken;*
- *Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening Gedeputeerde Staten daarom hebben toegezegd een Notitie Lintbebouwing te zullen opstellen;*
- *Op 2 november 2021 Gedeputeerde Staten besloten de Notitie Lintbebouwing: probleemlocaties in dorpslinten vast te stellen waarmee bij wijze van uitzondering 22 problematische locaties in lintbebouwing in de MRA limitatief kunnen worden aangepakt.*

Overwegende dat:
- *De hoop en verwachting was dat gemeenten door de Notitie Lintbebouwing aanzienlijk meer ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zouden krijgen in het lint;*
- *Het toevoegen van woningen in de linten kan bijdragen aan de invulling van de woningbouwopgave en bovendien van belang is met het oog op de leefbaarheid in de kernen en linten;*
- *De overtuiging op gemeentelijk niveau bestaat dat er in de dorpslinten aanzienlijk meer ruimtelijke ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd met inachtneming van de kernkwaliteit van het Bijzonder Provinciale Landschap en de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie dan de limitatieve uitzonderen zoals besloten in de Notitie Lintbebouwing.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om vast te leggen onder welke specifieke ruimtelijke voorwaarden gemeenten een ontheffing van Gedeputeerde Staten kunnen krijgen om extra woningen in de dorpslinten te kunnen realiseren.;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen) en Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): En dan heb ik een motie. Ik wil graag dat wij een uittreksel krijgen in plaats van al die uitgebreide stukken: om te onderzoeken hoe en op welke wijze de griffie versterkt kan worden om zodoende ook in de gelegenheid te zijn om bij uitgebreide stukken een uittreksel aan te leveren bij de Provinciale Statenleden.

Motie 225-14 november 2022
Uittreksels bij uitgebreide stukken

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De Provinciale Statenleden veelvuldig uitgebreide beleidsstukken ontvangen.*

Overwegende dat:

- *Het voor de controlerende taak van de Statenleden van groot belang is dat zij hier ook kennis van kunnen nemen;*
- *Het voor kleine fracties/eenpitters ondoenlijk is om dit volledig eigen te kunnen maken;*
- *In de gemeenteraad van Amsterdam om deze reden ook uittreksels worden aangeleverd bij uitgebreide stukken.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om te onderzoeken of-, hoe- en op welke wijze de griffie versterkt kan worden om zodoende ook in de gelegenheid te zijn om bij uitgebreide stukken een uittreksel aan te leveren bij de Statenleden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen)

De heer **HARTOG** (JA21): Ja, voorzitter, u heeft de motie Vermogenstoets al voorgelezen en ingediend. Maar ik geef u toch één ding mee. Wellicht kunt u hem nog intrekken. Zoals we hem nu indient gaan ook mensen met een klein pensioen en een groot vermogen – en gelooft u me, die zijn er ook heel veel – die gaan dus wel profiteren.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ben ik met u eens. Ik neem hem even terug. Ik kan hem altijd in de tweede termijn nog indienen. Nou, kijk eens aan. Dank voor uw-

De **VOORZITTER**: Dat is de eerste. Dan geef ik deze aan u terug. Dat is de motie Geen vermogenstoets bij ouderen met klein pensioen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja.

Motie 234 'Geen vermogenstoets bij ouderen met klein pensioen' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dan heb ik ze, geloof ik, allemaal gehad.

De **VOORZITTER**: Eén, twee, drie, vier- Dan heeft u zeven moties ingediend.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja.

De **VOORZITTER**: En die maken onderdeel uit van onze beraadslagingen. Dank u wel.

Dan geef ik het woord aan de heer Koyuncu van DENK.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Voorzitter, dank u wel. Ik heb nogal last van mijn keel, dus ik zal het houden bij het formeel indienen van de moties die wij hebben. Mijn eerste motie is: verzoekt het college haar huidige partnerschappen c.q. zusterrelaties in te zetten om ook daar klimaatmaatregelen proberen te treffen van ongeveer gelijke strekking als in Noord-Holland.

Motie 227-14 november 2022
Partnergebieden van de provincie meenemen in klimaatopgave

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Wij in de Provincie ons uiterste best proberen te doen om de klimaatdoelen voor 2030 te*
- *behalen;*
- *We in de Provincie bedrijven en burgers aanspreken en onderwerpen aan maatregelen, wetten en regelgeving ter verbetering van het klimaat;*
- *Er zelfs sprake is van eventuele versnelling van de RES;*
- *Het klimaat echter niet bij de provinciegrenzen ophoudt en daarom onze inspanningen ook niet daar zouden moeten eindigen.*

Overwegende dat:

- *We moeten voorkomen dat bij het behalen van de klimaatdoelen in onze Provincie, vervuilende activiteiten buiten de Provinciegrenzen onze inspanningen teniet doen;*
- *Gedeputeerde Staten zich eerder heeft uitgesproken dat zij het met bovenstaande overweging van de DENK-fractie eens is;*
- *De provincie partnergebieden heeft waarmee zij een samenwerking mee heeft, zo geheten 'zusterrelaties'.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Haar huidige partnerschappen c.q. zusterrelaties inzet om ook daar klimaatmaatregelen proberen te treffen van ongeveer gelijke strekking als in Noord-Holland.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Süleyman Koyuncu (DENK)

De heer **KOYUNCU** (DENK): En de tweede motie is: dringen er bij het college op aan dat ook bij een eventueel versneld vergunningstraject van de RES zorg te dragen voor een gedegen participatietraject. Dank u wel.

Motie 226-14 november 2022
Ook bij eventuele versnelling RES zorgdragen voor gedegen participatie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Er op Europees- en Rijksniveau beleid gemaakt wordt om de vergunningverlening voor duurzame projecten te versnellen;*
- *Er ook fracties zijn in de Provinciale Staten die de RES willen versnellen.*

Overwegende dat:

- *Actieve betrokkenheid van inwoners en het ontwikkelen van breed maatschappelijk draagvlak noodzakelijk zijn voor het realiseren en het uitvoeren van de RES;*
- *Eventuele versnelling van de RES de participatietrajecten niet negatief mogen beïnvloeden.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Ook bij een eventueel versneld vergunningstraject van de RES zorg te dragen voor een gedegen participatietraject.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Süleyman Koyuncu (DENK) en Daniël van den Berg (JA21)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En uw beide moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Dank.

Dan ga ik het woord geven aan mevrouw Van Geffen van namens Noord-Hollanders. Ik heb het goed uitgesproken. Ja, ik heb heel de tijd zitten oefenen. Dat snapt u wel.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dank u wel, voorzitter. Mijn opa was een echte Brabander. Dat is iemand die verhalen vertelt. Een van de verhalen van mijn opa ging over een gelijkwaardige kruising: een viersprong zonder stoplichten of haaientanden. Op zo'n kruising vallen we terug op de basisregel, dat verkeer van rechts voorgaat. Daar moet je dan natuurlijk goed op letten, want anders gebeuren er ongelukken. In de tijd van mijn opa was gedeputeerde Olthof er nog niet met zijn onderzoek en veiligheidsmaatregelen, dus niemand dacht eraan zo'n viersprong veiliger te maken. En zo gebeurde het, vertelde mijn opa, dat op een dag van vier kanten tegelijk precies vier auto's op de kruising afkwamen. Zij keken naar de viersprong en dachten: ik kom van rechts, dus ik heb voorrang. Ze reden allemaal door. En dus, klabang, een botsing tussen vier auto's tegelijk. In het zuiden van Nederland komt dan zoete lieve Gerritje met zijn liedje "en wie zal dat betalen?". Niemand wilde betalen en dus kwam de zaak voor de rechter. Op dat punt aangeland, keek mijn opa ons, kleinkinderen, altijd verwachtingsvol aan. "En wat denkte gullie dat die een rechter zal besluiten?" Misschien weet iemand in de zaal het? Geen liefhebbers. Oké, dan. Ja, misschien is het ook zo dat alleen maar iemand als mijn opa zo'n antwoord kon bedenken. De rechter vroeg: wie van jullie had de zon in zijn gezicht? "Ik", zei een van de vier chauffeurs. "Dan hadde gij veurrang", zo concludeerde mijn opa tevreden. Een soort Mr. Visser die zegt, dit is mijn uitspraak en daar moet u het mee doen. Of voor de christelijke collega's, een salomonsoordeel. Nog weken hebben wij, kleinkinderen, nagepraat over dit verhaal, in verwarring over wat de betekenis nu precies was en of het eerlijk was wat die rechter

deed. Sinds ik in de actieve politiek zit, nu onder de vlag van de nieuwe partij Namens Noord-Hollanders., denk ik weer na over dit verhaal. Het lijkt wel of de overheid van nu zich op de stoel van die rechter waant. Die rechter, die kon dat besluiten. omdat de positie van de rechter een onomstreden gezagspositie was. Er moest een besluit genomen worden en iemand moest dat nou eenmaal nemen. Het hoefde niet navolgbaar te zijn; je had het gewoon met die uitspraak te doen. Zo'n coalitie hebben we hier in deze provincie ook. “Hou jij je mond – mevrouw Van Soest refereerde daarnet ook al aan – wordt gezegd tegen de duizenden burgers die geheel volgens de regels een referendum over windmolens vragen. Het is beschamend om te zien wat er uit de kast wordt gehaald om te voorkomen dat zij hun stem laten horen. En het speelt op meer terreinen. Het gevoelen slecht gehoord en betrokken te worden, leeft breed in deze provincie. U begrijpt dat ik persoonlijk me daar alles bij kan voorstellen. De PvdA, VVD, D66 en GroenLinks hebben veel moeite met tegenspraak. De coalitiepartijen houden elkaar in een wurggreep en daar kan geen interne discussie of tegengeluid vanuit de maatschappij meer bij. Ongewild heeft deze coalitie zo zelf de nieuwe partij Namens Noord-Hollanders. gecreëerd, want de tijd van autoritaire rechters die anderen de mond snoeren, is voorbij.

Voorzitter, ik kaart hier nog kort drie thema 's aan. 1.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb wat moeite, mevrouw Van Geffen, met de woorden die u hier gebruikt en het plakkertje wat u even op de coalitie plakt. Dus ik ben wel benieuwd, als u dan zo overtuigd bent dat wij geen tegenspraak dulden, waar u dat dan op baseert. Want u gooit zomaar zo'n statement hier de zaal in.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik heb al gerefereerd aan het referendum.

Mevrouw **STRENS** (D66): Over het referendum hebben we uitvoerig gedebatteerd en van de mogelijkheid gebruik gemaakt die de Referendumverordening biedt om een uitzondering te maken. Dus ik zou graag een ander voorbeeld horen dan dit voorbeeld waaruit dan blijkt dat het zo dictatoriaal is, zoals u dat-

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik geloof niet dat ik het woord ‘dictatoriaal’ in de mond heb genomen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Volgens mij begrijpt u mijn vraag prima. Dus waar u het dan op baseert dat er geen tegenspraak mogelijk is in deze coalitie.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dat dingen in de achterkamers worden geregeld en dan gewoon voorgesteld, en daar hebben wij het mee te doen. Ik ben zelf onvrijwillig tot oppositie verklaard bijvoorbeeld, ook door deze coalitie.

De heer **LEERINK** (PvdA): Gaan we het nog één keer proberen. U zegt dat deze coalitie verantwoordelijk is voor het feit dat u uit de VVD gestapt bent. Dat hoeft geen half uur te duren, maar misschien dat u ons toch in twee minuten even mee kan geven wat wij daarmee te maken hebben.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Nou, ten eerste ben ik niet uit de VVD gestapt. Daar bent u van op de hoogte. En wat het daarmee te maken heeft, is dat, als er sprake is van ongewenst gedrag, dat je daar misschien iets aan zou kunnen doen. En dat toch wel in ieder geval- Maar nu ga ik wel persoonlijk, maar ik weet niet of dat hier de bedoeling is. Maar tegen mij is wel gezegd dat bepaalde mensen in de coalitie vanuit GS moeite met mij hadden. Dat is wel degelijk ter sprake gekomen.

De **VOORZITTER**: De heer Leerink. Maar dit gaat wel ver van de discussie af waar wij over-

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik ga hier verder niet op in, maar ik wil de conclusie dat deze coalitie de oorzaak zou zijn van het feit dat u en de VVD uit elkaar zijn gegaan – laat ik het daar dan bij houden – die conclusie werp ik echt ver van mij. En volgens mij zou u er verstandig aan doen om dat ook niet hier door te trekken. Het is zoals het is. En laten we vanaf dit punt met elkaar verdergaan en elkaar niet op deze manier proberen op de een of andere manier de maat te nemen.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja. voorzitter, ik zou eigenlijk bijna een punt van orde hier gewoon van willen maken, want volgens mij is, wat hier nu gebeurt, dat er persoonlijke feiten met elkaar

uitgewisseld worden over een interne gelegenheid van een fractie, dat er beschuldigingen worden gemaakt aan het adres van GS die volgens mij nergens op gebaseerd zijn. Dus ik zou echt zeggen, volgens mij is dat ver buiten de orde van deze vergadering.

De **VOORZITTER**: Zoals ik al zei: we gaan het hebben over de Begroting 2023. Wilt u het daarbij houden, mevrouw Van Geffen?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ja, het was het antwoord op een vraag die mij gesteld werd. Goed.

Punt 1, mobiliteit is niet alleen voor de rijken. De coalitie heeft een hoofd vol transities – klimaattransitie, energietransitie – en rolt dit uit over de Noord-Hollandse burgers en ondernemers. Vele tientallen miljoenen, die bestemd waren voor mobiliteit, zijn door deze coalitie verlegd naar maatregelen rond duurzaamheid en klimaat. En ondertussen worstelt de gewone burger, zoals Pien in het filmpje van Namens Noord-Hollanders.. Pien woont in Assendelft, werkt in Zaandam, zorgt voor haar moeder in Landsmeer, brengt de kinderen naar school, voetbal en andere activiteiten. Een elektrische auto is voor haar onhaalbaar en de stijgende kosten voor brandstof en parkeren, die nekken haar. Namens Noord-Hollanders. wil dat mobiliteit niet alleen voor de rijken is en dat de provincie rekening houdt met hardwerkende mensen zoals Pien.
2, mobiliteit betekent vrijheid en zelfstandigheid en sociale contacten. De afgelopen jaren heeft Namens Noord-Hollanders. herhaaldelijk de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een handicap geagendeerd. En dan tekent de provincie Noord-Holland nu met droge ogen het Bestuursakkoord Toegankelijk Openbaar Vervoer, dat belooft het in 2040 geregeld te hebben. 2040. En we leven nu in 2022. Dat is toch volstrekt niet acceptabel? Namens Noord-Hollanders. wil niet nog achttien jaar wachten en, ik hoop, GS ook niet. Daarom heb ik deze motie die als dictum heeft: verzoeken GS voor Noord-Holland als termijn voor toegankelijkheid het jaar 2030 te nemen. En dien ik bij deze in.

Motie 228-14 november 2022
Motie Versnelling toegankelijkheid openbaar vervoer

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Vervoerders, overheden waaronder de provincie Noord-Holland en belangenorganisaties van mindervaliden op maandag 7 november het Bestuursakkoord Toegankelijkheid ov 2022-2032 hebben getekend;*
- *In Nederland zo'n 2 miljoen mensen met een beperking obstakels in het 0V ervaren, omdat zij een fysieke of verstandelijke beperking of psychische problemen hebben.*

Overwegende dat:

- *Het bovengenoemde bestuursakkoord als termijn voor toegankelijkheid het jaar 2040*
- *noemt;*
- *Het onderwerp toegankelijkheid niet nieuw is – al in de jaren '90 werd hieraan gewerkt;*
- *Veel terugkerende problemen worden veroorzaakt omdat het onderwerp niet standaard onderdeel van de werkwijze is (denk aan problemen die telkens opnieuw ontstaan na het bestellen van nieuwe metrotoestellen of bussen).*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Voor Noord-Holland als termijn voor toegankelijkheid het jaar 2030 te nemen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En daarmee maakt hij ook onderdeel uit van onze beraadslagingen, ja.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): En punt 3, hoe werkt het nou eigenlijk met financiën in deze coalitie? Ook hier is al door de heer Heijnen een opmerking over gemaakt. Er ligt een beleidsarme begroting, omdat het financieel onzekere tijden zijn, maar de wandelgangen fluisteren over een akkoord in de coalitie waarmee nog voor de komende verkiezingen extra middelen vrijgemaakt worden voor met name het Masterplan Wonen. Het antwoord op mijn technische vraag was dat het besluit daarover nog komt. Daarmee heeft deze begroting in feite een gat. Het geld voor het nog komende tussentijdse besluit zal komen uit een verhoging van de opcenten. Die belastingverhoging werd vorig jaar, hier, door de VVD, al voorgesteld. Hoe zit dit

nu precies? Graag een toelichting van GS. Ik heb hierover ook twee beoogde moties, maar ik wacht eerst even de beantwoording af.

Voorzitter, ik rond af. In het licht van het feit dat de wereld vergaat door klimaatverandering zijn deze onderwerpen, die burgers direct raken, voor de coalitie natuurlijk minder belangrijk. Echter, ik wijs erop dat hun politiek van bovenaf steeds slechter geaccepteerd wordt. En ik ben het laatste stukje van mijn toespraak kwijt, dus dat zit er niet meer achteraan. Dat is echt geweldig. Maar ik wilde in ieder geval eindigen dat ik sta voor politiek voor gewone Noord-Hollanders en dat ik daar de komende maanden zeer actief in zal zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Gaan we nu naar de bijdrage van statenlid Gielen van GroenLinks.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, voorzitter, dank u wel. Emhil, Mary, Marisa, Charlie, Iris en Allen. Deze week interviewde de Volkskrant zeven jongeren van over de hele wereld die opgroeien tijdens de klimaatcrisis. Ze wonen op smeltende gletsjers in Peru, in de hitte van Kenia, aan de kust van Engeland of hier in Nederland. “Als dit zo blijft en de geiten gaan allemaal dood, dan sterven wij ook”, zegt Mary, die in de droogte van Kenia een bestaan probeert op te bouwen. Het café van de oma van de Britse Faith was na een nacht hevige storm opeens weggespoeld, net zoals vele huizen die ook aan de kust stonden. De plekken waar ze eerst nog picknicken, zijn inmiddels, letterlijk, in het water gevallen. En volgens de autoriteiten kan ze nog maximaal vijf jaar blijven wonen aan deze kust. Marisa vertelt vanuit het hoge noorden van Canada over het verdwijnen van de kou. Ze is onderdeel van de Inuit-gemeenschap en haar dorp bevindt zich in de frontlinie van de klimaatcrisis. De gemiddelde temperatuur is er de afgelopen 75 jaar met meer dan 2,7 graad gestegen tegenover de rest van Canada, waar dat 1,7 graad is. En dan is er Iris uit Limburg, die in de zomer van 2021 ervaarde hoe de klimaatcrisis er ook bij ons uit zal zien: overstromingen, water, onwetendheid. En al deze jongeren, die maken zich grote zorgen. Hoe komen we de crisis te boven? Is de urgentie wel ver genoeg doorgedrongen? Hoe gaat dit verder? En hoe lang kan ik hier nog blijven wonen?

Deze zeven jongeren, die staan niet alleen. Over de hele wereld komen mensen al jaren massaal in actie. Ze gaan met miljoenen de straat op, ze lijmen zich vast aan talkshowtafels, ze gaan de politiek in, ze komen op voor de belangen van inheemse groepen, ze laten zich horen voor klimaatrechtvaardigheid. En ik, ik sta naast hen. Mijn generatie groeit op in een wereld waar de gevolgen van de klimaatcrisis pijnlijk duidelijk zijn en we het inmiddels eens kunnen zijn over de enige oplossing daarvoor: systeemverandering. Want we kunnen het ons niet blijven veroorloven om steeds maar weer andere belangen te zetten boven ons welzijn en boven de leefbaarheid van de wereld, van onze planeet. Zeker niet vanuit onze westerse samenleving, waarin we een grote verantwoordelijkheid dragen voor het veroorzaken van deze crisis. Het resultaat van ons systeem van ongebreidelde economische groei zien we nu. En de VN secretaris-generaal verwoordde het deze week op de COP ook nog maar eens even extra pijnlijk, wat laat zien dat wij hier niet alleen in staan. Hij zei, “we bevinden ons op de snelweg richting de klimaathel met de voet nog steeds op het gaspedaal.” Dat zijn rake woorden. Want als je blijft doen wat je al deed, kun je niet verwachten dat daar opeens andere resultaten uit voortvloeien. En dat betekent: vechten tegen het systeem én binnen het systeem aanpakken wat er wel kan.

Want als we kijken naar wat we doen als provincie, is dat ook de insteek die we nodig hebben. Waar kunnen we meer doen? Hoe wenden we onze invloed aan? En welke belangen dient dat dan? Waar kunnen we een extra tandje bijzetten voor onze inwoners, ons klimaat en onze natuur? Nou, en als we dan kijken naar de begroting, bepalend voor onze invloedssfeer vanuit deze arena, is GroenLinks dan ook dus blij om te zien dat bijvoorbeeld de brede basismonitor is toegevoegd. Een van de grote opgaven, begrotingstechnisch, deze periode was de modernisering van de oude beleidsmonitoring. En met de brede basismonitor hebben een transitie doorgemaakt van een, nou ja, nogal eng financieel-economische invalshoek naar een bredere maatschappelijke beleidsevaluatie. En eindelijk kunnen we dus ook het provinciaal beleid toetsen op de bredere maatschappelijke opgave die we hebben en krijgt naast welvaart ook welzijn de verdiende aandacht. Precies om dat te kunnen doen, waar ik ook mee begon: ons beleid meten aan de impact, die dat heeft, op de grote uitdagingen waar we voor staan en aan de behoeften van onze inwoners; onze inwoners van vandaag én van morgen. En de beleidsindicatoren kunnen de komende jaren scherper worden gedefinieerd, maar de belangrijke beginstappen van de transitie zijn gezet. GroenLinks blijft ook graag meedenken met het College over een zinvolle toepassing en aanscherping van dit stuurinstrument.

De afgelopen collegeperiode waren er begrotingstechnisch nog twee belangrijker opgaven Het is bij deze laatste begroting van dit College goed om eens te kijken welke resultaten daarop behaald zijn. De kwaliteit van de begroting en het proces van de P&C-cyclus moest nog nodig worden verbeterd. Daarvoor is met name het programma Financiële Hygiëne voortvarend uitgevoerd. Dit heeft tot een veel betere, transparantere en leesbaardere begroting geleid. Daar verdient het College, wat GroenLinks betreft, echt complimenten voor. Ook is het interne proces en de grip van het bestuur op de interne bedrijfsvoering sterk verbeterd. Daarnaast willen we ook de bestuurlijke vernieuwing in het begrotingsproces een plek geven om daarmee Provinciale Staten een plek te geven in het opstellen van de begroting en met name ook de partijen die niet in deze coalitie zitten hier ruimte gaat dat regelen. We hebben daar nu twee jaar mee geëxperimenteerd. In het eerste jaar met het mandje van voorstellen, waar fracties voorstellen kunnen doen om de financiële ruimte uit de jaarrekening in te vullen. En dit jaar door het addendum wat bij de begroting is gevoegd. En ik wil hier ook wel zeggen: beide vormen zijn nog verre van ideaal. GroenLinks wil hier ook graag verder aan werken om dit blijvend te ontwikkelen. We zijn wel heel tevreden dat het College in het addendum duidelijk gehoor heeft gegeven aan de geluiden die PS heeft afgegeven en dat nu de doorontwikkeling van het Huis van Hilde, de indexering van de bibliotheken en de decentralisatiemiddelen van het erfgoed zijn gedekt, alsmede het voorstel van het CDA rondom erfcoaches daar ook een plek in heeft gevonden. En in deze onzekere tijden van oorlog, inflatie, pandemie en de andere grote uitdagingen die we ook al hadden, is het best lastig om tot zo'n begroting te komen. En gelukkig is de gepresenteerde begroting nog in evenwicht en zijn het weerstandsvermogen en onze algemene reserves voldoende robuust. Dat stemt ons tevreden. Want grote uitdagingen, die zijn er. Uit de recent verschenen CO_2-impactanalyse bleek dat we met het huidige beleid Europees, landelijk, provinciaal en lokaal afstevenen op een reductie van 26 procent CO_2 in Noord-Holland in 2030. Nog niet de helft van wat er nodig is om onze doelen te halen en niet genoeg om onder de anderhalve graad opwarming te blijven. GroenLinks vindt dat onverteerbaar. Daarom is de insteek van het College in deze ook een goede: nu doorpakken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ben het helemaal eens met GroenLinks, dat het inderdaad onvoldoende is zoals het nu in de begroting staat. Gaat GroenLinks dan ook tegen deze begroting stemmen?

Statenlid **GIELEN** (GL): Nee, we gaan niet tegen deze vergroting stemmen, want volgens mij zien we dat het college op punten echt zijn best doet en dat we goede voorstellen doen om de goede richting op te gaan. Maar we zien ook de punten waar het nog beter kan. Ik vind het ook niet fair om hier een totaal positief verhaal te gaan houden, want er zijn ook punten waar echt nog verbetering op mogelijk is. Die stip ik hier aan. Dat betekent niet dat we de inspanning van het College op de verschillende punten niet waarderen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Maar, voorzitter, al die goede inspanningen die er zijn en die mooie verhaaltjes die er zijn, nog steeds zijn er kinderen die in de krant staan, waar u net aan het begin van uw verhaal aan refereerde, die gewoon het einde zien naderen. En dat gebeurt niet met mooie praatjes om dat om te keren. Dat gebeurt door daadkrachtig en goed beleid te maken.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ik vind mooie praatjes wel een beetje een afdoener, want volgens mij hebben wij een College wat ontzettend mooie plannen maakt en daar ook uitvoering aan geeft en daadkrachtig beleid neerzet. Maar ik zie tegelijkertijd ook – en dat probeer ik ook te benadrukken bij het benoemen van die verschillende jongeren – dat wij niet in de provincie, helaas, de klimaatcrisis in ons eentje kunnen stoppen en dat we daar andere partijen bij nodig hebben om ook daaraan bij te dragen. En daarnaast geef ik ook toe, ja, waar we de afgelopen jaren keihard op hebben ingezet, is misschien nog niet genoeg. Daarom dienen we bijvoorbeeld de motie van D66 over het versnellen van de RES ook mede in. Dus er is altijd mogelijkheid tot verbetering.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, u gaat niet tegen de begroting stemmen. Vind ik ook een heel terechte. Maar we zijn – hoe noemde u dat – met de voet op het gaspedaal op weg naar de hel. Wat draagt u het College dan op om die reis voortijdig te beëindigen?

Statenlid **GIELEN** (GL): Dat was niet mijn quote. Dat was de quote van de secretaris-generaal van de VN, om maar eens even te benadrukken hoe urgent de klimaatcrisis is waar we in zitten. Hij noemde dat de klimaathel, waar we op afstevenen met de voet op het gaspedaal. Ik kan hem daar alleen maar gelijk in geven, want als we nu zien wat er gebeurt, stevenen we af op een veel te hoge opwarming van deze aarde.

De heer **HARTOG** (JA21): Ja. Maar u geeft nog steeds geen antwoord op mijn vraag: wat draagt u het College dan op om daar iets aan te doen?

Statenlid **GIELEN** (GL): Als u nou even de rest van mijn betoog zou afluisteren, dan kom ik met een heleboel plannen. En volgens mij heeft u ook gezien dat wij een aantal moties mede-indienen bijvoorbeeld en straks zelf ook nog een motie zullen indienen. Dus genoeg ideeën.

De heer **HARTOG** (JA21): Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder?

Statenlid **GIELEN** (GL): Even kijken. Afgelopen jaren hebben we veel gedaan voor het klimaat. De RES'en gaven ons een stevig document met zoekgebieden om meer duurzame energie op te wekken. En met de afschaffing van de extra regels voor windmolens maken we het mogelijk dat we als Noord-Holland onze verantwoordelijkheid nemen in de klimaatcrisis. De inzet op warmte, voedsel, landbouw, mobiliteit, moeten bijdragen aan een verlaging van de uitstoot. Maar we zien nu ook – het bleek net al even – het is niet genoeg. Daarom is extra inzet echt nodig. Te beginnen met een helder en duidelijk overzicht van de totale, potentiële impact van maatregelen die we nu kunnen nemen, waarbij het niet alleen gaat om de energietransitie, maar waarbij ook gezonde landbouw, landgebruik, sociale duurzaamheid, nieuwe banen, biodiversiteit, herstel van de bodem en het reduceren van de uitstoot van verschillende broeikasgassen allemaal een rol spelen. En de motie die D66 hier straks over indient, steunen we dan ook van harte. We zijn benieuwd naar de reactie van GS daarop.

Samen met de Partij voor de Dieren dienen we daarnaast ook een motie in voor een klimaatbegroting en het inzichtelijk maken van de klimaatdoelen, precies om dat te doen wat nodig is, niet langer economische belangen als enige uitgangspunt, maar bij elke beslissing die we maken rekening houden met het klimaat en de gevolgen daarvan in kaart brengen.

Dan over stikstof, met de afgelopen weken ook weer de ingrijpende uitspraak van de rechter, die uitzonderingen voor de bouw niet meer mogelijk maakt. Dat maakt het nog urgenter dat we zo snel mogelijk duidelijkheid bieden aan boeren en natuur. Een urgente opgave die er al heel erg lang ligt. En innovatie is daarbij geen toverwoord en de focus daarop vertraagd en verward eerder dan dat we daar nu mee verder komen. Door nu met heldere gebiedsgerichte aanpakken te werken zorgen we ervoor dat de landbouw in Noord-Holland een duurzame toekomst tegemoet kan gaan. Het is tijd om het dan juist ook te gaan hebben over natuurherstel en natuurverbetering. En daarom noem ik hier graag het voorbeeld uit de film The Biggest Little Farm van filmmaker John en zijn vrouw Molly – voor u allen te bekijken op Netflix – waarin we zien hoe het ook kan. Zij wonen in California, een droog gebied dat geteisterd wordt door tal van plagen. Molly en John nemen zich voor om het anders te doen, om geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken en om het ene gewas, het ene dier, het andere te laten helpen. En zo ontstaat een mooi samenspel van natuur, mens en dier, waarin alles met elkaar samenhangt. Kippenrennen tussen fruitbomen, woelratten zijn er goed in om de grond los te krijgen – noodzakelijk in dat gebied – en er worden zelfs uilenkasten opgehangen, zodat ook die woelratten niet weer de overhand krijgen. De landbouw in samenhang met de natuur, biologisch en natuurinclusief. Een mooi voorbeeld, zoals we ook veel mooie voorbeelden van groene boeren kennen in Noord-Holland, waar meneer Zoon vandaag de personificatie van vertegenwoordigd. En de adviezen van Remkes zijn daarbij een leidraad. We moeten het rapport, wat wel kan, zo snel mogelijk opvolgen. Met daarin als een van de belangrijkste punten het vasthouden aan de halvering van de uitstoot in 2030, de aanpak van piekbelasters en het blijven gebruiken van de kritische depositiewaarde als richtlijn.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel. U haalt de film aan. Ik heb hem zelf ook gezien. Het is een heel mooi, bijna paradijselijk beeld wat er wordt geschetst. Maar bent u het er ook mee eens dat, als we dat willen realiseren, het ook nodig is dat er verdienmodellen voor boeren komen? Dat wij, als provincie, ook zorgen dat de boeren in staat zijn om op een natuurinclusieve manier te boeren en dat wij daar dus ook geld voor beschikbaar stellen? Want voor niks gaat er zon op.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, dat ben ik met u eens. Volgens GroenLinks is de toekomst van de landbouw natuurinclusief en biologisch. Dat is de enige manier waarop we dat moeten doen. Wat GroenLinks al heel lang zegt, is dat het nu nodig is om een helder en duidelijk toekomstperspectief daarvoor te geven aan boeren.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): En bent u het dan ook met mij eens dat het beeld van de film één kant van het perspectief is en dat de tweede kant nog wel concreet gemaakt moet worden?

Statenlid **GIELEN** (GL): Daar zoek ik even naar wat u daarmee bedoelt.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nou, ik kan het concreet maken. Ik zie zelf in die film dat het geld verdiend wordt, doordat er allerlei vrijwilligers over de hele wereld komen werken op die boerderij daar, dat ze wat verkopen op de markt in de stad in de buurt en dat het uiteindelijk eigenlijk nog niet rendeert om op die manier de landbouw of de agrarische sector vorm te geven. En ik denk dat wij ernaartoe moeten, dat we de agrarische sector zo kunnen vormgeven dat er ook verdienmodellen zijn, dat het ook lukt om dit te realiseren. En niet alleen maar doordat we vrijwilligers uit Australië laten komen.

Statenlid **GIELEN** (GL): Dat lijkt me ook geen goed idee. Nou, ik denk dat u er daar een heel belangrijk punt aansnijdt, want wat we volgens mij zien in die film, is wat het betekent om te pionieren met natuurinclusieve en biologische landbouw in het huidige systeem. U heeft mijn betoog ook horen beginnen met 'systeemverandering'. Dat is volgens mij ook in de landbouw broodnodig om die omslag naar duurzaamheid te kunnen maken.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, en dan de laatste vooral follow-up-vraag: denkt u dus ook dat wij, als provincie, geld beschikbaar moeten stellen, zodat die nieuwe verdienmodellen, zodat dat pionieren, ook vertaald kan worden in situaties waarin het uiteindelijk opgepakt kan worden door de agrarische sector?

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, nou denk ik in eerste instantie dat het fonds wat vanuit het rijk daarvoor is, de 25 miljard rondom het Stikstoffonds, een belangrijke rol zal spelen om ook de verdienmodellen van boeren vervolgens weer te kunnen maken en eigenlijk daar een soort transitiefonds van te maken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter, volgens mij kan GroenLinks en de Partij voor de Dieren elkaar heel erg vinden in de transitie van de landbouw en de vee-industrie. Maar de industrie, de gewone industrie, de ouderwetse industrie, de vervuilende industrie als Tata Steel en Schiphol, wat bij ons de twee grootste uitstoters zijn van stikstof, waar GroenLinks juist ook snel actie op wil ondernemen, hoe denkt GroenLinks dat te gaan doen? Inderdaad door minder vliegtuigen en de kooksgasfabriek 2 te gaan sluiten?

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, ook GroenLinks wil graag de kooksgasfabriek 2 sluiten en is voor minder vliegbewegingen op Schiphol. Als u hiermee bedoelt, ga ik uw motie op dat punt steunen, dan is het antwoord 'nee'. En waarom niet? Omdat we volgens mij als PS vorige maand of de maand daarvoor al best wel een heel duidelijke motie rondom Tata hebben aangenomen en volgens mij ook, omdat het college bezig is juist met een onderzoek naar: hoe kunnen we nou tot die sluiting komen? Dat is niet iets wat we in een motie gieten. Dat is niet iets wat we hier eventjes nu vandaag met elkaar regelen. Wij zijn voor het sluiten van de kooksgasfabriek, maar niet met uw motie.

Dan ga ik verder. Even kijken. Duidelijkheid in dit proces is van het grootste belang, was mijn volgende zin. Nou dat mag blijken.

En dan over de landbouw. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied gaat niet alleen over stikstof. Ook op klimaat, water, biodiversiteit, voedsel en gezondheid hebben we grote doelen te bereiken. Want wat GroenLinks betreft is de leefbaarheid van het platteland daar ongelooflijk belangrijk in. Initiatieven die de leefbaarheid vergroten, reuring geven en nieuwe duurzame verdienmodellen introduceren, moeten we omarmen en ondersteunen. We willen samenwerking met de boeren die voorop lopen en met organisaties als Caring Farmers daarbij graag vooraan zetten. Voor een leefbaar platteland en een duurzame landbouw hebben we hun visie nodig. Ook de voedselvisie blijft relevant. De versnelling naar natuurinclusieve en biologische landbouw is kansrijk en bovendien broodnodig. Dus extra inspanning daarop is van GS gewenst.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. U zegt net, ik wil samenwerken met boeren die vooroplopen. Wat doet u dan met de andere boeren?

Statenlid **GIELEN** (GL): Nou, die moeten we meenemen in deze transitie, volgens mij. Maar ik zie wel dat- Ik heb het ook niet zo heel graag meer over 'de boeren', want ik zie daar best wel een groot verschil. We zien boeren die het omarmen en we zien boeren die graag mee willen doen en biologisch willen boeren en natuurinclusief willen boeren. Maar ik zie ook boeren met omgedraaide vlaggen, die terechte zorgen hebben, wat ik begrijp, maar die ook blijven zitten in een soort nee-stand. En volgens mij, wat wij hier als politiek moeten doen, is juist die duidelijkheid bieden van, we gaan daar naartoe, het toekomstperspectief is biologisch en is natuurinclusief, en dat doen we samen. Maar we kunnen niet vanuit hun reactiviteit daarop ingaan.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat we dat samen moeten doen, dat ben ik helemaal met u eens. Maar als ik nou bij die boeren kom met omgekeerde vlaggen – overigens, die zeiden, ja, voordat het CDA kwam, heb ik hem maar snel even weggehaald, want ik vond het ook zo onaardig; dus dat was dan wel weer sympathiek – dan zeggen ze dat het – ze noemen vaak partijen als de uwe – waarom ze juist zo boos zijn. Ze zeggen: dat gedram, dat werkt helemaal niet. Terwijl, wij willen best, maar de manier waar er over ons gesproken wordt, maakt ook dat ze vaak die omgekeerde vlaggen ophangen. Hoe reflecteert u op zulk soort geluiden? Terwijl volgens mij uw intenties een heel andere zijn.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, voorzitter, ik vind dit toch wel een frappante opmerking van het CDA, want volgens mij is de oorzaak van de stikstofcrisis precies wat uw partij de afgelopen jaren heeft gedaan: dralen uitstellen, verder vooruitkijken, geen helder toekomstperspectief. Wat GroenLinks zegt, is dat we gewoon een duurzame en biologische, natuurinclusieve landbouw willen. Dat roepen wij al jaren. Als we de stikstofcrisis twintig jaar geleden hadden aangepakt, dan waren we misschien hier nu niet geweest. Maar volgens mij is juist het uitstelgedrag, wat we hebben gezien de afgelopen jaren op dit dossier, de oorzaak van de onzekerheid hierop bij boeren.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Volgens mij is juist een manier van verbinding leggen met de agrarische sector en samen stappen vooruit zetten de weg voorwaarts, in plaats van wat u doet: tegenover de boeren gaan staan, zaken afdwingen en groepen verliezen in de samenleving. Ik denk echt dat, waar we uiteindelijk naartoe willen met de agrarische sector, helemaal niet zo ver van elkaar verschilt, maar de manier waarop je dat bereikt, daar verschillen we echt duidelijk van mening.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Gielen, gaat u verder.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ik denk ook dat het maar goed is, dat we daar van mening op verschillen, want volgens mij zien we dat u vooral nog pleit voor uitstel.

Even kijken. Waar was ik gebleven? Landbouwgif past niet bij de landbouw van de toekomst. Welke kansen ziet het College voor een actievere rol in het verminderen van het gebruik van gif, zeker in de bollen- en sierteelt? GroenLinks ziet op deze onderwerpen graag een proactievere houding. Omschakeling naar groene landbouw, die maken we zo snel mogelijk. De groene regelingen uit Europa die hiervoor bestaan, stimuleren we graag waar dat kan. Met het ingaan van het GLB-NSP geven we daar ook invulling aan. Wat GroenLinks betreft moeten boeren hier makkelijker hun weg in kunnen vinden. Daarmee dragen we bij aan een mogelijk verdienmodel voor boeren die stappen willen zetten naar verdere vergroening van de landbouw, maar kunnen we ook bijdragen aan provinciale doelen, zoals verwoord in de Voedselvisie en op het gebied van klimaat, natuur, bodemdaling en water. De provincie kan zelf regie nemen door samen met betrokkenen een pakket te ontwikkelen dat aansluit of specifieke behoeften van boeren in Noord-Holland en op provinciale doelen. En om dat te bespoedigen, dienen wij graag een motie in, getiteld Gaan voor goud, waarvan ik het dictum even zal voorlezen. Verzoeken het College van GS de komende tijd met betrokkenen het pakket van regelingen en interventies uit het GLB-NSP toe te spitsen op de situatie in Noord-Holland om hiermee de deelname van boeren aan de eco-regelingen en het ANLb te stimuleren; onnodig belemmeringen weg te nemen en tegelijk bij te dragen aan de provinciale doelen voor een duurzame toekomst van de landbouw in Noord-Holland; begin volgend jaar een brede expert meeting te organiseren met deelname van ondernemers en organisaties uit de sector, waaronder mogelijke co-financiers en instituties die een rol spelen in de uitvoering van het GLB_NSP, zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland; om ideeën op te halen voor het provinciale plan; in het provinciale plan extra aandacht te besteden aan voorlopers in de transitie, waaronder biologische boeren en Caring Farmers, die als voorbeeld kunnen dienen voor de vele boeren die ook bereid zijn verdere stappen te zetten naar duurzame landbouw; te onderzoeken of de aan te stellen erfcoaches een rol kunnen spelen in het stimuleren van deelname aan het GLB-NSP en of de capaciteit voor

advies en ondersteuning kan worden uitgebreid met middelen uit het GLB-NSP; de plannen die voortkomen uit bovenstaande initiatieven mee te nemen in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en de gebiedsgerichte processen; en op termijn een effectrapportage te maken inzake de bestede middelen, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 229-14 november 2022
'GAAN voor GOUD' inzake provinciale invulling Nationaal Strategisch Plan

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Onlangs het Nationaal Strategisch Plan (NSP), de Nederlandse invulling van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), is vastgesteld en per 1januari 2023 van kracht wordt;*
- *Het nieuwe GLB-NSP meer dan eerdere versies van het GLB is gericht op groene ontwikkeling van de landbouw en daarmee aansluit op onze provinciale Voedselvisie 2020-2030 waarin we ambities, doelstellingen en instrumenten hebben opgenomen die leiden naar een verdere verduurzaming van ons voedselsysteem;*
- *Het NSP ook aansluit op landelijk en provinciaal beleid inzake klimaat, bodemdaling, biodiversiteit, water- en luchtkwaliteit en op de gebiedsgerichte aanpak zoals deze vorm zal krijgen via het Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied (NPLG resp. PPLG);*
- *Het NSP belangrijk kan bijdragen aan toekomstperspectief en nieuwe verdienmodellen voor boeren en andere ondernemers op het platteland en in de voedselketen.*

Overwegende dat:

- *Het NSP ruimte biedt voor regionale initiatieven en maatwerk op gebiedsniveau veenweidegebieden en overgangszones nabij Natura 2000-gebieden – o.a. voor en daarmee provincies de kans biedt hieraan een invulling te geven die bijdraagt aan het bereiken van landelijke en provinciale doelen.*
- *Het NSP ook specifieke interventies kent voor jonge boeren, bijvoorbeeld via verhoogde subsidies bij investeringen, en voor samenwerkingsverbanden van boeren w.o. vouchers voor advisering via de Subsidiemodule agrarische bedrijfsadvisering en educatie (SABE).*
- *Een grote deelname van boeren aan de groene regelingen uit het GLB-NSP niet alleen kansen biedt voor de deelnemende ondernemers zelf, maar ook provinciale doelen en succes in de gebiedsgerichte aanpak kan bevorderen.*
- *Diverse actoren zoals de agrarische collectieven nu al druk bezig zijn om voorstellen te ontwikkelen binnen de kaders van GLB-NSP en er dus urgentie is om snel aan de slag te gaan.*
- *De provincie zelf de regie kan nemen door samen met betrokkenen een samenhangend pakket te ontwikkelen dat aansluit op de specifieke behoeften van boeren in Noord-Holland én op de provinciale doelen;*
- *Aanvullende middelen uit de programma's inzake klimaat, water, bodemdaling, stikstof (transitiefonds) en natuurherstel/biodiversiteit mogelijk kunnen bijdragen om de aanpak op provinciaal niveau extra (financiële) impulsen te geven.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De komende tijd met betrokkenen het pakket van regelingen en interventies uit het GLB-NSP toe te spitsen op de situatie in Noord-Holland om hiermee de deelname van boeren aan de eco-regelingen en het ANLb te stimuleren, onnodige belemmeringen weg te nemen en tegelijk bij te dragen aan de provinciale doelen voor een duurzame toekomst van de landbouw in Noord-Holland;*
- *Begin volgend jaar een brede expertmeeting te organiseren met deelname van ondernemers en organisaties uit de sector w.o. mogelijke co-financiers en instituties die een rol spelen in de uitvoering van het GLB-NSP (zoals de Rijksdienst voor Ondernemend NL) om ideeën op te halen voor het provinciale plan;*
- *In het provinciale plan extra aandacht te besteden aan voorlopers in de transitie waaronder biologische boeren en Caring Farmers die als voorbeeld kunnen dienen voor de vele boeren die ook bereid zijn verdere stappen te zetten naar duurzame landbouw.*
- *Te onderzoeken of de aan te stellen erfcoaches een rol kunnen spelen in het stimuleren van deelname aan het GLB-NSP en of de capaciteit voor advies en ondersteuning kan worden uitgebreid met middelen uit het GLB-NSP.*
- *De plannen die voortkomen uit bovenstaande initiatieven mee te nemen in het Provinciaal Programma Landelijke Gebied en de gebiedsgerichte processen en op termijn een effectrapportage te maken inzake de bestede middelen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Rien Cardol (GroenLinks), Amélie Strens (D66), Aukelien Jellema (PvdA) en Bas de Wit (VVD)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Er is een interruptie door de heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, ik zat sterk te twijfelen of ik nou toch kwam, maar ik vind dat toch ook goed om dat hier te doen. U spreekt in uw motie over de erfcoaches. U noemde net nog terecht – en daar ben ik zeer blij mee – de manier waarop GroenLinks de transparantie en de manier waarop de begroting tot stand komt ook op een nieuwe, moderne manier heeft vormgegeven. Maar daar waren die erfcoaches onderdeel van. En nu zitten ze in een motie verpakt eigenlijk, nou ja, more or less niet helemaal precies zoals het bedoeld was, zonder dat daar nou afstemming over heeft plaatsgevonden met onze partij. Hoe vindt u dat passen in de nieuwe bestuurscultuur die u zo voorstaat?

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, dank u wel voor deze vraag, meneer Heijnen. De erfcoaches, zoals ze in de motie bedoeld zijn, zijn bedoeld wat ons betreft altijd als onafhankelijke erfcoaches. [ringtone] Misschien kunnen ze deze tune meenemen als ze het erf oplopen of zo. Ik weet het niet. En die onafhankelijkheid, die moet daar ook bij blijven. En wat wij proberen met deze motie is om eigenlijk te zeggen van, ga nou niet dit proces, wat de motie voorstelt, echt los doen van die erfcoaches, maar laat hen die onafhankelijke rol, zoals u hem volgens mij ook echt bedoeld heeft, houden, maar geef hun wel mee welke doelen we nou als provincie hebben. Want het lijkt me ook heel erg onhandig als die erfcoaches niet op de hoogte zijn van de doelen die wij als provincie hebben. Dat is wat we daarmee bedoelen. En dus niet om een aanpassing te doen aan uw voorstel rondom de erfcoaches.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, ik dank u voor uw toelichting. Het was fijn geweest dat iets ruimer van tevoren te krijgen dan in dit overleg, of gistermiddag eigenlijk toen de motie is opgestuurd. Dank u wel.

Statenlid **GIELEN** (GL): Dat ben ik met u eens. Dat klopt.

Even kijken, we nemen stikstofmaatregelen voor onze natuur die ons zo dierbaar is. Het is daarom moeilijk te verteren dat de realisatie van het Natuurnetwerk vertraging oploopt. Voor GroenLinks blijft de inzet het afronden van het netwerk in 2027. En dat betekent dat we de komende jaren echt flink aan de slag zullen moeten. De laatste maanden van deze periode moeten we dus ook echt versnellen. Welke inzet gaat het college daar nu op plegen? En welke doelen gaan we daarbij wel halen? Alles wat deze periode niet lukt, zal namelijk na de verkiezingen gewoon door moeten gaan. En natuur heeft niet zo heel veel boodschappen aan of het 15 of 16 maart is. We kunnen nu echt al wel randvoorwaarden creëren voor een eindsprint in de volgende collegeperiode.

Dan dierenwelzijn. Dat heeft GroenLinks ook hoog in het vaandel staan. We zijn geschrokken van het feit dat volgens de Nederlandse Jagersvereniging achttien procent van de knobbelzwanen rondvliegen met hagel in hun lijf. We kijken dan ook uit naar de expertmeeting die we begin volgend jaar samen met de Partij voor de Dieren zullen organiseren, waarin we willen kijken naar andere mogelijkheden voor het beperken van de ervaren overlast van knobbelzwanen. De mening, kennis en kunde van dierenwelzijnsorganisaties moeten standaard worden bij het vaststellen van beleid als er overlast van wilde dieren wordt ervaren in de provincie. En ter ondersteuning van de wilde dieren in onze provincie vinden we het ook belangrijk dat de wildopvangcentra in onze provincie hun werk goed en professioneel kunnen doen. Daarvoor is geld uitgetrokken en is er een professionele neringsslag nodig, maar ook gestructureerde financiering is nodig. Daarom dienen we de motie van de Partij voor de Dieren op dit punt ook van harte mede in.

Bovenaan het lijstje grootste uitstoters van Nederland – meneer Zoon noemde het net al – staat Tata Steel een Noord-Hollands bedrijf. De overlast- Of nou ja, een bedrijf in Noord-Holland, moet ik eigenlijk zeggen. De overlast die inwoners van Wijk aan Zee ervaren, lijkt op die van de klimaatjongeren waar ik mee begon. Allen zien zij economische groei ten koste gaan van hun leefomgeving. We snappen de zorgen van inwoners maar al te goed. Hun gezondheid is veel belangrijker dan de winsten van multinationals. We zijn blij met de gedeputeerde die de zorgen van inwoners op dit dossier heel serieus neemt. Hoewel langzamer dan wenselijk voor de

omgeving, zien we ook dat er vooruitgang is. Dat blijft aandacht vragen en dat moet ook sneller. Wat GroenLinks betreft sluiten we de kooks 2 en de Hoogoven 6 fabriek dan ook zo snel mogelijk. Ook het Rijk hebben we daarbij nodig. Niet Alleen voor de problemen rondom Tata, maar ook voor de beperking van de uitstoot en overlast van de luchtvaart en betere regelgeving en de handhaving rondom zeer zorgwekkende stoffen. Een gezond Noord-Holland voor al onze inwoners staat voor GroenLinks altijd voorop.

En een gezond Noord-Holland, dat betekent ook een bereikbare provincie. De ambities voor de mobiliteitstransitie waren hoog gesteld, waarbij we het openbaar vervoer voor iedereen aantrekkelijk maken en zorgen dat niemand meer afhankelijk is van de vervuilende of ruimte slurpende auto. Toch lijkt dat nog niet te lukken altijd. Juist meer mensen hebben geen openbaar vervoer in de buurt en hebben geen alternatief om bijvoorbeeld bij zorg te komen. GroenLinks vindt dat we het geld dat we hebben, moeten inzetten voor goede bereikbaarheid voor iedereen en de omslag moeten maken naar schone mobiliteit van fiets en ov. Daar moeten we ook in blijven investeren. Dat betekent soms ook maatwerk voor de individuele reiziger. Laten we geen frequente bus rijden, maar we zorgen wel dat iedereen, die het nodig heeft, bij zorg en voorzieningen kan komen. En tegelijkertijd kijken we met de Vervoerregio Amsterdam en het Rijk naar gerichte uitbreidingen of opwaarderingen van het netwerk openbaar vervoer.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter, dank u wel. Ik grijp even terug op een klein stukje terug uit het betoog van GroenLinks, waarin wordt gezegd dat er wordt geluisterd naar de inwoners rondom Tata Steel, hè, omdat die gezondheidsklachten uiten. Het is goed dat GroenLink0s daarnaar luistert. Ik vraag me even af, in hoeverre luistert GroenLinks ook naar de opmerkingen van burgers als het gaat om de gezondheidsschade die wordt veroorzaakt door windturbines?

Statenlid **GIELEN** (GL): Wij nemen de zorgen van burgers altijd serieus. Volgens mij mag u dat van ons alle 55, hier in de zaal, aannemen. Daarvoor zitten we hier. Daarvoor zijn we volksvertegenwoordigers. Wat we volgens mij zien in de windmolendiscussie, is dat er nogal veel informatie rondgaat over wel en niet schadelijk. Volgens mij zetten we alles op alles en hebben we daar ook gewoon de regels voor rondom afstand, die vanuit landelijk zijn vastgesteld. Die moeten voldoen aan die gezondheid. Dus die zorg is er. En de bovenliggende regels die we daar als provincie bij hadden, maken daar geen verschil in.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter, dank voor het antwoord. Maar als mevrouw Gielen zegt dat er verschillende opvattingen zijn over de gezondheid voor windturbines, dan is het toch juist goed om, voordat je verder gaat met het uitrollen van meer windturbines, om de diverse onderzoeken die daar nog over moeten plaatsvinden, om die af te wachten totdat je daar volle kracht mee doorgaat? Wat is de mening daarover van GroenLinks?

Statenlid **GIELEN** (GL): Nee hoor, want volgens mij worden de regels voor windturbines landelijk bepaald. Aan die regels voldoen we ook. U heeft mij niet horen voorstellen dat we dat niet zouden doen. Maar wat we hier in Noord-Holland deden, is dat we extra regels hadden voor windturbines bovenop die landelijk al geldende regels, die juist heel erg rekening houden met die gezondheid en met overlast. Want dat is ontzettend belangrijk, dat vinden wij ook. Maar die extra regels zijn natuurlijk niet nodig.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Wacht even, hoor. Ik snap hem niet goed. Zijn dus extra gezondheidsregels voor het beschermen van bewoners voor windturbines niet nodig? Hoor ik dat nou GroenLinks zeggen?

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, ik snap niet zo goed waar uw verbazing zit, want dat is helemaal geen nieuw standpunt. Wat ik zeg, is dat de extra regels die Noord-Holland had rondom windturbines, dus de extra afstandsregels, dat die kop op landelijk beleid, dat die nergens voor nodig is. Volgens mij moeten we gewoon voldoen aan de regels zoals die landelijk zijn vastgesteld. Dat doen we ook, juist om die gezondheid bijvoorbeeld ook te waarborgen. En dat is wat we als provincie moeten doen. Niet nog allemaal extra regels, dat doen we op andere dossiers ook niet.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Statenlid **GIELEN** (GL): Even kijken. Wij blijven het ook belangrijk vinden om te investeren in het fietsnetwerk, vaak samen met gemeentes. Het fietsgebruik stijgt, ook vanwege de pandemie. En nu moeten we hierop doorpakken. Fietsen kan de meest aantrekkelijke vorm van vervoer zijn in onze provincie, al dan niet in combinatie met het openbaar vervoer. En veiligheid blijft daar, wat

GroenLinks betreft, altijd een belangrijk punt bij, waarbij we ook moeten denken aan oplossingen als snelheidsverlaging, wat bovendien kan leiden tot een betere beleefbaarheid.

Voorzitter, dan over wonen. Voor veel mensen in Noord-Holland is het haast onmogelijk om een huis te vinden. De wooncrisis bespreken we veelvuldig met elkaar in deze Staten. We wachten nog steeds in spanning op het Masterplan Wonen. Dat moet er voornamelijk op toezien dat we versnellen, wat we toch al willen. Dat is hard nodig. De nood blijft stijgen en de risico's op vertraging zijn echt groot. GroenLinks wil voor iedere Noord-Hollander een passende woning. Die moet ook betaalbaar zijn. Het Rijk wil dat alle gemeenten tenminste dertig procent sociale huur hebben. Daar moet GS op toe gaan zien. Een einde aan wachtlijsten van decennia, zoals in bijvoorbeeld Landsmeer en Wormerland, maakt wonen toegankelijk voor groepen die nu nauwelijks aan een huis kunnen komen. En ook het huisvesten van statushouders is daarbij heel belangrijk. We zien dat de gedeputeerde zich hier hard voor maakt, maar ook dat gemeenten in de provincie worstelen met deze opgave. Het moge duidelijk zijn, wat GroenLinks betreft, zoeken we altijd naar ruimte voor statushouders, want juist kwetsbare groepen hebben een goede woning van harte nodig. De spreidingwet die er landelijk aankomt, helpt daarbij enorm. Solidariteit onder Noord-Hollandse gemeenten is van groot belang.

Wonen moet ook duurzaam, zeker kijkende naar de stijgende energie- en gasprijzen. De uitvoering van motie 42 met het herstel en duurzaamheidsfonds is daarbij belangrijk. En ook de inzet van het college om energiearmoede tegen te gaan, waarderen we. Het blijkt soms lastig om een rol te pakken ten opzichte van gemeenten, maar wat GroenLinks betreft, blijven we daarbij kijken vanuit de lens wat er wel kan, waar we van weer meerwaarde zijn en waar we een grotere rol kunnen pakken. We waarderen de inzet van de gedeputeerde hierop. We zien ook de meerwaarde van bijvoorbeeld de aangenomen motie rondom de FIX-brigades van twee vergaderingen geleden daarop.

Voorzitter, ik begon mijn betoog met de zeven klimaatjongeren die hun leefwereld zien instorten. Hun zorgen zijn meer dan terecht. De vragen ‘waar kan ik wonen, hoe ziet mijn leefomgeving, hoe ziet onze provincie er straks uit’, Dat zijn de heel wezenlijke. GroenLinks is er trots op dat we met dit college bijdragen aan de oplossingen van die grote uitdagingen. Terugkijkend op de afgelopen jaren zie ik echt dat we de provincie een stuk groener, duurzamer en socialer hebben weten te maken. Er is tegelijkertijd nog een wereld te winnen, dat zeker. Als het gaat over de bestuurscultuur, de aanpak van de stikstofcrisis en het terugdringen van de klimaatcrisis: we zijn er nog niet, maar we zien wel dat het uitmaakt wat we deden. Want we staan voor een toekomstig Noord-Holland, waar iedereen is schone lucht in ademt, we de klimaatcrisis aanpakken, de energierekening betaalbaar is en iedereen een betaalbare woning heeft, met ruimte voor onze prachtige natuur en een ruimte om te zijn wie je bent én waar we samenwerken om dat voor elkaar te krijgen. Emhil, Mary, Faith, Marisa, Charlie, Iris en Allen, allemaal zetten zij zich in voor hun leefomgeving. Net zoals talloze Noord-Hollanders, die vrijwilligerswerk doen, die in actie komen en die zich uitspreken. Zij willen het tij keren, omdat ze de veranderingen om zich heen zien en omdat ze weten dat hun inzet uitmaakt. Iris, de klimaatjongere uit Limburg, vertelde dat het water haar bang maakte, maar dat ze ook zag dat mensen in actie kwamen om elkaar te helpen. Iedereen was druk met elkaar, zegt ze. Als je mobiel genoeg was, dan probeerde je te helpen. Ik zeg, laten we daarmee niet wachten tot het water ons aan de lippen staat, maar laten we nu al naar elkaar blijven omkijken, samen de schouders eronder. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank. Dan geef ik het woord aan mevrouw van Meerten van de VVD. [...] Even kijken, is er- Heb ik net mevrouw van Meerten naar voren gehaald, maar er is toch behoefte aan een pauze? Ik kijk even naar mevrouw Van Meerten of ze dat goedvindt? Ja? Tot 15.30 uur. Om 15.30 uur gaan we verder. Ik schors de vergadering tot 15.30 uur.

Schorsing 15.19 tot 15.35 uur.

De **VOORZITTER**: Als alle Statenleden weer zijn gaan zitten, dan heropen ik de vergadering. We zijn bij agendapunt 10, de bespreking van de Begroting 2023 en de Memorie van Antwoord. Ik wil u verzoeken om vanuit de zaal zo stil mogelijk te zijn en, als u wat moet bespreken met iemand, om dat zo zachtjes mogelijk te doen, want het is allemaal heel goed hoorbaar. Dan ga ik nu het woord geven aan mevrouw Van Meerten van de VVD.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Hartelijk dank, voorzitter. Het is de laatste keer dat we in deze politieke samenstelling de Algemene Politieke Beschouwingen doen. We hebben er als Staten in deze samenstelling alweer bijna vier jaar op zitten. Vier interessante, boeiende en zeer

uitdagende jaren, die begonnen met een ongekende verkiezingsuitslag, de uitslag waar maar moeilijk een stabiel provinciaal bestuur uit de smeden was. Vooral ook, omdat de grootste partij geen verantwoordelijkheid wilde nemen en zichzelf buitenspel zette. Uiteindelijk hebben vier partijen van nogal uiteenlopend pluimage-

De **VOORZITTER**: Dan had ik moeten zeggen 'de grootste partij', maar het is de heer Dessing van Forum voor Democratie die wil interrumperen.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter, voor deze fantastische introductie. Ja, dit is een handschoen die ik natuurlijk even niet kan laten liggen. Die pak ik even op. Misschien wel aardig om te melden dat de grootste partijen inderdaad, van de afgelopen vier jaar, straks lijst één op de kieslijst in de provincie zal zijn. Dus dat wil ik toch graag wel even memoreren. Geen verantwoordelijkheid willen nemen. Nou, dat is dus absoluut bezijden de waarheid. Ik heb met uw fractievoorzitter, de heer Van der Maas, zeg ik tegen de VVD, deze discussie al vaker gehad en we hebben natuurlijk altijd verantwoordelijkheid willen nemen, maar daar moet wel bereidheid voor zijn bij alle partijen om een werkbare meerderheid te vormen. Dat was helaas niet het geval. Dat wil ik hier nogmaals, voor de derde keer denk ik in deze statenperiode, gezegd hebben.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, dank u wel. Dan wil ik u toch in ieder geval antwoorden, want ik hoorde uw betoog en toen dacht ik dus meteen: waar was u vier jaar geleden? Want u had die bestuurlijke verantwoordelijkheid kunnen nemen en er ook iets van met uw standpunten van kunnen maken. Dat was mijn gedachte. Maar ik denk dat we moeten concluderen dat we agree to disagree op dit topic.

We hebben- En ik moet zeggen, dat is dus buiten verwachting, boven verwachting goed gegaan: een stabiele, solide en goed samenwerkende coalitie bestuurt nu bijna vier jaar lang deze mooie provincie. Daar waren soms erg pijnlijke compromissen van alle partijen voor nodig. Maar als ik zo terugkijk en ook als ik het vergelijk met andere provincies, dan is de balans toch echt positief. In deze bijdrage doet het me genoegen om nog eenmaal de inbreng van de VVD op de plannen voor de toekomst te mogen geven. Bij deze inbreng staat bestaanszekerheid en het hebben van de middelen om het levensonderhoud en het levenspatroon te kunnen waarborgen, voorop. Dat betekent dat er een huis moet zijn voor iedereen die dat wil, dat er een baan moet zijn voor iedereen die dat wil, dat er natuur en recreatie moet zijn voor iedereen en dat er mobiliteit moet zijn voor iedereen. Dat is voor de VVD de bestaanszekerheid. Onze inspanningen moeten erop gericht zijn om die bestaanszekerheid te bereiken en te behouden met toepassing van de liberale beginselen van de VVD. In vrijheid, met het nemen van verantwoordelijkheid op een verdraagzame wijze met sociale rechtvaardigheid, waarbij iedereen gelijkwaardig is. Dat is ons uitgangspunt. Dat is waar de VVD voor staat. In deze bijdrage staat VVD ook nog voor iets anders. Namelijk, voor onze vorderingen en hoe we het hebben gedaan, hoe de huidige uitdagingen een vuurproef vormen en hoe we als politiek gaan doorpakken. VVD dus. Goed, voorzitter, het gaat dus om de bestaanszekerheid wat de VVD betreft en dan vooral de druk op die bestaanszekerheid. Die druk is ontstaan doordat het geopolitieke en het financiële weer is omgeslagen het laatste jaar. Er zijn grote zorgen, want er is zeer hoge inflatie en dat raakt de portemonnee van onze inwoners en bedrijven. En door COVID en de oorlog in Oekraïne is er veel onrust. Dat maakt het bestaan onzeker en werpt vragen op over voedselvoorziening en over de beschikbaarheid van betaalbare energie. Al deze zaken zijn recente ontwikkelingen. Het is van groot belang dat wij als politici ons afvragen wat dit betekent voor Noord-Holland en de Noord-Hollanders. We moeten ervoor zorgen dat we snel en adequaat reageren op kansen en bedreigingen. Het goed monitoren van de maatschappelijke ontwikkelingen en het goed daarop inspelen is daarbij van groot belang. De VVD vraagt het College op welke wijze zij dat doet in deze turbulente tijden.

Dan de verschillende onderdelen van bestaanszekerheid, voorzitter. Te beginnen bij een huis voor iedereen die dat wil. Dit is een van de grootste uitdagingen van onze tijd, want er is een tekort aan woningen. En gezien de groei van de bevolking wordt deze uitdaging steeds groter. Het College heeft de doelstelling afgesproken van bijna 184.000 nieuwe woningen in Noord-Holland erbij tot en met 2030. Dit zijn bijna 23.000 woningen per jaar gemiddeld. De afgelopen jaren realiseerden we gemiddeld 12.500 woningen per jaar. Dus er zal flink bijgeschakeld moeten worden. Terecht dat de gedeputeerde nogal wat randvoorwaarden heeft geformuleerd bij deze doelstelling. Met het afschieten van de bouwvrijstelling voor stikstof is de uitdaging alleen maar groter geworden. Als we daarnaast de krappe arbeidsmarkt, de hoge bouwprijzen, de onduidelijkheid over de regulering van de middenhuur, de komst van de Omgevingswet met nieuwe regelgeving en de capaciteit op het elektriciteitsnetwerk in ogenschouw nemen, dan zal

het ontzettend lastig worden om die doelstelling te halen. Voorzitter, mijn fractie maakt zich dus zorgen. Daarom kijken we reikhalzend uit naar het Masterplan Wonen. We zijn blij met het zorgvuldige proces tot nu toe, waarin de Staten stap voor stap zijn betrokken.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, mevrouw Van Meerten blikt terug op vier jaar. Weet zij nog wat voor de VVD het belangrijkste verkiezingsitem was, vier jaar geleden?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ik denk niet dat je dat terug kunt brengen tot één punt. We hadden er verschillende. En die had zeker ook als eerste met sluitstuk financiën bijvoorbeeld te maken.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Zeker. Maar ik kan me ook herinneren op zijn VVD 's ‘bouwen, bouwen, bouwen’, was ook een die toch veelvuldig naar voren kwam. Ik hoor u net een paar keer zeggen: we moeten snel en adequaat op zaken inspelen; we moeten nu doorpakken. Maar op woningbouw wachten we nu al tweeëneenhalf jaar op het Masterplan Wonen. En u zei net, concludeerde net zelf: er is eigenlijk heel weinig of te weinig gebouwd de afgelopen vier jaar. Bent u nu tevreden met de inzet van deze coalitie voor een van uw belangrijkste verkiezingsitems van vier jaar geleden ‘bouwen, bouwen, bouwen’?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, volgens mij kwam die ‘bouwen, bouwen, bouwen’ van het Tweede Kamerlid van de VVD en stonden wij niet met ‘bouwen, bouwen, bouwen’ hier in de provincie. Wel over het onderwerp uiteraard, even toch ter verduidelijking. Maar ik was midden in een zin. En die zin eigenlijk, als ik denk ik met mijn verhaal doorga, dat ik in ieder geval u tegemoet ga komen in uw vraag over hoe belangrijk we dit nu vinden. Want we vinden het nog steeds belangrijk en we hebben dus ook een aantal punten nog daarover. Dus als ik mijn verhaal vervolg, hoop ik dat ik daar een antwoord op uw vraag geef.

De **VOORZITTER**: U heeft ons in ieder geval nieuwsgierig gemaakt.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, precies. En alvast als voorschot op onze inzet denken we dat zachte plancapaciteit snel in harde plancapaciteit moet worden omgezet. Welke mogelijkheden ziet het College om dit te doen? Daarnaast moet er ruimte worden geboden. We hebben gezien dat de Notitie Lintbebouwing diverse probleemlocaties heeft kunnen oplossen en daarmee een aantal dorpen soelaas heeft geboden. De oproep van het Economisch Instituut voor de Bouw om, naast alle binnenstedelijke inspanningen er in ieder dorpje een straatje erbij te bouwen, spreekt ons aan. Graag horen we van GS hoe deze oproep gevallen is.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik word even wakker, omdat u het heeft over het document van het Instituut voor de Bouw. Moeten wij niet constateren dat dat document haaks staat op ons provinciale beleid, waarin we juist proberen om te bouwen bij ov-knooppunten, waarin we juist proberen te bouwen voor iedereen, waarin we de groene longen proberen te sparen? En het Economisch Instituut van de Bouw stelt voor om allemaal villawijkjes aan de randen van dorpen te maken. Dat staat toch haaks op ons beleid? Zou uw vraag aan GS niet moeten zijn: wilt u daar afstand van nemen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, dat zal mijn vraag niet zijn. We hebben gewoon- Ik heb het niet over het hele rapport. Ik heb het in ieder geval over die zinsnede uit het rapport. Ik ben het geheel met u eens: we moeten natuurlijk heel breed gaan kijken. Maar het is zeker niet mijn vraag vanuit de VVD aan GS. Mijn vraag vanuit mij is van, wat vindt u van dát onderdeel van het rapport?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): En bent u het dan met mij eens dat al die voorstellen, die worden gedaan, om overal maar in het groen te gaan bouwen waar geen ov is, alleen maar voor rijke mensen, omdat er grote kavels worden uitgegeven, een idioot plan is?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, u weet het goed te chargeren, maar u weet net zo goed als ik dat wij er ook niet voor zijn om zomaar ergens in het groen allerlei villawijken te bouwen. Wij staan ook voor een goede verdeling. Wij zien ook zeker dat er een aantal problematische groepen zijn waar gewoon voor gebouwd moet worden. Nogmaals, dat ligt er ook aan van hoe de gemeenten dat oppakken, want over dat onderdeel gaan wij niet.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik bleef even hangen bij uw tekst over ‘doe er maar een straatje bij’. Ik denk, zitten we nou hier met elkaar Monopoly’tje te spelen of niet? Maar

goed, u noemt dat zo. En tegelijkertijd hoor ik ook de VVD vaak zeggen en constateren dat we genoeg plancapaciteiten hebben, zelfs meer dan de bouwopgave die we hebben. Dus ik vraag me af, hoe verhoudt dat punt, wat u ook vaak omarmt, zich nou tot 'doe er maar even een straatje bij in elk dorp en stad'?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou ja, het is niet zozeer in elk dorp en stad, maar het is daarnaast. Dus het is niet on top of. Ja, het is meer on top of, maar het is niet dat je zegt 'alleen dat moet gebeuren'. Dus dat is niet wat ik zeg in ieder geval. Het is ook geen monopolie. Het stond dus aanhalingstekens. Dus misschien had ik dat zo moeten doen. Dat doet een andere politicus, geloof ik, ook in Den Haag.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, voorzitter, dank. Maar bent u het dan toch ook met D66 eens dat, als we naar die uitbreiding gaan kijken, naar dat straatje, dat het dan primair is op de plekken waar al bestaande plancapaciteit is, voordat we naar nieuwe plekken gaan zoeken?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, we zijn bij de VVD wel altijd, voordat we gewoon kijken, naast wat we hebben afgesproken, dat we onze ogen en oren openhouden van wat er wel mogelijk is.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Bij een huis voor iedereen hoort ook energie voor iedereen. Helaas staat dit onder druk vanwege netwerkcongestie. Daar vragen we al jaren achtereen extra aandacht voor.

Ja, ik geloof niet dat ik de vraag van het CDA voldoende heb beantwoord.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Nee, want u ging wel heel snel. Ik vroeg u eigenlijk om even terug te blikken op die afgelopen vier jaar. En vindt u nu dat er genoeg is gebeurd? U kijkt, nou ja, vooruit. Er zijn een aantal zaken die beter kunnen, dat zijn we met elkaar eens. Maar is er nu genoeg gebeurd de afgelopen vier jaar op dit belangrijke onderwerp bouwen? Want, laten we wel wezen, ook vier jaar geleden was dit een van onze grootste opgaves.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Is er voldoende gebeurd? Ik denk dat we in ieder geval in deze provincie – en dat hebben we heel goed met elkaar en samen ook opgepakt – we hebben gezien dat die urgentie de afgelopen jaren alleen maar groter is geworden. We begonnen natuurlijk in de provincie met de stikstofproblematiek en noem maar op. Daar is bouwen on top of it een nog een groter probleem door geworden of is het. Dus ik denk dat we met dat Masterplan Wonen juist hebben laten zien dat we voor in die toekomst een versnelling moeten gaan aanbrengen als we dit willen gaan halen. En hebben we dan voldoende gedaan? Ik denk dat we uiteindelijk, zeker ook met de akkoorden die er in de regio zijn – daar moeten we natuurlijk op voortbouwen – dat we voldoende hebben gedaan. Maar ja, we kunnen meer doen en we moeten ook meer doen. Maar dat is niet alleen hier in deze provincie het geval. Dat is overal het geval.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik vind het wel mooi dat u verwijst naar dat Masterplan Wonen, want dat is het grote probleem volgens mij. Dat is er nog niet of nog niet in een vorm dat het ook daadwerkelijk uitgevoerd kan worden. Volgens mij zit daar precies het probleem dat we hier onvoldoende snelheid maken. Ik wou nog iets anders melden over 'dat extra straatje erbij', want wij zijn daar wel erg voor. Dus ik was ook blij dat u dat noemde. Dat gaat denk ik een hoop dorpen in Noord-Holland ook helpen met de verbetering van de leefbaarheid in die dorpen. Maar bent u dan ook bereid om te kijken naar die beknellende Omgevingsverordening waar, als er een straatje bij moet en dat kan niet, om daar ruimte te bieden aan die dorpen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, als u mij ook goed heeft geluisterd, is dat ook een vraag van mij aan GS, van hoe dit is gevallen. Dus ik hoor ook heel graag van hen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn op dat gebied.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Even kijken, hoor. Ik was gebleven bij de netwerkcongestie. Ja, precies. Daar vragen we al jaren achtereen extra aandacht voor. En ja, dit is een zeer hardnekkig en moeilijk op te lossen probleem. Dat zorgt er ook nog eens voor dat de

energietransitie gaat vertragen. GS heeft een taskforce ingesteld om de problemen aan te pakken en wel in 2023 verdere uitvoering te geven aan de Adaptieve Uitvoeringsstrategie Energie-Infrastructuur, waarbij de algemene doelstellingen zijn benoemd. Graag horen we welke concrete resultaten GS in de rest van 2022 en in 2023 verwacht en wat er nog meer gedaan kan worden. Trouwens, als we de problemen op de woningmarkt, de netwerkcongestie en de energietransitie samennemen, is het dan een idee om te onderzoeken of er ruimte is in Noord-Holland voor een off-grid bouwproject? Dus een project dat zelfvoorzienend is in de energieconsumptie. Welke gedachte heeft GS bij deze suggestie?

Wat goed om te zien dat het aandeel groene zoom snel groeit. Dat is hoopvol. Maar toch wordt tweederde van onze elektriciteit nog steeds fossiel opgewekt. In combinatie met de beperking van het netwerk die de snelle elektrificatie niet aankan, is inzetten op verder versneld elektrificeren voor de VVD niet de juiste weg. We moeten waken voor symboolpolitiek en de beperkte capaciteit en die zo efficiënt mogelijk voor de transitie inzetten.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wilde een vraag stellen, maar die komt in een iets ander licht te staan aan de hand van wat mevrouw Van Meerten net nog eventjes zei. Ik ben wel benieuwd, het verhaal van die elektrificatie, wat ik zelf ook al noemde – meer dan duizend bedrijven die niet aangesloten kunnen worden; ik neem aan dat de VVD hier al jaren langer ook mee bezig is om dit probleem aan te kaarten – maar dan zie je toch dat in combinatie met die energietransitie, dat het eigenlijk tot een soort van onoplosbaar probleem leidt. Is op een gegeven moment niet het punt ook dat je een signaal moet geven richting het Rijk of, ja, richting al die opdrachten die er samen liggen, om te zeggen van dat het op een gegeven moment niet meer haalbaar is. Hoe kijkt de VVD daartegenaan? Voor het afgeven van zo'n signaal?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, ik ga eigenlijk ook wel- We hebben daar een bepaald idee over, waar ik het zo eventjes over wil hebben en waar ik ook GS een vraag over wil gaan stellen. Ja, dat klinkt een beetje flauw. Ja, en hoe denken wij daarover? Wij zien gewoon dat er een behoorlijk probleem ligt wat opgelost dient te worden en ook snel. We denken ook dat we moeten gaan denken in: wat voor kansen liggen er nog meer? Dus we gaan niet denken in eerste instantie 'het kan niet, het is onmogelijk', maar laten we zien van wat er al ligt in Nederland. Als je kijkt naar onze in infrastructuur, hoe kunnen we bijvoorbeeld het gasnet ook op een andere manier gaan gebruiken? Dus daar willen we ook naar kijken. Dus die vraag wilde ik ook nog gaan stellen.

De heer **DESSING** (FvD): Ik kan me voorstellen dat mevrouw Van Meerten hint op het gasnet te gebruiken voor een soort van waterstoftransitie. Dat kan ik me voorstellen. Maar dat zegt nog niets over het elektriciteitsnet, want dat elektriciteitsnet – dat benoemde zij net ook – dat is gewoon vol en daar moet dus concreet iets aan gebeuren. Of je moet wat doen aan de capaciteit of je moet wat doen aan die vraag van de elektriciteit om daar een signaal af te geven dat die combinatie van die twee niet meer haalbaar is. Dat is mijn vraag: hoe kijkt de VVD tegen dat dilemma aan?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, daar heeft u een goede vraag. Ik moet zeggen, ik ben niet de specialist op dit gebied. Ik heb op dat punt, heb ik het enige wat ik kan zeggen, is dat wij vinden, als VVD – maar zo kijken we tegen een heleboel zaken aan – we moeten gewoon zien van, wat kan die innovatie ons brengen op korte termijn? Dat is wat ik u als antwoord kan geven. En ook op het gebied van de innovatie zelf. Maar niet zozeer van dat ik denk van, hoe kijken we daar nu tegenaan? We hebben een bepaald idee. Dat willen we aan GS voorleggen. We zijn ook benieuwd wat daar terugkomt.

De heer **DESSING** (FvD): Heel kort. Innovatie: prima, hoor. Maar het is denk ik een heel concrete vraag, want het aanbod en de vraag dat past gewoon niet en dat los je met innovatie denk ik niet op, tenzij we ineens een andere manier van elektriciteit verzinnen die met meer elektriciteit door één draad heen gaat. Maar ik neem niet aan dat mevrouw Van Meerten daar op doelt dus. Nogmaals de vraag: hoe kunnen we dat dilemma oplossen? Kunt u daar toch een iets meer concreet antwoord op geven?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nee, voor dit moment heb ik daar geen oplossing voor. Maar wellicht heeft u er een oplossing voor, behalve dan dat u zegt, nou ja, het kan niet.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, die handschoen neem ik graag aan, want het gaat natuurlijk om de elektrificatie. Die wordt opgelegd door de verplichte energietransitie. Op een gegeven moment

zou het signaal ook kunnen zijn dat je zegt van, je gooit misschien niet helemaal de kont tegen de krib, maar je kunt zeggen van, deze consequenties, die kleven aan de energietransities, die zijn gewoon niet haalbaar. Die zijn ook onbetaalbaar. Die zorgen ervoor dat de burger van Noord-Holland ook straks misschien niet meer het licht kan aandoen, omdat dat licht straks uitgaat, omdat we zoveel wiebelstroom creëren dat dat ook geen stabiel netwerk oplevert. Dus je zou wat moeten doen aan het verminderen van die wiebelstroom. Gewoon zorgen dat we inderdaad een stabiele stroomvoorziening kunnen hebben.

De **VOORZITTER**: Ik ga nu, als u het goed vindt, deze interruptie- Want ik vind het natuurlijk aardig, maar dan gaan we een soort van tweede inspreker krijgen. Heeft u nog een concrete vraag aan mevrouw Van Meerten? U heeft drie keer dezelfde vraag gesteld en volgens mij geen antwoord gekregen wat bevredigend voor u is. Anders ga ik naar de heer Klein, die ook nog een interruptie heeft.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik maak me toch een beetje zorgen wat u voorstelt en misschien kunt u mij geruststellen. Heb ik u verkeerd begrepen. Maar ik hoor u zeggen: er is een probleem met het elektriciteitsnetwerk. Dat is iets wat niemand zal ontkennen. En er zal ook niemand ontkennen dat we heel hard ons best moeten doen om dat snel op te lossen. Maar dan zegt u ook: ja, daarom moeten we die elektrificatie maar even in de ijskast zetten. En dat kan toch niet de bedoeling zijn van een partij als de VVD die innovatie altijd hoog in het vaandel heeft staan? Ee moeten toch en-en? Volle kracht door met het aanpakken van de bottleneck op het elektriciteitsnetwerk. En volle kracht door met innovatie, zodat we af kunnen van de fossiele energie, en de industrie en alle andere bedrijven kunnen verduurzamen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ik geloof niet dat ik u daarin tegenspreek. Ik zeg, wij moeten zeker volle kracht vooruit, maar er is wel een probleem. We moeten wel gewoon gaan kijken van, hoe kunnen we dat op deze manier gaan oplossen voor de bedrijven en voor de inwoners natuurlijk. Maar volle kracht vooruit, ja, ik bedoel, daar zijn we het niet oneens met elkaar.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dus ik heb u verkeerd begrepen dat we niet de elektrificatie in de pauze moeten zetten, in de wachtkamer? We moeten gewoon doorgaan en kijken hoe de bedrijven verduurzaamd kunnen worden, zodat we van die fossiele energie af kunnen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, we moeten in ieder geval zo efficiënt mogelijk ook voor die transitie blijven inzetten. Ja?

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Even kijken, waar ben ik gebleven? Dus we moeten waken voor symboolpolitiek en de beperkte capaciteit op het net zo efficiënt mogelijk voor de transitie inzetten. En dat is voor ons: eerst inzetten op voldoende netinfrastructuur. Volgens mij was ik daar gebleven. Dus eerst het netwerk op orde, dan overschakelen op warmtepompen en hybride ketels. Daarnaast is voor de VVD een hybride energie infrastructuur, en dus het behoud van het gasnet voor toekomstige, duurzame toepassingen, van belang. Deelt het College deze mening?

Naast een huis is het belangrijk dat er een baan is voor iedereen. Dit gaat over de economische kracht van de provincie, over het bedrijfsleven en het hebben van een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Een level playing field, banen creëren, banen hebben en banen behouden, dat moet het uitgangspunt zijn. De grote bedreiging hiervoor is de stikstofcrisis. Die legt het economisch verkeer plat. Daarbij denken we dat we een goede basis hebben staan in de gebiedsgerichte aanpak stikstof. En daar hebben we het volste vertrouwen ook in de gedeputeerde. Maar met de alleen de basis redden we het niet. Wij verzoeken het College om aan het kabinet instrumenten en vooral ook geld te vragen, zodat we aan de slag kunnen. We moeten ons daarbij niet alleen maar richten op de enige door het kabinet genoemde concrete maatregel, zoals de opkoop van bedrijven. We willen inwoners en bedrijven, die onderdeel van de oplossing kunnen zijn, wat te bieden hebben als provincie. En daar is komend jaar cruciaal voor. We hebben gezien dat onze aanpak werkt. Kijk maar naar de verduurzamingsplannen van Tata Steel, waarvoor Rijk, provincie en Tata plannen hebben uitgewerkt en inmiddels uitvoeren. Dat kunnen we ook voor de verduurzaming van andere bedrijven en sectoren doen zonder afbreuk te doen aan ons goede ondernemersklimaat en de werkgelegenheid. Door te investeren in de gebiedsgerichte stikstofaanpak en innovatie in de landbouw en industrie zorgen we voor meer ruimte voor economische activiteit en voor verduurzaming van bedrijven. Een snelle

verduurzaming van Tata is noodzakelijk voor de verbetering van de leefomgeving in de IJmond en tegelijkertijd een trekker voor waterstofproductie en infrastructuur. Dat is een kans voor de hele industrie om duurzaam en gezonder te produceren, nu en in de toekomst. Zo behouden we welvaart en versterken we onze gezondheid en welbevinden. Daarmee moet het halen van natuurdoelen voorop staan, want – ik heb het al eerder gezegd – er moet ook natuur zijn voor iedereen. Dit komt de volksgezondheid ten goede. En zo blijven banen bestaan, wordt er aan een betere natuur gewerkt en verbetert de leefomgeving.

Dan de laatste door mij genoemde pijler, voorzitter. Dat is mobiliteit en bereikbaarheid voor iedereen. Daar zijn goede wegen, busbanen, fietspaden en vaarwegen voor nodig, want die zijn cruciaal voor die goede bereikbaarheid. Goede bereikbaarheid leidt weer tot een goed vestigingsklimaat, bedrijvigheid en werkgelegenheid. We hebben ons hard gemaakt voor goede bereikbaarheid van stad, dorp en platteland. We zijn dan ook blij met de resultaten die we hebben geboekt, zoals het verder brengen van de noodzakelijke verbinding tussen de A8-A9, met een robuust landschapsplan. Of de verbreding van de Nieuwe Bennebroekerweg in de gemeente Haarlemmermeer en het aanpakken van de N247 van Amsterdam Noord naar Edam-Volendam met hopelijk een onderdoorgang in Broek in Waterland. Allemaal goede ontwikkelingen, die de bereikbaarheid ten goede zullen komen. Maar we zien door de aanhoudende stikstofcrisis en de oplopende financiële tekorten in het provinciale infrastructuurprogramma dat over niet al te lange tijd het vervangen en aanleggen van infrastructuur gaat stagneren. Dit zal met de toenemende bevolkingsgroei en de toenemende economische bedrijvigheid in onze provincie leiden tot nog langere files en daarmee gepaard gaan tijdsverlies, frustratie en hoge kosten. De VVD wil dit doemscenario echt voorkomen en pleit daarom voor de volgende statenperiode voor meer geld voor het op orde brengen van de huidige infrastructuur en het aanleggen van nieuwe infra om zo Noord-Holland in beweging te houden. Ik weet het, het hoort niet bij onze begroting, of deze begroting, maar het is alvast maar duidelijk wat de inzet van de VVD zal zijn bij de komende verkiezingen.

Goed, voorzitter, ik heb het gehad over een huis voor iedereen, een baan voor iedereen, natuur voor iedereen en mobiliteit en bereikbaarheid voor iedereen.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, mevrouw Van Meerten pleit voor meer geld voor mobiliteit, infrastructuur. Mijn fractie uit het hart gegrepen. Heeft u enig idee waar die middelen dan vandaan zouden moeten komen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou ja, deze begroting die voorligt, is gewoon sluitend, maar we zien dus inderdaad problemen in de toekomst. Maar daarbij kijken we niet alleen maar naar de opbrengstenkant. En ja, we moeten ook kijken naar hoe we dus diverse middelen alloceren. Wellicht ook uit andere portefeuilles, deelportefeuilles en ook hoe slimmer met het geld in het budget omgesprongen kan worden. Maar dat is een mooi onderwerp voor de komende verkiezingen, meneer Hartog.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik ging heel goed gemutst naar deze interruptiemicrofoon toe, maar nu schrik ik toch een beetje. U stelt dus voor om het mobiliteitsbudget, wat eigenlijk al het hoogste budget is van alle programma's, nog verder te verhogen ten koste van de andere budgetten. Klopt dat?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nee, de heer Hartog, die vroeg mij van, hoe denkt u dat te gaan financieren? Dat is een terechte vraag. Ik heb ook gezegd dat dit voor de komende- Dus niet voor deze periode meer, maar voor de komende verkiezingen. En wat ik heb gezegd is van, nou ja, goed, we moeten ook slimmer kijken. We hoeven niet alleen naar de opbrengstenkant te kijken. Dus we kunnen ook in andere portefeuilles kijken, deelportefeuilles. Je zou ook op een andere manier kunnen gaan schuiven. Ja, dat kan pijnlijk uitvallen voor onderwerpen die u van groter belang vindt. Dat klopt.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, en u hoorde ik u toch ook zeggen: je kunt óók kijken naar andere dingen dan de opbrengstkant. Maar bent u het met ons eens dat het ook goed is om de opbrengstenkant te betrekken? En mag ik concluderen dat de VVD dus openstaat om te kijken of er aan de opbrengstenkant ook mogelijkheden zijn om extra geld te vinden? De volgende periode uiteraard.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): In de volgende periode staat in ieder geval dat wij niet willen dat- En daar ben ik ook het verhaal mee begonnen. Onze inwoners, die hebben al

voldoende zorgen en kosten op dit moment. Dus wij staan niet vooraan om de kosten voor onze inwoners te verhogen. En daarbij willen we in ieder geval altijd de laagste blijven van heel Nederland.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nou, ik wil u danken voor deze samenvatting, die toch een beetje wel inzicht geeft op wat er straks in het VVD verkiezingsprogramma komt te staan. Dank u wel.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Dat kunt u al lezen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, dat zou ik toch wel graag willen weten hier, waar u dan op wil gaan bezuinigen. Want dat zegt u zo, hè, op een aantal dingen gaan bezuinigen. Ik kan me voorstellen dat dat natuur is. Wilt u gaan bezuinigen op natuur? En wilt u dus de afspraken die zijn gemaakt, wilt u die teniet doen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, u vult in. Ik niet. Ik kijk gewoon naar een volgende periode, maar ik ga niet over mijn graf heen regeren in ieder geval. En ik ga ook niet zeggen dat we op natuur gaan bezuinigen. Helemaal niet. Ik ga zeggen- Wat ik zeg hier: het is een onderwerp voor een volgende periode. Daar moet een volgende coalitie over gaan. De inzet van de VVD is in ieder geval om te zorgen dat die infrastructuur goed op orde blijft. Dat is de inzet.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik meen me toch te herinneren dat uw collega hier vorig jaar een vurig pleidooi heeft gehouden, waar hij het verhogen van de opcenten wel degelijk als optie heeft genoemd. Ik hoor u hier nou wel heel voorzichtig in zijn. Dus ik ben benieuwd hoe u dat ziet.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, het enige wat ik hier zeg, is dat we gewoon kijken naar van, hoe er innovatief ook kan worden gekeken in andere portefeuilles. Dus het is inderdaad niet dat ik zeg meteen: we gooien alles omhoog. Bovendien, nogmaals, ik ga niet over mijn graf heen regeren. Dat is ook voor een volgende coalitie en een volgende VVD Statenfractie.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, mevrouw Van Meerten wordt herinnerd aan een uitspraak van de fractievoorzitter van de VVD die vorig jaar – in mijn herinnering – heeft gezegd dat voor de uitvoering van het Masterplan Wonen dekking gezocht kon worden in een verhoging van de opcenten. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ne, dat ben ik niet geheel met u eens. Ik ben het wel met u eens, dat kan ik hier ook nog beamen- Want, kijk, dat Masterplan Wonen moet er nog komen. Dat gaan wij op zijn merites dan beoordelen en wat er voor nodig is. Dat weten we gewoon nog niet. Dat staat er niet in. Dat weet ik niet op dit moment. Het staat nog niet in de begroting. Op dat moment kijken we verder. Het bouwen van woningen is voor ons gewoon van groot belang. Maar uitgangspunt voor de VVD is altijd om de kosten voor onze inwoners zo laag mogelijk te houden. Dat is in deze periode waar we voor staan. En we gaan kijken van wat er in het masterplan staat. Ja, daar moeten we dan op dat moment verder over debatteren. Maar dat gesprek moet nog plaatsvinden.

De heer **HARTOG** (JA21): Uiteraard. Ik probeerde u alleen uw geheugen nog even te activeren, dat het niet de bedoeling was om de verhoging van de opcenten aan de algemene middelen te doen toekomen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, ik ben in verwarring, want mevrouw Van Meerten zei eerder in antwoord op mijn vraag: het masterplan gaat het oplossen. En ze zegt net in beantwoording op de vraag van collega Hartog: ik ga kijken wat in dat masterplan staat. Hoe gaat dat masterplan nu voor een oplossing zorgen? En vraag twee, want dat is wel een terecht punt: Hoe gaat u dat betalen? Gaat u inderdaad zeggen, de woorden echoën van uw fractievoorzitter vorige periode, vorig jaar: deze periode gaan de opcenten nog omhoog om dat masterplan te bekostigen?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, ik denk dat u de woorden gewoon heel letterlijk heb- Wat ik bedoel- Nee, eerst terug. Wat ik zei over 'we gaan kijken wat in het masterplan staat', daar refereerde ik eigenlijk meer aan de vraag van de heer Hartog, niet zozeer van 'wat staat erin om het bouwen op te lossen' Snap je wat ik bedoel? Snapt u wat ik bedoel? Sorry. En wat betreft de financiën, daar moeten we gewoon op dat moment naar gaan kijken. Ook kijken wat het voorstel is. Ik weet zeker, ik heb op zich een prima geheugen. Ik weet wat mijn fractievoorzitter heeft

gezegd vorig jaar bij de begrotingsbehandeling. Bouwen is voor ons een ongelooflijk belangrijk onderwerp, nu en ook in de komende periode. En we gaan doen wat we moeten doen op dat moment. Maar het is wel zo- En hoe ga ik dat financieren? Dat weet ik niet, want daar moeten we het dan over gaan hebben. Op welke wijze- Waar ik het hier had over- Op dit moment, in deze had ik het over infrastructuur: hoe we dat in de volgende periode op de kaart willen zetten en hoe we dat willen gaan financieren; dat we dan niet alleen kijken naar de opbrengstenkant.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Begrijpt me niet verkeerd, hoor. Ik ben heel blij met veel van wat u zegt. Maar over dat masterplan zegt u, ja, daar gaan we nog kijken hoe- Maar ja, 15 maart is nog vier maanden, volgens mij. Is dat nog realistisch? Gaat u dat nog fixen deze periode? Of is dit iets voor een volgende statenperiode?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Wat ons betreft niet. Wij kijken reikhalzend uit naar het Masterplan Wonen.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, voorzitter eigenlijk enigszins in vervolg op meneer Heijnen, want ik ben dan wel benieuwd, wanneer gaat de VVD dat dan doen? We hebben nog een krappe vijf maanden tot de Statenverkiezingen. Volgens mij is het nog steeds de intentie van de gedeputeerde om het masterplan inderdaad deze periode vast te stellen. Wij hopen dat ook van harte. Maar u zegt nu aan de ene kant, ik wil niet over mijn graf heen regeren en we gaan dan kijken en de volgende statenperiode. En aan de andere kant dat het masterplan er nu nog wel uitkomt. Wanneer gaat de VVD dan een standpunt innemen over hoe die financiering eruit zou moeten zien? Want ik meen mij de opmerking van de fractievoorzitter van de VVD van de vorige Algemene Beschouwingen ook nog best goed te herinneren.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Dat is heel goed, maar ik had het hier over de infrastructuur. U neemt de wijk naar het Masterplan Wonen. Vind ik prima. Maar ik heb het hier over het belang van de infrastructuur voor de VVD in de volgende periode, waarbij we ook gaan kijken, niet alleen naar de opbrengstenkant. Dus waar we ook qua financiering ook op een andere manier naar de infrastructuur gaan kijken. En wat ik al zeg over het masterplan: wij kijken reikhalzend uit naar het plan en willen we dit deze periode nog behandelen.

De heer **DEEN** (PVV): Dank u, voorzitter. Ja, dan even voor de duidelijkheid: u neemt dus afstand van de woorden van uw fractievoorzitter, de heer Van der Maas, die duidelijk heeft gezegd dat het masterplan gefinancierd kon worden uit de verhoging van de opcenten. Dat klopt dus niet.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): De heer Van der Maas heeft dat niet op die manier zo uitdrukkelijk gezegd. Hij heeft gezegd van, we gaan naar het masterplan kijken. Als daar meer financiering voor nodig is, zijn wij bereid op allerlei manieren naar die financiering te kijken. Dat is wat er gezegd is.

De heer **DEEN** (PVV): Nou, duidelijk voor deze veranderende houding. Dank u.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mevrouw Van Meerten.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Goed. Goed, voorzitter. Ik heb het gehad over een huis voor iedereen. Ja, dan gaan we het dus hebben nog over het huishoudboekje van de provincie. Dat was mijn laatste punt. Ondanks een vrijwel sluitende begroting wordt de uitvoering van beleid duurder en de onzekerheden nemen toe. Voorop moet blijven staan dat we onze kerntaken adequaat uitvoeren en bereid zijn om de financiële tering naar de nering te zetten als dat nodig is. Dat mogen de inwoners van ons verwachten. Het is dan ook te zien, ook goed te zien, dat in deze periode de provinciale belastingen gelijk blijven en dat we onze inwoners niet extra hoeven te belasten met het dekken van deze begroting. En dat is een prestatie waar we, zeker nu in barre tijden met hoge inflatie en grote persoonlijke financiële uitdagingen voor Noord-Hollanders, heel blij mee zijn.

Goed, voorzitter, ik ga afsluiten met de persoonlijke noot. Toen ik me realiseerde dat dit de laatste keer in deze periode is, kwamen er een paar gedachten op. De eerste gedachte was dat het proces omtrent de begroting, zoals eigenlijk alle jaren, soepel en goed georganiseerd is verlopen. En dat gaat vanzelf, maar is zeker niet vanzelfsprekend. Het is een gevolg van de grote inzet van de griffie, van de ondersteuning, van de ambtenaren en van uw zachte doch standvastige leidende hand. En ook is het een gevolg van een goed samenwerkend College van Gedeputeerde Staten. Graag dank ik namens de VVD u allen voor uw inzet, voor uw flexibiliteit en

vindingrijkheid, niet alleen bij deze begroting, maar voor al uw inzet gedurende de gehele periode. We waarderen dit ten eerste. Tot zover mijn persoonlijke reflecties en daarmee sluit ik mijn eerste termijn af. Hartelijk dank.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Strens van D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel, voorzitter. We houden deze Algemene Beschouwingen vandaag wederom in een roerige tijd. We hebben wereldwijd te maken met een recordaantal uitdagingen die veel effect hebben op onze inwoners. Crises die allesbepalend zijn voor de leefbaarheid en het voortbestaan van onze provincie. Door de Russische inval in Oekraïne zijn duizenden mensen op de vlucht. De energieprijzen zijn gestegen naar ongekende hoogtes. Veel mensen hebben moeite de eindjes aan elkaar te knopen. Omgekeerde vlaggen in ons landschap tonen de protesten van de Noord-Hollandse boeren, die niet weten of zij nog wel een toekomst hier hebben. De naweeën van de Covidcrisis zijn zichtbaar in onze provincie en hebben impact op onze ondernemers. Klimaatactivisten lijmen zich vast aan tafels en zien zich genoodzaakt om stevige actie te voeren in de strijd voor een beter klimaat. Wij nemen onze verantwoordelijkheid door duidelijke keuzes te maken voor het klimaat, voor groen van allemaal, voor de banen van de toekomst en voor een betrouwbaar Noord-Holland. Omdat ik hier niet voor mezelf zit, maar voor de volgende generatie. Omdat het mijn droom is dat ook mijn zoontje, en met hem nog vele anderen, gezond en gelukkig in Noord-Holland kunnen leven.

Voorzitter, klimaatverandering is geen abstract begrip meer dat in de toekomst zichtbaar wordt. Het speelt nu. Want hoewel het wellicht heerlijk was om in oktober nog zonder jas naar buiten te kunnen, de gevolgen van de klimaatverandering zijn ook in Noord-Holland nu al groot. Langere periodes van droogte hebben invloed op onze drinkwatervoorziening. Hevige buien zorgen voor ondergelopen straten en stevige schade. Het is daarom noodzakelijk dat we de aanpak van ons klimaatprobleem prioriteit maken in alles waar we als provincie mee bezig zijn. De dertigers van nu, waaronder ikzelf, zijn de eerste generatie die tijdens hun leven de impact van de klimaatverandering gaan meemaken en de laatsten die er nog iets aan kunnen doen. De alarmbellen gaan echt overal af, maar het lijkt ons nog niet echt goed te lukken om daar voldoende op te reageren. Er is echter geen tijd meer. Nederland moet meer doen. Alle facetten van de samenleving hebben te maken met die klimaataanpak en het is onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat iedereen op volle kracht aan deze transitie mee kan doen. Ook de provincie, u en ik. En daarom komen wij met voorstellen om beleid hierop te maken. Zo wordt er zowel in Europa als bij het Rijk andere manieren gezocht om vergunningverlening voor duurzame energieprojecten te versnellen. D66 vindt dat de provincie naar haar eigen regels moet kijken en daarmee meer regie kan pakken in de regionale energiestrategieën die op dit moment om allerlei verschillende redenen vertraging oplopen. Daarom dienen wij samen met GroenLinks, het CDA, Partij van de Arbeid en ChristenUnie en motie in met het volgende dictum: dragen GS op om de gemeenten nog meer te ondersteunen en ontzorgen rond het vertalen van zoekgebieden naar realisatiegebieden en gezamenlijk vaart te maken met de uitvoering van de RES'en; te verkennen op welke punten de provincie meer regie kan gaan nemen, mocht de opgave echt niet gehaald worden; te onderzoeken of met één loket, waar integraal alle provinciale regels / beleid die voor RES-zoekgebied of wind-zon-project gelden snel in beeld kunnen worden gebracht; een snellere afhandeling van vergunningsaanvragen bewerkstelligd kan worden. En als laatste, de bovenstaande punten inhoudelijk terug te koppelen aan PS.

Motie 230-14 november 2022
RES versnelling

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De provincie Noord-Holland zich heeft gecommitteerd aan het klimaatakkoord;*
- *De provincie Noord-Holland klimaat in veel programma's meeneemt als doelstelling en in de regio's gewerkt wordt aan de regionale energie strategie (RES), maar de regio's dreigen hun doelstellingen in de energietransitie niet te halen;*
- *Er recent een C02 impactanalyse voor Noord-Holland gepubliceerd is waaruit blijkt dat de verwachte reductie van de uitstoot van broeikasgassen onvoldoende is om een evenredige bijdrage te leveren aan de nationale klimaatdoelstelling;*
- *Er op Europees- en Rijksniveau beleid gemaakt wordt om vergunningverlening voor duurzame projecten te versnellen.*

Overwegende dat:

- *Er bij sommige gemeenten een gebrek aan capaciteit is om de uitvoering met daadkracht op te pakken;*
- *Er veel obstakels in de uitvoering zijn waar gemeenten onvoldoende op (kunnen) ingrijpen;*
- *Sommige gemeenten het bod van de RES'en niet kunnen waarmaken;;*

Zijn van mening dat:

- *de provincie een stevigere regierol moet oppakken om minimaal het bod van de RES'en te gaan halen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De gemeenten nog meer te ondersteunen en ontzorgen rond het vertalen van zoekgebieden naar realisatiegebieden (plus bijbehorende infrastructuur) en gezamenlijk vaart te maken met de uitvoering van de RES'en;*
- *Te verkennen op welke punten de provincie meer regie kan gaan nemen mocht de opgave echt niet gehaald worden;*
- *Te onderzoeken of met 1 loket, waar integraal alle provinciale regels/beleid die voor een RES-zoekgebied of wind/zonproject gelden snel in beeld gebracht kunnen worden, een snellere afhandeling van vergunningsaanvragen bewerkstelligd kan worden;*
- *De bovenstaande punten inhoudelijk terug te koppelen aan Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Emre Kanik (D66), Anouk Gielen (GroenLinks), Dennis Heijnen (CDA), Annette de Vries (PvdA) en Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja. Even kijken waar ik natuurlijk weer was gebleven met al deze mooie papiertjes. Ja, met de uitvoering van deze motie gaan we sneller over op duurzame energie. Maar klimaatbeleid gaat over meer dan alleen het opwekken van die duurzame energie. Het zit verweven in al ons beleid en daarom moeten we ook op andere terreinen meer doen. Want de CO_2-impactanalyse maakt duidelijk dat we de afspraken uit het Klimaatakkoord nog lang niet gaan halen. Het is goed dat de CO_2-impactanalyse ons deze informatie geeft, maar is nu te eendimensionaal gericht op alleen het reduceren van CO_2-uitstoot. De gedeputeerde heeft in de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat een toezegging gedaan om de CO_2-impactanalyse verder uit te werken. Deze toezegging is ons op dit vlak echter nog niet scherp genoeg. Wij willen graag dat de CO_2-impact analyse zo wordt uitgewerkt, dat duidelijk is wat de maatregelen voor andere doelen en beleidsterreinen gaan betekenen, zodat wij na de verkiezingen afgewogen, integrale keuzes kunnen maken. De provincie Utrecht heeft al zo'n instrument, project Drawdown, dat zich bezighoudt met het ontsluiten en doorrekenen van integrale klimaatoplossingen die sectoren overstijgen, waarbij kosten, broeikasgasreductiebaten – een lekker scrabblewoord – en het tijdpad inzichtelijk worden gemaakt. Daarom dienen wij een motie in, samen met GroenLinks, Partij voor de Dieren en Partij van de Arbeid, met het dictum: de CO_2-impactanalyse door te trekken naar het Drawdown-model naar het voorbeeld van Utrecht; een goed communicatieplan richting de Noord-Hollanders op te stellen, zodat de eigen informatie van de provincie toegankelijk en begrijpelijk is voor iedereen; en daarover vóór 15 maart aan PS te rapporteren.

Motie 231-14 november 2022
Drawdown: Op weg naar het kantelpunt voor het klimaat

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De provincie Noord-Holland (PNH) zich heeft gecommitteerd aan het klimaatakkoord en het in samenhang aanpakken van de klimaat- en biodiversiteitscrisis;*
- *PNH ook niet op koers ligt om de eigen geformuleerde klimaatdoelstellingen tijdig te realiseren;*
- *Er recent een C02 impactanalyse voor Noord-Holland gepubliceerd is, waaruit blijkt dat de verwachte reductie van de uitstoot van broeikasgassen onvoldoende is om een evenredige bijdrage te leveren aan de nationale klimaatdoelstelling;*
- *PNH geen goed en vergelijkbaar inzicht heeft in de totale potentiële impact van de maatregelen die we nu nemen (kosten, broeikasgasbaten, doorlooptijd) en nog kunnen en moeten gaan nemen;*
- *Inzicht noodzakelijk is om onze financiële en andere middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten om alsnog de provinciale doelstellingen op tijd te realiseren.*

Overwegende dat:

- *Het urgent is om inzicht te krijgen in de totale potentiële impact van de te nemen maatregelen en een tandje bij te zetten;*
- *'Project Drawdown" zich bezighoudt met het ontsluiten en doorrekenen van integrale klimaatoplossingen die sectoren overstijgen, waarbij kosten, broeikasgasreductiebaten en tijdpad inzichtelijk worden gemaakt;*
- *Daarbij niet alleen de energietransitie centraal staat, maar een integrale aanpak van de klimaatcrisis, waarbij gezonde landbouw, landgebruik, sociale duurzaamheid, nieuwe banen, biodiversiteit, herstel van bodem en het reduceren van de uitstoot van verschillende broeikasgassen allemaal een rol spelen;*
- *Dit voor de provincie Utrecht heeft geresulteerd in een regeneratief klimaatplan, waarbij natuurlijke hulpbronnen worden versterkt in plaats van uitgeput, en een overzicht van de impact van de verschillende mogelijkheden, waardoor participatie, prioritering, sturing én verantwoording zijn verbeterd;*
- *Daarmee deze methode de potentie in kaart brengt om meer te doen voor het klimaat, waarbij ook inzichtelijker wordt hoe iedereen bij kan dragen, omdat het duidelijk maakt aan welke knoppen de provincie kan/moet draaien om haar klimaatdoelstellingen te halen;*
- *Een dergelijke aanpak en uniforme werkwijze nieuwe inzichten kan opleveren voor optimalisatie van het huidige beleid;*
- *Een totaaloverzicht voor de provincie Noord-Holland ook van toegevoegde waarde is voor de RES-regio's, de gemeenten en waterschappen in de provincie;*
- *Dit totaaloverzicht in voor iedereen begrijpelijke en toegankelijke taal moet worden gemaakt, waarbij een goede communicatiecampagne naar de Noord-Hollanders essentieel is om iedereen mee te nemen, inclusief een communicatieplan richting de Noord-Hollanders.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De $C0_2$-impactanalyse door te trekken naar het Drawdownmodel, naar het voorbeeld van*
- *Utrecht;*
- *Een goed communicatieplan richting de Noord-Hollanders op te stellen, zodat de eigen informatie van de provincie toegankelijk en begrijpelijk is voor iedereen;*
- *Daarover voor 15 maart 2023 aan PS te rapporteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Emre Kanik (D66), Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Anouk Gielen (GroenLinks) en Annette de Vries (PvdA)

Mevrouw **STRENS** (D66): Deze. En wacht ik even op de heer Klein.

De **VOORZITTER**: Deze motie maakt ook onderdeel uit van de beraadslagingen. En de heer Klein van de ChristenUnie komt met een interruptie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik vind het op zich best een aardig idee om na te denken of onze monitoring voldoende is, maar ik ben ook wel wat verrast dat u eigenlijk een heel gedetailleerd voorstel over een specifieke methode zo maar hier bij de begrotingsbehandeling suggereert, zonder dat we er eerst bijvoorbeeld een keer in de commissie over hebben gesproken. Zou het niet beter zijn geweest om dit te agenderen als een discussienota, zodat we de voors en tegens in kaart kunnen brengen? Want ik moet eerlijk zeggen, dat ik het heel moeilijk vind om in te schatten wat de toegevoegde waarde is van dit voorstel ten opzichte van wat we al doen en wat het voorstel dan precies inhoudt.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dat had gekund. Natuurlijk. In de commissie is hierover gesproken en heeft de gedeputeerde ook al toegezegd om die CO_2-impactanalyse verder uit te willen werken. Wij zagen hier juist een mooie mogelijkheid in. Maar wellicht komt de gedeputeerde zo ook met een reactie hoe dat dan op een goede manier ingevuld kan worden. Want ik begrijp best dat u zegt: er zijn meerdere mogelijkheden om die breedte op te zoeken.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **STRENS** (D66): En de wens dat wij meer inzicht willen op de maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan, is ook de reden dat wij de motie Klimaatbegroting en Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar, die al door de Partij voor de Dieren zijn ingediend, mede indienen.

Voorzitter, als ik verder droom over de toekomst van mijn zoontje, wordt daar niet alleen klimaatverandering serieus aangepakt. Er is een energiezuinig huis voor hem om in te wonen en hij kan in de supermarkt kiezen voor gezonde producten die in balans met de natuur zijn geteeld. Hoewel het woord stikstofcrisis niet eens voorkwam in ons coalitieakkoord, is het niet meer weg te denken uit het huidige provinciebeleid. Onze natuur staat onder druk en de bouw van honderden woningen staat stil. In de meest recente uitspraak van de Raad van State is een streep gezet door de stikstofvrijstelling bij de bouwfase. Hoewel dit formeel geen bouwstop is, betekent dat dit de facto wel, want er zal nog meer papierwerk nodig zijn en vooral nog meer mensen die al die berekeningen kunnen maken. Die mensen zijn er nauwelijks en dus zal het zeker voor kleinere gemeenten lastig worden. De uitspraak heeft gevolgen voor een deel van de 151 grote bouwprojecten in Noord-Holland. 96 van die 151 projecten hebben in potentie een stikstofprobleem. Dat komt neer op 132.000 van de totaal bijna 144.000 woningen tot 2030. En natuurlijk betekent het ook dat het kabinet maatregelen moet nemen om uit deze impasse te komen. Maar het enige wat echt gaat helpen, is het aan de slag gaan met het terugdringen van de stikstofuitstoot en te zorgen dat onze natuur weer gezond kan worden. Alle partijen, die ook nu nog blijven ontkennen dat er een stikstofprobleem is en niet willen meewerken aan de transitie in de landbouw, zijn medeverantwoordelijk voor deze problemen. Ik roep die partijen dan ook op: laat de stikstofcrisis geen bouwcrisis worden.

En stikstof is niet het enige probleem waar de landbouw mee kampt. Naast de dwingende eisen aan stikstofuitstoot spelen er ook eisen mee vanuit klimaat, onder andere terugtrekking van de CO_2-uitstoot; water, van dreigende tekorten aan zoet water tot het omgaan met opdringende verzilting; bodem, het tegengaan van bodemdaling, herstel van het bodemleven; biodiversiteit en gezondheid, het beperken onder andere van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Al deze factoren samen maken dat het anders moet en kan. Tegelijkertijd moeten we bedenken dat de boer dat niet alleen kan. In het nationaal strategisch plan zit veel potentie voor boeren voor een groene ontwikkeling van de landbouw. Wij zijn daarom ook mede-indiener van de motie Gaan voor goud die door collega Gielen van GroenLinks is ingediend om deze potentie, die wij zien binnen het plan, om te zetten naar concrete Noord-Hollandse resultaten. Want wat D66 betreft kan de toekomst van de landbouw leiden tot een bredere en meer diverse landbouw met een gezonde bodem die beter in staat is water vast te houden en gezonde producten te leveren. Een divers landschap waarin de boer niet alleen producten teelt, maar ook bijdraagt aan natuurwaarden. Een landbouw waarin de boer een eerlijke prijs ontvangt voor zijn producten en de maatschappelijke waarde die hij levert. Deze toekomst voor onze boeren is mogelijk en vraagt een betrouwbaar bestuur die duidelijk is over wat wel en niet kan. Wat D66 betreft zijn hier al goede stappen in gezet. We hebben duidelijke doelen gesteld over de noodzakelijke stikstofuitstoot, de natuur en in de Voedselvisie de route naar een natuurinclusievere landbouw. We zijn er echter nog niet. Ook op het gebied van biologische landbouw zien wij nog ruimte om te versnellen. Daarom hebben wij ook de motie Hernieuwde aandacht voor biologische landbouw van de Partij voor de Dieren mede-ingediend. D66 wil dat de provincie een grotere rol gaat spelen in het grondbeleid. Door bijvoorbeeld met aankoop van gronden actief te sturen, is het mogelijk om meerdere provinciale doelen te halen. En in het pachtbeleid met termijnen te gaan werken die voor boeren zekerheid bieden en het mogelijk maken te investeren in een bedrijf wat klaar is voor de toekomst. Er wordt ook in deze begroting weer veel geld vrijgemaakt voor groen van iedereen. Ook landelijk wordt er hard gewerkt aan verschillende fondsen die moeten zorgen voor de noodzakelijke transities. Geld lijkt in deze tijden dan ook niet het probleem. D66 wil dat het voor betrokken partijen in het gebied mogelijk is om langjarig, duurzame afspraken te kunnen maken over hun toekomst en dat ze een reële vergoeding ontvangen voor de waarde die zij leveren aan bijvoorbeeld het natuurbeheer. Is de gedeputeerde het met D66 eens? En kan zij toezeggen dat zij hierop inzet?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Kan mevrouw Strens wat toelichten wat zij bedoelt met 'een actievere rol in het grondbeleid'? Want vrij recent hebben we besloten in de Nota Grondbeleid – of hoe dat ook heet – dat wij juist minder actief grondbeleid gaan voeren, gronden gaan afstoten en, nou ja, eigenlijk geen gronden meer op de balans houden die we niet nodig hebben. Maar ik begrijp dat u dat anders wil. En zo ja, wat dan?

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Wat je ziet in de gebiedsprocessen is dat het hebben van grond natuurlijk een heel belangrijke randvoorwaarde is om ook echt mee te doen in die gebiedsprocessen. Dat vaak voor agrariërs, die willen extensiveren of die wel iets anders willen of willen verplaatsen, het dan wel nodig is dat je daar grond in hebt. Dus als je als provincie meer grond in bezit hebt, heb je in onze ogen ook meer positie om die transitie

mogelijk te maken, omdat je daadwerkelijk iets te bieden hebt en niet alleen afhankelijk bent van die grondeigenaren.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Oké, een interessant idee, waar ik best eens over zou willen doorpraten. Maar u realiseert zich ook dat grondbeleid heel veel geld kost, want je kan dat niet afpakken; je moet dat kopen. En waar gaat dat geld vandaan komen?

Mevrouw **STRENS** (D66): Eens. En dan zal je ook moeten kijken wat die waarde van die grond is, want een hectare landbouwgrond heeft natuurlijk een andere waarde dan een hectare natuurgrond. Maar dat zal, wat ons betreft, een van onderwerpen zijn die mogelijk in een volgende periode gaan spelen, om te kijken wat daar mogelijk in is. Maar wij denken wel dat het gaat helpen om die gebiedsprocessen te versnellen als je iets te bieden hebt, ook in de vorm van grond.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter, uitgedroomd ben ik nog niet. In mijn toekomst woont mijn zoon in een groene stad of dorp, waar lopen de standaard is en er flexibel en duurzaam gereisd kan worden. Er volop ruimte is voor ontspanning en hij en zijn vrienden kunnen genieten van een rijk cultureel aanbod. Een van de belangrijkste doelen van mobiliteitsbeleid is het mogelijk maken dat mensen mee kunnen doen, gelijke kansen hebben. Dat mensen naar hun werk kunnen komen, naar voorzieningen en hun sociale contacten kunnen ontmoeten. In de praktijk echter zie je vaak dat mobiliteitsbeleid is beperkt tot het bestrijden van files en het faciliteren van een snelle doorstroming. Wat D66 betreft, is dit een gemiste kans. Het financiële vooruitzicht voor de investeringen en het onderhoud van de provinciale infrastructuur laten dikke rode cijfers zien. Dit wordt de komende jaren onbetaalbaar als we niet structureel andere keuzes gaan maken. D66 is voorstander van nu investeren in innovatie en verduurzaming van onze infrastructuur. En te stoppen met een inefficiënte en ineffectieve investering in nieuwe wegen. Je euro heeft het meeste effect door te investeren in veilig, betaalbaar en betrouwbaar ov, deelvervoer, actieve mobiliteit en zelfs door te investeren in het voorkomen van vervoersbewegingen. Door bijvoorbeeld het maken van meer afspraken over thuiswerken, beperken we het aantal reiskilometers. D66 ziet graag dat de provincie hier in samenwerking met werkgevers en actieve rol in blijft pakken. Ook door functies dicht bij elkaar te brengen en de openbare ruimte weer op menselijke maat in te richten, is het mogelijk om kansen bereikbaar te maken. D66 is dan ook blij met de inzet van het College in het programma Ov-knooppunten en ziet graag dat er hier in de toekomst een vervolg aan wordt gegeven.

Noord-Holland is een aantrekkelijke provincie. Veel mensen vinden hier een baan, genieten van het grote culturele aanbod en onze mooie landschappen en willen hier graag komen wonen. Helaas is de realiteit dat veel mensen al jaren op een wachtlijst staan voor een huurwoning, noodgedwongen nog langer thuis bij hun ouders wonen, wonen is een huis waar ze eigenlijk allang uitgegroeid zijn en niet in staat zijn de hoge prijs voor hun woning te kunnen betalen. Een actieve provincie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat we de wooncrisis te lijf gaan. Niet alleen in ons ruimtelijk beleid kunnen en moeten we hier sturend in zijn, ook de hulp die we gemeenten kunnen bieden met kennis en expertise is en blijft belangrijk. De begroting loopt echter nu al vooruit op de besluitvorming rondom het Masterplan Wonen. Of we actief grondbeleid als een van de opties willen inzetten, moeten we nog als Staten besluiten. Wij dienen daarom een amendement in, samen met Namens Noord-Hollanders. – zeg ik het goed – het CDA, SP en JA21, waarin wij voorstellen de begroting vast te stellen onder voorbehoud van besluitvorming over het Masterplan Wonen 2.0 en de dekking daarvan. Omdat er een zin in staat, en ik citeer: “Om de woningen te realiseren, maken we gebruik van onorthodoxe maatregelen, zoals het instrument actief grondbeleid”.

Amendement 63-14 november 2022
Maatregelen Masterplan Wonen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Besluit:
beslispunt 2 van het ontwerpbesluit van de voordracht te wijzigen zodat dit beslispunt luidt:
“De begroting 2023 en meerjarenraming 2023-2026 inclusief het addendum vast te stellen, met toevoeging van de zinsnede:
‘onder voorbehoud van besluitvorming over het Masterplan Wonen 2.0 en de dekking daarvan –
‘in Programma 3 Ruimte en Water, paragraaf Maatschappelijk doel, 3e alinea op pdf-begroting

pagina 56, na 'Om de woningen te realiseren maken we gebruik van onorthodoxe maatregelen, zoals' en voor 'het instrument actief grondbeleid.'

Toelichting
Het voorstel van de statenvoordracht uitgebreid is besproken in de commissievergadering ruimte, wonen & klimaat van 24 oktober, maar het Masterplan Wonen nog niet door Provinciale Staten is vastgesteld. Maatregelen voor het Masterplan Wonen kunnen pas worden vastgesteld na behandeling in de commissie en vaststelling van dit plan door Provinciale Staten. De tekst die nu in de begroting staat hierover moet om die reden worden aangepast en de betreffende zinsnede verwijderd.
Dit amendement is ambtelijk en door de griffie getoetst.
En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Sijmen Mülder (D66), Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.), Dennis Heijnen (CDA) en Heidi Bouhlel (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dit amendement maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dan ga ik door, voorzitter, naar ruimte voor ontspanning. Want ontspanning, rust en onthaasting zijn belangrijk voor de gezondheid en het geluk van onze inwoners. Zij moeten ruimte hebben om bijvoorbeeld te sporten, te wandelen, te dansen op een festival, de hond uit te laten en te genieten van cultuur en erfgoed. Daarnaast is toerisme een belangrijke economische sector in Noord-Holland. Met 35 miljoen overnachtingen per jaar is Noord-Holland de grootste provincie op het gebied van verblijfsrecreatie. Recreatie en toerisme bieden kansen, maar we zien ook steeds vaker uitdagingen door de groei van de bevolking en de verstedelijking. De natuurgebieden zijn te druk, de wegen naar de stranden zijn overvol en sommige recreanten en toeristen veroorzaken overlast. Ook is het belangrijk dat het besteden van de vrije tijd op een zo duurzaam mogelijke manier gebeurt. Het is niet alleen van belang dat we zorgen dat we onze bezoekers spreiden over de provincie, maar ook dat we rekening houden met de sociale en ecologische impact die deze bezoekers hebben. De gemeente Amsterdam, die alweer meer bezoekers telt dan voor corona, heeft onlangs aangekondigd extra maatregelen te nemen om de balans tussen leefbaarheid en economie weer te herstellen. Andere delen van de provincie kunnen profiteren van een meer verspreid toeristisch aanbod. Feesten en het genieten van muziek is voor veel Noord-Hollanders een vorm van ontspanning. Festivals horen wat D66 betreft dan ook bij ons culturele aanbod. We zouden het goed vinden als er gebieden worden aangewezen waar dit, met regels, mogelijk moet blijven, zodat er niet steeds weer een discussie tussen voor- en tegenstanders ontstaat en ondernemers en festivalgangers niet weten waar ze aan toe zijn. Een plek waar veel Noord-Hollanders dagelijks van genieten is Artis, de oudste dierentuin van ons land. Met een schat aan waardevolle monumenten. Een van die monumenten staat onder druk: het aquarium. Wij vinden het belangrijk dat toekomstige generaties hier op een moderne en diervriendelijke manier van kunnen blijven genieten en we scholen uit Noord-Holland een kans bieden om Artis te bezoeken. Daarom hebben we ook samen met de VVD de motie Artis ingediend. Kortom, wat D66 betreft is ruimte voor ontspanning en onderwerp wat de komende periode hoog op onze politieke agenda mag staan.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik weet dat mevrouw Strens ook een beetje geniet van een interruptie.

Mevrouw **STRENS** (D66): Kom maar door.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Daarom doe ik dat graag. Ja, het gaat even om de Artis-motie, want u begint erover. Het was een motie Vreemd, dat is eigenlijk jammer, want ik had daar wel een vraag over. Op zich, Artis is natuurlijk ontzettend waardevol. Daar zijn we het allemaal over eens. Die motie spreekt over een bijdrage van maximaal drie miljoen. En tegelijkertijd weten we dat we in de provincie ontzettend veel oude raadhuizen, oude kerken, oude cultuurhistorische gebouwen hebben, waar we nu regelingen voor hebben die max veertigduizend euro krijgen en er ontzettend bij geholpen zijn. Hoe ziet u nu de verhouding tussen wat wij kunnen doen voor de rest van de provincie, van heel lokale partijen, die het vaak heel moeilijk hebben en ontzettend blij zijn met veertigduizend euro ten opzichte van de drie miljoen die wij willen geven aan het grote Artis?

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, maximaal natuurlijk. Maar ik denk dat Artis- Als je kijkt naar Artis, dan gaat het niet alleen over verduurzaming van die gebouwen. Maar ook als je recreatief bekijkt,

is het natuurlijk een enorme trekpleister in onze provincie, waar heel veel Noord-Hollanders van genieten. En, met alle respect, is dat wellicht met een lokale kerk, iets dergelijks, heeft dat een andere uitstraling, kunnen er minder mensen direct van genieten. Dus vandaar dat wij het verantwoord vinden om hier te zeggen: kijk naar maximaal een bijdrage tot drie miljoen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Maar ziet u dan ook niet dat juist die dorpshuizen, oude raadhuizen zijn het ook vaak, van gefuseerde gemeenten en dergelijke, dat die eigenlijk maar beperkt andere mogelijkheden hebben om dat geld bij elkaar te krijgen? Terwijl Artis, met, nou ja, in ieder geval eigenlijk wel het nationale belang wat het heeft, daar veel beter toegang toe heeft. Ja, misschien is het mijn eigen worsteling, hoor. Maar aan de ene kant willen we wat doen voor Artis, maar ik vind de verhouding zo scheef. Ziet u dat ook niet?

Mevrouw **STRENS** (D66): Nou, wij komen tot een andere weging daarvan, omdat u terecht zegt: Artis heeft een heel andere uitstraling. We hebben ook als randvoorwaarde natuurlijk in die motie heel bewust gesteld dat ook de gemeente en het Rijk wat moeten doen en dat je echt het als een collectieve verantwoordelijkheid ziet en mogelijkheid om daar iets aan te doen. Dus vandaar komen wij tot deze overweging.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Nu lijkt het net voorkomen alsof heel Artis afhangt van deze motie. Volgens mij is dat helemaal niet het geval. Volgens mij gaat het over een groot gebouw, maar is dat een heel klein onderdeel van het hele Artis. Kunnen wij die drie miljoen niet op een veel betere manier gaan besteden dan aan het opknappen van één gebouw?

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij vinden dit een goede besteding.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik zoek naar de onderbouwing om nou specifiek een gebouw in Amsterdam in een dierentuin zomaar te fêteren met mogelijk drie miljoen euro, want er zijn zoveel prachtige initiatieven in onze provincie. Kunt u die onderbouwing geven?

Mevrouw **STRENS** (D66): Het is een plek waar heel veel Noord-Hollanders van genieten, waar veel kinderen ook – daarom noem ik dat ook bewust – schoolkinderen langskomen. Dus het heeft wat ons betreft echt een andere uitstraling. Het is ook een recreatieve plek, een toeristische plek, waardoor wij het op dit moment wel verantwoord vinden om hier een budget voor vrij te maken.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel voor het antwoord. Ik denk dat er nog veel meer plekken zijn waar veel mensen van genieten. Dus ik vind het zo ontzettend arbitrair en ik vind het zelfs neigen naar cliëntelisme. Ik vind het echt heel ingewikkeld om via een motie één specifiek initiatief op deze manier te suggereren, dat wij daar een oplossing voor kunnen betekenen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dat is een afweging die u op uw manier maakt en ik op mijn manier, meneer Klein.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, in dat geval zouden we- U ziet de tegenstand vanuit de Staten komen om inderdaad die drie miljoen te gaan geven aan een stichting die dieren in kleine hokjes opsluit. Ik zou u toch willen verzoeken dan om deze motie in te trekken of in ieder geval aan te gaan houden. Want volgens mij moeten we hier in de commissie over gaan spreken en is dat niet nu het moment via een motie Vreemd.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dieren in kleine hokken. Ze zijn ook heel erg bezig – en dat weet u ook, meneer Zoon – met juist natuurontwikkeling. En nee, wij hebben de motie ingediend en daar blijven wij op dit moment bij. Ik zie mijn collega Van Meerten-Kok knikken.

Voorzitter, dan ga ik verder met mijn betoog. Want in de toekomst wordt er niet alleen gewoond, gegeten en gefeest, maar zeker ook gewerkt. In mijn toekomst gaan we uit van groene groei, waarin innovatie en ondernemerschap zorgen voor de duurzame banen van morgen. Op dit moment staat de economie meer dan ooit onder druk. In de eerste plaats door de hoge energiekosten moeten bedrijven versneld verduurzamen. In de tweede plaats zien we een schreeuwend tekort aan werknemers. En in de derde plaats, gezondheid van omwonenden van bedrijven is al lang niet serieus genomen, zodat die bedrijven nu versneld moeten aanpassen. D66 is blij met de inzet van dit College om de bedrijven in corona tijd te helpen en de fondsen die we daarvoor hebben opgericht. D66 wil bedrijven blijven steunen met de verduurzaming om zo ook de overgang van een lineaire naar een circulaire, duurzame energie te maken. Onze banen

van de toekomst zijn schoon. D66 ziet ruimte voor een bloeiende economie binnen de grenzen van onze planeet. Met een ROM InWest heeft de provincie haar rol gepakt en een prachtig instrument gerealiseerd, dat blijvend zal bijdragen aan innovatie en verduurzaming van onze economie. In Noord-Holland hebben we, nog meer dan andere provincies, te maken met grote krapte op onze arbeidsmarkt, juist in die sectoren die hard nodig zijn, zoals de bouw, de energietransitie, voor de omvorming van onze economie. Het tekort aan arbeidskrachten is nog lang niet opgelost, maar D66 vindt wel dat de provincie haar rol hierin goed oppakt door meer in te zetten op bijvoorbeeld campusvorming en het stimuleren van publiek-private samenwerking. Samenwerking tussen opleiders en werkgevers blijft wat ons betreft dan ook een must. Wij zien graag dat het College hier blijvend op inzet. Een gezonde en schone leefomgeving is een harde randvoorwaarde voor het realiseren van brede welvaart voor alle Noord-Hollanders. Maar de leefomgeving in de IJmond en rond Schiphol staan onder druk. Met het dossier Tata heeft ons College laten zien hier stappen in te zetten. Wij zullen hier blijvend aandacht voor hebben en ons er hard voor maken dat de noodzakelijke transitie ook daar wordt ingezet.

De kwaliteit van ons water, zowel grond- en oppervlakte water, staat onder druk. We weten dit al langer. Toch zijn de afgelopen periode echter weinig concrete verbeteringen gerealiseerd. Een gemiste kans wat D66 betreft, zeker met de datum van 2027 die steeds dichterbij komt. De komende jaren zal hier wat ons betreft stevig op moeten worden ingezet.

Voorzitter, ik kom tot mijn laatste onderwerp: een betrouwbaar bestuur. De uitdagingen van deze tijd vragen om empathie en samenwerking. Geen overheid die tegenwerkt, maar een overheid die meedenkt met haar inwoners, in nauw contact staat en zaken mogelijk maakt. Sterke gemeenten en sterke regio's zijn noodzakelijk om dit mogelijk te maken. Wij zijn ook blij met de inzet van dit College om ervoor te zorgen dat we samen sterker worden. Laten we hier proactief mee doorgaan en vanuit één overheid samen met onze inwoners bouwen aan de toekomst van Noord-Holland. In tijden van polarisatie is het van belang om ook in Europa verbinding te houden. Oekraïne bewijst maar weer hoe fragiel de verhoudingen zijn. Europese samenwerking en solidariteit is nodig voor een sterk Europa. Ook de kansen die Europa biedt om duurzame banen te creëren, moeten we met beide handen aan blijven grijpen.

Voorzitter, ik rond af, en ergens ook wel met een beetje een dubbel gevoel. Met een gevoel van trots over wat we hier de afgelopen vier jaar met elkaar en met deze coalitie hebben bereikt, maar ook met een onrustig gevoel. Het politieke debat verhardt. Politici, ook ikzelf, hebben steeds vaker te maken met haat en bedreigingen. Na de Statenverkiezingen van volgend jaar maart zitten we hier met een nieuwe Staten. De inwoners van Noord-Holland bepalen welke richting we opgaan en welke mensen en partijen deze staal dan zullen vullen. De uitdagingen en keuzes waar we voor staan, hebben gevolgen voor alle Noord-Hollanders. Ik hoop dat we, ondanks onze politieke verschillen, kunnen laten zien dat empathie en samenwerking loont en dat het een grote eer en verantwoordelijkheid is om als Statenlid in deze mooiste provincie aan de slag te mogen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Over het laatste zijn we het allemaal eens, denk ik. En dan geef ik het woord aan de heer Leerink van de PvdA.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik zet de bril erbij op. En ik heb hem ook nog, dus dat valt weer mee. Voorzitter, aan de Partij van de Arbeid de eer om deze eerste ronde van de Algemene Beschouwingen af te mogen sluiten. Bij de Algemene Beschouwingen heeft de Partij van de Arbeid het laatste woord altijd. Ik stel voor dat we die erin houden. Maar zonder gekheid, hekkensluiter of niet, fijn om hier te staan en om vanaf deze plek onze zorgen en ambities met u te mogen delen.

Zorgen en ambities die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en samenvallen in de vraag: hoe zorgen we ervoor dat we in deze voor iedereen onzekere tijd de boel bij elkaar houden? Want, voorzitter, met veel Noord-Hollanders gaat het gelukkig goed, maar dat geldt helaas niet voor iedereen. Er is ook in Noord-Holland een steeds diepere tweedeling zichtbaar. De tweedeling tussen mensen die een huis hebben en mensen die daar alleen maar van kunnen dromen. De tweedeling tussen mensen die in zonnepanelen kunnen investeren en mensen die in een tochtig huurhuis de energierekening omhoog zien vliegen. De tweedeling tussen mensen die iedere tien minuten op de metro kunnen stappen en mensen die allang geleden de laatste buurtbus uit hun dorp hebben zien vertrekken. En die tweedeling groeit. De kloof wordt groter tussen mensen die zichzelf heel goed kunnen redden en de mensen voor wie het leven, het overleven, steeds

ingewikkelder wordt. De Partij van de Arbeid in Noord-Holland ziet werk aan bestaanszekerheid voor iedereen in Noord-Holland dan ook als onze belangrijkste kerntaak.

Bestaanszekerheid begint voor veel mensen met het hebben van een goed en betaalbaar huis. Voor veel mensen is dat echter niet mogelijk. Ze kunnen geen huis huren of kopen. Denk aan veel starters, jongeren en jonge gezinnen, maar ook ouderen die geen passend huis kunnen vinden of passender huis kunnen krijgen. Of mensen die in huizen wonen van slechte kwaliteit. Kortom, ik denk dat we het hier allemaal over eens zijn: er moet snel meer worden gebouwd. Huizen, die duurzaam, energiezuinig en wel mogelijk energieneutraal zijn. Dat is hard nodig voor het klimaat, maar ook omdat de woonlasten hierdoor lager worden. We kijken uit daarom naar de concretisering van het Masterplan Wonen – het is hier al meerdere keren genoemd. Goed dat dit door het College op de agenda is gezet. Maar het is inmiddels inderdaad alweer een jaar geleden dat de VVD het door henzelf gekoesterde taboe op het verhogen van de opcenten – wij hebben dat toch echt zo gehoord – en aangaf, omdat ook zij zien dat er moet worden doorgepakt. En een jaar is lang, voorzitter, als je zit te wachten op een huis. Dus laten we dat dan ook doen.

Maar wat de Partij van de Arbeid betreft, beperkt een extra provinciale impuls in goed wonen zich niet alleen tot nieuwe woningen. De energiecrisis maakt pijnlijk duidelijk dat de mensen met het minste geld veroordeeld zijn tot de slechtste huizen en de hoogste energierekening. Als het aan de Partij van de Arbeid ligt, zetten we alles op alles om zo snel mogelijk alle bestaande huizen te verduurzamen en op zijn minst alle huizen, die nu slechts over enkelglas beschikken, te voorzien van dubbel glas, want het vliegt er aan alle kanten uit. Zo helpen we niet alleen onze kwetsbare inwoners vooruit, maar ook het klimaat. Dat kunnen we als provincie natuurlijk niet alleen. Daar moeten vooral de gemeenten ook voor aan de bak. Maar daar kunnen we gemeenten, indien nodig, wel bij ondersteunen. Daarom dienen we hierbij, mede namens de SP, DENK en de ChristenUnie de motie Noord-Holland laat niemand in de kou staan in, waarvan het dictum luidt: verzoekt het College de gemeenten te ondersteunen bij het maken van een plan, waarbij alle Noord-Hollandse woningeigenaren sneller geholpen kunnen worden bij het verduurzamen van hun woning, om te beginnen met de woningeigenaren met een kleinere beurs; met de gemeenten en andere belanghebbenden ernaar te streven de verduurzaming van deze woningen zo snel mogelijk gerealiseerd te hebben; te monitoren of het geldende rijksbeleid met betrekking tot huurwoningen toereikend is om ook deze zo snel mogelijk te verduurzamen; en hierover terug te koppelen naar het PS. Die motie, die heb ik hier.

Motie 232-14 november 2022
Noord-Holland laat niemand in de kou staan

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *Enkel glas een van de belangrijkste 'energielekken' is bij bestaande woningen;*
- *Ongeveer 1 op de 7 woningen nog steeds voorzien zijn van enkel glas;*
- *De urgentie van versneld isoleren wordt steeds groter met de stijgende energieprijzen;*
- *De energiecrisis pijnlijk duidelijk maakt dat veel mensen met een kleine en veel Noord-Hollanders met een middeninkomen in de slechtst geïsoleerde woningen wonen en daardoor de hoogste energierekening ontvangen;*
- *Dit invloed heeft op het comfort in de woningen en het welzijn van de bewoners;*
- *De Woonbond aanraadt enkel glas als onderhoudsgebrek te bestempelen bij huurwoningen en grote vaart te maken in het installeren van dubbel glas.*

Overwegende dat:

- *Er vanuit het Rijk een nationaal isolatie programma met bijbehorende middelen is;*
- *In sommige gemeenten al concrete initiatieven zijn ontwikkeld om isolatiemaatregelen te stimuleren. Een voorbeeld is de gemeente Amsterdam die reeds is begonnen met het verduurzamen van de buurten die het meest lijden onder de stijgende energieprijzen.*
- *Andere regio's en gemeenten hebben het energiezuinig maken van de bestaande woningvoorraad nog niet opgenomen in hun plannen;*
- *Veel kleinere gemeente last hebben van onderbezetting en daardoor geen leidende rol kunnen nemen in dergelijke nieuwe en ingewikkelde projecten. Als provincie willen we dat alle Noord-Hollanders gelijk behandeld worden en er geen grote onderlinge verschillen ontstaan tussen gemeenten;*
- *Een sterkere provinciale regie, waarbij gemeenten, marktpartijen, woningcorporaties en andere belanghebbenden gezamenlijk optrekken, ongelijkheid tussen gemeenten kan voorkomen;*
- *Hiermee zowel onze meest kwetsbare inwoners worden geholpen als het klimaat.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *de gemeenten te ondersteunen bij het maken van een plan waarmee alle Noord-Hollandse woningeigenaren sneller geholpen kunnen worden bij het verduurzamen van hun woning, om te beginnen met de woningeigenaren met een kleine beurs;*
- *Met de gemeenten en andere belanghebbenden ernaar te streven de verduurzaming van deze woningen zo snel mogelijk gerealiseerd te hebben;*
- *Te monitoren of het geldende rijksbeleid met betrekking tot huurwoningen toereikend is om ook deze zo snel mogelijk te verduurzamen;*
- *Dit terug te koppelen naar PS.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Annette de Vries (PvdA), Süleyman Koyuncu (DENK) en Remine Alberts (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u. En die motie maakt hiermee-

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, u gaat nu natuurlijk vragen of wij ook iets willen doen aan dat er hier niemand in de kou zit.

De **VOORZITTER**: Maar misschien, meneer Leerink, voordat u de vergadering overneemt, wil ik wil ik even aan de vergadering melden dat deze motie nu onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen. En dan geef ik de heer Heijnen de ruimte voor een interruptie. En hij gaat denk ik zelf zijn vraag formuleren.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het is inderdaad koud, maar dat hebben we ook met elkaar afgesproken. Dus dan moet je er ook-

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, wij willen met de PvdA- Met rode dekentjes zouden we iedereen graag- Maar daar wordt aan gewerkt.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Of donkergroen mag ook. Anyways, ik had eigenlijk een vraag over uw best wel mooie motie net. Alleen, wat is zo'n motie waard zonder dekking?

De heer **LEERINK** (PvdA): Nou ja, kijk, wat wij in eerste instantie willen- Kijk, er ligt een verantwoordelijkheid bij gemeenten. Niet iedere gemeente kan dat. En wij willen in eerste instantie dat de provincie in kaart brengt en om tafel gaat en kijkt of ze samen met gemeenten kijkt of dat in actieprogramma's zou kunnen komen. Het zou ertoe kunnen leiden- Maar dat weten we niet op voorhand, want Er zijn ook volop rijksmiddelen hiervoor beschikbaar. Dus ik zou niet op voorhand daar een dekking bij willen zoeken, maar ik vind het wel belangrijk dat we als provincie daar als aanjager kunnen fungeren, zoals we dat op een aantal andere fronten ook doen. De gemeente kan daar regie bij nemen, et cetera.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, u noemt – en daar verbaas ik mij ook altijd over, over enkel glas – dat er nog steeds veel woningen zijn die dat hebben, terwijl-

De heer **LEERINK** (PvdA): Heel veel.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat hoorde je volgens mij dertig jaar terug al, was het al een al een slag om enkel door dubbel en inmiddels heb je triple en ++-glas en dergelijke. Hebben we daar nou echt een plan voor nodig of moeten we dat niet gewoon gaan doen? ik zoek een beetje naar, wat gaat uw motie nu – die ik op zichzelf dus heel sympathiek vind – oplossen voor mensen die eigenlijk morgen of overmorgen dubbelglas nodig hebben?

De heer **LEERINK** (PvdA): Mijn verzuchting is dezelfde als die u heeft als die u heeft. We weten allemaal dat die woningen van dubbel glas moeten worden voorzien. We weten ook dat er voor een deel rijksmiddelen voor beschikbaar zijn. En we weten ook dat het sommige gemeenten wel lukt en anderen niet. Dus daarom vragen we juist aan de provincie: ga er nou voor en zorg ervoor dat die gemeenten die dat niet van de grond krijgen, daar ook mee aan de slag gaan.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, ik vind het een heel sympathieke motie, vooral omdat we natuurlijk daar als provinciaal servicepunt al wel inzet op hebben. Maar we zien in de praktijk dat we kansen laten liggen en dat we daar beter op in kunnen zetten. Op dat punt ben ik heel positief. Het enige waar we mee worstelen, is dat we ook een natuurinclusieve opgave hebben. We willen niet alleen de woning isoleren, maar we willen ook graag een meerwaarde zijn voor de

biodiversiteit bij die woningen. We zien heel vaak dat het tegengesteld belang is. En misschien niet dat u daar, maar misschien dat de gedeputeerde daar nog een antwoord op kan geven, hoe dat spanningsveld zit, of daar misschien een meerwaarde in beide te halen is.

De heer **LEERINK** (PvdA): Dat lijkt me heel goed. En ik ben blij dat u de vraag via mij zo naar de gedeputeerde doorgeleid. Dus daar krijgen we vast antwoord op. Eén ding zou ik er wel over willen zeggen. Waar ik bang voor ben- Laten we nou niet altijd het beste de grootste vijand laten zijn van het goede. Je kunt op een gegeven moment alles aan elkaar willen koppelen. Uiteindelijk zitten de mensen met dubbel glas en er moet dubbel glas in. En zo simpel is het ook. En ik ben, als het half kan, zal ik maar zeggen, laten we het wel bij elkaar trekken. En ik ben ook benieuwd naar hetgeen de gedeputeerde erover te zeggen heeft. Tegelijkertijd ben ik in dit soort gevallen af en toe ook wel huiverig om alles er weer bij te betrekken, om vervolgens hier volgend jaar weer te staan, of het jaar daarna, om te zeggen, ja, het was zo ingewikkeld, het is allemaal niet gelukt. Dus, nou, dat tot zover.

Het is nu leeg, dus ik ga weer door, denk ik. Want, voorzitter-

De **VOORZITTER**: U heeft mij helemaal niet nodig, meneer Leerink, merk ik. Dus ik laat u maar gewoon uw gang gaan.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, want, voorzitter, bestaanszekerheid is ook zeker kunnen zijn van een gezonde en veilige leefomgeving. Ook, ja, misschien wel juist als je in het IJmondgebied woont. De afgelopen jaren is de provincie als bevoegd gezag richting Tata scherper aan de wind gaan varen. Veel scherper aan de wind gaan varen. En terecht. Er breken spannende tijden aan, want het is inmiddels tot alle geledingen doorgedrongen: de toekomst van Tata zal groen en schoon zijn of niet zijn. En de Partij van de Arbeid is heel lang de partij geweest van ‘werk, werk, werk’ en dat zijn we nog steeds. Maar laat één ding duidelijk zijn: voor ziekmakende bedrijven is geen plek in deze provincie. En dan hebben we het niet alleen over Tata, maar net zo goed over Schiphol – geen herrie, maar huizen – en andere bedrijven waarbij groeien en winst maken hoger op de prioriteitenlijst lijkt te staan dan de gezonde leefomgeving. Inmiddels zijn we bij Tata begonnen met het tegen het licht houden van alle vergunningen. Wat de PvdA betreft, is dit slechts het begin en gaan we de komende jaren alle bestaande milieuvergunningen waar mogelijk verscherpen en verbeteren. En als dat niet kan, omdat we daar als provincie niet over gaan, knokken we samen met bewoners voor betere milieuregels waar de Rijksoverheid of in Europa onze plek is naast de inwoners van Noord-Holland, niet ertegenover.

Voorzitter, hoewel Noord-Holland relatief verstedelijkt is, bestaat nog altijd de helft van de provincie uit landbouw en natuurgebied. En ook hier gaat het om bestaanszekerheid. De Partij van de Arbeid vindt zowel de natuur als de agrarische sector van groot belang. De agrarische sector is niet alleen belangrijk voor onze voedselzekerheid, maar ook voor het behoud van het typisch Noord-Hollands landschap. Er liggen in Noord-Holland grote kansen om verbeteringen aan te brengen voor zowel de landbouwsector als voor de natuur. Er zal dan wel een omslag en een versnelling moeten plaatsvinden naar grondgebonden landbouw, biologische landbouw en het minder intensief gebruiken van grond. Als het om biologische landbouw gaat, zullen we echt alles uit de kast moeten halen en willen halen. Daarom hebben we hierover, inmiddels samen met de Partij voor de Dieren, D66 en GroenLinks, ook mede een motie ingediend.

Voorzitter, we hebben het over alle aspecten van deze problematiek – of het nu gaat over stikstof, bodemdaling, de transitie van de landbouw of dierenwelzijn – uren en uren met elkaar gesproken in deze zaal. En als we heel eerlijk zijn, weten we heel goed wat er moet gebeuren. De stikstofuitstoot moet omlaag, het waterpeil moet omhoog en boeren moeten zich niet alleen richten op grondgebonden landbouw, maar ook de sleutelspelers worden als het gaat om natuurherstel en -beheer. Waar we nu bovenal behoefte aan hebben, is dat praatcircus Remkes wordt omgebouwd tot een doe-machine. Aan de slag dus met de gebiedsgerichte aanpak. Niet wachten op de zoveelste twijfelnota uit Den Haag; het erf op, meters maken. Tegen de gedeputeerde zou ik daarom willen zeggen: steek niet langer energie in de zoveelste versie van weer een beleidsnota; het is tijd voor actieoverzicht.

Bestaanszekerheid raakt ook aan voor iedereen goed bereikbare dorpen en steden. Alle inwoners van Noord-Holland moeten de mogelijkheid hebben om schoon, betaalbaar en veilig te kunnen reizen voor hun werk of om deel te nemen aan sociale en maatschappelijke activiteiten. En als ik zeg ‘alle’, dan bedoel ik ook ‘alle’. Omdat deelnemen aan het verkeer steeds duurder wordt, is het niet meer voor iedere inwoner vanzelfsprekend om te kunnen reizen. Deze zogenaamde

vervoersarmoede groeit. Wij zouden graag zien dat het College plannen maakt om het openbaar vervoer voor deze groep betaalbaar en bereikbaar te houden. Kunnen wij in deze op het College rekenen? Ook zijn vervoersmogelijkheden voor een grote groep groeiende mensen- Nee, niet een grote groep groeiende mensen. Maar de- Dat zou ook interessant zijn. Dan komen we bij het zoontje van Amélie uit. Maar, nee. Ook zijn vervoersmogelijkheden voor een groeiende groep mensen niet beschikbaar en is het ov oneerlijk over onze provincie verdeeld. Waar men in Amsterdam op de achterste benen staat als de bus in plaats van vier keer per uur drie keer per uur langskomt en er op alle niveaus miljoenen wordt verzameld voor het doortrekken van de Noord/Zuidlijn – we begrepen dat daar nu, as we speak, een deal is dat er inderdaad miljarden voor zullen worden uitgetrokken – is in veel dorpen en steden elders in de provincie de laatste bus al jaren geleden vertrokken. Daar waar voor nieuwe ov-voorzieningen in de MRA miljoenen wordt gereserveerd, moeten we bij het oplossen van de problemen voor het ov in de regio vooral denken in slimme oplossingen. Voorzitter, ik twijfel niet aan de goede intenties van het College. En het lijkt ons inderdaad onverstandig om voor iedere bestemming weer een grote bus uit de garage te halen. Maar zelf afkomstig uit de regio, denk ik dan wel: jullie Amsterdammers zeggen altijd dat je zo slim bent. Nou, laten we het dan voor één keertje omdraaien. Doe ons het geld, gaan jullie nadenken over slimme oplossingen. Nu snap ik natuurlijk ook wel dat het niet zo simpel ligt, dat er echt heel veel mensen wonen in de MRA en dat het iets vraagt van de infrastructuur. En ik zie echt ook dat het College haar best doet voor de regio. Maar toch, iedere Noord-Hollander heeft, waar hij of zij woont, recht op een bepaald voorzieningenniveau. Daar hoort wat ons betreft goed openbaar vervoer nadrukkelijk bij. Prima en juist noodzakelijk dat we investeren in de MRA, maar mag er dan ook in de regio boter bij de vis?

Voorzitter, ook klimaatproblemen raken direct aan bestaanszekerheid. De gevolgen van klimaatverandering worden ook in Noord-Holland steeds duidelijker. Niets doen om die gevolgen te verminderen is geen optie. Akkers die verdrogen, steden die verstikken: de kwaliteit van leven voor veel inwoners staat onder druk. En dan lopen we in Noord-Holland nota bene achter met de ambitie om 49, laat staan 55 procent CO_2-reductie te realiseren. En daarom dienen we samen met D66, de Partij voor de Dieren en GroenLinks de motie Drawdown in. We zullen moeten versnellen en aan de juiste knoppen moeten draaien.

En dan hebben we het nog niet eens gehad over klimaat of energiearmoede. Je kunt niet investeren in groen als je aan het eind van de maand rood staat. En het aantal mensen dat rood staat, neemt in schrikbarend tempo toe. Dat is niet iets waarvan we kunnen zeggen: jammer, maar dat behoort niet tot onze kerntaken; daar moet de gemeente maar mee dealen. Net zoals we in RES-verband met elkaar verantwoordelijkheid nemen voor de regionale energiestrategie, zullen we ook in RES-verband verantwoordelijkheid moeten nemen voor de aanpak van energiearmoede. Het één kan, wat ons betreft, niet zonder het ander. En ik zou het College dan ook willen vragen er samen met het SPDE en de Noord-Hollandse gemeenten voor te zorgen dat het niet uitmaakt in welke gemeente je woont. Als het om de aanpak van energiearmoede gaat, pak waar nodig de regie.

Als we het hebben over bestaanszekerheid, is ook het hebben van goed werk cruciaal. Er is nu volop werk voor veel mensen en toch lukt het veel mensen niet om aan een baan te komen. En hierbij speelt niet zelden en slechte beheersing van de Nederlandse taal een belangrijke rol. Alleen met een goede beheersing van het Nederlands kun je contacten met anderen leggen, je talenten ontplooien en werk vinden. Wat de Partij van de Arbeid betreft, komen we samen met de bibliotheek zo snel mogelijk met een Aanvalsplan Laaggeletterdheid. We hebben hiervoor al een uitgewerkte voorzet gedaan in de commissie Economie, Financiën en Bestuur. We proeven dat dit bij veel partijen op zich in goede aarde valt en ook bij GS, en we hopen dan ook dat we dit voorstel nog voor het eind van deze periode een slag verder kunnen brengen.

En last, but not least, voorzitter, bestaanszekerheid gaat ook over het voorzieningenniveau in dorpen en steden. Als sociaaldemocraten geloven wij in de kracht van de gemeenschap. Daarom vinden we het zorgelijk dat er in dorpen en steden steeds minder voorzieningen zijn voor de inwoners. Waar bedrijven wegtrekken, de laatste winkels zijn scholen sluiten en de bus uit het straatbeeld verdwijnt, vertrekken uiteindelijk ook veel inwoners en verdwijnt de gemeenschapszin. De achterblijvers, die om wat voor reden dan ook niet in staat zijn ook op zoek te gaan naar een betere, leefbare plek, voelen zich vaak in de steek gelaten en keren zich af van overheid en politiek. Waarom zou je je druk maken om een systeem dat zich niet druk maakt om jou? De dit jaar verschenen Atlas van Afgehaakt Nederland brengt akelig precies in beeld hoe en waar dit proces zich ook in Noord-Holland aan het voltrekken is. Gemeenten kunnen de problemen van deze mensen onmogelijk in hun eentje oplossen. Uiteindelijk zal in veel gevallen

een oplossing op regionaal gevoel niveau gevonden moeten worden. En daarom mag ook van het Rijk en de provincie worden verwacht dat ze meedenken en bijdragen. Waar iemand ook woont, iedereen moet gebruik kunnen maken van een basisniveau aan voorzieningen; of het nu om goed onderwijs, sportcultuur of openbaar vervoer gaat.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ja, het betoog van de heer Leerink spreekt mij erg aan, want er zijn veel dorpen waar die leefbaarheid zwaar onder druk staat. U zegt terecht, daar moeten we als gemeente, als provincie, als Rijksoverheid wellicht bij elkaar komen, zoeken naar oplossingen. Maar wat zouden nou volgens u oplossingen kunnen zijn?

De heer **LEERINK** (PvdA): Dat begint met de constatering dat het wel degelijk gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is. En ik, ja, zou er dadelijk ook nog wat over willen zeggen. Maar wij vinden het heel normaal dat wij regionale woonakkoorden sluiten, maar waarom zou je geen regionaal voorzieningenakkoord kunnen sluiten of- Nou ja, noem maar op. Je zou daar heel actief over kunnen nadenken. Wij doen dat in Noord-Holland niet. Maar als je kijkt naar bijvoorbeeld een provincie als Groningen, daar werkt men heel actief samen met provincies als het gaat om leefbaarheidsplannen: hoe zorgen we ervoor dat niet alleen de stad, maar ook het ommeland, zal ik maar zeggen, voor iedereen goed en kwalitatief blijft, inclusief het voorzieningenniveau dat daarbij hoort. Daar wordt nadrukkelijk gekozen voor een gemeenschappelijke aanpak en is de provincie veel actiever op dat terrein dan de provincie Noord-Holland is. En wij denken, ja, dat dat kan dus en we zien in andere provincies dat dat gebeurt. En hoe het precies in Noord-Holland moet, ja, dat zou ik hier niet een-twee-drie – hoe laat is het – om vijf uur willen zeggen. Maar dat de knop om moet en dat we daar ook als provincie over na moeten willen denken, samen met gemeenten, kijkend naar wat andere provincies daarin doen, ja, dat is wat ons betreft wel duidelijk. Want alléén gaat zo'n gemeente het niet redden.

De heer **HEIJNEN** (CDA): U heeft het concept CDA-verkiezingsprogramma gelezen, waarin wij pleiten voor een gedeputeerde Landelijk Gebied die onder andere juist met zulk soort problematiek, de leefbaarheid van die dorpen, aan de slag gaat. Maar is niet een van die problemen daar dat veel van die jongeren zeggen: ik zou best graag in mijn dorp willen blijven wonen, want daar wonen mijn ouders, daar woont mijn oma daar, daar ben ik opgegroeid, maar er gewoon absoluut geen huizen te vinden zijn waardoor die school eigenlijk omvalt, doordat jongeren niet in hun eigen dorp kunnen blijven wonen. Bent u dan ook bereid om te zoeken naar oplossingen, ook in ruimtelijke zin, zodat die dorpen, nou ja, kunnen groeien wellicht of in ieder geval met een aantal woningen hun eigen jongeren van woningen kunnen voorzien? En daarmee ook voorzieningen op peil kunnen houden.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, u bent al bezig met de invulling. Het is ook, denk ik, als het om de leefbaarheid gaat, een complex aan factoren die meespelen. En wat mij betreft, zou je inderdaad in regionaal verband moeten kijken hoe je dat doet. Maar ik zeg op voorhand geen 'nee' tegen wat u tegen zegt. Er kunnen situaties zijn, inderdaad dat je zegt 'omwille van de leefbaarheid' zul je inderdaad misschien iets meer ruimte moeten geven op dat gebied.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

De heer **LEERINK** (PvdA): Wel, voorzitter, dan heb ik datgene wat ik over het voorzieningenniveau heb willen zeggen, wel ook wel zo'n beetje gezegd aan de hand van uw vraag. Dank daarvoor.

En dan kom ik tot een afronding. Wat de Partij van de Arbeid betreft, staan we als provincie voor de bestaanszekerheid van onze inwoners. Dat moge duidelijk zijn. En dan hoor ik sommige partijen al mompelen: daar gaan we niet over. Want als we hier ergens goed in zijn, dan is het over het soebatten over onze kerntaken. Je zou eens een stap te veel doen. Maar de mensen in Noord-Holland zijn in deze turbulente en onzekere tijd niet geholpen met een terugtrekkende overheid. Steeds meer mensen komen in de knel. Niets doen is geen optie. Meer dan ooit is er behoefte aan een overheid die naast mensen gaat staan, aan een provincie die een stap naar voren doet, omdat ze ziet dat de bestaanszekerheid van de inwoners in het geding is.

De **VOORZITTER**: U heeft een aantrekkingskracht: mevrouw Strens van D66 met een interruptie.

Mevrouw **STRENS** (D66): Zeker. Nee, ik haak natuurlijk even aan op hetgeen u zegt over de kerntaken. Kijk, want de manier waarop u het hier nu brengt lijkt het dat de mensen er last van hebben als we ons er niet mee willen bemoeien. Maar als ik dan even kijk hoe D66 in de wedstrijd zit... Het gaat over kerntaken, omdat we daar ons geld voor hebben. Daar worden we ook in die

zin op afgerekend. Dat zijn onze formele taken die ons gegeven zijn. En ook het feit dat er vaak anderen al zijn die primair de verantwoordelijkheid hebben om die andere zaken op te lossen. Dus dan maak je het elkaar toch als overheden ook alleen maar lastig als je alle drie – of misschien zelfs vier, als je Europa meerekent – er allemaal mee gaat bemoeien en het daarom ook heel goed is om heel kritisch te zijn over wat doe je wel en wat doe je niet. Bent u het daar met mij eens?

De heer **LEERINK** (PvdA): Over het laatste ben ik het zeker met u eens. Je moet altijd kritisch zijn over wat je wel doet en wat je niet doet. Maar dan toch even over die kerntaken. Allereerst, het woord 'kern' herbergt in zich dat er ook iets omheen zit. Daar zijn we het over eens, volgens mij. Dus alleen die kerntaken is al een raar concept. En ik constateer net, dat bij wijze van spreken in Groningen men ervoor gekozen heeft om op het gebied van leefbaarheid veel meer te doen. In Zuid Holland, als het gaat om wonen, bemoeit de provincie zich heel actief met problematieken in wijken waar slechte wijken zijn, et cetera. En doen ze heel actief zaken als het gaat om jongerenhuisvesting. In Brabant geeft de provincie tien keer zoveel – ik zeg: tien keer zoveel – uit aan cultuur als dat we dat hier in Noord-Holland doen. Oftewel, datgene wat onze kerntaken zijn, is geen gegeven van buitenaf. Dat is datgene wat wij met elkaar belangrijk vinden. Dat is een politieke uitspraak. En mijn uitspraak is dat, als het gaat om de kerntaken, ik het de allerbelangrijkste kerntaak vind dat wij staan voor de bestaanszekerheid van de mensen en de leefbaarheid van de mensen in onze dorpen en steden.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, voorzitter, dank u wel, want u loopt hier een heel mooi rijtje op, maar ik ben wel benieuwd of u daar dan ook bij zegt dat in die provincies de rekening voor al die taken wel een stuk hoger is. Als u staat voor de bestaanszekerheid, daar heb je toch een ander belastingniveau dan we hier te maken hebben. Dus neemt u dat verhaal dan ook meer mee, meneer Leerink.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, meneer Leerink vindt dat- Wil- Ja, zo vaak word ik- Maar mevrouw Strens, uiteindelijk, u begint bij kerntaken en bij een bestuurlijk model; ik begin bij mensen. Mensen die in de knel zitten. Dorpen en steden die in de knel zitten. En vervolgens gaat het er mij om dat we die problemen oplossen. Daar gaat het om. En dan vind ik zo'n heel abstracte discussie over bestuursmodellen, kerntaken, et cetera, ja, het zal allemaal wel. Uiteindelijk zijn wij er hier voor om iets te doen voor de mensen in dorpen en steden. En als wij met elkaar het belangrijk vinden dat we dan een stapje harder zetten op een bepaald terrein, dan moeten we dat doen. Zo zitten wij in de wedstrijd.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Nou, mijn opmerking of vraag gaat eigenlijk wel over hetzelfde, want u raakte mij toen u zei: nou, we zouden toch eens een stapje meer doen; oei, oei, oei, oei. En dan denk ik, nou, als ik kijk wat wij hier doen, bent u het niet met mij eens dat we juist rondom die kernraken veel meer doen, en misschien op andere gebieden, dan in andere provincies? Maar laten we ook eerlijk zijn: in onze provincie hebben onze mensen misschien ook andere behoeften liggen. Bent u dat met mij eens?

De heer **LEERINK** (PvdA): Nou, ik ben het absoluut met u eens als u zegt dat geen enkele provincie hetzelfde is en dat dus wij hier met elkaar moeten kijken wat hier noodzakelijk is. Ik zeg alleen wel dat wij op een aantal fronten wel heel erg teruggegaan zijn als het gaat om wat wij als mede onze verantwoordelijkheid ervaren. En ik gewoon simpelweg zie dat een aantal dorpen en steden er niet uitkomt, zal ik maar zeggen, op het moment dat wij zeggen van, ja, wij doen niet mee. Kijk, dat vind ik ook het lastige van wat hetgeen wat mevrouw Strens aangeeft. Ik durf te zeggen, als iedere overheidslaag zich terugtrekt op haar eigen kerntaken, dan zijn er uiteindelijk een aantal mensen die met hun vingers tussen de deur komen, omdat er dan problemen overblijven die niet worden opgelost. Dat kan dus niet. We zullen elkaar moeten opzoeken en we zullen met elkaar moeten kijken hoe we oplossingen vinden voor problemen, ook al vallen die niet altijd direct in datgene waar we volgens de commissie Lodders – was het, geloof ik – voor in het leven geroepen zijn.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Voorzitter, ik denk dat we hier een beetje toch echt wel van mening gaan verschillen, want het Huis van Thorbecke is er juist op ingericht dat het gewoon goed aansluit op elkaar, juist die taken. Tegelijkertijd zie ik ook altijd wel dat er mensen tussen wal en schip dreigen te vallen. Klopt helemaal. En daar moeten we ook voor staan. Maar ik denk niet – dat is mijn mening in ieder geval en de mening van onze fractie – dat de kerntaken, die we hier hebben, dat we hier in de provincie compleet alleen maar gericht zijn op die kerntaken.

Sterker nog, ik denk dat we er heel veel omheen doen en dat we het wat dat betreft bijzonder goed doen in deze provincie.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, toch nog een laatste keer, want ik voel me natuurlijk nog enigszins aangesproken. Kijk, het feit dat wij scherp zijn op die kerntaken maakt ook dat het duidelijk is wie waar over gaat. Want u werkt ook en ik denk dat we allemaal situaties herkennen dat er een afspraak wordt gemaakt met collega's 'we gaan het doen' en als het niet duidelijk is wie er over gaat, gebeurt er helemaal niks. Dus een duidelijke verantwoordelijkheidsafbakening maakt ook dat het heel duidelijk is over wie, waarvoor aan de lat staat. En ik wil toch ook nogmaals benoemen dat het feit, dat als je daar ruimer in zit, het ook betekent dat mensen daar meer voor gaan betalen. Dus dan moet u ook het volledige verhaal vertellen en ook zeggen: dat kan, maar dan gaan we hier een groter ambtelijk apparaat optuigen, dan gaan we hier meer geld naartoe doen. Dat betekent dat mensen meer moeten betalen. Ook dat is het verhaal wat er dan naar mijn smaak wel bij hoort als u pleit voor een verruiming van onze kerntaken.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, voorzitter het heeft te maken met kiezen en niet alles wat we doen, kost geld, laat ik dat zeggen. Het heeft te maken met kiezen. En ja, we denken na over hoe we meer financiën kunnen besteden, bijvoorbeeld in een Masterplan Wonen, et cetera. Dus u heeft gelijk: als je meer wil, dan kost dat inderdaad ook meer geld. En op het moment dat dat geld maar op de goede plek terechtkomt, dan zult u mij daar in dit geval niet over horen.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik wil nog een klein ander aspect inbrengen in deze discussie over de kerntaken. Want ik denk inderdaad juist dat wij al behoorlijk wat doen in de provincie, dat het misschien zelfs wel wat minder zou moeten kunnen. Maar hoe denkt de heer Leerink van de Partij van de Arbeid over de constructie dat je in plaats van een heel ambtelijk apparaat optuigen, wat misschien heel veel geld en moeite en ambtenaren kosten, die er misschien niet eens zijn te vinden- Je kunt ook denken aan, als je bij het Huis van Thorbecke kijkt, naar het interbestuurlijk toezicht. Als je dus die lagen goed scheidt van elkaar, zonder overlap, dan kun je door middel van de Wet interbestuurlijk toezicht toch ook die controle, waar u het over heeft, die regierol van de provincie, toch wat kaderen en wat optimaliseren en klein houden? Hoe ziet de Partij van de Arbeid dat?

De heer **LEERINK** (PvdA): Nou ja, ik sluit op dit moment helemaal niks uit. Ik heb gezegd wat ik wil en daar begint- Kijk, iedere discussie begint bij mij. Wat we kunnen doen voor de situatie van mensen in dorpen en steden, daar begin ik. Dat is steeds iedere keer weer ons uitgangspunt bij alles. En vervolgens gaan we met elkaar kijken hoe we dat op een goede manier kunnen doen. En uw suggesties wijs ik helemaal niet op voorhand van de hand. Maar het lijkt me ook niet iets waar we op maandagmiddag vijf uur over door hoeven te discussiëren. Mijn punt, ja, ik kan het nog een keer herhalen, is wat mij betreft helder: wij zullen altijd kijken wat we kunnen doen om de situatie, de bestaanszekerheid en de leefbaarheid van mensen in dorpen en steden te verbeteren. Wij denken dat dat op dit moment harder noodzakelijk is dan ooit, omdat veel mensen in de knel zitten en dat dit ook de tijd is dat je niet moet spreken van een terugtrekkende overheid, maar dat je moet waar kijken waar je mogelijk een stapje meer kunt zetten. En daar ga ik mijn betoog denk ik ook mee afronden, want daar kom ik niet overheen. Dus dat was het.

De **VOORZITTER**: Dank. Dit was de laatste bijdrage vanuit de Staten in de eerste termijn. Tot 17.30 uur, is dat genoeg? Ja? Dan schors ik tot 17.30 uur. Dan gaan we daarna de reactie van het College op de eerste termijn krijgen en daarna zullen wij pauzeren voor het diner. Ik schors de vergadering.

Schorsing 17.10 tot 17.43 uur.

De **VOORZITTER**: Excuses voor het feit dat het ietsje uitliep, maar het waren natuurlijk een hoop moties. Dus die hebben we met elkaar even doorgesproken. Alle Statenleden verzoek ik om te gaan zitten en te gaan luisteren naar de beantwoording vanuit het College in eerste termijn. Daar geef ik als eerste het woord aan gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel, voorzitter. En dank u wel, Staten, voor alle mooie bijdragen. De een veel bevlogener dan de ander, maar iedereen met een kleur. Hartelijk dank ook voor diegenen die nog complimenten hebben uitgesproken, met name denk ik voor de ambtenaren die echt ontzettend veel werk hebben gehad aan een enorme begroting, het beantwoorden van allerlei vragen. Dus die neem ik graag namens hen in ontvangst. Ik zal u niet al te zeer vervelen, want volgens mij denkt u ook allemaal, o, maar hoe gaat het eigenlijk straks met het diner? Dus

Ik had mij voorgenomen om de tijd van GS in ieder geval niet zelf helemaal op te souperen. Maar goed, ik weet niet wat de rest van plan is. Daar sta ik dan niet voor in. Maar in ieder geval, ik ga proberen om alles wat u heeft aangehaald wat een reactie van mij nodig maakt in ieder geval te behandelen. Dat ga ik voornamelijk doen aan de hand van de moties, maar er zijn volgens mij ook een paar mensen die alleen de suggestie van een motie hebben gedaan. En daar begin ik dan, denk ik, voor het makkelijke maar even mee. Dat is, als ik het goed heb, op mijn terrein eigenlijk alleen mevrouw Van Geffen. Dat is een beetje een motie die op twee terreinen valt. Dan gaat aan de ene kant namelijk over wel of niet actief grondbeleid willen, maar aan de andere kant ook over daar dan vervolgens een beslissing nemen over 'waar ga je wel en waar ga je geen opcenten voor benutten'. Dat is dan een beetje mijn portefeuille. Daar zit eigenlijk het heel eenvoudige antwoord aan dat, de opcenten worden in principe geïnd en daarna gaan ze gewoon in de algemene pot. En ik zou het echt afraden om nu allerlei labels daar op en daar af te halen. Dus, hier mag het wel aan besteed worden, daar mag het niet aan besteed worden. Ja, dat past helemaal niet in de structuur die we hebben. Dus ik zou dat niet willen aanraden. Ook een beetje, omdat het nu niet aan de orde is. Maar als het dat wel is, zal ik dat ook ontraden. Dus, nou ja, goed, als u daar wel een motie over wil indienen, dan weet u alvast wat ik daarvan zal zeggen.

Dan ga ik beginnen, denk ik, met de moties. Die van JA21 waren mijn eerste. 191. Ik zal zoveel mogelijk proberen de getallen erbij te noemen. Het indexatiebeleid. Daar hebben we het in de commissie ook even over gehad. Ik heb al eerder bij de behandeling van de kaderbrief aangegeven dat ik een notitie aan jullie zal sturen. Ik heb in de afgelopen commissie gezegd dat u die nog dit jaar mag verwachten. Ik raad u aan om eerst dat overzicht eens eventjes af te wachten, zodat u weet: wat indexeren wij; op welke grond indexeren we wel of juist niet; is het verplicht, is het een vrije keuze? En ook te bezien wat de consequentie is als u beslist om alles voortaan standaard te indexeren. Nou, al die keuzes, die moet u straks nog maar eens bekijken. En of u dat wil vastleggen in de verordening, dat is eigenlijk algemeen af te raden, omdat u daarmee vooral heel veel ruimte van uzelf ontneemt. Het is misschien nog te overwegen om in de verordening op te nemen dat wij een indexatiebeleid moeten hebben, maar het hele beleid zelf in die verordening vastleggen, is echt onverstandig. Dus die ontraad ik.

Dan de motie die daarna kwam over de kerntakendiscussie. Ja, daar viel op zich mij wel op dat volgens mij de ene indiener aangaf 'het zou best eens meer kunnen zijn'; dat was meneer Hartog. En de andere indiener vond dat we toch echt verder moeten inperken. Daarmee doet u denk ik wat er hier zou moeten gebeuren, maar vooral aan uw kant: namelijk, met elkaar bediscussiëren waar de provincie voor staat. Die discussie zal zeker ook na de verkiezingen gevoerd moeten worden voor alle onderhandelende partijen. Dan zal er ook beschikbaar zijn en overzicht van hoe je daar naar kunt kijken. Dus wat u in de motie op zich vraagt, is min of meer in voorbereiding. Maar zoals u het nu vraagt, kunnen wij dat niet op zeer korte termijn aanleveren. Dus die wil ik u echt ontraden, want dat krijgen wij niet- [...] Sorry? Motie nummer 192, is dat. [...] O. Nou, ik heb 91 als indexatie. Of heb ik dan- O, pardon. Oké. Excuses, dan heb ik dat niet goed genoteerd. 190 ontraden en 191 dus ook.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, wat ik niet begrijp, is dat u de motie ontraadt, omdat u niet op korte termijn die informatie kunt leveren. Maar u zegt, die informatie komt wel beschikbaar bij de volgende coalitieonderhandelingen. Maar dat is toch juist wat in mijn motie ook gevraagd wordt? In onze motie ook gevraagd wordt.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ik ga ervan uit dat u dat met elkaar zou willen bespreken. Althans, dat is de sfeer die ik nu voel, dat u dat allemaal met elkaar nog wilt bespreken. Als u dat wil doen, en u wilt het dus agenderen nog in een commissievergadering, dan kunnen wij dat niet tijdig aanleveren. Dan zult u zelf een discussienota op moeten stellen en het op uw eigen vergadering op de agenda zetten. Dat lijkt me ook de geëigende weg hiervoor. Als u zegt 'ik wil dat graag hebben na de verkiezingen', nou, voor de mensen die er dan zijn: dat kan, want dat wordt aangeleverd.

De heer **HARTOG** (JA21): Ja, voorzitter volgens mij, ik heb de tekst niet helemaal letterlijk in mijn hoofd, maar als u naar de tekst kijkt, is de vraag om dat ook uiterlijk bij de verkiezingen aan te leveren. Dus om en nabij 15 maart.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Als dat uw insteek is tegen die tijd, zal daar een notitie over beschikbaar zijn. Dus in die zin, dan laat ik dat verder aan uw Staten. Volgens mij is de behoefte onderling om hier met elkaar over van gedachten te wisselen vrij groot. En daar zal het niet op tijd voor zijn.

Dus dan raad ik u aan om daar een discussienota over op te stellen en met uw commissie te bespreken. Maar dat is verder aan u.

Ik kijk dan naar, volgens mij, de volgende motie voor mij. Dat is nummer 202. Dat is Duurzaam doorhappen. Ja, nou ja, daar kan ik eigenlijk van zeggen: dat laat ik aan u. De keuze, zoals we het nu georganiseerd hebben, kan; andersom kunnen we het net zo goed. Het maakt in die zin operationeel niet veel verschil. Nu moet degene die zeg maar de minder duurzame keuze maakt, hoeft niks te doen en degene die daar veel belang aan hecht moet wel iets doen. U zegt: draai het om. Sommigen van u zeggen dat. Die keuze is echt aan u. Als u dat uw meerderheid vindt, dan zullen we dat gewoon zo kunnen gaan doen. Dat was 202.

Dan heb ik volgens mij 206, het verlagen van de opcenten. Ja, daar heb ik eigenlijk ook vooral een vraag aan de PVV, of het beoogde doel echt bereikt wordt op deze manier. Ik heb heel snel en met heel natte vinger, moet ik dat wel zeggen, berekend. Dit kost ons ongeveer dertig miljoen. En de gemiddelde autobezitter krijgt er waarschijnlijk ongeveer tien euro lastenverlichting op drie maanden door. Als dat echt het doel is wat u beoogt, dan moet ik u zeggen: ik kan niet meteen zien waar ik dertig miljoen kan wegstrepen. Dus dan wil ik graag dat u veel concreter bent. Of dat bij natuurbeleid weg moet of dat het bij iets anders weg moet. Zoals u het nu heeft voorgesteld, kan ik niet anders dan ontraden.

Dan hebben we nog motie 212 van de SP over het cruiseverkeer. Die ontraad ik ook op dit moment. Joh, ja. Zei u dat? Joh. Ja, nou, dat had u misschien al zien aankomen. Daar heb ik op zich ook nog een reden voor. Die zal ik u toch nog meegeven. En dat is eigenlijk, omdat wij met de partners in het Noordzeekanaalgebied – en dat zijn de gemeente Amsterdam, ook de Port of Amsterdam, de Passenger Terminal Amsterdam – al verre gesprekken voeren over het verduurzamen van de cruisevaart. De huidige schepen voldoen aan de internationale milieueisen en de samenwerkende partijen hebben ambities om dat naar 2030 al emissieloos te laten zijn. Daarvoor worden al maatregelen genomen en is dit een te vergaande maatregel die u nu voorstelt.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Dat is heel interessant, want die verduurzamingsmaatregelen zijn – hou je vast – walstroom. Maar daarmee heb je natuurlijk niet dat enorme flatgebouw, het draaien van het flatgebouw van A naar B. Dan stoot hij nog steeds uit. En de andere verduurzamingsmaatregel was, geloof ik, dat het iets minder schepen zouden zijn. Ik geloof iets van twintig of zo per jaar. Nou, u begrijpt: het zet geen zoden aan de dijk. Dat was de mededeling. Het gaat natuurlijk om het terugdringen van de CO_2-uitstoot. Dan is het raar als die cruiseschepen buiten beeld blijven op deze manier, want het is minimaal wat er wordt aangepast. Maar ik hoor graag daar nog iets meer commentaar over dan.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel, voorzitter. Nou ja, u zegt 'het is minimaal'. Ik denk dat we ergens ook te maken hebben met- We maken met elkaar allemaal regels en daarop past iedereen zich hopelijk aan. Wie dat niet doet, die zet zichzelf buitenspel. Maar het gaat niet aan om, terwijl er al verduurzamingsmaatregelen worden genomen, hier een streep door te zetten. Wat ons betreft, vanuit dit College, vinden wij dat er, als het gaat over- En daar heeft u wel gelijk in, dat het gaat over bijvoorbeeld walstroom. Dat is zo'n maatregel, waardoor ze in ieder geval, als ze daar zijn, emissieloos daar kunnen verblijven. Als dat in 2030 al bereikt is, dan vinden wij dat een mooie ambitie.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. 2030, hè? 2030. Ja. Ja, ik zeg altijd maar: je moet die tijd niet op-

De **VOORZITTER**: Heeft u ook nog een vraag?

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Nou ja, u vindt dat afdoende. Kijk, de mededeling van deze motie was: zorg er nou voor dat het sneller en effectiever gaat. Kennelijk ziet u daar iets anders in dan ik, in die motie. Want het is een aansporing. hè? Heeft u het zo gelezen?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Een aansporing voor de cruisemaatschappijen? Voor mijn College? Wie wordt er aangespoord? Zegt u nog eens wat u nou eigenlijk met de motie bedoelt?

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Wat ik met de motie bedoelde? Het is duidelijk maken dat die maatregelen, die nu genomen worden, nog heel erg ten gunste zijn van de

cruisemaatschappijen en niet ten gunste van de omwonenden van het gebied en heel Nederland wat te maken heeft met CO_2-reductie.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ik denk dat ik dan de motie toch wel heb gelezen, zoals u hem heeft bedoeld. Dan blijf ik bij mijn eerdere antwoord dat ik hem op dit moment ontraad. Ik denk dat er op dit onderdeel echt al stappen genomen worden met alle betrokken partijen en dat dat ook de cruisevaart internationaal ten goede kan beïnvloeden. Want als wij onze eisen verhogen, dan heeft dat effect op de internationale cruisevaart. Ik denk dat dat een mooie ambitie is.

Dan kom ik bij motie, even kijken. Ja, dit is zo'n motie, volgens mij heeft u hem ingediend en toch nog even teruggenomen. Wilt u wel al een reactie van het College? Ik kijk even naar mevrouw Van Soest. Dat ging over de motie over de vermogenstoets. Houdt u hem in uw achterzak afhankelijk van wat ik nu zeg of bent u zelf nog met onderzoek bezig? [...] Ja, u wilt toch wel-

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kocken, ik wil toch voorkomen dat u straks met de hele Staten dit soort discussies gaat voeren. Dus ik zou u willen voorstellen: geef uw reactie en dan kan mevrouw Van Soest bepalen in het tweede termijn of ze wel of niet die motie wil indienen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dan ga ik ervan uit dat u hem in ongewijzigde vorm indient. Dan is het antwoord, wat mij betreft, dat ik die moet ontraden, vooral omdat er eigenlijk geen vermogenstoets is. Althans, het Rijk heeft bij de regeling aan de gemeenten geadviseerd geen vermogenstoets aan te leggen. Het kan zijn dat er bepaalde gemeenten zijn die dat wel doen. Ik heb heel snel even gekeken naar een aantal grote gemeenten bij ons. Die doen het in ieder geval niet. We hebben geen overzicht daarvan. En ja, het advies is al gegeven. Dus ik denk dat we ons hier niet op zouden moeten richten.

Dan motie 219, Aandacht voor ouderen en welzijn van ouderen. Of, sorry, Zorg en welzijn voor ouderen. Ja, dat vond ik een iets wat merkwaardige, want eigenlijk vraagt deze Staten dan aan dit College om aan de volgende Staten te adviseren wat zij in hun akkoord moeten zetten. Ik zou zeggen, u zegt, als u dit allemaal belangrijk vindt, dan zet u het in uw verkiezingsprogramma. En dan zorgt u straks met elkaar dat het in het akkoord komt. Het lijkt me niet dat wij dat aan hen moeten adviseren of opdragen. Dus die, ja, nou ja, persoonlijk zou ik zeggen 'ontraden', maar u moet doen wat u daarvan vindt.

Dan heb ik nog, volgens mij, alleen de laatste en die beantwoord ik dan maar eventjes. Dat is het amendement 63 over het schrappen van een stuk van de tekst. Daarvan kan ik alleen maar vanuit financieel perspectief zeggen dat dat volgens mij niet per se nodig is. Het gaat natuurlijk niet aan om in een begroting kosten op te nemen die nergens een dekking hebben. Maar dat is niet wat hier gebeurt. Er is hier in de tekst iets opgeschreven, wat verder in de getallen niet terugkomt. Dus er is in ieder geval geen formele regel die zegt: dit moet er per se uit. Dus wat mij betreft laat ik aan u of het dan wel of niet passend is om dat in de tekst te memoreren, als er geen financiële consequenties aan zijn.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Voorzitter. Sorry, ik ben even-

De **VOORZITTER**: Heeft u een ordevoorstel?

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Ja, nee, nee, geen ordevoorstel, maar een vraag.

De **VOORZITTER**: Ja, maar dan moet u gewoon interrumperen. [...] Nee, maar ik- Daarom corrigeerde ik net even gedeputeerde Kocken, dat we dus niet in onze bankjes blijven zitten, maar dat als u wil interrumperen, dan mag dat, maar dan moet u naar de- [...] Ja, komt u toch even aan de microfoon en stelt u dan de vraag, want anders dan wordt het wel zeer onduidelijk waar we hier mee bezig zijn. Het woord aan mevrouw Van Meerten, VVD.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Kunt u even de titel en het nummer van de motie, of het amendement is het.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Volgens mij is dat, maar dat is- In mijn overzicht heb ik het kort gemaakt. Volgens mij gaat dat over amendement Geen majeure, maar ongedekte activiteiten vaststellen in de begroting. [...] Nee?

De **VOORZITTER**: Die is er niet.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, kan iemand mij dan even helpen wat de titel van A63 is? [...] Ja, Maatregelen Masterplan Wonen. Zo heet die.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Dank u. Ik hoor u zeggen dat u aan het eind van uw betoog bent. Dus dan mis ik nog een antwoord van, ligt er inderdaad op de achtergrond in ieder geval een begin van een akkoord om deze periode nog toch met een voorstel voor verhoging van de opcenten te komen?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ligt er een akkoord? Ik ben me daar niet van bewust. Ik kan u allen alleen maar meegeven dat, als wij in 2023 hogere of andere opcententarieven willen hanteren, dan moet dat voor 1 december hier vastgesteld worden. Dus dan weet u hoeveel tijd u daar nog voor heeft. Ik heb in ieder geval van niemand een stiekem plan.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel. Even nog een reactie op amendement 63, want dat gaat wel over het Masterplan Wonen? Want uw reactie verrast me een beetje, omdat het vanuit een financieel verhaal is, terwijl, er wordt niks geschrapt, maar we willen iets toevoegen aan de voordracht. Dus dat advies klopt wel bij het nummer?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Als ik het goed begrijp, er is aan mij gevraagd om daar vanuit financieel perspectief iets over te zeggen: mag het er wel in, mag het er niet in? Nou, daar is verder niet zoveel over te zeggen. De discussie leek te gaan over of het erin hoort. Nou, daar kan vervolgens meneer Olthof, als woordvoerder volgens mij of als vervanger van meneer Loggen, u straks nog weer de inhoudelijke kijk op geven. En de slotsom is eigenlijk: u mag het met elkaar bepalen. Maar goed. Dan wilde ik het daar bij laten.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Zaal.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ja, ik hou me ook maar even bij de moties en een enkele vraag die naar aanleiding daarvan ook is gesteld.

Ik begin met amendement A61 met als titel Intrekking aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht. Dit amendement ga ik ontraden. Het is ook vandaag door een aantal fracties gezegd: de gemeenten hebben het moeilijk. Er komt veel op hen af. De taken worden steeds groter, complexer, terwijl we zien dat de financiën vanuit het Rijk daarbij achterblijven. En wij hebben het juist heel nodig geacht om die gemeenten te ondersteunen bij hun gesprekken over de toekomst bij regionale samenwerkingsvraagstukken. En in tegenstelling tot wat het amendement suggereert, hebben de gemeenten daar ook uitdrukkelijk bij ons om gevraagd. Zowel in bilaterale gesprekken, die ik heb als gedeputeerde Bestuur, maar ook die de commissaris heeft met de gemeenten. Maar ook op het congres dat wij twee weken geleden hebben georganiseerd, waar een aantal van u ook aanwezig was – helaas niet de indiener van dit amendement – waarin dit ook duidelijk uit een enquête volgt die wij onder alle gemeenten hebben uitgevaardigd. Dus dit is echt uitdrukkelijk de wens van de gemeenten. En vind ik ook, als gedeputeerde Bestuur, een heel belangRijke taak om de gemeenten hierin ook te ondersteunen, dat zij toekomstgericht kunnen blijven voorzien in de belangRijke taak die zij hebben als primaire overheid richting de inwoners, die in hun gemeenten, maar ook natuurlijk in onze provincie, wonen.

Dan 193. Het gaat alle kanten van mijn portefeuille op, maar ik weet dat u het fijn vindt als ik alle nummers in volgorde doe. Dat gaat over de ondersteuning van het duurzame bollenproject van het CDA. Deze ga ik ontraden. Uiteraard is het aan de aanvrager zelf om te zorgen dat ze die subsidie ook binnen krijgen. Ik vind het niet passen bij een overheid als de provincie, om vooraf een garantie te geven van: als dit niet lukt, dan krijgt u toch wel de financiering. Dat is denk ik niet behoorlijk bestuur. Ik vraag me ook af of de staatssteunregeling, dat dat de toets kan doorstaan. Maar we hopen natuurlijk dat dit project wel doorgaat. Die EFRO-subsidie is ook specifiek voor de verduurzaming van de bollensector gedaan.

Dan ga ik maar meteen even een uitstapje maken, want GroenLinks heeft ook gevraagd, statenlid Gielen, naar ‘wat doet de provincie nou om ook gewasbeschermingsmiddelen te verminderen?’. Nou, dat speelt bijvoorbeeld in de bollen en het Fieldlab is natuurlijk één van de onderdelen. We hebben die EFRO-subsidie die ook voor andere projecten openstaat. En daarnaast hebben we natuurlijk in de Voedselvisie ook bijvoorbeeld op het gebied van bodem, in de akkerbouw,

hebben wij verschillende maatregelen die ertoe leiden dat uiteindelijk minder gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn in onze land- en tuinbouw.

Een heel ander onderwerp, ook van het CDA, motie 196 over het versneld voorbereiden van het mkb. Hier spelen denk ik twee zaken. Aan de ene kant zien we natuurlijk dat het mkb ontzettend hoge kosten heeft op het gebied van energie, maar ook op het gebied van inflatie. Dat vind ik echt een taak voor het Rijk. En als ik nu ook onze mkb-ondernemers in Noord Holland spreek, dan zijn ze ook heel erg blij met de nieuwe mkb-regeling, zoals die is aangepast door het Rijk. Wat wij natuurlijk wel doen – dat zit deels in mijn portefeuille, maar ook deels in de portefeuille van de heer Stigter – is dat we allerlei regelingen hebben, die mkb'ers helpen bij verduurzamen en circulair worden. Daar gaan we natuurlijk mee door. En wat ik u wil toezeggen aan de hand van deze motie, is dat we gewoon goed blijven kijken dat die die regelingen beschikbaar zijn en dat als er een openstelling vol is, dat we weer zorgen dat er een nieuwe openstelling komt. Uiteraard alles binnen de bestaande budgetten wat de Staten ons hebben meegegeven. Maar dat we zorgen dat die mkb'ers zoveel mogelijk ook gebruik kunnen maken van de maatregelen die wij hebben op het gebied van energiebesparing en duurzame opwek. En misschien verleidt dit u wel om de motie in te trekken, want zoals de tekst er nu staat, vind ik hem niet scherp genoeg. Maar ik ben wel bereid om daar iets mee te doen.

Dan kom ik bij het kopje wildopvangcentra. Twee moties van de Partij voor de Dieren. Motie 203 is de Toekomst van de wildopvangcentra borgen. Daar sta ik positief in. Er is inderdaad recent het onderzoek geweest van de RDA. Het RDA constateert dat er structurele financiering nodig is, ook om de professionaliteit van alle wildopvangcentra in Noord-Holland en daarbuiten te garanderen. Ik heb al tijdens een bijeenkomst aangegeven, ook richting het Rijk, dat ik heel graag het gesprek aanga met LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), met de sector, met deskundigen en met gemeenten om daar ook voor de volgende periode- Ik ga uiteraard nog niet vooruitlopen over wat Noord-Holland kan bijdragen, maar wij hebben deze periode verantwoordelijkheid genomen en ik vind het ook wel mijn taak om dat warm over te dragen en ook met andere partijen te gaan praten hoe we dit structureel kunnen borgen. Ik heb wel ervaringen ook opgedaan deze periode met wat we zouden kunnen verbeteren en hoe dat eruit kan zien. Dus dat doe ik met liefde.

Motie 204, die ga ik wel ontraden. Maar wel u toezeggen dat die honderdduizend euro goed terecht gaat komen in professionalisering. Dus niet alleen aan één deskundige. Wat we willen doen, is de professionalisering van de wildopvangcentra in Noord-Holland in het algemeen waarborgen of verbeteren, waarbij die protocollen ook een onderdeel zijn. Maar het is niet zo dat we die middelen allemaal, alle honderdduizend naar één deskundige gaan. Het is een breder pakket in het kader van professionalisering, zoals ook eerder afgesproken met de dierenopvangcentra en ook zoals eerder ook uit het RDA rapport blijkt dat daar een belangrijke uitdaging ligt voor de sector.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Nu is de gedeputeerde al een tijdje bezig om te zoeken naar de invulling van die honderdduizend euro en vanuit de wildopvangcentra krijgt u duidelijk het signaal van, doe dit nou niet op deze manier. Waarom houdt de gedeputeerde hier dan toch aan vast, als er een betere invulling mogelijk is?

Gedeputeerde **ZAAL**: Voorzitter, de betere invulling, die ik tot nog toe heb gehoord van de dierenopvangcentra, is dat ze die honderdduizend euro willen verdelen over die dierenopvangcentra. Daar ga ik ook echt niet in mee, want dat vind ik geen goed beleid van deze Gedeputeerde Staten, omdat je honderdduizend euro gewoon verdeeld. Ik wil wel dat daar beleid onder ligt. En het beleid van de professionalisering is enerzijds met de opvangcentra en andere deskundigen aan het begin van deze periode afgestemd. En in de tweede plaats blijkt nu ook uit het onderzoek van de RDA dat daar ook echt een uitdaging ligt voor de sector. Dus ik wil daar heel graag mee doorgaan. Dat het wat langer duurt, komt ook omdat LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) nog niet over de brug is gekomen met de beleidsregels. Maar ik beloof u, deze periode gaan we nog een goede besteding vinden voor die honderdduizend euro, maar ik trek wel een grens. Het is niet zo dat we die honderdduizend euro gewoon random gaan verdelen over dertien opvangcentra. Dat zou ook per opvangcentrum zo weinig zijn, dat ik niet het gevoel heb dat we daar nu echt het verschil mee kunnen maken. Dus ik wil iets wat voor de lange termijn tegemoet komt aan de professionalisering van deze organisaties.

Dan motie 205. Meer hernieuwde aandacht voor biologische landbouw. Daar sta ik positief in. Sowieso ben ik blij dat er vandaag heel veel aandacht is gevraagd voor het verduurzamen van de

land- en tuinbouwsector voor het beter voedsel produceren, consumeren en alles wat daartussen zit; met aandacht voor de bodem en het klimaat, maar ook natuurlijk voor het verdienmodel. Biologische landbouw is een onderdeel van onze Voedselvisie, valt onder regeneratief. Maar ik vind het op zich ook in het kader van wat er vanuit Brussel komt, maar ook wat we 25 november verwachten van het Rijk, het best een goed idee om de laatste maanden, zoals de motie al zegt, met de Voedselvisie onder de arm nog te kijken wat we kunnen doen om die biologische landbouw te stimuleren en daarover een brief te sturen aan PS. Het dictum van deze motie, het duizelt me, het is absoluut niet BIJ1. Maar ik denk dat ik hem goed begrijp en ik denk ook dat ik ermee aan de slag kan. Dus die wil ik overnemen.

De Lutkemeerpolder. Blijven we even over het voedsel- Die ga ik ontraden. Daar hebben we het in de commissie ook uitgebreid over gehad. Nummer motie 215. Het initiatief ligt hier nu gewoon bij Amsterdam. Die hebben een bestemmingsplan. Een provincie kan niet interveniëren in een bestemmingsplan van de gemeente Amsterdam. Tenzij die natuurlijk in strijd is met ons beleid, maar dat is niet zo. Integendeel. Er ligt een recente Plabeka-raming, waaruit blijkt dat we in een laag scenario 630 hectare, in een hoog scenario 1100 hectare, extra bedrijventerreinen nodig hebben in de Metropoolregio Amsterdam. Maar als Amsterdam een ander inzicht heeft, dan zijn ze welkom om te komen praten, maar het initiatief ligt daar.

Motie 229 over het NSP. Daar sta ik ook positief in. Ik denk dat het heel goed is- We hebben het NSP eindelijk vastgesteld, ook in overeenstemming met Brussel. Ik ben het helemaal met de indieners van deze motie eens dat we heel snel aan de slag moeten om zoveel mogelijk van die verduurzamingsmaatregelen, die Europa ons biedt, naar Noord-Holland te halen. Zo'n expertmeeting lijkt me een heel goede start om ook onze boeren en ook onze andere ondernemers te informeren over wat de mogelijkheden zijn, zodat we inderdaad allemaal voor goud kunnen gaan. Dan ben ik erdoorheen.

De **VOORZITTER**: Dank. Dan ga ik nu het woord geven aan gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Nou ja, volgende week hebben we natuurlijk de Statenvergadering Natuur. Maar nu even, een paar vragen heb ik gekregen. Een van het CDA. Daar begin ik maar even mee. Dat gaat over de evaluatie van het ganzenbeleid. Nou ja, die komt pas bij de herziening van het beheerplan. Dat, ja, wordt nu voorzien voor 2025. Maar we kunnen wel voor u een laatste scan maken van ons beleid over eigen risico en de stand van de ganzen en dergelijke, natuurlijk voor de onderhandelingen voor de volgende periode.

Dan hebben we de vraag – even kijken, hoor – van de ChristenUnie. Ja, u vraagt mij om te garanderen dat het Rijk niet bij ons opkoopt in de provincie. Dat is helaas een hé; lastige, want dat kan ik niet garanderen. Wij hebben wel gevraagd om ons in ieder geval op de hoogte te stellen, als er aankopen gedaan worden, zodat we ook kunnen zien wat er met die gronden gebeurt, omdat wij zelf een, ja, een actief grond- Ja, strategisch grondbeleid hebben. Ik vind het zelf ook heel vervelend als het gebeurt of als ik geruchten horen, ook in andere provincies. We hebben dat natuurlijk ook met Brabant al meegemaakt, waarin we ook gezegd hebben: verras ons niet. Maar ja, dat is toch in Den Haag zo: het zijn verschillende ministeries en we hebben ze niet allemaal in de hand. Ik ben wel een tweetal keer geïnformeerd dat er mogelijk – maar dat is al langer geleden, een paar jaar geleden – dat dat zou spelen. Maar ja, dat gebeurt niet altijd.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nee, mevrouw Van Soest, dat was geen motie. Is het mogelijk om dan wellicht in IPO-verband daar samen een vuist te maken tegen het Rijk, want het is natuurlijk belachelijk dat wij als provincies hier ons best doen met gebiedsprocessen, proberen iedereen mee te krijgen, en dat Rijkswaterstaat een paar snelwegprojecten heeft en daar dwars doorheen fietst.

Gedeputeerde **ROMMEL**: We maken daar zeker een vuist voor. Ook juist in de overleggen met de ministers, ja, dat wij ook zeggen: dit kan gewoon niet. Wij zijn met die gebiedsgerichte aanpakken bezig. Dat is echt maatwerk. En als iemand ons dan- En daar spreken we ook het Rijk wel op aan. Als we het horen, dan gaan we ook naar Den Haag toe en dan zeggen we ook: ja, maar dit kan toch niet waar zijn?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dan plakt u zich vast aan de deur?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Ja, mevrouw Van Soest, ik was nog bezig met de vragen. Dus ik zal bij de moties straks de nummers noemen.

Dan heb ik nog een vraag, en dat sluit er wel een beetje op aan, maar misschien heb ik u ook verkeerd begrepen, mevrouw Strens. Ja, u zegt: het hebben van de grond is belangrijk om mee te doen; gaat GS dat ook doen? Ja, wij hebben de vijfde nota voor het grondbeleid. Dat is niet om zo snel mogelijk van onze gronden af te zijn. Wij zetten dat ook strategisch in. Misschien heb ik dat verkeerd van u begrepen, want het is juist heel belangrijk in die gebiedsgerichte aanpakken dat wij ook kunnen meedenken, meehelpen, met bijvoorbeeld een kavelruil of, nou ja, het intensiveren- Of, sorry, extensiveren van bedrijven, goed kijken 'wat gaan we met die gronden doen'. Want we hebben de boeren ook nog steeds heel hard nodig, ook voor het beheer. Dus dat helpt ons juist nu ook wel.

Dan kom ik bij de moties. Motie 194, het verstandig omgaan met kosten van natuurbeheer. Ja, daar heeft u mij ook wel – van het CDA – aan uw zijde, want er is natuurlijk nog winst te halen bij het natuurbeheer. Maar dat doen we juist ook al. We hebben alleen wel gezien dat bij, ja, die slimme en effectieve oplossingen, dat moeten we met de partijen doen in de gebieden. Dus met de belangenorganisaties, maar juist ook met de boeren in die gebieden. U heeft het over, ja, ook het ANLb, het agrarisch natuurbeheer. Als ik kijk dan naar het ANLb, ja, in het verkenningsjaar is dat gewoon heel moeizaam verlopen. En juist in overleg met TBO en de agrariërs en de LTO zijn we gekomen dat het nu vastgesteld is, zoals we dat hebben vastgesteld. Ik zou daar ook nog wel even aan vast willen houden, omdat we anders heel veel onrust krijgen en dat iedereen dan ook weer achterover gaat hangen en niet meer meedoet. Wat ik juist zo belangrijk vind, is dat ook na 2027, dat natuurbeheer door agrariërs wel mogelijk blijft. En dat we dus nu bezig zijn om te kijken dat we de natuur dus centraal stellen, maar dat we ook langduriger, of langjarig zelfs, afspraken kunnen maken met niet alleen de agrariërs – want er zijn ook particulieren die in het NNN zitten – dat we afspraken kunnen maken over het beheer en het gebruik. Ik zou dus nu even, ja, – en vandaar dat ik deze motie ontraad – niet inzetten op weer het gesprek daarover, maar gewoon nu zorgen dat wij in die gebieden goed aan de slag kunnen, want we hebben ook echt wel al wat tegenslagen gehad.

Dan kom ik bij motie 208 en mevrouw Alberts. Ja, uw preadvies 'niet wegblijven', die heb ik meer dan dat gevolgd, want wij zijn al vooruitgelopen. Wat u een beetje ook voorstelt, niet helemaal precies zoals het hier staat, maar wij verkennen al hoe we de verwerving van die gronden kunnen laten plaatsvinden. En dat doen we ook namelijk nu met die versnellingsgelden met het Rijk, dat we ook met maatwerk en een maatpakket naar het Rijk gaan en zeggen, ja, misschien kunnen we het op deze manier nog sneller maken. En geloof mij, als het nodig is, dat dat op korte termijn geen soelaas biedt, dan kom ik ook wel weer terug. Maar deze, die u genoemd hebt, dat doen we al. Dus vandaar dat deze motie overbodig is en daarmee ontraad ik die.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Nou vertelt u een prachtig verhaal. U zegt, we zijn er heel erg mee bezig. Dan zou je ook zo'n motie kunnen benaderen als 'dit is een steuntje in de rug' en 'dit is een uitspraak namens PS en daar kan ik fiks mee aan de slag'; dus ik neem de motie over. Wat dacht u daarvan?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik vind het altijd heel interessant hoe u dat altijd probeert, maar dat is nou juist wat- Kijk, de motie, die voeren we al uit. Dus dat is overbodig. En dan, ja, dan zeg ik toch, dan ontraad ik hem. Maar dat u mij een steuntje in de rug geeft met dit gesprek, dat waardeer ik zeer. Dat zie ik ook bij de verschillende bijdragen van de partijen. Dus dat weet u.

Dan de tankstationconcessies. Ja, ook wel ook wel weer zo'n interessante motie, want het is al heel lang geleden dat daarover gesproken is in de Staten. Dus ik vond hem zelf ook wel weer bijzonder en ook voor mij wel helpend. Ik ben er dus ook wel ingedoken om te kijken wat daar dan nu ook speelt. Het is alleen wel zo dat wij- Het is een privaatrechtelijke overeenkomst. Daar kunnen wij niet zomaar ingrijpen. Maar wat wel heel interessant is – en dat gaan we wel doen –is gewoon dan bij de aanbestedingen, die straks nog zullen komen, dat we wel gaan kijken ook naar het productaanbod wat gewenst is met de energietransitie, met waterstof. En dat we dat wel meenemen ook in die aanbestedingsvoorwaarden. Dus wat dat aangaat, de motie, die ga ik wel ontraden, maar u heeft me in ieder geval wel zelf ook aan het denken gezet. Dus dank daarvoor.

En dat waren ze, voorzitter.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, voorzitter, een korte vraag. Of u van de laatste motie nog even het nummer zou kunnen herhalen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Zeker. Dat is nummer 217.

De **VOORZITTER**: En dan, voordat ik naar gedeputeerde Stigter ga, dan heb ik nog één vraag die gedeputeerde Kocken heeft laten liggen. Van het CDA, volgens mij. Dus ik geef u nu nog even de gelegenheid om dat in tweede instantie in de eerste termijn te doen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja, hartelijk dank, voorzitter. Dat was niet helemaal goed gegaan. Meneer Heijnen, u vroeg om een snelle vervolgtranche voor de maatschappelijke sector en sportondersteuning, hoe snel dat zou doorkomen? Nou, gedeeltelijk weet u dat denk ik eigenlijk al, want op 3 oktober heeft u een brief gekregen over de Uitvoeringsregeling Versterking Maatschappelijke Sector. Die regeling is verlengd tot augustus 2023 en die wordt inmiddels goed gevonden. Althans, van de 44 gemeenten zijn er inmiddels 35 die daar of al iets hebben ingediend of daarmee bezig zijn. Dus dat stond ook in die brief, dat weet u. En binnen die projecten worden zowel sociale ontmoetingen hersteld, projecten die daarop gericht zijn, als ook binnen het ontzorgingstraject, over advies op verduurzaming, loopt ook het een en ander. Dat gaat ongeveer over 125 gebouwen op dit moment. Voor sport komt de brief vermoedelijk snel naar u toe, want die moet morgen nog in GS worden vastgesteld. Maar als het allemaal meezit – en dat verwacht ik eigenlijk wel – zult u die waarschijnlijk overmorgen dan wel volgende week ontvangen. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Stigter.

Gedeputeerde **STIGTER**: Dank u wel, voorzitter. Ik had in ieder geval één hoofdvraag rondom de problemen op de elektriciteitsnetten en een aantal moties. En rondom de elektriciteitsnetten was ook een debat onderling. Een aantal vragen en opmerkingen zijn daarin gesteld. De belangrijkste vraag nog 'wat gaat u het komende halfjaar nog opleveren, de komende tijd? Want met mevrouw Van Meerten ben ik het eens dat het natuurlijk een drama is op ons elektriciteitsnet net en dat het inmiddels iedere opgave, waar we voor staan als provincie, begint te raken. De hele verduurzaming van de industrie, de woningbouwopgave, netcongestie, raakt inmiddels iedere opgave. Nou, wat doen wij daaraan? Nou, wij werken daaraan aan de hand van drie belangrijke sporen, die ook het komend halfjaar nog de nodige resultaten moet gaan opleveren. Allereerst hebben wij ieder versterkingsproject wat nu in beeld is bij de netbeheerders – dat zijn er ongeveer honderd binnen de provincie – vandaag per project uitgeletterd: wat zijn de cruciale momenten waarin een volgende stap moet worden gezet, zodat we per project kunnen volgen of daar, samen met de gemeenten of de netbeheerders, versnelling in aangebracht kan worden. Dus daar zitten we inmiddels bovenop. Het tweede is dat wij ook aan het kijken zijn hoe wij, indachtig de toekomstige opgave die wij zien, de ruimtelijke opgave die we zien, woningbouw, laadinfrastructuur, de verduurzaming van de industrie en andere sectoren, dat hebben we bij elkaar verzameld en gekeken 'en welke energievraag komt daar achterweg'. Elektriciteit, warmte, gast, wat dan ook. En op basis daarvan kunnen we eigenlijk toewerken naar een toekomstig energiesysteem in Noord-Holland. De eerste stap daartoe is een concept-energievisie voor Noord-Holland Noord en op dit moment werken we aan een concept-energievisie voor Noord-Holland Zuid. Het moet alles binnen een halfjaar resulteren in een investeringsprogramma en dat noemen we tegenwoordig een provinciaal MIEK, een investeringsprogramma, wat uiteraard moet landen in de investeringsprogramma's van de netbeheerders. Dus dat moet er over een halfjaar liggen. Dat hebben we ook met het Rijk afgesproken, dat we dat landsdekkend eigenlijk gaan opbrengen. Daar zitten we bovenop. En een derde, indachtig dat we eigenlijk dit probleem ook niet morgen, ook niet overmorgen, gedekt zullen hebben, zullen we het heel erg moeten hebben van slimme netoplossingen: hoe kunnen we het bestaande net beter benutten? Er zijn honderdeneen verschillende mogelijkheden voor. Daar hebben we als provincie een regeling voor geopend, ook een regeling voor gemeenten, om eigenlijk capaciteit te regelen voor de slimme oplossingen. We hebben de FIX, die gaat langs die bedrijven. Nou, de nood is zo hoog dat de regeling binnen tien dagen op was en ook dat de fixer eigenlijk zwaar overbezet is. Nou, dat gaan we de komende maanden aanvullen, versterken, met een nieuwe regeling. Hier zit ook een heel belangrijke lobby-kant op richting het Rijk, omdat we zien, vooral bij die slimme netoplossingen, dat we aanlopen tegen de geldende wet- en regelgeving: wat we inmiddels wel, niet kunnen, wat je collectief kunt afspreken. Dus daar zit onze lobby volop. En als u goed heeft opgelet de afgelopen week, beginnen we ook als provincie dit steeds meer te escaleren, want we lopen echt vast als deze provincie. En in het plannen, programmeren en prioriteren is het ook van belang dat je gaat kijken: wat moet elektrisch, wat kan op gas, groen gas, en wat kan met warmte? En om die reden

is het ook van belang – dat is een vraag van u – om in ieder geval te kijken hoe we die gasleiding op zijn minst overeind kunnen houden, omdat voor sommige oplossingen groengas wel degelijk een oplossing kan zijn, omdat elektriciteit veel lastiger is of nog onzekerder is naar de langere termijn.

Dan ben ik bij de moties, voorzitter, en dan ben ik bij motie 199. En dat vraagt om anderhalve graad minimaal als maat te nemen. Deze motie moet ik ontraden, omdat het eerste deel, waarin wordt gevraagd om vast te houden aan die anderhalve graad, overbodig is. Dat hebben we eigenlijk al onderkend bij het onderschrijven van het Klimaatakkoord, wat uitgaat van anderhalve graad en dat hebben wij het nieuwe kabinet nogmaals onderschreven, als gezamenlijke provincies, dat nog steeds het uitgangspunt is. En het tweede deel moet ik echt ontraden, waarin wordt gevraagd om dat te vertalen naar sectorale doelstellingen. Ja, dan kom je op een heel ingewikkelde rekenkundige exercitie uit, waar je vooral bezig bent met rekenen zonder dat je op de uitvoering bezig bent. Ook omdat we hebben gezien bij de CO_2-impactanalyse, dat we de doelstelling niet halen. Daar is geen misverstand over. Dat vraagt een schepje erbovenop van ons allemaal. Maar ook dat we een van de partijen zijn en sterk afhankelijk zijn van andere partijen. En als je dan gaat kijken naar 'wat is dan per sector en de bijdrage die geleverd kan worden aan die anderhalve graad', ja, daar kom je dan niet helemaal uit. En bovendien, het laatste is ook dat het natuurlijk heel erg dicht zit bij de verkiezingen en dat het bij uitstek een verkiezingsitem is om eigenlijk de ambitie te formuleren en ook te vertalen naar een nieuw coalitieakkoord.

Dan ben ik bij motie 200 en dat vraagt om een klimaatbegroting. Deze motie kan ik omarmen. Daar sta ik positief tegenover. Eigenlijk zie je bij alle overheden een trend om het klimaatbeleid te vertalen en te borgen, ook in een P&C-cyclus. Dat kan op heel veel verschillende manieren, zien we ook bij andere overheden. Het is goed dat die motie oproept om dat in kaart te brengen en op basis daarvan gaan we opnieuw het gesprek aan.

Dan ben ik bij motie 201, Maak opbrengsten van klimaatbeleid zichtbaar. Ook ten aanzien van deze motie sta ik positief. Ik denk dat het heel goed is voor het gesprek onderling dat we het niet alleen hebben over 'wat wordt van ons gevraagd, wat kost het, het draagvlak', maar dat we ook in kaart brengen, ja, wat brengt ons eigenlijk het hele klimaatbeleid, naast ecologisch, maar ook financieel en economisch en maatschappelijk op dat vlak. Dus prima om dat in kaart te brengen. En dat zal voor 15 maart inzichtelijk worden gemaakt.

dDn ben ik bij motie 226. Ook bij eventuele versnelling van de RES zorgdragen voor gedegen participatie. Deze motie ontraad ik, omdat die overbodig is. Wij zijn er sterk voorstander van om de uitvoering van de RES'en te versnellen, omdat de uitvoering stagneert. Ik kom daar zo meteen ook nog eventjes op terug bij een andere motie. Maar wij denken dat het wel degelijk samen kan gaan met een goed participatieproces en inspraak. Er wordt een tegenstelling gecreëerd die oneigenlijk is. Daarom ontraad ik deze motie.

Dan ben ik bij motie 227, de partnergebieden van de provincie meenemen in de klimaatopgave. Deze motie ontraad ik evenzeer, omdat die partnergebieden niet zozeer het doel hebben, ja, om te komen tot uitvoering van onze ambities. Daar zou je kunnen zeggen, daar is het nationale klimaatbeleid, gericht eigenlijk- Wat landen helpt in die klimaatopgave. Maar er is natuurlijk wel contact met die relaties, met die met die gebieden, onder andere over die informatie-uitwisseling. Ik denk dat het goed idee is, als daar vraag naar is, om eigenlijk de ervaring die we in Nederland hebben, uit te wisselen.

Dan ben ik bij motie 230, wat vraagt om een RES-versnelling. Hier hebben we ook uitgebreid bij stilgestaan in de commissie. We zien dat de uitvoering van de RES, ja, behoorlijk stagneert, om heel veel verschillende redenen. Ik denk dat deze motie op een heel goede manier invulling geeft, aan de ene kant aan hulp bieden aan partijen die dat nodig hebben. Goed volgen, ook je rol pakken in dat proces goed te volgen als provincie en tegelijkertijd nu niet een discussie aan te gaan over bevoegdheden op dat vlak, want dat moet echt liggen bij de partijen die nu ook aan zet zijn in eerste instantie om ook die rol te gaan pakken. Dus in die zin sluit deze motie goed aan. Dat is denk ik ook de conclusie die we uit RES-monitor hebben getrokken.

Dan ben ik bij motie 231, de motie Drawdown, op weg naar het kantelpunt voor het klimaat. Nou, we hebben in de commissie vrij uitgebreid natuurlijk gesproken over de CO_2-impactanalyse. Met ook de conclusie van, nou ja, een groot deel van de Staten, en zeker ook van het College, dat de uitkomst ons niet per se vrolijk stemt. We richten ons ongeveer op 26 procent van de CO_2-reductie, terwijl de doelstellingen veel hoger zijn. We hebben ook gezegd, van ja, we zullen er

verder stappen in moeten gaan zetten, maar op zijn minst biedt die CO_2-impactanalyse in ieder geval dat inzicht dat we dat moeten gaan doen. Ik heb in de commissie toegezegd dat we er op basis van het inzicht eigenlijk nog wel een tandje dieper in moeten gaan en dat we gaan kijken of we maatregelen die mogelijk zijn, nog verder kunnen doorrekenen. En de Drawdown-methode is daar een goede methode voor. Daar hebben ze onder andere in Gelderland of Utrecht ervaring mee opgedaan. Dus dat heb ik toegezegd in de commissie dat we dat gaan doen en dat ook die informatie beschikbaar is voor 15 maart. De uitdaging zal zijn, en of je nou een Drawdown-methode gebruikt – het wordt al vrij technisch, voorzitter – of de CO_2-impactanalyse, dat je daarmee niet automatisch het inzicht hebt wat dat betekent voor allerlei andere opgaven die je als provincies hebt. Dus dat is nog steeds- Ja, sorry, we daar toch kwalitatief het gesprek moeten voeren, want ook dat komt niet automatisch uit een Drawdown-methode. Maar we gaan in ieder geval ons best om te kijken om dat zoveel mogelijk te benoemen. En omdat de toezegging die ik heb gedaan, eigenlijk heel dicht zit op wat ons wordt gevraagd in deze motie, ontraad ik deze motie, omdat hij overbodig is.

En dan ben ik bij de laatste motie, voorzitter. De motie Noord-Holland laat niemand in de kou staan. Nou, uiteraard laten wij niemand in de kou staan, voorzitter. Dat spreekt voor zichzelf. We hebben, ook in de vorige commissie, gesproken over de verschillende initiatieven die wij hebben genomen als provincie eigenlijk al richting met name de gemeenten, die als eerst aan de lat staan voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving. En dit zet er nog een schepje bovenop. Ik denk dat het een goed idee is om eigenlijk nogmaals te kijken 'hoe kunnen we de gemeenten helpen in die warmtetransitie'. Dus ik ben bereid om deze motie uit te voeren. Maar hij zit eigenlijk wel heel dicht al tegen de toezegging die we hebben gedaan om gemeenten te helpen bij het maken van zo'n plan. Hierbij zullen we wel pleiten dat we ook de gemeenten attenderen dat ze dat doen, integraal, en dat ze niet alleen kijken naar glas, maar gewoon integraal kijken naar de verduurzaming van de woningen, omdat soms ook isolatie misschien nog een betere oplossing is. En dat je altijd moet gaan kijken ook – en dat is een vraag van de Partij voor de Dieren – naar mogelijke ecologische effecten van bepaalde maatregelen met name op isolatie. Dat vraagt eigenlijk een integrale benadering van de verduurzaming van de gebouwde omgeving. We zien de enorme opgave voor de gemeenten. Dus wij pakken graag die rol op om die gemeenten daarbij te helpen.

En dan ben ik volgens mij in een behoorlijk tempo door de moties en vragen heen, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ja, dank u wel. En ik denk dat er zeker wat mensen in de zaal zitten die zich solidair voelen met Noord-Hollanders in de kou. Dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen wat tijd in te halen, want we hebben niet zo heel veel tijd meer als College hier. Dus ik moet opschieten. Ik zal eerst wat vragen voor collega Loggen beantwoorden en ook de moties en amendementen van een reactie voorzien.

De eerste vraag van het CDA was de rol van de provincie Noord-Holland bij het bouwen van flexwoningen. Daar hebben we ook een formele rol als het gaat over de rol die we hebben bij, nou ja, het omgevingsbeleid, het ruimtelijke beleid: waar mag je wel bouwen, waar mag je niet bouwen? Maar dat is een formele rol. Als het gaat over het bouwen zelf, hebben we geen rol verder. Dat is echt aan de gemeenten om daar het initiatief in te nemen en de lead in te nemen. Wij stellen alleen de kaders ruimtelijk vast. Dat wil niet zeggen dat we geen informele rol hebben. Want juist, denk ik, als het gaat over het woondossier, is het College in de persoon van collega Loggen de laatste drie jaar heel erg actief geweest om juist die gemeenten te ondersteunen bij de ambities die we met elkaar hebben. Dus formeel gezien is het een heel beperkte rol; informeel denk ik dat we ontzettend veel doen om die gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van.

Aansluitend daarop ook, de VVD had twee vragen in ieder geval: hoe kunnen we die zachte plannen hard maken? Nou, daar hebben we in de eerste plaats het formele deel, dat die plannen hard gemaakt moeten worden via de bestemmingsplannen. Dat is een rol die de gemeente ook heeft. Maar ook zijn er wel fysieke punten die vaak tot problemen leiden en daar proberen we ook wel die gemeenten in te ondersteunen. Ook het Knelpuntenbeleid is daarvoor. Dus zowel in het punt als het gaat over het hard maken bij de bestemmingsplannen kijken we waar we de gemeenten kunnen ondersteunen, hoe we het mogelijk kunnen maken. Maar ook als het gaat over fysieke knelpunten proberen we die gemeenten te ondersteunen. Dus dat zijn twee trajecten. Overigens, die bestemmingsplannen zijn wel een heel lastige, want, zoals u allemaal

weet, ook gewoon capaciteit bij gemeenten om uiteindelijk met name juist die ruimtelijke plannen te realiseren, is heel erg lastig. Daar is ook onze flexibele schil zo een welkome aanvulling op dat beleid. Dus daar steunen we ze in. En als het gaat over 'ieder dorp een straatje erbij', hoe was dat ontvangen bij GS? Ja, hoe moet ik dat zeggen? We hebben er kennis van genomen, laat ik het maar zo zeggen. Ja, kijk, en daarmee doen we eigenlijk dit vraagstuk daarmee tekort en met zo'n opmerking ook, denk ik, want volgens mij is het een samenhang van een heleboel randvoorwaarden waar we mee te maken hebben, zowel ruimtelijk, kwalitatief, maar ook als het gaat over bereikbaarheid, de leefbaarheid. En ik denk dat je ook naar de behoefte moet bouwen en dat we daar ook op een serieuze manier gaan kijken van, waar kun je dat wel doen en waar kun je dat niet doen. En om op deze manier random te zeggen van nou, elk dorp een straatje erbij, doet geen recht aan het vraagstuk, doet ook geen recht aan de kwaliteit waar we met zijn allen mee bezig zijn.

Voorzitter, dan naar de amendementen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, ik ben ontzettend blij dat gedeputeerde Olthof hier staat. Zoals u weet, zit de voorzitter van de fanclub van gedeputeerde Olthof in mijn fractie. Dus- Maar, voorzitter- [...] Ja, ja, ja. Maar het is toch lastig om niet aan gedeputeerde Loggen te kunnen vragen hoe het nou zit met dat Masterplan Wonen, want daar is het ook verder over gegaan. Ik had toch eigenlijk wel verwacht dat u dan in zijn plaats eens wat klare wijn zou schenken wat we nou aan moeten met dat document. Want als ik de discussie hier in de Staten hoor, dan is er eigenlijk ontzettend veel vraag naar, goh, er wordt nu tweeëneenhalf jaar over gepraat, er zijn nog precies vier maanden tot de verkiezingen: wat gaat er nu nog gebeuren? Want de tijd is erg kort en we begrijpen inmiddels – dat wist ik ook niet – dat het in ieder geval, als er geld nodig is, niet uit de verhoging van de opcenten komt, want dat gaan we voor 1 december niet meer halen. Wat gaat er überhaupt gebeuren met dat Masterplan Wonen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, ik denk een terechte vraag, maar ik had die ook graag bij uw amendement mee willen nemen. Dus die die zal ik ook beantwoorden. Uw collega in de fractie heeft over het algemeen wat meer geduld als het gaat om mijn beantwoording. Maar laat ik daar dan toch toe komen, want dan kom ik ook op het punt, het terechte punt, van het Masterplan Wonen. Dat is het amendement 62. Dat gaat over het verhogen van de bijdrage aan de versnelling van de bouwproductie en binnenstedelijk bouwen. Die zullen we ontraden. En niet, omdat het geen belangrijk punt is, maar omdat het op dit moment nog niet nodig is. Voor 2023 is er voldoende dekking voor de cofinanciering om die flexibele schil ook voor 2023 mogelijk te maken was. Pas in 2024 is daar extra budget voor nodig. Dus dat is prima om dat ook bij de Begroting 2024 mee te nemen. Dus dat kan daar prima in meelopen. Als het gaat over ook die flexibele schil, maar ook als het gaat over het knelpuntenbudget – dus dan heb ik eigenlijk ook de punten van de VVD als het gaat over de ondersteuning met die flexibele schil en het knelpuntenbudget – zal dat straks ook een plek krijgen in het Masterplan Wonen. En het Masterplan Wonen, dat zal ook opgebouwd worden in verschillende onderdelen, pakketjes, waarbij u dus ook als Staten straks een keuze kan maken en ook kan beïnvloeden van, waar gaat welk geld naartoe? Dus dat zal op die manier ook gepresenteerd gaan worden. En de verwachting is dat dat eind van dit jaar klaar zal zijn, zodat u in januari ook als Staten hierover kunt spreken. Dat is op dit moment even de planning die daar ligt, onder voorbehoud van allerlei, nou ja, dingen die nog kunnen gebeuren. Maar we verwachten dat eind van dit jaar, begin volgend jaar – en dan heb ik het over januari – er in deze Staten in ieder geval over gesproken kan worden. Dus dat is op dit moment de planning. Daar zit ook, nou, een financiële paragraaf bij. Waar die uit gefinancierd gaat worden, dat gaan we dan op dat moment zien. Maar daar zit ook de opbouw in waar we dat geld aan willen besteden en welke onderdelen daar en welke instrumenten daarin gaan zitten.

Want dan kom ik namelijk ook bij amendement 63. Er is al door collega Kocken aangeven dat er financiële consequenties in zitten, maar ook ten aanzien van de tekst, die is in de commissie al aan de orde geweest, zien we ook met dit amendement ook tekstueel geen probleem, omdat dit eigenlijk ook inderdaad wel wat voorbarig is en voor, nou ja, voor de troepen uitloopt. Dus dit amendement, daar kunnen we positief over zijn.

Dan kom ik naar motie 195, de motie Invasieve exoten. De eerste opmerking even-

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik durfde niet te snel te gaan, anders zou ik natuurlijk ongeduldig genoemd worden. Maar toch, hè, over amendement- Niet die laatste, maar die daarvoor. 62. Er gaat daar wel 6,8 miljoen van het budget af. Dus er is vorig jaar 8,8 uitgegeven en nu gaan we

naar twee. Dan zegt u, nou ja, er zijn wellicht onderdelen daarvan die we dan in dat Masterplan Wonen gaan organiseren. Dus die flexibele schil kunnen we blijven organiseren, maar er zat meer in en dat zit straks in het Masterplan Wonen en komt in januari terug. Maar waar is dat geld dan gebleven? Want nu is er toch gewoon 6,8 miljoen ten opzichte van vorig jaar minder voor dit belangrijke onderwerp beschikbaar?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, ik heb hem niet zo geformuleerd, zoals u het nu zegt. Ik heb gezegd, voor 2023 is het probleem er nog niet, want met de cofinanciering ook van het Rijk zijn er voldoende middelen om dat in die flexibele schil gewoon in stand te houden. Dus daar gaan we niet minder op doen. Dus dat budget met die cofinanciering is ook gewoon beschikbaar. Voor 2024 is dit wel belangrijk en dat kunnen we ook bij de Begroting 2024 regelen. En bij het Masterplan Wonen maken we dat ook inzichtelijk. En dan zit die flexibele schil erin en dan wordt het knelpuntenbudget er apart in benoemd. Als het gaat nu over van, als u van mij een specificatie wil van, wat is er uiteindelijk nou van die 8,8 gegaan naar de twee? Waar is dat gebleven? Ja, dan zou ik die graag op een andere manier wel graag willen beantwoorden. Maar wij zien op dit moment, uiteindelijk met dit budget kunnen we het doen wat we nu ook deden. Ja? Dus dat zit ook in een stukje cofinanciering. Maar als u een specificatie wil, ik hoop dat u begrijpt dat ik die nu niet voorhanden heb.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat snap ik zeker. Ik vind het wel ontzettend fijn dat u daar toch zo op ingaat. Maar ik zou dat dan toch- Wellicht lukt dat we in de tweede termijn. We hebben 8,8 uitgegeven. We gaan nu twee uitgeven. Dan ga je taken minder doen. Ik bedoel, voor dat hele programma Versnellen Binnenstedelijk Bouwen en, nou, nog wat heet het. En mijn vraag is dus: wat gaat daar dan minder gebeuren voor dat geld? En dan is ook in de commissie, is dat gevraagd en is gezegd: dat zit straks in dat Masterplan Wonen, wat we minder gaan doen. Dus dat komt straks weer opnieuw bij u terug. Maar dan zeg ik, waar is dan die 6,8 gebleven? En wij stellen nu dus voor om in ieder geval dat geld voor die goede dingen die in dit programma zijn gebeurd de afgelopen jaren, vast te houden, zodat we daar in ieder geval mee kunnen doorgaan.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik zeg wel toe dat we door kunnen gaan, ook met de cofinanciering. Wij doen de cofinanciering, maar met de subsidie van het Rijk kunnen wij doorgaan met wat we deden. Dus dat geef ik u aan, dat er voor ons in 2024 een financieel probleem gaat ontstaan en dat dan ook bij de Begroting 2024 geregeld moet worden. U vraagt om een specificatie van, wat gebeurt er dan niet meer? Ik zeg niet dat er geen dingen gebeuren. Ik geef aan dat er met de middelen die van het Rijk beschikbaar zijn en onze cofinanciering we door kunnen gaan met die flexibele schil. Dus dat probeer ik u aan te geven.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Op het gevaar af dat u mijn collega Kuiper ook echt vele malen leuker gaat vinden dan ik, maar ik ga toch nog even door. Dat snap ik. Die flexibele schil kunnen we blijven uitvoeren. Maar er zat veel meer in dat uitvoeringsprogramma dan dat. En ja, het gaat er niet in dat we precies hetzelfde kunnen doen, maar nu voor twee miljoen waar we vorig jaar nog 8,8 voor konden uitgeven. Dus waar stoppen we dan mee en waarom is dat geld dan weg, terwijl we dat straks bij het masterplan opnieuw moeten, ja, zoeken, vinden.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Nou, als we straks echt omkomen van de honger, dan stel ik voor dat we die voor straks even parkeren en daar kom ik straks nog even op terug. Ja?

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u wel, voorzitter. En collega Kuiper vind ik inderdaad veel leuker. Maar goed. Ja, nu ga ik me echt in een heel gek- Maar goed.

De invasieve exoten. Ja, dat is ook een favoriet onderwerp van mij. Overigens, het fonteinkruid is geen invasieve exoot, lees ik hier. Dat is een inheemse waterplant. Maar goed, dat is even ter lering en vermaak. Maar er kunnen inderdaad wel situaties ontstaan dat de veiligheid in het gedrang komt en daar is het Rijk primair verantwoordelijk als het gaat over die veiligheid. De provincie heeft wel vijf jaar lang een belangrijke bijdrage geleverd in de ondersteuning van die gemeenten aan – ik moet het wel goed doen – aan het Markermeer en het IJmeer bij het maaien van fonteinkruid op die vaarroutes. Maar die begrote middelen van de afgelopen vijf jaar blijken ook voldoende te zijn. Ja. En inmiddels is dat robuust genoeg dat die inmiddels ingezette middelen hebben geleid dat die gemeenten dat zelf kunnen oppakken. Dus daar is dit niet voor nodig. Dus die motie, die zullen we ook ontraden.

Ik moet even goed kijken of ik nu alles goed doe. Ja.

Dan gaan we naar een ander onderwerp wat me heel erg aan het hart ligt. Dat gaat over wonen. En niet alleen omdat het belangrijk is, maar omdat ik acht jaar wethouder Wonen ben geweest. En dat gaat over geen sloop, motie 210. Motie Geen sloop, maar onderhoud. Die willen we ontraden, omdat dat vooral is van, dat je soms ook wel sloop nodig hebt als het gaat over de kwaliteit. Dat wil niet zeggen dat sloop vermindering van je sociale huurvoorraad betekent, maar je hebt uiteindelijk met de duurzaamheidsambities die we hebben, heb je soms ook wel sloop nodig om uiteindelijk ook die ambities te realiseren. Dus om kwalitatief goede woningen te krijgen, red je het niet met alleen maar onderhoud en renovatie. Dus van dat oogpunt is dat soms ook hard nodig. Dus deze motie willen we ontraden.

Dat geldt ook voor het niet verkopen van sociale huurwoningen. Er liggen afspraken met het Rijk en ook in de woningakkoorden als het gaat over de voorraad sociale huur. En hoe je daar komt, dat laten we in het midden. Dat corporaties soms wat moeten verkopen om op andere plekken kwalitatief betere en meer sociale huurwoningen terug te kunnen bouwen, dat is ook een gegeven. Dat ligt ook in de prestatieafspraken met de gemeenten, waar gemeenten, corporaties en ook de huurdersverenigingen bijzitten, wordt dat ook besproken met elkaar.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja, Lucky Luke, die schoot sneller dan zijn schaduw, maar u praat sneller dan dat ik hier kan komen. Ik wilde nog even terugkomen op de motie ‘zet nou in op onderhoud om te voorkomen dat er gesloopt wordt’. U zegt, nou, soms is dat nodig. Het is zo dat te lang, en soms al 25 of 30 jaar, er gewoon niets aan onderhoud wordt gedaan en vervolgens zegt men, ja, maar nu moeten we slopen. En dat betekent dus dat als je nu zegt van, we gaan gemeenten aanbieden of vertellen van, ‘jongens, doe dat nou niet meer, want dan wordt er onnodig gesloopt’, dat is in feite wat de motie vraagt. Er staat een argument misschien niet helemaal expliciet bij, maar slopen is ook niet zo milieuvriendelijk, want je zit met de troep. En architect Van Stigt, die zegt: renoveren, renoveren, renoveren. Kortom, heel veel argumenten om dus dat gesprek de andere kant op te krijgen. Want slopen was een verdienmodel.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, maar u benadert altijd alles vanaf een bepaalde negatieve kant, terwijl ik denk van- En ik heb dat zelf als wethouder ook meegemaakt. Er zijn woningen, die zijn gebouwd voor een periode van vijftig, zestig jaar. En dan heb je soms uiteindelijk gewoon met de huidige eisen die we eraan stellen als het gaat over de grootte van de woning, de inrichting van een woning, maar ook over de kwaliteit en met name de duurzaamheidseisen, dan ontkom je er niet aan dat je soms woningen moet slopen. Dat ontslaat overigens de corporatie en de gemeente er niet van om uiteindelijk je bestaande voorraad goed te onderhouden. Ik bedoel, laten we daar geen misverstand over hebben. Maar ik wil uiteindelijk, nou ja, in ieder geval de indruk weg helpen dat alleen maar onderhoud en renovatie voldoende is om uiteindelijk kwalitatief goede woningen te hebben.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Dat beweren wij ook niet, Maar we zeggen juist, we hebben in de afgelopen tijd gezien dat er gewoon geen onderhoud wordt gepleegd en vervolgens doelbewust op sloop wordt aangestuurd. Dat is geen negatieve benadering. Dat is de constatering van een feit. Uiteindelijk zien we het allemaal gebeuren. Kijk, ik zeg altijd maar, de Jordaan staat er ook nog, hè.

De **VOORZITTER**: Dat was geen vraag, volgens mij. Nee, maar dan gaat de heer Olthof verder, want ik denk dat iedereen ook graag verder wil. De heer Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik zei het al: tijd wordt een knelpunt.

Nou, geen verkoop van sociale woningen, die heb ik al aangegeven. Dat is overigens motie 211. Die ontraden wij ook.

Dan komen we bij twee moties en die wil ik in een keer meenemen even. Motie 222 en motie 223. Die ontraden we. En niet, omdat we het er niet meer eens zijn, maar omdat ze overbodig zijn. We zijn er namelijk druk mee bezig. Er wordt het komende jaren ook gewerkt aan de Woonzorgvisies en daar gaan deze twee moties, die u aangeeft, zijn daar een onderdeel van. Die worden daar verder ook uitgewerkt. Dus ook als het gaat over meer alternatieve woonvormen, dat zit in die Woonzorgvisie, waar ook gekeken wordt: hoe kun je uiteindelijk geclusterd- En nultredewoningen en hoe kun je dat soort elementen daar een plek in geven? En als het gaat over ‘help ouderen van hoog naar laag en van groot naar beter’, dan is dat waar een aantal gemeenten

al mee bezig zijn. Dat gaat ook een plek krijgen in die Woonzorgvisie. Maar daar waar gemeenten al bezig zijn, wordt het ook ondersteund vanuit de provincie, ook financieel, om dat mogelijk te maken. Dus dit zijn twee moties die in dat opzicht overbodig zijn en daarom willen ze ook ontraden. En dus niet, omdat we het er niet mee eens zijn.

Voorzitter, dan motie 224, motie Lintbebouwing. Nou, er is een Notitie Lintbebouwing. Daar zijn we ook bezig. Er zijn ook 22 plekken voor aangewezen. Daar wordt op dit moment hard aan gewerkt. Daar hebben we ook gekeken naar de kwaliteit, ook als het gaat over de ruimte. Wij stellen nu voor om dit nu niet aan te nemen, deze motie; die willen ook ontraden. Maar volgend jaar wordt uiteindelijk ook die notitie geëvalueerd. Dan kunnen we daarvan leren en dan is het ook het moment om te kijken van of we daar mee door moeten gaan of op een andere manier. En dan kunnen we dat gesprek gaan voeren en niet tussentijds in een lopend traject deze motie aannemen. Dus wij stellen voor om deze motie nu niet aan te nemen. Die ontraden we, maar later eventueel aan de orde te brengen op het moment dat we het over de huidige notitie en de huidige maatregelen gaan hebben.

Voorzitter, volgens mij waren dat de moties en amendementen van mijn collega Loggen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan zijn er nog twee moties niet beantwoord. Die hoeft u niet te beantwoorden, maar die ga ik zelf beantwoorden. O, u gaat nog verder. U was alleen nog maar bezig met de heer Loggen. [...] Ik herkende u al niet helemaal.

Gedeputeerde **OLTHOF**: [...] Sorry, volgens mij was ik prima te verstaan. Maar nee, voorzitter, voordat ik met de moties verder ga, wil ik twee opmerkingen maken. Ik vind wel, het heugelijke moment waar we hier toch even bij stil moeten staan, is wat landelijk niet lukt, in de rest van het land niet, dat Forum voor Democratie in ieder geval overtuigd is dat er ook ander beleid mogelijk is en in ieder geval nu begrijpt dat centrale brugbediening een heel goed voorstel is geweest. Dus, dank u wel daarvoor.

En dan werd ik ook wel door de Partij van de Arbeid toch flink aangesproken op het ov en betaalbaar en de inzet van provincie Noord-Holland als het gaat over, nou Ja, Noord-Holland Noord om het maar even zo te zeggen. Voorzitter, laten we daar geen discussie- En dat hebben we in de commissie veel besproken. Ook de SP is ervoor en eigenlijk iedereen: het ov moet kwalitatief goed zijn en het moet betaalbaar zijn. En daarom zijn we ook met name ook in Noord-Holland Noord bezig om opnieuw te kijken van, wat voor model past erbij? Want de illusie dat we met meer openbaar vervoer de vraagstukken die er liggen, gaan oplossen, dat is onmogelijk. Dus daarom kijken we ook met alle partners, met de NS, met Connexxion, maar ook met andere partners: hoe kunnen we uiteindelijk zorgen dat er beter openbaar vervoer gaat komen? En daar hoop ik ook begin volgend jaar, januari, met de startnotitie bij u te komen, om dat in ieder geval te bespreken met u, om te kijken van, wat betekent dat voor de volgende concessies, voor de volgende aanbestedingen en misschien tussentijds al een aantal dingen te doen. En als het gaat over die inzet van provincie Noord-Holland, daar zijn we vaak op aangesproken. Ook met collega Loggen zijn wij het met zijn tweeën ook, die constant in de MRA aan de orde stellen dat er uiteindelijk, ook in het belang van Noord-Holland Noord als toch ook een belangrijke pijler ook richting de toekomst van de MRA, wordt dat constant genoemd. Daarom zijn ook Alkmaar en Hoorn meegenomen in bereikbare steden, hebben ze ook middelen gekregen – het is daar vandaag gepresenteerd – uit de MIRT-middelen om juist die woningbouw mogelijk te maken. Dat is ook door de inzet van de provincie Noord-Holland. Maar ook de grote investeringen – en ik ben blij dat dat vandaag naar buiten is gekomen – ook het doortrekken van de Noord/Zuidlijn, wat absoluut geen Amsterdams feestje is – laat ik dat weghalen –, maar dat is een landelijke belangrijk punt voor de toekomstige ontwikkeling van Schiphol, maar ook om uiteindelijk te zorgen dat er meer ruimte komt op het spoor voor Noord-Holland Noord, zodat er meer treinen naar Alkmaar kunnen rijden. Dus dit zijn investeringen die niet voor Amsterdam zijn, maar voor heel Nederland en voor heel Noord-Holland belangrijk zijn. En ik moet eerlijk zeggen, dat vinden wij belangrijk en daarom staan we er ook voor en daarom strijden we daar ook voor.

Dan ga ik naar de moties en amendementen, voorzitter. Motie 192, de N9, veiligheid. Ja, die laat ik graag aan de Staten over. Positief over– want volgens mij is het een belangrijk punt. Komende woensdag zit ik ook met Rijkswaterstaat om de tafel om onder andere over, nou ja, niet alleen over de veiligheid in dit soort investeringen te praten, maar ook als het gaat over – en dat is een ander geweest, door iemand gemeld – beheer en onderhoud van de bestaande infrastructuur. We kunnen investeren in allemaal nieuwe projecten, maar als de basis niet op orde is – en we zien het bij de Coenbrug, we zien het bij de A7, we zien het bij onze eigen brug bij Krommenie – dan

hebben we een veel groter probleem. Dus daar zijn we ook over in gesprek met Infrastructuur en Waterstaat, maar ook met Rijkswaterstaat als uitvoerder.

Voorzitter, dan motie 197. Dat is de motie over Trek de vergunning van de kooksgasfabriek 2 in. Ik moet u eerlijk zeggen, voorzitter, toen ik deze motie zag, raakte me dat. En de bijdrage van de Partij voor de Dieren raakte me daarin nog meer, omdat, als ik kijk wat we de afgelopen twee jaar met elkaar gerealiseerd hebben, wat u als Staten heeft gedaan, wat we als College hebben gedaan, maar waar elke dag door de omgevingsdiensten en ambtenaren hard aan wordt gewerkt, dan doet het te kort door te zeggen van, er is de afgelopen jaren niets gebeurd. Want er ligt een uitvoeringsprogramma door de omgevingsdienst. Ja? Er is een keuze gemaakt als het gaat over de toekomst van Tata Steel. Dat hebben we hier ook gezegd: er is alleen een toekomst als die groen en schoon is. Dat er een keuze is gemaakt om naar een heel ander soort productieproces te gaan. Dat er op dit moment geïnvesteerd wordt in maatregelen voor de korte termijn. En laat ik dan even duidelijk zijn: bij de kooksgasfabriek worden op dit moment ook investeringen gedaan. We hebben de eerste paal geslagen voor de palletfabriek voor de ontstoffingsinstallatie die er wordt gedaan. Bij de Sinterfabriek een elektrofilterinstallatie voor vermindering van de uitstoot van stof. De koudbandwalserij is gedaan. Er is een afdekking van de convertorslak. En de komende jaren staan er nog veel meer. Er staan nog zes, zeven, acht concrete projecten, die bijdragen in ieder geval aan de leefbaarheid van de omgeving. Is het voldoende? Nee. En dat weten we allemaal. Want er moet veel meer gaan gebeuren. En daar werken we elke dag ontzettend hard aan. En ik heb de vorige commissie ook gezegd van, dat bij die Kooksgasfabriek, dat we allemaal ervan overtuigd zijn dat daar wat moet gaan gebeuren, maar dat we dat ook naar iedereen moeten doen. Daar moeten we op een zorgvuldige manier doen. Want als het gaat over VTH-taken, dan mag iedereen verwachten dat er een overheid staat die dat zorgvuldig doet en ook daarin de wet gewoon navolgt. En wat ik u heb toegezegd, dat wij uiteindelijk ook, als deze last onder dwangsom drie is volgelopen, dat we op dit moment aan het onderzoeken zijn wat dat kan betekenen voor de vergunning. En als u dat afdoet dat er de afgelopen jaren niks is gebeurd, dan denk ik van, dan doet u daar u, maar daar doet u iedereen mee tekort die er elke dag mee bezig is. En we moeten nog veel meer gaan doen en dat zullen we doen, maar ik wil deze motie echt ten zeerste ontraden.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ben daar een beetje verdrietig, voorzitter, want ik zeg niet dat er niks gebeurd is. Ik zeg dat er te weinig gebeurd is en dat de komende jaren er nog steeds te weinig gebeurt. Dat zeggen wij niet alleen, dat zegt zelfs de gedeputeerde eigenlijk. Dan zou deze motie toch juist een steun in uw rug zijn om te zeggen van, inderdaad, wij zien dat er wat moet gaan gebeuren bij de kooksgasfabriek 2; en deze motie helpt mij daarin om deze urgentie waar te maken.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Maar, voorzitter, met alle respect: als wij hier in Nederland, waar de SP pleit voor een belangrijke rol van de overheid, als we uiteindelijk majeure maatregelen rondom het sluiten van een kooksgasfabriek, maar wat voor VTH-deel ook, dat hier in deze Staten gaan afdoen met de motie, dan vraag ik me af waar uiteindelijk dan de mensen buiten op straat nog op kunnen vertrouwen. Want volgens mij zegt u hiervan: wat er uit het onderzoek komt, of het nou wel of niet kan, u zegt hier duidelijk van ‘begin 2003 te besluiten de vergunning in te trekken’. Volgens mij heb ik gezegd van, daar zijn we naar aan het kijken of dat ook mogelijk is. Want ik zal dat moeten kunnen onderbouwen, want als ik bij een rechter sta, zullen ook moeten laten zien dat dit kan. En daarmee zeg ik dat we met het onderzoek ook bij u terugkomen om dat met u te bespreken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ja, ik ga nu in herhaling vallen, voorzitter, want daarmee geven wij als PS alvast een signaal af aan deze gedeputeerde dat, wat er uit het onderzoek komt, hij heeft onze toezegging, dat hij die fabriek zou mogen sluiten.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Maar, voorzitter, ja, nou word ik gewoon boos, want dan moet u naar uw eigen motie kijken. Daar staat letterlijk: verzoeken GS uiterlijk begin 2023 te besluiten de vergunning van de kooksgasfabriek in te trekken. Het woord ‘onderzoek’ komt er niet in voor. U zegt gewoon, u moet hem intrekken, dat moet u besluiten. Nou, ik zeg alleen, ik wil een besluit nemen op basis van het onderzoek wat we nu doen. En als daaruit komt dat die gesloten kan worden, dan gaan we dat besluit dan nemen. Maar dat doen we wel op basis van een zorgvuldig traject wat we doen.
Punt.

De **VOORZITTER**: Nee, u gaat nog verder.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ja, dat ben ik met u eens. Maar, voorzitter. dit raakt me wel, omdat ik ook gewoon elke dag ook met de bewoners van Wijk aan Zee- En we allemaal die druk voelen. Ik vind het dan te kort door de bocht om op een gegeven moment op dit moment dan even te roepen van, terwijl u allemaal weet dat het onderzoek loopt, nu even te zeggen van, 'maar wij vinden eigenlijk dat die gesloten moet worden'. Dat vinden we allemaal.

De **VOORZITTER**: Daar komt de heer Zoon nog een keer terug.

Statenlid **ZOON** (PvdD): We weten waar het heen gaat. En deze discussie voeren we niet zo heel erg veel op dit niveau hier in deze Staten. En we willen juist die gedeputeerde helpen in dat onderzoek, in die discussie die gaat komen, naar een duidelijke uitweg. En u weet allemaal welke uitweg dat gaat zijn. Dat zegt de gedeputeerde ook. Laten we daar dan gebruik van maken nu we hier allemaal bij elkaar zijn.

De **VOORZITTER**: Volgens mij kunt u door, want er was geen vraag.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Er was geen vraag. Ik ga door.

Dan ga ik naar motie 198. Nou, volgens mij is dat niet aan mij, maar dat vraagt u aan de Staten. Dus daar ga ik ook verder niets over zeggen.

Dan motie 207, Een fundamentele koerswijziging – nu echt meer geld en ruimte voor ons ov. Ik wil die ook even koppelen aan motie 209. Want aan de ene kant zegt de SP van, wij moeten uiteindelijk een aantal projecten, daar moeten we mee stoppen. En die moeten we in het ov stoppen. En het andere moment zeggen ze om het iMPI te herzien en dat moeten we in de natuur stoppen. Dus u gaat eigenlijk die euro twee keer uitgeven: één keer voor de natuur en één keer voor het ov. Daar zit iets geks in. Maar ondanks dat wil ik beide moties toch ontraden. Want als het gaat over de motie 207, nu echt meer geld en ruimte voor ons ov: er zitten op dit moment al de grootste posten in het iMPI, die gaan naar ov-trajecten. En waar u het over heeft, dat gaat over de exploitatie van het openbaar vervoer: dat zit niet in het iMPI. En volgens mij hebben wij ook- Ik heb het net gezegd, als het gaat over beheer en onderhoud, vervangingsinvesteringen, verbeterinvesteringen, dat zijn ook projecten in het iMPI. En als deze Staten vinden dat er andere keuzes gemaakt moeten worden, dan moeten deze Staten beslissen. We hebben volgens mij een heel zorgvuldig traject in het iMPI afgesproken. En volgens mij liggen daar bij de Staten heel veel mogelijkheden om daarop te interveniëren als u wat anders vindt. Maar niet via deze motie. Dus deze motie ontraden we. En als het gaat over motie 209, u noemt daar een bedrag van 55 miljoen. Als ik het bij elkaar optel, gaat het over slechts- Nou ja, 'slechts' is niet helemaal waar. 21,2 miljoen. Want u noemt het hele bedrag van Heiloo en die heeft u vaker genoemd, maar daar zit een heleboel financiering bij van de gemeente en van andere partijen. Dus dat is overigens een stuk minder. En de Guisweg is juist heel erg belangrijk om juist de treinen door te kunnen laten rijden bij de ongelijkvloerse kruising. Dus u gaat vervolgens een maatregel eruit halen die juist bijdraagt. En vanuit Zaanstad denkt u er misschien anders over, maar als het gaat over de Guisweg is dat juist de maatregel die bijdraagt aan een beter ov. En het onderzoek van effecten van Porthos, de uitspraak, daarvan hebben we nu een eerste inschatting even. En dan ben ik even voorzichtig, want ik kom er nog bij u op terug. Maar ongeveer de helft van de projecten heeft daar last van. En ik zal niet zeggen dat ze niet kunnen, maar dat betekent of er een nieuw onderzoek moet plaatsvinden of er moet een onderzoek plaatsvinden. Ja, er zijn ook een aantal, daar is geen last van. Die kunnen gewoon doorgaan, omdat ze in uitvoering zitten. Maar motie 209 ontraad ik u dus ook.

Dan motie 213, Leg vliegverkeer van privéjets aan banden. Ik worstel er even mee. In die zin, ik ga hem ontraden, omdat- Ja, en ik begrijp dat u dat jammer vindt. Er zitten best een aantal punten in, waarvan ik denk van, die moeten we in de bredere Schipholdiscussie als het gaat over 'het aantal vluchten meetellen bij het totaal', ben ik dat met u eens. Daar zit ook geen verschil in. Maar ik kan niet overzien wat deze motie betekent, omdat hij best wel ver kan gaan. Want als het gaat over het aantal privévluchten, wij zijn ook bevoegd gezag als het gaat over de regionale vliegvelden. En u heeft een beeld van, nou, de mooie jets van de rijken van deze wereld, maar er is veel meer als het gaat over privévliegtuigen en privévluchten. Ik vind dat we eerst zorgvuldig moeten kijken met elkaar van, waar hebben we het nu eigenlijk over en wat betekent deze motie, voordat ik hiermee aan de slag ga. Ik stel ook voor – mevrouw Van der Waart heeft al eerder ook aangegeven om daar ook in een breder verband wat vaker over Schiphol te praten – en laten we dan ook deze motie en 'wat betekent dit', laten we die daar eens meenemen in dat benen-op-

tafel-overleg om dat eens met elkaar te beschouwen en dan kunt u altijd nog een keer besluiten om deze motie in te dienen. Dus ik stel voor- Ik ontraad hem, maar ik stel eigenlijk voor om hem in te trekken en eventueel later weer op te voeren.

Voorzitter, dan gaan we naar de motie – ik denk dat ik nog goed ben – motie 216, Geen prijsstijging voor busvervoer. Voorzitter, deze ga ik ontraden. Om een paar redenen. Ik ga de motie van de Partij van de Ouderen en 50PLUS, als het gaat over die btw, graag aan de Staten overlaten, omdat we daar ook namelijk met het IPO- Dat de maatregel landelijk gaat gelden. want wat u hier doet, is dat u zegt: voor de concessies van Noord-Holland, daar gaan we dan geen prijs van- Dat kost overigens, niet eenmalig, maar structureel 3,4 miljoen, met ook de jaarlijkse indexatie. Dus dat is een stijgend bedrag. Terwijl we nu al best wel wat inzetten om uiteindelijk de huidige concessie overeind te houden. Maar wat u ook doet, als u dit doet, dat uiteindelijk de verschillen in Amsterdam en omgeving, in Zaanstad, in Zaanstreek Waterland, alleen maar groter worden. Want Amsterdam verhoogt wel. En dat betekent dus dat je in dezelfde gemeente heel grote verschillende tarieven gaat maken. Dus deze ontraden we. Heb ik ook overigens met onder andere ROCOV besproken. En die kwam ook met het voorstel van de btw. Daar kan ik positief over zijn en dan laat ik graag aan de Staten over. Maar deze ontraden we.

Voorzitter, dan 218. Dat gaat over de versteviging van de omgevingsdiensten, 218. Die ontraden we ook. Niet, omdat ik het probleem bij de omgevingsdiensten niet herken, maar omdat het probleem niet zozeer in de financiële kant zit, maar dat zit veel meer dat er gewoon op de arbeidsmarkt niet voldoende mensen beschikbaar zijn. Wij hebben juist, naar het programma Tata Steel is er twee miljoen- Nou, meer, want in deze begroting zit er nog meer geld bij. In totaal vier miljoen extra middelen beschikbaar gesteld om juist uiteindelijk die vergunning aan te scherpen en het toezicht en handhaving ook aan te scherpen. Volgens mij staat er een heel mooie paragraaf in dat er ook, als we kijken naar de Omgevingswet, dat er straks vanuit leges een stuk gefinancierd kan worden, dat er vanuit de klimaatmiddelen van de heer Jetten ook middelen beschikbaar zijn, is nu niet zozeer een financieel vraagstuk. Is het vooral: kunnen we voldoende en de juiste mensen krijgen om dit allemaal goed uit te voeren? Dus deze motie ontraden we ook.

Dan kom ik bij de motie 220, Toegankelijk openbaar vervoer. Die ontraad ik. Ook niet, omdat ik het er niet mee eens ben, mevrouw Van Soest, maar twee weken geleden hebben wij een bestuursakkoord getekend met het Rijk en met alle provincies en met de vervoersregio's juist om uiteindelijk met de toegankelijkheid van het openbaar vervoer aan de slag te gaan. Maar dan niet alleen wij, want we waren er al mee bezig, maar landelijk dit op te pakken. Dus daar wordt hard aan gewerkt. Wij zijn ook met een uitvoeringsprogramma bezig voor de komende jaren. Voor nu ligt het er, maar dat gaan we ook weer verbeteren en vernieuwen.

Ik heb ook gezegd, over geen btw. Dus dat laat ik graag aan de Staten over. Motie 221.

Dan motie 228, mede namens mij denk ik, want er staat ‘Namens Noord-Hollanders.’. Ja, eigenlijk best wel een goeie om eens over na te denken. Wij moeten eens praten, want ik weet niet of u namens mij praat. Maar daar gaan we nog een keer over hebben. Dan ga ik hem toch ontraden. Ja, het is wel een heel gekke. Dit voelt een beetje gek, Maar ik ga hem ontraden. En nee, even serieus, om het volgende: is dat namelijk die toegankelijkheid, ja, we willen het zo snel mogelijk gerealiseerd hebben. En die 2040, dat is wel een grote opgave van al die landelijke partijen die ermee zijn. Dat moet je je ook voorstellen dat elk stationnetje in Noordoost Groningen daarop aangepast is. U zult begrijpen: dat is niet van vandaag op morgen gebeurd. Dat gaat over onnoemelijk veel trajecten. Als het gaat over Noord-Holland zijn we bezig. Hebben we op dit moment een subsidieregeling, ook voor gemeenten, om te zorgen dat uiteindelijk de toegang voor openbaar vervoer verbeterd wordt. Daar zijn we ook mee bezig om te kijken of we die kunnen verlengen. We zijn bezig met onze eigen infrastructuur om te kijken, waar kunnen we het nu al doen bij het beheer en onderhoud om die aan te passen en waar mogelijk extra dingen te doen. Maar we hebben ook te maken met een VRA, we hebben te maken met veel gemeenten waar subsidieregelingen voor zijn, maar er zijn veel meer partijen die hier een rol in spelen. En die hebben met capaciteit te maken, die hebben met financiën te maken. Dus deze motie, 228, wil ik ontraden.

Voorzitter, ik geef u graag- Nee, u bent voorzitter. Daar hebben we al Partij van de Arbeid allemaal een handje van.

De **VOORZITTER**: Ik weet niet wat het is vanavond, maar als die microfoon aan staat heeft, wil iedereen hem gebruiken, en maximaal. Maar inderdaad, het klopt. Er zijn nog twee moties niet van commentaar voorzien. Dat zal ik gaan doen. En de vicevoorzitter van de Raad, Statenlid-

Gedeputeerde **OLTHOF**: Voorzitter, na u wil ik toch het laatste woord hebben, want dan wil ik nog de vraag van de heer Heijnen nog even beantwoorden.

De **VOORZITTER**: Dat is in tweede termijn.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Tweede termijn. Ook goed.

De **VOORZITTER**: Volgens mij gaan we dat doen in tweede termijn. Dan kunt u er nog even over nadenken tijdens het diner. En dan draag ik nu even het voorzitterschap over aan onze vicevoorzitter Statenlid Van der Waart.

De **VOORZITTER**: Ja, dank u wel. Dan mag ik meteen de commissaris het woord geven voor de beantwoording van een tweetal moties. Aan u het woord.

De heer **VAN DIJK**: Ja, open stond nog motie 214, ingediend door de SP. Dat was de Wet Bibob toepassen bij recreatieparken. Ik ga hem ontraden. Niet, omdat ik het geen belangrijk onderwerp vind, maar omdat het een discretionaire bevoegdheid is van bestuursorganen zelf. En in het Bibobbeleid is dat per bestuursorgaan neergelegd. Dus dat geldt voor de provincie, maar dat geldt ook voor de gemeenten. Maar dat betekent niet dat we het niet belangrijk vinden. Zoals u weet, hebben we als provincie in het kader van Weerbaarheid Lokaal Bestuur de afgelopen tijd veel geïnvesteerd in het ondersteunen van gemeenten, onder andere in de Handreiking Vakantieparken, maar ook door een gerichte enquête door provincies te wijzen op het feit hoe belangrijk het is om goed Bibobbeleid te hebben. En dat geldt niet alleen voor vakantieparken, maar bijvoorbeeld ook voor vastgoed, voor horeca, et cetera. We hebben zelf in het SBA-team een stevig Bibobteam en wij ondersteunen ook gemeenten daarbij. Dus het is zeker niet zo dat we dit geen belangrijk onderwerp vinden. Maar, zoals de motie is geformuleerd, kunnen wij eigenlijk daar niets aan doen anders dan de provincies ondersteunen en wijzen op het feit dat het instrument belangrijk is en dat ze het vooral moeten inzetten, maar ook vooral dat de gemeenteraden afzonderlijk beleid moeten maken, zodat ze Bibobbeleid ook toepassen.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank voor het antwoord. En toch gaat het een beetje langs de bedoeling heen, want u zegt: wij zijn in gesprek. Wij zeggen: ga in gesprek. En we benadrukken juist, omdat er zo enorm veel geldstromen richting die recreatieparken gaat, waar we geen grip op hebben, dat is de nieuwe, ja, gliproute bijna voor het grote geld om het verkeerd te doen, dan is dit juist zo belangrijk. Wij willen dus benadrukken: wijs iedereen daar nou op hoe belangrijk het is. En uiteindelijk, we hebben nu net gehoord – dat bericht kwam zojuist binnen – dat in de Tweede Kamer daar ook over gesproken is vandaag en dat zelfs de minister heeft gezegd: ik ben om, ik vind ook dat we van alles en nog wat moeten doen met die vakantieparken. En ja, ik zou bijna zeggen: pak het op en ga met deze motie ook aan de slag, want het is juist nu een vrij hot item. Vindt u dat ook zo?

De heer **VAN DIJK**: Dat zou ik graag doen, maar dan moet u het woordje ‘verplicht’ eruit halen. Want ik kan ze het niet verplichten. Ik kan ze dus wel steunen. Dat doen we dus ook. Want wat dat betreft verschillen we niet van mening. Sterker nog, ik heb u net proberen uit te leggen dat wij dus continu – en overigens, volgende week hebben we hier ook een weerbaarheidscongres, gaat het er ook weer over – ook over de inzet van het instrument Bibob. We ondersteunen de gemeente erbij. Dus dat doen we eigenlijk al. Het enige is eigenlijk, ik kan het ze niet verplichten. Ik kan ze wel zover brengen dat ze in de gemeenteraad zelf beleid- Dat kan ik ze adviseren. Dat doen wij ook. Stel nou gemeentelijk beleid vast, zodat ook iedereen weet, buiten, als je een vergunning aanvraagt of voor een vakantiepark of voor vastgoed of horeca of wat dan ook, dat de gemeente, net als wij dat doen bij de provincie- Want wij doen dat dus wel al en heel veel gemeenten doen het ook. Dus eigenlijk doe ik al wat u vraagt in de motie. Het enige wat ik niet kan doen is de verplichtstelling.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Maar hoor ik u nu zeggen: als je dat woordje er nou uit schrapt, dan omarm ik die motie?

De heer **VAN DIJK**: Als u het woordje eruit schrapt, dan is het eigenlijk een ondersteuningsmotie van wat wij op dit moment doen.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): En is er dus geen bezwaar.

De heer **VAN DIJK**: Als u een motie wil aannemen om mij nog een keer te ondersteunen met wat ik doe, dan heeft de motie als zodanig geen bezwaar.

De **VOORZITTER**: Goed. Dank u wel.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dan komt er een gewijzigde motie.

De **VOORZITTER**: Dat horen wij dan in tweede termijn. Dat was het voor de advisering van motie 214. U heeft er nog eentje.

De heer **VAN DIJK**: Ja, ik heb er nog eentje. Dat is motie 225, ingediend door Partij van de Ouderen/50PLUS. Ik was eigenlijk een beetje verbaasd over dat hier de motie werd ingediend, want er is onlangs ook een onderzoek naar de Griffie van de Toekomst- Daar bent u allemaal op geënquêteerd. In het Presidium is het ook niet teruggekomen. Overigens, voor alle duidelijkheid, we hebben in Noord-Holland wel een structuur, waarbij wij hoge fractiebijdragen hebben. Van daaruit wordt de ondersteuning van de fractie gefinancierd. Dat geldt voor iedere fractie hier aanwezig. Desalniettemin hebben wij besloten om in het kader van Griffie van de Toekomst- Er is een onderzoek gestart. er is ook een enquête, daar komen een aantal zaken uit. En als daar dit soort zaken uitkomen, dan zal dat in ieder geval in het Presidium besproken worden en wellicht ook in de werkgeverscommissie met de griffie. Want op dit moment heeft de griffie daar geen mankracht voor, of menskracht moet ik eigenlijk zeggen. En daarbij komt ook nog dat je er heel goede afspraken over moet maken, want als de griffie uittreksels zou maken, zoals u vraagt, en ja, u bent uiteindelijk degene die politiek bepaalt wat u belangrijk vindt in sommige stukken. En dat gaat de griffie een-twee-drie niet voor u bepalen. Dus deze motie, zoals die hier ligt, ontraden wij.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Blijft u nog heel even staan, want ik heb dan ook de eer om de schorsing aan te kondigen, want daar gaan wij zo naartoe. Wij gaan namelijk dineren. Het diner staat al even voor ons klaar. Wij nemen daar een uur de tijd voor. Dus dat betekent dat wij om 20.10 uur- [...] 20.00 uur? [...] Ja, 20.00 uur. Dus we nemen geen uur maar vijftig minuten. Om 20.00 uur gaan we deze vergadering hervatten voor de tweede termijn van de begroting. Ik schors de vergadering.

Schorsing 19.13 tot 20.10 uur.

De **VOORZITTER**: Geachte Statenleden, dames en heren, kijkers, luisteraars, we zijn ietsje verlaat, maar dat had ik ook een beetje afgesproken, omdat een aantal fracties nog even wat moties wilde doorspreken. We zijn aangekomen bij de tweede termijn. En ik ga kijken of de heer Hartog van JA21 behoefte heeft aan een tweede termijn. Komt u maar. Het woord is aan de heer Hartog van JA21.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, geachte collega's, dank u wel. Ik kan namens mijn fractie zeggen dat ik blij ben dat we de informatie over de kerntaken krijgen. Ik denk dat het belangrijk is dat we daar over een paar maanden, laat ik het dan zoveel verwoorden, op basis van die informatie een goede discussie met elkaar kunnen voeren. En of dat nu al voor de nieuwe coalitie is, of dat dat bij de coalitieonderhandelingen gebeurt, maakt niet uit. Als het maar gebeurt. En daar zijn we blij mee.

In mijn motie, in onze motie, heb ik opgeroepen om dat indexatiebeleid in de planning en controlcyclus op te nemen en dan met name dus in de Financiële Verordening. Waarom? Daarmee krijgt het inderdaad de status dat dat beleid ook gehanteerd en gebruikt moet worden. Volgens mij is dat ook de bedoeling. Het kan niet zo zijn dat een beleidsstuk willekeurig wordt gebruikt. Of dat het tot willekeur leidt. Als je met elkaar beleid hebt om op een bepaalde manier te indexeren, dan is het ook de bedoeling dat we dat doen. En waarom? Dat geeft het voordeel dat we weten wat op een bepaald moment de consequenties zijn van inflatie. Dan kun je meerjarig doorgerekend zien in de begroting wat dat betekent voor je bestedingsruimte. En dat vinden wij belangrijk. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik kijk terug op een mooi debat vandaag. Volgens mij hebben we verschillende onderwerpen goed voor mekaar met gedachten gewisseld. Ik dank de gedeputeerde Rommel voor de toezegging op de scan voor het ganzenbeleid. Of het eigen risicobeleid op het beheer. Het lijkt me goed om dat ook mee te nemen inderdaad in de coalitie. Dan heeft u mij vandaag veel gehoord over wonen. Voor degene die de aanloop naar de verkiezingen gaat volgen: dat zal dan vandaag niet voor het laatst zijn, want het is een ontzettend belangrijk onderwerp, omdat wonen waar je wil ook, ja, een van de grootste goederen is of een van het grootste, een van het belangrijkste, de grootste levensvreugde kan geven. En volgens mij moeten we nog veel doen om dat voor mekaar te krijgen. We wachten dus even, wat we verder gaan doen met amendement 62, af op het antwoord wat wij nog gaan krijgen van gedeputeerde Olthof.

Voorzitter, dan loop ik even onze moties af. Begin ik even bij motie 193 over de bloembollen. Ik snap eigenlijk wel wat de gedeputeerde zegt van, ja, laten we nou eerst even kijken wat daar uit dat EFRAG-traject komt. Dat wachten wij dan ook graag af. Ik wil eigenlijk vragen, kan de gedeputeerde ons dan toezeggen te informeren en als dat, mocht dat nou niet lukken met die EFRAG-subsidie, dat ze dan in ieder geval even bij ons terugkomt. Als ze dat kan toezeggen, dan zullen wij de motie aanhouden.

Motie 194, daar heb ik toch nog wel even wat vragen bij aan de gedeputeerde, want eigenlijk zegt ze, ja, ik ondersteun dit en wat mij betreft zou er na 2027 nog wel agrarisch natuurbeheer toegepast kunnen worden. Klopt dit? Hebben we dat nu goed gehoord? Want daarmee zegt ze eigenlijk wat er in die motie staat. Dus misschien kan ze daar nog even op ingaan.

Dan motie 195 over de inheemse- Ja, niet inheemse exoten, maar in ieder geval inheems- Nou ja, plantje. Fonteinkruid. Duidelijk antwoord van de gedeputeerde. Dank. Bij deze trekken we deze motie in. Het gaat om motie 195.

Motie 195 'Invasieve exoten' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De heer **HEIJNEN** (CDA): En wij gaan ook motie 196 intrekken, want we zijn blij met de heldere toezegging van de gedeputeerde over de ondersteuning van het mkb en ook het, nou ja, zicht, die zij daarop heeft.

Motie 196 'Versneld voorbereiden mkb' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dan kom ik nog met een laatste motie, waar mijn fractie gewoon mee worstelt en dat gaat over motie 229, Gaan voor goud. Want dat is gewoon een ontzettend complexe motie. Wij hebben dat nog eens even goed bekeken. Klopt het nu- Volgens ons zit er een onjuistheid in als het gaat om het verschil tussen de eco-regelingen en het ANLb, omdat in die eco-regelingen, ja, daar kan de provincie eigenlijk niks aan doen en bij dat ANLb kan je wel impact hebben, maar dat ligt bij de collectieven. Die maken de pakketten voor het ANLb. Dus wat is de rol van de provincie dan? Ik heb hier nog een mooi printje en daar staan allerlei ingewikkelde tabellen in met cijfertjes. Ik vraag me eigenlijk af, als wij nu voor deze motie stemmen, waar stemmen wij dan voor? Wat gaan wij doen? Want eigenlijk hebben wij gewoon helemaal niet het overzicht op dit moment wat deze motie inhoudt. Hij is, weet ik, al door de coalitie breed ingediend, aangekondigd, uit onderhandeld, et cetera. Maar goed, wij willen- Nou ja, ik vraag eigenlijk of aan de coalitiepartijen of aan Gedeputeerde Staten om ons even mee te nemen: wat betekent dit nu precies als wij instemmen bij deze motie. Want het lukt ons eigenlijk niet, zeg ik dan maar hier, om op dit moment een afweging te maken. En het gaat dan over veel meer dan over die rol van die erfcoaches. Het ziet hem eigenlijk op de motie in brede zin. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Dessing van Forum voor Democratie. Geen tweede termijn. Gaan we naar de statenlid Zoon van Partij voor de Dieren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ja, highway to climate hell. Dat was wel een beetje hetgeen wat bij mij bleef hangen bij de bijdrage van GroenLinks. Ik denk dat dat misschien ook wel een deel van deze begroting samenvat of in ieder geval de toekomst waar we naartoe gaan als we instemmen met deze begroting. Excuus daarvoor, want ik weet hoe hard er gewerkt wordt aan deze begroting en hoeveel goede dingen erin staan. Alleen, is het genoeg?

Dan wil ik even ingaan op een paar moties. Ik ben heel blij met de toezegging van de gedeputeerde over onze ene dieren- Het is laat. De hele dag ben je al bezig. Ja, precies. Zwerfdieren- Goed. Het gaat lekker, hè, voorzitter? Nee, precies.

De **VOORZITTER**: U bent van de Partij voor de Dieren.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik weet het, ja.

De **VOORZITTER**: U heeft een prachtig groene strik om.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u, gedeputeerde. Voor de in het wild levende dieren. Daar zijn we heel blij mee.

Bij de andere zouden we graag nog even willen horen of we inderdaad dan een brief krijgen – dat is motie 204 – voor het einde van deze periode, hoe dat geld dan ingezet is. Die honderdduizend euro, waar u nu nog mee bezig bent om die in te zetten. Hoe u dan dat heeft ingezet, voor het einde van deze periode. Als dat zo is, dan zullen we deze motie intrekken.

Ik zou het CDA willen ondersteunen bij motie 229 over dat hij inderdaad heel erg ingewikkeld is, die Gaan voor goud. Wij zaten ook al te puzzelen en wij kwamen er ook niet helemaal uit. Maar we dachten, ja, volgens mij is de intentie goed, laten we maar- Goed. Hier laat ik het bij, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik was even bang dat u het weer vergeten was, maar dat is niet zo. Nee, dank u wel. Gaan we naar de heer Deen van de PVV? Nee? Mevrouw Alberts van de SP.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Dank u wel, voorzitter. Ik wil het hebben over drie moties. Eerst is het motie 208. Daar kregen we een uitgebreid advies over. Dat is de motie De natuur kan wel een extra zetje in de rug gebruiken. Ik wil aan de gedeputeerde vragen, als u nou de toezegging doet dat, wat in de motie staat, dat dat ook inderdaad allemaal uitgevoerd wordt – u heeft al zoiets gezegd namelijk, maar dat wil ik nog een keertje als toezegging horen – dan zouden we die motie kunnen intrekken.

Dan de motie over de Wet Bibob toepassen bij recreatieparken. Nou heb ik daar even het nummer niet van opgeschreven. [...] 214. U weet dat natuurlijk, want het was een motie voor u. Ik had gezegd, ik ga hem aanpassen. Dat is het volgende. Dat is in feite, de verplichting is eruit gehaald. Dat is namelijk om gemeenten dringend te adviseren bij overname van een vakantiepark of een nieuw te realiseren recreatiepark een Bibob-onderzoek uit te voeren. Dus 'dringend te adviseren'. Volgens mij kunt u daar ontzettend mee leven. Dit is de aangepaste versie. Dank u wel.

Motie 214 'Wet Bibob toepassen bij recreatieparken' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Motie 233-14 november 2022
Wet Bibob toepassen bij recreatieparken

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:

- *De berichten in de media betreffende de handel en wandel aangaande de vakantieparken zeer verontrustend zijn.*
- *Investeerders die vakantieparken opkopen vaak al aan herstructurering beginnen terwijl de vergunningen nog niet rond zijn.*
- *De recreanten vaak angst aangejaagd wordt door de investeerders.*

Overwegende dat:

- *Voorkomen moet worden dat de provincie Noord-Holland onbedoeld en ongewild strafbare activiteiten faciliteert;*
- *Investeerders dienen aan te tonen waar hun investering vandaan komt.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Om gemeenten dringend te adviseren bij overname van een vakantiepark of nieuw te realiseren recreatiepark een Bibob-onderzoek uit te voeren.*

- *Om in overleg te gaan met de gemeenten om een Bibob-onderzoek te starten bij parken die onlangs verkocht zijn maar waar nog geen plan ligt, zoals Camping Sandevoerde (Zandvoort) of Jachthaven De Otter (Wijdemeren).*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

De **VOORZITTER**: Daarmee is deze gewijzigde motie ingediend. Die krijgt een nieuw nummer.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Precies.

En dan nog eventjes het vliegverkeer over de privéjets. Nou is dit een motie die heel erg gericht is op Schiphol. En Schiphol heeft vanuit het Rijk de opdracht gekregen: je moet krimpen. Je moet van 500.000 naar 440.000. Daar wordt aan gewerkt, heb ik begrepen. Maar toen werd duidelijk dat in die telling van 500.000 of 440.000 of 300.000 – doet er niet toe – zitten de privéjets niet in. Dat is bijzonder, want zij zijn natuurlijk wel degelijk toestellen die verkeersbewegingen maken. Ze komen aan, ze landen en ze vertrekken weer. Dat zijn twee verkeersbewegingen per jet. Dat betekent dus dat ik nog een keertje aan de gedeputeerde wil vragen of u toch de motie goed wil lezen, want wat wij nu zeggen is: het gaat om die Schipholvluchten, de privéjets zitten er niet in; klopt nou bij het Rijk aan om daarvoor te pleiten dat die wel moeten worden meegenomen. Dat is in feite wat de bedoeling is. En als u zegt, ja, maar dat heeft u niet opgeschreven, dan moeten we misschien even kijken hoe we het dan wel opschrijven, want dit is de bedoeling van die motie. En ook hier is het- Het zou natuurlijk best fair zijn om te zeggen van nou, dat hoort er inderdaad wel bij, ja. Want privéjets- Het is sabotage: de microfoon gaat uit. Die worden als het ware gesubsidieerd en deze worden nog eens een keertje extra gesubsidieerd in aanschaf, in weet ik veel wat dan ook. En dat betekent dat, als er strenger wordt gekeken naar het verminderen van de vluchten van Schiphol, dat dit de gliproute wordt. Want dan ga je niet meer met een lijnvliegtuig of met een charter, maar dan ga je gewoon met een privéjet. En dus neemt het aantal vliegbewegingen niet af. Dat is de redenering die achter deze motie zit. Dus ik wil daar nogmaals op wijzen, dat het eigenlijk misschien wel een heel verstandige is om deze motie positief te adviseren. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank aan GS voor de reactie op de voorstellen. Allereerst, fijn dat gedeputeerde Rommel heeft toegezegd dat ze in IPO-verband wil blijven aangeven bij het Rijk dat het Rijk de gebiedsprocessen niet mag doorkruisen met allerlei opkoopacties. Want dat is echt heel schadelijk.

Dan even in reactie op het advies over de moties. Motie M217 over de tankstations. Het is al heel fijn dat u zegt dat u bij de aanbestedingen ook duurzaamheidsaspecten, zoals brandstofsoort, wil meenemen. Maar de motie vroeg nog twee dingen. Namelijk ook of andere maatschappelijk verantwoord ondernemers-aspecten meegenomen kunnen worden. En dan heb ik het bijvoorbeeld over: hoe ga je om met je maatschappelijke verantwoordelijkheid; en wat kunnen we verwachten van een samenwerkingspartij die de provinciale grond van de provincie mag gebruiken? En het tweede punt was: bent u ook bereid om de oliemaatschappijen aan te spreken op het uitkeren van deze excessieve winsten? Daar hoor ik graag uw reactie op.

Dan rondom motie M216 over de oproep om de prijzen van het busvervoer niet te verhogen. Een van de argumenten die de gedeputeerde aangeeft, is dat het grote verschillen gaat opleveren met de gemeente Amsterdam. Ja, dat kan natuurlijk nooit een argument zijn om dan maar zelf ook onze prijzen te verhogen. Mijn moeder zei altijd: als iemand anders in de sloot springt, hoef jij nog niet in de sloot te springen. Ik voel wel met u mee dat de kosten natuurlijk structureel zijn en dat het ook om een aardig bedrag gaat. Aan de andere kant, dat kun je ook in perspectief zien: als wij de opcenten voor één cent zouden verhogen, dan zouden we de hele dekking hebben voor de extra kosten die u noemt. En ik heb voorgesteld dat u bij de eerste begrotingswijziging met een dekkingsvoorstel komt. Nou is dat net na de verkiezingen. Dan geldt het coalitieakkoord niet meer. Dus u heeft alle ruimte natuurlijk om dat dan voor te stellen.

En dan nog even de motie over Tata. Daar reageerde u nogal geërgerd over. Ik begrijp dat aan de ene kant. Aan de andere kant denk ik ook, het is ook heel goed dat wij als Staten aangeven: hier willen we echt- Wij willen u ondersteunen in het beleid dat er nu echt geen gemarchandeer meer mag komen met de uitstoot en dat het echt moet gebeuren dat Tata- De vergunning ingetrokken

gaat worden voor de kooksgasfabriek als die niet aan de eisen voldoet. Dus u kunt het wat dat betreft zien als ondersteuning van het beleid. Het moet uiteraard aangetoond worden. En het had misschien in de motie iets helderder geformuleerd kunnen worden.

Dan tenslotte over de versteviging van de OD. Klopt het nu dat er echt alleen een arbeidsmarktprobleem is? Wij horen zoveel signalen dat de OD echt te kampen heeft met tekorten. En als het alleen een arbeidsmarktprobleem is, ja, dan zitten we met onze handen in het haar. Maar het klinkt toch heel raar dat een bijdrage van de provincie niet ook kan helpen om die problemen op te lossen.

En dan helemaal tenslotte, motie M229 Gaan voor goud. Ja, wij vonden hem ook heel complex. We snappen niet precies wat er bedoeld wordt. Het gaat aan de ene kant over de eco-regelingen. Daar kunnen boeren zelf voor kiezen. Aan de andere kant het ANLb en dat is iets wat door de agrarische natuurverenigingen wordt uitgevoerd. Dus wat daar nou precies mee wordt beoogd, daar horen wij nog graag een toelichting op.

De **VOORZITTER**: Precies door uw tijd. Dank u wel. Mevrouw Van Soest, Partij van de Ouderen, aan u is het woord.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, even terugkomend op mijn motie van Geen vermogenstoets bij ouderen met een klein pensioen. De gedeputeerde zei dat dat al gebeurt. Dat moet ik echt tegenspreken. Er zijn alleen nu- Voorheen deden alle gemeenten dat. Die brachten gewoon de vermogenstoets in werking. Daar komen ze nu een beetje op terug, maar nog niet allen. Ik weet van de gemeente Amsterdam en nog wat omliggende, maar voor de rest is het in Noord-Holland niet gebruikelijk dat ze geen vermogenstoets hanteren. Dus ik dien hem bij deze alsnog een keertje in.

Motie 234-14 november 2022
Geen vermogenstoets bij ouderen met klein pensioen
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Constaterende dat:
- *Ouderen met enkel AOW en een klein pensioentje maar wel over wat spaargeld beschikken, geen recht hebben op de energietoeslag of bijzondere bijstand vanwege de vermogenstoets.*

Overwegende dat:
- *Het niet eerlijk is dat deze bescheiden reservering erin resulteert dat ouderen de broodnodige energietoeslag en/of bijzondere mislopen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Om aan het kabinet over te brengen dat de provincie Noord-Holland deze onrechtvaardige, vermogenstoets onwenselijk vindt.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (50PLUS/Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Verder moet ik u erop wijzen dat u ondertussen door uw spreektijd bent, maar ik ga ervan uit dat u dat ook al wist. Maar u heeft nog wel de motie in kunnen dienen en die maakt ook onderdeel uit van de-

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO):

De **VOORZITTER**: Dan heb ik nog één mededeling, voorzitter. Dat is dat ik motie 225 wil intrekken na de toezegging die u heeft gedaan over de griffie. Dank u wel.

Motie 225 'Uittreksels bij uitgebreide stukken' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Motie 225 is ingetrokken.

Dan geef ik het woord aan de heer Koyuncu van DENK, maar hij is niet meer aanwezig. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Geffen van Namens Noord-Hollanders..

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Voorzitter, vandaag was het weer zo'n dag dat ik dacht: dit is het bestaan van een statenlid B. In feite bestaan we niet eens. Er wordt met

droge ogen in deze vergadering gezegd dat alle fracties een ruime vergoeding hebben en dus geen samenvatting nodig hebben. Er zitten hier twee fracties in de zaal voor wie dat helemaal niet geldt, maar die tellen blijkbaar niet. Er worden kwesties hier persoonlijk gemaakt. Vervolgens word ik daarop aangesproken. De naam van mijn nieuwe partij wordt belachelijk gemaakt. Ik wijs er even op dat het gaat over de motie voor- In Nederland zijn er twee miljoen mensen met een beperking. Dat zijn er voor Noord-Holland al gauw tweehonderdduizend. Dan kan je heel makkelijk grappig gaan doen over dat het Namens Noord-Hollanders. is en dat ook de gedeputeerde namens Noord-Hollanders spreekt. Ik vind het belangrijk dat die tweehonderdduizend mensen tijdig toegankelijk openbaar vervoer krijgen. En het feit dat hier blijkbaar achttien jaar gewoon weggelachen kan worden... Achttien jaar lang hebben we dan nog geen toegankelijk openbaar vervoer. Dat is waar mijn motie tegen protesteert. En ik denk dat dat terecht is.

Ik had een motie aangekondigd over verhoging van de opcenten. Die heb ik ingekort. Dus die wil ik nu in verkorte zin indienen. Ik heb een heel korte overweging: een solide, realistisch financieel beleid met zo laag mogelijke lasten voor inwoners en bedrijven. Sorry. Wenselijk is. Ja, sorry. Wel. Vooral nu we allemaal te maken hebben met enorme stijgingen van energieprijzen en hoge inflatie. Verzoeken GS de komende vier maanden niet met een voorstel ter besluitvorming te komen over de verhoging van de opcenten en de komende maanden niet met een voorstel ter besluitvorming te komen om te putten uit de reserves anders dan uit- Sorry, daar moet een zin weg nog. Dat was hem. Excusé. Even de zin doorstrepen. Die was ik vergeten te schrappen. En het doel hiervan is dat volstrekt duidelijk is dat je niet twee maanden voor de verkiezingen en buiten de begroting om majeure financiële besluiten neemt.

Motie 235-14 november 2022
Geen verhoging opcenten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Overwegende dat:

- *Een solide realistisch financieel beleid met zo laag mogelijke lasten voor en bedrijven wenselijk is – vooral nu we allemaal te maken hebben met enorme stijgingen van energieprijzen en hoge inflatie.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De komende 4 maanden niet met een voorstel ter besluitvorming te komen over de verhoging van de opcenten;*
- *De komende 4 maanden niet met een voorstel ter besluitvorming te komen om te putten uit reserves.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Tenslotte, ik zie het een beetje somber in-

De **VOORZITTER**: U bent door uw spreektijd heen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Mag ik geen ‘tenslotte’ meer uitspreken?

De **VOORZITTER**: Nou, u mag nog één- Maar ik weet niet, gaat u nog een motie indienen?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik ga geen motie meer indienen.

De **VOORZITTER**: Ander rondt u af, alstublieft.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik zie het een beetje somber in dat we een toekomst krijgen dat anderen gaan bepalen wat je eet, dat je hier in de kou zit. Ik denk dat heel veel mensen best enthousiast te krijgen zijn voor duurzaamheid, maar niet voor de drang en dwang die in deze coalitieperiode en ook in dit soort uitingen bestaat. Het is tijd voor de nieuwe politiek. Daar sta ik voor. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: En uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Dan geef ik het woord aan statenlid Gielen van GroenLinks.

Statenlid **GIELEN** (GL): Meneer Heijnen zegt 'nu opletten', maar ik hoop toch dat hij dat altijd doet bij mijn bijdrage? Dank, voorzitter. Ja, volgens mij hebben we een goed debat met elkaar gehad vandaag. Veel urgentie ook gehoord bij alle partijen op alle verschillende crises die genoemd werden. We kijken misschien anders naar hoe dat dan opgelost moet worden, maar ik merk wel dat eigenlijk het feit dat we echt met heel grote, nou, crises – volgens mij het woord wat door bijna iedereen wel in de mond is genomen – zitten, dat we het daar in ieder geval over eens zijn. En dat is toch fijn om te bemerken.

Dan wilde ik even een aantal moties langslopen. Te beginnen met onze eigen moties. Gaan voor goud, waarbij ik heel blij ben met het advies van de gedeputeerde daarover en de positieve houding die zij daarover inneemt. Maar ik hoorde ook van zowel de heer Heijnen als meneer Klein daar nog een aantal vragen over: wat bedoelt u nu eigenlijk met die motie? En ik kan me dat best voorstellen. Het is best een uitgebreide motie en ergens ook nog wel een motie die eigenlijk vooral zegt, ja, maak nou een plan om de deelname aan die eco-regelingen en aan het ANLb te bevorderen. En zorg er nou voor dat we die regelingen zo kunnen inzetten en zo kunnen specificeren dat het belemmeringen wegneemt. En nou ja, dus eigenlijk ook ophaalt bij betrokkenen wat we nou kunnen doen om die regelingen zo aantrekkelijk mogelijk te maken. En dat is enigszins nog wel een beetje vaag. Dus ik snap uw vragen wel over waarom moet dat nou precies op die manier? Maar volgens mij zeggen we namelijk heel duidelijk in de motie van, maak nu een plan en neem die belemmeringen nou weg en specificeer die regelingen daarin. Dus ik hoop daarin enigszins aan uw zorgen tegemoet te kunnen komen.

Dan nog even een aantal moties die zijn ingediend en wat GroenLinks daarmee gaat doen. Motie 205 over de versnelling van de biologische landbouw. We zijn daar ook heel erg blij mee dat GS die motie omarmt. Dus wij zullen daar ook zeker voorstemmen. Volgens mij is dat een goed initiatief.

Dan ligt er ook het amendement 63 van D66 rondom maatregelen voor het Masterplan Wonen. Ja, en we hebben daar best wel mee geworsteld, omdat, we snappen het wel. Het is een procesargument eigenlijk en het is ook bedoeld als een procesmotie, maar we willen nou ook weer niet de suggestie wekken dat vergaande maatregelen, zoals die in de te schrappen tekst eigenlijk staan, voor ons een punt zouden zijn. Want dat zijn het namelijk niet en we houden die optie heel erg nodig. En we vertrouwen ook GS dat zij de Staten daarin betrekken, mocht dat aan de orde zijn. Daarom zullen we toch tegen dit amendement stemmen, om eigenlijk die schijn te voorkomen.

Dan de motie 198 rondom de forse krimp van Schiphol, ingediend door de Partij voor de Dieren. Daar zullen we voorstemmen. Niet zozeer, omdat in die motie het getal driehonderdduizend staat, want driehonderdduizend is voor ons, nou ja, in die zin een getal. We hebben het ook weleens over vierhonderdduizend. Driehonderdduizend is een ander getal. Wat ons betreft staat vooraan dat de krimp van de luchtvaart gewoon een heel belangrijk, nou ja, initiatief is en belangrijk dat we daar als Staten een signaal over afgeven. Dus we zullen die motie ook steunen, omdat we echt wel de meerwaarde zien om nu als Staten een initiatief aan te nemen om, nou ja, ons uit te spreken voor de krimp van de luchtvaart. Want dat is broodnodig en daar zijn we het over eens.

En dan danken wij ook GS voor de toezegging – om nog even bij de luchtvaart te blijven – rondom de motie van de SP over de privéjets. Ik denk dat het heel goed zou zijn als we inderdaad dat onderwerp meenemen richting de verschillende overleggen. Ik ben ook wel benieuwd naar de beantwoording van de gedeputeerde rondom de specificatie die mevrouw Alberts daar nog op uitbracht.

En dan zou ik eigenlijk willen afsluiten met een oproep rondom motie 202, en dat is Duurzaam doorhappen, omdat ik toch merk dat om die motie veel te doen is in deze Staten en ik ook vaak het argument hoor: ja, er wordt ons iets opgedrongen of er wordt klimaatbeleid doorgedramd of iets dergelijks. Maar dat is volgens mij juist precies niet het punt van deze motie. Wat deze motie beoogd te doen is de keuzevrijheid vooral vooraan laten staan – als u vlees wilt eten, dan kunt u dat nog steeds doen – maar alleen maar de status quo daarbij probeert om te draaien. Dus ik wil dat toch nog even benadrukken, omdat ik denk dat het echt heel erg mooi is als we als overheid daar het goede voorbeeld in kunnen geven.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Kijk, ik kom wel aan mijn eten. Dus dat is niet de reden dat ik zo op deze motie zie, maar ik zie die motie wel exemplarisch voor hoe we de

dingen doen. Je gaat het moeilijk maken. Het betekent dat je dus van tevoren moet gaan bellen of gaan appen of gaan mailen. Met een beetje een druk bestaan, zoals de meeste politici, komen daar moeilijk aan toe. Mensen zonder ondersteuning nog minder. Maar ik denk dat dit ook voor veel van die maatregelen geldt die hier genomen worden. Ik begrijp het gewoon ook oprecht niet: waarom je dat een ander zou opdringen. Want dat is wel de praktijk van wat er gebeurt. Ik heb net ook geen vlees gehad, was er niet meer. Het is er gewoon niet. Ja, dat is toch raar? Ik vind dat echt heel raar. Kijk ik overleef wel, hoor.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, mevrouw Van Geffen, ik zou bijna willen zeggen: precies hierom. Want dit is wat er voor mensen, die vegetarisch willen eten of veganistisch willen eten, natuurlijk de hele tijd al gebeurt. Die moeten bellen, die moeten het doorgeven, die moeten moeite doen. En volgens mij is het helemaal niet zo erg dat we zeggen: we draaien dat om. En meneer Zoon zei ook al: het merendeel van de Nederlanders eet niet meer dagelijks vlees. Dus het is voor heel veel mensen helemaal geen probleem. Daarnaast denk ik dat het ook niet zo heel veel kwaad kan om daar als overheid juist het goede voorbeeld in te geven. En tegelijkertijd zeggen we, als u daar zoveel waarde aan hecht dat u dat stukje vlees wel wilt eten: be my guest, zou ik willen zeggen. U kunt dat aangeven, u kunt dat doen. En volgens mij is het precies het punt dat we het dus niet opdringen, maar juist mensen verleiden, wat volgens mij voor de liberale flank altijd een fijn argument is, om daaraan mee te doen. Dus ik zou zeggen: omarm dat nou, doe daar aan mee. En als u dan vervolgens zelf ervoor kiest om niet veganistisch te eten, dan is dat natuurlijk uw goed recht.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Wij komen uit de hoek van diversiteit, zoals u weet. Ik denk dat het niet goed was als u altijd hebt moeten bellen voor vegetarisch of veganistisch. Ik ben daar geen voorstander van. Ik vind het ook een hele rare redenering dat je dan eigenlijk nu zegt: nou, dan draaien we het nu om; ha ha, nou mag jij lekker bellen. Dat is toch niet hoe we met elkaar omgaan? Er hoort voor iedereen eten naar behoren te zijn. En ik weet dat dat ingewikkeld is. Menig cateraar klaagt erover. Maar dat kan wel.

Statenlid **GIELEN** (GL): Volgens mij trekt u-

De **VOORZITTER**: Het was niet een echte vraag.

Statenlid **GIELEN** (GL): Nee, daarom. Ik wilde het ook even kort houden. Volgens mij trekt u het nu enigszins in het ridicule. Dit is natuurlijk zo geregeld, voor veganisten geldt ook dat je dat één keer aangeeft. Dan wordt dat heel netjes door onze catering, die ook grote complimenten verdient, gewoon geregeld. Het hoeft volgens mij helemaal niet zo'n ingewikkeld punt te zijn.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel. Ja, ik twijfelde een beetje of ik naar voren zou gaan, want het is eigenlijk maar een klein punt wat over onze eigen organisatie gaat en ik weet niet of we daar nu heel veel tijd aan moeten besteden. Maar ik doe daar nu zelf aan mee. Maar waar ik eigenlijk op aanhaak, is uw opmerking dat u de status quo wil omdraaien. Maar volgens mij is de status quo dat er altijd een ruime hoeveelheid vegetarisch eten beschikbaar is en vlees eten, en iedereen komt op die manier aan zijn trekken. Dus er is toch helemaal geen reden nu om een soort extreem beleid, waar je één keuze voortrekt te gaan invoeren?

Statenlid **GIELEN** (GL): Nou, volgens mij is het zo – maar ik vind ook inderdaad dat het een vrij klein punt is, wat volgens mij gewoon ook een mooi, nou ja, teken geeft als we daar gewoon in mee zouden gaan – dat nu inderdaad er veel keuze in vlees is en veel vegetarische en vegan, omdat er heel veel Statenleden in deze Staten hebben aangegeven veganistisch of vegetarisch te willen eten. Daarom is er nu vrij ruime keuze. Maar het blijft zo staan dat de huidige status quo is dat je dat apart moet aangeven. En dat we volgens mij dat prima kunnen omdraaien naar dat je één keer aan moet geven of je dan wel vlees zou willen geserveerd krijgen. Dan blijft er nog steeds een ruim aanbod. Maar de status quo wordt er wel door omgedraaid, dat we de standaard een duurzame keuze maken. Volgens mij is dat ook eerlijk naar onze inwoners toe, want wat we met ons beleid doen is heel vaak duurzaam de standaardkeuze maken en daar allerlei beleid op ontwerpen. Dus dan is het wel mooi als we zelf het goede voorbeeld geven.

De **VOORZITTER**: Ik rond deze even af. Ik kijk nog even naar de heer Zoon, of hij nog vragen heeft. Want ik heb het idee dat we een kringetje aan het maken zijn.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Nou, volgens mij maakt mevrouw Gielen het veel te groot. We hebben allerlei activiteiten, waarbij we klimaat al voorop stellen. We proberen elektrische auto's te gaan

rijden. We proberen de verwarming hier een graadje lager te zetten, zoals u ook voelt. Dus maakt GroenLinks het nou niet veel te groot, deze motie? Het is volgens mij een motie die als voorbeeld dient van, als wij iets organiseren, dan doen we dat standaard veganistisch, omdat het beter is voor het klimaat.

Statenlid **GIELEN** (GL): Nou, ik probeerde het inderdaad een klein punt te houden en te zeggen, goh, dit lijkt me een vrij logische maatregel, kunnen we dat nou gewoon niet met zijn allen doen? Een aantal andere Statenleden dachten daar een beetje anders over. Maar ik ben het natuurlijk helemaal met u eens: dit zou gewoon een vanzelfsprekendheid moeten zijn.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Statenlid **GIELEN** (GL): Ja, dat was eigenlijk het einde van mijn bijdrage, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Van Meerten van de VVD.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Dank u, voorzitter. Even dank aan GS voor de heldere beantwoording ook van onze vragen. We zijn blij met het driesporenbeleid dat zo voortvarend wordt ingezet voor het elektriciteitsnet, alsook de goed beantwoorde vragen ten aanzien van het Masterplan Wonen. En toen ik zo vandaag het debat volgde, constateerde ik dat de wijze van interactie in de Staten eigenlijk wel weer heel goed verloopt. We hebben zeker stevige debatten en we zijn het over verschillende zaken niet eens. En dat moet me ook nog wel even van het hart: ik zie toch ook wel heel veel moties voorbijkomen, waarvan je je kunt afvragen of we daar in dit huis over gaan of dat het in een ander democratisch huis zijn plek zou moeten vinden. Maar wat me wel opvalt, is dat het altijd respectvol gebeurt, de discussie: hard op de zaak, zacht op de inhoud. Nee, zacht op de persoon. Toen ik het zei, dacht ik, nee. Dat is heel prettig. Maar dat is zo langzamerhand in de politiek eigenlijk niet meer comme il faut. We zien in gemeenteraden en ook in de landelijke politiek met enige regelmaat dat debatten uit de bocht vliegen en er hard op de persoon gespeeld wordt. Of dat er gedreigd wordt met allerlei onverkwikkelijke sancties. En dat gaat dus echt niet de goede kant op, want dat leidt uiteindelijk tot polarisatie en tot verlies van vertrouwen in de politiek en de overheid. Dat is gevaarlijk, want dan komt die rechtsstaat, die mooie, democratische rechtsstaat van ons, in gevaar. En gelukkig wordt dat in dit huis niet vertoond, dat gedrag. Dat is goed en dat is waardevol. Ik wilde u allen, als Statenleden en ook het College, GS, daar hartelijk voor danken, want het is heel erg belangrijk om dat vertrouwen van die kiezer te behouden. Dat is ook weer een voorwaarde om te komen tot goed, mooi, provinciaal beleid. En dan even met een oproep richting de verkiezingen: ik hoop dat alle toekomstige Statenleden deze mooie politiek op die wijze ook blijven bedrijven. En dat maakt – en dat is eigenlijk het allerbelangrijkste ook – dat we goede besluiten nemen, maar het maakt het statenwerk zo ontzettend leuk. Dat is ook heel veel waard. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel voor deze mooie woorden. Dan gaan we naar mevrouw Strens van D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook namens D66 dank voor de reactie en de beantwoording vanuit het College. Om even op een specifiek punt terug te komen, uit de portefeuille van mevrouw Rommel, over het grondbeleid. Ik stel voor dat niet nu nog vanavond uit te willen discussiëren, maar dat komt ongetwijfeld nog een keer terug als we het PPLG bespreken in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid. En ten aanzien van onze voorstellen, die wij hebben ingediend: blij met het positieve advies over het amendement voor het Masterplan Wonen en de motie 230 RES- versnelling. Ook dank voor de uitvoerige toezeggingen die de heer Stigter heeft gedaan op onze motie Drawdown. Dus ons voorstel is om die motie in te trekken.

Motie 231 'Drawdown: Op weg naar het kantelpunt voor het klimaat' *maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.*

Mevrouw **STRENS** (D66): En dan heb ik nog een aantal andere moties, waar ik toch nog een aantal woorden aan wil wijden. In de eerste plaats is dat nummer 198, de forse krimp Schiphol. De manier om dit zo te doen en hier een getal van driehonderdduizend toch uit het niets even neer te leggen, doet wat ons betreft echt geen recht aan de discussie die je wel degelijk moet hebben over de toekomst van Schiphol, maar niet op deze manier. Dus wij zullen daar dan ook zeker tegen stemmen.

Een andere – hij kwam net even kort al aan bod en laten we er niet weer een debatje over voeren –de motie duurzaam doorhappen. Ik denk dat wij daar, mijn fractie, het langst over hebben gesproken van bijna alle moties, maar wij zullen daar voorstemmen. Want mevrouw Gielen noemde het al: de liberalen zijn dol op verleiden. Nou, wij ook. Wij denken dat dit juist een heel mooi voorbeeld kan zijn om te laten zien ook hoe lekker het is om af en toe vegan te eten en dat we daar ook niet te moeilijk over moeten doen. Jongens, het is een kleine stap. Laten we het goede voorbeeld geven en goede inspiratie. Dus wij zijn daar voor.

Voorzitter, hier wil ik het denk ik bij laten. Volgens mij was vandaag in ieder geval een heel mooi voorproefje ook richting de campagne en ik kijk uit naar de verkiezingstijd die we ook met elkaar tegemoet gaan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. We krijgen om 21.30 uur een snack. Ik ben benieuwd wat dat wordt. De heer Leerink van de PvdA.

De heer **LEERINK** (PvdA): Het kan nog net.

De **VOORZITTER**: Dat moet dan wel vóór de stemming gebeuren.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, ik denk dat ik even in het midden houd, wat wij- Want anders is de doorslag geweest en dan moet er iets anders in het frituurvet misschien.

Voorzitter, het is misschien wat onderbelicht gebleven, maar we hebben in onze eerste termijn geprobeerd aan te geven dat de Partij van de Arbeid werk aan bestaanszekerheid en leefbaarheid voor alle Noord-Hollanders als onze belangrijkste kerntaak beschouwt. Dat is de reden dat we onder andere de motie Noord-Holland laat niemand in de kou staan hebben ingediend en de gedeputeerde heeft aangegeven dat GS bereid is deze motie uit te voeren en daarvoor een deel ook al mee bezig is. Daar zijn we blij mee. Daarom zullen wij die motie aanhouden en nauwlettend blijven volgen welke stappen hier verder zullen worden gezet.

Motie 232 'Noord-Holland laat niemand in de kou staan' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De heer **LEERINK** (PvdA): Het College heeft her en der meer toezeggingen en antwoorden gegeven. Dank daarvoor. Daarnaast hebben zich – inderdaad, mevrouw Strens zei het ook al – al een paar mooie debatonderwerpen aangediend voor de komende maanden, als we de Noord-Hollanders duidelijk moeten maken dat er echt wat te kiezen valt. En voorzitter, daarover wat mij betreft na dit debat geen zorgen. Ook bij het beoordelen van de moties hebben we geprobeerd zoveel mogelijk recht te doen aan onze politieke missie. Dat betekent dat we bijvoorbeeld voor motie 221 van de Partij van de Ouderen zullen stemmen om er bij het kabinet op aan te dringen om btw op ov-kaartjes af te schaffen. Maar na lang wikken en wegen tegen de motie voor een bijdrage van drie miljoen voor het aquarium van Artis. Lang wikken en wegen, omdat ook wij Artis een warm hart toedragen. Maar als we moeten kiezen – en mij is net voorgehouden dat we moeten kiezen als het om kerntaken gaat –, voorzitter, als er scherpe keuzes moeten worden gemaakt, dan gaan wij voor dubbel glas voor mensen en niet voor dit toch wat aan de-hokkerig aandoende voorstel voor nieuw glas voor vissen.

Voorzitter, dat tot zover. Dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze begroting. En dank eenieder hier voor een mooi en levendig debat.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan zijn we aangekomen aan de tweede termijn voor het College. Heeft u daar nog een schorsing voor nodig? [...] Zullen we eerst- Gedeputeerde Kocken in tweede termijn namens het College.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel, voorzitter. Ik meen dat er drie dingen zijn waar ik op zou moeten reageren. Dat is nog een keertje, een soort herhaald pleidooi, waarom de indexering toch echt in de verordening moet worden opgenomen. Nou, volgens mij praten we een klein beetje langs elkaar heen. Ik denk dat het op zich geen kwaad kan om in de verordening op te nemen dat wij indexeringsbeleid zouden moeten hebben, maar het vastleggen van hoe wij indexeren in de verordening, daarmee ontneemt u ons ontzettend veel ruimte. Uzelf ook vooral. Dat is ook niet wat u bedoelt? Nou ja, dan zou je kunnen overwegen om de zin 'wij maken indexeringsbeleid' op te nemen. Dan moet dat daarna nog worden opgesteld. Ik zou nogmaals zeggen: wacht nou even tot u het overzicht krijgt over hoe het ervoor staat en ook wat de consequenties zijn, want die

zijn nog best groot. En u kunt zeggen ‘we horen gewoon alles te indexeren en dat is dan het beleid’, maar dat is alweer iets heel anders of we het daar snel over eens zijn. U bent wat mij betreft gewoon te vroeg. Mijn toezegging bij de vorige PS- U heeft in uw motie opgenomen: hij komt dan vóór 15 maart. Volgens mij heb ik in de commissie gezegd: dit jaar nog. Nou, dat zou voor het eind van dit kalenderjaar dus moeten zijn. Ik raad u echt aan om dat gewoon even af te wachten en daarna kunt u altijd nog zien wat u daar verder dan van vindt. En op zich ben ik het – maar daarom kom ik ook met het overzicht – helemaal met u eens dat het goed is om in ieder geval een overzicht te hebben over wat we wel en niet indexeren en op welke gronden. Daarna kunt u kijken wat u daar verder voor conclusies aan verbindt, wat mij betreft.

De motie die mevrouw Van Soest toch heeft ingediend. Ja, u voegde mij net nog even toe: google het maar. Dat heb ik dus ook gedaan. Ik kan eigenlijk niet anders dan concluderen dat ik toch iets anders op Google vind dan u kennelijk, want de gemeente Amsterdam, de gemeente Zaanstad, de gemeente Hilversum, de gemeente Haarlem, de gemeente Alkmaar en de gemeente Haarlemmermeer hebben allemaal geen vermogenstoets. Nou kan het heel goed zijn dat er ergens een van onze andere gemeenten er misschien toch nog eentje heeft. Maar als ik naar dit beeld kijk, ik heb er tot nu toe niet één kunnen vinden. Dus ik denk echt dat dit probleem niet zo groot is als u het voorstelt. U doet eigenlijk: er zijn overal vermogenstoetsen. Die zijn er echt niet. En als er dan een gemeente is die die vermogenstoets wel hanteert, dan is daar misschien ook wel een reden voor. Meneer Hartog zei dat, volgens mij, liet u dat ook al weten, dat de vermogenstoets afschaffen er dan toe leidt dat juist de mensen die het toch iets minder moeilijk hebben dan de minima er aanspraak op maken. Dus ik weet niet of dat de mensen zijn die u wilt helpen, de mensen die al meer hebben. Als dat in de gemeente zo wordt beoordeeld dat die niet voor die toeslag in aanmerking moeten komen in die betreffende gemeente, dan lijkt mij dat toch echt een lokale keuze. Het Rijk heeft al geadviseerd om het niet te doen. Bijna niemand doet het. Ik zie er echt niks in. Dus die ontraad ik.

En dan is er, even kijken, ik had nog een derde, volgens mij. 235. O, de opcenten van mevrouw Van Geffen. Ja, dank. Heel nuttig, een souffleur. Ja, nou ja, die motie zou ik u ook niet kunnen aanraden. Simpelweg, omdat u volgens mij niet nu moet zeggen- Want wij weten nou eenmaal niet wat er gebeurt. Dan ga ik toch maar naar iets heel groots terugverwijzen: de oorlog in de Oekraïne kwam toch als een verrassing, en de wereld was opeens heel anders. Misschien niet als een verrassing als je daar al heel lang goed te kijk erop had, maar voor heel veel mensen hier was het wel een abrupte verandering van de wereld waarin wij leven. En dat kan natuurlijk weer gebeuren. En om nu te zeggen, u mag gewoon de komende vier maanden niets uit een reserve halen en u mag ook niets met opcenten doen... Ik zie, heb ik u net al gezegd, helemaal niet aankomen dat GS nu met een voorstel komt om opeens de opcenten nog te verhogen voor 1 december. Volgens mij redden we het in de tijd ook niet, maar die discussie nog daargelaten. Ik wil mij er eigenlijk niet door u op laten vastleggen dat ik ook de reserves niet zou kunnen benutten als dat nodig blijkt. Die keuze moeten we maken als die zich aandient en die moeten we niet op voorhand vastzetten.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Nou, ik ben wel onder de indruk van het argument over de oorlog van Oekraïne, moet ik zeggen. Maar ik wijs erop dat de motie gelimiteerd is tot vier maanden. En ik denk niet dat, als er inderdaad zo'n event zou voorvallen, dat er dan zo snel zo'n besluit daarover zou liggen. En anders zou daar met mij wel over te praten zijn. Hoe klinkt dat voor u?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nou, ja, ik vind het dan eigenlijk een beetje aandoen als dat we elkaar nogal bezighouden met ‘u geeft mij een soort algemene beperking, maar als er toch een aanleiding is, dan kunt u naar mij toekomen’. Op het moment dat zich de gelegenheid voordoet, of de ramp misschien wel zich voordoet, dat wij echt een grondige herziening moeten doen, dat er echt een aanleiding is om opeens iets te doen wat we op dit moment nog niet voorzien, dan zou ik niet weten waarom we ons op dat moment aan een beperking moeten houden, omdat we die nu nog niet voorzien. We hebben reserves. Die zijn er voor het geval er iets misschien wel verandert. Daar hebben we ook reserves voor. Niet de per se daarvoor. Die hebben ook andere doelen. Maar die hebben wij. We willen niet alles op slot zetten en al onze mogelijkheden beperken. Ik zie de meerwaarde er niet van om nu te zeggen: u mag de komende vier maanden geen reserve meer benutten.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik begrijp uw punt. En als ik die laatste zin eruit haal over de reserves, zou u dan wel mee kunnen gaan met de motie?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dan is de motie dat u zegt, de opcenten mogen de komende vier maanden niet meer verhoogd worden?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Er mag geen voorstel ter besluitvorming worden voorgelegd. Dus discussie kan, besluitvorming niet.

Gedeputeerde **KOCKEN**: En dat voorstel mag niet uit GS komen, bedoelt u? Dus u mag het wel doen, maar wij mogen het niet doen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik wil best 'PS' eraan toevoegen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja, het lijkt mij echt een- Nou ja, ik ontraad deze motie. Ik denk dat we elkaar echt bezighouden met- U ontlokt misschien een politieke stellingname. Volgens mij weet iedereen waar die staat als het over de opcenten gaat. Er zijn partijen voor verhogen, er zijn partijen die daar al dan niet mordicus tegen zijn, sommigen onder voorwaarden. Volgens mij is er niet zo heel veel veranderd. Ik denk ook dat u iets veilig probeert te stellen, wat nu helemaal niet aan de orde is. Ik zie er geen meerwaarde in.

De **VOORZITTER**: Dank. Het woord is aan gedeputeerde Zaal.

Gedeputeerde **ZAAL**: Heel kort. De Partij voor de Dieren, er komt een brief over de inzet van de honderdduizend euro voor de verkiezingen. Ik denk dat ik u dat ook verschuldigd ben, want die middelen zijn voor deze periode ter beschikking gesteld.

Ik zal het CDA en de rest van de Staten te informeren als de subsidie, de EFRO-subsidie voor het Fieldlab niet wordt gehaald. En dan hebben we het daar verder over.

En ik zal een kleine poging doen om in ieder geval te laten weten hoe GS de motie over NSP zal uitvoeren, want de heer Klein en het CDA – ik denk dat het vanuit mevrouw Koning komt – hebben natuurlijk gelijk dat het ANLb en ook de eco0regelingen door RVO worden uitgevoerd en wij als provincie eigenlijk niet aan de knoppen zitten voor die regelingen. Dat zijn gewoon nationaal uitgevoerde regelingen. Alleen het niet grondgebonden gedeelte, wat eigenlijk nu POP is en LEADER, daar kunnen we zelf openstellingen voor doen. Maar wat denk ik wel belangrijk is om te doen – en zo lees ik de motie in ieder geval en zo ga ik hem uitvoeren – is dat we natuurlijk wel kunnen proberen onze boeren zoveel mogelijk te helpen om aanspraak te maken op die landelijk uitgevoerde regels. Dat zou ik eigenlijk wel willen omarmen, omdat het best ingewikkeld is en dat we daar of de erfcoaches of een expertmeeting waar we RVO voor uitnodigen, om onze boeren in ieder geval uit te leggen wat ze moeten doen en ook te horen wat zij eventueel nodig hebben om die aanvragen bij de landelijke organisaties te doen, zodat eigenlijk zoveel mogelijk boeren in Noord-Holland die gouden status halen. Zo zou ik ermee aan de slag willen gaan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk of er nog meer leden zijn van GS die vragen hebben? Ja, de heer Olthof.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u wel, voorzitter. Een paar vragen zijn nog wel even gesteld. Mevrouw Alberts, motie 213 over de privéjets. Ik blijf de motie ontraden. Daar ben ik duidelijk in geweest, volgens mij. Maar ik wil u wel een toezegging doen. Ik heb de toezegging gedaan om hem mee te nemen in een benen-op-tafel-overleg over de breedte van Schiphol. En als u het belangrijkste vindt dat uiteindelijk de privéjets meegenomen moeten worden in de discussie rondom Schiphol, dan wil ik dat punt toezeggen, dat ik dat bespreek met de minister, maar dan uiteindelijk de motie an sich ontraad. En ik hoop dat dat dan voldoende is, dat ik zeg 'die toezegging doe ik', maar deze motie in zijn geheel ontraad ik, omdat die veel verder gaat. Er staan een aantal punten bij waar ik veel meer moeite mee heb. Dus dat is mijn toezegging, en doe ermee wat u wilt. Maar ik ontraad de motie in zijn geheel nog steeds.

Als het gaat over de ChristenUnie, motie 197 over Tata Steel, en ik begrijp ook Partij voor de Dieren dat u mijn beleid wilde ondersteunen. Dat waardeer ik zeer. Maar deze motie ging een stuk verder. En ik vind – en dat ben ik met u eens: geen gemarchandeer – maar ik vind, juist bij het VTH-deel moet je uiteindelijk gewoon zorgen dat je de wet volgt en dan moet je niet uiteindelijk vooruitlopend op een onderzoek wat er loopt, dat je dan vervolgens bij moties zegt van 'we geven uw opdracht om die vergunning in te trekken', want dat doet u concreet en dat vind ik te ver gaan. Nogmaals, volgens mij zijn we er goed mee bezig, zetten we echt stappen,

maar deze motie gaat veel verder dan alleen maar een ondersteuning van het beleid wat we aan het doen zijn. Dus die motie blijf ik ontraden.

Als het gaat over de omgevingsdienst, alleen personeel. Ja, de financiën, maar laten we eerlijk zijn, dat ook gemeenten bijdragen aan de financiën van een omgevingsdienst. Als wij kijken waar we als provincie voor staan, dan is goed gekwalificeerd personeel een uitdaging. Daarom gaan we ook kijken of je veel meer kan samenwerken tussen de omgevingsdiensten, dat je niet elk specialisme zelf in huis hebt. En is financiën niet bij ons het vraagstuk. Sterker nog, in deze begroting is ook specifiek opgenomen wat de totale kosten zouden moeten zijn, maar dat we zeggen, die gaan we nu nog niet claimen, omdat er ook geld vanuit het Rijk komt en er vanuit de Omgevingswet de mogelijkheid komt om die leges te vragen. Op het moment dat het niet is, dan komen we zeker bij u terug bij de eerste of de tweede begrotingswijziging om daar alsnog een vraag bij u te doen. Dus financieel gezien is het niet het probleem.

Dan de vraag, amendement 62 van het CDA. Dat klopt inderdaad. Ik zat er wat dat betreft goed bij, want die acht miljoen, daar is voor 2023 1,6 miljoen aan cofinanciering van het Rijk beschikbaar. En dan is er nog een klein stukje vanuit de gemeenten cofinanciering. En daarom is die twee miljoen, die wij nu beschikbaar hebben voor die cofinanciering, voldoende om uiteindelijk het totale bedrag in stand te houden. Dus dat is de bijdrage die ik- Althans, wat ik heb opgehaald.

En dan wil ik een laatste punt, want dat vind ik vervelend. Ik kan in mijn bijdrage weleens, nou, misschien vanuit de emotie wat, nou, emotioneel klinken, laat ik het zo zeggen. Ik kan soms wel een dolletje maken als het gaat over de fanclub. Maar wat ik absoluut niet wil – ik wil het toch wel benadrukken, mevrouw Van Geffen, want het gaat over u – dat ik op geen enkele wijze welke partij dan ook hier uiteindelijk wil beschimpen of niet serieus wil nemen. En zeker niet als het over een onderwerp gaat, als het gaat over toegankelijkheid van mensen met een beperking, ja, dan vind ik dat een van de belangrijkste onderwerpen waar we als overheid voor staan. Iedereen moet in mijn beeld mee kunnen doen en moet ook toegang hebben tot het openbaar vervoer. Wat ik alleen wilde aangeven dat het uiteindelijk voor Noord-Holland complexer is, dan alleen maar de bijdrage van de provincie Noord-Holland en dat ik afhankelijk ben ook van andere partijen om dat mogelijk te maken en ik daarom deze toezegging niet kan doen en daarom deze motie ontraadt. Dat betekent niet dat wij niet ons stinkende best gaan doen om het zo snel mogelijk voor elkaar te krijgen.

Een laatste punt, voorzitter, dan stop ik ermee. Nou, voor vanavond. De ChristenUnie nog over het openbaar vervoer. Wij vinden dat we in ieder geval landelijk het tarief moeten verlagen. Daarom die btw. Als we dat per concessie gaan doen, wordt die ingewikkeld. Wat ik wel – en dat gesprek voeren we wel – om te kijken of je de mensen die het nodig hebben, bijvoorbeeld gezinnen, door te zeggen, bepaalde periodes en vakanties, dat kinderen tot een bepaalde leeftijd gratis mee kunnen. Daar zijn we wel naar aan het kijken. Maar nu, om generiek in Noord-Holland voor een aantal concessies de verhoging niet door te voeren, kost structureel veel geld, maar is denk ik ook niet de oplossing waar we naartoe moeten. We willen gewoon generiek dat het tarief naar beneden toe gaat. Dus nogmaals, deze blijf ik ontraden.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Daar ben ik weer over dat amendement. Begrijp ik nu dus goed dat u zegt, vorig jaar gaven we als provincie 8,8 uit, voor komend jaar geven wij twee, ontvangen wij zes van het Rijk en komt er nog wat van gemeenten. Maar is het dan de facto zo dat er dus vanuit provinciaal geld 6,8 miljoen minder naar woningbouw gaat? Dus we ontvangen het weliswaar van het Rijk, maar de provinciale gelden gaan naar iets anders toe. En had het dan niet verstandig geweest dat misschien alvast te reserveren voor dat masterplan woningbouw?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dat hadden we kunnen doen als het geld er was. Maar uiteindelijk is dat totale budget wat er was, dat is daarmee ook op. Dus we kunnen wat dat betreft voor 2023 nog de afspraak nakomen die we hadden en daarmee uiteindelijk die bijdrage van zes miljoen. Maar het is niet dat er ergens nu zes miljoen in de provincie in een ander potje terecht is gekomen. Dus het is niet zo geweest dat wij dat geld op een andere manier besteed hebben. Dat geld is er niet.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Het CDA, meneer Heijnen, u vroeg mij om het nog even goed uit te leggen. We hebben het hier natuurlijk al eerder ook over gehad met mevrouw Koning. In 2015 hebben de Staten gezegd van nou, die ANLb binnen het NNN, dat gaan we afschaffen. Het ANLb, dat is het agrarisch natuurbeheer binnen het NNN. Buiten het NNN is dat nog wel toegankelijk. Toen hebben we op een gegeven moment bij de werkwijze en bij de NNN realisatiestrategie ook gezegd: als we dat nu echt daadwerkelijk in 2023 afschaffen, dan komen we een beetje klem te zitten met onze gebiedsprocessen. Dus de Staten, willen jullie dat nog toestaan? Met wel de toezegging dat we tussendoor binnen het NNN, als mensen, boeren, natuur gaan beheren met agrarisch gebruik, dan gaan we al wel kijken naar de andere verdienmodellen en subsidies. Dat is wat er is gezegd. Wat ik ook net heb willen aangeven, is dat na 2027 dus het natuurbeheer met agrarisch gebruik niet wijzigt. Dat kan nog steeds. Alleen, we moeten daar goed kijken naar maatwerk, dat ook het verdienmodel goed is. Dus dat is wat ik heb willen aangeven hiermee. Dus het ANLb, dat heeft uw Staten ook besloten van, dat kan dan niet meer binnen het NNN. Maar gewoon echt langjarige afspraken, daar kijken wij naar met particulieren, met agrariërs die het NNN moeten beheren, om dat daar te gaan doen. Dat is motie 194.

Dan motie 208, mevrouw Alberts. Ik ga daar even op in. Ja, ik had gezegd dat het overbodig is, want ik zou het nooit af kunnen doen, omdat we het al doen. Om dan u even misschien wat meer gemak te geven. Wij zijn al bezig met het versneld verwerven van de gronden, maar daar zijn we ook in overleg met het Rijk, om daar ook middelen voor te krijgen. Binnen het NNN kunnen we al heel veel. Alleen, ja, dat is ook wel maatwerk wat je moet regelen. De MGA-2, die gaat per 2023 in. Die lijken wel wat ruimte te bieden voor Noord-Holland, want die eerste regeling, die werkte niet voor Noord-Holland. Dan, als die middelen ontoereikend zijn, kunt u dan ook kijken naar de andere reserves? Natuurlijk kijken we naar onderbesteding als dat daar is. Maar als ik even noem van de Reserve Groene Uitweg, daar doen we heel veel natuurbeleid ook voor. Als ik denk aan de Horstermeerpolder om dat te realiseren, faunapassages. Dus het is ook niet zomaar dat je daar geld uit kan plukken. Maar zoals ik het lees, wat u zegt, om daar dekking te zoeken, ja, dat kan ik daar wel in lezen. Maar ik wil daar wel even dan die waarschuwing geven. Binnen het NNN is het ook niet echt het geld wat de uitdaging is, maar ook meer van de maatwerkafspraak.

En dan het laatste, de eventuele extra structurele kosten die voor rekening komen te dekken uit het positieve structureel begrotingssaldo. Ja, Dat is iets waar ik wat van gezegd heb van, nou ja, als dat zo zou moeten zijn – u heeft mevrouw Kocken ook al gehoord – dan zal ik natuurlijk bij u naar de Staten moeten komen om te kijken of u daar dekking voor wilt geven. Dus vandaar, ja, ik hoop dat ik hier dan dus duidelijker op uw motie ben ingegaan, waarom ik zeg, het is overbodig en waarom ik het nog steeds ook ontraad.

Dan met betrekking tot de tankstationconcessies. Ja, daar wilde ik eigenlijk- Ik heb het misschien wel een beetje te snel gezegd, want het gaat daarover- Het is een privaatrechtelijke overeenkomst. Daar kunnen wij niet in de aanbesteding zeggen dat we op winst gaan sturen. Maar wat ik wel gezegd heb, wat we wel doen, is natuurlijk op die verduurzaming te sturen. Dus wij kunnen daar- Ja, dat is gewoon niet in een open marktfilosofie, dat je dat in een aanbesteding kan zetten. Dus ik hoop dat ik daar ook weer wat duidelijker geweest ben. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dit was volgens mij de laatste bijdrage. De heer Zoon wil nog één opmerking. Heeft u een interruptie of een ordevoorstel? Of u wilt-

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik zou graag motie 204 willen intrekken.

Motie 204 'Toegezegd geld aan opvangcentra voor wilde dieren' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Oké.

Statenlid **ZOON** (PvdD): 204.

De **VOORZITTER**: 204 ingetrokken.

Ja, u bent met eigenlijk net voor. Ik wilde even kijken of er nog meer fracties zijn die- Mevrouw Van Geffen van-

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Namens Noord-Hollanders.): Ik wil van mijn motie het tweede deel van het dictum intrekken, over de reserves. Dus dan staat er alleen nog maar ‘over de opcenten’. Ik weet alleen het nummer van die motie even niet.

De **VOORZITTER**: Daar moet u wel een gewijzigde motie indienen. [...] Dat kan, want dan schors ik zo de vergadering.

Ik kijk nog even. Anderen? Mevrouw Alberts.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben van twee gedeputeerden een uitgebreide toelichting gehad en dat betekent dat wij motie 208, dat is de motie ‘natuur, zetje in de rug’ en 213, De privéjets aan banden, dat we die aanhouden.

Motie 208 ‘De natuur kan wel een extra zetje in de rug gebruiken’ maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Motie 213 ‘Leg vliegverkeer van privéjets aan banden’ maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): En ik heb een motie gewijzigd ingediend. Daar heeft de commissaris niks op gezegd, maar ik kan me zo voorstellen, afgaande op dat hij stuiterde over het woord ‘verplichte’ en dat we dat veranderd hebben in ‘een dwingend advies’ dat hij nu gewoon zegt, ja, nee, nu kan hij gewoon in stemming komen.

De **VOORZITTER**: Als u mij toestaat om dat vanaf deze plek te zeggen, dan kan die gewoon in stemming komen.

Zijn er nog andere fracties? Ja. De heer Hartog.

De heer **HARTOG** (JA21): Is er nog ruimte voor een korte derde termijn, voorzitter?

De **VOORZITTER**: Nee. Nee.

Heeft u nog iets- Anderen nog? Ja. Mevrouw Strens, D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, voorzitter, ik heb motie 231 ingetrokken, maar dat zie ik nog niet verwerkt in iBabs in de lijst. Ik check of die goed is doorgekomen.

De **VOORZITTER**: Ja, hij staat op mijn lijstje als ingetrokken.

Ja. Mevrouw Van Soest.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ja, dank u, voorzitter. Ik wil graag motie 234 intrekken. Dank u wel.

Motie 234 ‘Geen vermogenstoets bij ouderen met klein pensioen’ maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Ik kijk nog even rond. Zijn er nog anderen die een motie willen intrekken of aanhouden, of wijzigen? Dan schors ik nu even de vergadering, zodat mevrouw Van Geffen van Namens Noord-Hollanders. haar motie kan wijzigen. Ik schors de vergadering tot 21.15u.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Voorzitter. Voorzitter.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Meerten.

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): Wij wilden nog wel even een aantal moties doornemen. Kan die schorsing iets langer?

De **VOORZITTER**: Ja, maar dan moet deze motie-

Mevrouw **VAN MEERTEN-KOK** (VVD): O. En daarna wordt er dan wat langer geschorst.

De **VOORZITTER**: Ik schors nu even vijf minuutjes. Daarna krijgt u de gelegenheid. En u krijgt nog tijd om over de moties na te denken.

Schorsing 21.10 tot 21.18 uur.

De **VOORZITTER**: Dan heropen ik de vergadering. U krijgt straks nog tijd genoeg om met elkaar te praten. De vergadering is heropend. Motie 235, ingediend door Namens Noord-Hollanders. is ingetrokken en er is een nieuwe motie ingediend. Dat is motie 236 geworden, Namens Noord-Hollanders, Geen verhoging opcenten. Het is een aangepaste motie.

Motie 235 'Geen verhoging opcenten maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Motie 236-14 november 2022
Geen verhoging opcenten
Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 14 november 2022
Overwegende dat:

- *Een solide realistisch financieel beleid met zo laag mogelijke lasten voor en bedrijven wenselijk is – vooral nu we allemaal te maken hebben met enorme stijgingen van energieprijzen en hoge inflatie.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *De komende 4 maanden niet met een voorstel ter besluitvorming te komen over de verhoging van de opcenten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Namens Noord-Hollanders.)

De **VOORZITTER**: Ik kijk nog een keer of er nog fracties zijn die iets willen wijzigen, aanpassen aan moties of moties willen intrekken. Dat is niet het geval. Dan is agendapunt 10 nu afgerond en dan vindt stemming plaats aan het eind van de vergadering.

De discussie is gesloten.

11. Indien aan de orde: advies GS motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

De **VOORZITTER**: En voordat ik ga schorsen, zodat u nog even over de verschillende moties kunt praten, gaan we de moties Vreemd aan de Orde van de Dag- Krijgt u het advies van het College. En daarna is er bij partijen behoefte om over alle moties met elkaar nog even te overleggen. [...] Nou, dan bent u daar niet eensgezind over, maar dat gebeurt wel vaker in deze Staten. En u weet, als daar iemand om vraagt, dat ik dat ook zeker zal honoreren. Maar we gaan eerst nu over naar agendapunt 11, get advies van Gedeputeerde Staten over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Dat is allereerst motie 185. Die zal ik zelf van advies voorzien. Dat is de motie ingediend door de Partij van de Ouderen en dat gaat over het referendum windturbines. Die motie moet ik ontraden. Vanochtend hebben we daar in het presidium nog over gesproken. De afspraak is gemaakt om het advies van de Hoor- en Adviescommissie te gaan bespreken op de eerstvolgende commissie. In die commissievergadering is daar gelegenheid om over het advies van de Hoor- en Adviescommissie van gedachten te wisselen, om vervolgens in de eerstvolgende Statenvergadering uiteindelijk een besluit te gaan nemen hoe daarmee om te gaan. En dat gaat over de juridische discussie over hoe je met dat advies verder wil. Blijft staan dat u al eerder een besluit genomen heeft op basis waarvan u in eerste instantie het referendumverzoek heeft afgewezen en daar gaan eigenlijk de vervolgvergaderingen over. En dat betekent in principe dat een expertmeeting daar nu niet meer toe doet, tenzij – maar daar gaat natuurlijk uw Staten zelf over, dus het Presidium kan daar natuurlijk altijd over besluiten als ze dat zou willen om een expert meeting te gaan doen – maar zoals deze motie nu is ingediend ontraad ik deze motie.

Dan motie 186. Motie Namens Noord-Hollanders ingediend, om ons in te spannen om namen van leden van GS en PS correct uit te spreken. Ja, ik denk dat deze motie overbodig is. Ik doe in ieder geval altijd mijn best om uw naam goed uit te spreken, maar u zult merken dat dat soms best ingewikkeld is. Het ene lid wil als Statenlid, een ander als meneer of mevrouw. Daar maken we soms wel een foutje in, maar ik heb hier nog niemand ooit kunnen betrappen dat dat bewust niet goed zou gebeuren. Ook, als het al niet goed gebeurt, dan is dat onbewust. De organisatie, maar ook de griffie, we werken inclusief, divers. Volgens mij is de provincie Noord-Holland een toonbeeld van hoe wij proberen om divers en inclusief te werken. Dus ik wil deze motie ontraden.

Dan heb ik de volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag. Dat is motie 187, ingediend door VVD, D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/Partij van de Ouderen, de SP: Instandhouding en duurzaam herstel Artis Aquarium. Gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel, voorzitter, ja, ik sta hier eigenlijk vanuit twee hoedanigheden denk ik. Aan de ene kant als gedeputeerde Financiën en aan de andere kant als gedeputeerde Cultuur en Erfgoed. En deze persoon heeft wat dat betreft misschien wel twee kijken op dezelfde zaak. Enerzijds kan ik natuurlijk niet eraan voorbijgaan dat dit wel een wat bijzondere manier is. Normaal gesproken is het de bedoeling dat wij een integrale afweging maken, alles bij elkaar zien, en niet, als zich een gelegenheid voordoet, daar op dat moment direct grote gevolgen aan verbinden. In die zin is zoeken naar drie miljoen euro, mag ik hopen, een incident en heeft u niet de indruk dat u de volgende vergadering ergens anders nog weer drie miljoen of vijf miljoen of twee miljoen aan kunt besteden. Want zo kunnen we uiteindelijk niet naar een robuust financieel systeem werken, wat wel onze doelstelling is. Aan de andere kant, als gedeputeerde Monumenten moet ik ook wel vaststellen dat dit renovatieverzoek eigenlijk niet in onze regeling past. We hebben een regeling waar elk monument een aanvraag kan doen en maximaal vijfhonderdduizend euro bijdrage kan krijgen. Dat is bij een renovatieopgave van vijftig miljoen niet een heel dienend bedrag. Als we dan kijken naar wat hier gebeurt en hoe Artis tot nu toe monumenten heeft gerestaureerd, waar ze volgens mij regelmatig over gecomplimenteerd worden, begrijp ik best dat we hier op een andere manier naar willen kijken. Dat geeft misschien toch ook – wil ik daar wel opmerken – scheve ogen bij sommige monumenten die in de regeling hun aanvraag doen. Ik zou dan eigenlijk ook nog wel een aantal voorwaarden bij de motie willen lezen. Bijvoorbeeld de voorwaarde dat Artis hiervoor niet ook nog in de regeling, die we wel hebben, een aanvraag gaat doen. Ik vertrouw er eerlijk gezegd op dat dat voor hen niet belemmerend is, want ik heb hun begroting gezien. En als zij inderdaad hun drie miljoen krijgen, dan is het ook rond. Maar ik denk dat het wel fair is dat alle monumenten die alleen maar binnen die regeling normaal gesproken voor een tegemoetkoming in aanmerking komen, dan in ieder geval niet daar ook nog een keer met deze grote speler te maken krijgen zogezegd. Een ander punt is dat ik ook denk dat het reëel is dat wij, zoals we dat namelijk ook in onze monumentenverordening doen, dit zien als een sluitsteen. Dat betekent dat we deze- Nou, dan ga ik er even vanuit, er staat nu 'maximaal drie miljoen'. Als we daarvan uitgaan, dat we dat alleen doen als het voor Artis ook echt rondkomt. Ik wil me zeker inzetten voor een lobby richting het Rijk. Die heb ik eigenlijk ook al eerder geprobeerd in te zetten. Ik heb de staatssecretaris hier ook al naar gevraagd. Dat lijkt me heel reëel om dat voort te zetten. Stel dat het Rijk niet over de brug komt en er een gat van tien miljoen blijft, ja, dan heeft het uiteindelijk ook weinig zin om onze drie miljoen er wel aan te besteden. Dus het lijkt mij dat de begroting daar rond moet zijn en dat er ook daadwerkelijk een bijdrage van het Rijk moet zijn. Dat hoeft denk ik niet per se de volle tien te zijn, maar het moet wel rond zijn en het Rijk moet ook meedoen. Die voorwaarden, als u die erbij neemt, hebben we denk ik een iets beter uitlegbaar voorstel. En dan komt daar nog het volgende bij. U heeft een tegenprestatie gevraagd als het gaat over educatie en jeugd. Ik ben zo vrij geweest om daar ook wel al eventjes bij Artis over te vragen of dat überhaupt enigszins realistisch is, omdat ik het ook wel een beetje moeizaam vind om dit aan te nemen. Ik wil dan niet bij u terugkomen met nou, dat kon niet, maar we gaan het toch doen. Als ik het goed begrijp, moet dat inderdaad tot de mogelijkheden behoren. Ze zijn heel graag bereid om een tegenprestatie te leveren. En dan is eigenlijk volgens mij het laatste nog wat ik in ieder geval dan aan u teruggeef, dat ik zou zeggen dat naar de letter van uw motie 42 dit enige lenigheid vraagt. Maar het is uw motie. En als u zegt, daar past het in, dan neem ik dat van u aan. Dus ik ben benieuwd wat u daar verder dan met elkaar van vindt.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat was de toelichting en het advies vanuit het college op de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Dan gaan wij straks over tot de gebundelde stemming. We hebben dan de moties Vreemd, dan hebben we nog motie 4 waar we over de afdoening moeten stemmen, het iMPI en we hebben de begroting. Motie 4, ja, daar gaan we ook nog over stemmen. Die is op verzoek van het Presidium naar het College gebracht, omdat er in de commissievergadering niet duidelijk was of de afdoening, of men vond dat die was afgedaan, of niet. Dus de stemming zal hier worden gedaan n de Staten.

Ik kijk nu even of er nog steeds behoefte is. Er was net behoefte bij een aantal Statenleden om even te schorsen en nog te overleggen over de moties. Is daar nog- Een minuut? Nee. Nee, dan stel ik voor, tien minuutjes? Vijf minuten. Dan gaan we om 21.35 uur verder met de stemming. Dan schors ik tot 21.35 uur.

Schorsing 21.28 tot 21.38 uur.

12. Gebundelde stemming van alle motie(s), amendement(en) en voordrachten PS 14 november 2022.

De **VOORZITTER**: We zijn toegekomen aan, ik heropen de vergadering, agendapunt 12, de gebundelde stemming van alle moties, amendementen en de voordrachten. We beginnen zo met de stemming Moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Als ik goed heb geteld, zijn wij met 53 Statenleden aanwezig. Er zijn er twee afwezig. Ik wil verzoeken of iedereen wil gaan zitten op de plek waar hij oorspronkelijk ook hoort te zitten, want anders gaat het systeem niet goed functioneren.
De heer **HARTOG** (JA21): Wat bedoelt u, voorzitter, met 'waar je oorspronkelijk hoort te zitten'?
De **VOORZITTER**: Nou, gewoon je eigen- Voor uw gemoedsrust: u zit goed, meneer Hartog. Ik weet niet of dat zo blijft. Dat gaan we zien.

Even een ander punt. Er zijn een paar Statenleden die bij een aantal amendementen, moties of wellicht ook voordrachten niet mee kunnen stemmen vanwege hun beroep of andere redenen. Ik zal dat straks per stemming even aanvragen, want het zijn er een aantal die dat hebben gezegd. Als u dan even uw hand wil opsteken. U weet, als u het plusje indrukt, stemt u voor. Met het minnetje stemt u tegen. En als u niet meestemt, drukt u nergens op. Dus niet op 'onthouden' drukken. U hoeft helemaal niets te doen. En het aantal handen wat zal worden opgestoken, zullen bepalen hoeveel geldige stemmen kunnen worden uitgebracht. Dus bij het onthouden, als u niet meestemt, doet u niets. Dat kunt u wel onthouden, denk ik.

Ik hoor de bel voor de eerste ronde. In het midden van de zaal verwacht ik- Nee.

We gaan beginnen met de eerste stemming. Aan de orde is nu de stemming over de motie Vreemd aan de Orde van de Dag, dat is motie 185, ingediend door Partij van de Ouderen/50PLUS, met als titel Referendum windturbines. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Iemand aantekening? Dan open ik nu de stemming, nummer 1.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 185 'Referendum windturbines', ingediend door 50PLUS/PvdO.
Motie 185 is met 9 stemmen voor en 44 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: PvdA met 1 stem, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 186, ingediend door Namens Noord-Hollanders., met als titel Namen van leden GS en PS correct uitspreken. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring of aantekening? Dan open ik stemming nummer 2 voor motie 186. Er kunnen weer 53 stemmen worden uitgebracht. 53 stemmen zijn binnen. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 186 'Namen van leden GS en PS correct uitspreken', ingediend door Namens Noord-Hollanders..
Motie 186 is met 5 stemmen voor en 48 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Forum voor Democratie, DENK en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 187, ingediend door de VVD, D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/PvdO en SP. Dat gaat over de instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Ja, de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Meneer de voorzitter, met drie miljoen euro zou de provincie bijvoorbeeld 1200 woningen van minima gratis kunnen voorzien van zonnepanelen, zodat we voorkomen dat 1200 gezinnen in de energiearmoede terechtkomen. Zo kan ik nog een honderdtal goede doelen bedenken. Wij vinden het bestuurlijk onverantwoord om nu zomaar op een achternamiddag te besluiten via een motie Vreemd nota bene om drie miljoen euro beschikbaar te stellen voor de verduurzaming van een aquarium in Artis, hoe sympathiek dat doel ook is. En als de gedeputeerde dan ook nog zegt dat er lenigheid nodig is-

De **VOORZITTER**: Kunt u uw stemverklaring kort houden, alstublieft? Want anders gaat het een heel lange avond worden. Dat wil ik aan iedereen verzoeken.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik zal het afronden. Als de gedeputeerde dan ook nog zegt dat er lenigheid nodig is om dit binnen de kaders te laten passen, kunnen wij hier niet mee instemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Een sympathieke motie, maar het is vooral een rijkskwestie. De provincie heeft al een bedrag toegekend aan Artis. Het Rijk reserveert miljarden voor onzin. Dus wat ons betreft wordt er in Den Haag aangeklopt.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog anderen die een stemverklaring- De heer Heijnen, CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): We dragen Artis natuurlijk een warm hart toe, maar we vinden drie miljoen echt ontzettend veel geld vergeleken met wat wij doen voor vergelijkbare instellingen elders in de provincie. Dat geeft een scheve verhouding. Daarom stemmen wij tegen deze motie.

De **VOORZITTER**: Ik zie verder geen handen. Dan open ik stemming nummer 3 voor motie 187. 53 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag 187 'Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium', ingediend door VVD, D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/PvdO en SP.
Motie 187 is met 31 stemmen voor en 22 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: PvdA, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, ChristenUnie, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dat waren de moties Vreemd. Dan gaan we nu naar de stemming over het afdoeningsvoorstel motie 4-2022. Die is van de lijst moties van punt zeven. Als u tegen deze motie bent, dat hij niet is afgedaan – sorry, zo moet ik het zeggen – dan zal deze motie terugkomen in de commissievergadering van Mobiliteit & Bereikbaarheid. Als die wel als afgedaan beschouwd wordt uiteraard, dan is die afgedaan. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Iemand aantekening? Dan open ik nu de stemming, motie 4. Ja, meneer Heijnen, een ordevoorstel?

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ja, een punt van orde, want het lijkt een beetje op: als je het groene kaartje omhoog doet, dan stem je tegen. Dat kennen wij. Dus om dat te voorkomen. Als wij nu voorstemmen, vinden we dat de motie is afgedaan?

De **VOORZITTER**: Inderdaad.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Oké.

De **VOORZITTER**: Dus als u op het plusje drukt, is die afgedaan. Drukt u op het minnetje, dan – en daar zal een meerderheid voor zijn – dan komt die terug in de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid. Dan open ik nu de stemming over de afdoening van motie 4. We wachten nog op één statenlid. De stemming is gesloten.

Afdoening motie 4 'Modal shift voor leefbaarheid langs N203', ingediend door D66.
De afdoening van motie 4 is met 30 stemmen voor en 23 stemmen tegen als afgedaan beschouwd. Tegen hebben gestemd: GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie, DENK en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over tot stemming over punt 9, de moties en amendementen en voordracht 57, Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2023-2030, ook wel bekend als het iMPI. Als eerste ga ik in stemming brengen het amendement, nummer 60, ingediend door het CDA. Dat is het amendement met als titel N240-05. Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor amendement 60. De stemming is gesloten.

Amendement 60 'N240-05', ingediend door CDA.
Amendement 60 is met algemene stemmen aangenomen.

De **VOORZITTER**: Vervolgens breng ik in stemming motie 188, ingediend door Partij voor de Dieren, met als titel Opcenten voor ov en onderhoud. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring of aantekening? Is er iemand die zich van stemming wil onthouden?

Dat moet u ook zelf even aangeven als u dat wil doen. Dat is ook niet het geval. Dan open ik de stemming voor motie 188. Nog één stem. Ja. De stemming is gesloten.

Motie 188 'Opcenten voor ov en onderhoud', ingediend door Partij voor de Dieren.
Motie 188 is met 7 stemmen voor en 46 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP en ChristenUnie.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 189, ingediend door JA21. De titel is Prioriteringsmechanisme iMPI. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 189. 53 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 189 'Prioriteringsmechanisme iMPI', ingediend door JA21.
Motie 189 is met 14 stemmen voor en 39 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 57, Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2023-2030. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand een stemverklaring? Ja, mevrouw Alberts, SP.

Mevrouw **ALBERTS-OOSTERBAAN** (SP): Het is een beetje een terugkerende stemverklaring, maar bij het iMPI stemt de SP altijd voor het iMPI met uitzondering van de afslag A9 bij Heiloo en de verbindingsweg A8-A9.

De **VOORZITTER**: De heer Dessing van Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook van ons een stemverklaring over het iMPI. Wij vinden het de kern van de begroting. Wij zullen voor het iMPI stemmen, maar dit is met uitzondering van de financiering van alle duurzaamheidsmaatregelen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Dank u wel. We hebben onze zorgen over de budgetten, voorzitter, maar we kunnen wel instemmen met de voorliggende voordracht, behoudens 7f en de maatregel SolaRoad II en de duurzaamheidsmaatregelen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de andere kant. Geen stemverklaringen meer. Geen aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 57. De stemming is gesloten.

Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2023-2030 (VD-57).
Voordracht 57 is met algemene stemmen aangenomen.

De **VOORZITTER**: Dan komen wij nu bij de stemming over de moties en amendementen en de voordracht 55. Dat is de begroting voor het jaar 2023. Nogmaals, als er moties langskomen waar u zich wil onthouden van stemmen, wil ik u graag verzoeken om dat aan het begin aan te geven, zodat bij de stemming kunnen aangeven hoeveel geldige stemmen kunnen worden uitgebracht. En nogmaals, voor de moties of amendementen of voordracht is een plus; tegen min. En als u zich onthoudt, hoeft u niets te doen.

Als eerste gaan we in stemming brengen, dat is amendement 61, ingediend door JA21, met als titel Intrekken aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor amendement, genummerd 61. De stemming is gesloten.

Amendement 61 'Intrekken aanvullend budget opdrachtverlening bestuurskracht', ingediend door JA21.
Amendement 61 is met 13 stemmen voor en 40 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, PVV, SP, 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar amendement 62, ingediend door het CDA. Amendement met als titel Verhogen bijdrage aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? In stemming wordt gebracht, amendement 62. Dat gaat over het amendement Verhogen bijdrage aan versnelling woningbouwproductie en

binnenstedelijk bouwen. Is er iemand die een stemverklaring wenst af- Of hoofdelijke stemming? Onthouden van stemming? Dan open ik nu de stemming voor amendement 62. De stemming is gesloten.

Amendement 62 'Verhogen bijdrage aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen', ingediend door CDA.
Amendement 62 is met 11 stemmen voor en 42 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: CDA, PVV, ChristenUnie, 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we nu in stemming brengen amendement 63, ingediend door D66, Namens Noord-Hollanders., CDA en SP. Amendement Maatregelen Masterplan Wonen. Is er iemand die een hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring of aantekening? Dan open ik nu de stemming voor amendement 63. 53 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Amendement 63 'Maatregelen Masterplan Wonen', ingediend door D66, Namens Noord-Hollanders., CDA en SP.
Amendement 63 is met 37 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: GroenLinks, VVD en ChristenUnie.

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij de moties. De eerste motie, die ik in stemming zal brengen, is motie 190, ingediend door JA21, met als titel Indexatie beleid. Is er iemand die hoofdelijke stemming- Een stemverklaring of aantekening? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor motie 190. Ja. De stemming is gesloten.

Motie 190 'Indexatie beleid', ingediend door JA21.
Motie 190 is met 14 stemmen voor en 39 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 191, ingediend door JA21 en Forum voor Democratie. De titel is Kerntakendiscussie. Motie 191. Iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 191. De stemming is gesloten. 53 stemmen binnen.

Motie 191'Kerntakendiscussie', ingediend door JA21 en Forum voor Democratie.
Motie 191 is met 14 stemmen voor en 39 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Motie 192, ingediend door het CDA, VVD en JA21. De titel is Een veiligere rijksweg N9. Motie 192. Iemand hoofdelijke stemming? Een stemverklaring of aantekening? Dan open ik nu de stemming voor 192. 53 stemmen binnen.

Motie 192 'Een veiligere rijksweg N9', ingediend door CDA, VVD en JA21.
Motie 192 is met 46 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD 1 stem, Partij voor de Dieren en SP.

De **VOORZITTER**: De volgende motie die ik in stemming breng, is motie 193, ingediend door het CDA. De titel is Ondersteuning project duurzame bloembollen (Fieldlab) van Vertify. [...] Aangehouden. Die is aangehouden. 194 is ook aangehouden. [...] Dan ga ik toch mijn eigen lijst weer pakken, want dan heb ik hier een lijst gekregen die niet klopt.

194, gaan we nu in stemming brengen. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring of aantekening? Nee? Dan open ik nu de stemming. 194. Ja, de stemming is gesloten.

Motie 194 'Verstandig omgaan met kosten natuurbeheer', ingediend door CDA.
Motie 194 is met 14 stemmen voor en 39 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, ChristenUnie, 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Motie 194 is ingetrokken. Motie 196 is ook ingetrokken.

Dan zijn we aanbeland bij motie 197, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP en DENK. De titel is Trek vergunning Kooksgasfabriek 2 in. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor motie 197. De stemming is gesloten.

Motie 197 ‘Trek vergunning Kooksgasfabriek 2 (Tata Steel) in’, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP en DENK.
Motie 197 is met 10 stemmen voor en 43 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie, 50PLUS, DENK en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 198, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie en SP. De titel is Forse krimp Schiphol. Hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring of een onthouding? Stemverklaring. Gaat uw gang. De heer Carton.

De heer **CARTON** (PvdA): Dank, voorzitter. Mijn fractie is voor een forse krimp. Voor de omvang van de krimp van het aantal vliegbewegingen is voor mijn fractie de leefkwaliteit voor de omgeving leidend. Daarom stemmen we nu tegen deze motie.

De **VOORZITTER**: Heeft u het allemaal verstaan? Ik denk het niet. Mijn microfoon stond nog open. Sorry, meneer Carton. Wilt u het nog één keer herhalen?

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter, mijn fractie is voor een forse krimp. Voor de omvang van de krimp van het aantal vliegbewegingen is voor mijn fractie de leefkwaliteit voor de omgeving leidend. Daarom stemmen we nu tegen deze motie.

De **VOORZITTER**: Nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? U wilt onthouden of een stemverklaring?

De heer **TERWAL** (VVD): Ja, voorzitter, u vroeg of mensen zich ook wilden onthouden van stemming. Dus ik wil me graag onthouden van stemming.

De **VOORZITTER**: ik kijk even. Nog anderen een stemverklaring? Nog meer onthoudingen? Dat betekent dat er dus nu 52 geldige stemmen kunnen worden uitgebracht. De heer Terwal zal niet aan de knopjes zitten. Dan open ik nu de stemming voor motie 198. De stemming is gesloten. 52 stemmen zijn binnen.

Motie 198 ‘Forse krimp Schiphol’, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie en SP.
Motie 198 is met aantal 16 voor en aantal 36 tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP en ChristenUnie.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 199, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP en DENK. 1,5˚C minimaal als maat, dat is de titel. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 199. 53 stemmen binnen. Ik sluit de stemming. Dat was op het nippertje.

Motie 199 ‘1,5˚C minimaal als maat’, ingediend door Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP en DENK.
Motie 199 is met 8 stemmen voor en 45 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en DENK.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 200, ingediend door Partij voor de Dieren, SP, GroenLinks, D66 en PvdA. Dat gaat over Klimaatbegroting. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor motie 200. De stemming is gesloten.

Motie 200 ‘Klimaatbegroting’, ingediend door Partij voor de Dieren, SP, GroenLinks, D66 en PvdA.
Motie 200 is met 38 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Nog even volhouden, dames en heren. Motie 201, ingediend door Partij voor de Dieren, SP, D66, PvdA, GroenLinks en DENK. De titel is Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 201. De stemming is gesloten.

Motie 201 ‘Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar’, ingediend door Partij voor de Dieren, SP, D66, DENK, PvdA en GroenLinks.

Motie 201 is met 35 stemmen voor en 18 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 202, ingediend door Partij voor de Dieren, DENK en GroenLinks. De titel is Duurzaam doorhappen. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Een stemverklaring? Ja, de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel. We hebben even getwijfeld vanwege de focus op plantaardig in plaats van vegetarisch. Wij denken dat in een klimaatvriendelijk voedseldieet ook in beperkte mate zuivel past, al was het maar omdat we koeien nodig hebben om het veenweidegebied, het gras, op te eten. Maar het signaal van deze motie, wat eruit spreekt, dat het aandeel plantaardig voedsel moet vergroten, dat geeft voor ons de doorslag. Dus we zullen voorstemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Kijk naar vanavond: er was vegetarisch eten, er was vlees. Helemaal niets aan de hand. Een totaal overbodige motie met een hoog dramgehalte. Iedereen kan voortaan ook zijn eigen eten meenemen. Dat is misschien ook een-

De **VOORZITTER**: Andere stemverklaringen nog? Niet. Dan open ik de stemming voor motie 202. De stemming is gesloten.

Motie 202 'Duurzaam doorhappen', ingediend door Partij voor de Dieren, DENK en GroenLinks.
Motie 202 is met 28 stemmen voor en 25 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Motie 203, ingediend door Partij voor de Dieren en GroenLinks. De titel is Toekomst van Noord-Hollandse wildopvangcentra borgen. Is er iemand die hier hoofdelijk over wil stemmen? Of een stemverklaring? Aantekening? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 203. De stemming is gesloten. 53 stemmen zijn binnen.

Motie 203 'Toekomst van Noord-Hollandse wildopvangcentra borgen', ingediend door Partij voor de Dieren en GroenLinks.
Motie 203 is met 43 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, Forum voor Democratie en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Motie 204 is ingetrokken.

Gaan we naar motie 205, ingediend door Partij voor de Dieren, PvdA, DENK en D66, Hernieuwde aandacht voor – tussen haakjes – meer biologische landbouw. Is er iemand die hoofdelijk wil stemmen? Een stemverklaring? Ja, VVD, de heer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter, dank. De fractie van de VVD is voor een toekomstbestendige en duurzame agrarische sector. Dat gaat breder dan alleen biologische landbouw. Derhalve zien we ook geen reden om daar nu het beleid op te verbreden. Dus we zullen tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor motie 205. 53 stemmen binnen.

Motie 205 'Hernieuwde aandacht voor (meer) biologische landbouw', ingediend door Partij voor de Dieren, PvdA, DENK en D66.
Motie 205 is met 29 stemmen voor en 24 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 206, ingediend door de PVV met als titel Koopkracht zienderogen afneemt- U kunt het lezen. Eigenlijk staat er geen titel boven. Maar goed, het is de motie ingediend door de PVV. Het gaat over de koopkracht van de burgers verbeteren door 16procent te verlagen. Zo was die. Motie 206. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Open ik nu de stemming voor motie 206. 53 stemmen zijn binnen.

Motie 206 ‘Verlagen opcenten’, ingediend door PVV.
Motie 206 is met 7 stemmen voor en 46 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Forum voor Democratie, PVV en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 207, ingediend door de SP. De titel is Fundamentele koerswijziging zichtbaar in iMPI, nu echt meer geld en ruimte voor ons ov. Iemand die een hoofdelijke stemming wenst of een stemverklaring? Iemand aantekening. De stemming is geopend voor motie 207. De stemming is gesloten. [...] 52, ja. Een iemand moet nog op het knopje drukken. De stemming is gesloten.

Motie 207 ‘Fundamentele koerswijziging zichtbaar in iMPI 2024-2031 – ‘Nu echt meer geld en ruimte voor ons ov’’, ingediend door SP.
Motie 207 is met 13 stemmen voor en 40 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP en DENK.

De **VOORZITTER**: Motie 208 is aangehouden.

Motie 209 ga ik nu in stemming brengen. Ingediend door SP: Liever meer natuur dan meer infrastructuur. Iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening? De stemming is geopend voor motie 209. De stemming is gesloten.

Motie 209 ‘Liever meer natuur dan meer infrastructuur’, ingediend door SP.
Motie 209 is met 7 stemmen voor en 46 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, PVV 1 stem en SP.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 210, ingediend door de SP. De titel is Geen sloop, maar onderhoud. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Ja, meneer Gringhuis.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ja, dank, voorzitter. ik zou mezelf graag willen onthouden van stemming op deze motie.

De **VOORZITTER**: Prima. Dat is goed. Dan gaan we dus naar 52 geldige stemmen. Verder geen aantekeningen. Dan gaan we de stemming openen voor motie 210. De stemming is gesloten.

Motie 210 ‘Geen sloop, maar onderhoud’, ingediend door SP.
Motie 210 is met 10 stemmen voor, 42 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Forum voor Democratie, PVV, SP en 50PLUS.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 211. Iemand hoofdelijke stemming, een stemverklaring of aantekening? Uw wenst weer te onthouden, denk ik.

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Zeker, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ja. De heer Gringhuis gaat onthouden. Dat betekent dus weer 52 geldige stemmen uit te brengen voor motie 211. De stemming is geopend. Iemand zijn knopje zit vast. Er moet nog één lid stemmen. De stemming is gesloten.

Motie 211 ‘Geen verkoop van sociale woningen’, ingediend door SP.
Motie 211 is met 7 stemmen voor, 45 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP en 50PLUS.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 212, ingediend door de SP: Leg cruiseverkeer aan banden. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? De stemming is geopend voor motie 212. Er kunnen 53 stemmen nu uitgebracht worden. De stemming is gesloten.

Motie 212 ‘Leg cruiseverkeer aan banden’, ingediend door SP.
Motie 212 is met 8 stemmen voor en 45 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en DENK.

De **VOORZITTER**: 213 is aangehouden. Motie 214 is ingetrokken. En dan komen we bij motie 215, ingediend door de SP en Partij voor de Dieren en gaat over de Lutkemeerpolderen. Iemand die hoofdelijke stemming wenst of een stemverklaring? Iemand aantekening. Dan is de stemming nu geopend. O, sorry, meneer Kanik.

De heer **KANIK** (D66): Voorzitter, ik wil me onthouden van stemmen bij deze.

De **VOORZITTER**: Goed. Gaan we naar 52 geldige stemmen. De stemming is geopend voor motie 215. De stemming is gesloten.

Motie 215 'Lutkemeerpolderen', ingediend door SP en Partij voor de Dieren.
Motie 215 is met 12 stemmen voor, 40 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie, Partij van de Ouderen en DENK.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 216, ingediend door ChristenUnie, SP en Partij voor de Dieren: Geen prijsstijging busvervoer in Noord-Holland. Iemand die hoofdelijke stemming wenst of een stemverklaring of aantekening? Is er iemand die- Nee. Dan is de stemming geopend voor motie 216. Er kunnen 53 stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Motie 216 'Geen prijsstijging busvervoer in Noord-Holland', ingediend door ChristenUnie, SP en Partij voor de Dieren.
Motie 216 is met 13 stemmen voor en 40 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS, DENK en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Motie 217, ingediend door de ChristenUnie met als titel Tankstationconcessies herzien op basis van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Is er iemand die een hoofdelijke stemming wil? Een stemverklaring? Aantekening? Dan is de stemming nu geopend voor 217. De stemming is gesloten.

Motie 217 'Tankstationconcessies herzien op basis van maatschappelijk verantwoord ondernemen', ingediend door ChristenUnie.
Motie 217 is met 8 stemmen voor en 45 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en DENK.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 218, ook ingediend door de ChristenUnie en Partij voor de Dieren. De titel is Versteviging van de omgevingsdiensten. Iemand hoofdelijke stemming of stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor 218. 53 stemmen binnen.

Motie 218 'Versteviging van de omgevingsdiensten', ingediend door ChristenUnie en Partij voor de Dieren.
Motie 218 is met 22 stemmen voor en 31 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, DENK en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 219, ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen. De titel is Aandacht voor zorg, welzijn en ouderen. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? De stemming is geopend voor 219. De stemming is gesloten.

Motie 219 'Aandacht voor zorg, welzijn en ouderen', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen.
Motie 219 is met 11 stemmen voor en 42 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, 50PLUS en DENK.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 220, ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen: Toegankelijker openbaar vervoer. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Stemverklaring? Aantekening? De stemming is geopend voor motie 220. De stemming is gesloten.

Motie 220 'Toegankelijker openbaar vervoer', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen.
Motie 220 is met 21 stemmen voor en 32 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP, 50PLUS, DENK en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: De volgende motie die ik in stemming breng, is motie 221, ingediend door Partij van de Ouderen, DENK en Partij voor de Dieren. De titel is Geen btw op ov-kaartjes. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor 221. De stemming is gesloten.

Motie 221 'Geen btw op ov-kaartjes', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen, DENK en Partij voor de Dieren.
Motie 221 is met 36 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, D66 en JA21.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 222, ingediend door Partij van de Ouderen en de SP. De titel is Help ouderen van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein. Iemand hoofdelijke stemming? Meneer Gringhuis?

Statenlid **GRINGHUIS** (GL): Ik wil me graag weer onthouden van stemming, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ja. Gaan we naar 52 stemmen. Iemand aantekening of stemverklaring? Zo niet, dan openen we de stemming voor motie 222. We wachten nog op één stem. Ik heb de tijd. Ja. De stemming is gesloten.

Motie 222 'Help ouderen van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen en SP.
Motie 222 is met 16 stemmen voor, 36 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, SP, ChristenUnie, Partij van de Ouderen, DENK en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 223, ingediend door Partij van de Ouderen, Partij voor de Dieren en de SP: Meer alternatieve woonvormen voor ouderen. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Onthouding van de heer Gringhuis. Gaan we naar 52 geldige stemmen. Open ik de stemming nu voor 223. De stemming is gesloten.

Motie 223 'Meer alternatieve woonvormen voor ouderen', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen, Partij voor de Dieren en SP.
Motie 223 is met 22 stemmen voor, 30 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS, DENK en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 224. 50PLUS, Partij voor de Dieren. De titel is Vaker uitzondering voor lintbebouwing. Motie 224. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming. Er kunnen weer 53 geldige stemmen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Motie 224 'Vaker uitzondering voor lintbebouwing', ingediend door 50PLUS/Partij van de Ouderen en Partij voor de Dieren.
Motie 224 is met 23 stemmen voor en 30 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, 50PLUS, DENK, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Motie 225 is ingetrokken.

Dan gaan we naar motie 226, ingediend door DENK en JA21. De titel is Ook bij eventuele versnelling RES zorgdragen voor gedegen participatie. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring of aantekening? Dan open ik de stemming voor 226. De stemming is gesloten.

Motie 226 'Ook bij eventuele versnelling RES zorgdragen voor gedegen participatie', ingediend door DENK en JA21.
Motie 226 is met 19 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, DENK en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 227, ingediend door DENK. Het gaat om partnergebieden van de provincie meenemen in klimaatopgave. Iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring, aantekening? Dan open ik de stemming voor 227. De stemming is gesloten.

Motie 227 ‘Partnergebieden van de provincie meenemen in klimaatopgave’, ingediend door DENK.
Motie 227 is met 3 stemmen voor en 50 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: ChristenUnie, 50PLUS en DENK.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 228, ingediend door Namens Noord-Hollanders. De titel is Versnelling toegankelijkheid openbaar vervoer. Iemand hoofdelijke stemming, stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor 228. De stemming is gesloten.

Motie 228 ‘Versnelling toegankelijkheid openbaar vervoer’, ingediend door Namens Noord-Hollanders..
Motie 228 is met 19 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Partij voor de Dieren, PVV, SP, ChristenUnie, 50PLUS, DENK en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 229, ingediend door GroenLinks, VVD, PvdA en D66. De titel is GAAN voor GOUD’ inzake provinciale invulling Nationaal Strategisch Plan. Iemand die hoofdelijke stemming wil? Stemverklaring? De heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Veel debat gehad, ook onderling discussie in de fractie, over deze motie. Maar met de uitleg die de gedeputeerde daaraan heeft gegeven, zullen wij voor deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Ja, mevrouw Kaptein, D66.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u, voorzitter. ik wil me graag onthouden voor stemming hier.

De **VOORZITTER**: 52 geldige stemmen. Geen anderen meer? Dan open ik de stemming voor motie 229. Er kunnen 52 stemmen worden uitgebracht. 52 stemmen binnen.

Motie 229 ‘GAAN voor GOUD’ inzake provinciale invulling Nationaal Strategisch Plan’, ingediend door GroenLinks, D66, PvdA en VVD.
Motie 229 is met 39 stemmen voor, 13 stemmen tegen en 1 onthouding van stemming aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV en Fractie Baljeu.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 230, ingediend door D66, GroenLinks, CDA, PvdA en ChristenUnie. De titel is RES versnelling. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 230. 53 stemmen zijn uitgebracht.

Motie 230 ‘RES versnelling’, ingediend door D66, GroenLinks, CDA, PvdA en ChristenUnie.
Motie 230 is met 28 stemmen voor en 25 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, Forum voor Democratie, PVV, SP, 50PLUS, DENK, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 231. Die is ingetrokken. Motie 232 is aangehouden.

Gaan we naar motie 233. Dat is aangepaste motie, ingediend door de SP, over de Wet Bibob toepassen bij recreatieparken. Iemand die hoofdelijke stemming wil? Stemverklaring? Aantekening? Motie 233, de stemming is geopend. Alle stemmen zijn binnen. De stemming is gesloten.

Motie 233 ‘Wet Bibob toepassen bij recreatieparken’, ingediend door SP.
Motie 233 is met 51 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 234, die is ingetrokken. Motie 235 is ook ingetrokken.

En dan kom ik bij de laatste motie aan en dat is motie 236, ingediend door Namens Noord-Hollanders. De titel is Geen verhoging opcenten – aangepast, zoals dat heet. Iemand hoofdelijke stemming? Stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor motie 236. 53 stemmen kunnen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Motie 236 ‘Geen verhoging opcenten’, ingediend door Namens Noord-Hollanders..
Motie 236 is met 3 stemmen voor en 50 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: 50PLUS, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 55. Dat is de begroting van 2023. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Iemand een stemverklaring? De heer Hartog, JA21.

De heer **HARTOG** (JA21): Voorzitter, de afgelopen jaren heeft de fractie van JA21 tegen de begroting gestemd. Dat heeft met name te maken tegen een aantal zaken die erin staan, waarin onze fractie zich niet herkent. Ook dit jaar hebben wij een aardige discussie gevoerd over de wijze hoe we hier tegenaan kijken. Wij hebben geprobeerd door middel van een kerntakendiscussie, een helder indexatiebeleid en de heroverweging over het toekennen van nieuwe budgetten geprobeerd een stukje realisme in de begroting aan te brengen. Onze initiatieven hebben het niet gehaald. Een stukje politieke onwil, dat is jammer.

De **VOORZITTER**: Kunt u uw stemverklaring inkorten, alstublieft? Een korte stemverklaring.

De heer **HARTOG** (JA21): Toch zullen wij ons constructief opstellen en ditmaal voor de begroting stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? De heer Zoon, Partij voor de Dieren. Even nog concentratie, alstublieft. Het zit er bijna op.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wij waren nogal kritisch tijdens ons betoog op deze begroting. We hadden een aantal moties ingediend voor klimaatverbetering, het beleid daarvan, en voor biologische landbouw. Die hebben het gehaald. Dus we zullen ook voor deze begroting stemmen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 55, de Begroting 2023. Er kunnen 53 stemmen worden uitgebracht. [...] Dames en heren, het systeem is vastgeslagen. Dus ik stel voor dat wij een alternatieve stemming gaan uitdoen met handopsteken. Dan gaan we heel goed tellen.

Dames en heren, wij gaan over tot stemming over de voordracht 55. Ik zou graag willen zien: wie is tegen voordracht 55? Dat is Forum voor Democratie, drie, en PVV, drie.

Begroting 2023 en Memorie van Antwoord (VD-55).
Voordracht 55 is met 47 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Voor hebben gestemd: Forum voor Democratie en PVV.

13. Schorsing tot 21 november 2022.

De **VOORZITTER**: De **VOORZITTER**: Dames en heren, ik schors hierbij de Statenvergadering, want wij gaan maandag 21 november om 13.00 uur met elkaar verder. Ik zie dat een aantal mensen al opgestaan is. ik ben nog niet helemaal uitgesproken. Ik zie u graag volgende week terug. Dank u wel. Ik schors de vergadering.

Schorsing 22.34 uur

Notulen -gewijzigd vastgesteld-

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum Statenvergadering	:	21 november 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Plaatsvervangend voorzitter	:	Statenlid N.M. van der Waart
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder – statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:
Mw. S. Abdi (PvdA), mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), Statenlid S. Becker (GL), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. Bouhlel-Lascaris (SP), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), Statenlid J.W. Dulfer (GL), Statenlid Er (GroenLinks), mw. G. Van Geffen (N N-H.), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), Statenlid R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Statenlid I. Kostić (PvdD), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD).

Afwezig: mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), mw. A. Nanninga (JA21), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), mw. J. Vastenhouw (FvD).

Agenda **Paginanummer:**

14.	Heropening vergadering.	(2)
15.	Vaststellen Regionale Veenweide Strategie 1.0 (VD-59).	(2)
16.	Programma Natuurnetwerk 2023 (VD-60).	(23)
17.	Natuurbeheerplan 2023 (VD-58).	(43)
18.	Vragenuur.	(61)
19.	Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten PS 21 november 2022.	(64)
20.	Sluiting.	(68)

Heropening om 13.07 uur.

14. Heropening vergadering.

De **VOORZITTER**: Goedemiddag, dames en heren, ik heropen de vergadering van 14 november 2022. Het is vandaag 21 november. We gaan door met de met de PS-vergadering. Ik verzoek u om uw mobiele telefoons op stil te zetten.

Het zal u niet ontgaan zijn: de commissaris van de Koning is verhinderd. Hij heeft een overleg in Den Haag met een aantal ministers. Hij zal rond 16.30 uur hier deze voorzittersstoel weer innemen.

Welkom aan alle Statenleden en leden van GS hier aanwezig in de statenzaal. En natuurlijk ook een hartelijk welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering via de website volgen of aanwezig zijn op de publieke tribune.

Bij de opening van deze vergadering op 14 november was er een quorum. Omdat het nu een uitloopvergadering betreft, is er geen quorum nodig. Zo te zien hebben we het wel.

Verder kan ik u meedelen dat we een aantal verhinderingen hebben om diverse redenen. Dat is in ieder geval mevrouw Van Soest, mevrouw Kaamer van Hoegee, de heer Hartog, mevrouw Bezaan, de heer Koyuncu, mevrouw Vastenhouw en mevrouw Nanninga. Zij zijn allemaal verhinderd voor de gehele dag. Wij hebben ook vernomen dat mevrouw Van Meerten van de VVD later aanwezig zal zijn vandaag en Statenlid Abdi van de Partij van de Arbeid zal ook later aanschuiven. Dat waren de verhinderden.

15. Vaststellen Regionale Veenweide Strategie 1.0 (VD-59).

De **VOORZITTER**: Dan kunnen wij meteen overgaan tot het inhoudelijke agendapunt. Dat is agendapunt 15 van de vergadering. Aan de orde is voordracht 59 inzake de Regionale Veenweide Strategie 1.0. Deze Regionale Veenweide Strategie, de RVS, 1.0 beschrijft de strategie voor het verminderen van broeikasemissies, CO_2 uit veenbodems en het daaraan gekoppelde afremmen van bodemdaling in de landelijk gebied van de provincie Noord-Holland. Het is een strategie voor de middellange en lange termijn 2030 met een doorkijk naar 2050, en de kaders uit het landelijk Klimaatakkoord zijn hierbij leidend. De voordracht is op 24 oktober jongstleden in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid besproken en na vaststelling van deze voordracht Regionale Veenweide Strategie 1.0 wordt deze en de uitvoering daarvan opgenomen in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.

Goed, ik heb hier een aantal sprekers voor genoteerd. Een heel lijstje. In deze volgorde zal ik u dadelijk ook het woord geven. Dat is als eerste mevrouw Kapitein van D66, dan de heer Mantel JA21, mevrouw De Groot, SP, mevrouw Koning-Hoeve van het CDA, Statenlid Kostić, Partij voor de Dieren, de heer Mantel, JA21, Statenlid Cardol, GroenLinks, de heer Leerink, PvdA, de heer De Wit, VVD en als laatste de heer Klein van de ChristenUnie. En daar blijft het ook bij, denk ik. Dus dan nodig ik graag mevrouw Kapitein uit van D66 voor haar bijdrage. Mevrouw Kapitein, gaat uw gang.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u wel, voorzitter. D66 maakt zich zorgen over de bodemdaling. Wij willen dat deze afgeremd wordt en liefst nog gestopt, en zo snel mogelijk. Liever vandaag dan morgen. Het is urgent. Niet alleen, omdat bodemdaling leidt tot CO_2-uitstoot en we in het Klimaatakkoord hebben afgesproken dat te willen verminderen, maar ook omdat bodemdaling tot veel lange termijn negatieve effecten voor onze samenleving leidt. Voor de huizen in de omgeving, voor de infrastructuur en voor de boeren zelf. We willen ons land leefbaar houden.

Nu ligt er een Regionale Veenweide Strategie om de bodemdaling en de CO_2-uitstoot met vijftig procent te verminderen. Alleen, we hebben hier een probleem mee. Zoals al in de commissie aangegeven, vinden wij het geen strategie. Dit was wel de intentie dat we een strategie zouden hebben. D66 is hier teleurgesteld over. Het is geen strategie, omdat er geen doelen in staan, behalve een algemene van vijftig procent verminderen. Er zijn ook geen concrete instrumenten aangegeven hoe de doelen te bereiken. Dat neemt echter niet weg dat er ook een aantal waardevolle zaken in dit document staan die we willen vasthouden en die we willen realiseren en waar we op willen doorpakken, zoals minimaal 0,09 megaton per jaar aan CO_2-reductie, leidend principe bodem en water sturend, daar waar mogelijk gebruik maken van regeneratieve

landbouwmethodieken geheel in lijn met onze Voedselvisie, de omarming van het van de ambitie, het ophogen van de grondwaterstand tot maximaal twintig tot dertig centimeter onder het maaiveld en de instelling van een veenweideloket voor boeren. Een aantal van deze waardevolle zaken zijn te zien als grenzen die wij als provincie stellen. Dit geeft duidelijkheid voor de desbetreffende boeren en andere partijen waar de provincie mee samenwerkt om de bodemdaling te verminderen. Maar dan moeten we het nog wel even gaan doorvertalen naar praktische instrumenten om het te gaan realiseren. Wij begrijpen dat de bodemdaling een zeer nauwe relatie heeft met andere opgaven die wij als provincie hebben. Dit moet dus op een verantwoorde manier worden aangesloten op elkaar en straks in het PPLG een logisch geheel vormen. Maar dit mag wat ons betreft niet leiden tot vertraging. Beide punten, die ik zojuist heb genoemd – namelijk de urgentie en 'het RVS-document is geen strategie' – hebben geleid tot een amendement dat we samen met GroenLinks, de PvdA, de Partij voor de Dieren en de SP hierbij indienen. Het dictum luidt, wijzigen van de statenvoordracht als volgt: bullet 1, de Regionale Veenweide Strategie 1.0 vast te stellen, te wijzigen in, kennis te nemen van de Regionale Veenweide Strategie 1.0 en het document niet een Regionale Veenweide Strategie te noemen, maar een Regionale Veenweide Verkenning die kan dienen als handreiking. bullet 2, de volgende fases en de uitvoering van de Regionale Veenweide Strategie op te pakken via het Provinciaal Programma Landelijk Gebied, te wijzigen in, in volle snelheid maatregelen te nemen tegen de bodemdaling.

Amendement 64-21 november 2022
Regionale Veenweide Strategie 1.0

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *De statenvoordracht uitgebreid is besproken in de commissievergadering Natuur, Landbouw & Gezondheid op 24 oktober;*
- *Meerdere partijen in de commissie het er over eens waren, dat dit document niet voldoet aan de verwachtingen en ambities van Provinciale Staten. Daarom kan dit document niet gezien worden als dé Noord-Hollandse strategie. Er ontbreken concrete doelstellingen en instrumenten per gebied.*

Overwegende dat:

- *Het document een verkenning is en waardevolle kennis en uitgangspunten bevat voor vervolgstappen en als handreiking kan dienen voor het vervolgtraject voor de aanpak van de bodemdaling.*

Zijn van mening dat:

- *Bodemdaling zo snel mogelijk moet worden aangepakt in Noord-Holland en de werkwijze via het PPLG geen vertraging moet gaan opleveren;*
- *Er op dit moment met dit document nog geen volledig geformuleerde strategie vastgesteld kan worden, maar wel met urgentie verder gewerkt moet worden.*

Besluit:
Wijzigen het besluit van de staten voordracht als volgt:
Bullet 1

- *"de Regionale Veenweide Strategie 1.0 vast te stellen"*
  te wijzigen in:
  "kennis te nemen van de Regionale Veenweide Strategie 1.0" en het document niet een Regionale Veenweide Strategie te noemen, maar een Regionale Veenweide Verkenning die kan dienen als handreiking

Bullet 2

- *"de volgende fases en de uitvoering van de Regionale Veenweide Strategie op te pakken via het Provinciaal Programma Landelijk Gebied."*
  te wijzigen in:
  "in volle snelheid maatregelen te nemen tegen bodemdaling."

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Arja Kapitein (D66), Rien Cardol (GroenLinks), Gert-Jan Leerink (PvdA), Ines Kostić (Partij voor de Dieren) en Anna de Groot (SP)

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): En hoe we nu exact verder willen, hebben wij samen met GroenLinks, de PvdA, de SP en de Partij voor de Dieren in een motie verwoord. Hier staat ook mooi verwoord hoe we de samenhang met de PPLG zien, maar toch snelheid willen maken. En wat voor soort instrumenten onze voorkeur hebben. Wat voor ons ook belangrijk is hierbij, is punt vier van het dictum. Hierin vragen we om een maandelijkse agendering in onze commissie van de aanpak van

de bodemdaling, want we willen graag in gesprek blijven met GS over de voortgang en invulling, ondanks de komende verkiezingen. De bodemdaling wacht namelijk niet op onze verkiezingen en het bijbehorende vervolgtraject. De ongewenste bodemdaling gaat immers gewoon in volle snelheid door als we niets doen. En hierbij het ondertekende amendement.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dit amendement en deze motie maken deel uit van de beraadslaging.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Het is alleen een amendement.

De **VOORZITTER**: Amendement. Excuus. Ja. Dank u wel, mevrouw Kapitein.

En dan gaan we door met de volgende spreker. Dat is de heer Mantel van JA21. Meneer Mantel, gaat uw gang.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel, voorzitter. Allereerst, deze strategie is niet concreet over de situatie in 2026. Dat is een flinke omissie. Grond is de basis van ieder boerenbedrijf en het behouden van die grond – veengrond in dit geval – is ten aller tijde een goede zaak voor de boer die daar zit. Voorzitter, wij zouden GS het volgende mee willen geven. Maak een checklist en bespreek met de boeren hoe zij denken verder te kunnen boeren binnen de maatregelen die geadviseerd worden. Bespreek dit met boeren aan de keukentafels. Ze voelen zich tot nu toe niet gehoord. En het lijkt daarmee verdacht veel op de ingrepen in Zuid-Kennemerland, waar ook veel over de hoofden van de betrokken bollenboeren, veehouders en manegehouders besluiten worden genomen. Neem een andere houding aan bij het maken van de volgende versie 2.0, want 1.0 is geen strategie; het is meer een aanzet daartoe. Dat is ook zo besproken in de commissie. Betrek ook het waterschap daarbij. Ze hebben hun kennis aangeboden, maar geven aan niet gehoord te worden. Ook wordt er te weinig gekeken naar wat andere provincies doen. Het commentaar van de provincie Utrecht op het voorliggende plan is niet voor niets spijkerhard. Denk daarbij ook aan hoe de prioritering van zoet water wordt geregeld. Verzouten is eenvoudig, maar een verzilte bodem is onherstelbaar beschadigd. Heel anders dan bij de andere plannen die vanmiddag aan de orde komen. Daar zitten ook veel experimenten tussen waar wij grote zorgen over hebben, maar die eventuele mislukkingen voor wensnatuur, die zijn dan misschien nog te herstellen. Met verzouten is dat onmogelijk.

Tot slot, voorzitter. Verdrogen van veen door het grondwaterpeil te laten zakken, zal de bodem onherstelbaar beschadigen en het inklinken niet stoppen. Dat beseffen wij ook wel. Maar tegelijk met het verhogen van het waterpeil zal de methaanuitstoot verhogen en het huidige boerenbedrijf onmogelijk maken, terwijl de experts niet eenduidig zijn over het stoppen van die bodemdaling. De natte teelt is geen optie, zoals we bij de lisdoddekwekerijen als commissie al hebben kunnen vaststellen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel. Een vraag aan JA21. U heeft het over methaan. Daar maakt u zich zorgen over. En ik vroeg me af, weet u dat de vee-industrie de grootste bron is van methaan?

De heer **MANTEL** (JA21): Op de laatste vraag: ja, dat weet ik. En nee, wij maken ons daar geen zorgen over.

De **VOORZITTER**: Gaat u door.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel. Voorzitter, wij kunnen met deze 1.0-versie niet instemmen. Het geeft een aardige stand van zaken, maar het roept meer vragen op dan dat het antwoorden geeft. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank, meneer Mantel. De volgende spreker is mevrouw De Groot van de SP. Komt u naar voren.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dank u wel, voorzitter. Het terugdringen van de CO_2-uitstoot in veenweide zal veel tijd vergen, terwijl er geen tijd te verliezen is. Dat staat in de Regionale Veenweide Strategie 1.0. En wat gebeurt er? In plaats van het verhogen van de waterstanden in de veenweidegebieden, gaan we een strategie in van wikken en wegen, polderen en kletsen, onderhandelen en uitstellen. 'Pappen en drooghouden', werd er zo treffend eerder deze vergadering gezegd. We denken geen grote stappen te kunnen nemen, omdat rekening

gehouden moet worden met agrarische belangen. Boeren die, ondanks de grote bedreiging van klimaatopwarming, geld moeten verdienen aan het houden van veel, veel, veel vee, veel te veel melkvee. Boeren die, ondanks het feit dat ze op een andere wijze hun geld moeten verdienen, vasthouden aan het drooghouden van hun land om veel melkvee te kunnen houden. En ondertussen zakt het veen verder en wordt de aarde ontoelaatbaar opgewarmd. Ondanks bijkomende problemen blijkt dat de combinatie van ophogen van het slootpeil in combinatie met het ophogen van het grondwaterpeil tot de meeste CO_2-winst leidt in pure veengebieden. Klei in veen lijkt veelbelovend, maar verkeert nog in een experimenteel stadium. Maar we experimenteren met verbrakking, regeneratieve landbouw, natte teelten. Een mix van maatregelen lijkt het meeste resultaat op te leveren. Niet alles kan overal. En het gekke is, de maatregelen werken elkaar tegen. Zucht. We gaan nu als volgt te werk. In 2030 moet de emissie uit veenbodems met 0,09 megaton verminderd zijn en in 2050 is het veengebied watergezond, robuust en toekomstbestendig ingericht én de bodem mag niet meer gedaald zijn. Daarbinnen hebben verschillende gebieden weer een verschillende aanpak, vooral ingegeven door boerenbelangen, die we dan een integrale aanpak noemen. En ja, andere boeren verzetten zich daar weer tegen, zodat het proces uiterst langzaam zal gaan verlopen. De SP vindt dat het sneller moet. Niet alleen voor de natuur en het klimaat, maar ook voor de woningen die op oorspronkelijke veenweiden gebouwd zijn. Die zakken zich een ongeluk. Om het proces te bespoedigen, hebben we diverse moties en amendementen mede-ingediend. Het moet sneller, dat staat vast. Dus Gedeputeerde Staten, zorg daarvoor. Hoe het gedaan wordt, laten we graag aan jullie over. Als het maar snel is.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat gold ook voor uw bijdrage. De volgende spreker nodig ik uit. Dat is mevrouw Koning van het CDA. Daarna Statenlid Kostić, de heer Mantel – die is al geweest. Dus hierna Statenlid Kostić, Statenlid Cardol, dan de heer Leerink, de heer de Wit en de heer Klein. Maar nu eerst mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Voorzitter, wij hebben onlangs een interessant werkbezoek gehad naar het Veenweide Innovatiecentrum in Zegveld en veel gehoord over de complexiteit van het tegengaan van bodemdaling. En daarna hebben wij er met elkaar ook uitgebreid over gediscussieerd in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid. Het tegengaan van bodemdaling is en blijft een complexe materie. Er zijn enorm veel transities tegelijkertijd gaande in het landelijk gebied. Dat maakt de situatie extra moeilijk. Het is bijzonder jammer dat de natte teelten, zoals de teelt van lisdodde nasolla niet goed uitvoerbaar lijken te zijn en niet het gewenste resultaat hebben. Natte teelten leidden ook tot veel methaanuitstoot en dat gas is veel sterker dan CO_2. Nu we deze wetenschap hebben, moeten we dat op een gegeven moment ook accepteren en andere oplossingen zoeken. Veel onderzoek is nog nodig. En dat onderzoek is ook in gang gezet, onder andere op het FIC. Diverse partijen uit deze Staten pleiten ervoor om de Veenweide Strategie te versnellen en hebben daarvoor zojuist ook een amendement ingediend. We kunnen echter als provincie niet versnellen, als nog niet duidelijk is wat de beste oplossingen zijn voor het tegengaan van bodemdaling. We moeten ons niet in de valkuil laten lokken om actie te ondernemen, terwijl we niet eens weten welke actie tot resultaat gaat leiden. Dat zou een heilloze weg zijn. Onderzoek versnellen? Ja, dat willen wij wel. Maar nu de strategie versnellen? Nee, dat kan nog niet. Helder zal zijn dat het CDA daarom niet voor het amendement zal stemmen.

Voorzitter, het CDA wil in de veenweidegebieden wel aan de slag met gebiedsprocessen. Gebiedsprocessen zullen in de komende tijd enorm belangrijk zijn om samen met alle partners de mogelijkheden, wensen en kaders binnen elk gebied op een rij te zetten. Ga bij die boer aan de keukentafel zitten. Laat de boeren in het gebied zelf hun streefbeeld en acties bepalen binnen de gestelde kaders. Dat leidt tot gedragen aanpassingen en gemotiveerde boeren in het veenweidegebied. Kan de gedeputeerde toezeggen dat ze op die werkwijze bottom-up aan de slag wil gaan?

Het CDA wil dat maatregelen voor het tegengaan van bodemdaling alleen grootschalig ingevoerd worden als ze middels pilots bewezen, effectief, realistisch en haalbaar zijn. Daarbij moeten we rekening houden met het feit dat de veenweidegebieden ook echt weidegebieden zijn, met veel weidevogels en agrarische bedrijven met vee.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, dank u wel. Mijn vraag aan mevrouw Koning is, wat is er nodig om de boeren te motiveren om te zorgen dat het veen niet meer zakt, om te zorgen dat zij, nou ja, goed, aan allerlei transities mee gaan doen? Wat is daarvoor nodig?

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Die boeren zien natuurlijk zelf ook wel dat de bodem zakt, al gaat dat in het ene gebied wat sneller dan het andere. Dus zij zijn zelf ook gebaat bij, ja, modellen of werkwijzen om dat tegen te gaan en te stoppen. Dus zij zullen daar gemotiveerd voor zijn, maar er moeten wel manieren zijn waar ze zelf ook iets mee kunnen. En als ze met elkaar, met de provincie samen, een streefbeeld kunnen bepalen en acties kunnen bepalen, dan zullen ze gemotiveerd zijn. Maar niet als ze hier in de Staten gezegd wordt: ja, die instrumenten zijn er niet, maar we willen wel dat meteen al nu de doelen gesteld worden en de acties ingezet worden. Dat kan niet als je de instrumenten nog niet hebt en niet weet wat nou echt tot een resultaat zal leiden.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dus als ik het goed begrijp, voorzitter, bedoelt mevrouw Koning, nou ja, dat dat het veen ontoelaatbaar zakt, maar dat we wel moeten gaan zitten wachten tot Sint Juttemis, totdat we actie kunnen gaan ondernemen?

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dat bedoel ik helemaal niet, want dat heb ik ook niet gezegd.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met de geluiden van het CDA om toch even een soort van pas op de plaats te doen, omdat dit sowieso een onzalig plan is. Maar dat terzijde. Mijn interruptie gaat over de opmerking over de keukentafels. U zegt dat de boeren daar- Sorry. Mevrouw koning zegt dat de boeren daar gehoord ook moeten worden en dat die gesprekken aangehoord moet worden, maar dat hun signalen ook serieus genomen moeten worden. Als nou die boeren aangeven dat, wat hun betreft, die verhoging van het grondwaterpeil onacceptabel is, omdat dat hun agrarische bedrijfsvoering onnodig en echt, ja, te veel zeg maar beïnvloedt, wordt dat geluid dan ook meegenomen? Is dat een geluid wat volgens het CDA ook meegenomen moet worden? Of is dat puur iets wat, ja, onafwendbaar is?

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ik ben het helemaal met u eens. Dat geluid moet absoluut meegenomen worden. We hebben ook gezien bij dat werkbezoek: we kunnen niet één peil voor alle gebieden vaststellen, want de grondhoogte is overal verschillend. En als je zegt 'zoveel centimeter onder het maaiveld' is dat overal verschillend. Dus je moet echt kijken naar maatwerk in elk gebied en voor elk perceel.

De **VOORZITTER**: Gaat u door met uw betoog.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u wel. Het is denk ik goed om hier nogmaals te benadrukken dat permanent grasland, zoals veenweide, ook een hoge biodiversiteit kent. Veel Mensen weten dat niet, maar dat is zo. Voor bedrijfsaanpassingen en het aangaan van investeringen zoeken ondernemers in de veenweidegebieden naar bedrijfscontinuïteit. Verdienmodellen zijn nodig. Dat is geen bijzaak, maar hoofdzaak om aanpassingen in het gebied mogelijk te maken. Goed dat de provincie het opstarten van een veenweideloket steunt. Kennis uitwisselen wordt de komende periode zeer belangrijk.

Tot slot danken wij de gedeputeerde voor het feit dat zij voorzichtig is met verbrakking van Westzaan. Wij hebben grote vraagtekens bij verbrakking. Ook de omwonenden en de gemeenteraad van Zaandam hebben grote vraagtekens of deze verbrakking wel goed uitpakt. Er lijken veel negatieve gevolgen te zijn bij de verbrakking. Wij zijn blij dat de gedeputeerde een onderzoek instelt naar de mogelijke gevolgen en dat zij dat zal voorleggen aan de gemeenteraad van Zaandam. Wij zien de uitkomst van dat onderzoek ook graag met belangstelling tegemoet.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Uit de gemeenteraad van Zaanstad. Nou, ik ben bij die discussie geweest, maar het is niet zo dat alle leden van de gemeenteraad van Zaanstad het niet zien zitten met die verbrakking. Integendeel, zou ik bijna willen zeggen. Dus dan moet u vooral naar uw eigen achterban kijken. In elk geval, het gaat niet om Zaandam, maar het is een Zaanstad. Zaanstad is veel groter dan Zaandam alleen.

De **VOORZITTER**: Goed. Dat was uw punt. Ik heb daar geen vraag in gehoord. Dank u wel, mevrouw Koning.

Statenlid Kostić, komt u naar voren voor uw bijdrage? Namens Partij voor de Dieren.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil eerst de ambtenaren danken voor hun werk, ondersteuning en het meedenken. Over de politiek zijn we helaas minder positief vandaag. Die klimaatcrisis rijst de pan uit. Deze provincie haalt niet eens haar eigen zwakke doelen. De

bodem blijven dalen, met onder andere gevolgen voor de woningbouw, hebben we al eerder gehoord van collega's. We zouden vandaag een strategie bespreken over hoe we de problemen in het veenweidegebied in samenhang gaan aanpakken. Nu we op het punt staan van grote veranderingen, zou het voorliggende stuk urgentie moeten uitstralen en inspireren om aan de slag te gaan. Maar hier ligt weer een stuk waarin geen keuzes worden gemaakt. De problemen worden doorgeschoven naar jongeren en de achterhoede bepaalt het tempo. Daarover hoorden we weer het CDA. Die vindt het nu al eigenlijk te snel gaan. De provincie lijkt blij te zijn met alles wat ondernemers bereid zijn te doen, ook al komt dat te vaak neer op technische, korte termijn ingrepen, waarvan de effectiviteit onzeker is, maar waarvan we zeker weten dat ze duur zijn en de problemen niet oplossen.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u wel. U heeft het over de achterhoede van het CDA en dat wij het nu al te snel vinden gaan. Die twee dingen heb ik niet gezegd. Ik vraag me ook af waar u dat op baseert.

De **VOORZITTER**: Via de voorzitter, alstublieft. Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, ik zie u niet roepen om de problemen op te lossen, om de crisis met spoed aan te pakken, terwijl dat meer dan de tijd voor is, Dus daar baseer ik het op. U wilt nog meer gesprekken voeren, alsof we niet al jaren bezig zijn met gesprekken voeren, alsof we niet op het randje van de afgrond staan. Dus dat is niet eerlijk. Het is niet eerlijk tegen de boeren. Het is niet eerlijk tegenover woningeigenaren. Niet eerlijk tegenover de jongeren, toekomstige generaties, die hier de problemen moeten oplossen. Ik snap dat het CDA dat moeilijk te begrijpen vindt, maar dat vind ik wel jammer, want dat is juist deze houding van het CDA die ons in deze probleem heeft gebracht.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Maar ziet u dan niet dat het een complexe materie is en dat je met de boeren en bedrijven, die daar zitten, in overleg moet over hoe je dit op gaat lossen? Dat is ook wat wij vragen. Ziet u dan niet, als u hier vanuit de provincie met een kaartje gaat zeggen hoe het moet, dat dat in de praktijk gewoon niet werkt. De praktijk is anders dan het papier en alles wat u hier staat te vertellen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Een heel goede vraag. Wij willen zeker de boeren helpen. Daar kom ik zo op. Maar boeren helpen is ook eerlijk zijn. Dat betekent dat we met dit systeem niet door kunnen gaan. Dat betekent minder dieren, het veenweidegebied anders gebruiken en inrichten waar daar nog functie is voor de boeren. Dat kan met natte teelten. Daar willen we de boeren bij helpen. Dus we willen ze verbinden met de rest van de keten, bijvoorbeeld de bouwbedrijven, om daarmee aan de slag te gaan. Daar heb ik het eerder met u over gehad. Ik denk dat het een interessant iets is om verder te verkennen. Ik denk dat de provincie daar veel meer inzet op kan tonen dan alleen maar een pilot hier en daar. Maar goed, misschien kan ik mijn-

De **VOORZITTER**: Ja, gaat u door met uw betoog.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): En we zien wat dit voor gevolgen heeft, dit soort houdingen. Namelijk, problemen die ernstiger worden, crises die zich opstapelen, een land dat op slot zit; ten koste van de meest kwetsbaren. Zoals mijn collega Hollebeek een keer treffend zei: in plaats van duurzaam doorpakken, is het zo langzaam doorzakken.

Voorzitter, we moeten eerlijk en duidelijk zijn. Dat creëert draagvlak. Net zoals bij andere crises is een groot deel van de oplossing om het aantal landbouwdieren naar beneden te brengen. Minder koeien betekent niet alleen minder vervuiling en minder water en landgebruik, maar ook minder broeikasgassen, minder methaan – waar blijkbaar bepaalde partijen zich hierover zorgen maakten, behalve als het gaat om methaan uit dieren – en meer ruimte om het waterpeil omhoog te brengen. Waterpeil tot een bepaald niveau omhoog brengen, is een van de weinige maatregelen namelijk, waarvan we zeker weten dat het werkt. En dat het niet alleen maar de bodemdaling kan remmen, maar dat ook eventueel kan helpen stoppen. Dat is uiteindelijk toch wel een belangrijk doel, die overigens GS met dit stuk wil doorschuiven naar na 2030. Een onacceptabel standpunt, wat ons betreft. We mogen hier politiek wellicht van mening over verschillen, dat is duidelijk, maar we vragen GS om tenminste de feiten in kaart te brengen, zodat iedereen een goed afgewogen keuze kan maken. Laten we kijken hoeveel maatschappelijke kosten en broeikasgassen we besparen als we zouden kiezen voor minder koeien in het veenweidegebied. Is GS bereid dat straks in het PPLG in kaart te brengen? Graag een helder antwoord, want dit bepaalt in belangrijke mate ons stemgedrag.

Voorzitter, technologie kan waardevol zijn. Tegelijk is inmiddels klip en klaar dat een effectieve aanpak van verschillende crises om meer aanpak aan de bron vraagt, zoals het waterpeil in veenweidegebieden verhogen en daarbinnen kiezen voor een ander grondgebruik of functieverandering naar natuur, energietransitie, recreatie, et cetera. Dat vraagt echt wel om een intensievere inzet vanuit GS. Een echte strategie. Wij vragen GS om daarvoor verschillende scenario's in kaart te brengen. Werk daarin uit hoeveel van het veenweidegebied in Noord-Holland moet worden vernat om de verschillende problemen op te lossen. Kijk vervolgens waar het zou kunnen en waar veehouders te verleiden zijn te stoppen, uiteraard met voldoende compensatie, of over te stappen naar iets anders. En breng die ondernemers daarvoor in contact met ondernemers elders in het land die al verder zijn op dat gebied. In de commissie sprak iemand van de Green Protein Alliance, die wil helpen met de koppeling aan de eiwittransitie. En de bouwsector riep een tijdje geleden overheden op de radio op om de veeboeren toekomstperspectief te geven door ze te helpen naar transitie richting teelt van bio based materialen. Zo werken we namelijk aan CO_2-opslag, stoppen we bodemdaling en maken we alternatieve verdienmodellen voor boeren. Is GS bereid om deze actoren aan tafel uit te nodigen om samen met bewoners van de verschillende veenweidegebieden mee te denken over oplossingen en een afzetmarkt voor die natte teelten? Is GS tenslotte bereid om ook de inzet van de omgevingswetinstrumenten te verkennen met het doel de problemen aan te pakken? Die worden nu namelijk niet eens in overweging genomen. En in het kader van duidelijk en eerlijk zijn, dienen we daarom samen met onder andere GroenLinks en D66 twee voorstellen in. Het ene maakt duidelijk dat het voorliggende stuk echt geen strategie is en het andere laat zien wat er wel moet gebeuren om eerlijk en duidelijk te zijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Kostić. Dan roep ik naar voren Statenlid Cardol van GroenLinks.

Statenlid **CARDOL** (GL): Dank u wel, voorzitter. We hebben vandaag drie natuur thema's op de agenda en ik heb besloten om mijn treurnis te concentreren op dit eerste agendapunt. Dan kan ik straks bij het PNN en het Natuurbeheerplan korter van stof zijn en vrolijk eindigen.

In de commissie zei ik al, het is gekmakend om te zien hoe dit kabinet over bijna alles ruzie maakt en geen stap verder komt. Er zijn vele voorbeelden, maar bij het natuurbeleid maakt Den Haag het helemaal bont. Minister Adema gaat gezellig zitten keuvelen met Farmers Defence Force, de club die het stikstofprobleem ontkent en geweld niet schuwt om het beleid te ondermijnen. Rijkswaterstaat koopt boerderijen op voor een ongewenste snelwegverbreding en om illegaal opererende vliegvelden te legaliseren. Het lijkt er verdacht veel op dat Adema en Harbers de stikstof- en natuurplannen van collega Van der Wal doelbewust saboteren. De stikstofuitspraak van de Raad van State dateert van mei 2019.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik kan me heel goed voorstellen dat, als u zegt dat minister Harbers zijn ministerie boerderijen laat opkopen in verschillende provincies om een snelweg aan te leggen, dat daarmee het stikstofprobleem gefrustreerd wordt, of de oplossing van het stikstofprobleem. Maar als u nou zegt dat gesprekken met agrariërs bijdragen aan het frustreren daarvan, ga ik daar echt niet met u in mee. Waar baseert u op dat gesprekken met relevante partijen een ondergraving zijn van de oplossing van het probleem?

Statenlid **CARDOL** (GL): Mijn tegenvraag is, waaruit concludeert u dat een club als Farmers Defence Force een relevante partij is in deze discussie?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nou, dat lijkt me een heel makkelijke vraag om te beantwoorden. Het is club mensen die een stem op het platteland vertegenwoordigd. We kunnen daar verschillende dingen van vinden. Maar het is een partij die een rol heeft in wat er op het platteland speelt. Ik vind dat je bij de oplossing van problemen met alle partijen die een rol spelen in overleg moet. Dat wil niet zeggen dat je naar iedereen moet luisteren, maar ik vind het echt veel te kort door de bocht dat u suggereert dat een gesprek voeren met een partij het ondergraven is van een oplossing.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik denk ook dat je met alle relevante partijen zou moeten praten in dit soort gevallen. Ik denk eerlijk gezegd dat er toch heel veel omstandigheden zijn, waarin sommige partijen sowieso uitgesloten zouden moeten worden van die gesprekken. Als het gaat om partijen die geweld gebruiken, intimidatie gebruiken, geweld plegen tegen een minister, bijvoorbeeld voor haar huis, dan denk ik dat dat geen serieuze gesprekspartner meer is.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben helemaal eens dat geweld en intimidatie niet toegestaan mogen worden, maar het uitsluiten van partijen aan een gesprek lijkt me nooit een onderdeel van de oplossing.

De **VOORZITTER**: Goed. Statenlid Cardol.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik ga verder, voorzitter. De stikstofuitspraak van de Raad van State dateert van mei 2019. Remkes heeft al twee keer zijn kunsten vertoond en we zijn toe aan de derde landbouwminister. En we zijn nog geen centimeter opgeschoten. De provincies klagen terecht steen en been over het uitblijven van maatregelen en geld. Er is nog geen sprankje licht aan de horizon. De natuur is de dupe.

Voorzitter, over naar de Veenweide Strategie. Toen we vier jaar geleden begonnen, dacht ik dat het veenweidedossier een van de zaken zou zijn waarop we deze statenperiode het verschil gingen maken. Maar het drama is bijna even groot als bij stikstof. Ja, er is veel onderzoek gedaan – te beginnen met Kees Veerman – en er is heel veel gepraat, maar de bodemdaling is niet gestopt. De uitstoot van CO_2 en methaan gaat door en van veenherstel op serieuze schaal is nog geen sprake. Er gloorde enige hoop toen we in juni het eerste concept van de Regionale Veenweide Strategie te zien kregen. Ik opende in de commissie toen met de volgende woorden. "Ik ben sinds enkele dagen fan van een VVD-minister, omdat ze een dapper plan heeft gelanceerd, maar ook, omdat ze haar rug recht heeft gehouden." En over de RVS zei ik toen: "Dit is geen strategie. Een strategie is volgens het woordenboek een plan van handelen om een gesteld doel te bereiken. Dit stuk bevat veel mooie elementen, maar nauwelijks concrete doelen en geen plan van handelen. En intussen smeken waterschappen en natuurorganisaties om sturing van de provincie. Boeren en bewoners, maar ook betrokken gemeenten, kunnen geen toekomstplannen maken. Laten we een heldere visie neerzetten op de toekomst van ons kostbare veenweidegebied en aan de slag gaan." Einde van mijn zelf-citaat. Voorzitter, we zijn weer een halfjaar verder. Het stuk is wat uitgebreid, maar nog steeds geldt: geen duidelijke doelen en geen plan van handelen. Kortom, we hebben na vier jaar praten nog steeds geen strategie om de bodemdaling te stoppen en het veen te herstellen. Een hele statenperiode stagnatie. En ik zei in juni ook al: met wachten wordt het er niet makkelijker op. De druk op de schaarse ruimte wordt groter, de grondprijzen gaan verder stijgen en daarmee wordt het perspectief voor boeren en de kans dat zij bereid en in staat zijn vrijwillig mee te werken. alleen maar kleiner. Een droevige conclusie.

Voorzitter, de tekst die nu voorligt bevat waardevolle informatie – ik zei het al – maar dat is geen strategie. Daarom dienen we samen met D66 en anderen een amendement in om dat te onderstrepen.

Maar we willen op de valreep ook een poging doen nog een klein stapje vooruit te zetten richting het Provinciaal Programma Landelijk Gebied, om niet helemaal met lege handen te eindigen. We hebben daarom een motie opgesteld die we samen met D66, Partij van de Arbeid, SP, Partij voor de Dieren en de ChristenUnie indienen. In die motie stellen we vast dat we inmiddels ruimschoots hebben voldaan aan de conclusies van Veerman van 3,5 jaar geleden, namelijk, zorgvuldig en geduldig overleg met alle betrokkenen. We constateren dat door de vele nieuwe uitdagingen in het landelijk gebied de urgentie het kookpunt nadert en dat een gecoördineerde aanpak geen langer uitstel kan dulden, terwijl alle betrokkenen – waterschappen, andere overheden, natuur- en landbouworganisaties – smeken om een voortvarende aanpak van de provincie met heldere doelen en een goed gevulde instrumentenkoffer. Daarom luidt het dictum van onze motie, die ik zo meteen in zal dienen, als volgt. Verzoeken het College in de eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied concrete doelen te formuleren, bij voorkeur op gebiedsniveau, inzake remming en stoppen van bodemdaling, veenherstel, klimaat en water, inzichtelijk te maken wat nodig is om die doelen te halen en hiervoor de richtinggevende uitspraak van december 2018 als startpunt te nemen. Punt 2, in het PPLG aan te geven welke instrumenten zullen worden ingezet om de doelen te halen, waaronder de systeemoplossingen zoals vermeld op pagina twintig van de RVS en instrumenten op het gebied van ruimtelijke ordening, teeltwijzen en een provinciaal pachtbeleid en alle instrumenten te bundelen in een zogenaamde instrumentenkoffer voor de gebiedsgerichte aanpak. Punt 3, voor het proces van voorbereiding en uitvoering van de Veenweide Strategie intensief samen te werken met alle betrokkenen in volle breedte, zowel sectoraal als geografisch. Punt 4, bij de toegezegde maandelijkse agendering van het PPLG-proces in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid uiterlijk in februari 2023 een update te geven over de beoogde aanpak inzake bodemdaling en veenherstel binnen het PPLG en

hierover in gesprek te gaan met de commissie. En punt 5, tussen nu en de vaststelling van het PPLG onverwijld door te gaan met de aanpak in Laag Holland en de Ronde Hoep. En hierbij, kijk, dat is mooi dat ik even tijd gegund wordt om alvast de moties bij u in te dienen.

Motie 237-21 november 2022
Regionale Veenweidestrategie (RVS) zo snel mogelijk concreet!

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *Bodemdaling veenweiden' zijn gedaan.*
- *Deze uitspraken en de reacties daarop input zijn geweest voor het rapport van de heer Cees Veerman 'Haren kost geen tijd', met de meest geciteerde zinsnede 'Wel urgent, niet acuut' en een oproep tot zorgvuldig en geduldig overleg met alle betrokkenen. Vrijwel alle geconsulteerden waren ervan overtuigd dat het tijd is om gezamenlijk de problematiek van de bodemdaling als prioriteit aan te vatten.*
- *Eind 2019 GS de Staten middels een brief met bijlagen informeerden over de start van het integraal gebiedsprogramma Laag Holland.*
- *De betrokken Statencommissie de afgelopen jaren veelvuldig aandacht heeft besteed aan de veenweideproblematiek met diverse werkbezoeken, technische briefings en discussies waarin ook vertegenwoordigers van betrokken partijen participeerden.*

Overwegende dat:

- *We bijna vier jaar verder zijn na de richtinggevende uitspraken en in die periode zowel in Laag Holland als in andere veengebieden zoals De Ronde Hoep veel gesproken en geleerd is over de veenweideproblematiek en de mogelijke aanpak.*
- *De provincie aan de slag is gegaan met de Noord-Hollandse gebiedsgerichte aanpak en in de veengebieden veelvuldig in gesprek is geweest met tal van partners waaronder betrokken agrarische ondernemers.*
- *Daarmee wordt voldaan aan het door de heer Veerman bepleite zorgvuldige en geduldige*
- *overleg met alle betrokkenen.*
- *In de 1.0-versie van de Regionale Veenweidestrategie zoals vandaag aan de orde veel kennis en ervaring is gebundeld, maar nog geen strategie is geformuleerd.*
- *GS voornemens is om de uitwerking naar een strategie voor de veenweidegebieden een plek te geven in Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG).*

Stellen vast dat:

- *De provincie in de afgelopen jaren de aanbeveling van de heer Veerman om de veenweideproblematiek als 'wel urgent, niet acuut' te beschouwen ter harte heeft genomen;*
- *Er mede door de vele nieuwe uitdagingen (klimaat, stikstof, water, gezondheid, leefbaarheid en perspectief voor de landbouw) in het landelijk gebied nog meer urgentie is ontstaan en een gecoördineerde aanpak geen langer uitstel kan dulden.*
- *Tal van partijen waaronder de betrokken Waterschappen, andere overheden, natuurorganisaties en landbouworganisaties pleiten voor een voortvarende aanpak met heldere doelstellingen, een goed gevulde instrumentenkoffer en brede samenwerking.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied concrete doelen te formuleren – bij voorkeur op gebiedsniveau – inzake remming en stoppen van bodemdaling, veenherstel, klimaat en water, inzichtelijk te maken wat nodig is om die doelen te halen en hiervoor de richtinggevende uitspraken van december 2018 als startpunt te nemen.*
- *In het PPLG aan te geven welke instrumenten zullen worden ingezet om de doelen te halen waaronder de systeemoplossingen zoals vermeld op pagina 20 van de RVS en instrumenten op het gebied van ruimtelijke ordening, teeltwijzen en het provinciale pachtbeleid en alle instrumenten te bundelen in een zogenaamde 'instrumenten koffer' voor de gebiedsgerichte aanpak.*
- *Voor het proces van voorbereiding en uitvoering van de veenweidestrategie intensief samen te werken met alle betrokkenen in volle breedte zowel sectoraal als geografisch.*
- *Bij de toegezegde maandelijkse agendering van het PPLG-proces in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid uiterlijk in februari 2023 een update te geven over de beoogde aanpak inzake bodemdaling en veenherstel binnen het PPLG en hierover in gesprek te gaan met de commissie.*
- *Tussen nu en de vaststelling van het PPLG onverwijld door te gaan met de aanpak in Laag Holland en de Ronde Hoep.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Rien Cardol (GroenLinks), Gert-Jan Leerink (PvdA), Arja Kapitein (D66), Anna de Groot (SP), Ines Kostić (Partij voor de Dieren) en Michel Klein (ChristenUnie).

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ja, en deze motie maakt dus deel uit van de beraadslaging.

En dan gaan we ook meteen door naar twee interrupties. Ik geloof dat meneer De Wit van de VVD als eerste was. Gaat uw gang.

De heer **DE WIT** (VVD): Waarvoor dank, voorzitter. Ja, twee vragen. Laat ik allereerst een vraag stellen over het rapport van de heer Veerman. U zegt eigenlijk, we hebben daar genoeg van geleerd. Is de collega het wel met me eens dat we op het punt van zorgvuldigheid die les ook in de komende jaren nog in de praktijk moeten brengen en niet dat centrale punt van de aanbeveling van de heer Veerman terzijde moeten gaan schuiven?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik ben het volstrekt met u eens dat wij de lessen die Veerman heeft opgetekend mee moeten nemen in het vervolg. En dat betekent ook alle betrokkenen voortdurend blijven betrekken bij het proces en de keuzes die daarin gemaakt worden.

De heer **DE WIT** (VVD): Dat stelt mij weer gerust, voorzitter. En dan mijn tweede vraag. Dat staat ook in het rapport van Veerman. Het gaat over het vakmanschap van, in dit geval, agrarische ondernemers, die in veenweide zitten, ook een belang hebben bij het oplossen van de problemen die daar spelen. Mijn vraag gaat over het punt of u ook dat in bijvoorbeeld de instrumentenkoffer, waar u toe oproept, het vakmanschap van de ondernemer daarin ook een centrale plek durft te geven en daarin in feite ook de aanbevelingen van de heer Veerman volgt?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, ik kan dat alleen maar bevestigen, dat ik dat wil. Mevrouw Koning, die zo meteen nog aan het woord komt, die wees al op het werkbezoek wat wij aan Zegveld hebben gebracht. Daaruit blijkt inderdaad dat er heel veel ervaring wordt opgedaan in de sector zelf en ook binnen zo'n centrum als het Veenweide Informatiecentrum. Dat moeten we uiteraard meenemen bij de oplossingen die we zoeken. Maar we moeten niet die oplossingen voortdurend voor ons uit blijven schuiven. Dat is onze voornaamste inzet op dit moment.

De heer **DE WIT** (VVD): Tot slot op, het laatste trigger ik toch even. Bent u dan ook met mij eens dat we als provincie ook niet voor alle boeren de oplossing zelf kunnen bedenken, maar dat we ook ruimte moeten bieden aan die boeren om zelf met oplossingen te komen en dat wij als provincie daar voor open moeten staan, ook als het misschien niet op papier in onze strategie zo is uitgetekend?

Statenlid **CARDOL** (GL): Zelfs op deze derde vraag kan ik bevestigend antwoorden. Ik denk absoluut dat we van de deskundigheid van betrokkenen gebruik moeten maken. Het is ook niet zo dat ik denk dat de provincie alle oplossingen moet formuleren. Die moeten we samen met betrokkenen formuleren. Maar we moeten, zoals ik net al zei, wel opschieten. Dus laat de provincie daarmee beginnen om dat samen met betrokkenen op papier te zetten in het PPLG. En dan kunnen we volgens mij aan de slag.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u wel. Als ik goed ben geïnformeerd, moet dat PPLG begin volgend jaar opgesteld worden. Hoe ziet u dat voor zich om een instrumentenkoffer daarin te zetten als het nog allemaal zo complex is en als die instrumenten nog niet goed uitgedacht en ontwikkeld zijn?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, dit klinkt precies zoals u ook verwoord heeft in uw bijdrage van, laten we vooral niet te snel zijn, laten we rustig wachten tot er oplossingen zijn. Nou, die tijd hebben we niet meer. De urgentie is enorm. Ik denk dat we met betrokkenen samen op dit moment oplossingen kunnen formuleren die op dit moment bewezen zijn en gebruikt kunnen worden. En dat we dat moeten doen. Dat is de oproep. Dat kan in het PPLG, wat uiteindelijk volgens mij tegen de zomer in definitieve vorm klaar moet zijn. En hoe zouden we eigenlijk anders de gebiedsgerichte processen in moeten gaan? Moeten die ook wachten tot het veenweidedossier volgens het CDA helemaal is uitgedokterd? Dan zijn we waarschijnlijk nog een paar jaar verder. En dan kan er dus – want we gaan het integraal doen, hebben we besloten; door deze regering wel te verstaan – in de tussentijd in de gebiedsgerichte processen niets gedaan worden aan de veenweideproblematiek.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): U hoort mij helemaal niet zeggen dat we rustig moeten gaan wachten, maar we moeten versneld onderzoek doen en versneld kijken welke oplossingen realistisch en haalbaar zijn. En dat zou ik graag willen dat u daarvoor gaat pleiten. Kunt u dat, wilt u daarvoor pleiten?

Statenlid **CARDOL** (GL): Nee, daar wil ik niet voor pleiten. Mag ik u de tegenvraag stellen? Wanneer heeft versneld onderzoek tot conclusies geleid, volgens u?

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Als je geen onderzoek doet, heb je helemaal geen conclusies. Maar als je onderzoek doet, bijvoorbeeld naar die natte teelten en dat blijkt de oplossing niet te zijn, zul je toch echt verder moeten kijken. Bent u dat niet met mij eens?

Statenlid **CARDOL** (GL): Op het gebied van natte teelten zal er inderdaad nog meer onderzoek moeten volgen, maar het Veenweide Informatiecentrum is volgens mij al jaren bezig met onderzoek. Daar zijn heel veel lessen uit te leren en die kunnen we op dit moment al gebruiken.

De **VOORZITTER**: Ik denk dat dit voldoende is voor zo. U was ook aan het eind van uw bijdrage?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, ik had nog een laatste zin. Twee zinnen, zie ik.

Voorzitter, ik ben bang dat het veel zegt over de stand van het land dat we na vier jaar op veel urgente natuurdossiers, zoals stikstof en bodemdaling, nauwelijks voortgang hebben geboekt. Ik kom er zo bij het PNN nog kort op terug. Nu roep ik de Statenleden op om het amendement en de motie te steunen, zodat we in ieder geval nog iets kunnen nalaten op het veenweidedossier. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Cardol. De volgende spreker – er zijn er nog die op dit onderwerp – is de heer Leerink, Partij van de Arbeid.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoor net van mevrouw Kostić dat de heer Hollebeek een studie maakt naar langzaam doorzakken. Dat vind ik nog wel een verkenning waard. Maar dat moeten we misschien op een ander moment eens doen.

Voorzitter, de veenweidestrategie. Daar hebben we twee of drie keer over gesproken met elkaar in de commissie. Het gevaar is dat we dat hier op eenzelfde manier overdoen. En toch moeten een aantal dingen natuurlijk toch gezegd. Het stuk begint bij het Klimaatakkoord, de impulsgelden en 'wat moeten we van het Rijk?'. We hebben al eerder gezegd, voor ons begint dit verhaal bij de richtinggevende uitspraken die PS in 2018 heeft gedaan. Toen zijn we begonnen en toen heeft PS klip en klaar duidelijk gemaakt dat de aanpak van bodemdaling, nog los van de CO_2-uitstoot, daadwerkelijk moet worden aangepakt. En inmiddels zijn we vier jaar verder. Er is veel gebeurd en er zijn ook een aantal interessante initiatieven geweest. Voor ons ligt een rapport waarin de geschiedenis van het veenweidegebied en de problematiek waar we met elkaar verstaan nog eens heel goed wordt neergezet. Een indrukwekkend en zeer lezenswaardig kenniscollege. Maar een strategie – anderen hebben het ook wel gezegd – is het natuurlijk niet. De doelen zijn wel heel hoog over. Ik noem doel vier: in 2050 is het veengebied watergezond, robuust en toekomstbestendig ingericht. Doel vier: het verminderen en stoppen en waar mogelijk herstellen van bodemdaling. Ja, dat is een beetje hetzelfde als dat je zou zeggen: we zijn allemaal voor dat we die anderhalve graad met elkaar bereiken, maar vervolgens heb je geen enkele strategie of verhaal hoe je dat dan zou willen, welk land daar welke bijdrage aan zou moeten leveren. Helemaal niets. Oftewel, voorzitter, er staan geen doelen in dit verhaal en er staat geen manier waarop we die doelen zouden kunnen bereiken. In dat opzicht is datgene wat voor ons ligt dus geen Veenweide Strategie; het is een kennisdocument. En eens dus met de mensen, en vandaar ook ons steun voor het amendement dat dat nog eens aangeeft.

Voorzitter, vervolgens is natuurlijk de vraag- Ja, wat wel in het document staat, is dat we vooral weer gaan onderzoeken en hopen dat we onderweg tot innovatieve oplossingen komen. Dat, voorzitter, lijkt ons verdacht veel op datgene wat we met de PAS gedaan hebben, met stikstof, et cetera: alle ballen weer op toekomst en innovatie en in de toekomst zal alles goed komen. We weten ondertussen dat dat dus niet het geval is en dat het vaak wishful thinking is, zo'n vlucht naar voren. En wij denken dat de mensen ook wel een beetje klaar zijn met die met die vooruitschuivende overheid.

Voorzitter, en het beeld dat we helemaal niet weten wat we zouden moeten doen, dat we met de handen in het haar zitten, ja, dat klopt voor ons idee dan toch ook niet helemaal. Ik heb het in de commissie ook gezegd. Kijk, in heel grote lijnen weten we natuurlijk dat in negentig procent van de gevallen als het gaat om bodemdaling, het toch een kwestie is dat het waterpeil omhoog moet. Ja, we kunnen wat voor variant dan ook- We kunnen er lang of kort met elkaar over spreken, maar dat is het. Dus hetgeen wat moet is niet zo ingewikkeld. Wat ingewikkeld is, is dat daar verschillende belangen bij spelen en dat er een aantal boeren zijn – en terecht, zal ik maar zeggen – die zich zorgen maken over 'wat betekent dat voor mijn bedrijfsvoering?'. En daar zegt Iedereen hier 'en die heeft gelijk'. En Iedereen die zegt 'daar moeten we zorgvuldig mee omgaan'. Ja, dat vinden we als Partij van de Arbeid ook. Maar de eerste stap van zorgvuldigheid is wel dat je het eerlijke verhaal vertelt. En dat is toch dat uiteindelijk dat waterpeil omhoog zal moeten, dat dat van invloed zal zijn op de bedrijfsvoering en dat in sommige gevallen dat ook zal betekenen dat, als je heel eerlijk vooruitkijkt en je de vraag moet we beantwoorden 'kunt u hier over twintig, dertig, veertig jaar nog boeren?', dat het antwoord waarschijnlijk in sommige gevallen 'nee' zal zijn. Dat is ook zorgvuldig. Dan kunnen mensen hun plan trekken. Dan kunnen we samen met mensen kijken hoe we dat op een zorgvuldige manier kunnen doen. En dat zal meneer De Wit vast met mij eens zijn.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik zal een wat vertellen, jongens. Ja, het eerlijke verhaal. Is de collega ervan op de hoogte dat water als centrale oplossing – het lijkt een beetje de conclusie van uw verhaal te zijn – dat we op dit moment niet de watervoorraad hebben om die oplossing zomaar even uit te rollen? En mijn vraag is, vertelt u ook dat onderdeel van het eerlijke verhaal? En mijn tweede vraag is, wat is uw alternatief bovenop maatregelen in de sfeer van water die we kunnen nemen?

De heer **LEERINK** (PvdA): Laat ik dan dit zeggen over water. Het geldt overigens niet alleen voor water, maar dat geldt voor meer. Wij zullen inderdaad scherpe keuzes met elkaar moeten maken waar we water voor inzetten. En dat zal meer dan vroeger, toen water overal beschikbaar voor was, zo zijn. Zetten we water in om onze datacenters te koelen, zal ik maar zeggen, of zetten we water in voor onze veenweidegebieden? Zetten we water in voor de bollenteelt of zetten we water in voor onze veenweidegebieden? Het zal om keuzes vragen, meneer De Wit. U heeft gelijk dat uiteindelijk niet alles zal kunnen, ook als het gaat om water. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt. Dat is dan weer wat mij betreft zo'n eerlijk verhaal: niet alles kan.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja. keuzes maken. ook over de verdeling van water. En dan vraag je de collega, heeft hij op dit moment voldoende informatie op tafel om die afweging te maken waar wel of niet water heen zal moeten gaan? Want het gaat echt om meer dan alleen water wat nu als koeling wordt gebruikt in datacenters. Het gaat om veel grotere getallen. Heeft u nu die informatie op tafel? Of is ook onderdeel van het eerlijke verhaal dat we dat misschien ook nog niet weten?

De heer **LEERINK** (PvdA): Nou, het lastige is natuurlijk dat wij vier jaar geleden met elkaar hebben gezegd, we willen iets aan bodemdaling doen. We hebben een strategie gevraagd, een veenweidestrategie, waarin we een aantal dingen zouden uitwerken. We concluderen nu dat die strategie er niet ligt. U zult mij niet euvel duiden dat ik hier in tien minuten die strategie, waar vier jaar aan gewerkt had kunnen zijn, even uit mijn mouw schudt. Dit zijn inderdaad allemaal relevante vragen die u stelt, die inderdaad wat mij betreft in een dergelijke strategie hadden moeten staan. Dat is precies het probleem wat ik heb met dit verhaal. Maar dat is geen reden om te zeggen, we hebben vier jaar niks gedaan op dat gebied, nu gaan we nog maar eens vier jaar niks doen. Dat lijkt me niet de optie. Kijk, het begint – en dat zult u met me eens zijn – op het moment dat je geen doelen stelt, op het moment dat je niet begint met het helder in kaart brengen van de opgave per gebied, ja, dan is het ook lastig om die puzzel te leggen met elkaar.

De **VOORZITTER**: Meneer De Wit, wilt u daar nog op vervolg-interrumperen?

De heer **DE WIT** (VVD): Nee, ik zal zo mijn eigen bijdrage geven.

De **VOORZITTER**: Goed, dan gaan we weer terug naar de heer Leerink.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik kijk ernaar uit.

Voorzitter, als je kijkt naar de doelen, daar hebben we het over gehad. Wat ons betreft, begint ieder werk wat je doet, toch met elkaar vaststellen van, wat moet er eigenlijk gebeuren? Eerst

bepaal je het ‘wat’ en vervolgens kun je met alle partners kijken naar het ‘hoe’. Dat bepalen van die doelen is wat ons betreft cruciaal om die beweging in gang te zetten en van daaruit dat we ook de motie van GroenLinks en anderen – onder andere de Partij van de Arbeid – mee hebben ingediend en mede zullen ondersteunen.

Voorzitter, tot slot. Wij snappen dat het een ingewikkeld dossier is en we snappen ook dat het geen dossier is waar je even heel snel meters op kunt maken. Tegelijkertijd vinden wij wel, als je kijkt welke voortgang we daar in vier jaar op hebben gemaakt- Als je in vier jaar niet eens in staat bent met elkaar om heldere doelen per gebied vast te stellen, ja, dat vinden wij toch wel minimaal. Dus in dat opzicht zijn we toch wat teleurgesteld over hetgeen wat hier voor ons ligt. Op deze manier en in dit tempo gaan we het niet redden.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u wel. Ik ben blij dat u zegt dat u snapt dat het een ingewikkeld dossier is. Ik ben ook blij met hoe u aangeeft dat de strategie moet zijn. Alleen ben ik daar ook heel verbaasd over, want u zegt dus eigenlijk dat we bereid moeten zijn om de datacenters geen koelwater meer te geven als we de veenweiden onder water willen zetten. Dat is net wat u naar voren brengt.

De heer **LEERINK** (PvdA): Wat ik aangeef, is dat, als het gaat om water, dat wij keuzes met elkaar zullen maken. Dat de tijd – en dat geldt op veel meer vlakken – dat alles onbeperkt voorradig was, dat die voorbij is. Ik noemde daar een voorbeeld bij, van het feit dat wij water gebruiken voor vele zaken in onze provincie. Tot nu toe was op alles the sky is the limit, en dat is dus niet de toekomst. We zullen echt moeten kiezen: waar zetten we het voor in? En of dat nou specifiek op die datacenters gaat gelden of voor iets anders, daar kunnen we het met elkaar over hebben, maar moeten we het gesprek aan. Dat gesprek hebben we tot nu toe niet gevoerd met elkaar. Geen enkele keer. Het gaat altijd over meer, meer, meer, en geen enkele keer over kiezen. Ik zeg u, we zullen moeten kiezen. En dan kiezen wij, als het gaat om die veenweidestrategie, dan zeg ik, dat vinden wij nou wel, als je water ergens voor zou moeten gebruiken, is het daarvoor.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, ik ben blij dat u de complexiteit inziet. Ik hoop dat u de tijd geeft om goede instrumenten te ontwikkelen.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, en ik hoop van u, zou ik zeggen, dat u niet blijft hangen in de onderzoeksfase. U zult het met me eens zijn, het is- Kijk, ik wil niet dingen overhaast doen, maar ik wil ook niet dat dingen weglopen. Op het moment dat je vier jaar gedaan hebt om te komen tot een toch best wel vage notitie, dan zult u het met mij dan weer eens moeten zijn dat ik wat extra alert ben op het feit dat we nu dan toch wel meters gaan maken. Want ja, voor die onderzoeksfase hebben we nu drie jaar gehad, of vier jaar. Afijn, ik was eigenlijk al bijna aan het eind van mijn betoog.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel. Ik wilde toch graag even aan de heer Leerink een vraag stellen en de handschoen opnemen over de vraag van het keuzevraagstuk van water, hoe je dat zou moeten doen. Is de heer Leerink het met mij eens dat, als je op een gegeven moment zou moeten kiezen – en ik hoor uit zijn verhaal dat Partij van de Arbeid kiest om dat water met name in te zetten voor die veenweide strategie – als dat zou betekenen dat er drinkwater voor gebruikt moet worden, wat op een andere plek tot schaarste van drinkwater in de provincie zou leiden, hoe kijkt de heer Leerink daar tegenaan?

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, wat denkt u zelf, zou ik bijna willen zeggen. Maar drinkwater gaat boven alles. Volgens mij hebben we die afspraken ook met elkaar gemaakt in deze provincie. Maar er gaat water naar veel meer zaken. En het enige wat ik aangeef, is dat we daar het gesprek met elkaar over zullen moeten aangaan. En dat alleen maar het idee ‘water is oneindig’, ja, dat dat helaas niet waar blijkt te zijn. Ik wou dat het waar was, maar het is niet zo.

De heer **DESSING** (FvD): Is het dan niet handig om eerst te kijken om die prioritering van het drinkwater en waar we dat aan willen gebruiken, om dat eerst onderling te bepalen, voordat we het klakkeloos toewijzen aan een veenweidestrategie? Is dan maar wedervraag.

De heer **LEERINK** (PvdA): U verengt het nou. Kijk, ik zeg, we zullen er niet aan ontkomen in de toekomst dat we een discussie moeten voeren met elkaar over water. Er wordt ook heel veel water gebruikt voor de industrie en voor allerlei andere zaken. Ik denk, wij zullen met elkaar na moeten denken over ‘hoe gaan we om met die schaarste?’. En dat dan drinkwater met stip bovenaan staat, daar zijn u en ik het over eens.

De **VOORZITTER**: Goed. Dank u wel. Dat was ook het eind van het betoog van de heer Leerink.

En de volgende spreker is de heer De Wit van de VVD. Komt u naar voren.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, ik denk, laat ik eens een statement maken om in ieder geval aan te sluiten bij de positie van mijn voorganger. Dat is misschien een goed begin. Ja, ik moet zeggen, luisterende dit debat, begon bij mij toch een bepaalde irritatie op te komen. Veel zijn de woorden van de heer Remkes en de zijnen herhaald over 'niet alles kan overal'. Maar de vraag is of wij als politiek dat ook accepteren en of wij zelf ook keuzes kunnen maken over wat wij wel en niet belangrijk vinden. Want zo is er de afgelopen jaren ongelofelijk veel in deze provincie gedaan als het gaat om alles wat samenhangt met de portefeuille natuur en water en bodem. En dat betekent dat je niet alles op dezelfde manier en hetzelfde tempo kan oppakken. Dat heeft er toe geleid bijvoorbeeld dat deze veenweidestrategie misschien iets later is gekomen dan dat we vier jaar geleden bij aanvang van deze statenperiode hadden gehoopt. Maar ja, er kwam ook een stikstofcrisis tussendoor en daar waren ook oplossingen voor nodig. Prioriteiten stellen dus. Die irritatie moest ik toch maar even delen.

Daarnaast wil ik nog even drie punten aanstippen, die ik gehoord heb in het debat en waar ik toch even vanuit onze VVD-fractie van repliek wil dienen, of in ieder geval onze specifieke standpunten op wil delen. Allereerst op de discussie over: is iets nou wel of niet een strategie? En ik moet eerlijk zeggen dat ik daar niet eens zo erg in geïnteresseerd ben. Ik ben veel meer geïnteresseerd over: wat gaat uiteindelijk de tactiek worden? Want de strategie is volgens mij in dit document nog best wel aardig eruit te slijpen. Er zijn heel duidelijke doelen gesteld. Weliswaar niet voor 2024, maar wel voor 2050. Ik denk dat dat het ankerpunt, het vertrekpunt is, en het eindpunt is voor mensen om in veenweiden acties te ondernemen. Maar de vraag die wij ons als politiek kunnen stellen, is: welke tactiek en welke tactische ruimte geven we ook de mensen in het gebied om uiteindelijk aan de slag te gaan? Want zonder de mensen in het gebied gaat er van de hele strategie niks terecht komen. Ons adagium blijft, als VVD, mensen willen wel veranderen, maar willen niet veranderd worden. En in die zin zijn we helemaal niet zo ontevreden met de Regionale Veenweide Strategie zoals die er nu ligt.

Statenlid **CARDOL** (GL): Voorzitter, collega De Wit zegt nu: er staan best doelen in voor 2050. Dat is dus over 28 jaar, hè.

De heer **DE WIT** (VVD): Moet ik dat dat bevestigen? Dat is correct. Ja.

Statenlid **CARDOL** (GL): Oké. Nou ja, daar zijn we het in ieder geval over iets eens. Maar de vraag is: is het voldoende om iets een strategie te noemen, als je het doel hebt gesteld over een periode van drie decennia verderop? Ik heb sterk de indruk dat u nou een tactische manoeuvre maakt om het niet over het woord 'strategie' te hebben.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk dat we dit in de grote context moeten zien van de vraagstukken waar we voor staan in deze provincie en ik heb net proberen aan te geven dat we bijvoorbeeld op het punt van stikstof de afgelopen jaren heel veel hebben moeten doen. Daar zit ook bijvoorbeeld een bepaalde strategie en doelstellingen achter, ook op meer korte termijn. Maar de consequentie van dat soort beleid is, dat je misschien op andere terreinen niet hetgeen hebt kunnen doen wat je idealiter zou hebben gedaan, maar gegeven de beschikbare middelen die ook wij hier in dit huis hebben, ja, dan is dit hier de consequentie van. En ik laat ik het zo zeggen, ik heb straks drie punten waarvan ik denk waar we verder moeten gaan met deze strategie om hem ook daadwerkelijk in de praktijk te kunnen brengen. En één daarvan is dat we uiteindelijk, wat mij betreft, op gebiedsniveau, op polderniveau, meer data beschikbaar moeten hebben en ook een doorvertaling moeten hebben van wat betekent deze strategie voor bedrijven of organisaties in, in dit geval, een polder. Dan denk ik dat het vraagstuk waar u aan refereert vanzelf op tafel komt.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ik constateer opnieuw dat, net als bij het CDA, er vooral onderzoek gedaan moet worden. Dat is ook een vorm van strategie. Daar heeft u gelijk in. Maar dat is wel een strategie van uitstellen. Mag ik nog een vervolgvraag stellen? Want u begon net met het mantra, wat u al veel malen tegen ons verteld heeft van, mensen willen wel veranderen, maar mensen willen niet veranderd worden. En dat begint, wat mij betreft, een beetje sleets te worden, dat mantra. Maar dat neemt niet weg dat u het natuurlijk mag hanteren. Maar kunt u mij voorbeelden geven, als we het over de agrarische sector hebben, waarin de agrarische sector uit

zichzelf veranderd is in de afgelopen decennia, zonder dat dat onder druk van financiers, van leveranciers, van, nou ja, tal van partijen die op het boerenerf komen om de boer zo ongeveer te dwingen tot verandering?

De heer **DE WIT** (VVD): Nou, ik denk dat heel veel agrariërs in onze provincie de afgelopen decennia bezig zijn geweest met het op zo'n goed mogelijke manier vormgeven van hun bedrijfsvoering. En dat betekent bijvoorbeeld: waar kan ik efficiënter omgaan met mijn veevoer? En daar ook een impact maken op het klimaat door bijvoorbeeld niet uit Zuid-Amerika import te halen, maar te kijken of je reststromen van dichtbij kunt gebruiken? Dat zijn waardevolle initiatieven. We hebben in Noord-Holland een Greenport, al jarenlang, waar precies dit gebeurt met onderwijs, overheid, ondernemers samen, om te kijken: waar kunnen we het een stapje beter, duurzamer, doen dan dat we nu doen? Dat soort initiatieven zijn allemaal (onder)vertegenwoordigd in onze agrarische sector. Ik ben in ieder geval wel van de club die zegt: dat geven wij de kans. Dat is ook de weg vooruit wat mij betreft, omdat uiteindelijk die mensen en hun energie, hun inzet en kennis ook nodig is om alles wat wij hier met elkaar willen bedenken ook in de praktijk te kunnen brengen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, voorzitter, het blijft toch fascinerend. Wat ik nu hoor van de VVD is weer meer technologie, meer innovatie, meer praten, meer wachten eigenlijk. Dat is wel eigenlijk wat we al decennia van de VVD horen. Met het gevolg, de verschillende crises, waar u het ook over had: de stikstofcrisis, natuurcrisis, klimaatcrisis. En ik heb één vraag voor de VVD: wanneer, wanneer gaat de VVD excuses aanbieden aan al die boeren, die ze decennia de verkeerde kant op hebben geleid? Wanneer gaat de VVD daar excuses voor aanbieden?

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter, laat ik in ieder geval blij zijn met uit deze vraag te kunnen herleiden dat de VVD een partij is die staat voor vooruitgang, voor optimisme en daar ook kansen van benutten. En ook een partij is die het gesprek met mensen wil voeren. Want ik zie ons inderdaad als een partij die middenin de samenleving staat, in stad en land, en op die manier zijn wijze vertegenwoordigd. Op de specifieke vraag of er excuses gaan komen? Nou, ik zie boeren of andere agrariërs niet als slachtoffer van een systeem. Ik denk ook helemaal niet dat zij ook op excuses van mij zitten te wachten. Maar dat zij een overheid willen zien die voorspelbaar is in haar beleid, zodat een boer weet: dit kan ik doen en hier liggen mijn kaders, mijn grenzen. Volgens mij is dat een overheid die wij als VVD heel graag omarmen.

Goed, voorzitter, er moesten mij toch een paar dingen van het hart. Ik was bij het eerste punt gebleven. Ik kom even op het tweede punt, namelijk dat die bodem natuurlijk heel erg centraal in die veenweide problematiek is en dat hangt nauw samen, denk ik, met een ander onderwerp waar we het vandaag over gaan hebben, namelijk natuurbeheer. Ik denk dat het goed is om te beseffen dat we juist in veenweidegebieden die boeren keihard nodig zullen hebben om het natuurbeheer op een goede manier vorm te geven. Daarom ben ik ook blij dat ook dit specifieke punt onderdeel is van het beleid van ons college, om te kijken wat de beste oplossingen zijn voor de toekomst. En dat daarin de manier hoe we ons natuurbeheer vormgeven, niet vergeten mag worden.

Ja, en tot slot, mijn derde bespiegeling en daarna kom ik op de weg hoe ik graag voorwaarts wil met dit stuk. Dat is dat tempo. Want ik heb heel veel partijen horen roepen over, het moet sneller, de doelen moeten strakker. Deels ben ik het ermee eens. Hier kan echt nog een slag overheen gemaakt worden. Ik heb er daarnet ook al wat over gezegd. Maar één ding moet mij wel van het hart: tempo kan niet een doel op zich zijn. Het gaat om voorspelbaar overheidsbeleid, waarmee je uiteindelijk impact kunt maken in de praktijk. En als wij iets heel snel willen of zouden willen – je kunt nog de vraag stellen hoe snel ik dat persoonlijk zou willen – betekent niet dat de ander dat ook wil. Het samenspel zit uiteindelijk wel in die relatie tussen de betrouwbare overheid en mensen in de gebieden. En ik vind dat we daar als Provinciale Staten niet aan voorbij mogen gaan.

Ik wacht even.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, voorzitter, dank. Meneer De Wit heeft nu een paar keer gesproken over een voorspelbare overheid. Betekent dat een overheid die alsmaar uitstelt en geen keuzes maakt? Bent u het met mij eens dat dat ook een vorm van voorspelbaarheid is en dat we eigenlijk dat op dit moment aan het doen zijn?

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter, ik ben het helemaal eens met de collega dat dat ook onderdeel is van voorspelbaarheid. En dat vraagt ook als opvolging op dit stuk, dat er bijvoorbeeld op polderniveau duidelijk wordt, jongens, wat betekent dit voor de polder waar wij in zitten? Hoe is de feitelijke situatie hier? En hoe past dat in de strategie die hier voor het totaalgebied is neergezet? Dat is voor mij een onderdeel van voorspelbaarheid, die inwoners en boeren van ons mogen verwachten.

Statenlid **CARDOL** (GL): En heeft collega De Wit dan ook, in het kader van de voorspelbaarheid, een voorspelling over wanneer die duidelijkheid er zou kunnen zijn?

De heer **DE WIT** (VVD): Nou, ik heb geen glazen bol hier. Dat gaat ook weer over de prioriteit die wij hier binnen dit huis moeten maken. Waar ik toe zou willen oproepen op dit specifieke punt van de Regionale Veenweide Strategie is dat we de doorvertaling nu moeten gaan maken als provincie naar dat gebiedsniveau. Dus ik denk dat we elkaar daarin kunnen vinden. Ik hoop van harte dat dat 1 juli bij wijze van spreken klaar is. Maar ik kan niet in de glazen bol kijken met alle andere zaken die op ons afkomen en waar we wat mee moeten, of ik die belofte waar kan maken naar mensen in het gebied. Ik ben bang dat dat een tijdslijn is die te strak zal zijn. Ik hoop van harte dat het wel gaat lukken. En ik zou zeggen: stelt u de vraag aan het College, hoe snel zij kunnen komen met de opvolging, onder andere ook op dit punt uit uw motie.

Statenlid **CARDOL** (GL): Dat laatste zullen wij zeker doen. Ik concludeer uit de woorden dat u onze motie, waarin staat dat we in de PPLG toch in ieder geval een aantal keuzes gemaakt moeten hebben rond de bodemdaling en het veenweidegebied, dat u die ondersteunt.

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter, ik zal ons standpunt op de motie later vandaag kenbaar maken, maar op het punt van de voorspelbaarheid en het belang van doorvertaling naar gebiedsniveau, daarin kunnen we elkaar in ieder geval vinden. En ook dat element in die motie, daar ben ik in ieder geval voorstander van.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, dank u. De tijd dat ik voor het eerst bezig was met veenweide, dat moet volgens mij al zo'n zes jaar, of misschien nog wel meer, geleden geweest zijn toen we met gedeputeerde Tekin ook naar dat veenweidecentrum gingen. Sinds die tijd zijn we dus bezig om te proberen iets te veranderen, iets ten goede te veranderen. Bent u het niet met me eens dat het tempo, waarin het nu gaat, veel te langzaam is en dat we daarom heel onbetrouwbaar zijn tegenover de natuur, tegenover de mensen die de klimaatverandering moeten ondergaan, tegenover wat er met ons water gebeurt? Of kunt u dat niet beamen?

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter, dat hangt ervan af. Het gaat over: wat ligt er onder dat tempo? En onder dat tempo ligt, dat je uiteindelijk heel veel bedrijven nodig hebt in deze veenweidegebieden, die acties kunnen nemen, die stappen maken om, laten we zeggen, bodembestendig te kunnen blijven ondernemen. En op dit moment kan ik niet het boerenerf oplopen en tegen die ondernemer zeggen: hier heb je drie, vier keuzes; kijk wat het beste voor jou past en doe lekker je ding. En zolang we dat niet hebben, kunnen we ook niet tempo maken, want die groep weet gewoon niet waar die aan toe is. En dan zeg ik wel, voorzitter, dan moeten we echt met meer komen dan zeggen: ja, we kappen gewoon met wat je nu doet; en, we hebben een experimentje voor je; of, ga lekker de natte teelt doen waar geen afzet voor is. Dat vind ik echt een te mager verhaal.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, de wereld bestaat niet uit boeren alleen, hè? We hebben ook de natuur, we hebben de dieren, we hebben de mensen. Behoudens boeren; dat zijn natuurlijk ook mensen. Maar ook alle andere mensen in Nederland. Daarom moeten we tempo maken om te zorgen dat het probleem in elk geval gedeeltelijk wordt opgelost op heel korte termijn.

De **VOORZITTER**: Goed, dat was geen vraag meer, denk ik, maar u mag daarop reageren, meneer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Nee, nou, voorzitter, ik wil erop reageren, in die zin, dat de VVD de belangen erkent die breder zijn inderdaad dan de agrarische belangen in veenweidegebied en wat ons betreft ook goed zijn verwoord in de veenweidestrategie, zoals die voorligt.

Goed, ik ga nu naar mijn stukje, deels herhaling van wat wij in de commissie hebben behandeld, over wat volgens de VVD de vervolgstappen zijn op deze veenweidestrategie. Daarin zijn, wat mij

betreft – ik ga het nog een keer noemen – drie d's van cruciaal belang. Dat gaat om data, drive en daadkracht. Ik heb het net al even gehad over die data, maar ik vind echt, ook in het kader van een voorspelbare overheid, dat we op orde moeten hebben, dat we aan mensen kunnen uitleggen: wat betekent de veenproblematiek voor jouw bedrijf? En dat vraagt, wat mij betreft, om een doorvertaling van de informatie die we nu hebben op totaalniveau naar informatie op gebiedsniveau, op polderniveau. Die stap zal echt nodig zijn, 1, om te kijken welke maatregelen effectief zullen zijn, want de bodem reageert ook anders bijvoorbeeld in de mate waarin veen aanwezig is op maatregelen dan in andere type gebieden. En die data moeten echt voorhanden zijn voor individuele ondernemers die in zo'n gebied zitten om te kunnen kijken welke maatregelen zij kunnen nemen in combinatie met voortzetting van een toekomstbestendig bedrijf. De tweede is de drive. Wij denken wel degelijk dat er heel veel energie kan zitten in de veenweidegebieden om samen met ons aan de slag te gaan. We hebben ook een inspraak gehoord bij de commissievergadering, die ook zeker in die richting duidt. Want uiteindelijk is het wel zo dat ook agrarisch ondernemers er belang bij hebben om hiermee aan de slag te gaan. Want zij hebben ook geen toekomst met een steeds maar dalende bodem. Dus in die zin denk ik dat we elkaar echt wel kunnen vinden. Het belang is, denk ik, aan onze kant als provincie om die drive, om die energie ook los te kunnen krijgen. En dat vraagt wat mij betreft dat wij als provincie de eerste hand uitsteken naar een goed gesprek op basis van vertrouwen en dat wij moeten laten zien dat we erkenning hebben voor de positie van ondernemers die hier met een vraagstuk te maken hebben, maar dat wij wel een provincie zijn die dit met hen willen doen en niet tegenover hen willen staan. En tot slot de daadkracht. We hebben uiteindelijk de daadkracht nodig. Werken op basis van vertrouwen moet uiteindelijk wel ergens toe leiden. Dat vraagt om – ook door de collega van GroenLinks genoemd in de motie – een goed gevulde instrumentenkoffer. Ik ben het ermee eens dat we als provincie de mensen wat te bieden moeten hebben. En als ik nu kijk naar wat er in die veenweidestrategie staat, kan ik zeggen: We hebben nog te weinig in die koffer zitten. We kunnen niet nu het boerenerf op en zeggen tegen die boer: dit is wat er aan de hand is bij jou, want die data hebben we niet, en bij, dit is wat je ook aan maatregelen kunt nemen, want we weten dat de kans op effectiviteit groot is. Dat hebben we niet. Dat moeten we wel hebben. En als we dat niet hebben, dan halen we ook niet de voorwaarden om die daadkracht te kunnen hebben en om impact te kunnen maken. Wij vragen daarom aan ons college om de tijd goed te benutten en wel met die doorvertaling te komen van én de informatiesheet op gebiedsniveau én ook een instrumentenpakket, waar we mensen wat te bieden hebben. Want dat is wat mensen van een provinciale overheid, die voorspelbaar en betrouwbaar is, mogen verwachten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer De Wit.

Dan ga ik naar de laatste spreker vanuit de Staten, de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Denkend aan Noord-Holland zie ik traag herkauwende koeien in oneindig grasland staan. Nee, het is natuurlijk niet de eerste regel van het gedicht van Hendrik Marsman, maar wel een parafrase daarop, die volgens mij heel kenmerkend is voor hoe mensen naar onze provincie kijken. Het veenweidegebied is van grote waarde voor Noord-Holland. Het bepaalt de uitstraling voor een groot deel van onze provincie. Daarom denk ik ook dat het heel belangrijk is om dit veenweidegebied te behouden. En dat betekent dus twee dingen. We zullen met urgentie aan de slag moeten om de veenbodemoxidatie te stoppen. En tegelijkertijd, we zullen dat samen moeten doen met de beheerders van het Noord-Hollandse landschap: de boeren, de terreinbeheerders. Want die koeien, die zijn ook onderdeel van dat beeld van Noord-Holland. Wij denken dat de voorliggende veenweidestrategie een goede basis biedt om aan de slag te gaan. We weten inmiddels heel veel. De feiten zijn duidelijk. Maar we missen – en het is eerder gezegd – in dit document nog de concrete stappen die genomen gaan worden. We zijn het eens met eerdere sprekers dat we keuzes zullen moeten maken en de uitvoering moeten versnellen. Maar die keuzes kunnen we niet maken door alleen sec te kijken naar het onderwerp bodemdaling, maar we moeten alle uitdagingen in het landelijk gebied meenemen, zoals de stikstofreductie, de verbetering van de waterkwaliteit, de versterking van de biodiversiteit en ook de leefbaarheid van het landelijk gebied. En wij ondersteunen dus het voorstel van GS om dit te doen als onderdeel van het PPLG, want op die manier kunnen we integraal kijken. Daarmee wordt het ook onderdeel van de gebiedsprocessen. In die gebiedsprocessen is het onze taak als provincie om doelen te stellen, om de kaders aan te geven, te zeggen waar we naartoe gaan, maar samen met de betrokkenen zullen we aan de uitvoering moeten werken. We zullen dus het vakmanschap van de agrariër daarin moeten gebruiken. We kunnen ons daarom niet vinden in het tweede deel van het dictum van het amendement van D66 om nu aan de slag te gaan, want we kunnen nu eenmaal niet starten als we de doelen nog niet concreet hebben. We ondersteunen wel de oproep om meer urgentie te tonen om de bodemdaling te stoppen. Wij dienen dus mede

de motie in met GroenLinks, PvdA, D66, SP en de Partij voor de Dieren, waarin we oproepen om die doelen concreet te maken en daar ook deze periode nog bij ons op terug te komen. Kortom, de ChristenUnie wil dat we met spoed werk maken van het stoppen van de bodemdaling door helder te stellen wat we willen bereiken. Dat zal de randvoorwaarden scheppen om samen met alle betrokkenen in de gebiedsprocessen voortvarend aan de slag te gaan om de doelen te bereiken.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Klein zeggen dat we integraal moeten kijken naar de verschillende problemen die te maken hebben met de veenweidestrategie. Als ik hem dan vervolgens hoor zeggen dat de biodiversiteit behouden, of het liefst versterken, als dat heel belangrijk is. Hoe kijkt de heer Klein dan aan tegen het verbrakken van polders die diezelfde biodiversiteit afbreken?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dat is een vraag die ook op gebiedsniveau beantwoord moet worden. Ik weet dat u doelt op de polder Westzaan. We weten wel ook dat daar bijzondere natuur was. Natuur die kenmerkend was voor een licht brakke bodem. Ik denk dat het van waarde is om te kijken hoe we die biodiversiteit, die daarmee samenhangt, in dat gebied kunnen versterken. Dat betekent natuurlijk niet dat we heel Noord-Holland moeten gaan verbrakken.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u, voorzitter. Ik heb even een vraag. U geeft aan dat er wel urgentie is voor de bodemdaling. Dat delen wij. Maar u zegt van ja, maar zolang de doelen niet duidelijk zijn, kunnen we nog niks doen. Maar er zijn toch ook no regret maatregelen die alvast genomen kunnen worden zonder dat de doelen heel concreet zijn?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, in de motie die ik mede indien met u, daar staat inderdaad in dat er een heel aantal gebieden zijn – de Ronde Hoep, Laag Holland – waar we bezig zijn en waar we zeker door moeten gaan. Maar wat ik het lastige vind van het amendement wat u hebt ingediend, is dat u eigenlijk zegt: laten we die stap van het doelen stellen en het concreet maken in het PPLG, laten we dat maar even op een ander spoor doen en laten we nu hard doorgaan met de uitvoering. Ik denk echt dat we alleen aan de uitvoering samen kunnen gaan werken met de betrokkenen, als we die doelen eerst helder hebben gesteld. Want dan weten mensen waar ze aan toe zijn en dan kun je samen kijken hoe je de beste invulling aan die doelen kunt gaan geven. Wat dat betreft sluit ik me helemaal aan bij het verhaal van de heer De Wit, dat het voor die daadkracht nodig is dat we met elkaar weten welke kant we op gaan.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Maar de doelen- Wij bestrijden niet dat we snel doelen nodig hebben. Dat vinden wij ook. Maar het hoeft elkaar toch niet uit te sluiten, dat we nu al dingen kunnen doen die in alle situaties, welke doelen, waar we ook voor kiezen, dat die al tot verbeteringen gaan leiden tot de bodemdaling?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Daar heeft u zeker gelijk in. Als er dingen zijn die we nu al kunnen gaan doen en waar ook de mensen die in het gebied werken, zeggen, ja, daar willen we aan werken, want wij zien dat, welke kant we ook opgaan, we daar die kant op moeten gaan, dan kunnen we dat zeker doen. Maar ik vind dat in het amendement, wat u hebt ingediend, echt te kort door de bocht geformuleerd.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dan bedoelen we waarschijnlijk wel hetzelfde, maar dan is het een kwestie van formulering.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dat zou kunnen.

De **VOORZITTER**: U bent ook aan het einde gekomen van uw betoog? Dank u wel. Daarmee zijn we dan ook aan het einde van behandeling in eerste termijn door de Statenleden. Dan kijk ik naar de gedeputeerde. Gedeputeerde Rommel, treedt u naar voren voor de beantwoording in eerste termijn.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Ja, meneer Klein, u triggerde mij toch heel even met uw woorden en ik heb het even opgezocht, maar dan kom ik tot: “Noord-Holland, ik houd van het groen in je wei, het zwart, wit en rood van je koeien, je velden vol molens versieren de mei wanneer alle bollen gaan bloeien. Noord-Holland, mijn Holland, hoe houd ik van jou.” Ja, dat is in 2000 als ons volkslied vastgesteld en ik verwacht denk ik binnenkort wel een, nou ja, wellicht een aanpassing hiervan.

Ik ga verder. Ik wil even zeggen, ik vind het ook wel teleurstellend natuurlijk dat de veenweidestrategie, waar we heel hard aan gewerkt hebben met zijn allen, veel over gesproken hebben, de versie 1.0, dat die geen opvolging zal krijgen in een versie 2.0 wat gaat over het hoe en 3.0 over de uitrol. En dat wil niet zeggen dat er niks komt, want wij gaan dit opnemen in ons PPLG. Ik vind dat jammer dus ook dat het Rijk, ja, de spelregels heeft veranderd, maar wij gaan heel hard door.

Ik heb ook wel vaker gehoord, en het CDA benoemde het ook wel: ga ook bij de boeren aan de keukentafel langs. Dan denk ik toch van, waar hebben we elkaar de laatste drie jaar dan ook verloren? Want wij doen niet anders dan aan die keukentafel zitten, niet alleen met de boeren, maar ook aan de keukentafel met de inwoners, omdat wij er ook, ja, zeg maar buttom-uitgangspunt mee aan de slag zijn gegaan, omdat er ook geen andere manier is. Maatwerk kan je alleen maar leveren als je met elkaar aan die keukentafel zit. En ja, juist in die veenweidegebieden, dames en heren, hebben we die boeren heel hard nodig, want ik maak me ook echt wel zorgen. Dat heb ik ook benoemd bij de minister. Ik noem maar even de Eilandspolder. Als je daar in het midden, daar kun je alleen nog maar pinken laten lopen. Dus we zullen ook heel snel moeten gaan innoveren, als we daar op een andere manier willen gaan beheren, want anders houden we daar alleen moerasbos over. Kan ook heel mooi zijn, maar dat staat nu niet in ons Natura 2000-plan. Dus we moeten daar echt heel zorgvuldig mee omgaan. En daar komen we laten ook natuurlijk nog wel op terug.

Partij voor de Dieren, u zegt, neemt u ook mee de minder koeien in het PPLG, verschillende scenario's uitwerken, inzet omgevingsinstrumenten verkennen. Ook dat gaan we integraal oppakken in het PPLG.

Ja, er wordt ook gezegd van, ja, het is geen plan van handelen. Nee, dat heb ik ook net benoemd. Dat komt in 2.0 en 3.0, Maar dit is wel een document wat de klimaatdoelen al wel in kaart brengt en wel het document – ik noem het maar even – waarmee we de uitvoering in kunnen gaan. We zijn al bezig, maar we gaan dit document – en dat is dan vastgesteld door GS – wel in de uitvoering brengen, ook die impulsgelden. En ik had het graag aan u ook overgelaten om dit vast te stellen. We zullen straks kijken hoe u gaat reageren op het amendement. Die zal ik zo behandelen.

En ik wil daar nog maar even bij benoemen- Nou, ik ga eigenlijk gelijk al over naar het amendement, zie ik. Het amendement. Deze laat ik aan uw Staten over, want u gaat per slot van rekening over hetgeen u vaststelt. Wat ik wel zeg, is, dat wat hier staat in bullet één, nou ja, op zich, ik vind het wat ik net zei: ik vind het jammer, maar ik kan ermee leven. Bullet twee, we zijn al voortvarend aan het werk. Dus ik lees dit voor mijzelf dan ook, als u dit overneemt, als een steun in de rug. Maar ik laat het aan u.

Dan de motie. Ja, daar kan ik eigenlijk alleen maar van zeggen: ja, positief sta ik daar tegenover. U kunt dat overnemen, als u dat wilt. Bij punt vijf zou ik nog wel zeggen: het is niet alleen Laag Holland en de Ronde Hoep, maar ook Bovenkerkerpolder, Keverdijksepolder en Westzaan. Dus ik noem ze er toch nog maar even bij, want als u die vergeet, dan zou u misschien denken dat we bijna niets aan het doen zijn in de gebieden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, gedeputeerde Rommel voor de beantwoording.

Even kijken, is er dan nog behoefte aan een tweede termijn? Ja, ik zie in ieder geval mevrouw Kapitein. Verder niets? Mevrouw Kapitein, komt u in ieder geval naar voren voor uw tweede termijn.

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog even reageren op GS, op de tweede bullet, een steun in de rug. Ik zou eigenlijk willen zeggen: ik zou het meer als een steun in de rug willen laten zijn, want ga inderdaad door met de maatregelen die jullie nemen. Maar het mag van ons ook meer zijn. Het laatste wat we willen, dat wij daarmee een soort afremming zijn en dat er minder gebeurt. Dus dat even als verduidelijking voor de tweede bullet, waar ik nog even op wou reageren. Natuurlijk, wat ik ook in de eerste termijn heb gezegd: het is straks ook een onderdeel van de PPLG. Het is een complexe materie en je moet het met elkaar doen en je doet het met de boeren. En die weg moeten we zeker in gaan. Maar de doelen zijn heel belangrijk en die gaan de boeren ook helpen om keuzes te maken en op een goede manier door te kunnen gaan. Dus werk daar ook vooral aan, aan dat zo snel mogelijk duidelijk wordt wat de doelen worden, zodat er duidelijkheid komt en we grote stappen vooruit kunnen gaan maken.

Er is ook even gesproken over: er is nog zo weinig onbekend. Ik wil daar ook nog even een opmerking over maken. Er is een aantal jaren het Programma Innovatie op Veen is er geweest. Ik ben bij de eindpresentatie daarvan geweest en daar hebben ze inderdaad bekend dat er nog veel onderzoek moet gebeuren en er is veel onduidelijk. Maar ze hebben ook gezegd, er is ook al veel wel bekend. Ons advies, zo is het toen op mij overgekomen en dat is mijn drive geweest en onze drive geweest om hier snelheid in te maken, is van, beste mensen, start ermee, ga het doen. Boeren willen ook. Daarom is het veenweideloket voor de boeren om dingen te kunnen doen, is ook heel erg belangrijk om het te gaan doen. En ja, die conclusie maakt waarom wij snelheid willen, ondanks dat er nog best heel veel dingen zijn waar we nog veel van kunnen leren, waar we nog heel veel ervaring op moeten doen en heel veel moeten bijsturen. Maar we weten allemaal ook één ding: die bodemdaling en de klimaatopwarming, dat zijn echt serieuze problemen waar wat aan gedaan moet worden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Kapitein. Dan had ik nog twee sprekers genoteerd. Statenlid Cardol, komt u naar voren, van GroenLinks. En verder dadelijk de heer Klein. En dat is het, denk ik. Dus het woord is aan Statenlid Cardol van GroenLinks.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, voorzitter, heel kort. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording en de positieve mening over de motie. Het meenemen van, als ik het goed genoteerd heb, de Bovenkerkerpolder, de Keverdijksepolder en Polder Westzaan, dat is wat mij betreft – ik kijk even rond naar de mede-indieners – maar geen probleem om dat mee te nemen in de motie. Dus dat willen we graag doen.

De **VOORZITTER**: Statenlid Cardol, betekent dat dat u de motie dan daarop aan gaat passen?

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, dat zal wel moeten.

De **VOORZITTER**: Ja, dan gaan we dadelijk nog even schorsen. Of we gaan nu dan nog even schorsen, denk ik. Aan het eind van dit rondje. Dus gaan we eerst naar de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik wil nog even heel kort opmerken, in reactie eigenlijk op de discussie die ik net had met mevrouw Kapitein van D66. Dat als in het dictum met 'volle snelheid maatregelen nemen tegen bodemdaling' bedoeld wordt 'doorgaan met waar we al mee bezig zijn en waarover eenstemming is', dat we denk ik inderdaad wel hetzelfde bedoelen. Maar mijn partij hecht er wel echt aan dat we nu niet over de hoofden van mensen heen dingen gaan afdwingen, als er niet al met elkaar gezamenlijk gesteld is waar we naartoe willen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik zie nog een spreker voor de tweede termijn. Dat is Statenlid Kostić van de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook voor ons even kort. De twee voorstellen die we hebben ingediend, zijn een duidelijk signaal om juist te versnellen, om juist echt de maatregelen te nemen en met scenario's te komen hoe we dat kunnen doen. Daar mag geen misverstand over bestaan. Daar stemmen wij straks voor; en ik neem aan, ook al die andere groene partijen op deze voorstellen.

Als laatste had ik nog een vraag voor de gedeputeerde. Dat ging namelijk over de vraag of de gedeputeerde bereid is om aan tafel te gaan met de bouwbedrijven die zeggen van, goh, we hebben dat biobased materiaal nodig en we willen ook samenwerken met boeren en de rest van de keten om te kijken of we iets kunnen doen aan die afzetmarkt, of die daar in gesprek mee wil gaan. En tevens met de Green Protein Alliance, die in de commissie insprak en die zei van, kijk ook hoe je daar de kans voor de eiwittransitie kan pakken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan, voordat wij dadelijk overgaan tot beantwoording in tweede termijn, zal ik zo dadelijk dus even schorsen, zodat er gelegenheid is om de motie aan te passen. Laten wij tien minuten schorsen. Dus dan gaan wij door om – even kijken – om 15.00 uur. Nee. O, die klok klopt niet. De klok klopt hier niet. 14.45 uur zie ik u graag weer hier. ik schors de vergadering.

Schorsing 14.36 tot 14.49 uur.

De **VOORZITTER**: Goed, ik heropen de vergadering van de Provinciale Staten, de uitloop vergadering van vorige week. Neemt u allen plaats en weest u alstublieft stil, want dan kunnen wij doorgaan met agendapunt 15, de Regionale Veenweide Strategie 1.0. Daarvoor hebben wij voor de schorsing geconstateerd dat er nog één motie aangepast zou worden. En daarvoor geef ik graag het woord aan Statenlid Cardol van GroenLinks.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, voorzitter, dank. Betekent dat, dat ik het dictum helemaal opnieuw ga voorlezen?

De **VOORZITTER**: Ja, doet u dat.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ook als het alleen om de laatste drie woorden gaat?

De **VOORZITTER**: Nee, doet u maar even het hele dictum.

Statenlid **CARDOL** (GL): Oké. Wij verzoeken het College in de eerste versie van het PPLG concrete doelen te formuleren, bij voorkeur op gebiedsniveau, inzake remming en stoppen van bodemdaling, veenherstel, klimaat en water, inzichtelijk te maken wat nodig is om die doelen te halen en hiervoor de richtinggevende uitspraken van december 2018 als startpunt te nemen. In het PPLG aan te geven welke instrumenten zullen worden ingezet om de doelen te halen, waaronder de systeemoplossingen, zoals vermeld op pagina twintig van de RVS en instrumenten op het gebied van ruimtelijke ordening, teeltwijze en provinciaal pachtbeleid en alle instrumenten te bundelen in een zogenaamde instrumentenkoffer voor de gebiedsgerichte aanpak. 3, voor het proces van voorbereiding en uitvoering van de Veenweide Strategie intensief samen te werken met alle betrokkenen in volle breedte, zowel sectoraal als geografisch. 4, bij de toegezegde maandelijkse agendering van het PPLG proces in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid uiterlijk in februari 2022 een update te geven. '23? Ja, nee, ik schrok even. Volgend jaar al '23. Nee, dat staat gewoon goed. Een update te geven over de beoogde aanpak inzake bodemdaling en veenherstel binnen het PPLG en hierover in gesprek te gaan met de commissie. En 4 – en dan komt hij – tussen nu en de vaststelling van het PPLG onverwijld door te gaan met de aanpak in Laag Holland, de Ronde Hoep, Bovenkerkerpolder, Keverdijksepolder en Polder Westzaan, en gaan ook tot de orde van de dag.

Motie 237 'Regionale Veenweidestrategie (RVS) zo snel mogelijk concreet!' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Motie 238-21 november 2022
Regionale Veenweidestrategie (RVS) zo snel mogelijk concreet!

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *Bodemdaling veenweiden' zijn gedaan.*
- *Deze uitspraken en de reacties daarop input zijn geweest voor het rapport van de heer Cees Veerman 'Haren kost geen tijd', met de meest geciteerde zinsnede 'Wel urgent, niet acuut' en een oproep tot zorgvuldig en geduldig overleg met alle betrokkenen. Vrijwel alle geconsulteerden waren ervan overtuigd dat het tijd is om gezamenlijk de problematiek van de bodemdaling als prioriteit aan te vatten.*
- *Eind 2019 GS de Staten middels een brief met bijlagen informeerden over de start van het integraal gebiedsprogramma Laag Holland.*
- *De betrokken Statencommissie de afgelopen jaren veelvuldig aandacht heeft besteed aan de veenweideproblematiek met diverse werkbezoeken, technische briefings en discussies waarin ook vertegenwoordigers van betrokken partijen participeerden.*

Overwegende dat:

- *We bijna vier jaar verder zijn na de richtinggevende uitspraken en in die periode zowel in Laag Holland als in andere veengebieden zoals De Ronde Hoep veel gesproken en geleerd is over de veenweideproblematiek en de mogelijke aanpak.*
- *De provincie aan de slag is gegaan met de Noord-Hollandse gebiedsgerichte aanpak en in de veengebieden veelvuldig in gesprek is geweest met tal van partners waaronder betrokken agrarische ondernemers.*
- *Daarmee wordt voldaan aan het door de heer Veerman bepleite zorgvuldige en geduldige*
- *overleg met alle betrokkenen.*
- *In de 1.0-versie van de Regionale Veenweidestrategie zoals vandaag aan de orde veel kennis en ervaring is gebundeld, maar nog geen strategie is geformuleerd.*

- *GS voornemens is om de uitwerking naar een strategie voor de veenweidegebieden een plek te geven in Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG).*

Stellen vast dat:

- *De provincie in de afgelopen jaren de aanbeveling van de heer Veerman om de veenweideproblematiek als 'wel urgent, niet acuut' te beschouwen ter harte heeft genomen;*
- *Er mede door de vele nieuwe uitdagingen (klimaat, stikstof, water, gezondheid, leefbaarheid en perspectief voor de landbouw) in het landelijk gebied nog meer urgentie is ontstaan en een gecoördineerde aanpak geen langer uitstel kan dulden.*
- *Tal van partijen waaronder de betrokken Waterschappen, andere overheden, natuurorganisaties en landbouworganisaties pleiten voor een voortvarende aanpak met heldere doelstellingen, een goed gevulde instrumentenkoffer en brede samenwerking.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de eerste versie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied concrete doelen te formuleren bij voorkeur op gebiedsniveau inzake remming en stoppen van bodemdaling, veenherstel, klimaat en water, inzichtelijk te maken wat nodig is om die doelen te halen en hiervoor de richtinggevende uitspraken van december 2018 als startpunt te nemen;*
- *In het PPLG aan te geven welke instrumenten zullen worden ingezet om de doelen te halen waaronder de systeemoplossingen zoals vermeld op pagina 20 van de RVS en instrumenten op het gebied van ruimtelijke ordening, teeltwijzen en het provinciale pachtbeleid en alle instrumenten te bundelen in een zogenaamde 'instrumenten koffer' voor de gebiedsgerichte aanpak.*
- *Voor het proces van voorbereiding en uitvoering van de veenweidestrategie intensief samen te werken met alle betrokkenen in volle breedte zowel sectoraal als geografisch;*
- *Bij de toegezegde maandelijkse agendering van het PPLG-proces in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid uiterlijk in februari 2023 een update te geven over de beoogde aanpak inzake bodemdaling en veenherstel binnen het PPLG en hierover in gesprek te gaan met de commissie.*
- *Tussen nu en de vaststelling van het PPLG onverwijld door te gaan met de aanpak in Laag Holland, de Ronde Hoep, Bovenkerkerpolder, Keverdijksepolder en Polder Westzaan.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Rien Cardol (GroenLinks), Gert-Jan Leerink (PvdA), Arja Kapitein (D66), Anna de Groot (SP), Ines Kostić (Partij voor de Dieren) en Michel Klein (ChristenUnie).

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Cardol. Ja, en deze motie vervangt dus de vorige motie. Zal ook met een nieuw nummer in de stukken worden opgenomen. En daar gaan wij dan later vandaag over stemmen.

Ik ga eerst nog even naar de gedeputeerde voor de reactie in tweede termijn. Gedeputeerde Rommel, aan nu het woord.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik heb één vraag gekregen van Statenlid Kostić. Dat is of ik met partijen wil praten. Nou, zoals u weet, ik praat altijd met alle partijen, ook graag aan de keukentafel. Maar ik wil wel even goed kijken van, wie de gerede partij is en wie deze partijen zijn. Dus daar kom ik bij u op terug, als ik gesproken heb of daar een oordeel over heb. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, gedeputeerde Rommel. Even kijken, dan zijn wij aan het einde van de beraadslagingen over agendapunt 15. De stemming van deze voordracht met amendement en motie zal plaatsvinden aan het eind van de agenda vandaag.

De discussie is gesloten.

16. Programma Natuurnetwerk 2023 (VD-60).

De **VOORZITTER**: En dat betekent dat wij doorgaan naar het volgende punt en dat is agendapunt 16, ook van de portefeuille van mevrouw Rommel. Dat is het Programma Natuurnetwerk 2023, voordracht. 60. Met het Programma Natuurnetwerk, in de stukken ook wel PNN genoemd, wordt verantwoording afgelegd over de voortgang en programmering van het Natuurnetwerk Nederland. Het programma sluit aan bij de gebiedsgerichte en integrale werkwijze die vanaf 2020 is ingezet en steeds meer vorm krijgt in de verschillende deelgebieden. Het Programma Natuurnetwerk, PNN, is een groeidocument. Ook andere opgaven krijgen daar de komende jaren

een plek in. Het PNN is op 24 oktober jongstleden in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid besproken en wordt jaarlijks geactualiseerd en ter besluitvorming aan PS voorgelegd.

Wij gaan het erover hebben gezamenlijk en daarvoor heb ik de volgende sprekers op mijn lijstje, die zich hebben aangemeld. Dat is – en dan ga ik weer in deze volgorde hen dadelijk het woord geven –Statenlid Cardol van GroenLinks, de heer Köhler van JA21 mevrouw De Groot, SP, mevrouw Koning-Hoeve van het CDA, Statenlid Hollebeek, Partij voor de Dieren, mevrouw Jellema, PvdA, de heer De Wit, VVD, mevrouw Strens, D66, en de heer Klein van de ChristenUnie. Dan gaan we dus inderdaad beginnen met Statenlid Cardol van GroenLinks. Statenlid Cardol, komt u weer naar voren. Goed, gaat uw gang. Natuurnetwerk 2023.

Statenlid **CARDOL** (GL): Dank u wel, voorzitter. Bij het vorige punt begon ik met een treurzang op Den Haag. Het PNN roept aanzienlijk minder negatieve emoties op, maar toch stemt ook dit document niet alleen maar vrolijk. We begonnen de coalitie met de mooie en ambitieuze doelstelling om in deze periode drieduizend hectare nieuwe natuur te realiseren, als sprint naar de afronding van het NNN in 2027. Halverwege dwong de realiteit ons die ambitie terug te schroeven naar 1750 hectare en nu staan we, met nog vijf maanden te gaan, op zo'n 1200 hectare. We zijn helaas niet de enige provincie die ver achterloopt op de doelstellingen, maar dat maakt het alleen maar erger. Het zou een aansporing moeten zijn om in Noord-Holland harder te gaan lopen. Daarom twee vragen aan de gedeputeerde. 1, gaat u nog een serieuze poging doen om de resterende 550 hectare nog in deze periode te realiseren? En 2, nog belangrijker waarschijnlijk: welke voorwaarden gaat u creëren om het volgende College te helpen die eind doelstelling van 5600 hectare in 2027 wel te halen?

Het PNN is op zich een mooi en helder overzicht van de stand van zaken in de gebieden. Het College heeft ook een mooie realisatiestrategie voor het NNN opgesteld en een robuuste organisatie neergezet met veel nieuwe mensen om die strategie uit te voeren. Helaas heeft ook hierbij het stikstofdrama zand in de motor gestrooid. In sommige gebieden is wel een begin gemaakt met gebiedsgerichte aanpak, maar er zijn ook weer nieuwe doelen bijgekomen, zoals de waterkwaliteit, het volgende hoofdpijndossier. En intussen treuzelt Den Haag en maakt ruzie.

Voorzitter, voorwaarden voor een goed natuurbeleid in Noord-Holland met verbetering van de biodiversiteit zijn robuuste en gezonde natuurgebieden en zones daaromheen met op de natuur afgestemde landbouw. En een andere voorwaarde is het realiseren van verbindingszones waarlangs planten en dieren kunnen migreren. Mede daarom heb ik de laatste jaren ook gehamerd op initiatieven voor herstel van landschapselementen, die vaak als verbindingszones of step stones in het landschap kunnen fungeren. De Partij voor de Dieren heeft hier een motie over ingediend. We wachten de reactie van de gedeputeerden af, maar het idee heeft onze volle steun.

Dan ga ik even door. De tweede motie van de Partij voor de Dieren. Het zal duidelijk zijn dat GroenLinks vindt dat we er alles aan moeten doen om verdere schaalvergroting in de landbouw te voorkomen. Gronden die vrijkomen in de gebiedsgerichte processen en bij opkoop, zeker als die liggen in zones rond onze natuurgebieden, moeten worden ingezet om de natuur te versterken of om stappen te zetten naar extensivering of natuurinclusieve landbouw. We horen graag of de gedeputeerde dat met ons eens is en wachten haar reactie af voor we ons standpunt bepalen met betrekking tot die motie.

Voorzitter, tot slot. Ik ga nog één keer een lans breken voor het Manpadslaan-gebied in Heemstede. De gedeputeerde verzekert mij iedere keer dat het gebied in beeld is bij de gebiedsgerichte aanpak in Zuid-Kennemerland. Mooi. Ik herhaal het toch nog eenmaal. Overigens ben ik van mening dat het Manpadslaan-gebied een prachtige, ecologische verbinding tussen het duingebied via Groenendaal naar de Haarlemmermeer kan worden, met kansen voor recreatie en misschien een paar huizen. Maar om dit te realiseren heeft de gemeente Heemstede nog steeds steun en een zetje in de rug van de provincie nodig. Ik beloof eerlijk dat ik daar na vandaag niet meer op terug zal komen, tenzij daar aanleiding toe is. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Statenlid Cardol. De volgende spreker is de heer Köhler van JA21. Meneer Köhler, gaat uw gang.

De heer **KÖHLER** (JA21): Dank u, voorzitter. Gisteravond keek ik naar een televisieprogramma. Het was aangekondigd. Het ging over de wolf, Pointer. Om 23.00 uur 's avonds was dat, geloof. Het was wel een interessant programma. Er was een aardige uitspraak. Ik weet niet of het een gedeputeerde was of de plaatselijke vertegenwoordiger of directeur van BIJ12. Het was in ieder

geval in het oosten van het land. En die zei: de wolf houdt zich niet aan onze wolvenplan. U kunt het terugkijken. Ja, en daarbij ook nog wat alarmerende andere zaken die ingebracht werden. Met het groeitempo van de wolf over de afgelopen vijf jaar moeten we niet verbaasd zijn als er over vijf jaar tweehonderd wolven zijn en over tien jaar, tweeduizend. Nou heb ik daar zojuist een deskundige over gesproken en die zei mij dat dat allemaal wel mee zal vallen. Nou, ik moet dat zien. Goed. Maar daar gaat het niet over, over die wolf.

Het gaat over het Programma Natuurnetwerk in mijn bijdrage. Het zijn meerjarenplannen, heel wat. Ik heb er de afgelopen decennia wel wat voorbij zien komen. En ook dat, ondanks allerlei verwachtingen en plannen, inzichten soms zomaar onderweg veranderen. In nog geen jaar tijd is bijvoorbeeld kernenergie van onbespreekbaar aan de klimaattafels, zomaar ineens onderdeel van de energiemix. Kennelijk zijn de omstandigheden veranderd. Maar goed, kernenergie, dat is voor mijn collega Daniël van den Berg, zoals u weet.

Vandaag gaat het om natuur. Ons nationale natuuroppervlak is verdeeld over provincies. Noord-Holland heeft dat opgeknipt in 24 deelgebiedjes, waarin weer negentien Natura 2000-gebiedjes met de bufferzones eromheen gemaakt. Voorzitter, ik zeg bewust 'gemaakt', want de natuur heeft dit zelf natuurlijk niet bedacht. Allemaal bedachte gebiedjes en afbakeningen met eigen doelstellingen en plannen. En nog vaker bijzondere plannen. In alle plannen is er één constante: de woorden 'stikstof' en 'herstel'. JA21 vindt ook dat het met stikstof en ammoniak best een onsje minder kan, maar het hysterisch alarmisme over instortende natuur, waarin heel Nederland overwoekerd gaat worden met braam en naaldbossen en alle kikkers en weidevogels uitsterven, daar doen wij niet aan mee. Daarbij een stikstof- en een ammoniakreductie naar een kritische depositiewaarde van nul is gewoon onmogelijk, en al helemaal met de Nederlandse micro-aanpak. Het valt niet te ontkennen dat de stikstofuitstoot in Nederland hoog is. Per vierkante kilometer ruim twee keer hoger dan in bijvoorbeeld Denemarken. En onze ammoniakuitstoot is liefst 25 keer hoger dan in Finland. Kijken we echter naar de uitstoot per inwoner, dan is de stikstofuitstoot in Denemarken liefst 61 procent hoger en de ammoniakuitstoot in Finland 47 procent hoger dan die in Nederland. We zijn een dichtbevolkt land en onze bevolking blijft explosief groeien. Stikstof en ammoniak, en vooral ook fijnstof – maar daar gaat het hier niet over – zijn niet los te zien van deze bevolkingsdichtheid. Beter dan de micro-aanpak zou het zijn ons te concentreren op waar Nederland echt uniek in is. Bijvoorbeeld op de Wadden of de Biesbosch en misschien een deel van het kustgebied. En voor de rest, vooral afblijven en de natuur zijn eigen gang laten gaan. Er zijn zoveel voorbeelden over het mislukken van ingrepen om wensnatuur te realiseren. Ik heb er hier de afgelopen jaren talloze genoemd. Maar goed, voor die selectieve aanpak gaan we de handen nu nog niet op elkaar krijgen. Dat beseffen we ook wel. Dan heeft de provincie met landelijk en Brussel te maken. De huidige technocratische planning gaat uit van een statisch natuurbeeld, waarin geen opvolging van verschillende soorten plaatsvindt. In de wetenschap noemen we dit gewoon vegetatiesuccessie en die is al millennia aan de gang.

Nou zou ik hier mijn betoog beëindigen met een mooie afsluitende tekst, maar ik heb zojuist een paar dingen langs horen komen. Eilandspolder is genoemd en de Polder Westzaan. Ik zal u daar eens een paar waarheden over vertellen. Heb ik net even snel getypt. De Eilandspolder. Onze gedeputeerde- De konijnen komen nog. De Eilandspolder. Onze gedeputeerden voer er recent doorheen, samen met de minister en een boot vol ambtenaren. Tevergeefs werd gezocht naar de invasieve exoot Amerikaanse rivierkreeft. Die vonden jullie niet, hè? Maar het wemelt ervan. [...] Ik heb u toch echt in een boot gezien. Onder de indruk waren ze van het succesverhaal veenmosrietland. Zeer kwetsbare natuur. Zeer hoge beheerskosten ook. Het groeit fors in omvang. Staatsbosbeheer loopt over van enthousiasme. Het omvat tien keer meer hectare dan een paar jaar terug. Een echt succesverhaal. Voor de buitenwacht dan. Maatregelen moeten worden genomen in de buffergebieden vanwege de kritische depositiewaarden op dit uitdijende gebied. En er wordt niet bij verteld dat veenmosrietland ooit werd gekweekt door boeren. Niks natuurlijks aan. Het maaisel diende als strooisel in de stallen. En nu moet dat maaisel worden afgevoerd. Zorgvuldig behandeld. Want stikstof. Dit is toch waanzin. Dan hoor ik zojuist de heer Dessing en de heer Klein over de Polder Westzaan en de verzilting daarvan. Meneer Klein zei: nou, dat was toch ooit wel mooie natuur? Juist, precies. Duizend jaar geleden. Die polder moet dus zout worden. Dat was zo'n duizend jaar geleden inderdaad een brak moeras, net als een groot deel van de rest van Laag Holland. Door een stormvloed werd een zanddijk weggevaagd, waardoor Friesland in west en oost – weet u dat ook gelijk – werd gespleten met een Zuiderzee ertussen. Door de lagere waterspiegel liepen de zoutmoerassen in die zee leeg. Op het veen vestigden zich mensen, maar door hun activiteit zakte de bodem en de voormalige moerassen werden meren als Purmer, Schermer en Beemster. Vierhonderd jaar geleden zijn die

meren drooggelegd en ingepolderd en kwamen weidevogels, koeien en akkerbouwers. En nu weer vierhonderd jaar later willen we er weer een moeras van maken en er zout in stoppen, vanuit het Noordzeekanaal nota bene. Hoe gek wil je het hebben? En zo kan ik nog wel even doorgaan, voorzitter. Ons natuurbeheer, en vooral het versnipperde, is totale gekte wat ons betreft. Ik kom er in mijn bijdrage over het Natuurbeheerplan verder op terug. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Goed, meneer Köhler, bedankt voor deze brede beschouwing. Dan gaan wij door met mevrouw De Groot van de SP over het Programma Natuurnetwerk 2023. Gaat uw gang.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter, van de orde. Mevrouw Jellema, hier, op links, natuurlijk.

De **VOORZITTER**: Ik moet nog even wennen aan zo'n volle zaal. Mevrouw Jellema, gaat uw gang. U heeft een ordevoorstel.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Een ordevoorstel. Ja, ik zie bij de aangekondigde moties, dat die konijnenpopulatie-motie bij dit Natuurnetwerk staat, maar ik hoor hem niet ingediend worden.

De **VOORZITTER**: Ik heb het ook niet gehoord, dus dat zal dan waarschijnlijk niet gebeuren, of in tweede termijn.

Goed. Mevrouw De Groot, gaat uw gang.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dank u, voorzitter.

De heer **KÖHLER** (JA21): De moties komen pas bij het volgende agendapunt, hoor.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan mevrouw De Groot voor haar bijdrage.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het Programma Natuurnetwerk ziet er goed uit. Maar we hebben grote zorgen of we in 2027 het Noord-Hollandse stukje NNN voltooid hebben. We hadden vorige week bij de bespreking van de begroting al een motie om vooral heel hard aan het NNN te gaan werken. De gedeputeerde deed de toezegging dat ze alles wat de SP voorstelde al voornemens was te gaan doen, inclusief de financiering, zodat wij onze motie aanhielden. Onze zorgen zijn echter nog steeds niet weggenomen, temeer daar het IPO inmiddels ook de noodklok luidde. Ook in Noord-Holland moeten er nog steeds meer gronden verworven worden om het NNN – dat is natuur – te creëren en er moet nog nieuwe natuur als natuur begrensd worden. Het is te gek voor woorden dat Noord-Holland in 2021 slechts 150 hectare aan het NNN toevoegde. De achtste Voortgangsrapportage Natuur van het IPO is overigens heel erg lezenswaardig. Zo is er in te lezen dat ontbossing, die heeft plaatsgevonden in het kader van de Natura 2000-beheerplannen, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 wordt gecompenseerd. Hier vallen dus ook de ontbossingen in de Schoorlse duinen onder. Noord-Holland moet ook hard gaan werken aan meer bos, rekening houdend met andere natuurtypen in onze provincie. Om het goede voorbeeld te geven, ben ik zelf begonnen aan het uitvoeren van de bossenstrategie. Ik heb een tiny forest aangeschaft en geplant in mijn achtertuin. Bovenop de grote bomen die ik al vele jaren eerder rond mijn huis plantte, verwacht ik een grote bijdrage geleverd te hebben aan de Wormerveerse, en daarmee aan de Noord-Hollandse bossenstrategie. Maar we moeten er meer aan gaan doen.

Dan nog het volgende. Als we het stikstofprobleem oplossen en grote vooruitgang boeken met de natuurherstelmaatregelen, dan boeken we ook grote vooruitgang met het Natuurnetwerk. Dat moeten we goed in de gaten houden. En is het geen schande – meneer Cardol had het er ook al over – dat Schiphol boerderijen opkoopt om uit te breiden, terwijl wij hier werken aan natuurherstel? Dat is duidelijk. Het bleek deze week: boerderijen worden opgekocht, niet om natuurherstel te bevorderen, maar voor het aanleggen van vooral infrastructuur, en Schiphol. Dat is heel erg contraproductief. Wij vinden dat onze provincie zich vooral moet bezighouden met natuurherstel. Dat is in Noord-Holland meer dan nodig. In het voorgaande deel van deze statenvergadering kwamen wij met twee moties, beide inclusief dekking. Een meerderheid van de Staten achtte deze moties niet interessant genoeg om vóór te stemmen. Wij laten het bij dit signaal voorlopig, maar komen er nog wel op terug. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw De Groot. De volgende spreker is mevrouw Koning van het CDA. Komt u naar voren.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Voorzitter, dit programma geeft een overzicht waar en hoe de provincie bezig is met de aanleg van natuur. Het gaat in veel gebieden goed met de biodiversiteit. We zien in Noord-Holland terugkeer van bijzondere soorten, staat in deze stukken. Sommige ontwikkelingen vragen ook tijd. GS geeft zelf aan dat ingezet beleid voor natuur soms wel twaalf jaar nodig heeft om tot effect te leiden. Dus we moeten ook geduld hebben. Niet meteen beleid op beleid stapelen, maar natuur de tijd geven om tot ontwikkeling te komen. Niet in paniek raken of mensen angst aanjagen. We horen partijen soms aangeven dat natuur op omvallen zou staan. Dat is niet waar. En dat blijkt ook uit dit programma, dat laat zien dat het op veel onderdelen goed gaat met natuur in Noord-Holland. Dat zien we ook als we buiten van de natuur genieten. Het is goed dat we dat ook benadrukken in dit provinciehuis. Het is ook goed om te zien dat veel mensen uit Noord-Holland van die natuur genieten.

Voorzitter, het CDA heeft al diverse malen aangegeven dat aankoop van nieuwe gronden voor realisatie van natuur op vrijwillige basis moet geschieden. Het CDA blijft zich verzetten tegen gedwongen uitkoop voor de realisatie van het NNN. Wij zien bijvoorbeeld in Kennemerland-Zuid dat dat tot grote problemen leidt met de huidige grondeigenaren. Zij willen wel meewerken aan natuurontwikkeling, maar wel op een manier die inpasbaar is in hun bedrijfsvoering.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, voorzitter, dank u wel. Het verbaast me een beetje. Mevrouw Koning geeft aan dat het soms wel twaalf jaar kan duren, dat we geduld moeten hebben. Het CDA heeft voor deze periode minstens zo lang in de coalitie gezeten en de kans gekregen om deze trajecten in te zetten. Niet dat ik hier ben om voor de huidige coalitie de kooltjes uit het vuur te halen, maar hadden we daar dan niet eerder mee moeten beginnen? En met name ook onder de verantwoordelijkheid van de CDA-gedeputeerde in die tijd.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Wij zijn toen ook bezig geweest met de aanleg van het NNN: elk jaar 250 hectare.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): En u denkt dat we met tempo nu waren geweest bij wat de oorspronkelijke doelstelling was? Dat suggereert u daarmee?

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dat suggereer ik niet, maar u doet net alsof het CDA niks doet aan natuur. Ik geef u aan dat er van alles al is gebeurd, ook in het verleden.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Koning, gaat u door.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Even kijken waar ik was gebleven. O ja, bij Zuid-Kennemerland.

De **VOORZITTER**: Wacht u dan toch nog even, want dan is er een interruptie van mevrouw Strens van D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Om hier nog even op door te gaan. Ik hoor u zeggen, dat het ook met de kwaliteit wel goed zit van de natuur in Noord-Holland. Ik vraag me af, waar maakt u dat uit op? Want het PNN heeft het met name over de kwantiteit – het aantal hectares –, maar ik vraag me af waar u dan de wijsheid vandaan haalt, dat de kwaliteit op orde is.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dat heb ik ook uit deze stukken en ook uit andere stukken. Daar staan allemaal staatjes van de biodiversiteit en welke dieren er teruggekomen zijn. En sommige moeten er natuurlijk nog meer van komen, maar alles bij elkaar wordt er wel gezegd dat de biodiversiteit is toegenomen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel. U bent toch ook bekend met het feit dat ook de Living Planning Index juist laat zien dat er een afname is qua aantal soorten? Dus ik vraag me af of u die stukken dan niet kent.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ik baseer me nu op de stukken die we hier bespreken. De Living Planet kijkt misschien naar andere soorten, maar u kan toch ook niet ontkennen dat sommige soorten enorm zijn toegenomen? Dat staat ook in deze stukken en dat is ook gewoon zo. Ik ben er zo klaar mee dat het altijd allemaal negatief geframed wordt.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dan constateer ik dat mevrouw Koning niet gebruik maakt van het totaal aan aantal stukken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Koning, gaat u door.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, ik ga verder met het stuk wat voor ons ligt, want daar spreken we over. Even kijken waar ik gebleven ben. Kennemerland-Zuid. Het CDA blijft zich verzetten tegen gedwongen uitkoop voor realisatie van het NNN. Wij zien bijvoorbeeld in Kennemerland-Zuid dat dat tot grote problemen leidt met de huidige grondeigenaren. Zij willen wel meewerken aan natuurontwikkeling, maar wel op een manier die inpasbaar is in hun bedrijfsvoering. Het is voor ons niet acceptabel als de provincie als een olifant door de porseleinkast loopt en het levenswerk van mensen dreigt teniet te doen. Natuurlijke weilanden met paarden moeten in Zuid-Kennemerland wijken voor natuurtypen die daar zelfs nog nooit geweest zijn en die huidige activiteiten, die maatschappelijk gewenst zijn, onmogelijk maken. Dat botst enorm.

Voorzitter, ik hoor mensen denken: het toevoegen van extra natuur is toch per definitie goed? Wie kan daar nu tegen zijn? Realiseer u dan dat voor het toevoegen van elke extra hectare natuur een huidige eigenaar een hectare van zijn land, van zijn eigendom, moet inleveren? Een tuinder, boer, manegehouder, privéeigenaar die nu grond beheert, moet het inleveren om er natuur van te maken. Dat is niet altijd makkelijk. En daarover heeft de heer Hollebeek waarschijnlijk een vraag.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, niet direct daarover, maar ik werd toch eventjes heel erg in verwarring gebracht door mevrouw Koning toen zij sprak over die natuurlijke weilanden, want ik heb altijd geleerd dat natuur zelfstandige processen buiten de invloed van de mens betreft en dan ook nog uitgezonderd cultuurgewassen, landbouwdieren en huisdieren. Dus ik vraag me heel erg af hoe ik dit aan moet zien: natuurlijke weilanden. Misschien kan mevrouw Koning me daar een klein college in geven, want voor zover ik het begrepen heb, hebben weilanden en natuur op zich in eerste instantie niet zo heel veel met elkaar te maken, ondanks dat ik begrijp dat je weilanden best wel op een bepaalde natuurlijke manier zou kunnen beheren. In essentie is het toch wel een behoorlijke tegenstelling.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, als je natuurlijk beheerde weilanden hebt, dan is dat ook gewoon natuur. Daar groeien allerlei soorten grassen en de biodiversiteit van weilanden is enorm hoog.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dus ik constateer dat, als ik mijn balkon natuurlijk inricht en beheer, dat er dan sprake van natuur is.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Voorzitter, ik vind dit geen serieuze vraag.

De **VOORZITTER**: Goed. Gaat u dan door.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): O ja, ik had het over toevoegen van natuur en dat je je moet realiseren dat er dan door iemand anders iets ingeleverd moet worden. Dat is niet erg, maar dat moet wel op een zorgvuldige manier gebeuren en mensen moeten, ja, wel inzicht hebben dat dat vaak impact kan hebben. Die zorgvuldigheid is dus geboden bij de aanleg van extra natuur.

En voorzitter, het CDA vindt de huidige werkwijze bij het aanwijzen en verkrijgen van NNN-gronden niet acceptabel. Er wordt veel te snel gedreigd met onteigening, mensen worden onder druk gezet. En wij willen dat er zorgvuldig met mensen wordt omgegaan. Dat is ook rentmeesterschap.

Voorzitter, de gedeputeerde heeft in het verleden toegezegd dat ze zou kijken naar mogelijkheden om de doeltypen van gebieden aan te passen op haalbaarheid en mogelijkheden voor combinatie met huidig gebruik. Dat vinden wij belangrijk. Maar wij zien en horen dat nog niet voldoende terug uit de praktijk. Wij maken ons daar zorgen over. Zoals we bij de begroting al aangaven, maken wij ons ook zorgen over het financieren van het toekomstig beheer van het gehele NNN en al die gebieden die daar nu nog aan worden toegevoegd. Die zorg is niet weggenomen door de gedeputeerde. Wij vinden het bovendien niet acceptabel dat nu met grote dwang het NNN wordt afgerond zonder dat er helderheid is over de financiën en over financiële middelen voor toekomstig beheer. In het huidige document staat de sturing op de KDW's, de kritische depositiewaarden, ook prominent opgenomen bij elk natuurgebied. Het CDA kan daar niet achter staan. Het CDA vindt dat we moeten kijken naar de staat van de natuur. Daar moeten we op sturen en niet op modellen zoals de KDW's. Het CDA is daarom voornemens, gezien al deze punten van kritiek, om tegen dit voorstel te stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Koning. Statenlid Hollebeek, u bent de volgende spreker. U spreekt daar namens de Partij voor de Dieren.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. In de commissiebehandeling heb ik stilgestaan bij agrarisch natuurbeheer. En ik zal het CDA niet meteen al- O, kijk nou.

De **VOORZITTER**: Ik was ook even in de war.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Fijn dat het feit dat ik hier ga staan al uitlokt-

De **VOORZITTER**: Wacht u even, Statenlid Hollebeek. Want meneer Köhler, u heeft een interruptie meteen op de aanwezigheid van Statenlid Hollebeek.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik grijp die kans gelijk aan, want ik ben enorm in verwarring gebracht zojuist door de opmerking van de heer Hollebeek in de discussie met mevrouw Koning. Natuur op een balkon. Kunt u mij een goede definitie geven van natuur? Dan kan ik misschien een beetje uw betoog verder goed begrijpen. Wat is de definitie die u hanteert voor natuur?

De **VOORZITTER**: De vraag is helder. Gaat uw gang.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik ben zelf geen ecoloog, maar als ik ga googelen, dan kom ik altijd bij inderdaad ecologische processen die zelfstandig stonden, de invloed van de mens hun doorgang kunnen vinden en dan met uitzondering van, zoals ik al zei, cultuurgewassen, landbouwdieren en huisdieren.

De heer **KÖHLER** (JA21): Veenmosrietland is dus geen natuur?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Als het oorspronkelijk geen type is wat in de natuur voor zou kunnen komen als zodanig, dan zou dat dus als geen natuur moeten worden gekwalificeerd.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, eigenlijk dezelfde Interruptie die Statenlid Köhler heeft. Dus ik ben het voor deze keer helemaal met u eens. Kent u, meneer Hollebeek, de Kasper Jansen column in de Volkskrant, waarin hij maanden achter elkaar heeft geschreven over zijn bijenbalkon als een prachtige vorm van natuur op zijn heel kleine stukje grond. Nou ja, beton zal ik maar zeggen. Kent u dat? En bent u dan nog steeds van mening dat een balkon geen natuur kan zijn?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik ken het persoonlijk niet. Ik ben wel bijzonder geïnteresseerd, dus als u mij dat toe wil sturen, graag. Nee, wat ik constateer is dat het feit dat, als ik mijn balkon natuurlijk beheer, dat het nog niet wil betekenen dat ik dat in NNN op kan nemen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Mijn belofte aan u: u krijgt dit boekje van mij bij het afscheid van deze Staten.

De **VOORZITTER**: Bij wiens afscheid? Dank, mevrouw Jellema. Gaat u door. Statenlid Hollebeek.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Daar verheug ik me dan nu al op, mevrouw Jellema. Volgens mij ga ik nu pas beginnen, maar de klok is al een stukje verder. Maakt niet uit.

Ik heb al stilgestaan bij dat agrarisch natuurbeheer. Laten we ook niet te gek doen, laten we het ook een beetje serieus houden. Ik zal omwille van de spreektijd ook niet alles wat ik in de commissie gezegd heb uitgebreid herhalen. Maar bij de realisatie van het NNN is veel ingezet op het agrarisch natuurbeheer, waarbij het agrarisch belang voorop staat. De Partij voor de Dieren ziet nou eenmaal meer een rol voor natuurinclusieve landbouw voor het in stand houden van ons landschap en onze biodiversiteit, maar dan met name buiten NNN. Binnen NNN voeren wat ons betreft natuurlijke processen zoveel mogelijk de boventoon.

En over de resterende 550 hectare heb ik ook in de commissie al flink een boom opgezet. En daar is Statenlid heer Cardol vandaag al op ingegaan, dus die kan ik ook laten vallen. Heel mooi. Ik zal hem overigens wel gaan missen, want in de volgende periode zal ik dit allemaal zelf moeten doen. Dus dan gaan we maar uit van zetelwinst, zodat ik wat extra spreektijd kan krijgen. Dit geheel terzijde.

Maar, voorzitter, ook buiten NNN-begrenzing ligt een opgave om de natuur te versterken. Een mooie katalysator hiervoor kan het Aanvalsplan Landschapselementen zijn. Een coalitie van partijen, waaronder de provincies, verenigd in de Stichting Deltaplan Biodiversiteit, heeft op verzoek van de overheid dit aanvalsplan opgesteld. Dit plan zet in op tien procent gebiedseigen groenblauwe dooradering van het landelijk gebied middels gebiedseigen landschapselementen. De uitwerking gaat weliswaar worden vastgelegd in afspraken rond het NPLG. Maar waarom hebben we daar zo lang op gewacht? Mijn fractie mist sowieso in dit PNN landschapselementen. Die zijn toch echt wel heel erg belangrijk voor de natuur en de biodiversiteit. En dat bevreemdt ons dus, want we hebben het hier over inrichting en over natuur. En dan was dat een uitgelezen kans om daar, nou ja, de spreekwoordelijke boom over op te zetten. Daarom dien ik een motie in met het volgende dictum. Verzoeken GS het Aanvalsplan Landschapselementen uit te werken in provinciaal beleid. Daarbij de tien procent groenblauwe dooradering als ondergrens te hanteren en vóór de vaststelling van het PPLG hierover aan PS te rapporteren. In tweevoud.

Motie 239-21 november 2022
Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Overwegende dat:

- *Een coalitie van partijen, waaronder de provincies, verenigd in Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel, op verzoek van de overheid het Aanvalsplan Landschapselementen heeft opgesteld;*
- *Dit Aanvalsplan inzet op 10% gebiedseigen groenblauwe dooradering van het landelijk gebied buiten het NNN, middels gebiedseigen landschapselementen, zoals houtwallen, heggen, knotbomen, hoogstamboomgaarden maar ook natuurvriendelijke oevers en kruidenrijke akkerranden;*
- *In het Programma Natuur Netwerk 2023 landschapselementen vrijwel ontbreken;*
- *GS kan anticiperen op uitwerking van het plan via het NPLG.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het Aanvalsplan Landschapselementen uit te werken in provinciaal beleid;*
- *Daarbij de 10% groenblauwe dooradering als ondergrens te hanteren;*
- *Voor de vaststelling van het PPLG hierover aan P5 te rapporteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Dan ga ik nu ook naar de interruptie van de heer Köhler. Gaat uw gang.

De heer **KÖHLER** (JA21): Voorzitter, de heer Hollebeek en ik praten geregeld met elkaar en we begrijpen elkaar ook altijd heel goed en we vinden elkaar ook heel vaak. Maar af en toe hebben we het toch wel nodig om een wat nadere definitie te krijgen, zoals net over natuur, en nu die landschapselementen. U bent ook geweest in Zuid-Kennemerland. Het is net ook al gevallen, hè? Ook bij de ruïne van Brederode wordt een boer gedreigd weg te gaan. Hoe staat u tegenover die prachtige landschapselementen, die daar eigenlijk door het NNN-verhaal worden bedreigd, omdat er kwellen moeten komen?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Nou, ik vind waar NNN moet zijn, moet natuur de boventoon voeren. Dat heb ik al gezegd. Buiten het NNN in het landelijk gebied wil ik die tien procent gebiedseigen natuurlijke landschapselementen hebben. Dus als wij kiezen voor NNN in een bepaald gebied, dan is, wat de Partij voor de Dieren betreft, natuur maatgevend; buiten NNN zien we dat anders en is er voor ons wel plek voor dit soort elementen.

De heer **KÖHLER** (JA21): In het geval van het Zuid-Kennemerland, daar bent u ook wel van op de hoogte, daar is de heer Hollebeek ook wel van op de hoogte, is dat pas vrij recent – en ook weer tot verbijstering, want het is over de hoofden van de betrokkenen besloten – tot NNN uitgeroepen. Geeft u dan ruimte aan het eventueel terugtrekken van de NNN-status daarvan? Ik weet dat gedeputeerde er ook mee bezig is.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Nee, wat ons betreft staat NNN voorop en dan gaan we niet terugtrekken. We hebben een flinke achterstand in het realiseren van NNN en dat zullen wij moeten doen. En nogmaals, buiten die NNN-gebieden zijn er andere mogelijkheden. Maar wat ons betreft gaat natuur hier toch echt wel voorop.

De **VOORZITTER**: Gaat u door.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dan ga ik verder. Ja. Dan het punt waar- Ja, ik kom weer terecht bij de heer Cardol; wij vinden ook goed vandaag. Hij vestigde de aandacht in de commissie op bedrijfsverplaatsing vanuit de Starnmeerpolder naar Bergen, waardoor ruimte is ontstaan voor schaalvergroting bij de achterblijvende veehouders. En net als GroenLinks pleit de Partij voor de Dieren voor de inzet van vrijkomende grond voor extensivering in plaats van voor schaalvergroting. Nou, de heer Cardol heeft de vraag eigenlijk al geponeerd bij de gedeputeerden. Dus daar wachten we ook op. Hoewel sommigen wellicht anders doen geloven en hun ijdele hoop vestigen op technologische lapmiddelen, begint het toch steeds duidelijker te worden dat schaalvergroting toch echt in tegenspraak is met het behalen van de stikstofdoelen en andere uitdagingen. En laten we vooral het klimaat niet vergeten; het moge maar weer eens gezegd worden. Ik ben dan ook blij met het gloedvolle betoog van de heer Leerink zojuist, dat we al veel te lang aan het dralen zijn. Maar helaas hoor ik ook nog steeds enkele zeggen dat we al zoveel doen. Maar praten is nog geen doen. En daarom heb ik toch een motie. Ik kan eventueel naar aanleiding van de beantwoording van de gedeputeerde op de vraag van de heer Cardol besluiten die nog in te trekken. Maar ik ga hem toch indienen. Het dictum luidt hiervan, verzoeken bij verplaatsing of beëindiging van veehouderijen, mogelijkheden voor schaalvergroting van veehouderijen zoveel mogelijk uit te sluiten, en gaan over tot de orde van de dag. Daar is die.

Motie 240-21 november 2022
Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor Schaalvergroting

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *Bij het verplaatsen van een veehouderij uit een gebied, de vrijkomende gronden soms worden ingezet voor schaalvergroting van andere veehouderijen in het gebied, zoals in de Starnmeer.*

Overwegende dat:

- *Verplaatsing in combinatie met schaalvergroting in de regel leidt tot per saldo meer dieren, terwijl voor het halen van stikstofdoelen een reductie van het aantal landbouwdieren nodig is;*
- *Het opvullen van vrijgekomen ruimte deze reductie tegenwerkt;*
- *De Voedselvisie van de provincie inzet op natuurinclusieve landbouw in 2030;*
- *De Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied' van de minister van Natuur en Stikstof en de Kamerbrief Perspectief voor agrarische ondernemers van de minister van LNV uitgaan van een transitie richting landbouw binnen de grenzen van natuur en klimaat, bijdragend aan biodiversiteit en waterkwaliteit.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Bij verplaatsing of beëindiging van veehouderijen mogelijkheden voor schaalvergroting van veehouderijen zoveel mogelijk uit te sluiten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: En ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dank u wel. En, omdat ik, zoals ik aan het begin van mijn bijdrage heb beloofd, niet mijn hele betoog hetzelfde wil vertellen als in de commissievergadering, wil ik het daar vooralsnog bij laten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we door met PvdA, mevrouw Jellema. Gaat uw gang.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, over het Programma Natuurnetwerk hebben we in de commissie al uitgebreid gesproken. Een goed leesbaar stuk dat helder laat zien dat we er nog lang niet zijn, alleen al qua gerealiseerde hectaren niet, en dat het onderhoud van natuur vervolgens ook onze niet aflatende inspanning zal vergen. Bij dit Programma Natuurnetwerk willen we eigenlijk nog wel een motie indienen over stikstof en de gebiedsprocessen die in onze provincie gestalte krijgen of gaan krijgen. Stikstof wordt genoemd in het programma. Dus daarom deze motie bij dit agendapunt.

Voorzitter, in de afgelopen week valt er in verschillende krantenartikelen te lezen dat het erop lijkt, laat ik mij voorzichtig uitdrukken, dat het Rijk, en misschien ook wel andere overheidsinstanties, onder de duiven van provincies schieten, daar waar het gaat over het opkopen van stikstofruimte. Dat baart onze fractie zorgen, want het lijkt erop dat er hier geen sprake is van een gelijk speelveld. Daarom ook een motie met die titel, waarvan het dictum luidt- En ik vertel nu even alleen 'spreekt uit en verzoekt aan GS. Ik denk dat u het daar wel mee eens kunt zijn. En ik hoor zojuist dat we hiermee ook direct tegemoetkomen aan de zorgen van de SP, die zij zojuist hebben uitgesproken. Het dictum luidt, spreekt uit dat, als het proces van opkopen zonder overleg gaat, het principe van een gelijk speelveld erg lastig wordt in het geval dat het Rijk of andere overheidsinstanties stikstofruimte opkopen buiten de provincie om en buiten diens gebiedsprocessen om. En verzoekt daarom het College bij het Rijk of bij andere overheidsinstanties herbevestiging te vragen – omdat de gesprekken wel al bezig zijn, dus daarom herbevestiging te vragen – aangaande het elkaar informeren over het opkopen van stikstofruimte door (semi)overheidsinstanties – 'semi' tussen haakjes – in de provincies, juist om de gebiedsprocessen in de provincies te beschermen, en gaat over tot de orde van de dag. Ik ga hem indienen.

Motie 241-21 november 2022
Stikstof 'Gelijk Speelveld'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *Het Rijk en de provincies in 2020 bestuurlijke afspraken hebben gemaakt om elkaar te informeren, en dat in goed vertrouwen te doen, over voornemens tot opkoop van (agrarische) bedrijven in het kader van extern salderen;*
- *Er geruchten gaan dat (semi)overheidsinstanties op de markt actief zijn om stikstofruimte op te kopen (zie artikelen in Trouw d.d. 16 november 2022 en de Volkskrant d.d. 18 november 2022)*
- *De provincie gebiedsprocessen ambieert waarin stikstofreductie moet worden gerealiseerd en waarvoor het moeilijk is het vertrouwen van betrokken partijen te verkrijgen en te behouden en hen aan tafel te krijgen en te houden.*

Overwegende dat:

- *Het zowel wenselijk als noodzakelijk is voor de bestuurlijke samenwerking tussen overheidslagen, om elkaar vroegtijdig en volledig op de hoogte te stellen van voornemens en uitvoeringen die beide overheidslagen treffen;*
- *Dergelijke gesprekken wel al gevoerd worden;*
- *Het stikstofdossier een gevoelig dossier is en om het vertrouwen van betrokken partijen te krijgen en te behouden, de overheid als een betrouwbare partner in beeld moet zijn;*
- *De Provincie de opdracht en de ambitie heeft om stikstof reductie vanuit de gebiedsgerichte aanpak samen met de betrokken partijen bottom-up te realiseren en er voor dit kwetsbare proces vertrouwen nodig is en een helder en transparant speelveld.*

Spreekt uit dat:

- *Als het proces van opkopen zonder overleg gaat, het principe van 'een gelijk speelveld' erg lastig wordt in het geval dat het Rijk of andere overheidsinstanties stikstofruimte opkopen buiten de provincie en buiten diens gebiedsprocessen om.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Bij het Rijk (en/of andere overheidsinstanties) herbevestiging te vragen aangaande het elkaar informeren over het opkopen van stikstofruimte door (semi)-overheidsinstanties in de provincies, juist om de gebiedsprocessen in de provincie te beschermen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Aukelien Jellema

De **VOORZITTER**: Ja, dank u wel. Ik neem hem graag eerst in ontvangst. Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. En dan ga ik inderdaad naar mevrouw De Groot voor een interruptie.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, het is een beetje lastig om erop in te gaan zonder deze motie gezien te hebben. Ik vraag mij af-

De **VOORZITTER**: U kunt ook zeggen, ik bewaar hem voor de tweede termijn.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): O ja, dat zou ik ook kunnen zeggen. Nou, laat ik dat dan maar doen.

De **VOORZITTER**: Uitstekend.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Overigens, mevrouw De Groot, hij staat in iBabs, hoor. Dus u kunt hem rustig nalezen, zouden ze bij Twee voor twaalf zeggen.

De **VOORZITTER**: Goed. En dadelijk zeker. Maar gaat u door met uw betoog, mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter, er zijn ook een aantal moties ingediend al door de partijen die de woordvoering voor mij hadden. Daar wil ik ook al graag op reageren als dat mag. Over het Aanvalsplan Landschapselementen van de Partij voor de Dieren. Dat lijkt ons op zich een goed plan, maar graag willen we ook eerst de reactie van de gedeputeerde, of dit gaat lukken. Daarvoor mag onzes inziens de volgende periode, bestuursperiode, ook gebruikt worden. Overigens moet mij wel van het hart dat ook, zoals bij deze landschapselementen weer ook wordt verwezen naar het PPLG, ja, zijn we ons bewust dat in dit strategische plan wel heel veel nu al wordt geschaard. Ik wil er maar, ja, voor waarschuwen bijna, dat we nou niet moeten denken dat dit document op een miraculeuze wijze alles in het vat gaat gieten. Want dan krijgen we hetzelfde als met het strategisch plan voor de veenweidestrategie. En dat was nog een strategie en dit is een plan voor een strategie. Dus we zijn nog ver van huis, denk ik.

Dus heel graag de reactie van de gedeputeerde over de motie over de vrijkomende gronden. Die gaat de PvdA niet steunen. Wel om de volgende reden. De situaties zijn zo verschillend, denken wij, en daar gaan zulke precaire processen aan vooraf, dat een achterliggend concept van zoveel mogelijk uitsluiten of zo veel mogelijk insluiten wellicht meer kapot maakt dan ons lief is. Scherp letten we op de situatie dat bij overname door een nieuwe gebruiker daadwerkelijk wordt geëxtensiveerd is natuurlijk goed. Geen overgenomen gronden en er vervolgens een hele zwik nieuwe koeien opzetten, lijkt ons een heel goede uitgangspositie. Maar een ander argument, die we ook nog willen aandragen, is dat vrijkomende grond ook voor heel andere doeleinden zou kunnen worden gebruikt, bijvoorbeeld voor zonneparken. Dat willen we dan nog maar even meegeven.

En tenslotte, ja, dan komt er nog een motie van de CU, maar die moet hij nog indienen. Dus daar gaan we nog even mee wachten.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik verbaas me, maar misschien zitten we op dezelfde pagina, hoor. Maar de motie laat ruimte voor andere mogelijkheden van invulling. Het pleit er alleen voor om niet te intensiveren. Toch?

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, nou ja, laat ruimte. Als je het al op verschillende manieren kunt lezen, dan moet u er misschien toch iets duidelijker in zijn. Wij denken dat, als je zo'n proces ingaat en op de achtergrond speelt er al van, ja, maar het wordt in een eerdere versie – maar die is uiteindelijk gesneuveld, van negentig procent – maar zelfs, als je zou zeggen van, wij willen er vooral natuur of nieuwe natuur van maken, dan denk ik dat je heel veel van die precaire processen al in de kiem smoort. En als het uiteindelijk uitdraait op veel meer realisatie van natuur – wat je overigens ook allemaal weer moet onderhouden – en als dat ook nog eens betekent dat er ontsnipperd wordt, dan is dat natuurlijk prima. Maar laat dat in dit proces uiteindelijk boven komen drijven.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Nog een keer eventjes. Dat er echt niet in staat dat er alleen ruimte voor natuur geboden moet worden. Dat is juist inderdaad. De motie is aangepast naar 'ambtelijk advies'. De mogelijkheid is er wel degelijk, en het zou ons ook een lieve lust zijn als dat zoveel mogelijk gebeurt, maar zoals de motie geformuleerd is, gaat hij uit dat er gewoon niet geïntensiveerd wordt. En verder is die ruimte daar.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, ik had ook nog een vraag over die motie, over het dictum. Mijn collega Mantel, die attendeerde me erop. Die zegt, Gerard, dit is eigenlijk best een goede motie.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, fijn, hè?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, ik las het nog weleens even door. En inderdaad, die informatieplicht of het elkaar informeren, vinden we uitstekend. Maar ik heb net een heel betoog gehouden over dat wij heel erg ongelukkig zijn met de micro-aanpak. U noemt dat gebiedsprocessen. Wij noemen dat micro-aanpak. Als u dat 'gebiedsprocessen' eruit fietst, dan zouden wij eens een keer met een PvdA-motie mee kunnen stemmen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Jellema, u mag daarop reageren.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, dat doe ik graag natuurlijk. Gebiedsprocessen is, nou, ik zal niet zeggen 'het toverwoord' in onze provincie – ook trouwens in andere provincies –, maar dat is de manier om van onderop, van klein – micro, zoals u wilt – het toch gestalte te geven en het behapbaar en behandelbaar te laten zijn. En als je gaat zeggen 'dat halen we eruit', dan doe je aan ons hele beleid op dat gebied ontzettend veel te kort.

De heer **KÖHLER** (JA21): Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Goed, u was al klaar, dacht ik. Ja, dank u wel. De volgende spreker is de heer De Wit van de VVD. Gaat uw gang, meneer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, waarvoor dank, voorzitter. Ik zal het kort houden. Dit is precies het onderwerp, waarvan ik denk dat die prioriteitsafweging, waar ik het in mijn vorige bijdrage over heb gehad, succesvol is uitgepakt met de NNN realisatiestrategie zoals die er ligt, zoals we die de afgelopen jaren hebben gehanteerd en waar we ook de komende jaren mee verder gaan. Ik zie ook, in tegenstelling tot anderen wellicht in deze zaal, niet per se noodzaak om daar nou het volgend College ook nog dingen voor mee te geven, want ik denk dat we echt een robuuste structuur hebben staan. Ik denk dat we daar tevreden over mogen zijn. Wij zijn dat als VVD in ieder geval wel. Op basis van het stuk wat nu voorligt- Dat bevat ook veel kaartmateriaal. Ik heb daar in de commissie ook op gewezen dat kaartjes soms heel gevoelig liggen, zeker als er natuurcomponenten in voorkomen. Maar ik denk dat het wel belangrijk kan zijn om die kaarten te gebruiken om te zoeken naar, ik noem het even, 'versnellingsgesprekken' in de regio's, waar nog een onafgeronde NNN-opgave ligt, om met elkaar in gesprek te gaan, hoe kunnen we nou toch die laatste hectare ook daar van de grond krijgen. Wat de VVD betreft, houden we daar altijd wel het besef, ook hier in Haarlem, dat papier geduldig is, zo ook kaartjes, en de praktijk weerbarstig. En dat betekent dat we, wat ons betreft, maximale flexibiliteit moeten hebben over hoe we uiteindelijk die natuur kunnen inrichten conform de voorwaarden die we daarvoor hebben gesteld met elkaar en dat we ruimte laten aan maatwerk. Wij, als VVD, als partij van ondernemers, zoals jullie ons kennen, hopen natuurlijk ook dat we dat in goede samenwerking met ondernemers kunnen doen die hun bedrijf in NNN-gebied hebben liggen. En ik sluit me in die zin ook aan bij de woorden van voorgaande sprekers over de terughoudendheid die we zouden moeten betrachten bij het opkopen van bedrijven om natuur te realiseren. We hopen echt dat we in zoveel mogelijk gevallen het met elkaar kunnen doen.

En tot slot herhaal ik mijn eerder gedane oproep uit de commissievergadering, dat we het ook heel belangrijk vinden als VVD dat we niet alleen nu natuur moeten inrichten, maar dat we dat ook op zo'n manier doen dat het toekomstbestendig is. En dat betekent dus ook dat we de financiering van het beheer daarvoor, en uiteraard de onderliggende beheerafspraken daarover die met dat geld betaald moeten worden, ook bij aanvang van die natuur goed en helder in beeld moeten hebben. Want als we de natuur niet goed beheren, dan krijgen we er alleen maar ellende voor terug. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer De Wit. Dan nodig ik uit, mevrouw Strens van D66 om hier plaats te nemen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Dit weekend stond er in het NRC een artikel over de gevolgen van stikstofneerslag. Ik zou daar graag een stuk uit citeren. "Het is als zwemmen tegen de stroom in, klinkt door in de verhalen van de vijf ecologen en boswachters. Met veel moeite kan je blijven waar je bent. Als je niets doet, ga je hard achteruit. Bovendien hebben de beheermaatregelen weer hun eigen negatieve gevolgen voor de natuur. Een gebied moet ook rust krijgen, zegt ecoloog Jitske Esselaar in het duingebied Zwanenwater bij Callantsoog. Het uittrekken van bomen verstoort de bodem en een kraan rijdt de grond plat. We hebben het hele Zwanenwater al op de kop gezet. Op een gegeven moment houdt het op." "Op een gegeven moment houdt het op", woorden die al langere tijd in mijn hoofd blijven hangen. Want, voorzitter, onze natuur staat er slecht voor en heeft niet het eeuwige leven. Soorten

verdwijnen en ons landschap verarmt. Het voorliggende Programma Natuurnetwerk laat een somber beeld zien ten aanzien van het halen van onze gestelde stikstofdoelen. Alleen in de Oostelijke Vechtplassen halen we de doelen voor 2025. Voor de overige elf stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn de doelen nog ver uit het zicht. In de commissie hebben we hier uiteraard ook al uitvoerig over gesproken. De gedeputeerde heeft aangegeven dat het PNN zal verdwijnen en verwijst naar het PPLG. Dat wordt het integrale document, waarin wij onze opgaves in het landelijk gebied vastleggen. Kan de gedeputeerde ons verzekeren dat dit niet alleen een document wordt waarin we ons beleid vastleggen, maar juist ook een manier is om inzicht te krijgen in de stappen die worden gezet om ons doel te bereiken? Want, voorzitter, wat D66 betreft, moeten we alles op alles zetten voor een sterke natuur, want op een gegeven moment houdt het op.

Voorzitter, zijn wij alleen maar somber over onze natuur in Noord-Holland? Nee, de afgelopen periode zijn er serieuze stappen gezet om de realisatie van ons Natuurnetwerk Nederland af te ronden. Dit PNN geeft een mooi overzicht van de 24 deelgebieden. We hebben tussentijds ons doel bijgesteld naar 750 hectare realisatie NNN in deze periode. Kan de gedeputeerde ons toezeggen dat dit nog steeds haalbaar is? En hoe zorgt zij ervoor dat de randvoorwaarden worden gecreëerd voor een volgend College om deze belangrijke taak af te ronden?

En voorzitter, laat ik optimistisch afsluiten. Onze natuur is veerkrachtig en heeft ons gelukkig vaker verrast met herstel. Laten we ervoor zorgen dat het hier in Noord-Holland niet te laat is en we nu volop aan de slag gaan om te werken aan een sterke natuur. Want, op een gegeven moment houdt het op.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dank u wel, voorzitter. U zegt tot twee keer toe ‘op een gegeven moment houdt het op’. Wat houdt er dan op? Gaan we dan dood? Of wat houdt er op?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens, kunt u ons geruststellen?

Mevrouw **STRENS** (D66): Nee, voorzitter, dat kan ik wellicht niet. Kijk, mevrouw Koning zegt het hier wat gekscherend, maar het feit dat, op het moment dat er soorten uitsterven, is dat uiteindelijk natuurlijk ook bedreigend voor ons voortbestaan op de wereld. Het gaat om onze gezondheid, het gaat om schone lucht, het gaat over een gezonde bodem, het gaat over gezonde voeding. Voor u zijn dat misschien kleine zaken op het moment dat de natuur een beetje uitsterft. Maar als u nagaat wat de uiteindelijke effecten kunnen zijn, vind ik dat zorgelijk.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Het gaat mij erom dat u een soort angst aanjaagt, die volgens mij niet reëel is, als u zegt ‘op een gegeven moment houdt het op’. U geeft uw antwoord alsof wij natuur niet belangrijk vinden. Dat heb ik niet gezegd. Maar bent u zich bewust dat door te zeggen ‘op een gegeven moment houdt het op’, dat u iets insinueert wat u niet hard kan maken?

Mevrouw **STRENS** (D66): Ik zit even te denken wat ik hier het beste op kan zeggen. Kijk, mevrouw Koning, het gaat er mij om dat we de urgentie met elkaar moeten zien dat we hier wat aan moeten doen. We hebben het ook in het klimaatdossier gezien. Eigenlijk constateren we nu ook met elkaar, die anderhalve graad is niet meer haalbaar. Ik wil voorkomen dat, op het moment dat we hier naar onze natuurdoelen kijken, ook over een aantal jaar zeggen, ja, nu is het niet meer haalbaar. Dus het gaat niet om angst; het gaat over urgentie, het gaat over besef dat hier nu nog iets aan te doen is. Daar ben ik van overtuigd. Ik sloot mijn betoog ook positief af. Maar dat vraagt nu wel actie.

De **VOORZITTER**: Meneer Köhler, u heeft een interruptie nog, op de valreep?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, op de valreep en toch met enige schroom ook, want ik wilde het niet doen, want ja, het is weer veel te inhoudelijk en ik weet toevallig heel veel van dat gebied en dat is dan niet eerlijk.

De **VOORZITTER**: U hoeft het niet te doen, hoor.

De heer **KÖHLER** (JA21): Maar het Zwanenwater valt. Het zwanenwater. Het houdt op. Het heeft in de NRC gestaan. Nou lees ik die krant niet, maar het is fijn dat u daar een stukje uit citeerde, want ik was het ermee eens. Het Zwanenwater – en dat weet meneer Leerink ook, we hebben het er laatst nog over gehad – daar struikel je over de vrijwilligers. En met het Zwanenwater is eigenlijk niet zoveel aan de hand. Ja, er is wel wat aan de hand, maar dat betreft met name de

fauna. Het is honderd jaar lang een lepelaarskolonie geweest en de lepelaars zijn verdwenen door de ganzen. Daar zit het probleem.

De **VOORZITTER**: Meneer Köhler, kunt u het wel iets korter houden?

De heer **KÖHLER** (JA21): Oké. Ik zal het kort houden. Maar ik krijg de neiging om hier gewoon een heel verhaal over te houden.

De **VOORZITTER**: Ja, daar was ik bang voor. Houdt u het kort.

Mevrouw **STRENS** (D66): Wat is uw vraag?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, wat is uw vraag. Nou, ik doe gewoon- Om het Zwanenwater zitten alleen maar bollenboeren heen. Het Zwanenwater voor wat betreft de natuur, de natuurlijke ontwikkeling, en heb ik het over de flora, is onoplosbaar. Bent u dat met mij eens?

De **VOORZITTER**: Dat was de vraag. Mevrouw Strens.

Mevrouw **STRENS** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens.

De **VOORZITTER**: Goed. Dank u wel.

Dan, de heer Klein van de ChristenUnie. U heeft als laatste in eerste termijn het woord voor Programma Natuurnetwerk 2023.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel. Het was waarschijnlijk, omdat ik als laatste mijn lunch op had en me als laatste inschreef. Voorzitter, het Programma Natuurnetwerk 2023 is een mooi document met de stand van zaken van de gebiedsprocessen om het NNN te realiseren. De ChristenUnie vindt het belangrijk om vaart te blijven maken, want 2027 komt dichterbij en we lopen opnieuw achter op het schema. Dat is jammer. Aan de andere kant zien we ook hoe ingewikkeld het is en we vinden het ook heel belangrijk om de processen zorgvuldig te doorlopen. We moeten, en daar is die weer, samen met alle betrokkenen in het gebied de natuurrealisatie uitvoeren. Het moet duidelijk zijn dat wij de doelen stellen, maar dat de expertise en inzichten van de betrokkenen in het gebied serieus worden genomen, zonder dat we de doelen afzwakken.

De ChristenUnie maakt zich wel zorgen over de financiële tekorten die opdoemen vanaf 2025. We vinden het heel belangrijk dat die tekorten niet gaan leiden tot een stilstand van het proces. We roepen alle partijen hier in de zaal, waarvan er ongetwijfeld een aantal straks coalitieonderhandelingen gaan voeren, op, om te zorgen dat er voldoende geld beschikbaar is, ook na 2025.

Tenslotte, we zoeken met man en macht naar gebieden waar we natuur kunnen realiseren. En één van die plekken waar we zoeken, is het gebied tussen het Naardermeer en het Gooimeer. Een natuurverbinding is daar belangrijk, maar nog niet gerealiseerd. En op die plek ligt een oude golfbaan, golfbaan Naarderbos. Die is een aantal jaren geleden failliet gegaan. Hij wordt sindsdien niet meer onderhouden en de natuur krijgt steeds meer de overhand. Dat is eigenlijk best mooi, als je daar rondloopt. Maar het is tegelijkertijd ook een rommelgebied waar vuilnisbakken niet meer worden geleegd en illegale feestjes plaatsvinden. De gemeente en de eigenaren hebben nog geen toekomstplan voor de golfbaan. Wij denken dat dit gebied een enorme, mooie bijdrage zou kunnen leveren aan het Natuurnetwerk. Het wordt ook genoemd in het natuurbeheerplan. We denken dat ook de natuur een mooie aanvulling zou zijn op de recreatiemogelijkheden, want nu zien we al dat er mensen graag wandelen. Nou, wij denken dus dat het goed is om de golfbaan om te vormen tot natuur. En we dienen daarom samen met GroenLinks en de Partij voor de dieren de volgende motie in, met als titel Golfbaan Naarderbos aanwijzen als NNN-gebied, waarvan het dictum luidt: wij verzoeken GS te onderzoeken hoe de voormalige golfbaan een bijdrage zou kunnen leveren aan het natuurnetwerk in het gebied Naardermeer, Diemerscheg en oeverlanden Vecht; bij een positieve uitkomst het gebied te begrenzen als NNN en met de gemeente en eigenaar in gesprek te treden over de inrichting van het terrein als natuur, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 242-21 november 2022
Golfbaan Naarderbos aanwijzen als NNN gebied

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *De golfbaan Naarderbos al jaren in onbruik is geraakt;*
- *De golfbaan ligt op de route van de geplande natuurverbinding tussen het Naardermeer en het Gooimeer;*
- *Deze natuurverbinding nog niet gerealiseerd is;*
- *Het Programma Natuurnetwerk schrijft dat de voormalige golfbaan een rol kan spelen in de natuurverbinding tussen het Naardermeer en het Gooimeer.*

Overwegende dat:

- *Dat natuurontwikkeling op de voormalige golfbaan op gang komt doordat het gebied jaren niet meet onderhouden is;*
- *Een natuurgebied op deze plek een impuls voor de natuurkwaliteit en de recreatieve mogelijkheden zou kunnen betekenen;*
- *Het begrenzen van het terrein van de voormalige golfbaan als NNN-gebied een groet bijdrage levert aan de oppervlakte van het NNN zonder dat er gebruiksfuncties verloren gaan;*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te onderzoeken hoe de voormalige golfbaan een bijdrage zou kunnen leveren aan het natuurnetwerk in het gebied Naardermeer, Diemerscheg en oeverlanden Vecht;*
- *Bij een positieve uitkomst het gebied te begrenzen als NNN;*
- *Met de gemeente en eigenaar in gesprek te treden over de inrichting van het terrein als natuur.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie), Rien Cardol (GroenLinks) en Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En dan maakt deze motie onderdeel uit van de beraadslaging. Inmiddels, misschien in reactie hierop, is er een Interruptie van de heer De Wit voor u.

De heer **DE WIT** (VVD): Inderdaad een reactie hierop. Sowieso ben ik persoonlijk geen voorstander van specifieke gebieden in deze zaal te gaan bespreken met elkaar. Nou vragen we ook niet om het gelijk toe te voegen. Dat begrijp ik ook wel. Maar toch ben ik enigszins terughoudend. Maar ik vraag mij ook, aan de indiener van de motie, af: hadden we niet beter de omgekeerde weg kunnen bewandelen, in die zin dat, hoe ligt dat met het initiatief in de betreffende gemeente en hoe kijken zij naar deze grond?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dank u wel voor deze vraag. De betreffende gemeente en de eigenaar komen er al jaren niet uit. Dat is nog, denk ik, voorzichtig uitgedrukt. Tegelijkertijd zie je dat wij zo op zoek zijn naar natuurgebieden, dat in heel veel gebieden dat schuurt met de functie van het gebied. Dit gebied heeft geen functie. Dus het is daarom juist een ideale gelegenheid om zonder functieverlies die natuur te gaan realiseren. En daarmee, door dit gesprek aan te gaan en dit onderzoek te gaan doen, kunnen we denk ik een bijdrage leveren aan het doorbreken van de patstelling die er is tussen de eigenaar en de gemeente.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, een vervolgvraag, want het gebied had natuurlijk ooit wel een functie, ook een recreatieve functie. Hoe wordt dat belang nou meegenomen in de bredere zin van recreatievoorzieningen in deze betreffende gemeente? Want ik kan me ook zo voorstellen dat daar in de toekomst wellicht nog kansen zitten op dit betreffende gebied, en daar gaan we dan misschien vandaag juist weer aan voorbij.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, kijk, als u daar rondloopt, dan zult u denk ik snel tot de conclusie komen dat de kans dat er ooit nog een balletje gespeeld wordt, heel erg klein is. Tegelijkertijd, k denk ik ook dat alle omwonenden en inwoners van de gemeente zich erbij neergelegd hebben dat golfen op dit terrein geen optie meer is.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, een verduidelijkingsvraag aan meneer Klein. Meneer Klein, als deze motie wordt omarmd, is dat voor u dan ook in uw optiek ook echt een bijdrage aan de ontsnippering van natuur aldaar?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, juist. Dat is een heel belangrijk doel. Kijk, als u op het kaartje kijkt, dan ziet u dat, het Gooimeer is natuurgebied. We hebben daar het Naardermeer. Een stukje

van het terrein langs de snelweg is aangewezen als natuurverbinding, maar nog niet gerealiseerd. En dat stopt bij de golfbaan. Dus het is juist een essentiële verbinding van de natuurverbinding die we daar als ambitie hebben ingetekend.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Gaat u door.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): ik was klaar.

De **VOORZITTER**: Oké, uitstekend. Dan zijn we daarmee ook aan het einde gekomen van behandeling van Programma Natuurnetwerk Nederland 2023 in eerste termijn voor de Staten en dan ga ik naar de gedeputeerde voor de beantwoording. Gedeputeerde Rommel, wilt u meteen overgaan tot beantwoording? [...] We gaan even schorsen. Tien minuten? Tot 16.00 uur. Ja, ruim tien minuten is dat. Ik schors de vergadering en zie u om 16.00 uur hier weer terug.

Schorsing 15.50 tot 16.09 uur.

De **VOORZITTER**: Mag ik de Statenleden verzoeken weer te gaan zitten? Ik zie dat u er allemaal zin in heeft. Gaat u zitten. Dan heropen ik de vergadering. Natuurlijk wil ik allereerst Statenlid Van der Waart danken voor het feit dat u mij heeft willen waarnemen in de periode dat ik afwezig was. En dan pak ik nu de draad, zoals het heet, weer op. En zijn we volgens mij aanbeland bij de reactie uit het College en gedeputeerde Rommel zal een reactie gaan geven op de inbreng zojuist geleverd. Het woord is aan gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u voorzitter. Nou, eigenlijk best wel nog een aardige bijdrage, moet ik zeggen, die u allemaal weer heeft kunnen leveren. O, ik moet even mijn telefoon pakken, want ik heb daar nog een antwoord op. [...] Want ik ging eigenlijk beginnen om GroenLinks, nou ja, een soort van blij te maken. Dus met een ander antwoord over Manpadslaan. U heeft gezegd dat u het er dan niet meer over zou hebben. Ja, het Manpadslaan is uitgezocht door Marijn Bosch. Ja, trommelgeroffel. Heel goed. Dat is een project van de gemeente Heemstede. Zoals u ook weet, het is een onderdeel van het NNN. De gemeente en ontwikkelaars zijn met elkaar in gesprek om tot een plan te komen. En nou ja, we hebben aangegeven dat het goed zou zijn om in het ontwerp rekening te houden met de natuurverbinding en de aansluiting op de omliggende NNN. Dus ik denk dat meneer Cardol daar tevreden mee kan zijn.

Dan, ja, veel is gezegd natuurlijk over de realisatie van het NNN en ook de opgave die we in deze periode hebben. U heeft er ook heel hard aan gewerkt, ook met de realisatiestrategie van het NNN, het regiebureau die er hard aan werkt en ook de werkwijze die u vastgesteld heeft om mensen meer helderheid te geven aan alle tafels waarin we zitten, over wanneer we nou wat kunnen verwachten. Gaan we die hele 1750 hectare deze periode halen? Dat helaas niet. We gaan wel 1500 hectare halen. Maar ik wil u ook wel eventjes meenemen in wat er dan de komende tijd gaat komen. Er ligt nog wel voor 240 hectare, waar een gebiedsproces op gestart wordt, waar NNN gerealiseerd wordt op Texel. En zo zijn er nog 35 hectare hier en 35 hectare daar, wat vrij snel zal vallen. Dat komt zo ongeveer op 330 hectare neer. Dus je ziet wel dat het gebiedsproces goed werkt. Ik wil u toch ook nog wel even in iets meenemen. U heeft ook gesproken over die financiën. Nou, dat laat ik ook de komende twee weken goed uitzoeken, ook voor het overdrachtsdossier straks in de nieuwe periode. Wij hebben in 2013, toen wij de opdracht van het Rijk kregen om voor de NNN te gaan zorgen, toen was onze opgave 3600 hectare. Alleen de provincie heeft de ambitie uitgesproken om dus veel meer hectares daarvan te realiseren. Er is dus nog 3500 hectare bijgeschreven. En mevrouw Koning, om u aan te geven: wij realiseren niet extra NNN. In 2013 tot deze periode hebben we dat wel gedaan, dat we bijgetekend hebben. Namelijk, 3500 hectare en nog eens 1376 hectare in verband met mobiliteitsaanleg. Dus in feite, de opdracht van het Rijk, dat aantal hectare, daar hebben we wel aan voldaan. Wij hebben daar geen verschil in gemaakt, met die 2027 hier in de Staten. Ook 2029 niet, Maar ik wilde dat wel meegeven, want het is wel van essentieel belang voor de financiering. Want we krijgen van het Rijk- En dat zijn ook de gesprekken natuurlijk die ik de komende tijd nog aan zal gaan met het Rijk, want die wil weten of we die NNN gerealiseerd hebben. Wij moeten staan zelf aan de lat voor die bijna vijfduizend hectare die wij bijgeplust hebben bij het NNN. Ik wil graag met het Rijk ook in overleg dat we daar ook middelen vanuit het Rijk voor krijgen. Dus dat is de komende tijd waar wij naar gaan kijken, hoe we die financiering ook voor u voor de komende jaren daarin helder kunnen krijgen. Het is nog steeds zo dat, als je goede natuur hebt, dat dan het beheer goedkoper is dan het realiseren ervan, maar het moet wel beheerd worden. Ja, daar gaan we dus de komende tijd ook wel naar kijken. Dus dat geef ik ook zeker mee voor de volgende periode, meneer Cardol.

Ja, en dan kom ik nu zo'n beetje tot de- De vragen heb ik nu gehad. O ja, D66. Ja, de PPLG. Het lijkt alsof het een heel groot- Ik noem het altijd maar van, nou ja, zo'n document, de Holy Grail, wat voor alles een oplossing moet gaan bieden. Het zal in stappen gaan, want toen, de vorige keer dat ik voor u stond, toen heb ik ook aangegeven dat op 4 november de brieven van de minister zouden komen. Nou ja, de heer Loggen en de heer Stigter, die zijn nu weg, omdat ze nu in gesprek zijn met de minister over deze brieven. Die lijken nu op 25 november te komen. Maar nog steeds weten we niet wat erin staat. Maar we kennen wel ons eigen beleid. We kennen wel wat we zelf hebben. Dus daar willen we PPLG op inzetten. Maar u begrijpt ook wel dat, hoe later al die stukken komen, ja, hoe meer dat schuifje gaat naar van, we kunnen in de eerste PPLG van 1 juli nog niet alles opnemen. Wel in ons eigen beleid. Mensen werken er hard aan. U heeft ook de presentatie allemaal gezien van de ambtenaar over hoe dat in zijn werk gaat. Maar in die PPLG komt ook de realisatiestrategie. Dat vind ik zelf ook heel belangrijk, want we hebben wel gezien dat dat bij de NNN ook, ja, gewerkt heeft. En dat, als je dus niet, nou, ook je plannen maakt van hoe je iets gaat realiseren, dat je dan, nou ja, eigenlijk nergens komt.

Dan ga ik naar de- O ja, de vraag over Starnmeerpolder. Die wil ik ook nog even uitleggen, meneer Cardol en meneer Hollebeek. Ja, eigenlijk staat het daar niet helemaal goed in en ik kom er zo bij de moties nog wel even op terug. Daar staat dat we daar een schaalvergroting hebben gedaan. Maar wat daar gebeurd is- Ja, we hebben geschreven vanuit het perspectief voor die boer. We hebben daar gronden aangekocht en dat zijn die puzzeltjes, die u in die technische briefing heeft gezien. Dat schuifje, wat je allemaal in elkaar moet passen voordat je een heel gebied hebt. Hier is het ook zo geweest dat we voor deze boer, om hem ook perspectief te bieden, hebben we gronden- Heeft hij meer grond gekregen om te extensiveren. Maar om ook een perspectief te bieden, heeft hij ook meer koeien moeten kunnen houden. Dat betekent niet dat er geïntensiveerd is, maar dat gewoon, ja, zijn aantal koeien voor hem vergroot is en elders dan verkleind. Dus ik ga daar straks bij de motie, kom ik daar nog een keer op terug.

Dan ga ik naar, ja, de moties. De motie over het Aanvalsplan Landschapselementen Dat is motie 239. Zoals die er nu staat, zouden we hem ontraden. Maar ik wil u vragen, als u de laatste zin 'voor de vaststelling van de PPLG hierover aan PS te rapporteren' eruit haalt, want dat is gewoon, ja, in de tijd niet mogelijk, ook niet qua capaciteit wat we hebben. Iedereen werkt keihard aan die PPLG. Dus je kan niet één ding eruit halen om vooruit te gaan lopen. Als u dat eruit kunt halen en zegt 'daarbij de tien procent groenblauwe dooradering conform de ambitie in NPLG als ondergrens te hanteren', dan zou ik deze, ja, positief kunnen adviseren. Dus overnemen.

Dan motie 240. Nou ja, zoals ik net al uitgelegd heb over die schaalvergroting- Nou, u kent mijn uitleg daarbij. Dus als u daar kunt spreken over intensivering, dan vind ik dat een ander verhaal dan dus als u daar zegt van 'de mogelijkheden voor intensivering van veehouderij zoveel mogelijk uit te sluiten', dan zou ik daar ook positief over kunnen adviseren. GS. En anders moet ik hem ontraden.

Dan komen we bij motie 241. Dat ging over de stikstof. Ja, Gelijk speelveld. Ja, ik zie dit echt wel ook als een herbevestiging van wat we al afgesproken hebben. Ik zou deze dan ook kunnen zeggen: nee, u kunt deze overnemen. Ik zal hem dan ook in die zin gelijk deze week uitvoeren in het stikstofoverleg. Dus dan kunnen we die ook vrij snel weer afdoen. Maar in ieder geval, ik zie het als een herbevestiging.

Dan motie 242. Ja, we zijn bezig in het Naarderbos- Niet het Naarderbos, maar in het Gooi en Vecht zijn we bezig met een gebiedsgerichte aanpak. Daar loopt dus een heel proces. Ik zou dit soort zaken gewoon echt in dat gebied mee willen nemen en niet, ja, één stuk eruit halen. Je moet gewoon dat hele gebied in totaliteit bekijken en ook kijken in dat gebied of die totale herbegrenzing van de NNN, of dat daar voldoet en of daar nog wat aangepast moet worden. Dus ik wil u, ja, meegeven: houd deze aan of anders zou ik hem moeten ontraden. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, gedeputeerde Rommel. Dan gaan we kijken of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Ik kijk naar Statenlid Cardol. Geen behoefte. De heer Köhler. Ook niet. Mevrouw De Groot. Mevrouw De Groot van de SP, tweede termijn. U mag naast me komen staan. Het is de tweede termijn. Ja, zeker. Pak het podium.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nou, voorzitter, dat is ook een mooi podium. Nee, ik heb eigenlijk alleen nog maar een vraag aan de fractie van de Partij van de Arbeid in deze tweede termijn. Ik heb hun motie gezien. Ik vind het natuurlijk ook dat wij als provincie het eerste onze

stikstofwinst mogen gebruiken. Maar ik vraag me af, bent u er ook, net als wij, voor dat juist die stikstofruimte die we vinden door de verkoop van boerderijen, dat we die gaan gebruiken voor natuurherstel?

De **VOORZITTER**: Ja, u wilt nu het debat aangaan met de PvdA in de Staten, maar-

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nou ja, voorzitter, maar de vorige voorzitter heeft mij gevraagd om mijn vraag te bewaren voor de tweede termijn. Dus-

De **VOORZITTER**: Dan geven we de heer Cardol even de gelegenheid om- O, mevrouw Jellema. O, sorry. [...] Die komt nog. Ik dacht dat u het over de heer Cardol had. U heeft uw vraag gesteld. Dat zal mevrouw Jellema ongetwijfeld meenemen. Mevrouw Koning, heeft u nog behoefte aan tweede termijn? Nee. De heer Hollebeek? Ja.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Ja, ik voel me toch eventjes geroepen om de handschoen, of de hand die de gedeputeerde reikte, aan te pakken, want volgens mij verandert de definiëring, zoals zij die voorstelde, waardoor de moties, nou ja, acceptabel worden om een positief advies te geven, niets aan de intentie die ik had. Sterker nog, een wordt daar zelfs sterker van. Dus ik heb twee nieuwe moties, die ik nu ga indienen. De eerste motie ging over de landschapselementen. Die luidt nu als volgt, het dictum. Verzoeken GS het Aanvalsplan Landschapselementen uit te werken in provinciaal beleid en daarbij de tien procent groenblauwe dooradering conform de ambitie van het NPLG als ondergrens te hanteren, en gaan over tot de orde van de dag.

Motie 243-21 november 2022
Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Overwegende dat:

- *Een coalitie van partijen, waaronder de provincies, verenigd in Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel, op verzoek van de overheid het aanvalsplan Landschapselementen heeft opgesteld;*
- *Dit aanvalsplan inzet op 10% gebiedseigen groenblauwe dooradering van het landelijk gebied buiten het NNN, middels gebiedseigen landschapselementen, zoals houtwallen, heggen, knotbomen, hoogstamboomgaarden, maar ook natuurvriendelijke oevers en kruidenrijke akkerranden;*
- *In het Programma Natuur Netwerk 2023 landschapselementen vrijwel ontbreken;*
- *GS kan anticiperen op uitwerking van het plan via het NPLG.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Het Aanvalsplan Landschapselementen uit te werken in provinciaal beleid;*
- *Daarbij de 10% groenblauwe dooradering conform de ambitie van het NPLG als ondergrens te hanteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En betekent dat, dat u daarmee motie 239 intrekt?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, en daarvoor is deze in de plaats gekomen. Ik weet het nummer uit het hoofd. maar de andere motie die ik heb ingediend was de motie over de vrijkomende gronden.

Motie 239 'Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Dan maakt deze motie nu onderdeel uit van de beraadslaging. U krijgt zo een nieuw nummer door.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Die gaat er dan ook uit en daar komt ook een nieuwe voor terug. En daarvan luidt het dictum nu: gehoord de discussie, verzoeken GS bij verplaatsing of beëindiging van veehouderijen mogelijkheden voor intensivering van veehouderijen zoveel mogelijk uit te sluiten, en gaat ook over tot de orde van de dag. Dank u wel.

Motie 240 'Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor Schaalvergroting' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

Motie 244-21 november 2022
Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor intensivering

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:
- *Bij het verplaatsen van een veehouderij uit een gebied de vrijkomende gronden soms worden ingezet voor intensivering van andere veehouderijen in het gebied, zoals in de Starnmeer.*

Overwegende dat:
- *Verplaatsing in combinatie met intensivering in de regel leidt tot per saldo meer dieren, terwijl voor het halen van stikstofdoelen een reductie van het aantal landbouwdieren nodig is;*
- *Het opvullen van vrijgekomen ruimte deze reductie tegenwerkt;*
- *De Voedselvisie van de provincie inzet op natuurinclusieve landbouw in 2030;*
- *De Startnotie Nationaal Programma Landelijk Gebied van de minister van Natuur en Stikstof en de Kamerbrief Perspectief voor agrarische ondernemers van de minister van LNV uitgaan van een transitie richting landbouw binnen de grenzen van natuur en klimaat, bijdragend aan biodiversiteit en waterkwaliteit.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Bij verplaatsing of beëindiging van veehouderijen mogelijkheden voor intensivering van veehouderijen zoveel mogelijk uit te sluiten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan maakt ook deze motie onderdeel uit van de beraadslaging. Motie 239 en 241 zijn dus beide ingetrokken en er komen twee nieuwe moties voor. [...] O, 239 en 240, word ik hier gecorrigeerd. Excuses. Ik moet er nog even inkomen.

Dan gaan we naar mevrouw Jellema van de PvdA. U heeft in ieder geval één vraag gekregen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, dank aan de SP voor deze vraag. Ik lijk wel een beetje de gedeputeerde zelf, maar dat is geenszins het geval. Of die stikstof, die daar dan moet worden opgekocht, al dan niet door een overheid boven ons of door onszelf, dan voor natuurherstel moet worden gebruikt, ja, bij voorkeur natuurlijk wel, mevrouw De Groot. Maar dat ligt helemaal aan het gebiedsproces: wat is er het meest nodig? First things, first, zou ik bijna zeggen. En als dat voor natuur kan, dan lijkt ons dat fantastisch. Maar soms misschien ook voor andere zaken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer De Wit nog behoefte aan een tweede termijn? Nee. Mevrouw Strens? De heer Klein? Ja. De heer Klein, ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel voor het woord. Blij met de moties van de Partij voor de Dieren om die intensivering te voorkomen. Dat is mooi.

De motie van de PvdA over stikstof, ja, natuurlijk een heel goed punt wat u maakte. Ook vorige week in de vergadering hebben wij dit punt al even aan de orde gesteld. Toen heeft de gedeputeerde ook al toegezegd dat ze hier in Den Haag aandacht voor wil vragen. Wij zullen wel nog schriftelijke vragen gaan stellen over de situatie rondom Schiphol, want we willen toch wel graag meer precies weten wat er nu aan de hand is. Maar al heel goed dat u in ieder geval dit signaal wil afgeven.

Dan geef ik een reactie op uw reactie op de motie over golfbaan Naarderbos. Ja, ik zou toch graag een wat duidelijkere uitleg willen waarom u deze motie niet aangenomen wil zien. U noemt dit namelijk zelf in uw programma als optie. Als je op de kaart kijkt, dan zie je dat de natuurverbinding nu gewoon stopt bij de golfbaan. Er is een kans. Het is duidelijk dat de gemeente en de eigenaar voorlopig geen enkele progressie maken. Dus door expliciet dit te gaan onderzoeken en met de partijen in gesprek te gaan, denken we echt dat we een win-winsituatie kunnen realiseren. We kunnen én natuur realiseren én we kunnen daar een probleem in het

gebied oplossen. Dus ik hoor graag nog waarom deze motie dat dan in de weg staat. Want als het natuurlijk echt niet lukt, kunt u altijd dat ons laten weten. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dat gaat u dan ongetwijfeld direct horen in de tweede termijn, waarbij gedeputeerde Rommel namens het College zal reageren.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, dank u, voorzitter. Ja, dit hoort echt gewoon thuis in het gebiedsproces. Ik wil dat niet- Want anders krijgen we straks allemaal moties over kleine stukjes in verschillende gebieden waar we naar NNN moeten kijken. We kijken al naar dat NNN-gebied. We kijken al naar de structuren die daar liggen. Maar ik zou het graag zien in een totaalpakket, maar ook met de totale verkenning. Want we hebben ook in deze periode gezegd, we gaan het NNN niet laten groeien in deze periode. We zorgen ervoor, dat we het kwalitatief goed maken en goed afmaken. En zo wil ik dat met dit ook doen, zodat we een heel voorstel kunnen maken van, als we hier zouden zeggen, nou, daar is potentie voor die natuur, zoals u dat noemt, dan is er ook ergens anders die potentie niet. En dan halen we het daar af. Maar ik kijk graag naar de totale gebiedsprocessen en ook integraal.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel. Betekent dat, dat inderdaad in dat gebiedsproces dan dat onderzoek gaat plaatsvinden in hoeverre de golfbaan daar een bijdrage aan zou kunnen leveren?

Gedeputeerde **ROMMEL**: In het gebiedsproces kijken we naar het totale pakket en kijken we waar dat nodig is. En als het daar nodig is, dat er gezegd wordt van nou, we willen dat ecologisch onderzoeken, dan zullen we dat ook in die gebieden doen waar binnen Gooi en Vecht het proces plaats kan vinden.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): En als ik dan in het Programma Natuurnetwerk lees ‘de golfbaan kan mogelijk daar een rol spelen’, kan ik daar dan uit afleiden dat ernaar gekeken gaat worden?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Kijk, dat staat inderdaad in het programma. Dus dat dat mogelijk een rol kan spelen, wordt er gekeken of het mogelijk die rol kan spelen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, wederom een verduidelijkingsvraag. Gedeputeerde, is het mogelijk dat een partij een plaatsje reserveert in een gebiedsproces? Dus als het niet via, in dit geval de CU kan als postillon d’amour, zal ik maar zeggen, dat dat door een partij zelf kan worden- Zodat zij zich een plaatsje vergewissen in zo’n gebiedsproces. Want anders kan het zomaar aan de kant blijven gelaten.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Nou ja, ik interpreteer het even, want ik begrijp het niet helemaal. Maar iedereen kan bij ons aanvragen, die dat wil van, ik heb een stuk grond en ik zou dat graag zien als NNN, wilt u mij meenemen in het proces? Maar sowieso kijken we in het hele gebied al wat daar kan en wat daar mogelijk is. Maar, ja, je kan altijd vragen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dan heeft u mijn vraag goed begrepen en ook goed beantwoord. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Nou, compliment. Dit was denk ik het eind van de beraadslagingen over dit punt. Zijn er nog partijen of fracties die moties willen aanpassen of veranderen? Want anders- De heer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, zou ik daar even een minuut schorsing voor mogen hebben om dat te kunnen bepalen?

De **VOORZITTER**: Zeker. Ik schors de vergadering voor één minuut. De tijd gaat nu in.

Schorsing 16.29 tot 16.30 uur.

De **VOORZITTER**: Oké, dank u wel. Ik wil alle Statenleden weer verzoeken, of gedeputeerden, om snel weer te gaan zitten. Het woord is aan de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie):

Ja, dank u wel. Ik heb even overlegd met mijn mede-indieners. Kijk, we vinden het heel belangrijk dat het onderzoek gaat plaatsvinden. Als de gedeputeerde toe kan zeggen dat wij voor het einde van deze statenperiode nog even een update krijgen over hoe dat in het gebiedsproces loopt en wat de stand van zaken is rondom het onderzoek van de golfbaan, dan zullen wij de motie aanhouden.

De **VOORZITTER**: Welk nummer is dat? Motie? Weet u dat? [...] 242. Ik kijk even naar de gedeputeerde of ze dat kan toezeggen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, maar, meneer Klein, ik kan echt niet zeggen hoe dat gebiedsproces nu loopt. Of we dat dus in deze periode nog zullen halen. Die gebiedsprocessen die lopen, en ik kan me niet specifiek richten dan op die golfbaan. We kijken naar alles. We kijken naar alle verbindingen en de totale netwerkverbindingen en ook de doorgangen en de ontsnipperingen. Dus ik kan u daar nu op dit moment geen toezegging over doen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik vraag alleen een toezegging of u voor het einde van de statenperiode even in de commissie bijvoorbeeld een update kan geven hoe het gebiedsproces in dat gebied staat.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat is wat anders. Ik kan u een update geven over waar we staan in het gebiedsproces Gooi en Vechtstreek.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dank u wel. En dan is de motie bij deze aangehouden.

Motie 242 'Golfbaan Naarderbos aanwijzen als NNN gebied' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Heel goed. Dat is motie 242. Is aangehouden. Sorry, niet ingetrokken, maar aangehouden.

Goed. Daarmee zijn we dan aan het eind gekomen van de beraadslagingen van dit agendapunt. Stemming over de moties is aan het eind van deze agenda.

De discussie is gesloten.

17. Natuurbeheerplan 2023 (VD-58).

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar agendapunt 17, het Natuurbeheerplan 2023. Dat is voordracht 58. Dat wordt jaarlijks geactualiseerd. Dat natuurbeheerplan bevat kaders, natuurdoelen voor de subsidiëring van ons natuurbeheer door de provincie. Het heeft ter inzage gelegen vanaf 23 mei tot en met 3 juli 2022 en op 24 oktober jongstleden is dat in de commissie Natuur, Landbouw & Gezondheid besproken. Met dit besluit wordt de Nota van Beantwoording en het Natuurbeheerplan 2023 ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd.

Als sprekers hebben zich aangemeld: de heer Köhler, JA21, Statenlid Cardol van GroenLinks, mevrouw De Groot van de SP, mevrouw Koning-Hoeve van het CDA, Statenlid Hollebeek van de Partij voor de Dieren, mevrouw Jellema van de PvdA, meneer De Wit van de VVD, mevrouw Strens van D66, de heer Klein van de ChristenUnie. Klopt dat? Ja. Dan ga ik de heer Köhler van JA21 als eerste het woord geven in de eerste termijn over het Natuurbeheerplan 2023.

De heer **KÖHLER** (JA21): Excuses, voorzitter, dat ik wat traag reageerde, maar het duizelt mij van de micro-aanpak op de micro-aanpak. Maar goed. Natuurbeheerplannen. Ik zit al de hele dag met dit boek voor mijn neus. Mijn collega Van Geffen vroeg aan mij van, wat is dat toch, Gerard, voor een boek? Ik zeg, dat is een soort statenbijbel; want ik weet dat ze daarop aanslaat. Ze pakte dat en ze ging erin bladeren. Dat doe je dan voor de vorm. En ze zei: pittige kost. Ik zeg, ja, dat klopt. Dit is namelijk het Normenboek – Natuur, Bos en Landschap 2022. Net uit. Dus de tijd- en kostennormen voor inrichting en beheer van natuurterreinen, bossen en landschapselementen. Ik zal er eens wat uit citeren. "Baggeren met en zonder trekker of gesloten bak, shopperen, maaien, plaggen, verwijderen loof- en naaldbos, onthouten, wegvangen, euthanaseren, aanleg zone varen, Visual Tree Assessment, knotten, verkoop houtsnippers, schoffelen, frasen, harken, zaaien, composteren, verzorgen beheersdieren, verzorgen drinkwater voor beheersen dieren, ruimen dode dieren, afbranden heide." En zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. Het is een flinke bijbel. Dat zijn dus allerlei activiteiten in onze natuurgebieden. Allemaal beprijsd met behulp van

dit Wageningse normenboek. Een flinke bijbel, die kan wedijveren met de kostencalculatienormen in de bouw. Natuur lijkt in alle plannen synoniem aan repareren. We lezen dat bijvoorbeeld 260 keer in een Natura 2000-beheerplan van Schoorl. Daar lezen we 260 keer 'herstel'. Maar dat repareren doorbreekt een proces, alsof er iets kapot is. Het is eigenlijk een ontkenning van de gang der dingen. Nog vaker dan herstel komen we 'natuurbeheer' tegen in de plannen. Een contradictio in terminis: natuur en beheer. Beter spreken we van parkbeheer. Maar ik besef dat bijvoorbeeld Parcum 2000 minder sexy klinkt dan Natura 2000.

Voorzitter, het is verleidelijk een betoog te houden over hoe het steeds weer mis gaat met dat parkbeheer. Drie jaar geleden hield ik hier een inmiddels berucht betoog over de begrazing van de duingebieden door exoten en de contraproductieve effecten ervan. "Wat wilde hij nou met die duinkonijnen?', hoorde ik achteraf en indertijd. Nou, ik zou dat betoog nu hier triomfantelijk kunnen herhalen, want recent werd dit betoog namelijk wetenschappelijk onderbouwd met twintig jaar aan onderzoeksdata. Nou, ik stel het gerust: ik ga het betoog hier vandaag niet herhalen. Ik dien de aangehouden motie van precies drie jaar geleden opnieuw in, ervan uitgaande dat met de inzichten van nu het gezond verstand ook in deze Staten is ingedaald. Moet ik het dictum van drie jaar geleden nog een keer herhalen? Dat zijn jullie allemaal vergeten? Oké.

De **VOORZITTER**: Vast.

De heer **KÖHLER** (JA21): Verzoekt het College van Gedeputeerde Staten en roept – het staat verkeerd – het College van Gedeputeerde Staten op werk te maken van het herstel van de populatie duinkonijnen door een uitvoeringsplan met als doel de populatie te herstellen tot minimaal het niveau van 2010, dat op te stellen en toe te zeggen dat dit plan in het Programma Natura Netwerk 2023 wordt opgenomen. Het staat in iBabs, al drie jaar.

Motie 246-21 november 2022
Herstel konijnenpopulatie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:

- *Duinkonijnen al tenminste 500 jaar in de Noord-Hollandse duinen voorkomen;*
- *Gedurende de gehele periode van 37 jaar dat er konijnen geteld worden, het aantal konijnen fors is afgenomen;*
- *In de vastelandsduinen zelfs sprake is van een populatie van minder dan 19% sinds de start van de tellingen;*
- *In Natura 2000 Beheerplan Noord-Hollands Duinreservaat het konijn de belangrijkste natuurlijke grazer in de duinen wordt genoemd;*
- *De enorme afname van de begrazingsdruk tot versnelde vergrassing en vegetatiesuccessie heeft geleid;*
- *In Natura 2000 het duinkonijn in 2 van de 3 gevallen genoemd wordt als ultieme duinbeheerder;*
- *Het ontbreken van konijnen in Natura2000 beheerplan NHD letterlijk een knelpunt wordt genoemd.*

Overwegende dat:

- *Het Noord-Hollands Duinreservaat eigendom van de provincie is en dat uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het inzetten van exotische grazers als Schotse Hooglanders en Konikpaarden nauwelijks effect heeft en zelfs contraproductief lijkt;*
- *Het inzetten van exotische dieren voor herstel biodiversiteit van het Noord-Hollands duinlandschap haaks staat op alle Natura2000 voornemens en uitgangspunten;*
- *Zowel in het PNO 2019 als dat van 2020 het konijn niet eens genoemd wordt;*
- *Deze motie op 18 november 2019 is aangehouden en destijds niet in stemming is gebracht.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Werk te maken van het herstel van de populatie duinkonijnen, door een uitvoeringsplan, met als doel de populatie te herstellen tot minimaal het niveau van 2010, op te stellen en toe te zeggen dit plan in het Programma Natuurnetwerk 2023 op te nemen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Gerard Köhler (JA21)

De **VOORZITTER**: Eindelijk gaat u hem indienen.

De heer **KÖHLER** (JA21): Op papier voor u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En daarmee maakt deze motie ook onderdeel uit van onze beraadslagingen. Maar volgens mij zijn het er zelfs twee die u indient.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, er is wat veranderd in de loop der jaren.

De **VOORZITTER**: Oké. Maar de kern is nog steeds het konijn. Er is een interruptie van mevrouw De Groot.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, volgens mij heb ik in de krant van 29 oktober gelezen dat PWN in elk geval al bezig is met het uitzetten van konijnen in het duingebied. Het zijn konijnen uit de konijnenopvang. Ik vraag me dus af of deze motie nog nodig is. Is deze motie nog nodig?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja. Nu verleidt u mij toch om hier nou toch weer erop in te gaan. Ik heb natuurlijk contact gehad met de onderzoeker die hierop gepromoveerd is, recent, over de studie van de konijnen. Ik heb ook contact gehad met PWN over de twee warandes die hier zijn aangelegd. Daar doen ze geen tamme konijnen in. Daar vangen ze konijnen weg op de Maasvlakte en, ja, parken en treintaluds. Daar worden ze weggevangen. Dat schiet natuurlijk niet op. De konijnen zijn er bijna niet meer en ze aan alle kanten- Ook in dat wetenschappelijk onderzoek wordt aangegeven: konijnen zijn essentieel voor duinbeheer. Essentieel. Ik heb er met ze over gesproken. Recent heb ik ze gezegd, en daar gaan ze serieus op in- Ik ben regelmatig in Australië geweest. Daar zijn alle konijnen resistent. Haal er daar een paar duizend vandaan en zet ze hier uit. Zij hebben ook contact gehad met Australië en in Australië zeggen ze: zeg maar hoeveel u er wilt hebben; we sturen ze op. Nou, ja, daar moeten ze nog weer even over nadenken. Maar ze vonden dat een goede suggestie, want zij zien ook wel in dat dit een beetje knoeien is met die paar konijnen die bij een spoorwegtalud'je worden weggevangen. En nu stop ik met praten over konijnen, want we gaan naar de grutto. Daar zou ik het over kunnen hebben. Dat ga ik niet doen. Waarom dat weggegooid geld is, dat Aanvalsplan Grutto. Daar ga ik niet over praten. Ik ga ook niet over de verdwenen, uit Noorwegen geïmporteerde, dwerggans in de Abtskolk. En ik ga ook niet over het Zwanenwater praten. Daar heb ik al genoeg over gezegd, over de lepelaars die daar verdwenen zijn. Nee, dat verdwijnen van die dieren is de gang der dingen. Dat zijn natuurlijke ontwikkelingen. Nee, belangrijker is het te praten over geld. Natuur is namelijk ook heel veel geld en daar heb ik hier die bijbel voor. Dat past op dit moment een stuk beter. We geven, alle potjes bij elkaar opgeteld, zo'n kleine tweehonderd miljoen per jaar uit aan parkbeheer – sorry, natuurbeheer – in Noord-Holland. Voorzitter, met al die plannen zal de natuur altijd in slechte staat blijven, omdat de eigen zingeving van de technocratische meerjarenplannen niet die van de natuur is. Voorzitter, onze natuurbeheerplannen staan vol met acties gericht op wensnatuur en een verwoede strijd tegen niet aaibare, ongewenste natuur. Die moet hersteld. In goede, socialistische maakbaarheidstraditie worden deze meerjarenplannen gemaakt en verlengd zonder oog voor nieuwe en wisselende omstandigheden. En ook organiseren we ons eigen verzet met die plannen. Een bij allen bekende, de natuurbeheerorganisaties en de dierenwelzijnsmensen, die stonden met de koppen tegen elkaar over het bijvoeren in de Oostvaardersplassen. Volkomen mislukte wensnatuur. De dierenwelzijners hebben gewonnen. Zijn de Oostvaardersplassen nu geen natuur meer? Is het een soort overmaats hertenkamp geworden? En zo kunnen de eerder genoemde en contraproductieve exotische grote grazers ook beter uit de duinen verwijderd worden. Maar ze zijn populair. Dagjesmensen komen op de wisenten af. Dat hebben we met de commissie kunnen vaststellen. Afvoeren, slachten. Ik herinner u aan de opstand, de volksopstand, op Texel vorig jaar vanwege een paar overbodige pony's. Voorzitter, zo zijn er talloze voorbeelden. We hebben nu weer de anti-bomen-kappers bij Bergen aan Zee. Ze hebben ingesproken bij de commissie. De pers eet uit hun hand. Dat hebben we eerder aan de hand gehad. Eerlijk gezegd, ik vind die tuinplannen van PWN eigenlijk best goed, want ik hou persoonlijk van de blanke top der duinen. 'Blinkers' noemden we die in het verleden. Maar dat is persoonlijk. Anderen houden weer van bos. Ik begrijp dan ook heel goed de argumenten van de anti-bomen-kappers. En ik weet het eerlijk gezegd niet. Wie wel? Het zal wel weer op een compromis gaan uitdraaien. Of niet doorgaan. Wat het ook wordt, onze duinen zijn natuurlijk gewoon kunstmatige parken waar machines af en aan rollen voor allerlei kostbare experimenten. En ook de zandsuppletie-activiteiten. Want ze dienen toch in de eerste plaats als kustbescherming? Nou denkt u, hij wil natuurlijk helemaal niets. Nou, integendeel. Daar heb ik ook in de commissie een betoog over gehouden. Veel van onze parken – of natuurgebieden, in uw terminologie – worden bedreigd door exoten. Geen aaibare hooglanders, maar agressiever, zoals de nijlgans, de rivierkreeft, de woekerende Amerikaanse vogelkers, het tankmos, de

Japanse duizendknoop. Ik heb er uitvoerig bij stilgestaan. En gedeputeerden verzocht de bestrijdingsplannen prominenter te maken, met een eigen katern in de plannen en vooral meer geld ervoor beschikbaar te stellen. En ik ben heel benieuwd naar het antwoord.

Voorzitter, u bent van mij gewend dat ik moties indien. Nou, ik heb een oude net ingediend. Maar ik heb toch ook een nieuwe. Maar aan de andere kant, gezien mijn betoog, verwacht ik toch niet de handen op elkaar te krijgen van wat we nu echt zouden willen indienen. Ik erken zelfs geregeld dat, wat wij voorstellen het in deze periode met de huidige coalitie het gewoonweg niet gaat redden. Maar in deze verkiezingstijd probeer ik toch een hele aardige. Niet zelf gecomponeerd, maar door collega's in de provincie en de Tweede Kamer, en daar aangenomen. Collega Ivo Mantel en ik hebben ernaar gekeken en naar de collega's in het land aangegeven: gaan we hier niet doen. Red het nooit in de Noord-Holland. Het is een verkiezingsmotie en daar worden we al mee gebombardeerd. Nou, u kunt ons ongelijk bewijzen door hem wel aan te nemen. Ik leg hem vol vertrouwen en tegelijk met weinig vertrouwen aan u voor, de motie met het dictum – ik ga hem helemaal voorlezen, want hij is superkort. Heb ik hem nou daar al neergelegd? Het lijkt erop of ik- Ik heb hem toch daar neergelegd?

De **VOORZITTER**: Hij is met de konijnen ervandoor.

De heer **KÖHLER** (JA21): Het lijkt er- Ligt die nog op mijn tafel daarnaast, Ivo? Ook niet? Nou. Dat is hem, ja. Oké.

De **VOORZITTER**: Hij is terecht.

De heer **KÖHLER** (JA21): De motie luidt als volgt. Constaterende dat volgens veel agrarische partijen de versnelling na 2030 niet haalbaar is. De motie spreekt uit dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn. Constaterende, volgens veel agrarische bedrijven de versnelling in 2030 niet haalbaar is. Bemiddelaar Johan Remkes heeft bepleit dat de deadline van 2030 niet heilig is. En spreekt uit dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn. Deze motie is dus aangenomen in de Tweede Kamer en alle provincies. Ik ben benieuwd wat er hier mee gebeurt. Dank u wel.

Motie 245-21 november 2022
Uitspreken dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Constaterende dat:
- *Volgens veel agrarische partijen de versnelling naar 2030 niet haalbaar is.*

Overwegende dat:
- *Bemiddelaar Johan Remkes heeft bepleit dat de deadline van 2030 niet heilig is.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:
- *Dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Gerard Köhler (JA21)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. En deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Hij zat al bij de andere motie, maar- Een interruptie van de heer Cardol.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, fijn dat het nog even mag, voorzitter. Het gaat niet over deze motie. Ik heb twee citaten van u genoteerd tijdens uw betoog. 'Natuur zijn gang laten gaan', dat klonk me al heel mooi uit uw mond. En 'verdwijnen van de dieren, dat is de gang der dingen'. Kunt u mij uitleggen hoe de motie Herstel konijnenpopulatie zich daartoe verhoudt?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja. De konijnen zijn uitgeroeid door mensen. En ja, dat zou je de natuurlijke gang der dingen kunnen noemen, maar ik denk dat het doelbewust invoeren van een virus niet de natuurlijke gang van zaken is. En ik zal u zeggen, in Australië hebben ze inmiddels een vierde virus ontwikkeld om de populatie in Australië weer te gaan terugdringen. De konijnen hebben hier honderden jaren verbleven. We kunnen ons best inspannen om die te herintroduceren, want we hebben ze zelf vernietigd.

Statenlid **CARDOL** (GL): Nee, dat ben ik helemaal met u eens, hoor. Ik denk dat we dat ook aan het doen zijn. Maar goed, ik vind het- Kijk, alles wat we in de natuur aan beheer doen, wat u

allemaal eigenlijk onzin, enzovoort, vindt, heb ik net begrepen uit uw statenbijbel, dat doen we natuurlijk bijna allemaal om de invloed van de mens op onze natuur te herstellen. Stikstof, gebruik van natuur, enzovoort. Dus ik denk dat 'de natuur zijn gang laten gaan', dat dat sowieso bijna onmogelijk is in dit kleine landje. Bent u dat met mij eens?

De heer **KÖHLER** (JA21): Dat ben ik helemaal met u eens. Daarom zeg ik ook, het is geen natuurbeheer, het is parkbeheer wat we doen. Met dat parkbeheer kun je gewoon wel dingen doen die je al jaren deed. Er groeit nu gras tussen de heide. Ja, dat kun je gewoon bestrijden door schapen in te voeren. Dat hebben we eeuwenlang gedaan. Als er ergens een tekort aan kalk is en de vogeltjes, die komen dan van, o, ze kunnen- Dan zie van die dramatische beelden, dat vogeltjes vanwege kalkgebrek niet meer op hun pootjes kunnen staan. Eeuwenlang hebben mensen kalk gestrooid en dat kunnen we gewoon weer gaan doen. Dat is helemaal niet zo raar. Het zijn geen nieuwe ingrepen.

Statenlid **CARDOL** (GL): Laatste vraag. Zouden we dan ook kunnen stoppen met de enorme stikstofdepositie op de natuur?

De heer **KÖHLER** (JA21): In mijn vorige betoog heb ik aangegeven dat het met de stikstof wel een beetje minder kan, maar er zijn plaatsen waar je het gewoon moet accepteren. Ik moet u er ook wel aan herinneren dat de stikstofdepositie enorm aan het afnemen is. We zitten allang niet meer op de depositie van de jaren '90. Vanuit het boerenbedrijf is het meer dan gehalveerd. Maar het kan een onsje minder. Maar op sommige plekken, zoals het Zwanenwater- Het Zwanenwater wordt omgeven door bollenbedrijven. Dat is niet mogelijk om daar de stikstof die uit zee, en van Tata natuurlijk, komt, om die te gaan terugdringen. Dat moet je dan accepteren. En als je in het Zwanenwater loopt- Meneer Leerink vindt het niet zo interessant daar. [...] Nee, het Zwanenwater hadden wij het over. U vindt het minder interessant. Ik vind het heel interessant, omdat het stikt daar van de orchideeën die nergens in Nederland voorkomen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Hoor ik u nou net zeggen dat wij zelf de- Dat gaat weer even terug naar de konijnen. Dat wij zelf de konijnen hebben, nou, ik noem maar zelf even, uitgeroeid door het uitzetten van virussen?

De heer **KÖHLER** (JA21): In Australië- U bent van de leeftijd dat u dat op school geleerd moet hebben. Ja, we zijn ongeveer even oud, toch? Ik ben iets ouder. Wij leerden vroeger op de basisschool dat myxomatose is ingevoerd in Australië om de konijnen te doden die het schapenvoer wegvraten. Myxomatose is door een Franse landheer vanuit Australië geïmporteerd naar Europa en heeft zich in 1953 in twee jaar tijd met een noodgang verspreid en bijna de hele konijnenpopulatie in Europa uitgeroeid. De konijnen herstelden zich daarvan in de jaren '70, maar inmiddels hadden ze zich ook in Australië en in China ervan hersteld. Is er een nieuw virus ontwikkeld. Hebben ze weer uitgezet in Australië. Ook dat is weer in Europa terechtgekomen. En zo blijven we elke keer doorgaan met die virussen die ontwikkeld zijn in laboratoria; de laatste zelfs in een Chinees laboratorium, wat al heel verdacht is. Elke keer is de mens schuldig aan het uitroeien van die populatie.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik vind het neigen naar complottheorieën. Maar goed, dat terzijde. Ik wil best toegeven dat wij zelf natuurlijk – en dat zei meneer Cardol ook al – door menselijk handelen het heel veel specimen heel erg moeilijk maken en dat uiteindelijk van het ene continent naar het andere continent virussen over kunnen springen. Maar ja, ik ben nu benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde, want als we dan weer die konijnen gaan uitzetten, zoals u dat bepleit in uw motie, dat heeft dan ook weinig zin, want we zijn dus zelf weer net zo destructief gaan optreden. Bent u dat met mij eens?

De heer **KÖHLER** (JA21): Mevrouw Jellema is heel goed thuis in delven. Lees de krant in 1953, in delven door. En daar is het helemaal beschreven hoe de myxomatose vanuit Australië in Europa terechtgekomen is. Dat kunt u zo opzoeken.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, meneer Köhler.

De heer **KÖHLER** (JA21): Uw tweede vraag? O ja, u verweet mij complottheorieën. Dat werp ik ver. Ik heb gewoon beschreven hoe dat gegaan is. U kunt dat checken. Konijnen zijn doelbewust uitgeroeid en er zijn doelbewust besmette konijnen vanuit Australië naar Europa geïmporteerd. En nu wil ik eigenlijk niet meer over die konijnen praten.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, maar ik wel nog heel eventjes, want behoort het konijn tot de natuurlijke- Hoort Australië tot de natuurlijke habitat van het konijn? Volgens mij zijn al die konijnen daarnaartoe – nou ja, misschien een zetje; maar het gaat snel bij konijnen – toegebracht.

De heer **KÖHLER** (JA21): Konijnen zijn in 1830 geïmporteerd in Australië en hebben er zich daar met een enorme noodgang verspreid en zijn een groot probleem geworden in Australië. En zijn geïmporteerd uit Engeland indertijd. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: U was klaar?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja.

De **VOORZITTER**: Oké. Ik dacht bijna dat ik nu het COA moet gaan bellen, omdat er natuurlijk een migratie van konijnen uit Australië op gang komt.

Maar we gaan verder met de heer Cardol van GroenLinks. Het woord is aan de heer Cardol van GroenLinks.

Statenlid **CARDOL** (GL): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, het is inderdaad interessant om een discussie over migratiebeleid te gaan voeren, maar dat zal ik toch maar niet doen. Ik heb beloofd – dat heeft u niet meegemaakt – maar dat ik, naarmate we deze vergadering vorderde, steeds korter en steeds vrolijker, positiever zal worden. Dus ik hou het heel kort en positief. Wij zijn tevreden over het nieuwe natuurbeheerplan. Van belang blijft – en ik ben vast niet de enige die dat gaat zeggen – dat we ook op langere termijn de financiering kunnen garanderen in de natuurgebieden en de overgangsgebieden. En welke termen we daar ook voor gebruiken, SNL, duurzaam, agrarisch natuur beheer, enzovoort, het moet in ieder geval zo zijn dat eigenaren en beheerders met die middelen de natuur kunnen laten floreren.

Dan had ik alleen nog wat opmerkingen over moties, amendementen, enzovoort. Maar ja, die zijn allemaal formeel nog niet ingediend. Dus om daar nou al op voorhand op in te gaan, dat wou ik maar even laten. Behalve natuurlijk de konijnen – daar komen ze weer – en de stikstofmotie. Over die laatste, laat ik helder zijn: nee, het spijt mij, meneer Köhler, maar daar zullen wij niet mee instemmen. En over de konijnen gesproken, ja, ik deel de mening – dat gaf ik al aan – van de heer Köhler, dat het goed is om de konijnenstand in de duinen weer te helpen opkrikken. Volgens mij zijn we daar ook al goed mee bezig. En volgens mij moeten wij gewoon op die manier doorgaan. Dus ik verwacht niet dat wij uw motie op dat punt zullen steunen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw De Groot van de SP.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter, mijn bijdrage wordt ook steeds korter naarmate de dag vordert. Nou, volgens de SP zit het natuurbeheerplan buitengewoon goed in elkaar. Natuur beheren is topsport. Goed, en u weet wat er in het weekend allemaal over topsport gezegd is, maar- En des te moeilijker is dit nu de natuur steeds grotere aanslagen te verwerken krijgt op het gebied van stikstof, vies water, te lage waterstand en bouw van wegen en woningen in de omgeving. Over dat laatste maakt de SP zich grote zorgen, want de aanleg van infrastructuur, nieuwe bedrijventerreinen en woonwijken zit de natuur eerder in de weg dan dat ze iets goed doen voor de natuur. Wat te zeggen over de aanleg van een snelweg en een afslag middenin de natuur? En wat te zeggen over de nieuwe plannen voor woningen aan de randen van dorpen en steden – waar de provincie Noord-Holland gelukkig niet klakkeloos mee akkoord gaat. Maar deze plannen zetten de natuur nog verder op achterstand en maakt goed beheer van de natuur nog urgenter. Wij zijn er voorstander van dat al deze nieuwe aanslagen op de natuur alvast verwerkt worden in het natuurbeheerplan. Niet dit jaar, maar in elk geval voor het volgend jaar. Want we moeten de natuur intensiever gaan beheren. Daar wou ik het bij laten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Koning, het CDA.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Voorzitter, net als GroenLinks wordt het CDA ook steeds positiever naarmate de dag vordert. Het natuurbeheerplan hebben we nodig om de subsidies voor natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer te kunnen verstrekken. Het is daarom een zeer belangrijk plan voor het onderhoud van onze natuurgebieden. Ook het Actieplan Weidevogels is erin opgenomen. Complimenten voor GS en de ambtenaren voor de heldere weergave van het natuurbeheer in dit document. Complimenten ook voor het feit dat er de komende zes jaar weer

aan ANLb-contracten kunnen worden afgesloten voor agrarisch natuurbeheer. Het CDA heeft daar jarenlang op gewezen dat dat verstandig zou zijn dat het ook binnen het NNN nog zou kunnen. Dank voor het voortschrijdend inzicht dat dat nu gezien wordt en dat dit van meerwaarde is voor het natuurbeheer in die gebieden.

De totale kosten van al het natuurbeheer loopt op van 28,8 miljoen in 2023 naar 33,6 miljoen in 2027, staat in de stukken. Een deel van de kosten van het natuurbeheer wordt gedragen door de EU en dat betreft vooral het ANLb, het agrarisch natuurbeheer. En dat is natuurlijk ook voor onze provincie een win-winsituatie.

Voorzitter, in dit natuurbeheerplan wordt helaas aangegeven dat er na 2027 geen ANLb-contracten meer afgesloten kunnen worden in NNN0gebieden. Er staat letterlijk in de tekst dat er na 2027 alleen SVNL-contracten kunnen worden afgesloten. Wij vinden dat voorbarig om dat nu al te besluiten. Het zou toch mogelijk kunnen zijn dat er in 2027 andere subsidievormen zijn ontwikkeld, samen met de collectieven die dan heel goed passen binnen het NNN en die van meerwaarde kunnen zijn voor het natuurbeheer? Waarom willen we dat op voorhand uitsluiten door nu al op te nemen dat er alleen SVNL-contracten kunnen worden afgesloten. Wij adviseren daarom om nu een kleine aanpassing in de tekst te doen, zodat we niet op voorhand ondersteuningsmogelijkheden in het NNN gaan uitsluiten, die na 2027 misschien heel hard nodig zijn om de natuurdoelen te realiseren.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja, herinnert mevrouw Koning zich ook nog 2016 was dat of zo, misschien '17, dat dat in de vorige periode onder de gedeputeerde Tekin al werd aangekondigd en dat dat dus al heel lang speelt? En uit uw woorden maak ik een beetje op – maar misschien begrijp ik u verkeerd – alsof u nu zoiets hebt dat het u overkomt, zomaar, overnight.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Mevrouw Jellema, dan luistert u denk ik niet goed naar mijn betoog, want het zou eerst zo zijn dat er na 2021 geen ANLb-contracten meer in het NNN kunnen worden afgesloten en dat is nu aangepast. Het mag nu voor zes jaar weer, omdat we de meerwaarde daarvan inzien. En dan zeg ik nu van, nou, laten we dan ook even voor 2027 niet nu al zeggen dat er dan niks meer mogelijk is met andere vormen van natuurbeheer en subsidies daarvoor. Laten we gewoon kijken wat dan meerwaarde heeft en wat dan nodig is.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ik heb daar geen reactie meer op. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dus wij dienen een amendement in. Daar ga ik het dictum van voorlezen. PS besluit de tekst op pagina zes, de volgende tekst 'in 2027 willen wij het NNN gerealiseerd hebben, omdat bij agrarisch natuurbeheer niet de natuurfunctie leidend is, maar de agrarische functie, betekent dit dat vanaf 2027 binnen het NNN alleen nog maar subsidies voor natuurbeheer, SVNL, kan worden verleend'. Dat willen wij vervangen door, en het is maar een heel kleine aanpassing: in 2027 willen wij het NNN gerealiseerd hebben; omdat bij agrarisch natuurbeheer in de huidige vorm niet de natuurfunctie leidend is, maar de agrarische functie, betekent dit dat vanaf 2027 binnen het NNN alleen nog maar subsidie voor natuurbeheer, SVNL, kan worden verleend, komma, tenzij er nieuwe subsidievormen worden ontwikkeld die passend zijn binnen het NNN.

Amendement 65-21 november 2022
Natuurbeheerplan: niet op voorhand subsidiemogelijkheden uitsluiten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Besluit:
De tekst op p. 6:

"In 2027 willen wij het NNN gerealiseerd hebben. Omdat bij agrarisch natuurbeheer niet de natuurfunctie leidend is maar de agrarische functie, betekent dit dat vanaf 2027 binnen het NNN alleen nog maar subsidie voor natuurbeheer (SVNL) kan worden verleend."

te vervangen door:

"In 2027 willen wij het NNN gerealiseerd hebben. Omdat bij agrarisch natuurbeheer in de huidige

vorm niet de natuurfunctie leidend is maar de agrarische functie, betekent dit dat vanaf 2027 binnen het NNN alleen nog maar subsidie voor natuurbeheer (SVNL) kan worden verleend, tenzij er nieuwe subsidievormen worden ontwikkeld die passend zijn binnen het NNN.";

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Willemien Koning (CDA) en Michel Klein (ChristenUnie)

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dan ga ik verder met mijn betoog. We hebben nog een vraag openstaan over het vaarland. Het is ons niet helder of de subsidies voor vaarland gelijk zijn gebleven of zijn ingeperkt met de benoemde typen. Graag nog een toelichting hierop. Want subsidie voor vaarland is hard nodig om de natuurtypen op de eilanden te behalen.

Bij de zienswijze zien wij veel verzoeken tot ontgrenzing. Gedeputeerde, u zegt steeds dat u die meeneemt bij de Omgevingsverordening. Wij gaan er wel vanuit dat u uw best doet om aan deze verzoeken gehoor te geven en ze ook echt in te willigen. Als op de beheertypekaart verkeerde typen of onhaalbare typen zijn ingevuld, dan hopen wij dat die typen nog wel aangepast kunnen worden. Daar gaan wij van uit. Want wij zijn als Statenleden niet in staat om alle beheertypen nu te controleren. Daar moeten dus aanpassingen mogelijk zijn. Gaat u hier flexibel mee om? Graag een toezegging op deze twee vragen.

Voorzitter, het CDA heeft al meerdere malen aangegeven dat uitbreiding van stikstofgevoelige planten door goed natuurbeheer, zoals bijvoorbeeld de groei van veenmosrietlanden, geen extra externe werking mag hebben. De gevraagde stikstofreductie mag daardoor niet vergroot worden. Hoe gaat u dit voorkomen, vragen wij aan GS. Het is nog steeds niet helder. De gedeputeerde heeft tijdens de commissiebehandeling aangegeven dat zij dit bij de minister heeft aangekaart en dat zij nog wacht op reactie van de minister. Wij vinden dit een zorgelijk punt. En zoals het er nu uitziet, zal het een bijkomend effect van ons natuurbeleid dan zijn, dat als de hectares met stikstofgevoelige planten gaan groeien, dit wel een externe werking heeft. De beperkingen voor de omgeving nemen toe. Dat heeft tot gevolg dat Nederland nog verder op slot komt te staan en dat steeds meer bedrijven moeten verdwijnen en ontwikkelingen worden tegengehouden. Kan de gedeputeerde zich inspannen om nog dit jaar meer duidelijkheid te krijgen van de minister op dit punt?

Voorzitter, dan tot slot nog een vraag over de samenhang tussen het GLB en het NSP en onze natuurbeheerplannen. Afgelopen statenvergadering hebben we met elkaar geconstateerd dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de subsidies voor natuur en landschapsbeheer er niet eenvoudiger op worden, maar juist zeer complex. We hebben al besloten om een bijeenkomst te organiseren om agrarische ondernemers te informeren over de ecomaatregelen die zij kunnen toepassen op hun bedrijf. Mijn vraag is of nu inmiddels al wel helder is wat de hoogte is van de vergoedingen die verkregen kunnen worden voor het toepassen van het ANLb. De kosten van beheer nemen steeds verder toe. Staan de vergoedingen inmiddels vast? En zijn die toereikend of niet? Als dat nog niet bekend is, kan daar dan wel helderheid over komen voor 1 januari?

Dat zijn onze vragen. Wij gaan dus vóór het natuurbeheerplan stemmen.

De **VOORZITTER**: En u gaat nog even het amendement indienen, wat u heeft aangekondigd. Dank u wel.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ik vergeet te zeggen dat dit ook mede is ingediend door de ChristenUnie.

De **VOORZITTER**: Ja, namens de ChristenUnie. Ik zie het staan. Het maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

En dan geef ik het woord aan de heer Hollebeek van de Partij voor de Dieren.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, dank u wel. Hier volgt een nieuwsbericht. "De zwartnek fazantduif is opgedoken in Papoea Nieuw Guinea. Iedereen dacht dat de exotische duivensoort was uitgestorven, maar voor het eerst sinds 1882 zijn er weer beelden van de vogel gemaakt. De zwartnek fazantduif werd voor het laatst in het 19e eeuw gespot. Daarna ging iedereen ervan uit dat de vogel was uitgestorven. De wetenschappers denken dat de populatie van zandduiven op Ferguson eiland erg klein is en hopen de vogel te vangen. Met hun research willen ze de

overgebleven zwartnek fazantduif beschermen." Aldus nu.nl. afgelopen vrijdag 18 november 2022. Voorzitter, de zwartnek fazantduif heeft het ook de laatste 140 jaar zonder de hulp van de mens kunnen rooien en als beloning hopen wij de vogel te vangen om hem te beschermen. Of je nou gelooft in Onze Lieve Heer, Moeder Natuur of nog iets anders, het lijkt een soort van arrogantie dat wij de rol van hem, haar of het proberen over te nemen. Ook in Noord-Holland, of moet ik zeggen, juist in Noord-Holland, is de natuur nergens meer onaangeroerd. De mens wikt, de mens weegt, de mens bepaalt. Hij bestemt, richt in en beheert. Psychologisch, de natuur herbergt immers allerlei aspecten die de mens millennia lang hebben bedreigd in zijn voortbestaan. Maar de mens wil ook steeds meer zijn stempel drukken op aspecten van de natuur die niet rechtstreeks invloed hebben op zijn eigen veiligheid of gezondheid. Het blijft curieus dat we met begrippen als 'natuurdoeltypen' – de heer Köhler heeft het over wensnatuur in dit geval – 'invasief' en 'wildstand' blijkbaar aan de knoppen van Moeder Natuur willen draaien, terwijl ze miljarden jaren lang prima voor zichzelf heeft kunnen zorgen.

Voorzitter, de Partij voor de Dieren staat echt niet totaal afkeurend tegen het een handje helpen van de natuur. Soms is dat gewoon nodig, al was het alleen maar om haar de kans te geven om haar eigen regie weer te gaan vinden. Maar er zijn maar weinig plekken in de provincie waar de natuur echt met rust gelaten wordt en waar zij zich zonder verstoring in ieder geval kan proberen te ontwikkelen. Rewilding, of in ieder geval extensiever beheren, biedt niet alleen mogelijkheden om natuur en biodiversiteit te herstellen, het biedt ook de mogelijkheid om beheerskosten te verminderen. Daar heeft de heer Köhler toevallig eerder vanmiddag ook al over gerept. Daarom dien ik samen met de fractie van de SP een motie in met het volgende dictum: verzoeken GS te inventariseren waar in Noord-Holland mogelijkheden liggen voor extensiever beheer van natuur en rewilding, waar zoveel als mogelijk het natuurlijk bodem- en watersysteem wordt gevolgd en waar planten en dieren zoveel mogelijk met rust gelaten worden; de uitkomst van deze inventarisatie aan PS te rapporteren. Dat is deze. Alstublieft.

Motie 247-21 november 2022
Inventarisatie mogelijkheden voor extensiever beheer van natuur en 'rewilding'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Overwegende dat:

- *Het Natuurbeheerplan aangeeft waar welke natuur aanwezig is en welke beheerdoelen hiervoor gelden;*
- *De provincie een aanzienlijk deel van de kosten voor de het beheer van natuur financiert door middel van subsidies;*
- *Er maar weinig plekken zijn in de provincie waarde natuur echt met rust gelaten wordt en waar de natuur zich zonder verstoring kan ontwikkelen;*
- *Natuur laten verwilderen of extensiever beheren mogelijkheden biedt om natuur en biodiversiteit te herstellen;*
- *Natuur laten verwilderen of extensiever beheren mogelijkheden biedt om beheerskosten te verminderen.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Te inventariseren waar in Noord-Holland mogelijkheden liggen voor extensiever beheer van natuur en 'rewilding', waar zo veel als mogelijk het natuurlijke bodem- en watersysteem wordt gevolgd en waar planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten;*
- *De uitkomst van deze inventarisatie aan P5 te rapporteren.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Anna de Groot (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Die maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): En gaat over tot de orde van de dag uiteraard. Extensieve beheer, voorzitter, dat is toch iets waar we langzaam maar zeker meer en meer naartoe moeten. Zo is onderdeel van het natuurbeheerplan bijvoorbeeld het Aanvalsplan Grutto. Ook al genoemd: niet iedereen even blij mee, maar we moeten het ermee doen. Onlangs is met twee zogenaamde kerngebieden het Aanvalsplan Grutto gestart in Noord-Holland, te weten Amstelland en Zeevang Beetskoog. Vormen van beheer als maaien en begrazen vormen een bedreiging voor de nesten van de grutto. Pas maaien of begrazen, als de jongen zijn uitgevlogen, heeft niet alleen een positief effect voor de grutto, maar ook voor vele andere weidevogelsoorten, zoals bijvoorbeeld kievit, scholekster, tureluur en kemphaan. Daarom heb ik hier nog een motie. Ja, ja, het blijft

feest vandaag. Die ik ook samen met de SP indien. Met het volgende dictum: verzoeken GS in de Kansgebieden Aanvalsplan Grutto, maaien en begrazen voor 1 juli niet toe te staan en dit in toekomstige Noord-Hollandse Kansgebieden Aanvalsplan Grutto ook toe te passen. Dat is deze. Ook samen met de SP. Ik weet niet of ik dat al gezegd had.

Motie 248-21 november 2022
Gebieden Aanvalsplan Grutto niet maaien en begrazen voor 1 juli

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Overwegende dat:

- *Het Aanvalsplan Grutto onderdeel is van het Natuurbeheerplan 2023;*
- *Met twee zogenaamde 'Kansgebieden Aanvalsplan Grutto' is gestart in Noord-Holland, te weten Amstelland en Zeevang/Beetskoog;*
- *In het Natuurbeheerplan kenmerken zijn opgenomen waarnaar gestreefd wordt in deze gebieden;*
- *Eén van die kenmerken is dat er 's nachts niet mag worden gemaaid;*
- *Maaien en begrazen een bedreiging vormen voor de nesten van weidevogels;*
- *In het Natuurbeheerplan wel wordt genoemd dat er op minimaal 50% van de percelen rust moet zijn tot 1juli, maar niet tot wanneer er niet mag worden gemaaid in deze gebieden;*
- *Het Aanvalsplan Grutto expliciet stelt dat "maaien en begrazing pas na eind juni, passend bij de nestsituaties, voorop staat";*
- *Dit overeenkomt met wat de Vogelbescherming noemt in haar 'Beheersheet maaien';*
- *Later maaien of begrazen niet alleen een positief effect heeft voor de grutto, maar ook voor andere weidevogelsoorten, zoals bijvoorbeeld kievit, scholekster, tureluur en kemphaan.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *In de 'Kansgebieden Aanvalsplan Grutto' maaien en begrazen voor 1juli niet toe te staan;*
- *Dit ook in toekomstige Noord-Hollandse 'Kansgebieden Aanvalsplan Grutto' toe te*
- *Passen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Anna de Groot (SP)

De **VOORZITTER**: Ja. En die maakt ook onderdeel van onze beraadslagingen.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dan ga ik naar mijn laatste stukje. Even kijken naar de klok. Zoals al eerder in mijn betoog aangegeven, is het volgens de Partij voor de Dieren soms nodig om de natuur een handje te helpen, zoals bijvoorbeeld bij het terugbrengen van de overal door de eeuwen heen in Noord-Holland verdwenen bossen. In onze motie Bomen voor klimaat en stikstof bij de bossenstrategie, indertijd gesteund door GroenLinks, D66, PvdA, CDA, SP, ChristenUnie en DENK – niet door JA21 besef ik, nu ik de heer Köhler zie – vroegen wij in 2019 om kansen voor klimaatbossen met locaties in beeld te brengen.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ja, dank u wel. Nu komen de heer Hollebeek en ik nogal eens bij elkaar over de vloer en op een gegeven moment, na de eerste vijf minuten dacht ik, die heeft gewoon een spreektekst van ons gejat. Maar die motie, waarom heeft hij ons daar niet voor benaderd? Dus daar moet een angel in zitten. Er klopt iets niet. Kunt u dat verwilderen van die natuur nog eventjes wat beter duiden, zodat wij wat beter begrijpen waar dat nou precies om gaat? Hoe stelt u zich dat voor, dat verwilderen van die natuur?

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik zie voor me dat wij gaan kijken of er in Noord-Holland gebieden zijn waar wij de natuur de kans kunnen geven om zichzelf te gaan beheren. Dat wij niet overal- En ik begrijp dat er best wel gebieden zijn inderdaad waar natuurbeheer gewenst is. Ik gaf ook aan, dat we soms natuur een handje moeten helpen om haar eigen rol te pakken. Maar er zijn best gebieden waarschijnlijk te vinden – en nogmaals, ik ben niet de expert; ik vraag aan GS of ze willen kijken of dat wellicht mogelijk is – waar we die kans nou eens een keertje moeten toelaten en dan op basis van onze bevindingen dan gaan kijken of we dat nog vaker willen toepassen. Dus wat u ook zegt van, laat de natuur op sommige plekken ook zelf haar weg gaan en laten wij niet al van tevoren bepalen van welk soort we daar wel en niet willen hebben.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, oké, dan ga ik verder inderdaad. Ik was bij de klimaatbossen. In de commissiebehandeling heb ik de gedeputeerde er al op gewezen dat de mogelijke locaties voor de bossenstrategie in beeld brengen echt van evident belang is. GS gaat namelijk uit van initiatief van onderop. Nou, hartstikke mooi. Daar kan niemand tegen zijn. Maar als zo'n initiatief er dan komt, zoals bijvoorbeeld bij het voedselbos in Bergen – we hebben het er in de commissie ook al over gehad – dan krijgt de initiatiefnemer toch vaak – ik durf bijna te zeggen 'meestal' – nul op het rekest vanwege beperkingen, zoals opgenomen in onze Omgevingsverordening. Die zijn er. Daar hebben we mee te dealen. Maar er zijn natuurlijk ook plekken waar het wel mogelijk moet zijn. Daarom is hier mijn laatste motie, en ook mede-ingediend door de SP trouwens. Die waren bij dit onderwerp heel welwillend om met mij mee te doen. Met het volgende dictum: verzoeken GS meer regie te nemen in de uitvoering van de bossenstrategie door gemeenten, organisaties en burgers actief aan te sporen en uit te dagen om met ideeën voor nieuwe bossen, inclusief voedselbossen, op de potentiële locaties te komen en hierover aan PS te rapporteren. Dank aan de heer Cardol trouwens voor het meedenken hiermee. En nou ja, we gaan over tot de orde van de dag. Daarmee sluit ik mijn betoog af in eerste termijn. En u krijgt van mij de laatste motie.

Motie 249-21 november 2022
Meer regie op Bossenstrategie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 21 november 2022
Overwegende dat:

- *GS vooral inzet op 'initiatief van onderop' bij de uitvoering van de Bossenstrategie;*
- *Initiatieven van onderop nogal eens geen doorgang kunnen vinden door beperkingen, zoals opgenomen in de omgevingsverordening (o.a. BPL weidevogelgebied);*
- *Open landschap en/of bomenaanplant een belangrijke klimaatmaatregel is vanwege $C0_2$-opslag;*
- *Noord-Holland slechts circa 46 hectare (volgens de voordracht 20 hectare) nieuw bos heeft gerealiseerd', terwijl de landelijke ambitie 37.000 hectare nieuw bos in 2030 is.*

Verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *Meer regie te nemen in de uitvoering van de Bossenstrategie door gemeenten, organisaties en burgers actief aan te sporen en uit te dagen om met ideeën voor nieuwe bossen (inclusief voedselbossen) op potentiële locaties te komen;*
- *Hierover aan PS te rapporteren;;*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren) en Anna de Groot (SP)

De **VOORZITTER**: De laatste motie. Dank u wel. Ondertekend en wel en maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Dan geef ik het woord aan mevrouw Jellema van de PvdA.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja, op het agendapunt zelf hebben wij geen echte woordvoering meer. Dat hebben we gedaan in de commissie. Er zijn nog wel- En ik zou eigenlijk eerst in tweede instantie hierop reageren, maar alle moties die er liggen zijn al ingediend door de sprekers voor mij. Dus een paar reacties op de ingediende moties, waarbij wij ook natuurlijk heel benieuwd zijn wat de gedeputeerde over de ingediende moties zegt en vindt en wat mogelijk is.

De motie over het uitgesteld maaien. Ja, daar zouden we heel graag de reactie van de gedeputeerde op willen horen. Nou ken ik de Partij voor de Dieren als een partij die uitstekend de weg weet in de wet. Dus jullie hebben dat vast al goed bekeken. Maar zit de Wet natuurbescherming hier niet in de weg? En aan de andere kant, maaien is natuurlijk ook een van de modellen, de verdienmodellen, van de agrariër die zich ook bezig wil houden – hopelijk vanuit een intrinsieke motivatie – om zich met weidevogelbeheer bezig te houden. Dus nog weer eens een maand erbij, dat lijkt me wel een uitdaging voor deze boeren en boerinnen. Dus je moet ook wel een beetje de gulden middenweg vinden en een hele maand uitstel, dat lijkt mij- Nou, ik hoor daar graag de reactie van de gedeputeerde over.

Ja, de motie over de konijnen. Ja, u dient hem in, meneer Köhler. Dus we hebben het erover. Wat mij opvalt, is dat in die hele motie het fenomeen 'vos' helemaal niet wordt genoemd. De vos is toch een natuurlijke vijand van de konijnen en die zouden voor een substantieel deel toch ook

wel de oorzaak kunnen zijn dat de konijnen het moeilijk hebben. En ook – en dat wordt ook in dat krantenartikel gezegd – die verschillende infectieziektes die konijnenpopulaties meemaken. Dus ik kan dat niet beoordelen op basis van dit ene artikel, op basis van wat deze ene onderzoeker of natuurbeheerder vindt. Vind ik dat moeilijk om dat zo te beoordelen.

De stikstofmotie, nou, daar moet ik het nog met mijn fractie over hebben. Maar ik kan me voorstellen dat wij er zoals GroenLinks over denken. Dus dat moeten we even kijken.

En de rewilding van de Partij voor de Dieren. Ja, op zich een spannende motie, want soms moet je inderdaad iets alleen laten om het te kunnen laten bloeien en groeien. Ik denk wel dat- Ik weet niet wat de gedeputeerde hierop gaat zeggen, maar ik denk wel dat het dan, als je er iets mee wil, het ontzettend in goed overleg met gemeenten moet gaan doen. Ik heb daar onlangs, net, een voorbeeld van gezien in Den Helder, waar een groot complex huizen of flats is afgebroken. Daar blijft dan een stuk wild, ja, onontgonnen terrein over en dat laat men dan maar gaan. En dan zie je van alles en, ja, allerlei mooie dingen ontstaan, maar de buurt eromheen die zegt, wat moeten we met dat rotzooitje op dat veldje, enzovoort, enzovoort. Dus je moet daar wel- Volgens mij kun je in Noord-Holland, in Nederland misschien wel, niet ook ergens je handen van aftrekken. Dat lijkt me een utopie. Maar als u vindt dat dat wel zo is- Nou, ik hoor graag van de gedeputeerde of zij dat met u meedenkt.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, ik vroeg me af, we hebben nergens gezegd dat we het gaan doen. We vragen om te kijken of het mogelijk is. En als zij voorsorteert op de uitkomst daarvan, dan laat ik dat aan mevrouw Jellema. Maar wij zijn er toch wel van overtuigd dat er misschien wel mogelijkheden liggen. En ik vind het wel wat kort door de bocht om nu te stellen dat het niet mogelijk zou zijn. De motie vraagt juist om dat te gaan bekijken; niet meer en niet minder.

De **VOORZITTER**: Ik hoorde geen vragen. U kunt verder gaan.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, maar meneer Hollebeek, ik ga er toch op reageren. Regeren is vooruitzien en dat doen wij.

En dan verder over de bossenstrategie. Ja, daar horen we inderdaad mondjesmaat maar iets van vanuit GS. Wij zouden het – en dat zegt deze motie ook wel een beetje – juist willen omdraaien. In één van de – of een aantal misschien wel – van de situaties die we hebben gehad, kan het dan weer niet, omdat initiatieven vanuit de omgeving en vanuit burgers weer conflicteren met andere natuurdoelen of andere beleidsdoelen die we hebben, en dat is heel erg lastig. Mijn vraag aan de gedeputeerde is, misschien wel met de Partij voor de Dieren: waarom draaien we het niet om en geven we een aantal gebieden aan waar het wel kan? Dat je dat dan van tevoren al hebt uitgezocht. En dan inderdaad de mensen, die dan misschien daar iets mee willen, uitdagen om dat initiatief op te pakken. Dus dan ga je vanuit een positieve drive werken en niet wachten tot iemand met een initiatief komt en dan, ja, toch helaas weer moeten zeggen van ja, maar dat kan niet, want dat dat past niet in ons beleid of in andere natuurdoelen. Dus van dat. Daar horen we ook graag de reactie van de gedeputeerde op.

Ik heb nog tien minuten. Dus ik kan nog even doorgaan.

Het amendement agrarisch natuurbeheer. Ja, ik zou niet weten waarom je nu al moet voorsorteren op iets wat er mogelijk zou kunnen zijn. Het komt een beetje in me op van, de mensheid lijdt nog het meest aan het lijden dat hij vreest. Als die nieuwe natuur of die subsidievormen komen, dan lijkt het me dat we daar dan dat kunnen oppakken. En dat zien we dan wel weer. Dus, ja.

De **VOORZITTER**: Dat was het?

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Ja, dat was het.

De **VOORZITTER**: Ja, u hoeft uw tijd niet vol te praten. Dat hoeft natuurlijk niet. Mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik ben blij met wat u zegt. Nu is het zo dat in de stukken staat dat het gewoon dan niet kan en wij willen dat die ruimte er wel is, als er goede mogelijkheden zijn dat het wel kan. Dus dan, als u het zo beargumenteert, ga ik ervan uit dat u het amendement steunt.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dan redeneert u het naar u toe. Dat is zeker niet mijn bedoeling. Als er iets in die tijd gebeurt met deze subsidievormen, dan zie ik geen reden waarom dat er niet in geschreven kan worden. Ik bedoel, na de energiecrisis heeft het Rijk ook allerlei nieuw beleid gemaakt over het ondersteunen van de Nederlandse bevolking op bijvoorbeeld de kosten voor energie. Nou, dat stond nergens, maar dat is allemaal wel nu op dit moment aan het gebeuren. Dus beleid is continu en zich steeds zichzelf vernieuwend. Dus ik ga er echt vanuit dat dat dan ook wel gebeurd zal zijn.

De heer **KÖHLER** (JA21): U stelde mij een vraag en om een tweede termijn te vermijden hierover, toch weer even over die konijnen. De vos is geen bedreiging voor de konijnen. Op basis van de plannen die er nu liggen – dat gaat om vele honderden vanaf golfbaanvelden – is de vos geen bedreiging. En als er ook uit Australië geïmporteerd wordt, dan praat je over vele duizenden, is er geen enkele zorg over de vos. Wel voor andere broeders en noem maar op, maar niet voor de konijnen. Je kunt je kippen weer buiten laten lopen bijvoorbeeld.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Jellema, gaat u verder.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dat was het. Ja, ik ben blij voor de konijnen dat vos geen vijand van u is. Ik meen daar dan toch weleens andere dingen over gelezen te hebben. Maar ja, dat is-

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer De Wit van de VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter, waarvoor dank. Over het stuk zelf zou ik zeggen, goed stuk, laten we het doen. Daar hoef ik verder geen woorden meer aan vuil te maken.

Ik wil nog even reageren op enkele moties, met name over de drie volgende. Allereerst het uitgesteld maaien naar 1 juli. Wij zijn daartegen. Dat vinden wij een te generieke maatregel voor een ingrijpend effect mogelijk op individuele bedrijfssituaties. Dus daar zijn wij niet voor.

De motie, of het amendement, moet ik zeggen, van het CDA over natuurbeheer, daar staan wij sympathiek tegenover. Volgens mij gaat het ook niet over hoe we het mechanisme noemen en wat de juridische status is van bepaalde gronden, wel of niet. Maar het gaat erom dat agrariërs die in de NNN zitten en hun bijdrage willen doen aan de kwaliteit van de natuur door dat te beheren, dat die ook financieel ondersteund worden. En daar zijn wij absoluut voorstander van. We horen graag of het amendement in die zin ook een positief advies kan krijgen in die richting. En anders hebben we denk ik zeker nog voldoende haakjes om daar ook in de toekomst met elkaar naar mogelijkheden voor te zoeken. Die zoektocht ga ik graag samen met u aan.

En tot slot de motie over stikstof. Ja, wij zouden natuurlijk wel een heel erg rare draai maken als VVD als niet de woorden van onze eigen partijcoryfee, de heer Remkes, zouden ondersteunen. Dus dat zullen wij ook zeker doen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Strens, D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik kon het niet laten, meneer Köhler, om toch even te gaan googelen. Vossen zijn niet kieskeurig en vinden alles lekker. Het liefst eten ze woelmuizen, hazen en konijnen, maar ze zijn ook niet vies van kevers, egels, konijnen en noem maar op. Dus blijkbaar vindt Animals Today wel dat een vos een konijn eet. Maar goed, daar gaat mijn betoog verder niet over.

Want als laatste natuuronderwerp vandaag bespreken we in de rij het natuurbeheerplan. Een belangrijk document, omdat dit de kaders stelt voor de uitvoering van ons natuur- en landschapsbeheer. Zoals ook al in de commissie besproken zijn wij blij met dit plan en ziet het er wat D66 betreft gewoon goed uit. Met het GLB-NSP komt er meer geld beschikbaar voor de categorie water en wordt de categorie klimaat toegevoegd. De nieuwe budgetten worden verdeeld onder de thema 's klimaatmitigatie, klimaat adaptatie en watermaatregelen. D66 is blij dat in dit natuurbeheerplan doelen zijn opgenomen in relatie tot agrarisch natuurbeheer. Voor mijn fractie belangrijke punten, die door deze toevoeging in het natuurbeheerplan weer een stap dichterbij gebracht worden. Een openstaand punt voor veel partijen gaat nog over de ANLb-subsidies en NNN-gebieden. Ook in dit debat al aan de orde gekomen. Wat D66 betreft is het klip en klaar dat de hoofdfunctie in NNN-gebieden natuur is en dat het toekomstig gebruik van deze gebieden hierbij moet aansluiten. En niet, zoals ook een aantal partijen weleens noemen, dat de natuur zich maar moet aanpassen aan het huidige gebruik. Het maximaal tot 2027 verlenen van

de ANLb-subsidies in deze gebieden is wat ons betreft dan ook passend, waarbij een reële vergoeding voor een bijdrage aan de natuurdoelen die de beheerders daar leveren wel noodzakelijk moet zijn. Welke opties heeft de gedeputeerde hiervoor in beeld?

En dan misschien ook kort op het amendement van het CDA, dat hier natuurlijk ook over gaat. Dat loopt wat ons betreft op besluitvorming hierover vooruit, juist, omdat al is besloten die ANLb-subsidies in die gebieden te beëindigen. Voorzitter, dank. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, het is mooi dat er in het natuurbeheerplan voor 2023 met het GLB-NSP meer geld beschikbaar is voor watermaatregelen en maatregelen die bijdragen aan het klimaat. Dit kan agrariërs stimuleren om bij te dragen aan bijvoorbeeld het vastleggen van CO_2 of het tegengaan van veenbodemoxidatie of opvangen van piekwater. Wij hopen dat dit agrarische collectieven stimuleert om creatief aan de slag te gaan om op deze manier een bijdrage te leveren aan nieuwe verdienmodellen voor de sector. We hebben vanuit de sector wel begrepen dat de vergoedingen voor agrarisch natuurbeheer de afgelopen jaren niet zijn gestegen. We lezen nu dat de nieuwe tarieven nog moeten worden vastgesteld. Onze vraag aan de gedeputeerde is: gaat dit betekenen dat de vergoedingen voor agrariërs ook zullen worden geïndexeerd? Wij vinden het wel belangrijk dat die vergoedingen meestijgen met de stijgende kosten.

En dan, tenslotte, de ChristenUnie wil dat wij als provincie werk maken van toekomstbestendig boeren. Daarbij zullen we boeren die, naast het produceren van voedsel ook zorgen voor natuur, klimaat en milieu, moeten gaan belonen. En om deze reden dienen we ook mede met het CDA het amendement in, waarin gesteld wordt dat vergoeding voor agrarisch natuurbeheer passend bij NNN niet op voorhand mag worden uitgesloten. Want ja, we ondersteunen het doel dat het NNN vanaf 2027 beheerd wordt als natuur, maar dat kan niet zonder agrariërs. Het is juist de uitdaging voor de provincie om te zoeken naar manieren waarop we boeren kunnen belonen voor hun bijdrage aan het beheren van de natuur. Wij horen graag van GS hoe zij denken dat boeren hun geld mede kunnen verdienen met beheer van natuur. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik kijk naar gedeputeerde Rommel. Heeft u nog een schorsing nodig of kunt u gelijk van start? [...] De gedeputeerde gaat reageren namens het college in eerste termijn op de insprekers en uiteraard de amendement en moties.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik hoop altijd, als ik hier sta, dat ik wat hoger sta, dat het wat warmer is, maar dat- We gaan niet klagen. Ja, nou het natuurbeheerplan. Het is, zoals het CDA ook al aangaf, het subsidiekader voor natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer. Gelijk maar bij de vragen te komen over- Want het gaat over de SVNL-gelden en ANLb-gelden. Er werd al gevraagd: hoe staat het met die ANLb-gelden, zijn die al vastgesteld? Nou, die zijn dus, wat ik begrijp, informeel vastgesteld, maar nog niet formeel. We denken, hopen, dat het Rijk er ook mee akkoord zal gaan. Die ANLb-gelden zullen dan voor Noord-Holland worden verhoogd met zeventien procent.

Ja, indexatie, zit dat erin? Meneer Klein, het is een algemene verhoging. Dus dat is maar net hoe dat uitpakt. Maar die hij wordt wel verhoogd.

En ik heb van, nou ja, welke de vraag ook- begrepen, van sommige collectieven van, kijken of het nog meer verhoogd kan worden. Want dat was ook de vraag: kan dit wel uit? Ja, daar zullen we de komende tijd ook echt wel goed naar moeten kijken van, hoe zit dat dan met dat beheer en kan dat uit?

Dan ga ik even terug naar JA21. U heeft gevraagd over die invasieve exoten. Nou heb ik daar mijn aantekening, maar ik kan het ook wel uit mijn hoofd. Wij hebben daar verschillende maatregelen die we daar ook wel voor nemen. Kijk, een deel is aan het Rijk, waar we toch wel aan geholpen hebben. Maar als je kijkt naar de watercrassula, u zegt, kan er niet meer geld bij? Ja, als je kijkt hoeveel geld daarin omgaat, en dan hebben we het alleen maar over een eiland waar we in investeren. Nou ja, dan doet het pijn aan mijn hart als daar een beheermaatregel plaatsvindt- Nou, de watercrassula is zo ontzettend, nou ja, besmettelijk, dat als je dat aan de machines krijgt en die machines gaan ergens anders rijden, dan heb je alweer een besmet gebied. Dus het kleinste stukje wat aan je schoen kan zitten, kan daar al wat zijn. Ja, en hoe ver ga je dan daar- Hoe ver kan je daar dan nog, of ja, wil je er ook als provincie nog in investeren? Wij gaan daar

nog mee door en ik hoop dat we Texel dan gaan oplossen. Bij ons wegenbeheer moeten we natuurlijk ook zorgen voor die invasieve exoten, dat we dat beheren. En ook in onze natuurgebieden doen we dat. Dus u vraagt- Ik zie u opstaan. Dus ik stop even.

De **VOORZITTER**: De heer Köhler is er nog niet.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, maar-

De **VOORZITTER**: Alhoewel, ik zie dat hij een sprintje-

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik weet dat hij dan- Ja.

De **VOORZITTER**: De heer Köhler. Een interruptie.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik ben het met u eens, hoor, dat het eigenlijk onbegonnen werk is tegen de watercrassula en de Japanse duizendknoop. Maar toch moeten we ons daar volop op blijven inzetten. Het tankmos, daar heeft u ook gezien, toen u recent bij de bomenkap van PWN bent gaan kijken. Dat tankmos is gewoon onoplosbaar en is sinds een jaar of veertig in Nederland geïntroduceerd. En als we daar echt helemaal niets meer tegen doen, dan zijn onze duinen binnen een jaar of tien, twintig overwoekerd met tankmos. Ook al kappen we alle bomen, ook al maken we ontzettend veel sleuven. Dus u kunt wel lekker aan de gang gaan met allerlei microplannetjes, maar de grote bewegingen, daar zullen we toch echt de portemonnee voor moeten trekken en flink voor moeten trekken. Bent u dat mij eens?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Nou ja, of flink de portemonnee getrokken zal worden, dat is aan uw Staten, waar u dat ook vindt. Wat ik wel vind is natuurlijk, en juist ook zeker in de beheerplannen – en die zullen ook komende tijd geactualiseerd worden – dat we natuurlijk naar dat soort zaken kijken. Dat is ook in de natuurgebieden. Wie gaat dat betalen? En daar gaan uiteindelijk uw Staten ook over.

Dan ga ik naar, ja, het CDA. Die vroegen over de vaarland, Dat is niet gewijzigd. Ik heb u de vorige keer ook al geantwoord, dat alleen in de bossen, dat we dat bij bossen nog niet doen.

Dan de aanpassingen van de NNN. Kijk, bij de N-2000 kunnen wij niet zo makkelijk aanpassingen doen, want daarvoor moet je naar Europa gaan en dat kan, als er echt niks meer mogelijk is. Maar bij de NNN – dat heb ik al regelmatig gezegd, en herhaald ook hier in de Staten – hebben wij ook gezegd, in overleg met de boeren kijken wij wat goede natuur is, wat past binnen het NNN. Dat is niet per se wat erop staat, want dat kan ook wel eens zijn dat je in overleg met de boeren een andere vorm van NNN realiseert, wat gewoon voldoet aan die natuurnetwerkvoorwaarden, want we willen gewoon voldoen, dat er een vergroting komt van de biodiversiteit. Dat is ook waar we het overleg met de boeren voeren van, wat kan hier? Er zijn gewoon goede voorbeelden van.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Voorzitter, bedankt. Ja, ik ben blij met dit antwoord. Alleen, waarom zien wij dat dan in sommige gebieden helemaal niet terug? Want in Zuid-Kennemerland zou u dan toch ook met die doeltypen nog wat moeten kunnen schuiven?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Maar, mevrouw Koning, dat heb ik ook aangegeven dat wij in overleg willen met die boeren. Maar als die boeren dat niet wilden- En gelukkig heb ik nu, als ik het goed heb, deze week een gesprek staan ook met die boeren. Want als je met elkaar in overleg bent, dan kan je wel gaan kijken van, wat kunnen we hier doen? Maar als er niemand praat, ja, dan kan je daar weinig aan doen. Dus ik ben heel blij met het gesprek wat er nu staat. Ik kijk daar ook naar uit. En ook kijken hoe we daar ook het proces weer kunnen vlottrekken.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Dank voor die flexibiliteit en ga daarmee door.

De **VOORZITTER**: Nou, altijd goed.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Altijd mooi. Dank u wel.
Dan over de bossenstrategie. Mevrouw Jellema. Eigenlijk is deze vergadering te vroeg of de bossenstrategie, die brief, te laat, want volgende week wordt hij behandeld in GS. Dus ik verwacht ook dat die brief naar u toe komt. Ook met daarin dan de voorbeelden waar bos gerealiseerd kan worden. Over de voedselbossen, om die aan te wijzen. Kijk, iedere keer wanneer het ter sprake komt dat wij bossen gaan compenseren, vraag ik ook, kunnen daar voedselbossen?

Kunnen die daar plaatsvinden? Kan dat daar? En wie gaat dat dan beheren? Want dat geeft ook een andere vorm van beheer. Iemand zal daarop moeten toezien. We krijgen wekelijks zeker wel minstens twee aanvragen voor voedselbossen. Wij kijken, daar waar dat kan, ook mee. Maar we zijn een weidevogelprovincie. Dus het kan niet overal. Maar we hebben ook bijvoorbeeld – ik noem maar even – de Herenboeren in Bergen. Daar hebben we meegekeken, hoe kunnen wij hun helpen om daar niet alleen dus ook die fruitbomen neer te zetten, maar ook daar de groenten te telen. En zo kijken we op meer gebieden echt wel mee. Ook in de stad, ook bij, ja, zoals bijvoorbeeld bij het project Zaan-IJ.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Maar zal in die brief staan –, ja, dat vraag ik dan maar even in de opmaat naar die brief – dat u ook ons idee, maar wat ik ook wel lees in de motie van de Partij voor de Dieren, proactief gebieden in de aanbieding doet?

Gedeputeerde **ROMMEL**: We hebben in de gebieden heel wat te behapstukken. Dus het is niet zo dat er een ambtenaar is die alleen maar bezig is met voedselbossen aan te bieden. Maar wat ik wel doe, is dat waar dus bossen gecompenseerd moeten worden, kijken we wel mee, ook met de gemeenten. Ik noem maar even, waar bomen gekapt zijn, of het in de buurt van de gemeenten kan. En daarmee kijken we wel altijd: kan hier een voedselbos? Maar het is niet zo dat wij daar nu een proactief beleid op kunnen zetten, gelet op alles wat er ook op ons afkomt. Wat precies in de brief staat, ja, dat zult u toch echt eventjes tot volgende week – het is net Sinterklaas – moeten wachten wat GS daarover besluit.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Maar maak ik nu uit uw woorden op dat dat een capaciteitsprobleem ook is, dat u zich niet zo proactief met aanwijzen van gebieden kunt bezighouden?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Er speelt van alles. Wij zijn geen bossenprovincie. En ja, wij hebben onze mensen, die we gewoon echt inzetten nu ook voor het zoeken van gebieden waar die bomen en bossen geplant kunnen worden. En ik kom daar bij de motie ook straks nog wel op terug, want het is ook het geld wat mist vanuit het Rijk voor de bossenstrategie.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Maar, voorzitter, dat heb ik de gedeputeerde vaker horen zeggen: we zijn geen bossenprovincie. Dat we minder bos hoeven te realiseren op wat we al hebben dan andere provincies, die wel echt een bossenprovincie zijn, dat snap ik. Maar we moeten toch aan de lat staan voor onze eigen hoeveelheden procenten aan nieuw bos. Ons idee om daar proactiever dan mee om te gaan, wat ik ook in de motie dan van de Partij voor de Dieren lees, dat zou ons dan toch allemaal op weg helpen?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, ik denk, het ligt ook wel wat complexer dan dat. Wat ik net zei, wij kijken bij de bossenstrategie- Natuurlijk kijken we naar onze opgave die we hebben, daar hebben we ook ons aan gecommitteerd. Alleen, een voedselbos is wel even iets anders. Het is niet zo dat wij daar proactief mensen voor inzetten om ook nog eens voedselbossen te gaan zoeken. Het is dat wij actief bezig zijn met die bossenstrategie en daar de mogelijkheden voor de voedselbossen in meenemen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Nog één keer. Mag dat, voorzitter?

De **VOORZITTER**: Is het een nieuwe vraag? Anders krijgt u hetzelfde antwoord.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Het is een afsluitende conclusie dan, als dat mag.

De **VOORZITTER**: Ja, maar als u standpunten gaat herhalen, heb ik liever een andere interruptie, als u dat goedvindt. De heer Hollebeek.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dank u wel. Het gaat mij eventjes om- Nou, ben ik hem even- Ja, het ging eventjes, omdat wij geen bossenprovincie zijn, en dat is natuurlijk begrijpelijk. Maar mevrouw Jellema heeft het ook al een beetje aangegeven. De vraag is eigenlijk aan de gedeputeerde: is het dan juist niet extra belangrijk, ook als je naar de definitie van biodiversiteit kijkt, dat we die paar mogelijkheden die er wellicht wel zijn, dat we die dan ook proberen te inventariseren en waar mogelijk dan ook te benutten?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Maar ik weet niet hoe helder ik nog kan zijn. We hebben heel veel inzet op het inventariseren waar wij bossen kunnen planten, bomen kunnen planten, bossen kunnen aanleggen. Daar zijn we heel actief mee bezig, want daar moeten we een enorme stap in zitten.

Daarbij kijken we wel, ook als de vraag er is of daar een voedselbos kan, of dat kan. Maar dat is echt iets wat- Het is al een hele klus – dat kan ik u meegeven en dat zult u ook wel lezen in de brief volgende week – om alleen maar al die bossen te compenseren en aan te leggen.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, dan blijft de vraag nog steeds van, sluit dat uit dat je actief communiceert op welke plekken bossen mogelijk zijn? En dan gaat het niet specifiek over voedselbossen. Dat is een onderdeel van bossen. Dat heeft de gedeputeerde ook in de commissievergadering eigenlijk gezegd, dat dat één pakket is, dat het onderdeel is van- Dus gewoon het actiever uitdragen, zodat mensen weten waar überhaupt de ruimte ligt voor bebossing.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ja, u hoort mij, ik ben daar in die zin wat behoudender in om daar een toezegging in te doen. Ik zeg gewoon dat, waar bossen, waar wij zien dat die aangelegd kunnen worden, mijn vraag altijd is, en dat vind ik heel actief: kan dat ook een voedselbos zijn? En daarnaast kijken we natuurlijk mee met mensen die verzoeken doen voor een voedselbos, of dat daar kan. Want wij zijn er ook bij gebaat dat als dat kan en het is op een plekje waar wij niet aan gedacht hebben, dan helpt dat ons ook.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Dan ga ik over naar de moties. Motie 245 over stikstof, die is aan de Provinciale Staten. Dus daar zal ik niets mee doen. Het ligt vast in de wet, maar de Staten wordt om een uitspraak gevraagd.

Dan hebben we de konijnenpopulatie. Ja, deze is overbodig en daarmee ontraden we die ook. Want wat u vraagt, is ook staand beleid, ook zonder dat we een apart actieplan hebben. Wij zijn al bezig met te kijken, want we weten hoe belangrijk dat konijn ook is voor ons duin-ecosysteem en we investeren ook in onderzoek, ook in waar je, ja, konijnen weer opnieuw kan uitzetten. Dat is ook niet altijd een even groot succes, maar we gaan er wel mee door, want dat is wel inderdaad een heel interessante om die populatie te herstellen. Dus waar de kansen zich voordoen, worden die ook zeker ingevuld. Dus bij deze. We doen het al wel. En dus ontraden.

Dan het amendement Natuurbeheerplan. Ja, ik vind het in die zin een beetje een lastige, maar, ja, er staat gewoon in feite dat we eventuele andere oplossingen, die bedacht worden voor na ’27, dat we die ook meenemen. Ja, ik zie daar niet echt een heel enorme uitdaging in, want dat is ook zoals het moet zijn en het is voor de volgende periode. Dus daarmee zeg ik van, het kan overgenomen worden.

Dan de motie 247. Ja, rewilding. Ja, in het kader van PPLG, gaan we natuurlijk kijken naar de natuurdoelen en hoe dat ook past. Rewilding en extensief beheer is daar geen doel op zich, want je moet gewoon goed kijken naar de doelen die we willen gaan behalen. En, nou ja, daarin wordt natuurlijk gekeken naar verschillende soorten processen. Waar passend zal rewilding, kan daar ook wel een invulling aan gegeven worden, zoals dat nu ook wel in sommige gebieden gebeurt. Maar rewilding is niet altijd kostenbesparend. Dus deze motie moet ik helaas voor u ontraden.

Dan motie 248 Niet maaien en begrazen. Ja, ik vind dat altijd iets- De natuur heb je niet in de hand. En zeker wat we vandaag ook al gehoord hebben, het moment van maaien vind ik heel lastig, want het beste moment volgt sowieso al niet de kalender. Maar het is ook zo dat agrarisch natuurbeheer met weidevogelbeheer, ja, dat wil je ook dat die agrariër daar nog steeds ook zijn fiducie in heeft en dat ook graag wil. Want het is ook zo dat ook dat maaien, als je dat niet toestaat voor 1 juli, dat ook weleens kan resulteren in dat die vrijwillige deelname afneemt, maar ook dat de weidevogels daar niet bij gebaat zijn. Dus wat dat aangaat, zeggen wij van, wij ontraden deze motie.

Dan Meer regie op bossenstrategie, motie 249. Wij hebben echt wel de regie op de bossenstrategie. We zijn er ook binnen dit huis heel erg mee bezig. Het is alleen nog steeds ons grootste aandachtspunt, en dat is ook op het stikstofdossier, dat er nog steeds geen middelen beschikbaar zijn gesteld, met uitzondering dan voor het compensatiebos. Dat maakt het wel heel erg lastig. Ja, landelijk zal er naar inschatting ongeveer 2,5 tot 2,6 miljard nodig zijn om die ambities te gaan halen. En we hopen gewoon dat binnenkort, vrijdag 25 november – ik durf het bijna niet te zeggen – is de verwachting dat we dan de brieven krijgen, ook over het NPLG. Dat daar ook een eerste start gemaakt zal worden. We zijn nu al actief in kaart aan het brengen wat

nou die kansrijke bosplanprojecten zijn binnen onze provincie. Dus wat dat aangaat, moet ik op dit moment deze motie ontraden. En dan heb ik ze allemaal gehad, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik ga kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Köhler?

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik wil alleen mededelen dat wij onze konijnenmotie intrekken.

Motie 246 'Herstel konijnenpopulatie' maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen c.q. besluitvorming.

De **VOORZITTER**: Dat is nummer-

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik wil het best toelichten. Mag dat, voorzitter?

De **VOORZITTER**: Nee, hoor, dat is prima. Dat zou bij de konijnen af zijn, maar 246 is ingetrokken. Dank u wel.

De heer **KÖHLER** (JA21): Ik denk dat het voldoende aandacht heeft gehad en ik heb veel vertrouwen in de volgende coalitie.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit was een ordevoorstel, maar ik denk dat iedereen akkoord is. Hij is ingetrokken. Dan gaan we naar Statenlid Cardol? Nee? Mevrouw De Groot? Nee. Mevrouw Koning? Ook niet. Mevrouw Jellema? [...] De heer Hollebeek.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Dank u wel. Ja, het spijt me toch om te horen dat de motie die drie jaar lang is aangehouden, dan wordt ingetrokken. Het had toch wel heel mooi geweest dat hij nog een keer aangehouden zou worden. Maar goed, dat is aan de heer Köhler.

Ik wil even over mijn moties, want ik begrijp ook wel dat dingen lastig zijn. Maar ik wil toch even verduidelijken dat die 1 juli, van het maaien, die komt niet uit onze hoge hoed. Die komt ook uit het Aanvalsplan Grutto zelf en ook vanuit de Vogelbescherming. Dus daar is echt wel over nagedacht. Ik weet ook niet zo goed waarom later maaien in het nadeel van de weidevogel zou kunnen zijn. Dus dat wil ik dan graag nog even van de gedeputeerde horen.

Rewilding, ja, er werd even gezegd, dat overleg met gemeenten. Mevrouw Jellema zei net, ja, natuurlijk, we hebben het hier niet over het landje achter de laatste flat. We hebben het over gebieden die wij ook actief goed genoeg achten om dit soort processen op los te laten. En daar moeten we naar gaan kijken.

En tenslotte nog over de bossenstrategie. Ja, wij verwachten gewoon eigenlijk dit verschil – en dat is het laatste, dan wil ik er niks meer over zeggen – dat we als provincie de stap maken van ruimte laten tot ruimte maken. Dus dat je iets actiever uitdraagt dat dit soort dingen mogelijk zijn. En veel meer dan dat is het eigenlijk niet.

De **VOORZITTER**: En uw spreektijd zit er ook op.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): En daarom.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer De Wit? Nee. Mevrouw Strens? De heer Klein? Dan is er nog één vraag van de heer Hollebeek voor de gedeputeerde in tweede termijn. Het woord is aan gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u, voorzitter. Ja, even dan nog wat uitgebreider. Kijk, het agrarisch natuurbeheer, dus eigenlijk het weidevogelbeheer, dat gebeurt op vrijwillige basis. Ze zijn nu heel erg actief en je ziet ook dat het een soort, ja, verslaving is, van, als ik maar meer weidevogels heb. En dat willen we ook graag zo houden. De collectieven stemmen ook af met de agrariërs wanneer er het beste bemaaid kan worden. Dat zie je ook met mozaïekbeheer. Dus daar wordt wel veel aandacht aan gegeven. En ook – het werd ook al eerder gezegd – als je, ja, het maaien voor 1 juli, als je dat niet meer zou toestaan, dan geeft dat ook mee dat er een derving van, ja, van inkomen terechtkomt. Dus dat geeft een verlies. En de beheervergoeding weegt gewoon niet volledig op tegen dat soort maatregelen. Dus daarom zou ik ook zeggen van, daarom wijs ik het ook af, die motie.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk even rond of er nog partijen zijn, fracties, die moties of amendementen willen aanpassen. Intrekken mag ook. Dat zie ik niet. Dan gaan we de beraadslagingen afronden. En stemmingen ook, zullen plaatsvinden aan het eind van de agenda.

De discussie is gesloten.

De **VOORZITTER**: We hebben twee vragen bij het vragenuur. Die wilde ik nog behandelen en daarna kunt u genieten van het diner en daarna gaan we stemmen. Kunt u daarmee instemmen? [...] Ik hoor hier zomaar commentaar. Maar ik zag een hand. Een ordevoorstel van de heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, voorzitter, dank u wel. Gezien de tijd die het stemmen in beslag zal nemen, lijkt het mij verstandig om voor het diner te stemmen, zodat iedereen kan bepalen om daaraan deel te nemen of wellicht iets anders te gaan doen. Dat lijkt me tactisch wat sterker. Dat wil ik graag voorstellen aan de rest van de Staten.

De **VOORZITTER**: Dat mag u. Maar ik heb ook rekening te houden met uw magen. Ik ga even kijken wat de vergadering wil. Wilt u doorgaan? [...] Heerlijk als u zo eensgezind 'ja' zegt. Dat is echt geweldig. Dan gaan we door.

18. Vragenuur.

De **VOORZITTER**: Gaan we nu naar 18, het vragenuur. Ik wil u erop wijzen dat geen interrupties zijn toegestaan. U kunt ook geen moties indienen. De vragensteller krijgt drie minuten en Gedeputeerde Staten krijgt ook drie minuten om te reageren. Graag even centraal, alstublieft. En dan is er nog een korte tweede termijn met één minuut en eventueel kunnen andere vragenstellers dan ook een vraag stellen. Er zijn twee sets mondelinge vragen ingediend. En we gaan nu over naar de heer Klein van de ChristenUnie voor het stellen van de eerste set vragen inzake vergunningen woontoren in BPL en NNN-gebied Naarden. Ik geef het woord aan de heer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, dank u wel, meneer de voorzitter, en dank voor de mogelijkheid om die vragen te mogen stellen. De betreffende gedeputeerde is er niet, maar ik neem aan dat GS daar een vorm voor heeft gevonden om toch antwoord te kunnen geven. Wij hebben al eerder, samen met de VVD, aandacht gevraagd voor het plan om een heel hoge – elf verdiepingen ofzo, of negen verdiepingen – woontoren te bouwen aan de Driftweg in Naarden. En dat ligt eigenlijk tegen de gemeente Huizen aan in het natuurgebied. Wij zijn van mening dat het gebouw op deze plek helemaal niet past. Het is in flagrante tegenspraak met de kernwaarden van het BPL-gebied. Daar wordt gesproken over een coulisselandschap en het bouwplan zal ook allerlei effecten hebben op het Nationaal Natuurnetwerk, want het ligt daar zelfs middenin. Nou, de provincie heeft al eerder bezwaar aangetekend tegen dit bouwplan. En de gemeente heeft het bouwplan toen, of de vergunning, toen ingetrokken vanwege een vormfout. Nu is opnieuw de vergunning verleend. Wij zijn nou benieuwd wat dat betekent voor de inhoud van het plan en het standpunt van de provincie. We hebben daarom een aantal vragen. De eerste vraag is, is het standpunt, zoals toen verwoord door GS, nog steeds het standpunt als het gaat om de recente afgegeven vergunning? En bent u voornemens opnieuw bezwaar in te dienen tegen de afgegeven vergunning? Is het ingediende bezwaar – dat is de tweede vraag – van de provincie op de eerder afgewezen vergunning door de gemeente betrokken bij de nieuwe vergunning? Derde vraag, bent u het met ons eens dat de functie die deze vergunning geeft aan een betreffende locatie vanuit een goede ruimtelijke ordening niet passend is en dat er onvoldoende rekening is gehouden met de belangen en waarden in de omgeving van het vergunde bouwplan? Vierde vraag, heeft u dit keer wel in het voortraject overleg gehad met de gemeente Gooise Meren over deze vergunningsaanvraag? En heeft u de gemeente toen gewezen op de strijdigheid met de provinciale regels en je provinciale beleid? En heeft dit geleid tot aanpassingen in de vergunning? En tenslotte, overweegt u nog andere stappen om deze aantasting van door de provincie beschermde waarde te voorkomen? En op welk moment is dat aan de orde? Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk even naar het College wie de beantwoording voor deze vragen overneemt. Dat is gedeputeerde Rommel. En ook u krijgt drie minuten.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het is in die zin een beetje lastig dat we even natuurlijk overvallen werden. Ja, we kunnen het ook schriftelijk aan u meegeven als u dat goed zou vinden. Want dat was eigenlijk het idee.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, 'overvallen' is een wat vreemd woord, omdat ik de vragen heb ingediend, volgens mij op 9 november of zo, voor elven.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Nee, ik heb antwoorden, alleen ik vind het een beetje lastig-

De **VOORZITTER**: Even voor alle duidelijkheid. We gaan even niet discussiëren. U mag gaan zitten en er wordt gewoon beantwoord. En als u vindt dat er niet voldoende beantwoord is, krijgt u straks in de tweede termijn nog een minuut. En als er dan nog behoefte is, dan kan altijd het College denk ik schriftelijk nog verder beantwoorden. Maar ik zou nu graag tot de beantwoording willen overgaan.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Oké. Even kijken, hoor. Is uw standpunt, zoals toen verwoordt nog steeds uw standpunt en gaat u- Nou, de eerste vraag. Het antwoord is 'ja'. We zijn ook nog steeds van mening dat het bouwplan in strijd is met de bestemmingsplanregels. En hiermee dient de ontwikkeling gezien te worden als een nieuwe stedelijke ontwikkeling die moet voldoen aan de instructieregels van het MRA Landelijk Gebied en Natuurnetwerk Nederland. En voor ons, de ligging juist in het NNN-gebied is eigenlijk het grootste breekpunt in dit plan. Dus wij zullen dan ook opnieuw bezwaar gaan maken tegen deze vergunning. We willen wel opmerken dat er sprake is van een gebrekkig bestemmingsplan, ja, met niet eenduidige bestemmingsplanregels. En dan uw vraag of- Is het ingediende bezwaar van de provincie door de gemeente betrokken? De eerdere vergunningaanvraag is in de beslissing op bezwaar geweigerd op de formele grond dat de aanvragen gedurende de procedure zodanig is gewijzigd dat een nieuwe aanvraag had moeten worden ingediend. De gemeente is dus in het nu voorliggende besluit opnieuw van mening dat de omgevingsvergunning kan binnen de regels van het bestemmingsplan. Dat maakt dat er opnieuw weer geen rekening is gehouden met de instructieregels van de OVNA 2020. Wel is wat uitgebreider gemotiveerd waarom de gemeente van mening is dat het plan past binnen de bestemmingsplanregelingen. Alleen, wij zijn van mening dat nu geen rekening is gehouden met de instructieregels voor met name, zoals ik al zei wat voor ons heel belangrijk is, de NNN, de Omgevingsverordening. En u heeft de instructieregels bepaald vanuit de goede ruimtelijke ordening. Dus daar houden wij ook aan. En in het voortraject heeft geen overleg plaatsgevonden met de gemeente. Nu de omgevingsvergunning is verleend, is het nemen van andere stappen, anders dan het indienen van het bezwaar, zoals bij de eerste vraag, niet aan de orde. En, nou ja, dan gaan wij kijken hoe het gaat in de verdere bezwaar- en beroepschriftenprocedure. Dank u, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De indiener, heeft u nog vragen? U krijgt nog één minuut volgens onze spelregels. Dus u mag gewoon- U kunt ook aan die kant gaan staan. Dat is ook goed. Ga maar hier staan. Ja.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nou, ik heb eigenlijk geen vragen. Het is volgens mij een kraakheldere beantwoording. Ik ben blij dat u dat bezwaar in gaat dienen en ik ben benieuwd naar de uitkomst. En als dat nodig is, dan vertrouw ik erop dat GS dan vervolgstappen gaat nemen.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere Statenleden die hier vragen over willen stellen? Mevrouw Van Andel. Mag u ook hier komen staan. Ja. Het zijn onze regeltjes.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Ja, dat wist ik wel. Bedankt voor het antwoord. Ik begreep alleen- U zei eerst 'we gaan zeker nog een keer bezwaar maken', maar daarna zei u 'dat kan nu eigenlijk niet meer, omdat de vergunning al verleend is. Hoe gaat het dan nu verder? Wat moeten nou de inwoners ook dan denken met een vergunning die verleend is en de provincie nog bezwaar gaat maken. Wat is dan nu het perspectief voor deze toren?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik denk dat u doelde op een ander antwoord. [...] Ja, ik had gezegd dat de eerdere vergunningaanvraag in de beslissing op bezwaar geweigerd is op formele grond en dat die aanvraag gedurende de procedure zodanig is gewijzigd dat er een nieuwe aanvraag had moeten worden ingediend. Want het bezwaar kunnen wij wel maken en dat gaan wij ook maken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we nu naar de tweede vraag in het vragenuur en die zal worden gesteld door mevrouw Bouhlel. Zij gaat een set vragen stellen over de overlast en schade van de N243. Ook voor u drie minuutjes.

Mevrouw **BOUHLEL-LASCARIS** (SP): Ja, we hebben het er vorige week natuurlijk al even heel kort over gehad. Maar er is een brief binnengekomen. Die, zag ik nu net, niet naar alle Statenleden gestuurd. Ik dacht van wel. Maar op 11 september hadden de bewoners al hun zorgen geuit en de ervaringen gedeeld van de last van de werkzaamheden. En op 9 november is dan die mail naar een aantal van ons gekomen. Bewoners geven daarin aan dat er geluidsoverlast is: verkeersoverlast, fijnstofoverlast, maar ook schade aan hun historische panden. Doordat het historische panden zijn, kunnen ze dat niet zomaar herstellen. Dus ik wil graag vragen aan gedeputeerde, of hij daar iets in kan betekenen in de vorm van een tegemoetkoming.

De heer en mevrouw Boon, die hebben de geplaatste fietsbrug en vangrail voor hun huis – u bent er vorige week geweest – waardoor het heel onveilig is om nog bij hun het erf af te komen. Kunt u met hen kijken naar mogelijkheden om dat weer veilig te maken? En oorspronkelijk was de N243 een erftoegangsweg. Er is een eerdere belofte gemaakt: wanneer de Frisiaweg in gebruik genomen werd, dat het dan weer teruggebracht werd naar zestig kilometer en dus weer die erftoegangsweg werd. De bewoners vragen zich af of die belofte ooit nog nagekomen wordt.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan gedeputeerde Olthof om te reageren namens het College.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u wel, voorzitter. Heel kort antwoord op de vragen. Is de gedeputeerde bekend met de klachten? Ja, de gedeputeerde is bekend met klachten? [...] Ja, maar ze staan wel op papier. Dus ik beantwoord ze maar even. We zijn inderdaad vorige week, ben ik met drie wethouders, zijn we daar geweest. Heb ik ook met de families gesproken. Kan de gedeputeerde iets betekenen? Kan de provincie iets betekenen in de ontstane schade? Nou, er zijn normale procedures voor. Als iemand schade heeft, kan hij er gewoon een melding van maken en zijn er ook verzekeringen voor. Dus daar ga ik verder geen andere tegemoetkoming in doen. En als het gaat over de familie Boon, daar ben ik ook geweest. Ik ga ervan uit dat u er ook bent geweest en heeft kunnen zien dat er een tijdelijke fietsbrug is. Ik heb ook met de familie Boon afgesproken- Volgens mij komt er helemaal geen vangrail aan hun kant, maar aan de overkant van de weg. Dus over die veiligheid daar, dat laat ik nog even in het midden. Maar ik heb wel met de familie Boon afgesproken – want ik ben er heel kort even geweest – dat ik binnenkort daar een afspraak mee maak. Dus dat dat gaan we doen. En gaat de gebiedsontsluitingsweg weer een erftoegangsweg worden? Nee, dat gaat het niet worden. Ik ben ook niet bekend met een belofte die daarin is gedaan. Maar het is zo'n belangrijke weg en ook de hele inrichting van de weg staat het niet toe om daar zestig kilometer van te maken. Wat ik wel heb afgesproken met mevrouw Van Lent, die ook heeft ingesproken, om te kijken of we kunnen handhaven, ook naar aanleiding van eerdere afspraken die er zijn gemaakt met een aantal Statenleden die er zijn geweest. We zijn aan het kijken of wij in ieder geval met ook mobiele flitsers daar wat mee kunnen gaan doen. Dus we zijn in gesprek met bewoners en proberen ook de klachten die daar zijn ook serieus op te pakken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bouhlel, heeft u nog nadere vragen? Nee? Dank. Dan is er één vraag. Dat is de heer Dessing van Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Een heel korte opmerking.

De **VOORZITTER**: Misschien wilt u daar gaan staan? Anders lijkt het een interruptie.

De heer **DESSING** (FvD): Excuus. Een heel korte opmerking. Ik wil de gedeputeerde danken ook voor die mobiele flitsmogelijkheden die hieruit voortgekomen zijn naar aanleiding van mijn opmerking in de vorige Statenvergadering. Dus dank daarvoor.

De **VOORZITTER**: Het was niet echt een vraag, maar complimenten, daar zijn de gedeputeerden- Ja, u heeft ook nog een minuut om te reageren. U maakt er een vraag van?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Nee, geen vraag, maar even dat er geen misverstand is. Ik heb met de familie Van Lent, mevrouw Van Lent, afgesproken dat we kijken wat de mogelijkheden zijn. In Hoorn zijn ze ook geplaatst. Kijken of dat de mogelijkheid is om die ook bij het OM te krijgen. Dus even niet de toezegging dat het gaat gebeuren, maar dat we er wel serieus naar kijken.

De **VOORZITTER**: Hiermee is het vragenuur afgerond. Dank u wel. Op uw verzoek gaan we nu door naar agendapunt 19 en dat is de gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten. Nu is het wel van belang dat we even gaan kijken wie er allemaal is en hoeveel stemmen er uitgebracht kunnen worden. Dus als er nu leden zijn die rondlopen in het gebouw,

dan wil ik u verzoeken om- Ik schors nu twee minuutjes, zodat iedereen terug kan komen. Vijf minuutjes maximaal. Vijf minuten schorsing en dan gaan we beginnen.

Schorsing 18.00 tot 18.07 uur.

19. Gebundelde stemming van alle motie(s) amendement(en) en voordrachten PS 21 november 2022.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, aanwezigen, we gaan- Ik heropen de vergadering. We zijn bij agendapunt 19. Ik heb als afwezig mevrouw Van Soest, mevrouw Kaamer van Hoegee, de heer Hartog, mevrouw Bezaan, de heer Koyuncu, mevrouw Vastenhouw en mevrouw Nanninga. Dus dat betekent dat we 48 geldige stemmen kunnen uitbrengen. Meneer Heijnen, klopt dat? [...] Dat er 48 geldige stemmen uitgebracht kunnen worden. Ja. Dan begin ik met de stemming over punt 15, het vaststellen van de Regionale Veenweide Strategie. Als eerste breng ik in stemmen, dat is amendement 64, ingediend door D66, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren en SP. Regionale Veenweide Strategie. Mensen die een hoofdelijke stemming willen? Een stemverklaring of een aantekening? Dan open ik de stemming voor amendement 64.

Nee, er gaat iets niet goed, want de voorzitter kan nu in een keer ook meestemmen. Dat is wel heel bijzonder. Dat zou ik soms graag willen doen, maar- In een keer heeft u 49- We gaan even het- Ik zie al wat er aan de hand is: de vicevoorzitter zat nog hier. Het maakt niet uit. Het systeem werkt dus. Zo ziet u maar. Ik ben zo eerlijk om te zeggen dat ik niet stiekem een keer op plus of min wilde drukken. Opnieuw breng ik in stemmen amendement 64. De stemming is nu geopend. 48 stemmen kunnen worden uitgebracht. De stemming is gesloten.

Amendement 64 'Regionale Veenweide Strategie 1.0', ingediend door D66, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren en SP.
Amendement 64 is met 28 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Vervolgens motie 237 is ingetrokken.

Gaan we naar motie 238, ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, SP, Partij voor de Dieren en ChristenUnie. Motie 238. Iemand hoofdelijke stemming? stemverklaring of aantekening? Ja. De heer De Wit, VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter, waarvoor dank. Wij zullen vóór deze motie stemmen, omdat die ook zeker in lijn ligt met de vervolgstap zoals wij die zien. Maar op één punt delen wij het verzoek niet. Dat gaat over de inzet van RO-instrumenten. We vinden dat op dit moment echt een voorbarige oproep en denken dat andere instrumenten eerst komen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Anderen nog een stemverklaring? Zo niet, dan open ik de stemming voor motie 238. 48 stemmen binnen. We sluiten de stemming.

Motie 238 'Regionale Veenweidestrategie (RVS) zo snel mogelijk concreet!', ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, SP, Partij voor de Dieren en ChristenUnie.
Motie 238 is met 34 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

Motie 239 is ingetrokken.
Voordracht 59. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand stemverklaring? Ja. Mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING-HOEVE** (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. We vonden het stuk, de Regionale Veenweide Strategie, ambitieus en realistisch en hadden voor willen stemmen, maar het geamendeerde voorstel wordt onrealistisch en onwenselijk. Door de complexiteit is het niet haalbaar. Dus we zijn nu genoodzaakt tegen te stemmen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? De heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, voorzitter, dank u wel. Omdat we voor tientallen miljoenen euro's veenweide onder water laten lopen met brak water onder andere, om, zoals de gedeputeerde heeft aangegeven, CO_2 te gaan reduceren, waardoor boeren nog verder in de problemen worden

gebracht en de biodiversiteit naar de haaien gaat, vinden wij dit een onhaalbaar en onbetaalbaar plan en zullen wij dus met volle overtuiging tegen stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: De heer Deen.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Helaas bevat ook dit document weer de kennelijk onvermijdelijke jacht op het CO_2-molecuul. De strategie bevat daarnaast te veel onzekerheden voor onze waardevolle boeren. Wij vrezen dat, mede door de verhoogde Europese doelstellingen, het CO_2-sprookje uiteindelijk de belangen van boeren gaat overschaduwen. Wij zullen tegen stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Anderen nog? Ja. Statenlid Kostić, Partij voor de Dieren.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ja, dank u wel. De Partij voor de Dieren stemt tegen deze voordracht, juist omdat het niet ver genoeg gaat en we verschillende crises hebben die we met urgentie moeten aanpakken.

De **VOORZITTER**: Anderen nog? Aantekening? Dan open ik de stemming voor voordracht 59, het vaststellen van de Regionale Veenweide Strategie 1.0. De stemming is gesloten.

Voordracht Regionale Veenweide Strategie 1.0 (VD-59)
Voordracht 59 is met 31 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar de stemming over punt 16. Dat is het Programma Natuurnetwerk 2023. Motie 239 is ingetrokken. 240 is ingetrokken. En dan ben ik bij motie 241, ingediend door de PvdA met als titel Gelijk speelveld. Iemand hoofdelijke stemming? Een stemverklaring? Mevrouw De Groot, SP.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, voorzitter. Graag een stemverklaring. Wij vinden het wel een heel goede motie van de Partij van de Arbeid. Het enige nadeel vinden wij dat er niet bij het beperken van stikstof wordt gekoerst op natuurherstel. Desondanks zullen we vóór de motie stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Hollebeek, Partij voor de Dieren? Nee? O. Anderen nog een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 241. De stemming is gesloten. 48 stemmen binnen.

Motie 241 ‘Stikstof ‘Gelijk Speelveld’, ingediend door PvdA.
Motie 241 is met 38 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Motie 242 is ingetrokken.

Dan kom ik bij motie 243, ingediend door Partij voor de Dieren. Titel: Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Iemand een stemverklaring? Iemand aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 243. U stemt snel vandaag. De stemming is gesloten.

Motie 243 ‘Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen’, ingediend door Partij voor de Dieren.
Motie 243 is met 28 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar motie 244, ingediend door Partij voor de Dieren met als titel Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor intensivering. Motie 244. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Of aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 244. De stemming is gesloten.

Motie 244 ‘Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor intensivering’, ingediend door Partij voor de Dieren.
Motie 244 is met 28 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over de voordracht nummer 60 stemmen, het Programma Natuurnetwerk 2023. Iemand hoofdelijke stemming? Of een stemverklaring? Ja, de heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. In tijden van samenleving ontwrichtende crises vindt onze fractie het onvoorstelbaar dat er voor de komende jaren in totaal 262 miljoen euro wordt uitgetrokken voor onder andere de aankoop van gronden en Natura 2000-herstelmaatregelen. We zullen tegen stemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Hollebeek, Partij voor de Dieren.

Statenlid **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja, voorzitter, wij zijn van mening dat het aankopen en de realisatie van NNN altijd sneller mag, maar we zien ook wel dat er een goede slag gemaakt wordt. De situatie verbetert. Dus we geven het College het voordeel van de twijfel. Of, we geven het vertrouwen, laat ik het positiever uitdrukken. Dus we zullen vóór stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Dessing, Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij willen niet meewerken aan de ontsnippering van het Noord-Hollandse tekentafelnatuurlandschap door middel van de aankoop van natuurgebieden, waar we het geld de komende tijd heel hard nodig zullen hebben voor andere zaken. Dus wij stemmen tegen deze voordracht.

De **VOORZITTER**: Nog anderen een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 60, Programma Natuurnetwerk 2023. 48 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Voordracht Programma Natuurnetwerk 2023 (VD-60)
Voordracht 60 is met 34 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Dan komen we nu bij de stemming over punt 17, voordracht 58, het Natuurbeheerplan 2023. Als eerste breng ik in stemming amendement nummer 65, ingediend door het CDA en de ChristenUnie: Niet op voorhand subsidiemogelijkheden uitsluiten. Is er iemand die hoofdelijke stemming wenst? Een stemverklaring? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor amendement 65. Iemand twijfelt nog. De stemming is gesloten.

Amendement 65 ‘Natuurbeheerplan: niet op voorhand subsidiemogelijkheden uitsluiten’, ingediend door CDA en ChristenUnie.
Amendement 65 is met 12 stemmen voor en 36 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: VVD, CDA, ChristenUnie en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar de eerste motie. Dat is motie 245, ingediend door JA21: Uitspreken dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn. Motie 245. Iemand hoofdelijke stemming? Een stemverklaring? De heer Dessing van Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Forum voor Democratie is van mening dat de stikstof totaal geen probleem is, maar als die stikstoftrein toch doordendert – en daarom zouden we dus eigenlijk tegen deze motie moeten stemmen als u dat doortrekt – dan vinden we elk uitstel na 2030 te verdedigen. Dus zullen wij, alles afwegende, vóór deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**: De heer Klein, ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, wij zien als ChristenUnie niets in acties die bijdragen aan het verder ingraven in een discussie die al heel erg gepolariseerd is. Deze motie voegt helemaal niets toe. Dus we zullen niet vóór stemmen.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? De heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, wij willen ons aansluiten bij de woorden van de heer Dessing.

De **VOORZITTER**: Iemand aantekening? Zo niet, dan open ik nu de stemming voor motie 245. De stemming is gesloten.

Motie 245 ‘Uitspreken dat de stikstofdeadline van 2030 niet dogmatisch moet zijn’, ingediend door JA21.
Motie 245 is met 20 stemmen voor en 28 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: VVD, JA21, CDA, Forum voor Democratie, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 246. Is ingetrokken.

Dan komen we bij motie 247, ingediend door Partij voor de Dieren en de SP: Inventarisatie mogelijkheden voor extensiever beheer van natuur en ‘rewilding’. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Iemand een stemverklaring? Iemand aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 247. 48 stemmen binnen. De stemming is gesloten.

Motie 247 ‘Inventarisatie mogelijkheden voor extensiever beheer van natuur en ‘rewilding’’, ingediend door Partij voor de Dieren en SP.
Motie 247 is met 12 stemmen voor en 36 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren en SP.

De **VOORZITTER**: Gaan we naar motie 248, ingediend door Partij voor de Dieren en SP. De titel is: Gebieden Aanvalsplan Grutto niet maaien en begrazen voor 1 juli. Is er iemand die hoofdelijke stemming wil? Iemand een stemverklaring? Iemand aantekening? Dan open ik de stemming voor motie 248. De stemming is gesloten, met 48 stemmen binnen.

Motie 248 ‘Gebieden Aanvalsplan Grutto niet maaien en begrazen voor 1 juli’, ingediend door Partij voor de Dieren en SP.
Motie 248 is met 8 stemmen voor en 40 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren, PVV en SP.

De **VOORZITTER**: Dan komen we bij motie 249, ingediend door Partij voor de Dieren en SP met als titel Meer regie op Bossenstrategie. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? Een aantekening? Ik open nu de stemming voor motie 249. De stemming is gesloten.

Motie 249 ‘Meer regie op Bossenstrategie’, ingediend door Partij voor de Dieren en SP.
Motie 249 is met 6 stemmen voor en 42 stemmen tegen verworpen. Voor hebben gestemd: Partij voor de Dieren en SP.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik nu in stemming voordracht 58, het Natuurbeheerplan 2023. Iemand hoofdelijke stemming? Iemand een stemverklaring? De heer Deen, PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. In plaats van de natuur met rust te laten, willen nogal wat mensen voor Onze Lieve Heer spelen en bepalen hoe een en ander eruitziet. Daar zijn wij niet voor. En ook dit document bevat weer de hardnekkige bestuurlijke dwaling-

De **VOORZITTER**: Een korte stemverklaring, alstublieft.

De heer **DEEN** (PVV): Ja, twee zinnen. Ook dit document bevat weer de hardnekkige bestuurlijke dwaling dat er sprake zou zijn van betekenisvolle invloed van de mens op het klimaat. Wij stemmen tegen, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Anderen nog een stemverklaring? De heer Dessing, Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij zijn ook van mening dat de natuur veel meer zijn gang moet gaan dan de tekentafelnatuur op een parkmatige manier te beheren, zoals de heer Köhler heeft aangegeven. Bovendien vinden wij de financiële tekorten, die eraan zitten te komen, ook een teken dat wij tegen dit voorstel moeten stemmen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Nog andere stemverklaringen? Aantekening? Dan open ik nu de stemming voor voordracht 58. En de stemming is gesloten.

Voordracht Natuurbeheerplan 2023 (VD-58)

Voordracht 58 is met 35 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd: JA21, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, PVV, Fractie Baljeu en Namens Noord-Hollanders..

20. Sluiting.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, ongelofelijk hoe snel we dat gedaan hebben. De eerstvolgende Statenvergadering zal plaatsvinden op 19 december. Dan zie ik u graag weer terug. Ik sluit hierbij de vergadering. Dank u wel.

Sluiting 18.25 uur

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
Technische briefing: Algemeen ZZS en Vermijdings- en Reductieprogramma Tata Steel.Algemeen														
1e Begrotingswijziging													allen	2022: 07-02 NLG (A-agenda), 07-03 PS
2e Begrotingswijziging													allen	2021: 20-09 NLG, 11-10 PS 2022: 05-09 NLG, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging													allen	2021: 22-11 NLG, 13-12 PS 2022: 28-11 NLG, 09-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 13-06 NLG (A-agenda), 04-07 PS
Begroting													allen	2021: 25-10 NLG (A-agenda), 08-11 PS 2022: 24-10 NLG (A-agenda), 14-11 PS
Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu														
Interbestuurlijk toezicht (VTH-taken) en omgevingsdiensten algemeen													Olthof	15-03-2021 VTH taken/Ruimte: C- naar B-verzoek (SP) inz. datacenters Hollands Kroon (zie ag.pnt. 17d), met uitnodiging van cie. RWK) 04-10-2021 werkbezoek omgevingsdienst NZKG - Tata Steel 10-1-2022: GS heeft met de commissie afgesproken dat de commissie elke twee maanden een update ontvangt over de VTH taken ipv elke maand. Daarnaast geldt natuurlijk wel de actieve informatieplicht voor GS bij relevante ontwikkelingen (was voorheen maandelijks een VTH-brief). *Planning 16-1-2022: De Overeenkomsten en uitvoeringsprogramma's 2023 omgevingsdiensten. PNH heeft haar VTH taken op het gebied van onder meer milieu, natuur en bodem gemandateerd aan de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland. Jaarlijks worden in de uitvoeringsprogramma's beschreven welke activiteiten door de omgevingsdiensten namens het college van Gedeputeerde Staten worden uitgevoerd en vastgelegd welke financiële afspraken daarover zijn gemaakt.*
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)													Olthof	13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS 7-02-2022 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG A-stuk Voordracht
Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)													Olthof	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)													Stigter	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 07-02-2022 Zienswijze Kadernota 2023 OD NHN (A-agenda), 07-03-2022 in PS 13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)													Stigter	20-09-2021 Resultaatbestemming 2020 (A-agenda), 11-10 in PS 13-06-2022 Jaarstukken 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 in PS 05-09-2022 Resultaatbestemming 2021 (A-agenda), 19-09-2022 in PS 24-10-2022 Resultaatbestemming 2021, 3e begrotingswijzing ivm uittreding Weesp, 14-11-2022 in PS

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
Programma gezonde leefomgeving -Geur -Geluid -Stiltegebieden -Luchtmeetnet IJmond - varend ontgassen													Olthof	~~Met dit programma wordt invulling gegeven uit de ambities uit het coalitieakkoord om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren door middel van een programmatische aanpak. Het Programma Gezonde Leefomgeving geldt als een vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Het Programma Gezonde Leefomgeving is behandeld tijdens de commissie NLG van 22 juni 2020. Daarbij heeft de commissie aangegeven de bij het programma behorende uitvoeringsregeling apart te willen bespreken. De concept-uitvoeringsregeling van het Programma Gezonde Leefomgeving komt op de B-agenda van de commissie NLG van 21 september 2020.~~ 22-06-2020 Programma Gezonde Leefomgeving (van C- naar B-agenda) 21-09-2020 Uitvoeringsregeling Gezonde Leefomgeving (B-agenda) 30-08-2021 Technische briefing gezonde leefomgeving 07-02-2022 Beleidsregel stilliggend ontgassen c-brief 10-01-2022 convenant e-noses (c-brief) 14-3-22 Vaststellen Uitvoeringsregeling subsidie Gezonde Leefomgeving Industrie Noord-Holland 2022 (c-brief)
Programma Tata Steel 2020-2050													Olthof	25-06-2020 Commissiebijeenkomst over concept-programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond 24-08-2020 Onderzoek ultrafijn stof IJmond (B-agenda) 11-01-2021 Technische briefing Programma Tata Steel 2020-2050 en Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 – 2022 14-01-2021 Programma Tata Steel 2020 - 2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond (B-agenda) 27-01-2021 Presentatie Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport “stof tot nadenken” 11-02-2021 Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport "stof tot nadenken" (A-agenda), 08-03-2021 in PS *Voortgangsrapportage*: In het Programma Tata Steel 2020-2050 is opgenomen dat Provinciale Staten jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang van het programma. Q3 2021 volgt de eerste rapportage. De motie M25/PS08-03-2021 “Motie Duurzaam doorpakken Tata” gevraagde informatie wordt daar ook in opgenomen. 30-08-2021 Jaarlijkse Voortgangsrapportage incl. afdoeningsvoorstel motie M25-2021 “motie duurzaam doorpakken Tata” (B-agenda) Gezondheidsonderzoek RIVM: Naar aanleiding van de grafietregens zijn door het RIVM verschillende vragen en zorgen van bewoners verzameld. Een deel is beantwoord met het onderzoek “grafietregen en gezondheid” van 2019. Een ander deel is beantwoord op basis van bestaande rapporten en onderzoeken. Daarna bleven nog een aantal vragen over. Deze vragen zijn ingedeeld in drie clusters met in totaal acht onderwerpen die in een vervolg (verder) onderzocht kunnen worden. Het RIVM heeft mede op basis van afstemming met een klankbordgroep (met bewoners en experts) in maart 2020 een onderzoeksvoorstel (advies) gegeven over de vraag welke onderwerpen verder te onderzoeken en met welke prioritering. In 2021 worden verschillende onderdelen van het onderzoeksvoorstel uitgevoerd en opgeleverd. Het betreft:

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		~~Q2: Voorstellen om inzicht te geven in "pieken" van bijvoorbeeld fijnstof, in aanvulling op jaargemiddelden, inzicht in acute klachten (op basis van huisartsenregistratie) en een advies over het uitvoeren van dagboekonderzoek door bewoners (zelfmelding van klachten) (B-agenda)~~ 14-04-2021: Toelichting RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond(webinar) 19-04-2021 RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (B-agenda) 07-06-2021 Voordracht Provinciale coördinatieregeling (PCR) afvang Co2- Everest 02-09 19.30 uur webinar RIVM onderzoek 20-09-2021 Rapportage RIVM stofdepositie (B-agenda) 22-11-2021 Geur - Ontwerpbesluiten I en II Tata Steel (B-agenda) 10-01-2022 Kamerbrief Tata Steel en Plan van Aanpak I&W "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond" c-brief 07-02-2022 RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio (B-agenda) in januari zijn webinars over het rapport gehouden. (B-agenda) 28-11-2022 Herhaling stofdepositieonderzoek verwachting rapportage Het Roland Berger onderzoek naar de "waterstofroute" van Tata Steel is gepubliceerd op 23 nov 2021. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Tata Steel en FNV. 11-04-2022 Tata Steel en de route richting groen staal (C- naar B verzoek) 05-09-2022 jaarlijkse Voortgangsrapportage Programma Tata Steel 2020 – 2050; Brief aan PS herziene Expression of Principles Tata Steel; Planning: *Jan 2023 expertmeeting mogelijkheden mbt gezondheid en Tata Steel* *16-1-2023 TB tijdpad Groen Staal (nadere uitwerking GS brief Tata Steel en route naar Groen Staal)* *Q2 2023 Rapportage herhaling stofdepositieonderzoek najaar 2022 cf. Programma Tata Steel 2020-2050*
Schone luchtakkoord													Olthof	Jaarlijkse voortgangsrapportage via uitvoeringsplan 30-08-2021 Uitvoeringsplan Schone luchtakkoord 2021 (C- naar B-verzoek PvdD 19-04-2021)
ZZS-inventarisatie													Olthof	07-06-2021 Eerste rapportage uitkomsten inventarisatie ZZS (B-agenda) 25-10-2021 Inventarisatie en rapportage Tata Steel B-agenda 13-06-2022 Uitkomsten beoordeling Vermijdings- en reductieprogramma Tata Steel 2020-2025 B-agenda 13-6-2022 technische briefing ZZS en modellenvergelijking 05-09-2022 Uitkomsten expertmeetings RIVM-Tata Steel
PFAS													Olthof	Landelijk Definitief handelingkader en consequenties EFSA opinie voor grondwater. 07-02-2022 C-brief PFAS: informeren over de resultaten van de onderzoeken naar PFAS in grondwater in de kuststrook Planning: *Q2 2022 publicatie door IenW/RIVM. Q1 2023 vaststelling GS aangepaste beleidsregel PFAS, c-brief naar PS*

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
~~Bodem en bodemsanering~~													Olthof	~~25-10-2021 Bodem: voortgang warme overdracht bodemtaken inzake Omgevingswet (C-stuk)~~ Verwachting 7-02-2022 Voortgang Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2021 en wijziging Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering 2022 c-brief Eind Q1, verwachting 14-03-2022 Technische briefing bodemonderwerpen (incl PFAS) Verwachting 10-01-2022 Overdracht bodemtaken en bodemdata Weesp c-brief Planning: Q4 2022/ Q1 2023 jaarlijkse bodembrief om PS te informeren (PFAS is een van de onderwerpen)
Natuur														
Uitvoeringsplan NNN – *Voorheen Programma Natuurontwikkeling (PNO)*													Rommel	*Jaarlijks vast te stellen/ BOB* Onderwerp komt jaarlijks terug (september/oktober 2021) Bespreking in cie NLG op 19 oktober 2020 en vaststelling in PS op 9 november 2020. Op 29 september jl. heeft het college de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waardoor de sturing op de afronding van het NNN wordt aangescherpt. Dit betekent dat 2020 het laatste jaar was waarin het PNO in deze vorm is verschenen. Vanaf 2021 zal gewerkt worden met een 'uitvoeringsplan NNN'. Dit plan bevat uitgangspunten en ambities, zicht op planning, realisatie en kosten en prognoses op de voltooiing van het NNN. Met het uitvoeringsplan vindt jaarlijkse verantwoording over de voortgang plaats. De beschrijving van de overige beleidsinstrumenten ter bevordering van de biodiversiteit zal al vanaf dit jaar onderdeel uitmaken van het Masterplan biodiversiteit. 24-10 bespreking als (A stuk)
Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof													Rommel	De planning van dit onderwerp is sterk afhankelijk van de politieke ontwikkelingen. In 2020 start de gebiedsgerichte aanpak. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. Sept 2020: komt er een brief met update voor de cie NLG op 21 september. Feb 2021 Technische briefing & in commissie brief stikstof strategie besproken. Ook in de regietafel besproken. De besprekingen verwerkt in de definitieve opmaak van de stukken. Bij de bespreking van de rol van PS en bij het vaststellen van de doelen is uitvoerig stilgestaan bij de ambitie die PS heeft op dat vlak. Dat is aanleiding geweest om te komen tot een concept-voordracht aan PS, waarmee de staten in positie komen om naast hun budgetrecht kaders te stellen voor de verdere aanpak. Het GS-voorstel is nu ook daarop ingericht en een concept-voordracht is voorbereid, waarbij de doelen en de bijdrage vanuit alle sectoren in evenredigheid is gekwantificeerd per kwetsbaar natura-2000- gebied. De uitvoeringsvragen, die hiermee gemoeid zijn, zijn vervolgens dan ook echt de verantwoordelijkheid van GS. De bespreking van een voordracht volgt in de commissie NLG van 19 april en vervolgens de PS-vergadering van 17 mei 2021. PS 17 mei 2021: Het onderdeel Verleasen komt nog terug in de commissie als A-stuk. Mei 2021: NA het zomerreces wordt er een collegetour georganiseerd voor de Staten om de GGA in de polder Westzaan in samenhang met OLAM te organiseren. (4 oktober 2021) In april 2022 komt er een TB over de stand van zaken. Op 29 augustus 2022 volgt nog een collegetour. Op 5 september 2022 is er een technische briefing. Op 3 oktober 2022 wordt er vanuit de commissie NLG een werkbezoek georganiseerd waarin ook de GGA aan bod komt.
Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)														Sept 2022: tijdens de commissievergadering NLG 26 sept is besloten om het PPLG maandelijks op de agenda te plaatsen om de stand van zaken te bespreken. In december 2022 komt er een brief over onder andere de volgordelijkheid In februari 2023 komt er een technische briefing.

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
~~Ganzen & Faunabeheer~~													Rommel	~~Op 24 augustus 2020 besproken in de commissie. Het ganzenbeheerplan komt in het derde kwartaal 2021 aan de orde. (na de zomer 2021)~~ 24 okt 2022 technische briefing stand van zaken FBE ganzenbeheer
Landbouw / Fauna														
Voedselvisie													Zaal	De Voedselvisie is inmiddels vastgesteld. In 2025 zal een tussentijdse beleidsevaluatie worden uitgevoerd. Q1 2023 wordt de uitvoeringsagenda 2023-2024 vastgesteld door GS en wordt de commissie over geïnformeerd.
Gemeenschappelijk Landbouw beleid (GLB) en Nationaal Strategisch Plan (NSP)													Zaal	NSP is door het Rijk ingediend. Eind jaar dit jaar volgt het Convenant en Aansturingsprotocol. PS worden hierover geïnformeerd via een brief. Aanbod aan de commissie om een Technische briefing over het NSP te organiseren; 25 januari 2023 Eind dit jaar volgt ook de openstelling voor nieuwe LEADER groepen. PS wordt hierover geinfomeerd via brief. De openstelling ANLb (provincie) en ecoregeling (Rijk) volgt in eerste kwartaal 2023. De 2de pijler, de openstelling niet gronden gebonden regelingen volgt 2de helft 2023. PS wordt hierover geïnformeerd via een brief. Hierbij stemmen we zorgvuldig af met programmering en financiën van het PPLG.
Water														
Waddenfonds													Loggen	Tussentijdse evaluatie Waddenfonds komt als C-stuk op de agenda van NLG 7 juni 2021. Het Uitvoeringskader staat op de agenda van 30 augustus 2021 als A-stuk. De begroting 2023 van het Waddenfonds komt naar verwachting In juni 2022 aan de orde. Q4 2022: Komt er vanuit het Investeringskader Waddengebied een voorstel over de inzet van de algemene reserve van het Waddenfonds.
Ruimtelijk programma Markermeerdijken													Loggen	voorstel voor besteding van de meekoppelkansen naar PS. Ruimtelijk programma MMD (eigenlijk: AmbitieprogrammaRuimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam): In april jl. Hebben de RvS een definitief besluit genomen over de versterking van de Markermeerdijken. Daarbij zijn alle beroepen en bezwaren ongegrond verklaard. Dit betekent dat de versterking van de Markermeerdijken uitgevoerd gaat worden. En dit betekent tevens dat de bestuurlijke besluitvorming over het Ambitieprogramma kan gaan plaatsvinden. Doel is voor het einde van 2020 het Ambitieprogramma aan PS voor te kunnen leggen. Na het zomerreces 2020 volgt een Technische Briefing Markermeerdijken. In Nov 2020 komt het onderwerp aan de orde in de commissie 1 januari 2021 moet het ontwerp gereed zijn 2e kwartaal 2021 volgt brief mbt participatietraject.
Voortgangsrapportage Watervisie / stand van zaken Watervisie													Loggen	Voortgangsrapportage komt naar PS. Commissie NLG 16 april 2020. De watervisie loopt tot en met 2021. Er komt nog eén (afrondende) voortgangsrapportage. Deze zal ongeveer samenvallen met de vaststelling van de vier verplichte programma's voor de komende Jaren (het jaarlijks zwemwaterprogramma en zes (22-27) jarige ROR, KRW en grondprogramma). De planning daarvan volgt op een later moment.

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
														De voortgangsrapportage volgt 10 januari 2022 in de commissie en op 31 januari in PS.
Regionaal Waterprogramma NH 2022–2027													Loggen	PS is in het tweede kwartaal van 2018 geïnformeerd over de voortgang. Technische Briefing is in februari 2019 voor de verkiezingen georganiseerd. In maart 2020 zou een tweede technische briefing hebben plaatsgevonden rond de voorbereiding van het regional KRW-programma 2022-2027. Vanwege de coronamaatregelen werd deze briefing uitgesteld tot oktober 2020, als ook het concept ontwerp regional KRW-programma in de commissie NLG wordt besproken. Het KRW programma is 1ste kwartaal 2021 (14 janauri 2021) behandeld. Komt terug Q1 2022 (besluitvorming) Op 31 januari 2022 hebben Provinciale Staten het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 vastgesteld. Over de voortgang van uitvoering van dit programma zal in het derde kwartaal van 2023 verslag worden uitgebracht. (B-agenda, oordeelsvorming).
Verdroging / bodemdaling													Rommel	Najaar 2018 is het vervolg over programma Bodemdaling besproken in NLWM. Vervolg na PS-verkiezingen. Het rapport-Veerman over de bodemdalingsproblematiek is in februari 2020 in de Statencommissie besproken. Het thema bodemdaling zal worden meegenomen in de verdere uitwerking van het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit gebiedsprogramma wordt in 2020 verder uitgewerkt. De startnotitie van dit gebiedsprogramma wordt in het najaar 2020 geagendeerd. Voor de commissievergadering NLG 21 sept 2020 ligt er een brief van GS aan PS over de toekenning impulsgelden bodemdaling ter vaststelling voor. Verder wordt er gewerkt aan een integraal gebiedsprogramma voor het veenweidegebied van Laag Holland. De Staten worden hiervan op de hoogte gehouden. PS zijn in september 2020 geïnformeerd over de toekenning van de impulsgelden bodemdaling. Deze middelen van het Rijk (18 miljoen) worden voor het Noord-Hollandse deel in de lopende gebiedsprocessen in het veenweidengebied ingezet, om hierbij, samen met de partijen in het gebied, zoveel mogelijk synergie te verkrijgen met andere provinciale doelen, zoals de realisatie van het NNN, het verbeteren van de natuurkwaliteit in de Natura2000-gebieden en het terugdringen van de stikstofuitstoot. Op 3 okt 2022 is er een werkbezoek vanuit de commissie NLG georganiseerd wat in het teken stond van bodemdaling in Veenweidegebied en gebiedsgericht aanpak
Recreatie														
Transitie Recreatieschappen													Zaal	Om beleid en uitvoering te scheiden is de governance van de recreatieschappen aangepast. Er is een gezamenlijk Bestuursbureau ingesteld in 2022, die namens de recreatieschappen het opdrachtgeverschap aan RNH verzorgt. In januari 2023 nemen GS een besluit over de verkoop van de aandelen RNH. De eerste stappen in dit proces worden nu genomen. In januari zullen PS hierover worden geïnformeerd.
Visie Recreatie & Toerisme													Zaal	De Visie Recreatie & Toerisme komt naar verwachting in juni of augustus 2021 in de commissie. Het Masterplan biodiversiteit en de Voedselvisie zijn in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen. Maart 2021: BOT-overleg 80% versie

Strategische Statenagenda Natuur, Landbouw en Gezondheid januari 2023

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	30-08	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**07-02**	**14-03**	**11-04**	**13-06**	**Q3**	**Q4**	**Q1**		

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
Commissies Algemeen														
1e Begrotingswijziging													allen	2022: 1e Begrotingswijziging 14-02 M&B, 07-03 PS 2023: 1e Begrotingswijziging 20-02 M&B, 06-03 PS
2e Begrotingswijziging													allen	2022: 2e Begrotingswijziging 12-09 M&B, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging														2022: laatste Begrotingswijziging 01-12 M&B, 19-12 PS Let op: de commissievergadering is verplaatst van 5-12 naar 1-12
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 20 juni in commissie M&B (A-agenda) en 4 juli in PS
Begroting													allen	2022: 31 oktober in commissie M&B (A-agenda) en 14 november in PS
Mobiliteit/ Bereikbaarheid														
Algemeen													Olthof	12-09-2022 technische briefing financiële opgaven infrastructuur met uitnodiging van cie. EFB
Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG)													Olthof	28-09-2020 Technische briefing (met uitnodiging van de cie. EFB) 26-10-2020 Voordracht in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Nadere invulling van de duurzaamheidsambities binnen de infrastructurele projecten 2021-2023 zoals eerder aangekondigd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG). 22-04-2021 Voordracht Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur ‘21-‘23 in cie. M&B, 17-05-2021 in PS Q1 2024 Vaststelling NIKG in commissie Mobiliteit / PS
Bijpraatmoment Rocov-NH (Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer NH)													Olthof	Halfjaarlijks bijpraatmoment over recente ontwikkelingen. Het is gebruikelijk dat Rocov de cie. 2 x (soms 1 x) per jaar informeert. Voorafgaand aan M&B 21-03-2022 Voorafgaand aan M&B 12-09-2022 Na verkiezingen 15 maart 2023
Verkeersveiligheid													Olthof	17-01-2022 C-agenda Uitvoeringsregeling subsidie Verkeerseducatie Scholieren Noord-Holland 2022 en de Uitvoeringsregeling subsidie Doortrappen Noord-Holland 2022. 14-02-2022 C-agenda Infrastructuursubsidies 2022 en jaarverantwoording 2021 09-05-2022 C-agenda Regionale contourendocumenten verkeersveiligheid Expertmeeting verkeersveiligheid en gedrag: 12 september 2022 Verkeersveiligheid Zeeweg N200: 29-09-2022 Literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten C (20-06-2022) – naar B-verzoek PvdD 29-09-2022 Verkeersveiligh. Zeeweg N200, C (12-09-2022) - naar B-verzoek D66 **20-02-2023**: **Subsidieregelingen verkeersveiligheid 2023. Tezamen met de regelingen UvR Kleine infrastructuur 2023, UvR Verkeersveilige Uitwegen 2023 en de Jaarverantwoording Verkeersveiligheid 2022 (B-agenda)**
Snelheidsinrichting N-wegen														09-05-2022 Technische briefing (verzoek GL 7 maart 2022)
Perspectief Mobiliteit (v/h Agenda Mobiliteit)													Olthof	*Perspectief Mobiliteit* is de nieuwe titel van Agenda Mobiliteit. Onder de nieuwe naam *Perspectief Mobiliteit* bespreekt GS graag: 22-04-2021 concept-Agenda Perspectief Mobiliteit (B-agenda)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														06-09-2021 voordracht definitief Perspectief Mobiliteit (A-agenda) (13-09 in PS)
Verbinding A8-A9 / Landschapsplan													Olthof	Juni 2019: Dit onderwerp maakt deel uit van het coalitieakkoord “Duurzaam doorpakken” 11-01-2022 19.00-21.00 uur technische sessie Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9, met uitnodiging van de commissie EFB 17-01-2022 Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9 (A-agenda), met uitnodiging van de commissie EFB *Krommenie/Assendelft:* Informeren over het uitvoeringsprogramma Krommenie/Assendelft cie M&B april 2021 (C-stuk) 31-10-2022 cie. M&B Brief over aanbieden Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9 door ministerie OCW aan UNESCO, incl. afdoeningsvoorstel M4-2022 Modal shift voor leefbaarheid langs N203
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek													Olthof	Juni 2019: dit onderwerp staat in het coalitieakkoord “duurzaam doorpakken”: Netwerkstudie Haarlemmermeer PNH start samen met Haarlemmermeer (penvoerder) en Vervoerregio Amsterdam een Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (zie brief 1440252/1440261 van 24-06-2020, C-agenda alle commissies aug. 2020). 20-05-2021 gezamenlijke online informatiebijeenkomst, organisatie vanuit Haarlemmermeer 06-09-2021 Gezamenlijke actie-agenda netwerkstudie Haarlemmermeer (B-ag.) *Bennebroekerweg* Begin oktober 2020 hebben wij u geïnformeerd over de intentieovereenkomst die wij hebben afgesloten met onze partners de Vervoerregio en gemeente Haarlemmermeer. Cie M&B 22 maart 2021 (C-agenda) Aanpak en een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de gecombineerde verkenning- en planfase. In de SOK maken wij afspraken over de organisatie, planning en financiën van het project (Nieuwe) Bennebroekerweg voor het komende jaar. Gedurende het jaar werken we toe naar een voorkeursalternatief voor de (Nieuwe) Bennebroekerweg. De samenwerkingsovereenkomst planuitwerkingsfase opwaarderen Nieuwe Bennebroekerweg aan te gaan met de partners, Gemeente Haarlemmermeer en Vervoerregio Amsterdam (C-agenda M&B 23-01-2022) Het project Opwaarderen Nieuwe Bennebroekerweg is onderdeel van de adaptieve Agenda mobiliteit Haarlemmermeer 2040 (C-agenda M&B 01-12-2022) *HOV Noordwijk Schiphol* Op dit moment wordt de volgende planning gehanteerd tot realisatie: Overeenkomst HOV-busbaan (zie brief C-agenda M&B 12-09-2022) Start PIP procedure (najaar 2022) – C-stuk 23-01-2023 Definitief PIP (najaar 2023) – Q2 2023 Start aanbesteding (voorjaar 2024)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														Realisatie (2025)
Broek in Waterland													Olthof	De gekozen vorm van co-creatie is ingezet door PS en wordt doorgezet in de vervolgaanpak. Het Plan van Aanpak voor het vervolg zal in april 2020 worden voorgelegd aan de Stuurgroep. Vervolgens zal dit door GS worden vastgesteld. De aanpak is in lijn met het reeds doorlopen proces. Als onderdeel hiervan worden de commissieleden Mobiliteit en Bereikbaarheid uitgenodigd voor specifieke inloopavonden/workshops. In Q4 2020 wordt een moment gezocht om de commissie bij te praten over deze aanpak. 26-10-2020 Nota vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in Broek in Waterland, N247 (B-agenda) De vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in de N247 in Broek in Waterland is gestart. Hiervoor hebben de leden van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid een uitnodiging ontvangen om dit proces van dichtbij te volgen via ateliers. Streven is om in Q2 van 2022 een uitgewerkt voorstel voor de onderdoorgang voor te kunnen leggen aan GS en PS waarbij er inhoudelijk nog een keuze kan worden gemaakt over de inrichting van de N247 qua rijstrookindeling, mede in relatie tot de financiering. Door extra uitvragen en kosten studie en o.a. corona verschuift dit. 20-06-2022 cie. M&B stand van zaken (C-stuk) 06-07-2022 Atelier waarin eerste conceptontwerpen worden besproken met bewoners en belanghebbenden (cie. M&B als toehoorder) Na de zomervakantie volgt nog één atelier waarin de resultaten van de onderzoeken en de MKBA worden gepresenteerd. Afsluitend zal er een inloopavond komen waarin de eindresultaten van deze vervolgstudie worden getoond (cie. M&B kan daar in gesprek gaan met bewoners en belanghebbenden over deze resultaten) Oktober 2022 De vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in de N247 in Broek in Waterland bevindt zich in de afrondende fase. Streven is om in Q1 van 2023 een uitgewerkt voorstel voor de onderdoorgang voor te kunnen leggen aan GS en PS waarbij er inhoudelijk nog een keuze kan worden gemaakt over de inrichting van de N247 qua rijstrookindeling, mede in relatie tot de financiering. 30-11-2022 Afsluitende inloopbijeenkomst over de vervolgstudie naar een mogelijke (onder)doorgang in de N247 in Broek in Waterland van de provincie Noord-Holland en de Dorpsraad Broek in Waterland. (18.00 tot 21.30 uur, vrije inloop; Van der Valk Hotel Volendam, Wagenweg 1, 1145 PW Katwoude.) 20-02-2023 cie. M&B (B-stuk) De verwachting is dat in Q2 2023 een definitieve keuze worden voorgelegd aan PS over de realisatie van een onderdoorgang.

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
N247-16, Bereikbaarheid Waterland													Olthof	29-11-2021 Voortgang project N247-16, Bereikbaarheid Waterland (B-agenda) 14-02-2022 Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, 07-03 in PS
Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland													Olthof	Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland: De eerste stap is gezet: het verbeteren van de spoorverbinding tussen Amsterdam/Haarlem en Zandvoort. De regio is uitgenodigd om voorstellen te doen hoe om te gaan met het resterende budget. De coronaperikelen en beperkte capaciteit bij de gemeenten hebben er toe geleid dat niet meer in Q3 2020 maar voor de zomer van 2021 de voorstellen gereed zijn voor besteding van het resterende budget. Doel van de strategische samenwerkingsagenda is om eind dit jaar een PvA te hebben en daarin voorstellen voor het resterende te doen. Dat komt dan in de eerste helft van 2022 terug in de commissie M&B. Zie iMPI Verwachting Q3 2023 (B- of C-stuk): Regionale samenwerkingsagenda mobiliteit Zuid-kennemerland IJmond actualisatie 2023
Houtribdijk													Olthof	In Q1 en Q2 2020 inventariseren we bij RWS de huidige situatie en ambities voor de Houtribdijk, zowel op het gebied van mobiliteit als de potentie om de biodiversiteit van het Markermeer te versterken. Ook met Flevoland gaan we in gesprek om de ontwikkelingen aldaar te bespreken. De verwachting is dat PS in Q4 2020 een notitie ontvangt wat de inventarisatie tot dan toe heeft opgeleverd en waar we als provincie eventueel op zouden kunnen inspelen. De inventarisatie is nodig om richting te kunnen bepalen. Hierin betrekken we ook de Omgevingsvisie en het OV Toekomstbeeld. RWS beheert de Houtribdijk, IJsselmeer en het Markermeer. Noord-Holland gaat over het Natura 2000 beleid van het Markermeer. 26-10-2020 in cie. M&B (B-agenda)
iDienst VMAAS (Verkeersmanagement as a Service)														Nieuw onderwerp betreffende de verkeersmanagement IDiensten: MAAS/IDiensten, eerder Verkeersmanagement as a Service genoemd. (Samenhang met andere onderwerpen zoals smart mobility en toekomst bediening kunstwerken.) 14-06-2021 Afnemen iDienst VMaaS (‘Verkeersmanagement as a Service’) door en voor provincie Noord-Holland (B-agenda)
Smart Mobility													Olthof	Er wordt jaarlijks gerapporteerd over de activiteiten in het Uitvoeringsprogramma. De Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 - 2020 is voor het zomerreces toegezonden. (C-agenda 31-08) 30-11-2020 technische briefing 22-04-2021 Voordracht Focus Smart Mobility in cie. M&B, 17-05 in PS **20-02-2023 Stand van zaken Focus Smart Mobility (B-agenda)**

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
Gebiedscontracten														30-11-2020 technische briefing
OV Toekomstbeeld OV jaarverslag OV-concessies OV-concessie Gooi en Vechtstreek													Olthof	22-06-2020 Technische briefing over de winnende aanbieder van de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek 31-08-2020 input PS voor de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda). In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. 31-08-2020 Ter kennisname Het Jaarverslag 2019 concessies Openbaar Vervoer (C-agenda) Er is een start gemaakt met het opstellen van een Ketenaanpak Noord-Holland. Dit is een vertaling van de opdracht om een OV-visie te maken: Beleidsmatig is namelijk met alle partners het Regionaal OV toekomstbeeld opgesteld. Hierin is feitelijk een visie voor heel NH geschetst (stip aan de horizon). Het ontbreekt nu aan een aanpak voor de komende jaren en de rol van PNH hierin. Voor de zomer hebben wij een inventarisatie gemaakt van de knelpunten in de concessiegebieden en met de aangrenzende concessies. Daarvoor doen we een ronde langs de aangrenzende provincies, de VRA, de gemeenten (via de PVVB'n), ROCOV NH, ROVER en PS. Deze laatste willen wij inplannen op 20 april 2020. Omdat er natuurlijke momenten zijn om aanpassingen door te voeren in de concessies (herijking NHN in 2021, HIJ in 2022 en start nieuwe concessie GV in 2021), gebruiken we Q2 en Q3 2020 voor de inventarisatie. In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. In de ketenaanpak worden alle OV gerelateerde werkzaamheden met elkaar in verband gebracht en met andere beleidsvelden/programma's, zoals OV-knooppunten/Samen Bouwen aan Bereikbaarheid en de Verstedelijkingsstrategie. OV Toekomstbeeld: De provincie Noord-Holland werkt samen met vervoerders en overheden in de regio aan een sterk OV-netwerk in de provincie. Eind 2019 is het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland (ROVT) opgeleverd en bestuurlijk vastgesteld. Met de vaststelling van het ROVT hebben de betrokken bestuurders besloten om vervolgstappen te zetten om het voorkeursnetwerk ROVT te realiseren. Dit netwerk is een visie op het toekomstig OV-netwerk dat in 2040 gerealiseerd moet zijn. Voordat daadwerkelijke realisatiebesluiten van ambities in het netwerk aan de orde zijn, zal eerst nog verkennend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Na vaststelling van het ROVT eind 2019 is de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid in 2020 geïnformeerd over de voortgang vervolg op het ROVT: - 20 januari 2020 : B-agenda – kenmerk 1309457/1309462; - 31 augustus 2020 : C-agenda – kenmerk 1440972/1440978; - 30 november 2020 : B-agenda – kenmerk 1510902/1519010. 15-02 vaststellen onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 01-03-2021 TB Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis 22-03-2021 Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis (B-ag) 06-09-2021 Beschikbaarheidsvergoeding 2021 en transitieplan OV NH (C-agenda) 14-02-2022 jaarrapportage Onderzoeksagenda ROVT 2040 (C-agenda)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														Naar verwachting cie 20-6 informeren PS OV: • De Beschikbaarheidsvergoeding OV • Transitieplan OV Noord-Holland • Het nieuwe betalen/EMV betalen • Betaalbaarheid van het OV • De voortgangsrapportage Onderzoeksagenda vervolg ROVT 20-06-2022 Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en transitieplan Openbaar Vervoer (B-agenda) 20-06-2022 Verzamelbrief met ontwikkelingen en stand van zaken OV (B-agenda) 29-09-2022 Stand van zaken beschikbaarheidsvergoeding OV (B-agenda) 22-11-2022 IPO: digitale technische briefing Openbaar Vervoer (18.00-19.00 u.) 01-12-2022 **Doorgeschoven naar 23-01-2023** Aanpassingen concessies en aangaan financieringsovereenkomsten ZE-materieel n.a.v. Transitieplan OV NH (B-ag.) 01-12-2022 cie. M&B Bestuursakkoord toegankelijkheid OV 2022-2032 (C-stuk) 23-01-2023 cie. M&B jaarverslag OV 2021 (C-stuk) **20-02-2023 B-brief OV NHN**

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
Fiets													Olthof	31-08-2020 Uitvoeringsregeling subsidie regionaal fietsnetwerk 2020 en intentieverklaring doorfietsroute regio Alkmaar (C-agenda) 15-02-2021 Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid (incl fiets) 2021 (C-agenda) Begin Q2 2021 zullen wij een Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit voorleggen aan PS. Onderdeel daarvan is een bestedingsplan voor de bestaande en nieuw beschikbare middelen uit het coalitieakkoord. In de regio's Alkmaar en Gooi- en Vechtstreek is inmiddels een intentieverklaring voor regionale doorfietsroutes ondertekend. In 2021 verwachten we ook in de regio Zuid-Kennemerland-IJmond bestuurlijk gedragen plannen te kunnen bekrachtigen. In samenwerking met de partners in de MRA werken we aan een plan om gezamenlijk de fietsparkeervoorzieningen bij R-Net haltes te gaan verbeteren. Met ProRail en gemeenten werken we samen aan een plan om fietsparkeervoorzieningen bij stations in Noord-Holland in beeld te brengen bij het door het Rijk beschikbaar gestelde gelden vanuit het Klimaatakkoord. Bij het BO-Mirt van 26-27 november 2021 zijn voor diverse stations gelden beschikbaar gesteld. Binnen de INHI nemen we fietsveiligheid mee in de beoordeling van onze wegen. In 2021 lanceren wij een vernieuwde en met de (door-)fietsopgave samengevoegde uitvoeringsregeling Kleine Infrastructuur met hoge subsidiepercentages voor investeringen in fietsveiligheid (70%) en doorfietsroutes (80%). Vooralsnog zijn er voor de Spitspont Velsen geen nieuwe afspraken nodig. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten. *Proces Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Regionaal Toekomstbeeld Fiets en de oplegger Actieve Mobiliteit* De besluitvorming over het Nationaal en het Regionaal Toekomstbeeld zal in november 2021 op het BO MIRT plaatsvinden. De eerste fase voor het Nationaal Toekomstbeeld fiets (NTF) is een Nationale Contourenschets van het NTF. Onze input hiervoor zal geleverd worden via een Regionale Contourenschets voor Noord-Holland, VRA en Flevoland. De verwachting is om in Q2 de Regionale Contourenschets, tezamen met een eerste concept van de 'oplegger Actieve Mobiliteit' (eerder ook genoemd Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit), voor te leggen. Als B-stuk om te bespreken. 14-06-2021 Concepten actieve mobiliteit en regionaal toekomstbeeld fiets (B-agenda) 21-03-2022 Voortgang oplossen fietsknelpunten C-agenda 09-05-2022 Voordracht Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022-2027 & Regionaal Toekomstbeeld Fiets (23-05-2022 in PS) 23-01-2023 Voordracht onderzoeksrapport Fietsbeleid Randstedelijke Rekenkamer incl. bestuurlijke reactie (06-02-2023 in PS)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
N241 - AC de Graafweg													Olthof	19 september 2019: Provinciale Staten heeft het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) definitief vastgesteld op 4 maart 2019. Er lopen dertien beroepszaken tegen het PIP, waaronder één van gem Opmeer. GS heeft 14 mei 2019 het Landschappelijk Inpassingsplan(LIP) vastgesteld. 31-08-2020 Onteigening N241 (C-agenda) 28-10-2021 Voordracht Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) in cie. M&B (8-11 in PS)
PIP vernieuwing en verbreding Cruquiusbrug													Olthof	Q3 2020 ontwerp PIP ter kennisname naar PS (C-agenda 28-09-2020). 18-01-2021 Samenwerkingsovereenkomst Cruquiusbrug (C-agenda) 22-03-2021 Voordracht vaststelling PIP in cie. M&B (12-04 in PS)
Programma centrale bediening kunstwerken													Olthof	30-03-2020 Werkbezoek Bediencentrale en Vrouwenverdrietbrug is i.vm. het coronavirus vervallen. In de cie. M&B van 24-02-2020 heeft u besloten 32 kunstwerken volgens de veiligheidseisen van de machinerichtlijnen (MRL) te koppelen aan de bediencentrale in Heerhugowaard en daarvoor het benodigde budget beschikbaar te stellen. Dit besluit is in uw PS-vergadering van 09-03-2020 bekrachtigd. Met dit besluit is een extra investering van € 9,5 miljoen gemoeid. In de Statencommissie is reeds aangegeven dat niet met zekerheid te zeggen is of dit bedrag voldoende is, omdat op dit moment niet exact bekend is wat de status van de kunstwerken is. Ook is er een diversiteit van de kunstwerken waardoor ieder kunstwerk apart moet worden beoordeeld. GS zullen u spoedig informeren over de ontwikkelingen. 22-06-2020 Brief PS over 24u centrale bediening (van C naar B-agenda) 31-08-2020 Voortgang transitie brug- en sluisbediening (van C naar B-agenda) 17-09-2020 werkbezoek aan de bediencentrale Langebalk in Heerhugowaard en de Kogerpolderbrug bij De Woude (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen) 27-09-2021 Vervolg centrale bediening kunstwerken (B-agenda) 01-12-2022 Voortgangsrapportage 2022 project 24-uurs centrale bediening (C-agenda)
Herstel bruggen Krommenie													Olthof	28-09-2020 Stand van zaken via brief van GS (C-agenda) 21-03-2022 Voortgang bruggen Krommenie (C-agenda)
Leeghwaterbrug													Olthof	14-02-2022 Cie. M&B Evaluatie gehele project (C-agenda) 21-03-2022 Cie. M&B bespreking evaluatie (C- naar B-verzoek Liberaal NH)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
Agenda slimme en schone logistiek													Olthof	Nieuwe onderwerp, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. De provincie stelt een agenda slimme en schone logistiek op om de provinciale inzet betreffende het goederenvervoer verder vorm te geven. 30-09 (uitloop 27-09) concept Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (B-agenda) Q4 '21/Q1 '22: Verwerken feedback commissie en stakeholders tot definitieve agenda slimme en schone logistiek 21-03-2022 cie. M&B Voordracht Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (04-04-2022 PS) 16-05-2022 werkbezoek aan WFO bedrijventerrein in Zwaagdijk (ontsluiting/rotonde)
Goederenvervoer over water en Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) / Duurzame Mobiliteit													Olthof	Goederenvervoer over water: Op 4 februari 2020 hebben wij kennis genomen van het rapport 'Vervolgonderzoek goederenvervoer over water, provincie Noord-Holland'. We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek en werken dit de komende periode uit in beleidsvoorstellen. Het genoemde onderzoek wordt als input gebruikt voor de totstandkoming van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP). De provincie Noord-Holland en de provincie Flevoland werken samen met gemeenten en andere relevante partijen de afspraken uit het Klimaatakkoord uit via het RMP. De aanbevelingen uit het genoemde onderzoek zullen landen in het concept-RMP dat in Q3 aan u wordt voorgelegd ter bespreking. Op basis van uw bespreking en de bespreking in andere bestuursorganen in de regio wordt eind 2020 een definitief RMP opgesteld dat aan u begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd wordt. 20-04-2020 Technische briefing Duurzame Mobiliteit 28-09-2020 concept-RMP in cie. M&B (B-agenda) 27-09-2021 Definitief RMP in cie. M&B (B-agenda)
Onderzoeken doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend en Schiphol/Hoofddorp													Olthof	*Onderzoek doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend:* Samen met onze partners VRA, gemeente Amsterdam, Zaanstad en Purmerend zijn we gestart met het uitvoeren van een probleemanalyse naar de HOV capaciteit tot en met 2040 op de ZaanIJ-corridor en de verbinding Amsterdam-Purmerend. In het onderzoek is gekeken naar de Ruimtelijke ontwikkelingen in Amsterdam-Noord en Zaanstad, ook in samenhang met Haven-Stad. De probleemanalyse is de eerste fase in het onderzoek naar het doortrekken van de noord-zuidlijn richting Zaanstad en Purmerend en het project loopt richting zijn einde. Naar planning worden de resultaten in Q1 2021 vastgesteld en verwachten wij PS in een gezamenlijke informatiebijeenkomst met raadsleden te informeren over de resultaten. 01-03-2021 19.00-21.00 uur online presentatie aan raads- en Statenleden over de onderzoeksresultaten naar het HOV op de Zaan-IJ corridor en de corridor Amsterdam-Purmerend (i.s.m. en georganiseerd door Vervoerregio Amsterdam) 22-03-2021: rapport in cie. M&B ter bespreking (B-agenda) In de volgende fase wordt onderzocht welke oplossingsrichting het meest

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														geschikt is om de reizigersgroei op de corridors op te vangen. Het is de intentie om het onderzoek uit te voeren onder het programma SBaB. *Doortrekken NZ-lijn naar Schiphol/Hoofddorp:* Onze belangrijkste prioriteit in het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT) is deze doortrekking. Het ROVT is aangeboden aan de Minister van I&W in het BO MIRT 2019. Een nationale alliantie van zeven partijen, waaronder de provincie Noord-Holland, heeft in november 2020 een bod neergelegd bij het Rijk met het voornemen om gezamenlijk circa € 1 miljard bij te dragen ten behoeve van het doortrekken van de NZ-lijn en het sluiten van de ringlijn Amsterdam. In het BO MIRT 2020 is vervolgens geconstateerd dat er nu geen middelen beschikbaar zijn voor het starten van een MIRT-verkenning. De afspraak is gemaakt om in het project ZWASH (Zuidwestcorridor Amsterdam/Schiphol/ Hoofddorp) gezamenlijk door te gaan met de verdere uitwerking van een integrale ontwikkelstrategie, waarin de ruimtelijke economische ontwikkelingen inclusief versnelling woningbouw en de ontwikkelingen omtrent luchtvaart en internationaal treinverkeer aansluiten op de bereikbaarheidsmaatregelen in openbaar vervoer, weg en fiets. In het BO MIRT 2021 moet dan een besluit worden genomen. Dit project is één van de onderdelen van het Rijk/Regio programma Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBAB). Voor beide onderzoeken zal aan PS worden gevraagd hoe zij hierbij betrokken willen worden. 07-12-2021 Digitale bijeenkomst op 7 december over Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040. Dit is een technische briefing waar PS-leden technische en verhelderende vragen kunnen stellen over de studie. 17-01-2022 cie M&B Bekostigen doortrekken Noord/Zuid-lijn naar Schiphol en Hoofddorp (C-agenda) 14-02-2022 rapport Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040 (B-agenda)
Verdubbeling spoor Alkmaar-Den Helder													Olthof	Met de regio is gesproken over de ontwikkeling van deze spoorverbinding in het samenwerkingsprogramma De Kop Werkt! Er ligt een niet-gepubliceerd rapport, waarin gekeken is naar een aantal mogelijkheden (andere spoorproducten). De regio wil echter vooral vasthouden aan wat ze nu hebben, namelijk een IC, en van daaruit verder (een verdubbeling, die zo'n 400 mln. euro kost). In Q2 van 2021 zullen PS worden geïnformeerd over de resultaten van onze inzet rond de opgave. Op initiatief van de NS is de provincie samen met de gemeenten gestart met het opstellen van een ontwikkelagenda voor de corridors in Noord—Holland

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														waaronder de Zaancorridor. Stand van zaken van deze regionale ontwikkelagenda (C-agenda cie. M&B 22-03-2021) 21-03-2022 Voortgang Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland (C-agenda) De provincie Noord-Holland werkt samen met gemeenten, NS en ProRail aan regionale actieprogramma's voor een aantal spoorcorridors. Deze actieprogramma's vormen samen de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland. Het doel van de Regionale Ontwikkelagenda is de ontwikkelingen rondom OV-knooppunten, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking en het openbaar vervoer, in samenhang te bekijken en te versterken.
Oplossen knelpunten Den Helder													Olthof / Pels	Eind 2020 worden maatregelen uitgevoerd aan de N250. Hierbij worden intelligente verkeersregelinstallaties geplaatst en een kruising aangepast. De fysieke werkzaamheden zijn uitgevoerd. Verder is binnen het samenwerkingsverband De Kop Werkt! onderzoek gedaan naar verkeers-/mobiliteitsmanagement maatregelen om de verkeersstromen te spreiden/reguleren. Ook is nader onderzoek gedaan naar meer grootschalige infrastructurele oplossingen. Zoals een nieuwe brug ter hoogte van de Ravelijnweg en het verplaatsen van de Moormanbrug. Deze maatregelen zullen in samenhang met de ontwikkeling van het maritiem cluster verder worden uitgewerkt en beoordeeld. In Q2 2022 zullen PS over de voortgang van het maritiem cluster geïnformeerd worden. 09-05-2022Technische briefing terug- en vooruitblik proces Maritiem Cluster
Koopvaardersschutsluis Den Helder														20-06-2022 M&B (C-stuk)
Herallocatie Investerings-pakket Bereikbaarheid Regio Alkmaar													Olthof	06-09-2021 Voordracht Herallocatie van de middelen in het Investeringspakket Bereikbaarheid regio Alkmaar (13-09-2021 in PS) Ontwikkeling haven Boekelermeer 20-06-2022 M&B (C-stuk)
Duurzame oeververvangingen													Olthof	22-03-2021 technische briefing
Infrastructuur														
PMI/PMO: Doorontwikkeling Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur& Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud iMPI (incl. doorfietsroute N232 bij Badhoevedorp)													Olthof	In april 2020 ontvangt de cie. een enquête over de doorontwikkeling PMI/PMO, waarvan de uitkomsten worden besproken in een BOT-overleg op 15-06. N.a.v. de uitkomsten van de enquête is dit BOT-overleg vervallen (zie nieuwsmail 27 mei 2020): *BOT-overleg PMI/PMO commissie M&B 15 juni vervalt vanwege aangeleverde informatie in de enquête* De enquête over de doorontwikkeling van het PMI/PMO is met veel aandacht ingevuld door PS. De duidelijke onderbouwde antwoorden geven een goed beeld van de wensen en verbetervoorstellen van PS. Daarbij valt op dat uw ideeën over het PMI/PMO verder reiken dan enkel het visueel samenvoegen van beide

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														meerjarenprogramma's. Bijvoorbeeld de wijze van de politieke agendering van de geprogrammeerde projecten komt als thema naar voren. PS bevragen met een digitale enquête is een nieuwe methode en past goed in deze 'corona-tijd'. De uitgebreide antwoorden en de reikwijdte van de verbetervoorstellen vragen een bredere analyse dan voorzien. Voor de aankomende commissie M&B zal daarom het BOT-overleg komen te vervallen. Uw input gaan wij meenemen en wij zullen u voor het zomerreces informeren over de resultaten en de vervolgstappen. De eerste laagdrempelige aanpassingen die uit de enquête komen kunnen we wel al meenemen in de behandeling van het nieuwe meerjarenprogramma 2021-2028, hierover zullen wij u ook informeren. Uiteindelijk zal de eerste 'concept'versie van het samengevoegde PMI/PMO onder de nieuwe naam 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI) komend najaar, tegelijk met de nieuwe begroting, geagendeerd worden in de vergadering van PS. 31-08-2020 Uitkomsten enquête en bespreken stand van zaken doorontwikkeling PMI/PMO (B-agenda) 26-10-2020 Voordracht iMPI (v/h PMI/PMO) in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Actualisatie iMPI zit bij de Eerste begrotingswijziging 2021: M&B 15-02-2021, PS 08-03-2021 (zie schema bovenaan) 22-04 BOT-overleg Financiële opgave bouwen en onderhouden infrastructuur (komt aan de orde bij behandeling in de kaderbrief in juni) 06-09-2021 Actualisatie werkafspraken met PS over het iMPI (C-agenda) 06-09-2021 Technische briefing Pitch promoties infraprojecten 27-09-2021 2e Technische briefing over projecten iMPI 28-10-2021 Voordracht iMPI 2022-2029 en voordracht bij Begroting 2022, 08-11 in PS 27-01-2022 Halfjaarlijkse technische briefing "Projecten iMPI" 14-02-2022 Actualisatie iMPI, 07-03-2022 in PS 29-09-2022 Halfjaarlijkse technische briefing "Projecten iMPI" 31-10-2022 Actualisatie iMPI, 14-11-2022 in PS 2023 e.v.: 1 cie.verg. eerder dan behandeling EBW en Begroting: technische briefing "Projecten iMPI" 23-01-2023 Halfjaarlijkse technische briefing "Projecten iMPI" 20-02-2023 Actualisatie iMPI, 06-03-2023 in PS
investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi)														De investeringsstategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi) heeft raakvlakken met de commissies NLG (biodiversiteit) en RWK (wonen/bereikbaarheid/ruimte). 22-04-2021Technische briefing Algemene beeldvorming iNHi, met uitnodiging van NLG en RWK In plaats van het BOT-overleg op 17-01-2022 een ambtelijke toelichting middels

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														een technische briefing in Q2-2022 en daarna voor bespreking agenderen op de B-agenda. Het 'instrument' iNHi wordt voor het eerst toegepast als uitwerking van het nieuwe coalitieakkoord (2023). Daarna zal de toegepaste iNHi (de 'iNHi 2023-2027') het formele traject doorlopen van met uiteindelijke vaststelling in PS rond Q4-2023 / Q1-2024. Na vaststelling kunnen de resultaten geborgd worden in het iMPI en vergelijkbare programma's. 31-10-2022 technische briefing iNHi – prioriteren infrastructuurmaatregelen 20-02-2023 cie. M&B iNHi (B-agenda) – prioriteren infrastructuurmaatregelen na de verkiezingen
Duurzame infrastructuur														01-12-2022 technische briefing duurzame infrastructuur
BO MIRT (Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport)														**23-01-2023 BO MIRT 2022 (B-agenda M&B, C-agenda RWK 16-01-2023)**
Verandering Onteigeningsprocedure													Rommel (Grond)	Omdat de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld wordt de technische briefing 'verandering Onteigeningsprocedure' voor de commissies NLG (trekkende commissie) en M&B (Infrastructuur) vooralsnog verplaatst naar …….
Luchtvaart (incl. Schiphol)														

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
Luchtvaart													Olthof	Zoals in het coalitieakkoord al is aangegeven, is het Rijk bevoegd gezag ten aanzien van Schiphol. Daarmee is het overleg op nationaal niveau richtinggevend. Dit voorjaar wordt vanuit het kabinet de concept-luchtvaartnota 2020-2050 verwacht. Deze nota dient antwoord te geven op de vraag hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere maatschappelijke belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Inzet vanuit het kabinet is dat de luchtvaart stiller en duurzamer wordt, waarbij veiligheid steeds voorop staat. De Bestuurlijke Regie Schiphol – het samenwerkingsverband van provincies en gemeenten die binnen het werkingsgebied van Schiphol (48 Lden) – zal een zienswijze voorbereiden op de concept-luchtvaartnota. De Staten zullen daarover worden geïnformeerd. 15-06-2020 Masterclass Luchtvaart 22-06-2020 Bespreken Zienswijze BRS op Luchtvaartnota (B-agenda) 15-02-2021 Zienswijze BRS op ontwerp-Voorkeursbesluit luchtruimherziening (B-agenda) 15-02-2021 Position paper BRS governance omgeving Schiphol (C-agenda) 22-03-2021 Technische briefing planning en proces komende 2 jaar April 2021: - Schiphol (LVB1) initiatiefwet nachtsluiting. PS informeren over de ter visielegging van twee ontwerpbesluiten over luchtvaart en insteek BRS bij de inhoudelijke beoordeling daarvan. 14-06-2021 Zienswijze van de Bestuurlijke Regie Schiphol op de “ontwerpwijziging Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege technische wijzigingen” van het kabinet (C-agenda). 20-05-2021 voorbereiden BOT overleg proces luchtvaart 27-09-2021 technische briefing proces luchtvaart / samenhang met RO, met uitnodiging van cie. RWK 28-10-2021 o.v.b. BOT overleg proces luchtvaart, met uitnodiging van cie. RWK 29-11-2021 Informeren PS over aanpassing luchthavenbesluiten in de omgevingsverordening 09-05-2022 Voordracht Aanpassing luchthavenregeling Middenmeer 20-06-2022 BOT overleg luchtvaart 01-12-2022 (c-stuk) Toewijzing slots op EU-luchthavens – herziening regels **februari BOT-overleg luchtvaart**
Luchthavenbesluit (LHB) Amsterdam Heliport (Westpoort)													Olthof	De provincie is ten aanzien van de regionale luchtvaart wél bevoegd gezag. De agendering van het Ontwerp-Luchthavenbesluit (LHB) Westpoort in de cie. volgt naar verwachting in oktober of november (C-stuk). 18-01-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in cie. M&B 01-02-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in PS
NZKG en (Zee)havens														
Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren													Kocken	De Noord-Hollandse zeehavens staan voor grote maatschappelijke uitdagingen. In de komende jaren wordt de transitie gemaakt van fossiele energie naar duurzame bronnen. Dit is nodig om de klimaatdoelstellingen te behalen, de

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
Voor PS 19-12 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**20-02**			
														kwaliteit van de leefomgeving in de havengebieden te verbeteren en om als zeehavens ook in de nabije toekomst economisch competitief te zijn. En juist dankzij de reeds aanwezige energie-infrastructuur en het feit dat de havengebieden de aanlandingspunten zijn voor de windparken op zee zijn er volop kansen. Ook voor het op industriële schaal toepassen van circulaire economie zijn de havengebieden goed gesitueerd. Maar net als bij de energietransitie is hier zowel fysieke ruimte als milieuruimte nodig is. Naast deze opgaven dienen maatregelen genomen te worden om ook in de toekomst klimaatbestendig en waterrobuust te zijn en is het uitgangspunt dat de waardevolle landschappen rondom te zeehavens behouden dienen te blijven. Tot slot speelt het Noorzeekanaalgebied een rol om een deel van de aanzienlijke woningbouwopgave in de Metropoolregio Amsterdam te accommoderen en is er in Den Helder behoefte aan extra kaderuimte voor de Koninklijke Marine. Het moge duidelijk zijn dat de ruimtedruk in beide gebieden groot is. Het leggen van deze ruimtelijke puzzel nemen we samen met onze partners ter hand. Binnen de Nationale Omgevingsvisie is het Noordzeekanaalgebied aangewezen als gebied om nader uit te werken (NOVI-NZKG). Wij werken dit verder in met onze partners in het Bestuursplatform NZKG in samenwerking met het Rijk. Doel is om tot regionale afspraken te komen over de volgordelijkheid waarin maatschappelijke opgaven gerealiseerd kunnen worden in het NZKG en hiertoe ondersteunende afspraken te maken met het Rijk. Verwachting is dat dit product in najaar 2023 wordt opgeleverd in het Bestuursplatform NZKG. Daarnaast zijn we rondom de haven van Den Helder in gesprek over de visie op het Maritiem Cluster Den Helder. Het kader waarbinnen we opereren in beide samenwerkingsverbanden willen we graag nader aanscherpen. Daartoe stellen we een Havennota op die we eind 2022 aan u voor willen leggen. 30-05 werkbezoek Amsterdamse haven (i.s.m. ORAM), met cie. RWK (ruimte) 29-09 Technische briefing havennota 01-12- 2022 Voordracht Havennota (19-12-2022 in PS)

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2023		2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie EFB	**23-1**	**20-2**				**Roodgedrukte teksten** *zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie EFB*
Algemeen						
1e begrotingswijziging 2023				Allen		2023: Cie EFB: 13 februari 2023 PS: 20 februari 2023
Jaarstukken				Allen		
Kaderbrief 2024				Allen		
Financiën, Cultuur en Erfgoed	**23-1**	**20-2**	**2023**			
Kostendekkendheid Milieuleges Omgevingswet				Kocken		Wordt in IPO verband besproken: hoe richten we dit in. Moet voor 1/1/2023 op orde zijn. Met commissie bespreken in Q3/ Q4 2022 afhankelijk van invoering Omgevingswet. Richting invoering omgevingswet is hier duidelijkheid over nodig. En komt er een stuk naar PS.
Nazorg stortplaatsen .				Kocken		Cie EFB 17-1-2022: Gedeputeerde Pels gaat onderzoeken wat 'eeuwigdurende nazorg' betekent, hoe deze door de provincie kan worden afgehecht en op welke wijze hieraan kan worden voldaan. Rekenrentes: In februari a.s. worden de uitkomsten van het gezamenlijke onderzoek en het opstellen van scenario's verwacht en kan een besluit worden genomen. De resultaten van de scenario's kunnen verwerkt worden in de begroting nazorg 2023
Actualisatie Cultuurnota				Kocken		Op 13-12-2021 heeft PS de Beleidskader erfgoed en cultuur 2022 vastgesteld. Hierbij zijn 2 moties aangenomen: M237-2021: inspiratie her- en bijbestemmingen M239-2021: inbreng van de makers bij cultuurbeleid (voor de zomer 2022 worden PS geïnformeerd over de Stvz) Zie ook brief GS C-agenda EFB inz. verlenging bestuurlijk kader Cultuur en onderwijs. Bij behandeling cultuurnota in EFB van 29 november is aangegeven: Beperkte ambtelijke capaciteit gemeenten erfgoed: De risico's van de beperkte ambtelijke capaciteit bij gemeenten, zeker voor erfgoed, zijn bekend. Mw. Pels zegt toe dit mee te nemen naar de MRA en het cultuurprofiel NHN en de stand van zaken na een jaar te melden aan PS Cultuureducatie: Voorgesteld wordt om eerst af te wachten wat in het regeerakkoord beschikbaar komt voor cultuureducatie. Het is jammer dat elke coalitieperiode opnieuw moet worden beoordeeld of incidenteel geld beschikbaar moet worden gesteld voor cultuureducatie omdat telkens de inzet van het Rijk moet worden afgewacht. Dat doet geen recht aan het belang van

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur 2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

						cultuureducatie. Zodra bekend is wat het nieuwe kabinet gaat doen met cultuureducatie, dan komen GS terug bij PS. Vouchers voor onderwijs: Het gebruik van vouchers voor het onderwijs wordt meegenomen bij de uitwerking van de derde tranche van het herstelfonds Stolpen: Na een jaar zal mw. Pels een terugkoppeling geven over de voortgang van het beleid voor stolpen, dan zijn de gesprekken met gemeenten gevoerd en is de waarderingskaart onder de aandacht gebracht van eigenaren
Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop	23-1	20-2	**2023**			
Voortgang Social Return				Kocken		Zie ook brief C-agenda EFB 29-11-2021 Social Return Statushouders. Voortgang: 1e kwartaal 2020 (zie c-agenda EFB 31-8-2020) Voortgang 2021: 'Social return in één oogopslag 2021 met daarin de voortgang vanaf januari 2015 tot mei 2021 (C-agenda EFB 6-9-2021); Eerste kwartaal 2022: voortgang social return in 1 opslag Herijking social return 1e kwartaal 2023
Circulaire economie en PDNH Per 1-1-2021 van M&B naar EFB	23-1	20-2	**2023**			
Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (Zaal)	23-1	**20-2**	**2023**			
Voortgang Pallas project				Zaal		29-11-2021 is uitstel terugbetaling lening besproken. In Q4 2022 wordt de toekomst van Pallas besproken en kan een besluit worden genomen (na het besluit van het Rijk). De speciaal gezant zal voor de commissie uitgenodigd worden. Bespreking in EFB zal naar alle waarschijnlijkheid op 5/12/2022 plaatsvinden; vooraf technische briefing
Jaarprogramma van De Kop Werkt! (wensen en bedenkingen').				Zaal		Jaarrapportage 2021 staat op C-agenda EFB 9 mei 2022 Samenwerking is per 1-1-2022 beëindigd. GS laten onderzoeken of de investeringen uit het programma hebben bijgedragen aan een toekomstbestendige regio waar het goed wonen, werken en recreëren is. (onderzoek naar naar economische en maatschappelijke effecten van het programma De Kop Werkt!) Bij de start van het programma is een nulmeting uitgevoerd waaraan de effecten zullen worden gemeten. Naast het meten van de economische en maatschappelijke effecten is ook de governance van het programma geëvalueerd. De rapportages zullen na de zomer 2022 aan PS worden gezonden. De Halfjaarrapportage 2021 van het programma 'De Kop Werkt! staat op C-agenda EFB 17-1-2022

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

						FB 20-1-2020: programma loopt af: hr. Van der Hoek zegt toe dat het onderwerp terugkomt op de agenda van de commissie na afronding van de effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance. 29/6: Zie ook brief C-agenda EFB 31/8 inz. jaarrapportage 2019 en verlengen programma. De effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance komen nog terug op de agenda. Aan de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance wordt nu gewerkt. De effectrapportage wordt circa 1 jaar uitgesteld. In 2021 worden dit allemaal te samen aan de Cie aangeboden 2e tranche jaarprogramma 2020 is op 18 januari in cie EFB behandeld. Jaarrapportage 2020 staat op c-agenda EFB 14-6-2021
Sponsoring				Zaal		In 2022 vindt een evaluatie van de doelstellingen en de resultaten plaats. Zie ook c-agenda EFB 22-4-2021: Brief GS aan PS inz. verruimde uitgangspunten evenementensponsoring 2021-2022 In oktober 2019 zijn de uitgangspunten in de commissie besproken en in november 2019 heeft GS het definitieve sponsorbeleid 2020-2023 vastgesteld. PS zullen jaarlijks een voortgangsrapportage ontvangen over de duurzaamheidsmaatregelen die de gesponsorde evenementen invoeren. 18 Januari 2021 is de Voortgangsbrief dierenwelzijn gesponsorde evenementen 2020 op B-agenda EFB.
Datacenterstrategie				Zaal		Definitieve versie in EFB van 17-1-2022 en PS van 31-1-2022 Na een jaar zal de strategie geëvalueerd worden (februari 2023) BOT overleg heeft plaatsgevonden op 10 mei 2021 Eerste contouren 6 september 2021 in cie EFB Voordracht Datacenterstrategie op 17/1/2022 in EFB behandeld en op 31/1/2022 geamendeerd vastgesteld in PS (A1-2022/tegengaan lichtoverlast) Aangenomen moties: M9-2022 Hyperscales M10-2022 Zorgen om hyperscales M13-2022 Restwarmte
MRA termijnagenda						
Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie Concerncontrol, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken (CdK)	**23-1**	**20-2**	**2023**			
1e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer				CdK/PS		Februari 2023

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

voor zienswijze 2023						
Begroting Randstedelijke Rekenkamer 2022				CdK/PS		April 2022
Statenvoordracht - Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021				CdK		EFB 17 januari 2021 en PS 31-1-2022
MRA versterkte samenwerking				CdK		Samenwerkingsvoorstellen tussen GS en PS hebben besproken in EFB 14-2-2022 en motie 52-2021 (governance MRA) afgedaan. Samenwerkingsafspraken zijn op 15/11/2021 in PS vastgesteld.
MRA AV vergadering (Olthoff)	**23-1**	**20-2**	**2023**			
Agenda's AV en Raadtafel MRA						
IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (Stigter)	**23-1**	**20-2**	**2023**			
Kaderbrief 2023/IPO begroting 2023				Stigter		Kaderbrief 2023 van het IPO 9mei 2022 Begroting IPO 2023: oktober 2022
Datastrategie				Stigter		In 2022 (sept) zal er een voortgangsrapportage komen en in 2023 een evaluatie en een geactualiseerde datatstrategie. 31-8-2020: technische briefing datastrategie. Voortgangsrapportage heeft op de B-agenda van EFB 30 november gestaan. Geactualiseerde datastrategie 14 juni in cie behandeld en op 28/6 door PS vastgesteld.

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
Voor RWK 2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2023			GS	Opmerkingen
Commissie RWK	16-01	13-02	2023		*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
Algemeen					
Begrotingswijziging				Allen	
Jaarstukken en Kaderbrief				Allen	
Begroting				Allen	
Ruimte & Wonen					
Voortgangsrapportage woonagenda				Loggen	N.a.v. toezegging in cie. RWK 10-02-2020: Mogelijk rondom P&C cyclus met de commissie de voortgang van de Noord-Hollandse woonopgave bespreken (2x per jaar op de B-agenda). Toezegging: uitgebreide stand van zaken en tussentijdse rapportage in 4e kwartaal van 2022
TB Stationsgebied Hoofddorp					
Locaties spoedzoekers					
Masterplan wonen				Loggen	**A of B -stuk**
Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2020 en OV NH2022 ronde				Loggen	**Juni 2023**

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
Voor RWK 2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2023			GS	Opmerkingen
Commissie RWK	**16-01**	**13-02**	**2023**		*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
2023-I (bespreking eindconcept)					
Tweede herziening OV NH2022 (bespreking ontwerp) (en eventueel bij verder uitstel Ow derde herziening OV NH2020)				Loggen	**Juni 2023**
Provinciaal Ruimtelijk voorstel, i.h.b. NH noord				Loggen	**PM (Q2 2023)**
Ontwikkelperspectieven NZKG en Schiphol (en Groene Hart)				Loggen	**PM (Q2 2023)**
Ruimtelijk arrangement				Loggen	**PM (Q3 / Q4 2023)**
Rapport "Locatieanalyse naar middelgrote locaties voor de huisvesting van buitenlandse werknemers, Provincie Noord Holland en				Loggen	Onderwerp komt tzt terug om voortgang te volgen Na het zomerreces volgt een voortgangsrapportage met verzoek om bespreking in de commissie (B-stuk): Voortgangsrapportage huisvesting buitenlandse werknemers Kop van NH 2020-2021 Deze volgt waarschijnlijk ook pas voor de commissie van februari (stuk is nog niet gereed).

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
Voor RWK 2023

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2023			GS	Opmerkingen
Commissie RWK	16-01	13-02	2023		*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen”					
Monitor OV-knooppunten				Loggen	Jaarlijks t.k.n. op c-agenda
Kustvisie				Loggen	**Kustvisie wordt het eerste kwartaal van 2023 verwacht als a-stuk**
Voortgang bouwambassadeur (C-stuk)				Loggen	
Omgevingsverordening					
Klimaat & Energie					
RES 2.0				Stigter	Er komt een voortgangsmonitor voor de RES medio zomer 2022, na de gemeenteraadsverkiezingen 2022, deze wordt na de zomer ter kennisname naar PS verstuurd. Hierna, in het voorjaar van 2022, wordt een voortgangsrapportage opgesteld met daarin uitgangspunten voor de verdere uitvoering van de RES 1.0 als opmaat naar herijking/RES 2.0. Indien deze voortgangsrapportage aanleiding geeft tot het bijstellen van de kaders van de RES 1.0 wordt hierover een voordracht voorbereid. Zo niet, dan ligt de voortgangsrapportage ter bespreking voor in de commissie. De RES 2.0 wordt voor het zomerreces van 2023 vastgesteld.
BOT/ TB C02 impactanalyse					

Provincie Noord-Holland

Lijst ingekomen stukken november 2022 voor PS van 19 december 2022

Nr.	Omschrijving
1	**PS-zaken/Statengriffie: Noodverordening inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie in relatie tot beslissing op bezwaar referendumverzoek (te betrekken bij behandeling van de A-agenda EFB 5-12-2022)** De statengriffie heeft een juridisch advies ontvangen over de Europese noodverordening hernieuwbare energie in relatie tot de beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm. De informatie wordt van belang geacht voor een zorgvuldige behandeling van de beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (agendapunt 4.a. van de commissievergadering EFB op 5 december 2022) en dit memo wordt daarom bij de behandeling van dit agendapunt betrokken.
2	**'Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden' behorende bij Veegbesluit Natura 2000 (C-agenda NLG 28-11-2022)**
3	**Landbouw: Groene Uitweg - verlenging subsidieregeling agrarische sector (C-agenda NLG 16-01-22)** De Uitvoeringsregeling agrarische sector Groene Uitweg is bedoeld om binnen het Groene Uitweggebied in de Vechtstreek een impuls te geven aan de verbreding van de landbouw met aanvullende functies (bijvoorbeeld Bed & Breakfast), de verbetering van de bewerkbaarheid van het agrarische land en de verduurzaming van de agrarische sector (bijvoorbeeld zonnepanelen). Het besluit zorgt ervoor dat de regeling ook in 2023 weer per 1 februari opengesteld wordt.
4	**Managementletter 2022 (Rekeningencommissie 5-12-2022)** Op 10 oktober jongstleden heeft Publiek Belang Accountants de concept Managementletter 2022 aan de provincie Noord-Holland opgeleverd. In de Managementletter rapporteert de accountant over de interim-controle 2022 die met name gericht is op de administratieve processen, de IT-omgeving, de verbijzonderde interne controle en een aantal verslaggevingsaspecten.
5	**Natuur: Subsidie (agrarisch) natuurbeheer 2023 (C-agenda NLG 16-01-22)** De provincie stelt jaarlijks subsidie beschikbaar voor natuur- en landschapsbeheer, inrichting en uitbreiding van nieuwe natuur en omzetting van agrarische grond naar natuur. Deze subsidies zijn bedoeld voor particulieren, terreinbeheerders en agrarische collectieven. In verband met het nieuwe Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) per 1 januari 2023 subsidieert de provincie opnieuw agrarisch natuurbeheer voor de komende 6 jaar
6	**Recreatie: Presentaties en verslag nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen van 7 en 9 november (C-agenda NLG 16-01-2022)**

7	**Bereikbaarheid: Uitvoeringsregeling subsidie verbetering toegankelijkheid bushaltes Noord-Holland 2023 (C-agenda M&B 01-12-2022)** De provincie hecht grote waarde aan een toegankelijk openbaar vervoer, waardoor ook reizigers met een beperking gebruik kunnen maken van de bus. Daarom dienen zo veel mogelijk bushaltes toegankelijk te worden gemaakt. De provincie stelt hiervoor in 2023 € 500.000,- beschikbaar aan gemeenten. Met deze subsidieregeling kunnen er in de gebieden Noord-Holland Noord, Haarlem/IJmond en Gooi en Vechtstreek ca. 25 haltes volledig toegankelijk worden gemaakt voor minder validen.
8	**Cultuur: Brief van Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart(+bijlagen) aan PS: aantasting UNESCO werelderfgoed 'Hollands Waterlinies'. (C-agenda EFB 05-12-22)**
9	**NZKG/Zeehavens: Ingekomen mail over Nota Zeehavens (C-agenda M&B 01-12-2022)**
10	**Ruimte: 'Red de Wieringermeer' bode nummer 9 (c-agenda RWK 28-11-22)**
11	**Bereikbaarheid: ingekomen mail Bereikbaarheid Noordkop (C-agenda M&B 01-12-2022)**
12	**Gezondheid en milieu: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 17 november 2022 (B-agenda NLG 28-11-2022)** Het college van Gedeputeerde Staten informeert tweemaandelijks voorafgaand aan de vergadering van de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals
13	**Bereikbaarheid / Wonen: BO MIRT 2022 (B-agenda M&B 23-01-2023, C-agenda RWK 16-01-2023)**
14	**Landbouw: Brief Slow Food Nederland (C-agenda NLG 16-01-2022)**
15	**Natuur: Brief Duinstichting, Boskap bij Lange Vlak in Bergen aan Zee (C-agenda NLG 16-01-2022)**
16	**Financiën: Uitvoeringsregeling Sportaccommodaties (C-agenda EFB 05-12-22)** Vanwege het succes van de Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties (hierna UVR-sport) is in maart 2021 het subsidieplafond verhoogd naar €500.000. Dit subsidieplafond is in juni 2021 bereikt. Wij hebben toen besloten om het subsidieplafond niet te verhogen, maar voor 2022 de Uitvoeringsregeling subsidie verduurzaming sportaccommodaties Noord-Holland 2022 vast te stellen met een subsidieplafond van €1 miljoen. Ook dit bleek een succes en daarom wordt de regeling voor 2023 opnieuw vastgesteld tot en met 1 januari 2024 met een plafond van €2 miljoen.

17	**Financiën / Cultuur: Ondersteuning culturele organisaties bij hoge energierekeningen (C-agenda EFB 05-12-22)** Provinciale Staten hebben vragen gesteld over de mogelijkheid om culturele organisaties te ondersteunen bij hoge energierekeningen. Omdat vanuit het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds organisaties worden geholpen bij het nemen van verduurzamingsmaatregelen die leiden tot besparingen op de directe energiekosten, wordt er niet voorzien in extra compensatie.
18	**Financiën: Proposities noodfonds sociale infrastructuur voorjaar 2022 (C-agenda EFB 05-12-22)** Provinciale Staten hebben op 18 mei 2020 een motie aangenomen om een noodfonds in te stellen gericht op de culturele en maatschappelijke organisaties die schade hebben als gevolg van de landelijke maatregelen ter bestrijding van Covid-19. In 2020 en 2021 hebben provincie en gemeenten aan 110 culturele instellingen noodsteun verleend. Het restant wordt nu ingezet om 27 Noord-Hollandse culturele instellingen te ondersteunen.
19	**Klimaat: Ontwikkelingen aardwarmte in Noord-Holland (C-agenda RWK 28-11-22)** Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over recente ontwikkelingen in het aardwarmtedossier in Noord-Holland waaronder de oplevering en publicatie van de SCAN-interpretatie en een publieksbijeenkomst over aardwarmte op 1 december 2022.
20	**Ruimte: Monitor OV-knooppunten 2021/2022(C-agenda RWK 28-11-22 leidend, C-agenda M&B 01-12-22** De Monitor OV-knooppunten 2021/2022 geeft inzicht in de ontwikkelingen binnen de invloedssfeer van de OV-knooppunten op het gebied van wonen, werken en reizen. De monitor vult de data aan die in voorgaande jaren zijn verzameld (vanaf 2012) en blikt vooruit daar waar dat kan. Het rapport is binnenkort te vinden op de website van de provincie Noord-Holland.
21	**Bestuur: Doe Mee 2022, De Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (C-agenda EFB 05-12-22)**
22	**Bestuur: ROB-publicatie Gezag herwinnen. Over de gezagswaardigheid van het openbaar bestuur (C-agenda EFB 05-12-22)**
23	**Energie: Brief aan PS (namens de gemeenteraad van Hollands Kroon) inzake reactie op concept energievisie + bijlage motie (C-agenda RWK 28-11-22)** De brief gaat in op de concept energievisie van Noord-Holland, de concept energievisie staat geagendeerd op de C-agenda van de commissie RWK op 28-11-22.
24	**Ruimte: Ingekomen brief Nadrukkelijk verzoek om overleg over onmogelijke planologische situatie aan de (C-agenda RWK 28-11-22)**
26	**Luchtvaart: Toewijzing slots op EU-luchthavens - herziening van de regels (C-agenda M&B 01-12-2022)**

	Van 29 augustus 2022 tot 21 november 2022 loopt er een openbare raadpleging van de Europese Commissie over de herziening van de regels in de EU slotverordening. De Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) maakt graag van de gelegenheid gebruik om een gezamenlijke BRS zienswijze in te dienen.
27	**Mobiliteit: Adaptieve Agenda Mobiliteit Haarlemmermeer 2040 (C-agenda M&B 01-12-2022)** De adaptieve agenda mobiliteit Haarlemmermeer 2040 is een gezamenlijke agenda van de provincie Noord-Holland, Vervoerregio Amsterdam en gemeente Haarlemmermeer om de bereikbaarheid te verbeteren tegen de achtergrond van gebiedsontwikkelingen. In de adaptieve agenda zijn de maatregelen uit de eerdere Netwerkstudie Haarlemmermeer nader beschreven en zijn de kosten geraamd. De maatregelen zijn zo veel mogelijk gekoppeld aan de voorziene gebiedsontwikkelingen in Hoofddorp, Lisserbroek, Nieuw-Vennep West, Cruquius-Zwaanshoek en Badhoevedorp. De maatregelen uit de gebiedsvisie Kruiswegcorridor zijn onderdeel van de adaptieve agenda. Drie projecten in de Kruiswegcorridor komen terug bij de actualisering van het iMPI.
28	**Mobiliteit: Afschaling dienstregeling NS 2023 (C-agenda M&B 01-12-2022)** De provincie betreurt de forse afschaling die de NS vanaf 11 december 2022 wil maken in de dienstregeling. Hierover heeft de provincie, samen met de provincie Flevoland en de Vervoerregio Amsterdam een brief aan de NS gestuurd. Noord-Holland voorziet grote nadelige gevolgen voor de reiziger in Noord-Holland, aangezien er in de spits en in het weekend flink minder treinen gaan rijden. De provincie wil in gesprek met alle OV-partijen om een oplossing te zoeken voor het personeelstekort in de OV-sector en over andere maatregelen waardoor er voldoende treinen en bussen blijven rijden.
29	**Natuur: Beantwoording openstaande vragen NLG 24 oktober 2022 (C-agenda NLG 28-11 & betrekken bij PS 21 november)**
30	**Natuur: brief Programma Natuurnetwerk 2023 bescherm de natuur in het Geestmerambacht (C-agenda NLG 28-11-2022 en betrekken bij agendapunt 16 PS 21-11-2022**
31	**Gezondheid en leefbaarheid: Besluiten intrekkingsverzoek natuurvergunning en actualisatieverzoeken omgevingsvergunning milieu - Tata Steel (C-agenda NLG 28-11-2022)** Begin 2022 zijn er bij de provincie Noord-Holland drie verzoeken ingediend over vergunningen die zijn verleend aan Tata Steel. Eén verzoek houdt relatie met de natuurvergunning van Tata Steel en gehele of gedeeltelijke intrekking hiervan. Twee verzoeken relateren aan de omgevingsvergunning milieu. Het gaat om aanscherping met betrekking tot NOx (Stikstofoxiden) en SO2 (Zwaveldioxide). Daarnaast wordt gevraagd om aanscherping van de omgevingsvergunning milieu met betrekking tot ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) en stof. Tot en met 25 augustus 2022 lagen de ontwerpbesluiten ter inzage voor zienswijzen. De ingebrachte zienswijzen zijn verwerkt en de definitieve

	besluiten zijn nu gereed. Vanaf vrijdag 18 november 2022 zijn de definitieve besluiten te vinden bij de omgevingsdiensten en via www.officielebekendmakingen.nl
32	**Gezondheid en leefbaarheid: Depositieonderzoek IJmond voorjaar 2022 (B-agenda NLG 28-11-2022)**
33	**Economie: Brief Randstedelijke Rekenkamer - Aanpassing onderzoek Circulaire economie (C-agenda EFB 05-12-22)**
34	**Mobiliteit: Onderzoeksrapport Randstedelijke Rekenkamer Fietsbeleid Noord-Holland (A-agenda M&B 23-01-2023)**
35	**Stikstof: Hoe verder met het rapport van Remkes (C-agenda NLG 28-11-2022)**
36	**Voedsel: Brief binnenkort voedseloorlog (C-agenda NLG 28-11-2022)**
37	**Water - Dierenwelzijn: Afdoening gesprek dierenwelzijn en waddenfonds (C-agenda NLG 28-11-2022)**
38	**Water: Brief GS Toezegging aan commissie NLG inzake toebedeling geborgde zetels waterschappen door LTO (C-agenda NLG 28-11-2022)**
39	**Gemeenschappelijke regelingen: Brief regietafel NHN over PvA samenwerken in GR (C-agenda EFB 5-12-22)**
40	**Gezondheid/mobiliteit: Vaststelling geluidsbelastingkaart 2021(C-agenda NLG -leidend- 28-11 en M&B 01-12)** De geluidsbelastingkaart 2021 geeft inzicht in hoeveel geluid provinciale wegen veroorzaken in de omgeving. Bij de berekening van de geluidsbelasting zijn bijvoorbeeld de verkeersintensiteit, het wegdektype, en afschermende objecten meegenomen. Aan de hand van deze kaart komt er in 2024 een plan met maatregelen om geluidshinder te beperken. De geluidsbelastingkaart is binnenkort te vinden op de website van de provincie Noord-Holland. Meer informatie over bronnen in de omgeving die geluidsbelasting kunnen veroorzaken zijn te vinden op de geluidviewer (https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=geluidsbelasting).
41	**Natuur: Gebiedsproces Noordelijke Vechtstreek (C-agenda NLG 28-11-2022)** Als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Groene Uitweg is reeds in 2016 gestart met het kavelruil- en verkoopproject in de Noordelijke Vechtstreek. In 2021 is fase 1 afgerond. Sinds 2016 zijn de opgaven in de Noordelijke Vechtstreek deels veranderd, waarmee de oorspronkelijke aanpak herijking behoeft. GS stellen daarom een plan van aanpak vast voor een integraal gebiedsproces, met als doelstellingen: agrarische structuurversterking, realisatie/verbetering NNN, het terugdringen van stikstof en het tegengaan van bodemdaling.

42	**Recreatie: Aanwijzen lid bestuur van de bedrijfsvoeringsorgansatie Plassenschap Loosdrecht e.o. (C-agenda NLG 28-11-2022)** Per 1 januari 2023 wordt de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. gewijzigd in de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o. 2023. De colleges van de deelnemers (gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren en de provincies Noord-Holland en Utrecht) dienen elk uit hun midden een lid aan te wijzen voor het nieuwe bestuur van het Plassenschap.
43	**Omgevingsverordening: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (a-agenda RWK 28-11-22)** GS stellen de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 in eindconcept vast. De eerste herziening heeft betrekking op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste en Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. De wijzigingen hebben van 22 augustus t/m 3 oktober 2022 ter inzage gelegen en worden nu aan PS ter vaststelling aangeboden.
44	**Financiën: Laatste Begrotingswijziging 2022 (A-agenda EFB 05-12-22, A-agenda M&B 01-12-22, A-agenda RWK 28-11-22, A-agenda NLG 28-11-22)** In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2022 op basis van de huidige verwachtingen.
45	**Indieningstermijn subsidieaanvraag OV-fonds Haarlem Nieuw-Zuid (C-agenda RWK - leidend - 28-11-22, C-agenda M&B 01-12-22)** Eind 2021 hebben GS een reservering aan OV-knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid uit het OV-fonds toegekend onder voorwaarde dat eind 2022 een definitieve subsidieaanvraag zou worden ingediend. Pas in 2023 wordt meer duidelijk over het voorlopig ontwerp, de bijbehorende business case en het dekkingstekort van de gekozen voorkeursvariant. Daarom wordt de gemeente Haarlem meer tijd gegund om de definitieve aanvraag in te kunnen dienen.
46	**Landbouw: Nieuwsbrief Greenport Aalsmeer (C-agenda NLG 28-11-2022)** Dit is de laatste keer dat deze nieuwsbrief op de agenda verschijnt. Wilt u deze nieuwsbrief in het vervolg ontvangen? Meld u zich dan aan via de link via de nieuwsmail of via de website greenport Aalsmeer.
47	**Mobiliteit: Aanpassingen concessies en aangaan financieringsovereenkomsten ZE-materieel n.a.v. Transitieplan OV Noord-Holland (B-agenda M&B 01-12-2022)** De provincie Noord-Holland is opdrachtgever voor het openbaar vervoer voor 3 concessies: Haarlem-IJmond 2017-2027, Noord-Holland Noord 2018-2028 en Gooi en Vechtstreek 2021-2030. Om het OV-aanbod op peil te houden hebben de provincie en Connexxion/Transdev afspraken gemaakt over aanpassing van de concessies en worden financieringsovereenkomsten met Connexxion/Transdev en ING aangegaan voor de financiering van zero emissie bussen en materieel. De maatregelen beogen het tekort aan

	reizigersopbrengsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen en de OV-concessies toekomstbestendig te maken.
48	**Mobiliteit: Reisverslag werkbezoek gedeputeerde Olthof aan Californië (C-agenda M&B 01-12-2022)** Gedeputeerde Olthof heeft van 6 tot 13 september 2022 een werkbezoek afgelegd aan Californië rondom het onderwerp smart mobility. In het reisverslag wordt terugkoppeling gedaan over het programma en de opbrengsten van dit werkbezoek.
49	**Mobiliteit: Voortgangsrapportage 2022 project 24-uurs centrale bediening (C-agenda M&B 01-12-2022)** Met centrale bediening van bruggen en sluizen stimuleert de provincie het vervoer over water en verbetert de doorstroming op de wegen. Op 31 augustus 2021 hebben GS besloten om in totaal 40 bruggen/sluizen aan te sluiten op de bediencentrale in Heerhugowaard en de ambitie te handhaven om ook andere brugbeheerders mee te krijgen. Met de voorgangsrapportage is de stand van zaken van het programma centrale bediening bruggen/sluizen inzichtelijk gemaakt.
50	**MRA vraagraming Plabeka 2022-2040 (C-Agenda EFB 05-12-22)** De vraagraming Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) 2022-2040 is een raming met scenario's van vraag en aanbod van werklocaties in de Metropoolregio Amsterdam. Deze beleidsarme ramingen laten zien dat het aantal banen sneller toeneemt dan de groei van de potentiële beroepsbevolking en dat er een tekort wordt verwacht aan bedrijventerreinen en (afhankelijk van de deelregio) ook aan kantorenlocaties.
51 0:00	**Natuur: Afdoeningsbrief motie 146-2022 Perspectief voor natuurinclusieve landbouw (B-agenda NLG28-11-22)** Provinciale Staten hebben op 4 juli 2022 met motie M146-2022 het college van Gedeputeerde Staten opgeroepen om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn of daarvoor aantoonbaar stappen zetten, binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden. Het college informeert Provinciale Staten op welke wijze invulling is gegeven aan deze motie.
52	**Omgevingsverordening: Wijziging werkingsgebieden & bijlagen Omgevingsverordening NH2020 & NH2022 ronde 2022-II (B-agenda RWK 28-11-22)** Gedeputeerde Staten stellen het eindconcept van de Wijziging werkingsgebieden & bijlagen Omgevingsverordening NH2020 & NH2022 ronde 2022-II en de Nota van beantwoording vast. De voorgenomen wijzigingen hebben van 22 augustus t/m 3 oktober 2022 ter inzage gelegen. Met dit besluit geven Gedeputeerde Staten het eindconcept en de Nota van beantwoording vrij voor bespreking met Provinciale Staten.
53	**Recreatie: Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 (A-agenda NLG 28-11-22)**

	De provincie Noord-Holland is een deelnemer van het Plassenschap Loosdrecht e.o. Conform de gemeenschappelijke regeling van dit recreatieschap worden de financiële stukken jaarlijks aan raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd. Provinciale Staten worden gevraagd een oordeel te vormen over de stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o..
54	**Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (A-agenda RWK 28-11-22)** GS stellen de "Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet" in eindconcept vast. Het voornemen om deze wijziging indien nodig door te voeren heeft ter inzage gelegen tezamen met de ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022. Gezien het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de herziening van de Omgevingsverordening NH2020 nu aan PS ter vaststelling aangeboden.
55	**Uitvoeringsregeling waterstofprojecten (C-agenda RWK 28-11-22)** In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' heeft het college de ambitie geformuleerd ten aanzien van de klimaatdoelen. In de Waterstofstrategie Noord-Holland 2022 zijn onze ambities en doelen geformuleerd ten aanzien van de inzet van duurzame waterstof in onze provincie. Met de subsidieregeling duurzame waterstofprojecten Noord-Holland 2022 willen we de waterstofprojecten in onze regio versnellen.
56	**Water: Wadloopverordening 2023 (A-agenda NLG 28-11-2022)** Het is gewenst om een aantal gebreken uit de Wadloopverordening 2019 te herstellen en de verordeningen van Fryslân, Groningen en Noord-Holland met elkaar in overeenstemming te brengen.
57	**Gezondheid: Bericht van Stiching FrisseWind.nu over TATA Steel (C-agenda NLG 28-11-2022)**
58	**Algemeen: Vertrek Statenlid mw. Vastenhouw (FvD) per 01-01-2023 wegens verhuizing naar andere provincie.**
59	**Energie: Verzamelbrief Energie-infrastructuur (C-agenda RWK 28-11-22)** Het energiesysteem is in ontwikkeling. Op meerdere plekken zijn uitbreidingen nodig. Daarnaast moet het energiesysteem toekomstbestendiger worden ontworpen. Dit vraagt om een visie en verwachting voor de toekomstige energievraag en -aanbod. Verder faciliteren we de verduurzaming van de energievoorziening en de industrie, onder andere door mee te werken aan het aanlanden van energie vanaf zee. In deze brief aan PS geven we een overzicht van de voortgang op deze onderwerpen.
60	**Landbouw: Informatie vogelgriep door vakbond van pluimveehouders (C-agenda NLG 28-11-2022)**

61	**Luchtvaart: Ingekomen mail De CO2 uitstoot van onze luchtvaart (C-agenda M&B 01-12-2022)**
62	**Wonen: Noord-Nederland structureel sterker maken (C-agenda RWK 28-11-22)**
63	**Archieftoezicht 2021 (C-agenda EFB 05-12-22)** Conform de archiefverordening 2014 dient de provinciearchivaris jaarlijks rapport uit te brengen aan GS over het uitgevoerde toezicht op de provinciale archieven. Bijgaand verslag betreft de archiefinspectie over het jaar 2021.
64	**Dierenwelzijn: GS uitstelbrief advies initiatiefvoorstel PvdD hobbyjacht (C-agenda NLG 28-11-2022 / betrekken bij initiatiefvoorstel)**
65	**Ontwerp wijzigingsplan 4 tracé Middenmeer – Anna Paulowna (C-agenda RWK 28-11-22)** TenneT heeft verzocht om het wijzigingsplan 4 tracé 150kV kabel Middenmeer – Anna Paulowna vast te stellen, omdat op dit traject op een aantal locaties de ligging van de ondergrondse kabels dient te worden aangepast vanwege te scherpe bochten in het oorspronkelijke tracé. De planologische situatie wordt hiermee kloppend gemaakt met de werkelijke ligging van de ondergrondse 150kV-kabels straks. Gezien het belang van de netaanpassing en omdat de wijzigingen voldoen aan de voorwaarden gesteld in het PIP netuitbreiding Kop van Noord-Holland dat op 20 juli 2017 is vastgesteld wordt meegewerkt aan dit verzoek. Het ontwerp-wijzigingsplan wordt ter inzage gelegd zodat iedereen erop kan reageren
66	**Financiën: Financieringssystematiek en provinciaal belastinggebied (C-agenda EFB 05-12-22)** Het Rijk werkt aan een nieuwe financieringssytematiek voor de provincies en een nieuw provinciaal belastinggebied. De provincies zijn hierover in IPO verband in gesprek met het Rijk. Per brief worden de Staten geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen en de voortgang in dit traject.
67	**Ontheffingsverzoek gemeente Haarlemmermeer Omgevingsverordening NH2020 Houtrakkerweg tussen 27 en 29 (C-agenda RWK 28-11-22)** De gemeente Haarlemmermeer heeft een verzoek om ontheffing van de Omgevingsverordening NH2020 ingediend ten behoeve van de bouw van een twee woningen tussen Hourakkerweg 27 en 29 te Halfweg. Voorstel is om het ontheffingsverzoek te verlenen.
68	**Energie: Afdoen motie 174 inzake extra inzet op besparing van energiegebruik door de provincie (B-agenda RWK 28-11-22)** Provinciale Staten vragen in motie 174 om te inventariseren welke extra energiebesparingsmogelijkheden de provincie op korte termijn zou kunnen realiseren (quick wins) en deze breed binnen de organisatie toe te passen. De provincie heeft zeer

	energiezuinige nieuwbouwpanden en heeft sinds voorjaar 2022 extra maatregelen genomen. Per 1 november 2022 worden nog extra maatregelen genomen.
69	**Fauna: Fauna Beheer Eenheid Jaarrapport 2021 (C-agenda NLG 28-11-2022)**
70	**Gezondheid; Energie en Klimaat: Incidentele subsidie IJmondgemeentes (C-agenda cie NLG en cie RWK 28-11)** De gemeentes Beverwijk, Heemskerk en Velsen worden de komende jaren geconfronteerd met bovenregionale opgaven op het gebied van een gezonde leefomgeving en energietransitie - denk daarbij aan de verduurzaming van Tata-Steel, de aanlanding van Wind op Zee en de verzwaringen van de electriciteitsnetwerken ivm de netcongestie. Om deze ontwikkelingen goed te kunnen begeleiden, heeft GS besloten een tijdelijke uitbreiding van het ambtelijk apparaat van deze gemeenten financieel te ondersteunen met een incidentele subsidie van 999.935,42 euro.
71	**IPO: Interprovinciaal Overleg AV Nieuwsbrief (C-agenda alle commissies)**
72	**Landbouw: GLB-Nationaal Strategische Plan 2023-2027 (C-agenda NLG 28-11-2022)** GS hebben besloten om PS te informeren over het indienen van het GLB-Nationaal Strategisch Plan 2023-2027 voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB-NSP). De minister van LNV heeft het NSP op 30 september 2022 ingediend bij de Europese Commissie.
73	**Mobiliteit: Bestuursakkoord Toegankelijkheid OV 2022-2032 (C-agenda M&B 01-12-2022)** Het openbaar vervoer is voor iedereen. Ook reizigers met een beperking moeten er zelfstandig gebruik van kunnen maken. De provincie is opdrachtgever voor het openbaar vervoer per bus in een groot deel van Noord-Holland. Samen met het ministerie van IenW, andere decentrale overheden, de OV-bedrijven en ProRail wordt een bestuursakkoord aangegaan en ondertekend, waarin afspraken zijn vastgelegd over het verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer.
74	**Mobiliteit: Kwartaalrapportage Q3 2022 OV Ombudsman (C-agenda M&B 01-12-2022)**
75	**Natuur: Verlengingsbesluit Natura 2000-beheerplannen Waddenzee en Noordzeekustzone (C-agenda NLG 28-11-2022)** GS besluiten tot mede-ondertekening van het besluit om de Natura 2000-beheerplannen voor de Noordzeekustzone en de Waddenzee met zes jaar te verlengen. Voortouwnemer van deze plannen is het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. GS van Noord-Holland stemmen door dit besluit in met de verlenging van de vrijstellingen van de Wnb-vergunningplicht, voor zover zij bevoegd gezag zijn ingeval van een vergunningplicht.

76	**Wonen: Addendum woondeal Noord-Holland Noord (C-agenda RWK 28-11-22)** In aanvulling op de Woondeal Noord-Holland Noord uit 2020 is een Addendum opgesteld. Dit heeft als doel de relatie met bereikbaarheid en randvoorwaarden richting Rijk scherper te krijgen. Adviesbureau Companen heeft het proces in de regio begeleid. Het Addendum is de basis voor ons woningbouwbod aan het Rijk en de uitwerking in de Regionale woondeal met Noord-Holland Noord. Na vaststelling door provincie en gemeenten in de regio, zal er een tekenmoment met de regiogemeenten plaats vinden rond het Addendum.
77	**MRA:Maandelijks MRA-Raads en Statenleden Bericht - editie 64 oktober 2022 (C-agenda EFB 05-12-22)**

Provincie Noord-Holland

Lijst ingekomen stukken t/m 7 december voor PS van 19 december 2022

Nr.	Omschrijving
1	**Bestuur: GS-reactie Rekenkamerrapport Praktijk van de Wob in NH (C-agenda EFB 23-01-23)** De Randstedelijke Rekenkamer heeft de praktijk van de Wob bij de provincie Noord-Holland onderzocht en heeft hierover een Nota van bevindingen opgesteld. Op verzoek van Provinciale Staten heeft Gedeputeerde Staten hierop een reactie opgesteld en aan Provinciale Staten toegestuurd.
2	**Bestuur: Werkbezoek Murcia (C-agenda EFB 23-01-23)** Van 14 t/m 16 juli 2022 brachten de commissaris van de Koning en de gedeputeerden Loggen en Zaal een werkbezoek aan de regio Murcia. Doel van het bezoek was de basis te leggen voor interregionale samenwerking zoals ook in de Europastrategie 2022-2030 als provinciale doelstelling is vastgelegd. Het verslag van het werkbezoek, inclusief een overzicht van de gemaakte afspraken, wordt aangeboden aan Provinciale Staten.
3	**Dierenwelzijn: Afdoeningsbrief motie 172-2022, Incidentele subsidie Wildopvang De Bonte Piet (B-agenda NLG 16-01-2022)** In augustus 2022 is Vogelasiel de Paddenstoel in Den Helder gesloten. De dieren en vogels uit deze wildopvang zijn vervolgens verplaatst naar Wildopvang De Bonte Piet. In motie 172-2022 zijn Gedeputeerde Staten gevraagd om éénmalig een bedrag tot € 10.000 vrij te maken ter ondersteuning van Wildopvang de Bonte Piet. Op deze manier kan de wildopvang in de regio Den Helder gecontinueerd worden. Ter invulling van Motie 172-2022 is er daarom door Gedeputeerde Staten € 10.000 beschikbaar gesteld voor een incidentele subsidie.
4	**Economie: Jaarverslagen 2021 adviescommissies detailhandel (C-agenda EFB 23-01-23)** In het Detailhandelsbeleid Noord-Holland is geborgd dat er twee Regionale Adviescommissies Detailhandel zijn in Noord-Holland: de Regionale Adviescommissie Noord-Holland Noord (RAC NHN) en de Adviescommissie Detailhandel Noord-Holland Zuid (ADZ). Nieuwe plannen voor detailhandel en regionale visies worden door deze adviescommissies bovenregionaal afgestemd en getoetst aan provinciaal beleid. Gemeenten kunnen het advies van de commissie gebruiken bij het maken van weloverwogen keuzes ten aanzien van nieuwe detailhandelsontwikkelingen, en het voorkomen van uitbreidingen die een potentieel negatief effect hebben op de detailhandelsstructuur. Daarnaast vervullen de commissies een rol op het gebied van kennisdeling. De commissies leggen hun activiteiten vast in een jaarverslag.
5	**Economie: Stand van zaken instrumentarium arbeidsmarkt en onderwijs (C-agenda EFB 23-01-23)** Gedeputeerde Staten hebben kennisgenomen van de stand van zaken instrumentarium Arbeidsmarkt & Onderwijs, waaronder de voortgang van de agenda van de Werkambassadeur. De werkambassadeur besteedt met name aandacht aan het versterken en inzetten van de structuur van Publiek-Private Samenwerkingen tussen bedrijfsleven en onderwijs bij innovatie, leven lang ontwikkelen, behouden en vergroten van het aantal technische

	vakmensen, techniekpromotie en inclusiviteit. Gedeputeerde Staten hebben ook kennisgenomen van de voorbereiding van een UVR campusontwikkeling, de arbeidsmarktmonitor 2022 en de resultaten van het onderzoek uitgevoerd door de Stichting Economisch Onderzoek (SEO). De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat er op basis van de huidig begrote investeringen in duurzaamheid en energietransitie er jaarlijks maximaal 12.000 VTE nodig zijn in geheel Noord-Holland. De studie raamt het potentiële extra arbeidsaanbod op 18 duizend werknemers.
6	**Financiën: Uitvoeringsregeling subsidie circulaire ketensamenwerking Noord-Holland 2022. (C-agenda EFB 23-01-23)** Gedeputeerde Staten stellen de Uitvoeringsregeling subsidie circulaire ketensamenwerking Noord-Holland 2022 met een subsidieplafond en de openstelling voor 2023 vast. Met deze regeling kunnen Noord-Hollandse bedrijven, gemeenten en kennisinstellingen een subsidie ontvangen voor het opzetten van ketensamenwerking om een circulair product of dienst te kunnen aanbieden. De provincie stimuleert bedrijven om samen te werken om grondstofketens te sluiten, omdat samenwerking binnen en/of tussen product- en materiaalketens essentieel is voor efficiënter en dus minder grondstofgebruik.
7	**Gezondheid: JOGG roept op borg de gezonde samenleving ook in provinciaal beleid.docx (NLG 16-01--2023)**
8	**Water: Initiatiefvoorstel ChristenUnie "Grijs- en regenwatersystemen" (A-agenda NLG 16-01-2022)** Op 18 oktober 2022 hebben Gedeputeerde Staten een verzoek ontvangen om advies uit te brengen over een initiatiefvoorstel van de ChristenUnie over “Grijs- en regenwatersystemen”. Om aanjager te worden van innovatie op het gebied van drinkwaterbesparing wordt een voorstel gedaan voor een opdracht van Provinciale Staten die bestaat uit 7 punten
9	**Wonen: Monitor woningbouw 2022 (C-agenda RWK 16-01-23)** De monitor woningbouw wordt jaarlijks uitgevoerd om inzicht te krijgen in de Noord-Hollandse woningbouwproductie, de ontwikkeling van de plancapaciteit en de ontwikkelingen in de woningbehoefte (prognose). Op basis hiervan kan zo nodig worden bijgestuurd.
10	**Cultuur: Afhandeling Motie 239-2021 (B-agenda EFB 23-01-23)** PS hebben verzocht bij andere provincies na te gaan of er op het niveau van de cultuurregio's ruimte wordt gemaakt voor de inbreng van makers bij het beleid. Zeven provincies betrekken makers bij het cultuurbeleid en negen provincies betrekken makers bij regionale cultuurprofielen. In Noord-Holland zijn cultuurmakers betrokken bij het MRA Programma Kunst, Cultuur & Erfgoed “Meer dan de delen” 2019-2024 en in Noord-Holland Noord is overleg gevoerd met culturele instellingen met betrekking tot het regionaal cultuurprofiel ”Zee aan ruimte, land vol cultuur”.

11	**Financiën: Alliander N.V.: brief inzake participatie Staat (C-agenda EFB 23-01-23)** Alliander heeft haar aandeelhouders, waaronder de provincie Noord-Holland, een brief gestuurd over afspraken die zijn gemaakt met de Staat over een mogelijke toekomstige participatie van de Staat in Alliander. Deze afspraken worden binnenkort aan de aandeelhouders voorgelegd voor het verlenen van goedkeuring. GS sturen deze brief ter informatie door naar PS.
12	**Financiën: Wijziging Uitvoeringsregeling POP 3 subsidies Noord-Holland en Openstelling voorbereiding LAG en ontwikkeling LOS Noord-Holland 2022 (C-agenda EFB 23-01-23)** GS hebben besloten om de Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland te wijzigen. Daarnaast hebben GS besloten om het onderdeel 'voorbereiding voor het oprichten van een LAG (Lokale Actiegroep) en het ontwikkelen van een LOS (Lokale Ontwikkelingsstrategie)' van de Uitvoeringsregeling POP3-subsidies Noord-Holland open te stellen.
13	**Bereikbaarheid: Jaarverslag openbaar vervoer 2021 (C-agenda M&B 23-01-2023)** De provincie Noord-Holland is opdrachtgever voor het openbaar vervoer in 3 gebieden in Noord-Holland: Gooi en Vechtstreek, Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord. Ieder jaar wordt er een jaarverslag gepubliceerd met de resultaten van het openbaar vervoer in deze gebieden, zoals het aanbod, het gebruik en de kwaliteit van het OV. Het jaarverslag 2021 is te downloaden op de website van de provincie Noord-Holland.
14	**Bereikbaarheid: Samenwerkingsovereenkomst opwaarderen Nieuwe Bennebroekerweg (C-agenda M&B 23-01-2023)** De gemeente Haarlemmermeer, de Vervoerregio Amsterdam en de provincie Noord-Holland werken samen aan de opwaardering van de Nieuwe Bennebroekerweg. Het project levert een belangrijke bijdrage aan de bereikbaarheid en woningbouwopgave in de regio. Voor de volgende fase van dit project gaan de partijen een overeenkomst met elkaar aan waarin afspraken over de aanpak, financiering en organisatie worden vastgelegd.
15	**Bestuur: Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (A-agenda EFB 23-01-23)** PS hanteren sinds 2008 een geheimhoudingenlijst die maandelijks terugkomt op de (openbare) PS agenda. Op deze lijst staan alle documenten die door GS onder geheimhouding overgelegd zijn aan PS en waarvan PS de geheimhouding hebben bekrachtigd. Omdat aan het eind van dit jaar de geheimhouding van enkele documenten zou komen te vervallen zijn alle geheime documenten opnieuw getoetst en is de lijst geactualiseerd.
16	**Dierenwelzijn: Discussienota bescherm de Paling (B-agenda NLG 6-2-2023)**
17	**Economie: Aanstelling circulair ambassadeur (C-agenda EFB 23-01-23)** In de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 is opgenomen dat de provincie een circulair ambassadeur aanstelt voor de versnelling van de transitie naar een circulaire economie. De circulair ambassadeur is de vertegenwoordiger van de provinciale belangen op het gebied van circulaire economie richting het Noord-Hollandse bedrijfsleven. De ambassadeur inspireert, stimuleert en ondersteunt ondernemers in Noord-Holland om aan de

	slag te gaan met circulair ondernemen. Gedeputeerde Staten stellen de heer Leon van Ast aan als circulair ambassadeur van de provincie Noord-Holland voor de periode van 1 december 2022 tot en met 1 december 2024.
18	**Ingekomen mail Hollands Kroon - gezamenlijke technische vragenronde m.b.t. Buitendijks plan (deadline 15 december) (C-agenda RWK 16-01-22)**
19	**IPO: Conceptrapport 'Naar meer slagvaardigheid' (B-agenda EFB 23-1-2022)** Een behandelvoorstel volgt nog
20	**MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 65 (C-agenda alle commissies)**
21	**NZKG/Zeehavens/Ruimte/Wonen/Leefbaarheid/Economie: Reactie gemeente Beverwijk op Nota Zeehavens (C-agenda M&B 01-12-2022 - te betrekken bij agendapunt 4a - C-agenda NLG en RWK 16-01-2023 en EFB 23-01-2023)**

Provincie Noord-Holland

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
mw V. Mulder
AD/STG

Telefoonnummer 0235143001
statengriffie@noord-holland.nl

Bijlage: overzicht openstaande moties

Betreft: lijst moties PS 19 december 2022

Memo

8 december 2022

Inleiding:
Bijgevoegd treft u aan een gewijzigd overzicht van alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs.
In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" op bijgevoegde lijst wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS en/of commissie is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Voorstel: in te stemmen met de afdoeningsvoorstellen bij de volgende moties:

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp	Opmerking voor PS/Presidium
M174-2022	19-09-2022	Motie Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie (ChristenUnie, PvdD, D66, DENK, 50PLUS/PvdO, SP, JA21, CDA, PvdA)	Er is in oktober, november en december een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M146-2022	04-7-2022	Motie Perspectief voor natuurinclusieve landbouw. (D66, GroenLinks)	Er is in oktober en november een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie NLG van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M57-2022	23-05-2022	Motie Waterbelangen borgen. (PvdD, SP)	Er is in oktober en in november een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

M51-2022	23-05-2022	Motie Voorkomen faunaslachtoffers bij windenergie borgen. (PvdD, DENK, SP, Liberaal NH, JA21)	Er is in oktober en december een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M221-2021	15-11-2021	Motie: Terughoudend met betonnen fietspaden in NNN. (JA21)	Er is in oktober en november een actualisatie vanuit GS en cie NLG bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie NLG van 28-11-2022 heeft ingestemd met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum. (CDA, FvD)	Er is in oktober in november een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

Instemmen leidt tot opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 19 december 2022.

Lijst openstaande moties voor PS van 19 december 2022

De lijst wordt 4 keer per jaar door GS geactualiseerd voor PS van maart, juli, oktober en december 2022. Tussentijds worden op de website actualisaties vanuit de commissies en vanuit de GS-besluitenlijst bij de moties gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M244-2022	21-11-2022	Motie Vrijkomende gronden na verplaatsing of beëindiging veehouderijen niet inzetten voor intensivering. (PvdD)	
M243-2022	21-11-2022	Motie Uitwerken Aanvalsplan Landschapselementen. (PvdD)	
M241-2022	21-11-2022	Motie Stikstof "Gelijk Speelveld". (PvdA)	
M238-2022	21-11-2022	Motie Regionale Veenweidestrategie (RVS) zo snel mogelijk concreet! (GroenLinks, PvdA, D66, SP, PvdD, ChristenUnie)	
M233-2022	14-11-2022	Motie Wet Bibob toepassen bij recreatieparken. (SP)	
M230-2022	14-11-2022	Motie RES versnelling. (D66, GroenLinks, CDA, PvdA, ChristenUnie)	
M229-2022	14-11-2022	Motie 'GAAN voor GOUD' inzake provinciale invulling Nationaal Strategisch Plan.(GroenLinks, D66, PvdA, VVD)	
M221-2022	14-11-2022	Motie: Geen BTW op OV kaartjes. (50PLUS/PvdO, DENK, PvdD)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M205-2022	14-11-2022	Motie Hernieuwde aandacht voor (meer) biologische landbouw. (PvdD, PvdA, DENK, D66)	
M203-2022	14-11-2022	Motie Toekomst van Noord-Hollandse wildopvangcentra borgen. (PvdD, GroenLinks)	
M202-2022	14-11-2022	Motie Duurzaam doorhappen. (PvdD, DENK, GroenLinks)	
M201-2022	14-11-2022	Motie Maak opbrengsten klimaatbeleid zichtbaar. (PvdD, SP, D66, DENK, PvdA, GroenLinks)	
M200-2022	14-11-2022	Motie Klimaatbegroting. (PvdD, SP, GroenLinks, D66, PvdA)	
M192-2022	14-11-2022	Motie Een veiligere rijksweg N9. (CDA, VVD, JA21)	
M187-2022	14-11-2022	Motie Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium. (VVD, D66, GroenLinks, DENK, 50PLUS/PvdO, SP)	
M182-2022	10-10-2022	Motie Deelname provincie Noord-Holland aan komende edities Canal Parade. (VVD, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, SP)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M181-2022	10-10-2022	Motie Steun voor het recht op zelfbeschikking (PvdD, SP, GroenLinks, PvdA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M175-2022	19-09-2022	Motie Vluchtelingenopvang (GroenLinks, D66, DENK, PvdA, PvdD)	Er is in november een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M174-2022	19-09-2022	Motie Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie (ChristenUnie, PvdD, D66, DENK, 50PLUS/PvdO, SP, JA21, CDA, PvdA)	Er is in oktober, november en december een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M172-2022	19-09-2022	Motie De Bonte Piet (PvdA, PvdD, GroenLinks, CDA, SP)	Er is in oktober en december een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M170-2022	19-09-2022	Motie Haalbaarheid Planning Groen Staal (VVD, D66, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, PvdD, CDA, DENK, JA21)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M154-2022	04-7-2022	Motie Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken. (PvdD, GroenLinks, PvdA, DENK, JA21)	Er is in november een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M153-2022	04-7-2022	Motie Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer. (PvdD, GroenLinks, DENK, JA21)	Er is in oktober en in december een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M152-2022	04-7-2022	Motie Noord-Holland roept klimaat-en biodiversiteitscrisis uit. (PvdD, GroenLinks, DENK)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M151-2022	04-7-2022	Motie Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied. (CDA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M147-2022	04-7-2022	Motie Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee. (SP)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M146-2022	04-7-2022	Motie Perspectief voor natuurinclusieve landbouw. (D66, GroenLinks)	Er is in oktober en november een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie NLG van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M138-2022	04-7-2022	Motie Sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen. (CDA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M135-2022	04-7-2022	Motie Evenredige reductie Schiphol. (ChristenUnie)	
M133-2022	04-7-2022	Motie Organiseren expertmeeting retail-organisaties. (ChristenUnie)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M132-2022	04-7-2022	Motie Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling. (ChristenUnie)	
M130-2022	04-7-2022	Motie Fiks de Fixsteams. (PvdA, GroenLinks, PvdD, DENK)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M126-2022	04-7-2022	Motie Input boeren en tuinders bij Omgevingsverordening. (GroenLinks, PvdD, PvdA)	
M68-2022	23-05-2022	Motie Betrek mensen met een mobiliteitsbeperking. (D66, PvdD, CU, GroenLinks, VVD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M61-2022	23-05-2022	Motie Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen. (SP, D66, PvdD)	Er is in november een actualisatie vanuit cie RWK (GS) bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M57-2022	23-05-2022	Motie Waterbelangen borgen. (PvdD, SP)	Er is in oktober en in november een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M53-2022	23-05-2022	Motie Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB). (PvdD, SP)	Er is in november een actualisatie vanuit cie RWK (GS) bij de motie gepubliceerd.
M51-2022	23-05-2022	Motie Voorkomen faunaslachtoffers bij windenergie borgen. (PvdD, DENK, SP, Liberaal NH, JA21)	Er is in oktober en december een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M43-2022	04-04-2022	Motie Afstand doen van schadelijke biobrandstoffen. (PvdD, SP, GroenLinks)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M37-2022	07-03-2022	Motie Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten. (VVD, CDA, PvdA, D66, JA21)	
M23-2022	07-03-2022	Motie Zicht op verbetering leefomgeving. (D66, PvdA, GroenLinks, VVD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M10-2022	31-01-2022	Motie Zorgen om hyperscales. (GroenLinks, PvdA, JA21, ChristenUnie)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M9-2022	31-01-2022	Motie Hyperscales.	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	Datum PS	Onderwerp en fractie	Voorstel voor PS/Presidium
		(VVD, D66, JA21, Liberaal NH)	
M7-2022	31-01-2022	Motie Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast. (JA21, Liberaal N-H, 50PLUS/PvdO, VVD)	
M239-2021	13-12-2021	Motie cultuur: Inbreng van de makers bij cultuurbeleid. (GroenLinks, PvdD, SP, CDA, D66, VVD, PvdA, ChristenUnie)	Er is in oktober en december een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M237-2021	13-12-2021	Motie Inspiratie her- en bijbestemming. (PvdD, SP, D66, GroenLinks, JA21, DENK)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M221-2021	15-11-2021	Motie: Terughoudend met betonnen fietspaden in NNN. (JA21)	Er is in oktober en november een actualisatie vanuit GS en cie NLG bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie NLG van 28-11-2022 heeft ingestemd met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M216-2021	08-11-2021	Motie Bij de begroting jongerenperspectief op bereikbaarheid. (PvdA, CDA, SP, PvdD, DENK)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M214-2021	08-11-2021	Motie Broedplaats Blakende Bollen. (GroenLinks, PvdD, SP, D66, CDA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M187-2021	08-11-2021	Motie toekomstperspectief sport Noord-Holland. (CDA, SP, ChristenUnie, JA21)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M173-2021	11-10-2021	Motie Inclusievere communicatie over deelmobiliteit. (DENK)	

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M167-2021	13-09-2021	Motie Verdere uitrol infrastructuur van gerecycled plastic bij positieve pilotresultaten. (VVD, D66, PvdA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M127-2021	05-07-2021	Motie Windturbines en gemeentegrenzen. (VVD, D66, PVDA, DENK, SP, JA21)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M124-2021	05-07-2021	Motie Uitdaagrecht bij RES. (D66, GL)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M112-2021	05-07-2021	Motie monitoring gezondheids - en veiligheidseffecten. (DENK, CDA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M108-2021	05-07-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten. (DENK, PvdD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M106-2021	05-07-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer. (PvdD, PVDA, GL, D66, DENK)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M104-2021	05-07-2021	Motie RES: Meer initiërende rol provincie. (PvdD, PVDA, DENK)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M96-2021	05-07-2021	Motie Wensen en opvattingen Verstedelijkingsstrategie MRA : leefomgeving en leefbaarheid. (PvdD, CU, PVDA, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, D66, GL)	In oktober en november is er een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij de motie gepubliceerd.
M24-2021	08-03-2021	Motie Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines. (DENK, JA21)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd
M4-2021	01-02-2021	Behoud loketfunctie o.a. op stations Alkmaar, Hoorn en Hilversum. (PvdA, SP, DENK, VVD, ChristenUnie, JA21, PVV)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M187-2020	16-11-2020	Optimaal onderhouden snelfietsroutes (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, PvdD)	
M185-2020	16-11-2020	Varende fietspaden . (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)	
M148-2020	22-10-2020	Heroverweging Zijpe -en Hazepolder. (PvdA, D66, ChristenUnie, GroenLinks)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M135-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie. (D66, PvdA, VVD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M127-2020	5-10-2020	Onderzoek Zon-op-dak (RES 1.0). (CDA, PvdD, ChristenUnie)	
M125-2020	05-10-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie. (PvdD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M116-2020	05-10-2020	Leidraad Weidevogels. (GroenLinks, PvdD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M115-2020	05-10-2020	Weidevogels Zijpe. (GroenLinks, PvdA)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum. (CDA, FvD)	Er is in oktober in november een actualisatie vanuit GS en cie RWK bij deze motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 28-11-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M75-2020	14-09-2020	Pont Ilpendam-Landsmeer. (ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, SP)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M42-2020	18-05-2020	Motie Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. (VVD, GroenLinks, PvdA, D66, CDA)	Er is in oktober en november een actualisatie vanuit GS en commissie EFB bij deze motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M41-2020	18-05-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur. (PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, CDA)	Er is in oktober en november een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M21-2020	09-03-2020	Vang de kinderen van Moria op. (PvdA, GroenLinks, PvdD, D66, CDA, ChristenUnie, SP)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M107-2019	18-11-2019	Natuurinclusief bouwen meenemen in klimaatambities voor gebouwde omgeving. (PvdD)	Er is in oktober een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.
M68-2019	11-11-2019	Bomen voor klimaat en stikstof. (PvdD)	Er is in oktober en december een actualisatie vanuit GS bij deze motie gepubliceerd.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11178
Extern Zaak ID	772861
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	8.b
Titel	Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 (VD-62).
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 november 2022
PS-vergadering	**19 december 2022**

Toelichting

De provincie Noord-Holland is een deelnemer van het Plassenschap Loosdrecht e.o. Conform de gemeenschappelijke regeling van dit recreatieschap worden de financiële stukken jaarlijks aan raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd. Provinciale Staten worden gevraagd een oordeel te vormen over de stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o..

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
S. Klitsie
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144569
klitsies@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 9 NOV. 2022

Kenmerk
772861/1921231

Uw kenmerk

Betreft: Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o. voor zienswijzen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen: 3 (Voordracht met besluit, financieel overzicht bij voordracht en financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o.)

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Aan de deelnemers van Plassenschap Loosdrecht e.o.:
de raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Stichtse Vecht, Utrecht en Wijdemeren en de staten en het college van de provincies Noord-Holland en Utrecht.

Ons kenmerk: Z - 223408 / UIT - 226703
Uw kenmerk:
Referentie: Secretaris
E-mailadres: j.brand@recreatiemiddennederland.nl
Bijlage(n): 2
Onderwerp: Verzoek zienswijze op tweede begrotingswijziging 2022 en begroting 2023

Utrecht, 04 oktober 2022

Geachte deelnemers,

Bijgevoegd ontvangt u de volgende financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o.:
1) Tweede begrotingswijziging 2022 met bestuursvoorstel
2) Ontwerpbegroting 2023 met bestuursvoorstel

Toelichting op de bijlagen

Bijlage 1

U ontvangt de Tweede begrotingswijziging 2022 voor zienswijze met als bijlage het bestuursvoorstel ter kennisname.

Het resultaat (inclusief mutaties reserves), bedraagt € 598.000 negatief. Dit resultaat heeft met name een incidenteel karakter en wordt hoofdzakelijk veroorzaakt wordt door onderstaande posities:

- Lagere doorbelaste personeelskosten RMN ad. €238.000 (voordelig);
- Hogere doorbelaste apparaatskosten RMN ad. €700.000 (nadelig), dit is inclusief ons aandeel in de liquidatiebegroting en de hogere inhuurlasten van RMN;
- Transitiekosten van de gemeente Wijdemeren ad. €133.100 (nadelig).

Het dagelijks bestuur heeft op 14 september 2022 besloten het negatieve resultaat ten laste te laten komen van de algemene reserve zodat het totaal van de algemene reserve op € 56.000 komt per ultimo 2022.

Bijlage 2

U ontvangt de Ontwerpbegroting 2023 voor zienswijze met als bijlage het bestuursvoorstel ter kennisname.

Deze begroting is gebaseerd op de uitgangspunten in de vastgestelde kadernota en het aanbod dat de gemeente Wijdemeren het Plassenschap heeft gedaan voor de uitvoering van de taken. Het aanbod van de gemeente Wijdemeren laat zien dat minder kosten voor bedrijfsvoering (overhead) worden verwacht en dat deze besparing ten goede komt aan de uitvoering van de recreatietaken. De gemeente Wijdemeren heeft daarbij te kennen gegeven dat het jaar 2023 als een overgangsjaar moet worden beschouwd waarin zij diverse zaken verder uitwerkt en inricht. In deze begroting is naast

incidentele transitiekosten van de gemeente Wijdemeren in 2023 ad. € 125.000 tevens de structurele extra dotatie groot onderhoud ad. € 173.000 verwerkt. Omdat het programma 2 (Toezicht en Handhaving) niet meer in deze begroting is opgenomen omdat deze taak vanaf 2023 door de gemeenten zelf wordt uitgevoerd en omdat dit programma in de voorgaande begrotingen een batig saldo kende vervalt het batige saldo op dit programma in deze begroting.

Genoemde oorzaken leiden tot een tekort in de begroting, die een structurele verhoging van de deelnemersbijdrage noodzakelijk maakt (zoals weergegeven in par. 6.7 van de begroting).

Financiële positie van het schap

In de aanbiedingsbrief bij de jaarrekening van 2021 is reeds aangegeven, dat bij financiering van alle met de transitie samenhangende kosten uit de algemene reserve het weerstandsvermogen in 2023 veel te laag is om de risico's te dekken. Het bestuur heeft de intentie uitgesproken om het weerstandsvermogen de komende jaren weer op peil te brengen.

Zienswijze

Conform de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. wordt u in de gelegenheid gesteld een zienswijze kenbaar te maken op de Tweede begrotingswijziging 2022 en de ontwerpbegroting 2023. Hiervoor geldt een wettelijke termijn van 8 weken. Uw zienswijzen worden geagendeerd voor de Plassenraad op 7 december 2022 waarbij met inachtneming van uw zienswijzen de begroting 2023 kan worden vastgesteld.

Graag ontvangen wij uw zienswijze vóór 1 december 2022 zodat de Plassenraad uw zienswijzen kan betrekken in de definitieve besluitvorming.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

Jitske Brand
Secretaris

Voorstel aan het dagelijks bestuur
Vergadering 14 september 2022
Agendapunt 7.a
Onderwerp 2e Begrotingswijziging 2022

Bestuursvoorstel

Onderwerp	2e Begrotingswijziging 2022 Plassenschap Loosdrecht e.o.
Aan	Het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.
Van	Financiën
Datum	07 september 2022
Bijlagen	Halfjaarrapportage en 2e begrotingswijziging 2022

Overwegingen en besluit

Overwegingen

- Overwegende dat er op een aantal posten wordt afgeweken t.o.v. de vastgestelde begroting 2022;
- Gelet op de 2e *Begrotingswijziging 2022 Recreatie Midden-Nederland* met enkele budget-verschuivingen en die van invloed zijn op de begrotingsposten 3a en 3b binnen de begroting van het recreatieschap;
- Overwegende dat in het aanbod van de gemeente Wijdemeren een incidentele kostenpost van € 110.000 voor het boekjaar 2022 is opgenomen;
- Overwegende dat het verwachte verlies van LSD € 598.000 bedraagt
- Overwegende dat het resultaat van LSD over boekjaar 2021 à totaal € 150.000 conform bestuursvoorstel bij de jaarrekening 2021 wordt toegevoegd aan de algemene reserve van € 503.000, waarmee het totaal van de vrije reserves uitkomen op € 653.000.

Besluit het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.:

1. De voorgestelde begrotingswijzigingen vast te stellen als nieuw kader voor 2022.
2. Het algemeen bestuur voor te stellen het tekort te dekken uit de algemene reserve voor een bedrag van € 598.000.
3. De 2e Begrotingswijziging 2022 Plassenschap Loosdrecht e.o. voor zienswijze aan te bieden aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincie.
4. De 2e Begrotingswijziging 2022 Plassenschap Loosdrecht en ontvangen zienswijzen ter vaststelling te agenderen voor de Plassenraad van 7 december 2022

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o. gehouden op 14 september 2022,

Mw. C. Larson
Voorzitter

Mw. J. Brand
Secretaris

PLASSENSCHAP LOOSDRECHT

Halfjaarrapportage en 2e begrotingswijziging 2022

Versie t.b.v. AB op 07 december 2022

Voorwoord

Halfjaarrapportage en tweede begrotingswijziging

Voor u ligt de halfjaarrapportage en tweede begrotingswijziging van het Plassenschap Loosdrecht en omgeving. Het bestuur heeft gevraagd om een halfjaarrapportage ter monitoring van de dekkingsmiddelen voor de incidentele kosten die volgen uit de transitie van het schap.

Het eerste halfjaar heeft in het teken gestaan van de besluitvorming over de transitie van de taken van Recreatie Midden Nederland naar de gemeente Wijdemeren. Door positieve besluitvorming over de taakuitvoering door Wijdemeren vanaf 2023 is het besluit tot opheffing van de uitvoeringsorganisatie RMN bekrachtigd door het RMN-bestuur. RMN zal worden geliquideerd per 1 januari 2023.

Impact op medewerkers RMN

Het Plassenschap heeft de uitvoering van haar kerntaken belegd bij Recreatie Midden-Nederland (RMN). RMN is de uitvoeringsorganisatie voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht e.o., Routebureau Utrecht en het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Net als 2021 is ook 2022 een turbulent jaar voor de medewerkers van RMN. De situatie is dat per 1 juli 2022 alle medewerkers, op 2 na, hebben gehoord welke organisatie voor hen de volgende werkgever zal worden. Over de precieze invulling van hun functie is nog geen duidelijkheid. De ontvangende werkgevers starten in september met kennismakingsgesprekken met de medewerkers. Daarna wordt duidelijker welke verwachtingen er van beide kanten zullen zijn ten aanzien van de functie. Enkele medewerkers hebben de organisatie verlaten waardoor de druk op achterblijvende medewerkers groter wordt. In dit kader wordt gewerkt aan een activiteitenoverzicht van alle activiteiten/projecten waaraan RMN in 2022 werkt. Indien activiteiten niet (meer) uitgevoerd kunnen worden, wordt het bestuur hiervan op de hoogte gesteld en worden de gevolgen aangegeven.

Effect COVID-19 (corona) op het eerste halfjaar van 2022

De gevolgen van de uitbraak van COVID-19 (corona) in februari 2020 zijn in het eerste halfjaar van 2022 geluwd. Het belangrijkste (financiële) effect in het eerste halfjaar van 2022 is geweest dat er minder (meer)kosten voor terreinbeheer voor schoonmaak, afvalinzameling, toezicht en handhaving zijn gemaakt. De financiële impact van deze effecten op het zijn echter beperkt door langerlopende contracten.

Financiële resultaten en effecten op de begroting

Door de besluitvorming over de taakuitvoering door Wijdemeren is meer duidelijkheid ontstaan over incidentele kosten die met de transitie samenhangen. Een deel van de incidentele kosten zullen in dit boekjaar vallen. De incidentele kosten bestaan uit twee hoofdcomponenten:

1. De aan ons schap doorbelaste kosten die (direct) met de liquidatie van RMN samenhangen en zoals deze in het liquidatieplan zijn geraamd;
2. De kosten die met de invlechting van de taken bij Wijdemeren samenhangen en die in het aanbod van Wijdemeren zijn onderbouwd.

Naast de kosten die met de transitie samenhangen is er uiteraard meer duidelijkheid over het verloop van de kosten en opbrengsten op de reguliere uitvoering van de taken van het schap op de vijf begrotingsprogramma’s. Dit wordt in de betreffende programmaverantwoording toegelicht.

VOORWOORD

Ondertekening

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 30 september 2022

Mevr. C. Larson
Voorzitter

Mevr. J. Brand
Secretaris

INHOUD

Voorwoord 2
Programmaverantwoording 5
Programma 1: Beheer en Onderhoud 5
Programma 2: Toezicht en handhaving 7
Programma 3: Ontwikkeling 9
Programma 4: Exploitatie 10
Programma 5: Algemeen (incl. overhead) 11
Bijlage 1 - 2e Begrotingswijziging 2022 Recreatie Midden-Nederland 13
Bijlage 2 - 2e Begrotingswijziging 2022 Plassenschap Loosdrecht e.o. 14

Programmaverantwoording

De begroting 2022 is opgebouwd naar de aard van de activiteiten van het schap:

- Programma 1. Beheer en Onderhoud
- Programma 2. Toezicht & handhaving
- Programma 3. Ontwikkeling
- Programma 4. Exploitatie
- Programma 5. Algemeen (incl. overhead)

In dit hoofdstuk beschrijven we de voortgang in het eerste halfjaar per inhoudelijk programma en geven daarbij aan welke consequenties dit heeft voor de begroting, leidend tot een tweede begrotingswijziging.

Programma 1: Beheer en Onderhoud

Beheer en onderhoud omvat het beheer en (dagelijks, groot- en vervangings-) onderhoud van de terreinen en plassen, fiets- en wandelpaden en het onderhouden van voorzieningen. Het niveau van beheer en onderhoud verschilt per terrein, per seizoen en is afhankelijk van onder meer wet- en regelgeving, de functie, de intensiteit van gebruik en de behoefte van recreanten en de opdracht van het Plassenschap. In onderstaande alinea's wordt per opgave in het programma de voortgang geschetst.

Optimalisatie werkprocessen
Opgave In 2021 is 'de basis op orde' gebracht door het opstellen/verbeteren van de onderhoudsbestekken voor Dagelijks Onderhoud, het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP), de digitalisering van het areaal in het GIS-systeem Geovisia en het opstellen van nieuw beleid en richtlijnen.
Prognose 1e halfjaar 2022 In 2022 zullen de resultaten van deze inspanningen zichtbaar worden en zal de nadruk liggen op het verder verbeteren/optimaliseren en waar mogelijk digitaliseren van deze processen.
Gerealiseerd 1e halfjaar 2022 In het eerste halfjaar hebben we het MJOP geactualiseerd en specifiek aandacht besteedt aan de effecten van inflatie als gevolg van hogere energie- en grondstofprijzen. Dit werkt door in het uitgezette aanneemwerk. Dagelijks onderhoud is in het gebied op het niveau sober en veilig uitgevoerd. In de eerste helft van 2022 zijn de beschoeiingen bij de Meent en langs de 's-Gravelandsevaart vervangen volgens bestek. Bij de Meent zijn bovendien maatregelen genomen voor de verbetering van de (zwem)waterkwaliteit, waaronder het plaatsen van duikers. De stormen aan het begin van het jaar bleken een deel van de beschoeiingen aan de Strook Oost te hebben weggeslagen, vermoedelijk in combinatie met onderspoeling. In de eerste helft van 2022 is een groot deel van deze beschoeiingen met spoed vernieuwd en vervangen. Aan de Strook wilden we ook de zwemtrappen vervangen, maar door leveringsproblemen van de nieuwe exemplaren, hebben we de bestaande trappen moeten laten repareren. Op Markus Pos hebben we het toiletgebouw laten renoveren. Het toiletgebouw was aangetast door slijtage en vandalisme. Fundering en muren zijn gehandhaafd, overige delen zijn vervangen of grondig gerepareerd. We hebben het groot onderhoud aan de Weersluis, Kraaienestersluis en Raaisluis voorbereid, zodat dit onderhoud na het recreatieseizoen kan worden uitgevoerd. Datzelfde geldt voor het groot onderhoud aan verhardingen.

Door langdurig uitvallen en lange revalidatieperiode van een vakkracht is voor 2022 extra werk uitbesteed. Het betreft het dagelijks onderhoud van de Strook en terrein de Fuut. Ook het groenonderhoud bij de zelfbedieningssluizen is op afroep opgedragen.

Duurzaamheid

Opgave

De duurzaamheid-thema's 'klimaatverandering'/'klimaatadaptatie', 'biodiversiteit', 'circulaire economie' en 'energietransitie' staan steeds hoger en prominenter op de politieke agenda's. Het schap heeft in de afgelopen jaren een aantal stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Waar mogelijk wordt ecologisch beheerd ter bevordering van de biodiversiteit en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. In 2022 streven we naar verdere verduurzaming. Dit sluit aan bij het Natura2000 beheerplan Oostelijke Vechtplassen.

Prognose 1e halfjaar 2022

In 2022 streven we naar verdere verduurzaming in het (vervangings-) onderhoud van het areaal.

Gerealiseerd 1e halfjaar 2022

Naast het gebruik van schonere (HVO-100 diesel) brandstof voor de werkboot en de trekker zijn er geen initiatieven op het gebied van duurzaamheid gerealiseerd. Wel is in februari het onderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van natuurvriendelijke oevers opgestart. De resultaten worden in september opgeleverd.

Financieel (x € 1.000)	B2022	B2022W1	B2022W2
Lasten	€ 729	€ 927	€ 927
Baten	€ 844	€ 844	€ 844
Saldo	**€ -115**	**€ 83**	**€ 83**
Toevoeging aan reserves	€ 115	€ 31	€ 17
Onttrekking aan reserves	€ -122	€ -17	€ -17
Resultaat	**€ -122**	**€ 97**	**€ 83**

Toelichting:

De lasten (inclusief mutatie reserves) bestaan voor het grootste deel uit doorbelaste personeelskosten en lasten voor onderhoud en beheer van de recreatiegebieden. De baten bestaan uit toegerekende dekkingsmiddelen. Voor een toelichting op de wijzigingen op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 2.

Programma 2: Toezicht en handhaving

Dit programma bestaat enerzijds uit de werkzaamheden van de Boa's, die als gastheer én handhaver zich inzetten om overlast te voorkomen of te bestrijden. Anderzijds bestaan de werkzaamheden binnen dit programma uit het opstellen, evalueren en actualiseren van regelgeving.

Toezicht en Handhaving

Opgave

Onze toezichthouders (BOA's) zorgen ervoor dat onze inwoners en bezoekers prettig en veilig gebruik kunnen maken van onze recreatiegebieden en -voorzieningen. De behoefte aan toezichthouders neemt toe, te meer omdat de politie steeds minder aanwezig is in het buitengebied. Onze toezichthouders handhaven onze eigen verordening (bestuursrechtelijk), maar hebben ook strafrechtelijke taken. We werken aan een intensieve en integrale samenwerking met onze partners op het gebied van 'snelvaren', milieudelicten (stroperij) en mogelijke ondermijningszaken. In 2022 is de begrote capaciteit voor toezicht & handhaving 1,83 fte. Dit betekent dat de BOA's doorgaans alleen toezicht houden en het niet mogelijk is om iedere dag in het gebied toezicht te houden.

Gerealiseerd 1e halfjaar 2022

Uit constateringen de afgelopen jaren is gebleken dat veel schepen met een L-Ontheffing langer zijn dan de toegestane 7.20m. In het eerste half jaar van 2022 is gezamenlijk met de Politie & RDW begonnen met het oppakken van de controles hierop. Dit heeft ertoe geleid dat er inmiddels meerdere ontheffingen zijn ingenomen van schepen welke ruim langer waren dan de toegestane 7.20 meter.
Vogelgriep is helaas nog steeds aanwezig onder onze fauna in Nederland en ook op de Loosdrechtse Plassen hebben we hier de slachtoffers van ondervonden. Tientallen ganzen zijn door de Boa/toezichthouder aantroffen en ook de vele meldingen van recreanten gaven een duidelijk beeld van de locaties. Hierop zijn door de Boa gezamenlijk met een gespecialiseerd bedrijf deze vogelgriep slachtoffers meerdere malen geruimd zodat deze geen gevaar meer konden vormen voor recreanten.

In het eerste half jaar van 2022 zijn er wederom goede contacten geweest met de gemeente en is er ook een gezamenlijk rooster opgesteld waarin de Boa van de gemeente opstapt bij onze boa/toezichthouder voor gezamenlijke diensten op het water. Positieve ontwikkeling in deze is tevens dat de domein 1 Boa van de gemeente verruimde bevoegdheden heeft gekregen voor enkele strafbare feiten op het water.

Regelgeving en ontheffingverlening

Opgave

De regelgeving van het Plassenschap is vastgelegd in:

1. verordeningen die door de Plassenraad zijn vastgesteld, en
2. verkeersbesluiten waarvoor het dagelijks bestuur het bevoegd gezag is.

De regelgeving en het daarbij behorende ontheffingenbeleid vragen geregeld om evaluatie en actualisatie. Ook is er regelmatig behoefte om bepaalde nieuwe regelgeving op te stellen en in te voeren. In het kader van de liquidatie van RMN vindt de gemeente Wijdemeren het wenselijk dat de juridische basis voor:

- de schapsverordeningen (Verordening Plassenschap Loosdrecht, Woonschepenverordening, Legesverordening) worden overgenomen in de APV's van de gemeenten Wijdemeren en Stichtse Vecht. De werkzaamheden gaan dan met ingang van 2023 een-op-een over en worden ten laste van het Plassenschap ingepast in de gemeentelijke organisatie.
- het nemen van verkeersbesluiten (Besluit Motorboten, Voorrangsregeling, Bebording) gaat terug naar de colleges van B&W van de gemeenten Wijdemeren en Stichtse Vecht, en de uitvoering wordt door de gemeente Wijdemeren verzorgd. De kosten daarvan komen ten laste van het Plassenschap.

Gerealiseerd 1e halfjaar 2022

In 2022 is begonnen met de evaluatie van de Nadere regels voor het kamperen op de openbare recreatie eilanden in het Loosdrechts plassengebied. De ervaring is dat er regelmatig gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om in de periode van 1 april tot 1 november op de eilanden Meent en Marcus Pos op de aangewezen kampeerveldjes binnen een straal van 10 meter vanaf de kampeerpaal maximaal 3 trekkerstentjes te plaatsen.

Het gebruik is naar alle tevredenheid en heeft vanaf het seizoen 2018 tot geen enkel probleem geleid. Een uitgebreide evaluatie kan desgewenst, mede gezien andere prioriteiten en de geringe capaciteit van het personeel dat nog werkzaam is voor RMN, na de Transitie plaatsvinden.

Er zijn 2 aanvragen om ontheffing ontvangen voor het kunnen e-foilen, varen met elektrische surfborden, die een snelheid tot 35 km/uur kennen. Het besluit Motorboten kent dit begrip nog niet en heeft geen mogelijkheid hiervoor een P-ontheffing (voor het lesgeven) of een L-ontheffing te verlenen. Omdat per 1-1-2023 de regelgevende bevoegdheid van het Plassenschap vervalt, is het aan de gemeente Wijdemeren om te bepalen of voor het e-foilen voor het volgend recreatieseizoen een mogelijkheid komt.

Financieel (x € 1.000)	B2022	B2022W1	B2022W2
Lasten	€ 256	€ 256	€ 256
Baten	€ 580	€ 612	€ 612
Saldo	**€ -325**	**€ -356**	**€ -356**
Toevoeging aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	**€ -325**	**€ -356**	**€ -356**

Toelichting:

De lasten (inclusief mutatie reserves) bestaan voor het grootste deel uit doorbelaste personele lasten vanuit RMN. Daarnaast bestaan de lasten uit afschrijvingen en rentelasten, belastingen en verzekeringen en brandstofkosten. De baten bestaan voornamelijk uit de opbrengsten snelvaarvergunningen en de toegerekende dekkingsmiddelen. Voor een toelichting op de wijzigingen op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 2.

Programma 3: Ontwikkeling

Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
Opgave Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is mede ondertekenaar van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (OVP). Het Plassenschap is daarmee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000. De totale bijdrage dient volgens een vastgesteld kasritme te worden bijgedragen in de periode 2017-2028. Het Plassenschap betaalt met name voor uit te voeren baggerwerkzaamheden. Vanaf 2020 wordt rekening gehouden met een jaarlijks te financieren bedrag van € 70.900. In het laatste jaar van het Gebiedsakkoord wordt het resterende deel van de bijdrage mogelijk verrekend.
Prognose 1e halfjaar 2022 De bijdrage van het Plassenschap bestaat in het leveren van inzet en middelen in het OVP.
Gerealiseerd 1e halfjaar 2022 Het Plassenschap heeft onder voorwaarden ontheffing verleend voor het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden 1e fase van het OVP project baggeren Loosdrechtse plassen met alle materialen die daarvoor noodzakelijk zijn. Daarnaast is onder voorwaarden en na overleg met de beheerder toestemming verleend voor het gebruik van werkhaven Rimboe voor overslag van materiaal. In het derde kwartaal 2022 worden de baggerdepots gerealiseerd en aansluitend wordt gestart met de baggerwerkzaamheden fase 1. De stuurgroep OVP heeft voorts ingestemd met het uitvoeren van een nadere verkenning van de voorgestelde keuze van de watersportsector ‘Rondje om de Zuid’ als vervanging van project 1.3 van het Gebiedsakkoord (G.A.) i.v.m. het niet doorgaan van de vaarverbinding Loosdrechtse Plassen – Hilversums Kanaal (LP-HK). Concreet betekent dit project het verbeteren van de doorvaart Tienhovenskanaal en Kraaienestersluis en mogelijk het verbeteren van de vaarroute door de Weersluis en de Weersloot. Het schap is betrokken als eigenaar van deze vaarwegen en sluizen. Voor het onderzoek naar dit project zal een projectleider ‘Vaarverbindingen’ worden aangesteld, mogelijk wordt het project geleid door de provincie Utrecht.
Terreinen Plassengebied
Opgave Er zijn geen ontwikkelingen gepland voor de recreatie-eilanden (afgezien van de reguliere beheer & onderhoudswerkzaamheden)
Gerealiseerd 1e halfjaar 2022 Herstel en duurzaam behoud legakkerlandschap Kievitsbuurten :ten behoeve van het herstel van het legakkerlandschap Kievitsbuurten vinden vijf pilots plaats op eigendom van het Plassenschap, en de uitvoering daarvan is in 2021 van start gegaan. In 2022 vindt het inplanten van riet plaats. In de eerste helft van 2022 is het pilotproject afgerond. Nu vindt er monitoring plaats.
Terreinen Veenweidegebieden
Opgave Er zijn geen ontwikkelingen gepland voor de recreatieterreinen (afgezien van de reguliere beheer & onderhoudswerkzaamheden).

Financieel (x € 1.000)	B2022	B2022W1	B2022W2
Lasten	€ 71	€ 71	€ 71
Baten	€ 82	€ 82	€ 82
Saldo	**€ -11**	**€ -11**	**€ -11**
Toevoeging aan reserves	€ 19	€ 19	€ 0
Onttrekking aan reserves	€ -71	€ -71	€ -71
Resultaat	**€ -63**	**€ -63**	**€ -82**

De lasten (inclusief mutatie reserves) betreffen de bijdrage (volgens kasritme) van het Plassenschap aan het OVP. De baten bestaan uit toegerekende dekkingsmiddelen. Voor een toelichting op de wijzigingen op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 2.

Programma 4: Exploitatie

Opgave

Exploitatie biedt de mogelijkheid om de recreatieve meerwaarde van het gebied te vergroten en/of meer inkomsten te genereren. De exploitatie van het Plassenschap betreft het uitbaten van bezittingen, via erfpacht-, opstal-, huur- en gebruiksovereenkomsten. Erfpachtovereenkomsten worden voor een lange termijn aangegaan, huur- en gebruiksovereenkomsten zijn vaak voor een korte(re) termijn. Het schap heeft erfpachtovereenkomsten voor Paviljoen De Strook, Recreatiecentrum Mijnden en eiland Robinson Crusöe. Deze exploitanten vormen een belangrijke bron van inkomsten en/of dragen bij aan recreatief gebruik van het Plassengebied.
Huur- en gebruiksovereenkomsten worden aangegaan voor het gebruik van terreinen door hondenuitlaatservices, het gebruik van een steiger, visrecht, het gebruik van een eiland of terrein voor een activiteit zoals een scoutingkamp, suppen etc. Dit zijn zeer diverse overeenkomsten voor (regelmatig terugkerende) eenmalige activiteiten of korte termijn gebruik.
Verder is het Plassenschap is – namens deelnemende gemeenten - een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Uniform beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening & marketing m.b.t. de bewegwijzerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen (sloepen) loopt via het Routebureau.

Prognose 1e halfjaar 2022

Het regulier beheer van de huur- en gebruiksovereenkomsten.

Gerealiseerd 1e halfjaar 2022

De erfpachtovereenkomst op Robinson Crusoë voor SailWise is geactualiseerd waarbij het goede doel van SailWise en onderhoud voor het eiland goed is beschreven. Voor Markus Pos is er vanaf 2021 een huurovereenkomst gesloten voor een Horeca ponton. De Fietsboot blijkt een groot succes waardoor er nu van de Porseleinhaven via Markus Pos en Fuut naar de Strook en vice versa gevaren wordt. In 2022 wordt verder onderhandeld over onder meer:

- Uiteindelijke Invulling van de voorwaarden in de erfpachtovereenkomst met het recreatiecentrum Mijnden
- Verhuur steigers langs de Heul
- Verhuur waterperceel jachthaven West-end

Binnen de programmabegroting Loosdrechtse Plassen e.o. zijn geen inkomsten geraamd voor evenementen. Toch vinden er met name op de Bosdijk enkele kleinschalige activiteiten als hondentrainingen en bootcamp trainingen plaats, incidenteel worden ook de eilanden gebruikt voor een kleinschalig evenement als een spelactiviteit. Deze kleinschalige activiteiten waren het 1e halfjaar goed voor een omzet van ruim € 2.000,-. Voor het 2e halfjaar is de verwachting dat dit nog eens €1.000,- op zal brengen.

Financieel (x € 1.000)	B2022	B2022W1	B2022W2
Lasten	€ 640	€ 634	€ 549
Baten	€ 1.249	€ 1.206	€ 1.206
Saldo	**€ -609**	**€ -572**	**€ -657**
Onttrekking aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
Toevoeging aan reserves	€ -0	€ 0	€ 0
Resultaat	**€ -609**	**€ -572**	**€ -657**

De lasten (inclusief mutatie reserves) bestaan grotendeels uit afschrijvingen van vaste activa, doorbelaste personele lasten en de rente op geldleningen. De baten bestaan vooral uit toegerekende dekkingsmiddelen en de pacht- en verhuuropbrengsten. Voor een toelichting op de wijzigingen op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 2.

Programma 5: Algemeen (incl. overhead)

Programma 5 is een beleidsarm programma. Naast de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien zijn tevens de lasten voor overhead opgenomen. Genoemde taken op het gebied van de instandhouding van de organisatie van het Plassenschap Loosdrecht e.o. worden tot en met 2022 uitgevoerd door Recreatie Midden Nederland. Onder de overheadtaken vallen communicatieadvies, financiële administratie en financieel advies, personeelsadministratie en -advies, het organiseren en uitvoeren van de planning- en controlcyclus en het leveren van tussentijdse management rapportages. Voorts worden taken uitgevoerd op het gebied van facilitaire zaken, ICT en juridische zaken.

Huisvesting

Door de combinatie van thuiswerken in het kader van Covid-19 en de wens om te besparen, is de huur van de kantoorruimte in het provinciehuis met ingang van 1 april 2021 opgezegd. Hiervoor in de plaats kwamen twee sober ingerichte satellietkantoren op de recreatieterreinen. De medewerkers werken zoveel mogelijk thuis, maar gelet op de toenemende wens vanuit de medewerkers om elkaar af en toe ook te kunnen ontmoeten en gezamenlijk te kunnen vergaderen, is het mogelijk gemaakt om sinds maart 2022 weer op het provinciehuis gewerkt kan worden. RMN huurt hiertoe voor een jaar een werkruimte met 6 flexwerkplekken dat in 2022 toch weer op een wat grotere locatie gewerkt kan worden. Uitgangspunt blijft ‘digitaal boven fysiek’.

Archief

Het archief van RMN moet worden afgesloten bij liquidatie. Daarnaast dienen de schappen hun archieven op te schonen en over te dragen aan de nieuwe uitvoerende partijen (voor SGL is dat Staatsbosbeheer en de provincie Utrecht). Daarvoor moet het archief wel op orde zijn en daartoe is eind 2021 een extern bureau (DocFactory) gevraagd om hiervoor een plan van aanpak op te stellen.

Dat plan van aanpak is in het eerste kwartaal van 2022 opgeleverd, en vervolgens is het een kwestie van het daadwerkelijk uitvoeren van de archiefwerkzaamheden. Naar verwachting zal daar veel tijd mee gemoeid zijn en krijgen vrijwel alle medewerkers van RMN daar in min of meerdere mate mee te maken.

Informatiemanagement

RMN beschikt over (en beheert) privacygevoelige informatie, onder meer vanuit Toezicht & Handhaving, het verlenen van vergunningen en ontheffingen en door de verkoop van o.a. mountainbikevignetten, wandelkaarten, strandbadkaartjes en abonnementen via de webshop. De vereiste procedures zijn op orde en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de functionaris gegevensbescherming is belegd bij de teamleider Bedrijfsvoering. Vanaf 2019 heeft RMN een contract bij Issys ICT voor de kantoorautomatisering. Dit contract is onderdeel van de activa. De opheffing van RMN zal tot extra werk leiden in verband met (o.a.) het opzeggen van contracten, opslag en overzetten van data, en (eventuele) inname van uitgegeven apparatuur zoals laptops, printers en mobiele telefoons.

Transitie

Door de besluitvorming over de taakuitvoering door Wijdemeren is meer duidelijkheid ontstaan over incidentele kosten die met de transitie samenhangen. Een deel van de incidentele kosten zullen in dit boekjaar vallen. De incidentele kosten bestaan uit twee hoofdcomponenten:

1. De aan ons schap doorbelaste kosten die (direct) met de liquidatie van RMN samenhangen en zoals deze in het liquidatieplan zijn geraamd; de raming van deze kosten is reeds opgenomen in de eerste begrotingswijziging is ongewijzigd.
2. De kosten die met de invlechting van de taken bij Wijdemeren samenhangen en die in het aanbod van Wijdemeren zijn onderbouwd. Dit is een bedrag van € 110.000.

Financieel (x € 1.000)	B2022	B2022W1	B2022W2
Lasten	€ 1.127	€ 1.521	€ 1.721
Baten	€ 0	€ 75	€ 111
Saldo	**€ 1.127**	**€ 1.446**	**€ 1.610**
Onttrekking aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
Toevoeging aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat	**€ 1.127**	**€ 1.446**	**€ 1.610**

De lasten (inclusief mutatie reserves) bestaan grotendeels uit doorbelaste personele lasten en apparaatskosten. Voor een toelichting op de wijzigingen op de kostensoorten wordt verwezen naar bijlage 2.

Bijlage 1 - 2e Begrotingswijziging 2022 Recreatie Midden-Nederland

	Begrotingspost	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 na 1e wijziging	Begroting 2022 na 2e wijziging
1.	Salarissen en sociale lasten	€ 3.190.324	€ 3.414.400	€ 2.830.500	€ 2.701.800
3.	Personeelskosten	€ 347.944	€ 234.300	€ 234.300	€ 234.300
5.	Inhuur personeel derden	€ 586.304	€ 545.200	€ 856.700	€ 1.192.000
7.	Rente en afschrijvingen	€ 6.884	€ 25.000	€ 25.000	€ 5.000
9.	Huur en pachten	€ 88.124	€ 129.400	€ 129.400	€ 129.400
11.	Bestuurs- en apparaatskosten	€ 375.698	€ 488.700	€ 478.700	€ 478.700
11a.	Transitiebudget 2022	€ -	€ -	€ 1.250.000	€ 1.250.000
13.	Belastingen en verzekeringen	€ 37.590	€ 32.500	€ 40.000	€ 40.000
15.	Energie- en waterkosten	€ 17.075	€ 20.200	€ 20.200	€ 20.200
17.	Onderhoud en vuilafvoer	€ 387.191	€ 411.400	€ 392.250	€ 392.291
19.	Voorziening	€ -			€ -
21.	Publiciteits- en overige kosten	€ 95.024	€ 164.600	€ 150.200	€ 138.900
23.	Nagekomen lasten	€ 10.021	€ -	€ -	€ 1.000
	Totaal lasten	**€ 5.142.179**	**€ 5.465.700**	**€ 6.407.250**	**€ 6.583.591**
2	Opbrengst van eigendommen	€ -	€ -	€ -	€ -
6.	Rente	€ -	€ -	€ -	€ -
8.	Overige baten	€ 38.833	€ 20.000	€ 20.000	€ 2.100
10	Nagekomen baten	€ -	€ -	€ -	€ -
12.	Deelnemersbijdrage	€ 5.103.346	€ 5.445.700	€ 6.407.250	€ 6.581.491
	Totaal baten	**€ 5.142.179**	**€ 5.465.700**	**€ 6.427.250**	**€ 6.583.591**
	Totaal lasten en baten	€ -	€ -	€ 20.000	
	Mutatie reserve RTB	€ -	€ -	€ 20.000	
	Mutatie NP	€ -	€ -	€ -	
	SALDO	€ -	€ -	€ -	

Bijlage 2 - 2e Begrotingswijziging 2022 Plassenschap Loosdrecht e.o.

Nr.	**Begrotingspost**	**Jaarrekening 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2022 na 1e wijziging**	**Begroting 2022 na 2e wijziging**
3a.	Doorbelaste personeelskosten	€ 934.556	€ 1.220.100	€ 1.030.100	€ 981.800
3b.	Doorbelaste apparaatslasten	€ 453.715	€ 510.600	€ 1.095.400	€ 1.210.300
5.	Inhuur personeel derden	€ 52.877	€ 36.700	€ 55.000	€ 55.000
7.	Rente en afschrijvingen	€ 247.994	€ 356.700	€ 320.000	€ 235.000
9.	Huur en pachten	€ -	€ -	€ -	€ -
11.	Bestuurs- en apparaatskosten	€ 28.569	€ 41.400	€ 41.400	€ 41.400
11a.	Transitiebudget (Wijdemeren)	€ -	€ -	€ -	€ 133.100
13.	Belastingen en verzekeringen	€ 36.935	€ 27.100	€ 35.000	€ 35.000
15.	Energie- en waterkosten	€ 26.644	€ 28.100	€ 33.100	€ 33.100
17.	Onderhoud en vuilafvoer	€ 532.823	€ 590.600	€ 499.700	€ 499.700
19.	Voorziening	€ 750.047	€ -	€ 288.400	€ 288.400
21.	Publiciteits- en overige kosten	€ 5.152	€ 7.600	€ 7.600	€ 7.600
23.	Nagekomen lasten	€ 7.938	€ -	€ -	€ -
24.	Onvoorzien	€ -	€ 2.800	€ 2.800	€ 2.800
	Totaal lasten	**€ 3.077.250**	**€ 2.821.800**	**€ 3.408.500**	**€ 3.523.200**
2	Opbrengst van eigendommen	€ 472.039	€ 424.500	€ 405.300	€ 405.300
4	Rechten	€ 321.421	€ 284.600	€ 316.000	€ 316.000
6.	Rente	€ -	€ -	€ -	€ -
8.	Overige baten	€ 65.569	€ 84.000	€ 60.600	€ 60.600
10	Nagekomen baten	€ 3.752	€ -	€ -	€ -
12.	Dekkingsmiddelen	€ 1.820.069	€ 1.961.800	€ 2.036.792	€ 2.072.500
	Deelnemersbijdrage	€ 1.509.000	€ 1.539.200	€ 1.539.200	€ 1.539.200
	Transparantie BTW	€ 311.069	€ 422.600	€ 497.592	€ 533.300
	Totaal baten	**€ 2.682.851**	**€ 2.754.800**	**€ 2.818.692**	**€ 2.854.400**
	Totaal lasten en baten	**€ -394.400**	**€ -67.000**	**€ -589.808**	**€ -668.800**
	Toevoegingen aan reserve	€ 17.327	€ 134.200	€ 36.527	€ 17.300
	Onttrekkingen uit reserve	€ 561.905	€ 193.200	€ 102.314	€ 88.200
	SALDO	**€ 150.178**	**€ -8.000**	**€ -524.021**	**€ -597.900**

Toelichting:

Post	Toelichting wijziging	Effect ten opzichte van begroting 2022 na eerste wijziging
3a.	Door vertrek van personeel bij RMN en het niet vervullen van vacatures dalen de doorbelaste personeelskosten. Ook gaat vertrek personeel soms gepaard met afvloeiingskosten in de vorm van tijdelijk doorbetaling van loon.	€ -48.300
3b.	Vertrek personeel wordt opgevangen door inhuur. Inhuur is duurder dan eigen personeel.	€ 114.900
7.	Rente en afschrijvingen: door afloop boekwaarden en minder nieuwe investeringen.	€ - 85.000
11a.	In het transitieplan van Wijdemeren is een bedrag van € 110.000 opgenomen voor het jaar 2022. Hierover wordt btw berekend.	€ 133.100
TOTAAL WIJZIGING LASTEN		**€ 114.700**
12	Btw verrekeningsfonds deelnemers over extra lasten.	€ 35.700
TOTAAL WIJZIGING BATEN		**€ 35.700**
TOTAAL WIJZIGING LASTEN EN BATEN T.O.V. B2022W1		**€ - 79.000**

Voorstel aan het dagelijks bestuur
Vergadering 14 september 2022
Agendapunt 9
Onderwerp Ontwerp begroting LSD 2023

Bestuursvoorstel

Onderwerp	Ontwerp Begroting 2023 en tarieventabel 2023
Aan	Het algemeen bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.
Van	Het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.
Datum	28 september 2022
Bijlagen	Ontwerp Begroting 2023 Plassenschap Loosdrecht e.a. (versie 5)

Overwegingen en besluit

Overwegingen

- Gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. waarin is bepaald dat het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders zendt aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies.
- Gelet op het besluit van het DB om een reële begroting 2023 op te stellen op basis van het aanbod van de gemeente Wijdemeren als nieuwe uitvoeringsorganisatie voor het Plassenschap
- Gelet op het door BZK verleende uitstel voor het indienen van de begroting 2023 tot begin december 2022
- Gelet op de Kadernota 2023 – die dient als algemeen beleidskader en financieel uitgangspunt voor de Programmabegroting 2023 – die door het algemeen bestuur in zijn vergadering d.d. 17 juni 2022 is vastgesteld.
- Met inachtneming van de verwerking van de incidentele kosten van de transitie à € 110.000 in 2022 en € 125.000 in 2023.
- Overwegende het overgangsjaar 2023 waarin nog diverse zaken nader moeten worden uitgewerkt, zoals een MeerJarenInvesteringsPlan (MJIP) en de financiering van de taken op het gebied van Toezicht en Handhaving.
- Overwegende dat de regelgeving van het Plassenschap (alsmede de daarbij behorende tariefstelling) met ingang van 1-1-2023 wordt overgelaten aan de gemeenten Wijdemeren en Stichtse Vecht;
- Overwegende dat het vaststellen van de tarieven voor het gebruik van werkhaven Rimboe voor de overslag van materiaal en de tarieven voor het passeren van de Mijndense sluis een bevoegdheid blijft van het Plassenschap Loosdrecht als eigenaar/beheerder van de werkhaven en de sluis;

Besluit het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.:

1. bijgevoegde Ontwerp Begroting 2023 Plassenschap Loosdrecht (inclusief ontwerp tarieventabel 2023) voor zienswijze aan te bieden aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies.
2. de ontwerpbegroting 2023 en ontvangen zienswijzen ter vaststelling te agenderen voor de Plassenraad van 7 december 2022

Ondertekening

Aldus vastgesteld door het dagelijks bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.

Mw. C. Larson
Voorzitter

Mw. J. Brand
Secretaris

PLASSENSCHAP LOOSDRECHT

BEGROTING 2023

ONTWERP

04 OKTOBER 2022

1 Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting Plassenschap Loosdrecht e.o. 2023, opgesteld namens het dagelijks bestuur voor de laatste keer door bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN). RMN wordt op 31 december 2022 opgeheven, de taken worden dan overgenomen door de gemeente Wijdemeren.

Plassenschap Loosdrecht e.o. is in 2023 een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO), een samenwerkingsvorm op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Binnen deze BVO werken de gemeenten Wijdemeren, Stichtse Vecht en de Provincies Utrecht en Noord-Holland samen aan het beheer van publiek toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners en bezoekers van de regio. De gemeente Utrecht is per 1 januari 2023 geen deelnemer meer in het Plassenschap.

De taak van het Plassenschap Loosdrecht e.o. ingevolge de nieuwe BVO is het beheer en onderhoud en eventueel de exploitatie van eigendomen van het Plassenschap en de daarop aanwezige voorzieningen, het in stand houden van natuur en landschapsschoon, voor zover samenhangend met deze taak, alsmede het financieel beheer dat met deze taak samenhangt. Het gebied omvat alle wateren van de Loosdrechtse Plassen, de beide Kievitsbuurten een pad en enkele terreinen en paden in het Veenweidegebied ten westen van de A2. Het plassengebied biedt daarmee publieke mogelijkheden voor ontspanning, rust, beweging en plezier voor inwoners én bezoekers van de regio.

Het Plassenschap heeft de uitvoering van zijn werkzaamheden belegd bij de gemeente Wijdemeren. De taken op het gebied van Regelgeving, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving alsmede het bevoegd gezag ingevolge de Scheepvaartverkeerswet zijn daarvan geen onderdeel meer; daarvoor zijn vanaf de wijziging van de regeling de beide gemeenten verantwoordelijk. Omdat het voor de hand ligt dat deze taken- net als voorheen - worden verricht ten dienste van alle deelnemers, zijn de lasten en baten van deze taakuitvoering in de schapsbegroting opgenomen.

Deze begroting 2023 is opgesteld in afstemming met de gemeente Wijdemeren en op basis van het aanbod dat de gemeente Wijdemeren het Plassenschap heeft gedaan voor de uitvoering van de taken. De gemeente Wijdemeren heeft daarbij te kennen gegeven dat het jaar 2023 als een overgangsjaar moet worden beschouwd waarin zij diverse zaken verder uitwerkt en inricht.

De deelnemers hebben afgesproken dat gedurende de jaren 2023 en 2024 de besparingen die worden gerealiseerd in de bedrijfsvoering worden ingezet ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het product. Na deze twee jaren wordt dit uitgangspunt geëvalueerd.

ONDERTEKENING

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 7 december 2022

Mevr. C. Larson
Voorzitter

Mevr. J. Brand
Secretaris

INHOUD

1 Voorwoord 2
Ondertekening 2
Inhoud 3
Beleidsbegroting 5
2 Programmaplan 5
2.1 Inleiding 5
2.2 Programma 1: Beheer en onderhoud 5
2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 5
2.2.2 Wat mag het kosten? 6
2.3 Programma 2: Toezicht en handhaving 7
2.4 Programma 3: Ontwikkeling 8
2.4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 8
2.4.2 Wat mag het kosten? 8
2.5 Programma 4: Exploitatie 9
2.5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 9
2.5.2 Wat mag het kosten? 9
2.6 Programma 5: Algemeen (incl. overhead) 11
2.6.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen? 11
2.6.2 Wat gaan we daarvoor doen? 11
2.6.3 Wat mag het kosten? 11
3 Paragrafen 15
3.1 Paragraaf lokale heffingen 15
3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 15
3.2.1 Inventarisatie en toelichting beschikbare weerstandscapaciteit 17
3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen 19
3.4 Paragraaf financiering 19
3.4.1 Beleidsuitgangspunten 19
3.4.2 Risicobeheer 20
3.4.3 Kasgeldlimiet 20
3.4.4 Renterisiconorm 20
3.4.5 Mutaties in de leningenportefeuille 20
3.4.6 BBV en rentetoerekening 20
3.5 Paragraaf bedrijfsvoering 21
3.5.1 Bedrijfsvoering 21
3.5.2 Overhead en toerekening personeelskosten 21
3.6 Paragraaf verbonden partijen 21

Financiële begroting 23
4 Overzicht baten en lasten per programma en toelichting 23
5 Overzicht incidentele baten en lasten 24
5.1 Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting 24
5.2 Presentatie van het structureel begrotingssaldo 24
6 Uiteenzetting van de financiële positie 25
6.1 Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid 25
6.2 geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar 25
6.3 EMU-saldo 25
6.4 Meerjaren investeringsbegroting 26
6.5 Stand en verloop van de reserves en voorzieningen 27
6.6 Baten en lasten per taakveld 28
6.7 Deelnemersbijdrage 2023 29
7 Tarieventabel 2023 30

2 Programmaplan

2.1 Inleiding

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen gemeenten, provincies en waterschappen publiekrechtelijk samenwerken aan een belang dat verder strekt dan de gemeente- of provinciegrens. Het belang van recreatie, natuur en landschap is regionaal van aard. Vanaf eind jaren '50 zijn terreinen verworven en ingericht en zijn daarop publieke voorzieningen aangelegd. Het beheer en onderhoud daarvan moet duurzaam geborgd worden. Met dit doel is door wijziging van de bestaande gemeenschappelijke regeling de BVO Plassenschap Loosdrecht e.o. tot stand gekomen.

Het oorspronkelijke werkgebied van de samenwerking is ongewijzigd gebleven. Doordat vanaf dit begrotingsjaar de taak beperkter is geworden – met name beleid en ontwikkeling zijn geen taak meer van het Plassenschap – wordt een kostenbesparing verwacht. De beheertaak is overgeheveld van Recreatie Midden Nederland naar de gemeente Wijdemeren. De secretaris- en control functie worden per 1 januari 2023 ondergebracht bij de provincie Utrecht. Met beide wijzigingen wordt een besparing op overheadkosten gerealiseerd. Daarnaast wordt ingezet op verbetering van de kwaliteit van het beheer en onderhoud door dit bedrijfsmatiger te organiseren en het meerjarenperspectief inzichtelijker te maken. Hoe dit op langere termijn uitpakt kan nu nog niet worden overzien. Daarom is besloten de op de korte termijn gerealiseerde besparingen niet door te laten werken in de deelnemersbijdragen. Na twee jaar (eind 2024) moet een evaluatie plaatsvinden.

Het Plassenschap beheert en onderhoudt de volgende eilanden en terreinen: de Aa, Bijltje, Bosdijk, de Geer, Geitekaai, Fuut, Markus Pos, Meent, Oukoperdijk, Robinson Crusoe, de Strook, Weer en Zwaan. Daarnaast beheert het schap een aantal fiets- en wandelpaden – de Boterwal, fietspad Scheendijk en de Uitweg van Portengen – maar ook diverse vaarwegen en sluizen.

Leeswijzer

De begroting 2023 is opgebouwd naar de aard van de activiteiten van het schap:

- Programma 1. Beheer en Onderhoud
- Programma 2. Toezicht & handhaving
- Programma 3. Ontwikkeling
- Programma 4. Exploitatie
- Programma 5. Algemeen (incl. overhead)

2.2 Programma 1: Beheer en onderhoud

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beheer & Onderhoud omvat het beheer en (dagelijks, groot- en vervangings-) onderhoud van de terreinen en plassen, fiets- en wandelpaden en het onderhouden van voorzieningen. Het niveau van beheer & onderhoud verschilt per terrein, per seizoen en is afhankelijk van onder meer wet- en regelgeving, de functie, de intensiteit van gebruik en de behoefte van recreanten en de opdracht van het Plassenschap. Ook op het gebied van beheer & onderhoud moeten we inspelen op en rekening houden met diverse ontwikkelingen. In onderstaande alinea's worden de belangrijkste ontwikkelingen geschetst.

2.2.1.1 Optimalisatie

In 2021 en 2022 is verder gewerkt aan het op orde brengen van de basis door het opstellen/verbeteren van de onderhoudsbestekken voor Dagelijks Onderhoud, het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) de digitalisering van het areaal in het GIS-systeem Geovisia en het opstellen van nieuw beleid en richtlijnen. In 2023 wordt hieraan verder gewerkt en zal het meerjarenperspectief op vervangingsinvesteringen aangescherpt worden

2.2.1.2 Duurzaamheid/natuur

De duurzaamheid-thema's 'klimaatverandering'/'klimaatadaptatie', 'biodiversiteit', 'circulaire economie' en 'energietransitie' staan steeds hoger en prominenter op de politieke agenda's. Het schap heeft in de afgelopen jaren een aantal stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Waar mogelijk wordt ecologisch beheerd ter bevordering van de biodiversiteit en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. In 2023 streven we naar verdere verduurzaming. Het Natura2000 beheerplan Oostelijke Vechtplassen wordt hierbij betrokken maar natuurbeheerplannen zullen niet worden opgesteld. Het Plassenschap is immers niet ingericht als TBO en ontvangt derhalve ook geen beheervergoedingen.

2.2.2 Wat mag het kosten?

De lasten en baten op dit programma zien er als volgt uit.

Programma 1	Realisatie 2021 (x € 1.000)	Begroting 2022 (x € 1.000)	Begroting 2023 (x € 1.000)
Lasten	1.588	927	1.437
Baten	1.332	844	1.236
Saldo van baten en lasten	***-255***	***-83***	***-201***
Toevoegingen aan reserves	17	17	17
Onttrekkingen aan reserves	478	17	17
Gerealiseerd resultaat	**205**	**-83**	***-319***

2.2.2.1 Toelichting lasten

De lasten (inclusief mutatie reserves) zijn in 2023 gebaseerd op de inzet van 3,52 f.t.e. aan formatie voor dagelijks beheer en onderhoud (was gelijk in 2022) en 0,80 f.t.e. aan formatie voor groot onderhoud (is 0,08 f.t.e. meer dan in 2022). De lasten zijn als volgt opgebouwd:

Programma 1	Begroting 2023 (x € 1.000)
Doorbelaste personeelskosten	516
Onderhoud en vuilafvoer	318
Dotatie voorziening onderhoud	288
Kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving aan derden	315
Bruto lasten	***1.437***
Waarvan transparantie-BTW	218
Netto lasten	**1.219**

In november 2021 is het MJOP vastgesteld. De jaarlijkse dotatie aan de Voorziening Groot Onderhoud is op dat moment verhoogd van € 115.000 naar € 288.000. Bij nadere studie blijkt dit bedrag ontoereikend onder meer vanwege de gestegen kosten voor grondstoffen en energie. Voor 2023 blijft de dotatie niettemin ongewijzigd op € 288.000. We hebben kritisch gekeken naar de onderdelen van het groot onderhoud en hebben geconstateerd dat onderdelen hiervan als (vervangings-) investeringen zijn aan te merken, zoals de elektronica van sluizen en het vervangen van groepen dode bomen. De investeringen zijn uit het Groot Onderhoud gehaald en worden in een meerjareninvesteringsbegroting (MJIP) meegenomen die separaat aan het bestuur zal worden aangeboden in de loop van 2023.(§ 6.4). De uitgaven/ investeringen die voor 2023 onontkoombaar zijn blijven uiteraard gehandhaafd en zijn meegenomen in deze begroting.

Nog niet voor alle objecten is een toereikend vervangingsschema opgesteld. Dit betreft bijvoorbeeld de werkhaven Rimboe. Op dit moment is de staat van onderhoud nauwelijks toereikend, de komende jaren zal moeten worden gemonitord wat er dient te gebeuren om dit te verbeteren. Ook dit onderdeel zal in het genoemde MJIP worden meegenomen.

De genoemde kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

2.2.2.2 Toelichting baten

De baten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 1	Begroting 2023 (x € 1.000)
Toegerekende deelnemersbijdrage	802
Instandhoudingsbijdrage Plassengebied	106
Externe baten toezicht en handhaving	209
Bruto baten	***1.117***
Waarvan transparantie-BTW	218
Netto baten	**899**

De genoemde kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

2.3 Programma 2: Toezicht en handhaving

Vanaf 2023 voert het Plassenschap de taken uit het oude programma Toezicht en Handhaving niet meer uit. In haar vergadering van 24 juni jongstleden heeft het AB besloten een *kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving* op te nemen in de begroting. De deelnemers besluiten gezien het gemeenschappelijk belang om de kosten voor beheer, onderhoud en exploitatie te beheersen, om deze taken te blijven financieren via de begroting van het Plassenschap. De twee gemeenten ontvangen daarvoor vanuit de begroting van het Plassenschap een vergoeding in de vorm van een kwaliteitsbijdrage Toezicht en Handhaving die overeenkomt met het gebudgetteerde nadeel van de twee gemeenten. In dat geval blijft de begroting van het Plassenschap op dit programma even hoog, wordt door het Plassenschap een kwaliteitsbijdrage verstrekt aan beide gemeenten en kan de verdeelsleutel in stand blijft. Dat betekent verder dat er binnen het Plassenschap bestuurlijke en ambtelijke afstemming is over de werkzaamheden (en het kwaliteitsniveau) van de taken op het gebied van toezicht en handhaving en beide gemeenten rapporteren daarover ook aan het Plassenschap.

De opbrengsten van met name de snelvaarontheffingen komen (€ 284.000) in de begroting 2023 van het Plassenschap te vervallen, daar komt voor terug een kwaliteitsbijdrage van de deelnemers en een instandhoudingsbijdrage voor het gebied vanuit de gemeente Wijdemeren. Deze instandhoudings-bijdrage is afhankelijk van een aantal, in 2023 nog nader uit te werken, factoren.

Programma 2	Realisatie 2021 (bedragen in € 1.000)	Begroting 2022 (bedragen in € 1.000)	Begroting 2023 (bedragen in € 1.000)
Lasten	144	255	0
Baten	604	580	0
Saldo van baten en lasten	***363***	***325***	***0***
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**363**	**325**	**0**

2.4 Programma 3: Ontwikkeling

2.4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

2.4.1.1 Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

Het Plassenschap brengt zelf geen recreatieve ontwikkelingen op gang, maar werkt daaraan wel actief mee. De afwegingskaders voor de haalbaarheid van ruimtelijke ingrepen liggen niet binnen de scope van het Plassenschap. Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is mede ondertekenaar van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (OVP). Binnen het OVP zijn diverse projecten benoemd, waarbij de medewerking van het Plassenschap een rol speelt. Het Plassenschap is daarmee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000. De totale bijdrage dient volgens een vastgesteld kasritme te worden bijgedragen in de periode 2017-2028. Het Plassenschap betaalt met name voor uit te voeren baggerwerkzaamheden. Vanaf 2020 wordt rekening gehouden met een jaarlijks te financieren bedrag van afgerond € 70.900. In het laatste jaar van het Gebiedsakkoord wordt het resterende deel van de bijdrage mogelijk verrekend.

2.4.1.2 Terreinen Plassengebied

Er zijn in 2023 geen ontwikkelingen gepland voor de recreatie-eilanden (afgezien van de reguliere beheer & onderhoudswerkzaamheden).

2.4.1.3 Terreinen Veenweidegebieden

Er zijn in 2023 geen ontwikkelingen gepland voor de recreatieterreinen (afgezien van de reguliere beheer & onderhoudswerkzaamheden).

2.4.2 Wat mag het kosten?

Programma 3	Realisatie 2021 (bedragen in € 1.000)	Begroting 2022 (bedragen in € 1.000)	Begroting 2023 (bedragen in € 1.000)
Lasten	71	71	71
Baten	59	82	0
Saldo van baten en lasten	***-11***	***-11***	***-71***
Toevoegingen aan reserves		2	2
Onttrekkingen aan reserves	71	71	71
Gerealiseerd resultaat	**59**	**80**	**-2**

2.4.2.1 Toelichting lasten

De lasten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 3	Begroting 2023 (bedragen in € 1.000)
Bijdrage Plassenschap aan OVP	71
Bruto lasten	***71***
Waarvan transparantie-BTW	0
Netto lasten	**71**

De lasten (inclusief mutatie reserves) betreffen de bijdrage (volgens kasritme) van het Plassenschap aan het OVP.

2.4.2.2 Toelichting baten

De baten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 3	Begroting 2023 (bedragen in € 1.000)
N.v.t	0
Bruto baten	***0***
Waarvan transparantie-BTW	0
Netto baten	**0**

2.5 Programma 4: Exploitatie

2.5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De exploitatie van het Plassenschap betreft het uitbaten van bezittingen, via erfpacht-, opstal-, huur- en gebruiksovereenkomsten. Erfpachtovereenkomsten worden voor een lange termijn aangegaan, huur- en gebruiksovereenkomsten zijn vaak voor een korte(re) termijn.

Het schap heeft erfpachtovereenkomsten voor Paviljoen De Strook, Recreatiecentrum Mijnden en (tegen een symbolisch tarief) eiland Robinson Crusöe. De opstal op eiland Meent wordt verhuurd. Deze exploitanten vormen een belangrijke bron van inkomsten (Mijnden) en/of dragen bij aan recreatief gebruik van het Plassengebied. Huur- en gebruiksovereenkomsten worden aangegaan voor het gebruik van terreinen door hondenuitlaatservices, het gebruik van een steiger, visrecht, het gebruik van een eiland of terrein voor een activiteit zoals een scoutingkamp, suppen etc. Dit zijn zeer diverse overeenkomsten voor (regelmatig terugkerende) eenmalige activiteiten of korte termijn gebruik.

Verder is het Plassenschap is – namens deelnemende gemeenten - een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Uniform beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening & marketing m.b.t. de bewegwijzerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen (sloepen) loopt via het Routebureau. Het Plassenschap draagt hier in 2023 afgerond € 21.700 aan bij.

Exploitatie biedt de mogelijkheid om de recreatieve meerwaarde van het gebied te vergroten en/of meer inkomsten te genereren.

2.5.2 Wat mag het kosten?

De lasten en baten op dit programma zien er als volgt uit.

Programma 4	Realisatie 2021 (x € 1.000)	Begroting 2022 (x € 1.000)	Begroting 2023 (x € 1.000)
Lasten	367	549	619
Baten	849	1.206	993
Saldo van baten en lasten	***482***	***657***	***374***
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	12	0	0
Gerealiseerd resultaat	**494**	***657***	***374***

2.5.2.1 Toelichting lasten

De lasten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 4	Begroting 2023 (x € 1.000)
Doorbelaste personeelskosten	232
Inhuur personeel van derden	37
Rente en afschrijving	311
Bestuur- en apparaatskosten	3
Belastingen en verzekeringen	10
Energie en waterkosten	24
Publiciteits- en overige kosten	2
Bruto lasten	***619***
Waarvan transparantie-BTW	94
Netto lasten	**525**

In de tabel is te zien, dat de lasten (inclusief mutatie reserves) voornamelijk uit de rente en afschrijvingen (€ 311.000) en de doorbelaste personele lasten (€ 232.000). De personele lasten zijn gebaseerd op een formatie van 1,55 f.t.e. aan sluiswachters. Aanvullend wordt in de post doorbelaste personeelskosten door de gemeente Wijdemeren rekening gehouden met een bedrag van € 75.000 aan inhuurlasten. Daarnaast wordt rekening gehouden met inhuur van specialisten voor een bedrag van € 37.000, welke afzonderlijk op de schapsbegroting wordt verantwoord.

2.5.2.2 Toelichting baten

De baten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 4	Begroting 2023 (x € 1.000)
Toegerekende deelnemersbijdrage	509
Opbrengsten van eigendommen	423
Overige baten	61
Bruto baten	***993***
Waarvan transparantie-BTW	94
Netto baten	**899**

2.6 Programma 5: Algemeen (incl. overhead)

2.6.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Programma 5 is een beleidsarm programma. Naast de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien zijn tevens de lasten voor overhead opgenomen. Het betreft de uitvoering van de reguliere overheadfuncties zoals HRM, financiën en control, ICT, communicatie, management, juridische zaken en archief (DIV). De taken worden grotendeels door eigen formatie dan wel door inhuur worden uitgevoerd. De functies zijn ingebed in de reguliere organisatie van Wijdemeren.

2.6.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Programma 5 bestaat uit doorbelasting van personeel en apparaatskosten vanuit de gemeente Wijdemeren. De bedrijfsvoeringsfuncties vervullende de volgende taken:

a) het Management geeft adequate leiding en (bij)sturing aan de uitvoering van werkzaamheden:
b) HRM zorgt voor de personeels- en salarisadministratie alsmede het HR beleidskaders
c) Juridische ondersteuning zorgt voor juridische kaders, juridische beleid en juridische advisering
d) Huisvesting en facilitaire zaken zorgt voor adequate huisvesting en facilitaire ondersteuning.
e) Communicatie zorgt voor adequate informatie aan burgers en bedrijven
f) DIV zorgt voor documentenstromen en archivering
g) ICT zorgt voor de beschikbare kantoorautomatisering, ICT advisering en overige digitale systemen
h) Financiën zorgt voor administratie en consolidatie van de inkomsten en uitgaven, financiële advisering van het bestuur en levert de ten behoeve van de jaarstukken benodigde informatie (aan de controller).

Vanuit bedrijfsvoering van de gemeente Wijdemeren wordt een relatie gelegd met de secretaris- en controllersfunctie, welke door de provincie Utrecht wordt ingevuld.

2.6.3 Wat mag het kosten?

Programma 5	Realisatie 2021 (x € 1.000)	Begroting 2022 (x € 1.000)	Begroting 2023 (x € 1.000)
Lasten	907	1.721	950
Baten	0	111	780
Saldo van baten en lasten	***-907***	***-1.610***	***-170***
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-907**	***-1.610***	**-170**

2.6.3.1 Toelichting lasten

De lasten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 5	Begroting 2023 (x € 1.000)
Doorbelaste personeelskosten	556
Doorbelaste apparaatskosten	335
Rente en afschrijving	5
Bestuur- en apparaatskosten	39
Belastingen en verzekeringen	7
Publiciteits- en overige kosten	8
Bruto lasten	***950***
Waarvan transparantie-BTW	144
Netto lasten	**806**

De lasten (inclusief mutatie reserves) bestaan vooral uit doorbelaste personele- en apparaatskosten. Voor de personele lasten wordt uitgegaan van een formatie van 1,72 (fte). Dat is ongeveer 1 f.t.e. minder dan voor LSD in de begroting van 2022 werd doorbelast.

2.6.3.2 Toelichting baten

De baten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 5	Begroting 2023 (bedragen in € 1.000)
Toegerekende deelnemersbijdrage	722
Bruto baten	***722***
Waarvan transparantie-BTW	144
Netto baten	**578**

2.6.3.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. Het BBV schrijft voor een overzicht algemene dekkingsmiddelen op te nemen. In onderstaand overzicht worden de bedragen voor de begroting van 2022 t/m 2026 weergegeven evenals realisatiecijfers van 2021. Omdat conform de regeling taakvelden de deelnemersbijdrage toegerekend dient te worden aan de taakvelden waaraan zij besteed wordt, is bij het Plassenschap geen sprake van algemene dekkingsmiddelen.

	2021 realisatie	2022 Begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0

2.6.3.4 Bedrag onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht het jaarlijks opgenomen bedrag voor onvoorziene lasten in de begroting afzonderlijk te presenteren. De omvang van de post onvoorzien is gebaseerd op circa 0,1% van de totale lasten en bedraagt € 2.900.

	2021 realisatie	2022 Begroting na wijziging	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Post onvoorzien	0	2.800	3.100	3.200	3.300	3.400
In % totale lasten	0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

2.6.3.5 Overzicht overhead

Met ingang van de begroting 2018 moeten gemeenschappelijke regelingen overhead centraal begroten en verantwoorden in de begroting en jaarstukken. Voor 2022 zijn de kosten voor overhead separaat opgenomen. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Enkele voorbeelden van overhead zijn: leidinggevende primair proces, juridische zaken, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie. Deze werkzaamheden worden voor het Plassenschap uitgevoerd door de gemeente Wijdemeren. Het is verplicht een overzicht van kosten van overhead op te nemen. In onderstaand overzicht is weergegeven hoe het bedrag voor overhead is opgebouwd.

Overhead	Realisatie 2021 (x € 1.000)	Begroting 2022 (x € 1.000)	Begroting 2023 (x € 1.000)
Lasten	907	1.718	948
Baten	0	111	780
Saldo van baten en lasten	***-907***	***-1.607***	***-168***
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-907**	***-1.607***	***-168***

3 Paragrafen

Op grond van het BBV is het verplicht om voor zeven programma-overschrijdende thema's verantwoording af te leggen in een afzonderlijke paragraaf. Voor het Plassenschap geldt dat, gelet op de aard van de activiteiten van het Plassenschap, niet alle paragrafen van toepassing zijn. Om die reden zijn alleen die paragrafen opgenomen die van toepassing zijn.

Paragraaf	Opgenomen	Toelichting
Lokale heffingen	Wel	Zie §3.1
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Wel	Zie §3.2
Onderhoud kapitaalgoederen	Wel	Zie §3.3
Financiering	Wel	Zie §3.4
Bedrijfsvoering	Wel	Zie §3.5
Verbonden partijen	Wel	Zie §3.6
Grondbeleid	Niet	LSD voert geen grondbeleid.

3.1 Paragraaf lokale heffingen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. verleende ontheffing van een aantal verboden die zijn opgenomen in de Verordening Plassenschap Loosdrecht e.o., het Besluit Motorboten, Voorrangsregeling Mijndense sluis en de Woonschepenverordening. Deze taak is teruggevallen naar de gemeenten Wijdemeren en Stichtse Vecht, waarbij de gemeente Wijdemeren de uitvoering verzorgt de uitvoering namens beide gemeenten. De gemeente Wijdemeren heeft voor het in behandeling nemen en verstrekken van ontheffingen de door het schap geheven tarieven overgenomen (met indexatie).

Beoogd wordt de tarieven zodanig vast te stellen dat de totale kosten die veroorzaakt worden door de behandeling van ontheffingsaanvragen worden gedekt. De belangrijkste vergoedingen en rechten zijn:

	2021	2022	2023
Rechten snelvaarontheffingen	€ 263.200	€ 267.400	€ 0
Rechten motorbootvaren en pleziervaartuigen	€ 13.300	€ 13.500	€ 0
Overige ontheffingen	€ 1.000	€ 1.100	€ 0
Voorrangsrecht Mijndense sluis	€ 2.600	€ 2.700	€ 0
Totaal	**€ 280.100**	**€ 284.700**	**€ 0**

De begrote baten voor 2023 zijn € 0 omdat de VTH-taken (waar deze baten onder werden verantwoord) met de omvorming terug vallen naar de beide gemeenten, Stichtse Vecht en Wijdemeren.

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's van het Plassenschap hebben zowel betrekking op de te realiseren exploitatie-opbrengsten als op de kosten voor beheer & onderhoud vanwege achterstallig onderhoud, klimaatveranderingen en kostenstijging als gevolg van de aantrekkende economie. Het schap onderscheidt de volgende risico's:

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie
1	Erfpacht en huur	17.000	2023 e.v.	Jaarlijks
2	Schutgelden Mijndense sluis	6.000	2023 e.v.	Jaarlijks
3	Bestrijding overmatige waterplanten	40.000	2023 e.v.	Jaarlijks
4	Rente	14.000	2023 e.v.	Jaarlijks
5	Klimaatverandering	40.000	2023 e.v.	Jaarlijks
6	Marktwerking	9.000	2023 e.v.	Jaarlijks
7	Uitkomsten inspecties MJOP	PM	2023 e.v.	Jaarlijks
8	Hoge inflatie	PM	2023 e.v.	Jaarlijks
9	Onvoorziene risico's	45.000	2023 e.v.	Jaarlijks
	Totaal	**171.000**		

1. Erfpacht en huur

De geraamde omzet uit erfpacht en verhuur bedraagt ca. € 334.000. Het risico dat de exploitant niet aan zijn verplichtingen kan voldoen is aanwezig. Het risico wordt ingeschat op 5% van de omzet, zijnde € 17.000.

2. Schutgelden Mijndense sluis

De omzet die is gerealiseerd met het schutten bij de Mijndense Sluis is in de afgelopen 3 jaar gemiddeld nagenoeg conform de in de begroting geraamde bedragen. Bij normale weersomstandigheden is de raming realistisch. Bij tegenvallende weersomstandigheden kan de opbrengst zomaar € 10.000 lager uitvallen. Het gemiddelde risico bedraagt € 6.000.

3. Bestrijding overmatige waterplanten

Bestrijding van overmatige waterplanten behoort tot het OVP project Exotenbestrijding waarbinnen een gezamenlijk plan van aanpak voor de aanpak van 'overmatige begroeiing door waterplanten' is opgesteld. De verschillende beherende overheden dragen hun eigen kosten; voor het uitvoeren van maatregelen bij bedrijven wordt aan 50% cofinanciering gedacht, waarvoor externe dekking wordt gezocht. Ook wordt een fonds gevormd voor bijzondere omstandigheden. Het schap is bereid aan de uitvoering van de plannen mee te werken maar niet bereid extra geld beschikbaar te stellen voor een calamiteitenfonds en een innovatiefonds. Bij de berekening van het risico wordt alleen gerekend met kosten van bestrijding van overmatige waterplanten in vaarwateren die in eigendom c.q. beheer bij het Plassenschap zijn. Het is niet bekend wat dit financieel voor het Plassenschap betekent. Als risico voor het schap ramen we, op basis van de cijfers uit het hiervoor genoemde plan van aanpak, een bedrag van € 40.000.

4. Rente

Het rentepercentage voor nieuwe vaste geldleningen is voor 2023 geraamd op 2,5%. Dit percentage is gebaseerd op een reële inschatting van de marktrente op het moment van afsluiten. Een rente van 1,0% hoger dan deze verwachting resulteert in extra lasten van € 14.000 per jaar.

5. Klimaatverandering

Een belangrijke tendens is te zien in de merkbare gevolgen van klimaatveranderingen voor de onderhoudsmaatregelen. Er moet rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- langer groeiseizoen (waardoor extra maaibeurten nodig zijn en extra kosten met zich meebrengen);
- droogte, waarmee begroeiingen verloren gaan;
- wateroverlast (beschadiging van oevers, beschoeiingen en beplanting);
- ontwikkeling van ziektes en exoten.

Elk seizoen is anders en onderhoudswerkzaamheden zijn lastig te vergelijken per jaarschijf. Droogte, extra water en extra maaien zijn lastig te kwantificeren. Op basis van de ervaringscijfers in eerdere jaren hebben we het risico ingeschat op €40.000.

6. Marktwerking

De meeste dagelijkse beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door de gemeente met eigen personeel (al dan niet overgenomen van RMN). Enkele werkzaamheden worden uitbesteed aan aannemers. Gezien de internationale ontwikkelingen stijgen met name de prijzen van energie en van grondstoffen excessief. Leveranciers willen daardoor geen prijzen meer vastleggen – zo de levering al kunnen garanderen. We kunnen moeilijk inschatten met welke prijsstijgingen we voor 2023 rekening moeten houden.

7. MJOP

In de jaarrekening 2019 is de voorziening groot onderhoud vrijgevallen omdat onvoldoende aansluiting bestond tussen de administratieve en de technische staat van het onderhoud. In 2020 en begin 2021 zijn inspecties uitgevoerd naar de technische staat van het onderhoud. De uitkomsten van deze inspecties geven inzicht in het benodigde onderhoud en worden verwerkt in de herijking van het MJOP. Het risico bestaat dat uit de inspecties blijkt dat de kosten voor onderhoud hoger zullen zijn dan nu in de begroting opgenomen. Omdat via de inspecties dit inzicht verkregen wordt, is het op dit moment niet mogelijk het risico te kwantificeren. Als hiervoor gezegd zijn diverse onderdelen uit het MJOP overgeheveld naar een nog op te stellen MJIP. Dit MJIP wordt in 2023 separaat ter besluitvorming voorgelegd.

8. Hoge inflatie

In het vorige begrotingsjaar 2022 heeft het Plassenschap te maken met sterk oplopende inflatiecijfers. In deze begroting is rekening gehouden met de indexering uit de kadernota 2023, dit lijkt echter ruim onvoldoende om alle prijsstijgingen te compenseren. In deze begroting is wel rekening gehouden met autonome prijsstijgingen op energie, maar op de andere kostensoorten bestaat het risico dat door de hogere inflatie de geraamde lasten te laag zijn.

9. Onvoorziene risico's

Naast bovengenoemde grote risico's heeft onze gemeenschappelijke regeling te maken met kleinere risico's, zoals het illegaal dumpen van giftige afvalstoffen, niet verhaalbare vernielingen en wijzigingen in wetgeving met mogelijk financiële gevolgen. Deze worden niet afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd, maar hiervoor wordt gedurende de meerjaren termijn een gelijkblijvend risicobedrag aangehouden van € 50.000. We gaan er vanuit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Om hiervoor te corrigeren wordt een percentage van 90% berekend over het totaal berekende risicobedrag.

3.2.1 Inventarisatie en toelichting beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waarover Plassenschap Loosdracht beschikt om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen. Net als tegenvallers kan ook de weerstandscapaciteit worden onderverdeeld in incidenteel en structureel. Incidentele weerstandscapaciteit is aanwezig in de vorm van begrotingsposten voor onvoorzien en aanwezige reserves met een weerstandsfunctie. Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het gaat dan - naast de mogelijkheid van herschikking binnen bestaande budgetten - om de heffingscapaciteit van Plassenschap Loosdrecht.

De omvang van de incidentele en de structurele weerstandscapaciteit worden hieronder gepresenteerd.

3.2.1.1 Incidentele weerstandscapaciteit

	Begroot 2023
Algemene reserve	55.800
Stille reserves materiële vaste activa[1]	0
Post onvoorzien in de begroting	3.100
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	58.900

[1] De materiele vaste activa zijn conform het BBV gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingprijs dan wel lagere marktwaarde. Indien de marktwaarde echter boven de verkrijgings- of vervaardigingsprijs ligt dan is sprake van een stille reserve. Deze wordt gekapitaliseerd bij verkoop van het betreffende actief.

3.2.1.2 Structurele weerstandscapaciteit

	Beschikbaar 31-12-2021	Begroot 2023
Onbenutte ruimte heffingen	0	0
Heroverweging bestaand beleid	P.M.	P.M.
Totaal structurele weerstandscapaciteit	0	0

Onbenutte ruimte leges en heffingen

Voor zover de hoogte van leges en andere heffingen niet gebonden is aan landelijk vastgestelde tarieven, is het beleid zoveel mogelijk gericht op 100% kostendekking. Zowel bedrijfseconomische factoren (vraaguitval), draagvlak (relatieve hoogte tarieven in vergelijking tot andere recreatieschappen) en beleidsinhoudelijke argumenten geven in de praktijk een begrenzing aan het volledig benutten van de aanwezige onbenutte capaciteit.

Heroverweging bestaand beleid

Door bestaand beleid te heroverwegen zijn er mogelijkheden om de structurele nadelen in de begroting op te vangen.

3.2.1.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de risico's en de weerstandscapaciteit.

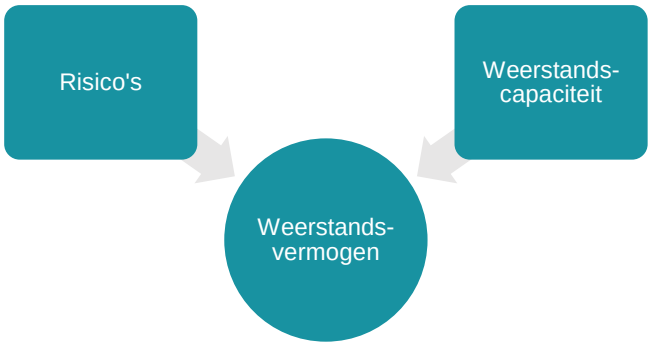

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt voor 2023 € 58.900.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de risico's te delen door de beschikbare weerstandscapaciteit. Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 58.900 en € 171.000 aan risico's komt het de verhouding tussen het weerstandsvermogen en de risico's in de begroting 2023 uit op 0,3.

Relatie weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht in de paragraaf weerstandsvermogen een zestal financiële kengetallen op te nemen voor het laatste rekeningjaar, het lopende begrotingsjaar en het nieuwe begrotingsjaar.

In onderstaande tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen en vervolgens voorzien van een beoordeling. De kengetallen grondexploitaties en onbenutte belastingcapaciteit zijn als niet van toepassing opgenomen omdat Plassenschap Loosdrecht geen grondexploitaties heeft en geen gemeentelijke belastingen oplegt.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	49%	106%	128%	144%	128%	115%
Netto schuldquote gecorrigeerd	49%	106%	128%	144%	128%	115%
Solvabiliteit	30%	12%	9%	8%	7%	6%
Kengetal grondexploitatie	n.v.t.	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	6%	-21%	0,1%	0,1%	0,1%	0,4%
Onbenutte belastingcapaciteit	n.v.t.	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Omdat de kengetallen in de eerste plaats bedoeld zijn om inzicht te geven in de financiële positie ten behoeve de horizontale verantwoording, is een externe normering niet aan de orde. Het is de rol van het dagelijks bestuur om aan de hand van de kengetallen de financiële positie toe te lichten en de rol van het algemeen bestuur om eventueel bijstellingen te verlangen. De plassenraad heeft in dit kader normen gesteld ten aanzien van de financiële kengetallen:

- Schuldquote: Deze mag niet groter zijn dan 130%. Indien de schuldquote groter dan 130% wordt, dient het dagelijks bestuur maatregelen voor te stellen om te waarborgen dat de operationele kasstroom toereikend is om de aflossingsverplichting van de langlopende leningen te kunnen voldoen.

- Solvabiliteit: Deze moet tenminste 15% bedragen

- Structurele exploitatieruimte: Deze moet ten minste 0,0% bedragen.

- Weerstandsvermogen: de verhouding tussen het *weerstandsvermogen* en de risico's zoals gekwantificeerd in de risicoparagraaf van de begroting en jaarstukken dient minimaal 1:1 te zijn. Komt de verhouding onder de 1 dan bespreekt het dagelijks bestuur een voorstel met de Plassenraad om te waarborgen dat het weerstandsvermogen weer op een voldoende niveau komt

Op basis van de huidige begroting is het risico groot dat de door de Plassenraad gestelde norm voor de solvabiliteit overschreden worden in de jaren 2023 tot en met 2026. Daarnaast wordt in 2024 de norm voor de netto schuldquote overschreden.

3.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In 2020 is gestart met inspecties om op basis daarvan een nieuw onderhoudsplan op te stellen. Dit onderhoudsplan is opgesteld in 2021 en vorig jaar in uitvoering gebracht. Het MJOP is inmiddels geactualiseerd aan het huidige prijspeil, maar zal in 2023 voor het investeringsdeel nader moeten worden uitgewerkt. Voor een uitgebreide beschrijving van de beleidsvoornemens ten aanzien van het onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen verwijzen wij u naar de toelichting bij programma 1 Beheer en onderhoud.

3.4 Paragraaf financiering

3.4.1 Beleidsuitgangspunten

Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

3.4.2 Risicobeheer

De Wet financiering decentrale overheden vermeldt twee normen. Het doel is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij aanzienlijk hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het schap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

3.4.3 Kasgeldlimiet

In de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) geeft het ministerie aan tot welk bedrag gemeenschappelijke regelingen mogen financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage van het totaal van de begroting, zijnde momenteel 8,2 %. Als de gemeenschappelijke regeling deze kasgeldlimiet structureel overschrijdt, dient ze de kortlopende schuld om te zetten in een langlopende schuld. Met name bij korte financiering is er sprake van een renterisico. Van de ene kant voorkomt de UFDO grote fluctuaties in de rentelasten door deze financieringsvorm in te kaderen. Van de andere kant is het schap sinds de invoering van de Wet FIDO flexibeler en krijgt ze grotere vrijheid om het cashmanagement vorm te geven.

De verwachte kasgeldlimiet voor 2023 kan als volgt worden weergegeven: Totaal van de lasten begroting 2023 € 3.077.552. De verwachte limiet is 8,2% zijnde € 252.359.

3.4.4 Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal, met als doel het beperken van de gevolgen van een stijgende rente op de rentelasten van het schap. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor verplichte aflossingen en renteherzieningen.

De verwachte renterisiconorm voor 2023 kan als volgt worden weergegeven. Totaal van de lasten begroting 2023 € 3.077.552. De verwachte limiet is 20% zijnde € 615.510. De begrote aflossingen voor 2023 zijn € 321.000 zodat deze binnen de limiet van € 615.510 passen. Voor de jaren 2025 en 2026 lijkt de renterisiconorm overschreden te worden.

3.4.5 Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving (bedragen x €1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Stand per 1 januari	3.046	4.095	4.990	5.011
Nieuwe leningen	1.370	1.490	740	790
Reguliere aflossing	321	595	719	783
Stand per 31 december	**4.095**	**4.990**	**5.011**	**5.018**

Het uitgangspunt is dat in deze begrotingsperiode in totaal € 4.390.000 aan nieuwe leningen wordt opgenomen. Dit is met name ter afdekking van voorgenomen investeringen en om te waarborgen dat vaste activa ook met vaste passiva worden gefinancierd.

3.4.6 BBV en rentetoerekening

Het BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. De interne rentetoerekening is afhankelijk van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa. Het schap heeft geen grondexploitaties zodat een aparte renteberekening hiervoor buiten beschouwing kan worden gelaten. Projectfinanciering is eveneens niet van toepassing. De interne rentetoerekening loopt via het taakveld 0.5 treasury. Conform historie wordt er geen renteresultaat begroot en worden de netto rentelasten 100% doorverdeeld naar de activa. Over reserves, voorzieningen en eigen vermogen wordt geen rente toegerekend.

3.5 Paragraaf bedrijfsvoering

3.5.1 Bedrijfsvoering

In de begroting van het schap is geen apart programma bedrijfsvoering opgenomen. Dit komt omdat de bedrijfsvoering inclusief al het personeel is ondergebracht bij de gemeente Wijdemeren. Hiertoe worden de personeels- en apparaatskosten binnen de begroting van de gemeente Wijdemeren opgesteld en doorbelast aan het plassenschap.

3.5.2 Overhead en toerekening personeelskosten

Overeenkomstig het BBV dienen de kosten van overhead verantwoord te worden op een afzonderlijk daarvoor aangewezen taakveld. Dit betreft enerzijds (een percentage van) de personele kosten zoals directeur, afdelingshoofden en medewerkers van ondersteunende afdelingen. Anderzijds betreft het apparaatskosten zoals ICT en huisvesting.

Direct toewijsbare personeels- en apparaatskosten dienen op het taakveld verantwoord te worden waar deze betrekking op hebben. De verdeling op taakveldniveau is in bijlage 4 van deze begroting opgenomen.

De (doorbelaste) overhead voor de begroting 2023 is bepaald op € 947.735 waarvan € 570.285 personeelslasten. De overige kosten van overhead bestaan uit de doorbelaste apparaatslasten vanuit de gemeente Wijdemeren.

3.6 Paragraaf verbonden partijen

Het Plassenschap is formeel ook in 2023 nog deelnemer aan de bedrijfsvoering organisatie RMN, de uitvoeringsorganisatie voor twee recreatieschappen LSD en SGL. Hoewel RMN materieel per 1/1/2023 is opgeheven, zal pas later dat jaar RMN formeel-juridisch worden ontbonden. Pas na vereffening van de verplichtingen en het vermogen vervallen alle aanspraken en financiële verplichtingen die de deelnemers in RMN hebben.

	Recreatie Midden Nederland (RMN)		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)		
Doelstelling/Publiek belang	Het bieden van een op de behoefte van de recreatieschappen afgestemd uitvoeringsapparaat en het vervullen van de daarmee samenhangende rol van werkgever, alsmede het bevorderen van de onderlinge afstemming tussen de recreatieschappen van de uit te voeren werkzaamheden		
Zeggenschap / bestuurlijk belang	Het bestuur van RMN bestaat uit 3 leden en een secretaris. Namens het Plassenschap heeft dhr. A. Wisseborn zitting in het bestuur van RMN.		
Samenwerkingspartners	RMN kent drie deelnemers: Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht en provincie Utrecht.		
Financieel belang	Deelnemers financieren via een deelnemersbijdrage de kosten van RMN en zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.		
Risico's / weerstandsvermogen	Er zijn geen materiële risico’s die effect hebben op de begroting van het Plassenschap. Alle kosten van RMN worden doorbelast aan de deelnemende schappen.		
Kerncijfers	Bedragen in €	31-12-2020	31-12-2021
	Eigen vermogen	0	0

	Recreatie Midden Nederland (RMN)		
	Vreemd Vermogen	1.462.162	1.845.428
	Resultaat	0	0
Overige informatie / website	https://www.recreatiemiddennederland.nl		

4 Overzicht baten en lasten per programma en toelichting

Programma	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Programma 1 Beheer & onderhoud	1.588.108	926.800	1.436.714	1.459.690	1.483.123	1.507.026
Programma 2 Toezicht en handhaving	143.769	255.500	-	-	-	-
Programma 3 Ontwikkeling	70.914	70.900	70.900	72.318	73.764	75.239
Programma 4 Exploitatie	366.968	549.000	619.103	666.606	741.249	748.410
Programma 5 Algemeen (incl. overhead)	907.491	1.721.000	950.835	969.889	989.323	1.009.144
• *Waarvan overhead*	907.491	1.116.225	947.735	966.689	986.023	1.005.744
• *Waarvan onvoorzien*	-	2.800	3.100	3.200	3.300	3.400
• *Transitie RMN*	-	601.975	-	-	-	-
Totaal lasten	**3.077.250**	**3.523.200**	**3.077.552**	**3.168.503**	**3.287.459**	**3.339.819**
Baten						
Programma 1 Beheer & onderhoud	1.332.160	844.000	1.235.615	1.258.324	1.283.234	1.308.567
Programma 2 Toezicht en handhaving	442.019	611.600	-	-	-	-
Programma 3 Ontwikkeling	59.485	82.000	-	-	-	-
Programma 4 Exploitatie	849.185	1.206.000	993.047	1.043.329	1.117.538	1.136.379
Programma 5 Algemeen (incl. overhead)	-	110.800	780.369	798.329	818.166	838.371
• *Waarvan overhead*	-	110.800	780.369	798.329	818.166	838.371
• *Waarvan onvoorzien*	-	-	-	-	-	-
• *Transitie RMN*	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**2.682.849**	**2.854.400**	**3.009.031**	**3.099.982**	**3.218.938**	**3.283.317**
Saldo van baten en lasten	**-394.401**	**-668.800**	**-68.521**	**-68.521**	**-68.521**	**-56.502**
Mutaties reserves						
Toevoegingen aan reserves	17.327	17300	19.720	19.720	19.720	19.720
Onttrekkingen aan reserves	561.904	88.200	88.241	88.241	88.241	88.241
Totaal mutaties reserves	**544.577**	**70.900**	**68.521**	**68.521**	**68.521**	**68.521**
Geraamd resultaat	**150.176**	**-597.900**	**-**	**-**	**-**	**12.019**

De baten, lasten en mutaties in reserves zijn gebaseerd op de beleidsinhoudelijke doelstellingen zoals per programma opgenomen in het programmaplan. Voor een nadere toelichting verwijzen wij daarom naar de individuele programma's in het programmaplan.

5 Overzicht incidentele baten en lasten

5.1 Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de notitie Incidentele baten en lasten van de Commissie BBV is het verplicht een overzicht op te nemen van de incidentele baten en lasten in de begroting inclusief een toelichting op de belangrijkste posten hieruit.

	2023	2024	2025	2026
Incidentele lasten				
Betaling OVP	70.914	70.914	70.914	70.914
Totaal incidentele lasten	***70.914***	***70.914***	***70.914***	***70.914***
Incidentele baten				
Totaal incidentele baten	***0***	***0***	***0***	***0***
Mutaties in reserves				
Incidentele toevoegingen aan reserves	2.393	2.393	2.393	2.393
Incidentele onttrekkingen aan reserves	70.914	70.914	70.914	70.914
Totaal incidentele mutaties in reserves	***68.521***	***68.521***	***68.521***	***68.521***
Saldo incidentele baten en lasten	**-2.393**	**-2.393**	**-2.393**	**-2.393**

Onderstaand zijn de belangrijkste incidentele baten, lasten en reservemutaties (groter dan €50.000) toegelicht:

- Op basis van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen heeft Plassenschap Loosdrecht een verplichting om in totaal € 906.000 bij te dragen, deze bijdragen loopt volgens een vastgesteld kasritme van € 70.914 tot-en-met 2028. Om dit te bereiken dient er jaarlijks € 2.393 gestort te worden in de reserve.

5.2 Presentatie van het structureel begrotingssaldo

Om inzicht te bieden in het structureel begrotingssaldo is onderstaand opgenomen wat het effect is van de incidentele baten en lasten op de begroting 2023-2026. Dit overzicht is gebaseerd op het modeloverzicht zoals geadviseerd door de Commissie BBV in de notitie Incidentele baten en lasten.

	2023	2024	2025	2026
Saldo van baten en lasten	-68.521	-68.521	-68.521	-56.502
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	70.900	68.521	68.521	68.521
Begrotingssaldo na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	2.393	2.393	2.393	2.393
Structureel begrotingssaldo (negatief bedrag = tekort)	**-2.393**	**-2.393**	**-2.393**	**-2.393**

6 Uiteenzetting van de financiële positie

6.1 Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid

De begroting 2023 is een beleidsarme begroting. Dit mede als gevolg van de transitie waar de bedrijfsvoeringsorganisatie van het Plassenschap, RMN, zich in bevindt. Om die reden is er voor gekozen geen nieuw beleid in de begroting 2023 te verwerken. De begroting 2023 is daarmee volledig gebaseerd op bestaand beleid.

6.2 geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar

(Bedragen in €)	2021	**2022**	2023	2024	2025	2026
Activa						
Immateriële vaste activa	1.067	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	3.459.692	4.207.244	5.020.340	5.682.363	5.406.574	5.130.785
Totaal vaste activa	***3.460.759***	***4.207.244***	***5.020.340***	***5.682.363***	***5.406.574***	***5.130.785***
Uitzettingen < 1 jaar	1.086.684	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Liquide middelen	103.076	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Overlopende activa	1.398	0	0	0	55.002	406.749
Totaal vlottende activa	***1.191.158***	***2.000.000***	***2.000.000***	***2.000.000***	***2.055.002***	***2.406.749***
Totaal activa	**4.651.917**	**6.207.244**	**7.020.340**	**7.682.363**	**7.461.576**	**7.537.534**
Passiva						
Eigen vermogen	1.386.872	720.451	651.930	583.409	514.888	458.386
Voorzieningen	746.447	456.569	523.384	644.975	769.689	895.291
Vaste schuld	2.201.787	3.046.429	4.095.286	4.990.143	5.011.000	5.017.857
Totaal vaste passiva	***4.335.106***	***4.223.449***	***5.270.600***	***6.218.527***	***6.295.577***	***6.371.534***
Vlottende schuld	61.137	1.180.000	1.160.000	1.166.000	1.166.000	1.166.000
Overlopende passiva	255.674	803.795	589.741	297.837	0	0
Totaal vlottende passiva	***316.811***	***1.983.795***	***1.749.741***	***1.463.837***	***1.166.000***	***1.166.000***
Totaal passiva	**4.651.917**	**6.207.244**	**7.020.341**	**7.682.364**	**7.461.577**	**7.537.534**

6.3 EMU-saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Plassenschap onder deze grens van € 20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

6.4 Meerjaren investeringsbegroting

In de begroting is tevens een meerjaren investeringsbegroting opgenomen. Deze begroting is gebaseerd op de netto investering (investering -/- eventueel van derden ontvangen specifieke bijdrage/subsidie). Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikname van het activum.

Omschrijving (bedrag in €)	Afschrijvings-termijn (jaar)	2023	2024	2025	2026
Beschoeiing de Strook	40	659.200	879.100		
Remmingswerken Sluis Mijnden	30	200.000			
Overige investeringen	5-30 jaar	148.800			
Totaal per jaarschijf		**1.008.000**	**879.100**		

6.5 Stand en verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves zijn middelen die onder het eigen vermogen vallen en waarvan het algemeen bestuur over de inzet kan besluiten. Onderstaand is per reserve het verloop gedurende de begrotingsperiode weergegeven.

		2023			2024			2025			2026		
	Stand ultimo 2022	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo
Algemene reserve													
Algemene reserve	653.665	-	597.900	55.765	-	-	55.765	-	-	55.765	-	-	55.765
Totaal algemene reserve	**653.665**	**-**	**597.900**	**55.765**	**-**	**-**	**55.765**	**-**	**-**	**55.765**	**-**	**-**	**55.765**
Bestemmingsreserves													
Oostelijke Vecht en Plassen	664.686	2.393	70.914	596.165	2.393	70.914	527.644	2.393	70.914	459.123	2.393	70.914	390.602
Inspecties	-	17.327	17.327	-	17.327	17.327	-	17.327	17.327	-	17.327	17.327	-
Totaal bestemmingsreserves	**664.686**	**19.720**	**88.241**	**596.165**	**19.720**	**88.241**	**527.644**	**19.720**	**88.241**	**459.123**	**19.720**	**88.241**	**390.602**
Rekeningresultaat	**-597.900**	**597.900**	-	**-**	-	-	**-**	-	-	**-**	12.019	-	**12.019**
Totaal reserves	**720.451**	**617.620**	**436.048**	**651.930**	**19.720**	**88.241**	**583.409**	**19.720**	**88.241**	**514.888**	**31.739**	**88.241**	**458.386**

Voorzieningen zijn middelen die dienen ter dekking van risico's en verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat. Daarnaast kunnen voorzieningen gevormd ter egalisatie van lasten (bijv. groot onderhoud). Onderstaand is per voorziening het verloop gedurende de begrotingsperiode opgenomen:

		2023			2024			2025			2026		
	Stand ultimo 2022	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo
Voorzieningen													
Onderhoudsvoorziening	456.569	288.000	221.185	523.384	288.000	166.409	644.975	288.000	163.286	769.689	288.000	162.398	895.291
Totaal voorzieningen	**456.569**	**288.000**	**221.185**	**523.384**	**288.000**	**166.409**	**644.975**	**288.000**	**163.286**	**769.689**	**288.000**	**162.398**	**895.291**

6.6 Baten en lasten per taakveld

Conform artikel 7 lid 3 sub c van het BBV is het verplicht een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld op te nemen in de begroting. Dit overzicht, inclusief de koppeling van taakvelden naar programma's, is hieronder opgenomen.

Taakveld	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
0.1 Bestuur	38.000	38.435	39.203	39.987	40.787
0.4 Overhead	1.116.200	947.735	966.689	986.023	1.005.744
0.8 Overige baten en lasten	2.800	3.100	3.200	3.300	3.400
1.2 Openbare orde en veiligheid	167.000				
2.3 Recreatieve havens	309.100	226.528	231.059	235.680	240.393
2.4 Economische havens en vaarwegen	20.600	20.367	20.367	20.367	20.367
3.4 Economische promotie	3.800	3.821	3.897	3.975	4.055
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.865.700	1.837.566	1.904.087	1.998.126	2.025.073
Totaal van de lasten	**3.523.200**	**3.077.552**	**3.168.503**	**3.287.459**	**3.339.819**
2.3 Recreatieve havens	101.500	97.750	99.705	101.699	103.733
2.4 Economische havens en vaarwegen	3.200	3.184	3.248	3.313	3.379
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.749.700	2.908.097	2.997.029	3.113.926	3.176.205
Totaal van de baten	**2.854.400**	**3.009.031**	**3.099.982**	**3.218.938**	**3.283.317**
Saldo van baten en lasten	**-668.800**	**-68.521**	**-68.521**	**-68.521**	**-56.502**
0.10 Mutaties reserves (stortingen)	17.300	19.720	19.720	19.720	19.720
0.10 Mutaties reserves (onttrekkingen)	88.200	88.241	88.241	88.241	88.241
Saldo mutaties reserves	**70.900**	**68.521**	**68.521**	**68.521**	**68.521**
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-597.900	0	0	0	12.019
Gerealiseerd resultaat	**-597.900**	**0**	**0**	**0**	**12.019**

6.7 Deelnemersbijdrage 2023

De deelnemersbijdrage voor 2023 is als volgt:

Deelnemersbijdrage LSD		2022	2023 Regulier	2023 Kwaliteits-bijdrage	Verschil	Transpa-rantie BTW*
Totale deelnemersbijdrage		1.539.180	1.769.539	90.320	320.680	455.234
Gemeente Utrecht		196.223	0	0	-196.223	0
Provincie Utrecht	Indexeren 3,3%	0	202.698	0	202.698	55.648
Totaal te verdelen		**1.342.957**	**1.566.841**	**90.320**	**314.204**	**399.587**
Provincie Utrecht	14,74%	197.952	230.952	13.313	46.314	58.899
Provincie Noord-Holland	33,58%	450.965	526.145	30.330	105.510	134.181
Totaal provincies		**648.917**	**757.098**	**43.643**	**108.181**	**193.080**
Gemeente Wijdemeren	31,32%	420.614	490.735	28.288	98.409	125.151
Gemeente Stichtse Vecht	20,36%	273.426	319.009	18.389	63.972	81.356
Totaal gemeenten		**694.040**	**809.743**	**46.678**	**115.703**	**206.506**
Totale deelnemersbijdrage		**1.539.180**	**1.769.539**	**90.320**	**320.680**	**455.234**

* Voor de transparantie-BTW is uitgegaan van het gemiddelde BTW-percentage van 17,36% zoals ook gehanteerd in de begroting van 2022.

7 Ontwerp tarieventabel 2023

Behorend bij de regelgeving van Plassenschap Loosdrecht e.o.

Tarieven gebruik werkhaven Rimboe

-	Tarief gebruik werkhaven Rimboe per twee uren	€ 98,00
-	Tarief gebruik werkhaven Rimboe per dagdeel langer dan 2 uren	€ 172,00
-	Tarief gebruik werkhaven Rimboe gehele dag	€ 342,00

Tarieven passage Mijndense Sluis

-	kano's, rubberboten e.d.	€ 3,00
-	boten tot 8 meter	€ 5,00
-	boten van 8 tot 12 meter	€ 6,00
-	boten van 12 tot 15 meter	€ 7,00
-	boten langer dan 15 meter	€ 8,00

Uitgangspunten bij de tarieventabel 2023:

- De tarieven worden voor 2023 verhoogd conform de uitgangspunten in de kadernota van 2023 (een stijging met 1,6% t.o.v. 2022)
- Bij de berekening worden bedragen afgerond op € 1,00.
- De tarieven voor de Mijndense sluis zijn in 2020 met € 1,00 verhoogd en blijven in 2023 gelijk aan die in 2022.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o. gehouden op 7 december 2022 te Loosdrecht,

Mw. C. Larson	Mw. J. Brand
Voorzitter	Secretaris

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Dagelijks Bestuur van het
Plassenschap Loosdrecht e.o.
Postbus 8058
3503 RB Utrecht

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

S. Klitsie

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144569

klitsies@noord-holland.nl

Verzenddatum

Betreft: Zienswijze tweede begrotingswijziging 2022 en begroting 2023

Kenmerk

772861/

Uw kenmerk

Z - 223408 / UIT - 226703

Geacht Bestuur,

Naar aanleiding van de behandeling van de tweede begrotingswijziging en begroting 2023 van het Plassenschap Loosdrecht e.o. op 19 december jl. door Provinciale Staten, delen wij u mede dat Provinciale Staten als volgt hebben besloten:

1. In te stemmen met de 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 van het Plassenschap Loosdrecht e.o.;
2. Een zienswijze in te dienen op de bovengenoemde financiële stukken met het verzoek zo spoedig mogelijk inzicht te geven op de (financiële) effecten van de transitie.

Zienswijze

Momenteel is de stand van de reserves van het Plassenschap Loosdrecht e.o. vrij penibel en we zien de noodzaak om deze de komende jaren aan te vullen in verband met het op orde brengen van het weerstandsvermogen en het nog op te stellen meerjarig investeringsplan.

In navolging van besluit 2 verzoekt de Provincie Noord-Holland dringend het Plassenschap Loosdrecht e.o., zo snel mogelijk inzichtelijk te maken wat de (financiële) effecten zijn op de deelnemersbijdragen voor de toekomst. Én om deze effecten vervolgens zo spoedig mogelijk te delen met de raden en staten van de deelnemers op dat zij in staat worden gesteld hun zienswijze op de effecten en gevolgen kenbaar te maken.

Wij verzoeken u om deze zienswijze te betrekken bij de vaststelling van de tweede begrotingswijziging 2022 en de begrotingen 2023.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris voorzitter

CONCEPT

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Bijlage bij registratienummer 772861 /1921230

Op 11 juli 2022 heeft Provinciale Staten de Voordracht 39-2022 “Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen” aangenomen. Dit betrof de recreatieschappen Spaarnwoude, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Groengebied Amstelland en Twiske-Waterland.

De bijdrage van deze recreatieschappen zijn om deze reden grijs gemaakt, maar wel opgenomen om inzichtelijk te maken wat de totale provinciale bijdrage in de recreatieschappen is

Provinciale bijdrage aan de recreatieschappen						
Recreatieschap	Begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Spaarnwoude SPW						
Spaarnwoude SGP						
Totaal	€ 2.744.065	€ 2.797.710	€ 2.942.351	€ 3.094.471	€ 3.254.455	€ 3.422.710
Alkmaarder- en Uitgeestermeer						
Buitenlanden/ IJ-Z						
Totaal	€ 829.596	€ 829.596	€ 848.677	€ 868.197	€ 888.166	€ 908.594
Twiske - Waterland						
Totaal	€ 1.437.340	€ 1.437.340	€ 1.511.651	€ 1.589.803	€ 1.671.996	€ 1.758.438
Groengebied Amstelland	€ 960.885	€ 974.512	€ 1.024.894	€ 1.077.881	€ 1.133.607	€ 1.192.214
Plassenschap Loosdrecht	**€ 574.770**	**€ 574.770**	**€ 690.656**			
Totale bijdrage recreatieschappen	€ 6.546.656	€ 6.613.928	€ 7.018.229	€ 6.630.352	€ 6.948.224	€ 7.281.956

Plassenschap Loosdrecht e.o.:

De Ontwerp Begroting 2023 is opgesteld op basis van het aanbod van de gemeente Wijdemeren met de kennis van nu. De deelnemersbijdrage aan het Plassenschap Loosdrecht e.o. wordt voor 2023 geïndexeerd als gevolg van loon- en prijsindexatie. en verhoogd vanwege de incidentele transitiebijdrage. In de nu voorliggende ontwerpbegroting 2023 zijn de gevolgen van reeds eerder genomen besluiten verwerkt. Het gaat hier om:

a. Opheffing van Recreatie Midden-Nederland(RMN);
b. Omvorming van het Plassenschap Loosdrecht e.o. (LSD) tot een Bedrijfsvoeringorganisatie (BVO) zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen;
c. Uitvoering van beheertaken door de gemeente Wijdemeren;
d. De uitvoering van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) terug te brengen bij de gemeente Wijdemeren en Stichtse Vecht;
e. Herijking en uitvoering van het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP)

Ad a. In de Statenvoordracht van 14 december 2021 (1546346/1748401) staat: “De verwachting is dat de omvorming het Plassenschap op jaarbasis een besparing van rond de € 293.000 per jaar op kan leveren.” Deze besparing wordt door de omvorming behaald op de

overhead (zie ontwerpbegroting 2023, pagina 28, taakveld 0.4, § 6.6 Baten en lasten per taakveld).

Ad b. Er is besloten om een aanvullende bijdrage in te zetten voor de kwalitatieve verbetering van de bedrijfsvoering.

Ad c. Het aanbod van de gemeente Wijdemeren, als nieuwe uitvoeringsorganisatie, is verwerkt in de Ontwerp Begroting 2023.

Ad d. Voor de overdracht van de VHT taken is besloten dat er vanuit het Plassenschap Loosdrecht e.o. gekeken wordt naar een mogelijk aanvullende bijdrage. Dit vanwege lagere opbrengsten voor leges voor de gemeente als ontvangen door LSD. Dit voorstel wordt momenteel uitgewerkt waarna dit bestuurlijk wordt geagendeerd

Ad e. Herijking en uitvoering van het MJOP in 2021 maakt een extra jaarlijkse dotatie aan de voorziening Onderhoud noodzakelijk. In 2022 is deze dotatie opgevangen middels een onttrekking uit de algemene reserve. Voor 2023 en verder dient de participanten bijdragen te worden verhoogd.
Een structurele uitgave kan niet gedekt worden uit de algemene reserve. In totaal bedraagt de dotatie in de voorziening Onderhoud voor 2023 €288.000. Ook hiervoor is een verhoging van de deelnemersbijdrage noodzakelijk.

LSD moet nu naast het MJOP ook nog een meerjarig investeringsplan (MJIP) opstellen. Hierdoor wordt het inzichtelijk welke (vervangings)investeringen de komende jaren noodzakelijk zijn in het gebied. Ook het MJIP zal gevolgen hebben voor de hoogte van de deelnemersbijdragen.

Het is aannemelijk dat de deelnemersbijdrage in 2023 verhoogd moet worden (en de opvolgende jaren). Dit op basis van de werkelijke kosten van de transitie RMN, besluiten ten aanzien van de kwaliteitsbijdrage voor bedrijfsvoering, het MJIP, lagere leges opbrengsten en het opbouwen van voldoende reserve over/voor de komende jaren.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 8 november 2022

Onderwerp: Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023

Kenmerk: 772861 / 1921230

Bijlagen:

5 (brief GS aan PS, Voordracht met besluit, financieel overzicht bij voordracht en financiële stukken van Plassenschap Loosdrecht e.o., concept zienswijze)

1. Inleiding

Op grond van artikel 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) worden de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincies in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen in te dienen over de concept jaarrekeningen, begrotingswijzigingen en begrotingen van de desbetreffende gemeenschappelijke regelingen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt is het van belang dat er aandacht is voor verbonden partijen waar de provincie een financiële en/of bestuurlijke relatie mee heeft. De provincie Noord-Holland neemt deel in de gemeenschappelijke regelingen van vijf recreatieschappen:

- Recreatieschap Spaarnwoude,

- Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,

- Recreatieschap Twiske- Waterland,

- Recreatieschap Groengebied Amstelland,
- Plassenschap Loosdrecht e.o.

Recreatieschappen zijn opgericht om laagdrempelige recreatie dicht bij de stedelijke bebouwing mogelijk te maken. De recreatieschappen worden gefinancierd door de bijdragen van de participanten en uit huur- en pachtopbrengsten.

Op 11 juli 2022 heeft Provinciale Staten de Voordracht 39-2022 “Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen” aangenomen. Dit betrof de recreatieschappen Spaarnwoude, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Groengebied Amstelland en Twiske-Waterland.

De financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o worden nu voor zienswijze aangeboden aan uw Staten.

Een selectie van actuele ontwikkelingen bij Plassenschap Loosdrecht e.o.

- De samenwerking rond het Plassenschap (LSD) wordt opnieuw vormgegeven. De beheerorganisatie Recreatie Midden-Nederland (RMN) wordt opgeheven en de gemeenschappelijke regeling (GR) wordt aangepast naar een beleidsarme bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De gevolgen van de verandering hebben hun weerslag op de begroting 2022 en de ontwerp begroting 2023.
- Op 1 januari 2023 start de gemeente Wijdemeren als dienstverleningsorganisatie (DVO) voor het beheer en onderhoud van LSD
- De taken op het gebied van Regelgeving, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving alsmede het bevoegd gezag ingevolge de Scheepvaartverkeerswet zijn per 1 januari 2023 geen onderdeel meer van de taken van LSD; daarvoor zijn vanaf de wijziging van de regeling de beide gemeenten verantwoordelijk.
- LSD start op 1 januari 2023 als beleidsarme BVO zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) wordt geactualiseerd
- Er wordt een meerjareninvesteringsplan (MJIP) opgesteld

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De 2e begrotingswijziging 2022 en de ontwerp begroting 2023 van LSD zijn gebaseerd op door het (dagelijks) bestuur vastgestelde financiële uitgangspunten. De 2e begrotingswijziging en de ontwerpbegroting 2023 zijn door het dagelijks bestuur voorlopig vastgesteld.

2e begrotingswijziging 2022

De eenmalige kosten in 2022 behorende bij de opheffing van RMN, de omvorming tot BVO en het opstarten van de uitvoering van de beheertaken door de gemeente Wijdemeren (transitiebudget) kunnen voor 2022 worden gedekt uit de algemene reserve. Hiervoor hoeft in beginsel de bijdrage

van de deelnemers niet te worden verhoogd. De dekking uit de algemene reserve 2022 gaat om een bedrag van €597.900 (zie bijlage 2: 2e begrotingswijziging 2022).

Ontwerpbegroting 2023

De ontwerpbegroting 2023 is gebaseerd op het aanbod van de gemeente Wijdemeren, als nieuwe DVO, en de besluiten zoals deze genomen zijn.

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regelingen wordt de participantenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. Naast deze indexatie voor de stijgende kosten (voor toekomstige investeringen en onderhoud), wordt de participantenbijdrage in 2023 verhoogd vanwege de incidentele kosten 2023 van de transitie en een aanvullende kwaliteitsbijdrage aan het product bedrijfsvoering.

Het gevolg uit het gebruik van de reserve in 2022 is dat er onvoldoende direct beschikbare middelen zijn binnen het Plassenschap voor het benodigde weerstandsvermogen de komende jaren. Om dit aan te kunnen vullen is het noodzakelijk om de deelnemersbijdragen de komende jaren te verhogen. In de zienswijze naar het Plassenschap Loosdrecht e.o. zal met nadruk verzocht worden om zo spoedig mogelijk inzicht te krijgen in de effecten op de deelnemersbijdragen.

In de Statenvoordracht van 14 december 2021 (1546346/1748401) staat: “De verwachting is dat de omvorming het Plassenschap op jaarbasis een besparing van rond de € 293.000 per jaar op kan leveren.” Een besparing wordt door de omvorming behaald op de overhead (zie ontwerpbegroting 2023, pagina 28 taakveld 0.4, § 6.6 Baten en lasten per taakveld).

Reactie provincie

In de ontwerp begroting van 2023 van het Plassenschap Loosdrecht e.o. zijn gevolgen van de indexatie en transitie verwerkt. Deze passen binnen ons beschikbaar budget. We hebben echter nog geen zicht op de mogelijke verhogingen voor de komende jaren om de reserve en daarmee het weerstandsvermogen op orde te brengen. Aan uw Staten is op verschillende momenten gemeld dat er een aanvullende dekking nodig zal zijn voor het Plassenschap Loosdrecht e.o..

Daarom stellen wij u voor met de financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht in te stemmen en daar verder een zienswijzen op in te dienen met de volgende strekking:

Momenteel is de stand van de reserves van het Plassenschap Loosdrecht vrij penibel en we zien de noodzaak om deze de komende jaren aan te vullen in verband met het op orde brengen van het weerstandsvermogen en het nog op te stellen meerjarig investeringsplan.

Wij verzoeken het Plassenschap Loosdrecht e.o. dringend zo snel mogelijk inzichtelijk te maken wat de effecten zijn op de deelnemersbijdragen voor de toekomst. En verzoeken om deze vervolgens zo spoedig mogelijk te delen met de raden en staten van de deelnemers op dat zij in staat worden gesteld hun zienswijze kenbaar te maken.

4. Proces en procedure

Uw reactie op de financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o. versturen wij aan het dagelijks bestuur.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 62-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 november 2022,

gelet op artikel 58b en 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. In te stemmen met de 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 van het Plassenschap Loosdrecht e.o.;

2. Een zienswijze in te dienen op de bovengenoemde financiële stukken met het verzoek zo spoedig mogelijk inzicht te geven op de (financiële) effecten van de transitie;

3. GS te machtigen om de zienswijze van PS op de financiële stukken van het Plassenschap Loosdrecht e.o. toe te sturen aan het dagelijks bestuur.

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
C.J. Borst
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
NLG@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie NLG
Datum commissievergadering 28-11-2022

8 december 2022

Onderwerp: Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023

Advies commissie NLG:

de voordracht Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023 als hamerstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 28 november 2022:

9.a Plassenschap Loosdrecht e.o. 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerp begroting 2023

Conform de gemeenschappelijke regeling van dit recreatieschap worden de financiële stukken jaarlijks voorgelegd aan raden en Staten voor zienswijzen. Provinciale Staten worden gevraagd een oordeel te vormen over de stukken van het Plassenschap Loosdrecht. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS vergadering van 19 december 2022.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) maakt zich zorgen over het uitgeputte reserve van het Plassenschap Loosdrecht.

Mevrouw **De Groot** (SP) constateert dat het veel geld kost om een recreatieschap op afstand te zetten, maar de verwachting was dat de omvorming geld zou opleveren. De voorziening onderhoud voor 2023 bedraagt 288.000 euro en hiervoor moet een dotatie worden gedaan. Niet duidelijk is hoe het zit en een uitleg is welkom.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vreest dat een veel hogere deelnemingsbijdrage gevraagd zal worden voor de komende jaren. PVV kan zich vinden in de zienswijze van het college, maar vraagt zich wel af of in deze begroting niet alvast een voorzichtige schatting opgenomen had kunnen worden.

Statenlid **Bwefar** (GL) is in principe akkoord met het voorstel, maar verzoekt om een aanvulling op de begrotingswijziging en op de begroting 2023. In de begrotingswijziging staat dat de vereiste procedures

met betrekking tot veiligheid en bescherming van privacygevoelige informatie op orde is. Kan hier een toelichting op gegeven worden? In de begroting 2023 ontbreekt een apart kopje informatie management en GL ziet dit graag apart opgenomen in de begroting. Dit kan gewoon bij programmapunt 5, Algemeen.

Gedeputeerde **Zaal** gaat als eerste in op het laatste verzoek. De begroting is conform wetgeving opgesteld. Wat dit inhoudt, zal zij opvragen bij het Plassenschap en ter beschikking stellen van PS. Ook zal zij binnen het Plassenschap extra aandacht vragen voor dit thema in het vervolg.
Voor de transitie zijn extra middelen nodig en hiervoor worden eenmalig de reserves aangesproken waarmee onder het benodigde weerstandsvermogen wordt uitgekomen. In de nieuwe organisatie zal dit aangevuld moeten worden. Voor RMN zal Wijde Meren met een investerings-, een beheer- en onderhoudsplan moeten komen. Vervolgens zullen de maatregelen worden genomen om het weerstandsvermogen weer op orde te krijgen. Hiervoor zouden de inkomsten verhoogd kunnen worden of de participantenbijdrage. Zodra hierover meer bekend is, komt gedeputeerde hierover terug bij PS.
Het versoberen van de constructie is uiteindelijk goedkoper, maar vanwege RMN hebben zaken een enige tijd stilgelegen in het Plassenschap en daarom zijn de beheer- en onderhoudskosten aanvankelijk wel wat hoger.

> Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of zij goed begrijpt dat het op den duur voor de provincie goedkoper wordt, maar in de eerste twee jaar nog niet.

Gedeputeerde **Zaal** kan dat op dit moment nog niet precies inschatten. Het is nog niet duidelijk wat aan beheer- en onderhoudsachterstand is blijven liggen. Dat wordt in kaart gebracht en vervolgens wordt PS geïnformeerd.

De **voorzitter** concludeert dat het onderwerp als hamerstuk naar de eerstvolgende PS-vergadering gaat.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11234
Extern Zaak ID	1924598
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	8.c
Titel	Wadloopverordening 2023 (VD-66).
Organisatieonderdeel	BEL/GRN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 november 2022
PS-vergadering	**19 december 2022**

Toelichting

Het is gewenst om een aantal gebreken uit de Wadloopverordening 2019 te herstellen en de verordeningen van Fryslân, Groningen en Noord-Holland met elkaar in overeenstemming te brengen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
H.R. Heijmering
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144274
HEIJMERINGH@Noord-Holland.nl

Verzenddatum

- 9 NOV. 2022

Kenmerk
1924598/1924604

Uw kenmerk

Betreft: Wadloopverordening 2023

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Wadloopverordening 2023.

In onze vergadering van 8 november 2022 hebben wij besloten de Wadloopverordening 2023 in ontwerp vast te stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

5 bijlagen:

- Voordracht
- Wadloopverordening 2023
- Overzicht wijzigingen Wadloopverordening 2019 - 2023
- Toelichting Wadloopverordening 2023
- Reactienota

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van [datum], nr. [Verseonnummer], tot vaststelling van de Wadloopverordening Noord-Holland 2023

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Overwegende [eventuele considerans van de regeling];

Gelet op de artikelen 143, 145 en 150 van de Provinciewet;

Besluiten vast te stellen de Wadloopverordening Noord-Holland 2023:

Artikel 1 – Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- **Begeleider:** een meerderjarige die deelnemers van een natuureducatieve wadlooptocht of een tocht op een droogvallende plaat begeleidt of degene die de wadloopgids bij een wadlooptocht met grote groepen ondersteunt. Deze persoon dient te beschikken over een machtiging van een rechtspersoon en over een vergunning als bedoeld in artikel 4, tweede lid, onder f;
- **Begeleiden:** het begeleiden van deelnemers bij een natuureducatieve tocht of een tocht op een droogvallende plaat of het ondersteunen van een wadloopgids bij een wadlooptocht met grote groepen;
- **Certificaat:** een digitaal bewijs dat de houder hiervan de E-learning voor begeleider of sololoper heeft gehaald;
- **Deelnemer:** persoon die deelneemt aan een wadlooptocht, met uitzondering van gidsen en begeleiders;
- **Eindtermen Wadloopgids**: criteria ten aanzien van het opleiden en examineren van wadloopgidsen;
- **Erkenning:** een beschikking waarin wordt vastgesteld dat een persoon, indien hij door de rechtspersoon gemachtigd wordt, als wadloopgids voor een rechtspersoon kan fungeren;
- **Examencommissie:** een commissie die wordt samengesteld uit leden van de wadlooporganisaties, die examens afneemt;
- **Gedeputeerde Staten:** Gedeputeerde van Noortd-Holland;
- **Leiden:** het leiden van deelnemers tijdens een wadlooptocht als zelfstandige gids of als gids voor een rechtspersoon;
- **Machtiging van een rechtspersoon:** een per post of per e-mail aan Gedeputeerde Staten toegezonden ondertekende toezegging van de rechtspersoon om op zijn vergunning als begeleider of wadloopgids wadlooptochten te (bege)leiden;
- **Opvarenden:** alle personen die zich aan boord van een vaartuig bevinden, met uitzondering van de schipper;

- **Organiseren:** het treffen van voorbereidende handelingen voor een wadlooptocht, zoals het bepalen van een tijdstip, het werven van deelnemers, et cetera;
- **Platen en kwelders:** gedeelten van de Waddenzee die bij gemiddeld laag water geheel of grotendeels droogvallen;
- **Rechtspersoon:** een bedrijf of organisatie, niet zijnde een natuurlijk persoon. Een vennootschap onder firma (vof) en een commanditaire vennootschap (cv) vallen voor deze verordening ook onder de definitie 'rechtspersoon';
- **Solotocht:** een wadlooptocht die een meerderjarige zelfstandig en zonder deelnemers onderneemt;
- **Vergunning:** een besluit van Gedeputeerde Staten om een wadlooptocht te mogen organiseren, begeleiden of leiden;
- **Vergunning grote groepen:** een vergunning voor een wadlooptocht met een groep tot maximaal 60 deelnemers;
- **Vergunning natuureducatieve tocht:** een vergunning voor een tocht gehouden in een door Gedeputeerde Staten aangewezen 'natuureducatief gebied';
- **Vergunning tochten op droogvallende platen:** een vergunning voor het lopen op droogvallende platen;
- **Wad:** het buitendijks gedeelte van de Waddenzee dat droogvalt of doorwaadbaar wordt bij eb;
- **Waddenzee:** het gebied, zoals aangegeven op bijlage 4 gevoegd bij het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en de daarvoor in de plaats tredende bijlage horende bij het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Tevens is de Waddenzee een Natura 2000-gebied, die speciale bescherming geniet op grond van de Wet natuurbescherming, en staat de Waddenzee op de UNESCO Werelderfgoedlijst;
- **Wadloopbewijs:** een ondertekende verklaring van de examencommissie, dat de houder van het voornoemde bewijs het wadloopexamen heeft gehaald;
- **Wadloopexamen:** een theoretische toetsing afgenomen door de examencommissie op basis van de Eindtermen Wadloopgids;
- **Wadloopgids:** een meerderjarige die leidinggeeft aan een wadlooptocht met deelnemers en die beschikt over een vergunning of erkenning voor een of meerdere routes;
- **Wadlooporganisatie:** een rechtspersoon die wadlooptochten organiseert en beschikt over een vergunning waarvan door die rechtspersoon gemachtigde gidsen en begeleiders gebruik kunnen maken;
- **Wadlooptocht:** het in groepsverband of individueel wadlopen op de platen en/of kwelders van de Waddenzee. Hieronder vallen zowel tochten met grote groepen, tochten met maximaal 12 deelnemers, natuureducatieve tochten, tochten op droogvallende platen, solotochten als andersoortige wadlooptochten;
- **Wadlooptochten met deelnemers:** hieronder vallen zowel tochten met grote groepen, tochten met maximaal 12 deelnemers, natuureducatieve tochten, tochten op droogvallende platen als andersoortige wadlooptochten met deelnemers;
- **Wadlopen:** het recreatief zich op de platen en/of kwelders van de Waddenzee bevinden.

Artikel 2 – Doel van deze verordening

1. De toepassing van deze verordening is gericht op de borging van de veiligheid van wadlopers op het Noord-Hollandse wad.

2. De toepassing van de verordening is mede gericht op andere doelstellingen dan genoemd in het eerste lid, voor zover dat elders in de verordening is bepaald.

Artikel 3 – Verbodsbepalingen

1. Het is verboden zonder vergunning of erkenning van Gedeputeerde Staten te wadlopen of zich op andere recreatieve wijze te bevinden op het wad.
2. Het is verboden om als rechtspersoon zonder vergunning van Gedeputeerde Staten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, wadlooptochten met deelnemers te organiseren.
3. Het is verboden om als natuurlijk persoon, zelfstandig, zonder vergunning van Gedeputeerde Staten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub a, b of c, wadlooptochten met deelnemers te organiseren en/of bij die wadlooptochten als wadloopgids te fungeren.
4. Het is verboden om als natuurlijk persoon zonder vergunning van Gedeputeerde Staten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub d, solotochten te houden.
5. Het is verboden om als natuurlijk persoon zonder erkenning van Gedeputeerde Staten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub e, als wadloopgids te fungeren tijdens een wadlooptocht met deelnemers voor een rechtspersoon.
6. Het is verboden om als natuurlijk persoon zonder vergunning van Gedeputeerde Staten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub f, als begeleider te fungeren tijdens een wadlooptocht met deelnemers.

Artikel 4 – Vergunning/erkenning

1. Gedeputeerde Staten kunnen aan rechtspersonen de volgende vergunningen verlenen:
    a. Vergunning voor het organiseren van wadlooptochten met grote groepen;
    b. Vergunning voor het organiseren van tochten op droogvallende platen;
    c. Vergunning voor het organiseren van natuureducatieve tochten.

2. Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen de volgende vergunningen of erkenningen verlenen:
    a. Vergunning voor het organiseren van en het fungeren als wadloopgids bij wadlooptochten met maximaal twaalf deelnemers;
    b. Vergunning voor het organiseren van tochten op droogvallende platen;
    c. Vergunning voor het organiseren van natuureducatieve tochten;
    d. Vergunning voor het houden van solotochten;
    e. Erkenning voor een wadloopgids bij wadlooptochten met deelnemers voor een rechtspersoon;
    f. Vergunning voor een begeleider van wadlooptochten met deelnemers.

3. Gedeputeerde Staten kunnen een vergunning of erkenning begrenzen naar tijd of plaats in verband met de veiligheid van gidsen, begeleiders en deelnemers.

4. Gedeputeerde Staten kunnen voorschriften verbinden aan een vergunning of erkenning, ter bescherming van de belangen die worden omschreven in artikel 2.
5. De vergunning of erkenning is niet overdraagbaar.
6. De vergunning wordt voor maximaal zes jaren verleend.
7. De erkenning wordt voor onbepaalde tijd verleend.

8. In afwijking van het zesde lid kunnen Gedeputeerde Staten gemotiveerd een vergunning met een kortere looptijd afgeven.

Artikel 5 – Vrijstelling

1. De in artikel 3 omschreven verboden gelden niet voor:
a. de deelnemer aan een wadlooptocht mits:
   i. deze wadlooptocht is georganiseerd door een vergunninghouder; en
   ii. de deelnemer zich bevindt in de onmiddellijke nabijheid van de wadloopgids of begeleider.
b. de opvarenden en de schipper van een drooggevallen of een voor anker liggend vaartuig, indien:
   i. de opvarenden met één tot zeven personen zijn; en
   ii. zij zich op dezelfde plaat of kwelder als het vaartuig bevinden.
c. de opvarenden en de schipper van een drooggevallen of een voor anker liggend vaartuig, indien:
   i. de opvarenden met acht tot vijftig personen zijn;
   ii. zij binnen een straal van 500 meter van het vaartuig blijven;
   iii. zij zich op dezelfde plaat of kwelder als het vaartuig bevinden; en
   iv. het vaartuig een maximumcapaciteit heeft van vijftig personen.
d. een persoon die, zelfstandig, niet in georganiseerd verband, vanaf de kust van het vasteland of vanaf een eiland, een aan deze kust of dat eiland grenzende plaat of kwelder betreedt, teneinde een recreatieve activiteit te ondernemen met een strikt lokaal karakter, niet zijnde een wadlooptocht, waarbij geen geul wordt overgestoken en tot maximaal 500 meter van de begroeiing op de kwelder gelopen wordt. Het rapen van schaal- en schelpdieren mag wel in kleinschalig georganiseerd verband plaatsvinden onder deze vrijstelling.
2. Het in artikel 3, vierde lid, omschreven verbod geldt niet indien men beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 4 tweede lid, sub a, of een erkenning als bedoeld in artikel 4 tweede lid, sub e.
3. Het in artikel 3, zesde lid, omschreven verbod geldt niet indien men beschikt over een erkenning, als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub e, met een machtiging van de rechtspersoon voor welke men als begeleider fungeert.
4. Gedeputeerde Staten kunnen vrijstelling van de in artikel 3 omschreven verboden verlenen voor door hen aan te wijzen categorieën wadlopers of wadlooptochten, onverminderd vrijstellingen als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 6 – Aanvraag

1. De aanvraag van een vergunning of erkenning wordt schriftelijk of digitaal ingediend bij Gedeputeerde Staten.
2. Een aanvraag kan het gehele jaar worden ingediend.
3. Bij de aanvraag van een vergunning of erkenning, dienen de volgende bescheiden overlegd te worden:
   a. voor een vergunning voor het organiseren van wadlooptochten met grote groepen als bedoeld in artikel 4, eerste lid, sub a:
      i. de bij notariële akte vastgelegde statuten dan wel het huishoudelijk reglement van de rechtspersoon;
      ii. een overzicht van de aanwezige hulp- en reddingsmiddelen;

b. voor een vergunning voor het organiseren van en het fungeren als wadloopgids bij wadlooptochten met maximaal twaalf deelnemers als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub a:
    i. een kopie van het identiteitsbewijs;
    ii. een wadloopbewijs waarin wordt aangetoond dat de aanvrager het wadloopexamen met positief resultaat heeft afgerond; en
    iii. een overzicht van de aanwezige hulp- en reddingsmiddelen.
c. voor een vergunning voor het organiseren van tochten op droogvallende platen of natuureducatieve tochten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, sub b of c of artikel 4, tweede lid, sub b of c:
    i. indien de aanvrager een rechtspersoon is: de bij notariële akte vastgelegde statuten dan wel het huishoudelijk reglement van de rechtspersoon;
    ii. indien de aanvrager een natuurlijk persoon is: een kopie van het identiteitsbewijs;
    iii. een overzicht van de aanwezige hulp- en reddingsmiddelen; en
d. voor een vergunning voor het houden van solotochten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub d:
    i. een kopie van het identiteitsbewijs;
    ii. een certificaat waarin wordt aangetoond dat de aanvrager de E-learning voor sololopers met positief resultaat heeft afgerond; en
    iii. een overzicht van de aanwezige hulp- en reddingsmiddelen.
e. voor een erkenning voor een wadloopgids bij wadlooptochten met deelnemers voor een rechtspersoon als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub e:
    i. een kopie van het identiteitsbewijs;
    ii. een wadloopbewijs waarin wordt aangetoond dat de aanvrager het wadloopexamen met positief resultaat heeft afgerond.
f. voor een vergunning voor een begeleider van wadlooptochten met deelnemers als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub f:
    i. een kopie van het identiteitsbewijs;
    ii. een certificaat waarin wordt aangetoond dat de aanvrager de E-learning voor begeleiders met positief resultaat heeft afgerond of een wadloopbewijs waarin wordt aangetoond dat de aanvrager het wadloopexamen met positief resultaat heeft afgerond.

4. De aanvrager van een vergunning of erkenning, als bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, verstrekt desgewenst alle inlichtingen, die naar het oordeel van Gedeputeerde Staten voor de beoordeling van een aanvraag noodzakelijk zijn.
5. Gedeputeerde Staten beslissen binnen acht weken na het indienen van de aanvraag. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes weken worden verlengd.

Artikel 7 – Weigering van de aanvraag

Gedeputeerde Staten kunnen de aanvraag van een vergunning of erkenning, als bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, geheel of gedeeltelijk weigeren als:

a. de verlening naar het oordeel van Gedeputeerde Staten niet verenigbaar is met de doelstelling en belangen van artikel 2;

b. de aanvrager niet aan één of meer aanvraagvereisten als bedoeld in artikel 6 voor het verlenen van een vergunning of erkenning voldoet;
c. de aanvrager zich in het verleden niet aan eerdere aan een wadloopvergunning verbonden voorschrift heeft gehouden;
d. de aanvrager in het verleden de veiligheid van deelnemers of zichzelf in gevaar heeft gebracht; of
e. onjuiste of onvolledige informatie is verstrekt door de aanvrager.

Artikel 8 – Wijziging, schorsing of intrekking van de vergunning of erkenning

1. Gedeputeerde Staten kunnen de vergunning of erkenning, als bedoeld in artikel 4, eerste en tweede lid, wijzigen, schorsen of intrekken als:
a. het belang van de veiligheid dit vordert;
b. de vergunning- of erkenninghouder zich niet langer aan één of meer vereisten voor het verlenen van een vergunning of erkenning als bedoeld in artikel 6 voldoet;
c. de vergunning- of erkenninghouder zich niet aan één of meer aan de vergunning of erkenning verbonden voorschriften heeft gehouden; of
d. bij of in verband met het aanvragen van een vergunning of erkenning onjuiste of onvolledige informatie is verstrekt zonder welke handelswijze niet tot het verlenen van de vergunning of erkenning zou zijn besloten.

2. Gedeputeerde Staten gaan, behoudens spoedeisende gevallen, niet over tot intrekking dan nadat zij de vergunning- of erkenninghouder in de gelegenheid hebben gesteld een zienswijze naar voren te brengen en nadat zij advies hebben ingewonnen van de VACW. De door de vergunning- of erkenninghouder ingediende zienswijze zal betrokken worden bij de totstandkoming van het advies van de VACW en het definitieve besluit.

Artikel 9 – Veiligheid Adviescommissie Wadlopen

1. Er is een Veiligheid Adviescommissie Wadlopen (VACW).
2. De VACW adviseert gevraagd en ongevraagd over kwesties met betrekking tot veiligheid op het wad.
3. De leden van de VACW worden benoemd door Gedeputeerde Staten.
4. Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen omtrent de samenstelling en de werkwijze van de VACW.

Artikel 10 – Bezwaar

Indien en voor zover Gedeputeerde Staten, in afwijking van de "Verordening op de behandeling van bezwaar- en klaagschriften Noord-Holland 2014", de bevoegdheid om te beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten op grond van deze verordening mandateert aan Gedeputeerde Staten van Friesland, adviseert de commissie, bedoeld in de 'Procedureverordening bezwaar, beroep en klachten provincie Fryslân 2020', over deze bezwaren.

Artikel 11 – Handhaving: toezicht en opsporing

1. Gedeputeerde Staten wijzen toezichthouders als bedoeld in artikel 5:11 van de Awb aan, die zijn belast met het toezicht op de bij of krachtens deze verordening gestelde regels.
2. Met het toezicht op de naleving en het opsporen van overtredingen van het bij of krachtens deze verordening gestelde, zijn belast de in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering genoemde ambtenaren en de door Gedeputeerde Staten, aan te wijzen ambtenaren.

3. Overtreding van artikel 3, of van een voorschrift verbonden aan een vergunning of erkenning wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 12 – Overgangsrecht

1. De op grond van de Wadloopverordening 2019 afgegeven geldende vergunningen en erkenningen worden gelijkgesteld met de in artikel 4, eerste lid en tweede lid, onder a t/m c, opgenomen vergunningen en de in artikel 4, tweede lid, onder e, opgenomen erkenning, voor zover deze voor dezelfde activiteit afgegeven zijn.
2. De onder artikel 3, eerste en vierde lid, opgenomen verbodsbepalingen zijn niet van toepassing voor sololopers, indien de sololoper beschikt over een solopas op grond van de Wadloopverordening 2019. De vergunninghouder dient bij het verstrijken van de geldigheidsduur van de solopas een vergunning als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub d, aan te vragen, maar behoeft geen E-learning af te leggen als bedoeld in artikel 6, derde lid, sub d, onder ii.
3. De onder artikel 3, eerste en zesde lid, opgenomen verbodsbepalingen zijn niet van toepassing voor begeleiders, indien de begeleider beschikt over een begeleiderspas op grond van de Wadloopverordening 2019. De begeleider zal na het verstrijken van de geldigheidsduur van zijn begeleiderspas een vergunning dienen aan te vragen als bedoeld in artikel 4, tweede lid, sub f, maar behoeft geen E-learning af te leggen als bedoeld in artikel 6, derde lid, sub f, onder ii.
4. Artikel 8 is van overeenkomstige toepassing op de solopas en begeleiderspas als bedoeld in het tweede en derde lid.
5. Besluiten rondom instelling van de VACW, benoemingen van leden en vaststelling van regels op grond van de Wadloopverordening 2019, worden gelijkgesteld met besluiten op grond van artikel 9.

Artikel 13 – Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 juli 2023.

Artikel 14 – Aanhalingstitel

Deze verordening wordt aangehaald als Wadloopverordening 2023.

Ondertekening

Haarlem, [datum vaststelling door Provinciale Staten]

Provinciale Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

K. Bolt, statengriffier. [of plaatsvervangend statengriffier]

Wijzigingen Wadloopverordening – Fryslân, Groningen en Noord-Holland

Onderwerp	Wadloopverordening/beleidsregels 2019	Wadloopverordening 2023	Uitleg
Definities	Definitielijst opgenomen in artikel 1.	Verschillende definities toegevoegd aan artikel 1: - Begeleiden - Certificaat - Leiden - Machtiging van een rechtspersoon Opvarenden - Organiseren - Rechtspersoon - Vergunning - Vergunning grote groepen - Vergunning natuur-educatieve tocht - Vergunning tochten op droogvallende platen - Wad - Wadloopbewijs	Zie artikel 1 Wadloopverordening 2023.
Doel verordening	Geen doel opgenomen in verordening.	Doel verordening (veiligheid) opgenomen in artikel 2	Juridische noodzakelijkheid, geen inhoudelijke gevolgen.
Verbodsbepalingen	Alleen wadlopen en houden wadlooptocht verboden zonder vergunning (artikel 2).	Uitbreiding verbodsbepalingen, opgenomen in artikel 3.	Bredere uiteenzetting verbodsbepalingen is nodig om de bevoegdheid voor vergunningverlening goed uiteen te kunnen zetten.
Erkenning wadloopgids	Noodzakelijk voor zowel gids voor wadlooporganisatie als zelfstandige gids. Geldigheidsduur niet opgenomen in vergunning.	Alleen een gids voor een wadlooporganisatie moet een erkenning aanvragen, zelfstandige gids vraagt rechtstreeks een vergunning aan.	Op dit moment moet een zelfstandige gids eerst een erkenning aanvragen en vervolgens een vergunning. Die erkenning is een onnodige tussenstap. In de nieuwe wadloopverordening kunnen zij rechtstreeks een vergunning aanvragen, waarbij zij een certificaat

		Erkenning is voor onbepaalde tijd geldig.	dienen te overhandigen waaruit blijkt dat zij hun wadloopexamen hebben afgerond met positief resultaat. Gidsen bij wadlooporganisaties dienen wel te beschikken over een erkenning, omdat dat het besluit is waarin wordt bepaald dat zij mogen wadlopen (zij beschikken immers niet over een eigen vergunning). Met een machtiging van de wadlooporganisatie en een erkenning, mogen zij als gids fungeren bij wadlooptochten van die wadlooporganisatie. De erkenning is voor onbepaalde tijd geldig. Reden hiervoor is dat wij van mening zijn dat het wadloopexamen slechts één keer afgelegd hoeft te worden. De erkenning is slechts geldig in combinatie met een geldige vergunning van een rechtspersoon. Indien de vergunning van de rechtspersoon wrodt ingetrokken, kan de erkenning ook niet meer gebruikt worden.
Begeleidersvergunning/pas	Begeleiders dienen te beschikken over een begeleiderspas, artikel 1 beleidsregels.	Begeleiders dienen te beschikken over een begeleidersvergunning, artikel 3 en 4 wadloopverordening. Hiervoor dienen zij een E-learning af te leggen.	Begeleiders hebben, net als de wadloopgids, een zware verantwoordelijkheid voor de veiligheid van deelnemers. Daarom lijkt het ons goed om voor begeleiders een E-learning in te stellen. Na afronding kunnen zij een aanvraag indienen bij de provincie, waar o.a. het certificaat van de E-learning en een machtiging

			van de wadlooporganisatie overgelegd moeten worden. Het is wenselijk om dan een besluit af te geven, daarom wijzigt dit naar een begeleidersvergunning i.p.v. pas.
Solovergunning/pas	Sololopers dienen te beschikken over een solopas, artikel 1 beleidsregels.	Sololopers dienen te beschikken over een solovergunning, artikel 3 en 4 wadloopverordening. Hiervoor dienen zij een E-learning af te leggen.	Zelfde als hierboven (begeleidersvergunning/pas), maar dan voor sololopers.
Vrijstelling	Vrijstelling voor deelnemers, schepen op droogvallende platen, recreatieve activiteiten met strikt lokaal karakter.	Naast de vrijstellingen die al bestonden, zijn de volgende vrijstellingen opgenomen: * Er hoeft geen vergunning voor sololoper aangevraagd te worden indien men beschikt over een vergunning als zelfstandige gids of over een erkenning. * Er hoeft geen begeleidersvergunning aangevraagd te worden indien men beschikt over een erkenning.	Omdat zelfstandige en erkende gidsen over voldoende kennis beschikken om solotochten te lopen, hoeven zij geen E-learning af te leggen. Hetzelfde geldt voor erkende gidsen die voor dezelfde rechtspersoon als begeleider willen fungeren.
Aanvraag	In artikel 6 worden voorwaarden voor het indienen van een aanvraag genoemd, zoals termijn voor behandeling aanvraag e.d. Beslistermijn is 13 weken, met de mogelijkheid tot 6 weken verlenging.	Artikel 6 is uitgebreid met voorwaarden voor het indienen van een aanvraag, welke zijn overgenomen uit de beleidsregels. Tevens zijn de voorwaarden van het afleggen van een E-learning en het overhandigen van een certificaat door begeleiders/sololopers opgenomen.	Begeleiders hebben, net als de wadloopgids, een zware verantwoordelijkheid voor de veiligheid van deelnemers. Daarom lijkt het ons goed om voor begeleiders een E-learning in te stellen. Na afronding kunnen zij een aanvraag indienen bij de provincie, waar o.a. het certificaat van de E-learning en een machtiging

		Beslistermijn is 8 weken, met de mogelijkheid tot 6 weken verlenging.	van de wadlooporganisatie overgelegd moeten worden. Met de nieuwe beslistermijn wordt aangesloten bij de termijnen uit de Algemene wet bestuursrecht.
Weigering aanvraag	5 weigeringsgronden in artikel 7 van de Wadloopverordening.	Verwoording lid 1 aangepast, inhoud blijft hetzelfde. Verwijderd: de activiteit is niet toegestaan op basis van andere wet- en regelgeving.	Verwoording is aangepast om juridisch correct te maken, inhoud blijft hetzelfde. Artikel 7 lid 1 sub e van de Wadloopverordening 2019 is verwijderd omdat het juridisch geen grond is om een aanvraag op te weigeren.
Wijziging, schorsing of intrekking van de vergunning	In artikel 8 lid 2 was opgenomen dat pas wordt overgegaan tot intrekking nadat vergunninghouder een zienswijze heeft ingediend en nadat advies is ingewonnen van de VACW.	Volgordelijkheid aangebracht in artikel 8 lid 2: eerst zienswijze, daarna advies VACW waarin zienswijze wordt betrokken.	In de oude bepaling was onduidelijk of eerst de gelegenheid werd geboden om een zienswijze in te dienen en deze vervolgens aan de VACW werd voorgelegd voor het uitbrengen van het advies, of dat eerst de VACW advies kan uitbrengen en de betrokkene daar vervolgens een zienswijze tegen kan indienen. Het lijkt ons wenselijk dat eerst een zienswijze wordt ingediend n.a.v. de gestelde overtreding en de VACW vervolgens dit betrekt in haar advies.
VACW	In art. 3 lid 1 van de Wadloopverordening opgenomen dat provincie VACW instelt.	Verplaatst naar artikel 9 Wadloopverordening, inhoud is gelijk gebleven.	
Bezwaar	Art. 9 Wadloopverordening.	Verplaatst naar art. 11 Wadloopverordening, inhoud is gelijk gebleven.	
Toezicht en handhaving	Artikel 10 wadloopverordening noemt een aantal bevoegdheden van toezichthouders.	Artikel 10 geschrapt.	De bevoegdheden van toezichthouders worden bepaald door o.a. de Algemene wet bestuursrecht. Het is overbodig om

			hierover nog zaken te regelen in de wadloopverordening. Artikel 10 voegt niets toe aan de reeds bestaande bevoegdheden van een toezichthouder.
Overgangsrecht		Overgangsrecht voor solopas en begeleiderspas.	Sololopers en begeleiders die reeds beschikken over een solopas of begeleiderspas, hoeven geen E-learning af te leggen of een solovergunning of begeleidersvergunning aan te vragen.

Wijziging specifiek voor Wadloopverordening provincies Groningen en Noord-Holland

Onderwerp	**Wadloopverordening/beleidsregels 2019**	**Wadloopverordening 2023**	**Uitleg**
Vrijstellingen	Vrijstelling voor tochten op droogvallende platen, tot 50 personen, in beleidsregels. Met voorwaarden: Zeilbewijs en max capaciteit vaartuig 50 personen.	Vrijstellingen voor tochten op droogvallende platen, tot max. 7 personen. Vrijstelling voor tochten droogvallende platen, tot max. 50 personen en het vaartuig capaciteit heeft voor max. 50 personen. Het hebben van een Zeilbewijs is geen voorwaarde meer.	Om ervoor te zorgen dat de vrijstellingen in alle drie provincies gelijk zijn, wordt voorgesteld om ook in de Wadloopverordeningen van Groningen en Noord-Holland een vrijstelling voor tochten op droogvallende platen op te nemen. Onder de Wadloopverordening 2019 bestond deze vrijstelling ook al, echter was deze in Noord-Holland en Groningen slechts opgenomen in de beleidsregels.

Toelichting Wadloopverordening 2023
Om te voorkomen dat begrippen uit de verordening naar believen worden uitgelegd en om discussie te voorkomen over de reikwijdte van de verordening, wordt hierna ingegaan op artikelen die toelichting behoeven.

Uitvoering
De provincie Fryslân is penvoerder en kassier voor de provincies Groningen en Noord-Holland. De colleges van Groningen en Noord-Holland hebben het afdelingshoofd en de teamleiders van de afdeling Omgevingszaken van de provincie Fryslân gemandateerd voor het verlenen van vergunningen, voor zover de aanvragen betrekking hebben op het grondgebied van de provincies Groningen en/of Noord-Holland. Het mandaat ziet niet op bevoegdheden tot het nemen van besluiten in het kader van handhaving, behalve als het een besluit tot intrekking, wijziging of schorsing van een wadloopvergunning betreft.

Artikel 1 – Definities
Eindtermen Wadloopgids
De examencriteria zijn gezamenlijk opgesteld door de provincie(s) en de wadlooporganisaties en worden “Eindtermen Wadloopgids” genoemd. Aan de hand van de eindtermen wordt een eindtermenformulier opgesteld die gebruikt wordt tijdens het afnemen van het wadloopexamen.

Machtiging van een rechtspersoon
Wanneer een persoon als gids of begeleider voor een rechtspersoon wil fungeren, dient die rechtspersoon hiervoor een ondertekende machtiging af te geven. Onder de Wadloopverordening 2019 werd dit veelal gedaan via een door de rechtspersoon toegezonden overzicht van begeleiders en gidsen. Dit is voldoende, indien dit tijdig en ondertekend wordt verzonden naar Gedeputeerde Staten van Fryslân.

Waddenzee
Op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) wordt de Waddenzee als volgt omschreven: “Als Waddenzee wordt aangewezen het gebied binnen het waddengebied, waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand bij dit besluit en is verbeeld op kaart 4.” Deze kaart is als bijlage 4 gevoegd bij het Barro. Ten tijde van het schrijven van deze Wadloopverordening, is de inwerkingtreding van de Omgevingswet aanstaande. Vanaf dat moment zal het Barro opgaan in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Vanaf dat moment zal de vervangende bijlage in het Bkl leidend zijn voor de bepaling van het begrip ‘Waddenzee’.

Wadlooptocht
Onder deze definitie worden recreatieve activiteiten op het wad begrepen, zoals:
- Natuureducatieve tochten;
- Tochten op droogvallende platen;
- Wadlooptochten met deelnemers (grote groepen of max. 12 deelnemers);
- Solotochten.

Artikel 2 – Doel van deze verordening
De wadloopverordening heeft als doelstelling de veiligheid van de, veelal ongeoefende, deelnemers aan de wadloopsport zoveel mogelijk te waarborgen. Door middel van regulering door vergunningverlening met de daarbij horende (veiligheids-)voorschriften worden risico’s verminderd.

Artikel 3 – Verbodsbepalingen
Lid 1. Deze verbodsbepaling betreft een algemene verbodsbepaling die dient als vangnet. In de overige leden worden meer specifieke verbodsbepalingen gegeven.

Lid 3. Personen die zelfstandig, niet in dienst van een rechtspersoon, wadlooptochten met deelnemers willen begeleiden, dienen hiervoor een vergunning aan te vragen. Dit betreft zowel wadlooptochten voor kleine groepen, natuureducatieve tochten en tochten op droogvallende platen. Dit verbod geldt slechts voor gidsen die zelfstandig een wadlooptocht organiseren en/of leiden en heeft derhalve geen betrekking op gidsen die een wadlooptocht leiden voor een rechtspersoon. Op laatstgenoemde gidsen is de verbodsbepaling in artikel 3 lid 5 van toepassing.

Lid 5. Deze verbodsbepaling is van toepassing op gidsen die wadlooptochten willen leiden voor een rechtspersoon. Zij kunnen gebruikmaken van de wadloopvergunning van de rechtspersoon, indien zij beschikken over een erkenning én over een machtiging van de rechtspersoon. Dat zij over een machtiging moeten beschikken wordt opgenomen als vergunning- of erkenningsvoorschrift.

Lid 6. Personen die als begeleider voor een rechtspersoon willen fungeren, dienen een begeleidersvergunning aan te vragen.

Artikel 4 - Vergunning/erkenning
Volgens mandaatregelingen van Gedeputeerde Staten van Groningen en Noord-Holland zijn Gedeputeerde Staten van Fryslân gemandateerd voor het verlenen van vergunningen op grond van artikel 4 van deze verordening.

Lid 2 sub a. Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen een vergunning verlenen voor het organiseren en leiden van wadlooptochten met maximaal 12 deelnemers. Dit betreft de vergunning voor zelfstandige gidsen, die niet voor een rechtspersoon lopen, om wadlooptochten met maximaal 12 deelnemers over het wad te organiseren en leiden.

Lid 2 sub d Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen een vergunning verlenen voor het houden van solotochten. Dit betreft de vergunning voor sololopers, waarvoor onder de Wadloopverordening 2019 een solopas werd afgegeven. Als nieuwe voorwaarde voor de solovergunning geldt dat een E-learning afgelegd moet worden. Sololopers die beschikken over een solopas op basis van de Wadloopverordening 2019, hoeven pas een solovergunning aan te vragen wanneer hun solopas verloopt. Bij de aanvraag van een nieuwe solovergunning hoeven zij geen E-learning af te leggen.

Lid 2 sub e. Gedeputeerde Staten kunnen aan een natuurlijk persoon een erkenning verlenen voor het leiden van wadlooptochten met deelnemers voor een organisatie. Met deze erkenning kan men enkel lopen voor de rechtspersoon of rechtspersonen waardoor men gemachtigd is en de routes waarvoor men wadloopexamen heeft afgelegd. Van de machtiging kan slechts gebruikgemaakt worden wanneer de daaraan ten grondslag liggende vergunning geldig is. Deze beperkingen zullen worden opgenomen in de erkenning.

Lid 2 sub f. Gedeputeerde Staten kunnen aan natuurlijke personen een vergunning verlenen voor het begeleiden van wadlooptochten met deelnemers voor een rechtspersoon. Onder de Wadloopverordening 2019 ontvingen begeleiders een begeleiderspas, in plaats van een begeleidersvergunning. Als nieuwe voorwaarde voor de begeleidersvergunning geldt dat een E-learning afgelegd moet worden. Begeleiders die beschikken over een begeleiderspas op basis van de Wadloopverordening 2019, hoeven pas een vergunning voor begeleiders aan te vragen wanneer hun begeleiderspas verloopt. Bij de aanvraag van een nieuwe vergunning voor begeleiders hoeven zij geen E-learning af te leggen.

Lid 3. Een vergunning of erkenning zal naar plaats begrensd worden, indien een gids zijn wadloopexamen slechts voor een gedeelte van het wad, in plaats van het gehele wad, heeft afgelegd. De vergunning of erkenning zal slechts voor dat gedeelte van het wad verleend worden waarvoor de gids is geëxamineerd met positief resultaat.

Artikel 5 – Vrijstelling
Lid 1 sub a. Deelnemers van wadlooptochten hebben geen vergunning van Gedeputeerde Staten nodig. Voorwaarde hiervoor is dat de wadlooptocht waaraan wordt deelgenomen georganiseerd is door een natuurlijk persoon die beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 4 lid 2, sub a, b of c of een rechtspersoon die beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 4 lid 1.

Tevens van belang voor deze vrijstelling is dat de deelnemer zich in de onmiddellijke nabijheid van de wadloopgids of begeleider dient te bevinden. Dit is ingegeven doordat in het verleden deelnemers van de gids afdwaalden, zelfstandig naar de kust liepen of zich zonder overleg aansloten bij een andere groep. De onmiddellijke nabijheid van de wadloopgids betreft dan ook een afstand waarop de gids en deelnemer elkaar nog moeiteloos kunnen zien en zich moeiteloos richting de ander hoorbaar kunnen maken.

Lid 1 sub b en c. Groepen mensen die een droogvallende plaat wensen te betreden, hebben geen vergunning nodig indien zij voldoen aan de in deze artikelen genoemde voorwaarden. De vrijstelling voor acht tot vijftig personen is ingesteld vanwege tochten door de kleine beroepsvaart, waaronder de bruine vloot. Daarom is een maximumcapaciteit voor een vaartuig opgenomen van vijftig personen (exclusief schipper).

Lid 1 sub d. Kleinschalig historisch medegebruik vindt op vele plaatsen langs de kust plaats, maar vooral op de eilanden. In het beheerplan Waddenzee is hierover het volgende opgenomen:
“Kleinschalig historisch medegebruik door plaatselijke kustbewoners vindt op vele plaatsen langs de kust plaats, maar vooral op de eilanden, bijvoorbeeld in de vorm van wadpieren steken en schelpdieren rapen voor eigen gebruik, vissen met net en struinen op het wad. Het zijn kleinschalige bezigheden uitgevoerd op een wijze en in een mate zoals van oudsher gebruikelijk, of van vergelijkbare aard en omvang. Een gedetailleerde beschrijving van de recreatie op en vanaf de stranden en strandvlaktes van de Waddeneilanden is te vinden in de beheerplannen van de betreffende eilanden.”

De activiteit vindt vooral plaats aan de zuidzijde van de bewoonde delen van de eilanden. Het kleinschalige medegebruik is in het algemeen extensief, vooral langs de vaste wal. De veiligheid is hier minder in het geding, omdat de mensen op vaste grond staan, die vastzit aan de kust. Bij opkomend water kunnen ze teruglopen naar de kust. Omdat het veiligheidsrisico zeer beperkt is, is dit gebruik niet vergunningplichtig. Daarbij is van belang dat tot 500 meter vanaf de begroeiing op de kwelder gelopen mag worden en geen geul wordt overgestoken. Deze vrijstelling geldt slechts voor personen die zelfstandig deze activiteiten ondernemen, niet in georganiseerd verband (m.u.v. het rapen van schaal- en schelpdieren).

Lid 2. Indien men beschikt over een zelfstandige vergunning voor het houden van wadlooptochten of een erkenning, is men ook bevoegd om solotochten te lopen. De gedachte hierachter is dat natuurlijke personen die beschikken over een dergelijke vergunning of erkenning, het wadloopexamen hebben afgelegd en derhalve over voldoende kennis beschikken om solotochten te lopen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een erkenning slechts geldig is wanneer hieraan een machtiging van een rechtspersoon, voor het gebruikmaken van diens vergunning, ten grondslag ligt.

Lid 3. Indien een wadloopgids, die beschikt over een erkenning voor het leiden van wadlooptochten, tochten voor een rechtspersoon wil begeleiden, hoeft hij geen begeleidersvergunning aan te vragen. Het tonen van een erkenning voor het leiden van wadlooptochten is afdoende hiervoor.

Artikel 6 - Aanvraag

Lid 1. Volgens de verordeningen van Gedeputeerde Staten van de provincies Noord-Holland en Groningen worden alle aanvragen voor een wadloopvergunning ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân. Dit zorgt voor een eenduidige afhandeling en efficiëntie.

Lid 3. Nieuw in deze verordening is dat door begeleiders en sololopers (wadlopers die beschikken over een zelfstandige vergunning voor tochten zonder deelnemers) een E-learning afgelegd moet worden. Deze eis geldt slechts voor nieuwe aanvragen. Begeleiders en sololopers die ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening reeds beschikken over een begeleiders- of solopas, hoeven geen E-learning af te leggen. De E-learning is voor onbeperkte tijd geldig en hoeft niet opnieuw afgelegd te worden bij een nieuwe aanvraag.

Personen die als gids of begeleider willen fungeren voor een rechtspersoon, dienen te beschikken over een machtiging van een rechtspersoon. In deze machtiging wordt de gids of begeleider gemachtigd om te lopen op de vergunning van deze rechtspersoon. De erkenning of begeleidersvergunning kan slechts gebruikt worden wanneer de machtiging is ingediend bij de provincie Fryslân en men hiervan een bevestiging heeft gekregen van de provincie. Het is mogelijk dat de begeleider of gids deze machtiging (inclusief handtekening) zelf vraagt bij de rechtspersoon en indient. Ook kan de rechtspersoon de machtiging per post of per e-mail toezenden aan de provincie. Tenslotte kan een rechtspersoon ervoor kiezen om een lijst met namen van begeleiders en/of gidsen aan te leveren bij de provincie Fryslân, ook dit geldt als machtiging.

Artikel 7 - Weigering van de aanvraag
Onder a. Vergunningen worden afgegeven om de veiligheid op het wad te borgen. Wanneer er vrees bestaat dat de veiligheid niet geborgd kan worden indien een vergunning verleend wordt, kan deze geweigerd worden. De beoordeling hiervan ligt bij Gedeputeerde Staten van Fryslân, op basis van mandaat. Het vergt kennis om te beoordelen of de veiligheid in het geding is, deze kennis ligt bij Gedeputeerde Staten van Fryslân, eventueel na advisering door de VACW.

Onder c. Wanneer een aanvrager zich in het verleden niet aan een eerdere aan een wadloopvergunning verbonden voorschrift heeft gehouden, dient de VACW te adviseren over eventuele toekomstige vergunningverlening aan deze persoon. Hierbij adviseert de VACW tevens, aan de hand van de ernst van de overtreding, over de termijn waarbinnen deze persoon geen wadlooptochten mag (bege)leiden. Gedeputeerde Staten gebruiken dit advies bij eventuele weigering van de aanvraag. Indien Gedeputeerde Staten afwijken van het advies, dient dit gemotiveerd te worden.

Voor gevallen waarin de aanvrager een eerdere aan een wadloopvergunning verbonden voorschrift heeft overtreden vóór inwerkingtreding van deze verordening, geldt dat slechts overtredingen die maximaal twee jaar geleden zijn begaan als weigeringsgrond kunnen gelden.

Een voorbeeld hiervan is dat de aanvrager in het verleden zonder vergunning het wad op is gegaan of in het verleden niet heeft meegewerkt aan toezicht. Overigens kan dit ook een reden zijn voor wijziging, schorsing of intrekking van de vergunning of erkenning op grond van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder a.

Onder d. Indien door de aanvrager onjuiste of onvolledige informatie is verstrekt, zal de aanvrager in de gelegenheid worden gesteld om zijn aanvraag aan te vullen dan wel aan te passen. Wanneer de aanvraag ook na dit verzoek onvolledig is of onjuiste informatie bevat, kan de aanvraag geweigerd worden.

Artikel 9 – Veiligheid Adviescommissie Wadlopen

Lid 1. De VACW is reeds ingesteld op grond van de Wadloopverordening 2019. Op grond van het overgangsrecht is geen nieuw instellingsbesluit vereist.

Lid 3. Nadere regels zijn reeds vastgesteld in het Reglement Veiligheid Adviescommissie Wadlopen op grond van de Wadloopverordening 2019. Op grond van het overgangsrecht is geen nieuw reglement vereist.

Artikel 10 – Bezwaar
De commissie, als bedoeld in de Procedureverordening bezwaar, beroep en klachten provincie Fryslân, adviseert over bezwaren tegen besluiten van Gedeputeerde Staten op basis van deze verordening.

Gezien de concentratie van vergunningverlening in Fryslân, is het logisch om de bezwaarcommissie in Fryslân te belasten met de bezwaren tegen besluiten gebaseerd op deze mandatering. Gedeputeerde Staten van Fryslân zijn via mandaatbesluit bevoegd om in naam van de provincie Groningen en Noord-Holland besluiten op bezwaar te nemen.

Artikel 12 – Overgangsrecht
Ondanks de vele wijzigingen in deze verordening ten opzichte van de Wadloopverordening 2019, trachten Provinciale Staten de situatie voor de huidige vergunninghouders, gidsen en begeleiders zoveel mogelijk hetzelfde te laten. Om die reden is overgangsrecht opgenomen.

REACTIENOTA WIJZIGING WADLOOPVERORDENING

Inleiding

Gedeputeerde Staten zijn voornemens aan Provinciale Staten voor te stellen de Wadloopverordening 2019 te actualiseren. Dit heeft met name te maken met een aantal praktijk- en juridische aspecten waar bij de toezichts- en handhaving taken op de Verordening tegen aan werd gelopen. Ook is ervoor gekozen mede op advies van de commissie bezwaar- en beroepschriften een aantal definities en procedures te wijzigen en te verduidelijken. De concept wadloopverordening is afgestemd met de provincies Groningen en Noord- Holland. Verder heeft de Veiligheidsadviescommissie Wadlopen (hierna: VACW) meerdere keren haar advies met betrekking tot de inhoud naar voren kunnen brengen en zijn haar adviezen met betrekking tot veiligheidsaspecten verwerkt.

De conceptverordening is in het kader van de zorgvuldigheid middels mail dan wel post toegestuurd aan de bestaande vergunninghouders, Wadlooporganisaties, Examencommissie, Veiligheidsregio, Terreinbeherende Organisaties (SBB, NM, IFG, GL), kustgemeenten, Bruine Vloot, Waddengemeenten en de Waddenunit. Daarnaast heeft de Stuurgroep Wadden kennis kunnen nemen van de inhoud. Betrokkenen hebben tot 12 juni 2022 hun reactie kunnen geven op de concept Verordening. In deze periode zijn een 18-tal reacties ingekomen. Deze reacties worden hieronder samengevat en van een reactie van ons college voorzien. In verband met de AVG zijn de reacties geanonimiseerd.

Indiener 1

Indiener staat positief tegenover de voorgestelde wijzigingen in de Verordening. Indiener is ook voorstander van het vervallen van de vergunning indien er geen gebruik van wordt gemaakt en de gezondheidsverklaring. Hij ziet hier een verdere noodzakelijke professionalisering in van het wadlopen. Zeker nu het steeds drukker wordt op het Wad.

Reactie college

Wij hebben met instemming kennisgenomen van de reactie van indiener. Voor onze reactie met betrekking tot het vervallen van de vergunning bij niet-gebruikmaking verwijzen wij naar onze reactie op indiener 2, punt d. Voor onze reactie met betrekking tot de gezondheidsverklaring verwijzen wij naar onze reactie op indiener 3.

Conclusie

De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 2

Indiener heeft de volgende vragen en opmerkingen:

a. Moeten nieuwe begeleiders een E-learning doen? Wat is dat en wat houdt het in de praktijk in? Wat gaat dit kosten? Het wordt niet genoemd bij de definities.
b. Vrijstelling voor droogvallende platen voor particulieren moet voor 12 i.p.v. 7 personen zijn. Kleine bootjes (< 12 personen) worden niet als passagiersschip gezien en hoeven geen vaarbewijs.
c. Vragen droogvallende plaatlandingen en natuur-educatieve tochten:
    - Waarom moet je bij een natuur-educatieve tochten een brancard en reddingsdeken bij je dragen?
    - Waarom mag een droogvallende plaatlandingen en natuur-educatieve tochten niet doorgaan bij 50 cm verhoging?
    - Waarom geldt de natuur-educatieve tochten vergunning vanaf 2 uur voor tot 1 uur na laagwater?
d. Indiener is tegen consequenties bij niet-gebruikmaking vergunning. Door bijv. corona zou dit betekenen dat men zomaar zijn vergunning kan kwijtraken?

Reactie college
a. Geconstateerd wordt dat indiener een aantal inhoudelijke vragen stelt die wel verband houden met de Verordening maar daar niet in worden geregeld zoals de inhoud van de E-learning en de kosten daarvan.
b. Het is juist dat een vaarbewijs noodzakelijk is voor een vaartuig waarmee 12 personen kunnen worden vervoerd. Het aantal van 7 personen is gekozen om een objectief onderscheid te kunnen maken tussen een vaartuig dat recreatief gebruikt wordt en andere (bedrijfsmatig gebruikte) vaartuigen.
c. De eisen die naar voren worden gebracht zijn niet vastgelegd in de Verordening maar in de vergunningvoorschriften en zijn opgenomen in verband met de veiligheid op advies van de VACW. In deze reactienota wordt ingegaan op reacties ten aanzien van de concept-Wadloopverordening. Tegen vergunningvoorschriften kan men bezwaar maken binnen zes weken na verzending van de vergunning.
d. Naar aanleiding van de ingekomen reacties op de concept-verordening en ingewonnen extern (juridisch) advies hebben wij geconcludeerd dat het op dit moment niet haalbaar en uitvoerbaar is om een voorschrift op te nemen met betrekking tot het vervallen van de vergunning bij niet-gebruikmaking voor langere tijd. In voorkomende gevallen kan de vergunning altijd ingetrokken worden, als het belang van de veiligheid dit vordert. Vergunningen verlopen na zes jaar en dienen opnieuw aangevraagd te worden. Gecombineerd achten wij dit voldoende waarborg in het kader van de veiligheid. Dit voorschrift was niet opgenomen in de Ontwerp Wadloopverordening, maar was bijgevoegd als voorstel waarop zienswijzen ingebracht konden worden. Derhalve leidt het niet doorvoeren van dit voorstel ook niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 3
Indiener is tegen een gezondheidsverklaring, dit brengt extra kosten met zich mee en is een eigen verantwoordelijkheid van de gids.

Reactie college
Naar aanleiding van de ingekomen reacties op de concept-verordening en ingewonnen extern (juridisch) advies hebben wij geconcludeerd dat het op dit moment niet haalbaar en uitvoerbaar is om een gezondheidsverklaring te vereisen bij het aanvragen van een vergunning. In voorkomende gevallen kan de vergunning altijd ingetrokken worden, als het belang van de veiligheid dit vordert. Momenteel achten wij dit voldoende waarborg in het kader van de veiligheid. Dit voorschrift was niet opgenomen in de Ontwerp Wadloopverordening, maar was bijgevoegd als voorstel waarop zienswijzen ingebracht konden worden. Derhalve leidt het niet doorvoeren van dit voorstel ook niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 4
a. Vergunningen zouden alleen verleend moeten worden aan gidsen uit de waddenprovincies.
b. Schepen die mensen afzetten op het wad, zouden een begeleidersvergunning moeten hebben.
c. Een gids zou niet beperkt moeten worden in zijn vergunning, als hij minder regelmatig loopt. Een vergunning van 6 jaar voor gidsen van 70 jaar en ouder is acceptabel als veiligheidsnorm i.v.m. de gezondheid.

Reactie college
a. Het is niet wenselijk om een dergelijk onderscheid te maken, omdat dit geen objectief criterium betreft dat noodzakelijk is in het kader van de veiligheid.
b. Voor begeleiders bij droogvallende plaatlandingen, met meer dan 50 deelnemers, geldt een vergunningplicht volgens de Wadloopverordening 2023, artikel 3 lid 6. Onder het in dit artikel genoemde begrip 'wadlooptocht met deelnemers' vallen zowel tochten met grote groepen, tochten met maximaal 12 deelnemers, natuur-educatieve tochten als tochten op droogvallende platen.
c. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 2, punt d.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 5
Indiener vraag zich af of zijn erkenning, afgegeven onder de huidige Wadloopverordening, nog geldig is onder de Wadloopverordening 2023.

Reactie college
Houders van erkenningen onder de Wadloopverordening 2019 hoeven geen nieuwe erkenning aan te vragen en niet opnieuw examen hoeven af te leggen. Dit was niet goed opgenomen onder het overgangsrecht en is toegevoegd onder artikel 12, eerste lid, van de Wadloopverordening 2023.

Conclusie
De reactie van indiener leidt tot aanpassing van artikel 12, eerste lid, van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 6
Sololoper

a. In de toelichting op artikel 4, lid 2, sub d van de Verordening wordt gesproken over sologidsen, moet dit niet sololoper of solowadloper zijn?
b. De medische keuring is maar een momentopname.

Reactie college
a. Naar aanleiding van deze reactie hebben wij de toelichting bij artikel 4, tweede lid, sub d aangepast. Het woord 'sologids' is aangepast naar 'sololoper'.
b. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 3.

Conclusie
De reactie van indiener leidt tot aanpassing van de toelichting bij artikel 4, tweede lid, sub d.

Indiener 7

a. Intrekken na niet-gebruik - tegen:
    i. Een gids met jarenlange ervaring verliest zijn ervaring niet en zal eerst verkennen voordat hij een tocht uitvoert.
    ii. Er is geen praktijkexamen, maar een mondeling examen. Hiermee wordt de veiligheid niet gegarandeerd.
    iii. Organisaties zullen geen geld willen steken in de opleiding van een gids die jaren geen gebruik heeft gemaakt van zijn vergunning.
    iv. Voor jonge gidsen die door een opleiding geen tijd hebben gehad en daardoor hun vergunning hebben verloren, is de drempel van een nieuwe opleiding te hoog.
    v. De veiligheidswinst is marginaal. Beter kunnen slechte gidsen individueel aangepakt worden.
b. Intrekken na niet-gebruik – voor:

i. Gidsen die kort na de opleiding geen gebruik meer maken van de vergunning, kunnen de praktijkervaring niet opbouwen en onderhouden. Deze geringe ervaring zal sneller verdwijnen dan de ervaring van een gids met jarenlange ervaring.
ii. Aansluitend daarop is er veel voor te zeggen om een relatief nieuwe gids eerst weer een jaar op een begeleiderspas mee te laten lopen. (Een tussenvorm tussen intrekken en niet intrekken.)

c. Gezondheidsverklaring
   i. In welke gevallen wordt geen gezondheidsverklaring gegeven?
   ii. Enkele specifieke aandoeningen zouden uitgesloten moeten worden:
      - Hartpatiënt in matige of ernstige vorm.
      - Ziekten die bewustzijn en of beoordelingsvermogen beïnvloeden.
   iii. De gezondheidsverklaring zou beperkt moeten zijn. Daarnaast zouden de kosten daarvan ook beperkt moeten zijn tot maximaal € 50,-.
d. Het is goed dat beperkt lopen vanaf de wal onder artikel 5, eerste lid, onder d, mogelijk blijft.

Reactie college
a. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 2, punt d.
b. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 2, punt d.
c. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 3.
d. Wij hebben met instemming kennisgenomen van de reactie van indiener.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 8

a. Tekstuele/redactionele opmerkingen:
   i. Art.1: Begeleider. Verwijzing is onjuist, moet art. 4 lid 2 onder f zijn.
   ii. Art.3: nummering vanaf 3.3 is onjuist.
   iii. Art.5: Zijn de verwijzingen naar art. 3 juist? (lid 2 en 3)
   iv. Art.12: Zijn de verwijzingen naar art. 3 en art. 4 wel juist?
b. Art.4: Erkenning voor onbepaalde tijd. Waarom geen 6 jaar?
c. Art.13: Ingang per 1 juli 2023. Dit is midden in het seizoen, is 1 januari niet logischer?

Reactie college
a. De redactionele opmerkingen zijn terecht gemaakt. Naar aanleiding van de reactie zijn tekstuele aanpassingen gemaakt. De verwijzing in artikel 1, onder begeleider, is gewijzigd naar artikel 4, tweede lid, onder f. In artikel 3 was tweemaal een derde lid opgenomen. Deze leden zijn samengevoegd. De verwijzing naar artikel 4 in artikel 12, eerste lid, is aangepast zodat ook de erkenning onder het overgangsrecht valt.
b. De vergunningen worden voor maximaal zes jaar verleend. Op deze manier kan, mocht dat in de toekomst nodig zijn, het totaal aantal wadlopers worden beperkt. Voor de erkenning is een tijdelijke vergunning niet nodig, nu van deze erkenning alleen gebruik gemaakt kan worden in combinatie met een machtiging. Deze machtiging kan slechts gebruikt worden als de daaraan ten grondslag liggende vergunning van de rechtspersoon geldig is. (Zie ook de toelichting op artikel 4, lid 2, sub e.)
c. De geplande inwerkingtreding van de Wadloopverordening is 1 juli 2023. Hoewel dit midden in het wadloopseizoen is, verwachten wij hier geen problemen door. Door het overgangsrecht blijven vergunningen en erkenningen geldig.

De reactie van indiener leidt tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023, zoals beschreven in onze reactie onder a.

Indiener 9

a. Indiener is tegen het verlopen van een vergunning bij niet-gebruikmaking. De vergunning verloopt na zes jaar vanzelf, waardoor je een nieuwe moet aanvragen.
b. Indiener is tegen een gezondheidsverklaring. Dit betreft een momentopname en is onnodig voor dit doel.
c. Er moet een duidelijker onderscheid gemaakt worden tussen educatieve tochten en een overstek van het vaste land naar een eiland en andersom. Doordat dit nu te veel over één kam wordt geschoren, zijn de regels voor educatieve tochten te streng. De voorschriften m.b.t. veiligheid zijn gelijk voor educatieve tochten als voor oversteken. Dit is te streng voor educatieve tochten.
d. Bij art. 1: definities wordt gesproken over het examineren van wadloopgidsen. Vallen hier ook de 'educatieve gidsen' onder? In dat geval zouden te strenge voorwaarden gelden.
e. Bij art. 1: definities wordt bij de definitie van wadlooptocht alles over één kam geschoren, met dezelfde strenge voorwaarden voor natuureducatieve tochten als voor oversteken.
f. Bij art. 4d: moet je een vergunning hebben voor het houden van solotochten? Moeten mensen die een maaltje kokkels halen ook een vergunning aanvragen?

Reactie college
a. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 2, punt d.
b. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 3.
c. In de concept-Wadloopverordening 2023 wordt een onderscheid gemaakt tussen vergunningen voor grote groepen, voor tochten op droogvallende platen en voor natuur-educatieve tochten. De vereisten die gelden voor deze tochten zijn opgenomen als voorschriften in de vergunningen en zijn geen onderdeel van de Wadloopverordening. Derhalve zal hierop ook niet ingegaan worden in deze reactienota. Tegen vergunningvoorschriften kan men bezwaar maken binnen zes weken na verzending van de vergunning.
d. Bij natuureducatieve tochten en tochten op droogvallende platen hoeven slechts begeleiders aanwezig te zijn, geen wadloopgidsen. Begeleiders hoeven geen wadloopexamen af te leggen. Wel moeten zij onder de nieuwe verordening een E-learning afleggen.
e. Onder de definitie van 'wadlooptocht' worden inderdaad, zoals indiener aangeeft, alle vergunningsplichtige activiteiten op het wad begrepen. Een onderscheid wordt echter gemaakt in artikel 3 en 4, waar benoemd wordt dat afzonderlijke vergunningen afgegeven worden voor deze activiteiten. In de vergunningen zelf wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende tochten door middel van vergunningvoorschriften. Hierdoor worden deze tochten niet over één kam geschoren.
f. De door indiener omschreven activiteit, namelijk het rapen van kokkels, valt onder de vrijstelling van artikel 5 lid d van de concept-Wadloopverordening 2023. Hiervoor geldt geen vergunningplicht.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 10
Indiener stelt feitelijke vragen met betrekking tot vergunningvoorschriften voor natuur-educatieve tochten.

Reactie college
De vereisten die gelden voor deze tochten zijn opgenomen als voorschriften in de vergunningen en zijn geen onderdeel van de Wadloopverordening. Derhalve zal hierop ook niet ingegaan worden in deze reactienota.

Indiener 11
Wij missen een evaluatie van de Wadloopverordening 2019. Wij vragen ons af waarom een nieuwe verordening nodig is en waren graag betrokken geweest bij de evaluatie.

a. Alle tochten zouden onder het regime van wadlooptochten/grote groepen moeten vallen. Dat betekent o.a. dat ook bij plaatlandingen en natuureducatieve tochten hulpmiddelen nodig zijn.
b. De E-learning zou ondergebracht moeten worden bij de gezamenlijke wadgidsenopleiding c.q. de Stichting Wadloopgidsexamen Nederland.
c. Er zou geen uitzondering moeten komen voor het zonder begeleiding loslaten van mensen op de Engelsmanplaat door rondvaartboten.
d. Tekstuele opmerkingen:
    i. Definities: De examencommissie is inmiddels een rechtspersoon, een Stichting.
    ii. Art. 2 lid 2. Nergens is aangegeven welke andere doelstellingen dan de veiligheid het zou betreffen.
    iii. Art. 5 lid b. en c. De voorwaarden in lid b. en c. dienen gelijkgetrokken te worden.
    iv. Art 5 lid 4. Vrijstellingen zoals hier bedoeld betekenen een direct gevaar voor de veiligheid en moeten nooit worden toegestaan.
    v. Art. 7 c. Het niet houden aan de voorschriften kan alleen worden aangetoond met een proces-verbaal van op heterdaad betrappen. De kans daarop is zo klein dat dit artikel een wassen neus is.
    vi. Art 7 d. Ook dit is alleen mogelijk met een proces-verbaal. Een aanvullende vraag is wie dit beoordeelt.
    vii. Art. 12 lid 3. Hier is opgenomen dat begeleiders die al een begeleiderspas hadden niet de E-learning hoeven te volgen. Wij vinden dat de begeleiders wel een opleiding moeten volgen om te voorkomen dat er begeleiders zonder wadloopkennis op het wad rondlopen.
    viii. Toelichting op art. 1 Wadlooptocht. Deze definitie is niet juist. Alle overige recreatieve activiteiten op het wad worden als wadlooptocht bestempeld. Dat betekent dat zeilen, varen, surfen, kiten, etc ook wadlooptocht zijn. Dit kan worden ondervangen door recreatieve activiteiten aan te vullen met “te voet”.
    ix. Toelichting op art. 5 lid 1 sub d. De vrijstelling kleinschalig medegebruik ten zuiden van bewoonde delen van de eilanden zou slechts gelden voor personen die zelfstandig deze activiteiten ondernemen, maar niet in georganiseerd verband. Mensen die met een mossel- of oesterman het wad opgaan zijn in georganiseerd verband en zouden dat dan niet mogen. Veel verstandiger is om te bepalen dat als men op een plaat is die vastzit aan het eiland en zonder geulen op minder dan 500 meter van het eiland is men daar mag zijn, ongeacht of dit in groepsverband of zelfstandig is.
e. De gezondheidsverklaring levert extra administratie en kosten op. Verder zorgt het voor schijnveiligheid.
f. Doordat de vergunning zes jaar geldig is en het geld kost om een nieuwe vergunning te krijgen, zullen mensen vanzelf geen nieuwe vergunning meer vragen als zij niet lopen. Een intrekking na niet-gebruikmaken is dus niet nodig.

Reactie college
a. Kortheidshalve willen wij voor de noodzaak van het wijzigen van de Wadloopverordening naar de inleiding bij deze reactienota verwijzen.
b. De vereisten die gelden voor deze tochten zijn opgenomen als voorschriften in de vergunningen en zijn geen onderdeel van de Wadloopverordening. Derhalve zal hierop ook niet ingegaan worden in deze reactienota.
c. Met de examencommissie is gesproken over het invoeren van een E-learning. Daarbij is tot de conclusie gekomen dat de provincie de verantwoordelijkheid zal nemen voor de totstandkoming van deze E-learning. Wel zal dit in afstemming met de examencommissie gebeuren.
d. Wij gaan ervan uit dat indiener verwijst naar de vrijstelling voor droogvallende platen, artikel 5 eerste lid, sub b en c. Deze vrijstelling geldt niet alleen voor de Engelsmanplaat, maar voor alle

droogvallende platen. Wij zien op dit moment geen aanleiding om deze vrijstelling niet van toepassing te verklaren op de Engelsmanplaat.
e. Reactie op tekstuele opmerkingen:

i. *Wij nemen de opmerking van indiener ter kennisgeving aan. Echter zijn wij van mening dat dit geen invloed heeft op de definitie 'examencommissie'.*
ii. *De Wadloopverordening heeft slechts het borgen van de veiligheid op het wad ten doel.*
iii. *Wij zijn van mening dat het voor grote groepen in het kader van de veiligheid noodzakelijk is dat niet te ver van het vaartuig gelopen wordt. Voor kleine groepen, met name particuliere recreanten, is dit minder van belang. Tevens is het niet handhaafbaar om een dergelijke voorwaarde op te nemen voor particuliere recreanten.*
iv. *Artikel 5 lid 4 betreft slechts een vangnetbepaling waarin Gedeputeerde Staten de mogelijkheid wordt geboden om vrijstelling te verlenen in uitzonderingsgevallen. Dit zal slechts gedaan worden indien de veiligheid geborgd is, na het inwinnen van advies van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.*
v. *Wij hebben de reactie van indiener ter kennisgeving aangenomen. Deze leidt niet tot aanpassing van de verordening.*
vi. *Dit wordt beoordeeld door de provincie, na inwinning van advies van de commissie.*
vii. *Ingrijpen in reeds bestaande rechten, zoals een begeleiderspas, kan slechts als daartoe dringende noodzaak bestaat. Daarvan is op dit moment geen sprake, waardoor ervoor gekozen is de situatie zoveel mogelijk gelijk te houden voor vergunning-, pas- en erkenningshouders.*
viii. *In de definitie is opgenomen dat het slechts gaat om activiteiten op de platen en/of kwelders. Zeilen, kitesurfen, etc. vindt niet plaats op de platen en/of kwelders en vallen daarom niet onder deze definitie.*
ix. *Naar aanleiding van de opmerking van indiener hebben wij in artikel 5, eerste lid, sub d, en de toelichting een uitzondering opgenomen voor het rapen van schaal- en schelpdieren. Verder geldt wel dat deze vrijstelling niet van toepassing is op georganiseerde activiteiten, omdat o.a. natuureducatieve tochten wel vergunningplichtig zijn.*

f. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 3.
g. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 2, punt d.

Conclusie
De reactie van indiener leidt tot aanpassing van artikel 4, eerste lid, sub d en de toelichting bij dit artikel van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 12
Indiener heeft de volgende vragen en opmerkingen:

a. Wanneer is iemand niet gezond genoeg om een gezondheidsverklaring te krijgen?
b. Over het intrekken bij niet-gebruik van de vergunning. Ook als iemand weinig gebruik maakt van zijn vergunning, is er reden om deze persoon niet langer zelfstandig tochten te laten leiden.

Reactie college
a. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 3.
b. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 2, punt d.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 13

a. De evaluatie en aanleiding voor deze nieuwe verordening mist. Als wadloopgids ben ik nooit gevraagd voor een evaluatie.
b. Over de gezondheidsverklaring. Wanneer is iemand gezond genoeg? De gezondheid die nodig is voor wadlopen is heel specifiek. Wij hebben zelfs marathonlopers als deelnemers moeten weigeren. Daarnaast moet specifiek iemand met een prothese ook een gezondheidsverklaring kunnen krijgen. Ik zie geen nut in een gezondheidsverklaring.
c. Over het intrekken van een vergunning na jaren van geen gebruik. Niet de periode waarin geen gebruik wordt gemaakt moet relevant zijn voor intrekking, maar de kwaliteit van de gids. Die staat los van het gebruik.
d. Leeftijdsdiscriminatie moet voorkomen worden. Ook gidsen van 17 jaar oud kunnen goede gidsen zijn.
e. Over de benoeming van en eisen aan leden van de VACW is niets opgenomen. Moeten deze leden niet opnieuw benoemd worden bij deze nieuwe verordening?
f. Artikel 3.1. Wat wordt onder recreatief verstaan?
g. Artikel 3.1. Verbodsbepaling geldt m.i. niet voor kustbewoner, maar wat wordt onder 'kustbewoner' verstaan?
h. Artikel 5.1.a.ii. Wat is onmiddellijke nabijheid? Hoorbaarheid kan ook opgelost worden met een fluit.
i. Artikel 5.1.b.i Hier staat geen beperking van een afstand tot een vaartuig. Ook voor schippers met max 7 personen zou een afstand moeten gelden van maximaal 500 meter.
j. Artikel 5.1.d Wat wordt onder begroeiing verstaan? Verder beter opnemen dat geen geul wordt overgestoken. Let daarbij op het verschil tussen een priel en een geul.
k. Artikel 6.3.a.iii en 6.3.a.iv. Het vragen naar de gidsen die voor de rechtspersoon (vereniging cq stichting) lopen levert geen bijdrage aan de veiligheid van het wadlopen. Gidsen zouden vrij moeten kunnen wisselen van rechtspersoon.
l. Artikel 6.3. d. en e. Als iemand nu een bevoegdheid heeft in kader overgangsrecht blijft dit in stand. Graag geen extra bewijs of certificaat E-learning. Op nieuwe situaties kan worden geanticipeerd. Geen rechten van bestaande gidsen en begeleiders ontnemen!
m. Artikel 7 d. Vraagt om expliciete verduidelijking wat gevaar is.
n. Artikel 8.1.a. Belang van veiligheid bevordert; welke toetsingscriteria zijn er? Ik mis onderbouwing.
o. Artikel 8.2. Waarop toetst de VACW en welke criteria zijn daarbij van toepassing? Volgorde lijkt mij ook niet juist. De vergunninghouder krijgt geen kans om te reageren op het advies van de VACW.
p. Artikel 9.3 Wat wordt bedoeld met nadere regels worden gesteld omtrent samenstelling? Welke invloed hebben wadlooporganisaties en 'vrije' (onafhankelijke) wadloopgidsen?
q. Artikel 11. Moet er niet verwezen worden naar een bepaalde (straf) wet?
r. Ik verneem graag welke procedure deze verordening verder doorloopt en waar inspraak/bezwaaar/beroep mogelijk is.
s. Toelichting op artikel 5 Lid 1 sub d. "Maar vooral eilanden" is een onjuiste constatering. Kustbewoners lopen net zo frequent op het wad, mogelijk frequenter. Derhalve dus ook ten noordzijde van de kust van het vaste land opnemen.
t. De beperking van het betreden van het wad tot maximaal 500m van begroeiing van de kust is m.i. geen realistische situatie. Op de 'Eilanderbult' (gebied ten noord-westen van 'Paessens en Moddergat') kan vele malen verder worden gelopen zonder gevaren. Beter is het om op te nemen dat geen geul oversteken die rechtstreekse verbinding tussen locatie en vaste wal of eiland, zonder geul te over steken, mogelijk maakt.
u. Toelichting op artikel 6 lid 3. Ik snap niet waarom een erkende gids of begeleider nog een machtiging moet hebben van een rechtspersoon.
v. Toelichting op artikel 7.a. "Wanneer er vrees bestaat" is een subjectief criterium. Een verordening dient eenduidig en niet multi-interpretabel te zijn.

w. Toelichting op artikel 7.c. De voorbeelden zijn subjectief. Van een overtreding zou een proces-verbaal moeten zijn en de aanvrager zou de gelegenheid moeten hebben gehad om daarop te reageren.

Reactie college
a. Kortheidshalve willen wij voor de noodzaak van het wijzigen van de Wadloopverordening naar de inleiding bij deze reactienota verwijzen.
b. Verwezen wordt naar onze reactie bij indiener 3.
c. Verwezen wordt naar onze reactie bij indiener 2, punt d.
d. Wij zijn van mening dat dit geen leeftijdsdiscriminatie betreft maar een objectief criterium dat noodzakelijk is ten behoeve van de veiligheid op het wad.
e. De vragen van indiener hebben betrekking op het Reglement van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen. Dit betreft geen onderdeel van deze Wadloopverordening. Daarom zullen wij in deze reactienota hier niet op reageren.
f. Hiervoor sluiten wij aan bij het algemeen spraakgebruik. In zijn algemeenheid: ter ontspanning, plezier.
g. De verbodsbepaling onder artikel 3, eerste lid, geldt ook voor kustbewoners. Voor kleinschalig historisch medegebruik is een vrijstelling opgenomen onder artikel 5, eerste lid, sub d.
h. Hieronder wordt niet verstaan het zich hoorbaar maken via hulpmiddelen. Ter verduidelijking is in de toelichting toegevoegd dat men zich moeiteloos (lees: zonder hulpmiddelen) richting elkaar hoorbaar kunnen maken.
i. Wij zijn van mening dat dit niet noodzakelijk is. Tevens is het niet handhaafbaar om een dergelijke voorwaarde op te nemen voor particuliere recreanten.
j. Hiervoor wordt aangesloten bij het algemeen taalgebruik. In zijn algemeenheid: vegetatie, aanplant of beplanting. Een priel is een kleine geul en valt daarom ook onder de definitie 'geul'.
k. Het is van belang dat bij het bevoegd gezag, de provincie, bekend is op welke vergunning een wadloopgids loopt. Anders kan niet gecontroleerd worden of deze gids wel gemachtigd is en aan welke voorschriften hij moet voldoen. Wel kan een gids, indien hij bij een andere rechtspersoon als gids wil fungeren, lopen op een machtiging van die andere rechtspersoon. In alle gevallen zal die machtiging overgelegd moeten worden bij de provincie. Dit zal als vergunning-/erkenningsvoorschrift opgenomen worden.
l. Hiervoor verwijzen wij naar het overgangsrecht van artikel 12. Voor begeleiders en gidsen die al beschikken over een begeleiderspas of erkenning, verandert niets.
m, n. Dit betreft een bevoegdheid met beoordelingsruimte. Wel zal dit in alle gevallen voorgelegd worden aan de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.
o. De vragen van indiener hebben betrekking op het Reglement van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen. Dit betreft geen onderdeel van deze Wadloopverordening. Daarom zullen wij in deze reactienota hier niet op reageren.
p. Hiervoor wordt verwezen naar het Reglement Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.
q. Naar aanleiding van uw reactie hebben wij in de toelichting bij artikel 11 opgenomen dat deze bevoegdheid is vastgelegd in artikel 150 Provinciewet.
r. De Verordening wordt voorgelegd aan en vastgesteld door Provinciale Staten. Na vaststelling van een verordening bestaat er geen bezwaarmogelijkheid. Wanneer er een besluit op grond van de Verordening wordt genomen, waarbij u belanghebbende bent, kunt u tegen dit besluit in bezwaar en eventueel beroep gaan.
s. Uit ervaring delen wij deze mening niet. Wel zijn wij van mening dat deze woorden in de toelichting geen invloed hebben op de werking van de vrijstelling voor kustbewoners.
t. Uit veiligheidsoogpunt en handhaafbaarheid achten wij deze voorwaarde wel noodzakelijk.
u. Indien een geëxamineerde gids of begeleider zonder machtiging wil lopen, kan dit slechts met een eigen vergunning. Verder verwijzen wij naar onze reactie op punt k.
v. Dit betreft een bevoegdheid met beoordelingsruimte. Wel zal dit in alle gevallen voorgelegd worden aan de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.

w. Bij handhaving wordt de betreffende persoon altijd in de gelegenheid gesteld om te reageren.

Conclusie
De reactie van indiener leidt tot aanpassing van de toelichting bij artikel 5 en 11 van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 14

a. Moet er een minimumleeftijd worden gehanteerd om als (hoofd)gids te mogen functioneren? Bijvoorbeeld minimaal 18 jaar.
b. Moet daarnaast een maximumleeftijd worden gehanteerd om als (hoofd)gids te mogen functioneren? Moet er dan ook een medische keuring worden ingesteld. Het oordeel hiervan mag niet aan de betrokkene worden overgelaten.
c. Er moet een soortgelijk systeem komen als bij rijbewijzen, waar vanaf een bepaalde leeftijd medisch gekeurd moet worden. Er moeten dan beslissingen worden genomen over het volgende:
    i. Ingangsleeftijd (65 jaar?)
    ii. Verlengingsduur (2 jaar?)
    iii. Maximumaantal deelnemers (12, waarvan 2 volwassenen?)
    iv. Minimaal twee loopstokken i.v.m. brancard.
    v. Aard van de tochten (geen deelnemers?)
    vi. Focus (Tocht over het Eemswad als illustratie van de confrontatie natuur versus techniek)

Reactie college
a. Wij zijn het met indiener eens dat een minimumleeftijd gehanteerd moet worden. In de concept-Wadloopverordening 2023 is deze minimumleeftijd al opgenomen. Uit de definities in artikel 1 blijkt dat een wadloopgids of begeleider meerderjarig moet zijn.
b, c. Wij hebben besloten geen gezondheidsverklaring te vereisen. Zie daarover onze reactie op indiener 3. Zonder gezondheidsverklaring is ook een maximumleeftijd (of leeftijd vanaf wanneer een gezondheidsverklaring is vereist) niet haalbaar.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 15

a. De evaluatie en aanleiding voor deze nieuwe verordening mist. Voor indiener is onduidelijk op grond van welke evaluatie-uitkomsten er een nieuwe Wadloopverordening moet komen.
b. Over de gezondheidsverklaring. Wanneer is iemand gezond genoeg? De gezondheid die nodig is voor wadlopen is heel specifiek. Wij hebben zelfs marathonlopers als deelnemers moeten weigeren. Daarnaast moet specifiek iemand met een prothese ook een gezondheidsverklaring kunnen krijgen. Ik zie geen nut in een gezondheidsverklaring.
c. Over het intrekken van een vergunning na jaren van geen gebruik. Niet de periode waarin geen gebruik wordt gemaakt moet relevant zijn voor intrekking, maar de kwaliteit van de gids. Die staat los van het gebruik.
d. Voorstel ter verbetering van de veiligheid op alle tochten: plaatlandingen en natuur-educatieve tochten moeten verplicht worden EHBO, brancard en marifoon bij zich te hebben.
e. De E-learning dient ondergebracht te worden bij de gezamenlijke wadgidsenopleiding cq. de Stichting Wadloopgidsexamen Nederland.
f. Alle provincies dienen tekstueel dezelfde wadloopverordening vast te stellen.
g. Benoeming leden VACW:
    i. Wie bepaalt de kwaliteit van de leden?
    ii. Is de termijn van zes jaar niet te lang?

iii. Is er bezwaar mogelijk tegen de benoeming van een lid?
iv. Welke criteria worden gesteld aan een VACW-lid?
v. Moeten de leden niet opnieuw benoemd worden?
vi. Op welke motivering kan iemand in de VACW roden benoemd?

h. Art. 5.1.b.i. Hier staat geen beperking van een afstand tot een vaartuig. Ook voor schippers met max 7 personen zou een afstand moeten gelden van maximaal 500 meter.
i. Art. 5 lid 1 sub d. De vrijstelling voor kleinschalig medegebruik zou slechts gelden voor personen die zelfstandig deze activiteiten ondernemen, maar niet in georganiseerd verband. Bepaald zou moeten worden dat als men op een plaat die vastzit aan het eiland en zonder geulen op minder dan 500 meter van het eiland, daar mag zijn, ongeacht of dit in groepsverband of zelfstandig is.
j. Art. 5 lid 4. Dit artikel moet geschrapt worden, betekent een direct gevaar voor de veiligheid.
k. Artikel 6.3.a.iii en 6.3.a.iv. Het vragen naar de gidsen die voor de rechtspersoon (vereniging cq stichting) lopen levert geen bijdrage aan de veiligheid van het wadlopen. Gidsen zouden vrij moeten kunnen wisselen van rechtspersoon.
l. Art. 7 c. Het niet houden aan de voorschriften kan alleen worden aangetoond met een proces-verbaal van op heterdaad betrappen. De kans daarop is zo klein dat dit artikel een wassen neus is.
m. Art 7 d. Ook dit is alleen mogelijk met een proces-verbaal:
    i. Wie beoordeelt dit?
    ii. Wat is gevaar?
    iii. Wie beoordeelt of een situatie gevaarlijk is?
    iv. Dit kan alleen met een proces-verbaal.
    v. Duidelijk aangeven wat een bedreigende situatie is.
    vi. Op welke wijze kun je bezwaar maken tegen een invulling van een ‘onveilige situatie’?
n. Indiener vraagt zich af of er een bepaalde situatie is geweest waarbij iemand nooit meer goed kon gidsen en daardoor niet meer het wad op mocht. Hoort niet een rechter te oordelen over dergelijke situaties?
o. Artikel 8.1.a. Belang van veiligheid bevordert; welke toetsingscriteria zijn er? Ik mis onderbouwing.
p. Artikel 8.2. Waarop toetst de VACW en welke criteria zijn daarbij van toepassing? Volgorde lijkt mij ook niet juist. De vergunninghouder krijgt geen kans om te reageren op het advies van de VACW.
q. Artikel 9.2 Hoe worden leden voorgedragen? De zittingstermijn is nu 6 jaar, indiener stelt voor dit te verkorten naar 4 jaar. Hoe kan bezwaar worden gemaakt tegen de benoeming van leden?
r. Artikel 9.3 Wat wordt bedoeld met nadere regels worden gesteld omtrent samenstelling? Welke invloed hebben wadlooporganisaties en ‘vrije’ (onafhankelijke) wadloopgidsen?
s. Artikel 11. Moet er niet verwezen worden naar een bepaalde (straf) wet?
t. Toelichting op artikel 5 Lid 1 sub d. “Maar vooral eilanden” is een onjuiste constatering. Kustbewoners lopen net zo frequent op het wad, mogelijk frequenter. Derhalve dus ook ten noordzijde van de kust van het vaste land opnemen.
u. De beperking van het betreden van het wad tot maximaal 500m van begroeiing van de kust is m.i. geen realistische situatie. Op de ‘Eilanderbult’ (gebied ten noord-westen van ‘Paessens en Moddergat’) kan vele malen verder worden gelopen zonder gevaren. Beter is het om op te nemen dat geen geul oversteken die rechtstreekse verbinding tussen locatie en vaste wal of eiland, zonder geul te over steken, mogelijk maakt.
v. Toelichting op artikel 6 lid 3. Ik snap niet waarom een erkende gids of begeleider nog een machtiging moet hebben van een rechtspersoon.

w. Toelichting op artikel 7.c. De voorbeelden zijn subjectief. Van een overtreding zou een proces-verbaal moeten zijn en de aanvrager zou de gelegenheid moeten hebben gehad om daarop te reageren.

Reactie college
a. Kortheidshalve willen wij voor de noodzaak van het wijzigen van de Wadloopverordening naar de inleiding bij deze reactienota verwijzen.
b. Verwezen wordt naar onze reactie bij indiener 3.
c. Verwezen wordt naar onze reactie bij indiener 2, punt d.
d. Het voorstel van indiener heeft betrekking op vergunningvoorschriften. Deze voorschriften zijn echter niet opgenomen in de Wadloopverordening en maken hier geen onderdeel van uit. In deze reactienota wordt ingegaan op reacties ten aanzien van de concept-Wadloopverordening. Tegen vergunningvoorschriften kan men bezwaar maken binnen zes weken na verzending van de vergunning.
e. Met de examencommissie is gesproken over het invoeren van een E-learning. Daarbij is tot de conclusie gekomen dat de provincie de verantwoordelijkheid zal nemen voor de totstandkoming van deze E-learning. Wel zal dit in afstemming met de examencommissie gebeuren.
f. Het voornemen is dat dit ook het geval zal zijn. Alle drie provincies zullen dezelfde Wadloopverordening 2023 voorleggen aan hun Provinciale Staten. Wij hebben echter geen invloed op het politieke besluitvormingsproces in de staten.
g. De vragen van indiener hebben betrekking op het Reglement van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen. Dit betreft geen onderdeel van deze Wadloopverordening. Daarom zullen wij in deze reactienota hier niet op reageren.
h. Wij zijn van mening dat dit niet noodzakelijk is. Tevens is het niet handhaafbaar om een dergelijke voorwaarde op te nemen voor particuliere recreanten.
i. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 11, punt e, onder ix.
j. Artikel 5 lid 4 betreft slechts een vangnetbepaling waarin Gedeputeerde Staten de mogelijkheid wordt geboden om vrijstelling te verlenen in uitzonderingsgevallen. Dit zal slechts gedaan worden indien de veiligheid geborgd is, na het inwinnen van advies van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.
k. Het is van belang dat bij het bevoegd gezag, de provincie, bekend is op welke vergunning een wadloopgids loopt. Anders kan niet gecontroleerd worden of deze gids wel gemachtigd is en aan welke voorschriften hij moet voldoen. Wel kan een gids, indien hij bij een andere rechtspersoon als gids wil fungeren, lopen op een machtiging van die andere rechtspersoon. In alle gevallen zal die machtiging overgelegd moeten worden bij de provincie. Dit zal als vergunning-/erkenningsvoorschrift opgenomen worden.
l. m. Wij hebben de reactie van indiener ter kennisgeving aangenomen. Deze leidt niet tot aanpassing van de verordening.
n. Een rechter oordeelt hierover wanneer een wadloper in beroep gaat tegen een door de provincie of buitengewoon opsporingsambtenaar genomen handhavingsbesluit.
o. Dit betreft een bevoegdheid met beoordelingsruimte. Wel zal dit in alle gevallen voorgelegd worden aan de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.
p. Hiervoor verwijzen wij naar het Reglement van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen. Adviezen van de commissie worden, indien deze gevolgen hebben, opgenomen in een besluit waartegen bezwaar en beroep open staat.
q. Hiervoor verwijzen wij naar het Reglement van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.
r. Hiervoor verwijzen wij naar het Reglement van de Veiligheid Adviescommissie Wadlopen.
s. Naar aanleiding van uw reactie hebben wij in de toelichting bij artikel 11 opgenomen dat deze bevoegdheid is vastgelegd in artikel 150 Provinciewet.
t. Uit ervaring delen wij deze mening niet. Wel zijn wij van mening dat deze woorden in de toelichting geen invloed hebben op de werking van de vrijstelling voor kustbewoners.
u. Uit veiligheidsoogpunt en handhaafbaarheid achten wij deze voorwaarde wel noodzakelijk.

v. Indien een geëxamineerde gids of begeleider zonder machtiging wil lopen, kan dit slechts met een eigen vergunning. Verder verwijzen wij naar onze reactie op punt k.
w. Wij hebben uw reactie ter kennisgeving aangenomen. Dit zal niet leiden tot wijzigingen in de Wadloopverordening 2023.

De reactie van indiener leidt tot aanpassing van artikel 4, eerste lid, sub d en de toelichting bij dit artikel en artikel 11 van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 16

a. Onduidelijk waarom vrij kort op de vorige verordening deze herzien wordt. Indiener had geen problemen met de huidige verordening.
b. Een E-learning voor sologidsen begrijpt indiener, maar voor begeleiders niet. Indiener verzorgt zelf al een interne opleiding voor begeleiders, wat afdoende blijkt.
c. Het is indiener onduidelijk hoe voor een bepaald gebied examen wordt afgelegd. De gidsen van indiener zijn breed inzetbaar, op alle tochten.
d. Indiener is het er niet mee eens dat voor natuur-educatieve tochten en tochten op droogvallende platen een uitzondering wordt gemaakt. Uit de praktijk blijkt dat begeleiders op deze tochten over te weinig kennis beschikken. Indiener wil graag dat deze begeleiders zich aan dezelfde voorwaarden dienen te houden als begeleiders bij tochten voor grote groepen. Daaronder valt ook het aanwezig hebben van reddingsvesten e.d.
e. Vóór verlopen vergunning bij niet-gebruikmaking.
f. Gezondheidsverklaring moet alleen gelden voor solo-gidsen, gidsen bij tochten t/m 12 personen en begeleiders van natuur-educatieve tochten en droogvallende platen.

Reactie college
a. Verwezen wordt naar de inleiding bij deze reactienota.
b. Wij hebben de reactie van indiener ter kennisgeving aangenomen, echter zijn wij van mening dat een algemene E-learning wenselijk is. Deze E-learning zal hetzelfde zijn voor alle begeleiders. Eventueel kan een onderscheid gemaakt worden tussen begeleiders van oversteken, natuureducatieve tochten of droogvallende platen, etc.
c. Het wadloopexamen kan voor het gehele Nederlandse Wad als voor enkele gebieden worden afgelegd een en ander afhankelijk van de kennis en kunde van de kandidaat. Deze kennis wordt getoetst in een examen. Voor informatie over de inhoud van de opleiding en het examen wordt verwezen naar de Examencommissie.
d. Er geldt ook voor natuur-educatieve tochten en droogvallende platen een vergunningplicht. Wij hebben uw reactie opgevat als zijnde een pleidooi voor strengere voorschriften bij deze vergunningen. Opgemerkt wordt dat deze voorschriften geen integraal onderdeel uitmaken van de Wadloopverordening en dat wij in deze reactienota niet op uw pleidooi zullen ingaan.
e. Verwezen wordt naar onze reactie onder 2 punt d.
f. Verwezen wordt naar onze reactie onder 2 punt b.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 17
Tegen verlopen vergunning bij niet-gebruikmaking. De veiligheid is niet in het geding als enige tijd niet gebruikgemaakt wordt van de vergunning.

Reactie college
Verwezen wordt naar onze reactie onder 2, punt d.

Conclusie

De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Indiener 18

a. Het is onduidelijk waarom het noodzakelijk is om de Wadloopverordening, 2,5 jaar na inwerkingtreding van de vorige, te herzien. Er zijn de afgelopen 2,5 jaar geen incidenten geweest.
b. Het lijkt alsof vergunninghouders voor natuur-educatieve tochten en tochten op droogvallende platen, niet zijnde wadlooporganisaties, extra worden aangepakt.
c. Er wordt te weinig onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten wadlooptochten.
d. Voor natuur-educatieve tochten moeten minder strenge regels gelden, omdat daar minder gevaar is.
e. Het begrip begeleider wordt gebruikt voor zowel begeleiders van natuur-educatieve tochten, tochten op droogvallende platen als 'echte wadlooptochten'. Hierdoor zijn de eisen hetzelfde, wat niet zou moeten.
f. Voor tochten op droogvallende platen zouden geen regels moeten gelden.
g. Tegen gezondheidsverklaring. Dit heeft geen meerwaarde. Bemanningsleden van schepen hebben al een gezondheidsverklaring.
h. Er gaan geruchten dat wadlooporganisaties willen dat natuureducatieve tochten en droogvallende plaatlandingen uitsluitend door officiële wadloopgidsen worden gedaan. Daar is indiener het niet mee eens. Dit wordt een groot probleem voor de bezetting.
i. Extra maatregelen zullen zorgen voor meer kosten, waardoor natuur-educatieve tochten te duur worden.
j. De E-learning moet alleen gelden voor 'echte wadlooptochten'.
k. Indiener benoemt een aantal voorschriften uit zijn vergunning waarmee hij het oneens is.
l. Voorstel om de vrijstelling voor particulieren t/m 7 personen bij droogvallende plaatlandingen aan te passen naar t/m 12 personen. Vanaf 13 personen is het een passagiersschip. Dit zou een logischere grens zijn.
m. Voorstel om de voorwaarde van de vrijstelling voor 8 t/m 50 personen bij droogvallende plaatlandingen dat maximaal 500 meter van het schip gelopen mag worden te laten vervallen.
n. Onder de definitie van 'opvarenden' moet ook de schipper vallen, zodat dit in lijn is met scheepvaarttermen.

Reactie college
a. Kortheidshalve willen wij voor de noodzaak van het wijzigen van de Wadloopverordening naar de inleiding bij deze reactienota verwijzen.
b, c, d. Het is juist dat er verschillende vergunningen zijn waarvoor verschillende voorschriften gelden. Deze voorschriften zijn echter niet opgenomen in de Wadloopverordening en maken hier geen onderdeel van uit. In deze reactienota wordt ingegaan op reacties ten aanzien van de concept-Wadloopverordening. Tegen vergunningvoorschriften kan men bezwaar maken binnen zes weken na verzending van de vergunning.
e. Het is juist dat het begrip begeleider bij verschillende wadlooptochten wordt gebruikt. Onderzocht wordt op of in de op te zetten en verplichte E-learning hier onderscheid in kennisniveau moet worden gemaakt.
f. Wij hebben de reactie van indiener ter kennisgeving aangenomen, echter zijn wij van mening dat vanuit veiligheidsoogpunt wel regels noodzakelijk zijn voor tochten op droogvallende platen. Daarbij geldt dat voor tochten met maximaal 50 personen al een vrijstelling geldt. Slechts wanneer men boven dat aantal komt, is een vergunning vereist.
g. Verwezen wordt naar onze reactie op indiener 3.
h. Een dergelijke wijziging is geen onderdeel van de Wadloopverordening 2023. Dit betekent dat wij ook niet voornemens zijn om een dergelijke wijziging door te voeren.
i. Wij hebben de reactie van indiener ter kennisgeving aangenomen.

j. Wij zijn van mening dat alle begeleiders op het wad een grote verantwoordelijkheid hebben en daarom een E-learning af dienen te leggen. Wel zullen wij onderzoeken of het mogelijk is onderscheid te maken tussen begeleiders voor oversteken, natuureducatieve tochten of tochten op droogvallende platen.
k. Verwezen wordt naar onze reactie onder b en verder.
l. Verwezen wordt naar onze reactie onder 2, punt b en onze reactie onder 3.
m. Genoemde eis is opgenomen in verband met de veiligheid.
n. Deze definitie is opgenomen ten behoeve van de in artikel 5 opgenomen vrijstelling.

Conclusie
De reactie van indiener leidt niet tot aanpassing van de Wadloopverordening 2023.

Provincie Noord-Holland

2022 | 66

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 8 november 2022

Onderwerp: Wadloopverordening 2023

Kenmerk: 1924598

Bijlagen:

1. Wadloopverordening 2023
2. Overzicht wijzigingen Wadloopverordening 2019 – 2023
3. Toelichting bij Wadloopverordening 2023
4. Reactienota

1. Inleiding

In de uitvoeringspraktijk kwamen enkele problemen in de Wadloopverordening 2019 aan het licht met betrekking tot de handhaving van de Wadloopverordening. Daarom is het wenselijk om de tekst aan te passen. De dienst heeft in dit kader de volledige Wadloopverordening opnieuw beschouwd, om te voorkomen dat op een later moment nieuwe verbeterpunten naar boven komen. Op noodzakelijke punten is de tekst van de verordening aangepast. Daarnaast is de tekst van verordeningen in Noord-Holland en Groningen door amendementen bij de vaststelling van de verordening van Fryslân niet gelijkluidend met die van Fryslân. Uiteenlopende regelgeving tussen de drie provincies is ongewenst, doordat dit zorg voor

handhavingsproblemen. Deze wijziging heeft daarom mede ten doel deze weer gelijkluidend te maken. Voorgesteld wordt om de nieuwe verordening op 1 juli 2023 in werking te laten treden.

PS zijn op grond van artikel 145 van de Provinciewet bevoegd om de nieuwe Wadloopverordening in Fryslân vast te stellen en de Wadloopverordening 2019 in te trekken.

De Wadloopverordening ziet op het aspect 'veiligheid op het wad'. De bescherming van het Natura 2000-gebied Waddenzee wordt gehandhaafd middels de Wet natuurbescherming en het beheerplan Waddenzee.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het doel van deze nieuwe Wadloopverordening is de veiligheid te verhogen voor wadlopers en andere wadloop gerelateerde activiteiten, regelgeving te verminderen en verduidelijken en handhaving te vereenvoudigen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Tijdens diverse overleggen en bijeenkomsten zijn de belangrijkste betrokken partijen door de provincie Fryslân geïnformeerd over de conceptstukken. Tevens heeft men schriftelijk reacties kunnen geven. Deze zijn door de provincie Fryslân verwerkt in de reactienota. Na consultatie van vertegenwoordigers van de Waddenprovincies, Rijkswaterstaat, de Waddeneiland- en Kustgemeenten, wadlopers en de wadlooporganisaties is de Wadloopverordening geactualiseerd en verbeterd.

4. Proces en procedure

Planning is vaststelling door Provinciale Staten van Fryslân, Groningen en Noord-Holland eind 2022. Daarna gelijktijdige publicatie en inwerkingtreding per 1-1-2023.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 66-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 november 2022;

gelet op de artikelen 118, 143, 145 en 152 van de Provinciewet;

besluiten:

de Wadloopverordening 2023 vast te stellen.

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
C.J. Borst
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
NLG@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie NLG
Datum commissievergadering 28-11-2022

8 december 2022

Onderwerp: Wadloopverordening 2023

Advies commissie NLG:

de voordracht Wadloopverordening 2023 als hamerstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 28 november 2022:

11.a Wadloopverordening 2023

Het is gewenst om een aantal gebreken uit de Wadloopverordening 2019 te herstellen en de verordeningen van Fryslân, Groningen en Noord-Holland met elkaar in overeenstemming te brengen. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS vergadering van 19 december 2022

Mevrouw **Hoogendoorn** (ChristenUnie) verwijst naar een workshop door Werelderfgoed Waddenzee op het congres Toerisme en Recreatie in De Bazel op 7 november jl. Hier werd aangegeven dat regulering met betrekking tot wadlopers gewenst was. In de Wadloopverordening wordt vooral gekeken naar de veiligheid. Kan gedeputeerde toezeggen dat er een maximum zit aan het aantal groepen dat tegelijkertijd het wad op mag?

De heer **Dijk** (CDA) zegt dat CDA het doel van de aanpassingen van de Wadloopverordening steunt. In de tekst staat dat de nieuwe verordening op 1 juli 2023 zal ingaan, maar onder “proces” staat 1 januari 2023 vermeld. Een verzoek is om de stukken aan te passen met de juiste datum.

Mevrouw **De Groot** (SP) meldt dat SP geen bezwaar heeft tegen de Wadloopverordening en deze kan wat SP betreft naar de stemagenda.

Gedeputeerde **Loggen** licht toe dat de drie waddenprovincies alle drie een Waddenverordening hebben die op elkaar afgestemd worden. De vorige verordening van Friesland week iets af en nu wordt – in goed overleg – geprobeerd deze ook weer in lijn te brengen met de andere. Het streven is om de verordening per 1 januari te laten ingaan, maar de datum van juli is een terugvaloptie ingeval het niet lukt om de

verordening door de drie Staten te krijgen. Zekerheidshalve zal hij dit nog nagaan. Het is inderdaad een verordening die toeziet op veiligheid en niet op de natuur. Als blijkt dat de toevloed naar het wad te groot is, dan zal (water)recreatie dit melden.

Mevrouw **Hoogendoorn** (ChristenUnie) heeft specifiek gedoeld op het aantal groepen dat het wad op mag en heeft geïnformeerd of er mogelijkheden zijn om dit te reguleren.

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat de Wadloopverordening voorschriften bevat waaraan men zich heeft te houden. De discussie over de hoeveelheid groepen dient elders gevoerd te worden.

Mevrouw **Hoogendoorn** (ChristenUnie) vraagt waar dit wordt besproken.

Gedeputeerde **Loggen** denkt dat dit via waterrecreatie of bij een tafel over natuurbelasting is. Om een probleem aan te pakken, dienen drie Staten hiermee akkoord te zijn. Wellicht kan worden getoetst of deze vraag ook in andere provincies speelt.

Mevrouw **Hoogendoorn** (ChristenUnie) denkt bij een Wadloopverordening ook aan het totale aantal mensen dat op het wad mag staan. Zij zal zeker op zoek gaan naar een plek waar dit besproken kan worden.

De **voorzitter** concludeert dat het agendapunt doorgaat als hamerpunt in de volgende PS-vergadering, onder voorbehoud dat de data 1 januari en 1 juli duidelijk zijn en of **CU** met een motie komt.

Hoor- en adviescommissie

1878406/1904987

ADVIES

AAN PROVINCIALE STATEN

naar aanleiding van de behandeling van het bezwaarschrift ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van de heer J.F.M. de Groot te Amsterdam en stichting Windalarm te Amsterdam (bezwaarden), ingediend door de heer De Groot, tegen het besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland (verweerders) van 23 mei 2022, waarbij is besloten dat de eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel zijn gelet op artikel 5 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018.

ONTVANKELIJKHEID

Gelet op de datum waarop het bestreden besluit is gepubliceerd, 23 juni 2022, en gelet op de datum waarop het digitaal ingediende bezwaarschrift is ontvangen, 25 juli 2022, stelt de Commissie vast dat dit binnen de wettelijke termijn is ingediend. Voorts is het rechtsgeldig ondertekend en wordt voldaan aan alle overige vormvereisten.

Het bezwaarschrift is zowel namens de heer De Groot als namens Stichting Windalarm ingediend. De heer De Groot is tevens indiener van de twee kennisgevingen waarin om het referendum verzocht wordt. Dat maakt hem belanghebbende bij het bestreden besluit.

Voor wat betreft het bezwaarschrift van Stichting Windalarm heeft de commissie zich afgevraagd of zij belanghebbende is. De stichting is niet indiener of ondertekenaar van de kennisgeving, want geen kiesgerechtigde in de provincie. In artikel 1:2, eerste en derde lid van de Awb is opgenomen dat onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

De doelstellingen van de stichting zijn:

a) Het informeren en opkomen voor de belangen van de inwoners van Amsterdam over de gevolgen en risico's van de plaatsing van windturbines in of bij bewoonde gebieden in Amsterdam en omgeving, waarbij wordt getracht op basis van wetenschappelijk onderbouwde bronnen een waarheidsgetrouw beeld te schetsen;
b) Het beschermen, handhaven en verbeteren van het woongenot, de woonomgeving, het welzijn, het leefmilieu en de bescherming van de natuur en het cultuurlandschap van deze inwoners, alsook de gezondheid van de bewoners en personen werkzaam in deze gebieden;
c) Het verrichten van hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Deze stichting richt zich niet expliciet op het bevorderen van het referendum. Wel is het referendumverzoek en de uitkomst daarvan inhoudelijk direct verbonden aan de doelstellingen van de stichting. De stichting richt zich immers expliciet op windturbines in of bij bewoonde gebieden en de besluitvorming waar het referendumverzoek zich op richt gaat over de versoepeling van de provinciale regels voor wind op land (het loslaten van de bovenwettelijke regels). De commissie acht de stichting dan ook belanghebbende en gaat over tot een inhoudelijke behandeling van de bezwaren.

GRONDSLAG

De grondslag van het bestreden besluit is gelegen in Artikel 5 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018.

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij brieven van 1 maart 2022 heeft bezwaarde De Groot de voorzitter van Provinciale Staten een kennisgeving tot een referendumverzoek gestuurd. In hun vergadering van 23 mei 2022 heeft Provinciale Staten een besluit genomen over deze kennisgevingen. Dit besluit is op 23 juni 2022 gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Op 25 juli 2022 is het bezwaarschrift ingediend.

Op 22 september 2022 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt dat aan het advies wordt toegevoegd. Na de hoorzitting, op 3 oktober 2022, hebben bezwaarden de volgende informatie toegezonden aan de Hoor- en adviescommissie:

- Een snelkoppeling naar een publicatie van Zembla met de titel ‘Inspectie: burgers onvoldoende beschermd tegen geluidsoverlast windmolen’ met een begeleidend schrijven.

- Een snelkoppeling naar het ‘statusrapport Zon-pv’ met een begeleidend schrijven en passage uit het rapport.

De commissie constateert dat het hier niet gaat om (nieuwe) feiten en omstandigheden die van aanmerkelijk belang zijn voor het advies. De commissie ziet dan ook geen reden om partijen hier nader over te horen.

INHOUD VAN HET BESTREDEN BESLUIT

Provinciale Staten hebben besloten:

1. dat het besluit tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 niet referendabel is gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;
2. dat het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel is gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018.

OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE TEN AANZIEN VAN DE BEZWAREN EN DE VERWEREN

1. Bezwaar: Besluit is onvoldoende en foutief gemotiveerd
Doordat de motivering van het besluit niet of onvoldoende valide is, kan de uitzonderingsgrond niet worden ingeroepen en dienen de referendumverzoeken alsnog gehonoreerd te worden.

Verweer:
Verweerders hebben zich tijdens een technische briefing op 3 maart 2022 uitgebreid laten voorlichten door hun huisadvocaat Pels Rijcken over welke afwegingen zij op basis van de Referendumverordening ten aanzien van de kennisgeving dienden te maken.

Met de opgedane kennis hebben verweerders in hun vergadering van 23 mei jl. een weloverwogen besluit genomen op inhoudelijke gronden over de kennisgeving. Het besluit is derhalve met de daartoe vereiste zorgvuldigheid tot stand gekomen.

Overweging commissie
Het besluit, zoals dat in het provinciaal blad gepubliceerd is, is voorzien van een uitgebreide motivering. Dat bezwaarde het niet met deze motivering eens is, maakt nog niet dat de motivering onvoldoende is. Op de vraag of de gegeven motivering mag leiden tot de genomen beslissing wordt onder bezwaar 2 ingegaan.

2. Bezwaar: Beoordelingsvrijheid
Verweerders hebben een beoordelingsvrijheid, maar geen ruime beoordelingsvrijheid. Immers, het referendumverzoek zal altijd gaan over een beslissing die kort ervoor met een politieke meerderheid is aangenomen. Derhalve zal de meerderheid in PS in de basis geen positieve houding hebben ten opzichte van een referendum. Er dient dus een zeer concrete en overduidelijke motivering te zijn om een uitzondering in te roepen. Verweerders hebben juist een zeer beperkte beoordelingsvrijheid.

Verweer:
Verweerders hebben een politiek-bestuurlijke afweging gemaakt ten aanzien van de toepassing van artikel 5 referendumverordening. Op grond van de referendumverordening komt deze beoordelingsvrijheid hen toe. Verweerders hebben geoordeeld dat de inwerkingtreding en uitvoering van de Partiële herziening en de OV NH2022 niet kunnen worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Om te komen tot dit besluit hebben verweerders de feiten en omstandigheden zoals opgenomen in de motivering bij het bestreden besluit in overweging genomen.

Verweerders hebben tevens een politiek-bestuurlijke afweging gemaakt ten aanzien van de toepassing van artikel 11, derde lid. Omdat naast de inwerkingtreding ook de uitvoering van de Partiële herziening en de OV NH2022 niet kan worden uitgesteld wegens spoedeisende of dringende provinciale belangen hebben verweerders besloten geen toepassing te geven aan dat artikel.

Overweging commissie
Om aan het motiveringsbeginsel te voldoen is vereist dat de motivering het besluit moet kunnen dragen. Enerzijds is er het aspect van de juiste vaststelling van de feiten, anderzijds het aspect dat de vaststelling van de feiten dient te leiden (althans mag leiden) tot de genomen beslissing.

De commissie heeft zich afgevraagd of de door verweerders gegeven motivering leidt tot de afweging dat de inwerkingtreding of uitvoering van de besluiten niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen. Daarbij overweegt de commissie dat de bevoegdheid in artikel 5 van de Referendumverordening een ruime discretionaire bevoegdheid geeft aan verweerders. Dat betekent dat verweerders, bij de toepassing van dit artikel, beoordelingsvrijheid hebben bij de vraag of het besluit onderwerp kan zijn van een referendum. Deze beoordelingsvrijheid, en de daarmee samengaande terughoudende rechterlijke toetsing, wordt ook onderstreept in verschillende uitspraken van rechtbanken en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling).[1]

In de motivering verwijzen verweerders onder meer naar de RES 1.0 overeenkomst, de opwarming van de aarde die snelheid in het nemen van maatregelen noodzakelijk maakt, het Klimaatakkoord van het kabinet waaruit voortvloeit dat de zonne- en windparken in 2030 operationeel moeten zijn, de daarbij horende deadline van 1 januari 2025 voor het verleend moeten zijn van de omgevingsververgunningen, onzekerheid voor initiatiefnemers als een referendum georganiseerd wordt, mogelijke interventie van het Rijk als de vergunningen niet tijdig verleend zijn en het belang van bestuurlijke betrouwbaarheid richting de RES partners.

De commissie begrijpt dat volgens verweerders het spoedeisende en dringen provinciale belang ligt in de omstandigheid dat de RES doelstellingen en de doelstellingen van het Klimaatakkoord binnen een bepaalde tijd behaald moeten worden. Dit zijn niet alleen provinciale doelstellingen, ook andere partijen zijn hier aan verbonden.

Het is aan de commissie om te adviseren over de al dan niet terecht genomen besluiten naar aanleiding van de referendumverzoeken. Echter, om af te kunnen wegen of er inderdaad sprake is van een spoedeisend of dringend provinciaal belang moet zij ook ingaan op het provinciale beleid dat ertoe heeft geleid dat verweerders van oordeel zijn dat er sprake is van zo'n belang. In een eerder advies van 7 oktober 2021, omtrent de mogelijkheid van een referendum over de vaststelling van de RES, heeft de commissie overwogen dat zij het niet onaannemelijk acht dat het behalen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord niet alleen een landelijk, maar ook een provinciaal dringend belang is. De commissie is van oordeel dat, om te bepalen of er in dit geval ook een spoedeisend of dringend provinciaal belang is, gekeken moet worden naar de vraag of de doelen uit de RES en het Klimaatakkoord niet ook behaald kunnen worden zonder de besluitvorming omtrent de partiële wijziging en Omgevingsverordening 2022. Immers, als dat op basis van de Omgevingsverordening 2020 (voor de partiële wijziging) ook mogelijk zou kunnen zijn, kan er geen sprake zijn van spoedeisende of dringende provinciale belangen. Daarnaast bestaat nog de, door artikel 11 derde lid van de referendumverordening geschapen, mogelijkheid om de besluitvorming wel tot stand te laten komen en in werking te laten treden, terwijl toch een referendum gehouden wordt.

De commissie is er op basis van de motivering van het besluit, het verweerschrift en ter zitting gevoerde verweer niet van overtuigd geraakt dat de RES doelstellingen en de doelstellingen van

[1] Zie onder meer: ABRvS 12 januari 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AS2168, ABRvS 23 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1402, Rechtbank 's-Gravenhage 16 november 2011, ECLI:NL:RBSGR:2011:BV0654 en Rechtbank Noord-Holland 21 december 2017 ECLI:NL:RBNHO:2017:11154

het Klimaatakkoord onmogelijk te behalen zijn zonder de inwerkingtreding van de partiële wijziging en Omgevingsverordening 2022. Tijdens de hoorzitting is ingegaan op het risico voor de ondernemers die onzekerheid over de regelgeving met zich meebrengt. Daarbij is door verweerders aangegeven dat de uitspraak van de Afdeling in de 'Windpark Delfzijl' locatie gebonden vergunningen nog mogelijk zijn en de praktijk door kan gaan. De commissie merkt op dat ook met de regelgeving die van kracht was voordat de besluiten van 23 mei 2022 genomen werden, het mogelijk was om vergunningen te verlenen voor de realisatie van windturbines. Wanneer dit onvoldoende soelaas bood, hadden –met in acht neming van artikel 11 derde lid van de referendumverordening- de besluiten in werking kunnen treden terwijl een referendum gehouden werd. Bovendien hadden verweerders maatregelen kunnen treffen om bij het inwerking treden van de Omgevingswet wel een afdoende Omgevingsverordening in werking te hebben.
Er zijn twee referendumverzoeken ingediend. Verweerders hebben aangegeven dat de referendumcommissie een formele benadering heeft en dat voor haar het verzoek over de gehele verordening gaat. De commissie merkt op dat met name bij het eerste verzoek, dat zich richt op de partiële wijziging, het zeer duidelijk is dat het verzoek zich richt op het laten vervallen van de bovenwettelijke wind op land regels. Daarbij hoeft de vraagstelling in een referendum dus niet te gaan over alles wat in de Omgevingsverordening opgenomen is.

Gelet op het bovenstaande komt de commissie tot de conclusie dat artikel 5, tweede lid onder n van de referendumverordening ten onrechte toegepast is.

3. Bezwaar: Hogere regelgeving
De referendumcommissie merkt op dat het bij de beide besluiten om eigen regels van de provincie gaat. De constatering van verweerders dat zij, op grond van de Omgevingswet, verplicht zijn om een Omgevingsverordening vast te stellen klopt daarom niet. Het maakt in ieder geval de uitvoering van een referendum niet onmogelijk, onder andere omdat dit soort situaties in de referendumverordening is voorzien. Tevens is dit argument van verweerders in zijn geheel niet van toepassing op het referendumverzoek voor de wijziging van de huidige Omgevingsverordening.

Verweer:
Op grond van artikel 2.6 van de Omgevingswet zijn verweerders verplicht om een Omgevingsverordening vast te stellen. In een Omgevingsverordening dienen zij regels op te nemen over de fysieke leefomgeving.

Zowel in de Partiële herziening (op basis van de Wet ruimtelijke ordening) als in de OV NH 2022 (op basis van de Omgevingswet) zijn instructieregels opgenomen over de plaatsing van windturbines. Verweerders hebben in deze instructieregels opgenomen dat een bestemmingsplan c.q. omgevingsplan uitsluitend ter plaatse van de zoekgebieden wind en wind en zon zoals opgenomen in de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie) kan voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter.

Dit mag alleen als de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en als aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Deze instructienorm geeft uitvoering aan de door

verweerders met hun RES-partners (medeoverheden) overeengekomen afspraken zoals opgenomen in de - op grond van het Klimaatakkoord verplicht gestelde - RES 1.0.

Onmiddellijke inwerkingtreding van de Partiële herziening was geboden om ervoor te kunnen zorgen dat windprojecten in deze zoekgebieden ruimtelijk mogelijk kunnen worden gemaakt gelet op de in het Klimaatakkoord opgenomen deadline dat de omgevingsvergunningen uiterlijk op 1 januari 2025 dienen te zijn verleend.

Overweging commissie

De commissie is van oordeel dat de partiële wijziging niet verplicht was vanuit hogere regelgeving. Immers, er was op het moment van de besluitvorming al een Omgevingsverordening, met (bovenwettelijke) regels omtrent windturbines.

Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet is in artikel 2.6 van deze wet een verplichting tot het hebben van een Omgevingsverordening opgenomen. De commissie begrijpt dat dat niet de Omgevingsverordening 2020 kan zijn, mede omdat deze gestoeld is op wetgeving die, met inwerkingtreding van de Omgevingswet, niet meer in werking zal zijn.

De commissie merkt op dat in de motivering van het besluit verweerders inderdaad verwezen hebben naar hogere regelgeving, maar de hierbij behorende grondslag om geen referendum te houden niet opgenomen is in het besluit. In artikel 5, eerste lid onder i, is opgenomen dat geen referendum gehouden wordt over een besluit ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever. Oftewel, het argument van hogere regelgeving - voor zover dat al juist zou zijn - dient als motivering voor de spoedeisende of dringende provinciale belangen en niet als (weigerings)grond op zichzelf.

Daarnaast vermeldt de commissie nog het volgende. Op het moment van advisering is de besluitvorming omtrent de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023 nog niet afgerond. De commissie verwacht dat dat wel het geval is wanneer het besluit op bezwaar wordt genomen. De commissie acht het niet ondenkbaar dat de Omgevingswet niet per 1 januari 2023 in werking zal treden. Ook dit aspect zal dan bij de besluitvorming nog kunnen worden betrokken.

4. Bezwaar: Klimaatdoelen en Klimaatakkoord

De motivering van verweerders wekt de suggestie dat de projecten niet meer mogelijk zouden zijn indien de door bezwaarden gewenste maatregelen blijven bestaan, waardoor de klimaatdoelen niet worden gehaald. Nergens in de motivatie wordt deze gesuggereerde impact onderbouwd.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat op land 35 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt dient te worden uit grootschalige zon- en windprojecten (hernieuwbaar op land). Daarnaast wordt er 49 TWh op zee opgewekt. Dit komt samen tot de 84TWh, benodigd om de doelstelling van 49% CO2 reductie te halen. Inmiddels is/wordt de doelstelling verhoogd van 49% naar 55%. Hier is in het Klimaatakkoord reeds in voorzien.

Uit gegevens van het PBL en RVO blijkt dat landelijk alles op schema ligt om de klimaatdoelen te halen en te overtreffen. De stelling van PS dat klimaatdoelen niet worden gehaald indien een

raadgevend referendum wordt georganiseerd (terwijl de inwerkingtreding van de verordeningen evt. niet hoeft te worden uitgesteld), is dus onwaar. Deze punten vormen dus ook onvoldoende motivatie voor het rechtvaardigen van een beroep op de uitzonderingsgrond van spoedeisend belang.

Verder verwijst de motivering naar het doel van de provinciale RES van 6,3 TWh. De motivering suggereert dat een raadgevend referendum deze doelstelling in gevaar brengt. Er wordt niet aangegeven waarom het niet halen van deze doelstelling (terwijl de landelijke doelstelling van 35TWh niet in gevaar is) een dusdanig groot probleem is, dat het leidt tot spoedeisendheid. Conclusie is dat het niet realiseren van (een deel van) de 0,43 TWh in NH nieuw te realiseren Wind op Land geen problemen veroorzaakt om de Klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. Het argument van verweerders is echter nog zwakker. Zij geven namelijk aan dat alleen al het houden van een (slechts raadgevend) referendum zal leiden tot zoveel onzekerheid dat het halen van de doelstellingen al in gevaar komt. Er is op geen enkele manier onderbouwd op welke wijze dit zal leiden tot het niet halen van de klimaatdoelen. Laat staan hoe dat vervolgens zou moeten leiden tot een beroep een uitzondergingsgrond.

Verweer:
PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) geeft in haar monitor RES 1.0 inderdaad aan dat de bandbreedte 35-46 TWh bedraagt met een middenwaarde van 41 TWh. De onderwaarde is daarmee ongeveer gelijk aan de prognose voor 2030 in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van 2021 (PBL et al. 2021a): 35,4 TWh. In dezelfde monitor geeft PBL aan dat er nog heel grote randvoorwaarden zijn om deze ambitie ook in de praktijk waar te maken, met name met het oog op de grote problemen (ook in Noord-Holland) met netcongestie en het grote tekort aan technisch personeel. Landelijk ligt dus niet alles op schema om de klimaatdoelen te halen en te overtreffen.

Het tijdpad om met name windparken tijdig te realiseren is erg krap; de gemiddelde doorlooptijd is in totaal 5,5 jaar. Verder is het reële risico dat projectontwikkelaars geen dure investeringen gaan doen in voorbereidende onderzoeken voor windparken zolang er onduidelijkheid is door een raadgevend referendum. Daarmee komt realisatie in 2030 in gevaar.

Verder geeft bezwaarde aan dat het bod van 6,3 TWh een bod is binnen de landelijke RES. Dat klopt: de RES-partners hebben de afspraak dat iedere RES-regio een aandeel van de 35 TWh op zich neemt. In Noord-Holland (NH) is de 6,3 TWh in lijn met het elektriciteitsverbruik in NH. NH kan niet zomaar haar vastgestelde RES-bod verlagen.

<u>Overweging commissie</u>
Bezwaarden hebben, na de zitting, onderbouwd waar de 0,43 Twh die zij noemen op gebaseerd is. Verweerders hebben in hun reactie hierop aangegeven dat deze berekening juist is. Verder geven zij aan dat bij 0,43 Twh het gaat om ongeveer 14 windturbines in Noord-Holland Noord en ongeveer 28 in Noord-Holland Zuid, afhankelijk van de grootte en capaciteit van de turbine. Deze turbines dienen op grond van het Klimaatakkoord vóór 2025 vergund te zijn en uiterlijk in 2030 gerealiseerd. De ruimtelijke inpassing van de zoekgebieden waarbinnen deze turbines gerealiseerd dienen te worden, wordt mogelijk gemaakt door de 1e partiële herziening van de Omgevingsverordening 2020 en onder de Omgevingswet door de Omgevingsverordening 2022. Opgemerkt wordt dat deze berekening de complexiteit van het energiesysteem niet laat zien. Het gaat naast potentie ook om balanceren van het netwerk. Alleen zonne-energie betekent een piekbelasting in de zomer en lagere opbrengst in de winter. Door een goede mix van zon- en windenergie én een betere afstemming tussen het

opwekken van duurzame energie en de energievraag past er meer groene stroom in het huidige net. Verder is het juist dat in de RES Noord-Holland Zuid een overprogrammering zit in de potentie van de zoekgebieden. De verwachting is namelijk dat niet alle potentie in de zoekgebieden (volledig) tot ontwikkeling zal komen. Het zijn immers zoekgebieden. In een deel van de zoekgebieden zal om uiteenlopende redenen mogelijk niet gerealiseerd worden.[2]

De commissie overweegt dat wanneer het referendum wel gehouden was, de besluiten voor de partiële wijziging en de Omgevingsverordening 2022 nog niet in werking zouden treden. De realisatie en vergunningverlening van windturbines zou dan gebaseerd moeten worden op de op 23 juni 2020 geldende Omgevingsverordening. De commissie heeft zich afgevraagd of de doelen uit de RES en het Klimaatakkoord (zeker) niet behaald kunnen worden op basis van de Omgevingsverordening 2020. In de motivering en het verweer geven verweerders wel de noodzaak aan van het realiseren van de windparken, maar het wordt niet duidelijk of dat absoluut niet zou lukken zonder de partiële wijziging en Omgevingsverordening 2022, waar bij de bovenwettelijke eisen omtrent windturbines losgelaten worden. Op de door bezwaarde genoemde mogelijkheid van wind op zee wordt niet gereageerd door verweerders hoewel voortschrijdend inzicht wel naar wind op zee wijst voor de opwekking van duurzame energie.

Onder de overweging bij bezwaar 2 is de commissie reeds ingegaan op het ten onrechte toepassen van artikel 5, tweede lid onder n van de referendumverordening.

Het niet in werking laten treden van de besluiten omtrent de partiële wijziging en de Omgevingsverordening 2022 vanwege een referendum is overigens geen noodzaak. Gelet op artikel 11 derde lid van de referendumverordening zouden deze besluiten wel al in werking kunnen treden. Terwijl de besluiten dan in werking zijn, kan toch nog een raadgevend referendum gehouden worden over de besluiten. Verweerders hebben aangegeven dat het referendum weliswaar raadgevend is, maar dat – gelet op artikel 64 van de referendumverordening – indien onherroepelijk is vastgesteld dat een referendum heeft geleid tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing, door Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk bij Provinciale Staten een voorstel voor een besluit ingediend wordt dat uitsluitend strekt tot intrekking van het besluit of tot regeling van de inwerkingtreding van het besluit. Daarmee is het referendum niet zo raadgevend als de naam doet vermoeden. De verordening legt verweerders niet op om vervolgens automatisch conform te besluiten, maar een andersluidend besluit ligt niet direct voor de hand. Ten overvloede adviseert de commissie dan ook om artikel 64 van de referendumverordening te heroverwegen.

Hierbij merkt de commissie ook op dat het haar opvalt dat verweerders in hun (motivering van de) afwijzing van het referendum en verweer punten raken waarbij de eigen verordening ter discussie gesteld wordt. Bijvoorbeeld de kosten van het organiseren van een referendum kunnen wel een punt van discussie zijn bij de vraag of een referendumverordening ingesteld wordt – of behouden blijft – of niet, maar kan geen overweging zijn bij het al dan niet toewijzen van een referendumverzoek. Het houden van een referendum wordt immers niet voor niets mogelijk gemaakt.

[2] De onderbouwing en reactie hierop zijn aan het dossier toegevoegd.

5. Bezwaar: Tijdspad

Bezwaarden gaan in op de verschillende onderdelen uit de motivering van het besluit (die ingaan op het dringende belang). Bezwaarde is van mening dat de verschillende argumenten niet onderbouwd zijn en dat zij deze reeds ontkracht heeft. Er wordt door verweerders gesuggereerd dat een interventie van het Rijk een onwenselijk gevolg zal zijn van een referendum. Dit is niet onderbouwd.

Bezwaarden merken op dat als er een referendumverordening is in de provincie, je er als bewoner op moet kunnen vertrouwen dat je daar een beroep op kunt doen. Tevens geldt dat eerdere toezeggingen aan RES-partners zijn gedaan in de wetenschap dat besluitvorming rond de Omgevingsverordeningen nog niet was afgerond. Doordat besluitvorming nog niet was afgerond, had de provincie er rekening mee moeten houden dat over deze besluitvorming ook een referendumaanvraag ingediend kan worden. Van die fout/omissie mag dit referendumverzoek nu geen slachtoffer worden.
Ook hebben verweerders, volgens bezwaarden, op geen enkele wijze aangetoond dat de RES partners de bestuurlijke betrouwbaarheid inderdaad minder groot vinden, indien verweerders ervoor kiezen om de besluitvorming in de provincie te laten verlopen volgens de democratisch tot stand gekomen afspraken, zoals o.a. de mogelijkheid om een referendum te organiseren. Blijkbaar vinden verweerders de bestuurlijke betrouwbaarheid richting RES-partners belangrijker dan bestuurlijke betrouwbaarheid richting eigen bewoners. Deze keuze wordt door deze ‘volksvertegenwoordigers’ onvoldoende/niet onderbouwd.

Verweer:
Het toelaten van de kennisgevingen en daarmee het mogelijk maken van een referendum zou zeker gevolgen hebben gehad voor het tijdspad. Hiervoor verwijzen wij naar de motivering opgenomen bij het bestreden besluit.

Overweging commissie
Verweerders moeten bij hun besluitvorming altijd een belangenafweging maken. Uit de alinea ‘Overige overwegingen van de Statenfracties die tegen het besluit hebben gestemd’ in het besluit blijkt dat ook in dit geval een belangenafweging gemaakt is. In dit geval is de uitkomst van deze afweging, de hoofdelijke stemming, in het nadeel van bezwaarden.

Onder de overweging bij bezwaar 2 is de commissie reeds ingegaan op het ten onrechte toepassen van artikel 5, tweede lid onder n van de referendumverordening.

6. Bezwaar: Advies referendumcommissie

Een advies van de referendumcommissie is juist van belang om goed te begrijpen hoe bepaalde uitzonderingsgronden geïnterpreteerd dienen te worden. Bezwaarden zien hier slechts gelegenheidsargumenten om te voorkomen dat een politiek ongewenst resultaat gerealiseerd zou kunnen worden. En dat is juist bij een referendumverzoek erg kwalijk. Daar wil de groep aanvragers juist dat een politiek ongewenst resultaat overwogen wordt. Uiteindelijk beroepen verweerders zich erop dat het referendum ‘naar verwachting’ zal leiden tot vertraging vanwege onzekerheden bij gemeenten en initiatiefnemers. Waar deze verwachting op gebaseerd is wordt niet duidelijk gemaakt.

In de laatste alinea van het besluit staat geschreven: ‘Met een goed advies van de referendumcommissie kunnen de Staten hun voordeel doen, maar soms kan anders worden

besloten. Als er vanuit de politieke sfeer, binnen de Staten, een andere politieke afweging speelt, kan van het advies van de referendumcommissie worden afgeweken.'
Dit is direct de grootste reden om dit referendum wel te houden. De politieke sfeer die er heerst, is er blijkbaar een van een verheven arrogantie en gevoel van superioriteit, waarbij niet meer gekeken hoeft te worden naar de inhoudelijke juistheid van argumenten. Een sfeer waarbij een rechtmatig beroep op een provinciale regeling verhinderd mag worden, indien de aanvragers niet van dit superieure gedachtengoed overtuigd zijn. Bezwaarden kunnen niet anders concluderen dan dat het een beschamende vertoning is geweest, om te zien hoe verweerders zich hier onder deze referenda proberen uit te worstelen.

Verweer:
De referendumcommissie heeft ongevraagd advies aan verweerders uitgebracht over de referendumverzoeken. Verweerders zijn met redenen en gemotiveerd afgeweken van het advies van de referendumcommissie dat de vaststelling van de Partiële herziening en de Omgevingsverordening NH2022 referendabel zijn op grond van de Referendumverordening. Om hiertoe te komen hebben zij de feiten en omstandigheden zoals opgenomen in de motivering bij het bestreden besluit in overweging genomen.

Overweging commissie
Het ongevraagde advies van de referendumcommissie is door verweerders niet overgenomen. Het advies is niet dwingend van aard en verweerders hebben de afwijking ervan gemotiveerd. Zie verder de overwegingen onder bezwaar 2.

7. Bezwaar: Beginselen van behoorlijk bestuur
Het bestuursorgaan schendt met haar hiervoor beschreven handelwijze meerdere beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het motiveringsbeginsel. Ook andere beginselen werden echter geschonden.

Op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dient het bestuursorgaan alle relevante feiten en belangen te hebben onderzocht en betrokken bij haar beslissing. Hiervan is onmiskenbaar geen sprake geweest bij het besluit tot afwijzing van het referendumverzoek. Door de beschreven handelwijze van verweerders wordt de burger mogelijkheden ontnomen om voor zijn/haar belang op te komen. Door haar opstelling in het debat over verruiming van de mogelijkheden tot plaatsing van windturbines en zelfs raadpleging van burgers op oneigenlijke gronden verhindert, wordt de schijn van vooringenomenheid en zelfs partijdigheid gewekt.
In artikel 3.47 van de Awb staat voorts dat het te nemen besluit moet rusten op een draagkrachtige motivering. De motivering moet het besluit dragen en moet het besluit kunnen verklaren. De feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.

Verweer:
Een meerderheid van Provinciale Staten heeft geoordeeld dat, gelet op het karakter van de besluiten tot vaststelling van de Partiële herziening en de OV NH2022, deze besluiten niet referendabel zijn. De inwerkingtreding en uitvoering van de besluiten kan niet worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende en dringende provinciale belangen. Er is geen gelegenheid om bij de besluitvorming nog de uitkomst van een eventueel referendum af te wachten en te betrekken. Dit besluit is voorzien van een heldere motivering, waarbij alle feiten en omstandigheden zijn afgewogen en meegenomen.

Overweging commissie

Het is de commissie niet duidelijk, gelet op artikel 3:2 Awb, welke relevante feiten en belangen volgens bezwaarden niet onderzocht zijn door verweerders. Uit de motivering van het bestreden besluit is duidelijk dat verschillende belangen (zowel die van RES partners als aanhangers van het referendum) bij de besluitvorming betrokken zijn.

Op de motivering is bij de overweging onder bezwaar 2 reeds ingegaan.

ADVIES VAN DE COMMISSIE

De commissie komt op basis van de stukken en het besprokene tijdens de op 22 september 2022 gehouden openbare hoorzitting tot de conclusie dat het bestreden besluit herroepen moet worden.

Het vorenstaande geeft de commissie aanleiding Provinciale Staten van Noord-Holland met betrekking tot het bezwaarschrift van de heer J.F.M. de Groot te Amsterdam en stichting Windalarm te Amsterdam d.d. 25 juli 2022 te adviseren bezwaarden in hun bezwaren te ontvangen en deze bezwaren gegrond te verklaren en in plaats van het bestreden besluit een nieuw besluit te nemen met inachtneming van het advies.

Haarlem, donderdag 22 september 2022

de Hoor- en adviescommissie,

Kamer I

L. Blommestijn,

fungerend secretaris

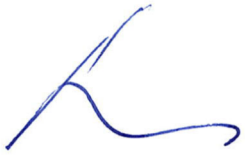

mr. S.G.A de Boer,

voorzitter

AWB-BEZWAAR

Provinciale Staten van Noord-Holland,
ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie,
Postbus 3007, 2001 DA Haarlem.

Amsterdam, 24 juli 2022

Van:
Windalarm
Joost de Groot
[redacted]

Geachte secretaris van de Hoor- en Adviescommissie,

Hierbij maak ik bezwaar tegen 'Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, nr. 20-2022, van 23 mei 2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022', zoals gepubliceerd op 23 juni 2022 in het Provinciaal blad van Noord-Holland, Jaargang 2022, nummer 7525.[1]

Besluit onvoldoende en foutief gemotiveerd

In het bovengenoemde besluit wordt een tweetal referendaverzoeken afgewezen omdat provinciale staten van mening is dat zich een uitzonderingsgrond voordoet.

In het besluit wordt gemotiveerd waarom deze uitzonderingsgrond van toepassing is. De gebruikte argumenten kloppen niet of zijn onvoldoende onderbouwd om als voldoende zwaarwegend te beschouwen om gebruik te maken van de uitzonderingsgrond.

Doordat de motivering niet of onvoldoende valide is, kan de uitzonderingsgrond niet worden ingeroepen en dienen de referendumverzoeken alsnog gehonoreerd te worden.

Hieronder een opsomming van de gebruikte motieven, met daarbij ons commentaar:

Beoordelingsvrijheid

- wij hebben ruime beoordelingsvrijheid bij toepassing van de uitzondering, zoals opgenomen in artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening;

Provinciale Staten hebben een beoordelingsvrijheid, maar geen **ruime** beoordelingsvrijheid. Immers, het referendumverzoek zal altijd gaan over een beslissing die kort ervoor met een politieke

[1] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-7525.html

meerderheid is aangenomen. Derhalve zal de meerderheid in PS in de basis geen positieve houding hebben ten opzichte van een referendum. Er dient dus een zeer concrete en overduidelijke motivering te zijn om een uitzondering in te roepen. PS hebben juist een **zeer beperkte** beoordelingsvrijheid.

Hogere regelgeving

- de Omgevingsverordening vindt grondslag in hogere regelgeving. Op grond van de Omgevingswet zijn wij verplicht om een Omgevingsverordening vast te stellen;

Hierover schrijft de Referendumcommissie: *"De commissie stelt vast dat het bij de voornoemde besluiten, anders dan bij RES 1.0, gaat om eigen regels van de provincie."*

En: *"als PS ook bij een voortgaand referenduminitiatief menen dat uitvoering geen uitstel lijden kan. Dan kan conform art. 11, lid 3 van de verordening worden besloten tot inwerkingtreding van de nog altijd mogelijk aan een referendum onderworpen besluiten."*

Uit de argumentatie van de referendumcommissie blijkt dat bovenstaande constatering van PS niet klopt, en dat het in ieder geval de uitvoering van een referendum niet onmogelijk maakt, onder andere omdat dit soort situaties in de referendumverordening is voorzien.

Tevens is dit argument in zijn geheel niet van toepassing op het referendumverzoek voor de wijziging van de huidige Omgevingsverordening.

Klimaatdoelen

De volgende punten uit de uit de motivering worden gezamenlijk behandeld, omdat ze allen gaan over de realisatie van klimaatdoelen:

- wij en Gedeputeerde Staten zijn de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie) voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid overeengekomen met de RES-partners (medeoverheden) waarin concrete afspraken zijn vastgelegd over de maatregelen in Noord-Holland;

- de opwarming van de aarde is nu wereldwijd merkbaar. De uitstoot van broeikasgassen door de mens is onmiskenbaar de oorzaak. Ook is duidelijk dat de grens van 1,5 graad temperatuurstijging bereikt wordt over ongeveer tien jaar. Dat is tien jaar eerder dan verwacht. Binnen drie jaar na heden moet de opwarming onder de 1,5 graden worden gehouden, anders komen er kettingreacties die de temperatuur doen stijgen met 5/6 graden met alle gevolgen van dien. Dit alles staat in het nieuwste rapport van IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Snelheid in het nemen van maatregelen is dus geboden.;

- het Klimaatakkoord van het kabinet d.d. 28 juni 2019 geeft een duidelijke deadline voor maatregelen die ook worden genoemd in het IPCC rapport. Zo moet in 2030 in de 30 RES-regio's gezamenlijk 35 TWh (Terrawattuur) duurzame energie uit zon en wind op land zijn gerealiseerd. Met andere woorden: de zonne- en windparken moeten in 2030 gebouwd en operationeel zijn. Met de gezamenlijke partners is afgesproken dat van deze 35 TWh er 6,3 in Noord-Holland kunnen worden opgewekt in circa 70 zoekgebieden;

- het Klimaatakkoord bevat ook de deadline dat op uiterlijk 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor wind- en zonneparken moeten zijn verleend om deze doelstellingen te kunnen behalen;

- vanwege deze laatstgenoemde deadline dient het nieuwe, ruimere windenergieregime zo snel mogelijk in werking te treden. Er dient immers in 2,5 jaar na heden van globale zoekgebieden tot feitelijke projectlocaties en vervolgens vergunde projecten te komen;

Bovenstaande punten wekken de suggestie dat de projecten die niet meer mogelijk zouden zijn indien de door Windalarm gewenste maatregelen blijven bestaan, onze klimaatdoelen niet worden gehaald.

Nergens in de motivatie wordt deze gesuggereerde impact onderbouwd.

We bekijken dit nader.

Klimaatakkoord
In het klimaatakkoord is afgesproken dat op land 35 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt dient te worden uit grootschalige zon- en windprojecten[2] (hernieuwbaar op land):

	49% basispakket	55%
Wind op zee	49 TWh	
Hernieuwbaar op land (> 15 kW)	35 TWh	
Overige hernieuwbare opties (incl. CO_2 vrij regelbaar vermogen) [82]	PM	120 TWh
Totaal	84 TWh	

Daarnaast wordt er 49 TWh op zee opgewekt. Dit komt samen tot de 84TWh, benodigd om de doelstelling van 49% CO2 reductie te halen.

Inmiddels is/wordt de doelstelling verhoogd van 49% naar 55%.

Hier is in het klimaatakkoord reeds in voorzien. Hierover staan de volgende afspraken met betrekking tot Wind-op-land: (pag 181/182)

Indien er de komende jaren wordt besloten tot een verhoging van de productie van hernieuwbare elektriciteit omdat er meer elektrificatie in andere sectoren plaatsvindt, of indien het kabinet besluit tot ophoging van de nationale ambitie naar 55% CO_2-reductie in 2030, gelden de volgende randvoorwaarden:

a. Besluitvorming over extra Wind op Zee en Hernieuwbaar op Land is in 2021 benodigd met het oog op tijdige realisatie hiervan voor 2030.

(…)

d. Partijen zijn bereid om het gesprek aan te gaan over een eventuele verhoging van de ambities voor Hernieuwbaar op Land, onder de voorwaarden dat allereerst wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Wind op Zee en kleinschalig zon. Inspanningen van decentrale overheden die leiden tot meer dan 7 TWh kleinschalig zon (zoals lokale stimuleringsregelingen) tellen daarbij mee voor deze opgave.

De voortgang van de realisatie van deze 35 TWh wordt gedaan door het PBL.

Het PBL publiceerde op 9 december 2021 de Monitor RES 1.0[3]. Daarin schrijft het PBL (P13), verwijzend naar bijgevoegde figuur 1:

“de bandbreedte in deze *Monitor RES 1.0* bedraagt 35-46 TWh, met een middenwaarde van 41 TWh. De onderwaarde is daarmee ongeveer gelijk aan de prognose voor 2030 in de Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van 2021 (PBL et al. 2021a): 35,4 TWh.”

---

[2] https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf pagina 158

[3] https://www.pbl.nl/publicaties/monitor-res-1.0

Figuur 1

Productie hernieuwbare elektriciteit op basis van RES 1.0, 2030

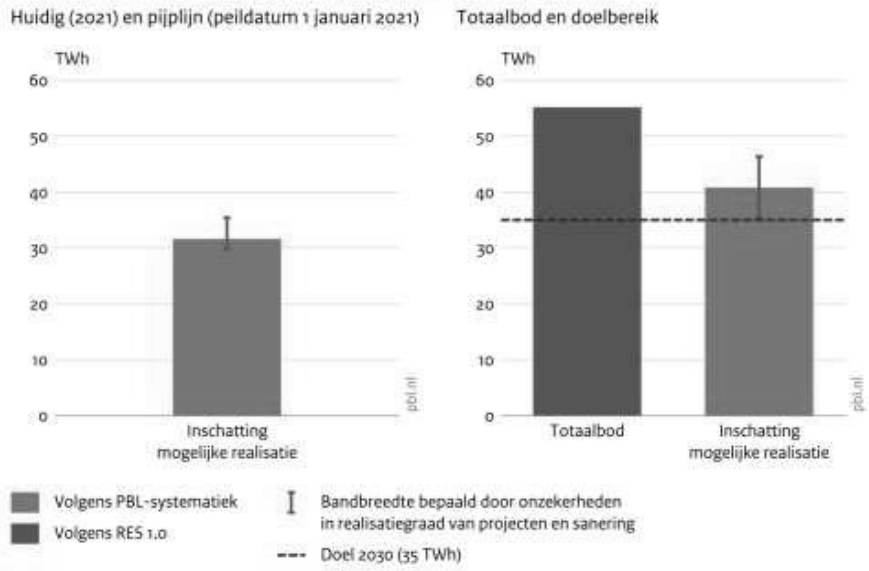

Bron: CBS, RVO.nl, WindStats, Certiq, Regionale Energie Strategieën 1.0; bewerking PBL

Tevens kwam op 12 mei de jaarlijkse monitor Wind op Land uit van het RVO[4]: "De windprojecten die in 2021 op land zijn opgeleverd, hebben een totaal vermogen van 1.109 MW. Dit is de grootste stijging in één jaar tot nu toe. De verwachting is dat Nederland eind 2023 in totaal 6.190 MW aan windvermogen heeft. De doelstelling uit het Energieakkoord wordt hiermee behaald."

Conclusie: Landelijk ligt alles op schema om de klimaatdoelen te halen en te overtreffen. De stelling van PS dat klimaatdoelen niet worden gehaald indien een raadgevend referendum wordt georganiseerd (terwijl de inwerkingtreding van de verordeningen evt. niet hoeft te worden uitgesteld), is dus onwaar. Deze punten vormen dus ook onvoldoende motivatie voor het rechtvaardigen van een beroep op de uitzonderingsgrond van spoedeisend belang.

Verder verwijst de motivering naar het doel van de provinciale RES van 6,3 TWh. De motivering suggereert dat een raadgevend referendum deze doelstelling in gevaar brengt.

Er wordt niet aangegeven waarom het niet halen van deze doelstelling (terwijl de landelijke doelstelling van 35TWh niet in gevaar is) een dusdanig groot probleem is, dat het leidt tot spoedeisendheid.

Op welke wijze deze doelstelling dan in gevaar komt wordt niet nader onderbouwd.

In de RESsen van Noord-Holland Noord[5] en Noord-Holland Zuid[6] treffen we de volgende informatie:

[4] https://www.rvo.nl/nieuws/grootste-stijging-windenergie-op-land-tot-nu-toe
[5] https://energieregionhn.nl/app/uploads/2021/07/nhn-res-1-20210707.pdf
[6] https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/07/nhz-res-1-20210708.pdf

RES Noord Holland Noord (p12):

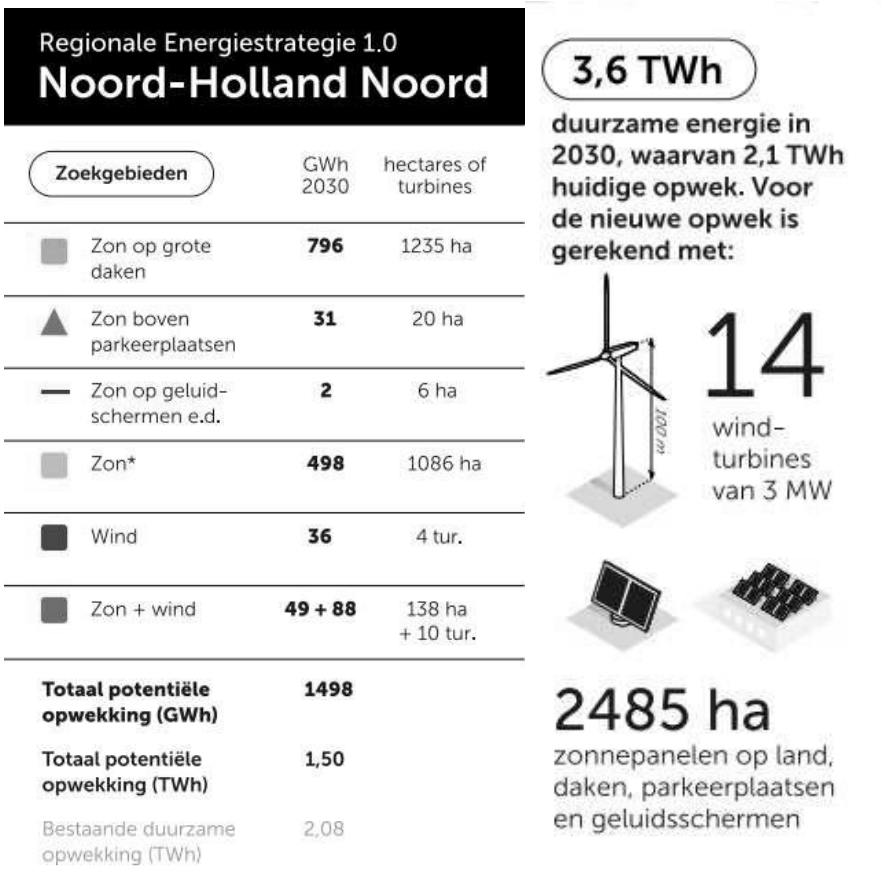

Regionale Energiestrategie 1.0

Noord-Holland Noord

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	**796**	1235 ha
Zon boven parkeerplaatsen	**31**	20 ha
Zon op geluid-schermen e.d.	**2**	6 ha
Zon*	**498**	1086 ha
Wind	**36**	4 tur.
Zon + wind	**49 + 88**	138 ha + 10 tur.
Totaal potentiële opwekking (GWh)	**1498**	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	**1,50**	
Bestaande duurzame opwekking (TWh)	2,08	

- De RES NHN draagt voor 3,6 TWh bij aan de totale 6,3 TWh.
- Er wordt reeds voor 2,1 TWh opgewekt.
- De extra opwek die nog gerealiseerd moet worden is is 1,5 TWh (=1500 GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie.
- Het aandeel windenergie in deze 1500 GWh is 36 + 88 = 124 GWh (=0,124 TWh)

RES Regio Noord Holland Zuid (p11)

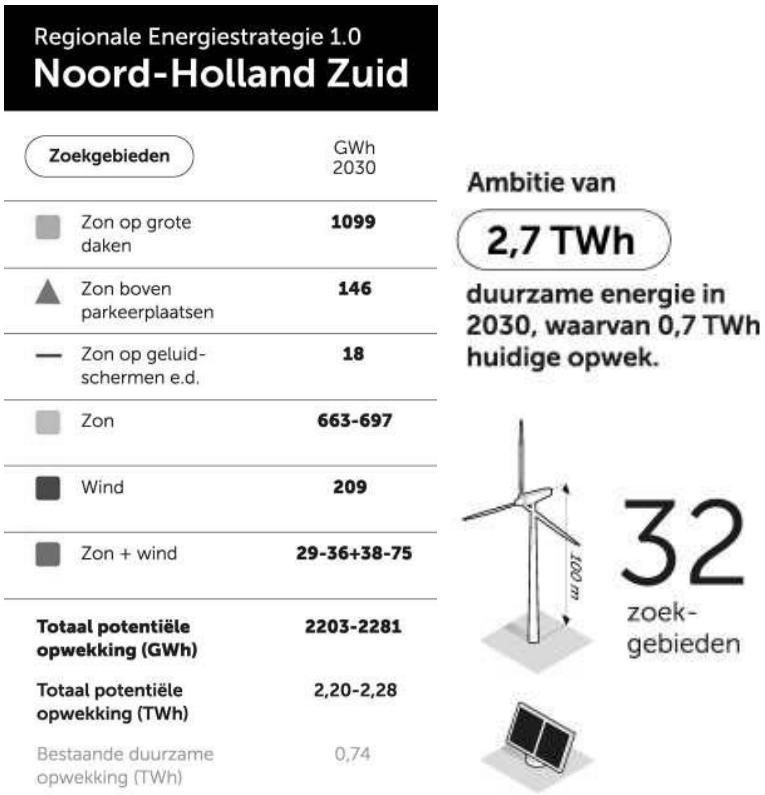

- De RES NHZ draagt voor 2,7 TWh bij aan de totale 6,3 TWh.
- Er wordt reeds voor 0,7 TWh opgewekt.
- De extra opwek die nog gerealiseerd moet worden is is 2 TWh (=2000 GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie, met een totale maximale potentie van 2281 GWh.
- Het aandeel windenergie is min. 209 + 38 = 247 GWh en max. 209 + 75 = 284 GWh
- Dit is min. 0,25 en max 0,28 TWh
- Voor de realisatie van alle nieuwe opwek zijn 32 zoekgebieden aangewezen.

De hoeveelheid potentiele wind in de beide RESsen bedraagt dus 0,124 + 0,284 = 0,43 TWh.

(Merk op dat door overprogrammering in de RES NHZ wellicht ook niet alles gerealiseerd hoeft te worden om tot 6,3 TWh te komen.)

Van deze 0,43 TWh is in de argumentatie niet aangegeven welk deel eventueel in gevaar zou komen indien de gewenste regelingen actueel zouden blijven.

Bod in verhouding tot doelstelling

Uit de tekst van de argumentatie kan de indruk ontstaan dat de het bod van 6,3 TWh een onderdeel is van de landelijke doelstelling van 35 TWh. (Lees: Als NH niets levert, komen we tot 27,7 TWh). Dat is niet correct. Het bod van 6,3 TWh is bod binnen de landelijke RES (Bod van 3,6 TWh van NHN en 2,7TWh van NHZ).

Hieronder een overzicht[7] van de het Nationaal Programma RES met alle biedingen:

Uit het overzicht blijkt dat het 6,3 TWh bod onderdeel is van het totale RES bod van 55 TWh om de klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. (Zie ook de kolom ‘totaalbod’ in de grafiek van het PBL, eerder in dit document)

De methodiek van de RES heeft het ook in zich dat er nog zoekgebieden af zullen vallen, om verschillende redenen.

Conclusie is dat het niet realiseren van (een deel van) de 0,43 TWh in NH nieuw te realiseren Wind op Land geen problemen veroorzaakt om de Klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen.

Het argument van PS is echter nog zwakker. Zij geven namelijk aan dat alleen al het houden van een (slechts raadgevend) referendum zal leiden tot zoveel onzekerheid dat het halen van de doelstellingen al in gevaar komt.

Er is op geen enkele manier onderbouwd op welke wijze dit zal leiden tot het niet halen van de klimaatdoelen.

Laat staan hoe dat vervolgens zou moeten leiden tot een beroep een uitzondergingsgrond.

[7] https://www.regionale-energiestrategie.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1997182 (p14)

Tijdspad

De volgende argumenten gaan grotendeels over het tijdspad, dat niet gehaald zou worden als de referendumaanvraag wordt gehonoreerd.

- een referendumprocedure zou nadelige gevolgen hebben gehad voor het tijdpad van de ruimtelijke plannen en omgevingsvergunningsaanvragen inzake windprojecten. In dat geval zouden de RES-regio's in Noord-Holland de deadlines van 1 januari 2025 voor vergunningverlening en die van 2030 voor operationele parken niet halen met mogelijke interventie van het Rijk als gevolg;

Dit bouwt voort op de niet onderbouwde en eerder in dit bezwaarschrift ontkrachte argumenten dat klimaatdoelen niet gerealiseerd worden door de organisatie van een (raadgevend) referendum. Zodoende is ook dit argument niet relevant. Bovendien wordt gesuggereerd dat een interventie van het Rijk een onwenselijk gevolg is. Dit is ook niet onderbouwd.

- het dringende belang is ook gelegen in de bestuurlijke betrouwbaarheid van de provincie ten opzichte van onze RES-partners en ten opzichte van het Rijk. De eerste partiële herziening van de OVNH2020 en de OV NH2022 zijn noodzakelijk om de afspraken uit het Klimaatakkoord, die de provincie binden, tijdig te realiseren;

Ook dit argument bouwt voort op de niet onderbouwde en eerder in dit bezwaarschrift ontkrachte argumenten dat klimaatdoelen niet gerealiseerd worden door de organisatie van een (raadgevend) referendum. Zodoende is ook dit argument niet relevant. Als er een referendumverordening is in de provincie, dan moet je er als bewoner op kunnen vertrouwen dat je daar een beroep op kunt doen.

Tevens geldt dat eerdere toezeggingen aan RES-partners zijn gedaan in de wetenschap dat besluitvorming rond de omgevingsverordeningen nog niet was afgerond. Doordat besluitvorming nog niet was afgerond, had de provincie er rekening mee moeten houden dat in deze besluitvorming ook een referendumaanvraag ingediend kan worden. Van die fout/omissie mag dit referendumverzoek nu geen slachtoffer worden.

Ook hebben PS op geen enkele wijze aangetoond dat de RES partners de bestuurlijke betrouwbaarheid inderdaad minder groot vinden, indien PS ervoor kiezen om de besluitvorming in de provincie te laten verlopen volgens de democratisch tot stand gekomen afspraken, zoals o.a. de mogelijkheid om een referendum te organiseren.

Blijkbaar vinden PS de bestuurlijke betrouwbaarheid richting RES-partners belangrijker dan bestuurlijke betrouwbaarheid richting eigen bewoners. Deze keuze wordt door deze 'volksvertegenwoordigers' onvoldoende/niet onderbouwd.

- het feit dat de besluitvorming over de eerste partiële herziening van de OVNH2020 en de OV NH2022, en de bijbehorende kennisgevingen, eerder met twee maanden is uitgesteld, doet aan het voorgaande niets af. Wij willen zorgvuldige besluiten nemen die niet strijdig zijn met aankomend landelijk beleid. Het uitstel is gevraagd in verband met verwacht landelijk beleid over wind op land dat mogelijk gevolgen zouden hebben voor de inhoud van de partiële herziening en OV NH2022. Gedurende deze periode van twee maanden is er echter nog geen duidelijkheid gekomen over landelijk beleid ten aanzien van Wind van Land.

Dit argument komt voort uit de noodzaak die Provinciale Staten zag om vlak voor de verkiezingen een manier te vinden om het afwijzen van deze referendumverzoeken niet vlak voor de verkiezingen te hoeven doen. Zodoende is er landelijk ingediende motie, waarin gemeentes werden opgeroepen

om terughoudend te zijn met het plaatsen van Windturbines in afwachting van nieuwe normen, gebruikt om te veinzen dat er behoefte was aan meer duidelijkheid. Deze motie is overigens aangenomen door de Tweede Kamer, en pleit er extra voor om in deze fase vooral geen windturbines dichter bij bewoning toe te gaan staan, zoals PS nu wel heeft gedaan.

Om de niet realistische vrees van een van de eerdere argumenten over de vrees voor het ingrijpen door het Rijk nog verder te ontkrachten: Het aannemen van de motie om terughoudend te zijn met plaatsen van Windturbines maakt dat 'ingrijpen door het Rijk' hoogst onwaarschijnlijk is.

- *Dit maakt echter wel dat, door het uitstel, het belang om de twee besluiten te nemen inmiddels nog dringender is geworden.*

Er wordt in bovenstaande argument op geen enkele wijze duidelijk gemaakt welke toegenomen urgentie er is. Wat had er in die twee maanden dan al gedaan kunnen worden/ wat is er in die twee maanden wel of niet gebeurd, dat maakt, dat het provinciaal belang 'nog dringender' is geworden?

- *ons onderhavig besluit wijkt af van het advies van de referendumcommissie. De referendumcommissie is van oordeel dat een eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen als zodanig niet direct andere overheden of partners zou raken en dat de extra tijdsdruk uitvoering van de besluiten niet per se onmogelijk zou maken. Feitelijk is in het advies van de referendumcommissie niet ingegaan op mogelijke dringende provinciale belangen en de beoordelingsvrijheid die PS toekomt bij het onderhavige besluit. Wij constateren dat de uitzonderingsgrond voor meerdere redenen interpretabel is. Bovenstaande overwegingen geven een invulling van de beoordelingsvrijheid waarin wordt uitgegaan van een andere benadering van de vertraging en tijdsdruk. De uitzonderingsgrond is bij de afwijzing van een eerdere kennisgeving over de RES 1.0 ook toegepast. Daar ging het over de klimaatplannen – weliswaar vastgelegd in de RES 1.0 – maar nu hebben de besluiten ook een direct raakvlak met het klimaat. Als besloten zou worden dat de besluiten referendabel zijn, ook als daarbij besloten zou worden tot inwerkingtreding van de nog aan een mogelijk referendum onderworpen besluiten, zal de onzekerheid bij gemeenten en initiatiefnemers over de toepasselijke provinciale regels naar verwachting leiden tot vertraging in de realisatie van de genoemde windprojecten en zal dit de uitvoering van de RES 1.0 bemoeilijken. Dit is gelet op de harde doelstelling en deadline in het Klimaatakkoord voor ons niet aanvaardbaar.*

Een advies van de referendumcommissie is juist van belang om goed te begrijpen hoe bepaalde uitzonderingsgronden geïnterpreteerd dienen te worden. Wij zien hier slechts gelegenheidsargumenten om te voorkomen dat een politiek ongewenst resultaat gerealiseerd zou kunnen worden. En dat is *juist* bij een referendumverzoek erg kwalijk. Daar *wil* de groep aanvragers juist dat een politiek ongewenst resultaat overwogen wordt.

Uiteindelijk beroepen PS zich erop dat het referendum 'naar verwachting' zal leiden tot vertraging vanwege onzekerheden bij gemeenten en initiatiefnemers. Waar deze verwachting op gebaseerd is wordt niet duidelijk gemaakt.

De 'onzekerheid' die er optreedt voor gemeenten en initiatiefnemers wordt ook niet verder uitgewerkt. En al helemaal niet hoe deze onzekerheid zich verhoud tot de onzekerheid van het überhaupt ontbreken van windturbinenormen op dit moment.

Al met al maken ook dat deze argumenten in zijn geheel niet of tenminste onvoldoende aantonen dat er een beroep gedaan kan worden op een uitzonderingsgrond voor het afwijzen van de referendumverzoeken.

Overige overwegingen

De overige overwegingen kunnen wij alleen maar onderschrijven.

Advies Referendumcommissie

In de laatste alinea van dit deel staat geschreven:

Met een goed advies van de referendumcommissie kunnen de Staten hun voordeel doen, maar soms kan anders worden besloten. Als er vanuit de politieke sfeer, binnen de Staten, een andere politieke afweging speelt, kan van het advies van de referendumcommissie worden afgeweken.

Dit is direct de grootste reden om dit referendum *wel* te houden. De politieke sfeer die er heerst, is er blijkbaar een van een verheven arrogantie en gevoel van superioriteit, waarbij niet meer gekeken hoeft te worden naar de inhoudelijke juistheid van argumenten. Een sfeer waarbij een rechtmatig beroep op een provinciale regeling verhinderd mag worden, indien de aanvragers niet van dit superieure gedachtengoed overtuigd zijn.

Wij kunnen niet anders concluderen dat het een beschamende vertoning is geweest, om te zien hoe PS zich hier onder deze referenda proberen uit te worstelen.

Beginselen van behoorlijk bestuur

Het bestuursorgaan schendt met haar hiervoor beschreven handelwijze meerdere beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het motiveringsbeginsel. Ook andere beginselen werden echter geschonden.

Op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dient het bestuursorgaan alle relevante feiten en belangen te hebben onderzocht en betrokken bij haar beslissing. Hiervan is onmiskenbaar geen sprake geweest bij het besluit tot afwijzing van het referendumverzoek.

Door de beschreven handelwijze van PS wordt de burger mogelijkheden ontnomen om voor zijn/haar belang op te komen. Door haar opstelling in het debat over verruiming van de mogelijkheden tot plaatsing van windturbines en zelfs raadpleging van burgers op oneigenlijke gronden verhindert, wordt de schijn van vooringenomenheid en zelfs partijdigheid gewekt.

In artikel 3.47 van de Awb staat voorts dat het te nemen besluit moet rusten op een draagkrachtige motivering. De motivering moet het besluit dragen en moet het besluit kunnen verklaren. De feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn.

Verwezen naar al hetgeen daarover in het voorgaande is geschreven, zijn de hiervoor genoemde beginselen geschonden.

Conclusie

Zoals in dit bezwaar naar voren is gebracht blijken de door PS aangevoerde argumenten om een uitzonderingsgrond in te roepen niet te kloppen en onvoldoende zwaarwegend.

Zodoende verzoeken wij te concluderen dat de beslissingen om de referendumverzoeken af wijzen niet correct zijn, en dat deze verzoeken alsnog moeten worden toegewezen.

Hoogachtend,

Namens Windalarm,

[redacted]

Joost de groot

[redacted]

Bijlagen:

1. Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, nr. 20-2022, van 23 mei 2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022
2. Advies referendumcommissie

Provincie Noord-Holland

PROVINCIAAL BLAD

Officiële uitgave van de provincie Noord-Holland

Nr. 7525
23 juni
2022

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland, nr. 20-2022, van 23 mei 2022 inzake kennisgevingen referendumverzoeken Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en Omgevingsverordening Noord-Holland 2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van het Presidium van 7 maart 2022;

Gelet op artikel 11 van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;

Besluiten:

1. dat het besluit tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 niet referendabel is gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018;
2. dat het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel is gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening Noord-Holland 2018.

Referendum in Noord-Holland
Noord-Holland biedt inwoners sinds 1995 de mogelijkheid van een correctief raadgevend referendum over besluiten van Provinciale Staten. De Referendumverordening Noord-Holland 2018 (hierna: Referendumverordening) maakt een referendum in Noord-Holland mogelijk. Een referendum wordt gehouden indien het besluit van Provinciale Staten referendabel is en in 3 fasen voldoende kiesgerechtigden de wens kenbaar hebben gemaakt. De eerste fase is het doen van een kennisgeving voor een referendum. Minimaal 500 kiesgerechtigden in de provincie Noord-Holland moeten deze kennisgeving ondersteunen. Provinciale Staten bepalen of in deze fase eerst of het besluit referendabel is en zo ja of de kennisgeving wordt toegelaten. De volgende stap is het inleidend verzoek. Minimaal 10.000 kiesgerechtigden moeten dit verzoek indienen bij de voorzitter van de referendumcommissie. De laatste stap is het definitieve verzoek. Minimaal 45.000 inwoners moeten dit verzoek steunen. Indien het definitieve verzoek aan alle vereisten voldoet, wordt een referendum georganiseerd.

Toelichting
Aanleiding
Stichting Windalarm heeft bij de provincie aangegeven een verzoek te willen doen tot het houden van een referendum over de afstandsnorm inzake wind op land. De tekst van de verzoeken luidt: *"Concreet gaat het om de maatregelen over de afstand van 600 meter tot bebouwing: deze zou moeten worden vergroot naar 10x de ashoogte van de geplande turbine, en windturbines in bijzondere natuur, zoals NNN gebied, Bijzonder Provinciaal Landschap, Natura2000 moeten onder geen beding worden toegestaan. Windturbines zijn immers industriële installaties."*
"De doelstelling van dit referendum is om aan te tonen aan Provinciale Staten dat de inwoners van Noord Holland geen windmolens willen dichtbij woningen en in waardevolle natuur. In de voorliggende omgevingsverordening worden regels die de provincie leefbaar houden geschrapt, terwijl de bewoners liever zien dat deze worden aangescherpt om de leefomgeving goed te houden/te verbeteren."

In de Referendumverordening is bepaald dat een referendumverzoek alleen ingediend kan worden als het gaat om een besluit van Provinciale Staten. Stichting Windalarm kiest ervoor om twee referendumverzoeken in te dienen betreffende twee van onze besluiten, namelijk het besluit tot vaststelling van de eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord–Holland 2020 (partiële herziening) en het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord–Holland 2022 (OV NH2022). Het initiatief richt zich op beide besluiten, omdat in beide besluiten de hierboven genoemde afstandsnorm geschrapt is, respectievelijk niet opgenomen is.

Kader
De bevoegdheid om na een kennisgeving te beslissen of een besluit referendabel is, hebben wij vastgelegd in artikel 5 van de Referendumverordening.

Een besluit over een kennisgeving ziet op twee aspecten:

1. kan over het desbetreffende besluit een referendum worden gehouden of is sprake van één of meer uitzonderingsgronden (art. 5 van de Referendumverordening)?
2. wordt voldaan aan de eisen voor een geldige kennisgeving (tijdig ingediend, voldoende handtekeningen)?

Tijdens onze vergadering op 23 mei 2022 hebben wij met 28 stemmen voor en 26 stemmen tegen besloten dat het besluit tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en het besluit tot vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel zijn gelet op artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening en zijn wij om die reden niet toegekomen aan het tweede punt (de geldigheid van de kennisgeving).

Motivering
De besluiten zijn genomen om de volgende redenen.
De volgende aspecten en deadlines zijn van belang geweest bij het oordeel van de meerderheid van Provinciale Staten dat met de vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 spoedeisende en dringende provinciale belangen zijn gemoeid en dat de inwerkingtreding van deze besluiten niet kan worden uitgesteld:

- wij hebben ruime beoordelingsvrijheid bij toepassing van de uitzondering, zoals opgenomen in artikel 5, tweede lid, onderdeel n van de Referendumverordening;
- de Omgevingsverordening vindt grondslag in hogere regelgeving. Op grond van de Omgevingswet zijn wij verplicht om een Omgevingsverordening vast te stellen;
- wij en Gedeputeerde Staten zijn de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie) voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid overeengekomen met de RES-partners (medeoverheden) waarin concrete afspraken zijn vastgelegd over de maatregelen in Noord-Holland;
- de opwarming van de aarde is nu wereldwijd merkbaar. De uitstoot van broeikasgassen door de mens is onmiskenbaar de oorzaak. Ook is duidelijk dat de grens van 1,5 graad temperatuurstijging bereikt wordt over ongeveer tien jaar. Dat is tien jaar eerder dan verwacht. Binnen drie jaar na heden moet de opwarming onder de 1,5 graden worden gehouden, anders komen er kettingreacties die de temperatuur doen stijgen met 5/6 graden met alle gevolgen van dien. Dit alles staat in het nieuwste rapport van IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Snelheid in het nemen van maatregelen is dus geboden.;
- het Klimaatakkoord van het kabinet d.d. 28 juni 2019 geeft een duidelijke deadline voor maatregelen die ook worden genoemd in het IPCC rapport. Zo moet in 2030 in de 30 RES-regio's gezamenlijk 35 TWh (Terrawattuur) duurzame energie uit zon en wind op land zijn gerealiseerd. Met andere woorden: de zonne- en windparken moeten in 2030 gebouwd en operationeel zijn. Met de gezamenlijke partners is afgesproken dat van deze 35 TWh er 6,3 in Noord-Holland kunnen worden opgewekt in circa 70 zoekgebieden;
- het Klimaatakkoord bevat ook de deadline dat op uiterlijk 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor wind- en zonneparken moeten zijn verleend om deze doelstellingen te kunnen behalen;
- vanwege deze laatstgenoemde deadline dient het nieuwe, ruimere windenergieregime zo snel mogelijk in werking te treden. Er dient immers in 2,5 jaar na heden van globale zoekgebieden tot feitelijke projectlocaties en vervolgens vergunde projecten te komen;
- de periode tussen de inwerkingtreding van de eerste partiële herziening van de OV NH2020 (medio juni 2022) en de inwerkingtreding van de OV NH2022 (op zijn vroegst 1 januari 2023, of mogelijk later als de Omgevingswet niet dan in werking treedt) is daarbij nodig om de procedure richting vergunningverlening tijdig te laten starten;
- daarbij komt dat het oponthoud dat een referendum teweegbrengt, voor onzekerheid zou zorgen bij initiatiefnemers van windturbines en de gemeenten die druk bezig zijn om te voldoen aan de landelijke doelstellingen voor duurzame energie, en dit mogelijk leidt tot uitstel en misschien zelfs afstel van benodigde projecten;
- na inwerkingtreding van de eerste partiële herziening van de OVNH2020 kunnen gemeenten al medio juni 2022 met ons nieuwe, ruimere windregime de zoekgebieden wind en wind+zon uitwerken in hun omgevingsvisies, bestemmings- en/of omgevingsplannen en kunnen initiatiefnemers omgevingsvergunningen aanvragen voor hun windprojecten;
- een referendumprocedure zou nadelige gevolgen hebben gehad voor het tijdpad van de ruimtelijke plannen en omgevingsvergunningsaanvragen inzake windprojecten. In dat geval zouden de RES-regio's in Noord-Holland de deadlines van 1 januari 2025 voor vergunningverlening en die van 2030 voor operationele parken niet halen met mogelijke interventie van het Rijk als gevolg;
- het dringende belang is ook gelegen in de bestuurlijke betrouwbaarheid van de provincie ten opzichte van onze RES-partners en ten opzichte van het Rijk. De eerste partiële herziening van de OVNH2020 en de OV NH2022 zijn noodzakelijk om de afspraken uit het Klimaatakkoord, die de provincie binden, tijdig te realiseren;
- het feit dat de besluitvorming over de eerste partiële herziening van de OVNH2020 en de OV NH2022, en de bijbehorende kennisgevingen, eerder met twee maanden is uitgesteld, doet aan

het voorgaande niets af. Wij willen zorgvuldige besluiten nemen die niet strijdig zijn met aankomend landelijk beleid. Het uitstel is gevraagd in verband met verwacht landelijk beleid over wind op land dat mogelijk gevolgen zouden hebben voor de inhoud van de partiële herziening en OV NH2022. Gedurende deze periode van twee maanden is er echter nog geen duidelijkheid gekomen over landelijk beleid ten aanzien van Wind van Land.
Dit maakt echter wel dat, door het uitstel, het belang om de twee besluiten te nemen inmiddels nog dringender is geworden.

- ons onderhavig besluit wijkt af van het advies van de referendumcommissie. De referendumcommissie is van oordeel dat een eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen als zodanig niet direct andere overheden of partners zou raken en dat de extra tijdsdruk uitvoering van de besluiten niet per se onmogelijk zou maken. Feitelijk is in het advies van de referendumcommissie niet ingegaan op mogelijke dringende provinciale belangen en de beoordelingsvrijheid die PS toekomt bij het onderhavige besluit. Wij constateren dat de uitzonderingsgrond voor meerdere redenen interpretabel is. Bovenstaande overwegingen geven een invulling van de beoordelingsvrijheid waarin wordt uitgegaan van een andere benadering van de vertraging en tijdsdruk. De uitzonderingsgrond is bij de afwijzing van een eerdere kennisgeving over de RES 1.0 ook toegepast. Daar ging het over de klimaatplannen – weliswaar vastgelegd in de RES 1.0 – maar nu hebben de besluiten ook een direct raakvlak met het klimaat. Als besloten zou worden dat de besluiten referendabel zijn, ook als daarbij besloten zou worden tot inwerkingtreding van de nog aan een mogelijk referendum onderworpen besluiten, zal de onzekerheid bij gemeenten en initiatiefnemers over de toepasselijke provinciale regels naar verwachting leiden tot vertraging in de realisatie van de genoemde windprojecten en zal dit de uitvoering van de RES 1.0 bemoeilijken. Dit is gelet op de harde doelstelling en deadline in het Klimaatakkoord voor ons niet aanvaardbaar.

Overige overwegingen van de statenfracties die tegen het besluit hebben gestemd
De statenfracties die tegen het besluit hebben gestemd en van oordeel zijn dat de besluiten wel referendabel zijn, hebben tijdens de beraadslaging in onze vergadering op 23 mei 2022 (de verslagen van de beraadslaging en besluitvorming over dit agendapunt zijn bij dit besluit bijgevoegd) samengevat de volgende overwegingen naar voren gebracht:

- Een referendum is een instrument voor het goed betrekken van inwoners van onze provincie met het doel om meerwaarde voor onze burgers en onze democratie te creëren. De initiatiefnemers hebben zorg over het specifieke onderwerp "wind op land". De Omgevingsverordening gaat over veel andere belangrijke onderwerpen waaronder de bescherming van de leefomgeving. Een simpele ja/nee-vraag over de gehele Omgevingsverordening past daar niet goed bij;
- Nu het referenduminstrument bestaat, is het niet goed voor het vertrouwen in de politiek om dat nu af te wimpelen, juist en in het bijzonder omdat windmolens een onderwerp is dat zo veel mensen beroert;
- De Noord-Hollander wil om allerlei redenen aan de noodrem trekken in de vorm van een referendum en dat is een middel om bij grote vraagstukken de wil van de inwoners te laten spreken. Deze manier van burgerparticipatie komt het vertrouwen in de overheid en de leefbaarheid van de provincie ten goede;
- Wij hebben nu eenmaal de referendumverordening en nu het zo ver is, zullen we er ook naar moeten handelen. Dan zitten we nog met de eigenlijk onmogelijke uitdaging om een goede referendumvraag te formuleren. Hoe dan ook, deze casus laat al meteen zien dat een referendum misschien sowieso niet, maar op provinciaal niveau gewoon niet een middel is dat we zouden moeten willen;
- We hebben een duidelijk advies van de referendumcommissie dat de besluiten wel referendabel zijn;
- Er is een mogelijkheid in de Referendumverordening opgenomen om de besluiten nu te nemen en in werking te laten treden en af te wachten wat het referendum brengt. Dan kunnen we daarna bekijken of we misschien een ander besluit moeten nemen;
- We moeten de opwekking van duurzame energie op zo'n manier regelen dat mensen geen onredelijke overlast ervaren of gezondheidsrisico's lopen. De onderzoeken die nu lopen inzake gezondheidseffectscreening moeten betrokken worden bij de definitieve vergunningverlening.
- Dat de energietransitie urgent is en we er snel mee door moeten betekent niet dat het referendum afgewezen moet worden; de referendumverordening biedt burgers immers deze mogelijkheid.
- We hebben in 2018 de Referendumverordening vastgesteld en keer op keer als mensen een verzoek indienen, wordt het weggewuifd. De redenen zijn onnavolgbaar: het is een raadgevend referendum, het agendapunt is de vorige keer uitgesteld dus is het niet spoedeisend en er is één doelstelling voor de totale opwek van 35 Twh in 2030 en geen doelstelling voor windturbines.
- De kiezers worden in de steek gelaten en worden geen gelegenheid gegeven om zich uit te spreken.

Advies referendumcommissie
De referendumcommissie Noord-Holland heeft op 28 februari 2022 ongevraagd advies aan ons uitgebracht ten aanzien van de ingediende kennisgevingen. De referendumcommissie heeft geadviseerd

dat de vaststelling van de eerste partiële herziening OV NH2020 en de OV NH2022 referendabel zijn op grond van de Referendumverordening. De commissie stelt vast dat het bij de voornoemde besluiten, anders dan bij RES 1.0, gaat om eigen regels van de provincie. Eventuele vertraging die een referendum over de besluiten zou betekenen, raakt als zodanig niet direct andere overheden of partners; ook zou weliswaar de tijdsdruk bij de latere uitvoering kunnen toenemen, maar die extra druk zou uitvoering van het besluit niet per se onmogelijk maken. Daarbij komt dat eventuele vertraging niet hoeft op te treden als PS ook bij een voortgaand referenduminitiatief menen dat uitvoering geen uitstel lijden kan. Dan kan conform artikel 11, derde lid, van de Referendumverordening worden besloten tot inwerkingtreding van de nog altijd mogelijk aan een referendum onderworpen besluiten. De referendumcommissie meent al met al dat geen overtuigende argumenten aanwezig zijn om te komen tot de conclusie dat de besluiten waarover een kennisgeving is ingediend zo spoedeisend of dringend zijn dat de in artikel 5, tweede lid, onder n genoemde uitzonderingsgrond aanwezig is.

In een kennismakingsbijeenkomst met Provinciale Staten op 28 maart 2022 heeft de referendumcommissie het volgende aangegeven: De uitzonderingsgrond over spoedeisende of dringende provinciale belangen laat ruimte voor interpretatie. Het is een keuze in de Referendumverordening om aan te geven dat als het even niet zint, dat er haast bij is en dat het verder moet. Het gaat om dringende en spoedeisende zaken die echt geen uitstel vergen. Uiteindelijk is het aan Provinciale Staten om er de gezaghebbende interpretatie aan te geven.

Met een goed advies van de referendumcommissie kunnen de Staten hun voordeel doen, maar soms kan anders worden besloten. Als er vanuit de politieke sfeer, binnen de Staten, een andere politieke afweging speelt, kan van het advies van de referendumcommissie worden afgeweken.

Conclusie
Een meerderheid van Provinciale Staten heeft om de redenen onder het kopje "*Motivering*" geoordeeld dat, gelet op het karakter van de besluiten tot vaststelling van de Eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022, deze besluiten niet referendabel zijn. De inwerkingtreding en uitvoering van de besluiten kan niet worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende en dringende provinciale belangen. Er is geen gelegenheid om bij de besluitvorming nog de uitkomst van een eventueel referendum af te wachten en te betrekken.

Haarlem, 23 mei 2022.

Provinciale Staten van Noord-Holland,

A.T.H. van Dijk, voorzitter
K. Bolt, statengriffier

Bezwaar

Als u belanghebbende bent, kunt u binnen zes weken na de publicatie van dit besluit in het Provinciaal Blad schriftelijk bezwaar aantekenen.

Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Provinciale Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA Haarlem. Wij verzoeken u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Gelijktijdig met het indienen van een bezwaarschrift kunt u - bij een spoedeisend belang - een voorlopige voorziening vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland.
Meer informatie vindt u op www.noord-holland.nl.

Referendumcommissie provincie Noord-Holland

Aan de Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland
Aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

17 mei 2022

Onderwerp: advies vervolg mogelijk referendumproces besluiten OV NH2020 en OV NH2022

Geachte leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten,

De Referendumcommissie provincie Noord-Holland (verder: de commissie) heeft begrepen dat op de PS-vergadering van 23 mei aanstaande besloten wordt over de kennisgevingen in het kader van de Referendumverordening Noord-Holland 2018 [verder: de verordening]. Deze kennisgevingen zijn ingediend om een provinciaal raadgevend correctief referendum (strikt genomen: twee referenda) mogelijk te maken over de 1e partiële herziening Omgevingsverordening NH2020 (OV NH2020) en de Omgevingsverordening NH2022 (OV NH2022).

Op 23 mei kunnen PS conform artikel 10 en 11 van de verordening besluiten om a) de kennisgevingen niet toelaatbaar te achten; of b) de kennisgevingen toelaatbaar te achten. In het eerst geval is het referenduminitiatief in beginsel beëindigd. In het tweede geval wordt het referendumtraject vervolgd. Het is deze tweede mogelijkheid waarop dit advies betrekking heeft.

Ons advies betreft twee aspecten: a) de (beschikbaarheid van) de besluiten en b) de ter ondersteuning te verzamelen handtekeningen.

ad a) de besluiten
Bij toelating van de kennisgevingen wordt de mogelijkheid geopend om een inleidend verzoek voor een referendum in te dienen. Kiesgerechtigden kunnen een verzoek om een referendum te houden bij de voorzitter van de referendumcommissie indienen; dat verzoek dient binnen een termijn van vier weken na het tijdstip van bekendmaking van de beslissing te zijn ontvangen (art. 15 verordening). Hierbij is van belang dat de (twee) besluiten waarop het referenduminitiatief betrekking heeft op de kortst mogelijke termijn voor kiesgerechtigden beschikbaar zijn. Immers, een eventueel referendum kan enkel gaan over een genomen besluit en bij de overweging al dan niet steun te verlenen aan een referenduminitiatief moeten kiesgerechtigden van dat besluit kennis kunnen nemen. Het is dan ook van groot belang dat beide besluiten integraal op reguliere wijze worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad, of via andere gezaghebbende en voor het grotere publiek eenvoudig toegankelijke communicatiekanalen. Alle andere wijzen van openbaarmaking van de besluiten, of van een van die besluiten, moet problematisch worden geacht, omdat in die gevallen niet evident is dat het hier de uiteindelijke besluiten betreft dan wel omdat in die gevallen extra inspanningen van kiesgerechtigden worden gevraagd.

ad b) de handtekeningen
In het referendumproces is drie maal de eis opgenomen van het verzamelen van ondersteunende handtekeningen, voor de kennisgeving (500), het inleidende verzoek (10.000) en het

definitieve verzoek (45.000). De huidige referendumverordening laat ruimte voor uiteenlopende interpretaties als het gaat om de vraag of een eenmaal gezette handtekening blijft gelden en meetelt bij volgende fasen, of dat per onderscheiden fase apart de mogelijkheid bestaat een ondersteuningshandtekening te zetten en de teller drie keer op nul begint. Op dit punt is helderheid van cruciaal belang, omdat de commissie op enig moment dient vast te stellen of aan de gestelde voorwaarden is voldaan en dient te weten wanneer welke handtekening als geldig mag (mee)tellen. De verordening laat een interpretatie toe van cumulatie van alle handtekeningen en in de provinciale communicatie is melding gemaakt van deze interpretatie, hoewel vanuit een formeel-juridische optiek bezien handtekeningen die gezet zijn in het kader van de kennisgeving niet op een al genomen besluit betrekking hebben en om die reden niet kunnen worden gezien als ondersteuningen in de zin van de verordening. Anderzijds is, vanuit een meer praktische optiek (die echter in potentie juridische risico's met zich brengt), de voornoemde meerduidigheid en eerdere communicatie van de kant van de provincie die suggereerde dat van cumulatie sprake zou zijn allicht grond voor gewekte en gerechtvaardigde verwachtingen bij kiesgerechtigden. Een besluit over al dan niet gehele (kennisgeving, inleidend en definitief verzoek) of gedeeltelijke (inleidend en definitief verzoek) cumulatie van handtekeningen van PS dient hoe dan ook op de kortst mogelijke termijn de op dit punt benodigde helderheid en eenduidigheid te creëren, voor met name kiesgerechtigden maar tevens voor de commissie.

Een (provinciaal) referendum vereist procedurele zorgvuldigheid en helderheid, meer nog in een situatie waarin eerdere ervaringen of een gevestigde praktijk met een dergelijk instrument ontbreken. Naar de mening van de commissie dient dan ook, in deze eerste fase van het referendumproces, op de voornoemde punten snel helderheid te worden geschapen. Om die reden heeft de commissie het wenselijk geacht om, voor de PS-vergadering van 23 mei, u met dit advies enige extra informatie en overwegingen aan te reiken die mogelijk bijdragen aan de gewenste zorgvuldigheid.

In de hoop en verwachting dat u bereid en in staat bent bovenstaand (ongevraagd) advies te betrekken in de overwegingen en nadere besluitvorming, en uiteraard bereid tot nader overleg,

hoogachtend,

Referendumcommissie van de provincie Noord-Holland,

Carien Boonstra
secretaris

Joop van Holsteijn
voorzitter

Hoor- en adviescommissie

1878406/1904986

Openbare zitting van Kamer I uit de Hoor- en adviescommissie ingevolge de Algemene wet bestuursrecht (Awb) aan de Paviljoenslaan 1 te Haarlem op

donderdag 22 september 2022 om 10.00 uur

V E R S L A G

van de behandeling van het bezwaarschrift ingevolge artikel 7:1 van de Awb van [redacted] te Amsterdam en Stichting Windalarm te Amsterdam (tezamen bezwaarden), ingediend door [redacted], tegen het besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland (verweerders) van 23 mei 2022, waarbij is besloten dat de eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en de Omgevingsverordening Noord-Holland 2022 niet referendabel zijn gelet op artikel 5 van de **Referendumverordening Noord-Holland 2018.**

Aanwezigen
de leden:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

- [redacted], fungerend secretaris

alsmede:
- [redacted], gemachtigde van bezwaarde

en namens verweerders:
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

De voorzitter opent de vergadering en stelt aan de orde de behandeling van bovengenoemd bezwaarschrift. Zij heet de aanwezigen welkom, stelt de leden van de commissie voor en licht de functie van de Hoor- en adviescommissie toe. Vervolgens krijgen bezwaarden het woord.

Bezwaarden geven aan geen pleitnota te hebben maar wel graag het grote plaatje te willen schetsen. Stichting Windalarm is in Amsterdam ontstaan en wil geen windturbines rond Amsterdam en in of bij beschermde natuur. Mensen hebben gezondheidsklachten die veroorzaakt worden door de industriële installaties en er zijn ook veel nadelen van bekend. Maar de stichting steunt wel degelijk de energietransitie. Zij ziet dat er meerdere wegen zijn die naar Parijs leiden (sic.). Het rapport dat de stichting heeft toegestuurd is met name bedoeld om de alternatieven te

laten zien, want het is uiteindelijk een ruimtelijke ordeningsvraagstuk. De turbines kunnen beter op zee dan op land, daar zijn ze ook efficiënter. Het is moeilijk om de discussie te voeren. Men wil 35 Twh hernieuwbare energie. Als die behaald is, kunnen partijen de ambities bespreken over wind op zee en van de zon. De stichting wil graag dat het klimaatakkoord nageleefd wordt, dat er wind op zee komt en dat de discussie gevoerd wordt. Daarom is een referendum aangevraagd, om het gesprek over de duurzame energievoorziening gaande te krijgen. Zodat mens en natuur niet gehinderd worden door de opwekking van die energie. De RES is bedacht om te kijken waar de turbines en panelen ingericht kunnen worden. Alle gemeenten en provincies hebben een bod gedaan waar zij wellicht ruimte hebben. De Provincie Noord-Holland heeft 6,3 Twh geboden. In totaal in Nederland is 55 Twh geboden. Er moet minimaal 35 Twh behaald worden. De Provincie Noord-Holland geeft aan dat als die windturbines op land er niet komen, die doelen niet worden behaald. Dat is inclusief wat er al staat. Wellicht kan een deel wel gerealiseerd worden als de 600 meter grens behouden blijft.

Bezwaarden gaan in op de chronologie van de besluitvorming. De RES is in voorjaar / zomer 2021 vastgesteld. De omgevingsverordeningen waren toen nog niet gewijzigd. Provinciale Staten heeft daarmee een voorschot genomen op de nog te wijzigen verordeningen. Er is toen eigenlijk een toezegging gedaan terwijl men wist dat er nog besluitvorming moest komen die referendabel is.

Er waren 100 insprekers, dus verzet door bewoners viel te verwachten.
De RES 1.0 is nu vastgesteld. Elke twee jaar wordt er eentje vastgesteld dus telkens kunnen nieuwe locaties aangewezen worden voor windturbines. Telkens moet gezocht worden naar oplossingen met draagvlak. Dat wordt nog wel eens vergeten. Als al die turbines geplaatst worden, komen er gezondheidseffecten op de bewoners. Er is nergens te zien hoe Provincie Noord-Holland dit heeft meegewogen in het grotere belang. Zij moet toch zorgen voor een veilige gezonde leefomgeving.
In het verweer is aangegeven dat er sprake is van een zorgvuldige voorbereiding, want er is overleg geweest met de huisadvocaat. Overleg maakt de motivering nog niet juist.
Een referendum wordt aangevraagd als men het niet eens is met de voorgenomen besluitvorming. Die beoordelingsvrijheid van verweerders bij dit verzoek om een referendum is daarom juist heel klein, want zij willen het voorgenomen besluit het liefst door laten gaan.
Volgens bezwaarden is de datum van 1 januari 2025 voor de vergunningverlening ook met een referendum haalbaar. Bezwaarden refereren hierbij naar de gegevens van het Planbureau voor de Leefomgeving. Met het huidige gebrek aan personeel moet juist gekeken worden naar turbines met de grootste impact. Dat zijn turbines op zee.
In het verweerschrift is opgenomen dat het RES bod niet zomaar verlaagd kan worden. Bezwaarden reageren hierop dat in een volgende RES weer een andere afweging gemaakt kan worden.

Je kan je afvragen waarom de realisatie van de turbines zo lang duurt. Dit komt juist doordat omwonenden tegen turbines zijn die hun gezondheid beïnvloeden. Wanneer de normen hoger zouden zijn, zouden er veel minder bezwaren zijn.

Bezwaarden willen de voorkeursoptie van de Nederlanders, geen wind op land. Kan de overheid dat nou niet doen? Bezwaarden zitten niet zozeer te wachten op een referendum, maar wel op de discussie die op dit moment niet gevoerd wordt.

Verweerders lezen hun pleitnota voor. Deze is aan het verslag toegevoegd. Daarna geven zij aan dat bezwaarden met name ingaan op de inhoud van het besluit. De inhoud speelt indirect wel mee omdat het te maken heeft met de spoedeisendheid van de belangen. Maar het beleid staat nu niet ter discussie.

De voorzitter vraagt verweerders om het precieze verschil uit te leggen tussen de omgevingsverordening 2020 voor en na de wijziging.

Verweerders geven aan dat 600 meter norm en maximale ashoogte is losgelaten en het werkingsgebied is veranderd. De zoekgebieden zijn als werkingsgebieden opgenomen in de wijziging 2020 en omgevingsverordening 2022. Op basis daarvan kunnen gemeenten besluiten nemen. Het kan dat gemeenten zelf ook een strikter regiem willen en wel die 600 meter afstand houden.

De voorzitter vraagt of het klopt dat in de omgevingsverordening 2020 wel voorzien is in de mogelijkheid van windmolens, maar dat de eisen daaraan strenger waren.

Verweerders geven aan dat de vergunningsbevoegdheid altijd bij de provincie lag.

De voorzitter vat samen dat er al turbines toegelaten werden en dat bezwaarden geen soepelere regels willen.

Bezwaarden geven aan dat de Raad van State[1] een uitspraak heeft gedaan met het gevolg dat er op het moment geen landelijke regels zijn. In de loop van volgend jaar komen nieuwe landelijke normen. Bezwaarden vinden het opmerkelijk dat de landelijke norm op dit moment niet bekend is maar er wel spoedeisendheid is voor provinciale regels.

De voorzitter merkt op dat in de technische briefing is opgenomen dat als het referendum doorgaat, en de besluiten niet in werking treden, er dan geen omgevingsverordening zou zijn als de omgevingswet in werking treedt. Waarom blijft de oude verordening van 2020 niet van kracht?

Verweerders geven aan dat dit samenhangt met het stelsel van de omgevingswet. Als de omgevingswet in werking treedt, moet er een nieuwe verordening zijn.

De voorzitter vraagt of het niet mogelijk is om de omgevingsverordening van 2020 (opnieuw) te bekrachtigen of opnieuw vast te stellen.

Verweerders antwoorden dat er dan aansluiting mist. De verordening van 2020 moet dan omgebouwd worden, want er zijn al wijzigingen in de verordening van 2022 opgenomen, die niet in de 2020 verordening staan.

De voorzitter merkt op dat met het ombouwen de 2020 verordening wel van toepassing zou kunnen zijn.

---

[1] ABRvS 30-06-2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395

Verweerders merken op dat er een artikel in de referendumverordening is waaruit volgt dat het besluit wel alvast in werking treedt. Als je de wijzigingen die in de 2020 verordening nodig zouden zijn doorvoert, dan ga je sleutelen aan een besluit dat onderhavig is aan een referendum.

Bezwaarden merken op dat zij niet tegen de gehele verordening zijn. Als het aan bezwaarden ligt, treedt de verordening in werking en ondertussen wordt het referendum gehouden over de vraag: willen we de wind op land regels behouden? Als daar 'ja' uit komt, kunnen met een wijziging de regels er weer ingezet worden. Als de doorlooptijd 5,5 jaar is, zullen in de tussentijd die windmolens er niet staan. Er zijn dan geen problemen met verordeningen die er niet zijn, terwijl je wel de mening van je inwoners kan vragen met een raadgevend referendum.

Verweerders reageren dat een referendum gaat over een PS besluit. Als uit het referendum, met die vraagstelling, een 'ja' komt, dan moet er een voorstel tot intrekking van het besluit komen. Bovendien zou aan elke kiesgerechtigde gevraagd moeten worden: 'heeft u uw handtekening gezet alleen voor wind op land, of voor iets anders in de verordening'?

Bezwaarden reageren dat zij twee verzoeken hebben gedaan. Zeker bij de wijziging van de omgevingsverordening 2020 is het heel helder om welke set regels het gaat, die van wind op land. Dit is een signaal vanuit de inwoners. Formeel is gekozen over het al dan niet doorgaan van de omgevingsverordening, maar het gaat bezwaarden om de wind op land. PS kunnen iets initiëren om extra regels te stellen voor wind op land. Het doel van bezwaarden is niet het referendum an sich, maar het gesprek aangaan. Het referendum is een prima middel om dit te doen, omdat PS uiteindelijk bepalen of ze er iets mee gaan doen of niet.

De voorzitter vraagt of bezwaarden nog een ander haakje kunnen vinden. Kunnen zij een andere mogelijkheid vinden om een referendum te houden, zonder de omgevingsverordening ter discussie te stellen?

Bezwaarden geven aan dat er een bepaalde visie is over hoe een proces wordt ingericht. Bezwaarden vinden de verordening het beste om tegen in te gaan. Gemeente Amsterdam heeft het bestemmingsplan uitgesloten van referendum. Dit besluit van PS ziet op de windturbines en dat is waar het bezwaarden om gaat. Bezwaarden vragen zich af waarom de referendumcommissie in de vraagstelling niet duidelijk kan maken wat de doelstelling van de aanvrager van het referendum is.

Verweerders geven aan dat de referendumcommissie een formele benadering heeft en dat voor haar het verzoek over de gehele verordening gaat.

De voorzitter refereert aan de eerdere opmerking van verweerders dat bij een uitslag waarbij het besluit wordt afgewezen, het besluit ingetrokken wordt. Het is toch een raadgevend referendum?

Verweerders geven aan dat dit volgt uit artikel 64 van de referendumverordening.[2]

Commissielid [redacted] gaat in op de datum van 1 januari 2025. Zij begrijpt dat dit volgens bezwaarden niet zo'n harde datum is en dat dit volgens verweerders wel het geval is.

Verweerders geven aan dat op pagina 163 van het Klimaatakkoord gezamenlijk doelen geformuleerd staan ten aanzien van hernieuwbare energie. Daar staat ook in dat per 1 januari 2025 alle benodigde vergunningen moeten zijn afgegeven en de aanbesteding moet zijn afgerond. Dat hangt niet per se aan de subsidie. De afspraak is minimaal 35 Twh. Wanneer je terugrekent betekent dat dat de vergunningen op tijd aangevraagd moeten worden. Het belangrijkste punt is de tijdige realisatie van de 35 Twh.

Bezwaarden geven aan dat het Planbureau voor de Leefomgeving bijhoudt hoeveel aanvragen er zijn. De Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) moet dat doorgeven aan het Planbureau voor de Leefomgeving(PBL). Er zijn nu al zoveel aanvragen gedaan. Niet alles kan toegewezen worden, daar zit een onzekerheid in. Zon op land moet ook capaciteit op het netwerk hebben, windturbines gaan doorgaans wel door. In de provincie Noord-Holland gaat het nog maar om 0,43 Twh uur aan vergunningen. Dat is een minimaal risico.

De voorzitter vraagt naar het risico van ondernemers die niet willen investeren.

Bezwaarden zien dat risico, maar tegelijkertijd zijn nu geen regels, dus daarbij is het risico veel groter.

Verweerders verwijzen naar de uitspraak van de Raad van State omtrent windpark Delfzijl. De afdeling heeft daarbij aangegeven dat locatie gebonden vergunningen juist nog toegelaten zijn. De praktijk kan dus gewoon doorgaan.

Bezwaarden merken op dat de beslissing over de omgevingsverordening een keer is uitgesteld omdat PS een motie in de Tweede Kamer wilde afwachten, deze is aangenomen in de Tweede Kamer. Een en ander zag op de stimulering van duurzame energieproductie.

De voorzitter vraagt hoe bezwaarden de organisatie van het referendum voor zich zien.

Bezwaarden reageren dat geprobeerd is om het al in oktober te agenderen. Dan had het referendum met de gemeenteraadsverkiezingen meegenomen kunnen worden. Dat is niet gelukt. Nu zou het met de PS verkiezingen meegenomen kunnen worden.

---

[2] Artikel 64
Indien onherroepelijk is vastgesteld dat een referendum heeft geleid tot een raadgevende uitspraak tot afwijzing, wordt door Gedeputeerde Staten zo spoedig mogelijk bij Provinciale Staten een voorstel voor een besluit ingediend dat uitsluitend strekt tot intrekking van het besluit of tot regeling van de inwerkingtreding van het besluit.

Verweerders schetsen de drie stappen met handtekeningen die genomen moeten worden. Daar gaan een aantal maanden overheen. Er zijn termijnen voor het indienen van de handtekeningen en deze moeten geteld worden. Als er genoeg handtekeningen zijn, dan wordt een referendum georganiseerd. Dat zou een setting zijn zoals bij verkiezingen.

De voorzitter vraagt of rekening moet worden gehouden met een jaar doorlooptijd.

Verweerders geven aan dat het iets korter is, maar de gemeenten moeten het organiseren en het kost veel geld.

De voorzitter reageert dat het nu niet over het geld gaat. De referendumverordening is er, dus als aan de eisen wordt voldaan, moet je een referendum houden.

Commissielid [redacted] vraagt aan verweerders of de getallen, zoals de 0,43 Twh die bezwaarden aanhalen, kloppen.

Verweerders durven dit niet specifiek te benoemen. Zij kunnen dit nog wel uitzoeken. De aanpassingen in de verordeningen waren echt nodig om de herstructureringsgebieden aan te kunnen wijzen.

Commissielid [redacted] vraagt of het uitgezocht is dat zonder aanpassing van de regels de opgaven niet behaald konden worden.

Verweerders geven aan dat als je de kaarten van de herstructureringsgebieden bij de verordening 2020 en van de wijziging hiervan over elkaar heen legt, dan het verschil te zien is.

Commissielid [redacted] vraagt of voor die 0,43 Twh echt die wijziging nodig is.

Verweerders reageren dat in de RES afspraken is gezegd dat de zoekgebieden aangewezen moeten worden.

Commissielid [redacted] vraagt of het rapport dat Stichting Windalarm bij het bezwaar gevoegd heeft al beschikbaar was toen de PS leden keken naar dit onderwerp.

Bezwaarden geven aan dat dit niet het geval is. Bij het voortgangsrapport van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie is gevraagd om meerdere scenario's. Dit is niet gedaan, dus vandaar dat de stichting dit zelf nog gedaan heeft.

Commissielid [redacted] vraagt wat de bron is van de 0,43 Twh die bezwaarden noemen.

Bezwaarden geven aan dat komt uit de documenten van de provincie over de RES. Bezwaarden zullen de exacte vindplaats naar de secretaris sturen.

Commissielid [redacted] vraagt of bezwaarden contact hebben met PS leden.

Bezwaarden geven aan dat zij dit regelmatig hebben. Ook met gemeenteraadsleden, Tweede Kamerleden en RVO. Je krijgt vaak te horen dat deze partij niet over dat onderwerp gaat en als bewoner(s) word je pas als laatste betrokken.

Commissielid [redacted] vraagt wat zij zeggen over het referendumverzoek van bezwaarden.

Bezwaarden geven aan dat de hele oppositie voor het referendum was. De motie bij de Tweede Kamer stond eerst voor de gemeenteraadsverkiezingen geagendeerd. Voor de publieke opinie kwam een later tijdstip voor het referendumverzoek goed uit. Het is jammer dat partijen zich in bochten wringen, om de klimaatdoelen te behalen. De branche heeft een grote invloed. Het belang van de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie is niet altijd hetzelfde belang als dat van de inwoners.

De voorzitter geeft partijen de mogelijkheid tot een laatste woord.

Bezwaarden benadrukken nogmaals dat er twee verzoeken waren, die elk hun eigen beoordeling behoeven.

Bezwaarden sturen de vindplaats van de 0,43 Twh op en verweerders krijgen nog een kans om hierop te reageren. Bezwaarden zijn akkoord met de verdaging van de beslistermijn tot de reactie van verweerders is ontvangen.

Nadat gebleken is, dat geen der aanwezigen behoefte heeft aan het maken van nadere opmerkingen, schetst de voorzitter in het kort het verdere verloop van de procedure en sluit zij de vergadering.

Haarlem, donderdag 22 september 2022

[redacted]

[redacted],

fungerend secretaris

[redacted]

[redacted],

voorzitter

***Beschermingsregimes zoals BPL, Natura 2000 en andere beperkingen zoals radarzonering zijn niet meegenomen**

Legenda

- 600 meter buffer verblijfsobjecten
- Provinciegrens

Kilometers
0 2,5 5 10 15 20

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

14-11-2022

PROJECTOMSCHRIJVING

KAARTTITEL
Noord-Holland RES zoekgebieden met 600 buf er om verblijfsobjecten.

KAARTNUMMER
01

GIS SPECIALIST Robert Hofstede
SCHAAL 1:300.000
PROJECTLEIDER Lex Runia
FORMAAT A3
DATUM 14-11-2022
BLAD IN BLADEN 1 van 1
STATUS
WIJZ.NR

www.anteagroup.nl
anteagroup

Legenda

Dit deel van de huidige RES zoekgebieden wind en wind + zon valt af bij handhaving van de strengere eisen (600 meter eis en 3 op een lijn eis)

Provinciegrens

*Beschermingsregimes zoals BPL, Natura 2000 en andere beperkingen zoals radarzonering zijn niet meegenomen

Texel
Den Helder
Heerhugowaard
Alkmaar
Hoorn
Ijsselmeer
Markermeer
Noord-Holland
Purmerend
Lelystad
Zaanstad
Zaandam
Haarlem
Amsterdam
Almere
Harderwijk
Hoofddorp
Amstelveen
Hilversum
A31
A7
A9
A22
A8
A5
A6
A2
A27

Kilometers
0 2,5 5 10 15 20

OPDRACHTGEVER
Provincie Noord-Holland

11-11-2022

PROJECTOMSCHRIJVING

KAARTTITEL
Noord-Holland RES zoekgebieden met 600 buf ér om verblijfsobjecten.

KAARTNUMMER
02

GIS SPECIALIST
Robert Hofstede

SCHAAL
1:300.000

PROJECTLEIDER
Lex Runia

FORMAAT
A3

DATUM
11-11-2022

BLAD IN BLADEN
1 van 1

STATUS

WIJZ.NR

www.anteagroup.nl

anteagroup

Provincie Noord-Holland

Aan
Provinciale Staten van Noord-Holland
Kopie aan

Uw contactpersoon
dhr. drs. Krijgsman, E.
Statengriffie

Telefoonnummer +31235144622
krijgsmane@noord-holland.nl

28 november 2022

Betreft: Noodverordening inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie in relatie tot beslissing op bezwaar referendumverzoek

Memo

Beslissing op bezwaar referendumverzoek

Op 19 december dienen PS te beslissen op het bezwaarschrift dat is ingediend tegen de afwijzing van het referendumverzoek over de versoepelde regels rond windturbines. Bij het nemen van een beslissing op bezwaar dienen ook feiten en omstandigheden die zich na het indienen van het bezwaarschrift hebben voorgedaan te worden betrokken ('ex nunc' toetsing). De hoor- en adviescommissie heeft geadviseerd het bezwaarschrift gegrond te verklaren en het eerdere besluit te herroepen. Na het uitbrengen van dit advies zijn de Europese energieministers echter akkoord gegaan met een noodverordening over energietransitie. Deze noodverordening moet ook worden betrokken bij het nemen van de beslissing op bezwaar.

Noodverordening

De Europese energieministers zijn op 24 november jl. informeel akkoord gegaan met een noodverordening om de energietransitie te versnellen. Over de inhoud van dit voorstel wordt niet verder onderhandeld. De formele goedkeuring zal waarschijnlijk 13 december a.s. plaatsvinden.
Deze noodverordening houdt onder andere in dat projecten ten behoeve van hernieuwbare energie automatisch van "overstijgend publiek belang" zijn.[1] Met het oog op dit "overstijgend publiek belang" worden bouwprojecten anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld op basis van de Wet natuurbescherming. Ook worden vergunningsverleningsprocessen voor projecten ten behoeve van hernieuwbare energie verkort en vereenvoudigd.[2] Deze noodverordening heeft rechtstreekse werking en gaat boven Nederlandse wetgeving.

[1] artikel 2 Noodverordening.
[2] artikelen 3, 4 en 5 Noodverordening.

Overstijgend publiek belang en beoordeling windprojecten

De planning, bouw en exploitatie van windparken worden geacht van hoger openbaar belang te zijn dan doeleinden in het kader van de Wet natuurbescherming en worden geacht de volksgezondheid en de openbare veiligheid te dienen. Dit betekent dat bij nieuwe aanvragen voor windparken automatisch wordt voldaan aan de voorwaarde dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is. Deze aanvragen kunnen dan ook op basis daarvan worden vergund.

Gevolgen voor beslissing op bezwaar

Spoedeisende of dringende provinciale belangen

Centraal bij de heroverweging van het besluit tot afwijzing van het referendumverzoek staat de uitzonderingsgrond dat de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen.[3]
De noodverordening heeft als doel om bouwprojecten gericht op de energietransitie, waaronder wind op land projecten, te versnellen. De versnelling van de energietransitie wordt in de noodverordening aangemerkt als overstijgend publiek belang. Het in de noodverordening bepaalde overstijgende publieke belang bij versnelling van windparken geeft extra gewicht aan de uitzondering spoedeisend en dringend belang.

Uitvoering van verdragen of besluiten van volkenrechtelijke organisaties

Daarnaast is bij de heroverweging nu ook een andere uitzonderingsgrond van belang. In artikel 5, tweede lid, onder k, van de Referendumverordening is bepaald dat geen referendum kan worden gehouden over een besluit dat strekt tot uitvoering van verdragen of besluiten van volkenrechtelijke organisaties (zoals deze noodverordening). De rechtstreekse werking van de noodverordening op de uitvoering van de Omgevingsverordening betekent dat PS de uitzondering “uitvoering besluit EU” bij de heroverweging moeten betrekken.

[3] artikel 5, tweede lid, onder n van de Referendumverordening NH2018

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 18 november 2022
Betreft Appreciatie noodverordening 'Versnelde inzet van hernieuwbare energie'

Ons kenmerk
DGKE / 22546456

Geachte Voorzitter,

Op 9 november 2022 presenteerde de Europese Commissie de noodverordening *Proposal for a COUNCIL REGULATION laying down a framework to accelerate the deployment of renewable energy*. Het voorstel vloeit voort uit de conclusies van de Europese Raad (ER) van 20-21 oktober jl., waarin opgeroepen werd om aanvullende maatregelen te nemen, waaronder een versnelde vereenvoudiging van de vergunningsprocedures om de uitrol van hernieuwbare energie en energienetten te bespoedigen, met inbegrip van noodmaatregelen op basis van artikel 122 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

In deze brief ontvangt u een appreciatie van de voorgestelde verordening. Deze brief vervangt het reguliere BNC-fiche vanwege de zeer korte termijn waarbinnen besluitvorming over de verordening wordt beoogd. Het voorzitterschap wil mogelijk al tijdens de buitengewone Energieraad op 24 november a.s. een politiek akkoord bereiken op dit voorstel.

Inhoud noodverordening
De voorstellen uit de onderhavige noodverordening overlappen deels met voorstellen uit het onderdeel ‘faster permitting’ uit het REPowerEU-pakket. Over deze voorstellen wordt nog onderhandeld in de Raad en deze worden onderdeel van de triloog over de Renewable Energy Directive (RED).

Met het oog op de hoge urgentie van de energietransitie en de huidige energiecrisis stelt de Commissie onderhavige noodverordening voor om vergunningverlening voor hernieuwbare energiebronnen in EU-lidstaten te versoepelen en te versnellen. Dit betreft met name het versnellen van de vergunningverlening voor energieprojecten door energie-opwekfaciliteiten, de aansluiting ervan op het netwerk en eventueel nieuw netwerk door deze aan te merken als overstijgend publiek belang (*overriding public interest*). Daarbij worden wijzigingen voorgesteld over de toetsingswijze van ecologische impact bij projecten in het kader van de energietransitie buiten Natura2000-gebieden, mits significante negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

Verder stelt de Commissie – in aanvulling op het principe van overstijgend publiek belang – versnellingen voor een aantal technieken voor in het vergunningverleningsproces. Genoemde technieken zijn gekozen vanwege de potentie voor versnelling en de impact op afname van de vraag naar aardgas. De Commissie stelt voor om de termijn voor vergunningverlening voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie in bestaande en te ontwikkelen kunstmatige constructies, o.a. in bouwwerken, vast te stellen op een maand en, als deze termijn niet wordt gehaald, dat dan de vergunning van rechtswege wordt verleend. Ten aanzien van locaties waar sprake is van opwek van hernieuwbare energie stelt de Commissie voor om de termijn voor vergunningverlening voor vernieuwing en verzwaring van deze installaties te beperken tot maximaal zes maanden. Waar voor dit soort locaties de verplichting geldt tot het uitvoeren van een milieueffectrapportage beperkt deze rapportage zich tot het uit te breiden of te moderniseren deel. Ten slotte mag het verlenen van vergunningen voor warmtepompen niet langer duren dan drie maanden. De noodverordening zal ingesteld worden voor één jaar. Daarna wordt geëvalueerd of verlenging nodig is.

Appreciatie noodverordening
Het kabinet deelt de urgentie die de Commissie plaatst bij snellere vergunningverlening voor de energietransitie, en voor de doelen van REPowerEU. Voor de voorgestelde wetgeving geldt dan ook dat het kabinet hier in het algemeen een positief tegenover staat. Aangezien het een noodmaatregel op basis van art. 122 VWEU betreft, kan het kabinet de criteria van de Commissie (versnellen energietransitie en afbouw afhankelijkheid aardgas) voor de keuze van de voorgestelde technieken voor versnelde vergunningverlening onderschrijven. De voorgestelde technieken zijn in dat opzicht logisch. In het bredere kader van de klimaatdoelen en de daarvoor benodigde opwek voor duurzame energie bekijkt het kabinet nog of ook andere technieken, zoals netverzwaring, geothermie en CO_2-transport en -opslag, versnelde vergunningverleningsprocedures op grond van art. 122 VWEU vergen.

<u>Overstijgend publiek belang</u>
Toepassing van het principe van "overstijgend publiek belang" beoogt een lichtere toets op de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR) die de realisatie van energietransitie-projecten zou kunnen bespoedigen. Het kabinet staat in beginsel positief tegenover een lichtere en snellere toetsing, maar dat wordt met deze voorzieningen niet bereikt. Deze lichtere toets neemt namelijk de verplichting niet weg dat een volledig onderzoek naar de effecten van een project moet plaatsvinden en dat, voor zover significante effecten niet worden gemitigeerd, natuurcompensatie moet worden gevonden en worden verzekerd. Dat blijft een tijdrovend traject. Dat energietransitie-projecten een dwingende reden van groot openbaar belang kunnen vormen, staat bovendien ook zonder deze explicitering buiten kijf. De enige meerwaarde is dat de bepaling op voorhand uitsluit dat dat oordeel aangevochten kan worden. Het principe vergt verdere uitwerking met betrekking tot de meerwaarde ten opzichte van de huidige werkwijze in Nederland, en verdere duiding op de relatie tot andere sectoren.

<u>Zonne-energie</u>
Het kabinet staat positief tegenover de voorstellen van de Commissie omtrent dit onderdeel, maar heeft daar nog vragen bij. Voor zon op dak geldt dat dat in Nederland in de meeste gevallen vergunningsvrij is. Voor de aanleg van zonnepanelen in specifieke gevallen, waaronder op monumenten en in bepaalde

gevallen in beschermde dorps- en stadsgezichten, is een vergunning vereist. De snelheid in deze gevallen moet niet ten koste gaan van een gedegen proces en hier moet Nederland de impact nader verkennen, zodat cultureel erfgoed met zorg kan verduurzamen en Nederland zich houdt aan internationale verdragen omtrent cultureel erfgoed (Verdrag van Granada en de UNESCO-werelderfgoedconventie).

Het is daarnaast onduidelijk of de noodverordening ook van toepassing is voor Zon op land, Zon op Gevels of ZonPV voor 'bijzonder gevallen' zoals in combinatie met gevels, dijken en stortlocaties. Zon op land is niet vergunningsvrij. De noodverordening kan hier versnelling opleveren. Hierbij is de praktische uitvoerbaarheid bij het bevoegd gezag een aandachtspunt. Het kabinet is het op dit terrein niet eens met een vergunning van rechtswege indien er binnen een maand geen reactie van het bevoegd gezag is gegeven. Het kabinet hecht eraan dat lidstaten zelf bepalen of en onder welke omstandigheden een stilzwijgende vergunning kan worden toegekend.

Vernieuwen en uitbreiden van opwek van duurzame energie
Het kabinet steunt de aanpak om vergunningverlening voor het vernieuwen en uitbreiden van de opwek van duurzame energie te versnellen en te versimpelen. De aanpak kan in sommige gevallen gevolgen hebben voor de ruimtelijke aspecten van de windturbines (met name de hoogte) en een aandachtspunt is daarmee de impact op de leefomgeving. Aandachtspunt is daarom een goede borging van participatie binnen de beslistermijn van zes maanden. Daarnaast is voldoende capaciteit voor uitvoering ook een aandachtspunt.

Warmtepompen
Het kabinet ziet (hybride) warmtepompen en andere duurzame verwarmingsinstallaties als een belangrijk onderdeel van de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Warmtepompen kunnen een belangrijke bijdrage leveren om de afhankelijkheid van aardgas voor verwarming van de gebouwde omgeving te verminderen. Voor veel (hybride) warmtepompen geldt dat deze zonder vergunning of met een meldingsplicht geplaatst kunnen worden. Hierdoor verloopt de vergunningverlening in Nederland al snel. Voor bepaalde warmtepompen, bijvoorbeeld voor grote systemen of systemen waar grondboringen voor nodig zijn, is het belangrijk dat overige belangen ook goed geborgd worden. Denk bijvoorbeeld het beschermen van natuur of grondwater.

Uitvoerbaarheid
Het kabinet acht het zeer positief dat de Commissie vaart wil maken met de versnelling van energieprojecten. De praktische toepasbaarheid en haalbaarheid, en de voorwaarden hiervoor, met name van de maximumtermijnen, vergen nadere duiding. Daarbij is een aandachtspunt dat de doorlooptijd voor het aanvragen van een vergunning op basis van deze verordening relatief kort is ten opzichte van de voorbereidingstijd van een aanvraag voor een vergunning, zoals bij de bepalingen rondom de VHR. Verder is niet op alle punten duidelijk hoe de noodverordening zich verhoudt tot de uitleg van de MER-richtlijn. Het kabinet zal hierover verduidelijking vragen aan de Commissie.

Verder kruist de noodverordening het nationaal recht ter implementatie van de MER-richtlijn. Het kabinet zal hierover verduidelijking vragen aan de Commissie.

Juridische aspecten

Bevoegdheid
De houding van het kabinet ten aanzien van de bevoegdheid is positief. Het voorstel is gebaseerd op artikel 122, eerste lid, VWEU. Artikel 122 geeft de EU de bevoegdheid om in een geest van solidariteit tussen de lidstaten bij besluit de voor de economische situatie passende maatregelen vast te stellen, met name indien zich bij de voorziening van bepaalde producten, in het bijzonder op energiegebied, ernstige moeilijkheden voordoen. Het kabinet kan zich vinden in deze rechtsgrondslag. Op het terrein van energie is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 2, onder a en i, VWEU).

Subsidiariteit
Het oordeel van het kabinet is positief. De verordening beoogt op een gecoördineerde wijze versnelling van de energietransitie te verwezenlijken en de afhankelijkheid van aardgas af te bouwen door (tijdelijk) bestaande procedures voor het verkrijgen van vergunningen voor met name kansrijke energie-transitietrajecten met een groot potentieel voor onmiddellijke en effectieve impact verder te versnellen en vereenvoudigen. De uiteindelijke effecten van een gebrek aan hernieuwbare energie zijn grensoverschrijdend, waardoor het beleid in andere lidstaten van grote invloed is op het milieu en klimaat in Nederland. Om die reden is er meerwaarde in optreden op EU-niveau om de transitie naar hernieuwbare energie te verwezenlijken en te versnellen. Met een EU-aanpak wordt ingezet op een gecoördineerde wijze van energietransitie. Door een gezamenlijke aanpak op EU-niveau kan de energietransitie en het afbouwen van de afhankelijkheid van (Russische) fossiele brandstoffen efficiënter en sneller worden bereikt door het benutten van voordelen die de interne markt biedt, schaalvergroting en technologische samenwerking tussen lidstaten. Bij gebrek aan gecoördineerd beleid op EU-niveau ontstaat immers het risico dat lidstaten vanwege zorgen over een ongelijk speelveld onvoldoende actie ondernemen. Ook biedt een EU-breed regelgevend kader meer zekerheid aan investeerders. Een gefragmenteerde aanpak en mogelijke vertraging van de energietransitie wordt hiermee voorkomen. Om deze redenen is optreden op EU-niveau gerechtvaardigd.

Proportionaliteit
Het oordeel van het kabinet is positief. De verordening beoogt op een gecoördineerde wijze versnelling van de energietransitie te verwezenlijken en de afhankelijkheid van aardgas af te bouwen door (tijdelijk) bestaande procedures voor het verkrijgen van vergunningen voor met name kansrijke energie-transitietrajecten met een groot potentieel voor onmiddellijke en effectieve impact verder te versnellen en vereenvoudigen. Het voorgestelde optreden is geschikt om deze doelstellingen te bereiken omdat het vergunningsproces eenvoudiger wordt en wordt versneld door het stellen van maximumtermijnen aan de vergunningverlening. Hierdoor kunnen hernieuwbare energiebronnen sneller en meer worden gebruikt en kan de afhankelijkheid van gas dus sneller worden afgebouwd en de energietransitie sneller worden verwezenlijkt. De vastgestelde doorlooptijden van de vergunningverlening laten weinig ruimte voor interpretatie van de lidstaten. Nederland zal hier zoals boven aangegeven aandacht voor vragen. Gezien de urgentie van het onderwerp gaat de regelgeving als geheel niet verder dan noodzakelijk om de doelstelling van het optreden te bereiken.

Financiële gevolgen

EU
Volgens de Commissie zijn er geen financiële gevolgen voor de EU-begroting. Indien deze er toch zijn, is het kabinet van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021-2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

Nationaal
De voorgestelde verordening heeft geen budgettaire gevolgen voor de beleidsverantwoordelijke departementen. Voor decentrale overheden kunnen wel budgettaire gevolgen ontstaan, omdat voor snellere vergunningverlening meer capaciteit nodig is.

Regeldruk, geopolitieke gevolgen en concurrentiekracht
De verordening beoogt vooral om (tijdelijk) bestaande procedures voor het verkrijgen van vergunningen voor met name kansrijke energie-transitietrajecten met een groot potentieel voor onmiddellijke en effectieve impact verder te versnellen en vereenvoudigen. De inschatting is dat deze maatregelen een positief regeldrukeffect zullen hebben voor zowel bedrijven als burgers. De doorlooptijden kunnen tot een uitdaging in de planning van het vergunningsverleningsproces leiden. Het is nu niet in te schatten of het initiatief tot meer vergunningsaanvragen leidt.

Geopolitiek heeft het voorstel gevolgen voor hoe de EU zich positioneert op het wereldtoneel en hoe het zich verhoudt ten opzichte van landen waar het nu afhankelijk van is bij leveringen van energie. Het voorstel is direct bedoeld de afhankelijkheden van de Russische Federatie af te bouwen door de energietransitie naar hernieuwbare energie te versnellen. Dit verandert de relatie met de Russische Federatie.

Een versterkte inzet op hernieuwbare energie in de EU draagt bij aan verdere investeringen en innovaties door Europese bedrijven, waardoor hun internationale concurrentiekracht verder zal toenemen.

Afsluiting
Deze noodverordening kan een goede stap zijn naar een energie-onafhankelijk en duurzaam Europa. Hoewel aspecten nadere uitwerking en duiding behoeven, is het goed dat de Commissie de urgentie voelt en op korte termijn concrete maatregelen wil nemen. Het kabinet zal zich tijdens de onderhandelingen in de Raad actief inzetten voor een spoedige en ambitieuze behandeling van het voorstel, waarbij het kabinet oog zal houden voor de in deze brief genoemde aandachtspunten.

R.A.A. Jetten
Minister voor Klimaat en Energie

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 12 december 2022

Onderwerp: Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm

Kenmerk: 1797628

Bijlagen:

Bezwaarschrift Stichting Windalarm
Advies en verslag hoorzitting hoor- en adviescommissie
Noodverordening: appreciatiebrief en memo
Kaarten Antea ter illustratie
Ontwerpbesluit

Een eerdere voordracht met drie mogelijke ontwerpbesluiten (optie a, b en c) is besproken in de commissie EFB op 5 december jl. Naar aanleiding van die bespreking is de voordracht aangepast en geactualiseerd. De commissie heeft via een gewogen peiling besloten om optie a als ontwerpbesluit aan PS voor te leggen.

1. Inleiding

Regels over wind op land en Referendumverordening
De provincie Noord-Holland heeft een Referendumverordening. Deze verordening maakt het onder heel specifieke voorwaarden mogelijk om een referendum te organiseren over besluiten van PS mits daar voldoende handtekeningen voor worden ingezameld. In de Referendumverordening is doelbewust beoordelingsvrijheid voor PS gelaten om besluiten niet referendabel te achten. PS kunnen overwegen dat spoedeisende of dringende provinciale belangen zijn gemoeid met de inwerkingtreding of uitvoering van het desbetreffende besluit die zwaarder wegen dan de wens van kiesgerechtigden in Noord-Holland om over het besluit een referendum te houden.

Op 23 mei 2022 hebben PS met het vaststellen van de ‘eerste partiële herziening Omgevingsverordening Noord-Holland 2020’ een besluit genomen over het afschaffen van de strengere (boven de wettelijke norm) provinciale normen voor windturbines op land. Deze versoepeling biedt ruimte om in RES zoekgebieden voldoende windparken te realiseren om op tijd het Noord-Hollandse deel van de klimaatdoelstellingen uit het Klimaatakkoord en de RES (gedeelte wind op land) te behalen. Zonder deze versoepeling is de kans aanzienlijk kleiner dat deze doelstellingen worden gehaald. Deze eerste partiële herziening is al in werking getreden.
Op 23 mei 2022 hebben PS ook de Omgevingsverordening NH 2022 vastgesteld ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet met daarin hetzelfde versoepelde regime voor windturbines op land als de eerste partiële herziening van Omgevingsverordening NH 2020. De Omgevingsverordening 2022 zal tegelijk met de Omgevingswet in werking treden.

Referendumverzoek
Stichting Windalarm is tegen het afschaffen van de strengere provinciale eisen voor windturbines op land en heeft een eerste verzoek ingediend tot het houden van een referendum. PS hebben dit verzoek niet toegelaten. Zij hebben op 23 mei 2022 besloten dat de besluiten betreffende de Omgevingsverordeningen niet referendabel zijn vanwege spoedeisende en dringende provinciale belangen. PS hebben daarbij gebruik gemaakt van de beoordelingsvrijheid in de Referendumverordening.[1]
Tegen de besluiten van PS om géén referendumverzoek toe te laten heeft de Stichting Windalarm een bezwaarschrift ingediend.

Advies hoor- en adviescommissie
De hoor- en adviescommissie heeft op 20 oktober jl. haar advies over het bezwaarschrift uitgebracht aan PS. De commissie is tot de conclusie gekomen dat het besluit om het referendumverzoek af te wijzen niet genomen had mogen worden. Volgens de commissie hebben PS ten onrechte aangevoerd dat er spoedeisende en dringende provinciale belangen gemoeid zijn met de inwerkingtreding of uitvoering van de omgevingsverordeningen. De commissie voert daartoe kort samengevat de volgende argumenten aan:

- Het is niet aannemelijk dat de RES doelstellingen en de doelstellingen van het Klimaatakkoord *onmogelijk* te behalen zijn als de strengere normen blijven bestaan. De noodzaak om windparken te realiseren wordt wel aangegeven maar niet duidelijk is of dat *absoluut* niet zou lukken zonder versoepeling van de normen.
- PS hadden ook de verdere referendumprocedure door kunnen laten gaan terwijl de verordeningen gewoon in werking waren getreden (normaliter is er opschorting maar daarop kan een uitzondering worden gemaakt).
- De vraagstelling in een referendum hoeft niet te gaan over alles wat in de omgevingsverordeningen is opgenomen, aangezien het verzoek overduidelijk betrekking heeft op het afschaffen van de strengere normen voor windturbines.

[1] Artikel 5, tweede lid, sub n, Referendumverordening

- In het besluit van 23 mei jl. wordt artikel 5, eerste lid, onder i, van de Referendumverordening, waarin is bepaald dat geen referendum wordt gehouden over een besluit ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of wetgever, niet genoemd als grondslag voor het afwijzen van het referendumverzoek. Wel wordt in de motivering verwezen naar hogere wetgeving, dat is niet juist. Er is ook geen verplichting vanuit hogere regelgeving.

Noodverordening
Na het uitbrengen van het advies van de hoor- en adviescommissie zijn de Europese energieministers informeel akkoord gegaan met een noodverordening over energietransitie. Deze wordt naar verwachting op 13 december 2022 formeel vastgesteld, over de inhoud wordt niet meer onderhandeld.
De noodverordening is bedoeld om het tempo van de inzet van hernieuwbare energie in de EU te verhogen en houdt onder andere in dat projecten ten behoeve van hernieuwbare energie automatisch van 'overstijgend publiek belang' zijn. Met het oog op dit 'overstijgend publiek belang' worden bouwprojecten anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld op basis van de Wet natuurbescherming. Ook worden vergunningverleningsprocessen voor projecten ten behoeve van hernieuwbare energie verkort en vereenvoudigd. Deze noodverordening heeft rechtstreekse werking en gaat boven Nederlandse wetgeving.

Beslissing op bezwaar
PS moeten nu een beslissing over het bezwaarschrift nemen. Bij het nemen van een beslissing op bezwaar dienen alle feiten en omstandigheden te worden meegewogen, ook die welke zich gedurende de bezwaarprocedure voordoen. Dat betekent dat ook de noodverordening bij de besluitvorming moet worden meegewogen. PS hebben de volgende mogelijkheden met betrekking tot het bezwaarschrift:

a. Het advies van de hoor- en adviescommissie niet overnemen en de bestreden besluiten handhaven, d.w.z. niet verder gaan met de referendumprocedure.
b. Conform het advies van de hoor- en adviescommissie de bestreden besluiten herroepen en het referendumverzoek alsnog toelaten, maar ondertussen verder gaan met de uitvoering van de ruimere wind op landregels in de omgevingsverordeningen (inwerkingtreding niet met terugwerkende kracht opschorten).
c. Conform het advies van de hoor- en adviescommissie de bestreden besluiten te herroepen en alsnog de inwerkingtreding van de verordeningen met terugwerkende kracht op te schorten.

In de EFB commissievergadering van 5 december jl. zijn de drie opties besproken en is na een gewogen peiling besloten om *optie a* als besluit aan PS voor te leggen. Deze optie is verwerkt in bijgevoegd ontwerpbesluit.

2. Opties toegelicht

Hieronder worden de aandachtspunten bij en consequenties van de drie opties kort besproken.

a. Het advies van de hoor- en adviescommissie niet overnemen en niet verder gaan met de referendumprocedure

- - PS hebben er bij de totstandkoming van de Referendumverordening doelbewust voor gekozen om ruime beoordelingsruimte te hebben bij een beslissing over de toelating van een eerste referendumverzoek. PS hebben de ruimte om te oordelen dat spoedeisende of dringende provinciale belangen van een besluit zwaarder wegen dan de wens van inwoners van Noord-Holland om over het besluit een referendum te houden. En zij hebben de ruimte om te bepalen wat zij verstaan onder spoedeisend en dringend. PS kunnen er dus iets van vinden. De hoor- en adviescommissie stelt ook dat PS een ruime discretionaire bevoegdheid hebben bij de vraag of het besluit onderwerp kan zijn van een referendum. Maar vervolgens perkt de commissie deze bevoegdheid in, door uitsluitend te kijken naar de absolute haalbaarheid van de RES doelstellingen. De commissie stelt in haar advies immers dat het niet aannemelijk is dat de RES doelstellingen en de doelstellingen van het Klimaatakkoord *onmogelijk* te behalen zijn als de strengere normen blijven bestaan. Volgens de commissie wordt de noodzaak om windparken te realiseren wel aangegeven maar is niet duidelijk of dat *absoluut* niet zou lukken zonder versoepeling van de normen. De commissie doet daarmee de aanname dat zonder de ruimere regels de klimaatdoelstellingen voor wind op land ook gehaald kunnen worden en vindt daarom dat er geen dringende of spoedeisende provinciale belangen zijn.
  Het is aan PS om deze interpretatie/aanname van de hoor- en adviescommissie wel of niet over te nemen, maar als het advies wordt opgevolgd perken zij hun eigen beoordelingsruimte fors in. Dit kan ook gevolgen hebben voor volgende referenduminitiatieven.

  - PS hebben hun besluit om het referendumverzoek niet toe te laten weloverwogen genomen en onderbouwd. PS hebben bij de beslissing over de toelating van een eerste referendumverzoek een ruime beoordelingsvrijheid om te bepalen of er sprake is van een spoedeisend of dringend provinciaal belang, dat is mede een politieke keuze. De rechter stelt zich in het algemeen terughoudend op als het bestuursorgaan beoordelingsvrijheid heeft en zal slechts toetsen of het bestuursorgaan in redelijkheid tot het besluit had kunnen komen. De rechter zal in dit geval naar verwachting tot de conclusie komen dat het besluit in stand kan blijven, juist gelet op de discretionaire bevoegdheid van PS en de onderbouwing van het besluit.

  - Het gaat er niet om dat de klimaatdoelstellingen waaraan de provincie zich voor wat betreft wind op land verbonden heeft *onmogelijk* te behalen zijn zonder de ruimere wind op land regels. Het gaat er ook niet om dat het zonder versoepeling van de regels *absoluut* niet zou lukken. Waar het om gaat is dat een en ander ernstig wordt bemoeilijkt. Het risico dat de klimaatdoelstellingen voor wind op land niet op tijd behaald worden kan als een

spoedeisend en dringend provinciaal belang worden aangemerkt dat zwaarder mag wegen dan het belang bij het houden van een referendum. Het is immers zeer reëel dat als de strengere regels (waaronder de 600 meter afstand tot gevoelige bestemmingen en de 3 op een lijn eis) blijven gelden, de RES opgave voor wind op land van 0,43 Twh (ongeveer 14 windturbines in Noord-Holland Noord en ongeveer 28 in Noord-Holland Zuid) niet vóór 1 januari 2025 kan worden vergund en deze opgave vervolgens ook niet vóór 2030 kan worden gerealiseerd. In de RES zoekgebieden zoals vastgelegd in de omgevingsverordeningen resteert namelijk zeer weinig ruimte voor windparken als de afstandseis en de lijnopstelling-eis blijven bestaan. Dit is op bijgevoegde kaarten inzichtelijk gemaakt. Ook buiten de RES zoekgebieden resteert nauwelijks ruimte. Met het ondertekenen van het Klimaatakkoord en het vaststellen van de RES opgave is het op tijd behalen van de daarin opgenomen wind op land opgave per definitie een provinciaal belang geworden dat als dringend en spoedeisend kan worden aangemerkt. Dit heeft de hoor- en adviescommissie ditmaal niet onderkend, in tegenstelling tot hun eerdere advies met betrekking tot het referendumverzoek over de RES. Dit terwijl in de omgevingsverordeningen de RES'en leidend zijn geworden voor wind op land.

- Een referendumprocedure leidt tot onzekerheid voor vergunning-aanvragers, belanghebbenden en het bevoegde gezag. Dat is ook gebleken uit de inspraakreacties tijdens de EFB commissievergadering van 5 december jl. Het bestemmen en vergunnen van windparken is een precair proces waarbij genoeg tijd en ruimte moet zijn voor uitgebreide participatie en zorgvuldig onderzoek. Deze participatie en dit onderzoek worden gebaseerd op de nu geldende nieuwe regels in de Omgevingsverordening NH. Als bekend is dat deze regels mogelijk gaan wijzigen geeft dit voor zowel omwonenden, initiatiefnemers als het bevoegd gezag veel onzekerheid. De kans is groot dat deze onzekerheid zal leiden tot het wachten met het opstarten van de participatie, het doen van onderzoek, bestemmingsplanprocedures en het wachten met het aanvragen van omgevingsvergunningen voor windparken. Een projectlocatie die op grond van de ruimere wind op land regels wel te bestemmen en te vergunnen is, zou bij het laten voortbestaan van de strengere regels kunnen komen te vervallen.

- Een referendumprocedure en het verwerken van de uitslag van een referendumprocedure neemt meer dan een jaar in beslag. Op zijn vroegst is daar begin 2024 duidelijkheid over. Dit betekent dat voor het bestemmen en vergunnen van de RES opgave voor wind op land (ongeveer 14 windturbines in Noord-Holland Noord en ongeveer 28 in Noord-Holland Zuid) nog maar één jaar resteert (tot 1 januari 2025). De praktijk laat zien dat dit voor windparken volstrekt onhaalbaar is.

- De noodverordening geeft extra gewicht aan de bepaling in de Referendumverordening dat geen referendum wordt gehouden als de inwerkingtreding of uitvoering van de genomen besluiten niet kan worden uitgesteld vanwege de ermee gemoeide spoedeisende of dringende provinciale belangen door te bepalen dat projecten om hernieuwbare energie te realiseren van overstijgend publiek belang zijn. Een referendumprocedure zou nieuwe

belemmeringen opwerpen en vertraging opleveren terwijl de Europese Commissie met de noodverordening heeft vastgesteld dat er urgentie is en dat de energietransitie en daarmee de procedures juist versneld moeten worden.

b. Conform het advies van de hoor- en adviescommissie de bestreden besluiten herroepen en het referendumverzoek alsnog toelaten, maar ondertussen verder gaan met de uitvoering van de omgevingsverordeningen (inwerkingtreding niet opschorten).

- De verdere referendumprocedure ziet er als volgt uit als PS op 19 december aanstaande de referendumverzoeken alsnog toelaten. Op dat moment begint de fase van het inleidend verzoek (na bekendmaking van dit besluit). De initiatiefnemer heeft vanaf dat moment vier weken om 10.000 handtekeningen te verzamelen die het inleidende verzoek ondersteunen.
Uiterlijk binnen twee weken na afloop van de termijn voor een inleidend verzoek besluit de referendumcommissie of dit verzoek wordt toegelaten. Indien de referendumcommissie het inleidend verzoek toelaat, gaat vanaf die dag de termijn van zes weken lopen voor het verzamelen van 45.000 handtekeningen voor een definitief verzoek. Als ook het definitief verzoek wordt toegelaten, volgt er na enkele procedurele stappen een referendum. De gemeenten in de provincie zullen dan een stemming organiseren. Dit referendum vindt, rekening houdend met alle termijnen, plaats in de periode van 6 september 2023 tot en met 29 november 2023. Naar aanleiding van een afwijzende referendumuitslag dienen GS een voordracht in PS te brengen tot intrekking van de besluiten over de verordeningen. De stemming kan niet worden gecombineerd met een stemming voor een verkiezing.

- Met het toelaten van de kennisgevingen accepteren PS het risico dat het behalen van de RES opgave voor wind op land en daarmee de doelstellingen uit het Klimaatakkoord verder bemoeilijkt wordt en vrijwel zeker vertraging oploopt. Procedures voor vergunningverlening en bestemmingsplanwijzigingen ten behoeve van windprojecten op basis van de ruimere regels zullen ‘on hold’ worden gezet, in afwachting van de referendumuitslag. Het nemen van onomkeerbare besluiten tijdens zo’n referendumprocedure is omstreden. Daarmee zou de referendumuitslag immers op voorhand zonder enig gevolg blijven.

c. De bestreden besluiten te herroepen en alsnog de uitvoering van de verordeningen met terugwerkende kracht op te schorten.

- Bij de afwijzing van het referendumverzoek in mei 2022 is geen afzonderlijk besluit genomen over de inwerkingtreding van de verordeningen. De eerste partiële herziening van de Omgevingsverordening NH 2020 is al in werking getreden. De Omgevingsverordening NH 2022 zal gelijktijdig in werking treden met de Omgevingswet.

- Het toepassen van terugwerkende kracht is een uitzondering die moet kunnen worden gemotiveerd. Bovendien moet duidelijk zijn wat de rechtsgevolgen zijn van opschorting.

Bij deze optie geldt dat alle voorbereidingen om te komen tot windturbines op locaties waar dat onder de strengere regels niet mogelijk was, worden stopgezet. Op bijgevoegde kaarten is inzichtelijk gemaakt om welke locaties het gaat. Aanvullend op hetgeen opgenomen is bij optie b zijn de volgende aandachtspunten van belang. Er worden op basis van de nieuwe regels al bestemmingsplan- en vergunningsprocedures voorbereid en kosten gemaakt (voor bijvoorbeeld MER-onderzoeken). Het alsnog opschorten van de reeds in werking getreden versoepelde regels zou de rechtszekerheid en het vertrouwensbeginsel jegens initiatiefnemers van windprojecten en overheden ernstig schaden.

3. Proces en procedure

Het presidium verzoekt aan PS een principebesluit te nemen over het bezwaarschrift. Zoals hierboven is vermeld, zijn in de EFB commissievergadering van 5 december jl. de drie opties besproken en is na een gewogen peiling besloten om optie a aan PS voor te leggen. Deze optie is verwerkt in bijgevoegd ontwerpbesluit.
Het presidium verzoekt tevens aan PS om mandaat te verlenen aan de voorzitter voor het uitwerken van het principebesluit in een volledige beslissing op bezwaar met de argumentatie uit de voordracht. Deze zal worden vastgesteld door de voorzitter van PS.
Bij alle opties is er de kans dat beroep wordt ingesteld door de initiatiefnemer of door andere partijen die belanghebbend zijn. De beslissing op bezwaar moet daarom éénduidig zijn.
Voorgesteld wordt tevens om aan GS (en daarmee aan het ambtelijk apparaat van GS) mandaat en machtiging te verlenen om in een eventuele beroepsprocedure verweer te voeren.

4. Voorstel

Wij stellen u voor, gehoord hebbende de Statencommissie EFB en na een gewogen peiling in deze commissie, te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit. Het besluit zal door uw voorzitter worden uitgewerkt in een gemotiveerde beslissing op bezwaar.

Het presidium,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

dhr. E. Krijgsman, griffier

Ontwerpbesluit

Nr. 67-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van het presidium van 12 december 2022 en naar aanleiding van de bespreking in de commissie EFB op 5 december 2022;

gelet op het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht en de Referendumverordening Noord-Holland;

1. het door Stichting Windalarm ingediende bezwaarschrift tegen het besluit om de verruimde regels over windturbines niet aan een referendum te onderwerpen (besluit van 23 mei 2022) ontvankelijk te verklaren;
2. het bezwaarschrift *ongegrond* te verklaren;
3. het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines *niet* te herroepen en de motivering aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie;
4. aan de voorzitter mandaat te verlenen om dit besluit uit te werken in een gemotiveerde beslissing op bezwaar;
5. aan de voorzitter mandaat te verlenen om de beslissing op bezwaar vast te stellen;
6. aan Gedeputeerde Staten mandaat en machtiging te verlenen om namens Provinciale Staten verweer te voeren in het kader van een beroepsprocedure hierover.

Een afschrift van dit besluit wordt gezonden aan het secretariaat van de hoor- en adviescommissie en de Stichting Windalarm. Het besluit zal tevens worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie EFB
Datum commissievergadering 05-12-2022

16 december 2022

Onderwerp: Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm

Advies commissie EFB:

De voordracht 'Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm' met optie A uit te werken en als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag EFB 05-12-22:

4.a Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (met uitnodiging van de commissie RWK)

De **voorzitter** geeft een toelichting. Het doel van de behandeling in deze commissie is een inhoudelijke bespreking van het ingediende bezwaar, het HAC-advies aan PS en de Statenvoordracht, en na afloop van deze bespreking met een gewogen peiling in de commissie te bepalen welk van de drie ontwerpbesluiten in PS geagendeerd wordt.
De **voorzitter** benadrukt dat het gaat om een beslissing op bezwaar en niet op wind op land in algemene zin.

Eerste termijn

Dhr. **De Groot** spreekt in namens de auteur van het bezwaarschrift.
De coalitiepartijen hebben besloten het referendum af te wijzen. Referendumcommissie besloot eerder dit door te laten gaan, dus de verwachting was dat de coalitiepartijen dat advies overnamen. Een referendum is gewenst vanwege ernstige hinder en overlast, wat leidt tot grote gezondheidsklachten en gevolgen bij omwonenden van windmolens. De buiten werking gestelde normen beschermen onvoldoende en zijn niet handhaafbaar. Windturbines zijn nodig om duurzame elektriciteit op te wekken, wat nodig is. De vraag is waar de windturbines neergezet moeten worden. In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat er 35 terawattuur hernieuwbaar op land opgewekt gaat worden. Onderzoeksrapporten van partijen als TNO geven aan dat dat heel goed mogelijk en realistisch is dat die 35 terrawattuur gehaald wordt met wind op zee en zon op dak. Follow The Money toonde aan dat de overheid met te lage vollasturen rekent, vergeleken met wat TNO en de industrie zelf zeggen. Daardoor komt er van wind op zee al 5 terawattuur meer dan verwacht en van zon op

dak ook 2 terawattuur meer dan verwacht. Kan niet onderzocht worden of dat wat in het Klimaatakkoord is beloofd ook gered kan worden met wind op zee en/of zon op dak. Het doel van het referendum is om een debat te krijgen en een brede discussie te kunnen voeren in de provincie. Mw. **Kuiper** (CDA) vraagt hoe dhr. De Groot tegen de lijnopstelling, een van de bovenwettelijke voorschriften, aankijkt. Dhr. De Groot geeft aan dat het vooral belangrijk is dat er goede normen komen, waar bewoners en de natuur mee beschermd worden, zodat er geen discussie hoeft worden gevoerd. In dat licht is de lijnopstelling minder relevant. Mw. **Van Soest** (50plus) geeft aan dat er veel problemen zijn met het stroomnetwerk en dat het nog minstens 10 jaar zou duren voordat er voldoende stroom toegelaten kan worden. Met de stroom van de windturbines die nu worden neergezet kan dus niks. Ze vraagt om een toelichting. Dhr. **De Groot** geeft aan dat er meerdere uitdagingen zijn voor een succesvolle energietransitie. Allereerst de opwekking van duurzame elektriciteit en daarna dat de elektriciteit bij vragers terechtkomt, waarvoor aanleg van netwerk belangrijk is. Netwerkaanleg zou dus een hogere prioriteit moeten hebben. Ook moet er voldoende vraag naar elektriciteit zijn, wat nu achterblijft waardoor de winstgevendheid van windparken op zee zelfs onder druk staat. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat wind op land en zon op land elkaar aanvullen in de energiemix en dat een evenwichtige verhouding tussen beiden noodzakelijk is en vraagt om een reactie hierop. Dhr. **De Groot** geeft aan geen energie-expert te zijn, maar dat er voor de mix meer zon bij moet. Het gaat er meer om dat ze elkaar aanvullen als een van de twee er niet is. Daarvoor zou juist naar wind op zee gekeken moeten worden, omdat wind op zee vaker beschikbaar is wanneer de zon afwezig is dan wind op land.

Mw. **Hogenvorst** spreekt als bestuurslid van Stichting Noord-Hollands Referendum. Sinds 1848 is Nederland een democratie, sinds 2018 heeft de provincie Noord-Holland een referendumverordening, dat er voor zorgt dat inwoners een referendum kunnen starten over onderwerpen die in de PS-agenda voorbijkomen. Deze mogelijkheid is moeilijk te achterhalen op de website van Provinciale Staten. De klimaatplannen, die veel gevolgen gaan hebben, om de aarde minder uit te putten en te behoeden voor de consumptiedrang van de mens zorgen er juist voor dat de natuur en biodiversiteit verdwijnen en mensen moeite hebben te leven en overleven. Er moet juist terug naar de basis gegaan worden. Een groep jonge Noord-Hollanders heeft toen de Stichting Noord-Hollands Referendum opgericht. De zorgen bleken onder meer mensen te leven, wat blijkt aan het dubbele aantal benodigde handtekeningen voor de referendumaanvraag in juni 2021. Hoe is het democratisch als de meerderheid van de Statenleden een referendumaanvraag wegstemt waar meer dan duizend mensen voor getekend hebben met als verklaring de spoed van de wet? Deze Statenleden zeggen te spreken volgens de inwoners van Noord-Holland, terwijl er maar 56% van die inwoners is gaan stemmen. Gesproken wordt dus namens minder dan de helft van de bewoners. De opkomst bij de stembus wordt steeds lager, wat volgens onderzoek komt vanwege een gebrek aan vertrouwen in de politiek. Als er bij de volgende verkiezingen een nieuwe partij meedoet, die tien procent van de niet-stemmers overtuigt op hen te stemmen, dan hebben de statenleden het nakijken. De democratie gaat steeds meer lijken op een schijndemocratie. Een referendum zou makkelijker en toegankelijker moeten zijn en meer bekendheid moeten krijgen. Een verordening moet niet strenger worden of afgeschaft, inwoners moeten van zich kunnen laten horen wanneer zij het ergens niet meer eens zijn of zich ergens zorgen om maken. Mw. **Van Soest** (50plus) geeft aan dat de oppositie haar best heeft gedaan om tegen te stemmen. Zij vraagt of de inspreker nog vertrouwen heeft in een goede afloop van dit debat voor het referendumonderzoek. Mw. **Hogenvorst** geeft aan helaas weinig vertrouwen te hebben, maar hoopt dat zij hierin ongelijk krijgt. Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt welke aanpak van klimaat in de ogen van de inspreker wel voor mens en dier zou werken en hoe de provincie mensen vooraf beter kan betrekken om hun ideeën op te halen voordat er een referendum als noodrem ingezet moet worden. Mw. **Hogenvorst** denkt dat men terug moet naar de basis, door alles uit de natuur te halen en het gebruikte terug te brengen in de natuur. Er wordt niet nagedacht over de vervolgstappen. Zij is laagdrempelig de politiek in gegaan door bij de Dorpsraad te gaan. Als de Dorpsraad, gemeente of inwoners iets willen

inbrengen, wordt er naar hen geluisterd, maar er wordt niets mee gedaan. Mw. **Van Geffen** (Namens Noord-Hollanders) vraagt wat maakt dat bewoner die geen vertrouwen hebben in de politiek wel vertrouwen zullen hebben in een referendum. Mw. **Hogenvorst** geeft aan dat ergens begonnen moet worden om de balans te herstellen. Inwoners willen gehoord worden en het idee krijgen dat er echt iets mee gebeurd. Het referendum kan een begin zijn. Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt wat volgens de inspreker een volgende goede stap zou zijn om, los van het referendum, het vertrouwen tussen inwoners en de staat wel te gaan herstellen. Mw. **Hogenvorst** denkt dat er de laatste jaren heel veel gebeurd is, waardoor het vertrouwen is gedaald. Wanneer steeds meer middelen waarmee inwoners inspraak hebben weggehaald worden, wordt de kans op het terugkomen van vertrouwen in de politiek alleen maar kleiner in plaats van groter. Op een gegeven moment is het vertrouwen niet meer te herstellen.

Dhr. **Van Egmond** vindt het houden van een referendum over dit onderwerp een slecht idee. Omdat het onderwerp te technisch is. De vraag is om de afstandsregel van 600 meter af te schaffen, wat een arbitraire grens is. Die vorm van onderwerpen referendabel te maken lijkt onhandig. Het blijkt ook dat het de tegenstanders van de afstandsregel niet te doen is om de afstandsregel, maar over het al dan niet toestaan van het opwekken van energie op land. Als het referendum wel wordt toegestaan, dan volgt er een periode met veel gekrakeel en desinformatie over de nadelen van windenergie. Daar zal bestuurlijk Nederland zich tegen moeten verdedigen, wat vrij slecht gaat. Heel Nederland gaat worden verbouwd. Het is niet langer realistisch om te verwachten dat de wereld om je heen niet veranderd. Dhr. **Van den Berg** (JA21) schrikt van het betoog, omdat de argumenten niet onderbouwd zijn waardoor dhr. Van Egmond bijdraagt aan de verharding van het debat en niet bijdraagt aan een open discussie. Waarom vindt dhr. Van Egmond het niet belangrijk om in de energietransitie ook de gezondheid van mensen mee te nemen? Dhr. **Van Egmond** vindt het heel belangrijk om gezondheid mee te nemen en wil niet stellen dat windenergie op land geen nadelen kent, want dat kent het wel. Maar die nadelen moeten in verhouding worden gezien en de enkelvoudige regel moet niet worden aangegeven om eigenlijk een heel andere discussie te voeren. Hij vraagt te vertrouwen op de instanties die de informatie aanleveren waarop de politiek de normen kan baseren en een losse 600 meter regel te laten schieten. Dhr. **Dessing** (FvD) geeft aan dat het goed is om een ander geluid te horen, maar vraagt of dhr. het eens is dat die 600 meter een reden is waarom het uiteindelijke doel van het referendum, namelijk de gezondheid van burgers, door het loslaten van een norm goed te omschrijven is. Hij vraagt ook of dhr. de kennis van de kiezers en stemmers niet onderschat en dus juist de directe democratie zijn werk te laten doen. Dhr. **Van Egmond** antwoordt dat het inderdaad van belang is om de directe democratie zijn werk te laten doen. Hij geeft een technisch verhaal over het geluid van een windmolen en het afbuigen daarvan. Dhr. heeft zelf ervaren dat het lawaai van de windmolens niet het probleem is. Dhr. **Van de Maas** (VVD) begrijpt dat dhr. vindt dat technische onderwerpen moeten worden overgelaten aan de mensen die alle informatie hebben en gekozen zijn. Hij vraagt of dhr. voor het afschaffen van de referendumverordening voor dit soort onderwerpen. Dhr. **Van Egmond** is er voor dit specifieke onderwerp voor om geen referendum te houden en stelt dat dat per onderwerp bekeken moet worden of er een referendum over gehouden moet worden. Mw. **De Vries** (PvdA) vraagt of dhr. bekend is met het feit dat bij windmolen- en zonne-energieprojecten bij de aanvraag een onderzoek moet zijn gedaan naar de gezondheidseffecten van de omgeven en dat dat een bijkomend iets is in plaats van de afstandsnorm. Dhr. **Van Egmond** beaamt dat. Mw. **Kuiper** (CDA) vraagt of dhr. pleit voor de aanpassing van de referendumverordening waarin hij de mate van complexiteit van een onderwerp mede-beslispunt wilt laten zijn voor het al dan niet kunnen houden van een referendum. Dhr. **Van Egmond** geeft aan inspreker te zijn voor dit specifieke punt om aan te geven dat er geen referendum zou moeten zijn voor een arbitraire afstandnorm en heeft zich onvoldoende verdiept in hoe een referendum werkt in het versterken van een regionale of lokale democratie. Dhr. **Van Tichelen** (PVV) geeft aan dat het bij windmolens gaat om drukgolven en dat dat een ander fenomeen is dan lawaai en vraagt in

hoeverre de inspreker hiermee bekend is. Dhr. **Van Egmond** geeft aan de berichten te kennen, maar heeft proefondervindelijk vastgesteld er zelf geen last van te hebben. Hij zegt niet dat de berichten niet kloppen, maar denkt dat daar meer gewicht aan gegeven wordt dan misschien nodig zou zijn. Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of de inspreker een functie heeft gehad in de sector van energie of een aandeel heeft in een energiecorporatie en vraagt of hij dat verder wil aanjagen om het draagvlak voor windturbines te vergroten. Dhr. **Van Egmond** geeft aan dat hij uit Amsterdam komt en schipper is. Hij is lid van vier energiecorporaties, maar heeft geen investeringen gedaan en krijg geen geld uit de sector. Hij wil wel het draagvlak zo groot mogelijk krijgen en vindt het daarom belangrijk om eerlijk te zijn over de voor- en nadelen van windenergie, met meer aandacht voor de nadelen van geen windenergie. Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt of de inspreker windenergie belangrijker vindt dan natuur. Dhr. Van Egmond beaamt dat, maar vindt dat windenergie zo dichtbij mogelijk bij de bebouwde omgeving moet worden gebouwd zodat zo veel mogelijk natuur vrij blijft. De nadelen van windenergie voor mensen zijn draagbaar, zolang prudente planning wordt aangehouden. Er volgt een ordevoorstel van dhr. **Van de Maas** (VVD) die iedereen vraagt het bij het onderwerp te houden.

Dhr. **Van der Sluis** stelt dat de toenmalige statenleden in 2018 een nieuw referendumverordening hebben vastgesteld, waar hijzelf aanjager van is geweest, nadat D66 de tool heeft afgeschaft. Mensen hebben het recht zich middels een democratische tool uit te spreken. Het is schrijnend dat dit tool buiten werking wordt gesteld, wederom met medewerking van D66. Hij roept hen op tot het toestaan van dit referendum. Laat niet alleen een Provinciale Staten alleen over zo'n belangrijk onderwerp beslissen. Op 15 maart 2023 zou het grootste referendum worden gehouden. Omwonenden hebben last van windturbines. Als die niet worden neergezet, is er stikstofruimte die gebruikt kan worden om huizen te bouwen. Beter en slimmer, want in een windturbine en politiek geneuzel kan de jeugd niet wonen. De inspreker vraagt de VVD waar de partij bang voor is, het referendum is immers niet bindend. Er zijn niet meer windturbines nodig, want in de restafspraken is al meer aangeboden dan nodig is. Steek de energie liever in het niet-toereikende Liander-netwerk. Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt verduidelijking over de toegezonden stukken uit 2018, waarin de inspreker ook wordt vermeld. Er staat dat Provinciale Staten er bij de totstandkoming van de referendumnoodverordening doelbewust voor heeft gekozen om een ruime beoordelingsvrijheid te hebben. Hij vraagt of de inspreker weet hoe dat zat bij de vaststelling van de verordening. Dhr. **Van der Sluis** antwoordt dat is vastgesteld dat een aantal dingen referendabel is, andere dingen niet. Veel inwoners van Noord-Holland hebben te maken met windmolens, dus dat lijkt hem een referendabel onderwerp. Mw. **Van Geffen** (Namens Noord-Hollanders) zegt dat als er 15 maart een referendum komt, waarom er nu dan een referendum moet komen. De inspreker geeft aan dat op 15 maart de verkiezingen zijn en dat dit gaat over een specifiek referendum. Als coalitiepartijen dat niet willen, moeten ze zich realiseren dat dat invloed kan hebben op de uitslag van de verkiezingen.

Mw. **Vierens** spreekt namens de Noord-Hollandse waterschappen. Zij zijn geïnformeerd over de voorstellen, maar zijn verrast en aangeslagen door de uitspraak van de Hoor- en Adviescommissie met betrekking tot urgentie. Urgentie werd ter twijfel gesteld, maar de urgentie is wat waterschappen betreft heel hoog. Niet alleen omdat de zeespiegel stijgt en de bodem daalt, maar ook omdat als het gaat om de bovenwettelijke maatregelen de waterschappen hun doelen van energie- en klimaatneutraliteit zonder windmolens niet kunnen halen. De overheid moet betrouwbaar zijn, mensen moeten van de overheid op aan kunnen. Maar zij veranderen steeds van standpunt. Zo komt men niet tot een beter klimaat en een duurzame samenleving en samenwerking. De wind is voor de waterschappen ook heel belangrijk voor de zuivering. Afval bestaat niet meer, elektriciteit is nodig om de grondstoffen terug te winnen, om biogas te creëren van eigen zuiveringen uit het slib van die zuiveringen. Daarvoor is de zon en de wind voor nodig, zonder overlast natuurlijk. Dhr. **Kanik** (D66) vertelt dat de Hoor- en Adviescommissie heeft gesteld dat ook wanneer de 600 meter wel

gehandhaafd wordt, de klimaatdoelen nog steeds gehaald kunnen worden. Is er een mogelijkheid dat de waterschappen het verlies nemen en alvast op 600 meter gaan bouwen om het binnen de tijd te halen? Mw. **Vierens** geeft aan dat alle drie de waterschappen voorstellen voor windturbines, binnen de nieuwe normen, en dus niet met die 600 meter, hebben gedaan, die zijn aangenomen. Mocht de 600 meter terugkomen met andere bovenwettelijke maatregelen, dan kunnen die aangenomen voorstellen niet doorgaan. Binnen de zoekgebieden zijn geen andere plekken meer waarmee dat gecompenseerd kan worden.

Dhr. **Smit** spreekt als verontruste burger. Democratie betekent de wil van het volk. De mogelijkheid van het houden van een referendum is een schitterend instrument is om de mening van de burger te vernemen of raadplegen. Dat de referendumcommissie door middel van het advies het referendum probeert te verbeteren is een compliment waard. In het advies van de commissie wordt niet ingegaan op artikel 5 lid 2 n van de referendumverordening, waarin staat dat een referendum niet kan worden gehouden over een besluit waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege spoedeisendheid of dringende provinciale belangen. Dhr. vraagt waarom een referendum daarnaast niet gegeven kan worden, daar het slechts raadgevend is. Dit wekt de schijn op dat de provincie de stem van de burger niet wil horen. Mede daardoor is het vertrouwen van de burger in de politiek tot een historisch dieptepunt gedaald. De kloof tussen politiek en burger is nog nooit zo groot geweest. Dhr. stelt dat een goed functionerende democratie niet zonder referendum kan. In de provincie is een referendumverordening van kracht. Het referendum laat op zich wachten, hoewel er al meerdere verzoeken door burgers zijn ingediend. Dhr. doet het verzoek om artikel 5 lid 2 n zodanig aan te passen dat referenda in de toekomst wel doorgang kunnen vinden.

Dhr. **Boon** spreekt namens Amsterdam Wind, een samenwerking van vijf woningcoöporaties. Zij zijn initiatiefnemers voor een te realiseren windpark in Amsterdam-Noord, waarbij het eigendom komt te liggen bij de leden van de energiecorporatie. De coöporaties vertegenwoordigen duizenden burgers en meer dan 60 lokale bedrijven. Zij zijn bezorgd om de onzekerheid en de forse vertraging van het project dat een referendum met zich meebrengt. Begin komend jaar wordt besloten hiervoor een vergunning aan te vragen, wat een belangrijke stap met ook grote financiële consequenties is. Het financiële risico om de stap te zetten is te groot wanneer onduidelijkheid bestaat over een eventuele wijziging van de omgevingsverordening in de toekomst. De optie waarbij het referendum wordt gehouden en de huidige verordening in werking blijft totdat de uitslag bekend is, lijkt een oplossing, maar dat heeft hetzelfde effect. Samen Noord-Holland, de vereniging van bijna alle energie-coöperaties, heeft een brief geschreven met het verzoek geen referendum te houden, omdat dit een jaar vertraging in de projecten oplevert en het onzeker blijft of de windprojecten kunnen doorgaan. Kostbare tijd die niet gemist kan worden. Mw. **Kuiper** (CDA) vraagt of zij goed begrijpt dat alle initiatieven plaatsing van windmolens binnen de 600 meter betreffen. Het project waar de inspreker voor spreekt betreft de plaatsing van een aantal windturbines binnen de 600 meter. Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat als de projecten nu doorgezet worden en alles rond is, zij na het referendum niets hoeven terugdraaien, maar kunnen doorgaan zoals gepland. Zij vraagt waarom er bij optie B ook gewacht moet worden op de uitslag van het referendum. Dhr. **Boon** heeft begrepen dat wanneer via optie B uiteindelijk besloten wordt om de 600 meter terug te brengen, zij als coöperaties kosten hebben gemaakt voor vergunningsaanvragen, maar dat het project dan niet kan doorgaan.

Mw. **Verhoef** spreekt in namens Burgercoörporatie De Windvogel, die samen met 3500 leden bouwt aan de energietransitie met name door burgerwindmolens te bouwen. Een referendum is een manier om burgers inspraak te geven in beslissingen van de politiek. Dit heeft altijd voor- en nadelen. Verzocht wordt om geen referendum te houden over het onderwerp windenergie, omdat het meer aspecten heeft dan de twee genoemde aspecten. Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of de inspreker het met hem eens is dat een minimale

afstandsgrens gecombineerd kan worden met wat Provinciale Staten doet, namelijk de afweging maken of zo'n windturbine wel of niet geplaatst wordt, los van die 600 meter. Mw. **Verhoef** is het dus juist niet eens met de ondergrens van 600 meter, omdat een geluidsnorm niet met een afstandsnorm tot stand zou moeten komen, maar met een geluidsberekening waarbij uitgegaan wordt van hoeveel mensen last hebben van op een bepaald geluidsniveau van de windturbine. Dit heeft niet te maken met alleen afstand, maar met meerdere technische aspecten. Dhr. **Kanik** (D66) vraagt wat er gebeurt met de projecten van De Windvogel als gekozen wordt voor optie b, dus dat de omgevingsverordening van kracht gaat en tegelijkertijd een raadgevend referendum gehouden wordt. Geeft dat dezelfde problemen als bij de vorige inspreker? Mw. stelt dat het de projecten on hold zou zetten, omdat het risico te groot wordt om financiële investeringen te doen in zo'n project. Dhr. **Kanik** (D66) vraagt of met het starten van een nieuwe ontwikkeling na 600 meter nog steeds de vergunningstermijn van 2025 gehaald kan worden. De **voorzitter** vindt dat deze discussie nu niet gevoerd moet worden en geeft het woord aan Statenlid **Kostiç** (PvdD). Zij vraagt of De Windvogel op tijd vergunningen kan aanvragen en gestart kan worden, omdat zij niet verwacht dat er na het referendum en de nieuwe verordening zaken worden teruggedraaid. Mw. **Verhoef** geeft aan dat dit jaar geen vergunningen worden aangevraagd voor projecten anders dan het project in Amsterdam, omdat de gemeenten nog niet klaar zijn voor het ontvangen van een vergunningaanvraag wat een jaar vertraging oplevert.

Dhr. **Post** stelt dat op 5 juli 2021 een referenduminitiatief van Stichting Noord-Holland Referendum door de coalitiepartijen GroenLinks, D66, VVD en PvdA is tegengehouden. Zij vonden de Regionale Energiestrategieën (RES) te spoedeisend, dus mocht het referendum niet plaatsvinden. Omdat men het er als burgers niet mee eens was en het raadgevend referendum gelijktijdig naast uitvoering van de RES kan worden gehouden, is de Stichting een bodemprocedure tegen de provincie Noord-Holland gestart. De kritiek op de uitwerking van de RES neemt toe. Uit een inspectierapport uit 2009 dat is achtergehouden blijkt omwonenden onvoldoende zijn beschermd tegen overlast. In de milieurapportage worden nieuwe woningen niet meegenomen. Zo zijn er tal van andere voordelen dat de RES met tunnelvisie is ingevoerd. De schade en onhaalbaarheid van de RES zal een onderschatting blijken. De huisadvocaat Pels-Rijken heeft vastgesteld dat het besluit over het al dan niet laten doorgaan van het referendum meer een politiek bestuurlijke afweging van de PS Noord-Holland is geweest dan dat er sprake is van een uitzondering zoals bedoeld in artikel 5 lid 2 n. Er is dus geen reden om het referendum te verbieden, dit wordt dan ook bij de rechter voorgelegd. Het belang van het referendum wordt steeds groter. De Stichting Noord-Holland Referendum vertrouwt erop dat dit tot een weloverwogen besluit zal leiden, dat meer recht doet aan de referendumverordening uit 2018.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor vijf minuten.

Eerste Termijn

Mw. **Kuiper** (CDA) stelt dat als PS een referendumcommissie is ingesteld, met leden die een grote kennis hebben van het instrument referendum in de publieke sector. Op 28 februari hebben zij een ongevraagd advies uitgebracht over het referenduminitiatief en het al dan niet toepasselijk zijn van een uitzonderingsgrond, namelijk een spoedeisend provinciaal belang. Het advies van de referendumcommissie was, dat deze uitzonderingsgrond niet toepasselijk was. Dit advies is niet overgenomen, omdat een ingewonnen juridisch advies aangaf dat er wel degelijk afwegingsruimte is om als PS daaraan invulling te geven. Kan het juridische advies ingezien worden om kennis te nemen van de motiveringen en overwegingen. De Hoor- en Adviescommissie (HAC) geeft het advies dat het bestreden besluit om het referendumverzoek niet toe te laten herroepen moet worden, vanwege onterecht toepassen van de uitzonderingsbepaling. De vraag is hoe om te gaan met het advies.

De noodverordening van de Europese energieministers wordt waarschijnlijk op 13 december formeel goedgekeurd. Projecten ten behoeve van hernieuwbare energie worden hiermee automatisch van overstijgend publiek belang. Dit heeft impact op de beoordeling op basis van de wet Natuurbescherming en versnelling van het gunningsproces door de termijn van vergunning tot maximaal zes maanden te beperken, waarna de vergunning geacht wordt automatisch te zijn verleend. Dit is een procesverordening, maar geeft niet aan waar de nieuwe energie-opwekkers mogen worden geplaatst. De vraag is in hoeverre deze noodverordening het onderhavig te nemen besluit raakt. De toepassing van het principe van overstijgend publiek belang beoogt een lichtere toets op de vogel- en habitatrichtlijn, die de realisatie van energietransitieprojecten zou kunnen versnellen. Dat is heel specifiek en gaat niet over een lichte toetsing van locaties. Dat in het proces van vergunningverlening een overstijgend publiek belang wordt gezien, betekent niet dat het besluit om de afstandsgrens los te laten niet referendabel zou zijn. Hoeveel projecten, ongeacht de status van mogelijk initiatief tot projecten waarvan daadwerkelijk een omgevingsvergunning is aangevraagd, waarbij het om windmolens tussen de 300 en 600 meter gaat en geen lijnopstelling kennen, is een antwoord dat niet aansluit op het gevraagde. Dat gaat over zoekgebied en niet over projecten. De gehele RES valt weg door het opnieuw invoeren van de bovenwettelijke eisen. Vallen alle 14 in Noord-Holland Noord te bouwen windmolens en 21 van de 28 potentieel te bouwen windmolens in Noord-Holland Zuid binnen de 600 metergrens, waarvoor geen alternatieven zijn? Graag een reactie van het College.
Voor de beantwoording van de voorliggende vraag van de HAC geldt dat de begeleidende teksten van de drie opties niet helemaal objectief zijn. Aangegeven staat dat het afwijzen van het referendumverzoek niet ging om of het onmogelijk was om de klimaatdoelstellingen te behalen, maar dat het een en ander ernstig bemoeilijkt zou worden. Het CDA heeft altijd aangegeven dat dat de essentie van een referendumverzoek. Een omstreden verzoek wordt moeilijker uitvoerbaar qua tijd en inhoud. Als dat niet gewenst is, trek dan de referendumverordening in. Het CDA vindt dat ieder referendum inhoudelijk moet worden getoetst. Het feit dat er geen dringend provinciaal belang is bij het plaatsen van windmolens op een bepaalde afstand en bij een bepaalde formatie is geen format voor een eventueel ander referendumverzoek. Als duidelijker moet worden hoeveel afwegingsvrijheid PS heeft, dan moet de referendumverordening worden aangepast.
Het CDA besluit voor voordracht B. Een aanvullend advies van de HAC over de al dan niet toepasselijkheid van deze noodverordening op dit bezwaarschrift wordt gevraagd. De Commissaris heeft al aangegeven dat dit niet zal komen. Het CDA vindt dat erg jammer, want de noodverordening raakt direct het advies van de HAC over het bezwaarschrift.
Het CDA wil weten hoe om te gaan met de adviezen van de referendumcommissie van 24 oktober ten aanzien van de referendumverordening ansich en met de positionering van de referendumcommissie als het adviesorgaan.

Dhr. **Klein** (ChristenUnie) benoemt dat ChristenUnie een groot voorstander is van het versnellen van de energietransitie. Een zorgvuldige uitbreiding van windmolens op land hoort daarbij, inclusief het betrekken van inwoners. ChristenUnie vindt een referendum of de omgevingsverordening aangepast had moeten worden geen goed middel. Het draagt nauwelijks bij de zorgvuldige discussie over het onderwerp, de afwegingen zijn veel breder en complexer. ChristenUnie is voorstander voor andere vormen om inwoners te betrekken.
De referendumverordening stelt niet de voorwaarde of een referendum een goed middel is, maar of er een goede reden is om het referendum af te wijzen. Eerder heeft een voltallige oppositie beoordeeld dat die reden er niet was, op grond van de informatie die er toen was, waarin de oppositie gelijk heeft gekregen van de HAC. Het ingediende bezwaar door de referendumindieners is wat ChristenUnie betreft gegrond.
Tot vorige week besloot ChristenUnie voor optie B. De noodverordening van de EU is een nieuw feit in de discussie, die stelt dat vergunningen voor de opwek van duurzame energie binnen de zes maanden dienen te

worden verleend. Gedacht wordt dat dit op gespannen voet staat met de geest van de verordening, die doelt op het versnellen van projecten. Met deze informatie is er nu wel sprake van een dringend provinciaal belang. Er moet een nieuwe variant van het besluit worden geformuleerd, waarin het bezwaarschrift gegrond verklaard wordt en tegelijkertijd een nieuw besluit wordt genomen over het houden van een referendum, waarbij er voldoende grond is om het referendum niet te houden.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) interrumpeert en stelt dat de noodverordening enkel gaat om de wet Natuurbescherming en vergunningen. Als de 600 metergrens terug is naar wat het was, dan is er regelgeving om windturbines te bouwen met vergunningen die binnen een bepaalde termijn moeten worden verleend. Kortom, er kunnen windturbines gebouwd worden als die 600 meter er is. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat dat exact de afweging is die in de fractie is gemaakt. Geconcludeerd is dat de geest van de verordening stelt dat er nu niet extra barrières moeten worden opgeworpen voor het afgeven van vergunningen. Dit nieuwe feit geeft grond om het referendumverzoek af te wijzen vanwege dringende provinciale belangen, waarvan wij als provincie uitvoerder zijn van die verordening.
Dhr. **Dessing** (FvD) geeft aan dat het gaat om dringend provinciaal belang. De EU-verordening zegt dat de procedures verkort worden. Dat zou er toch voor zorgen dat de spoedfactor minder spoedig is wat zou tegenspreken. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat het verkorten van de procedures een opdracht is aan de verschillende overheden, waarmee heel duidelijk de intentie te zien is om geen extra barrières op te werpen om deze vergunningen zo snel mogelijk af te kunnen geven. Gezien het referendum en de kans van slagen ervan, lijkt dat een extra hobbel, op basis waarvan de conclusie genomen wordt om het referendum niet toe te staan. Het wordt misschien minder dringend aan de ene kant, maar dringender aan de andere kant, omdat die vergunningen in een zo kort mogelijke tijd moeten worden afgegeven. Dat staat op gespannen voet met het parallel organiseren van een referendumproces, hoezeer de indieners ook in hun recht stonden bij de eerste ronde. Dhr. **Dessing** (FvD) stelt dat het tijdsverlies door het organiseren van een referendum tijdswinst oplevert in de uitvoering van de procedure. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vindt dat moeilijk te bepalen, het besluit van de partij blijft gehandhaafd.
Mw. **Kuiper** (CDA) lijkt het lastig te verklaren dat het bezwaarschrift gegrond is, maar vervolgens tot het zelfde besluit te komen, zij het op basis van de noodverordening in plaats van de referendumverordening.
Dhr. **Klein** (ChristenUnie)geeft aan dat dat inderdaad is wat ChristenUnie voorstelt. Het afwijzen van het referendum was niet terecht, maar met de nieuwe informatie die nu op tafel ligt, wordt nu opnieuw een besluit genomen. Weliswaar met dezelfde conclusie, maar gebaseerd op aanvullende argumenten, namelijk de noodverordening, maar nog steeds met de grondslag vindend in de referendumverordening over de dringende provinciale belangen. Dat is een nieuw besluit en niet het herzien van een besluit.
Dhr. **Kanik** (D66) stelt voor om voor besluit A te kiezen en daarbij de motivering op te nemen dat er nu een dringend provinciaal belang is vanwege de EU-wetgeving. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat de ChristenUnie daarmee niet kan instemmen, omdat daarin staat dat het bezwaarschrift ongegrond wordt verklaard en daarvan heeft de HAC gezegd dat het niet terecht zijn. Dus dat besluit zullen ze niet nemen. ChristenUnie denkt dat na het besluit over het verzoek de referendumverordening zo snel mogelijk moet worden ingetrokken, omdat de verordening niet werkt. In de Commissie Burgerparticipatie is goed nagedacht over verschillende manieren om burgers een stem te geven. De partij herhaalt het voorstel om de mening van de inwoners over dit onderwerp veel serieuzer te betrekken bij de overwegingen. Zij overwegen om hierover een burgerpeiling te houden en dit tijdens de komende PS vergadering in te dienen als motie.
Dhr. **Dessing** (FvD) interrumpeert en stelt de referendumverordening in sommige instanties onderwerpen betreft waar dit wel degelijk een bruikbaar instrument is en dus niet zomaar moet worden weggegooid. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat er voldoende aanleiding is om deze referendumverordening in te trekken, waarbij er misschien een rol is voor een herziening van een referendumverordening.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt naar het doel van de burgerpeiling. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat er allerlei dilemma's zijn die bij dit onderwerp een rol spelen, die bij een burgerpeiling allemaal goed geschetst kunnen worden en mensen worden meegenomen in afwegingen. Zo kan worden ingeschat welke thema's en onderwerpen voor de inwoners het meest van belang zijn om te betrekken bij de besluitvorming. Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt hoe die mening rijmt met dat de noodverordening van de EU alles overheerst, omdat die mening dan het proces ophoudt. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat de noodverordening de mening over het referendumverzoek heeft doen kantelen. Hij geeft aan dat het duurzame energiedossier nog niet is gesloten, er zullen nog veel afwegingen gemaakt moeten worden, waarbij het nuttig is de mening van burgers over de belangen van alle thema's goed in kaart te hebben gebracht.

Dhr. **Dessing** (FvD) geeft aan dat het bezwaar is afgewezen. De argumenten van de HAC vindt het FvD valide. De mening over het bezwaar bij uitgangspunt A dat er geen ruime beoordelingsvrijheid door PS is, wordt gedeeld. De precedentwerking wordt niet gezien. Dat het referendum lang duurt, speelt geen rol, want democratie vergt zorgvuldigheid. Het verhaal over de terugwerkende kracht bij optie C, daar wordt gezegd dat voorbereidingen voor de bouw van windturbines inderdaad stopgezet worden, maar er worden geen concrete maar mogelijke locaties genoemd. Het verkorten van de procedures in de noodverordening halen het argument spoedeisendheid onderuit.
FvD is benieuwd of de partijen die dit referendum hebben afgewezen open staan voor een hernieuwde discussie en of zij bereid zijn hun fouten toe te geven. FvD kiest voor optie C.

Mw. **Van Geffen** (Namens Noord-Hollanders) stelt dat voor hen zwaar telt dat burgers zich al lang inspannen voor een referendum. Belangrijk is dat de PS wel de beoordelingsvrijheid hebben, maar geen ruime beoordelingsvrijheid. Een referendumverzoek gaat immers altijd over een beslissing die kort daarvoor met een politieke meerderheid is aangenomen. Bij PS is dus bij de meerderheid geen positieve houding ten opzichte van een referendum. De commissie vindt dat er een concrete en overduidelijke reden moet zijn om een referendum af te wijzen en dat de Staten een zeer beperkte beoordelingsvrijheid hebben. Namens Noord-Holland volgt hierin de redenering van de Bezwaarcommissie. Dat weegt het zwaarst. Het gaat om democratie en vertrouwen, die worden geschaad bij afwijzing van dit referendum. Het ontbreekt de coalitie aan zelfvertrouwen, maar het zou mooier zijn om met een referendum in de rug het windmolenbeleid verder vorm te geven en met sterke argumenten te winnen. Namens Noord-Hollanders sluit zich verder aan bij het betoog van mw. **Kuipers** (CDA).

Dhr. **Van den Berg** (JA21) noemt dit dossier beschamend. Het besluit lijkt een bevooroordeeld stuk, waarin wordt uitgewerkt hoe Provinciale Staten tegen het referendum moet stemmen. Hier en daar wordt een aanval op de HAC gedaan en er wordt vooruitgelopen op uitspraken van de onafhankelijke rechterlijke macht wanneer het referendum bij de rechter komt. Een aantal uitspraken over de ruime beoordelingsvrijheid van PS kan op geen enkele wijze onderbouwd worden. Ingegaan wordt op de te bouwen windturbines, die allesbepalend zouden zijn voor het behalen van de klimaatdoelstellingen en niet zouden kunnen wachten op de behandeling van een referendum. De betreffende windturbines zijn in meer dan 50 procent van de gevallen niet haalbaar vanwege het overvolle elektriciteitsnetwerk, op sommige locaties zijn ze tot 2030 niet haalbaar. Het elektriciteitsnetwerk wordt niet uitgebreid voordat de aanvragen van windturbines zijn ingediend. JA21 vindt het argument van spoedeisendheid nonsens. Het heeft ook niet te maken met het behalen van de klimaatdoelen. De uitbreiding van het arsenaal op hernieuwbare energie tot 2030 bestaat voor meer dan 90 procent uit zonne-energie. Het aandeel dat spoedeisend zou zijn, levert tot 2030 twee tot zes procent van de beoogde energie op. De HAC heeft zorgvuldig op onafhankelijke wijze onderbouwd dat er gelegenheidsargumenten zijn gebruikt en tikten de coalitie op de vingers die het argument van kosten

noemden.
Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat zij het niet over de kosten hebben gehad. Dhr. **Van de Berg** (JA21) geeft aan dat de hoge kosten van een referendum tijdens de behandelingen in Provinciale Staten aan bod gekomen is en een rapport is opgesteld, waar D66 aan heeft meegewerkt. Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan dat de PvdA ook niks gezegd heeft over kosten. Dhr. **Klein** (JA21) gaat verder. De vraag is hoe zorgvuldig Provinciale Staten dit rapport gaat behandelen, die het handelen van de coalitie heeft bekritiseerd. Dit dossier draagt verder bij aan de vertrouwensbreuk tussen de inwoners en de staat. Het is aan de Statencommissie om te doen wat nodig is en om dat te herstellen. Een referendum moet geen politiek instrument zijn dat naar willekeur kan worden ingezet.
De visie van JA21 is gericht op de uitvoerbaarheid van het referendum en vindt dat er gehouden moet worden aan de eigen verordening. Zij gaan voor besluit C.

Dhr. **Van Tichelen** (PVV) vraagt zich af of inwoners te weinig afweten van het onderwerp van het referendum en of de politiek er meer vanaf weet. Geluid wordt inderdaad niet in meters gemeten, maar heeft ook te maken met de omvang van de windturbines. De PVV ziet aantoonbaar geen spoedeisend karakter dat een positief effect van het beleid laat zien. Kort samengevat gaat de PVV voor optie C. Als er geen meerderheid te halen is op optie C, gaat de PVV voor optie B.

Dhr. **Mangal** (DENK) ziet geen spoedeisende en dringende belangen die ten grondslag liggen om het referendum tegen te houden. De referendumcommissie komt tot dezelfde conclusie en nu probeert de coalitie argumenten te zoeken om het referendum alsnog tegen te houden. Dat het ingewikkeld is, is geen reden om de mening van de burger tegen te houden. Optie A is geen optie voor DENK. Optie B geeft aan dat wat de burger ook beslist, er niks mee wordt gedaan. Er moet gekozen worden voor optie C uit respect voor de burger en vanuit de plicht om naar de burger te luisteren. Vooral omdat er geen reden was om de mening van de burger tegen te houden.

Mw. **Alberts** (SP) stelt dat het besluit dat genomen is om geen referendum toe te staan, van de HAC kritiek heeft gekregen. De argumenten spoedeisendheid en hogere wetgeving werden niet valide geacht. Het is de vraag of het besluit werd ingegeven door de aversie van sommige partijen over het referendum in het algemeen of omdat er snelheid gemaakt moet worden in de energietransitie. De HAC zegt dat er een nieuw besluit moet komen, waarbij bepaalde argumenten niet meer gelden. De SP kiest ervoor om het referendum toe te staan. De wijziging van de omgevingsverordening is ingrijpend en terug te vinden in verkiezingsprogramma's van verschillende partijen. Daarmee kon niet worden voorspeld wat het als onderdeel zou zijn van een coalitieakkoord. Dit kan juist als argument te gebruiken, omdat de kiezer niet kan zien wat er gebeurt in een coalitieakkoord. Dat is een besluit dat er is uitgerold. Via een referendum kan de kiezer hier alsnog een mening over geven. De noodverordening is voor de tegenstanders een bevestiging dat ze door kunnen met wat ze wilden. De voorstanders vragen zich af of het niet later kon. De SP vraagt zich af of dat meegenomen moet worden in het besluit zoals de HAC heeft aangegeven. Organisatorisch kan het referendum tegelijk met de PS-verkiezingen gehouden worden, wat de opkomst bevorderd. De SP kiest voor optie C.
Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vraagt waarom de SP niet meegaat met optie D van de ChristenUnie. Mw. **Alberts** (SP) geeft aan dat het volgen van de normale gang van zaken daarvoor de reden is.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) stelt dat de PvdD heeft ingezet op het kijken naar concrete effecten van windturbines om het aantal dierlijke slachtoffers te voorkomen in plaats van naar arbitraire regels over afstand en opstelling waarmee echt niemand mee beschermd wordt, zodat welzijn geborgd en ecologie beschermd kan

worden. De PvdD is de enige partij die al jaren pleit voor het in lijn brengen van het beleid met de wetenschap en het in samenhang bestrijden van de klimaat- en biodiversiteitscrisis. De discussie wordt zwart-wit gevoerd, waarbij windenergie wordt verkozen boven natuur of het natuurargument gebruikt wordt om niks te doen. Er liggen juist kansen voor ecologie en klimaat. Het is de vraag of het referendum doorgang kan vinden. Vrees is dat het referendum leidt tot vertraging. Hoewel de vertraging eigenlijk zit bij het vergunningsproces en het gebrek aan capaciteit. Lost die noodverordening die vanuit Europa komt dat niet gewoon op? Het kan gaan over het instrumentreferendum en de voor- en nadelen daarvan en over de kansen om het referendum beter in te vullen dan met een simpele ja of nee vraag. De kern zit in het voelbare wantrouwen en de tunnelvisie die aan beiden kanten ontstaat. De PvdD ziet graag een serieuze reflectie en een actieplan over hoe de provincie dit op alle vlakken beter gaat doen. Deze discussie vraagt om handelingsperspectief voor de toekomst. De enige nieuwe informatie is de noodverdening van de Europese Commissie. Dat leidt gehaast bij de discussie te zijn betrokken, waardoor de fractie dit niet goed heeft kunnen bekijken. Het roept veel vragen op. Dhr. **Van den Berg** (JA21) is het eens met dat het vrij complex is en pleit ervoor om de memo en de noodverordening goed te bespreken in de PS om er een goede mening over te kunnen vormen. Statenlid **Kostiç** (PvdD) beaamt dat. Het voorstel van de ChristenUnie gaat de goede kant op, maar is te voorbarig om deze noodverordening waar te weinig kennis over is te gebruiken om voor optie E te kiezen. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) beaamt dat de informatie erg laat kwam en vraagt welke informatie Statenlid **Kostiç** specifiek zou willen hebben en hoe dat georganiseerd kan worden. Zij noemt een aantal vragen over de inwerkingtreding, de gevolgen, de vragen die de Tweede Kamer over de verordening heeft gesteld. En wanneer burgers die veel initiatief tonen, maar nu aanlopen tegen de problemen rondom vergunningen, op de noodverordening kunnen terugvallen. Mw. **Kuiper** (CDA) hoort graag of het juridisch juist is dat de noodverordening impact heeft op dit bezwaarschrift en de uitkomst. Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan daar ook interesse in te hebben. De **voorzitter** geeft aan dat de bredere reflectie over het duurzaamheidsdebat buiten de orde van dit agendapunt valt. Statenlid **Zaal** (GL) vraagt voor welke optie de PvdD kiest. Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat de PvdD over een andere optie nadenkt. Er moet goed gekeken worden naar wat hieraan ten grondslag ligt, hoe de burgers meegekregen kunnen worden en het juridisch goed te borgen.

Dhr. **Van de Maas** (VVD) irriteert zich, namens de coalitie, aan de uitspraken van de PVV en de argumenten van JA21. Hij stelt voor naar de zaak te kijken. Het horen van insprekers was goed en nuttig. De VVD wil het niet hebben over de discussie van de 600 metergrens en de windmolens, maar over wat te doen met het bezwaarschrift. De VVD is tegen referenda, wat een zeer moeilijk instrument en niet goed werkbaar is. Er is een bias voor de stemmers, die vrijwel altijd tegen zijn. De vraagstelling is moeizaam en de interpretatie van een ja of nee ook. Daarom heeft de VVD tegen een referendumverordening gestemd. Er moet ook gekeken worden naar de rol van PS als gekozen volksvertegenwoordigers in het algemeen. De rol en het mandaat van politici is het afwegen om publieke en deelbelangen tegen elkaar af te wegen en op basis van de argumenten de beste beslissing te nemen. Dat gebeurt bij meerderheid van stemmen. Die bevoegdheid zit niet bij een adviescommissie, belangenbehartigers of lobbyisten. Tijdens de behandeling heeft PS in meerderheid een weloverwogen besluit genomen om het verzoek niet referendabel te maken, hoofdzakelijk gebaseerd, wat betreft de VVD, op de constatering dat er sprake was van een dringend provinciaal belang. De HAC komt nu met een beoordeling dat er eerst sprake was van een ruime discretionaire bevoegdheid voor PS om tot een belangenafweging te komen. Daarna beperkt de HAC die bevoegdheid in en gaat zij zelf over tot een belangenafweging, wat niet haar taak is. De VVD staat nog steeds achter de destijds gemaakte afwegingen, waarbij het gaat om het geven van zekerheid en om het zo snel mogelijk maken van vorderingen met de vergunningprocedure, zodat geleverd kan worden.
Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vraagt hoe het oordeel van de HAC de ruime beslissingsbevoegdheid van PS inperkt.

Dhr. **Van de Maas** (VVD) noemt dat de HAC alleen feiten neemt en niet de omstandigheden en het eventuele gewenste te voeren beleid en hoe politici vinden dat Noord-Holland eruit moet zien. Het is geen juridische, maar een politieke afweging. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) zegt dat niet gesteld kan worden dat als de omgevingsverordening niet verandert, het onmogelijk is om de opgave te halen. Het gaat om het geven van goede argumenten. Dhr. **Van de Maas** (VVD) herhaalt dat PS belangenafweging maakt en niet de HAC. Als het wel een bestuurlijke juridische kwestie is, zou moet GS het juridisch toetsen en afhandelen. Dhr. **Dessing** (FvD) hoort dhr. Van de Maas zeggen dat hij het van belang vindt om als volksvertegenwoordigers een afweging te maken, zonder inbreng van de burgers via een referendum. Hij vraagt of de VVD de informatie uit een referendum dan geen aanvullende informatie vindt om een zorgvuldige afweging te kunnen maken en waar de VVD bang voor is. Dhr. **Van de Maas** (VVD) heeft al aangegeven waarom zij niet achter referenda staan en geeft aan dat er in het proces goed met de burgers is geparticipeerd en er een goed inzicht in hun meningen is. Met het referendum wordt niet de beoogde uitkomst opgehaald. Dhr. **Van de Maas** (VVD) geeft aan dat dat aan de kadering van de vraagstelling ligt.
Dhr. **Van de Maas** (VVD) stelt dat de VVD bij haar mening blijft en noemt de Europese noodverordening, indien die op 13 december van kracht wordt, een extra reden om dit onderwerp niet referendabel te vinden. De VVD kiest voor optie A. Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt zich af of hij de argumentatie voor het provinciaal belang van destijds kan duiden en wil aangeven waarom dat wel geldig zou zijn. Dhr. **Van de Maas** (VVD) geeft aan dit al te hebben gezegd tijdens een PS-vergadering en staat daar nog steeds achter. Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat de 600 metergrens zo'n speerpunt van de VVD was en dat er geparticipeerd is, maar er nu gezegd wordt dat die afstand niet meer belangrijk is. Dhr. **Van de Maas** (VVD) stelt dat de VVD die afstandsgrens niet kwijt wilde, maar dat dat nu eenmaal is afgesproken in het coalitieakkoord.

Mw. **De Vries** (PvdA) stelt dat er door de bezwaarmakers geen nieuwe relevante inhoudelijke punten naar voren gebracht. Dat het halen van de klimaatdoelstellingen een dringend provinciaal belang is, mag als vaststaand worden aangenomen, mede gezien de intentie van de aanstaande noodverordening. Dit heeft een rechtstreekse werking en gaat boven de Nederlandse wetgeving, waarmee de uitzonderingsgrond uitvoering besluit EU uit de referendumverordening na vaststelling door de Europese Raad nu ook van toepassing zijn op het referendumverzoek. Mw. **Kuiper** (CDA) stelt dat in appreciatiebrief staat, dat een overstijging van het publiek belang een lichtere toets beoogt op de vogel- en habitatrichtlijn, die de realisatie van energietransitieprojecten zou kunnen versnellen. Hier is heel specifiek naar de vogel- en habitatrichtlijn verwezen. Waarom concludeert de PvdA dat de noodverordening integraal op alles van toepassing is. Mw. **De Vries** (PvdA) antwoordt dat de noodverordening aangeeft dat het van toepassing is op alle projecten, waarbij onder meer gekeken wordt naar de habitatrichtlijn. Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan de HAC verder niet te volgen. De Commissie stelt dat zij er niet van overtuigd is dat het onmogelijk is om zonder verwijzing van de omgevingsverordening de klimaatdoelen te halen, wat een te zwaar en te vergaand criterium is voor de vraag of de wijziging dringend dan wel spoedeisend is. De Staten kunnen het risico niet lopen dat de doelstellingen vanwege de provinciale bovenwettelijke normen niet worden behaald. De gedeputeerde heeft bij herhaling onderbouwd aangegeven dat dit risico reëel is. Dat is het criterium in deze discussie. De Commissie onderbouwt haar keuze voor het verdergaande criterium niet. Met de opmerking dat het ook met een bovenwettelijke afstandsnorm voor wind op land in Noord-Holland mogelijk zou zijn om windturbines te realiseren, gaat de Commissie ten onrechte voorbij aan het feit dat de wijziging in beleid voor maatwerk voor wind op land na veelvuldig onderzoek een verruiming van de mogelijkheden. Die verruiming is nodig om de klimaatdoelstellingen te behalen, wat des te meer geldt nu uit recentelijke provinciale rapporten blijkt dat Noord-Holland de doelstelling uit de RES niet haalt als zo doorgegaan wordt. De regering en de EU hebben de ambities inmiddels verhoogd. Gedeputeerde heeft in de Commissie RWK aangegeven dat de provincie qua tijdpad al in het rood zit en dat de tijd van goede gesprekken gepasseerd is. Deze stelling van de Commissie

kan geen onderbouwing vormen van haar conclusie. Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt naar de analyse van de PvdA op de echte reden van het niet behalen van de doelstellingen. De PvdD geeft aan dat het niet halen van de doelen uit de RES een gegeven is. De oorzaak daarvoor is het feit dat de RES niet concreet gemaakt wordt. Bij de bespreking van een ander bezwaar gaat de HAC zonder onderbouwing op de stoel van de provincie zitten door te overwegen dat het voortschrijdend inzicht naar wind op zee wijst en dat de Staten niet gereageerd hebben op de mogelijkheid van wind op zee. Dat is geen argument voor de stelling dat er geen dringend belang is, want de Staten gaan niet over wind op zee. Het kabinet heeft herhaaldelijk gesteld dat naast wind op zee wind op land onontbeerlijk is. Ook wordt gesteld dat de Staten ook de wijziging van de omgevingsverordening kunnen doorvoeren en tegelijkertijd het referendum kunnen houden. Dat vindt de PvdA geen goed idee. De HAC gaat zonder motivering voorbij aan de gemotiveerde stelling van de Staten dat de dreiging van het referendum over het nieuwe wind op land beleid leidt tot vertraging in de realisatie van de RES. Er ontstaat een reëel gevaar dat de doelen niet gehaald worden. De Europese noodverordening weerspiegelt de urgentie van deze duurzame energie-opwek. De Commissie komt zelf ook tot de conclusie dat het referendum raadgevend is, maar dat een onzekere situatie ontstaat waarin de markt niet kan acteren. Meerdere partijen zijn gebonden aan de RES, wat een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de realisering ervan geeft. De Commissie lijkt te reageren op het argument van de Staten dat de omgevingsverordening 2022 niet kan wachten in verband met de omgevingswet. De fractie acht een dringend dan wel spoedeisend provinciaal belang aanwezig en wijst ook op de Europese noodverordening en kiest voor optie A. Dit kan en moet zorgvuldig onderbouwd worden. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) heeft op veel punten kritiek op de HAC gehoorden vraagt zich af wat de rol van een dergelijke Commissie voor de inwoners is. Mw. **De Vries** (PvdA) stelt gemotiveerd te hebben aangegeven waar de fractie het niet eens is met de HAC en reageert slechts op het advies.

Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat in het advies wordt gesteld dat het niet aannemelijk is dat de RES doelstelling en de doelstellingen van het klimaatakkoord onmogelijk te behalen zijn als de strengere maatregelen blijven bestaan. De noodzaak om windparken te realiseren wordt wel aangegeven, maar niet duidelijk is of dat absoluut niet zou lukken zonder versoepeling van de normen. Aangegeven wordt dat PS de verdere referendumprocedure had kunnen laten doorgaan terwijl de verdere verordeningen in werking waren getreden. Volgens de Commissie is het niet mogelijk om de omgevingsverordeningen niet-referendabel te verklaren, omdat de onderbouwing voor spoedeisendheid en dringend provinciaal belang niet klopt. Om dat beter te laten onderzoeken heeft D66 technische vragen gesteld. Geantwoord is dat er sprake is van vertraging bij het invullen van de zoekgebieden als het referendumverzoek gehonoreerd wordt en de omgevingsverordening inwerking treedt. Vastgesteld is dat er vertraging ontstaat, waardoor de klimaatdoelen niet gehaald kunnen worden. .
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt om onderbouwing dat er nu al achtergelopen wordt op de RES-ambities. Dhr. **Kanik** (D66) stelt dat die onderbouwing staat in de beantwoording van de door D66 gestelde technische vragen. Er is ook een RES-monitor geweest in de afgelopen RWK, waar te zien is dat er veel in ambitie staat, maar niet in de pijplijn. Dhr. **Van den Berg** (JA21) ziet in de RES-monitor juist dat er sinds april vorig jaar een gigantische vooruitgang is geboekt met zonne- en windenergie. Neem dat ook mee wanneer gezegd wordt dat de spoedeisendheid niet van toepassing is. Dhr. **Kanik** (D66) is het er niet mee eens dat het goed gaat met de RES.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat 97 procent van alle RES-ambities voor Noord-Holland Zuid gehaald gaan worden. Drie procent dat geldt voor windenergie zal niet gehaald worden, wat vooral afhankelijk is van de netwerkproblematiek. Kan dan nog steeds worden gesteld dat men achterloopt? Dhr. **Kanik** (D66) gaat verder en geeft aan dat de bewering van de HAC, dat het niet aannemelijk is dat de RES doelstelling en de doelstellingen van het klimaatakkoord onmogelijk te behalen zijn als de strengere maatregelen blijven

bestaan, onjuist. Op papier staat dat de besluiten in werking kunnen treden wanneer er een referendum gehouden wordt, in de praktijk werkt dat niet, omdat er dan vanwege onzekerheid niet doorgegaan wordt met de procedure. Daarmee blijft het dringend en spoedeisend belang van de provincie overeind en heeft de HAC ongelijk. Er is momenteel een tweede grond om de omgevingsverordening als niet-referendabel te beschouwen, doordat nieuwe feiten betrokken mogen worden bij het besluit. In de memo over de noodverordening staat dat bouwprojecten ten behoeve hernieuwbare energie automatisch van overstijgend publiek belang worden geacht, waardoor er anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld wordt op basis van de wet Natuurbescherming. Dit heeft een rechtstreekse werking en gaat boven de Nederlandse wetgeving. In dezelfde memo staat ook dat er geen referendum kan worden gehouden dat gaat over een besluit dat strekt tot uitvoering of besluiten van voorkeurrechterlijke organisaties zoals de noodverordening. De rechtstreekse werking betekent dat PS de uitzondering uitvoering besluit EU bij de heroverweging moet betrekken. De uitvoering van de RES valt onder deze noodverordening, waarin de versnelling van de energietransitie wordt aangemerkt als overstijgend publiek belang. Daarom moet artikel 5 lid 2 k van de referendumverordening ook van toepassing is. D66 stemt voor optie A, toegevoegd met de geschetste motivatie.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) stelt dat de HAC maar ontbinden moet worden, omdat er weinig mee wordt gedaan. Hij vraagt of dhr. Kanik kan aangeven hoe de beginselen uit de wet Natuurbescherming verbonden kunnen worden aan een afstandsgrens tot woningen. Dhr. **Kanik** (D66) kan en wil deze technische vraag niet beantwoorden en geeft aan dat het niet eens zijn met de HAC niet betekent dat er ontbonden moet worden. Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat net een betoog gehouden is dat juist vanuit de beginselen uit de wet Natuurbescherming en de vergunningen er een relatie met de 600 metergrens is. Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat er geen wet op de 600 meter is, maar dat het gaat om de omgevingsverordeningen waar volgens de notitie duidelijk effect van de nieuwe noodverordening van de EU op is. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vraagt of niet gegaan moet worden voor een nieuw besluit met nieuwe argumenten in plaats van het besluit niet te herroepen. Dhr. **Kanik** (D66) overziet niet wat het juridisch betekent als er een optie D bij komt, maar optie A met toevoeging van de motivatie lijkt goed genoeg. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat er in optie A staat het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen, maar denkt dat het goed is om met nieuwe argumenten een nieuw besluit te nemen. Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat het gaat om de vergunningverlening, wat los staat van de afstandsgrens. Als de oude omgevingsverordening wordt aangenomen, gaat het EU besluit boven de omgevingsverordening en moeten er enkel vergunningen worden afgegeven op basis van die 600 meter. Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan te hebben geschetst dat er onzekerheden ontstaan als het referendum doorgaat en besloten wordt de 600 meter toch weer te handhaven.

Statenlid **Zaal** (GL) neemt het advies van de HAC niet over en wil niet verdergaan met de referendumprocedure. Te vaak wordt een plan gemaakt voor de aanpassing van de energieopwekking en het energieverbruik om dat plan niet uit te voeren. Als men te laat is met het nemen van maatregelen, zijn nog heftigere maatregelen nodig want ten koste gaat van flora en fauna van nu en de nieuwere generaties. GL deelt de zorg over de kloof tussen burgers en politiek. Gevreesd wordt voor het uitstellen van noodzakelijke besluiten, waardoor het probleem verergert en de politiek als onmachtig wordt beschouwd, wat bijdraagt aan de afstand tussen burger en politiek. Windmolens op land leveren wat GL betreft een duidelijke bijdrage aan de energietransitie, net als windmolens op zee. Omvangrijke energiebesparingen zouden nog beter helpen, zoals minder stoken, anders reizen en minder en anders consumeren. Daar is men niet zo goed in, dus stemt GL voor windmolens op land en op zee. GL is klaar met het uitstellen van pijnlijke ingrepen en maakt niemand wijs dat de transitie kan zonder hinder voor mens en natuur, zoals de bezwaarmakers willen.
Statenlid Zaal sluit zich aan bij de woorden van de VVD over het mandaat en de opdracht van PS als gekozen volksvertegenwoordigers. Het gaat hier om het afwegen van belangen en dat is soms ingewikkeld. De HAC stelt dat er een beperkte beoordelingsvrijheid is als het gaat om een referendumverzoek, daar is GL het niet

mee eens. GL verwerpt de stelling dat de meerderheid in PS geen positieve houding zou hebben tegenover een referendumverzoek en neemt afstand van die opvatting. GL heeft voor de referendumverordening gekozen. De HAC stelt verder dat de vaststelling van de feiten dient te leiden tot de genomen beslissing. GL vindt dat een politieke beoordeling van de feiten mag tot een politieke beslissing leiden, maar geen natuurkundige wet is. Het recente akkoord over de aanstaande noodverordening onderstreept de noodzaak van het versnellen van de energietransitie. Daarbij komt dat de uitzonderingsgrond uit de referendumverordening van belang is, die bepaalt dat geen referendum kan worden gehouden over een besluit dat strekt tot uitvoering van vertragen of besluiten van voorkeurrechtelijke organisaties zoals de noodverordening. De keuze voor optie A is politiek. Er is haast bij de energietransitie, wat een spoedeisend en dringend belang is dat onderstreept wordt door de Europese noodverordening. De wens is om de transitiedoelstellingen ruim te behalen.

De **voorzitter** sluit de Eerste Termijn en bekijkt de agenda met de Commissieleden. Hij stelt vast dat er voor punt 7a geen uitgebreide behandeling nodig is volgens de Commmissieleden. Hij stelt voor agenda-B over de steunbetuiging van de nieuwe Transgenderwet door te schuiven naar de volgende vergadering in januari. Met goedkeuring van de Christenunie wordt de Discussienota Warme Deken niet besproken. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vraagt de Commissie om de nota te lezen en per mail te reageren.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat in de Staten is gesproken over de CO2-impactanalyse en de voortgang van de RES, waar geconcludeerd werd dat het zorgwekkend is en zo snel te komen tot vaartmaken, gemeenten te helpen bij zo snel mogelijk realiseren van de RES-doelen en te komen tot vergunning en om onzekerheden bij gemeenten en initiatiefnemers weg te nemen. Geconstateerd wordt dat met de opties B en C de onzekerheden voor initiatiefnemers en gemeenten overeind blijven en de druk op uitstel groter wordt. Vandaag hoorde hij bij de inbreng van een aantal leden dat het meevalt met de uitvoering van de RES en dat er geen probleem was en om die reden rondom de vergunningverlening de initiatiefnemers nog wat kunnen wachten. Dat is niet in lijn met de eerdere bespreking. Als er nu initiatief genomen wordt voor een windproject, duurt het 2,5 jaar voordat de zekerheid is of het project tot uitvoering kan worden gebracht. Nu doorgaan met de mogelijk tot een referendum heeft als resultaat dat initiatiefnemers geen initiatief zullen nemen, omdat de onzekerheden overeind blijven. Dat heeft dus wel degelijk een effect op de bespreking van de doelbereiking van de RES en de CO2-ambities.
Mw. **Kuiper** (CDA) vraagt waarom zij dan geen antwoord heeft gekregen op haar technische vraag hoeveel projecten er lopen, van initiatieffase tot het indienen van een omgevingsverordening. Klopt het dat er nog geen enkel project in een fase zit en dat vanaf nu alles nog in gang moet worden gezet.
Gedeputeerde **Stigter** weet dat er op basis van het RES-proces zo'n 42 mogelijke gebieden naar boven gekomen zijn waar sprake is van mogelijke wind om nader te verkennen. In veel van de zoekgebieden is wel wat gebeurt, maar is er veel onzekerheid. De zoekgebieden zijn in beeld, maar nog niet nader uitgewerkt op projectniveau. Het precieze antwoord over de 42 windmolens kan niet worden gegeven, maar alle 18 zoeklocaties met 42 mogelijke windmolens worden allemaal geraakt door de 600 metergrens, waarmee het behalen van de RES-doelstellingen onder druk staat, mede door het langdurige traject tot een onherroepelijke vergunning wat bijna onhaalbaar lijkt.
Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat niet het referendum, maar het huidige vergunningsproces en de capaciteit het probleem is. Wordt het probleem met de lange termijn niet opgelost met de noodverordening?
Gedeputeerde **Stigter** vindt dat alles op alles gezet moet worden zodat projecten gerealiseerd te krijgen. Dat heeft te maken met capaciteit en onzekerheid rond de normering. Gedeputeerde **Stigter** heeft de noodzaak om te versnellen neergezet. Zoals het nu gezien wordt, kunnen alle nu in de RES bekende energieprojecten

voor 2030 worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Wind in combinatie met zon en een hoog piekwattage kan juist een rol spelen bij balancering van het net en daarmee een bijdrage leveren. Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt of de gedeputeerde erkent dat er veel projecten zijn die pas tegen het einde van de periode gerealiseerd kunnen worden, die nu niet relevant zijn ten opzichte van de termijnen van het referendum. Uit ervaring is gebleken dat windprojecten een langere doorlooptijd hebben. Om in 2030 de windturbines operationeel te hebben, moeten in 2025 de vergunningen rond zijn en in 2023 moet het beleid zijn verankerd in het omgevingsbeleid. Het behalen daarvan staat onder druk.

Dhr. **Van Dijk** geeft aan dat uit de noodverordening blijkt dat er hogere overheden zijn die dringendheid en noodzakelijkheid om alle beperkingen zo veel mogelijk te beperken om zo snel mogelijk alternatieve energie op te wekken. Gekeken naar de 600 metergrens, betekent dat dat veel windmolens die bekeken zijn niet geplaatst kunnen worden. Daarom is die 600 metergrens zo belangrijk en te zien in relatie tot de noodverordening. De noodverordening gaat niet langs het Europees Parlement. Er is informeer goedgekeurd en er kan niet meer worden gewijzigd, wat bekent op 13 december dat een akkoord voldoende is, met publicatie daarvan treedt het meteen in werking. Een beslistermijn voor het beslissen op bezwaar is 19 december, wat tijdsdruk oplevert.
Het advies van de HAC wordt geraakt door de noodverordening. Aangegeven is dat er geen advies van de HAC wordt gevraagd. Daar is geen tijd voor en ten tijde van de beoordeling van de HAC bestond de noodverordening niet. Alle feiten en omstandigheden die zich aandienen tussen het moment waarop de HAC haar uitspraken heeft gedaan en beslist is op bezwaar, moeten worden meegenomen. Op basis daarvan wordt tot een nieuw besluit gekomen. Er moet dus een uitspraak gedaan worden over de beslissing op bezwaar, rekening houdend met al die feiten en omstandigheden die zich in de tussentijd hebben voorgedaan. Qua duidelijkheid is het niet betrouwbaar om eerst akkoord te gaan met het referendum, maar door de noodverordening een nieuw besluit te maken door niet akkoord te gaan met het referendum. Dat wordt gedaan in de tussenliggende periode. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat het niet gaat om het nieuwe besluit, maar de fractie kan niet meegaan in de verklaring dat het besluit ongegrond is. Dhr. **Van Dijk** geeft aan dat het juridisch qua tijdsperiode helemaal juist om in de tussenliggende tijd het als nieuw feit mee te nemen en vervolgens tot een besluit te komen, waardoor het besluit wordt onderbouwd. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vraagt of het een optie is om niets uit te spreken over de gegrondheid van het bezwaar, maar te zeggen dat besloten wordt het besluit niet wordt herzien. Dhr. **Van Dijk** stelt dat er uitspraak moet worden gedaan op de beslissing van het bezwaar. Hij stelt ook dat er geen twijfel is over de kwaliteit van de Hoor- en Adviescommissie. Het advies van de HAC wordt vaak, maar niet noodzakelijkerwijs altijd, gevolgd.
Dhr. **Van Dijk** geeft aan dat in de redactie van de bepaling van de referendumverordening is opgenomen dat er bij spoedeisendheid sprake is van een open norm die verder geduid moet worden. De HAC en sprekers van vandaag hebben een duiding gegeven aan wat zij daaronder verstaan. Hij geeft aan dat als hieruit blijkt dat er behoefte is aan meer duidelijkheid over de duiding, dan lijkt dat een punt om te evalueren om dit soort discussie naar de toekomst toe te voorkomen en om naar de buitenwereld aan te geven wanneer er wel of niet een referendum kan worden aangevraagd. Gekeken naar de snelheid van het referendum en de geldende termijnen is het feitelijk onmogelijk om een referendum met de Provinciale Staten-verkiezingen te houden. Het Europees Parlement wordt gepasseerd met een noodverordering, die direct in werking treedt. Geïnterpreteerd kan worden dat de noodverordering op zelf extra gewicht geeft aan de spoedeisendheid van de uitzondering gegrond op een EU-verdrag.
In de voordracht is een samenvatting van het HAC advies gegeven, maar die is niet helemaal hetzelfde, dus dat moet goed bekeken worden voordat de definitieve voordracht wordt opgesteld. Dit zal goed worden uitgezocht.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt of de HAC niet alsnog gevraagd kan worden hierop te reflecteren alvorens er een besluit genomen wordt. Dhr. **Van Dijk** geeft aan dat dat qua tijd niet gaat lukken en zal er met het vernieuwde advies van de HAC dezelfde discussie ontstaan over of het zwaarwegend genoeg is of niet om het advies mee te laten wegen. Nieuwe feiten die tot 19 december moeten nog worden meegewogen in de beslissing. PS moet zich opmaken om tot de 19e te komen tot een gedragen besluit.

Tweede Termijn

Dhr. **Mangal** (DENK) hoort de coalitie de democratiseringsinstrumenten voor burgers bagatelliseren. Geïmpliceerd wordt dat investeringsgeld boven de democratie van burgers gaat. De PvdA zaagt zelfs aan de poten van de HAC, die burgers juist moet helpen wanneer PS een beslissing neemt waar zij het niet mee eens zijn. De coaltie probeert een ongegronde argumentatie van destijds alsnog geldig te maken door een nog toekomstige EU-noodverordening aan te houden die ten tijde van de beslissing om het referendum af te schieten nog iets eens speelde. DENK vraagt zich af of de noodverordening het democratische instrument doorkruist en op welke manier.
Mw. **De Vries** heeft zorgvuldig over haar betoog nagedacht om te komen tot een conclusie dat het advies van de HAC niet klakkeloos hoeft worden overgenomen. DENK is voor een energietransitie, er zijn twijfels of die gehaald gaan worden. Hoeveel democratie mag het kosten om doelen te realiseren waarvan de coalitie zich afvraagt of die behaald kunnen worden.

Dhr. **Van Tichelen** (PVV) neemt zijn opmerking aan de VVD terug en stelt vast dat het vermogen tot logisch redeneren niet gelijkmatig over de mensheid is verdeeld. De discussie over de 600 metergrens is niet de juiste discussie. Er kan beter een norm vastgesteld worden van x keer de tiphoogte van een windturbine, waardoor de connectie van de omvang van de turbine en de gevolgen voor de omgeving gemaakt wordt.

Dhr. **Klein** (ChristenUnie) geeft aan dat zijn partij zich kan vinden in een besluit waarin staat om het onderwerp niet referendabel te achten, maar niet in een besluit waarin staat dat het bezwaarschrift ongegrond is. De puzzel is om de voordracht zo te formuleren dat beide dingen daarin staan.
Dhr. **Kanik** (D66) noemt het een ingewikkelde semantische discussie. Hij stelt dat als gezegd wordt dat het EU-recht voorgaat op het referendumverzoek, dan is het toch ongegrond? Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vindt dat in de voordracht recht moet worden gedaan aan het feit dat ten tijde van het eerste besluit van PS er informatie ontbrak die er nu wel is. Dat betekent volgens hem dat op het moment dat PS het besluit nam en op basis van de argumentatie het bezwaar gehonoreerd had moeten worden.

Mw. **Kuiper** (CDA) blijft worstelen of de noodverordening zo direct betrekking heeft op de inhoud van het referendumverzoek. Het is jammer dat er niet een zorgvuldig proces is en een advies van de HAC over deze nieuwe situatie ontbreekt.

De **voorzitter** geeft aan dat bijna alle partijen een mening hebben gegeven en dat optie A de meerderheid van de Staten heeft en bij een gewogen peiling er voor optie A zou gaan. Dhr. **Van Dijk** geeft aan dat er nu een voordracht worden gemaakt, die zal worden voorgelegd bij de eerstvolgende Statenvergadering. Hij benadrukt dat de noodverordening niet maakt om al dan niet voor een referendum te kunnen stemmen, maar de spoedeisendheid en de versnelling die gemaakt moet worden aangeeft. Dhr. Klein wil alsnog aangeven dat het besluit in de eerdere Statenvergadering genomen is niet juist zou zijn, wat haaks zou staan op het toentertijd door PS genomen besluit. Hij vermoedt dat dhr. Klein gaat nadenken over een juridisch amendement wat dat zou kunnen aanpassen, want er komt een voordracht voor optie A. Dhr. **Van Dijk** vraagt

de Statenleden om de insprekers met respect te behandelen, zodat zij durven en komen inspreken. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) vraagt of het een optie is om het in twee besluiten op te knippen. Dhr **Van Dijk** geeft aan de overweging mee te nemen, maar zal komen tot een voor iedereen zo transparant mogelijk vorm van besluitvorming. Dhr. **Mangal** (DENK) geeft aan dat ervan uit gegaan wordt dat een referendum een negatieve werking op het vinden van alternatieve energie en vraagt op verduidelijking van die uitspraak. De **voorzitter** geeft aan dat er gekozen is voor optie A die verder uitgewerkt gaat worden en wijst op de mogelijkheid om daarop amendementen en moties in te dienen. Daarmee sluit de **voorzitter** dit agendapunt.

VERWORPEN

A 66 / 19-12-2022 punt 9

Partij voor de Dieren | Christen Unie | CDA | JA21 | DENK | SP | Forum voor Democratie | Namens Noord-Hollanders. | Partij van de Ouderen

Amendement: Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- De deelbesluiten 1 tot en met 6 te vervangen door:
  1. de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum met PS is gedeeld;
  2. aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum;
  3. GS te machtigen om namens PS de bezwaarde te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar.

Toelichting

De Hoor- en Adviescommissie (HAC) heeft geoordeeld dat PS op 23 mei 2022 ten onrechte hebben besloten om de het referendumverzoek van de Stichting Windalarm af te wijzen. De HAC adviseert de bezwaren van de stichting gegrond te verklaren en een nieuw besluit te nemen. Daarna is een nieuw feit naar voren gekomen: de Europese noodverordening met betrekking tot duurzame energie.

We hebben als PS namelijk op dit moment onvoldoende informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening. De summiere informatie daarover kwam vlak voor commissievergadering naar PS toe. Ondertussen hebben we zelf moeten lezen dat Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat dit juist voor nog meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities en juridische onzekerheden voor energieprojecten gaat zorgen, iets wat de provincie juist zegt te willen voorkomen.[1]

Alleen PS mag een referendumverzoek naast zich neerleggen en beoordelen of er sprake is van andere zwaarwegende belangen. Het is daarom cruciaal dat PS eerst volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de noodverordening, voordat ze een goed afgewogen besluit kunnen maken over het al dan niet toelaten van het referendumverzoek.

Ines Kostic, Partij voor de Dieren
Michel Klein, ChristenUnie
Wilma van Andel, CDA
Daniël van den Berg, JA21
Süleyman Koyuncu, DENK

~~Remine Alberts~~, SP
~~Joyce Vastenhouw~~, FvD
JOHAN DESSING
Ilse Bezaan, PVV
Grethe van Geffen, Namens Noord-Hollanders
Wil van Soest, PvdO
Robert Baljeu, Fractie Baljeu

[1] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

niet toelaatbaar RvO art. 38

A 67/19-12-2022 punt 9

Amendement: Honoreer het advies van de HAC

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

De deelbesluiten 2 en 3 te vervangen door:

2. Het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
3. Het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines te herroepen.

Toelichting:

De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies. De Hoor-en Adviescommissie heeft de argumentatie van 'spoedeisendheid' om tot afwijzing over te gaan niet ontvankelijk verklaart.

Het huidige ontwerpbesluit stelt echter voor om het bezwaarschrift alsnog ongegrond te verklaren en de verruimde regels met betrekking tot windturbines niet te herroepen.

Een referendumverordening is geen politiek instrument en referendumverzoeken moeten wat ons betreft, mits ze aan de voorwaarden voldoen, ingewilligd worden. Daarom stellen we overeenkomstig het HAC-advies voor om het bezwaarschrift alsnog gegrond te verklaren,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M 25g/19-12-2022
punt 9

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- de provincie het referendumverzoek van Stichting Windalarm wil afwijzen omdat het volgens haar tot vertraging van windprojecten zou leiden en daarmee klimaatdoelen in gevaar zou brengen;

overwegende dat;

- de provincie zich op een noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening, zonder instemming van het Europees Parlement, de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat deze juist méér (juridische) onzekerheid voor energieprojecten oplevert en meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities;[6]
- de Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om in te zetten op win-win oplossingen van natuurinclusieve energietransitie, het beter betrekken van burgers en in te zetten op oplossen van huidige knelpunten op administratief en capaciteit-gebied;
- we weten (en insprekers in laatste commissievergadering hebben dat bevestigd) dat duurzame energieprojecten nu al vertraagd zijn (vergunningslening zou een jaar duren, maar duurt nu soms twee jaar), door onder andere gebrek aan capaciteit en goede begeleiding bij overheden;
- als de provincie zich zorgen maakt om vertraging en halen van klimaatdoelen, ze dus meer dient te doen aan de bron van de oorzaken van de al bestaande vertraging;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen, door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken;

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

M259

- daarvoor bijvoorbeeld te verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragers op te zetten;
- een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve hernieuwbare energieprojecten te verminderen, door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop;
- de conclusies daarover het liefst begin maart en anders zo snel mogelijk per brief te sturen naar PS;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Remine Alberts	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

VERWORPEN

M 260/19-12-2022
puntg

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND

Partij van de Ouderen

Motie Versnel win-win oplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie;

overwegende dat:

- de provincie zich op een mogelijke noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening;[6]
- deze Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om meer in te zetten op win-win oplossingen die niet ten koste gaan van ecologie, maar de energietransitie bevorderen én onze ecosystemen juist beschermen;

verzoeken GS:

- zich op alle niveaus maximaal in te zetten (en duidelijker uit te spreken) voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie, en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

Wil van Soest
PvdO

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

VERWORPEN

M 261/19-12-2022
punt 9

Motie: Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Het energienet in Noord-Holland vol is en er in toenemende mate netcongestie optreedt;
- Windturbines moeilijk aangesloten kunnen worden op het net, vanwege deze netcongestie;

Overwegende dat:

- Het technisch onmogelijk is om de komende jaren windturbines op het net aan te sluiten;
- Windturbines pas weer in 2027-2030 aangesloten kunnen worden;
- Een referendum geen belemmering is voor de aanleg van windturbines, gezien de technische beperkingen die realisatie op korte termijn belemmeren;
- Spoedeisendheid niet van toepassing is op het referendumverzoek over de afstandsnormen voor windturbines;

Roept Provinciale Staten op:

- Het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van stichting Windalarm, vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M 262/19-12-2022
punt 9

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**

Motie: Ontkoppel de noodverordening en het referendum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Onder deze noodverordening projecten van hernieuwbare energie automatisch van "overstijgend publiek belang" zijn;
- Bouwprojecten onder deze noodverordening anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld worden op basis van de Wet natuurbescherming;

Overwegende dat:

- De samenhang tussen de afstandsgrens voor windturbines en de noodverordening van de Europese commissie niet is aangetoond;
- Het onvoldoende is aangetoond dat windturbines onmisbaar zijn voor de energietransitie;
- Er in de periode tot aan het referendum windturbines geplaatst kunnen worden met inachtneming van de afstandsnormen;
- Vanwege de netcongestie windturbines pas in de periode 2027-2030 aangesloten kunnen worden op het net;
-

Roept Provinciale Staten op:

- Het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese commissie;
- Een besluit te nemen over het referendumverzoek los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese commissie;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M·263/19-12-2022
puntg

Motie: Betrek HAC voor definitieve besluitvorming

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie heeft besloten om het argument van spoedeisendheid om het referendumverzoek af te wijzen niet ontvankelijk heeft verklaard;
- De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om de motivering om het referendumverzoek af te wijzen aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie;

Overwegende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie een duidelijk advies heeft gegeven en het ontwerpbesluit het college oproept om daar namens Provinciale Staten tegen in verweer te gaan;
- We willen voorkomen dat de Hoor-en Adviescommissie na vaststelling van dit ontwerpbesluit wederom tot een advies komt om het besluit te herzien

Roept Provinciale Staten op:

- Voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor-en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de Noodverordening van de Europese Commissie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M264 | 19-12-2022
punt g

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Het belang van referenda in een goed werkende democratie

Constaterende, dat:

* Er een verzoek is gedaan voor het houden van een referendum over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland.
* De PS verwijzen naar artikel 5.2.n
* De Hoor en Advies commissie terecht opmerken dat verwijzen naar dit artikel geen gegronde of rechtvaardig argument is om geen referendum te kunnen houden

Overwegende, dat:

* Wij hier in de provinciale staten er zijn voor de inwoners van Noord-Holland
* Burgers die die hun stem willen laten horen en de democratie willen verdiepen op welke manier dan ook vooral gekoesterd moeten worden
* Meedenken en meedoen en meebeslissen het uitgangspunt zou behoren te zijn in een moderne democratie.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

* Zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda
* Het verzoek tot referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11207
Extern Zaak ID	1823026
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	10.a
Titel	Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (VD-63).
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 november 2022
PS-vergadering	**19 december 2022**

Toelichting

GS stellen de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 in eindconcept vast. De eerste herziening heeft betrekking op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste en Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. De wijzigingen hebben van 22 augustus t/m 3 oktober 2022 ter inzage gelegen en worden nu aan PS ter vaststelling aangeboden.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.E.A.A.M. Ooms
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144823
marissa.ooms@noord-holland.nl

Verzenddatum
- 9 NOV. 2022

Kenmerk
1823026/1914626

Uw kenmerk

Betreft: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022.

Als gevolg van de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet ontvangt u ook (separaat) de voordracht van de vaststelling van een Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020. Met de herziening van de Omgevingsverordening NH2020 worden de beleidswijzigingen die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022 verwerkt in de huidige Omgevingsverordening NH2020. Hiermee treden deze beleidswijzingen ondanks uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet toch per 1 januari 2023 in werking.

Wij doen u de suggestie om de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 als eerste te behandelen en het inhoudelijke debat bij dit agendapunt te voeren. Bij de vaststelling van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 kunnen de uitkomsten van het eerdere agendapunt dan worden verwerkt.

Voorstel tot afdoening van de moties M97-2020, M147-2020 en M57-2022
Tevens ontvangt u hierbij ter besluitvorming het afdoeningsvoorstel voor de moties M97-2020, M147-2020 en M57-2022.

M97-2020 Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum
Herbegrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum is meegenomen in de afgelopen ronde voor wijziging werkingsgebieden, welke gericht was op inwerkingtreding per 1 juli 2022 (ronde 2022-I). De wijzigingen lagen van 7 maart tot en met 17 april 2022 ter inzage. Hierop zijn geen zienswijzen ingediend. Gedeputeerde Staten hebben de wijziging op 21 juni 2022 vastgesteld.
Provinciale Staten worden verzocht om deze motie als afgedaan te beschouwen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

M147-2020 Functiewijziging agrarische bouwpercelen
Op 22 oktober 2020 hebben Provinciale Staten motie M147-2020 aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om een alternatieve uitwerking te maken voor de regeling vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) waarin meer ruimte wordt geboden voor transformatie van agrarische bouwpercelen indien de bebouwde oppervlakte significant afneemt en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Om tot een alternatieve uitwerking van het huidige artikel te komen is een aantal stappen gezet waarover wij u in de bijlage informeren.
De motie is uitgevoerd door het opnemen van een gewijzigd artikel 6.15 in de OVNH2022.

Op 23 mei jl. hebben PS deze OVNH2022 vastgesteld en daarmee wordt verzocht de motie als afgedaan te beschouwen.

Motie 57-2022 Waterbelangen borgen
PS hebben in hun vergadering van 23 mei 2022 GS verzocht:
- te onderzoeken of met een instructieregel in de omgevingsverordening aan gemeenten het doelbereik van de watertoets bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen onverminderd kan worden gewaarborgd en daar de voor- en nadelen van in kaart te brengen;
- daarover in ieder geval vóór de partiële herziening van de Omgevingsverordening 2022 aan PS te rapporteren

Wij constateren dat de weging van het waterbelang (de watertoets) voldoende gewaarborgd is in de huidige regelgeving en dat dit feitelijk onder de Omgevingswet (Ow) zelfs beter wordt. Bovendien heeft het Rijk aangegeven water en bodem meer sturend te willen laten zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onduidelijk is nog wat het Rijk hiermee beoogt en hoe we hier als provincies op willen acteren. Wij zien daarom vooralsnog geen aanleiding om aanvullende regels te stellen in de omgevingsverordening. In de bijlage vindt u de overwegingen die hebben geleid tot dit inzicht.

Wij verzoeken u hiermee de motie als afgedaan te beschouwen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n):

1. Statenvoordracht
2. Wijzigingsbesluit Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022
3. Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet
4. Overzicht stand van zaken moties

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening)

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 19 december 2022, tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening).

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 november 2022 met kenmerk 1823026/1914635:

Gelet op:

- de Omgevingswet (artikelen 2.6, 2.8, 2.12, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.18, eerste lid en tweede lid, 20.1, derde lid, 20.2, 2.22, 2.39, vierde lid, 2.41, eerste lid, 2.42, tweede lid, 4.1, eerste lid, 4.2, tweede lid, 5.4, 5.19, eerste lid, 8.1, derde lid, 8.2, vijfde lid, 16.15, tweede lid, 16.55, derde lid, 20.6);
- de Provinciewet (artikelen 105, 118, 143, 145 en 150);

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening NH2022 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.11 (Samenstelling faunabeheereenheid) komt als volgt te luiden:

"1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd:
a. agrariërs;
b. particuliere grondeigenaren;
c. verenigingen van jagers;
d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en
e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag.
2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid.
3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen."

B

Artikel 4.8 (Vergunningsvrije directe schadebestrijding) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 8 komt als volgt te luiden:

"8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van:
a. het geweer;

b. honden, niet zijnde lange honden, en;
c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt. ”

C
Artikel 4.58 (Aanwijzing vergunningsvrije gevallen) komt te luiden:

“1. In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven.
2. In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.”

D
Artikel 4.114 (Informatieplicht) wordt als volgt gewijzigd:

1. De titel van het artikel komt als volgt te luiden:

“Aanvullende meldplicht”.

2. Het artikel komt te luiden:

“Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 doet degene die de activiteit verricht hiervan melding aan het bevoegd gezag. Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.”

E
Na artikel 4.114 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden
Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt voor alle open bodemenergiesystemen opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.

F
Artikel 5.2 (Omgevingswaarde regionale waterkeringen) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 1 komt te luiden:

“1. Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.

werkingsgebied	Omgevingswaarde veiligheid
Regionale waterkering klasse I	1/10 jaar
Regionale waterkering klasse II	1/30 jaar
Regionale waterkering klasse III	1/100 jaar
Regionale waterkering klasse IV	1/300 jaar
Regionale waterkering klasse V	1/1000 jaar
Regionale waterkering klasse VI	1/4000 jaar

”

G

Artikel 6.4 (Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 3 komt te luiden:

“3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen:
a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren;
b. Stichting De Faunabescherming; en
c. Vogelbescherming Nederland.”

H

Artikel 6.14 (Kleinschalige ontwikkelingen) komt als volgt te luiden:

“1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als:
a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan;
b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en
c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.”

I

Artikel 6.18 (MRA landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 3 komt te luiden:

“3. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.”

J

Artikel 6.19 (Noord-Holland Noord landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

Onder vernummering van lid 4 naar lid 5 wordt een nieuw lid 4 ingevoegd, luidende:

“4. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.”

K

Artikel 6.21 (Detailhandel algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 1 komt te luiden:

“1. Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij:
a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en
b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.”

L

Artikel 6.23 (Detailhandel in landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

Onder c wordt ‘1500 m2’ vervangen door ‘500 m2’

M

Na artikel 6.32 wordt subparagraaf 6.2.2.6a (Datacenters) ingevoegd met daaronder 3 artikelen, luidende:

Artikel 6.32a (Toepassingsbereik)

Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

Artikel 6.32b (Datacenter clustering)

1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied ‘datacenterclustering toegestaan’ voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als:
a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en
b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.
2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op:
a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken;
b. Multifunctioneel ruimtegebruik;
c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan;
d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up

energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en
e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).

Artikel 6.32c (Datacenters uitgesloten)

1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.

N

Artikel 6.59 (Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 6 onder b komt te luiden:

"b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42, eerste Lid, onder g en h en Artikel 6.42, tweede Lid en Artikel 6.42, derde Lid."

O

Na artikel 6.59 (Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap) wordt een artikel ingevoegd, luidende:

6.59a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

1. In aanvulling op artikel 6.58, derde lid, kan een omgevingsplan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien:
a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie;
b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen;
c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en
d. het omgevingsplan is uiterlijk vastgesteld op 31 december 2027.
2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten aanvullende regels kunnen stellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.

P

Artikel 6.72 (Provinciaal monument) wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel x5 komt te luiden:

"*Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument)*
Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing."

2. Onder vernummering van x6 naar x7 en verder, wordt artikel x6 ingevoegd, luidende:

"*Artikel x6 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument)*
De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3."

Q
Artikel 6.75 (Klimaatadaptatie) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 2 komt te luiden:

"2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:
a. wateroverlast;
b. overstroming;
c. hitte;
d. watertekort;
e. verzilting; en
f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit."

R
Artikel 6.92 (Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht) wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden:

"1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:"

2. De aanhef van het tweede lid komt te luiden:

"2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:"

S

Na artikel 6.92 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied

In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

a. het gebruik van industrieel proceswater;

b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.

In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

a. peilhandhaving;

b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw;

c. beregening van gras of maïs;

d. doorspoelen;

e. overige belangen.

Artikel II

De bijlagen behorende bij de Omgevingsverordening NH2022 worden als volgt gewijzigd:

A

De toelichting op artikel 2.11 (Samenstelling faunabeheereenheid) komt te luiden:

“De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau

en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten."

B

De toelichting op artikel 4.17 (Herbeplanting op andere gronden) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de tweede alinea wordt toegevoegd:

"Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850."

C

De toelichting op artikel 4.89 (Omgevingsvergunningplichtige activiteiten) komt te luiden:

"Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren en instemming dienen te verlenen (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de omgevingsvergunningaanvraag aan de vereisten van Artikel 4.90 voldoet. Als het advies bij het bevoegd gezag binnen is, dient dit te worden verwerkt in een concept omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag stuurt dan dit conceptbesluit aan Gedeputeerde Staten, en die beslissen vervolgens of zij al dan niet instemming verlenen. Pas als er instemming is, kan het bevoegd gezag het definitieve besluit nemen."

D

De toelichting op artikel 4.113 (Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen) komt als volgt te luiden:

"De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont- trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten

leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen."

E

De toelichting op artikel 4.114 (Aanvullende meldplicht) komt te luiden:

"Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze aanvullende meldplicht moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening. De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt.
De te verstrekken gegevens sluiten aan bij de gegevens die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen."

F

De toelichting op artikel 4.114a (Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden) komt te luiden:

"Dit artikel betreft een aanvulling op de jaarlijks te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van artikel 4.1149 Besluit activiteiten leefomgeving. In voornoemd artikel ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.
De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling."

G

De toelichting op artikel 4.117 (Informatieplicht toevalsvondst) komt te luiden:

“Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente en waterbeheerder bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen.”

H

De toelichting op artikel 4.122 (Verplichtingen houder zwemlocatie) wordt als volgt gewijzigd:

De derde alinea komt te luiden:

“Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het opnemen van diepte-aanduidingen, het afbakenen van de zwemzone, het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.”

I

De toelichting op artikel 6.14 (Kleinschalige ontwikkelingen) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de toelichting wordt tekst toegevoegd, luidende:

“Lid 2 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw voor een stedelijke functie zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.”

J

De toelichting op artikel 6.18 (MRA landelijk gebied) komt te luiden:

“Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is in het werkingsgebied MRA landelijk gebied uitgesloten. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van dit artikel.
Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan

bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing.
Lid 3 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht."

K

De toelichting op artikel 6.19 (Noord-Holland Noord landelijk gebied) komt te luiden:

"Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van lid 3 en lid 4 van dit artikel.
Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing.
Lid 4 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de

zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht."

L
De toelichting op artikel 6.21 (Detailhandel algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de zin "Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden" wordt "en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht." toegevoegd.

M
De toelichting op artikel 6.23 (Detailhandel in landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

"1500 m2" wordt vervangen door "500 m2".

N
De toelichting op subparagraaf 6.2.2.6a (Datacenters) komt als volgt te luiden:

"Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024."

O
De toelichting op artikel 6.32a (Toepassingsbereik) komt als volgt te luiden:

"De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden."

P
De toelichting op artikel 6.32b (Datacenter clustering) komt als volgt te luiden:

"We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie.

Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid."

Q

De toelichting op artikel 6.32c (Datacenters uitgesloten) komt als volgt te luiden:

"Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.
Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd."

R

De toelichting op artikel 6.36 (Windturbines in RES zoekgebieden) wordt als volgt gewijzigd:

De eerste zin van de tweede alinea komt te luiden:

"De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie – zowel bij de aanleg als de gebruiksfase – zoveel mogelijk voorkomen."

S

De toelichting op artikel 6.59a (Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen) komt als volgt te luiden:

"Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke

ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027.
Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL).

Lid 1
Lid 1 regelt een uitzondering voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen.
In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen.
In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord.
De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten.
De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd.

Lid 2
Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader aanvullende regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid."

T
De toelichting op artikel 6.72 (Provinciale monumenten) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de toelichting wordt toegevoegd:

“Aanvraagvereisten
Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing.”

U
De toelichting op artikel 6.75 (klimaatadaptatie) komt als volgt te luiden:

“De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in omgevingsplannen de risico’s ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico’s zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico’s die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico’s hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico’s kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten.
De genoemde risico’s komen grotendeels overeen met de risico’s die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico’s ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf).
De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.”

V
De toelichting op paragraaf 6.8.2 (Waterschapstaken) komt als volgt te luiden:

“Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn.

De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten.
Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.
De regionale verdringingsreeks Amstelland regelt alleen de verdeling van water dat zich bevindt in de regionale oppervlaktewateren binnen het gebied Amstelland. De verdringingsreeks Amstelland is geldig in het gehele beheergebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht met uitzondering van een klein noordelijke gelegen gebied wat primair onder de verdringingsreeks IJsselmeer valt. Bij de Verdringingreeks Amstelland is rekening gehouden met (de mogelijkheid van) watertoevoer uit het IJsselmeergebied ten behoeve van het Vechtgebied. Beide wateraanvoerroutes zijn mogelijk en van tevoren is niet in te schatten waar water beschikbaar is. In geval van watertekort zal deze afweging gemaakt moeten worden."

W
De toelichting op artikel 6.92 (Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht) komt als volgt te luiden:

"*Eerste lid*
De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen.

Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen.

Proceswater
(Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen
Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden.

Tweede lid
In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade.

Waterkwaliteit in stedelijk gebied
Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg.

Beroepsvaart
Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties.

Akkerbouw
Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen.

Beregening sportvelden
Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden

kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren.

Grasland
Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik.

Recreatievaart
De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen.

Natuur
Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden."

X
De toelichting op artikel 6.92a (Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied) komt als volgt te luiden:

"Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten.
Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd.

Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.
Bij de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeergebied. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied.

Eerste lid
Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht.

Proceswater (subcategorie 3.1)
Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)
Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn.
Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is

een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.

Tweede lid
In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen.

Peilhandhaving (subcategorie 4.1)
Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie.

Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)
Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens.

Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)
Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt.

Doorspoelen (Subcategorie 4.4)
Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met

name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt.

Overig (subcategorie 4.5)
Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals
- Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer).
- Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint.
- Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee).
- Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt."

Y
Onder bijlage 10 (Gegevens en bescheiden) komt onderdeel D7 te luiden:

"aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen
Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.114 van deze verordening worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500;
b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000;
c. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put;
d. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar;
e. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater;
f. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht;
g. de coördinaten van elke put;
h. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten

opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil;
i. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put;
j. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar;
k. de lozingsroute van het afvalwater; en
l. een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule:

$$SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$$

waarbij wordt verstaan onder:
Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd;
Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd;
E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en
G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt."

Z
Onder bijlage 11 (Regels Gedeputeerde Staten), komt artikel 6.4 lid a te luiden:

"Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2."

Artikel III
De volgende werkingsgebieden behorende bij de Omgevingsverordening NH2022 vast te stellen of te wijzigen:

- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale waterkering klasse I
- Regionale waterkering klasse II
- Regionale waterkering klasse III
- Regionale waterkering klasse IV
- Regionale waterkering klasse V
- Regionale waterkering klasse VI
- Regionale verdringingsreeks AGV
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Ontgrondingen
- Cultureel erfgoed – archeologische monumenten
- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten

Artikel IV
Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treed.

Provinciale Staten van Noord-Holland

, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

, griffier. [of plaatsvervangend griffier]

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

&

Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Kenmerk 1823026/1915424

Inhoud

Nota van beantwoording 1
Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 1
& 1
Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet 1
1 Algemene reactie 3
1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 3
1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 3
1.2 Proces 3
2 Overzicht wijzigingen 4
2.1 Overzicht wijzigingen per categorie 4
2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening 33
2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 36
3 Lijst met zienswijzen 38
4 Beantwoording per zienswijze 39
Bijlage 1 55

1 Algemene reactie

1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

De Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De OV NH2022 is door Provinciale Staten vastgesteld op 23 mei 2022. De Provincie Noord-Holland past de inhoud van de artikelen en bijbehorende toelichtingen van de OV NH2022 nu voor de eerste keer aan. Vanaf 2022 doen wij dat door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. Wij zijn voornemens de Omgevingsverordening elk jaar te wijzigen, voor zover nodig, gericht op in werking treden op 1 januari van het daarop volgende jaar.

De Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 bestaat uit:

- wijzigingen die nieuw provinciaal beleid in de Omgevingsverordening verankeren;
- wijzigingen die voortkomen uit verkenningen;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuursakkoorden;
- wijzigingen die voortkomen uit overleg met provinciale partners;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuurlijke toezeggingen;
- wijzigingen die voortkomen uit moties van Provinciale Staten;
- technische of tekstuele wijzigingen.

De Eerste herziening bevat onder meer wijzigingen op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en faunaslachtoffers van windturbines. Paragraaf 2.2 van deze Nota van Beantwoording bevat een overzicht van de wijzigingen. Paragraaf 2.3 bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden.

1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

De provincie Noord-Holland heeft twee omgevingsverordeningen: De Omgevingsverordening NH2020 die in werking zal zijn tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet (en in het kader van overgangsrecht, bijvoorbeeld bij lopende procedures) en de Omgevingsverordening NH2022 die in werking zal treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bepaald door het Rijk bij Koninklijk Besluit. Het was de bedoeling dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking zou treden. De datum inwerkingtreding is nu uitgesteld naar 1 juli 2023.

Beide omgevingsverordeningen zijn voor een groot deel inhoudelijk hetzelfde. De Omgevingsverordening NH2022 is gebaseerd op het nieuwe wettelijke stelsel. Ook zijn in deze Omgevingsverordening NH2022 een aantal beleidsinhoudelijke aanpassingen doorgevoerd, waarvan de provincie wil dat deze uiterlijk per 1 januari 2023 in werking treden. Deze beleidsinhoudelijke aanpassingen zijn opgesomd in paragraaf 2.4.

De provincie voert deze beleidsinhoudelijke aanpassingen alsnog door in de OV NH2020, nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het Rijk is uitgesteld naar een datum na 1 januari 2023, d.w.z. naar 1 juli 2023. De wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022 worden ook opgenomen als wijzigingen van de OV NH2020 vanwege het uitstel van de Omgevingswet. Hiermee beoogt de provincie dat deze beleidsinhoudelijke aanpassingen op 1 januari 2023 in werking treden, ongeacht de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

1.2 Proces

De ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 is op 22 augustus 2022 ter inzage gelegd. Zienswijzen konden tot en met 3 oktober 2022 ingediend worden. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun visie te geven op de voorgestelde wijzigingen voordat wij hier een definitief besluit op nemen.

Deze terinzagelegging bestond uit de ‘Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’, de ‘Toelichting bij de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’ en de

'Lijst met door te voeren wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2020 bij uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet'. Deze terinzagelegging richtte zich daarmee ook op het voornemen tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 bij verder uitstel van de Omgevingswet. Ook hierover kon eenieder zienswijzen indienen. De voorbereidingsprocedure voor de Omgevingsverordening NH2022 en de eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 worden tevens aangemerkt als voorbereidingsprocedure voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020. Deze Nota van beantwoording is dan ook tevens opgesteld voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020.

Er zijn 12 zienswijzen ingediend die in totaal 21 zienswijze-onderdelen bevatten. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in hoofdstuk 3. In verband met privacy zijn alleen de namen van organisaties weergegeven en niet de namen van individuele indieners. Elke zienswijze is per onderdeel beantwoord in de tabel die te vinden is in hoofdstuk 4.

2 Overzicht wijzigingen

2.1 Overzicht wijzigingen per categorie

In onderstaande tabellen wordt per categorie een overzicht van de wijzigingen gegeven.

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde wijzigingen door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel	**Tekst**
	Werkingsgebied
-	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
-	Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
-	Datacenter clustering
-	Datacenters uitgesloten
	Artikelen
Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	1 In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2 De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3 De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding	1 Het verbod van artikel 11.37, eerste lid, en artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het opzettelijk doden van de in bijlage 5b aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria: a. de activiteiten vinden plaats met het oog op: 1. het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op de gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen; 2. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving of artikel 11.52, tweede lid, onder c, onder 2° van het Besluit activiteiten leefomgeving. b. de activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd op gronden waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende gronden of wateren. 2 De in bijlage 5b aangewezen soorten worden alleen gedood ter ondersteuning van verjaging. 3 De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 5b benoemde, schades.

Artikel	Tekst
	4 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 5b benoemde, periode. 5 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve maatregelen. 6 Het eerste lid is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden in de perioden zoals beschreven in artikel 4.8 - zevende Lid. 7 Voor foerageergebieden geldt: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8 Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden, en; c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.
Artikel 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen	1 Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; en b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven; en c. de door dierenwelzijnsorganisaties uitgebrachte adviezen als bedoeld in Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid, derde Lid. 2 Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in Artikel 2.11; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als: a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan; b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt. 2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.
Artikel 6.18 MRA landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied MRA - Landelijk gebied voorziet het niet in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.

Artikel	Tekst
Artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het alleen voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. 2 De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 4 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. 5 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de afspraken bedoeld in het eerste lid.
Artikel 6.21 Detailhandel algemeen	1 Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een omgevingsplan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Een omgevingsplan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	
6.58a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	1. In aanvulling op artikel 6.58, derde lid, kan een omgevingsplan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen; c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het omgevingsplan is uiterlijk vastgesteld op 31 december 2027. 2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten aanvullende regels kunnen stellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Artikel 6.75 Klimaatadaptatie	1 De motivering van een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2 In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:

Artikel	Tekst
	a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht	1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
	Toelichtingen
Toelichting artikel 4.17 Herbeplanting op andere gronden	In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere gronden, dan de gronden waar de houtopstand geveld wordt, kunnen toestaan. Het is een initiatiefnemer dan toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. In het eerste lid is wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herbeplantingsplicht op deze grond berusten. Van stapeling van meerdere compensaties op één locatie mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere wet- en regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in Artikel 4.15 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten. Aan de in het eerste lid gestelde eisen moet zijn voldaan voordat herbeplanting op andere grond kan worden toegestaan. Het tweede lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij herbeplanting op andere grond toestaan. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.

Artikel	Tekst
Toelichting artikel 4.117 Informatieplicht toevalsvondst	Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente en waterbeheerder bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen.
Toelichting artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	Dit artikel richt zich op kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen voor stedelijke functies die naar aard en omvang zodanig beperkt zijn dat zij geen nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn. Op basis van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als vuistregel dat de omvang beperkt is tot 500 m2 bouwoppervlak. Het uitgangspunt is dat kleinschalige ontwikkelingen voor stedelijke ontwikkelingen niet mogelijk zijn binnen het werkingsgebied landelijk gebied. De gedachte hierachter is dat voor deze ontwikkelingen een plek is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Dit artikel bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. In het artikel staan de voorwaarden waaraan een kleinschalige ontwikkeling moet voldoen. In de eerste plaats moet op de betreffende locatie al een stedelijke ontwikkeling met bouwmogelijkheden zijn toegestaan. De ontwikkeling mag plaatsvinden op het betreffende bouwperceel of daarbuiten, zolang de bouwmogelijkheden niet worden vergroot. Het aantal burgerwoningen mag niet toenemen. Lid 2 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw voor een stedelijke functie zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.18 MRA landelijk gebied	Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is in het werkingsgebied MRA landelijk gebied uitgesloten. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van dit artikel. Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 3 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van lid 3 en lid 4 van dit artikel. Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het

Artikel	Tekst
	landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 4 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.21 Detailhandel algemeen	Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.23. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.

Artikel	Tekst
Toelichting artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
Toelichting artikel 6.59a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het werkingsgebied ‘Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen’ op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader aanvullende regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
Toelichting artikel 6.75 Klimaatadaptatie	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in omgevingsplannen de risico’s ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico’s zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico’s die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico’s hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de

Artikel	Tekst
	inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Toelichting Paragraaf 6.8.2 Waterschapstaken	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. De regionale verdringingsreeks Amstelland regelt alleen de verdeling van water dat zich bevindt in de regionale oppervlaktewateren binnen het gebied Amstelland. De verdringingsreeks Amstelland is geldig in het gehele beheergebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht met uitzondering van een klein noordelijke gelegen gebied wat primair onder de verdringingsreeks IJsselmeer valt. Bij de Verdringingreeks Amstelland is rekening gehouden met (de mogelijkheid van) watertoevoer uit het IJsselmeergebied ten behoeve van het Vechtgebied. Beide wateraanvoerroutes zijn mogelijk en van tevoren is niet in te schatten waar water beschikbaar is. In geval van watertekort zal deze afweging gemaakt moeten worden.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren	**Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk

Artikel	Tekst
Amstel, Gooi en Vecht	koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. Proceswater (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. Waterkwaliteit in stedelijk gebied Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. Beroepsvaart Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. Akkerbouw Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. Beregening sportvelden Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland? bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. Grasland Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik.

Artikel	Tekst
	Recreatievaart De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. Natuur Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.

Categorie B:

Wij besluiten naar aanleiding van de zienswijzen de volgende ter inzage gelegde wijzigingen in gewijzigde vorm door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
Artikel 6.32a Toepassingsbereik	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Artikel 6.32b Datacenter clustering	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied ‘datacenterclustering toegestaan’ voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers); en f. Voorkomen van lichthinder.	ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektriciteitsaansluiting, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
Toelichting artikel 6.32a Toepassingsbereik	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektriciteitsaansluiting. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria.	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
Toelichting artikel 6.32b datacenter clustering	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van zowel een stedenbouwkundig plan als een beeldkwaliteitsplan verplicht zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.	impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
Toelichting artikel 6.32c datacenters uitgesloten	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
Toelichting Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie-zowel bij de aanleg als de gebruiksfase- zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers tegen te gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.	Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.
Artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
Toelichting artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3(kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2	stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeergebied. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	(Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten,	(Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten,

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.	verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.

<u>Categorie C:</u>

Wij besluiten de volgende ambtelijke correcties door te voeren in de OV NH2022:

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
Toelichting artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Wildbeheereenheden zijn expliciet verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan van een faunabeheereenheid. Om tot een adequate, planmatige en gecoördineerde uitvoering en administratie te komen is het van belang dat een wildbeheereenheid zowel qua ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Om dit te garanderen wordt aan de oppervlakte van het werkgebied een ondergrens van 7.500 hectare gesteld.	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
		regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.
Artikel 4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen	1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.	1 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.
Toelichting op artikel 4.89 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de aanvraag aan de vereisten van Artikel 4.92 voldoet. Indien het advies niet of niet geheel wordt overgenomen dient het bevoegd gezag dit aan Gedeputeerde Staten mede te delen. Bij afwijking van het advies is een schriftelijke onderbouwing vereist, bijvoorbeeld door middel van een verkeerskundige onderbouwing voor de afwijking. Het is hierbij van belang dat dit advies door een specialistische en onafhankelijke partij wordt uitgevoerd. Gedeputeerde Staten kunnen in beroep gaan tegen een omgevingsvergunning	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren en instemming dienen te verlenen (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de omgevingsvergunningaanvraag aan de vereisten van Artikel 4.90 voldoet. Als het advies bij het bevoegd gezag binnen is, dient dit te worden verwerkt in een concept omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag stuurt dan dit conceptbesluit aan Gedeputeerde Staten, en die beslissen vervolgens of zij al dan niet instemming verlenen. Pas als er instemming is, kan het bevoegd gezag het definitieve besluit nemen.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	als zij vinden dat met de vergunningverlening de belangen zoals genoemd in Artikel 4.88 in het geding komen.	
Toelichting artikel 4.113 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesysteme n	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.115 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldingsplicht en op grond van Artikel 4.116 een informatieplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.
Artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.115 worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; b. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; c. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; d. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; e. de coördinaten van elke put; f. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; g. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; h. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar;	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 doet degene die de activiteit verricht hiervan melding aan het bevoegd gezag. Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	i. de lozingsroute van het afvalwater; en een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt. 2. Bij het voldoen aan de informatieplicht bedoeld in het eerste lid worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10. 3. Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.	
Toelichting artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze infor- matieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze informatieplicht verstrekt moeten worden, sluiten aan bij de indieningsvereisten zoals opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen. De artikelen sluiten aan bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze aanvullende meldplicht moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening. De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt. De te verstrekken gegevens sluiten aan bij de gegevens die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen.
Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden	-	Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt voor alle open bodemenergiesystemen opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken

<table>
<tr><th>Artikel/toelichting</th><th>Vastgestelde tekst</th><th>Nieuwe tekst</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.</td></tr>
<tr><td>Toelichting artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden</td><td>-</td><td>Dit artikel betreft een aanvulling op de jaarlijks te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van artikel 4.1149 Besluit activiteiten leefomgeving. In voornoemd artikel ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.
De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.</td></tr>
<tr><td>Toelichting op artikel 4.122 Verplichtingen houder zwemlocatie</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het opnemen van diepte-aanduidingen, het afbakenen van de zwemzone, het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td></tr>
<tr><td>Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen</td><td>1 Ter plaatse van het werkingsgebied Regionale waterkeringen geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de ter plaatse van het werkingsgebied als omgevingswaarde veiligheid vastgelegde waarde.
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.
3 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.
4 Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien:
a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is;
b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of
c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van</td><td>1 Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.
<table>
<tr><th>werkingsgebied</th><th>Omgevingswaarde veiligheid</th></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse I</td><td>1/10 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse II</td><td>1/30 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse III</td><td>1/100 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse IV</td><td>1/300 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse V</td><td>1/1000 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse VI</td><td>1/4000 jaar</td></tr>
</table>
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.
3 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.
4 Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een</td></tr>
</table>

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.	regionale waterkering, indien: a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is; b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.
Artikel 6.72	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om 1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft;	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om 1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning	monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x6 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x7 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x8 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x8 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college	inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x9 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	
Toelichting 6.72	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Aanvraagvereisten Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.	De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.
Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap – lid 6	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder e en f en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder g en h en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.
Bijlage 10 – D7	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500;	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.114 van deze verordening worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500;

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000.	b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000; c. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; d. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; e. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; f. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; g. de coördinaten van elke put; h. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; i. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; j. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar; k. de lozingsroute van het afvalwater; en l. een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: $SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$ waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.
Bijlage 11 – artikel 6.4 lid a	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.
Voorbereidingsbesluit Provinciale monumenten	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2. Artikel x5 Beoordelingsregels omgevingsvergunning 1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en	Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning 1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten;

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x6 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x7 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2. 2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is.	b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x8 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2. 2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. 3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Toelichting

Deze ambtelijke correcties betreffen:

- Het toevoegen van onterecht ontbrekende werkingsgebieden (Ontgrondingen en cultureel erfgoed – archeologische monumenten);
- Het corrigeren van verwijzingen en tekstuele fouten;
- Het verduidelijken van teksten van toelichtingen en artikelen;
- Het splitsen van het werkingsgebied Regionale waterkeringen in 6 delen (Regionale waterkering klasse I, Regionale waterkering klasse II, Regionale waterkering klasse III, Regionale waterkering klasse IV, Regionale waterkering klasse V, Regionale waterkering klasse VI);
- Verbeteringen van de opbouw van artikelen;
- Het verplaatsen van 'de van indieningsvereisten van open bodemenergiesystemen naar bijlage 10.

Categorie D:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – archeologische monumenten

Deze werkingsgebieden zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=7998c18c77b24693b7462af28c4e8d1f

De volgende (geconsolideerde) viewer bevat een totaaloverzicht van de geactualiseerde werkingsgebieden van de OV NH2022:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=6c87460230d34a9ab07388bf80e8d53e

2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening

Hieronder wordt per onderwerp toegelicht wat de wijzigingen zijn, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden. Hiermee wordt voldaan aan de motiveringsplicht participatie bij de omgevingsverordening (zie artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit).

Faunabeheer

Samenstelling faunabeheereenheid (artikel 2.11 OV NH2022)

Aan het bestuur van de Faunabeheereenheid wordt een extra zetel toegevoegd voor een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. Bij het besluit van Gedeputeerde Staten over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026 op 20 oktober 2020 is in de brief aan Provinciale Staten toegelicht dat verkend zou worden of een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie haalbaar en wenselijk is. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Vergunningsvrije directe schadebestrijding (artikel 4.8 OV NH2022)

Bij de uitvoering van schadebestrijding is het mogelijk dat dieren, zoals ganzen, 'ziek' worden geschoten. Dit betekent dat zij nog wel leven maar uit hun lijden verlost moeten worden. In het kader van dierenwelzijn worden slag, snij of steekwapens daarom opgenomen in de OV NH2022 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding. De wijziging is tot stand gekomen naar aanleiding van een zienswijze van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV). De zienswijze en aanpassing van de OV NH2022 is afgestemd met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen (artikel 6.4 OV NH2022)

In artikel 6.4 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen. Deze wijziging volgt uit een bestuurlijke toezegging aan Provinciale Staten op 20 oktober 2020 naar aanleiding van het goedkeuringsbesluit over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026. Er zijn gesprekken gevoerd met belanghebbenden om te kijken op welke manier dierenwelzijn een plek zou kunnen krijgen in de OV NH. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Oostelijke Vechtplassen

Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (NIEUW: Artikel 6.59a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (oktober 2020) is de toezegging gedaan een Verkenning te verrichten waar het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) mogelijk kan knellen met afspraken die in 2017 in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen zijn gemaakt. De Verkenning laat zien dat BPL mogelijk enkele recreatieprojecten vastgelegd in het Gebiedsakkoord kan belemmeren. Om deze projecten toch mogelijk te maken onder strikte voorwaarden, hebben Gedeputeerde Staten besloten om aan Provinciale Staten voor te stellen om een bepaling toe te voegen aan de OV NH2022 (brief aan PS met kenmerk 1778262/1778270). De landschappelijke waarden van het BPL blijven daarbij via een toets op de kernkwaliteiten geborgd. De bepaling blijft geldig tot einde looptijd Gebiedsakkoord (t/m 2027). De verkenning en het voorstel voor het toevoegen van een uitzonderingsbepaling is in nauw overleg voorbereid met de gemeente Wijdemeren.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie (Artikel 6.75 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

In lid 2 van dit artikel ontbreekt het risico van klimaatverandering op verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. Door klimaatverandering kan de waterkwaliteit negatief worden beïnvloed. Met name door een toename van extreme buien (o.a. riooloverstorten), hogere watertemperatuur (o.a. toename mobilisatie nutriënten) en watertekort (o.a. meer aanvoer van water en stoffen in systemen waar inlaat mogelijk is) kan dit plaats vinden. Omdat uiterlijk in 2027 de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen gehaald dienen te zijn, wordt aan gemeenten gevraagd dit in de beschrijving van risico's en maatregelen mee te nemen. De wijziging is ambtelijk afgestemd met de waterschappen HHNK, Rijnland en AGV. Deze wijziging is tot stand gekomen mede n.a.v. van een inspraakreactie van LTO.

Water

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (Artikel 6.92 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Het reeds bestaande werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV is toegevoegd aan de tekst van dit artikel.

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied (NIEUW: Artikel 6.92a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

De rangorde bij waterschaarste voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht wordt aangevuld met een rangorde voor de regio IJsselmeergebied. Aan dit artikel wordt ook het werkingsgebied Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied toegevoegd. De discussie die oplaaide tijdens het dreigende watertekort van het IJsselmeergebied in 2018 was aanleiding om de watervraag en de waterverdeling van het IJsselmeergebied te actualiseren. De uitwerking van de regionale verdringingsreeks was een van de aanbevelingen van de beleidstafel droogte en heeft geleid tot de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied (14 februari 2022). De verdringingsreeks is opgesteld met 16 overheden rondom het IJsselmeergebied, waaronder Rijkswaterstaat, 9 waterschappen en 6 provincies. De provincies nemen allen deze verdringingsreeks op in hun Omgevingsverordening. Dit proces heeft ruim 2 jaar geduurd en gedurende het proces zijn alle stakeholders meegenomen. In Artikel 2.9 van de Waterwet staat dat provincies de landelijke verdringingsreeks nader mogen uitwerken. PS zijn hierover geïnformeerd in de brief met kenmerk 1743416/1743421.

Waterschapstaken (toelichting bij paragraaf 6.8.2 OV NH2022)

De toelichting bij de rangorde voor waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht is aangevuld met een onderbouwing van de subcategorieën van categorie 3 en 4 in de regionale verdringingsreeks Amstelland. Dit is gedaan om het verschil met de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied te duiden.

Informatieplicht toevalsvondst (toelichting bij artikel 4.117 OV NH2022)

Het ontbreken van de waterbeheerder is een omissie in de toelichting. De omissie is geconstateerd in een ambtelijk overleg tussen gemeenten, waterbeheerders en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Economie

Datacenters (NIEUW: subparagraaf 6.2.2.6a, artikel 6.32 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Provinciale Staten hebben op 31 januari 2022 de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. De datacenterstrategie is tot stand gekomen na overleg met gemeenten, datacenters, netbeheerders en andere stakeholders. Om de duurzame inpassing en minimale impact van nieuwe datacenters te verankeren in de OV NH2022 wordt een nieuwe artikel toegevoegd aan de OV NH2022. Ook worden de werkingsgebieden 'Datacenterclustering toegestaan' en 'Datacenters uitgesloten' toegevoegd.

Detailhandel (artikel 6.21, artikel 6.23 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

De wijziging betreft de advisering door de adviescommissies detailhandel. De inhoudelijke regels over detailhandel zijn niet gewijzigd. Uit zienswijzen op de OV NH2022 kwam de wens naar voren om de adviescommissies ook over solitaire vestigingen van detailhandel te adviseren vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak. Deze wijziging past bij de eerdere aanscherping dat de provincie in principe geen solitaire vestigingen buiten winkelgebieden toestaat.

Bosgroeiplaatsen

Uitzondering meldplicht en plicht tot herbeplanting (toelichting bij artikel 4.16 OV NH2022)

Uit zienswijzen op de OV NH2022 bleek dat onduidelijkheid bestaat over oude bosgroeiplaatsen. Het is onduidelijk voor de gebruiker wat met een oude bosgroeiplaats bedoeld wordt. Het is bijvoorbeeld niet helder dat een oude bosgroeiplaats aanwezig kan zijn op een plek waar ook bebouwing aanwezig is. Daarom is er een verduidelijkende tekst toegevoegd.

Kleinschalige ontwikkelingen in het landelijk gebied (bijbehorende bouwwerken)

Kleinschalige ontwikkelingen (artikel 6.14 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), MRA landelijk gebied (artikel 6.18 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), Noord-Holland Noord landelijk gebied (artikel 6.19 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een landelijke lijst (artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht) met kleine ontwikkelingen die via het begrip 'ruimtelijk plan' buiten de reikwijdte van de provinciale instructieregels kunnen worden gehouden. Dit blijkt met name een knelpunt te worden bij bijbehorende bouwwerken. Dit zijn bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw, zoals bijgebouwen en aan- en uitbouwen. De precieze definitie van bijbehorende bouwwerken is opgenomen in de landelijke regelgeving (het Besluit bouwwerken leefomgeving). Het is onnodig dat dit soort kleine ontwikkelingen aan de provinciale instructieregels moeten voldoen, met name omdat op het betreffende perceel altijd al een hoofdgebouw mogelijk is en dus het gebruik van het perceel voor wonen of een andere stedelijke functie al is toegestaan. De gebruikte maatvoering is overgenomen uit het eerder genoemde Besluit omgevingsrecht. Deze wijziging komt voort uit een zienswijze van de gemeente Amsterdam.

Mitigerende maatregelen faunaslachtoffers van windturbines

Windturbines in RES zoekgebieden (artikel 6.36 OV NH2022, lid 1 nieuw onderdeel c en de bijbehorende toelichting)

De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan Motie M51-2022, die unaniem is aangenomen tijdens de vergadering van Provinciale Staten van 23 mei 2022.

2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde beleidsinhoudelijke aanpassingen door te voeren in de OV NH2020:

1. De aanvullende beperkingengebieden voor de Luchthavens Hilversum en Texel zoals nu opgenomen in de artikelen 4.89 en 4.93 van de OVNH2020 komen te vervallen. Met deze wijziging wordt aangesloten op de wettelijke Lden-geluidscontouren;

2. In de toelichting op artikel 2.12 OVNH2020 (samenstelling faunabeheereenheden) wordt opgenomen dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden over de uitvoering van faunabeheerplannen actief blijven communiceren;

3. De huidige regeling voor voormalige agrarische bouwpercelen (vab) in artikel 6.5 OVNH2020 wordt verruimd. Deze verruiming betreft:

- een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan als er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2.

- een derde burgerwoning is toegestaan als gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel.

- een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk vereveningsfonds;

- toestaan van een paardenbak bij omvorming naar een gebruiksgerichte paardenhouderij.

4. De samenstelling van een faunabeheereenheid wordt uitgebreid met een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie (artikel 2.12 OVNH2020);

5. In het kader van dierenwelzijn worden slag- snij of steekwapens opgenomen in artikel 4.8 OVNH2020 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding;

6. In artikel 6.86 OVNH2020 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen;

7. De tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt opgenomen in de OVNH2020, waarbij kan worden afgeweken van de regels ten aanzien van het Bijzonder Provinciaal Landschap;

8. De instructieregels ten aanzien van motivering van ruimtelijke plannen ten aanzien van klimaatadaptatie wordt in overeenstemming gebracht met de OVNH2022 (na herziening);

9. Naast de verdringingsreeks voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (artikel 6.83 OVNH2020) wordt er ook een verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied opgenomen. Ook wordt de toelichting bij de rangorde in geval van waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht aangevuld met een nadere onderbouwing;

10. Toevoeging van regels over datacenters op basis van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024;

11. In de toelichting op de ontheffing voor herbeplanting op andere gronden (artikel 4.16 OVNH2020) wordt het begrip “oude bosgroeiplaatsen” uitgelegd;

12. Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform de OVNH2022 (na herziening);

13. De tijdelijke regel transformatie recreatieparken wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

14. De regeling voor logiesactiviteiten op bedrijventerreinen wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

17. Aan de regeling voor industrieterreinen van provinciaal belang (par.6.1.5 OVNH2020) wordt een afwijkingsmogelijkheid toegevoegd voor tijdelijke andere functies (voor max. 5 jaar) en een aantal redactionele aanpassingen doorgevoerd conform de OVNH2022 (subpar. 6.2.2.6 OVNH2022);

18. Het artikel en de toelichting van artikel 2.24 van de Omgevingsregeling NH2020 (aanwijzen stimuleringsgebieden zonne-energie) worden aangepast conform de OV NH2022;

19. Voor windturbines wordt een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen.

De uitwerking van deze lijst in de regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

Categorie B:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – provinciaal beschermde structuur

De wijzigingen zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://noord-holland.tercera-go.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NL.IMRO.9927.H2POVNH2020-VG01

3 Lijst met zienswijzen

ZW-0001	Rijkswaterstaat Midden-Nederland
ZW-0002	Gemeente Waterland
ZW-0003	Liander
ZW-0004	Datacenter Diemen B.V.
ZW-0005	Gemeente Hollands Kroon
ZW-0006	Gemeente Amsterdam
ZW-0007	Gemeente Haarlemmermeer
ZW-0008	Juridisch adviesbureau Vreeker
ZW-0009	Vattenfall Power Generation Netherlands B.V.
ZW-0010	LTO Noord
ZW-0011	Goodman Netherlands B.V.

4 Beantwoording per zienswijze

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0001	ZO-0001	Betreft Artikel 6.92a "Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied" en bijbehorende toelichting: Hier wordt op verschillende plaatsen gesproken over IJsselmeer i.p.v. IJsselmeergebied. Verzoek hier te spreken over het IJsselmeergebied. De afspraken hebben betrekking op zowel het IJsselmeer als het Markermeer en de randmeren.	Dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat er op verschillende plaatsen in de toelichting ten onrechte wordt gesproken over IJsselmeer in plaats van IJsselmeergebied. Dat is juist en daarom zal de term IJsselmeer vervangen worden door IJsselmeergebied.
ZW-0002	ZO-0002	Wij roepen u op om bepaalde regels van uw Omgevingsverordening te bezien in het licht van deze tijd. Wij zien in deze tijd een grote en langdurige woningnood. Starters komen niet aan een woning. Doorstromers kunnen niet doorstromen. Kleine kernen vergrijzen en de leefbaarheid komt in het geding door het verdwijnen van voorzieningen. Als gemeente doen wij ons uiterste best om binnen de huidige regelgeving naar mogelijkheden te zoeken om aan de vraag naar woonruimte voor (Oekraïense) vluchtelingen, statushouders, starters en middeninkomens te voldoen. Wij zien een zorgwekkende stijging van de lasten voor burgers, ondernemers en overheden. Wat zien wij ook? Een Omgevingsverordening die gericht is op het tegengaan van verdere verstening van het landschap in het MRA Landelijk gebied en om die reden elke toename van burgerwoningen in het MRA Landelijke gebied verbiedt. Onze voorstellen in deze zienswijze leiden echter niet tot een verdere verstening van het landschap, maar kunnen wel leiden tot wat meer burgerwoningen in het landelijke gebied en in kleine kernen die nota bene voorheen onder 'bestaand stedelijk gebied' vielen. In deze herziening van de Omgevingsverordening zien wij een kans. Een kans om op een landschappelijk verantwoorde wijze meer -kleine- woningen te realiseren en een kans op vermindering van de regel-tevens lastendruk. Wij roepen u op om gebruik te maken van deze kans. Artikel 6.14: kleinschalige ontwikkelingen, splitsen van woningen. Wij verzoeken u: Het splitsen van bestaande woningen mogelijk te maken in het werkingsgebied MRA-landelijk gebied op percelen waar al sprake is van een woning en van een stedelijke functie. Toelichting Op grond van artikel 6.14 onder c mag het aantal burgerwoningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet toenemen. Zelfs splitsing van bestaande woningen is niet meer mogelijk. In onze laatste twee zienswijzen2 op ontwerp-wijzigingen van de Omgevingsverordening (2020 en 2021) is de voorgaande zin ook opgenomen. In de Nota van beantwoording (2020) van zienswijzen over splitsen staat toegelicht dat ook het splitsen van woningen valt onder het verbod op een toename van het aantal burgerwoningen: "Nieuwe woningen die ontstaan door het splitsen van woningen vallen hier ook onder omdat daarmee feitelijk woningen worden toegevoegd. "3 Met verwijzing naar onze oproep, zien wij hier een kans voor wat meer -kleinere- burgerwoningen in het landelijke buitengebied en in kleine kernen die voorheen vielen onder 'bestaand stedelijk gebied'. In ons deel van het MRA-landelijk gebied is namelijk vaak sprake van relatief grote (woon)percelen met relatief grote woningen. Bij het splitsen van bestaande woningen hoeft -door het stellen van voorwaardengeen sprake te zijn van verdere verstening van het landschap, mede omdat er -ook- geen sprake hoeft te zijn van een vergroting van het maximale toegestane oppervlak aan bebouwing voor bijvoorbeeld bijbehorende bouwwerken. Uit recente reacties op Waterlandse plannen hebben wij	Dank voor uw zienswijze. Hoewel dit onderdeel nu niet ter inzage ligt, willen wij hierover wel het volgende opmerken. Met u zien wij de noodzaak om het woningtekort in Noord-Holland terug te dringen. De vraag is echter of de oplossing voor het terugdringen van het woningtekort ligt in het toevoegen van extra woningen in het Landelijk Gebied. Onze lijn is dat de grote woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk opgelost dient te worden, nabij voorzieningen en openbaar vervoer. Wij willen echter wel alle opties onderzoeken. Daarom gaan wij in het kader van het Masterplan Wonen en naar aanleiding van uw eerdere zienswijzen op dit punt op korte termijn een onderzoek starten naar oplossingen die zouden kunnen bijdragen aan het versneld realiseren van betaalbare woningen, waaronder woningsplitsing. De resultaten van dit onderzoeken betrekken wij bij de eerstvolgende herziening van de Omgevingsverordening.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		begrepen dat u, mede n.a.v. een document4 dat op 11 april jongstleden is besproken in de Statencommissie Wonen en Ruimte, werkt aan beleid met betrekking tot het splitsen van woningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Wij betreuren het dat er in dit ontwerp geen sprake is van splitsingsbeleid.	
	ZO-0003	Artikel 6.18; MRA-landelijk gebied, transformatie van percelen met een stedelijke functie Wij verzoeken u: 1. Het onderdeel 2a van artikel 6.18 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH20225 te schrappen zodat de regel voor transformatie van percelen met een bestaande stedelijke functie, in overeenstemming is met uw bedoeling als beschreven in het ontwerp van de toelichting op artikel 6.18; 2. Met verwijzing naar onze oproep en ter bevordering van een gewenste transformatie van percelen op een locatie waar sprake is van stedelijke functie (bijvoorbeeld een bedrijfsfunctie) en bedrijfsbebouwing, de systematiek van artikel 6.18 aan te passen of aan te passen door toevoeging van leden van artikel 6.15 (gelijk aan de voorwaarden voor transformatie van voormalige agrarische percelen). Toelichting Ad 1: Uit de tekst op pagina 9 van bijlage 16 van het ontwerp maken wij op dat het uw bedoeling is artikel 6.18 aan te passen door het laten vervallen van het in mei vastgestelde onderdeel 2a. Dat onderdeel stelt dat op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig moet zijn. In de genoemde bijlage staat in de 'kolom wordt' bij de toelichting op artikel 6.18 MRA-Landelijk gebied: "de aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijk voorwaarde". Het gevolg van deze verandering in de toelichting zou dan moeten zijn dat het onderdeel 2a in de regel vervalt. In bijlage 1 van het ontwerp is die bedoeling nu niet doorgevoerd in de regel (p. 2 van de bijlage). Ad 2: Met de huidige regelingen in de omgevingsverordening komt de gewenste transformatie -naar wonen- van bepaalde percelen in het MRA Landelijke gebied in Waterland helaas onvoldoende op gang. Met verwijzing naar onze oproep verzoeken wij u om artikel 6.18 aan te passen door toevoeging van de leden 4 en 6 van artikel 6.15 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH2022 (leden van het artikel over voormalige agrarische percelen). Dit type percelen in Waterland kenmerkt zich door een veel kleiner dan -zelfs- 1000m2 oppervlak aan bedrijfsbebouwing. Wij stellen voor om de regeling in artikel 6.18 gelijk te maken aan artikel 6.15 (transformatieregeling voormalige agrarische percelen) voor wat betreft in ieder geval de sloopeis (naar 1000m2) en de mogelijkheid voor meer woningen als sprake is van een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de locatie. Wij verzoeken u met klem om bij honorering van dit verzoek geen lastenverhogende en belemmerende regel op te nemen met betrekking tot een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds.	Deze onderdelen uit uw zienswijze hebben geen betrekking op de artikelen die ter inzage hebben gelegen. Ten aanzien van de sloopeis willen wij u meegeven dat deze aanpassing voortvloeit uit de verwerking van de aangenomen motie M147-2020, waarbij PS hebben gevraagd om meer ruimte te bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing. Niet-agrarische bebouwing valt nadrukkelijk niet onder deze motie.
	ZO-0004	Artikel 6.15, transformatie voormalige agrarische bedrijven. Om de transformatie van -voormalige- agrarische bedrijven ook in MRA Landelijk gebied te bevorderen, verzoeken wij u met verwijzing naar onze oproep: • Primair: om aanpassing van de leden 4 (de sloopeis voor een extra burgerwoning omzetten naar een terugbouwpercentage) en 6 (3e woning) en het laten vervallen van lid 7 (de eis voor een vereveningsfonds). o Ons voorstel voor lid 4: In aanvulling op het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, waarbij geldt dat maximaal 15% van de gesloopte en rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing voor woonbebouwing teruggebouwd mag worden. o Ons voorstel voor aanpassing van het huidige lid 6: In	Zie het antwoord bij ZO-0003.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		aanvulling op het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in meer burgerwoningen tot een maximum van 5, indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze burgerwoningen noodzakelijk zijn om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. o Ons voorstel voor lid 7: het laten vervallen van de lastenverhogende en belemmerende eis voor een vereveningsfonds. • Secundair verzoeken wij u om, als alternatief, een afwijkingsregel (in afwijking van lid 7) op te nemen in het huidige artikel 6.15 van de omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijke beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd. 7 Bij toepassing van ons beleid is altijd sprake van een substantiële verbetering van het landschap. De helft van het agrarisch bouwvlak wordt -in tegenstelling tot de provinciale regeling- 'teruggegeven' aan het landschap omdat op die gronden de bestemming Agrarisch of Natuur moet worden gelegd, er kunnen -in tegenstelling tot de provinciale regeling- zelden 4/5 vrijstaande woningen gerealiseerd worden, er verdwijnt altijd een grote hoeveelheid aan bebouwing en -ook in tegenstelling tot de provinciale regeling- bij toepassing van ons beleid ontstaan geen enorme percelen met een stedelijke woonfunctie. Toelichting Ook in vorige zienswijzen (20208 en 2021) hebben wij geschreven over het bevorderen van transformatie -naar wonen- van voormalige agrarische bedrijven. In 2013 hebben wij de teruggang van het aantal agrarische bedrijven voorzien en is ons beleid9 voor transformatie van agrarische bouwpercelen ontwikkeld. De omgevingsverordening staat de verwezenlijking van ons gemeentelijk beleid in de weg, terwijl ons beleid meer oplevert voor het landschap dan de provinciale regeling. Voor een voorbeeld verwijzen wij naar een wijzingsplan10 dat recent ter inzage is gelegd. De oorspronkelijke regeling voor de transformatie van agrarische percelen was geschreven voor het gebied Noord-Holland Noord (NHN). Het MRA Landelijk gebied verschilt van NHN. De agrarische percelen in ons gebied zijn vaak minder groot; vaak kleiner dan 1.Sha en zeer zelden 2ha.11 Mede daardoor is het oppervlak aan bedrijfsbebouwing kleiner dan in NHN en ook kleiner dan het oppervlak van de sloopeis (1000m2). De -administratieve- lasten voor burgers, ondernemers en overheden stijgen zorgwekkend en het past om in deze tijd na te gaan of drempels wellicht weggenomen kunnen worden. Voor ons gebied en vanwege het door Waterland gevoerde beleid (het Afsprakenkader) dat geborgd is in onze bestemmingsplannen, vinden wij de eis voor een vereveningsfonds voor onze gemeente niet doelmatig en niet proportioneel. Daarom verzoeken wij u primair om de eis voor een vereveningsfonds te laten vervallen. Hierdoor wordt de regeling meer faciliterend en vermindert de bureaucratische regel- en lastendruk. Secundair verzoeken wij u om een afwijkingsregel op te nemen in de Omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijk beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd (vergelijk artikel 6.59 lid 8)	
ZW-0003	ZO-0005	Artikel 6.32a Toepassingsbereik Het toepassingsbereik wordt door u gekaderd naar datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV. - We stellen hierbij voor om te overwegen het toepassingsbereik bij te stellen naar een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 2 MVA. Hiermee komen alle datacenters die een directe aansluiting op een onderstation hebben in beeld.	Art. 6.32a toepassingsbereik: Qua definitie sluiten wij in onze datacenterstrategie aan bij de door de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer gehanteerde definitie. Wat betreft de kwestie MVA/MV heeft u gelijk, wij wijzigen de gehanteerde eenheid naar MVA. Art. 6.32b datacenterclustering: de verdere invulling van de vestigingsvoorwaarden is onderwerp van overleg met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		- Daarnaast vermoeden we dat de bedoelde eenheid van de elektriciteitsaansluiting hier 'MVA' (megavoltampere) is in plaats van de door u gehanteerde eenheid 'MV'. De eenheid 'MV' wordt op meerdere plaatsen in de wijzigingsnotitie onzes inziens foutief toegepast. Artikel 6.32b Datacenterclustering U noemt onder sub 2 vestigingsvoorwaarden die gekoppeld worden aan vestiging van een nieuw datacenter. We suggereren hierbij aanvullend de volgende vestingsvoorwaarden op te nemen: - 'Nabijheid van een elektriciteitsverdeelstation'. Dit voorkomt onnodig lange verbindingen, waardoor de kans op ondergrondse congestie vermindert. Daarnaast worden de energieverliezen beperkt door kortere verbindingen. Ook zijn de kosten en het materiaalgebruik bij korte verbindingen gunstiger. - 'Inzetten op vloeistofkoeling met restwarmte van 60 graden Celsius'. Daarmee is een warmtenet goed te voeden. Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten De opgenomen zin lijkt taalkundig niet correct.	Wij nemen uw suggesties in deze gesprekken mee. Art. 6.32 c: de verwarring komt doordat het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten' heet. We gaan ervan uit dat deze verwarring niet meer aan de orde is bij het beschikbaar stellen van de verordening in het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waarbij de naam van het werkingsgebied een andere opmaak heeft.
ZW-0004	ZO-0006	[1 van 2] Met deze zienswijze willen wij uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35) in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Ik licht dit toe. 1. Inleidend 1.1. Sinds 2017 werkt cliënte aan de ontwikkeling van een datacenter op het Vattenfall-terrein. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door cliënte ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2. Vervolgens heeft cliënte de technische en juridische uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Dit is een complexe opgave aangezien er geen projecten bekend zijn met een dergelijk ambitieniveau wat betreft duurzaamheid en het benutten van restwarmte. Het is voor betrokkenen dus de eerste keer dat een dergelijke complexe en ambitieuze opgave wordt uitgevoerd. 1.3. In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles in om gezamenlijkheid tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 2. Datacenterstrategie 2.1. In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MV en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 2.2. Echter, in de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is een van deze lopende initiatieven (p. 17 van de Datacenterstrategie): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Ditbetreffen de gemeente Diemen, hier is	In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie, inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 2.3. Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen benoemd als lopend initiatief: [ZIE AFBEELDING] 2.4. In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven. Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaat cliënte ervan uit dat dit op een misverstand berust. 2.5. Cliënte verzoekt u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 de vergissing te herstellen en alsnog ruimte te bieden voor de doorgang van haar project. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het project (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (artikel 6.32b van de ontwerpregels).	
	ZO-0007	[2 van 2] 3. Project draagt bij aan duurzame ambities 3.1. Tot slot wil ik namens cliënte aangegeven dat niet alleen voor haar, maar ook voor de regio de gevolgen van het niet doorgaan van dit project groot zijn. 3.2. Vattenfall wil graag de duurzaam opgewekte 'hoogtemperatuur restwarmte' van het datacenter benutten voor stadsverwarming. Dankzij de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een reductie van gasverbruik realiseren. Deze overstap van fossiele brandstoffen naar een duurzame warmtebron, wordt door de huidige ontwerpregels van de eerste herziening van de OVNHN 2022 bemoeilijkt. Dit terwijl uw college juist grote ambities heeft op het vlak van duurzame energie. 3.3. Maar er zijn nog meer pluspunten. Zo zal het datacenter worden gerealiseerd op een bestaand industrieterrein waardoor natuur of woningbouw niet getroffen wordt. Het datacenter kan ook direct worden aangesloten op het hoogspanningsnet van TenneT waardoor het lokale distributienet voor bewoners en bedrijven niet wordt belast. 3.4. Kortom, er zijn weinig projecten waarbij het faciliteren van de groeiende ICT-behoefte, de noodzakelijke verduurzaming van onze samenleving en het zorgvuldig inpassen van de daarvoor benodigde gebouwen zo positief en toekomstbestendig samenvallen. Het zou daarom een gemiste kans zijn om in de eerste herziening van de OVNH2022 geen ruimte op te nemen voor de realisatie van dit technisch innovatieve en 'dubbelgroene' project. 4. Conclusie en verzoek Ik verzoek u namens cliënte om in de eerste herziening OVNH2022 ruimte te bieden voor de doorgang van het in de Datacenterstrategie opgenomen lopende initiatief Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein.	Zie het antwoord bij ZO-0006.
ZW-0005	ZO-0008	[1 van 2] Graag reageren wij met deze brief op de ter inzage liggende wijzigingen van de provinciale omgevingsverordening. Onze reactie gaat specifiek over het nieuwe artikel 6.32 b en 6.32c over de datacenters. De gemeente Hollands Kroon is positief over het opnemen van dit nieuwe artikel in de omgevingsverordening, als juridische borging van de gezamenlijke ambities ten aanzien van datacenters die onder meer zijn benoemd in de provinciale datacentersstrategie en onze huidige omgevingsvisie. Datacenters worden steeds belangrijker voor de digitale infrastructuur en de sector groeit sterk. Maar datacenters zijn	1. Wij houden voor de begrenzing voor alle drie de clustergemeenten de gemeentegrens aan. Anders zou elk stukje bedrijventerrein apart moeten worden begrensd in alle drie de gemeenten, terwijl de bestemming bedrijventerrein door uitgifte of transformatie ook soms wijzigt. 2. BVO: wij hanteren hier dezelfde grenzen als de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer in hun datacenterbeleid. Dit artikel heeft immers betrekking op alle datacenterontwikkelingen, niet alleen op hyperscale datacenters. De basis voor

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		ook onderwerp van een maatschappelijk debat. Wij zijn het met u eens dat er voldoende oog moet zijn voor het effect van datacenters op het landschap, de energievoorziening, het watergebruik en het benutten van de restwarmte. Wij steunen ook het opstellen en uitwerken van de vestigingsvoorwaarden en werken daar inhoudelijk graag aan mee. Inhoudelijk hebben we een aantal opmerkingen over de voorgenomen wijzigingen in de omgevingsverordening. Deze zijn bedoeld om de nieuwe regelgeving waar mogelijk te optimaliseren, beter controleerbeer en uitvoerbaar te maken en om onnodige administratieve lasten voor zowel overheid als ondernemers te voorkomen. 1. De begrenzing van het werkingsgebied datacenter clustering is gelegen op/in de gemeentegrenzen van Hollands Kroon. Het verdient naar onze mening aanbeveling om dezelfde begrenzing aan te houden als in het voorgenomen besluit van het Rijk om het voorbereidingsbesluit over hyperscale datacenters te vertalen in een AmVB met verbeelding. Hierin wordt niet de gemeentegrens aangehouden maar het bestaande Agriport A7 gebied inclusief de lopende ontwikkelingen waaronder deelgebied B1. 2. In het artikel wordt meer dan 2.000m2 als bruto vloeroppervlak genoemd voor een hyperscale datacenter. Wat is de basis geweest voor het hanteren van deze grens? In onze beleving kan er voor een hyperscale datacenter een hoger aantal vloeroppervlakte gehanteerd worden. Mede i.v.m. de optelregel voor meerdere verdiepingen. 3. Bovenstaande geldt ook voor het elektriciteitsverbruik. Wat is de basis voor de huidige ondergrens in het artikel? De minimale elektriciteitsaansluiting voor een hyperscale datacenter zou in onze beleving verhoogd kunnen worden. Tevens graag een eenduidige definitie hanteren (MV of MVA) en aangeven waar dit precies betrekking op heeft of aan afgemeten wordt. 4. In het artikel staat beschreven dat een hyperscale datacenter gelegen is of grenst aan een bedrijventerrein. Wat wordt er onder bedrijventerrein verstaan? In Hollands Kroon wordt Agriport gezien als bedrijventerrein en glastuinbouwgebied waarin ook datacenters gelegen zijn, echter heeft maar een klein gedeelte van het gebied bestemming bedrijvigheid. Het grootste gedeelte heeft bestemming glastuinbouw en datacenters. Zie ook opmerking over werkingsgebied clustering. 5. Wij achten het verstandig een uitzonderingsmogelijkheid toe te voegen. Mogelijk zijn er in de toekomst ontwikkelingen waarbij het toch wenselijk is om een (klein of groot) datacenter buiten het clustergebied toe te staan. Denk hierbij aan ontwikkelingen omtrent restwarmte, waterstof en benutten daarvan in de nabijheid van woningen of bedrijvigheid. Het is mogelijk dat bedrijventerreinen of lokale ondernemers in de toekomst een datacenter in eigen beheer willen exploiteren via bijv. parkmanagement of coöperatief.	de minimale omvang is dat Noord-Holland zich vooral richt op datacenters met grote impact ten aanzien van energiegebruik en ruimtegebruik. Datacenters onder deze grens hebben een kleinere impact en zijn makkelijker inpasbaar in het elektriciteitsnet en de ruimte. Daarnaast sluiten wij zoveel mogelijk aan op ondergrenzen die de clustergemeenten al hanteren, met het oog op eenduidigheid in beleid. 3: Zie de reactie onder punt 2. 4. Er is een definitie 'bedrijventerrein' opgenomen in de verordening. 5. Wij nemen uw suggestie over de uitzonderingsmogelijkheid niet over. Wij zijn het met u eens dat de datacentersector een sector is waar de innovatie en ontwikkeling groot is. Maar de Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen.
	ZO-0009	[2 van 2] 6. De begrippen die in het artikel worden gebruikt zijn soms voor meerdere uitleg vatbaar en kunnen concreter beschreven worden. Denk hierbij aan termen zoals 'multifunctioneel ruimtegebruik', 'voorkomen van lichthinder', 'maximale energiebesparing'. Het is belangrijk om deze 'eisen' zo concreet mogelijk op te schrijven en hier meetbare normen voor te benoemen. Als voorbeeld: wanneer is er sprake van lichthinder? Hanteer hier een objectieve en meetbare norm voor. Dit voorkomt verwarring of eigen interpretatie en geeft een helder toetsingskader. Deze normen dienen bij voorkeur aan te sluiten op bestaande wet- en regelgeving om stapeling te voorkomen (denk aan het Bouwbesluit, Lijst erkende maatregelen, etc). 7. Waar dienen de genoemde vestigingsvoorwaarden te zijn vastgelegd? In het omgevingsplan, privaatrechtelijk of in	6. Het concreter maken van de begrippen is onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden in samenwerking met de clustergemeenten. Deze opmerkingen worden hierin meegenomen. Omdat het hier gaat om instructieregels aan gemeenten en niet om rechtstreeks werkende regels, hebben we bewust gekozen voor normering die ruimte biedt voor nadere uitwerking. 7. In het Omgevingsplan kunnen alleen regels worden opgenomen voor zover relevant voor de fysieke leefomgeving. Het bepalen of een vestigingsvoorwaarde wettelijk of bovenwettelijk is, en daarmee de wijze van vastlegging, is ook onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		beleidsregels? Dit moeten ook ruimtelijk relevante voorwaarden zijn om te kunnen vastleggen in een omgevingsplan. 8. In het artikel wordt het gebruik van ondergronds opgeslagen hemelwater benoemd. Deze technieken hebben nog tijd en ontwikkeling nodig. Daarnaast is het niet op alle locaties mogelijk om hemelwater ondergronds op te slaan vanwege de samenstelling van de bodem. Het onderzoeken van de locatie is erg kostbaar. Heeft de provincie een kaart beschikbaar van de ondergrondse grondlagen en mogelijkheden voor ondergrondse wateropslag? Een deel van deze vragen komt in de nadere uitwerking van de vestigingsvoorwaarden aan de orde. Wij zijn graag bereid daaraan mee te werken en bovenstaande punten nader toe te lichten.	8. Alle gegevens over de ondergrond zijn beschikbaar via broloket.nl/ondergrondgegevens
ZW-0006	ZO-0010	[1/2] Wel willen we graag onze zorgen benoemen met betrekking tot de voorgestelde toevoeging van een nieuwe verplichting tot het treffen van mitigerende maatregelen en het opstellen van een monitoringsprotocol bij windturbines (artikel 6.36, eerste lid, onder c, van de Verordening). Graag stellen we voorop dat de gemeente Amsterdam veel waarde hecht aan een gezonde biodiversiteit. Zo is in het coalitieakkoord opgenomen dat de natuur niet te veel wordt belast door het potentieel aan windenergie. In de Amsterdamse gedragscode flora en fauna staan in aanvulling op de sectorale gedragscode en wet- en regelgeving extra voorwaarden geformuleerd voor het specifieke lokale karakter van de gemeente Amsterdam. Evenwel hebben wij onderstaande bezwaren tegen de voorgestelde wijziging. Nut en noodzaak regeling Ten eerste missen we een duidelijke probleemanalyse. In de toelichting wordt het doel aangestipt ('faunaslachtoffers zo veel mogelijk voorkomen'), waarbij verwezen wordt naar een aangenomen motie. In de overwegingen van de motie worden slechts 'onvoldoende borging' en 'zorgen van natuur- en dierenwelzijnsorganisaties' globaal benoemd zonder nadere onderbouwing. Het is daarom ons onduidelijk wat er precies op dit moment mis gaat; waar, in welke omvang, als gevolg waarvan en wat de consequenties ervan zijn. Het bevreemdt ons in ieder geval waarom dit een specifiek probleem voor windturbines zou zijn. Het bouwrijp maken van grond kan inderdaad leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van fauna ter plaatse. Dit geldt echter niet alleen voor het bouwrijp maken van gronden ten behoeve van het plaatsen van windturbines maar voor het bouwrijp maken van gronden in het algemeen. Zonder een duidelijke probleemanalyse is het ook onmogelijk om te beoordelen of een verplichting via het omgevingsplan het juiste juridisch instrument is. De enige onderbouwing die uit de motie te halen valt is dat de Omgevingsverordening van Noord-Brabant deze regeling bevat. Dat lijkt ons onvoldoende motivering voor uw keuze voor dit ingrijpende middel. Het doel van de verplichting in samenhang met de bestaande wetten is voor ons niet duidelijk. De zorgplicht in de natuurwetgeving geeft voldoende waarborgen in het algemeen. Voor beschermde soorten is vergunning- of ontheffingsplicht opgenomen. Aan de vergunning of ontheffing kunnen door het bevoegd gezag voorschriften worden verbonden, zoals bijvoorbeeld het treffen van mitigerende maatregelen of monitoren. Verder is het verplicht om voor de bouw van windparken in bepaalde gevallen een project-mer op te stellen. Een mer	Artikel 3.36, eerste lid, onder c geeft inderdaad uitvoering aan een unaniem aangenomen motie. De zienswijze van Amsterdam geeft ons aanleiding om een iets aangepaste tekst in de artikelsgewijze toelichting op te nemen. In de toelichting zal worden vermeld dat het voorkomen van dierlijke slachtoffers alleen ziet op de gebruiksfase en niet op de bouwfase van een windpark.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		geeft inzicht in de gevolgen van het plan of project voor de natuur en fauna, ook tijdens de oprichtingsfase. Hiermee lijkt de voorgenomen regeling overbodig, zeker ten aanzien van de beschermde soorten. De samenhang van dit voorstel tot de natuurwetgeving wordt helaas niet toegelicht. Dient een initiatiefnemer maatregelen te treffen zowel op grond van het omgevingsplan als in het kader van de vergunning? Deze regeling brengt onzekerheid met zich mee zowel voor initiatiefnemers als voor gemeenten die de instructieregels moeten uitvoeren. In dit verband merken we op dat uit de toelichting van het artikel blijkt dat het doel is om voor de mitigerende maatregelen en monitoring het bouwstenendocument van het NP RES toe te passen. In dat document wordt echter ook juist verwezen naar toepassing in het kader van vergunningverlening of ontheffing van natuurwetgeving. Verankering in het omgevingsplan lijkt daarom niet te passen in de systematiek van het NP RES. Tot slot missen we een draagkrachtige motivering ten aanzien van de monitoring. Wat is het doel van de monitoring? Welk bevoegd gezag gaat de uitkomsten van de monitoring evalueren (gemeente of provincie) en met welke frequentie? Heeft de Faunabeheereenheid een rol hierbij?	
	ZO-0011	[2/2] Onduidelijkheid Naast onze twijfels aan de noodzaak van deze regeling, vinden wij het ook onduidelijk of het betrekking heeft op de realisatie- en/of gebruiksfase van windturbines. In de toelichting wordt het voorkomen van faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten als doel benoemd. Kunnen we hiervan afleiden dat de bepaling alleen ziet op het plaatsen van windturbines en niet op het gebruik (beheerfase van een project)? Lastenverzwaring De voorgenomen mitigatie- en monitoringsplicht zal tot aanzienlijke lastenverzwaring leiden in de eerste instantie voor initiatiefnemers. Dit geldt met name bij de onbeschermde soorten. Ook voor algemene diersoorten wordt verplicht om mitigerende maatregelen te treffen. Bij deze soorten valt het echter te betwijfelen of de extra kosten redelijkerwijs in verhouding staan tot de voorgenomen extra bescherming. Ook gemeenten, die op de naleving van het omgevingsplan moeten toezien, worden met een nieuwe taak geconfronteerd. Dit betekent dus ook lastenverzwaring voor gemeenten. Wij missen ook een onderbouwing van de redelijkheid van deze lastenverzwaring. Risico's voor gemeenten Vanwege de extra lasten, onduidelijkheid en gebrekkige motivering verwachten wij veel extra beroepsprocedures. Het is goed voorstelbaar dat zonder draagkrachtige motivering de regel in het omgevingsplan in een procedure geen stand houdt. Graag vragen wij uw aandacht voor dit gevolg dat het risico van de gemeente wordt. Verzoek Graag verzoeken wij u om in uw besluitvorming onze zorgen te betrekken. Wij vrezen dat deze regeling de lasten voor initiatiefnemers en gemeenten verzwaart. Ook achten wij de toegevoegde waarde van deze regeling (zeker voor de beschermde soorten) gering, terwijl het veel onzekerheid en onduidelijkheid oproept. Daarom heeft ook onze voorkeur om deze regeling in deze vorm niet in te voeren. Graag zijn we bereid om mee te denken over alternatieven die zowel tegemoetkomen aan de gesignaleerde zorgen van natuurorganisatie als van gemeenten.	Zie het antwoord bij ZO-0011.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0007	ZO-0012	Begrip elektriciteitsaansluiting Wij verzoeken u te verduidelijken wat u verstaat onder elektriciteitsaansluiting. Dit kan namelijk op meerdere manieren uitgelegd worden. Gaat elektriciteitsaansluiting bijvoorbeeld om het maximale vermogen dat een elektriciteitsaansluiting van een functie aan kan? Of gaat het om het gecontracteerde transportvermogen, veelal uitgelegd als de capaciteit die door datacentra wordt gecontracteerd en die beschikbaar gesteld is op het distributienet? En als elektriciteitsaansluiting inderdaad moet worden gezien als gecontracteerd transportvermogen, gaat het dan om het vermogen dat als eindbeeld wordt gecontracteerd of wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen? Omdat datacentra vaak groeien door de jaren heen zit er tussen wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen en het eindbeeld vaak een groot verschil, zeker in de opstartfase van een datacentrum. Onlangs publiceerde de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van hyperscale datacentra. Daarin wordt onder meer in de begripsomschrijving voor hyperscale datacentrum in artikel 2.15.1 aanhef en onder a gesproken over elektrisch aansluitvermogen. Wij vragen u om aan te geven waarom u geen aansluiting heeft gezocht bij elektrisch aansluitvermogen maar kiest voor het gebruik van elektriciteitsaansluiting. Eenheid voor de elektriciteitsaansluiting Wij vragen ons af waarom in deze artikelen uitgegaan wordt van de eenheid MV voor de elektriciteitsaansluiting. Dit terwijl in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 juist wordt uitgegaan van de eenheid megavoltampère (MVA). Ook het datacenterbeleid van de gemeente Haarlemmermeer gaat overigens uit van de eenheid MVA. Het is van groot belang dat het bepalen van de omvang van de elektriciteitsaansluiting van datacenters zoveel mogelijk op eenzelfde wijze gebeurd. Daarom verzoeken wij u om op eenduidige wijze de eenheid voor elektriciteitsaansluiting in uw datacenterstrategie en de voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 op te nemen. Als u een andere eenheid kiest dan MVA verzoeken wij u ook om aan te geven wat het verschil is tussen de door u gekozen eenheid en de eenheid MVA die u in uw datacenterstrategie heeft benoemd. In het hiervoor al benoemde ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van datacenters gaat de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening uit van megawatt (MW). Wij verzoeken u om aan te geven waarom u niet aansluit bij de eenheid die de minister hanteert in het ontwerpbesluit. Zoals hiervoor benoemd, hechten wij belang aan een eenduidige omgang met datacenters. Daar kan eenduidigheid in regels van de diverse overheidslagen aan bijdragen. Begrip MV Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder MV. Dit om in geval van een toetsing aan de Omgevingsverordening NH2022 op een juiste wijze te kunnen bepalen of er sprake is van een elektriciteitsaansluiting van meer of minder dan 5 MV.	Begrip elektriciteitsaansluiting: Wij nemen uw suggestie over om aan te sluiten bij het begrip elektrisch aansluitvermogen zoals opgenomen in de AMvB hyperscale datacentra. Eenheid elektriciteitsaansluiting: dit passen we aan naar het MVA.
	ZO-0013	6.32b Begrip nieuw datacenter Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder een nieuw datacenter. Oftewel, wanneer is een datacenter nieuw? Ook vragen wij u om te verduidelijken of het mogelijk is dat een uitbreiding van een al bestaand datacenter valt onder wat u verstaat onder een nieuw datacenter. De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein Zoals benoemd in tabel 1 op pagina 5 van de	Begrip nieuw datacenter: wij breiden de omschrijving uit naar zowel nieuwe als bestaande datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Locatie: indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie (ruimtelijk) onaanvaardbaar vindt, volgen wij als provincie deze gemeente. Als een gemeente niet mee wil werken aan een initiatief, dan geeft dit artikel op

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 komt er een regel in de Omgevingsverordening te weten: Locatiekeuze door aanwijzen van bedrijventerreinen in Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon en verbod op vestiging van datacenters daarbuiten. In de nu voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 staat in artikel 6.32b, eerste lid, sub a vermeld: De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein. Wij geven u bij deze aan dat de gemeetraad van Haarlemmermeer in beleid heeft vastgelegd dat het niet gewenst is om een nieuw datacenter of een uitbreiding van een bestaand datacenter grenzend aan een bedrijventerrein te realiseren in Haarlemmermeer. Hier is ook meermaals het gesprek over gevoerd met onder andere de provincie Noord-Holland. Daarom verzoeken wij u om aan te geven dat u met voornoemd artikel op geen enkele wijze probeert aan te geven dat het realiseren van een nieuw datacenter of de uitbreiding van een bestaand datacenter op locaties in Haarlemmermeer kan plaatsvinden die de gemeente als ruimtelijk onaanvaardbaar ziet, te weten niet op specifiek daarvoor aangewezen bedrijventerreinen.	geen enkele wijze aan dat realisatie plaats kan vinden. In de toelichting op dit artikel zullen we dit punt nog eens onderstrepen.
	ZO-0014	Reactie op beleidsinhoudelijke aanpassingen punt 12: Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform deOVNH2022 (na herziening). Wij vinden dit een extra en onnodige stap. Wij vinden dat we die afweging als gemeente zelf kunnen maken. Ons beleid commerciële voorzieningen is strikt en in de lijn van het provinciaal beleid. Zo vragen wij ook een ruimtelijke onderbouwing bij dergelijke ontwikkelingen en we willen zelf ook onze winkelgebieden concentreren en behouden. Ook willen we juist op de werklocaties meer functiemenging, voor zover dat past binnen het beleid. Wij willen u dan ook vragen deze aanpassing niet door te voeren.	De Omgevingsverordening sluit de ontwikkeling van solitaire vestigingen uit, tenzij deze goed onderbouwd zijn. Advisering van de adviescommissie kan dan als onderbouwing dienen. De huidige grens voor advisering ligt op 1500 wvo, terwijl er in de praktijk regelmatig sprake is van mogelijke ontwikkelingen net onder 1500 wvo. Met de voorgenomen wijziging om de adviescommissie te laten adviseren over solitaire vestigingen vanaf 500 wvo, ondersteunt de provincie gemeenten bij de advisering over deze vaak onwenselijke ontwikkelingen. Met name kleinere gemeenten, die vaker te kampen hebben met een tekort aan capaciteit of expertise, zullen baat hebben bij de onpartijdige en onafhankelijke expertise van de commissie. Wij gaan daarom niet mee in uw verzoek om deze wijziging niet door te voeren.
ZW-0008	ZO-0015	Het begrip bedrijfswoning gedefinieerd in de bijlage van de Omgevingsverordening beperkt het werkingsbereik van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling uit de Omgevingsverordening in ernstige mate. Veel woningen die nu als bedrijfswoning bewoont worden en gelegen zijn in het landelijk gebied voldoen namelijk niet aan de uitleg die de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State geeft aan dit begrip. Ik verwijs naar onder meer de uitspraak van de afdeling van 27 oktober 2021, no. 202005952/1/R1. Hieruit blijkt dat pas aan het noodzakelijkheidscriterium uit de definitie van bedrijfswoning is voldaan als de bedrijfsprocessen ter plaatse zoveel tijd en aandacht op eisen, dat op grond daarvan een redelijk belang om op het perceel te wonen aanwezig moet worden geacht. Constante toezicht op het bedrijfsproces is volgens de uitspraak noodzakelijk. Bij het bloembollenbedrijf in kwestie was hier geen sprake van, waardoor de bedrijfswoning niet als bedrijfswoning aangemerkt kon worden. Uit jurisprudentie blijkt verder dat de toegenomen mogelijkheden om op een andere wijze toezicht te kunnen houden, bv. d.m.v. camera's, kan betekenen dat een bedrijfswoning niet meer noodzakelijk is (zie uitspraak van de Afdeling van 12 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1005). Vanwege deze jurisprudentie en de wijze waarop het begrip bedrijfswoning in de Omgevingsverordening is gedefinieerd kunnen slechts een heel klein deel van de bedrijven die nu gevestigd zijn in het landelijk gebied, bij bedrijfsbeëindiging gebruik maken van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling.	Wij zijn ons bewust van de afnemende noodzaak voor nieuwe bedrijfswoningen. De term bedrijfswoning wordt in de OV NH2022 gebruikt voor door gemeenten al eerder bestemde bedrijfswoningen die worden getransformeerd. In die betekenis is deze term goed bruikbaar. Het ook meetellen van verharding bij de sloopeis nemen wij niet over. Verharding is ruimtelijk wezenlijk anders dan bebouwing.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Verzocht wordt om de eis dat bij kleinschalige woningbouwontwikkeling te schrappen. Daarbij wordt in herinnerring gebracht dat de vergelijkbare regeling uit de PRV opgenomen in artikel 5c ook niet een dergelijke eis kende. De voorwaarde dat 1500 m2 bebouwing moet worden gesloopt om een extra woning toe te staan, ziet onterecht niet op verharding van gronden. Die verharding, vaak bestaande uit betonplaten, levert, ook omdat hierop (bedrijfsmatige) opslag wordt gepleegd een aantasting van de landschappelijke kwaliteiten op en een bedrijf zou naast de prikkel om bebouwing te slopen ook een prikkel moeten krijgen om de verhardingen te verwijderen. Die prikkel ontbreekt momenteel onterecht.	
ZW-0009	ZO-0016	[1/2] verzoek: 1. Wij willen uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35), hierna "Datacenter Diemen" te noemen in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Toelichting punt 1 1.1 De ontwikkeling van Datacenter Diemen loopt als sinds 2017. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door Datacenter Diemen ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2 In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles om gezamenlijk tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 1.3 Datacenter Diemen heeft in samenwerking met Vattenfall de technische en contractuele uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Hierbij is de benutting van de hoogtemperatuur restwarmte een cruciaal element geworden van de ontwikkeling. 1.4 Deze hoogtemperatuur restwarmte is voor Vattenfall van cruciaal belang voor de verduurzaming van het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere. Door het benutten van de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een significante hoeveelheid gas besparen en daarmee CO2-emissies reduceren. 1.5 Het belang van datacenter restwarmte in de verduurzaming van het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is in 2019 ook vastgelegd in het Convenant voor de verduurzaming van de Diemen stadswarmtecentrale, welke is overeengekomen door de provincie Noord Holland, Vattenfall en de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere (Bijlage 1). 1.6 In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022- 2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MVa en een bvo groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 1.7 In de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven in andere gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is	Zie ook onze reactie op ZO-0006: In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een van deze lopende initiatieven (p. 17): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Dit betreffen de gemeente Diemen, hier is een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 1.8 Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen, onder de naam Datacenter Vattenfall, benoemd als lopend initiatief: [zie afbeelding in document] 1.9 In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven.	
	ZO-0017	[2/2] Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaan wij ervan uit dat dit op een misverstand berust. 1.10 Wij verzoeken u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 alsnog expliciet ruimte te bieden voor de doorgang van de ontwikkeling van Datacenter Diemen. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het initiatief van Datacenter Diemen (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (zie artikel 6.32b, tweede lid, van de ontwerpregels). Verzoek 2. Wij willen uw college verzoeken om met ons in gesprek te gaan voor het selecteren van de gebieden waar datacenters, met een vermogen van meer dan 5MVa en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2, zich mogen vestigen zodat rekening gehouden kan worden met de mogelijkheid om datacenter restwarmte kosteneffectief te benutten in de bestaande stadswarmtenetten. 2. Toelichting punt 2. 2.1 Het op een betaalbare en betrouwbare wijze verduurzamen van het warmtenet van Amsterdam, Diemen en Almere is een grote opgave. Om dit te halen zijn op grote schaal nieuwe betaalbare en duurzame warmtebronnen nodig. 2.2 Vattenfall heeft een inventarisatie gemaakt van de mogelijke duurzame warmtebronnen voor het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere en heeft dit vertaald naar een CO2 roadmap (Bijlage 2). Datacenter restwarmte is een cruciale warmtebron in deze CO2 roadmap welke het hele jaar door duurzame warmte kan leveren. 2.3 De weg naar een CO2 vrije warmte voor het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is ook vastgelegd in het Convenant dat in 2019 is afgesloten met de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere, Vattenfall, en de provincie Noord Holland. Ook hierin staat restwarmte van datacenters opgenomen als duurzame warmtebron. 2.4 Een randvoorwaarde om datacenter restwarmte grootschalig te kunnen benutten als warmtebron, is dat datacenters moeten vestigen nabij de grote primaire leidingen, en idealiter nabij de warmte productielocaties, van warmtenetten. Alleen in de grotere primaire leidingen van het warmtenet kunnen de grote hoeveelheden restwarmte die vrij komen bij grote datacenters worden benut.	Verzoek 2: Conform onze datacenterstrategie kan een nieuw datacenter of een uitbreiding van een datacenter (m.u.v. lopende initiatieven zoals opgenomen in de datacenterstrategie) alleen plaatsvinden in de gemeenten Hollands Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		2.5 Voor de huidige geselecteerde vestigingslocaties in de eerste herziening OVNH2022 (industrieterreinen van Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon) is het daarom opmerkelijk dat precies de productielocatie van het stadswarmtenet Amsterdam Zuid-Oost en Almere, gelegen in Diemen, buiten het gebied valt waar datacenters zich mogen vestigen, zie overzicht hieronder (Ruimtelijkeplannen.nl) 2.6 Onze productielocatie in Diemen is een uitstekend voorbeeld van vestigingslocatie voor Datacenters waar de restwarmte ook daadwerkelijk kan worden benut aangezien het hoofdzakelijk aan drie elementen voldoet: 2.6.1 Het datacenter wordt gevestigd op een industrieel terrein waardoor geen overlast is voor de omgeving 2.6.2 Het datacenter wordt aangesloten op het hoogspanningsnet waardoor er geen sprake is van negatieve invloed op het congestieprobleem op het middenspanningsnet. 2.6.3 Het datacenter ligt nabij de transportleidingen en productie eenheden van het warmtenet waardoor op een kosten effectieve manier de restwarmte kan worden benut in het bestaande stadswarmtenet. 2.7 Wij verzoeken om het gesprek aan te gaan over de locaties waar nieuw te ontwikkelen datacenters zich mogen vestigen om gezamenlijk locaties te identificeren waarbij de restwarmte op een kosteneffectieve manier nuttig kan worden ingezet en daarmee kan bijdragen aan het uitfaseren van aardgas en het behalen van de klimaatdoelen.	
ZW-0010	ZO-0018	1/2 Met deze brief sturen wij u de zienswijze van LTO Noord, mede namens KAVB en HAJK , op de voorgestelde nieuwe verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied. Korte samenvatting inhoud Volgend jaar treedt een nieuwe regionale verdringingsreeks in werking. Hierin staat hoe het zoet water uit het IJsselmeergebied bij extreme droogte wordt verdeeld. Volgens de toelichting bij de nieuwe verdringingsreeks bleek tijdens de droge zomer van 2018 dat de huidige regionale verdringingsreeks voor het IJsselmeergebied uit 2009 niet meer volledig voldoet. Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen hebben rondom het IJsselmeergebied nieuwe afspraken over de verdeling gemaakt. Hierover is overlegd met vertegenwoordigers van belangrijke gebruikers van het zoete water. De afspraken zijn in februari vastgelegd in een bestuursovereenkomst Waterverdeling IJsselmeergebied. De hoofdlijn is dat in situaties van extreem watertekort het beschikbare water iets anders wordt verdeeld. Korte samenvatting proces De nieuwe regionale verdringingsreeks treedt naar verwachting in werking voor het droogteseizoen van 2023 (op 1 januari 2023). Afgesproken is dat de reeks dan is opgenomen in alle omgevingsverordeningen van de provincies rond het IJsselmeer. Voor de vaststelling van de verdringingsreeks in Noord-Holland ligt de herziene omgevingsverordening met de nieuwe verdringingsreeks ter visie van 22 augustus tot en met 3 oktober. Provinciale Staten stellen de herziening van de verordening naar verwachting in december 2022 vast. Na het opnemen van de verdringingsreeks in de provinciale verordening, heeft het hoogheemraadschap de wettelijke taak het zoete water te verdelen. Daarom moet in 2023 ook de strategie waterverdeling uit 2018 van het hoogheemraadschap worden herzien. De komende maanden krijgen we meer zicht op wat dat voor het gebied van Hollands Noorderkwartier gaat betekenen. Kapitaalintensieve gewassen in de voorgestelde verdringingsreeks Ontleend aan de toelichtende stukken bij de brief van de provincie geven wij hierbij de voorgestelde verdringingsreeks weer: [ZIE AFBEELDING IN DOCUMENT]	Dank voor uw zienswijze. Hieronder schetsen we meer context over de achtergrond van categorie 3.2. Vervolgens gaan we op uw zienswijzen en overige vragen in. De droogte van 2018 was aanleiding om de onduidelijkheid omtrent categorie 3.2 nader te bekijken. De verschillende beheergebieden rondom het IJsselmeergebied interpreteerden namelijk op verschillende wijze de invulling van deze categorie. Met het opstellen van de 'bestuursovereenkomst waterverdeling regio IJsselmeergebied' is in 2021 samen met juristen en koepels van LTO gekeken naar de invulling van deze categorie. Het gaat in dit geval om voorkomen van grote schades, zoals o.a. faillissementen, met een geringe hoeveelheid water van kortstondige duur. In de zomer van 2018 is tijdens de uitwerking van de verdringingsreeks bij HHNK, die resulteerde in de huidige 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, voor categorie 3.2 alleen het component kapitaalintensief meegenomen voor een afweging in de waterverdeling. Echter moeten volgens de wet binnen deze categorie 3.2 naast economische schade ook de randvoorwaarden 1) maatschappelijke schade, 2) tijdelijke gift en 3) een geringe gift meegewogen worden bij de verdeling van het water in categorie 3.2. De definitie van Categorie 3.2 heeft in de regio IJsselmeergebied tot veel discussie geleid en is ook landelijk onderwerp van gesprek. De LTO vertegenwoordiging gaf bij het opstellen van de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied aan dat het moeilijk is om voor categorie 3.2 specifieke gewassen aan te wijzen, omdat in elk gebied de eerder genoemde 4 randvoorwaarden (economische schade, maatschappelijke schade, tijdelijke gift en geringe gift) anders uitvallen. Daarom is voor elk beheergebied een reservering van 30% van de

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Het gaat ons met name om categorie 3.2, tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen. Uit de ontwerpverordening ontlenen we de volgende tekst: Deze subcategorie betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp). - De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.	totale watervraag voor de akkerbouw gekozen. Dit is een percentage die niet te laag is gekozen, zodat er voldoende ruimte blijft om de noodzakelijke schades te beperken. Echter is de verwachting dat als voldaan wordt aan de 4 randvoorwaarden van categorie 3.2 niet de volledige 30% aangesproken zal worden. Ook zijn via verschillende beleidslijnen afspraken gemaakt om waterbesparende en zelfvoorzienende maatregelen te treffen waardoor de watervraag in categorie 3.2 zou afnemen. Met deze twee in het achterhoofd houdend is de intentie opgeschreven om bij evaluatie het percentage reservering naar beneden bij te stellen. Uiteraard zal uit de evaluatie moeten blijken wat mogelijk is. ANTWOORD GAAT VERDER BIJ AN-0019
	ZO-0019	2/2 Zienswijze tegen de intentie om de reservering te verminderen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. In die zin is het op zich te waarderen dat er een speciale reservering is gedaan voor kapitaalintensieve gewassen. Onze zienswijze richt zich nu eerst op de genoemde intentie (laatste zin van het cursief gestelde) in de laatste zin: …De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen (einde citaat). Hiervoor ontbreekt een motivering, de afweging hierachter wordt niet gegeven. Het voorgenomen besluit ontbeert daarmee een grondslag, is vooringenomen en is in strijd met beginselen van behoorlijk bestuur. Hier wordt immers een intentie geuit in een bepaalde richting, terwijl de bestuursovereenkomst nog rept over onderzoek naar de subcategorie. Het in de bestuursovereenkomst bedoelde onderzoek hangt 'in de lucht' want nergens wordt gespecificeerd wat daarmee precies bedoeld wordt, hoe dit aangepakt gaat worden en door wie en met welke opdracht. De intentie tot substantiële vermindering staat haaks op de reservering. Dit maakt deze zin innerlijk tegenstrijdig. Wat met de ene hand wordt gegeven wordt gelijk weer afgenomen, en dat wringt, mede gelet op hetgeen hieronder wordt gegeven aan argumenten en feiten onder 2 en 3. Zienswijze op voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. Denk hierbij onder meer aan uien, vollegrondsgroenten, fruit en bollen. De subcategorie 3.2 betreft gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden	Voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen: Wij waarderen dat u meedenkt over wat voor u een gewenste wijze is om aan de invulling van categorie 3.2 te voldoen. Deze wijze van toepassing van de 4 randvoorwaarden binnen categorie 3.2 is namelijk voor alle waterbeheerders in Nederland een puzzel. De methodiek voor een economische afweging die in 2018 ontwikkeld is en die geleid heeft tot de 'Strategie waterverdeling HHNK' is nog steeds valide, maar omvat een select deel van het antwoord op de invulling van categorie 3.2. Omdat nu óók invulling gegeven moet worden aan de drie andere randvoorwaarden; maatschappelijke schade voorkomen, tijdelijke gift en geringe gift moet naast de methodiek voor een economische afweging deze uitgebreid worden met de andere voorwaarden. Daarom wordt volgend jaar de 'Strategie waterverdeling HHNK' geactualiseerd. Na vaststelling van de regionale verdringingsreeks door de Provincie kan HHNK hiermee starten en u daarover informeren. Overige vragen: Het klopt dat er continu nieuwe inzichten ontstaan binnen het thema waterbeschikbaarheid. Niet alleen over watervraag, maar ook over waterbesparende maatregelen, wateraanvoer en waterkwaliteit. De continu veranderende inzichten vragen dat er telkens wordt geactualiseerd. Zonder onderschrijving en vaststelling van deze nieuwe regionale verdringingsreeks is het in tijden van crisis lastig positie te werven voor voldoende water voor de gebruikers in Noord-Holland. Zoals u aangaf in uw brief kent Noord-Holland boven

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Het is ons niet duidelijk op welke gewassen hier gedoeld wordt. Graag zien we hierop een nadere toelichting. In onze ogen zouden alle kapitaalintensieve gewassen onder deze subcategorie dienen te vallen. Wij zien graag dat hierbij de lijst 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, registratienummer 18.261834 (documentregistratienummer van HHNK) wordt gebruikt. Voorts willen wij u vragen om uiterste terughoudendheid om nu de verdringingsreeks te wijzigen. Zo zijn er grote vragen rond waterbeschikbaarheid van nieuwe watervragers (datacenters die aanmerkelijk meer water gebruiken dan eerder door deze partijen is aangegeven) en kunnen er de komende jaren landelijk nieuwe waterverdelingen worden afgesproken met directe invloed op het onderhavige gebied in Noord- Holland. Het is juist om al deze ontwikkelingen eerst in kaart te brengen alvorens de verdeling te veranderen. Wij voorzien grote problemen met de handhaving van de verdringingsreeks. Graag vernemen wij bij welke organisatie de handhavingsplicht ligt en op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. Tot slot willen we graag checken of in Noord-Holland deze verdringingsreeks ook geldt voor het beregenen vanuit bronnen en ondergrondse zoetwaterbellen, al dan niet zelf aangelegd.	het Noordzeekanaal relatief veel kapitaalintensieve gewassen waarvoor we met deze regionale verdringingsreeks een belangrijke positie hebben om daarvoor water te kunnen aanvoeren. De handhavingsplicht is afhankelijk van het type maatregel en daardoor ook bij verschillende instanties belegd. Zo ligt handhaving op het schutten bij de provincie en handhaving op beregeningsverboden bij het waterschap. Het is aan elke partij om aan die invulling vorm te geven. Deze regionale verdringingsreeks is uitgewerkt voor het watersysteem dat gevoed wordt door water uit het IJsselmeer, Markermeer en de Veluwerandmeren (ook wel het IJsselmeergebied), ofwel het oppervlaktewater van HHNK. Grondwater en zelf aangelegde bronnen zijn daar geen onderdeel van. U heeft misschien gemerkt dat bij andere waterschappen wel beregeningsverboden uit grondwater zijn afgekondigd. Dit gaat op eigen initiatief van de provincie en het waterschap op basis van een belangenafweging. In het gebied Noord-Holland boven het Noordzeekanaal speelt dat niet.
ZW-0011	ZO-0020	2.1. Het ontwerp wijst in de provincie Noord-Holland twee werkingsgebieden aan: 1) het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan'; en 2) het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten'. Een datacenter is gedefinieerd als: nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV" (cumulatieve criteria) (art. 6.32a). 2.2. Het ontwerp bevat daartoe een Omgevingswet instrument, te weten het opnemen van een instructieregel in de Omgevingsverordening (art. 2.22 juncto 2.23 0w). Met een dergelijke instructieregel kunnen Provinciale Staten met behulp van de Omgevingsverordening aan de gemeenteraad door middel van een algemene regel aangegeven hoe de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan) moet worden uitgeoefend. Provinciaal belang 2.3. De mogelijkheid tot het opnemen van een instructieregel is enkel mogelijk als sprake is van een provinciaal belang (art. 2.3, lid 2 0w).1. De in art. 6.32b voorgestelde voorwaarden, bevatten aspecten die (in ieder geval (groten)deels) decentraal (enkel door de gemeente) lijken te kunnen worden bepaald: te weten het opstellen van een stedenbouwkundig en/of beeldkwaliteitsplan (welstand), als ook het bouwvolume, de inrichting van de ruimte, het stellen van eisen aan energie(besparing) en water(verbruik) en lichthinder. Goodman merkt op dat het uitgangspunt van de Omgevingswet "decentraal tenzij" is. Dit betekent dat in beginsel gemeenten bevoegd zijn om regels op te stellen, tenzij er een overkoepelend (in dit geval: provinciaal) belang is. Goodman vraagt dan ook bij de vaststelling van de Omgevingsverordening uw aandacht voor de inhoud van de vestigingsvoorwaarden. Termijn opvolging instructieregel onduidelijk 2.4. Het ontwerp bevat (vooralsnog) geen termijn waarop de gemeenteraden opvolging zouden moeten geven aan de instructieregel (na vaststelling). Dit geeft onzekerheid over het moment waarop dit kader daadwerkelijk in werking treedt en de mogelijkheid van een datacenter wegbestemd wordt, dan wel slechts onder voorwaarden mogelijk is. Dit zou	Juist door in overleg te treden met gemeenten over de nadere invulling van de vestigingsvoorwaarden onderschrijft de provincie het uitgangspunt van de Omgevingswet 'decentraal tenzij' en wordt tegelijkertijd gestreefd naar een gelijk speelveld voor de datacentersector. Aan dit proces verbinden wij geen termijn omdat zorgvuldigheid en inspelen op snel veranderende technische mogelijkheden hierbij leidend zijn. Nieuw datacenter: wij verbreden de omschrijving in art. 6.32a (toepassingsbereik) naar nieuwe en uitbreidingen van bestaande datacenters.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		kunnen worden ondervangen door (o.g.v. art. 2.23, lid 4 0w) een aanvullende termijn te verbinden aan de uitvoering ervan en Goodman verzoekt u dit te betrekken bij de vaststelling van de Omgevingsverordening. Nieuw datacenter 2.5. Ook vraagt Goodman uw aandacht voor de invulling van wat verstaan kan worden onder 'nieuwe datacenters' versus een bestaand datacenter. Het ontwerp maakt niet duidelijk waaraan een "nieuw" datacenter wordt gekoppeld (vergunningverlening). Goodman meent dat verduidelijking kan worden aangebracht door tot uitdrukking te brengen dat het kader geen betrekking heeft op bestaande (te weten vergunde) datacenters, op bestaande datacenters waarvoor reeds een vergunningaanvraag tot uitbreiding daarvan is ingediend alsook op nieuwe datacenters waarvoor een vergunningaanvraag is ingediend, in beide situaties voordat de Omgevingsverordening definitief is.	
	ZO-0021	Onderbouwing aanwijzing gebieden 2.6. Verder lijkt in het ontwerp (als ook de Datacenterstrategie) onderzoek te ontbreken of de gebieden waar clustering van datacenters (onder voorwaarden) wordt toegestaan daadwerkelijk kunnen voorzien in voldoende water, elektriciteit en capaciteit. Goodman meent dat in de onderbouwing rekening gehouden zou moeten worden met of in die gebieden daadwerkelijk plaats is voor datacenters, mede gelet op het evenredigheidsvereiste. In de uitvoering van de Omgevingsverordening verwacht Goodman dat de resterende mogelijkheden die er nog zijn in de gemeenten Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer nog maar zeer beperkt zijn. De Omgevingsverordening lijkt daarmee de facto een algeheel verbod op datacenters te kunnen behelsen. In dit kader merkt Goodman op dat een kader gesteld moet worden gesteld dat - gelet op de benodigde capaciteit - nog wel ruimte laat in de naburige gemeenten van Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer voor nieuwe datacenters. Dit geldt temeer nu ook in het licht van een inbreuk op de vrijheid van vestiging van diensten grond van de Dienstenrichtlijn, een nadere onderbouwing verdient. Ontheffing 2.7. Tot slot verzoekt Goodman u om te overwegen om een ontheffingsmogelijkheid op te nemen in de Omgevingsverordening. Het ontwerp bevat namelijk niet de mogelijkheid om ontheffing te verlenen van de instructieregel. Op grond van art. 2.32 0w is het mogelijk voor Provinciale Staten om in de Omgevingsverordening de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten op te nemen om ontheffing te verlenen van de instructieregel op verzoek van de gemeenteraad of het College van Burgemeester en wethouders. Dit geeft enige flexibiliteit voor bestuursorganen en indirect initiatiefnemers om toch toestemming te krijgen, temeer nu de regeling een verstrekkend karakter heeft. 3. Conclusie 3.1. Goodman verzoekt u om het voorgaande te betrekken in uw afweging tot vaststelling van de Omgevingsverordening. Voor een eventuele gewenste toelichting zijn wij graag beschikbaar.	Onderbouwing aanwijzing gebieden: de Omgevingsverordening heeft geen algeheel verbod maar maakt de ontwikkeling van datacenters op een beperkt aantal plaatsen onder voorwaarden mogelijk. Daarnaast verwijzen wij naar bijlage 2 van onze datacenterstrategie (dienstenrichtlijn) waarin de drie criteria worden gemotiveerd. Ontheffing: deze suggestie nemen wij niet over. Een dergelijke ontheffing achten wij niet passend bij de datacenterstrategie. De Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen. In artikel 6.11 van deze Omgevingsverordening NH2022 is bovendien voorzien van de ontheffingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet. De reikwijdte van deze ontheffingsbevoegdheid is conform de wet beperkt tot situaties waar sprake is van onevenredige belemmering van het gemeentelijke beleid.

Bijlage 1

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
2.12	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van een faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; en d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren; werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit bij haar vergaderingen aanwezig te zijn en hen te adviseren: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Toelichting 2.12	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Gezien de uitleg van de staatssecretaris in de Memorie van Antwoord van 26 oktober 2015 (EK, 2015- 2016, 33 348,	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	D, op pagina 40-41), beschouwen wij organisaties die 'de belangen van de natuur of dieren behartigen' niet als 'maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties'. Om toch te bevorderen dat organisaties die de belangen van dieren behartigen in de mogelijkheid worden gesteld advies te leveren aan het bestuur van een faunabeheereenheid is op grond van artikel 3.12, tweede lid en artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming in het derde artikellid bepaald dat een faunabeheereenheid in ieder geval de drie in het artikellid genoemde organisaties uitnodigt aanwezig te zijn bij haar vergaderingen, en hen te adviseren. Deze organisaties kunnen een belangrijke bijdrage leveren als het gaat om bijvoorbeeld innovaties op het gebied van de inzet van preventieve middelen. De in het derde artikellid genoemde organisaties hebben nadrukkelijk geen zitting in het bestuur van de betreffende faunabeheereenheid en zodoende maken zij geen deel uit van diens formele besluitvormingsproces.	
4.8	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Bij de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid wordt uitsluitend gebruik gemaakt van het geweer en eventueel een hond zoals genoemd in artikel 3.9 van het Besluit natuurbescherming. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren.	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden; en c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren. 10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.	schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.
Toelichting 4.8	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot-ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. De hond mag uitsluitend worden gebruikt voor het apporteren van de geschoten dieren en mag niet als dodingsmiddel worden ingezet. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.	aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot- ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. Bij de uitvoering van directe schadebestrijding is het mogelijk dat ganzen ziek worden geschoten. Om deze gewonde ganzen uit hun lijden te kunnen verlossen mogen alleen het geweer of, -slag, -snij en steekwapens gebruikt worden. Andere middelen of methoden zijn niet toegestaan. De inzet van -slag, -snij en steekwapens is dus een noodmaatregel die toegepast kan worden wanneer het geweer, omwille van de veiligheid, niet kan worden gebruikt om in nood verkerende dieren te doden. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.
Toelichting 2.16	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau.	waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau. Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.
Toelichting 4.16	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor ompensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.
4.47	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.
4.49	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1.Het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten geldt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven;

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.	d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.
4.89	**Artikel 4.89 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Hilversum** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Hilversum. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden steeds moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Lid 1 van dit artikel is niet van toepassing op woningbouwplan Ter Sype in de gemeente Wijdemeren, voor zover dat gelegen is buiten de 48 dB(A) Lden-contour. 4. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-	**Artikel 4.89** **(vervallen)**

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	contour, voor zover dit buiten het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	
4.93	**Artikel 4.93 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Texel** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Texel. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het derde lid, onder b van het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-contour, voor zover dit buiten het aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.93 (vervallen)**
4.97	**Artikel 4.97 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden** 1.Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden. 2.Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het aanvullend beperkingengebied geen aanvullende beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.97 (vervallen)**
6.5	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel. 3. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.
6.9	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of het agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.	wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 7. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.9	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. Lid 1	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan, indien gebruik kan worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen mogelijkheden. Lid 1 Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden. Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 In het tweede lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 4 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.	Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 7

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.
6.10	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het bepaalde eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid.	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 6. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 7. In aanvulling op het vierde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 8. Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 9. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid en aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.10	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Zo is het denkbaar dat een voormalig agrarisch bouwperceel is gelegen in een dorpslint. In dat geval kan naar keuze gebruik worden gemaakt van lid 1 en 2. Hiervoor moet de woningbouw passen in regionale afspraken. Ook lid 3 is een optie, maar dan geldt het maximum van 2 woningen als beperking. Naar analogie zijn ook combinaties met lid 4 en 5 denkbaar. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan indien gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in dit artikel. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In het vierde lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.	dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 5 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 6 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 7 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 8 Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening. Lid 9 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Zij kunnen ook nadere regels stellen aan de toepassing van het achtste lid. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.
6.11	**Artikel 6.11 Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties.	Artikel 6.11 Toepassingsbereik Deze paragraaf gaat over detailhandel.
6.13	**Artikel 6.13 Detailhandel** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is. Als het totaal winkelvloeroppervlak meer dan 1500 m2 bedraagt, geldt dat: i. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en ii. de regionale adviescommissie detailhandel hierover een advies heeft uitgebracht. 2. Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk. 3. Onverminderd het tweede lid, maakt een ruimtelijk plan geen nieuwe solitaire detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden.	Artikel 6.13 (vervallen)
6.13a		**Artikel 6.13a Detailhandel algemeen** 1 Een ruimtelijk plan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een ruimtelijk plan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Toelichting 6.13a		Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) dat de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.13c. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.
6.13b		**Artikel 6.13b Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		2 Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m2 bedraagt, geldt aanvullend dat: a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13b		Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken). Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.
6.13c		**Artikel 6.13c Detailhandel in landelijk gebied** Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13c		Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
6.16a		**Artikel 6.16a Tijdelijke regel transformatie recreatieparken** 1 Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;. 2 Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10, derde Lid. 3 Het ruimtelijk plan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; e. het ruimtelijk plan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 4 Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.3, Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10 , derde Lid en Artikel 6.46, derde Lid. 5 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de toepassing van dit artikel.
Toelichting 6.16a		Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO). Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.
6.1.4a		**Paragraaf 6.1.4a Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen**
6.16b		**Artikel 6.16b Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.
6.16c		**Artikel 6.16c Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien: a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf ; b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving; c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar. 2 In het ruimtelijk plan wordt in de toelichting gemotiveerd dat: a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein.
Toelichting 6.16c		Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
6.19	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten.	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten. 3. In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik: a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en b. ten hoogste vijf jaar duurt.
Toelichting 6.19 lid 3		Lid 3 Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.19 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid. De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als –productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.
Paragraaf 6.1.5a		**Paragraaf 6.1.5a Datacenters**
Toelichting paragraaf 6.1.5a		Deze paragraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
6.21a		**Artikel. 6.21a Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Toelichting 6.21a		De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze paragraaf. Het betreft cumulatieve criteria.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft instructieregels aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
6.21b		**Artikel 6.21b Datacenter clustering** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan' voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Toelichting 6.21b		We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
6.21c		**Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten** 1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting 6.21c		Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
6.27a	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1.Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter, als: a. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.
Toelichting 6.27a	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van een	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten.	van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten. De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.
Artikel 6.46a		**Artikel 6.46a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen** 1. In aanvulling op artikel 6.46, vierde lid, kan een ruimtelijk plan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen; c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het ruimtelijk plan uiterlijk is vastgesteld op 31 december 2027. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels tellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Toelichting 6.46a		Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader nadere regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
6.83	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.	a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
Toelichting 6.83	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. Bij de verdeling van het water krijgt categorie 1 de meeste prioriteit, dan 2, dan 3 en dan 4. Kortom, als sprake is van (dreigend) watertekort, worden de belangen in categorie 4 als eerste gekort. Binnen de categorieën 1 en 2 van de verdringingsreeks geeft het Waterbesluit een prioriteitsvolgorde. Deze categorieën omvatten maatschappelijke belangen. De waterbeheerders zijn verplicht deze prioriteitsvolgorde te volgen. Voor de categorieën 3 en 4 bevat het Waterbesluit geen prioriteitsvolgorde. Voor de belangen binnen deze categorieën is het aan de waterbeheerder om in een concreet geval een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen, waarbij de economische en maatschappelijke schade zo laag mogelijk dient te worden gehouden. Artikel 2.2 van het Waterbesluit biedt de mogelijkheid om voor regionale wateren in een provinciale verordening een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen voor de belangen binnen categorie 3 en categorie 4 in een regionale verdringingsreeks. Nadere prioritering tussen categorie 3 en categorie 4 is niet mogelijk. In Noord-Holland heeft alleen het waterschap Amstel, Gooi en Vecht van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en in artikel 6.83 opgenomen.	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. **Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. *Proceswater* (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen* Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. *Waterkwaliteit in stedelijk gebied* Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. *Beroepsvaart* Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. *Akkerbouw* Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. *Beregening sportvelden* Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. *Grasland* Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik. *Recreatievaart* De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. *Natuur* Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.
NIEUW 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied		**Artikel 6.83a Regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
NIEUW Toelichting 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied	-	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Peilhandhaving (subcategorie 4.1) Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3) Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terugkomt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerdergenoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals: - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.
6.86	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig.	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.62	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1.De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2.In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; en d. droogte. 3.De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4.De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1. De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Toelichting 6.62	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen en omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, en droogte). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde vier risico's komen overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de vier	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling, biodiversiteit en waterkwaliteit. Indien relevant moeten deze effecten worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven. De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.	deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Omgevings-regeling artikel 2.24	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen;	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.	nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.
Omgevings-regeling - toelichting van artikel 2.24	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk	De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling. Stimuleringsgebied zonne-energie Groene Hoek Op 5 april 2017 heeft het college van de gemeente Haarlemmermeer per brief een verzoek tot stimuleringsgebied aangedragen voor de locatie “Groene Hoek”. Het plan voor een zonnepark op de locatie Groene Hoek, Hoofddorp stamt al uit 2015. In maart 2016 heeft de gemeente omgevingsvergunning verleend voor een ontwikkeling van een zonnepark van 26,5 hectare in dit gebied. Op dat moment was er nog geen formeel provinciaal afwegingskader. Later is de wens ontstaan voor een uitbreiding tot 50 hectare. Groene Hoek ligt in het dynamische deel van de Haarlemmermeer, tussen Schiphol, Rijksweg A4 en Hoofddorp. Vanuit de gemeente Haarlemmermeer is er brede steun voor deze locatie. Onder andere vanwege haar geïsoleerde ligging ten opzichte van ander landelijk gebied; in dezen het gemeentelijk aangewezen agrarisch kerngebied van de Haarlemmermeer. Bovendien past dit initiatief binnen de lokale en regionale ambities voor duurzame energie. De wijze waarop het plan zal worden gerealiseerd voldoet verder - op de hoogte van de opstelling na - aan de randvoorwaarden die de provincie aan zonneparken stelt. Bovendien is het plan onderbouwd met een uitgebreid landschapsplan waarin een goede ruimtelijke inpassing in de omgeving is voorzien. De hoogte van 2 meter is strikt genomen strijdig met het beleid voor zon, maar de initiatiefnemer geeft in het landschapsplan overtuigend aan dat door de specifieke verlaagde ligging van het perceel ten opzichte van de omliggende wegen en bebouwing het met de hoogtebeperking bedoelde effect wél wordt gerealiseerd. Doordat het veld zo’n 40 cm onder straatniveau van de Rijnlanderweg ligt, blijft vanuit de woningen het zicht over het veld op ooghoogte behouden.	

Provincie Noord-Holland

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

Stand van zaken moties OV NH2022 per november 2022

M97-2020, Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum
Herbegrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum is meegenomen in de eerste ronde wijziging werkingsgebieden van 2022, welke gericht was op inwerkingtreding per 1 juli 2022. De wijzigingen lagen van 7 maart tot en met 17 april 2022 ter inzage. Hierop zijn geen zienswijzen ingediend. Gedeputeerde Staten hebben de wijziging op 21 juni 2022 vastgesteld. Provinciale Staten worden verzocht om deze motie als afgedaan te beschouwen.

M115-2020, Weidevogels Zijpe + M148-2020, Heroverweging Zijpe- en Hazepolder
De moties 115 en 148, die gekoppeld zijn aan de verkenning Schagen, zijn nog niet ten uitvoering gebracht omdat de verkenning Schagen nog in een voorfase zit. Deze moties zijn tekstueel verbonden aan de Verkenning. Inmiddels is gezien dat de moties ook los van de verkenning uitgevoerd kunnen worden. Het resultaat van de verkenning heeft geen invloed op de heroverweging van de Zijpe- en Hazepolder. De landschappen rond de Stad Schagen hebben namelijk hun eigen waarden en bijzonderheden en het BPL is niet uitwisselbaar.
De opdracht tot het uitvoeren van het verkenningstraject voor de stad Schagen is uitgesteld naar aanleiding van de bevindingen van de Faserings- en investeringsstrategie. De moties zullen daarom binnen dit kader niet worden uitgevoerd. Op dit moment wordt nagedacht over de wijze waarop deze moties wel tot uitvoering gebracht kunnen worden. Provinciale Staten zullen hierover zo snel als mogelijk geïnformeerd worden.

M116-2020, Leidraad weidevogels
De motie is in behandeling en wordt nu uitgewerkt na gereed komen van de analyse weidevogelmonitoring.

M146-2020, Tiny Houses
De motie is afgedaan in de PS vergadering van 23 mei 2022.

M147-2020, Functiewijziging agrarische bouwpercelen
Op 22 oktober 2020 hebben Provinciale Staten motie M147-2020 aangenomen waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om een alternatieve uitwerking te maken voor de regeling vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) waarin meer ruimte wordt geboden voor transformatie van agrarische bouwpercelen indien het bebouwde oppervlakte significant afneemt en een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Om tot een alternatieve uitwerking van het huidige artikel te komen is een aantal stappen gezet.

Beleidsuitgangspunten
Allereerst de beleidsintentie. Een van onze ambities is het behouden en versterken van de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied. Wij hechten daarom belang aan functies die aan behoud van de openheid, kwaliteit en beleefbaarheid van het platteland bijdragen, zoals landbouw, natuur en bos, en willen verdere verstedelijking van het landelijk gebied voorkomen. Dat neemt niet weg dat wij, onder voorwaarden, ontwikkelingen die niet aan het landelijk gebied zijn gebonden in bepaalde situaties aanvaardbaar vinden. Die situaties hebben veelal betrekking

Provincie
Noord-Holland

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

op de transformatie van bestaande bebouwde erven en op nieuwe (kleinschalige) ontwikkelingen na regionale afstemming. Het uitgangspunt daarbij is altijd een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit of een urgente maatschappelijke opgave. Een voorbeeld hiervan is de VAB regeling. Het doel van deze regeling is om bij vrijkomende agrarische bebouwing nieuwe (gebruiks)mogelijkheden te bieden en verpaupering tegen te gaan. Enerzijds wordt de ruimte geboden door ander gebruik, anders dan agrarisch, van de bebouwing toe te staan. Anderzijds wordt er ruimte geboden om enkele woningen te
realiseren indien er voldoende aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt (de verstening moet afnemen). Deze regeling is in de omgevingsverordening en de voorganger hiervan, de PRV, neergelegd in een kwantitatieve regel om helderheid te bieden.

Voorbereidend onderzoek
Ook hebben wij ter uitvoering van deze motie de bestaande provinciale regelingen geanalyseerd, een bureaustudie gedaan naar de gemeentelijke regelingen op het vlak van VAB en hebben wij gesprekken gevoerd met diverse stakeholders, waaronder gemeenten die in het kader van de omgevingsverordening een zienswijze hebben ingediend op het onderdeel ruimte voor ruimte, LTO en een zelfstandig adviseur gebiedsontwikkeling agrarisch vastgoed. De huidige omgevingsverordening biedt ruimte om voormalige agrarische percelen te transformeren naar kleinschalige niet-agrarische functies anders dan wonen. Tevens is er ruimte om de voormalige agrarische percelen om te zetten naar een woonfunctie. Indien op een agrarisch bouwperceel de bedrijfswoning wordt omgezet naar burgerwoning dan telt deze omzetting als een nieuwe burgerwoning. Vanuit het oogpunt van kwaliteitsverbetering willen wij bereiken dat er bebouwing op het voormalige perceel wordt gesloopt. Daarom is opgenomen dat, indien er minimaal 1.500 m2 aan (bedrijfs-)bebouwing wordt gesloopt, er een tweede burgerwoning is toegestaan. Zowel de gemeenten als LTO hebben voorbeeldcasussen aangedragen waarbij de wens ligt om (agrarische) bebouwing op te ruimen en nieuwe woningen te realiseren. Zij konden niet feitelijk onderbouwen waarom de huidige regeling (maximaal 2 burgerwoningen bij minimaal 1.500 m2 sloop) onvoldoende ruimte biedt. Ze hadden geen inzicht in de daadwerkelijke sloopkosten en bij welk aantal woningen de sloopkosten dan gedekt zouden zijn. Verder blijkt dat de gemeentelijke VAB regelingen van 1 hooguit 2 compensatiewoningen bij een minimale sloop van 1.000m2 uitgaan. Al met al hebben wij geen duidelijke aanknopingspunten kunnen vinden hoe de huidige regel anders moet komen te luiden en waarom deze nu niet toereikend is.

Voorstel
Gelet op de beleidsuitgangspunten en de huidige regel, de gesprekken met de stakeholders, de analyse van de gemeentelijke regelingen en gelezen de motie, komen wij met het voorstel om de huidige regeling te verruimen door:

- Aan te sluiten op het gemeentelijk beleid voor wat betreft de te slopen oppervlakte aan bedrijfsbebouwing. Dit betekent dat een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan indien er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2;
- Aanvullend, nadat er 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt, nog een derde burgerwoning toe te staan indien gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel;

Provincie Noord-Holland

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

- Een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk verveningsfonds.

Een *vereveningsfonds* is een financieel fonds onder het beheer van een gemeente of meerdere gemeenten samen. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om op een te saneren locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt te bekijken of en zo ja hoeveel compenserende woningen mogelijk zijn zonder dat de financiën daarbij leidend zijn. Indien er, in het geval dat enkele woningen op de saneringslocatie ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd: het tekort op de exploitatie wordt dan uit het gemeentelijk vereveningsfonds aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie, waar uit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt meer woningen kunnen worden toegestaan, een plus op de exploitatieopzet, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het fonds. Op die manier worden locaties onderling verevend en wordt er nooit meer dan nodig aan woningen op een perceel gebouwd. Uitgangspunt is de ruimtelijke kwaliteitsverbetering op het perceel. De provinciale ruimtelijke kwaliteitseisen blijven van toepassing. De gemeente Uithoorn kent sinds 2012 zo'n gemeentelijk vereveningsfonds en het wordt succesvol ingezet om agrarische bebouwing te saneren.
Ruimtelijke kwaliteit is onderdeel van de omgevingskwaliteit. Wij kiezen ervoor om de term ruimtelijke kwaliteit te vervangen door omgevingskwaliteit. Met de term omgevingskwaliteit sluiten wij aan op de Omgevingswet en zijn wij in staat om meerdere doelen en ambities, waaronder die van duurzaamheid of oplossingen voor het waterpeil, te bereiken. Het kan dan bijvoorbeeld ook gaan om een situatie waarin compenserende woningbouw wordt gerealiseerd om ernstige bodemverontreiniging te saneren.

Monitoren
Tevens stellen wij voor om dit artikel over drie jaar, of zoveel eerder als nodig is, te gaan monitoren om te bezien of verdere aanpassing van de regel noodzakelijk is.

PS worden hierbij verzocht de motie als afgedaan te beschouwen.

M124-2021, Uitdaagrecht bij RES
Het uitdaagrecht is nog geen geldend recht. De provincie heeft ook nog geen randvoorwaarden opgesteld om hier invulling aan te geven. Verschillende provincies en gemeenten werken aan het uitdaagrecht in relatie tot de energietransitie. We zijn aangehaakt op dit traject en zullen deze motie op termijn met een aparte brief over de uitwerking afdoen.

Motie 51-2022 Voorkomen van faunaslachtoffers bij windenergie borgen
Dit is verwerkt in de partiële herziening van de OV NH2020. Hierover is op 13 oktober 2022 een afdoeningsvoorstel naar PS (1909237/1909242) gezonden.

Motie 53-2022 Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)
De beantwoording van deze motie wordt opgepakt als onderdeel van het onderzoek 'Burgerwoningen in het landelijk gebied' dat binnenkort start.

Motie 57-2022 Waterbelangen borgen

Provincie Noord-Holland

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

Gedeputeerde Staten constateren dat de weging van het waterbelang (de watertoets) voldoende gewaarborgd is in de huidige regelgeving en dat dit feitelijk onder de Omgevingswet (Ow) zelfs beter wordt. Bovendien heeft het Rijk aangegeven water en bodem meer sturend te willen laten zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Onduidelijk is nog wat het Rijk hiermee beoogt en hoe we hier als provincies op willen acteren. Gedeputeerde Staten zien daarom vooralsnog geen aanleiding om aanvullende regels te stellen in de omgevingsverordening en verzoeken hierbij de motie als afgedaan te beschouwen.

Overwegingen
Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

1. Onder huidig recht en straks de Ow dienen gemeenten de waterbelangen al expliciet en op evenwichtige wijze mee te wegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. De watertoets (de weging van het waterbelang) is in het huidige Besluit ruimtelijke ordening vormgegeven als een overlegplicht en een motiveringsplicht. Deze zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) omgezet in een inhoudelijke beslisregel (instructieregel) die de achterliggende bedoeling van de toets zuiverder weergeeft[1], namelijk dat in een vroegtijdig stadium rekening wordt gehouden met eventuele effecten van ruimtelijke plannen op het waterbelang en dat hierop ingespeeld kan worden. Concreet houdt dit in dat gemeenten bij het vaststellen of wijzigen van een omgevingsplan rekening moeten houden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen (artikel 5.37 Bkl). Dit beheer is in de bijlage bij de Ow gedefinieerd als het samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van de wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies. Eén van de maatschappelijke functies van water is de functie drinkwateronttrekking. Oftewel het omvat alle waterbelangen.

2. In vergelijking met de regeling in het Besluit ruimtelijke ordening is het bereik van de watertoets in het Bkl verbreed. Het Besluit ruimtelijke ordening regelt namelijk alleen de watertoets bij het bestemmingsplan. Het Bkl regelt straks de weging van het waterbelang bij het omgevingsplan (gemeente), de omgevingsverordening (provincie), voor zover deze regels stelt met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, een projectbesluit (vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten of een minister) of een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

3. Het Bkl bevat geen specifieke regel over de weging van het waterbelang bij vaststelling van omgevingsvisies omdat de Ow hiervoor geen grondslag geeft. Dit wordt namelijk door de regering niet nodig geacht in het licht van artikel 2.2 van de Ow en artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In artikel 2.2 Ow staat dat overheden bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden rekening moeten houden met die van de andere overheden en zo nodig daarover afstemming plaatsvindt. En artikel 3:2 Awb verplicht een bestuursorgaan om bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de

[1] Staatblad 2018, 292, p. 339.

Bijlage registratienummer 1823026/1917849

relevante feiten en de af te wegen belangen te vergaren. Op locaties waar «water» een relevant feit is, is het bestuursorgaan daarom verplicht om dat feit en de daarmee verbonden belangen te betrekken bij de voorbereiding van besluiten.[2] Deze redeneerlijn kan ook worden toegepast op de vaststelling van eventuele programma's onder de Ow door gemeenten.

4. De regering heeft de watertoets niet op wetsniveau willen regelen. Zij is van mening dat de algemene samenwerkings- en afstemmingsbepaling van de Omgevingswet een goede basis biedt om vroegtijdig de waterbelangen in de besluitvorming in te brengen. De werking van de motiveringseisen en de overlegverplichting, die nu de kenmerkende elementen vormen van de watertoets, zijn opgenomen in de uitvoeringsregelgeving van de Omgevingswet (het Bkl), waarmee de regering vindt dat het doelbereik van de watertoets onverminderd wordt gewaarborgd.[3]

5. Het Rijk is momenteel bezig om verdere invulling te geven aan de rijksopgaven die zijn aangekondigd in de Ruimtelijke ordeningsbrief van 17 mei jl.[4] Het Rijk heeft in die brief op diverse onderdelen, onderwerpen aangekondigd met startpakketten te komen. Eén van de deze startpakketten is "Water & Bodem sturend". Bovendien heeft de regering in haar coalitieakkoord uitgesproken dat de watertoets een dwingender karakter moet krijgen.[5] Wat deze ontwikkelingen betekenen (bijvoorbeeld in relatie tot de punten 3 en 4) en hoe we ons als provincies hierin positioneren, is op dit moment nog onduidelijk. Belangrijk is deze ontwikkelingen nauwgezet te volgen, en dat eerst af te wachten.

6. Navraag bij een tweetal Noord-Hollandse waterschappen levert op dat ze ambtelijk best tevreden te zijn over de werking van de watertoets in de praktijk. Ze zitten in de regel tijdig aan tafel bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen om het waterbelang goed te borgen in de plannen. Een deel van deze waterbelangen is juridisch afdwingbaar door het waterschap. Ten aanzien van de waterbelangen die minder afdwingbaar zijn, vindt juist het beoogde gesprek plaats om in die situaties met elkaar tot een passende oplossing, maatwerk te komen. Een voorbeeld hiervan zijn klimaatadapatieve maatregelen. Overigens zijn er gemeenten die hiervoor de richtlijn hanteren die in MRA-verband zijn afgesproken. Deze richtlijn gaat op onderdelen zelfs verder dan de eisen gesteld vanuit het watersysteem.

Motie 61-2022 Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen
De motie is in behandeling. De eigenaren van de desbetreffende gronden is gevraagd hoe zij tegen de herbegrenzing aankijken.

[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 33 962, nr. 23, p. 141.
[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 962, nr. 3, p. 371.
[4] https://open.overheid.nl/repository/ronl-0b9aacc522c561fc898c43812fec9d8a759259d0/1/pdf/kamerbrief-tk-inzake-ruimtelijke-ordening.pdf
[5] Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', d.d. 10 januari 2022, p. 14.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 8 november 2022

Onderwerp: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

Kenmerk: 1823026 / 1914626

Bijlagen: 3

1. Wijzigingsbesluit Eerste herziening Omgevingsverordening Noord – Holland 2022

2. Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

3. Overzicht stand van zaken moties

1. Inleiding

Uw Staten worden in deze voordracht gevraagd om de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) vast te stellen. Het ontwerp van deze Eerste herziening is ter informatie aangeboden aan uw Staten (brief aan Provinciale Staten met kenmerk 18230182/1823093) en heeft van 22 augustus tot en met 3 oktober 2022 voor een ieder ter inzage gelegen. Gedeputeerde Staten hebben de Eerste herziening van de OV NH2022 op 8 november 2022 in eindconcept vastgesteld.

Dit is de eerste wijziging van de OV NH2022 die uw Staten op 23 mei jl. hebben vastgesteld en die in werking treedt als de Omgevingswet in werking treedt, naar verwachting op 1 juli 2023. Deze eerste wijziging treedt dan eveneens in werking. De vastgestelde OV NH2022 en de Eerste herziening van de OV NH2022 treden gelijktijdig in werking omdat de Omgevingswet wederom is uitgesteld.

Uw Staten worden vanaf 2022 elk jaar in de gelegenheid gesteld om de inhoud van de OV NH2022 waar nodig te wijzigen. De jaarlijkse herziening is gericht op in werking treden op 1 januari van het

daarop volgende jaar. Zo houdt de provincie de Omgevingsverordening actueel door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. Hierover zijn uw Staten geïnformeerd (o.a. de brief met kenmerk 1660674/1660677 en de Statenvoordracht met kenmerk 1754616/1754635). De herziening die nu ter vaststelling voorligt is de eerste actualisatie van de nieuwe OV NH2022.

Omdat de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld, worden de wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022 ook verwerkt in de nu geldende OV NH2020, zodat de daarin opgenomen beleidswijzigingen per 1 januari 2023 in werking kunnen treden. Hierover hebben uw Staten een aparte Statenvoordracht ontvangen (brief met kenmerk 1918124 / 1918131).

Wijzigingen nader toegelicht

De Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 bestaat uit:

- wijzigingen die nieuw provinciaal beleid in de Omgevingsverordening verankeren;
- wijzigingen die voortkomen uit verkenningen;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuursakkoorden;
- wijzigingen die voortkomen uit overleg met provinciale partners;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuurlijke toezeggingen;
- wijzigingen die voortkomen uit moties van Provinciale Staten;
- technische of tekstuele wijzigingen.

De Eerste herziening bevat onder meer wijzigingen op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en faunaslachtoffers van windturbines. Paragraaf 2.2 van de Nota van Beantwoording (bijlage 2) bevat een overzicht van de wijzigingen. Paragraaf 2.3 van die nota bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen.

Bij een aantal wijzigingen zijn nieuwe werkingsgebieden toegevoegd (datacenters, tijdelijke regeling gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied). De nieuwe werkingsgebieden zijn zichtbaar in de volgende viewer[1]:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=7998c18c77b24693b7462af28c4e8d1f

Bevestiging door PS van eerdere GS besluiten wijziging werkingsgebieden & bijlagen

Naast de wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022, bevat de nu voorliggende Statenvoordracht een ontwerpbesluit om de wijzigingen in de bijlagen en werkingsgebieden van de wijzigingscycli van 2021 en 2022 te integreren in de OV NH2022. Deze wijzigingen zijn reeds doorgevoerd in de OV NH2020 of worden doorgevoerd in de OV NH2020 per 1 januari. Het door uw Staten vastgestelde delegatiebesluit waarin de bevoegdheden om werkingsgebieden en bijlagen in de OV NH2022 te wijzigen aan Gedeputeerde Staten zijn gedelegeerd is nog niet in

[1] In de viewer zijn tevens ambtelijk drie werkingsgebieden toegevoegd van reeds bestaande artikelen (ontgrondingen, regionale verdringingsreeks Amstel Gooi en Vecht en cultureel erfgoed – archeologische monumenten). Deze werkingsgebieden ontbraken onterecht.

werking getreden (dat gebeurt pas bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet). Daarom worden Provinciale Staten nu gevraagd om de vaststelling van deze wijzigingen te bevestigen. Het gaat hierbij om de volgende wijzigingsbesluiten:

- Wijziging werkingsgebieden OV NH ronde 2021[2]
- Wijziging werkingsgebieden OV NH ronde 2022-I[3]
- Wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH ronde 2022-II[4]

De volgende (geconsolideerde) viewer bevat een totaaloverzicht van de geactualiseerde werkingsgebieden van de OV NH2022:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=6c87460230d34a9ab07388bf80e8d53e

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het doel van deze Statenvoordracht is om de wijzigingen in de Eerste herziening en voorgaande cycli wijziging werkingsgebieden & bijlagen te laten landen in de Omgevingsverordening NH2022, zodat deze gelijktijdig met de Omgevingswet in werking kunnen treden.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

In de Nieuwsbrief Omgevingsverordening die extern wordt verspreid is aandacht besteed aan het maken van deze Eerste herziening van de OV NH2022. De terinzagelegging is aangekondigd via de diverse kanalen van de provincie. Er is ook via diverse kanalen een herinnering uit gegaan tijdens de terinzagelegging. De zienswijzen zijn beantwoord in de bijgevoegde Nota van Beantwoording (bijlage 2), zie hierover onder 4 van deze brief.

Participatie heeft op verschillende manieren plaatsgevonden. Kortheidshalve verwijzen wij hiervoor naar hoofdstuk 2.3 in de Nota van Beantwoording (bijlage 2).

4. Proces en procedure

Het ontwerp van de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 is ter informatie aangeboden aan uw Staten en besproken in de commissie RWK van 13 juni 2022 (brief aan Provinciale Staten met kenmerk 18230182/1823093). De terinzagelegging vond plaats van 22 augustus t/m 3 oktober 2022.

[2] GS besluit d.d. 11 januari 2022 met kenmerk 1746799 /1746801, zie brief aan PS met kenmerk 1746799/1746804 en de daarbij bijgesloten Nota van Beantwoording met kenmerk 1746799 /1746803.
[3] GS besluit d.d. 21 juni 2022 met kenmerk 1775263/1855377, zie brief aan PS met kenmerk 1775263/1855384 en de daarbij bijgesloten Nota van Beantwoording met kenmerk 1775263/1894982.
[4] GS besluit d.d. 6 december 2022 met kenmerk 1855408/1922707, zie brief aan PS met kenmerk 1855408/1918004 en de daarbij bijgesloten Nota van Beantwoording met kenmerk 1855408/1917845.

Op basis van de binnengekomen zienswijzen is een Nota van Beantwoording opgesteld. Gedeputeerde Staten hebben deze, samen met de wijzigingen van de Omgevingsverordening, op 8 november 2022 als eindconcept vastgesteld en leggen deze nu voor vaststelling aan uw Staten voor.

Er zijn in totaal 12 zienswijzen binnen gekomen. De meeste zienswijzen (6 in totaal) hebben betrekking op het onderwerp datacenters. Naar aanleiding hiervan zijn een aantal wijzigingen aangebracht in het ontwerp, zoals beschreven in de Nota van Beantwoording. Er zijn 2 zienswijzen ingediend op het onderwerp water verdringingsreeks, 1 zienswijze op het onderwerp faunaslachtoffers van windturbines en 1 zienswijze op het onderwerp detailhandel. Er zijn daarnaast 2 zienswijzen ingediend op het onderwerp kleinschalige ontwikkelingen in het landelijk gebied, maar dezen hebben geen betrekking op de ter inzage gelegde wijzigingen.

Na vaststelling door Provinciale Staten wordt de Eerste herziening bekend gemaakt gericht op inwerkingtreden tegelijkertijd met de Omgevingswet.

Leeswijzer stukken:

De volgende stukken zijn ter besluitvorming:

- Wijzigingsbesluit Eerste herziening Omgevingsverordening Noord – Holland 2022
- Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

De volgende stukken zijn ter informatie:

- Overzicht stand van zaken moties

5. Delegatie GS Digitaal Stelsel Omgevingswet

In de komende periode is het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de daarvoor benodigde software nog in ontwikkeling en daarmee nog niet stabiel. De ambtelijke organisatie heeft bij het testen ondervonden dat het in de testomgeving soms nodig is om al in de landelijke systemen bekend gemaakte of beschikbaar gestelde besluiten weer te verwijderen en na technische en redactionele aanpassingen weer opnieuw bekend te maken en beschikbaar te stellen. Het is niet uit te sluiten dat dit ook straks in de productieomgeving nodig is, bijvoorbeeld indien een bekendmaking slechts gedeeltelijk is gelukt of omdat er andere technische foutmeldingen zijn. In de productieomgeving zijn hiervoor formele besluiten nodig.

Wij verzoeken u hiertoe Gedeputeerde Staten te delegeren. In het besluit is aangegeven dat dit is beperkt tot technische en redactionele correcties zonder daarbij de bedoeling of werking van deze besluiten te veranderen.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 63-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 november 2022;

gelet op:

- de Omgevingswet (artikelen 2.6, 2.8, 2.12, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.18, eerste lid en tweede lid, 20.1, derde lid, 2.42, tweede lid, 2.44, vijfde lid, 4.1, eerste lid, 4.2, tweede lid, 8.1, derde lid, 16.15, tweede lid, 16.55, derde lid);
- de Wet luchtvaart (artikel 8.43).

besluiten:

1. De Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vast te stellen;
2. De Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 vast te stellen;
3. De wijziging werkingsgebieden OV NH2020 ronde 2021 (GS besluit 1746799/1746801 d.d. 11 januari 2022), de wijziging werkingsgebieden OV NH2020 ronde 2022-I (GS besluit 1775263/1855377 d.d. 21 juni 2022), en de wijziging werkingsgebieden & bijlagen OV NH2020 ronde 2022-II (GS besluit 1855408/1922707 d.d. 6 december 2022) te bekrachtigen en op te nemen in de Omgevingsverordening NH2022;

4. Gedeputeerde Staten te delegeren om de Omgevingsverordening NH2022 en daarmee samenhangende besluiten bekend te maken en beschikbaar te stellen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet en daarbij zo nodig technische en redactionele correcties aan te brengen zonder daarbij de bedoeling of werking van deze besluiten te veranderen.

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie RWK
Datum commissievergadering 28-11-2022

8 december 2022

Onderwerp: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingsv

Advies commissie RWK:

De voordracht 'Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022' en de voordracht 'Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet' als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 28-11-22:

5.a Omgevingsverordening: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (A-agenda RWK 28-1122)

Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) zegt dat wat de VVD betreft het stuk door kan als hamerstuk naar PS. Complimenten via GS aan de betrokken ambtenaren voor het document met de stand van zaken moties die bij de eerste Herziening Omgevingsverordening hoort. Het is een helder stuk met goede uitleg.

Mevrouw **Boehlel** (SP) is ook zeer te spreken over het uitleg-sheet van de moties. De motie 147 is volgens de SP niet uitgevoerd. Bij vergunningsvrije directe schadebestrijding merkt mevrouw Boehlel op dat de SP tegen de jacht is, ook als het gaat om schadebestrijding. Met betrekking tot datacenters in Hollands Kroon werd op het twitteraccount van GL gesproken over de komst van een energie-hub. Wij denken dat die er komt om de datacenters te voorzien van stroom. SP vind dat eerst gesproken moet worden over de strategie m.b.t. de datacenters.

Gedeputeerde **Stigter** wijst erop dat de energie-hub los staat van de datacenter-strategie. Bij agendapunt 12b staat het Concept Energievisie met de ambtelijke toelichting. Plekken met veel vraag en aanbod van energie lenen zich het beste voor investering in energie-hotspots. Noord Hollands Kroon is een voor de hand liggend gebied. De energie-hub gaat over verschillende hotspots van energie zoals doorontwikkeling van datacenters, agriport en wind op zee. Begin november is de

energievisie besproken met de bestuurders van de kop van Noord Holland en heeft Gedeputeerde Stigter een bewonersbijeenkomst bijgewoond om toelichting te geven op de energievisie.

Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) stelt dat de datacenter-strategie al besproken is en vraagt of de SP een herziening hiervan nastreeft. Mevrouw **Boehlel** geeft aan dat er eerst gesproken moet worden over de energie-hub ten behoeve van de datacenters en dat daarna pas gekeken kan worden of er een herziening van de strategie nodig is. De gemeente Zandvoort is van plan om vakantiewoningen te bouwen op het terrein van Sandevoerde en dit doorkruist de motie van de haalbaarheid voor de kleine beurs om te recreëren op Zandvoort. Het gebied is in 2013 aangemerkt als aardkundig monument en de SP vraagt of Gedeputeerde met de gemeente Zandvoort in gesprek wil gaan over de wenselijkheid van het bouwen van de vakantiewoningen.

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat de discussie over aardkundige monumenten elders gevoerd moet worden. Aardkundige monumenten mogen in beginsel niet beschadigd worden en dit is ook geborgd in het BPL.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vindt het goed om te zien dat moties verwerkt worden in de omgevingsverordening. Gaan we bijbehorende bouwwerken toestaan; wat zijn consequenties? Er mag ook opeens een paardenbak bij agrarische bebouwing geplaatst worden. Hoe is dit tot stand gekomen?

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat het hier gaat over de uitbreiding van maximaal 150 meter en dat betreft over het algemeen bestaande bebouwing. Als je onder de 150 meter blijft dan geldt het afwegingscriterium van de gemeente. Dit is een wens vanuit de praktijk die gefaciliteerd wordt.

De heer **Mülder** (D66) dankt voor de goede uitgebreide moties. Er zijn veel regels veranderd omtrent het bouwen van woningen op agrarische plekken. Wat is er mogelijk met andere commerciële bestemmingen op dit gebied, dit wordt namelijk niet genoemd in de motie.

De heer **Hollebeek** (PvdD): wil graag amendementen en moties aankondigen voor de PS vergadering. In de omgevingsvisie speelt water een marginale rol. De PvdD komt met een motie om waterbelangen op te nemen in de provinciale omgevingsvisie.

Interruptie van mevrouw **Van Andel** (CDA) met de vraag of de omgevingsvisie aangepast kan worden als deze niet voorligt.

De heer **Hollebeek** (PvdD) antwoord dat PS dit altijd kan doen. De PvdD kondigt een motie aan over onderzoek naar de meest effectieve instrumenten om water beter te beschermen. De volgende motie die PvdD aankondigt is een vuurwerkverbod rondom grondwaterbeschermingsgebieden. PvdD overweegt een motie in te dienen voor het stimuleren van projecten die bijdragen aan oplossingen voor waterproblemen. PvdD wil weten of dode dieren en dood gewas ook vallen onder onomkeerbare schade. Motie over niet omkeerbare schade aan dier en gewas. PvdD komt met een amendement om niet onomkeerbare schade aan de natuur hoger op de verdringingsladder te plaatsen. PvdD komt met een motie om bij het opstellen van het faunabeheerplan de eis toe te voegen dat het welzijn van het dier moet meewegen.

De heer **Hollebeek** wijst erop dat er geen financiële onderbouwing staat in jaarverslag, de jaarlijkse subsidie is ondertussen meer dan een miljoen euro. De PvdD overweegt een amendement in te dienen om een financiële paragraaf toe te voegen aan het jaarverslag. In de volgende versie van de omgevingsverordening ziet de PvdD graag een motie over een verbod op verdere groei van reeds bestaande veehouderij. De definitie die Noord Holland hanteert is niet helder. GS moet de verschillende definities in kaart brengen en aan de commissies ter overweging voorleggen. Hierover dient PvdD ook een motie in. Voorstel is het onderzoek naar het opleggen van beperkingen aan de groei van sierteelt en bollenteelt, hierover overweegt de PvdD ook een motie in te dienen. De heer **Hollebeek** wil als afsluiting weten of het klopt dat het voorkomen van faunaslachtoffers wel in de Herziening 2020 staat en niet in 2022? Als dit zo is, dan kan er nog een derde amendement volgen.

Gedeputeerde **Loggen** wacht de moties van de PvdD af, wat betreft het amendement over de faunaslachtoffers, zullen we kijken of we hier een reparatie kunnen toevoegen. GS kijkt op dit moment naar de brief van het Rijk over bodem en water en hoe dit zich verhoudt tot het provinciale beleid. Het is belangrijk dat dit gelijk loopt met wat het Rijk wil in dezen. Het vuurwerkverbod ligt ook bij een andere portefeuillehouder.

Mevrouw **Van Andel** (CDA): Er zijn nu twee omgevingsverordeningen ter behandeling, dit kan verwarrend zijn omdat er wellicht zienswijzen tussen wal en schip zijn gevallen. Is voldoende bekend dat het voor beide omgevingsverordeningen geldt? Het zijn vooral de grote gemeenten die hebben … gereageerd, kennen de Gedeputeerden hiervan de oorzaak? Graag ziet het CDA het voorkomen van gezondheidsschade en overlast bij omwonenden terug in de omgevingsvisie en overweegt een motie of amendement hierover. Wat betreft de detailhandel, de adviescommissie detailhandel adviseert bij 500m^2 vloeroppervlakte. Van wie kwam deze wens en welk probleem lost dit op? Graag de reactie van Gedeputeerde.

De motie over vrijkomende agrarische bebouwing; er kan niet precies aangetoond worden wat nodig is omdat LTO en gemeentes daar geen inzicht in kunnen geven. CDA kijkt nog of het die verruiming voldoende vindt.

Gedeputeerde **Loggen** wijst er op dat de gemeenten GS goed weten te bereiken en herkent het beeld dat de kleinere gemeenten hier meer moeite mee zouden hebben, niet. Wat betreft de agrarische bebouwing, dit is altijd complex als men geen inzage geeft in de financiële kant.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de vraag over de detailhandel komt van de kant van gemeentes zodat zij meer sturing kunnen geven op de vergroting van het bouwoppervlak binnen hun grenzen. Dit geldt o.a. voor de gemeente Amsterdam.

Statenlid **Van Wijnen** (GL): De motie leidraad weidevogels zou na gereedkoming analyse weidevogelmonitor voor eind 2021 in gebruik genomen worden, daarna zou dit begin 2022 zijn en nu is deze tot nader order uitgesteld. Dit vindt GL teleurstellend. Hetzelfde geldt voor de motie weidevogels Zijpe- en Hazepolder, dit is ook vertraagd. Tempo wordt gewaardeerd. GL sluit zich aan bij de vraag over bijgebouwen die gesteld is door Christen Unie. Verder de opmerking dat het goed is om wijzigingen in de omgevingsverordening te koppelen aan wijzigingen van beleid, eerder aangenomen moties of aanpassingen in de visie.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de leidraad weidevogels wordt uitgewerkt en dat deze terugkomt in de analyse weidevogelmonitoring en dan wordt ook gekeken naar de planning.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vindt het teleurstellend dat dit nog steeds niet duidelijk is.

Wat betreft de Zijpe- en Hazepolder wijst Gedeputeerde **Loggen** erop dat dit over weidevogelleefgebied gaat en dat het gesprek met de gemeente gevoerd wordt over compensatiemaatregelen. De intentie van de motie wordt in samenspraak met de gemeente meegenomen.

De heer **Jensen** (JA21): De artikelen in deze Herziening over datacenters vindt JA21Noord Holland een goede plek in tegenstelling tot hyperscales omdat die een te groot beslag leggen op grond. Wat betreft de watervoorwaarden en energievoorwaarden; dit is wat ons betreft een hamerstuk

De heer **Mullink** (PvdA): Vraagt aan het college om nadere toelichting over de verruiming van het aantal agrarische bouwpercelen. De PvdA vindt de motivering van de afdoening door het college tekort schieten. Het college van GS geeft aan geen duidelijke aanknopingspunten te hebben kunnen vinden over hoe de huidige regeling anders had moeten heten en waarom deze nu niet toereikend is. Het is een voorstel voor meer ruimte dan in de gemeentelijke beleidsnotities terug te vinden is. Op het onderdeel water wil de PvdA graag weten hoe GS kijkt naar de klimaatverandering en de herstelperiode van vijf jaar voor de natuur en het risico dat de natuur geen kans meer krijgt om te herstellen. Waarom staat natuur niet hoger op lijst. De heer **Mullink** geeft aan dat er meer regels moeten komen voor de beperking van het aantal datacenters. Ook hoort de PvdA graag de visie van het college op het voorstel m.b.t. de verdozing. De toezegging was dat nog in deze periode een voorstel voorgelegd zou worden aan de commissie.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de natuur zoals veenweidegebied en Natura 2000-gebied, in de verdringingsreeks in categorie 1 zit. Dit is de hoogste categorie en de natuur wordt als laatste onthouden van water. De fauna zit niet als afzonderlijke categorie in de verdringingsreeks, maar de natuur als geheel wel.

Gedeputeerde **Loggen** zegt toe dat op het onderwerp verdozing teruggekomen wordt.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt om verduidelijking over de omkeerbare schade, kan Gedeputeerde bevestigen dat deze nu onderaan staat? Gedeputeerde **Loggen** zegt dat bij de verdringingsreeks de natuur in categorie 1 staat. Bij schade die zich herstelt is de vraag of dit dan verder beschermd moet worden in het vraagstuk van schaarste.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt of de afweging kan worden afgestemd op onomkeerbare en niet onomkeerbare economische schade. Gedeputeerde **Loggen** wijst er op dat iedereen hetzelfde bedoelt en dat de discussie semantisch is.

De heer **Mullink** (PvdA) vraagt of Gedeputeerde Loggen kan bevestigen dat het bij de natuur gaat om categorie 1 en zodra het niet onomkeerbaar is geldt, dat het in categorie 4 bij de overige belangen valt. Gedeputeerde Loggen kan dit bevestigen.

De heer **Mangal** (DENK) : Wat wordt de infrastructuur voor datacenters in Noord Holland. Wat betekent dit voor datacenterstrategie en voor het gebruik van water en energie van Noord Holland.

De voorzitter nodigt Gedeputeerde Loggen uit om de vragen van de partijen te beantwoorden.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat een aantal vragen thuishoort bij een andere portefeuillehouder of commissie. De uitkomst van de discussies in PS resulteert in de omgevingsverordening en daar is al eerder over gesproken.

De heer **Hollebeek (**PvdD) geeft aan dat de PvdD de moties zoveel mogelijk zal laten aansluiten bij het landelijke en provinciale beleid. De moties zullen worden ingediend bij agendapunt 5.a Omgevingsverordening NH2022.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of Gedeputeerde het stuk over datacenters wat meer kan duiden omdat het niet helder is onder welke voorwaarden datacenters worden toegestaan. Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de gemeentes zelf gaan over kleine datacenters met beperkte impact. Bij datacenters met een oppervlakte van 2.000m^2 en een vermogen van 5 Megavolt vallen onder provinciaal toezicht. Deze grote datacenters zijn op drie plekken in de provincie toegestaan.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of meerder kleine datacenters bij elkaar boven de norm uitkomen. Gedeputeerde Loggen wijst erop dat dit in de praktijk niet zal voorkomen omdat de kleine datacenters een andere functie hebben dan grote datacenters dit staat ook in het bestemmingsplan dat wordt gezien door bevolking en provincie.

5.b Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet A-agenda RWK 28-11-22)

De voorzitter vraagt of dit agendapunt een hamerstuk kan zijn. De heer **Hollebeek** stelt voor om dit uit te laten zoeken door de griffie omdat de moties in beide Herzieningen moeten voorkomen. De voorzitter besluit om beide stukken als bespreekstuk op de PS-agenda terug te laten komen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.E.A.A.M. Ooms

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144823

marissa.ooms@noord-holland.nl

Verzenddatum

14 DEC. 2022

Kenmerk

1823026/ 1941808

Uw kenmerk

Betreft: Eerste herziening OV NH2022 & tweede herziening OV NH2020 behandeling PS 19 december verzoek kleine aanpassingen

Geachte leden,

Tijdens de bespreking van herzieningen van de Omgevingsverordeningen in de Statencommissie RWK hebben wij vastgesteld dat er drie omissies zitten in de aangeleverde stukken. Het betreft omissies in de verwerking van de door uw Staten eerder aangenomen motie over het zoveel mogelijk voorkomen van faunaslachtoffers bij windturbines.

Wij verzoeken u derhalve om bij uw besluitvorming over de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022, geagendeerd voor uw Statenvergadering van 19 december a.s., het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening), het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening) en de bijbehorende Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 aan te passen.

Ten eerste betreft het een wijziging ter correctie van het ontbreken van de wijziging in Artikel 6.36 (Windturbines in RES zoekgebieden) in de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022. Deze wijziging is wel opgenomen in het ontwerp zoals dit ter inzage heeft gelegen. De wijziging is abusievelijk niet in het eindconcept geland. De wijziging is overigens wel correct verwerkt in het eindconcept van het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening). Ten tweede is in zowel de Eerste herziening van de OV NH2022 als de Tweede herziening van de OV NH2020 de aanpassing in de toelichting van dit artikel niet juist in het betreffende eindconcept verwerkt.

Tot slot wordt u verzocht om een redactionele wijziging door te voeren in de datum van een GS besluit zoals vermeld in het Ontwerpbesluit Nr. 1914626 behorende bij de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Welke wijzigingen worden gevraagd

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening)

Uw Staten worden verzocht om in het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening) de volgende wijzigingen aan te brengen:

- Aan artikel I het volgende onderdeel "M(a)" (na het huidige onderdeel "M") toe te voegen:

Artikel 6.36 wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid wordt na onderdeel b een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

- artikel II onderdeel "R" met de volgende tekst te vervangen:

De toelichting op artikel 6.36 (Windturbines in RES zoekgebieden) wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie - zowel bij de aanleg als de gebruiksfase - zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening)

Uw Staten worden verzocht in het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening) de volgende wijziging aan te brengen:

- artikel II onderdeel "U" met de volgende tekst te vervangen:

De toelichting op artikel 6.27a wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie - zowel bij de aanleg als de gebruiksfase - zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

Uw Staten worden verzocht om aan de tabel op pagina 6 van de Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet de volgende kolom toe te voegen:

Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	1 Een omgevingsplan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;

b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines;
c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

Uw Staten worden verzocht om de tekst in de tabel op pagina 75 (Toelichting 6.27a tweede paragraaf) van de Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet als volgt aan te passen:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie - zowel bij de aanleg als de gebruiksfase - zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

<u>Redactionele wijziging Ontwerpbesluit Nr. 1914626 behorende bij de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022</u>

Uw Staten worden verzocht het Ontwerpbesluit Nr. 1914626 behorende bij de Statenvoordracht Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022 als volgt aan te passen:

In paragraaf 3 "6" december vervangen door "13" december (in de zinsnede "GS besluit 1855408/1922707 d.d. 6 december 2022).

Achtergrond: de besluitvorming door ons college was ten tijde van het opstellen van deze stukken gepland voor 6 december. Dit is echter uitgesteld naar 13 december jl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening)

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 19 december 2022, tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening).

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 november 2022 met kenmerk 1823026/1914635:

Gelet op:

- de Omgevingswet (artikelen 2.6, 2.8, 2.12, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.18, eerste lid en tweede lid, 20.1, derde lid, 20.2, 2.22, 2.39, vierde lid, 2.41, eerste lid, 2.42, tweede lid, 4.1, eerste lid, 4.2, tweede lid, 5.4, 5.19, eerste lid, 8.1, derde lid, 8.2, vijfde lid, 16.15, tweede lid, 16.55, derde lid, 20.6);
- de Provinciewet (artikelen 105, 118, 143, 145 en 150);

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening NH2022 wordt als volgt gewijzigd:

A
Artikel 2.11 (Samenstelling faunabeheereenheid) komt als volgt te luiden:

"1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd:
a. agrariërs;
b. particuliere grondeigenaren;
c. verenigingen van jagers;
d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en
e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag.
2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid.
3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen."

B
Artikel 4.8 (Vergunningsvrije directe schadebestrijding) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 8 komt als volgt te luiden:

"8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van:
a. het geweer;
b. honden, niet zijnde lange honden, en;
c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt. "

C
Artikel 4.58 (Aanwijzing vergunningsvrije gevallen) komt te luiden:

"1. In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven.
2. In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning

een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen."

D
Artikel 4.114 (Informatieplicht) wordt als volgt gewijzigd:

1. De titel van het artikel komt als volgt te luiden:

"Aanvullende meldplicht".

2. Het artikel komt te luiden:

"Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 doet degene die de activiteit verricht hiervan melding aan het bevoegd gezag. Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10."

E
Na artikel 4.114 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden
Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt voor alle open bodemenergiesystemen opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.

F
Artikel 5.2 (Omgevingswaarde regionale waterkeringen) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 1 komt te luiden:

"1. Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.

werkingsgebied	**Omgevingswaarde veiligheid**
Regionale waterkering klasse I	1/10 jaar
Regionale waterkering klasse II	1/30 jaar
Regionale waterkering klasse III	1/100 jaar
Regionale waterkering klasse IV	1/300 jaar
Regionale waterkering klasse V	1/1000 jaar
Regionale waterkering klasse VI	1/4000 jaar

"

G
Artikel 6.4 (Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 3 komt te luiden:

"3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen:
a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren;
b. Stichting De Faunabescherming; en
c. Vogelbescherming Nederland."

H
Artikel 6.14 (Kleinschalige ontwikkelingen) komt als volgt te luiden:

“1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als:
a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan;
b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en
c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.”

I
Artikel 6.18 (MRA landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 3 komt te luiden:

“3. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.”

J
Artikel 6.19 (Noord-Holland Noord landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

Onder vernummering van lid 4 naar lid 5 wordt een nieuw lid 4 ingevoegd, luidende:

“4. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.”

K
Artikel 6.21 (Detailhandel algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 1 komt te luiden:

“1. Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij:
a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en
b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.”

L
Artikel 6.23 (Detailhandel in landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

Onder c wordt ‘1500 m2’ vervangen door ‘500 m2’

M
Na artikel 6.32 wordt subparagraaf 6.2.2.6a (Datacenters) ingevoegd met daaronder 3 artikelen, luidende:

Artikel 6.32a (Toepassingsbereik)
Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

Artikel 6.32b (Datacenter clustering)
1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied ‘datacenterclustering toegestaan’ voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als:

a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en
b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.
2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op:
a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken;
b. Multifunctioneel ruimtegebruik;
c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan;
d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en
e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).

Artikel 6.32c (Datacenters uitgesloten)
1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied ‘datacenters uitgesloten’, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.

M(a)
Artikel 6.36 wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid wordt na onderdeel b een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

N
Artikel 6.59 (Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 6 onder b komt te luiden:

“b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42, eerste Lid, onder g en h en Artikel 6.42, tweede Lid en Artikel 6.42, derde Lid.”

O
Na artikel 6.59 (Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap) wordt een artikel ingevoegd, luidende:

6.59a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
1. In aanvulling op artikel 6.58, derde lid, kan een omgevingsplan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied ‘Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen’ tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien:
a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie;
b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen;
c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en

d. het omgevingsplan is uiterlijk vastgesteld op 31 december 2027.
2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten aanvullende regels kunnen stellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.

P
Artikel 6.72 (Provinciaal monument) wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel x5 komt te luiden:

"*Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument)*
Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing."

2. Onder vernummering van x6 naar x7 en verder, wordt artikel x6 ingevoegd, luidende:

"*Artikel x6 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument)*
De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3."

Q
Artikel 6.75 (Klimaatadaptatie) wordt als volgt gewijzigd:

Lid 2 komt te luiden:

"2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:
a. wateroverlast;
b. overstroming;
c. hitte;
d. watertekort;
e. verzilting; en
f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit."

R
Artikel 6.92 (Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht) wordt als volgt gewijzigd:

1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden:

"1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:"

2. De aanhef van het tweede lid komt te luiden:

"2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:"

S
Na artikel 6.92 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied
In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
a. het gebruik van industrieel proceswater;
b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.
In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
a. peilhandhaving;
b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw;
c. beregening van gras of maïs;
d. doorspoelen;
e. overige belangen.

Artikel II
De bijlagen behorende bij de Omgevingsverordening NH2022 worden als volgt gewijzigd:

A
De toelichting op artikel 2.11 (Samenstelling faunabeheereenheid) komt te luiden:

“De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.”

B
De toelichting op artikel 4.17 (Herbeplanting op andere gronden) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de tweede alinea wordt toegevoegd:

“Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.”

C
De toelichting op artikel 4.89 (Omgevingsvergunningplichtige activiteiten) komt te luiden:

“Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren en instemming dienen te verlenen (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de omgevingsvergunningaanvraag aan de vereisten van Artikel 4.90 voldoet. Als het advies bij het bevoegd gezag binnen is, dient dit te worden verwerkt in een concept omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag stuurt dan dit conceptbesluit aan Gedeputeerde Staten, en die beslissen vervolgens of zij al dan niet instemming verlenen. Pas als er instemming is, kan het bevoegd gezag het definitieve besluit nemen.”

D
De toelichting op artikel 4.113 (Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesystemen) komt als volgt te luiden:

“De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont- trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.”

E
De toelichting op artikel 4.114 (Aanvullende meldplicht) komt te luiden:

“Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico’s voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze aanvullende meldplicht moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening. De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt.
De te verstrekken gegevens sluiten aan bij de gegevens die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen.”

F
De toelichting op artikel 4.114a (Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden) komt te luiden:

“Dit artikel betreft een aanvulling op de jaarlijks te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van artikel 4.1149 Besluit activiteiten leefomgeving. In voornoemd artikel ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.
De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.”

G
De toelichting op artikel 4.117 (Informatieplicht toevalsvondst) komt te luiden:

“Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente en waterbeheerder bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen.”

H
De toelichting op artikel 4.122 (Verplichtingen houder zwemlocatie) wordt als volgt gewijzigd:

De derde alinea komt te luiden:

“Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het opnemen van diepte-aanduidingen, het afbakenen van de zwemzone, het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.”

I
De toelichting op artikel 6.14 (Kleinschalige ontwikkelingen) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de toelichting wordt tekst toegevoegd, luidende:

“Lid 2 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw voor een stedelijke functie zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.”

J
De toelichting op artikel 6.18 (MRA landelijk gebied) komt te luiden:

“Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is in het werkingsgebied MRA landelijk gebied uitgesloten. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van dit artikel.
Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De

aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing.
Lid 3 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht."

K
De toelichting op artikel 6.19 (Noord-Holland Noord landelijk gebied) komt te luiden:

"Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van lid 3 en lid 4 van dit artikel.
Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing.
Lid 4 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht."

L
De toelichting op artikel 6.21 (Detailhandel algemeen) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de zin "Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden" wordt "en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht." toegevoegd.

M
De toelichting op artikel 6.23 (Detailhandel in landelijk gebied) wordt als volgt gewijzigd:

“1500 m2” wordt vervangen door “500 m2”.

N
De toelichting op subparagraaf 6.2.2.6a (Datacenters) komt als volgt te luiden:

“Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.”

O
De toelichting op artikel 6.32a (Toepassingsbereik) komt als volgt te luiden:

“De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied ‘datacenters toegestaan’ niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.”

P
De toelichting op artikel 6.32b (Datacenter clustering) komt als volgt te luiden:

“We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.”

Q
De toelichting op artikel 6.32c (Datacenters uitgesloten) komt als volgt te luiden:

“Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.
Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de

Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd."

R
De toelichting op artikel 6.36 (Windturbines in RES zoekgebieden) wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

"De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie – zowel bij de aanleg als de gebruiksfase – zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht."

S
De toelichting op artikel 6.59a (Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen) komt als volgt te luiden:

"Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027.
Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL).

Lid 1
Lid 1 regelt een uitzondering voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen.
In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend

gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen.
In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord.
De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten.
De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd.

Lid 2
Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader aanvullende regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid."

T
De toelichting op artikel 6.72 (Provinciale monumenten) wordt als volgt gewijzigd:

Aan de toelichting wordt toegevoegd:

"Aanvraagvereisten
Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing."

U
De toelichting op artikel 6.75 (klimaatadaptatie) komt als volgt te luiden:

"De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten.
De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf).
De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld

en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven."

V
De toelichting op paragraaf 6.8.2 (Waterschapstaken) komt als volgt te luiden:

"Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten.
Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.
De regionale verdringingsreeks Amstelland regelt alleen de verdeling van water dat zich bevindt in de regionale oppervlaktewateren binnen het gebied Amstelland. De verdringingsreeks Amstelland is geldig in het gehele beheergebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht met uitzondering van een klein noordelijke gelegen gebied wat primair onder de verdringingsreeks IJsselmeer valt. Bij de Verdringingreeks Amstelland is rekening gehouden met (de mogelijkheid van) watertoevoer uit het IJsselmeergebied ten behoeve van het Vechtgebied. Beide wateraanvoerroutes zijn mogelijk en van tevoren is niet in te schatten waar water beschikbaar is. In geval van watertekort zal deze afweging gemaakt moeten worden."

W
De toelichting op artikel 6.92 (Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht) komt als volgt te luiden:

"*Eerste lid*
De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen.
Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden

water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen.

Proceswater
(Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen
Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden.

Tweede lid
In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade.

Waterkwaliteit in stedelijk gebied
Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg.

Beroepsvaart
Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties.

Akkerbouw
Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen.

Beregening sportvelden
Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren.

Grasland
Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik.

Recreatievaart
De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook

economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen.

Natuur
Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden."

X
De toelichting op artikel 6.92a (Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied) komt als volgt te luiden:

"Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten.
Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.
Bij de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeergebied. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied.

Eerste lid
Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op

kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht.

Proceswater (subcategorie 3.1)
Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)
Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn.
Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.

Tweede lid
In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen.

Peilhandhaving (subcategorie 4.1)
Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie.

Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)
Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens.

Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)
Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de

lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt.

Doorspoelen (Subcategorie 4.4)
Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt.

Overig (subcategorie 4.5)
Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals
- Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer).
- Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint.
- Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee).
- Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt."

Y
Onder bijlage 10 (Gegevens en bescheiden) komt onderdeel D7 te luiden:

"**aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen**
Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.114 van deze verordening worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500;
b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000;
c. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put;
d. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar;
e. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater;
f. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht;
g. de coördinaten van elke put;
h. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil;
i. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put;
j. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar;
k. de lozingsroute van het afvalwater; en
l. een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule:

$$SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$$

waarbij wordt verstaan onder:
Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd;
Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd;
E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en
G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt."

Z
Onder bijlage 11 (Regels Gedeputeerde Staten), komt artikel 6.4 lid a te luiden:

"Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2."

Artikel III
De volgende werkingsgebieden behorende bij de Omgevingsverordening NH2022 vast te stellen of te wijzigen:

- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale waterkering klasse I
- Regionale waterkering klasse II
- Regionale waterkering klasse III
- Regionale waterkering klasse IV
- Regionale waterkering klasse V
- Regionale waterkering klasse VI
- Regionale verdringingsreeks AGV
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Ontgrondingen
- Cultureel erfgoed – archeologische monumenten
- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten

Artikel IV
Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treed.

Provinciale Staten van Noord-Holland

, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

, griffier. [of plaatsvervangend griffier]

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

&

Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Kenmerk 1823026/1915424

Inhoud

Nota van beantwoording 1
Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 1
& 1
Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet 1
1 Algemene reactie 3
1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 3
1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 3
1.2 Proces 3
2 Overzicht wijzigingen 4
2.1 Overzicht wijzigingen per categorie 4
2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening 33
2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 36
3 Lijst met zienswijzen 38
4 Beantwoording per zienswijze 39
Bijlage 1 55

1 Algemene reactie

1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

De Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De OV NH2022 is door Provinciale Staten vastgesteld op 23 mei 2022. De Provincie Noord-Holland past de inhoud van de artikelen en bijbehorende toelichtingen van de OV NH2022 nu voor de eerste keer aan. Vanaf 2022 doen wij dat door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. Wij zijn voornemens de Omgevingsverordening elk jaar te wijzigen, voor zover nodig, gericht op in werking treden op 1 januari van het daarop volgende jaar.

De Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 bestaat uit:

- wijzigingen die nieuw provinciaal beleid in de Omgevingsverordening verankeren;
- wijzigingen die voortkomen uit verkenningen;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuursakkoorden;
- wijzigingen die voortkomen uit overleg met provinciale partners;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuurlijke toezeggingen;
- wijzigingen die voortkomen uit moties van Provinciale Staten;
- technische of tekstuele wijzigingen.

De Eerste herziening bevat onder meer wijzigingen op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en faunaslachtoffers van windturbines. Paragraaf 2.2 van deze Nota van Beantwoording bevat een overzicht van de wijzigingen. Paragraaf 2.3 bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden.

1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

De provincie Noord-Holland heeft twee omgevingsverordeningen: De Omgevingsverordening NH2020 die in werking zal zijn tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet (en in het kader van overgangsrecht, bijvoorbeeld bij lopende procedures) en de Omgevingsverordening NH2022 die in werking zal treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bepaald door het Rijk bij Koninklijk Besluit. Het was de bedoeling dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking zou treden. De datum inwerkingtreding is nu uitgesteld naar 1 juli 2023.

Beide omgevingsverordeningen zijn voor een groot deel inhoudelijk hetzelfde. De Omgevingsverordening NH2022 is gebaseerd op het nieuwe wettelijke stelsel. Ook zijn in deze Omgevingsverordening NH2022 een aantal beleidsinhoudelijke aanpassingen doorgevoerd, waarvan de provincie wil dat deze uiterlijk per 1 januari 2023 in werking treden. Deze beleidsinhoudelijke aanpassingen zijn opgesomd in paragraaf 2.4.

De provincie voert deze beleidsinhoudelijke aanpassingen alsnog door in de OV NH2020, nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het Rijk is uitgesteld naar een datum na 1 januari 2023, d.w.z. naar 1 juli 2023. De wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022 worden ook opgenomen als wijzigingen van de OV NH2020 vanwege het uitstel van de Omgevingswet. Hiermee beoogt de provincie dat deze beleidsinhoudelijke aanpassingen op 1 januari 2023 in werking treden, ongeacht de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

1.2 Proces

De ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 is op 22 augustus 2022 ter inzage gelegd. Zienswijzen konden tot en met 3 oktober 2022 ingediend worden. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun visie te geven op de voorgestelde wijzigingen voordat wij hier een definitief besluit op nemen.

Deze terinzagelegging bestond uit de ‘Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’, de ‘Toelichting bij de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’ en de

'Lijst met door te voeren wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2020 bij uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet'. Deze terinzagelegging richtte zich daarmee ook op het voornemen tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 bij verder uitstel van de Omgevingswet. Ook hierover kon eenieder zienswijzen indienen. De voorbereidingsprocedure voor de Omgevingsverordening NH2022 en de eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 worden tevens aangemerkt als voorbereidingsprocedure voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020. Deze Nota van beantwoording is dan ook tevens opgesteld voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020.

Er zijn 12 zienswijzen ingediend die in totaal 21 zienswijze-onderdelen bevatten. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in hoofdstuk 3. In verband met privacy zijn alleen de namen van organisaties weergegeven en niet de namen van individuele indieners. Elke zienswijze is per onderdeel beantwoord in de tabel die te vinden is in hoofdstuk 4.

2 Overzicht wijzigingen

2.1 Overzicht wijzigingen per categorie

In onderstaande tabellen wordt per categorie een overzicht van de wijzigingen gegeven.

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde wijzigingen door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel	**Tekst**
	Werkingsgebied
-	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
-	Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
-	Datacenter clustering
-	Datacenters uitgesloten
	Artikelen
Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	1 In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2 De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3 De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding	1 Het verbod van artikel 11.37, eerste lid, en artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het opzettelijk doden van de in bijlage 5b aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria: a. de activiteiten vinden plaats met het oog op: 1. het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op de gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen; 2. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving of artikel 11.52, tweede lid, onder c, onder 2° van het Besluit activiteiten leefomgeving. b. de activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd op gronden waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende gronden of wateren. 2 De in bijlage 5b aangewezen soorten worden alleen gedood ter ondersteuning van verjaging. 3 De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 5b benoemde, schades.

Artikel	Tekst
	4 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 5b benoemde, periode. 5 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve maatregelen. 6 Het eerste lid is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden in de perioden zoals beschreven in artikel 4.8 - zevende Lid. 7 Voor foerageergebieden geldt: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8 Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden, en; c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.
Artikel 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen	1 Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; en b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven; en c. de door dierenwelzijnsorganisaties uitgebrachte adviezen als bedoeld in Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid, derde Lid. 2 Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in Artikel 2.11; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als: a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan; b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt. 2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.
Artikel 6.18 MRA landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied MRA - Landelijk gebied voorziet het niet in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.

Artikel	Tekst
Artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het alleen voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. 2 De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 4 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. 5 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de afspraken bedoeld in het eerste lid.
Artikel 6.21 Detailhandel algemeen	1 Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een omgevingsplan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Een omgevingsplan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	
Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	1 Een omgevingsplan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.
6.58a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	1. In aanvulling op artikel 6.58, derde lid, kan een omgevingsplan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen;

Artikel	Tekst
	c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het omgevingsplan is uiterlijk vastgesteld op 31 december 2027. 2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten aanvullende regels kunnen stellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Artikel 6.75 Klimaatadaptatie	1 De motivering van een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2 In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht	1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
	Toelichtingen
Toelichting artikel 4.17 Herbeplanting op andere gronden	In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere gronden, dan de gronden waar de houtopstand geveld wordt, kunnen toestaan. Het is een initiatiefnemer dan toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. In het eerste lid is wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herbeplantingsplicht op deze grond berusten. Van stapeling van meerdere compensaties op één locatie mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere wet- en regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in Artikel 4.15 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten. Aan de in het eerste lid gestelde eisen moet zijn voldaan voordat herbeplanting op andere grond kan worden toegestaan.

Artikel	Tekst
	Het tweede lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij herbeplanting op andere grond toestaan. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.
Toelichting artikel 4.117 Informatieplicht toevalsvondst	Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente en waterbeheerder bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen.
Toelichting artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	Dit artikel richt zich op kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen voor stedelijke functies die naar aard en omvang zodanig beperkt zijn dat zij geen nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn. Op basis van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als vuistregel dat de omvang beperkt is tot 500 m2 bouwoppervlak. Het uitgangspunt is dat kleinschalige ontwikkelingen voor stedelijke ontwikkelingen niet mogelijk zijn binnen het werkingsgebied landelijk gebied. De gedachte hierachter is dat voor deze ontwikkelingen een plek is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Dit artikel bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. In het artikel staan de voorwaarden waaraan een kleinschalige ontwikkeling moet voldoen. In de eerste plaats moet op de betreffende locatie al een stedelijke ontwikkeling met bouwmogelijkheden zijn toegestaan. De ontwikkeling mag plaatsvinden op het betreffende bouwperceel of daarbuiten, zolang de bouwmogelijkheden niet worden vergroot. Het aantal burgerwoningen mag niet toenemen. Lid 2 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw voor een stedelijke functie zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.18 MRA landelijk gebied	Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is in het werkingsgebied MRA landelijk gebied uitgesloten. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van dit artikel. Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 3 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.

Artikel	Tekst
Toelichting artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van lid 3 en lid 4 van dit artikel. Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 4 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.21 Detailhandel algemeen	Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.23. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij

Artikel	Tekst
	'grenzen aan' leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.
Toelichting artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
Toelichting artikel 6.59a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen

Artikel	Tekst
	Gedeputeerde Staten in dit kader aanvullende regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
Toelichting artikel 6.75 Klimaatadaptatie	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Toelichting Paragraaf 6.8.2 Waterschapstaken	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. De regionale verdringingsreeks Amstelland regelt alleen de verdeling van water dat zich bevindt in de regionale oppervlaktewateren binnen het gebied Amstelland. De verdringingsreeks Amstelland is geldig in het gehele beheergebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht met uitzondering van een klein noordelijke gelegen gebied wat primair onder

Artikel	Tekst
	de verdringingsreeks IJsselmeer valt. Bij de Verdringingreeks Amstelland is rekening gehouden met (de mogelijkheid van) watertoevoer uit het IJsselmeergebied ten behoeve van het Vechtgebied. Beide wateraanvoerroutes zijn mogelijk en van tevoren is niet in te schatten waar water beschikbaar is. In geval van watertekort zal deze afweging gemaakt moeten worden.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht	**Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. Proceswater (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. Waterkwaliteit in stedelijk gebied Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. Beroepsvaart Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. Akkerbouw Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. Beregening sportvelden Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland? bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de

Artikel	Tekst
	zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. Grasland Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik. Recreatievaart De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. Natuur Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.

Categorie B:

Wij besluiten naar aanleiding van de zienswijzen de volgende ter inzage gelegde wijzigingen in gewijzigde vorm door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
Artikel 6.32a Toepassingsbereik	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Artikel 6.32b Datacenter clustering	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied ‘datacenterclustering toegestaan’ voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers); en f. Voorkomen van lichthinder.	back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektriciteitsaansluiting, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
Toelichting artikel 6.32a Toepassingsbereik	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektriciteitsaansluiting. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria.	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
Toelichting artikel 6.32b datacenter clustering	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van zowel een stedenbouwkundig plan als een beeldkwaliteitsplan verplicht zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.	gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
Toelichting artikel 6.32c datacenters uitgesloten	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
Toelichting Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie-zowel bij de aanleg als de gebruiksfase-zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers tegen te gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document. Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.	bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document. Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.
Artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
Toelichting artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3(kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken.	met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeergebied. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken.

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen	Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.	ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.

<u>Categorie C</u>:

Wij besluiten de volgende ambtelijke correcties door te voeren in de OV NH2022:

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
Toelichting artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Wildbeheereenheden zijn expliciet verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan van een faunabeheereenheid. Om tot een adequate, planmatige en gecoördineerde uitvoering en administratie te komen is het van belang dat een wildbeheereenheid zowel qua ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Om dit te garanderen wordt aan de oppervlakte van het werkgebied een ondergrens van 7.500 hectare gesteld.	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
		natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.
Artikel 4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen	1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.	1 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.
Toelichting op artikel 4.89 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de aanvraag aan de vereisten van Artikel 4.92 voldoet. Indien het advies niet of niet geheel wordt overgenomen	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren en instemming dienen te verlenen (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de omgevingsvergunningaanvraag aan de vereisten van Artikel 4.90 voldoet. Als het advies bij het bevoegd gezag binnen is, dient dit

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	dient het bevoegd gezag dit aan Gedeputeerde Staten mede te delen. Bij afwijking van het advies is een schriftelijke onderbouwing vereist, bijvoorbeeld door middel van een verkeerskundige onderbouwing voor de afwijking. Het is hierbij van belang dat dit advies door een specialistische en onafhankelijke partij wordt uitgevoerd. Gedeputeerde Staten kunnen in beroep gaan tegen een omgevingsvergunning als zij vinden dat met de vergunningverlening de belangen zoals genoemd in Artikel 4.88 in het geding komen.	te worden verwerkt in een concept omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag stuurt dan dit conceptbesluit aan Gedeputeerde Staten, en die beslissen vervolgens of zij al dan niet instemming verlenen. Pas als er instemming is, kan het bevoegd gezag het definitieve besluit nemen.
Toelichting artikel 4.113 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesysteme n	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.115 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldingsplicht en op grond van Artikel 4.116 een informatieplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.
Artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.115 worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; b. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; c. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; d. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; e. de coördinaten van elke put;	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 doet degene die de activiteit verricht hiervan melding aan het bevoegd gezag. Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	f. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; g. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; h. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar; i. de lozingsroute van het afvalwater; en een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt. 2. Bij het voldoen aan de informatieplicht bedoeld in het eerste lid worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10. 3. Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.	
Toelichting artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze infor- matieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze informatieplicht verstrekt moeten worden, sluiten aan bij de indieningsvereisten zoals opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen. De artikelen sluiten aan bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze aanvullende meldplicht moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening. De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt. De te verstrekken gegevens sluiten aan bij de gegevens die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag

<table>
<tr><th>Artikel/toelichting</th><th>Vastgestelde tekst</th><th>Nieuwe tekst</th></tr>
<tr><td></td><td>grond van het Waterbesluit en de Waterregeling</td><td>omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen.</td></tr>
<tr><td>Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden</td><td>-</td><td>Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt voor alle open bodemenergiesystemen opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.</td></tr>
<tr><td>Toelichting artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden</td><td>-</td><td>Dit artikel betreft een aanvulling op de jaarlijks te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van artikel 4.1149 Besluit activiteiten leefomgeving. In voornoemd artikel ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.
De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.</td></tr>
<tr><td>Toelichting op artikel 4.122 Verplichtingen houder zwemlocatie</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het opnemen van diepte-aanduidingen, het afbakenen van de zwemzone, het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td></tr>
<tr><td>Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen</td><td>1 Ter plaatse van het werkingsgebied Regionale waterkeringen geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de ter plaatse van het werkingsgebied als omgevingswaarde veiligheid vastgelegde waarde.
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.
3 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.
4 Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien:
a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is;
b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de</td><td>1 Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.
<table>
<tr><th>werkingsgebied</th><th>Omgevingswaarde veiligheid</th></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse I</td><td>1/10 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse II</td><td>1/30 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse III</td><td>1/100 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse IV</td><td>1/300 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse V</td><td>1/1000 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse VI</td><td>1/4000 jaar</td></tr>
</table>
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.</td></tr>
</table>

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.	**3** In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid. **4** Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien: a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is; b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.
Artikel 6.72	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die	1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x6 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x7 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x8 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van	archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x8 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x9 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.
Toelichting 6.72	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Aanvraagvereisten Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.	toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.
Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap – lid 6	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder e en f en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder g en h en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.
Bijlage 10 – D7	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500; b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000.	Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.114 van deze verordening worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500; b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000; c. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; d. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; e. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; f. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; g. de coördinaten van elke put; h. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; i. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; j. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar; k. de lozingsroute van het afvalwater; en l. een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: $SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$ waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.
Bijlage 11 – artikel 6.4 lid a	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.
Voorbereidingsbesluit Provinciale monumenten	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden:	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden:

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2. Artikel x5 Beoordelingsregels omgevingsvergunning 1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten;	a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x6 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x7 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2.	1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. 3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	Artikel x8 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2. 2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. 3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Toelichting

Deze ambtelijke correcties betreffen:

- Het toevoegen van onterecht ontbrekende werkingsgebieden (Ontgrondingen en cultureel erfgoed – archeologische monumenten);
- Het corrigeren van verwijzingen en tekstuele fouten;
- Het verduidelijken van teksten van toelichtingen en artikelen;
- Het splitsen van het werkingsgebied Regionale waterkeringen in 6 delen (Regionale waterkering klasse I, Regionale waterkering klasse II, Regionale waterkering klasse III, Regionale waterkering klasse IV, Regionale waterkering klasse V, Regionale waterkering klasse VI);
- Verbeteringen van de opbouw van artikelen;
- Het verplaatsen van ‘de van indieningsvereisten van open bodemenergiesystemen naar bijlage 10.

Categorie D:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – archeologische monumenten

Deze werkingsgebieden zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=7998c18c77b24693b7462af28c4e8d1f

De volgende (geconsolideerde) viewer bevat een totaaloverzicht van de geactualiseerde werkingsgebieden van de OV NH2022:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=6c87460230d34a9ab07388bf80e8d53e

2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening

Hieronder wordt per onderwerp toegelicht wat de wijzigingen zijn, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden. Hiermee wordt voldaan aan de motiveringsplicht participatie bij de omgevingsverordening (zie artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit).

Faunabeheer

Samenstelling faunabeheereenheid (artikel 2.11 OV NH2022)

Aan het bestuur van de Faunabeheereenheid wordt een extra zetel toegevoegd voor een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. Bij het besluit van Gedeputeerde Staten over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026 op 20 oktober 2020 is in de brief aan Provinciale Staten toegelicht dat verkend zou worden of een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie haalbaar en wenselijk is. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Vergunningsvrije directe schadebestrijding (artikel 4.8 OV NH2022)

Bij de uitvoering van schadebestrijding is het mogelijk dat dieren, zoals ganzen, 'ziek' worden geschoten. Dit betekent dat zij nog wel leven maar uit hun lijden verlost moeten worden. In het kader van dierenwelzijn worden slag, snij of steekwapens daarom opgenomen in de OV NH2022 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding. De wijziging is tot stand gekomen naar aanleiding van een zienswijze van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV). De zienswijze en aanpassing van de OV NH2022 is afgestemd met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen (artikel 6.4 OV NH2022)

In artikel 6.4 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen. Deze wijziging volgt uit een bestuurlijke toezegging aan Provinciale Staten op 20 oktober 2020 naar aanleiding van het goedkeuringsbesluit over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026. Er zijn gesprekken gevoerd met belanghebbenden om te kijken op welke manier dierenwelzijn een plek zou kunnen krijgen in de OV NH. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Oostelijke Vechtplassen

Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (NIEUW: Artikel 6.59a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (oktober 2020) is de toezegging gedaan een Verkenning te verrichten waar het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) mogelijk kan knellen met afspraken die in 2017 in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen zijn gemaakt. De Verkenning laat zien dat BPL mogelijk enkele recreatieprojecten vastgelegd in het Gebiedsakkoord kan belemmeren. Om deze projecten toch mogelijk te maken onder strikte voorwaarden, hebben Gedeputeerde Staten besloten om aan Provinciale Staten voor te stellen om een bepaling toe te voegen aan de OV NH2022 (brief aan PS met kenmerk 1778262/1778270). De landschappelijke waarden van het BPL blijven daarbij via een toets op de kernkwaliteiten geborgd. De bepaling blijft geldig tot einde looptijd Gebiedsakkoord (t/m 2027). De verkenning en het voorstel voor

het toevoegen van een uitzonderingsbepaling is in nauw overleg voorbereid met de gemeente Wijdemeren.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie (Artikel 6.75 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

In lid 2 van dit artikel ontbreekt het risico van klimaatverandering op verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. Door klimaatverandering kan de waterkwaliteit negatief worden beïnvloed. Met name door een toename van extreme buien (o.a. riooloverstorten), hogere watertemperatuur (o.a. toename mobilisatie nutriënten) en watertekort (o.a. meer aanvoer van water en stoffen in systemen waar inlaat mogelijk is) kan dit plaats vinden. Omdat uiterlijk in 2027 de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen gehaald dienen te zijn, wordt aan gemeenten gevraagd dit in de beschrijving van risico's en maatregelen mee te nemen. De wijziging is ambtelijk afgestemd met de waterschappen HHNK, Rijnland en AGV. Deze wijziging is tot stand gekomen mede n.a.v. van een inspraakreactie van LTO.

Water

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (Artikel 6.92 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Het reeds bestaande werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV is toegevoegd aan de tekst van dit artikel.

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied (NIEUW: Artikel 6.92a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

De rangorde bij waterschaarste voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht wordt aangevuld met een rangorde voor de regio IJsselmeergebied. Aan dit artikel wordt ook het werkingsgebied Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied toegevoegd. De discussie die oplaaide tijdens het dreigende watertekort van het IJsselmeergebied in 2018 was aanleiding om de watervraag en de waterverdeling van het IJsselmeergebied te actualiseren. De uitwerking van de regionale verdringingsreeks was een van de aanbevelingen van de beleidstafel droogte en heeft geleid tot de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied (14 februari 2022). De verdringingsreeks is opgesteld met 16 overheden rondom het IJsselmeergebied, waaronder Rijkswaterstaat, 9 waterschappen en 6 provincies. De provincies nemen allen deze verdringingsreeks op in hun Omgevingsverordening. Dit proces heeft ruim 2 jaar geduurd en gedurende het proces zijn alle stakeholders meegenomen. In Artikel 2.9 van de Waterwet staat dat provincies de landelijke verdringingsreeks nader mogen uitwerken. PS zijn hierover geïnformeerd in de brief met kenmerk 1743416/1743421.

Waterschapstaken (toelichting bij paragraaf 6.8.2 OV NH2022)

De toelichting bij de rangorde voor waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht is aangevuld met een onderbouwing van de subcategorieën van categorie 3 en 4 in de regionale verdringingsreeks Amstelland. Dit is gedaan om het verschil met de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied te duiden.

Informatieplicht toevalsvondst (toelichting bij artikel 4.117 OV NH2022)

Het ontbreken van de waterbeheerder is een omissie in de toelichting. De omissie is geconstateerd in een ambtelijk overleg tussen gemeenten, waterbeheerders en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Economie

Datacenters (NIEUW: subparagraaf 6.2.2.6a, artikel 6.32 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Provinciale Staten hebben op 31 januari 2022 de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. De datacenterstrategie is tot stand gekomen na overleg met gemeenten, datacenters, netbeheerders en andere stakeholders. Om de duurzame inpassing en minimale impact van nieuwe datacenters te verankeren in de OV NH2022 wordt een nieuwe artikel toegevoegd aan de OV NH2022. Ook worden de werkingsgebieden 'Datacenterclustering toegestaan' en 'Datacenters uitgesloten' toegevoegd.

Detailhandel (artikel 6.21, artikel 6.23 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

De wijziging betreft de advisering door de adviescommissies detailhandel. De inhoudelijke regels over detailhandel zijn niet gewijzigd. Uit zienswijzen op de OV NH2022 kwam de wens naar voren om de adviescommissies ook over solitaire vestigingen van detailhandel te adviseren vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak. Deze wijziging past bij de eerdere aanscherping dat de provincie in principe geen solitaire vestigingen buiten winkelgebieden toestaat.

Bosgroeiplaatsen

Uitzondering meldplicht en plicht tot herbeplanting (toelichting bij artikel 4.16 OV NH2022)

Uit zienswijzen op de OV NH2022 bleek dat onduidelijkheid bestaat over oude bosgroeiplaatsen. Het is onduidelijk voor de gebruiker wat met een oude bosgroeiplaats bedoeld wordt. Het is bijvoorbeeld niet helder dat een oude bosgroeiplaats aanwezig kan zijn op een plek waar ook bebouwing aanwezig is. Daarom is er een verduidelijkende tekst toegevoegd.

Kleinschalige ontwikkelingen in het landelijk gebied (bijbehorende bouwwerken)

Kleinschalige ontwikkelingen (artikel 6.14 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), MRA landelijk gebied (artikel 6.18 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), Noord-Holland Noord landelijk gebied (artikel 6.19 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een landelijke lijst (artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht) met kleine ontwikkelingen die via het begrip 'ruimtelijk plan' buiten de reikwijdte van de provinciale instructieregels kunnen worden gehouden. Dit blijkt met name een knelpunt te worden bij bijbehorende bouwwerken. Dit zijn bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw, zoals bijgebouwen en aan- en uitbouwen. De precieze definitie van bijbehorende bouwwerken is opgenomen in de landelijke regelgeving (het Besluit bouwwerken leefomgeving). Het is onnodig dat dit soort kleine ontwikkelingen aan de provinciale instructieregels moeten voldoen, met name omdat op het betreffende perceel altijd al een hoofdgebouw mogelijk is en dus het gebruik van het perceel voor wonen of een andere stedelijke functie al is toegestaan. De gebruikte maatvoering is overgenomen uit het eerder genoemde Besluit omgevingsrecht. Deze wijziging komt voort uit een zienswijze van de gemeente Amsterdam.

Mitigerende maatregelen faunaslachtoffers van windturbines

Windturbines in RES zoekgebieden (artikel 6.36 OV NH2022, lid 1 nieuw onderdeel c en de bijbehorende toelichting)

De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan Motie M51-2022, die unaniem is aangenomen tijdens de vergadering van Provinciale Staten van 23 mei 2022.

2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde beleidsinhoudelijke aanpassingen door te voeren in de OV NH2020:

1. De aanvullende beperkingengebieden voor de Luchthavens Hilversum en Texel zoals nu opgenomen in de artikelen 4.89 en 4.93 van de OVNH2020 komen te vervallen. Met deze wijziging wordt aangesloten op de wettelijke Lden-geluidscontouren;

2. In de toelichting op artikel 2.12 OVNH2020 (samenstelling faunabeheereenheden) wordt opgenomen dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden over de uitvoering van faunabeheerplannen actief blijven communiceren;

3. De huidige regeling voor voormalige agrarische bouwpercelen (vab) in artikel 6.5 OVNH2020 wordt verruimd. Deze verruiming betreft:

- een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan als er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2.

- een derde burgerwoning is toegestaan als gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel.

- een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk vereveningsfonds;

- toestaan van een paardenbak bij omvorming naar een gebruiksgerichte paardenhouderij.

4. De samenstelling van een faunabeheereenheid wordt uitgebreid met een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie (artikel 2.12 OVNH2020);

5. In het kader van dierenwelzijn worden slag- snij of steekwapens opgenomen in artikel 4.8 OVNH2020 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding;

6. In artikel 6.86 OVNH2020 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen;

7. De tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt opgenomen in de OVNH2020, waarbij kan worden afgeweken van de regels ten aanzien van het Bijzonder Provinciaal Landschap;

8. De instructieregels ten aanzien van motivering van ruimtelijke plannen ten aanzien van klimaatadaptatie wordt in overeenstemming gebracht met de OVNH2022 (na herziening);

9. Naast de verdringingsreeks voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (artikel 6.83 OVNH2020) wordt er ook een verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied opgenomen. Ook wordt de toelichting bij de rangorde in geval van waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht aangevuld met een nadere onderbouwing;

10. Toevoeging van regels over datacenters op basis van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024;

11. In de toelichting op de ontheffing voor herbeplanting op andere gronden (artikel 4.16 OVNH2020) wordt het begrip “oude bosgroeiplaatsen” uitgelegd;

12. Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform de OVNH2022 (na herziening);

13. De tijdelijke regel transformatie recreatieparken wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

14. De regeling voor logiesactiviteiten op bedrijventerreinen wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

17. Aan de regeling voor industrieterreinen van provinciaal belang (par.6.1.5 OVNH2020) wordt een afwijkingsmogelijkheid toegevoegd voor tijdelijke andere functies (voor max. 5 jaar) en een aantal redactionele aanpassingen doorgevoerd conform de OVNH2022 (subpar. 6.2.2.6 OVNH2022);

18. Het artikel en de toelichting van artikel 2.24 van de Omgevingsregeling NH2020 (aanwijzen stimuleringsgebieden zonne-energie) worden aangepast conform de OV NH2022;

19. Voor windturbines wordt een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen.

De uitwerking van deze lijst in de regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

Categorie B:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – provinciaal beschermde structuur

De wijzigingen zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://noord-holland.tercera-go.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NL.IMRO.9927.H2POVNH2020-VG01

3 Lijst met zienswijzen

ZW-0001	Rijkswaterstaat Midden-Nederland
ZW-0002	Gemeente Waterland
ZW-0003	Liander
ZW-0004	Datacenter Diemen B.V.
ZW-0005	Gemeente Hollands Kroon
ZW-0006	Gemeente Amsterdam
ZW-0007	Gemeente Haarlemmermeer
ZW-0008	Juridisch adviesbureau Vreeker
ZW-0009	Vattenfall Power Generation Netherlands B.V.
ZW-0010	LTO Noord
ZW-0011	Goodman Netherlands B.V.

4 Beantwoording per zienswijze

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0001	ZO-0001	Betreft Artikel 6.92a "Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied" en bijbehorende toelichting: Hier wordt op verschillende plaatsen gesproken over IJsselmeer i.p.v. IJsselmeergebied. Verzoek hier te spreken over het IJsselmeergebied. De afspraken hebben betrekking op zowel het IJsselmeer als het Markermeer en de randmeren.	Dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat er op verschillende plaatsen in de toelichting ten onrechte wordt gesproken over IJsselmeer in plaats van IJsselmeergebied. Dat is juist en daarom zal de term IJsselmeer vervangen worden door IJsselmeergebied.
ZW-0002	ZO-0002	Wij roepen u op om bepaalde regels van uw Omgevingsverordening te bezien in het licht van deze tijd. Wij zien in deze tijd een grote en langdurige woningnood. Starters komen niet aan een woning. Doorstromers kunnen niet doorstromen. Kleine kernen vergrijzen en de leefbaarheid komt in het geding door het verdwijnen van voorzieningen. Als gemeente doen wij ons uiterste best om binnen de huidige regelgeving naar mogelijkheden te zoeken om aan de vraag naar woonruimte voor (Oekraïense) vluchtelingen, statushouders, starters en middeninkomens te voldoen. Wij zien een zorgwekkende stijging van de lasten voor burgers, ondernemers en overheden. Wat zien wij ook? Een Omgevingsverordening die gericht is op het tegengaan van verdere verstening van het landschap in het MRA Landelijk gebied en om die reden elke toename van burgerwoningen in het MRA Landelijke gebied verbiedt. Onze voorstellen in deze zienswijze leiden echter niet tot een verdere verstening van het landschap, maar kunnen wel leiden tot wat meer burgerwoningen in het landelijke gebied en in kleine kernen die nota bene voorheen onder 'bestaand stedelijk gebied' vielen. In deze herziening van de Omgevingsverordening zien wij een kans. Een kans om op een landschappelijk verantwoorde wijze meer -kleine- woningen te realiseren en een kans op vermindering van de regel-tevens lastendruk. Wij roepen u op om gebruik te maken van deze kans. Artikel 6.14: kleinschalige ontwikkelingen, splitsen van woningen. Wij verzoeken u: Het splitsen van bestaande woningen mogelijk te maken in het werkingsgebied MRA-landelijk gebied op percelen waar al sprake is van een woning en van een stedelijke functie. Toelichting Op grond van artikel 6.14 onder c mag het aantal burgerwoningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet toenemen. Zelfs splitsing van bestaande woningen is niet meer mogelijk. In onze laatste twee zienswijzen2 op ontwerp-wijzigingen van de Omgevingsverordening (2020 en 2021) is de voorgaande zin ook opgenomen. In de Nota van beantwoording (2020) van zienswijzen over splitsen staat toegelicht dat ook het splitsen van woningen valt onder het verbod op een toename van het aantal burgerwoningen: "Nieuwe woningen die ontstaan door het splitsen van woningen vallen hier ook onder omdat daarmee feitelijk woningen worden toegevoegd. "3 Met verwijzing naar onze oproep, zien wij hier een kans voor wat meer -kleinere- burgerwoningen in het landelijke buitengebied en in kleine kernen die voorheen vielen onder 'bestaand stedelijk gebied'. In ons deel van het MRA-landelijk gebied is namelijk vaak sprake van relatief grote (woon)percelen met relatief grote woningen. Bij het splitsen van bestaande woningen hoeft -door het stellen van voorwaardengeen sprake te zijn van verdere verstening van het landschap, mede omdat er -ook- geen sprake hoeft te zijn van een vergroting van het maximale toegestane oppervlak aan bebouwing voor bijvoorbeeld bijbehorende bouwwerken. Uit recente reacties op Waterlandse plannen hebben wij	Dank voor uw zienswijze. Hoewel dit onderdeel nu niet ter inzage ligt, willen wij hierover wel het volgende opmerken. Met u zien wij de noodzaak om het woningtekort in Noord-Holland terug te dringen. De vraag is echter of de oplossing voor het terugdringen van het woningtekort ligt in het toevoegen van extra woningen in het Landelijk Gebied. Onze lijn is dat de grote woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk opgelost dient te worden, nabij voorzieningen en openbaar vervoer. Wij willen echter wel alle opties onderzoeken. Daarom gaan wij in het kader van het Masterplan Wonen en naar aanleiding van uw eerdere zienswijzen op dit punt op korte termijn een onderzoek starten naar oplossingen die zouden kunnen bijdragen aan het versneld realiseren van betaalbare woningen, waaronder woningsplitsing. De resultaten van dit onderzoeken betrekken wij bij de eerstvolgende herziening van de Omgevingsverordening.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		begrepen dat u, mede n.a.v. een document4 dat op 11 april jongstleden is besproken in de Statencommissie Wonen en Ruimte, werkt aan beleid met betrekking tot het splitsen van woningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Wij betreuren het dat er in dit ontwerp geen sprake is van splitsingsbeleid.	
	ZO-0003	Artikel 6.18; MRA-landelijk gebied, transformatie van percelen met een stedelijke functie Wij verzoeken u: 1. Het onderdeel 2a van artikel 6.18 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH20225 te schrappen zodat de regel voor transformatie van percelen met een bestaande stedelijke functie, in overeenstemming is met uw bedoeling als beschreven in het ontwerp van de toelichting op artikel 6.18; 2. Met verwijzing naar onze oproep en ter bevordering van een gewenste transformatie van percelen op een locatie waar sprake is van stedelijke functie (bijvoorbeeld een bedrijfsfunctie) en bedrijfsbebouwing, de systematiek van artikel 6.18 aan te passen of aan te passen door toevoeging van leden van artikel 6.15 (gelijk aan de voorwaarden voor transformatie van voormalige agrarische percelen). Toelichting Ad 1: Uit de tekst op pagina 9 van bijlage 16 van het ontwerp maken wij op dat het uw bedoeling is artikel 6.18 aan te passen door het laten vervallen van het in mei vastgestelde onderdeel 2a. Dat onderdeel stelt dat op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig moet zijn. In de genoemde bijlage staat in de 'kolom wordt' bij de toelichting op artikel 6.18 MRA-Landelijk gebied: "de aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijk voorwaarde". Het gevolg van deze verandering in de toelichting zou dan moeten zijn dat het onderdeel 2a in de regel vervalt. In bijlage 1 van het ontwerp is die bedoeling nu niet doorgevoerd in de regel (p. 2 van de bijlage). Ad 2: Met de huidige regelingen in de omgevingsverordening komt de gewenste transformatie -naar wonen- van bepaalde percelen in het MRA Landelijke gebied in Waterland helaas onvoldoende op gang. Met verwijzing naar onze oproep verzoeken wij u om artikel 6.18 aan te passen door toevoeging van de leden 4 en 6 van artikel 6.15 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH2022 (leden van het artikel over voormalige agrarische percelen). Dit type percelen in Waterland kenmerkt zich door een veel kleiner dan -zelfs- 1000m2 oppervlak aan bedrijfsbebouwing. Wij stellen voor om de regeling in artikel 6.18 gelijk te maken aan artikel 6.15 (transformatieregeling voormalige agrarische percelen) voor wat betreft in ieder geval de sloopeis (naar 1000m2) en de mogelijkheid voor meer woningen als sprake is van een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de locatie. Wij verzoeken u met klem om bij honorering van dit verzoek geen lastenverhogende en belemmerende regel op te nemen met betrekking tot een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds.	Deze onderdelen uit uw zienswijze hebben geen betrekking op de artikelen die ter inzage hebben gelegen. Ten aanzien van de sloopeis willen wij u meegeven dat deze aanpassing voortvloeit uit de verwerking van de aangenomen motie M147-2020, waarbij PS hebben gevraagd om meer ruimte te bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing. Niet-agrarische bebouwing valt nadrukkelijk niet onder deze motie.
	ZO-0004	Artikel 6.15, transformatie voormalige agrarische bedrijven. Om de transformatie van -voormalige- agrarische bedrijven ook in MRA Landelijk gebied te bevorderen, verzoeken wij u met verwijzing naar onze oproep: • Primair: om aanpassing van de leden 4 (de sloopeis voor een extra burgerwoning omzetten naar een terugbouwpercentage) en 6 (3e woning) en het laten vervallen van lid 7 (de eis voor een vereveningsfonds). o Ons voorstel voor lid 4: In aanvulling op het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, waarbij geldt dat maximaal 15% van de gesloopte en rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing voor woonbebouwing teruggebouwd mag worden. o Ons voorstel voor aanpassing van het huidige lid 6: In	Zie het antwoord bij ZO-0003.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		aanvulling op het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in meer burgerwoningen tot een maximum van 5, indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze burgerwoningen noodzakelijk zijn om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. o Ons voorstel voor lid 7: het laten vervallen van de lastenverhogende en belemmerende eis voor een vereveningsfonds. • Secundair verzoeken wij u om, als alternatief, een afwijkingsregel (in afwijking van lid 7) op te nemen in het huidige artikel 6.15 van de omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijke beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd. 7 Bij toepassing van ons beleid is altijd sprake van een substantiële verbetering van het landschap. De helft van het agrarisch bouwvlak wordt -in tegenstelling tot de provinciale regeling- 'teruggegeven' aan het landschap omdat op die gronden de bestemming Agrarisch of Natuur moet worden gelegd, er kunnen -in tegenstelling tot de provinciale regeling- zelden 4/5 vrijstaande woningen gerealiseerd worden, er verdwijnt altijd een grote hoeveelheid aan bebouwing en -ook in tegenstelling tot de provinciale regeling- bij toepassing van ons beleid ontstaan geen enorme percelen met een stedelijke woonfunctie. Toelichting Ook in vorige zienswijzen (20208 en 2021) hebben wij geschreven over het bevorderen van transformatie -naar wonen- van voormalige agrarische bedrijven. In 2013 hebben wij de teruggang van het aantal agrarische bedrijven voorzien en is ons beleid9 voor transformatie van agrarische bouwpercelen ontwikkeld. De omgevingsverordening staat de verwezenlijking van ons gemeentelijk beleid in de weg, terwijl ons beleid meer oplevert voor het landschap dan de provinciale regeling. Voor een voorbeeld verwijzen wij naar een wijzingsplan10 dat recent ter inzage is gelegd. De oorspronkelijke regeling voor de transformatie van agrarische percelen was geschreven voor het gebied Noord-Holland Noord (NHN). Het MRA Landelijk gebied verschilt van NHN. De agrarische percelen in ons gebied zijn vaak minder groot; vaak kleiner dan 1.Sha en zeer zelden 2ha.11 Mede daardoor is het oppervlak aan bedrijfsbebouwing kleiner dan in NHN en ook kleiner dan het oppervlak van de sloopeis (1000m2). De -administratieve- lasten voor burgers, ondernemers en overheden stijgen zorgwekkend en het past om in deze tijd na te gaan of drempels wellicht weggenomen kunnen worden. Voor ons gebied en vanwege het door Waterland gevoerde beleid (het Afsprakenkader) dat geborgd is in onze bestemmingsplannen, vinden wij de eis voor een vereveningsfonds voor onze gemeente niet doelmatig en niet proportioneel. Daarom verzoeken wij u primair om de eis voor een vereveningsfonds te laten vervallen. Hierdoor wordt de regeling meer faciliterend en vermindert de bureaucratische regel- en lastendruk. Secundair verzoeken wij u om een afwijkingsregel op te nemen in de Omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijk beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd (vergelijk artikel 6.59 lid 8)	
ZW-0003	ZO-0005	Artikel 6.32a Toepassingsbereik Het toepassingsbereik wordt door u gekaderd naar datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV. - We stellen hierbij voor om te overwegen het toepassingsbereik bij te stellen naar een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 2 MVA. Hiermee komen alle datacenters die een directe aansluiting op een onderstation hebben in beeld.	Art. 6.32a toepassingsbereik: Qua definitie sluiten wij in onze datacenterstrategie aan bij de door de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer gehanteerde definitie. Wat betreft de kwestie MVA/MV heeft u gelijk, wij wijzigen de gehanteerde eenheid naar MVA. Art. 6.32b datacenterclustering: de verdere invulling van de vestigingsvoorwaarden is onderwerp van overleg met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		- Daarnaast vermoeden we dat de bedoelde eenheid van de elektriciteitsaansluiting hier 'MVA' (megavoltampere) is in plaats van de door u gehanteerde eenheid 'MV'. De eenheid 'MV' wordt op meerdere plaatsen in de wijzigingsnotitie onzes inziens foutief toegepast. Artikel 6.32b Datacenterclustering U noemt onder sub 2 vestigingsvoorwaarden die gekoppeld worden aan vestiging van een nieuw datacenter. We suggereren hierbij aanvullend de volgende vestingsvoorwaarden op te nemen: - 'Nabijheid van een elektriciteitsverdeelstation'. Dit voorkomt onnodig lange verbindingen, waardoor de kans op ondergrondse congestie vermindert. Daarnaast worden de energieverliezen beperkt door kortere verbindingen. Ook zijn de kosten en het materiaalgebruik bij korte verbindingen gunstiger. - 'Inzetten op vloeistofkoeling met restwarmte van 60 graden Celsius'. Daarmee is een warmtenet goed te voeden. Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten De opgenomen zin lijkt taalkundig niet correct.	Wij nemen uw suggesties in deze gesprekken mee. Art. 6.32 c: de verwarring komt doordat het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten' heet. We gaan ervan uit dat deze verwarring niet meer aan de orde is bij het beschikbaar stellen van de verordening in het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waarbij de naam van het werkingsgebied een andere opmaak heeft.
ZW-0004	ZO-0006	[1 van 2] Met deze zienswijze willen wij uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35) in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Ik licht dit toe. 1. Inleidend 1.1. Sinds 2017 werkt cliënte aan de ontwikkeling van een datacenter op het Vattenfall-terrein. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door cliënte ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2. Vervolgens heeft cliënte de technische en juridische uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Dit is een complexe opgave aangezien er geen projecten bekend zijn met een dergelijk ambitieniveau wat betreft duurzaamheid en het benutten van restwarmte. Het is voor betrokkenen dus de eerste keer dat een dergelijke complexe en ambitieuze opgave wordt uitgevoerd. 1.3. In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles in om gezamenlijkheid tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 2. Datacenterstrategie 2.1. In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MV en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 2.2. Echter, in de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is een van deze lopende initiatieven (p. 17 van de Datacenterstrategie): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Ditbetreffen de gemeente Diemen, hier is	In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie, inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 2.3. Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen benoemd als lopend initiatief: [ZIE AFBEELDING] 2.4. In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven. Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaat cliënte ervan uit dat dit op een misverstand berust. 2.5. Cliënte verzoekt u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 de vergissing te herstellen en alsnog ruimte te bieden voor de doorgang van haar project. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het project (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (artikel 6.32b van de ontwerpregels).	
	ZO-0007	[2 van 2] 3. Project draagt bij aan duurzame ambities 3.1. Tot slot wil ik namens cliënte aangegeven dat niet alleen voor haar, maar ook voor de regio de gevolgen van het niet doorgaan van dit project groot zijn. 3.2. Vattenfall wil graag de duurzaam opgewekte 'hoogtemperatuur restwarmte' van het datacenter benutten voor stadsverwarming. Dankzij de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een reductie van gasverbruik realiseren. Deze overstap van fossiele brandstoffen naar een duurzame warmtebron, wordt door de huidige ontwerpregels van de eerste herziening van de OVNHN 2022 bemoeilijkt. Dit terwijl uw college juist grote ambities heeft op het vlak van duurzame energie. 3.3. Maar er zijn nog meer pluspunten. Zo zal het datacenter worden gerealiseerd op een bestaand industrieterrein waardoor natuur of woningbouw niet getroffen wordt. Het datacenter kan ook direct worden aangesloten op het hoogspanningsnet van TenneT waardoor het lokale distributienet voor bewoners en bedrijven niet wordt belast. 3.4. Kortom, er zijn weinig projecten waarbij het faciliteren van de groeiende ICT-behoefte, de noodzakelijke verduurzaming van onze samenleving en het zorgvuldig inpassen van de daarvoor benodigde gebouwen zo positief en toekomstbestendig samenvallen. Het zou daarom een gemiste kans zijn om in de eerste herziening van de OVNH2022 geen ruimte op te nemen voor de realisatie van dit technisch innovatieve en 'dubbelgroene' project. 4. Conclusie en verzoek Ik verzoek u namens cliënte om in de eerste herziening OVNH2022 ruimte te bieden voor de doorgang van het in de Datacenterstrategie opgenomen lopende initiatief Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein.	Zie het antwoord bij ZO-0006.
ZW-0005	ZO-0008	[1 van 2] Graag reageren wij met deze brief op de ter inzage liggende wijzigingen van de provinciale omgevingsverordening. Onze reactie gaat specifiek over het nieuwe artikel 6.32 b en 6.32c over de datacenters. De gemeente Hollands Kroon is positief over het opnemen van dit nieuwe artikel in de omgevingsverordening, als juridische borging van de gezamenlijke ambities ten aanzien van datacenters die onder meer zijn benoemd in de provinciale datacentersstrategie en onze huidige omgevingsvisie. Datacenters worden steeds belangrijker voor de digitale infrastructuur en de sector groeit sterk. Maar datacenters zijn	1. Wij houden voor de begrenzing voor alle drie de clustergemeenten de gemeentegrens aan. Anders zou elk stukje bedrijventerrein apart moeten worden begrensd in alle drie de gemeenten, terwijl de bestemming bedrijventerrein door uitgifte of transformatie ook soms wijzigt. 2. BVO: wij hanteren hier dezelfde grenzen als de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer in hun datacenterbeleid. Dit artikel heeft immers betrekking op alle datacenterontwikkelingen, niet alleen op hyperscale datacenters. De basis voor

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		ook onderwerp van een maatschappelijk debat. Wij zijn het met u eens dat er voldoende oog moet zijn voor het effect van datacenters op het landschap, de energievoorziening, het watergebruik en het benutten van de restwarmte. Wij steunen ook het opstellen en uitwerken van de vestigingsvoorwaarden en werken daar inhoudelijk graag aan mee. Inhoudelijk hebben we een aantal opmerkingen over de voorgenomen wijzigingen in de omgevingsverordening. Deze zijn bedoeld om de nieuwe regelgeving waar mogelijk te optimaliseren, beter controleerbeer en uitvoerbaar te maken en om onnodige administratieve lasten voor zowel overheid als ondernemers te voorkomen. 1. De begrenzing van het werkingsgebied datacenter clustering is gelegen op/in de gemeentegrenzen van Hollands Kroon. Het verdient naar onze mening aanbeveling om dezelfde begrenzing aan te houden als in het voorgenomen besluit van het Rijk om het voorbereidingsbesluit over hyperscale datacenters te vertalen in een AmVB met verbeelding. Hierin wordt niet de gemeentegrens aangehouden maar het bestaande Agriport A7 gebied inclusief de lopende ontwikkelingen waaronder deelgebied B1. 2. In het artikel wordt meer dan 2.000m2 als bruto vloeroppervlak genoemd voor een hyperscale datacenter. Wat is de basis geweest voor het hanteren van deze grens? In onze beleving kan er voor een hyperscale datacenter een hoger aantal vloeroppervlakte gehanteerd worden. Mede i.v.m. de optelregel voor meerdere verdiepingen. 3. Bovenstaande geldt ook voor het elektriciteitsverbruik. Wat is de basis voor de huidige ondergrens in het artikel? De minimale elektriciteitsaansluiting voor een hyperscale datacenter zou in onze beleving verhoogd kunnen worden. Tevens graag een eenduidige definitie hanteren (MV of MVA) en aangeven waar dit precies betrekking op heeft of aan afgemeten wordt. 4. In het artikel staat beschreven dat een hyperscale datacenter gelegen is of grenst aan een bedrijventerrein. Wat wordt er onder bedrijventerrein verstaan? In Hollands Kroon wordt Agriport gezien als bedrijventerrein en glastuinbouwgebied waarin ook datacenters gelegen zijn, echter heeft maar een klein gedeelte van het gebied bestemming bedrijvigheid. Het grootste gedeelte heeft bestemming glastuinbouw en datacenters. Zie ook opmerking over werkingsgebied clustering. 5. Wij achten het verstandig een uitzonderingsmogelijkheid toe te voegen. Mogelijk zijn er in de toekomst ontwikkelingen waarbij het toch wenselijk is om een (klein of groot) datacenter buiten het clustergebied toe te staan. Denk hierbij aan ontwikkelingen omtrent restwarmte, waterstof en benutten daarvan in de nabijheid van woningen of bedrijvigheid. Het is mogelijk dat bedrijventerreinen of lokale ondernemers in de toekomst een datacenter in eigen beheer willen exploiteren via bijv. parkmanagement of coöperatief.	de minimale omvang is dat Noord-Holland zich vooral richt op datacenters met grote impact ten aanzien van energiegebruik en ruimtegebruik. Datacenters onder deze grens hebben een kleinere impact en zijn makkelijker inpasbaar in het elektriciteitsnet en de ruimte. Daarnaast sluiten wij zoveel mogelijk aan op ondergrenzen die de clustergemeenten al hanteren, met het oog op eenduidigheid in beleid. 3: Zie de reactie onder punt 2. 4. Er is een definitie 'bedrijventerrein' opgenomen in de verordening. 5. Wij nemen uw suggestie over de uitzonderingsmogelijkheid niet over. Wij zijn het met u eens dat de datacentersector een sector is waar de innovatie en ontwikkeling groot is. Maar de Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen.
	ZO-0009	[2 van 2] 6. De begrippen die in het artikel worden gebruikt zijn soms voor meerdere uitleg vatbaar en kunnen concreter beschreven worden. Denk hierbij aan termen zoals 'multifunctioneel ruimtegebruik', 'voorkomen van lichthinder', 'maximale energiebesparing'. Het is belangrijk om deze 'eisen' zo concreet mogelijk op te schrijven en hier meetbare normen voor te benoemen. Als voorbeeld: wanneer is er sprake van lichthinder? Hanteer hier een objectieve en meetbare norm voor. Dit voorkomt verwarring of eigen interpretatie en geeft een helder toetsingskader. Deze normen dienen bij voorkeur aan te sluiten op bestaande wet- en regelgeving om stapeling te voorkomen (denk aan het Bouwbesluit, Lijst erkende maatregelen, etc). 7. Waar dienen de genoemde vestigingsvoorwaarden te zijn vastgelegd? In het omgevingsplan, privaatrechtelijk of in	6. Het concreter maken van de begrippen is onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden in samenwerking met de clustergemeenten. Deze opmerkingen worden hierin meegenomen. Omdat het hier gaat om instructieregels aan gemeenten en niet om rechtstreeks werkende regels, hebben we bewust gekozen voor normering die ruimte biedt voor nadere uitwerking. 7. In het Omgevingsplan kunnen alleen regels worden opgenomen voor zover relevant voor de fysieke leefomgeving. Het bepalen of een vestigingsvoorwaarde wettelijk of bovenwettelijk is, en daarmee de wijze van vastlegging, is ook onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		beleidsregels? Dit moeten ook ruimtelijk relevante voorwaarden zijn om te kunnen vastleggen in een omgevingsplan. 8. In het artikel wordt het gebruik van ondergronds opgeslagen hemelwater benoemd. Deze technieken hebben nog tijd en ontwikkeling nodig. Daarnaast is het niet op alle locaties mogelijk om hemelwater ondergronds op te slaan vanwege de samenstelling van de bodem. Het onderzoeken van de locatie is erg kostbaar. Heeft de provincie een kaart beschikbaar van de ondergrondse grondlagen en mogelijkheden voor ondergrondse wateropslag? Een deel van deze vragen komt in de nadere uitwerking van de vestigingsvoorwaarden aan de orde. Wij zijn graag bereid daaraan mee te werken en bovenstaande punten nader toe te lichten.	8. Alle gegevens over de ondergrond zijn beschikbaar via broloket.nl/ondergrondgegevens
ZW-0006	ZO-0010	[1/2] Wel willen we graag onze zorgen benoemen met betrekking tot de voorgestelde toevoeging van een nieuwe verplichting tot het treffen van mitigerende maatregelen en het opstellen van een monitoringsprotocol bij windturbines (artikel 6.36, eerste lid, onder c, van de Verordening). Graag stellen we voorop dat de gemeente Amsterdam veel waarde hecht aan een gezonde biodiversiteit. Zo is in het coalitieakkoord opgenomen dat de natuur niet te veel wordt belast door het potentieel aan windenergie. In de Amsterdamse gedragscode flora en fauna staan in aanvulling op de sectorale gedragscode en wet- en regelgeving extra voorwaarden geformuleerd voor het specifieke lokale karakter van de gemeente Amsterdam. Evenwel hebben wij onderstaande bezwaren tegen de voorgestelde wijziging. Nut en noodzaak regeling Ten eerste missen we een duidelijke probleemanalyse. In de toelichting wordt het doel aangestipt ('faunaslachtoffers zo veel mogelijk voorkomen'), waarbij verwezen wordt naar een aangenomen motie. In de overwegingen van de motie worden slechts 'onvoldoende borging' en 'zorgen van natuur- en dierenwelzijnsorganisaties' globaal benoemd zonder nadere onderbouwing. Het is daarom ons onduidelijk wat er precies op dit moment mis gaat; waar, in welke omvang, als gevolg waarvan en wat de consequenties ervan zijn. Het bevreemdt ons in ieder geval waarom dit een specifiek probleem voor windturbines zou zijn. Het bouwrijp maken van grond kan inderdaad leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van fauna ter plaatse. Dit geldt echter niet alleen voor het bouwrijp maken van gronden ten behoeve van het plaatsen van windturbines maar voor het bouwrijp maken van gronden in het algemeen. Zonder een duidelijke probleemanalyse is het ook onmogelijk om te beoordelen of een verplichting via het omgevingsplan het juiste juridisch instrument is. De enige onderbouwing die uit de motie te halen valt is dat de Omgevingsverordening van Noord-Brabant deze regeling bevat. Dat lijkt ons onvoldoende motivering voor uw keuze voor dit ingrijpende middel. Het doel van de verplichting in samenhang met de bestaande wetten is voor ons niet duidelijk. De zorgplicht in de natuurwetgeving geeft voldoende waarborgen in het algemeen. Voor beschermde soorten is vergunning- of ontheffingsplicht opgenomen. Aan de vergunning of ontheffing kunnen door het bevoegd gezag voorschriften worden verbonden, zoals bijvoorbeeld het treffen van mitigerende maatregelen of monitoren. Verder is het verplicht om voor de bouw van windparken in bepaalde gevallen een project-mer op te stellen. Een mer	Artikel 3.36, eerste lid, onder c geeft inderdaad uitvoering aan een unaniem aangenomen motie. De zienswijze van Amsterdam geeft ons aanleiding om een iets aangepaste tekst in de artikelsgewijze toelichting op te nemen. In de toelichting zal worden vermeld dat het voorkomen van dierlijke slachtoffers alleen ziet op de gebruiksfase en niet op de bouwfase van een windpark.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		geeft inzicht in de gevolgen van het plan of project voor de natuur en fauna, ook tijdens de oprichtingsfase. Hiermee lijkt de voorgenomen regeling overbodig, zeker ten aanzien van de beschermde soorten. De samenhang van dit voorstel tot de natuurwetgeving wordt helaas niet toegelicht. Dient een initiatiefnemer maatregelen te treffen zowel op grond van het omgevingsplan als in het kader van de vergunning? Deze regeling brengt onzekerheid met zich mee zowel voor initiatiefnemers als voor gemeenten die de instructieregels moeten uitvoeren. In dit verband merken we op dat uit de toelichting van het artikel blijkt dat het doel is om voor de mitigerende maatregelen en monitoring het bouwstenendocument van het NP RES toe te passen. In dat document wordt echter ook juist verwezen naar toepassing in het kader van vergunningverlening of ontheffing van natuurwetgeving. Verankering in het omgevingsplan lijkt daarom niet te passen in de systematiek van het NP RES. Tot slot missen we een draagkrachtige motivering ten aanzien van de monitoring. Wat is het doel van de monitoring? Welk bevoegd gezag gaat de uitkomsten van de monitoring evalueren (gemeente of provincie) en met welke frequentie? Heeft de Faunabeheereenheid een rol hierbij?	
	ZO-0011	[2/2] Onduidelijkheid Naast onze twijfels aan de noodzaak van deze regeling, vinden wij het ook onduidelijk of het betrekking heeft op de realisatie- en/of gebruiksfase van windturbines. In de toelichting wordt het voorkomen van faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten als doel benoemd. Kunnen we hiervan afleiden dat de bepaling alleen ziet op het plaatsen van windturbines en niet op het gebruik (beheerfase van een project)? Lastenverzwaring De voorgenomen mitigatie- en monitoringsplicht zal tot aanzienlijke lastenverzwaring leiden in de eerste instantie voor initiatiefnemers. Dit geldt met name bij de onbeschermde soorten. Ook voor algemene diersoorten wordt verplicht om mitigerende maatregelen te treffen. Bij deze soorten valt het echter te betwijfelen of de extra kosten redelijkerwijs in verhouding staan tot de voorgenomen extra bescherming. Ook gemeenten, die op de naleving van het omgevingsplan moeten toezien, worden met een nieuwe taak geconfronteerd. Dit betekent dus ook lastenverzwaring voor gemeenten. Wij missen ook een onderbouwing van de redelijkheid van deze lastenverzwaring. Risico's voor gemeenten Vanwege de extra lasten, onduidelijkheid en gebrekkige motivering verwachten wij veel extra beroepsprocedures. Het is goed voorstelbaar dat zonder draagkrachtige motivering de regel in het omgevingsplan in een procedure geen stand houdt. Graag vragen wij uw aandacht voor dit gevolg dat het risico van de gemeente wordt. Verzoek Graag verzoeken wij u om in uw besluitvorming onze zorgen te betrekken. Wij vrezen dat deze regeling de lasten voor initiatiefnemers en gemeenten verzwaart. Ook achten wij de toegevoegde waarde van deze regeling (zeker voor de beschermde soorten) gering, terwijl het veel onzekerheid en onduidelijkheid oproept. Daarom heeft ook onze voorkeur om deze regeling in deze vorm niet in te voeren. Graag zijn we bereid om mee te denken over alternatieven die zowel tegemoetkomen aan de gesignaleerde zorgen van natuurorganisatie als van gemeenten.	Zie het antwoord bij ZO-0011.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0007	ZO-0012	Begrip elektriciteitsaansluiting Wij verzoeken u te verduidelijken wat u verstaat onder elektriciteitsaansluiting. Dit kan namelijk op meerdere manieren uitgelegd worden. Gaat elektriciteitsaansluiting bijvoorbeeld om het maximale vermogen dat een elektriciteitsaansluiting van een functie aan kan? Of gaat het om het gecontracteerde transportvermogen, veelal uitgelegd als de capaciteit die door datacentra wordt gecontracteerd en die beschikbaar gesteld is op het distributienet? En als elektriciteitsaansluiting inderdaad moet worden gezien als gecontracteerd transportvermogen, gaat het dan om het vermogen dat als eindbeeld wordt gecontracteerd of wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen? Omdat datacentra vaak groeien door de jaren heen zit er tussen wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen en het eindbeeld vaak een groot verschil, zeker in de opstartfase van een datacentrum. Onlangs publiceerde de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van hyperscale datacentra. Daarin wordt onder meer in de begripsomschrijving voor hyperscale datacentrum in artikel 2.15.1 aanhef en onder a gesproken over elektrisch aansluitvermogen. Wij vragen u om aan te geven waarom u geen aansluiting heeft gezocht bij elektrisch aansluitvermogen maar kiest voor het gebruik van elektriciteitsaansluiting. Eenheid voor de elektriciteitsaansluiting Wij vragen ons af waarom in deze artikelen uitgegaan wordt van de eenheid MV voor de elektriciteitsaansluiting. Dit terwijl in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 juist wordt uitgegaan van de eenheid megavoltampère (MVA). Ook het datacenterbeleid van de gemeente Haarlemmermeer gaat overigens uit van de eenheid MVA. Het is van groot belang dat het bepalen van de omvang van de elektriciteitsaansluiting van datacenters zoveel mogelijk op eenzelfde wijze gebeurd. Daarom verzoeken wij u om op eenduidige wijze de eenheid voor elektriciteitsaansluiting in uw datacenterstrategie en de voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 op te nemen. Als u een andere eenheid kiest dan MVA verzoeken wij u ook om aan te geven wat het verschil is tussen de door u gekozen eenheid en de eenheid MVA die u in uw datacenterstrategie heeft benoemd. In het hiervoor al benoemde ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van datacenters gaat de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening uit van megawatt (MW). Wij verzoeken u om aan te geven waarom u niet aansluit bij de eenheid die de minister hanteert in het ontwerpbesluit. Zoals hiervoor benoemd, hechten wij belang aan een eenduidige omgang met datacenters. Daar kan eenduidigheid in regels van de diverse overheidslagen aan bijdragen. Begrip MV Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder MV. Dit om in geval van een toetsing aan de Omgevingsverordening NH2022 op een juiste wijze te kunnen bepalen of er sprake is van een elektriciteitsaansluiting van meer of minder dan 5 MV.	Begrip elektriciteitsaansluiting: Wij nemen uw suggestie over om aan te sluiten bij het begrip elektrisch aansluitvermogen zoals opgenomen in de AMvB hyperscale datacentra. Eenheid elektriciteitsaansluiting: dit passen we aan naar het MVA.
	ZO-0013	6.32b Begrip nieuw datacenter Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder een nieuw datacenter. Oftewel, wanneer is een datacenter nieuw? Ook vragen wij u om te verduidelijken of het mogelijk is dat een uitbreiding van een al bestaand datacenter valt onder wat u verstaat onder een nieuw datacenter. De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein Zoals benoemd in tabel 1 op pagina 5 van de	Begrip nieuw datacenter: wij breiden de omschrijving uit naar zowel nieuwe als bestaande datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Locatie: indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie (ruimtelijk) onaanvaardbaar vindt, volgen wij als provincie deze gemeente. Als een gemeente niet mee wil werken aan een initiatief, dan geeft dit artikel op

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 komt er een regel in de Omgevingsverordening te weten: Locatiekeuze door aanwijzen van bedrijventerreinen in Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon en verbod op vestiging van datacenters daarbuiten. In de nu voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 staat in artikel 6.32b, eerste lid, sub a vermeld: De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein. Wij geven u bij deze aan dat de gemeetraad van Haarlemmermeer in beleid heeft vastgelegd dat het niet gewenst is om een nieuw datacenter of een uitbreiding van een bestaand datacenter grenzend aan een bedrijventerrein te realiseren in Haarlemmermeer. Hier is ook meermaals het gesprek over gevoerd met onder andere de provincie Noord-Holland. Daarom verzoeken wij u om aan te geven dat u met voornoemd artikel op geen enkele wijze probeert aan te geven dat het realiseren van een nieuw datacenter of de uitbreiding van een bestaand datacenter op locaties in Haarlemmermeer kan plaatsvinden die de gemeente als ruimtelijk onaanvaardbaar ziet, te weten niet op specifiek daarvoor aangewezen bedrijventerreinen.	geen enkele wijze aan dat realisatie plaats kan vinden. In de toelichting op dit artikel zullen we dit punt nog eens onderstrepen.
	ZO-0014	Reactie op beleidsinhoudelijke aanpassingen punt 12: Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform deOVNH2022 (na herziening). Wij vinden dit een extra en onnodige stap. Wij vinden dat we die afweging als gemeente zelf kunnen maken. Ons beleid commerciële voorzieningen is strikt en in de lijn van het provinciaal beleid. Zo vragen wij ook een ruimtelijke onderbouwing bij dergelijke ontwikkelingen en we willen zelf ook onze winkelgebieden concentreren en behouden. Ook willen we juist op de werklocaties meer functiemenging, voor zover dat past binnen het beleid. Wij willen u dan ook vragen deze aanpassing niet door te voeren.	De Omgevingsverordening sluit de ontwikkeling van solitaire vestigingen uit, tenzij deze goed onderbouwd zijn. Advisering van de adviescommissie kan dan als onderbouwing dienen. De huidige grens voor advisering ligt op 1500 wvo, terwijl er in de praktijk regelmatig sprake is van mogelijke ontwikkelingen net onder 1500 wvo. Met de voorgenomen wijziging om de adviescommissie te laten adviseren over solitaire vestigingen vanaf 500 wvo, ondersteunt de provincie gemeenten bij de advisering over deze vaak onwenselijke ontwikkelingen. Met name kleinere gemeenten, die vaker te kampen hebben met een tekort aan capaciteit of expertise, zullen baat hebben bij de onpartijdige en onafhankelijke expertise van de commissie. Wij gaan daarom niet mee in uw verzoek om deze wijziging niet door te voeren.
ZW-0008	ZO-0015	Het begrip bedrijfswoning gedefinieerd in de bijlage van de Omgevingsverordening beperkt het werkingsbereik van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling uit de Omgevingsverordening in ernstige mate. Veel woningen die nu als bedrijfswoning bewoont worden en gelegen zijn in het landelijk gebied voldoen namelijk niet aan de uitleg die de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State geeft aan dit begrip. Ik verwijs naar onder meer de uitspraak van de afdeling van 27 oktober 2021, no. 202005952/1/R1. Hieruit blijkt dat pas aan het noodzakelijkheidscriterium uit de definitie van bedrijfswoning is voldaan als de bedrijfsprocessen ter plaatse zoveel tijd en aandacht op eisen, dat op grond daarvan een redelijk belang om op het perceel te wonen aanwezig moet worden geacht. Constante toezicht op het bedrijfsproces is volgens de uitspraak noodzakelijk. Bij het bloembollenbedrijf in kwestie was hier geen sprake van, waardoor de bedrijfswoning niet als bedrijfswoning aangemerkt kon worden. Uit jurisprudentie blijkt verder dat de toegenomen mogelijkheden om op een andere wijze toezicht te kunnen houden, bv. d.m.v. camera's, kan betekenen dat een bedrijfswoning niet meer noodzakelijk is (zie uitspraak van de Afdeling van 12 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1005). Vanwege deze jurisprudentie en de wijze waarop het begrip bedrijfswoning in de Omgevingsverordening is gedefinieerd kunnen slechts een heel klein deel van de bedrijven die nu gevestigd zijn in het landelijk gebied, bij bedrijfsbeëindiging gebruik maken van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling.	Wij zijn ons bewust van de afnemende noodzaak voor nieuwe bedrijfswoningen. De term bedrijfswoning wordt in de OV NH2022 gebruikt voor door gemeenten al eerder bestemde bedrijfswoningen die worden getransformeerd. In die betekenis is deze term goed bruikbaar. Het ook meetellen van verharding bij de sloopeis nemen wij niet over. Verharding is ruimtelijk wezenlijk anders dan bebouwing.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Verzocht wordt om de eis dat bij kleinschalige woningbouwontwikkeling te schrappen. Daarbij wordt in herinnerring gebracht dat de vergelijkbare regeling uit de PRV opgenomen in artikel 5c ook niet een dergelijke eis kende. De voorwaarde dat 1500 m2 bebouwing moet worden gesloopt om een extra woning toe te staan, ziet onterecht niet op verharding van gronden. Die verharding, vaak bestaande uit betonplaten, levert, ook omdat hierop (bedrijfsmatige) opslag wordt gepleegd een aantasting van de landschappelijke kwaliteiten op en een bedrijf zou naast de prikkel om bebouwing te slopen ook een prikkel moeten krijgen om de verhardingen te verwijderen. Die prikkel ontbreekt momenteel onterecht.	
ZW-0009	ZO-0016	[1/2] verzoek: 1. Wij willen uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35), hierna "Datacenter Diemen" te noemen in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Toelichting punt 1 1.1 De ontwikkeling van Datacenter Diemen loopt als sinds 2017. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door Datacenter Diemen ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2 In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles om gezamenlijk tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 1.3 Datacenter Diemen heeft in samenwerking met Vattenfall de technische en contractuele uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Hierbij is de benutting van de hoogtemperatuur restwarmte een cruciaal element geworden van de ontwikkeling. 1.4 Deze hoogtemperatuur restwarmte is voor Vattenfall van cruciaal belang voor de verduurzaming van het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere. Door het benutten van de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een significante hoeveelheid gas besparen en daarmee CO2-emissies reduceren. 1.5 Het belang van datacenter restwarmte in de verduurzaming van het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is in 2019 ook vastgelegd in het Convenant voor de verduurzaming van de Diemen stadswarmtecentrale, welke is overeengekomen door de provincie Noord Holland, Vattenfall en de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere (Bijlage 1). 1.6 In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022- 2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MVa en een bvo groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 1.7 In de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven in andere gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is	Zie ook onze reactie op ZO-0006: In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een van deze lopende initiatieven (p. 17): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Dit betreffen de gemeente Diemen, hier is een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 1.8 Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen, onder de naam Datacenter Vattenfall, benoemd als lopend initiatief: [zie afbeelding in document] 1.9 In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven.	
	ZO-0017	[2/2] Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaan wij ervan uit dat dit op een misverstand berust. 1.10 Wij verzoeken u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 alsnog expliciet ruimte te bieden voor de doorgang van de ontwikkeling van Datacenter Diemen. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het initiatief van Datacenter Diemen (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (zie artikel 6.32b, tweede lid, van de ontwerpregels). Verzoek 2. Wij willen uw college verzoeken om met ons in gesprek te gaan voor het selecteren van de gebieden waar datacenters, met een vermogen van meer dan 5MVa en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2, zich mogen vestigen zodat rekening gehouden kan worden met de mogelijkheid om datacenter restwarmte kosteneffectief te benutten in de bestaande stadswarmtenetten. 2. Toelichting punt 2. 2.1 Het op een betaalbare en betrouwbare wijze verduurzamen van het warmtenet van Amsterdam, Diemen en Almere is een grote opgave. Om dit te halen zijn op grote schaal nieuwe betaalbare en duurzame warmtebronnen nodig. 2.2 Vattenfall heeft een inventarisatie gemaakt van de mogelijke duurzame warmtebronnen voor het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere en heeft dit vertaald naar een CO2 roadmap (Bijlage 2). Datacenter restwarmte is een cruciale warmtebron in deze CO2 roadmap welke het hele jaar door duurzame warmte kan leveren. 2.3 De weg naar een CO2 vrije warmte voor het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is ook vastgelegd in het Convenant dat in 2019 is afgesloten met de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere, Vattenfall, en de provincie Noord Holland. Ook hierin staat restwarmte van datacenters opgenomen als duurzame warmtebron. 2.4 Een randvoorwaarde om datacenter restwarmte grootschalig te kunnen benutten als warmtebron, is dat datacenters moeten vestigen nabij de grote primaire leidingen, en idealiter nabij de warmte productielocaties, van warmtenetten. Alleen in de grotere primaire leidingen van het warmtenet kunnen de grote hoeveelheden restwarmte die vrij komen bij grote datacenters worden benut.	Verzoek 2: Conform onze datacenterstrategie kan een nieuw datacenter of een uitbreiding van een datacenter (m.u.v. lopende initiatieven zoals opgenomen in de datacenterstrategie) alleen plaatsvinden in de gemeenten Hollands Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		2.5 Voor de huidige geselecteerde vestigingslocaties in de eerste herziening OVNH2022 (industrieterreinen van Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon) is het daarom opmerkelijk dat precies de productielocatie van het stadswarmtenet Amsterdam Zuid-Oost en Almere, gelegen in Diemen, buiten het gebied valt waar datacenters zich mogen vestigen, zie overzicht hieronder (Ruimtelijkeplannen.nl) 2.6 Onze productielocatie in Diemen is een uitstekend voorbeeld van vestigingslocatie voor Datacenters waar de restwarmte ook daadwerkelijk kan worden benut aangezien het hoofdzakelijk aan drie elementen voldoet: 2.6.1 Het datacenter wordt gevestigd op een industrieel terrein waardoor geen overlast is voor de omgeving 2.6.2 Het datacenter wordt aangesloten op het hoogspanningsnet waardoor er geen sprake is van negatieve invloed op het congestieprobleem op het middenspanningsnet. 2.6.3 Het datacenter ligt nabij de transportleidingen en productie eenheden van het warmtenet waardoor op een kosten effectieve manier de restwarmte kan worden benut in het bestaande stadswarmtenet. 2.7 Wij verzoeken om het gesprek aan te gaan over de locaties waar nieuw te ontwikkelen datacenters zich mogen vestigen om gezamenlijk locaties te identificeren waarbij de restwarmte op een kosteneffectieve manier nuttig kan worden ingezet en daarmee kan bijdragen aan het uitfaseren van aardgas en het behalen van de klimaatdoelen.	
ZW-0010	ZO-0018	1/2 Met deze brief sturen wij u de zienswijze van LTO Noord, mede namens KAVB en HAJK , op de voorgestelde nieuwe verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied. Korte samenvatting inhoud Volgend jaar treedt een nieuwe regionale verdringingsreeks in werking. Hierin staat hoe het zoet water uit het IJsselmeergebied bij extreme droogte wordt verdeeld. Volgens de toelichting bij de nieuwe verdringingsreeks bleek tijdens de droge zomer van 2018 dat de huidige regionale verdringingsreeks voor het IJsselmeergebied uit 2009 niet meer volledig voldoet. Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen hebben rondom het IJsselmeergebied nieuwe afspraken over de verdeling gemaakt. Hierover is overlegd met vertegenwoordigers van belangrijke gebruikers van het zoete water. De afspraken zijn in februari vastgelegd in een bestuursovereenkomst Waterverdeling IJsselmeergebied. De hoofdlijn is dat in situaties van extreem watertekort het beschikbare water iets anders wordt verdeeld. Korte samenvatting proces De nieuwe regionale verdringingsreeks treedt naar verwachting in werking voor het droogteseizoen van 2023 (op 1 januari 2023). Afgesproken is dat de reeks dan is opgenomen in alle omgevingsverordeningen van de provincies rond het IJsselmeer. Voor de vaststelling van de verdringingsreeks in Noord-Holland ligt de herziene omgevingsverordening met de nieuwe verdringingsreeks ter visie van 22 augustus tot en met 3 oktober. Provinciale Staten stellen de herziening van de verordening naar verwachting in december 2022 vast. Na het opnemen van de verdringingsreeks in de provinciale verordening, heeft het hoogheemraadschap de wettelijke taak het zoete water te verdelen. Daarom moet in 2023 ook de strategie waterverdeling uit 2018 van het hoogheemraadschap worden herzien. De komende maanden krijgen we meer zicht op wat dat voor het gebied van Hollands Noorderkwartier gaat betekenen. Kapitaalintensieve gewassen in de voorgestelde verdringingsreeks Ontleend aan de toelichtende stukken bij de brief van de provincie geven wij hierbij de voorgestelde verdringingsreeks weer: [ZIE AFBEELDING IN DOCUMENT]	Dank voor uw zienswijze. Hieronder schetsen we meer context over de achtergrond van categorie 3.2. Vervolgens gaan we op uw zienswijzen en overige vragen in. De droogte van 2018 was aanleiding om de onduidelijkheid omtrent categorie 3.2 nader te bekijken. De verschillende beheergebieden rondom het IJsselmeergebied interpreteerden namelijk op verschillende wijze de invulling van deze categorie. Met het opstellen van de 'bestuursovereenkomst waterverdeling regio IJsselmeergebied' is in 2021 samen met juristen en koepels van LTO gekeken naar de invulling van deze categorie. Het gaat in dit geval om voorkomen van grote schades, zoals o.a. faillissementen, met een geringe hoeveelheid water van kortstondige duur. In de zomer van 2018 is tijdens de uitwerking van de verdringingsreeks bij HHNK, die resulteerde in de huidige 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, voor categorie 3.2 alleen het component kapitaalintensief meegenomen voor een afweging in de waterverdeling. Echter moeten volgens de wet binnen deze categorie 3.2 naast economische schade ook de randvoorwaarden 1) maatschappelijke schade, 2) tijdelijke gift en 3) een geringe gift meegewogen worden bij de verdeling van het water in categorie 3.2. De definitie van Categorie 3.2 heeft in de regio IJsselmeergebied tot veel discussie geleid en is ook landelijk onderwerp van gesprek. De LTO vertegenwoordiging gaf bij het opstellen van de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied aan dat het moeilijk is om voor categorie 3.2 specifieke gewassen aan te wijzen, omdat in elk gebied de eerder genoemde 4 randvoorwaarden (economische schade, maatschappelijke schade, tijdelijke gift en geringe gift) anders uitvallen. Daarom is voor elk beheergebied een reservering van 30% van de

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Het gaat ons met name om categorie 3.2, tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen. Uit de ontwerpverordening ontlenen we de volgende tekst: Deze subcategorie betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp). - De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.	totale watervraag voor de akkerbouw gekozen. Dit is een percentage die niet te laag is gekozen, zodat er voldoende ruimte blijft om de noodzakelijke schades te beperken. Echter is de verwachting dat als voldaan wordt aan de 4 randvoorwaarden van categorie 3.2 niet de volledige 30% aangesproken zal worden. Ook zijn via verschillende beleidslijnen afspraken gemaakt om waterbesparende en zelfvoorzienende maatregelen te treffen waardoor de watervraag in categorie 3.2 zou afnemen. Met deze twee in het achterhoofd houdend is de intentie opgeschreven om bij evaluatie het percentage reservering naar beneden bij te stellen. Uiteraard zal uit de evaluatie moeten blijken wat mogelijk is. ANTWOORD GAAT VERDER BIJ AN-0019
	ZO-0019	2/2 Zienswijze tegen de intentie om de reservering te verminderen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. In die zin is het op zich te waarderen dat er een speciale reservering is gedaan voor kapitaalintensieve gewassen. Onze zienswijze richt zich nu eerst op de genoemde intentie (laatste zin van het cursief gestelde) in de laatste zin: …De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen (einde citaat). Hiervoor ontbreekt een motivering, de afweging hierachter wordt niet gegeven. Het voorgenomen besluit ontbeert daarmee een grondslag, is vooringenomen en is in strijd met beginselen van behoorlijk bestuur. Hier wordt immers een intentie geuit in een bepaalde richting, terwijl de bestuursovereenkomst nog rept over onderzoek naar de subcategorie. Het in de bestuursovereenkomst bedoelde onderzoek hangt 'in de lucht' want nergens wordt gespecificeerd wat daarmee precies bedoeld wordt, hoe dit aangepakt gaat worden en door wie en met welke opdracht. De intentie tot substantiële vermindering staat haaks op de reservering. Dit maakt deze zin innerlijk tegenstrijdig. Wat met de ene hand wordt gegeven wordt gelijk weer afgenomen, en dat wringt, mede gelet op hetgeen hieronder wordt gegeven aan argumenten en feiten onder 2 en 3. Zienswijze op voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. Denk hierbij onder meer aan uien, vollegrondsgroenten, fruit en bollen. De subcategorie 3.2 betreft gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden	Voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen: Wij waarderen dat u meedenkt over wat voor u een gewenste wijze is om aan de invulling van categorie 3.2 te voldoen. Deze wijze van toepassing van de 4 randvoorwaarden binnen categorie 3.2 is namelijk voor alle waterbeheerders in Nederland een puzzel. De methodiek voor een economische afweging die in 2018 ontwikkeld is en die geleid heeft tot de 'Strategie waterverdeling HHNK' is nog steeds valide, maar omvat een select deel van het antwoord op de invulling van categorie 3.2. Omdat nu óók invulling gegeven moet worden aan de drie andere randvoorwaarden; maatschappelijke schade voorkomen, tijdelijke gift en geringe gift moet naast de methodiek voor een economische afweging deze uitgebreid worden met de andere voorwaarden. Daarom wordt volgend jaar de 'Strategie waterverdeling HHNK' geactualiseerd. Na vaststelling van de regionale verdringingsreeks door de Provincie kan HHNK hiermee starten en u daarover informeren. Overige vragen: Het klopt dat er continu nieuwe inzichten ontstaan binnen het thema waterbeschikbaarheid. Niet alleen over watervraag, maar ook over waterbesparende maatregelen, wateraanvoer en waterkwaliteit. De continu veranderende inzichten vragen dat er telkens wordt geactualiseerd. Zonder onderschrijving en vaststelling van deze nieuwe regionale verdringingsreeks is het in tijden van crisis lastig positie te werven voor voldoende water voor de gebruikers in Noord-Holland. Zoals u aangaf in uw brief kent Noord-Holland boven

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Het is ons niet duidelijk op welke gewassen hier gedoeld wordt. Graag zien we hierop een nadere toelichting. In onze ogen zouden alle kapitaalintensieve gewassen onder deze subcategorie dienen te vallen. Wij zien graag dat hierbij de lijst 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, registratienummer 18.261834 (documentregistratienummer van HHNK) wordt gebruikt. Voorts willen wij u vragen om uiterste terughoudendheid om nu de verdringingsreeks te wijzigen. Zo zijn er grote vragen rond waterbeschikbaarheid van nieuwe watervragers (datacenters die aanmerkelijk meer water gebruiken dan eerder door deze partijen is aangegeven) en kunnen er de komende jaren landelijk nieuwe waterverdelingen worden afgesproken met directe invloed op het onderhavige gebied in Noord- Holland. Het is juist om al deze ontwikkelingen eerst in kaart te brengen alvorens de verdeling te veranderen. Wij voorzien grote problemen met de handhaving van de verdringingsreeks. Graag vernemen wij bij welke organisatie de handhavingsplicht ligt en op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. Tot slot willen we graag checken of in Noord-Holland deze verdringingsreeks ook geldt voor het beregenen vanuit bronnen en ondergrondse zoetwaterbellen, al dan niet zelf aangelegd.	het Noordzeekanaal relatief veel kapitaalintensieve gewassen waarvoor we met deze regionale verdringingsreeks een belangrijke positie hebben om daarvoor water te kunnen aanvoeren. De handhavingsplicht is afhankelijk van het type maatregel en daardoor ook bij verschillende instanties belegd. Zo ligt handhaving op het schutten bij de provincie en handhaving op beregeningsverboden bij het waterschap. Het is aan elke partij om aan die invulling vorm te geven. Deze regionale verdringingsreeks is uitgewerkt voor het watersysteem dat gevoed wordt door water uit het IJsselmeer, Markermeer en de Veluwerandmeren (ook wel het IJsselmeergebied), ofwel het oppervlaktewater van HHNK. Grondwater en zelf aangelegde bronnen zijn daar geen onderdeel van. U heeft misschien gemerkt dat bij andere waterschappen wel beregeningsverboden uit grondwater zijn afgekondigd. Dit gaat op eigen initiatief van de provincie en het waterschap op basis van een belangenafweging. In het gebied Noord-Holland boven het Noordzeekanaal speelt dat niet.
ZW-0011	ZO-0020	2.1. Het ontwerp wijst in de provincie Noord-Holland twee werkingsgebieden aan: 1) het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan'; en 2) het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten'. Een datacenter is gedefinieerd als: nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV" (cumulatieve criteria) (art. 6.32a). 2.2. Het ontwerp bevat daartoe een Omgevingswet instrument, te weten het opnemen van een instructieregel in de Omgevingsverordening (art. 2.22 juncto 2.23 0w). Met een dergelijke instructieregel kunnen Provinciale Staten met behulp van de Omgevingsverordening aan de gemeenteraad door middel van een algemene regel aangegeven hoe de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan) moet worden uitgeoefend. Provinciaal belang 2.3. De mogelijkheid tot het opnemen van een instructieregel is enkel mogelijk als sprake is van een provinciaal belang (art. 2.3, lid 2 0w).1. De in art. 6.32b voorgestelde voorwaarden, bevatten aspecten die (in ieder geval (groten)deels) decentraal (enkel door de gemeente) lijken te kunnen worden bepaald: te weten het opstellen van een stedenbouwkundig en/of beeldkwaliteitsplan (welstand), als ook het bouwvolume, de inrichting van de ruimte, het stellen van eisen aan energie(besparing) en water(verbruik) en lichthinder. Goodman merkt op dat het uitgangspunt van de Omgevingswet "decentraal tenzij" is. Dit betekent dat in beginsel gemeenten bevoegd zijn om regels op te stellen, tenzij er een overkoepelend (in dit geval: provinciaal) belang is. Goodman vraagt dan ook bij de vaststelling van de Omgevingsverordening uw aandacht voor de inhoud van de vestigingsvoorwaarden. Termijn opvolging instructieregel onduidelijk 2.4. Het ontwerp bevat (vooralsnog) geen termijn waarop de gemeenteraden opvolging zouden moeten geven aan de instructieregel (na vaststelling). Dit geeft onzekerheid over het moment waarop dit kader daadwerkelijk in werking treedt en de mogelijkheid van een datacenter wegbestemd wordt, dan wel slechts onder voorwaarden mogelijk is. Dit zou	Juist door in overleg te treden met gemeenten over de nadere invulling van de vestigingsvoorwaarden onderschrijft de provincie het uitgangspunt van de Omgevingswet 'decentraal tenzij' en wordt tegelijkertijd gestreefd naar een gelijk speelveld voor de datacentersector. Aan dit proces verbinden wij geen termijn omdat zorgvuldigheid en inspelen op snel veranderende technische mogelijkheden hierbij leidend zijn. Nieuw datacenter: wij verbreden de omschrijving in art. 6.32a (toepassingsbereik) naar nieuwe en uitbreidingen van bestaande datacenters.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		kunnen worden ondervangen door (o.g.v. art. 2.23, lid 4 0w) een aanvullende termijn te verbinden aan de uitvoering ervan en Goodman verzoekt u dit te betrekken bij de vaststelling van de Omgevingsverordening. Nieuw datacenter 2.5. Ook vraagt Goodman uw aandacht voor de invulling van wat verstaan kan worden onder 'nieuwe datacenters' versus een bestaand datacenter. Het ontwerp maakt niet duidelijk waaraan een "nieuw" datacenter wordt gekoppeld (vergunningverlening). Goodman meent dat verduidelijking kan worden aangebracht door tot uitdrukking te brengen dat het kader geen betrekking heeft op bestaande (te weten vergunde) datacenters, op bestaande datacenters waarvoor reeds een vergunningaanvraag tot uitbreiding daarvan is ingediend alsook op nieuwe datacenters waarvoor een vergunningaanvraag is ingediend, in beide situaties voordat de Omgevingsverordening definitief is.	
	ZO-0021	Onderbouwing aanwijzing gebieden 2.6. Verder lijkt in het ontwerp (als ook de Datacenterstrategie) onderzoek te ontbreken of de gebieden waar clustering van datacenters (onder voorwaarden) wordt toegestaan daadwerkelijk kunnen voorzien in voldoende water, elektriciteit en capaciteit. Goodman meent dat in de onderbouwing rekening gehouden zou moeten worden met of in die gebieden daadwerkelijk plaats is voor datacenters, mede gelet op het evenredigheidsvereiste. In de uitvoering van de Omgevingsverordening verwacht Goodman dat de resterende mogelijkheden die er nog zijn in de gemeenten Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer nog maar zeer beperkt zijn. De Omgevingsverordening lijkt daarmee de facto een algeheel verbod op datacenters te kunnen behelsen. In dit kader merkt Goodman op dat een kader gesteld moet worden gesteld dat - gelet op de benodigde capaciteit - nog wel ruimte laat in de naburige gemeenten van Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer voor nieuwe datacenters. Dit geldt temeer nu ook in het licht van een inbreuk op de vrijheid van vestiging van diensten grond van de Dienstenrichtlijn, een nadere onderbouwing verdient. Ontheffing 2.7. Tot slot verzoekt Goodman u om te overwegen om een ontheffingsmogelijkheid op te nemen in de Omgevingsverordening. Het ontwerp bevat namelijk niet de mogelijkheid om ontheffing te verlenen van de instructieregel. Op grond van art. 2.32 0w is het mogelijk voor Provinciale Staten om in de Omgevingsverordening de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten op te nemen om ontheffing te verlenen van de instructieregel op verzoek van de gemeenteraad of het College van Burgemeester en wethouders. Dit geeft enige flexibiliteit voor bestuursorganen en indirect initiatiefnemers om toch toestemming te krijgen, temeer nu de regeling een verstrekkend karakter heeft. 3. Conclusie 3.1. Goodman verzoekt u om het voorgaande te betrekken in uw afweging tot vaststelling van de Omgevingsverordening. Voor een eventuele gewenste toelichting zijn wij graag beschikbaar.	Onderbouwing aanwijzing gebieden: de Omgevingsverordening heeft geen algeheel verbod maar maakt de ontwikkeling van datacenters op een beperkt aantal plaatsen onder voorwaarden mogelijk. Daarnaast verwijzen wij naar bijlage 2 van onze datacenterstrategie (dienstenrichtlijn) waarin de drie criteria worden gemotiveerd. Ontheffing: deze suggestie nemen wij niet over. Een dergelijke ontheffing achten wij niet passend bij de datacenterstrategie. De Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen. In artikel 6.11 van deze Omgevingsverordening NH2022 is bovendien voorzien van de ontheffingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet. De reikwijdte van deze ontheffingsbevoegdheid is conform de wet beperkt tot situaties waar sprake is van onevenredige belemmering van het gemeentelijke beleid.

Bijlage 1

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
2.12	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van een faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; en d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren; werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit bij haar vergaderingen aanwezig te zijn en hen te adviseren: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Toelichting 2.12	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Gezien de uitleg van de staatssecretaris in de Memorie van Antwoord van 26 oktober 2015 (EK, 2015- 2016, 33 348,	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	D, op pagina 40-41), beschouwen wij organisaties die 'de belangen van de natuur of dieren behartigen' niet als 'maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties'. Om toch te bevorderen dat organisaties die de belangen van dieren behartigen in de mogelijkheid worden gesteld advies te leveren aan het bestuur van een faunabeheereenheid is op grond van artikel 3.12, tweede lid en artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming in het derde artikellid bepaald dat een faunabeheereenheid in ieder geval de drie in het artikellid genoemde organisaties uitnodigt aanwezig te zijn bij haar vergaderingen, en hen te adviseren. Deze organisaties kunnen een belangrijke bijdrage leveren als het gaat om bijvoorbeeld innovaties op het gebied van de inzet van preventieve middelen. De in het derde artikellid genoemde organisaties hebben nadrukkelijk geen zitting in het bestuur van de betreffende faunabeheereenheid en zodoende maken zij geen deel uit van diens formele besluitvormingsproces.	
4.8	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Bij de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid wordt uitsluitend gebruik gemaakt van het geweer en eventueel een hond zoals genoemd in artikel 3.9 van het Besluit natuurbescherming. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren.	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden; en c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren. 10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.	schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.
Toelichting 4.8	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot-ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. De hond mag uitsluitend worden gebruikt voor het apporteren van de geschoten dieren en mag niet als dodingsmiddel worden ingezet. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.	aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot- ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. Bij de uitvoering van directe schadebestrijding is het mogelijk dat ganzen ziek worden geschoten. Om deze gewonde ganzen uit hun lijden te kunnen verlossen mogen alleen het geweer of, -slag, -snij en steekwapens gebruikt worden. Andere middelen of methoden zijn niet toegestaan. De inzet van -slag, -snij en steekwapens is dus een noodmaatregel die toegepast kan worden wanneer het geweer, omwille van de veiligheid, niet kan worden gebruikt om in nood verkerende dieren te doden. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.
Toelichting 2.16	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau.	waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau. Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.
Toelichting 4.16	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor ompensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.
4.47	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.
4.49	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1.Het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten geldt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven;

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.	d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.
4.89	**Artikel 4.89 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Hilversum** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Hilversum. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden steeds moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Lid 1 van dit artikel is niet van toepassing op woningbouwplan Ter Sype in de gemeente Wijdemeren, voor zover dat gelegen is buiten de 48 dB(A) Lden-contour. 4. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-	**Artikel 4.89** **(vervallen)**

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	contour, voor zover dit buiten het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	
4.93	**Artikel 4.93 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Texel** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Texel. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het derde lid, onder b van het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-contour, voor zover dit buiten het aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.93 (vervallen)**
4.97	**Artikel 4.97 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden** 1.Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden. 2.Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het aanvullend beperkingengebied geen aanvullende beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.97 (vervallen)**
6.5	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel. 3. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.
6.9	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of het agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.	wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 7. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.9	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. Lid 1	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan, indien gebruik kan worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen mogelijkheden. Lid 1 Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden. Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 In het tweede lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 4 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.	Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 7

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.
6.10	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het bepaalde eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid.	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 6. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 7. In aanvulling op het vierde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 8. Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 9. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid en aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.10	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Zo is het denkbaar dat een voormalig agrarisch bouwperceel is gelegen in een dorpslint. In dat geval kan naar keuze gebruik worden gemaakt van lid 1 en 2. Hiervoor moet de woningbouw passen in regionale afspraken. Ook lid 3 is een optie, maar dan geldt het maximum van 2 woningen als beperking. Naar analogie zijn ook combinaties met lid 4 en 5 denkbaar. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan indien gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in dit artikel. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In het vierde lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.	dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 5 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 6 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 7 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 8 Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening. Lid 9 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Zij kunnen ook nadere regels stellen aan de toepassing van het achtste lid. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.
6.11	**Artikel 6.11 Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties.	Artikel 6.11 Toepassingsbereik Deze paragraaf gaat over detailhandel.
6.13	**Artikel 6.13 Detailhandel** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is. Als het totaal winkelvloeroppervlak meer dan 1500 m2 bedraagt, geldt dat: i. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en ii. de regionale adviescommissie detailhandel hierover een advies heeft uitgebracht. 2. Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk. 3. Onverminderd het tweede lid, maakt een ruimtelijk plan geen nieuwe solitaire detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden.	Artikel 6.13 (vervallen)
6.13a		**Artikel 6.13a Detailhandel algemeen** 1 Een ruimtelijk plan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een ruimtelijk plan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Toelichting 6.13a		Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) dat de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.13c. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.
6.13b		**Artikel 6.13b Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		2 Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m2 bedraagt, geldt aanvullend dat: a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13b		Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken). Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.
6.13c		**Artikel 6.13c Detailhandel in landelijk gebied** Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13c		Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
6.16a		**Artikel 6.16a Tijdelijke regel transformatie recreatieparken** 1 Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;. 2 Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10, derde Lid. 3 Het ruimtelijk plan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; e. het ruimtelijk plan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 4 Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.3, Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10 , derde Lid en Artikel 6.46, derde Lid. 5 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de toepassing van dit artikel.
Toelichting 6.16a		Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO). Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.
6.1.4a		**Paragraaf 6.1.4a Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen**
6.16b		**Artikel 6.16b Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.
6.16c		**Artikel 6.16c Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien: a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf ; b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving; c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar. 2 In het ruimtelijk plan wordt in de toelichting gemotiveerd dat: a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein.
Toelichting 6.16c		Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
6.19	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten.	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten. 3. In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik: a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en b. ten hoogste vijf jaar duurt.
Toelichting 6.19 lid 3		Lid 3 Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.19 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid. De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als –productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.
Paragraaf 6.1.5a		**Paragraaf 6.1.5a Datacenters**
Toelichting paragraaf 6.1.5a		Deze paragraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
6.21a		**Artikel. 6.21a Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Toelichting 6.21a		De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze paragraaf. Het betreft cumulatieve criteria.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft instructieregels aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
6.21b		**Artikel 6.21b Datacenter clustering** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan' voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Toelichting 6.21b		We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
6.21c		**Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten** 1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting 6.21c		Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
6.27a	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1.Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter, als: a. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.
Toelichting 6.27a	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van een	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten.	van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten. De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie – zowel bij de aanleg als de gebruiksfase – zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document. Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.
Artikel 6.46a		**Artikel 6.46a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen** 1. In aanvulling op artikel 6.46, vierde lid, kan een ruimtelijk plan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied ‘Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen’ tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen; c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het ruimtelijk plan uiterlijk is vastgesteld op 31 december 2027. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels tellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Toelichting 6.46a		Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader nadere regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
6.83	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.	bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
Toelichting 6.83	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. Bij de verdeling van het water krijgt categorie 1 de meeste prioriteit, dan 2, dan 3 en dan 4. Kortom, als sprake is van (dreigend) watertekort, worden de belangen in categorie 4 als eerste gekort. Binnen de categorieën 1 en 2 van de verdringingsreeks geeft het Waterbesluit een prioriteitsvolgorde. Deze categorieën omvatten maatschappelijke belangen. De waterbeheerders zijn verplicht deze prioriteitsvolgorde te volgen. Voor de categorieën 3 en 4 bevat het Waterbesluit geen prioriteitsvolgorde. Voor de belangen binnen deze categorieën is het aan de waterbeheerder om in een concreet geval een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen, waarbij de economische en maatschappelijke schade zo laag mogelijk dient te worden gehouden. Artikel 2.2 van het Waterbesluit biedt de mogelijkheid om voor regionale wateren in een provinciale verordening een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen voor de belangen binnen categorie 3 en categorie 4 in een regionale verdringingsreeks. Nadere prioritering tussen categorie 3 en categorie 4 is niet mogelijk. In Noord-Holland heeft alleen het waterschap Amstel, Gooi en Vecht van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en in artikel 6.83 opgenomen.	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. **Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. *Proceswater* (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen* Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. *Waterkwaliteit in stedelijk gebied* Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. *Beroepsvaart* Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. *Akkerbouw* Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. *Beregening sportvelden* Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. *Grasland* Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik. *Recreatievaart* De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. *Natuur* Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.
NIEUW 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied		**Artikel 6.83a Regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
NIEUW Toelichting 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied	-	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		(economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3) Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terugkomt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerdergenoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals: - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		(Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.
6.86	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig.	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.62	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1.De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2.In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; en d. droogte. 3.De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4.De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1. De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Toelichting 6.62	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen en omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, en droogte). Deze	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde vier risico's komen overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de vier genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling, biodiversiteit en waterkwaliteit. Indien relevant moeten deze effecten worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven. De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.	Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Omgevings-regeling artikel 2.24	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken:	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020);

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.	b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.
Omgevings-regeling - toelichting van artikel 2.24	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de	de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling. <u>Stimuleringsgebied zonne-energie Groene Hoek</u> Op 5 april 2017 heeft het college van de gemeente Haarlemmermeer per brief een verzoek tot stimuleringsgebied aangedragen voor de locatie “Groene Hoek”. Het plan voor een zonnepark op de locatie Groene Hoek, Hoofddorp stamt al uit 2015. In maart 2016 heeft de gemeente omgevingsvergunning verleend voor een ontwikkeling van een zonnepark van 26,5 hectare in dit gebied. Op dat moment was er nog geen formeel provinciaal afwegingskader. Later is de wens ontstaan voor een uitbreiding tot 50 hectare. Groene Hoek ligt in het dynamische deel van de Haarlemmermeer, tussen Schiphol, Rijksweg A4 en Hoofddorp. Vanuit de gemeente Haarlemmermeer is er brede steun voor deze locatie. Onder andere vanwege haar geïsoleerde ligging ten opzichte van ander landelijk gebied; in dezen het gemeentelijk aangewezen agrarisch kerngebied van de Haarlemmermeer. Bovendien past dit initiatief binnen de lokale en regionale ambities voor duurzame energie. De wijze waarop het plan zal worden gerealiseerd voldoet verder - op de hoogte van de opstelling na - aan de randvoorwaarden die de provincie aan zonneparken stelt. Bovendien is het plan onderbouwd met een uitgebreid landschapsplan waarin een goede ruimtelijke inpassing in de omgeving is voorzien. De hoogte van 2 meter is strikt genomen strijdig met het beleid voor zon, maar de initiatiefnemer geeft in het landschapsplan overtuigend aan dat door de specifieke verlaagde ligging van het perceel ten opzichte van de omliggende wegen en bebouwing het met de hoogtebeperking bedoelde effect wél wordt gerealiseerd. Doordat het veld zo’n 40 cm onder straatniveau van de Rijnlanderweg ligt, blijft vanuit de woningen het zicht over het veld op ooghoogte behouden.	belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11208
Extern Zaak ID	1918124
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	10.b
Titel	Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet (VD-64).
Organisatieonderdeel	BEL/OMB

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 november 2022
PS-vergadering	**19 december 2022**

Toelichting

GS stellen de “Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet” in eindconcept vast. Het voornemen om deze wijziging indien nodig door te voeren heeft ter inzage gelegen tezamen met de ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022. Gezien het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de herziening van de Omgevingsverordening NH2020 nu aan PS ter vaststelling aangeboden.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.E.A.A.M. Ooms
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144823
marissa.ooms@noord-holland.nl

Verzenddatum
- 9 NOV. 2022

Kenmerk
1918124 / 1918131

Uw kenmerk

Betreft: Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Als gevolg van de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet ontvangt u deze voordracht naast de voordracht voor vaststelling van de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022. Met de herziening van de Omgevingsverordening NH2020 worden de beleidswijzigingen die zijn opgenomen in de Omgevingsverordening NH2022 verwerkt in de huidige Omgevingsverordening NH2020. Hiermee treden deze beleidswijzingen ondanks uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet toch per 1 januari 2023 in werking.

Wij doen u de suggestie om de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 als eerste te behandelen en het inhoudelijke debat bij dit agendapunt te voeren. Bij de vaststelling van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 kunnen de uitkomsten van het eerdere agendapunt dan worden verwerkt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

4 bijlage(n)

1. Statenvoordracht

2. Wijzigingsbesluit Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

3. Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

4. Wijzigingsbesluit Omgevingsregeling NH2020

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening)

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 19 december 2022, tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 ten behoeve van de tweede herziening.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 november 2022 met kenmerk 1918124/1918192;

Gelet op:

- artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;
- artikelen 3.3, tweede lid en 3.12, negende lid, Wet natuurbescherming;
- artikel 7, tweede lid, Ontgrondingenwet;
- artikelen 8.43 en 8.64 Wet luchtvaart;
- artikel 2.9, tweede lid, Waterwet.

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening NH2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.12 komt te luiden:

Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden

1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd:
a. agrariërs;
b. particuliere grondeigenaren;
c. verenigingen van jagers;
d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en
e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag.
2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid.
3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.

B

Artikel 4.8 wordt als volgt gewijzigd:

Het achtste lid komt te luiden:

8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van:
a. het geweer;
b. honden, niet zijnde lange honden; en

c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.

C

Artikel 4.47 wordt als volgt gewijzigd:

Na “Deze afdeling regelt” wordt ingevoegd:

overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet

D

Artikel 4.49 wordt als volgt gewijzigd:

De aanhef van het eerste lid komt te luiden:

1. Ter plaatse van het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten niet voor de volgende categorieën ontgrondingen:

E

Artikel 4.89 komt te vervallen.

F

Artikel 4.93 komt te vervallen.

G

Artikel 4.97 komt te vervallen.

H

Artikel 6.5 wordt als volgt gewijzigd:

Onder vernummering van lid 2 naar lid 3 wordt een nieuw lid 2 ingevoegd, luidende:

2. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel.

I

Artikel 6.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In lid 2 wordt in de aanhef de zinsnede ‘of van een agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

2. In lid 2 wordt onder a de zinsnede ‘of het agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

3. Na lid 2 wordt onder vernummering van de daaropvolgende leden een nieuw lid 3 ingevoegd, luidende:

> 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
> a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan;
> b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;
> c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en
> d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt.

4. Na lid 5 worden drie nieuwe leden toegevoegd, luidende:

> 6. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.
> 7. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.
> 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toepassing van het zevende lid.

J

Artikel 6.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In lid 3 wordt in de aanhef de zinsnede ‘of van een agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

2. In lid 3 wordt onder a de zinsnede ‘of het agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

3. Na lid 3 wordt onder vernummering van de daaropvolgende leden een nieuw lid 4 ingevoegd, luidende:

> 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
> a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan;
> b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;
> c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en
> d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt.

4. In lid 6 wordt het woord “bepaalde” geschrapt.

5. Na lid 6 worden onder vernummering twee nieuwe leden toegevoegd, luidende:

> 7. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.
> 8. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.

6. Lid 9 komt als volgt te luiden:

> 9. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid en aan de toepassing van het achtste lid.

K

Artikel 6.11 wordt als volgt gewijzigd:

De zinsnede ‘op bedrijventerreinen en kantoorlocaties’ te vervallen.

L

Artikel 6.13 komt te vervallen.

M

Na artikel 6.12 worden nieuwe artikelen toegevoegd, luidende:

Artikel 6.13a Detailhandel algemeen

1. Een ruimtelijk plan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij:
a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en
b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
2. Een ruimtelijk plan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als:
a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en
b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
3. Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.

Artikel 6.13b Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties

1. Een ruimtelijk plan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van:
a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel;
b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit;
c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of
d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.
2. Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m2 bedraagt, geldt aanvullend dat:
a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en
b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

Artikel 6.13c Detailhandel in landelijk gebied

Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij:
a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling;
b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en
c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

N

Na artikel 6.16 worden nieuwe artikelen en een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

Artikel 6.16a Tijdelijke regel transformatie recreatieparken

1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien:
a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en
d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;.
2. Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van artikel 6.10, tweede lid en artikel 6.10, derde lid.
3. Het ruimtelijk plan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien:
a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening;
d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar;
e. het ruimtelijk plan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en
f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

4. Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van artikel 6.3, artikel 6.10, tweede lid en artikel 6.10, derde lid en artikel 6.46, derde lid.
5. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de toepassing van dit artikel.

Paragraaf 6.1.4a Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen

Artikel 6.16b Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.

Artikel 6.16c Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein

1. Een ruimtelijk plan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien:
a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf;
b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving;
c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en
d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar.
2. In het ruimtelijk plan wordt in de toelichting gemotiveerd dat:
a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en
b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein.

O

Aan artikel 6.19 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik:
a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en
b. ten hoogste vijf jaar duurt.

P

Na artikel 6.21 wordt een nieuwe paragraaf en een nieuw artikel ingevoegd, luidend:

Paragraaf 6.1.5a Datacenters

Artikel. 6.21a Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

Artikel 6.21b Datacenter clustering

1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als:
a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en
b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.
2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op:
a. de impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken;
b. multifunctioneel ruimtegebruik;
c. borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan;
d. energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en
e. watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).

Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten

1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.

Q

Artikel 6.27a wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid wordt na onderdeel b een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

R

Na artikel 6.46 wordt een nieuw artikel 6.46a ingevoegd, luidende:

Artikel 6.46a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

1. In aanvulling op artikel 6.46, vierde lid, kan een ruimtelijk plan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien:
a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie;
b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen;
c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en
d. het ruimtelijk plan uiterlijk is vastgesteld op 31 december 2027.
2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels tellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.

S

Artikel 6.62 wordt als volgt gewijzigd:

Het tweede lid komt te luiden:

2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:
a. wateroverlast;
b. overstroming;
c. hitte;

d. watertekort;
e. verzilting; en
f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit.

T

Artikel 6.83 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na “watertekort wordt” ingevoegd “in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV".

2. In het tweede lid wordt na “watertekort wordt” ingevoegd “in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV”

U

Na artikel 6.83 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.83a Regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied

1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
a. het gebruik van industrieel proceswater;
b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.
2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
a. peilhandhaving;
b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw;
c. beregening van gras of maïs;
d. doorspoelen;
e. overige belangen.

V

Artikel 6.86 wordt als volgt gewijzigd:

Na het tweede lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen:
a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren;
b. Stichting De Faunabescherming; en
c. Vogelbescherming Nederland.

Artikel II

Bijlage 12 Artikelsgewijze toelichting, behorende bij de Omgevingsverordening NH2020, wordt als volgt gewijzigd:

A

De toelichting op artikel 2.12 komt als volgt te luiden:

De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen

van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn

bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.

B

De toelichting op artikel 2.16 wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende zin toegevoegd:

> Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.

C

De toelichting op artikel 4.8 komt te luiden:

> Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van

schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken.

Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot- ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht.

Bij de uitvoering van directe schadebestrijding is het mogelijk dat ganzen ziek worden geschoten. Om deze gewonde ganzen uit hun lijden te kunnen verlossen mogen alleen het geweer of, -slag, -snij en steekwapens gebruikt worden. Andere middelen of methoden zijn niet toegestaan. De inzet van -slag, -snij en steekwapens is dus een noodmaatregel die toegepast kan worden wanneer het geweer, omwille van de veiligheid, niet kan worden gebruikt om in nood verkerende dieren te doden.

Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons

oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.

D

De toelichting op artikel 4.16 wordt als volgt gewijzigd:

Na “oude bosgroeiplaatsen in de viewer.” wordt de volgende zin ingevoegd:

Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.

E

De toelichting op artikel 4.89 komt te vervallen.

F

De toelichting op artikel 4.93 komt te vervallen.

G

De toelichting op artikel 4.97 komt te vervallen.

H

De toelichting op artikel 6.9 komt als volgt te luiden:

Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan, indien gebruik kan worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen mogelijkheden.

Lid 1

Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden.

Lid 2

Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 3

Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 4

In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging.

Lid 5

Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.

Lid 6

Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel.

Lid 7

Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds.

Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.

I

De toelichting op artikel 6.10 komt als volgt te luiden:

Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan indien gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in dit artikel. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen.

Lid 1

Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel.

Lid 2

Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel.

Lid 3

Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 4

Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere

verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 5

In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging.

Lid 6

Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.

Lid 7

Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel.

Lid 8

Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te

slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds.

Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.

Lid 9

Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Zij kunnen ook nadere regels stellen aan de toepassing van het achtste lid. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.

J

De toelichting op artikel 6.13 komt te vervallen.

K

De toelichting op artikel 6.13a komt als volgt te luiden:

Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied

waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden.

De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek.

Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) dat de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.13c.

Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd.

Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.

L

De toelichting op artikel 6.13b komt als volgt te luiden:

Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken).

Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.

M

De toelichting op artikel 6.13c komt als volgt te luiden:

Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van

een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.

N

De toelichting op artikel 6.16a komt als volgt te luiden:

Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO).

Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.

O

De toelichting op artikel 6.16c komt als volgt te luiden:

> Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

P

Aan de toelichting op artikel 6.19 wordt de volgende tekst toegevoegd:

> Lid 3
>
> Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.19 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht

van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid.

De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als -productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.

Q

De toelichting op paragraaf 6.1.5a komt als volgt te luiden:

Deze paragraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.

R

De toelichting op artikel 6.21 komt als volgt te luiden:

De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze paragraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft instructieregels aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied ‘datacenters toegestaan’ niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.

S

De toelichting op artikel 6.21b komt als volgt te luiden:

We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden.

Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk van gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.

T

De toelichting op artikel 6.21c komt als volgt te luiden:

Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.

Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de

uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.

U

De toelichting op artikel 6.27a wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

> De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

V

De toelichting van artikel 6.30 wordt als volgt gewijzigd:

> In de toelichting vervalt “Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie.”

W

De toelichting op artikel 6.46a komt als volgt te luiden:

> Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke

Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL).

Lid 1

Lid 1 regelt een uitzondering voor ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen.

In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd.

Lid 2

Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader nadere regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.

X

De toelichting op artikel 6.62 komt te luiden:

> De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.

Y

De toelichting op artikel 6.83 komt als volgt te luiden:

> Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor

waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening.

In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.

Lid 1

De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen.

Proceswater

(Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen

Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden.

Lid 2

In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade.

Waterkwaliteit in stedelijk gebied

Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg.

Beroepsvaart

Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties.

Akkerbouw

Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen.

Beregening sportvelden

Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren.

Grasland

Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik.

Recreatievaart

De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen.

Natuur

Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.

Z

De toelichting op artikel 6.83a komt te luiden:

Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau

vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening.

In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.

Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied.

Lid 1

Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht.

Proceswater (subcategorie 3.1)

Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)

Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke

beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.

Lid 2

In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen.

Peilhandhaving (subcategorie 4.1)

Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie.

Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)

Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens.

Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)

Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt.

Doorspoelen (Subcategorie 4.4)

Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terugkomt.

Overig (subcategorie 4.5)

Naast de eerdergenoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals:

- Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint.

- Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee).

- Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.

Artikel III

De volgende werkingsgebieden behorende bij de Omgevingsverordening NH2020 vast te stellen of te wijzigen:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- cultureel erfgoed – provinciaal beschermde structuur
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV
- Ontgrondingen

Artikel IV
Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2023

Provinciale Staten van Noord-Holland

, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

, griffier. [of plaatsvervangend griffier]

Besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 november 2022, nr. 1923356/ 1923357, tot wijziging van de Omgevingsregeling NH2020

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelet op artikel 6.30, vijfde en zesde lid, van de Omgevingsverordening NH2020;

Besluiten:

Artikel I

Artikel 2.24 van de Omgevingsregeling NH2020 wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid vervalt “gehoord de commissie”.

Artikel II

De toelichting van de Omgevingsregeling NH2020 artikel 2.24 wordt als volgt gewijzigd:

In de toelichting vervalt “Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie.”

Artikel III

Dit besluit treedt in werking per 1 januari 2023.

Haarlem, 8 november 2022,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter.

R.M. Bergkamp, provinciesecretaris.

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

&

Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Kenmerk 1823026/1915424

Inhoud

Nota van beantwoording 1
Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 1
& 1
Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet 1
1 Algemene reactie 3
1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 3
1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 3
1.2 Proces 3
2 Overzicht wijzigingen 4
2.1 Overzicht wijzigingen per categorie 4
2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening 33
2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 36
3 Lijst met zienswijzen 38
4 Beantwoording per zienswijze 39
Bijlage 1 55

1 Algemene reactie

1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

De Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De OV NH2022 is door Provinciale Staten vastgesteld op 23 mei 2022. De Provincie Noord-Holland past de inhoud van de artikelen en bijbehorende toelichtingen van de OV NH2022 nu voor de eerste keer aan. Vanaf 2022 doen wij dat door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. Wij zijn voornemens de Omgevingsverordening elk jaar te wijzigen, voor zover nodig, gericht op in werking treden op 1 januari van het daarop volgende jaar.

De Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 bestaat uit:

- wijzigingen die nieuw provinciaal beleid in de Omgevingsverordening verankeren;
- wijzigingen die voortkomen uit verkenningen;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuursakkoorden;
- wijzigingen die voortkomen uit overleg met provinciale partners;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuurlijke toezeggingen;
- wijzigingen die voortkomen uit moties van Provinciale Staten;
- technische of tekstuele wijzigingen.

De Eerste herziening bevat onder meer wijzigingen op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en faunaslachtoffers van windturbines. Paragraaf 2.2 van deze Nota van Beantwoording bevat een overzicht van de wijzigingen. Paragraaf 2.3 bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden.

1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

De provincie Noord-Holland heeft twee omgevingsverordeningen: De Omgevingsverordening NH2020 die in werking zal zijn tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet (en in het kader van overgangsrecht, bijvoorbeeld bij lopende procedures) en de Omgevingsverordening NH2022 die in werking zal treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bepaald door het Rijk bij Koninklijk Besluit. Het was de bedoeling dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking zou treden. De datum inwerkingtreding is nu uitgesteld naar 1 juli 2023.

Beide omgevingsverordeningen zijn voor een groot deel inhoudelijk hetzelfde. De Omgevingsverordening NH2022 is gebaseerd op het nieuwe wettelijke stelsel. Ook zijn in deze Omgevingsverordening NH2022 een aantal beleidsinhoudelijke aanpassingen doorgevoerd, waarvan de provincie wil dat deze uiterlijk per 1 januari 2023 in werking treden. Deze beleidsinhoudelijke aanpassingen zijn opgesomd in paragraaf 2.4.

De provincie voert deze beleidsinhoudelijke aanpassingen alsnog door in de OV NH2020, nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het Rijk is uitgesteld naar een datum na 1 januari 2023, d.w.z. naar 1 juli 2023. De wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022 worden ook opgenomen als wijzigingen van de OV NH2020 vanwege het uitstel van de Omgevingswet. Hiermee beoogt de provincie dat deze beleidsinhoudelijke aanpassingen op 1 januari 2023 in werking treden, ongeacht de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

1.2 Proces

De ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 is op 22 augustus 2022 ter inzage gelegd. Zienswijzen konden tot en met 3 oktober 2022 ingediend worden. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun visie te geven op de voorgestelde wijzigingen voordat wij hier een definitief besluit op nemen.

Deze terinzagelegging bestond uit de ‘Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’, de ‘Toelichting bij de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’ en de

'Lijst met door te voeren wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2020 bij uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet'. Deze terinzagelegging richtte zich daarmee ook op het voornemen tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 bij verder uitstel van de Omgevingswet. Ook hierover kon eenieder zienswijzen indienen. De voorbereidingsprocedure voor de Omgevingsverordening NH2022 en de eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 worden tevens aangemerkt als voorbereidingsprocedure voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020. Deze Nota van beantwoording is dan ook tevens opgesteld voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020.

Er zijn 12 zienswijzen ingediend die in totaal 21 zienswijze-onderdelen bevatten. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in hoofdstuk 3. In verband met privacy zijn alleen de namen van organisaties weergegeven en niet de namen van individuele indieners. Elke zienswijze is per onderdeel beantwoord in de tabel die te vinden is in hoofdstuk 4.

2 Overzicht wijzigingen

2.1 Overzicht wijzigingen per categorie

In onderstaande tabellen wordt per categorie een overzicht van de wijzigingen gegeven.

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde wijzigingen door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel	**Tekst**
	Werkingsgebied
-	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
-	Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
-	Datacenter clustering
-	Datacenters uitgesloten
	Artikelen
Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	1 In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2 De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3 De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding	1 Het verbod van artikel 11.37, eerste lid, en artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het opzettelijk doden van de in bijlage 5b aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria: a. de activiteiten vinden plaats met het oog op: 1. het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op de gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen; 2. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving of artikel 11.52, tweede lid, onder c, onder 2° van het Besluit activiteiten leefomgeving. b. de activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd op gronden waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende gronden of wateren. 2 De in bijlage 5b aangewezen soorten worden alleen gedood ter ondersteuning van verjaging. 3 De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 5b benoemde, schades.

Artikel	Tekst
	4 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 5b benoemde, periode. 5 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve maatregelen. 6 Het eerste lid is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden in de perioden zoals beschreven in artikel 4.8 - zevende Lid. 7 Voor foerageergebieden geldt: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8 Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden, en; c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.
Artikel 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen	1 Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; en b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven; en c. de door dierenwelzijnsorganisaties uitgebrachte adviezen als bedoeld in Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid, derde Lid. 2 Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in Artikel 2.11; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als: a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan; b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt. 2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.
Artikel 6.18 MRA landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied MRA - Landelijk gebied voorziet het niet in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.

Artikel	Tekst
Artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het alleen voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. 2 De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 4 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. 5 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de afspraken bedoeld in het eerste lid.
Artikel 6.21 Detailhandel algemeen	1 Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een omgevingsplan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Een omgevingsplan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	
6.58a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	1. In aanvulling op artikel 6.58, derde lid, kan een omgevingsplan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen; c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het omgevingsplan is uiterlijk vastgesteld op 31 december 2027. 2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten aanvullende regels kunnen stellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Artikel 6.75 Klimaatadaptatie	1 De motivering van een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2 In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:

Artikel	Tekst
	a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht	1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
	Toelichtingen
Toelichting artikel 4.17 Herbeplanting op andere gronden	In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere gronden, dan de gronden waar de houtopstand geveld wordt, kunnen toestaan. Het is een initiatiefnemer dan toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. In het eerste lid is wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herbeplantingsplicht op deze grond berusten. Van stapeling van meerdere compensaties op één locatie mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere wet- en regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in Artikel 4.15 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten. Aan de in het eerste lid gestelde eisen moet zijn voldaan voordat herbeplanting op andere grond kan worden toegestaan. Het tweede lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij herbeplanting op andere grond toestaan. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.

Artikel	Tekst
Toelichting artikel 4.117 Informatieplicht toevalsvondst	Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente en waterbeheerder bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen.
Toelichting artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	Dit artikel richt zich op kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen voor stedelijke functies die naar aard en omvang zodanig beperkt zijn dat zij geen nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn. Op basis van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als vuistregel dat de omvang beperkt is tot 500 m2 bouwoppervlak. Het uitgangspunt is dat kleinschalige ontwikkelingen voor stedelijke ontwikkelingen niet mogelijk zijn binnen het werkingsgebied landelijk gebied. De gedachte hierachter is dat voor deze ontwikkelingen een plek is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Dit artikel bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. In het artikel staan de voorwaarden waaraan een kleinschalige ontwikkeling moet voldoen. In de eerste plaats moet op de betreffende locatie al een stedelijke ontwikkeling met bouwmogelijkheden zijn toegestaan. De ontwikkeling mag plaatsvinden op het betreffende bouwperceel of daarbuiten, zolang de bouwmogelijkheden niet worden vergroot. Het aantal burgerwoningen mag niet toenemen. Lid 2 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw voor een stedelijke functie zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.18 MRA landelijk gebied	Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is in het werkingsgebied MRA landelijk gebied uitgesloten. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van dit artikel. Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 3 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van lid 3 en lid 4 van dit artikel. Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het

Artikel	Tekst
	landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 4 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.21 Detailhandel algemeen	Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.23. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.

Artikel	Tekst
Toelichting artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
Toelichting artikel 6.59a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het werkingsgebied ‘Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen’ op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader aanvullende regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
Toelichting artikel 6.75 Klimaatadaptatie	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in omgevingsplannen de risico’s ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico’s zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico’s die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico’s hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de

Artikel	Tekst
	inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Toelichting Paragraaf 6.8.2 Waterschapstaken	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. De regionale verdringingsreeks Amstelland regelt alleen de verdeling van water dat zich bevindt in de regionale oppervlaktewateren binnen het gebied Amstelland. De verdringingsreeks Amstelland is geldig in het gehele beheergebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht met uitzondering van een klein noordelijke gelegen gebied wat primair onder de verdringingsreeks IJsselmeer valt. Bij de Verdringingreeks Amstelland is rekening gehouden met (de mogelijkheid van) watertoevoer uit het IJsselmeergebied ten behoeve van het Vechtgebied. Beide wateraanvoerroutes zijn mogelijk en van tevoren is niet in te schatten waar water beschikbaar is. In geval van watertekort zal deze afweging gemaakt moeten worden.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren	**Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk

Artikel	Tekst
Amstel, Gooi en Vecht	koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. Proceswater (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. Waterkwaliteit in stedelijk gebied Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. Beroepsvaart Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. Akkerbouw Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. Beregening sportvelden Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland? bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. Grasland Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik.

Artikel	Tekst
	Recreatievaart De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. Natuur Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.

Categorie B:

Wij besluiten naar aanleiding van de zienswijzen de volgende ter inzage gelegde wijzigingen in gewijzigde vorm door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
Artikel 6.32a Toepassingsbereik	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Artikel 6.32b Datacenter clustering	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied ‘datacenterclustering toegestaan’ voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers); en f. Voorkomen van lichthinder.	ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektriciteitsaansluiting, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
Toelichting artikel 6.32a Toepassingsbereik	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektriciteitsaansluiting. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria.	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
Toelichting artikel 6.32b datacenter clustering	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van zowel een stedenbouwkundig plan als een beeldkwaliteitsplan verplicht zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.	impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
Toelichting artikel 6.32c datacenters uitgesloten	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
Toelichting Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie-zowel bij de aanleg als de gebruiksfase- zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers tegen te gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.	Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.
Artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
Toelichting artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3(kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2	stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeergebied. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	(Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten,	(Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten,

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.	verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.

<u>Categorie C:</u>

Wij besluiten de volgende ambtelijke correcties door te voeren in de OV NH2022:

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
Toelichting artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Wildbeheereenheden zijn expliciet verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan van een faunabeheereenheid. Om tot een adequate, planmatige en gecoördineerde uitvoering en administratie te komen is het van belang dat een wildbeheereenheid zowel qua ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Om dit te garanderen wordt aan de oppervlakte van het werkgebied een ondergrens van 7.500 hectare gesteld.	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
		regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.
Artikel 4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen	1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.	1 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.
Toelichting op artikel 4.89 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de aanvraag aan de vereisten van Artikel 4.92 voldoet. Indien het advies niet of niet geheel wordt overgenomen dient het bevoegd gezag dit aan Gedeputeerde Staten mede te delen. Bij afwijking van het advies is een schriftelijke onderbouwing vereist, bijvoorbeeld door middel van een verkeerskundige onderbouwing voor de afwijking. Het is hierbij van belang dat dit advies door een specialistische en onafhankelijke partij wordt uitgevoerd. Gedeputeerde Staten kunnen in beroep gaan tegen een omgevingsvergunning	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren en instemming dienen te verlenen (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de omgevingsvergunningaanvraag aan de vereisten van Artikel 4.90 voldoet. Als het advies bij het bevoegd gezag binnen is, dient dit te worden verwerkt in een concept omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag stuurt dan dit conceptbesluit aan Gedeputeerde Staten, en die beslissen vervolgens of zij al dan niet instemming verlenen. Pas als er instemming is, kan het bevoegd gezag het definitieve besluit nemen.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	als zij vinden dat met de vergunningverlening de belangen zoals genoemd in Artikel 4.88 in het geding komen.	
Toelichting artikel 4.113 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesysteme n	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.115 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldingsplicht en op grond van Artikel 4.116 een informatieplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.
Artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.115 worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; b. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; c. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; d. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; e. de coördinaten van elke put; f. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; g. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; h. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar;	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 doet degene die de activiteit verricht hiervan melding aan het bevoegd gezag. Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	i. de lozingsroute van het afvalwater; en een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt. 2. Bij het voldoen aan de informatieplicht bedoeld in het eerste lid worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10. 3. Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.	
Toelichting artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze infor- matieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze informatieplicht verstrekt moeten worden, sluiten aan bij de indieningsvereisten zoals opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen. De artikelen sluiten aan bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze aanvullende meldplicht moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening. De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt. De te verstrekken gegevens sluiten aan bij de gegevens die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen.
Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden	-	Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt voor alle open bodemenergiesystemen opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken

<table>
<tr><th>Artikel/toelichting</th><th>Vastgestelde tekst</th><th>Nieuwe tekst</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.</td></tr>
<tr><td>Toelichting artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden</td><td>-</td><td>Dit artikel betreft een aanvulling op de jaarlijks te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van artikel 4.1149 Besluit activiteiten leefomgeving. In voornoemd artikel ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.
De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.</td></tr>
<tr><td>Toelichting op artikel 4.122 Verplichtingen houder zwemlocatie</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het opnemen van diepte-aanduidingen, het afbakenen van de zwemzone, het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td></tr>
<tr><td>Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen</td><td>1 Ter plaatse van het werkingsgebied Regionale waterkeringen geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de ter plaatse van het werkingsgebied als omgevingswaarde veiligheid vastgelegde waarde.
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.
3 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.
4 Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien:
a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is;
b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of
c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van</td><td>1 Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.
<table>
<tr><th>werkingsgebied</th><th>Omgevingswaarde veiligheid</th></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse I</td><td>1/10 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse II</td><td>1/30 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse III</td><td>1/100 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse IV</td><td>1/300 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse V</td><td>1/1000 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse VI</td><td>1/4000 jaar</td></tr>
</table>
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.
3 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.
4 Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een</td></tr>
</table>

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.	regionale waterkering, indien: a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is; b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.
Artikel 6.72	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om 1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft;	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om 1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning	monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x6 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x7 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x8 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x8 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college	inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x9 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	
Toelichting 6.72	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Aanvraagvereisten Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.	De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.
Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap – lid 6	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder e en f en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder g en h en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.
Bijlage 10 – D7	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500;	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.114 van deze verordening worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500;

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000.	b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000; c. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; d. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; e. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; f. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; g. de coördinaten van elke put; h. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; i. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; j. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar; k. de lozingsroute van het afvalwater; en l. een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: $SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$ waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.
Bijlage 11 – artikel 6.4 lid a	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.
Voorbereidingsbesluit Provinciale monumenten	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden: a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2. Artikel x5 Beoordelingsregels omgevingsvergunning 1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en	Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning 1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten;

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x6 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x7 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2. 2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is.	b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x8 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2. 2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. 3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Toelichting

Deze ambtelijke correcties betreffen:

- Het toevoegen van onterecht ontbrekende werkingsgebieden (Ontgrondingen en cultureel erfgoed – archeologische monumenten);
- Het corrigeren van verwijzingen en tekstuele fouten;
- Het verduidelijken van teksten van toelichtingen en artikelen;
- Het splitsen van het werkingsgebied Regionale waterkeringen in 6 delen (Regionale waterkering klasse I, Regionale waterkering klasse II, Regionale waterkering klasse III, Regionale waterkering klasse IV, Regionale waterkering klasse V, Regionale waterkering klasse VI);
- Verbeteringen van de opbouw van artikelen;
- Het verplaatsen van 'de van indieningsvereisten van open bodemenergiesystemen naar bijlage 10.

Categorie D:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – archeologische monumenten

Deze werkingsgebieden zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=7998c18c77b24693b7462af28c4e8d1f

De volgende (geconsolideerde) viewer bevat een totaaloverzicht van de geactualiseerde werkingsgebieden van de OV NH2022:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=6c87460230d34a9ab07388bf80e8d53e

2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening

Hieronder wordt per onderwerp toegelicht wat de wijzigingen zijn, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden. Hiermee wordt voldaan aan de motiveringsplicht participatie bij de omgevingsverordening (zie artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit).

Faunabeheer

Samenstelling faunabeheereenheid (artikel 2.11 OV NH2022)

Aan het bestuur van de Faunabeheereenheid wordt een extra zetel toegevoegd voor een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. Bij het besluit van Gedeputeerde Staten over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026 op 20 oktober 2020 is in de brief aan Provinciale Staten toegelicht dat verkend zou worden of een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie haalbaar en wenselijk is. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Vergunningsvrije directe schadebestrijding (artikel 4.8 OV NH2022)

Bij de uitvoering van schadebestrijding is het mogelijk dat dieren, zoals ganzen, 'ziek' worden geschoten. Dit betekent dat zij nog wel leven maar uit hun lijden verlost moeten worden. In het kader van dierenwelzijn worden slag, snij of steekwapens daarom opgenomen in de OV NH2022 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding. De wijziging is tot stand gekomen naar aanleiding van een zienswijze van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV). De zienswijze en aanpassing van de OV NH2022 is afgestemd met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen (artikel 6.4 OV NH2022)

In artikel 6.4 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen. Deze wijziging volgt uit een bestuurlijke toezegging aan Provinciale Staten op 20 oktober 2020 naar aanleiding van het goedkeuringsbesluit over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026. Er zijn gesprekken gevoerd met belanghebbenden om te kijken op welke manier dierenwelzijn een plek zou kunnen krijgen in de OV NH. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Oostelijke Vechtplassen

Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (NIEUW: Artikel 6.59a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (oktober 2020) is de toezegging gedaan een Verkenning te verrichten waar het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) mogelijk kan knellen met afspraken die in 2017 in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen zijn gemaakt. De Verkenning laat zien dat BPL mogelijk enkele recreatieprojecten vastgelegd in het Gebiedsakkoord kan belemmeren. Om deze projecten toch mogelijk te maken onder strikte voorwaarden, hebben Gedeputeerde Staten besloten om aan Provinciale Staten voor te stellen om een bepaling toe te voegen aan de OV NH2022 (brief aan PS met kenmerk 1778262/1778270). De landschappelijke waarden van het BPL blijven daarbij via een toets op de kernkwaliteiten geborgd. De bepaling blijft geldig tot einde looptijd Gebiedsakkoord (t/m 2027). De verkenning en het voorstel voor het toevoegen van een uitzonderingsbepaling is in nauw overleg voorbereid met de gemeente Wijdemeren.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie (Artikel 6.75 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

In lid 2 van dit artikel ontbreekt het risico van klimaatverandering op verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. Door klimaatverandering kan de waterkwaliteit negatief worden beïnvloed. Met name door een toename van extreme buien (o.a. riooloverstorten), hogere watertemperatuur (o.a. toename mobilisatie nutriënten) en watertekort (o.a. meer aanvoer van water en stoffen in systemen waar inlaat mogelijk is) kan dit plaats vinden. Omdat uiterlijk in 2027 de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen gehaald dienen te zijn, wordt aan gemeenten gevraagd dit in de beschrijving van risico's en maatregelen mee te nemen. De wijziging is ambtelijk afgestemd met de waterschappen HHNK, Rijnland en AGV. Deze wijziging is tot stand gekomen mede n.a.v. van een inspraakreactie van LTO.

Water

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (Artikel 6.92 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Het reeds bestaande werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV is toegevoegd aan de tekst van dit artikel.

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied (NIEUW: Artikel 6.92a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

De rangorde bij waterschaarste voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht wordt aangevuld met een rangorde voor de regio IJsselmeergebied. Aan dit artikel wordt ook het werkingsgebied Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied toegevoegd. De discussie die oplaaide tijdens het dreigende watertekort van het IJsselmeergebied in 2018 was aanleiding om de watervraag en de waterverdeling van het IJsselmeergebied te actualiseren. De uitwerking van de regionale verdringingsreeks was een van de aanbevelingen van de beleidstafel droogte en heeft geleid tot de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied (14 februari 2022). De verdringingsreeks is opgesteld met 16 overheden rondom het IJsselmeergebied, waaronder Rijkswaterstaat, 9 waterschappen en 6 provincies. De provincies nemen allen deze verdringingsreeks op in hun Omgevingsverordening. Dit proces heeft ruim 2 jaar geduurd en gedurende het proces zijn alle stakeholders meegenomen. In Artikel 2.9 van de Waterwet staat dat provincies de landelijke verdringingsreeks nader mogen uitwerken. PS zijn hierover geïnformeerd in de brief met kenmerk 1743416/1743421.

Waterschapstaken (toelichting bij paragraaf 6.8.2 OV NH2022)

De toelichting bij de rangorde voor waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht is aangevuld met een onderbouwing van de subcategorieën van categorie 3 en 4 in de regionale verdringingsreeks Amstelland. Dit is gedaan om het verschil met de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied te duiden.

Informatieplicht toevalsvondst (toelichting bij artikel 4.117 OV NH2022)

Het ontbreken van de waterbeheerder is een omissie in de toelichting. De omissie is geconstateerd in een ambtelijk overleg tussen gemeenten, waterbeheerders en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Economie

Datacenters (NIEUW: subparagraaf 6.2.2.6a, artikel 6.32 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Provinciale Staten hebben op 31 januari 2022 de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. De datacenterstrategie is tot stand gekomen na overleg met gemeenten, datacenters, netbeheerders en andere stakeholders. Om de duurzame inpassing en minimale impact van nieuwe datacenters te verankeren in de OV NH2022 wordt een nieuwe artikel toegevoegd aan de OV NH2022. Ook worden de werkingsgebieden 'Datacenterclustering toegestaan' en 'Datacenters uitgesloten' toegevoegd.

Detailhandel (artikel 6.21, artikel 6.23 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

De wijziging betreft de advisering door de adviescommissies detailhandel. De inhoudelijke regels over detailhandel zijn niet gewijzigd. Uit zienswijzen op de OV NH2022 kwam de wens naar voren om de adviescommissies ook over solitaire vestigingen van detailhandel te adviseren vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak. Deze wijziging past bij de eerdere aanscherping dat de provincie in principe geen solitaire vestigingen buiten winkelgebieden toestaat.

Bosgroeiplaatsen

Uitzondering meldplicht en plicht tot herbeplanting (toelichting bij artikel 4.16 OV NH2022)

Uit zienswijzen op de OV NH2022 bleek dat onduidelijkheid bestaat over oude bosgroeiplaatsen. Het is onduidelijk voor de gebruiker wat met een oude bosgroeiplaats bedoeld wordt. Het is bijvoorbeeld niet helder dat een oude bosgroeiplaats aanwezig kan zijn op een plek waar ook bebouwing aanwezig is. Daarom is er een verduidelijkende tekst toegevoegd.

Kleinschalige ontwikkelingen in het landelijk gebied (bijbehorende bouwwerken)

Kleinschalige ontwikkelingen (artikel 6.14 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), MRA landelijk gebied (artikel 6.18 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), Noord-Holland Noord landelijk gebied (artikel 6.19 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een landelijke lijst (artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht) met kleine ontwikkelingen die via het begrip 'ruimtelijk plan' buiten de reikwijdte van de provinciale instructieregels kunnen worden gehouden. Dit blijkt met name een knelpunt te worden bij bijbehorende bouwwerken. Dit zijn bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw, zoals bijgebouwen en aan- en uitbouwen. De precieze definitie van bijbehorende bouwwerken is opgenomen in de landelijke regelgeving (het Besluit bouwwerken leefomgeving). Het is onnodig dat dit soort kleine ontwikkelingen aan de provinciale instructieregels moeten voldoen, met name omdat op het betreffende perceel altijd al een hoofdgebouw mogelijk is en dus het gebruik van het perceel voor wonen of een andere stedelijke functie al is toegestaan. De gebruikte maatvoering is overgenomen uit het eerder genoemde Besluit omgevingsrecht. Deze wijziging komt voort uit een zienswijze van de gemeente Amsterdam.

Mitigerende maatregelen faunaslachtoffers van windturbines

Windturbines in RES zoekgebieden (artikel 6.36 OV NH2022, lid 1 nieuw onderdeel c en de bijbehorende toelichting)

De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan Motie M51-2022, die unaniem is aangenomen tijdens de vergadering van Provinciale Staten van 23 mei 2022.

2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde beleidsinhoudelijke aanpassingen door te voeren in de OV NH2020:

1. De aanvullende beperkingengebieden voor de Luchthavens Hilversum en Texel zoals nu opgenomen in de artikelen 4.89 en 4.93 van de OVNH2020 komen te vervallen. Met deze wijziging wordt aangesloten op de wettelijke Lden-geluidscontouren;

2. In de toelichting op artikel 2.12 OVNH2020 (samenstelling faunabeheereenheden) wordt opgenomen dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden over de uitvoering van faunabeheerplannen actief blijven communiceren;

3. De huidige regeling voor voormalige agrarische bouwpercelen (vab) in artikel 6.5 OVNH2020 wordt verruimd. Deze verruiming betreft:

- een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan als er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2.

- een derde burgerwoning is toegestaan als gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel.

- een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk vereveningsfonds;

- toestaan van een paardenbak bij omvorming naar een gebruiksgerichte paardenhouderij.

4. De samenstelling van een faunabeheereenheid wordt uitgebreid met een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie (artikel 2.12 OVNH2020);

5. In het kader van dierenwelzijn worden slag- snij of steekwapens opgenomen in artikel 4.8 OVNH2020 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding;

6. In artikel 6.86 OVNH2020 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen;

7. De tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt opgenomen in de OVNH2020, waarbij kan worden afgeweken van de regels ten aanzien van het Bijzonder Provinciaal Landschap;

8. De instructieregels ten aanzien van motivering van ruimtelijke plannen ten aanzien van klimaatadaptatie wordt in overeenstemming gebracht met de OVNH2022 (na herziening);

9. Naast de verdringingsreeks voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (artikel 6.83 OVNH2020) wordt er ook een verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied opgenomen. Ook wordt de toelichting bij de rangorde in geval van waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht aangevuld met een nadere onderbouwing;

10. Toevoeging van regels over datacenters op basis van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024;

11. In de toelichting op de ontheffing voor herbeplanting op andere gronden (artikel 4.16 OVNH2020) wordt het begrip “oude bosgroeiplaatsen” uitgelegd;

12. Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform de OVNH2022 (na herziening);

13. De tijdelijke regel transformatie recreatieparken wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

14. De regeling voor logiesactiviteiten op bedrijventerreinen wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

17. Aan de regeling voor industrieterreinen van provinciaal belang (par.6.1.5 OVNH2020) wordt een afwijkingsmogelijkheid toegevoegd voor tijdelijke andere functies (voor max. 5 jaar) en een aantal redactionele aanpassingen doorgevoerd conform de OVNH2022 (subpar. 6.2.2.6 OVNH2022);

18. Het artikel en de toelichting van artikel 2.24 van de Omgevingsregeling NH2020 (aanwijzen stimuleringsgebieden zonne-energie) worden aangepast conform de OV NH2022;

19. Voor windturbines wordt een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen.

De uitwerking van deze lijst in de regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

Categorie B:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – provinciaal beschermde structuur

De wijzigingen zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://noord-holland.tercera-go.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NL.IMRO.9927.H2POVNH2020-VG01

3 Lijst met zienswijzen

ZW-0001	Rijkswaterstaat Midden-Nederland
ZW-0002	Gemeente Waterland
ZW-0003	Liander
ZW-0004	Datacenter Diemen B.V.
ZW-0005	Gemeente Hollands Kroon
ZW-0006	Gemeente Amsterdam
ZW-0007	Gemeente Haarlemmermeer
ZW-0008	Juridisch adviesbureau Vreeker
ZW-0009	Vattenfall Power Generation Netherlands B.V.
ZW-0010	LTO Noord
ZW-0011	Goodman Netherlands B.V.

4 Beantwoording per zienswijze

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0001	ZO-0001	Betreft Artikel 6.92a "Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied" en bijbehorende toelichting: Hier wordt op verschillende plaatsen gesproken over IJsselmeer i.p.v. IJsselmeergebied. Verzoek hier te spreken over het IJsselmeergebied. De afspraken hebben betrekking op zowel het IJsselmeer als het Markermeer en de randmeren.	Dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat er op verschillende plaatsen in de toelichting ten onrechte wordt gesproken over IJsselmeer in plaats van IJsselmeergebied. Dat is juist en daarom zal de term IJsselmeer vervangen worden door IJsselmeergebied.
ZW-0002	ZO-0002	Wij roepen u op om bepaalde regels van uw Omgevingsverordening te bezien in het licht van deze tijd. Wij zien in deze tijd een grote en langdurige woningnood. Starters komen niet aan een woning. Doorstromers kunnen niet doorstromen. Kleine kernen vergrijzen en de leefbaarheid komt in het geding door het verdwijnen van voorzieningen. Als gemeente doen wij ons uiterste best om binnen de huidige regelgeving naar mogelijkheden te zoeken om aan de vraag naar woonruimte voor (Oekraïense) vluchtelingen, statushouders, starters en middeninkomens te voldoen. Wij zien een zorgwekkende stijging van de lasten voor burgers, ondernemers en overheden. Wat zien wij ook? Een Omgevingsverordening die gericht is op het tegengaan van verdere verstening van het landschap in het MRA Landelijk gebied en om die reden elke toename van burgerwoningen in het MRA Landelijke gebied verbiedt. Onze voorstellen in deze zienswijze leiden echter niet tot een verdere verstening van het landschap, maar kunnen wel leiden tot wat meer burgerwoningen in het landelijke gebied en in kleine kernen die nota bene voorheen onder 'bestaand stedelijk gebied' vielen. In deze herziening van de Omgevingsverordening zien wij een kans. Een kans om op een landschappelijk verantwoorde wijze meer -kleine- woningen te realiseren en een kans op vermindering van de regel-tevens lastendruk. Wij roepen u op om gebruik te maken van deze kans. Artikel 6.14: kleinschalige ontwikkelingen, splitsen van woningen. Wij verzoeken u: Het splitsen van bestaande woningen mogelijk te maken in het werkingsgebied MRA-landelijk gebied op percelen waar al sprake is van een woning en van een stedelijke functie. Toelichting Op grond van artikel 6.14 onder c mag het aantal burgerwoningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet toenemen. Zelfs splitsing van bestaande woningen is niet meer mogelijk. In onze laatste twee zienswijzen2 op ontwerp-wijzigingen van de Omgevingsverordening (2020 en 2021) is de voorgaande zin ook opgenomen. In de Nota van beantwoording (2020) van zienswijzen over splitsen staat toegelicht dat ook het splitsen van woningen valt onder het verbod op een toename van het aantal burgerwoningen: "Nieuwe woningen die ontstaan door het splitsen van woningen vallen hier ook onder omdat daarmee feitelijk woningen worden toegevoegd. "3 Met verwijzing naar onze oproep, zien wij hier een kans voor wat meer -kleinere- burgerwoningen in het landelijke buitengebied en in kleine kernen die voorheen vielen onder 'bestaand stedelijk gebied'. In ons deel van het MRA-landelijk gebied is namelijk vaak sprake van relatief grote (woon)percelen met relatief grote woningen. Bij het splitsen van bestaande woningen hoeft -door het stellen van voorwaardengeen sprake te zijn van verdere verstening van het landschap, mede omdat er -ook- geen sprake hoeft te zijn van een vergroting van het maximale toegestane oppervlak aan bebouwing voor bijvoorbeeld bijbehorende bouwwerken. Uit recente reacties op Waterlandse plannen hebben wij	Dank voor uw zienswijze. Hoewel dit onderdeel nu niet ter inzage ligt, willen wij hierover wel het volgende opmerken. Met u zien wij de noodzaak om het woningtekort in Noord-Holland terug te dringen. De vraag is echter of de oplossing voor het terugdringen van het woningtekort ligt in het toevoegen van extra woningen in het Landelijk Gebied. Onze lijn is dat de grote woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk opgelost dient te worden, nabij voorzieningen en openbaar vervoer. Wij willen echter wel alle opties onderzoeken. Daarom gaan wij in het kader van het Masterplan Wonen en naar aanleiding van uw eerdere zienswijzen op dit punt op korte termijn een onderzoek starten naar oplossingen die zouden kunnen bijdragen aan het versneld realiseren van betaalbare woningen, waaronder woningsplitsing. De resultaten van dit onderzoeken betrekken wij bij de eerstvolgende herziening van de Omgevingsverordening.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		begrepen dat u, mede n.a.v. een document4 dat op 11 april jongstleden is besproken in de Statencommissie Wonen en Ruimte, werkt aan beleid met betrekking tot het splitsen van woningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Wij betreuren het dat er in dit ontwerp geen sprake is van splitsingsbeleid.	
	ZO-0003	Artikel 6.18; MRA-landelijk gebied, transformatie van percelen met een stedelijke functie Wij verzoeken u: 1. Het onderdeel 2a van artikel 6.18 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH20225 te schrappen zodat de regel voor transformatie van percelen met een bestaande stedelijke functie, in overeenstemming is met uw bedoeling als beschreven in het ontwerp van de toelichting op artikel 6.18; 2. Met verwijzing naar onze oproep en ter bevordering van een gewenste transformatie van percelen op een locatie waar sprake is van stedelijke functie (bijvoorbeeld een bedrijfsfunctie) en bedrijfsbebouwing, de systematiek van artikel 6.18 aan te passen of aan te passen door toevoeging van leden van artikel 6.15 (gelijk aan de voorwaarden voor transformatie van voormalige agrarische percelen). Toelichting Ad 1: Uit de tekst op pagina 9 van bijlage 16 van het ontwerp maken wij op dat het uw bedoeling is artikel 6.18 aan te passen door het laten vervallen van het in mei vastgestelde onderdeel 2a. Dat onderdeel stelt dat op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig moet zijn. In de genoemde bijlage staat in de 'kolom wordt' bij de toelichting op artikel 6.18 MRA-Landelijk gebied: "de aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijk voorwaarde". Het gevolg van deze verandering in de toelichting zou dan moeten zijn dat het onderdeel 2a in de regel vervalt. In bijlage 1 van het ontwerp is die bedoeling nu niet doorgevoerd in de regel (p. 2 van de bijlage). Ad 2: Met de huidige regelingen in de omgevingsverordening komt de gewenste transformatie -naar wonen- van bepaalde percelen in het MRA Landelijke gebied in Waterland helaas onvoldoende op gang. Met verwijzing naar onze oproep verzoeken wij u om artikel 6.18 aan te passen door toevoeging van de leden 4 en 6 van artikel 6.15 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH2022 (leden van het artikel over voormalige agrarische percelen). Dit type percelen in Waterland kenmerkt zich door een veel kleiner dan -zelfs- 1000m2 oppervlak aan bedrijfsbebouwing. Wij stellen voor om de regeling in artikel 6.18 gelijk te maken aan artikel 6.15 (transformatieregeling voormalige agrarische percelen) voor wat betreft in ieder geval de sloopeis (naar 1000m2) en de mogelijkheid voor meer woningen als sprake is van een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de locatie. Wij verzoeken u met klem om bij honorering van dit verzoek geen lastenverhogende en belemmerende regel op te nemen met betrekking tot een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds.	Deze onderdelen uit uw zienswijze hebben geen betrekking op de artikelen die ter inzage hebben gelegen. Ten aanzien van de sloopeis willen wij u meegeven dat deze aanpassing voortvloeit uit de verwerking van de aangenomen motie M147-2020, waarbij PS hebben gevraagd om meer ruimte te bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing. Niet-agrarische bebouwing valt nadrukkelijk niet onder deze motie.
	ZO-0004	Artikel 6.15, transformatie voormalige agrarische bedrijven. Om de transformatie van -voormalige- agrarische bedrijven ook in MRA Landelijk gebied te bevorderen, verzoeken wij u met verwijzing naar onze oproep: • Primair: om aanpassing van de leden 4 (de sloopeis voor een extra burgerwoning omzetten naar een terugbouwpercentage) en 6 (3e woning) en het laten vervallen van lid 7 (de eis voor een vereveningsfonds). o Ons voorstel voor lid 4: In aanvulling op het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, waarbij geldt dat maximaal 15% van de gesloopte en rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing voor woonbebouwing teruggebouwd mag worden. o Ons voorstel voor aanpassing van het huidige lid 6: In	Zie het antwoord bij ZO-0003.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		aanvulling op het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in meer burgerwoningen tot een maximum van 5, indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze burgerwoningen noodzakelijk zijn om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. o Ons voorstel voor lid 7: het laten vervallen van de lastenverhogende en belemmerende eis voor een vereveningsfonds. • Secundair verzoeken wij u om, als alternatief, een afwijkingsregel (in afwijking van lid 7) op te nemen in het huidige artikel 6.15 van de omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijke beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd. 7 Bij toepassing van ons beleid is altijd sprake van een substantiële verbetering van het landschap. De helft van het agrarisch bouwvlak wordt -in tegenstelling tot de provinciale regeling- 'teruggegeven' aan het landschap omdat op die gronden de bestemming Agrarisch of Natuur moet worden gelegd, er kunnen -in tegenstelling tot de provinciale regeling- zelden 4/5 vrijstaande woningen gerealiseerd worden, er verdwijnt altijd een grote hoeveelheid aan bebouwing en -ook in tegenstelling tot de provinciale regeling- bij toepassing van ons beleid ontstaan geen enorme percelen met een stedelijke woonfunctie. Toelichting Ook in vorige zienswijzen (20208 en 2021) hebben wij geschreven over het bevorderen van transformatie -naar wonen- van voormalige agrarische bedrijven. In 2013 hebben wij de teruggang van het aantal agrarische bedrijven voorzien en is ons beleid9 voor transformatie van agrarische bouwpercelen ontwikkeld. De omgevingsverordening staat de verwezenlijking van ons gemeentelijk beleid in de weg, terwijl ons beleid meer oplevert voor het landschap dan de provinciale regeling. Voor een voorbeeld verwijzen wij naar een wijzingsplan10 dat recent ter inzage is gelegd. De oorspronkelijke regeling voor de transformatie van agrarische percelen was geschreven voor het gebied Noord-Holland Noord (NHN). Het MRA Landelijk gebied verschilt van NHN. De agrarische percelen in ons gebied zijn vaak minder groot; vaak kleiner dan 1.Sha en zeer zelden 2ha.11 Mede daardoor is het oppervlak aan bedrijfsbebouwing kleiner dan in NHN en ook kleiner dan het oppervlak van de sloopeis (1000m2). De -administratieve- lasten voor burgers, ondernemers en overheden stijgen zorgwekkend en het past om in deze tijd na te gaan of drempels wellicht weggenomen kunnen worden. Voor ons gebied en vanwege het door Waterland gevoerde beleid (het Afsprakenkader) dat geborgd is in onze bestemmingsplannen, vinden wij de eis voor een vereveningsfonds voor onze gemeente niet doelmatig en niet proportioneel. Daarom verzoeken wij u primair om de eis voor een vereveningsfonds te laten vervallen. Hierdoor wordt de regeling meer faciliterend en vermindert de bureaucratische regel- en lastendruk. Secundair verzoeken wij u om een afwijkingsregel op te nemen in de Omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijk beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd (vergelijk artikel 6.59 lid 8)	
ZW-0003	ZO-0005	Artikel 6.32a Toepassingsbereik Het toepassingsbereik wordt door u gekaderd naar datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV. - We stellen hierbij voor om te overwegen het toepassingsbereik bij te stellen naar een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 2 MVA. Hiermee komen alle datacenters die een directe aansluiting op een onderstation hebben in beeld.	Art. 6.32a toepassingsbereik: Qua definitie sluiten wij in onze datacenterstrategie aan bij de door de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer gehanteerde definitie. Wat betreft de kwestie MVA/MV heeft u gelijk, wij wijzigen de gehanteerde eenheid naar MVA. Art. 6.32b datacenterclustering: de verdere invulling van de vestigingsvoorwaarden is onderwerp van overleg met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		- Daarnaast vermoeden we dat de bedoelde eenheid van de elektriciteitsaansluiting hier 'MVA' (megavoltampere) is in plaats van de door u gehanteerde eenheid 'MV'. De eenheid 'MV' wordt op meerdere plaatsen in de wijzigingsnotitie onzes inziens foutief toegepast. Artikel 6.32b Datacenterclustering U noemt onder sub 2 vestigingsvoorwaarden die gekoppeld worden aan vestiging van een nieuw datacenter. We suggereren hierbij aanvullend de volgende vestingsvoorwaarden op te nemen: - 'Nabijheid van een elektriciteitsverdeelstation'. Dit voorkomt onnodig lange verbindingen, waardoor de kans op ondergrondse congestie vermindert. Daarnaast worden de energieverliezen beperkt door kortere verbindingen. Ook zijn de kosten en het materiaalgebruik bij korte verbindingen gunstiger. - 'Inzetten op vloeistofkoeling met restwarmte van 60 graden Celsius'. Daarmee is een warmtenet goed te voeden. Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten De opgenomen zin lijkt taalkundig niet correct.	Wij nemen uw suggesties in deze gesprekken mee. Art. 6.32 c: de verwarring komt doordat het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten' heet. We gaan ervan uit dat deze verwarring niet meer aan de orde is bij het beschikbaar stellen van de verordening in het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waarbij de naam van het werkingsgebied een andere opmaak heeft.
ZW-0004	ZO-0006	[1 van 2] Met deze zienswijze willen wij uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35) in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Ik licht dit toe. 1. Inleidend 1.1. Sinds 2017 werkt cliënte aan de ontwikkeling van een datacenter op het Vattenfall-terrein. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door cliënte ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2. Vervolgens heeft cliënte de technische en juridische uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Dit is een complexe opgave aangezien er geen projecten bekend zijn met een dergelijk ambitieniveau wat betreft duurzaamheid en het benutten van restwarmte. Het is voor betrokkenen dus de eerste keer dat een dergelijke complexe en ambitieuze opgave wordt uitgevoerd. 1.3. In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles in om gezamenlijkheid tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 2. Datacenterstrategie 2.1. In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MV en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 2.2. Echter, in de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is een van deze lopende initiatieven (p. 17 van de Datacenterstrategie): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Ditbetreffen de gemeente Diemen, hier is	In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie, inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 2.3. Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen benoemd als lopend initiatief: [ZIE AFBEELDING] 2.4. In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven. Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaat cliënte ervan uit dat dit op een misverstand berust. 2.5. Cliënte verzoekt u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 de vergissing te herstellen en alsnog ruimte te bieden voor de doorgang van haar project. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het project (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (artikel 6.32b van de ontwerpregels).	
	ZO-0007	[2 van 2] 3. Project draagt bij aan duurzame ambities 3.1. Tot slot wil ik namens cliënte aangegeven dat niet alleen voor haar, maar ook voor de regio de gevolgen van het niet doorgaan van dit project groot zijn. 3.2. Vattenfall wil graag de duurzaam opgewekte 'hoogtemperatuur restwarmte' van het datacenter benutten voor stadsverwarming. Dankzij de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een reductie van gasverbruik realiseren. Deze overstap van fossiele brandstoffen naar een duurzame warmtebron, wordt door de huidige ontwerpregels van de eerste herziening van de OVNHN 2022 bemoeilijkt. Dit terwijl uw college juist grote ambities heeft op het vlak van duurzame energie. 3.3. Maar er zijn nog meer pluspunten. Zo zal het datacenter worden gerealiseerd op een bestaand industrieterrein waardoor natuur of woningbouw niet getroffen wordt. Het datacenter kan ook direct worden aangesloten op het hoogspanningsnet van TenneT waardoor het lokale distributienet voor bewoners en bedrijven niet wordt belast. 3.4. Kortom, er zijn weinig projecten waarbij het faciliteren van de groeiende ICT-behoefte, de noodzakelijke verduurzaming van onze samenleving en het zorgvuldig inpassen van de daarvoor benodigde gebouwen zo positief en toekomstbestendig samenvallen. Het zou daarom een gemiste kans zijn om in de eerste herziening van de OVNH2022 geen ruimte op te nemen voor de realisatie van dit technisch innovatieve en 'dubbelgroene' project. 4. Conclusie en verzoek Ik verzoek u namens cliënte om in de eerste herziening OVNH2022 ruimte te bieden voor de doorgang van het in de Datacenterstrategie opgenomen lopende initiatief Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein.	Zie het antwoord bij ZO-0006.
ZW-0005	ZO-0008	[1 van 2] Graag reageren wij met deze brief op de ter inzage liggende wijzigingen van de provinciale omgevingsverordening. Onze reactie gaat specifiek over het nieuwe artikel 6.32 b en 6.32c over de datacenters. De gemeente Hollands Kroon is positief over het opnemen van dit nieuwe artikel in de omgevingsverordening, als juridische borging van de gezamenlijke ambities ten aanzien van datacenters die onder meer zijn benoemd in de provinciale datacentersstrategie en onze huidige omgevingsvisie. Datacenters worden steeds belangrijker voor de digitale infrastructuur en de sector groeit sterk. Maar datacenters zijn	1. Wij houden voor de begrenzing voor alle drie de clustergemeenten de gemeentegrens aan. Anders zou elk stukje bedrijventerrein apart moeten worden begrensd in alle drie de gemeenten, terwijl de bestemming bedrijventerrein door uitgifte of transformatie ook soms wijzigt. 2. BVO: wij hanteren hier dezelfde grenzen als de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer in hun datacenterbeleid. Dit artikel heeft immers betrekking op alle datacenterontwikkelingen, niet alleen op hyperscale datacenters. De basis voor

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		ook onderwerp van een maatschappelijk debat. Wij zijn het met u eens dat er voldoende oog moet zijn voor het effect van datacenters op het landschap, de energievoorziening, het watergebruik en het benutten van de restwarmte. Wij steunen ook het opstellen en uitwerken van de vestigingsvoorwaarden en werken daar inhoudelijk graag aan mee. Inhoudelijk hebben we een aantal opmerkingen over de voorgenomen wijzigingen in de omgevingsverordening. Deze zijn bedoeld om de nieuwe regelgeving waar mogelijk te optimaliseren, beter controleerbeer en uitvoerbaar te maken en om onnodige administratieve lasten voor zowel overheid als ondernemers te voorkomen. 1. De begrenzing van het werkingsgebied datacenter clustering is gelegen op/in de gemeentegrenzen van Hollands Kroon. Het verdient naar onze mening aanbeveling om dezelfde begrenzing aan te houden als in het voorgenomen besluit van het Rijk om het voorbereidingsbesluit over hyperscale datacenters te vertalen in een AmVB met verbeelding. Hierin wordt niet de gemeentegrens aangehouden maar het bestaande Agriport A7 gebied inclusief de lopende ontwikkelingen waaronder deelgebied B1. 2. In het artikel wordt meer dan 2.000m2 als bruto vloeroppervlak genoemd voor een hyperscale datacenter. Wat is de basis geweest voor het hanteren van deze grens? In onze beleving kan er voor een hyperscale datacenter een hoger aantal vloeroppervlakte gehanteerd worden. Mede i.v.m. de optelregel voor meerdere verdiepingen. 3. Bovenstaande geldt ook voor het elektriciteitsverbruik. Wat is de basis voor de huidige ondergrens in het artikel? De minimale elektriciteitsaansluiting voor een hyperscale datacenter zou in onze beleving verhoogd kunnen worden. Tevens graag een eenduidige definitie hanteren (MV of MVA) en aangeven waar dit precies betrekking op heeft of aan afgemeten wordt. 4. In het artikel staat beschreven dat een hyperscale datacenter gelegen is of grenst aan een bedrijventerrein. Wat wordt er onder bedrijventerrein verstaan? In Hollands Kroon wordt Agriport gezien als bedrijventerrein en glastuinbouwgebied waarin ook datacenters gelegen zijn, echter heeft maar een klein gedeelte van het gebied bestemming bedrijvigheid. Het grootste gedeelte heeft bestemming glastuinbouw en datacenters. Zie ook opmerking over werkingsgebied clustering. 5. Wij achten het verstandig een uitzonderingsmogelijkheid toe te voegen. Mogelijk zijn er in de toekomst ontwikkelingen waarbij het toch wenselijk is om een (klein of groot) datacenter buiten het clustergebied toe te staan. Denk hierbij aan ontwikkelingen omtrent restwarmte, waterstof en benutten daarvan in de nabijheid van woningen of bedrijvigheid. Het is mogelijk dat bedrijventerreinen of lokale ondernemers in de toekomst een datacenter in eigen beheer willen exploiteren via bijv. parkmanagement of coöperatief.	de minimale omvang is dat Noord-Holland zich vooral richt op datacenters met grote impact ten aanzien van energiegebruik en ruimtegebruik. Datacenters onder deze grens hebben een kleinere impact en zijn makkelijker inpasbaar in het elektriciteitsnet en de ruimte. Daarnaast sluiten wij zoveel mogelijk aan op ondergrenzen die de clustergemeenten al hanteren, met het oog op eenduidigheid in beleid. 3: Zie de reactie onder punt 2. 4. Er is een definitie 'bedrijventerrein' opgenomen in de verordening. 5. Wij nemen uw suggestie over de uitzonderingsmogelijkheid niet over. Wij zijn het met u eens dat de datacentersector een sector is waar de innovatie en ontwikkeling groot is. Maar de Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen.
	ZO-0009	[2 van 2] 6. De begrippen die in het artikel worden gebruikt zijn soms voor meerdere uitleg vatbaar en kunnen concreter beschreven worden. Denk hierbij aan termen zoals 'multifunctioneel ruimtegebruik', 'voorkomen van lichthinder', 'maximale energiebesparing'. Het is belangrijk om deze 'eisen' zo concreet mogelijk op te schrijven en hier meetbare normen voor te benoemen. Als voorbeeld: wanneer is er sprake van lichthinder? Hanteer hier een objectieve en meetbare norm voor. Dit voorkomt verwarring of eigen interpretatie en geeft een helder toetsingskader. Deze normen dienen bij voorkeur aan te sluiten op bestaande wet- en regelgeving om stapeling te voorkomen (denk aan het Bouwbesluit, Lijst erkende maatregelen, etc). 7. Waar dienen de genoemde vestigingsvoorwaarden te zijn vastgelegd? In het omgevingsplan, privaatrechtelijk of in	6. Het concreter maken van de begrippen is onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden in samenwerking met de clustergemeenten. Deze opmerkingen worden hierin meegenomen. Omdat het hier gaat om instructieregels aan gemeenten en niet om rechtstreeks werkende regels, hebben we bewust gekozen voor normering die ruimte biedt voor nadere uitwerking. 7. In het Omgevingsplan kunnen alleen regels worden opgenomen voor zover relevant voor de fysieke leefomgeving. Het bepalen of een vestigingsvoorwaarde wettelijk of bovenwettelijk is, en daarmee de wijze van vastlegging, is ook onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		beleidsregels? Dit moeten ook ruimtelijk relevante voorwaarden zijn om te kunnen vastleggen in een omgevingsplan. 8. In het artikel wordt het gebruik van ondergronds opgeslagen hemelwater benoemd. Deze technieken hebben nog tijd en ontwikkeling nodig. Daarnaast is het niet op alle locaties mogelijk om hemelwater ondergronds op te slaan vanwege de samenstelling van de bodem. Het onderzoeken van de locatie is erg kostbaar. Heeft de provincie een kaart beschikbaar van de ondergrondse grondlagen en mogelijkheden voor ondergrondse wateropslag? Een deel van deze vragen komt in de nadere uitwerking van de vestigingsvoorwaarden aan de orde. Wij zijn graag bereid daaraan mee te werken en bovenstaande punten nader toe te lichten.	8. Alle gegevens over de ondergrond zijn beschikbaar via broloket.nl/ondergrondgegevens
ZW-0006	ZO-0010	[1/2] Wel willen we graag onze zorgen benoemen met betrekking tot de voorgestelde toevoeging van een nieuwe verplichting tot het treffen van mitigerende maatregelen en het opstellen van een monitoringsprotocol bij windturbines (artikel 6.36, eerste lid, onder c, van de Verordening). Graag stellen we voorop dat de gemeente Amsterdam veel waarde hecht aan een gezonde biodiversiteit. Zo is in het coalitieakkoord opgenomen dat de natuur niet te veel wordt belast door het potentieel aan windenergie. In de Amsterdamse gedragscode flora en fauna staan in aanvulling op de sectorale gedragscode en wet- en regelgeving extra voorwaarden geformuleerd voor het specifieke lokale karakter van de gemeente Amsterdam. Evenwel hebben wij onderstaande bezwaren tegen de voorgestelde wijziging. Nut en noodzaak regeling Ten eerste missen we een duidelijke probleemanalyse. In de toelichting wordt het doel aangestipt ('faunaslachtoffers zo veel mogelijk voorkomen'), waarbij verwezen wordt naar een aangenomen motie. In de overwegingen van de motie worden slechts 'onvoldoende borging' en 'zorgen van natuur- en dierenwelzijnsorganisaties' globaal benoemd zonder nadere onderbouwing. Het is daarom ons onduidelijk wat er precies op dit moment mis gaat; waar, in welke omvang, als gevolg waarvan en wat de consequenties ervan zijn. Het bevreemdt ons in ieder geval waarom dit een specifiek probleem voor windturbines zou zijn. Het bouwrijp maken van grond kan inderdaad leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van fauna ter plaatse. Dit geldt echter niet alleen voor het bouwrijp maken van gronden ten behoeve van het plaatsen van windturbines maar voor het bouwrijp maken van gronden in het algemeen. Zonder een duidelijke probleemanalyse is het ook onmogelijk om te beoordelen of een verplichting via het omgevingsplan het juiste juridisch instrument is. De enige onderbouwing die uit de motie te halen valt is dat de Omgevingsverordening van Noord-Brabant deze regeling bevat. Dat lijkt ons onvoldoende motivering voor uw keuze voor dit ingrijpende middel. Het doel van de verplichting in samenhang met de bestaande wetten is voor ons niet duidelijk. De zorgplicht in de natuurwetgeving geeft voldoende waarborgen in het algemeen. Voor beschermde soorten is vergunning- of ontheffingsplicht opgenomen. Aan de vergunning of ontheffing kunnen door het bevoegd gezag voorschriften worden verbonden, zoals bijvoorbeeld het treffen van mitigerende maatregelen of monitoren. Verder is het verplicht om voor de bouw van windparken in bepaalde gevallen een project-mer op te stellen. Een mer	Artikel 3.36, eerste lid, onder c geeft inderdaad uitvoering aan een unaniem aangenomen motie. De zienswijze van Amsterdam geeft ons aanleiding om een iets aangepaste tekst in de artikelsgewijze toelichting op te nemen. In de toelichting zal worden vermeld dat het voorkomen van dierlijke slachtoffers alleen ziet op de gebruiksfase en niet op de bouwfase van een windpark.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		geeft inzicht in de gevolgen van het plan of project voor de natuur en fauna, ook tijdens de oprichtingsfase. Hiermee lijkt de voorgenomen regeling overbodig, zeker ten aanzien van de beschermde soorten. De samenhang van dit voorstel tot de natuurwetgeving wordt helaas niet toegelicht. Dient een initiatiefnemer maatregelen te treffen zowel op grond van het omgevingsplan als in het kader van de vergunning? Deze regeling brengt onzekerheid met zich mee zowel voor initiatiefnemers als voor gemeenten die de instructieregels moeten uitvoeren. In dit verband merken we op dat uit de toelichting van het artikel blijkt dat het doel is om voor de mitigerende maatregelen en monitoring het bouwstenendocument van het NP RES toe te passen. In dat document wordt echter ook juist verwezen naar toepassing in het kader van vergunningverlening of ontheffing van natuurwetgeving. Verankering in het omgevingsplan lijkt daarom niet te passen in de systematiek van het NP RES. Tot slot missen we een draagkrachtige motivering ten aanzien van de monitoring. Wat is het doel van de monitoring? Welk bevoegd gezag gaat de uitkomsten van de monitoring evalueren (gemeente of provincie) en met welke frequentie? Heeft de Faunabeheereenheid een rol hierbij?	
	ZO-0011	[2/2] Onduidelijkheid Naast onze twijfels aan de noodzaak van deze regeling, vinden wij het ook onduidelijk of het betrekking heeft op de realisatie- en/of gebruiksfase van windturbines. In de toelichting wordt het voorkomen van faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten als doel benoemd. Kunnen we hiervan afleiden dat de bepaling alleen ziet op het plaatsen van windturbines en niet op het gebruik (beheerfase van een project)? Lastenverzwaring De voorgenomen mitigatie- en monitoringsplicht zal tot aanzienlijke lastenverzwaring leiden in de eerste instantie voor initiatiefnemers. Dit geldt met name bij de onbeschermde soorten. Ook voor algemene diersoorten wordt verplicht om mitigerende maatregelen te treffen. Bij deze soorten valt het echter te betwijfelen of de extra kosten redelijkerwijs in verhouding staan tot de voorgenomen extra bescherming. Ook gemeenten, die op de naleving van het omgevingsplan moeten toezien, worden met een nieuwe taak geconfronteerd. Dit betekent dus ook lastenverzwaring voor gemeenten. Wij missen ook een onderbouwing van de redelijkheid van deze lastenverzwaring. Risico's voor gemeenten Vanwege de extra lasten, onduidelijkheid en gebrekkige motivering verwachten wij veel extra beroepsprocedures. Het is goed voorstelbaar dat zonder draagkrachtige motivering de regel in het omgevingsplan in een procedure geen stand houdt. Graag vragen wij uw aandacht voor dit gevolg dat het risico van de gemeente wordt. Verzoek Graag verzoeken wij u om in uw besluitvorming onze zorgen te betrekken. Wij vrezen dat deze regeling de lasten voor initiatiefnemers en gemeenten verzwaart. Ook achten wij de toegevoegde waarde van deze regeling (zeker voor de beschermde soorten) gering, terwijl het veel onzekerheid en onduidelijkheid oproept. Daarom heeft ook onze voorkeur om deze regeling in deze vorm niet in te voeren. Graag zijn we bereid om mee te denken over alternatieven die zowel tegemoetkomen aan de gesignaleerde zorgen van natuurorganisatie als van gemeenten.	Zie het antwoord bij ZO-0011.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0007	ZO-0012	Begrip elektriciteitsaansluiting Wij verzoeken u te verduidelijken wat u verstaat onder elektriciteitsaansluiting. Dit kan namelijk op meerdere manieren uitgelegd worden. Gaat elektriciteitsaansluiting bijvoorbeeld om het maximale vermogen dat een elektriciteitsaansluiting van een functie aan kan? Of gaat het om het gecontracteerde transportvermogen, veelal uitgelegd als de capaciteit die door datacentra wordt gecontracteerd en die beschikbaar gesteld is op het distributienet? En als elektriciteitsaansluiting inderdaad moet worden gezien als gecontracteerd transportvermogen, gaat het dan om het vermogen dat als eindbeeld wordt gecontracteerd of wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen? Omdat datacentra vaak groeien door de jaren heen zit er tussen wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen en het eindbeeld vaak een groot verschil, zeker in de opstartfase van een datacentrum. Onlangs publiceerde de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van hyperscale datacentra. Daarin wordt onder meer in de begripsomschrijving voor hyperscale datacentrum in artikel 2.15.1 aanhef en onder a gesproken over elektrisch aansluitvermogen. Wij vragen u om aan te geven waarom u geen aansluiting heeft gezocht bij elektrisch aansluitvermogen maar kiest voor het gebruik van elektriciteitsaansluiting. Eenheid voor de elektriciteitsaansluiting Wij vragen ons af waarom in deze artikelen uitgegaan wordt van de eenheid MV voor de elektriciteitsaansluiting. Dit terwijl in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 juist wordt uitgegaan van de eenheid megavoltampère (MVA). Ook het datacenterbeleid van de gemeente Haarlemmermeer gaat overigens uit van de eenheid MVA. Het is van groot belang dat het bepalen van de omvang van de elektriciteitsaansluiting van datacenters zoveel mogelijk op eenzelfde wijze gebeurd. Daarom verzoeken wij u om op eenduidige wijze de eenheid voor elektriciteitsaansluiting in uw datacenterstrategie en de voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 op te nemen. Als u een andere eenheid kiest dan MVA verzoeken wij u ook om aan te geven wat het verschil is tussen de door u gekozen eenheid en de eenheid MVA die u in uw datacenterstrategie heeft benoemd. In het hiervoor al benoemde ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van datacenters gaat de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening uit van megawatt (MW). Wij verzoeken u om aan te geven waarom u niet aansluit bij de eenheid die de minister hanteert in het ontwerpbesluit. Zoals hiervoor benoemd, hechten wij belang aan een eenduidige omgang met datacenters. Daar kan eenduidigheid in regels van de diverse overheidslagen aan bijdragen. Begrip MV Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder MV. Dit om in geval van een toetsing aan de Omgevingsverordening NH2022 op een juiste wijze te kunnen bepalen of er sprake is van een elektriciteitsaansluiting van meer of minder dan 5 MV.	Begrip elektriciteitsaansluiting: Wij nemen uw suggestie over om aan te sluiten bij het begrip elektrisch aansluitvermogen zoals opgenomen in de AMvB hyperscale datacentra. Eenheid elektriciteitsaansluiting: dit passen we aan naar het MVA.
	ZO-0013	6.32b Begrip nieuw datacenter Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder een nieuw datacenter. Oftewel, wanneer is een datacenter nieuw? Ook vragen wij u om te verduidelijken of het mogelijk is dat een uitbreiding van een al bestaand datacenter valt onder wat u verstaat onder een nieuw datacenter. De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein Zoals benoemd in tabel 1 op pagina 5 van de	Begrip nieuw datacenter: wij breiden de omschrijving uit naar zowel nieuwe als bestaande datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Locatie: indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie (ruimtelijk) onaanvaardbaar vindt, volgen wij als provincie deze gemeente. Als een gemeente niet mee wil werken aan een initiatief, dan geeft dit artikel op

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 komt er een regel in de Omgevingsverordening te weten: Locatiekeuze door aanwijzen van bedrijventerreinen in Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon en verbod op vestiging van datacenters daarbuiten. In de nu voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 staat in artikel 6.32b, eerste lid, sub a vermeld: De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein. Wij geven u bij deze aan dat de gemeetraad van Haarlemmermeer in beleid heeft vastgelegd dat het niet gewenst is om een nieuw datacenter of een uitbreiding van een bestaand datacenter grenzend aan een bedrijventerrein te realiseren in Haarlemmermeer. Hier is ook meermaals het gesprek over gevoerd met onder andere de provincie Noord-Holland. Daarom verzoeken wij u om aan te geven dat u met voornoemd artikel op geen enkele wijze probeert aan te geven dat het realiseren van een nieuw datacenter of de uitbreiding van een bestaand datacenter op locaties in Haarlemmermeer kan plaatsvinden die de gemeente als ruimtelijk onaanvaardbaar ziet, te weten niet op specifiek daarvoor aangewezen bedrijventerreinen.	geen enkele wijze aan dat realisatie plaats kan vinden. In de toelichting op dit artikel zullen we dit punt nog eens onderstrepen.
	ZO-0014	Reactie op beleidsinhoudelijke aanpassingen punt 12: Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform deOVNH2022 (na herziening). Wij vinden dit een extra en onnodige stap. Wij vinden dat we die afweging als gemeente zelf kunnen maken. Ons beleid commerciële voorzieningen is strikt en in de lijn van het provinciaal beleid. Zo vragen wij ook een ruimtelijke onderbouwing bij dergelijke ontwikkelingen en we willen zelf ook onze winkelgebieden concentreren en behouden. Ook willen we juist op de werklocaties meer functiemenging, voor zover dat past binnen het beleid. Wij willen u dan ook vragen deze aanpassing niet door te voeren.	De Omgevingsverordening sluit de ontwikkeling van solitaire vestigingen uit, tenzij deze goed onderbouwd zijn. Advisering van de adviescommissie kan dan als onderbouwing dienen. De huidige grens voor advisering ligt op 1500 wvo, terwijl er in de praktijk regelmatig sprake is van mogelijke ontwikkelingen net onder 1500 wvo. Met de voorgenomen wijziging om de adviescommissie te laten adviseren over solitaire vestigingen vanaf 500 wvo, ondersteunt de provincie gemeenten bij de advisering over deze vaak onwenselijke ontwikkelingen. Met name kleinere gemeenten, die vaker te kampen hebben met een tekort aan capaciteit of expertise, zullen baat hebben bij de onpartijdige en onafhankelijke expertise van de commissie. Wij gaan daarom niet mee in uw verzoek om deze wijziging niet door te voeren.
ZW-0008	ZO-0015	Het begrip bedrijfswoning gedefinieerd in de bijlage van de Omgevingsverordening beperkt het werkingsbereik van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling uit de Omgevingsverordening in ernstige mate. Veel woningen die nu als bedrijfswoning bewoont worden en gelegen zijn in het landelijk gebied voldoen namelijk niet aan de uitleg die de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State geeft aan dit begrip. Ik verwijs naar onder meer de uitspraak van de afdeling van 27 oktober 2021, no. 202005952/1/R1. Hieruit blijkt dat pas aan het noodzakelijkheidscriterium uit de definitie van bedrijfswoning is voldaan als de bedrijfsprocessen ter plaatse zoveel tijd en aandacht op eisen, dat op grond daarvan een redelijk belang om op het perceel te wonen aanwezig moet worden geacht. Constante toezicht op het bedrijfsproces is volgens de uitspraak noodzakelijk. Bij het bloembollenbedrijf in kwestie was hier geen sprake van, waardoor de bedrijfswoning niet als bedrijfswoning aangemerkt kon worden. Uit jurisprudentie blijkt verder dat de toegenomen mogelijkheden om op een andere wijze toezicht te kunnen houden, bv. d.m.v. camera's, kan betekenen dat een bedrijfswoning niet meer noodzakelijk is (zie uitspraak van de Afdeling van 12 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1005). Vanwege deze jurisprudentie en de wijze waarop het begrip bedrijfswoning in de Omgevingsverordening is gedefinieerd kunnen slechts een heel klein deel van de bedrijven die nu gevestigd zijn in het landelijk gebied, bij bedrijfsbeëindiging gebruik maken van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling.	Wij zijn ons bewust van de afnemende noodzaak voor nieuwe bedrijfswoningen. De term bedrijfswoning wordt in de OV NH2022 gebruikt voor door gemeenten al eerder bestemde bedrijfswoningen die worden getransformeerd. In die betekenis is deze term goed bruikbaar. Het ook meetellen van verharding bij de sloopeis nemen wij niet over. Verharding is ruimtelijk wezenlijk anders dan bebouwing.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Verzocht wordt om de eis dat bij kleinschalige woningbouwontwikkeling te schrappen. Daarbij wordt in herinnerring gebracht dat de vergelijkbare regeling uit de PRV opgenomen in artikel 5c ook niet een dergelijke eis kende. De voorwaarde dat 1500 m2 bebouwing moet worden gesloopt om een extra woning toe te staan, ziet onterecht niet op verharding van gronden. Die verharding, vaak bestaande uit betonplaten, levert, ook omdat hierop (bedrijfsmatige) opslag wordt gepleegd een aantasting van de landschappelijke kwaliteiten op en een bedrijf zou naast de prikkel om bebouwing te slopen ook een prikkel moeten krijgen om de verhardingen te verwijderen. Die prikkel ontbreekt momenteel onterecht.	
ZW-0009	ZO-0016	[1/2] verzoek: 1. Wij willen uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35), hierna "Datacenter Diemen" te noemen in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Toelichting punt 1 1.1 De ontwikkeling van Datacenter Diemen loopt als sinds 2017. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door Datacenter Diemen ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2 In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles om gezamenlijk tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 1.3 Datacenter Diemen heeft in samenwerking met Vattenfall de technische en contractuele uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Hierbij is de benutting van de hoogtemperatuur restwarmte een cruciaal element geworden van de ontwikkeling. 1.4 Deze hoogtemperatuur restwarmte is voor Vattenfall van cruciaal belang voor de verduurzaming van het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere. Door het benutten van de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een significante hoeveelheid gas besparen en daarmee CO2-emissies reduceren. 1.5 Het belang van datacenter restwarmte in de verduurzaming van het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is in 2019 ook vastgelegd in het Convenant voor de verduurzaming van de Diemen stadswarmtecentrale, welke is overeengekomen door de provincie Noord Holland, Vattenfall en de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere (Bijlage 1). 1.6 In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022- 2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MVa en een bvo groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 1.7 In de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven in andere gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is	Zie ook onze reactie op ZO-0006: In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een van deze lopende initiatieven (p. 17): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Dit betreffen de gemeente Diemen, hier is een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 1.8 Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen, onder de naam Datacenter Vattenfall, benoemd als lopend initiatief: [zie afbeelding in document] 1.9 In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven.	
	ZO-0017	[2/2] Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaan wij ervan uit dat dit op een misverstand berust. 1.10 Wij verzoeken u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 alsnog expliciet ruimte te bieden voor de doorgang van de ontwikkeling van Datacenter Diemen. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het initiatief van Datacenter Diemen (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (zie artikel 6.32b, tweede lid, van de ontwerpregels). Verzoek 2. Wij willen uw college verzoeken om met ons in gesprek te gaan voor het selecteren van de gebieden waar datacenters, met een vermogen van meer dan 5MVa en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2, zich mogen vestigen zodat rekening gehouden kan worden met de mogelijkheid om datacenter restwarmte kosteneffectief te benutten in de bestaande stadswarmtenetten. 2. Toelichting punt 2. 2.1 Het op een betaalbare en betrouwbare wijze verduurzamen van het warmtenet van Amsterdam, Diemen en Almere is een grote opgave. Om dit te halen zijn op grote schaal nieuwe betaalbare en duurzame warmtebronnen nodig. 2.2 Vattenfall heeft een inventarisatie gemaakt van de mogelijke duurzame warmtebronnen voor het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere en heeft dit vertaald naar een CO2 roadmap (Bijlage 2). Datacenter restwarmte is een cruciale warmtebron in deze CO2 roadmap welke het hele jaar door duurzame warmte kan leveren. 2.3 De weg naar een CO2 vrije warmte voor het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is ook vastgelegd in het Convenant dat in 2019 is afgesloten met de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere, Vattenfall, en de provincie Noord Holland. Ook hierin staat restwarmte van datacenters opgenomen als duurzame warmtebron. 2.4 Een randvoorwaarde om datacenter restwarmte grootschalig te kunnen benutten als warmtebron, is dat datacenters moeten vestigen nabij de grote primaire leidingen, en idealiter nabij de warmte productielocaties, van warmtenetten. Alleen in de grotere primaire leidingen van het warmtenet kunnen de grote hoeveelheden restwarmte die vrij komen bij grote datacenters worden benut.	Verzoek 2: Conform onze datacenterstrategie kan een nieuw datacenter of een uitbreiding van een datacenter (m.u.v. lopende initiatieven zoals opgenomen in de datacenterstrategie) alleen plaatsvinden in de gemeenten Hollands Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		2.5 Voor de huidige geselecteerde vestigingslocaties in de eerste herziening OVNH2022 (industrieterreinen van Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon) is het daarom opmerkelijk dat precies de productielocatie van het stadswarmtenet Amsterdam Zuid-Oost en Almere, gelegen in Diemen, buiten het gebied valt waar datacenters zich mogen vestigen, zie overzicht hieronder (Ruimtelijkeplannen.nl) 2.6 Onze productielocatie in Diemen is een uitstekend voorbeeld van vestigingslocatie voor Datacenters waar de restwarmte ook daadwerkelijk kan worden benut aangezien het hoofdzakelijk aan drie elementen voldoet: 2.6.1 Het datacenter wordt gevestigd op een industrieel terrein waardoor geen overlast is voor de omgeving 2.6.2 Het datacenter wordt aangesloten op het hoogspanningsnet waardoor er geen sprake is van negatieve invloed op het congestieprobleem op het middenspanningsnet. 2.6.3 Het datacenter ligt nabij de transportleidingen en productie eenheden van het warmtenet waardoor op een kosten effectieve manier de restwarmte kan worden benut in het bestaande stadswarmtenet. 2.7 Wij verzoeken om het gesprek aan te gaan over de locaties waar nieuw te ontwikkelen datacenters zich mogen vestigen om gezamenlijk locaties te identificeren waarbij de restwarmte op een kosteneffectieve manier nuttig kan worden ingezet en daarmee kan bijdragen aan het uitfaseren van aardgas en het behalen van de klimaatdoelen.	
ZW-0010	ZO-0018	1/2 Met deze brief sturen wij u de zienswijze van LTO Noord, mede namens KAVB en HAJK , op de voorgestelde nieuwe verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied. Korte samenvatting inhoud Volgend jaar treedt een nieuwe regionale verdringingsreeks in werking. Hierin staat hoe het zoet water uit het IJsselmeergebied bij extreme droogte wordt verdeeld. Volgens de toelichting bij de nieuwe verdringingsreeks bleek tijdens de droge zomer van 2018 dat de huidige regionale verdringingsreeks voor het IJsselmeergebied uit 2009 niet meer volledig voldoet. Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen hebben rondom het IJsselmeergebied nieuwe afspraken over de verdeling gemaakt. Hierover is overlegd met vertegenwoordigers van belangrijke gebruikers van het zoete water. De afspraken zijn in februari vastgelegd in een bestuursovereenkomst Waterverdeling IJsselmeergebied. De hoofdlijn is dat in situaties van extreem watertekort het beschikbare water iets anders wordt verdeeld. Korte samenvatting proces De nieuwe regionale verdringingsreeks treedt naar verwachting in werking voor het droogteseizoen van 2023 (op 1 januari 2023). Afgesproken is dat de reeks dan is opgenomen in alle omgevingsverordeningen van de provincies rond het IJsselmeer. Voor de vaststelling van de verdringingsreeks in Noord-Holland ligt de herziene omgevingsverordening met de nieuwe verdringingsreeks ter visie van 22 augustus tot en met 3 oktober. Provinciale Staten stellen de herziening van de verordening naar verwachting in december 2022 vast. Na het opnemen van de verdringingsreeks in de provinciale verordening, heeft het hoogheemraadschap de wettelijke taak het zoete water te verdelen. Daarom moet in 2023 ook de strategie waterverdeling uit 2018 van het hoogheemraadschap worden herzien. De komende maanden krijgen we meer zicht op wat dat voor het gebied van Hollands Noorderkwartier gaat betekenen. Kapitaalintensieve gewassen in de voorgestelde verdringingsreeks Ontleend aan de toelichtende stukken bij de brief van de provincie geven wij hierbij de voorgestelde verdringingsreeks weer: [ZIE AFBEELDING IN DOCUMENT]	Dank voor uw zienswijze. Hieronder schetsen we meer context over de achtergrond van categorie 3.2. Vervolgens gaan we op uw zienswijzen en overige vragen in. De droogte van 2018 was aanleiding om de onduidelijkheid omtrent categorie 3.2 nader te bekijken. De verschillende beheergebieden rondom het IJsselmeergebied interpreteerden namelijk op verschillende wijze de invulling van deze categorie. Met het opstellen van de 'bestuursovereenkomst waterverdeling regio IJsselmeergebied' is in 2021 samen met juristen en koepels van LTO gekeken naar de invulling van deze categorie. Het gaat in dit geval om voorkomen van grote schades, zoals o.a. faillissementen, met een geringe hoeveelheid water van kortstondige duur. In de zomer van 2018 is tijdens de uitwerking van de verdringingsreeks bij HHNK, die resulteerde in de huidige 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, voor categorie 3.2 alleen het component kapitaalintensief meegenomen voor een afweging in de waterverdeling. Echter moeten volgens de wet binnen deze categorie 3.2 naast economische schade ook de randvoorwaarden 1) maatschappelijke schade, 2) tijdelijke gift en 3) een geringe gift meegewogen worden bij de verdeling van het water in categorie 3.2. De definitie van Categorie 3.2 heeft in de regio IJsselmeergebied tot veel discussie geleid en is ook landelijk onderwerp van gesprek. De LTO vertegenwoordiging gaf bij het opstellen van de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied aan dat het moeilijk is om voor categorie 3.2 specifieke gewassen aan te wijzen, omdat in elk gebied de eerder genoemde 4 randvoorwaarden (economische schade, maatschappelijke schade, tijdelijke gift en geringe gift) anders uitvallen. Daarom is voor elk beheergebied een reservering van 30% van de

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Het gaat ons met name om categorie 3.2, tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen. Uit de ontwerpverordening ontlenen we de volgende tekst: Deze subcategorie betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp). - De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.	totale watervraag voor de akkerbouw gekozen. Dit is een percentage die niet te laag is gekozen, zodat er voldoende ruimte blijft om de noodzakelijke schades te beperken. Echter is de verwachting dat als voldaan wordt aan de 4 randvoorwaarden van categorie 3.2 niet de volledige 30% aangesproken zal worden. Ook zijn via verschillende beleidslijnen afspraken gemaakt om waterbesparende en zelfvoorzienende maatregelen te treffen waardoor de watervraag in categorie 3.2 zou afnemen. Met deze twee in het achterhoofd houdend is de intentie opgeschreven om bij evaluatie het percentage reservering naar beneden bij te stellen. Uiteraard zal uit de evaluatie moeten blijken wat mogelijk is. ANTWOORD GAAT VERDER BIJ AN-0019
	ZO-0019	2/2 Zienswijze tegen de intentie om de reservering te verminderen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. In die zin is het op zich te waarderen dat er een speciale reservering is gedaan voor kapitaalintensieve gewassen. Onze zienswijze richt zich nu eerst op de genoemde intentie (laatste zin van het cursief gestelde) in de laatste zin: …De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen (einde citaat). Hiervoor ontbreekt een motivering, de afweging hierachter wordt niet gegeven. Het voorgenomen besluit ontbeert daarmee een grondslag, is vooringenomen en is in strijd met beginselen van behoorlijk bestuur. Hier wordt immers een intentie geuit in een bepaalde richting, terwijl de bestuursovereenkomst nog rept over onderzoek naar de subcategorie. Het in de bestuursovereenkomst bedoelde onderzoek hangt 'in de lucht' want nergens wordt gespecificeerd wat daarmee precies bedoeld wordt, hoe dit aangepakt gaat worden en door wie en met welke opdracht. De intentie tot substantiële vermindering staat haaks op de reservering. Dit maakt deze zin innerlijk tegenstrijdig. Wat met de ene hand wordt gegeven wordt gelijk weer afgenomen, en dat wringt, mede gelet op hetgeen hieronder wordt gegeven aan argumenten en feiten onder 2 en 3. Zienswijze op voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. Denk hierbij onder meer aan uien, vollegrondsgroenten, fruit en bollen. De subcategorie 3.2 betreft gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden	Voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen: Wij waarderen dat u meedenkt over wat voor u een gewenste wijze is om aan de invulling van categorie 3.2 te voldoen. Deze wijze van toepassing van de 4 randvoorwaarden binnen categorie 3.2 is namelijk voor alle waterbeheerders in Nederland een puzzel. De methodiek voor een economische afweging die in 2018 ontwikkeld is en die geleid heeft tot de 'Strategie waterverdeling HHNK' is nog steeds valide, maar omvat een select deel van het antwoord op de invulling van categorie 3.2. Omdat nu óók invulling gegeven moet worden aan de drie andere randvoorwaarden; maatschappelijke schade voorkomen, tijdelijke gift en geringe gift moet naast de methodiek voor een economische afweging deze uitgebreid worden met de andere voorwaarden. Daarom wordt volgend jaar de 'Strategie waterverdeling HHNK' geactualiseerd. Na vaststelling van de regionale verdringingsreeks door de Provincie kan HHNK hiermee starten en u daarover informeren. Overige vragen: Het klopt dat er continu nieuwe inzichten ontstaan binnen het thema waterbeschikbaarheid. Niet alleen over watervraag, maar ook over waterbesparende maatregelen, wateraanvoer en waterkwaliteit. De continu veranderende inzichten vragen dat er telkens wordt geactualiseerd. Zonder onderschrijving en vaststelling van deze nieuwe regionale verdringingsreeks is het in tijden van crisis lastig positie te werven voor voldoende water voor de gebruikers in Noord-Holland. Zoals u aangaf in uw brief kent Noord-Holland boven

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Het is ons niet duidelijk op welke gewassen hier gedoeld wordt. Graag zien we hierop een nadere toelichting. In onze ogen zouden alle kapitaalintensieve gewassen onder deze subcategorie dienen te vallen. Wij zien graag dat hierbij de lijst 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, registratienummer 18.261834 (documentregistratienummer van HHNK) wordt gebruikt. Voorts willen wij u vragen om uiterste terughoudendheid om nu de verdringingsreeks te wijzigen. Zo zijn er grote vragen rond waterbeschikbaarheid van nieuwe watervragers (datacenters die aanmerkelijk meer water gebruiken dan eerder door deze partijen is aangegeven) en kunnen er de komende jaren landelijk nieuwe waterverdelingen worden afgesproken met directe invloed op het onderhavige gebied in Noord- Holland. Het is juist om al deze ontwikkelingen eerst in kaart te brengen alvorens de verdeling te veranderen. Wij voorzien grote problemen met de handhaving van de verdringingsreeks. Graag vernemen wij bij welke organisatie de handhavingsplicht ligt en op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. Tot slot willen we graag checken of in Noord-Holland deze verdringingsreeks ook geldt voor het beregenen vanuit bronnen en ondergrondse zoetwaterbellen, al dan niet zelf aangelegd.	het Noordzeekanaal relatief veel kapitaalintensieve gewassen waarvoor we met deze regionale verdringingsreeks een belangrijke positie hebben om daarvoor water te kunnen aanvoeren. De handhavingsplicht is afhankelijk van het type maatregel en daardoor ook bij verschillende instanties belegd. Zo ligt handhaving op het schutten bij de provincie en handhaving op beregeningsverboden bij het waterschap. Het is aan elke partij om aan die invulling vorm te geven. Deze regionale verdringingsreeks is uitgewerkt voor het watersysteem dat gevoed wordt door water uit het IJsselmeer, Markermeer en de Veluwerandmeren (ook wel het IJsselmeergebied), ofwel het oppervlaktewater van HHNK. Grondwater en zelf aangelegde bronnen zijn daar geen onderdeel van. U heeft misschien gemerkt dat bij andere waterschappen wel beregeningsverboden uit grondwater zijn afgekondigd. Dit gaat op eigen initiatief van de provincie en het waterschap op basis van een belangenafweging. In het gebied Noord-Holland boven het Noordzeekanaal speelt dat niet.
ZW-0011	ZO-0020	2.1. Het ontwerp wijst in de provincie Noord-Holland twee werkingsgebieden aan: 1) het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan'; en 2) het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten'. Een datacenter is gedefinieerd als: nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV" (cumulatieve criteria) (art. 6.32a). 2.2. Het ontwerp bevat daartoe een Omgevingswet instrument, te weten het opnemen van een instructieregel in de Omgevingsverordening (art. 2.22 juncto 2.23 0w). Met een dergelijke instructieregel kunnen Provinciale Staten met behulp van de Omgevingsverordening aan de gemeenteraad door middel van een algemene regel aangegeven hoe de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan) moet worden uitgeoefend. Provinciaal belang 2.3. De mogelijkheid tot het opnemen van een instructieregel is enkel mogelijk als sprake is van een provinciaal belang (art. 2.3, lid 2 0w).1. De in art. 6.32b voorgestelde voorwaarden, bevatten aspecten die (in ieder geval (groten)deels) decentraal (enkel door de gemeente) lijken te kunnen worden bepaald: te weten het opstellen van een stedenbouwkundig en/of beeldkwaliteitsplan (welstand), als ook het bouwvolume, de inrichting van de ruimte, het stellen van eisen aan energie(besparing) en water(verbruik) en lichthinder. Goodman merkt op dat het uitgangspunt van de Omgevingswet "decentraal tenzij" is. Dit betekent dat in beginsel gemeenten bevoegd zijn om regels op te stellen, tenzij er een overkoepelend (in dit geval: provinciaal) belang is. Goodman vraagt dan ook bij de vaststelling van de Omgevingsverordening uw aandacht voor de inhoud van de vestigingsvoorwaarden. Termijn opvolging instructieregel onduidelijk 2.4. Het ontwerp bevat (vooralsnog) geen termijn waarop de gemeenteraden opvolging zouden moeten geven aan de instructieregel (na vaststelling). Dit geeft onzekerheid over het moment waarop dit kader daadwerkelijk in werking treedt en de mogelijkheid van een datacenter wegbestemd wordt, dan wel slechts onder voorwaarden mogelijk is. Dit zou	Juist door in overleg te treden met gemeenten over de nadere invulling van de vestigingsvoorwaarden onderschrijft de provincie het uitgangspunt van de Omgevingswet 'decentraal tenzij' en wordt tegelijkertijd gestreefd naar een gelijk speelveld voor de datacentersector. Aan dit proces verbinden wij geen termijn omdat zorgvuldigheid en inspelen op snel veranderende technische mogelijkheden hierbij leidend zijn. Nieuw datacenter: wij verbreden de omschrijving in art. 6.32a (toepassingsbereik) naar nieuwe en uitbreidingen van bestaande datacenters.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		kunnen worden ondervangen door (o.g.v. art. 2.23, lid 4 0w) een aanvullende termijn te verbinden aan de uitvoering ervan en Goodman verzoekt u dit te betrekken bij de vaststelling van de Omgevingsverordening. Nieuw datacenter 2.5. Ook vraagt Goodman uw aandacht voor de invulling van wat verstaan kan worden onder 'nieuwe datacenters' versus een bestaand datacenter. Het ontwerp maakt niet duidelijk waaraan een "nieuw" datacenter wordt gekoppeld (vergunningverlening). Goodman meent dat verduidelijking kan worden aangebracht door tot uitdrukking te brengen dat het kader geen betrekking heeft op bestaande (te weten vergunde) datacenters, op bestaande datacenters waarvoor reeds een vergunningaanvraag tot uitbreiding daarvan is ingediend alsook op nieuwe datacenters waarvoor een vergunningaanvraag is ingediend, in beide situaties voordat de Omgevingsverordening definitief is.	
	ZO-0021	Onderbouwing aanwijzing gebieden 2.6. Verder lijkt in het ontwerp (als ook de Datacenterstrategie) onderzoek te ontbreken of de gebieden waar clustering van datacenters (onder voorwaarden) wordt toegestaan daadwerkelijk kunnen voorzien in voldoende water, elektriciteit en capaciteit. Goodman meent dat in de onderbouwing rekening gehouden zou moeten worden met of in die gebieden daadwerkelijk plaats is voor datacenters, mede gelet op het evenredigheidsvereiste. In de uitvoering van de Omgevingsverordening verwacht Goodman dat de resterende mogelijkheden die er nog zijn in de gemeenten Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer nog maar zeer beperkt zijn. De Omgevingsverordening lijkt daarmee de facto een algeheel verbod op datacenters te kunnen behelsen. In dit kader merkt Goodman op dat een kader gesteld moet worden gesteld dat - gelet op de benodigde capaciteit - nog wel ruimte laat in de naburige gemeenten van Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer voor nieuwe datacenters. Dit geldt temeer nu ook in het licht van een inbreuk op de vrijheid van vestiging van diensten grond van de Dienstenrichtlijn, een nadere onderbouwing verdient. Ontheffing 2.7. Tot slot verzoekt Goodman u om te overwegen om een ontheffingsmogelijkheid op te nemen in de Omgevingsverordening. Het ontwerp bevat namelijk niet de mogelijkheid om ontheffing te verlenen van de instructieregel. Op grond van art. 2.32 0w is het mogelijk voor Provinciale Staten om in de Omgevingsverordening de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten op te nemen om ontheffing te verlenen van de instructieregel op verzoek van de gemeenteraad of het College van Burgemeester en wethouders. Dit geeft enige flexibiliteit voor bestuursorganen en indirect initiatiefnemers om toch toestemming te krijgen, temeer nu de regeling een verstrekkend karakter heeft. 3. Conclusie 3.1. Goodman verzoekt u om het voorgaande te betrekken in uw afweging tot vaststelling van de Omgevingsverordening. Voor een eventuele gewenste toelichting zijn wij graag beschikbaar.	Onderbouwing aanwijzing gebieden: de Omgevingsverordening heeft geen algeheel verbod maar maakt de ontwikkeling van datacenters op een beperkt aantal plaatsen onder voorwaarden mogelijk. Daarnaast verwijzen wij naar bijlage 2 van onze datacenterstrategie (dienstenrichtlijn) waarin de drie criteria worden gemotiveerd. Ontheffing: deze suggestie nemen wij niet over. Een dergelijke ontheffing achten wij niet passend bij de datacenterstrategie. De Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen. In artikel 6.11 van deze Omgevingsverordening NH2022 is bovendien voorzien van de ontheffingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet. De reikwijdte van deze ontheffingsbevoegdheid is conform de wet beperkt tot situaties waar sprake is van onevenredige belemmering van het gemeentelijke beleid.

Bijlage 1

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
2.12	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van een faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; en d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren; werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit bij haar vergaderingen aanwezig te zijn en hen te adviseren: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Toelichting 2.12	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Gezien de uitleg van de staatssecretaris in de Memorie van Antwoord van 26 oktober 2015 (EK, 2015- 2016, 33 348,	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	D, op pagina 40-41), beschouwen wij organisaties die 'de belangen van de natuur of dieren behartigen' niet als 'maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties'. Om toch te bevorderen dat organisaties die de belangen van dieren behartigen in de mogelijkheid worden gesteld advies te leveren aan het bestuur van een faunabeheereenheid is op grond van artikel 3.12, tweede lid en artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming in het derde artikellid bepaald dat een faunabeheereenheid in ieder geval de drie in het artikellid genoemde organisaties uitnodigt aanwezig te zijn bij haar vergaderingen, en hen te adviseren. Deze organisaties kunnen een belangrijke bijdrage leveren als het gaat om bijvoorbeeld innovaties op het gebied van de inzet van preventieve middelen. De in het derde artikellid genoemde organisaties hebben nadrukkelijk geen zitting in het bestuur van de betreffende faunabeheereenheid en zodoende maken zij geen deel uit van diens formele besluitvormingsproces.	
4.8	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Bij de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid wordt uitsluitend gebruik gemaakt van het geweer en eventueel een hond zoals genoemd in artikel 3.9 van het Besluit natuurbescherming. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren.	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden; en c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren. 10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.	schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.
Toelichting 4.8	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot-ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. De hond mag uitsluitend worden gebruikt voor het apporteren van de geschoten dieren en mag niet als dodingsmiddel worden ingezet. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.	aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot- ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. Bij de uitvoering van directe schadebestrijding is het mogelijk dat ganzen ziek worden geschoten. Om deze gewonde ganzen uit hun lijden te kunnen verlossen mogen alleen het geweer of, -slag, -snij en steekwapens gebruikt worden. Andere middelen of methoden zijn niet toegestaan. De inzet van -slag, -snij en steekwapens is dus een noodmaatregel die toegepast kan worden wanneer het geweer, omwille van de veiligheid, niet kan worden gebruikt om in nood verkerende dieren te doden. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.
Toelichting 2.16	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau.	waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau. Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.
Toelichting 4.16	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor ompensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.
4.47	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.
4.49	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1.Het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten geldt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven;

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.	d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.
4.89	**Artikel 4.89 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Hilversum** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Hilversum. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden steeds moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Lid 1 van dit artikel is niet van toepassing op woningbouwplan Ter Sype in de gemeente Wijdemeren, voor zover dat gelegen is buiten de 48 dB(A) Lden-contour. 4. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-	**Artikel 4.89** **(vervallen)**

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	contour, voor zover dit buiten het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	
4.93	**Artikel 4.93 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Texel** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Texel. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het derde lid, onder b van het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-contour, voor zover dit buiten het aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.93 (vervallen)**
4.97	**Artikel 4.97 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden** 1.Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden. 2.Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het aanvullend beperkingengebied geen aanvullende beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.97 (vervallen)**
6.5	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel. 3. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.
6.9	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of het agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.	wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 7. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.9	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. Lid 1	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan, indien gebruik kan worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen mogelijkheden. Lid 1 Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden. Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 In het tweede lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 4 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.	Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 7

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.
6.10	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het bepaalde eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid.	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 6. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 7. In aanvulling op het vierde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 8. Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 9. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid en aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.10	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Zo is het denkbaar dat een voormalig agrarisch bouwperceel is gelegen in een dorpslint. In dat geval kan naar keuze gebruik worden gemaakt van lid 1 en 2. Hiervoor moet de woningbouw passen in regionale afspraken. Ook lid 3 is een optie, maar dan geldt het maximum van 2 woningen als beperking. Naar analogie zijn ook combinaties met lid 4 en 5 denkbaar. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan indien gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in dit artikel. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In het vierde lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.	dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 5 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 6 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 7 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 8 Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening. Lid 9 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Zij kunnen ook nadere regels stellen aan de toepassing van het achtste lid. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.
6.11	**Artikel 6.11 Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties.	Artikel 6.11 Toepassingsbereik Deze paragraaf gaat over detailhandel.
6.13	**Artikel 6.13 Detailhandel** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is. Als het totaal winkelvloeroppervlak meer dan 1500 m2 bedraagt, geldt dat: i. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en ii. de regionale adviescommissie detailhandel hierover een advies heeft uitgebracht. 2. Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk. 3. Onverminderd het tweede lid, maakt een ruimtelijk plan geen nieuwe solitaire detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden.	Artikel 6.13 (vervallen)
6.13a		**Artikel 6.13a Detailhandel algemeen** 1 Een ruimtelijk plan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een ruimtelijk plan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Toelichting 6.13a		Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) dat de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.13c. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.
6.13b		**Artikel 6.13b Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		2 Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m2 bedraagt, geldt aanvullend dat: a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13b		Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken). Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.
6.13c		**Artikel 6.13c Detailhandel in landelijk gebied** Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13c		Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
6.16a		**Artikel 6.16a Tijdelijke regel transformatie recreatieparken** 1 Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;. 2 Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10, derde Lid. 3 Het ruimtelijk plan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; e. het ruimtelijk plan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 4 Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.3, Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10 , derde Lid en Artikel 6.46, derde Lid. 5 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de toepassing van dit artikel.
Toelichting 6.16a		Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO). Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.
6.1.4a		**Paragraaf 6.1.4a Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen**
6.16b		**Artikel 6.16b Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.
6.16c		**Artikel 6.16c Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien: a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf ; b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving; c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar. 2 In het ruimtelijk plan wordt in de toelichting gemotiveerd dat: a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein.
Toelichting 6.16c		Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
6.19	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten.	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten. 3. In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik: a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en b. ten hoogste vijf jaar duurt.
Toelichting 6.19 lid 3		Lid 3 Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.19 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid. De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als –productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.
Paragraaf 6.1.5a		**Paragraaf 6.1.5a Datacenters**
Toelichting paragraaf 6.1.5a		Deze paragraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
6.21a		**Artikel. 6.21a Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Toelichting 6.21a		De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze paragraaf. Het betreft cumulatieve criteria.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft instructieregels aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
6.21b		**Artikel 6.21b Datacenter clustering** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan' voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Toelichting 6.21b		We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
6.21c		**Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten** 1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting 6.21c		Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
6.27a	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1.Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter, als: a. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.
Toelichting 6.27a	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van een	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten.	van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten. De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.
Artikel 6.46a		**Artikel 6.46a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen** 1. In aanvulling op artikel 6.46, vierde lid, kan een ruimtelijk plan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen; c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het ruimtelijk plan uiterlijk is vastgesteld op 31 december 2027. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels tellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Toelichting 6.46a		Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader nadere regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
6.83	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.	a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
Toelichting 6.83	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. Bij de verdeling van het water krijgt categorie 1 de meeste prioriteit, dan 2, dan 3 en dan 4. Kortom, als sprake is van (dreigend) watertekort, worden de belangen in categorie 4 als eerste gekort. Binnen de categorieën 1 en 2 van de verdringingsreeks geeft het Waterbesluit een prioriteitsvolgorde. Deze categorieën omvatten maatschappelijke belangen. De waterbeheerders zijn verplicht deze prioriteitsvolgorde te volgen. Voor de categorieën 3 en 4 bevat het Waterbesluit geen prioriteitsvolgorde. Voor de belangen binnen deze categorieën is het aan de waterbeheerder om in een concreet geval een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen, waarbij de economische en maatschappelijke schade zo laag mogelijk dient te worden gehouden. Artikel 2.2 van het Waterbesluit biedt de mogelijkheid om voor regionale wateren in een provinciale verordening een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen voor de belangen binnen categorie 3 en categorie 4 in een regionale verdringingsreeks. Nadere prioritering tussen categorie 3 en categorie 4 is niet mogelijk. In Noord-Holland heeft alleen het waterschap Amstel, Gooi en Vecht van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en in artikel 6.83 opgenomen.	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. **Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. *Proceswater* (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen* Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. *Waterkwaliteit in stedelijk gebied* Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. *Beroepsvaart* Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. *Akkerbouw* Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. *Beregening sportvelden* Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. *Grasland* Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik. *Recreatievaart* De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. *Natuur* Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.
NIEUW 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied		**Artikel 6.83a Regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
NIEUW Toelichting 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied	-	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Peilhandhaving (subcategorie 4.1) Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3) Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terugkomt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerdergenoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals: - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.
6.86	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig.	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.62	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1.De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2.In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; en d. droogte. 3.De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4.De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1. De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Toelichting 6.62	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen en omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, en droogte). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde vier risico's komen overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de vier	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling, biodiversiteit en waterkwaliteit. Indien relevant moeten deze effecten worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven. De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.	deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Omgevings-regeling artikel 2.24	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen;	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.	nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.
Omgevings-regeling - toelichting van artikel 2.24	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk	De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling. Stimuleringsgebied zonne-energie Groene Hoek Op 5 april 2017 heeft het college van de gemeente Haarlemmermeer per brief een verzoek tot stimuleringsgebied aangedragen voor de locatie “Groene Hoek”. Het plan voor een zonnepark op de locatie Groene Hoek, Hoofddorp stamt al uit 2015. In maart 2016 heeft de gemeente omgevingsvergunning verleend voor een ontwikkeling van een zonnepark van 26,5 hectare in dit gebied. Op dat moment was er nog geen formeel provinciaal afwegingskader. Later is de wens ontstaan voor een uitbreiding tot 50 hectare. Groene Hoek ligt in het dynamische deel van de Haarlemmermeer, tussen Schiphol, Rijksweg A4 en Hoofddorp. Vanuit de gemeente Haarlemmermeer is er brede steun voor deze locatie. Onder andere vanwege haar geïsoleerde ligging ten opzichte van ander landelijk gebied; in dezen het gemeentelijk aangewezen agrarisch kerngebied van de Haarlemmermeer. Bovendien past dit initiatief binnen de lokale en regionale ambities voor duurzame energie. De wijze waarop het plan zal worden gerealiseerd voldoet verder - op de hoogte van de opstelling na - aan de randvoorwaarden die de provincie aan zonneparken stelt. Bovendien is het plan onderbouwd met een uitgebreid landschapsplan waarin een goede ruimtelijke inpassing in de omgeving is voorzien. De hoogte van 2 meter is strikt genomen strijdig met het beleid voor zon, maar de initiatiefnemer geeft in het landschapsplan overtuigend aan dat door de specifieke verlaagde ligging van het perceel ten opzichte van de omliggende wegen en bebouwing het met de hoogtebeperking bedoelde effect wél wordt gerealiseerd. Doordat het veld zo’n 40 cm onder straatniveau van de Rijnlanderweg ligt, blijft vanuit de woningen het zicht over het veld op ooghoogte behouden.	

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 8 november 2022

Onderwerp: Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Kenmerk: 1918124 / 1918131

Bijlagen: 3

1. Wijzigingsbesluit Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

2. Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

3. Wijzigingsbesluit Omgevingsregeling NH2020

1. Inleiding

Uw Staten worden in deze voordracht gevraagd om de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vast te stellen, in verband met het uitstel van de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet tot 1 juli 2023.

Er zijn nu twee omgevingsverordeningen: de Omgevingsverordening NH2020 die geldt totdat de Omgevingswet in werking treedt, en de Omgevingsverordening NH2022 die gaat gelden op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt. Het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bepaald door het Rijk bij Koninklijk Besluit. Het was de bedoeling dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking zou treden. Dit is echter uitgesteld tot 1 juli 2023.

U bent in een aparte voordracht gevraagd om de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 vast te stellen (zie de brief met kenmerk 1823026 / 1914626). De Eerste herziening bevat onder meer wijzigingen op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en faunaslachtoffers van windturbines. Ten tijde van de terinzagelegging van de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 bestond er onzekerheid over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. De terinzagelegging van

de Eerste herziening omvatte daarom tevens het voornemen om de wijzingen ook door te voeren in de OV NH2020, indien dit noodzakelijk zou blijken te zijn.

Om de Omgevingsverordening Noord – Holland (OV NH) actueel te houden, worden nu de regels en bijbehorende toelichtingen uit de OV NH2022 die niet zijn opgenomen in de OV NH2020 en geen verder uitstel dulden (zie het overzicht en de viewer[1] in de bijgesloten Nota van Beantwoording, hoofdstuk 2.4) alsook de voorgenomen wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022 (zie de Statenvoordracht met kenmerk 1823026 / 1914626) opgenomen in de OV NH2020, zodat deze wijzigingen alsnog op 1 januari 2023 in werking kunnen treden.

De ter inzage gelegde lijst bevatten tevens een wijziging in de Omgevingsregeling NH2020 (zie het overzicht in de bijgesloten Nota van Beantwoording, hoofdstuk 2.4). De wijziging van de Omgevingsregeling NH2020 is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten (artikel 6:30 lid 5 en lid 6 OV NH2020). Gedeputeerde Staten hebben op 8 november besloten om deze wijziging door te voeren (zie bijlage 3).

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het doel van deze Statenvoordracht is om de regels en bijbehorende toelichtingen uit de OV NH2022 die niet zijn opgenomen in de OV NH2020 en waarvan verder uitstel onwenselijk is, alsook de voorgenomen wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022, voor zover relevant, op 1 januari 2023 door te voeren in de OV NH2020.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

In de Nieuwsbrief Omgevingsverordening die extern wordt verspreid en in het nieuwsbericht is aandacht besteed aan het maken van de Eerste herziening van de OV NH2022 en aan het voornemen tot wijziging van de OV NH2020, indien dit noodzakelijk zou blijken te zijn. De terinzagelegging is aangekondigd via de diverse kanalen van de provincie. Er is ook via diverse kanalen een herinnering uit gegaan tijdens de terinzagelegging. De zienswijzen zijn beantwoord in de bijgevoegde Nota van Beantwoording (bijlage 2).

Participatie heeft op verschillende manieren plaatsgevonden. Kortheidshalve verwijzen wij hiervoor naar hoofdstuk 2.3 in de Nota van Beantwoording (bijlage 2).

4. Proces en procedure

Het ontwerp van de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 is ter informatie aangeboden aan uw Staten en besproken in de commissie RWK van 13 juni 2022 (brief aan Provinciale Staten met kenmerk 18230182/1823093). De terinzagelegging vond plaats van 22 augustus t/m 3 oktober 2022.

In het licht van de onzekerheid omtrent de datum inwerkingtreding van de Omgevingswet omvatte de terinzagelegging, naast de ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022, het

[1] https://noord-holland.tercera-go.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NL.IMRO.9927.H2POVNH2020-VG01

voornemen tot eventuele wijziging van de OV NH2020 met de daarbij bijbehorende ‘Lijst met door te voeren wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2020 bij uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet’ (zie hoofdstuk 2.4 in de bijgevoegde Nota van Beantwoording). De regels en toelichtingen waar het om gaat hebben al ter inzage gelegen bij de terinzagelegging van de ontwerp OV NH2022, respectievelijk hebben ter inzage gelegen als onderdeel van de nu voorliggende Eerste herziening. De voorbereidingsprocedure voor de Omgevingsverordening NH2022 en de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 worden tevens aangemerkt als voorbereidingsprocedure voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020. De Nota van beantwoording is daarom opgesteld voor het besluit tot wijziging van de OV NH2022 én de OV NH2020.

Provinciale Staten worden door middel van een apart besluit (zie de Statenvoordracht met kenmerk 1823026 / 1914626) gevraagd om de Eerste herziening van de OV NH2022 en de daarbij behorende Nota van Beantwoording in eindconcept vast te stellen. Deze Nota van Beantwoording heeft ook betrekking op het voornemen tot wijziging van de OV NH2020. In het nu voorliggende besluit worden Provinciale Staten gevraagd om de ‘Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet’ vast te stellen, waarvan wij op 8 november het eindconcept hebben vastgesteld.

Na vaststelling door Provinciale Staten wordt de Tweede herziening van de OV NH2020 bekend gemaakt gericht op inwerkingtreden op 1 januari 2023. Alleen deze Tweede herziening van de OV NH2020 kan reeds op 1 januari 2023 in werking treden. De Eerste herziening van de OV NH2022 treedt in werking tegelijkertijd met de Omgevingswet, naar verwachting op 1 juli 2023.

<u>Leeswijzer stukken:</u>

De volgende stukken zijn ter besluitvorming:

- Wijzigingsbesluit Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

De volgende stukken zijn ter informatie:

- Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet
- Wijzigingsbesluit Omgevingsregeling NH2020

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 64-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 november 2022;

gezien de Nota van Beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

gelet op:

- artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;
- artikelen 3.3, tweede lid en 3.12, negende lid, Wet natuurbescherming;
- artikel 7, tweede lid, Ontgrondingenwet;
- artikelen 8.43 en 8.64 Wet luchtvaart;
- artikel 2.9, tweede lid, Waterwet.

besluiten:

1. De Tweede herziening van de Omgevingsverordening NH2020 vast te stellen;
2. Deze herziening tevens digitaal vast te stellen met identificatiecode NL.IMRO.9927.H2POVNH2020-VG01

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie RWK
Datum commissievergadering 28-11-2022

8 december 2022

Onderwerp: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingsv

Advies commissie RWK:

De voordracht 'Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022' en de voordracht 'Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet' als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 28-11-22:

5.a Omgevingsverordening: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (A-agenda RWK 28-1122)

Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) zegt dat wat de VVD betreft het stuk door kan als hamerstuk naar PS. Complimenten via GS aan de betrokken ambtenaren voor het document met de stand van zaken moties die bij de eerste Herziening Omgevingsverordening hoort. Het is een helder stuk met goede uitleg.

Mevrouw **Boehlel** (SP) is ook zeer te spreken over het uitleg-sheet van de moties. De motie 147 is volgens de SP niet uitgevoerd. Bij vergunningsvrije directe schadebestrijding merkt mevrouw Boehlel op dat de SP tegen de jacht is, ook als het gaat om schadebestrijding. Met betrekking tot datacenters in Hollands Kroon werd op het twitteraccount van GL gesproken over de komst van een energie-hub. Wij denken dat die er komt om de datacenters te voorzien van stroom. SP vind dat eerst gesproken moet worden over de strategie m.b.t. de datacenters.

Gedeputeerde **Stigter** wijst erop dat de energie-hub los staat van de datacenter-strategie. Bij agendapunt 12b staat het Concept Energievisie met de ambtelijke toelichting. Plekken met veel vraag en aanbod van energie lenen zich het beste voor investering in energie-hotspots. Noord Hollands Kroon is een voor de hand liggend gebied. De energie-hub gaat over verschillende hotspots van energie zoals doorontwikkeling van datacenters, agriport en wind op zee. Begin november is de

energievisie besproken met de bestuurders van de kop van Noord Holland en heeft Gedeputeerde Stigter een bewonersbijeenkomst bijgewoond om toelichting te geven op de energievisie.

Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) stelt dat de datacenter-strategie al besproken is en vraagt of de SP een herziening hiervan nastreeft. Mevrouw **Boehlel** geeft aan dat er eerst gesproken moet worden over de energie-hub ten behoeve van de datacenters en dat daarna pas gekeken kan worden of er een herziening van de strategie nodig is. De gemeente Zandvoort is van plan om vakantiewoningen te bouwen op het terrein van Sandevoerde en dit doorkruist de motie van de haalbaarheid voor de kleine beurs om te recreëren op Zandvoort. Het gebied is in 2013 aangemerkt als aardkundig monument en de SP vraagt of Gedeputeerde met de gemeente Zandvoort in gesprek wil gaan over de wenselijkheid van het bouwen van de vakantiewoningen.

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat de discussie over aardkundige monumenten elders gevoerd moet worden. Aardkundige monumenten mogen in beginsel niet beschadigd worden en dit is ook geborgd in het BPL.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vindt het goed om te zien dat moties verwerkt worden in de omgevingsverordening. Gaan we bijbehorende bouwwerken toestaan; wat zijn consequenties? Er mag ook opeens een paardenbak bij agrarische bebouwing geplaatst worden. Hoe is dit tot stand gekomen?

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat het hier gaat over de uitbreiding van maximaal 150 meter en dat betreft over het algemeen bestaande bebouwing. Als je onder de 150 meter blijft dan geldt het afwegingscriterium van de gemeente. Dit is een wens vanuit de praktijk die gefaciliteerd wordt.

De heer **Mülder** (D66) dankt voor de goede uitgebreide moties. Er zijn veel regels veranderd omtrent het bouwen van woningen op agrarische plekken. Wat is er mogelijk met andere commerciële bestemmingen op dit gebied, dit wordt namelijk niet genoemd in de motie.

De heer **Hollebeek** (PvdD): wil graag amendementen en moties aankondigen voor de PS vergadering. In de omgevingsvisie speelt water een marginale rol. De PvdD komt met een motie om waterbelangen op te nemen in de provinciale omgevingsvisie.

Interruptie van mevrouw **Van Andel** (CDA) met de vraag of de omgevingsvisie aangepast kan worden als deze niet voorligt.

De heer **Hollebeek** (PvdD) antwoord dat PS dit altijd kan doen. De PvdD kondigt een motie aan over onderzoek naar de meest effectieve instrumenten om water beter te beschermen. De volgende motie die PvdD aankondigt is een vuurwerkverbod rondom grondwaterbeschermingsgebieden. PvdD overweegt een motie in te dienen voor het stimuleren van projecten die bijdragen aan oplossingen voor waterproblemen. PvdD wil weten of dode dieren en dood gewas ook vallen onder onomkeerbare schade. Motie over niet omkeerbare schade aan dier en gewas. PvdD komt met een amendement om niet onomkeerbare schade aan de natuur hoger op de verdringingsladder te plaatsen. PvdD komt met een motie om bij het opstellen van het faunabeheerplan de eis toe te voegen dat het welzijn van het dier moet meewegen.

De heer **Hollebeek** wijst erop dat er geen financiële onderbouwing staat in jaarverslag, de jaarlijkse subsidie is ondertussen meer dan een miljoen euro. De PvdD overweegt een amendement in te dienen om een financiële paragraaf toe te voegen aan het jaarverslag. In de volgende versie van de omgevingsverordening ziet de PvdD graag een motie over een verbod op verdere groei van reeds bestaande veehouderij. De definitie die Noord Holland hanteert is niet helder. GS moet de verschillende definities in kaart brengen en aan de commissies ter overweging voorleggen. Hierover dient PvdD ook een motie in. Voorstel is het onderzoek naar het opleggen van beperkingen aan de groei van sierteelt en bollenteelt, hierover overweegt de PvdD ook een motie in te dienen. De heer **Hollebeek** wil als afsluiting weten of het klopt dat het voorkomen van faunaslachtoffers wel in de Herziening 2020 staat en niet in 2022? Als dit zo is, dan kan er nog een derde amendement volgen.

Gedeputeerde **Loggen** wacht de moties van de PvdD af, wat betreft het amendement over de faunaslachtoffers, zullen we kijken of we hier een reparatie kunnen toevoegen. GS kijkt op dit moment naar de brief van het Rijk over bodem en water en hoe dit zich verhoudt tot het provinciale beleid. Het is belangrijk dat dit gelijk loopt met wat het Rijk wil in dezen. Het vuurwerkverbod ligt ook bij een andere portefeuillehouder.

Mevrouw **Van Andel** (CDA): Er zijn nu twee omgevingsverordeningen ter behandeling, dit kan verwarrend zijn omdat er wellicht zienswijzen tussen wal en schip zijn gevallen. Is voldoende bekend dat het voor beide omgevingsverordeningen geldt? Het zijn vooral de grote gemeenten die hebben … gereageerd, kennen de Gedeputeerden hiervan de oorzaak? Graag ziet het CDA het voorkomen van gezondheidsschade en overlast bij omwonenden terug in de omgevingsvisie en overweegt een motie of amendement hierover. Wat betreft de detailhandel, de adviescommissie detailhandel adviseert bij 500m^2 vloeroppervlakte. Van wie kwam deze wens en welk probleem lost dit op? Graag de reactie van Gedeputeerde.

De motie over vrijkomende agrarische bebouwing; er kan niet precies aangetoond worden wat nodig is omdat LTO en gemeentes daar geen inzicht in kunnen geven. CDA kijkt nog of het die verruiming voldoende vindt.

Gedeputeerde **Loggen** wijst er op dat de gemeenten GS goed weten te bereiken en herkent het beeld dat de kleinere gemeenten hier meer moeite mee zouden hebben, niet. Wat betreft de agrarische bebouwing, dit is altijd complex als men geen inzage geeft in de financiële kant.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de vraag over de detailhandel komt van de kant van gemeentes zodat zij meer sturing kunnen geven op de vergroting van het bouwoppervlak binnen hun grenzen. Dit geldt o.a. voor de gemeente Amsterdam.

Statenlid **Van Wijnen** (GL): De motie leidraad weidevogels zou na gereedkoming analyse weidevogelmonitor voor eind 2021 in gebruik genomen worden, daarna zou dit begin 2022 zijn en nu is deze tot nader order uitgesteld. Dit vindt GL teleurstellend. Hetzelfde geldt voor de motie weidevogels Zijpe- en Hazepolder, dit is ook vertraagd. Tempo wordt gewaardeerd. GL sluit zich aan bij de vraag over bijgebouwen die gesteld is door Christen Unie. Verder de opmerking dat het goed is om wijzigingen in de omgevingsverordening te koppelen aan wijzigingen van beleid, eerder aangenomen moties of aanpassingen in de visie.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de leidraad weidevogels wordt uitgewerkt en dat deze terugkomt in de analyse weidevogelmonitoring en dan wordt ook gekeken naar de planning.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vindt het teleurstellend dat dit nog steeds niet duidelijk is.

Wat betreft de Zijpe- en Hazepolder wijst Gedeputeerde **Loggen** erop dat dit over weidevogelleefgebied gaat en dat het gesprek met de gemeente gevoerd wordt over compensatiemaatregelen. De intentie van de motie wordt in samenspraak met de gemeente meegenomen.

De heer **Jensen** (JA21): De artikelen in deze Herziening over datacenters vindt JA21Noord Holland een goede plek in tegenstelling tot hyperscales omdat die een te groot beslag leggen op grond. Wat betreft de watervoorwaarden en energievoorwaarden; dit is wat ons betreft een hamerstuk

De heer **Mullink** (PvdA): Vraagt aan het college om nadere toelichting over de verruiming van het aantal agrarische bouwpercelen. De PvdA vindt de motivering van de afdoening door het college tekort schieten. Het college van GS geeft aan geen duidelijke aanknopingspunten te hebben kunnen vinden over hoe de huidige regeling anders had moeten heten en waarom deze nu niet toereikend is. Het is een voorstel voor meer ruimte dan in de gemeentelijke beleidsnotities terug te vinden is. Op het onderdeel water wil de PvdA graag weten hoe GS kijkt naar de klimaatverandering en de herstelperiode van vijf jaar voor de natuur en het risico dat de natuur geen kans meer krijgt om te herstellen. Waarom staat natuur niet hoger op lijst. De heer **Mullink** geeft aan dat er meer regels moeten komen voor de beperking van het aantal datacenters. Ook hoort de PvdA graag de visie van het college op het voorstel m.b.t. de verdozing. De toezegging was dat nog in deze periode een voorstel voorgelegd zou worden aan de commissie.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de natuur zoals veenweidegebied en Natura 2000-gebied, in de verdringingsreeks in categorie 1 zit. Dit is de hoogste categorie en de natuur wordt als laatste onthouden van water. De fauna zit niet als afzonderlijke categorie in de verdringingsreeks, maar de natuur als geheel wel.

Gedeputeerde **Loggen** zegt toe dat op het onderwerp verdozing teruggekomen wordt.

De heer **Hollebeek** (PvdD) vraagt om verduidelijking over de omkeerbare schade, kan Gedeputeerde bevestigen dat deze nu onderaan staat? Gedeputeerde **Loggen** zegt dat bij de verdringingsreeks de natuur in categorie 1 staat. Bij schade die zich herstelt is de vraag of dit dan verder beschermd moet worden in het vraagstuk van schaarste.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt of de afweging kan worden afgestemd op onomkeerbare en niet onomkeerbare economische schade. Gedeputeerde **Loggen** wijst er op dat iedereen hetzelfde bedoelt en dat de discussie semantisch is.

De heer **Mullink** (PvdA) vraagt of Gedeputeerde Loggen kan bevestigen dat het bij de natuur gaat om categorie 1 en zodra het niet onomkeerbaar is geldt, dat het in categorie 4 bij de overige belangen valt. Gedeputeerde Loggen kan dit bevestigen.

De heer **Mangal** (DENK) : Wat wordt de infrastructuur voor datacenters in Noord Holland. Wat betekent dit voor datacenterstrategie en voor het gebruik van water en energie van Noord Holland.

De voorzitter nodigt Gedeputeerde Loggen uit om de vragen van de partijen te beantwoorden.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat een aantal vragen thuishoort bij een andere portefeuillehouder of commissie. De uitkomst van de discussies in PS resulteert in de omgevingsverordening en daar is al eerder over gesproken.

De heer **Hollebeek (**PvdD) geeft aan dat de PvdD de moties zoveel mogelijk zal laten aansluiten bij het landelijke en provinciale beleid. De moties zullen worden ingediend bij agendapunt 5.a Omgevingsverordening NH2022.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of Gedeputeerde het stuk over datacenters wat meer kan duiden omdat het niet helder is onder welke voorwaarden datacenters worden toegestaan. Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de gemeentes zelf gaan over kleine datacenters met beperkte impact. Bij datacenters met een oppervlakte van 2.000m^2 en een vermogen van 5 Megavolt vallen onder provinciaal toezicht. Deze grote datacenters zijn op drie plekken in de provincie toegestaan.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of meerder kleine datacenters bij elkaar boven de norm uitkomen. Gedeputeerde Loggen wijst erop dat dit in de praktijk niet zal voorkomen omdat de kleine datacenters een andere functie hebben dan grote datacenters dit staat ook in het bestemmingsplan dat wordt gezien door bevolking en provincie.

5.b Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet A-agenda RWK 28-11-22)

De voorzitter vraagt of dit agendapunt een hamerstuk kan zijn. De heer **Hollebeek** stelt voor om dit uit te laten zoeken door de griffie omdat de moties in beide Herzieningen moeten voorkomen. De voorzitter besluit om beide stukken als bespreekstuk op de PS-agenda terug te laten komen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.E.A.A.M. Ooms

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144823

marissa.ooms@noord-holland.nl

Verzenddatum

14 DEC. 2022

Kenmerk

1823026/ 1941808

Uw kenmerk

Betreft: Eerste herziening OV NH2022 & tweede herziening OV NH2020 behandeling PS 19 december verzoek kleine aanpassingen

Geachte leden,

Tijdens de bespreking van herzieningen van de Omgevingsverordeningen in de Statencommissie RWK hebben wij vastgesteld dat er drie omissies zitten in de aangeleverde stukken. Het betreft omissies in de verwerking van de door uw Staten eerder aangenomen motie over het zoveel mogelijk voorkomen van faunaslachtoffers bij windturbines.

Wij verzoeken u derhalve om bij uw besluitvorming over de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022, geagendeerd voor uw Statenvergadering van 19 december a.s., het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening), het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening) en de bijbehorende Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 aan te passen.

Ten eerste betreft het een wijziging ter correctie van het ontbreken van de wijziging in Artikel 6.36 (Windturbines in RES zoekgebieden) in de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022. Deze wijziging is wel opgenomen in het ontwerp zoals dit ter inzage heeft gelegen. De wijziging is abusievelijk niet in het eindconcept geland. De wijziging is overigens wel correct verwerkt in het eindconcept van het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening). Ten tweede is in zowel de Eerste herziening van de OV NH2022 als de Tweede herziening van de OV NH2020 de aanpassing in de toelichting van dit artikel niet juist in het betreffende eindconcept verwerkt.

Tot slot wordt u verzocht om een redactionele wijziging door te voeren in de datum van een GS besluit zoals vermeld in het Ontwerpbesluit Nr. 1914626 behorende bij de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Welke wijzigingen worden gevraagd

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening)

Uw Staten worden verzocht om in het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2022 (eerste herziening) de volgende wijzigingen aan te brengen:

- Aan artikel I het volgende onderdeel "M(a)" (na het huidige onderdeel "M") toe te voegen:

Artikel 6.36 wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid wordt na onderdeel b een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

- artikel II onderdeel "R" met de volgende tekst te vervangen:

De toelichting op artikel 6.36 (Windturbines in RES zoekgebieden) wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie - zowel bij de aanleg als de gebruiksfase - zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening)

Uw Staten worden verzocht in het Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening) de volgende wijziging aan te brengen:

- artikel II onderdeel "U" met de volgende tekst te vervangen:

De toelichting op artikel 6.27a wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie - zowel bij de aanleg als de gebruiksfase - zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020

Uw Staten worden verzocht om aan de tabel op pagina 6 van de Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet de volgende kolom toe te voegen:

Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	1 Een omgevingsplan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast;

b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines;
c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

Uw Staten worden verzocht om de tekst in de tabel op pagina 75 (Toelichting 6.27a tweede paragraaf) van de Nota van beantwoording Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 & Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet als volgt aan te passen:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie - zowel bij de aanleg als de gebruiksfase - zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

<u>Redactionele wijziging Ontwerpbesluit Nr. 1914626 behorende bij de Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022</u>

Uw Staten worden verzocht het Ontwerpbesluit Nr. 1914626 behorende bij de Statenvoordracht Eerste herziening Omgevingsverordening Noord - Holland 2022 als volgt aan te passen:

In paragraaf 3 "6" december vervangen door "13" december (in de zinsnede "GS besluit 1855408/1922707 d.d. 6 december 2022).

Achtergrond: de besluitvorming door ons college was ten tijde van het opstellen van deze stukken gepland voor 6 december. Dit is echter uitgesteld naar 13 december jl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 (tweede herziening)

Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 19 december 2022, tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 ten behoeve van de tweede herziening.

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 8 november 2022 met kenmerk 1918124/1918192;

Gelet op:

- artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;
- artikelen 3.3, tweede lid en 3.12, negende lid, Wet natuurbescherming;
- artikel 7, tweede lid, Ontgrondingenwet;
- artikelen 8.43 en 8.64 Wet luchtvaart;
- artikel 2.9, tweede lid, Waterwet.

Besluiten:

Artikel I

De Omgevingsverordening NH2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.12 komt te luiden:

> **Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden**
>
> 1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd:
> a. agrariërs;
> b. particuliere grondeigenaren;
> c. verenigingen van jagers;
> d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en
> e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag.
> 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid.
> 3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.

B

Artikel 4.8 wordt als volgt gewijzigd:

Het achtste lid komt te luiden:

> 8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van:
> a. het geweer;
> b. honden, niet zijnde lange honden; en
> c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.

C

Artikel 4.47 wordt als volgt gewijzigd:

Na “Deze afdeling regelt” wordt ingevoegd:

overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet

D

Artikel 4.49 wordt als volgt gewijzigd:

De aanhef van het eerste lid komt te luiden:

1. Ter plaatse van het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten niet voor de volgende categorieën ontgrondingen:

E

Artikel 4.89 komt te vervallen.

F

Artikel 4.93 komt te vervallen.

G

Artikel 4.97 komt te vervallen.

H

Artikel 6.5 wordt als volgt gewijzigd:

Onder vernummering van lid 2 naar lid 3 wordt een nieuw lid 2 ingevoegd, luidende:

2. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel.

I

Artikel 6.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. In lid 2 wordt in de aanhef de zinsnede ‘of van een agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

2. In lid 2 wordt onder a de zinsnede ‘of het agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

3. Na lid 2 wordt onder vernummering van de daaropvolgende leden een nieuw lid 3 ingevoegd, luidende:

3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan;
b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;

c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en
d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt.

4. Na lid 5 worden drie nieuwe leden toegevoegd, luidende:

6. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.
7. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.
8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toepassing van het zevende lid.

J

Artikel 6.10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In lid 3 wordt in de aanhef de zinsnede ‘of van een agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

2. In lid 3 wordt onder a de zinsnede ‘of het agrarisch bouwperceel’ geschrapt.

3. Na lid 3 wordt onder vernummering van de daaropvolgende leden een nieuw lid 4 ingevoegd, luidende:

4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan;
b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet;
c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en
d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt.

4. In lid 6 wordt het woord “bepaalde” geschrapt.

5. Na lid 6 worden onder vernummering twee nieuwe leden toegevoegd, luidende:

7. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken.
8. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds.

6. Lid 9 komt als volgt te luiden:

9. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid en aan de toepassing van het achtste lid.

K

Artikel 6.11 wordt als volgt gewijzigd:

De zinsnede ‘op bedrijventerreinen en kantoorlocaties’ te vervallen.

L

Artikel 6.13 komt te vervallen.

M

Na artikel 6.12 worden nieuwe artikelen toegevoegd, luidende:

Artikel 6.13a Detailhandel algemeen

1. Een ruimtelijk plan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij:
a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en
b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
2. Een ruimtelijk plan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als:
a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en
b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
3. Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.

Artikel 6.13b Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties
1. Een ruimtelijk plan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van:
a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel;
b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit;
c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of
d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.
2. Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m2 bedraagt, geldt aanvullend dat:
a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en
b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

Artikel 6.13c Detailhandel in landelijk gebied

Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij:
a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling;
b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en
c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.

N

Na artikel 6.16 worden nieuwe artikelen en een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

Artikel 6.16a Tijdelijke regel transformatie recreatieparken

1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien:
a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en
d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;.
2. Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van artikel 6.10, tweede lid en artikel 6.10, derde lid.
3. Het ruimtelijk plan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien:
a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027;
b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft;
c. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening;
d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar;
e. het ruimtelijk plan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en
f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.
4. Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van artikel 6.3, artikel 6.10, tweede lid en artikel 6.10, derde lid en artikel 6.46, derde lid.
5. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de toepassing van dit artikel.

Paragraaf 6.1.4a Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen

Artikel 6.16b Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.

Artikel 6.16c Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein

1. Een ruimtelijk plan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien:
a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf;
b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving;
c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en
d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar.
2. In het ruimtelijk plan wordt in de toelichting gemotiveerd dat:
a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en
b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein.

O

Aan artikel 6.19 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

3. In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik:
a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en
b. ten hoogste vijf jaar duurt.

P

Na artikel 6.21 wordt een nieuwe paragraaf en een nieuw artikel ingevoegd, luidend:

Paragraaf 6.1.5a Datacenters

Artikel. 6.21a Toepassingsbereik

Deze paragraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.

Artikel 6.21b Datacenter clustering

1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als:
a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en
b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.
2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op:
a. de impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken;
b. multifunctioneel ruimtegebruik;
c. borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan;
d. energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en

e. watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).

Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten

1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.

Q

Artikel 6.27a wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid wordt na onderdeel b een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.

R

Na artikel 6.46 wordt een nieuw artikel 6.46a ingevoegd, luidende:

Artikel 6.46a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

1. In aanvulling op artikel 6.46, vierde lid, kan een ruimtelijk plan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien:
a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie;
b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen;
c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en
d. het ruimtelijk plan uiterlijk is vastgesteld op 31 december 2027.
2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels tellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.

S

Artikel 6.62 wordt als volgt gewijzigd:

Het tweede lid komt te luiden:

2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op:
a. wateroverlast;
b. overstroming;
c. hitte;

d. watertekort;
e. verzilting; en
f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit.

T

Artikel 6.83 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na “watertekort wordt” ingevoegd “in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV".

2. In het tweede lid wordt na “watertekort wordt” ingevoegd “in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV”

U

Na artikel 6.83 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.83a Regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied

1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
a. het gebruik van industrieel proceswater;
b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.
2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
a. peilhandhaving;
b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw;
c. beregening van gras of maïs;
d. doorspoelen;
e. overige belangen.

V

Artikel 6.86 wordt als volgt gewijzigd:

Na het tweede lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen:
a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren;
b. Stichting De Faunabescherming; en
c. Vogelbescherming Nederland.

Artikel II

Bijlage 12 Artikelsgewijze toelichting, behorende bij de Omgevingsverordening NH2020, wordt als volgt gewijzigd:

A

De toelichting op artikel 2.12 komt als volgt te luiden:

> De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen
>
> van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.

B

De toelichting op artikel 2.16 wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende zin toegevoegd:

> Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.

C

De toelichting op artikel 4.8 komt te luiden:

Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken.

Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rotganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht.

Bij de uitvoering van directe schadebestrijding is het mogelijk dat ganzen ziek worden geschoten. Om deze gewonde ganzen uit hun lijden te kunnen verlossen mogen alleen het geweer of, -slag, -snij en steekwapens gebruikt worden. Andere middelen of methoden zijn niet toegestaan. De inzet van -slag, -snij en steekwapens is dus een noodmaatregel die toegepast kan worden wanneer het geweer, omwille van de veiligheid, niet kan worden gebruikt om in nood verkerende dieren te doden.

Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.

D

De toelichting op artikel 4.16 wordt als volgt gewijzigd:

Na “oude bosgroeiplaatsen in de viewer.” wordt de volgende zin ingevoegd:

Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.

E

De toelichting op artikel 4.89 komt te vervallen.

F

De toelichting op artikel 4.93 komt te vervallen.

G

De toelichting op artikel 4.97 komt te vervallen.

H

De toelichting op artikel 6.9 komt als volgt te luiden:

Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan, indien gebruik kan worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen mogelijkheden.

Lid 1

Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige

jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden.

Lid 2

Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 3

Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 4

In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging.

Lid 5

Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.

Lid 6

Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan

mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel.

Lid 7

Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds.

Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.

I

De toelichting op artikel 6.10 komt als volgt te luiden:

Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan indien gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in dit artikel. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen.

Lid 1

Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel.

Lid 2

Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel.

Lid 3

Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 4

Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken.

Lid 5

In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging.

Lid 6

Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.

Lid 7

Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel.

Lid 8

Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds.

Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.

Lid 9

Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Zij kunnen ook nadere regels stellen aan de toepassing van het achtste lid. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.

J

De toelichting op artikel 6.13 komt te vervallen.

K

De toelichting op artikel 6.13a komt als volgt te luiden:

Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden.

De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de

begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek.

Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) dat de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.13c.

Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd.

Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.

L

De toelichting op artikel 6.13b komt als volgt te luiden:

Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken).

Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de

winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.

M

De toelichting op artikel 6.13c komt als volgt te luiden:

Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.

N

De toelichting op artikel 6.16a komt als volgt te luiden:

Dit artikel hoort bij de ‘Regionale spelregels transformatie vakantieparken’ en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare

recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO).

Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.

O

De toelichting op artikel 6.16c komt als volgt te luiden:

Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

P

Aan de toelichting op artikel 6.19 wordt de volgende tekst toegevoegd:

Lid 3

Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.19 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht

van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid.

De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als -productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.

Q

De toelichting op paragraaf 6.1.5a komt als volgt te luiden:

Deze paragraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.

R

De toelichting op artikel 6.21 komt als volgt te luiden:

De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze paragraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft instructieregels aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.

S

De toelichting op artikel 6.21b komt als volgt te luiden:

We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden.

Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op

bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk van gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.

T

De toelichting op artikel 6.21c komt als volgt te luiden:

Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.

Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.

U

De toelichting op artikel 6.27a wordt als volgt gewijzigd:

Na de laatste zin wordt de volgende tekst toegevoegd:

De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie – zowel bij de aanleg als de gebruiksfase – zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document.

Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.

V

De toelichting van artikel 6.30 wordt als volgt gewijzigd:

In de toelichting vervalt “Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie.”

W

De toelichting op artikel 6.46a komt als volgt te luiden:

Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL).

Lid 1

Lid 1 regelt een uitzondering voor ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het werkingsgebied ‘Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen’ op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen.

In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals

duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd.

Lid 2

Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader nadere regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.

X

De toelichting op artikel 6.62 komt te luiden:

De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.

Y

De toelichting op artikel 6.83 komt als volgt te luiden:

Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere,

op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening.

In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.

Lid 1

De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen.

Proceswater

(Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen

Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden.

Lid 2

In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade.

Waterkwaliteit in stedelijk gebied

Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg.

Beroepsvaart

Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties.

Akkerbouw

Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen.

Beregening sportvelden

Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren.

Grasland

Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik.

Recreatievaart

De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen.

Natuur

Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.

Z

De toelichting op artikel 6.83a komt te luiden:

Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening.

In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is.

Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied.

Lid 1

Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht.

Proceswater (subcategorie 3.1)

Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik.

Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)

Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.

Lid 2

In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen.

Peilhandhaving (subcategorie 4.1)

Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie.

Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)

Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens.

Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)

Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt.

Doorspoelen (Subcategorie 4.4)

Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terugkomt.

Overig (subcategorie 4.5)

Naast de eerdergenoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals:

- Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint.

- Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee).

- Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.

Artikel III
De volgende werkingsgebieden behorende bij de Omgevingsverordening NH2020 vast te stellen of te wijzigen:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- cultureel erfgoed – provinciaal beschermde structuur
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV
- Ontgrondingen

Artikel IV
Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2023

Provinciale Staten van Noord-Holland

, voorzitter. [of plaatsvervangend voorzitter]

, griffier. [of plaatsvervangend griffier]

Provincie Noord-Holland

Nota van beantwoording

Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

&

Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet

Kenmerk 1823026/1915424

Inhoud

Nota van beantwoording 1
Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 1
& 1
Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet 1
1 Algemene reactie 3
1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 3
1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 3
1.2 Proces 3
2 Overzicht wijzigingen 4
2.1 Overzicht wijzigingen per categorie 4
2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening 33
2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet 36
3 Lijst met zienswijzen 38
4 Beantwoording per zienswijze 39
Bijlage 1 55

1 Algemene reactie

1.1 Algemeen Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022

De Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) vertaalt provinciaal beleid in regelgeving. De OV NH2022 is door Provinciale Staten vastgesteld op 23 mei 2022. De Provincie Noord-Holland past de inhoud van de artikelen en bijbehorende toelichtingen van de OV NH2022 nu voor de eerste keer aan. Vanaf 2022 doen wij dat door middel van een cyclisch, herkenbaar en voorspelbaar proces. Wij zijn voornemens de Omgevingsverordening elk jaar te wijzigen, voor zover nodig, gericht op in werking treden op 1 januari van het daarop volgende jaar.

De Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 bestaat uit:

- wijzigingen die nieuw provinciaal beleid in de Omgevingsverordening verankeren;
- wijzigingen die voortkomen uit verkenningen;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuursakkoorden;
- wijzigingen die voortkomen uit overleg met provinciale partners;
- wijzigingen die voortkomen uit bestuurlijke toezeggingen;
- wijzigingen die voortkomen uit moties van Provinciale Staten;
- technische of tekstuele wijzigingen.

De Eerste herziening bevat onder meer wijzigingen op onderwerpen zoals datacenters, rangorde bij waterschaarste, Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en faunaslachtoffers van windturbines. Paragraaf 2.2 van deze Nota van Beantwoording bevat een overzicht van de wijzigingen. Paragraaf 2.3 bevat per onderwerp een toelichting op de wijzigingen, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden.

1.2 Herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

De provincie Noord-Holland heeft twee omgevingsverordeningen: De Omgevingsverordening NH2020 die in werking zal zijn tot het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet (en in het kader van overgangsrecht, bijvoorbeeld bij lopende procedures) en de Omgevingsverordening NH2022 die in werking zal treden op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bepaald door het Rijk bij Koninklijk Besluit. Het was de bedoeling dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking zou treden. De datum inwerkingtreding is nu uitgesteld naar 1 juli 2023.

Beide omgevingsverordeningen zijn voor een groot deel inhoudelijk hetzelfde. De Omgevingsverordening NH2022 is gebaseerd op het nieuwe wettelijke stelsel. Ook zijn in deze Omgevingsverordening NH2022 een aantal beleidsinhoudelijke aanpassingen doorgevoerd, waarvan de provincie wil dat deze uiterlijk per 1 januari 2023 in werking treden. Deze beleidsinhoudelijke aanpassingen zijn opgesomd in paragraaf 2.4.

De provincie voert deze beleidsinhoudelijke aanpassingen alsnog door in de OV NH2020, nu de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het Rijk is uitgesteld naar een datum na 1 januari 2023, d.w.z. naar 1 juli 2023. De wijzigingen in de Eerste herziening van de OV NH2022 worden ook opgenomen als wijzigingen van de OV NH2020 vanwege het uitstel van de Omgevingswet. Hiermee beoogt de provincie dat deze beleidsinhoudelijke aanpassingen op 1 januari 2023 in werking treden, ongeacht de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

1.2 Proces

De ontwerp Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 is op 22 augustus 2022 ter inzage gelegd. Zienswijzen konden tot en met 3 oktober 2022 ingediend worden. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun visie te geven op de voorgestelde wijzigingen voordat wij hier een definitief besluit op nemen.

Deze terinzagelegging bestond uit de ‘Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’, de ‘Toelichting bij de Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp)’ en de

'Lijst met door te voeren wijzigingen in de Omgevingsverordening NH2020 bij uitstel inwerkingtreding van de Omgevingswet'. Deze terinzagelegging richtte zich daarmee ook op het voornemen tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020 bij verder uitstel van de Omgevingswet. Ook hierover kon eenieder zienswijzen indienen. De voorbereidingsprocedure voor de Omgevingsverordening NH2022 en de eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 worden tevens aangemerkt als voorbereidingsprocedure voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020. Deze Nota van beantwoording is dan ook tevens opgesteld voor het besluit tot wijziging van de Omgevingsverordening NH2020.

Er zijn 12 zienswijzen ingediend die in totaal 21 zienswijze-onderdelen bevatten. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in hoofdstuk 3. In verband met privacy zijn alleen de namen van organisaties weergegeven en niet de namen van individuele indieners. Elke zienswijze is per onderdeel beantwoord in de tabel die te vinden is in hoofdstuk 4.

2 Overzicht wijzigingen

2.1 Overzicht wijzigingen per categorie

In onderstaande tabellen wordt per categorie een overzicht van de wijzigingen gegeven.

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde wijzigingen door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel	**Tekst**
	Werkingsgebied
-	Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
-	Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
-	Datacenter clustering
-	Datacenters uitgesloten
	Artikelen
Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	1 In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2 De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3 De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Artikel 4.8 Vergunningsvrije directe schadebestrijding	1 Het verbod van artikel 11.37, eerste lid, en artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het opzettelijk doden van de in bijlage 5b aangewezen soorten als wordt voldaan aan de volgende criteria: a. de activiteiten vinden plaats met het oog op: 1. het voorkomen van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op de gronden van de grondgebruiker dan wel op de bij hem in gebruik zijnde gronden of opstallen; 2. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder c, onder 1° van het Besluit activiteiten leefomgeving of artikel 11.52, tweede lid, onder c, onder 2° van het Besluit activiteiten leefomgeving. b. de activiteiten worden uitsluitend uitgevoerd op gronden waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende gronden of wateren. 2 De in bijlage 5b aangewezen soorten worden alleen gedood ter ondersteuning van verjaging. 3 De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 5b benoemde, schades.

Artikel	Tekst
	4 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 5b benoemde, periode. 5 De activiteiten bedoeld in het eerste lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve maatregelen. 6 Het eerste lid is niet van toepassing in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden in de perioden zoals beschreven in artikel 4.8 - zevende Lid. 7 Voor foerageergebieden geldt: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8 Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden, en; c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt.
Artikel 6.4 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen	1 Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; en b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven; en c. de door dierenwelzijnsorganisaties uitgebrachte adviezen als bedoeld in Artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid, derde Lid. 2 Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een vastgesteld telprotocol en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in Artikel 2.11; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Landelijk gebied kan het uitsluitend voorzien in een kleinschalige ontwikkeling, niet zijnde een kleinschalige woningbouwontwikkeling, als: a. de ontwikkeling plaatsvindt op een locatie waar stedelijke activiteiten zijn toegestaan; b. het toegestane bebouwd oppervlak niet wordt vergroot; en c. het aantal burgerwoningen niet toeneemt. 2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder b, kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.
Artikel 6.18 MRA landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied MRA - Landelijk gebied voorziet het niet in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m.

Artikel	Tekst
Artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het alleen voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio daarover gemaakte schriftelijke afspraken. 2 De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in maximaal twee burgerwoningen op een locatie waar sprake is van rechtmatig aanwezige bebouwing voor een andere stedelijke voorziening, indien: a. op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig is; b. de woonactiviteit de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet beperkt; c. sprake is van volledige beëindiging van de bestaande stedelijke voorziening; d. de overige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt en herbouw in het omgevingsplan onmogelijk wordt gemaakt; en e. voor een tweede burgerwoning meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing op de betreffende locatie wordt gesloopt. 4 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in bijbehorende bouwwerken tot een oppervlakte per bouwperceel van niet meer dan 150 m2 en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. 5 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten regels kunnen stellen over de afspraken bedoeld in het eerste lid.
Artikel 6.21 Detailhandel algemeen	1 Een omgevingsplan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een omgevingsplan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Een omgevingsplan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	
Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	1 Een omgevingsplan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld.
6.58a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	1. In aanvulling op artikel 6.58, derde lid, kan een omgevingsplan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen;

Artikel	Tekst
	c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het omgevingsplan is uiterlijk vastgesteld op 31 december 2027. 2. In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten aanvullende regels kunnen stellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Artikel 6.75 Klimaatadaptatie	1 De motivering van een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2 In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht	1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
	Toelichtingen
Toelichting artikel 4.17 Herbeplanting op andere gronden	In dit artikel is geregeld dat Gedeputeerde Staten bij maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere gronden, dan de gronden waar de houtopstand geveld wordt, kunnen toestaan. Het is een initiatiefnemer dan toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. In het eerste lid is wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herbeplantingsplicht op deze grond berusten. Van stapeling van meerdere compensaties op één locatie mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere wet- en regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in Artikel 4.15 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten. Aan de in het eerste lid gestelde eisen moet zijn voldaan voordat herbeplanting op andere grond kan worden toegestaan.

Artikel	Tekst
	Het tweede lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij herbeplanting op andere grond toestaan. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850.
Toelichting artikel 4.117 Informatieplicht toevalsvondst	Als een toevalsvondst wordt gedaan, moeten Gedeputeerde Staten in overleg met de betreffende gemeente en waterbeheerder bepalen of, op welke wijze, wanneer en door wie maatregelen moeten worden getroffen.
Toelichting artikel 6.14 Kleinschalige ontwikkelingen	Dit artikel richt zich op kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. Dit zijn ontwikkelingen voor stedelijke functies die naar aard en omvang zodanig beperkt zijn dat zij geen nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn. Op basis van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als vuistregel dat de omvang beperkt is tot 500 m2 bouwoppervlak. Het uitgangspunt is dat kleinschalige ontwikkelingen voor stedelijke ontwikkelingen niet mogelijk zijn binnen het werkingsgebied landelijk gebied. De gedachte hierachter is dat voor deze ontwikkelingen een plek is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Dit artikel bevat een uitzondering op dit uitgangspunt voor kleinschalige ontwikkelingen, niet zijnde kleinschalige woningbouwontwikkelingen. In het artikel staan de voorwaarden waaraan een kleinschalige ontwikkeling moet voldoen. In de eerste plaats moet op de betreffende locatie al een stedelijke ontwikkeling met bouwmogelijkheden zijn toegestaan. De ontwikkeling mag plaatsvinden op het betreffende bouwperceel of daarbuiten, zolang de bouwmogelijkheden niet worden vergroot. Het aantal burgerwoningen mag niet toenemen. Lid 2 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw voor een stedelijke functie zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.18 MRA landelijk gebied	Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is in het werkingsgebied MRA landelijk gebied uitgesloten. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van dit artikel. Het tweede lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 3 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.

Artikel	Tekst
Toelichting artikel 6.19 Noord-Holland Noord landelijk gebied	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Uitzonderingen hierop zijn de zogenoemde VAB-regeling voor Voormalige Agrarische Bouwpercelen (zie artikel 6.15) en kleinschalige woningbouwontwikkelingen op grond van lid 3 en lid 4 van dit artikel. Het derde lid bevat een mogelijkheid om 1 burgerwoning toe te staan bij transformatie van bestaande stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied die niet (meer) passen in het landelijk gebied. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld een timmermansbedrijf of een garagebedrijf. Indien er meer dan 1.500m2 aan bedrijfsbebouwing op het bouwperceel wordt gesloopt vinden wij een tweede burgerwoning toelaatbaar omdat de verstening op het perceel afneemt. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijke voorwaarde. Anders dan bij voormalige agrarische bedrijven hebben niet-agrarische, stedelijke voorzieningen in het landelijk gebied vaak niet meerdere bouwpercelen op verschillende locaties tot hun beschikking maar 1 hoofdvestiging. Het is dan ook slechts deze hoofdvestiging die voor transformatie in aanmerking komt. Voor een toelichting op de term omgevingskwaliteit verwijzen wij naar de toelichting op Artikel 6.15. De leidraad landschap en cultuurhistorie is bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen van toepassing. Lid 4 van dit artikel regelt dat zogenoemde bijbehorende bouwwerken bij een bestaande woning zijn toegestaan tot een omvang van in totaal 150 m2 per bouwperceel en een bouwhoogte van niet meer dan 5 m. Dit is een beleidsneutrale overzetting van een regel uit de Omgevingsverordening NH2020 en diens voorganger, de Provinciale Ruimtelijke Verordening. In deze eerdere verordeningen werd hierbij gebruik gemaakt van de zogenoemde planologische kruimelgevallenregeling in artikel 4 van bijlage II bij het voormalige Besluit omgevingsrecht.
Toelichting artikel 6.21 Detailhandel algemeen	Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.23. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij

Artikel	Tekst
	'grenzen aan' leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.
Toelichting artikel 6.23 Detailhandel in landelijk gebied	Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
Toelichting artikel 6.59a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen	Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor omgevingsplannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen

Artikel	Tekst
	Gedeputeerde Staten in dit kader aanvullende regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
Toelichting artikel 6.75 Klimaatadaptatie	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Toelichting Paragraaf 6.8.2 Waterschapstaken	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. De regionale verdringingsreeks Amstelland regelt alleen de verdeling van water dat zich bevindt in de regionale oppervlaktewateren binnen het gebied Amstelland. De verdringingsreeks Amstelland is geldig in het gehele beheergebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht met uitzondering van een klein noordelijke gelegen gebied wat primair onder

Artikel	Tekst
	de verdringingsreeks IJsselmeer valt. Bij de Verdringingreeks Amstelland is rekening gehouden met (de mogelijkheid van) watertoevoer uit het IJsselmeergebied ten behoeve van het Vechtgebied. Beide wateraanvoerroutes zijn mogelijk en van tevoren is niet in te schatten waar water beschikbaar is. In geval van watertekort zal deze afweging gemaakt moeten worden.
Artikel 6.92 Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht	**Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. Proceswater (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. Waterkwaliteit in stedelijk gebied Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. Beroepsvaart Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. Akkerbouw Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. Beregening sportvelden Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland? bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de

Artikel	Tekst
	zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. Grasland Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1. Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik. Recreatievaart De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. Natuur Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.

Categorie B:

Wij besluiten naar aanleiding van de zienswijzen de volgende ter inzage gelegde wijzigingen in gewijzigde vorm door te voeren in de OV NH2022. Het betreft:

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
Artikel 6.32a Toepassingsbereik	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	Deze subparagraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Artikel 6.32b Datacenter clustering	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte	1. Een omgevingsplan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied ‘datacenterclustering toegestaan’ voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het omgevingsplan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers); en f. Voorkomen van lichthinder.	back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten	Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied datacenters uitgesloten, voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV.	1. Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting subparagraaf 6.2.2.6a Datacenters	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektriciteitsaansluiting, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.	Deze subparagraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
Toelichting artikel 6.32a Toepassingsbereik	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektriciteitsaansluiting. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria.	De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze subparagraaf. Het betreft cumulatieve criteria. We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft een instructieregel aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
Toelichting artikel 6.32b datacenter clustering	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van zowel een stedenbouwkundig plan als een beeldkwaliteitsplan verplicht zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de	We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk vaak gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.	gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
Toelichting artikel 6.32c datacenters uitgesloten	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten.	Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
Toelichting Artikel 6.36 Windturbines in RES zoekgebieden	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het	Dit artikel regelt dat een omgevingsplan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Daarbij geldt dat er sprake moet zijn van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 altijd van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van grote en kleine windturbines. In de nadere regels van GS is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van omgevingsplannen. De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie-zowel bij de aanleg als de gebruiksfase-zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers tegen te gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document. Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.	bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het omgevingsplan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document. Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.
Artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.	In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeergebied bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 3.14, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
Toelichting artikel 6.92a Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Partijen moeten in tijden van (dreigend) watertekort volgens artikel 2.42 Omgevingswet handelen conform de verdringingsreeks zoals opgenomen in artikel 3.14 Besluit kwaliteit leefomgeving. De landelijk verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3(kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken.	met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. Het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft via artikel 7.13 de provincies de ruimte om bij verordening voor regionale wateren nadere regels te stellen over de rangorde, bedoeld in artikel 3.14, vierde en vijfde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeergebied. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken.

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen	Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. *Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3)* Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen

Artikel/toelichting	Ter inzage gelegde tekst	Nieuwe tekst
	ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.	ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terug komt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerder genoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.

<u>Categorie C</u>:

Wij besluiten de volgende ambtelijke correcties door te voeren in de OV NH2022:

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
Toelichting artikel 2.11 Samenstelling faunabeheereenheid	Artikel 8.2, vijfde lid, onder a, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsverordening in elk geval regels gesteld moeten worden over de omvang van het gebied waarover zich de zorg van een wildbeheereenheid kan uitstrekken. Wildbeheereenheden zijn expliciet verantwoordelijk voor de uitvoering van het faunabeheerplan van een faunabeheereenheid. Om tot een adequate, planmatige en gecoördineerde uitvoering en administratie te komen is het van belang dat een wildbeheereenheid zowel qua ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Om dit te garanderen wordt aan de oppervlakte van het werkgebied een ondergrens van 7.500 hectare gesteld.	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
		natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.
Artikel 4.58 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen	1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten geldt, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.	1 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in afwijking van artikel 16.7, onder a, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.7, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, als niet meer dan 10.000 m3 wordt ontgraven. 2 In het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, in aanvulling op artikel 16.7, onder g, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet voor zover het gaat om het aanleggen, veranderen of verwijderen van een haven, industrieterrein, bouwterrein, sportterrein, park of plantsoen.
Toelichting op artikel 4.89 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de aanvraag aan de vereisten van Artikel 4.92 voldoet. Indien het advies niet of niet geheel wordt overgenomen	Voor het verlenen van deze omgevingsvergunning zijn in beginsel Gedeputeerde Staten bevoegd gezag, tenzij het gaat om een meervoudige aanvraag, bijvoorbeeld het aanleggen van een uitweg in combinatie met het bouwen van een woning. In dat laatste geval zal de desbetreffende gemeente het bevoegd gezag zijn en zullen Gedeputeerde Staten adviseren en instemming dienen te verlenen (zie artikel 4.25 lid 1 onder f en lid 3 van het Omgevingsbesluit). In het advies geven Gedeputeerde Staten dan gemotiveerd aan in hoeverre de omgevingsvergunningaanvraag aan de vereisten van Artikel 4.90 voldoet. Als het advies bij het bevoegd gezag binnen is, dient dit

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	dient het bevoegd gezag dit aan Gedeputeerde Staten mede te delen. Bij afwijking van het advies is een schriftelijke onderbouwing vereist, bijvoorbeeld door middel van een verkeerskundige onderbouwing voor de afwijking. Het is hierbij van belang dat dit advies door een specialistische en onafhankelijke partij wordt uitgevoerd. Gedeputeerde Staten kunnen in beroep gaan tegen een omgevingsvergunning als zij vinden dat met de vergunningverlening de belangen zoals genoemd in Artikel 4.88 in het geding komen.	te worden verwerkt in een concept omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag stuurt dan dit conceptbesluit aan Gedeputeerde Staten, en die beslissen vervolgens of zij al dan niet instemming verlenen. Pas als er instemming is, kan het bevoegd gezag het definitieve besluit nemen.
Toelichting artikel 4.113 Aanwijzing vergunningsvrije open bodemenergiesysteme n	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.115 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldingsplicht en op grond van Artikel 4.116 een informatieplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.	De provincie is verantwoordelijk voor een drietal specifieke categorieën van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Het betreft open bodemenergiesystemen, de openbare drinkwatervoorziening en ont-trekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar voor industriële toepassingen. Onttrekkingen en infiltraties voor andere doeleinden kunnen worden gereguleerd door de waterschappen. Artikel 2.16 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt de mogelijkheid om open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur vrij te stellen van de vergunningplicht. Met Artikel 4.113 wordt buiten zogeheten interferentiegebieden gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Hiermee worden onnodige bestuurlijke lasten voorkomen en wordt administratieve lastendruk voor bedrijven en burgers tegengegaan. Wel geldt voor deze systemen op grond van artikel 4.1149 van het Besluit activiteiten leefomgeving een meldplicht en op grond van Artikel 4.114 een aanvullende meldplicht. Voor interferentiegebieden blijft de vergunningplicht wel gelden. In deze, door gemeente of provincie aangewezen gebieden, met een hoge dichtheid aan bodemenergiesystemen kunnen bodemenergiesystemen elkaar beïnvloeden. Dit kan leiden tot een onacceptabele rendementsafname. Met een vergunningplicht en vergunningsvoorwaarden kan dit worden voorkomen.
Artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.115 worden aan het bevoegd gezag de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; b. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; c. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; d. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; e. de coördinaten van elke put;	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit bedoeld in Artikel 4.113 doet degene die de activiteit verricht hiervan melding aan het bevoegd gezag. Bij de melding worden de algemene en specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, zoals opgenomen in Bijlage 10.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	f. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; g. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; h. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar; i. de lozingsroute van het afvalwater; en een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt. 2. Bij het voldoen aan de informatieplicht bedoeld in het eerste lid worden de gegevens en bescheiden verstrekt zoals opgenomen in Bijlage 10. 3. Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.	
Toelichting artikel 4.114	**Artikel 4.114 Informatieplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze infor- matieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze informatieplicht verstrekt moeten worden, sluiten aan bij de indieningsvereisten zoals opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening voor een aanvraag omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen. De artikelen sluiten aan bij de regels die golden voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op	**Artikel 4.114 Aanvullende meldplicht** Het is van groot belang dat het bevoegd gezag tijdig informatie ontvangt over het voornemen om activiteiten uit te voeren die risico's voor de kwaliteit van het grondwater met zich mee brengen. Hoewel het streven van de provincie er op is gericht zo min mogelijk administratieve lasten te veroorzaken, is het belang van een goede bewaking van de grondwaterkwaliteit zo zwaarwegend dat aan deze informatieplicht niet valt te ontkomen. Reeds een geringe verontreiniging kan ernstige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. De gegevens die in het kader van deze aanvullende meldplicht moeten worden verstrekt, zijn opgenomen in Bijlage 10 bij de verordening. De gegevens betreffen een aanvulling op de gegevens die op grond van artikel 2.17 van het Besluit activiteiten leefomgeving moeten worden verstrekt. De te verstrekken gegevens sluiten aan bij de gegevens die op grond van artikel 7.35 van de Omgevingsregeling vereist zijn voor een aanvraag

<table>
<tr><th>Artikel/toelichting</th><th>Vastgestelde tekst</th><th>Nieuwe tekst</th></tr>
<tr><td></td><td>grond van het Waterbesluit en de Waterregeling</td><td>omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit open bodemenergiesystemen.</td></tr>
<tr><td>Artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden</td><td>-</td><td>Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, indien de onttrekking of infiltratie is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, wordt voor alle open bodemenergiesystemen opgave gedaan aan het bevoegd gezag over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water.</td></tr>
<tr><td>Toelichting artikel 4.114a Jaarlijks verstrekken gegevens en bescheiden</td><td>-</td><td>Dit artikel betreft een aanvulling op de jaarlijks te verstrekken gegevens en bescheiden op grond van artikel 4.1149 Besluit activiteiten leefomgeving. In voornoemd artikel ontbreekt informatie over de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerd water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water. Voor een goede beoordeling van de gevolgen voor het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen is deze informatie wel vereist.
De artikelen in deze afdeling sluiten aan bij de regels die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor open bodemenergiesystemen golden op grond van het Waterbesluit en de Waterregeling.</td></tr>
<tr><td>Toelichting op artikel 4.122 Verplichtingen houder zwemlocatie</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td><td>Derde alinea:
Maatregelen die vallen onder de taken van de locatiehouder kunnen bijvoorbeeld zijn: het opnemen van diepte-aanduidingen, het afbakenen van de zwemzone, het plaatsen van toiletten en prullenbakken, het instellen van een hondenverbod, het verwijderen van vogelpoep, het egaliseren van het onderwatertalud, het verwijderen van afval uit het water of van voorwerpen waaraan zwemmers zich kunnen verwonden en het aanbrengen van drijflijnen of andere markeringen om potentiële gevaren kenbaar te maken.</td></tr>
<tr><td>Artikel 5.2 Omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen</td><td>1 Ter plaatse van het werkingsgebied Regionale waterkeringen geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de ter plaatse van het werkingsgebied als omgevingswaarde veiligheid vastgelegde waarde.
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.
3 In het Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022 is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid.
4 Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien:
a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is;
b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de</td><td>1 Ter plaatse van de in de tabel opgenomen werkingsgebieden geldt als omgevingswaarde veiligheid, aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar, de in de tabel vastgelegde waarde.
<table>
<tr><th>werkingsgebied</th><th>Omgevingswaarde veiligheid</th></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse I</td><td>1/10 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse II</td><td>1/30 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse III</td><td>1/100 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse IV</td><td>1/300 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse V</td><td>1/1000 jaar</td></tr>
<tr><td>Regionale waterkering klasse VI</td><td>1/4000 jaar</td></tr>
</table>
2 De omgevingswaarde veiligheid is een resultaatverplichting.</td></tr>
</table>

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.	**3** In het **Delegatiebesluit Omgevingsverordening NH2022** is bepaald dat Gedeputeerde Staten het tijdstip vaststellen waarop de verschillende regionale waterkeringen moeten voldoen aan de veiligheidsnorm, bedoeld in het eerste lid. **4** Het waterschapsbestuur kan Gedeputeerde Staten gemotiveerd verzoeken tot wijziging van het tijdstip bedoeld in het derde lid voor een regionale waterkering, indien: a. het voldoen aan de omgevingswaarde op het desbetreffende tijdstip onevenredig kostbaar is; b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat op het desbetreffende tijdstip niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet op het desbetreffende tijdstip is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.
Artikel 6.72	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om	**Artikel 6.72 Provinciaal monument** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het werkingsgebied Cultureel Erfgoed - provinciale monumenten bevat het de volgende regels: Artikel x1 Zorgplicht provinciaal monument Degene die een activiteit die een provinciaal monument betreft verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een monument, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen. Artikel x2 Verboden activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden: a. het daar aanwezige monument te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x3 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie ‘provinciaal monument’ is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x4 Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen a. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die	1. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of 2. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; b. Het verbod, bedoeld in artikel x3, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: 1. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of 2. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x6 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x7 Beoordelingsregels omgevingsvergunning a. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. b. In afwijking van het bepaalde in onderdeel a kan de omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit in het belang is van de waterveiligheid, mits er geen reële alternatieven zijn en wordt aangetoond dat de beschadiging van het monument zo minimaal mogelijk is. c. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: 1. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; 2. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; 3. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en 4. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x8 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van	archeologische waarden redengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x8 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x6. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x9 Aanwijzing adviseurs a. Gedeputeerde Staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3. b. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x3 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. c. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.
Toelichting 6.72	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften	Instructieregels In de omgevingsplannen moeten de volgende bepalingen worden opgenomen ter bescherming van provinciale monumenten (Artikel 6.72) en provinciaal beschermde structuren (Artikel 6.73). Dit geldt alleen indien zich binnen de gemeentegrenzen een of meerdere provinciale monumenten respectievelijk provinciaal beschermde structuren bevinden. Zorgplicht provinciaal monument Deze zorgplicht strekt ertoe dat al het redelijke moet worden gedaan om beschadiging of vernieling van een provinciaal monument te voorkomen. Verboden activiteiten provinciaal monument, Een eigenaar van een provinciaal monument mag dit niet verwaarlozen en moet dan ook geregeld onderhoud plegen om het monument te kunnen behouden. Omgevingsvergunningplichtige activiteiten provinciaal monument Als een eigenaar grootschalig onderhoud of een restauratie wil uitvoeren, die invloed heeft op de bouwkundige structuur van zijn monument, moet er bij de gemeente een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook als een eigenaar een andere bestemming aan het monument wil geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een schuur, die omgebouwd gaat worden tot een woning. Bij funderingsherstel of rioleringswerkzaamheden moet een eigenaar ook archeologisch onderzoek (laten) verrichten om te voorkomen dat archeologische waarden door de werkzaamheden verloren gaan. Geadviseerd wordt om over een omgevingsvergunning eerst vooroverleg met de gemeente te voeren om teleurstellingen te voorkomen. Aanwijzing omgevingsvergunningvrije gevallen provinciaal monument Dit artikel bevat een aantal vergunningvrije activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningplicht niet geldt. Aanvraagvereisten Als de gemeente zelf al aanvraagvereisten heeft voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument, zijn deze aanvraagvereisten van overeenkomstige

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.	toepassing op een aanvraag omgevingsvergunning voor een provinciaal monument. Heeft een gemeente dergelijke aanvraagvereisten niet, dan zijn de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan van toepassing. Beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften De beoordelingsregel en de vergunningvoorschriften zijn conform de regel voor Rijksmonumenten. De regel is dat een omgevingsvergunning alleen wordt verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. Wij maken hierop een uitzondering indien het voor dijkversterking nodig is om monumentale dijklichamen te beschadigen. In de uitspraak over het projectplan Waterwet Versterking Markermeerdijken overwoog de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat uit de – destijds geldende – Erfgoedverordening niet de verplichting volgt om in het geval er een alternatief aanwezig is dat minder ingrijpend is voor het desbetreffende provinciale monument, altijd voor dat alternatief te kiezen. Een dergelijke verplichting zou een reëel en integraal dijkversterkingsproject, waarin recht wordt gedaan aan alle relevante belangen, onmogelijk maken, omdat dan immers altijd gekozen zou moeten worden voor het voor het monument minst ingrijpende alternatief, hoe onrealistisch of ongewenst dat alternatief - gelet op bijvoorbeeld de kosten, technische mogelijkheden of andere zwaarwegende belangen zoals naastgelegen Natura 2000-gebieden - ook is (uitspraak van 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125). Deze lijn kan wat ons betreft onder de Omgevingsverordening worden voortgezet. Advisering provinciaal monument Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor het wijzigen van een provinciaal monument, moet de gemeente advies vragen aan zowel gedeputeerde staten als aan de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet (de monumentencommissie). Het artikel regelt ook de situatie dat de gemeente niet het bevoegd gezag is, waarbij Burgemeester en Wethouders adviseur worden en zij bij hun advies advies vragen van de monumentencommissie.
Artikel 6.59 Bescherming en activiteiten Bijzonder provinciaal landschap – lid 6	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder e en f en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.	6 In afwijking van het derde lid kan het omgevingsplan regels bevatten die de volgende ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken: a. een uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot maximaal twee hectare; of b. nieuwe bebouwings- en gebruiksmogelijkheden op grond van Artikel 6.42 , eerste Lid, onder g en h en Artikel 6.42 , tweede Lid en Artikel 6.42 , derde Lid.
Bijlage 10 – D7	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen	D7: aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.116 van deze verordening worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500; b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000.	Voor zover het gaat om het geven van informatie als bedoeld in artikel 4.114 van deze verordening worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrond waarop duidelijk te zien is waar de putten van het systeem zich bevinden, schaal 1:500; b. een kaart die de locatie van het terrein ten opzichte van de omgeving weergeeft, schaal 1:25000; c. de capaciteit van de pomp in kubieke meters water per uur per put; d. de hoeveelheid water die ten hoogste in de bodem wordt gebracht en de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken, in kubieke meters water per uur, etmaal, maand en jaar; e. een beschrijving van de hydrologische en hydrothermische gevolgen van het in de bodem brengen van water en het onttrekken van grondwater; f. de maximale temperatuur in graden Celsius van het water dat in de bodem wordt gebracht; g. de coördinaten van elke put; h. de diepte in meters van de onderkant en de bovenkant van de filters van elke put ten opzichte van het maaiveld en het Normaal Amsterdams Peil; i. de lengte in meters van het effectieve filter in elke put; j. de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het bodemenergiesysteem zal voorzien in megawattuur per jaar; k. de lozingsroute van het afvalwater; en l. een verklaring van degene die het open bodemenergiesysteem ontwerpt over het energierendement dat het systeem zal behalen, uitgedrukt als SPF, dat wordt berekend volgens de formule: $SPF = \frac{(Q_w + Q_k)}{(E + G)}$ waarbij wordt verstaan onder: Qw: de hoeveelheid warmte per jaar in megawattuur die door het open bodemenergiesysteem wordt geleverd; Qk: de hoeveelheid koude per jaar in megawattuur die door het systeem wordt geleverd; E: de hoeveelheid elektriciteit per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt; en G: de hoeveelheid gas per jaar in megawattuur die door het systeem wordt verbruikt.
Bijlage 11 – artikel 6.4 lid a	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.	Onverminderd artikel 6.3 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeente, of ambtshalve, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 6.2.
Voorbereidingsbesluit Provinciale monumenten	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden:	Artikel x1 verboden activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden:

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2. Artikel x5 Beoordelingsregels omgevingsvergunning 1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten;	a. het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te beschadigen of te vernielen; of b. aan het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is. Artikel x2 Omgevingsvergunningplichtige activiteiten Op de locatie 'voorbeschermd provinciaal monument' is het verboden zonder omgevingsvergunning het daar aanwezige monument, zoals omschreven in de bijlage, te slopen, te verstoren, te verplaatsen of te wijzigen, of te herstellen of te gebruiken waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Artikel x3 Aanwijzing vergunningsvrije gevallen 1. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument, voor zover het gaat om: a. noodzakelijke reguliere werkzaamheden die zijn gericht op het behoud van de monumentale waarden, als detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet worden gewijzigd; of b. alleen inpandige wijzigingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft; 2. Het verbod, bedoeld in artikel x2, geldt niet voor een activiteit met betrekking tot een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, voor zover het gaat om: a. een sondering of grondboring met een boordiameter van niet meer dan 10 cm; of b. het dichten van een recent verstoringsgat van niet meer dan 1 m3. Artikel x4 Aanvraagvereisten (bij in het omgevingsplan opgenomen aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) Op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3 zijn de aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument van overeenkomstige toepassing. Artikel x5 Aanvraagvereisten (bij het ontbreken van aanvraagvereisten voor een activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument) De artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat omgevingsplan (aanvraagvereisten) zijn van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x3. Artikel x6 Beoordelingsregels omgevingsvergunning

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x6 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht. Artikel x7 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2.	1. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit in overeenstemming is met het belang van de monumentenzorg. 2. Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met de volgende beginselen: a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten; b. het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten; c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en d. het conserveren en in stand houden van monumenten waarvan met name de archeologische waardenredengevend zijn, bij voorkeur in situ. Artikel x7 Voorschriften omgevingsvergunning Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel x2 worden de voorschriften verbonden die nodig zijn voor de regel, bedoeld in artikel x5. Daarbij geldt dat: a. als het gaat om een omgevingsvergunning die een gedeeltelijke of volledige verplaatsing inhoudt van een monument dat een bouwwerk is, in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden over het treffen van voorzorgsmaatregelen voor het demonteren, het overbrengen en de herbouw van dat bouwwerk op de nieuwe locatie; b. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een monument waarvan met name de archeologische waarden redengevend zijn, in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen worden verbonden die inhouden een plicht tot: 1°. het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in situ kunnen worden behouden; 2°. het verrichten van opgravingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet; 3°. het laten begeleiden van een activiteit die tot bodemverstoring leidt door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij die voorschriften te stellen kwalificaties; en 4°. het verrichten van een opgraving of een archeologische begeleiding op een bepaalde wijze, als die wijze in overeenstemming is met artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Erfgoedwet; c. als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de fundering of riolering van een monument, in ieder geval het voorschrift aan de omgevingsvergunning kan worden verbonden dat voorafgaand aan de werkzaamheden archeologisch onderzoek wordt verricht.

Artikel/toelichting	Vastgestelde tekst	Nieuwe tekst
	2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. 3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.	Artikel x8 Aanwijzing adviseurs 1. Gedeputeerde staten zijn adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2. 2. De commissie, bedoeld in artikel 17.9 van de Omgevingswet, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel x2 en het college van burgemeester en wethouders voor die aanvraag bevoegd gezag is. 3. Als het college van burgemeester en wethouders geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in het eerste lid, maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college van burgemeester en wethouders in plaats van tot het bevoegd gezag.

Toelichting

Deze ambtelijke correcties betreffen:

- Het toevoegen van onterecht ontbrekende werkingsgebieden (Ontgrondingen en cultureel erfgoed – archeologische monumenten);
- Het corrigeren van verwijzingen en tekstuele fouten;
- Het verduidelijken van teksten van toelichtingen en artikelen;
- Het splitsen van het werkingsgebied Regionale waterkeringen in 6 delen (Regionale waterkering klasse I, Regionale waterkering klasse II, Regionale waterkering klasse III, Regionale waterkering klasse IV, Regionale waterkering klasse V, Regionale waterkering klasse VI);
- Verbeteringen van de opbouw van artikelen;
- Het verplaatsen van ‘de van indieningsvereisten van open bodemenergiesystemen naar bijlage 10.

Categorie D:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2022, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – archeologische monumenten

Deze werkingsgebieden zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=7998c18c77b24693b7462af28c4e8d1f

De volgende (geconsolideerde) viewer bevat een totaaloverzicht van de geactualiseerde werkingsgebieden van de OV NH2022:

https://geoapps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=6c87460230d34a9ab07388bf80e8d53e

2.2 Toelichting bij de wijzigingen in de Eerste herziening

Hieronder wordt per onderwerp toegelicht wat de wijzigingen zijn, inclusief de aanleiding en afstemming met belanghebbenden. Hiermee wordt voldaan aan de motiveringsplicht participatie bij de omgevingsverordening (zie artikel 10.3b van het Omgevingsbesluit).

Faunabeheer

Samenstelling faunabeheereenheid (artikel 2.11 OV NH2022)

Aan het bestuur van de Faunabeheereenheid wordt een extra zetel toegevoegd voor een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. Bij het besluit van Gedeputeerde Staten over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026 op 20 oktober 2020 is in de brief aan Provinciale Staten toegelicht dat verkend zou worden of een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie haalbaar en wenselijk is. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Vergunningsvrije directe schadebestrijding (artikel 4.8 OV NH2022)

Bij de uitvoering van schadebestrijding is het mogelijk dat dieren, zoals ganzen, 'ziek' worden geschoten. Dit betekent dat zij nog wel leven maar uit hun lijden verlost moeten worden. In het kader van dierenwelzijn worden slag, snij of steekwapens daarom opgenomen in de OV NH2022 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding. De wijziging is tot stand gekomen naar aanleiding van een zienswijze van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV). De zienswijze en aanpassing van de OV NH2022 is afgestemd met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Eisen aan een faunabeheerplan – algemeen (artikel 6.4 OV NH2022)

In artikel 6.4 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen. Deze wijziging volgt uit een bestuurlijke toezegging aan Provinciale Staten op 20 oktober 2020 naar aanleiding van het goedkeuringsbesluit over het Faunabeheerplan Damherten 2020-2026. Er zijn gesprekken gevoerd met belanghebbenden om te kijken op welke manier dierenwelzijn een plek zou kunnen krijgen in de OV NH. De Faunabeheereenheid Noord-Holland is hierover geïnformeerd.

Oostelijke Vechtplassen

Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (NIEUW: Artikel 6.59a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (oktober 2020) is de toezegging gedaan een Verkenning te verrichten waar het werkingsgebied Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) mogelijk kan knellen met afspraken die in 2017 in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen zijn gemaakt. De Verkenning laat zien dat BPL mogelijk enkele recreatieprojecten vastgelegd in het Gebiedsakkoord kan belemmeren. Om deze projecten toch mogelijk te maken onder strikte voorwaarden, hebben Gedeputeerde Staten besloten om aan Provinciale Staten voor te stellen om een bepaling toe te voegen aan de OV NH2022 (brief aan PS met kenmerk 1778262/1778270). De landschappelijke waarden van het BPL blijven daarbij via een toets op de kernkwaliteiten geborgd. De bepaling blijft geldig tot einde looptijd Gebiedsakkoord (t/m 2027). De verkenning en het voorstel voor

het toevoegen van een uitzonderingsbepaling is in nauw overleg voorbereid met de gemeente Wijdemeren.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie (Artikel 6.75 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

In lid 2 van dit artikel ontbreekt het risico van klimaatverandering op verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. Door klimaatverandering kan de waterkwaliteit negatief worden beïnvloed. Met name door een toename van extreme buien (o.a. riooloverstorten), hogere watertemperatuur (o.a. toename mobilisatie nutriënten) en watertekort (o.a. meer aanvoer van water en stoffen in systemen waar inlaat mogelijk is) kan dit plaats vinden. Omdat uiterlijk in 2027 de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen gehaald dienen te zijn, wordt aan gemeenten gevraagd dit in de beschrijving van risico's en maatregelen mee te nemen. De wijziging is ambtelijk afgestemd met de waterschappen HHNK, Rijnland en AGV. Deze wijziging is tot stand gekomen mede n.a.v. van een inspraakreactie van LTO.

Water

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (Artikel 6.92 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Het reeds bestaande werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV is toegevoegd aan de tekst van dit artikel.

Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied (NIEUW: Artikel 6.92a OV NH2022 met nieuw werkingsgebied en de bijbehorende toelichting)

De rangorde bij waterschaarste voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht wordt aangevuld met een rangorde voor de regio IJsselmeergebied. Aan dit artikel wordt ook het werkingsgebied Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied toegevoegd. De discussie die oplaaide tijdens het dreigende watertekort van het IJsselmeergebied in 2018 was aanleiding om de watervraag en de waterverdeling van het IJsselmeergebied te actualiseren. De uitwerking van de regionale verdringingsreeks was een van de aanbevelingen van de beleidstafel droogte en heeft geleid tot de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied (14 februari 2022). De verdringingsreeks is opgesteld met 16 overheden rondom het IJsselmeergebied, waaronder Rijkswaterstaat, 9 waterschappen en 6 provincies. De provincies nemen allen deze verdringingsreeks op in hun Omgevingsverordening. Dit proces heeft ruim 2 jaar geduurd en gedurende het proces zijn alle stakeholders meegenomen. In Artikel 2.9 van de Waterwet staat dat provincies de landelijke verdringingsreeks nader mogen uitwerken. PS zijn hierover geïnformeerd in de brief met kenmerk 1743416/1743421.

Waterschapstaken (toelichting bij paragraaf 6.8.2 OV NH2022)

De toelichting bij de rangorde voor waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht is aangevuld met een onderbouwing van de subcategorieën van categorie 3 en 4 in de regionale verdringingsreeks Amstelland. Dit is gedaan om het verschil met de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied te duiden.

Informatieplicht toevalsvondst (toelichting bij artikel 4.117 OV NH2022)

Het ontbreken van de waterbeheerder is een omissie in de toelichting. De omissie is geconstateerd in een ambtelijk overleg tussen gemeenten, waterbeheerders en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Economie

Datacenters (NIEUW: subparagraaf 6.2.2.6a, artikel 6.32 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Provinciale Staten hebben op 31 januari 2022 de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. De datacenterstrategie is tot stand gekomen na overleg met gemeenten, datacenters, netbeheerders en andere stakeholders. Om de duurzame inpassing en minimale impact van nieuwe datacenters te verankeren in de OV NH2022 wordt een nieuwe artikel toegevoegd aan de OV NH2022. Ook worden de werkingsgebieden 'Datacenterclustering toegestaan' en 'Datacenters uitgesloten' toegevoegd.

Detailhandel (artikel 6.21, artikel 6.23 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

De wijziging betreft de advisering door de adviescommissies detailhandel. De inhoudelijke regels over detailhandel zijn niet gewijzigd. Uit zienswijzen op de OV NH2022 kwam de wens naar voren om de adviescommissies ook over solitaire vestigingen van detailhandel te adviseren vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak. Deze wijziging past bij de eerdere aanscherping dat de provincie in principe geen solitaire vestigingen buiten winkelgebieden toestaat.

Bosgroeiplaatsen

Uitzondering meldplicht en plicht tot herbeplanting (toelichting bij artikel 4.16 OV NH2022)

Uit zienswijzen op de OV NH2022 bleek dat onduidelijkheid bestaat over oude bosgroeiplaatsen. Het is onduidelijk voor de gebruiker wat met een oude bosgroeiplaats bedoeld wordt. Het is bijvoorbeeld niet helder dat een oude bosgroeiplaats aanwezig kan zijn op een plek waar ook bebouwing aanwezig is. Daarom is er een verduidelijkende tekst toegevoegd.

Kleinschalige ontwikkelingen in het landelijk gebied (bijbehorende bouwwerken)

Kleinschalige ontwikkelingen (artikel 6.14 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), MRA landelijk gebied (artikel 6.18 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting), Noord-Holland Noord landelijk gebied (artikel 6.19 OV NH2022 en de bijbehorende toelichting)

Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een landelijke lijst (artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht) met kleine ontwikkelingen die via het begrip 'ruimtelijk plan' buiten de reikwijdte van de provinciale instructieregels kunnen worden gehouden. Dit blijkt met name een knelpunt te worden bij bijbehorende bouwwerken. Dit zijn bouwwerken bij een bestaand hoofdgebouw, zoals bijgebouwen en aan- en uitbouwen. De precieze definitie van bijbehorende bouwwerken is opgenomen in de landelijke regelgeving (het Besluit bouwwerken leefomgeving). Het is onnodig dat dit soort kleine ontwikkelingen aan de provinciale instructieregels moeten voldoen, met name omdat op het betreffende perceel altijd al een hoofdgebouw mogelijk is en dus het gebruik van het perceel voor wonen of een andere stedelijke functie al is toegestaan. De gebruikte maatvoering is overgenomen uit het eerder genoemde Besluit omgevingsrecht. Deze wijziging komt voort uit een zienswijze van de gemeente Amsterdam.

Mitigerende maatregelen faunaslachtoffers van windturbines

Windturbines in RES zoekgebieden (artikel 6.36 OV NH2022, lid 1 nieuw onderdeel c en de bijbehorende toelichting)

De Provincie wil faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hiermee wordt invulling gegeven aan Motie M51-2022, die unaniem is aangenomen tijdens de vergadering van Provinciale Staten van 23 mei 2022.

2.3 Overzicht wijzigingen in de Tweede herziening van de OV NH2020 vanwege uitstel van de Omgevingswet

Categorie A:

Wij besluiten de volgende ter inzage gelegde beleidsinhoudelijke aanpassingen door te voeren in de OV NH2020:

1. De aanvullende beperkingengebieden voor de Luchthavens Hilversum en Texel zoals nu opgenomen in de artikelen 4.89 en 4.93 van de OVNH2020 komen te vervallen. Met deze wijziging wordt aangesloten op de wettelijke Lden-geluidscontouren;

2. In de toelichting op artikel 2.12 OVNH2020 (samenstelling faunabeheereenheden) wordt opgenomen dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden over de uitvoering van faunabeheerplannen actief blijven communiceren;

3. De huidige regeling voor voormalige agrarische bouwpercelen (vab) in artikel 6.5 OVNH2020 wordt verruimd. Deze verruiming betreft:

- een tweede nieuwe burgerwoning is toegestaan als er minimaal 1.000m2 aan bebouwing op het perceel wordt gesloopt in plaats van de huidige 1.500m2.

- een derde burgerwoning is toegestaan als gemeenten kunnen motiveren dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel.

- een afwijkingsmogelijkheid voor ruimtelijke plannen die worden gerealiseerd met toepassing van een (inter-)gemeentelijk vereveningsfonds;

- toestaan van een paardenbak bij omvorming naar een gebruiksgerichte paardenhouderij.

4. De samenstelling van een faunabeheereenheid wordt uitgebreid met een extra zetel voor een dierenwelzijnsorganisatie (artikel 2.12 OVNH2020);

5. In het kader van dierenwelzijn worden slag- snij of steekwapens opgenomen in artikel 4.8 OVNH2020 als vrijgestelde middelen bij directe schadebestrijding;

6. In artikel 6.86 OVNH2020 wordt vastgelegd dat de Faunabeheereenheid dierenwelzijnsorganisaties uitnodigt om te adviseren over de (totstandkoming van) faunabeheerplannen;

7. De tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt opgenomen in de OVNH2020, waarbij kan worden afgeweken van de regels ten aanzien van het Bijzonder Provinciaal Landschap;

8. De instructieregels ten aanzien van motivering van ruimtelijke plannen ten aanzien van klimaatadaptatie wordt in overeenstemming gebracht met de OVNH2022 (na herziening);

9. Naast de verdringingsreeks voor de regionale wateren Amstel, Gooi en Vecht (artikel 6.83 OVNH2020) wordt er ook een verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied opgenomen. Ook wordt de toelichting bij de rangorde in geval van waterschaarste voor de wateren van Amstel Gooi en Vecht aangevuld met een nadere onderbouwing;

10. Toevoeging van regels over datacenters op basis van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024;

11. In de toelichting op de ontheffing voor herbeplanting op andere gronden (artikel 4.16 OVNH2020) wordt het begrip “oude bosgroeiplaatsen” uitgelegd;

12. Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform de OVNH2022 (na herziening);

13. De tijdelijke regel transformatie recreatieparken wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

14. De regeling voor logiesactiviteiten op bedrijventerreinen wordt toegevoegd conform de OVNH2022;

17. Aan de regeling voor industrieterreinen van provinciaal belang (par.6.1.5 OVNH2020) wordt een afwijkingsmogelijkheid toegevoegd voor tijdelijke andere functies (voor max. 5 jaar) en een aantal redactionele aanpassingen doorgevoerd conform de OVNH2022 (subpar. 6.2.2.6 OVNH2022);

18. Het artikel en de toelichting van artikel 2.24 van de Omgevingsregeling NH2020 (aanwijzen stimuleringsgebieden zonne-energie) worden aangepast conform de OV NH2022;

19. Voor windturbines wordt een voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen.

De uitwerking van deze lijst in de regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

Categorie B:

Wij besluiten de volgende nieuwe werkingsgebieden toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020:

- Datacenterclustering toegestaan
- Datacenters uitgesloten
- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- Regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied
- Regionale verdringingsreeks AGV

Wij besluiten de volgende niet-ter inzage gelegde nieuwe werkingsgebieden ambtelijk toe te voegen aan de viewer van de OV NH2020, omdat deze werkingsgebieden onterecht ontbraken:

- Ontgrondingen
- cultureel erfgoed – provinciaal beschermde structuur

De wijzigingen zijn zichtbaar in de volgende viewer:

https://noord-holland.tercera-go.nl/MapViewer/Default.aspx?id=NL.IMRO.9927.H2POVNH2020-VG01

3 Lijst met zienswijzen

ZW-0001	Rijkswaterstaat Midden-Nederland
ZW-0002	Gemeente Waterland
ZW-0003	Liander
ZW-0004	Datacenter Diemen B.V.
ZW-0005	Gemeente Hollands Kroon
ZW-0006	Gemeente Amsterdam
ZW-0007	Gemeente Haarlemmermeer
ZW-0008	Juridisch adviesbureau Vreeker
ZW-0009	Vattenfall Power Generation Netherlands B.V.
ZW-0010	LTO Noord
ZW-0011	Goodman Netherlands B.V.

4 Beantwoording per zienswijze

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0001	ZO-0001	Betreft Artikel 6.92a "Rangorde bij waterschaarste regionale wateren regio IJsselmeergebied" en bijbehorende toelichting: Hier wordt op verschillende plaatsen gesproken over IJsselmeer i.p.v. IJsselmeergebied. Verzoek hier te spreken over het IJsselmeergebied. De afspraken hebben betrekking op zowel het IJsselmeer als het Markermeer en de randmeren.	Dank voor uw zienswijze. U geeft aan dat er op verschillende plaatsen in de toelichting ten onrechte wordt gesproken over IJsselmeer in plaats van IJsselmeergebied. Dat is juist en daarom zal de term IJsselmeer vervangen worden door IJsselmeergebied.
ZW-0002	ZO-0002	Wij roepen u op om bepaalde regels van uw Omgevingsverordening te bezien in het licht van deze tijd. Wij zien in deze tijd een grote en langdurige woningnood. Starters komen niet aan een woning. Doorstromers kunnen niet doorstromen. Kleine kernen vergrijzen en de leefbaarheid komt in het geding door het verdwijnen van voorzieningen. Als gemeente doen wij ons uiterste best om binnen de huidige regelgeving naar mogelijkheden te zoeken om aan de vraag naar woonruimte voor (Oekraïense) vluchtelingen, statushouders, starters en middeninkomens te voldoen. Wij zien een zorgwekkende stijging van de lasten voor burgers, ondernemers en overheden. Wat zien wij ook? Een Omgevingsverordening die gericht is op het tegengaan van verdere verstening van het landschap in het MRA Landelijk gebied en om die reden elke toename van burgerwoningen in het MRA Landelijke gebied verbiedt. Onze voorstellen in deze zienswijze leiden echter niet tot een verdere verstening van het landschap, maar kunnen wel leiden tot wat meer burgerwoningen in het landelijke gebied en in kleine kernen die nota bene voorheen onder 'bestaand stedelijk gebied' vielen. In deze herziening van de Omgevingsverordening zien wij een kans. Een kans om op een landschappelijk verantwoorde wijze meer -kleine- woningen te realiseren en een kans op vermindering van de regel-tevens lastendruk. Wij roepen u op om gebruik te maken van deze kans. Artikel 6.14: kleinschalige ontwikkelingen, splitsen van woningen. Wij verzoeken u: Het splitsen van bestaande woningen mogelijk te maken in het werkingsgebied MRA-landelijk gebied op percelen waar al sprake is van een woning en van een stedelijke functie. Toelichting Op grond van artikel 6.14 onder c mag het aantal burgerwoningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet toenemen. Zelfs splitsing van bestaande woningen is niet meer mogelijk. In onze laatste twee zienswijzen2 op ontwerp-wijzigingen van de Omgevingsverordening (2020 en 2021) is de voorgaande zin ook opgenomen. In de Nota van beantwoording (2020) van zienswijzen over splitsen staat toegelicht dat ook het splitsen van woningen valt onder het verbod op een toename van het aantal burgerwoningen: "Nieuwe woningen die ontstaan door het splitsen van woningen vallen hier ook onder omdat daarmee feitelijk woningen worden toegevoegd. "3 Met verwijzing naar onze oproep, zien wij hier een kans voor wat meer -kleinere- burgerwoningen in het landelijke buitengebied en in kleine kernen die voorheen vielen onder 'bestaand stedelijk gebied'. In ons deel van het MRA-landelijk gebied is namelijk vaak sprake van relatief grote (woon)percelen met relatief grote woningen. Bij het splitsen van bestaande woningen hoeft -door het stellen van voorwaardengeen sprake te zijn van verdere verstening van het landschap, mede omdat er -ook- geen sprake hoeft te zijn van een vergroting van het maximale toegestane oppervlak aan bebouwing voor bijvoorbeeld bijbehorende bouwwerken. Uit recente reacties op Waterlandse plannen hebben wij	Dank voor uw zienswijze. Hoewel dit onderdeel nu niet ter inzage ligt, willen wij hierover wel het volgende opmerken. Met u zien wij de noodzaak om het woningtekort in Noord-Holland terug te dringen. De vraag is echter of de oplossing voor het terugdringen van het woningtekort ligt in het toevoegen van extra woningen in het Landelijk Gebied. Onze lijn is dat de grote woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk opgelost dient te worden, nabij voorzieningen en openbaar vervoer. Wij willen echter wel alle opties onderzoeken. Daarom gaan wij in het kader van het Masterplan Wonen en naar aanleiding van uw eerdere zienswijzen op dit punt op korte termijn een onderzoek starten naar oplossingen die zouden kunnen bijdragen aan het versneld realiseren van betaalbare woningen, waaronder woningsplitsing. De resultaten van dit onderzoeken betrekken wij bij de eerstvolgende herziening van de Omgevingsverordening.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		begrepen dat u, mede n.a.v. een document4 dat op 11 april jongstleden is besproken in de Statencommissie Wonen en Ruimte, werkt aan beleid met betrekking tot het splitsen van woningen in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Wij betreuren het dat er in dit ontwerp geen sprake is van splitsingsbeleid.	
	ZO-0003	Artikel 6.18; MRA-landelijk gebied, transformatie van percelen met een stedelijke functie Wij verzoeken u: 1. Het onderdeel 2a van artikel 6.18 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH20225 te schrappen zodat de regel voor transformatie van percelen met een bestaande stedelijke functie, in overeenstemming is met uw bedoeling als beschreven in het ontwerp van de toelichting op artikel 6.18; 2. Met verwijzing naar onze oproep en ter bevordering van een gewenste transformatie van percelen op een locatie waar sprake is van stedelijke functie (bijvoorbeeld een bedrijfsfunctie) en bedrijfsbebouwing, de systematiek van artikel 6.18 aan te passen of aan te passen door toevoeging van leden van artikel 6.15 (gelijk aan de voorwaarden voor transformatie van voormalige agrarische percelen). Toelichting Ad 1: Uit de tekst op pagina 9 van bijlage 16 van het ontwerp maken wij op dat het uw bedoeling is artikel 6.18 aan te passen door het laten vervallen van het in mei vastgestelde onderdeel 2a. Dat onderdeel stelt dat op de locatie ten minste één bedrijfswoning rechtmatig aanwezig moet zijn. In de genoemde bijlage staat in de 'kolom wordt' bij de toelichting op artikel 6.18 MRA-Landelijk gebied: "de aanwezigheid van een bedrijfswoning is hier niet een noodzakelijk voorwaarde". Het gevolg van deze verandering in de toelichting zou dan moeten zijn dat het onderdeel 2a in de regel vervalt. In bijlage 1 van het ontwerp is die bedoeling nu niet doorgevoerd in de regel (p. 2 van de bijlage). Ad 2: Met de huidige regelingen in de omgevingsverordening komt de gewenste transformatie -naar wonen- van bepaalde percelen in het MRA Landelijke gebied in Waterland helaas onvoldoende op gang. Met verwijzing naar onze oproep verzoeken wij u om artikel 6.18 aan te passen door toevoeging van de leden 4 en 6 van artikel 6.15 van de op 23 mei vastgestelde Omgevingsverordening NH2022 (leden van het artikel over voormalige agrarische percelen). Dit type percelen in Waterland kenmerkt zich door een veel kleiner dan -zelfs- 1000m2 oppervlak aan bedrijfsbebouwing. Wij stellen voor om de regeling in artikel 6.18 gelijk te maken aan artikel 6.15 (transformatieregeling voormalige agrarische percelen) voor wat betreft in ieder geval de sloopeis (naar 1000m2) en de mogelijkheid voor meer woningen als sprake is van een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de locatie. Wij verzoeken u met klem om bij honorering van dit verzoek geen lastenverhogende en belemmerende regel op te nemen met betrekking tot een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds.	Deze onderdelen uit uw zienswijze hebben geen betrekking op de artikelen die ter inzage hebben gelegen. Ten aanzien van de sloopeis willen wij u meegeven dat deze aanpassing voortvloeit uit de verwerking van de aangenomen motie M147-2020, waarbij PS hebben gevraagd om meer ruimte te bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing. Niet-agrarische bebouwing valt nadrukkelijk niet onder deze motie.
	ZO-0004	Artikel 6.15, transformatie voormalige agrarische bedrijven. Om de transformatie van -voormalige- agrarische bedrijven ook in MRA Landelijk gebied te bevorderen, verzoeken wij u met verwijzing naar onze oproep: • Primair: om aanpassing van de leden 4 (de sloopeis voor een extra burgerwoning omzetten naar een terugbouwpercentage) en 6 (3e woning) en het laten vervallen van lid 7 (de eis voor een vereveningsfonds). o Ons voorstel voor lid 4: In aanvulling op het derde lid kan het omgevingsplan voorzien in het toestaan van een tweede burgerwoning, waarbij geldt dat maximaal 15% van de gesloopte en rechtmatig aanwezige bedrijfsbebouwing voor woonbebouwing teruggebouwd mag worden. o Ons voorstel voor aanpassing van het huidige lid 6: In	Zie het antwoord bij ZO-0003.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		aanvulling op het vierde lid kan het omgevingsplan voorzien in meer burgerwoningen tot een maximum van 5, indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze burgerwoningen noodzakelijk zijn om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. o Ons voorstel voor lid 7: het laten vervallen van de lastenverhogende en belemmerende eis voor een vereveningsfonds. • Secundair verzoeken wij u om, als alternatief, een afwijkingsregel (in afwijking van lid 7) op te nemen in het huidige artikel 6.15 van de omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijke beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd. 7 Bij toepassing van ons beleid is altijd sprake van een substantiële verbetering van het landschap. De helft van het agrarisch bouwvlak wordt -in tegenstelling tot de provinciale regeling- 'teruggegeven' aan het landschap omdat op die gronden de bestemming Agrarisch of Natuur moet worden gelegd, er kunnen -in tegenstelling tot de provinciale regeling- zelden 4/5 vrijstaande woningen gerealiseerd worden, er verdwijnt altijd een grote hoeveelheid aan bebouwing en -ook in tegenstelling tot de provinciale regeling- bij toepassing van ons beleid ontstaan geen enorme percelen met een stedelijke woonfunctie. Toelichting Ook in vorige zienswijzen (20208 en 2021) hebben wij geschreven over het bevorderen van transformatie -naar wonen- van voormalige agrarische bedrijven. In 2013 hebben wij de teruggang van het aantal agrarische bedrijven voorzien en is ons beleid9 voor transformatie van agrarische bouwpercelen ontwikkeld. De omgevingsverordening staat de verwezenlijking van ons gemeentelijk beleid in de weg, terwijl ons beleid meer oplevert voor het landschap dan de provinciale regeling. Voor een voorbeeld verwijzen wij naar een wijzingsplan10 dat recent ter inzage is gelegd. De oorspronkelijke regeling voor de transformatie van agrarische percelen was geschreven voor het gebied Noord-Holland Noord (NHN). Het MRA Landelijk gebied verschilt van NHN. De agrarische percelen in ons gebied zijn vaak minder groot; vaak kleiner dan 1.Sha en zeer zelden 2ha.11 Mede daardoor is het oppervlak aan bedrijfsbebouwing kleiner dan in NHN en ook kleiner dan het oppervlak van de sloopeis (1000m2). De -administratieve- lasten voor burgers, ondernemers en overheden stijgen zorgwekkend en het past om in deze tijd na te gaan of drempels wellicht weggenomen kunnen worden. Voor ons gebied en vanwege het door Waterland gevoerde beleid (het Afsprakenkader) dat geborgd is in onze bestemmingsplannen, vinden wij de eis voor een vereveningsfonds voor onze gemeente niet doelmatig en niet proportioneel. Daarom verzoeken wij u primair om de eis voor een vereveningsfonds te laten vervallen. Hierdoor wordt de regeling meer faciliterend en vermindert de bureaucratische regel- en lastendruk. Secundair verzoeken wij u om een afwijkingsregel op te nemen in de Omgevingsverordening voor gevallen die voldoen aan ons gemeentelijk beleid dat het Afsprakenkader wordt genoemd (vergelijk artikel 6.59 lid 8)	
ZW-0003	ZO-0005	Artikel 6.32a Toepassingsbereik Het toepassingsbereik wordt door u gekaderd naar datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV. - We stellen hierbij voor om te overwegen het toepassingsbereik bij te stellen naar een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 2 MVA. Hiermee komen alle datacenters die een directe aansluiting op een onderstation hebben in beeld.	Art. 6.32a toepassingsbereik: Qua definitie sluiten wij in onze datacenterstrategie aan bij de door de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer gehanteerde definitie. Wat betreft de kwestie MVA/MV heeft u gelijk, wij wijzigen de gehanteerde eenheid naar MVA. Art. 6.32b datacenterclustering: de verdere invulling van de vestigingsvoorwaarden is onderwerp van overleg met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		- Daarnaast vermoeden we dat de bedoelde eenheid van de elektriciteitsaansluiting hier 'MVA' (megavoltampere) is in plaats van de door u gehanteerde eenheid 'MV'. De eenheid 'MV' wordt op meerdere plaatsen in de wijzigingsnotitie onzes inziens foutief toegepast. Artikel 6.32b Datacenterclustering U noemt onder sub 2 vestigingsvoorwaarden die gekoppeld worden aan vestiging van een nieuw datacenter. We suggereren hierbij aanvullend de volgende vestingsvoorwaarden op te nemen: - 'Nabijheid van een elektriciteitsverdeelstation'. Dit voorkomt onnodig lange verbindingen, waardoor de kans op ondergrondse congestie vermindert. Daarnaast worden de energieverliezen beperkt door kortere verbindingen. Ook zijn de kosten en het materiaalgebruik bij korte verbindingen gunstiger. - 'Inzetten op vloeistofkoeling met restwarmte van 60 graden Celsius'. Daarmee is een warmtenet goed te voeden. Artikel 6.32c Datacenters uitgesloten De opgenomen zin lijkt taalkundig niet correct.	Wij nemen uw suggesties in deze gesprekken mee. Art. 6.32 c: de verwarring komt doordat het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten' heet. We gaan ervan uit dat deze verwarring niet meer aan de orde is bij het beschikbaar stellen van de verordening in het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waarbij de naam van het werkingsgebied een andere opmaak heeft.
ZW-0004	ZO-0006	[1 van 2] Met deze zienswijze willen wij uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35) in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Ik licht dit toe. 1. Inleidend 1.1. Sinds 2017 werkt cliënte aan de ontwikkeling van een datacenter op het Vattenfall-terrein. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door cliënte ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2. Vervolgens heeft cliënte de technische en juridische uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Dit is een complexe opgave aangezien er geen projecten bekend zijn met een dergelijk ambitieniveau wat betreft duurzaamheid en het benutten van restwarmte. Het is voor betrokkenen dus de eerste keer dat een dergelijke complexe en ambitieuze opgave wordt uitgevoerd. 1.3. In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles in om gezamenlijkheid tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 2. Datacenterstrategie 2.1. In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MV en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 2.2. Echter, in de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is een van deze lopende initiatieven (p. 17 van de Datacenterstrategie): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Ditbetreffen de gemeente Diemen, hier is	In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie, inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 2.3. Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen benoemd als lopend initiatief: [ZIE AFBEELDING] 2.4. In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven. Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaat cliënte ervan uit dat dit op een misverstand berust. 2.5. Cliënte verzoekt u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 de vergissing te herstellen en alsnog ruimte te bieden voor de doorgang van haar project. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het project (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (artikel 6.32b van de ontwerpregels).	
	ZO-0007	[2 van 2] 3. Project draagt bij aan duurzame ambities 3.1. Tot slot wil ik namens cliënte aangegeven dat niet alleen voor haar, maar ook voor de regio de gevolgen van het niet doorgaan van dit project groot zijn. 3.2. Vattenfall wil graag de duurzaam opgewekte 'hoogtemperatuur restwarmte' van het datacenter benutten voor stadsverwarming. Dankzij de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een reductie van gasverbruik realiseren. Deze overstap van fossiele brandstoffen naar een duurzame warmtebron, wordt door de huidige ontwerpregels van de eerste herziening van de OVNHN 2022 bemoeilijkt. Dit terwijl uw college juist grote ambities heeft op het vlak van duurzame energie. 3.3. Maar er zijn nog meer pluspunten. Zo zal het datacenter worden gerealiseerd op een bestaand industrieterrein waardoor natuur of woningbouw niet getroffen wordt. Het datacenter kan ook direct worden aangesloten op het hoogspanningsnet van TenneT waardoor het lokale distributienet voor bewoners en bedrijven niet wordt belast. 3.4. Kortom, er zijn weinig projecten waarbij het faciliteren van de groeiende ICT-behoefte, de noodzakelijke verduurzaming van onze samenleving en het zorgvuldig inpassen van de daarvoor benodigde gebouwen zo positief en toekomstbestendig samenvallen. Het zou daarom een gemiste kans zijn om in de eerste herziening van de OVNH2022 geen ruimte op te nemen voor de realisatie van dit technisch innovatieve en 'dubbelgroene' project. 4. Conclusie en verzoek Ik verzoek u namens cliënte om in de eerste herziening OVNH2022 ruimte te bieden voor de doorgang van het in de Datacenterstrategie opgenomen lopende initiatief Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein.	Zie het antwoord bij ZO-0006.
ZW-0005	ZO-0008	[1 van 2] Graag reageren wij met deze brief op de ter inzage liggende wijzigingen van de provinciale omgevingsverordening. Onze reactie gaat specifiek over het nieuwe artikel 6.32 b en 6.32c over de datacenters. De gemeente Hollands Kroon is positief over het opnemen van dit nieuwe artikel in de omgevingsverordening, als juridische borging van de gezamenlijke ambities ten aanzien van datacenters die onder meer zijn benoemd in de provinciale datacentersstrategie en onze huidige omgevingsvisie. Datacenters worden steeds belangrijker voor de digitale infrastructuur en de sector groeit sterk. Maar datacenters zijn	1. Wij houden voor de begrenzing voor alle drie de clustergemeenten de gemeentegrens aan. Anders zou elk stukje bedrijventerrein apart moeten worden begrensd in alle drie de gemeenten, terwijl de bestemming bedrijventerrein door uitgifte of transformatie ook soms wijzigt. 2. BVO: wij hanteren hier dezelfde grenzen als de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer in hun datacenterbeleid. Dit artikel heeft immers betrekking op alle datacenterontwikkelingen, niet alleen op hyperscale datacenters. De basis voor

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		ook onderwerp van een maatschappelijk debat. Wij zijn het met u eens dat er voldoende oog moet zijn voor het effect van datacenters op het landschap, de energievoorziening, het watergebruik en het benutten van de restwarmte. Wij steunen ook het opstellen en uitwerken van de vestigingsvoorwaarden en werken daar inhoudelijk graag aan mee. Inhoudelijk hebben we een aantal opmerkingen over de voorgenomen wijzigingen in de omgevingsverordening. Deze zijn bedoeld om de nieuwe regelgeving waar mogelijk te optimaliseren, beter controleerbeer en uitvoerbaar te maken en om onnodige administratieve lasten voor zowel overheid als ondernemers te voorkomen. 1. De begrenzing van het werkingsgebied datacenter clustering is gelegen op/in de gemeentegrenzen van Hollands Kroon. Het verdient naar onze mening aanbeveling om dezelfde begrenzing aan te houden als in het voorgenomen besluit van het Rijk om het voorbereidingsbesluit over hyperscale datacenters te vertalen in een AmVB met verbeelding. Hierin wordt niet de gemeentegrens aangehouden maar het bestaande Agriport A7 gebied inclusief de lopende ontwikkelingen waaronder deelgebied B1. 2. In het artikel wordt meer dan 2.000m2 als bruto vloeroppervlak genoemd voor een hyperscale datacenter. Wat is de basis geweest voor het hanteren van deze grens? In onze beleving kan er voor een hyperscale datacenter een hoger aantal vloeroppervlakte gehanteerd worden. Mede i.v.m. de optelregel voor meerdere verdiepingen. 3. Bovenstaande geldt ook voor het elektriciteitsverbruik. Wat is de basis voor de huidige ondergrens in het artikel? De minimale elektriciteitsaansluiting voor een hyperscale datacenter zou in onze beleving verhoogd kunnen worden. Tevens graag een eenduidige definitie hanteren (MV of MVA) en aangeven waar dit precies betrekking op heeft of aan afgemeten wordt. 4. In het artikel staat beschreven dat een hyperscale datacenter gelegen is of grenst aan een bedrijventerrein. Wat wordt er onder bedrijventerrein verstaan? In Hollands Kroon wordt Agriport gezien als bedrijventerrein en glastuinbouwgebied waarin ook datacenters gelegen zijn, echter heeft maar een klein gedeelte van het gebied bestemming bedrijvigheid. Het grootste gedeelte heeft bestemming glastuinbouw en datacenters. Zie ook opmerking over werkingsgebied clustering. 5. Wij achten het verstandig een uitzonderingsmogelijkheid toe te voegen. Mogelijk zijn er in de toekomst ontwikkelingen waarbij het toch wenselijk is om een (klein of groot) datacenter buiten het clustergebied toe te staan. Denk hierbij aan ontwikkelingen omtrent restwarmte, waterstof en benutten daarvan in de nabijheid van woningen of bedrijvigheid. Het is mogelijk dat bedrijventerreinen of lokale ondernemers in de toekomst een datacenter in eigen beheer willen exploiteren via bijv. parkmanagement of coöperatief.	de minimale omvang is dat Noord-Holland zich vooral richt op datacenters met grote impact ten aanzien van energiegebruik en ruimtegebruik. Datacenters onder deze grens hebben een kleinere impact en zijn makkelijker inpasbaar in het elektriciteitsnet en de ruimte. Daarnaast sluiten wij zoveel mogelijk aan op ondergrenzen die de clustergemeenten al hanteren, met het oog op eenduidigheid in beleid. 3: Zie de reactie onder punt 2. 4. Er is een definitie 'bedrijventerrein' opgenomen in de verordening. 5. Wij nemen uw suggestie over de uitzonderingsmogelijkheid niet over. Wij zijn het met u eens dat de datacentersector een sector is waar de innovatie en ontwikkeling groot is. Maar de Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen.
	ZO-0009	[2 van 2] 6. De begrippen die in het artikel worden gebruikt zijn soms voor meerdere uitleg vatbaar en kunnen concreter beschreven worden. Denk hierbij aan termen zoals 'multifunctioneel ruimtegebruik', 'voorkomen van lichthinder', 'maximale energiebesparing'. Het is belangrijk om deze 'eisen' zo concreet mogelijk op te schrijven en hier meetbare normen voor te benoemen. Als voorbeeld: wanneer is er sprake van lichthinder? Hanteer hier een objectieve en meetbare norm voor. Dit voorkomt verwarring of eigen interpretatie en geeft een helder toetsingskader. Deze normen dienen bij voorkeur aan te sluiten op bestaande wet- en regelgeving om stapeling te voorkomen (denk aan het Bouwbesluit, Lijst erkende maatregelen, etc). 7. Waar dienen de genoemde vestigingsvoorwaarden te zijn vastgelegd? In het omgevingsplan, privaatrechtelijk of in	6. Het concreter maken van de begrippen is onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden in samenwerking met de clustergemeenten. Deze opmerkingen worden hierin meegenomen. Omdat het hier gaat om instructieregels aan gemeenten en niet om rechtstreeks werkende regels, hebben we bewust gekozen voor normering die ruimte biedt voor nadere uitwerking. 7. In het Omgevingsplan kunnen alleen regels worden opgenomen voor zover relevant voor de fysieke leefomgeving. Het bepalen of een vestigingsvoorwaarde wettelijk of bovenwettelijk is, en daarmee de wijze van vastlegging, is ook onderdeel van het uitwerken van de vestigingsvoorwaarden met de clustergemeenten.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		beleidsregels? Dit moeten ook ruimtelijk relevante voorwaarden zijn om te kunnen vastleggen in een omgevingsplan. 8. In het artikel wordt het gebruik van ondergronds opgeslagen hemelwater benoemd. Deze technieken hebben nog tijd en ontwikkeling nodig. Daarnaast is het niet op alle locaties mogelijk om hemelwater ondergronds op te slaan vanwege de samenstelling van de bodem. Het onderzoeken van de locatie is erg kostbaar. Heeft de provincie een kaart beschikbaar van de ondergrondse grondlagen en mogelijkheden voor ondergrondse wateropslag? Een deel van deze vragen komt in de nadere uitwerking van de vestigingsvoorwaarden aan de orde. Wij zijn graag bereid daaraan mee te werken en bovenstaande punten nader toe te lichten.	8. Alle gegevens over de ondergrond zijn beschikbaar via broloket.nl/ondergrondgegevens
ZW-0006	ZO-0010	[1/2] Wel willen we graag onze zorgen benoemen met betrekking tot de voorgestelde toevoeging van een nieuwe verplichting tot het treffen van mitigerende maatregelen en het opstellen van een monitoringsprotocol bij windturbines (artikel 6.36, eerste lid, onder c, van de Verordening). Graag stellen we voorop dat de gemeente Amsterdam veel waarde hecht aan een gezonde biodiversiteit. Zo is in het coalitieakkoord opgenomen dat de natuur niet te veel wordt belast door het potentieel aan windenergie. In de Amsterdamse gedragscode flora en fauna staan in aanvulling op de sectorale gedragscode en wet- en regelgeving extra voorwaarden geformuleerd voor het specifieke lokale karakter van de gemeente Amsterdam. Evenwel hebben wij onderstaande bezwaren tegen de voorgestelde wijziging. Nut en noodzaak regeling Ten eerste missen we een duidelijke probleemanalyse. In de toelichting wordt het doel aangestipt ('faunaslachtoffers zo veel mogelijk voorkomen'), waarbij verwezen wordt naar een aangenomen motie. In de overwegingen van de motie worden slechts 'onvoldoende borging' en 'zorgen van natuur- en dierenwelzijnsorganisaties' globaal benoemd zonder nadere onderbouwing. Het is daarom ons onduidelijk wat er precies op dit moment mis gaat; waar, in welke omvang, als gevolg waarvan en wat de consequenties ervan zijn. Het bevreemdt ons in ieder geval waarom dit een specifiek probleem voor windturbines zou zijn. Het bouwrijp maken van grond kan inderdaad leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van fauna ter plaatse. Dit geldt echter niet alleen voor het bouwrijp maken van gronden ten behoeve van het plaatsen van windturbines maar voor het bouwrijp maken van gronden in het algemeen. Zonder een duidelijke probleemanalyse is het ook onmogelijk om te beoordelen of een verplichting via het omgevingsplan het juiste juridisch instrument is. De enige onderbouwing die uit de motie te halen valt is dat de Omgevingsverordening van Noord-Brabant deze regeling bevat. Dat lijkt ons onvoldoende motivering voor uw keuze voor dit ingrijpende middel. Het doel van de verplichting in samenhang met de bestaande wetten is voor ons niet duidelijk. De zorgplicht in de natuurwetgeving geeft voldoende waarborgen in het algemeen. Voor beschermde soorten is vergunning- of ontheffingsplicht opgenomen. Aan de vergunning of ontheffing kunnen door het bevoegd gezag voorschriften worden verbonden, zoals bijvoorbeeld het treffen van mitigerende maatregelen of monitoren. Verder is het verplicht om voor de bouw van windparken in bepaalde gevallen een project-mer op te stellen. Een mer	Artikel 3.36, eerste lid, onder c geeft inderdaad uitvoering aan een unaniem aangenomen motie. De zienswijze van Amsterdam geeft ons aanleiding om een iets aangepaste tekst in de artikelsgewijze toelichting op te nemen. In de toelichting zal worden vermeld dat het voorkomen van dierlijke slachtoffers alleen ziet op de gebruiksfase en niet op de bouwfase van een windpark.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		geeft inzicht in de gevolgen van het plan of project voor de natuur en fauna, ook tijdens de oprichtingsfase. Hiermee lijkt de voorgenomen regeling overbodig, zeker ten aanzien van de beschermde soorten. De samenhang van dit voorstel tot de natuurwetgeving wordt helaas niet toegelicht. Dient een initiatiefnemer maatregelen te treffen zowel op grond van het omgevingsplan als in het kader van de vergunning? Deze regeling brengt onzekerheid met zich mee zowel voor initiatiefnemers als voor gemeenten die de instructieregels moeten uitvoeren. In dit verband merken we op dat uit de toelichting van het artikel blijkt dat het doel is om voor de mitigerende maatregelen en monitoring het bouwstenendocument van het NP RES toe te passen. In dat document wordt echter ook juist verwezen naar toepassing in het kader van vergunningverlening of ontheffing van natuurwetgeving. Verankering in het omgevingsplan lijkt daarom niet te passen in de systematiek van het NP RES. Tot slot missen we een draagkrachtige motivering ten aanzien van de monitoring. Wat is het doel van de monitoring? Welk bevoegd gezag gaat de uitkomsten van de monitoring evalueren (gemeente of provincie) en met welke frequentie? Heeft de Faunabeheereenheid een rol hierbij?	
	ZO-0011	[2/2] Onduidelijkheid Naast onze twijfels aan de noodzaak van deze regeling, vinden wij het ook onduidelijk of het betrekking heeft op de realisatie- en/of gebruiksfase van windturbines. In de toelichting wordt het voorkomen van faunaslachtoffers in de uitvoering van windenergieprojecten als doel benoemd. Kunnen we hiervan afleiden dat de bepaling alleen ziet op het plaatsen van windturbines en niet op het gebruik (beheerfase van een project)? Lastenverzwaring De voorgenomen mitigatie- en monitoringsplicht zal tot aanzienlijke lastenverzwaring leiden in de eerste instantie voor initiatiefnemers. Dit geldt met name bij de onbeschermde soorten. Ook voor algemene diersoorten wordt verplicht om mitigerende maatregelen te treffen. Bij deze soorten valt het echter te betwijfelen of de extra kosten redelijkerwijs in verhouding staan tot de voorgenomen extra bescherming. Ook gemeenten, die op de naleving van het omgevingsplan moeten toezien, worden met een nieuwe taak geconfronteerd. Dit betekent dus ook lastenverzwaring voor gemeenten. Wij missen ook een onderbouwing van de redelijkheid van deze lastenverzwaring. Risico's voor gemeenten Vanwege de extra lasten, onduidelijkheid en gebrekkige motivering verwachten wij veel extra beroepsprocedures. Het is goed voorstelbaar dat zonder draagkrachtige motivering de regel in het omgevingsplan in een procedure geen stand houdt. Graag vragen wij uw aandacht voor dit gevolg dat het risico van de gemeente wordt. Verzoek Graag verzoeken wij u om in uw besluitvorming onze zorgen te betrekken. Wij vrezen dat deze regeling de lasten voor initiatiefnemers en gemeenten verzwaart. Ook achten wij de toegevoegde waarde van deze regeling (zeker voor de beschermde soorten) gering, terwijl het veel onzekerheid en onduidelijkheid oproept. Daarom heeft ook onze voorkeur om deze regeling in deze vorm niet in te voeren. Graag zijn we bereid om mee te denken over alternatieven die zowel tegemoetkomen aan de gesignaleerde zorgen van natuurorganisatie als van gemeenten.	Zie het antwoord bij ZO-0011.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
ZW-0007	ZO-0012	Begrip elektriciteitsaansluiting Wij verzoeken u te verduidelijken wat u verstaat onder elektriciteitsaansluiting. Dit kan namelijk op meerdere manieren uitgelegd worden. Gaat elektriciteitsaansluiting bijvoorbeeld om het maximale vermogen dat een elektriciteitsaansluiting van een functie aan kan? Of gaat het om het gecontracteerde transportvermogen, veelal uitgelegd als de capaciteit die door datacentra wordt gecontracteerd en die beschikbaar gesteld is op het distributienet? En als elektriciteitsaansluiting inderdaad moet worden gezien als gecontracteerd transportvermogen, gaat het dan om het vermogen dat als eindbeeld wordt gecontracteerd of wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen? Omdat datacentra vaak groeien door de jaren heen zit er tussen wat daadwerkelijk in gebruik wordt genomen en het eindbeeld vaak een groot verschil, zeker in de opstartfase van een datacentrum. Onlangs publiceerde de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van hyperscale datacentra. Daarin wordt onder meer in de begripsomschrijving voor hyperscale datacentrum in artikel 2.15.1 aanhef en onder a gesproken over elektrisch aansluitvermogen. Wij vragen u om aan te geven waarom u geen aansluiting heeft gezocht bij elektrisch aansluitvermogen maar kiest voor het gebruik van elektriciteitsaansluiting. Eenheid voor de elektriciteitsaansluiting Wij vragen ons af waarom in deze artikelen uitgegaan wordt van de eenheid MV voor de elektriciteitsaansluiting. Dit terwijl in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 juist wordt uitgegaan van de eenheid megavoltampère (MVA). Ook het datacenterbeleid van de gemeente Haarlemmermeer gaat overigens uit van de eenheid MVA. Het is van groot belang dat het bepalen van de omvang van de elektriciteitsaansluiting van datacenters zoveel mogelijk op eenzelfde wijze gebeurd. Daarom verzoeken wij u om op eenduidige wijze de eenheid voor elektriciteitsaansluiting in uw datacenterstrategie en de voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 op te nemen. Als u een andere eenheid kiest dan MVA verzoeken wij u ook om aan te geven wat het verschil is tussen de door u gekozen eenheid en de eenheid MVA die u in uw datacenterstrategie heeft benoemd. In het hiervoor al benoemde ontwerpbesluit over regels voor de vestiging van datacenters gaat de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening uit van megawatt (MW). Wij verzoeken u om aan te geven waarom u niet aansluit bij de eenheid die de minister hanteert in het ontwerpbesluit. Zoals hiervoor benoemd, hechten wij belang aan een eenduidige omgang met datacenters. Daar kan eenduidigheid in regels van de diverse overheidslagen aan bijdragen. Begrip MV Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder MV. Dit om in geval van een toetsing aan de Omgevingsverordening NH2022 op een juiste wijze te kunnen bepalen of er sprake is van een elektriciteitsaansluiting van meer of minder dan 5 MV.	Begrip elektriciteitsaansluiting: Wij nemen uw suggestie over om aan te sluiten bij het begrip elektrisch aansluitvermogen zoals opgenomen in de AMvB hyperscale datacentra. Eenheid elektriciteitsaansluiting: dit passen we aan naar het MVA.
	ZO-0013	6.32b Begrip nieuw datacenter Wij verzoeken u om aan te geven wat u exact verstaat onder een nieuw datacenter. Oftewel, wanneer is een datacenter nieuw? Ook vragen wij u om te verduidelijken of het mogelijk is dat een uitbreiding van een al bestaand datacenter valt onder wat u verstaat onder een nieuw datacenter. De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein Zoals benoemd in tabel 1 op pagina 5 van de	Begrip nieuw datacenter: wij breiden de omschrijving uit naar zowel nieuwe als bestaande datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA. Locatie: indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie (ruimtelijk) onaanvaardbaar vindt, volgen wij als provincie deze gemeente. Als een gemeente niet mee wil werken aan een initiatief, dan geeft dit artikel op

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 komt er een regel in de Omgevingsverordening te weten: Locatiekeuze door aanwijzen van bedrijventerreinen in Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon en verbod op vestiging van datacenters daarbuiten. In de nu voorliggende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 staat in artikel 6.32b, eerste lid, sub a vermeld: De locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein. Wij geven u bij deze aan dat de gemeetraad van Haarlemmermeer in beleid heeft vastgelegd dat het niet gewenst is om een nieuw datacenter of een uitbreiding van een bestaand datacenter grenzend aan een bedrijventerrein te realiseren in Haarlemmermeer. Hier is ook meermaals het gesprek over gevoerd met onder andere de provincie Noord-Holland. Daarom verzoeken wij u om aan te geven dat u met voornoemd artikel op geen enkele wijze probeert aan te geven dat het realiseren van een nieuw datacenter of de uitbreiding van een bestaand datacenter op locaties in Haarlemmermeer kan plaatsvinden die de gemeente als ruimtelijk onaanvaardbaar ziet, te weten niet op specifiek daarvoor aangewezen bedrijventerreinen.	geen enkele wijze aan dat realisatie plaats kan vinden. In de toelichting op dit artikel zullen we dit punt nog eens onderstrepen.
	ZO-0014	Reactie op beleidsinhoudelijke aanpassingen punt 12: Bij de instructieregels voor detailhandel wordt het adviesrecht van de regionale adviescommissie detailhandel aangepast conform deOVNH2022 (na herziening). Wij vinden dit een extra en onnodige stap. Wij vinden dat we die afweging als gemeente zelf kunnen maken. Ons beleid commerciële voorzieningen is strikt en in de lijn van het provinciaal beleid. Zo vragen wij ook een ruimtelijke onderbouwing bij dergelijke ontwikkelingen en we willen zelf ook onze winkelgebieden concentreren en behouden. Ook willen we juist op de werklocaties meer functiemenging, voor zover dat past binnen het beleid. Wij willen u dan ook vragen deze aanpassing niet door te voeren.	De Omgevingsverordening sluit de ontwikkeling van solitaire vestigingen uit, tenzij deze goed onderbouwd zijn. Advisering van de adviescommissie kan dan als onderbouwing dienen. De huidige grens voor advisering ligt op 1500 wvo, terwijl er in de praktijk regelmatig sprake is van mogelijke ontwikkelingen net onder 1500 wvo. Met de voorgenomen wijziging om de adviescommissie te laten adviseren over solitaire vestigingen vanaf 500 wvo, ondersteunt de provincie gemeenten bij de advisering over deze vaak onwenselijke ontwikkelingen. Met name kleinere gemeenten, die vaker te kampen hebben met een tekort aan capaciteit of expertise, zullen baat hebben bij de onpartijdige en onafhankelijke expertise van de commissie. Wij gaan daarom niet mee in uw verzoek om deze wijziging niet door te voeren.
ZW-0008	ZO-0015	Het begrip bedrijfswoning gedefinieerd in de bijlage van de Omgevingsverordening beperkt het werkingsbereik van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling uit de Omgevingsverordening in ernstige mate. Veel woningen die nu als bedrijfswoning bewoont worden en gelegen zijn in het landelijk gebied voldoen namelijk niet aan de uitleg die de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State geeft aan dit begrip. Ik verwijs naar onder meer de uitspraak van de afdeling van 27 oktober 2021, no. 202005952/1/R1. Hieruit blijkt dat pas aan het noodzakelijkheidscriterium uit de definitie van bedrijfswoning is voldaan als de bedrijfsprocessen ter plaatse zoveel tijd en aandacht op eisen, dat op grond daarvan een redelijk belang om op het perceel te wonen aanwezig moet worden geacht. Constante toezicht op het bedrijfsproces is volgens de uitspraak noodzakelijk. Bij het bloembollenbedrijf in kwestie was hier geen sprake van, waardoor de bedrijfswoning niet als bedrijfswoning aangemerkt kon worden. Uit jurisprudentie blijkt verder dat de toegenomen mogelijkheden om op een andere wijze toezicht te kunnen houden, bv. d.m.v. camera's, kan betekenen dat een bedrijfswoning niet meer noodzakelijk is (zie uitspraak van de Afdeling van 12 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1005). Vanwege deze jurisprudentie en de wijze waarop het begrip bedrijfswoning in de Omgevingsverordening is gedefinieerd kunnen slechts een heel klein deel van de bedrijven die nu gevestigd zijn in het landelijk gebied, bij bedrijfsbeëindiging gebruik maken van de regeling voor kleinschalige woningbouwontwikkeling.	Wij zijn ons bewust van de afnemende noodzaak voor nieuwe bedrijfswoningen. De term bedrijfswoning wordt in de OV NH2022 gebruikt voor door gemeenten al eerder bestemde bedrijfswoningen die worden getransformeerd. In die betekenis is deze term goed bruikbaar. Het ook meetellen van verharding bij de sloopeis nemen wij niet over. Verharding is ruimtelijk wezenlijk anders dan bebouwing.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Verzocht wordt om de eis dat bij kleinschalige woningbouwontwikkeling te schrappen. Daarbij wordt in herinnerring gebracht dat de vergelijkbare regeling uit de PRV opgenomen in artikel 5c ook niet een dergelijke eis kende. De voorwaarde dat 1500 m2 bebouwing moet worden gesloopt om een extra woning toe te staan, ziet onterecht niet op verharding van gronden. Die verharding, vaak bestaande uit betonplaten, levert, ook omdat hierop (bedrijfsmatige) opslag wordt gepleegd een aantasting van de landschappelijke kwaliteiten op en een bedrijf zou naast de prikkel om bebouwing te slopen ook een prikkel moeten krijgen om de verhardingen te verwijderen. Die prikkel ontbreekt momenteel onterecht.	
ZW-0009	ZO-0016	[1/2] verzoek: 1. Wij willen uw college verzoeken om in de eerste herziening OVNH2022 expliciet ruimte te bieden aan een datacenter op het Vattenfall-terrein (Overdiemerweg 35), hierna "Datacenter Diemen" te noemen in de gemeente Diemen. Dit project betreft namelijk een lopend initiatief zoals benoemd in de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 en had daarom opgenomen moeten worden in de eerste herziening OVNHN 2022. Toelichting punt 1 1.1 De ontwikkeling van Datacenter Diemen loopt als sinds 2017. Het college van B&W van Diemen heeft op 8 mei 2018 op hoofdlijnen ingestemd met (de inhoud van) het door Datacenter Diemen ingediende principeverzoek, een landschappelijk model aangewezen als uitgangspunt voor de verdere uitwerking en aangegeven bereid te zijn om de benodigde bestemmingplanprocedure te starten. 1.2 In de daaropvolgende jaren is er intensief en constructief contact geweest tussen de verantwoordelijk wethouder, de vakafdelingen van de gemeente en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die namens uw college gemandateerd is om omgevingsvergunningen te verlenen voor dergelijke projecten. Dit alles om gezamenlijk tot daadwerkelijke besluiten te kunnen komen. 1.3 Datacenter Diemen heeft in samenwerking met Vattenfall de technische en contractuele uitwerking van de voorgenomen ontwikkeling in gang gezet. Hierbij is de benutting van de hoogtemperatuur restwarmte een cruciaal element geworden van de ontwikkeling. 1.4 Deze hoogtemperatuur restwarmte is voor Vattenfall van cruciaal belang voor de verduurzaming van het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere. Door het benutten van de hoogtemperatuur restwarmte kan Vattenfall een significante hoeveelheid gas besparen en daarmee CO2-emissies reduceren. 1.5 Het belang van datacenter restwarmte in de verduurzaming van het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is in 2019 ook vastgelegd in het Convenant voor de verduurzaming van de Diemen stadswarmtecentrale, welke is overeengekomen door de provincie Noord Holland, Vattenfall en de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere (Bijlage 1). 1.6 In januari 2022 heeft Provinciale Staten de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022- 2024 vastgesteld. In deze strategie wordt voorgesorteerd op nieuwe regels waarbij datacenters met een vermogen van meer dan 5MVa en een bvo groter dan 2.000 m2 enkel nog in de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon zijn toegestaan. 1.7 In de Datacenterstrategie wordt ook benoemd dat de lopende initiatieven in andere gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon kunnen worden uitgevoerd. Datacenter Diemen op het Vattenfall-terrein is	Zie ook onze reactie op ZO-0006: In het artikel zullen wij een verwijzing opnemen naar de tabel met lopende initiatieven uit de datacenterstrategie inclusief een termijn waarin het besluit moet zijn genomen.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		een van deze lopende initiatieven (p. 17): Er zijn buiten de genoemde datacentergemeenten ook in andere gemeenten datacenters gevestigd. Hier zijn nieuwe datacenters uitgesloten, de lopende initiatieven kunnen worden uitgevoerd. Dit betreffen de gemeente Diemen, hier is een vergunning verleend voor de vestiging van 1 datacenter en een principe besluit genomen voor een ander datacenter, in de gemeente Haarlem wordt nog een uitbreiding van bestaande datacenters voorzien. 1.8 Ook in bijlage 1 bij de Datacenterstrategie wordt het project Datacenter Diemen, onder de naam Datacenter Vattenfall, benoemd als lopend initiatief: [zie afbeelding in document] 1.9 In dit recent vastgestelde beleid waarmee is voorgesorteerd op de nieuwe provinciale regels, wordt expliciet ruimte geboden voor lopende initiatieven. In het ontwerp eerste herziening OVNH2022 wordt geen (expliciete) ruimte geboden voor deze lopende initiatieven.	
	ZO-0017	[2/2] Aangezien in de algemene toelichting noch de artikelgewijze toelichting wordt gemotiveerd waarom de nieuwe regels geen ruimte meer bieden voor lopende initiatieven, gaan wij ervan uit dat dit op een misverstand berust. 1.10 Wij verzoeken u dan ook om in de eerste herziening OVNH2022 alsnog expliciet ruimte te bieden voor de doorgang van de ontwikkeling van Datacenter Diemen. Wat daarbij goed is om te weten, is dat het initiatief van Datacenter Diemen (ook) aan alle inhoudelijk vereisten (de vestigingsvoorwaarden) voldoet die aan de realisatie van nieuwe datacenters binnen de provincie worden gesteld (zie artikel 6.32b, tweede lid, van de ontwerpregels). Verzoek 2. Wij willen uw college verzoeken om met ons in gesprek te gaan voor het selecteren van de gebieden waar datacenters, met een vermogen van meer dan 5MVa en een brutovloeroppervlak ("bvo") groter dan 2.000 m2, zich mogen vestigen zodat rekening gehouden kan worden met de mogelijkheid om datacenter restwarmte kosteneffectief te benutten in de bestaande stadswarmtenetten. 2. Toelichting punt 2. 2.1 Het op een betaalbare en betrouwbare wijze verduurzamen van het warmtenet van Amsterdam, Diemen en Almere is een grote opgave. Om dit te halen zijn op grote schaal nieuwe betaalbare en duurzame warmtebronnen nodig. 2.2 Vattenfall heeft een inventarisatie gemaakt van de mogelijke duurzame warmtebronnen voor het stadswarmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere en heeft dit vertaald naar een CO2 roadmap (Bijlage 2). Datacenter restwarmte is een cruciale warmtebron in deze CO2 roadmap welke het hele jaar door duurzame warmte kan leveren. 2.3 De weg naar een CO2 vrije warmte voor het warmtenet van Amsterdam Zuid-Oost, Diemen en Almere is ook vastgelegd in het Convenant dat in 2019 is afgesloten met de gemeenten Diemen, Weesp, Gooise Meren, Amsterdam en Almere, Vattenfall, en de provincie Noord Holland. Ook hierin staat restwarmte van datacenters opgenomen als duurzame warmtebron. 2.4 Een randvoorwaarde om datacenter restwarmte grootschalig te kunnen benutten als warmtebron, is dat datacenters moeten vestigen nabij de grote primaire leidingen, en idealiter nabij de warmte productielocaties, van warmtenetten. Alleen in de grotere primaire leidingen van het warmtenet kunnen de grote hoeveelheden restwarmte die vrij komen bij grote datacenters worden benut.	Verzoek 2: Conform onze datacenterstrategie kan een nieuw datacenter of een uitbreiding van een datacenter (m.u.v. lopende initiatieven zoals opgenomen in de datacenterstrategie) alleen plaatsvinden in de gemeenten Hollands Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		2.5 Voor de huidige geselecteerde vestigingslocaties in de eerste herziening OVNH2022 (industrieterreinen van Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollandse Kroon) is het daarom opmerkelijk dat precies de productielocatie van het stadswarmtenet Amsterdam Zuid-Oost en Almere, gelegen in Diemen, buiten het gebied valt waar datacenters zich mogen vestigen, zie overzicht hieronder (Ruimtelijkeplannen.nl) 2.6 Onze productielocatie in Diemen is een uitstekend voorbeeld van vestigingslocatie voor Datacenters waar de restwarmte ook daadwerkelijk kan worden benut aangezien het hoofdzakelijk aan drie elementen voldoet: 2.6.1 Het datacenter wordt gevestigd op een industrieel terrein waardoor geen overlast is voor de omgeving 2.6.2 Het datacenter wordt aangesloten op het hoogspanningsnet waardoor er geen sprake is van negatieve invloed op het congestieprobleem op het middenspanningsnet. 2.6.3 Het datacenter ligt nabij de transportleidingen en productie eenheden van het warmtenet waardoor op een kosten effectieve manier de restwarmte kan worden benut in het bestaande stadswarmtenet. 2.7 Wij verzoeken om het gesprek aan te gaan over de locaties waar nieuw te ontwikkelen datacenters zich mogen vestigen om gezamenlijk locaties te identificeren waarbij de restwarmte op een kosteneffectieve manier nuttig kan worden ingezet en daarmee kan bijdragen aan het uitfaseren van aardgas en het behalen van de klimaatdoelen.	
ZW-0010	ZO-0018	1/2 Met deze brief sturen wij u de zienswijze van LTO Noord, mede namens KAVB en HAJK , op de voorgestelde nieuwe verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied. Korte samenvatting inhoud Volgend jaar treedt een nieuwe regionale verdringingsreeks in werking. Hierin staat hoe het zoet water uit het IJsselmeergebied bij extreme droogte wordt verdeeld. Volgens de toelichting bij de nieuwe verdringingsreeks bleek tijdens de droge zomer van 2018 dat de huidige regionale verdringingsreeks voor het IJsselmeergebied uit 2009 niet meer volledig voldoet. Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen hebben rondom het IJsselmeergebied nieuwe afspraken over de verdeling gemaakt. Hierover is overlegd met vertegenwoordigers van belangrijke gebruikers van het zoete water. De afspraken zijn in februari vastgelegd in een bestuursovereenkomst Waterverdeling IJsselmeergebied. De hoofdlijn is dat in situaties van extreem watertekort het beschikbare water iets anders wordt verdeeld. Korte samenvatting proces De nieuwe regionale verdringingsreeks treedt naar verwachting in werking voor het droogteseizoen van 2023 (op 1 januari 2023). Afgesproken is dat de reeks dan is opgenomen in alle omgevingsverordeningen van de provincies rond het IJsselmeer. Voor de vaststelling van de verdringingsreeks in Noord-Holland ligt de herziene omgevingsverordening met de nieuwe verdringingsreeks ter visie van 22 augustus tot en met 3 oktober. Provinciale Staten stellen de herziening van de verordening naar verwachting in december 2022 vast. Na het opnemen van de verdringingsreeks in de provinciale verordening, heeft het hoogheemraadschap de wettelijke taak het zoete water te verdelen. Daarom moet in 2023 ook de strategie waterverdeling uit 2018 van het hoogheemraadschap worden herzien. De komende maanden krijgen we meer zicht op wat dat voor het gebied van Hollands Noorderkwartier gaat betekenen. Kapitaalintensieve gewassen in de voorgestelde verdringingsreeks Ontleend aan de toelichtende stukken bij de brief van de provincie geven wij hierbij de voorgestelde verdringingsreeks weer: [ZIE AFBEELDING IN DOCUMENT]	Dank voor uw zienswijze. Hieronder schetsen we meer context over de achtergrond van categorie 3.2. Vervolgens gaan we op uw zienswijzen en overige vragen in. De droogte van 2018 was aanleiding om de onduidelijkheid omtrent categorie 3.2 nader te bekijken. De verschillende beheergebieden rondom het IJsselmeergebied interpreteerden namelijk op verschillende wijze de invulling van deze categorie. Met het opstellen van de 'bestuursovereenkomst waterverdeling regio IJsselmeergebied' is in 2021 samen met juristen en koepels van LTO gekeken naar de invulling van deze categorie. Het gaat in dit geval om voorkomen van grote schades, zoals o.a. faillissementen, met een geringe hoeveelheid water van kortstondige duur. In de zomer van 2018 is tijdens de uitwerking van de verdringingsreeks bij HHNK, die resulteerde in de huidige 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, voor categorie 3.2 alleen het component kapitaalintensief meegenomen voor een afweging in de waterverdeling. Echter moeten volgens de wet binnen deze categorie 3.2 naast economische schade ook de randvoorwaarden 1) maatschappelijke schade, 2) tijdelijke gift en 3) een geringe gift meegewogen worden bij de verdeling van het water in categorie 3.2. De definitie van Categorie 3.2 heeft in de regio IJsselmeergebied tot veel discussie geleid en is ook landelijk onderwerp van gesprek. De LTO vertegenwoordiging gaf bij het opstellen van de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied aan dat het moeilijk is om voor categorie 3.2 specifieke gewassen aan te wijzen, omdat in elk gebied de eerder genoemde 4 randvoorwaarden (economische schade, maatschappelijke schade, tijdelijke gift en geringe gift) anders uitvallen. Daarom is voor elk beheergebied een reservering van 30% van de

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		Het gaat ons met name om categorie 3.2, tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen. Uit de ontwerpverordening ontlenen we de volgende tekst: Deze subcategorie betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp). - De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen.	totale watervraag voor de akkerbouw gekozen. Dit is een percentage die niet te laag is gekozen, zodat er voldoende ruimte blijft om de noodzakelijke schades te beperken. Echter is de verwachting dat als voldaan wordt aan de 4 randvoorwaarden van categorie 3.2 niet de volledige 30% aangesproken zal worden. Ook zijn via verschillende beleidslijnen afspraken gemaakt om waterbesparende en zelfvoorzienende maatregelen te treffen waardoor de watervraag in categorie 3.2 zou afnemen. Met deze twee in het achterhoofd houdend is de intentie opgeschreven om bij evaluatie het percentage reservering naar beneden bij te stellen. Uiteraard zal uit de evaluatie moeten blijken wat mogelijk is. ANTWOORD GAAT VERDER BIJ AN-0019
	ZO-0019	2/2 Zienswijze tegen de intentie om de reservering te verminderen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. In die zin is het op zich te waarderen dat er een speciale reservering is gedaan voor kapitaalintensieve gewassen. Onze zienswijze richt zich nu eerst op de genoemde intentie (laatste zin van het cursief gestelde) in de laatste zin: …De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen (einde citaat). Hiervoor ontbreekt een motivering, de afweging hierachter wordt niet gegeven. Het voorgenomen besluit ontbeert daarmee een grondslag, is vooringenomen en is in strijd met beginselen van behoorlijk bestuur. Hier wordt immers een intentie geuit in een bepaalde richting, terwijl de bestuursovereenkomst nog rept over onderzoek naar de subcategorie. Het in de bestuursovereenkomst bedoelde onderzoek hangt 'in de lucht' want nergens wordt gespecificeerd wat daarmee precies bedoeld wordt, hoe dit aangepakt gaat worden en door wie en met welke opdracht. De intentie tot substantiële vermindering staat haaks op de reservering. Dit maakt deze zin innerlijk tegenstrijdig. Wat met de ene hand wordt gegeven wordt gelijk weer afgenomen, en dat wringt, mede gelet op hetgeen hieronder wordt gegeven aan argumenten en feiten onder 2 en 3. Zienswijze op voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen Noord-Holland boven het Noordzeekanaal kent relatief veel kapitaalintensieve gewassen. Denk hierbij onder meer aan uien, vollegrondsgroenten, fruit en bollen. De subcategorie 3.2 betreft gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden	Voorgenomen subcategorie 3.2 in het algemeen: Wij waarderen dat u meedenkt over wat voor u een gewenste wijze is om aan de invulling van categorie 3.2 te voldoen. Deze wijze van toepassing van de 4 randvoorwaarden binnen categorie 3.2 is namelijk voor alle waterbeheerders in Nederland een puzzel. De methodiek voor een economische afweging die in 2018 ontwikkeld is en die geleid heeft tot de 'Strategie waterverdeling HHNK' is nog steeds valide, maar omvat een select deel van het antwoord op de invulling van categorie 3.2. Omdat nu óók invulling gegeven moet worden aan de drie andere randvoorwaarden; maatschappelijke schade voorkomen, tijdelijke gift en geringe gift moet naast de methodiek voor een economische afweging deze uitgebreid worden met de andere voorwaarden. Daarom wordt volgend jaar de 'Strategie waterverdeling HHNK' geactualiseerd. Na vaststelling van de regionale verdringingsreeks door de Provincie kan HHNK hiermee starten en u daarover informeren. Overige vragen: Het klopt dat er continu nieuwe inzichten ontstaan binnen het thema waterbeschikbaarheid. Niet alleen over watervraag, maar ook over waterbesparende maatregelen, wateraanvoer en waterkwaliteit. De continu veranderende inzichten vragen dat er telkens wordt geactualiseerd. Zonder onderschrijving en vaststelling van deze nieuwe regionale verdringingsreeks is het in tijden van crisis lastig positie te werven voor voldoende water voor de gebruikers in Noord-Holland. Zoals u aangaf in uw brief kent Noord-Holland boven

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Het is ons niet duidelijk op welke gewassen hier gedoeld wordt. Graag zien we hierop een nadere toelichting. In onze ogen zouden alle kapitaalintensieve gewassen onder deze subcategorie dienen te vallen. Wij zien graag dat hierbij de lijst 'Strategie waterverdeling HHNK' van oktober 2018, registratienummer 18.261834 (documentregistratienummer van HHNK) wordt gebruikt. Voorts willen wij u vragen om uiterste terughoudendheid om nu de verdringingsreeks te wijzigen. Zo zijn er grote vragen rond waterbeschikbaarheid van nieuwe watervragers (datacenters die aanmerkelijk meer water gebruiken dan eerder door deze partijen is aangegeven) en kunnen er de komende jaren landelijk nieuwe waterverdelingen worden afgesproken met directe invloed op het onderhavige gebied in Noord- Holland. Het is juist om al deze ontwikkelingen eerst in kaart te brengen alvorens de verdeling te veranderen. Wij voorzien grote problemen met de handhaving van de verdringingsreeks. Graag vernemen wij bij welke organisatie de handhavingsplicht ligt en op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. Tot slot willen we graag checken of in Noord-Holland deze verdringingsreeks ook geldt voor het beregenen vanuit bronnen en ondergrondse zoetwaterbellen, al dan niet zelf aangelegd.	het Noordzeekanaal relatief veel kapitaalintensieve gewassen waarvoor we met deze regionale verdringingsreeks een belangrijke positie hebben om daarvoor water te kunnen aanvoeren. De handhavingsplicht is afhankelijk van het type maatregel en daardoor ook bij verschillende instanties belegd. Zo ligt handhaving op het schutten bij de provincie en handhaving op beregeningsverboden bij het waterschap. Het is aan elke partij om aan die invulling vorm te geven. Deze regionale verdringingsreeks is uitgewerkt voor het watersysteem dat gevoed wordt door water uit het IJsselmeer, Markermeer en de Veluwerandmeren (ook wel het IJsselmeergebied), ofwel het oppervlaktewater van HHNK. Grondwater en zelf aangelegde bronnen zijn daar geen onderdeel van. U heeft misschien gemerkt dat bij andere waterschappen wel beregeningsverboden uit grondwater zijn afgekondigd. Dit gaat op eigen initiatief van de provincie en het waterschap op basis van een belangenafweging. In het gebied Noord-Holland boven het Noordzeekanaal speelt dat niet.
ZW-0011	ZO-0020	2.1. Het ontwerp wijst in de provincie Noord-Holland twee werkingsgebieden aan: 1) het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan'; en 2) het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten'. Een datacenter is gedefinieerd als: nieuw datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektriciteitsaansluiting van meer dan 5 MV" (cumulatieve criteria) (art. 6.32a). 2.2. Het ontwerp bevat daartoe een Omgevingswet instrument, te weten het opnemen van een instructieregel in de Omgevingsverordening (art. 2.22 juncto 2.23 0w). Met een dergelijke instructieregel kunnen Provinciale Staten met behulp van de Omgevingsverordening aan de gemeenteraad door middel van een algemene regel aangegeven hoe de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan) moet worden uitgeoefend. Provinciaal belang 2.3. De mogelijkheid tot het opnemen van een instructieregel is enkel mogelijk als sprake is van een provinciaal belang (art. 2.3, lid 2 0w).1. De in art. 6.32b voorgestelde voorwaarden, bevatten aspecten die (in ieder geval (groten)deels) decentraal (enkel door de gemeente) lijken te kunnen worden bepaald: te weten het opstellen van een stedenbouwkundig en/of beeldkwaliteitsplan (welstand), als ook het bouwvolume, de inrichting van de ruimte, het stellen van eisen aan energie(besparing) en water(verbruik) en lichthinder. Goodman merkt op dat het uitgangspunt van de Omgevingswet "decentraal tenzij" is. Dit betekent dat in beginsel gemeenten bevoegd zijn om regels op te stellen, tenzij er een overkoepelend (in dit geval: provinciaal) belang is. Goodman vraagt dan ook bij de vaststelling van de Omgevingsverordening uw aandacht voor de inhoud van de vestigingsvoorwaarden. Termijn opvolging instructieregel onduidelijk 2.4. Het ontwerp bevat (vooralsnog) geen termijn waarop de gemeenteraden opvolging zouden moeten geven aan de instructieregel (na vaststelling). Dit geeft onzekerheid over het moment waarop dit kader daadwerkelijk in werking treedt en de mogelijkheid van een datacenter wegbestemd wordt, dan wel slechts onder voorwaarden mogelijk is. Dit zou	Juist door in overleg te treden met gemeenten over de nadere invulling van de vestigingsvoorwaarden onderschrijft de provincie het uitgangspunt van de Omgevingswet 'decentraal tenzij' en wordt tegelijkertijd gestreefd naar een gelijk speelveld voor de datacentersector. Aan dit proces verbinden wij geen termijn omdat zorgvuldigheid en inspelen op snel veranderende technische mogelijkheden hierbij leidend zijn. Nieuw datacenter: wij verbreden de omschrijving in art. 6.32a (toepassingsbereik) naar nieuwe en uitbreidingen van bestaande datacenters.

Zienswijze	Zienswijze onderdeel	Zienswijze	Beantwoording zienswijze
		kunnen worden ondervangen door (o.g.v. art. 2.23, lid 4 0w) een aanvullende termijn te verbinden aan de uitvoering ervan en Goodman verzoekt u dit te betrekken bij de vaststelling van de Omgevingsverordening. Nieuw datacenter 2.5. Ook vraagt Goodman uw aandacht voor de invulling van wat verstaan kan worden onder 'nieuwe datacenters' versus een bestaand datacenter. Het ontwerp maakt niet duidelijk waaraan een "nieuw" datacenter wordt gekoppeld (vergunningverlening). Goodman meent dat verduidelijking kan worden aangebracht door tot uitdrukking te brengen dat het kader geen betrekking heeft op bestaande (te weten vergunde) datacenters, op bestaande datacenters waarvoor reeds een vergunningaanvraag tot uitbreiding daarvan is ingediend alsook op nieuwe datacenters waarvoor een vergunningaanvraag is ingediend, in beide situaties voordat de Omgevingsverordening definitief is.	
	ZO-0021	Onderbouwing aanwijzing gebieden 2.6. Verder lijkt in het ontwerp (als ook de Datacenterstrategie) onderzoek te ontbreken of de gebieden waar clustering van datacenters (onder voorwaarden) wordt toegestaan daadwerkelijk kunnen voorzien in voldoende water, elektriciteit en capaciteit. Goodman meent dat in de onderbouwing rekening gehouden zou moeten worden met of in die gebieden daadwerkelijk plaats is voor datacenters, mede gelet op het evenredigheidsvereiste. In de uitvoering van de Omgevingsverordening verwacht Goodman dat de resterende mogelijkheden die er nog zijn in de gemeenten Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer nog maar zeer beperkt zijn. De Omgevingsverordening lijkt daarmee de facto een algeheel verbod op datacenters te kunnen behelsen. In dit kader merkt Goodman op dat een kader gesteld moet worden gesteld dat - gelet op de benodigde capaciteit - nog wel ruimte laat in de naburige gemeenten van Hollandse Kroon, Amsterdam en Haarlemmermeer voor nieuwe datacenters. Dit geldt temeer nu ook in het licht van een inbreuk op de vrijheid van vestiging van diensten grond van de Dienstenrichtlijn, een nadere onderbouwing verdient. Ontheffing 2.7. Tot slot verzoekt Goodman u om te overwegen om een ontheffingsmogelijkheid op te nemen in de Omgevingsverordening. Het ontwerp bevat namelijk niet de mogelijkheid om ontheffing te verlenen van de instructieregel. Op grond van art. 2.32 0w is het mogelijk voor Provinciale Staten om in de Omgevingsverordening de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten op te nemen om ontheffing te verlenen van de instructieregel op verzoek van de gemeenteraad of het College van Burgemeester en wethouders. Dit geeft enige flexibiliteit voor bestuursorganen en indirect initiatiefnemers om toch toestemming te krijgen, temeer nu de regeling een verstrekkend karakter heeft. 3. Conclusie 3.1. Goodman verzoekt u om het voorgaande te betrekken in uw afweging tot vaststelling van de Omgevingsverordening. Voor een eventuele gewenste toelichting zijn wij graag beschikbaar.	Onderbouwing aanwijzing gebieden: de Omgevingsverordening heeft geen algeheel verbod maar maakt de ontwikkeling van datacenters op een beperkt aantal plaatsen onder voorwaarden mogelijk. Daarnaast verwijzen wij naar bijlage 2 van onze datacenterstrategie (dienstenrichtlijn) waarin de drie criteria worden gemotiveerd. Ontheffing: deze suggestie nemen wij niet over. Een dergelijke ontheffing achten wij niet passend bij de datacenterstrategie. De Omgevingsverordening kent een jaarlijkse wijzigingscyclus waardoor we goed in staat zijn om op ontwikkelingen in te spelen. In artikel 6.11 van deze Omgevingsverordening NH2022 is bovendien voorzien van de ontheffingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet. De reikwijdte van deze ontheffingsbevoegdheid is conform de wet beperkt tot situaties waar sprake is van onevenredige belemmering van het gemeentelijke beleid.

Bijlage 1

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
2.12	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van een faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; en d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren; werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit bij haar vergaderingen aanwezig te zijn en hen te adviseren: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.	**Artikel 2.12 Samenstelling faunabeheereenheden** 1. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn ten minste vertegenwoordigd: a. agrariërs; b. particuliere grondeigenaren; c. verenigingen van jagers; d. minimaal twee maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, werkzaam binnen het werkgebied van de betreffende faunabeheereenheid; en e. een deskundige op het gebied van dierenwelzijn en diergedrag. 2. De in het eerste lid, onder d, bedoelde maatschappelijke organisaties hebben gezamenlijk minimaal twee zetels in het bestuur van de faunabeheereenheid. 3. De voorzitter van de faunabeheereenheid is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de in het eerste lid genoemde partijen.
Toelichting 2.12	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Gezien de uitleg van de staatssecretaris in de Memorie van Antwoord van 26 oktober 2015 (EK, 2015- 2016, 33 348,	De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.12, negende lid, sub d dat provinciale staten regels kunnen stellen aan de vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. De uitwerking hiervan vindt plaats in dit artikel. In de Wet natuurbescherming wordt een keuze gemaakt voor een betrokkenheid van een breder spectrum aan maatschappelijke organisaties bij het bestuur van een faunabeheereenheid dan het geval was onder de Flora- en faunawet (2002). Ingezet wordt op een transparante besluitvorming met breed maatschappelijk draagvlak. Dit is concreet gemaakt in artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dat stelt dat in ieder geval jachthouders en maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren binnen het werkgebied van een faunabeheereenheid vertegenwoordigd kunnen zijn in het bestuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming is daarnaast sprake van opheffing van het Faunafonds, waarin voorheen een brede maatschappelijke vertegenwoordiging gezeteld was met een wettelijk verankerde adviesrol op o.m. faunabeheerplannen. Met het verdwijnen van het Faunafonds is ook deze externe adviesrol vervallen. Deze parallelle ontwikkelingen dragen allen bij aan een grotere noodzaak tot verbreding van het debat op regionaal niveau en dus een verbreding van het bestuur van een faunabeheereenheid (hierna: FBE). Reeds op grond van artikel 3.12, tweede lid, van de Wet natuurbescherming dient de FBE in ieder geval in zijn bestuur op te nemen vertegenwoordigers van jachthouders en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties. Op grond van artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming zijn in het eerste lid van artikel 2.12 van deze verordening de verschillende jachthouders en jachtaktehouders nader uiteengezet die zitting zullen hebben in het FBE-bestuur. Eveneens heeft er een deskundige op het gebied van dierenwelzijn of diergedrag zitting in het bestuur. Dit kan bijvoorbeeld een hoogleraar, onderzoeker, dierethicus of dierenwelzijnsorganisatie zijn. Gelet op de diversiteit aan partijen en belangen in de FBE is het van belang dat het bestuur een onafhankelijke voorzitter heeft die kan aansturen op goed afgewogen besluiten.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	D, op pagina 40-41), beschouwen wij organisaties die 'de belangen van de natuur of dieren behartigen' niet als 'maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties'. Om toch te bevorderen dat organisaties die de belangen van dieren behartigen in de mogelijkheid worden gesteld advies te leveren aan het bestuur van een faunabeheereenheid is op grond van artikel 3.12, tweede lid en artikel 3.12, negende lid, sub d van de Wet natuurbescherming in het derde artikellid bepaald dat een faunabeheereenheid in ieder geval de drie in het artikellid genoemde organisaties uitnodigt aanwezig te zijn bij haar vergaderingen, en hen te adviseren. Deze organisaties kunnen een belangrijke bijdrage leveren als het gaat om bijvoorbeeld innovaties op het gebied van de inzet van preventieve middelen. De in het derde artikellid genoemde organisaties hebben nadrukkelijk geen zitting in het bestuur van de betreffende faunabeheereenheid en zodoende maken zij geen deel uit van diens formele besluitvormingsproces.	
4.8	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Bij de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid wordt uitsluitend gebruik gemaakt van het geweer en eventueel een hond zoals genoemd in artikel 3.9 van het Besluit natuurbescherming. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren.	**Artikel 4.8 Vrijstelling directe schadebestrijding** 1. Van het verbod van artikel 3.1, eerste lid, en artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming is vrijgesteld het door de grondgebruiker op de bij hem in gebruik zijnde gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, ter voorkoming van in het lopende of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, in of aan deze opstallen, opzettelijk doden van de in bijlage 4b aangewezen soorten ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 3°, van de Wet natuurbescherming. 2. De in het eerste lid genoemde soorten worden op grond van het eerste lid slechts gedood ter ondersteuning van verjaging. 3. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd ter voorkoming van de, per soort in bijlage 4b benoemde, schades. 4. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd in de, per soort in bijlage 4b benoemde, periode. 5. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden, voor zover het kwetsbare gewassen betreft, uitsluitend uitgevoerd in aanvulling op het in werking hebben van tenminste twee preventieve middelen. 6. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien de door de grondgebruiker gebruikte gronden, dan wel in of aan door hem gebruikte opstallen, zijn gelegen in door Gedeputeerde Staten aangewezen foerageergebieden. 7. Voor foerageergebieden is van toepassing: a. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 april voor de grauwe gans en de kolgans; b. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 mei voor de brandgans; c. een geldigheidsperiode van 1 november tot 1 juni voor de rotgans. 8. Er wordt uitsluitend gebruik gemaakt van: a. het geweer; b. honden, niet zijnde lange honden; en c. slag-, snij of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, gewonde dieren wanneer het geweer om redenen van veiligheid niet kan worden gebruikt. 9. Van het verbod als bedoeld in 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming zijn vrijgesteld de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang uit te voeren. 10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	10. De handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitsluitend uitgevoerd op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.	schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren. 11. Gedode dieren worden voor het verlaten van het veld opgeruimd. 12. Voor zover de handelingen bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd, worden op de percelen waarop schade is ontstaan, dreigt te ontstaan of de direct daaraan grenzende percelen of wateren, per verjaagactie: a. niet meer dan vier dieren per ingezet geweer gedood. Als de te verjagen dieren zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd en vangt een nieuwe verjaagactie aan; b. maximaal vijf geweerdragers ingezet.
Toelichting 4.8	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in	Dit artikel voorziet in het vergunningsvrije directe schadebestrijding: handelingen waardoor grondgebruikers dieren mogen doden ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelten. Dit doden mag uitsluitend gebeuren ter ondersteuning van de verjaging, in bepaalde periodes en ter voorkoming van schade aan bepaalde gewassen. Het heeft tot doel het mogelijk maken van het bestrijden van schade aan landbouwgewassen door middel van, aan verjaging ondersteunend, afschot. In bijlage 5b zijn de soorten opgenomen waarvan de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat ze aan specifieke gewassen in Noord-Holland veelvuldig schade veroorzaken. Omdat niet alle soorten aan alle gewassen in het gehele jaar schade veroorzaken is er voor gekozen de vergunningsvrije gevallen per soort te specificeren. Uit de schadehistorie blijkt in welke periode welke gewassen kwetsbaar zijn. Hierop zijn de kolommen “Soort schade” en “Periode” gebaseerd. In beginsel moet worden geprobeerd dieren die schade veroorzaken te verjagen. Om deze verjaging zo effectief mogelijk te laten zijn is het bij deze verjaging toegestaan een aantal soorten te doden. Dit is dus niet bedoeld voor het terugbrengen in omvang van populaties van soorten. Aangezien de vergunningsvrije schadebehandeling uitsluitend bedoeld is voor de bestrijding en voorkoming van schade door grondgebruikers is een koppeling met de schadegevoelige gewassen per diersoort opgenomen. In bijlage 5b is per diersoort benoemd voor welke schades, in welke periodes, de verschillende behandeling gebruikt mogen worden en is een koppeling opgenomen met de periode waarin afschot per diersoort is toegestaan. Het doden van dieren mag uitsluitend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Dit is voor de genoemde soorten het geval. Wel blijft het nodig en nuttig om het voorkomen van de soorten op de schadepercelen tot een minimum te beperken door het toepassen van twee preventieve middelen. Punt van aandacht bij het inzetten van preventieve middelen is de gewenning die bij de dieren kan optreden. Als er gewenning optreedt zijn de middelen niet meer effectief. Wanneer op alle gewassen (bijvoorbeeld ook gras) altijd werende middelen staan zal op grotere schaal bekeken de effectiviteit van de maatregelen afnemen. Er is daarom voor gekozen om als voorwaarde op te nemen dat tenminste twee preventieve middelen in werking moeten zijn op percelen met kwetsbare gewassen. Nederland heeft internationaal een grote rol in de opvang van ganzen die in de winter uit noordelijker gelegen gebieden naar het zuiden trekken. Daarom hebben Gedeputeerde Staten naast de Natura2000 gebieden ook foerageergebieden aangewezen. Een evaluatie van de foerageergebieden in 2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	2014 heeft uitgewezen dat deze op de goede plek liggen en van voldoende omvang zijn om effectief te zijn. Met het aanwijzen van foerageergebieden wordt bescherming en voedsel geboden aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot-ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. De hond mag uitsluitend worden gebruikt voor het apporteren van de geschoten dieren en mag niet als dodingsmiddel worden ingezet. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.	aan trekganzen en kunnen deze dieren (grauwe, kol-, brand- en rot- ganzen) voldoende conditie opbouwen om aan de trek terug te beginnen. Om dit te bereiken is afschot ter ondersteuning van verjaging binnen de begrenzing van de foerageergebieden niet toegestaan. Binnen de foerageergebieden is geen vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk. Hiervoor geldt de periode waarin Nederland als overwinteringsgebied gebruikt wordt door de verschillende ganzensoorten. Ingevolge de Omgevingswet moet worden benoemd welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden gebruikt mogen worden bij de uitvoering. Het geweer wordt het meest effectieve middel geacht. Bij de uitvoering van directe schadebestrijding is het mogelijk dat ganzen ziek worden geschoten. Om deze gewonde ganzen uit hun lijden te kunnen verlossen mogen alleen het geweer of, -slag, -snij en steekwapens gebruikt worden. Andere middelen of methoden zijn niet toegestaan. De inzet van -slag, -snij en steekwapens is dus een noodmaatregel die toegepast kan worden wanneer het geweer, omwille van de veiligheid, niet kan worden gebruikt om in nood verkerende dieren te doden. Het is in beginsel niet toegestaan het geweer te hanteren voor zonsopkomst en na zonsondergang. Echter, dieren worden vaak bij het aanbreken van de dag (voor zonsopkomst) al actief aangezien het dan op veel dagen al deels licht is. Het tegenovergestelde geldt voor de zonsondergang; ook kort na zonsondergang zijn dieren vaak nog actief. Om effectief schade te kunnen voorkomen is het naar ons oordeel nuttig dat er, wanneer voldoende licht beschikbaar, ook in deze periodes (vanaf één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang) vergunningsvrije schadebestrijding mogelijk is. Afhankelijk van de lokale situatie kan het voor de praktische uitvoering van de schadebestrijding nodig zijn om gebruik te maken van direct aangrenzende percelen of wateren. Het gaat daarbij dan dus niet om het bestrijden van schade op die aangrenzende percelen of wateren, maar om het gebruik van het geweer vanaf die percelen of wateren om op het schadeperceel schade te voorkomen.
Toelichting 2.16	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende	Wildbeheereenheden hebben met de Wet natuurbescherming een grotere verantwoordelijkheid in het faunabeheer gekregen dan onder de Flora- en faunawet. In artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming wordt de aard en organisatievorm van wildbeheereenheden beschreven. In artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming is bepaald dat provincies regels kunnen stellen waaraan de in hun provincie werkzame wildbeheereenheden moeten voldoen. De artikelen 2.15 tot en met 2.18 voorzien in deze regels. Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming zijn jachthouders met een jachtakte verplicht om zich te organiseren in een wildbeheereenheid. Personen van terreinbeherende organisaties kunnen dergelijke jachthouders met een jachtakte zijn. In dat geval is deze medewerker van een terreinbeherende organisatie op grond van de wet natuurbescherming verplicht zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Geografisch gezien is het totaal van alle werkgebieden van de wildbeheereenheden in Noord-Holland provincie dekkend. Consequentie hiervan is dat de terreinen van terreinbeherende organisaties altijd gelegen zijn in het werkgebied van een wildbeheereenheid. Om, conform artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, tot een gecoördineerde uitvoering van het faunabeheerplan te komen, is het zodoende van belang dat wildbeheereenheden en terreinbeherende organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	organisaties hierin ook op organisatieniveau nauw samenwerken. In artikel 2.16 is daarom de mogelijkheid opgenomen tot de organisatie van een platform door een wildbeheereenheid waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau.	waarin zij ten minste twee keer per jaar met de relevante terreinbeherende organisaties en grondeigenaren afstemming voeren over de coördinatie van de uitvoering van het faunabeheerplan. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om (natuur) terreinbeherende organisaties of waterschappen. Wij achten het van belang dat afstemming op deze wijze niet alleen op direct en individueel veldniveau plaatsvindt, maar ook op een breder collectief niveau. Het is bovendien van belang dat de provincie, de faunabeheereenheid en de wildbeheereenheden, binnen ieders verantwoordelijkheid, een adequate informatievoorziening hebben over de wijze van uitvoering van een faunabeheerplan.
Toelichting 4.16	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor ompensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.	*Ontheffing voor herbeplanting op andere gronden* Artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming bepaalt dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van de plicht tot herplant op dezelfde locatie. In dat geval is het een initiatiefnemer toegestaan om herplant op andere gronden, dus op een andere locatie, te realiseren. Dit wordt ook wel compensatie genoemd. Provinciale Staten kunnen conform artikel 4.5 van de Wet natuurbescherming regels stellen waaraan herplant op andere grond dient te voldoen. Het eerste lid geeft omstandigheden mee die Gedeputeerde Staten moeten betrekken bij de vraag of zij ontheffing verlenen. Het doel van deze regels is een verdere verschraling van het landschap of ecologische waarden tegen te gaan. De digitale verbeelding van de kaart met oude bosgroeiplaatsen is te vinden als werkingsgebied oude bosgroeiplaatsen in de viewer. Op oude bosgroeiplaatsen hoeft geen bos meer aanwezig te zijn. Dit zijn de plaatsen die als boslocatie waren aangegeven op de Topografische en Militaire Kaart van 1850. In het tweede wordt een aantal eisen gesteld aan de andere grond. Zo moet deze grond onbeplant zijn en mag er geen andere herplantplicht op deze grond berusten. Van stapeling mag geen sprake zijn, omdat hiermee immers de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Dit geldt ook voor compensatieverplichtingen die ontstaan uit hoofde van andere weten regelgeving. Tenslotte mag beplanting van andere grond niet de daar aanwezige beschermde natuurwaarden en bijzondere landschappelijke waarden aantasten. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. De herplant op andere grond dient te passen in het daar aanwezige ecosysteem en landschap en de herplant dient ook te voldoen aan de in artikel 4.14 gestelde eisen die zien op het op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanten.
4.47	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.	**Artikel 4.47 Toepassingsbereik** Deze afdeling regelt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet de gevallen waarin geen vergunning nodig is voor een ontgronding.
4.49	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1.Het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten geldt overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van de Ontgrondingenwet niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens	**Artikel 4.49 Vrijstellingen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied ontgrondingen geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden of een ontgronding toe te laten niet voor de volgende categorieën ontgrondingen: a. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van watergangen, waterpartijen, vijvers, bassins, putten of reservoirs waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; b. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van natuurbouwprojecten waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; c. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van waterkeringen, vaargeulen of havens waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven;

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.	d. ontgrondingen ten behoeve van het uitvoeren van grondbewerkingen voor de land- en tuinbouw waarbij niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven; e. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van spoorwegen, vliegvelden, bouwterreinen, industrieterreinen, openbare wegen, straten, pleinen, sportterreinen, parken, plantsoenen of al dan niet openbare tuinen, waarbij de diepte van de ontgronding niet meer dan 3,00 m bedraagt; f. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van funderingen of ondergrondse delen van bouwwerken; g. ontgrondingen ten behoeve van het aanleggen of wijzigen van kaden voor water-, spoel- en bezinkbassins voor de uitoefening van land- en tuinbouw; h. ontgrondingen ten behoeve van het maken of wijzigen van permanente depots van bodemmateriaal als deze onderdeel uitmaken van een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; i. ontgrondingen ten behoeve van het oprichten of veranderen van een inrichting bestemd tot het op of in de bodem brengen van afvalstoffen als bedoeld in categorie 28 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit Omgevingsrecht; j. ontgrondingen ten behoeve van bodemsaneringen; k. ontgrondingen ten behoeve van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie; l. ontgrondingen ten behoeve van de realisering van onderdelen van een landinrichtingsproject waarvoor het landinrichtingsplan of aanpassingsplan zoals bedoeld in artikel 4, sub b van de Ontgrondingenwet nog niet is vastgesteld, mits: i. de inrichting plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van de landinrichtingscommissie; en ii. niet meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven. ontgrondingen ten behoeve van de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder overeenkomstig een daartoe vastgesteld projectplan als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. 2.Het eerste lid is niet van toepassing op ontgrondingen die geheel of gedeeltelijk zijn gericht op de verkrijging van oppervlaktedelfstoffen. 3.Het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onderdelen a,b,c,d en l, is niet van toepassing als in een tijdsbestek van 12 maanden door cumulatie van ontgrondingen ten behoeve van hetzelfde project meer dan 10.000 m3 oppervlaktedelfstoffen wordt ontgraven.
4.89	**Artikel 4.89 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Hilversum** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Hilversum. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden steeds moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Lid 1 van dit artikel is niet van toepassing op woningbouwplan Ter Sype in de gemeente Wijdemeren, voor zover dat gelegen is buiten de 48 dB(A) Lden-contour. 4. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-	**Artikel 4.89** **(vervallen)**

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	contour, voor zover dit buiten het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	
4.93	**Artikel 4.93 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Texel** 1. Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied luchthaven Texel. 2. Het tweede, derde en vierde lid van artikel 12 van het Besluit burgerluchthavens zijn van overeenkomstige toepassing op het aanvullend beperkingengebied, met dien verstande dat in het derde lid, onder b van het hiervoor genoemde artikel 12 voor 56 dB(A) Lden moet worden gelezen 47 Bkl geluidszone. 3. Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het gebied gelegen tussen de 56 dB (A) Lden-contour en de 48 dB(A) Lden-contour, voor zover dit buiten het aanvullend beperkingengebied gelegen is, geen beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.93 (vervallen)**
4.97	**Artikel 4.97 Aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden** 1.Als aanvullend beperkingengebied geldt het werkingsgebied aanvullend beperkingengebied Luchthaven Loodswezen IJmuiden. 2.Overeenkomstig artikel 19 van het Besluit burgerluchthavens worden voor het aanvullend beperkingengebied geen aanvullende beperkingen vastgelegd.	**Artikel 4.97 (vervallen)**
6.5	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.	**Artikel 6.5 Voormalige agrarische bouwpercelen** 1. Ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied kan een ruimtelijk plan voorzien in de mogelijkheid dat de bestaande bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel, inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, wordt gebruikt voor kleinschalige vormen van bijzondere huisvesting, werken, recreatie, gebruiksgerichte paardenhouderij of zorgfuncties indien: a. sprake is van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf; b. deze functie de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet beperkt; c. buitenopslag buiten het bouwvlak niet is toegestaan; d. deze functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie; e. benodigde parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd; f. in geval van bijzondere huisvesting uitsluitend sprake is van afhankelijke woonruimten of woningen als onderdeel van zorgfuncties, en; g. in geval van recreatiefuncties permanente bewoning wordt verboden. 2. In aanvulling op het eerste lid kan bij een gebruiksgerichte paardenhouderij worden voorzien in een paardenbak, indien deze wordt gerealiseerd binnen het voormalige agrarische bouwperceel. 3. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de aard en omvang van de in het eerste lid genoemde functies.
6.9	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm	**Artikel 6.9 MRA landelijk gebied** 1. Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied MRA landelijk gebied niet voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling. 2. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of het agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.	wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. In aanvulling op het derde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 7. Afwijking van het in het derde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 8. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.9	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. Lid 1	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is daarbij uitgesloten. Wel is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan, indien gebruik kan worden gemaakt van de in dit artikel opgenomen mogelijkheden. Lid 1 Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Dit lid bevat een verbod op kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied MRA landelijk gebied. Dit betekent dat kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen) is uitgesloten, tenzij gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in de volgende leden. Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 In het tweede lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 4 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij.	Lid 2 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om ‘karakteristieke boerderij’ niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 7

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing. Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening.
6.10	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie of van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie of agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 5. In afwijking van het bepaalde eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 6. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid.	**Artikel 6.10 Noord-Holland Noord landelijk gebied** 1.Een ruimtelijk plan kan ter plaatse van het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied uitsluitend voorzien in een kleinschalige woningbouwontwikkeling als de ontwikkeling in overeenstemming is met de binnen de regio gemaakte schriftelijke afspraken. 2. De in het eerste lid genoemde afspraken kunnen alleen afspraken bevatten over locaties die zijn gelegen in of aan kernen of in of aan dorpslinten. 3. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan ook voorzien in functiewijziging van een stedelijke functie naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van de bestaande stedelijke functie is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.500 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 4. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in functiewijziging van een agrarisch bouwperceel naar wonen in de vorm van maximaal twee burgerwoningen, indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden: a. ter plaatse van het bestaande agrarisch bouwperceel is ten minste één bedrijfswoning planologisch toegestaan; b. de functiewijziging naar een woonfunctie beperkt de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven niet; c. de bestaande bedrijfsbebouwing op de overige gronden wordt gesloopt en aan deze gronden wordt een bestemming toegekend zonder bouwmogelijkheden; en d. een tweede burgerwoning is alleen mogelijk als meer dan 1.000 m² grondoppervlakte aan bestaande bedrijfsbebouwing op het bestemmingsvlak wordt gesloopt. 5. In afwijking van het eerste lid kan een nieuwe burgerwoning worden toegestaan, indien deze woning wordt gesitueerd in een dorpslint en hierbij een aanwezige

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bedrijfswoning binnen het werkingsgebied glastuinbouwconcentratiegebied wordt wegbestemd en gesloopt. 6. In afwijking van het eerste lid kan een ruimtelijk plan voorzien in een functiewijziging van een karakteristieke boerderij naar een woonfunctie waarbij de karakteristieke boerderij mag worden gesplitst in meerdere burgerwoningen, indien geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing. 7. In aanvulling op het vierde lid aanhef en onder d kan een ruimtelijk plan het voorzien in een derde burgerwoning indien in de motivering wordt onderbouwd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is om een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op de betreffende locatie mogelijk te maken. 8. Afwijking van het in het vierde lid genoemde aantal of oppervlakte is mogelijk indien toepassing wordt gegeven aan een gemeentelijk of intergemeentelijk vereveningsfonds. 9. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de afspraken, bedoeld in het eerste lid en aan de toepassing van het zevende lid.
Toelichting 6.10	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan in de vorm maximaal 2 woningen als vervolgfunctie bij bijvoorbeeld voormalige agrarische bouwpercelen (VAB's). De regeling geldt ook voor transformatie van stedelijke functies met bebouwing, zoals een bedrijf, een horecafunctie of een maatschappelijke functie, naar wonen. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Zo is het denkbaar dat een voormalig agrarisch bouwperceel is gelegen in een dorpslint. In dat geval kan naar keuze gebruik worden gemaakt van lid 1 en 2. Hiervoor moet de woningbouw passen in regionale afspraken. Ook lid 3 is een optie, maar dan geldt het maximum van 2 woningen als beperking. Naar analogie zijn ook combinaties met lid 4 en 5 denkbaar. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie of een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden	Dit artikel richt zich op het onder voorwaarden toestaan van woningbouw in het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied. Kleinschalige woningbouwontwikkeling op locaties waar nog geen bouwperceel is, is mogelijk indien daarover binnen de regio schriftelijke afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is bij beëindiging van agrarische bedrijven of bij beëindiging van stedelijke functies het mogelijk om kleinschalige woningbouw toe te staan indien gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden in dit artikel. De mogelijkheden in dit artikel kunnen worden gecombineerd. Uiteraard dient het totaal aantal woningen het maximum van kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie: tot en met 11 woningen) niet te overstijgen. Lid 1 Dit lid bevat de mogelijkheid voor kleinschalige woningbouw binnen het werkingsgebied Noord-Holland Noord landelijk gebied, indien daarover regionale afspraken zijn gemaakt. Dit betreft kleinschalige woningbouw (huidige jurisprudentie tot en met 11 woningen). Deze mogelijkheid bestaat naast de mogelijkheden in dit artikel. Lid 2 Dit lid regelt dat de regionale afspraken uitsluitend betrekking kunnen hebben op locaties die gelegen zijn in of aan kernen of dorpslinten. Het gaat dus om locaties aan bestaand stedelijk weefsel. Lid 3 Voor een functiewijziging naar wonen op een perceel met een bestaande stedelijke functie hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 Voor een functiewijziging naar wonen op een agrarisch bouwperceel hanteren wij een maximum van twee burgerwoningen. Wij stellen dit maximum omdat wij verdere verstedelijking van het landelijk gebied geen wenselijke ontwikkeling achten. De gedachte hierachter is

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	binnen bestaand stedelijk gebied., Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 4 In het vierde lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van burgerbewoning uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande burgerwoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 5 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 6 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.	dat voor een kleinschalige ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld enkele woningen, vaak ruimte is te vinden binnen bestaand stedelijk gebied. Onder voorwaarden is een maximum aantal van twee burgerwoningen toegestaan. De voorwaarde ziet op een substantiële verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door sloop van bestaande (bedrijfs-)bebouwing. Verder geldt als voorwaarde dat de nieuwe burgerwoningen de bestaande bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen agrarische bedrijven niet mag beperken. Lid 5 In dit lid zijn regels opgenomen ter bevordering van het wegnemen van bedrijfsbewoningen uit de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dergelijke bewoning staat herstructurering van deze gebieden vaak in de weg. Dit artikellid biedt de ruimte om een bestaande bedrijfswoning uit het glastuinbouwconcentratiegebied weg te bestemmen en aansluitend op bestaande dorpslinten een nieuw bestemmingsvlak voor wonen toe te voegen. Het gaat hierbij om 1 op 1 vervanging. Lid 6 Dit lid is specifiek bedoeld voor stolpboerderijen of andere karakteristieke boerderijen. Deze panden zijn vaak te groot om daarin maar 1 woning te realiseren (of 2 woningen indien andere opstallen kunnen worden gesloopt). Het is vanuit landschap en cultuurhistorie wenselijk om een mogelijkheid te bieden de karakteristieke boerderij te behouden en hiervoor een nieuwe functie te kunnen vinden. Dit lid maakt het mogelijk om meerdere woningen te realiseren in een dergelijke boerderij. Er is bewust voor gekozen om 'karakteristieke boerderij' niet te definiëren als begripsbepalingen. Dit kan om een monument gaan, maar het kan ook om een ander beeldbepalend pand gaan. Het is aan de betrokken gemeente om in de concrete situatie te bepalen of sprake is van een karakteristieke boerderij. Lid 7 Dit lid maakt een derde burgerwoning bij functiewijziging van een agrarisch bouwperceel mogelijk. Deze derde woning is slechts toegestaan indien kan worden gemotiveerd dat deze derde burgerwoning noodzakelijk is voor een substantiële verbetering van de omgevingskwaliteit op het perceel. Deze uitzondering is pas dan mogelijk nadat er eerst 1.000 m2 aan bedrijfsbebouwing op het perceel wordt gesloopt. Bij een verbetering van de omgevingskwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een substantiële afname van de verstening op het perceel. Lid 8 Indien ruimtelijke plannen worden gerealiseerd met toepassing van een (inter)gemeentelijk vereveningsfonds is afwijking van het aantal burgerwoningen of te slopen oppervlakte mogelijk. Het vereveningsfonds is een financieel fonds onder het beheer van de gemeente(n). Het fonds kan door 1 of door meerdere gemeenten (intergemeentelijk) worden opgezet en beheerd. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om locaties te verevenen: indien de bouw van enkele woningen op de saneringslocatie ruimtelijk ongewenst of onvoldoende mogelijk is en er een negatief exploitatieresultaat is, dan kan er toch worden gesaneerd. Het tekort op de exploitatie wordt door de gemeente(n) uit het (inter)gemeentelijk vereveningsfonds) aan de initiatiefnemer vergoedt. Is er op een andere locatie vanuit landschappelijk en stedenbouwkundig oogpunt wel ruimte om enkele woningen te realiseren en levert dit een plus op de exploitatie opzet op, dan moet de initiatiefnemer het overschot storten in het gemeentelijk fonds. Uitgangspunt is altijd de (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering op het perceel. De ruimtelijke kwaliteitseisen zijn bij de herontwikkeling van bouwpercelen in het landelijk gebied naar nieuwe voorzieningen dan ook van toepassing.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Bij een vereveningsfonds dient de gemeente uiteraard rekening houden met de regels voor publiekrechtelijk kostenverhaal uit de Wet ruimtelijke ordening. Lid 9 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de regionale afspraken inzake kleinschalige woningbouwontwikkelingen in of aan kernen of dorpslinten. Zij kunnen ook nadere regels stellen aan de toepassing van het achtste lid. Deze nadere regels zullen dan worden opgenomen in de Omgevingsregeling NH2020.
6.11	**Artikel 6.11 Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties.	Artikel 6.11 Toepassingsbereik Deze paragraaf gaat over detailhandel.
6.13	**Artikel 6.13 Detailhandel** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is. Als het totaal winkelvloeroppervlak meer dan 1500 m2 bedraagt, geldt dat: i. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en ii. de regionale adviescommissie detailhandel hierover een advies heeft uitgebracht. 2. Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk. 3. Onverminderd het tweede lid, maakt een ruimtelijk plan geen nieuwe solitaire detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden.	Artikel 6.13 (vervallen)
6.13a		**Artikel 6.13a Detailhandel algemeen** 1 Een ruimtelijk plan maakt geen nieuwe detailhandelsbedrijven buiten bestaande winkelgebieden mogelijk, tenzij: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en b. bij nieuwe detailhandelsbedrijven van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 2 Een ruimtelijk plan kan alleen uitbreiding van detailhandel van meer dan 1.500 m2 winkelvloeroppervlak binnen of aansluitend op bestaande winkelgebieden mogelijk maken, als: a. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. 3 Bij bestaande winkelgebieden die groter zijn 25.000 m2 winkelvloeroppervlak geldt het gestelde in het tweede lid bij uitbreiding van detailhandel met meer dan 3.000 m2 winkelvloeroppervlak.
Toelichting 6.13a		Dit artikel regelt dat bij nieuwe detailhandelsvestiging of uitbreiding van detailhandel moet worden afgewogen of de ontwikkeling leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		bestaande winkelgebieden. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Winkelgebieden zijn toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. De geografische grenzen van de bestaande winkelgebieden hebben wij niet vastgelegd in een werkingsgebied. Het gaat om de gebieden waar in overwegende mate sprake is van detailhandel en publieksgerichte dienstverlening (zie ook de begripsbepalingen). Het is aan het gemeentebestuur om de grenzen van de winkelgebieden in de gemeente te concretiseren in de betreffende casuïstiek. Bij nieuwe detailhandel buiten bestaande winkelgebieden (lid 1) geldt het motiveringsvereiste dat moet worden onderbouwd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en (indien sprake is van een winkelvloeroppervlak van meer dan 500 m2) dat de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht. Vestiging van winkels buiten bestaande winkelgebieden zonder dat hier ook sprake is van substantiële nieuwe woningbouwontwikkeling en dus extra behoefte zorgt voor een versnippering en versmalling van het aanbod in winkelgebieden. Binnen de kernen is een solitaire vestiging alleen mogelijk, als de betreffende gemeente kan motiveren waarom een specifieke solitaire vestigingen passend is binnen het beleid gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor nieuwe detailhandel in het landelijk gebied wordt verwezen naar Artikel 6.13c. Bij uitbreiding van detailhandel in of grenzend aan bestaande winkelgebieden geldt dit vereiste vanaf de in lid 2 en 3 genoemde omvang, gerelateerd aan de omvang van het winkelgebied. In dit geval is ook een advies van de regionale adviescommissie detailhandel noodzakelijk. De grens tussen buiten of grenzend aan bestaand winkelgebied is niet strak gedefinieerd. Ook hier gaan wij ervan uit dat het gemeentebestuur dit kan concretiseren. Bij ‘grenzen aan’ leidt de nieuwe detailhandel tot een uitbreiding van het winkelgebied, de nieuwe detailhandel zal dan door het winkelend publiek als onderdeel van het winkelgebied worden gezien en als één geheel worden beleefd. Met het begrip ruimtelijk relevante leegstand wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin bescherming van het ondernemersklimaat tegen de gevolgen van een toename van leegstand expliciet erkend als een ruimtelijk relevant aspect. Het gaat om leegstand op gebiedsniveau.
6.13b		**Artikel 6.13b Detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen nieuwe detailhandel mogelijk maken op bedrijventerreinen of kantoorlocaties, indien sprake is van detailhandel in de vorm van: a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel; b. detailhandel die zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening en daarop nauw aansluit; c. brand- of explosiegevaarlijke detailhandel; of d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		2 Als het totaal winkelvloeroppervlak van de nieuwe volumineuze detailhandel meer dan 1.500 m2 bedraagt, geldt aanvullend dat: a. dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden ; en b. de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13b		Dit artikel richt zich op alle nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties, ongeacht of deze detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Indien een ruimtelijke ontwikkeling van detailhandel ook kwalificeert als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, zal ook voldaan moeten worden aan de instructieregels over nieuwe stedelijke ontwikkelingen (met name de regionale afspraken). Met lid 1 worden beperkingen gesteld aan het mogelijk maken van detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Met lid 2 wordt de vestiging van detailhandel in het landelijk gebied voorkomen. Dit is om ruimtelijk relevante leegstand in winkelgebieden te voorkomen. Een van de hoofddoelstellingen van het provinciale detailhandelsbeleid is een detailhandelsstructuur die uitgaat van duurzaam ruimtegebruik. Leegstand in een bestaand winkelgebied en tegelijkertijd nieuwe detailhandelsmeters toevoegen op bedrijventerreinen, kantorenlocaties of in het landelijk gebied is geen duurzaam gebruik van de schaarse ruimte. Winkelgebieden zijn namelijk toekomstbestendiger naarmate het winkelaanbod completer is. Als winkelgebieden niet een zo gevarieerd mogelijk aanbod van een zekere omvang hebben, zijn consumenten eerder geneigd hun aankopen in een ander winkelgebied of online te doen. Dit trekt een wissel op een winkelgebied waardoor de winkelvloerproductiviteit/omzet onder druk komt te staan en de leegstand stijgt, de kans op verpaupering van een gebied toeneemt en het ondernemersklimaat verslechtert. Het beleid is dan ook gericht op clustering van detailhandel in winkelgebieden. Voor een aantal in het artikel omschreven vormen van detailhandel is daarbij een uitzondering gemaakt op het verbod zoals aangegeven in lid 1, juist omdat bij deze vormen van detailhandel clustering in winkelgebieden ongewenst is. Daarnaast zorgt dit verbod ervoor dat bedrijventerreinen worden gevrijwaard van veel consumentenverkeer. Bedrijventerreinen zijn ontworpen voor vrachtverkeer en kennen vaak veel vrachtverkeer maar zijn minder goed ingericht voor consumentenverkeer, zeker voor lopende of fietsende consumenten. Juist de bestaande winkelgebieden zijn hier wel goed op ingericht. Ook kennen veel bedrijventerreinen milieucontouren waardoor detailhandel niet mogelijk is op dezelfde locatie door b.v. geluidshinder of stankcirkels.
6.13c		**Artikel 6.13c Detailhandel in landelijk gebied** Een ruimtelijk plan maakt ter plaatse van het werkingsgebied Landelijk gebied geen nieuwe detailhandelsbedrijven mogelijk, tenzij a. deze onderdeel vormt van een nieuw winkelgebied in een grootschalige stads- of dorpsontwikkeling; b. wordt gemotiveerd dat dit niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand van bestaande winkelgebieden; en c. bij nieuwe detailhandel van meer dan 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel hierover advies heeft uitgebracht.
Toelichting 6.13c		Dit artikel zorgt ervoor dat vestiging van detailhandelsbedrijven in het landelijk gebied niet mogelijk is. Detailhandel in het landelijk gebied draagt niet bij aan de vitaliteit van kernen. Als detailhandel van een winkelgebied naar het landelijk gebied wordt uitgeplaatst, wordt de

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		detailhandelsstructuur en daarmee de leefbaarheid van een kern aangetast. Ook wordt met dit artikel voorkomen dat er verdere verstening van het landelijk gebied plaatsvindt. Nieuwe detailhandel is wel mogelijk indien deze onderdeel is van een winkelgebied in een gebiedsontwikkeling en daar integraal onderdeel van uit maakt. Bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waarin ook een wijkwinkelcentrum met detailhandel, publiekgerichte dienstverlening en andere voorzieningen zijn opgenomen. Ook hier geldt dat gemotiveerd moet worden dat het nieuwe winkelgebied niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in andere winkelgebieden en dat vanaf 500 m2 winkelvloeroppervlak de regionale adviescommissie detailhandel advies uitbrengt.
6.16a		**Artikel 6.16a Tijdelijke regel transformatie recreatieparken** 1 Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied Noord-Holland Noord - Landelijk gebied kan het voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. de fysieke uitstraling van de locatie op de omgeving naar aard en omvang gelijkwaardig blijft, waarbij het toegestane bebouwde oppervlak in ieder geval niet mag toenemen; en d. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;. 2 Bij toepassing van het eerste lid kan worden afgeweken van Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10, derde Lid. 3 Het ruimtelijk plan kan voorzien in de transformatie van een rechtmatig aanwezig recreatiepark naar een tijdelijke stedelijke voorziening, indien: a. het betreffende ruimtelijk plan wordt vastgesteld voor 1 januari 2027; b. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat voortzetting van het recreatief gebruik onvoldoende economisch draagvlak heeft; c. in de motivering van het ruimtelijk plan wordt onderbouwd dat de realisatie van de tijdelijke stedelijke voorziening noodzakelijk is voor de economische uitvoerbaarheid van de omzetting naar een niet-stedelijke voorziening; d. het een tijdelijke stedelijke voorziening betreft met een instandhoudingstermijn van ten hoogste 10 jaar; e. het ruimtelijk plan borgt dat het recreatiepark na deze termijn wordt omgezet in een niet-stedelijke voorziening; en f. sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. 4 Bij toepassing van het derde lid kan worden afgeweken van Artikel 6.3, Artikel 6.10, tweede Lid en Artikel 6.10 , derde Lid en Artikel 6.46, derde Lid. 5 Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen over de toepassing van dit artikel.
Toelichting 6.16a		Dit artikel hoort bij de 'Regionale spelregels transformatie vakantieparken' en biedt de mogelijkheid om bestaande recreatieparken in het landelijk gebied Noord-Holland Noord te transformeren naar een permanente stedelijke voorziening zoals een woongebied of tijdelijke stedelijke voorziening als tussenstap naar sanering. Deze mogelijkheid is een tijdelijke regeling tot 1 januari 2027. De regeling is in tijd begrensd om het geen ontwikkelmodel van recreatie naar wonen of andere stedelijke voorziening te laten zijn. Om het aanbod in de verblijfsrecreatie te ontzien, geldt dit alleen voor parken die aantoonbaar geen toekomst (meer) hebben in de verblijfsrecreatie. De afweging van de nieuwe (woon-)functie houdt rekening met bestaande situaties, waarbij de locatie een gegeven is en opstallen vaak blijven staan en zo de aard en omvang en de uitstraling op de omgeving van het park gelijk blijft. Als aard en omvang van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		het park wijzigt, is tijdelijk een stedelijke functie toegestaan, mits dat nodig is om daarna op de locatie een niet-stedelijke functie te vestigen. Dit is bedoeld als een oplossing voor de sanering van bestaande niet meer levensvatbare recreatieparken, waar de eigenaar de kosten van moet dragen. Volgt er geen sanering, dan is er sprake van een Nieuwe stedelijke ontwikkeling (NSO). Het artikel bevat genoemde twee opties voor transformatie. De eerste (lid 1 en lid 2) is een definitieve transformatie. De tweede (lid 3 en 4) betreft een transformatie naar een niet-stedelijke voorziening, waarbij een tussenstap wordt gezet om de transformatie economisch uitvoerbaar te maken. Dat betreft sloop van het park en het inrichten en gebruiken van de locatie voor een niet-stedelijke voorziening, bijvoorbeeld natuur of agrarisch. Lid 1 respectievelijk lid 3 bevat steeds de criteria waaraan moet worden voldaan. Lid 2 en 4 bevat vervolgens de artikelen in deze verordening waarvan mag worden afgeweken. De overige artikelen van deze verordening blijven van toepassing.
6.1.4a		**Paragraaf 6.1.4a Logiesactiviteiten op bedrijventerreinen**
6.16b		**Artikel 6.16b Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over het toestaan van logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op bedrijventerreinen.
6.16c		**Artikel 6.16c Logiesactiviteiten werknemers bedrijventerrein** 1 Een ruimtelijk plan kan alleen logiesactiviteiten ten behoeve van werknemers op een bedrijventerrein mogelijk maken indien: a. de logiesactiviteiten zien op kort verblijf ; b. op de locatie kan worden voorzien in een aanvaardbaar leef-/verblijfklimaat, mede gelet op de situering van de logiesactiviteiten op het bedrijventerrein en de aanwezigheid van stedelijke voorzieningen in de nabije omgeving; c. omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd; en d. de logiesactiviteiten worden toegestaan voor een periode van maximaal 10 jaar. 2 In het ruimtelijk plan wordt in de toelichting gemotiveerd dat: a. wordt voorzien in een regionale behoefte aan logiesplekken ten behoeve van werknemers; en b. de locatie van de logiesactiviteiten niet benodigd is voor het bedrijventerrein.
Toelichting 6.16c		Huisvesting van werknemers, ook wel arbeidsmigranten genoemd, op bedrijventerreinen wordt in beginsel niet toegestaan. De bedrijventerreinen zijn hier niet voor bedoeld en bestemd. Het betreft daarom doorgaans ongewenst en oneigenlijk gebruik van bedrijventerreinen. (Tijdelijke) bewoning beperkt vaak de bedrijfsvoering dan wel de uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijven. Verder is er op bedrijventerreinen over het algemeen geen aanvaardbaar woon- en verblijfsklimaat onder meer vanwege de milieuhinder vanuit de gevestigde bedrijven. Ook het doorgaans ver verwijderd zijn van de voorzieningen die in de kern aanwezig zijn en de relatieve afzondering van de werknemers van de woonomgeving, zijn argumenten om huisvesting van werknemers op bedrijventerreinen in beginsel niet toe te staan. Bovendien kan het gebruik van ruimte op bedrijventerreinen voor (tijdelijke) woon- en verblijfbestemmingen leiden tot een compensatiebehoefte voor het verlies aan bedrijfsruimte. Die compensatie wordt dan gezocht in de al schaarse beschikbare open ruimte waarmee feitelijk alleen verplaatsing van functies in de hand wordt gewerkt.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
6.19	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten.	**Artikel 6.19 Industrieterreinen van provinciaal belang in het Noordzeekanaalgebied** 1. In een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied industrieterrein van provinciaal belang, wordt de hoogst mogelijke milieucategorie van de Staat van Bedrijfsactiviteiten niet verlaagd. 2. Het ruimtelijk plan voorziet, indien bedrijven met milieucategorie 4.1 of hoger van de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan, alleen in een nieuwe of wijziging van een bestaande functie: a. ten behoeve van de energietransitie of circulaire activiteiten en bedrijven; of b. ten behoeve van havengebonden of havengerelateerde activiteiten. 3. In afwijking van het tweede lid is het tijdelijk gebruik van gronden toegestaan, indien het gebruik: a. de benodigde fysieke en milieugebruiksruimte voor de energietransitie, circulaire activiteiten en bedrijven of havengebonden of havengerelateerde activiteiten niet beperkt; en b. ten hoogste vijf jaar duurt.
Toelichting 6.19 lid 3		Lid 3 Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de in Artikel 6.19 gestelde regels, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling. Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Daarbij moet het aannemelijk zijn dat de tijdelijke activiteit ook daadwerkelijk na ommekomst van de termijn wordt gestaakt en dat de gevolgen van de activiteit omkeerbaar zijn. Omdat het gaat om een beperkte tijdelijke uitbreiding c.q. gebruik voor maximaal vijf jaar waarbij verlenging niet mogelijk is, zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen beperkt zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie verwacht van de gemeenten, dat terughoudend wordt omgegaan met de afwijkingsmogelijkheid. De ontwikkelingen m.b.t. de energietransitie gaan de komende jaren snel. Dit is zichtbaar in de Cluster Energie Strategie NZKG. Waterstof gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het Noordzeekanaalgebied biedt potentie voor zowel waterstofopslag als –productie. Hierbij ligt de focus op 2030. Daarom hanteren wij voor een tijdelijke afwijking vooralsnog een termijn van vijf jaar in plaats van de meer gebruikelijke termijn van 10 jaar.
Paragraaf 6.1.5a		**Paragraaf 6.1.5a Datacenters**
Toelichting paragraaf 6.1.5a		Deze paragraaf richt zich op datacenters van een minimale omvang en minimale elektrisch aansluitvermogen, zoals opgenomen in artikel 6.32a. Het betreft de uitvoering van het door Provinciale Staten op 31 januari 2022 vastgestelde Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024.
6.21a		**Artikel. 6.21a Toepassingsbereik** Deze paragraaf gaat over datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA.
Toelichting 6.21a		De Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 richt zich op datacenters van de in dit artikel opgenomen minimale omvang en elektrisch aansluitvermogen. Datacenters die een kleinere omvang hebben worden niet geraakt door de regels in deze paragraaf. Het betreft cumulatieve criteria.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		We willen hierbij benadrukken dat het de gemeente blijft die besluit of zij medewerking wil verlenen aan een initiatief. Het betreft instructieregels aan gemeenten. Indien een gemeente een datacenterinitiatief op een locatie onaanvaardbaar vindt, dan betekent een opname in het werkingsgebied 'datacenters toegestaan' niet dat het initiatief toch doorgang kan vinden.
6.21b		**Artikel 6.21b Datacenter clustering** 1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied 'datacenterclustering toegestaan' voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als: a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld. 2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op: a. De impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken; b. Multifunctioneel ruimtegebruik; c. Borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan; d. Energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en e. Watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).
Toelichting 6.21b		We stellen strenge voorwaarden voor het vestigen van nieuwe en uitbreiding van bestaande datacenters in plaats van ze gewoonweg te verbieden. Dit doen we omdat we inzetten op een stevige basis voor een groeiende digitale economie. Een goede digitale infrastructuur is hiervoor een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Toenemende digitalisering is een autonome ontwikkeling die je niet tegenhoudt maar wel zo goed mogelijk in de juiste banen kan leiden. Datacenters vormen een essentieel onderdeel van die digitale infrastructuur maar hebben een flinke impact op het landschap, het watersysteem en gebruiken veel energie. Nieuwvestiging en uitbreiding van datacenters wordt toegestaan op bedrijventerreinen in drie gemeenten waar al datacenterclusters aanwezig zijn. We staan dit alleen toe op of aangrenzend aan bedrijventerreinen om zo geen kostbare natuur of landbouwgrond te gebruiken. Daarnaast stellen we ook het gebruik van een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan verplicht (die in de praktijk van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		gecombineerd worden in 1 document) zodat aan het ruimtelijk ontwerp van het gebouw en de directe omgeving uitvoerig aandacht wordt besteed. Het gaat dan om de impact van een datacenter op de wijdere omgeving qua volume en hoogte van het gebouw en de inrichting van de ruimte. Maar ook om het gebouw en aangrenzende terrein meerdere doelen te laten dienen. Bijvoorbeeld door op het terrein rondom een datacenter aandacht te hebben voor biodiversiteit. Naast deze ruimtelijke beperking worden er ook voorwaarden aan de vestiging van datacenters verbonden waardoor de impact van datacenters op de omgeving wordt geminimaliseerd. Dit zijn voorwaarden om datacenters energiezuinig te laten opereren. Maar ook bijvoorbeeld met zo beperkt mogelijk waterverbruik. Met gemeenten gaan we overleggen hoe deze voorwaarden landen in het gemeentelijk beleid.
6.21c		**Artikel 6.21c Datacenters uitgesloten** 1. Voor zover een ruimtelijk plan van toepassing is op het werkingsgebied 'datacenters uitgesloten', voorziet het niet in nieuwe datacenters met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m2 en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA 2. Het eerste lid is niet van toepassing op de projecten in de gemeenten Diemen en Haarlem welke staan vermeld in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 indien hiervoor uiterlijk op 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage is gelegd.
Toelichting 6.21c		Onderdeel van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024 is dat nieuwe datacenters en uitbreiding van bestaande datacenters in andere gemeenten dan de drie waarbinnen al datacenterclusters aanwezig zijn worden uitgesloten. Dit artikel bevat hiertoe een instructieregel aan gemeenten. Voor een aantal lopende initiatieven in de gemeenten Diemen en Haarlem is in lid 2 een uitzondering opgenomen. Deze initiatieven zijn opgenomen in bijlage 1 van de Datacenterstrategie Noord-Holland 2022-2024. Om gebruik te maken van de uitzondering dient uiterlijk 31 december 2024 een ontwerpbesluit ter inzage te worden gelegd.
6.27a	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1.Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter, als: a. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd inzake de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.	**Artikel 6.27a Windturbines in RES zoekgebieden** 1. Een ruimtelijk plan mag uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied Zoekgebieden wind en wind & zon RES 1.0 voorzien in het bouwen, vervangen of opschalen van een of meer windturbines met een rotordiameter van meer dan 5 meter of een ashoogte van meer dan 7 meter als; a. de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast; b. aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling om advies wordt gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines; c. is geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen en dat hiervoor een monitoringsprotocol wordt vastgesteld. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van het bepaalde in het eerste lid.
Toelichting 6.27a	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn van een	Dit artikel regelt dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de bouw, vervanging of opschaling van windturbines, met een absolute ashoogte groter dan 7 meter of een absolute rotordiameter van meer dan 5 meter, maar uitsluitend in zoekgebieden wind en wind + zon zoals vastgelegd in de Regionale Energiestrategieën NHZ 1.0 en NHN 1.0. Wat onder ruimtelijk plan wordt verstaan is terug te vinden in bijlage 1 bij de OVNH2020 (begrippen). Deze zoekgebieden zijn opgenomen in het werkingsgebied zoekgebieden wind en wind + zon RES 1.0. Hierbij geldt dat er sprake moet zijn

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten.	van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Dit wordt onder meer geborgd door de eis dat aan de ARO om advies moet worden gevraagd over de locatieafweging en de ruimtelijke inpassing van de windturbines. Verder geldt dat Paragraaf 6.2.6 van toepassing is op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied, dus ook op windturbines. Gedeputeerde Staten hebben een ruimtelijke handreiking wind op land vastgesteld als aanvulling op de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze handreiking biedt handvatten voor een weloverwogen en zorgvuldige ruimtelijke inpassing en positionering van de windturbines. In de Omgevingsregeling NH2020 is opgenomen dat de handreiking dient te worden betrokken bij het opstellen van ruimtelijke besluiten. De Provincie wil dierlijke slachtoffers in de uitvoering van de energietransitie – zowel bij de aanleg als de gebruiksfase – zoveel mogelijk voorkomen. Voor windturbines is daarom een voorwaarde opgenomen dat in het ruimtelijk plan wordt geborgd dat mitigerende maatregelen worden getroffen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een stilstandvoorziening, zodat de windturbines buiten bedrijf zijn onder bepaalde voor dieren relevante omstandigheden. Het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP RES) heeft hiervoor een bouwstenendocument ontwikkeld, het bouwstenendocument Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land, inclusief monitoringsprotocol. Met onderdeel c wordt gemeenten geïnstrueerd om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen in het ruimtelijk plan en ook te voorzien in een monitoringsprotocol. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten daarbij gebruik maken van het bouwstenendocument van het NP RES of een daarmee inhoudelijk vergelijkbaar document. Het bouwen van een windturbine zal vaak kwalificeren als een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet, een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. De instructieregel in onderdeel c is aanvullend bedoeld op de regels die gelden voor flora- en fauna-activiteiten, zoals de vergunningplicht en de zorgplicht.
Artikel 6.46a		**Artikel 6.46a Tijdelijke regeling Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen** 1. In aanvulling op artikel 6.46, vierde lid, kan een ruimtelijk plan voor zover betrekking hebbend op het werkingsgebied ‘Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen’ tevens een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken, indien: a. de ontwikkeling betrekking heeft op recreatie of verblijfsrecreatie; b. de ontwikkeling past binnen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen; c. de ontwikkeling de voorkomende kernkwaliteiten niet aantast; en d. het ruimtelijk plan uiterlijk is vastgesteld op 31 december 2027. 2. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels tellen ten aanzien van het eerste lid, onder a en b.
Toelichting 6.46a		Dit artikel betreft een uitwerking van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, zoals is overeengekomen op 6 december 2017 door 20 partijen: (semi)overheden, bewoners- en natuurorganisaties en ondernemers. De gemaakte afspraken zijn vastgelegd in 2 documenten: het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. In het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is de gezamenlijke ambitie uitgesproken om voor een periode van 10 jaar te werken aan een forse kwaliteitsverbetering voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en de leefomgeving. Hierdoor worden de Oostelijke Vechtplassen verder ontwikkeld tot een aantrekkelijk en toegankelijk gebied, waar mensen graag wonen, werken en recreëren en waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben een doorlooptijd tot en met 31 december 2027. Het betrokken gebiedsakkoord dateert van voor de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2020 en ging uit van de destijds geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Deze regeling voorziet gedurende de looptijd van het gebiedsakkoord in een tijdelijke uitzondering op de regeling voor Bijzonder Provinciale Landschap (BPL). Lid 1 Lid 1 regelt een uitzondering voor ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het werkingsgebied 'Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen' op het verbod om nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogelijk te maken in BPL. Deze nieuwe stedelijke ontwikkelingen dienen daarvoor wel aan een aantal voorwaarden te voldoen. In de eerste plaats (onder a) dient het te gaan om een recreatieve ontwikkeling, waaronder ook verblijfsrecreatie valt. Conform de Gebiedsvisie Recreatie en Toerisme van het Loosdrechts Plassengebied wordt bij recreatieaanbod gedacht aan watersport, verblijfsrecreatie, horeca en dagrecreatie. Dit betekent niet dat de ontwikkeling uitsluitend gericht mag zijn op recreatie. Denkbaar is dat ook andere functies onderdeel zijn van de ontwikkeling. Deze dienen dan wel bijbehorend en ondergeschikt te zijn aan de recreatieve functie, zoals bijvoorbeeld een restaurant bij een haven of een beheerderswoning. Reguliere woningen zijn niet binnen deze criteria te plaatsen. In de tweede plaats (onder b) dient de ontwikkeling te passen binnen het gebiedsakkoord. De derde voorwaarde (onder c) maakt nogmaals duidelijk dat de ontwikkeling de kernkwaliteiten van het betrokken BPL niet mag aantasten. De uitzondering die dit artikel biedt betreft het toestaan van nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Er is geen uitzondering gemaakt ten aanzien van de kernkwaliteiten. De vierde voorwaarde (onder d) betreft de begrenzing in de tijd van deze specifieke regeling ter uitvoering van het gebiedsakkoord. Hierbij is aangesloten bij de in het akkoord afgesproken looptijd. Lid 2 Het is in eerste instantie aan de gemeenteraden als bevoegd gezag om invulling te geven aan deze voorwaarden binnen de afspraken van het gebiedsakkoord. Zo nodig kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader nadere regels stellen die de werking van het artikel nader beperken. Dit lid biedt hiertoe de bevoegdheid.
6.83	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:	**Artikel 6.83 Regionale verdringingsreeks Amstel, Gooi en Vecht** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.	bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het verwerken van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks AGV met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied; b. beroepsvaart; c. akkerbouw; d. beregening sportvelden; e. grasland; f. recreatievaart; g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade. 3. In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap, zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.
Toelichting 6.83	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. Bij de verdeling van het water krijgt categorie 1 de meeste prioriteit, dan 2, dan 3 en dan 4. Kortom, als sprake is van (dreigend) watertekort, worden de belangen in categorie 4 als eerste gekort. Binnen de categorieën 1 en 2 van de verdringingsreeks geeft het Waterbesluit een prioriteitsvolgorde. Deze categorieën omvatten maatschappelijke belangen. De waterbeheerders zijn verplicht deze prioriteitsvolgorde te volgen. Voor de categorieën 3 en 4 bevat het Waterbesluit geen prioriteitsvolgorde. Voor de belangen binnen deze categorieën is het aan de waterbeheerder om in een concreet geval een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen, waarbij de economische en maatschappelijke schade zo laag mogelijk dient te worden gehouden. Artikel 2.2 van het Waterbesluit biedt de mogelijkheid om voor regionale wateren in een provinciale verordening een nadere prioriteitsvolgorde vast te stellen voor de belangen binnen categorie 3 en categorie 4 in een regionale verdringingsreeks. Nadere prioritering tussen categorie 3 en categorie 4 is niet mogelijk. In Noord-Holland heeft alleen het waterschap Amstel, Gooi en Vecht van deze mogelijkheid gebruik gemaakt en in artikel 6.83 opgenomen.	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen (economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. **Eerste lid** De hoeveelheid water die voor proceswater wordt gevraagd, is in Amstelland bijzonder klein en komt grotendeels weer terug in het oppervlaktewatersysteem, omdat het voornamelijk koelwater betreft. Met weinig water is dus een aanzienlijke schade in de industrie te voorkomen, zodat de kosteneffectiviteit van watervoorziening aan de industrie naar verwachting groter is dan voor de beregening van kapitaalintensieve gewassen. Voor het beregenen van

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		kapitaalintensieve gewassen zijn bij droogte grotere hoeveelheden water nodig dan voor proceswater. Binnen categorie 3 wordt aan de functie proceswater is daarom een hogere prioriteit gegeven dan aan het beregenen van kapitaalintensieve gewassen. *Proceswater* (Industrieel) proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen* Onder kapitaalintensieve gewassen wordt verstaan fruitteelt, bollenteelt, boomteelt, glastuinbouw en klein fruit. Hieronder valt ook de watervraag voor de Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden Holland (KWA). Een belangrijke watervraag in het gebied is de vraag van de fruitteelt. Koeling door middel van beregening is nodig om de kwaliteit van het fruit hoog te houden. **Tweede lid** In categorie 4 zijn de belangen onderling gerangschikt op basis van maatschappelijke droogteschade. *Waterkwaliteit in stedelijk gebied* Stankoverlast als gevolg van watertekort in stedelijk water binnen bebouwde gebieden in het werkingsgebied (alle steden en dorpen) heeft een grote maatschappelijke impact vanwege hygiënische aspecten (gevaar van botulisme, dode vissen door zuurstofgebrek), de beleving van ruimtelijke kwaliteit en de economie van de binnenstad. Dit heeft derving van inkomsten horeca en schade ecosysteem wateren tot gevolg. *Beroepsvaart* Aan regionale wateren de Amstel, Kromme Mijdrecht, Weespertrekvaart, Gaasp en Smalweesp is de beroepsvaarwegklasse II met bijzondere bepalingen toegekend. Deze routes worden frequent gebruikt door beroepsvaart. Als er onvoldoende water is om aan de behoefte van categorie 4.2 te voldoen, wordt niet de beroepsvaart stilgelegd, maar wordt door het aanpassen van het schutregime het waterverbruik van de beroepsvaart beperkt. De beroepsvaart op de regionale wateren hebben voor de individuele schipper en verlader grote consequenties. *Akkerbouw* Watertekort kan de oogst voor de akkerbouw significant verminderen. Circa 5.800 ha. van het werkingsgebied is in gebruik voor akkerbouw en de teelt van overige gewassen. *Beregening sportvelden* Ongeveer 3 % van het grasland in Noord-Holland bestaat uit sportvelden (dit is inclusief gebouwen, parkeerplaatsen en overige voorzieningen). De droogteschade die op sportvelden kan ontstaan zal hoger zijn dan voor gewoon grasland vanwege het feit dat sportvelden in de zomer worden vernieuwd en dan intensief moeten worden beregend. Als beregening niet mogelijk is dan gaat de investering in de nieuwe grasmat verloren. *Grasland* Een groot deel van het werkingsgebied is bedekt met grasland (76.000 ha). Een groot deel hiervan is gelegen in het veengebied en valt qua peilhandhaving in categorie 1.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		Het graslandareaal dat buiten het veengebied ligt, bedraagt 30.609 ha. Dit areaal grasland wordt op dit moment in beperkte mate beregend. Omdat de economische rentabiliteit hiervan op dit moment beperkt is, gaat het niet om grootschalig watergebruik. *Recreatievaart* De recreatievaart heeft belang bij een bepaalde vaardiepte en bij het blijven functioneren van de diverse sluizen in het gebied. In bepaalde gemeenten heeft minder recreatievaart ook economische gevolgen (bootverhuur en horeca). In het Amstellandgebied is de minimale vaardiepte gewaarborgd doordat deze minimale waterdiepte ook vereist is voor de belangen in de hoogste categorie. Het 'verbruik' van water door recreatievaart beperkt zich voornamelijk tot schutverliezen bij sluizen. *Natuur* Tot slot is er natuur die geen onomkeerbare schade van droogte ondervindt. Deze categorie natuur kan schade ondervinden ten gevolge van droogte, maar zal zich op korte termijn (een jaar of hooguit een vijftal jaren) herstellen. Voor dit type natuur is droogte een normaal natuurlijk proces waartegen het bestand is. De droogte moet in dit type natuur geaccepteerd worden.
NIEUW 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied		**Artikel 6.83a Regionale verdringingsreeks IJsselmeergebied** 1. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt in het werkingsgebied regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. het gebruik van industrieel proceswater; b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen. 2. In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het IJsselmeer bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan: a. peilhandhaving; b. doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw; c. beregening van gras of maïs; d. doorspoelen; e. overige belangen.
NIEUW Toelichting 6.83a verdringingsreeks IJsselmeergebied	-	Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er, onder andere, op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De landelijke verdringingsreeks biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorgaan boven de anderen en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten. Artikel 2.1 van het Waterbesluit legt de landelijke verdringingsreeks vast, welke bindend is voor alle waterbeheerders. De landelijke verdringingsreeks bestaat uit vier categorieën. De rangorde van belangen binnen de categorieën 1 (veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade) en 2 (nutsvoorzieningen (in verband met leveringszekerheid) is op nationaal niveau vastgelegd. Binnen de categorieën 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en 4 (overige belangen

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		(economische afweging, ook voor natuur) is op nationaal niveau geen rangorde vastgelegd. Binnen deze twee categorieën (maar niet tussen) kunnen nadere regels worden gesteld in de provinciale omgevingsverordening. In Noord-Holland is voor twee gebieden de landelijke verdringingsreeks nader uitgewerkt in een regionale verdringingsreeks voor Amstelland (2008) en een regionale verdringingsreeks voor de regio IJsselmeergebied (2022). Voor beide regio's is op verschillende wijze omgegaan met de subcategorieën van categorie 4 in de landelijke verdringingsreeks door niet alleen de rangorde vast te leggen maar ook door het toevoegen of weglaten van subcategorieën. Opgemerkt dient te worden dat toepassing van de verdringingsreeks maatwerk is en dat communicatie met de betrokken partijen ten tijde van droogte van essentieel belang is. Bij de regionale verdringingsreeks IJsselmeer gaat het om onttrekkingen die afkomstig zijn uit het IJsselmeer. Dit betreft het gebied van de provincie ten Noorden van het Noordzeekanaal, het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en een klein noordelijk gelegen gebied van het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Deze verdringingsreeks is afgestemd met de partijen die betrokken zijn bij de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied. **Eerste lid** Binnen categorie 3 van de verdringingsreeks kan de prioriteit door de regio bepaald worden. Categorie 3 is een verbijzondering op categorie 4, en is alleen van toepassing op kleinschalig hoogwaardig gebruik. De regio IJsselmeergebied heeft de volgende prioritering aangebracht. *Proceswater (subcategorie 3.1)* Industrieel proceswater is in de Aquo-standaard (Informatiehuis Water) door de waterbeheerders gedefinieerd als water dat gebruikt wordt bij iedere vorm van fabrieksproces en in direct contact komt met grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en eindproducten. Het betreft hier proceswater voor kleinschalig hoogwaardig gebruik. *Tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen (subcategorie 3.2)* Het betreft hier gewassen waarbij een totale mislukking van de oogst dreigt als gevolg van het watertekort, terwijl met een relatief kleine hoeveelheid water een schade van een dergelijke omvang kan worden voorkomen. Plaatsing in deze categorie geldt ook wanneer met relatief kleine hoeveelheden water relatief grote sociaaleconomische gevolgen als faillissementen te voorkomen zijn. Partijen in de regio IJsselmeergebied hebben (In de Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied) daar het volgende over afgesproken. Subcategorie 3.2 (Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen, in de verordening artikel 6.93 eerste lid onder b) is een verbijzondering van categorie 4 (Overige behoeften, in de verordening artikel 6.93, tweede lid). Het betreft een reservering. Om economische en maatschappelijke schade te kunnen verminderen is onder subcategorie 3.2 een reservering opgenomen, die elke waterbeheerder mag inzetten onder de volgende voorwaarden: - De reservering mag 30% van de watervraag van subcategorie 4.2 (Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw, in de verordening artikel 6.93, tweede lid onder b) beslaan voor de betreffende waterbeheerder. De waterbeheerder moet handelen conform de toelichting op

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		subcategorie 3.2, zoals opgenomen in de toelichting op het Waterbesluit [BKL]. Dit is ook van belang om verantwoording naar ingelanden af te kunnen leggen. De hoogte van de reservering van subcategorie 3.2 wordt over drie jaar geëvalueerd, waarbij het de intentie is om deze substantieel te verminderen. **Tweede lid** In categorie 4 is gekozen voor een beperkt aantal van vijf subcategorieën, die eenduidig toepasbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. *Peilhandhaving (subcategorie 4.1)* Hiermee wordt bedoeld peilhandhaving in klei- en zandsloten, voor zover ze niet al meeliften in categorie 1 van de landelijke verdringingsreeks. Ook de doorspoeling van niet kwetsbare natuurgebieden valt onder deze subcategorie. Dit zijn natuurgebieden die zijn aangemerkt als NNN (Natuurnetwerk Nederland) en niet onder de definitie van categorie 1.3 vallen (Natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, artikel 3.14, tweede lid, onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Peilhandhaving staat bovenaan in de verdringingsreeks bij categorie 4. Immers is peilhandhaving veelal een randvoorwaarde om water te kunnen gebruiken voor bijvoorbeeld het beregenen of voor gebruik in de industrie. *Doorspoelen en onttrekken voor beregening van akkerbouw (subcategorie 4.2)* Grootschalig hoogwaardig watergebruik in landbouw is onderdeel van categorie 4. Indien de benodigde onttrekkingen niet om geringe hoeveelheden water gaan ten opzichte van de beschikbare waterhoeveelheid in het watersysteem of waterlichaam, valt deze watervraag in principe in categorie 4 omdat het dan grootschalig (al dan niet hoogwaardig) gebruik betreft. Ook structurele onttrekkingen voor beregening vallen in categorie 4. Onder deze subcategorie valt ook het doorspoelen om verzilting en verontreiniging tegen te gaan. In deze subcategorie kan een onderverdeling worden aangemaakt om een onderscheid te maken tussen akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens. Beregening van gras en mais (subcategorie 4.3) Voor een aparte subcategorie voor de beregening van gras en maïs is gekozen vanwege de lagere rentabiliteit van graslandberegening t.o.v. akkerbouw (subcategorie 4.3) en korting op wateraanvoer dus minder schade teweegbrengt. *Doorspoelen (Subcategorie 4.4)* Deze subcategorie is bedoeld voor doorspoeling voor diverse doeleinden. Het gaat hier met name om verziltingsbestrijding. Daarnaast betreft het doorspoelen ten behoeve van de waterkwaliteit (bestrijding algen en botulisme). Het gaat in deze categorie om water dat na het doorspoelen niet meer in het systeem terugkomt. *Overig (subcategorie 4.5)* Naast de eerdergenoemde belangen kunnen er ook overige belangen spelen die maatschappelijk economisch moeten worden afgewogen bij (dreigend) watertekort. Een ander voorbeeld is het behoud van cultureel erfgoed. Hierbij gaat het om (archeologische) monumenten, verdedigingswerken, werelderfgoed en bepaalde landgoederen, tuinen en parken. Onder subcategorie 4.5 (Overige belangen) vallen ook nutsvoorzieningen, visintrek, industrie en scheepvaart, zoals: - Afvoer van zoetwater vanuit het IJsselmeer op de Wadden- en Noordzee ten behoeve van visintrek (verkleint de zoetwaterbuffer). - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de beroepsvaart op buitenwater

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
		(Wadden- en Noordzee). Schutten veroorzaakt een toename van zout waardoor de zoetwaterbuffer verkleint. - Scheepvaart: verminderen schutbewegingen van de recreatievaart op buitenwater (Wadden- en Noordzee). - Industrie: Binnen de regio IJsselmeergebied moet de positie van de industrie in de verdringingsreeks nog nader worden bepaald. De nog op te stellen waterprofielen kunnen nieuwe inzichten opleveren. Totdat dit is vastgelegd bepalen de waterschappen in overleg met de provincie wat de positie is van individuele bedrijven in de verdringingsreeks zodra de verdringingsreeks in werking treedt.
6.86	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig.	**Artikel 6.86 Eisen aan een faunabeheerplan - algemeen** 1. Een faunabeheerplan bevat ten minste de volgende gegevens: a. de omvang van het werkingsgebied van het faunabeheerplan; b. een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven. 2. Een faunabeheerplan voldoet aan de volgende eisen: a. in het plan gebruikte gegevens zijn gevalideerd en op kloppende en congruente wijze overgenomen uit de gebruikte bronnen; b. gebruikte telgegevens van voorgaande jaren welke zijn gebaseerd op een gevalideerde telmethode en zijn gecontroleerd door de verschillende partijen in het bestuur van een faunabeheereenheid, in samenspraak met de rechtstreeks aan het bestuur adviserende partijen als bedoeld in artikel 2.12; c. relevante wetenschappelijke literatuur is gebruikt om conclusies te ondersteunen; en d. bronvermeldingen en referenties zijn conform wetenschappelijke richtlijnen op heldere en gestructureerde wijze vermeld en een literatuurlijst is aanwezig. 3. Een faunabeheereenheid nodigt in ieder geval de volgende organisaties uit te adviseren op de faunabeheerplannen: a. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren; b. Stichting De Faunabescherming; en c. Vogelbescherming Nederland.
Artikel 6.62	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1.De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2.In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; en d. droogte. 3.De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4.De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.	**Artikel 6.62 Klimaatadaptatie** 1. De toelichting van een ruimtelijk plan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. 2. In de beschrijving wordt in ieder geval betrokken het risico op: a. wateroverlast; b. overstroming; c. hitte; d. watertekort; e. verzilting; en f. verslechtering van de ecologische en chemische waterkwaliteit. 3 De beschrijving omschrijft tevens de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de in het tweede lid omschreven risico's te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. 4 De beschrijving wordt opgesteld na overleg met in ieder geval het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt.
Toelichting 6.62	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen en omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, en droogte). Deze	De provincie vraagt conform de Omgevingsvisie NH2050 aan gemeenten om in ruimtelijke plannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen voor nieuwe ontwikkelingen. Dit kunnen risico's zijn voor het plan zelf en ook voor de omgeving. De provincie vraagt dit voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast, overstroming, hitte, watertekort, verzilting en de ecologische en chemische waterkwaliteit). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten.

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten. Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde vier risico's komen overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de vier genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling, biodiversiteit en waterkwaliteit. Indien relevant moeten deze effecten worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven. De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.	Voor de inschatting van de risico's kan uitgegaan worden van de standaarden die binnen het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) worden ontwikkeld voor klimaatstresstesten. De genoemde risico's komen grotendeels overeen met de risico's die in het DPRA en de NAS worden gehanteerd. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. bodemdaling en biodiversiteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven. Ook zal de gemeente moeten aangeven welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen kunnen worden, en zal moeten worden aangegeven welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Mogelijk dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen. De gemeente zal voor haar risico inschatting en het onderzoek naar maatregelen en voorzieningen advies moeten vragen aan het waterschap in wiens beheergebied de ontwikkeling plaatsvindt. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk GGD, veiligheidsregio en drinkwaterbedrijf). De instructie die in dit artikel wordt gegeven is een procesmatige verplichting, het artikel geeft geen verbod tot bepaalde ontwikkelingen. Het beschrijft hoe moet worden gehandeld en dat een gemotiveerde afweging moet worden gemaakt die voorkomt dat bij nieuwe ontwikkelingen kansen op klimaatadaptatie onbenut blijven.
Omgevings-regeling artikel 2.24	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve, gehoord de commissie, stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken:	1. Onverminderd artikel 2.23 kunnen Gedeputeerde Staten op verzoek als bedoeld in het tweede lid of ambtshalve stimuleringsgebieden zonne-energie aanwijzen waar kan worden afgeweken van het gestelde in artikel 2.22. 2. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente binnen wiens grondgebied het aan te wijzen gebied is gelegen kan Gedeputeerde Staten verzoeken om een aanwijzing tot stimuleringsgebied. 3. Een verzoek als bedoeld in het tweede lid bevat ten minste de volgende gegevens: a. de geografische ligging van het aan te wijzen gebied; b. een onderbouwing waarom in het gebied bedoeld onder sub a kan worden afgeweken van criteria als bedoeld in artikel 2.22 met in ieder geval een toelichting op: i. de wijze waarop het aan te wijzen stimuleringsgebied aansluit op gebiedsspecifiek ruimtelijk- en energiebeleid, en/of; ii. de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie een bijdrage levert aan opgaven in de fysieke leefomgeving; c. een omschrijving van de wijze waarop aan artikel 2.23. wordt voldaan; d. een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. 4. Het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie kan door Gedeputeerde Staten worden voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). 5. Bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied kunnen Gedeputeerde Staten onder meer betrekken: a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020);

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	a. het Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (PS, 3 februari 2020); b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.	b. de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (GS, 10 april 2018); c. de Kwaliteitsimpuls Zonneparken (2019); d. de in het aan te wijzen gebied geldende provinciale beschermingsregimes; e. de in het aan te wijzen gebied aanwezige ruimtelijk relevante belangen; f. eventueel ARO advies. 6. De aanwijzing voor een stimuleringsgebied vervalt indien binnen drie jaar na aanwijzing van het stimuleringsgebied nog geen omgevingsvergunning is verleend voor de bouw van een opstelling voor zonne-energie.
Omgevings-regeling - toelichting van artikel 2.24	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Dit gebeurt niet eerder dan nadat Provinciale Staten over dit voornemen zijn gehoord middels het horen van de desbetreffende Commissie. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een	Artikel 6.30 van de omgevingsverordening is onverkort van toepassing. Dit betekent dat ook in een stimuleringsgebied zonne-opstellingen alleen via een omgevingsvergunning voor een periode van maximaal 25 jaar kunnen worden vergund. Zoals in de beleidsnota `Perspectief voor Zon in Noord-Holland' is aangekondigd, kunnen er op bepaalde locaties redenen zijn om van de locatie- en omvangregels uit artikel 2.22 af te wijken. Deze locaties worden stimuleringsgebieden zonne-energie genoemd. Het eerste lid beschrijft dat Gedeputeerde Staten de bevoegdheid hebben om deze gebieden aan te wijzen. De regels ten aanzien van de inpassing van de opstelling voor zonne-energie (artikel 2.23 van de omgevingsregeling) blijven van toepassing. Aangezien het gestelde in de Omgevingsverordening NH2020 zich richt op gemeentelijke bestemmings- of omgevingsplannen is het ook voor de aanwijzing van stimuleringsgebieden zonne-energie in beginsel aan een gemeente (college van burgemeester en wethouders) om een aanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten voor de aanwijzing van een stimuleringsgebied. Gedeputeerde Staten leggen de locatie en de omvang van stimuleringsgebieden zonne-energie vast door geografische ligging van de locatie op te nemen in bijlage 1 bij deze omgevingsregeling. Het definiëren van stimuleringsgebieden is een vorm van maatwerk en gebeurt in overleg met de betrokken gemeente. In het derde lid wordt beschreven welke gegevens Gedeputeerde Staten vragen voor het maken van een afweging ten aanzien van het aanwijzen van een stimuleringsgebied. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het ten eerste van belang dat met behulp van kaartmateriaal wordt aangegeven welk gebied aangewezen moet worden als stimuleringsgebied. Het is daarnaast van belang dat gemotiveerd wordt waarom wordt afgeweken van de locatie- en omvangregels zoals gesteld in artikel 2.22 uit de omgevingsregeling. In deze maatwerk-afweging moeten alle relevante gebiedsspecifieke ruimtelijke- en energiebelangen meegewogen worden. Voor gebiedsspecifieke ruimtelijke belangen speelt ruimtelijke kwaliteit een bepalende rol. Het gaat dan om de vraag of afwijkende opstellingen voor zonne-energie passend zijn bij het karakter van de betreffende locatie, gelet op de ambities en ontwikkelprincipes uit de Leidraad voor Landschap en Cultuurhistorie. Bij energiebelangen wordt bedoeld de bijdrage aan de energietransitie, maar ook het energetisch rendement, innovativiteit en de (on)mogelijkheden t.a.v. het elektriciteitsnetwerk. Hierbij kan ook het traject van de Regionale Energiestrategieën (RES) worden betrokken. Naast de ruimtelijke- en energiebelangen kan een onderbouwing voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	stimuleringsgebied ook bestaan uit een toelichting op de wijze waarop de opstelling voor zonne-energie bij kan dragen aan opgaven in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van landbouw, biodiversiteit of klimaatadaptatie. Een participatiedocument behoort ook tot de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de	de gegevens die nodig zijn voor het in behandeling nemen van een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie (lid 3 sub d). Wij vinden participatie en acceptatie van groot belang voor de ruimtelijke inpassing en exploitatie van hernieuwbare energieopwekking. Om die reden vragen wij de gemeente om een participatiedocument waarin wordt beschreven of en hoe inwoners en stakeholders zijn betrokken bij het verzoek. De uitgangspunten van het participatiedocument sluiten zoveel mogelijk aan op de huidige standaarden voor participatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van het document Kader voor het vormgeven van participatie bij duurzame energieprojecten (2019) wat is opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op projectniveau kan financiële participatie wenselijk zijn voor het bevorderen van draagvlak: dit biedt burgers de mogelijkheid om ook financieel deel te nemen aan het project, of op een andere manier profijt te hebben van een tegemoetkoming. Voor bovenwettelijke financiële participatieopties kan de participatiewaaier worden geraadpleegd die in het kader van het klimaatakkoord is opgesteld (document). Momenteel worden ook de Regionale Energiestrategieën opgesteld waarin duidelijk wordt op welke plekken er draagvlak bestaat voor grootschalige energieopwekking. Echter, op dit moment is dit nog onvoldoende concreet voor een verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid om het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied voor te leggen aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling. De borging van landschapskwaliteit op (boven)regionaal niveau is een belangrijke kerntaak van de provincie. Het gaat wat betreft de provincie dus niet alleen om de ruimtelijke kwaliteit van de afzonderlijke plannen zelf, maar vooral over hoe deze bijdragen aan de kwaliteit van het landschap. De provincie zet meerdere instrumenten voor ruimtelijke kwaliteit in. De onafhankelijke Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) is er daar één van. Het kwaliteitsadvies van de ARO heeft de focus op concrete provinciale plannen buiten BSG; daarnaast kan de ARO ook voorzien in advies over gemeentelijke plannen buiten BSG. In beide gevallen heeft het advies niet alleen betrekking op de ruimtelijke kwaliteit of inpassing van de plannen zelf, maar vooral ook de bijdrage hiervan aan de kwaliteit van het landschap is van belang. In het vijfde lid worden verschillende documenten beschreven die betrokken kunnen worden bij de beoordeling van het verzoek tot aanwijzing van een stimuleringsgebied zonne-energie. Deze lijst is niet uitputtend; ook andere informatie dan de hier genoemde documenten kan indien van belang bij de afweging worden betrokken. Het Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategie (februari 2020) brengt het provinciale vertrekpunt in de RES in beeld. In dit document worden de provinciale uitgangspunten voor de RES beschreven die volgen uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. De uitgangspunten uit het Noord-Hollandse perspectief op de RES zijn uitgewerkt in leidende principes en ontwerpprincipes voor de opwekking van onder andere zonne-energie. De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie is geborgd in artikel 6.59 van de Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante

Artikel	Huidige tekst	Nieuwe tekst
	Omgevingsverordening NH2020 en biedt handvatten voor een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In de brochure Kwaliteitsimpuls Zonneparken worden deze handvatten uitgewerkt en geïllustreerd aan de hand van voorbeelden. Daarnaast zullen Gedeputeerde Staten in de integrale afweging de regels die gelden op grond van de Omgevingsverordening NH2020, zoals de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde en het Natuurnetwerk Nederland in acht nemen. Ook andere ruimtelijke relevante belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling. <u>Stimuleringsgebied zonne-energie Groene Hoek</u> Op 5 april 2017 heeft het college van de gemeente Haarlemmermeer per brief een verzoek tot stimuleringsgebied aangedragen voor de locatie “Groene Hoek”. Het plan voor een zonnepark op de locatie Groene Hoek, Hoofddorp stamt al uit 2015. In maart 2016 heeft de gemeente omgevingsvergunning verleend voor een ontwikkeling van een zonnepark van 26,5 hectare in dit gebied. Op dat moment was er nog geen formeel provinciaal afwegingskader. Later is de wens ontstaan voor een uitbreiding tot 50 hectare. Groene Hoek ligt in het dynamische deel van de Haarlemmermeer, tussen Schiphol, Rijksweg A4 en Hoofddorp. Vanuit de gemeente Haarlemmermeer is er brede steun voor deze locatie. Onder andere vanwege haar geïsoleerde ligging ten opzichte van ander landelijk gebied; in dezen het gemeentelijk aangewezen agrarisch kerngebied van de Haarlemmermeer. Bovendien past dit initiatief binnen de lokale en regionale ambities voor duurzame energie. De wijze waarop het plan zal worden gerealiseerd voldoet verder - op de hoogte van de opstelling na - aan de randvoorwaarden die de provincie aan zonneparken stelt. Bovendien is het plan onderbouwd met een uitgebreid landschapsplan waarin een goede ruimtelijke inpassing in de omgeving is voorzien. De hoogte van 2 meter is strikt genomen strijdig met het beleid voor zon, maar de initiatiefnemer geeft in het landschapsplan overtuigend aan dat door de specifieke verlaagde ligging van het perceel ten opzichte van de omliggende wegen en bebouwing het met de hoogtebeperking bedoelde effect wél wordt gerealiseerd. Doordat het veld zo’n 40 cm onder straatniveau van de Rijnlanderweg ligt, blijft vanuit de woningen het zicht over het veld op ooghoogte behouden.	belangen zoals de circulaire economie, industrie of landbouw kunnen worden betrokken in de beoordeling. Tot slot kan ook het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) betrokken worden bij de beoordeling.

AANGENOMEN

M 267/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- GS naar aanleiding van een toezegging in de commissie NLG bij de behandeling van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 een overzicht aan PS heeft gestuurd van de mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet, voor het bereiken van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen en bescherming van andere waterbelangen;[1] [2]
- in dit overzicht van de mogelijke instrumenten om water beter te beschermen niets is opgenomen over de effectiviteit en nut van instrumenten als instructieregels, maatwerkregels, etc.;
- een logische vervolgstap is om te verkennen welke instrumenten het meest effectief, nuttig en toepasbaar voor de provincie zouden kunnen zijn als het gaat om het doel om de waterbelangen beter te beschermen;
- de provincie hiermee dan haar instrumentenkoffer gereed heeft, zodat bij de eerste evaluatie van de KRW-aanpak in 2023 eventueel direct de juiste extra instrumenten ingezet kunnen worden om de bescherming te versnellen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen welke instrumenten uit het overzicht 'Mogelijke aanvullende maatregelen KRW' het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;
- en PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11794000/1 - search=%22waterprogramma%22
[2] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11793999/1 - search=%22waterprogramma%20tabel%22

VERWORPEN

M265/19-12-2022
punt 10

CDA NOORD-HOLLAND SP

Motie: voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste herziening Omgevingsverordening 2022;

Constaterende dat:

- de RES biedingen in zowel het noorden als het zuiden van de provincie er toe leiden dat er windturbines op land bij gaan komen, waarvan wordt geschetst dat velen binnen de in de omgevingsverordening losgelaten grens van 600 meter afstand tot bewoning zullen komen;
- in de Omgevingsverordening Noord-Holland en de 'Ruimtelijke Handreiking wind op land' is opgenomen dat windturbines aan verschillende ruimtelijke eisen moeten voldoen en sinds de wijziging die vandaag voorligt mitigerende maatregelen moeten worden genomen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te vermijden;
- mitigerende maatregelen om gezondheidsproblemen (zoveel mogelijk) te voorkomen ontbreken;
- In de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4) staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid.
- De provincie Noord-Holland, die bij 2 of meer windmolens de vergunning verleent, daarbij vraagt om een gezondheidseffectscreening (GES) voor windmolens (door het RIVM erkend)[1], maar deze niet in de omgevingsverordening is opgenomen en niet gaat over de gebruiksfase van de windmolens;
- Het RIVM een verkenning van ook andere opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines heeft gemaakt over de effecten van windparken op de gezondheid[2], bijvoorbeeld door het doen van een panelonderzoek

Overwegende dat:

- mensen die in de buurt van windturbines wonen of komen te wonen zich zorgen maken over hun gezondheid;
- de zorgen over gezondheid worden gedeeld door artsen[3];
- er ten behoeve van het voorkomen van faunaslachtoffers volgens de toelichting in de voorliggende omgevingsverordening kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een stilstandvoorziening; een maatregel als dit ook voor de leefbaarheid en de gezondheid van omwonenden een positief zou kunnen hebben;

[1] Meer inzicht in gezondheidseffecten windmolens - Provincie Noord-Holland
[2] Verkenning van opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines (rivm.nl)
[3] Wind Wiki – Hier maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk

M265

- in de omgevingsverordening als het belangrijkste document waarin provinciale ruimtelijke regels vermeld staan, de vereisten en voorwaarden voor windmolens zowel bij de bouw als in de gebruiksfase op hoofdlijnen benoemd zouden moeten zijn;

Verzoeken GS:

om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiële herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht;

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	SP
Wilma van Andel	Heidi Bouhlel

VERWORPEN

M266/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Herziening Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- in de Omgevingsvisie een samenhangend en integraal beleid dient te worden opgenomen op het gebied van ruimte, milieu, water en vervoer;
- het waterbelang een voorbeeld is van waar het ontbreekt aan een doel en een brede analyse, en daarmee aan richting en aanpak van het waterkwaliteitsprobleem;
- het benoemen dat een omslag in de land- en tuinbouw gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit een ander voorbeeld is, waar ook het ontbreekt aan een doel (naar welke vorm van landbouw wil de provincie?), een analyse van de huidige situatie, en van daaruit een visie op hoe te komen tot de gewenste situatie;
- de Omgevingsvisie een dynamisch document is dat door PS periodiek geactualiseerd kan worden aan de hand van nieuwe vragen, inzichten en veranderingen in de maatschappij;
- de huidige Omgevingsvisie in 2018 is vastgesteld, maar gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en urgentie van het dossier water een update nodig heeft;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een herziening van de Omgevingsvisie in gang te zetten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M269/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- PS eerder in de omgevingsverordening een vuurwerkverbod in stiltegebieden heeft opgenomen;
- twee op de drie Nederlanders zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod is;[1]
- de Omgevingsverordening NH2020 en de Omgevingsverordening NH2022 nu nog toestaat dat vuurwerk wordt afgestoken in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;
- vuurwerk zware metalen bevat die schadelijk zijn voor bodem en water;[2]

overwegende dat:

- vuurwerk en grondwaterbeschermings- en waterwingebieden niet met elkaar samengaan;
- de kwaliteit van ons water al sterk onder druk staat en waterwinbedrijven meerdere keren alarm hebben geslagen over het feit dat het steeds moeilijker wordt om het water schoon te krijgen;[3]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- in de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (en zo nodig ook nog in de Omgevingsverordening 2020) een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://nos.nl/artikel/2319114-twee-op-de-drie-nederlanders-voor-algeheel-vuurwerkverbod.html
[2] https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/gezonde-leefomgeving/vuurwerk/
[3] https://www.drinkwaterplatform.nl/schoon-drinkwater-steeds-moeilijker/

VERWORPEN

M26g/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- er een watercrisis dreigt te ontstaan;
- er wel degelijk goede voorbeelden van agrariërs en andere ondernemers in Noord-Holland zijn, die bronoplossingen bieden voor de problemen met waterkwantiteit- en kwaliteit, zoals agrariërs die geen landbouwgif gebruiken;
- in het aangenomen Initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact al is afgesproken om goede voorbeelden meer podium te geven;
- goede voorbeelden twijfelende boeren en andere ondernemers kunnen inspireren en over de streep kunnen trekken;
- er gezien de dreigende watercrisis behoefte is om juist op het waterdossier positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen, via bijvoorbeeld tenderprocedures, wedstrijdelementen, e.d.;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden die waterproblemen bij de bron aanpakken (zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing) extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M 270/19-12-2022
punt 10

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er in de Omgevingsverordening NH verdere eisen kunnen worden gesteld aan een Faunabeheerplan, op basis waarvan GS het plan beoordeelt;
- veel mensen voorzichtiger willen omgaan met levens van dieren, waarover ook een RDA-rapport is uitgebracht;[1]
- de Wet natuurbescherming de intrinsieke waarde van het individuele dier benoemt;[2][3]

overwegende dat:

- erkenning van de intrinsieke waarde inhoudt dat dieren wezens met gevoel zijn en een waarde in zichzelf hebben en eigen belangen, los van het eventuele nut voor de mens;
- het feit dat dieren gevoel hebben dat het belangrijk is, net als bij mensen, om het leed aandoen aan dieren zoveel mogelijk te vermijden;
- respect voor integriteit van het dier betekent bijvoorbeeld dat we een dier in een omgeving laten leven waar het in overeenstemming met zijn eigen natuur kan zijn;
- er van de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier in de huidige Faunabeheerplannen amper sprake is en bij de belangenafweging van het dier versus vermeende schade voor de mens al snel elk mens-belang zwaarder wordt gewogen;
- het gevolg is dat in Noord-Holland jaar in, jaar uit enorme aantallen dieren worden doodgeschoten of vergast;
- bij een zwaarder wegen van het dierbelang meer op zoek moet worden gegaan naar niet-dodelijk denken en doen, zoals inzetten op een ander ruimtegebruik (als landbouwtransitie, verjagen in plaats van jagen, landschapsmaatregelen nemen om gewasschade te helpen voorkomen), ecologische oplossingen en leren leven met in het wild levende dieren;
- de provincie naar voorbeeld van provincie Utrecht ook actief kan investeren in (innovatieve) niet-dodelijke oplossingen voor zogenaamde mens-dierconflicten, zoals schade aan gewassen en verkeersveiligheid;

gehoord de discussie,

z.o.z.

[1] https://www.rda.nl/nieuws/nieuws/2022/05/19/doden-van-dieren-aan-het-licht
[2] https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0037552&hoofdstuk=1&paragraaf=1.3&artikel=1.10 art. 1.10, lid 1a
[3] Memorie van Toelichting Wet natuurbescherming https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html

VERWORPEN

M 271/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Financieel verslag faunabeheereenheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- het jaarlijkse verslag van de faunabeheereenheid[1] geen financiële paragraaf bevat;
- op dit moment de FBE per jaar €1,27 mln. aan subsidie ontvangt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- bij de volgende herziening van de Omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel "Jaarlijks verslag faunabeheereenheid" om daarmee een financiële rapportage te borgen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] OV2020 Artikel 11.8 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR646089#d107583102e5450
OV2022 Artikel 11.6 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-7979.html#id1-3-2-2-11-4-3-1

M272/19-12-2022

VERWORPEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er een wetenschappelijk consensus bestaat over de buitenproportioneel grote schade die intensieve veehouderij toebrengt aan o.a. het milieu, gezondheid, natuur, dierenwelzijn en water;
- de Omgevingsverordening Noord-Holland nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet meer toestaat[1];
- de toelichting van de provincie bij het betreffende artikel luidt: "de intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst.";
- de Omgevingsverordening Noord-Holland uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij nog wel toestaat, terwijl daar logischerwijs dezelfde impact op de leefomgeving en onderwerp van maatschappelijke discussies als bij nieuwvestiging voor geldt;

overwegende dat;

- de Omgevingsvisie duidelijk een weg inslaat naar natuurinclusieve, meer regionale landbouw;
- de Voedselvisie een transitie van het voedselsysteem voorstaat, waarbij deze vanuit ecologisch oogpunt ook voordelig moet zijn voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn;
- kringlooplandbouw en de door de provincie voorgestane transitie van het voedselsysteem niet stroken met het nog steeds mogelijk maken van uitbreiding van de intensieve veehouderij;
- een meerderheid van Nederlanders af wil van de intensieve veehouderij[2] [3]en in 2020 meerdere Politieke Jongeren Organisaties Noord-Holland per brief hebben opgeroepen om de intensieve veehouderij af te bouwen;
- uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen niet past in tijden van klimaat-, natuur- en stikstofcrises;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om zo snel als (juridisch) mogelijk bij een nieuwe herziening van de Omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] Art. 6.34 Omgevingsverordening NH2020, art. 6.43 Omgevingsverordening NH2022
[2] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/meerderheid-nederlanders-is-tegen-intensieve-veehouderij-maar-we-eten-nog-nauwelijks-vegetarisch~b3fb4adf/
[3] https://www.duurzaam-ondernemen.nl/onderzoek-kwart-van-de-nederlanders-hoopt-op-toekomst-zonder-vlees/

VERWORPEN

M273/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- een hardnekkig probleem hierbij de te hoge belasting van het Noord-Hollands water met nutriënten en bestrijdingsmiddelen is, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd;[1]
- in de bollen- en sierteelt nog steeds veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;
- deze teelten naast waterproblemen ook bijdragen aan andere problemen, zoals de klimaat- en biodiversiteitscrisis, en de aantasting van gezondheid;

overwegende dat:

- de Voedselvisie een richting inzet naar minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar sier- en bollenteelt niet onder de Voedselvisie vallen;
- in de Omgevingsverordening NH2020 en NH2022 een beperking is opgelegd voor intensieve veehouderij, vanwege de grote impact op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen;
- die beperking inhoudt dat een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst is;
- een vergelijkbare provinciale redenering ook op de sier- en bollenteelt kan worden toegepast en een beperking daarop zou kunnen worden opgenomen, vanwege de grote impact op volksgezondheid, de leefomgeving, natuur, bodem en waterkwaliteit;
- in o.a. de provincie Drenthe de wens om de sier- en bollenteelt in te perken door meerdere partijen is geuit, en is gebleken dat er provinciale instrumenten zijn om dat te realiseren;[2]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een overzicht te maken welke mogelijkheden het Omgevingsrecht, het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sier- en bollenteelt;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS een brief te sturen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/Regionaal_Waterprogramma_Noord_Holland_2022_2027

[2] https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15089219/wat-heb-je-als-provincie-te-zeggen-over-waar-boeren-lelies-telen

VERWORPEN M274/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

SP

Motie Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- de verdringingsreeks oppervlaktewater een rangorde heeft voor de verdeling van de hoeveelheid water bij waterschaarste;
- dit nodig is in perioden van droogte indien er watertekort ontstaat;

overwegende dat:

- de verdringingsreeks bestaat uit 4 categorieën;
- categorieën 1 en 2 in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) landelijk zijn vastgelegd;
- voor categorieën 3 en 4 het Bkl geen rangorde vastlegt[1];
- dat voor het werkgebied regionale verdringingsreeks AGV een volgorde is bepaald;
- "natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade." daar onderaan in categorie 4 staat;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de huidige indeling, samen met maatschappelijke partners, tegen het licht te houden;
- hierbij natuur uit categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen;
- in ieder geval te plaatsen boven 'beregening sportvelden';

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek Wil van Soest Heidi Bouhlel-Lascaris

Partij voor de Dieren Partij van de Ouderen SP

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0026872/2020-10-01 artikel 2.2

VERWORPEN

A 66 / 19-12-2022 punt 9

Partij voor de Dieren | Christen Unie | CDA | JA21 | DENK | SP | Forum voor Democratie | Namens Noord-Hollanders. | Partij van de Ouderen

Amendement: Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- De deelbesluiten 1 tot en met 6 te vervangen door:
  1. de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum met PS is gedeeld;
  2. aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum;
  3. GS te machtigen om namens PS de bezwaarde te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar.

Toelichting

De Hoor- en Adviescommissie (HAC) heeft geoordeeld dat PS op 23 mei 2022 ten onrechte hebben besloten om de het referendumverzoek van de Stichting Windalarm af te wijzen. De HAC adviseert de bezwaren van de stichting gegrond te verklaren en een nieuw besluit te nemen. Daarna is een nieuw feit naar voren gekomen: de Europese noodverordening met betrekking tot duurzame energie.

We hebben als PS namelijk op dit moment onvoldoende informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening. De summiere informatie daarover kwam vlak voor commissievergadering naar PS toe. Ondertussen hebben we zelf moeten lezen dat Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat dit juist voor nog meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities en juridische onzekerheden voor energieprojecten gaat zorgen, iets wat de provincie juist zegt te willen voorkomen.[1]

Alleen PS mag een referendumverzoek naast zich neerleggen en beoordelen of er sprake is van andere zwaarwegende belangen. Het is daarom cruciaal dat PS eerst volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de noodverordening, voordat ze een goed afgewogen besluit kunnen maken over het al dan niet toelaten van het referendumverzoek.

Ines Kostic, Partij voor de Dieren
Michel Klein, ChristenUnie
Wilma van Andel, CDA
Daniël van den Berg, JA21
Süleyman Koyuncu, DENK

~~Remine Alberts~~, SP
~~Joyce Vastenhouw~~, FvD
JOHAN DESSING
Ilse Bezaan, PVV
Grethe van Geffen, Namens Noord-Hollanders
Wil van Soest, PvdO
Robert Baljeu, Fractie Baljeu

[1] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

niet toelaatbaar RvO art. 38

A 67/19-12-2022 punt 9

Amendement: Honoreer het advies van de HAC

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

De deelbesluiten 2 en 3 te vervangen door:

2. Het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
3. Het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines te herroepen.

Toelichting:

De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies. De Hoor-en Adviescommissie heeft de argumentatie van 'spoedeisendheid' om tot afwijzing over te gaan niet ontvankelijk verklaart.

Het huidige ontwerpbesluit stelt echter voor om het bezwaarschrift alsnog ongegrond te verklaren en de verruimde regels met betrekking tot windturbines niet te herroepen.

Een referendumverordening is geen politiek instrument en referendumverzoeken moeten wat ons betreft, mits ze aan de voorwaarden voldoen, ingewilligd worden. Daarom stellen we overeenkomstig het HAC-advies voor om het bezwaarschrift alsnog gegrond te verklaren,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

AANGENOMEN

A 60/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Namens Noord-Hollanders.

Amendement: Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-61, 'Actualisatie geheimhoudingenlijst PS';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- besluit 2 te laten vervallen
- besluit toe te voegen met de tekst:

    - van de regels "2018-03", "2007-06", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
      de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
      te vervangen door "31-12-2028"

    - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Toelichting
Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de 'rode' regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Grethe van Geffen
Namens Noord-Hollanders

M250/19-12-2022 punt 2

AANGENOMEN

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022.

Constaterende dat:

- Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;
- Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;
  - de toeslagenaffaire;
  - minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;
  - geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en
  - de oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.
- 10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;
- Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;
- Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.

Overwegende dat:

- De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;
- Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;
- De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);
- De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en
- Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.

Spreekt uit dat:

- Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.

Verzoekt het college:

- Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en
- De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks	D66	Partij voor de Dieren	Partij van de Arbeid	Partij van de Ouderen
Ruchama Bwefar	Emre Kanik	Ines Kostić	Jorrit Carton	Wil van Soest

M251 / 09-12-2022
punt 2

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

CDA

SP

Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

Ondersteuning "warme kamers" in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- de energieprijzen sterk zijn gestegen en een verdubbeling of zelfs verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot geen uitzondering is;
- met name mensen die in een slecht geïsoleerd (huur)huis wonen, komen voor enorme kosten komen te staan;
- veel inwoners met een laag inkomen, maar ook veel studenten, de verwarming niet aanzetten uit angst voor de energierekening en daardoor letterlijk in de kou komen te zitten;
- allerlei organisaties zoals bibliotheken, sportkantines, kerken, en ook het Leger des Heils (dat het project Warme Kamers is gestart) hun deuren hebben geopend om een warme plek, een kop koffie, een maaltijd en vaak ook de mogelijkheid tot een warme douche te bieden aan iedereen die dat nodig heeft;

overwegende dat:

- nu de winter is begonnen, er dringend behoefte is aan nog meer van dergelijke plekken;
- er in steden en dorpen nog de nodige plekken te vinden zijn die mogelijk als warme kamer kunnen dienen,
- de organisaties die deze plekken beheren extra kosten maken omdat zijn ook hun energierekening moeten betalen;
- de provincie een rol kan spelen bij het stimuleren dat er in de hele provincie door maatschappelijke organisaties "warme kamers" worden gerealiseerd;
- de provincie Noord-Holland ook naar aanleiding van motie 2020-M41 gekozen heeft om de sociale infrastructuur te ondersteunen;
- in de provincie Friesland op 9-11-2022 een motie is aangenomen waarin aan GS gevraagd wordt 50.000 euro beschikbaar te stellen voor meer warme plekken in de provincie, en de provincie Zuid-Holland een ruimte in het provinciehuis beschikbaar heeft gesteld als Warme Kamer, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils);

verzoeken GS:

- 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;
- met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;
- deze uitgaven te dekken uit het restant budget uit het "Noodfonds sociale infrastructuur" (motie 41);
- gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein	Dennis Heijnen	Anne de Groot	Grette van Geffen
ChristenUnie	CDA	SP	Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

M 252/19-12-2022 punt 2

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten';

constaterende dat:

- Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van CO2, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;
- de OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;[1]
- onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot;[2][3]

overwegende dat:

- Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;[4]
- Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen[5] en in haar Groen staal plan;[6]
- Tata Steel zowel op haar website[7] als in de media[8][9] beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;
- deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;
- tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond[10] nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;
- het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;
- er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen;

---

[1] Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio (rivm.nl)
[2] Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) | RIVM
[3] Onderzoek uitstoot Kooksgasfabriek reden voor waarschuwing en nader onderzoek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (odnzkg.nl)
[4] Roadmap Plus | Tatasteel Omgeving
[5] brief-van-tata-steel-roadmap-plus.pdf (overheid.nl)
[6] Factsheet Groen staal in schone omgeving_2303202201.pdf (tatasteel.nl)
[7] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[8] Tata Steel-uitstoot in omgeving laatste twee jaar onveranderd: nog steeds te veel lood en paks | Noordhollands Dagblad
[9] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[10] Depositie onderzoek IJmond voorjaar 2022. Monstername en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmondregio | RIVM

VERWORPEN

M253/19-12-2022
punt 2

Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND | SP | Partij van de Ouderen

Motie Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata';

constaterende dat:

- de provincie inmiddels een derde Last onder dwangsom (Lod) heeft opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks bij de kooksgasfabrieken op het terrein van Tata Steel;
- omwonenden al zeker sinds 2017 melding maken van rauwe kooks bij de omgevingsdienst, maar de omgevingsdienst pas in 2020 besloot toch te handhaven na een uitspraak van de onafhankelijke Hoor- en Adviescommissie;
- het optreden van rauwe kooks zorgt voor luchtverontreiniging met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gezondheidsrisico's;

overwegende dat:

- de provincie nu onderzoekt of intrekken van de vergunning voor bijvoorbeeld de Kooksgasfabriek 2 (KGF2) mogelijk is;
- de provincie dit onderzoek 'niet eerder dan in de tweede helft 2023' **denkt** af te ronden;
- onderzoek veel sneller kan verlopen, bijvoorbeeld wanneer de provincie de situatie als een crisis beschouwt en de beste juristen benadert om de juridische vraagstelling binnen een af te spreken termijn te beantwoorden;
- het versnellen van onderzoek ook moet, vanwege grote gezondheidsrisico's en omdat er al jarenlang weinig verbetering zichtbaar is;
- de maat een keer vol is;

gehoord de discussie,

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval de KGF2 in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Anna de Groot	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

AANGENOMEN

M254/19-12-2022
punt 2

CDA NOORD-HOLLAND
Christen Unie Noord-Holland
PvdA

Motie: ondersteuning verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.

En gaan over tot de orde van de dag.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen
[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M254

CDA	ChristenUnie	PvdA
Dennis Heijnen	Michel Klein	Jorrit Carton

VERWORPEN

255/19-12-2022 punt 2

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: 3 miljoen voor verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].
- De provincie middels het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds inzet op lange termijn ondersteuning in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals sportkantines, dorpshuizen en culturele instellingen.

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen

[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M 255

- Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	ChristenUnie
Dennis Heijnen	Michel Klein

AANGENOMEN

M256/19-12-2022 punt 2

PvdA NOORD-HOLLAND GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

Motie reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

De Provinciale Staten in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- Reclamecampagnes bedoeld zijn om het gedrag van personen te veranderen;
- Reclamecampagnes voor het eten van vlees en het gebruik van fossiele brandstoffen een gedragswijziging te weeg probeert te brengen die niet rijmt met de uitgesproken duurzaamheidsdoelen van de provincie Noord-Holland;
- twee significante factoren in de klimaatcrisis het eten van vlees- en visproducten en het reizen met behulp van fossiele brandstoffen betreft;
- het weren van voor de maatschappij schadelijke reclames niet vreemd is voor de overheid gebaseerd op het verbod op tabaksreclames;
- Amsterdam, Den Haag, Leiden, Enschede, Haarlem en Utrecht inmiddels ook een streep door fossiele reclame zetten en meer steden volgen; [1]
- Haarlem onlangs heeft besloten te stoppen met reclame voor vlees in de openbare ruimte[2] en andere gemeente gaan hetzelfde te doen.[3]

Overwegende dat:

- het weren van reclame voor vlees, vis en fossiele producten past bij het beleid van de Provincie. De provincie heeft op deze onderdelen immers de keuze gemaakt voor een duurzame toekomst. Zo wil de Provincie volgens de voedselvisie duurzaam voedsel bij de consument stimuleren[4] onder meer omdat de impact van plantaardige producten vele malen lager is dan die van dierlijke producten, zoals vlees en zuivel;
- in het Perspectief Mobiliteit[5] is de transitie naar een duurzame toekomst de leidraad van Noord-Holland. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit, in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Resulterend in de Provinciale inzet tot het verduurzamen van de mobiliteit door het stimuleren om meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen te laten voortbewegen om de CO2-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen.
- Uit antwoorden op schriftelijke vragen van de PvdA[6] blijkt dat de provincie een contract heeft met een bedrijf dat adverteert in de openbare ruimte. Het betreft de exploitant van de bushaltevoorzieningen / abri's (OFN) die voor de provincie Noord-Holland het beheer en

[1] Al 6 steden voor ban op fossiele reclame - Reclame Fossielvrij (verbiedfossielereclame.nl)
[2] Haarlem wil geen vleesreclames meer in de openbare ruimte (nos.nl)
[3] Linkse partijen willen in meer steden een verbod op vleesreclame (trouw.nl)
[4] Voedselvisie - Provincie Noord-Holland
[5] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Mobiliteit/Zie_ook/Perspectief_Mobiliteit.pdf
[6] Schriftelijke vragen 93-2022, Document NoordHolland - Beantwoorde schriftelijke vragen nr. 93-2022 van dhr. Muurlink (PvdA) over Noord-Holland vrij van fossiele en vleesreclames.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

INGETROKKEN

M 257/19-12-2022 punt 2

Motie vreemd aan de orde van de dag

Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- In de Memorie van Toelichting van de Asielwet wordt geschreven dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers per provincie bepaald wordt op basis van de inwoners aantallen van de verschillende provincies.
- Dit betekent dat provincies met een hogere bevolkingsdichtheid meer asielszoekers moeten gaan huisvesten dan provincies met een lagere bevolkingsdichtheid.

Overwegende dat:

- De provincie Noord-Holland tot de dichtstbevolkte provincies van Nederland hoort
- De provincie Noord-Holland dus procentueel meer asielzoekers zal moeten gaan opvangen dan minder dichtbevolkte provincies
- De provincie Noord-Holland op dit moment al kampt met zeer hoge druk op de woningmarkt.
- Een hoog percentage asielzoekers een extra druk op de woningmarkt zal brengen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

Met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt

En gaat over tot de orde van de dag

H. Kaamer van Hoegee

VVD Noord-Holland

AANGEHOUDEN

M 250/19-12-2022
punt 29

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: Legalisatie PAS-melders

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de actualiteit opkoop stikstof door Schiphol

Constaterende dat:

- Nederland sinds 29 mei 2019 in een stikstof crisis verkeert en deze crisis veel sectoren treft,
- In Noord-Holland vele ondernemers (zowel uit landbouw als andere bedrijfstakken) ten tijde van de PAS niet vergunningsplichtig waren, maar door de uitspraak van 29 mei 2019 nog steeds in grote onzekerheid verkeren, waarbij vaststaat dat deze ondernemers te goeder trouw hebben gehandeld.
- Het legaliseren van PAS-melders door de minister van LNV in 2019 al nadrukkelijk is toegezegd maar nog steeds niet is uitgevoerd.
- Stikstofruimte die vrijkomt wel wordt ingezet voor Schiphol, woningbouw en infrastructuur maar niet voor het legaliseren van de PAS-melders.

Overwegende dat:

- Het (langdurig) uitblijven van de legalisatie nog steeds grote onzekerheid voor een grote groep ondernemers veroorzaakt.
- Deze onzekerheid nog steeds ervoor zorgt dat deze ondernemers niet verder kunnen bouwen aan hun bedrijf, vooral in die situaties dat er bancaire financiering noodzakelijk is.
- Hiermee nog steeds een ongewenste rem wordt gezet op innovatie van bedrijven en er niet geïnvesteerd kan worden in de toekomst (bijdrage verlaging stikstofdepositie).
- De onzekerheid nog steeds toeneemt doordat ondernemers niet worden meegenomen in de communicatie omtrent het proces van legaliseren.
- Het onverantwoord is om deze schrijnende situatie nog langer te laten bestaan.
- Het in het kader van een betrouwbare overheid past om toezeggingen na te komen.

Verzoeken GS:

- Er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders.

En gaan over tot de orde van de dag.

M258

CDA	CU
Dennis Heijnen	Michel Klein

VERWORPEN

M 25g/19-12-2022
punt 9

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- de provincie het referendumverzoek van Stichting Windalarm wil afwijzen omdat het volgens haar tot vertraging van windprojecten zou leiden en daarmee klimaatdoelen in gevaar zou brengen;

overwegende dat;

- de provincie zich op een noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening, zonder instemming van het Europees Parlement, de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat deze juist méér (juridische) onzekerheid voor energieprojecten oplevert en meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities;[6]
- de Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om in te zetten op win-win oplossingen van natuurinclusieve energietransitie, het beter betrekken van burgers en in te zetten op oplossen van huidige knelpunten op administratief en capaciteit-gebied;
- we weten (en insprekers in laatste commissievergadering hebben dat bevestigd) dat duurzame energieprojecten nu al vertraagd zijn (vergunningslening zou een jaar duren, maar duurt nu soms twee jaar), door onder andere gebrek aan capaciteit en goede begeleiding bij overheden;
- als de provincie zich zorgen maakt om vertraging en halen van klimaatdoelen, ze dus meer dient te doen aan de bron van de oorzaken van de al bestaande vertraging;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen, door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken;

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

M259

- daarvoor bijvoorbeeld te verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragers op te zetten;
- een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve hernieuwbare energieprojecten te verminderen, door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop;
- de conclusies daarover het liefst begin maart en anders zo snel mogelijk per brief te sturen naar PS;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Remine Alberts	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

VERWORPEN

M 260/19-12-2022
puntg

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND

Partij van de Ouderen

Motie Versnel win-win oplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie;

overwegende dat:

- de provincie zich op een mogelijke noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening;[6]
- deze Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om meer in te zetten op win-win oplossingen die niet ten koste gaan van ecologie, maar de energietransitie bevorderen én onze ecosystemen juist beschermen;

verzoeken GS:

- zich op alle niveaus maximaal in te zetten (en duidelijker uit te spreken) voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie, en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

Wil van Soest
PvdO

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

VERWORPEN

M 261/19-12-2022
punt 9

Motie: Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Het energienet in Noord-Holland vol is en er in toenemende mate netcongestie optreedt;
- Windturbines moeilijk aangesloten kunnen worden op het net, vanwege deze netcongestie;

Overwegende dat:

- Het technisch onmogelijk is om de komende jaren windturbines op het net aan te sluiten;
- Windturbines pas weer in 2027-2030 aangesloten kunnen worden;
- Een referendum geen belemmering is voor de aanleg van windturbines, gezien de technische beperkingen die realisatie op korte termijn belemmeren;
- Spoedeisendheid niet van toepassing is op het referendumverzoek over de afstandsnormen voor windturbines;

Roept Provinciale Staten op:

- Het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van stichting Windalarm, vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M 262/19-12-2022
punt 9

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**

Motie: Ontkoppel de noodverordening en het referendum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Onder deze noodverordening projecten van hernieuwbare energie automatisch van "overstijgend publiek belang" zijn;
- Bouwprojecten onder deze noodverordening anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld worden op basis van de Wet natuurbescherming;

Overwegende dat:

- De samenhang tussen de afstandsgrens voor windturbines en de noodverordening van de Europese commissie niet is aangetoond;
- Het onvoldoende is aangetoond dat windturbines onmisbaar zijn voor de energietransitie;
- Er in de periode tot aan het referendum windturbines geplaatst kunnen worden met inachtneming van de afstandsnormen;
- Vanwege de netcongestie windturbines pas in de periode 2027-2030 aangesloten kunnen worden op het net;
-

Roept Provinciale Staten op:

- Het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese commissie;
- Een besluit te nemen over het referendumverzoek los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese commissie;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M·263/19-12-2022
puntg

Motie: Betrek HAC voor definitieve besluitvorming

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie heeft besloten om het argument van spoedeisendheid om het referendumverzoek af te wijzen niet ontvankelijk heeft verklaard;
- De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om de motivering om het referendumverzoek af te wijzen aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie;

Overwegende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie een duidelijk advies heeft gegeven en het ontwerpbesluit het college oproept om daar namens Provinciale Staten tegen in verweer te gaan;
- We willen voorkomen dat de Hoor-en Adviescommissie na vaststelling van dit ontwerpbesluit wederom tot een advies komt om het besluit te herzien

Roept Provinciale Staten op:

- Voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor-en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de Noodverordening van de Europese Commissie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M264 | 19-12-2022
punt g

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Het belang van referenda in een goed werkende democratie

Constaterende, dat:

* Er een verzoek is gedaan voor het houden van een referendum over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland.
* De PS verwijzen naar artikel 5.2.n
* De Hoor en Advies commissie terecht opmerken dat verwijzen naar dit artikel geen gegronde of rechtvaardig argument is om geen referendum te kunnen houden

Overwegende, dat:

* Wij hier in de provinciale staten er zijn voor de inwoners van Noord-Holland
* Burgers die die hun stem willen laten horen en de democratie willen verdiepen op welke manier dan ook vooral gekoesterd moeten worden
* Meedenken en meedoen en meebeslissen het uitgangspunt zou behoren te zijn in een moderne democratie.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

* Zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda
* Het verzoek tot referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M265/19-12-2022
punt 10

CDA NOORD-HOLLAND SP

Motie: voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste herziening Omgevingsverordening 2022;

Constaterende dat:

- de RES biedingen in zowel het noorden als het zuiden van de provincie er toe leiden dat er windturbines op land bij gaan komen, waarvan wordt geschetst dat velen binnen de in de omgevingsverordening losgelaten grens van 600 meter afstand tot bewoning zullen komen;
- in de Omgevingsverordening Noord-Holland en de 'Ruimtelijke Handreiking wind op land' is opgenomen dat windturbines aan verschillende ruimtelijke eisen moeten voldoen en sinds de wijziging die vandaag voorligt mitigerende maatregelen moeten worden genomen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te vermijden;
- mitigerende maatregelen om gezondheidsproblemen (zoveel mogelijk) te voorkomen ontbreken;
- In de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4) staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid.
- De provincie Noord-Holland, die bij 2 of meer windmolens de vergunning verleent, daarbij vraagt om een gezondheidseffectscreening (GES) voor windmolens (door het RIVM erkend)[1], maar deze niet in de omgevingsverordening is opgenomen en niet gaat over de gebruiksfase van de windmolens;
- Het RIVM een verkenning van ook andere opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines heeft gemaakt over de effecten van windparken op de gezondheid[2], bijvoorbeeld door het doen van een panelonderzoek

Overwegende dat:

- mensen die in de buurt van windturbines wonen of komen te wonen zich zorgen maken over hun gezondheid;
- de zorgen over gezondheid worden gedeeld door artsen[3];
- er ten behoeve van het voorkomen van faunaslachtoffers volgens de toelichting in de voorliggende omgevingsverordening kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een stilstandvoorziening; een maatregel als dit ook voor de leefbaarheid en de gezondheid van omwonenden een positief zou kunnen hebben;

[1] Meer inzicht in gezondheidseffecten windmolens - Provincie Noord-Holland
[2] Verkenning van opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines (rivm.nl)
[3] Wind Wiki – Hier maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk

M265

- in de omgevingsverordening als het belangrijkste document waarin provinciale ruimtelijke regels vermeld staan, de vereisten en voorwaarden voor windmolens zowel bij de bouw als in de gebruiksfase op hoofdlijnen benoemd zouden moeten zijn;

Verzoeken GS:

om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiële herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht;

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	SP
Wilma van Andel	Heidi Bouhlel

VERWORPEN

M266/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Herziening Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- in de Omgevingsvisie een samenhangend en integraal beleid dient te worden opgenomen op het gebied van ruimte, milieu, water en vervoer;
- het waterbelang een voorbeeld is van waar het ontbreekt aan een doel en een brede analyse, en daarmee aan richting en aanpak van het waterkwaliteitsprobleem;
- het benoemen dat een omslag in de land- en tuinbouw gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit een ander voorbeeld is, waar ook het ontbreekt aan een doel (naar welke vorm van landbouw wil de provincie?), een analyse van de huidige situatie, en van daaruit een visie op hoe te komen tot de gewenste situatie;
- de Omgevingsvisie een dynamisch document is dat door PS periodiek geactualiseerd kan worden aan de hand van nieuwe vragen, inzichten en veranderingen in de maatschappij;
- de huidige Omgevingsvisie in 2018 is vastgesteld, maar gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en urgentie van het dossier water een update nodig heeft;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een herziening van de Omgevingsvisie in gang te zetten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

AANGENOMEN

M 267/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- GS naar aanleiding van een toezegging in de commissie NLG bij de behandeling van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 een overzicht aan PS heeft gestuurd van de mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet, voor het bereiken van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen en bescherming van andere waterbelangen;[1] [2]
- in dit overzicht van de mogelijke instrumenten om water beter te beschermen niets is opgenomen over de effectiviteit en nut van instrumenten als instructieregels, maatwerkregels, etc.;
- een logische vervolgstap is om te verkennen welke instrumenten het meest effectief, nuttig en toepasbaar voor de provincie zouden kunnen zijn als het gaat om het doel om de waterbelangen beter te beschermen;
- de provincie hiermee dan haar instrumentenkoffer gereed heeft, zodat bij de eerste evaluatie van de KRW-aanpak in 2023 eventueel direct de juiste extra instrumenten ingezet kunnen worden om de bescherming te versnellen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen welke instrumenten uit het overzicht 'Mogelijke aanvullende maatregelen KRW' het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;
- en PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11794000/1 - search=%22waterprogramma%22
[2] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11793999/1 - search=%22waterprogramma%20tabel%22

VERWORPEN

M269/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- PS eerder in de omgevingsverordening een vuurwerkverbod in stiltegebieden heeft opgenomen;
- twee op de drie Nederlanders zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod is;[1]
- de Omgevingsverordening NH2020 en de Omgevingsverordening NH2022 nu nog toestaat dat vuurwerk wordt afgestoken in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;
- vuurwerk zware metalen bevat die schadelijk zijn voor bodem en water;[2]

overwegende dat:

- vuurwerk en grondwaterbeschermings- en waterwingebieden niet met elkaar samengaan;
- de kwaliteit van ons water al sterk onder druk staat en waterwinbedrijven meerdere keren alarm hebben geslagen over het feit dat het steeds moeilijker wordt om het water schoon te krijgen;[3]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- in de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (en zo nodig ook nog in de Omgevingsverordening 2020) een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://nos.nl/artikel/2319114-twee-op-de-drie-nederlanders-voor-algeheel-vuurwerkverbod.html
[2] https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/gezonde-leefomgeving/vuurwerk/
[3] https://www.drinkwaterplatform.nl/schoon-drinkwater-steeds-moeilijker/

VERWORPEN

M26g/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- er een watercrisis dreigt te ontstaan;
- er wel degelijk goede voorbeelden van agrariërs en andere ondernemers in Noord-Holland zijn, die bronoplossingen bieden voor de problemen met waterkwantiteit- en kwaliteit, zoals agrariërs die geen landbouwgif gebruiken;
- in het aangenomen Initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact al is afgesproken om goede voorbeelden meer podium te geven;
- goede voorbeelden twijfelende boeren en andere ondernemers kunnen inspireren en over de streep kunnen trekken;
- er gezien de dreigende watercrisis behoefte is om juist op het waterdossier positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen, via bijvoorbeeld tenderprocedures, wedstrijdelementen, e.d.;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden die waterproblemen bij de bron aanpakken (zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing) extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M 270/19-12-2022
punt 10

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er in de Omgevingsverordening NH verdere eisen kunnen worden gesteld aan een Faunabeheerplan, op basis waarvan GS het plan beoordeelt;
- veel mensen voorzichtiger willen omgaan met levens van dieren, waarover ook een RDA-rapport is uitgebracht;[1]
- de Wet natuurbescherming de intrinsieke waarde van het individuele dier benoemt;[2][3]

overwegende dat:

- erkenning van de intrinsieke waarde inhoudt dat dieren wezens met gevoel zijn en een waarde in zichzelf hebben en eigen belangen, los van het eventuele nut voor de mens;
- het feit dat dieren gevoel hebben dat het belangrijk is, net als bij mensen, om het leed aandoen aan dieren zoveel mogelijk te vermijden;
- respect voor integriteit van het dier betekent bijvoorbeeld dat we een dier in een omgeving laten leven waar het in overeenstemming met zijn eigen natuur kan zijn;
- er van de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier in de huidige Faunabeheerplannen amper sprake is en bij de belangenafweging van het dier versus vermeende schade voor de mens al snel elk mens-belang zwaarder wordt gewogen;
- het gevolg is dat in Noord-Holland jaar in, jaar uit enorme aantallen dieren worden doodgeschoten of vergast;
- bij een zwaarder wegen van het dierbelang meer op zoek moet worden gegaan naar niet-dodelijk denken en doen, zoals inzetten op een ander ruimtegebruik (als landbouwtransitie, verjagen in plaats van jagen, landschapsmaatregelen nemen om gewasschade te helpen voorkomen), ecologische oplossingen en leren leven met in het wild levende dieren;
- de provincie naar voorbeeld van provincie Utrecht ook actief kan investeren in (innovatieve) niet-dodelijke oplossingen voor zogenaamde mens-dierconflicten, zoals schade aan gewassen en verkeersveiligheid;

gehoord de discussie,

z.o.z.

[1] https://www.rda.nl/nieuws/nieuws/2022/05/19/doden-van-dieren-aan-het-licht
[2] https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0037552&hoofdstuk=1&paragraaf=1.3&artikel=1.10 art. 1.10, lid 1a
[3] Memorie van Toelichting Wet natuurbescherming https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html

VERWORPEN

M 271/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Financieel verslag faunabeheereenheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- het jaarlijkse verslag van de faunabeheereenheid[1] geen financiële paragraaf bevat;
- op dit moment de FBE per jaar €1,27 mln. aan subsidie ontvangt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- bij de volgende herziening van de Omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel "Jaarlijks verslag faunabeheereenheid" om daarmee een financiële rapportage te borgen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] OV2020 Artikel 11.8 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR646089#d107583102e5450
OV2022 Artikel 11.6 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-7979.html#id1-3-2-2-11-4-3-1

M272/19-12-2022

VERWORPEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er een wetenschappelijk consensus bestaat over de buitenproportioneel grote schade die intensieve veehouderij toebrengt aan o.a. het milieu, gezondheid, natuur, dierenwelzijn en water;
- de Omgevingsverordening Noord-Holland nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet meer toestaat[1];
- de toelichting van de provincie bij het betreffende artikel luidt: "de intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst.";
- de Omgevingsverordening Noord-Holland uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij nog wel toestaat, terwijl daar logischerwijs dezelfde impact op de leefomgeving en onderwerp van maatschappelijke discussies als bij nieuwvestiging voor geldt;

overwegende dat;

- de Omgevingsvisie duidelijk een weg inslaat naar natuurinclusieve, meer regionale landbouw;
- de Voedselvisie een transitie van het voedselsysteem voorstaat, waarbij deze vanuit ecologisch oogpunt ook voordelig moet zijn voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn;
- kringlooplandbouw en de door de provincie voorgestane transitie van het voedselsysteem niet stroken met het nog steeds mogelijk maken van uitbreiding van de intensieve veehouderij;
- een meerderheid van Nederlanders af wil van de intensieve veehouderij[2] [3]en in 2020 meerdere Politieke Jongeren Organisaties Noord-Holland per brief hebben opgeroepen om de intensieve veehouderij af te bouwen;
- uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen niet past in tijden van klimaat-, natuur- en stikstofcrises;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om zo snel als (juridisch) mogelijk bij een nieuwe herziening van de Omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] Art. 6.34 Omgevingsverordening NH2020, art. 6.43 Omgevingsverordening NH2022
[2] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/meerderheid-nederlanders-is-tegen-intensieve-veehouderij-maar-we-eten-nog-nauwelijks-vegetarisch~b3fb4adf/
[3] https://www.duurzaam-ondernemen.nl/onderzoek-kwart-van-de-nederlanders-hoopt-op-toekomst-zonder-vlees/

VERWORPEN

M273/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- een hardnekkig probleem hierbij de te hoge belasting van het Noord-Hollands water met nutriënten en bestrijdingsmiddelen is, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd;[1]
- in de bollen- en sierteelt nog steeds veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;
- deze teelten naast waterproblemen ook bijdragen aan andere problemen, zoals de klimaat- en biodiversiteitscrisis, en de aantasting van gezondheid;

overwegende dat:

- de Voedselvisie een richting inzet naar minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar sier- en bollenteelt niet onder de Voedselvisie vallen;
- in de Omgevingsverordening NH2020 en NH2022 een beperking is opgelegd voor intensieve veehouderij, vanwege de grote impact op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen;
- die beperking inhoudt dat een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst is;
- een vergelijkbare provinciale redenering ook op de sier- en bollenteelt kan worden toegepast en een beperking daarop zou kunnen worden opgenomen, vanwege de grote impact op volksgezondheid, de leefomgeving, natuur, bodem en waterkwaliteit;
- in o.a. de provincie Drenthe de wens om de sier- en bollenteelt in te perken door meerdere partijen is geuit, en is gebleken dat er provinciale instrumenten zijn om dat te realiseren;[2]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een overzicht te maken welke mogelijkheden het Omgevingsrecht, het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sier- en bollenteelt;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS een brief te sturen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/Regionaal_Waterprogramma_Noord_Holland_2022_2027

[2] https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15089219/wat-heb-je-als-provincie-te-zeggen-over-waar-boeren-lelies-telen

VERWORPEN M274/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

SP

Motie Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- de verdringingsreeks oppervlaktewater een rangorde heeft voor de verdeling van de hoeveelheid water bij waterschaarste;
- dit nodig is in perioden van droogte indien er watertekort ontstaat;

overwegende dat:

- de verdringingsreeks bestaat uit 4 categorieën;
- categorieën 1 en 2 in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) landelijk zijn vastgelegd;
- voor categorieën 3 en 4 het Bkl geen rangorde vastlegt[1];
- dat voor het werkgebied regionale verdringingsreeks AGV een volgorde is bepaald;
- "natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade." daar onderaan in categorie 4 staat;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de huidige indeling, samen met maatschappelijke partners, tegen het licht te houden;
- hierbij natuur uit categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen;
- in ieder geval te plaatsen boven 'beregening sportvelden';

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek Wil van Soest Heidi Bouhlel-Lascaris

Partij voor de Dieren Partij van de Ouderen SP

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0026872/2020-10-01 artikel 2.2

VERWORPEN

M275/19-12-2022
punt 10

Partij van de Ouderen

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND

Partij voor de Dieren

SP

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen

Constaterende, dat:

- verzorgingshuizen afgelopen jaren gesloten zijn omdat de regering besloot dat ouderen langer thuis moeten blijven wonen.

Overwegende, dat:

- er na de sluiting van verzorgingshuizen weinig tot geen alternatieven op wijkniveau voor zijn teruggekomen;
- er steeds meer structureel leegstaand vastgoed is in de provincie[1].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH aandacht te hebben voor kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsvisie/Documenten/Omgevingsvisie_NH2050_vastgesteld_op_19_november_2018.pdf blz. 9

VERWORPEN

M276/19-12-2022 punt 10

SP PVV

Partij van de Ouderen | PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Vergeet de woonwagenbewoners niet

Constaterende, dat:

- de provincie van het Rijk een coördinerende rol heeft gekregen in het toezicht op gemeenten om woonwagenlocaties aan te leggen en het houden van een (regionale) inventarisatie om grond aan te wijzen.
- de VNG aangegeven heeft om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen in de financiering ervan.

Overwegende, dat:

- de Provincie Noord-Holland deze opgaven dus actief moet gaan uitvoeren;
- de Nationale Ombudsman in 2017 al stelde dat het kabinet een einde moet maken aan discriminerend standplaatsenbeleid van woonwagenbewoners[1];
- er vanuit de VNG een en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beleidskader is vastgesteld waarmee gemeenten aanknopingspunten hebben gekregen voor het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk beleid, dat voldoet aan het mensenrechtelijk kader dat kan worden afgeleid uit de (Europese) rechtspraak en de oordelen van het College voor de Rechten van de Mens ('CRvdM')[2].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH, in samenspraak met de gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap, aandacht te hebben voor ruimte voor woonwagenbewoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

PVV i Hadi

1 https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/DEF%20Rapport%202017%2060%20Woonwagenbewoner%20zoekt%20standplaats.pdf

2 https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/wegwijzer-gemeentelijk-woonwagen-en-standplaatsenbeleid.pdf

AANGENOMEN

M277/19-12-2022
punt 11

Motie Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied
Agendapunt 11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;

- De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34);

overwegende dat:

- Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meer aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;

- Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;

- Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;

- In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitspreekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)';

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal VVD	Willemien Koning-Hoeve CDA	Michel Klein ChristenUnie	Eric Jensen JA21	Marco Deen PVV N-H

VERWORPEN

M 29 D/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- we volgens wetenschappers de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet kunnen oplossen zonder overconsumptie en overproductie aan te pakken en dat er geen tijd te verliezen is;[1][2]
- er volgens VN-milieuprogramma UNEP sprake is van een „chronische onderwaardering van natuurlijke systemen en van onduurzame productie- en consumptiepatronen" die in het economische systeem zitten ingebakken;[3][4]
- PS met het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op het creëren van maatschappelijke waarde en op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen. Hier, nu, elders, en voor toekomstige generaties;
- de provincie ook heeft uitgesproken verder te kijken dan de BBP en breder te kijken naar hoe we de waarde van economische activiteiten en de maatschappelijk impact daarvan meten;

overwegende dat:

- de Nota Zeehavens echter weinig van bovenstaande nieuwe voornemens en wetenschappelijke inzichten laat zien;
- de Nota, ondanks de goede aspecten zoals investeringen in energietransitie, nog sterk gaat over het per se in de wereldtop willen blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- de Nota daarbij uitgaat van klassieke economische toegevoegde waarde van die keuzes, en niets zegt over onder andere natuurvernietiging, mensenrechtenschending en uitputting van de aarde die dezelfde keuzes met zich meebrengen;
- daarmee de reëel maatschappelijke kosten en baten (hier, elders en voor toekomstige generaties) niet in kaart zijn gebracht en daar niet op gereflecteerd wordt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart-economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten, en gezondheid passen;
- daarover een brief aan PS te sturen voor de zomer van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[2] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[3] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

M279/19-12-2022

VERWORPEN

Motie Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2]
- investeren in biodiversiteit betekent investeren in voedsel- en waterzekerheid en het verminderen van onze kwetsbaarheid voor toekomstige pandemieën;[3]
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie, zoals bedrijventerreinen, landbouw en steden;

overwegende dat;

- biodiversiteit in de Nota Zeehavens wel een paar keer wordt genoemd, maar een concrete uitwerking of borging ontbreekt;
- Port of Amsterdam bijvoorbeeld actief is met biodiversiteit op haar terreinen, zoals met tijdelijke natuur op braakliggende grond;[4]
- uit onderzoek blijkt dat dit soort tijdelijke natuur grote meerwaarde oplevert voor de biodiversiteit, ook als het tijdelijk is;[5]
- er daarnaast veel kennis en voorbeelden zijn over natuurinclusieve (haven)bedrijventerreinen;[6]
- het vergroten van de biodiversiteit in havengebieden van meerwaarde voor natuur zelf is, maar ook voor welzijn van mensen en andere dieren;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om in het kader van de Nota Zeehavens actief te werken aan het vergroten van biodiversiteit, door natuurinclusieve havenbedrijventerreinen en tijdelijke natuur op braakliggende terreinen te stimuleren;
- daarvoor een plan van aanpak voor de zomer van 2023 uit te werken;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[5] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[6] https://bouwnatuurinclusief.nl/blogs/factsheet-bedrijventerreinen

VERWORPEN

M2810/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

overwegende dat:

- natuur en gezondheid weliswaar zijn genoemd in de Nota Zeehavens (respectievelijk 11 en 6 keer), maar dat de nota vooral gaat over de gangbare economie (140 keer genoemd);
- de nota per se in de wereldtop wil blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- principiële vragen zoals of bepaalde functies en bedrijvigheid nog wel passen bij een leefbaar Noord-Holland en wélke waarden we willen toevoegen niet worden gesteld;
- het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact juist kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen;
- het bij een open, inclusieve provincie past om niet alleen enkele overheden en commerciële bedrijven als Tata Steel om input voor de nota te vragen, maar juist ook met milieu- en natuurorganisaties, als Greenpeace, Milieufederatie Noord-Holland en Urgenda;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda en Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Heidi Bouhlel	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	SP	ChristenUnie	PvdO

VERWORPEN

M 2021/19-12-2022
punt 11

Forum voor Democratie

Motie 'Ligplaatsenbeleid'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter bespreking van agendapunt 11) Nota Zeehavens Noord-Holland:

Constaterende dat:

- In de Nota Zeehavens Noord-Holland de energietransitite een grote rol speelt;
- Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de (zee-)havens van Noord-Holland;
- De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen
- Provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector heeft geopend

Overwegende dat:

- Eenmaal gealloceerde kavels die naar de energietransitie gaan niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden;
- De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud;
- Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie;
- Het bestaande tekort aan ligplaatsen wordt verergert door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen

Van mening zijnde dat:

- Binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben;
- Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en daaruit voortvloeiende knelpunten zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden;
- De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa

Roept Gedeputeerde Staten op een digitaal meldpunt zoals die in Zeeland te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen,

M281

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Johan Dessing
Forum voor Democratie

VERWORPEN

M202/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Regeren is vooruitzien - kades voor energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- de aanleg van met name kades tijd kost;
- de aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft;
- regeren vooruitzien betekent;
- wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is;
- een subsidieregeling van 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimte en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland;
- de gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jl. erkende;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- De energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar 5 miljoen;
- Deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M203/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder en/of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn;
- deze bedrijven een zogenaamd BRZO bedrijf zijn: een bedrijf dat valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015;
- de regelgeving voor deze bedrijven complex is (waaronder BRZO regelgeving, richtlijn industriële emissie, PGS15 en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo));
- de Omgevingswet eraan komt en dit het geheel (in eerste instantie) nog complexer maakt;
- BRZO bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best doen om zo veilig en schoon mogelijk te werken;
- de overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleent en regelmatig inspecteert bij BRZO bedrijven;

Overwegende dat:

- vergunningen verkrijgen zeer lastig is en langer duurt dan toegezegd;
- het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden;
- zonder (gedegen) onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart;
- bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan omdat de regelgeving (en de uitvoering daarvan) heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt;
- een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's.

Verzoeken GS:

- de totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en ODNZKG te bevorderen door een of enkele ronde tafelbijeenkomsten hierover te organiseren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M284/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is;
- de tijd die nodig is om ruimte te creëren knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie;
- er onder de bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen;
- een subsidieregeling voor Slimme Oplossingen Netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonde;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- Een subsidieregeling Slimme Oplossingen Innovatief Ruimtegebruik Haventerreinen in het leven te roepen;
- Hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M285/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

Motie Geen geld meer naar A9 Heiloo

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Laatste Begrotingswijziging 2022;

constaterende dat:

- project aansluiting A9/Heiloo stil ligt;
- de subsidie van €2 mln. uit 2021 ook niet in 2022 is uitgegeven en is komen te vervallen;

overwegende dat:

- er veel onzeker en onduidelijkheid is over het project aansluiting A9/Heiloo;

gehoord de discussie,

verzoeken het college:

- geen nieuwe subsidie en extra financiele verplichtingen aan te gaan voor de aansluiting A9/Heiloo, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Remine Alberts
SP

VERWORPEN

M2 86/19-12-2022

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter

Constaterende, dat:

In de brief aan PS over actualisatie geheimhoudingenlijst het volgende staat

"De bevoegdheid van GS, cdK en een commissie om aan één of enkele statenleden, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van statenleden gelijkgetrokken. **Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om *individuele* statenleden die een verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te *straffen***. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden".

* De nieuwe provinciewet nu inderdaad deze sanctiemaatregel bevat

Overwegende, dat:

* Nederland het systeem kent van de scheiding der machten, ook wel *trias politica* genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in een land bij verschillende instellingen moeten liggen.

* de rechterlijke macht belast is met het vervolgen en straffen der wetsovertreders en met het beslissen van geschillen.

* Het dus ongewenst is als PS de taken van de rechterlijke macht, zoals het bepalen of de provinciewet wordt overtreden EN het opleggen van straf en sancties, gaat overnemen.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

Om de rechterlijke macht in Nederland bij de rechterlijke macht te laten en nooit zelf sancties en straffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van een rechter te laten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M276/19-12-2022 punt 10

SP PVV

Partij van de Ouderen | PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Vergeet de woonwagenbewoners niet

Constaterende, dat:

- de provincie van het Rijk een coördinerende rol heeft gekregen in het toezicht op gemeenten om woonwagenlocaties aan te leggen en het houden van een (regionale) inventarisatie om grond aan te wijzen.
- de VNG aangegeven heeft om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen in de financiering ervan.

Overwegende, dat:

- de Provincie Noord-Holland deze opgaven dus actief moet gaan uitvoeren;
- de Nationale Ombudsman in 2017 al stelde dat het kabinet een einde moet maken aan discriminerend standplaatsenbeleid van woonwagenbewoners[1];
- er vanuit de VNG een en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beleidskader is vastgesteld waarmee gemeenten aanknopingspunten hebben gekregen voor het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk beleid, dat voldoet aan het mensenrechtelijk kader dat kan worden afgeleid uit de (Europese) rechtspraak en de oordelen van het College voor de Rechten van de Mens ('CRvdM')[2].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH, in samenspraak met de gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap, aandacht te hebben voor ruimte voor woonwagenbewoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

PVV i Hadi

1 https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/DEF%20Rapport%202017%2060%20Woonwagenbewoner%20zoekt%20standplaats.pdf

2 https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/wegwijzer-gemeentelijk-woonwagen-en-standplaatsenbeleid.pdf

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11086
Extern Zaak ID	1915415
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	11
Titel	Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65).
Organisatieonderdeel	BEL/IOT

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 oktober 2022
PS-vergadering	**19 december 2022**

Toelichting

Het College van GS heeft de concept Nota Zeehavens Noord-Holland vastgesteld en aangeboden aan Provinciale Staten ter besluitvorming. In deze nota wordt de gewenste ontwikkelrichting voor de zeehavens in het Noordzeekanaalgebied en de zeehaven van Den Helder beschreven. Het dient als vertrekpunt voor de provinciale inzet in samenwerkingsverbanden zoals NOVEX-NZKG en de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder de komende jaren.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
Buffing
Office 365 Gebruikers

0620134023
boris.buffing@noord-holland.nl

Verzenddatum

26 OKT. 2022

Kenmerk
1915415/1915418

Uw kenmerk

Betreft: Nota Zeehavens Noord-Holland

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over Nota Zeehavens Noord-Holland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

Statenvoordracht

Nota Zeehavens Noord-Holland

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie
Noord-Holland

Nota Zeehavens Noord-Holland

ZEEHAVE

VOORWOORD

Hier maken we de toekomst. Het is voelbaar wanneer je door het Noordzeekanaalgebied vaart en geconfronteerd wordt met alles wat in dit gebied een plek moet krijgen. Of wanneer je in Den Helder kijkt naar de ruimtelijke puzzel die er mede voor moet zorgen dat de kop van Noord-Holland een fijne plek is en blijft voor de inwoners. Hoe ziet die toekomst er in de havens uit als het aan de provincie ligt? Deze Nota Zeehavens gaat dieper in op wat wij als provincie belangrijk vinden in de havens van Noord-Holland.

De zeehavens van Noord-Holland zijn plekken waar een aanzienlijk deel van de Noord-Hollandse en Nederlandse economie op draait. Plekken waar tienduizenden mensen wonen, werken en recreëren. Waar ruimte is voor scheepvaart en ook (zware) industrie. Het zijn gebieden die de samenleving door de jaren heen veel welvaart hebben gebracht en waar we trots op zijn! Maar welvaart mag niet ten koste gaan van welzijn. Er moet daarom veel gebeuren in de havens. Enerzijds om onze economie door te ontwikkelen en competitief te blijven en anderzijds de negatieve effecten op bijvoorbeeld de gezonde leefomgeving, de biodiversiteit en het klimaat sterk te verkleinen. De transities naar duurzame energie en circulaire bedrijvigheid zijn hierin een belangrijke sleutel. Die twee transities worden in de havens de komende jaren zichtbaar en tastbaar.

Daar is ruimte voor nodig in de havens. En niet alleen voor deze twee transities, de industrie en andere haven gebonden activiteiten. Er is ook ruimte nodig voor tijden met hoge waterstanden door de stijgende zeespiegel, voor landschap, voor de Koninklijke Marine in Den Helder én voor nieuwe woningen in het Noordzeekanaalgebied. Dat is niet makkelijk. In de havengebieden is nog maar beperkt vrije ruimte beschikbaar. Deze ontwikkelingen moeten dus plaatsvinden in een omgeving die volop in gebruik is. Niet alles kan en niet alles kan meteen. Er moet gekozen worden. En dat vergt een grote inspanning. Niet alleen van de provincie Noord-Holland, maar ook van alle andere partijen in de gebieden. Van de bewoners rondom de havens, de (haven)bedrijven, en van de verschillende overheden – gemeenten, provincie, de waterschappen en het Rijk – met ieder eigen taken en verantwoordelijkheden. Om deze complexe puzzel – want dat is het – te laten slagen, werken we samen en moet iedereen de schouders eronder zetten. Individuele partijen zullen soms teleurgesteld zijn wanneer eigen ambities en belangen niet of niet volledig gerealiseerd kunnen worden omdat er in het belang van het gehele gebied een andere oplossing voorrang krijgt. Toch zijn die keuzes nodig. Zodat Noord-Holland klimaat-robuust wordt en we onze rol pakken in de transitie naar duurzame energie en de circulaire economie. Zodat onze havens economisch blijven meedraaien in de wereldtop en tegelijkertijd de kwaliteit van de gezonde leefomgeving en de biodiversiteit toeneemt.

Ik kijk er naar uit de opgaven samen met u ter hand te nemen, zodat we met elkaar trots kunnen blijven op onze zeehavens!

Rosan Kocken. Beeld: Johannes Abeling

Titelpagina:

Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

INHOUD

2 **Voorwoord**

5 **Samenvatting**

11 **1. Inleiding**

11 1.1 Balans tussen economische groei en leefbaarheid

11 1.2 Regie in Ruimtelijke Ordening

13 1.3 Leeswijzer

15 **2. De havens van Noord-Holland**

15 2.1 Het Noordzeekanaalgebied

17 2.2 Amsterdam

21 2.3 Zaanstad

22 2.4 De IJmond

25 2.5 Den Helder

28 **3. De opgaven in de zeehavens**

28 3.1 Draaischijven in de Energietransitie

34 3.2 Economisch toekomstbestendige havens

42 3.3 Voldoende woningen in de Metropoolregio Amsterdam

45 **4. De provinciale inzet in de havengebieden**

45 4.1 Samenwerking als aanpak

47 4.2 Amsterdam

49 4.3 Zaanstad

50 4.4 De IJmond

52 4.5 Den Helder

54 **Bijlage 1: De Beleidscontext**

58 **Bijlage 2: Betrokkenen**

De haven van Den Helder. Beeld: Port of Den Helder/Flying Focus

SAMENVATTING

Noord-Holland heeft een relatief hoog welvaarts- en welzijnsniveau. Om dit vast te houden, richt de provincie zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. In de Omgevingsvisie NH2050 van de Provincie Noord-Holland zijn negen ambities geformuleerd waarmee dat bewerkstelligd kan worden.

- Gezonde en veilige leefomgeving in de hele provincie
- Vergroten biodiversiteit: natuurinclusief ontwikkelen
- Duurzame en vernieuwende economie
- Toekomstbestendige landbouw
- Klimaatadaptatie: klimaatbestendig en waterrobuust
- Energietransitie: klimaatneutraal in 2050
- Ontwikkeling van stad en land. Inclusief wonen en duurzame mobiliteit
- Metropoolregio Amsterdam: economie, wonen en landschap in balans
- Noord-Holland Noord: ontwikkeling unieke kracht en kwaliteit

De zeehavens van Noord-Holland

Met het Noordzeekanaalgebied en Den Helder heeft de provincie meerdere zeehavengebieden van (inter)nationale betekenis en van grote maatschappelijke waarde binnen haar grenzen. De zeehavens van Noord-Holland:

- Zijn gebieden met stuwende werkgelegenheid, met technische banen van mbo tot universitair en een jaarlijks miljarden aan toegevoegde waarde voor de regionale en nationale economie.
- Zijn essentieel voor het realiseren van de energietransitie in Nederland.
- Zijn belangrijke nautische en logistieke knooppunten binnen Nederland.
- Bieden ruimte aan specifieke functies zoals industrie (Noordzeekanaalgebied) en de Koninklijke Marine (Den Helder).
- Zijn in beeld als hoogwaardige woonwerkmilieus (delen van het Noordzeekanaalgebied).

De keerzijde van de grote economische dynamiek in de havens is de hoge uitstoot van schadelijke stoffen (oa. CO_2, stikstof en fijnstof), geurhinder en geluidsoverlast. Deze negatieve effecten dienen fors verminderd te worden om de klimaatdoelen te behalen, bij te dragen aan een gezonde leefomgeving en het vergroten van de biodiversiteit. Om de in de provinciale omgevingsvisie geambieerde balans tussen economische groei en leefbaarheid te bewerkstelligen, zullen de zeehavens de komende decennia een aanzienlijke transformatie moeten doormaken. De provincie Noord-Holland zet in op economisch toekomstbestendige havens, het maximaal realiseren van de energietransitie en de transformatie van een aantal havengebieden naar hoogwaardige woon- werklocaties. Dit zijn stuk voor stuk majeure opgaven. Deels liggen ze in het verlengde van elkaar. Deels concurreren ze om dezelfde ruimte. Door heldere keuzes te maken en deze opgaven goed onderling af te wegen, is het mogelijk deze drie opgaven met elkaar te verenigen in de havengebieden.

De energietransitie als sleutel

Voor alle Noord-Hollandse zeehavens geldt dat de energietransitie een sleutelrol vertolkt. In de eerste plaats omdat zonder zeehavens de energietransitie in Nederland niet zal slagen. Ten tweede omdat het voor de economische concurrentiepositie van de havens noodzakelijk is de transitie van fossiele bronnen naar duurzame bronnen te maken. En ten derde omdat de energietransitie cruciaal is om de uitstoot van schadelijke stoffen terug te dringen, hetgeen één van de benodigde elementen is om de klimaatdoelen te behalen, de kwetsbare natuur te beschermen en de kwaliteit van de leefomgeving te vergroten.

Binnen de energietransitie is een hoofdrol weggelegd voor waterstof en elektriciteit. Daarom zet de provincie onder meer in op het aantakken van zowel het Noordzeekanaalgebied als de Kop van Noord-Holland op de nationale waterstof backbone. Binnen de haven van Amsterdam wordt ingezet op de import en productie van synthetische brandstoffen, waarbij waterstof ook een belangrijke rol speelt. Bovendien wordt de realisatie van windparken op zee door de provincie ondersteund. Onder meer door samen met de betrokken partijen in Den Helder en de IJmond te werken aan voldoende kaderuimte en kavels voor deze ontwikkeling en door in het Noordzeekanaalgebied en de Kop van Noord-Holland ruimte te scheppen voor de aanlanding van elektriciteit (en later waterstof) van de windparken op zee. Samen met de verzwaring van het stroomnet en maatregelen zoals warmtenetten, stoomnetten en CO_2-distributienetwerken, biedt dit de mogelijkheid voor de scheepvaart, aanwezige industrie en overige bedrijvigheid om de bedrijfsprocessen te verduurzamen.

Economisch toekomstbestendige havens

Naast het realiseren van de energietransitie is het voor economisch toekomstbestendige havens van belang dat er voldoende ruimte is voor havengebonden bedrijvigheid en dat de nautische en logistieke functie geborgd is. Bovendien is het uitgangspunt dat de bedrijvigheid in de havengebieden circulair plaatsvindt. In de havengebieden is de ruimte echter schaars. Om te voorkomen dat de beschikbare ruimte volstroomt met functies die ook elders gehuisvest kunnen worden, houdt de provincie Noord-Holland in het Noordzeekanaalgebied vast aan de in Omgevingsverordening aangemerkte Industrieterreinen van Provinciaal Belang. Daarmee worden deze gebieden in beginsel bestemd voor havengebonden bedrijvigheid, zware industrie, de energietransitie en circulaire economie.

Om het Noordzeekanaalgebied als nautisch en logistiek knooppunt in stand te houden dienen de aansluitingen op de (inter)nationale netwerken op orde te zijn. Omdat het wegennet in de Metropoolregio Amsterdam steeds zwaarder belast wordt, zal een groeiend deel van het goederenvervoer moeten plaatsvinden via het spoor, het water en buisleidingen. De technische staat van het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal is echter een aandachtspunt. Daarmee komen de waterveiligheid, de waterkwaliteit en de continuïteit van de binnenvaart onder druk te staan. De provincie pleit, samen met de waterbeheerders, voor het starten van een integraal MIRT-traject waarin de toekomstbestendigheid van dit watersysteem centraal staat. Tevens pleit de provincie er voor om in de afweging binnen NOVEX-NZKG voldoende ruimte te scheppen voor piekwaterberging. Ook de capaciteit op het spoor is een aandachtspunt. Daarom wordt ingezet op een zo goed mogelijke aansluiting van het Noordzeekanaalgebied per spoor op het Trans-European Transport Network.

Voldoende woningen in de Metropoolregio Amsterdam

Om de grote krapte op de woningmarkt in de Metropoolregio Amsterdam tegen te gaan, hebben het Rijk en de regio in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam afgesproken op welke locaties woningen gebouwd kunnen worden. Daarbij zijn onder meer drie locaties in het Noordzeekanaalgebied benoemd om te transformeren naar hoogwaardige woon- werkmilieus. De provincie Noord-Holland onderschrijft deze koers maar pleit er wel voor dat op de beoogde transformatielocaties in Amsterdam (Havenstad), Zaanstad (Hembrugterrein en Achtersluispolder) en Beverwijk (Spoorzone) per deelgebied zorgvuldig wordt afgewogen welke gebieden op welk moment getransformeerd kunnen worden. Daarbij dient zowel de gezonde leefomgeving als het in stand houden van een toekomstbestendige haveneconomie gegarandeerd te zijn. In praktijk zal dit betekenen dat alle transformatielocaties die in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam benoemd staan vroeg of laat aan de orde komen. Maar ook dat er binnen deze locaties deelgebieden zijn die pas na 2050 of helemaal niet getransformeerd zullen worden.

De inzet en samenwerking in de havengebieden

Het ter hand nemen van de geschetste opgaven zal een grote inspanning en grote investeringen vergen waarbij vele partijen een rol spelen. De verschillende overheden – gemeenten, provincie, de waterschappen en het Rijk – en de (haven)bedrijven zullen de opgaven gezamenlijk ter hand moeten nemen. De partijen vinden elkaar in overkoepelende trajecten, zoals de Verstedelijkingstrategie van de Metropoolregio Amsterdam en, specifiek voor de havens, in de diverse samenwerkingsverbanden zoals het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en de overleggen met betrekking tot de ontwikkeling van het Maritiem Cluster Den Helder. Geheel in lijn met de Omgevingsvisie NH2050 zal de provincie vanuit het adagium ‘lokaal wat kan, regionaal wat moet’ het voortouw blijven nemen in de samenwerking in de havengebieden.

Om internationaal economisch competitief te blijven is ook de samenwerking tussen havenbedrijven nodig. De havenbedrijven in Noord-Holland onderhouden goede relaties met elkaar en trekken langzaam maar zeker meer met elkaar op. Er wordt kennis uitgewisseld en er lopen initiatieven met betrekking tot gezamenlijke acquisitie en ontwikkeling. Toch wordt op dit moment niet het gehele potentieel van de havens benut, simpelweg omdat de kleinste havenbedrijven niet in staat zijn op alle ontwikkelingen in te spelen. Daarom is de provincie voorstander van nauwere samenwerking tussen de havenbedrijven om het geheel sterker te maken. Daarbij kan gedacht worden aan meer structurele samenwerking tussen Port of Amsterdam en Port of Den Helder op specialistische operationele werkzaamheden. Maar ook aan het gezamenlijk optrekken van de havenbedrijven bij het ontwikkelen van kavels ten behoeve van windparken op zee. Daarnaast zou de provincie Noord-Holland graag zien dat de havenbedrijven in de IJmond nader onderzoeken op welke wijze de schaarse kaderuimte in de IJmond beter benut kan worden, waarbij het intensiveren van de samenwerking tussen de Zeehaven IJmuiden NV en de haven van Beverwijk voor de hand ligt.

Amsterdam
De Amsterdamse haven is en blijft één van de belangrijkste economische gebieden binnen de provincie Noord-Holland. Maar de haven staat voor de grote opgave te transformeren naar een duurzame brandstoffenhaven en plaats te bieden aan de voor de energietransitie benodigde industrie en infrastructuur. Ook dient de transitie te worden gemaakt naar schone scheepvaart en dient de bedrijvigheid in zijn totaliteit circulair te worden. Tot slot wordt het havengebied gelegen binnen de ring A10 de komende decennia getransformeerd naar hoogwaardige woon-werkmilieus. Dit is een enorme opgave. De komende jaren zullen tientallen hectares aan in gebruik zijnde percelen een andere invulling krijgen.

De provincie zet binnen deze context in het bijzonder in op het aanjagen van de energietransitie en de circulaire economie. Bij de ontwikkeling van Havenstad en de verdichting rondom station Amsterdam Sloterdijk zijn het bieden van een gezonde leefomgeving en het borgen van een toekomstbestendige haveneconomie uitgangspunt. Per te ontwikkelen deelgebied dient een zorgvuldige afweging gemaakt te worden of, en zo ja onder welke voorwaarden, met de transformatie van een volgend deelgebied kan worden gestart. Hierbij dient ook aandacht uit te gaan naar de continuïteit van de logistieke functie van de haven. Bij het kiezen van locaties in de Amsterdamse haven voor functies die gepaard gaan met grote externe veiligheidsrisico's, zoals de aan de waterstof-economie gelieerde projecten, of andere grote milieucontouren, pleit de provincie er voor dat rekening wordt gehouden met de verstedelijking op lange termijn en wordt het wenselijk geacht de meer milieubelastende bedrijven in de toekomst te concentreren in het westelijk deel van het havengebied.

Zaanstad
Zaanstad wordt gekenmerkt door de vervlechting van woningen en bedrijvigheid. Dit leidt op een aantal plaatsen tot een onvoldoende gezonde leefomgeving. Door de gemeente Zaanstad wordt actief gestuurd op het verplaatsen van hinder veroorzakende bedrijven naar plekken waar minder gevoelige functies in de nabijheid zijn. De vrijgekomen locaties en de nabije omgeving worden hiermee ook vrijgespeeld voor woningbouw. In grote lijnen is er een beweging gaande waarbij de hinder veroorzakende bedrijven richting het westen worden verplaatst om aan de oostkant ruimte te scheppen voor woningbouw. De ambities om het Hembrugterrein en de Achtersluispolder te transformeren naar hoogwaardige woonwerkgebieden en op die manier de aansluiting te maken op de Amsterdamse woningbouwontwikkeling Havenstad liggen in het verlengde hiervan. Tegelijkertijd wordt de schaarse ruimte op de Zaanse zeehaventerreinen steeds beter benut door de samenwerking tussen de gemeente Zaanstad, de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam.

De provincie Noord-Holland kan zich in de basis goed vinden in de ontwikkelingen in Zaanstad. Maar net als in Amsterdam kan transformatie alleen plaatsvinden indien sprake is van een gezonde leefomgeving en een toekomstbestendige haveneconomie in de Zaanse en Amsterdamse haven gegarandeerd is. Per te ontwikkelen deelgebied dient een zorgvuldige afweging gemaakt te worden of, en zo ja onder welke voorwaarden, met de transformatie van een volgend deelgebied kan worden gestart. Waarbij op voorhand niet zeker is dat elk deelgebied ook daadwerkelijk getransformeerd wordt. Zeker het Nautisch Cluster binnen de Achtersluispolder en de zuidelijke delen van het Hembrugterrein en de Achtersluispolder lijken minder geschikt voor bijvoorbeeld woningbouw. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de havens van Zaanstad een voorname rol zullen spelen in de energietransitie door productie van duurzame brandstoffen. Wel kan nog veel worden gewonnen door de bestaande bedrijvigheid te laten draaien op duurzame energie en circulair te maken. In de logistiek en

distributie van voedsel en staalproducten liggen er kansen in het verduurzamen van het transport en voor opslag en distributie van grondstoffen (grondstoffenrotonde). Ook zijn er kansen voor het verduurzamen van bestaande energienetwerken bijvoorbeeld door aanleg van een stoomnet.

De IJmond

De IJmondhavens (IJmuiden, Velsen en Beverwijk) zijn sterk in voedsel (vis), offshore energie, leisure (ferry en cruisevaart) en de maakindustrie. De grootste uitdaging is om ruimte te vinden voor de energietransitie. Waarbij plaats gevonden moet worden voor de fabrieken en infrastructuur zodat bijvoorbeeld Tata Steel over kan schakelen op waterstof en waarbij elektriciteit van wind op zee aanlandt in de IJmond. En op kleinere schaal waarbij de havens in de IJmond zelf verduurzamen en waarbij genoeg kaderuimte en kavels aanwezig zijn voor de bouw en onderhoud van windparken op zee.

De haven van IJmuiden is een economisch gezonde haven. De clusters vis en leisure kunnen groeien binnen de beschikbare ruimte in de haven. Voor de aanleg en onderhoud van windparken op zee geldt dat niet. De provincie zet daarom in op het vergroten van de beschikbare ruimte in de verschillende IJmondhavens. Onder meer door het project Energiehaven te ondersteunen. Ook de kades en kavels in de havens van IJmuiden, Velsen en Beverwijk kunnen beter benut worden. Bovendien is het wenselijk kavels in de haven van IJmuiden vrij te spelen voor havengebonden bedrijvigheid. In Beverwijk zet de provincie in op het behoud van de (havengebonden) bedrijvigheid in en rond de haven. Ook wil de provincie samen met Beverwijk en de andere partners in NOVEX-NZKG onderzoeken welke deelgebieden van het project Spoorzone ter hand kunnen worden genomen en welke andere woningbouwlocaties mogelijk en wenselijk zijn in Beverwijk.

Den Helder

De in de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambitie, om de positie van Den Helder als sterke kern in de regio Noord-Holland Noord te bestendigen en uit te bouwen, staat centraal bij de provinciale inzet in de haven van Den Helder. Van oudsher speelt de aanwezigheid van de Koninklijke Marine hierin een belangrijke rol en dat zal ook in de nabije toekomst zo zijn. Voor een toekomstbestendige economische ontwikkeling is het echter belangrijk dat het economisch profiel breder is. Dit is ook één van de belangrijkste opgaven in de door de provincie Noord-Holland, gemeente Den Helder en Defensie/Koninklijke Marine opgestelde visie Maritiem Cluster Den Helder/Kop van Noord-Holland. De haven kan daar, in combinatie met het Den Helder Airport, een grote rol in spelen. Naast de economische versterking zijn ook de te verbeteren waterveiligheid, bereikbaarheid

Beeld: Port of Amsterdam/Ran Hendriks - Drone Addicts

en de energietransitie belangrijke thema's.

De provincie zet daarom in op het versterken van het offshore onderhoud cluster gericht op beheer en onderhoud van windparken op zee. Dit is essentieel voor zowel het realiseren van de energietransitie als voor het versterken van de regionale economie. Daarvoor dienen op korte termijn meer kaderuimte en meer kadegebonden kavels in de kernzone van het Maritiem Cluster te worden gerealiseerd. Het verplaatsen van de Moormanbrug en het intensiever benutten van de bestaande ruimte op het Nieuwe Diep bieden hiervoor de beste kansen. Zeker als ook de ruimtevraag, het ruimteaanbod en de havenfunctie van de Koninklijke Marine hierbij worden betrokken. De provincie onderzoekt samen met de andere partijen op welke wijze dit bekostigd kan worden. Daarnaast pleit de provincie voor het versterken van het scheepsonderhoud cluster waarbij er kansen liggen om de onderhoudsvragen vanuit de civiele haven en vanuit de militaire haven te combineren.

In bredere zin zet de provincie in op de ontwikkeling van de Kop van Noord-Holland als draaischijf in het energielandschap. Niet alleen door het offshore onderhoud van windparken op zee. Maar ook door de gasinfrastructuur en de NAM locatie in Den Helder geschikt te maken voor waterstof en op die manier Den Helder aan te sluiten op het landelijke waterstof-netwerk. Tot slot dient in de Kop van Noord-Holland een aanlanding te worden gerealiseerd van op zee opgewekte elektriciteit en te worden aangesloten op het 380kV netwerk.

Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

1 INLEIDING

1.1 Balans tussen economische groei en leefbaarheid

Noord-Holland heeft een relatief hoog welvaarts- en welzijnsniveau. Om dit vast te houden, richt de provincie zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid.[1] In de Omgevingsvisie NH2050 van de Provincie Noord-Holland zijn negen ambities geformuleerd waarmee dat bewerkstelligd kan worden. Met het Noordzeekanaalgebied en Den Helder heeft de provincie meerdere havens van (inter) nationale betekenis binnen haar grenzen, die een grote rol spelen in het verwezenlijken van deze ambities.

- **Ambitie: Duurzame en vernieuwende economie**. De havens bewegen zich economisch in de (inter)nationale voorhoede. Ze bieden ruimte voor specifieke functies zoals industrie (Noordzeekanaalgebied) en de Koninklijke Marine (Den Helder). Bovendien zijn het nautische en logistieke knooppunten. Dit levert veel stuwende werkgelegenheid op – waaronder technische banen van mbo tot universitair – met een grote multiplier voor de lokale en regionale economie. Deze functie dient behouden en versterkt te worden.
- **Ambitie: Gezonde en veilige leefomgeving in de hele provincie** en **Ambitie: Vergroten biodiversiteit: natuurinclusief ontwikkelen**. De keerzijde van de grote economische dynamiek in de havens is de hoge uitstoot van schadelijke stoffen (oa. CO_2, stikstof en fijnstof), geurhinder en geluidsoverlast. Deze negatieve effecten dienen fors verminderd te worden om bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving en het vergroten van de biodiversiteit.
- **Ambitie: Ruimte voor de Energietransitie: klimaatneutraal in 2050**. Om de klimaatdoelstellingen te behalen is het nodig om in de havens zelf de grote industriële energievragers en de aan havens gekoppelde transportbewegingen te verduurzamen. Voor het realiseren van de (inter)nationale energietransitie is het ook cruciaal dat de havens gaan functioneren als draaischijven waar opwek, import, opslag en overslag van duurzame energie plaatsvindt. Een robuuste energie-infrastructuur is daarvoor randvoorwaardelijk.
- **Ambitie: Ontwikkeling van stad en land**. **Inclusief wonen en duurzame mobiliteit.** De komende decennia zijn honderdduizenden extra woningen nodig in de Metropoolregio Amsterdam. Een aanzienlijk deel van de woningbouwopgave is voorzien in het Noordzeekanaalgebied. Hiervoor zal de komende jaren invulling moeten worden gegeven aan de transformatie van enkele havengebieden.
- **Ambitie: Noord-Holland Noord: ontwikkeling unieke kracht en kwaliteit**. De haven van Den Helder is één van de identiteitsdragers van Noord-Holland Noord en is een grote bron van werkgelegenheid. Ook is het de plaats waar een aantal regionale voorzieningen op het vlak van cultuur en onderwijs geclusterd zijn. Tegelijkertijd beschikt de Kop van Noord-Holland over kwaliteiten als rust, ruimte en groen. Dit totale profiel dient behouden en versterkt te worden.
- **Ambitie: Klimaatadaptatie: klimaatbestendig en waterrobuust**. en **Ambitie: Metropoolregio Amsterdam: dynamiek in balans**. **Ruimte voor economie met behoud van landschap en cultuurhistorie.** De havens dienen klimaatbestendig en waterrobuust te zijn. En de economische activiteiten in de haven dienen in evenwicht te zijn met het omliggende landschap en de cultuurhistorische waarden.
- **Ambitie: Toekomstbestendige landbouw**. De bijdrage van de havens aan het verwezenlijken van deze ambitie is beperkt. Wel is het voorstelbaar dat de havens een hub-functie vervullen voor regionale voedselstromen in relatie tot de aan voedsel gelieerde stadslogistiek.

1.2 Regie in Ruimtelijke Ordening

Deze Nota Zeehavens dient als vertrekpunt voor de provinciale inzet in NOVEX-NZKG en de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder de komende jaren.

1. Omgevingsvisie NH2050, Provincie Noord-Holland 2018

Om de beoogde balans tussen economische groei en leefbaarheid te bewerkstelligen, zullen de Noord-Hollandse havens de komende decennia een aanzienlijke transformatie moeten doormaken. Het gaat om grote opgaven en grote investeringen. Dit terwijl de fysieke ruimte en de milieuruimte steeds schaarser worden. Niet alles is mogelijk. Er zullen keuzes moeten worden gemaakt. Dat geldt ook op nationale schaal. Minister De Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening schrijft hierover: *"Nederland is een klein land met grote ambities en nog grotere uitdagingen. De ruimtelijke opgaven die op ons afkomen zijn immens - de demografische groei en wat die betekent voor de woningbouw en de stedelijke ontwikkeling, de transitie in de landbouw, de transitie in onze energievoorziening. We staan aan de vooravond van een grote verbouwing. Om die in goede banen te leiden, moeten we de regie op de ruimtelijke ordening hernemen. Het is een kwestie van rentmeesterschap, we zijn het aan onze kinderen en kleinkinderen verplicht om meerdere generaties vooruit te denken en de goede keuzes te maken."* [2]

De grote urgente opgaven krijgen vorm via nationale programma's van de verschillende ministeries in het fysieke domein. Onder meer op het vlak van water, energie en woningbouw. De provincies zijn gevraagd de opgaven ruimtelijk te vertalen, in te passen en te combineren met decentrale opgaven. Naast de ruimtelijke regie per provincie wordt bovendien ingezet op een gebiedsgerichte regie via de NOVEX[3] gebieden. In deze gebieden is duidelijk dat, als overheden (Rijk, provincie, gemeente en waterschap) hier met andere partijen geen goede gezamenlijke aanpak op voeren, deze gebieden de komende jaren niet de grote transitie gaan doormaken die nodig is voor het halen van de Europese en nationale doelstellingen. Daarvoor is in deze gebieden de transitieopgave te groot, zijn sectorale oplossingen onvoldoende en is er gedeeld eigenaarschap over sectoren, overheden en maatschappelijke partijen voor een goede aanpak nodig.
Het Noordzeekanaalgebied is aangewezen als één van deze gebieden (NOVEX-NZKG).[4]

De ontwikkeling van de Noord-Hollandse havens, zowel die in het Noordzeekanaalgebied als die in Den Helder, dient mede in bovenstaand licht te worden bezien. In deze Nota Zeehavens wordt weergegeven hoe de provincie tegen deze materie aankijkt. In een aantal gevallen zal dat nu reeds gepaard gaan met inhoudelijke keuzes. Maar voor een deel zullen de keuzes juist in gezamenlijkheid gemaakt moeten worden. Geheel in lijn met de Omgevingsvisie NH2050 zal de provincie daarom vanuit het adagium 'lokaal wat kan, regionaal wat moet' het voortouw nemen in de samenwerking in de havengebieden. Om vanuit een regio-overstijgende blik te acteren, redenerend vanuit de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambities én de vraag vanuit het Rijk om regie te nemen.

Beeld: Port of Amsterdam/Martijn van der Nat - Babylon

2 Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening, Ministerie van BZK 17 mei 2022
3 Nationale Omgevingsvisie Extra
4 Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening, Ministerie van BZK 17 mei 2022

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste (economische) kenmerken van de zeehavens van Noord-Holland weergegeven. In hoofdstuk 3 worden de grote opgaven geschetst waar de havens voor staan: Het behoud van de economische positie, het realiseren van de energietransitie en de transformatie van havengebieden ten behoeve van woningbouw. In dit hoofdstuk komt ook aan de op welke wijze de provincie deze opgaven ter hand wil nemen en wat de grote aandachtspunten zijn. In hoofdstuk 4 wordt ten slotte weergegeven wat dit betekent voor de verschillende havens en hoe de provincie de voortrekkersrol neemt in de samenwerking.

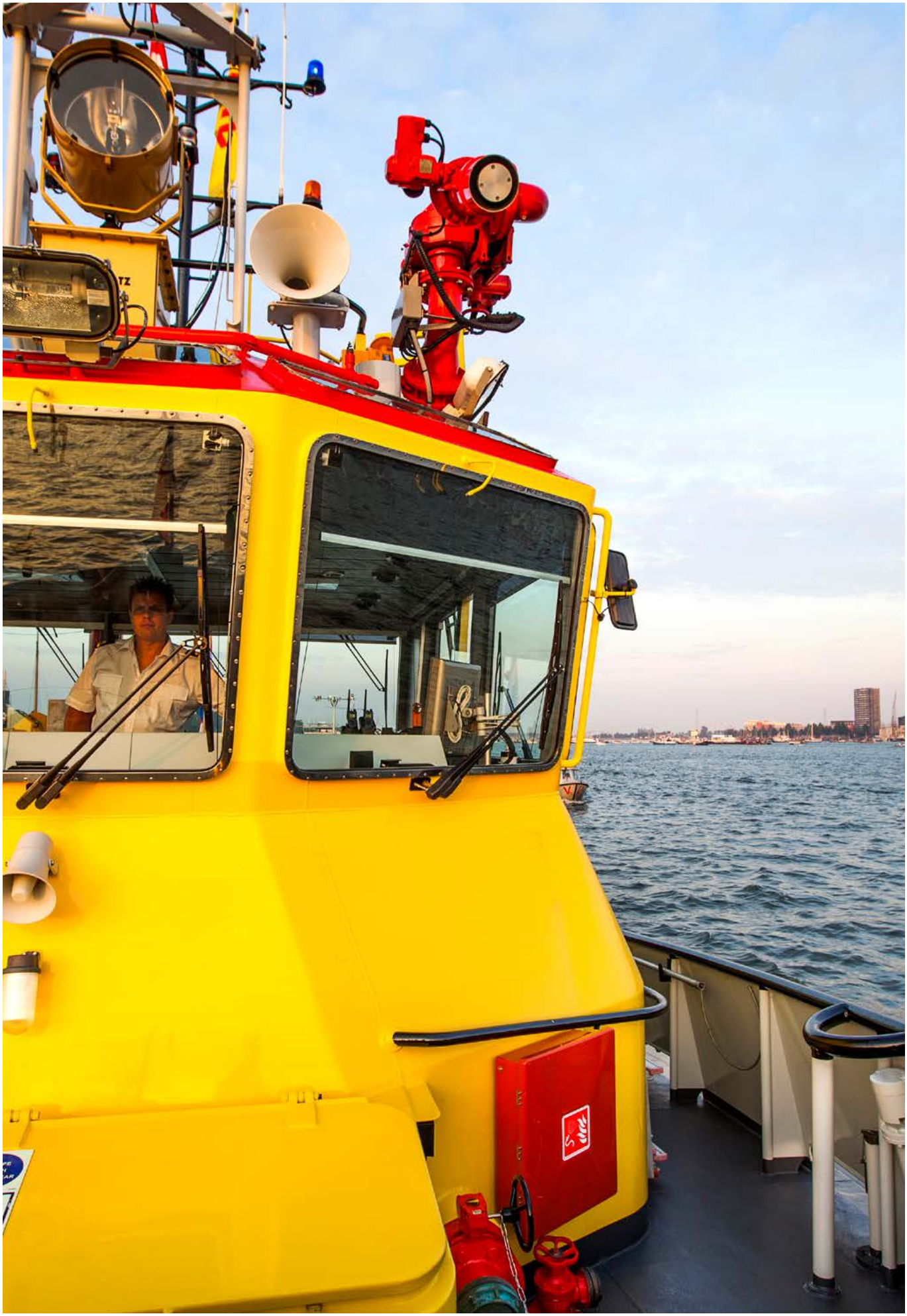

Beeld: Port of Amsterdam/Daisy Komen

2 DE HAVENS VAN NOORD-HOLLAND

De provincie Noord-Holland heeft meerdere grote havencomplexen met toegang tot de zee binnen haar grenzen. In deze Nota Zeehavens wordt nader ingegaan op de verschillende havens in het Noordzeekanaalgebied en op de haven van Den Helder. De havens vormen grote bronnen van economische welvaart en werkgelegenheid en de plek binnen de provincie waar ruimte is voor (zware) industrie. De havens worden beheerd door de havenbedrijven. Inkomsten van de havenbedrijven worden voornamelijk gegenereerd door het innen van (zee)havengelden, gronduitgifte en maritieme dienstverlening. Naast directe inkomstenstromen voor de havenbedrijven zelf, is ook de toegevoegde waarde die de bedrijven opleveren binnen de regio van economisch belang.

2.1 Het Noordzeekanaalgebied[5]

De havens en industrieterreinen in het Noordzeekanaalgebied vormen gezamenlijk het vierde havencomplex van Europa. Binnen het Noordzeekanaalgebied worden de havens van Amsterdam, de IJmond (IJmuiden, Beverwijk en Velsen inclusief Tata Steel) en Zaanstad onderscheiden. Het nautisch beheer van deze havens is centraal geregeld binnen het Centraal Nautisch Beheer – een gemeenschappelijke regeling van de verschillende bevoegde gezagen. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer van het Noordzeekanaal, inclusief de zeesluizen bij IJmuiden.

Het Noordzeekanaalgebied heeft een sterke logistieke functie, enerzijds door de overslag van grondstoffen voor de aanwezige industrie en anderzijds door de overslag, opslag en distributie van goederen bestemd voor het achterland. Het heeft een belangrijke doorvoerfunctie over water, spoor en weg richting Nederland en Europa (met name het Duitse Ruhrgebied). In 2021 bedroeg de totale overslag in het Noordzeekanaalgebied (exclusief Zeehaven IJmuiden NV 88 miljoen ton.

5 De economische cijfers in deze paragraaf zijn afkomstig uit de 'Monitor Ruimte-intensivering Noordzeekanaalgebied - achtste meting 2022' van het Programmabureau NZKG uit 2022.

De totale toegevoegde waarde in 2021 in het Noordzeekanaalgebied was ruim €9,6 miljard. De toegevoegde waarde per jaar laat per haven grote verschillen zien, omdat dit afhankelijk is van het aantal mensen dat in een bepaalde sector werkt en de ruimte die een sector in een gebied inneemt. Met name in het Havengebied Amsterdam is de toegevoegde waarde de laatste jaren sterk toegenomen.

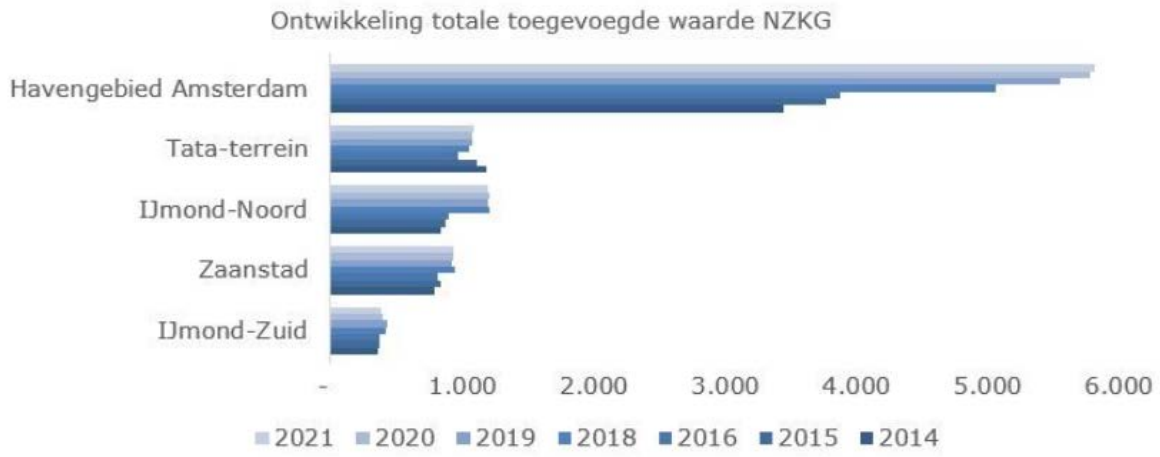

Totale werkgelegenheid op de NZKG-bedrijventerreinen

Ontwikkeling 2014-2020								
Deelgebied	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Deelgebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
IJmond-Noord	10.986	11.114	11.478	11.473	11.796	11.664	11.745	11.628
IJmond-Zuid	3.636	3.764	3.755	3.786	3.750	3.836	3.582	3.496
Zaanstad	10.263	10.668	10.649	12.069	12.418	12.253	12.416	12.370
Havengebied Amsterdam	38.029	37.830	38.980	39.385	40.284	44.229	45.945	47.648
TataSteel	10.032	9.973	9.893	9.791	9.704	9.924	9.906	9.996
Totaal	**72.946**	**73.349**	**74.755**	**76.504**	**77.952**	**81.906**	**83.594**	**85.138**

Er zijn zo'n 85.000 banen op de bedrijventerreinen langs het Noordzeekanaal gesitueerd waarvan ongeveer 24.000 havengerelateerd. Daarmee zijn deze terreinen goed voor ongeveer 10% van het totale aantal banen in de Noordzeekanaalgebied-gemeenten. Zowel de stijging van de toegevoegde waarde als de stijging in werkgelegenheid komt deels voort uit transformatie van havengebieden met ruimte-extensieve functies naar hoogwaardige woon-werkmilieus in bijvoorbeeld de Minervahaven en het NDSM terrein.

Het grootste deel van de industrieterreinen in het Noordzeekanaalgebied is door de provincie in de Omgevingsverordening aangewezen als Industrieterrein van Provinciaal Belang met als doel de schaarse ruimte die er is in te zetten voor havengebonden bedrijvigheid, zware industrie, de energietransitie en circulaire economie.[6] Hier wordt in hoofdstuk 3 dieper op ingegaan.

6 Omgevingsverordening NH 2022, Provincie Noord-Holland 2022.

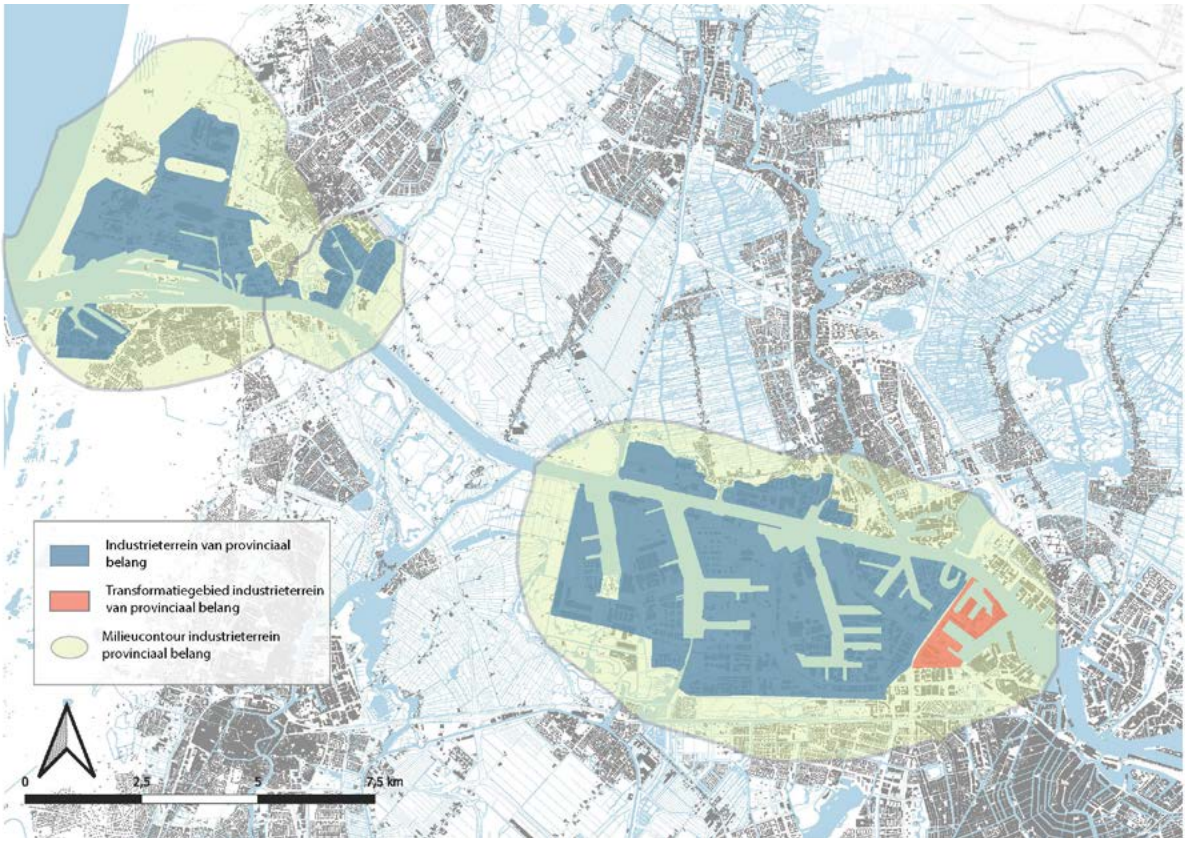

2.2 Amsterdam[7]

De haven van Amsterdam is een productie- en bulkhaven en sterk in opslag, verwerking en doorvoer van energie, voedsel en veevoer. Daarnaast is het een belangrijk logistiek knooppunt en speelt ook cruisevaart een bescheiden rol.[8] Naast de haven zelf is het ook een industriegebied en huisvest het een aantal maatschappelijke functies zoals afvalwaterzuivering, elektriciteitsopwekking en afvalverwerking. Binnen Nederland is het, na Rotterdam, de tweede haven en door de Rijksoverheid aangewezen als haven van nationaal belang. Port of Amsterdam is de havenbeheerder voor het gebied Westpoort. Het havengebied binnen de ring A10 aan de noordkant van het IJ en de bedrijventerreinen de Sloterdijken worden beheerd door de gemeente Amsterdam. De gronden worden door Port of Amsterdam en de gemeente Amsterdam in erfpacht uitgegeven. De aandelen van de haven zijn volledig in handen van de gemeente Amsterdam.

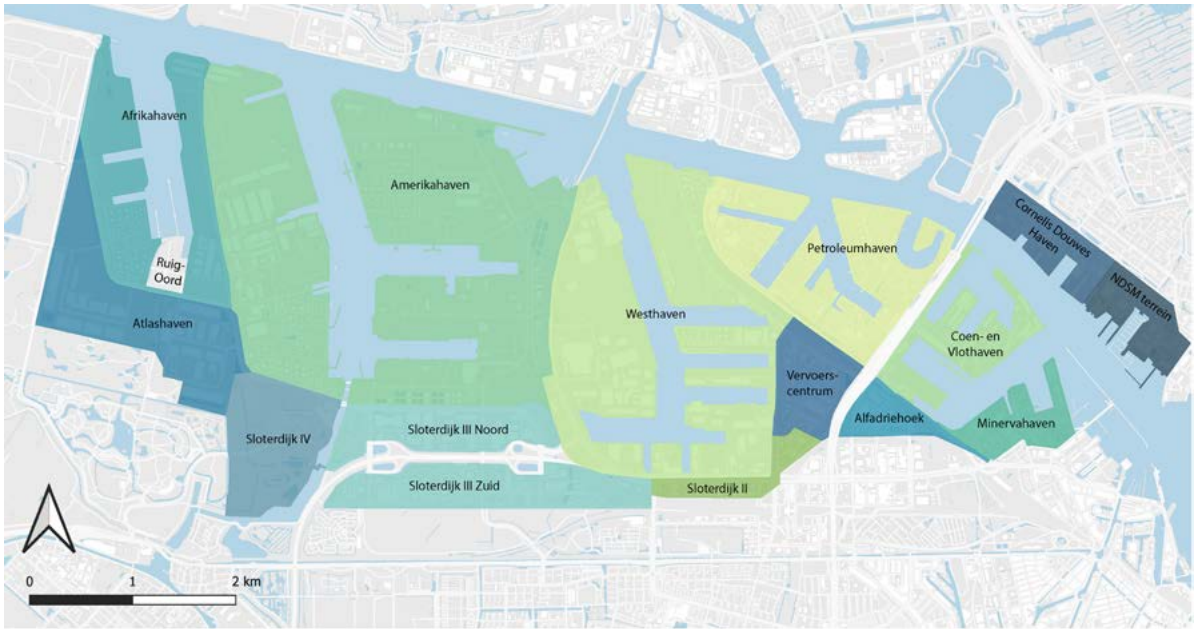

7 De economische kenmerken van de Amsterdamse Haven zijn overgenomen uit de Gemeentelijke Visie Haven 2020 – 2040 van de Gemeente Amsterdam uit 2020

8 Vanuit de economie van de Amsterdamse haven bekeken is cruisevaart een nicheproduct. Belangrijkste aandachtspunt is het vinden van een geschikte aanmeerlocatie. In 2021 is door Amsterdam de Coenhaven aangewezen als voorkeurslocatie op het moment dat de huidige Passenger Terminal Amsterdam niet meer gebruikt kan worden door aanleg van bruggen over het IJ.

Energie

Ruim één derde van de omzet in de Amsterdamse haven wordt gehaald uit fossiele stromen. De Amsterdamse haven maakt deel uit van het industriële en petrochemische ARA-cluster (Antwerpen-Rotterdam-Amsterdam). Dit cluster heeft een schaal van wereldformaat, vergelijkbaar met Singapore en Houston. In de Amsterdamse haven vindt geen overslag van ruwe olie plaats, omdat de haven geen raffinaderijen herbergt zoals Rotterdam en Antwerpen. Wel worden alternatieve brandstoffen geproduceerd zoals tweede generatie biodiesel.

Voor benzine en diesel is de Amsterdamse haven de belangrijkste opslaglocatie in Noordwest-Europa. De benzine en diesel die via de zee- en binnenvaart wordt aangevoerd is afkomstig van alle raffinaderijen in Europa. De vloeibare brandstoffen worden in Amsterdam niet alleen verhandeld, maar ook gemengd en bewerkt (ook wel blenden genoemd) naar klantspecificaties die per markt kunnen verschillen. Er ligt een rechtstreekse pijpleiding tussen de haven en Schiphol voor de aanvoer van kerosine.

De haven van Amsterdam is, na Rotterdam, tevens de grootste steenkolenhaven van Europa. De steenkolen komen voornamelijk uit de Verenigde Staten, Colombia en Australië[9] en zijn bestemd voor de energie- en staalproductie in Nederland en Duitsland. Deze steenkolen worden per spoor en binnenvaart doorgevoerd. De hoeveelheid steenkolen die wordt overgeslagen neemt wel sterk af. Waar het in 2019 nog 15,6 miljoen ton bedroeg, was dit in 2021 10,4 miljoen ton.[10]

In de Havennota van het Rijk wordt gewaarschuwd dat de energietransitie op korte termijn kan betekenen dat raffinage, chemische productie en/of benzine- en kolenoverslag in havens grotendeels of geheel verdwijnen.[11] Voor een blijvend sterke positie op het internationale toneel is het daarom essentieel dat wordt meebewogen met de vraag naar meer duurzame energiebronnen en de duurzame bedrijfsvoering en de innovaties die daarbij horen. Dit is in economisch opzicht verreweg de belangrijkste uitdaging voor de Amsterdamse haven. Vanuit Port of Amsterdam wordt hier reeds op geanticipeerd. In 2016 is besloten om de opslag en overslag van steenkolen uit te faseren en uiterlijk in 2030 te beëindigen. Het areaal voor opslag en overslag van benzine en diesel wordt al sinds 2006 niet verder uitgebreid. Gegeven de reeds aanwezige expertise en infrastructuur wordt in plaats daarvan ingezet op productie en overslag van biobrandstoffen, grondstoffen en energiedragers voor opwek van warmte en elektriciteit waaronder waterstof.

Kolenoverslag. Beeld: Bas Beentjes

Opslag brandstoffen. Beeld: Port of Amsterdam/Foto Video Honing Heemskerk

9 En tot begin 2022 uit Rusland
10 Jaarverslag 2021, Port of Amsterdam
11 Havennota 2020-2030, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2020

Bulkoverslag

Naast een grote energiehaven is Amsterdam ook wereldleider in cacao import. Jaarlijks passeert ongeveer een zesde van de wereldwijde cacaoproductie de haven van Amsterdam. Deze stroom wordt niet alleen overgeslagen, maar voor een belangrijk deel ook verwerkt in de Zaanstreek. Andere agrarische bulkproducten die worden overgeslagen en verwerkt zijn soja, koffie en zonnebloempitten. De niet agrarische bulk bestaat voornamelijk uit fosfaatertsen (grondstof voor kunstmest), mineralen (onder ander ten behoeve van de verfindustrie), graniet, zand, grind en andere bouwmaterialen.

Verwerking cacao. Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

Zandoverslag. Beeld: Johannes Abeling

Roll on/Roll off, Stukgoed en Short Sea

De kernactiviteit van de Amsterdamse haven is grootschalige overslag, opslag en transport per zeeschip, binnenvaart, trein, vrachtauto en pijpleiding. Naast de hierboven aangehaalde bulkstromen is er ook een aantal andere goederenstromen. Roll on/Roll off (onder meer auto's en zware machines) is wat betreft omvang met 0,5 miljoen ton per jaar weliswaar bescheiden maar heeft een relatief hoge toegevoegde waarde door bijvoorbeeld assemblage van zware machines. Ook wordt stukgoed overgeslagen zoals hout-, staal- en papierproducten. Dat gebeurt op overdekte terminals die door bedrijven uit de hele regio gebruikt worden. De laatste jaren groeit de rol van de Amsterdamse haven in het Europese containervervoer over zee. Lijndiensten via binnenvaart en short sea (kustvaart) verbinden Amsterdam met andere havens in Noordwest-Europa zoals de Baltische Staten, Scandinavië en het Verenigd Koninkrijk.

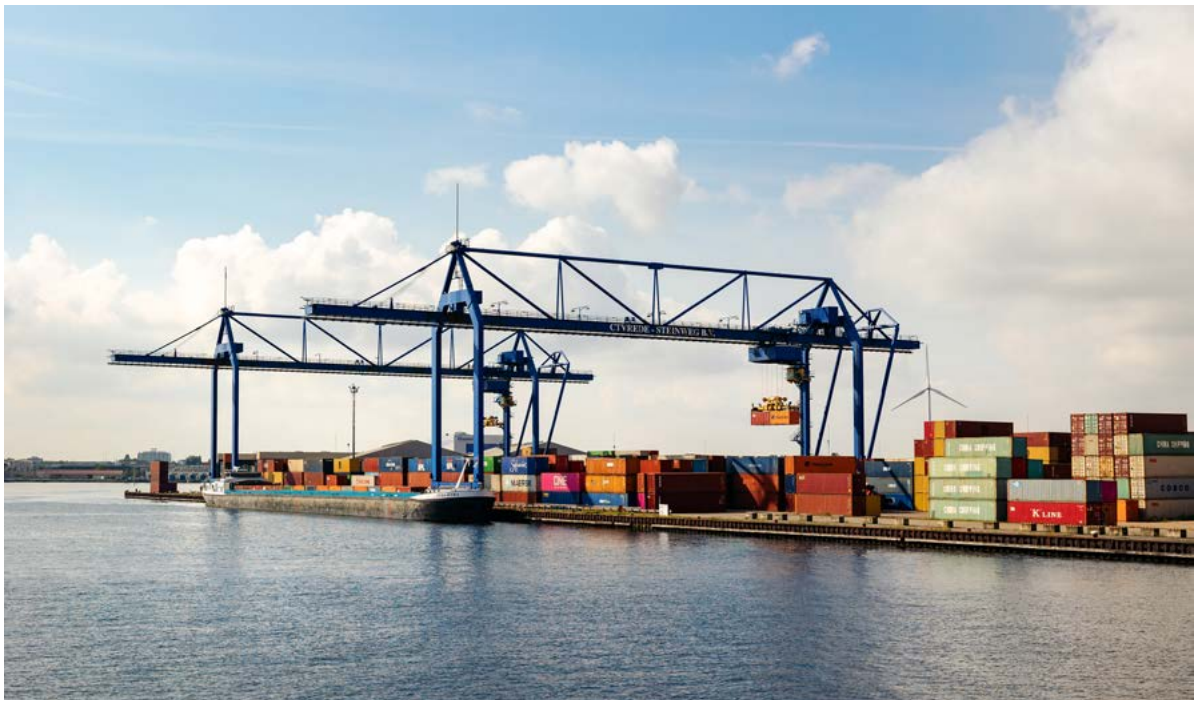

Short Sea Containeroverslag. Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

Nautisch en Logistiek knooppunt

De haven van Amsterdam functioneert als grootschalig internationaal nautisch en logistiek knooppunt. Goederenstromen uit de gehele wereld worden hier overgeslagen en vanaf Amsterdam naar een volgende bestemming gebracht. Per schip, over de weg of per spoor. Veelal nadat er een vorm van bewerking heeft plaatsgevonden door bedrijven actief in de regio. Een kritieke massa in zeehavenvolume is cruciaal om de nautische logistieke infrastructuur en ondersteunende havendiensten zoals vletterlieden, sleepdiensten, loodswezen en railvervoerders tegen een concurrerend prijsniveau te blijven aanbieden. Met het teruglopen van de fossiele goederenstromen, richt Port of Amsterdam zich op duurzame energie en in toenemende mate op short sea containervervoer. De verwachting is dat daarmee de omvang van de goederenstromen stabiel blijft. Om internationaal competitief te blijven dienen de haveninfrastructuur zelf en de multimodale verbindingen met het achterland op orde te zijn. In paragraaf 3.2 wordt hier dieper op ingegaan.

Industrie

Tot slot heeft de Amsterdamse haven een functie als industriegebied. Zware industrie is in praktijk ruimte-extensief en milieu-intensief. Industriegebied Westpoort, en daarmee ook het havengebied, biedt de omvangrijke kavels, de (ondergrondse) infrastructuur en de milieuruimte die voor deze bedrijven nodig is.

Naast de eerdergenoemde industriële verwerking van agrarische bulk en minerale grondstoffen, is er een aantal industriële bedrijven gevestigd vanwege de daar toegestane hoge milieucategorieën en/of omdat zij gebruik maken van het water. Dat geldt onder meer voor bedrijven die zich hebben gespecialiseerd in het recyclen van onder meer schroot, papier, glas, kunststof, rubber en textiel. En ook voor chemische bedrijven (kunstmest en verf) en een groeiend aantal bedrijven actief in scheepsbouw en scheepsonderhoud. Een belangrijke industriële categorie wordt gevormd door de bedrijven met stedelijke nutsfuncties zoals waterzuivering, elektriciteitsopwekking en afvalverwerking. Ook wordt er in de Amsterdamse haven beton en asfalt geproduceerd voor regionaal gebruik.

Waterzuivering in haven van Amsterdam. Beeld: Port of Amsterdam/Eveline Renaud

2.3 Zaanstad

In de Zaanse havens ligt het zwaartepunt op food, metaalbewerking en logistiek. De kades en bedrijfs- en haventerreinen gelegen aan het Noordzeekanaalgebied zijn grotendeels in privaat eigendom. De gemeente Zaanstad is eigenaar van de infrastructuur en de openbare ruimte. De laatste jaren heeft de gemeente Zaanstad de samenwerking met de gemeente Amsterdam en Port of Amsterdam geïntensiveerd. De havengelden zijn geharmoniseerd en de exploitatie van het waterbekken de Nieuwe Zeehaven (tussen Westerspoor en Zuiderhout) wordt inmiddels door Port of Amsterdam uitgevoerd waardoor het veel beter benut wordt dan voorheen. Daarnaast is ook de exploitatie van het haventerrein Hoogtij belegd bij Port of Amsterdam en vindt er regulier overleg plaats over het invullen van de beschikbare ruimte op de industrieterreinen aan weerszijde van het Noordzeekanaalgebied.

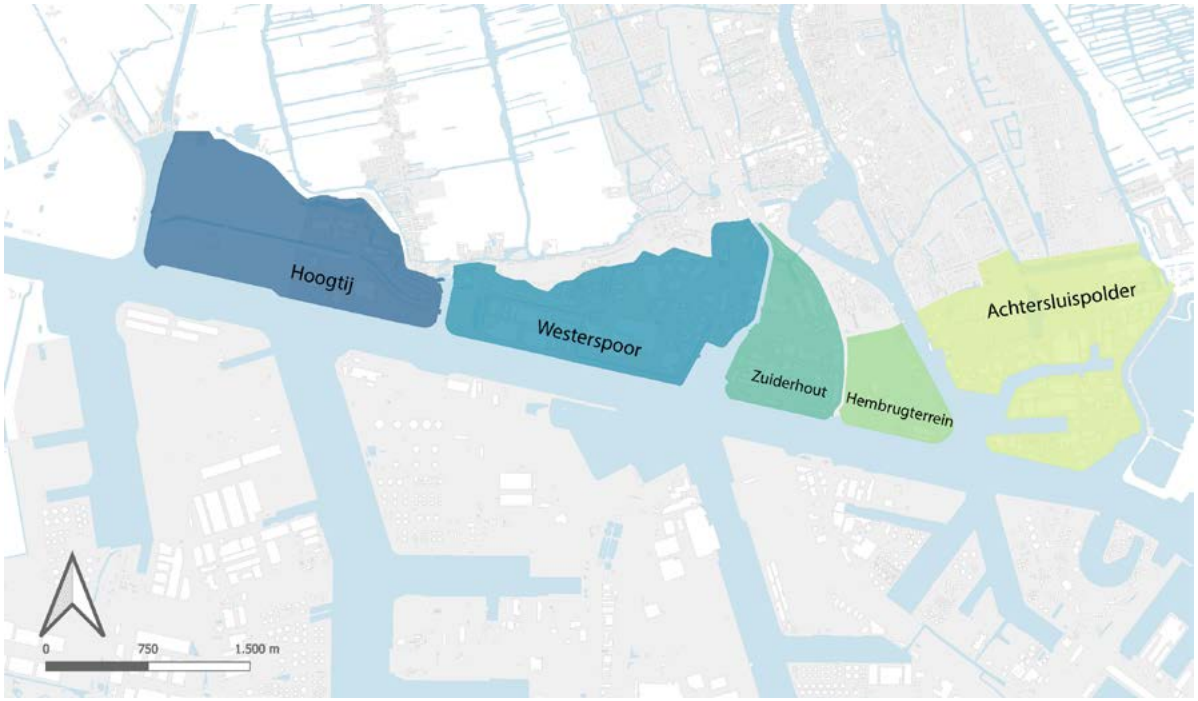

De gebieden die onder de Zaanse havens worden geschaard, hebben een divers karakter. Het terrein Hoogtij is het nieuwste haventerrein en is direct aan het Noordzeekanaalgebied gelegen. Hier is een aantal grote bedrijven gevestigd die gericht zijn op het water waaronder short sea containeroverslag. De ruimte op Hoogtij is de afgelopen jaren vrijwel geheel uitgegeven. Ook de Achtersluispolder speelt een rol als haventerrein. Door de beperkte breedte en diepte van de wateren in en om de Achtersluispolder is dit terrein vooral geschikt voor kadegebonden bedrijfsactiviteiten die minder grote schepen vereisen. Er vindt hier onder meer scheepsonderhoud plaats en beperkte overslag van hout en metaal. Daarnaast is hier ook veel bedrijvigheid gevestigd die weliswaar geen directe kadetoegang nodig heeft, maar wel indirect van de haven afhankelijk is en een rol speelt in de economische ketens van bijvoorbeeld metaalbewerking. De Achtersluispolder is aangemerkt als een gebied dat op termijn kan transformeren naar een hoogwaardig woon- en werkgebied.[12] Het daarnaast gelegen Hembrugterrein zit al midden in een transformatie. Het gebied krijgt een steeds sterker cultureel profiel en het is de bedoeling dat er ook 1.000 woningen verrijzen.

De terreinen gelegen aan de rivier de Zaan zijn geen zeehaventerreinen maar zijn wel onderdeel van de economische keten. Cacao wordt bijvoorbeeld in eerste instantie overgeslagen in de Amsterdamse havens om daarna over de weg of via de binnenvaart naar de terreinen aan de Zaan te worden vervoerd. De bewerking vindt plaats in de Zaanse fabrieken om vervolgens weer uitgeleverd te worden over de gehele wereld. Tot slot is er op de Zaanse terreinen een groot distributie-cluster op Westerspoor. Onder meer voor voedsel en de voedselverpakkingsindustrie. Deze activiteiten bieden een groot aantal arbeidsplaatsen en een grote toegevoegde waarde, en tellen als zodanig ook mee in de economische statistieken, maar hebben vooral een indirecte link met de haven.

12 Verstedelijkingsconcept 2050, Metropoolregio Amsterdam 2021

CTVrede in Zaandam. Beeld: Johannes Abeling

2.4 De IJmond[13]

De IJmondhavens (IJmuiden, Velsen en Beverwijk) zijn sterk in voedsel, offshore energie, leisure en de maakindustrie. De kades in IJmuiden zijn voor het grootste deel eigendom van de Zeehaven IJmuiden NV. De openbare ruimte, de rest van de openbare kades en het water zijn hoofdzakelijk eigendom van de gemeenten of Rijkswaterstaat. Daarnaast heeft een aantal bedrijven eigen kades. Exploitatie van de havens van IJmuiden en de Grote Houtkade in Velsen wordt gedaan door de Zeehaven IJmuiden NV. De relatief bescheiden haven van Beverwijk wordt door de gemeente zelf geëxploiteerd. De bedrijventerreinen in de IJmond zijn verkaveld en in privaat eigendom.

13 De economische kenmerken van de havens in de IJmond zijn overgenomen uit het rapport 'De IJmond-factor, Impact van de havens in de IJmond voor economie en energietransitie in Nederland' dat in 2022 in opdracht van Zeehaven IJmuiden NV is uitgevoerd.

IJmuiden

De zeehavens van IJmuiden kennen een divers palet aan havenactiviteiten. De helft van de banen is gerelateerd aan het voedsel-cluster, hoofdzakelijk vis. Het gaat daarbij om de gehele keten van vangst, verwerking, opslag en handel. Zo is binnen de haven van IJmuiden de op één na grootste visafslag van Nederland gevestigd. Een kwart van de banen in de haven van IJmuiden is gerelateerd aan het offshore onderhoud van energie-installaties en dit aandeel is groeiende. Op dit moment gaat het nog met name om installaties ten behoeve van fossiele energie (olie en gas). Maar in toenemende mate zullen de offshore activiteiten betrekking hebben op de windparken op zee. Van voorbereidende werkzaamheden rondom de aanleg van kabels tot het onderhoud van de windparken zelf. Het leisure-cluster binnen de haven van IJmuiden draait om ferry- en cruisevaart. Er is een dagelijkse verbinding van en naar Newcastle. Ook is IJmuiden vertrekpunt en eindpunt voor cruisevaarten en meren cruiseschepen aan om de passagiers de gelegenheid te bieden Amsterdam te bezoeken. Voor alle clusters geldt dat het voordelig is dat de havens van IJmuiden buiten de zeesluizen zijn gelegen. Zo wordt immers wachttijd bij de sluizen en vaartijd dieper het binnenland in voorkomen en dat scheelt aanzienlijk in de kosten.

Viskotters en Ferry in IJmuiden. Beeld: Ruud Karstens

Haven IJmuiden. Beeld: Ruud Karstens

De grootste uitdaging in de haven van IJmuiden is ruimte. Zowel kaderuimte en aan de kade gelegen kavels als milieuruimte. Wat betreft kaderuimte gaat het specifiek om een tekort aan zeehavenkades. Er treden nu reeds momenten op dat de haven helemaal vol ligt en niet alle verzoeken van schepen die willen aanmeren, gehonoreerd kunnen worden. Bovendien wordt voor het onderhoud van de windparken op zee een sterk groeiende behoefte aan kavels met kaderuimte verwacht. In 2022 is door het Rijk besloten middels windparken op de Noordzee gigawatt aan elektriciteit te realiseren per 2030. Dit moet groeien tot 50 gigawatt in 2040 en uiteindelijk 70 gigawatt in 2050.[14] Door de ligging buiten de sluizen en door de nabijheid tot de te realiseren windparken, is de zeehaven van IJmuiden buitengewoon gunstig gelegen om hier een aanzienlijke bijdrage aan te leveren. Met de recent in gebruikt genomen IJmondhaven is op korte termijn nog voldoende ruimte beschikbaar. De verwachting is echter dat dit niet toereikend is om in het onderhoud van de nog geplande windparken op zee te voorzien. Voor de assemblage van windmolens is momenteel helemaal geen geschikt perceel beschikbaar. Dit is de reden dat gewerkt wordt aan het realiseren van de Energiehaven. Een terrein dat speciaal hiervoor wordt ingericht ter plaatse van de voormalige Averijhaven.

Tata Steel[15]

Op de haventerreinen van de IJmond is een staalcluster ontstaan met Tata Steel als aanjager. De havens van Tata Steel zijn gepositioneerd buiten de zeesluizen. Dit is gunstig omdat voor de staalproductie grote hoeveelheden kolen en ertsen aangevoerd dienen te worden per schip. Tata Steel produceert jaarlijks circa 7 miljoen ton staal.[16] Het geproduceerde staal wordt vervolgens bewerkt tot allerlei producten in verschillende takken van industrie zoals de bouw, auto-industrie en machinebouw. De bedrijvigheid van Tata Steel zorgt voor veel economische activiteit in de regio. Zowel in de aan de staal gelieerde bedrijvigheid als in de dienstverlening. De grootste opgave rondom Tata Steel is het beperken van de uitstoot van schadelijke stoffen.

14 Kamerbrief windenergie op zee 2030-2050, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

15 De havens van Tata Steel zijn in eigendom en in beheer bij Tata Steel zelf en zijn daarom anders van karakter dan de overige in dit stuk beschreven havens. Omdat ze echter een belangrijke rol spelen in de economische ketens, er grote volumes grondstoffen worden aangevoerd en het terrein van Tata Steel een belangrijke rol zal spelen in de energietransitie, is besloten ze hier toch kort te benoemen.

16 Factsheet Tata Steel algemeen, TATA Steel 2018

Tata Steel. Beeld: Ingrid Kooiker

Tata Steel heeft de ambitie uitgesproken om uiterlijk in 2030 over te schakelen naar waterstof en uiterlijk in 2050 CO_2 neutraal te zijn.[17] Dat vergt grote veranderingen in de wijze waarop met energie wordt omgegaan in dit gebied. Zowel in aanvoer, opwek als in de daarvoor benodigde infrastructuur. In de IJmond is nog maar heel beperkt vrije ruimte beschikbaar. Deze ontwikkelingen moeten dus plaatsvinden in een omgeving die reeds in gebruik is en voor een groot deel op terrein van Tata Steel zelf. Gegeven de ligging biedt dit terrein ook kansen voor het aan land brengen van de op zee opgewekte energie. De precieze uitwerking hiervan krijgt beslag in de door de samenwerkende partijen opgestelde Cluster Energie Strategie en in de door het Rijk getrokken Verkenning Aanlanding Wind Op Zee.

Een aanvullende mogelijkheid om de overlast voor de omgeving te beperken, is het terugbrengen van de aan Tata Steel gerelateerde voertuigbewegingen. Daar kan binnenvaart en vervoer per spoor een rol in spelen. Op dit moment wordt ruim een kwart van het geproduceerde staal per spoor vervoerd. Tata Steel heeft de ambitie uitgesproken dit aandeel te verhogen.

Beverwijk

De haven van Beverwijk is bescheiden van omvang. De omliggende industrieterreinen hebben een divers profiel. Er is een aantal grote bedrijven met hoge milieucategorieën in de maakindustrie en recycling actief, die voor de bedrijfsvoering afhankelijk zijn van de haven. Verder is de gemeentelijke rioolwaterzuivering in dit gebied gevestigd. Ook zijn er volop bedrijven actief die geen verbinding hebben met de haven en de omgeving het karakter geven van een stedelijk bedrijventerrein. Op het aanpalende industrieterrein op grondgebied van de gemeente Velsen is sprake van een vergelijkbaar beeld.

Houtoverslag in Beverwijk. Beeld: Robin Gravemaker

Aardappeloverslag. Beeld: Port of Amsterdam/Ed Seeder

17 Roadmap Plus, TATA Steel 2021

Alle kavels aan de kade zijn reeds uitgegeven. De kades zelf worden ingezet voor bijvoorbeeld overslag van hout en aardappelen. Daarnaast worden de kades gebruikt als overloop voor de Zeehaven IJmuiden om schepen tijdelijk in het gebied af te meren. Toch functioneert de haven niet optimaal. Door de gemeente Beverwijk is een ambitieus plan ontwikkeld voor de Spoorzone in Beverwijk waarbij de wens is uitgesproken ook een deel van de haven te transformeren naar woonwerkgebied. Mede daarom zijn gemeentelijke investeringen in de haven zelf uitgesteld waardoor achterstallig onderhoud aan de kades is ontstaan en niet langer de gehele kadelengte gebruikt kan worden. Het renoveren van deze kades is in potentie rendabel maar is afhankelijk van de gemeentelijke plannen.

2.5 Den Helder

De haven van Den Helder kent een duidelijke scheiding tussen de Rijkszeehaven, waar de Koninklijke Marine haar thuisbasis heeft, en de civiele haven. De Rijkszeehaven is ongeveer vier keer zo groot als de civiele haven en heeft eigen havenbeheer dat wordt uitgevoerd door de Koninklijke Marine. De civiele haven wordt beheerd, onderhouden en uitgegeven door de NV Port of Den Helder waarvan de aandelen volledig in handen zijn van de gemeente Den Helder. Tot slot is er een recreatieve component met de jachthavens en het water-gerelateerd toerisme en kent het met TESO een belangrijke gebruiker voor de veerverbinding naar Texel.

De haven van Den Helder speelt nationaal en regionaal een belangrijke rol. Vanuit defensie-oogpunt met de aanwezigheid van de Koninklijke Marine. In economische zin met de operations & maintenance van de offshore energie en als hoogwaardig cluster van reparatie en onderhoud van schepen. Maar ook met de aan de haven gerelateerde huisvesting van regionale voorzieningen op het gebied van onderwijs en cultuur. Het nabijgelegen Den Helder Airport, de grootste helikopterluchthaven in Nederland, is vrijwel geheel ingericht voor offshore dienstverlening en versterkt daarmee de positie van de haven.

Tabel: ontwikkeling toegevoegde waarde haven van Den Helder [18, 19]

In miljarden euro's	2018	2019	2020
Directe toegevoegde waarde	0,528	0,367	0,293
Indirecte toegevoegde waarde	0,170	0,140	0,130
Totaal Den Helder	**0,698**	**0,507**	**0,423**
Toegevoegde waarde elders in de Kop van Noord-Holland	0,212	0,213	Geen gegevens
Totaal Kop van Noord-Holland	**0,910**	**0,720**	**Geen gegevens**

18 Havenmonitor 2021, Erasmus Universiteit 2021
19 Economische betekenis Kop van Noord-Holland – aanvullende notitie bij de havenmonitor, Erasmus Universiteit en CBS 2020

Met het teruglopen van de omvang van Defensie kampte de Kop van Noord-Holland jarenlang met een neerwaartse demografische -en economische spiraal. Deze is gekeerd maar het zou goed zijn om minder afhankelijk te zijn van de Koninklijke Marine alleen. Het vraagt nadere inspanning om de evenwichtige economische ontwikkeling vast te houden en te versterken. De haven van Den Helder kan daar een grote rol in vertolken.[20] Op dit moment zijn er ruim 4.000 havengerelateerde arbeidsplaatsen in de Kop van Noord-Holland. Het cluster olie en gas onderhoud zorgt voor het leeuwendeel van de toegevoegde waarde. Dit is echter een krimpende markt zodat er sprake is van een neerwaartse trend. Overigens zorgt de mondiale energiecrisis die nu gaande is voor een grotere vraag naar gas zodat de cijfers over 2021 en 2022 veel hoger zullen uitvallen. Maar na deze opleving is het de verwachting dat dit opnieuw sterk zal teruglopen. Er is dus dringend behoefte aan een nieuw economisch verdienmodel voor de haven van Den Helder.

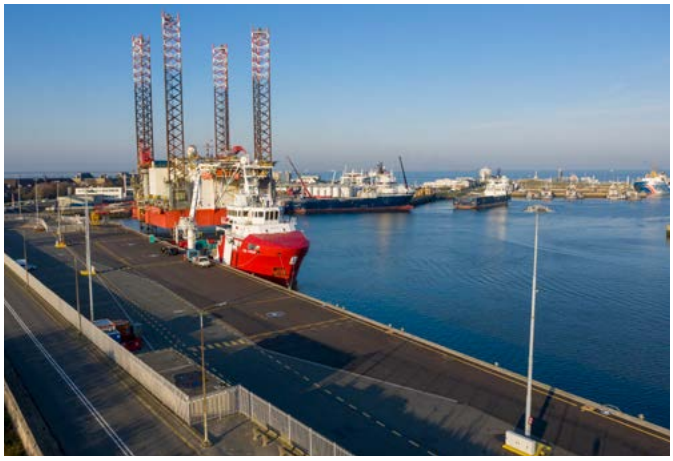

Offshore kade Den Helder. Beeld: Peter van Aalst / Red Mouse Productions

Koninklijke Marine Den Helder. Beeld: Peter van Aalst / Red Mouse Productions

Het al eerder aangehaalde besluit van het Rijk om middels windparken op zee 21 gigawatt aan elektriciteit te realiseren (met het voornemen om dit uit te breiden naar 70 gigawatt in 2050) biedt voor de Kop van Noord-Holland, inclusief Den Helder, kansen. De haven van Den Helder is buitengewoon goed gepositioneerd om een bijdrage te leveren in het onderhoud en aanleg van deze nieuwe windparken. Daarmee is de haven niet alleen een essentiële schakel in de energietransitie op zee, het biedt tegelijkertijd de gewenste verbreding van de economische basis. De aanlanding van de middels wind op zee geproduceerde elektriciteit zal naar alle waarschijnlijkheid elders in de kop van Noord-Holland plaatsvinden. Maar gegeven de ligging en de nabijheid van de NAM is het aanlanden van op de Noordzee geproduceerde waterstof via Den Helder wel heel kansrijk. Het moge duidelijk zijn dat de Kop van Noord-Holland een grote bijdrage kan leveren als energie-draaischijf en dat dit voor Den Helder, en Port of Den Helder in het bijzonder, de gewenste economische doorontwikkeling kan betekenen.

Daarvoor moet nog wel het nodige gebeuren. Want, net als in de haven van IJmuiden, is het vinden van voldoende ruimte voor het faciliteren van het onderhoud van windparken op zee de grote uitdaging. In de kernzone van het Maritiem Cluster is maar heel beperkt vrije ruimte beschikbaar. Daarmee kan niet worden geanticipeerd op de verwachte vraag vanuit de markt. Wel is nog circa 50 hectare beschikbaar op de nabijgelegen bedrijventerreinen Kooypunt en Kooyhaven en is met het herschikken van functies ruimte te winnen, zeker wanneer de ruimtebehoefte en het ruimteaanbod van de Koninklijke Marine meegenomen worden.

Tot slot behoeft de waterveiligheid in Den Helder aandacht. De primaire waterkering die door de kern van het Maritiem Cluster slingert, is op korte termijn, aan grootschalig onderhoud toe. Daarnaast dient het buitendijks deel van het Maritiem Cluster flexibel genoeg te worden ingericht om mee te kunnen bewegen met de verwachte zeespiegelstijging. De provincie Noord-Holland en de andere partners streven er naar de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de waterveiligheid te koppelen aan opgaven met betrekking tot de economie en maritieme stadsontwikkeling en dit aan te grijpen om ruimte te winnen in het gebied. Ook dit wordt nader onderzocht in het kader van de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder.

20 Maritiem Cluster Den Helder, Provincie Noord-Holland, Koninklijke Marine en Gemeente Den Helder 2022

Vissershaven in IJmuiden. Beeld: Port of Amsterdam/Foto Video Honing Heemskerk

3 DE OPGAVEN IN DE ZEEHAVENS

Zoals in het voorgaande hoofdstuk is beschreven, leveren de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage aan een vitale economische structuur. De provincie Noord-Holland zet er op in deze positie vast te houden. Onder meer door voldoende ruimte voor havengebonden bedrijvigheid te blijven bieden en door de functie van de havens als nautisch en logistiek knooppunt te behouden. Maar ook door vol in te zetten op de energietransitie. Want niet alleen zijn de zeehavens, als draaischijven in het (inter)nationale energielandschap, cruciaal voor het slagen van de energietransitie zelf. De energietransitie is ook de sleutel om voor de havens, en de daar gevestigde bedrijven, om de eigen uitstoot van gevaarlijke stoffen drastisch te beperken. Ook is het voor een blijvend sterke positie op het internationale economische toneel essentieel om mee te bewegen met de vraag naar duurzame energiebronnen en de duurzame bedrijfsvoering en innovaties die daarbij horen. Tot slot zal, om de crisis op de woningmarkt aan te pakken, een deel van de havens moeten transformeren om ruimte te bieden aan hoogwaardige woonwerkmilieus.

Het behoud van de economische positie, het realiseren van de energietransitie en de transformatie van havengebieden ten behoeve van woningbouw vormen de drie belangrijkste opgaven in de havens.[21]

3.1 Draaischijven in de Energietransitie

In het realiseren van de in de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2050 speelt de energietransitie een cruciale rol. Zonder de zeehavens en de aanpalende industrieterreinen zal de energietransitie in Nederland niet slagen. Dit zijn immers de plekken waar een groot deel van de in Nederland benodigde energie aan land komt (zowel de op zee opgewekte energie als de geïmporteerde energie), wordt opgeslagen, wordt omgezet, wordt gebruikt en wordt gedistribueerd over de (inter)nationale netwerken. Voorts worden hiervandaan de windparken op zee gebouwd en onderhouden. De havens vormen met recht de draaischijven in het energielandschap.

Ook voor het realiseren van de ambities met betrekking tot een gezonde en veilige leefomgeving en het vergroten van de biodiversiteit is de energietransitie nodig. De havens, in combinatie met ruim honderd jaar staalindustrie, hebben bijgedragen aan een vitale en veelzijdige economische structuur in Noord-Holland met een grote hoeveelheid arbeidsplaatsen. Maar het heeft ook geleid tot grote druk op de fysieke leefomgeving, de omliggende natuurgebieden en belasting van het klimaat door een hoge uitstoot van schadelijke stoffen. Zelfs als de uitstoot binnen de milieunormen blijft. De IJmond behoort tot de meest ongezonde gebieden in Nederland.[22] En in de nabijgelegen stikstofgevoelige natuurgebieden neemt de biodiversiteit snel af. Het Rijk, de provincie en de gemeenten in de IJmond zijn daarom medeondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord. De afgelopen jaren is ingezet op het behalen van Europese grenswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide in de lucht. Het Schone Lucht Akkoord gaat hierin verder: gezondheidswinst staat centraal, waarbij wordt toegewerkt naar de WHO-advieswaarden (gezondheidswaarden).[23] Alleen door het drastisch inperken van het gebruik van fossiele brandstoffen en het overschakelen op duurzame energiebronnen en productieprocessen kan de uitstoot van CO_2, stikstof (NOX) en fijnstof (PM10/PM2,5) in voldoende mate worden teruggedrongen. De energietransitie is daarin onontbeerlijk.

21 Natuurlijk zijn vraagstukken als ruimte voor landschap en ruimte voor piekwaterberging belangrijke thema's in zowel het Noordzeekanaalgebied als in de Kop van Noord-Holland. Omdat deze functies naar verwachting geen ruimte zullen vragen in de havengebieden zelf, zijn ze in deze Nota Zeehavens niet tot hoofdopgaven benoemd. Ze dienen daarom wel betrokken te worden in de integrale gebiedsgerichte aanpakken zoals NOVEX-NZKG en de ruimtelijke studie die wordt verricht in de Kop van Noord-Holland in het kader van de Nationale Omgevingsvisie.

22 Eindverslag Verstedelijking MRA en Gezondheid, RIVM 2021

23 Schone Lucht Akkoord 2020

Tot slot is het vanuit de ambitie om op de lange termijn een duurzame en vernieuwende economie te realiseren noodzakelijk om de transformatie van de traditionele (maar eindigende) doorvoerfunctie van de havens voor fossiele brandstoffen zoals kolen en benzine te realiseren. Ook het beheer en onderhoud van de olie- en gasinstallaties op zee is eindig. Daarbij is er voor de zeehavens, dankzij de reeds aanwezige bedrijvigheid en energie-infrastructuur, de kans om internationaal een koppositie in te nemen als innovatieve clusters van duurzame economie.

Reduceren uitstoot CO_2, fijnstof en stikstof

In het, mede door Noord-Holland ondertekende, Klimaatakkoord uit 2019 is geformuleerd dat de CO_2-uitstoot in 2030 landelijk met 49 procent gedaald moet zijn ten opzichte van 1990, als tussenstap naar een klimaatneutraal Nederland in 2050. In het regeerakkoord, en binnenkort de Klimaatwet en ook de Europese Green Deal, zijn de doelen van het klimaatakkoord voor 2030 aangescherpt tot 55% CO_2-reductie, waarbij plannen voor 60% reductie ontworpen moeten worden. De havengebieden spelen daar een belangrijke rol in. Zo is de industrie in het Noordzeekanaalgebied met 18,3 megaton CO_2 verantwoordelijk voor 11% van de CO_2-uitstoot in Nederland als geheel. Twee derde hiervan is afkomstig van Tata Steel (inclusief de Velsen centrales). De rest is hoofdzakelijk afkomstig van de andere elektriciteitscentrales in het gebied.[24] Ook in het reduceren van de stikstofuitstoot en fijnstofuitstoot spelen de havengebieden een belangrijke rol. De industrie en energiesector hebben een aandeel van 2% tot 6% in de totale stikstof depositie op de Natura 2000-gebieden in Noord-Holland. De uitstoot van de scheepvaart heeft een aandeel van 4% tot 6% (waarvan 25% door binnenvaart).[25] De belangrijkste bronnen van fijnstof in de provincie Noord-Holland zijn verkeer en huishoudens. Echter in de IJmond is meer dan de helft van de gemeten fijnstof afkomstig van de industrie. Ook in Zaanstad leidt dit tot hogere concentraties.[26]

De haven in de nabijheid van de stad. Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

Walstroom voor de binnenvaart. Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

Het vergroten van het aanbod van duurzame energie biedt de mogelijkheid voor de aanwezige industrie om hun productieprocessen, die nu kolen en aardgas als energiedrager hebben, naar elektriciteit en waterstof te transformeren en daarmee de emissie sterk te verlagen. Door de huidige netcongestie op het elektriciteitsnet wordt deze ontwikkeling vertraagd. Op basis van Rijksmilieuwetgeving zijn vergunningplichtige industriële bedrijven verplicht te investeren in de zogeheten Best Beschikbare Techniek (BBT). Het Planbureau voor de Leefomgeving verwacht in de sector industrie en energie op basis van staand beleid een verdere reductie van stikstofemissie van ca 27% tot 2030 ten opzichte van 2018.[27] Uit een eerste inventarisatie onder de 15 industriële piekbelasters in Noord-Holland is de verwachting dat voor de Noord-Hollandse industrie in deze periode een reductie van ca 27% tot 35% realistisch is. Daarnaast is in de, mede door de provincie Noord-Holland ondertekende, 'Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens' vastgesteld dat ook in de zeevaart en binnenvaart nog veel milieuwinst te behalen is door verduurzaming. Schepen zijn lokaal grote emissiebronnen van onder meer stikstof en fijnstof. De ambitie voor de binnenvaart is de stikstofuitstoot met 35%-50% voor 2035 te verminderen ten opzichte van 2015. Voor de zeevaart is het moeilijker af te dwingen maar richt de markt zich zelf op 20% minder stikstofuitstoot en fijnstofuitstoot in 2030. Deze ambitie wordt onderschreven door Port of Amsterdam als tussenstap naar emissievrije scheepvaart in de Amsterdamse Haven in 2050.[28]

24 Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied, Programmabureau NZKG 2021
25 Aerius monitor 2020, RIVM
26 Luchtkwaliteit Noord-Holland, RIVM 2018
27 Analyse stikstof bronmaatregelen, PBL 2020
28 Visie Schone Scheepvaart, Port of Amsterdam 2022

Wind op zee

In 2022 is door het Rijk besloten middels windparken op de Noordzee 21 gigawatt aan elektriciteit te realiseren per 2030. Dit moet groeien tot 50 gigawatt in 2040 en uiteindelijk 70 gigawatt in 2050.[29] Deze opgewekte energie, aanvankelijk elektriciteit en later waterstof, dient aan land te worden gebracht. De Kop van Noord-Holland en het Noordzeekanaalgebied zijn hiervoor bijzonder geschikt vanwege de nabijheid tot de te realiseren windparken en de reeds aanwezige energie-infrastructuur. Beide gebieden zullen worden aangesloten op het hoofdnet van elektriciteit en waterstof en op deze manier een rol krijgen in aanlanding, opslag, doorvoer en verdeling van duurzame energie.

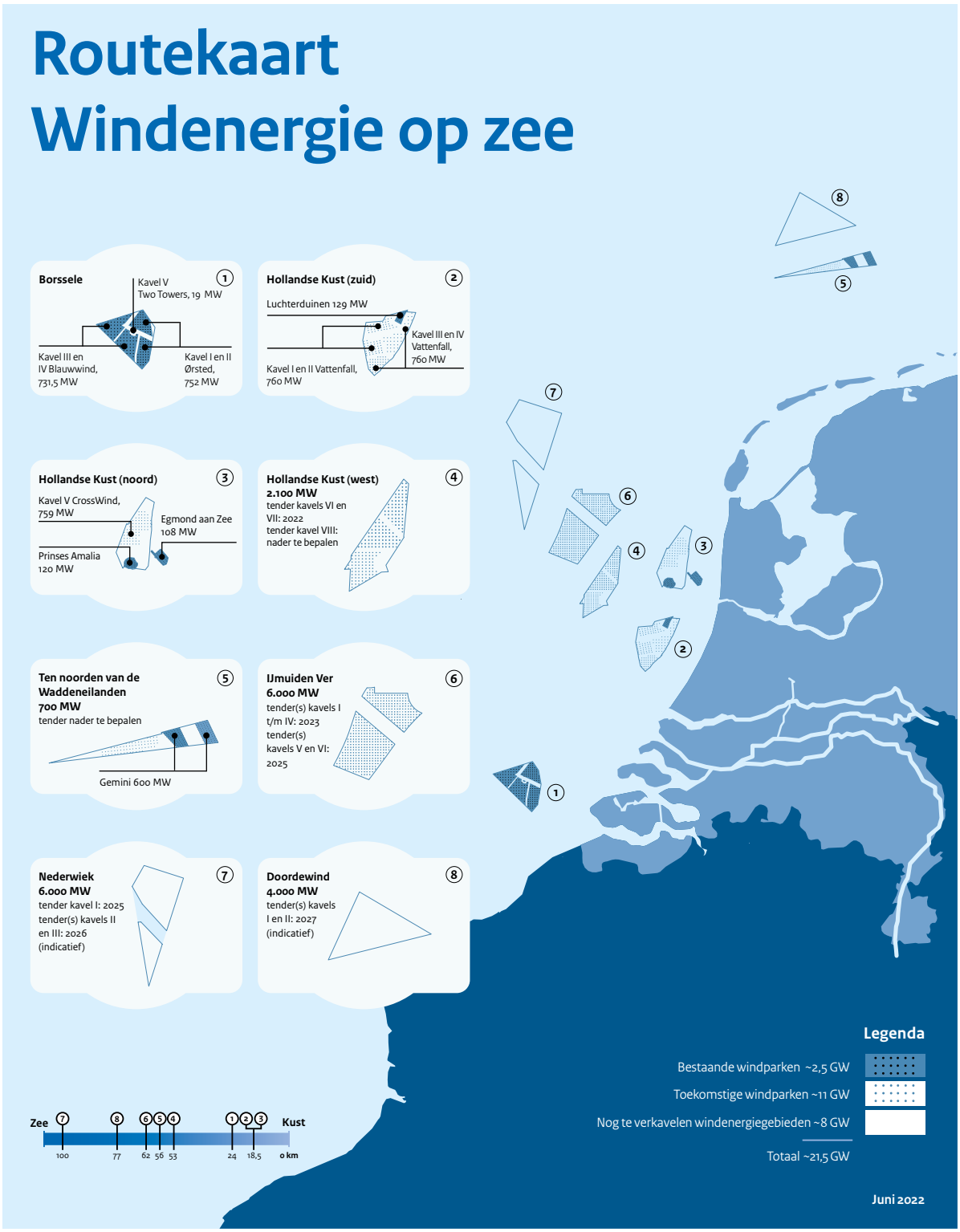

Routekaart Rijk windenergie op zee tot en met 2030. Beeld: windopzee.nl

29 Kamerbrief windenergie op zee 2030-2050, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Ook de bouw en het onderhoud van de windparken voor de kust van Noord-Holland, en mogelijk het Verenigd Koninkrijk, zal voor een groot deel vanuit de Noord-Hollandse zeehavens moeten worden uitgevoerd. Vanuit het Noordzeekanaalgebied zijn al diverse windparken gebouwd, waardoor het inmiddels een sterke positie op de markt heeft verworven. Den Helder onderscheid zich – mede dankzij de aanwezige helikopterluchthaven – met een sterk offshore operations & maintenance profiel. Het uitbouwen van het offshore windcluster draagt bij aan de versterking van de internationale concurrentiepositie en van de werkgelegenheid in de zeehavens.

Ruimte voor de energietransitie

Ondanks de goede uitgangspositie van Noord-Holland voltrekt de energietransitie zich niet vanzelf. Het is een enorme opgave. Gezamenlijk met het Rijk en de partners in het Noordzeekanaalgebied en Den Helder wordt daarom bekeken wat de precieze energievraag is die wordt verwacht, welke projecten nodig zijn, in welke volgorde deze kunnen worden gerealiseerd en op welke wijze deze worden bekostigd. In dit kader worden ook gezamenlijk met het Rijk voorstellen uitgewerkt voor bekostiging middels projectsubsidies (nationaal en Europees) en het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK). In het Noordzeekanaalgebied loopt dit via de Cluster Energie Strategie die jaarlijks wordt herijkt.[30] Daarnaast stelt de provincie een provinciaal MIEK op, met energieprojecten van regionaal belang.

Voor het Noorzeekanaalgebied is door overheden en bedrijfsleven inzichtelijk gemaakt wat de verwachte ontwikkelingen zijn voor de energievraag en het energieaanbod inclusief de benodigde energie-infrastructuur. Door het uitfaseren van fossiele brandstoffen zal de vraag naar elektriciteit minimaal verdrievoudigen in de periode tot aan 2030 met ook daarna nog een forse groei. Waterstof speelt, naast elektriciteit, een cruciale rol in de energietransitie omdat het ook geschikt is voor productieprocessen met extreem hoge temperaturen. Bovendien is er de mogelijkheid om waterstof op te slaan en over langere afstand te vervoeren waardoor het ook een rol kan spelen in het balanceren van het elektriciteitsnet. De vraag naar waterstof in het Noordzeekanaalgebied zal toenemen naar ruim 200 kiloton in 2030 en doorgroeien naar 500 kiloton in de jaren daarna. Driekwart van deze vraagt komt vanuit Tata Steel.[31]

Assemblage windmolens in de haven Beeld: Port of Amsterdam/Ed vd Pol TMA Logistics

Deze ontwikkelingen gaan gepaard met een aanzienlijke ruimtevraag. Er is fysieke ruimte nodig voor de transformatorstations, waterstoffabrieken, opslag van biobrandstoffen, grote hoeveelheden kabels en leidingen, zonnepanelen en windenergie. En ook voor de aanleg en het onderhoud van windparken op zee is kaderuimte nodig. De precieze ruimtevraag voortkomend uit de energietransitie is moeilijk te voorspellen. Toch ontstaat een steeds beter gevoel voor de orde van grootte. De huidige inschatting, die weliswaar met de nodige onzekerheden is omgeven, is dat er voor de voorgenomen energieprojecten in het Noordzeekanaalgebied zo'n 150 hectare aan fysieke ruimte nodig is.[32] Voor een deel zullen de projecten in het Noordzeekanaalgebied kunnen worden gerealiseerd op terreinen die reeds zijn uitgegeven. Terreinen die nu dienst doen voor opslag of verwerking van fossiele brandstoffen zoals benzine en kolen zullen op termijn immers niet langer nodig voor zijn en zullen anders ingevuld worden. Toch zal er voor de energietransitie ook extra ruimte nodig zijn. Soms op bestaande industrieterreinen maar mogelijk ook daarbuiten.

30 Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied 2022, Programmabureau NZKG 2022
31 Actualisatie Cluster Energie Strategie 1.0 Noordzeekanaalgebied, Programmabureau NZKG 2022
32 Inventarisatie ruimte en milieucontouren energieprojecten NZKG, Generation Energy in opdracht van het Programmabureau NZKG 2022

Naast fysieke ruimte moet rekening worden gehouden met milieuruimte en de effecten op de gezonde leefomgeving. Complicerende factor is dat het hierbij om nieuwe technieken gaat waarbij nog niet goed duidelijk is welke milieucontouren gehanteerd moeten worden en wat de effecten zijn. Voor de Kop van Noord-Holland vinden op dit moment vergelijkbare studies plaats naar het ruimtebeslag van de benodigde energie-projecten.

De aanpak

Tijdig beschikbare energie-infrastructuur is een randvoorwaarde voor het behalen van de afgesproken klimaatdoelen, het behouden van de aanwezige industrie en aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en innovatie. Het gaat zowel om het uitbreiden van bestaande infrastructuur als het ontwikkelen van nieuwe infrastructuur. De strategie van de in het Noordzeekanaalgebied samenwerkende overheden en bedrijfsleven voor de energietransitie bestaat uit vijf pijlers.[33]

1. Introductie in het Noordzeekanaalgebied van waterstof op industriële schaal vanaf 2025/2026. Gedreven door de transitie van de staalproductie. Gasunie werkt met het Ministerie van EZK aan de aanleg van een hoge druk waterstofleiding die Velsen (inclusief IJmuiden en Tata Steel) en het havengebied van Amsterdam aan elkaar én met de landelijke waterstofbackbone van Gasunie verbindt. Per saldo zal het Noordzeekanaalgebied een importerende regio zijn. De benodigde waterstof moet komen uit elektrolyse op land, elektrolyse door wind op zee en via import van waterstof. Ten behoeve van dit laatste wordt de mogelijkheid om een waterstofterminal in de haven van Amsterdam te realiseren onderzocht.
2. Ondersteuning van de elektrificatie van de industrie onder meer door uitbreiding stroomnet. Er wordt gewerkt aan 8 MIEK-projecten[34] voor de verzwaring van het hoogspanningsnet (TenneT) en aan 15 regionale projecten voor de uitbreiding van het midden-spanningsnet (Liander). Deze projecten zijn inmiddels opgenomen in de investeringsplannen van de netbeheerders.
3. Uitbouw van de productie van, en infrastructuur voor, synthetische brandstoffen ter vervanging van fossiele brandstoffen in de haven van Amsterdam.
4. Ontwikkeling en ondersteuning van lokale en regionale warmte en stoom initiatieven. Voor sommige bedrijfsprocessen kan dit als alternatief voor gas dienen.
5. Ontwikkeling en ondersteuning van een CO_2 distributienetwerk, waarbij CO_2 wordt afgevangen en wordt ingezet als grondstof.

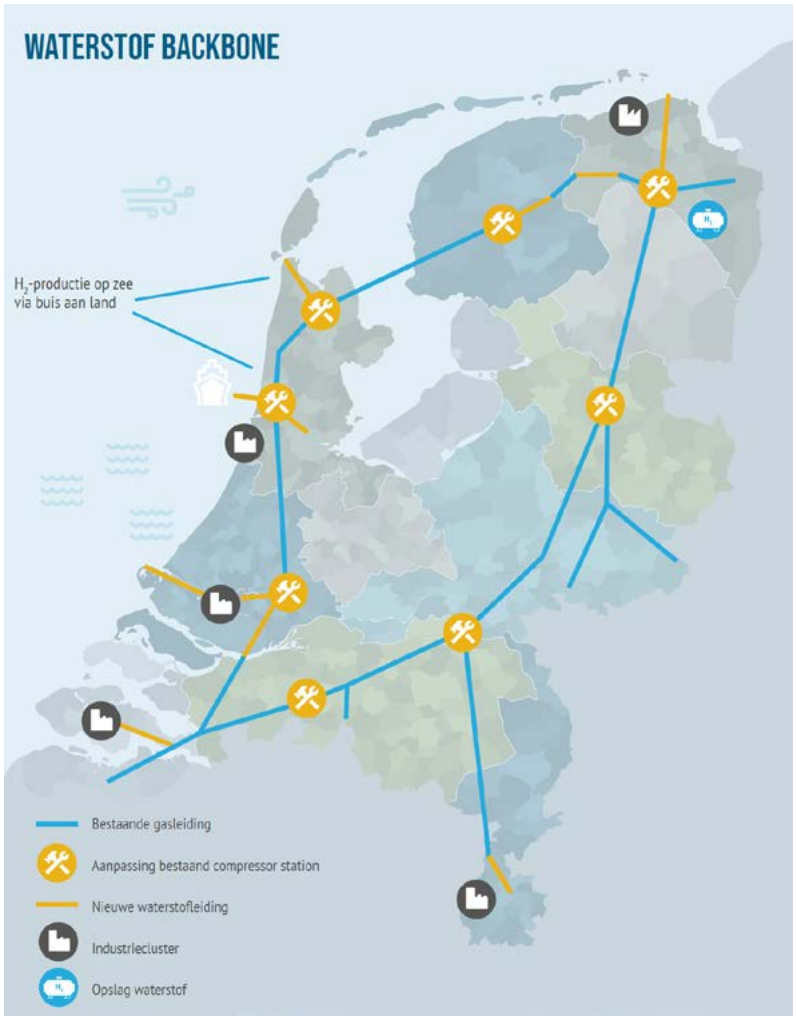

Waterstofbackbone in Nederland. Beeld: Programmabureau NZKG, bewerking provincie Noord-Holland

33 Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied 2022, Programmabureau NZKG 2022. De Cluster Energie Strategie is tevens een bouwsteen voor de ruimtelijke afweging die wordt gemaakt in NOVEX-NZKG.

34 En 1 kandidaat-MIEK project

Naast de Cluster Energie Strategie Noorzeekanaalgebied, is in de Regionale Energie Strategie voor de gehele provincie beschreven op welke wijze, en in welke gebieden, op korte termijn al duurzame energie kan worden opgewekt middels bijvoorbeeld windmolens, warmte en zonnepanelen. Daarbij zijn onder meer de havengebieden van Amsterdam, Velsen en ook de Noorder IJ-Plas aangewezen als zoekgebieden voor windmolens. In en rondom Den Helder is juist ruimte voor de aanleg van relatief grote zonnevelden.[35] Zonneparken en windmolens vragen wel ruimte in havengebieden maar hebben doorgaans een exploitatietermijn van 20 tot 30 jaar. Het is dus vooral zaak dit op de juiste wijze te faseren in relatie tot de totale ruimtelijke afweging. De provinciale inzet voor wind op land en zonnepanelen staat opgenomen in het Noord-Hollands Perspectief op de RES. Daarnaast worden in de Taskforce Energie-infrastructuur door de provincie, netbeheerders en betrokken gemeenten de belangrijkste knelpunten aangepakt om de reeds optredende netcongestie tegen te gaan. De noodzaak om snel te handelen op dit onderwerp is groot. In sommige delen van het Noordzeekanaalgebied kunnen bedrijven niet of nauwelijks uitbreiden of verduurzamen door te elektrificeren. Aandachtspunt bij de verdere uitwerking van de benodigde energie-infrastructuur is het effect op de bodem en de mate van toekomstbestendigheid van de tracés waarbij geanticipeerd wordt op eventuele wateroverlast en overstromingsrisico's. Door het Rijk is het uitgangspunt geformuleerd dat water en bodem sturend zijn in de locatiekeuze van dit soort ontwikkelingen.[36]

eNose in haven Amsterdam. Beeld: Provincie Noord-Holland

- De provincie Noord-Holland spant zich in de in de Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied uitgezette strategie te bewerkstelligen. Dit is ook de reden dat in de Omgevingsverordening NH 2022 bij de aanwijzing van Industrieterreinen van Provinciaal Belang de energietransitie als één van de vier thema's is benoemd. Het is voorstelbaar dat voor sommige in de Cluster Energie Strategie opgenomen projecten gebruik wordt gemaakt van een Provinciale Coördinatieregeling ten einde de realisatie te bespoedigen. Voorts werkt de provincie in de Taskforce Energie-infrastructuur samen met de netbeheerders en gemeenten aan het versnellen van de geplande netuitbreidingen.
- Daarnaast wordt door de provincie ingezet op het aansluiten van de Kop van Noord-Holland op het nationale elektriciteitsnetwerk en waterstofnetwerk. Bovendien zet de provincie Noord-Holland in op de bouw en het beheer en onderhoud van windparken op zee vanuit de havens van IJmuiden en Den-Helder.
- Om de uitstoot van schadelijke stoffen te verminderen heeft de Provincie Noord-Holland in 2022 vanuit het Programma Gezonde Leefomgeving een subsidieregeling opengesteld voor industrie en havenbedrijven waarmee zij maatregelen kunnen nemen om de uitstoot van fijnstof, stikstofdioxide, geur en geluid te verminderen.[37] Bovendien is, in aanvulling op het bestaande luchtmeetnet, innovatieve monitoring opgesteld met Hollandse Luchten en het eNose-netwerk om de belasting op de leefomgeving beter in beeld te brengen. Zo speelt het eNose-netwerk inmiddels een belangrijke rol in het toezicht op varend ontgassen.
- Door de provincie is een doelbank stikstof ingesteld specifiek gericht op energietransitie, circulaire economie en verduurzaming industrie voor het havengebied.

35 In de Regionale Energie Strategie beschrijven energieregio's, overheden, inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties samen hoe en waar duurzame elektriciteit (zon en wind) wordt opgewekt en hoe de warmtetransitie (duurzame alternatieven voor aardgas) mogelijk wordt gemaakt. De RES 1.0 is in 2021 vastgesteld door Provinciale Staten. De zoekgebieden worden uitgewerkt naar concrete projectlocaties.

36 Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening, Ministerie van BZK 17 mei 2022

3.2 Economisch toekomstbestendige havens

Zoals in hoofdstuk 2 is beschreven, leveren de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage aan een vitale economische structuur. Om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen is het cruciaal dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid. Ook dient de positie als nautisch en logistiek knooppunt behouden te blijven. Maar om economisch relevant te blijven dienen de havens en de daar gevestigde bedrijven zich zelf ook door te ontwikkelen. Alleen dan kan er sprake zijn van het realiseren van de in de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambitie van een Duurzame en vernieuwende economie. Zoals uit de vorige paragraaf reeds bleek is het voor economisch toekomstbestendige havens noodzakelijk de energietransitie te realiseren. De afhankelijkheid van de fossiele brandstoffen en de daarop gebaseerde bedrijvigheid moet worden omgezet in een volledig circulaire economie inclusief de daarbij behorende verdienmodellen.

Voldoende ruimte voor havengebonden bedrijvigheid

Voor het economisch goed laten functioneren van de haven is voldoende ruimte nodig voor bedrijven die voor de bedrijfsvoering afhankelijk zijn van de haven. Dit gaat zowel om ruimte op terreinen direct gelegen aan een havenbekken of diep vaarwater met laad- en losfaciliteiten (kadegebonden terreinen) als om ruimte op terreinen binnen 2,5 km van een havenbekken, bestemd voor activiteiten gerelateerd aan de haven zoals logistiek of dienstverlening (havengerelateerde terreinen). Niet-havengebonden terrein is areaal dat daar weer achter ligt.

De totale omvang van de industrieterreinen in het Noordzeekanaalgebied bedraagt ruim 3.000 hectare. Hierin zijn de terreinen in de IJmond meegenomen, de Zaanse havens direct gelegen aan het Noordzeekanaal en de Amsterdamse haven. Op deze terreinen is nog ongeveer 300 hectare beschikbaar voor uitgifte, waarvan ongeveer de helft havengebonden terrein betreft.[38] Uit de monitor Plabeka blijkt dat dit tot 2030 voldoende is om aan de vraag te kunnen voldoen. De vraag richting 2040 is echter groter dan het aanbod. Met name de niet havengebonden activiteiten in het Noordzeekanaalgebied, zoals groothandel en logistiek, hebben een grote additionele ruimtevraag. Daarnaast is veel afhankelijk van of het volume van overslag juist toeneemt of afneemt.[39] Ondanks alle onzekerheden is het wel duidelijk dat de ruimte in het Noordzeekanaalgebied schaars is en dat niet iedere (economische) vraag gehonoreerd kan worden.

37 Het Programma Gezonde Leefomgeving (Provincie Noord-Holland 2020) is een provincie-breed programma en bevat naast luchtkwaliteit ook geluid, geur en omgevingsveiligheid. Het past in een bredere aanpak waarin wordt ingezet op het verbeteren van de luchtkwaliteit. Zo wordt samen met de IJmondgemeenten, en als regionale uitwerking van het landelijke Schone Lucht Akkoord, gewerkt aan de gezondheid en luchtkwaliteit IJmond. En ook wordt binnen de provincie invulling gegeven aan het Programma Tata Steel 2020-2050, gericht op de milieuproblematieken rond de staalfabriek.

38 Monitor Ruimte-intensivering Noordzeekanaalgebied (zevende meting), Programmabureau NZKG 2021

39 Monitor Werklocaties Plabeka, Buck Consultants International en Tymphaan in opdracht van het Platform Bedrijventerreinen en Kantoren 2022

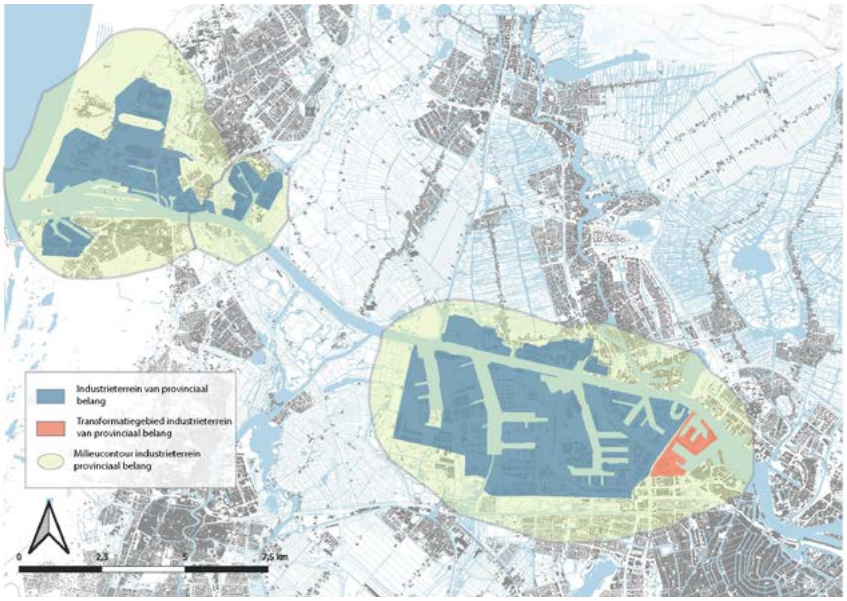

Om te voorkomen dat de beschikbare ruime volstroomt met functies die ook elders gehuisvest kunnen worden, wordt door verschillende partijen in het Noordzeekanaalgebied al actief gestuurd op de invulling van de havengebieden. De havenbedrijven doet dat bijvoorbeeld door havengerelateerde kavels alleen uit te geven aan havengerelateerde bedrijvigheid, de energietransitie en circulaire economie. De Provincie Noord-Holland heeft in de Omgevingsverordening Industrieterreinen van Provinciaal Belang aangemerkt in het Noordzeekanaalgebied met als doel de schaarse ruimte die er is in te zetten voor havengebonden bedrijvigheid, zware industrie, de energietransitie en circulaire economie.[40]

In Den Helder is in de kernzone van het Maritiem Cluster een gebrek aan zowel kaderuimte als aan de kade gelegen kavels om de geplande windparken op zee te kunnen beheren en onderhouden. Wel is er nog zo'n 50 hectare beschikbaar op de nabijgelegen bedrijventerreinen Kooypunt en Kooyhaven. Elders in de Kop van Noord-Holland zijn alleen nog kleinere locaties beschikbaar. Bij elkaar is dit genoeg om in de autonome groei van bedrijvigheid te kunnen voorzien.[41] De betrokken gemeenten en de provincie hebben dan ook afgesproken om uit te gaan van de huidige bedrijventerreinen en nu beoogde uitbreidingslocaties. Daarbij is wel aangegeven dat de betrokken partijen tijdig anticiperen op additionele ruimtevraag die de energietransitie met zich meebrengt voor bijvoorbeeld aanlandpunten voor offshore opgewekte energie, transformatorstations en productie van waterstof.[42]

De haven van Den Helder. Beeld: Port of Den Helder

40 Omgevingsverordening NH 2022, Provincie Noord-Holland 2022. De Omgevingsverordening wordt periodiek aangepast waarbij wijzigingen op zowel inhoud als werkingsgebied mogelijk zijn.
41 Behoefteraming werklocaties Noord-Holland Noord, Stec Groep in opdracht van de Provincie Noord-Holland 2021
42 Convenant werklocaties Kop van Noord-Holland 2022

- De provincie zet er op in de schaarse ruimte op de industrieterreinen in de havengebieden zoveel als mogelijk in te zetten voor havengebonden bedrijvigheid, zware industrie, de energietransitie en circulaire economie. Het in de Omgevingsverordening aangemerkte werkingsgebied Industrieterrein van Provinciaal Belang blijft daarom van kracht. Andere (economische) activiteiten dienen in beginsel buiten de havengebieden te worden gerealiseerd.[43]
- De Provincie Noord-Holland zet in Den Helder en in de IJmond in op het vergroten van de zeekade-ruimte en het aantal havengebonden kavels onder meer ten behoeve van de ontwikkeling en het beheer en onderhoud van windparken op zee. Hiervoor wordt een subsidieregeling ingericht. Daarnaast wordt ingezet op de aanleg van de Energiehaven in de gemeente Velsen – een haventerrein van 15 tot 20 hectare inclusief zeekade. De provincie trekt het proces en doet een financiële bijdrage. Zie ook paragraaf 4.4.

Circulaire Economie

Tezamen met de rijksoverheid heeft de provincie Noord-Holland de ambitie geformuleerd om een 100% circulaire economie te hebben in 2050.[44] Daarvoor is het nodig dat er voldoende duurzame energie beschikbaar is. Maar ook dienen de bedrijfsprocessen zelf circulair te worden ingericht. Het verwerken van reststromen zal daarbij op grotere schaal plaats vinden dan nu het geval is. Er zal ook extra ruimte nodig zijn voor tijdelijke opslag van materialen. De komende jaren valt daarom een toenemende behoefte aan fysieke ruimte en milieuruimte te verwachten om circulaire activiteiten te huisvesten.

In de circulaire economie is een belangrijke rol weggelegd voor de havengebieden. Met name het Noorzeekanaalgebied is door de aanwezigheid van de maakindustrie, de kennis met de Techport in de IJmond en de milieuruimte goed gepositioneerd om de circulaire economie vorm te geven. Ook de aanwezigheid van havenfaciliteiten, voor grootschalige transport van grondstoffen en materialen, draagt daar aan bij. Voor het Noordzeekanaalgebied zijn de verwerking en productie van duurzame brandstoffen, de afvang en distributie van CO_2, het hergebruik van warmte en de bouw als kansrijke circulaire stromen geïdentificeerd.[45] De onderwerpen warmte en CO_2 zijn prominent in de Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied ondergebracht. En binnen de haven van Amsterdam wordt vol ingezet op de productie en overslag van duurzame brandstoffen. Zo is in de Amsterdamse haven inmiddels een circulaire grondstoffen-hub voor de bouw gerealiseerd die nog altijd groeit. In het verlengde daarvan liggen er ook kansen om een groter aandeel van de stadslogistiek op het vlak van voedsel over het water af te wikkelen.

Metaalrecyclingbedrijf Blom en Zonen. Beeld: Johannes Abeling

Afval Energie Bedrijf. Beeld: Port of Amsterdam/Jesse Kraal

Naast de uitstoot van CO_2, fijnstof en stikstof, zoals beschreven in paragraaf 3.1, gaat een deel van de economische activiteit ook gepaard met depositie en lozingen van andere stoffen die een negatief effect kunnen hebben op de bodem- en waterkwaliteit. Het streven naar een gezonde leefomgeving en het vergroten van de biodiversiteit betekent dat ook deze effecten teruggedrongen dienen te worden.

43 Beleidskeuzes hoe hiermee wordt omgegaan in Noord-Holland worden in samenwerking met andere overheden gemaakt binnen bijvoorbeeld het Platform Bedrijven en Kantoren van de Metropoolregio Amsterdam en in het convenant werklocaties Kop van Noord-Holland.

44 Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025, Provincie Noord-Holland 2021

45 De ruimtebehoefte van een meer circulaire Metropoolregio Amsterdam, Ecorys 2018 in opdracht van Schiphol, Greenport, Haven Amsterdam, provincie Noord-Holland, AMS-IX, SADC, Vervoerregio en gemeenten Amsterdam, Aalsmeer en Haarlemmermeer

Bovendien neemt ook de watervraag van de industrie toe. Ook dit dient uiteindelijk circulair – zonder schadelijke onttrekking van zoet water aan het watersysteem – te worden vormgegeven. Aandachtspunt is dat de transitie naar circulaire economie (inclusief energietransitie) gepaard gaat met de implementatie van veel nieuwe technieken. Het is zaak dat deze nieuwe technieken en ontwikkelingen vroegtijdig worden gesignaleerd door de omgevingsdiensten om te voorkomen dat er vertraging ontstaat in de beoordeling bij de vergunningverlening. Kennisopbouw aan de voorkant is nodig. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door mee te werken aan pilotprojecten (naar voorbeeld van DCMR Milieudienst Rijnmond bij projecten in de haven van Rotterdam). Maar ook door vroegtijdig afwegingen te maken over de inzet van het juiste instrumentarium.

Tot slot is voor circulaire economie (inclusief energietransitie) nodig dat de arbeidsmarkt zich door ontwikkeld. Nu al is er een tekort aan mensen in de maak- en onderhoudsindustrie. En de vraag naar technisch geschoold personeel van MBO tot universitair niveau neemt alleen maar toe. Alleen al binnen Noord-Holland leidt de energietransitie tot een vraag van 16.000 FTE aan werkgelegenheid.[46] Tegelijkertijd zullen de transities tot gevolg hebben dat meer klassieke havengerelateerde banen verdwijnen. Middels opleidingsprogramma's kan geanticipeerd worden op de toenemende vraag. Onder meer door jongeren op te leiden en door programma's aan te bieden waarbij mensen die al werkzaam zich kunnen door ontwikkelen.

- De provincie Noord-Holland onderschrijft de ingeslagen weg in het Noordzeekanaalgebied met betrekking tot circulaire economie. In de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050 is het ontwikkelingsprincipe vastgelegd dat op strategische locaties ruimte wordt gereserveerd voor opslag en verwerking van reststromen. Dit is ook de reden dat in de Omgevingsverordening NH 2022 bij de aanwijzing van 'Industrieterreinen van Provinciaal Belang' circulaire economie als één van de vier thema's is benoemd.
- De provincie treedt in overleg met de omgevingsdiensten om te bezien wat er vanuit de omgevingsdiensten nodig is in de bijdrage aan circulaire economie (inclusief energietransitie).[47]
- De provincie zet in op een arbeidsmarkt die aansluit op de vraag voorkomend uit de circulaire economie (inclusief energietransitie). Daarom worden vanuit de provincie onder meer de Techport in het Noordzeekanaalgebied en Tech@connect in de Kop van Noord-Holland ondersteund. Ook zet de provincie in op een bijdrage vanuit het Just Transition Fund voor de transitie naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt in de IJmond.

Nautisch en Logistiek Knooppunt

Havens zijn knooppunten bij uitstek. Met name in het Noordzeekanaalgebied vindt veel overslag plaats tussen zeeschepen, binnenvaart, goederentreinen en verkeer over de weg. In 2020 bedroeg de totale overslag in het Noordzeekanaalgebied ruim 90 miljoen ton, waarvan 71,3 miljoen ton binnen de Amsterdamse haven.[48] Het Noordzeekanaalgebied speelt een grote rol in de internationale netwerken rondom staal, cacao, koffie en energie. Maar ook zijn de havens de vertrekpunten voor de aanleg en het onderhoud van energieprojecten op zee en de verdeelstations voor alle vervoerstromen in relatie tot de visserij. Tot slot vervullen ze natuurlijk ook een rol in het (recreatief) personenvervoer als aanlandpunten voor cruiseschepen en met de veerverbindingen tussen Den Helder en Texel en tussen IJmuiden en Newcastle.

Een goede zeewaartse toegankelijkheid, een havenontsluitende bereikbaarheid en betrouwbare multimodale verbindingen met het achterland zijn onderscheidende factoren in het vestigings- en investeringsklimaat voor de havens.[49] Om als nautisch en logistiek knooppunt te kunnen blijven functioneren is het borgen van de bereikbaarheid van de Noord-Hollandse zeehavens dan ook essentieel. Dat beperkt zich niet alleen tot de bereikbaarheid in de directe omgeving van de havens. Maar ook op netwerkniveau. Voor zowel vervoer via het water, per spoor, per buisleiding en over de weg.

46 Manifest Werken en Ontwikkelen 2030 Noord-Holland, Provincie Noord-Holland et al. 2021
47 Samen met de Omgevingsdienst NZKG is de provincie reeds gestart met de 'pilot scherper vergunnen'. Vergunningverlening vindt plaats op basis van de best beschikbare technieken om zodoende de emissie van fijnstof en stikstof te verlagen.
48 Monitor Ruimte-intensivering Noordzeekanaalgebied, zevende meting 2021
49 Havennota 2020-2030, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2020

Het Noordzeekanaalgebied is verbonden met het (inter)nationale achterland via de Goederenvervoercorridor Zuid en de aansluiting op de Goederenvervoercorridors Oost en Zuidoost.[50] Andere belangrijke verbindingen zijn die via de kust- en zeevaart via de Noordzee en de verbinding met Flevoland, Noord-Nederland en verder via het Markermeer. Eind 2022 krijgt de Goederenvervoercorridor Zuid ook de MIRT status. Dat heeft drie voordelen. Ten eerste worden knelpunten op netwerkniveau in kaart gebracht. Ten tweede komen deelprojecten op deze corridor dan gemakkelijker in aanmerking voor (co-)financiering van projecten door het Rijk en Europa. Ten derde wordt verwacht dat hier uit voortvloeiende dialoog tussen (zeehaven)bedrijven en overheid leidt tot snellere implementaties van maatregelen. Deze Goederenvervoercorridors omvatten alle modaliteiten.

MIRT Goederencorridor Zuid.[51]

50 Deze corridor door loopt van Noord-Holland/regio Amsterdam via Zuid-Holland/Rotterdam-Rijnmond, West-Brabant en Zeeland naar Vlaanderen. De Goederenvervoercorridor Oost loopt van Rotterdam-Rijnmond via de A15/Waal/Betuweroute corridors naar Zevenaar en Duitsland, en de Goederenvervoercorridor Zuidoost loopt van Rotterdam-Rijnmond via Moerdijk en Tilburg naar Venlo en Duitsland.

51 MIRT-onderzoek Corridor Zuid - Programma Eindrapport, Buck Consultants International, RHDHV en Panteia 2021

Modal Shift

Omdat het wegennet in de Metropoolregio Amsterdam steeds zwaarder belast wordt en naar verwachting rond 2040 vastloopt[52], zal een groeiend deel van de goederenstromen moeten plaatsvinden via het spoor, water en buisleidingen. Het Rijk zet daarom met de Goederenvervoeragenda in op het verplaatsen van transport van goederen over de weg naar spoor, water en ook buisleidingen.[53] Een beweging die ook in Noord-Holland[54] en door de Europese Unie[55] wordt onderschreven. Onder meer met als doel om de CO_2-emissies terug te dringen. Daarbij dient aangetekend te worden dat ook de capaciteit op het spoor niet eenvoudig vergroot kan worden en vervoer over het water dus een steeds belangrijker rol zal moeten spelen.

- De provincie Noord-Holland neemt, samen met de Port of Amsterdam, het voortouw om het lopende programma modal shift van het Amsterdam Logistics Board te verlengen, te versterken en te verbinden aan het MIRT-traject Goederenvervoer Corridor Zuid. Hiermee kunnen extra financiële middelen voor de regio worden ontsloten waarmee onder meer subsidies kunnen worden ingezet voor ondernemers die goederenvervoer van de weg naar spoor, binnenvaart en/of buisleidingen omzetten. Maar ook wordt bijvoorbeeld bekeken welke investeringen ter plaatse van kades nodig zijn om deze overslag makkelijker te laten verlopen.
- Voor logistiek over de weg streeft de provincie naar een dekkend netwerk van waterstofvulpunten voor zware mobliteit waaronder logistiek. Hierin zijn zowel de havens van Den Helder als Amsterdam en de IJmond opgenomen als knooppunten waar in de eerste fase een tankstation gerealiseerd moet worden.

De modaliteit buisleidingen komt steeds vaker in beeld als alternatief voor transport van gassen, vloeistoffen of industriële restproducten. Vervoer per buisleiding kan een bijdrage leveren aan het oplossen van knelpunten in het wegen-, vaarwegen- of spoorwegennet. Ook kan transport via buisleidingen bijdragen aan het reduceren van risico's en het vergroten van de gezonde leefomgeving door een alternatief te bieden voor vervoer van milieubelastende of gevaarlijke stoffen die nu nog via het water, spoor of de weg, worden vervoerd.[56] Zeker binnen de havengebieden zelf is dat kansrijk. Maar ook op grotere schaal. Het aansluiten van de Noord-Hollandse zeehavens op het nationale waterstofnetwerk is hiervan een goed voorbeeld.

Vervoer over water

Om de bereikbaarheid vanaf zee voor de komende decennia te borgen, is in 2022 de zeesluis bij IJmuiden in gebruik genomen. Voor zowel zeecruise als goederenvervoer over water wordt gebruik gemaakt van steeds grotere schepen. Met deze sluis kunnen deze schepen toegang krijgen tot het Noordzeekanaal. Bovendien wordt continuïteit geboden als de Noordersluis in 2029 is afgeschreven.

Aandachtspunt is de staat van het Noordzeekanaal zelf en de verbinding naar de grote rivieren via het Amsterdam-Rijnkanaal. Het huidige waterbeheer zit aan de grens op het gebied van wateroverlast, waterbeschikbaarheid en waterkwaliteit. Er is nu al sprake van een grote wateropgave (bestrijding wateroverlast, verzilting en droogte) en die opgave wordt alleen maar groter door klimaatverandering, zeespiegelstijging en ruimtelijke en sociaaleconomische ontwikkelingen.[57] Ook zit een aantal technische installaties zoals gemalen binnenkort aan het einde van de levensduur. Dit brengt risico's met zich mee op het vlak van waterveiligheid, voldoende en schoon water en de betrouwbaarheid van de routes voor de binnenvaart. Er zullen overstroomgebieden moeten worden aangewezen voor de zogeheten piekwaterberging. Bovendien zijn zowel het Noordzeekanaal als het Amsterdam-Rijnkanaal wat betreft breedte en diepte en inrichting van de kades gedimensioneerd op kleinere schepen en een lager aantal scheepvaartbewegingen dan vandaag de dag het geval is. Ook daarmee zitten deze vaarwegen aan de technische limiet.

- De provincie Noord-Holland zal binnen het traject NOVEX-NZKG aandacht vragen voor voldoende (piek) waterberging in het Noordzeekanaalgebied waarbij onder meer de Houtrakpolder wordt betrokken als mogelijke locatie.
- De provincie Noord-Holland pleit, samen met de waterbeheerders, in het verlengde van het traject Toekomstbestendig watersysteem Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaalgebied, voor het starten van

52 Multimodaal Toekomstbeeld MRA 2040, Metropoolregio Amsterdam & het Rijk 2021
53 Goederenvervoeragenda, Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat 2019
54 Perspectief Mobiliteit, Provincie Noord-Holland 2021
55 Green Deal, Europese Unie 2019
56 Havennota 2020-2030, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2020
57 Toekomstbestendig watersysteem Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaalgebied, Deltaprogramma 2021

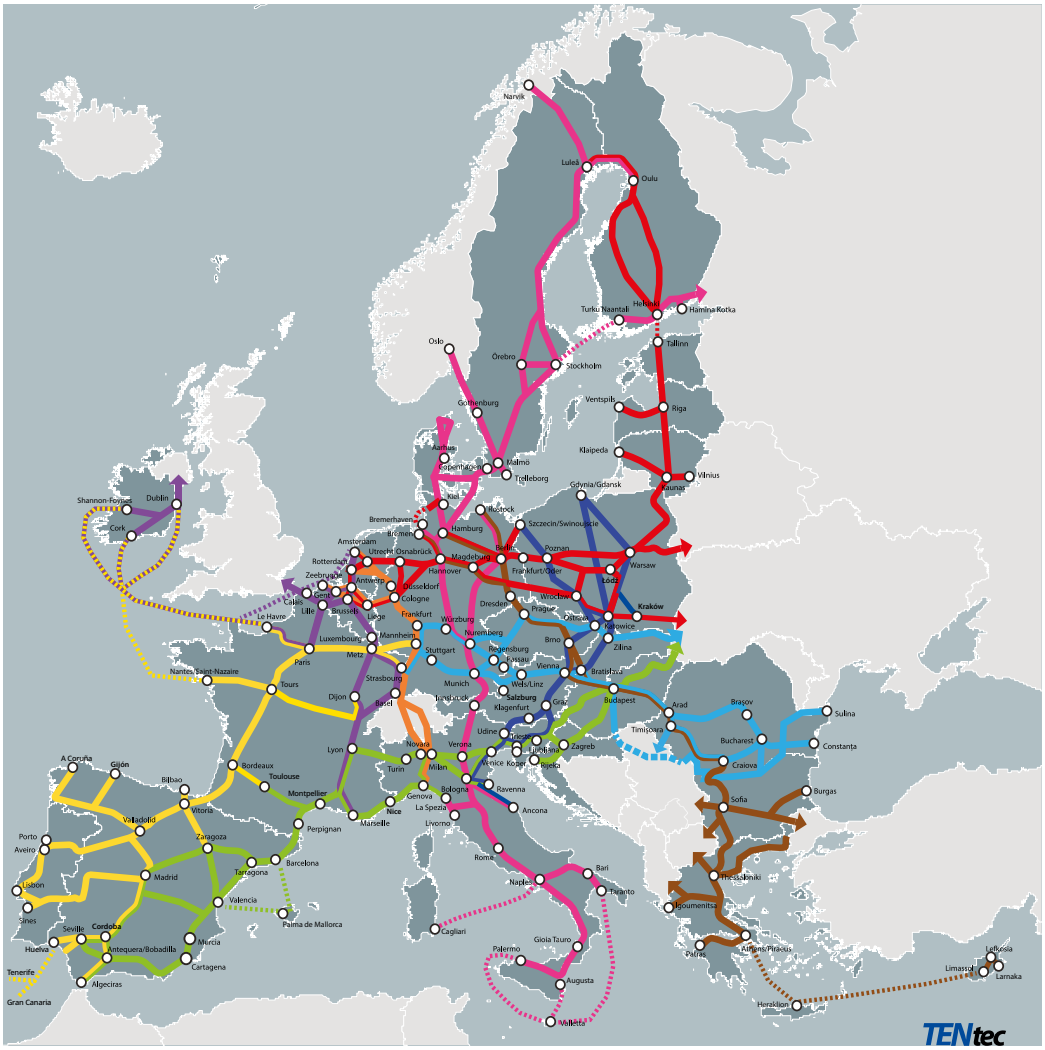

TEN-T corridors. Elke kleur geeft een Europese route weer.[58]

een integrale studie waarin de toekomstbestendigheid van het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal centraal staat zodat waterkwaliteit, waterveiligheid en de continuïteit van de binnenvaart geborgd zijn. Bij voorkeur onder coördinatie van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in een op te starten MIRT traject.

→ De provincie werkt mee aan het RH2INE consortium, samen met de provincie Zuid-Holland en de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen, met als doel om langs de binnenvaart corridor naar het Ruhrgebied een dekkend netwerk van gestandaardiseerde waterstofvulpunten te realiseren.

Vervoer per spoor

Specifiek voor goederenvervoer per spoor is het Trans-European Transport Network (TEN-T) van belang. Dit zijn corridors die vrijwel heel Europa bereiken en waarop een bepaalde standaardisatie in het spoorvervoer plaatsvindt, bijvoorbeeld op het vlak van materieel, beveiliging en het toelaten van personeel.[59] Het Noordzeekanaalgebied is aangesloten op drie van deze corridors: North Sea – Baltic, North Sea – Medditerranean en Rhine – Alpine.[60] Dat betekent niet dat het goederenvervoer per spoor in het Noordzeekanaalgebied nu al optimaal geregeld is. Er is per spoor slechts één route vanuit het Noordzeekanaalgebied richting het achterland via station Amsterdam Centraal (en in veel gevallen ook via station Amsterdam Sloterdijk). Treinen van en naar Tata Steel moeten zelfs keren in Uitgeest. Vervoer van

58 TEN-T Core Network Corridors, European Commission 2020

59 De TEN-T netwerken bestaan ook uit weg- en binnenvaart netwerken en stedelijke knopen. Ook daar is sprake van standaardisatie en regelgeving.

60 De corridor North Sea – Baltic verbindt het Noordzeekanaalgebied met onder meer midden- en oost-Duitsland, Polen en de Baltische staten. De corridor North Sea – Mediterranean verbindt het Noordzeekanaalgebied met onder meer België, Frankrijk, Ierland en het Verenigd Koninkrijk. De corridor Rhine-Alpine verbindt het Noordzeekanaalgebied met onder meer midden- en zuid-Duitsland, België, Zwitserland en Noord-Italië. Deze laatste twee corridors worden naar verwachting in de nabije toekomst samengevoegd.

gevaarlijke stoffen via Haarlem en Rotterdam is niet mogelijk door beperkingen in de tunnel bij Rijswijk. Bovendien kent het spoor grote capaciteitsproblemen in het reizigersvervoer en wordt goederenvervoer steeds moeilijker in te passen.

→ De provincie Noord-Holland zet er op in om de aansluiting van het Noordzeekanaalgebied per spoor op het Trans-European Transport Network zo goed mogelijk in te richten. Daar waar bij keuzes ten aanzien van het spoornetwerk het reizigersvervoer vaak leidend is, spant de provincie zich er voor in dat het goederenvervoer nadrukkelijker in deze afweging wordt betrokken.

Milieuruimte voor goederenvervoer

Naast voldoende capaciteit op de infrastructuur dient er ook voldoende milieuruimte beschikbaar te zijn om de Goederenvervoercorridors te kunnen benutten. Knelpunten op het vlak van luchtkwaliteit, stikstof, geluid, biodiversiteit, trillingen, externe veiligheid en verkeersveiligheid dienen te worden opgelost. Bijzondere aandacht dient de komende jaren uit te gaan naar het transport van gevaarlijke stoffen. In Nederland is hiervoor het Basisnet vastgesteld waarbij wettelijk is bepaald wat er waar, en in welke hoeveelheid, vervoerd mag worden. Ook zijn er grenzen aan bebouwing toegestaan rond het Basisnet. Voor het goederenvervoer vanuit de Amsterdamse haven is het belangrijk dat de routes beschikbaar blijven voor transport van gevaarlijke goederen per schip, spoor en weg. Bij afwegingen aangaande nieuwe ontwikkelingen langs de routes dient dit betrokken te worden. Ook dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat de transitie naar duurzame brandstoffen zoals waterstof mogelijk hogere eisen aan de externe veiligheid zal stellen dan de nu gangbare fossiele brandstoffen.

→ De provincie Noord-Holland toetst de ontwikkelingen op of nabij het spoor, de weg en waterwegen op eventuele nadelige effecten voor het goederenvervoer van gevaarlijke stoffen en treedt in overleg met gemeenten indien dit tot onaanvaardbare knelpunten leidt.

Goederenvervoer per trein. Beeld: Port of Amsterdam/Eveline Renaud

3.3 Voldoende woningen in de Metropoolregio Amsterdam

Er is sprake van grote krapte op de woningmarkt in de Metropoolregio Amsterdam. Daarom hebben het Rijk en de regio in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam afgesproken tot 2030 175.000 extra woningen te bouwen. Omdat de vraag naar woningen zo groot is, wordt zelfs bekeken of de bouwproductie tot 2030 verhoogd kan worden tot 220.000 woningen. Na 2030 lijkt de behoefte aan nieuwe woningen af te nemen, maar de prognoses kennen flinke bandbreedtes. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bouwopgave van 75.000 woningen tussen 2030 en 2040 en nog eens 75.000 woningen tussen 2040 en 2050.

Het vinden van woningbouwlocaties is geen sinecure. In de steden zelf is betrekkelijk weinig ruimte. En het volbouwen van de open ruimte in de nabijheid van de steden is onwenselijk. Sterker nog, het gevarieerde en samenhangende landschap is een unieke, onderscheidende kwaliteit van de metropoolregio Amsterdam.[61] Om de in de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambities Ontwikkeling van stad en land en Metropoolregio Amsterdam: dynamiek in balans. Ruimte voor economie met behoud van landschap en cultuurhistorie te realiseren, is daarom het behoud en waar mogelijk zelfs versterken van de Noord-Hollandse landschappen, inclusief objecten van grote cultuurhistorische waarde, zoals bijvoorbeeld de stelling van Den Helder en de stelling van Amsterdam waartoe ook Forteiland IJmuiden behoort, het uitgangspunt.

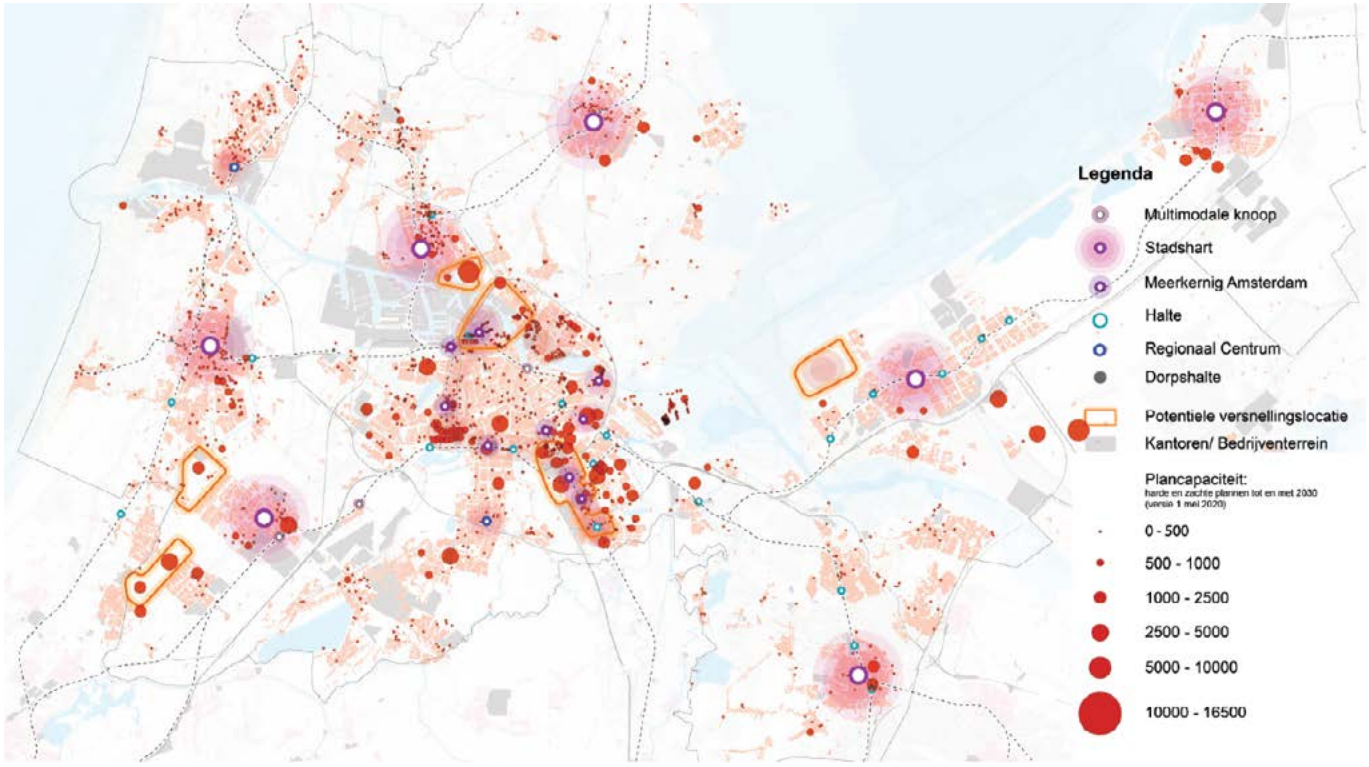

Plancapaciteit woningbouw in Metropoolregio Amsterdam tot 2030[62]

Gegeven de schaarse ruimte in de Metropoolregio Amsterdam is een aanzienlijk deel van de woningbouwopgave voorzien in het Noordzeekanaalgebied. Dit brengt extra uitdagingen met zich mee. De voor de industrie benodigde ruimte op het vlak van geur, geluid, stofoverlast en externe veiligheid verhoudt zich niet automatisch goed tot een gezonde leefomgeving. In het Verstedelijkingsconcept 2050 zijn locaties in Amsterdam, Zaanstad en Beverwijk benoemd om te transformeren naar woonwerkmilieus. Havenstad Amsterdam betreft de realisatie van een nieuw stadsdeel waar ruimte is voor 40.000 tot 70.000 woningen en 45.000 tot 58.000 arbeidsplaatsen. Het projectgebied bestaat uit twaalf deelgebieden waaronder de Minervahaven, Coenhaven en Vlothaven aan het IJ. In Zaanstad zijn de Achtersluispolder en het Hembrugterrein aangewezen om te transformeren naar woon- en werkgebied waarbij tot 10.000 woningen zouden kunnen worden toegevoegd. Tot slot heeft de gemeente Beverwijk de ambitie geformuleerd om de Spoorzone te transformeren tot een gebied met circa 10.000 woningen en 5.000 extra arbeidsplaatsen. Een deel van deze laatste ontwikkeling is door Beverwijk gepland in een Industrieterrein van Provinciaal Belang hetgeen de uitvoering allerminst zeker maakt. Sowieso geldt voor alle gebieden dat de combinatie met de

61 Verstedelijkingsconcept 2050, Metropoolregio Amsterdam 2021
62 Verstedelijkingsconcept 2050, Metropoolregio Amsterdam 2021

huidige havenfunctie een flinke uitdaging vormt met het oog op bijvoorbeeld geluidsoverlast, geuroverlast en risico's op het vlak van externe veiligheid. Daarnaast zijn de beoogde transformatielocaties veelal 'buitendijks gelegen' waardoor de waterveiligheid extra aandacht behoeft.[63] Per transformatielocatie dient daarom per deelgebied zorgvuldig te worden afgewogen welk deelgebied op welk moment getransformeerd kan worden. Waarbij zowel de gezonde leefomgeving gegarandeerd moet zijn, inclusief waterveiligheid, als het in stand houden van een toekomstbestendige haveneconomie.[64] Daarbij dient ook te worden beoordeeld of de ondergrond (bodem en water) na decennialang industrieel gebruik, geschikt is voor gevoeliger functies zoals woningbouw. In praktijk zal dit betekenen dat alle transformatielocaties die in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam benoemd staan vroeg of laat aan de orde komen. Maar ook dat er binnen deze locaties deelgebieden zijn die pas na 2050 of helemaal niet getransformeerd zullen worden. In hoofdstuk 4 wordt per gebied in meer detail beschreven wat de provincie Noord-Holland hier de komende jaren mogelijk en wenselijk acht.

Minervahaven in Amsterdam. Beeld: Johannes Abeling

In Den Helder is de druk op de woningmarkt minder groot en is de haven ook niet in beeld als woningbouwlocatie. Wel speelt de haven een belangrijke rol in het regionaal voorzieningenniveau (cultureel, recreatief en onderwijs). De haven is echter nog niet optimaal verbonden met de omgeving. Eén van de ambities in Den Helder is dan ook om een betere verbinding tussen stad, haven en Waddenzee te realiseren. Dat gaat om zowel de fijnmazige verbindingen met de stad als om de regionale bereikbaarheid.

63 Klimaatbestendige Nieuwbouw, Metropoolregio Amsterdam 2021

64 Natuurlijk is het aantal aandachtspunten bij het realiseren van nieuwe woon- werkgebieden breder dan de hier genoemde factoren. Het is niet het streven hier uitputtend te zijn. Wel om enkele specifieke aandachtspunten met betrekking tot transformatie in havengebieden aan te halen.

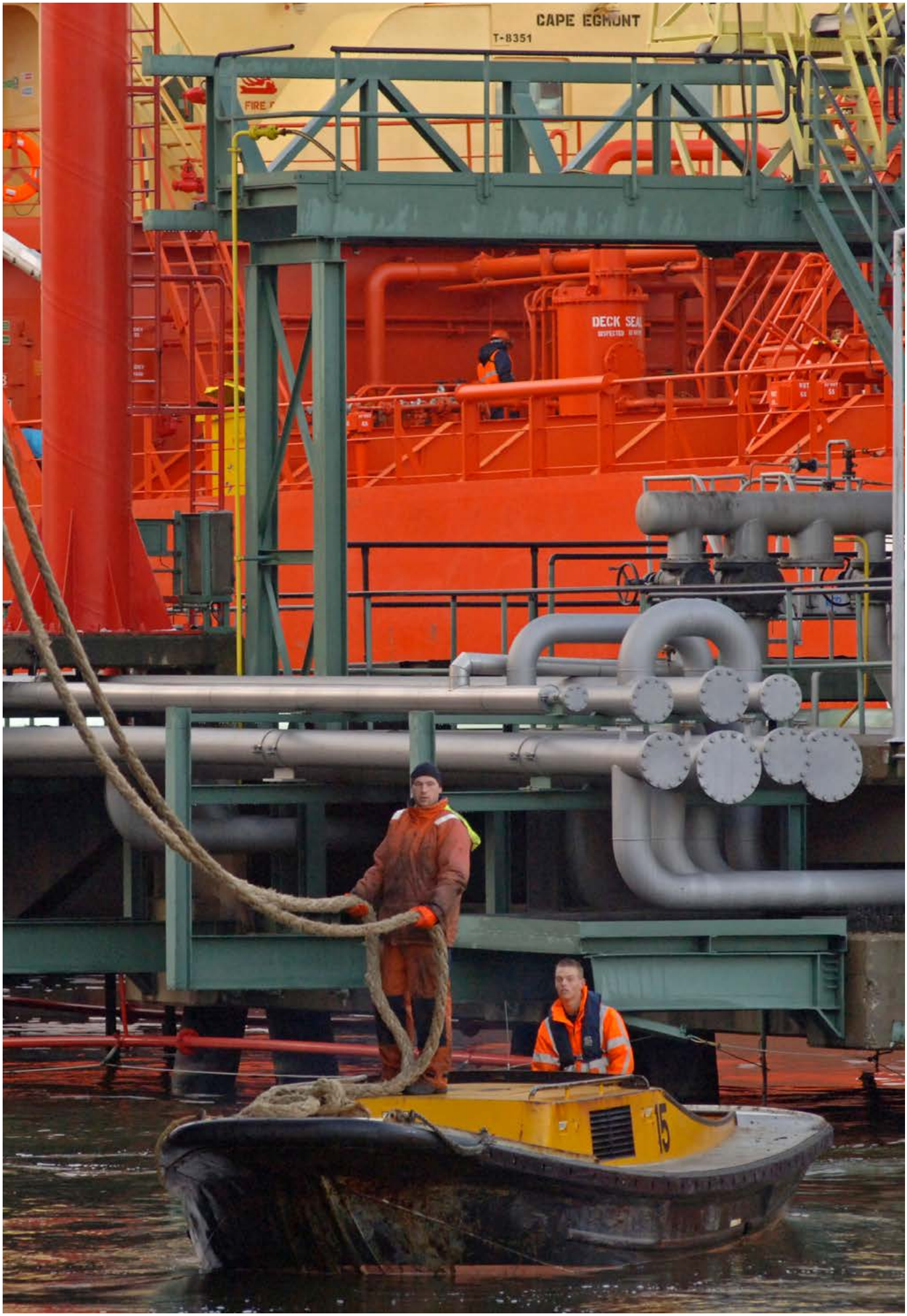

Beeld: Port of Amsterdam/Max Dijksterhuis

4 DE PROVINCIALE INZET IN DE HAVENGEBIEDEN

In de voorgaande hoofdstukken is de door de provincie gewenste koers op het vlak van economie, energietransitie en woningbouw al aan de orde gekomen. Op een aantal plekken is het wenselijk nog preciezer te worden over de provinciale inzet in de diverse havengebieden. Daarbij is het belangrijk om rolvast te blijven. Gemeenten zijn de eerst aangewezen partij om het ruimtelijk beleid in de havengebieden vorm te geven. Voor de uitvoering zelf, zoals de aanleg van nieuwe haveninfrastructuur, keuzes voor het soort bedrijvigheid en de wijze waarop het areaal zo strategisch mogelijk benut kan worden, zijn de havenbedrijven leidend. De provincie zal samenwerking tussen de partijen bij havenontwikkeling in de eerste plaats stimuleren en faciliteren maar zal de regie nemen indien het regionaal belang daar om vraagt. Dat kan door gewenste ontwikkelingen aan te jagen en door het inzetten van juridisch instrumentarium zoals de Omgevingsverordening. Ook zal de provincie de eigen invloed en het eigen netwerk aanwenden om de gewenste ontwikkelingen dichterbij te brengen.

4.1 Samenwerking als aanpak

Het Rijk stelt in de Havennota 2020-2030 *"Om ervoor te zorgen dat de havens zich kunnen ontwikkelen naar een krachtige positie in de economie van de toekomst moet meer dan voorheen de nadruk liggen op de samenhang binnen het logistieke systeem van zee- en binnenhavens en op samenwerking tussen zeehavens onderling en met overheden."*[65]

De provincie Noord-Holland onderschrijft dit ten volle. Het ter hand nemen van de in de voorliggende Nota Zeehavens geschetste opgaven zal een grote inspanning en grote investeringen vergen waarbij vele partijen een rol spelen. Natuurlijk de inwoners en (haven)bedrijven in de gebieden zelf. Maar ook de verschillende overheden – gemeenten, provincie, de waterschappen en het Rijk – met ieder eigen taken en verantwoordelijkheden. Deze partijen vinden elkaar in overkoepelende trajecten om gemeenschappelijke koers te bepalen, zoals de Verstedelijkingstrategie van de Metropoolregio Amsterdam, en in diverse samenwerkingsverbanden zoals het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en de overleggen met betrekking tot de ontwikkeling van het Maritiem Cluster Den Helder. Geheel in lijn met de Omgevingsvisie NH2050 zal de provincie vanuit het adagium 'lokaal wat kan, regionaal wat moet' het voortouw nemen in de samenwerking in de havengebieden.

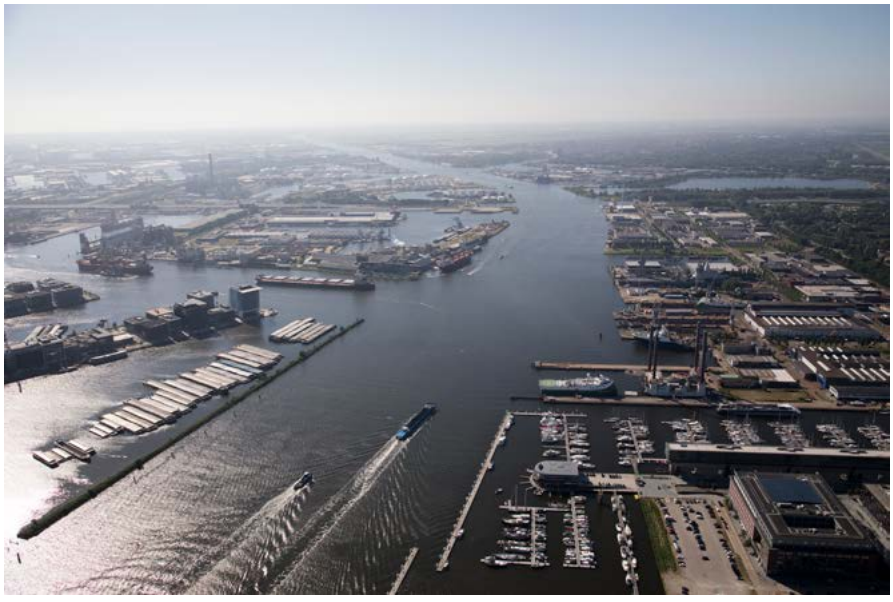

Het Noordzeekanaal. Beeld: Port of Amsterdam/Foto Video Honing Heemskerk

65 Havennota 2020-2030, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 2020

Samenwerking in het Noordzeekanaalgebied

Binnen het Noordzeekanaalgebied is er een lange traditie van samenwerking. Vanuit het Bestuursplatform NZKG werken de gemeenten langs het Noordzeekanaal, de provincie Noord-Holland, het Rijk en het bedrijfsleven aan de verdere doorontwikkeling van dit gebied. Vanuit deze samenwerking worden de grootste opgaven gezamenlijk ter hand genomen. Zoals de ruimtelijke afweging binnen NOVEX-NZKG en het werken aan de Energietransitie. Deze regionale samenwerking wordt gefaciliteerd vanuit het Programmabureau NZKG.

- De samenwerking in het Noordzeekanaalgebied wordt doorontwikkeld. De provincie Noord-Holland blijft bestuurlijk betrokken door het voorzitten van het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en de onderliggende overlegstructuren. Daarnaast wordt kennis ingebracht en wordt een jaarlijkse financiële bijdrage alsmede ambtelijke capaciteit geleverd ten behoeve van het Programmabureau NZKG.
- Naast het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en de hiervan afgeleide overleggen wordt vanuit de provincie deelgenomen aan de relevante overlegstructuren op deelonderwerpen en/of deelgebieden. Bijvoorbeeld als het gaat om het samen optrekken in de stikstof-dossiers en het borgen van de bereikbaarheid van de havengebieden over het water, per spoor en over de weg.

Samenwerking in Den Helder

De samenwerking in Den Helder is de afgelopen jaren op initiatief van de gemeente Den Helder, de Koninklijke Marine en de provincie Noord-Holland geïntensiveerd. Samen met het Rijk, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Port of Den Helder en de gemeente Den Helder is gewerkt aan de visie Maritiem Cluster Den Helder/Kop van Noord-Holland. Hierin wordt de ontwikkelrichting voor de haven, Den Helder zelf en de nabije omgeving beschreven. In 2022 is de samenwerking met Defensie bekrachtigd in een intentieovereenkomst. De komende jaren wordt de visie nader uitgewerkt in het juridisch-planologisch instrumentarium van de diverse deelnemende overheden, waaronder de Kopgemeenten, een omgevingsprogramma en uitvoeringsafspraken. Ook participeert de provincie samen met het Rijk en de gemeente Den Helder in de Regiodeal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland met drie programmalijnen Human Capital, Waterstofeconomie en opkomende innovatieve maritieme technologieën.

- De samenwerking in Den Helder en Kop van Noord-Holland wordt doorontwikkeld. De provincie blijft bestuurlijk betrokken door het voorzitten van de bestuurlijke overleggen met betrekking tot het programma voor de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster Den Helder. Daarnaast wordt kennis ingebracht, een financiële bijdrage gedaan aan het planvormingsproces en wordt ambtelijke capaciteit ter ondersteuning geleverd.

Samenwerking tussen de zeehavengebieden

Voor het succesvol kunnen adresseren van de in deze Nota Zeehavens geschetste opgaven is er niet alleen samenwerking nodig binnen het Noordzeekanaalgebied en binnen de Kop van Noord-Holland maar ook tussen de havengebieden onderling. In de vakliteratuur worden verschillende niveaus van samenwerking tussen zeehavens onderscheiden. Van louter informele samenwerking tot het opzetten van joint ventures.[66]

Informele uitwisseling van informatie zusterhavens, informatieve bijeenkomsten, nieuwsbrieven, internet
Lobby, klankbordfunctie Gezamenlijke lobbyactiviteiten, werkbijeenkomsten
Uitwisseling van diensten op non-profit basis Harmonisatie van ICT, statistieken en prijsstructuur, uitlenen van diensten, delen voorzieningen (baggeren, training, onderzoek, kustwacht), technische hulp etc.
Uitwisseling van diensten op winst basis Commerciële samenwerking, marketing, bundeling diensten, specialisatie
Directe investering Opzetten van joint venture t.b.v. financiering

66 Samenwerking tussen zeehavens, Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid 2008

De havenbedrijven in Noord-Holland onderhouden goede relaties met elkaar en trekken langzaam maar zeker meer met elkaar op. Er wordt kennis uitgewisseld. Er wordt gezamenlijk opgetrokken in het nationale Branche Overleg Zeehavens. En de grotere havens ondersteunen de kleinere havens met technische of specialistische kennis.

Er lopen initiatieven met betrekking tot gezamenlijke acquisitie en ontwikkeling. Zo presenteren de Zeehaven IJmuiden NV, Port of Amsterdam en Port of Den Helder zich internationaal gezamenlijk als ideale uitvalsbasis voor aanleg en onderhoud van windparken op zee (marketing) onder de noemer 'Creating Clean Energy Together'. Daarnaast werken Port of Den Helder, Port of Amsterdam en Groningen Seaports (Eemshaven) onder de noemer Hydroports samen om één van de waterstofknooppunten van Europa te worden. Er is ook sprake van kleinschalige commerciële samenwerking. Zo spannen Port of Amsterdam en Zeehaven IJmuiden NV zich in voor de ontwikkeling van de Energiehaven. Een traject dat wordt ondersteund door de Provincie Noord-Holland.

Toch is er naar de mening van de provincie nog winst te boeken in de samenwerking. Dit heeft te maken met schaal. Waar Port of Amsterdam één van de grootste havens van Europa is, zijn de Zeehaven IJmuiden NV en Port of Den Helder bescheidener van omvang en is het havenbedrijf van de gemeente Beverwijk zelfs piepklein te noemen. Op dit moment wordt niet het gehele gezamenlijke potentieel van de havens benut, simpelweg omdat de kleinste havenbedrijven niet in staat zijn op alle ontwikkelingen in te spelen. Er is wel reeds sprake van uitwisseling van diensten op non-profit basis waarbij Beverwijk ondersteund wordt door IJmuiden en waarbij Den Helder ondersteunt wordt door Port of Amsterdam. Maar nauwere samenwerking kan het geheel sterker maken. Daarbij kan gedacht worden aan Service Level Agreements waarbij bijvoorbeeld specialistische kennis door Port of Den Helder kan worden ingekocht bij Port of Amsterdam. Maar ook op meer strategisch niveau waarbij havenbedrijven gezamenlijk optrekken bij het ontwikkelen van kavels ten behoeve van windparken op zee. Daarnaast zou de provincie Noord-Holland graag zien dat de havenbedrijven in de IJmond nader onderzoeken op welke wijze de schaarse kaderuimte in de IJmond beter benut kan worden waarbij het intensiveren van de samenwerking tussen de Zeehaven IJmuiden NV en de haven van Beverwijk voor de hand ligt.

4.2 Amsterdam

De Amsterdamse haven is en blijft één van de belangrijkste economische gebieden binnen de provincie Noord-Holland. Dit is één van de weinige gebieden binnen de provincie waar (milieu)ruimte is voor het realiseren van de energietransitie, circulaire economie, havengebonden bedrijvigheid en zware industrie. De haven staat voor de grote opgave te transformeren van fossiele brandstoffenhaven naar een duurzame brandstoffenhaven en plaats te bieden aan de voor de energietransitie benodigde industrie en infrastructuur. Daarnaast dient de transitie te worden gemaakt naar schone scheepvaart en dient de bedrijvigheid in zijn totaliteit circulair te worden. Tot slot wordt het havengebied gelegen binnen de ring A10 de komende decennia getransformeerd naar hoogwaardige woon-werkmilieus. Maar de ruimte is schaars. De komende jaren zullen tientallen hectares aan in gebruik zijnde percelen een andere invulling krijgen en zullen grote investeringen worden gedaan. De gemeente Amsterdam stuurt, als grootste grondeigenaar binnen de haven en als enige aandeelhouder van Port of Amsterdam, op de realisatie van vijf publieke belangen bij de ontwikkeling van de Amsterdamse haven, waar de Port of Amsterdam vervolgens invulling aan geeft.[67]

1. Duurzaamheid: Klimaatneutraal en Circulair.
2. De haven als nautisch logistiek knooppunt.
3. De haven als industrieterrein.
4. Verstedelijking: Hoogstedelijke woonwerkmilieus.
5. Veilig gebruik van de nautische ruimte.

67 Gemeentelijke Visie Haven 2020 – 2040, Gemeente Amsterdam 2020

De provincie Noord-Holland kan zich goed vinden in de ingezette koers. Hierbinnen wil de provincie in het bijzonder bijdragen aan het aanjagen van de energietransitie en de circulaire economie. Daarnaast zijn door de provincie zijn de garantie op een gezonde leefomgeving ter plaatse van de beoogde woonwerkmilieus en het borgen van een toekomstbestendige haveneconomie randvoorwaarden. De ruimtelijke afwegingen welke functie aan welke locatie wordt gekoppeld, wordt gemaakt in het kader van NOVEX-NZKG. Daarbij hanteert de provincie Noord-Holland het volgende vertrekpunt:

- Gezien de grote economische betekenis en het feit dat de Amsterdamse haven één van de weinige plekken in de provincie is waar (milieu)ruimte is voor het realiseren van de energietransitie, circulaire economie, havengebonden bedrijvigheid en zware industrie, blijft het volledige gebied Westpoort aangemerkt als Industrieterrein van Provinciaal Belang in de Omgevingsverordening. De gebieden Coen- en Vlothaven en Alfadriehoek zullen onder voorwaarden kunnen transformeren en blijven daarom aangemerkt als Transformatiegebied Industrieterrein van Provinciaal Belang.
- Bij de ontwikkeling van Havenstad en de verdichting rondom station Amsterdam Sloterdijk zijn het bieden van een gezonde leefomgeving en het borgen van het in stand houden van een toekomstbestendige haveneconomie uitgangspunt. Per te ontwikkelen deelgebied dient een zorgvuldige afweging gemaakt te worden of, en zo ja onder welke voorwaarden, met de transformatie van een volgend deelgebied kan worden gestart. Waarbij wat betreft de provincie de transformatie van de Coen- en Vlothaven op de lange termijn aan de orde is.

Plangebied Havenstad[68]

- Voor het functioneren van de Amsterdamse haven zijn goede verbindingen met het achterland cruciaal. Specifieke aandacht dient uit te gaan naar het vervoer van gevaarlijke stoffen. Omwille van de veiligheid dienen deze zo min mogelijk langs woningen, kantoren en andere gevoelige functies geleid te worden. Op de lange termijn zal voor de Amsterdamse haven de A5 een steeds grotere rol spelen in het vervoer van gevaarlijke stoffen via de weg. Er dient daarom terughoudend te worden omgegaan met verdichting langs de routes richting de A5. Om die reden blijven ook de bedrijventerreinen Sloterdijken 2, 3 en 4 aangemerkt als Industrieterrein van Provinciaal Belang.
- Omdat de capaciteit op de weg landelijk beperkt is, zal een groeiend deel van de goederenstroom moeten plaatsvinden via het spoor en het water. Ook hierbij geldt dat het transport van gevaarlijke stoffen een aandachtspunt is. In de ontwikkeling van Havenstad dient voldoende afstand te worden bewaard tot het spoor zodat deze transporten niet in het geding komen. Specifieke aandacht dient uit te gaan naar de inpassing van het spoor bij het zuidelijk deel van de Coen- en Vlothaven en de Minervahaven en het noordelijk deel van de Alfadriehoek, de Hemknoop en het Zaanstraat Emplacement.

68 Havenstad Integraal Raamwerk, Gemeente Amsterdam 2021

- Naast de industrie en infrastructuur die benodigd is voor de energietransitie pleit de provincie ook voor het verduurzamen van de scheepvaart en de aan de haven gerelateerde verkeersbewegingen. Het aanbieden van walstroom en plaatsen waar voertuigen en schepen waterstof kunnen tanken is daarvoor essentieel. In het verlengde hiervan pleit de provincie voor het uitbreiden van de multimodale circulaire (bouw)hubs inclusief de faciliteiten voor overslag tussen weg en water. Met als doel een groeiend deel van de goederenstromen in de Metropoolregio Amsterdam af te wikkelen over het water.
- De provincie is, als bevoegd gezag, verantwoordelijk voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving voor een groot deel van de bedrijven in het Noordzeekanaalgebied die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Bij het kiezen van locaties in de Amsterdamse haven voor functies die gepaard gaan met grote externe veiligheidsrisico's, zoals de aan de waterstof-economie gelieerde projecten, of andere grote milieucontouren, pleit de provincie er voor dat rekening wordt gehouden met de verstedelijking op lange termijn. Gezien de ontwikkeling van Amsterdam Havenstad, de verdichting rondom station Amsterdam Sloterdijk en de Zaanse terreinen Hembrug en Achtersluispolder, is het wenselijk om de meer milieubelastende bedrijven in de toekomst te concentreren in het westelijk deel van het havengebied. Dit wordt ingebracht in de gesprekken bij Port of Amsterdam.[69]

4.3 Zaanstad

Zaanstad wordt gekenmerkt door de vervlechting van woningen en bedrijvigheid. Dit leidt op een aantal plaatsen tot een onvoldoende gezonde leefomgeving. Door de gemeente Zaanstad wordt actief gestuurd op het verplaatsen van hinder veroorzakende bedrijven naar plekken waar minder gevoelige functies in de nabijheid zijn. In grote lijnen is er een beweging gaande waarbij de hinder veroorzakende bedrijven richting het westen worden verplaatst om aan de oostkant ruimte te scheppen voor woningbouw. De ambities om het Hembrugterrein en de Achtersluispolder te transformeren naar hoogwaardige woonwerkgebieden en op die manier de aansluiting te maken op de Amsterdamse woningbouwontwikkeling Havenstad liggen in het verlengde hiervan. Tegelijkertijd wordt de schaarse ruimte op de Zaanse zeehaventerreinen steeds beter benut door de samenwerking van de gemeente Zaanstad met de gemeente Amsterdam en de Port of Amsterdam.

De provincie Noord-Holland kan zich goed vinden in deze ontwikkelingen maar vraagt aandacht voor een gezonde leefomgeving ter plaatse van de transformatielocaties en het in stand houden van een toekomstbestendige (haven)economie in de directe omgeving. Het Hembrugterrein en de Achtersluispolder zijn weliswaar niet aangemerkt als Industrieterrein van Provinciaal Belang maar ze vallen wel binnen de milieucontouren van de andere Zaanse industrieterreinen en van Westpoort. De Achtersluispolder is wel Industrieterrein van Regionaal Belang. Op beide locaties dient daarom per deelgebied zorgvuldig te worden afgewogen welk gebied op welk moment ontwikkeld kan worden. Ook hecht de provincie er aan dat de havengebonden bedrijvigheid zoveel als mogelijk behouden blijft. De ruimtelijke afwegingen welke functie aan welke locatie wordt gekoppeld, wordt gemaakt in het kader van NOVEX-NZKG. Daarbij hanteert de provincie Noord-Holland het volgende vertrekpunt:

- Positieve houding ten aanzien van de transformatie van (een deel van) de Thorbeckezone in de Achtersluispolder in de periode 2025 – 2040.
- Het behoud van de (havengebonden) bedrijvigheid in het Nautisch Cluster van de Achtersluispolder.
- Een zorgvuldige afweging of, en zo ja wanneer, transformatie van het Sluiskwartier in de Achtersluispolder plaatsvindt. Waarbij het uitgangspunt is dat transformatie van deze gebieden niet ten koste mag gaan van het economisch functioneren van de haven en dat de gezonde leefomgeving gegarandeerd is.
- Een zorgvuldige afweging of, en zo ja wanneer, transformatie van de zuidelijke terreinen van de Achtersluispolder aan de orde zijn. Waarbij het voor de provincie geen vanzelfsprekendheid is dat dit gebied überhaupt getransformeerd wordt en als dat al het geval is, dit op de lange termijn plaatsvindt.
- Een zorgvuldige afweging over de beoogde woningbouwlocaties op het Hembrugterrein. Waarbij de provincie pleit voor een terughoudende opstelling ten aanzien van de ontwikkeling van de zuidelijke terreinen van het Hembrugterrein.

69 Het huidig kader is vastgesteld in de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort uit 2009. Port of Amsterdam is bezig met het herijken van het externe veiligheidsbeleid.

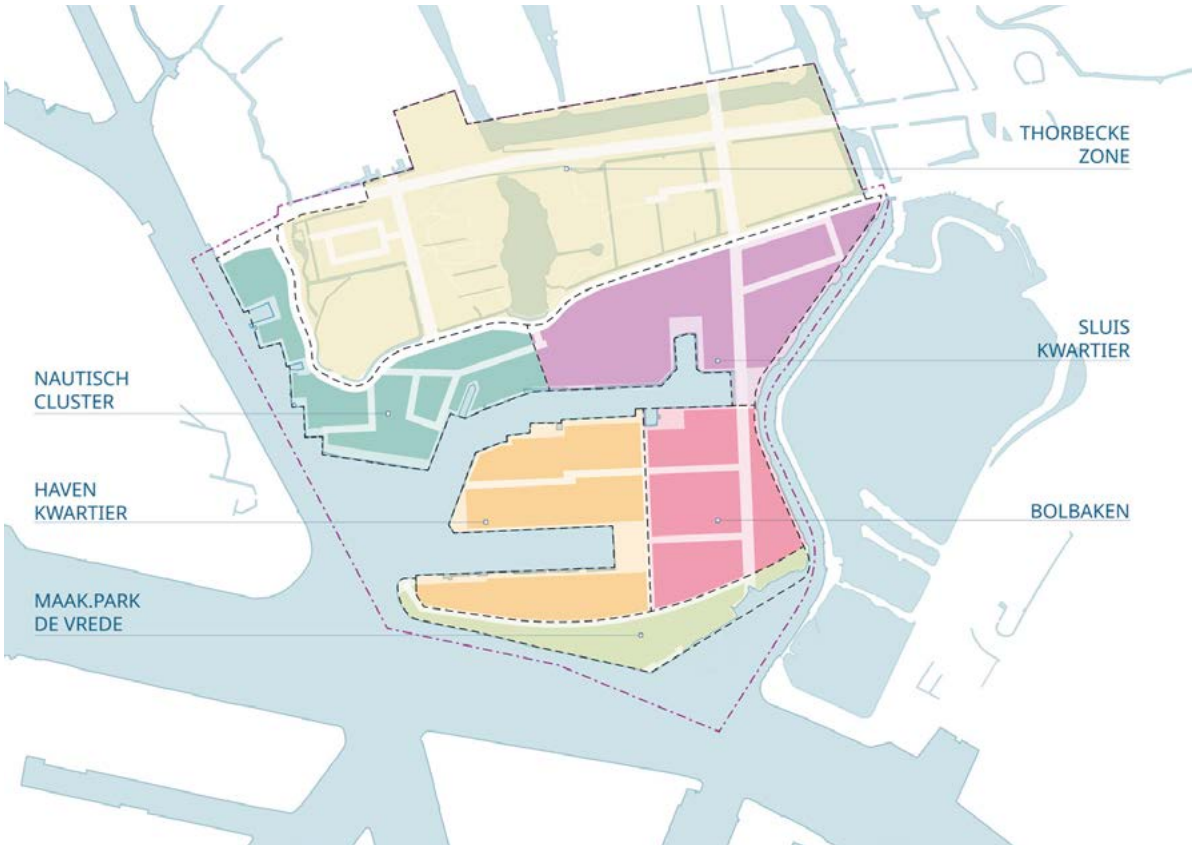

Plangebied Achtersluispolder[70]

De havens van Zaanstad zullen geen grote rol spelen in de energietransitie door bijvoorbeeld productie van duurzame brandstoffen. Wel kan nog veel worden gewonnen door de bestaande bedrijvigheid circulair te maken. In de logistiek en distributie van voedsel, bouwproducten en staalproducten liggen er kansen in het verduurzamen van het transport, de modal shift van weg naar water en voor opslag en distributie van grondstoffen (grondstoffenrotonde). Ook zijn er kansen voor het verduurzamen van bestaande energienetwerken. Binnen de regio Zaanstad wordt een gasgestookt hoge temperatuur industrieel warmtenet geëxploiteerd. Een stoomnet zou dit mogelijk gedeeltelijk kunnen vervangen. De provincie spant zich in voor:

→ Het opnemen van bovenstaande projecten in de Cluster Energie Strategie NZKG. En in het verlengde daarvan de realisatie van een duurzame haven. Er dient ook in het verduurzamen van de scheepvaart en de aan de haven gerelateerde verkeersbewegingen geïnvesteerd te worden. Het aanbieden van walstroom en plaatsen waar voertuigen en schepen waterstof kunnen tanken is daarvoor essentieel.

4.4 De IJmond

IJmuiden

De haven van IJmuiden is een economisch gezonde haven. De clusters voedsel (vis) en leisure (ferry en cruisevaart) zijn sectoren die kunnen groeien binnen de beschikbare ruimte in de haven. De grootste uitdaging in is het vinden van ruimte voor de aanleg en onderhoud van windparken op zee. Om de ruimte ten behoeve van de Energietransitie in en om de haven van IJmuiden te vergroten zet de provincie daarom in op:

→ De aanleg van de Energiehaven ten behoeve van de assemblage van windmolens. In samenwerking met het Rijk, de gemeente Velsen, Port of Amsterdam, Zeehaven IJmuiden NV en Tata Steel wordt de voormalige Averijhaven geschikt gemaakt als industrieterrein. Hiermee kan een gebied van 15 tot 20 hectare inclusief kaderuimte worden ingericht voor de assemblage van windmolens. De provincie trekt het proces en doet een financiële bijdrage.

→ Het vergroten van zee-kaderuimte. Op dit moment beschikt de Grote Houtkade in Velsen over kades geschikt voor de binnenvaart. Het geschikt maken van de Grote Hout als zeekade kan relatief eenvoudig worden gerealiseerd en biedt ruimte voor de groeiende vraag naar zee-kaderuimte kort achter de sluizen.

70 Principenota Ontwikkelstrategie Achtersluispolder en Thorbeckezone, Gemeente Zaanstad 2021

De provincie acht dit wenselijk mits dit geen negatieve consequenties heeft voor de leefomgeving.

- Het vergroten van de overige kaderuimte. Er is optimalisatie mogelijk in het benutten van kaderuimte in de haven van Beverwijk (zie ook paragraaf Beverwijk hieronder)
- Het beter benutten van bestaande ruimte in de haven van IJmuiden ten behoeve van havengebonden bedrijvigheid. Bestaande kavels in de Vissershaven en Haringhaven worden niet optimaal benut. Op dit moment is een aantal aan de kade gelegen kavels in gebruik door niet havengebonden bedrijvigheid. De provincie dringt er op aan dat deze kavels bij een eventueel vertrek van deze bedrijven geschikt gemaakt voor havengebonden activiteiten. De provincie onderzoekt of het mogelijk is hier een financieringsinstrument voor in te richten.
- Een duurzame zeehaven. Naast de aanleg van windparken op zee dient ook in het verduurzamen van de scheepvaart en de aan de haven gerelateerde verkeersbewegingen geïnvesteerd te worden. Het aanbieden van walstroom en plaatsen waar voertuigen en schepen waterstof kunnen tanken is daarvoor essentieel.

Beverwijk

De haven van Beverwijk functioneert op dit moment niet optimaal. Een deel van kadegebonden kavels is in gebruik door bedrijven die geen gebruik maken van de haven. Ook is sprake van achterstallig onderhoud aan de kades waardoor niet de gehele kadelengte gebruikt kan worden. Het renoveren van deze kades is in potentie rendabel. Door de gemeente Beverwijk is echter een ambitieus plan ontwikkeld voor de Spoorzone in Beverwijk waarbij de wens is uitgesproken ook een deel van de haven te transformeren naar woonwerkgebied.
De provincie Noord-Holland ondersteunt de ambities om woningbouw te realiseren in de Spoorzone maar vraagt aandacht voor een gezonde leefomgeving ter plaatse van de transformatielocaties en het borgen van de continuïteit in de bedrijfsvoering van de haven. Woningbouw in de haven of in de directe nabijheid van de haven wordt niet wenselijk geacht. Door de aanwezige bedrijven in hogere milieucategorieën en de complexe verkeerssituatie in het gebied zal dan immers geen sprake zijn van een gezonde leefomgeving. Daarnaast zou deze ontwikkeling betekenen dat er kaderuimte wordt onttrokken aan een gebied waar de kaderuimte schaars is. Tot slot zou het de bedrijfsvoering van reeds actieve bedrijven onder druk zetten en de (milieu)ruimte voor mogelijk nieuwe ontwikkelingen in de energietransitie beperken. In de Spoorzone dient per deelgebied zorgvuldig te worden afgewogen welk gebied op welk moment getransformeerd kan worden. Deze afweging wordt als het aan de provincie ligt gemaakt in het kader van NOVEX-NZKG. Daarbij hanteert de provincie Noord-Holland het volgende vertrekpunt:

- Het behoud van de (havengebonden) bedrijvigheid in en rond de haven van Beverwijk. De provincie wil samen met de gemeente Beverwijk bekijken op welke wijze de bestaande havenfunctie behouden en versterkt kan worden. Daarbij heeft het verhelpen van het achterstallig onderhoud aan de kades de prioriteit en ziet de provincie ook kansen in het intensiveren van de samenwerking tussen de haven van Beverwijk met de Zeehaven IJmuiden NV. De provincie blijft de haven van Beverwijk en de directe omgeving daarom aanmerken als Industrieterrein van Provinciaal Belang in de Omgevingsverordening.
- Ten aanzien van het project Spoorzone een zorgvuldige afweging onder welke condities, en zo ja wanneer, transformatie van (delen van) de deelgebieden Parallelweg en het Bazaarterrein mogelijk zijn. Waarbij het uitgangspunt is dat transformatie van deze gebieden niet ten koste mag gaan van het economisch functioneren van de haven en dat de gezonde leefomgeving gegarandeerd is.

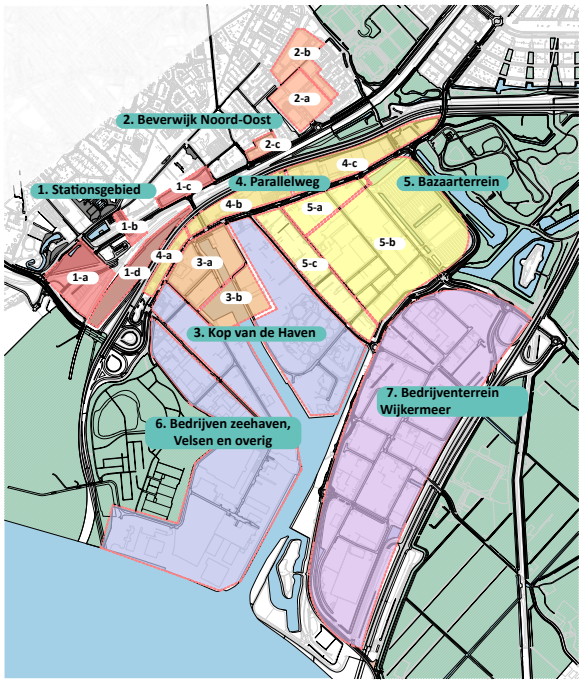

Plandelen Spoorzone Beverwijk.[71]

71 Verkenning Spoorzone Beverwijk, Gemeente Beverwijk 2020

- De aan de Parallelweg gelegen gebieden binnen de Kop van de Haven doorontwikkeld worden in samenhang met de planvorming rondom de Parallelweg. Waarbij een eventuele transformatie van de Kop van de Haven naar woningbouw voor de provincie geen vanzelfsprekendheid is en als dat al het geval is, dit op de lange termijn plaatsvindt.
- Positieve houding ten aanzien van transformatie van de deelgebieden Stationsgebied en Beverwijk Noord-Oost. Actieve ondersteuning middels het programma OV-Knooppunten.
- In het kader van NOVEX-NZKG breder dan alleen de Spoorzone onderzoeken welke woningbouw mogelijk en wenselijk is in Beverwijk.

4.5 Den Helder

De in de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambitie, om de positie van Den Helder als sterke kern in de regio Noord-Holland Noord te bestendigen en uit te bouwen, staat centraal bij de provinciale inzet in de haven van Den Helder. Van oudsher speelt de aanwezigheid van de Koninklijke Marine hierin een belangrijke rol en dat zal ook in de nabije toekomst zo zijn. Voor een toekomstbestendige economische ontwikkeling is het echter belangrijk dat het economisch profiel breder is. Dit is ook één van de belangrijkste opgaven in de door de gezamenlijke partijen opgestelde visie Maritiem Cluster Den Helder/Kop van Noord-Holland. En er zijn ook volop kansen. De ruimtelijke afwegingen welke functie aan welke locatie wordt gekoppeld, wordt gemaakt in het kader van het vervolg van dit traject. Daarbij hanteert de provincie Noord-Holland het volgende vertrekpunt:

- Het versterken van het offshore cluster gericht op beheer en onderhoud van windparken op zee. Dit is essentieel voor zowel het realiseren van de energietransitie als voor het versterken van de regionale economie. Daarvoor dienen op korte termijn meer kaderuimte en meer kadegebonden kavels in de kernzone van het Maritiem Cluster te worden gerealiseerd. Het verplaatsen van de Moormanbrug en het intensiever benutten van de bestaande ruimte op het Nieuwe Diep bieden hiervoor de beste kansen, zeker als hier ook de ruimtebehoefte en het ruimteaanbod van de Koninklijke Marine bij worden betrokken. De provincie onderzoekt samen met de andere partijen op welke wijze dit bekostigd kan worden. Het betekent ook dat andersoortige grootschalige ontwikkelingen – ook op het vlak van de energietransitie – niet plaats kunnen vinden in de kernzone.

Lange Termijn Perspectief Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder.[72]

72 Maritiem Cluster Den Helder, Provincie Noord-Holland, Koninklijke Marine en Gemeente Den Helder 2022

- Het versterken van het scheepsonderhoud cluster. Op dit moment is er een scheiding tussen het scheepsonderhoud van de Koninklijke Marine en het scheepsonderhoud in de civiele haven. Er is een efficiëntieslag te behalen in personeel, ruimte en kritieke massa door het onderhoud van marineschepen en van civiele schepen te bundelen.
- De ontwikkeling van de Kop van Noord-Holland als draaischijf in het energielandschap. Daartoe het versterken van het energie cluster in Den Helder inclusief een doorontwikkeling naar waterstof. Ter plaatse van de NAM locatie op de Oostoever komt op dit moment het grootste deel van het op de Noordzee gewonnen gas aan land. Deze zelfde infrastructuur kan geschikt worden gemaakt om op zee geproduceerde waterstof aan land te brengen en aan te sluiten op het landelijke waterstofnetwerk. Daarnaast moet in de Kop van Noord-Holland ook een aanlanding worden gerealiseerd van op zee opgewekte elektriciteit.
- Een duurzame zeehaven. Naast de aanleg van windparken op zee dient ook in het verduurzamen van de scheepvaart en de aan de haven gerelateerde verkeersbewegingen geïnvesteerd te worden. Het aanbieden van walstroom en faciliteiten voor voertuigen en schepen om waterstof te tanken zijn daarvoor essentieel.
- Het inzetten van Kooypunt en Kooyhaven ten behoeve van de regionale (haven)economie. Dit gebied biedt kansen als overloopgebied voor bedrijven die binnen de Metropoolregio Amsterdam naar ruimte zoeken. Ook een logistieke functie is, met het oog op het ontvlechten van de verkeersstromen in Den Helder, voor de hand liggend. Tot slot is dit gebied in beeld om functies te huisvesten die de energietransitie ten goede komen.
- Een betere bereikbaarheid. De provincie heeft reeds een aantal maatregelen genomen om het bestaande wegennet beter te benutten en de doorstroming te bevorderen. Daarnaast wordt vanuit het provinciale programma OV Knooppunten ingezet op het aantrekkelijker maken van het openbaar vervoer en het langzaam verkeer zodat minder mensen voor de auto kiezen. Tot slot wordt ingezet op het ontvlechten van de logistieke stromen gerelateerd aan de haven en de andere verkeersstromen. Daarvoor zijn, naast een logistieke- en mobiliteitshub ter plaatse van Kooypunt, nieuwe bruggen tussen de N250 en de haven nodig.
- Een gezond havenbedrijf. Port of Den Helder heeft een naar verhouding groot takenpakket in het beheer- en onderhoud van openbare ruimte. De gemeente Den Helder en Port of Den Helder zijn in gesprek om dit punt te adresseren. Daarnaast roept de provincie op strategische gelegen gronden in de haven van Den Helder en op de omliggende bedrijventerreinen, zoals Kooypunt, niet te verkopen maar bijvoorbeeld in erfpacht uit te geven. Hiermee wordt niet alleen een continue stroom van inkomsten gegenereerd, ook is flexibiliteit noodzakelijk om gewenste toekomstige bestemmingen te kunnen realiseren.

1

BIJLAGE

DE BELEIDSCONTEXT

Het Noorzeekanaalgebied kent een lange historie van gezamenlijke planvorming. Rijk en regio hebben reeds in 2013 in de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 keuzes gemaakt voor de ontwikkeling van dit gebied. In aanvulling hierop zijn in de loop der jaren in diverse samenwerkingsverbanden aanvullende afspraken gemaakt die bijvoorbeeld zijn vastgelegd in de Cluster Energie Strategie en de Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam. Op dit moment vindt voor het Noordzeekanaalgebied nadere ruimtelijke uitwerking plaats in het kader van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Den Helder kent een minder lange geschiedenis van gezamenlijke planvorming maar inmiddels is ook daar de samenwerking met de Ontwikkeling Maritiem Cluster en de Regiodeal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland in volle gang.

Daarnaast liggen er documenten van individuele partijen zoals de Omgevingsvisie NH2050 van de provincie Noord-Holland, de Havennota 2020-2030 van het Rijk, de Gemeentelijke Visie Haven 2020-2040 van de gemeente Amsterdam en het Strategiedocument van Port of Amsterdam. Het gaat te ver om alle documenten die betrekking hebben op de zeehavens hier aan te halen. Wel wordt stil gestaan bij een aantal hoofdlijnen uit de in de samenwerkingsverbanden vastgestelde documenten alsmede de relevante beleidsdocumenten van de provincie Noord-Holland.

Omgevingsvisie NH2050

Noord-Holland heeft een relatief hoog welvaarts- en welzijnsniveau. Om dit in de toekomst vast te kunnen houden, richt de provincie zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid. “Een economisch vitale provincie draagt bij aan het welzijn, en een leefbare provincie draagt bij aan economische vitaliteit. We staan voor een gezonde en veilige leefomgeving, goed voor mens, plant en dier, en daarmee ook goed voor het economisch vestigingsklimaat binnen de provincie. Dit evenwicht staat ten dienste van duurzame ontwikkeling: toekomstige generaties moeten ook profiteren van de keuzes die wij maken.” In de Omgevingsvisie NH2050 van de Provincie Noord-Holland zijn negen ambities geformuleerd waarmee dat bewerkstelligd kan worden.

- Gezonde en veilige leefomgeving in de hele provincie
- Vergroten biodiversiteit: natuurinclusief ontwikkelen
- Duurzame en vernieuwende economie
- Toekomstbestendige landbouw
- Klimaatadaptatie: klimaatbestendig en waterrobuust
- Ruimte voor de Energietransitie: klimaatneutraal in 2050
- Ontwikkeling van stad en land. Inclusief wonen en duurzame mobiliteit.
- Metropoolregio Amsterdam: dynamiek in balans. Ruimte voor economie met behoud van landschap en cultuurhistorie.
- Noord-Holland Noord: ontwikkeling unieke kracht en kwaliteit

Deze ambities zijn uitgewerkt in 5 samenhangende bewegingen:

- Dynamisch schiereiland. Waarin het benutten van de unieke ligging van Noord-Holland, te midden van water, leidend is.
- Metropool in ontwikkeling. Hierin wordt beschreven hoe de Metropoolregio Amsterdam steeds meer als één stad functioneert.
- Sterke kernen, sterke regio’s, gaat over de ontwikkeling van centrumgemeenten die de gehele regio waarin ze liggen vitaal houden.
- Nieuwe energie, benut de economische kansen van de energietransitie.
- Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving, waarin het ontwikkelen van natuurwaarden en een

economisch duurzame agrarische sector centraal staat.

Het Noordzeekanaalgebied en de haven van Den Helder zijn essentieel voor het verwezenlijken van de geformuleerde ambities en bewegingen. Ze worden in deze Havennota dan ook als leidraad gebruikt om de opgaven te schetsen waar de havengebieden in de provincie voor staan.

Tot slot wordt in de Omgevingsvisie NH2050 herbevestigd dat ten aanzien van de ontwikkelingen van woningbouw rondom het Noordzeekanaalgebied onverkort wordt vastgehouden aan de afspraken die Provinciale Staten en de vijf betrokken gemeenteraden hebben gemaakt bij de vaststelling van de Visie Noordzeekanaalgebied 2040:

- Eerst intensiveren van het huidige bestaande havenareaal gericht op een overslaggroei tot 125 miljoen ton. Eerst intensiveren van wonen en werken in de bestaande stad. Pas na intensivering van bestaand havenareaal wordt aanspraak gemaakt op havenuitbreiding in andere (groen)gebieden. Uitgangspunt is een duurzame economische groei, waarbij (in de havens) transities mogelijk gemaakt worden gericht op duurzame energie.
- Transformatie van havenareaal naar gemengd woonwerkgebied op de in de visie aangeven locaties op termijn mogelijk te maken. Hierbij wordt uitgegaan van een geleidelijke ontwikkeling, passend bij de ontwikkelingen in de economie, woningmarkt en de bedrijven die het aangaat.
- Voldoende vervangende nautische en kaderuimte
- Voldoende alternatieve vestigingsmogelijkheid voor bestaande en nieuwe bedrijvigheid die niet gemengd kan worden met wonen.
- Milieuruimte van bedrijvigheid aan westkant A10 is maatgevend voor ontwikkelingen aan oostkant A10.
- Acceptatie van NZKG als langjarig bestemd gebied voor energietransitie en circulaire economie, food-industrie en logistiek, en daarmee acceptatie van de urgentie van een dergelijk complex voor het kunnen functioneren van de metropool.
- De Houtrakpolder geldt als strategische reservering conform de condities uit de Visie Noordzeekanaalgebied.
- Voldoende ruimte voor op- en overslag voor stadsdistributie en circulaire economie.
- Acceptatie van noodzaak ontwikkeling gemengd stedelijke gebieden.
- Ruimtereserveringen in NZKG voor energie-infrastructuur en circulaire economie.
- Voldoende tijd nemen om bovenstaande randvoorwaarden en kritische succesfactoren in gezamenlijkheid met partners uit te werken.
- Lage parkeernorm Haven-Stad vraagt om voldoende alternatieve ontsluiting.
- Voldoende aansluiting en oplossing voor doorstroming verkeer op de A10.

Visie Noordzeekanaalgebied 2040

In 2013 is de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 opgesteld door het Rijk, de provincie Noord-Holland en de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Amsterdam, Beverwijk, Velsen en Zaanstad. In deze visie staat weergegeven hoe de samenwerkende overheden aankijken tegen de doorontwikkeling van de haveneconomie, woningbouw in het Noordzeekanaalgebied, landschap, milieu en bereikbaarheid. Het document wordt nog altijd gebruikt als basis voor de samenwerking binnen het Bestuursplatform NZKG. Er zijn in de loop der tijd echter opgaven bijgekomen die een groot (ruimtelijk) effect hebben op het Noordzeekanaalgebied maar die niet of nauwelijks aan bod komen in de visie. Meest in het oog springend zijn zaken als energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie. Daarnaast neemt de druk om versneld woningen te ontwikkelen in het Noordzeekanaalgebied toe. Zo'n 10 jaar na vaststelling is de visie (op onderdelen) aan actualisatie toe. Dit wordt vormgegeven binnen de NOVEX-gebiedsaanpak Noordzeekanaalgebied (zie onder). Zodat er ook de komende 10 jaar weer een stevige inhoudelijke basis ligt voor de samenwerking.

Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam

In het Verstedelijkingsconcept 2050 van Metropoolregio Amsterdam hebben het Rijk en de regionale overheden binnen de Metropoolregio gezamenlijk de visie voor de middellange en lange termijn verwoord. Op acht punten hebben Rijk en regio een keuze gemaakt die duidelijkheid geeft over de te volgen koers in het Noordzeekanaalgebied:

- Verduurzaming (waaronder Tata Steel).
- Aansluiten op waterstofbackbone en overige in het CES-traject besloten onderdelen.
- Ontwikkeling van transformatiegebieden onder de voorwaarden van de Visie NZKG 2040.
- Het niet inzetten van de Wijkermeerpolder voor droge bedrijventerreinen inclusief de acceptatie consequentie dat ruimte voor uitbreiding zal moeten worden gezocht op andere locaties.
- Verbeteren gezondheid en leefkwaliteit als randvoorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.
- Borgen en ontwikkelen natuur- en recreatiegebieden.
- Identificeren van een zoekgebied voor tijdelijke piekwaterberging.
- Behoud van de status van Unesco-werelderfgoed voor de Stelling van Amsterdam als randvoorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.

Ook is een zestal vraagstukken geagendeerd om nader uit te werken als onderdeel van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) in de gebiedsaanpak Noordzeekanaalgebied.

Nationale Omgevingsvisie: Gebiedsgerichte uitwerking Noordzeekanaalgebied

In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden vier urgente maatschappelijke opgaven geprioriteerd die lokaal, regionaal, nationaal en internationaal spelen. Deze prioriteiten zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
- Duurzaam economisch groeiperspectief
- Sterke en gezonde steden en regio's
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

In aanvulling op de NOVI is in 2022 het programma Nationale Omgevingsvisie Extra gestart. Binnen de NOVEX is het Noordzeekanaalgebied aangewezen als gebied voor een gebiedsgerichte aanpak omdat deze prioriteiten hier samenkomen. De opgaven vragen om ruimtelijke inpassing en een gedragen samenhangende ruimtelijke strategie voor de lange termijn. Voor een deel zijn deze reeds geadresseerd in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam. Maar vanuit de Verstedelijkingsstrategie is ook een zestal vraagstukken geagendeerd om nader uit te werken in de gebiedsaanpak Noordzeekanaalgebied.

- Transitie haven naar hub voor duurzame brandstof en goederenstromen
- Ruimte voor circulaire economie
- Ruimte voor bedrijventerreinen
- Uitwerking strategische reservering Houtrakpolder
- Verbeteren van de gezondheid en de leefkwaliteit, met name in de IJmond
- Locatiekeuze, omvang en inrichting van de tijdelijke piekwaterberging in/bij het Oer-IJ

De NOVEX gebiedsaanpak NZKG is een traject waarin Rijk en lokale overheden – verenigd in het Bestuursplatform NZKG - en in afstemming met andere gemeenten binnen de Metropoolregio Amsterdam, een gezamenlijk en gedragen ruimtelijke strategie ontwikkelen voor het NZKG voor de langere termijn (2030 – 2050). De inhoudelijke resultaten worden in 2023 verwacht. Dit leidt in de loop van 2023 tot een programmering en een aantal Uitvoeringsafspraken.

Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder en Regiodeal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland

In het samenwerkingsverband Ontwikkeling Maritiem Cluster wordt gewerkt aan de economische ontwikkeling van de haven van Den Helder. Waarbij de ontwikkelingen bij de Koninklijke Marine, waterveiligheid, bereikbaarheid en energietransitie centraal staan. In een korte termijn schets wordt een serie concrete projecten gedefinieerd. Ook wordt gewerkt aan een overkoepelende lange termijn visie. Daarnaast wordt in het kader van de Regiodeal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland gewerkt aan een de bredere welvaart, waarbij ook de haven van Den Helder een rol speelt. Programmalijnen die daaronder vallen zijn energie/waterstof, maritieme innovaties en human capital.

Havennota Rijk

In de Havennota 2020-2030 van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat staat de visie van het Rijk geformuleerd op de (gewenste) ontwikkelingen van de Nederlandse zee- en binnenhavens. De overheid en de havens hebben de gezamenlijke ambitie geformuleerd er voor te zorgen dat de Nederlandse (zee)havens hun leidende en krachtige positie kunnen behouden in de economie van de toekomst die duurzaam, digitaal en verbonden is. Door het Rijk worden vijf havens van nationaal belang onderscheiden, waaronder het Noordzeekanaalgebied. De haven van Den Helder wordt als belangrijke haven gezien in relatie tot de energietransitie.

Door het Rijk wordt een aantal ontwikkelingen onderscheiden die van grote invloed zullen zijn op de haven(bedrijven). Dit zijn de verdergaande digitalisering (voor onder meer een hogere efficiëntie in logistiek), het ruimte bieden aan de energietransitie, het omgaan met piekwaterberging en zeespiegelstijging, het faciliteren van circulaire economie en schaalvergroting en de verschuiving van het geopolitieke economische zwaartepunt naar Azië. Voor het behoud van de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse zeehavens wordt samenwerking cruciaal geacht. Ook maatschappelijk is dit wenselijk omdat het leidt tot minder ruimtebeslag en een optimale benutting van infrastructurele capaciteit en publieke middelen. Het Rijk spreekt uit dat zeehavens meer en vaker joint ventures aan moeten gaan om voor gezamenlijke rekening en risico projecten tot ontwikkeling brengen.

Naast samenwerking identificeert het Rijk acht thema's waar de komende jaren op moet worden ingezet. Het borgen van de logistieke functie, veiligheid (externe veiligheid, cyberveiligheid en fysieke veiligheid), digitalisering, goed vestigingsklimaat, toegang tot internationale netwerken (transport, subsidies en samenwerking), verduurzaming, goede ruimtelijke afweging diverse functies, arbeidsmarkt (voldoende geschoold personeel).

2

BIJLAGE

BETROKKENEN

De volgende mensen zijn in het kader van opstellen van de Havennota geïnterviewd of hebben direct of indirect een bijdrage geleverd in sessies of besprekingen. Wij danken hen zeer voor de tijd die zij hiervoor vrij hebben gemaakt. Daarnaast danken wij Port of Amsterdam en Port of Den Helder voor het beschikbaar stellen van beeldmateriaal.

• Alwin Westerbeek	Gemeente Zaanstad
• Annelies Soede	Gemeente Amsterdam
• Arnoud Verhage	ORAM
• Bregje van Beekvelt	Rijkswaterstaat WNN
• Chris Beumer	Rijkswaterstaat WNN
• Debby Kostandy	Gemeente Velsen
• Donald Voskuil	TATA Steel
• Felicia Breukink	Gemeente Den Helder
• Giulietta Cohen	ORAM
• Hans van Wijk	Gemeente Amsterdam
• Heike van der Krieke	Gemeente Amsterdam
• Jacoba Bolderheij	NV Port of Den Helder
• Jeroen Bakker	Ministerie van EZK
• Kees Noorman	ORAM
• Kees Turnhout	NV Port of Den Helder
• Mark Boerée	Gemeente Den Helder
• Merijn Vroonhof	Gemeente Amsterdam
• Peter Suasso de Lima de Prado	TATA Steel
• Peter van de Meerakker	Zeehaven IJmuiden NV
• Quirijn Teunissen	Port of Amsterdam
• Saskia Hoogstraten	Gemeente Amsterdam
• Suzanne Bleijenberg	Gemeente Zaanstad
• Thomas Hermans	Port of Amsterdam
• Wouter Hol	Gemeente Beverwijk

HAARLEM, OKTOBER 2022

Colofon

Uitgave
Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie
Provincie Noord-Holland
Beleid | Integrale Opgaven en Transities

Fotografie
Provincie Noord-Holland, Port of Amsterdam en Port of Den Helder

Grafische verzorging
Xerox® Mediaservices

Haarlem, oktober 2022

ZEEHAVENS

307406

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 25 oktober 2022

Onderwerp: Nota Zeehavens Noord-Holland

Kenmerk: 1915415/1915422

Bijlagen:

Brief GS aan PS

Nota Zeehavens Noord-Holland

1. Inleiding

In de Nota Zeehavens Noord-Holland wordt de gewenste ontwikkelrichting voor de havens in het Noordzeekanaalgebied en de haven van Den Helder beschreven. Het dient als vertrekpunt voor de provinciale inzet in NOVEX-NZKG en de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder de komende jaren.

Noord-Holland heeft een relatief hoog welvaarts- en welzijnsniveau. Om dit in de toekomst vast te houden, richt de provincie zich op een goede balans tussen economische groei en leefbaarheid, zoals verwoord in de Omgevingsvisie NH2050. Met het Noordzeekanaalgebied en Den Helder heeft de provincie meerdere havens van (inter)nationale betekenis binnen haar grenzen, die een grote rol spelen in de realisatie hiervan. De zeehavens van Noord-Holland:

- Zijn gebieden met stuwende werkgelegenheid, met technische banen van mbo tot universitair en een jaarlijks miljarden aan toegevoegde waarde voor de regionale en nationale economie;
- Zijn essentieel voor het realiseren van de energietransitie in Nederland;
- Zijn belangrijke nautische en logistieke knooppunten binnen Nederland;

- Bieden ruimte aan specifieke functies zoals industrie (Noordzeekanaalgebied) en de Koninklijke Marine (Den Helder);
- Zijn in beeld als hoogwaardige woonwerkmilieus (delen van het Noordzeekanaalgebied).

De keerzijde van de grote economische dynamiek in de havens is de hoge uitstoot van schadelijke stoffen (oa. CO2, stikstof en fijnstof), geurhinder en geluidsoverlast. Deze negatieve effecten dienen fors verminderd te worden om de klimaatdoelen te behalen, bij te dragen aan een gezonde leefomgeving en het vergroten van de biodiversiteit.

Om de in de Omgevingsvisie NH2050 geambieerde balans tussen economische groei en leefbaarheid te bewerkstelligen, zullen de zeehavens de komende decennia een aanzienlijke transformatie moeten doormaken. Het gaat om grote opgaven op het vlak van onder meer water, energie en woningbouw. Dit terwijl de fysieke ruimte en de milieuruimte in de havengebieden steeds schaarser worden.

De grote urgente opgaven krijgen landelijk vorm via nationale programma's van de verschillende ministeries in het fysieke domein. De provincies zijn gevraagd de opgaven ruimtelijk te vertalen, in te passen en te combineren met decentrale opgaven. Naast de ruimtelijke regie per provincie wordt bovendien ingezet op een gebiedsgerichte regie via de NOVEX[1] gebieden. Het Noordzeekanaalgebied is aangewezen als één van deze gebieden (NOVEX-NZKG).

Samen met het Rijk, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Port of Den Helder en de gemeente Den Helder wordt bovendien gewerkt aan het Maritiem Cluster Den Helder/Kop van Noord-Holland. Hierin wordt de ontwikkelrichting voor de haven, Den Helder zelf en de nabije omgeving beschreven. De komende jaren wordt de visie nader uitgewerkt in het juridisch-planologisch instrumentarium van de diverse deelnemende overheden, waaronder de Kopgemeenten, een omgevingsprogramma en uitvoeringsafspraken.

De ontwikkeling van de Noord-Hollandse havens, zowel die in het Noordzeekanaalgebied als die in Den Helder, dient mede in bovenstaand licht te worden bezien. In de Nota Zeehavens Noord-Holland wordt weergegeven hoe de provincie tegen deze materie aankijkt. In een aantal gevallen zal dat nu reeds gepaard gaan met inhoudelijke keuzes. Maar voor een deel zullen de keuzes juist in gezamenlijkheid gemaakt moeten worden. Geheel in lijn met de Omgevingsvisie NH2050 zal de provincie daarom vanuit het adagium 'lokaal wat kan, regionaal wat moet' het voortouw nemen in de samenwerking in de havengebieden. Om vanuit een regio-overstijgende blik te acteren, redenerend vanuit de Omgevingsvisie NH2050 geformuleerde ambities én de vraag vanuit het Rijk om regie te nemen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De provincie Noord-Holland zet in op economisch toekomstbestendige havens, het maximaal realiseren van de energietransitie en de transformatie van een aantal havengebieden naar hoogwaardige woon- werklocaties.

[1] Nationale Omgevingsvisie Extra

De energietransitie als sleutel

Voor alle Noord-Hollandse zeehavens geldt dat de energietransitie een sleutelrol vertolkt. In de eerste plaats omdat zonder zeehavens de energietransitie in Nederland niet zal slagen. Ten tweede omdat het voor de economische concurrentiepositie van de havens noodzakelijk is de transitie van fossiele bronnen naar duurzame bronnen te maken. En ten derde omdat de energietransitie cruciaal is om de uitstoot van schadelijke stoffen terug te dringen, hetgeen één van de benodigde elementen is om de klimaatdoelen te behalen, de kwetsbare natuur te beschermen en de kwaliteit van de leefomgeving te vergroten.

Binnen de energietransitie is een hoofdrol weggelegd voor waterstof en elektriciteit. Daarom zet de provincie onder meer in op het aantakken van zowel het Noordzeekanaalgebied als de Kop van Noord-Holland op de nationale waterstof backbone. Binnen de haven van Amsterdam wordt ingezet op de import en productie van synthetische brandstoffen, waarbij waterstof ook een belangrijke rol speelt. Bovendien wordt de realisatie van windparken op zee door de provincie ondersteund. Onder meer door samen met de betrokken partijen in Den Helder en de IJmond te werken aan voldoende kaderuimte en kavels voor deze ontwikkeling en door in het Noordzeekanaalgebied en de Kop van Noord-Holland ruimte te scheppen voor de aanlanding van elektriciteit (en later waterstof) van de windparken op zee. Samen met de verzwaring van het stroomnet en maatregelen zoals warmtenetten, stoomnetten en CO_2-distributienetwerken, biedt dit de mogelijkheid voor de scheepvaart, aanwezige industrie en overige bedrijvigheid om de bedrijfsprocessen te verduurzamen.

Economisch toekomstbestendige havens

Naast het realiseren van de energietransitie is het voor economisch toekomstbestendige havens van belang dat er voldoende ruimte is voor havengebonden bedrijvigheid en dat de nautische en logistieke functie geborgd is. Bovendien is het uitgangspunt dat de bedrijvigheid in de havengebieden circulair plaatsvindt. In de havengebieden is de ruimte echter schaars. Om te voorkomen dat de beschikbare ruimte volstroomt met functies die ook elders gehuisvest kunnen worden, houdt de provincie Noord-Holland in het Noordzeekanaalgebied vast aan de in Omgevingsverordening aangemerkte Industrieterreinen van Provinciaal Belang. Daarmee worden deze gebieden in beginsel bestemd voor havengebonden bedrijvigheid, zware industrie, de energietransitie en circulaire economie.

Om het Noordzeekanaalgebied als nautisch en logistiek knooppunt in stand te houden dienen de aansluitingen op de (inter)nationale netwerken op orde te zijn. Omdat het wegennet in de Metropoolregio Amsterdam steeds zwaarder belast wordt, zal een groeiend deel van het goederenvervoer moeten plaatsvinden via het spoor, het water en buisleidingen. De technische staat van het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal is echter een aandachtspunt. Dit is een risico voor de waterveiligheid, de waterkwaliteit en de continuïteit van de binnenvaart. De provincie pleit voor het starten van een integraal MIRT-traject waarin de toekomstbestendigheid van dit watersysteem centraal staat. Tevens pleit de provincie er voor om in de afweging binnen NOVEX-NZKG voldoende ruimte te scheppen voor piekwaterberging. In aanvulling daarop wordt ingezet op een zo goed mogelijke aansluiting van het Noordzeekanaalgebied per spoor op het Trans-European Transport Network.

Voldoende woningen in de Metropoolregio Amsterdam

Om de grote krapte op de woningmarkt in de Metropoolregio Amsterdam tegen te gaan, hebben het Rijk en de regio in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam afgesproken op welke locaties woningen gebouwd kunnen worden. Daarbij zijn onder meer drie locaties in het Noordzeekanaalgebied benoemd om te transformeren naar hoogwaardige woon-werkmilieus. De provincie Noord-Holland onderschrijft deze koers maar pleit er wel voor dat op de beoogde transformatielocaties in Amsterdam (Havenstad), Zaanstad (Hembrugterrein en Achtersluispolder) en Beverwijk (Spoorzone) per deelgebied zorgvuldig wordt afgewogen welke gebieden op welk moment getransformeerd kunnen worden. Daarbij dient zowel de gezonde leefomgeving als het in stand houden van een toekomstbestendige haveneconomie gegarandeerd te zijn. In praktijk zal dit betekenen dat alle transformatielocaties die in het Verstedelijkingsconcept 2050 van de Metropoolregio Amsterdam benoemd staan vroeg of laat aan de orde komen. Maar ook dat er binnen deze locaties deelgebieden zijn die pas na 2050 of helemaal niet getransformeerd zullen worden.

In de nota zelf staat per deelgebied nader omschreven op welke wijze dit in specifieke havengebieden gestalte krijgt. Het dient als vertrekpunt voor de provinciale inzet in NOVEX-NZKG en de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder de komende jaren. Evaluatie wordt gedaan binnen deze trajecten zelf en kan op termijn leiden tot het bijstellen van het provinciale standpunt.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Financiering van de in deze nota opgenomen maatregelen vindt plaats binnen bestaande budgetten. In Den Helder en in de IJmond wordt ingezet op het vergroten van de zeekade-ruimte en het aantal havengebonden kavels, onder meer ten behoeve van de ontwikkeling en het beheer en onderhoud van windparken op zee. Het bedrag dat hiervoor gereserveerd is in de reserve Havencomplexen is €2,5 miljoen. De verwachting is dat deze subsidies via de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling zullen worden verstrekt. Dit zal in de tweede begrotingswijziging 2023 worden geregeld.

De Nota Zeehavens Noord-Holland wordt beschikbaar gemaakt via de website van de provincie Noord-Holland. Ook wordt een persbericht verspreid.

Gedurende het proces van de totstandkoming van de nota zijn twee externe afstemmingsrondes georganiseerd waarbij partijen konden reageren op conceptteksten en waarin aandachtspunten konden worden meegegeven. Deze dialoog heeft plaatsgevonden met de havenbedrijven (Port of Amsterdam, Port of Den Helder, Zeehaven IJmuiden NV), gemeenten (Amsterdam, Beverwijk, Den Helder, Velsen, Zaanstad), het Rijk (Ministerie van EZK, Rijkswaterstaat) en het bedrijfsleven (ORAM, Tata Steel).

4. Proces en procedure

De nota is technisch toegelicht in de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid op 29 september 2022 (met uitnodiging van de commissie Economie, Financiën en Bestuur, de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid en de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat).

De Nota Zeehavens Noord-Holland is vastgesteld door het College van Gedeputeerde Staten op 25 oktober 2022.

De nota dient als vertrekpunt voor de provinciale inzet in NOVEX-NZKG en de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder de komende jaren.

De aangekondigde subsidie waarbij in Den Helder en in de IJmond wordt ingezet op het vergroten van de zeekade-ruimte en het aantal havengebonden kavels, wordt nader uitgewerkt en in de eerste helft van 2023 opengesteld.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 65-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 25 oktober 2022;

besluiten:

1. De Nota Zeehavens Noord-Holland vast te stellen.

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d	**19-12-2022**
Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid	
Datum commissievergadering	**1-12-2022**

Onderwerp:
Voordracht 65, Nota Zeehavens Noord-Holland

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer +31235144628
boheemenm@noord-holland.nl

De commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid adviseert:

De Voordracht Nota Zeehavens Noord-Holland als bespreekstuk door te geleiden naar de Statenvergadering van maandag 19 december 2022.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 1-12-2022:

4. 4 A-agenda Noordzeekanaalgebied (NZKG) en (Zee)havens
4a. Zeehavens: Nota Zeehavens Noord-Holland (A-agenda M&B 01-12-2022)

Het College van GS heeft de concept Nota Zeehavens Noord-Holland vastgesteld en aangeboden aan Provinciale Staten ter besluitvorming. In deze nota wordt de gewenste ontwikkelrichting voor de zeehavens in het Noordzeekanaalgebied en de zeehaven van Den Helder beschreven. Het dient als vertrekpunt voor de provinciale inzet in samenwerkingsverbanden zoals NOVEX-NZKG en de Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder de komende jaren.

De voordracht wordt geagendeerd voor de PS-vergadering van 19 december a.s.

De **voorzitter** geeft het woord aan de twee insprekers.

Mevrouw **Van den Berg** deelt de uitgangspunten van de visie. Wel ziet zij het karakter van de haven Van Beverwijk wat anders. De Parallelweg na de Velsertunnel is een gebied waar een impuls nodig is, omdat er veel leegstand is. Een aantal jaar geleden heeft Beverwijk de visie Spoorzone ontwikkeld om het hele gebied rond het spoor een impuls te geven, met als uitgangspunt dat wonen en economie hier hand in hand moeten gaan. De haven is op dit moment niet economisch rendabel en heeft hierdoor ook behoorlijk achterstallig onderhoud. Het gebied is in de visie NZKG en in de MRA verstedelijkingsstrategie als transitiegebied

aangewezen. In de Nota wordt gesteld dat transitie als het woningbouw betreft niet vanzelfsprekend is en alleen op de lange termijn zal plaatsvinden. Op dit gebied doorkruist de Nota de visie Spoorzone. De gemeente Beverwijk verzoekt om de structurele gesprekken met de provincie te blijven voeren en om geen kader neer te leggen die transitie voor de korte termijn niet mogelijk maakt.

De heer **Dessing** (FvD) vraagt wat de koppeling van woonfunctie economisch toevoegt aan de functie haven.

Mevrouw **Van den Berg** licht toe dat dieper de haven in zware bedrijvigheid plaatsvindt, maar verder naar de Parallelweg toe gaat het meer om winkelpanden en dergelijke. In de stukken van de provincie wordt dit gebied echter nog steeds als zware bedrijvigheid aangemerkt. Beverwijk wil het gebied integraal bekijken om zodoende de economische waarde van de haven te versterken. Volgens onderzoeken lijkt woningbouw mogelijk zonder dat de bedrijvigheid van de haven wordt aangetast.

De heer **Steeman** (D66) heeft begrepen dat mevrouw Van den Berg al gesprekken heeft gevoerd met de provincie. Kan zij een samenvatting geven van hoe deze gesprekken zijn gelopen?

Mevrouw **Van den Berg** zegt dat de gemeente structureel in gesprek is met de provincie over het gebied. De provincie kijkt ook mee naar de onderzoeken die worden gedaan. De Havennota was voor Beverwijk te beperkt en daarom is een bestuurlijk gesprek aangegaan met de provincie. GS is voor een groot deel meegegaan met de gemeente met uitzondering van het stukje “lange termijn” dat Beverwijk er niet in had gewild.

De heer **Terwal** (VVD) constateert dat de provincie toestaat dat de gemeente Beverwijk binnen het plan Spoorzone ruimte krijgt voor woningbouw. Het is begrijpelijk dat Beverwijk het andere deel van het haventerrein ook rendabel wil houden. VVD vindt het belangrijk dat ook de havengebonden activiteiten kunnen plaatsvinden en de vraag is of het een optie is om een nog nadere samenwerking te zoeken met zeehaven IJmuiden om een grotere investering te doen in het havenbedrijf van Beverwijk. Havengebonden bedrijven vertrekken hierdoor wellicht richting Beverwijk waardoor het deel waar geen woningbouw is ook weer rendabel wordt.

Mevrouw **Van den Berg** denkt dat het een optie zou kunnen zijn om samen met haven IJmuiden te gaan. Dit staat echter los van activiteiten op de kop van de haven. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid van woningbouw waarbij deze niet ten koste mag gaan van economische activiteiten van de haven.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt waarom de provincie woningbouw alleen op de lange termijn ziet en wat de argumenten van Beverwijk zijn om dit ook op de korte termijn mogelijk te maken.

Mevrouw **Van den Berg** denkt dat de provincie een voorzichtige keuze maakt terwijl de gemeente gewend is om scherp aan de wind te varen, omdat het in deze regio altijd knelt.

Mevrouw **Koning** (CDA) meent dat woningbouw dichtbij juist de samenwerking met andere havens compliceert.

Mevrouw **Van den Berg** zegt dat er al zware bedrijvigheid in de haven is. Op papier is ook aan de kop van de haven zware bedrijvigheid, maar in de praktijk zijn dit al winkelpanden. Het idee is om te bekijken of deze woningen kunnen worden en dit zou dus niet ten koste gaan van zware bedrijvigheid.

Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft de wethouder horen spreken over gezondheid. Hoe kan deze worden geborgd en welke instrumenten worden hiervoor aangewend?

Mevrouw **Van den Berg** antwoordt dat heel goed naar de contouren wordt gekeken zoals geluid, stof en alle vormen van overlast en normen. Op dit moment wordt de theoretische werkelijkheid vertaald naar de echte werkelijkheid om vast te stellen wat (on)mogelijk is.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt welke vervuilende activiteiten van de haven woningbouw in het gebied controversieel maken en welke activiteiten echt een gevaar voor de volksgezondheid zijn.

Mevrouw **Van den Berg** wijst naar verderop in de haven waar zware bedrijvigheid met bepaalde milieucontouren zit. Op dit moment wordt onderzocht waar het gevaar ligt en of normen zouden worden overschreden.

De heer **Mangal** (DENK) verwijst naar de situatie in Amsterdam waar wordt overwogen om cruiseschepen tegen te houden in IJmond, omdat er anders een probleem is met bouw vlak bij de haven. Dit probleem zou wellicht ook kunnen spelen in Beverwijk als de schepen in IJmond moeten blijven liggen.

Mevrouw **Van den Berg** zegt dat Beverwijk geen cruiseterminal heeft zoals in Velsen en er is slechts een beperkte havengebonden activiteit.

Statenlid **Kostić** heeft geïnformeerd naar de instrumenten om de gezondheid beter te beschermen.

Mevrouw **Van den Berg** antwoordt dat actief aan de gezonde luchtkwaliteit in IJmond wordt gewerkt. Als een van de onderdelen van het Spoorzone-programma wordt bijvoorbeeld stikstof gemeten rond de A22.

De heer **Poot** stelt zichzelf en zijn collega Schulting voor. Damen is een familie scheepsreparatiewerf in Amsterdam die sinds 1927 schepen bouwt en ook repareert. Een van deze werven is gevestigd in Amsterdam Noord. De huur hiervan loopt af op 31 mei 2028 waarna het terrein wordt bestemd voor woningbouw. Van een tweede werf naast de Oranjesluizen loopt het contract in 2025 af en ook hier ten gunste van woningbouw. Behalve dat er geen scheepsbouw- en -reparatiebedrijf meer zal zijn, komen hiermee ook allerlei toeleveringsbedrijven en banen in gevaar. Met meer en grotere schepen in het NZKG kan scheepsreparatiecapaciteit niet ontbreken en het zou zelfs gevaarlijk zijn als er achter de sluizen geen enkel groot dok meer beschikbaar is ingeval van calamiteiten met schepen. Damen heeft altijd heel constructief meegedacht over mogelijkheden voor het bedrijf waaronder verhuizing binnen het Amsterdamse havengebied. Nu de optie ADM West-terrein definitief van de baan is, is er voor het grote werk geen ruimte meer. De werf is zeer succesvol, groeit nog elk jaar en is bezig met het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen. Gezien de ambitie van de woningbouw in de Amsterdamse haven is het nodig om de haven uit te breiden met een extra havenbekken. Damen steunt alle initiatieven om alternatieve locaties te vinden, maar helaas is er geen tijd meer om op alternatieven te wachten. Het verzoek is dat PS zich uitspreekt voor het behoud van scheepsreparatieactiviteiten in het NZKG en om het verzoek te ondersteunen om de werf tot minimaal 2040 operationeel te houden, zodat er voldoende tijd is om met een integraal ontwikkelperspectief te komen.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) onderschrijft het belang van Damen. Hoe verlopen de contacten met Amsterdam?

De heer **Poot** stelt dat er teveel stakeholders zijn om tot een integrale oplossing te komen. Hij noemt de gemeente, het havenbedrijf, de projectontwikkelaars, provincie en het Rijk.

De heer **Dessing** (FvD) onderschrijft volledig de noodzaak voor behoud van de werffunctie in het NZKG. Wat is concreet nodig om de verlenging tot 2040 te bewerkstelligen?

De heer **Poot** zegt dat het deels gaat om druk uitoefenen op Amsterdam. Het zou goed zijn als de planvorming voor woningbouw voor Amsterdam Noord wordt uitgesteld.

De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt of de heer Poot denkt dat 2040 voldoende tijd oplevert voor een verplaatsing.

De heer **Poot** antwoordt bevestigend. Langer zou volgens hem ook niet moeten, omdat een bepaalde termijn moet worden afgesproken om tot een oplossing te komen. Er is veel steun, maar deze moet samengebracht worden en Damen biedt zich graag aan om een rol te spelen in dit proces.

De heer **Terwal** (VVD) meent dat een scheepswerf gewoon bij Amsterdam hoort. Zijn er al knelpunten vanwege het aflopende contract?

De heer **Poot** bevestigt dat klanten op de hoogte zijn. Jong ambitieus personeel vraagt zich af of er een langetermijntoekomst is bij de werf. Bepaalde investeringen zijn moeilijk in verband met de terugverdienperiode en als deze niet meer worden gedaan, zal de werf sneller in verval raken. Wel worden projecten als groene walstroom voortgezet, omdat dit in het belang is van vergroening van de haven.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt hoe onomkeerbaar het proces is dat Amsterdam woningbouw wil realiseren op de locatie van de werf. Ziet de heer Poot nog alternatieve locaties behalve de Houtrakpolder?

De heer **Poot** gaat in het op het alternatief van de compacte werf waar scheepsreparatie wordt gecombineerd met woningbouw, recreatie, horeca en andersoortige bedrijvigheid. Dit plan is afgeschoten, maar hierbij werd gezegd dat de locatie sowieso voor woningbouw is bestemd.
Tot nu toe is gefocust op het ADM-terrein in Amsterdam West. Het hele terrein leent zich heel goed voor een vergelijkbare werf. Met de recente verkoop aan een ondernemer die eigen plannen heeft, is een grote werf niet meer mogelijk. Een kleine reparatiewerf zou eventueel mogelijk zijn. De Houtrakpolder is nog steeds het meest reële alternatief. Mogelijk zou meer gekeken moeten worden richting de Zeesluis zelf.

Statenlid **Gringhuis** (GL) vraagt wanneer het is doorgedrongen dat het misschien niet zou lukken om de werf te behouden. Hoe zou voorkomen kunnen worden dat hetzelfde gesprek over tien, twaalf jaar weer wordt gevoerd als de werf zou mogen blijven tot 2040?

De heer **Poot** denkt dat er bij Damen voor iedereen persoonlijk een moment was waarop men dacht dat het niet meer zou lukken. Recent, tijdens een gesprek met de verantwoordelijke wethouder in Amsterdam, werd verteld dat dit gesprek ongeacht een alternatieve optie over vijftien jaar opnieuw gevoerd wordt, omdat er altijd woningbouw zou komen. Er zijn simpelweg teveel stakeholders en belangen waardoor het onmogelijk

wordt om tot een gezamenlijk inzicht te komen. Het zou goed zijn als een onafhankelijke commissie met een concreet advies zou komen voor een integrale oplossing voor het NZKG.

De heer **Mangal** (DENK) neemt aan dat de bestemming wonen ook ergens in het bestemmingsplan is vastgelegd. Kan de heer Poot aangeven wanneer dit hierin is opgenomen? Moet een alternatieve locatie per se bij of in Amsterdam zijn of kan dit ook elders in het IJmondgebied zijn?

De heer **Poot** antwoordt op de laatste vraag dat deze niet per se in Amsterdam hoeft te zijn.

De heer **Schulting** denkt dat in de gesprekken rond 2019 is uitgesproken dat op deze locatie vroeg of laat woningbouw wordt gerealiseerd. Er is nog steeds een bestemmingsplanwijziging nodig, maar als de gemeente Amsterdam zich hiervoor uitspreekt, zal deze wijziging plaatsvinden.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of de oplossing er niet in bestaat het bestemmingsplan te houden zoals het is. Hoe groot is de kans dat dit gebeurt?

De heer **Poot** schat in dat deze kans klein is. Het raakvlak tussen huisvesting en industrie is complex en deze tak van industrie is ook niet de meest schone tak in een stad die wil vergroenen.

Commissie

Eerste termijn

De heer **Terwal** (VVD) is aanwezig geweest bij het 77e havengildediner. Naast trotse ondernemers heeft hij ook gehoord over de vele uitdagingen om toekomstperspectief te kunnen blijven bieden aan de havens en de ondernemers terwijl tegelijkertijd de energietransitie moet worden gemaakt voor een beter klimaat en een gezondere leefomgeving en woningbouw moet worden gerealiseerd. VVD verzoekt de gedeputeerde om op beide insprekers te reageren.
Het is belangrijk dat de havens van Noord-Holland zich kunnen blijven ontwikkelen op een economisch toekomstbestendige wijze. Hiervoor moeten voldoende kaderruimte en havengebonden kavels behouden blijven en waar nodig bij komen. Gezien het belang dat de nota hecht aan het goede verbinden van de Amsterdamse haven, is VVD benieuwd hoe gedeputeerde tegenover het soms geopperde idee staat om het westelijk deel van de Ring A10 af te waarderen tot een stadsstraat.
Het zou nuttig zijn als de havens gezamenlijk optrekken in binnen- en buitenland om zo bedrijven en industrie te behouden en binnen te halen. Hoe ziet gedeputeerde een fusie tot één havenautoriteit?

Statenlid **Gringhuis** (GL) stelt dat zeehavens een sleutelrol gaan spelen in de energietransitie, met name in het kader van waterstof en het onderhouden van windparken op zee en ook de ruimte in havens voor bijvoorbeeld zonnepanelen of windmolens kan nog beter worden benut. Recent is een artikel gepubliceerd waaruit bleek dat in zeehavens voldoende ruimte is om tijdelijke natuur te gaan maken. Bijkomend voordeel is bovendien dat het onderhoud van deze gebieden veel goedkoper is als dit natuurlijk wordt beheerd.

De heer **Terwal** (VVD) vraagt of GL ook de enorme opgave van de energietransitie ziet waarvoor juist meer kaderuimte en kavels nodig zijn. Hoe verhoudt dit zich met het idee voor tijdelijke natuur binnen de haventerreinen?

Statenlid **Gringhuis** (GL) constateert dat er nog heel veel braakliggende ruimte is die waarschijnlijk de komende jaren ook nog niet wordt gebruikt. Zolang deze niet nodig is, zou er tijdelijk natuur gemaakt kunnen worden. Op het moment dat het nodig is om de ruimte te gebruiken voor de energietransitie of andere functie, kan die worden ingezet.

De heer **Steeman** (D66) vraagt of GL heeft nagedacht over het moment dat de tijdelijke natuur weer moet worden weggehaald om de terreinen vrij te spelen voor alle functies en hoeveel extra moeite dit zal kosten.

Statenlid **Gringhuis** (GL) heeft in het betreffende artikel gelezen dat er rekening mee gehouden moet worden dat het om tijdelijke natuur zou gaan.

De heer **Hoogervorst** (SP) vraagt zich af wat onder tijdelijke natuur moet worden verstaan. Is de meest simpele natuur niet dat het terrein gewoon braak blijft liggen? Dit is gratis en hier zal zich vanzelf biodiversiteit ontwikkelen.

Statenlid **Gringhuis** (GL) stelt dat een braakliggend gebied ook moet worden onderhouden. Met een paar kleine simpele maatregelen kunnen hier wat betreft biodiversiteit verbeterslagen worden aangebracht.

De heer **Hoogervorst** (SP) constateert dat heel veel energie wordt gestoken in het aanleggen van tijdelijke natuur.

Statenlid **Gringhuis** (GL) meent dat er niet veel tijd in gestoken hoeft worden. Met relatief simpele maatregelen kunnen goede verbeteringen gerealiseerd worden.
Toekomstbestendig betekent voor GL volledig duurzaam en circulair worden: kolen en olie eruit, waterstof erin. Ziet gedeputeerde mogelijkheden om de import van kolen wat sneller te laten dalen?
De haven zou niet moeten vollopen met functies die ook elders gevestigd kunnen worden, zodat de nautische ruimte beschikbaar blijft voor bedrijven die zich hier willen vestigen. Een functie als Damen met scheepsreparatie hoort wel echt bij het NZKG.
Het windparkonderhoud geeft de haven van Den Helder nieuw perspectief en deze zou de plek moeten worden van waaruit het onderhoud gepleegd zou moeten worden. Dit levert nieuwe banen op en de leefbaarheid wordt erdoor versterkt.
Een zorg is de bereikbaarheid per spoor naar de havens. Er zijn forse investeringen nodig. Kan gedeputeerde aangeven hoe de gesprekken met het Rijk hierover lopen en welke knelpunten er op dit moment zijn op het gebied van goederenvervoer?
De haven biedt ook een rafelrand waar soms onverwachte functies ontstaan en het is belangrijk om hiervoor ruimte te houden.

Mevrouw **Koning** (CDA) constateert dat de ruimtevraag onder druk staat en hier moet de focus op worden gericht. Bedrijven die niet havengebonden zijn, zouden elders gevestigd kunnen worden. De transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energie en circulaire bedrijvigheid zal de komende jaren leiden tot aanpassingen van de havenactiviteiten en zal eerder om meer havenruimte vragen. Er zal een periode zijn dat de haven zowel bedrijven rond fossiele brandstoffen als bedrijven rond duurzame energie moet faciliteren. Woningbouw in de nabijheid van de haven leidt van twee kanten tot problemen, overlast en beperkingen. In incidentele gevallen is woningbouw acceptabel, als inpassing logisch is en havenactiviteiten niet in de weg zit. CDA hoort graag van gedeputeerde of zij kansen ziet voor woningbouw aan de kop van de haven in Beverwijk.

Damen lijkt van de huidige locatie te moeten verdwijnen. Kan de harde eis gesteld worden dat een alternatieve locatie moet worden aangeboden in het Noord-Hollandse havengebied? Is druk uitoefenen op Amsterdam voor uitstel tot 2040 een mogelijkheid of kan de wijziging van het bestemmingsplan worden tegengehouden?
CDA is er voorstander van dat er meer contact is tussen havens onderling en dat beheer en bestuur op provinciaal niveau en samen met het Rijk wordt gedaan. Is gedeputeerde bereid om hiermee aan de slag te gaan en wat ziet zij als opties?
De technische staat van het NZK en het Amsterdam-Rijnkanaal zijn aandachtspunten. Kan gedeputeerde die toelichten?
Een onwenselijke tendens is dat Chinese bedrijven havenlocaties en bedrijven opkopen. Hiermee krijgen zij locaties in handen waarmee transport kan worden beïnvloed en vertraagd. De zeggenschap van havens en kades moet in handen blijven van de Nederlandse overheid en van Nederlandse bedrijven.

De heer **Hoogervorst** (SP) maakt zich ook zorgen over de overname van bedrijven(terreinen) door Chinezen. Betreffen de zorgen van CDA ook overnames door andere landen dan China?

Mevrouw **Koning** (CDA) heeft met name China genoemd, omdat in Rotterdam al twee derde van de diepzeeterminals opgekocht zijn door Chinese bedrijven.

De heer **Hoogervorst** (SP) vraagt of mevrouw Koning het met hem eens is dat dit te maken heeft met globalisering in de marktwerking.

Mevrouw **Koning** (CDA) is dit met hem eens, maar zij denkt dat de Nederlandse overheid en de provincie een taak hebben om te bezien of hier iets aan te doen is. Ziet gedeputeerde kans om deze tendens in Noord-Holland te voorkomen?

De heer **Steeman** (D66) stelt dat het complex is om zo veel mogelijk ambities van alle belanghebbenden in elkaar te passen. D66 had verwacht dat de Nota wat concreter en urgenter zou zijn en dat er wat meer richting zou zijn gekozen. De vraag is waarom niet nog duidelijker ruimtelijke keuzes worden gemaakt in deze fase van het proces. Zijn er geen risico's later in het proces als er nu geen duidelijke keuzes worden gemaakt zoals investeerders die worden geconfronteerd met aangepaste contouren? D66 ziet graag een tijdspad of een stappenplan waaruit blijkt hoe en wanneer ambities worden gerealiseerd. Op termijn zouden een provinciaal inpassingsplan en het beschikbaar stellen van fondsen voor bijvoorbeeld uitplaatsingen serieuze opties kunnen zijn.

Statenlid **Kostić** (PvdD) constateert dat juist door de klimaat- biodiversiteitcrisis het gebied waarover nu wordt gesproken grote risico's loopt. Crisis betekent nu maximaal sturen en andere waarden centraal stellen in de economie en de huidige bedrijvigheden opnieuw bevragen. Terecht is er in het stuk heel veel aandacht voor de energietransitie, maar verder is veel van de oude economie in een nieuw jasje gestoken. PvdD verwijst naar het voorstel, samen met ChristenUnie, waarin wordt gekozen voor een economie die zich richt op welzijn van alle inwoners binnen de ecologische grenzen. In deze tijd past het niet meer dat burgers en milieu- en klimaatorganisaties niet zijn geraadpleegd. PvdD denkt na over een motie om alsnog samen met milieuorganisaties te bekijken hoe het stuk kan worden aangescherpt.
Bedrijven als Port of Amsterdam doen al aan tijdelijke natuur en deze biedt veel meerwaarde en kost bijna niets aan onderhoud.

De heer **Terwal** (VVD) vraagt of de PvdD concrete voorbeelden kan geven van bedrijven die totaal niet in het NZKG horen.

Statenlid **Kostić** (PvdD) wijst erop dat de transitie moet worden gemaakt. Er is nieuwe werkgelegenheid en dit betekent dat bepaalde bedrijven moeten verdwijnen. Het moet een doorvoerhaven worden, maar wat wordt doorgevoerd? Wat wordt opgeslagen?

De heer **Terwal** (VVD) denkt ook na over deze zaken, maar hij verwacht ook dat bedrijven die al op weg zijn naar verduurzaming toekomstperspectief wordt geboden en worden aangemoedigd om verder te verduurzamen.

Statenlid **Kostić** (PvdD) stelt dat PvdD een visie heeft voor een gezonde leefomgeving waarin de natuur- en klimaatcrisis is opgelost. Dit betekent ook dat afscheid wordt genomen van bedrijven die hierin niet (tijdig) willen meegaan.

De heer **Dessing** (FvD) vraagt of in de visie van PvdD ook ruimte is voor biobrandstofopslag.

Statenlid **Kostić** (PvdD) wijst erop dat biobrandstof helaas zeer schadelijke effecten heeft. Er wordt teveel land gebruikt en natuur wordt vernietigd.

De heer **Dessing** (FvD) benoemt dat FvD en de PvdD het in dezen eens zijn.

Statenlid **Kostić** (PvdD) ziet niet hoe gezondheid in het stuk wordt verankerd. Kan GS aangeven hoe dit meer geborgd kan worden?
Hoe wordt voorkomen dat grootvervuilers leiden in plaats van dat wordt gekeken naar wat maatschappelijk wenselijk is en waar de schaarse ruimte voor kan worden gebruikt?
In de nota wordt veel gesproken over de toegevoegde waarde van de havens, maar niet over wat deze bedrijvigheid kost qua vervuiling. De maatschappelijke kosten en baten zijn niet in kaart gebracht.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt of PvdD zich realiseert dat de haven nog steeds een belangrijke functie heeft en zelfs een grotere functie zal krijgen aangezien transport over water in de toekomst belangrijker zal worden.

Statenlid **Kostić** stelt dat de werkelijkheid is dat er meerdere crises op elkaar gestapeld zijn. Naast klimaat en natuur ook de watercrisis et cetera.
Hoe ziet GS de waterkwaliteit en bodem in relatie tot de visie met betrekking tot zeehaven?

Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) vraagt zich af of het bovenste deel van het Noord-Hollands Kanaal geschikt is voor grotere en meer scheepvaart. In hoeverre wordt in de plannen nog rekening gehouden met het bewonersconvenant dat is getekend door omwonenden van Kooyhaven, de gemeente Den Helder en de gemeente Hollands Kroon?
Hoe vindt het vervoer naar het achterland plaats vanaf Den Helder? Als dit via het spoor plaatsvindt, moet dit worden aangelegd. Op dit moment is het vervoer over wegen niet heel veilig voor groot en zwaar verkeer.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) vindt de samenwerking tussen havens een goede zaak. Ook is N-NH. blij dat de provincie vasthoudt aan industriegebied van provinciaal belang voor de werkgelegenheid. Deelt GS de visie

van N-NH. dat het NZKG een periode van extra ruimte ingaat, omdat de oude industrie en de nieuwe ontwikkelingen naast elkaar bestaan?
De technische staat van het Amsterdam Rijnkanaal en Noordzeekanaal is zorgelijk. Kan gedeputeerde dit toelichten?
Op dit moment zijn meer kades nodig voor het uitladen van schepen. Ziet GS de uitbreiding van kades als een stedelijke of een provinciale taak?
De provincie stelt 2,5 miljoen euro beschikbaar voor de ontwikkeling van havenruimtes en kades. Waar komt dit geld vandaan?
De energietransitie zal om veel ruimte vragen. Waarom zijn er geen middelen voor herstructurering en innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen?
Zijn er voldoende ambities bij bedrijven om de doelen van schoner en stiller te halen?
Volgens berichten is er rond complexe klussen, zoals zeer gevaarlijke stoffen, behoefte aan regulier overleg met de Omgevingsdienst om meer begrip te creëren voor elkaars situatie en kennis te delen.
De drugshandel in de havens is een zeer bedreigende kwestie voor de havens. N-NH. roept op tot aandacht voor dit risico.
GS wordt gevraagd om een reactie op het voorstel van Damen voor een onafhankelijke commissie.

De heer **Dessing** (FvD) stelt dat bij een keuze voor de beperkte ruimte de functie van de zeehaven belangrijker is dan de energietransitie. 150 ha. wordt gereserveerd voor waterstoffabrieken die een heel inefficiënte energiebron zijn. In de introductie wordt gesteld dat de transitie van fossiel naar duurzaam essentieel is voor de concurrentiepositie van de haven. Dit is moeilijk voor te stellen en gedeputeerde wordt om een reactie gevraagd. Ook zou de energietransitie cruciaal zijn om de uitstoot van schadelijke stoffen zoals CO_2 te verminderen. Sinds wanneer valt CO_2 in de categorie schadelijke stoffen?
Aandacht wordt gevraagd voor de benodigde ruimte voor ligplaatsen voor de binnenvaart.
Tot slot verzoekt de heer Dessing een toelichting op de bestemming van het gebied Zuiderhout.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of de heer Dessing bekend is met het feit dat elke stof in overdaad giftig is voor de mens.

De heer **Dessing** (FvD) leest het in het stuk alsof CO_2 deel uitmaakt van een zeer giftige stof.

De heer **Hoogervorst** (SP) erkent dat veel gevolgen onvermijdelijk zijn, maar hij is wel benieuwd hoe direct betrokkenen bij het gebied zijn of worden meegenomen bij het enorme veranderingsproces.
Kan GS aangeven wanneer de verschillende transities plaatsvinden?
Oude functies moeten opschuiven of zelfs verdwijnen met het starten van nieuwe functies. Dit moet wat de SP betreft zorgvuldig gebeuren. Wellicht biedt dit kansen om de industrie schoner de toekomst in te leiden.
Welke knelpunten ziet GS?

De heer **Mangal** (DENK) hoort veel partijen zeggen dat havens erbij horen en dit betekent dat vervuiling ook bij zware industrie hoort. Dit staat haaks op de doelstellingen van de overheid in elk gremium. Hoeveel extra vervuiling wordt gebillijkt? Tot nu toe heeft de heer Mangal ook niemand de PFAS horen noemen terwijl de gevaren van deze stoffen zeer groot zijn.

De heer **Terwal** (VVD) vraagt of de heer Mangal zich ervan bewust is dat mensen in staat moeten zijn een huis te kopen of de huur te betalen en dat werkgelegenheid ook belangrijk is. Wat is de visie van DENK op het gebied van behoud van bedrijvigheid in het NZKG?

De heer **Mangal** (DENK) verwijst naar het dilemma dat speelt bij Tata Steel. Werkgelegenheid is belangrijk, maar als mensen wegens gezondheidsredenen niet kunnen werken, raken ze ook hun huis kwijt.

De heer **Terwal** (VVD) stelt dat politici keuzes moeten maken. VVD staat voor bedrijvigheid en begrijpt dat deze gezonder en duurzamer moet.

De heer **Mangal** (DENK) denkt dat Nederland jarenlang heeft ingezet op de dienstensector en niet op de zware industrie. Hij ziet niet in waarom de zware industrie in Nederland behouden moet blijven.

De heer **Dessing** (FvD) wijst op de inspreker over Damen dat een Nederlands bedrijf is. Hoe ziet de heer Mangal het bestaan van deze scheepswerf? Vindt hij woningbouw belangrijker?

De heer **Mangal** (DENK) vindt vanuit Amsterdam gezien woningbouw zeer belangrijk, maar dit geldt ook voor andere gebieden. Industrie die woningbouw beperkt, levert een groot probleem op. Hij ziet graag een schone industrie, maar bij verstoring kiest hij liever voor meer woningen dan voor behoud van zware industrie.

De heer **Dessing** (FvD) constateert dat DENK Damen Shipyards laat vallen ten gunste van de woningbouw in Amsterdam.

De heer **Mangal** (DENK) heeft niet gezegd dat Damen geen bestaansrecht heeft, maar het is de vraag of de huidige locatie de juiste plek is. Hij gunt iedereen ruimte, maar wel op een duurzame manier.

De heer **Carton** (PvdA) stelt dat het succes van de transitie van de havengebieden afhangt van de balans tussen de economische activiteiten, woningbouw, leefbaarheid en gezondheid, klimaat en ecologie. PvdA vraagt zich af of de Nota voldoende concrete handvatten geeft om hier samen met partners en stakeholders invulling aan te geven om de belangenafweging tussen de verschillende ontwikkelingen te borgen.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor een korte pauze.

GS
De **voorzitter** heropent de vergadering en geeft het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde **Kocken** stelt dat het om een proces gaat waarbij overleg en gezamenlijkheid heel belangrijk zijn. Bij veel mensen die input hebben geleverd voor de nota is begrip voor de moeilijke keuzes die de komende tijd gemaakt moeten worden.
In reactie op de inspraak vanuit Beverwijk zegt gedeputeerde dat in een haven een milieucontour geldt, al wordt deze op dit moment niet gebruikt. Het is de vraag of woningbouw de haven in getrokken moet worden hetgeen uiteindelijk de mogelijkheden van de haven beperkt. De provincie ziet in Beverwijk nog veel andere mogelijkheden voor woningbouw. Over de ontwikkeling van de haven en woningbouw er omheen kan het overleg gevoerd blijven worden.
Wat betreft de werf van Damen is het vooral de port of Amsterdam die moet kijken naar de mogelijkheden. De provincie heeft hierin een beperkte rol. Gedeputeerde is zeker bereid om het belang van Damen onder de aandacht te brengen.

De heer **Terwal** (VVD) vraagt of het niet mogelijk is om via de Omgevingsverordening vast te leggen dat het een industrieterrein van provinciaal belang is.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat Damen niet op een industrieterrein van provinciaal belang zit.

De heer **Terwal** (VVD) vraagt of dit gewijzigd kan worden.

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat dit in technische zin mogelijk is, maar of dit gezien de afspraken wenselijk is en of dit een betrouwbare overheid betekent, is de vraag.

De heer **Terwal** (VVD) kan zich voorstellen dat de provincie aan Amsterdam laat weten dat wordt verwacht dat er een goede locatie voor Damen wordt gevonden, omdat de provincie zich anders genoodzaakt ziet om de huidige locatie uit te roepen tot industrieterrein van provinciaal belang.

Gedeputeerde **Kocken** zal erover nadenken in hoeverre er mogelijkheden zijn en zij zal dit ook navragen.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt waarom de provincie wel woningbouw in Beverwijk kan tegenhouden en niet in Amsterdam.

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat dit te maken heeft met waar een terrein van provinciaal belang is aangemerkt. In Beverwijk is dit het geval en in Amsterdam niet.
Het afwaarderen van het westelijk deel van de A10 is op dit moment niet aan de orde en zal te zijner tijd als het nodig is bekeken moeten worden. Inmiddels ontwikkelt zich een weg over de A5 die belangrijker begint te worden voor vervoer over de weg.
De provincie is slechts aandeelhouder voor een klein deel van enkele havens. Het is nuttig als de havenbedrijven met elkaar samenwerken, maar de provincie kan weinig afdwingen. De indruk bestaat dat de wederzijdse belangen en samenwerking worden onderkend.

De heer **Terwal** (VVD) vraagt of de provincie wel nadrukkelijk wil inzetten op goede samenwerking die wellicht tot een joint venture zou kunnen leiden, omdat er grote schaalvoordelen te behalen zijn.

Gedeputeerde **Kocken** herhaalt dat de provincie de bedrijven kan wijzen op de belangen, maar zij is er van overtuigd dat ze deze zelf ook zien.
De Port of Amsterdam doet al aan tijdelijk natuur op sommige plekken en dat is prima, want het zijn gronden van de gemeente. De provincie heeft hier geen rol in.
In het verleden is niet altijd gekeken naar bedrijven met havengebonden activiteiten en hierdoor is er nog wel wat ruimte door bepaalde bedrijven uit te plaatsen. De haven van Amsterdam is hier ook mee bezig.

Statenlid **Kostić** (PvdD) wijst erop dat de provincie over natuur en biodiversiteit gaat. Er is afgesproken om deze crisis te bestrijden en de provincie heeft hierin een stimulerende rol. Staat gedeputeerde ervoor open om deze in het stuk te verwerken?

Gedeputeerde **Kocken** stelt dat de nota nadrukkelijk over de ontwikkeling van de zeehavens gaat en tijdelijke natuur is hierbij geen prioriteit hoewel het wel een mooie bijvangst is.

Kolen sneller afbouwen is ook iets waar de provincie niet over gaat. De zittende bedrijven hebben een huurcontract. Oude en nieuwe bedrijven tegelijk moeten plaatsen, zal extra drukte op de ruimte geven. De provincie kan niet afdwingen dat bepaalde bedrijven eerder moeten verdwijnen.

Statenlid **Gringhuis** (GL) vraagt of de gedeputeerde wel behoefte zou hebben aan een middel om dit af te dwingen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de samenleving complex is met allerlei verschillende partijen met gevestigde belangen die wellicht uitgekocht zouden kunnen worden, maar met de huidige middelen in de begroting is hiervoor geen ruimte.

Statenlid **Kostić** (PvdD) vraagt of gedeputeerde bereid is om te onderzoeken welke ruimtelijke ordeningsmiddelen gebruikt kunnen worden om hier wat meer op te sturen.

Gedeputeerde **Kocken** ontvangt zojuist informatie dat de haven van Amsterdam in 2030 geen kolen meer zal hebben. Het is de vraag of dan op dit moment ingezet zou moeten worden op een eerder moment wat veel geld zou kosten. Als bestemmingen worden gewijzigd en dit rechten aantast, dan zal ook gecompenseerd moeten worden.
Den Helder zou een van de plekken voor onderhoud van windparken moeten zijn. Ook in het NZKG is hier grote vraag naar.
Met het Rijk wordt voortdurend gesproken over bereikbaarheid per spoor en de goederenvervoer corridor Zuid heeft ook de MIRT-status gekregen. Op pagina 38 staat hierover een toelichting.
Met de technische staat van het Amsterdam-Rijnkanaal en het NZKG worden verschillende problemen bedoeld zoals piekwaterbelasting en verzilting. Bij het Rijk is aangegeven dat hier aandacht voor moet zijn.
Het is lastig om te voorkomen dat China bedrijven opkoopt, omdat de enige oplossing zou zijn om zelf op te kopen. Op dit moment is er geen provinciaal instrument om bepaalde partijen te verhinderen om posities te kopen.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt zich af of niet samen met het Rijk kan worden gekeken naar wat mogelijk is. Is gedeputeerde bereid om druk uit te oefenen op Amsterdam om naar een alternatieve locatie te zoeken voor Damen?

Gedeputeerde **Kocken** zal bij wethouder Van Buren van Amsterdam onder de aandacht brengen dat dit in PS als een heel prangend probleem wordt ervaren.
De kwestie van opkopen speelt niet alleen in de haven en in meerdere lagen is er overheidsalertheid op de buitenlandse inmenging.

De heer **Dessing** (FvD) vraagt of de provincie contact heeft met de Veiligheidsdienst om dit te monitoren.

Gedeputeerde **Kocken** stelt dat dit eigenlijk een vraag voor de commissaris is. Er zijn schriftelijke vragen gesteld over de inmenging van China en hier is aandacht voor.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) merkt op dat in antwoord op de schriftelijke vragen het aanbod wordt gedaan dat de AIVD een bijeenkomst aanbiedt over hoe deze ontwikkelingen in de gaten houdt. Zij verzoekt om peiling in de commissie hoe hierover wordt gedacht.

Gedeputeerde **Kocken** meent dat de nota wellicht iets, maar niet veel concreter had gekund. Zij hoort graag wat hierin specifiek opgenomen zou moeten worden.

De heer **Steeman** (D66) vraagt of er geen ruimte is om in het komende proces de vraag van Beverwijk in te voegen.

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat Beverwijk verzoekt om het beleid te veranderen. De provincie vindt dit niet het moment om dat te doen. Er ligt al langer een haven en een bedrijventerrein van provinciaal belang en dat wordt op dit moment niet aangepast.
Het NZKG is van een heleboel verschillende partijen en dit betekent dat de provincie niet alleen de ambitie kan bepalen.
Wonen in een milieucontour is niet mogelijk en hier zal de provincie kritisch op blijven. Verdere zaken met betrekking tot leefbaarheid zijn niet het primaire onderwerp dat in de zeehavens aan de orde komt. Qua industrie hebben havens een milieuruimte en functies moeten gescheiden blijven.
Inmiddels is er meer oog voor facetten die in het verleden geen rol hebben gespeeld zoals duurzaamheid, ruimte voor de energietransitie en voor de transitie naar de circulaire economie.
Waterkwaliteit en bodem zijn in principe niet de onderwerpen in deze Nota, maar deze krijgen wel steeds nadrukkelijker aandacht vanuit de provincie. Hiervoor is wel in het BO-MIRT aandacht gevraagd en ook wordt een onderzoek opgestart.
Het bovenste deel van het NSKG is inderdaad eigenlijk niet geschikt voor grote schepen en de vraag is of dit nodig is gezien het feit dan Den Helder geen overslaghaven is en Kooyhaven op termijn een andere bestemming krijgt.
Voor de Zeehavennota ligt het niet voor de hand om natuur- en milieuorganisaties te betrekken, maar voor het NOVEX NZKG dat een veel bredere scope heeft, is dit wel opportuun.
Door goed schuiven en de bedrijven te behouden die echt havengebonden zijn, is de hoop dat de beschikbare ruimte voldoende zal zijn. Het wordt echter een grote uitdaging. Aan de Houtrakpolder denkt gedeputeerde op dit moment nog niet, omdat hier heel veel moet worden ingepast en het de vraag is of dit echt moet worden benut voor een haven.
In Den Helder en in IJmond betaalt de provincie mee aan zeehavenkades. De Amsterdamse kades vragen geen provinciale ondersteuning.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) heeft dit als voorbeeld gegeven. Is er een rol voor de provincie voor de kades of is dit een gemeentelijke kwestie?

Gedeputeerde **Kocken** stelt dat dit in eerste instantie aan de haven zelf is. Van de haven in Beverwijk is bekend dat er achterstallig onderhoud is waardoor de kades niet meer volledig benut kunnen worden. De provincie zal bekijken of Beverwijk hierin tegemoet gekomen kan worden. De 2,5 miljoen euro hiervoor komt uit de reserve havens.
Zoals in elke transitie zijn er koplopers en achterblijvers. Over het algemeen is er bij een groot deel van het bedrijfsleven de overtuiging dat er verduurzaamd moet worden. Helemaal niet meegaan, leidt tot een doodlopende weg omdat de energietransitie een wereldwijde tendens is.

De heer **Dessing** (FvD) denkt dat de energietransitiemarkt ook kan worden gezien als een losse markt. Een haven kan ervoor kiezen om mee te doen aan die markt. Door ervoor te kiezen om niet mee te doen, kan er toch een economisch verdienmodel zijn.

Gedeputeerde **Kocken** ziet dit als een theoretische mogelijkheid. De vraag is of niet meegaan in de energietransitie in het belang van Nederland zou zijn.
CO_2 kan op bepaalde plaatsen een gevaarlijke stof zijn. Voor veel mensen is het evident dat er een probleem is met CO_2-uitstoot.

De heer **Dessing** (FvD) leest in de tekst Co_2 en andere gevaarlijke stoffen. Hij adviseert om CO_2 los te koppelen van allerlei echt gevaarlijke stoffen.

Gedeputeerde **Kocken** neemt de suggestie mee.
Zuiderhout is een bedrijventerrein dat gedeeltelijk van provinciaal belang is, maar er wordt vastgehouden aan de bestaande bestemming.
Partijen die zijn betrokken bij de planvorming zijn alle gemeenten in het NZKG en in het Maritiem Cluster, Den Helder, het havenbedrijf, de havenbedrijven in het NZKG, ORAM, Tata Steel, het Rijk. Deze partijen hebben het concept gezien, ze hebben vervolgens input kunnen leveren en ook hebben ze de laatste versie ontvangen.

De heer **Hoogervorst** (SP) denkt dat ook natuur- en milieuorganisaties betrokken hadden kunnen worden. Hij informeert in hoeverre omwonenden - voor wie de woon- en werkomgeving fundamenteel gaat veranderen - worden betrokken.

Gedeputeerde **Kocken** stelt dat het om een visiedocument over de haven gaat en omwonenden zijn hierin niet specifiek meegenomen. Als het concreter en dus lokaler wordt, is het reëler dat er burgerparticipatie zal plaatsvinden.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt of de burgerparticipatie niet te laat is als deze visie al is vastgesteld.

Gedeputeerde **Kocken** denkt dat burgerparticipatie met name interessant is op het moment dat het van toepassing is op de directe leefomgeving van mensen. Bij een visiedocument zijn PS en de gemeenteraad de vertegenwoordiger van de burger.
Er zijn tallozen knelpunten. Een eerste is de beperkte ruimte versus vele ontwikkelingen terwijl de industrie niet moet krimpen.
Het NZKG biedt op dit moment 85.000 banen, ongeveer 10% van alle werkgelegenheid in de gemeenten in het NZKG. Woningbouw en terugdringen van vervuiling is belangrijk, maar dit betekent niet dat woningbouw in de haven kan worden gerealiseerd, omdat deze straks schoon zal zijn.

De heer **Mangal** (DENK) mist nog de optie dat werkgelegenheid ook anders kan.

Gedeputeerde **Kocken** wijst erop dat er een florerende haven ligt en het is in ieders belang dat de haven in transitie wordt gebracht naar de toekomst.

De heer **Mangal** (DENK) zegt niet dat de haven moet verdwijnen, maar hij denkt dat de zware vervuilende industrie zo veel mogelijk moet worden geweerd en als deze blijft bestaan, moet deze anders. Het is de vraag of dit ten koste van werkgelegenheid gaat. Het vergt alleen een ander soort werknemer.

Gedeputeerde **Kocken** is met de heer Mangal eens dat woningbouw belangrijk is. Een deel hiervan zal ook landen in het NZKG. Geen zware industrie meer toelaten, is ingewikkeld. Een waterstoffabriek heeft bijvoorbeeld een milieucontour. Milieuruimte beperkt ook de mogelijkheden om te wonen.
PFAS hoort niet in deze nota. In de stukken over water- en bodembeleid is aandacht voor PFAS.

De heer **Mangal** (DENK) neemt aan dat er industrie is die PFAS produceert. Zitten deze bedrijven ook in de havens?

Gedeputeerde **Kocken** komt hierop terug.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) heeft geïnformeerd naar de provinciale bijdrage reserve havens.

Via een ambtenaar licht gedeputeerde **Kocken** toe dat de reserve havens enkele miljoenen omvatten waaruit een aantal activiteiten wordt bekostigd zoals het Maritiem Cluster Den Helder. Met de aanwending van de 2,5 miljoen euro is deze pot nagenoeg leeg.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) heeft gevraagd waarom er geen middelen of initiatieven zijn voor herstructurering of innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen.

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat het om uitvoering van het coalitieakkoord gaat.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) heeft gevraagd of het zinvol zou zijn om een overleg te houden over zeer gevaarlijke stoffen.

Gedeputeerde **Kocken** verwijst mevrouw Van Geffen naar de gedeputeerde die over Omgevingsdiensten gaat.

Mevrouw **Van Geffen** (N-NH.) heeft tot slot gevraagd naar het instellen van een onafhankelijke commissie zoals Damen heeft voorgesteld.

Gedeputeerde **Kocken** denkt dat de overheid een taak heeft in het begeleiden van dit proces. Er wordt met veel partijen contact gezocht en allerlei overheden zijn bereikbaar voor ondernemers. Het is niet duidelijk hoe een onafhankelijke commissie eruit zou moeten zien en het is de vraag hoe de democratische legitimatie hiervan is.

Tweede termijn

De heer **Terwal** (VVD) verzoekt om de nota als bespreekstuk door te geleiden naar de PS-vergadering van 19 december a.s.

De heer **Carton** (PvdA) memoreert dat mevrouw Van Geffen heeft gevraagd of er behoefte was aan een presentatie van de AIVD over de kritieke infrastructuur. PvdA steunt deze oproep als de agenda het toelaat.

De heer **Steeman** (D66) vraagt of het mogelijk is om een tijdspad of stappenplan te sturen.

De heer **Dessing** (FvD) hoort graag het antwoord op zijn vraag over ligplaatsen voor de binnenvaartschippers.

Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) leest niet dat Den Helder wordt aangesloten op de waterstof backbone.

GS
Gedeputeerde **Kocken** vindt een stappenplan lastig. Als dit er was geweest, had de nota concreter gemaakt kunnen worden.

De heer **Steeman** (D66) wil graag weten hoe de ambities en doelen uit de nota worden bereikt en welk tijdspad hieraan vastzit.

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat dit op dit moment nog niet duidelijk is.
Er zijn geen signalen dat er een groot tekort is aan ligplaatsen voor binnenvaartschippers. Tot nu toe ligt de focus op de zeehavenkades en niet op binnenkades.

De heer **Dessing** (FvD) weet dat er een groot tekort is aan weekend- en vakantieplaatsen voor binnenvaartschepen in Amsterdam.

Gedeputeerde **Kocken** zal dit nagaan.
De ambitie om Den Helder aan te sluiten op de waterstof backbone staat erin.

Mevrouw **Tolhuis** (ChristenUnie) vraagt of gedeputeerde zich hiervoor gaat inzetten.

Gedeputeerde **Kocken** wijst erop dat dit onderwerp niet per se bij haar als zeehavenportefeuillehouder ligt. Waar het ter sprake komt, zal zij het belang uiteraard onder de aandacht brengen.

De **voorzitter** concludeert dat de voordracht Nota Zeehavens als bespreekstuk zal worden doorgeleid naar de PS-vergadering.

De aangeboden expertmeeting van de AIVD wordt gesteund en als er ruimte voor is zal de bijeenkomst worden ingepland.

AANGENOMEN

M277/19-12-2022
punt 11

Motie Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied
Agendapunt 11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;

- De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34);

overwegende dat:

- Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meer aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;

- Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;

- Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;

- In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitspreekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)';

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal VVD	Willemien Koning-Hoeve CDA	Michel Klein ChristenUnie	Eric Jensen JA21	Marco Deen PVV N-H

VERWORPEN

M 29 D/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- we volgens wetenschappers de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet kunnen oplossen zonder overconsumptie en overproductie aan te pakken en dat er geen tijd te verliezen is;[1][2]
- er volgens VN-milieuprogramma UNEP sprake is van een „chronische onderwaardering van natuurlijke systemen en van onduurzame productie- en consumptiepatronen" die in het economische systeem zitten ingebakken;[3][4]
- PS met het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op het creëren van maatschappelijke waarde en op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen. Hier, nu, elders, en voor toekomstige generaties;
- de provincie ook heeft uitgesproken verder te kijken dan de BBP en breder te kijken naar hoe we de waarde van economische activiteiten en de maatschappelijk impact daarvan meten;

overwegende dat:

- de Nota Zeehavens echter weinig van bovenstaande nieuwe voornemens en wetenschappelijke inzichten laat zien;
- de Nota, ondanks de goede aspecten zoals investeringen in energietransitie, nog sterk gaat over het per se in de wereldtop willen blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- de Nota daarbij uitgaat van klassieke economische toegevoegde waarde van die keuzes, en niets zegt over onder andere natuurvernietiging, mensenrechtenschending en uitputting van de aarde die dezelfde keuzes met zich meebrengen;
- daarmee de reëel maatschappelijke kosten en baten (hier, elders en voor toekomstige generaties) niet in kaart zijn gebracht en daar niet op gereflecteerd wordt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart-economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten, en gezondheid passen;
- daarover een brief aan PS te sturen voor de zomer van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[2] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[3] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/

VERWORPEN

A 66 / 19-12-2022 punt 9

Partij voor de Dieren | Christen Unie | CDA | JA21 | DENK | SP | Forum voor Democratie | Namens Noord-Hollanders. | Partij van de Ouderen

Amendement: Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- De deelbesluiten 1 tot en met 6 te vervangen door:
  1. de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum met PS is gedeeld;
  2. aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum;
  3. GS te machtigen om namens PS de bezwaarde te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar.

Toelichting

De Hoor- en Adviescommissie (HAC) heeft geoordeeld dat PS op 23 mei 2022 ten onrechte hebben besloten om de het referendumverzoek van de Stichting Windalarm af te wijzen. De HAC adviseert de bezwaren van de stichting gegrond te verklaren en een nieuw besluit te nemen. Daarna is een nieuw feit naar voren gekomen: de Europese noodverordening met betrekking tot duurzame energie.

We hebben als PS namelijk op dit moment onvoldoende informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening. De summiere informatie daarover kwam vlak voor commissievergadering naar PS toe. Ondertussen hebben we zelf moeten lezen dat Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat dit juist voor nog meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities en juridische onzekerheden voor energieprojecten gaat zorgen, iets wat de provincie juist zegt te willen voorkomen.[1]

Alleen PS mag een referendumverzoek naast zich neerleggen en beoordelen of er sprake is van andere zwaarwegende belangen. Het is daarom cruciaal dat PS eerst volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de noodverordening, voordat ze een goed afgewogen besluit kunnen maken over het al dan niet toelaten van het referendumverzoek.

Ines Kostic, Partij voor de Dieren
Michel Klein, ChristenUnie
Wilma van Andel, CDA
Daniël van den Berg, JA21
Süleyman Koyuncu, DENK

~~Remine Alberts~~, SP
~~Joyce Vastenhouw~~, FvD
JOHAN DESSING
Ilse Bezaan, PVV
Grethe van Geffen, Namens Noord-Hollanders
Wil van Soest, PvdO
Robert Baljeu, Fractie Baljeu

[1] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

niet toelaatbaar RvO art. 38

A 67/19-12-2022 punt 9

Amendement: Honoreer het advies van de HAC

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

De deelbesluiten 2 en 3 te vervangen door:

2. Het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
3. Het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines te herroepen.

Toelichting:

De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies. De Hoor-en Adviescommissie heeft de argumentatie van 'spoedeisendheid' om tot afwijzing over te gaan niet ontvankelijk verklaart.

Het huidige ontwerpbesluit stelt echter voor om het bezwaarschrift alsnog ongegrond te verklaren en de verruimde regels met betrekking tot windturbines niet te herroepen.

Een referendumverordening is geen politiek instrument en referendumverzoeken moeten wat ons betreft, mits ze aan de voorwaarden voldoen, ingewilligd worden. Daarom stellen we overeenkomstig het HAC-advies voor om het bezwaarschrift alsnog gegrond te verklaren,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

AANGENOMEN

A 60/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Namens Noord-Hollanders.

Amendement: Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-61, 'Actualisatie geheimhoudingenlijst PS';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- besluit 2 te laten vervallen
- besluit toe te voegen met de tekst:

    - van de regels "2018-03", "2007-06", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
      de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
      te vervangen door "31-12-2028"

    - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Toelichting
Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de 'rode' regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Grethe van Geffen
Namens Noord-Hollanders

M250/19-12-2022 punt 2

AANGENOMEN

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022.

Constaterende dat:

- Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;
- Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;
  - de toeslagenaffaire;
  - minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;
  - geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en
  - de oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.
- 10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;
- Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;
- Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.

Overwegende dat:

- De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;
- Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;
- De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);
- De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en
- Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.

Spreekt uit dat:

- Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.

Verzoekt het college:

- Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en
- De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks	D66	Partij voor de Dieren	Partij van de Arbeid	Partij van de Ouderen
Ruchama Bwefar	Emre Kanik	Ines Kostić	Jorrit Carton	Wil van Soest

M251 / 09-12-2022
punt 2

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

CDA

SP

Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

Ondersteuning "warme kamers" in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- de energieprijzen sterk zijn gestegen en een verdubbeling of zelfs verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot geen uitzondering is;
- met name mensen die in een slecht geïsoleerd (huur)huis wonen, komen voor enorme kosten komen te staan;
- veel inwoners met een laag inkomen, maar ook veel studenten, de verwarming niet aanzetten uit angst voor de energierekening en daardoor letterlijk in de kou komen te zitten;
- allerlei organisaties zoals bibliotheken, sportkantines, kerken, en ook het Leger des Heils (dat het project Warme Kamers is gestart) hun deuren hebben geopend om een warme plek, een kop koffie, een maaltijd en vaak ook de mogelijkheid tot een warme douche te bieden aan iedereen die dat nodig heeft;

overwegende dat:

- nu de winter is begonnen, er dringend behoefte is aan nog meer van dergelijke plekken;
- er in steden en dorpen nog de nodige plekken te vinden zijn die mogelijk als warme kamer kunnen dienen,
- de organisaties die deze plekken beheren extra kosten maken omdat zijn ook hun energierekening moeten betalen;
- de provincie een rol kan spelen bij het stimuleren dat er in de hele provincie door maatschappelijke organisaties "warme kamers" worden gerealiseerd;
- de provincie Noord-Holland ook naar aanleiding van motie 2020-M41 gekozen heeft om de sociale infrastructuur te ondersteunen;
- in de provincie Friesland op 9-11-2022 een motie is aangenomen waarin aan GS gevraagd wordt 50.000 euro beschikbaar te stellen voor meer warme plekken in de provincie, en de provincie Zuid-Holland een ruimte in het provinciehuis beschikbaar heeft gesteld als Warme Kamer, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils);

verzoeken GS:

- 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;
- met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;
- deze uitgaven te dekken uit het restant budget uit het "Noodfonds sociale infrastructuur" (motie 41);
- gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein	Dennis Heijnen	Anne de Groot	Grette van Geffen
ChristenUnie	CDA	SP	Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

M 252/19-12-2022 punt 2

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten';

constaterende dat:

- Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van CO2, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;
- de OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;[1]
- onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot;[2][3]

overwegende dat:

- Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;[4]
- Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen[5] en in haar Groen staal plan;[6]
- Tata Steel zowel op haar website[7] als in de media[8][9] beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;
- deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;
- tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond[10] nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;
- het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;
- er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen;

---

[1] Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio (rivm.nl)
[2] Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) | RIVM
[3] Onderzoek uitstoot Kooksgasfabriek reden voor waarschuwing en nader onderzoek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (odnzkg.nl)
[4] Roadmap Plus | Tatasteel Omgeving
[5] brief-van-tata-steel-roadmap-plus.pdf (overheid.nl)
[6] Factsheet Groen staal in schone omgeving_2303202201.pdf (tatasteel.nl)
[7] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[8] Tata Steel-uitstoot in omgeving laatste twee jaar onveranderd: nog steeds te veel lood en paks | Noordhollands Dagblad
[9] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[10] Depositie onderzoek IJmond voorjaar 2022. Monstername en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmondregio | RIVM

VERWORPEN

M253/19-12-2022
punt 2

Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND | SP | Partij van de Ouderen

Motie Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata';

constaterende dat:

- de provincie inmiddels een derde Last onder dwangsom (Lod) heeft opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks bij de kooksgasfabrieken op het terrein van Tata Steel;
- omwonenden al zeker sinds 2017 melding maken van rauwe kooks bij de omgevingsdienst, maar de omgevingsdienst pas in 2020 besloot toch te handhaven na een uitspraak van de onafhankelijke Hoor- en Adviescommissie;
- het optreden van rauwe kooks zorgt voor luchtverontreiniging met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gezondheidsrisico's;

overwegende dat:

- de provincie nu onderzoekt of intrekken van de vergunning voor bijvoorbeeld de Kooksgasfabriek 2 (KGF2) mogelijk is;
- de provincie dit onderzoek 'niet eerder dan in de tweede helft 2023' **denkt** af te ronden;
- onderzoek veel sneller kan verlopen, bijvoorbeeld wanneer de provincie de situatie als een crisis beschouwt en de beste juristen benadert om de juridische vraagstelling binnen een af te spreken termijn te beantwoorden;
- het versnellen van onderzoek ook moet, vanwege grote gezondheidsrisico's en omdat er al jarenlang weinig verbetering zichtbaar is;
- de maat een keer vol is;

gehoord de discussie,

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval de KGF2 in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Anna de Groot	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

AANGENOMEN

M254/19-12-2022
punt 2

CDA NOORD-HOLLAND
Christen Unie Noord-Holland
PvdA

Motie: ondersteuning verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.

En gaan over tot de orde van de dag.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen
[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M254

CDA	ChristenUnie	PvdA
Dennis Heijnen	Michel Klein	Jorrit Carton

VERWORPEN

255/19-12-2022 punt 2

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: 3 miljoen voor verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].
- De provincie middels het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds inzet op lange termijn ondersteuning in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals sportkantines, dorpshuizen en culturele instellingen.

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen

[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M 255

- Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	ChristenUnie
Dennis Heijnen	Michel Klein

AANGENOMEN

M256/19-12-2022 punt 2

PvdA NOORD-HOLLAND GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

Motie reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

De Provinciale Staten in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- Reclamecampagnes bedoeld zijn om het gedrag van personen te veranderen;
- Reclamecampagnes voor het eten van vlees en het gebruik van fossiele brandstoffen een gedragswijziging te weeg probeert te brengen die niet rijmt met de uitgesproken duurzaamheidsdoelen van de provincie Noord-Holland;
- twee significante factoren in de klimaatcrisis het eten van vlees- en visproducten en het reizen met behulp van fossiele brandstoffen betreft;
- het weren van voor de maatschappij schadelijke reclames niet vreemd is voor de overheid gebaseerd op het verbod op tabaksreclames;
- Amsterdam, Den Haag, Leiden, Enschede, Haarlem en Utrecht inmiddels ook een streep door fossiele reclame zetten en meer steden volgen; [1]
- Haarlem onlangs heeft besloten te stoppen met reclame voor vlees in de openbare ruimte[2] en andere gemeente gaan hetzelfde te doen.[3]

Overwegende dat:

- het weren van reclame voor vlees, vis en fossiele producten past bij het beleid van de Provincie. De provincie heeft op deze onderdelen immers de keuze gemaakt voor een duurzame toekomst. Zo wil de Provincie volgens de voedselvisie duurzaam voedsel bij de consument stimuleren[4] onder meer omdat de impact van plantaardige producten vele malen lager is dan die van dierlijke producten, zoals vlees en zuivel;
- in het Perspectief Mobiliteit[5] is de transitie naar een duurzame toekomst de leidraad van Noord-Holland. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit, in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Resulterend in de Provinciale inzet tot het verduurzamen van de mobiliteit door het stimuleren om meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen te laten voortbewegen om de CO2-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen.
- Uit antwoorden op schriftelijke vragen van de PvdA[6] blijkt dat de provincie een contract heeft met een bedrijf dat adverteert in de openbare ruimte. Het betreft de exploitant van de bushaltevoorzieningen / abri's (OFN) die voor de provincie Noord-Holland het beheer en

[1] Al 6 steden voor ban op fossiele reclame - Reclame Fossielvrij (verbiedfossielereclame.nl)
[2] Haarlem wil geen vleesreclames meer in de openbare ruimte (nos.nl)
[3] Linkse partijen willen in meer steden een verbod op vleesreclame (trouw.nl)
[4] Voedselvisie - Provincie Noord-Holland
[5] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Mobiliteit/Zie_ook/Perspectief_Mobiliteit.pdf
[6] Schriftelijke vragen 93-2022, Document NoordHolland - Beantwoorde schriftelijke vragen nr. 93-2022 van dhr. Muurlink (PvdA) over Noord-Holland vrij van fossiele en vleesreclames.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

INGETROKKEN

M 257/19-12-2022 punt 2

Motie vreemd aan de orde van de dag

Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- In de Memorie van Toelichting van de Asielwet wordt geschreven dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers per provincie bepaald wordt op basis van de inwoners aantallen van de verschillende provincies.
- Dit betekent dat provincies met een hogere bevolkingsdichtheid meer asielszoekers moeten gaan huisvesten dan provincies met een lagere bevolkingsdichtheid.

Overwegende dat:

- De provincie Noord-Holland tot de dichtstbevolkte provincies van Nederland hoort
- De provincie Noord-Holland dus procentueel meer asielzoekers zal moeten gaan opvangen dan minder dichtbevolkte provincies
- De provincie Noord-Holland op dit moment al kampt met zeer hoge druk op de woningmarkt.
- Een hoog percentage asielzoekers een extra druk op de woningmarkt zal brengen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

Met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt

En gaat over tot de orde van de dag

H. Kaamer van Hoegee

VVD Noord-Holland

AANGEHOUDEN

M 250/19-12-2022
punt 29

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: Legalisatie PAS-melders

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de actualiteit opkoop stikstof door Schiphol

Constaterende dat:

- Nederland sinds 29 mei 2019 in een stikstof crisis verkeert en deze crisis veel sectoren treft,
- In Noord-Holland vele ondernemers (zowel uit landbouw als andere bedrijfstakken) ten tijde van de PAS niet vergunningsplichtig waren, maar door de uitspraak van 29 mei 2019 nog steeds in grote onzekerheid verkeren, waarbij vaststaat dat deze ondernemers te goeder trouw hebben gehandeld.
- Het legaliseren van PAS-melders door de minister van LNV in 2019 al nadrukkelijk is toegezegd maar nog steeds niet is uitgevoerd.
- Stikstofruimte die vrijkomt wel wordt ingezet voor Schiphol, woningbouw en infrastructuur maar niet voor het legaliseren van de PAS-melders.

Overwegende dat:

- Het (langdurig) uitblijven van de legalisatie nog steeds grote onzekerheid voor een grote groep ondernemers veroorzaakt.
- Deze onzekerheid nog steeds ervoor zorgt dat deze ondernemers niet verder kunnen bouwen aan hun bedrijf, vooral in die situaties dat er bancaire financiering noodzakelijk is.
- Hiermee nog steeds een ongewenste rem wordt gezet op innovatie van bedrijven en er niet geïnvesteerd kan worden in de toekomst (bijdrage verlaging stikstofdepositie).
- De onzekerheid nog steeds toeneemt doordat ondernemers niet worden meegenomen in de communicatie omtrent het proces van legaliseren.
- Het onverantwoord is om deze schrijnende situatie nog langer te laten bestaan.
- Het in het kader van een betrouwbare overheid past om toezeggingen na te komen.

Verzoeken GS:

- Er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders.

En gaan over tot de orde van de dag.

M258

CDA	CU
Dennis Heijnen	Michel Klein

VERWORPEN

M 25g/19-12-2022
punt 9

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- de provincie het referendumverzoek van Stichting Windalarm wil afwijzen omdat het volgens haar tot vertraging van windprojecten zou leiden en daarmee klimaatdoelen in gevaar zou brengen;

overwegende dat;

- de provincie zich op een noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening, zonder instemming van het Europees Parlement, de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat deze juist méér (juridische) onzekerheid voor energieprojecten oplevert en meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities;[6]
- de Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om in te zetten op win-win oplossingen van natuurinclusieve energietransitie, het beter betrekken van burgers en in te zetten op oplossen van huidige knelpunten op administratief en capaciteit-gebied;
- we weten (en insprekers in laatste commissievergadering hebben dat bevestigd) dat duurzame energieprojecten nu al vertraagd zijn (vergunningslening zou een jaar duren, maar duurt nu soms twee jaar), door onder andere gebrek aan capaciteit en goede begeleiding bij overheden;
- als de provincie zich zorgen maakt om vertraging en halen van klimaatdoelen, ze dus meer dient te doen aan de bron van de oorzaken van de al bestaande vertraging;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen, door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken;

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

M259

- daarvoor bijvoorbeeld te verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragers op te zetten;
- een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve hernieuwbare energieprojecten te verminderen, door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop;
- de conclusies daarover het liefst begin maart en anders zo snel mogelijk per brief te sturen naar PS;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Remine Alberts	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

VERWORPEN

M 260/19-12-2022
puntg

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND

Partij van de Ouderen

Motie Versnel win-win oplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie;

overwegende dat:

- de provincie zich op een mogelijke noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening;[6]
- deze Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om meer in te zetten op win-win oplossingen die niet ten koste gaan van ecologie, maar de energietransitie bevorderen én onze ecosystemen juist beschermen;

verzoeken GS:

- zich op alle niveaus maximaal in te zetten (en duidelijker uit te spreken) voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie, en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

Wil van Soest
PvdO

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

VERWORPEN

M 261/19-12-2022
punt 9

Motie: Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Het energienet in Noord-Holland vol is en er in toenemende mate netcongestie optreedt;
- Windturbines moeilijk aangesloten kunnen worden op het net, vanwege deze netcongestie;

Overwegende dat:

- Het technisch onmogelijk is om de komende jaren windturbines op het net aan te sluiten;
- Windturbines pas weer in 2027-2030 aangesloten kunnen worden;
- Een referendum geen belemmering is voor de aanleg van windturbines, gezien de technische beperkingen die realisatie op korte termijn belemmeren;
- Spoedeisendheid niet van toepassing is op het referendumverzoek over de afstandsnormen voor windturbines;

Roept Provinciale Staten op:

- Het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van stichting Windalarm, vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M 262/19-12-2022
punt 9

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**

Motie: Ontkoppel de noodverordening en het referendum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Onder deze noodverordening projecten van hernieuwbare energie automatisch van "overstijgend publiek belang" zijn;
- Bouwprojecten onder deze noodverordening anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld worden op basis van de Wet natuurbescherming;

Overwegende dat:

- De samenhang tussen de afstandsgrens voor windturbines en de noodverordening van de Europese commissie niet is aangetoond;
- Het onvoldoende is aangetoond dat windturbines onmisbaar zijn voor de energietransitie;
- Er in de periode tot aan het referendum windturbines geplaatst kunnen worden met inachtneming van de afstandsnormen;
- Vanwege de netcongestie windturbines pas in de periode 2027-2030 aangesloten kunnen worden op het net;
-

Roept Provinciale Staten op:

- Het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese commissie;
- Een besluit te nemen over het referendumverzoek los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese commissie;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M·263/19-12-2022
puntg

Motie: Betrek HAC voor definitieve besluitvorming

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie heeft besloten om het argument van spoedeisendheid om het referendumverzoek af te wijzen niet ontvankelijk heeft verklaard;
- De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om de motivering om het referendumverzoek af te wijzen aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie;

Overwegende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie een duidelijk advies heeft gegeven en het ontwerpbesluit het college oproept om daar namens Provinciale Staten tegen in verweer te gaan;
- We willen voorkomen dat de Hoor-en Adviescommissie na vaststelling van dit ontwerpbesluit wederom tot een advies komt om het besluit te herzien

Roept Provinciale Staten op:

- Voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor-en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de Noodverordening van de Europese Commissie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M264 | 19-12-2022
punt g

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Het belang van referenda in een goed werkende democratie

Constaterende, dat:

* Er een verzoek is gedaan voor het houden van een referendum over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland.
* De PS verwijzen naar artikel 5.2.n
* De Hoor en Advies commissie terecht opmerken dat verwijzen naar dit artikel geen gegronde of rechtvaardig argument is om geen referendum te kunnen houden

Overwegende, dat:

* Wij hier in de provinciale staten er zijn voor de inwoners van Noord-Holland
* Burgers die die hun stem willen laten horen en de democratie willen verdiepen op welke manier dan ook vooral gekoesterd moeten worden
* Meedenken en meedoen en meebeslissen het uitgangspunt zou behoren te zijn in een moderne democratie.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

* Zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda
* Het verzoek tot referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M265/19-12-2022
punt 10

CDA NOORD-HOLLAND SP

Motie: voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste herziening Omgevingsverordening 2022;

Constaterende dat:

- de RES biedingen in zowel het noorden als het zuiden van de provincie er toe leiden dat er windturbines op land bij gaan komen, waarvan wordt geschetst dat velen binnen de in de omgevingsverordening losgelaten grens van 600 meter afstand tot bewoning zullen komen;
- in de Omgevingsverordening Noord-Holland en de 'Ruimtelijke Handreiking wind op land' is opgenomen dat windturbines aan verschillende ruimtelijke eisen moeten voldoen en sinds de wijziging die vandaag voorligt mitigerende maatregelen moeten worden genomen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te vermijden;
- mitigerende maatregelen om gezondheidsproblemen (zoveel mogelijk) te voorkomen ontbreken;
- In de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4) staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid.
- De provincie Noord-Holland, die bij 2 of meer windmolens de vergunning verleent, daarbij vraagt om een gezondheidseffectscreening (GES) voor windmolens (door het RIVM erkend)[1], maar deze niet in de omgevingsverordening is opgenomen en niet gaat over de gebruiksfase van de windmolens;
- Het RIVM een verkenning van ook andere opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines heeft gemaakt over de effecten van windparken op de gezondheid[2], bijvoorbeeld door het doen van een panelonderzoek

Overwegende dat:

- mensen die in de buurt van windturbines wonen of komen te wonen zich zorgen maken over hun gezondheid;
- de zorgen over gezondheid worden gedeeld door artsen[3];
- er ten behoeve van het voorkomen van faunaslachtoffers volgens de toelichting in de voorliggende omgevingsverordening kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een stilstandvoorziening; een maatregel als dit ook voor de leefbaarheid en de gezondheid van omwonenden een positief zou kunnen hebben;

[1] Meer inzicht in gezondheidseffecten windmolens - Provincie Noord-Holland
[2] Verkenning van opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines (rivm.nl)
[3] Wind Wiki – Hier maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk

M265

- in de omgevingsverordening als het belangrijkste document waarin provinciale ruimtelijke regels vermeld staan, de vereisten en voorwaarden voor windmolens zowel bij de bouw als in de gebruiksfase op hoofdlijnen benoemd zouden moeten zijn;

Verzoeken GS:

om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiële herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht;

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	SP
Wilma van Andel	Heidi Bouhlel

VERWORPEN

M266/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Herziening Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- in de Omgevingsvisie een samenhangend en integraal beleid dient te worden opgenomen op het gebied van ruimte, milieu, water en vervoer;
- het waterbelang een voorbeeld is van waar het ontbreekt aan een doel en een brede analyse, en daarmee aan richting en aanpak van het waterkwaliteitsprobleem;
- het benoemen dat een omslag in de land- en tuinbouw gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit een ander voorbeeld is, waar ook het ontbreekt aan een doel (naar welke vorm van landbouw wil de provincie?), een analyse van de huidige situatie, en van daaruit een visie op hoe te komen tot de gewenste situatie;
- de Omgevingsvisie een dynamisch document is dat door PS periodiek geactualiseerd kan worden aan de hand van nieuwe vragen, inzichten en veranderingen in de maatschappij;
- de huidige Omgevingsvisie in 2018 is vastgesteld, maar gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en urgentie van het dossier water een update nodig heeft;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een herziening van de Omgevingsvisie in gang te zetten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

AANGENOMEN

M 267/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- GS naar aanleiding van een toezegging in de commissie NLG bij de behandeling van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 een overzicht aan PS heeft gestuurd van de mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet, voor het bereiken van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen en bescherming van andere waterbelangen;[1] [2]
- in dit overzicht van de mogelijke instrumenten om water beter te beschermen niets is opgenomen over de effectiviteit en nut van instrumenten als instructieregels, maatwerkregels, etc.;
- een logische vervolgstap is om te verkennen welke instrumenten het meest effectief, nuttig en toepasbaar voor de provincie zouden kunnen zijn als het gaat om het doel om de waterbelangen beter te beschermen;
- de provincie hiermee dan haar instrumentenkoffer gereed heeft, zodat bij de eerste evaluatie van de KRW-aanpak in 2023 eventueel direct de juiste extra instrumenten ingezet kunnen worden om de bescherming te versnellen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen welke instrumenten uit het overzicht 'Mogelijke aanvullende maatregelen KRW' het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;
- en PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11794000/1 - search=%22waterprogramma%22
[2] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11793999/1 - search=%22waterprogramma%20tabel%22

VERWORPEN

M269/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- PS eerder in de omgevingsverordening een vuurwerkverbod in stiltegebieden heeft opgenomen;
- twee op de drie Nederlanders zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod is;[1]
- de Omgevingsverordening NH2020 en de Omgevingsverordening NH2022 nu nog toestaat dat vuurwerk wordt afgestoken in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;
- vuurwerk zware metalen bevat die schadelijk zijn voor bodem en water;[2]

overwegende dat:

- vuurwerk en grondwaterbeschermings- en waterwingebieden niet met elkaar samengaan;
- de kwaliteit van ons water al sterk onder druk staat en waterwinbedrijven meerdere keren alarm hebben geslagen over het feit dat het steeds moeilijker wordt om het water schoon te krijgen;[3]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- in de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (en zo nodig ook nog in de Omgevingsverordening 2020) een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://nos.nl/artikel/2319114-twee-op-de-drie-nederlanders-voor-algeheel-vuurwerkverbod.html
[2] https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/gezonde-leefomgeving/vuurwerk/
[3] https://www.drinkwaterplatform.nl/schoon-drinkwater-steeds-moeilijker/

VERWORPEN

M26g/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- er een watercrisis dreigt te ontstaan;
- er wel degelijk goede voorbeelden van agrariërs en andere ondernemers in Noord-Holland zijn, die bronoplossingen bieden voor de problemen met waterkwantiteit- en kwaliteit, zoals agrariërs die geen landbouwgif gebruiken;
- in het aangenomen Initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact al is afgesproken om goede voorbeelden meer podium te geven;
- goede voorbeelden twijfelende boeren en andere ondernemers kunnen inspireren en over de streep kunnen trekken;
- er gezien de dreigende watercrisis behoefte is om juist op het waterdossier positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen, via bijvoorbeeld tenderprocedures, wedstrijdelementen, e.d.;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden die waterproblemen bij de bron aanpakken (zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing) extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M 270/19-12-2022
punt 10

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er in de Omgevingsverordening NH verdere eisen kunnen worden gesteld aan een Faunabeheerplan, op basis waarvan GS het plan beoordeelt;
- veel mensen voorzichtiger willen omgaan met levens van dieren, waarover ook een RDA-rapport is uitgebracht;[1]
- de Wet natuurbescherming de intrinsieke waarde van het individuele dier benoemt;[2][3]

overwegende dat:

- erkenning van de intrinsieke waarde inhoudt dat dieren wezens met gevoel zijn en een waarde in zichzelf hebben en eigen belangen, los van het eventuele nut voor de mens;
- het feit dat dieren gevoel hebben dat het belangrijk is, net als bij mensen, om het leed aandoen aan dieren zoveel mogelijk te vermijden;
- respect voor integriteit van het dier betekent bijvoorbeeld dat we een dier in een omgeving laten leven waar het in overeenstemming met zijn eigen natuur kan zijn;
- er van de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier in de huidige Faunabeheerplannen amper sprake is en bij de belangenafweging van het dier versus vermeende schade voor de mens al snel elk mens-belang zwaarder wordt gewogen;
- het gevolg is dat in Noord-Holland jaar in, jaar uit enorme aantallen dieren worden doodgeschoten of vergast;
- bij een zwaarder wegen van het dierbelang meer op zoek moet worden gegaan naar niet-dodelijk denken en doen, zoals inzetten op een ander ruimtegebruik (als landbouwtransitie, verjagen in plaats van jagen, landschapsmaatregelen nemen om gewasschade te helpen voorkomen), ecologische oplossingen en leren leven met in het wild levende dieren;
- de provincie naar voorbeeld van provincie Utrecht ook actief kan investeren in (innovatieve) niet-dodelijke oplossingen voor zogenaamde mens-dierconflicten, zoals schade aan gewassen en verkeersveiligheid;

gehoord de discussie,

z.o.z.

[1] https://www.rda.nl/nieuws/nieuws/2022/05/19/doden-van-dieren-aan-het-licht
[2] https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0037552&hoofdstuk=1&paragraaf=1.3&artikel=1.10 art. 1.10, lid 1a
[3] Memorie van Toelichting Wet natuurbescherming https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html

VERWORPEN

M 271/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Financieel verslag faunabeheereenheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- het jaarlijkse verslag van de faunabeheereenheid[1] geen financiële paragraaf bevat;
- op dit moment de FBE per jaar €1,27 mln. aan subsidie ontvangt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- bij de volgende herziening van de Omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel "Jaarlijks verslag faunabeheereenheid" om daarmee een financiële rapportage te borgen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] OV2020 Artikel 11.8 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR646089#d107583102e5450
OV2022 Artikel 11.6 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-7979.html#id1-3-2-2-11-4-3-1

M272/19-12-2022

VERWORPEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er een wetenschappelijk consensus bestaat over de buitenproportioneel grote schade die intensieve veehouderij toebrengt aan o.a. het milieu, gezondheid, natuur, dierenwelzijn en water;
- de Omgevingsverordening Noord-Holland nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet meer toestaat[1];
- de toelichting van de provincie bij het betreffende artikel luidt: "de intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst.";
- de Omgevingsverordening Noord-Holland uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij nog wel toestaat, terwijl daar logischerwijs dezelfde impact op de leefomgeving en onderwerp van maatschappelijke discussies als bij nieuwvestiging voor geldt;

overwegende dat;

- de Omgevingsvisie duidelijk een weg inslaat naar natuurinclusieve, meer regionale landbouw;
- de Voedselvisie een transitie van het voedselsysteem voorstaat, waarbij deze vanuit ecologisch oogpunt ook voordelig moet zijn voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn;
- kringlooplandbouw en de door de provincie voorgestane transitie van het voedselsysteem niet stroken met het nog steeds mogelijk maken van uitbreiding van de intensieve veehouderij;
- een meerderheid van Nederlanders af wil van de intensieve veehouderij[2] [3]en in 2020 meerdere Politieke Jongeren Organisaties Noord-Holland per brief hebben opgeroepen om de intensieve veehouderij af te bouwen;
- uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen niet past in tijden van klimaat-, natuur- en stikstofcrises;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om zo snel als (juridisch) mogelijk bij een nieuwe herziening van de Omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] Art. 6.34 Omgevingsverordening NH2020, art. 6.43 Omgevingsverordening NH2022
[2] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/meerderheid-nederlanders-is-tegen-intensieve-veehouderij-maar-we-eten-nog-nauwelijks-vegetarisch~b3fb4adf/
[3] https://www.duurzaam-ondernemen.nl/onderzoek-kwart-van-de-nederlanders-hoopt-op-toekomst-zonder-vlees/

VERWORPEN

M273/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- een hardnekkig probleem hierbij de te hoge belasting van het Noord-Hollands water met nutriënten en bestrijdingsmiddelen is, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd;[1]
- in de bollen- en sierteelt nog steeds veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;
- deze teelten naast waterproblemen ook bijdragen aan andere problemen, zoals de klimaat- en biodiversiteitscrisis, en de aantasting van gezondheid;

overwegende dat:

- de Voedselvisie een richting inzet naar minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar sier- en bollenteelt niet onder de Voedselvisie vallen;
- in de Omgevingsverordening NH2020 en NH2022 een beperking is opgelegd voor intensieve veehouderij, vanwege de grote impact op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen;
- die beperking inhoudt dat een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst is;
- een vergelijkbare provinciale redenering ook op de sier- en bollenteelt kan worden toegepast en een beperking daarop zou kunnen worden opgenomen, vanwege de grote impact op volksgezondheid, de leefomgeving, natuur, bodem en waterkwaliteit;
- in o.a. de provincie Drenthe de wens om de sier- en bollenteelt in te perken door meerdere partijen is geuit, en is gebleken dat er provinciale instrumenten zijn om dat te realiseren;[2]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een overzicht te maken welke mogelijkheden het Omgevingsrecht, het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sier- en bollenteelt;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS een brief te sturen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/Regionaal_Waterprogramma_Noord_Holland_2022_2027

[2] https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15089219/wat-heb-je-als-provincie-te-zeggen-over-waar-boeren-lelies-telen

VERWORPEN M274/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

SP

Motie Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- de verdringingsreeks oppervlaktewater een rangorde heeft voor de verdeling van de hoeveelheid water bij waterschaarste;
- dit nodig is in perioden van droogte indien er watertekort ontstaat;

overwegende dat:

- de verdringingsreeks bestaat uit 4 categorieën;
- categorieën 1 en 2 in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) landelijk zijn vastgelegd;
- voor categorieën 3 en 4 het Bkl geen rangorde vastlegt[1];
- dat voor het werkgebied regionale verdringingsreeks AGV een volgorde is bepaald;
- "natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade." daar onderaan in categorie 4 staat;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de huidige indeling, samen met maatschappelijke partners, tegen het licht te houden;
- hierbij natuur uit categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen;
- in ieder geval te plaatsen boven 'beregening sportvelden';

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek Wil van Soest Heidi Bouhlel-Lascaris

Partij voor de Dieren Partij van de Ouderen SP

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0026872/2020-10-01 artikel 2.2

VERWORPEN

M275/19-12-2022
punt 10

Partij van de Ouderen

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND

Partij voor de Dieren

SP

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen

Constaterende, dat:

- verzorgingshuizen afgelopen jaren gesloten zijn omdat de regering besloot dat ouderen langer thuis moeten blijven wonen.

Overwegende, dat:

- er na de sluiting van verzorgingshuizen weinig tot geen alternatieven op wijkniveau voor zijn teruggekomen;
- er steeds meer structureel leegstaand vastgoed is in de provincie[1].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH aandacht te hebben voor kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsvisie/Documenten/Omgevingsvisie_NH2050_vastgesteld_op_19_november_2018.pdf blz. 9

VERWORPEN

M276/19-12-2022 punt 10

SP PVV

Partij van de Ouderen | PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Vergeet de woonwagenbewoners niet

Constaterende, dat:

- de provincie van het Rijk een coördinerende rol heeft gekregen in het toezicht op gemeenten om woonwagenlocaties aan te leggen en het houden van een (regionale) inventarisatie om grond aan te wijzen.
- de VNG aangegeven heeft om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen in de financiering ervan.

Overwegende, dat:

- de Provincie Noord-Holland deze opgaven dus actief moet gaan uitvoeren;
- de Nationale Ombudsman in 2017 al stelde dat het kabinet een einde moet maken aan discriminerend standplaatsenbeleid van woonwagenbewoners[1];
- er vanuit de VNG een en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beleidskader is vastgesteld waarmee gemeenten aanknopingspunten hebben gekregen voor het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk beleid, dat voldoet aan het mensenrechtelijk kader dat kan worden afgeleid uit de (Europese) rechtspraak en de oordelen van het College voor de Rechten van de Mens ('CRvdM')[2].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH, in samenspraak met de gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap, aandacht te hebben voor ruimte voor woonwagenbewoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

PVV i Hadi

1 https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/DEF%20Rapport%202017%2060%20Woonwagenbewoner%20zoekt%20standplaats.pdf

2 https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/wegwijzer-gemeentelijk-woonwagen-en-standplaatsenbeleid.pdf

AANGENOMEN

M277/19-12-2022
punt 11

Motie Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied
Agendapunt 11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;

- De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34);

overwegende dat:

- Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meer aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;

- Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;

- Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;

- In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitspreekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)';

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal VVD	Willemien Koning-Hoeve CDA	Michel Klein ChristenUnie	Eric Jensen JA21	Marco Deen PVV N-H

VERWORPEN

M 29 D/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- we volgens wetenschappers de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet kunnen oplossen zonder overconsumptie en overproductie aan te pakken en dat er geen tijd te verliezen is;[1][2]
- er volgens VN-milieuprogramma UNEP sprake is van een „chronische onderwaardering van natuurlijke systemen en van onduurzame productie- en consumptiepatronen" die in het economische systeem zitten ingebakken;[3][4]
- PS met het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op het creëren van maatschappelijke waarde en op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen. Hier, nu, elders, en voor toekomstige generaties;
- de provincie ook heeft uitgesproken verder te kijken dan de BBP en breder te kijken naar hoe we de waarde van economische activiteiten en de maatschappelijk impact daarvan meten;

overwegende dat:

- de Nota Zeehavens echter weinig van bovenstaande nieuwe voornemens en wetenschappelijke inzichten laat zien;
- de Nota, ondanks de goede aspecten zoals investeringen in energietransitie, nog sterk gaat over het per se in de wereldtop willen blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- de Nota daarbij uitgaat van klassieke economische toegevoegde waarde van die keuzes, en niets zegt over onder andere natuurvernietiging, mensenrechtenschending en uitputting van de aarde die dezelfde keuzes met zich meebrengen;
- daarmee de reëel maatschappelijke kosten en baten (hier, elders en voor toekomstige generaties) niet in kaart zijn gebracht en daar niet op gereflecteerd wordt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart-economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten, en gezondheid passen;
- daarover een brief aan PS te sturen voor de zomer van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[2] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[3] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

M279/19-12-2022

VERWORPEN

Motie Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2]
- investeren in biodiversiteit betekent investeren in voedsel- en waterzekerheid en het verminderen van onze kwetsbaarheid voor toekomstige pandemieën;[3]
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie, zoals bedrijventerreinen, landbouw en steden;

overwegende dat;

- biodiversiteit in de Nota Zeehavens wel een paar keer wordt genoemd, maar een concrete uitwerking of borging ontbreekt;
- Port of Amsterdam bijvoorbeeld actief is met biodiversiteit op haar terreinen, zoals met tijdelijke natuur op braakliggende grond;[4]
- uit onderzoek blijkt dat dit soort tijdelijke natuur grote meerwaarde oplevert voor de biodiversiteit, ook als het tijdelijk is;[5]
- er daarnaast veel kennis en voorbeelden zijn over natuurinclusieve (haven)bedrijventerreinen;[6]
- het vergroten van de biodiversiteit in havengebieden van meerwaarde voor natuur zelf is, maar ook voor welzijn van mensen en andere dieren;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om in het kader van de Nota Zeehavens actief te werken aan het vergroten van biodiversiteit, door natuurinclusieve havenbedrijventerreinen en tijdelijke natuur op braakliggende terreinen te stimuleren;
- daarvoor een plan van aanpak voor de zomer van 2023 uit te werken;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[5] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[6] https://bouwnatuurinclusief.nl/blogs/factsheet-bedrijventerreinen

VERWORPEN

M2810/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

overwegende dat:

- natuur en gezondheid weliswaar zijn genoemd in de Nota Zeehavens (respectievelijk 11 en 6 keer), maar dat de nota vooral gaat over de gangbare economie (140 keer genoemd);
- de nota per se in de wereldtop wil blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- principiële vragen zoals of bepaalde functies en bedrijvigheid nog wel passen bij een leefbaar Noord-Holland en wélke waarden we willen toevoegen niet worden gesteld;
- het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact juist kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen;
- het bij een open, inclusieve provincie past om niet alleen enkele overheden en commerciële bedrijven als Tata Steel om input voor de nota te vragen, maar juist ook met milieu- en natuurorganisaties, als Greenpeace, Milieufederatie Noord-Holland en Urgenda;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda en Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Heidi Bouhlel	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	SP	ChristenUnie	PvdO

VERWORPEN

M 2021/19-12-2022
punt 11

Forum voor Democratie

Motie 'Ligplaatsenbeleid'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter bespreking van agendapunt 11) Nota Zeehavens Noord-Holland:

Constaterende dat:

- In de Nota Zeehavens Noord-Holland de energietransitite een grote rol speelt;
- Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de (zee-)havens van Noord-Holland;
- De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen
- Provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector heeft geopend

Overwegende dat:

- Eenmaal gealloceerde kavels die naar de energietransitie gaan niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden;
- De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud;
- Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie;
- Het bestaande tekort aan ligplaatsen wordt verergert door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen

Van mening zijnde dat:

- Binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben;
- Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en daaruit voortvloeiende knelpunten zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden;
- De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa

Roept Gedeputeerde Staten op een digitaal meldpunt zoals die in Zeeland te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen,

M281

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Johan Dessing
Forum voor Democratie

VERWORPEN

M202/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Regeren is vooruitzien - kades voor energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- de aanleg van met name kades tijd kost;
- de aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft;
- regeren vooruitzien betekent;
- wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is;
- een subsidieregeling van 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimte en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland;
- de gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jl. erkende;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- De energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar 5 miljoen;
- Deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M203/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder en/of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn;
- deze bedrijven een zogenaamd BRZO bedrijf zijn: een bedrijf dat valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015;
- de regelgeving voor deze bedrijven complex is (waaronder BRZO regelgeving, richtlijn industriële emissie, PGS15 en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo));
- de Omgevingswet eraan komt en dit het geheel (in eerste instantie) nog complexer maakt;
- BRZO bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best doen om zo veilig en schoon mogelijk te werken;
- de overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleent en regelmatig inspecteert bij BRZO bedrijven;

Overwegende dat:

- vergunningen verkrijgen zeer lastig is en langer duurt dan toegezegd;
- het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden;
- zonder (gedegen) onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart;
- bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan omdat de regelgeving (en de uitvoering daarvan) heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt;
- een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's.

Verzoeken GS:

- de totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en ODNZKG te bevorderen door een of enkele ronde tafelbijeenkomsten hierover te organiseren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M284/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is;
- de tijd die nodig is om ruimte te creëren knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie;
- er onder de bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen;
- een subsidieregeling voor Slimme Oplossingen Netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonde;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- Een subsidieregeling Slimme Oplossingen Innovatief Ruimtegebruik Haventerreinen in het leven te roepen;
- Hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M285/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

Motie Geen geld meer naar A9 Heiloo

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Laatste Begrotingswijziging 2022;

constaterende dat:

- project aansluiting A9/Heiloo stil ligt;
- de subsidie van €2 mln. uit 2021 ook niet in 2022 is uitgegeven en is komen te vervallen;

overwegende dat:

- er veel onzeker en onduidelijkheid is over het project aansluiting A9/Heiloo;

gehoord de discussie,

verzoeken het college:

- geen nieuwe subsidie en extra financiele verplichtingen aan te gaan voor de aansluiting A9/Heiloo, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Remine Alberts
SP

VERWORPEN

M2 86/19-12-2022

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter

Constaterende, dat:

In de brief aan PS over actualisatie geheimhoudingenlijst het volgende staat

"De bevoegdheid van GS, cdK en een commissie om aan één of enkele statenleden, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van statenleden gelijkgetrokken. **Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om *individuele* statenleden die een verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te *straffen***. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden".

* De nieuwe provinciewet nu inderdaad deze sanctiemaatregel bevat

Overwegende, dat:

* Nederland het systeem kent van de scheiding der machten, ook wel *trias politica* genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in een land bij verschillende instellingen moeten liggen.

* de rechterlijke macht belast is met het vervolgen en straffen der wetsovertreders en met het beslissen van geschillen.

* Het dus ongewenst is als PS de taken van de rechterlijke macht, zoals het bepalen of de provinciewet wordt overtreden EN het opleggen van straf en sancties, gaat overnemen.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

Om de rechterlijke macht in Nederland bij de rechterlijke macht te laten en nooit zelf sancties en straffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van een rechter te laten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M2810/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

overwegende dat:

- natuur en gezondheid weliswaar zijn genoemd in de Nota Zeehavens (respectievelijk 11 en 6 keer), maar dat de nota vooral gaat over de gangbare economie (140 keer genoemd);
- de nota per se in de wereldtop wil blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- principiële vragen zoals of bepaalde functies en bedrijvigheid nog wel passen bij een leefbaar Noord-Holland en wélke waarden we willen toevoegen niet worden gesteld;
- het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact juist kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen;
- het bij een open, inclusieve provincie past om niet alleen enkele overheden en commerciële bedrijven als Tata Steel om input voor de nota te vragen, maar juist ook met milieu- en natuurorganisaties, als Greenpeace, Milieufederatie Noord-Holland en Urgenda;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda en Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Heidi Bouhlel	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	SP	ChristenUnie	PvdO

VERWORPEN

M202/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Regeren is vooruitzien - kades voor energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- de aanleg van met name kades tijd kost;
- de aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft;
- regeren vooruitzien betekent;
- wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is;
- een subsidieregeling van 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimte en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland;
- de gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jl. erkende;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- De energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar 5 miljoen;
- Deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M 2021/19-12-2022
punt 11

Forum voor Democratie

Motie 'Ligplaatsenbeleid'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter bespreking van agendapunt 11) Nota Zeehavens Noord-Holland:

Constaterende dat:

- In de Nota Zeehavens Noord-Holland de energietransitite een grote rol speelt;
- Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de (zee-)havens van Noord-Holland;
- De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen
- Provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector heeft geopend

Overwegende dat:

- Eenmaal gealloceerde kavels die naar de energietransitie gaan niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden;
- De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud;
- Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie;
- Het bestaande tekort aan ligplaatsen wordt verergert door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen

Van mening zijnde dat:

- Binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben;
- Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en daaruit voortvloeiende knelpunten zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden;
- De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa

Roept Gedeputeerde Staten op een digitaal meldpunt zoals die in Zeeland te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen,

M281

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Johan Dessing
Forum voor Democratie

VERWORPEN

M203/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder en/of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn;
- deze bedrijven een zogenaamd BRZO bedrijf zijn: een bedrijf dat valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015;
- de regelgeving voor deze bedrijven complex is (waaronder BRZO regelgeving, richtlijn industriële emissie, PGS15 en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo));
- de Omgevingswet eraan komt en dit het geheel (in eerste instantie) nog complexer maakt;
- BRZO bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best doen om zo veilig en schoon mogelijk te werken;
- de overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleent en regelmatig inspecteert bij BRZO bedrijven;

Overwegende dat:

- vergunningen verkrijgen zeer lastig is en langer duurt dan toegezegd;
- het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden;
- zonder (gedegen) onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart;
- bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan omdat de regelgeving (en de uitvoering daarvan) heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt;
- een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's.

Verzoeken GS:

- de totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en ODNZKG te bevorderen door een of enkele ronde tafelbijeenkomsten hierover te organiseren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M284/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is;
- de tijd die nodig is om ruimte te creëren knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie;
- er onder de bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen;
- een subsidieregeling voor Slimme Oplossingen Netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonde;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- Een subsidieregeling Slimme Oplossingen Innovatief Ruimtegebruik Haventerreinen in het leven te roepen;
- Hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11251
Extern Zaak ID	1923274
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	12
Titel	Laatste Begrotingswijziging 2022 (VD-68).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	30 november 2022
PS-vergadering	**19 december 2022**

Toelichting

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2022 op basis van de huidige verwachtingen.

Laatste begrotingswijziging 2022

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave 2
1 Inleiding en leeswijzer 3
2 Financieel overzicht 4
2.1 Verloop begroting 2022 4
2.2 Laatste begrotingswijziging in één oogopslag 4
2.3 Samenvatting Laatste begrotingswijziging 5
3 Overzicht per programma 9
Programma 1 Openbaar bestuur 10
Programma 2 Klimaat en Milieu 12
Programma 3 Ruimte en Water 19
Programma 4 Bereikbaarheid 26
Programma 5 Groen 36
Programma 6 Economie, cultuur en welzijn 43
Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid 48
Programma 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering 50
4 Bedrijfsvoering 54
5 Overzicht begrote mutaties reserves 55
6 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling 59

1 Inleiding en leeswijzer

Inleiding
Voor u ligt de laatste begrotingswijziging 2022. De laatste begrotingswijziging 2022 is onderdeel van de Noord-Hollandse planning en control cyclus die bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze laatste begrotingswijzigingen worden de geraamde inkomsten en uitgaven in 2022 bijgesteld op basis van de actuele verwachtingen. Daarnaast worden uw Staten in de laatste begrotingswijziging verzocht om in te stemmen met een aantal uitgestelde intenties waarmee budget voor incidentele beleidsintenties uit 2022 wordt doorgeschoven naar 2023.

Leeswijzer
Hoofdstuk 2 bevat het financieel overzicht waarin een samenvatting wordt gegeven van alle financiële ontwikkelingen die zijn opgenomen in deze laatste begrotingswijziging. Hoofdstuk 3 bevat het overzicht van de financiële wijzigingen per begrotingsprogramma. Voor ieder begrotingsprogramma vindt u in dit hoofdstuk de financiële tabel waarop het budgetrecht van uw Staten van toepassing is. In de toelichtingen onder de programmatabel zijn de voorgestelde bijstellingen van de baten en lasten op operationele doelen groter dan € 100.000 toegelicht. In hoofdstuk 4 vindt u een overzicht van de begrote capaciteitskosten in 2022 en de verdeling hiervan over de begrotingsprogramma's. In hoofdstuk 6 vindt u de voorgestelde wijzigingen op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling.

2 Financieel overzicht

2.1 Verloop begroting 2022

Verloop begroting 2022 (x € 1.000)	Saldo
Begroting 2022	-542
Eerste begrotingswijziging 2022	3.226
Kaderbrief 2023	-8.083
Tweede begrotingswijziging 2022	-3.324
Laatste begrotingswijziging 2022	-12.938
Begroting totaal na Laatste begrotingswijziging	**-21.661**

2.2 Laatste begrotingswijziging in één oogopslag

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
1 Openbaar bestuur	22.883	-330	22.553
2 Klimaat en Milieu	67.812	-11.842	55.970
3 Ruimte en Water	22.220	-3.691	18.529
4 Bereikbaarheid	259.813	-13.428	246.386
5 Groen	172.015	-62.529	109.486
6 Economie, cultuur en welzijn	53.035	-5.661	47.374
7 Economisch herstel en duurzaamheid	17.318	-4.430	12.888
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-407.044	-23.517	-430.561
Totaal saldo van lasten en baten	**208.052**	**-125.428**	**82.625**
Stortingen	197.875	47.230	245.105
Onttrekkingen	-414.650	65.260	-349.390
Totaal mutaties reserves	**-216.775**	**112.490**	**-104.285**
Begrotingsresultaat	**-8.723**	**-12.938**	**-21.661**

2.3 Samenvatting Laatste begrotingswijziging

2.3.1 Niet Budgettair Neutrale wijzigingen. (NBN)

Niet budget neutrale wijzigingen zijn de mutaties in de laatste begrotingswijziging die het begrotingsresultaat beïnvloeden. Het begrotingssaldo wijzigt van € 8,7 miljoen voordelig naar € 21,7 miljoen voordelig. In de tabel hieronder worden de mutaties die het begrotingssaldo beïnvloeden weergegeven. Uitgebreidere informatie over de niet budget neutrale wijzigingen is te vinden in de toelichtingen per programma. Deze wijzigingen zijn aangeduid met het kenmerk 'NBN'.

Ontwikkeling	**Financieel effect op het begrotingsresultaat (x € 1mln.)**	**Voordelig (V) / Nadelig (N)**
Begrotingsresultaat voor laatste begrotingswijziging	**- 8,7**	**V**
Financiële ontwikkelingen met impact groter dan € 200.000		
Openbaar bestuur: Bijstelling wachtgelden GS-leden	-0,2	V
Klimaat & Milieu: Verhoging verwachte leges	-0,6	V
Ruimte & Water: Vertraagde onderzoeken Luchtvaart	-0,2	V
Ruimte & Water: Hogere pacht- en huurinkomsten	-2,4	V
Ruimte & Water: Lagere afwaardering Gronden	-0,8	V
Ruimte & Water: Leges Waterwet vallen lager uit	0,4	N
Bereikbaarheid: Indexatie Openbaar Vervoer concessies	1,3	N
Bereikbaarheid: Bijstelling lasten Verkeerskundig Beheer	-1,6	V
Bereikbaarheid: Project i-CEP aframen	-2	V
Bereikbaarheid: Actualisatie kapitaallasten	-0,6	V
Bereikbaarheid: Bijstelling lasten werken derden	-0,6	V
Bereikbaarheid: Bijstelling baten werken derden	1,2	N
Bereikbaarheid: Scope wijziging Koopvaardersschutsluis	0,6	N

Bereikbaarheid: Beheer vaarwegen & objectbeheer	-1,5	V
Groen: BTW-compensatie uittreding Goois Natuurreservaat	0,3	N
Groen: Corrigeren indexatie	-0,4	V
Groen: Boerenlandpadenregeling niet meer in 2022	-0,2	V
Groen: Meer aanvragen Faunafonds	2	N
Financiën & Bedrijfsvoering: Algemene uitkering	-3,1	V
Financiën & Bedrijfsvoering: Stelpost indexering	-0,3	V
Financiën & Bedrijfsvoering: Afrekenverschillen	-1,7	V
Capaciteit: Bijstelling	-0,8	V
Diverse programma's: eindafrekening "De Kop Werkt!" *Financiën & Bedrijfsvoering:* Ontvangst 5,4 miljoen *Ruimte & Water:* Storting 1,6 miljoen Reserve Ontw. Havencomplexen *Bereikbaarheid:* Storting 2,7 miljoen Reserve Uitvoeren Mobiliteit *Economie, Cultuur & Welzijn:* Extra lasten 0,1 miljoen	-1,0	V
Financiële ontwikkelingen met impact lager dan € 200.000		
Programma 1: Klimaat & Milieu	-0,1	V
Programma 3: Ruimte & Water	-0,1	V
Programma 5: Groen	-0,2	V
Programma 6: Economie, Cultuur & Welzijn	-0,3	V
Begrotingssaldo na Laatste begrotingswijziging	**21,7**	**V**

2.3.2 Uitgestelde Intenties (UI)

In de laatste begrotingswijziging kunnen uitgestelde intenties worden opgenomen. Incidenteel voor een beleidsintentie geraamde middelen waarvan in het jaar waarin zij geraamd zijn, als gevolg van factoren van buitenaf, geen verplichtingen zijn aangegaan, kunnen worden doorgeschoven naar 2023 door middel van een uitgestelde intentie. In deze laatste begrotingswijziging wordt voorgesteld om in totaal € 1,6 miljoen aan middelen door te schuiven naar 2022 door middel van uitgestelde intenties. Het betreft de volgende incidentele budgetten:

Uitgestelde intentie	Omvang (Bedrag x € 1.000)
Openbaar Bestuur: Sponsoring Sail Den Helder	300
Klimaat & Milieu: Implementatie SWUNG-2	90
Groen: Bezoekersmanagement recreatie & toerisme	250
Groen: Wandelnetwerk Noord-Holland	500
Economie, Cultuur & Welzijn: Voedselvisie EIP-regeling	250
Economie, Cultuur & Welzijn: Voedselvisie gebiedsinitiatieven	150
Economie, Cultuur & Welzijn: Uitvoeringsagenda stikstof	75
Totaal Uitgestelde intenties	**1.615**

Een toelichting op de uitgestelde intenties is te vinden bij de programma's. Uitgestelde intenties zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk 'UI'.

2.3.3 Begrotingsneutrale wijzigingen (BN)

Begrotingsneutrale wijzigingen zijn wijzigingen die geen effect op het saldo van de begroting hebben. Ze zijn opgeteld bij elkaar altijd 0. Omdat het totaal aan baten en het totaal aan lasten per programma wijzigt, is hierop het budgetrecht van uw Staten van toepassing. Daarom worden deze mutaties hierbij aan u voorgelegd. Het betreft vaak een verschuiving van lasten tussen twee begrotingsprogramma's en bijstellingen van specifieke baten (bijdragen van derden), waar gelijke lasten tegenover staan.

2.3.4 Reserves (RESV)

Veel uitgaven van de provincie fluctueren sterk over de jaren en worden gedekt vanuit de bestemmingsreserves. Omdat deze uitgaven gedekt worden vanuit de bestemmingsreserves hebben wijzigingen hierin geen effect hebben op het begrotingssaldo. De mutaties die zijn doorgevoerd in de uitgaven, gedekt vanuit de bestemmingsreserves, zijn te vinden in de toelichtingen bij de programma's. Mutaties in de uitgaven vanuit, de stortingen in en de overhevelingen tussen de reserves die geen effect hebben op het begrote resultaat zijn in de toelichting aangeduid met het kenmerk 'RESV'.

2.3.5 Capaciteitskosten (CAP)

Voor de besteding van de capaciteitskosten is een eindejaarsverwachting opgesteld op basis van de op dit moment bekende gegevens, zoals vacatures die gedurende het jaar hebben opengestaan of extra inhuur die daarvoor moest worden gedaan. Daarbij is ook beoordeeld, naar welke programma's deze capaciteitskosten toegerekend moeten worden. Omdat sommige capaciteitskosten uit reserves worden gedekt, heeft dit ook gevolgen voor de onttrekkingen aan de reserves. Per saldo leidt dit tot een verlaging van € 0,8 miljoen. In onderstaande tabel is opgenomen, tot welke verschuiving in de toerekening aan de programma's dit leidt.

Ontwikkeling Capaciteitskosten	Verschuivingen capaciteitskosten tussen de programma's (Bedragen x €1.000)
Programma 1 – Openbaar Bestuur	243
Programma 2 – Klimaat en Milieu	-241
Programma 3 – Ruimte en Water	-21
Programma 4 – Bereikbaarheid	-2.293
Programma 5 – Groen	-669
Programma 6 – Economie, Cultuur en Welzijn	0
Programma 7 – Economisch herstel en duurzaamheid	-3
Programma 8 – Financiën en Bedrijfsvoering	-4.542
Gerelateerde verlagingen van onttrekkingen aan reserves	
Programma 2 – Klimaat en Milieu	211
Programma 4 – Bereikbaarheid	984
Programma 5 – Groen	1.048
Programma 8 – Financiën en Bedrijfsvoering	1.000
Programma 8 – Financiën en Bedrijfsvoering, storting voorziening aangekocht verlof	3.500
Totaal voordelig effect op saldo	**-783**

3 Overzicht per programma

Programma 1 Openbaar bestuur

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	23.045	-330	22.715
	Baten	-162	0	-162
	Saldo van baten en lasten	22.883	-330	22.553
	Stortingen			
1.4.2	Resv. Cofinanciering Europese projecten	2	0	2
	Onttrekkingen			
1.4.2	Resv. Cofinanciering Europese projecten	-215	0	-215
	Totaal mutaties reserves	-213	0	-213
	Programma Resultaat	22.670	-330	22.340

1.1.2 Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Voor de wachtgelden van oud-GS-leden is minder budget nodig dan in de begroting opgenomen. Overige mutaties < € 100.000	Lasten	-204 V

1.4.1 Bestuurshandelingen communiceren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
UI	Sail Den Helder 2023 Het budget voor sponsoring van Sail Den Helder 2023 is toegekend voor 2022. De lasten worden pas in 2023 genomen. Daarom wordt het budget doorgeschoven naar 2023.	Lasten	-300 V

Capaciteitskosten programma 1 Openbaar bestuur

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	niet van toepassing		

Programma 2 Klimaat en Milieu

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	71.226	-11.595	59.631
	Baten	-3.414	-247	-3.661
	Saldo van baten en lasten	67.812	-11.842	55.970
	Stortingen			
2.1.1	Resv. Duurzame elektriciteit	9.200	0	9.200
2.1.2	Resv. Warmtetransitie	12.977	0	12.977
2.1.2	Resv. Subsidies Warmtetransitie	0	2.630	2.630
2.1.3	Resv. Energietransitie	4.664	0	4.664
2.1.4	Resv. Circulaire Economie	350	0	350
2.2.2	Resv. Gezonde leefomgeving	3.420	0	3.420
2.2.3	Resv. Bodemsanering	319	0	319
	Onttrekkingen			
2.1.1	Resv. Duurzame elektriciteit	-4.603	939	-3.664
2.1.2	Resv. Warmtetransitie	-12.136	4.965	-7.171
2.1.2	Resv. Subsidies Warmtetransitie	0	-320	-320
2.1.3	Resv. Energietransitie	-17.049	-486	-17.535
2.1.4	Resv. Circulaire Economie	-1.170	650	-520
2.2.2	Resv. Gezonde leefomgeving	-3.467	1.648	-1.819
2.2.2	Resv. Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	-554	0	-554
2.2.3	Resv. Bodemsanering	-8.878	1.452	-7.426
	Totaal mutaties reserves	-16.927	11.478	-5.449
	Programma Resultaat	50.885	-364	50.521

2.1.1 Opwekking van duurzame elektriciteit bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Duurzame Elektriciteit De begrote lasten vanuit de reserve Duurzame Elektriciteit worden met € 939.000 verlaagd: • Voor Procesparticipatie, Regeling meervoudig ruimtegebruik en ruimtelijke samenhang is een tweejarige opdracht uitgezet bij Royal Haskoning. Verwacht was dat de kosten in 2022 € 585.000 zouden zijn, maar die kosten komen grotendeels pas in 2023. Dat komt omdat de eerste aanvragen die gebruik maken van de regeling nu pas worden ontvangen. Royal Haskoning is nu bezig om de eerste plan van aanpakken op te stellen voor gemeenten die geïnteresseerd zijn in de regelingen. Veel deelregio's zijn na vaststellen van het uitvoeringsprogramma RES en de gemeenteraadsverkiezingen nog bezig met de eerste verkenningen hoe zij het zoekgebied gaan uitwerken. • De ontvangst DU Regionale Energie Strategieën uit meicirculaire 2022 is gestort in de Reserve Duurzame Elektriciteit. € 237.000 hiervan wordt ingezet in 2023. • Voor de uitvoeringsregeling zonne-energieleverende parkeerterreinen was € 750.000 als budget opgenomen. Hiervan is € 650.000 aan subsidies verleend. • Overige mutaties < 100.000.	Lasten Onttrekkingen	-939 V 939 N

2.1.2 Bijdragen aan de warmtetransitie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Warmtetransitie De begrote uitgaven vanuit de reserve Warmtetransitie worden met € 7,3 miljoen verlaagd: • Voor de UVR SEB Noord-Holland 2021 was een uitgave van € 8 miljoen begroot. In 2022 zal € 5 miljoen aan subsidies verleend gaan worden. € 3 miljoen wordt neerwaarts bijgesteld, dit wordt in 2023 weer ingezet	Lasten Onttrekking Storting	-7.275 V 4.645 N 2.630 N

	voor deze subsidie. • Bij de UVR SEB Noord-Holland wordt 1 subsidie verleend aan de gemeente Amsterdam van € 2,6 miljoen. Dit bedrag moet worden gestort in de Reserve Subsidies Warmtetransitie. De last voor dit jaar voor deze verlening is € 320.000. Hierdoor worden de begrote lasten voor 2022 met € 2,3 miljoen naar beneden bijgesteld. • Het geothermie onderzoek, waarvoor ook een last voor onvoorziene uitgaven was opgenomen, is met € 350.000 meegevallen. Daarnaast is de provincie Noord-Holland nog in afwachting van de interpretatie van resultaten van dit geothermie onderzoek. De resultaten werden begin van het tweede kwartaal verwacht. Echter zijn deze resultaten vertraagd en worden nu half oktober verwacht. Activiteiten rondom gebruik van deze resultaten schuiven daarom naar achteren en zullen nu voor een deel in 2023 opgepakt worden waardoor de proceskosten met € 105.000 worden bijgesteld voor 2022. Lasten worden daarom verlaagd met € 455.000. • Voor de UVR warmtetransitie in de gebouwde omgeving NH 2020 was € 1,1 miljoen opgenomen. De verwachte uitgaven dit jaar zijn € 116.000. Daarom kan € 1 miljoen naar beneden bijgesteld worden. • Voor de Subsidie aan de waterschappen op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling is een bedrag opgenomen van € 150.000. Deze aanvraag komt niet op tijd binnen om dit jaar te verlenen, daarom is dit bedrag voor 2022 bijgesteld. • Overige mutaties < 100.000.		

2.1.3Borgen van de energie infrastructuur en bijdragen aan de waterstoftransitie

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Reserve Energietransitie De begrote uitgaven vanuit de reserve Energietransitie worden met € 486.000 verhoogd: • Er wordt een incidentele subsidie verleend aan de IJmond gemeenten ter versterking van het ambtelijk apparaat van de gemeentes Beverwijk, Heemskerk en	Lasten Onttrekking	486 N -486 V

	Velsen ten behoeve van de opgaven van de Energietransitie en Gezonde Leefomgeving. Hiervoor wordt een budget opgenomen van € 1 miljoen. • Voor de kosten die gemaakt worden voor het projectbureau NZKG wordt een bedrag van € 100.000 opgenomen. Dit is onder andere voor de inhuur van de directeur van het projectbureau. • Op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling staat een subsidie aan New Energy Coalition, Lidmaatschap van € 363.000. Hiervoor was een budget opgenomen van € 300.000. Deze moet worden opgehoogd met € 63.000, omdat ook de btw betaald moet worden. • Actieprogramma Klimaat: voor CO2 impactanalyse was geen bedrag opgenomen. Uitgaven worden op dit moment ingeschat op € 120.000. Daarvoor wordt nu een bedrag op de begroting meegenomen. • Voor de proceskosten van Energie-infrastructuur is een bedrag opgenomen van € 280.000. Hiervan wordt bij de LBW € 67.000 verlaagd. • Voor de beleidsadviseur RES is € 152.000 opgenomen. Maar dit wordt betaald uit OD 2.1.1. Daarom wordt deze raming teruggedraaid. • Voor de Uvr smart oplossingen is € 1,5 miljoen gereserveerd voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Per jaar € 500.000. Voor 2022 zijn nog geen aanvragen binnen gekomen. Daarom wordt dit bedrag bijgesteld. • Voor de UVR regievoering tranformatorstations en tracés 2021 GS nota 1742844/1742845 is € 120.000 opgenomen. Verwachte verlening is nu € 60.000. Daarom wordt € 60.000 neerwaarts bijgesteld van het originele bedrag. • Overige mutaties < 100.000.		

2.1.4Bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	Overige mutaties < € 100.000		
RESV	Reserve Circulaire Economie • De uitgaven vanuit de reserve Circulaire Economie worden met € 650.000 verlaagd. De lagere kosten in 2022 komen doordat de circulaire bouwexpert, ketenaanjager bouw en circulaire ambassadeur, vanwege de voorverkenningen ten behoeve van een effectieve inzet later zijn aangesteld dan bij opstellen van de begroting was ingeschat. Daarnaast wordt (na GS besluit) de uitvoeringsregeling circulaire ketensamenwerking in 2023 opengesteld, in plaats van 2022, vanwege de voorbereidingstijd.	Lasten Onttrekking	-650 V 650 N

2.2.1VTH taken uitvoeren en coördineren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	De verwachte leges inkomsten worden nu geraamd op € 1,8 miljoen dat is € 600.000 meer dan oorspronkelijk is verwacht.	Baten	- 600 V
BN	De uitvoeringsovereenkomst (UVO 2022) is gebaseerd op het bedrijvenbestand van 1 september 2021. Op dat moment was niet voorzien dat een grote stijging zou komen van (nieuwe) datacenters. Tot augustus 2022 zijn 15 datacenters bijgekomen bij het bedrijvenbestand van de provincie. Op basis van de vooroverleggen en de aanvragen verwacht de OD NZKG in de periode september – december 2022 nog 15 extra nieuwe datacenters. Dit leidt tot een hoger aantal vergunningaanvragen en meer inzet voor VTH-taken. Deze extra kosten kunnen worden opgevangen met de indexatie van € 607.000 die nog niet meegenomen was in het budget. Zie ook OD 8.2.1.	Lasten	607 N

2.2.2Gezonde leefomgeving bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
UI	Bij de kaderbrief 2023 is voor Implementatie SWUNG-2 € 116.000 budget beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zullen vooral in 2023 en 2024 plaatsvinden. Daarom wordt € 90.000 meegenomen naar volgend jaar.	Lasten	-90 V
RESV	Reserve Gezonde leefomgeving De uitgaven vanuit de reserve Gezonde leefomgeving worden met € 1,6 miljoen verlaagd. • Op de Uvr complexe bedrijven zijn geen aanvragen binnen gekomen, hier stond €1 miljoen voor. Daarnaast was de verwachting dat de Uitvoeringsregelingen Maatregelen budget inwoners initiatieven en Maatregelen budget gemeenten initiatieven zouden worden opengesteld in 2022. Maar daar is vanaf gezien. • Voor het actieplan geluid wordt een bedrag opgenomen van € 45.000.	Lasten Onttrekking	-1.648 V 1.648 N

2.2.3Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Bijstelling van capaciteitskosten welke reeds ten laste van het operationele doel 2.1.3 Kwaliteit Bodem zijn begroot.	Lasten	-117 V
BN	Als gevolg van vertraging in de uitvoering van bodemsanering Cindu is een bijstelling van lasten en baten opgenomen ter hoogte van € 385.000. Ten behoeve van deze bodemsanering heeft de provincie Noord-Holland subsidie verleend. Omdat stortplaatsen Insteekhaven en Hollandse Brug nog niet gesloten zijn, zijn er geen nazorgkosten voor deze stortplaatsen. Dit resulteert in lagere lasten en lagere baten uit het nazorgfonds van € 221.000. In het kader van de Rijksregeling 'bodemsanering bedrijventerreinen' heeft subsidieverlening plaatsgevonden in verband met de sanering van Ahrend in Zwanenburg. De sanering is in 3 fasen opgeknipt. De 1e fase is nu vastgesteld. Het bedrag wordt teruggevraagd bij het Ministerie van I&W ter hoogte van € 203.000.	Lasten Baten	-403 V 403 N

RESV	<u>Reserve Projecten Bodemsanering</u> • Ook voor andere projecten vertraagt de uitvoering waardoor € 1,2 miljoen niet tot subsidieverlening komt. Er is meer tijd nodig om de Subsidie Lood uit te werken. Hierbij moet de provincie wachten op informatie van de Gemeente Zaanstad. Daarom stellen we lasten bij en doen we een lagere onttrekking uit de reserve projecten bodemsanering.	Lasten Onttrekking	-1.241 V 1.241 N

Capaciteitskosten programma 2 Klimaat en Milieu

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De capaciteitskosten en toerekening aan de programma's zijn beoordeeld. Dit leidt tot lagere lasten en een lagere onttrekking aan de reserve door onder andere, vacatures die hebben opengestaan	Lasten Onttrekking	-241 V 211 N

Programma 3 Ruimte en Water

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	39.924	-3.426	36.498
	Baten	-17.704	-265	-17.969
	Saldo van baten en lasten	22.220	-3.691	18.529
	Stortingen			
3.2.1	Resv. OV-Knooppunten	5.000	0	5.000
3.2.1	Resv. subsidies OD 3.4.1	5.000	0	5.000
3.2.3	Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	0	1.599	1.599
3.2.5	Resv. Waardevermindering grond Groen	4.541	0	4.541
3.3.2	Resv. Woningbouw	1.200	0	1.200
3.3.2	Resv. verleende subsidies woningbouw	2.775	2.170	4.945
3.4.2	Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	50	0	50
3.4.3	Resv. Klimaatadaptie	1.500	0	1.500
3.5.3	Resv. Waterrecreatie	1.562	0	1.562
	Onttrekkingen			
3.2.1	Resv. OV-Knooppunten	-5.680	320	-5.360
3.2.1	Resv. subsidies OD 3.4.1	0	-2.400	-2.400
3.2.3	Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	-1.277	-402	-1.679
3.2.3	Resv. Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen	-140	0	-140
3.2.4	Resv. subsidies OD 3.4.4	-706	0	-706
3.3.1	Resv. Woonbeleid	-920	0	-920
3.3.2	Resv. Woningbouw	-8.019	535	-7.484
3.3.2	Resv. verleende subsidies woningbouw	-229	-257	-486
3.4.2	Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	-1.524	965	-559
3.4.3	Resv. Klimaatadaptie	-1.929	251	-1.678
3.5.3	Resv. Waterrecreatie	-2.097	497	-1.600
	Totaal mutaties reserves	-893	3.278	2.385
	Programma Resultaat	21.327	-414	20.914

3.1.2 Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	De lasten die gereserveerd waren voor de PARK kunnen met € 115.000 naar beneden worden bijgesteld. De PARK heeft minder opdrachten uitgezet en in plaats daarvan meer met onze interne experts op het gebied van water, ruimtelijke ordening en ruimtelijke kwaliteit samengewerkt. Ook is vanuit het ontwerpteam capaciteit geleverd om bij te dragen aan ontwerpend onderzoek.	Lasten	-115 V

3.2.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten De begrote uitgaven vanuit de reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten worden met € 2,1 miljoen verhoogd: • In 2022 is een subsidie verleend van € 5 miljoen aan de gemeente Hilversum voor herontwikkeling stationsgebied Hilversum. De last die voor 2022 genomen moet worden is € 2,4 miljoen. Dit wordt middels deze begrotingswijziging opgenomen in de begroting. • Op de proceskosten voor het OV-fonds en OV-knooppunten zijn de kosten € 320.000 lager uitgevallen. Een aantal projecten die in 2022 zouden starten en/of worden afgerond, zijn (gedeeltelijk) doorgeschoven naar 2023. Het betreft projecten met meerdere partners, waarbij in sommige gevallen meer tijd nodig was voor een gezamenlijke opdrachtformulering of waarbij nog geen zicht was op de kostendeling en mede-opdrachtgeverschap. Verder hebben kostenbesparingen plaatsgevonden door het bundelen van ambities in één studie en het delen van kosten met mede-opdrachtgevers. Ten slotte is de ambtelijke capaciteit bij zowel provincie Noord-Holland als regionale partners zeer beperkt. Het is daarom niet mogelijk om alle ambities en projecten tegelijkertijd op te pakken en alle middelen te besteden.	Lasten Onttrekking	2.080 N -2.080 V

3.2.2Beleid luchthavens uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Voor Luchtvaart vallen de kosten € 200.000 lager uit dan verwacht. Enkele onderzoeken zijn goedkoper uitvallen dan begroot was en doordat de werkzaamheden aan de luchthavenregeling meer inzet heeft gevraagd dan van tevoren werd verwacht, worden sommige onderzoeken pas in 2023 opgestart. Verder is het kennisprogramma door combinatie capaciteitstekort en gebrek aan onderwerpen geschrapt dit jaar.	Lasten	-200 V

3.2.3Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Op 1 januari 2022 is de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van het programma De Kop Werkt! 2017 – 2020 beëindigd. Met het beëindigen van de samenwerkingsovereenkomst valt een bedrag van € 5,4 miljoen vrij. GS stellen aan u voor om van deze afrekening een bedrag van € 1,6 miljoen te storten in de Reserve Ontwikkeling Havencomplexen. Zie ook OD 8.2.4	Storting	1.599 N
BN	De begrote onttrekking van de balans van € 400.000. Voor het project Energiehaven kan het bedrag met € 291.000 naar beneden worden bijgesteld, voor de baten en de lasten. Bij het initiële ontwerp is uitgegaan van hergebruik van staalslakken. Dit is niet mogelijk waardoor de businesscase wordt herzien. Hierdoor is de uitwerking met een aantal maanden vertraagd. De provincie heeft SHIP tot 1 april open gehouden, daarna zijn de kosten die Telstar maakt door de gemeente Velsen gedragen. In de brief met kenmerk 1817869/1817873 is afgesproken dat de gemeente Velsen in 2023 max € 71.000 bijdraagt aan de kosten. Deze worden opgenomen in de begroting. Overige mutaties < € 100.000	Baten Lasten	240 N -240 V
RESV	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen De begrote uitgaven vanuit de reserve Ontwikkeling Havencomplexen worden met € 402.000 verhoogd: Voor de subsidie aan NV Port of Den Helder voor vervanging kadewand Het Nieuwe Werk was € 598.000 opgenomen. De subsidieverlening vindt dit jaar plaats en is op € 1 miljoen	Lasten Onttrekking	402 N -402 V

	vastgesteld. Daarom is deze post met € 402.000 naar boven bijgesteld.		

3.2.5Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Het nieuwe pachtbeleid vanaf 2020, met veiling van provinciale pachtgronden en het Meerjarenbeheerplan vastgoed, met meer verhuur van opstallen, leidt tot hoger pacht- en huurinkomsten dan verwacht van € 400.000. Daarnaast gaat de overdracht van een groot perceel in Haarlemmermeer onverwachts dit jaar plaatsvinden, waardoor de verkoopbaten € 2.000.000 hoger zijn. Door weinig calamiteiten op ons vastgoed, zijn de beheerkosten €300.000 lager. De benodigde afwaardering wordt lager ingeschat dan oorspronkelijk geraamd, vanwege het doorschuiven van overdracht van enkele verkochte percelen beheergrondbank naar volgend jaar. Deze afwaardering betreft percelen die op de balans geactiveerd zijn en bedraagt € 500.000.	Baten Lasten	-2.400 V -800 V
RESV	Vanwege de verschillende gebiedsprocessen in het landelijk gebied, waarin ruilgronden een grote rol kunnen spelen bij de oplossing, bestaat grote terughoudendheid om percelen uit de strategische grondvoorraad Groen te verkopen. Hierdoor worden lagere baten verwacht van € 1.505.000. Zie ook OD 5.1.1. Vanwege genoemde terughoudendheid om Strategische Gronden groen te verkopen, is ook geen sprake van benodigde afwaardering van de gronden die op de balans geactiveerd zijn. Hierdoor zijn lasten lager en kunnen deze met € 495.000 bijgesteld worden. Dit leidt tot een lagere storting in de Reserve Groen, zie ook OD 5.1.1.	Baten Lasten	1.505 N -495 V

3.3.2Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Woningbouw De begrote uitgaven vanuit de reserve Woningbouw worden met € 2,4 miljoen verlaagd: • Voor de versnelling woningbouw is in 2022 een bedrag opgenomen van € 1,145 miljoen. Tot nu toe is de prognse dat € 560.000 aan subsidies verleend. Daarom wordt dit bedrag verlaagd met € 585.000. • De subsidie aan de gemeente Weesp voor Bloemendalerpolder is dit jaar verleend. Het totaal verleende bedrag is € 2,2 miljoen. Dit wordt gestort in de subsidie Reserve. Als last voor 2022 wordt € 257.000 opgenomen. Daarom worden de uitgaven verlaagd met € 1,9 miljoen. • Overige mutaties < € 100.000.	Lasten Onttrekking Storting	-2.448 V 278 N 2.170 N

3.4.2Beoordelen versterkingsplannen primaire keringen en investeren in ruimtelijke kwaliteit

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen De begrote uitgaven vanuit de reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen worden met € 831.000 verlaagd: • In 2021 was voor de SOK Markermeerdijken een verplichting opgenomen van € 992.000. In de veronderstelling dat de opdrachtverlening in dat jaar plaats zou vinden. Maar door een audit en btw discussie is de opdrachtverlening vertraagd, waardoor deze kosten nog niet genomen kunnen worden. Deze kosten worden negatief geboekt in 2022. • Voor MMD zijn proceskosten opgenomen van € 372.000. De verwachte uitgaven zijn nu € 250.000. Het bedrag wordt met € 122.000 verlaagd. • Voor de UVR APRK was € 1 miljoen begroot. In totaal is € 1,3 miljoen verleend. Het bedrag wordt opwaarts bijgesteld met € 308.000.	Lasten Onttrekking	-831 V 831 N

3.4.3 Bijdragen aan ontwikkelen en uitvoeren regionale opgaven klimaatadaptatie

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Klimaatadaptatie De begrote uitgaven vanuit de reserve Klimaatadaptatie worden met € 251.000 verlaagd: • Voor de Uvr klimaatadaptatie fysieke projecten was € 100.000 begroot. Een subsidieaanvraag is binnengekomen van € 48.400. Daarom wordt het bedrag verlaagd met € 51.000. • De proceskosten met betrekking tot Klimaatadaptie vallen € 200.000 lager uit dan begroot. Dit is veroorzaakt doordat langere doorlooptijden nodig waren voor het kunnen verlenen van opdrachten aan een adviseur. Begin 2023 worden de opdrachten verwacht te starten omdat nu alle benodigde stappen zijn doorlopen.	Lasten Onttrekking	-251 V 251 N

3.5.1 Schoon en voldoende grondwater bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	De baten van leges grondwater, met betrekking tot de Waterwet, vallen lager uit dan oorspronkelijk begroot. Het aantal aanvragen valt lager uit. Daarom worden de baten vanuit leges met € 380.000 verlaagd.	Baten	380 N

3.5.3Waterrecreatie stimuleren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
RESV	Reserve Waterrecreatie De begrote lasten met dekking vanuit de Reserve Waterrecreatie wordt met € 500.000 verlaagd. Een aantal subsidieaanvragers heeft aangegeven dat het hen niet meer lukt hun aanvraag in 2022 in te dienen. Deze schuiven door naar 2023. Daarnaast werd minder besteed aan proceskosten en innovatie. In de meeste gevallen is de oorzaak gelegen in het feit dat (water)recreatie-sector zwaar te leiden heeft gehad onder de Coronamaatregelen van de afgelopen jaren. Daarnaast hadden gemeenten te maken met capaciteitsproblemen en staan projectbegrotingen onder druk vanwege de gestegen prijzen voor grondstoffen, materialen en personeel. Hierdoor lopen projecten vertraging op.	Lasten Onttrekking	-497 V 497 N

Capaciteitskosten programma 3 Ruimte en Water

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
CAP	De capaciteitskosten en toerekening aan de programma's zijn beoordeeld. Dit leidt tot verschuivingen tussen programma's en overall tot lagere lasten en lagere onttrekking aan reserves.	Lasten	-21 V

Programma 4 Bereikbaarheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	276.606	-10.588	266.017
	Baten	-16.792	-2.839	-19.631
	Saldo van baten en lasten	259.813	-13.428	246.386
	Stortingen			
4.1.1	Resv. Mobiliteitsbeleid	405	0	405
4.1.2	Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	22.087	2.674	24.761
4.1.2	Resv. verleende subsidies OD 4.1.2	0	6.490	6.490
4.2.1	Resv. Openbaar Vervoer Projecten	67	0	67
4.4.2	Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	21.034	0	21.034
4.4.5	Resv. Groot Onderhoud Wegen	22.804	-2.526	20.278
4.4.6	Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	7.671	-315	7.356
4.4.7	Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	7.195	0	7.195
4.4.7	Resv. Kapitaallasten innovatieprojecten	4.031	0	4.031
	Onttrekkingen			
4.1.1	Resv. Mobiliteitsbeleid	-1.762	725	-1.037
4.1.2	Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	-60.248	4.783	-55.465
4.1.2	Resv. verleende subsidies OD 4.1.2	0	-5.560	-5.560
4.2.1	Resv. Openbaar Vervoer Projecten	-5.801	2.829	-2.972
4.4.2	Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	-20.923	-253	-21.176
4.4.4	Resv. Kapitaallasten Wegen	-124	-7	-131
4.4.4	Resv. Kapitaallasten OV	-1.230	1.230	0
4.4.5	Resv. Groot Onderhoud Wegen	-30.564	9.826	-20.738
4.4.6	Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	-10.718	1.504	-9.214
4.4.7	Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	-8.885	1.332	-7.553
	Totaal mutaties reserves	-54.960	22.731	-32.229
	Programma Resultaat	204.853	9.304	214.157

4.1.1 Mobiliteitsbeleid en -strategie opstellen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Mobiliteitsbeleid</u> Een ontvangen bijdrage van € 5 miljoen van Agriport wordt als baat en als last verwerkt via de exploitatie. • De totale lasten worden met een bedrag van in totaal € 771.000 verlaagd ten opzichte van de begroting. Dat resulteert in een lagere onttrekking aan de Reserve Mobiliteitsbeleid. Dit bedrag bestaat uit een verlaging van € 120.000 voor Verkeersveiligheid/voorlichtingscampagnes wegens capaciteitsgebrek bij Communicatie. • Daarnaast vindt een lastenverlaging plaats van € 322.000, omdat het doorlopen van Europese aanbestedingsregels veel tijd in beslag neemt. Hierdoor worden activiteiten vertraagd. Verder vindt ten aanzien van Actieve Mobiliteit een lastenverlaging plaats ter hoogte van € 270.000. Wegens capaciteitsgebrek worden deze activiteiten naar 2023 doorgeschoven. • Overige mutaties < € 100.000	Baten Lasten Onttrekking	- 5.000 V 4.229 N 771 N

4.1.2 Mobiliteitsbeleid met partners uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Na de beëindiging van “Samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van het programma De Kop Werkt! 2017 – 2020” vindt in 2022 de financiële afrekening plaats waarbij de middelen, ter hoogte van € 5,4 miljoen, retour komen naar de PNH. GS stellen aan u voor om van deze afrekening een bedrag van € 2,7 miljoen te storten in de Reserve Uitvoeren Mobiliteit. Zie ook OD 8.2.4	Stortingen	2.674 N
RESV	<u>Reserve Uitvoeren Mobiliteit</u> Vanuit de Reserve Uitvoeren Mobiliteit wordt in totaal € 11,3 miljoen minder onttrokken ter dekking van de lasten, aangezien de lasten met dekking vanuit deze Reserve lager uitvallen dan begroot. • Op de totale lasten voor Mobiliteitsbeleid Infrastructuur wordt het begrote bedrag verlaagd met		

	€ 4,7 miljoen. Dit bestaat uit de volgende mutaties: - De activiteiten voor OV Saal schuiven door naar 2023. Wegens capaciteitsgebrek bij de aanvragende gemeenten, vindt een lasten verlaging plaats voor 2022 van € 375.000. - Daarnaast wordt het bedrag voor de UvR kleine infra met € 500.000 verlaagd, wegens minder en lagere aanvragen. - Voor het Investeringsplan Mainport logistiek vindt een bijstelling van € 1,3 miljoen plaats, omdat naar verwachting deze subsidie niet in 2022 gaat worden aangevraagd. - Als gevolg van aanpassingen van het huidige bestemmingsplan voor de Dorpsstraat-Communicatieweg, volgt een verlaging van de lasten van € 1,3 miljoen. Vanwege de vertraging zal deze subsidie niet in 2022 verstrekt gaan worden en naar volgende jaren worden verschoven. - Voor het project “De Kop Werkt!” vanuit bereikbaarheid en mobiliteit worden de lasten met € 800.000 naar beneden bijgesteld. Over de resterende middelen uit het afgesloten programma De Kop Werkt zijn in het bestuurlijk overleg van 29 september 2022 afspraken gemaakt in relatie tot de Werkagenda Mobiliteit Kop van Noord-Holland. Besteding van het provinciale deel van deze resterende middelen zal via de reguliere besluitvorming en informatie verstrekking plaats vinden (iMPi en SBU). - De lasten voor Subsidies Veilige Uitwegen worden met € 550.000 verlaagd. - Overige mutaties < € 100.000	Lasten Onttrekking	-4.731 V 4.731 N
	• Voor Mobiliteitsbeleid Fiets worden de lasten verlaagd voor in totaal € 352.000. Dit bestaat uit meerdere mutaties. Ten eerste worden de lasten voor het project fietstunnel Velsertraverse met € 1,3 miljoen verlaagd. Dit project verschuift naar volgende jaren, aangezien de Gemeente Velsen naar verwachting verder gaat met de aansluiting van het fietspad op bestaande infrastructuur. Verder worden naar verwachting de BUVR subsidies aan de Gemeente Haarlem en Velsen ten behoeve van de doorfietsroutes Kennemerland in 2022 verstrekt. Hiervoor wordt een bedrag € 662.000 opgenomen in de begroting. Tot slot een verhoging van de lasten voor de subsidie Fietsfile vrij van € 316.000.	Lasten Onttrekking	-352 V 352 N
	• De totale lasten voor Mobiliteitsbeleid OV worden verlaagd met € 6,1 miljoen. Dit bestaat uit een verlaging van de lasten voor de subsidie HOV Huizen van € 6,5 miljoen. De onttrekking vanuit de Reserve	Lasten	-6.130 V

	Uitvoeren Mobiliteit wordt daardoor teruggedraaid. Deze € 6,5 miljoen wordt gestort in de Reserve Verleende Subsidies OD 4.1.2. Daarnaast vindt een verhoging van de lasten plaats voor een hogere IBOI index voor de ZuidasTerminal van € 345.000. Ter dekking hiervoor wordt € 345.000 onttrokken uit de Reserve Uitvoeren Mobiliteit. • Overige mutaties < € 100.000	Onttrekking Baten Storting Lasten Onttrekking	-375 V 16 6.490 N -75 V 75 N
RESV	<u>Reserve Verleende Subsidies OD 4.1.2</u> • Er wordt voorgesteld om een extra onttrekking uit de reserve verleende subsidies OV infrastructuur van € 5,56 miljoen te ramen voor verleende subsidies. Het gaat om een subsidie van € 680.000 voor de Uithoornlijn en een subsidie van € 4.880.000 voor HOV Huizen Integraal inpassingsplan. Beide subsidies zijn verleend in 2021 en er was in eerste instantie in de begroting ervan uitgegaan dat de lasten hiervoor ook in 2021 genomen zouden worden. Er blijkt echter dat deze lasten in 2022 genomen moesten worden, waarmee in de begroting 2022 nog geen rekening was gehouden. Dat wordt hersteld met deze begrotingswijziging.	Lasten Onttrekking	5.560 N -5.560 V

4.2.1OV-concessies beheren en verlenen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Door indexatie van de lasten van de openbaar vervoer concessies ontstaan hogere lasten voor 2022.	Lasten	1.347 N
BN	Vanuit de centrale stelpost indexeringen wordt voor 2022 een bedrag voor de OV concessies van € 3,6 miljoen opgenomen, welke wordt gedekt vanuit de centrale stelpost indexeringen. Zie ook OD 8.2.1.	Lasten	3.568 N
RESV	<u>Reserve Openbaar Vervoer Projecten</u> • Wegens capaciteitsgebrek bij de netbeheerder, kan de aanleg van laadpalen geen doorgang vinden in 2022. Daarom worden de lasten met € 600.000 verlaagd. • Op DOVA niveau zijn afspraken gemaakt om, zolang	Lasten Onttrekking	-2.907 V 2.907 N

	de BVOV regeling loopt, de beschikbare middelen voor investeringen in ZE bussen niet uit te keren. Dit leidt tot een verlaging van de lasten van € 1 miljoen. • Van het beschikbare budget voor de Gooi & Vechtstreek knooppunten, wordt € 980.000 naar beneden bijgesteld. Betrokken partijen dienen een vervolg te bepalen voor de planvorming P+R Muiden. • Het budget B&U halten reparaties en kleine werken wordt € 100.000 verlaagd. • Het beschikbare budget vanuit de Reserve Openbaar Vervoer Projecten voor EHOV wordt vooralsnog niet ingezet. Dit leidt tot een verlaging van het budget en een verlaging van de onttrekking ter hoogte van €150.000. • Overige mutaties < € 100.000		

4.3.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Als gevolg van minder uitgevoerde werkzaamheden, vindt een lasten verlaging van € 1,6 miljoen plaats. Dit betreft onder andere € 500.000 onderbesteding op gladheidbestrijding en € 400.000 minder inhuur t.b.v. de verkeerscentrale. Vanwege de gefaseerde uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot het meerjarige project i-CEP, wordt voorgesteld het hiervoor benodigde budget te verlagen met € 2 miljoen op de huidige begroting.	Lasten	-3.568 V
BN	Overheveling van het budget objectbeheer tunnels van OD 4.4.5. Infrastructuur beheren en in stand houden naar OD 4.3.1. Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren. Met deze mutatie komen de uitgaven geheel op OD 4.3.1. te staan. Overheveling vanuit de centrale post indexering ten behoeve van de indexering van de uitgaven aan wegen en vaarwegen. Zie OD 8.2.1.	Lasten Lasten	1.110 N 1.959 N
RESV	<u>Reserve Groot Onderhoud Wegen</u> Verhoging van de lasten van € 250.000 en onttrekking aan de Reserve Groot Onderhoud Wegen. Dit bestaat uit lasten (€	Lasten	250 N

	150.000) voor vMaas en lasten voor de Stichting Museum Stoomtram Hoorn-Medemblik (€100.000). Zie OD 4.4.5		

4.4.2Studiefase verbeter- en uitbreidingsprojecten uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur Vanuit de Reserve Ontwikkeling Provinciale Infrastructuur wordt in totaal € 287.000 minder onttrokken ter dekking van de lasten. De lasten met dekking vanuit deze Reserve vallen € 287.000 lager uit dan begroot. • - Broek in Waterland wordt op basis van huidige studie uitvragen verlaagd met € 192.000. - Bereikbaarheid Gooi- en Vechtstreek € 80.000 meer lasten. - Verlaging van de studielasten iMPi wegen met € 440.000. - Verhoging van de lasten Kleine Infrastructurele Verbeteringen als gevolg van urgente aanvragen voor kleine verbeteringen wegen, ter hoogte van € 239.000. - Door personele wisselingen in het verleden zijn de fietsstudies PMI vooruitgeschoven geweest. Na het vinden van een nieuwe projectleider zijn de fietsstudies PMI voortvarend opgepakt, waardoor voor 2022 meer onderzoek uitgevoerd kon worden. Dit leidt tot een verhoging van de lasten van € 305.000. - Vanwege een verschuiving in de planning zijn geen uitvoeringskosten voor onder andere inhuur projectleider meer in 2022. Dit leidt tot een verlaging van de lasten ter hoogte van € 250.000. • Overige mutaties < € 100.000	Lasten Onttrekking	-287 V 287 N

4.4.4Plan- en realisatiefase infrastructuurprojecten uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Op basis van een actualisatie van de afschrijvingen worden de budgetten bij deze Laatste Begrotingswijziging geactualiseerd. Het gaat in totaal om lagere lasten van € 1.805.000. Het gaat hierbij om de volgende bedragen voor: - Wegen: € 9.000 - OV projecten: -/- € 1.793.000 - Kunstwerken: € 21.000 - Overig: € -42.000	Lasten	-1.805 V
	Een deel van de lagere kapitaallasten zoals hiervoor is beschreven wordt gedekt door onttrekkingen aan een kapitaallasten reserve. Omdat de kapitaallasten per saldo lager zijn geworden zal ook de onttrekking aan de reserves per saldo minder moeten worden. Het gaat hierbij om de volgende mutaties: - reserve kapitaallasten wegen: € 7.000 (hogere onttrekking) -reserve kapitaallasten OV: € 1.230.000 (lagere onttrekking). Dit betekent dat de lagere kapitaallasten van € 1.805.000 voor een deel gecompenseerd worden door per saldo lagere onttrekkingen van € 1.223.000.	Onttrekkingen	1.223 N

4.4.5Infrastructuur beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Een bijstelling van € 160.000 voor meer lasten i.v.m. schade van storm Eunice welke in de gebiedscontracten is afgewikkeld. Verder vindt een verlaging van € 100.000 plaats in verband met minder geplande werkzaamheden duurzaam asfalt. Daarnaast vindt een verlaging van de lasten met € 620.000 plaats vanwege minder uitgevoerd werk voor derden binnen projecten. Daarnaast zijn minder baten opgenomen met een omvang van € 1,2 miljoen bij werken derden, in verband met een correctie op de oorspronkelijke begroting 2022, waarin onterecht met	Lasten Baten	-560 V 1.189 N

	een dekking vanuit werken voor derden rekening is gehouden.		
BN	Overheveling van het budget objectbeheer tunnels van OD 4.4.5. Infrastructuur beheren en in stand houden naar OD 4.3.1. Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren. Met deze mutatie komen de uitgaven geheel op OD 4.3.1. te staan. Overheveling vanuit de centrale post indexering ten behoeve van de indexering van de uitgaven aan de gebiedscontracten. Zie ook OD 8.2.1. Storting in de reserve groot onderhoud vanuit de centrale post indexering ten behoeve van de indexering van de uitgaven aan groot onderhoud aan wegen en vaarwegen.	Lasten Lasten Storting	-1.110 V 2.929 N 1.503 N
RESV	<u>Reserve Groot Onderhoud Wegen</u> Vanuit de Reserve Groot Onderhoud Wegen volgt een lagere onttrekking van € 9,1 miljoen. Deze bestaat uit de volgende aanpassingen: • Lagere lasten van € 5,33 miljoen als gevolg van tussentijdse projectbijstellingen. Dit leidt tot een negatieve onttrekking ter hoogte van dat bedrag. • Administratieve correctie in de Reserve Groot Onderhoud Wegen, met hier als gevolg een negatieve onttrekking van € 4 miljoen. • Verhoging van de onttrekking van € 250.000 aan de Reserve Groot Onderhoud Wegen. Dit bestaat uit hogere lasten (€ 150.000) voor vMaas en lasten voor de Stichting Museum Stoomtram Hoorn-Medemblik (€100.000). Zie OD 4.3.1 <u>Storting</u> Administratieve correctie in de Reserve Groot Onderhoud Wegen, met als gevolg een verlaging van de storting van € 4 miljoen. <u>Lasten</u> Als gevolg van € 5,7 miljoen lagere uitgaven aan groot onderhoud worden de begrote uitgaven met dat bedrag verlaagd. De lagere uitgaven doen zich onder andere voor ten aanzien van variabel onderhoud en objectbeheer.	Onttrekking Storting Lasten	9.110 N -4.029 V -5.681 V

4.4.6Vaarwegen beheren en in stand houden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Als gevolg van een scopewijziging van het project Koopvaardersschutsluis vindt een verlaging van baten uit werken voor derden plaats ter hoogte van € 550.000. We verlagen de begrote lasten met € 1,5 miljoen vanwege minder geplande werkzaamheden inzake beheer vaarwegen, objectbeheer vaarwegen en ligplaatsen en een neerwaartse bijstelling van de lasten voor werken voor derden als gevolg van de scopewijzing van project Koopvaarderschutssluis.	Baten Lasten	550 N -1.502 V
BN	Overheveling vanuit de centrale post indexering op OD 8.2.1. ten behoeve van de indexering van de uitgaven aan vaarwegen. Dit betreft deels indexatie van de storting in de voorziening groot onderhoud vaarwegen.	Lasten Storting	445 N 661 N
RESV	<u>Reserve Onderhoud Vaarwegen</u> • Met betrekking tot de oeververvangingen en objectbeheer zijn in 2022 minder lasten verwacht. Dit leidt tot een verlaging van de lasten van € 350.000 en een lagere onttrekking. • Als gevolg van een administratieve correctie ter grootte van € 976.000, wordt het bedrag minder gestort en minder onttrokken aan de Reserve Onderhoud Vaarwegen. • Overige mutaties < € 100.000	Lasten Storting Onttrekking	92 N -976 V 1.234 N

4.4.7Innovatieprojecten infrastructuur uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	Lagere uitgaven ten behoeve van project i-Diensten Mobiliteit, zorgen voor een bijstelling van de baten en lasten voor de specifieke uitkering ter hoogte van € 406.000.	Baten Lasten	406 N -406 V
RESV	Reserve Innovatieve Projecten Mobiliteit Lagere uitgaven ten behoeve van projecten inzake verkeersmanagement, Smart Mobility en duurzame infrastructuur zorgen voor bijstelling van zowel de lasten als de onttrekking uit de reserve met € 1,3 miljoen.	Lasten Onttrekking	-1.334 V 1.334 N

Capaciteitskosten programma 4 Bereikbaarheid

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De capaciteitskosten en toerekening aan de programma's zijn beoordeeld. Dit leidt tot verschuivingen tussen programma's en overall tot lagere lasten en lagere onttrekking aan reserves.	Lasten Onttrekking	-2020 V 984 N

Programma 5 Groen

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	210.123	-88.592	121.531
	Baten	-38.108	26.063	-12.045
	Saldo van baten en lasten	172.015	-62.529	109.486
	Stortingen			
5.1.1	Resv. Groen	25.800	-563	25.237
5.1.1	Resv. Kapitaallasten Groen	534	0	534
5.1.1	Resv. verleende subsidies OD 5.1.1	0	26.590	26.590
5.1.2	Resv. Groene Uitweg	368	0	368
5.1.3	Resv. Oostelijke Vechtplassen	2.058	105	2.163
5.1.4	Resv. Laag Holland	750	0	750
5.3.2	Resv. Landschap	3.500	0	3.500
5.3.3	Resv. Cofinanciering Waddenzee	5.000	0	5.000
5.3.3	Resv. Subsidies Cofinanciering Waddenzee	0	6.762	6.762
	Onttrekkingen			
5.1.1	Resv. Groen	-80.294	23.632	-56.662
5.1.1	Resv. Kapitaallasten Groen	-70	0	-70
5.1.1	Resv. verleende subsidies OD 5.1.1	-1.279	-2.094	-3.373
5.1.2	Resv. Groene Uitweg	-10.269	1.978	-8.291
5.1.3	Resv. Oostelijke Vechtplassen	-3.886	1.762	-2.124
5.1.4	Resv. Laag Holland	-794	379	-415
5.3.2	Resv. Landschap	-4.683	2.855	-1.828
5.3.3	Resv. Cofinanciering Waddenzee	-10.112	1.974	-8.138
	Totaal mutaties reserves	-73.377	63.380	-9.997
	Programma Resultaat	98.638	851	99.489

5.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura-2000 gebieden

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Vanwege uittreding uit het Goois Natuurreservaat treedt een nadeel ten aanzien van btw-compensatie op ter grootte van € 280.000. Ter dekking van deze extra kosten vindt een storting plaats van € 280.000 in de reserve Groen.	Storting	280 N
BN	Wij hebben een bijdrage MRA ontvangen ter dekking van door de provincie uit te voeren activiteiten uit het 'MRA Jaarprogramma Landschap, onderdeel Metropolitaan Landschap 2022', maar dit jaar is € 130.000 minder nodig. De begrote SPUK middelen Programma Natuur wordt met € 20 miljoen verlaagd voor 2022. Dit komt vooral omdat we voor de subsidiebeschikkingen van meer dan € 1,5 miljoen op het huidige jaar alleen het beschikte bedrag voor 2022 mogen opnemen in de begroting (BBV voorschrift). Daarnaast zijn nog niet alle subsidies beschikt en bestaat nog onzekerheid of alle geraamde grondaankopen door zullen gaan dit jaar.	Lasten Baten	-20.123 V 20.123 N
RESV	<u>Reserve Groen</u> • De lasten met dekking uit de reserve Groen verlagen we met € 48,1 miljoen. Voor € 26,6 miljoen heeft dit betrekking op de grote subsidies voor de Uvr. Natuurherstelmaatregelen 2022 waarvoor we dit bedrag, conform BBV, hebben overgeheveld naar de technische reserve. Voor de Kaderrichtlijn Water (een bedrag van € 3,4 miljoen) verwachten we geen uitgaven dit jaar. Voor de overige (voornamelijk subsidie kwaliteitsimpuls natuur en landschap) € 18,6 miljoen zien wij vooral dat het aantal beschikte subsidies in 2022 lager is dan verwacht, de verwachting is wel dat deze grotendeels door zullen schuiven naar 2023. • Vanuit de reserve Groen hevelen we € 26,6 miljoen over naar de reserve verleende subsidies 5.1.1. Dit bedrag heeft betrekking op verstrekte subsidies van meer dan € 1,5 miljoen uit de Uvr. Natuurherstelmaatregelen 2022 . • Lagere uitgaven ten behoeve van groenprojecten zorgen voor bijstelling van zowel de lasten als de onttrekking uit de Reserve Groen met € 1,06 miljoen. • Vanwege overheveling vanuit de reserve Groene Uitweg wordt € 167.000 gestort in de reserve Groen • We verwachten dit jaar lagere opbrengsten van de	Lasten Onttrekking Onttrekking Storting Onttrekking Lasten Storting	-48.127 V 48.127 N -26.590 V 26.590 N 1.058 N -1.058 V 167 N

	verkoop van BBL en PASO gronden (zie voor de inhoudelijke achtergrond de toelichting bij operationeel doel 3.2.5) en daarmee een lagere storting in de reserve Groen. • Overige mutaties < € 100.000	Storting	-1.010 V
RESV	Reserve verleende subsidies 5.1.1 • De lasten met als dekking uit de Reserve Verleende Subsidies 5.1.1 wordt met € 2,1 miljoen verhoogd, dit heeft betrekking op de subsidies voor de Uvr. Natuurherstelmaatregelen 2022. • Overige mutaties < € 100.000	Lasten Onttrekking	2.094 N -2.094 V

5.1.2Programma Groene uitweg uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Reserve Groene Uitweg • Lagere baten van € 158.000 als gevolg van vertraging in het project Horstermeerpolder. • Als gevolg van niet-gerealiseerde subsidies met een omvang van € 2,4 miljoen ramen we de lasten af en doen we een lagere onttrekking aan de reserve projecten Groene Uitweg. • Daarnaast vindt een onttrekking plaats voor € 167.000 voor een overheveling naar reserve Groen (zie ook OD 5.1.1) en voor € 105.000 overheveling naar reserve Oostelijke Vechtplassen (zie ook OD 5.1.3)	Baten Lasten Onttrekking	158 N -2.361 V 1.931 N

5.1.3Programma Oostelijke vechtplassen uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Reserve Oostelijke Vechtplassen • Storting in de Reserve Oostelijke Vechtplassen van € 105.000 vanwege bijdrage uit de reserve Groene Uitweg voor de aanleg van wandelpaden (zie ook OD 5.1.2). • De bijstelling van de lagere lasten van € 1,3 miljoen wordt veroorzaakt doordat verschillende activiteiten vanuit andere budgetten betaald gaan worden. De	Storting Onttrekking Lasten	105 N 1.748 N -1.274 V

	baten hebben vooral betrekking op de 'bijdragen' van derden aan de realisatie van projecten PNH.	Baten	-474 V

5.1.4Gebiedsprogramma Laag Holland uitvoeren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	De begrote lasten en baten van de SPUK middelen Vitaal Platteland Laag Holland wordt verlaagd met € 3 miljoen. Organisaties die de intentie hadden om in 2022 subsidie aan te vragen voor een tweetal grote projecten op het vlak van natuur en water, hebben onlangs na overleg met de provincie besloten dat het voor hen niet haalbaar is om in 2022 nog een subsidieaanvraag met definitief projectplan en sluitende begroting in te dienen. Beide organisaties zijn voornemens dit in 2023 alsnog te doen.	Lasten Baten	-3.007 V 3.007 N
RESV	<u>Reserve Laag Holland</u> De begrote lasten gedekt vanuit de reserve Laag Holland worden met € 379.000 verlaagd. Organisaties die de intentie hadden om in 2022 subsidie aan te vragen voor een tweetal grote projecten op het vlak van natuur en water, hebben onlangs na overleg met de provincie besloten dat het voor hen niet haalbaar is om in 2022 nog een subsidieaanvraag met definitief projectplan en sluitende begroting in te dienen. Beide organisaties zijn voornemens dit in 2023 alsnog te doen.	Lasten Onttrekking	-379 V 379 N

5.2.1NNN en agrarische natuur beheren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	In de algemene uitkering van het provinciefonds hebben wij geld ontvangen voor verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Dat geld wordt bij deze Laatste Begrotingswijziging op het budget gezet. Het gaat hierbij om een bedrag van € 1 miljoen. Dit bedrag is neutraal met de uitkering in het provinciefonds onder 8.1.2	Lasten	1.000 N

5.2.2Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Bij de 2e Begrotingswijziging 2022 hadden wij een indexering toegepast op het budget voor onze participantenbijdrage voor de recreatieschappen (overgeboekt vanuit de stelpost prijsstijging) ter hoogte van € 339.000. Inmiddels blijkt dit budget toch niet nodig te zijn voor dit jaar en vloeit het te verwachten restant terug naar de algemene middelen. We zijn bezig met het aanpassen van de huidige regeling Boerenlandpaden, maar het lukt ons niet meer om deze in 2022 in werking te laten gaan. Hiermee kan het budget voor de Boerenlandpadenregeling met € 229.000 terugvloeien naar de algemene middelen.	Lasten	-568 V
UI	<u>Wandelnetwerk Noord-Holland</u> Uit de bij de Kaderbrief 2022 beschikbaar gestelde middelen, met een omvang van € 500.000, voor Wandelnetwerk Noord-Holland zijn in 2022 twee subsidies verstrekt (aan gemeente Enkhuizen en Recreatieschap Westfriesland), maar voor het wandelnetwerk op Texel zijn de voorbereidingen voor een subsidieverzoek nog bezig. Deze aanvraag wordt begin 2023 verwacht. <u>Bezoekersmanagement recreatie en toerisme</u> Bij de Kaderbrief 2022 is voor het huidige begrotingsjaar € 250.000 budget beschikbaar gesteld. Hiervoor hebben we een gebiedsformateur natuur en recreatiegebieden Noord Holland nodig om de handelingsperspectieven verder uit te werken. Het uitbrengen van deze offerte heeft door onderbezetting bij de opdrachtnemer in de zomermaanden vertraging opgelopen. Middels een Uitgestelde Intentie nemen we dit budget mee naar 2023.	Lasten	-750 V

5.2.3Uitvoering geven aan de Wet natuurbescherming

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Bijstelling bedrag van de te ontvangen leges voor Wet Natuurbescherming, dit op basis van gerealiseerde opbrengsten. Overige mutaties < € 100.000	Baten	-120 V
BN	In de Kaderbrief 2023 is bepaald dat voor de uitvoeringsagenda Stikstof € 270.000 beschikbaar is gesteld. Initieel zouden deze middelen vanuit programma Groen ingezet worden. Bij nader inzien zal programma Economie, Cultuur en Welzijn hier invulling aan geven. Het deel dat beschikbaar is gesteld voor industrie, zijnde € 60.000, is opgenomen bij OD 6.1.1. Het restant is opgenomen bij OD 6.1.4.	Lasten	-270 V

5.2.4Tegemoetkoming faunaschade uitkeren

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Het voor Faunaschade in 2022 beschikbare budget à € 10,3 miljoen blijkt, op basis van een op verzoek van de provincie door het Faunafonds verstrekte actualisatie van de schade in het schadejaar 2022, onvoldoende. Middels deze bijstelling wordt extra budget gereserveerd om alle tot nu toe in kaart gebrachte schade aan agrarische ondernemers (na aftrek van het eigen risico) te kunnen vergoeden. Opgemerkt dient te worden dat in de actualisatie van de schade nog een zekere mate van onzekerheid zit. Nog niet alle schade is getaxeerd, het schadeseizoen is nog niet ten einde en agrariërs kunnen na taxatie nog bezwaar en beroep aantekenen.	Lasten	2.000 N

5.3.2Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De verwachte uitgaven van de SPUK middelen Veenweide (L10) wordt met € 3,4 miljoen verlaagd. Dit wordt met name verklaard door een grondaankoop die niet meer in 2022 zal worden gerealiseerd. Ook zijn door de Stikstofcrisis gebiedsprocessen stil komen te liggen, waardoor o.a. proceskosten lager uitvallen.	Lasten Baten	-3.419 V 3.419 N

RESV	<u>Reserve Landschap</u> De verwachte uitgaven met dekking vanuit de Reserve Landschap wordt met € 2,9 miljoen verlaagd. Voor twee uitvoeringsregelingen die thans ten laste komen van de Reserve Landschap komen, geldt dat het totaalbedrag van de ingediende subsidieaanvragen in 2022 lager is dan het plafond waarop de uitgaven ingeschat waren. Ook is nog onzeker of alle ingediende aanvragen nog in 2022 kunnen worden gehonoreerd. Omdat daarnaast de aanvraagtermijn voor beide uitvoeringsregelingen nog doorloopt in 2023, worden de verwachte uitgaven aangepast op basis van een schatting van de nog in 2022 te beschikken subsidiebedragen.	Lasten Onttrekkingen	-2.855 V 2.855 N

5.3.3Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Cofinanciering Waddenfonds</u> • De lasten met dekking vanuit de Reserve Cofinanciering Waddenfonds wordt met € 8,7 miljoen verlaagd. In het kader van de Uitvoeringsregeling Cofinanciering Waddenfonds Noord-Holland werden minder aanvragen ingediend dan verwacht. Daarnaast zullen twee subsidies buiten uitvoeringsregeling niet meer worden verstrekt dit jaar, omdat de aanvrager heeft aangegeven dat er vertraging is opgetreden ten gevolge van Corona. Verwacht wordt dat deze twee subsidies in 2023 alsnog worden verstrekt. • Hiernaast is in verband met het verstrekken van een omvangrijke subsidie het desbetreffende bedrag van €6,8 miljoen naar de technische Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee overgeheveld.	Lasten Onttrekking Storting	-8.736 V 1.974 N 6.762 N

Capaciteitskosten programma 5 Groen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De capaciteitskosten en toerekening aan de programma's zijn beoordeeld. Dit leidt tot verschuivingen tussen programma's en overall tot lagere lasten en lagere onttrekking aan reserves.	Lasten Onttrekking	-669 V 1.048 N

Programma 6 Economie, cultuur en welzijn

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	53.121	-812	52.309
	Baten	-86	-4.849	-4.935
	Saldo van baten en lasten	53.035	-5.661	47.374
	Stortingen			
6.1.1	Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	0	2.500
6.1.2	Resv. MKB innovatie-instrumenten	5.672	0	5.672
6.1.5	Resv. Europese landbouwprojecten	1.785	0	1.785
6.4.1	Resv. Monumenten	5.051	0	5.051
6.4.2	Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	1.350	0	1.350
	Onttrekkingen			
6.1.1	Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	-3.116	1.175	-1.941
6.1.2	Resv. MKB innovatie-instrumenten	-8.557	2.998	-5.559
6.1.4	Resv. Duurzame Landbouw	-1.785	0	-1.785
6.1.5	Resv. Europese landbouwprojecten	-4.790	-557	-5.347
6.4.1	Resv. Monumenten	-5.947	0	-5.947
6.4.2	Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	-1.951	1.690	-261
	Totaal mutaties reserves	-9.788	5.306	-4.482
	Programma Resultaat	43.247	-355	42.892

6.1.1 Ruimtelijke vestigingsklimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Overige mutaties < € 100.000	Lasten	-70 V
BN	Roadmap stikstof is onderdeel van Uitvoeringsagenda stikstof industrie. De kosten hiervoor zijn € 60.000. Het budget hiervoor komt vanuit programma Groen (OD 5.2.3), in totaal € 270.000, zie Kaderbrief 2023. Het restant voor de Uitvoeringsagenda Stikstof is opgenomen onder OD 6.1.4.	Lasten	60 N
RESV	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen Lagere lasten voor: • Pilots verblijfrecreatie € 100.000 • Revitalisering verblijfsrecreatie € 25.000 euro • HIRB plus subsidie plafond € 850.000 euro • HIRB toekomstige werklocaties 2022 € 200.000 euro	Lasten Onttrekking	-1.175 V 1.175 N

6.1.2 Een innovatief klimaat bevorderen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
BN	De provincie ontvangt van het Rijk middels een specifieke uitkering de volgende bedragen ten behoeve van de MIT-regelingen. Voor de uitvoeringskosten MIT-regeling ontvangen we een bedrag van € 219.000. Ten behoeve van de uitvoering van de MIT-regeling biedt dit bedrag een dekking voor 2022. Daarnaast draagt het Rijk bij aan de subsidieregeling MIT Haalbaarheid. Het is de verwachting dat het totaal ontvangen bedrag van € 1,6 miljoen in 2022 besteed gaat worden. Tot slot wordt in 2022 invulling gegeven aan de vertraagde regeling R&D projecten 2021 ter hoogte van een bedrag van € 3 miljoen.	Baten Lasten	-4.787 V 4.787 N
RESV	Reserve MKB De MIT-regeling R&D projecten 2022 is vertraagd. Hierdoor zullen beschikkingen pas in 2023 worden beschikt, gezien de strakke tijdlijnen, ten bedrage van € 3 miljoen. De tender is	Lasten Onttrekking	-2.998 V 2.998 N

	ondertussen gesloten en aanvragen worden gecontroleerd.		

6.1.4Een duurzame agrosector behouden en versterken

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Het topconsortium voor kennis en innovatie (TKI) coördineert de totstandkoming van de kennis en innovatie-agenda van topsector Agri & Food. De Provincie Noord-Holland draagt bij aan het TKI-project middels een cofinanciering. De € 140.000 hiervoor komt uit de niet bestede middelen van "De Kop Werkt!"	Lasten	140 N
UI	<u>Voedselvisie EIP-regeling</u> Het subsidieplafond voor de EIP-regeling (Europese Innovatie Partnerschappen) is niet volledig benut. Derhalve resteert nog een bedrag van € 545.000. Dit bedrag is weer beschikbaar gekomen voor de Voedselvisie 2022. Het grootste deel van dit bedrag is gebruikt. <u>Voedselvisie Gebiedsinitiatieven</u> De uitvoeringsregeling Gebiedscontracten maakt onderdeel uit van incidenteel geld dat beschikbaar is gesteld voor de Voedselvisie 2021-2024. Deze UVR is op een zeer ongunstig moment van het jaar opengesteld voor agrarisch ondernemers, namelijk tijdens de volle drukte van het groeiseizoen. Hierdoor is het zeer aannemelijk dat de regeling niet volledig wordt aangewend. De verwachting is dat € 150.000 niet beschikt gaat worden in 2022. Aankomend jaar gaan we de subsidieregeling daarom in het voorjaar nog een keer openstellen. Agrarisch ondernemers hebben dan deze hele winterperiode om hun plannen goed uit te werken en in het voorjaar van 2023 in te dienen. <u>Uitvoeringsagenda Stikstof</u> Voor de uitvoeringsagenda Stikstof is in de Kaderbrief 2023 € 270.000 beschikbaar gesteld voor onder andere 3 verschillende projecten. Het project onderzoek naar de potentiële kans mestvergisting voor warmteproductie in relatie tot energietransitie is vertraagd. Daarom zal van de € 100.000 die voor 2022 begroot was, € 75.000 als restant in 2023 uitgegeven worden..	Lasten	- 475 V
BN	In de Kaderbrief 2023 is bepaald dat voor de uitvoeringsagenda Stikstof € 270.000 beschikbaar is gesteld.	Lasten	210 N

	Initieel zouden deze middelen vanuit programma Groen ingezet worden. Bij nader inzien zal programma Economie, Cultuur en Welzijn hier invulling aan geven. Het deel dat beschikbaar is gesteld voor industrie, zijnde € 60.000, is opgenomen bij OD 6.1.1.		

6.1.5Europese landbouwprojecten cofinancieren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	Reserve Europese landbouw projecten • Dit betreft een verhoging voor het subsidieplafond Leaderprojecten van € 181.000. • Als gevolg van een administratieve correctie wordt een bedrag van € 376.000 onttrokken uit de reserve Europese landbouw projecten, voor POP3-regelingen.	Lasten Onttrekking	557 N -557 V

6.3.2Kennis cultuurhistorische structuren vergroten

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Verlaging van het budget ten opzichte van begroting voor Projecten cultuurhistorische structuren.	Lasten	-100V

6.4.1Investeren in behoud en herbestemming monumenten

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Dit betreft een bijstelling van de lasten van het budget voor Herbestemming monument. De verwachting is dat deze uitgaven niet meer plaats zullen vinden.	Lasten	-100 V

6.4.2UNESCO stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Dit jaar is € 100.000 minder uitgegeven dan vooraf is begroot, vanwege het aflopen van het vigerende uitvoeringsprogramma. In oktober 2022 is een nieuw uitvoeringsprogramma vastgesteld. De activiteiten uit dit nieuwe uitvoeringsprogramma komen echter nog maar deels ten laste van het budget van 2022.	Lasten	-100 V
RESV	Reserve Stelling van Amsterdam, NHW werelderfgoed De begrote uitgaven vanuit deze reserve worden met € 1,7 miljoen verlaagd: Voor de subsidies aan Regio Gooi- en Vechtstreek, Nieuwe werken NHW, Gemeente Gooise Meren, Vestingsplein Muiden, Gemeente Weesp voor Schanzen was budget gereserveerd voor verlening in 2022. De verlening gaat toch plaatsvinden in 2023. Daarom wordt het budget bijgesteld.	Lasten Onttrekking	-1.690 V 1.690 N

Capaciteitskosten programma 6 Economie, cultuur en welzijn

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
CAP	niet van toepassing		

Programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	18.115	-4.631	13.484
	Baten	-797	201	-596
	Saldo van baten en lasten	17.318	-4.430	12.888
	Onttrekkingen			
7.1.1	Resv. Economisch herstel en duurzaamheid	-17.425	4.427	-12.998
	Totaal mutaties reserves	-17.425	4.427	-12.998
	Programma Resultaat	-107	-3	-110

7.1.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
BN	De planning van de projecten van het Ontzorgingsprogramma RVO loopt wat achter ten opzichte van waar in de begroting rekening mee is gehouden. Daarom kan voor 2022 € 201.000 minder worden begroot.	Lasten Baten	-201 V 201 N
RESV	<u>Reserve Economisch herstel en duurzaamheid</u> De uitgaven vanuit deze reserve zijn met € 4,6 miljoen verlaagd. De inschatting van de lasten is gebaseerd op het pakket van maatregelen dat was voorzien voor 2022. Het blijkt dat een faseverschil bestaat tussen ramen, ontwikkelen, vaststellen en uitvoering van maatregelen. Dit zorgt ervoor dat uitgaven later in de tijd volgen. • Niet alle subsidies die op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling stonden zijn op tijd aangevraagd om in 2022 te verlenen. Daarom wordt het begrote bedrag hiervoor met € 1.470.000 verlaagd. • Om ook sportbedrijven te ondersteunen is de regeling 'Ontzorgingsprogramma RVO' uitgebreid met € 225.000. Het blijkt echter niet volledig nodig in 2022. Daarom worden de lasten verlaagd met € 185.000. • De proceskosten vallen lager uit dan waar in de	Lasten Onttrekking Baten	-4.628 V 4.427 N 201 N

	begroting rekening mee was gehouden en kunnen met € 400.000 worden verlaagd. • Voor de uitvoeringsregeling HIRB+ was € 1 miljoen geraamd. In totaal is € 887.000 verleend. Het restant van € 113.000 kan bijgesteld worden. • Voor de uitvoeringsregeling versterken maatschappelijke sector wordt het budget met € 1,4 miljoen naar beneden bijgesteld, de regeling loopt in 2023 nog door. • In de begroting 2022 is een bedrag van € 500.000 opgenomen voor het verduurzamen van culturele instellingen. In 2022 zal niet dit volledige bedrag worden uitgekeerd. Daarom wordt het begrote bedrag met € 188.000 verlaagd. De regeling loopt in 2023 door. • Voor de contingentenaanpak is in 2022 een budget opgenomen van € 2,7 miljoen. Van dat bedrag wordt in 2022 een BUVR van € 2 miljoen besteed. De overige € 700.000 wordt niet besteed in 2022, wat leidt tot lagere lasten.		

Capaciteitskosten programma 7 Economisch herstel en duurzaamheid

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De capaciteitskosten en toerekening aan de programma's zijn beoordeeld. Dit leidt tot verschuivingen tussen programma's en overall tot lagere lasten en lagere onttrekking aan reserves.	Lasten	-3 V

Programma 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering

Mutaties budgettabel (x 1.000 euro)

		Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
	Lasten	94.325	-19.367	74.958
	Baten	-501.369	-4.150	-505.519
	Saldo van baten en lasten	-407.044	-23.517	-430.561
	Stortingen			
8.1.8	Resv. Bedrijfsvoering	1.553	0	1.553
8.2.5	Algemene Reserve	4.100	1.615	5.715
	Onttrekkingen			
8.1.8	Resv. Bedrijfsvoering	-2.460	275	-2.185
8.1.8	Resv. Huisvesting	-782	0	-782
8.2.3	Resv. Go-gelden	-2.262	0	-2.262
8.2.5	Algemene Reserve	-43.341	0	-43.341
	Totaal mutaties reserves	-43.192	1.890	-41.302
	Programma Resultaat	-450.235	-21.627	-471.863

8.1.2Uitkering provinciefonds

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
NBN	Op basis van de septembercirculaire wordt de algemene uitkering in totaal met € 3.055.000 verhoogd. Dit bestaat uit de volgende onderdelen: • Een bedrag van € 2.655.000 als gevolg van algemene mutaties zoals mutaties van accressen en de toevoeging van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds; • Een bedrag van € 400.000 dat als decentralisatie-uitkering is ontvangen. Het gaat hierbij om het volgende: Om de weerbaarheid van met name kleinere gemeenten tegen ondermijnende invloeden te vergroten, wordt aan de provincie een eenmalige bijdrage verstrekt van in totaal € 400.000. Voor deze middelen gaat door het kabinet nog een plan van	Baten	-3.055 V

	aanpak opgesteld worden. De besteding van deze middelen zal daarom na 2022 plaatsvinden. Daarom valt dit geld bij LBW2022 vrij en zal bij de Kaderbrief 2024 een claim gedaan worden voor hetzelfde bedrag om de plannen uit te kunnen voeren.		
BN	Op basis van de septembercirculaire wordt de algemene uitkering verhoogd met €1 miljoen. Dit bedrag is bestemd voor verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Dit bedrag is neutraal met de hogere lasten onder 5.2.1.	Baten	-1.000 V

8.1.8Overhead

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
RESV	<u>Reserve Bedrijfsvoering</u> • In de begroting is rekening gehouden met een dekking voor incidentele capaciteitskosten uit de Reserve Bedrijfsvoering. Verwacht wordt nu dat deze incidentele kosten binnen de reguliere budgetten kunnen worden opgevangen, zodat geen onttrekking vanuit de reserve nodig is ter dekking. De onttrekking van € 1 miljoen wordt terug gedraaid. • Voor I-projecten wordt € 750.000 meer besteed dan de structureel beschikbare middelen. Voor het meerdere wordt een beroep gedaan op deze egalisatiereserve. • Voor incidentele uitgaven voor het Huis van Hilde wordt dekking gevonden vanuit de Reserve Bedrijfsvoering ter hoogte van € 80.000. De lasten hiervan vallen onder OD 6.3.3. • Overige mutaties < € 100.000	Lasten Onttrekking	-355 V 275 N

8.2.1Stelposten

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	Het restant van de middelen voor 2022 dat was opgenomen in de stelpost indexeringen kan vrijvallen naar de algemene middelen	Lasten	-297 V
BN	Uit de stelpost indexering wordt geld onttrokken ter dekking van de hogere prijzen. Het gaat hierbij om de volgende bedragen: • voor OV -concessies: €3,6 miljoen • Voor budgetten voor onderhoud wegen vaarwegen: €7,5 miljoen • Voor budgetten voor Omgevingsdiensten: 0,6 miljoen De verlaging van de stelpost is neutraal met de verhoging van de budgetten waar het geld van deze stelpost naartoe wordt geboekt.	Lasten	-11.672 V

8.2.4 Afrekeningsverschillen

	Financiële ontwikkeling		Bedrag (x € 1.000)
NBN	In de jaarrekening 2021 zijn kosten opgenomen waarvoor op dat moment nog geen facturen waren binnengekomen. Het kan voorkomen dat de werkelijke facturen/subsidies afwijken van de opgenomen schatting in de jaarrekening. Deze afrekeningsverschillen ten opzichte van de jaarrekening leiden tot een aanvullend voordeel van ruim € 1 miljoen (bij de 2e begrotingswijziging is reeds een voordeel van € 711.000 opgenomen). Verder heeft € 5,4 miljoen betrekking op de financiële afwikkeling van de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van programma De Kop Werkt! 2017-2020. Na de beëindiging van “Samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van het programma De Kop Werkt! 2017 – 2020” vindt in 2022 de financiële afrekening plaats waarbij de middelen, ter hoogte van € 5,4 miljoen, retour komen naar de PNH. Op 18 mei 2020 hebben Provinciale Staten twee moties (motie 41 en motie 42) aangenomen gericht op het bieden van ondersteuning in de Covid-19 crisis. Motie 41 voorziet in het instellen van een provinciaal noodfonds sociale infrastructuur	Lasten	-7.059 V

	(PNSI) en richt zich op het bieden van financiële steun aan gemeenten om culturele en maatschappelijke organisaties die als gevolg van Covid-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen, overeind te kunnen houden. Door meerdere redenen is er bij de afrekening van de subsidies een bedrag teruggevloeid. Het is de verwachting dat voor het einde van 2022 nog € 650.000 zal terugvloeien gerelateerd aan de 2de tranche.		

8.2.5Algemene reserve beheren

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
UI	Het totaal van de Uitgestelde intenties bij de laatste begrotingswijziging 2022 bedraagt € 1,6 mln. Dit wordt gestort in de algemene reserve en bij de eerste begrotingswijziging 2023 weer onttrokken aan deze reserve en toegevoegd aan de hiervoor bestemde budgetten	Storting	1.615 N

Capaciteitskosten programma 8 Overzicht Financien en bedrijfsvoering

	Financiële ontwikkeling		**Bedrag (x € 1.000)**
CAP	De capaciteitskosten en toerekening aan de programma's zijn beoordeeld. Dit leidt tot verschuivingen tussen programma's en overall tot lagere lasten en lagere onttrekking aan reserves. Een recente uitspraak van de commissie BBV, die wij verplicht zijn te volgen, dat een voorziening moet worden getroffen voor aangekocht bovenwettelijk verlof. Dit is verlof dat medewerkers jaarlijks kunnen kopen en op een later moment kunnen opnemen.	Lasten Onttrekking Storting	-4.542 V 1.000 N 3.500 N

4 Bedrijfsvoering

De actualisatie van de toerekening van capaciteitskosten aan de programma's en de bijstelling naar aanleiding van de verwachting heeft effect op het totaal ter beschikking gestelde budget per programma. Deze mutaties zijn daarom bij de programmabudgetten opgenomen.

In het beleid voor capaciteitssturing is afgesproken, dat alle capaciteit inclusief ingehuurde capaciteit in het programma bedrijfsvoering wordt vermeld, inclusief het verdeelpercentage over de programma's.

Wanneer wordt ingehuurd van een programmabudget, wijzigt niet het budget van het operationele doel. Zo'n mutatie is dus niet zichtbaar bij de programma's. Om Provinciale Staten goed te informeren over de totale capaciteit (eigen medewerkers + inhuur), die ten laste komt van de programma's en investeringen is deze "paragraaf bedrijfsvoering" opgenomen.

Overigens kan ook de laatste maanden van 2022, na deze begrotingswijziging, nog (incidentele) capaciteit worden "gekocht" of "verkocht" ten laste van het budget van het operationele doel. Dit wijzigt niets aan het totaalbedrag van het programma of operationele doel, maar hierdoor kan wel het hieronder vermelde capaciteitspercentage wijzigen.

In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening zal hierover verantwoording worden afgelegd en zullen totaalbedragen en definitieve percentages waarmee de verdeling heeft plaatsgevonden, worden vermeld.

Totale Capaciteitskosten	**Capaciteitskosten in de programma's in miljoen €**	**Verdeel percentage**
Programma 1 – Openbaar Bestuur	11,1	8,11%
Programma 2 - Klimaat en Milieu	7,6	5,54%
Programma 3 – Ruimte en Water	10,3	7,55%
Programma 4 – Bereikbaarheid	27,4	20,08%
Programma 5 – Groen	12,6	9,23%
Programma 6 - Economie, Cultuur en Welzijn	5,2	3,77%
Programma 7 – Economisch herstel en duurzaamheid	0,6	0,42%
Programma 8 – Financiën en bedrijfsvoering	49,3	36,08%
Naar investeringskredieten	12,6	9,22%
Totale capaciteitskosten	**136,6**	**100%**

5 Overzicht begrote mutaties reserves

OD	Reserve	Mutatie	BGR 2022	EBW 2022	TBW 2022	LBW 2022	Totaal
1.4.2	Resv. Cofinanciering Europese Projecten	Onttrekking	-1.006	-406	1.197	0	-215
		Storting	1.000	0	-998	0	2
2.1.1	Resv. Duurzame elektriciteit	Onttrekking	-940	-1.428	-2.235	939	-3.664
		Storting	8.138	0	1.062	0	9.200
2.1.2	Resv. Warmtetransitie	Onttrekking	-1.500	-6.520	-4.116	4.965	-7.171
		Storting	12423	0	554	0	12977
2.1.2	Resv. Subsidies Warmtetransitie	Onttrekking	0	0	0	-320	-320
		Storting	0	0	0	2.630	2.630
2.1.3	Resv. Energietransitie	Onttrekking	-14.908	-513	-1.628	-486	-17.535
		Storting	3.967	0	697	0	4.664
2.1.4	Resv. Circulaire Economie	Onttrekking	-1.170	0	0	650	-520
		Storting	350	0	0	0	350
2.2.2	Resv. Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	Onttrekking	0	0	-554	0	-554
2.2.2	Resv. Gezonde leefomgeving	Onttrekking	-3.400	-67	0	1.648	-1.819
		Storting	3.300	0	120	0	3.420
2.2.3	Resv. Bodemsanering	Onttrekking	-5.188	-16	-3.674	1.452	-7.426
		Storting	319	0	0	0	319
3.2.1	Resv. OV-Knooppunten	Onttrekking	-10.680	8.500	-3.500	320	-5.360
		Storting	5.000	0	0	0	5.000
3.2.1	Resv. subsidies OD 3.4.1	Onttrekking	0	0	0	-2.400	-2.400
		Storting	0	0	5.000	0	5.000
3.2.3	Resv. Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen	Onttrekking	-140	0	0	0	-140
3.2.3	Resv. Ontwikkeling Havencomplexen	Onttrekking	0	-140	-1.137	-402	-1.679
		Storting	0	0	0	1.599	1.599
3.2.4	Resv. subsidies OD 3.4.4	Onttrekking	0	0	-706	0	-706
		Storting	0	0	0	0	0
3.2.5	Resv. Waardevermindering grond Groen	Storting	7.000	0	-2.459	0	4.541
3.3.1	Resv. Woonbeleid	Onttrekking	-1.427	0	507	0	-920
3.3.2	Resv. verleende subsidies woningbouw	Onttrekking	0	0	-229	-257	-486

		Storting	0	0	2.775	2.170	4.945
3.3.2	Resv. Woningbouw	Onttrekking	-3.315	-579	-4.125	535	-7.484
		Storting	1.200	0	0	0	1.200
3.4.2	Resv. Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen	Onttrekking	-1.425	0	-99	965	-559
		Storting	50	0	0	0	50
3.4.3	Resv. Klimaatadaptie	Onttrekking	-1.886	-43	0	251	-1.678
		Storting	1.500	0	0	0	1.500
3.5.3	Resv. Waterrecreatie	Onttrekking	-1.393	0	-704	497	-1.600
		Storting	1.562	0	0	0	1.562
4.1.1	Resv. Mobiliteitsbeleid	Onttrekking	-1.485	-500	223	725	-1.037
		Storting	205	200	0	0	405
4.1.2	Resv. Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden	Onttrekking	-55.006	-3.365	-1.877	4.783	-55.465
		Storting	11.233	10.854	0	2.674	24.761
4.1.2	verleende subsidies OD 4.1.2	Onttrekking	0	0	0	-5.560	-5.560
		Storting	0	0	0	6.490	6.490
4.2.1	Resv. Openbaar Vervoer Projecten	Onttrekking	-7.567	3.175	-1.409	2.829	-2.972
			0	0	0	0	0
4.4.2	Resv. Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur	Onttrekking	-3.820	-17.644	542	-253	-21.176
		Storting	21.034	0	0	0	21.034
4.4.4	Resv. Kapitaallasten OV	Onttrekking	-1.230	0	0	1.230	0
		Storting	0	0	0	0	0
4.4.4	Resv. Kapitaallasten Wegen	Onttrekking	-124	0	0	-7	-131
		Storting	0	0	0	0	0
4.4.5	Resv. Groot Onderhoud Wegen	Onttrekking	-27.581	960	-3.943	9.826	-20.738
		Storting	17.207	0	5.607	-2.526	20.278
4.4.6	Resv. Groot Onderhoud Vaarwegen	Onttrekking	-7.650	-563	-2.505	1.504	-9.214
		Storting	6.000	0	1.671	-315	7.356
4.4.7	Resv. Innovatieprojecten Mobiliteit	Onttrekking	-2.486	-1.887	-4.512	1.332	-7.553
		Storting	427	6.800	-32	0	7.195
4.4.7	Resv. Kapitaallasten innovatieprojecten	Storting	0	0	4.031	0	4.031
5.1.1	Resv. Groen	Onttrekking	-55.655	-3.272	-21.367	23.632	-56.662
		Storting	25.800	0	0	-563	25.237

5.1.1	Resv. Kapitaallasten Groen	Onttrekking	-70	0	0	0	-70
		Storting	1.014	0	-480	0	534
5.1.1	Resv. verleende subsidies OD 5.1.1	Onttrekking	0	0	-1.279	-2.094	-3.373
		Storting	0	0	0	26.590	26.590
5.1.2	Resv. Groene Uitweg	Onttrekking	-9.768	0	-501	1.978	-8.291
		Storting	107	261	0	0	368
5.1.3	Resv. Oostelijke Vechtplassen	Onttrekking	-10.034	-286	6.434	1.762	-2.124
		Storting	2.058	0	0	105	2.163
5.1.4	Resv. Laag Holland	Onttrekking	-3.241	0	2.447	379	-415
		Storting	0	0	750	0	750
5.2.1	Resv. Uittreding Goois natuurreservaat	Onttrekking	-896	0	896	0	0
5.3.2	Resv. Landschap	Onttrekking	-3.180	-750	-753	2.855	-1.828
		Storting	3.500	0	0	0	3.500
5.3.3	Resv. Cofinanciering Waddenzee	Onttrekking	-9.002	0	-1.110	1.974	-8.138
		Storting	5.000	0	0	0	5.000
5.3.3	Resv. Subsidies Cofinanciering Waddenzee	Storting	0	0	0	6762	6762
6.1.1	Resv. Herstructurering Bedrijventerreinen	Onttrekking	-2.575	-100	-441	1.175	-1.941
		Storting	2.500	0	0	0	2.500
6.1.2	Resv. MKB innovatie-instrumenten	Onttrekking	-4.646	-1.110	-2.801	2.998	-5.559
		Storting	5.672	0	0	0	5.672
6.1.4	Resv. Duurzame Landbouw	Onttrekking	0	-1.785	0	0	-1.785
		Storting	0	0	0	0	0
6.1.5	Resv. Europese landbouwprojecten	Onttrekking	-732	-2.899	-1.159	-557	-5.347
		Storting	0	1.785	0	0	1.785
6.4.1	Resv. Monumenten	Onttrekking	-5.947	0	0	0	-5.947
		Storting	5.051	0	0	0	5.051
6.4.2	Resv. SvA/NHW Werelderfgoed	Onttrekking	0	-2.038	87	1.690	-261
		Storting	0	750	600	0	1.350
7.1.1	Resv. Economisch herstel en duurzaamheid	Onttrekking	-17.425	0	0	4.427	-12.998
		Storting	0	0	0	0	0
8.1.8	Resv. Bedrijfsvoering	Onttrekking	-1.317	-1.166	23	275	-2.185
		Storting	1.553	0	0	0	1.553
8.1.8	Resv. Huisvesting	Onttrekking	-782	0	0	0	-782

		Storting	0	0	0	0	0
8.2.3	Resv. GO-gelden	Onttrekking	-1.500	-788	26	0	-2.262
8.2.5	Algemene Reserve	Onttrekking	-27.988	-12.650	-2.703	0	-43.341
		Storting	4.100	0	0	1.615	5.715

6 Lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling

Programma 1 Openbaar bestuur

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
1.1.3	Amsterdam Smart City Toelichting: Subsidie om als grote partner deel te kunnen nemen aan het kennisnetwerk Amsterdam Smart City	~~€ 100.000~~ € 200.000	Gewijzigd
1.3.3	Gemeente Huizen: bestuurlijk Interventieteam Toelichting: In het bestuurlijk interventieteam bundelen gemeenten de krachten door gezamenlijk overlast en complexe handhavingskwesties aan te pakken. Het bestuurlijk interventieteam sluit aan bij de doelstellingen van de Agenda Weerbaar Noord-Holland; namelijk een bijdrage leveren aan de versterking van lokale weerbaarheid. In het bestuurlijk interventieteam werken meerdere gemeenten samen. Hierdoor wordt de lokale uitvoeringskracht vergroot, de informatiepositie versterkt en wordt lokaal steviger opgetreden tegen de ondermijnende criminaliteit. Deze werkwijze past daarmee geheel binnen de opgave om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan vanuit een maatschappelijke opgave waarbij samen en vooral integraal werken effectief is.	€ 60.000	

Programma 2 Klimaat en Milieu

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
2.1.1	OCAP BV/CO2 vervloeier en lokaal distributienetwerk voor glastuinbouwgebieden Alton en Het Grootslag	€ 3.000.000	
2.1.1	Stichting Wageningen Research, Onderzoek biodiversiteit bij zonneparken Ecocertified	€ 62.500	
2.1.1	Stichting Schooldakrevolutie, de schooldakrevolutie in Noord-Holland	€ 120.000	
2.1.1	Gemeente Alkmaar, Aanvullend onderzoek energieleverende geluidschermen	€ 15.000	
2.1.1	Provincie Groningen, Bijdrage onderzoek vogelvriendelijke windturbines	€ 100.000	
2.1.1	Bijdrage omschakelen obstakelverlichting	€ 300.000	

2.1.2	Dutch Data Association (DDA), Ondersteuning versnelling restwarmteprojecten datacenters	€ 40.000	
2.1.2	Greenport Aalsmeer	€70.000	
2.1.2	Gemeente Hilversum, Warmteregisseur G&V	€ 70.000	
2.1.2	Gemeente Aalsmeer, Warmteregisseur Amstelland-Meerlanden	€ 70.000	
2.1.2	OD IJmond, Warmteregisseur IJmond	€ 70.000	
2.1.3	New Energy Coalition, Lidmaatschap	€ 364.000	
2.1.4	GEM A4 zone west beheer CV, virtueel energiesysteem	€ 204.750	
2.1.4	C-creators, uitvoeren activiteiten om circulair bouwen te stimuleren	€ 70.000	
2.2.1	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Ecologische effecten van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) installaties	€ 150.000	
2.2.1	OD NZKG, omgevingsbeleid	€ 76.000	

Programma 3 Ruimte en Water

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
3.2.1	Gemeente Hilversum, Herontwikkeling stationsgebied Hilversum	€ 5.000.000	
3.2.2	Stichting Ondersteuning Omgevingsraad Schiphol (SOORS)	€ 112.500	
3.2.4	Stichting projectbureau Noordzeekanaalgebied	€ 230.000	
3.2.4	Stichting projectbureau Noordzeekanaalgebied, Novi gebied	€100.000	
3.2.3	NV Port of Den Helder, vervanging kadewand Het Nieuwe Werk Vooruitlopende op de ontwikkelingen vanuit het Maritiem Cluster wordt een nieuwe kadewand van -9m wordt geplaatst i.p.v. de reguliere vervanging van de huidige -7m variant.	€1.000.000	
3.3.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland, Toekomstplan voor dorp en dorpshuis	€ 40.767	
3.3.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland, Noord-Hollands PlattelandsParlement	€ 15.000	Nieuw
3.3.2	Gemeente Weesp, Bloemendalerpolder	€ 2.170.000	
3.3.2	Gemeente Zaanstad, Knooppunt Kogerveld	€ 2.775.000	

3.3.2	MRA, Amsterdam School of Real Estate, opleiding Integrale gebiedsontwikkeling		€ 99.000	
3.3.2	Gemeente Amsterdam, Organisatiekosten MRA		€ 440.000	
3.3.2	Gemeente Amsterdam, MRA, ontwikkeling uniforme methodiek		€ 25.000	
3.3.2	Ouder Amstel, de nieuwe kern Bijdrage uit het knelpuntenbudget voor cofinanciering woningbouwimpuls aanvraag voor flexwoningen.		€ 1.000.000	
3.4.3	Wageningen University & Research, WWW.veiligheidslandschappen (Waarderijke, Waterrijke en Water.veiligheidslandschappen)		€ 120.000	
3.5.1	Provincie Friesland, FresheM, verzamelen gegeven zoet-, zout en grondwater		€ 300.000	
3.5.1	HHNK, oplossen van het vismigratieknelpunt bij het Zaancomplex		€ 165.000	
3.5.2	PWN, zoetwatermaatregelen		€ 1.500.000	
3.5.3	Gemeente Hoorn, Maaien waterplanten IJmeer-Markermeer		€ 72.600	
3.5.3	Amsterdamse Hengelsportvereniging (AHV), pilotproject loodvrij vissen		€ 15.000	
3.5.3	Gemeente Hoorn, Stadsstrand Hoorn	doorgeschoven van de lijst buvr 2021	€ 500.000	

Programma 4 Bereikbaarheid

OD	Naam subsidie aanvrager		Max subsidie 2022	Gewijzigd
4.2.1	Regionaal Overlegorgaan Consumentenbelangen Openbaar Vervoer, Toelichting: Bijdrage 2022		€ 50.000	
4.1.2	Gemeente Huizen,Intergraal inpassingsplan HOV Huizen Toelichting: Eén integrale subsidie voor het integraal inpassingsplan HOV Huizen, ook bekend als 'Oost-West as HOV Huizen'		€ 6.490.000	
4.1.2	Gemeente Zaanstad; -Verbindingsweg Dorpsstraat-Communicatieweg (rondweg Assendelft)		€ 1.300.000	

	Toelichting: De verbindingsweg zal het verkeer op de Communicatieweg en de overlast die er mee gemoeid is verminderen en de doorstroming te verbeteren.		
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Bergerweg	~~€ 550.000~~	Vervalt
4.1.2	Gemeente Alkmaar: Haven Boekelermeer Toelichting: De haven draagt bij aan de mobiliteitstransitie door het verminderen van vrachtverkeer over de weg en verminderd brugopeningen van de Leeghwaterbrug, waarmee de doorstroming op de N242 verbeterd.	~~€ 7.500.000~~	Vervalt
4.1.2	Vervoerregio Amsterdam: N516 AVANT Toelichting: doorstroming en veiligheid van het verkeer (auto, vrachtvervoer, bus en fiets) op en rond de N516 in Oostzaan en Zaanstad-Zuid structureel verbeteren.	~~€ 4.500.000~~	Vervalt
4.1.2	Gemeente Haarlem: Doorfietsroute Kennemerland Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 452.250	
4.1.2	Gemeente Wormerland: Zaanbrug Duurzaamheidsmaatregelen en meerkosten Toelichting: 'Meerkosten voor realisatie conform besluit iMPI2022-2029	€ 1.452.089	Nieuw
4.1.2	Gemeente Zaanstad: Zaanbrug Duurzaamheidsmaatregelen en meerkosten Toelichting: 'Meerkosten voor realisatie conform besluit iMPI2022-2029	€1.452.089	Nieuw
4.1.2	Gemeente Velsen: Doorfietsroute Kennemerland Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 209.634	
4.1.2	Gemeente Landsmeer: Pont Ilpendam Toelichting: Uitvoering van PS motie 212	€ 180.000	
4.1.2	Gemeente Velsen: Pont Spaarnwoude Toelichting: Uitvoering van PS motie 212	~~€ 55.000~~	Vervalt
4.1.2	Gemeente Velsen: Velsertraverse Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	~~€ 1.300.000~~	Vervalt

4.1.2	Gemeente Haarlemmermeer: realisatie F200 A'dam-H'lem Toelichting: een deel van de subsidie wordt in 2023 aangevraagd.	€ 1.044.239	
4.1.2	Gemeente Gooise meren: Regionale fietsroutes Toelichting: Realisatie van regionale doorfietsroutes in de Gooi en Vechtstreek	375.000	Nieuw
4.1.2	Gemeente Heiloo: Aansluiting A9/Heiloo Toelichting: Project ligt stil	~~€ 2.075.000~~	Vervalt
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Renovatie Boerenverdrietbrug	€ 300.000	
4.1.2	Gemeente Den Helder: Project KVSS Verplaatsen jachthaven/museumhaven Willemsoord	€ 500.000	
4.1.2	Gemeente Amsterdam: Zuidas Terminal Toelichting: laatste tranche	€ 29.875.000	
4.1.2	Gemeente Amsterdam: Zuidas Terminal Toelichting: IBOI indexatie meerkosten	€ 344.486	Nieuw

Programma 5 Groen

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
5.1.1	Gemeente Schagen, Boskerpark realisatie NNN inrichting (NHN16)	€ 247.000	
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 3 en 4, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 1.491.700	
5.1.1	Stichting Bovenlanden Aalsmeer; Groene As fase 5, inrichtingskosten Toelichting: doorgeschoven van 2021 naar 2022	€ 520.000	
5.1.1	Landschap Noord-Holland, NNN inrichting Zandpolder (NHN17)	€ 350.000	
5.1.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Uitgeester- en Heemskerkerbroek	€ 700.000	
5.1.1	WUR/Deltares, Living lab Koopmanspolder	€ 120.000	

	Toelichting: Beschermen en ontwikkelen NNN en N2000		
5.1.1	Natuur en milieufederatie, Kennisnetwerk natuurinclusief Toelichting: Aanpak groen kapitaal uitvoeren	€ 150.000	
5.1.1	Urgenda, MeerBomenNu Toelichting: Aanpak groen kapitaal uitvoeren	€ 50.000	
5.1.1	Stichting Landschap Noord-Holland, stalombouw beheerstal Ilperveld.	€ 400.000	
5.1.1	Jaap Prins (Maatschap Schermerdycke), Financiering van stalaanpassing van de ligboxstal.	€ 75.000	
5.1.1	De Vlinderstichting, Pilot graslandvlinders Enge Wormer en Wieringen 2022-2027.	€ 340.740	
5.1.1	Natuurcollectief Noord-Holland, Pilot graslandvlinders Enge Wormer en Wieringen 2022-2027. Toelichting: De naam van de subsidieaanvrager was fout. Dit is nu aangepast.	€ 83.651	Gewijzigd
5.1.1	ANV Hollands Noorden,Pilot graslandvlinders Enge Wormer en Wieringen 2022-2027.	€ 37.986	
5.1.1	Water, Land en Dijken, Bodem- en vegetatieverbetering natuurgronden bij natuurboeren. Toelichting, met dit project zullen vier natuurboeren de komende jaren met elkaar onderzoeken hoe ze het bodemleven van hun natuurgronden kunnen verbeteren ten gunste van de weidevogels en de biodiversiteit. Een bijvangst is dat daarmee ook de kwaliteit van het grasgewas en het ruwvoer verbeterd kan worden en de diergezondheid. Waardoor hun bedrijf als natuurboerderij wordt geoptimaliseerd en het verdienmodel wordt verbeterd. Geleerde lessen, en opgedane kennis worden uitgewisseld.	€ 250.000	Nieuw
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Aanlegplaatsen trekvaart Muiden	€ 420.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren , Biodiversiteit kernen	€ 70.000	
5.1.2	LTO-projecten, Boer actief in de Groene Uitweg	€ 80.000	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Entree Muiden	€ 1.354.500	
5.1.2	Natuurmonumenten, Horstermeer landschapsbeleving	€ 63.910	
5.1.2	Staatsbosbeheer, klimaatbos Diemerscheg fase 2 Toelichting: Toelichting: Fase 1 (50K) is in 2021 niet gelukt en wordt nu samengevoegd met fase 2.	€ 500.000	
~~5.1.2~~	~~Natuurmonumenten, Linielandschap fort Nigtevecht~~	~~€ 48.895~~	Vervallen
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Muiden Noord-West	~~€ 200.000~~	Gewijzigd

	Toelichting: € 120.000 is dit jaar aangevraagd rest schuift door naar 2023.	€ 120.000	
5.1.2	Rijksmuseum Muiderslot, Buitenruimte Muiderslot fase 2	€ 457.000	
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Natuurboulevard 2.0	€ 1.050.000	
5.1.2	Stichting Monumentenbezit, Recreatieve kwaliteit 's-Graveland Toelichting: subsidieontvanger was Gemeente Wijdemeren.	€ 1.800.000	
5.1.2	Gemeente Amsterdam, Rondje Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Gemeente Diemen, Ecologische verbindingen Diemerscheg	€ 70.000	
5.1.2	Regio Gooi en Vechtstreek, Vaarnetwerk	€ 142.500	
5.1.2	Gemeente Gooise Meren, Waterpoort Vecht	€ 265.000	
5.1.2	Staatsbosbeheer, Duurzaam beheer Diemerbos (GV 64, aanvulling).	€ 17.925	
~~5.1.4~~	~~Recreatie Noord-Holland; Vitaal Platteland Alkmaarder- en Uitgeestermeer~~	~~€ 1.020.000~~	Vervallen
5.1.4	Staatsbosbeheer. Vitaal Platteland Waterland-Oost	€ 2.900.000	
~~5.1.4~~	~~Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken, Boeren tegen bodemdaling regio Assendelft.~~	~~€ 69.000~~	Vervallen
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken, Vitaal Platteland Landelijk Noord.	€ 448.000	
5.1.4	Agrarische natuurvereniging Water, Land en Dijken. Veenweideloket.	€ 300.000	
5.2.1	Gebiedscoöperatie Noord-Holland Zuid, professionalisering werkprocessen	€ 25.000	
5.2.1	Stichting Natuurcollectief Noord-Holland, Begeleiding kleine natuurbeheerders	€ 35.000	
5.2.1	ANV Water Land en Dijken, Biodiversiteit in agrarisch gebied	€ 100.000	
5.2.1	BoerenNatuur, Invoering ANlb onder nieuw GLB.	€ 79.900	
5.2.3	Faunabeheereenheid, faunabeleid van de provincie Noord-Holland	€ 1.270.000	
5.2.3	Wageningen Universiteit, Ontwikkelen formats voor wettelijk verplichte protocollen opvangcentra wilde dieren Toelichting: In het coalitieakkoord 'Duurzaam Doorpakken' zijn middelen beschikbaar gesteld om opvangcentra voor wilde dieren te ondersteunen	€ 100.000	Nieuw
5.3.1	Landschap Noord-Holland, Uitvoering Programma 'Betrekken bij Groen'	€ 708.000	
5.3.2	Nationaal Park Zuid-Kennemerland, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan	€ 167.789	
5.3.2	Nationaal Park Duinen van Texel, uitvoeren van de jaarlijkse activiteitenplan.	€ 173.530	
5.3.2	Recreatie Noord-Holland, Beleving Oer-IJ, E-bikeroute	€ 70.000	
~~5.3.2~~	~~Gemeente Castricum, Buitenpoort Castricum.~~	~~€ 200.000~~	Vervallen

	~~Toelichting: Buitenpoorten zijn (spoorweg) stations vlakbij natuur en daardoor een startpunt om van het landschap te genieten. Een goed bereikbaar landschap dankzij het openbaar vervoer draagt bij aan de leefkwaliteit in de regio's.~~		
5.3.3	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Waddenbaai fase 1 (Noordkop)	€ 6.762.000	
5.3.3	~~Green Shipping Beunschip~~	~~€ 441.073~~	Vervallen
5.3.3	~~Green Shipping Baggerschip~~	~~€ 405.529~~	Vervallen
5.3.3	Vogelbescherming Nederland, wij en Wadvogels fase 1 2021- 2022.	€ 912.638	
5.3.3	Natuur- en Milieufederatie, Donkerte Fase 2	€ 86.000	
5.3.3	~~Waakvogels~~ ~~Toelichting: monitoring (aanwezigheid, foerageergedrag, conditie en overleving) vertelt wat de impact is van herstelmaatregelen en projecten in de waddenzeeregio, op de vogels die we volgen~~	~~€ 200.000~~	Vervallen

Programma 6 Economie, Cultuur en Welzijn

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
6.1.1.	Gemeente Zaanstad, regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Zaanstreek-Waterland.	€10.000	
6.1.1	Gemeente Hoorn, regionale detailhandelsvisie West-Friesland Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie West-Friesland.	€10.000	
6.1.1	Gemeente Uithoorn, regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden Toelichting: Bijdrage voor de totstandkoming van de regionale detailhandelsvisie Amstelland-Meerlanden	€10.000	
6.1.2.	Regiodeal Maritiem cluster kop van Noord Holland, Gemeente Den Helder	€750.000	
6.1.3	TerraTechnica.Inholland Alkmaar, lerend innoveren Toelichting: Bevordering van lerend innoveren technische scholing.	€ 450.000	

~~6.1.3~~	~~Clusius College, bestuur en ondersteunende diensten, Alkmaar~~ ~~Toelichting: RIF Smart Technology, t.b.v. co-financiering realisatie practoraat~~	~~€150.000~~	Vervallen
6.1.4	~~Greenport Noord-Holland Noord/ Campus Agrarisch Waterbeheer~~ ~~Toelichting: *Watertransitie voor een klimaatbestendige en weerbare landbouw*~~	~~€50.000~~	Vervallen
6.1.4	Greenport Aalsmeer/programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband glastuinbouw regio Aalsmeer.	€150.000	
6.1.4	Greenport Aalsmeer/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van ruimtelijke clustering,versterking en verduurzaming glastuinbouw.	€100.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland Noord /programmabureau Toelichting: Samenwerkingsverband agrosector regio Noord-Holland Noord.	€ 165.000	
6.1.4	Greenport Noord-Holland-Noord/uitvoeringsprogramma Toelichting: Projecten op gebied van versterking en verduurzaming agrosector.	€ 100.000	
6.1.4	Greenports Nederland/programma Toelichting: Landelijk samenwerkingsverband agrosector.	€ 150.000	
6.1.4	Stichting Fieldlab Bol, Bloembollen Toelichting: Project-innovatie en verduurzaming bollenteelt.	€ 50.000	Gewijzigd
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/programmabureau Toelichting: Het faciliteren van het regionaal organiserend vermogen op voedselvraagstukken.	€ 125.000	
6.1.4	Stichting Voedsel Verbindt/uitvoeringsagenda 2020-2023 Toelichting: Het stimuleren van regionale korte keten projecten.	€150.000	
6.1.4	Stichting Foodvalley/programmabureau TPC Toelichting: Het stimuleren van de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig.	€ 20.000	
6.1.4	TKI-project Zoetwaterboeren Greenport NHN Toelichting: In Noord-Holland Noord worden voorbereidingen getroffen voor een demonstratie- en onderzoekslocatie in Anna Paulowna, met als doel innovatieve oplossingen te ontwikkelen gericht op aanpassing van de akkerbouw aan de	€140.000	Nieuw

	veranderingen van het klimaat.	
6.1.5	Aeres Hogeschool/lectoraat bodem Toelichting: Het brengen en verbinden van bodemkennis naar de boerenpraktijk.	€ 50.000
6.2.1	St Plein C Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€ 20.000
6.2.1	St NMF/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€34.366
6.2.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt Monumenten & Archeologie Toelichting: Schade als gevolg van corona.	€6.800
6.2.1	De Karavaan Toelichting: Impuls startende makers 2022-2024 die als gevolg van corona getroffen zijn.	€600.000
6.2.1	Plein C Toelichting: Uitvoering programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024	€750.000
6.2.1	Probiblio Toelichting: Uitvoering van de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel.	€ 3.464.240
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	€ 180.864
6.3.1	Mooi Noord-Holland/Steunpunt M&A Toelichting: Uitvoering wettelijke taken en provinciaal beleid m.b.t. monumenten en archeologie.	€ 279.136
6.3.2	Molenfederatie Toelichting: Projectsubsidie voor het organiseren van o.a. de Molencontactdag.	€ 15.000
6.3.2	Noord-Hollands Archief / verhalenplatform Oneindig Noord-Holland. Toelichting: Voor een breed publiek ontsluiten van cultuurhistorische verhalen uit Noord-Holland via verhalenplatform Oneindig Noord-Holland.	€ 124.000
6.3.3	Museum Kaap Skil Toelichting: Ten behoeve van de presentatie van de Palmhoutwrak-collectie.	€1.000.000

6.3.3	Nationale Monumentenorganisatie (NMO) Toelichting: Overdracht kasteelterrein Nuwendoorn	€ 2.100.000
6.4.1	ROP Midden West Toelichting: Begeleiding leer-werktrajecten restauratiemarkt	€ 17.000
6.4.1	Nationale Monumentenorganisatie (NMO) Toelichting: In het kader van de aanschaf van een beweegbare brug over de slotgracht voor de beveiliging van het kasteelterrein.	€48.000
6.4.2	Gemeente Gooise Meren/ Vestingsplein Muiden	€ 800.000
6.4.2	Stichting Liniebreed Ondernemen, publiekscommunicatie	€ 87.000
6.4.2	Gemeente Weesp, Schanzen	€ 400.000
6.4.2	Regio Gooi- en Vechtstreek, Nieuwe werken nieuwe Hollandse waterlinie	€ 490.000
6.4.2	Stichting Forteiland Pampus, bijdrage Erfgoed Deal	€ 560.000
6.4.2	Gemeente Gooise Meren – Verder met de vesting Muiden extra bijdrage	€ 805.000
6.4.2	Landschap Noord-Holland, Restauratie Fort bij Veldhuis Betreft een extra bijdrage op eerder verleende subsidie. Bouwkosten blijken hoger dan begroot.	€ 26.150,50
6.5.1	Vereniging Dorpswerk Noord-Holland Toelichting: De provincie stimuleert de vitaliteit van gemeenschappen. Via Dorpswerk worden initiatieven ondersteund op het gebied van leefbaarheid en sociale samenhang.	€ 60.000
6.5.1	NOC*NSF / challenges sport Toelichting: De provincie wil sportverenigingen stimuleren om de acceptatie van LHBTIQ bespreekbaar te maken binnen hun vereniging. Namens de provincie voert NOC*NSF een servicebudget uit om verenigingen tools te bieden om dit bespreekbaar te maken.	€150.000

Programma 7 Economisch Herstel en Duurzaamheid

OD	Naam subsidie aanvrager	Max subsidie 2022	Gewijzigd
7.1.1	Techport IJmond, Om- en bijscholing Duurzame technologie.	€ 380.000	
7.1.1	Koninklijke Metaalunie, Servicepunt techniek coördinatie Noord-	€ 100.000	

	Holland,		
7.1.1	RPA-NHN, Servicepunt techniek Noord-Holland-Noord	€ 100.000	
7.1.1	Vakschool technische installaties (VTI), Servicepunt techniek Groot Amsterdam	€ 100.000	
7.1.1	Servicepunt techniek Utrecht/Amersfoort, Servicepunt techniek Gooi en Vecht	€ 100.000	
7.1.1	DudokXP-Infrabindt-Horizon College/Leerwijkcentrum Energie	€ 30.000	
7.1.1	Huis van het werk, RPA-NHN, match Noord-Holland-Noord	€ 100.000	
7.1.1	Hogeschool/ Universiteit van Amsterdam, Pilot MKB-Digitale Circulaire werkplaats	€ 450.000	
7.1.1	3DMakerszone BV, Haarlem, SmartsMakersAcademy: MKB skillsroute	€ 250.000	
7.1.1	ROC Horizon College e.a., Hoorn, Entree in beweging	€ 250.000	
7.1.1	ROC Horizon College e.a , Hoorn, Ontzorg de zorg Ontwikkelen en toepassen van technologie in de (ouderen) zorg.	€ 150.000	
7.1.1	Bouwmensen, gemeenschappelijke restauratie opleiding van en met ROC's. Het ontwikkelen van een specialistische kopstudie restauratie op MBO niveau.	€ 250.000	
7.1.1	RPA-NHN ism Greenport-NHN, Inclusieve leer- werklocaties en trajecten	€ 450.000	
~~7.1.1~~	~~Duurzaam Bouwloket, Versnelling renovatieopgave door klantreisoptimalisatie en benutting slimme meterdata~~	~~€ 550.000~~	Vervallen
7.1.1	Stichting cultuur en ondernemen, Noord-Hollandse Cultuurlening Bijdrage aan de beheerskosten van de Noord-Hollandse Cultuurlening voor de periode 2022 t/m 2034. De leenfaciliteit is een uitwerking van het Economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.	€ 250.000	
7.1.1	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, verduurzaming Boekelermeer 2.0	€ 100.000	
7.1.1	Stichting cultuur en ondernemen, Noord-Hollandse Cultuurlening	€ 3.000.000	
7.1.1	Duurzaam Gefinancierd, Project Duurzaamheidsfonds Noord-Holland Het niet kunnen financieren van duurzaamheidsmaatregelen is één van de belemmeringen waarom woningeigenaren geen duurzaamheidsmaatregelen treffen. Het is voor woningeigenaren wel mogelijk om een lening aan te	€ 2.600.000	Nieuw

	vragen bij het warmtefonds, maar dit is complex en duurt al gauw 2 tot 10 weken. Deze lange wachttijd verstoort de klantreis en leidt tot onzekerheid bij bouw- en installatiebedrijven omdat materialen tussentijds duurder kunnen worden. Daarom wijzen bouw- en installatiebedrijven doorgaans niet op de mogelijkheden van het warmtefonds. Bij dit project loopt het aanvragen van een lening via het bouw- of installatiebedrijf en binnen 1 dag is bekend of men voor een lening in aanmerking komt.		
7.1.1	TNO, Contigenten aanpak Met dit project worden relevante data van alle (grondgebonden) woningen nauwkeurig in een database ondergebracht	€ 2.000.000	Nieuw

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
T. Krabshuis
CZ/FIN

Telefoonnummer +31611593127
Tony.krabshuis@noord-holland.nl

Verzenddatum
- 9 NOV. 2022

Kenmerk
1923274/1923303

Uw kenmerk

Betreft: Laatste begrotingswijziging 2022

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Laatste begrotingswijziging 2022

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Voordracht Laatste begrotingswijziging 2022
- Laatste begrotingswijziging 2022

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

2022 | 68

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 8 november 2022

Onderwerp: Laatste begrotingswijziging 2022

Kenmerk: 1923274/1923286

Bijlagen:
- Laatste begrotingswijziging 2022

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de laatste begrotingswijziging 2022 aan. De laatste begrotingswijziging 2022 is onderdeel van de Noord-Hollandse planning en control cyclus, dat bestaat uit de kaderbrief, de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarstukken. In deze laatste begrotingswijziging worden de geraamde inkomsten en uitgaven in 2022 bijgesteld op basis van de actuele verwachtingen.

In deze voordracht leggen wij u naast de begrotingswijziging ook een kredietbesluit vanuit het integraal meerjarenprogramma infrastructuur voor en stellen wij voor een aantal nieuwe reserves in te stellen.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

De laatste begrotingswijziging is een standaard onderdeel van de P&C-cyclus en stelt Provinciale Staten in staat om het budgetrecht uit te oefenen.

3. Toelichting

Financiële ontwikkelingen

Zoals in de tabel op de volgende pagina is te zien wordt het begrotingsresultaat in de laatste begrotingswijziging met € 12,9 miljoen voordelig bijgesteld. Het begrote resultaat wijzigt van € 8,7 miljoen voordelig naar € 21,7 miljoen voordelig.

Saldo van lasten en baten per programma (x €1.000)

min is voordelig	Begroot 2022 voor laatste wijziging	Laatste begrotings-wijziging	Begroot 2022 na laatste wijziging
1 Openbaar bestuur	22.883	-330	22.553
2 Klimaat en Milieu	67.812	-11.842	55.970
3 Ruimte en Water	22.220	-3.691	18.529
4 Bereikbaarheid	259.813	-13.428	246.386
5 Groen	172.015	-62.529	109.486
6 Economie, cultuur en welzijn	53.035	-5.661	47.374
7 Economisch herstel en duurzaamheid	17.318	-4.430	12.888
8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering	-407.044	-23.517	-430.561
Totaal saldo van lasten en baten	**208.052**	**-125.428**	**82.625**
Stortingen	197.875	47.230	245.105
Onttrekkingen	-414.650	65.260	-349.390
Totaal mutaties reserves	**-216.775**	**112.490**	**-104.285**
Begrotingsresultaat	**-8.723**	**-12.938**	**-21.661**

Toelichting financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden

Hieronder is een verkort overzicht opgenomen van de meest omvangrijke mutaties in deze begrotingswijziging. In de samenvatting van de laatste begrotingswijziging is op pagina 5 en 6 van een uitgebreidere specificatie gegeven van wijzigingen die leiden tot de bijstelling van het begrotingssaldo.

Verkort overzicht financiële ontwikkelingen die het resultaat beïnvloeden (bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling	Financieel effect (afgerond)	Voordelig (V) / Nadelig (N)
Begrotingsresultaat voor laatste begrotingswijziging	**- 8.723**	**V**
Financiële ontwikkelingen met impact groter dan € 500.000 op		
Klimaat & Milieu: Verhoging verwachte leges	-600	V
Ruimte & Water: Hogere pacht- en huurinkomsten	- 2.400	V
Ruimte & Water: Doorschuiven overdracht percelen	-800	V
Bereikbaarheid: Indexatie Openbaar Vervoer concessies	1.300	N
Bereikbaarheid: Bijstelling lasten Verkeerskundig Beheer	- 1.600	V
Bereikbaarheid: Project i-CEP	-2.000	V
Bereikbaarheid: Actualisatie kapitaallasten	-600	V
Bereikbaarheid: Bijstelling lasten werken derden	-600	V

Bereikbaarheid: Bijstelling baten werken derden	1.200	N
Bereikbaarheid: Scope wijziging Koopvaardersschutsluis	600	N
Bereikbaarheid: Beheer vaarwegen & objectbeheer	- 1.500	V
Groen: Meer aanvragen Faunafonds	2.000	N
Financiën & Bedrijfsvoering: Algemene uitkering	-3.100	V
Financiën & Bedrijfsvoering: Afrekenverschillen	- 1.700	V
Capaciteit: Actualisatie 2022	-800	V
Diverse programma's: eindafrekening "De Kop Werkt!"	-1.000	V
Overige wijzigingen kleiner dan € 500.000	-1.338	V
Begrotingssaldo na Laatste begrotingswijziging	**- 21.661**	**V**

4. Kredietaanvragen

1. Integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI)

In de Financiële Verordening is opgenomen dat kredieten bij de vaststelling van de begroting (-swijziging) ter besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Per kredietaanvraag melden wij of een bijdrage van derden wordt verkregen en welk bedrag uiteindelijk ten laste van de kapitaallasten Verbeter- en Uitbreidingsinvesteringen komt.

Vanwege de recente ongevallen en de grote aandacht vanuit zowel de gemeenten als de omgeving voor de N200 en N203, worden deze kredieten bij de LBW2022 aangevraagd en wordt niet gewacht tot het reguliere moment, de EBW2023.

Ter uitvoering van het iMPI vragen wij u de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

a. **N200-06, Kortetermijnmaatregelen Kop van de Zeeweg (N200) Bloemendaal € 150.000**
   Financieel: Het krediet komt ten laste van de kapitaallasten Verbeter- en Uitbreidingsinvesteringen.
   (jaar ingebruikname: 2023 / afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Omschrijving project: Om de verkeersveiligheid bij de Kop van de Zeeweg op korte termijn te verbeteren worden diverse maatregelen gerealiseerd, zoals aanleg plateaus, aanpassen markering en bebording bij uitritten en aanpassen snelheidsregime. Vooruitlopend op de trajectstudie promoveren deze kortetermijnmaatregelen naar de realisatiefase van het iMPI.
   Reden kredietaanvraag:
   Het streven is begin 2023 te starten met de uitvoering.

b. **N203-18, Kortetermijnmaatregelen N203, gedeelte Uitgeest-N513 € 400.000**
   Financieel: € 342.500 komt ten laste van de kapitaallasten Verbeter- en Uitbreidingsinvesteringen. Het Rijk geeft een SPUK-subsidie van € 57.500.
   (jaar ingebruikname: 2023 / afschrijvingstermijn: 50 jaar)
   Omschrijving project: Om de verkeersveiligheid op de N203, gedeelte Uitgeest-N513 op korte termijn te verbeteren wordt een haag geplaatst in de berm tussen de rijbaan en het fietspad en wordt een algeheel inhaalverbod ingesteld, waarvoor de markering moet worden aangepast. Vooruitlopend op de trajectstudie promoveren deze kortetermijnmaatregelen

naar de realisatiefase van het iMPI.

Reden kredietaanvraag:
Het streven is nog dit jaar te starten met de uitvoering.

2. Kredietaanvraag netwerkvoorziening buiten-werklocaties

Ter uitvoering van realisatie van de netwerkvoorziening buiten-werklocaties vragen we het volgende krediet beschikbaar te stellen:

Investeringskrediet PNH Connect **€ 1.410.000**
De provincie Noord-Holland maakt naast het hoofdkantoor in Haarlem gebruik van een groot aantal andere locaties. De netwerkvoorzieningen op deze locaties worden geüpdatet. Daarbij vindt ook aanschaf van hardware plaats. De totale projectkosten bedragen € 3,50 miljoen, waarvan € 1,41 miljoen is aan te merken als aanschaf van hardware. De voorzieningen zullen in 2023 in gebruik genomen gaan worden. Voor de aanschaf van de hardware vragen we een krediet aan, waarbij de afschrijvingstermijn op 5 jaar wordt gesteld. De afschrijvingslasten worden gedekt uit het product 'Materiele overhead CID' binnen het operationele doel overhead.

5. Instellingsbesluiten nieuwe reserves ten behoeve van subsidieverlening

Instellen nieuwe reserves
In 2022 voorzien wij vooralsnog de verlening van drie subsidies waarop de gewijzigde administratieve verwerking van toepassing is en waarvoor een reserve nodig is om de verwerking conform de vastgestelde uitgangspunten[1] vorm te geven. Het betreffen de volgende subsidies die ook zijn opgenomen op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling:

- Subsidies Laag Holland
- Subsidies Cofinanciering Waddenzee
- Subsidies Warmtetransitie

Uitgangspunt in het begrotingsformat is dat een reserve is gekoppeld is aan één operationeel doel. De hierboven opgesomde subsidies zijn gekoppeld aan drie verschillende operationele doelen, wat leidt tot het instellen van drie nieuwe reserves. Hieronder zijn de voorgestelde instellingsbesluiten voor deze reserves opgenomen.

Aanpassen Instellingsbesluit Reserve Groen
Verzocht wordt om instemming met het herzien van het Instellingsbesluit van de Reserve Groen i.v.m. het aanpassen van de einddatum van de reserve, conform planning van het afronden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zoals opgenomen in het Programma Natuurnetwerk 2023. Tevens staan in de tekst van het huidige instellingsbesluit een aantal termen die inmiddels verouderd zijn. De tekst is hierop geactualiseerd. Een wijziging in de doelstelling van de reserve is nadrukkelijk niet aan de orde.

	Reserve Subsidies Laag Holland
Functie	Doelgericht bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Programma	5. Groen
Voeding	Voeding vindt plaats vanuit reeds bestaande budgetten/reserves binnen het operationeel doel op basis van het daadwerkelijk verleende bedrag aan subsidies. GS worden geautoriseerd om bij het verlenen van een subsidie waarvoor de last niet geheel in dat boekjaar kan worden genomen het verleende bedrag over te hevelen naar deze reserve.
Looptijd	Onbepaald
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het operationeel doel minus de reeds genomen lasten voor deze subsidies.

	Reserve Subsidies Cofinanciering Waddenzee
Functie	Doelgericht bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Programma	5. Groen
Voeding	Voeding vindt plaats vanuit reeds bestaande budgetten/reserves binnen het operationeel doel op basis van het daadwerkelijk verleende bedrag aan subsidies. GS worden geautoriseerd om bij het verlenen van een subsidie waarvoor de last niet geheel in dat boekjaar kan worden genomen het verleende bedrag over te hevelen naar deze reserve.
Looptijd	Onbepaald
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het operationeel doel minus de reeds genomen lasten voor deze subsidies.

	Reserve Subsidies Warmtetransitie
Functie	Doelgericht bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Programma	2. Klimaat en Milieu
Voeding	Voeding vindt plaats vanuit reeds bestaande budgetten/reserves binnen het operationeel doel op basis van het daadwerkelijk verleende bedrag aan subsidies. GS worden geautoriseerd om bij het verlenen van een subsidie, waarvoor de last niet geheel in dat boekjaar kan worden verantwoord, het verleende bedrag over te hevelen naar deze reserve.
Looptijd	Onbepaald
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door het totale bedrag aan verleende subsidies binnen het operationeel doel minus de reeds genomen lasten voor deze subsidies.

	Reserve Groen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel: • het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), inclusief de daarvoor benodigde natuurverbindingen, • het uitvoeren van natuurcompensatieprojecten, • het uitvoeren van Natura2000 Herstelmaatregelen, • het uitvoeren van maatregelen in het kader van het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering en • het realiseren van recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Programma Natuurnetwerk (PNN), dat mogelijk per begrotingsjaar 2024 wordt geïntegreerd in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Programma	5 Groen
Looptijd	Vanaf: 23 september 2013 Eindigt op: 31 december 2030.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 68-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 8 november 2022;

besluiten:

1. Ter uitvoering van het iMPI de volgende kredieten beschikbaar te stellen:
   a. N200-06, Kortetermijnmaatregelen Kop van de Zeeweg (N200) Bloemendaal € 150.000
   ten laste van de kapitaallasten Verbeter- en Uitbreidingsinvesteringen
   b. N203-18, Kortetermijnmaatregelen N203, gedeelte Uitgeest-N513 € 400.000
   € 342.500 ten laste van de kapitaallasten Verbeter- en Uitbreidingsinvesteringen en een rijkssubsidie van € 57.500
2. Een projectkrediet voor de netwerkvoorziening voor de 'buiten'-werklocaties te verstrekken van € 1.405.000, waarbij de afschrijving plaats vindt in 5 jaar en de afschrijvingslasten gedekt worden uit het product 'Materiële overhead CID'. € 1.410.000

1. De reserves voor verleende subsidies in te stellen conform de drie in deze voordracht opgenomen instellingsbesluiten

2. De in deze Laatste begrotingswijziging 2022 opgenomen stortingen in- en onttrekkingen aan de reserves vast te stellen;

3. De Laatste begrotingswijziging 2022 vast te stellen;

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie RWK
Datum commissievergadering 28-11-2022

8 december 2022

Onderwerp: Laatste Begrotingswijziging 2022

Advies commissie RWK:

De voordracht 'Laatste begrotingswijziging 2022' als hamerstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 28-11-22:

Financiën: Laatste Begrotingswijziging 2022 (A-agenda EFB 05-12-22, A-agenda M&B 01-12-22, A-agenda RWK 28-11-22, A-agenda NLG 28-11-22)

De heer **Mülder** (D66) wijst erop dat dit de laatste begrotingswijziging is; waarom is het Masterplan Wonen niet in de laatste wijziging opgenomen? En als er voor een later moment is gekozen dan zou dat in Q4 zijn, welke commissievergadering heeft Gedeputeerde daarvoor op het oog?

Met betrekking tot de Woonvisie staat er een fikse investering gepland in station Hilversum als OV-hub. Kan Gedeputeerde uitleggen hoe de OV-verdichting als voorwaarde is opgenomen in de OV-hub investering en hoe we daar in de toekomst mee omgaan?

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de vraag van D66 over de Begrotingswijziging gaat over de begroting van 2022 en niet over 2023. De begroting van 2023 is recentelijk vastgesteld en geldt over het komende begrotingsjaar. In december gaat de begrotingswijziging naar GS en daarna naar SG. In Q1 wordt deze dan in behandeling genomen.

De heer **Mangal** (DENK) vraagt wat de gevolgen zijn als de begroting niet wordt goedgekeurd. Gedeputeerde Loggen geeft aan dat het gebruikelijk is dat er in een lopend begrotingsjaar wordt geschoven met posten en de PS keurt het dan goed of af.

Verwijzend naar de tweede vraag van de heer Mülder van D66 geeft Gedeputeerde **Loggen** aan dat als er een subsidieverordening ligt zoals bij de gemeente Hilversum, er altijd wordt getoetst of de plannen voldoen aan de subsidievoorwaarden. Als de plannen wijzigen, kan dat leiden tot het intrekken van de subsidie. Het definitieve standpunt van de gemeente is nog niet bekend.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) vraagt of Gedeputeerde kan uitleggen waarom voor de versnelling woningbouw nog maar de helft van het budget is uitgegeven, aan subsidies ? Waar ligt dit aan?

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat wat betreft de vraag van mevrouw Van Andel (CDA) over de subsidie voor de versnelling van de woningbouw, deze vrij laat is opengesteld en dat kleine gemeenten nog niet allemaal de capaciteit op orde hebben om de aanvraag te doen.

Statenlid **Zoon** (PvdD) geeft aan dat Royal Haskoning een project gaat doen voor meervoudig ruimtegebruik en ruimtelijke samenhang en PvA's gaat opstellen richting gemeentes. Royal Haskoning neemt daarbij een groot deel van het restproces op zich. Sturen wij daarbij als overheid niet teveel hoog over en doen wij zo niet te weinig kennis op? Bij de warmtetransitie stagneert de uitvoering of is er een andere oorzaak?

Gedeputeerde **Stichter** beantwoordt de vraag van de statenlid Zoon (PvdD) over Royal Haskoning. Er was bij gemeentes behoefte aan extra praktische ondersteuning. Dit is aanbesteed en Royal Haskoning kwam daarbij als beste uit de bus. De dalende uitgaven voor de warmtetransitie zijn zichtbaar in deze begrotingswijziging maar er komt een wijziging aan voor extra ondersteuning voor met name geothermie. De totale uitgaven zullen niet minder worden.

De voorzitter concludeert dat de commissie er geen bezwaar tegen heeft dat dit stuk als hamerstuk door kan en niet vanuit RWK wordt voorgelegd aan PS.

Uittreksel concept-verslag commissie NLG 28-11-2022 over de laatste begrotingswijziging t.b.v. PS 19 december 2022

7. A-agenda Algemeen

7.a Laatste Begrotingswijziging 2022

De **voorzitter** (mevrouw Van der Waart) heropent de vergadering.

Deze laatste begrotingswijziging omvat een bijstelling van de verwachte inkomsten en uitgaven in 2022 op basis van de huidige verwachtingen. In de voordracht worden drie nieuwe reserves ten behoeve van subsidieverlening ingesteld waarvan twee reserves onder de commissie NLG vallen. Te weten: Subsidies Laag Holland en Subsidies Cofinanciering Waddenzee.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) heeft vragen over subsidies, maar hij begrijpt dat een aantal niet in deze commissie thuishoren en deze vragen zal hij elders stellen.

Mevrouw **Kapitein** (D66) heeft het beeld dat er veel minder is uitgegeven, meer in de reserves zit en minder uit de reserves is geput. Met name bij het programma Natuur gaat het om tientallen miljoenen euro's. Er is bijna 19 miljoen euro minder aan subsidies voor kwaliteitsimpuls, natuur en landschap uitgegeven. Dit is in de reserve gebleven en wordt wellicht volgend jaar of later uitgegeven. 26 miljoen euro voor natuurherstelmaatregelen is naar een technische reserve overgeheveld, niet gebruikt geld dus: SPUK-middelen voor herstel en ontwikkelingen, NNN en N-2000 26 miljoen euro meer storting en 23 miljoen euro minder onttrekking. Uit het antwoord op technische vragen hierover blijkt dat dit zeker nog in 2023 komt, maar dat dit door de huidige manier van begroten wordt doorgeboekt naar 2023. Gebiedsprocessen rondom stikstof zijn stilgevallen waardoor minder geld is uitgegeven. Dit is logisch, maar wel zorgelijk. D66 vraagt steeds om daadkracht, bij natuurrealisatie, bij de bodemdaling en bij de PPLG's. Het is begrijpelijk en goed dat de systematiek van begroten is gewijzigd en is verscherpt.
Het pachtbeleid zal naar verwachting veranderen en zich meer gaan richten naar de eigen doelen van de provincie. Klopt dit beeld?

Mevrouw **Koning** (CDA) begrijpt dat veel van het begrote budget op groen en bereikbaarheid niet is uitgegeven. Ook is minder uitgegeven aan afwaardering van gronden dan verwacht. Vorige week is haar gebleken dat de vergoeding voor het afwaarderen van gronden van agrarisch naar natuur veel lager is dan in het verleden, wat het onaantrekkelijk maakt voor particuliere eigenaren om natuur te realiseren en het is ook niet conform marktprijzen. Is het mogelijk om de vergoeding voor het afwaarderen van gronden weer vast te stellen op 85% zoals voorheen het geval was?
Het budget van de voedselvisie is niet volledig benut. Wat ligt hieraan ten grondslag?
Welke plannen en verzoeken tot ondersteuning zijn ingediend en welke plannen worden gehonoreerd en welke niet?
De faunaschade is inmiddels opgelopen naar 12 miljoen euro. Van de jagersvereniging is begrepen dat de werkwijze voor het beheren van ganzen wat effectiever zou kunnen. Is de gedeputeerde bereid om met deze vereniging in overleg te gaan om te bekijken of er aanpassingen gedaan kunnen worden? Ook is een dringend verzoek gedaan om een ruimer kader te maken voor het budget dat beschikbaar wordt gesteld voor het benutten van de ganzen. In bepaalde periodes is het niet mogelijk om ganzen in de voedselketen op te nemen. Afvoer mag ook dan niet tot extra kosten

voor de jagers leiden, omdat dit hun vrijwillige werk extra zou belasten. Is de gedeputeerde bereid om naar een oplossing te zoeken?
De waterrecreatiesector heeft zwaar geleden onder de coronacrisis. Tijdens het Recreatie- en Toerismecongres van 7 november jl. is gebleken dat deze sector in Noord-Holland minder snel herstelt dan in andere provincies. Wordt onderzocht waardoor dit wordt veroorzaakt en is het college bereid de sector te ondersteunen richting herstel?

Statenlid **Bwefar** (GL) heeft vragen naar aanleiding van de Boerenlandpadregeling. De gelden hiervoor vloeien terug naar de algemene middelen, omdat het niet lukt om deze regeling in 2022 in werking te laten treden. Betekent dit dat er in 2022 geen vergoeding is voor de boerenlandpaden en dat er geen bij de provincie bekende schade is geweest het afgelopen jaar? De contractant zal een brief ontvangen voor de kerst waarin staat dat de vergoeding de komende vijf jaar in stand blijft, maar dat er enkele aanpassingen zijn op basis van ervaring en inzichten van de afgelopen jaren. Kan gedeputeerde verzekeren dat deze regeling uiterlijk in de eerste twee maanden van 2023 alsnog in werking zal treden? Als in 2022 geen vergoeding is geweest voor het openstellen van boerenland, zal deze dan in 2023 met terugwerkende kracht aan deelnemers worden terugbetaald?

Mevrouw **Jellema** (PvdA) schrikt van de faunaschade en zij vraagt zich af waar het plafond ligt voor budget hiervoor. PvdA sluit zich aan bij CDA inzake de vraag over ganzen die niet opgenomen kunnen worden in de voedselketen.

Mevrouw **Alberts** (SP) vindt het bijzonder dat de begroting twee weken geleden is vastgesteld en dat nu de eerste begrotingswijziging wordt ontvangen.

Mevrouw **Kapitein** (D66) merkt op dat de begrotingswijziging betrekking heeft op 2022 en de begroting die is vastgesteld 2023 betrof.

Mevrouw **Alberts** (SP) weet dit, maar zij vindt het vreemd dat zo kort na vaststelling van een begroting er alweer een volgende wijziging is.
Een conclusie is dat veel niet is uitgegeven en in reserves is gestort en de vraag is waar het is misgegaan. Wat betreft faunaschade is het belangrijk om te bekijken hoe deze kan worden voorkomen. Wellicht betekent dit dat ander voedsel moet worden verbouwd.
Er wordt bijna 1,5 miljoen euro uitgegeven aan de hardware. Graag ontvangt mevrouw Alberts een specificatie.

Statenlid **Kostic** (PvdD) concludeert dat geld wordt besteed aan een stalaanpassing van de ligboxenstal. Voor welk doel wordt geld verstrekt voor een technische aanpassing?
Hoe wordt gewaarborgd dat de boerderijeducatie een afgewogen verhaal is?

Gedeputeerde **Loggen** legt uit dat de reserves onder andere groeien, omdat er capaciteit nodig is om de subsidie aan te vragen die er niet altijd is. De reserve watercreatie is een voorbeeld waarvan ondernemers hebben aangegeven dat het dit jaar niet lukt om een aanvraag te doen. De vraag waarom deze sector zich hier minder snel herstelt, zal door de sector zelf beantwoord moeten worden.

Gedeputeerde **Rommel** zegt dat het pachtbeleid zelf nog steeds een standaard afwaardering is zonder marktconforme toets waarbij onafhankelijk de werkelijke waardedaling wordt getaxeerd.

Mevrouw **Koning** (CDA) vraagt om een toelichting.

Gedeputeerde **Rommel** legt uit dat het verschil tussen de waarde van de natuurgrond en de waarde van de agrarische grond de werkelijke waardedaling is en wordt betaald.

Mevrouw **Koning** (CDA) memoreert dat het eerder om 85% van de waarde ging. Is dit principe helemaal losgelaten?

Gedeputeerde **Rommel** zegt dat het een standaard afwaardering is die geen marktconforme toets kent. Het percentage van 85% is haar niet bekend en dit krijgt zij zojuist ook bevestigd.
Het pachtbeleid ging altijd richting de eigen doelen van de provincie, maar het wordt nu veel meer ingezet voor de transitie in de landbouw waardoor het een andere focus lijkt te hebben.

Mevrouw **Kapitein** (D66) heeft gevraagd of het beleid nog meer richting eigen doelen van de provincie gaat.

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat alles altijd wordt ingezet voor de eigen doelen van de provincie.
De provincie is verplicht om faunaschade te vergoeden tot de belemmering die grondeigenaren wordt aangedaan om hun eigen gronden te beschermen. Dit is nu verhoogd van 5% naar 25%. De faunaschade is hoger uitgevallen, doordat de prijs van gras veel hoger is geworden.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) concludeert dat het om een inflatiecorrectie gaat.

Gedeputeerde **Rommel** beaamt dat het zo genoemd zou kunnen worden.
Naar de afvoer van kadavers van ganzen wordt gekeken. Met betrekking tot de werkwijze voor een effectiever beheer van ganzen zal gedeputeerde navraag doen bij de voorzitter van de Faunabeheereenheid.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) is aanwezig geweest bij een discussie over wie de eigenaar is van de geschoten ganzen. Wie acht de gedeputeerde hiervoor verantwoordelijk?

Gedeputeerde **Rommel** stelt dat volgens de regels de jagers het weghalen van de kadavers moeten regelen.

Mevrouw **Koning** (CDA) heeft begrepen dat op het moment dat de ganzen wel naar de voedselketen gaan, er een toeslag is. Als er geen vraag vanuit de voedselketen is en jagers de ganzen zelf moeten afvoeren, is het duurder en krijgen ze geen financiële vergoeding.

Gedeputeerde **Rommel** zegt dat de Faunabeheereenheid op dit moment bekijkt hoe dit beter kan en zij zal hiermee in overleg treden.

Gedeputeerde **Zaal** licht toe dat wat betreft boerenlandpaden dit jaar een overgangsjaar was waarin de zestien contractanten zijn voortgezet. In tien jaar tijd is één keer schade geweest van minder dan 1500 euro. De regeling wordt volgend jaar voortgezet, zowel voor de bestaande contractanten als voor eventuele nieuwe boerenlandpaden. Het streven is om deze voor de verkiezingen gereed te

hebben. PS zal hiervan op de hoogte worden gehouden.
De onderbesteding voedselvisie heeft vooral te maken met de subsidieregeling. Een aantal interessante aanvragen is gehonoreerd en hierover zal deze week bericht worden verzonden. Een aantal afwijzingen moet nog verbeterd worden en in sommige gebieden was er minder aanvraag dan verwacht. Er wordt geprobeerd om de regeling volgend jaar weer open te stellen, aangepast met de lessen die dit jaar zijn geleerd.
Gedeputeerde zal binnenkort met een update over boerderijeducatie komen.

De voorzitter concludeert dat de vragen over hardware en over de ligboxstallen schriftelijk worden beantwoord door GS.
Naar verwachting kan dit onderwerp door als hamerstuk naar PS. Als CDA of PvdD met een motie komen, zal het alsnog als bespreekstuk worden geagendeerd.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 01-12-2022 over de voordracht Laatste Begrotingswijziging 2022

6. A-agenda Algemeen

6.a Financiën: Laatste Begrotingswijziging 2022 (A-agenda EFB 05-12-22, Agenda M&B 01-12-22, A-agenda RWK 28-11-22, A-agenda NLG 28-11-22)

Aan de commissie wordt gevraagd om over de onderdelen van deze begrotingswijziging die betrekking hebben op de commissie M&B te adviseren aan PS. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS vergadering van 19 december 2022. Het verslag van de commissiebespreking zal aan de PS-stukken worden toegevoegd.

De heer **Steeman** (D66) is akkoord en zeer content met de begrotingswijziging voor de twee kredietaanvragen voor de kortetermijnmaatregelen om de veiligheid op N203 en de N200 te verbeteren.

De heer **Terwal** (VVD) kan ook instemmen met het beschikbaar stellen van de kredieten voor de kortetermijnmaatregelen. Hoewel PS zich niet teveel met uitvoering van beleid moet bemoeien, wordt gedeputeerde in dit geval verzocht om ervoor te zorgen dat de haag die wordt aangelegd in de berm bij de N203, tussen de rijbaan en het fietspad, direct al voldoende hoogte en dikte heeft, zodat deze fietsen en mogelijk auto's bij een stuurfout kan tegenhouden of afremmen.

Statenlid **Zoon** (PvdD) sluit zich aan bij dit laatste verzoek. Raad van State heeft geoordeeld dat het project Zandzoom in strijd was met de provinciale ruimtelijke verordening. Helaas zijn in 2019 waardevolle bomen en struiken vernield, een investering die volgens gedeputeerde nodig was voor goede bereikbaarheid. Kan gedeputeerde bevestigen dat dit stilvallen het eind van het project is?

De heer **Steeman** (D66) zegt dat het er bijna op lijkt dat PvdD blij is dat de woningbouw bij Limmen Zandzoom niet doorgaat en vindt dat er geen aansluiting nodig is om de wijk te ontsluiten.

Statenlid **Zoon** (PvdD) stelt dat PvdD altijd fel tegenstander is geweest van de aansluiting A9 bij Heiloo. Dit staat los van de woningbouw. Volgens hem is het mogelijk om woningen te bouwen zonder een extra investering voor de mobiliteit van auto's. Het is beter om in te zetten op openbaar vervoer en fietsen.

De heer **Terwal** (VVD) wijst op het grote tekort aan buschauffeurs. Ook werken veel mensen thuis waardoor bussen vaak niet rendabel zijn. Hoe ziet PvdD dat een woonwijk kan worden ontsloten met busvervoer en niet met autovervoer?

Statenlid **Zoon** (PvdD) antwoordt dat de aanpak A9 nooit was bedoeld voor busvervoer. Door de extra thuiswerkopties is inderdaad veel minder asfalt nodig en daarom zou in deze commissie ingezet moeten worden op openbaar vervoer.

De heer **Terwal** (VVD) vindt het goed om mensen te verleiden om met openbaar vervoer te reizen, maar in het wat meer landelijk gebied is het niet mogelijk om alles met de bus te doen en zeker niet nu er een tekort aan buschauffeurs is waardoor moet worden afgeschaald. Er zal dus autovervoer zijn en daarmee zal er ook infrastructuur nodig zijn waaronder de aantakking op de A9.

Statenlid **Zoon** (PvdD) spreekt tegen dat Heiloo landelijk gebied is. Daarom zou juist hier ingezet moeten worden op openbaar vervoer. Hij denkt dat de provincie moet zoeken naar buschauffeurs.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) kan zich na beantwoording van de technische vragen vinden in de kredieten voor de kortetermijnmaatregelen. Ook zij sluit zich aan bij het verzoek van een robuuste haag.

GS
Gedeputeerde **Kocken** zegt toe dat de haag inderdaad direct wat voller is. Wel wijst zij erop dat deze geen echte vangrail is.
Het stilvallen van de A9 afslag Heiloo is vooralsnog uitstel, maar geen afstel. Dit hangt samen met procedures in de Raad van State.

Statenlid **Zoon** (PvdD) constateert dat het project al jaren stil ligt. Wanneer kan worden geconcludeerd dat uitstel afstel is?

Gedeputeerde **Kocken** zegt dat het aan de gemeente is om ervoor te kiezen om het project on hold te zetten zo lang er nog gerechtelijke procedures lopen.

De **voorzitter** concludeert dat de PvdD een motie overweegt voor het punt A9 Heiloo waarmee de begrotingswijziging wat betreft de commissie M&B als bespreekstuk door gaat naar de PS-vergadering van 19 december.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 19-12-2022
Commissie EFB
Datum commissievergadering 05-12-2022

16 december 2022

Onderwerp: **Financiën: Laatste Begrotingswijziging 2022**

Advies commissie EFB:

De voordracht 'Financiën: Laatste Begrotingswijziging 2022' hamerstuk door te geleiden naar PS van 19 december 2022.

Uittreksel van het concept-verslag EFB 05-12-22:

7.a Financiën: Laatste Begrotingswijziging 2022 (A-agenda EFB 05-12-22, A- agenda M&B 01-12-22, A-agenda RWK 28-11-22, A-agenda NLG 28-11-22)

Mw. **Kapitein** (D66) stelt dat de systematiek van begroten veranderd en aangescherpt is, waar D66 gelukkig mee is. Zo wordt een scherper en beter beeld van wat er wel en niet gebeurt. Op natuurgebied gebeurt veel niet of later. Door de nu huidige systematiek is duidelijk geworden dat er op natuurgebied veel niet of later gebeurt. D66 is het eens met de voorstellen in de voordracht.

Mw. **Alberts** (SP) vraagt wat onder 4 krediet aanvragen punt 2 bedoeld wordt met hardware bij de netwerklocatie, waarvoor 1,5 miljoen wordt uitgetrokken en hoe dat er concreet in de praktijk uit ziet.

Statenlid **Dulfer** (GL) geeft aan dat GL ook akkoord is met de voordracht zoals die er nu ligt en doet met D66 samen de verdrietige constatering dat met name op natuur blijkt dat er veel blijft liggen. Dat wordt gezien als extra aansporing om daar extra inspanningen te plegen.

Dhr. **Van Tiggelen** (PVV) sluit zich aan bij de vraag van mw. Alberts namens de SP.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) stelt dat de PvdD zich zorgen maakt over het feit dat er te weinig besteed wordt aan klimaat,
natuur en milieu en ziet daar graag versnelling in.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat de vraag van mevrouw Alberts schriftelijk beantwoord zal worden en zegt toe er
snel op terug te komen.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen tweede termijn nodig is en sluit het agendapunt en tevens de vergadering.

VERWORPEN

A 66 / 19-12-2022 punt 9

Partij voor de Dieren | Christen Unie | CDA | JA21 | DENK | SP | Forum voor Democratie | Namens Noord-Hollanders. | Partij van de Ouderen

Amendement: Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- De deelbesluiten 1 tot en met 6 te vervangen door:
  1. de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum met PS is gedeeld;
  2. aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum;
  3. GS te machtigen om namens PS de bezwaarde te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar.

Toelichting

De Hoor- en Adviescommissie (HAC) heeft geoordeeld dat PS op 23 mei 2022 ten onrechte hebben besloten om de het referendumverzoek van de Stichting Windalarm af te wijzen. De HAC adviseert de bezwaren van de stichting gegrond te verklaren en een nieuw besluit te nemen. Daarna is een nieuw feit naar voren gekomen: de Europese noodverordening met betrekking tot duurzame energie.

We hebben als PS namelijk op dit moment onvoldoende informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening. De summiere informatie daarover kwam vlak voor commissievergadering naar PS toe. Ondertussen hebben we zelf moeten lezen dat Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat dit juist voor nog meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities en juridische onzekerheden voor energieprojecten gaat zorgen, iets wat de provincie juist zegt te willen voorkomen.[1]

Alleen PS mag een referendumverzoek naast zich neerleggen en beoordelen of er sprake is van andere zwaarwegende belangen. Het is daarom cruciaal dat PS eerst volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de noodverordening, voordat ze een goed afgewogen besluit kunnen maken over het al dan niet toelaten van het referendumverzoek.

Ines Kostic, Partij voor de Dieren
Michel Klein, ChristenUnie
Wilma van Andel, CDA
Daniël van den Berg, JA21
Süleyman Koyuncu, DENK

~~Remine Alberts~~, SP
~~Joyce Vastenhouw~~, FvD
JOHAN DESSING
Ilse Bezaan, PVV
Grethe van Geffen, Namens Noord-Hollanders
Wil van Soest, PvdO
Robert Baljeu, Fractie Baljeu

[1] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

niet toelaatbaar RvO art. 38

A 67/19-12-2022 punt 9

Amendement: Honoreer het advies van de HAC

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

De deelbesluiten 2 en 3 te vervangen door:

2. Het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
3. Het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines te herroepen.

Toelichting:

De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies. De Hoor-en Adviescommissie heeft de argumentatie van 'spoedeisendheid' om tot afwijzing over te gaan niet ontvankelijk verklaart.

Het huidige ontwerpbesluit stelt echter voor om het bezwaarschrift alsnog ongegrond te verklaren en de verruimde regels met betrekking tot windturbines niet te herroepen.

Een referendumverordening is geen politiek instrument en referendumverzoeken moeten wat ons betreft, mits ze aan de voorwaarden voldoen, ingewilligd worden. Daarom stellen we overeenkomstig het HAC-advies voor om het bezwaarschrift alsnog gegrond te verklaren,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

AANGENOMEN

A 60/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Namens Noord-Hollanders.

Amendement: Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-61, 'Actualisatie geheimhoudingenlijst PS';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- besluit 2 te laten vervallen
- besluit toe te voegen met de tekst:

    - van de regels "2018-03", "2007-06", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
      de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
      te vervangen door "31-12-2028"

    - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Toelichting
Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de 'rode' regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Grethe van Geffen
Namens Noord-Hollanders

M250/19-12-2022 punt 2

AANGENOMEN

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022.

Constaterende dat:

- Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;
- Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;
  - de toeslagenaffaire;
  - minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;
  - geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en
  - de oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.
- 10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;
- Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;
- Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.

Overwegende dat:

- De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;
- Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;
- De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);
- De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en
- Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.

Spreekt uit dat:

- Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.

Verzoekt het college:

- Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en
- De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks	D66	Partij voor de Dieren	Partij van de Arbeid	Partij van de Ouderen
Ruchama Bwefar	Emre Kanik	Ines Kostić	Jorrit Carton	Wil van Soest

M251 / 09-12-2022
punt 2

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

CDA

SP

Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

Ondersteuning "warme kamers" in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- de energieprijzen sterk zijn gestegen en een verdubbeling of zelfs verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot geen uitzondering is;
- met name mensen die in een slecht geïsoleerd (huur)huis wonen, komen voor enorme kosten komen te staan;
- veel inwoners met een laag inkomen, maar ook veel studenten, de verwarming niet aanzetten uit angst voor de energierekening en daardoor letterlijk in de kou komen te zitten;
- allerlei organisaties zoals bibliotheken, sportkantines, kerken, en ook het Leger des Heils (dat het project Warme Kamers is gestart) hun deuren hebben geopend om een warme plek, een kop koffie, een maaltijd en vaak ook de mogelijkheid tot een warme douche te bieden aan iedereen die dat nodig heeft;

overwegende dat:

- nu de winter is begonnen, er dringend behoefte is aan nog meer van dergelijke plekken;
- er in steden en dorpen nog de nodige plekken te vinden zijn die mogelijk als warme kamer kunnen dienen,
- de organisaties die deze plekken beheren extra kosten maken omdat zijn ook hun energierekening moeten betalen;
- de provincie een rol kan spelen bij het stimuleren dat er in de hele provincie door maatschappelijke organisaties "warme kamers" worden gerealiseerd;
- de provincie Noord-Holland ook naar aanleiding van motie 2020-M41 gekozen heeft om de sociale infrastructuur te ondersteunen;
- in de provincie Friesland op 9-11-2022 een motie is aangenomen waarin aan GS gevraagd wordt 50.000 euro beschikbaar te stellen voor meer warme plekken in de provincie, en de provincie Zuid-Holland een ruimte in het provinciehuis beschikbaar heeft gesteld als Warme Kamer, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils);

verzoeken GS:

- 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;
- met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;
- deze uitgaven te dekken uit het restant budget uit het "Noodfonds sociale infrastructuur" (motie 41);
- gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein	Dennis Heijnen	Anne de Groot	Grette van Geffen
ChristenUnie	CDA	SP	Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

M 252/19-12-2022 punt 2

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten';

constaterende dat:

- Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van CO2, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;
- de OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;[1]
- onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot;[2][3]

overwegende dat:

- Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;[4]
- Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen[5] en in haar Groen staal plan;[6]
- Tata Steel zowel op haar website[7] als in de media[8][9] beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;
- deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;
- tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond[10] nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;
- het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;
- er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen;

---

[1] Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio (rivm.nl)
[2] Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) | RIVM
[3] Onderzoek uitstoot Kooksgasfabriek reden voor waarschuwing en nader onderzoek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (odnzkg.nl)
[4] Roadmap Plus | Tatasteel Omgeving
[5] brief-van-tata-steel-roadmap-plus.pdf (overheid.nl)
[6] Factsheet Groen staal in schone omgeving_2303202201.pdf (tatasteel.nl)
[7] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[8] Tata Steel-uitstoot in omgeving laatste twee jaar onveranderd: nog steeds te veel lood en paks | Noordhollands Dagblad
[9] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[10] Depositie onderzoek IJmond voorjaar 2022. Monstername en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmondregio | RIVM

VERWORPEN

M253/19-12-2022
punt 2

Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND | SP | Partij van de Ouderen

Motie Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata';

constaterende dat:

- de provincie inmiddels een derde Last onder dwangsom (Lod) heeft opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks bij de kooksgasfabrieken op het terrein van Tata Steel;
- omwonenden al zeker sinds 2017 melding maken van rauwe kooks bij de omgevingsdienst, maar de omgevingsdienst pas in 2020 besloot toch te handhaven na een uitspraak van de onafhankelijke Hoor- en Adviescommissie;
- het optreden van rauwe kooks zorgt voor luchtverontreiniging met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gezondheidsrisico's;

overwegende dat:

- de provincie nu onderzoekt of intrekken van de vergunning voor bijvoorbeeld de Kooksgasfabriek 2 (KGF2) mogelijk is;
- de provincie dit onderzoek 'niet eerder dan in de tweede helft 2023' **denkt** af te ronden;
- onderzoek veel sneller kan verlopen, bijvoorbeeld wanneer de provincie de situatie als een crisis beschouwt en de beste juristen benadert om de juridische vraagstelling binnen een af te spreken termijn te beantwoorden;
- het versnellen van onderzoek ook moet, vanwege grote gezondheidsrisico's en omdat er al jarenlang weinig verbetering zichtbaar is;
- de maat een keer vol is;

gehoord de discussie,

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval de KGF2 in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Anna de Groot	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

AANGENOMEN

M254/19-12-2022
punt 2

CDA NOORD-HOLLAND
Christen Unie Noord-Holland
PvdA

Motie: ondersteuning verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.

En gaan over tot de orde van de dag.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen
[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M254

CDA	ChristenUnie	PvdA
Dennis Heijnen	Michel Klein	Jorrit Carton

VERWORPEN

255/19-12-2022 punt 2

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: 3 miljoen voor verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].
- De provincie middels het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds inzet op lange termijn ondersteuning in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals sportkantines, dorpshuizen en culturele instellingen.

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen

[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M 255

- Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	ChristenUnie
Dennis Heijnen	Michel Klein

AANGENOMEN

M256/19-12-2022 punt 2

PvdA NOORD-HOLLAND GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

Motie reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

De Provinciale Staten in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- Reclamecampagnes bedoeld zijn om het gedrag van personen te veranderen;
- Reclamecampagnes voor het eten van vlees en het gebruik van fossiele brandstoffen een gedragswijziging te weeg probeert te brengen die niet rijmt met de uitgesproken duurzaamheidsdoelen van de provincie Noord-Holland;
- twee significante factoren in de klimaatcrisis het eten van vlees- en visproducten en het reizen met behulp van fossiele brandstoffen betreft;
- het weren van voor de maatschappij schadelijke reclames niet vreemd is voor de overheid gebaseerd op het verbod op tabaksreclames;
- Amsterdam, Den Haag, Leiden, Enschede, Haarlem en Utrecht inmiddels ook een streep door fossiele reclame zetten en meer steden volgen; [1]
- Haarlem onlangs heeft besloten te stoppen met reclame voor vlees in de openbare ruimte[2] en andere gemeente gaan hetzelfde te doen.[3]

Overwegende dat:

- het weren van reclame voor vlees, vis en fossiele producten past bij het beleid van de Provincie. De provincie heeft op deze onderdelen immers de keuze gemaakt voor een duurzame toekomst. Zo wil de Provincie volgens de voedselvisie duurzaam voedsel bij de consument stimuleren[4] onder meer omdat de impact van plantaardige producten vele malen lager is dan die van dierlijke producten, zoals vlees en zuivel;
- in het Perspectief Mobiliteit[5] is de transitie naar een duurzame toekomst de leidraad van Noord-Holland. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit, in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Resulterend in de Provinciale inzet tot het verduurzamen van de mobiliteit door het stimuleren om meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen te laten voortbewegen om de CO2-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen.
- Uit antwoorden op schriftelijke vragen van de PvdA[6] blijkt dat de provincie een contract heeft met een bedrijf dat adverteert in de openbare ruimte. Het betreft de exploitant van de bushaltevoorzieningen / abri's (OFN) die voor de provincie Noord-Holland het beheer en

[1] Al 6 steden voor ban op fossiele reclame - Reclame Fossielvrij (verbiedfossielereclame.nl)
[2] Haarlem wil geen vleesreclames meer in de openbare ruimte (nos.nl)
[3] Linkse partijen willen in meer steden een verbod op vleesreclame (trouw.nl)
[4] Voedselvisie - Provincie Noord-Holland
[5] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Mobiliteit/Zie_ook/Perspectief_Mobiliteit.pdf
[6] Schriftelijke vragen 93-2022, Document NoordHolland - Beantwoorde schriftelijke vragen nr. 93-2022 van dhr. Muurlink (PvdA) over Noord-Holland vrij van fossiele en vleesreclames.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

INGETROKKEN

M 257/19-12-2022 punt 2

Motie vreemd aan de orde van de dag

Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- In de Memorie van Toelichting van de Asielwet wordt geschreven dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers per provincie bepaald wordt op basis van de inwoners aantallen van de verschillende provincies.
- Dit betekent dat provincies met een hogere bevolkingsdichtheid meer asielszoekers moeten gaan huisvesten dan provincies met een lagere bevolkingsdichtheid.

Overwegende dat:

- De provincie Noord-Holland tot de dichtstbevolkte provincies van Nederland hoort
- De provincie Noord-Holland dus procentueel meer asielzoekers zal moeten gaan opvangen dan minder dichtbevolkte provincies
- De provincie Noord-Holland op dit moment al kampt met zeer hoge druk op de woningmarkt.
- Een hoog percentage asielzoekers een extra druk op de woningmarkt zal brengen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

Met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt

En gaat over tot de orde van de dag

H. Kaamer van Hoegee

VVD Noord-Holland

AANGEHOUDEN

M 250/19-12-2022
punt 29

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: Legalisatie PAS-melders

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de actualiteit opkoop stikstof door Schiphol

Constaterende dat:

- Nederland sinds 29 mei 2019 in een stikstof crisis verkeert en deze crisis veel sectoren treft,
- In Noord-Holland vele ondernemers (zowel uit landbouw als andere bedrijfstakken) ten tijde van de PAS niet vergunningsplichtig waren, maar door de uitspraak van 29 mei 2019 nog steeds in grote onzekerheid verkeren, waarbij vaststaat dat deze ondernemers te goeder trouw hebben gehandeld.
- Het legaliseren van PAS-melders door de minister van LNV in 2019 al nadrukkelijk is toegezegd maar nog steeds niet is uitgevoerd.
- Stikstofruimte die vrijkomt wel wordt ingezet voor Schiphol, woningbouw en infrastructuur maar niet voor het legaliseren van de PAS-melders.

Overwegende dat:

- Het (langdurig) uitblijven van de legalisatie nog steeds grote onzekerheid voor een grote groep ondernemers veroorzaakt.
- Deze onzekerheid nog steeds ervoor zorgt dat deze ondernemers niet verder kunnen bouwen aan hun bedrijf, vooral in die situaties dat er bancaire financiering noodzakelijk is.
- Hiermee nog steeds een ongewenste rem wordt gezet op innovatie van bedrijven en er niet geïnvesteerd kan worden in de toekomst (bijdrage verlaging stikstofdepositie).
- De onzekerheid nog steeds toeneemt doordat ondernemers niet worden meegenomen in de communicatie omtrent het proces van legaliseren.
- Het onverantwoord is om deze schrijnende situatie nog langer te laten bestaan.
- Het in het kader van een betrouwbare overheid past om toezeggingen na te komen.

Verzoeken GS:

- Er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders.

En gaan over tot de orde van de dag.

M258

CDA	CU
Dennis Heijnen	Michel Klein

VERWORPEN

M 25g/19-12-2022
punt 9

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- de provincie het referendumverzoek van Stichting Windalarm wil afwijzen omdat het volgens haar tot vertraging van windprojecten zou leiden en daarmee klimaatdoelen in gevaar zou brengen;

overwegende dat;

- de provincie zich op een noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening, zonder instemming van het Europees Parlement, de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat deze juist méér (juridische) onzekerheid voor energieprojecten oplevert en meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities;[6]
- de Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om in te zetten op win-win oplossingen van natuurinclusieve energietransitie, het beter betrekken van burgers en in te zetten op oplossen van huidige knelpunten op administratief en capaciteit-gebied;
- we weten (en insprekers in laatste commissievergadering hebben dat bevestigd) dat duurzame energieprojecten nu al vertraagd zijn (vergunningslening zou een jaar duren, maar duurt nu soms twee jaar), door onder andere gebrek aan capaciteit en goede begeleiding bij overheden;
- als de provincie zich zorgen maakt om vertraging en halen van klimaatdoelen, ze dus meer dient te doen aan de bron van de oorzaken van de al bestaande vertraging;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen, door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken;

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

M259

- daarvoor bijvoorbeeld te verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragers op te zetten;
- een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve hernieuwbare energieprojecten te verminderen, door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop;
- de conclusies daarover het liefst begin maart en anders zo snel mogelijk per brief te sturen naar PS;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Remine Alberts	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

VERWORPEN

M 260/19-12-2022
puntg

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND

Partij van de Ouderen

Motie Versnel win-win oplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie;

overwegende dat:

- de provincie zich op een mogelijke noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening;[6]
- deze Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om meer in te zetten op win-win oplossingen die niet ten koste gaan van ecologie, maar de energietransitie bevorderen én onze ecosystemen juist beschermen;

verzoeken GS:

- zich op alle niveaus maximaal in te zetten (en duidelijker uit te spreken) voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie, en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

Wil van Soest
PvdO

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

VERWORPEN

M 261/19-12-2022
punt 9

Motie: Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Het energienet in Noord-Holland vol is en er in toenemende mate netcongestie optreedt;
- Windturbines moeilijk aangesloten kunnen worden op het net, vanwege deze netcongestie;

Overwegende dat:

- Het technisch onmogelijk is om de komende jaren windturbines op het net aan te sluiten;
- Windturbines pas weer in 2027-2030 aangesloten kunnen worden;
- Een referendum geen belemmering is voor de aanleg van windturbines, gezien de technische beperkingen die realisatie op korte termijn belemmeren;
- Spoedeisendheid niet van toepassing is op het referendumverzoek over de afstandsnormen voor windturbines;

Roept Provinciale Staten op:

- Het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van stichting Windalarm, vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M 262/19-12-2022
punt 9

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**

Motie: Ontkoppel de noodverordening en het referendum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Onder deze noodverordening projecten van hernieuwbare energie automatisch van "overstijgend publiek belang" zijn;
- Bouwprojecten onder deze noodverordening anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld worden op basis van de Wet natuurbescherming;

Overwegende dat:

- De samenhang tussen de afstandsgrens voor windturbines en de noodverordening van de Europese commissie niet is aangetoond;
- Het onvoldoende is aangetoond dat windturbines onmisbaar zijn voor de energietransitie;
- Er in de periode tot aan het referendum windturbines geplaatst kunnen worden met inachtneming van de afstandsnormen;
- Vanwege de netcongestie windturbines pas in de periode 2027-2030 aangesloten kunnen worden op het net;
-

Roept Provinciale Staten op:

- Het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese commissie;
- Een besluit te nemen over het referendumverzoek los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese commissie;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M·263/19-12-2022
puntg

Motie: Betrek HAC voor definitieve besluitvorming

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie heeft besloten om het argument van spoedeisendheid om het referendumverzoek af te wijzen niet ontvankelijk heeft verklaard;
- De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om de motivering om het referendumverzoek af te wijzen aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie;

Overwegende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie een duidelijk advies heeft gegeven en het ontwerpbesluit het college oproept om daar namens Provinciale Staten tegen in verweer te gaan;
- We willen voorkomen dat de Hoor-en Adviescommissie na vaststelling van dit ontwerpbesluit wederom tot een advies komt om het besluit te herzien

Roept Provinciale Staten op:

- Voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor-en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de Noodverordening van de Europese Commissie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M264 | 19-12-2022
punt g

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Het belang van referenda in een goed werkende democratie

Constaterende, dat:

* Er een verzoek is gedaan voor het houden van een referendum over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland.
* De PS verwijzen naar artikel 5.2.n
* De Hoor en Advies commissie terecht opmerken dat verwijzen naar dit artikel geen gegronde of rechtvaardig argument is om geen referendum te kunnen houden

Overwegende, dat:

* Wij hier in de provinciale staten er zijn voor de inwoners van Noord-Holland
* Burgers die die hun stem willen laten horen en de democratie willen verdiepen op welke manier dan ook vooral gekoesterd moeten worden
* Meedenken en meedoen en meebeslissen het uitgangspunt zou behoren te zijn in een moderne democratie.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

* Zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda
* Het verzoek tot referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M265/19-12-2022
punt 10

CDA NOORD-HOLLAND SP

Motie: voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste herziening Omgevingsverordening 2022;

Constaterende dat:

- de RES biedingen in zowel het noorden als het zuiden van de provincie er toe leiden dat er windturbines op land bij gaan komen, waarvan wordt geschetst dat velen binnen de in de omgevingsverordening losgelaten grens van 600 meter afstand tot bewoning zullen komen;
- in de Omgevingsverordening Noord-Holland en de 'Ruimtelijke Handreiking wind op land' is opgenomen dat windturbines aan verschillende ruimtelijke eisen moeten voldoen en sinds de wijziging die vandaag voorligt mitigerende maatregelen moeten worden genomen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te vermijden;
- mitigerende maatregelen om gezondheidsproblemen (zoveel mogelijk) te voorkomen ontbreken;
- In de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4) staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid.
- De provincie Noord-Holland, die bij 2 of meer windmolens de vergunning verleent, daarbij vraagt om een gezondheidseffectscreening (GES) voor windmolens (door het RIVM erkend)[1], maar deze niet in de omgevingsverordening is opgenomen en niet gaat over de gebruiksfase van de windmolens;
- Het RIVM een verkenning van ook andere opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines heeft gemaakt over de effecten van windparken op de gezondheid[2], bijvoorbeeld door het doen van een panelonderzoek

Overwegende dat:

- mensen die in de buurt van windturbines wonen of komen te wonen zich zorgen maken over hun gezondheid;
- de zorgen over gezondheid worden gedeeld door artsen[3];
- er ten behoeve van het voorkomen van faunaslachtoffers volgens de toelichting in de voorliggende omgevingsverordening kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een stilstandvoorziening; een maatregel als dit ook voor de leefbaarheid en de gezondheid van omwonenden een positief zou kunnen hebben;

[1] Meer inzicht in gezondheidseffecten windmolens - Provincie Noord-Holland
[2] Verkenning van opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines (rivm.nl)
[3] Wind Wiki – Hier maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk

M265

- in de omgevingsverordening als het belangrijkste document waarin provinciale ruimtelijke regels vermeld staan, de vereisten en voorwaarden voor windmolens zowel bij de bouw als in de gebruiksfase op hoofdlijnen benoemd zouden moeten zijn;

Verzoeken GS:

om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiële herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht;

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	SP
Wilma van Andel	Heidi Bouhlel

VERWORPEN

M266/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Herziening Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- in de Omgevingsvisie een samenhangend en integraal beleid dient te worden opgenomen op het gebied van ruimte, milieu, water en vervoer;
- het waterbelang een voorbeeld is van waar het ontbreekt aan een doel en een brede analyse, en daarmee aan richting en aanpak van het waterkwaliteitsprobleem;
- het benoemen dat een omslag in de land- en tuinbouw gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit een ander voorbeeld is, waar ook het ontbreekt aan een doel (naar welke vorm van landbouw wil de provincie?), een analyse van de huidige situatie, en van daaruit een visie op hoe te komen tot de gewenste situatie;
- de Omgevingsvisie een dynamisch document is dat door PS periodiek geactualiseerd kan worden aan de hand van nieuwe vragen, inzichten en veranderingen in de maatschappij;
- de huidige Omgevingsvisie in 2018 is vastgesteld, maar gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en urgentie van het dossier water een update nodig heeft;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een herziening van de Omgevingsvisie in gang te zetten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

AANGENOMEN

M 267/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- GS naar aanleiding van een toezegging in de commissie NLG bij de behandeling van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 een overzicht aan PS heeft gestuurd van de mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet, voor het bereiken van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen en bescherming van andere waterbelangen;[1] [2]
- in dit overzicht van de mogelijke instrumenten om water beter te beschermen niets is opgenomen over de effectiviteit en nut van instrumenten als instructieregels, maatwerkregels, etc.;
- een logische vervolgstap is om te verkennen welke instrumenten het meest effectief, nuttig en toepasbaar voor de provincie zouden kunnen zijn als het gaat om het doel om de waterbelangen beter te beschermen;
- de provincie hiermee dan haar instrumentenkoffer gereed heeft, zodat bij de eerste evaluatie van de KRW-aanpak in 2023 eventueel direct de juiste extra instrumenten ingezet kunnen worden om de bescherming te versnellen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen welke instrumenten uit het overzicht 'Mogelijke aanvullende maatregelen KRW' het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;
- en PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11794000/1 - search=%22waterprogramma%22
[2] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11793999/1 - search=%22waterprogramma%20tabel%22

VERWORPEN

M269/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- PS eerder in de omgevingsverordening een vuurwerkverbod in stiltegebieden heeft opgenomen;
- twee op de drie Nederlanders zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod is;[1]
- de Omgevingsverordening NH2020 en de Omgevingsverordening NH2022 nu nog toestaat dat vuurwerk wordt afgestoken in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;
- vuurwerk zware metalen bevat die schadelijk zijn voor bodem en water;[2]

overwegende dat:

- vuurwerk en grondwaterbeschermings- en waterwingebieden niet met elkaar samengaan;
- de kwaliteit van ons water al sterk onder druk staat en waterwinbedrijven meerdere keren alarm hebben geslagen over het feit dat het steeds moeilijker wordt om het water schoon te krijgen;[3]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- in de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (en zo nodig ook nog in de Omgevingsverordening 2020) een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://nos.nl/artikel/2319114-twee-op-de-drie-nederlanders-voor-algeheel-vuurwerkverbod.html
[2] https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/gezonde-leefomgeving/vuurwerk/
[3] https://www.drinkwaterplatform.nl/schoon-drinkwater-steeds-moeilijker/

VERWORPEN

M26g/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- er een watercrisis dreigt te ontstaan;
- er wel degelijk goede voorbeelden van agrariërs en andere ondernemers in Noord-Holland zijn, die bronoplossingen bieden voor de problemen met waterkwantiteit- en kwaliteit, zoals agrariërs die geen landbouwgif gebruiken;
- in het aangenomen Initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact al is afgesproken om goede voorbeelden meer podium te geven;
- goede voorbeelden twijfelende boeren en andere ondernemers kunnen inspireren en over de streep kunnen trekken;
- er gezien de dreigende watercrisis behoefte is om juist op het waterdossier positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen, via bijvoorbeeld tenderprocedures, wedstrijdelementen, e.d.;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden die waterproblemen bij de bron aanpakken (zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing) extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M 270/19-12-2022
punt 10

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er in de Omgevingsverordening NH verdere eisen kunnen worden gesteld aan een Faunabeheerplan, op basis waarvan GS het plan beoordeelt;
- veel mensen voorzichtiger willen omgaan met levens van dieren, waarover ook een RDA-rapport is uitgebracht;[1]
- de Wet natuurbescherming de intrinsieke waarde van het individuele dier benoemt;[2][3]

overwegende dat:

- erkenning van de intrinsieke waarde inhoudt dat dieren wezens met gevoel zijn en een waarde in zichzelf hebben en eigen belangen, los van het eventuele nut voor de mens;
- het feit dat dieren gevoel hebben dat het belangrijk is, net als bij mensen, om het leed aandoen aan dieren zoveel mogelijk te vermijden;
- respect voor integriteit van het dier betekent bijvoorbeeld dat we een dier in een omgeving laten leven waar het in overeenstemming met zijn eigen natuur kan zijn;
- er van de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier in de huidige Faunabeheerplannen amper sprake is en bij de belangenafweging van het dier versus vermeende schade voor de mens al snel elk mens-belang zwaarder wordt gewogen;
- het gevolg is dat in Noord-Holland jaar in, jaar uit enorme aantallen dieren worden doodgeschoten of vergast;
- bij een zwaarder wegen van het dierbelang meer op zoek moet worden gegaan naar niet-dodelijk denken en doen, zoals inzetten op een ander ruimtegebruik (als landbouwtransitie, verjagen in plaats van jagen, landschapsmaatregelen nemen om gewasschade te helpen voorkomen), ecologische oplossingen en leren leven met in het wild levende dieren;
- de provincie naar voorbeeld van provincie Utrecht ook actief kan investeren in (innovatieve) niet-dodelijke oplossingen voor zogenaamde mens-dierconflicten, zoals schade aan gewassen en verkeersveiligheid;

gehoord de discussie,

z.o.z.

[1] https://www.rda.nl/nieuws/nieuws/2022/05/19/doden-van-dieren-aan-het-licht
[2] https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0037552&hoofdstuk=1&paragraaf=1.3&artikel=1.10 art. 1.10, lid 1a
[3] Memorie van Toelichting Wet natuurbescherming https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html

VERWORPEN

M 271/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Financieel verslag faunabeheereenheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- het jaarlijkse verslag van de faunabeheereenheid[1] geen financiële paragraaf bevat;
- op dit moment de FBE per jaar €1,27 mln. aan subsidie ontvangt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- bij de volgende herziening van de Omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel "Jaarlijks verslag faunabeheereenheid" om daarmee een financiële rapportage te borgen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] OV2020 Artikel 11.8 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR646089#d107583102e5450
OV2022 Artikel 11.6 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-7979.html#id1-3-2-2-11-4-3-1

M272/19-12-2022

VERWORPEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er een wetenschappelijk consensus bestaat over de buitenproportioneel grote schade die intensieve veehouderij toebrengt aan o.a. het milieu, gezondheid, natuur, dierenwelzijn en water;
- de Omgevingsverordening Noord-Holland nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet meer toestaat[1];
- de toelichting van de provincie bij het betreffende artikel luidt: "de intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst.";
- de Omgevingsverordening Noord-Holland uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij nog wel toestaat, terwijl daar logischerwijs dezelfde impact op de leefomgeving en onderwerp van maatschappelijke discussies als bij nieuwvestiging voor geldt;

overwegende dat;

- de Omgevingsvisie duidelijk een weg inslaat naar natuurinclusieve, meer regionale landbouw;
- de Voedselvisie een transitie van het voedselsysteem voorstaat, waarbij deze vanuit ecologisch oogpunt ook voordelig moet zijn voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn;
- kringlooplandbouw en de door de provincie voorgestane transitie van het voedselsysteem niet stroken met het nog steeds mogelijk maken van uitbreiding van de intensieve veehouderij;
- een meerderheid van Nederlanders af wil van de intensieve veehouderij[2] [3]en in 2020 meerdere Politieke Jongeren Organisaties Noord-Holland per brief hebben opgeroepen om de intensieve veehouderij af te bouwen;
- uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen niet past in tijden van klimaat-, natuur- en stikstofcrises;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om zo snel als (juridisch) mogelijk bij een nieuwe herziening van de Omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] Art. 6.34 Omgevingsverordening NH2020, art. 6.43 Omgevingsverordening NH2022
[2] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/meerderheid-nederlanders-is-tegen-intensieve-veehouderij-maar-we-eten-nog-nauwelijks-vegetarisch~b3fb4adf/
[3] https://www.duurzaam-ondernemen.nl/onderzoek-kwart-van-de-nederlanders-hoopt-op-toekomst-zonder-vlees/

VERWORPEN

M273/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- een hardnekkig probleem hierbij de te hoge belasting van het Noord-Hollands water met nutriënten en bestrijdingsmiddelen is, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd;[1]
- in de bollen- en sierteelt nog steeds veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;
- deze teelten naast waterproblemen ook bijdragen aan andere problemen, zoals de klimaat- en biodiversiteitscrisis, en de aantasting van gezondheid;

overwegende dat:

- de Voedselvisie een richting inzet naar minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar sier- en bollenteelt niet onder de Voedselvisie vallen;
- in de Omgevingsverordening NH2020 en NH2022 een beperking is opgelegd voor intensieve veehouderij, vanwege de grote impact op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen;
- die beperking inhoudt dat een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst is;
- een vergelijkbare provinciale redenering ook op de sier- en bollenteelt kan worden toegepast en een beperking daarop zou kunnen worden opgenomen, vanwege de grote impact op volksgezondheid, de leefomgeving, natuur, bodem en waterkwaliteit;
- in o.a. de provincie Drenthe de wens om de sier- en bollenteelt in te perken door meerdere partijen is geuit, en is gebleken dat er provinciale instrumenten zijn om dat te realiseren;[2]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een overzicht te maken welke mogelijkheden het Omgevingsrecht, het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sier- en bollenteelt;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS een brief te sturen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/Regionaal_Waterprogramma_Noord_Holland_2022_2027

[2] https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15089219/wat-heb-je-als-provincie-te-zeggen-over-waar-boeren-lelies-telen

VERWORPEN M274/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

SP

Motie Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- de verdringingsreeks oppervlaktewater een rangorde heeft voor de verdeling van de hoeveelheid water bij waterschaarste;
- dit nodig is in perioden van droogte indien er watertekort ontstaat;

overwegende dat:

- de verdringingsreeks bestaat uit 4 categorieën;
- categorieën 1 en 2 in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) landelijk zijn vastgelegd;
- voor categorieën 3 en 4 het Bkl geen rangorde vastlegt[1];
- dat voor het werkgebied regionale verdringingsreeks AGV een volgorde is bepaald;
- "natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade." daar onderaan in categorie 4 staat;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de huidige indeling, samen met maatschappelijke partners, tegen het licht te houden;
- hierbij natuur uit categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen;
- in ieder geval te plaatsen boven 'beregening sportvelden';

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek Wil van Soest Heidi Bouhlel-Lascaris

Partij voor de Dieren Partij van de Ouderen SP

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0026872/2020-10-01 artikel 2.2

VERWORPEN

M275/19-12-2022
punt 10

Partij van de Ouderen

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND

Partij voor de Dieren

SP

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen

Constaterende, dat:

- verzorgingshuizen afgelopen jaren gesloten zijn omdat de regering besloot dat ouderen langer thuis moeten blijven wonen.

Overwegende, dat:

- er na de sluiting van verzorgingshuizen weinig tot geen alternatieven op wijkniveau voor zijn teruggekomen;
- er steeds meer structureel leegstaand vastgoed is in de provincie[1].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH aandacht te hebben voor kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsvisie/Documenten/Omgevingsvisie_NH2050_vastgesteld_op_19_november_2018.pdf blz. 9

VERWORPEN

M276/19-12-2022 punt 10

SP PVV

Partij van de Ouderen | PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Vergeet de woonwagenbewoners niet

Constaterende, dat:

- de provincie van het Rijk een coördinerende rol heeft gekregen in het toezicht op gemeenten om woonwagenlocaties aan te leggen en het houden van een (regionale) inventarisatie om grond aan te wijzen.
- de VNG aangegeven heeft om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen in de financiering ervan.

Overwegende, dat:

- de Provincie Noord-Holland deze opgaven dus actief moet gaan uitvoeren;
- de Nationale Ombudsman in 2017 al stelde dat het kabinet een einde moet maken aan discriminerend standplaatsenbeleid van woonwagenbewoners[1];
- er vanuit de VNG een en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beleidskader is vastgesteld waarmee gemeenten aanknopingspunten hebben gekregen voor het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk beleid, dat voldoet aan het mensenrechtelijk kader dat kan worden afgeleid uit de (Europese) rechtspraak en de oordelen van het College voor de Rechten van de Mens ('CRvdM')[2].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH, in samenspraak met de gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap, aandacht te hebben voor ruimte voor woonwagenbewoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

PVV i Hadi

1 https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/DEF%20Rapport%202017%2060%20Woonwagenbewoner%20zoekt%20standplaats.pdf

2 https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/wegwijzer-gemeentelijk-woonwagen-en-standplaatsenbeleid.pdf

AANGENOMEN

M277/19-12-2022
punt 11

Motie Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied
Agendapunt 11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;

- De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34);

overwegende dat:

- Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meer aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;

- Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;

- Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;

- In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitspreekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)';

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal VVD	Willemien Koning-Hoeve CDA	Michel Klein ChristenUnie	Eric Jensen JA21	Marco Deen PVV N-H

VERWORPEN

M 29 D/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- we volgens wetenschappers de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet kunnen oplossen zonder overconsumptie en overproductie aan te pakken en dat er geen tijd te verliezen is;[1][2]
- er volgens VN-milieuprogramma UNEP sprake is van een „chronische onderwaardering van natuurlijke systemen en van onduurzame productie- en consumptiepatronen" die in het economische systeem zitten ingebakken;[3][4]
- PS met het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op het creëren van maatschappelijke waarde en op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen. Hier, nu, elders, en voor toekomstige generaties;
- de provincie ook heeft uitgesproken verder te kijken dan de BBP en breder te kijken naar hoe we de waarde van economische activiteiten en de maatschappelijk impact daarvan meten;

overwegende dat:

- de Nota Zeehavens echter weinig van bovenstaande nieuwe voornemens en wetenschappelijke inzichten laat zien;
- de Nota, ondanks de goede aspecten zoals investeringen in energietransitie, nog sterk gaat over het per se in de wereldtop willen blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- de Nota daarbij uitgaat van klassieke economische toegevoegde waarde van die keuzes, en niets zegt over onder andere natuurvernietiging, mensenrechtenschending en uitputting van de aarde die dezelfde keuzes met zich meebrengen;
- daarmee de reëel maatschappelijke kosten en baten (hier, elders en voor toekomstige generaties) niet in kaart zijn gebracht en daar niet op gereflecteerd wordt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart-economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten, en gezondheid passen;
- daarover een brief aan PS te sturen voor de zomer van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[2] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[3] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

M279/19-12-2022

VERWORPEN

Motie Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2]
- investeren in biodiversiteit betekent investeren in voedsel- en waterzekerheid en het verminderen van onze kwetsbaarheid voor toekomstige pandemieën;[3]
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie, zoals bedrijventerreinen, landbouw en steden;

overwegende dat;

- biodiversiteit in de Nota Zeehavens wel een paar keer wordt genoemd, maar een concrete uitwerking of borging ontbreekt;
- Port of Amsterdam bijvoorbeeld actief is met biodiversiteit op haar terreinen, zoals met tijdelijke natuur op braakliggende grond;[4]
- uit onderzoek blijkt dat dit soort tijdelijke natuur grote meerwaarde oplevert voor de biodiversiteit, ook als het tijdelijk is;[5]
- er daarnaast veel kennis en voorbeelden zijn over natuurinclusieve (haven)bedrijventerreinen;[6]
- het vergroten van de biodiversiteit in havengebieden van meerwaarde voor natuur zelf is, maar ook voor welzijn van mensen en andere dieren;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om in het kader van de Nota Zeehavens actief te werken aan het vergroten van biodiversiteit, door natuurinclusieve havenbedrijventerreinen en tijdelijke natuur op braakliggende terreinen te stimuleren;
- daarvoor een plan van aanpak voor de zomer van 2023 uit te werken;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[5] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[6] https://bouwnatuurinclusief.nl/blogs/factsheet-bedrijventerreinen

VERWORPEN

M2810/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

overwegende dat:

- natuur en gezondheid weliswaar zijn genoemd in de Nota Zeehavens (respectievelijk 11 en 6 keer), maar dat de nota vooral gaat over de gangbare economie (140 keer genoemd);
- de nota per se in de wereldtop wil blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- principiële vragen zoals of bepaalde functies en bedrijvigheid nog wel passen bij een leefbaar Noord-Holland en wélke waarden we willen toevoegen niet worden gesteld;
- het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact juist kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen;
- het bij een open, inclusieve provincie past om niet alleen enkele overheden en commerciële bedrijven als Tata Steel om input voor de nota te vragen, maar juist ook met milieu- en natuurorganisaties, als Greenpeace, Milieufederatie Noord-Holland en Urgenda;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda en Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Heidi Bouhlel	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	SP	ChristenUnie	PvdO

VERWORPEN

M 2021/19-12-2022
punt 11

Forum voor Democratie

Motie 'Ligplaatsenbeleid'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter bespreking van agendapunt 11) Nota Zeehavens Noord-Holland:

Constaterende dat:

- In de Nota Zeehavens Noord-Holland de energietransitite een grote rol speelt;
- Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de (zee-)havens van Noord-Holland;
- De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen
- Provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector heeft geopend

Overwegende dat:

- Eenmaal gealloceerde kavels die naar de energietransitie gaan niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden;
- De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud;
- Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie;
- Het bestaande tekort aan ligplaatsen wordt verergert door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen

Van mening zijnde dat:

- Binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben;
- Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en daaruit voortvloeiende knelpunten zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden;
- De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa

Roept Gedeputeerde Staten op een digitaal meldpunt zoals die in Zeeland te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen,

M281

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Johan Dessing
Forum voor Democratie

VERWORPEN

M202/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Regeren is vooruitzien - kades voor energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- de aanleg van met name kades tijd kost;
- de aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft;
- regeren vooruitzien betekent;
- wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is;
- een subsidieregeling van 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimte en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland;
- de gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jl. erkende;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- De energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar 5 miljoen;
- Deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M203/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder en/of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn;
- deze bedrijven een zogenaamd BRZO bedrijf zijn: een bedrijf dat valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015;
- de regelgeving voor deze bedrijven complex is (waaronder BRZO regelgeving, richtlijn industriële emissie, PGS15 en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo));
- de Omgevingswet eraan komt en dit het geheel (in eerste instantie) nog complexer maakt;
- BRZO bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best doen om zo veilig en schoon mogelijk te werken;
- de overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleent en regelmatig inspecteert bij BRZO bedrijven;

Overwegende dat:

- vergunningen verkrijgen zeer lastig is en langer duurt dan toegezegd;
- het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden;
- zonder (gedegen) onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart;
- bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan omdat de regelgeving (en de uitvoering daarvan) heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt;
- een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's.

Verzoeken GS:

- de totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en ODNZKG te bevorderen door een of enkele ronde tafelbijeenkomsten hierover te organiseren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M284/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is;
- de tijd die nodig is om ruimte te creëren knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie;
- er onder de bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen;
- een subsidieregeling voor Slimme Oplossingen Netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonde;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- Een subsidieregeling Slimme Oplossingen Innovatief Ruimtegebruik Haventerreinen in het leven te roepen;
- Hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M285/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

Motie Geen geld meer naar A9 Heiloo

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Laatste Begrotingswijziging 2022;

constaterende dat:

- project aansluiting A9/Heiloo stil ligt;
- de subsidie van €2 mln. uit 2021 ook niet in 2022 is uitgegeven en is komen te vervallen;

overwegende dat:

- er veel onzeker en onduidelijkheid is over het project aansluiting A9/Heiloo;

gehoord de discussie,

verzoeken het college:

- geen nieuwe subsidie en extra financiele verplichtingen aan te gaan voor de aansluiting A9/Heiloo, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Remine Alberts
SP

VERWORPEN

M2 86/19-12-2022

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter

Constaterende, dat:

In de brief aan PS over actualisatie geheimhoudingenlijst het volgende staat

"De bevoegdheid van GS, cdK en een commissie om aan één of enkele statenleden, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van statenleden gelijkgetrokken. **Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om *individuele* statenleden die een verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te *straffen***. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden".

* De nieuwe provinciewet nu inderdaad deze sanctiemaatregel bevat

Overwegende, dat:

* Nederland het systeem kent van de scheiding der machten, ook wel *trias politica* genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in een land bij verschillende instellingen moeten liggen.

* de rechterlijke macht belast is met het vervolgen en straffen der wetsovertreders en met het beslissen van geschillen.

* Het dus ongewenst is als PS de taken van de rechterlijke macht, zoals het bepalen of de provinciewet wordt overtreden EN het opleggen van straf en sancties, gaat overnemen.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

Om de rechterlijke macht in Nederland bij de rechterlijke macht te laten en nooit zelf sancties en straffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van een rechter te laten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	11421
Extern Zaak ID	1926454
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 december 2022
Agendapunt	12.a
Titel	Actualisatie geheimhoudingenlijst PS (VD-61) -voorheen hamerstuk 8a-
Organisatieonderdeel	CZ/JZ

Geagendeerd	Vergaderdatum
PS-vergadering	**19 december 2022**
Ingekomen stukken ter kennisname	31 december 2022

Toelichting

PS hanteren sinds 2008 een geheimhoudingenlijst die maandelijks terugkomt op de (openbare) PS agenda. Op deze lijst staan alle documenten die door GS onder geheimhouding overgelegd zijn aan PS en waarvan PS de geheimhouding hebben bekrachtigd. Omdat aan het eind van dit jaar de geheimhouding van enkele documenten zou komen te vervallen zijn alle geheime documenten opnieuw getoetst en is de lijst geactualiseerd.

Lijst geheime stukken PS

Bijgewerkt tot 19 december 2022

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
2022-47 *4 juli 2022*	Het overzicht van potentiële locaties voor tijdelijke woningen van spoedzoekers (nr. 1787332/1854893); Het memo van de taskforce (nr. 1787332/1854984); - de brief gericht aan PS (nr. 1787332/1855019).	Zolang niet over deze locaties is besloten zal openbaarmaking tot veel onrust leiden en de werkzaamheden van de taskforce ernstig hinderen. Ook grondspeculatie is niet uit te sluiten.	Totdat gemeenten een besluit hebben genomen over deze locaties.	In 2028 opnieuw bezien.
2021-25 2020-42 *28 juni 2021* *14 sept 2020*	Het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670.	Het gaat om informatie over dossiers die onder de rechter zijn. Openbaarmaking van de informatie zou ook de financiële belangen van de provincie kunnen schaden.	Tot 1 mei 2022 en daarna geheimhouding opnieuw bezien.	Opheffen en van de lijst afvoeren.
2020-38 29 juni 2020	Brief van GS met kenmerk 1447583/1447586 over het circuit Zandvoort.	Het openbaar worden van deze informatie kan de positie van de provincie in een lopende juridische procedure schaden. Economische en financiële belangen van de provincie komen in het geding.	De geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd. Er loopt nog een (hoger) beroepsprocedure.	In 2024 opnieuw bezien.

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
2020-10 29 mrt 2020	De rapporten van Integis en Tauw betreffende de aansturing bij PWN. (1363522/1363523)	De informatie is privacygevoelig. De desbetreffende personen zullen daardoor onevenredig worden geschaad. Ook bevat de informatie bedrijfsgegevens.	De geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd.	In 2035 opnieuw bezien.
2019-84 11 nov 2019	Onderdelen uit documenten betreffende mogelijke aanpassingen en verbouwingen op en rond circuit Zandvoort	Het gaat om documenten met hoofdzakelijk persoonlijke beleidsopvattingen, bestemd voor intern beraad. Gezien de aard van de stukken (bedoeld voor interne beraadslaging) zal gaandeweg het belang van de geheimhouding minder zwaar komen te wegen.	De geheimhouding is voor tien jaar opgelegd.	In 2028 opnieuw bezien.
2018-05 10 dec 2018	Businesscase SolaRoad (nummer 1083815/1155048)	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie en kan niet openbaar worden gemaakt zolang SolaRoad B.V. bestaat.	Gedurende bestaan van SolaRoad B.V.	In 2028 opnieuw bezien.
2018-04	Businesscase Pallas (versie 3.1) en de analyse daarop van Strategy& (1083186/1083817).	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Het stuk kan pas openbaar worden als de exploitatie van de Pallas-reactor wordt beëindigd.	Gedurende exploitatie Pallasreactor.	In 2028 opnieuw bezien.
2018-03 23 april 2018	Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken “wonen en vliegen” (910083/1064974).	De adviezen zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Openbaarmaking van dergelijke interne adviezen kan de interne beraadslaging schaden. Ook de belangen van Pels Rijcken zouden er door geschaad kunnen worden. Daarnaast is dit dossier nog actueel. Openbaarmaking kan de samenwerking met andere betrokken partijen schaden.	Tot april 2023. Voorgesteld wordt de geheimhoudings-duur te verlengen.	In 2028 opnieuw bezien.
2018-01	Rapportage van PWC,	Bevat vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De	Gedurende looptijd lening (tot 2027)	In 2028 opnieuw

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
12 feb 2018	behorende bij de openbare Statenvoordracht nr. 03-PS12-02-2018, inzake aandeelhouderslening voor SADC (905620/1033755).	geheimhouding duurt voort gedurende de looptijd van de te verstrekken lening, maximaal 9 jaar.		bezien.
2017-07 18 dec 2017	Offerte Connexxion m.b.t. OV-concessie Noord-Holland Noord (714608-1018469).	Het document bevat concurrentiegevoelige informatie en is niet openbaar op grond van de Aanbestedingswet en de Woo. De concessie loopt tot medio september 2028.	1-10-2028	In 2028 opnieuw bezien.
2017-06 29 mei 2017	Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017 (94721/947211).	De besluitvorming over het project is nog niet afgerond. Vroegtijdige openbaarmaking kan onderhandelingen schaden. Het gaat verder om een intern document, openbaarmaking zou er tevens toe kunnen leiden dat de deelnemers van de stuurgroep geen stelling nemen.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is. Voorgesteld wordt de geheimhoudings-duur te verlengen. Het project loopt nog steeds.	In 2028 opnieuw bezien.
2015-05 9 nov 2015	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248).	De stukken bevatten informatie waarvan openbaarmaking de economische en financiële belangen van HoogTij kunnen schaden.	Geheimhouding is opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, voorzien in 2035.	In 2028 opnieuw bezien.
2015-04 28 sept 2015	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397).	Vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie zou het project ernstig kunnen belemmeren en een vertekend beeld kunnen opleveren. Het is wenselijk dat de geheimhouding voortduurt totdat onderhandelingen met partijen ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is. Voorgesteld wordt de geheimhouding te verlengen totdat onderhandelingen met partijen ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond. Hierover zijn afspraken gemaakt met het Rijk.	In 2028 opnieuw bezien.
2015-02 2 maart 2015	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de	Het rapport bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan tevens de onderhandelingspositie van de provincie	De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van definitieve besluitvorming inzake de toekomst van	In 2028 opnieuw bezien.

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
	RON (375176/537299).	schaden.	RON/Hoogtij, naar verwachting niet vóór 2035.	
2015-01 2 feb 2015	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583).	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie en informatie waarvan openbaarmaking de financiële en economische belangen van RON/Hoogtij kan schaden.	De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035.	In 2028 opnieuw bezien.
2014-06 15 dec 2014	2 Bijlagen bij voordracht 94-2014 inzake herbenoeming bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer. Het gaat om gespreksverslagen over het functioneren van de bestuurder/directeur.	De documenten bevatten privacygevoelige informatie, de desbetreffende persoon is nog in leven (en ook nog in functie).	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	In 2035 opnieuw bezien.
2014-04 23 juni 2014	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	De brief bevat privacy gevoelige gegevens over de bestuurder-directeur van de randstedelijke rekenkamer.	01-01-2035	In 2035 opnieuw bezien.
2014-02 3 feb 2014	Het onderzoeksrapport “notitie financiële analyse van de Fast Flying Ferry” kenmerk 311187/312241.	Het is een intern stuk met persoonlijke beleidsopvattingen. Het dossier is echter afgerond. Er is geruime tijd verstreken.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is	Opheffen en van de lijst afvoeren.
2012-12 25 juni 2012	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012 (2012-	De documenten bevatten bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is. Voorgesteld wordt de geheimhoudings-duur te verlengen. Hierover zijn ook afspraken gemaakt met het Rijk.	In 2028 opnieuw bezien.

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
	23938).			
2012-8 7 mei 2012	Brief GS als reactie op brief van minister BZK d.d. 13 maart 2012 over Herindeling Gooi en Vechtstreek (2012-15911).	Vroegtijdige openbaarmaking zou kunnen leiden tot onnodige vertraging en zou financiële en economische schade kunnen toebrengen aan betrokken partijen.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	Opheffen en van de lijst afvoeren.
2011-3 27 juni 2011	Aandeelhoudersovereen-komst Provincie NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake RON; Ondernemingsplan RON; Samenvatting Businesscase RON; Term sheet Hoogtij.	De documenten bevatten bedrijfsgevoelige informatie en informatie waarvan openbaarmaking de economische en financiële belangen van de provincie en van derden zou kunnen schaden.	De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035	In 2028 opnieuw bezien.
2010-9 27 sept 2010	Bijlage 5 “werkplan en begroting Pallas” behorende bij de openbare voordracht “behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage”.	De stukken bevatten bedrijfsgevoelige informatie. Tevens kan openbaarmaking de financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is. Voorgesteld wordt de geheimhoudings-duur te verlengen. Hierover zijn afspraken gemaakt met het Rijk.	In 2028 opnieuw bezien.
2010-5 12 april 2010	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-15795).	Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	In 2035 opnieuw bezien.
2009-13 7 dec 2009	Achtergrondnotitie vaststellingsovereen-komst in relatie tot de N201 en de vaststellingsovereen-komst tussen de	Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. Er lopen nog juridische procedures.	Geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd. In de vaststellingsover-eenkomst is geheimhouding overeengekomen. Daarom wordt voorgesteld deze voort te laten duren.	In 2035 opnieuw bezien.

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
	provincie en de Chipshol-groep.			
2009-10 28 sep 2009	Businesscase SADC.	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de concurrentiepositie van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is. Voorgesteld wordt de geheimhouding te verlengen totdat de rechtspersoon is opgeheven.	In 2028 opnieuw bezien.
2009-7 28 sep 2009	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179).	Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst.	Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	In 2035 opnieuw bezien.
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 (2009-5959) en de adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken (2009-17776) behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	In deze stukken komt het functioneren van individuele medewerkers aan de orde. Openbaarmaking van deze stukken schaadt de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Anonimisering voorkomt niet dat de informatie te herleiden is tot de desbetreffende medewerkers.	Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	In 2035 opnieuw bezien.
2009-3 15 juni 2009	Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij afschriften van geheime besluitenlijsten van GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007; De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden voor vertrouwelijke informatieve	Deze documenten bevatten privacygevoelige informatie.	Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	In 2035 opnieuw bezien.

PS-besluit-nummer en beslisdatum	Betreft onderwerp en zaaknummer	Motivering voor geheimhoudingsbesluit artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)	Voorziene duur geheimhouding	Opnieuw beoordelen (en eerder als daartoe aanleiding is)
	voorgesprekken; De verslagen van de vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden; De opdrachtverleningen aan derden en correspondentie met de treasurer.			
2009-1 16 maart 2009	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund (2008-53600).	De documenten bevatten bedrijfsgevoelige informatie en informatie waarvan openbaarmaking de financiële en economische belangen van derden kan schaden. Het fonds is nog actief, de participaties daaruit ook. Zolang deze niet verkocht zijn is geheimhouding wenselijk.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is. Voorgesteld wordt de geheimhouding te verlengen totdat het fonds wordt opgeheven. Het dossier is actueel.	In 2028 opnieuw bezien.
2008-4 22 sep 2008	Aanbesteding openbaar vervoer Noord-Holland (2008-46377).	Het gaat om stukken die in het kader van een aanbestedingsprocedure door inschrijvers aan GS zijn aangeboden. Deze stukken zijn per definitie vertrouwelijk gelet op de Aanbestedingswet. Openbaarmaking schaadt de concurrentiepositie van de desbetreffende inschrijvers.	01-01-2035	In 2028 opnieuw bezien.

Lijst geheime stukken PS 19 december 2022 (bekrachtiging geheimhouding in PS)

Aangepaste versie na vaststelling geamendeerde voordracht 61-2022 (A68-2022)
inzake actualisatie lijst geheime stukken door GS

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2022-47	Geheimhouding op: - het overzicht van potentiële locaties voor tijdelijke woningen van spoedzoekers (nr. 1787332/1854893) - het memo van de taskforce (nr. 1787332/1854984) - de brief gericht aan PS (nr. 1787332/1855019)	Zolang niet over deze locaties is besloten zal openbaarmaking tot veel onrust leiden en de werkzaamheden van de taskforce ernstig hinderen. Ook grondspeculatie is niet uit te sluiten. Geheimhouding totdat de gemeenten een besluit hebben genomen over deze locaties.	In 2028 opnieuw bezien	21-06-2022	04-07-2022	
2020-38 *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding op brief van GS met kenmerk 1447583/1447586 over het circuit Zandvoort.	Het openbaar worden van deze informatie kan de positie van de provincie in een lopende juridische procedure schaden. Economische en financiële belangen van de provincie komen in het geding. De geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd. Er loopt nog een (hoger) beroepsprocedure.	In 2024 opnieuw bezien.	23-06-2020	29-06-2020	
2020-10	Geheimhouding opgelegd op de rapporten van Integis en	De informatie is privacygevoelig. De desbetreffende personen zullen	In 2035 opnieuw bezien.	17-02-2020	09-03-2020	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
(nr. PS-besluit)	Tauw betreffende de aansturing bij PWN. (1363522/1363523)	daardoor onevenredig worden geschaad. Ook bevat de informatie bedrijfsgegevens. De geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd.				
2019-84 *(nr. PS-besluit)*	De voorlopige geheimhouding zoals die door Gedeputeerde Staten is opgelegd (nr. 1256089/1310882) op onderdelen uit documenten betreffende mogelijke aanpassingen en verbouwingen op en rond circuit Zandvoort (onderdelen die op grond van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar gemaakt zijn met het besluit van Gedeputeerde Staten van 15 oktober 2019 - kenmerk 1256089/1278981) te bekrachtigen en voort te laten duren tot 5 november 2029.	Het gaat om documenten met hoofdzakelijk persoonlijke beleidsopvattingen, bestemd voor intern beraad. Gezien de aard van de stukken (bedoeld voor interne beraadslaging) zal gaandeweg het belang van de geheimhouding minder zwaar komen te wegen. De geheimhouding is voor 10 jaar opgelegd.	In 2028 opnieuw bezien.	5-11-2019	11-11-2019	
2018-05	Businesscase SolaRoad (nummer 1083815/1155048)	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie en kan niet openbaar worden gemaakt zolang SolaRoad B.V. bestaat. Geheimhouding gedurende bestaan van SolaRoad B.V.	In 2028 opnieuw bezien.	04-12-2018	10-12-2018	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2018-04	Businesscase Pallas (versie 3.1) en de analyse daarop van Strategy& (1083186/1083817).	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Het stuk kan pas openbaar worden als de exploitatie van de Pallas-reactor wordt beëindigd. Geheimhouding gedurende exploitatie Pallasreactor. Elke 10 jaar beoordelen; 1e beoordeling in 2028.	In 2028 opnieuw bezien.	29-05-2018	11-06-2018	
2018-03	Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken “wonen en vliegen” (910083/1064974).	De geheimhouding geldt voor een periode van vijf jaar (tot april 2023). Het belang van geheimhouding bestaat er uit dat de adviezen specifiek zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en in het advies persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen. Openbaarmaking van dergelijke interne adviezen kan de interne beraadslaging schaden. Ook de belangen van Pels Rijcken zouden er door geschaad kunnen worden. Daarnaast is het dossier nog actueel. Openbaarmaking kan de samenwerking met andere betrokken partijen schaden.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*	10-04-2018	23-04-2018	
2018-01	Rapportage van PWC, behorende bij de openbare Statenvoordracht nr. 03-PS12-02-2018, inzake aandeelhouderslening voor SADC (905620/1033755).	Bevat vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De geheimhouding duurt voort gedurende de looptijd van de te verstrekken lening, maximaal 9 jaar. Geheimhouding gedurende looptijd lening (tot 2027)	In 2028 opnieuw bezien.	09-01-2018	12-02-2018	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2017-07	Offerte Connexxion m.b.t. OV-concessie Noord-Holland Noord (714608-1018469).	Het document bevat concurrentiegevoelige informatie en is niet openbaar op grond van de Aanbestedingswet en de Woo. De concessie loopt tot medio september 2028.	In 2028 opnieuw bezien.	28-11-2017	18-12-2017	
2017-06	Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017 (94721/947211).	Geheimhouding duurt voort totdat het project is afgerond. Vroegtijdige openbaarmaking kan onderhandelingen schaden. Het gaat verder om een intern document, openbaarmaking zou er tevens toe kunnen leiden dat de deelnemers van de stuurgroep geen stelling nemen. Geheimhouding verlengen omdat het project nog steeds loopt.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*	16-05-2017	29-05-2017	
2015-05	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248).	De stukken bevatten informatie waarvan openbaarmaking de economische en financiële belangen van HoogTij kunnen schaden. Geheimhouding is opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, voorzien in 2035.	In 2028 opnieuw bezien	29-09-2015	09-11-2015	
2015-04	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397).	Vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie zou het project ernstig kunnen belemmeren en een vertekend beeld kunnen opleveren. Het is wenselijk dat de geheimhouding voortduurt totdat onderhandelingen met	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast*	15-09-2015	28-09-2015	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
		partijen ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond. Geheimhouding verlengen totdat onderhandelingen met partijen t.b.v. de bouw en exploitatie zijn afgerond. Hierover zijn afspraken gemaakt met het Rijk.	*via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*			
2015-02	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de RON (375176/537299).	Het rapport bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan tevens de onderhandelingspositie van de provincie schaden. De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij, naar verwachting niet vóór 2035.	In 2028 opnieuw bezien.	03-02-2015	02-03-2015	
2015-01	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583).	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie en informatie waarvan openbaarmaking de financiële en economische belangen van RON/Hoogtij kan schaden. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035.	In 2028 opnieuw bezien.	25-11-2014	02-02-2015	
2014-06	2 Bijlagen bij voordracht 94-2014 inzake herbenoeming	De documenten bevatten privacygevoelige informatie, de	In 2035 opnieuw bezien	n.v.t.	*Bekrachtiging PS n.v.t. Er is*	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
	bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer.	desbetreffende persoon is nog in leven (en ook nog in functie).			*wel door PS geheimhouding op de bijlagen gelegd op 15-12-2014.*	
2014-04	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	De brief bevat privacy gevoelige gegevens over de bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer.	In 2035 opnieuw bezien	Geheimhouding opgelegd door CdK op 05-06-2014	23-06-2014	
2012-12	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012 (2012-23938).	De documenten bevatten bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden. Geheimhouding verlengen, hierover zijn ook afspraken gemaakt met het Rijk.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*	12-06-2012	25-06-2012	
2011-3	• aandeelhoudersovereenkomst Provincie NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noordzeekanaalgebied (RON); • Ondernemingsplan RON; • Samenvatting	De documenten bevatten bedrijfsgevoelige informatie en informatie waarvan openbaarmaking de economische en financiële belangen van de provincie en van derden zou kunnen schaden. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet	In 2028 opnieuw bezien	31-05-2011	27-06-2011	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
	Businesscase RON; • Term scheet Hoogtij.	vóór 2035				
2010-9	Bijlage 5 “werkplan en begroting Pallas” behorende bij de openbare voordracht “behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage”.	De stukken bevatten bedrijfsgevoelige informatie. Tevens kan openbaarmaking de financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden. Geheimhouding verlengen, hierover zijn afspraken gemaakt met het Rijk.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*	25-05-2010	27-09-2010	
2010-5	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-15795). Agendering van deze notitie op 26-04-2010 t.b.v. cie FEPO.	Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	In 2035 opnieuw bezien	16-03-2010	12-04-2010	
2009-13	Achtergrondnotitie vaststellingsovereenkomst in relatie tot de N201 en de vaststellingsovereenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de provincie en de Chipshol-groep.	Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. Er lopen nog juridische procedures. Geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd. In de vaststellingsovereenkomst is geheimhouding overeengekomen. Geheimhouding voort laten duren.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*	24-11-2009	07-12-2009	
2009-10	Businesscase SADC.	Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan concurrentiepositie van derden schaden.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022*	22-09-2009	28-09-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
		Geheimhouding verlengen totdat de rechtspersoon is opgeheven.	*geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*			
2009-7	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179).	Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	In 2035 opnieuw bezien	18-8-2009	28-09-2009	
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 (2009-5959) en de adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken (2009-17776) behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	In deze stukken komt het functioneren van individuele medewerkers aan de orde. Openbaarmaking van deze stukken schaadt de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Anonimisering voorkomt niet dat de informatie te herleiden is tot de desbetreffende medewerkers. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	In 2035 opnieuw bezien	14-04-2009	15-06-2009	
2009-3	Onderzoekscommissie: 1)Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij verstrekte documenten onder het opleggen van geheimhouding door GS, waaronder afschriften van geheime besluitenlijsten van	De documenten bevatten privacy gevoelige informatie. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	In 2035 opnieuw bezien	Door onderzoeks-commissie: 13-11-2008 15-06-2008	15-06-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
	GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007. 2)De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden voor vertrouwelijke informatieve voorgesprekken, tenzij betrokkenen instemt met openbaarmaking. 3)De verslagen van de vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. 4)De opdrachtverleningen aan derden en correspondentie met de treasurer, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking.					
2009-1	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund (2008-53600).	De documenten bevatten bedrijfs-gevoelige informatie en informatie waarvan openbaarmaking de financiële en economische belangen van derden kan schaden. Het fonds is nog actief, de participaties daaruit ook. Zolang deze niet verkocht zijn is geheimhouding wenselijk. Geheimhouding verlengen totdat het fonds wordt opgeheven. Het dossier is actueel.	31-12-2028 *(PS 19-12-2022 geheimhouding verlengd naar 2028. Aangepast via Amendement A68-2022 naar 31-12-2028)*	03-02-2009	16-03-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS** *Artikel 55 Provinciewet in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob)*	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2008-4	Aanbesteding openbaar vervoer Noord-Holland (2008-46377).	Het gaat om stukken die in het kader van een aanbestedingsprocedure door inschrijvers aan GS zijn aangeboden. Deze stukken zijn per definitie vertrouwelijk gelet op de Aanbestedingswet. Openbaarmaking schaadt de concurrentiepositie van de desbetreffende inschrijvers.	In 2028 opnieuw bezien.		22-09-2008	

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
P.A.J.M. Kreuwel
CZ/JZ

Telefoonnummer +31235144622
kreuwelp@noord-holland.nl

Verzenddatum

23 NOV. 2022

Kenmerk
1926454/1926470

Uw kenmerk
n.v.t.

Betreft: Actualisatie geheimhoudingenlijst

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht en bijbehorend ontwerpbesluit met bijlage, betreffende de actualisatie van de geheimhoudingenlijst van PS.
Verder informeren wij u hierbij over de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur. Deze wet is aangenomen door de Eerste Kamer en zal op een later tijdstip (te bepalen bij Koninklijk Besluit) in werking treden. Met deze wet worden de geheimhoudingsbepalingen in de Provinciewet aangepast.

Actualisatie PS geheimhoudingenlijst
Wij hebben geconstateerd dat op de PS geheimhoudingenlijst documenten staan waarvan de geheimhouding kan worden opgeheven. Verder hebben wij geconstateerd dat een aantal documenten juist langer geheim dient te blijven. Wij bieden u hierbij een opgeschoonde PS geheimhoudingenlijst aan. Wij verzoeken u de geactualiseerde lijst vast te stellen en daarmee de geheimhouding van de groen gearceerde documenten per direct op te heffen en de geheimhouding van de rood gearceerde documenten langer voort te laten duren. Deze geactualiseerde geheimhoudingenlijst zal op de gebruikelijke wijze worden gepubliceerd.

Wijziging regels rond geheimhouding (informatief)
In de huidige Provinciewet is de geheimhouding per afzonderlijk bestuursorgaan geregeld. Met de inwerkingtreding van de Wet

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur komt er een apart hoofdstuk over geheimhouding waarin alle geheimhoudingsbepalingen zijn samengevoegd. Het doel hiervan is om meer structuur in de regels omtrent geheimhouding aan te brengen en een aantal onduidelijkheden weg te nemen. De regels omtrent geheimhouding blijven dus in grote lijnen hetzelfde. De belangrijkste veranderingen brengen we hierbij onder uw aandacht.

- Bekrachtiging door PS van door een ander bestuursorgaan (bijvoorbeeld GS) aan PS toegezonden informatie waarop dat bestuursorgaan geheimhouding heeft opgelegd, is niet meer nodig. De geheimhouding geldt in ieder geval totdat PS haar opheffen.
- Indien een PS-vergadering of een vergadering van een door PS ingestelde commissie achter gesloten deuren wordt gehouden, is alles wat daar wordt besproken en ter kennis wordt gebracht van rechtswege geheim. Na het opheffen van de geheimhouding moet het verslag van de vergadering openbaar worden gemaakt.
- De bevoegdheid van GS, cdK en een commissie om aan één of enkele statenleden, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van statenleden gelijkgetrokken. Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om individuele statenleden die een verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te straffen. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden.
- Indien GS of de cdK informatie waarop geheimhouding rust aan een commissie verstrekken waarin tevens statenleden zitting nemen, dan *moet* deze informatie tevens aan PS worden verstrekt.
- Onderzoekscommissies krijgen eenzelfde status voor wat betreft de regels omtrent geheimhouding als GS, de cdK en commissies. Zij hebben echter in tegenstelling tot deze organen niet de bevoegdheid informatie onder geheimhouding te verstrekken aan andere provinciale organen.
- Een plicht tot geheimhouding die door een commissie is opgelegd ten aanzien van informatie die de commissie aan een ander orgaan heeft verstrekt, kan ook door het orgaan dat de

commissie heeft ingesteld, worden opgeheven. Dit geldt echter niet voor informatie waar geheimhouding op is gelegd voordat de wetswijziging in werking is getreden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen
Voordracht met ontwerpbesluit
Geheimhoudingenlijst PS

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 22 november 2022

Onderwerp: Actualisatie geheimhoudingenlijst PS

Kenmerk: 1926454/1926490

Bijlagen: Geactualiseerde geheimhoudingenlijst

1. Inleiding

PS hanteren een geheimhoudingenlijst die maandelijks terugkomt op de (openbare) PS agenda. Op deze lijst staan alle documenten die door GS onder geheimhouding overgelegd zijn aan PS en waarvan PS de geheimhouding hebben bekrachtigd. Omdat binnenkort de geheimhoudingstermijn van enkele documenten verstrijkt zijn alle geheime documenten opnieuw getoetst aan de desbetreffende bepalingen in de Provinciewet en is de lijst geactualiseerd. Er staan documenten op waarvan de geheimhouding per direct kan worden opgeheven. Er staan ook documenten op waarvan de geheimhoudingstermijn verstrijkt terwijl het nog niet wenselijk is dat deze documenten openbaar worden.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Doel is te komen tot een geactualiseerde geheimhoudingenlijst. Daarnaast is het doel te komen tot een werkwijze waarbij de geheimhouding niet automatisch komt te vervallen na het verstrijken van de geheimhoudingstermijn maar waarbij PS steeds de geheimhouding expliciet opheffen per besluit. In het overzicht wordt een beoordelingsmoment aangegeven, waarbij is ingeschat op welk moment de geheimhouding kan worden opgeheven. Bij (zeer) privacygevoelige informatie is het beoordelingsmoment bepaald op 2035. Tenzij er redenen zijn om daarvan af te wijken zal in 2028 alles opnieuw beoordeeld worden. Bij tussentijdse verzoeken om informatie van statenleden of van derden zal de desbetreffende informatie op dat moment opnieuw beoordeeld worden.
Dit wordt voorgesteld omdat situaties nogal eens veranderen en lang niet altijd voorzien kan worden op welk moment de geheimhouding daadwerkelijk kan komen te vervallen. Het automatisch laten vervallen van geheimhouding na het verstrijken van een bepaalde datum levert

risico's op. De beoordelingsmomenten moeten er toe leiden dat de geheimhoudingenlijst zo beperkt en actueel mogelijk blijft.

3. **Financiering, communicatie en (burger)participatie**

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan dit voorstel.

4. **Proces en procedure**

Alle documenten op de lijst zijn met behulp van alle directies opnieuw bekeken en getoetst aan de Provinciewet (artikel 55) in samenhang met artikel 5.1 Wet open overheid (voorheen artikel 10 Wob) en artikel 5.2 Wet open overheid (voorheen artikel 11 Wob). Daarbij is geconstateerd dat van enkele documenten de geheimhouding per direct kan worden opgeheven (de groen gearceerde documenten). Tevens is geconstateerd dat het wenselijk is om de geheimhouding van enkele documenten te verlengen en de verwachte einddatum aan te passen. Het gaat daarbij om de volgende documenten:

2018-03 Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken "wonen en vliegen"

Adviezen van advocaten zijn in de regel vertrouwelijk en zouden in het kader van de Wet open overheid ook geweigerd worden. Daar komt nog bij dat de adviezen betrekking hebben op een zeer actueel dossier. Openbaarmaking van deze adviezen kan de samenwerking met de andere betrokken partijen schaden en zal de voortgang van het dossier belemmeren. Voorgesteld wordt de geheimhouding te continueren.

2017-06 Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017

Het project is nog niet afgerond. Bovendien gaat het om een intern verslag van een besloten stuurgroep-vergadering. Openbaarmaking van dit document zou de samenwerking met de deelnemers aan het project kunnen schaden. Ook bestaat het risico dat de deelnemers zich in de toekomst onthouden van stellingname. Voorgesteld wordt de geheimhouding te continueren.

2015-04, 2012-12 en 2010-9 Consultatie Pallas); Businessplan Pallas, versie 2.0; Assesment Booz & Co 5 juni 2012; Bijlage 5 "werkplan en begroting Pallas" behorende bij de openbare voordracht "behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage".

Geheimhouding dient voort te duren tot het moment dat alle werken in uitvoering zijn of in ieder geval zijn aanbesteed. Met het Rijk zijn afspraken gemaakt over het geheimhouden van deze documenten.

2009-13 Achtergrondnotitie vaststellingsovereenkomst in relatie tot de N201 en de vaststellingsovereenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de provincie en de Chipshol-groep.

In de vaststellingsovereenkomst is geheimhouding opgenomen voor alle partijen.

2009-10 Businesscase SADC.

Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de concurrentiepositie van derden schaden. Het is daarom wenselijk om de geheimhouding te verlengen totdat de rechtspersoon is opgeheven.

2009-1 Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund (2008-53600).

Het fonds bestaat nog en er zijn ook nieuwe financiële ontwikkelingen. Vanwege de concurrentiegevoelige informatie is verlenging wenselijk totdat het fonds wordt opgeheven.

Na vaststelling van de geheimhoudingenlijst kan de geactualiseerde lijst (met daarop groen gearceerd de geheimhoudingen die zijn opgeheven) worden gepubliceerd op de website van de provincie. Het voorstel is om de documenten ten aanzien waarvan de geheimhouding wordt opgeheven niet alsnog *actief* te publiceren. Mocht er in het kader van de Wet open overheid om gevraagd worden (die kans is aanwezig na openbaarmaking van de lijst met daarop gearceerd de opgeheven geheimhoudingen) zal de informatie geanonimiseerd worden verstrekt.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 61-2022

Provinciale staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van gedeputeerde staten van 22 november 2022;

gelet op artikel 55, derde lid, Provinciewet

besluiten geamendeerd (A68-2022):

1. De geactualiseerde geheimhoudingenlijst vast te stellen en daarbij
   a. per direct de geheimhouding op te heffen van de groen gearceerde documenten;
   b. de geheimhouding van de rood gearceerde documenten langer voort te laten duren;
2. (vervallen)

   2a. Toegevoegd (A68-2022):
   - van de regels "2018-03", "2017-06", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1" de tekst "*In 2028 opnieuw bezien.*"
     te vervangen door "*31-12-2028*"

   - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Haarlem, 19 december 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

AANGENOMEN

A 60/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Namens Noord-Hollanders.

*2007-06 bevat een typefout en moet zijn 2017-06

Amendement: Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-61, 'Actualisatie geheimhoudingenlijst PS';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- besluit 2 te laten vervallen
- besluit toe te voegen met de tekst:

    - van de regels "2018-03", "2007-06*", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
      de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
      te vervangen door "31-12-2028"

    - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Toelichting

Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de 'rode' regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Grethe van Geffen
Namens Noord-Hollanders

AANGENOMEN

A 60/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Namens Noord-Hollanders.

*2007-06 bevat een typefout en moet zijn 2017-06

Amendement: Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-61, 'Actualisatie geheimhoudingenlijst PS';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- besluit 2 te laten vervallen
- besluit toe te voegen met de tekst:

  - van de regels "2018-03", "2007-06"*, "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
    de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
    te vervangen door "31-12-2028"

  - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Toelichting

Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de 'rode' regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Grethe van Geffen
Namens Noord-Hollanders

VERWORPEN

A 66 / 19-12-2022 punt 9

Partij voor de Dieren | Christen Unie | CDA | JA21 | DENK | SP | Forum voor Democratie | Namens Noord-Hollanders. | Partij van de Ouderen

Amendement: Nieuw besluit over referendum als PS voldoende geïnformeerd is

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- De deelbesluiten 1 tot en met 6 te vervangen door:
  1. de beslissing op bezwaar op te schorten tot een tijdstip in het eerste kwartaal van 2023 nadat volledige informatie over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum met PS is gedeeld;
  2. aan GS te verzoeken om PS informatie te verstrekken over de werking en effecten van de EU-noodverordening op een referendum;
  3. GS te machtigen om namens PS de bezwaarde te informeren over de opschorting van de beslissing op bezwaar.

Toelichting

De Hoor- en Adviescommissie (HAC) heeft geoordeeld dat PS op 23 mei 2022 ten onrechte hebben besloten om de het referendumverzoek van de Stichting Windalarm af te wijzen. De HAC adviseert de bezwaren van de stichting gegrond te verklaren en een nieuw besluit te nemen. Daarna is een nieuw feit naar voren gekomen: de Europese noodverordening met betrekking tot duurzame energie.

We hebben als PS namelijk op dit moment onvoldoende informatie over de werking en effecten van de Europese noodverordening. De summiere informatie daarover kwam vlak voor commissievergadering naar PS toe. Ondertussen hebben we zelf moeten lezen dat Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat dit juist voor nog meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities en juridische onzekerheden voor energieprojecten gaat zorgen, iets wat de provincie juist zegt te willen voorkomen.[1]

Alleen PS mag een referendumverzoek naast zich neerleggen en beoordelen of er sprake is van andere zwaarwegende belangen. Het is daarom cruciaal dat PS eerst volledig en onafhankelijk worden geïnformeerd over de inhoud en gevolgen van de noodverordening, voordat ze een goed afgewogen besluit kunnen maken over het al dan niet toelaten van het referendumverzoek.

Ines Kostic, Partij voor de Dieren
Michel Klein, ChristenUnie
Wilma van Andel, CDA
Daniël van den Berg, JA21
Süleyman Koyuncu, DENK

~~Remine Alberts~~, SP
~~Joyce Vastenhouw~~, FvD
JOHAN DESSING
Ilse Bezaan, PVV
Grethe van Geffen, Namens Noord-Hollanders
Wil van Soest, PvdO
Robert Baljeu, Fractie Baljeu

[1] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

niet toelaatbaar RvO art. 38

A 67/19-12-2022 punt 9

Amendement: Honoreer het advies van de HAC

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

De deelbesluiten 2 en 3 te vervangen door:

2. Het bezwaarschrift gegrond te verklaren;
3. Het besluit om geen referendum te houden over de verruimde regels met betrekking tot windturbines te herroepen.

Toelichting:

De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies. De Hoor-en Adviescommissie heeft de argumentatie van 'spoedeisendheid' om tot afwijzing over te gaan niet ontvankelijk verklaart.

Het huidige ontwerpbesluit stelt echter voor om het bezwaarschrift alsnog ongegrond te verklaren en de verruimde regels met betrekking tot windturbines niet te herroepen.

Een referendumverordening is geen politiek instrument en referendumverzoeken moeten wat ons betreft, mits ze aan de voorwaarden voldoen, ingewilligd worden. Daarom stellen we overeenkomstig het HAC-advies voor om het bezwaarschrift alsnog gegrond te verklaren,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

AANGENOMEN

A 60/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Namens Noord-Hollanders.

Amendement: Geheim altijd met datum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-61, 'Actualisatie geheimhoudingenlijst PS';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te passen:

- besluit 2 te laten vervallen
- besluit toe te voegen met de tekst:

    - van de regels "2018-03", "2007-06", "2015-04", "2012-12", "2010-9", "2009-10", "2009-1"
      de tekst "In 2028 opnieuw bezien."
      te vervangen door "31-12-2028"

    - van de regel "2009-13" de tekst "In 2035 opnieuw bezien." te vervangen door "31-12-2028"

Toelichting
Als provincie hebben we de regel zo min mogelijk geheim te houden. De Wet Open Overheid geeft aan dat er ook meer in openbaarheid gewerkt moet worden. De huidige regeling dat geheimhouding afloopt op een bepaalde datum, en voor die tijd bewust verlengt moet worden, is een prima regeling.

Vandaar dat besluit 2 geschrapt wordt met dit amendement en dat de 'rode' regels geheimhouding krijgen met een datum eind 2028.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Grethe van Geffen
Namens Noord-Hollanders

M250/19-12-2022 punt 2

AANGENOMEN

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag:

Vlaggen op 10 december

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022.

Constaterende dat:

- Wereldwijd mensenrechten onder druk staan;
- Ook in Nederland mensenrechten niet altijd een vanzelfsprekendheid zijn, waarbij onder andere te denken valt aan;
  - de toeslagenaffaire;
  - minderjarige vluchtelingen die tussen volwassenen in de opvang worden geplaatst;
  - geen gelijke rechten voor transpersonen ten opzichte van niet transpersonen; en
  - de oproepen die in onze maatschappij klinken om het demonstratierecht in te perken.
- 10 december de Internationale Dag voor de Rechten van mens is;
- Op 10 december 2020 de Mensenrechtenvlag is gelanceerd door discriminatie.nl;
- Meer dan 70 gemeenten na oproep van discriminatie.nl op 10 december de Mensenrechtenvlag al uithangen.

Overwegende dat:

- De Mensenrechtenvlag een symbool is voor gelijkwaardigheid van ieder mens op deze aarde;
- Ondanks onderlinge verschillen, alle mensen bestaan uit DNA;
- De vorm van een DNA-streng het uitgangspunt van die vlag is, gecombineerd met de kleuren van de aarde (groen), de lucht (blauw) en de zon (geel);
- De vlag niet de nadruk legt op onze verschillen, maar vooral op wat wij met elkaar gemeen hebben, wat wij delen en wat ons verbindt; en
- Wij ook binnen de Provincie voor alle inwoners en medewerkers, ook als doel moeten hebben mensen te verbinden en verschillen te overbruggen.

Spreekt uit dat:

- Niet alleen gemeenten, maar ook provincies de onderschrijving en noodzaak van het naleven en veiligstellen van de mensenrechten kunnen tonen door middel van het jaarlijks uithangen van de Mensenrechtenvlag op de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, te weten 10 december.

Verzoekt het college:

- Over te gaan tot de aanschaf van de Mensenrechtenvlag; en
- De Mensenrechtenvlag jaarlijks op 10 december, de Internationale Dag voor de Rechten van de Mens, uit te hangen en onderdeel te maken van het vlaggenprotocol van de Provincie Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks	D66	Partij voor de Dieren	Partij van de Arbeid	Partij van de Ouderen
Ruchama Bwefar	Emre Kanik	Ines Kostić	Jorrit Carton	Wil van Soest

M251 / 09-12-2022
punt 2

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

CDA

SP

Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

Ondersteuning "warme kamers" in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- de energieprijzen sterk zijn gestegen en een verdubbeling of zelfs verdriedubbeling van het maandelijkse voorschot geen uitzondering is;
- met name mensen die in een slecht geïsoleerd (huur)huis wonen, komen voor enorme kosten komen te staan;
- veel inwoners met een laag inkomen, maar ook veel studenten, de verwarming niet aanzetten uit angst voor de energierekening en daardoor letterlijk in de kou komen te zitten;
- allerlei organisaties zoals bibliotheken, sportkantines, kerken, en ook het Leger des Heils (dat het project Warme Kamers is gestart) hun deuren hebben geopend om een warme plek, een kop koffie, een maaltijd en vaak ook de mogelijkheid tot een warme douche te bieden aan iedereen die dat nodig heeft;

overwegende dat:

- nu de winter is begonnen, er dringend behoefte is aan nog meer van dergelijke plekken;
- er in steden en dorpen nog de nodige plekken te vinden zijn die mogelijk als warme kamer kunnen dienen,
- de organisaties die deze plekken beheren extra kosten maken omdat zijn ook hun energierekening moeten betalen;
- de provincie een rol kan spelen bij het stimuleren dat er in de hele provincie door maatschappelijke organisaties "warme kamers" worden gerealiseerd;
- de provincie Noord-Holland ook naar aanleiding van motie 2020-M41 gekozen heeft om de sociale infrastructuur te ondersteunen;
- in de provincie Friesland op 9-11-2022 een motie is aangenomen waarin aan GS gevraagd wordt 50.000 euro beschikbaar te stellen voor meer warme plekken in de provincie, en de provincie Zuid-Holland een ruimte in het provinciehuis beschikbaar heeft gesteld als Warme Kamer, waarvan de organisatie in handen is gelegd van het Leger des Heils);

verzoeken GS:

- 75.000 euro beschikbaar te stellen ten behoeve van de ondersteuning van organisaties die een warme kamer willen realiseren, o.a. ter (gedeeltelijke) compensatie van de extra kosten;
- met organisaties die betrokken zijn bij dit soort initiatieven, zoals Dorpswerk Noord-Holland, het Leger des Heils en sportorganisaties in overleg te treden over de beste manier om deze ondersteuning te bieden;
- deze uitgaven te dekken uit het restant budget uit het "Noodfonds sociale infrastructuur" (motie 41);
- gemeenten in Noord-Holland te vragen in de verschillende kernen warme kamers mogelijk te maken, bijvoorbeeld door maatschappelijk vastgoed open te stellen,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein	Dennis Heijnen	Anne de Groot	Grette van Geffen
ChristenUnie	CDA	SP	Namens Noord-Hollanders.

AANGENOMEN

M 252/19-12-2022 punt 2

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'borgen dat 50% reductie kankerverwekkende PAK's over het hele Tata-terrein onafhankelijk wordt gemeten';

constaterende dat:

- Tata Steel een van de grootste bronnen is van uitstoot van CO2, stikstof en Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS);
- het verouderde (50 jaar) en verouderde onderdeel Kooksgasfabriek 2 (KGF2) daar een belangrijke bijdrage aan levert;
- de OD en RIVM bevestigen dat het aannemelijk is dat de KGF2 fabriek het meeste bijdraagt aan uitstoot van kankerverwekkende PAK's met een gezondheidsrisico op lokaal niveau;[1]
- onlangs bij metingen bij KGF2 bleek dat de fabriek milieunormen overschrijdt en te veel kankerverwekkende PAK's uitstoot;[2][3]

overwegende dat:

- Tata Steel in haar Roadmap Plus de belofte heeft gedaan van 50% reductie (t.o.v. 2019) van de emissie van kankerverwekkende PAK's, voor het hele terrein, in het eerste kwartaal van 2022;[4]
- Tata Steel deze reductie ook heeft opgenomen in haar wettelijk verplichte Vermijdings- en Reductieprogramma en in haar brief d.d. 4 oktober 2021 aan staatssecretaris I&W over de uitvoering van de Roadmap Plus-maatregelen[5] en in haar Groen staal plan;[6]
- Tata Steel zowel op haar website[7] als in de media[8][9] beweert dat zij deze 50% reductie heeft gerealiseerd;
- deze bewering door niemand is geverifieerd, ook niet door de provincie Noord-Holland, zijnde het Bevoegd gezag;
- tegelijkertijd in het recente RIVM-depositieonderzoek IJmond[10] nog steeds geen meetbare verbetering te zien is in de afname van PAK's;
- het belangrijk is zoveel mogelijk te verifiëren of Tata Steel haar ambities nakomt, aangezien dit de eerste grote testcase is over de vraag of het bedrijf is te vertrouwen in haar beloftes in haar route naar schoner produceren;
- er vooral grote zorgen zijn als het gaat om PAK's bij KGF2, komende uit diffuse bronnen;

---

[1] Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio (rivm.nl)
[2] Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) | RIVM
[3] Onderzoek uitstoot Kooksgasfabriek reden voor waarschuwing en nader onderzoek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (odnzkg.nl)
[4] Roadmap Plus | Tatasteel Omgeving
[5] brief-van-tata-steel-roadmap-plus.pdf (overheid.nl)
[6] Factsheet Groen staal in schone omgeving_2303202201.pdf (tatasteel.nl)
[7] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[8] Tata Steel-uitstoot in omgeving laatste twee jaar onveranderd: nog steeds te veel lood en paks | Noordhollands Dagblad
[9] RIVM-rapport over depositie in de IJmond | Tatasteel Omgeving
[10] Depositie onderzoek IJmond voorjaar 2022. Monstername en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmondregio | RIVM

VERWORPEN

M253/19-12-2022
punt 2

Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND | SP | Partij van de Ouderen

Motie Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van motie vreemd aan de orde van de dag 'Tata Steel: versnel afronden onderzoek intrekken vergunning kankerverwekkende onderdelen Tata';

constaterende dat:

- de provincie inmiddels een derde Last onder dwangsom (Lod) heeft opgelegd voor het uitstoten van rauwe kooks bij de kooksgasfabrieken op het terrein van Tata Steel;
- omwonenden al zeker sinds 2017 melding maken van rauwe kooks bij de omgevingsdienst, maar de omgevingsdienst pas in 2020 besloot toch te handhaven na een uitspraak van de onafhankelijke Hoor- en Adviescommissie;
- het optreden van rauwe kooks zorgt voor luchtverontreiniging met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gezondheidsrisico's;

overwegende dat:

- de provincie nu onderzoekt of intrekken van de vergunning voor bijvoorbeeld de Kooksgasfabriek 2 (KGF2) mogelijk is;
- de provincie dit onderzoek 'niet eerder dan in de tweede helft 2023' **denkt** af te ronden;
- onderzoek veel sneller kan verlopen, bijvoorbeeld wanneer de provincie de situatie als een crisis beschouwt en de beste juristen benadert om de juridische vraagstelling binnen een af te spreken termijn te beantwoorden;
- het versnellen van onderzoek ook moet, vanwege grote gezondheidsrisico's en omdat er al jarenlang weinig verbetering zichtbaar is;
- de maat een keer vol is;

gehoord de discussie,

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- het onderzoek naar de mogelijkheden om de vergunning voor in ieder geval de KGF2 in te trekken, te versnellen en af te ronden in het eerste kwartaal van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Anna de Groot	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

AANGENOMEN

M254/19-12-2022
punt 2

CDA NOORD-HOLLAND
Christen Unie Noord-Holland
PvdA

Motie: ondersteuning verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Het Rijk te bewegen haar rol te nemen bij de steun aan verschillende verenigingen, zoals verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen.

En gaan over tot de orde van de dag.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen
[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M254

CDA	ChristenUnie	PvdA
Dennis Heijnen	Michel Klein	Jorrit Carton

VERWORPEN

255/19-12-2022 punt 2

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: 3 miljoen voor verenigingslocaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022;

Constaterende dat:

- Verenigingslocaties, zoals sportkantines, buurthuizen en culturele centra in Noord-Holland door de stijgende energieprijzen in de problemen dreigen te komen.
- De urgentie hoog is dat, ondanks de extra maatregelen, 88 procent van de besturen van sportclubs zich zorgen maken over de stijgende kosten en 59 procent denkt dat leden nu of in de toekomst het lidmaatschap niet meer kunnen betalen[1].
- Het kabinet niet met ondersteuning komt voor amateursportverenigingen die door de hoge energieprijzen in de problemen zitten[2].
- De provincie middels het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds inzet op lange termijn ondersteuning in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals sportkantines, dorpshuizen en culturele instellingen.

Overwegende dat:

- De provincie het verenigingsleven belangrijk vindt en middelen ter beschikking stelt om dat te ondersteunen.
- Voor grote groepen mensen het dorpsleven een belangrijk onderdeel is van de Noord-Hollandse cultuur.
- Sport en cultuur van groot belang zijn voor de Noord-Hollander.
- De steun uit het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds geen oplossing biedt voor de acute problemen waar verenigingen of stichtingen nu mee te maken hebben en er zelfs (sport)verenigingen dreigen te stoppen of hun activiteiten tijdelijk staken.
- Verenigingen tot op heden, ondanks aandringen vanuit verschillende kanten, bot heeft gevangen bij het verantwoordelijke ministerie.

Verzoeken GS:

- Te onderzoeken of de provinciale bijdrage aan de acute nood van verenigingen met eigen kantines, lichtmasten, of een eigen sporthal, verenigingen die gebruik maken van sporthallen en de kosten krijgen doorbelast, cultuurverenigingen en verenigingen die gebruik maken van dorpshuizen substantieel verhoogd kan worden tot maximaal 3 miljoen euro.

---

[1] https://nos.nl/artikel/2452762-minister-bezorgd-over-energiekosten-sportclubs-we-moeten-het-samen-doen

[2] https://nos.nl/artikel/2454329-kabinet-tast-niet-dieper-in-de-buidel-voor-sportverenigingen-in-nood

M 255

- Deze bijdrage bij voorkeur te dekken uit het provinciale economisch herstel- en duurzaamheidsfonds.

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	ChristenUnie
Dennis Heijnen	Michel Klein

AANGENOMEN

M256/19-12-2022 punt 2

PvdA NOORD-HOLLAND GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

Motie reclameafspraken aanpassen aan provinciaal duurzaamheidsbeleid

De Provinciale Staten in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- Reclamecampagnes bedoeld zijn om het gedrag van personen te veranderen;
- Reclamecampagnes voor het eten van vlees en het gebruik van fossiele brandstoffen een gedragswijziging te weeg probeert te brengen die niet rijmt met de uitgesproken duurzaamheidsdoelen van de provincie Noord-Holland;
- twee significante factoren in de klimaatcrisis het eten van vlees- en visproducten en het reizen met behulp van fossiele brandstoffen betreft;
- het weren van voor de maatschappij schadelijke reclames niet vreemd is voor de overheid gebaseerd op het verbod op tabaksreclames;
- Amsterdam, Den Haag, Leiden, Enschede, Haarlem en Utrecht inmiddels ook een streep door fossiele reclame zetten en meer steden volgen; [1]
- Haarlem onlangs heeft besloten te stoppen met reclame voor vlees in de openbare ruimte[2] en andere gemeente gaan hetzelfde te doen.[3]

Overwegende dat:

- het weren van reclame voor vlees, vis en fossiele producten past bij het beleid van de Provincie. De provincie heeft op deze onderdelen immers de keuze gemaakt voor een duurzame toekomst. Zo wil de Provincie volgens de voedselvisie duurzaam voedsel bij de consument stimuleren[4] onder meer omdat de impact van plantaardige producten vele malen lager is dan die van dierlijke producten, zoals vlees en zuivel;
- in het Perspectief Mobiliteit[5] is de transitie naar een duurzame toekomst de leidraad van Noord-Holland. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit, in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Resulterend in de Provinciale inzet tot het verduurzamen van de mobiliteit door het stimuleren om meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen te laten voortbewegen om de CO2-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen.
- Uit antwoorden op schriftelijke vragen van de PvdA[6] blijkt dat de provincie een contract heeft met een bedrijf dat adverteert in de openbare ruimte. Het betreft de exploitant van de bushaltevoorzieningen / abri's (OFN) die voor de provincie Noord-Holland het beheer en

[1] Al 6 steden voor ban op fossiele reclame - Reclame Fossielvrij (verbiedfossielereclame.nl)
[2] Haarlem wil geen vleesreclames meer in de openbare ruimte (nos.nl)
[3] Linkse partijen willen in meer steden een verbod op vleesreclame (trouw.nl)
[4] Voedselvisie - Provincie Noord-Holland
[5] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Mobiliteit/Zie_ook/Perspectief_Mobiliteit.pdf
[6] Schriftelijke vragen 93-2022, Document NoordHolland - Beantwoorde schriftelijke vragen nr. 93-2022 van dhr. Muurlink (PvdA) over Noord-Holland vrij van fossiele en vleesreclames.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

INGETROKKEN

M 257/19-12-2022 punt 2

Motie vreemd aan de orde van de dag

Verdeling van de op te vangen asielzoekers over de provincies

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022

Constaterende dat:

- In de Memorie van Toelichting van de Asielwet wordt geschreven dat de verdeling van de op te vangen asielzoekers per provincie bepaald wordt op basis van de inwoners aantallen van de verschillende provincies.
- Dit betekent dat provincies met een hogere bevolkingsdichtheid meer asielszoekers moeten gaan huisvesten dan provincies met een lagere bevolkingsdichtheid.

Overwegende dat:

- De provincie Noord-Holland tot de dichtstbevolkte provincies van Nederland hoort
- De provincie Noord-Holland dus procentueel meer asielzoekers zal moeten gaan opvangen dan minder dichtbevolkte provincies
- De provincie Noord-Holland op dit moment al kampt met zeer hoge druk op de woningmarkt.
- Een hoog percentage asielzoekers een extra druk op de woningmarkt zal brengen.

Verzoekt Gedeputeerde Staten:

Met het Rijk in gesprek te gaan om te proberen te komen tot een verdeelsleutel waarbij rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid en de druk op de woningmarkt

En gaat over tot de orde van de dag

H. Kaamer van Hoegee

VVD Noord-Holland

AANGEHOUDEN

M 250/19-12-2022
punt 29

CDA NOORD-HOLLAND

Christen Unie Noord-Holland

Motie: Legalisatie PAS-melders

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de actualiteit opkoop stikstof door Schiphol

Constaterende dat:

- Nederland sinds 29 mei 2019 in een stikstof crisis verkeert en deze crisis veel sectoren treft,
- In Noord-Holland vele ondernemers (zowel uit landbouw als andere bedrijfstakken) ten tijde van de PAS niet vergunningsplichtig waren, maar door de uitspraak van 29 mei 2019 nog steeds in grote onzekerheid verkeren, waarbij vaststaat dat deze ondernemers te goeder trouw hebben gehandeld.
- Het legaliseren van PAS-melders door de minister van LNV in 2019 al nadrukkelijk is toegezegd maar nog steeds niet is uitgevoerd.
- Stikstofruimte die vrijkomt wel wordt ingezet voor Schiphol, woningbouw en infrastructuur maar niet voor het legaliseren van de PAS-melders.

Overwegende dat:

- Het (langdurig) uitblijven van de legalisatie nog steeds grote onzekerheid voor een grote groep ondernemers veroorzaakt.
- Deze onzekerheid nog steeds ervoor zorgt dat deze ondernemers niet verder kunnen bouwen aan hun bedrijf, vooral in die situaties dat er bancaire financiering noodzakelijk is.
- Hiermee nog steeds een ongewenste rem wordt gezet op innovatie van bedrijven en er niet geïnvesteerd kan worden in de toekomst (bijdrage verlaging stikstofdepositie).
- De onzekerheid nog steeds toeneemt doordat ondernemers niet worden meegenomen in de communicatie omtrent het proces van legaliseren.
- Het onverantwoord is om deze schrijnende situatie nog langer te laten bestaan.
- Het in het kader van een betrouwbare overheid past om toezeggingen na te komen.

Verzoeken GS:

- Er bij het kabinet op aan te dringen met spoed te voorzien in een noodwet die in ieder geval voorziet in het legaliseren van de PAS-melders.

En gaan over tot de orde van de dag.

M258

CDA	CU
Dennis Heijnen	Michel Klein

VERWORPEN

M 25g/19-12-2022
punt 9

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK NOORD-HOLLAND

SP

Partij van de Ouderen

Motie Los echte knelpunten versnelling aanpak klimaat- en biodiversiteitscrisis op

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- de provincie het referendumverzoek van Stichting Windalarm wil afwijzen omdat het volgens haar tot vertraging van windprojecten zou leiden en daarmee klimaatdoelen in gevaar zou brengen;

overwegende dat;

- de provincie zich op een noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening, zonder instemming van het Europees Parlement, de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening en waarschuwen dat deze juist méér (juridische) onzekerheid voor energieprojecten oplevert en meer vertraging van de noodzakelijke klimaattransities;[6]
- de Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om in te zetten op win-win oplossingen van natuurinclusieve energietransitie, het beter betrekken van burgers en in te zetten op oplossen van huidige knelpunten op administratief en capaciteit-gebied;
- we weten (en insprekers in laatste commissievergadering hebben dat bevestigd) dat duurzame energieprojecten nu al vertraagd zijn (vergunningslening zou een jaar duren, maar duurt nu soms twee jaar), door onder andere gebrek aan capaciteit en goede begeleiding bij overheden;
- als de provincie zich zorgen maakt om vertraging en halen van klimaatdoelen, ze dus meer dient te doen aan de bron van de oorzaken van de al bestaande vertraging;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de uitrol van natuurinclusieve hernieuwbare energie te versnellen, door de bronnen van al bestaande vertraging aan te pakken;

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

M259

- daarvoor bijvoorbeeld te verkennen hoe de provincie zich kan inzetten voor investeringen in meer capaciteit in uitvoering van beoordelingen van aanvragen op alle niveaus. Daarnaast het oplossen van administratieve knelpunten te verkennen en te kijken naar de mogelijkheden om bijvoorbeeld de digitalisering van procedures te bevorderen en one-stop-shops voor projectaanvragers op te zetten;
- een plan uit te werken om meer te doen om sociale weerstand tegen nieuwe natuurinclusieve hernieuwbare energieprojecten te verminderen, door bijvoorbeeld de communicatie over de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis te verbeteren, door burgers beter te betrekken, door burgers te laten profiteren van de transities en meer in te zetten op oplossingen van onderop;
- de conclusies daarover het liefst begin maart en anders zo snel mogelijk per brief te sturen naar PS;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic	Süleyman Koyuncu	Remine Alberts	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	DENK	SP	PvdO

VERWORPEN

M 260/19-12-2022
puntg

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND

Partij van de Ouderen

Motie Versnel win-win oplossingen voor klimaat- en biodiversiteitscrisis

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van voordracht VD-67, 'Beslissing op bezwaar inzake Referendumverzoek Stichting Windalarm';

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2][3][4][5]
- de energietransitie daarom volgens wetenschappelijk consensus zoveel mogelijk natuurinclusief moet gebeuren;
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie;

overwegende dat:

- de provincie zich op een mogelijke noodverordening van de EU beroept om het referendumverzoek af te wijzen;
- deze noodverordening de bescherming van natuur lijkt te verzwakken in de hoop energieprojecten te versnellen, tegen wetenschappelijk advies in;
- Europese milieu- en natuurorganisaties, waaronder de European Environmental Bureau, daarom bezwaar maken tegen het proces van de noodverordening;[6]
- deze Europese milieu- en natuurorganisaties een oproep doen aan overheden om meer in te zetten op win-win oplossingen die niet ten koste gaan van ecologie, maar de energietransitie bevorderen én onze ecosystemen juist beschermen;

verzoeken GS:

- zich op alle niveaus maximaal in te zetten (en duidelijker uit te spreken) voor versnelling van win-winoplossingen voor natuurinclusieve energietransitie, en daarvoor binnen provinciale mogelijkheden verdere stappen te verkennen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

Wil van Soest
PvdO

---

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[5] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[6] https://eeb.org/eu-is-taking-a-troublesome-path-to-accelerate-renewables-roll-out-ngos-say/

VERWORPEN

M 261/19-12-2022
punt 9

Motie: Herziening spoedeisendheid windturbines in energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Het energienet in Noord-Holland vol is en er in toenemende mate netcongestie optreedt;
- Windturbines moeilijk aangesloten kunnen worden op het net, vanwege deze netcongestie;

Overwegende dat:

- Het technisch onmogelijk is om de komende jaren windturbines op het net aan te sluiten;
- Windturbines pas weer in 2027-2030 aangesloten kunnen worden;
- Een referendum geen belemmering is voor de aanleg van windturbines, gezien de technische beperkingen die realisatie op korte termijn belemmeren;
- Spoedeisendheid niet van toepassing is op het referendumverzoek over de afstandsnormen voor windturbines;

Roept Provinciale Staten op:

- Het argument van spoedeisendheid niet langer van toepassing te laten zijn op het referendumverzoek van stichting Windalarm, vanwege de technische beperkingen voor de aanleg van windturbines op korte termijn;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M 262/19-12-2022
punt 9

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**

Motie: Ontkoppel de noodverordening en het referendum

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- Onder deze noodverordening projecten van hernieuwbare energie automatisch van "overstijgend publiek belang" zijn;
- Bouwprojecten onder deze noodverordening anderhalf jaar lang minder streng beoordeeld worden op basis van de Wet natuurbescherming;

Overwegende dat:

- De samenhang tussen de afstandsgrens voor windturbines en de noodverordening van de Europese commissie niet is aangetoond;
- Het onvoldoende is aangetoond dat windturbines onmisbaar zijn voor de energietransitie;
- Er in de periode tot aan het referendum windturbines geplaatst kunnen worden met inachtneming van de afstandsnormen;
- Vanwege de netcongestie windturbines pas in de periode 2027-2030 aangesloten kunnen worden op het net;
-

Roept Provinciale Staten op:

- Het referendumverzoek los te koppelen van de noodverordening van de Europese commissie;
- Een besluit te nemen over het referendumverzoek los van de argumentatie met betrekking tot de noodverordening van de Europese commissie;
-

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M·263/19-12-2022
puntg

Motie: Betrek HAC voor definitieve besluitvorming

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, te Haarlem, ter vaststelling van: "Beslissing op bezwaar referendumverzoek stichting Windalarm (VD-67)."

Constaterende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie heeft besloten om het argument van spoedeisendheid om het referendumverzoek af te wijzen niet ontvankelijk heeft verklaard;
- De Hoor-en Adviescommissie adviseert om de bezwaren van bezwaarden gegrond te verklaren en het bestreden besluit te herzien met een nieuw besluit met inachtneming van het advies;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om het besluit om geen referendum te houden niet te herroepen;
- Het ontwerpbesluit voorstelt om de motivering om het referendumverzoek af te wijzen aan te vullen naar aanleiding van de Noodverordening van de Europese Commissie inzake de versnelling van de inzet van hernieuwbare energie;

Overwegende dat:

- De Hoor-en Adviescommissie een duidelijk advies heeft gegeven en het ontwerpbesluit het college oproept om daar namens Provinciale Staten tegen in verweer te gaan;
- We willen voorkomen dat de Hoor-en Adviescommissie na vaststelling van dit ontwerpbesluit wederom tot een advies komt om het besluit te herzien

Roept Provinciale Staten op:

- Voor vaststelling van het ontwerpbesluit een advies te vragen aan de Hoor-en Adviescommissie aangaande houdbaarheid van de motivering omtrent de Noodverordening van de Europese Commissie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Daniël van den Berg
JA21 Noord-Holland

VERWORPEN

M264 | 19-12-2022
punt g

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Het belang van referenda in een goed werkende democratie

Constaterende, dat:

* Er een verzoek is gedaan voor het houden van een referendum over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland.
* De PS verwijzen naar artikel 5.2.n
* De Hoor en Advies commissie terecht opmerken dat verwijzen naar dit artikel geen gegronde of rechtvaardig argument is om geen referendum te kunnen houden

Overwegende, dat:

* Wij hier in de provinciale staten er zijn voor de inwoners van Noord-Holland
* Burgers die die hun stem willen laten horen en de democratie willen verdiepen op welke manier dan ook vooral gekoesterd moeten worden
* Meedenken en meedoen en meebeslissen het uitgangspunt zou behoren te zijn in een moderne democratie.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

* Zich hardop uit te spreken als voorstander van referenda
* Het verzoek tot referendum goed te keuren over het plaatsen van windmolens op land in de provincie Noord-Holland

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M265/19-12-2022
punt 10

CDA NOORD-HOLLAND SP

Motie: voorkomen gezondheidsschade bij windenergie borgen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter behandeling van de voordracht Eerste herziening Omgevingsverordening 2022;

Constaterende dat:

- de RES biedingen in zowel het noorden als het zuiden van de provincie er toe leiden dat er windturbines op land bij gaan komen, waarvan wordt geschetst dat velen binnen de in de omgevingsverordening losgelaten grens van 600 meter afstand tot bewoning zullen komen;
- in de Omgevingsverordening Noord-Holland en de 'Ruimtelijke Handreiking wind op land' is opgenomen dat windturbines aan verschillende ruimtelijke eisen moeten voldoen en sinds de wijziging die vandaag voorligt mitigerende maatregelen moeten worden genomen om faunaslachtoffers zoveel mogelijk te vermijden;
- mitigerende maatregelen om gezondheidsproblemen (zoveel mogelijk) te voorkomen ontbreken;
- In de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4) staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in ieder geval rekening houdt met het belang van het beschermen van de gezondheid.
- De provincie Noord-Holland, die bij 2 of meer windmolens de vergunning verleent, daarbij vraagt om een gezondheidseffectscreening (GES) voor windmolens (door het RIVM erkend)[1], maar deze niet in de omgevingsverordening is opgenomen en niet gaat over de gebruiksfase van de windmolens;
- Het RIVM een verkenning van ook andere opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines heeft gemaakt over de effecten van windparken op de gezondheid[2], bijvoorbeeld door het doen van een panelonderzoek

Overwegende dat:

- mensen die in de buurt van windturbines wonen of komen te wonen zich zorgen maken over hun gezondheid;
- de zorgen over gezondheid worden gedeeld door artsen[3];
- er ten behoeve van het voorkomen van faunaslachtoffers volgens de toelichting in de voorliggende omgevingsverordening kan worden gedacht aan bijvoorbeeld een stilstandvoorziening; een maatregel als dit ook voor de leefbaarheid en de gezondheid van omwonenden een positief zou kunnen hebben;

[1] Meer inzicht in gezondheidseffecten windmolens - Provincie Noord-Holland
[2] Verkenning van opties voor gezondheidsonderzoek rond windturbines (rivm.nl)
[3] Wind Wiki – Hier maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk

M265

- in de omgevingsverordening als het belangrijkste document waarin provinciale ruimtelijke regels vermeld staan, de vereisten en voorwaarden voor windmolens zowel bij de bouw als in de gebruiksfase op hoofdlijnen benoemd zouden moeten zijn;

Verzoeken GS:

om zo snel mogelijk, maar uiterlijk bij de volgende partiële herziening van de Omgevingsverordening, in de Omgevingsverordening te borgen dat bij windenergieprojecten zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase mitigerende maatregelen moeten worden genomen om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen, inclusief een daaraan gekoppelde onderzoeksplicht;

En gaan over tot de orde van de dag.

CDA	SP
Wilma van Andel	Heidi Bouhlel

VERWORPEN

M266/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Herziening Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- in de Omgevingsvisie een samenhangend en integraal beleid dient te worden opgenomen op het gebied van ruimte, milieu, water en vervoer;
- het waterbelang een voorbeeld is van waar het ontbreekt aan een doel en een brede analyse, en daarmee aan richting en aanpak van het waterkwaliteitsprobleem;
- het benoemen dat een omslag in de land- en tuinbouw gaande is naar een adaptieve kringlooplandbouw die meer rekening houdt met behoud en versterking van biodiversiteit en bodem- en waterkwaliteit een ander voorbeeld is, waar ook het ontbreekt aan een doel (naar welke vorm van landbouw wil de provincie?), een analyse van de huidige situatie, en van daaruit een visie op hoe te komen tot de gewenste situatie;
- de Omgevingsvisie een dynamisch document is dat door PS periodiek geactualiseerd kan worden aan de hand van nieuwe vragen, inzichten en veranderingen in de maatschappij;
- de huidige Omgevingsvisie in 2018 is vastgesteld, maar gezien de vele nieuwe ontwikkelingen en urgentie van het dossier water een update nodig heeft;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een herziening van de Omgevingsvisie in gang te zetten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

AANGENOMEN

M 267/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Inzicht in effectieve instrumenten waterkwaliteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- GS naar aanleiding van een toezegging in de commissie NLG bij de behandeling van het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 een overzicht aan PS heeft gestuurd van de mogelijke aanvullende maatregelen, onder andere op basis van de Omgevingswet, voor het bereiken van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-doelen en bescherming van andere waterbelangen;[1] [2]
- in dit overzicht van de mogelijke instrumenten om water beter te beschermen niets is opgenomen over de effectiviteit en nut van instrumenten als instructieregels, maatwerkregels, etc.;
- een logische vervolgstap is om te verkennen welke instrumenten het meest effectief, nuttig en toepasbaar voor de provincie zouden kunnen zijn als het gaat om het doel om de waterbelangen beter te beschermen;
- de provincie hiermee dan haar instrumentenkoffer gereed heeft, zodat bij de eerste evaluatie van de KRW-aanpak in 2023 eventueel direct de juiste extra instrumenten ingezet kunnen worden om de bescherming te versnellen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen welke instrumenten uit het overzicht 'Mogelijke aanvullende maatregelen KRW' het meest effectief, nuttig en toepasbaar zijn om de waterkwaliteit- en kwantiteit in Noord-Holland te verbeteren;
- en PS daarover voor de zomer van 2023 te informeren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11794000/1 - search=%22waterprogramma%22
[2] https://noord-holland.stateninformatie.nl/document/11793999/1 - search=%22waterprogramma%20tabel%22

VERWORPEN

M269/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Vuurwerkverbod in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- PS eerder in de omgevingsverordening een vuurwerkverbod in stiltegebieden heeft opgenomen;
- twee op de drie Nederlanders zelfs voor een algemeen vuurwerkverbod is;[1]
- de Omgevingsverordening NH2020 en de Omgevingsverordening NH2022 nu nog toestaat dat vuurwerk wordt afgestoken in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;
- vuurwerk zware metalen bevat die schadelijk zijn voor bodem en water;[2]

overwegende dat:

- vuurwerk en grondwaterbeschermings- en waterwingebieden niet met elkaar samengaan;
- de kwaliteit van ons water al sterk onder druk staat en waterwinbedrijven meerdere keren alarm hebben geslagen over het feit dat het steeds moeilijker wordt om het water schoon te krijgen;[3]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- in de volgende herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (en zo nodig ook nog in de Omgevingsverordening 2020) een vuurwerkvrije zone vast te leggen in en rondom grondwaterbeschermings- en waterwingebieden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] https://nos.nl/artikel/2319114-twee-op-de-drie-nederlanders-voor-algeheel-vuurwerkverbod.html
[2] https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/gezonde-leefomgeving/vuurwerk/
[3] https://www.drinkwaterplatform.nl/schoon-drinkwater-steeds-moeilijker/

VERWORPEN

M26g/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Stimuleren, versnellen en uitdragen van oplossingen voor waterproblemen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- er een watercrisis dreigt te ontstaan;
- er wel degelijk goede voorbeelden van agrariërs en andere ondernemers in Noord-Holland zijn, die bronoplossingen bieden voor de problemen met waterkwantiteit- en kwaliteit, zoals agrariërs die geen landbouwgif gebruiken;
- in het aangenomen Initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact al is afgesproken om goede voorbeelden meer podium te geven;
- goede voorbeelden twijfelende boeren en andere ondernemers kunnen inspireren en over de streep kunnen trekken;
- er gezien de dreigende watercrisis behoefte is om juist op het waterdossier positieve voorbeelden te stimuleren en te versnellen, via bijvoorbeeld tenderprocedures, wedstrijdelementen, e.d.;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- te verkennen hoe de provincie groene voorbeelden die waterproblemen bij de bron aanpakken (zoals teelten zonder bestrijdingsmiddelen, natte teelten en waterbesparing) extra kan stimuleren, podium kan geven en kan versnellen;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M 270/19-12-2022
punt 10

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Intrinsieke waarde van het dier centraal bij het opstellen van Faunabeheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er in de Omgevingsverordening NH verdere eisen kunnen worden gesteld aan een Faunabeheerplan, op basis waarvan GS het plan beoordeelt;
- veel mensen voorzichtiger willen omgaan met levens van dieren, waarover ook een RDA-rapport is uitgebracht;[1]
- de Wet natuurbescherming de intrinsieke waarde van het individuele dier benoemt;[2][3]

overwegende dat:

- erkenning van de intrinsieke waarde inhoudt dat dieren wezens met gevoel zijn en een waarde in zichzelf hebben en eigen belangen, los van het eventuele nut voor de mens;
- het feit dat dieren gevoel hebben dat het belangrijk is, net als bij mensen, om het leed aandoen aan dieren zoveel mogelijk te vermijden;
- respect voor integriteit van het dier betekent bijvoorbeeld dat we een dier in een omgeving laten leven waar het in overeenstemming met zijn eigen natuur kan zijn;
- er van de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier in de huidige Faunabeheerplannen amper sprake is en bij de belangenafweging van het dier versus vermeende schade voor de mens al snel elk mens-belang zwaarder wordt gewogen;
- het gevolg is dat in Noord-Holland jaar in, jaar uit enorme aantallen dieren worden doodgeschoten of vergast;
- bij een zwaarder wegen van het dierbelang meer op zoek moet worden gegaan naar niet-dodelijk denken en doen, zoals inzetten op een ander ruimtegebruik (als landbouwtransitie, verjagen in plaats van jagen, landschapsmaatregelen nemen om gewasschade te helpen voorkomen), ecologische oplossingen en leren leven met in het wild levende dieren;
- de provincie naar voorbeeld van provincie Utrecht ook actief kan investeren in (innovatieve) niet-dodelijke oplossingen voor zogenaamde mens-dierconflicten, zoals schade aan gewassen en verkeersveiligheid;

gehoord de discussie,

z.o.z.

[1] https://www.rda.nl/nieuws/nieuws/2022/05/19/doden-van-dieren-aan-het-licht
[2] https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0037552&hoofdstuk=1&paragraaf=1.3&artikel=1.10 art. 1.10, lid 1a
[3] Memorie van Toelichting Wet natuurbescherming https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-3.html

VERWORPEN

M 271/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Financieel verslag faunabeheereenheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

overwegende dat:

- het jaarlijkse verslag van de faunabeheereenheid[1] geen financiële paragraaf bevat;
- op dit moment de FBE per jaar €1,27 mln. aan subsidie ontvangt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- bij de volgende herziening van de Omgevingsverordening een aanvullend lid toe te voegen aan het artikel "Jaarlijks verslag faunabeheereenheid" om daarmee een financiële rapportage te borgen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

[1] OV2020 Artikel 11.8 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR646089#d107583102e5450
OV2022 Artikel 11.6 https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-7979.html#id1-3-2-2-11-4-3-1

M272/19-12-2022

VERWORPEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Geen uitbreiding intensieve veehouderij

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- er een wetenschappelijk consensus bestaat over de buitenproportioneel grote schade die intensieve veehouderij toebrengt aan o.a. het milieu, gezondheid, natuur, dierenwelzijn en water;
- de Omgevingsverordening Noord-Holland nieuwvestiging van intensieve veehouderij niet meer toestaat[1];
- de toelichting van de provincie bij het betreffende artikel luidt: "de intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst.";
- de Omgevingsverordening Noord-Holland uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij nog wel toestaat, terwijl daar logischerwijs dezelfde impact op de leefomgeving en onderwerp van maatschappelijke discussies als bij nieuwvestiging voor geldt;

overwegende dat;

- de Omgevingsvisie duidelijk een weg inslaat naar natuurinclusieve, meer regionale landbouw;
- de Voedselvisie een transitie van het voedselsysteem voorstaat, waarbij deze vanuit ecologisch oogpunt ook voordelig moet zijn voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en dierenwelzijn;
- kringlooplandbouw en de door de provincie voorgestane transitie van het voedselsysteem niet stroken met het nog steeds mogelijk maken van uitbreiding van de intensieve veehouderij;
- een meerderheid van Nederlanders af wil van de intensieve veehouderij[2] [3]en in 2020 meerdere Politieke Jongeren Organisaties Noord-Holland per brief hebben opgeroepen om de intensieve veehouderij af te bouwen;
- uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen niet past in tijden van klimaat-, natuur- en stikstofcrises;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om zo snel als (juridisch) mogelijk bij een nieuwe herziening van de Omgevingsverordening uitbreiding van bestaande intensieve veehouderij niet meer toe te staan;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] Art. 6.34 Omgevingsverordening NH2020, art. 6.43 Omgevingsverordening NH2022
[2] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/meerderheid-nederlanders-is-tegen-intensieve-veehouderij-maar-we-eten-nog-nauwelijks-vegetarisch~b3fb4adf/
[3] https://www.duurzaam-ondernemen.nl/onderzoek-kwart-van-de-nederlanders-hoopt-op-toekomst-zonder-vlees/

VERWORPEN

M273/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

Motie Onderzoek beperkingen aan sier- en bollenteelt

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- nog geen van de 89 KRW-waterlichamen van Noord-Holland voldoet aan de KRW-doelen, ondanks dat er ruim 20 jaar tijd is verstreken en er al twee keer uitstel door de Europese Unie is verleend;
- een hardnekkig probleem hierbij de te hoge belasting van het Noord-Hollands water met nutriënten en bestrijdingsmiddelen is, waardoor in veel waterlichamen het bereiken van de doelen wordt belemmerd;[1]
- in de bollen- en sierteelt nog steeds veel bestrijdingsmiddelen worden gebruikt;
- deze teelten naast waterproblemen ook bijdragen aan andere problemen, zoals de klimaat- en biodiversiteitscrisis, en de aantasting van gezondheid;

overwegende dat:

- de Voedselvisie een richting inzet naar minder gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar sier- en bollenteelt niet onder de Voedselvisie vallen;
- in de Omgevingsverordening NH2020 en NH2022 een beperking is opgelegd voor intensieve veehouderij, vanwege de grote impact op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen;
- die beperking inhoudt dat een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst is;
- een vergelijkbare provinciale redenering ook op de sier- en bollenteelt kan worden toegepast en een beperking daarop zou kunnen worden opgenomen, vanwege de grote impact op volksgezondheid, de leefomgeving, natuur, bodem en waterkwaliteit;
- in o.a. de provincie Drenthe de wens om de sier- en bollenteelt in te perken door meerdere partijen is geuit, en is gebleken dat er provinciale instrumenten zijn om dat te realiseren;[2]

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- een overzicht te maken welke mogelijkheden het Omgevingsrecht, het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium, het voorzorgsbeginsel en de natuurwetgeving de provincie biedt om beperkingen op te leggen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sier- en bollenteelt;
- hierover voor de zomer van 2023 aan PS een brief te sturen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Wil van Soest
Partij van de Ouderen

---

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Water_Bodem/Regionaal_Waterprogramma_Noord_Holland_2022_2027

[2] https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15089219/wat-heb-je-als-provincie-te-zeggen-over-waar-boeren-lelies-telen

VERWORPEN M274/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Partij van de Ouderen

SP

Motie Omkeerbare schade aan natuur hoger op verdringingsladder oppervlaktewater bij droogte

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 en agendapunt Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020;

constaterende dat:

- de verdringingsreeks oppervlaktewater een rangorde heeft voor de verdeling van de hoeveelheid water bij waterschaarste;
- dit nodig is in perioden van droogte indien er watertekort ontstaat;

overwegende dat:

- de verdringingsreeks bestaat uit 4 categorieën;
- categorieën 1 en 2 in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) landelijk zijn vastgelegd;
- voor categorieën 3 en 4 het Bkl geen rangorde vastlegt[1];
- dat voor het werkgebied regionale verdringingsreeks AGV een volgorde is bepaald;
- "natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade." daar onderaan in categorie 4 staat;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- de huidige indeling, samen met maatschappelijke partners, tegen het licht te houden;
- hierbij natuur uit categorie 4 zo hoog mogelijk in de ladder van deze categorie te plaatsen;
- in ieder geval te plaatsen boven 'beregening sportvelden';

en gaan over tot de orde van de dag.

Jaap Hollebeek Wil van Soest Heidi Bouhlel-Lascaris

Partij voor de Dieren Partij van de Ouderen SP

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0026872/2020-10-01 artikel 2.2

VERWORPEN

M275/19-12-2022
punt 10

Partij van de Ouderen

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND

Partij voor de Dieren

SP

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen

Constaterende, dat:

- verzorgingshuizen afgelopen jaren gesloten zijn omdat de regering besloot dat ouderen langer thuis moeten blijven wonen.

Overwegende, dat:

- er na de sluiting van verzorgingshuizen weinig tot geen alternatieven op wijkniveau voor zijn teruggekomen;
- er steeds meer structureel leegstaand vastgoed is in de provincie[1].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH aandacht te hebben voor kleinschalige woonvormen / zorgcentra voor ouderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

[1] https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsvisie/Documenten/Omgevingsvisie_NH2050_vastgesteld_op_19_november_2018.pdf blz. 9

VERWORPEN

M276/19-12-2022 punt 10

SP PVV

Partij van de Ouderen | PARTIJ VOOR DE VRIJHEID NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december 2022, ter bespreking van de Tweede herziening Omgevingsverordening NH2020 vanwege uitstel Omgevingswet.

Motie: Vergeet de woonwagenbewoners niet

Constaterende, dat:

- de provincie van het Rijk een coördinerende rol heeft gekregen in het toezicht op gemeenten om woonwagenlocaties aan te leggen en het houden van een (regionale) inventarisatie om grond aan te wijzen.
- de VNG aangegeven heeft om gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen in de financiering ervan.

Overwegende, dat:

- de Provincie Noord-Holland deze opgaven dus actief moet gaan uitvoeren;
- de Nationale Ombudsman in 2017 al stelde dat het kabinet een einde moet maken aan discriminerend standplaatsenbeleid van woonwagenbewoners[1];
- er vanuit de VNG een en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beleidskader is vastgesteld waarmee gemeenten aanknopingspunten hebben gekregen voor het ontwikkelen van een eigen gemeentelijk beleid, dat voldoet aan het mensenrechtelijk kader dat kan worden afgeleid uit de (Europese) rechtspraak en de oordelen van het College voor de Rechten van de Mens ('CRvdM')[2].

Verzoekt het college van Gedupeerde Staten:

- om bij het opstellen van een volgende herziening van de OVNH, in samenspraak met de gemeenten en vertegenwoordigers van de woonwagengemeenschap, aandacht te hebben voor ruimte voor woonwagenbewoners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, Partij van de Ouderen

Jaap Hollebeek, Partij voor de Dieren

Heidi Bouhlel (SP)

PVV i Hadi

1 https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/DEF%20Rapport%202017%2060%20Woonwagenbewoner%20zoekt%20standplaats.pdf

2 https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/wegwijzer-gemeentelijk-woonwagen-en-standplaatsenbeleid.pdf

AANGENOMEN

M277/19-12-2022
punt 11

Motie Behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied
Agendapunt 11 Nota Zeehavens Noord-Holland (VD-65)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

constaterende dat:

- Het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied is opgericht om een integrale afweging te kunnen maken tussen wonen, werken en groen en waarvan de regie bij de provincie Noord-Holland ligt;

- De Nota Zeehavens Noord-Holland stelt dat 'de zeehavens lokaal, regionaal en nationaal een aanzienlijke economische bijdrage leveren aan een vitale economische structuur' en dat 'om deze positie vast te houden en door te ontwikkelen het cruciaal is dat er voldoende ruimte blijft voor havengebonden bedrijvigheid' (pagina 34);

overwegende dat:

- Het een onwenselijke situatie is wanneer er achter de zeesluis van IJmuiden in het geval van calamiteiten met schepen geen scheepsreparatiewerf meer aanwezig zou zijn en een dergelijke werf daarmee van groot strategisch belang is voor de havens in het Noordzeekanaalgebied;

- Een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied eveneens noodzakelijk is voor het verduurzamen en circulair ombouwen van schepen;

- Een scheepsreparatiewerf bovendien voor een groot aantal directe en indirecte banen zorgt, waaronder voor veel praktisch opgeleide Noord-Hollanders;

- In september 2020 een motie raadsbreed in de Amsterdamse gemeenteraad is aangenomen die uitspreekt dat 'het behouden van een grote scheepsreparatiewerf van groot belang is voor de Amsterdamse haven, voor de Amsterdamse economie en voor de werkgelegenheid' en het college van burgemeester en wethouders verzoekt 'zich in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf in het Noordzeekanaalgebied (NZKG)';

verzoekt Gedeputeerde Staten:

- Zich samen met de andere partners in het Noordzeekanaalgebied en betrokkenen bij de NOVEX-gebiedsaanpak, waarvan in het bijzonder de gemeente Amsterdam, tot het uiterste in te spannen voor het behoud van een scheepsreparatiewerf, zoals Damen, in het Noordzeekanaalgebied en hiervan Provinciale Staten op de hoogte te houden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Klaas-Jeroen Terwal VVD	Willemien Koning-Hoeve CDA	Michel Klein ChristenUnie	Eric Jensen JA21	Marco Deen PVV N-H

VERWORPEN

M 29 D/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Beeld van Zeehavens binnen grenzen van ecologie en rechtvaardigheid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- we volgens wetenschappers de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet kunnen oplossen zonder overconsumptie en overproductie aan te pakken en dat er geen tijd te verliezen is;[1][2]
- er volgens VN-milieuprogramma UNEP sprake is van een „chronische onderwaardering van natuurlijke systemen en van onduurzame productie- en consumptiepatronen" die in het economische systeem zitten ingebakken;[3][4]
- PS met het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op het creëren van maatschappelijke waarde en op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen. Hier, nu, elders, en voor toekomstige generaties;
- de provincie ook heeft uitgesproken verder te kijken dan de BBP en breder te kijken naar hoe we de waarde van economische activiteiten en de maatschappelijk impact daarvan meten;

overwegende dat:

- de Nota Zeehavens echter weinig van bovenstaande nieuwe voornemens en wetenschappelijke inzichten laat zien;
- de Nota, ondanks de goede aspecten zoals investeringen in energietransitie, nog sterk gaat over het per se in de wereldtop willen blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- de Nota daarbij uitgaat van klassieke economische toegevoegde waarde van die keuzes, en niets zegt over onder andere natuurvernietiging, mensenrechtenschending en uitputting van de aarde die dezelfde keuzes met zich meebrengen;
- daarmee de reëel maatschappelijke kosten en baten (hier, elders en voor toekomstige generaties) niet in kaart zijn gebracht en daar niet op gereflecteerd wordt;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om te reflecteren op de vraag welke bedrijvigheden in ons zeehavengebied idealiter nog binnen de brede welvaart-economie en Noord-Hollandse ambities voor klimaat, ecologie, mensenrechten, en gezondheid passen;
- daarover een brief aan PS te sturen voor de zomer van 2023;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/
[2] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[3] https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/01/vn-we-moeten-niet-langer-leven-van-de-natuur-maar-met-de-natuur-a4150107
[4] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurbescherming-is-niet-duur-zegt-hoogleraar-esther-turnhout-we-besteden-juist-veel-geld-aan-de-vernietiging-ervan~b9d6d1f7/

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

M279/19-12-2022

VERWORPEN

Motie Alle zeilen bijzetten voor biodiversiteit in zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

constaterende dat:

- PS heeft erkend dat er sprake is van een klimaat- en biodiversiteitscrisis die we in samenhang moeten aanpakken en waar meer provinciale aandacht voor nodig is;
- deze maand bij de VN-conferentie voor Biodiversiteit nogmaals werd benadrukt dat we zonder effectief natuurbeleid ook de klimaatcrisis niet kunnen oplossen en dat er geen tijd meer te verliezen is;[1][2]
- investeren in biodiversiteit betekent investeren in voedsel- en waterzekerheid en het verminderen van onze kwetsbaarheid voor toekomstige pandemieën;[3]
- een van de hoofdtaken van de provincie bescherming en versterking van natuur is;
- de Omgevingsvisie schrijft over een zoveel mogelijk natuurinclusieve inrichting van de provincie, zoals bedrijventerreinen, landbouw en steden;

overwegende dat;

- biodiversiteit in de Nota Zeehavens wel een paar keer wordt genoemd, maar een concrete uitwerking of borging ontbreekt;
- Port of Amsterdam bijvoorbeeld actief is met biodiversiteit op haar terreinen, zoals met tijdelijke natuur op braakliggende grond;[4]
- uit onderzoek blijkt dat dit soort tijdelijke natuur grote meerwaarde oplevert voor de biodiversiteit, ook als het tijdelijk is;[5]
- er daarnaast veel kennis en voorbeelden zijn over natuurinclusieve (haven)bedrijventerreinen;[6]
- het vergroten van de biodiversiteit in havengebieden van meerwaarde voor natuur zelf is, maar ook voor welzijn van mensen en andere dieren;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- om in het kader van de Nota Zeehavens actief te werken aan het vergroten van biodiversiteit, door natuurinclusieve havenbedrijventerreinen en tijdelijke natuur op braakliggende terreinen te stimuleren;
- daarvoor een plan van aanpak voor de zomer van 2023 uit te werken;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	PvdO

[1] https://www.pbl.nl/blogs/vn-conferentie-voor-biodiversiteit-van-start
[2] https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/12/07/mensheid-is-een-massavernietigingswapen-geworden-zegt-vn-topman/
[3] https://www.wwf.nl/wat-we-doen/actueel/nieuws/biodiversiteitstop-montreal-natuur-redden
[4] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[5] https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/tijdelijke-natuur
[6] https://bouwnatuurinclusief.nl/blogs/factsheet-bedrijventerreinen

VERWORPEN

M2810/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

ChristenUnie

Partij van de Ouderen

Motie Betrek natuur- en milieuorganisaties alsnog bij Nota Zeehavens

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Nota Zeehavens Noord-Holland;

overwegende dat:

- natuur en gezondheid weliswaar zijn genoemd in de Nota Zeehavens (respectievelijk 11 en 6 keer), maar dat de nota vooral gaat over de gangbare economie (140 keer genoemd);
- de nota per se in de wereldtop wil blijven draaien waar het gaat om kwantitatieve doorvoer van goederen;
- principiële vragen zoals of bepaalde functies en bedrijvigheid nog wel passen bij een leefbaar Noord-Holland en wélke waarden we willen toevoegen niet worden gesteld;
- het aangenomen initiatiefvoorstel Noord-Holland Impact juist kiest voor een economie die zich niet meer richt op economische groei, maar op welzijn van alle inwoners binnen ecologische grenzen;
- het bij een open, inclusieve provincie past om niet alleen enkele overheden en commerciële bedrijven als Tata Steel om input voor de nota te vragen, maar juist ook met milieu- en natuurorganisaties, als Greenpeace, Milieufederatie Noord-Holland en Urgenda;

gehoord de discussie,

verzoeken GS:

- natuur- en milieuorganisaties, zoals Urgenda en Milieufederatie Noord-Holland, alsnog te betrekken bij de Nota Zeehavens Noord-Holland en het resultaat voor de zomer 2023 als addendum aan de nota toe te voegen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Heidi Bouhlel	Michel Klein	Wil van Soest
Partij voor de Dieren	SP	ChristenUnie	PvdO

VERWORPEN

M 2021/19-12-2022
punt 11

Forum voor Democratie

Motie 'Ligplaatsenbeleid'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 19 december 2022, ter bespreking van agendapunt 11) Nota Zeehavens Noord-Holland:

Constaterende dat:

- In de Nota Zeehavens Noord-Holland de energietransitite een grote rol speelt;
- Om deze energietransitie te realiseren er kavelruimte nodig is in de (zee-)havens van Noord-Holland;
- De binnenvaartschippers niet zijn meegenomen in de gesprekken over behoud van ligplaatsen
- Provincie Zeeland sinds deze maand een online meldpunt voor problemen aangaande ligplaatsen en voorzieningen voor de binnenvaartsector heeft geopend

Overwegende dat:

- Eenmaal gealloceerde kavels die naar de energietransitie gaan niet meer voor een ander doel gebruikt kunnen worden;
- De veiligheid van een groot deel van de ligplaatsen ver beneden de maat is door achterstallig onderhoud;
- Er op dit moment bij werkzaamheden geen vervangende ligplaatsen beschikbaar worden gesteld en deze in sommige gevallen door gemeenten zelfs een andere bestemming krijgen na renovatie;
- Het bestaande tekort aan ligplaatsen wordt verergert door de toename van hotelschepen en cruiseschepen voor de opvang van vluchtelingen

Van mening zijnde dat:

- Binnenvaartschippers ligplaatsen nodig hebben;
- Deze ligplaatsen, gezien het toenemende verkeer op de weg en daaruit voortvloeiende knelpunten zoals genoemd in de MRA, belangrijk zijn om transport over water te waarborgen dan wel uit te breiden;
- De binnenvaartsector van essentieel belang is voor de bevoorrading van Europa

Roept Gedeputeerde Staten op een digitaal meldpunt zoals die in Zeeland te openen voor de binnenvaartsector om problemen omtrent ligplaatsen en voorzieningen te kunnen doorgeven en op basis van deze informatie in gesprek te gaan met de binnenvaartschippers om tot een oplossing te komen,

M281

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Johan Dessing
Forum voor Democratie

VERWORPEN

M202/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Regeren is vooruitzien - kades voor energietransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- de aanleg van met name kades tijd kost;
- de aanlanding van wind op zee over een aantal jaren even grote problemen kan kennen als de elektrische infrastructuur nu heeft;
- regeren vooruitzien betekent;
- wachten tot dit deel van de energietransitie stokt door krapte niet verantwoord is;
- een subsidieregeling van 2,5 miljoen voor de ontwikkeling van havenruimte en kades een zeer beperkte bijdrage betekent in het licht van de ambities van de provincie Noord-Holland;
- de gedeputeerde dit ook in de commissie M&B van 1 december jl. erkende;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- De energietransitie voldoende te faciliteren door het bedrag voor de subsidieregeling te verdubbelen naar 5 miljoen;
- Deze 2,5 miljoen te financieren voor 1,25 miljoen uit de Reserve Energietransitie en 1,25 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M203/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Commissie BRZO bedrijven en ODNZKG

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- er in de havens van het Noordzeekanaalgebied ongeveer 25 bedrijven producent, verwerker, bewaarder en/of vervoerder van gevaarlijke stoffen zijn;
- deze bedrijven een zogenaamd BRZO bedrijf zijn: een bedrijf dat valt onder het Besluit risico zware ongevallen 2015;
- de regelgeving voor deze bedrijven complex is (waaronder BRZO regelgeving, richtlijn industriële emissie, PGS15 en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo));
- de Omgevingswet eraan komt en dit het geheel (in eerste instantie) nog complexer maakt;
- BRZO bedrijven in de havens van het Noordzeekanaalgebied zorgvuldig willen voldoen aan de regelgeving en hun best doen om zo veilig en schoon mogelijk te werken;
- de overheid, in casu de omgevingsdienst NZKG, toeziet op het voldoen aan de regelgeving, vergunningen verleent en regelmatig inspecteert bij BRZO bedrijven;

Overwegende dat:

- vergunningen verkrijgen zeer lastig is en langer duurt dan toegezegd;
- het vaak onduidelijk is op welke wijze een vergunning verkregen kan worden;
- zonder (gedegen) onderbouwing of uitwisseling van kennis regelmatig een zeer intensief handhavingstraject wordt gestart;
- bedrijven en overheid erbij gebaat zijn dat zij elkaar goed verstaan omdat de regelgeving (en de uitvoering daarvan) heel complex is en met de Omgevingswet nog ingewikkelder wordt;
- een regulier overleg tussen havenbedrijfsleven en omgevingsdienst belangrijk is om meer begrip te hebben voor elkaars situatie, kennis te delen en daardoor slagvaardiger te zijn en concurrerend te blijven met andere regio's.

Verzoeken GS:

- de totstandkoming van een gezamenlijke commissie van havenbedrijfsleven en ODNZKG te bevorderen door een of enkele ronde tafelbijeenkomsten hierover te organiseren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M284/19-12-2022
punt 11

Namens Noord-Hollanders.

Motie Slimme oplossingen innovatief ruimtegebruik haventerreinen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022,

Constaterende dat:

- de ambities van het rijk voor wind op zee enorm zijn: het is nu 2 gigawat, dat moet 10x zoveel worden, namelijk 21 gigawat in 2030 en groeit dan door naar 25x zoveel = 50 gigawat in 2040 en 35x zoveel = 70 gigawat in 2050;
- de provincie Noord-Holland wind op zee als onderdeel van de energietransitie toejuicht en de ambitie heeft de Havens van Den Helder en het Noordzeekanaalgebied hierbij een hoofdrol te laten spelen;

Overwegende dat:

- een 10-voudige groei van wind op zee per 2030 en 35-voudige groei per 2050 betekent dat er (grote) krapte ontstaat in kades en haventerreinen;
- het creëren van ruimte in haventerreinen voor de provincie slechts beperkt stuurbaar is;
- de tijd die nodig is om ruimte te creëren knelt met het tempo van de ambities voor de energietransitie;
- er onder de bewoners en ondernemers van Noord-Holland ongetwijfeld goede ideeën leven voor slimme oplossingen voor innovatief ruimtegebruik op de haventerreinen;
- een subsidieregeling voor Slimme Oplossingen Netcongestie afgelopen zomer zich zeer succesvol betoonde;
- in PS van 14 november jl. 3 miljoen werd onttrokken aan het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ten bate van Artis;

Verzoeken GS:

- Een subsidieregeling Slimme Oplossingen Innovatief Ruimtegebruik Haventerreinen in het leven te roepen;
- Hiervoor 0,75 miljoen te onttrekken uit de Reserve Energietransitie en 0,75 miljoen uit het Duurzaamheids- en Herstel Fonds;

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Namens Noord-Hollanders.

VERWORPEN

M285/19-12-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

SP

Motie Geen geld meer naar A9 Heiloo

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 19 december 2022, ter behandeling van agendapunt Laatste Begrotingswijziging 2022;

constaterende dat:

- project aansluiting A9/Heiloo stil ligt;
- de subsidie van €2 mln. uit 2021 ook niet in 2022 is uitgegeven en is komen te vervallen;

overwegende dat:

- er veel onzeker en onduidelijkheid is over het project aansluiting A9/Heiloo;

gehoord de discussie,

verzoeken het college:

- geen nieuwe subsidie en extra financiele verplichtingen aan te gaan voor de aansluiting A9/Heiloo, zonder uitdrukkelijke toestemming van de Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

Remine Alberts
SP

VERWORPEN

M2 86/19-12-2022

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 19 december

Motie: Ga niet op de stoel van de rechter zitten, de PS is niet ook nog de politie en de rechter

Constaterende, dat:

In de brief aan PS over actualisatie geheimhoudingenlijst het volgende staat

"De bevoegdheid van GS, cdK en een commissie om aan één of enkele statenleden, in plaats van aan PS als geheel, geheimhouding op te leggen ten aanzien van stukken, vervalt. Zo wordt de informatiepositie van statenleden gelijkgetrokken. **Wel wordt er een sanctiemogelijkheid ingevoerd om *individuele* statenleden die een verplichting tot geheimhouding hebben geschonden, te *straffen***. Deze sanctie kan alleen door PS worden opgelegd door middel van een besluit en behelst een uitsluiting van informatie waarop geheimhouding rust voor de duur van maximaal drie maanden".

* De nieuwe provinciewet nu inderdaad deze sanctiemaatregel bevat

Overwegende, dat:

* Nederland het systeem kent van de scheiding der machten, ook wel *trias politica* genoemd. Dat betekent dat de wetgevende, de uitvoerende en de rechtsprekende macht in een land bij verschillende instellingen moeten liggen.

* de rechterlijke macht belast is met het vervolgen en straffen der wetsovertreders en met het beslissen van geschillen.

* Het dus ongewenst is als PS de taken van de rechterlijke macht, zoals het bepalen of de provinciewet wordt overtreden EN het opleggen van straf en sancties, gaat overnemen.

Draagt het college van Gedupeerde Staten op:

Om de rechterlijke macht in Nederland bij de rechterlijke macht te laten en nooit zelf sancties en straffen op te leggen, maar dit aan het oordeel van een rechter te laten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest,
Partij van de Ouderen

Mondelinge vragen ChristenUnie voor het Vragenuur van PS 19 december 2022

In de commissievergadering van M&B hebben wij al vaak aangegeven dat goed openbaar vervoer van groot belang is; niet alleen voor het woon-werkverkeer, maar ook voor het sociale leven. Nu blijkt[1] uit dat in de nieuwe dienstregeling vanwege de start van de HOV-lijn in de regio Gooi- en Vechtstreek in sommige gevallen de bushalte vlakbij een verzorgingshuis of andere zorginstelling is vervallen. Zo ook in Bussum bij het verzorgingshuis Godelinde, waar lijn 107 voorheen stopte, maar deze lijn vanaf 12/12 is opgeheven, terwijl de nieuwe lijn 5 deze kant van het dorp helemaal niet meer aan doet.

Gezien de sociale functie van de bushalte bij verzorgingshuis Godelinde betreuren wij het ten zeerste dat deze is opgeheven. Dit gaat ten koste van de mobiliteit van de bewoners en maakt voor sommige bezoekers het verzorgingshuis onbereikbaar.

Wij hebben de volgende vragen:

1. Kunt u aangeven of bij de verandering van de dienstregeling per december op meerdere plaatsen in Noord-Holland haltes bij verzorgingshuizen of zorginstellingen zijn vervallen?
2. Waarom is hier geen rekening mee gehouden bij het opstellen van een nieuwe dienstregeling?
3. Is dit te herstellen, of is de nieuwe route te veranderen zodat haltes bij een verzorgingshuis of instelling wel worden aangedaan?
4. Zo niet; is er een goed en betaalbaar alternatief voor mensen die minder goed ter been zijn, om toch met het OV dichtbij een verzorgingshuis te kunnen uitstappen?
    a. Kan de provincie zorgen dat dit alternatief via mediakanalen en folders goed bekend worden gemaakt bij gebruikers en bewoners van de verzorgingshuizen en instellingen?
5. Bent u het met ons eens dat verzorgingshuizen en andere zorginstellingen altijd per OV bereikbaar moeten zijn?

Michel Klein
ChristenUnie

[1] Zie Gooi- en Eemlander van 7 december 2022: https://m.gooieneemlander.nl/cnt/dmf20221206_75116178

Mondelinge vragen voor het Vragenuur PS 19 december 2022

Aangaande jachtpartij nabij Julianadorp in weekend van 10 / 11 december 2022
Aan: gedeputeerde E. Rommel
Van: Aukelien Jellema, Statenlid PvdA-nh
D.d. donderdag 15 december 2022

Geachte mevr. Rommel,

Graag uw aandacht voor een jacht-situatie die in het weekend van 10 / 11 december plaatsvond in een veld (zeer) nabij Julianadorp (gemeente Den Helder).
Omwonenden werden hier opgeschikt door jachtactiviteit in de zeer directe omgeving van hun woningen en naast de openbare weg / fietspad (zie foto's bijlage 2.). Er was een grote(re) groep bij deze jacht betrokken. Ooggetuigen meldden dat diverse mensen prooidieren opjoegen, waarna er door (professionele) jagers werd geschoten. Er zou op soorten van de Rode Lijst zijn gejaagd en er zou in de richting van de (woon) bebouwing / de openbare weg zijn geschoten.

De Helderse fractie van GroenLinks heeft inmiddels vragen gesteld aan het Helderse College van B&W (zie bijlage 1.)
Graag leg ik de situatie ook op Provinciaal niveau aan u voor, als ondersteuning van de vragen die reeds richting het Helderse college zijn gegaan.

1. Is er over deze situatie (al) contact geweest tussen de gemeente Den Helder en GS?
2. Wilt u met WBE (of via de FBE) in contact treden over deze situatie om (via onderzoek) duidelijk te krijgen wat er precies gebeurt is binnen deze jachtsituatie nabij Julianadorp?
3. Wilt u ons daarover per omgaande berichten?

Aukelien Jellema
PvdA-nh

Bijlage 1.

Schriftelijke vragen fractie GroenLinks Den Helder aan het Helderse College van B&W.
Maandag 12 december 2022

Geachte College,

Op zaterdag 10 december was een groep van ongeveer 10 personen met geweren (zie foto's) duidelijk waarneembaar aan het jagen binnen de bebouwde kom van Julianadorp, namelijk binnen het vlak van de Noorderhaaks, Langevliet en Foreestweg.
Deze drijfjacht (bijlage 3) zette zich vervolgens voor op het naastgelegen perceel, juist ten westen buiten de Noorderhaaks, maar nog steeds grenzend aan de bebouwde kom van Julianadorp. Beide zijn bij wet verboden conform artikel 3.21 lid 3 van de wet Natuurbescherming. Daarnaast was de drijfjacht dermate (slecht) georganiseerd dat de schutters ook nog eens richting bewoonde omgeving schoten.

De groep jagers gaf desgevraagd aan dat zij aan "schadebestrijding voor gewassen" deden en behoorden tot de "wildbeheereenheid Noordkop". Deze jagers melden desgevraagd dat men "aan schadebeperking van gewassen deed" zoals door bijvoorbeeld hazen, konijnen, fazanten en patrijzen. Los van het feit dat genoemde soorten niet of nauwelijks schade toe brengen aan bolgewassen, staan behoudens de fazant de overige 3 op de rode lijst van beschermde diersoorten en is het daarnaast in Nederland overigens ook bij wet ook verboden om op de fazant te jagen.

Wij hebben daarbij voor u de volgende vragen:

1. Bent u met ons van mening dat groepen, met geweren gewapende jagers, binnen de bebouwde kom van Den Helder of Julianadorp een onveilige situatie op kunnen leveren richting wandelende en fietsende inwoners die dit gebied met of zonder hond bezoeken?

2. Naast de concrete onveiligheid gaat het hier ook om de veiligheidsbeleving die een dergelijke situatie met zich meeneemt binnen de bebouwde kom of direct daaraan grenzend. Wat denkt u hier concreet aan te doen om dit in de toekomst te voorkomen?

3. Gaat u de WBE Noordkop als college actief aanspreken op haar gedrag en haar duidelijk wijzen op artikel 3.21 lid 3 van de wet Natuurbescherming?

4. Hoe denkt u de mindset bij deze blijkbaar van de wet en rode lijsten onwetende groep jagers, die wel met een geweer rond loopt binnen onze bebouwde kom, te gaan bijstellen?

5. Meent u ook niet dat gelet op het niet of nauwelijks beschadigende karakter van genoemde, beschermde en op de rode lijst voorkomende diersoorten op bolgewassen het ook in het buitengebied (tussen Den Helder en Julianadorp) feitelijk geen pas geeft dit soort jachtpartijtjes te houden?

6. De afdelingen van de WBE zijn naast hun overigens nuttige werk met broedbeheer van ganzen en het zetten van broedkorven voor eenden conform hun reglement verplicht om een jachtregistratie bij te houden in een rapportage. Deze zouden wij graag in zien met daarbij uw observering aangaande de schadelijkheid van de geschoten soorten.
Bent u bereid om in overleg met de WBE-Noordkop de jachtpartijen tot het verleden te laten behoren binnen onze gemeentegrenzen?

Namens de fractie van GroenLinks Den Helder,

Marije Boessenkool

Bijlage 2. **Foto's situatie jachtpartij nabij Julianadorp, weekend 10 / 11 december 2022**

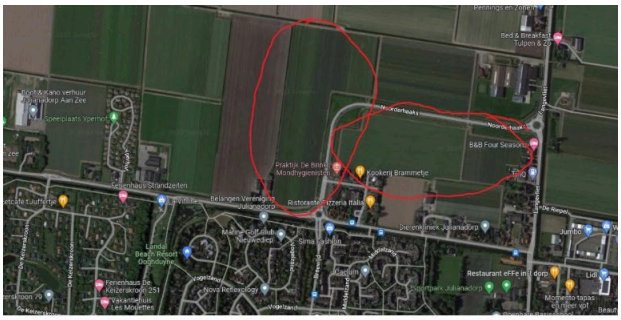

Bijlage 3

Bijlage 3. link Helderse Courant d.d. Donderdag 15 december 2022
Artikel met reactie van de WBE.
https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20221214_72986527/richting-bebouwde-omgeving-geschoten-bij-jachtpartij-stelt-groen-links-onzin-zeggen-de-jagers-dit-is-stemmingmakerij

Mondelinge vragen aan Gedeputeerde Staten
Vragenuur PS-vergadering 19 december 2022
inzake contractverlenging F1 Zandvoort

Geacht College,

Schrok u ook zo van het bericht van 8 december in de verschillende media? Dan heb ik het over het bericht dat organisatie GP Nederland een akkoord bereikt over contractverlenging tot en met 2025 met de organisatie van de F1 (FOM). Wij vinden dit een “feestje” waarvan de financiële opbrengsten in de zakken van enkelen verdwijnt. Je kunt je dus afvragen of dat het wel waard is nu blijkt wat de totale kosten zijn voor Zandvoort en de MRA zijn.

Vragen:

- De gemeente Zandvoort zal de vergunning(en) moeten afgeven. Is dit al gebeurd? Heeft GS hierover overleg gehad met de gemeente Zandvoort?;
- Is er vanuit de provincie nog een vergunning nodig? Bijvoorbeeld op grond van de Wet op natuurbescherming?;
- Worden er nog aanpassingen gedaan op basis van de afgelopen race-evenementen? Te denken aan openbaar vervoer, toestaan van helikoptervliegbewegingen, het toestaan van bouwactiviteiten in beschermd natuurgebied;
- Betaalt de provincie ook aan de F1 van Zandvoort, in welke vorm dan ook?;
- Hoe zit het met de stikstofreductie, veel projecten zijn stopgezet door heel het land en een evenement als de F1 lijkt tegen elke prijs plaats te moeten vinden?

Met vriendelijke groet,
Heidi Bouhlel

SP Noord-Holland